* سبب طبع كتاب مستنصاب اولدركه *

دار الطباعهٔ عالم فانیده افراد نوع بنی بشر سیما ارباب معارف و هنر جوهر شهر تلرین زیور صحایف اثرایلك امور طبیعیه دن اولدیغی كتب حكمیه ده محرر و بتخصیص سلاطین ماضیه جعل الله تعالی ارواحهم من ادعیة اخلافهم راضیه حضراتنك خاتم پیروزه رنك فلكده ابقای نام نامی رسم سامیٔ ملوكانه لرندن ایدوكی سرلوحه پیرای كتب تواریخ وسیر در علی الخصوص حالا دیباجه طراز اصول واسباب سلطنت وترتیب ساز فصول وابواب خلافت شیرازه بند اوراق اقالیم و بلاد و مطلب اعلای مباحث عدل وداد داور اسكندر ظفر دادار اصحاب سیر حامیٔ اهل سنت احمدی ماحیٔ دشمن دین محمدی الا وهو السلطان الاعظم ابن السلطان المعظم السلطان الغازی محمود خان ابن السلطان ابو المغازی عبد الحمید خان لازالت انهار عنایته جاریة الی حیاض بساطین اصحاب العلوم وما برحت اشجار مرحمته مظلة علی ریاض اساطین ارباب الفهوم افندیمز حضرتلرینك ایام عهد وسلطنتلری شجرهٔ اقلام علمایه هنكام وصل ورق وهنكام مجد وشوكتلری مهرهٔ اعلام فضلایه ایام عرض سبق اولدیغندن جلوس میمنت مأنوس جهانبانیلرندن بو اوان مسعدت اقترانه دكین اسم محمدت رسم خلافتپناهیلرینه ترسیم كتابهٔ فلك معارف قیلنان مصنفات صحت اثر اعداد كواكبدن افزون نثر اولوب هر بری محفوظ در سخانه نه قباب وشمسهٔ جلد مطلالری شهرتشكن لمعهٔ افتاب اولمغله رسالهٔ هفت اوراق ذات السحب صورتنمای كطی السجل للكتب اولنجیه دق نسخهٔ مدایح كیتی ستانیلری رحلهٔ كهكشان اوزره سبق نمای طلبهٔ سروشان وجای اعتنای خواجهٔ اسمان اولمشدر بقای نامه كركدر جهسانده بویله اثر * عجبكه یهده چالشدی سده اسكندر * حقا كه خامهٔ دوات كرامت ادوات هنرپیرالری نهال كلشن آمال علما اوله لی جیب ودامان فضلا مالامال میوهٔ رفاه وغنا اولدیغندن باشقه حجره نشنیان مدارس صحن جنان اولان ارواح نحایر وخوله دخی صدقهٔ جاریه لری باعث رحمت باری اولمق نیت خیریه سیله زادهٔ طبع علمای پیشین لحاف سندس اتصاف طبع وتمثیلده مستریح نشین اوله رق نیجه نسخ نفیسه اسهل صورتله منطبع و بووجهله متواریٔ لحد نسیان اولمش جهابذهٔ كرامك حیات ثانیلرینی مستتبع اولمغله نام كرم ارتسام همایونلری شهرت مكرمت حاتمی باصدر دیبی نمایان وداغرزن نامهٔ اشتهار شهریاران اولدیغی كونشدن عیان اولمشدر ازانجمله علامهٔ ذوفنون منطوق ومفهوم عینتابی السید محمد منیب افندی مرحومك تعریف وتوصیفدن مستغنی ومطالعهٔ كتب سائره دن مغنی سیر كبیر ترجمه لری فوائد كثیرهٔ دینیه وعوائد وفیرهٔ ملكیه یی كافل زینت دوش خدمهٔ دولت علیه اولمغه لایق برحمائل اولوب انجق نسخه سی اندر ونادر بولنسه دخی جوهری عالی و بهاسی غالی اولدیغندن اشتراسنده صعوبت ظاهر اولمغین اول مخطوبهٔ نازنینك مهر تحلی تقلیل وحجله پیرای نكارستان طبع وتمثیل قیلنمسی بو منتم نعم پادشاه جلیل المناقب الیوم كركك امتعهٔ ومطبخ عامرهٔ همایونلری امینی الحاج ابراهیم صائب قوللرینه امر وفرمان بیوریلوب مأمور اداره سی اولدیغم طبعخانهٔ معموره لرنده از سر نو تنقیح ادوات لازمه یه صرف ما حصل مكنت وسواد دیدهٔ دقتی مداد صفحهٔ غیرت ایده رك عمر همایونلریدن براعت استهلال اولمق اوزره بیك عدد نسخهٔ پریشان لطافت منسوج دستكاه اتمام ومعروض جناب پادشاه دار اخدام قیلنمشدر همیشه قالب پرداز صحف زمین وزمان تنزهت براعهٔ قدرته عن الخطأ والنقصان حضرتلری ثوابت وسیاراته رقزدهٔ قلم زرین ونقط پروین ایله جوهرافشان تزیین اولدقجه حرز جان جهانیان و قوة الظهر اهل ایمان اولان كتاب نایاب وجود همایونلرین محفظهٔ صمدانیتنده آرایش دار الكتب صحت وعافیت والی قیام الساعة مأخذ مسائل دین ودولت ایلیوب بو خدمت جلیله لرندن روحانیت حضرت سید المرسلینی خشنود وزمان ظفر نشان خدیویلرین فتوحات عظیمه ایله عاقبت محمود ایلیه آمین بحرمة من جاهد لاعلاء كلمة الله المبین وامر به جنود الموحدین علیه صلوات الله وسلامه الی یوم الدین

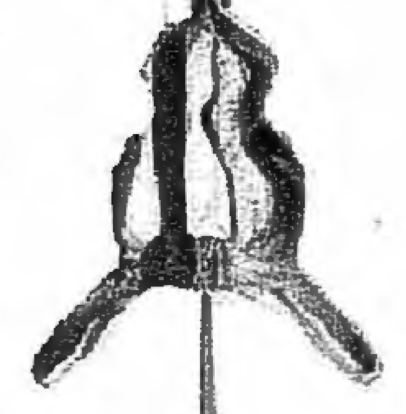

﴿ فهرست الجلد الاول من ترجمة شرح السير الكبير المشتمل على ما فيه من الابواب والفصول ﴾
وما يحويه من غرائب المسائل ورغائب الفصول

باب صلوة

تمت الفهرست للمجلد الاول

بعون الله الملك المتعال

* فهرست الجلد الثانى من ترجمة شرح السير الكبير المشتمل لما فيه من الابواب * والفصول ومايحويه من غرائب المسائل ورغائب الاصول

1049

تمت الفهرست للجلد الثاني من شرح السير الكبير بعون الله الملك القدير
وصلى الله تعالى على سيدنا محمد وآله واصحابه الطيبين الطاهرين
والحمد لله رب العالمين ربنا اتمم لنا نورنا واغفر لنا
انك على كل شئ
قدير

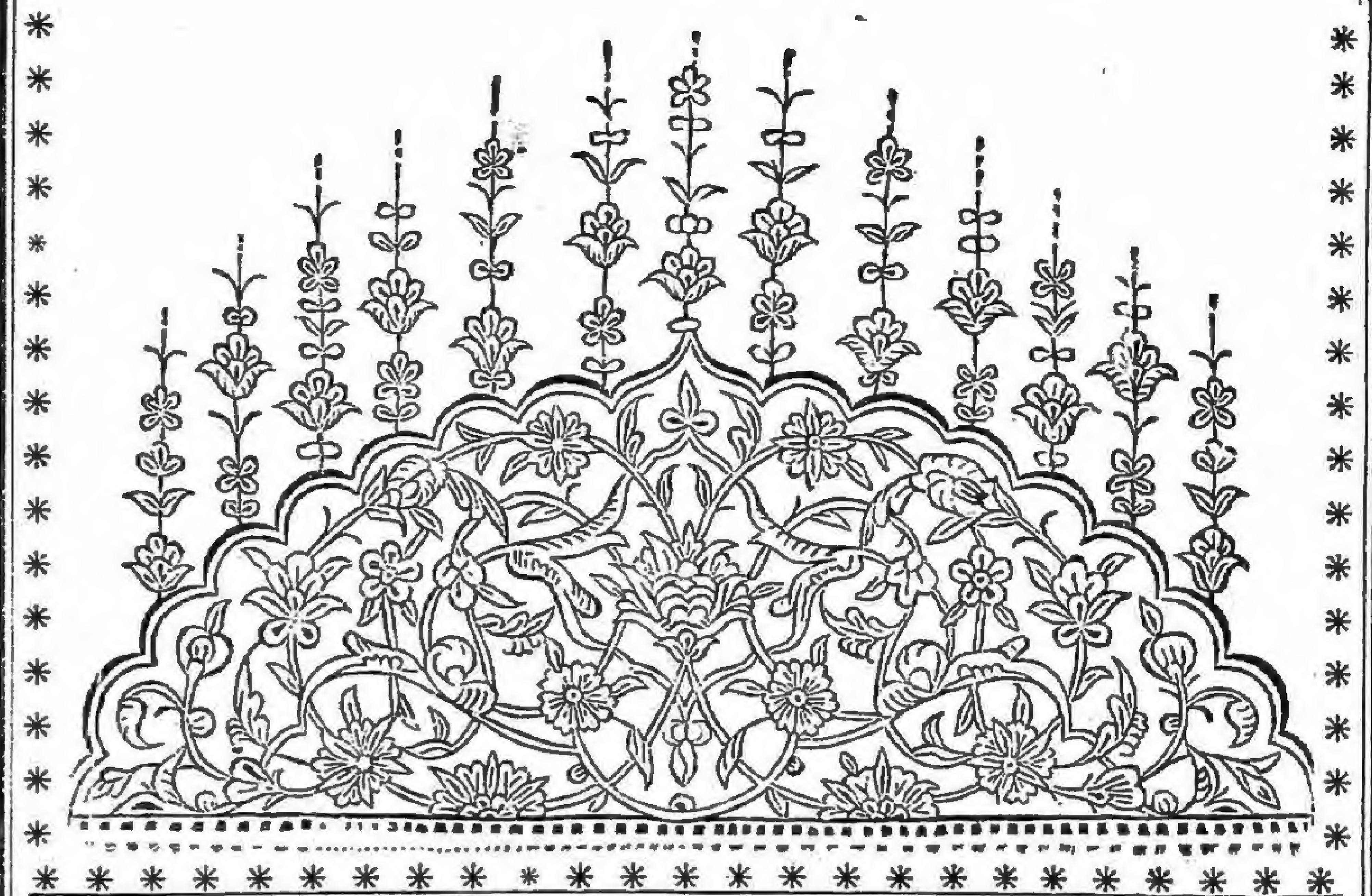

بسم الله الرحمن الرحيم

حمد نعمت‌زا وشکر نعومت افزا که هر حرف حلاوت مغزاسی احراز مغانم اجر وجزاده موازی مرارت حرفت غزا وهر کلمهٔ کرامت اعتزاسی تسویهٔ حسن کفایت واجتزاده مساوی مقاسات کلوم شهدا قلمناغه سزادر اول ولی المؤمنین وموهن کید الکافرین اولان حضرت کریم غفار وجلیل جبار جل شانه وعز سلطانه جنابنه حقیق وجدیردر که معسکر ولله جنود السموات والارض دن اخراج ایلدیکی جیوش دریاجوش آتش خروشله ساحهٔ غبرایی چرک شرکدن تطهیر وخانمان کفر وضلالی سوختهٔ قهر وتدمیر ایلدی نظم لمؤلفه * هو الواحد القهار یعلو خصومه * بوحدته ذا واحد یغلب الجمعا * هو المانع المعطی فلیس بقادر * سواه لان یملک ضرا ولا نفعا * وصلوات دریهٔ النظام * وتحیات مسکیهٔ الختام که هر سطری صف شکن ذنوب وآثام وهر بندی قفل افکن قیود آلام در اول نبی السیف ورسول الملاحم وعین الجود وینبوع المراحم اولان سید المرسلین وقائد الغر المحجلین حضرتنه الیق واحرادر که بازار کارزار ان الذین یبایعونک انما یبایعون الله ده تنفیل ان الله اشتری من المؤمنین انفسهم واموالهم بان لهم الجنة ایله منافع قتالی وصف واطرا وامت عالی همتن صرف رأس مال جان وکسب سرمایهٔ حیات جاودانه سوق واغرا ایلدی نظم لمؤلفه شهنشهیست که نه چرخ بارکاه ویست مسومین ملائک همه سپاه ویست هزار سنکدلانرا بمشت ریک شکست بلی شکسته شود آنکه سنک راه ویست واول مصدوقهٔ اشداء علی الکفار رحماء بینهم ومقصودهٔ اذلة علی المؤمنین اعزة علی الکافرین اولان آل واصحاب واهل بیت معالی استحبابنه ولاسیما محرمان سر وجهاری وسائران سیر سعادت اشتهاری اولان جهار یار خلافتمآبنه لایق وشایاندرکه میدان یجاهدون فی سبیل الله ولا یخافون لومة لائم ده دامن درمیان وپهنای هیجاده برمنطوق اذا لقیتم فئة فاثبتوا مانند بنیان راسخ الارکان ثبات ابدان وتثبیت جنان اوزره دادوستاد سیف وسنان ایله جانبخش وجان ستان اولدیلر نظم لمؤلفه احمد مختار در سرخیل جمع اصفیا طالب اولدی امتدن اولمغه هب انبیا * آل پاکیدر کل آل زمین ابتهاج زمرهٔ اصحابیدر نجم سماء اهتدا * اما بعد نزد عقلاده معقول بلکه عند الجهلا دخی مسلم ومقبولدر که اصح دلائل تعزز ناس واوضح مخائل تمیز ناس ونسناس انجق انتساب ابواب علوم واکتساب اسباب فهومدر ومن بین العلوم علم الفقه والاحکام دخی بردولت ابدیهٔ ثابتة الاقدام وبرسعادت سرمدیهٔ شامخة الاعلامدر که نظام رابطهٔ رشتهٔ معاش ومعاد انک اصول صعبة الوصولنه بسته وانتظام ضابطهٔ عبادات ومعاملات آنک فروع سهلة الحصولنه پیوسته اولمغله اول ملک لایفنی یه مالک واول سلک عدیم الانحنایه سالک اولان مرد قویم المسالک حد ذاتنده

برعبد مملوک یاخود کدای صعلوک ایسه دخی بنه مرجع امور ممالک وملوک اولمه جغی مجزوم وغیر مشکوکدر نظم * ذی المعالی فلیعلون من تعالی هکذا هکذا والا فلا لا علی الخصوص مسائل السیر والجهاد برفن بعید السبر وبدیع الاجتهاددر که هر ترکیبی تعدیل مزاج دین ودنیاده تریاق اکبر وهر ترتیبی تصحیح عیار ملک وملتده کبریت احمر اولمغله اول فن کثیر الافاده تحصیل تفنن واتقان واول حدیث وفیر الاستجاده تکمیل تمرن وایقان علماء اعلام وفضلاء ذوی الاحلامدن بشقه ملوک غزا پیشه ووزرای وغا اندیشه وارکان دولت وخدمهٔ سلطنت ورؤسای عسکر بلکه آحاد لشکرک دخی علم حاللرندن معدود وعقاید لازمة الاعتقادلرنده مندرج ومعقوددر بناء علیه مالک ملکهٔ اقتدار اولان ارباب بصائر وابصار اوزره اول علم رفیع المعالی علی وجه التملک استنباط واستحضار ایلمک اهم والزم وقاصر قصار ای اعتبار اولان اصحاب شغل واعذار اوزره دخی برمبتغای فاسئلوا اهل الذکر ان کنتم لا تعلمون لدی الحاجة برعالم متقن وعارف متفنندن استفتا واستفسار ایلمک واجب ومحتمدر لکن مسائل مرقومه‌دن کتب فقهیه‌ده ضبط وتحریر وبسط وتقریر اولنان انجق بحر عماندن قطرهٔ قطره ومهر تاباندن ذرهٔ ذره درکه صدر غلیله تقریب اودیهٔ مقادن قاصر وچشم علیله ترتیب ادویهٔ شفادن متقاصردر انجق سراج الامة وامام الائمة منور طلعة الملة الحنیفة البیضاء ومطهر شرعة الشریعة النقیة السمحاء امام اعظم وهمام اقدم رضی عنه ربه الاکرم حضرتلرینک تلمیذ درس تحقیق بلکه شریک مذهب انیقلری اولوب رأی صائب واجتهاد مصیب اوزره تصانیف وامالی وتلامیذ باهرة المعالی ایله مذهب حنیف حنفیه‌یی مشارق ومغاربده مثال کواکب سیاره سائر ومتلالی ومانند مواکب جرارة مذاهب سائره اوزره ظاهر ومتعالی قیلوب اوائل ترجمه مرده قبل الخوض فی المقال اوصاف جمیله‌سی علی وجه الاجمال ما تندعقد اللآل زیب کردن کتاب بدایع الجمال قلنان امام ربانی محمد بن الحسن الشیبانی رحمه الله تعالی حضرتلرینک معظمات تصنیفاتندن کتاب السیر الکبیر فضائل غزا ورباطی وعساکر وامراحقلرنده مشروع وممنوع اولان احوال لازمة الارتباطی جامع ومسلمیندن اهل حربه اعطا اولنان عهد وامانک اسباب وشروط وعباراتی واول عهد وامانی نقض وابطالک جائز وغیر جائز اولدیغی مواضع واعتباراتی مستجمع ومسلمینک اهل حربدن اخذ واستلاب ایلدکلری اموال واسرا واراضینک احکام اقسامنی واهل حربک دخی مسلمیندن خطف وانتهاب ایلدکلری اموال واسرا واراضینک اقسام احکامنی حاوی وشجعان مجاهدینی غنائمدن بعض منافع زائده ایله تنفیل وتقدیمی وفرسان موحدینی مغانمدن سهام متزایده ایله رجال راجلین اوزره تفضیل وتکریمی محتوی واهل حربدن مؤمنین وامیر المؤمنینه ایصال اولنان هدیه‌یی قبولک مقبول وغیر مقبولنی ومسلمیندن اهل حربچون ارسال هدیه‌نک معقول وغیر معقولنی حائل ومبادلهٔ اسراء مسلمین ومشرکینک صور جائزه وباطله‌سنه ومشرکینله مجانا یاخود اخذ مال یا اعطاء مال ایله عقد مسالمه‌نک انواع صحیحه وعاطله‌سنه کافل وشروط مسالمه‌دن صحیح وغیر صحیحنی وطرق تحریر عهدنامه‌دن فصیح وغیر فصیحنی شارح ودار الحربده بولنان مسلمیندن اعمال صالحه وفاسده‌یی ودار اسلامده بولنان اهل حربله معاملات نافذه وکاسده‌یی موضح ومسلمینک اهل حربه اعدالری اولان اهل حرب آخرین اوزره اعانتلرندن واهل حربله اعداء مسلمین اولان اهل حرب آخرین اوزره استعانتلرندن باحث وطاعت امامدن خارج اولان اهل بغیله قتال واخذ اموالرندن واهل عدلدن ایکن میان اهل بغیده یاخود مسلمیندن ایکن میان اهل حربده بولنوب یاخود صف مشرکینده مسلمینله قتال ایلین کمسنه‌لر ایله اقتتال وغیری احواللرندن باسط المباحث وذخائر واسلحه وامتعه ورقیق وحیواناتدن اهل حربه بیعده رخصت اولوب اولمیانلری ودار اسلامده اهل ذمت ایچون احداث کنائس واظهار خمر وخنزیرده اجازت اولنوب اولمیانلری فارق وحربی مستأمن دار اسلامده طول مکثیدن واستملاک عقار واراضیدن منع اولنمق مباحثنی واهل حرب دار الحربه عودتدن منع اولنوب اهل ذمته اندراجنک اسباب وبواعثنی ناطق ودار اسلام ودار الحربده اصابت اولنان رکاز ومعدن وجواهر مثللو نسنه‌لرک حکم شرعیسنی ومسلم وذمی وحربیدن اخذ اولنان زکوة وکمرک وجزیه وخراج ارض مثللو نسنه‌لرک طریق مرعیسنی مبین وحربی وذمی ومرتده دائر اولان جمیع احوالی وکفارک وصبیان کفارک اسلاملریله حکمی موجب اولوب اولمیان مجموع اقوال وافعالی معین والحاصل بغاة مسلمینه واهل حرب واهل ذمته بوجه من الوجوه متعلق اولان عامهٔ مسائل شرعیه‌یه شامل اولدیغندن بشقه تنظیر وتوضیح واستدلال ضمننده ابواب فقهیه‌دن هزاران هزار فوائد اصلیه

وفرعيه متناول ومن كل الوجوه كامل ومكمل بركتاب عديم المماثلدر * نظم لمؤلفه * كتاب كروض العدن فيها
جميع ما * تشتهت نفوس الكاملين بلامطل * فى كل باب منه ابواب حكمة * وفى كل فصل الف فصل من الفضل
واول كتاب فضائلى اكتنائى مؤلف كرامت نصابك بالواسطه شاكردان مكارم اكتسابندن مهر تاب افراز
خضراى جلالت و بحرموج انداز غبراى اصالت اولوب بنده اوائل ترجمه مزده قبل الشروع فى المرام شميمهٔ
شميمهٔ مشكفام وعنبرآشامى مانند يشام معطرساز مشام صبح وشام قلنان امام الانام ومجتهد بنام شمس الائمة
محمد بن احمد بن ابى سهل السرخسى نورالله تعالى مضجعه بنوره القدسى جنابلرى على طريقة القدما
متن وشرحى بربرندن تمييز وافراز ايتمك اوزره هجرت نبويه دن دورتيوز سكسن تاريخنده على وجه الاملا شرح
وايضاحله سرافراز اولوب اول كنج نقودى مثال ماء معين بطن بطوندن ظهر ظهوره اخراج واول
درج عقوده مانند عقد ثمين كان سامى مكان صدرندن نيجه جواهر دخى ضم وادراج ايلمشدر * نظم لمؤلفه *
شرح كتن جيادا لخيل يوصلنا * الى المنى بمسير يشرح الصدر * اوالشمس كانت تضئ البدر عن كثب * وصاحب
الشرح شمس يوجد البدرا * واول متن متانت قرينله اول شرح شماست رهين مانند عروبهٔ مخدره
لباس عربيتله پرده پوش ونقاب تعقيد عبارات و حجاب غرابت تعبيراتله خريداران وصلتندن استغنا فروش
اولوب علماء ملت ورؤساى دولت وقرناى سلطنت دخى عامهٔ امصار وكافهٔ اعصارده * نظم
مثال كعبهٔ ايا نورديدهٔ عشاق * كورن جمالكى مشتاق و كورمين مشتاق * مغز اسنجه باسرهم عاشق
دلفريب ووامق بى صبر وشكيبى ايكن تاريخ تأليفدن بوآوان ميمنت اليفه كلنجه كرك علماء متقدمين
وكرك فضلاء متأخريندن هيچ برفرد فتوت قرين شرح وتفسير و بسط تعبير ولا اقل لغت غريبهٔ
عربيه دن لسان سهولت السان ديكره نقل وتغيير ايتميوب * نظم * معنى بى لفظ راادراك كردن مشكلست
جهرهٔ نازك همان بهتركه باشددر نقاب مثالنه امتثال برله اول عذراء نهفته عذار متعذرة المنالى منصد نشين
حجلهٔ وصال قلماغه همتكار ميل واقبال بلكه خاطر كذار تصور وخيال اولمامزيله اول مصلحت صالحه بى
بعض متأخرين ايچون تأخير واهمال ايلديلر * نظم لمؤلفه * قد قيل ان الناس من قبلنا * قد
ذهبوا بالشرف الفاخر * فقلت كلا بل ورثنا هم * كم ترك الاول للاخر * بناء على ذلك مجلس
ارباب فضلده دخيل فضولى اولان السيد محمد منيب العينتابى ثم الاستنبولى وفقه الله تعالى الى شكر ما اولاه
وجعل آخرته خيرا من اولاه نيجه مدت سايهٔ عاطفت وايهٔ دولت عثمانيه لازالت محفوفة بالتأييدات الصمدانيه ده
مناولات مدارسات انواع علوم ومزاولات ممارسات اجناس فهوم اوزره دورهٔ سلسلهٔ طريق تدريسى امضا
ومدينهٔ ازمير بهجت سمينده سنهٔ كامله على وجه المولويه اجراء احكام قضادن صكره تولى قضا اقتضاء
قاعدهٔ دولت اوزره توالى دروس طلبهٔ علومه مانع اولمغله كوشهٔ كاشانهٔ وحدتده كثرت مطالعات كتب
علميه ايله قانع اولديغم هنكامده سابق الذكر شرح السير الكبيرك سائر كتائب كتب اوزره كفضل القمر
على سائر الكواكب تفاضلنى تذكر ومشايخ اسلافك اول خزينهٔ رزينه يى كشف وايضاحده كترك الظبى
ظله اهمال واغفالارينى تفكر ايدر ايكن هوا تف رحمتدن كوش هوشمه الهام وعواطف حكمتدن
دهن ذهنمه القام اولنديكه تعميما للفوائد وتتميما للعوائد اول كتاب عالمتابك لوازم خدمتنى اوزريمه التزام
والوجهله لغات مشكله وتراكيب معضله سنى حل وتسهيله اهتمام وشايستهٔ ايجاز اولان مواضع اطنابى
قصر واجمال وبايستهٔ اطناب اولان مواقع ايجازى بسط واكمال وتقديم وتأخير ايله مسائل متفرقه سنى
نظم وترتيب وحذف وايصال ايله مكررات زائده سنى رفع ولوازم ضروريه سنى وضع اوزره تهذيب وتذهيب
ايدرك زبان عذب البيان تركى ايله ترجمه برله مليحهٔ عربيه به * نظم * الله اكبر كل الحسن فى العرب
كم تحت لمة ذا التركى من عجب * مصداقى اوزره تجديد لباس وديباى دلرباى روم بهجت رسومدن البس ايليم
همان اولبابده دين ودنياسنده مؤتمن وكفتار وكردارنده متيمن اولان بعض ذوات حسن الشارات والاشارات ايله مرة
بعد اخرى قرع ابواب قرعهٔ استشاره دن صكره سنت سنيهٔ نبى مختار عليه من الصلوات خيارها ومن التحيات كبارها
اوزره دركاه مفتح الابواب جل ذاته عن اكتناه العقول والالباب دن دخى كرة بعد اولى استمطار انواء استخاره
ايدوب مستعينا بالله المستعان ومتوكلا على الله الملك المنان اول امر ذى باله اقبال بالله شروع واهتمام
وقلم اقدامله نجما فنجما رسيدهٔ سرمنزل انجام قيلندى وتأسيس معانيسنى مبانىٔ محكمه اوزره اثناده مزيد
دقت واعتنا اولنوب بيان لغات ومفردات وتفسير آيات بينات وشرح احاديث وآثار وذكر مغازى وسير

وتحرير

وتحرير قواعد اصليه وتقرير فوائد فرعيه وبسط امثال وحكايات وضبط اسماء رجالات مثللو علوم عقليه
ونقليه يه متوقف اولان جميع مباحث ومواقفده مجرد محفوظ حافظهٔ وجدانم اولان معلومات ايله اكتفا واستغنا
ايتميوب بلكه هربابده مجددا مرجع لايقنه مراجعتله كتب معتبره دن التقاط واجتنا ايلدم واكثر مواضعده
نسخهٔ امام ابو المحامد محمود بن احمد الحصيرى يه اعتبار ايدوب بعض مواضعده دخى جميع نسخ موجوده ده
سهو ناسخ ظاهر وراسخ اولمغله جمله سنه مخالفتله موافقت حق صريحى اختيار ايلدم انجق كرك مسائل
كتابى وكرك مقام استدلالده ايراد اولنان ايات واحاديث وغيريلرينى لفظا بلفظ ترجمه وتفسير ايلمك تفهيمه
باعث اخلال وافهامه بادى اختلال ايدوكى مجزوم نكته شناسان مقال اولديغندن همان لسان عصر
اوزره تعبيرزبان زد ايله تلخيص خلاصهٔ معانى ايله اشتغال ايلدم وعبارهٔ كتابى بعينها ذكر وتحرير ضخامت
ترجمه يه بادى اولديغندن يشقه فائدهٔ زائده يه دخى مؤدى اولمامغله اول واديدن صرف عنان اعتبار ومجرد
ترجمهٔ حاصل معانى برله اكتفايه توجيه وجهه اختيار ايدوب انجق آيات واحاديث وآثار واشعار مثللو مقام
استشهادده ايراد اولنان اصول بلاغت شعارى بعباراتها كتب وتنميق وخلاصهٔ مضمونلرين شرح وتنسيق
ايلدم كذلك اصل كتابدن معرض اشكال واعتراض اولان بعض مواضعى دخى بعباراتها ذكر وتصريح
بعده عرض شبهه ياخود رفع اشتباهله بحث وتنقيح ايلدم كذلك عبارات عربيه سى بالخصوص موارد
احكام ونصوص اولان الفاظ عقودى باعيانها ذكر وتسطير بعده لازم اولان جميع قيود وشروطنى جامع
كلمات تركيه ايله ترجمه وتفسير ايلدم والحاصل ترجمهٔ عاجزانم افادهٔ مرامده لازم اولان جميع شروطه موافق
اولمغله مطالعان كتابه شرح فائق ومتعلمانه استاذ حاذق مرتبه سنه لاحق ايدوكى اصل كتابله ترجمه يه
على وجه المقابله امعان نظر ايلين اهل بصيرت واصحاب تمييز عندلرنده ممتاز ومحققدر وعبد فقيركبى
برضعيف بى تاب بومثللو براثر بليغ التأثيره دسترس انتساب اولمق امداد بى علت ربانى واحسان
بى غايت صمدانيه دن صكره انجق حق عاجزانمده مثال سحاب بى حد وحساب عاطفت بار انصباب
وانسياب اولان نظر كيميا نظير شاهى واحسان رفعت رسان پادشاهيدن صورتياب اولمشدر * نظم لمؤلفه *
كريفتد يكنكاه رغبتش درريك خشك * در نظرها رشك بخش عقد لعل ترشود * وربيابد تربيت ازهمتش
سنك سياه درهماندم رنك پردازوزراحمرشود حقا كه برشهريار عادل وجهاندار بى معادلدركه رأفت
وعدالتى شهرت نوشروانى بى نام ونشان وهيبت وصلابتى داستان رستمى انداختهٔ بيغولهٔ نسيان قلمشدر
وبرداب كان كرمور وتاجدار كرامت پروردركه بر لحظه ده مانند ابر نيسان دست جهان بخش ملوكانه سندن
خانمان صد حاتمى بذل واعطا ونيم ساعتده مثال دم عيسى نطق جان بخش رؤفانه سندن هزار مرده دلان
يأس وحرمانى احيا ايدر * نظم * له يد برعت جود الناثلها * ومنطق دره فى الطرس منتشر * فحاتم كامن
فى طى راحته * وفى انامله سحبان مستتر * وبرازدشير شيرصولت وقهرمان نريمان سطوتدركه بهرام چرخ بيم
ناوك دلدوزندن لرزان وكيوان سپهرانديشهٔ كمان بى امانندن پيرناتوان اولمشدر وبرفريدن فلاطون
منش واسكندر ارسطودانشدركه نور اشراق رأى وروينله مثال شب تار پرده داراستتار اولان امور مهمهٔ
مدلهممه يى مانند روز روشن پيشكاه اعين اعيان دولتده عيان وبيان واقدام تمشيت فكروفراستله مثال
اسب چوبين پابستهٔ شكال اشكال اولان معظمات مصالح صالحه يى مانند سمند باد پيوند ميان ميدان
مناقع عالميانده روان ودوان ايدر * نظم * شاها بپايكاه توكيوان نميرسد * درساحت توكنبد كردان نميرسد
جائى رسيدهٔ بمعانى ومرتبت * كانجا بجهد فكرت انسان نميرسد * اعنى به حضرت السلطان الاعظم والخاقان
المعظم ظل الله تعالى على بريته وخليفته على خليقته الذى يفتخر برأسه التاج وبقدمه السرير ويستنير باسمه
المنابر وبعمه النضير السلطان ابن السلطان السلطان سليم خان ابن السلطان مصطفى خان ابقى الله تعالى على
اريكة الاجلال وجوده ونصر على اعدائه انصاره وجنوده * نظم * بقيت امير المؤمنين فانما * بقاؤك حسن للزمان
وطيب * ولا كان للمكروه نحوك مطلب * ولا لصروف الدهر منك نصيب * بناء على ذلك ذكر اولنان تأليف عاجزانم
هرنه قدر انواع سهو وقصور اوزره مقصور واجناس عجز وحصر اوزره محصور ايسه ده دروني خارج
ازحد مسائل دينيه وقواعد ملكيه يه مخزن وسرنامهٔ ديباجه سى نام نامىٔ شاهى ووصف سامىٔ پادشاهى
ايله موشح ومزين اولديغندن مجمع مجامع فضل وكمال ومنبع ينابيع مجد واجلال اولان بعض كرام
كريم الخصال ديوان سپهر ايوان ملوكانه عرض وتقديمى لايق ومستحسن كورمكله حالا مسند آراى

البيان لابراهيم الصابي

القطعة لرشيد الدين الوطواط

البيان البحتري

صدروالای فتوی ورونق افزای قصر معلای تقوی نعمان ثانی وعمان المعانی زهد وعفتده جانشین حسن بصری
ورشد وفطانتده عصرینك ابوعلی وابو النصری مسائل اصلیه وفرعیه ده مصیب مجتهد وفنون عقلیه وتقلیه ده
امام منفرد صد افتکار دین ودولت وعارف اسرار ملك وملت خیر الخلف وبقیة السلف شیخ مشایخ الاسلام
وعمدة اسانید اساتید الاعلام مصطفی عاشر افندی حضرتلرینك وحالا بحث انداز مقام وزارت عظمی وزینت
پرداز مهام وکالت کبری آصف ثانی وبوزرجمهر بی مدانی احاطهٔ انواع فضل وکالده مرکز نشین قطب
رازی وجمع اشتات علم وافضالده درس فرمای علامهٔ شیرازی نظم اشعار نو آیینده نظامی اقدم وتنظیم اشعار
قوانینده نظام الملك مقدم ابداع بدایع فضائلده ابن العمید اول واختراع صنایع رسائلده ابن عبادا کمل ذوالریاستین
وصاحب الوزارتین قائممقام سامی مکان ابو بکر پاشا حضرتلرینك ایادیٔ کثیرة الافضاللری ایله پیشگاه فلك
دستگاه خسروانه‌لرینه رفع وایصال اولندی الطاف عمیمة الانعطاف رب لطیفدن نیاز عبد ضعیف اولدرکه
بو تألیف وثاقت البنی تحصیل رضای الوهیتنه بادی ومصالح دین ودولتده منافع مسلمینه خیر المبادی قیله
ومکارم شهریار کریمدن دخی رجای مستمند قدیم اولدرکه اول کتاب سلاست اکتسابه چشم قبول
واقبال الله نظر رأفت وکتابخانهٔ ملوکانه‌لرینه وضعیله اظهار رغبت بیورملریله کتاب مرقومی بین الانام
مظهر رواج وشهرت وتناول وتداولندن حاصل اولان اجر وحسناتی دفتر صدقات جاریه‌لرینه ضم
والحاق بابنده اجرای احسان وعنایت قیله‌لر وما توفیقی الا بالله علیه توکلت والیه انیب

بسم الله الرحمن الرحیم

ترجمهٔ احوال المؤلف الامام الهمام محمد بن الحسن بن فرقد ابو عبد الله الشیبانی رحمه الله تعالی ونفعنا ببرکاته
امام مشار الیه صبت سجال المغفرة علیه حضرتلرینك والد ماجدلری حسن بن فرقدك اصللری باب دمشق
شامده وسط غوطه‌ده حرستا نام قریهٔ میمنت آثاشامدن ایدی بلاد عراقدن بلدهٔ واسطه حط رحال ورود
وامام مشار الیه اول واسطه ایله واسطده قدم نهادهٔ منزلهٔ شهود اولوب آنده تحصیل نشو ونما وتکمیل علم
حدیث ایچون امام مسعر ومالك بن معول وعمر بن ورد الاوزاعی وامام ثوری وبونلرك امثالی کبار محدثینه
ملازمت واتمام ایدوب بعده امام اعظم ابو حنیفه حضرتلرینك مجلس عالیلرینه انتساب وسرمایهٔ علم
وافضالی اول شهبندر فضل وکمالدن اکتساب وبعد وفاته مجتهد ثانی امام ابو یوسف بیدا نیسدن بقیه علم
ابی حنیفه یی اخذ وتلقی وبر منطوق فعززنا بثالث بو ایکی حقایقدان سبع المثانی یه ثالث اولمغله جمیع ائمهٔ
مجتهدین اوزره تفوق وترقی ایلمشدر لکن رفته رفته امام ابو یوسف حضرتلریله میانه‌لرنده حسب البشریه
ارباب کمال وفحول رجال حقلرنده داء قدیم عضال اولان صورت حسد ده غیرت علیه پیدا واولوجهله بعض
مناقشه ومنافسه هویدا اولمشدرکه ابتدای کتابده ذکر اولنور ان شاء الله تعالی وفرط ذکا وکثرت احاطهٔ بی انتها
ایله مانند خورشید مشتهر وتصانیف عدیده وتداریس مفیده سیله مذهب ابی حنیفه اوزره انوار دین
حنیف اقطار ارضده منتشر اولمشدر* نظم* کشت پشت شریعت نبوی بنوی از مساعیٔ اوقوی امام ابو حفص
کبیر بخاری وابو سلیمان جوزجانی وموسی بن نصر الرازی ومحمد بن سماعه ویعلی بن منصور وابراهیم بن رستم وهشام بن
عبد الله وعیسی بن ابان ومحمد بن مقاتل وفقیه ایوب بن الحسن وشداد بن حکیم وداود بن رشید وبونلرك
امثالی نیجه ائمهٔ دین وکبار مجتهدین اندن اخذ علم ایله ممتاز وبی قرین اولمشلردر وامام شافعی حضرتلری
امام محمد بن حسندن بر دوه یوکی علم شریف اخذ ایتدم وبر کمسنه کورمدم که بر مسئلهٔ دقیقه کندودن سؤال
اولندقده سیماسنده رنك انفعال صور نیاب اولمیه انجق امام محمد بن حسن حضرتلرین کوردمکه هر قنقی
مسئله دن استجواب اولنسه حاضر جواب اولمغله وجهلرنده شوق وسرور شعله تاب اولور ایدی وبر رجل
سمین کورمدمکه آنك کبی خفیف الروح وسریع الفهم اوله جمالی ایله ناسك کوزینی وکمالی ایله کوکلنی طولدیرر
ایدی وتکلم ایتدکجه قرآن کریم آنك لغتی اوزره نازل اولمش ظن اولنور ایدی دیو ثنا ایتمشلردر وعلاوهٔ
کمال نفسانیسی اولان حسن وجمال انسانیسنه متعلق امام سمعانیدن منقولدرکه برکون امام محمدك پدر
والاکهرلری مجلس امام اعظمده حاضر ایدیلر حضرت امام آنلره توجیه خطاب ایدوب فرزند ارجمندك
محمد برغلام صاحب جمالدر خوف ایده رمکه مجلس علمده بولنان علمانی مطالعهٔ حسن طلعتی ایله اشغال ایدر
مصلحت اولدرکه سر خیل لشکر صباحت اولان صاچنی تحلیق وملابس نفایسن جامهٔ کهنه تبدیل ایله
اسباب ملاحتن تفریق وتمزیق ایده سین امیددرکه حلق ودلق ایله میان خلقده خورشید حسن وآنی زیر

سحاب اختفاده نهان اوله دیو افاده واشراب ایلدی پدر والا نظر ری رأی امامه اقتدا ودرآن ساعت تغییر
تجملاتنه ابتدا ایلدی اما حسن الحضارة مجلوب بتطریة وفی البداوة حسن غیر مجلوب منطوقنجه
بنه زیب جمالی وآلا ومثال آینهٔ برهنه روی تابانی دخی مجلا اولمشدر وحداثت سن وساللرنده شیوخ
اهل کمال ایله همدرس وهم سبق بلکه آنلردن اقدم واسبق اولمغله امام وکیع بن الجراح دیرایدیکه امام محمد ایله
طلب علم حدیثده شریك ایدك لکن حسن وجمال ایله برغلام خورشید جناب اولدیغندن اثناء راهده آنکله
برابر کیتمکدن اجتناب ایدر ایدك ونقل اولنورکه امام محمد حداثت سنلرنده مدینهٔ منوره یه واروب صاحب المذهب
امام مالك حضرتلرینك مجلس شریفلرینه کیروب امام مالکدن سؤال ایتدیلرکه بر جنب مسجد ده
صویی کورسه وغیری محلده بولنمسه نماز دخی حاضر اولسه نه ایتسون امام مالك جنب مسجده کیره مز دیدی
امام محمد برقاج دفعه سؤالی تکرار ایدوب امام مالك جواب اولدن غیری جوابه موفق اولمادی بالاخره امام
محمده یا سن نه دیرسین دیدی آنلر دیدیلرکه تیمم ایدر ومسجده کیروب صویی آلوب غسل ایدر امام مالك بو رأیی
تحسین ایدوب سن نه یردنسین دیدی امام محمد ارضه اشارت ایدوب بو یردن اولورم دیدی امام مالك مدینهٔ
منوره دن اولورم دیمك فهم ایدوب بن اهل مدینه یی جمله بیلورم سنی بیلمزم دیدی امام محمد بیلدیککدن دخی چوقدر
دیو تعریض کونه لطیفه ایلدی مجلسدن کتدکده بو امام محمددر دیو تعریف ایلدیلر نه عجب کذب ایدوب
اهل مدینه دنم دیدی دیدکده ارضی کوستردی دیدیلر بو دخی اعجبدر دیدی وتصانیفی طقوز یوز طقسان طقوز
وعند البعض بیك عدد کتابه بالغ اولوب زهد وتقوایه دائر دخی بر کتاب تصنیف ایتمز میسز دیو رجا ایتدکلرنده
بو کتاب تألیف ایتمك مراد ایتدیلر لکن عمر کرامیلری وفا ایتیوب زهد وتقوایه دائر انجق بر کتاب تألیف
ایتمشدر وجامع الصغیر وجامع الکبیر وزیادات والسیر الصغیر وترجمه سنه شروع ایتدیکمز السیر الکبیر
مشاهیر تصانیفندندر بونلردن نقل اولنان مسائله ظاهر الروایه تعبیر ایدرلر وابن سماعه وابن رستم وهشام
وغیریلری اندن مسائل نوادر روایت ایتمشلردر وهارونیات که آنی خلیفهٔ عباسی هارون
الرشید عامله الله تعالی بلطفه المدید روایت ایلمشدر ورقیات که ابن سماعه امام محمد رقه ده قاضی ایکن
انی روایت ایتمشدر وجرجانیات که آنی علی بن صالح الجرجانی روایت ایتمشدر وکیسانیات که سلیمان بن سعید
الکیسانی روایت ایتمشدر جمله سی امام مشار الیهدن روایت اولنمشدر بونلره غیر ظاهر الروایه اطلاق اولنور
آثار وموطأ نام کتابلری دخی واردر وکتاب مبسوط دخی اعاظم تألیفاتندندر کتب فقهیه‌ده مثلا کذا فی الاصل
دینلسه کتاب مرقوم مراد اولنور حتی امام شافعی کتاب مرقومی کمال استحسانله تماما حفظ واتقان
ایتمشدر وکفرهٔ اهل کتابدن برحکیم هذا کتاب محمدکم الاصغر فکیف کتاب محمدکم الاکبر یعنی محمد اصغر بکزك کتابی بودر عجبا
سعادت وهذا کتاب محمدکم الاصغر فکیف کتاب محمدکم الاکبر یعنی محمد اصغر بکزك کتابی بودر عجبا
محمد اکبر بکزك کتابی نیجه دردیو اظهار حیرت ایله اعلان کلمهٔ شهادت ایلمشدر وصاحب المذهب امام احمد بن
حنبل رحمه الله تعالی دن بو مسائل دقیقه یی قندن اخذ ایدرسین دیو سؤال ایتدکلرنده امام محمد بن حسنك
کتابلرندن اخذ ایدرم دیو جواب ویردیلر وعیسی بن ابان دن امام ابو یوسفمی اعلم یوقسه امام محمدمی دیو سؤال
اولندقده فاعتبروا بکتبهما یعنی کتابلرینه نظر ایدك امام محمد اعلمدر دیدی لکن بعد وفات ابی حنیفه
امام ابو یوسفدن تحصیل علوم وتکمیل فهوم ایتمش اولوب میانه‌لرنده حقوق تلمذ واستاذیت جایگیر اولمغله
امام ابو یوسفك فضلی تقدیم وامام محمدك فضلی تأخیر اولنمشدر بنا برین اسمعیل بن ابی رجا دیمشدرکه بعد
الوفات امام محمدی منامده رؤیت والله تعالی سکا نه کونه معامله بیوردی دیو استفسار کیفیت ایلدم دیدیلرکه
خداوند کریم بکا عفو وغفران والطف واحسانله معامله تکریم ایدوب محض فضل وامتناندن نیچه شو وجهله
خطاب الوهیته شایان قلدیکه یا محمد اکر سکا ارحم ایله عذاب ایتمکه ارادهٔ علیه‌م تعلق ایتمش اولیدی اسرار
لدنیه مدن اولان علم شریفی صندوقهٔ صدرکده پنهان ایلمز ایدم تکرار امام ابو یوسف قنده در دیو سؤال ایتدم
آنك درجه سی عالیدر ما بینمز فی الطول والعرض بین السماء والارضدر دیدیلر تکرار امام ابو حنیفه قنده در
دیدم هیهات هیهات آنلر اعلای علیین واقصای علوینده دردیدیلر نقل ایدرلرکه امام ابو یوسف حضرتلری
امید ایدرایدیکه امام محمد کندولرندن روایت اوزره بر کتاب تألیف ایده پس امام محمد امر شریفلرینه انقیاد
وجامع الصغیری تصنیفه بذل اجتهاد ومسائلی عن یعقوب عن ابی حنیفه دیه‌رك مرام استاد اوزره روایت
واسناد ایلدیلر بعد التتمیم پیشگاه ابو یوسفه عرض وتقدیم ایتدکده کمال استحسان ایله ابو عبد الله یعنی امام محمد

وهارونیات وجه مذکور ایله تفسیر اولنمق انجق کلمات ابی البقاده ظاهر ماده سنده کوریلوب موضع آخرده بو لنمامشدر
منه

بندن استماع ایتدکلری بن نه کوزل حفظ واتقان ایلمش انجق التی مسئله ده غلط ایدوب بندن اخذ ایتدیکی کبی سرد و بیان
ایتمش دیدی امام محمد ایشیدوب حاشا بن غلط ایتمدم لکن کندولر روایتلرینی اونوتمشلر دیدیلر مسائل
مذکوره شرح جامع الصغیرده مسطور در امام علی القمی ذکر ایدر که امام ابو یوسف حضرتلری علوشانی
وسمو مکانی ایله بیله امام محمدک جامع الصغیرینی سفر وحضرده بر آن یانندن منفک ایلمزایدی ومشایخ
متقدمین جامع الصغیر حفظنده اولمیان عالمی قاضی نصب اتمکی جائز کورمیوب تقلید قضا ایده چکلری ذواتک
حفظنده دکل اینسه حفظ ایله صکره قاضی اول دیو قضانی آنک حفظ و اتقانی ایله امتحان ایدرلر ایدی وامام
بزرکوارک حیرت افزای اولی الابصار وعبرت فرمای ذوی الاعتبار اولان حالات کرامتمدارلرندندر که امام کردرینک
کتاب مناقب ابحنیفه سنده امام شافعی نفعنا الله تعالی بشفاعته دن نقل وتذکار اولنور امام شافعی بیورر که
بر کیجه امام محمد حضرتلریله خانه لرنده برحجره ده برابرجه بیتوتت ایلدک بعد العشا امام محمد ظهرسعادتلری
اوزره اضطجاع وتابصباح کویاخواب راحت ایله استماع ایدوب بندخی * نظم * زعمر یکشبه کم کیروزنده دار ومحسب
مضمونه اقتدا وقالقوب نک وتهاطاعات وعبادات ایله اول لیله یی احیا قیلدم فجر طلوع ایتدکده امام محمد خوابکاهندن
بیدار وهمان تجدید وضوء اتمدین صلوة فجری ادایه ابتدار ایلدی حکمتندن تعجب کلان سؤال ایتدیکمده
بو وجهله کشف حال ایلدیلر که ای شافعی سن تابصباح کندو نفسک ایچون سعی وهمت بندخی امت محمد
ایچون جهد وغیرت ایدوب کتاب اللهدن تعامل عباد ایچون بیک وشوقدر مسئله دخی استنباط واجتهاد ایلدم
امام شافعی دیرکه بن حالت قیامده ترک راحت ومنام ایتدیکمدن تعجب ایتمدم انجق آنلرک هیئت نائمده سر بربالین
رقود وتابسحر چشم بیخواب ودل پرتاب ایله سفرد روطن طریقه سی اوزره تماشای عالم شهود اتملرندن
تعجب ایلدم ونقل اولنور که بعد وفات الامام آنی منامده مشاهده ایدوب یا امام حالت نزعی نجه امرار ایتدک دیو
استعلام ایلدیلر جوابنده عبد مکاتب مسائلندن برمسئله نک ملاحظه واجتهادیله اوقاتکذار ایدم ناکاه
روحم نزع اولنمش قطعا خبردار اوله مدم دیدیلر * نظم * زهی مراتب خوابیکه به زبیدار بست وامام مشار الیه
اسبغ الله رضوانه علیه نقل ایدرلر ایدیکه استادم سراج الامة وامام الائمة ابو حنیفه علیه الرحمة حضرتلرندن
شونده برخاتون وضع حملده وفات ایدوب بطننده اولان جنینک حرکاتندن علائم حیات رونمون اولورنه امر
ایدرسز دیو استفتا ایلدیلر آنلر دخی بطننی شق واخراج ولد ایله افتا بیوردیلر ذکوردن برغلام صبیح ظاهر اولوب
طلب علم شریف ایله چوق زمان معمر ومجلس درسمه حاضر و بین الناس ابن ابی حنیفه دیو مشتهر
اولمش ایدی ومنصب قضا باعث ابراز حق و باطل و بادیء امتیاز مجروح وعاطل برامر جلیل الفضائل اولوب قاضی
اولان ذات عارف مسائل شرعیه نک فروع واصول ودلیل ومدلولنه واقف برعالم متبحر اولمغه متوقف اولمغله ارشد
خلفای بنی العباس ابن عم خیر الناس امیر المؤمنین هارون الرشید عامله الله تعالی بمزید لطفه المدید اهلیت قضا
امام مومی الیه حضرتلرینه مخصوص وآنلره تقلید قضا اولی الامره بمنزلة المنصوص اولدیغین علی وجه الیقین
جزم وآنلری قاضی نصب اتمکه عزم ایدوب حضرة امام کمال زهد وتورعلرندن قبول قضادن ابا وتمنع ایتدکلرنده
نظم * نوله اول آهو کریزان اولسه ده شمدنکر و کیم طونوب محکم خیالن دلده حبس ایتدم آنک مغراسنجه اکراما
لاارغاما وتألیفا لاتعنیفا اللی کوندن زیاده قید و بند ایله محبوس وظلمت ابادزندانده حیات و زندکانیدن
مأیوس اولوب ناچار وناکام امر خلیفه اوزره قبول قضایه رام وابتدا برمدت رقه ده حکومت ایله قاضیء بنام اولوب
بعده جناب خلافتما ایله بلاد عراق عجمدن ری شهرینه قادمه جنبان حرکت واقدام واول سفرده قاضی القضاة
نافذ الاحکام قیلنمشدر لکن * نظم * ولو کانت الدنیا تدوم لواحد لکان رسول الله فیها مخلدا * بلدهء ری
قراسندن رنبویه نام برقریه ده بحسب الظاهر سراب چون سراب زندکانیدن ریان وسایهء رحمتوایهء اشجار
جنات تجری من تحتها الانهارده حضور وراحت ایله خسبان اولوب بحسب الحقیقه تصانیف واماليسی ایله
بی حدوتعداد علوم شرعیه ده آثار حسنه ابداع وایجاد ودین محمدیده وجاهدوا فی الله حق جهاده مقتضاسی
اوزره حقا که کمال سعی واجتهاد ایله * قطعه * موفق لسبیل الخیر متبع یزینه کل ما یأتی و یجتنب * له خلایق
بیض لایغیرها * صرف الزمان کما لایصدأ الذهب * مصدا فیجه الی انقراض الایام ذکر جمیلن ابقا واخلاد
وعامهء عالمیانی الی آخر الزمان امور دین ودنیاده امر ونهینه مطیع ومنقاد ایلمشدر * رباعی * ای چرخ جهان خرابی
ازکینهء تست بیدادکری عادت دیرینهء تست ای خاک اکر سینهء تو بشکافند بس کوهر قیمتی که درسینهء تست
ولادت باسعادتلری اختلاف مورخین اوزره یوزاوتوز بریاخود اوتوز ایکی یاخود اوتوز بشده ظاهر اولوب

انتقاللری بالاتفاق یوزسکسن طقوز سنه سنده واقع اولمغله عمرعزیزلری اللی سکز یاخود اللی یدی یاخود اللی
دورت سنه ده آخر اولمشدر رحمة الله تعالی علیه رحمة واسعة ومنقولدر که صاحب القرأة والنحو واللغة امام کسائی
دخی بلدهء ریده امام محمد حضرتلرینک یوم وفاتلرنده تبدیل جامهء حیات واکتسای حلل جنات عالیات
ایلمشدر * نظم * زفضل خداوند مغفور باد * بباغ جنان شاد ومسرور باد * نقل اولنور که امام کسائی ایله امام
محمد حضرتلری یومامن الایام مانند شمس وقمر بر مجلسده اقتران ایله بسط نور وفر ایلدیلر امام کسائی فضائل انواع
علومی بیانه ابتدا و برکسنه علوم ک قنقیسنده متبحر اولسه اول علم ایله علوم سائره نک مسائلنی استنباطه
قادر اولور دیو ادعا ایلدی امام محمد بطریق الامتحان دیدیلر که جنابکزک علوم عربیه ده کمال تبحری معلوم
عالمیاندر برکسنه سجدهء سهو اثناسنده ینه سهو ایتسه اوزرینه برد خی سجدهء سهو لازم اولورمی اولمازمی ایشته
بو مسئله یه عربیه ایله جواب ویر امام کسائی جواب ویردیلر که لازم اولماز زیرا علمای نحاة المصغر لایصغر دیمشلردر
بعده سؤال ایتدیلر که برکسنه اکر فلان جاریه یه مالک اولورسم بندن آزاد اولسون دیو عتقنی ملکنه تعلیق ایلسه
بعد التملک آزاد اولورمی اولمازمی امام کسائی جواب ویردیکه اولماز زیرا امثال عربده السیل لایسبق المطر
وارد اولمشدر امام محمد حضرتلری حسن جوابلرینه تحسین اوقی وصورت فتوالرین تسجیل وامضا ایلمشدر
بو ایکی کوکب سعدینک تحت الارض انحساقلری بدیدا اولدقده امیر المؤمنین هارون الرشید حضرتلری بلدهء ریدن
کندو مسقط رأسی ومولد نفسی ایکن تشاؤم وتطیر و بوشهره علم فقه وعلم عربیه ایله کیردم شمدی * نظم
ایاقبر معن کیف واریت جوده * وقد کان منه البر والبحر مترعا * منطوفیجه ایکیسنی دخی بوخاک غمناکده دفن ایدوب
فقه وعربیه سرن کیده رم دیو کریه وانین ایده رک اظهار تحزن وتضجر ایلمشدر رحمة الله تعالی علیهم اجمعین

ترجمة الامام شمس الائمة السرخسی ابو بکر محمد بن احمد بن ابی سهل شارح السیر الکبیر بین الانام معلوم خاص
وعام در که اول فاضل بنام مناظره و کلامده امام همام واصول وفروعده علامهء علمای اعلام ایدی شیخ
الاسلام مولانا احمد بن سلیمان بن کمال پاشا آنلری مجتهدین فی المسائل طبقه سنده عد واحصا ایلمشدر اوائل حالنده
خوان فضائل شمس الائمة الحلوانی یه داخل ومقابلهء شمس ایله ماهیت استعدادین بدر کامل واول مجلس بی مماثلده
لذت حلاوت علم شریفه واصل ومثال حلوای سکرین ممتاز طبقات اقران وامائل اولمشدر زینب سلسلهء استادلری
بو وجهله ایراد اولنمشدر که شمس الائمة السرخسی شیخ امام شمس الائمة عبد العزیز بن احمد الحلوانیدن تلمذ ایدوب
حلوانی دخی امام ابی علی النسفیدن انلر دخی امام محمد بن فضل البخاریدن آنلرده شیخ عبد الله بن یعقوب السبذمونیدن
آنلرده ابی عبد الله ابی حفص الصغیردن آنلر دخی والد ماجدلری استاذ الاعاظم والاماجد امام ابی حفص الکبیردن
آنلر دخی صاحب الکتاب امام محمد بن الحسن تلمیذ الامام ابی حنیفه دن اخذ علوم وجمع اشتات منطوق
ومفهوم ایلمشلردر وشمس الائمة السرخسیدن دخی برهان الدین کبیر برهان الائمة عبد العزیز بن عمر بن مازه
وشیخ الاسلام محمود بن عبد العزیز الاوزجندی والشیخ الامام رکن الدین ابو محمد الخطیب مسعود بن الحسین
بن الحسن بن محمد بن ابراهیم الکشانی والشیخ الامام الزاهد ابو عمر وعثمان بن علی بن محمد بن علی البیکندی
البخاری و بونلرک امثالی نیجه فقهاء دین وامناء انبیا ومرسلین اکتساب علم یقین ایدوب وهر بریندن دخی نیجه
مشایخ مرشدین وائمهء مجتهدین استفادهء انوار علم مبین اتمکله منور ساز ظلام زمان وزمین اولمشلردر رحمة الله
تعالی علیهم اجمعین وصاحب الترجمه امام شمس الائمة حضرتلرینک قوت ذکا وحافظه وحدت
ذهن ومحافظه لرندن برشمه سین بو تعبیر دلپذیر اوزره مجمره کردان تحریر اولمشلردر که برکون جناب شمس تنویرلری
مجالس افاده لرنده نشر اشعهء تقریر ایدر ایکن بعض حضار مناسبت مقام ایله امام شافعی حضرتلرینک مدایحنه
آغاز وکتب علمیه دن اوچیوز جزء محفوظلری وارایمش دیو ثنای حفظنه دمساز اولدقده شمس الائمة حضرتلری
بیوردیلر که بو صورتده امام شافعینک محفوظی بنم محفوظاتمک زکوتی رتبه سنه نائل یعنی قرق سهمده برسهمی حسابنه
انجق واصل ایمش بعده حفظنده اولان کتابلری ایراد وحضار مجلس دخی اجزاسنی تعداد ایلدیلر تماما اون ایکی بیک
جزءء منتهی واوچیوز جزءء انک قرق سهمنده برسهمی ایدوکی بدیهی اولمشدر وامام مشار الیه غایت صدق وصداقت
ونهایت ورع ودیانتلرندن ناشی برمقتضای الدین النصیحة پادشاه عصرینه بعض کلام نصایح انجام اسماع
وافهام اتمکله * نظم * اذا ما صدقتهم خفتهم * واخشی من الله ان اکذبا مدلولنجه پادشاه والارتب اظهار سطوت
وغضب ایدوب حبسنه فرمان واو یله برشمس تابانی بلاد فرغانه دن اوزکند شهری زندانده واقع برچاه عمیقده نهان
وفلاکت حال وشان * نظم * خرجنا من الدنیا ونحن من اهلها فلا نحن فی الاموات فیها ولا الاحیا * اذا جائنا السجان

يومالحاجة عجبنا وقلنا جاء هذا من الدنيا مضمونندن نشان ايلدی بعد زمان تلاميذ ينه اذن سلطانی ارزان اولوب صحن زندانده لب چاهده عقد حلقهٔ اجتماع ومانند ماه نخشب قعر چاهده محبوس اولان شمس الائمه نك تقرير منورلرين استماع ايدرلر ايدی *نظم* هرچا هكه هست يوسف د روی هست صاحب نظری ليك بهر قافله نيست امام همام دخی زير چاهدن على طريق الاملا ماند زمزم حياتبخشا مسائل سعادت وسائل علميه يی خارق العاده پسدن بالايه اجرا وتفجير وسائلين حضار دخی اول ينبوع حقايقدن نبوع ايدن كلمات لولوسماتی كتب وتسطير ايدرلر ايدی املا اكاديرلركه مشايخ معلوماتنی ياخود شعرا منظوماتنی انشاد وروايت ومستعين انی قيد وكتابت ايدرلر حضرت امام دخی سجن مظلمده محبوس واسباب سلامتدن مأيوس ورفيق غمكساردن تنها وعندنده كتب علميه دن برورق دخی ناپيدا ايكن العلم فی الصدور لا فی السطور رمزنجه كتاب مبسوط كه تمام اون بش جلد كبير ايله مضبوط ومبسوط سرخسی ديمكله نامدار ومعتبرات كتب فقهيه نك مأخذ ومداريدر كتاب مرقومی درون چاهدن عن ظهر القلب ذكر وتلقين وطلبه سی كار مجسده استماعله تحرير وتدوين ايدرلر حتی كتاب مبسوطدن هر بابی اتمام ايدنجه كيفيت حاللرين شرح واعلام ايدرلر ايدی مثلا شرح عباداتی اكمال ايندكده هذا آخر شرح العبادات باوضح المعانی واوجز العبارات املاء المحبوس عن الجمع والجماعات تعبيری ايله كشف حال كذلك مسائل اقراری استكمال ايندكده انتهى شرح الاقرار المشتمل من المعانی على ما هو من الاسرار املاء المحبوس فی موضع الاشرار حامد الله ومصليا على النبی المختار تعبيری ايله اظهار حزن وملال ايلديلر *نظم* اما فی نبی الله يوسف اسوة لمثلك محبوس على الظلم والافك وترجمه سنه شروع ايتديكمز شرح السير الكبيری دخی منوال مشروح اوزره درون چاهده بلا مطالعهٔ كتاب ولا مراجعهٔ اصحاب حفظندن على وجه الاملا تلاميذينه القا ايدوب آنلر دخی اخذ واكتتاب ايلديلر بعده علم اصول الفقهدن اصول سرخسی ناميله معروف كتاب مستطابی ينه مجسده دستور مذكور اوزره املا ايله مشغول ومشعوف ايكن *نظم* ورب نازلة يضيق بها الفتی ذرعا وعند الله منها المخرج باب الشروطه رسان اولدقلرنده شرطهٔ عنايت يزدانی ان مع العسر يسرا مهبندن وزان وعفو واطلاقله اوز كنددن جانب فرغانه يه روان اولوب صاحب فرغانه امير حسن انواع حسن واحسان ايله قدوملرين اجلال وترحيب واجناس كرم واكرام ايله كندو سراينه انزال وتقريب ايلدی تلامذه سی دخی *نظم* فالمنهل العذب كثير الزحام جانب فرغانه يه هجوم وازدحام ايدوب بقيهٔ كتابی سرای مرقومده ينه على وجه الاملا اكمال واتمام ايلديلر بو قصه پرغصه وبو قضيهٔ پرغصه دن علمای اولينك احياء دين ونشر علوم سيد المرسلينه كيفيت جهد جهيدلری وطالبلرينك الحكمة ضالة المؤمن انما وجدها اخذها تحصيل علوم وتكميل فهومه كيفيت سعی اكيدلری عيان وبيان اولوب وانما يرتفع العلم بارتفاع اهله مدلولنجه * نظم * ببين تفاوت ره ازكجاست تا بكجا عصريمزده اولان اساتذه وتلامذه نك قصور همت وفتور غيرتلری جهتيله اسلاف كرامه مغايرت ومباينت بلكه واو بطريق التباين عدم مناسبتلری ظاهر ونمايان اولمشدر لكن ارباب بصائره مدار تسلیٔ خاطر اولدر كه بو واقعهٔ فاجعه دن دول سالفه ده كلن ملوك ماضيه ايله سلاطين آل عثمان ايدهم الله تعالى فی كل زمان ومكان حضراتنك دين پرور وعدالت كستر وشريعت نواز وعنايت پرد ازلق حسيله رجحان وامتيازلری آشكار وتصدر واعتلالری پديداردر كه شمس الائمة السرخسينك كتابلرينی فی الجمله فهم وتفهيمه قادر اولان علمای عصره اصناف جود وانعاملری بی حد وحصر اولديغندن ماعدا شمس الائمه نك اسمنی استماع اتمش وكلامندن حرف واحد ايله انتفاع اتمش مجرد طلبهٔ علوم لباسنی لابس وفهم ايدر اتمز مجالس علميه ده جالس اولان مبتديان ابجد خوانانه دخی لطف واحسانلرين مبذول قيلوب وجهامن الوجوه تكدير وتذليللرين معقول كورمزلر ادام الله تعالى دولتهم واقام على اعدائهم نصرهم وشوكتهم آمين بحرمة العلماء العاملين وامام سرخسی حضرتلرينك قوت حفظ واتقان ووفرت فهم وايقانلرينه احسن براهين اوله جق مناقب غرابت رهينلرندندر كه صاحب فرغانه امير حسن ملكنده اولان ام ولدلرندن هر برين خدمهٔ احرارندن برينه تزويج وعلمای بلدينی كه هر بری مانند بيض البلد رفعت شان ومتانت فضل وعرفان ايله برعلم مفرد ايديلر جمله سين وليمه يه جمع ايله متاع لطف وهمتن تزويج ايدوب آنلره باعث جميلرين افاده وتبيين ايندكده جمله سی سرجنبان تحسين *نظم* ذی المعالی فليعلون من تعالى هكذا هكذا والا فلا لا نشائديله شاباش وآفرين ايلديلر انجق شمس الائمه سياق مخالفت اوزره قيام وهر برخادمك برمنكوحهٔ حره سی واردر نكاح الامة على الحرة نك عدم جوازی كالشمس فی وسط النهاردر ديو حضاری الزام ايلدی امير حسن چونكه حكم شريعت بويله در

بندخی جمله ام ولدلريمی اعتاق ايلدم سزلر دخی تجديد نكاحله هر برين صاحبلرينه الحاق ايدك ديو التماس ايلدكده فقهای حاضرين * نظم * كيمی معدوم ديدی كيمی ديدی جوهر فرد * دهن شكری حلنده دخی قالمدی سوز * ستايشيله بكزبان اتفاق اولدقلرنده شمس الائمه ينه تصويبلرين تخطئه يه اقدام و بعد الاعتاق امهات اولاد اوزرينه انقضای عدت اقتضا ايدر ديو حاضرينی الزام ايدوب كرك امير حسن وكرك علمای حضار امام مشار اليهك *نظم* هو الشمس ما الشمس فيمازی مثل * نشيده سيله فضل ورجحاننی اقرار ايلديلر خلاصه امام شمس الائمة السرخسی حضرتلری احاطهٔ اجناس علوم وفضائل واماطهٔ ارجاس رسوم ورذائل جهتلريله معاصرين واخلافنه فائق بلكه متقدمين واسلافنه سابق ونسبتلری نسبة الشمس الى الكواكب ياخود نسبة الامير الى المواكب قيلنسه ندر ديمكه لايق وحقنده علماء امتی كانبياء بنی اسرائيل مضمون متيق صادق واستاذ مفيض الحقايق ايدی نظم آه جور چرخ بحرودن هزاران آه آه شمسه كون كوستر ميوب اخراكاويردی زوال اختلاف مورخين اوزره دور تيوز سكسن اوچ ياخود طقسان ياخود بشيوز حدودلرنده اول مهر منير معارف * نظم * وقد حجبت فيه السحائب شمسه كما حجبت ورد الخدود المعاجر مصداقنجه زير خاك تيره ده منكسف اولوب نجوق تدريس واملا وتصانيف شتاسيله تا محشر مثال خورشيد انور پرتو اقبال ورونق مجد وافضالی مابين الخافقين مؤبد ومقرر اولمشدر * نظم * ذكر الفتى عمره الثانی وحاجته ماقاته وفضول العيش اشغال رحمة الله تعالى عليه مترجم فقير السيد محمد منيب العينتابی ديركه بزلر هذا الان خارج از كتاب مؤلف وشارحك ترجمهٔ حاللريله على وجه الاجمال تفصيل واطناب ايلدك بعد هذا مقصد صغير وكبير اولان شرح السير الكبيری افهام ناسه قريب تعبير دلپسند ودلفريب ايله ترجمه يه آغاز وجناب قدير وهابدن تيسير واتمامن نيازايدرز ومن الله الهداية ومنه البداية واليه النهاية

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين والعاقبة للمتقين ولا عدوان الا على الظالمين والصلوة على رسوله محمد وآله اجمعين قال الشيخ الامام الزاهد الهمام شمس الائمة وفخر الاسلام ابو بكر محمد بن ابی سهل السرخسی رحمه الله تعالى معلوم اوله كه كتاب السير الكبير امام محمد حضرتلرينك فقه شريفده آخر تصنيفيدر بنابرين امام ابو حفص كبير كه امام محمدك اعظم تلامذه سندن اولوب تصانيفی آنك روايتی ايله منتشر اولمشدر بو كتابی امام محمددن روايت ايده مدی زيرا اول اثناده ابو حفص بغداددن وطن اصليسی اولان بخارايه عودت ايتمشيدی وآخر تأليفی اولديغندن امام ابو يوسف حضرتلرينك اسمنی بو كتابك برمحلنده ذكر وتصريح ايتمدی زيرا آنك تصنيفی ميانه لرنده نفرت ومباعدت مستحكم اولدقدن صكره ايدی وهرقچن امام ابو يوسف حضرتلرندن حديث شريف روايتنه محتاج اولسه برموثوق به كمسنه بويله خبر ويردی ديوب اسملرينی ياد اتمدی بومعنايه اولان اخبرنی الثقة لفظی هرقنده ذكر ايدرسه مرادی ابو يوسف حضرتلريدر وبو منافره لرينك اصل وسببی بين العلماء جاری ايدن غيرت اقران ومنافسهٔ اخوان در زيرا اول امامين همامينك ايكيسنك دخی تلميذ خاص وملازم بالاختصاصلرندن امام معلى بن منصور الرازی حكايت ايلديكه ابو يوسف حضرتلرينك مجلسلرنده امام محمد حضرتلرينك ذكری جاری اولوب امام ابو يوسف مدح وثنا ايلدی بن ديدم كه نه عجب بركره ذم وقدح وبركره ثنا ومدح ايدرسز اول وقتده انصاف ايدوب اول آدم ميانه مزده محسوددر ديو اقرار واعتراف ايلدی وينه ايكيسنك دخی اصحاب كرام وتلاميذ فخاميندن امام محمد بن سماعه امام محمد حضرتلرندن ذكر وروايت قيلديكه امام ابو يوسف قاضی القضاة اولديغی زمانلرك اوائلنده كل يوم دابه سنه راكب ومجلس خليفه يه ذاهب اولوب اثناء راهده طلبهٔ علومه تصادف ايتدكجه بونلرقنده كيدرلر ديو سؤال ايدوب امام محمدك مجلسنه كيدرلر ديو جواب ويرلدكده محمدك قدری مجلسنه طلبهٔ علوم كيدوب كلمكه بالغ اولديمی والله اكا رغما بغدادك حجاملرينی وبقاللرينی آنك كبی فقيه ايده رم ديو يمين ودرس واملا ايچون برمجلس عالی ترتيب وتزيين ايلدی اماشغل قضا ايله مشغول اولمغله مداومت ايده ميوب امام محمد قصر اوقات اوزره درسه مواظبت ايلدی آخر حال ابو يوسف حضرتلری ينه اثناء راهده على الصباح نيجه مشاهير علما وجماهير فقهايه تصادف ايدوب قنده كيدرسز ديدكده امام محمدك مجلس عالسنه كيده رز ديديلر ابو يوسف حضرتلری كيدك كيدك اول بكت ميانه مزده محسوددر ديدی سبب مذكور بين العلماء الاعلام جاری اولان غيرت اقران ديدكاری بلای عامدر اما منافرت مرصوصه لرينك علت مخصوصه سی اولدركه امام محمد حضرتلرينك شهرتلری آفاقگير اولوب ذكری خليفهٔ عهد اولان هارون الرشيد حضرتلرينك حضورلرنده جريان وجناب خليفه ثنا ومدحی ايله تحسين واحسان ايلدی ابو يوسف مبادا كه خليفه

امام محمدی محضر التفاته قریب وجاه وتقربده بکا رقیب ایده دیو اندیشه ایدوب امام محمدی خلوتنه دعوت وقضای مصره رغبت ایدرسك سکا توجیه ایده یم دیو اظهار سماحت ایلدی امام محمد بن طالب قضا دکل ایکن بوندن مرادیکز نه در دیدی امام ابو یوسف دیدیکه غرضم اولدر که علمیمز بغداد ونواحیسنده شایع اولدی استرمکه اهل مصر دخی منتفع اوله لر امام محمد دیدیکه او یله ایسه ملاحظه ومشاوره ایده یم پس اصحاب واحبابی ایله مشاوره ایتدکده جمله سی ظاهر معامله دن استدلال ومقصدی انجق سنی جانب خلیفه دن تبعید اتدوکی اقرب احتمالدر دیه رك کشف حال ایلدکلرنده قضای مصره عدم رضاده مصر اولدیغی پیام ایصال ایلدی بعده خلیفهٔ زمان امام ابو یوسفه امام محمدی مجلس خلافتپناهلرینه احضار ایله فرمان ایدوب امام ابو یوسف غالبا بیان واقعده براز مبالغه اوزره دیدیکه یا امیر المؤمنین آنك برعلتی واردر اول علتدن مجلس خلیفه یه صلاحیتی یوقدر نه دردیدکده سلس البول واردر اکا دوام مجالست ممکن اولماز دیدی خلیفه امر ایتدیکه البته کتورو ومحتاج اولدیغی وقتده قالقمغه طرفمدن اکا اذن ویر بوندنصکره واروب امام محمدی خلوتنه دعوت ایدوب دیدیکه امیر المؤمنین سنی استر لکن طول مجلسی سومز وتیز تیز او صانمق عادتیدر مجلس سعادتلرنده تطویل مکث ایتمه همان سکا اشارت ایتدیکم کبی قالق بو یله توصیه دنصکره مجلس خلیفه یه ادخال ایلدی امام محمد بدیع الجمال ولذیذ المقال برذات عدیم المثال اولمغله جناب خلیفه حسن لقا وتکلمده لطف اداسنه تحسین ورغبت واوزرینه اقبال وتوجه برله طرح کلفت ویر برله صحبت ومکالمه یه هنوز کرمیت حاصل اولدقده همان امام ابو یوسف قالق دیو رمز واشارت وامام محمد دخی کلامنی محل غیر مناسبده قطع ومجلس خلیفه دن چیقمغه مسارعت ایلدی جناب خلیفه دخی اظهار تأسف وآه شو آدمده بو علت اولمیدی مجلسمزده آنکله تجمل وتزین ایدیك دیو تحزن وتلهف ایلدی وامام محمده بو یله وقت غیر مناسبده نیچون چیقدك دیو سؤال ایلدیلر جوابنده البته او یله وقتده قالقمق لایق اولمدیغن بیلوردم لکن امام ابو یوسف استادمدر مخالفتی مناسب کورمدم دیدی بعد زمان امام محمد حسب البشریه امام ابو یوسفدن صادر اولان صنعته واقف اولوب بالضروره انکسار قلب ایله اللهم اجعل سبب خروجه من الدنیا ما نسبنی الیه یعنی یارب دنیادن سبب خروجنی بکا اسناد ایلدیکی علت قیل دیو بددعا ایلدی فی الواقع دعاسی مستجاب اولوب امام ابو یوسف بو علت ایله وفات ایلدی که آنك بر قصهٔ مشهوره سی واردر وامام ابو یوسف حضرتلری رحمة الله تعالی علیه هارون الرشید خلافتنده یوز سکسن ایکی سنه سی ربیع الاولینك بشنجی کوننده وفات ایدوب امام محمد حضرتلری جنازه سنه کتمدی نقل اولنور که ناس امام محمدك انکساری ایله فوت اولدی دیرلر دیو جانبندن چیقمدی زیرا امام ابو یوسف حضرتلرینك جاریه لری جنازه لرینه بکا ایتدکلرنده امام محمده تعریض ایدرلر ایدی حتی حکایه اولنور که جاریه لری امام محمدك قپوسی سمتندن مرور وعبور ایتدکلرنده شو ایکی بیتی انشاد وقرائتله حاللرندن شکایت وامام محمد حضرتلرینه اظهار شماتت ایدرلر ایدی * نظم * الیوم یرحمنا من کان یحسدنا الیوم نتبع من کانوا لنا تبعا الیوم تخضع الاقوام کلهم الیوم نظهر منا الحزن والجزعا یعنی بو کونده فی الاصل بزه حسد ایدنلر بزه مرحمت ایدرلر بو کونده فی الاصل بزه تابع اولنلره بز متابعت ایده رز بو کونده بزلر جمیع خلقه تذلل ایده رز بو کونده بزلر قلب ولسانلریمزدن حزن وجزع اظهار ایده رز بو ایکی رکن دین ومذهبك برلرندن شدت نفرت وکرمیت برودتلرینه انجق اصل وسبب بودر که ذکر اولندی

بیان سبب تألیف السیر الکبیر

حقایق سیر علماء محققینده سیران ودقایق آثر فضلاء مدققینده جولان مراد ایدن ارباب فهم واذعانه ظاهر وعیان اوله که کتاب السیر الکبیر فی علم الفقه بالاده توصیف قیلندیغی اوزره عالم ربانی امام محمد بن الحسن الشیبانی حضرتلرینك تصنیفلریدر لکن کرك سیر کبیر وکرك امام مشار الیهك تصانیف سائره سی باعیانها زمانمزده مفقود انجق بین العلماء متداول اولان شروحی ضمننده موجوددر اما علماء متقدمین جمع وتدوین ایلدکلری شروحلرنده مؤلفین متأخرینك طرز طراوت آمیزلری اوزره متنی شرحندن بعض علائم ایله تمییز ایتیوب همان کلام مؤلفی مقدار حاجت کشف وتفسیر وکندو کلاملریله کلام شخص واحد کبی ممزوج ایدرد ونقریر واصل کتابدن استغنای طلابه بو جهتله حسن تدبیر ایدرلر تصانیف اقدمینك فقدان وغیبوبتنه تقادم مدتدن بشقه شروح مشروحه دخی سبب وعلت اولمشدر وسالف البیان امام شمس الائمة السرخسی حضرتلری دخی سیر کبیری بو سیاق ذاپذیر اوزره علی وجه الاملا شرح وتبیان ایتمکله اشبو کتاب مستطاب شرح السیر الکبیر نامیله شهرتیاب اولمشدر شرح مذکورك کیفیت تألیفی بالاده تحریر اولندی شمدی متنك روایت شارح اوزره سبب تصنیفنی ترجمه وتفسیره

ایده لم

ایده لم امام محمد بن الحسن جزاه الله تعالی باحسن الحسن حضرتلری السیر الصغیر اسمیله شهیر وبالاده وصفی کشیدهٔ سلك تقریر اولان کتاب کبیر المقادیری تصنیف ایتدکده صبح وشام اقطار ارضده شهرتگیر اوله رق عالم اهل الشام امام همام عبد الرحمن بن عمرو الاوزاعی حضرتلرینك دست مطالعه سنه رسیده اولوب بو تألیف کیمکدر دیو سؤال ایلدی امام محمد عراقیدر دیدیلر غضبناك اولوب اهل عراق ایله بو بابده تصنیفك نه مناسبتی واردر آنلرك سیر نبویه یه وغزوات رسول اللهه صلی الله تعالی علیه وسلم علم واطلاعلری یوقدر واصحاب رسول الله شام وحجاز طرفلرندن ایدی اهل عراقدن دکل ایدی عراقك فتحی محدثدر بو علمی کیمدن اخذ ایتدیلر دیدی بو خبر امام محمده بالغ اولدقده کمال غیرتلرندن انلر دخی تهور ایدوب اشغال سائره سندن فراغ وکتاب السیر الکبیری هر مسئله نك ضمننده کتاب وسنتدن اصل ودلیلی ذکر وتقریر اولنمق اوزره قالب ترصیفه سبك وافراغ ایلدی حکایت اولندیکه امام اوزاعی السیر الکبیره دخی نظر ایتدکده اکر بو کتابه درج وتضمین ایتدیکی احادیث شریفه اولمسه بو آدم مسائل علمدن کندی عندندن وضع ایدر دیر ایدم والله تعالی اصابت جوابی آنك رأی صوابنه تخصیص وتعیین ایتمشدر صدق الله وفوق کل ذی علم علیم دیو مدح وتحسین ایلدی بعده امام محمد کاتبلره امر ایلدیکه کتاب مرقومی التمش جلده توزیع وتحریر وبرعربه یه تحمیل ایله باب خلافتمآبه سوق وتسییر ایده لر خلیفهٔ کامکاره امام محمد بر کتاب تصنیف وانشا ایلدی عربه ایله باب سعادتکزه عرض واهدا ایده یور دیو اخبار اولندقده مسرور ومتدار اولوب محاسن ایام دولت ومحامد ازمان سلطنتلرندن عد وشمار واسلاف کراملری اوزره مایهٔ افتخاردر دیو ابتهاج واستبشار ایلدی بعد الوصول خلیفهٔ عالی نژاد کتاب مذکوری مطالعه ایدوب تعجب واستحسانلری دخی مزداد اولدی واول کتاب عدیم المثالی بالمشافهه امام محمد حضرتلرندن قرائت واستماع ایتملریچون شهزادکان کراملرینی مجلس شریفلرینه ارسال ایلدی اسماعیل بن توبة القزوینی که شهزادکان کرامك استاد فضائلقرینی ایدی شهزادکانی ذهاب وایابده مالا یعنیدن محافظه ملاحظه سیله حضور درسده معیت واستماع وقرائتده مشارکت ایلدی اتفاقیات غریبه دندر که بعد زمان کتاب مذکوری قرائت وروایت ایدن ارباب رؤیت وروایتدن اسمعیل بن توبه ایله امام ابو سلیمان الجوزجانیدن غیری کسنه قالمیوب انجق اول ایکی ذات فضائل خصلت کتاب السیر الکبیری مسار اطرافه نشر وروایت ایلدیلر

بیان سلسلهٔ اسناد شارح السیر الکبیر شمس الائمة السرخسی الی مؤلفه الامام محمد بن الحسن الشیبانی

امام شمس الائمة السرخسی حضرتلری دیدیکه کتاب مذکوری الشیخ الامام استادمز شمس الائمة ابو محمد عبد العزیز بن احمد الحلوانی بن عندنده قرائت ایتمکله بزه اخبار ایلدی امام حلوانی دخی دیدیکه بزه کتاب مذکوری القاضی الامام ابو علی حسین بن خضر بن محمد النسفی اخبار ایلدی حسین بن خضر دخی دیدیکه بزه دخی الشیخ الامام ابو بکر محمد بن فضل دخی ابو اسحق ابراهیم بن محمد بن حمدان الخطیب المهلبی اخبار ایلدی ابو بکر وابو اسحق ایکیسی دخی دیدیلر که بزه دخی کتاب مذکوری عبد الله بن محمد بن یعقوب الحارثی خبر ویردی عبد الله دیدیکه بزه دخی ابو محمد عبد الرحیم بن داود السمنانی خبر ویردی ابو محمد دیدیکه بزه دخی ابو ابراهیم اسمعیل بن توبة القزوینی تحدیث ایلدی اسمعیل بن توبه دخی دیدیکه کتاب مذکوری بزه مؤلفی اولان امام همام محمد بن الحسن رحمه الله تعالی حضرتلری تحدیث ایلدی شارح الکتاب شمس الائمة السرخسی استادی شمس الائمة الحلوانیدن اول دخی کندی استادی سالف الذکر قاضی ابو علیدن روایت ایلدیلر که قاضی ابو علی دیدیکه بزلر بو کتابی سابق الذکر امام ابو بکر محمد بن الفضل رحمه الله تعالی حضرتلرندن قرائت ایتدك ابواب الامان مسائلنه واصل اولدیغمزده وفات ایلدی بزلر دخی کتاب مرقومی مجدداً سابق الذکر خطیب مهلبیدن قرائت ایتدك بو ابواب الامانه دکین روایتمز امام ابی بکر ایله خطیب مهلبینك ایکیسیندندر ابواب الامانك ما بعدی الی آخر الکتاب یالکز خطیبدندر بنه شارح الکتاب شمس الائمة السرخسی حضرتلری کتاب مذکوره سند آخر سرد ایدوب دیدیکه کتاب مذکوری القاضی الامام ابو الحسن علی بن حسین السغدی حضرتلرندن قرائتله بزه خبر ویردی اول دخی دیدیکه بزه الحاکم الامام ابو محمد عبد الله بن احمد الکفی وفی نسخة الکفینی خبر ویردی اول دخی دیدیکه بزه الحاکم ابو احمد محمد بن محمد بن الحسن خبر ویردی اول دخی دیدیکه بزه احمد بن حم بن عصمة البلخی خبر ویردی اول دخی دیدیکه بزه نصیر بن یحیی خبر ویردی اول دخی دیدیکه بزه ابو سلیمان الجوزجانی مؤلف الکتاب امام محمد بن الحسن رحمه الله تعالی حضرتلرندن خبر ویردی بنه شارح الکتاب شمس الائمة السرخسی رحمه الله تعالی حضرتلری جناب مؤلفك ابتدای کتابده نقل وروایت ایدوب بعده اکا متعلق اولان احوال جهادی سرد وحکایت ایلدیکی حدیث شریفی جناب مؤلفه وموافقدن دخی

نارسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينه واصل اولان اسناد صحيح ايله نقل وايراد ايدوب ديديكه برزه حديث
آتى بى الشيخ الصالح الثقه ابو حفص عمر بن منصور البزاز المعروف بحبيب برقرائت ايدوب آنلر استماع ايتمكله
خبرويردى اولدخى ديديكه برزه الحافظ ابو عبد الله محمد بن احمد بن سليمان الوراق خبر ويردى اولدخى ديديكه
برزه ابو نصر احمد بن نصير بن اشكاب خبر ويردى اولدخى ديديكه برزه ابو محمد عبد الله بن عبد الوهاب القزوينى
تلميذ المؤلف اسمعيل بن توبة القزوينى دن خبر ويردى اولدخى ديديكه امام محمد بن الحسن برزه خبر ويردى
ديديكه ثور بن يزيد خالد بن معداندن خالد دخى شرحبيل بن السمطدن شرحبيل دخى صاحب رسول الله
سلمان الفارسى حضرتلرندن برزه خبر ويردى كه سلمان فارسى ديدى من رابط يوما فى سبيل الله تعالى كان له
كصيام شهر وقيامه ومن قبض مرابطا فى سبيل الله تعالى اجير من فتنة القبر واجرى عليه عمله الى يوم القيامة
يعنى بركمسنه بركون دشمن قارشوسنده فى سبيل الله برسرحدى محافظه ايلسه آنك ايچون برآى صيام وقيام ثوابى
حاصل اولور واول كمسنه كه فى سبيل الله محافظ اولديغى حالده فوت اوله عذاب قبردن جوار عنايت الهيه ده
محفوظ اولوب الى يوم القيام ثواب اعمالى اوزرينه اجرا قيلنور بو حديث شريف روايت سابقه اوزره هر نه قدر
قال رسول الله صلى الله عليه وسلم مثلو تعبير ايله رسول اكرم حضرتلرينه رفع ونسبت اولنميوب سلمان فارسى اوزره
موقوف ايسه دخى بنه مرفوع الى رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم كيدر زيرا مجازات عبادات وصيام شهر كبى
مقادير حسنات رأى ايله بيلنمز بلكه طريق معرفتى انجق صاحب شرع يعنك توقيف وتعريفيدر وبو مدعابى
مؤيد بعد هذا الحديث امام مكحولدن ذكر وروايت اولنديكه شرحبيل بن السمط ارض فارسده برقلعه ده مرابط
ومحافظ ايكن سلمان فارسى حضرتلرى يانينه كلدى وديديكه رسول الله صلى الله عليه وسلمدن ايشتديكم برحديث
شريفى سكا خبر ويره يم مى كه بو مقامده اقامتكه معين اوله شرحبيل حضرتلرى بلى خبر وير ديدى سلمان حضرتلرى
ديديكه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرين ايشتدم بيوريرلر لرباط يوم خير من صيام شهر
وقيامه ومن مات وهو مرابط اجير من فتنة القبر ونماله عمله كاحسن ما كان يعمل الى يوم القيامة يعنى بركون
سرحد عدوده محافظ اولق برآى صيام وقيامدن البته افضلدر واول كمسنه كه محافظ اولديغى حالده فوت اوله
عذاب قبردن حفظ اولنور واول عمل خيرى احسن وجوهله عمل اولنمش كبى نشو ونما بولوب الى يوم القيام
دفتر حسناتنه يازيلور بو بيان ايله متبين اولديكه صحابه كرامدن بريننك حفظنده بر حديث نبوى اولسه كاه آنى
صورت ثانيه كبى رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرندن روايت وانبا وكاه صورت اولى كبى بلا رواية
معناى شريفى ايله افتا ايدر ايدى ومحدث حقنده بو ايكى صورت دخى جائزدر وحديث سابقده ذكر اولنان
رباط ومرابطه نك معناسى اعزاز دين ومسلميندن دفع شرمشركين ايچون دشمن قارشوسنده اقامتدن عبارتدر
اصل رباط ربط الخيلدن مأخوذدر قال الله تعالى ومن رباط الخيل مثلو مجاهد آتلرينى سرحددن ساكن
اولديغى محلده ربط ايدر كه دشمنى ارهاب وتخويف ايده كذلك دشمنى دخى بويله ايدر بنابرين بو معامله يه
باب مفاعله دن مرابطه دينلدى زيرا باب مذكورك بناسى اكثرى مشاركت بين الاثنين ايچوندر بو جهتدن
ايچنده بعض ناس ساكن اولوب ابناى سبيل آنلرك قوتيله شرلصوصدن امين اولمغيچون صحراده بنا قلنان
تكيه لره رباط تسميه اولندى وحديث سابقده بركون مرابط يعنى محافظ اولمق اگرچه برآى صيام وقيام كبى قيلندى
لكن حديث آخرده برآيدن اكثره معادل قيلندى زيرا امام مكحولدن روايت اولنديكه بركمسنه رسول الله
صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينه كلوب ديديكه يارسول الله بن برجبلده برمغاره بولدم استرمكه اجلم كلنجه
انده عبادت ونماز قيله يم پس رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم بيوردیلر لمقام احدكم فى سبيل الله خير
من صلوته ستين سنة فى اهله يعنى سزدن بريكزك دشمن قارشوسنده فى سبيل الله آز چوق مكث واقامت
ايتمكز اهل وعياليك ايچنده آلتمش سنه نماز قلمسندن افضلدر عمل برابر ايكن حديث اولده برآى وبونده آلتمش
سنه يه معادلدر بو اجر وثوابده ظاهر اولان تفاوت باعد ودن امن وخوفده تفاوت جهتيله در هر نه زمان
كه مجاهده خوف وخطر اكثر اوله اجر وثوابى اوفر اولور ياخود مكث واقامتى ايله منافع مسلمينك قلت وكثرتده
تفاوتى جهتيله در زيرا بو ثواب انجق اقامتى ايله اعزاز دين وتحصيل المنفعة للمسلمين ايچون حاصلدر رسول الله
صلى الله عليه وسلم خير الناس من ينفع الناس بيورمشدر ياخود اقامت ايتديكى اوقاتك فضائلده تفاوتى
جهتيله در امام مكحول رحمه الله تعالى ابى بن كعب رضى الله تعالى عنه دن روايت ايتديكى حديث شريفده
شهر رمضانده واقع اولان رباطك غيرنده واقع اولانه فضل ورجحانى اعلان اولنمغله بو تفاوتى بيان واردر كه

قال رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم لرباط يوم فى سبيل الله صابرا محتسبا من وراء عورة المسلمين فى غير
شهر رمضان افضل عند الله من عبادة مائة سنة صيام نهارها وقيام لياليها ولرباط يوم فى سبيل الله صابرا
محتسبا من وراء عورة المسلمين فى شهر رمضان افضل عند الله تعالى من عبادة الف سنة صيام نهارها وقيام
لياليها ومن قتل مجاهدا اومات مرابطا فحرام على الارض ان تأكل لحمه ودمه ولم يخرج من الدنيا حتى يخرج
من ذنوبه كيوم ولدته امه وحتى يرى مقعده من الجنة وزوجته من الحور العين وحتى يشفع فى سبعين من اهل بيته
ويجرى له اجر الرباط الى يوم القيامة يعنى بركون فى سبيل الله نيت خالصه ايله صبر وثبات وقصد اجر وحسنات
ايده رك ديار مسلمينك ذهابى برسرحدده شهر رمضانك غيرنده محافظ اولمق عند الله يوز سنه صيام نهارى
وقيام لياليسى ايله عبادتدن افضلدر وشهر رمضانده وجه مشروح اوزره محافظ اولمق بيك سنه صيام نهارى
وقيام لياليسى ايله عبادتدن افضلدر واول كمسنه جهاد ايده رك قتل اولنه ياخود محافظ ايكن فوت اوله لحم ودمنى
اكل ايتمك ارضه حرامدر جسدى چوريمز ووالده سندن طوغديغى كون كبى كناهلرندن چقمدقجه وجنتدن
مكانى وحور عيندن زوجه سنى كورمدكجه واقرباسندن يتمش كمسنه يه شفاعت ايتمدكجه اول كمسنه دنيادن
چقماز واجر محافظه الى يوم القيام اكا اجرا اولنور وحديث اولده اجير من فتنة القبر قول شريفنده
اهل السنة والجماعه ايچون عذاب قبر حقدر قولارى اوزره دليل واردر زيرا لفظ فتنه بونده عذاب معناسنه در
ذوقوا فتنتكم دخى ان الذين فتنوا المؤمنين والمؤمنات آيت كريمه لرنده بو معنايه اولديغى كبى لفظ فتنه نك
اصل معناسى امتحاندر مثلا بركمسنه فتنت الذهب دير امتحان ايچون التونى آتشه اداخال ايتديكى وقتده وهم
لا يفتنون دخى وفتناك فتونا دخى ان هى الا فتنتك * نظم جليلارى بو قبيلدندر * ابتلا وامتحان معنالرينه
در بو معنادن مأخوذ منكر ونكير حضرتلرينه فتانى القبر دينلور زيرا ايمان واسلامدن سؤال ايله صاحب
القبرى امتحان ايدرلر بعض علما ديديلر كه اجير من فتنة القبر قول شريفنده فتنة القبرك معناسى ضغطة القبر يعنى
قبرك ميتى صقمسيدر وهر كس انكله ابتلا اولنور مكر الله تعالى نك حفظ ايتديكى كمسنه اوله روايت اولنديكه
كبار انصاردن سعد بن معاذ رضى الله تعالى عنه دفن اولندقده رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم
حضرتلرينك وجه بانضرتلرى متغير اولوب الله اكبر الله اكبر ديديلر صحابه كرام دخى صغير وكبير رفع
آوازه تكبير ايدوب بقعه مباركه بقيع زلزله كير اولدى سبب تغير وتكبيرلرندن سؤال ايتدكلرنده رسول الله صلى الله
تعالى عليه وسلم بيورديلر كه سعد بن معاذى قبر برمرتبه صقدى كه اضلاعى بربرينه كچدى صكره الله تعالى اندن
دفع وتفريج ايلدى واگر ضغطه قبردن بركمسنه نجات بولايدى البته بو عبد صالح نجات بولور ايدى لكن حضرت
عايشه رضى الله تعالى عنهادن مروى اولان حديثده واردر كه حضرت عايشه رضى الله تعالى عنها ضغطه
قبردن رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينه سؤال ايتدكده بيورديلر كه اول ضغطه مؤمن ميته
كوره شول والده مشفقه منزله سنده در كه رضاسنده اولان محبتلى اوغلى كندويه باش اغريسندن شكايت
ايدر اولدخى الى اوغلينك باشنه قويوب رفقله دلك ايدر اما منافقه كوره بر بيوك طاشك النده قالمش يمرطه
منزله سنده در واحاديث سابقه ده مرابط ايكن فوت اولانلر حقنده عذاب قبردن نجات ايله وعدك نكته سى
الله اعلم اولدر كه مرابط حياتنده محافظه سيله مسلمينى تأمين ايدر ايدى الجزاء من جنس العمل قاعده سى
اوزره قبرنده خوف ايتديكى نسنه دن تأمين ايله مجازات اولنور ياخود حياتنده اعزاز دين ايچون مقام خوف
ووحشتده قرار واقامت اختيار ايتمكله قبرنده ايكن اوزرندن خوف ووحشتى دفع ايله مجازات اولنور نته كيم حديث
آخرده يوم قيامتده صائمين قبرلرندن چقدقلرنده آنلره مائده لر كتوريلور يرلر واچرلر سائر ناس ايسه قيامتده آچ
وصوسزلردر معناى شريفى وارد اولمشدر زيرا بونلر دنياده آچلق وصوسزلق اختيار ايلديلر الله تعالى آخرتده
اعطاء مائده ايله آنلره مجازات قلدى اما احاديث سابقه دن بريده واجرى عليه عمله وبرنده ونماله عمله
قول شريفلريكه مرابط ايكن فوت اولان كمسنه نك ثواب عملى الى يوم القيام اوزرينه اجرا اولنور واجر وثوابى
نشو ونما بولور معناسنه در نكته سى كتاب الجهاده وارد اولمشدر قال الله تعالى ومن يخرج من بيته مهاجرا
الى الله ورسوله ثم يدركه الموت فقد وقع اجره على الله يعنى اول كمسنه كه رضاء الله ورضاء رسول الهى قصد ايله
خانه سندن هجرت ايتديكى حالده چقوب صكره اكا موت ايريشه آنك اجر وثوابى البته الله تعالينك فضل
وعنايتى اوزره قرار ايلدى وقال صلى الله تعالى عليه وسلم من مات فى طريق الحج كتبت له حجة مبرورة فى كل سنة
يعنى اول كمسنه كه طريق حجده وفات ايده آنك دفترينه هر سنه بر حج مبرور ثوابى يازيلور ومرابط ومحافظ

اولدیغی حالده فوت اولنلر حقنده دخی مراد اولان ایشته بو معنادر و بر سبب دخی اولدر که آخر ایام دنیا یه دکین
کندویه جاری اولان ثواب خصوصنده محافظ اولمق منزلنه وضع اولنور لکن بونك مداری اولدر که آخر ایام
دنیا یه دکین صاغ اولسه دوام اوزره مرابط اولمق ضمیرنده اوله زیرا ثواب انجق نیته منوطدر قال رسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلم الاعمال بالنیات یعنی ثواب اعمال نیته منوطدر ومؤلف کتاب امام محمد حضرتلری سند صحیح ایله عبد
الله بن عمر رضی الله تعالی عنهمادن روایت قیلدیکه دیدیلر الا انبئکم بلیلة هی افضل من لیلة القدر حارس یحرس
فی سبیل الله فی ارض خوف لعله لا یؤب الی اهله اورحله یعنی سزه بر کیجه یی خبر ویره یمی که لیلهٔ قدردن افضلدر
بر محافظ که ارض مخوفه ده وطننه بلکه بار خانه سنه عودت ایده میه جکین رجا ایده رك فی سبیل الله بر بلده یی یاخود عسکری
حفظ وحراست ایده ایشته آنك کیجه سی لیلهٔ قدردن افضلدر بو اثر معتبرده ارض حربده عسکر غزاتی قراول طریقی
ایله حفظ وحراسته ترغیب عظیم واردر که آنك کیجه سی بیك آیدن افضل اولان لیلهٔ قدردن افضل قلنمشدر
نکته سی اولدر که مرد محافظ سائر مسلمیندن ازالهٔ خوفه سعی ایدر اما لیلهٔ قدری احیا ایدن انجق نفسنی تخلیصه
سعی ایدر و بو معنی ابو هریره رضی الله تعالی عنه حضرتلرینك روایت قیلدیغی حدیثده مرفوعا الی رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم روایت اولندی قال رسول الله صلی الله علیه وسلم لمقام ساعة فی سبیل الله تعالی
افضل من احیاء لیلة القدر عند الحجر الاسود یعنی برساعت فی سبیل الله دشمن قارشوسنده قائم اولمق حجر اسود
عندنده لیلهٔ قدری احیادن افضلدر وقال علیه السلام ثلثة اعین لا تمسها نار جهنم عین فقئت فی سبیل الله
وعین بکت من خشیة الله وعین باتت تحرس فی سبیل الله یعنی اوچ عدد کوزه نار جهنم مس ایلمز بری اول کوزدر که
فی سبیل الله اخراج اولنه و بری اول کوزدر که خشیة اللهدن بکا ایده و بری اول کوزدر که فی سبیل الله مسلمینی حفظ
وحراست ایده رك کیجه لیه واره سابقده لعله لا یؤب الی رحله قول شریفی دیمکدر که اول توجهنده شهید اولوب
اهلنه رجوع اتمك رجا ایدر بونده اشارت واردر که ارض حربده قراول کزوب یاخود محافظ بولنان کسنه
کندو یی دوشمنه اورمقله ان الله اشتری من المؤمنین انفسهم نظم جلیلی مدلولنجه الله تعالی یه بیع اتدیکی
نفسنی تسلیم ودرجهٔ شهادته عرض وتقدیم اتمك کرکدر مؤلف الکتاب امام محمد بیوریر که یزید بن ثور خالد بن
معداندن بزه خبر ویردیکه خالد دیدی من صام یوما فی سبیل الله بعدت منه جهنم مسیرة خمسین عاما للراکب
المجد لا یفتر ولا یعرس یعنی اول کسنه که فی سبیل الله برکون صائم اوله یوریلیوب وعادت عرب اوزره آخر لیلده
استراحت ایچون نزول اتمین راکب مجد ایچون اللی سنه لك یول قدر جهنم اندن بعید اولور لا یعرس قول شریفی
لا ینزل فی آخر اللیل دیمکدر آخر لیلده نزوله تعریس دیرلر و بو حدیث شریفدن مراد صوم ایله جهادی جمع
اتمکدر اکرچه جمیع طاعات سبیل الله در زیرا رضاء الهی طاعات ایله طلب و تحصیل اولنور لکن بو حدیث
شریفده اولدیغی کبی سبیل الله علی الاطلاق ذکر اولنسه جهاد فهم اولنور وجهاد ایله صیامی جمع نفسه غایتله
کوچدر اول جهتدن افضلدر زیرا نبی اکرم صلی الله تعالی علیه وسلمدن روایت اولندیکه افضل اعمالدن سؤال
اولندقده احزها یعنی زیاده مشقتلیسیدر دیدیلر وجهاد ایله صیامی جمع نفس اماره یی طلب رضاء الهی یه
زبون اتمکه سبب اقوادر قالدیکه امام اعظم ابو حنیفه رضی الله تعالی عنه دن طریق حجده مشی ایله صومی جمع
مکروهدر دیو روایت قیلنن حجده ناسله مجادله دن منع ایچوندر وامام مشار الیه بو نکته یه اشارت ایدوب دیمشدر
برکسنه طریق حجده مشی ایله صومی جمع ایلسه طبیعتی تنك اولوب رفیقی ایله عربده ایدر حجده ایسه مجادله
حرامدر امابرکسنه بو محذوردن مصون اولورسه اکا کوره افضلدر ومعلوم اوله که اشبو حدیثده جهنمك اندن تبعیدی
اللی سنه لك مسافه ایله بیان اولندی اما صکره عمرو بن عنبسة السلمی رضی الله تعالی عنه دن روایت اولندیکه
نبی اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیلر من صام یوما فی سبیل الله تعالی بوعد من النار مسیرة مائة عام
یعنی اول کسنه که طریق جهادده برکون صائم اوله جهنمدن یوز سنه لك مسافه قدر تبعید اولنور بو لفظده
علمانك ایکی قوللری واردر قول اول ظاهرینه حملدر که فی نفس الامر جهنم اندن تبعید اولنور اولئك عنها مبعدون
نص کریمی بو معنایی مؤیددر قول ثانی تبعید امن وسلامتدن مجازدر زیرا جهنمدن ابعاد اولان امین اولمش اولور
وحدیثلرك برنده اللی و برنده یوز سنه دیو تعیین مسافه ده تفاوت واختلاف نیت مجاهده ده قوت اخلاص جهتیله
تفاوته مبنیدر یاخود تبعید جهنمی بیانده مبالغه قصد اولنمشدر حقیقت مسافه مقصود دکلدر وعادت
عربدر که کثرتده مبالغه ایچون سبعین وخمسین ومائة کبی الفاظی ذکر ایدرلر ان تستغفر لهم سبعین مرة
فلن یغفر الله لهم آیت شریفه سی بو معنایی تأیید ایدر مؤلف الکتاب امام محمد رحمه الله تعالی دیدیکه عمر بن

الخطاب رضی الله تعالی عنه دن روایت اولنور که اهل مکه یه ندا ایدوب دیرایدی یا اهل مکة یا اهل البلدة الا التمسوا
الاضعاف المضاعفة فی الجنود المجندة والجیوش السائرة الا وان لکم العشر ولهم الاضعاف المضاعفة یعنی یا اهل
مکة و یا اهل البلدة یعنی مکه آکاه اولوب جنود مرتبه وجیوش غازیه یه ثوابدن اعطا اولنان اضعاف مضاعفه یی
سز دخی غزایه عزیمتله طلب ایدك آکاه اولکز که سائر جیوش ایچون ثوابدن اضعاف مضاعفه واردر اما اهل مکه
ایچون آنلره و یریلن ثوابك اون قاتی واردر و بو خطبهٔ استنفاردر ناسی جهاده اغرا ایچوندر ورسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلم دخی چوق محللرده بویله اتمشلردر زیرا الله تعالی یا ایها النبی حرض المؤمنین علی القتال بیوردی
یعنی ای پیغمبر ذیشان مؤمنلری جهاده اغرا قیل بعده حضرت عمر دخی اهل مکه جهادده تکاسل ایتدکلرنده آنلری
اغرا اتمکده بو سنت نبویه یه اقتدا ایلدی بو اثرده دلیل واردر که مکه ده مجاورتله ثواب عظیمه نائل اولنور
وحضرت عمر رضی الله تعالی عنه الا وان لکم العشر یعنی ای اهل مکه سزلر ایچون اون قات ثواب واردر دیمکله
بو معنایه اشارت ایلدی لکن جهاد فی سبیل الله ده ثواب مجاورت مکه دن اکثر اولمغله آنلری اول درجهٔ علیایی
تحصیله اغرا قیلدی تا که آنلر جیران بیت الله وسکان حرم الله اولدقلرینه مغرور اولوب جهاددن تخلف اتمیهلر
وحضرت عمر رضی الله تعالی عنه جیوش سائره ایچون ثوابدن اضعاف مضاعفه واردر قول شریفنی مثل الذین
ینفقون اموالهم فی سبیل الله الآیة نظم کریمی ایله فیضاعفه اضعافا مضاعفة نص قدیمندن اخذ ایلمشدر
اکرچه آیت کریمه لر فی سبیل الله بذل مال ایدنلر ایچون مواعید جسیمه یی متضمنلردر لکن آنلره موعود اولدقده
فی سبیل الله بذل نفس ایدنلر بو وعد کریمه دخی اولی واحرادر سؤال اولنورسه که امام ابو حنیفه رحمه الله تعالی
مکهٔ مکرمه ده مجاورتی مکروه کوروب حجدن فارغ اولان اهل و وطننه عودت ایتمك مستحبدر دیمشلر دیو
روایت اولنور بو صورتده مکهٔ مکرمه ده مجاورتله ثواب عظیمه نائل اولنور دیمك صحیح اولورمی جواب
اولدر که امام مشار الیهك مرادلری مکهٔ مکرمه ده اقامتی مجرد مکروه کورمك دکلدر بلکه ایکی محذوره
مبنیدر بری بودر که اقامتی کثرت بولدقجه الفت حاصل اولوب کثرت رؤیتله بیت الله نظرنده
بی حرمت اولور ایکنجی بودر که نعوذ بالله تعالی حرم الهیده بر معصیت ارتکابنه مبتلی اولور
قال الله تعالی ومن یرد فیه بالحاد بظلم نذقه من عذاب الیم یعنی اول کسنه که حرم الهیده طریق حقدن
عدول وظلم نامعقوله ملابس اولدیغی حالده بر معصیت قصد و اراده قیله بز عظیم الشان اکا عذاب الیمدن
طاتدیررز اما بو محذورلردن امین اولان کسنه نك مجاورتی بلا خلاف موجب ثواب عظیمدر و مؤلف الکتاب
حدیث سابقدن صکره ینه حضرت عمر رضی الله عنه دن روایت قیلدیکه بیوردیلر لا یزال هذه الامة علی شرعة
من الاسلام حسنة وفی روایة علی شریعة من الاسلام هم فیها لعدوهم قاهرون وعلیهم ظاهرون ما لم
یصبغوا الشعر ویلبسوا المعصفر او یشارکوا الذین کفروا فی صغارهم فاذا فعلوا ذلك کان قمنا ان ینتصف
منهم عدوهم یعنی بو امت مرحومه عدولرینی قاهر و دشمنلرینه غالب وظاهر اوله جقلری
اسلامدن طریقت حسنه وشریعت مستحسنه اوزره زائل اولمازلر مادامکه لحیه لرینی بویایوب وثوب
معصفر کیمك مثللو زینته دوشمیه لر یاخود زراعتله مشغول اولوب کفارك روسندن آلنان خراج آنلرك
اراضیسندن اخذ اولنمغله ذل وحقارتده کفاره مشارك اولمیهلر امابونلری ایتدکلرنده دشمنلری انلردن
انتقام اتمکه سزاوار اولورلر و بو حدیث موقوفده بیان واردر که بو امت جهاد ایله مادامکه مشغوللردر
آنلره نصرت الهیه درکاردر وان تنصروا الله ینصرکم آیت کریمه سنده بو معنایی بیان واردر وینه بو حدیثدن
مستفاددر که بو امت قچانکه دنیایه میل ولذات وشهواته اتباع وجهاددن اعراض ایده لر اوزرلرینه
دشمنلری غالب و کندولر مغلوب اولورلر وحدیثده کانوا قمنا قول شریفنك معناسی لایق وسزاوار
اولورلر دیمکدر واتباع شهواتدن لحیه لرینی بویامقله کنایه اولندی لکن مراد مجرد زیب وزینت ونسوانی
کندویه رغبت ایتدرمك ایچون بویامقدر یوقسه نفس خضاب مذموم دکلدر بلکه سیماء مسلمیندندر
قال علیه السلام غیروا الشیب ولا تشبهوا بالیهود یعنی بیاض لحیه یی تغییر ایدوب علی حاله ترك ایله یهوده
تشبه اتمه کز راوی دیرکه بو حدیثدن صکره ابو بکر الصدیق رضی الله تعالی عنه حضرتلرینی منبر نبوی
اوزره کوردمکه لحیهٔ شریفه لری کویا بر ضرام عرفج ایدی عرفج عینك فتحی وضمی ایله مرویدر بر شجرهٔ
صغیرهٔ سریعة الاشتعالدر که حین احتراقده سیاه علولری ظهور ایدر وضرام علو معناسنه در ضرام
عرفج ایله مرادی لحیه لری مخضوب ومصبوغ ایدی دیمکدر بناءً بر این غزاتدن برکسنه دشمن کوزنده مهابتی

مطلب حکم الخضاب

مطلب لبس الاحمر

زياده اولمق ايچون خيه سين بو ياسه بمد وح اولور اما ترغيب نسوان ايچون اتسه عامهٔ علمـا مكر وهـدر
ديديلر وبعضيلر جائز كورديلر وامام ابو يوسف رحمه الله تعـالى دن روايت اولنديكه نسوانك يكا قارشوزيني
يكا نه كونه جوش كلور ايسه بنم دخى آنلره قرشوزينم آنلره خوش كلورويته ويلبسوا المعصفر قول شريفنده دليل
واردر كه ثوب احمر كيمك مقبول دكلدر وعبد الله بن عمر رضى الله تعالى عنهما دن نقل اولنان
حديثده رسول الله صلى الله عليه وسلم ثوب معصفر كيمكدن وركوعده قرآن اوقومقدن نهى بيوردقلرى
وارد اولمشدر وقال عليه السلام اياكم والحمرة فانها زى الشيطان يعنى اى امتم حمره يى كندوكزدن
وكندوكزى حمره دن تبعيد ايديكز زيرا شيطان قيافتيدر وسعد رضى الله تعالى عنه حديثنده ديمشدر كه
رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم بنى كورديلر كه اوزرمده برقرمزى چارشب وار ايدى بندن يوزچويرديلر
همان بندخى كيدوب اول چارشبى احراق ايتدم بعده بنى كوروب چارشبى نه يابدك ديو سؤال بيورديلر ديدمكه
بنى كوروب اعراض ايتد يككزده احراق ايتدم بعض نسوانكه ويره ايدك ديو عتاب بيورديلر وبراء بن عازب
رضى الله تعالى عنهمـا بيورديلر ما رأيت ذالمة فى حلة حمراء احسن من رسول الله صلى الله تعالى عليه
وسلم يعنى ايكى قات لباس احمر ايچنده برصاچ صاحبى كسنه كورمدمكه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم
حضرتلرندن احسن اوله بو اثردن آكرچه ثوب احمرك اباحتى بلكه استحبابى فهم اولنور لكن بو ابتداء اسلامده
ايدى صكره استعمالى رجاله مكروه قيلندى وامام شعبى كبى ذات بزركوار ثوب معصفر تلبس ايدر ايدى ديو روايت
اولنديغنك حكمتى اولدر كه آنى منصب قضادن تخلص ايچون ايدر ايدى زيرا آنى بالدفعات قاضى ايتمك مراد
ايتديلر آنلر ثوب معصفر كيوب وشطرنج اوينايوب وصبيان وفتيان ايله تماشاى فيله چيقماغه باشلدى تا كه بو
حاللرينى كوروب خفته حمل ايله آنى ترك ايلديلر وحديث سابقده اويشاركوا الذين كفروا فى صغارهم

مطلب جواز تملك الاراضى الخراجية

قول شريفى ديمكدر كه ياخود خراج ارضى التزام ايدوب زراعته اشتغال وجهاددن اعراض ايده لر زراعته
اشتغالى مكروه كورنلر بو لفظ شريفك ظاهرى ايله استدلال ايدرلر وبردخى نبى اكرم صلى الله تعالى عليه
وسلم حضرتلرندن روايت اولنور كه برقومك خانه لرنده آلات حراثت وزراعتدن برنسنه كوروب بيورديلر كه
بو نسنه برقومك خانه لرينه كيرمز الا خوار وذليل اولورلر لكن بزم عنديمزده تأويلى اولدر كه دشمنلرى اوزرلرينه
هجوم ايدنجيه دكين جهاددن اعراضه مؤدى اولورسه مزارعه مكروه اولور بويله اولمازسه اشتغالده
بأس يوقدر ونبى اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرى مدينهٔ منوره يه قريب جرف نام محلده زراعت
ايتدرمشلردر واراضى خراجيه يه مالك اولوب خراج زمينى درعهده ايتمكده دخى ضرر يوقدر زيرا حقيقت ذل
وصغار اهل ذمت كبى خراج رؤسده در خراج اراضيده دكلدر زيرا روايت اولنديكه ابن مسعود وحسن بن
على وابوهريره رضى الله تعالى عنهم حضراتنك سواد كوفه ده اراضى خراجيه لرى وار ايدى وخراج زمينى
صاحب ارضه ادا ايدرلر ايدى ومؤلف الكتاب امام محمد رحمه الله تعالى بعد حديث عمر رضى الله تعالى عنه
حضرت عثمان رضى الله تعالى عنه دن دخى روايت قيلديلر كه اهل مدينه اوزره خطبه يه قيام ايدوب ديديلر
يا اهل المدينة خذوا بحظكم من الجهاد فى سبيل الله تعالى الا ترون الى اخوانكم من اهل الشام واهل مصر
واهل عراق فوالله ليوم يعمله احدكم فى سبيل الله خير له من الف يوم يعمله فى بيته صائما وقائما لا يفطر ولا
يفتر يعنى يا اهل المدينه فى سبيل الله جهاده قيام ايله نصيبكزى اخذ واغتنام ايديكز اهل شام واهل مصر
واهل عراقدن دين قرنداشلريكزى كورمزميسزكه آنلر جهاده نه كونه سعى ايدرلر والله سزلك بريكزلك جهاد
فى سبيل الله ايله عمل ايتديكى يوم واحد افطار ايتميه رك وفتور كلميه رك صائما وقائما خانه سنده عمل وعبادت

مطلب الحلف بالاوجب

ايتديكى بيك كوندن كندويه انفعدر يا اهل المدينه قول شريفى خطبيه قيام ايدوب اهل مدينه خطاب
عام ايلمشدر بو دخى اهل مدينه يى جهاده بعث وتسيار ايچون خطبهٔ استنفار در حضرت عمر رضى الله تعالى
عنه ذكرى سبقت ايتديكى وجه اوزره اهل مكه يه خطبه ايتدكلرى كبى وبو اثرده دليل واردر كه انسان محتاج
دكل ايسه دخى صادقا يمين بالله ايتمكده ضرر يوقدر زيرا حضرت عثمان رضى الله تعالى عنه مجاهد فى سبيل الله
ايچون ذكر ايلديكى وعد ثواب اوزره يميندن مستغنى اولوب تكذيب ايدر يوغيكن يمين ايلدى بعده اهل مدينه يى
جهاده ترغيب ايچون شام ومصر وعراق اهاليلرينى ذكر ايله غيرت ويردى زيرا اهالىٔ مذكورين
جهادده تكاسل ايتمزلر ايدى ووجه مذكور اوزره يوم واحديك كوندن افضلدر قوللرينك معناسى سابقده بيان
ايتديكمز نكته دركه جهادده اعزاز دين وقهر مشركين ودفع الشر عن المسلمين وار در بو فوائد

مدينهٔ منوره ده اهل وعيالى ايچنده اقامت اوزره عبادتده بوقدر ومؤلف الكتاب رحمه الله تعالى بوندنصكره
امام طاووس حضرتلرندن روايت ايدركه قال رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم ان الله تعالى بعثنى بالسيف
بين يدى الساعة وجعل رزقى تحت رمحى اوظل رمحى وجعل الذل والصغار على من خالفنى ومن تشبه بقوم
فهو منهم يعنى الله تعالى بنى قيام ساعته قريب سيف ايله بعث ايلدى ورزقيمى رمحمك تحتنده ياخود شك
راوى اوزره ظل رمحمك تحتنده قيلدى وذل وحقارتى بكا مخالفت ايدنلر اوزره تسليط ايلدى واول كسنه كه
برقومه تشبه ايده آنلردن عد اولنور بو حديث شريفده بعثنى بالسيف قول شريفندن مرادلرى جهاد فى سبيل الله در
زيرا حديث آخرده بيورديلر امرت ان اقاتل الناس حتى يقولوا لا اله الا الله فاذا قالوها عصموا منى دماءهم
واموالهم الا بحقها وحسابهم على الله يعنى بن ناس ايله مقاتله يه مأمور اولدم ناس لا اله الا الله كلمهٔ طيبه سين
تكلم ايدنجيه دكين اول كلمهٔ مباركه يى تكلم ايتدكلرى وقتده نفوس وامواللرين بندن تخليص ايدرلر مكر حق شرعى
آنلره تعرض ايجاب ايده وحسابلرى الله تعالى يه مفوضدر درونلرين تفتيش ايتمم ومرادلرى جهاد فى سبيل الله
اولديغنه بو وجه دخى اولدركه قتال مشركين سائر انبياء عظام اوزره واجب دكل ايدى وجوبى انجق رسول الله
صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينه مخصوص قيلندى وتوراة شريفده وصف جميللرى نبى الملحمة
عيناه حمراوان من شدة القتال واقع اولمشدر يعنى محاربهٔ اعدا ايله مأموربر نبى مؤيد ومنصوردركه شدت
قتالدن ايكى ديدهٔ شجعا عتمونلرى مانند ور داجرسرخ كوندرو بو امتك وصف جميللرى اناجيلهم
فى صدورهم وسيوفهم على عواتقهم وارد اولمشدر يعنى بر امتدركه كتابلرى قلبلرنده محفوظ وقلجلرى
اوموزلرى اوزره معلقدر ياخود قلجلرى عريان وآمادهٔ حرب قلنوب اوموزلرى اوزره وضع اولنمشدر ورسول الله
صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرى السيوف اردية الغزاة قول شريفلرنده بو معنايه اشارت بيورديلر يعنى سيوف
غازيلرك اثوابلريدركه اموزلرندن دورايلمزلر وروايت اولنوركه سفيان بن عيينه حضرتلرى ديديلر كه الله تعالى
رسولنى صلى الله تعالى عليه وسلم سيوف اربعه ايله بعث ايلدى برى قتال مشركين ايچوندركه بنفسه قتاله آنكله
مباشرت ايلديلر وبرى قتال مرتدين ايچوندر كه تقاتلونهم او يسلمون آيت كريمه سنده مراد اولدركه يعنى مرتدين
اسلامى قبول ايدنجيه دكين انلر ايله قتال ايدرسز وبو سيف ايله حضرت ابى بكر رضى الله تعالى عنه بعد رسول الله
صلى الله تعالى عليه وسلم اموال ظاهره نك زكاتنى ويرميوب مرتد اولان عربان ايله قتال ايلدى وبرى دخى قتال اهل
كتاب وقتال مجوس ايچوندر كه الله تعالى قرآن عظيمنده بيوررلر قاتلوا الذين لا يؤمنون بالله الى قوله تعالى
حتى يعطوا الجزية عن يد وهم صاغرون يعنى اى اهل اسلام سزلر اهل كتابدن شول كفره ايله قتال ايديكز كه
آنلر الله تعالى يه ويوم قيامته كما هو حقه ايمان كتورمزلر ودين حق ايله متدين اولمازلر تا آنلر حقير وذليل اولدقلرى
حالده اداء جزيه لرينه انقياد ايدنجيه دكين وبو سيف ايله حضرت عمر رضى الله تعالى عنه قتال ايلدى وبرى دخى
قتال خوارج ايچوندر وقرآن عظيمده بو آيت كريمه ده بيان اولندى فان بغت احديهما على الاخرى الآية
يعنى مؤمنيندن بر طائفه طائفهٔ آخرى اوزرينه بغى وعدوان ايدر ايسه اول طائفهٔ باغيه ايله قتال ايديكز تا الله تعالينك
امر وفرمانته رجوع ايدنجيه دكين وبو سيف ايله حضرت على كرم الله وجهه قتال ايلدى نته كيم بو معناده
ديدى امرت بقتال المارقين والناكثين والقاسطين يعنى بن مارقين كه ديندن خارج اولان خوارج ايله
وناكثين كه بعد البيعه نقض عهد ايدن اصحاب جمل ايله وقاسطين كه ظلم وجورى عادت قيلان اهل شام ايله
قتال ايتمكله طرف رسالتدن مأمور اولدم وحديث سابقده بين يدى الساعة قول شريفى قيام ساعتك
قربنده ديمكدر قال الله تعالى اقتربت الساعة يعنى قيامت غايتله قريب اولدى حتى فيم انت من ذكراها
نظم شريفنك معناى منيفنده ديديلر فيم خبر مقدم مبتدأ مؤخركه السؤال عن الساعة لفظى در
ماقبلى قرينه سيله محذوفدر وانت من ذكراها جملهٔ حاليه در قيامتدن سؤال نه نك ضمننده در حال آنكه
حبيبم سن اشراط قيامتدنسين ديمكدر وجعل رزقى تحت رمحى اوظل رمحى قول شريفنده محدثين ديديلر كه
بو حكمك سر وحكمتى ابتداء اسلامده ايدى شويله كه برغازى اخشام وقتى برقومك خانه لرى عندنده مزراغنى
ديكدكده آنى مسافر ايدوب اطعام ايتمك اول قومك اوزرينه واجب اولور ايدى واتمزلر ايسه صباح اولدقده
اول غازى آنلرى تغريم ايدوب نفقه سنى اخذه قادر اولور ايدى صكره لا يحل مال امرئ مسلم الا بطيبة
نفس منه يعنى برشخص مسلمك مالى بركسنه يه حلال اولماز مكر آنك طيب خاطرى ايله اوله حديث شريفى ايله
نسخ اولندى بعضيلر اندن مراد بعثت نبويه دن اقدم بركسنه يه حلال قيلنمامش ايكن غنائمك بو امته حلال

اولمسیدر دیدیلر بو حکمك بیانی فکلوا مما غنمتم حلالا طیبا نظم جلیلنده در یعنی بس سز مال کفاردن اغتنام
ایتدیککز نسنه دن حلال وطیب اولدیغی حالده اکل ایدیکز و رسول الله صلی الله علیه وسلم خصصت
بخمس یعنی بن بش فضیلت ایله اسلاف انبیاء عظامدن ممتاز اولدم واول بش فضیلتك ایچنده حل غنایمی
دخی تعداد بیوردیلر وحدیث مذکورده لفظ ظل ایله حقیقت ظلی مراد اولنمیوب بلکه امن وامان معناسی اراده
بیوردیلر السلطان ظل الله فی الارض قول شریفی دخی بو معنایه درمراد امان الله دیمکدر وجعل الذل
والصغار علی من خالفنی قول شریفنده ذلك معناسی ذل شرکدر قرآن کریمده ولله العزة ولرسوله
وللمؤمنین وارد اولمشدر وآنده ذل وحقارتك محلی لفین اوزره هجو مبی بیان واردر وبعضیلر صغاردن
مراد جزیه در وقرآن عظیمده وهم صاغرون وارد اولمشدر دیدیلر وحدیث مذکورده ومن تشبه
قوما فهو منهم قول شریفنك معناسی دیمکدر که اول کیمسنه که مجاهدین ایله برابر چیقوبده بعض
مصالحلرنده سعی ایده هیچ اولمازسه تکثیر سواد ایده اول کمسنه دخی دنیاده غنیمته وعقباده اجر وثوابه
مستحق اولمقده مجاهدیندن عد اولنور ورسول الله صلی الله علیه وسلم بو معنا ده علما شاننده بیوردیلر هم القوم
لایشقی جلیسهم یعنی جمیع ناس ایچنده انجق فرقهٔ علما واردر که قوم لفظی اطلاق اولنسان انجق آنلردر آنلر ایله
مجالست ایدنلر شقی اولمیوب بلکه سعادتلرندن حصه یاب اولورلر امام مکحول رحمه الله تعالی دن مرویدر که
عبدالله بن رواحه رضی الله تعالی عنه حضرتلرینك غزوهٔ مؤته ده شهادتی خبری کلدکده رسول الله صلی الله
علیه وسلم بیوردیلر که کان اولنا فصولا وآخرنا قفولا وکان یصلی الصلوة لوقتها یعنی قتال اعدا ایچون صف

مطلب جواز الثناء علی المیت بما فیه

مجاهدیندن انفصال جهتیله اولیمز وقتالدن عودت جهتیله آخر یمز ایدی بو بله ایکن اشغل قتال ایله اشتغالی مانع
اتخاذ اتمیوب نمازینی وقتنده ادا ایدر ایدی بو حدیث شریفده دلیل واردر که میت اوزره کندوده موجود اولان
وصف ایله ثناده ضرر یوقدر مکروه اولان انجق کندوده بولنمیان محاسنی ذکر ایله حدی تجاوزدر اولنا فصولا
قول شریفی قتال اعدا ومبارزه میدان غزا ایچون صف مجاهدیندن خروج وانفصال جهتیله اولیمز ایدی
دیمکدر وآخرنا قفولا قول شریفی قتالدن عودت وقفول جهتیله آخر یمز ایدی دیمکدر جهاده شدت رغبتنی
بیان بیورمشلردر و بو خصلت فضیلت مقبوله در قال الله تعالی فاستبقوا الخیرات یعنی خیراته مسابقه ایدیکز
وقال الله تعالی سارعوا الی مغفرة من ربکم یعنی قوللرم ربکزدن عفو ومغفرته مسارعت ایدیکز عبد الله بن
رواحه حضرتلری قتالدن عودت جهتیله آخرلری اولمغله مشاق قتال اوزره شدت صبرینی وقوت ثباتنی بیان
بیوردیلر بو صفت مادحه در که قرآن عظیمده اصبروا وصابروا وارد اولمشدر یعنی ای اهل ایمان دینکزده اولان
مشاق عبادت اوزره صبر ایدیکز وشدائد جهاد اوزره اعدا کزك صبر وتحمللرندن زیاده صبر وتحمل ایدوب غلبه یه
اقدام ایدیکز بعده بو صبر وثبات ایله نمازینی وقتنده ادا ایدر ایدی دیو بیان بیوردیلر یعنی جهاد اوزره بو مرتبه
اقدامی ینه وقتنده اداء صلوة اوزره محافظه ومداومتدن انی منع ایتمز ایدی و بو خصوص مجاهدینه غایت مشقتلیدر
وصفت مادحه در نته کیم کلام قدیمده حافظوا علی الصلوات وارد اولمشدر یعنی قوللرم صلوات خمسی مداومت
اوزره محافظه ایدیکز والا من اتخذ عند الرحمن عهدا آیت کریمه سنك تأویلنده اتخاذ عهددن مراد صلوات
خمس اوزره وقتلرنده محافظه ومداومتدر دیو وارد اولدی و بو حدیث امام شافعینك خلافنه حجتدر که سفرده

مطلب الجمع بین الصلوتین

صلوتینی وقت واحدده جمعی تجویز ایدر جهاد ایسه دائما سفرده اولور باوجود که عبدالله بن رواحه نی جهادده
ایکن وقتنده محافظهٔ صلوة ایدر ایدی دیو مدح بیوردیلر جمع بین الصلوتین جائز اولایدی مدح مذکور صحیح
اولماز ایدی ومعبد حضرتلرندن مرویدر بیوردیلر که قچانکه بو امت زراعتله اشتغال ایدرلر آنلردن نصرت
الهیه نزع اولنوب درونلرینه رعب وهراس القا اولنور بو تدنصکره محمد بن کعب القرظی حضرتلرندن روایت
اولندی بیوردیلر که حضرت علی رضی الله تعالی عنه دن سؤال ایلدیلر که ان تطیعوا الذین کفروا یردوکم علی اعقابکم
فتنقلبوا خاسرین یعنی ای اهل ایمان اکر کفاره اطاعت ایدرسکز سزلری سمت ضلاله ایزلرینکز اوزره تحویل
ایدرلر همان سزلر دخی خیبت وخسران ایله متحول اولورسز آیت شریفه سنده تحویل وتحولدن مراد تعربمیدر
یعنی مجددا جماعت اسلامی ترك ایدوب صحرا نشین اولق میدر جوابنده بیوردیلر که مراد تعرب دکلدر بلکه
زراعتله اشتغالدر بو صورتده حدیثین سابقینك تأویلی بیان ایتدیکمز معنادر که بو امت بالکلیه جهاددن
اعراض ایده رك زراعتله اشتغال ایدرلر ایسه آنلردن نصرت الهیه نزع اولنور امابعضیسی زراعتله وبعضیسی
جهاد ایله اشتغال ایدرلر ایسه اهل زراعتله مجاهدینه قوت کلمك ایله اشتغالده ضرر یوقدر و بو بله ایتمك

کرکدرکه

کرکدرکه اهل زراعتك کسبی ایله مجاهدینه قوت ومجاهدینك سعی ایله اهل زراعته امن وراحت حاصل اوله
و بو معنا بر امر مستحسندر که رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیلر المؤمنون کالبنیان یشد بعضهم بعضا
یعنی مؤمنلر بنایه بکزرلر بری برینی حفظ واحکام ایدرلر و بو معنی بر اصل صحیحدر که جمیع مؤمنین جهاد ایله
اشتغال ایدوب کسب آخره میل ایدراولسه کندو ما کولاتلرینه ودوابلرینك علف ومهماتلرینه محتاج اولوب
بو لمق خسبیله جهاددن عاجز قالورلر بو تقریب ایله مصلحت جهاد فوت اولور وآیت سابقه ده بعض
ناس رد وانقلابدن مراد صحراده اقامت ایدوب ونیت جهاد ایله مدینهٔ منوره یه ایتدکلری هجرتی ترك ایتمك
معناسنه اولان تعربی فهم ایدوب سؤال ایلدیلر وغالبا اشبو فهملرنده الاعراب اشد کفرا ونفاقا نظم
شریفنك ظاهرینه نظر واعتماد ایلدیلر یعنی طائفهٔ اعرابکه بادیه نشین اولان عربلردر کال جهل ورعونتلری
حسبیله آنلرك کفر ونفاقلری بغایت شدیددر وحضرت علی کرم الله وجهه آنلره تفهیم ایلدیلرکه آیت
مذکوره ده مراد اولنان زراعتله فرط اشتغال حسبیله امر جهادی بالکلیه ترك واهمالدر واشبو تأویلی
ان تطیعوا الذین کفروا نظم کریمنده اطاعت کفار قول شریفی مؤیددر زیرا کفار اهل ایمانی انجق
قتالدن اعراضه دعوت ایدرلر بوخسه زراعتله مؤمنینك انتفاعلری بالذات مقصودلری دکلدر بو معنی امر
ظاهردر که کفاره اطاعت انجق بزدن طلبکار اولدقلری نسنه لرده اولور آنلر بزلردن انجق جهاددن اعراضی
طلب ایدرلر بوخسه نفس زراعتله انتفاعمزی استمزلر مؤلف الکتاب امام محمد بن الحسن رحمه الله تعالی دیدیکه
وذکر عن الحسن البصری ان رجلا وضع قرنا له ای جعبة وقام یصلی فاحتمل رجل قرنه فلما انصرف ونظر
فلم یر قرنه فافزعه ذلك فبلغ ذلك النبی صلی الله تعالی علیه وسلم فقال لا یحل لامرئ مسلم ان یروع اخاه المسلم یعنی حسن
بصری رحمه الله تعالی حضرتلرندن روایت اولندیکه زمان سعادتده برکمسنه تیرکشنی بر محله وضع ایدوب نمازه طوردی
آخر برکمسنه دخی کلوب علی طریق اللطیفه اول تیرکشی الوب کتدی نمازدن فراغنده باقوب تیرکشنی کورمیجه
سرقه اولندی زعمی ایله خوفه ذاهب اولدی رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه بو خبر بالغ اولدقده بیوردیلرکه

مطلب لا یحل لامرئ مسلم ان یروع اخاه

لا یحل لامرئ مسلم ان یروع اخاه یعنی شخص مسلمه دینی قرنداشی قورقتمق اصلا حلال اولماز بعض محدثین بو حدیث
شریفده اولان فاحتمل لفظنی فاحتل دیو روایت قیلدی یعنی تیرکشی حل ایتدی یعنی اغزینی چوزدیکه ایچنده بعض
سهامی چیقوب دوکوله و بعضیلری فاحتال دن حذف الف ایله مخففا فاحتل دیو روایت قیلدیلر تیرکش مزبوره
حیله ایتدی دیمکدر لکن اصح اولان روایت اولی که فاحتمل در معناسی صاحبی بیلمیه رك اخذ ایدوب قالدردی
دیمکدر ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینك لطیفه طریقی ایله اخذ ایدوب سرقه قصد ایتدیکی
معلوملری اولمشیکن ینه حدیث سابق ایله نهی ایلدیلر زیرا اولکمسنه تیرکشنی کورمدکده سرقه اولندی
دیو خوفه تابع اولدی وآنکله لطیفه ایدن کمسنه آنی اخافه ایتمش اولدی بنا برین لا یحل لامرئ مسلم ان یروع
اخاه المسلم بیوردیلر ومفهوم حدیثده مؤمنینك عند الله کال حرمتی ومجاهدینك علو منزلتی بیان واعلان
واردر و بو سیاقده آثار مشهورهٔ کثیره وارد اولمشدر وحسن بصری رحمه الله حضرتلرندن مرویدر که برکمسنه
آخر کمسنه اوزرینه سل سیف ایدوب تخویفه باشلدی بو خبر اشعری حضرتلرینه ابلاغ اولندقده بیوردیکه
لا زالت الملائکة تلعنه حتی اغمده یعنی ملائکهٔ کرام علی الدوام اول کمسنه اوزرینه لعنت ایدرلر تا سیفنی
غلافنه وضع ایده نجیه دکین بعض علما دیدیلرکه بو کلامك قائلی اولان اشعری دن مراد ابومالك الاشعریدر
و بعضیلر ابو موسی الاشعریدر دیدیلر بو قول اظهردر وقولی دخی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرتلرندن روایته مبنیدر ظن اولنور زیرا لعن ملائکه عقل وفکر ایله بیلنور امور دکلدر بلکه سمعه
موقوفدر و بو خبرده برمسلم اوزره سلاح چکوب قصدی ضرب وجرح دکل ایسه دخی اول مسلمی تخویف
ایدن کمسنه نك کناهی غایتله عظیم اولدیغنه دلیل واردر وحدیثده وارد درکه من شهر سلاحا علی مسلم فقد
اطل دمه ای اهدره یعنی اول کمسنه که برمسلم اوزره سلاح چکه اول کمسنه علی التحقیق کند وقتلنی مباح ایلدی
وخبر سابقده مازالت الملائکة تلعنه قول شریفنده بو معنایه اشارت واردر زیرا ملائکه مؤمنلره
استغفار ایدرلر لعنت ایتملری انجق صفت ایمان تبدل ایتدیکی وقتده اولور لکن بو حدیث شریف قتل مسلمی
حلال اعتقادی اوزره یا خود مجرد مؤمندر دیو قتلنه قصد وتصدی اوزره تشهیر سلاح ایدنلره محمولدر
زیرا اولوجهله تشهیر سلاح ایدن کافر اولوب قتلی مباح اولور و سلیمان بن بریده رضی الله تعالی عنه دن
مرویدر دیدیلرکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیلر حرمة نساء المجاهدین علی القاعدین

عكرمة امهاتهم مامن رجل يخالف الى امرأة رجل من المجاهدين الاوقف يوم القيامة فيقال له هذا خانك في اهلك
فخذ من عمله ما بدا لك فاظنكم يعني مجاهد يندن بر رجلك خانوننه سوء معامله ايله كلوب كيدر بر رجل
بو قدر الا يوم قيامتده اول رجل توقيف اولنوب اول مجاهده دينلور كه شو خائنك اهلك خصوصنده سكا خيانت
ايلدي اعمال خيرندن دیلدیکك مقداري اخذ قيل بو صورتده ظن ايدرميسن كه آنك اعمال خيرندن برنسنه يي
كندويه قويوب اخذ ايتميه اشبو حديث شريفده مجاهدينك علو قدريني بيان واردر زيرا نسوانك مزيد
حرمتي ازواجنك علو قدرينه تابعدر الله تعالى وازواجه امهاتهم قول شريفنده بونكته يه اشارت بيوردیلر
يعني رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينك ازواج مطهره لري مؤمنلرك والده لريدر كذلك
نؤتها اجرها مرتين قول شريفنده دخي اشارت واردر يعني ازواج مطهره نبويه دن اعمال صالحه اتيان
ايدنلره بر عظيم الشان اجريني ايكي قات اعطا ايدرز و جه اشارت اولدر كه ازواج طاهرات بو كرامتلر ايله تكريم
اولنمق انجق اكرم المرسلين صلوات الله وسلامه عليه وعليهم اجمعين جنابنه تعظيم وتفخيم ايچوندر بوندنصكره
بيلمك كركدر كه مجاهده اهلي خصوصنده خيانت ايدن كسنه هم دين قرنداشنك اماتي وهم الله تعالى نك
اماتي خصوصلرنده خائندر زيرا مجاهد اهل وعيالني قاعدينك يا تنده امانة الله اولمق اوزره ترك ايلدي
وخائن اولان كسنه مجاهد يني غزا و جهاد ايچون سفردن منعه دخي ساعيدر زيرا مجاهد كندودن صكره بيكانه لر
اهلنه خيانت ايده جكلرين بيلدكده غزايه خروج ايده مز بلكه بو صورتده من غير ضرورة خروجي دخي
كندويه جائز اولماز زيرا محافظه اهل وعيال كندويه فرض عيندر جهاد فرض عين دكل بلكه فرض كفايه در
بو تقديرا اوزره مجاهد جهاده خروج ايتمدكده امر جهاد منقطع اولوب اول خائن فرض جهادي قطع
وتفويته سعي ايتمش اولوب كويا بو خيانتله مشركيني مؤمنين اوزره تسليط وتقويت ايتمش اولور فرضا جهاده
خروج ايتمش بولونسه ده جهادده بو خبر فاحش كندويه بالغ اولدقده البته قلبي مشغول اولمغله قتالده بذل
مقدور ايده مز بلكه بي هنكام قتالدن عودت ايدوب تقليل سواد مسلمينه باعث و بو مقوله امور چوق كره هزيمت
موحدينه بادي اولور بنا برين يوم قيامتده مجاهد اول خائنك اعمال خيرنده تحكيم اولنور ديلديكي مقداري اخذ
ايدر بيوريلمشدر وحديث سابقده فاظنكم قول شريفنك مفعولي محذوفدر تقدير كلام اتظنون ان يبقى له
شيأ من عمله مع حاجته اليه في ذلك الوقت ديمكدر معناسي يوم قيامتده كمال احتياجي وارايكن مجاهد اول خائنك
اعمال خيرندن كندويه برنسنه ترك ايدر ديو ظن ايدرميسنز ديمكدر و بو مجملي بيان حضرت علي رضي الله تعالى
عنه دن مروي اولان حديثده واردر كه ديديلر قال رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم لا تؤذوا المجاهدين
فان الله تعالى يغضب لهم كما يغضب للمرسلين ويستجيب لهم كما يستجيب للمرسلين ومن آذى مجاهدا في اهله
فأواه النار ولا يخرجه منها الاشفاعة المجاهد له ان فعل ذلك يعني سزلر مجاهدينه اذا وجفا ايتمكز زيرا
الله تعالى مجاهدين ايچون اعدالرينه غضب ايدر مرسلين ايچون اعداء مرسلينه غضب ايلديكي كبي ومجاهدينك
دعالرين مستجاب قيلور مرسلينك دعالرين مستجاب قيلديغي كبي واول كسنه كه مجاهده اهل وعيالي حقلرنده خيانتله
جفا ايليه آنك مكاني جهنمدر وجهنمدن آني انجق اول مجاهدك شفاعتي اخراج ايدر اول مجاهد دخي بو خيانتدن
صكره شفاعت ايدرايسه ومعاوية بن قره رضي الله عنه دن مرويدر كه قال رسول الله صلى الله عليه وسلم في كل امة
رهبانية ورهبانية هذه الامة الجهاد يعني هر امتده رهبانيت واردر اما بو امتك رهبانيتي انجق جهاددر رهبانيتك معناسي
عبادت اوزره قصر اوقات وعمل دنيا ايله اشتغالي بالكليه تركدر و بو معني امم ماضيه ده ناسدن عزلت وصومعه لرنده
اقامت ايله واقع اولور ايدي وآنلرك شريعتلرنده ترك وعزلت كسب والفتدن افضل ايدي صكره رسول الله
صلى الله تعالى عليه وسلم لا رهبانية في الاسلام قول شريفي ايله نسخ ايدوب بو امت ايچون طريق رهبانيت
انجق جهاددر ديو بيان بيوردیلر پس جهادده هم ناس ايله الفت وهم اعمال دنيادن فراغت وهم سنام دين مبين اولان
امر عظيم ايله اشتغال وممارست واردر و رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم جهاده سنام الدين تسميه
قلمشلردر سنام دوه نك ظهرنده اولان اور كيدر سنام الدين دينك ركن اعلاسي معناسنه در وجهادده امر
معروف ونهي منكر دخي واردر آنلر بو امتك صفتلريدر وجهادده اعلاى درجات اولان رتبه شهادته دخي عرض
نفس واردر بو جهتله جهاد وجوه رهبانيتك اعلاسي اولور وابي قتاده رضي الله عنه دن مرويدر كه رسول الله
صلى الله تعالى عليه وسلم ناسه خطبه ايله قيام بيوروب اولا الله تعالى يه حمد وثنا ايلديلر بعده جهادي ذكر ايدوب
اندن افضل برنسنه ابقا ايتمديلر انجق فرائضي يعني فرض عين اولان نسنه لري ترك وابقا بيوردیلر مراد راوي

شول فرائضدر كه فرضيتي عينا ثابت اوله آنلر اركان خمسه معلومه در و جهاد اكرچه فرضدر لكن فرض
كفايه در وفرض عين فرض كفايه دن زياده مؤكددر وثواب ايسه تأكيد فرضيته مبنيدر بو سبب ايله
رسول الله صلى الله عليه وسلم جهادي آنلرك اوزرلرينه ترجيح وتفضيل بيوردقلري اعمال خيردن انجق
فرائض خمسه استثنا قيلنمشدر راوي سابق ابي قتاده ديديكه اول وقتده بر كسنه آيغه قالقوب ديديكه يا رسول الله
اول كسنه كه في سبيل الله قتل اولنه شهادتي خطاياسنه كفارت اولورمي بزه خبر وير راوي ديركه رسول الله صلى الله تعالى
عليه وسلم بر مقدار سكوت بيوردیلر حتى اوزرلرينه وحي الهي نزولني فهم ايلديك بعده بيوردیلر كه نعم اذا قتل
محتسبا صابرا مقبلا غير مدبر الا الدين فانه مأخوذ به كما زعم جبريل عليه السلام يعني بلي صبر وثبات وقصد اجر
وحسنات ايدرك كفاره مقبل ومقابل اولوب مدبر ومتحول اولمديغي حالده قتل اولندقده خطاسنه كفارت
اولور دیوندن غيريسنه زيرا ديون ايله مؤاخذه اولنور جبريل عليه السلام قولي اوزره بو حديث شريفده
شهدانك علو درجه لريني بيان ورتبه شهادت محو خطايايه سبب اولديغين اعلان واردر وحديثده وارد اولمشدر كه
رسول الله صلى الله عليه وسلم بيوردیلر من استشهد في سبيل الله فاول قطرة تقطر من دمه يغفر له جميع ذنوبه
وبالقطرة الثانية يكسى حلة الكرامة وبالقطرة الثالثة يزوج الحور العين يعني اول كسنه كه في سبيل الله
شهيد قيلنه آنك دمندن تقاطر ايدن قطره اولى مقابله سنده جميع ذنوبنه مغفرت اولنور وقطره ثانيه مقابله سنده
اكا حله كرامت الباس اولنور وقطره ثالثه مقابله سنده اكا حور عين تزويج اولنور و بو حديث بين المحدثين
معروف اولان السيف محاء للذنوب الا الدين حديث شريفنك معناسنده در يعني سيف ايله شهادت ديوندن
غيري جميع ذنوبي تماما محو ايدیجيدر وشهدانك علو شانلرندندر كه رسول الله صلى الله عليه وسلم يوم احدده
آنلرك حقلرنده بيوردیلر ان الله تعالى جعل ارواح من استشهد من اخوانكم في اجواف طير خضر ترد انهار الجنة
وتأكل من ثمارها ثم تأوي الى قناديل معلقة في ظل العرش فلما اصابوا طيب مأكلهم ومشربهم قالوا ليت اخواننا
يعلمون ما نحن فيه فيجدون في الجهاد فيقول الله تعالى اني مبلغهم عنكم يعني اي اصحابم الله تعالى اخوانكزدن
شهيد قيلنانلرك روحلريني ياز يشل قوشلرك درونلرنده قيلديكه آنلر انهار جنتدن صولانوب فواكهندن اكل ايدرلر
صكره ظل عرشده معلق اولان قنديللرده تمكن ايدرلر طيب مأكل ومشربلرندن تناول ايله تلذذ ايتدكلري
وقتلرده ديرلر كه آه نوليدي دنياده اخوانمز بزلرك نه كونه لذت ونعمتده اولديغمزي بيلوب آنلر دخي غزا وجهاده
جد واجتهاد ايده لر ايدي اول وقتده الله تعالى بيورر كه سزلرك طرفكزدن احوالكزي آنلره ابلاغ ايده رم
و بو بابده ولا تحسبن الذين قتلوا في سبيل الله امواتا نظم جليلي نازل اولوب وعدالهي اوزره جناب خدا
احوال شهداني اخوانلرينه اخبار بيورمشدر لكن بو درجه عاليه انجق رتبه شهادته رغبت اوزره مقتول
اولنلر ايچون حاضر اولوب رغبت ايسه انجق صبر وثبات وقصد مثوبات ايدرك اهل كفر وضلاله اقبال واستقبال
ايله ظاهر اولور و بو حديثده مظالم عباده احوالناس مشكل ايدوكين بيان وايراد واردر زيرا شهيد ايچون
بويله درجه رفيعه وار ايكن ينه ديون ايله مطالبه اولنه جغن اخبار ايدوب كما زعم جبريل عليه السلام قول
شريفي ايله دخي عن وحي سويلدكلرين اشعار بيوردیلر تا كه هر كس بيله لر كه طلب ارضاي خصوم امر شديد
اللزومدر و بعض علما ديديلر كه حكم سابق اوائل اسلامده مسلمينك مالري قليل واداي ديوندن عجزلري
نمايان اولمغله رسول الله صلى الله عليه وسلم آنلري استدانه دن نهي بيوردقلري وقتلرده ايدي بو سببدن رسول الله
صلى الله عليه وسلم قضاء دين ايده جك مالي قالميان ميتك نمازيني قيلمزلر ايدي صكره من ترك مالا فلورثته
ومن ترك كلا وعيالا فهو علي حديث شريفي ايله نسخ اولندي يعني اول كسنه كه بعد الوفاة مال ترك ايده
وارثلرينكدر واول كسنه كه دين وعيال ترك ايده اداوانفاقلري بنم اوزريمه در و بو حديثك نظيري باب الحجده دخي
بو وجه اوزره وارد اولديكه رسول الله صلى الله عليه وسلم عرفاتده مغفرت امته دعا ايلديلر بين العباد واقع
اولان مظالمدن غيري هر خصوصده مستجاب اولدي بعده مزدلفه ده على الصباح مشعر حرامده دعا ايلديلر
دعالري مظالمده دخي مستجاب اولوب جبريل عليه السلام نزول والله تعالى بعضك حقني بعض آخر طرفندن
فضل وعنايتي ايله قضا ايدر ديو اخبار ايلدي و بو كرامتك مثلي شهيد مديون حقنده دخي الطاف الهيه دن
بعيد دكلدر مؤلف الكتاب دخل فيه بعض اليسر يعني شهيد حقنده بعض سهولت داخل اولدي قولنك
معناسي بودر وابو هريره رضي الله تعالى عنه دن مرويدر كه بر كسنه سؤال ايدوب ديديكه يا رسول الله بر كسنه كه
جهاد في سبيل الله قصد ايدوب جهادده متاع دنيا دخي مراد ايده اجر وثوابنه مانع اولورمي جوابده بيوردیلر كه

مطلب الدين وحقوق العباد

مطلب عفو المظالم في الحج

مطلب لا بأس بتكرار السؤال للفهم

اصلا اجری یوقدر اصحاب کرامه حزن عظیم عارض اولوب اول سائله دیدیلرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه مجدداً سؤال ایله ظن ایدرزکه جوابی فهم ایتمدک اوله اول سائل تکرار دیدیکه یا رسول الله برکسنه که جهاد فی سبیل الله مراد ایده حال بوکه متاع دنیا دخی طلب ایده اجر وثوابی وارمیدر ینه بیوردیلرکه اصلا اجری یوقدر اول سائل دفعهٔ ثالثه ده اعادهٔ سؤال ایدوب ینه اصلا اجری یوقدر دیو بیوردیلر بو بابده سائل فهم مسائل ایچون تکرار سؤال ایتمکده ضرر اولمیوب ومجیب ایچون دخی کثرت سؤالدن نفرت وضجرت لایق اولمدیغنه دلیل واردر زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم اول کسنه یی تکرار سؤالدن منع ایتمیوب اصحاب کرام دخی تکرار ایله امر ایلمدیلر آنلر ایسه کمال تعظیملرندن التزام ایدوب برفرده ترک تعظیملرینه رخصت ویرمزلر ایدی پس بزه معلوم اولدیکه اعادهٔ سؤالده ترک تعظیم یوقدر وبو حدیثی تأویلده ایکی وجه واردر بری بودرکه جهاده چیقان کسنه ناسه ریا وارادهٔ جهاد ارائت ایدوب فی الحقیقه کسب ماله عزم ونیت ایدر زمان نبوتده اولان منافقلرک حاللری بودر وآنلر ایچون اصلا اجر وثواب یوقدر وبری دخی اولدرکه مجاهد اگرچه قصد جهاد ایله خروج ایدر لکن اعظم آمالی انجق دنیاده تحصیل اموالدر یوخسه عقباده وصول ثواب اعمال دکلدر وبونلرک امثالنده رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیلر من کانت هجرته الی دنیا یصیبها او الی امرأة یتزوجها فهجرته الی ما هاجر الیه یعنی اول کسنه که نقل وهجرتی نائل اوله جغی مال دنیایه یاخود تزوج ایده جکی زن حسنایه اوله آنک هجرتی انجق نیتنده هجرت قیلدیغی نسنه یه در وجهاد ایچون ایکی دیناره استیجار اولنان شخصه خطابا بیوردیلر اما لک دینارک فی الدنیا والآخرة یعنی دنیا وآخرتده سنک ایچون انجق ایکی دینارک واردر اما برکسنه نک اعظم مرامی جهاد فی سبیل الله اولوب فی الجمله غنیمته دخی رغبت ایدر ایسه ینه مأجور اولوب لیس علیکم جناح ان تبتغوا فضلا من ربکم مضمون منیفنده داخلدر یعنی قوللرم طریق حجده تجارت ایله ربکزدن فضل ومنفعت نیاز ایتمکزده اوزریکزه وبال یوقدر واهل حج تجارتله ثواب حجدن محروم اولمدیغی کبی مجاهد مذکور دخی فی الجمله رغبت مال ایله ثواب جهاددن محروم اولماز وابی خیثمه دن مرویدر دیدیلرکه ابو الدرداء رضی الله تعالی عنه حضورلرینه واروب دیدمکه برکسنه بنی وصی ایدوب بکا امر ایلدیکه وصیتی سن یا ابا الدرداء نه محله امر ایدر ایسک اول محله صرف ایده یم ابو الدرداء دیدیکه اگر آنک یرنده اولیدم فی سبیل الله مجاهدینه صرفنی تعیین ایدر ایدم عندمده فقرا ومساکینه تعییننden احسندر وعند الموت مالنی انفاق ایدن کسنه نک حالی بعد الشبع بقیهٔ طعامنی احبابنه اهدا قیلن کسنه نک حالی کبیدر وبو خبر جلیلده موصی وصیتنه ثلث مالمی سن دیلدیکک محله یاخود فلان کسنه نک دیلدیکی محله صرف قیل دیو وجه مذکور اوزره وصیتک صحتنه دلیل واردر کذلک فقراء مجاهدینه صرفی غیریلرینه صرفندن اولی ایدوکنه تنبیه جزیل واردر زیرا بونده هم معنای تصدق وهم جهاد بالمال وهم اول مال ایله مجاهدینه ایراث قوت ومشرکینک دفع اذالرینه سعی وهمتله جمیع مسلمینه مالیتک منافعن ایصال واردر بعده بو خبرده آتیده دخی بیان واردرکه وصیت مزبورده بودکلو منافع وار ایکن ینه وصیت ایدن کسنه صحت وحیاتنده مالنی کندو یدیله انفاق ایتمش اولسه وصیت ایله آنک ثوابنه نائل اوله مز زیرا حیاتنده ماله احتیاجی وار ایکن فی سبیل الله انفاق ایتمش اولور ایدی موت ایله ایسه احتیاجی زائل اولدی بعد الشبع فضل طعامنی اهدا ایدنلر مثللو اولور وبو ماده نک نظیرنده رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیلر افضل الصدقة ان تصدق وانت صحیح شحیح تأمل الغنی وتخشی الفقر لا حتی اذا بلغت الی هذا واشار الی التراقی قلت لفلان کذا ولفلان کذا لقد کان ذلک وان لم تقل یعنی افضل صدقه سن صاغ وسالم اولوب امید غنی وخوف فقر ایله ره مالکی حفظ وامساک ایدر ایکن تصدقدر یوخسه جان حلقومه کلدکده فلان نسنه فلانک اولسون وفلان نسنه دخی فلانک اولسون دیرسین اول نسنه لر ایسه سن دیمه سک دخی آنلرک اولدی سنک علاقه ک قالمدی افضل صدقه بو دکلدر رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلری حتی اذا بلغت الی هذا قول شریفلرنده دست سعادتلریله تراقیلرینه اشارت ایلدیلر تراقی جمع ترقوه در مقدم الحلق فی اعلی الصدر معناسنه در امام مکحولدن مرویدر آنلره جانب رسالتدن بو خبر بالغ اولمشدرکه اول کسنه که جهاده گیتمیه یاخود مجاهده اعانت ایتمیه یاخود مجاهدک اهل وعیالنده خلف اولوب خدمت وصیانت ایتمیه یوم قیامتدن اقدم اول کسنه یه برقارعه اصابت ایتسه گرکدر قارعه شول مصیبتدرکه انسان نه اکا متحمل ونه ردینه مقتدر اوله قال الله تعالی ولا یزال الذین کفروا تصیبهم بما صنعوا قارعة الآیة یعنی کافر اولان کسنه لر سوء صنیعلری سبیله کندولره دائما قارعه اصابت ایدر اولورلر وبو حدیثده فضیلت

مطلب التجارة فی الحج

مطلب یتعلق بالوصیة

جهادی ومجاهده اعانتله نیل ثوابی ومجاهدک اهل وعیالی خصوصنده خیانت ایدنلرک استعظام وزر ووبالی بیان واردر وبو اوچ خصلتلر که ترک الجهاد وترک اعانة المجاهدین وخیانة المجاهد فی اهله در مؤمنده تحقق ایتمیوب انجق آنلری جمع ایدن کسنه منافقدر واصابت قارعه ایله ذکر اولنان وعید شدید دخی البته حال منافقینه لایقدر وحسن بصری علیه الرحمه دن مرویدرکه دیدیلر قال رسول الله صلی الله علیه وسلم قال ربکم من خرج مجاهدا فی سبیلی ابتغاء مرضاتی فانا علیه ضامن او هو علی ضامن ان قبضته ادخلته الجنة وان رجعته رجعته بما اصاب من اجر او غنیمة یعنی ای امت واصحابم ربکز بیوردیکه اول کسنه که بنم رضامی طلب ایتدیکی ایچون سبیلمده مجاهدا اولدیغی حالده وطنندن چیقه بن آنک اوزرینه ضامنم یاخود شک راوی اوزره اول کسنه بنم اوزریمه ضامن وواثق اولسونکه اگر روحنی قبض ایدرسم آنی جنته ادخال ایده رم واگر وطنه اعاده ایدرسم ثواب ایله یاخود ثواب ایدن فضله غنیمت ایله اعاده ایده رم بو حدیثده الله تعالی سبیلنده جهاد ایدنلره دنیاده غنیمت وآخرتده نعیم جنت وعد بیوردیغی بیان واردر وحدیثده ذکر اولنان ضامن لفظندن فهم اولنوب کفالت معناسنه اولان ضمان انجق تعبیرده تجوز وعبارده توسع طریقی اوزره وعد عنایتی بیان ایچوندر یوخسه حقیقت حالده الله تعالی اوزرینه براحد ایچون کفالت واجب اولماز وتعبیر مذکور بو مثللو عباره ایله توسیع وتجوزده ضرر شرعی اولمدیغنه دلالت ایدر بنابرین ان الله ضمن الرزق لعباده دیرلر کذلک رزق العباد علی الله دیرلر اندن مرادلری الله تعالی قوللرینه وعده ارزاق ایلدی ووعده خلف ایتمز دیمکدر یعنی عدم تخلف جهتیله اوزرینه واجب کبیدر معناسی قصد ایدرلر ینه حسن بصریدن مرویدر بیوردیلرکه مسلمیندن برکسنه رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه کلوب دیدیکه بنم جهاده طاقتم قالمدی وبنم مالم واردر بکا برعمل خیر ایله امر قیلک که آنی ایشلدیکم وقتده مرابط ومحافظ مرتبه سنده اولایم بیوردیلرکه اولیه ایسه معروف ایله امر ایله ومنکردن نهی ایله وضعیفه اعانت قیل والاخرق یعنی امورنده عاجز ومتحیر اولان کسنه یه طریق مصالحی ارشاد قیل بونلری ایشلدیکک وقتده مرابط مرتبه سنده اولورسین بو حدیثده مرابطک علو رتبه سنی بیان واردرکه اول کسنه جهاد ورباطدن عاجز اولدقده رسول الله صلی الله علیه وسلم اندن کندو حقنده اجر وثواب خصوصنده رباط مقامنه قائم کندو یی برعمل خیره ارشاد نیاز ایلیوب رسول الله صلی الله علیه وسلم دخی حدیث شریفده آنی اعمال مذکوره یه ارشاد بیوردیلر پس جهادده معروف ایله که اسلامدر امر ومنکردن که کفردر نهی واردر ومسلمیندن ضرر مشرکینی دفع ایله ضعفاسنه اعانت وامداد واخرقه که حیرت وضلالتده قالان مشرکلره هدایت وارشاد واردر پس اعمال مذکوره یی نفسی ایله یاخود مالی ایله حسب القدره ایشلین کسنه مرابط منزله سنده واصلدر وابن عمر رضی الله تعالی عنهمادن مرویدرکه اذا تبایعتم بالعین واتبعتم اذناب البقر وکرهتم الجهاد ذللتم حتی یطمع فیکم عدوکم عین کسر عین وسکون یا ایله جمع عینه در وعینه بر نوع بیعدر که اهل زهادن بخیل کسنه لر محض زیادتن احتراز ایچون احداث ایلمشلردر مثلا برمتاعی محتاج قرض اولان کسنه یه مؤجلا اون درهمه بیع ایدوب ینه اندن نقدا سکیز درهمه اشترا ایدرلر صورتی تمثیل سابق اوزره جامع الصغیرده مذکوردر یعنی عینه ایله مبایعه واذناب بقره متابعه وجهادی ترک وموادعه ایتدیککز وقتده ذلیل اولورسز حتی دشمنکز سزه طمع ایدر وابن عمر رضی الله عنهما بیع عینه یی مکروه کوردی زیرا انده هم اظهار بخل وهم شرع شریفک مندوب قیلدیغی اقراض محتاجی ترک واردر واتبعتم اذناب البقر قول شریفی زراعتله اشتغال وجهادی بالکلیه ترک ایتدیککزده دیمکدر وقریبا بیان ایلدککه امر مذکور اعدائک اهل اسلامه طمعلرینه وهجوملرینه سببدر اول جهتله مسلمین ذلیل اولورلر وضمرة بن حبیبدن مرویدرکه نبی اکرم صلی الله علیه وسلم بیوردیلر اعظم القوم اجرا خادمهم یعنی قوم مجاهدینک اجر وثواب جهتیله اعظملری خادملریدر بو حدیثده خدمت مجاهدین وتعهد دوابلرینه رغبت اوزره حث وترغیب واردر پس بو عملی ایشلین کسنه یه ثواب مجاهدین حاصل اولدیغندن بشقه دنیاده وصف سیادته استحقاقه نائل اولور قال رسول الله صلی الله علیه وسلم سید القوم خادمهم وبو حکم صحیحدر زیرا مجاهد طعامنی طبخ ایدر ودابه سنی ربط ایدر خادمی اولدقجه جهاده اشتغال ایده مز وبو صورتده مصلحتن نفسیه رؤیته محتاج اولوب جهاددن فراغته باعث اولور بو جهتله ظاهر اولدیکه سبب جهاد خادمدر بناء علی ذلک سید القوم اولور امام مجاهددن مرویدر دیدیکه غزا ایچون رکوب مراد ایتدیککده ابن عون حضرتلری رکابمی طوتدی تأدیب ایدوب ابا وامتناع ایتدم اول وقتده دیدیکه یا مجاهد مأجور اولدیغنی ایستمز میسین

مطلب کراهة بیع العینة

مطالب ركوب البحر للغزو والحج والتجارة

على التحقيق حديث شديدبره بالغ اولديكه دنياده مجاهدينك خاطرى اهل سماوياتلرنده جبريل عليه السلام
منزله سنده در وتبيغ كوكمك ازيجى مخلوقلرنك اوغلبدر كعبدن روايت ايدركه اذا وضع الرجل رجله فى السفينة
خرج من خطاياه كيوم ولدته امه المائد فيه كالمتشحط فى دمه فى سبيل الله تعالى والغريق له مثل اجر شهيدين
والصابر فيه كالملك على رأسه التاج يعنى ركسنه اياغن سفينه يه باصسه تغى ساعتده آنه سندن طوغديغى
كون كبى جميع كنوهلرندن پاك اولور وسفينه ده صباحقه وصوله تمايل ايدن كسنه فى سبيل الله قانه بلنمش بولنان
شهيد كبيدر وغريق ايچون ايكى شهيد ثوابى واردر وبحر محمل ايدنلر جنتده بادشاهكى باشنده تاج واردر
مؤلف الكتاب امام محمد رحمه الله تعالى ديركه بز بوقوللى اخذ ايدوب غزو بحرده ضرر شرعى يوقدر وسائر
غزولردن افضلدر ديو حكم ايدرز وبوقولده اشارت واردركه كعب حضرتلرينك ركوب سفينه دن مرادى
ركوب على قصد الجهاددر وكعب بوقولى شريعتده فهمى ظاهر اولديغى كتب منزله دن اخذ ايتمشدر
ياخود رسول الله صلى الله عليه وسلم دن روايت ايدن كسنه دن استماع ايله سويلشدر وبوندن صكره معلوم اوله كه
ركوب السفينه على قصد الجهاد افضل اولور يعنى انجق خوف وقشقنى زياده اولديغندن دروآنده طلب رضاى
بارى ايچون تسليم نفس واردر اول سبب ايله تطهير ذنوبده درجه شهيده نائل اولور المائد فيه قولى تلاطم
امواج وقتنده تمايل سفينه ايله مائل معناسنه در بوكسنه البحر وتوابده فى سبيل الله شهيد اولدقدنصكره قانه بلنده
بولنان كسنه مثللو در زيرا بوحالتدن شبت هلاكى لمعاينه ايله الفتندن ابوشدر وغراء بحرده غريق اولان
كسنه ايچون ايكى شهيد ثوابى واردر زيرا بركره ركوب سفينه ده وبركره خيت غرقنده نفسى ايكى كره بذل
ايتمشدركه ايكيسى دخى طلب رضاى الهى ايچوندر والصابر فيه كالملك على رأسه التاج قولنده صبرانجق
اسباب غرقى معاينه ايله فعلنه ندامت كلمديكى وقتده ثابت اولوب آنده فى سبيل الله تسليم نفس متحقق اولور
پس اول كسنه جنتده پادشاه كبيدر وپادشاهه تشبيهى اتك ايچوندركه پادشاه دنياده سائر خلقدن زياده بعض
مشتهياته نائل اولور شهيد دخى جنتده جميع مشتهياته نائل اولور قال الله تعالى وفيها ماتشتهيه الانفس

مطالب تصرف المترجم في شرح الحديث

وتلذ الاعين يعنى جنتده نفوسك جميع مشتهياتى والابصارك جميع مستلذاتى واردر اما باشنده تاج اولان ملوك
ايچون دنياده انجق بعض مشتهيات ومستلذات واردر مترجم فقيرديركه تقرير مشروح اوزره وجه تشبيه انجق
ناسدن زياده لك مشتهياتدر ياخود تشبيه مقلوبدر ووجهه احسن اعتقاد تابعيت ايتمكدر زيرا ملوكى جميع
مشتهياته نائلدر ظن ايدرلر انتهى وبحث مذكوردن جهاد ايچون ركوب سفينه نك جوازى ظاهر اولدقده
حج شريف ايچون دخى جوازى بطريق الاولى ظاهر اولور زيرا فرضيت حج بطريق الغنى اولمغله جهاددن
اقوادر وكذلك على قصد التجارة دخى ركوب سفينه ده ضرر شرعى يوقدر اكر نجات وسلامت غالب اولورسه وسفر
بحرايله كسب نيات حلال اولمغله فطره وزكاة كبى حق الله ادوسنه مانع اولماز وسهل بن معاذدن مرويدركه عبد الملك
بن مروان امير صائفه ايكن آنكله اغزايه كتدم وصائفه صيفدن مأخوذ در اشول جيش عظيمدركه هنكام صيفده تجمع
ايدوب وقت بحرينده هوا معتدل اولدقده غزا ايدرلر انلر ايله حصن سنانى محاصره ايتدك عسكر مرقوم
تضييق منازل وقطع طرق المخارج ومداخل ايلديلر وكسنه بو حالى كوروب ديديكه بن بركره رسول الله
صلى الله عليه وسلم حضرتلرى ايله غزايه كتدم وناس بو سيله منازلى تضييق وقطع طريق ايلديلر درحال رسول الله
صلى الله عليه وسلم ناسه برمنادى بعث ايدوب ندا ايتدرديلركه هركيم تضييق منزل وقطع طريق ايدرايسه انك ايچون

مطالب تضييق المنازل على الناس حرام

جهاد يوقدر وقعه مذكورده تضييق منزلك معناسى بركسنه محل نزولنده بن قرنداشمه دابه مه رابط وطعامى
طبخ وحاجتى قضا ايده جك محل قالمادى وجه اوزره قرينه نزول ايتمكدر وبو شرعا حرامدر زيرا هرمنزله كه بر
انسان نزول ايده اول منزله غيريدن احقدر قال عليه السلام منى مناخ من سبق يعنى ارض منى مجاجدن هركيم
ايلرو كلورسه انك اناخه بعير ايده جك منزليدر وانسان منزلنده سكون واقامت ايتمكه انجق اطرافنده بولنان مصالحنى
رؤيت ايده جكى محللر ايله قادر اولور واول محللر حريم منزلى عد اولنور وآخر كسنه آنى منزلندن ازعاج ايتمك
جائز اولمديغى كبى اوزرينه منزلنى تضييق ايله منافع ومرافقنى قطع ايتمك دخى جائز اولماز ووقعه مرقومه ده واقع
اولان قطع طريقك معناسى بركسنه نك عمرى ياخود ممرينه قريب محله اول كسنه نك متأذى اولديغى وجه
اوزره نزول ايتمكدر بودخى حرامدر مرور وعبور ايدنلر متأذى اولدقلرى وقتلرده طريق مسلمين اوزره جلوس
مثللودر وبو ايكى خصلتلردن منع ايچون رسول الله صلى الله عليه وسلم وعيد شديد جنتلندن بيوردقلرى لا جهاد له
كلام دهشت انجامنى ذكر واعلام بيورديلر يعنى بو ايكى خصلتى ارتكاب ايلين كسنه انلردن احترازا ايلين

مجاهدينك ثوابنه نائل اوله مز حكمتى اولدركه مجاهد اولان مسلميندن اذى وضررى دافع اولمق كركدر
زيرا جهاد انجق دفع الاذى عن المسلمين ايچون مشروع اولمشدر بو ايسه شديدن كنديو فعلى ايله مسلمينه موذيدر
واصحاب معاذ بن جبل دن كلاعيندن بركسنه دن روايت اولنديكه قال معاذ رضى الله عنه ايا كم وهذه السرايا
فانهم يجبنون ويغلون وعليكم بفسطاط المؤمنين وجماعاتهم يعنى العساكر يعنى بو سريه لردن احتراز ايدوب
وانلر ايله جهاده كتمكز زيرا سريه هم دشمندن قورقارلر وغنائمده بربرينه خيانت ايدرلر وسزلر همان مؤمنينك
اوردولرينه وجماعات كثيره لرينه ملازمت ايديكز يعنى عساكر عظيمه يى التزام ايديكز وسريه شمول عدد قليله
دينور كه دار الحربه على قصد المحاربه كيررلر سرى دن مأخوذ در وسرى على وزن هدى تمام ليلده يوله كتمكدر
وآنلره سريه تسميه سى قلتلرندن ناشى كيجه لر كيدوب كوندزلرده اختفا ايتدكلرندندر ومعاذ بن جبل رضى الله
عنه آنلر ايله جهاده كتمكى مكروه كوروب وحكمتنى بيان قيلديكه آنلره برامر مخوف اصابت ايتدكده قلت
عددلرندن ناشى خوف وفرار ايدرلر وغنائمه ظفر بولدقلرنده بربرينه خيانت ايدرلر زيرا ايچلرنده امير مطاع
بولنمامغله حركتلرى استقامت اوزره اوله مز وبو معنى رسول اكرم صلى الله عليه وسلم جنابلرندن دخى مرويدر قال
عليه السلام لاتنزلن فى الخيل النفل فانهم ان يغنموا يغلوا وان يقاتلوا يفروا يعنى عسكر نفل ايله رفيق اولوب
ايچلرينه نزول ايتمكز زيرا آنلر غنائم اخذ ايدرلر ايسه خيانت ايدرلر وقتال ايدرلر ايسه فرار ايدرلر لفظ نفل
فتحتين ايله ونونك ضمى وفانك فتح وتشديدى ايله مرويدر ومراد اول عدد قليلدركه امراولى الامر يوغيكن كيزلوجه
چيقارلر ولفظ نفل فتحتين ايله يعنى الغنيمه در ونفل نونك ضمى وفانك فتحه وتشديدى ايله جمع نافلدر
وبونلره بو اسم ايله تسميه مقصودلرى غنيمت اولديغندندر ياخود غزا اوزرلرينه واجب اولميوب نافله
كتدكلرندندر زيرا خروج الى الجهاد انجق امر امام المسلمين ايله واجب اولور وفسطاط خيمه عظيمه معناسنه در
وحديث معاذده مذكور اولان فسطاط ايله مراد جيش عظيمدر وآنلره عسكر اطلاقى كبى فسطاط دخى
اطلاق اولنديغى قتى چوق خيام عظيمه استصحاب ايتدكلرندندر وبو اثرده اهل غزا بو يله عسكر ايله كتمك لايق اولوب
اصحاب سرايا ايله چيقماق جائز اولمديغنه دليل واردر زيرا رسول الله صلى الله عليه وسلم بيورمشلردركه
يد الله مع الجماعة فمن شذ شذ فى النار يعنى الله تعالينك عون وعنايتى جماعتله بيله در پس آنلردن مفارقت
ايدن كسنه ناره مفارقت ايتمش اولور وشارح الكتاب ديركه مؤلف رحمه الله تعالى بوندنصكره رسول الله صلى الله
عليه وسلم دن جهاد اوزره حث واغرا وبين الصفين مبارزه ايچون خروج ايدن شجعانك علودرجاتن بيان
وايدا خصوصلرنده ايكى حديث دخى ايراد ايلدى وبزدخى بو بابده كفايت مقدارى فضائل ودلائلن تقديم
وتعداد ايلدك وابو هريره رضى الله عنه دن مرويدركه قال رسول الله صلى الله عليه وسلم والذى نفسى بيده
لوددت ان اقاتل فى سبيل الله فاقتل ثم احيى فاقتل يعنى نفسم يدقدرتنده اولان الله تعالى يه
قسم ايدرم كه بن فى سبيل الله قتال ايدوب قتل اولنوب بعده احيا قيلنوب بنه قتل اولنوب بعده احيا قيلنوب بنه قتل
اولنمغى تمنى ايدرم وبو محلده بعض نسخده فكان ابو هريره يقول اشهد لله اى بالله انه قال ثلثا عبارتى ثبت اولنمشدر
معناسى ابو هريره رضى الله عنه ديرايديكه اشهد لله اى بالله انه قال ثلثا اشهد لله لفظنده لام بمعنى البادر ولام ايله بانك يرى
موقعنده استعمال اولنور مثلا امر له وامر به دينلور يعنى بن الله تعالى يه يمين ايدرمكه رسول الله صلى الله عليه وسلم
تمنى قتل خصوصنده فاقتل لفظنى مكرر اولنديغى اوزره اوچ كره تكلم بيورديلر وبعض نسخ صحيحه ده فكان
ابو هريره يقول ثلثا اشهد لله اى بالله عبارتى واقع اولمشدر معناسى ابو هريره حضرتلرى صحت حديثى تأكيد ايچون حين
روايتنده اوچ كره اشهد لله ديو يمين ايدرايدى وحديث شريفده شهادتك رفعت درجه سنى بيان واردركه رسول الله
صلى الله عليه وسلم رتبه عاليه رسالت وارايكن نفس نفيسلرى ايچون شهادتى ومره بعد اخرى تكرار شهادتى نياز
ورجا ايلديلرتاكه شهيد ايچون عند الله نه كونه درجات عاليه وار ايدوكى ظاهر وهويدا اوله ومعناى مذكور ابى امامة الباهلى
رضى الله عنه حضرتلرينك حديثنده بيان اولنمشدركه قال رسول الله صلى الله عليه وسلم مامن احد يموت وله عند الله
خير فيتمنى الرجعة الى الدنيا وله الدنيا بما فيها الا الشهيد فانه يتمنى الرجوع ليستشهد ثانيا من اعظم ماينال من الدرجة يعنى
براحد يوقدركه فوت اولوب عند الله خير وثوابى وار ايكن دنيا ومافيها كندونك اولمق شرطيله دنيايه عودتى تمنى
ايده انجق شهيد نائل اولديغى درجات عظيمه دن ناشى بردخى شهيد اولمق ايچون دنيايه عودتى تمنى ايدر
وكذلك حديث جابرده دخى بيان اولنمشدركه جابر رضى الله تعالى عنه ديديكه رسول الله صلى الله عليه وسلم
بنى محزون كوروب سبب حزنمدن سؤال بيورديلر ديديمكه يا رسول الله بدرم شهيد اولوب بكا چوق ديون

وعیال ترک ایلدی یوردیلرکه باجا برسنی تبشیر ایمیه یعنی الله تعالی پدرکه بلا واسطه تکلم ایدوب یا عبدالله
بندن نه دیلرسک دیله دیدی پدرک دخی فی سبیل الله بر دخی قتال ایدوب قتل اولنمغیچون احیا قیلنمق دیلرم
دیدی الله تعالی بیوردیکه بندن قضا وقدر سبقت اتدیکه موتی عالم دنیایه عودت ایلمزلر لکن تمنی ایتدیکک
نسنه یی نه کونه درجه ایچون تمنی قیلدی ایسک سنی اول درجه یه ابلاغ ایده رم وحسن بصریدن مرویدرکه
رسول الله صلی الله علیه وسلم غزا ایچون بر عسکر بعث بیوردیلر وایچلرنده عبدالله بن رواحه رضی الله عنه
برابر ایدی واول عسکر علی الصباح حرکت ایدوب ابن رواحه رسول الله صلی الله علیه وسلم ایله نمازه حاضر
اولمغیچون کیرو قالدی بعد قضاء الصلوة انی کوروب یا ابن رواحه عسکر ایچنده دکلمی ایدک دیدیلر ابن رواحه
دیدیکه بلی لکن معیت سعادتک ایله ادای صلوته رغبت قیلدم وعسکرک قوندقلری محل معلومدر بعد
العصر کیدوب آنلره واصل اولورم بیوردیلرکه والذی نفس محمد بیده لو انفقت ما فی الارض جمیعا ما ادرکت
فضل غدوتهم یعنی نفس محمد ید قدرتنده اولان الله تعالی یه یمین ایده رمکه ارضده اولان جمیع مالی
انفاق ایلسک انلرک علی الصباح حرکتلری ثوابنه واصل اوله مزسین وحدیث شریفده خروج الی الجهاد
ایچون تبکیر اوزره حث وترغیب و جماعت ایله اداء صلوة ایچون عازم جهاد قیلرندن کیر قالمقدن منع وترهیب
واردر وافضل صلوات معیت رسول الله صلی الله علیه وسلمده ادا قیلنان ایکن بنه دیدکلری قول سابق دیدیلر
وحدیث انس رضی الله عنه ده کلمشدرکه الا تری ان النبی صلی الله علیه وسلم قال فی حق ابن رواحه ما قال
مع ان الصلوة خلف رسول الله افضل یعنی کورمزمیسین که نبی اکرم صلی الله علیه وسلم ابن رواحه حقنده
دیدکلرینی دیدیلر خلف رسول الله صلی الله علیه وسلمده اداء صلوة جمله دن افضل ایکن وبنه حدیث انس
رضی الله عنه ده واردرکه قال النبی صلی الله علیه وسلم غدوة او روحة فی سبیل الله خیر من الدنیا وما فیها
یعنی جهاد فی سبیل الله ده برکره صباح یاخود اخشام وقتی کتمک دنیا وما فیهادن عندالله افضلدر وبو حدیث
دعوامزی مؤیددر وحسن بصریدن مرویدرکه برکسنه امیر المؤمنین عمر بن الخطاب رضی الله عنه حضرتلری
ناسه خطاب ایدر ایکن کلوب یا خیر الناس دیو ندا قیلدی حضرت عمر رضی الله عنه کلامنی فهم ایتمیوب
نه دیورسین دیو سؤال ایلدی حضار مجلس سزه یا خیر الناس دیور دیدیلر بیوردیلرکه اویله ایسه خیر الناس
بن دکلم دکله سکا خیر الناسی خبر ویره یم اول کسنه کیمدر یا امیر المؤمنین دیدی حضرت عمر رضی الله عنه دیدیکه
خیر الناس اهل بادیه دن اول کسنه درکه صرمة ابل یاخود صرمة غنم صاحبی اولوب ابل یاخود غنمی بلاددن
بربلده یه کتوروب بیع ایده صکره آنی فی سبیل الله خرج ایدوب مسلمین ایله اعدالری میاننده مسلحه اوله
اشته اول کسنه خیر الناسدر بو اثر لطیفده اولان لفظ صرمه قطعه معناسنه در ومسلحه اند اسلحه وضع اولنان
سرحد یاخود حمل سلاح ایدن کسنه در وبوندن اخذ ایله پیشکاه سلاطینده حمل سلاح ایدن کسنه یه مسلحه
تسمیه قیلندی وحضرت عمر رضی الله عنه بن خیر الناس دکلم قوللری انجق اظهار تواضع ایچوندر زیرا بعد
وفات الصدیق ایام خلافتلرنده خیر الناس ایدیلر وقول مذکور حضرت ابی بکر رضی الله عنه دن روایت اولنان
کلامک نظیریدرکه حال خلافتنده اقیلونی فانی لست بخیرکم دیرلر ایدی یعنی بنی خلافتدن اقاله ویعنی
خلع ایدیکز زیرا بن سزدن افضل دکلم آنلر ایسه قول رسول الله صلی الله علیه وسلم ایله بعد الانبیاء والمرسلین
خیر الناس ایدیلر وحضرت عمر رضی الله عنه ذکر اولنان صاحب الصرمة یه خیر الناس اطلاق ایلدی زیرا اول
کسنه خیر الناس من ینفع الناس مقتضاسی اوزره منفعت مسلمین ایچون نفسنی ومالنی بذل ایلدی وقال رسول الله
صلی الله علیه وسلم خیر الناس رجل ممسک بعنان فرسه فی سبیل الله کلما سمع هیعة طار الیها یعنی خیر الناس
اول کسنه درکه فی سبیل الله آتنک دیزکینی طوتوب حاضر وآماده طوره هر قچان دشمندن صوت مخوف ایشتسه
اول جانبه پرواز ایلیه یعنده اول کسنه دیدیکه یا امیر المؤمنین انی رجل من اهل البادیة وانی اجفو عن اشیاء
من العلم فعلمنی مما علمک رسول الله صلی الله علیه وسلم یعنی بن اهل بادیه دن برکسنه یم وبن علوم دینیه دن
چوق نسنه لرده جاهلم رسول الله صلی الله علیه وسلم سکا تعلیم قیلدیغی علومدن بکا تعلیم قیل حضرت عمر
رضی الله عنه دیدیکه سن لا اله الا الله محمد رسول الله مضمونته شهادت ایتمزمیسین اول کسنه بلی شهادت ایده رم
دیدی حضرت عمر رضی الله عنه دیدیکه سن نمازیکی ادا وزکوتکی اعطا ورمضانده صیام وحج بیت الحرام
ایدرمیسین بلی ایده رم دیدی حضرت عمر رضی الله عنه دیدیکه علیک بالعلانیة وایاک والسر علیک بکل عمل
اذا اطلع علیه منک لم یشنک ولم یفضحک وایاک وکل عمل اذا اطلع علیک منک شانک وفضحک یعنی علانیه

ملازم

ملازم اولوب سردن اجتناب قیل سن هر بر عمل خیره ملازمت قیل که آنک اوزرینه سندن مطلع اولورلر ایسه
سکا عار وفضاحت عارض اولمیه وهر بر عمل شردن احتراز قیل که مطلع اولورلر ایسه سکا عار وفضاحت عارض
اوله واول کسنه نک اجفو عن اشیاء قولی اجهل معناسنه در وبو معنادن اخذ ایله قری وصحراده ساکن اولنلره
اهل الجفا تسمیه اولنور اوزرلرینه جهالت غالب اولدیغیچون وحضرت عمر رضی الله عنه شخص مذکور جاهلم
دیمش ایکن مضمون کلمهٔ شهادتی عارف ومعترف اولمغله جواب مزبورنده اول شخص عالمدر دیو ایضاح وبیان
ایلدی وعلومدن بو مقدار یسیر ایله اول شخصه عالم دیمکده شهد الله انه لا اله الا هو والملائکة واولوا العلم
نظم کریمنه اعتماد قیلدی یعنی الله تعالی شهادت قیلدیکه کندودن غیری معبود بالحق یوقدر وملائکه
واصحاب علم دخی بویله شهادت ایلدیلر اولوا العلم ایله مراد مؤمنلردر وبو نظم جلیل حق ایمان ایله مؤمن
اولان کسنه اهل علم ایدوکنه دلیلدر وعلیک بالعلانیة قول شریفنک معناسی عقاید واعمالکده
طریق جاده یه که جماعت مسلمینک اجتماع ایلدکلری مسلکه دخول ومذاهب باطله دن اجتناب
وعدول قیل دیمکدر رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینک علیکم بدین العجائز قول شریفی ایله
مراد بو معنادر وایاک والسر قولنده سرک معناسی اول عمل واعتقاددرکه جماعت مسلمین
اکا معترف اولمیه لر وبعض علما دیدیلرکه قولین مذکورین ایله مراد ناس ایله معامله ده علانیه لرینه اتباع
وظاهر حاللری ایله اکتفا قیلوب سرائر احوالرین استکشاف واستقصا ایله دیمکدر وعلیک بکل عمل الخ قولینک معناسی
نفسک ایله معامله ده هر بر عمل خیره ملازمت قیل که سندن آنک اوزرینه ناس مطلع اولورلر ایسه سکا عار لاحق
اولمیه یعنی باطنک ظاهریکه مخالف اولمیه یعنی میان ناسده ناسدن حیا ایدوب مباشرتندن امتناع اتدیکک عملدن
خلوتکده دخی الله تعالی دن حیا ایدوب امتناع قیل وبویله امتناع ایتمیلرسی الله تعالی مفتضح ورسوای قیلر ومؤلف
الکتاب امام محمد رحمه الله تعالی اشبو بابی ابو هریره رضی الله عنه دن روایت قیلنان حدیث شریف ایله ختم
ایلدیکه قال رسول الله صلی الله علیه وسلم ومن مات مرابطا مات شهیدا یعنی اول کسنه که سرحد کفرده محافظ
اولدیغی حالده فوت اوله شهید اولدیغی حالده فوت اولور یعنی انکیچون ثواب شهید واردر زیرا طلب رضاء الهی
ایله ممات ایریشنجیه دکین مرابطه ومحافظه یه صبر ایده رک نفسنی بذل ایلمشدر والله المعین وایاه نستعین
باب وصایا الامراء فی الحرب * یعنی اولوا الامر اولنلر عسکر وسرعسکرلرینه امر حربده نه کونه تنبیه وتوصیه
ایتمک کرکدر آنی بیان بابیدر امام اعظم ابو حنیفه رحمه الله تعالی روایتی ایله حبیب بن بریده والدلری بریده دن
روایت قیلدیکه نبی اکرم صلی الله علیه وسلم هرنه دمکه برجیش عظیم یاخود برسریهٔ قلیله بعث ایده لر انلره اغزوا
باسم الله دیو تنبیه بیوررلر ایدی یعنی اسم الله ایله تیمن واستمداد ایده رک غزا ایدیکز وصاحب الکتاب امام محمد
رحمه الله کتاب السیر الصغیره بو حدیث ایله ابتدا قیلوب بر دخی اول محلده فوائد حدیثی بیان قیلدق
وبو حدیثک آخرنده کلن رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینک وان ارادوکم ان تعطوهم ذمة الله
فلا تعطوهم قول شریفلری واردر یعنی اکر مشرکین ایله میانه کزده اولان عهود وشروط اوزره عهد الله
اولسونکه بو شرطه رعایت ایده رز وبو عهدک عهده سندن چیقمازز دیمک قوالکزی ایسترلر ایسه مساعده
ایتمکز بلکه بزلر بویله معاهده ایده رز دیو کندو نفسلریکزه نسبت ایدیکز وجناب مؤلف حکم شریفین
شو وجه اوزره بیان قیلدیکه نهی مزبور علی وجه التحریم دکلدر بلکه لدی الحاجة نقض عهد اللهدن احتراز
ایچون کراهته محمولدر وامام اوزاعی کفاره اعطاء ذمة الله قطعا جائز اولماز دیوب حدیث مذکورک ظاهریله
استدلال ونهی مطلق منهینک حرمتنی مقتضیدر قاعده سیله تأیید مقال ایلدی ولفظ مذکور حضرت علی
رضی الله عنه دن طریق اهل بیت ایله روایت قیلنان حدیثده دخی ذکر اولنوب قال علیه السلام لا تعطوهم
ذمة الله ولا ذمتی فذمتی ذمة الله یعنی کفار ایله معاهده کزده الله تعالینک عهدینی وبنم عهدیمی عهد الله
اولسون یاخود عهد رسول الله اولسون دیه رک اعطا ایتمکز زیرا بنم عهدم دخی عهد الله کبیدر لکن بزم
مذهبمزده مکروه کورلدیکی اعطاء عهد اللهده موجب کراهت بر وصف تحققندن دکلدر بلکه باعث کراهت
اولدرکه احیانا مسلمین رأی ایتدکلری مصلحت ایچون نقض عهده محتاج اولورلر اول وقتلرده کندو عهدلرینی
نقض ایتملری نقض عهد الله وعهد رسول الله دن اهوندر وآخر حدیثده بو معنایه اشارت ایدوب دیمشدرکه
فانکم ان تخفروا ذممکم وذمم ابائکم خیر من ان تخفروا ذمة الله یعنی زیرا سزلر کندو عهدلریکزی وآبا واجدادیکزک
عهدلرینی نقض ایتمکز عهد الهی نقض ایتمکزدن احسندر ولفظ ذمة معنی العهددر قال الله تعالی لا یرقبون

فی مؤمن الا ولا ذمة لفظ ال کسر همزه وتشدید لام ایله یمین معناسنه وذمت عهد معناسنه در یعنی اهل شرك
مؤمنین حقلرنده یمین وعهدلرینه رعایت ایدوب سوزلرنده طورمازلر و بوندن اخذ ایله بنی آدمدن معاهدینه دخی ذمت
تسمیه اولندی التزام عهده محل اولدقلری ایچون وکندو ذمتلری وآبا واجدادلری ذمتلرندن مراد شول مخالفه
ومعاهده در که زمان جاهلیتده ایدرلر ایدی واخفار نقض العهد معناسنه در ثلاثیدن خفروا دیرلر عاهدوا
دیمکدر وافعالدن اخفروا دیرلر نقضوا العهد دیمکدر وهمزه سی ازاله ایچوندر وعند الحاجه بو عهدی نقض
ایتمك جائزدر قال الله تعالی واما تخافن من قوم خیانة فانبذ الیهم علی سواء یعنی یا محمد اگر بر قوم معاهدیندن بعض
امارات ایله خیانتلرندن اندیشه ایدر ایسك مساوات اوزره عهدلرین اوزرلرینه طرح ایله یعنی غدردن احتراز
ایچون سز وآنلر نقض عهد ایده جکلر یکزی شبهه سز جه بیلکده مساوات اوزره دیمکدر ودخی براءة من الله
ورسوله الی الذین عاهدتم من المشرکین نظم کریمنده مدعامزه دلیل واردر یعنی اشبو رخصت نازله الله تعالی
ورسولی جانبلرندن مقدما مشرکیندن معاهده ایلدیکیکز کمسنه لر جانبلرینه تبریدر ومشرکین محافظهٔ عهود
ایتمدکلرندن سزلر دخی بعد الیوم عهدلریکزی نبذ ایتمشدر انتهی رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك
ثلث انا خصمهم ومن کنت خصمه خصمته وقال فی الجمله رجل اعطی بی ثم غدر ورجل باع حرا واکل ثمنه ورجل
استأجر اجیرا ولم یعطه اجره قول شریفلری نهی مذکور علی وجه التحریم دکلدر کلامیمزی تأیید ایلدی یعنی اوچ
طائفه واردر که بن آنلره خصومت ایده رم وهر کمسنه که بن اکا خصومت ایده رم البته بن اکا غالب گلورم واول جمله یی
تعداد ایتمکده دیدیلر که بریسی اول کمسنه در که خصمنه بنم عهدم ایله معاهده ایدوب صکره وفاقیلیه و بری دخی
اول کمسنه در که حر صاتوب بهاسنی اکل ایده و بری دخی اول کمسنه در که اجرت ایله بر کمسنه یی استخدام ایدوب
واجرتنی ویرمیه پس بو حدیثده اعطاء عهد رسول الله جائز ایدوکین بیان واردر لکن عدم وفا ایله غدر حرام
اولور وامراء جیوش عهد الله وعهد رسول الله ایله امان ویررلر ایدی وحضرت ابو بکر وحضرت عمر رضی الله
عنهما آنلری منع ایتمزلر ایدی بوندن صکره مؤلف رحمه الله ابن عمر رضی الله عنهمادن بر حدیث شریف ذکر ایلدیکه
ابن عمر رضی الله عنهما بیوردیلر که ابو بکر الصدیق رضی الله عنه یزید بن ابی سفیانی بر عسکر اوزره امیر نصب
وغزایه بعث ایدوب حضرت ابی بکر اکا بعض وصایا توصیه ایده رك ماشیا اوچیه دیلر یزید بن ابی
سفیان دیدیکه یا خلیفهٔ رسول الله بن راکب وسن ماشی نیجه اولور سن راکب اول یاخود بن نازل اولایم
حضرت ابی بکر رضی الله عنه بیوردیلر که نه بن راکب اولورم ونه سن نازل اول زیرا فی سبیل الله خطوه لرم
ایله ثواب قصد ایده رم و بونده دلیل واردر که انسان هر نه اولور ایسه اولسون تشییع غزات
ایچون مشیی غنیمت بیلمك گرکدر حضرت صدیق رضی الله عنه خلیفهٔ رسول الله ایکن اینده کاری گبی
وحضرت صدیق رضی الله عنه دن مرویدر دیدیلر که رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرین ایشتدمکه بیوررلر
من اغبرت قدماه فی سبیل الله وجبت له الجنة یعنی اول کمسنه که فی سبیل الله قدمینی غبار آلوده اوله آنك ایچون
جنت واجب اولور وحدیث انس رضی الله عنه ده واردر که قال علیه السلام ما اجتمع غبار فی سبیل الله ودخان
جهنم فی جوف مسلم یعنی جوف مسلمده فی سبیل الله غباری ایله دخان جهنم اجتماع ایلمز و بوندن صکره مؤلف
الکتاب امام محمد رحمه الله بنه حدیث ابی بکری سند آخر ایله ذکر ایلدیکه حضرت ابی بکره رکوب ایچون دوه سنی
کتورد کلرنده دیدیکه راکب اولمزم بلکه ماشیا گیده رم پس کندو ماشیا گیدوب دوه سنی آرد نجه چکدیلر
وگیدر ایکن فی سبیل الله قدملرینه غبار اصابت ایتمك ایچون نعلینی چیقاروب کندو ایکی پرمقلری ایله طوتدی
وحضرت ابی بکر رضی الله عنه بو فعلنده الحق رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه اقتدا قصد
ایلدی زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری معاذ بن جبلی رضی الله عنه یمنه بعث ایتدکلرنده تشییع
ایدوب بر پارچه بر میل یاخود ایکی میل یاخود اوچ میل ماشیا گیتدیلر و بو قصه نك نظیری روایت اولنمشدر که
حضرت حسین بن علی رضی الله عنهما طریق جده ماشیا گیدوب هجانلری یاننده چکیلور ایدی یا ابن رسول الله
عن مسیند بدکلرنده دیرایدیکه عزم زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرین ایشتدمکه بیوررلر من اغبرت
قدماه فی سبیل الله لم تمسهما النار جهنم یعنی اول کمسنه که قدمینی فی سبیل الله پر غبار اوله اکا نار جهنم مس
ایلمز وابو بکر رضی الله عنه نه قیلدی ایسه مجاهدی یاخود غزاتی تشییع ایدنلره دخی مندوب ومستحب اولان اولدر
بعده ابو بکر صدیق رضی الله عنه یزید بن ابی سفیانه دیدیکه سکا اون خصلت ایله وصیت ایده رم آنلری از بر قیل
بری اولدر که سن بو سفر گیده جك قریب کفره دن برر طائفه یه ملاقی اولور سنکه انلر صومعه لرنده گیروب

مطلب تشییع الخارج والغازی

زعملرنجه طاعة الله ایچون تفریغ نفس ایلمشلردر سن انلری تفریغ نفس ایتلیه کلری خصوص ایله ترك ایدوب
تعرض قیلمه وامام ابو یوسف وامام محمد رحمة الله علیهما اصحاب صوامع قتل اولنمازلر قوللرنده بو کلام ایله
استدلال ایدرلر وقول مذکور امام ابو حنیفه رحمه الله تعالیدن دخی روایت اولنمشدر لکن امام ابو یوسفدن مرویدر که
قتل اصحاب صوامعدن امام ابو حنیفه یه سؤال ایتدم قتللرین مستحسن گوردیلر بعض علما دیدیلر که جواز قتل
اولور قتندمدر که آنلر صومعه لرندن ناسه نزول وگاه ناس انلره صعود ایدوب رأی وتدبیرلری مصدر قتال اوله
اما اوزرلرینه صومعه لرینك قپولرین قپارلر ایسه قتل اولنمازلر بالکلیه ترك قتال ایتدکلری ایچون وحدیث ابی بکر
رضی الله عنه ایله مراد الحق بودر وکنه سی اولدر که مبیح قتل اولان من حیث المحاربه دفع شرلریدر وآنلر
قپولرین اغلاق ایتدکلرنده گرك مباشرت وگرك تسبب وجهی اوزره شرلری مندفع اولور اما امر حربده رأی
وتدبیرلری اولوب کفار دخی تدبیرلرینه متابعت ایدرلر ایسه آنلر دخی تسبب وجهی اوزره مقاتلاردر البته
قتل اولنورلر وحضرت ابی بکر رضی الله تعالی عنه خصلت ثانیه ایله توصیه ده دیدیکه سن بو سفر گیده قریبا
بعض اقوامه ملاقی اولور سنکه آنلر باشلرینك اورطه لرین تراش ایلمشلر اول محللرینی سیف ایله قلع وشق ایدیکز
و بو طائفه دن مرادی شماسلردر که انلر بین النصاری میان مسلمینده علویه منزله سنده در وحضرت ابی بکر
رضی الله عنه سند آخر ایله روایت اولنان حدیثده بو معنایه اشارت ایدوب وترکوا شعورا کالعصابة دیدی
دمی انلر باشه بغلنان چنبر گبی اطراف رأسلرنده صاچلر ترك ایلدیلر و بعض علما دیدیلر که انلر هارون علیه
السلام اولادندن ایدیلر وناس امر حربده رأی وتدبیرلرینه تابع اولوب انلر دخی ناسی مسلمین ایله حرب وقتاله
اغرا ایدرلر ایدی بناء علی ذلك انلر ائمة الکفردر غیری قتلدن انلری قتل اولی واحرادر وسند آخر ایله روایت
اولنان حدیثده حضرت ابی بکر رضی الله تعالی عنه بو معنایه اشارت ایدوب فاضربوا مقاعد الشیطان منها
بالسیوف والله لان اقتل رجلا منهم احب الی من ان اقتل سبعین من غیرهم دیدی یعنی سز انلرك رؤس محلوقه لرینك
تا اورطه یرلرندن اما کن شیطان اولان محللرینی سیف ایله ضرب ایدیکز والله انلردن برینی قتل بکا سائر کفاردن
یتمش کمسنه قتلندن احبدر قال الله تعالی فقاتلوا ائمة الکفر انهم لا ایمان لهم یعنی اهل کفرك ائمه ورؤسا ایله
قتال وانلری قتل ایله ازاحهٔ ضلال ایدیکز زیرا انلرك عهود و یمینلرینه رعایتلری یوقدر وکسر همزه ایله ایمان
قرائتنه گوره اسلام وایمانلری یوقدر دیمکدر والله تعالی بناسی مشارکت بین الاثنین ایچون فقاتلوا کلمه سی
ایله امر ایلدکده مضمون مذکوره اشارت واردر مترجم فقیردر که بو محلده بعض نسخ کتابده ومراده بمقاعد الشیطان
شؤن رؤسهم واقع اولمشدر شؤن جمع الشأن در موصل قبائل الرأس یعنی رأسده بر برینه واصل اولان
قطعه لرك مجمعی در و بعض نسخه ده شؤن رؤسهم یرینه سوء همهم و بعضیسنده شؤن رؤسهم ای سوء همهم
واقع اولمشدر بو صورتده شؤن جمع الشأن بمعنی الحالدر بو ایکی نسخه صحته اقرب ودیلنده وذلك یکون فی
الرأس کما قال ابو بکر رضی الله عنه فی اقامة الحد اضربوا الرأس فان الشیطان فی الرأس قوله انسبدر
یعنی مقاعد الشیطان دیمکدن مرادی رأسلرنده اولان احوال فاسدهٔ نفسانیه ومؤمنین حقلرنده هم کاسدهٔ
شیطانیه لریدر و بو احوال وهمم رأسده یعنی دماغده اولور نته کیم حضرت ابی بکر رضی الله عنه اقامت
حدوقتنده محدودك باشنه اوریك زیرا شیطان باشنده در دیدی انتهی وخصلت ثالثه ده حضرت ابی بکر
رضی الله عنه ولا تقتلن مولودا دیدی یعنی مولودی اصلا قتل ایتمه اگرچه صغیر وکبیر جمله ناس مولوددر
لکن مرادی الحق صبیدر اکا مولود ایله تعبیر ایلدیکی ولادته قریب العهد اولدیغندندر ومرادی قتال
ایتمین صبیانی قتل ایتمه دیمکدر وروایت اخراده ایضاح ایدوب لا تقتلن صغیرا ضرعا دیمشدر یعنی صبی
ضعیف وذلیلی قتل ایتمه وخصلت رابعه ده ولا امرأة دیدی یعنی عورتلری دخی قتل ایتمه ومرادی قتال
ایتمزسه قتل ایتمه دیمکدر زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم بر مقتوله عورت اوزره مرور ایدوب های
بو قتال ایدر دکل ایدی وارخالده یتشوب سویله که صبی واجیر مقوله سنی قتل ایتمسون دیدیلر وخصلت
خامسه ده ولا شیخا کبیرا وفی روایة فانیا دیدی یعنی شیخ کبیر فانی یی دخی قتل ایتمه مرادی اگر قتال ایتموب
وامر قتالده صاحب رأی دکل ایسه دیمکدر اما اگر قتال یاخود قتالده رأی وتدبیر ایدر ایسه البته قتل اولنور زیرا
رسول الله صلی الله علیه وسلم یوز یکرمی یاشنده ایکن درید بن الصمه یی قتل ایله امر ایلدیلر واهل سیر ایچون
انده بر قصهٔ معروفه لری واردر که کفار انی یوم حنینده رأی وتدبیری ایله استمداد ایچون احضار ایلدیلر واول دخی
فی الحقیقه امر حربده صاحب رأی ایدی بعده انلره بعد المشورة رأی واشارت قیلدیکه اولاد وعیاللرین بلادلرندن

* ودرید بن الصمه نك قاتلنده اختلاف
اولنوب اکثر اهل مغازی قاتلی
ربیعة بن رفیعدر دیوب بعضیلری عبد الله
زبیر بن العوامدر و بعضیلری گوردیکمز
بن قبیع دردیدیلر لکن رسول الله صلی الله
کتب سیرده حضرتلری آنی قتله امر
علیه وسلم حضرتلری اخبار اولندقده
ایدوب یاخود قتلی ایلدکلری دخی
تحسین وتصویب ایلدکلرینه حجة علی
بولنمامشدر امامن حفظ اوزره
من لم یحفظ قاعده سی دین
مؤلف وشارح اشبال ائمهٔ
اولبابده روایت صحیحه یه مطلع
اولمش اولدقلری ظاهر ومستنبدر
وقتل درید ایله امر نبوی وارد
اولدیغی بو کتابده مواضع کثیره ده
تکرر ایدر تکرر مر قوم دخی
اولبابده روایت صحیحه یه مطلع *
اولدقلرینه امارهٔ واضحه در

مطلب تعرف المترجم
فی حل الکتاب

جبال عاليه يه رفع ايدوب ورجاللرى آنلر ينك ارقه لرنده سيوفلرى ايله اعدالرى اولان مسلمينه ملاقى اوله لر لكن مخاذيل
كفار بو رأيى قبول واختيار ايموب عادت عرب اوزره اهل وعياللرى معيتلرنده اوله رق قتاله ابتدار ايلديلر وبو كيفيت
مسلمينه باعث نصرت ومشركينه سبب هزيمت اولدى حتى دريد بن الصمة بو شعر فصاحت شعار ايله قصة
مشروحه يى اشعار ايلمشدر * شعر * امرتهم امرى بمنعرج اللوا فلم يستبينوا الرشد الا ضحى الغد فلما عصونى
كنت منهم وقد ارى غوايتهم فى انى غير مهتد مترجم فقير دركه بيت ثانيده فى موضعنده واوايله وانى غير
مهتد دخى روايت اولندى ومنعرج فتح راايله مكان ميل وانعطاف معناسنه در ولوى رمل ملتوى در ومنعرج
اللوى رملك محل انعطافى معناسنه در اكرچه علم موضع اولديغى كتب لغتده بو لنمامشدر لكن يينه مرادى
وصف مذكور اوزره اولان مكان معيندر يعنى بن آنلره منعرج لواده امر رشيدم ايله امر ايلدم لكن آنلر رشاد
امريمى انجق ايرته سى وقت ضحاده بعد الهزيمه فهم ايلديلر وقتاكه بكا عصيان ايلديلر بن دخى حقمده
سبيل رشاده مهتدى دكلدر ديو زعملرنده خطا وغوايتلرينى بيلوب طورير ايكن لاعلاج يينه آنلردن اولدم
روايت ثانيه اوزره معناى بيت وقتاكه بكا عصيان ايلديلر بن دخى خطا وغوايتلرينى بيلور ايكن آنلردن اولدم
حال آنكه بن دخى اول هنكام عجزده سمت رشاده مهتدى دكلم وشاعرمز بور مدلول شعرى اوزره امر حربده
صاحب رأى اولمغله رسول الله صلى الله عليه وسلم انى قتل ايله امر ايلديلر انتهى وخصلت سادسه ده
ولا تعقرن شجرا بدا ثمره ولا تحرقن نخلا ولا تقطعن كرما ديدى يعنى ميوه سى ظاهر اولان شجرك باشنى كسمه وخرما
اغاجنى ياقمه وشجره عنبى قطع ايتمه امام اوزاعى رحمه الله تعالى بو حديثك ظاهر اطلاقى ايله استدلال ايدوب
مسلمين ايچون دار الحربده تخريب دياره مؤدى اولان برنسنه يى اشلمك حلال اولماز زيرا تخريب فسادد رو الله
تعالى فساده راضى اولماز ديو افاده حال وقرآن عظيمده دخى واذا تولى سعى فى الارض ليفسد فيها ويهلك
الحرث والنسل نظم كريمى ايله تأييد مقال ايلدى وحضرت على رضى الله عنه دن مروى اولان حديثده
دخى واردركه نبى اكرم صلى الله عليه وسلم امراء جيوشه وصيتلرنده قول مذكورى ذكر ايدر ايدى وابو الحسن
الكرخى اول حديثى بطوله ذكر ايدوب واثناء حديثده الا شجرا يضر بكم كلدى يعنى سزكله قتال عدو بينه
حائل اولان شجرى قطع ايديكز وامام اوزاعى مقال مشروح المآلنه حديث آخرده روايت قيلنان بر دليل ايله
دخى استدلال قيلديكه الله تعالى انبياسندن بر نبى يه وحى قيلديكه هركيم ملكوت ارض ايله اعتبار ارادايدرايسه
آل داود ايله اهل فارسك ملكنه نظر قيلسون اول نبى ديديكه يارب اكرچه آل داوده نه ايله اكرام ايتدى ايسك
اكا لايقلردر لكن اهل فارس مجوسيلر ايكن آنلر كيمدركه اونله ملك عظيم ايله اكرام ايلدك جوابنده الله تعالى
بيورديكه انهم عمروا بلادى فعاش فيها عبادى يعنى اهل فارس عدالتلرى ايله بلاديمى معمور قيلديلر واول
بلادده بنم قوللرم تعيش ايلديلر وبو ادله ايله عمار ارضه سعى ايلمك ممدوح ايدوكى متبين اولدقده سعى تخريب
دخى مذموم ايدوكى متعين اولور ولكن بزلركه معاشر الحنفيه امام اوزاعى يه مقابله ده ديرزكه نفوس انسانيه حرمت
جهتيله اشياء مذكوره دن اعظم ايكن كسر شوكت مشركين ايچون آنى قتل ايتمك جائز اولنجه تخريب بنا
وقطع اشجار مقوله سندن ماعدا ون النفوسى اتلاف اولى بالجواز در حتى ولا يطؤن موطئا يغيظ الكفار
ولا ينالون من عدو نيلا الا كتب لهم به عمل صالح نظم جليلنده مدعاى مذكوره بيان ودليل واردر يعنى اهل اسلام
بلاد كفاردن بر موضعه قدم باصوب ارضلرنده كفارى تكدير واغضاب ايده جك وجهله تصرف ايتمزلر ودشمن
دينلرين قتل واسر وهزيمتدن بر وجهله تحقير وتذليل ايلمزلر الا هر برى ايچون مسلمينه عظيم عمل صالح ديوان
حسناتلرينه كتب وتحرير اولنور اما حديث ابى بكر رضى الله عنه ده وارد اولان ولا تعقرن شجرة آيه
قول شريفك تأويلنده امام محمد رحمه الله تعالى بو نده نصكره اصل كتابده اشارت قيلمشدركه جناب صديق
اول عسكرى فتح شام ايچون تجهيز قيلوب مقدما دخى اخبار نبى اكرم صلى الله عليه وسلم ايله بلمش ايديكه
بلاد شام فتح اولنوب مسلمينه نصيب اوله جقدر بناء على ذلك تخريب ديار وقطع اشجاردن آنلرى نهى ايلدى
نته كيم بو نده نصكره بيان اولنور ونبى اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلرندن روايت قيلنان حديثك دخى تأويلى بودر
كورمزميسكه رسول الله صلى الله عليه وسلم حصن ثقيفى محاصره ده منجنيق نصب ايلديلر ومحنيقده اولان
تخريب واقعا جمله يه ظاهر وهويدادر وخصلت سابعه ده ديديكه اعدانك اوكوز وقيون وسائر حيوانلرينى
ذبح ايتمكز مكر ضرورت اكل ايچون اوله زيرا روايت اولنديكه رسول الله صلى الله عليه وسلم ضرورت اكلدن

غيربده ذبح حيواندن نهى بيورديلر وبو حديثده دليل واردركه دار الحربده غانمين ايچون طعام وعلف
مقوله سندن اخذ وتناول جائز اولور وذبح المأكول للاكل دخى بو قبيلدندر وبوندن نصكره مؤلف الكتاب
امام محمد رحمه الله تعالى بو حديثى طريق آخر ايله اعاده قيلوب آخرنده اوچ خصلت دخى زياده ايلدى
مترجم فقيردركه مقتضاى سوق اولدركه حضرت امام خصال عشركه انجق يديسنى برسند ايله ومجموعنى
دخى سند آخر ايله اخذ ايدوب اول سببدن سياق مذكور اوزره روايت قلمشدر وخصلت ثامنه ده حضرت ابى بكر
رضى الله عنه ولا تغلن ديدى يعنى غلول ايتمه ويوقولده حرمت غلولى بيان واردر وغلول بعض غانمين
غنائمدن طعام وعلفدن غيرى بعض اشيايى كند ونفسى ايچون كيزلوجه اخذ ايتمكدر وبو حرامدر قال الله تعالى
ومن يغلل يأت بما غل يوم القيمة يعنى اول كمسنه كه غلول ايده اول غلول ايتديكى نسنه يى يوم قيامتده
ميدانه كتوروب ظهور خيانت ايله ميان اهل محشرده رسواى قيلنور وقال عليه السلام الغلول من جمر جهنم
يعنى غلول نار جهنمدندر ومال غنيمتدن على وجه الغلول اخذ ايتمك جهنم آتشنى آلمق كيبدر وخصلت تاسعه ده
ولا تجبن ديدى يعنى امر حربده قطعا اظهار خوف وخشيت ايتمه ووصيت مزبوره الله تعالينك ولا تهنوا قول شريفى
كيبدر يعنى قتالدن اظهار وهن وضعف ايتمكز زيرا اهل جهادك اظهار جبن ايتملرى آنلره قتالدن ضعف ايراث ايدر
وخصلت عاشره ده ولا تفسدن ولا تعصين ديدى بعض علما ديديلركه معناسى سكا امر ايتديكم نصيحتى ترك وافساد
ايله بكا عصيان ايتمه ديمكدر زيرا فائده وصيت انجق قبول واطاعت ايله ظاهر اولور وبعضيلر ديديلركه اكر الله تعاليدن
نصرت ايسترايسك الله تعالى يه عاصى اولمه ديمكدر بعده امام محمد رحمه الله تعالى حديث مذكورى طريق ثالث
ايله عبد الرحمن بن نفير الحضرمى روايتى اوزره اعاده ايدوب نقل ايلديكه حضرت ابى بكر الصديق بعد رسول الله
صلى الله عليه وسلم تجهيز جيوش ايتدكده عسكره خروج ايله امر ايلدى وآنلر اول جيوشدركه بر طائفه سنه شرحبيل
بن حسنه وبر طائفه سنه يزيد بن ابى سفيان وبر طائفه سنه عمرو بن العاص رضى الله عنهم حضراتى امير وسر عسكر
ايدوب وجمله سنه محللرندن خروج ومدينهٔ منوره يه التى ميل مسافه ده بنى شرحبيل قيولرنده كه اول موضعك
اسمى يار بنى شرحبيل در ديرلدى اجتماع قيلملريله امر ايلدى وبو كلامده دليل واردركه امام المسلمين تجهيز جيوش
مراد ايتدكده خارج بلده ده موضع معينده اجتماعلرى ايچون بر مجمع اتخاذ ايله آنلره امر ايتمك لابقدر زيرا اول مجمعدن
جمله سى بردن حركت ايلمك كندو خانه لرندن حركتلرينه نسبت ايله اسهلدر بعد التجمع حضرت ابى بكر رضى الله
عنه مجمعلرينه كلوب آنلر ايله صلوة ظهرى ادا بعده خطبه ايچون قيام والله تعالى يه حمد وثنا ايلدى بعده
ديديكه انكم تنطلقون الى ارض الشام وهى ارض شبعة قد ورب الكعبة دخلتها مرات بعض رواة
سين مهمله ايله سبعه روايت ايدوب كثيرة السباع المؤذيه معناسنه درديديلر لكن روايت مذكوره خطا وتصحيفدر
صحيحى شين معجمه ايله شبعه دركه ارض مخصبه درآنده شويله كثرت نعم واردركه انسان همان رؤيتى ايله شبعان
اولور معناسنه در يعنى سزلر ارض شامه كيده يورسز واول ارض شبعه در ورب الكعبة بن على التحقيق اكا
كرار اوزره اداخل اولدم وبو يله مدح ايله انلرى شامه توجهلرينه تشويق ايدوب كويا سزلر مدينه ده چكيلن
جوع وشدتدن اويله بر ارض مخصبه يه انتقال ايده يورسز ديمش اولدى بعده ديديكه الله تعالى سزه نصرت
ايديجى وقدرت ويريجى در حتى شامده مسجدلر اتخاذ ايدرسز لكن اولميه كه هواى نفسكز ايچون لعب ولهو
قصدى ايله كيده سز زيرا الله تعالى هرشيئه عالم در وحضرت ابى بكر رضى الله عنه بو قولى انجق رسول الله
صلى الله عليه وسلمدن سماع ايله سويلدى زيرا نبى اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلرندن حديث معروفده
كلديكه قال عليه السلام انكم ستظهرون على كنوز كسرى وقيصر يعنى اى اصحابم سزلر قريبا
كسرى وقيصرك ملكنه غالب وخزائنه مالك اولورسز وبو حديثدن ظاهر اولوركه حضرت صديق
وصاياى سابقه سنده تخريب ديار وقطع اشجاردن عسكرى نهى ايتديكى بالجمله مسلمينه نصيب اوله جغن
بلد يكندندر وعسكرين لعب ولهو قصدى ايله كيتمكدن نهى ايلدى زيرا جهاده چيقديلر وجهاد امر دينددر
ودينده لعب ولهو حرامدر قال الله تعالى وذر الذين اتخذوا دينهم لهوا ولعبا يعنى يا محمد سن آنلرى ترك
قيل كه دينلرين لهو ولعب مقوله سندن اولان نسنه لرى دين اتخاذ ايده لر بعده حضرت صديق
ديديكه واياكم والاشر ورب الكعبة لتأشرن يعنى سزلر اشردن احتراز ايديكز ورب الكعبة نهى ايتديكم
اشره مبتلى اولورسز واشر نوع طغياندر كه تحصيل غنى ايدنلرده پيدا اولور قال الله تعالى ان الانسان
ليطغى ان رآه استغنى يعنى انسان كندو نفسنى غنى ومستغنى بيلمك ايله البته عصيان وطغيان ايلر بنابرين حضرت

راوىٔ مذكور امام حصيرى نسخه سنده
عبد الرحمن بن جبير بن نفير واقع
اولوب ويروى نقل ونفير ديو نسخه
مرقومه دن نقل اولنمشدر *

مطلب استعراض الامام جيشه

ابی بکر آنلری نهی ایلمش ایکن اموال کثیره یه ظفر بولمر یله مبتلای اشر وطغیان اوله جقلرینه ورب الکعبه دیو
یمین ایلدی و بو حدیث الی آخره اصل کتابده مذکوردر ونهایتنده حضرت ابی بکر رضی الله عنه دیدیکه
بوندنصکره بن اشبو مقامدن عود ایتدیکمده سزلر بکا قرشو ترتیب طابور ایدوب صف واحد اولوکز حتی بن کلوب
کوره یم. وامام المسلمین عرض جیوش اتدکده بو یله اتمک کرکدر راوی دیر که حضرت صدیق سلام ویره رك
صف عسکرك اولندن آخرینه وارنجه امرا ارنظر ایله مرور ایلدی ودیر ایدیکه اللهم اقبضهم بما قبضت به
بنی اسرائیل بالطعن والطاعون انطلقوا موعدکم الله یعنی یارب بونلری بنی اسرائیلی انکلــه قبض ایتدیکك
طعن رماح وطاعون متلف الارواح ایله قبض قیل واروب کیدك سزکله موعد جمیعمز دیوان باریدر و بو قولنك
تأویلی اولدرکه عسکری خانه لرینــه رجوع اتمك نیتی ایله خروجه اغرا قیلدی زیرا رضاء الله تسلیم نفس اتمك
انجق اول نیت ایله تمام اولور وآنلره اللهم اقبضهم بما قبضت به بنی اسرائیل قولنــده نیل شهادت ایله دعا ایلدی
و بعض علما دیدیلرکه مرادی فناء امتی بالطعن والطاعون حدیث شریفنك معنای منیفیــدر یعنی بنم امتمك
هلاکلری طعن وطاعون ایله در بو قسمه امم سالفــه کبی علی وجه الاستیصال انواع عذاب ونکال ایله دکلــدر
وطاعون ارض شامده کثیر الوقوع اولمغله عساکر اسلام انکله مبتلی اولورلر ایسه حضرت ابی بکر رضی الله
عنه اولوجهله واصل درجهٔ شهادت اولمر یله دعا ایلدی و بونده دلیــل واردر که برکسنه آخر ایچون شهادت ایله
دعا ایتمکده بأس یوقدر زیرا ظاهرده موتله دعا ایسه ده معناده حیات ابدیه ایله دعادر وحضرت صدیق رضی الله
عنــه انطلقوا موعدکم الله قولی ایله یوم مذکورکندو ایله ملاقاتلرینه آخر العهد اولوب دنیاده بر دخی ملاقی
اولمیــه جقلرین بیان ایلدی مرادی کندونك قرب اجلنی اخبار یاخود عسکرك عودت اتمیه جکلرین اشعاردر
زیرا بو ایکی صورتده قبل یوم القیامه بر برینــه ملاقی اوله مزلر راوی دیر که اول عسکر کیدوب ارض شامه نازل
اولدیلر وکفار روم بلاد شامدن آنلر ایله محاربه یه جیوش عظیمه جمع وتدارك ایلدیلر و بو خبر جناب صدیقه
واصل اولدقده خالد بن ولید رضی الله عنه بلاد عراقده ایدی اکا خبر ارسال قیلدیکه عراقدن اوچ بیك آتلو ایله
عودت وشامده اولان اخوانکه امداد ونصرت ایده سین ثم العجل ثم العجل والله قرای شامدن برقریهٔ صغیره
عراقده بر بلدهٔ عظیمه دن بکا احبدر دیو تنبیه وافهام ایلدی و بو قضیــه کبی امام المسلمین اوزره واجبــدرکه
عسکر اســلام اوزره جموع اعدانك کثرت وغلبه سین استماع اتدکده تقویت مسلمین ایچون امــداد واعانت
وامداده کیــدنلرتی سرعت وتعجیله حث واغرایه مسارعت ایده که انهزاملرندن اقــدم وصولر یله
امداددن مطلوب اولان فتح وظفر منصهٔ وصلتــده جلوه کر اوله زیرا منهزم اولان عسکر بر دخی کیرو
دونمیه جکی امر مقرردر وجنــاب صدیقك شامی عراق اوزره ترجیح ایتدیکی مقام مرسلین اولمق ایله بلدهٔ
مبارکه اولدیغندندر راوی دیرکه فاقبــل خالد مغذا جوادا بمن معه یعنی حضرت خالد امر خلیفــه کلکله
یانــنده اولان عسکر ایله مسرع ومنقاد اولدیغی حالده کلدی یقال اغذ القوم اذا اسرعوا السیر
راوی دیرکه حضرت خالد ارض شــامده عســاکر رومی شق ایدوب تا که ضمیر ونیه نام محلره چیقدی
وعسکر مسلمینی جابیه نام محلــده بولدی راوی دیرکه مملکت رومده رومه تابع اولان اعراب قدوم حضرت
خالدی ایشیدوب خوفه دوشــدیلر زیرا حضرت خالد شجاعتله مشهور اولوب کال صرامتــدن رسول الله
صلی الله علیه وسلم اکا سیف الله دیو تسمیه قیلمشلر ایدی راوی دیرکه خوفلرین اشعار وایرادده شــاعرلری اشبو بیتی
نظم وانشاد ایلدی * شعر * الا فاصبحینا قبل خیل ابی بکر لعل منایانا قریب وماندری یعنی ای جاریه بزم شراب
صبوحمزی عسکر ابی بکر کلمزدن اقــدم بزه ویرطن ایده زمکــه مماتلرمز قریبدر و بزلر بیله میوزز و بو شعرك
قصه سی کتب مغازیده مذکوره درکه بو بیتك قائلی عظماء مرتدیندن ایدی وجاریه سی برکاسه ایچنده شرابی
کتوروب یدینه صوندی وکندو دخی ارقه سنی دیواره ویروب بو بیتی سویلدی بعده شرب شرابه باشلدی
اتفاقیات غریبه دندرکه نظمنده ایلدیکی تشأم ظهوره کلوب اول حینده خالد بن ولید حضرتلرینك عسکرندن
بر بهادر مزلی دیوارندن آشمش ایدی بو نظمی ایشندیکی کبی سیف صارم ایله کلهٔ سنه بر ضرب ایله ضرب ایلدیکه
سر شقاوت افسری حباب شراب کبی کاسه سنك ایچنه ساقط اولدی راوی دیرکه خالد بن ولید رضی الله تعالی عنه
کلوب امراء ثلثهٔ سابقة الذکر شرحبیل بن حسنه و یزید بن ابی سفیان وعمرو بن العاص اوزرلرینه امیر الامرا اولدی
وعسکر روم دخی انطاکیه وحلب وقنسرین وحمص وحماة مثللو بلدهٔ لردن فرارا یلــدیلر وهرقل که روم
پادشاهی ایدی فرارلرندن محزون اولوب کندو دخی بلاد رومه کتدی و باهان که صــاحب الجیشی ایدی یانــده

اولان

اولان عسکری ایله هرمسه نام محلــدن کلوب شــامده اولان عسکره ملتحق اولدی و بو بیا نمزدن متبین اولور که
عساکر روم باجمعهم شامده اجتماع ایلمشلر ایدی وامراء مسلمین دخی بر خیمه ده جمعیت وامور حربیه یه دائر رشتهٔ
مشــاوره یی نقض وابرامه مباشرت قیلــدیلر وایچلرنده مقــدما احوال دشمنی تجسس ایچون کیدوب کلمش
قضاعه نام برکسنه وار ایدی آنك ایله خلوت واحوال عدودن بحث وصحبت ایدرلر ایدی وامراء جیوش اوزره
واجبدرکه اعدانك عزیمت ایلدکلری رأی وتدبیرلرندن خبر کتورر جاسوسلر بعث وتسییر وعودتنده جاسوسی
نامه تشهیر اتمیه رك انکله خلوت ایدوب استکشــاف ما فی الضمیر ایده لر تا که جیوش مسلمین اعــدانك قوتنه
واقف اولوب خوف وخشیتلرینه یاخود ضعفنــه مطلع اولوب تکاسل ورخاوتلرینه باعث اولمیه راوی دیرکه
اول اثناده ابو سفیان عصــاسنه طیانرق کلوب امراء مسلمینه سلام ویردی آنلر دخی وعلیك السلام لکن بزه یاقلشمه
دیدیلر وردا تملرینه بادی اولدرکه ابو سفیان مؤلفــه دن اولوب هنوز اسلامی قوت بولمادی دیو اتهام ایدرلر ایدی
ابو سفیان دیدیکــه قومم اولان قریشدن رجال ثقه امر حربده مشورت ایده لر و بن دخی میانه لرنده حاضر اولایم
و بنی مشاوره لرنده ادخال اتمیه لر بن بعد الیوم دنیاده صــاغ قالمق استمم وابو سفیانك بو اصرارینه بادی اولدر که
ابو سفیان میــان قریشده امر محاربه ده بغــایه حسن تدبیر ایله مشهور ایدی پس بعض حضــار دیدیلرکه
اختیاریکزك رأینه اعتبار یکز واردر که اول امر حربده صــاحب رأیدر جمله سی بلی واردر دیدکلرنده آنی دخی
دعوت ایتدیلر اول دخی مجلسه کیردی دیدیلرکه بو بابده تدبیرنه درسویله اول دخی استغنا کوستروب امراسزلر سز
وسز بیلورسز دیدی آنلر دخی دیدیلرکه سنك تدبیرکدن مستغنی دکللرز البته سویله اول دیدیکه بن شو مرعاده
بر بیوك دپه کوریورم بلی واردر دیدیلر اول دیدیکــه بنم رأیم اولدرکه بو محلدن قالقوب اول دپه یی ارقه کزه
آلورسز وعکرمة بن ابی جهلی بر مقــدار عسکره باش ایدوب عسکرده هرنه قدر تیرانداز وکمانکش وار ایســه
معیتنه تعیین ایدرسز زیرا بن بیلورمکــه عکرمه بو ایشك رجلیــدر و بلال صلوة صبح ایچون اذان اول ایله ندا
قیلــدقده عکرمه اول تیراندازلر برابر اوله رق چیقوب واول تیراندازانلرینك کوکستی برابری صف باغلیوب
طورسونلر اکر اثناء لیلــده دشمندن برحرکت اولورسه انلر الله تعــالینك اذنی ایله متهیٔ بولنوب درساعت بنوب
مقابله ومقاتله ایدرلر وفی الواقع ابو سفیــانك بوتدبیری رأی حسندر وامراء جیشه بو یله رأی واشــارت قیلدی
ورسول الله صلی الله علیه وسلم دخی یوم احدده بو یله تدبیر بیورمشلر ایدی اکر رماة سهام میل غنائم ایله مخالفت
امر اتمیه لر ایدی تدبیرمذکور کفاره سبب هزیمت اولمش ایدی کما قال الله تعالی حتی اذا فشلتم وتنازعتم فی الامر
وعصیتم یعنی ای اصحــاب رسول الله سزلر غزوهٔ احدده وعدا آلهی اوزره منصــور اولمش ایدیکز تا که سزه
جبن وضعف رأی عارض اولوب رسول اللهك تعیین ایلدیکی محلده ثبات وعدم ثبات بابنده منازعه وامر نبوی یه
عصیان ایلدیکز الله تعــالی دخی سزدن عون ونصرتنی قطع ایلدی راوی دیرکه ابو سفیــانك بو رأیی نصح
خیرایدی وکنه امراء جیوشك علم یقینلری محیط اولمغله رأینی قبول وامضــا وموجب ومقتضاسنی اجرا ایلــدیلر
واثناء لیلده عســکر روم قصــد شبخون ایله هجوم ایدوب ایراقدن مسلمینك دوه لری صــداسنی ایشیدوب عربلر
قاچمشلر زعمی ایله عبــادیداولدقلری حالده یعنی بو صــویه عسکر قوما یوب ترتیب صفوف اتمیه رك بر برین
سبقت ایله آردلرنجه یوریدیلر ونا کاه عسکر عکرمه ورماة تیری حاضر بولندیلر وآنلر دخی کفــار اوزرینه حمله قیلوب
الله تعــالی ایادیٔ مسلمین ایله براوچندن کفاری قتل ایلدی تا که طلوع شمس قریب اولنجه بقیة السیوف واقوصه
نام موضعده طوران عسکرلرینه طوغری آرقه ویروب فرار ایلــدیلر وعکرمه عسکر یله سالما وغانما عسکر مسلمینه
عود ایدوب ابتداء فتوح شام اشبو وقعه اولدی بعــده بنه قتاله مباشرت اتدکلرنده سر عسکر روم اولان باهــان
امیر امراء موحدین اولان خالد بن ولید حضرتلرینه بکا طوغری کل سکا سویلیــه جکیم واردر دیوار ســال
سفیر ایلدی وحضرت خالد دخی مانند سیف مشهور بی باك ویز وامقابلنده بروز وظهور ایلدی ومیــانه لرنده
بر ترجمان دخی وار ایدی باهان دیدیکــه یا خالد سزه عرض ایده جکیم برماده واردر آنی قبول قیل ماده اولدرکه
سزی بو دیاردن ال چکوب عودت ایدرسز شول شرطله که راجــل اولنلره یکزه دابه ویره لیم ونوقرلکم ظهورکم
یعنی دابه لریکزه امتعه یوکلدهلیم و بر روایتده ونوفرلکم طعــاما واداما یعنی وافر طعام وادام که اتمکه قاتق اولان
نسنه در ویره لیم اما زوایت اولی اصحدر ودخی دیدیکه سزدن هر بریکزه بشر آلتون ویر بلکه امر ایده لم زیرا بیاورز که
سزلر ارض حجاز کبی قلیل المحصول یرلرضده اولورسز وکلمکدن مقصود یکز انجق تحصیل منافعدر حضرت خالد
رضی الله عنه دیدیکه حاشا بزم بو جانبه کلمزه باعث اکلا دیمنك کبی دیاریمزده ضرورت معاشمز اولدیغی دکلدر

بلکه بزلر اونه جانبزده اولان طوائف امر ایله قتال ایدوب جمله سنك قانلرینی ایچدك صکره طائفهٔ رومدن زیاده قاتی
طتلی برقوم یوقدر دیو بزه خبرو یردیلر وبز انجق سزلك قانکزی ایچمکه کلدك طائفهٔ روم بو کلام هول انجامی ایشتدکده
بر برینه باقوب والله بونلر حقنده بزه خبرو یرلن سوز کرچك ایمش دیدیلر یعنی بونلر جزیه لرینی یا خود دینلرینی قبول
واطاعت وایستر ایستمز انقیاد ومطاوعت اتمدکجه عودورجعت اتمزلر دیدکاری واقع ایمش دیدیلر ومؤلف الکتاب
امام محمد رحمه الله تعالی بعد ذکر هذا المقال دارالحربده قطع نخیل وتخریب بیوت جائز اولدیغنه ماقطعتم
من لینة الآیة نظم جلیلی ایله استدلال ایلدی یعنی ای اصحاب رسول الله یهود بنی النضیرك لینه سندن هر قنقیسین
قطع ایتدی ایسکز یاخود کوکی اوزره قائمة ترك ایدوب قطع اتمدی ایسکز ایکی صورت دخی الله تعالینك اذن
ورضاسنه مقروندر امام زهری قولی اوزره لینه خرمانك اعلاسی اولان عجوه دن غیری جمیع انواع نخیله شاملدر
وامام ضحاك قولنده لینه عجوه کبی نخلهٔ کریمه وطیبة الثمر اولان شجرهٔ نخیه در وآیت مذکوره بنی النضیر
قصه سنده نازله اولمشدر زیرا نبی اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلری آنلر ایله طرف عالیلرینه اعانت واهانت
اتمك شرطی اوزره مصالحه یورمشلر ایدی بعده عمرو بن امیة الضمیرینك بنی کلابدن مشرکلر درظنی ایله
خطأ قتل ایتدیکی ایکی کسنه نك دیتلرین اداده عادت عرب اوزره بنی النضیر دخی برمقدار اقراض ایله
امداد ایلك مرادرسالتپناهی اولوب رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرت ابی بکر وحضرت عمر وحضرت علی
رضی الله عنهم اجمعین ایله بنی النضیرك منزللرینه واروب افادهٔ مرام بیوردقلرنده اظهار مطاوعت ایدوب
یا اباالقاسم براز مکث ایدك سزی اطعام ومراد ایتدیککك مبلغی اعطا ایده لیم دیدکلرنده برمقدار جلسهٔ استراحت
بیوردیلر بعده رئیسلری حیی بن اخطب اول قوم یهود ایله خلوت ایدوب آنلره دیدیکه اشبو وقتدن اسهل
اوله جق وقت آخرده محمدی قتله قادر اوله مزسز بوفرصتی فوت اتمیه لیم آنلر دخی بالاتفاق نعوذ بالله تعالی
قتللرینه عزیمت قیلدیلر درحال حضرت جبریل علیه التحیة والتبجیل کلوب رسول الله صلی الله علیه وسلم
حضرتلرینه اعلام ایتدککده همان اول مجلسدن قیام ومدینهٔ منوره یه توجه واعترام ایلدیلر و بو بابده
اذ هم قوم ان یبسطوا الیکم ایدیهم فکف ایدیهم عنکم نظم کریمی نازل اولدی یعنی ای اهل ایمان برقوم
خیانتشعار سزلره سوء قصد ایله ال اوزادوب الله تعالی دخی کید ومکرلرین سزدن دفع ایتدیکی وقتلرده
جناب حقك نعمتلرینی تذکر ایدیکز بعده رسول الله صلی الله علیه وسلم عسکر چکوب انلری محاصره ایلدیلر
وهرسنه کلوب میوه لریکزی کندولریکز قطع اتمك شرطی اوزره بنم جوارمدن چیقوب کیدیکز دیو امر ایلدیلر
بنی النضیر راضی اولمیز دیو اظهار عصیان ایلدکلرنده رسول الله صلی الله علیه وسلم انلری اون بش کیجه
محاصره بیوردیلر انلر دخی صوقاقلرینك قپولرین قپایوب دیوارلری اردندن قتاله باشلدیلر کما قال الله تعالی
لا یقاتلونکم جمیعا الا فی قری محصنة یعنی یهود معهود میدان مبارزه ده اجتماع ایده رك سزکله مردانه قتاله
قادر اوله مزلر انجق نسوان کبی اماکن حصینه ده مقاتله ایدرلر وطائفهٔ مرقومه وجه مذکور اوزره تحصن اتملری ایله
مسلمین دخی محاربه لرینه کسب قدرت ایچون خانه لرین طشره جانبندن هدم وتخریبه باشلدیلر ومسلمین
هرچند دخول ایچون طرف خارجندن نقب ایتدیلر یهود دخی فرار وخروج وجوارنده اولان خانهٔ دیکره ولوج
ایچون کند وخانه لرینك جانب داخلندن نقب ایلدیلر کما قال الله تعالی یخربون بیوتهم بایدیهم وایدی المؤمنین
یعنی خانه لرین کندو اللری ایله ومؤمنلرك اللری ایله هدم وتخریب ایدرلر وقتا کم تقریر سابق اوزره آنلره لاحق اولان
ضرر عظیم لاحق اولوب ومدینه ده اولان منافقین دخی وان قوتلتم لننصرنکم نظم جلیلنده حکایت اولندیغی
منوال اوزره اکر قتال اولنورسکز سزه نصرت ایده رز دیو وعد اتمشلر ایکن امداددن عجزلری متحقق اولمغله
کلوب انلره ملتحق اوله میوب رسول الله صلی الله علیه وسلم دخی نخللرین قطع ایله اصحاب کرامه فرمان اتملریله
هر برشاخی اول قوم لئیمه برغلام وجاریه دن احب ایکن نخللری قطع اولنوب میانه لرنده بالاضطرار استشاره
قیلدیلر که زوال نخلدن صکره بزلره اقامت وتحمل تصور وتخیل اولنماز طرف رسالتپناهی یه ندا ایلدیلر که
یا اباالقاسم ازقدیم فساددن جمله عبادی نهی ایدرایدك شمدی نخیلك جرمی ندر که قطع واحراق اولنورلر بزه نفوس
واولادیمز وحلقه دنکه سلاحدن غیری دوه یه تحمیل اولنه جق امتعه مز اوزره امان ویرمیسین رسول الله
صلی الله علیه وسلم بلی ویریرم بیوردقلرنده ابواب حصونلرین کشاد ایلدکلرنده انلری شروط صلح اوزره
وطنلرندن اجلا بیوردیلر وروایت اخراده بورسم اوزره حکایت اولنمشدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم
قطع نخیللری خدمتنه ابولیلی المازنی وعبدالله بن سلام رضی الله عنهمایی تعیین قیلدقلرنده ابولیلی اکرم نخیل

ومعلوم اوله که حضرت خالدك قانلرکزی ایچمه تعبیری حقیقتده مجمول دکلدر که دروغ مصلحت آمیزه حمل اولنه بلکه مرادی روم ایله قتال عندیمزده النواحلادر دیمکدر لکن تهویل خصم ایچون قان ایچمك عبارتی ایله کنایه ایلدی
منه

اولان عجوه یی قطع ایدوب عبدالله بن سلام لون که جمع لینه در یعنی ادانی النخیلدر انلری قطع ایدر ایدی ابولیلی یه
نیچون عجوه یی قطع ایتدك دیو سؤال اولندقده کفاره غیظ وکدری ازید اولدیغی ایچون دیدی وابن سلامه نیچون
لونی قطع ایدوب عجوه یی ترك ایتدك دیدیلر جوابنده بیلدم که الله تعالی رسولنی اوزرلرینه غالب ومالل‌رینی
اکا غنیمت قیله جقدر خیار اموالری اولمغین عجوه یی ابقا قیلدم دیدی وهر برینك رأی ومسلکنی تصویب
وقبولده ماقطعتم من لینة آیت کریمه سی شرفبخش نزول اولمشدر وروایت اخراده وارددر که یهود بنی النضیر
بالای حصونلرندن ندا ایدوب سزلر مسلملرز فساد اتمیز زعم ایدر ایکن نیچه نخیلی قطع ایدر سز والله تعالی
سزه بویله امر اتمدی فریقیندن قنقسی غالب کلورسه نخیل انك ایچون ترك ایدیکز دیدیلر و بعض مسلمین کرچك
سویلدیلر ترك ایده لیم و بعضیلر بلکه انلری تحقیر وتکدیر ایچون قطع ایده لیم دیدیلر والله تعالی قول فریقینه
اظهار رضا وماقطعتم من لینة نظم کریمین انزال ایله حجت طرفینی قبول وامضا ایلدی وصاحب الکتاب
امام محمد رحمه الله تعالی دعوای سابقه یه حدیث اسامة بن زید ایله دخی استدلال ایلدیکه رسول الله
صلی الله علیه وسلم اسامة بن زید رضی الله عنهما یه ابنی نام محلی هنکام صبحده غارت بعده احراق ایله
امر ایلدیلر وروایت اخراده ابیات نام محل دیو وارد اولدی لفظ مذکور بر موضعك آدیدر که والد
اسامه یعنی زید بن حارثه آنده قتل اولنوب رسول الله صلی الله علیه وسلم قتلنه حزن شدید ایله محزون
اولمشلر ایدی بنا علی هذا اسامه حضرتلرین اوچ بیك نفر عسکر ظفر رهبر اوزره امیر وانلر ایله محل
مرقومه ذهاب وقدوم وهر برطرفدن اوزرلرینه غارت وهجوم ودار ودیارلرین نار ایله احراق وسکان
منشلرین تیار قهر وتیار ایله اغراق اتمکله مأمور قلنمشلر ایدی لکن قبل خروج اسامه رسول الله صلی الله
علیه وسلم خرامان روضهٔ رضوان اولوب جیش مذکوری حضرت ابی بکر رضی الله عنه فرمان نبی ذیشان اوزره
تجهیز وتنفیذه شتابان اولمشدر وامام زهریدن منقولدر که نبی اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلری طائف
قصدی ایله کیدر ایکن اوطاس نام موضعدن مرور اتدکلرنده مالك بن عوف النضرینك قصری دیدهٔ
حقایق بینلرینه منظور اولدقده احراقی ایله فرمان ایلدیلر و بو بابده حضرت حسان اشبو بیت لطیف ایله اجاده
واحسان ایلمشدر *نظم* وهان علی سراة بنی لوی حریق بالبویرة مستطیر یعنی بویره نام موضعده حریق
عظیم منتشر اشراف بنی لوی اوزره سهولتله متمکن اولدی مترجم فقیر دیرکه کتاب طلبة الطلبه ده وهان
لفظی موقعنده اغار واقع اولمشدر بوروایت اوزره بیان معنی ظاهر وباهردر امام محمد رحمه الله تعالی دیدیکه
اشته رسول الله صلی الله علیه وسلم محاصرهٔ حصن طائفده بالنفس امیر جیش اولوب قصر من بوری فتح
ومحاصره یه مباشرت اتمشلر ایکن تحریقی ایله امر ایلدیلر وامرشریفلری انجق صاحبنی تحقیر وتکدیر ایچوندر
بووجهله بزه ظاهر وبدید اراولمشدر که بلاد کفارده قطع اشجار وتخریب دیارده بأس شرعی یوقدر راوی
دیرکه بعده رسول الله صلی الله علیه وسلم طائفه واروب کرومرین قطع ایله مسلمینه امر ایلدیلر و بو بابده کتب
مغازیده مذکور برقصهٔ مشهوره وار درکه اهل طائف قطع کرومدن فریاد ایدوب بربرینه دیدیلر که اشجار
عنب اون سنه یه دکین میوه ویرمز انك قطعندن صکره بزلر نه کونه تعیش ایده رز بعده ایچلرندن بعض کفار اظهار
جلادتله کرومیزی قطع اتدی ایسکز آب وتراب وشمسده آنك خلفی واردر ینه تدارك ایده رز دیو مسلمینه
ندا قیلدیلر ایچلرندن ینه بعضیلری اکا جواب ویروب بوسوزك بعد الیوم اشبو دلکدن چیقمغه قادر ازلورسك
اوله جقدر دیدی ورسول الله صلی الله علیه وسلم نخیل خیبری دخی قطع ایله فرمان ایلدیلر حتی حضرت عمر
رضی الله عنه قطع ایدنلره مروراید وب منعلرین مراد اتدکده رسول الله صلی الله علیه وسلم بویله امر ایلدیلر
دیو اعتذار قیلدیلر بعده حضرت عمر رضی الله عنه حضور سعادته کلوب یارسول الله قطع نخیل ایله سن می
امر ایلدك دیوب بلی بن امر ایلدم بیوردقلرنده حضرت عمر رضی الله عنه دخی یارسول الله الله تعالی سکا فتح
خیبری وعد قیلدیمی دیوب بلی اویله وعد قیلدی بیوردقلرنده حضرت عمر یا رسول الله بوصورتده کندو
نخلکی واصحابکك نخللرینی قطع اتدرمش اولورسن دیدی اولوقتده رسول الله صلی الله علیه وسلم برمنادییه امر ایدوب
قطع نخیلدن نهی ایله ندا ایلدی راوی دیرکه نخیل نطاتده قاطعینك آثار سیوفنی کوروب ونخیل مذکوره
جناب رسالتك قطع ایله امر ایلدکلری اشجار دندر دیدکلرین ایشیدن کسنه لر بکا بویله جه کوروب ایشتدکلرینی
اخبار ایلدیلر نطاة حصون خیبردن برحصنك آدیدر واهل خیبرك التی عدد حصونلری وار ایدی شق
نطاة قموص کتیبه سلالیم وطیحه در وابن عمر رضی الله عنهمادن منقولدر که عمر بن الخطاب رضی الله تعالی

مطلب في بيت حسان

بعض تصرف المترجم

عنه شامده اولان خليفه سنه نامه يازديكه انظر من قبلك فرهم فليتعلوا ولیحتفوا اثر مذكورده لفظ قبل
فتح قاف وسكون بااله اولديغى تقدير اوزره ديمكدر سندن اقدم اولنلره نظر ايدوب آنلره امر قيل كه كاه
ايقلرينه نعلين كيوب يور يسنلر وكاه يالين ايق ايله كزوب اكا دخى اعتياد قيلنسونلر اما كيمز قاف وفتح با ايله
اولورسه طرفكده اولان ذواته نظر ايدوب امر مذكور ايله تنبيه قيل ديمكدر وروايت اخراده فلينتعلوا
كلدى معناسى واحددر ولفظى دخى بناء تفعل اوزره صحيحدر وبناء مذكور حديثده كان رسول الله
صلى الله عليه وسلم يحب التيامن حتى فى تنعله وترجله ديو وارد اولمشدر يعنى رسول الله صلى الله عليه وسلم
هر خصوصده جانب يمين ايله ابتدايى سورلر ايدى حتى تنعل وترجللرنده دخى وترجل ترجيل شعر يعنى صاچ
طرابق ياخود دابه‌دن نزول ايله ترجل ايدوب پياده اولمق معناسنه در وحضرت عمر رضى الله عنه بعضا يالين
ايق ايله يور يسنلر ديو امر ايلديكى انجق مسلمينه شفقتلرندندر كه دار الحرب‌ده برجهت ايله يالين اياق يوريمكه محتاج
اولورلر ايسه مشقت چكميه‌لر وقصه غارده حضرت ابى بكر رضى الله عنه نقل ايلديكه رسول الله صلى الله
عليه وسلم غاره داخل اولدقلرنده بطن قدملرندن دم تقاطر ايدر كوردم زيرا حافيا مشى اتمكه معتاد دكلار ايدى
ولهذا استحبوا الاحتفاء فى المشى بين الغرضين يعنى نكته مذكوره‌يه بناء رمى سهام ومسابقه بالاقدام مثللو
حالاتده بر نشاندن نشان آخره وارنجه يالك اياق يوريمكى فقهاء كرام مستحبدر ديو ذكر واعلام ايلديلر بعده
حضرت عمر رضى الله عنه شامده خليفه سنه يازديغى نامه وليأتزروا وليرتدوا ديو كتب ايلدى يعنى آنلره
امر قيل كه نمازه ياخود مجمع ناسه چيقدقلرنده ازار ورداء ايله چيقوب ثوب واحد ايله چقماسونلر اكرچه انسان
ثوب واحد ايله تستر وتوشح ايلسه نمازى جائز اولور لكن مستحب اولان ازار ورداء ايله اداء ايلمكدر وناسه تلبس
رداء ايله امر ايلديكى انجق رداء الباس عرب اولديغندندر بعده وليتوثبوا الخيل يازدى مرادى رياضت خيل
وتعليم افراسدر كه حين حاجتده اداره سى آسان اوله ياخود مرادى اكر آنلرى اوركرايسه تأديب ايتسونلر
ديمكدر زيرا حديثده واردر كه تضرب الدابة على النفار ولاتضرب على العثار يعنى دابه اوركك اوزره ضرب
اولنور سورچمك اوزره ضرب اولنماز زيرا سورچمك راكبى دير كين طوتمغى بيلمكدن اولور اما اوركك انجق
دابه نك سوء خلقندن اولور بنابرين تأديب اولنور بعده ولايقربنهم صليب يازدى يعنى انلره صليب قريب اولماسين
معناسى امصار مسلمينده صليبلرين آشكاره قيلق واثناء طريقده صليب ايله كلوب كچمكه اهل ذمته رخصت
ويرمسونلر ديمكدر زيرا فعل مذكور استخفاف مسلمينه راجع اولور وبرز ايسه انلره استخفاف مسلمين ايتسونلر ديو
اعطاء ذمت اتمدك بعده ولايجاورنهم الخنازير ديو كتب ايلدى يعنى انلره خنازير همجوار اولماسين معناسى
اهل ذمت خمور وخنازير مثللو امور باطله لرين امصار مسلمينده اظهار وبيع اتمكدن منع اولنورلر ديمكدر
زيرا بونلر معصيتدر واهل ذمت اظهار معصيته تمكين اولنمازلر لكن اعمال مرقومه يى داخل
صلح اولان بيوت وكنايسلرنده ايشلمكدن منع اولنمزلر زيرا آنلرك شركلرى والله تعالينك غيرينه عبادتلرى
اعمال مذكوره دن اشنع ايكن خانه لرنده شرك وعبادتلرينه تعرض اولنماز بعده ولايقعدون على مائدة يشرب
عليها الخمر يازدى يعنى اوزرنده شرب خمر اولنان سفره ده قاعد اولماسونلر وفى نفس الامر مسلمه كوره بو مقوله
سفره اوزره قعود اتمك لايق اولماز بلكه قادر ايسه نهى منكر وجهى اوزره شرب خمر ايدنلرى منع ايدر دكل ايسه
او يله موضعدن تباعد ايدر زيرا شرب خمر ايدنلره لعنت نازله اولورنته كيم رسول الله صلى الله عليه وسلم حديث
اشراط ساعتده بيورمشلردر كه يدار الكأس على موائدهم واللعنة تنزل عليهم يعنى سفره لرى اوزره كاسه
خمر داراه اولنور ولعنت دخى اوزرلرينه نازله اولور بعده ولايدخلن الحمام الابازار يازدى يعنى حمامه عريان
كيرميوب ازار ايله كيرسونلر زيرا ستر عورت فرضدر وحديثده من كان يؤمن بالله واليوم الآخر فلايدخل الحمام
الابازار ولايدخل حليلته الحمام وارد اولمشدر يعنى اول كسنه كه الله تعالى يه ويوم قيامته ايمان كتوره
ازارسز حمامه كيرمسون وعورتنى حمامه ادخال ايلمسون بعده واياكم واخلاق الاعاجم يازدى يعنى اخلاق
اعاجمدن احتراز ايديكز مرادى ترفه وتنعم وتجبر وتعظمده ياخود اخلاق مجوس اعاجمدن خصال مؤمنينه
نا ملايم اولان اخلاق ذميمه ده تقليد عجمدن اجتناب ايديكز ديمكدر وبو تفسيردن مستفاد درکه اخلاق مسلميندن
عدا اولنان عادات مشتركه دن منع ونهى مقصود ومراد دكلدر وشارح الكتاب شمس الائمة السرخسى رحمه الله
تعالى دير كه امام محمد رحمه الله تعالى دخى حديث مذكورى بعد النقل بزم بيانمز اوزره تفسير واعلان ايدوب اواخر
كلامنده ديديكه اكر اهل ذمت قبايح مذكوره دن برنسنه يى اعلان مراد ايدرلر ايسه امصار مسلميندن خارج

مطلب الاحتفاء فى المشى بين الاغراض

مطلب النهى عن اظهار الصليب والخمر والخنازير

مطلب بحرم حضور مجلس الخمر وان لم يشرب

مطلب دخول الحمام

برلرده يعنى قرالرده ايشلسونلر زيرا امصار مواضع اعلام شعائر دين وآنده اظهار قبايح استخفاف مسلميندر
ومحدور ومعهود قرالرده ناموجود واهل قرى آنلرى رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرى وصف وتعريف
وبيان حاللرنده اهل الكفور هم اهل القبور منطوقى ايله توصيف بيوردقلرى مثللو لردر وكفور جمع الكفر
يعنى القرية در واهل الكفور اهل القبور عبارتى ايله اهل قرانك كمال جهالت وامور دينيه ده قلت اهتمام
وغيرتلرينه اشارت بيورديلر وشيخ امام شمس الائمة الحلوانى عليه رحمة الملك العلام دير كه بنم عندمده قول
صحيح اولدر كه قول مذكورده امام محمد حضرتلرينك مرادى كوفه قريه لريدر كه عامة اهاليسى اهل ذمت
وروافضدر اما بزم ديار مز بلاد بخاراده اهل ذمت اظهار قبايح مذكوره لردن بلاد وامصارده منع اولندقلرى كبى
مساكن مسلمين اولان قريه لرده دخى زجر ودفع اولنور زيرا بزم ديارمزده اولان قريه لر مسجد جماعتدن وناسه
وعظ ونصيحت ايدر برواعظدن خالى اولماز وبونلر دخى شعائر دينندر وابى اسيد الساعد يدن ذكر وروايت
اولنديكه رسول الله صلى الله عليه وسلم يوم بدرده بيورديلر كه اذا اكثبوكم فارموهم ولاتسلوا السيف حتى
تغشوهم يعنى كفار سزلره ياقلشدقده رمى سهام ايله مقاتله ايديكز وتا كفارى احاطه اتمدكجه سل سيوف اتمكز
وحديث شريفده كثبوكم واكثبوكم روايت اولندى معناسى سزه قريب اولوب اوزريكزه هجوم وازدحام
اتدكلرى وقتده ديمكدر وترتيب مذكور امر حربده برادب مستحسندر كه عند الحاجه رمى سهام ايله دشمنى
اوزرلرندن دفع اتملريله امر وتنبيه بيورديلر وبو امر وتنبيهلرى اصحاب كرامى درجنك اول قتالدن نهى ايتدكلرى
وقتلرده ايدى زيرا قصه بدرده روايت اولنديكه رسول الله صلى الله عليه وسلم كندولرايچون يناقيلنان عريشه
حضرت ابى بكر ايله برابر دخوللرنده ناسى قتالدن نهى ايدوب كلام مذكورى تكلم بيورمشلردر ولاتسلوا السيوف
حتى تغشوهم قول شريفلرنده آنى افاده واردر كه غازينك دشمنه ضربى واصل اوله جق مرتبه ده دشمنه قريب
اولمدقجه سل سيف ايتمسى مناسب اولماز اكرچه امر مرقومده كراهت شرعيه يوقدر بلكه مكايد حربيه دندر كه
لمعان سيوف ابتدا كوزينه كورندكده دشمنى اخافه اتمكله بعيد ايكن وقوع بولدقده فرار ايله قتل وهلاكدن
خلاصنه باعث اولور وبعض علما توجيهنده ديديلر كه دشمنه قريب اولمقدن اقدم سل سيوف اتمك علامت
جبن وخوفدر بنابرين نهى اولندى قال الله تعالى ولاتنازعوا فتفشلوا وتذهب ريحكم يعنى اهل ايمان رأى
وتدبيرده عدم اتفاق حسبيله نزاع وشقاق اتمكزكه تفرق كلمه سببيله دشمندن خوف ايدوب
دولت ونصرتكز زائل اولميه وبالله التوفيق وهو الهادى الى سوآء الطريق

باب الامارة * امام المسلمين برمحله آز اكرچوق ارسال جيشه عازم اولدقده ايچلرندن برينى جمله نك اوزرينه
امير ورأى وتدبيرلرنده حاكم ومشير نصب اتمدكجه ارسال اتمملك لازمدر ولزومنه موجب وعلت انجق سنت
نبويه يه اقتدا ومتابعتدر زيرا رسول الله عليه السلام على الدوام بعث سرايا ايدوب هردفعه ده نصب
اميرى التزام بيورمشلردر واكرجواز تركه احتمال اولميدى تعليم الجواز بردفعه ترك واهمال ايدرلرايدى وشاهد عقلى
دخى بومدعانى مؤيددر كه ارسال اولنان عسكر لامحالة اجتماع رأى وكلمه يه محتاج وبو معنى انجق ايچلرندن
بعضيسى امير اولدقده حاصل اولور كه آنلره برتشنه ايله امر ايتدكده جمله سى اطاعت ايدرلر وحرب خصوصنده
امرايه انقياد واطاعت كافه‌يجه قتالدن نفع موجب مصلحتدر وآحاد عسكره دخى اطاعت امر لايق وسزاواردر كه
اطاعتسز نصب اميرده نفع وفائده بديدار اولماز قال عليه السلام من اطاعنى فليطع اميرى ومن عصى
اميرى فقد عصانى يعنى بكا اطاعت ايدن نصب ايتديكم اميره اطاعت ايلسون واميريمه عصيان ايدن
فى الحقيقه بكا عصيان ايلدى ومؤلف الكتاب امام محمد رحمه الله تعالى ذكر ايتديكمز قول اوزره حديث
عبد الرحمن بن عوف رضى الله تعالى ايله استدلال قيلديكه قال عليه السلام اذا اجتمع ثلثة نفر فى سفر فليؤمهم
اكثرهم قرآنا وان كان اصغرهم يعنى برسفرده اوچ نفر اجتماع ايلسه لر قرآن عظيمى قيمتى زياده بيلور ايسه
نه قدر اصغرلرى ايسه ده آنلره امامت قيلسون واعلمرينى تقديم بيوردقلرى جمله دن افضل اولديغندندر بعده
امام محمد رحمه الله ديديكه شخص مذكور امامرلرى اولدقده اميرلرى دخى اولور واول شخص برامير دركه آنى
رسول الله صلى الله عليه وسلم مقتضاى حديث مذكور نصب ايلمشلردر وبو مثللو برحديثدن استدلال ايله صحابه كرام
خلافت ابى بكر رضى الله عنه اوزره استدلال ايليوب ديديلر كه رسول الله صلى الله عليه وسلم آنى امر دينكز اولان
امامت صلوة ايچون اختيار بيورمشلر ايكن سنز امر دنياكزده نيچه رضا واعتبار قلمزسز وكذلك اهل سفر انجق ايكى
كسنه اولسه لر بينه افضلى اولدركه احدهما امير واخرى مأمور اوله زيرا ميانه لرنده انعقاد وفاق وانتفاء خلاف وشقاق

مطلب لايمنع اهل الذمة من اظهار الخمر فى القرى

مطلب وقت سل السيوف فى الحرب

مطلب ينبغى للمسافرين ان يؤمروا عليهم واحدا منهم

مطلب الدليل على خلافة ابى بكر

عنه شامده اولان خلیفه‌سنه نامه یازدیکه انظر من قبلك فرهم فلیتعلوا ولیحتفوا اثر مذکورده لفظ تنعل
فتح قاف وسکون یا ایله اولدیغی تقدیر اوزره دیمکدر سندن اقدم اولنلره نظر ایدوب آنلره امر قیل که کاه
ایقلرینه نعلین کیوب یور یسنلر وکاه یالین ایق ایله کزوب اکا دخی اعتیاد قیلسونلر اما کسر قاف وفتح یا ایله
اولورسه طرفکده اولان ذوانه نظر ایدوب امر مذکور ایله تنبیه قیل دیمکدر و روایت اخراده فلینتعلوا
کلدی معناسی واحددر ولفظی دخی بناء تفعل اوزره صحیحدر و بناء مذکور حدیثده کان رسول الله
صلی الله علیه وسلم یحب التیامن حتی فی تنعله وترجله دیو وارد اولمشدر یعنی رسول الله صلی الله علیه وسلم
هر خصوصده جانب یمین ایله ابتدایی سورلر ایدی حتی تنعل وترجللرنده دخی وترجل ترجیل شعر یعنی صاچ
طرایق یاخود دابه‌دن نزول ایله ترجل ایدوب پیاده اولمق معناسنه در وحضرت عمر رضی الله عنه بعضا یالین
ایق ایله یوریسنلر دیو امر ایلدیکی انجق مسلمینه شفقتلر ندندر که دار الحربده برجهت ایله یالین ایاق یوریمکه محتاج
اولورلر ایسه مشقت چکمیه‌لر وقصه غارده حضرت ابی بکر رضی الله عنه نقل ایلدیکه رسول الله صلی الله
علیه وسلم غاره داخل اولدقلرنده بطن قدملرین دم تقاطر ایدر کوردم زیرا حافی مشی اتمکه معتاد دکللر ایدی
ولهذا استحبوا الاحتفاء فی المشی بین الغرضین یعنی نکته مذکوره‌یه بناء رمی بهام ومسابقه بالاقدام مثللو
حالاتده بر نشاندن نشان آخره وارنجه یالك ایاق یوریمکی فقهاء کرام مستحبدر دیوذ کر واعلام ایلدیلر بعده
حضرت عمر رضی الله عنه شامده خلیفه‌سنه یازدیغی نامه ولیأتزروا ولیرتدوا دیو کتب ایلدی یعنی آنلره
امر قیل که نمازه یاخود مجمع ناسه چیقدقلرنده ازار و ردا ایله چیقوب ثوب واحد ایله چقماسونلر اکرچه انسان
ثوب واحد ایله تستر وتوشح ایلسه نمازی جائز اولور لکن مستحب اولان ازار و ردا ایله ادا ایلمکدر وناسه تلبس
ردا ایله امر ایلدیکی انجق ردا لباس عرب اولدیغندندر بعده ولینزوا الخیل یازدی مرادی ریاضت خیل
وتعلیم افراسدر که حین حاجتده اداره‌سی آسان اوله یاخود مرادی اکر آنلری اورکر ایسه تأدیب ایتسونلر
دیمکدر زیرا حدیثده وارددر که تضرب الدابة علی النفار ولاتضرب علی العثار یعنی دابه اورکك اوزره ضرب
اولنور سورچک اوزره ضرب اولنماز زیرا سورچك راکبی دیزکین طوتمغی بیلمکدن اولور اما اورکك انجق
دابه‌نك سوء خلقندن اولور بنابرین تأدیب اولنور بعده ولایقر بینهم صلیب یازدی یعنی انلره صلیب قریب اولماسین
معناسی امصار مسلمینده صلیبلرین آشکاره قیلق واثناء طریقده صلیب ایله کاوب کچمکه اهل ذمته رخصت
و یرمسونلر دیمکدر زیرا فعل مذکور استخفاف مسلمینه راجع اولور ورلر ایسه انلره استخفاف مسلمین ایتسونلر دیو
اعطاء ذمت اتمدك بعده ولایجاورنهم الخنازیر دیو کتب ایلدی یعنی انلره خنازیر همجوار اولماسین معناسی
اهل ذمت خمور وخنازیر مثللو امور باطله‌لرین امصار مسلمینده اظهار وبیع اتمکدن منع اولنورلر دیمکدر
زیرا بونلر معصیتدر و اهل ذمت اظهار معصیته تمکین اولنمازلر لکن اعمال مرقومه‌یی داخل
صلح اولان بیوت وکنایسلرنده ایشلمکدن منع اولنمزلر زیرا آنلرك شرکلری والله تعالی اینك غیرینه عبادتلری
اعمال مذکوره‌دن اشنع ایکن خانه‌لرنده شرك وعبادتلرینه تعرض اولنماز بعده ولایقعدون علی مائدة یشرب
علیها الخمر یازدی یعنی اوزرنده شرب خمر اولنان سفره‌ده قاعد اولماسونلر و فی نفس الامر مسلمه کوره بو مقوله
سفره اوزره قعود اتمك لایق اولماز بلکه قادر ایسه نهی منکر وجهی اوزره شرب خمر ایدنلری منع ایدر دکل ایسه
اول موضعدن تباعد ایدر زیرا شرب خمر ایدنلره لعنت نازله اولور نته کیم رسول الله صلی الله علیه وسلم حدیث
اشراط ساعتده بیورمشلردر که یدار الکأس علی موائدهم واللعنة تنزل علیهم یعنی سفره‌لری اوزره کاسه
خمر راداره اولنور ولعنت دخی اوزرلرینه نازله اولور بعده ولایدخلن الحمام الا بازار یازدی یعنی حمامه عریان
کیروب ازار ایله کیرسونلر زیرا ستر عورت فرضدر وحدیثده من کان یؤمن بالله والیوم الآخر فلایدخل الحمام
الا بازار ولایدخل حلیلته الحمام وارد اولمشدر یعنی اول کمسنه که الله تعالی‌یه ویوم قیامته ایمان کتوره
ازارسز حمامه کیرمسون وعورتی حمامه ادخال ایلمسون بعده وایاکم واخلاق الاعاجم یازدی یعنی اخلاق
اعاجمدن احتراز ایدیکز مرادی ترفه وتنعم وتجبر وتعظمده یاخود اخلاق مجوس اعاجمدن خصال مؤمنینه
نا ملایم اولان اخلاق ذمیمه‌ده تقلیدعجمدن اجتناب ایدیکز دیمکدر و بو تفسیردن مستفاد در که اخلاق مسلمیندن
عد اولنان عادات مشترکه‌دن منع ونهی مقصود ومراد دکلدر وشارح الکتاب شمس الائمة السرخسی رحمه الله
تعالی دیر که امام محمد رحمه الله تعالی دخی حدیث مذکوری بعد النقل برم بیانمز اوزره تفسیر واعلان ایدوب آواخر
کلامنده دیدیکه اکر اهل ذمت قبایح مذکوره‌دن برنسنه‌یی اعلان مراد ایدرلر ایسه امصار مسلمیندن خارج

مطلب الاحتفاء فی المشی بین الاغراض

مطلب النهی عن اظهار الصلیب والخمر والخنازیر

مطلب یحرم حضور مجلس الخمر وان لم یشرب

مطلب دخول الحمام

برلرده

برلرده یعنی قرالرده ایشلسونلر زیرا امصار مواضع اعلام شعائر دین وآنده اظهار قبایح استخفاف مسلمیندر
محذور ومعهود قرالرده نا موجود واهل قری آنلری رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری وصف وتعریف
وبیان حاللرنده اهل الکفور هم اهل القبور مضمونی ایله توصیف بیوردقلری مثللولردر وکفور جمع الکفر
بمعنی القریة در واهل الکفور اهل القبور عبارتی ایله اهل قرانك کمال جهالت وامور دینیه‌ده قلت اهتمام
وخبرلرینه اشارت بیوردیلر وشیخ امام شمس الائمة الحلوانی علیه رحمة الملك العلام دیر که بنم عندمده قول
صحیح اولدر که قول مذکورده امام محمد حضرتلرینك مرادی کوفه قریه‌لریدر که عامه اهالیسی اهل ذمت
وروافضدر اما بزم دیاریمز بلاد بخاراده اهل ذمت اظهار قبایح مذکوره‌لرندن بلاد وامصارده منع اولندقلری کبی
مساکن مسلمین اولان قریه‌لرده دخی زجر ودفع اولنور زیرا بزم دیارمزده اولان قریه‌لر مسجد جماعتدن وناسه
وعظ ونصیحت ایدر واعظدن خالی اولماز و بونلر دخی شعائردیندندر وابی اسید الساعدیدن ذکر وروایت
اولندیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم یوم بدرده بیوردیلرکه اذا اکثبوکم فارموهم ولاتسلوا السیف حتی
تغشوهم یعنی کفار سزلره یاقلشدقده رمی سهام ایله مقاتله ایدیکز وتا کفاری احاطه اتمدکجه سل سیوف اتمکز
وحدیث شریفده کثبوکم واکثبوکم روایت اولندی معناسی سزه قریب اولوب اوزریکزه هجوم وازدحام
اتدکلری وقتده دیمکدر وترتیب مذکور امر حربده بر ادب مستحسندر که عند الحاجه رمی سهام ایله دشمنی
اوزرلرندن دفع اتملریله امر وتنبیه بیوردیلر و بو امر وتنبیهلری اصحاب کرامی در جنك اول قتالدن نهی ایتدکلری
وقتلرده ایدی زیرا قصه بدرده روایت اولندیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم کندولری ایچون بنا قیلنان عریشه
حضرت ابی بکر ایله برابر دخوللرنده ناسی قتالدن نهی ایدوب کلام مذکوری تکلم بیورمشلردر ولاتسلوا السیوف
حتی تغشوهم قول شریفلرنده آنی افاده واردر که غازینك دشمنه ضربی واصل اوله جق مرتبه‌ده دشمنه قریب
اولمدقجه سل سیف اتمسی مناسب اولماز اکرچه امر مرقومده کراهت شرعیه یوقدر بلکه مکاید حربیه دندر که
لمعان سیوف ابتدا کوزینه کورندکده دشمنی اخافه اتمکله بعید ایکن وقوع بولدقده فرار ایله قتل وهلاکدن
خلاصنه باعث اولور وبعض علما توجیه‌ده دیدیلر که دشمنه قریب اولمقدن اقدم سل سیوف اتمك علامت
جبن وخوفدر بنابرین نهی اولندی قال الله تعالی ولاتنازعوا فتفشلوا وتذهب ریحکم یعنی اهل ایمان رأی
وتدبیرده عدم اتفاق حسبیله نزاع وشقاق اتمکزکه تفرق کلمه سببیله دشمندن خوف ایدوب
دولت ونصرتکز زائل اولمیه وبالله التوفیق وهو الهادی الی سواء الطریق

باب الامارة * امام المسلمین بر محله آز اکر چوق ارسال جیشه عازم اولدقده ایچلرندن بریی جمله‌نك اوزرینه
امیر ورأی وتدبیرلرنده حاکم ومشیر نصب اتمدکجه ارسال اتمك لازمدر ولزومنه موجب وعلت انجق سنت
نبویه‌یه اقتدا ومتابعتدر زیرا رسول الله علیه السلام علی الدوام بعث سرایا ایدوب هر دفعه‌ده نصب
امیری التزام بیورمشلردر واکر جواز ترکه احتمال اولیدی تعلیم الجواز بر دفعه ترك واهمال ایدرلر ایدی وشاهد عقلی
دخی بو مدعایی مؤید در که ارسال اولنان عسکر لامحاله اجتماع رأی وکلمه‌یه محتاج و بو معنی انجق ایچلرندن
بعضیسی امیر اولدقده حاصل اولور که آنلره برنسنه ایله امر ایتدکده جمله‌سی اطاعت ایدرلر وحرب خصوصنده
امر ایله انقیاد واطاعت کامیجه قتالدن نفع موجب مصلحتدر وآحاد عسکره دخی اطاعت امر لایق وسزاواردر که
اطاعتسز نصب امیرده نفع وفائده پدیدار اولماز قال علیه السلام من اطاعنی فلیطع امیری ومن عصی
امیری فقد عصانی یعنی بکا اطاعت ایدن نصب ایتدیکم امیره اطاعت ایلسون وامیریمه عصیان ایدن
فی الحقیقه بکا عصیان ایلدی ومؤلف الکتاب امام محمد رحمه الله تعالی ذکر ایتدیکمز قول اوزره حدیث
عبد الرحمن بن عوف رضی الله تعالی ایله استدلال قیلدیکه قال علیه السلام اذا اجتمع ثلثة نفر فی سفر فلیؤمهم
اکثرهم قرآنا وان کان اصغرهم یعنی برسفرده اوچ نفر اجتماع ایلسه‌لر قرآن عظیمی قنقیسی زیاده بیلور ایسه
نه قدر اصغرلری ایسه ده آنلره امامت قیلسون واعلمرینی تقدیم بیوردقلری جمله‌دن افضل اولدیغندندر بعده
امام محمد رحمه الله دیدیکه شخص مذکور اماملری اولدقده امیرلری دخی اولور واول شخص بر امیردر که آنی
رسول الله صلی الله علیه وسلم مقتضای حدیث مذکور نصب ایلمشلردر و بو مثللو بر حدیث دقائق ایله صحابه کرام
خلافت ابی بکر رضی الله عنه اوزره استدلال ایلیوب دیدیلرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم آنی امر دینکز اولان
امامت صلوة ایچون اختیار بیورمشلر ایکن سز آنی امر دنیاکزده نیچه رضا واعتبار قیلمزسز وکذلك اهل سفر انجق ایکی
کمسنه اولسه‌لر بینه افضلی اولدر که احدهما امیر واخری مأمور اوله زیرا امامه‌لرنده انعقاد وفاق وانتفاء خلاف وشقاق

مطلب لایمنع اهل الذمة من اظهار الخمر فی القری

مطلب وقت سل السیوف فی الحرب

مطلب ینبغی للمسافرین ان یؤمروا علیهم واحدا منهم

مطلب الدلیل علی خلافة ابی بکر

مصلحتی امر مذکور ایله صورتیاب انساق اولور وامام محمد رحمه الله اصل کتابده سلیمان بن عامر رضی الله عنه دن مروی
اولان حدیث شریفی ذکر ایلدیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم بعض اسفارده بولنوب اثناء لیلده عزم راه ایتملریله
ناس غلبهٔ نومدن ایلرو وکیرو متفرق اولوب حضرت ابی بکر ایله ابو عبیده رضی الله عنهما دخی تائملر ایکن راکب
اولدقلری دوه لری یولدن بر شجره یه میل ایدوب شجره دن یمکه باشلدیلر بعده او یاندیلرکه رسول الله صلی الله
علیه وسلم واصحاب کراملری کچمشلر وقونمشلر در عقب انلر دخی راحل ورسول الله صلی الله علیه وسلم استماع
کلام ایده جکلری موضعه واصل اولدقلرنده آنلره ندا ایوردیلرکه ایکیکزدن بریکزی امیر نصب اتدیکزمی
بلی اتدك یارسول الله دیدیلر اول حینده رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیلرکه الارشدتما یعنی اکاه اولیکزکه
سز تدبیریکزده سمت صوابه رهیاب اولدیکز وخوف لصوص هنکامنده ابناء سبیل دخی اتفاق آرا ایله اوزرلرینه
برکسنه یی امیر نصب ایتملری لایقدرکه هر خصوصده اکا اطاعت وجنك وجدال اقتضا ایدر ایسه سوزیله عمل
وحرکت ایده لر اما خوف وخطر بولنمسه نصب امیر اتمملرنده بأس یوقدر وجناب مؤلف دیرکه امام المسلمین
اوزره واجبدرکه ریاست جیش ایچون برکسنه یی تعیین قیله که امرجربده بصیر ومجرب الرأی والتدبیر اولوب
ناپجا عسکری مهلکه یه القا وفرصتیاب اولدقلرنده منع ودفعله مصلحت قتالی الغا ایدر مقوله دن اولمیه زیرا
امام ناظر مسلمین در وتمام نظر ایسه انجق خصال مذکوره ایله مجرب برکسنه یی نصب امیر اتمکده درزیرا امیر اولان
کسنه جبان اولمغله وقت فرصتده ناسی منع ایدر ایسه الفرصة خلسة یعنی فرصت سرعتله قاپمقدن عبارتدر
مثلی اوزره بر دخی ارشمکه قادر اولهمیه جقلری مصلحتی تفویت ایدر واکر متهور اولمغله کمال جسارتندن ناسی
ناسی مهالکه القا ایدر ایسه ناس البته متابعته مجبور اولورلر طوته لم کندو قوت وشجاعتی ایله نجات بولسون
وقت اولورکه ناس آنك مقدورینه قادر اوله میوب تلف اولورلر ومؤلف حضرتلری قول مرقومی تأیید ایچون
جناب فاروق رضی الله عنه دن منقول اولان حدیثی روایت قیلدیکه جناب فاروق رضی الله عنه اطراف بلادده
اولان عامللرینه تحریر ایدر ایدیکه انس بن مالکك قرنداشی براء بن مالکی رضی الله عنهما جیوش مسلمیندن
برجیش اوزره امیر نصب اتمکز زیرا براء بن مالك مهالکدن بر مهلکه درکه ناسه رهبر اولوب هلاکه القا ایلر
وبراء بن مالك رضی الله عنه ایسه زهد وتقواده کبار اصحابدن ایدی ورسول الله صلی الله علیه وسلم عندالله علو
منزلتنی افاده ایچون بیوردیلر رب اشعث اغبر ذی طمرین لا یؤبه به لو اقسم علی الله لابره منهم البراء بن مالك یعنی
نیجه پژمرده قیافت وغبار آلوده هیئت وکهنه جامه وکسوت کسنه لر واردرکه ناس حقیر کوروب شاننه اعتنا
ایلمزلر لکن الله تعالی اوزره قسم ایدوب والله شویله اوله جقدر دیسه آنی خدای متعال تصدیق وقولنی
تحقیق ایلر انلردن بریسی براء بن مالکدر حتی روایت اولندیکه بعض غزواتده غلبهٔ کفار پدیدار وحال مسلمین
دشوار اولوب اهل اسلام براء بن مالك رضی الله عنه حضرتلرینه دیدیلرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم سنك
حقکده لو اقسم علی الله لابره قول شریفیله استجابت دعوتکی اخبار ایلمشلر ایکن بزه خیر دعا ایلمزمیسین
اول حینده اللرین قالدیروب اللهم امنحنا اکتافهم یعنی یارب اعدالك اوموزلرین بزه احسان قیل که آنده
سیوفزی امتحان ایده لم دیو مناجات ایلدی فی الحال اول کروه اهل ضلال سمت ادباره عنانریز اقبال ومجال
معرکه دن فرار وهزیمته بی قرار وبی مجال اولدیلر قالدیکه براء بن مالك رضی الله عنه بویله بر ذات عالیشان
وصحابیءِ سامی مکان ایکن امیر المؤمنین حضرت عمر رضی الله عنه غایت جرأت وجسارتندن انی امیر جیش
قیلمقدن نهی ایلدی زیرا قطعا مبالات واهتمام ایتمیوب حروب ومهالکه بی پروا غوص واقتحام ایلر ایدی
ونصر بن سیارذنکه برامکه نیك مقربی ایدی وابو مسلم انی بلدهٔ مرودن اخراج ایلمش ایدی بو قول حکیمانه
حکایت اولنورکه بزرکان عجم انك اوزرینه اتفاق ایلدیلرکه سرعسکر اولان کسنه ده خصال بها یمدن
اون خصلت بولنمق لازمدر شجاعت خروس وشفقت دجاجه وقلب اسد وغارت ذئب وهجوم خنزیر
وصبر الکلب علی الجراحة وحرص کرکی یعنی طورنه وروغان ثعلب یعنی حیلهٔ روباه وحذر غراب وسمن دواب
یعنی سمینه اولوب قطعا مهزول اولمیه کورلمین دواب خراسان کبی سمین وقوی اولمق امام محمد رحمه الله تعالی دیرکه
اکر بویله متبصر اولمیان برکسنه یی امیر قیلمق اقتضا ایدر ایسه امام المسلمین بر متبصر کسنه یی اکا وزیر ومشیر
تعیین ایتمك کرکدر قال الله تعالی واجعل لی وزیرا من اهلی هرون اخی اشدد به ازری واشرکه فی امری
یعنی حضرت موسی علیه السلام دیدیکه یارب دخی اقاربمدن قرنداشم هارونی بکا وزیر قیل انکله قوتمی
شدید قیل وانی امر رسالتده بکا شریك قیل واکر بویله بر وزیر دخی تعیین اولنمازسه اول امیر کرکدرکه عسکردن

اهل

اهل بصیرتی دعوت وامورنده مشورت ورأی وتدبیرلرینه مطاوعت قیله زیرا نبی اکرم صلی الله علیه وسلم اهل
وعیاللرینك قوت وادامللرینه وارنجه هر خصوصلرنده صحابهٔ کراملری ایله مشاوره ایدرلر ایدی وانکله مأمورلر ایدی
قال الله تعالی وشاورهم فی الامر یعنی یا محمد اوزریکه وحی نازل اولمیان اموردە اصحابکله مشاوره قیل
وقال علیه السلام ما هلك قوم من مشورة یعنی مشورتدن بر جماعت ضرر کوروب هالك اولمدیلر لکن ترك مشورت
مؤدیءِ هلاکدر امام محمد رحمه الله دیرکه بعد المشاوره امیر مذکور مقتضای مشاوره ایله ناسه امر ایدر وناس دخی
کرکدرکه اطاعت ایدوب اصلا مخالفت اتمیه لر زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیلرکه لا یحل الجنة لعاص
یعنی امیره عصیان ایدن کسنه یه جنت حرامدر نقل اولنورکه رسول الله صلی الله علیه وسلم یوم خیبرده قتالدن
نهی اتدکلری وقتلرده برمنادی یه امر ایدوب ترك قتال ایله ندا ایتدردیلر اول اثناده برکسنه کفار ایله قتال ایدوب قتل اولندی
فلان کسنه شهید اولدی دیو جناب رسالتپناهه سویلدکلرنده قتالدن نهیدن صکره می دیو سؤال بیوروب بلی صکره در
دیدیلر اول حینده لا یحل الجنة لعاص دیدیلر رتبهٔ شهادته ایرمشیکن بنه اول کسنه حقنده بویله بیوردیلرتا که ظاهر
ونمایان اوله که امیر جیشك خطأ تدبیری متیقن اولمادقچه مخالفت وعصیان بروجهله حلال وشایان اولماز والله الموفق
باب مبعث السرایا ❊ یعنی اخراج عساکره دائر اولان مسائل مهمه بابیدر مؤلف الکتاب امام محمد رحمه الله تعالی
صخر الغامدی رضی الله عنه دن مروی اولان حدیثی ذکر وتحدیث ایلدیکه قال النبی صلی الله علیه وسلم اللهم بارك
لامتی فی بکورها یعنی یارب امتم ایچون سحری حرکتلرنده یمن وبرکت احسان قیل ورسول الله صلی الله علیه وسلم ارسال
عسکر مراد ایتدکلرنده اول نهارده ارسال بیورزلر ایدی وحدیث مذکورده دلیل واردرکه صاحب مصلحت
مصلحتنه سعی ایچون سحری حرکت ایتمك مناسبدر زیرا دعاء رسالتپناهی برکاتیله حصول مراده اقربدر
ورسول الله صلی الله علیه وسلم البکرة رباح او نجاح بیورزلر ایدی یعنی صبحدم سعی وحرکت ربح وفوائد
یاخود شك راوی اوزره فوز مقاصده بادیدر بنابرین طلب علم ایچون ابتکاری مستحب کوروب دیدیلرکه انما ینال العلم
بکور کبکور الغراب یعنی علم شریف انجق غرابك طیران سحریسی کبی حرکت سحریه ایله نائل اولنور وبونه
دلیل واردرکه امام المسلمین ارسال عسکر مراد ایتدکده اول نهارده ارساله رغبت ایتمك کرکدر وعلما دیدیلرکه یوم
سبت وخمیسی دخی اختیار ایتمك کرکدر زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم دن مرویدرکه بیوردیلر اللهم بارك لامتی
فی بکورها سبتها وخمیسها یعنی یارب امتمك سبت وخمیسلرینك بکورندن یمن وبرکت احسان قیل وروایت
اولندیکه عمر بن الخطاب رضی الله عنه مسافرلردن برکسنه یی کوردیکه دوه سنی باغلیوب مکث ایتمك مراد ایدر
اول کسنه یه سنی یولدن کیرو قویان نه در دیو سؤال ایدوب یا امیر المؤمنین صلوة جمعه در دیدکده الجمعة لا تحبس
مسافرا فاذهب فیه دیدی معناسی جمعه مسافری شرعا عوق ایلمز وارکیت جمعه ده دیمکدر وبونده دلیل
واردرکه غزا یاخود حج یاخود سفر آخر ایچون یوم جمعه حرکتده ضرر شرعی یوقدر واکرچه مجرد ایاس زهد
ایله دعوای ورع ایدنلردن بعض کسان یوم جمعه خروج الی السفرده صلوة جمعه دن فرار شبهه سی اولمغله
مکروهدر دیدیلر لکن جوابده بزدیریزکه ایام سائره ده خروج الی السفر بلا کراهة جائزدر آنده صلوة سفریه
ادا اولنمق ایله نصف صلوتدن شبههٔ فرار یوقدر کذلك رمضانده دخی جائزدر ورسول الله صلی الله علیه وسلم
مدینه دن مکه یه رمضاندن ایکی کیجه کچدکدن صکره حرکت بیوردیلر آنده دخی اداء صومدن شبههٔ فرار
یوقدر ویوم جمعه خروجده شبههٔ فرار نه کونه عارض اولور وبوندن ماعدا قبل الزوال اوزرینه صلوة جمعه
واجب اولمادیغنده شبهه یوقدر وبعد الزوال دخی کندو مسافر بولنوب اوزرینه صلوة جمعه واجب اولماز
بو صورتده فرار عن الواجب نه وجهله تحقق ایدر وقبل الزوال خروج للسفر مباح اولدیغی کبی بزم عندیمزده
بعد الزوال دخی مباح اولور لکن امام شافعی رحمه الله تعالی بعد الزوال اباحت خروجده بزه مخالفت ایلدی
زیرا امام مشار الیه عبادات موقته نك وجوب اداسنده اول وقتی اعتبار ایدر بو جهتله اول وقتده که عقیب زوالده
مقیم بولنمغله اداء جمعه انك مذهبنده بر وجهله واجب محتم اولورکه سفر ایله تبدل وتغیر ایتمز اما بزم عندیمزده
حکم وجوب اداده معتبر اولان آخر وقتدرکه آخر وقتده بعد الوجوب تغیر ایتمز بنابرین ایام سائره ده آخر وقتده
مسافر اولسه صلوة سفر واجبه اولور ویوم جمعه ده دخی قبل خروج وقت الظهر یعنی آخر وقت ظهرده
عمران مصرندن چیقمش اولسه اوزرینه جمعه واجبه اولمامغله قبل الزوال کبی بعد الزوال دخی مسافرتده
ضرر اولماز اما وقت ظهر تماماً منقضی اولنجیه دکین عمران مصرندن تجاوز ایده میه جکنی بیلورسه اول کسنه
صلوة جمعه یه حاضر اولسون زیرا آخر وقت ظهرده عمران مصری داخلنده بولندقده اوزرینه صلوة جمعه

مطلب الابکار فی الامور وفی طلب العلم

مطلب لا یکره الخروج یوم الجمعة من بلده قبل الزوال وبعده

واجباولوب قبل الاداء خروجى جائز اولماز وامام محمد رحمه الله تعالى اصل كابده مسئلهٔ مذكوره نك دليلنده
لانها فريضة عليه دير يعنى زيرا صلوة جمعه اول كمسنه اوزرينه فرضدر وتعليل مذكور امام مشار اليهك كندو
اصل وقاعده سنه مبنيدر وعندنده مقيم حقنده اصل فرض صلوة جمعه در شارح الكتاب دير كه مسئلهٔ مزبوره ده
اولان اختلاف بركتاب الصلوتده ايضاح ايلدك وامام زفر رحمه الله تعالى وجه مشروح اوزره آخر وقت اولان
آن غير منقسمه اعتبار ايتمبوب انجق برمقدار دخى تأخير اولنور ايسه وقتك اداء جمعه يه واسع اولميه جغى مرتبه ده
حال تضييقنى اعتبار ايدر وبو قولى امام مشار اليهك كندو اصل وقاعده سنه مبنيدر كه سببيت و جوب همان
اواخر وقتده مثلا اداء جمعه يه واسع اوله جق مقدارى زمان اخيره متعينه دركه اداء جمعه يى آندن تأخيرى
جائز اولماز و بوسببدن برخاتون وقت ضيق مذكورده حائض اولسه نمازى ساقط اولميوب بعد الطهر قضا ايدر
ديو حكم ايدر وكذلك وقت جمعه وجه مشروح اوزره ضيق اولنجيه دكين مسافر مصرندن چيقماسه
اكا حضور جمعه لازم اولور شارح الكتاب شمس الائمة السرخسى رحمه الله تعالى دير كه شيخمز امام شمس الائمة
الحلوانى رحمه الله تعالى دير ايديكه بنم عندمده مسئلهٔ مذكوره ده نوع اشكال واردر كه آخر وقته اعتبار انجق
سائر نمازلركه مصلى يه على الانفراد اداسى ممكن اولان نمازده اولور اما جمعه منفردا ادا اولنميوب انجق امام وجماعت
ايله ادا اولنور بو صورتده وجوبنده آخر وقت ظهر معتبر اولميوب بلكه جماعتك وقت ادارى معتبر اولمق
اقتضا ايدر حتى مسافر جماعتك اداء جمعه لرندن اقدم مصرندن چيقه مزسه اكا حضور جمعه لازم اولمق كوريلور
جناب شارح جوابنده دير كه شبههٔ مرقومه انجق اصل زفر اوزره وارد ومتقرر اولور زيرا امام مشار اليه وقتده
بالفعل ادايه قدرت وتمكن اعتبار ايدر اول جهتدن عندنده سببيت وجوب وقتك اول جزئنده متعين اولوركه
جزء مذكورده اهمال وتأخير ايلسه ما بعدى تضييق ايدوب ادايه واسع اولماز امامز عندنده سببيت اجزاء
وقتدن آن اخيرده متعين اولوب بو يله سبب ايله متقرر الوجوب اولان عبادتى آن مرقومده بالفعل ادايه قدرت
وتمكن معتبر دكلدر و بزم آخر وقتى اعتبار يمزه باعث بو معنادر بعد از ين جملهٔ معترضه دن اعراضله عطف
عنان ومحتمز اولان ميدان مبحث السرايا ده جولان ايده لم ابن عباس رضى الله تعالى عنهما دن مرويدركه
قال رسول الله صلى الله عليه وسلم خير الاصحاب اربعة وخير السرايا اربعمائة وخير الجيوش اربعة آلاف
ولن يغلب اثنى عشر الفا عن قلة اذا كانت كلمتهم واحدة يعنى خير الاصحاب دورتدر وخير السرايا درتيوزدر
وخير الجيوش دورت بيكدر واون ايكى بيك عسكر رأى واحد اوزره اتفاق ايتدكده نصكره قلتلرندن ناشى مغلوب
اولمازلر بعض علما ديديلركه خير الاصحاب اربعة قول شريفلرينك معناسى خير اصحابى يعنى اصحابمك
افضلى ديمكدر بو تقدير اوزره خلفاء اربعهٔ راشدين ابو بكر وعمر وعثمان وعلى رضوان الله تعالى عليهم اجمعين
حضراتنك افضل الاصحاب اولدقلرينه اشارتدر و بعضلر ديديلركه بلكه مراد ظاهر معناسيدركه خير رفقا
وخير جماعت ديمكدر وحديث مذكور امام ابو حنيفه وامام محمد رحمة الله عليهما نك صلوة جمعه امامدن
غيرى اوج نفر ايله ادا اولنور قوللرينه دليلدر زيرا خير الاصحاب انلردركه معا و نتلريله اداء فريضه اولنه
بناء على ذلك دورت كمسنه ايله اداء جمعه جائز اولور وحديث مذكور دلالت ايدر كه سريه من جهة العدد
جيشدن اقلدر وعسكر قليله سرادن اخذ ايله سريه تسميه سى قلت عدد لرندن ناشى تحفظ ايچون كيجه لرده
كيدوب كوندوزلرده دركين اولدقلرندندر وجيشه جيش ايله تسميه اولنمق آنك ايچوندركه عربيه ده
جيش فارسيه ده جوش مثللو تموج وغليان معناسنه در وعسكر كبير دخى كثرتلرندن بر برى اوزرينه تموج
وغليان اتمكله جيش ايله تسميه اولندى وحديثدن مراد شريفلرى اول دكلدركه دورتيوزدن اقله سريه اطلاق
اولنميه بلكه مرادلرى انجق اولدركه دورتيوزه بالغ اولورلر ايسه ظاهر حاللرى اولدركه قبل نيل المرام
دار الحربدن فرار وانهزام كوسترمزلر ولن يغلب اثنى عشر الفا من قلة قول شريفلرى اكا دليلدركه غزات
مجاهدين عدد مذكوره بالغ اولدقده نصكره اعدالرى اضعاف مضاعفه كثير اولسه لر دخى انهزام ايله عودتلرى
حلال اولماز زيرا مدلول لن يغلب اوزره مغلوب اولميان البته غالبدر لكن شول شرطله ميانلرنده اتفاق كلمه دركار
اوله اكرچه يوم حنين ده عدد مسلمين اون ايكى بيك ايكن ينه منهزم اوله رق يوزچويرديلر كما قال الله تعالى ثم وليتم
مدبرين يعنى صكره ارقه ويرديكيز حالده اعراض ايلديكيز لكن ايچلرنده منافقين واهل مكه دن اول كونلرده
اسلامه كلوب هنوز اسلامى قوت بولميان كمسنه لر مختلط اولمغله متفق دكللر ايدى اما اتفاق كلمه بولنورسه آنلره
بر وجهله فرار جائز اولماز نيرا آنلر اون ايكى بيك نفر اولمغله اوج عسكر عدا اولنور كه دورت بيكى ميمنه اوزره دركه

مطلب اداء صلوة الجمعة يصح باربعة نفر

مطلب فضائل زيد بن حارثه

خير الجيوش آنلردر واول مقدارى دخى ميسره ده واول مقدارى دخى قلب عسكرده در وجمع متفق عليهك
ادناسى اوچدر واكثرينه نهايت يوقدر و حكم شرعيده ادناسى اكثرينه مساويدر بو جهتله اشبو اوچ عسكركه
مجموعى اون ايكى بيكدر جموع لا تحصى يه مساوى عدا اولنمرله انهزام وفرارلرى قطعا حلال اولماز ورسول الله
صلى الله عليه وسلمدن مرويدركه بيورديلر خير امراء السرايا زيد بن حارثة اقسمه بالسوية واعدله فى الرعية
يعنى اكثر امراء جنوده نسبتله افضللرى زيد بن حارثه دركه على السويه تقسيم غنائمده فائق و بين الرعية اجراء
عدالتده متفوقدر وزيد بن حارثه رضى الله تعالى عنه معتق رسول الله صلى الله عليه وسلمدر فى الاصل ام المؤمنين
حضرت خديجه رضى الله عنهانك مملوكى اولوب جناب رسالته هبه قيلدقلرنده انى اعتاق وكندو ولدينه
ولد اتخاذ ايدوب جاهليتده اولان حكم تبنى منسوخ اولنجيه دكين حقنده حكم بنوتى اجرا بيورمشلردر و بعد النسخ
الحق معتقلريدر وقرآن عظيمده واذ تقول للذى انعم الله عليه وانعمت عليه نظم كريمى آنك شاننده نازل
اولمشدر يعنى الله عظيم الشانك انعام ايلديكى وحبيبم سنك دخى انعام ايلديكك ذاته خطابا ذيل آيتده ذكر
اولنان كلامى سويلديكك وقتى تذكر قيل يعنى الله تعالى دين اسلام ايله انعام ايلدى وحبيبم سن دخى اعتاق
ايله انعام ايلدك بعده رسول الله صلى الله عليه وسلم آنى سكز دفعه امير عسكر قيلدى تاكه يوم موته ده شهيد اولوب
رسول الله صلى الله عليه وسلم خير الامراء قول شريفى ايله ثناسين ايدوب تحقيق صفت خيريت ايچون خصلتين
مذكورتينى تعيين بيورديلر زيرا امير عسكر خصلتين مذكورتينه محتاجدر كه بريسى نائل اولدقلرى غنائم
خصوصنده عدالت تقسيمى اعتبار وبرى دخى مراجعت اتدكلرى اموردهِ بعضك بعض آخردن حقنى
آليويرمكله انصاف فى الانتصافه بذل اقتدار ايلمكدر وامرين مذكورين انجق عهدهٔ امرايه تفويض اولنمشدر
وامام محمد رحمه الله تعالى حديث مذكورى اقسمه واعدله ضميرلرى امراء سرايايه راجع اولوب بحسب الظاهر
ضمير جماعت ايله اقسمهم واعدلهم دينلمك اقتضا ايدر ايكن افراد ايله روايت قيلديغنى بعض كسان تعييب
ايلديلر لكن جوابلرنده ديريز كه امام محمد رحمه الله تعالى حديث مذكورى لفظ مزبور ايله اخذ و روايت
ايلديكى ضمير افرادى موضع جماعتده استعمالك صحتنه دلالت ايدر وامثالنده باب تأويل واسع وميان صغير
وكبيرده شايعدر ينه مؤلف الكتاب رحمه الله تعالى دير كه امام المسلمين عهده سندن كلور كمسنه بولنور ايسه سريه
نامنه يالكز بر شخص ياخود ايكى ياخود اوچ شخص ارسال اتمك جائزدر زيرا روايت اولنديكه نبى اكرم صلى الله
عليه وسلم غزوهٔ خندقك بعض ايامنده حذيفة بن اليمان حضرتلرين يالكز وعبد الله بن انيس ودحية الكلبى
وابن مسعود وخباب رضى الله عنهم دن هر بريني يالكز سريه نامنه ارسال بيورديلر اكرچه رسول الله صلى الله
عليه وسلم اوچ نفردن اقل بعث سريه دن نهى ايلديلر لكن نهى مذكور ايكى كونه تأويل اولنور برى اولدركه
بر ياخود ايكى نفرك بعثى ديننده مكروه اولميه رق مجرد شفقت على المسلمين وجهى اوزره نهى اولنه وبرى دخى
اولدركه سريه اوچ نفردن اقل چيقمامق افضل ايدوكنى بيان اوله تاكه اثناء طريقده هيئت جماعت اوزره
بريسى امامته تقدم ايدوب ايكيسى دخى ارقه سنده صف اولمغله جماعتله اداء صلوته مقتدر اوله لر وتوجيه
مذكور نبى اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلرندن مروى اولان الراكب شيطان والراكبان شيطانان
والثلثة ركب حديث شريفنك مضمون منيفيدر يعنى راكب واحد شيطان واحددر وراكبان ايكى شيطاندر
واوچ راكب جماعت انسان وقافلهٔ ركباندر وجواب مذكور توجيه بطريق المنقولدر ومن جهة المعقول جواب آخر
معقوله تصدى ايدوب ديرز كه بعث سريه دن مقصود همان قتال دكلدر بلكه كاه خبر اعدايى تجسس وعزيمت
ايتدكلرى اسرارى تفحص قصد اولنور بو صورتده شخص واحد جاسوسلق ايچون ميان اعدايه دخوله قادر اولمق
اوچ كمسنه نك قدرت حلولندن اسهل ايديكى ظاهردر وخصوص مرقوم كاه شخص واحد ايله حاصل اولور
وكاه هيچ برى خبر كتوروب اخرى دخى اول كلدكدن صكره حادث اولان رأى اعدايه واقف اولمق ايچون ميان
اعداده مكث اتمسى مقصود اولور وغرض مفروض ايكى شخص ايله منصهٔ حصولده معروض اولور وكاه مقصود
ومرام على الغفله قتال كفرهٔ لئام ياخود ايچلرندن بعض مبارزين مشهورينى ناكهانى قتل واعدام واقع اولوب
بو مقصود دخى اوچ ياخود زياده جماعت ايله صورتپذير وجود اولور بناء على هذا خصوص مخصوصده رأى وتدبير وابستهٔ
عهدهٔ اميردر كه مسلمينه قنقى صورتده نظر ومنفعت ملاحظه ايدر ايسه اول وجهله عمل وحركت قيلر والله الموفق

* باب الرايات والالوية * يعنى جهاد دار بابى رايات والويه اتخاذنه دائر اولان مسائل شرعيه بابيدر صاحب الكتاب امام
محمد رحمه الله تعالى دير كه انسب واجود اولان اهل اسلامك لوارى ابيض ورايه لرى اسود اولمقدر ومنوالنده

مشعر وح اوزره اخبار نبویه وارده اولوب راشد بن سعید رضی الله عنه دن روایت اولندیکه رسول الله صلی الله
علیه وسلم حضرتلرینک رایه لری سیاه ولوالری سفید ایدی وعروة بن الزبیر دیدیکه رسول الله صلی الله
علیه وسلم حضرتلرینک رایه لری سیاه ایدی حضرت عایشه رضی الله تعالی عنهانک برده سندن مصنوع
ایدی اسمنه عقاب دیرلر ایدی وعقاب رایه لرینک اسمیدر عمامه لرینک اسمی سحاب وفرسلرینک سکب
وبغله لرینک دلدل اولدیغی کبی بوند نصکره معلوم اوله که لفظ اوی ملوک وسلاطین واصحاب
جیوش پیشکاهنده چکیلن شقهٔ معتبره نک اسمیدر ملوک آل عثمان ایدهم الله تعالی الی انقراض الدوران
حضراتنه مخصوص اولان لواء سعاد تنشان پیغمبر عالیشان ووزراء سامی مکانلرینه مخصوص اولان توغ پرفروغ
وسنجاغ رونق افشانلری کبی اما لفظ رایه وجوه عسکردن هر برینه اعطا قیلنان شقه نک اسمیدر که هر برینک
نفراتی تحتنده تجمع ایدرلر دولت عثمانیه ده اورطه لره وسواری عسکرلرینک سربلوکلرینه تعیین اولنان
بیراقلر کبی ورسول الله صلی الله علیه وسلمڭ غزوه ده اتخاذ رایه قیلدقلرنده اختلاف روایات واقع اولوب امام
زهری رحمه الله تعالی یوم خیبره کلنجه رایه یوغیدی همان الویه وار ایدی دیدی لکن سائر محدثین ذکر
ایلدیلرکه غزوهٔ بدرده رایه وار ایدی وسیاه ایدی بو بیان اوزره قبل یوم خیبر رایه اتخاذ اولندیغی مستبان
اولدی ورایاتده اون سواد مستحب کورلمکده حکمت اولدرکه رایات انجق اصحاب قتالک علامتیدر وهر طائفه
کندو بیراقلری آلتنده قتال ایدوب حسب الاقتضا بریندن جدا دوشدکده ینه بیراقلری آلتنه عودته مقتدر
اولورلر واون سواد ضوء نهارده وعلی الخصوص ارتفاع غبارده الوان سائره دن اظهر واشهر ایدوکی آشکار واول
سیدن استحباب سواد ظاهر وبدیدار اردر لکن من جهة الشرع بیراقلر ابیض واصفر واحمر اولمقده بأس وضرر
یوقدر انجق لواده اون بیاضی اختیار اتمموز رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینک انا احب الثیاب عند الله
البیض فلیلبسها احیاؤکم وکفنوا فیها موتاکم حدیث جواهر نشارلرینه مبنیدر یعنی علی التحقیق عند الله افضل
ثیاب ابیض اولنلریدر بناء علی ذلك حیوتده اولنلریکز آنی کیسونلر ومیتلر یکزی آنده تکفین ایدیکز واوی
هر جیش عظیمده انجق بردانه اولوب آحاد عسکر صاحب الجیش اولان سلطان یاخود امیر والاشانه عرض حاجت
ایتدکلرنده سمت لواسنه مراجعت والتوا ایدرلر بو جهتله لواده لون بیاضی اختیار ایلدک تاکه سائر سر بلوکلرك
رایهٔ سودالرندن امتیاز ایله تا سنك وجههٔ مقصودی آشکار اوله ومؤلف الکتاب رحمه الله سلمة بن الاکوع
رضی الله عنه دن روایت ایدوب سلمه حضرتلری دیرکه والله یوم خیبرده کندومی کوردمکه حضرت علی رضی الله
عنهك اردنجه سرعت ایده رم قلعهٔ خیبره وارنجه دکین اکا ایریشه مدم فخرجت غادیة الیهود سلمه حضرتلرینک
بو قولنده غادیه غین معجمه وعین مهمله ایله مرویدر روایت اولایه کوره معناسی زراعت وحراثت اربابندن
وقت غدوه ده حرکت ایدن اهل عمل طشره چیقدیلر دیمکدر وثانیه یه کوره اهل عدوان دن یهودك مبارزان
میدان جلادتلری نمایان اولدیلر دیمکدر خلاصهٔ کلام قلعهٔ خیبره وصولمزده یهودك غادیه یاخود عادیه لری
چیقوب جانب مسلمینه متصل اولان باب قلعه یی کشاد ایلدیلر وقلعهٔ مرقومه بر قلعه ایدیکه عظماء یهود حصن
نطاته شبخون خوفیله ارقه سنه اوچ قات دیوار بنیاد اتمشلر ایدی وخیل اعدا اکا ظفر بوله مز ایدی یهود
خیبر اول قلعه دن ودیوارلردن چیقوب قتال مسلمین سوداسیله صحرایه چیقدیلر ودر حال مرحب نام بهادر ممتازلری
میدان مبارزه ده امتیاز وبو شعر ایله ارتجازه سر آغاز ایلدی * شعر * قد علمت خیبر انی مرحب شاکی السلاح بطل
مجرب * اضرب احیانا وحینا اضرب * اکنی اذا اشهد من یغیب معناسی تحقیق اهل خیبر بیلدیلرکه بن مرحب
وتام السلاح بهادر مجربم میدان جنکده کاه مضروب وکاه ضارب اولوب بن حاضر اولدقدنصکره غایبلرك
منابنه نائب اولورم دیمکدر وآنی حضرت علی رضی الله عنه قتل ایلدی وبو قصه کتب مغازیده معروفه
ومذکوره در وجناب مؤلف قصهٔ مذکوره یی روایتدن مقصودی همان آخر حدیثده رسول الله صلی الله علیه وسلم
غزوهٔ مرقومه ده وجوه عسکره توزیع رایات ایلدکلرین بیان ومقدما الویه استعمال ایدرلر ایکن یوم مذکورده
اتخاذ رایات ایلدکلرین افاده واعلامدر وامام محمد رحمه الله دیرکه اهل جهاد جهاده خروج ایتدکلرنده هر طائفه
میانه لرنده برنسنه یی شعار وعلامت اتخاذ اتملری لایقدر که ایچلرندن بریسی رفقاسندن دور اولوب احدهما آخرین
یاخود مکان ومقرین بوله مزسه شعارلریله ندا ایدوب سمت مقصوده ظفر بوله وکذلك هر اهل رایه ایچون دخی
بر شعار معروف اولمق مناسبدر که اول رایه اصحابندن بریسی رایه سندن جدا دوشرسه شعاری ایله ندا
ورفقالرینه وصول ورجوعه قدرت وتمکن پیدا قیله وامر مذکور من حیث الدیانه واجب ولازم دکلدر حتی

ترك ایدنلر عاصی وآثم اولمازلر لکن مصلحت حربه اقوای سبب اولمغله ایتانی افضل وانسب ومواقفت آثار
وارده یه اقربدر زیرا سنان بن وبرة الجهنی رضی الله عنه دن بو قول شریف مرویدر که رسول الله صلی الله
علیه وسلم ایله غزوة المریسیع ده که غزوهٔ بنی المصطلق دربرابر ایدك وبنمزده شعارمز یامنصور امت
کلمه سی ایدی معناسی دشمنه ظفر بولدك همان دیلدیککی قتل واماته قیل دیمکدر وشعار نبوی یوم بدرده
دخی بو کلمه ایدی ویوم احدده امت امت کلمه سی ایدی وحضرت عایشه رضی الله عنهادن مرویدرکه
رسول الله صلی الله علیه وسلم شعارمها جرینی یابنی عبد الرحمن وشعار خزرجی یابنی عبد الله وشعار اوسی
یابنی عبید الله قیلدیلر وغزوهٔ احزابده بر کیجه دیدیلرکه اکر کفاره شبخون ایدرایسکز شعاریکز حم لاینصرون
کلمه سی اولسون معناسی اعدا منصور اولمیه جقلرین تأکید ایچون حامیمه قسمدر ویوم حنین ده شعارلری
یا اصحاب سورة البقرة ایدی حتی اصحاب کرام اول وهله ده انهزام ایله حربدن نکول واقدام ایتدکلرنده رسول الله صلی الله
علیه وسلم آنلره لفظ مذکور ایله ندا ایدوب یا اصحاب سورة البقرة الی انا عبد الله ورسوله سائر الیوم دیدیلر یعنی
ای اصحاب سورة البقره بکا طوغرو عودت ایدیکز بن الله تعالینك جمیع ایامده قولی ورسولییم بو یله تکلم ودشمنك
صدرینه طوغرو اقدام وتقدم ایدرلر ایدی ومسلمین صوت رسول اللهی کوش ایتدکلری آنده صوب سعادتلرینه
عود ورجعتله جوش وخروش ایلدیلر وروایت اخراده یوم مزبورده شعارلری حم لاینصرون ایدی ومسلمین
جانب سعادتلرینه عودت ایتدکلری ساعتده اهل شرك روکردان هزیمت اولوب رسول الله صلی الله علیه وسلم
انهزموا ویس بیوردیلر یعنی یاسینه قسم ایدرمکه منهزم اولدیلر ولفظ مذکور قسمدر که خبرهزیمتلرین تأکید
ایلدیلر والحاصل شعار همان علامتدن عبارتدر وآنی وضع وتعیین وابستهٔ رأی امام المسلمیندر لکن اول
بابده بطریق التفاؤل فوز وظفره دلالت ایدر برکلمه اختیار وتأمل اتمك لایقدر زیرا رسول الله صلی الله
علیه وسلم فال حسنی سورلر واظهار سرور ایدرلر ایدی والله اعلم

باب الدعاء عند القتال یعنی غزا وجهاد اصحابی حین محاربه ده دعاء فتح ونصرت واعداء دینی قبل الحرب
دین اسلامه دعوته متعلق مسائل شرعیه بیانیدر عبد الله بن ابی اوفی رضی الله تعالی عنهمادن مرویدرکه
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم اعداء دین ایله معرکهٔ حربده ملاقات ایتدکلرنده قبل القتال بو دعاء اجابت
استدعا ایله تضرع ومناجات ایدرلر ایدی اللهم انا عبادك وهم عبادك نواصینا ونواصیهم بیدك اللهم اهزمهم
وانصرنا علیهم یعنی یارب بزلر سنك قوللریکز وکفار دخی قوللریکدر بزم وآنلرك نواصی اختیاری بمزید اقتدارکده در
یارب بزلر حق اوزره آنلر باطل اوزره اولمغله آنلری مهزوم ومکسور وبزلری اوزرلرینه مظفر ومنصور قیل
بونده دلیل واردر که هر غازی عند القتال دعا وتضرعده جناب رسالتپناهه اقتدا اتمك کرکدر زیرا مؤمن
برکت دعا ایله رزق ونصرتی استنزال ورفع انواع بلا ودفع شرور اعدایه کسب استیهال ایدر بناء علی هذه الامور
هر خصوصده دعا وتضرع ایله مأمور اولمشلردر قال الله تعالی فلیستجیبوا لی ولیؤمنوا بی یعنی قوللرم
بکا رجای اجابت قیلسونلر وبکا ایمان کتورسونلر وقال الله تعالی ادعوا ربکم تضرعا وخفیة یعنی قوللرم
تذلل وتاسدن اختفا یده ربکزه دعا ایدك وانبیا ومرسلین صلوات الله علی نبینا وعلیهم اجمعین حضراتی
دخی اعدالری اوزره بد دعا قیلدقلری قرآن عظیمده اخبار وانبا اولندی مثلا حضرت نوح علیه السلام
رب لاتذر علی الارض من الکافرین دیارا دیو دعا قیلدقلری اخبار واعلام اولندی یعنی یارب ارض اوزره کافرلردن
برفردی ترك اتمیوب جمله سین اهلاك ایله وحضرت موسی وهارون وخلیل علیهم الصلوات من ارب الجلیل
دخی قهر اعدا ایله دعا ایلدکلری آیات قرآنیه ده اظهار وابدا قیلندی جناب مؤلف دیرکه مسلمین نیت حرب ایله
مشرکینه مقابل اولدقلرنده ایکی صورت واردر بری اولدرکه صیت اسلام ودعوت دار السلام آنلره الی الآن
بالغ اولمامش اوله وبری دخی عکسیدر اکر بالغ اولمامش ایسه ابتدا آنلری اسلامه دعوت اتمدکجه حرب وقتال
بر وجهله حلال اولماز لقوله تعالی وما کنا معذبین حتی نبعث رسولا یعنی بز عظیم الشان کسنه یه عذاب ایدیجی
اولمادق حتی بعث رسول ایله الزام حجت ایدنجیه دکین ورسول الله صلی الله علیه وسلم دخی امرای جیوشه بو یله
وصیت وابتدا کفاری شهادت توحیده دعوت ایدك دیو نصیحت بیوررلر ایدی ووجه آخری دخی واردر که
کفار لئام بزم قتالمزی مجرد ماللرینی اغتنام وعیال واولادلرینی سبی واقتسام قصدی ایله طمع خامه مبنیدر
دیو کاهیجه سوء ظنونه اقدام ایدرلر اکر قتالمز انجق احیاء دین ایچون ایدوکین من اول الامر بیلسه لر من غیر
حاجة الی القتال دعوت اسلامه اجابتلری احتمالدر خصوصا عرض اسلامی تقدیمده حکمت حسنه وموعظه

مستحسنه ایله سبیل حقه دعوت مصلحتی تقویم واردر بنابرین دعوت اسلام ایله ابتدا وشروع طریق وجوب ایله منشر وعذر واکر دعوت اسلام آنلره بالغ اولمش ایسه آنلردن جزیه یی قبول وانقیاد جزیه ایدرلر ایسه محاربه دن عدول ایده جکمز معلوملری اولمق واولمامق واردر اکر معلوملری دکل ایسه اعطاء جزیه یه دعوت ایتمدکجه آنلرایله قتال ایتمك کرکدر ورسول الله صلی الله علیه وسلم امرآء جیوشه بویله توصیه ایدرلر ایدی ومانع قتال اولان اموزدن بری دخی قبول جزیه در قال الله تعالی حتی یعطوا الجزیة عن ید وهم صاغرون وقبول جزیه ده بعض احکام مسلمینی التزام ومعاملاتلرنده مسلمینه انقیاد والتیام واردر بو سبیله معلوملری دکل ایسه ابتدا عرض جزیه واجبدر مکر مرتدین وعربدن عبدۀ اصنام مثللو کندولردن جزیه شرعا قبول اولنمیه جق طائفه دن ایسه لر عرض جزیه یه حاجت یوقدر زیرا آنلردن انجق اسلام یاخود سیف قبول اولنور قال الله تعالی تقاتلونهم او یسلمون یعنی مرتدیندن بنی حنیفه ایله قتال ایدرسز تا آنلر اسلامه کلنجیه دکین اکر بوطائفه بعد عرض الاسلام ابا وامتناعه اقدام ایدرلر ایسه اعطاء جزیه عرض اولنمیوب همان قتال وقتللرینه اقتحام اولنور وقبل دعوة الاسلام قتال وقتل اولنسه لر دخی قاتللری اولان مسلمین اوزره دیت وکفارتدن نسنه الزام اولنماز زیرا دیت وکفارتك وجوبی اختلاف علماء اعلام اوزره دار الاسلام یاخود دین اسلام ایله احرازه منوطدر بوقسه بدون الاحراز مجرد قتللرندن نهی شرعله واجب اولماز مثلا اهل حربك نسوانلرین واولاد صغارلرینی قتل ایتمك شرعا ممنوع ایکن قاتللرینه دیت وکفارت واجب اولمدیغی کبی صورت مذکوره ده دخی واجب اولمامق نکته سی اولدر که نهی شرعینك مقتضاسی انجق امر منهیدن کف وانتهادر ومحل نهی مقوم اولوب دیت وکفارت لازم اولمق وراء انتهاده امر آخر وشارعدن دلیل مستقله موقوف ایدوکی مقرردر واکر بو طائفه یه دعوت اسلام معدما رسیده اولمش ایسه آنده مسلمین مخیرلر دیلرلر ایسه من انذر فقد اعذر مثلنه امتثال وابلاء عذر ایچون قبل القتال دعوت اسلام ایله انذار ونحو یغه استعجال ایدرلر واکر دیلرلر ایسه مطلب مسلمین مقدما معلوم اعداء دین اولدیغنه بناء بلادعوة قتال وبو ادقلرین قهر واستیصال ایدرلر وکاه اولور که تقدیم دعوتده تفویت فرصت ایله مسلمینه لحوق ضرردن توهم اولنور بو صورتده من غیر دعوة حرب وقتاله اقدام وتقدمه ضرر شرعی یوقدر اکرچه ابن عباس رضی الله عنهمادن رسول الله صلی الله علیه وسلم دعوت ایتمدکجه کفاردن بر قومه قتال ایتمدیلر وطلحه رضی الله عنه دن رسول الله صلی الله علیه وسلم مشرکینی اسلامه دعوت ایتمدکجه قتال ایتمزلر ایدی قوللری روایت اولندی لکن آنك تأویلی امام محمد حضرتلرینك کتابنده تعلیل ایلدیکیدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم اول کونلرده دین اسلامی هنوز کنورمشلردر بنابرین اکثر کفار نه یه دعوت ایتدکلرندن خبردار دکللر ایدی بو جهتله تقدیم دعوت ایدرلر ایدی وامام ابراهیمدن دخی بویله جه منقولدر حتی اهل دیلمی اسلامه دعوت لازممیدر دیو اکا سؤال ایلدکلرنده اهل دیلم دعوتی بیلدیلر دیو جواب ویردی مرادی دیمکدر که بزم زمانمز حکم سالفده زمان نبوته مخالفدر وامام محمد قوللرین مذکورینی وجه آخر ایله تأویل ایدوب دیرکه یاخود التزام تقدیم دعوت واجب اولمینه رق رسول الله صلی الله علیه وسلم مجرد توبه وانابتلرین رجا وتطلب ایتدکلرندن علی وجه التألف والتحبب اوله اول قصۀ مرویه یی کورمزمیسنکه رسول الله صلی الله علیه وسلم بعد الدعوة مشرکین ایله قتال ایدوب نماز وقتی کلدککده صحابه ایله نمازی قیلوب موضع حربه عودت ومرۀ ثانیه ده ینه اسلامه دعوت ایدرلر ایدی بو دعوت ثانیه انجق تألفه محمول ایدوکی معلوم اصحاب عقولدر وعطاء بن یسار رحمه الله دن مرویدر که نبی اکرم صلی الله علیه وسلم علی بن ابی طالب رضی الله عنه جنابلرین بر محله بعث ایدوب دیدیلر کیت وآرقه که باقه یعنی امرمدن برشیئ ترك ایتمه اول دخی یا رسول الله امر بکا نه دیر وآنلره نه ایشلیه لیم دیدکده بیوردیلر که ساحه لرینه واروب نازل اولدیغك وقتده آنلر سنکله قتال ایتمدکجه سن انلر ایله قتال ایتمه آنلر قتاله شروع ایدرلر ایسه سزدن برکسنه یی آنلر قتل ایتمدکجه ینه سن قتال ایتمه وسزدن برکسنه یی دخی قتل ایدرلر ایسه اول مقتولی آنلره کوسترمدکجه ینه سن قتال ایتمه وبوندن صکره ینه آنلره دیرسنکه لا اله الا الله دیمکه میلکز وارمیدر اکر واردر دیرلر ایسه سن دیکه نماز قیلمغه میلکز وارمیدر اکر واردر دیرلر ایسه سن دیکه ماللریکزدن اخراج زکوته میلکز وارمیدر اکر واردر دیرلر ایسه آنلردن بشقه نسنه طلب ایتمه والله یا علی الله تعالی سنك یدکله برقولنه هدایت قیلمق سنك حقکده اوزرینه شمس طلوع وغروب ایدن دنیا ومافیهادن افضلدر وعند العقلاء ظاهر وهویدادر که کفار حقلرنده حدیث مذکورده ذکر اولنان امهال وتأخیر علی وجه الایجاب اولمیوب انجق علی قصد التألف والتحبیردر وعبد الرحمن بن عائذ رضی الله عنه دن مرویدر که رسول الله

مطلب دینه اهل الحرب اذا قاتلوا

صلی الله علیه وسلم بر محله عسکر بعث ایتدکلرنده دیرلر ایدیکه ناس ایله تألف وقتالده تأنی وتوقف ایدیکز واسلامه دعوت ایتمدکجه اوزرلرینه هجوم واغاره ایتمکز زیرا ارض اوزره مدر وو بردن یعنی اهل بادیه وحضردن براهل بیت یوقدر الا آنلری بکا مسلم اوله رق کتورمکز اولادو نسالرین اسیر کتوروب رجاللرین قتل ایتمکزدن بکا اجبدر وابی عثمان النهدی حضرتلری دیدیکه کنا ندعو وندع یعنی کاه کفاری اسلامه دعوت وکاه دعوتی ترك ایدوب هجوم وغارات ایدرایدك وقول مذکور دلالت ایدر که دعوت وترك دعوت ایکیسی دخی محلنده امرحسندر اکر اسلاملری مأمول ایسه مرة بعد اخری دعوت ایدرلر دکل ایسه بلادعوة اوزرلرینه هجوم جائزدر ومعنای مذکور رسول الله صلی الله علیه وسلمدن روایت اولنان حدیث شریفده شعله یاب بیان وظهوردر که نبی ذی شان علیه صلوات الرحمن حضرتلری ابی قتادة بن ربعی جنابلرین اون دورت نفر ایچنده غطغانه بعث ایدوب شنوا الغارة علیهم ولا تقتلوا النسوان والصبیان بیوردیلر یعنی هر طرفدن اوزرلرینه هجوم ایدیك ونسوان وصبیانی قتل ایتمکز بعده معیتلرنده اولان راوی ابی قتاده نك حسن تدبیری بیانده دیدیکه وقتا که غطغاندن کیجه ایچنده بر حاضر عظیم یعنی حی جسیم اوزره هجومی قصد ایلدك ابی قتاده بزه خطبه ووصیته آغاز ایدوب دیدیکه بن تکبیر ایتدیکمده جمله کز بردن تکبیر ایدك وحمله ایتدیکمده جمله کز حمله ایدك وطلبده امعان ایتمکز یعنی غنیمت اردنجه ایراق کیتمکز بویله دیوب هر ایکی کسنه یی بر برینه الیف ورفیق ایلدی وتنبیه ایلدیکه برکسنه مادام قتل اولنوب یاخود بکا عودت ایدوب خبرینی افاده ایتمدکجه زمیل ورفیقندن مفارقت ایتمسون وبرکسنه کلوب بن اکا کیفیت رفقاسندن سؤال ایدرسم بیلمم دیمیوب البته بربرینی محافظه وحاللرین ملاحظه قیلسونلر راوی مرقوم دیرکه درحال حاضر معهودی احاطه ایتدیك اول اثناده برکسنه یا خضراه دیو صیحه ایلدی بن دخی ایشیدوب تفاؤل برله البته بن برخیره اصابت ایده رم دیدیم ورسول الله صلی الله علیه وسلم دخی بو مثللو فال خیر ایله تفاؤل بیوررلر ایدی حتی مدینه یه هجرت قصدی ایله حضرت ابی بکر رضی الله عنه ایله غاردن چیقدقلرنده بریدة الاسلمی اوزره مرور وحضرت ابی بکری اول کسنه نك اسمنی سؤال ایله مأمور ایلدیلر اول کسنه اسمم بریده در دیدکده رسول الله صلی الله علیه وسلم بردلنا الامر دیدیلر یعنی امریمز بارد ولطیف اولدی واول کسنه اسلم قبیله سندنم دیدکده سلمنا دیدیلر یعنی کفاردن یشدن سلامته ایریشدیك حدیث مذکوردن وصف مزبور اوزره حسن تفاؤل جائز ایدوکی بزه معلوم اولمشدر ونقل اولنور که مسلمین نهر جیحونی عبور ایتدکلرنده برکسنه یی ایشتدیلرکه غلامنه یا ظفر دیو ندا ایدر اول وقتده مسلمین تفاؤل ایدوب قد ظفرنا دیدیلر وبر آخر کسنه یی دخی ایشتدیلرکه غلامنه یا علوان دیو ندا ایدر ینه مسلمین قد علونا دیدیلر وزید بن حارثه رضی الله عنه بر سریه اوزره امیر ایکن غارت ابی قتاده نك نظیرینی راوی مذکور آندن دخی روایت ایدوب قصد ایتدیکمز حاضره یعنی قبیله یه غبش صبحده یعنی ضوء وظلامك حین اختلاطنده واصل اولدیق دیدی ورسول الله صلی الله علیه وسلم بنی المصطلق غافل وحیوانلرین سقی ایله مشغللر ایکن اوزرلرینه هجوم وغارت ومقاتللرین قتل وذریتلرین اسر وسبیه مبادرت ایلدیلر وازواج مطهره دن جویریۀ بنت الحارث رضی الله عنها اول سبیك ایچنده ایدی واسامة بن زید رضی الله عنهما حضرتلرینه اهل ابنی اوزره علی الصباح هجوم وغارت بعده احراق بالنار ایله تعذیبه مباشرتله تنبیه بیوردیلر وبو مقوله غارت وهجوم تقدیم دعوت اسلام ایله صورتیاب اولمیه جغی معلومدر وحسن بصری رحمه الله دن مرویدر که کفار روم ایچون قبل القتال دعوت اسلامه حاجت یوقدر زیرا آنلر سوابق ازمانده دعوت اولنمشلردر دیدی وقول مذکوردن مرادی حضرت عیسی صلوات الله تعالی علی نبینا وعلیه نصارای رومه محمد علیه الصلوة والسلام ایله تبشیر وبعث اولنه جقلرنده ایمان کتورملریله امر وتذکیر ایلمشلردر دیمکدر کما قال الله تعالی ومبشرا برسول یأتی من بعدی اسمه احمد الآیة وبالله التوفیق

باب البرکة فی الخیل وما یصلح منها * یعنی فرسده اولان خیر وبرکتی تحقیق ومیمنتله رکوبه صالح اولنلرین اولمایانلردن تفریقی متضمن بابدر عبد الله بن عمر رضی الله عنهمادن مرویدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم الخیل فی نواصیها الخیر الی یوم القیامة بیوردیلر یعنی افراسك جبهه لرنده الی یوم القیام خیر واردر وخیر مذکور ایله مراد غزا وجهاد وتخویف عدوی بد نهاددر کما قال الله تعالی ومن رباط الخیل ترهبون به عدو الله وعدوکم بو صورتده حدیث شریفده اولان خیر ایله بالاخره فرسان مجاهدینه حاصل اولان ثواب واجر اراده اولنور نته کیم حدیث آخرده واردر الخیل لثلثة لرجل اجر وهو ان یمسکها فی سبیل الله کلما سمع هیعة طار الیها یعنی اتخاذ خیل اوچ طائفه ایچوندر برینه کوره اجر وثوابدر واجر وثواب دخی فی سبیل الله خیلنی حفظ وامساك ایدوب هرقچان

ای بضم الهمزة والقصر اسم موضع من فلسطین بین عسقلان والرملة *

مطلب اوصاف الوان الخيل

مطلب حكم اخصاء الدواب

وحضرت علي رضي الله عنه دن نقل اولنان حديث دخي تقديري اوزره تأويل مذكورده مشترك در بنابرين كتابده ذكر اولنمامشدر

اعدا طرفندن بر صوت هائل ايشتسه اكا قارشو پرواز اتمك ايله حاصل اولور ياخود خير مذكور ايله مراد فرسان مجاهدينك واسطهٔ خيل ايله غنيمتدن بر سهم مخصوصه استحقاق واستداديدر والله تعالى ان ترك خيرا الوصية نظم شريفنده ماله خير ايله تسميه قيلديغندن استحقاق غنيمت خير ايدوكي ظاهر اولور زيرا بر مالدركه اشرف جهات اولان جهاد ايله كسب اولنور بناء برين اوزرينه اسم خير اطلاق اولنور وصالح بن كيسان حضرتلرندن مرويدركه رسول الله صلى الله عليه وسلم خير الخيل الشقر بيورديلر يعني آتلرك افضلي اشقر اولنلر يدر ووصف اشقريت افراسده يلبسي وقويروغي ايله متبين اولور اكر بو ايكي محلي ياخود يالكز بريسي احمر ايسه اشقردر واكر ايكيسي دخي سياه اولورسه اكا كميت ديرلر وعبد الله بن نجيح القيسي رضي الله عنه دن مرويدركه رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرين ايشتدم ديديلر اليمن في الخيل في كل اقرح ادهم ارثم محجل الثلث طلق اليمنى فان لم يكن فكميت على هذه الصفة اقرح اول آتدركه جبهه سنده مقدار درهم ياخود دخي اقل بياض اوله واكر بياض مزبور فوق الدرهم ايسه اول آت اغردر وادهم سياه آتك اسميدر وارثم اول آتدركه شفهٔ عليا سينك فوقنده بياض اوله ومحجل الثلث طلق اليمنى اول آتدركه اوج اياغنده بياض اولوب انجق صاغ اياقلرينك برنده اولميه مقابلي ارجلدركه صاغ اياقلرينك برنده بياض اولوب سائر اياقلرنده اولميه وبو ارجل ايله تشاؤم اولنوب نوع اوله رغبت ايله تيمن اولنور وتفاؤل مذكور زمان جاهليه ده بين العرب معروف ومشهور اولوب رسول الله صلى الله عليه وسلم دخي كما كان ابقا وتقرير واعتقاد عوامي تصويب بر له يمن وبركت صفت سابقه ده اولان افراسده در ديو بيان وتفسير بيورديلر وروايت اولنديكه عمر بن الخطاب رضي الله عنه سعد بن ابي وقاص رضي الله عنهيه يازديكه لاتخصين فرسا ولاتجرين فرسا فوق الميلين يعني آيغر آتي ايكدش اتمه ياخود اتدرمه وآتي ايكي ميل مسافه دن زياده قوشمه ياخود قوشدرمه وبعض ناس حديث مذكورك ظاهرينه تمسك واخصاء فرس مكروهدر ديوب كلاملرين انكله تأييد قيلديلركه حضرت علي رضي الله عنه جناب رسالته اخصاء فرسدن سؤال اتدكده انما يفعل ذلك من لاخلاق له في الاخرة بيورديلر يعني فعل معهودي انجق آخرتده نصيبي اوليان كمسنه لر ايشلرلر حتى ولامرنهم فليغيرن خلق الله آيت كريمه سين دخي بونكله تأويل اتديلر يعني ابليس ديديكه بن بني آدمه البته امر ايده رم آنلر دخي خلق اللهي تغيير ايدرلر تفسير آيتده وارد اولديكه تغيير خلق اللهدن مراد اخصاء دوابدر لكن بزم عندمزده مذهب صواب جواز اخصاء دوابدركه زمان رسالتدن الى يومنا هذا من غير نكير ولا منكر بين الانام متعارف ومشتهردر وايكدش جلك اشترا وركوبي ضرر شرعيدن عاري ايدوكنه اتفاق علما جاري اولمشدر ورسول اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك بو وصف اوزره برفرسلري دخي وار ايدي اكر اخصاده كراهت اوليدي فعل مذكوردن ناسي زجر ايچون شرا وركوبي دخي مكروه اولور ايدي وحديث عمر رضي الله عنه ده واقع اولان نهيك تأويلي امام محمد رحمه الله ذكر وتعليل ايلمشدركه صهيل خيل اعدايي ترهيب وتخويف ايدر ايكن اخصا صهيلني ازاله وتخفيف ايدر بو جهتله مكروه كوريلمشدر يوقسه ذكر نده حرام اولديغندن دكلدر ونهي ثانيدن كه ولاتجرين فرسا فوق الميلين قول شريفندن مراد فرسك وسعندن زياده قوشمق ياخود على وجه التلهي والتلاعب قوشمقدر اما مسابقه بالافراس تعليم ايچون اولور سه اول كوزلدر انده ضرر يوقدر وعامر الشعبي حضرتلرندن مرويدركه ان عمر بن الخطاب اجري وسبق قول مذكورده سبق لفظي تخفيف وتشديد ايله روايت اولندي تخفيفه كوره معناسي عمر بن الخطاب رضي الله عنه آت قوشدردي ورفيقني كچدي ديمكدر وتشديده كوره معناسي سبق اوزره قوشو تعبير اولنان صله واكرامي التزام ايلدي ديمكدر وافراسك تحملندن خارج مسافه يه بالغ اولمدقجه مسابقه ده ضرر يوقدر منقولدركه رسول الله صلى الله عليه وسلم وابو بكر وعمر رضي الله عنهما مسابقه ايدوب رسول الله صلى الله عليه وسلم سابق وحضرت صديق مصلي وجناب فاروق مثلث اولمشلردر ومصلينك معناسي رأس دابه سي پيشكاهنده كيدن ذاتك صلاء دابه سي يعني ذنبي عندنده اولان كمسنه در وحديث مجاهدده رسول الله صلى الله عليه وسلمدن وارد اولمشدركه قال لاتحضر الملائكة شيئا من الملاهي سوى النصال والرهان يعني ملائكهٔ كرام صورت ملاهيده اولان نسنه لردن نصال ايله رهاندن غيري برشيئه حاضر اولمازلر نصال رمي سهام ورهان مسابقهٔ خيل معنالرينه در وحديث ابي هريره ده وارددركه ان النبي عليه السلام قال لاسبق الا في خف اونصل اوحافر يعني خف ونصل وحافردن غيري نسنه لرده مسابقه يوقدر وحافردن مراد فرس وخفدن ابل ونصلدن رمي در وحديثده وارددركه رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك عضبا نام

مطلب الحلال في الجعل

مطلب ركض الخيل

برناقه لري وار ايدي قطعا آني بردوه سبقت ايدهمز ايدي براعرابي ياشي ايكي ايله التي ميانه ده قعود اطلاق اولنور بردوه سي اوزرنده كلوب عضبايي سبقت ايلدكده مسلمينه زياده كران كلدي اول حينده رسول الله صلى الله عليه وسلم بيورديلركه ما رفع الله تعالى في الدنيا شيئا الا وضعه يعني الله تعالى دنياده برشيئي عالي قيلمدي الا عاقبتده آني سافل قيلدي وبونلر كبي مسابقه على الاقدام دخي جائزدر زيرا امام زهري رحمه الله تعالى صحابهٔ كرام ميانلرنده مسابقه آتلرده ودوه لرده واقدامه لرنده اولور ايدي ديو روايت ايلدي ودليل اخر اولدركه اهل غزا رياضت دوابه محتاج اولدقلري كبي رياضت نفسلرينه دخي محتاجلردر حتى پياده ايكن طالب ياخود هارب اولمق اقتضا اتسه سرعت حركت موجب مشقت اولميه واهل مسابقه ميانه لرنده برجعل كه لسان تركيده اوكدل وقوشو ديدكلري نسنه يي شرط ايدرلر ايسه اكا نظر اولنور اكر جعل مشروط يالكز برطرفدن اولوب احدهما آخره اكرسن بني كچرسك بن سكا شو نسنه يي ويره يم اما بن سني كچرسم سندن نسنه اخذ اتميه يم ديرسه شرطلري اوزره عقدلري استحسانا جائز واخذ جعله مستحق اولور زيرا حديثده المؤمنون عند شروطهم وارد اولمشدر يعني اهل ايمان شرطلري عندنده موقوفلردر حقنده مخالف اولمدقجه شرطلرينه البته مراعات ايدرلر اما شرط مذكور ايكي طرفدن ايسه بعينه قماردر وقمار حرامدر مكر بينلرنده بر محلل اوله صورت محلل اولدركه متسابقيندن بشقه برشخص ثالث دخي اولوب شرط ايدرلركه اكر اول شخص ايكيسي بردن كچرسه اكا برنسنه ويره لر واكر ايكيسي بردن آني كچرلرسه نسنه سين الميه لر وبو ايكي دخي بينلرنده شرط آخر ايده لركه قنقيسي آخري كچرسه برنسنه سين اخذ ايده ايشته بو صورت جائز وجوازي سعيد ابن مسيب رحمه الله دن مرويدر لكن بشرط آنكه محلل اولان شخص ثالث متسابقيني كچمك قابل اولان دابه اوزرنده اوله زيرا بويله اولمدقجه آني ادخالده فائده يوقدر ايمديه بو شرطلري بنه قمار اولمقدن خارج اوله مزوبو محلده شارح الكتاب امام سرخسي ديركه شيخمز امام شمس الائمة الحلواني ديرايديكه طلبهٔ علوم بينلرنده جاري اولان شرطك دخي قول سابقه قياس ايله جوازي ايله افتا اولنور مثلا ايكي طالب برمسئله ده اختلاف واستادلرينه قصد مراجعت اتدكلرنده احدهما آخره اكر جواب استبا ديديكم قولم ايسه بن سكا شوني ويره يم واكر سنك قولك ايسه سن بكا نسنه ويرمه ديو شرط ايدرسه جائزدر واكر جانبيندن ايسه قماردر ووجه قياس اولدركه مسابقهٔ افراس جائز كوريلمك انجق جهادده تحصيل ممارست ايچوندر بنابرين مباحثهٔ علميه ده دخي تعلم علومه تشويق واغرا ايچون جائز كوريلور وصفوان بن عمر والسكسكيدن منقولدركه عمر بن عبد العزيز اصحاب سكسكي يه ركض الخيلدن يعني آت قوشدرمقدن نهي ايدوب نامه يازدي ومرادي تحاسلرك يعني جانبازلرك ركضيدر وآنلري دخي انجق بلاموجب دابه يي اتعاب ايدن قوشدرمقدن ياخود طبيعت دابه نك خلافنه تكلفله قوشدرمقدن نهي ايلدي زيرا بونده تعزير مشتري واردر وحرامدر ياخود مرادي ركض على وجه التلهيدر وارهاب عدو ملاحظه سيله خيوله احسان ايله بزلر مأمورلر ايكن على وجه التلهي ركضله اتعابلري جائز دكلدر راوي مذكور ديركه عمر بن عبد العزيز بنه بركسنه يي مبزغ ايله دابه يه ركوب اتدرمسونلر ديو نهي ايلدي ومبزغ بعض جانبازلرك اتدكلري كبي اول دمورلي قمچيدركه آنكله دابه يي قوشديررلر وامر مذكور من غير موجب جرح حيوانه بادي وبعضا هلاكنه دخي مؤدي اولمغله عمر بن عبد العزيز رحمه الله نهي ايلمشدر وكذلك عادت عرب اوزره ظاهر خفنده عند العقب نخس فرس ايچون اتخاذ حديده اتمك دخي وجه سابقه بناء منهيدر وعمر بن عبد العزيز رحمه الله تعالى حضرتلري جهاد ياخود غيري برغرض صحيح اولمدقجه ناسي ركض الخيلدن نهي ايدرلر ايدي والله الموفق * باب كراهية الجرس يعني اهل جهاد دابه لرينه چاك وچنغرق تعليق اتملرينك كراهتي محل تحقيقدر كعب رضي الله عنه دن مرويدركه مسلميندن برجيش اخراج اولنماز الا حق جل وعلا برملك بعث ايدركه دوابلري حقنده ندا ايدوب اللهم اجعل ظهورها شديدا وحوافرها حديدا ديه رك دعا ايدر يعني يارب ارقه لرني قوتلي وطرنقلريني دمور كبي حدتلي قيل انجق اوزرنده چاك بولنان حيوانه بويله دعا ايلمز وخالد بن معدان رضي الله عنه دن منقولدركه رسول الله صلى الله عليه وسلم چاكلي بردوه كوروب تلك مطي الشيطان بيورديلر يعني اشبو دوه شيطان بنه جكيدر ونبي اكرم صلى الله عليه وسلم العير التي فيها الجرس لاتصحبها الملائكة بيوردقلري ام حبيبه رضي الله عنها دن منقولدر يعني اول قافله كه ايچنده چاك بولنه ملائكه آنلره رفيق اولماز وبعض علما آثار مذكوره نك ظواهري ايله استدلال وغزا وسائر اسفارده دواب اوزره وضع جرس مكروهدر ديو قطع مقال ايلديلر وبوكه مماثل اقدام اطفاله وضع خلاخل واتخاذ جلاجل دخي مكروهدر ديو ادعا وحضرت عائشه رضي الله عنها برخاتون كوردي

یانده ایاغنده جلاجلی وار یصبی وارایدی اول خاتون بوصیدن تنفر ملائکه ایدن نسنه یی نزع ایله دیمکلنه امرایلدی دیو اثبات مدعا ایلدیلر لکن بزم مذهبمزده آثار مذکوره نك تأویلی اولدرکه اتخاذ جرس غزاته کوره دارالحربده مکروه هدر زیرا دشمنه شبخون مراد اتسه‌لر انذار صوت جرسله دشمن خبردار اولوب مقابله یه ابتدار ایدرلر ومسلمین سریه قلیله ایسه اول صوتله دشمن محللرین بیلوب قتل واهلاك لرینه فرصت بولورلر بوصورتلرده اتخاذ جرس مشرکینی جلب ودعوت ومسلمین اوزره سوق ودلالت اتمکله معروض حکم کراهتدر اما داراسلامده دابه صاحبینه اتخاذ جرسده منفعت اولمغله شرعا بأس ومضرتی یوقدر یعنی جابجا مسلمین سفرلرنده صوت جرسله انتفاع ایدوب مثلا انکله دبه‌لرندن دفع خواب ویول غائب ایدن آنکله ملاقات اصحاب ایدرلر وبعض دواب دخی صوت جرسله کسب نشاط وسرعت سیرایچون تحصیل انبساط ایدرلر ومؤمنین خوف لصوصدن امین وجرسدن وجه مشروح اوزره منتفعین اولورلر ایسه اتخاذنده ضرر شرعی یوقدر واتخاذ جرس سوق جمال ایچون حدی دیدکلری نغمه نك نظیریدر واول میان عربده معروفدر کما کار رسول الله صلی الله علیه وسلم دخی اذن ویرمشلردر حتی کیجه ایله سفرلرده کیتدکلرنده حادیلری حضور عالیلرنده حدی ایله نغمات ایدرلر ایدی بنابرین آنده دخی ضرر اولمادیغی بره مستبین اولدی واقدام صبیانده اولان جلاجل اگر منفعت مقصوده ایچون اولمایوب مجرد لهو ایچون ایسه محبوب ومستحب دکلدر واگر آنده بر منفعت مقصوده وار ایسه آنده دخی ضرر یوقدر والله اعلم
باب رفع الصوت * مؤلف الکتاب علیه رحمة الرحیم الوهاب دیرکه وقت حربده رفع اصوات من جهة الدین مکروه ومنکور دکل ایسه ده علامت جبن وفشل اولمغله ممدوح ومشکور دکلدر لکن آنده تحریض قتال مثللو فائده وار ایسه بأس شرعی یوقدر یعنی مبارزین رفع صوت ایله کاهیجه اکتساب مزید نشاط وقوت وکاهیجه درون اعدایه القاء رعب وخشیت اتمك کبی منفعت اولورسه رفع صوتده شرعا بأس ومضرت یوقدر علی ماقال النبی صلی الله علیه وسلم صوت ابی دجانة فی الحرب فئة یعنی هنکام حربده ابی دجانه نك صوتی بر جماعت عسکر مقامنه قائمدر وحسن بصری رضی الله عنه دن مرویدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم اوچ موضعده رفع صوتی مکروه کوررلر ایدی عند قرأة القرآن وعند الجنائز وعند القتال وقیس بن عباد حضرتلرندن مرویدرکه اصحاب رسول الله صلی الله علیه وسلم اوچ موضعده رفع صوتی مکروه کوررلر ایدی بری جنازه وبری قتال وبری ذکردر وذکر ایله مراد مجلس وعظدر وبو ایکی حدیثدن سماع قرآن یاخود استماع وعظ وقتنده رفع صوتك کراهتی متبین ومتعین اولمشدر شارح الکتاب شمس الائمة السرخسی رحمه الله تعالی دیرکه بیان سابقدن مستبین اولمشدر که ادعای وجد ومحبت ایدنلرك فعل وعادت واظهار حالتلری مکروهدرکه امردینده اساس واصلی وباب زهدده بحث وفصلی یوقدر وبونه متبین اولورکه صوفیه نك عادتلری اولان عند السماع رفع صوت وتخریق ثیاب مثللو اختراع وابتداعلرندن آنلری منع اتمك اولی الامر اوزره امر لازمدر زیرا اعمال مرقومه سماع قرآن ووعظ وقتنده مکروه ایکن صوفیه نك سماع نغمات هنکامنده اتدکلرینه ظن ایدرسین وعند الجنائز رفع صوتله مراد نوحه وبکا اتمك واثوابنی یرتوب یوزلرین طرملامقدرکه شرعا حرامدر یاخود مراد عند الجنازه مدحنده افراطدر واهل جاهلیه بویله ایدوب حتی وقوعی رتبة محالده اولان اوصافله میتی توصیف ایدرلر ایدی قال صلی الله علیه وسلم من تعزی بعزاء الجاهلیة فاعضوه بهن ابیه ولاتکنوا الله اعلم مرادشریفلری ولی میتی عزاء جاهلیه ایله تعزی وتسلیه‌دن منع ایدیکز وزجر ایله میتی سوء ذکر ایله مذمت اتمکز دیمکدر مترجم فقیر دیرکه شراح حدیث بو خبر لطیفك معنای منیفن وجه آخر ایله دخی تعریف قیلدیلر لکن تحریرنده برحسن تعبیره ظفریاب اوله مدیغمدن تقریرندن اجتناب اولندی
باب العمائم فی دارالحرب * صاحب الکتاب رحمه الله تعالی دیرکه وقت حربده وغیریده صارق صارمق خصال مسلمیندن برخصلت حسنه‌در زیرا عمائم طائفهٔ عربك تاج ابتهاجلریدر قال صلی الله علیه وسلم تعمموا تزدادوا حلما یعنی باشکزه عمامه وضع ایدیکزتا که حلمکز مزداد اوله ورسول الله صلی الله علیه وسلم مکه یه یوم فتحنده سر سعادت افسرلرنده دستار سیاه اولدیغی حالده دخول ایلدکلرندن بره لایح اولدیکه ایس عمامه لاسیما عمامهٔ سودا برخصلت حسنادر وابن عمر رضی الله عنهمادن مرویدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم عبدالرحمن بن عوف رضی الله عنهی دعوت ایدوب حاضر اولدیغی برسریه یه سرعسکر ایدوب بعث ایده جکم دیدیلر وابن عمر رضی الله عنهما حدیث مذکوری سرد وتفصیل ایدوب ختامنده تذییل براه دیدیکه عبدالرحمن بن عوف او زرنده برعمامه وار ایدیکه کندو باشنه صارمش ایدی همان رسول الله صلی الله علیه وسلم آنی دعوت وحضور عالیلرینه اقعاد ایدوب یدبیضالریله عمامهٔ مرقومه یی کورا بعد کور بوزوب نزدعنایتلرندن برعمامهٔ سودایی رأس شریفنه

مطلب جواز الحدی

مطلب اعتذار ... فی ذلك شرح الحدیث

مطلب دفع الصوت عند الجنائز

مطلب النهی عن فعله المتصوفة

مطلب عمامة السوداء

تخصیص ایله تعمیم وبرطرفن بین الکتفین ارخا ایله حسن تنظیم بیوروب هکذا فاعتم یا ابن عوف دیدیلر یعنی یا ابن عوف عمامه کی اشته بویله تنظیم قیل وفعل مذکور ایله انجق سرعسکر میر ورلرینه قصدا کرام وبین الاصحاب کرامت مشروحه ایله انی ممتاز وبنام ایلدیلر وبو حدیثده فعل رسالتپناهیده واقع اولدیغی اوزره ارخاء طرف العمامة بین الکتفین مستحب ایدوکنه دلیل ساطع واردر وبعض علما اول طرف مرسلی برشبر ایله تقدیر وبعضیلر دخی وسط ظهره وبعضیلر موضع جلوسه واصل اوله جق مقدار ایله تحریر ایلدیلر وبونه حدیث سابقده دلیل آخر واردرکه لف عمامه سین تجدید ایدن کسنه عمامه سین باشندن بردن رفع اتمك یاخود قلنسوه دن بردن نزع اتمك لایق دکلدر بلکه لف ایتدیکی منوال اوزره تدریجله نقض اتمك سنت نبویه یه مطابقدر زیرا رسول جلیل علیه التحیة والتبجیل حضرتلری عمامهٔ ابن عوفی بو یله‌جه نقض وتحلیل ایلدیلر وصورت مذکوره نشر طوبار مطوی منزله سنده در بنابرین نشر تدریجی همان دفعة واحدة نشر ایدوب یره براقمقدن اولی وانسبدر
باب القتال فی الاشهر الحرم * مرویدرکه سلیمان بن یسار رحمه الله دن اشهر حرمده که رجب وذوالقعده وذوالحجه ومحرمدر مسلمین ایچون قتال مشرکین جائزمیدر دیو سؤال اولندقده نعم جائزدر دیدی وبردخی بو قولی اخذ ایده رز لکن عطا حضرتلری فاذا انسلخ الاشهر الحرم فاقتلوا المشرکین نظم کریمی ایله استدلال وجائز دکلدر دیو قطع مقال ایلدی یعنی اشهر حرم منسلخ اولدقده مشرکینی بولدیغکز محلده قتل ایدیکز لکن بزلر دیرزکه دلیل مذکور منسوخ العمل وناسخی وقاتلوا المشرکین کافة یعنی مشرکینه عموما قتال ایدیکز دخی وقاتلوهم حتی لاتکون فتنة یعنی کفار ایله قتال ایدیکز تا اثر شرك مضمحل اولنجیه دکین نص اجلیلریدر وبعض علماء کرام وجه آخر ایله التزام الزام ایدوب فاقتلوهم حیث وجدتموهم ذکر جلیلی هر زمان ومکانده اباحت قتل مشرکینه ادل دلیلدر وعطا حضرتلرینك استدلال ایلدیکی فاذا انسلخ الاشهر الحرم قول شریفندن مراد بعض کفار ایچون مدت معاهده تعیین اولنان زمانك انقضا وانتهاسیدر یوقسه اشهر حرمده حرمت قتالك بیان وانتهاسی دکلدر دیو توجیه کلام ایلدیلر وتصمین سابقیدن قطع نظر روایت صحیحه ایله مضبوط اهل سیردرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم فتح طائف ایچون محرمدن آلتی کون مرورنده غزو وجهاد ونصب منجنیق ایله تضییق ومحاصره یه اجتهاد ایدوب ماه صفرده فتح وتسخیر ایله مظفر اولدیلر وبونك کبی بین الفحول تلقی بالقبول قیلنان سنت مشهوره ایله جواز نسخ الکتاب مسلم ارباب الباددر والله اعلم بالصواب
باب هجرة الاعرابی * حسن بصری رحمه الله تعالی دیمشدرکه اعرابینك هجرتی انجق دفتر مجاهدین اسمنی جمع وتدوین اتمکله حاصل اولور وابتداء اسلامده جمله عربان ترك اوطان ایله مدینهٔ منوره یه هجرت اتمك فرض ایدی قال الله تعالی والذین امنوا ولم یهاجروا مالکم من ولایتهم من شیء حتی یهاجروا یعنی اول کسنه‌لرکه ایمانه کلوب هجرت اتمیه‌لر آنلرك تولی امورلرندن سزلرك ایچون برنسنه یوقدر تا آنلر هجرت ایدنجیه دکین وقال علیه السلام ثم ادعوهم الی التحول الی دار المهاجرین فان ابوا فاخبرهم انهم کاعراب المسلمین یجری علیهم حکم الله الذی یجری علی المسلمین ولیس لهم فی الفیء ولا فی الغنیمة نصیب یعنی رسول الله صلی الله علیه وسلم جنابلری طائفهٔ اعرابه ارسال ایلدکلری صحابهٔ سعادتمآبلرینه امر ایلدیلرکه بعده آنلری دار مهاجرینه تحوله دعوت قیلك اگر امتناع ایدرلر ایسه آنلره اعلام قیلك که اعراب مسلمین مثللو اولورلر سائر مسلمین اوزره جاری اولان احکام شرعیه آنلرده دخی جاری اولوب فیء وغنیمتدن آنلره نصیب یوقدر ومذهب حسن رحمه الله تعالی اولدرکه فرضیت هجرت نسخ اولنمادی واعراب ایدن اسلامه کلن کسنه اوزرینه واجبدرکه نامنی دفتر اهل غزاده کتب اتدرمکله شرف هجرتی کسب ایده وحسن رحمه الله جنابلرینك ذکر ایلدیکی وقتلرده مقصود بالهجرة انجق قتال اتدیکی وقتده دار الهجرته تحول وانتقال دکل ایدی اما اکثر علما قوللری اوزره فرضیت هجرت یوم فتح مکه ده نسخ اولندی لقوله علیه السلام لاهجرة بعد الفتح انما هو جهاد ونیة یعنی فتح مکه دن صکره هجرت یوقدر انجق آنك بدلی جهاد واخلاص نیتدر وقال علیه السلام المهاجر من امتی من هجر السوء اوقال مانهی الله عنه یعنی امتمدن مهاجر اول کسنه‌درکه سوء اعمالی ترك ایده یاخود شك راوی اوزره الله تعالینك نهی ایلدیکی نسنه یی ترك ایده وبو معنایه امام محمد رحمه الله اشارت ایدوب دیمشدرکه براعرابی امصار مسلمیندن برمصری وطن اتخاذ ایتدکده دیوان غزاته التحاق اتسون اتمسون اعرابیتدن خروج واهل امصاره ولوج اتمش اولور وتوطن امصار شرط قیلنمق دخی انجق تعلم شعائر اسلامه کسب اقتدار ایچوندر اگر قبیله سی ایچنده ایکن تعلم مذکوره علاج بولورسه انکیچون ترك دیار وتوطن امصاره احتیاج یوقدر همان لازم اولان علم حالنی تعلم

مطلب ارخاء ذنب العمامة

مطلب کیف نقض العمامة

درجه سنه عارج اولد قنده رتبهٔ اعرابیدن یعنی الله تعالی لینك · واجدر ان لا یعلموا حدود ما انزل الله
على رسوله قول شریفنده اعرابی وصف ایلدیکی مضیق جهالتدن خارج اولور

مطلب الصدقة على المشرك

باب صلة المشرك * یعنی اهل شرکه صله واکرام جائز اولد یغنه متعلق مبحث ومقامدر ابن مروان خزاعی رحمه الله دن مرویدر که مجاهد حضرتلرینه اهل شرکدن برشخص وار در بیمزده قرابت و بنم آنده بر از مالمده واردر اول مالی اکا هبه ایده یمی دیدم بلی هبه وا کرام قیل دیدی بزلر دخی بوقولی اخذ ایدوب دیرز که مسلم اولان کسنه قریب و بعید حربی وذمی اهل شرکه اکرام ایتمکده ضرر یوقدرز یرا سلمة بن الاکوع رضی الله عنه دیدیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم ایله صلوة صبحی قیلدم ناکاه کتفیتم بینسنده برمس کبی حس ایدوب کیرو باقدیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم در یاسلمه ام قرفه نك قیزینی بکا هبه ایدرمیسین بیوردیلر نعم یارسول الله دیوب هبه ایلدم اخذ ایدوب خاللری حزم بن ابی وهبه ارسال ایلدیلر حال بو که حزم مشرك واول قیز دخی مشرکه ایدیلر ورسول الله صلی الله علیه وسلم اهل مکه قبل الفتح مبتلای قحط اولدقلرنده مکه یه بشیوز التون بعث وتوجیه واول مبلغی ابی سفیان بن حرب ایله صفوان بن امیه فقراء مکه یه توزیع ایتملر یچون یدلرینه تسلیم اولنمغه امر وتنبیه بیوردیلر وصولنده ابی سفیان وصفوان اخذ وقبول ایدوب محمد بو نکله انجق شبان قریشی خدعه ایله جلب ایلمك مأمول ایدر دیدیلر وهم صلهٔ رحم عند کل عاقل وفی کل مذهب حق او باطل برامر محمود

مطلب قبول هدیة المشرك وعدمه

واهدا الی الغیر مکارم اخلاقدن معدوددر وقال علیه السلام بعثت لاتمم مکارم الاخلاق یعنی بن مکارم اخلاقی تکمیل وتتمیم ایچون بعث اولندم بناء علی ذلك مسلمین ومشرکین اوزره بذل احسان امر مستحسن ایدوکی بره نمایان اولدی و بوندنصکره کعب بن مالکدن مرویدرکه عامر بن مالك ابو البرآء حال شرکنده مدینه یه کلوب جناب رسالته ایکی فرس وایکی حله اهدا ایلدکده بن مشرکك هدیه سین قبول ایتم دیدیلر مع هذا رسول الله صلی الله علیه وسلم هدایای مشرکینی قبول بیوردقلری روایت اولندی و عمرو بن امیه الضمری یدیله ابی سفیانه حال شرکنده تمرهٔ عجوه اهدا واندن سختیان اهداسنی اراده بیوردیلر وابوسفیان دخی هدیهٔ نبویه یی قبول ومقابلنده اهداء ادیم ایله سعی مقبول ایلدی و برنصرانی دخی حضرت رسالته حریر براق اهدا ایلدکده هدیه سین قبول بیوردیلر وعیاض بن حماد المجاشعی دخی پیشگاه سعادتلرینه هدیه کتوردکده یا عیاض اسلامه کلدیکمی دیو سؤال ایلدیلر کلدیم دید یکنده بیوردیلر که ان الله تعالی نهانی ان اقبل زبد المشرکین یعنی الله تعالی بنی عطیهٔ مشرکینی قبولدن نهی ایلدی وامام زهری دخی رسول الله صلی الله علیه وسلم هدیهٔ مشرکینی قبولدن نهی اولندیلر دیو ذکر ایلدی لکن نقول مذکوره میاننده تعارض استشعار اولنمغله عدم قبوله دلالت ایدنلرك تأویلی برقاچ وجهله اعلان واشعار اولنمشدر بری بودرکه هدیه سی رد اولندقده ایمانه کلمسی امید ایتدکاری مشرکدن قبول بیورمدیلر که هدیه سی قبول اولنمق داعیه سی ایمانه باعث اوله وبری دخی اولدر که بعض ناکسان هدیه سینك عوض ومقابلنده طامع اولوب بدل بدل مثلی ایله مکافاته دخی قانع اولمیوب انجام کاری هل من مزید ایله تعجیزه راجع اولور و بومعنایی بیان لقد هممت ان لا اقبل هدیة الاعراب حدیث شریفنده وروایت اخراده لا اقبل الهدیة الامن قریشی اوثقفی خبر لطیفنده ظاهر ونمایاندر یعنی تحقیق هدیهٔ اعرابی قبول ایتمك قصد ایتدم وقریش ایله بنی ثقیفك غیریلردن هدیه قبول ایتم وتوجیه مذکوری مؤید روایت اولدیکه ذکری سبقت ایدن عامر بن مالك ایکی فرس اهدا ایلدیکه ایچندن بریسی فی الاصل رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك ملکلرنده ایکن بعض حروبده ایادی کفاره دوشمش ایدی بنه رسول الله صلی الله علیه وسلم اکا هدیه سندن زیاده عوض وبرمشلر ایکن دخی زیاده استمکه باشلدی حتی رسول الله صلی الله علیه وسلم خطبه لرنده دیدیلر که ما بال اقوام یهدون الینا ما نعرفه انه لنا ثم لا یرضون منا بالمکافاة بالمثل یعنی اول قومك حال وشانلری نه درونه ایتمك استرلر که کندو مالیمز ایدوکنی بیلدیکمز نسنه یی بزه اهدا ایدرلر بنه مکافات مثلیه بزدن قناعت ایتمزلر ووجوه هدن بری دخی اولدر که هدیهٔ عامری عدم قبوللری اکا مبنیدر که باباسی اصحاب رسول اللهدن یتمش نفر ذواتی تأمین ایدوب جار قیلمش ایکن قومی جمله سنی قتل ایلدیلر وآنلر اصحاب بئر معونه در که قصه سی معروفه لری واردر بناء بین رسول الله صلی الله علیه وسلم هدیه سین رد ایلدیلر بعده امام محمد رحمه الله تعالی دیدیکه امیر جیش هدایای مشرکینی قبول ایتمکده روا کر آلورسه فیء مسلمین قیلق کرکدر و علماء اعلام قول مذکوره ده بحث وکلام ایلدیلر بعضیلری دید یلر که مرادی کراهت تحریم دکل بلکه تنزیهدرز یرا قبول هدیه ده مشرکین ایله الفت ومحبتدن امین اولمز حدیث شریفنده الهدیة تذهب وحر الصدر واقع اولمشدر یعنی هدیه صدرده اولان غیظ

لکن خطبهٔ مذکوره دن قبول هدیه فهم اولنمغله سیاق وسیاقه منافی کورینور اما تعویض قبل القبول یاخود رد بعد القبول محتمل اولنغله توفیق ممکندر والله اعلم

وعداوتی کیدره رروبرلر ایسه کفاره غلظت وخشونتله مأمورلردر قال الله تعالی ولیجدوا فیکم غلظة یعنی کفار سزلرده غلظت وخشونت بولسونلر و بعضیلری دیدیلر که مرادی هدیه یی مخصوص امیرك اولمق اوزره قبول حلال اولمزلر اما غنائم مسلمینه الحاق اوزره قبولی جائزدرز یرا اکا عزت ومنعه بسندن ناشی هدیه ویررلر امیرك ایسه تمتع وتمتعی نفسی ایله دکل بلکه انجق مسلمین ایله در ورؤساء عسکردن برینه کلن هدیه دخی بو یله در اما مشرکین مسلمیندن برشجیع مبارزه اهدا ایلسه لر یالکز کندو آلور زیرا آنك عزتی نفسنده اولان شجاعتله در و رسول الله صلی الله علیه وسلم حقلرنده دخی بو یله در مشرکیندن کلن هدیه نفس نفیسلرینه مخصوصدرز یرا عزت وقوتلری مسلمین ایله دکل بلکه بالعکس درقال الله تعالی والله یعصمك من الناس یعنی یا محمد الله تعالی سنی ناسدن حفظ ایدر سکا ضرر ایرشدیرمز علی الخصوص هدیه لرین قبول ایله کفاره میل خاطرلری دخی توهم اولنماز بناء علی هذا الوجه المقبول بعض احبا نده هدیه لرین قبول ایلدیلر وصحابهٔ کرام وصکره کلن علماء عظام امراء جوردن جواز قبول هدیه ده اختلاف اوزره قیام ایلدیلر ابن عباس وابن عمر رضی الله عنهم مختار کبی ستمکاردن کلن هدیه یی اخذ واعتبار ایدرلر ایدی اما ابوذر وابو الدرداء رضی الله عنهما قطعا تجویز ایتمزلر ایدی حتی امرادن بری ابی ذر رضی الله عنهه یوز التون اهدا ایلدکده هر مسلمه بو دکلو نسنه اهدا قیلدیمی دیو سؤال ایلدی و یرلمدی دیدکلرنده رد ایدوب کلا انها لظی نزاعة للشوی دیدی یعنی قبول ایله بکا ایرام ایتمه زیرا بوهدیه لهیب ناردر که انسانك جلد رأسنی نزع ایدیجیدر علی طریق الاقتباس بو یله سویلدی وعلی بن ابی طالب رضی الله عنه دن مرویدر که سلطان حلال وحرامدن اخذ وجمع ایدر اکر سکا برنسنه ویررسه اخذ ایله سکا حلالدر و بو بابده حاصل مذهبمز اولدر کما کر امیر ستمکارك اکثر مالی رشوت وحرامدن ایسه سکا ویردیکی وجه حلالدن ایدوکی معلوم اولمادقجه قبول جائزه سی جائز اولماز واکر تجارت وزراعت صاحبی اولوب اکثر مالی حلالدن ایسه سکا ویردیکی حرامدن ایدوکی معلوم اولمادقجه قبول هدیه وعطیه سنده ضرر شرعی یوقدر ورسول الله صلی الله علیه وسلم بعض مشرکینك هدیه سین قبول بیورملرنده مذهبمزه دلیل معقول وسند منقول واردر وبالله التوفیق

مطلب قبول الهدیة من امراء الجور

باب المبارزة * یعنی مجاهد بنفسه میدان محاربه یه اقتحام واعدادن اقرانی ایله مقابله ومقاتله یه اقدامه متعلق کلامدر انس بن مالك رضی الله عنه دن روایت اولندیکه باب الاماره ده ذکری سبقت ایدن قرنداشی براء بن مالك رضی الله عنه مریض ایکن عیادته سنه واروب آنی وحدتنده تغنی ایدر بولدی اکا عتاب کونه تغنی می ایده یورسین دید کده جوابنده مسلمین ایله مبارکت ایدیکیم قتالدن بشقه یالکز کندی یدمله تمش طقوز کافر قتل ایلدم شمدی رتبهٔ شهادتدن حرمان ایله فراشمده می فوت اوله جغم دیو خشیتمدن دفع وحشت ایچون تغنی ایده یورم دیدی بو اثر جلیلده انسان وحشتنی دفع ایچون یالکز جه تغنی ایتمك جائز ایدوکنه دلیل واردر زیرا براء بن مالك رضی الله عنه زهاد اصحابدن اولوب پیغمبر والاجناب لو اقسم علی الله لابره قول شریفی ایله مدح وثناسنی اشراب بیورمشلر ایکن مریض اولوب یالکز قالدقده تغنی ایله دفع اضطراب ایدر ایدی لکن انس رضی الله عنه طور مذکوری استبعاد ایله اعتراض وانکار ایتدکده براء رضی الله عنه دخی تغنیدن قصدی انجق دفع وساوس نفسانیه اولوب تلهی قصد ایتمدیکینی بیان ایله اعتذار ایلدی زیرا رتبهٔ شهادت رجاسنده ایکن مرض معهودی ایله فراشنده فوت اولمادقدن توحش وتوهم ایدوب رأی تسلی تغنی و ترنم ایلدی بو جهتله صورت مذکوره ده جواز تغنی بره معلوم وعلی طریق اللهو اولان مکروه ایدوکی مجزوم اولدی علی ما قال علیه السلام انهاکم عن صوتین احمقین فاجرین صوت الغناء فانه مزمار الشیطان وخمش الوجوه وشق الجیوب ورنة الشیطان یعنی ای امت واصحابم سزی ایکی احمق وفاجر اولان صوتلردن نهی ایده رم بری صوت تغنیدر که مزمار شیطاندر وبری دخی یوزین طرملایوب جامه سین چاك ایدوب زك رنهٔ شیطاندر یعنی عند المصیبه رفع صوتدر بوندنصکره روایت صحیحه ایله مثبتدر که براء بن مالك رضی الله عنه بره وعاقبتله مرض مرقومدن نائل صحت ود لخواهی اوزره بعض غزواتده واصل مرتبهٔ شهادت اولمشدر

مطلب جواز التغنی فی وحدته

باب من قاتل فاصاب نفسه * یعنی اثناء قتالده سلاحی کندویه اصابتله نفسنی اهلاك ایدن مقاتله متعلق مسائلدر امام مکحول رحمه الله دن منقولدر که صحابهٔ کرامدن بریسی اعدادن برینی ضرب ایده یم در ایکن خطا ایدوب سلاحی کندو ایاغنه اصابت ومجموع دمی جریان ایتمکله فوت اولوب رسول الله صلی الله علیه وسلم نمازینی قیلدیلر اصحاب کرام یا رسول الله بو شهیدمیدر دیدکلرنده نعم وانا علیه شهید بیوردیلر یعنی بلی شهیددر وبن دخی شاهدم ومعنای حدیث انجق آخرتده نیل درجات جهتیله شهیددر دیمکدر یوقسه دنیاده غسل وتکفین

اولنوب نمازی قیلنورز برا غسل اولنمیان شهید اولدرکه فعل عدو ایله قتل اولنه و بو ایسه کندو فعلی ایله قتل اولندی لکن عن قصد اولمامغله معذور در بنا برین حکم آخرتده شهید اولوب حکم دنیاده موتای مسلمین معامله سی قیلنور نظیری المبطون شهید والنفساء شهید والمرأة التی تموت بجمع لم تطمث شهید حدیث شریفیدر یعنی اسهالدن فوت اولان شهید و نفاسدن فوت اولان عورت شهید و شول عورتکه آنده حمل یاخود بکارت مجتمع و غیر منفصل اولوب بکر وطیء ایله وحامل وضع ایله تدمیه اولنمادین فوت اوله اول دخی شهیددر یعنی بونلر احکام آخرتده شهیدلردر بوقسه احکام دنیاده دکللردر بعده مثلا بمجز نفسنی سلاحله عمدا قتل ایدن کمسنه نك نمازی قیلنورمی اختلاف ایلدیلر و بو کتابده آنفا مخطیء مذکور حقنده نقل اولنان دلیلدر که عمدا نفسنی قتل ایلسه نمازی قیلنماز خصوصا ابو هریره رضی الله عنه روایت اتمشدر که قال النبی صلی الله علیه وسلم من قتل نفسه بحدیدة فحدیدته بیده یجاء بها نفسه فی نار جهنم خالدا مخلدا ومن تردی من موضع فهو یتردی فی نار جهنم خالدا مخلدا ومن شرب سما فمات فهو یشربها فی نار جهنم خالدا مخلدا یعنی اول کمسنه که نفسنی بر حدیده ایله قتل ایده نار جهنمده حدیده سی یدنده انکله نفسنی ابد الاباد ضرب و جرحله تعذیب اولنور واول کمسنه که بر مکاندن مرتفعدن نفسنی القا ایله اهلاك ایده اول دخی نار جهنمده ابدی انکله عذاب اولنور واول کمسنه که شرب سم ایله فوت اوله نار جهنمده ابدی شرب سم ایله عذاب اولنور شارح الکتاب امام سرخسی رحمه الله دیرکه شیخمز امام حلوانی دیرایدیکه بنم عندمده اصح اولان نمازی قیلنوب وقبل الموت توبه ایدرسه قبول اولنمقدر لقوله تعالی ویغفر ما دون ذلك لمن یشاء یعنی الله تعالی مادون الشرکی دیلدیکی قوللری ایچون عفو ایدر وحدیث مذکور قتل نفسنی حلال اعتقاد ایدنلر حقنده در دیو تأویل اولنور نته کیم سباب المؤمن المسلم فسق وقتاله کفر حدیثی مستحل ایله تأویل اولندیغی کبی وقاضی امام علی السغدی رحمه الله تعالی حضرتلرین ایشتدم دیرکه عندمده قول اصح اولدر که نمازی قیلنماز لکن توبه سی مقبوله اولمدیغندن دکل بلکه کندو نفسی اوزره باغی اولوب و باغی اوزره نماز قیلنماد یغندندر وسلمة بن الاکوع رضی الله عنه دن مرویدر دیدیکه عامر بن سنان بن الاکوع رضی الله عنه بر یهودی یی سیف ایله ضرب وایاغن قطع اتدکده نصکره سیفی کندو اوزرینه رجوع ونفسنی جرح ایدوب فوت اولمش ایدی دیدمکه یا رسول الله اسید بن حضیر الجفعار بن سنان بن الاکوع حقنده عملی حبط اولدی دیبور اول وقتده رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیلر که کذب من قال ذلك ان له لاجرین جاهد مجاهد وانه لیعوم فی الجنة عوم الدعموص یعنی عملی حبط اولدی دیین کذب ایلدی البته آنك ایچون ایکی قات اجر وثواب واردر زیرا هم صابر وهم مجاهددر والبته اول جنت ایچنده شول غدیر ما ایچنده دعموص دیدکلری سیاه بوجك نه کونه سباحت ایدرسه او بلجه سباحت ایدر و بر دخی بو قولی اخذ ایدوب دیرز که اول کمسنه مصاب اولدیغی محنتده معذور وعملی اوزره مثاب ومأجوردر زیرا قتل کافره علی وجه المبالغه جاهد وسیفی کندو اوزرینه رجوع وجرح اتدکده الی الوفات صبر ایله مبتلای مصائب وشدائد اولمشدر بو جهتله جاهد صابر وصابرینه اجر وثوابلری بغیر حساب ایفا اولنه جغی نص قرآن ایله ظاهردر ان له لاجرین قول شریفنك معناسی مبنی بودر مؤلف الکتاب رحمه الله دیرکه مسلمیندن ایکی سریه اثناء لیلده بر برینه مقابله واقتران وهر بری آخری حقنده مشرکدر دیو کمان براه همان مقاتله یه آغاز و طرفیندن یاخود طرف واحددن بعض مقتول وقوعندن نصکره افتراق وامتیاز ایدوب بعده کیفیته عالم اولسه لر کمسنه اوزرینه دیت وکفارتدن نسنه لازم اولماز زیرا سریتین مزبورتیندن هر بری مباح اولان دفع صائله مباشرت وسریه اخرایه قصد ومبادرت ایدوب سریه اخری دخی نفسندن دفع صائل ایچون قتال وقتله مستعجل اولدی ودفع مذکور شرعا انسانه واجب اولمغله دیت وکفارتدن بر نسنه یی موجب اولماز و بو بابده اصل اصیل جابر بن عبدالله رضی الله عنهمادن روایت اولنان اثر جلیلدر دیمشدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینك خندقدن ایکی طلیعه لری خروج ایدوب اثناء لیلده بر برینی بیلموب انجق دشمن اعتقاد ایدرك ملاقات ومقاتله یه استبدار ایله ایچلرنده وافر مجروح ومقتول پدیدار اولدیغی بعده شعار اسلام ایله ندا اتدکلرنده بر برینی بلوب الچکدیلر وخصوص مرقومی جناب رسالته ذکر اتدکلرنده بیوردیلر که جراحاتکم فی سبیل الله من قتل منکم فهو شهید یعنی یاره لریکز فی سبیل الله در انکله مأجورلرسز والچکزدن قتل اولنان شهیددر لکن مسلمیندن بر طائفه مشرکین ایله قتال ایدر ایکن بر مسلم مسلم آخری مشرك ظنی ایله قتل ایدوب یاخود مشرکه قصدی ایله رمی اتدکده سهمی بر تقریب ایله عودت ومسلمه اصابتله قتل ایلسه قاتل اوزره دیت وکفارت

مطلب حکم من قتل نفسه عمدا

مطلب تقاتل طائفتان من المسلمین یظن کل ان صاحبه من المشرکین

لازمدر زیرا صورت مفروضه قتل خطا صورتیدر وآنده دیت وکفارت نص ایله واجبدر و بونده اصل ودلیل روایت قیلنان خبر جلیلدر که یوم احدده حذیفه رضی الله عنهك پدری یمان رضی الله عنه اوزره مشرکدر ظنی ایله سیوف مسلمین تعاقب ایدوب آنی قتل ایلدیلر رسول الله صلی الله علیه وسلم وجوب دیتله حکم اتدکلرنده حذیفه رضی الله عنه اول دیتی قاتللرینه هبه ایلدی و بو صورتله صورت سابقه بینلرنده فرق اولدرکه بو صورتده مقتولك قاتلنه سوء قصدی اولمامغله کندو حقنده حرمت نفسی باقیه در اول جهتدن دم مقتولی هدردن صیانت ایچون دیت واجبه اولور اما صورت اولی ده مقتول دخی قتل قاتله عازم اولمغله کندو حقنده حرمت نفسنی اسقاط ایدوب آنی قتل ایدن انجق مباح اولان دفعله قتل اتمش اولور بو جهتله اوزرینه نسنه لازم اولماز

* باب قتل ذی الرحم المحرم * مؤلف الکتاب رحمه الله تعالی دیرکه مسلم اهل حرب اولان مشرکیندن هر بر ذی رحم محرمنی ابتداء امرده یعنی مشرك آنك قتلنه تعرض اتمکسزین دخی قتل اتمك جائزدر انجق مشرك اولان باباسنی ابتداء امرده قتل مکروهدر ومن قبل الاب یاخود من قبل الام جد اولان قریب وبعید باباسی کبیدر مگر اول مسلمی بونلر قتله تعرضله مضطر قیلرلر ایسه قتللری مشروعدر لقوله تعالی وصاحبهما فی الدنیا معروفا یعنی والدینکه دنیاده احسان ایله معامله قیل و بو مقامده والدین ایله مراد ذیل آیتده وان جاهداك علی ان تشرك بی قرینه سیله ابوین مشرکیندر وبدایت بالقتل ایسه معامله احساندن دکلدر اما قتلنه قصد ایله آنی مضطر ایدرلرسه اول صورتده نفسندن دفع صائل ایدر وانسان خصوص احسانده کندو نفسی ایله ابتدایه مأمور اولوب نفسندن ضرر قتلی دفع دخی ابلغ وجوه الاحسان اولمغله قتل ابوینده اعتذاری نمایاندر ووجه آخر اولدرکه بابا ولدینك ایجادنه سبب اولمغله ولد باباسنی قتل قصدیله کندو نفسنی باباسنك اعدامنه سبب قیلمق جائز اولماز لکن وجه مشروح اوزره مضطر اولورسه باباسی سبب اعدامنی کندو کسب اتمکله نفسنی قتل اتمش کبی اولور زیرا اصل شرعی اولدرکه مضطر قیلنان کمسنه قیلن کمسنه نك سلاحی منزله سنده در یعنی اول ثانی یی قتل ایلسه ثانی کندو سلاحی ایله نفسنی قتل اتمش کبی اولور و بو جهتله اب دین ولد ایچون حبس اولنماز اما نفقه سیچون حبس اولنور زیرا والدك نفقه سنی منع اتدکده اتلافنه قصد اتمش اولور بعده امام محمد رحمه الله اصل کتابده اول حدیث مروی ایله استدلال قیلدیکه حنظلة بن ابی عامر وعبدالله بن عبدالله بن ابی رضی الله عنهما رسول اکرم صلی الله علیه وسلمدن هر بری باباسنی قتل اتمکه استیذان اتدکلرنده آنلری منع ونهی بیوردیلر وعمیر بن مالك رضی الله عنه دن مرویدر که بر کمسنه یا رسول الله بابامه اعدا ایچنده ملاقی اولدیم وآندن جناب رسالتکزه حاشاسی متضمن بر سوز ایشیدوب آنی قتل ایلدم دیدی اول بابده رسول الله صلی الله علیه وسلم سکوت ایلدیلر حدیث مذکورده دلیل واردر که قتل مزبور ایله قاتل اوزره نسنه واجب اولماز زیرا نبی الانام علیه الصلوة والسلام قاتل مرقومه بر نسنه ایله امر ایلمدیلر حال آنکه بعد تحقق الحاجة سکوت عن البیان شان نبوته شایان دکلدر وقتل والد مشرکده احسن وجوه اولدرکه مسلم والد مشرکنی هم قتل اتمیه وهم صف قتالدن عود ورجوع قصد ایدرسه سبیلنی تخلیه دخی ایلیوب آنی بر موضع مضیقه الجا وابقه مسلم کلوب آنی قتل ایدنجیه دکین اول موضعده حبس وابقا ایلیه وامام محمد رحمه الله اصل کتابده وصف مذکور اوزره بر حدیث شریف دخی روایت قیلدی وصورت موصوفه عندیمزده احب واحسندر اما مشرکیندن والد و مولودك غیری ذی رحم محرمك اباحت قتلنی جامع الصغیرده بیان قیلدیق والله اعلم

باب البکاء علی القتلی * یعنی مقتولین اوزره جواز بکاده واقع اولان اقوال فقهادر روایت اولندیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم بنی عبدالاشهل یوم احدده قتل اولنان شهیدلرینه بکا ایدرلر ایکن اوزرلرینه مرور وتأسفا کان لکن حمزة لابواکی له بیوردیلر یعنی لکن حمزه یه بکا ایدیجی خاتونلر یوقدر حدیث مذکوری روایت قیلان خاتون دیدیکه در حال بزلر چیقوب جانب عالیلرینه واروب حضرت حمزه رضی الله عنه یه بکا ایلدیك ورسول الله صلی الله علیه وسلم خانه سعادتلرنده ایدیلرحتی درون خانه ده نشیج بکالرینی ایشتدیك بعده بزلره اصابت واحسان ایلدیکز بشوردیو ارسال پیام ایلدیلر ورسول الله صلی الله علیه وسلم لکن حمزة لابواکی له بیورملری انجق آنك ایچوندرکه حضرت حمزه رضی الله عنه یوم احدده سید الشهدا ایدی لکن مدینه ده غریب اولمغله نسواندن کمسه سی یوغیدی اول جهتدن رسول الله صلی الله علیه وسلم ذکر اولنان قول شریفلریله تکاندیه ایلدیلر وکتب مغازیده مذکوردر که سعد بن معاذ رضی الله عنه جناب رسالتدن بو قول شریفی ایشتدکده قومندن جمیع نسوانی جمع ایلدی کذلك سعد بن عباده ومعاذ بن جبل رضی الله عنهما دخی بویله

مطلب حبس الاب لولده

لفظ مولود نسخه لرده موجود اولمغله ترجمه ده تحریر اولنمشدر لکن بو بابده قتل المولود مسئله سی بو قدر جامع الصغیرده ذکر ایلمك جائزدر والله اعلم

مطلب استماع بكاء النساء على الميت

ايلمديلر واول نيسواندن هر فرقه سي باب بيت رسول الله صلى الله عليه وسلمه كلوب حضرت حمزه يه نديه
و بكا ايلديلر وحضرت رسالت دخي آنلرك بكارله استيناس ايدوب خوابه واردیلر واول وقتدن برو مدينه منوره ده
رسم بلده در كه ايچلرندن بري فوت اولدقده اولا حضرت حمزه رضي الله عنهيه بكا ايله ابتدا ايدرلر ورجال مدينه
بربرينه تعزيه ده ايچون مات رسول الله ديرلر زياده نسنه سويلمزلر بعده مؤلف الكتاب حديث مذكوري ابن عمر
رضي الله عنهمايه متصل اولان طريق ايله روايت ايدوب آخرنده آني زياده قيلديكه رسول الله صلى الله عليه
وسلم خوابدن بيدار اولديلركه نسوان مرقومه دخي بكا ايده يورلر بيورديلركه ياويحهن انهن لههنا منذ اليوم
فليرجعن ولا يبكين على هالك بعد اليوم يعني اي واه اولوقتدن برو آنلر بونده لردر عودت ايلسونلر و بعد اليوم
بر ميته بكا ايلمسونلر بعض علما بو حديثك ظاهرينه تمسك ايدوب ديديكه بكاء مذكوره يوم مزبورده رخصت
شرعيه ويريلمشيدي صكره حديث مذكور ايله نسخ اولندي لكن اكثر علما متفقلردر كه منسوخ وغير مرخص اولان
نوحه و بكا ايله رفع صوتدر زيرا مرويدر كه قال عليه السلام النائحة ومن حولها من مستمعيها عليهم لعنة الله
والملائكة والناس اجمعين يعني نوحه ايدن عورت ومستمعيندن اطرافنده اولانلر اوزره الله تعاليك وجميع
ملائكه وانسانك لعنتلري نازله در ياخود نازله اولسون امامن غير صوت بكاده ضرر شرعي يوقدر زيرا روايت
اولنديكه ابراهيم بن رسول الله عليه السلام وفات اتدكده رسول اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك مبارك
كوزلرندن دموع جريان ايدوب عبد الرحمن بن عوف رضي الله عنه ديديكه بزي بكادن نهي اتمديكزمي
بيورديلركه انما نهيتكم عن صوتين احمقين فاجرين واما هذه رحمة يجعلها الله تعالى في قلوب الرحماء العين تدمع
والقلب يحزن ولا نقول ما يسخط الرب يعني بن سزي انجق تغني ونوحه دن عبارت اولان صوتين احمقين
فاجرين بندن نهي ايلدم اما بو كورديككز اثر مرحمتدر كه اني خداي متعال رحيم اولانلرك قلوبنه وضع ايدر كوز ياشه ريز
وقلب محزون اولور لكن رضاء الله اولميان كلامي سويلمزز و حضرت عمر رضي الله عنهدن مرويدر كه
بر عورت حضور نبويده ولدينه بكا ايدر ايكن ايشيدوب جناب فاروق منع ايلدي اول حينده رسول الله صلى الله
عليه وسلم بيورديلركه دعها يا عمر فان القلب حزين والنفس مصابة والعهد قريب يعني منع اتمه يا عمر زيرا قلبي
محزون ونفسي مصابه وفراقي قريب العهددر لكن على كل حال صبر جميل وترك بكا وعويل افضل واجلدر
قال الله تعالى الذين اذا اصابتهم مصيبة قالوا انا لله وانا اليه راجعون يعني اول كسنه لري مدح ايده رمكه آنلره
بر مصيبت اصابت اتدكده بزلر جميعا الله تعالينك ملكلري يز وعود ورجوعمز ينه امر وحكمنه دردرلر ** *

باب حمل الرؤس الى الولاة * يعني واليلره حمل رأس مقطوع مشروع ونامشروع اولديغنه دائر مسائلدر
عقبة بن عامر الجهني رضي الله عنه دن منقولدر كه حضرت ابي بكر رضي الله عنهك خلافتنده يناق نام بطريق
بنامك رأس مقطوعني كتوردكلرنده منع وانكار وعدم رضاسني اظهار ايلدي حضار مجلس يا خليفة رسول الله كفار
بزم مقتوللريمزك رؤسني حضور ملوكلرينه عرض واحضار ايدرلر ديدكلرنده ديديكه كفره روم واعجامك عادت
باطله لرينه تقليدميدر بعد اليوم بكا رأس كلمسون همان مكتوب وخبر بكا كافيدر وروايت اخرا ده بغي وعدوانه
وتجاوز حد ايله طغيان اتديكز ديو عتاب فراوان ايلدي وروايت اخراده شامده اولان عماله بكا كله كوندرمكز
مكتوب وخبر كافيدر ديو كتب وارسال ايلدي و بعض علما بو قولك ظاهر يله استدلال وحمل الرؤس الى الولاة
غير جائزدر زيرا جيفه در اماطه اذى ايچون دفندن ماعدايه سبيل يوقدر وهم تفريق الرأس عن الجسد مثله در
ورسول الله صلى الله عليه وسلم ولو بالكلب العقور مثله دن نهي اتمشلردر على الخصوص جناب صديق عادت
جاهليه در ديو تعبير ايلدي و بزلر اهل جاهليه يه تشبهدن ممنوعلرز ديو تأييد مقال ايلمديلر لكن اكثر مشايخمز
بو وجه اوزره قائللردر كه اكر حمل رؤسده كفاري تكدير وتحقير حاصل ياخود قتل اولنان وجوه مشركيندن ياخود
مشاهير مبارزيندن اولوب رأسني كورمكده مؤمنينه فراغ قلب واطمئنان خاطر واصل اولور سه حمل رأسده قطعا
بأس يوقدر كورمزميسكه عبد الله بن مسعود رضي الله عنه يوم بدرده رأس ابي جهلي پيشگاه رسول الله صلى الله
عليه وسلمه حمل والقا وهذا رأس عدوك ابي جهل كلام بشارت افزاسين انبا وانها اتدكده رسول الله صلى الله
عليه وسلم الله اكبر هذا فرعوني وفرعون امتي وكان شره علي وعلى امتي اعظم من شر فرعون على موسى وامته
مقال لؤلؤ مثاللريله اظهار شكر وثنا بيوروب قطعا معامله منع وانكاري اجرا ايلمديلر يعني الله اولودر اشته بو بنم
وامتمك فرعونيدر و بونك بنم وامتم اوزره شر وضرري فرعونك موسى عليه السلام وامتي اوزره شر وضررندن
اشد ايدي وقول مذكور امام زهري رحمه الله دن روايت اولنان كلامك معناسيدر كه جناب رسالت يوم بدردن

غيريده رأس كتوريلدي وحضرت صديقه كتوريلدي رضا ويرمدي واول كتدويه حمل رأس قيلنن
ابن الزبيردر ديدي و رسول الله صلى الله عليه وسلم عبد الله بن انيس رضي الله عنهي سفيان بن عبد اللهي
قتل ايچون ارسال بيوردقلرنده عبد الله نقل ايلديكه كيدوب عنقني ضرب ورأسني اخذ و برجبله صعود وآنده
اختفا ايلدم تا كه بني طلب ايدنلر يأسله عودت ايتدكلرنده رأس مذكور ايله توجه ايدوب نبي اكرم صلى الله عليه وسلم
حضرتلرينه كتوردم و بنه محمد بن مسلمه رضي الله عنهي كعب بن الاشرفي قتل ايچون ارسال ايلدكلرنده اول دخي
رأس مزبوري اخذ و رسول الله صلى الله عليه وسلم حضورلرينه كتوردي و بونلري منع وانكار ايله خطارين
اظهار بيورمديلر ونقل اولنان آثاردن حمل رؤس الكفار بعض احيانده جائز ايدوكي آشكاردر والله الموفق
باب السلاح والفروسية * يعني استعمال سلاح وتعليم افراسه متعلق اقوال صحت استيناسدر عتبة بن ابي حكيم
رضي الله عنه دن مرويدر كه رسول الله صلى الله عليه وسلم حضورلرنده قوس ذكر اولنوب بيورديلركه ماسبقها
سلاح قط الى خير يعني قوسي قطعا برسلاح جانب خيره سبقت اتمدي يعني آلات جهادك اقواسيدر و بونده
اهل غزايي تعلم رمي سهامه حث واغرا واردر و بيان فضائلنده آثار كثيره واردر بريسي حديث عقبة بن عامر
رضي الله عنه در ديديكه رسول الله صلى الله عليه وسلم واعدوا لهم ما استطعتم من قوة نظم كريمنك تفسيرنده
اوچ كره الا ان القوة الرمي بيورديلر معناي آيت سزلر محاربه كفار ايچون قادر اولديغكز قوتي تهيئه ايديكز
ديمكدر ومعناي حديث آگاه اولكز قوت انجق رمي سهامدر ينه حديث عقبه ده وارددر كه ان الله تعالى يدخل
بالسهم الواحد ثلثة الجنة صانعه الذي يحتسب به ومنبله والرامي به يعني الله تعالى براوق ركائيله اوچ كسنه يي
جنته ادخال ايدر بري احتساب وطلب ثواب ايده رك آني وجوده كتورندر و بري اول اوقي يايه وضع ايدوب رامي يه
اعانت ايدندر و بري دخي آني كفاره رمي ايدن كسنه در وقال عليه السلام كل لهو ابن آدم باطل الا ثلثة تأديبه
فرسه وملاعبته اهله ورميه عن قوسه يعني ابن آدمك اوچ نسنه دن ماعدا جميع لعب ولهوي باطل وحرامدر
بريسي فرسني تعليم و بري اهلي ايله ملاعبه و بري قوسندن رمي سهامدر ورسول الله صلى الله عليه وسلم فداك
ابو يتلرينك ايكيسني بردن بركسنه يه جمع اتمديلر انجق يوم احدده سعد بن ابي وقاص رضي الله عنه ايچون
جمع ايليوب ارم فداك ابي وامي بيورديلر يعني رمي سهام قيل بدر ومادرم سكا فدا اولسون وروايت اولنديكه
عمر بن الخطاب رضي الله عنه ارض عدوده طرنقلريكزي كسميوب توفير ايديكز زيرا سلاحدر ديو بعض محالره
نامه يازدي واكرچه قص اظفار فطرتدن محسوبدر لكن توفيري دخي دار الحربده اهل جهاده امر مندوبدر
زيرا يدندن سلاحي كيدوب دشمن دخي يقين كلدكده جابجا طرنقلريله مدافعه يه مقتدر اولور وقص اظافير
قص شوارب نظيردر كه اول دخي سنت ايكن غازي يه دار الحربده توفير شارب مندوبدر تا كه عين اعداده غايتله مهيب

مطلب قص الا ظفار والشوارب

اولمغله ارهاب كفاره نصيب اوله وحضرت عمر رضي الله عنه دن مرويدر كه علموا اولادكم السباحة والفروسية
ومروهم بالاختفاء بين الاغراض يعني اولادلريكزه صوده يوزمك وآت قوللنمق تعليم ايديكز وامر ايديكز كه
مسابقه ايچون وضع اولنان نشانلر ميانده يالن اياق يوريسونلر ومعناي مذكور رسول الله صلى الله عليه وسلمدن مأثوردر
لكن حديث نبويده بو يله در كه قال عليه السلام علموا اولادكم السباحة والرمي والمرأة المغزل يعني اولاديكزه صوده
يوزمك واوق آتمق تعليم ايديكز وعورتلره دخي ايلك ايشليه جكلري مغزلي تعليم ايديكز وقال عليه السلام ارموا واركبوا
وان ترموا احب الي من ان تركبوا يعني اوق آتكز وآته بينكز لكن اوق آتمكز بكا آته بنمكزدن سوكيليدر والحاصل
مجاهدك جهادينه معين ومدار هر نه ايسه آني تعلم وآنكله الفت واعتياد مندوب وسزاواردر زيرا آنده اعزاز دين
وقهر مشركين واردر وعبيد بن عمير رضي الله عنه دن منقولدر كه رسول الله صلى الله عليه وسلم يوم فتح مكه ده

مطلب افطار المريض والمسافر افضل

اصحاب كراملرينه افطروا فانه يوم قتال بيورديلر يعني صومي ترك ايدوب افطار ايديكز زيرا يوم قتالدر و بو حديث
شريفده فتح مكه عنوة قتال ايله اولديغنه واهل غزا شهر رمضانده قتال ايده جك اولدقده افطاري صيامندن
افضل ايدوكنه دليل لطيف واردر زيرا صيام كاهيجه بعض لوازم قتالدن ضعيف دوشور وب اول
ضعفله كلي خللي سائر اوقاتده تدارك قابل اولماز اما صومي سائر ايام معدوده ده قضاسيه قادر اولور وصيام
موجب مشقت اولدقده مريض ومسافر حقلرنده افطار افضل اولدقده نصكره مسافر مقاتل حقنده افضليتي
بالطريق الاولى در وعون بن ابي جحيفه دن اول دخي والدي ابي جحيفه دن روايتله ابي جحيفه رضي الله عنه
ديديكه رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرين سختيانندن برقبه حمرا ايچنده كوردم يعني يوم فتح مكه ده
و بلالي دخي كوردم كه ماء وضوء لرين حضور عاليلرينه ادخال و بعد التوضي دوكلك ايچون اخراج ايلدي

وناسی دخی کوردیکمکه اول جانبه ابتدا ایدوب اول صودن بر مقدار اخذ ایدوب بیلی آنکله تبرکا تمسح ایدرلر
واخذ ایده مین اخذ ایدنلر رطوبتندن اخذ ایله یدینی ترطیب وآنکله تمسح ایدر وحدیث مذکور ایله امام محمد
رحمه الله طهارت ماء مستعمل اوزره استدلال واصحاب کرام وضوده استعمال ایلدکلری صو ایله تبرک ایدرلر ایدی
اگر طاهر اولماسه تبرک اتمزلر ایدی ورسول الله صلی الله علیه وسلم دخی آنلری منع ایدرلر ایدی دیو مدعاسنی
اکمال ایلدی لکن امام ابو حنیفه رحمه الله تعالی دلیل مذکوردن اعتذار ایدوب دیر که تبرک اصحاب جناب رسالته
بالغ اولدیغی نقل ایله عند بعض ده صحتیاب اولمدی واحتجاج مذکور ایسه انجق خبر مرقوم جناب رسالتنه بالغ
اولوب منع وانکار اتمدکلرینی نقل ایله بزه معلوم اولدقده مستقیم المفهوم اولور بنه ابو جحیفه رضی الله عنه دیدیکه
بعده بلالی کوردم بر عنزه چیقاروب یره دیکدی ورسول الله صلی الله علیه وسلم حله حمرا ایچنده متشمرا چیقوب
اول رمحه قارشو ناسله ایکی رکعت نماز قیلدیلر وچوق ناس ودواب دخی کوردم که عنزه نک وراسندن اوکلرندن
کچرلر ایدی وعنزه حربه کبی بر نسنه درکه سفرلرده نماز قیلدقلرنده اوکلرینه دیکمک ایچون هر بار پیشگاه سعادتلرنده
کوتورلر ایدی وملوک وامرا اوکلرنده حمل سلاح اولنمق عادتی بوندن مأخوذ در وحدیث مذکورده لبس
ثوب احمر جائز اولدیغنه وصحراده نماز قیلن اوکنده ستره اتخاذی لازم ایدوکنه وستره امام امامده اولسه کفایت
ایدوب جمیع جماعتک قدامنده اولمق شرط اولمدیغنه دلیل واردر زیرا امام صف اوله واول دخی ثانی یه ستره
منزله سنده در وینه دلیل واردر که وراء ستره ده مروردن کسنه منع اولنماز زیرا ستره دن مقصود شارع خارج
و بعید اولان کسنه لرانکله مصلی بی بیلوب مصلی ایله ستره نک آره سندن کچممکدر ستره مذکوره خارج ایله
مصلی میانینه بمنزلة الحائط حائل وما نع اولمقدر بنا برین وراسندن مرورده ضرر یوقدر اما تستر مطلوب
دخی ستره طویل وغلیظ اولمدقجه حاصل اوله مز وبعض فقها طولنی برذراع وغلظنی مقدار غلظ اصبعله
تقدیر ایدوب اول قولک صاحبی دخی رسول الله صلی الله علیه وسلم یجزئ من السترة السهم بیوردقلری
بکا بالغ اولدی دیو دلیل مسئله یی تحریر قیلدی یعنی ستره دن براوق کفایت ایدر والله اعلم

باب الحرب کیف یعبی له وفی نسخة کیف یغشاه * یعنی حرب ایچون تعبیهٔ صنوف عسکر وتهیئهٔ صفوف
لشکر نیجه اولمق لازم یاخود احاطهٔ امر حرب وستر واخفای اهل ضرب نه کونه قیلنمق ملایم ایدوکی اشبو بابده
مشروح ومرتسمدر غزوهٔ حنینی حکایتده محمد بن ابراهیم بن الحارث ذکر وروایت ایدوب دیدیکه کیجه دن
بر مقداری کذران اولدقده مالک بن عوف کندو عسکرینه توجه ایدوب آنلری وادی حنینده پنهان ایلدی
واول وادی بر چوقور دره درکه کیر او یوللری وطار بوغازلری واردر ومالک عسکرین اول وادیده تفریق
وتقسیم ومحمد واصحابی کلدکلرنده اوزرلرینه همان بردن حمله ایدیکز دیو امر وتعلیم ایلدی ومالک من بور یوم
حنینده کفار هوازنک صاحب الجیشی اولوب کفاره عیال واموالرین هنگام محاربه ده معیتلرینه استصحاب ایله
تنبیه ودینکز ایچون قتال اتمز سکز دخی یاری عیال واموالکز ایچون ایدرسکز دیو مرامنی توجیه ایلمش ایدی
وباب الاماره ده ذکری سبقت ایدن درید بن الصمه تدبیر مذکوری تخطئه یه آغاز ومالک حقنده اول قیون
چوبانیله تدبیر حربک نه مناسبتی واردر هیچ منهزم اولان عسکری بر نسنه کیرودوندره بیلورمی و بوکتوره جککز
عیال واموال بالجمله غنائم محمددر ومنهزم اولور سکز قطعا سزه فائده ویرمزلر دیو دهان مکر وحیله یی باز ایلدی
واکا بو صورتده رأی حسن نه در دیو سؤال ایلدکلرنده جواب ویردیکه عیال واموالکزی بلادیکزده اولان رؤس
جباله ایصال ورجال حربکز قلیچلریله آنلری ارقه سنده دشمنلریله قتال ایلمکدر بعده مالک رأینده اصرار وبن
تدبیریمی تغییر اتمم بشقه برسوزک وارمیدر دیو استفسار ایلدکده درید بلی واردر باری عسکری ایکی فرقه یه تعیین
وشو یوللرده و بوغازلرده درکین ایدرسنکه همان دشمن دخول وقدوم اتدیکی ساعتده ایکی طرفدن چیقوب
اوزرلرینه بردن هجوم ایدرلر دیدی مالک بورأیی تسلیم وآنکله عمل اتمکی التزام وتصمیم قیلدی راوی دیرکه
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم دخی علی السحر صفوف اصحابی ترتیب وتنظیم والویهٔ سعادت ملتویه لرینی
اربابنه اعطا وتسلیم ایلدیلر وراوی مذکور حدیث شریفی بطوله سوق ایدوب نهایتنده دیدیکه رسول الله
صلی الله علیه وسلم وادی حنینه که بر چوقور دره در سرعتله منحدر اولوب دلدل نام بغلهٔ بیضالرینه سوار
وصفوف عسکری قتاله اغرا وصدق وثبات ایدرلر ایسه فتحله تبشیر ایدرلرک پیشگاه صفوف عسکرده گشت وگذار
ایلدیلر وامام المسلمین دخی مواضع خوفده ودشمن قریب اولدقده کیجه اثنالرنده صفوف عسکرینی وجه
مشروح اوزره طواف ایلمک لازمهٔ حالندندر راوی دیرکه جنود مسلمین ظلام صبحده اول وادی یه انحدار وقدوم

مطلب جواز لبس الثوب الاحمر

مطلب اتخاذ السترة بین یدی المصلی

اثناسنده ایکن ناکاه مشرکین اول شعاب ومضایقدن اوزرلرینه بردن حمله وهجوم ایلدیلر همان اسبق جنود
اسلامکه خیل بنی سلیم ایدی انهزام ایله عودت واهل مکه دخی آنلره متابعت وسائری آنلره اتباع ایله برینه باقیوب
هزیمتده مسابقت ایلدیلر ومغازیده مسطوردرکه ابلیس علیه اللعنه اول حینده الا ان محمدا قد قتل فلیرجع
کل ذی دین الی دینه دیو ندا ایدوب باعث انهزام اهل اهتدا اولمشدر یعنی آگاه اولکز که محمد قتل اولندی
هر دین صاحبی ینه دین قدیمنه رجوع ایلسون کما قال الله تعالی ثم ولیتم مدبرین یعنی سزه کمال خوف کلدکده نصکره
ارقه ویروب منهزم اولدیغکز حالده فرار ایلدیکز وبعض مسلمین فرارده اول مرتبه افراط ایلدیلر که تا مکه یه واصل
اولدقجه قرار قیلمدیلر وصفوان بن امیه یوم مرقومده بعض منافقینک قتل محمد واستراح الناس منه یعنی محمد قتل
اولنوب ناس مستریح اولدی قول باطلن ایشیدوب صفوان هنوز مشرک ایکن اول منافقه بفیک الاثلب لرب
من قریش احب الی من رب من هوازن اذا کنت مربوبا یعنی اغزیکه طاش بن محکوم اولدقدنصکره
قریشدن بر حاکم بکا هوازندن بر حاکمدن البته احب وافضلدر دیو توبیخ ایلدی ینه راوی دیرکه رسول الله
صلی الله علیه وسلم انهزام مسلمینی کوردکلرنده همان دابه لرندن نزول وقائما ثابت اولوب تیغلرین عریان
وغلافین مطروح بیابان قیلوب صوت اعلی ایله یا اصحاب الشجرة یوم الحدیبیة الله الله الکرة علی
نبیکم یعنی ای یوم حدیبیه ده تحت الشجره ده بیعة الرضوان اربابی اللهدن قورقکز کلوب پیغمبریکز
اوزرینه عودت ایدیکز دیو صیحه ایدرلرک دشمنه قارشو تقدم واقدامه باشلدیلر ومغازیده مذکوردرکه وقت
هزیمتده حضرت رسالتک نزد سعادتلرنده انجق یمینلرنده عم مکرملری حضرت عباس ویسارلرنده عم
زاده لری ابو سفیان بن الحارث بن عبد المطلب قالمشلر ایدی وابو سفیان مذکور مقدما جناب رسالتپناهی
حاشا ثم حاشا قتی چوق هجو ومذمتله تنفیر اتمش اولمغله اگرچه یوم فتح مکه ده اسلامه کلمش ایدی لکن
بو وقته دکین رسول اکرم صلی الله علیه وسلم اکا حرف واحد تکلم اتممشلر ایدی لکن یوم مرقومده صدق اسلام
وثبات اقدامن کوردکلرنده انکله حسن کلام ومعانقه برله تطییب واکرام بیوردیلر والله تعالی صوت
رسول الهی بالجمله مهاجرین وانصاره اسماع ایدوب باجمعهم عودت واعدا اوزره بردن حمله یه مبادرت ایلدیلر
ومسلمین هنوز طعن رماح وضرب سیف وسلاحه مباشرت اتمدین اعدا یی سپرا دبار وهزیمت اولدیلر
کما قال الله تعالی وانزل جنودا لم تروها وعذب الذین کفروا الآیة یعنی الله تعالی ملائکه دن سزلک کوزیکز
ایله کورمدیککز جنود غیبی انزال ایدوب کافرلره قتل واسر ایله عذاب ایلدی وسعید بن ذی حدان رحمه الله دن
مرویدر که حضرت علی رضی الله عنه قال رسول الله صلی الله علیه وسلم الحرب خدعة دیو حدیث مذکوری
نقل ایلدیکنی جناب مرتضویدن ایشیدن کسنه بکا خبر ویردی دیدی وخدعه خانک فتح وضمی ودالک
سکونیله وخانک ضمی ودالک فتحی ایله جمله سی لغت وروایتدر معناسی حرب همان برخدعه دن عبارتدر
دیمکدر وحدیث مذکورده مجاهد حال قتالده کفو مقابلنه خدعه اتمک جائز اولوب غدر وخیانت
عد اولنمدیغنه دلیل واردر وبعض علما ظاهرینه مائل وحال قتالده رخصت کذب واردر دیو قائل اولوب
روایت ابی هریره رضی الله عنه ایله وارد اولان لا یصلح الکذب الا فی ثلث فی الصلح بین اثنین وفی القتال
وفی ارضاء الرجل اهله حدیث بشارتمالی ایله تأیید مقال ایلدیلر یعنی کذب انجق اوچ مصلحتده جائز اولور
بریسی ایکی خصمک میانی اصلاحده وبری قتالده وبری کشی اهلنی ارضا وتطییبده لکن مذهبمز اولدرکه
حدیث شریفده مراد کذب محض دکلدر زیرا اکا قطعا رخصت یوقدر بلکه مراد انجق استعمال معاریضدرکه
ایهام وتوریه ایله ایکی یوزلو کلام سویلمکدر وبونک نظیری روایتله وارد اولان ان ابراهیم صلوات الله
علیه کذب ثلث کذبات حدیثیدرکه آنکله مراد تکلم بالمعاریضدر زیرا انبیاء عظام صلوات الله علیهم
اجمعین کذب محضدن معصوملردر وحضرت عمر رضی الله عنه ان فی المعاریض لمندوحة عن الکذب
دیمشدر یعنی معاریض کلامده کذبدن مخلص واردر مؤلف الکتاب امام محمد رحمه الله اصل کتابده بو مجملی
تفسیر ایدوب دیرکه خدعهٔ حربیه وکذب فی القتال اولدرکه مجاهد مبارزینه ظاهری واقعه مخالف برکلامی
تکلم وافاده وضمیرنده اول کلامه خلاف ظاهری قصد واراده ایدر مثلا حضرت علی رضی الله عنه
یوم خندقده عمرو بن عبدود ایله مبارزه اتدیکی هنگامده عمروه دیدیکه سن بنم میدانمه یالکز چیقوب کسنه دن
استمداد اتممکه تعهد اتمدیکمی ایدی یه اول دعوت اتدیکک آدملر کیملردر اشته کلام مرقوم استفهام قیلندندر آنده
کذب جاری اولماز وعمرو بن عبدود بن کیمی دعوت اتمشم دیو کلام مذکوری استبعاد ایدرکبی آرقه سنه باقدقده

مطلب الخدعة فی الحرب وحدیث مذکوری نهایه ده ابن الأثیر بو محله مغایر ومعنای اخر ایله تفسیر ایلمشدر مراجعت ایله ظاهرا واولور *

مطلب الکذب فی بعض المواضع

مطلب المزاح بالتعريض

مطلب تقييد الكلام بلعل وعسى تخرجه عن الكذب

همان جناب كرار ضربهٔ حيدرانه ايله ساقيلنه ضرب ايدوب ايكى اياغنى بردن قطعله شجرهٔ خبيثهٔ وجودينى تاپايدار قيلدى ياخود مجاهد كندو رفقاسنه برنسنه تكلم ايدركه ايشيدن ضمننده فتح وظفر ياخود كندولره ايراث قوت ايده جك حسن اثر واردر ديو توهم ايدر حقيقتده ايسه ايما اتديكى نسنه لر بو قدر لكن شويله ايهام وتلويح اتمك كركدركه كلامى كذب صريح اوليه مثلا روايت اولنوركه حضرت على رضى الله عنه وقت محاربه ده بركره ارضه ياقوب بركره دخى رأسنى سمايه رفع ايدوب ما كذبت ولا كذبت دير ايدى يعنى بن كذب ايلمدم و بكا خبرويرن ذات عالى سمات دخى كذب ايلمديلر وكلام مذكور صحيح وصادقدركه حضرت على رضى الله عنه كاذب دكلدر واكا تعليم علوم ايدن رسول الله صلى الله عليه وسلم دخى كذبدن معصوملردر لكن اول كلامله بطريق الايهام رسول الله صلى الله عليه وسلم كويا بو خصوصى بكا اخبار ايلدى واصحابه امر ايلديكم نسنه يى امر ايله بكا تنبيه ايلدى مفهومنى افهام ايدر ايدى ومفهوم مرقومك فى نفس الامر وقوعى محتمل ايسه ده عدم وقوعى دخى محتملدر لكن بو مقوله ايهام وتوريه ده ضرر شرعى يوقدر زيرا مرويدركه قال عليه السلام ان الجنة لاتدخلها العجائز يعنى البته جنته عجائز كيرمز حتى حديث مذكورى بعض عجائز ايشيدوب بكايه باشلدقده رسول الله صلى الله عليه وسلم انا انشأناهن انشاء فجعلناهن ابكارا عربا اترابا مدلولى اوزره صفت اهل جنتى تبيين ايله خاطر عاجزانه سنى تسليت وتسكين بيورديلر ونوع مذكورك برصنفى دخى اولدركه كلامنى جزم وتأكيد اتميوب بلكه اميدر ومأمولدر مألنى مفيد لعل وعسى ايله تقييد ايدر و بونلر دخى ان شاء الله ديمك منزله سنده كلامى عزيمت قطعية المفاد اولقدن اخراج وابعاد قيلر بو مقتضانك بيان مناسبنده امام محمد رحمه الله ديركه بزه اسانيد اسانيد ايله بالغ اولمشدر كه يوم خندقده بركسنه نبى الانام عليه السلام حضور لرينه كلدى واول كسنه نك اسمى مغازيده مذكور و نعيم بن مسعود الثقفى ديمكله مشهوردر ديديكه يا محمد بنى قريظه سكا غدر وخيانت ايليوب ابوسفيان جانبنه بيعت ايلديلر رسول الله صلى الله عليه وسلم بيورديلركه فلعلنا نحن امرناهم بهذا يعنى مأمولدركه بز انلره بويله امر اتمشز اوله وقول مذكور محض صدق مقالدر زيرا وقوع امر مذكور احتمال مأمول غير محالدر بعده شخص مرقوم ابى سفيانه عود واقتحام و محمد بنى قريظه نك ابى سفيانه متابعت ومبايعتنى بزامر اتديك ديو ورديه رك فهم ناقصنه كوره اتمام پيام ايلدى ابوسفيان سن محمددن بويله ايشتديكمى ديدى بلى ايشتدم ديدى ابوسفيان والله محمد كذب ايلمز ديدى وقصهٔ مزبوره نك تمامى مغازيده ايكى وجهله اعلام اولنمشدر وجه اول اولدركه يهود بنى قريظه مقدما رسول الله صلى الله عليه وسلم ايله صلح ومعاهده اوزره ايكن احزاب مشركين محاربهٔ مسلمين قصدى ايله كلدكده رئيس بنى النضير اولان حيى بن اخطب دخى احزابله برابر كلوب حيى بنى حيا كعب بن الاسدى و بنى قريظه يى اغرا واغوا ايلمكله انلر دخى رسول الله صلى الله عليه وسلم ايله معاهده لرين نقض واتلاف وابوسفيانه بيعت ايدوب بونلرمدينه يه شبخون اتمك وانلر دخى رسول الله صلى الله عليه وسلم واصحاب كراملريله قتال اتمك شرطيله اتفاق وايتلاف ايلديلر وملل كفار بر بريله استظهار اتمكله كار مسلمين دشوار اولدى كما قال الله تعالى اذ جاؤكم من فوقكم ومن اسفل منكم يعنى اى اهل ايمان جنود كفار اوست طرفكزغربدن و آلت طرفكز شرقدن كلوب سزى احاطه اتدكلرى وقتلرده ظهور ايدن نعمت حق ذكر ايديكز ونعيم بن مسعود اول اثناده دخى شرك اوزره زمرهٔ اشقيادن معدود ايكن كلوب اتفاق واجتماعلرين اخبار واسماع ايلدكده رسول الله صلى الله عليه وسلم مأل سابق اوزره فلعلنا امرناهم بذلك بيورديلر وعلى وجه الايهام بنى قريظه نك ابى سفيانه صورتا متابعتلرى ينه بزءله معاهده وموافقتلرينه مبنيدركه احزاب مشركينى هر طرفدن احاطه ووجود چركك آلودلرين محو واماطه اتمك استرز مضمونى اشعار وافهام بيورديلر ونعيم بن مسعود مجلس عاليلرندن چيقدقده حضرت عمر رضى الله عنه ديديكه يا رسول الله نعيم بو كلامكزى ظاهرينه حمل وايهام مرامكزدن غفلت وجهل ايله اسان كوهر افشانكزدن حاشا كلام كاذب صدورى بين الناس منقول ومأثور اولمق محذور كبيردركه امر بنى قريظه اكا نسبتله شئ يسيردر ديوب رسول الله صلى الله عليه وسلم دخى الحرب خدعة يا عمر بيورديلر واول كلام خير انجام مشركينه موجب تفرقهٔ كلام ومستوجب تفرق وانهزام اولمشدر و وجه ثانى اولدركه بنى قريظه بعد مبايعة ابى سفيان حيى بن اخطبه ديديلركه بز قورقرز كه ايش اوزايوب واحزاب دخى بلا غلبة عود واياب ايدوب بزلر محمد ايله بالنكز قالايز اوا دخى سكا وقومك بنى النضيره اتديكى كبى بزى دخى محاصره وديار بمزدن اخراج ايده حيى ديديكه بن دخى براى استحكام احزاب ابناء كبارلرندن يتمش دانه سين قلعه كزه رهن ويرملرينى طلب وابرام ايده رم ونعيم بن مسعود دخى بو صحبتك

جريانده بنى قريظه نك يانده ايدى آنلرى بو تدبيره تشويق ورأى صواب بودر ديو تصويب وتصديق ايلدى بعده حضور سعادته كلوب ماجرايى اخبار اتدكده فلعلنا امرناهم بذلك نطق حكمت آثارى ايله ناطقه زيب كفتار اولديلر بعده نعيم بن مسعود ابوسفيانه كلوب طلب رهن ايچون كلن رسول بنى قريظه يى آنده بولدقده ابوسفيانه ديديكه محمد قطعا كذب اتمديكنى بيلورمسين ابوسفيان بيلورم ديدى نعيم بن شمدى محمدى ايشتدم شويله ديور و بونلرك طلب رهن اتملرى محمد ايله اتفاقه مبنيدركه سزدن يتمش كسنه يى آلوب محمده ويروب قتل ايديره جكلردر اول دخى بونلرك برجناحلرين كسر اتمش ايدى آنى اصلاح ايده جك يعنى بنى النضيرى ينه دارلرينه تقبيل ايديره جكدر ابوسفيان بو كلامى ايشيدوب لات وعزى حقيچون ايش بويله دير ديدى و يوم وقعه دخى يوم الجمعه ايدى ابوسفيان بنى قريظه يه ايش اوزادى معاهده مز اوزره يارين يوريشه تمشيت ويرمك ايچون حاضر اولكز ديو بعث سفير و بنى قريظه دخى يارين يوم السبتدر بز كسر سبت ايده مزز و بعد السبت دخى رهنى مطلوبى المادقچه قلعه دن چيقمازز ديو كشف ضمير اتدكلرنده ابوسفيان ايش نعيمك ديديكى كبيدر ديو سبابه كزاى خذلان اولدى وحق جل وعلا قلوب پرقسوتلرينه القاء رعب وخشيت ايتمكله همان اول كيجه روكردان ادبار وهزيمت اولوب قهار ذو الجلال مؤمنينى محتاج مناولهٔ قتال اتمدين مشركينى مبتلاى قهر ونكال ايلدى مؤلف الكتاب امام محمد رحمه الله ديركه قصهٔ مذكوره وامثالى مكائد حرب بدنده آنده قطعا ضرر شرعى يوقدر والله الموفق

باب الفرار من الزحف * يعنى قتال كفاردن فراره دائر مسائل ودلائلدر مؤلف الكتاب امام محمد رحمه الله ديركه مسلميندن قوت مقاومتى اولان بر رجل مشركيندن ايكى رجلدن فرارينى جائز كورمم لقوله تعالى ومن يولهم يومئذ دبره الا متحرفا لقتال او متحيزا الى فئة فقد باء بغضب من الله ومأويه جهنم وبئس المصير يعنى اول كسنه كه يوم ملاقات كفارده ارقه سين چويروب فرار ايده تحقيق اول غضب الهى ايله رجوع اتمش اولادى وآنك مكانى جهنمدر و نه خبيث مكان اولادى مكر كر بعد الفر قصد ايدوب اظهار هزيمتله دشمنى جلب وعسكره اوزرينه هجوم ايچون منحرف ياخود مسلميندن كروده بولنان عسكره التجا قصدى ايله منصرف اوله وآيت كريمه ده تقديم وتأخير واردر يعنى ظاهر تعبير وبئس المصير الامتحرفا تقدير اوزره موضع استثنا آخر آيتدر وتحيز وانحياز توجه معناسنه در يقال تحوز وتحيز الى فلان اذا انضم اليه وفئه قوت وجماعت معناسنه در واهل تفسير آيت مذكوره ده اختلاف ايدوب امام قتاده وامام ضحاك ديديلركه حرمت فرار انجق يوم بدرده ايديكه مسلمينك رسول الله صلى الله عليه وسلمدن غيرى انحياز ايده جك پناهلرى يوغيدى وآنلر دخى ايچلرنده وار ايدى واكثر مفسرين ديديلركه حكم مذكور محكم غير منسوخدر وفرار عن الزحف كبائردندر زيرا رسول الله صلى الله عليه وسلم خمس من الكبائر لا كفارة فيهن بيوروب ايچلرنده فرار عن الزحفى دخى ذكر ايلديلر وقال عليه السلام ان من اعظم الموبقات الشرك بالله واكل مال اليتيم والتولى يوم القتال وقذف المحصنات يعنى شرك بالله واكل مال اليتيم و يوم قتالده فرار ومحصنه اولان خاتونلرى زنا ايله ذكر وقذف البته اعاظم مهلكاتدندر بوندنصكره معلوم اوله كه اكر عدد مسلمين نصف مشركين ايسه مسلمينه بروجهله فرار حلال اولماز وابتداء اسلامده قلت مؤمنين جهتيله حكم شرعى بويله ايديكه اكر مسلمين مشركينك عشرى مقدارى ايسه مسلمينه فرار وانحلال بروجهله حلال اولمز ايدى كما قال الله تعالى ان يكن منكم عشرون صابرون يغلبوا مائتين يعنى اى اهل ايمان اكر سزلردن صبر وثبات ايديجى يكرمى مجاهد بولنسه ايكى يوز كافره غالب كلورلر واول طائفه كه الله تعالى غالبيتلرين اخبار ايده آنلر ايچون مساغ فرار يوقدر بعده اهل اسلامه كثرت اعداد حاصل اولدقده الله تعالى تخفيف تكاليف ايله امداد ايلدى قال الله تعالى الآن خفف الله عنكم وعلم ان فيكم ضعفا فان يكن منكم مائة صابرة يغلبوا مائتين وان يكن منكم الف يغلبوا الفين باذن الله والله مع الصابرين يعنى شمدى الله تعالى سزدن تكليف مشقت ردينى تخفيف قيلدى وسزده ضعف ابدان يا ضعف اذعان وايقان وار ايدوكى ظاهر اولدى بو تقديراوزره اكر سزدن يوز عدد مجاهد صابر بولنور ايسه ايكى يوز و بيك بولنورسه ايكى بيك كافره باذن الله تعالى غالب وقاهر اولورلر وامداد رب اكرم صابرين ايله همدم وهمقدمدر لكن حكم مذكور مبسوط سلاحلرى بولنوب مقاومت وقتاله صلاحلرى اولمغله مشروطدر اما سلاحى اولميان مسلم مسلح اولان كافردن كذلك آلت رمى بولنميان مسلم بولنان كافردن فرار موجب عصيان وعار دكلدر كورمزميسنكه مخرج اعدا اولان باب قلعه دن ومرماى منجنيق اولان بقعه دن بعد وفرار جائز زيرا اويله محلده قراردن انسان عاجزدر بناء على هذا مسلم واحد مشركين ثلثه دن فرار اتمك جائزدر انجق مسلمين اون ايكى بيك عدده واصل وميانلرنده

اكرچه بو محلده تقديم وتأخير اولندى اكن كشافده وجه تعريب اوله اظهر ايله تفسير اولنمشدر وبعض ايله تفاوت دخى يوقدر محلنه مراجعت اولنه *

اتفاق كلمه دخی حاصل اولسه اعداء دین هر نه قدر کثرت عدد ایله آنلردن فرق قات دخی از یاد اولسه بنه فرار وانحلال وجها من الوجوه آنلره حلال اولماز زیرا رسول اکرم صلی الله علیه وسلم ولن یغلب اثنا عشر الفا عن قلة بیورمشلردر یعنی اون ایکی بیك عسکر قلتدن ناشی مغلوب اولمازلر وغالب اولان کسنه دخی فرار اتمك جائز ومناسب اولماز وابن عمر رضی الله عنهمادن منقولدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم جانب نجده بر سریه بعث ایلدیلر وبن دخی ایچلرنده ایدم همان مسلمین هل من محیص کویان فرار وانهزامه شتابان اولدیلر صکره مدینه یه قادم وبز لر فرارین اولدیق دیو نادم اولدیغمزده رسول الله صلی الله علیه وسلم بل انتم العکارون فی سبیل الله انا لکم فئة قول شریفلریله تسلیه وتلطیف بیوردیلر وعکار راجع الی القتال فی سبیل الله دیمکدر یعنی سزلك عود تیکز فرار وهزیمت دکلدر بلکه بکا تحیز والتجادر بن دخی سزه قوت ومدارتقویتم وعود وقه ولکن مجددا اغله فی سبیل الله جهاده رجوع ووصول ایچوندر امام محمد رحمه الله دیرکه ابو عبید الثقفی که مختار ثقفینك باباسیدر قسط الناطف یاخود قبس الناطف نام محلده قتال کفارده صبر وتثبت وعود وانهزامدن اباونغنت ایدوب قتل اولندقده حضرت عمر رضی الله عنه دیدیکه یرحم الله اباعبید لو انحاز الی کنت له فئة یعنی الله تعالی ابو عبیده رحمت ایلسون بکا عودت ایدیدی بن اکا قوت اولور ایدم ودعاء رحمتله مصدر اولان بو اثر معتبرده دلیل اظهر واردر که طرف عدودن فوق الطاقه هجوم وازدحام توجه ایدرسه مسلمین ایچون فرار وانهزام وصبر ایله تثبت واقدام ایکیسی دخی جائزدر امابعض ناس مخالفته قیام ایدوب صورت مفروضه ده ثبات اقدام القاء النفس فی التهلکه در وحرامدر دیدیلر باآنکه صبر وثباتده رضاء الله بذل نفس تفبسنی تحقیق وتأسیس واردر وصحابهٔ کرامدن چوق کسنه لر بو فضیلتی احراز ایلمشلردر که بریسی عاصم بن ثابت رضی الله عنه درکه بعد الشهاده کفارك اهانتندن جسدینی زنابیر حمایت اتمکله حمی الدبر دیو تلقیب اولنمشدر ورسول الله صلی الله علیه وسلم دخی ثباتی مقابلنده اکا ثنا اتمشلردر وبو مقوله براهین باهره ایله جواز ومشروعیتی ظاهر اولمشدر والله الموفق

باب من اسلم فی دار الحرب ولم یهاجر الینا* یعنی دار الحربده اسلامه کلوب دار اسلامه هجرت ایلین کسانك احوالنی بیاندر اهل حربدن برکسنه اسلامه کلوب دار اسلامه خروج اتمزدن اقدم انی برمسلم خطأ قتل ایلسه اول مسلم اوزره دیت یوقدر انجق کفارت واجبه درلکن ابی حنیفه رحمه الله تعالیدن علی وجه الاملا روایت اولندیکه کفارت دخی واجبه اولماز زیرا وجوب کفارت مقتولك دمی مقوم اولمغله مشروطدر بوقسه بالکز حرمت قتله منوط دکلدر کورمزمیسنکه قتل نساء اهل حرب حرام ایکن ینه موجب کفارت دکلدر ومقومیت دم انجق احراز بدار الاسلام ایله حاصل اولور وروایت مذکوره خلافی اوزره وجوب کفارته دلیل وان کان من قوم عدو لکم وهو مؤمن فتحریر رقبة مؤمنة نظم جلیلیدر یعنی اکر خطأ قتل اولنان سزه دشمن اولان قوم کافریندن اولوب کندو مؤمن اولورسه آنك کفارتی قدرتی وارایسه تحریر رقبهٔ مؤمنه در بو آیت کریمه نك تفسیرنده عطا ومجاهد رحمة الله علیهمادن روایت وتحریر اولندیکه مقتولدن مراد اول رجلدرکه اسلامه کلوب دار مسلمینه کلمزدن اقدم قتل اولنه وبعض مفسرین دیدیلرکه نزول آیت مرداس نام برکسنه حقنده ایدیکه اسلامه کلدی ودار مسلمینه واصل اولمزدن اول اسلامنی بیلمیه رك اسامة بن زید رضی الله عنهما انی قتل ایلدی والله تعالی اوزرینه کفارتی ایجاب ایدوب دیت ایجاب اتمدی ودلیل آخر اولدرکه کفارت حق الله اولمق اوزره واجبه در وحق الله حقنده دین اسلام ایله احراز کافیدر اما دار اسلام ایله احرازه احتیاج وتوقف انجق حقوق عباد ایچون واجب اولان ضمان وتصرفده در وبحث مذکور سیر صغیرده مقرر ومبسوطدر والله الموفق وبه العون

باب دواء الجراحة* یعنی حکم دواء مجروح بو بابده مفصل ومشرحدر ابی امامة بن سهل بن حنیف رضی الله عنه دن مرویدرکه نبی اکرم صلی الله علیه وسلم یوم احدده وجه انورلرینه عظم رمیم ایله مداوات ایلدیلر وصحیحدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك یوم احدده وجه شریفلری شج اولندی حتی خد امجدلری اوزره دم سیلان اتدکده کیف یفلح قوم خضبوا وجه نبیهم بدمه وهو یدعوهم الی الله دیدیلر یعنی اول قوم نیجه فلاح بولورلرکه پیغمبرلری آنلری اللهه دعوت ایدرایکن آنلر اول پیغمبرلرینك وجهنی کندو دمی ایله مخضوب قیلدیلر اول اثناده لیس لك من الامر شیء او یتوب علیهم او یعذبهم فانهم ظالمون آیت شریفه سی نازله اولدی یعنی یا محمد سنك آنلرك امورندن برنسنه یه مالك دکلسین بلکه مالك امورلری الله عظیم الشاندر آنلری اهلاك ومهزوم ایدر یاخود اسلامه کلنلرینك توبه سین قبول ایدر یاخود ظلم وشرکلرینه بناء عذاب ایدر بعده رسول الله صلی الله علیه وسلم وجه اکرملرینه مداوات ایلدیلر روایت اولندیکه برقطعهٔ حصیری احراق

وانکله مداوات ایلدیلر وروایت اولندیکه عظم بالی ایله دوا واوزرینه عصابه بند ایلدیلر ونیجه ایام جبیره اوزره مسح ایدرلر ایدی وقصهٔ مرقومه ده جراحات ایچون مداوات ایله اشتغال جائز اید وکنه استدلال واردر لکن بعض ناس مداوات دن تهیده وارد اولان آثاره استناد ایله کراهتیله حکم واعتقاد ایلدیلر آثاردن بری اولدرکه قال علیه السلام یدخل الجنة من امتی سبعون الفا بغیر حساب یعنی امتمدن یتمش بیك کسنه بلا حساب جنته داخل اولورلر آنلر کیملردر یارسول الله دید کلرنده بیوردیلرکه الذین لا یکتوون ولا یسترقون ولا یتطیرون وعلی ربهم یتوکلون یعنی اول کسنه لردرکه داغ وافسون وتشاؤم بیلمزلر همان خالقلرینه توکل ایدرلر اما جواز معالجه ده زم مدار اعتمادیمز رسول الله صلی الله علیه وسلم دن روایت اولنان تداووا عباد الله فان الله لم یخلق داء الا وخلق له دواء الا السام والهرم حدیث باعث الاعتضادلریدر یعنی یا عباد الله تداوی ایدیکز زیرا الله تعالی بردرد خلق اتمدی الا آنك دواسنی دخی خلق ایلدی انجق موتله هرمی دفعه علاج خلق اتمدی ومخالفینك روایت اتدکلری حدیث منسوخدر زیرا مرویدرکه یوم خندقده سعد بن معاذ رضی الله عنه بسهم طویل النصل ایله ضرب واکحل طمری قطع اولندقده رسول الله صلی الله علیه وسلم کی ایله اکا معالجه اتمشلردر واسعد بن زراره رضی الله عنهه دخی کی ایله علاج اتدکلری مرویدر ومع قطع النظر عن النسخ بین الخبرین طریق توفیق اولدرکه علیل علاجی شفاده بالذات مؤثر اعتقاد ایدرسه تداوی ایله اشتغال حلال دکلدر اما شافی انجق الله تعالیدر وعلاج همان سبب ظاهریدر دیو اعتقاد ایدرسه اکا تداوی جائزدر وخبر سابقده عظم بالی ایله جواز مداواته سند عالی واردر زیرا عظمده حیات اولمغله قاعده مزاوزره موتله متنجس اولماز مکر عظم انسان یاخود عظم خنزیر اوله زیرا بونلر ایله تداوی مکروهدر هله خنزیر نجس العیندر وعظمی دخی لحمی کبیدر بو وجهله آنکله انتفاع جائز دکلدر اما انسان حیاتنده نیجه محترم ایسه بعد الموت دخی محترمدر وکرامته بناء انسان حیك اجزاسندن برنسنه ایله تداوی جائز اولمدیغی کبی بعد الموت عظمی ایله دخی جائز اولماز قال علیه السلام کسر عظم المیت ککسر عظم الحی یعنی انسان میتك کسر عظمی حرمتده حیك کسر عظمی کبیدر وامام زهری رحمه الله دن منقولدر دیمشدرکه مضت السنة ان لا یسترق کافر مسلما یعنی سنت نبویه کافر مسلمی استرقاق اتمك اوزره جاریدر امام محمد رحمه الله دیرکه بز دخی بو قولی اخذ ایدرز حتی کافرك عبدی اسلامه کلسه کافر انی استرقاق ایده رك ترك اولنمیوب بیعه جبر اولنور وامام محمد رحمه الله حدیثده اولان استرقاق ابتداء تملکه حمل اتمیوب بلکه استدامهٔ ملکه وملك یمین ایله قهرا استخدامه حمل ایلدی زیرا استرقاق امر ممتد اتمیدر ودائمی اولان نسنه لرده استدامت ابتداء انشا کبیدر بو وجهله استرقاق ابتداء تملکه اطلاق اولندیغی کبی استدامته دخی اطلاقی صحیح اولور وبعض فقها دیدیلرکه مراد حر مسلمه ابتداء استرقاقدر زیرا کافر مسلمی سبی واستعباد قیلسه کافر ایچون مسلم اوزره رق وعبودیت جاری اولماز لقوله علیه السلام الاسلام یعلو ولا یعلی علیه یعنی دین اسلام عالی اولور واوزرینه غیری نسنه عالی اوله مز وبو حدیث ایله مراد حکم اسلامی بیان وایراددر بوقسه حس واستشعار ایلدیککه اسلام عالی اولوب معلو علیه اولماز دیو اخبار دکلدر زیرا اخبار نبویه ده تخلف جائز اولمدیغندن البته مضمون خبر تحقق اتمك لازمدر بعض احیانده ایسه اهل شرك مسلمین اوزره اظهار اعتلا ایدرلر لکن ینه حکم اسلام اعتلاء مقامیدر بوندنصکره معلوم اوله که مسلم شرعا اذلال کافردن مصون ومالکیتی مملوکیته تبدیل ودوام ملك ایله قهرا استخدام وترذیل دخی البته اذلال مسلمه مقروندر بو سبب ایله رق مسلمی بیع اوزره کافره جبر والجارله کافر آنی اذلال اتمکدن صون وانجا قیلنور امارق مسلمه مجرد کافر مالك اولمغله عتق لازم اولماز زیرا کافر ایسه ده عقد ذمته بناء مالیت رقیق اتلاف اولنماز ومملوکك اسلامی ومالکك کفری دخی مالك مملوکنه احسانی موجب اولمقده مؤثر دکلدر لکن برکسنه قریبنه مالك اولسه مملوك مجانا آزاد اولور زیرا قرابتك استحقاق احسان وعنایتده تأثیری واردر ینه مؤلف الکتاب دیرکه وینبغی للرجل اذا اسلم ان یغتسل من الجنابة لان المشرکین لا یغتسلون عن الجنابة ولا یدرون کیف الغسل عن ذلك یعنی برمشرك اسلامه کلدکده غسل اتمك کرکدر زیرا کفار جنابتدن غسل اتمزلر ومشرکین عرب کبی جنابتدن غسل ایدنلر دخی کیفیت غسلی بیلمزلر بو کلامدن مستفاددرکه صفت جنابت کافرده دخی حاصل وسبب حدث موجود اولدقده تحقق حدث منزله سنه نازلدر لکن مشایخ اسلاف وقت وجوب غسلده اختلاف ایلدیلر کفار فروع شرعیت ایله مکلفلردر دینلر حال کفرلرنده دخی اوزرلرینه وجوب غسل ایله حکم ایلدیلر بو وجهله حال کفرنده غسل ایلسه صحیحدر بعد الاسلام واجب اولماز اما فروع ایله مکلف دکلدر دینلر دیدیلرکه بعد الاسلام آنلره غسل ایجاب والزام قیلنمق

مطلب جواز المعالجة وعدمه

مطلب استرقاق الکافر مسلما

اكامبنيدركه وصف جنابت امرممتد دائميدر آنك بعد الاسلام دوامى مجدداانشا والتزامى كيبدروقبل الاسلام
صحت اغتسالرى سبب غسلك وجودندندر بوجهتدن قبل الاسلام دم حائض منقطع اولب وصكره اسلامه كلسه
اكا غسل لازم اولمازز يرا اكا كوره سبب وجوب انقطاع دمدر وانقطاع دوام وامتداد قبول اتمزبنابرين
بعدالاسلام آنك حقنده كرك حقيقة وكرك حكما سبب وجوب تحقق اتمش اولمغله اوزرينه اغتسال واجب اولماز
وجناب مؤلفك انهم لايدرون كيف الغسل قولينك معناسى مشركين غسل ايسه لردخى مضمضه واستنشاق
فرض ايكن آنى اتيان ايلمزبنابرين حين اسلامده جنابتدن غسل ايله مأمور اولورلر و وجوب اغتسال اوزره
ابوهريره رضى الله عنه‌دن روايت اولنان حديثله دخى استدلال قيلنديكه ثمامه بن اثال الحنفى اسلامه كلدكده
رسول الله صلى الله عليه وسلم اكا اغتسال ايله امر ايلديلر ابن عمر رضى الله عنهمادركه ثمامه بعدالغسل ايكى ركعت
دخى نماز قيلدى و رسول الله صلى الله عليه وسلم كوروب قدحسن اسلام صاحبكم بيورديلردينو نقل ايلديلر
ونقل اولنوركه كليب نامكسنه رسول الله صلى الله عليه وسلم حضورلرينه كلوب اسلامله بيعت ايتدكده احلق
عنك شعرالكفر يعنى باشكدن كفرصاچنى تراش ايله ديو امر ايلديلر اولدخى تراش ايلدى امام محمد رحمه الله ديركه
بعدالاسلام حلق رأسى بزواجب كورمزز يرا اكثر اصحابه آنكله امر ايلديلر وظن ايده رمكه همان كليبى صاچينك
حسن ورونقنه اعتبار ايله عجب و پندار وفخرواستكبار ايدركوروب عجب و كبرندن منع وزجر ايچون تراشله امر ايلديلر
ياخود حال كفرنده نابت اولان شعر رأسنى ازاله ايله مزيد تطهيرى مستحب كورديلر اما اغتسال بويله دكلدرز يرا
آنك سببى اولان جنابت تقرير سابق اوزره مشركده متقرر اولمغله آنكله على سبيل الايجاب امر اولنمشدر والله الموفق
باب اتخاذ الانف من الذهب والفضة * يعنى آلتون وكومشدن اتخاذ انوف جائز ايدوكى بو بابده مشكوفدر عرفجه
بن اسعد رضى الله عنه‌دن مرويدر كه آنك انفى زمان جاهليه‌ده كلاب نام محلده اثناء حربده قطع اولنوب كومشدن
برانف اتخاذ ايتدكده مرور زمانله آنده رائحهٔ كريهه حادث اولدى بناء عليه رسول الله صلى الله عليه وسلم اكا
آلتوندن برانف اتخاذى ايله امر ايلديلر وامام محمد رحمه الله حديث مذكوره تمسك ايدوب آلتوندن اتخاذانفى
جائز كوردى كذلك ديشى دوشدكده محلنه آلتوندن برديش الحاق ياخود آلتوندن تل ايله ديشلرين ضم والصاق
جائزدر ديدى وقول مذكور ابراهيم نخعى رحمه الله‌دن دخى مأثوردر لكن ابوحنيفه رحمه الله تعالى آنى مكروه
وكومشدن اتخاذانى جائز كوروب استعمال فضه مثلا اتخاذ خاتم كبى انتفاع ايچون رجال حقلرنده جائزدر اما استعمال
ذهبه قطعا رخصت يوقدر ديدى وآنك عندنده حديث مذكورك تأويلى اولدركه رسول الله صلى الله عليه وسلم
رخصت مرقومه يى عرفجه رضى الله عنهه تخصيص ايدوب غيريلر حقنده ترخيص ايلديلر واصول ابى حنيفه
رحمه الله تعالى دندركه قبولنه اتفاق اولنان عام البته خاص اوزره ترجيح ايدر بنابرين رسول الله صلى الله عليه وسلم
يمينلرينه ذهب و يسارلرينه حريرى اخذ ايدوب هذان حرامان على ذكور امتى حل لاناثهم يعنى شو ذهب ايله حرير ذكور
امتم اوزره حرامدر واناثلرينه حلالدر ديو بيورديلر ديو عموم واطلاقى اوزره مشهور ومتفق عليه بين الجمهور اولمغله حديث
عرفجه‌ده رخصت اتخاذ انف ذهب اوزره ترجيح وحديث عرفجه دخى تخصيص رخصته ايله مهما امكن تصحيح اولنور
باب اموال المعاهدين * يعنى مشركين مصالحينك اخذ اموالرينه متعلق مسائل واقوالدر مسلمين برقوم
مشركين ايله موادعه ومصالحه ايلسه لر معاهده لرينه بناء اموال مشركيندن برنسنه اخذ اتمك حلال اولمازمكر
طيب خاطرلريله اعطا قيله لر زيرا معاهدهٔ كفار اموال ونفوسلرينه حرمت تعرضى موجب اولمقده اسلاملرى
منزله سنده در اموال مسلميندن بلاطيب خاطر نسنه اخذ اتمك حلال اولمديغى كبى اموال معاهدينده دخى
حلال اولمازز يرا آنده غدر وجفا وعهده عدم وفا واردر و رسول الله صلى الله عليه وسلم شان عهودده وفاء
لاغدر فيه يعنى عهده وفالازمدر غدر جائز دكلدر بيورلر ايدى و بوندن بشقه ابى ثعلبة الخشنى رضى الله عنهك
حديثى ايله استدلال اولنديكه يوم خيبرده رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينه بعد تمام العهود يهوددن
برجماعت كلوب ديديلركه بزم بستانلريمزه اصحابك كيروب آندن بقول ياخود ثوم آلديلر همانده رسول الله صلى الله
عليه وسلم عبدالرحمن بن عوف رضى الله عنهه امر ايدوب بين المسلمين رسول الله صلى الله عليه وسلم لااحل لكم
شيئا من اموال المعاهدين الابحق يعنى اموال معاهديندن بغير حق برنسنه‌يى سزه حلال كورمم بيوزديلر ديو
ندا ايتدرديلر وامام زهريدن منقولدر كه ابو سفيان بن حرب اثناء هدنه‌ده دخى كافرايكن مسجد نبوى‌يه كيرير ايدى
لكن مسجد حرامه ادخال مشرك حلال اولماز قال الله تعالى انما المشركون نجس فلا يقربوا المسجد الحرام
يعنى مشركين البحق عين نجسلردر بوسنه‌دنكه هجرتك طقوزنجى سنه‌سندن صكره مسجد حرامه قريب اولمسونلر

وهدنه‌دن مراد يوم حديبيه‌ده رسول الله صلى الله عليه وسلم ايله اهل مكه ميانلرنده واقع اولان صلحدر واول
صلحى مشركين نقض ايدوب رسول الله صلى الله عليه وسلم غزو وجهاده سعى واجتهاد ايدرلر ديو خوف
اتملريله تجديد عهد ايچون ابوسفيان مدينه‌يه كلوب مسجد نبوى‌يه كيرمش ايدى ومادهٔ مذكوره‌نك قصهٔ مشهوره‌سى
واردر وروايت زهرى بزم ايچون امام مالك رحمه الله اوزره دليل كاملدر كه امام مشار اليه مشركك مساجددن برينه
دخوله تمكين وترخيص اولنماز حكمنه قائل اولمشدر و بزم ايچون دليل آخر دخى مرتب ومقرردر كه وفد ثقيف رسول الله
صلى الله عليه وسلم حضرتلرينه كلدكلرنده آنلر ايچون مسجد شريفلرنده ضرب خيمه ايله امر ايلديلر بونلر انجاس
اهل شركدر ديدكلرنده ليس على الارض من نجاستهم شئ ديديلر يعنى ارضه نجاستلرندن نسنه اصابت ايلمز
بوندن صكره امام شافعى رحمه الله حديث زهرى ايله تمسك ايدوب مشركينك مساجد سائره‌يه دخوللرى مشروع
ايچق آيت سابقه‌يه بناء مسجد الحرامدن ممنوعلردر ديدى اما بزم عنديمزده مسجد الحرامدن دخى منع اولنمازلر
وخصوص مرقومده حربى وذمى برابردر وتأويل آيت جاهليه‌ده مألوف اولدقلرى اوزره بيت مكرمى عريان
طواف اتمكلرنه تقربدن ياخود امور بيتى تدبير ونظام وعمارت مسجد الحرامه قيام وجهى ايله تقربدن نهيدر
و بو معنايه بزدخى قائللرز كه تنظيم بيت آنلره مفوض دكلدر كرك اكا وكرك عار يا طوافلرينه قطعا رخصت ويرلمز
ونقل اولنوركه عمر بن عبدالعزيز رحمه الله حمامه نفسا ياخود مريضه اولانلردن غيرى عورت كيرمسون ديو
بعض عمالنه نامه تحرير ايلدى ونسا ايچون دخول حمامى مكروه كورنلر بو قولى اخذ ايدوب رسول الله صلى الله
عليه وسلم دن روايت اولنان ايما امرأة وضعت جلبابها فى غير بيت زوجها فعليها لعنة الله والملائكة والناس اجمعين
حديث شريفيله دخى استدلال ايدرلر يعنى قنقى عورتكه جلبابنى بيت زوجينك غيرى محللرده وضع ونزع ايده
الله تعالى‌نك لعنتى وجمله ملائكه وانسانك لعنتلرى آنك اوزرينه اولسون حتى نساء اهل حمص حجرهٔ عايشه
رضى الله عنهايه كيردكلرنده جناب صديقه آنلره سزلر شو حماملره كيرن عورتلرد گلمسيزديو سؤال ايدوب آنلر
نعم ايله جواب ويرديلر همان بونلرى يانمدن اخراج ايديكز وموضع جلوسلرين غسل وتطهير ايديكزديو امر ايلدى اما
بزم مذهبمزده اكر عورت خانه سندن چيقدقده تحفظ وتعفف وحمامه كيرنجه تستر وتلفف ايدرسه حمامه دخولى
مشروع ومعقولدرز يرا دخول حمام ياتزيين اندام ايچوندر كه نسايه رجالدن زياده اليق والزمدر ياخود اغتساله احتياج
واهتمام ايچوندر كه اسباب وجوب اغتسال حيض ونفاس انضماميله نسا حقنده رجالدن اكثر واعظمدر ورجال
حياض وانهاردن اغتساله قادر امانسا غير مقتدره دروذكر اولنان حديث وآثار خلاف شرع اوزره مثلا بغير اذن الزوج
خروجلرينه مصرو فدرز يرا نسا خانه لرنده قرار ايله مأموره لردر قال الله تعالى وقرن فى بيوتكن يعنى اى
ازواج رسول الله خانه لريكزده وقار اوزره قرار ايديكز معلوم اهل علومدر كه مورد خطاب خاص ايسه‌ده
حكمى على وجه العموم‌در بنه عمر بن عبد العزيز رحمه الله تعالى نامهٔ مذكوره سنده كتب ايلديكه مسلمه
عورت اكرلى آته بنمسونلر و تحرير مذكورينه مدار لعن الله الفروج على السروج حديث بلاغشعار يدر
يعنى سروج اوزره ركوب ايدن نسايه الله تعالى لعنت ايلدى ياخود ايلسون لكن بو حديثدن دخى مراد على قصد
التلهى ياخود عرض جمال ايچون على وجه التزين ركوب ايدرسه ديمكدر بو قسمه نسوان يا جهاد ياخود خدمت
مرضاى اهل جهاد ار يابندن اولوب ياخود زوجى ايله حجه كيدوب تستر اوزره ركوب ايدرسه اكرلى آتلره بنمكده
ضرر يوقدر بنه عمر بن عبد العزيز كتب ايلديكه اهل كتاب يعنى يهود ونصارى اكرلى آتلره ركوبلرينه مساعده
اولنمسون بلكه پالان اوزره بنسونلر واسلامدن فرق اولنملرى ايچون قوشاق قوشانسونلر يعنى اثوابلرينك اوزرينه
زنارلرين قوشانوب و پالان رسمنده ايرلر اوزره بنوب وابرقاشلرينه رمانه كبى برنسنه يا پسونلرز يرا اهل كتاب موجب عزت
اولان اموره مسلمينه تشبهدن منع اولنورلر قال عليه السلام اذاوهم ولا تظلموهم يعنى اهل كتابى حقير وذليل كوريكز
لكن ظلم اتمكز وعمر بن الخطاب رضى الله عنه دخى اهل كتاب ميانلرينه زنارلرين بغلامق اوزره مصالحه ايدوب وعامللرينه
يازديكه اهل ذمته تنبيه ايديكز كه رقبه لرينه رصاص مختومله علامت وضع ايلسونلر وزنارلرين قوشانسونلر
ومسلمينه تشبه اتمسونلر و بو فصلك تمام بيانى ينه بو كتابده موضع شايانده كلوران شاء الله تعالى والله الموفق
باب الجعائل * يعنى اهل جهاد جهاد ايچون بيت المال ياخود اصحاب اموالدن جعل واجرت اخذينه متعلق
اقوالدر امام ابو حنيفه رحمه الله تعالى ديمشدر كه مسلمين ايچون قوت وكثرت اولدقجه بركسنه جهاد اوزره
اجرت آلمق وويرمك مكروهدر اما قوت وكثرت يوغيسه مسلمين بربرينى مال ايله تقويت اتمك جائزدر قال الله
تعالى وجاهدوا فى الله حق جهاده يعنى فى سبيل الله كمال جهاد ايله جهاد ايديكز و كمال جهاد نفس ومال

مطلب دخول الكافر فى المسجد

مطلب يجوز دخول المشرك فى المسجد الحرام عندنا

مطلب دخول النساء فى الحمام

مطلب منع النساء واهل الكتاب عن الركوب على السروج

ايله اجتهاد اتمكدز اكر جهاده خروج ايدن كسنه مالدار ايسه نفس وماليله جهاد ايدوب رضاء الله ايچون
اولان عملنه بركسنه دن اجرت الماموق كركدر واكر فقير ايسه غيريلرندن طيب نفسلري ايله جهاده قادر اوله
جق دكلو نسنه المق جائزدر كه كندونفسي ايله وصاحب المال دخي ماليله جهاد اتمش اوله لر زيرا مرويدركه
حضرت عمر رضي الله عنه مجرد بولنان كسنه يي متزوج اولان كسنه يه تجهيز اتديروب مجردي متزوجك يرينه
غزايه بعث ايدرايدي وقاعدك فرسني آلوب غازي يه ويريرايدي وابن عباس رضي الله عنهمايه بو مسئله دن سؤال
اولنوب جوابنده آلديغي اجرتي جهاد ايچون دواب واسلحه يه ويريرسه جائزدر ديدي وجهي اولدركه صاحب
المال ماليني الجق اول كسنه جهاده كسب قوت اتسون ايچون ويرير كه كندي دخي مجاهد بالمال اوله بنابرين
اخذ ايدن كسنه دخي اول ماله جهاد كفاره استعانت اتميوب نفسي ايچون آرترمق مكروهدر زيرا مرويدركه
عبدالله بن زيد الانصاري رضي الله تعالى عنه حضرتلرينه بركسنه جهاد ايچون شوقدر اجرت آلوب
صكره تصرف ايدهرك آلديغندن اقل صرف ايلسه حكمي نيجه در ديو سؤال ايلديلر جوابده ديديكه اكر
قصدي فضله يي نفسنه صرف ايچون ادخار دكل ايسه جائزدر وبعد الرجوع بنه آلديغي محله رد ايدر بدليت
اوزره حج ايدن مثللو دركه بعد الرجوع فضله نفقه يي صاحبنه رد اتمك لازمدر وجهي اولدركه فضله يي
رد اتمسنه عملي اوزره اجرت اخذ اتمش اولور جهاد اوزره استيجار ايسه باطلدر وتحقيق مذكور اوزره امام
المسلمين تجهيز جيش مراد ايلسه اكر بيت المالده وسعت وار ايسه اول جيشي مال بيت المال ايله تجهيز ايدر
وناسدن نسنه اخذي تجويز اولنماز واكر يوغيسه اهل جهاده قوت وقوت اوله جق مقداري اموالي ناسدن
على وجه التحكم اخذ واستحصال جائزدر زيرا امام ناظرا ممدر ونظر وانظارت حكم مذكورده اكمل واتمدر
زيرا مرويدركه حضرت معاويه رضي الله عنه اهل كوفه يه برمقدار عسكر تجهيز اتملرين تكليف وايچلرندن
جبر ايله ولدينه اظهار شفقت ايدوب تكليف مزبوردن استثنا ايله تلطيف اتدكده آنلر ديديلركه بزلر بو امتيازي
قبول اتميز بلكه ماليمزدن اهل غزايه جعل واجرت افرازي ايله سائر مسلمينه شريك وانباز اولورز
وجبير بن نفير رضي الله عنه دن منقولدركه قال عليه السلام ان مثل الذين يغزون من امتي ويأخذون الجعل
يتقوون به على عدوهم كمثل ام موسى ترضع ولدها وتأخذ اجرها يعني امتمدن غزا ايدوب وعدولري اوزره
تقوي ايده جكلري جعل واجرتي اخذ ايدن كسنه لرك حاللري ام موسى عليه السلامك حالي كبيدر كه كندو
ولديني ارضاع ايدوب اجرتني دخي اخذ ايدر يعني اهل غزانك اكرچه غزالري انجق كند ونفسلر ايچوندر
قال الله تعالى ان احسنتم احسنتم لانفسكم يعني قوللرم اكر احسان ايدرسكز انجق نفسكزه احسان ايدرسز
نفع احسان بالاخره سزه راجعدر لكن دين قرنداشلرندن دشمنلري اوزره كسب قوت ايچون جعل واجرت
دخي آلورلر وآنلره حلالدر نته كيم ام موسى عليه السلام كندو ولديني ارضاعله نفسي ايچون عمل ايدر ايدي
بنه فرعوندن اجرتي آلوب ارضاعنه كسب قوت ايدر ايدي واكا حلال ايدي مؤلف الكتاب رحمه الله
مناسبت جعل ايله مسئله اخرايه انتقال ايدوب ديركه برمسلم برشخص مشركه اسلام شرطي ايله جعل واجرت
وعد ايدوب اولدخي اسلامه كلسه اسلامي صحيحدر زيرا حقيقت اسلام مكه تصديق واقرار در تحقق
اتمشدر وشرط جعلله اكا خلل كلز وجعل مزقوم اكا واصل اولسون اولمسون اسلامي منيله حكم اولنور زيرا
واصل اولماديغي صورتده نهايت محذور عدم تمام رضاسيدر اولدخي صحت اسلامه منافي دكلدر اكراه صحت
اسلام مكرهه منافي اولمديغي كبي وشرط جعل ايدن كسنه ايچون جعل مشروطي ويرمك دخي جائزدر لكن
ويرمك افضلدر زيرا وعد ايلمشدر ووفا بالعهد اخلاق مؤمنيندن وخلف وعد اخلاق منافقيندندر
اما اسلامه كلن كسنه نفسي ايچون عامل اولغله غير اوزرينه مستوجب اجرت اوله مز زيرا استيجار
الاجرة على الغير انجق غير ايچون عملنه نك مقابليدر واسلامه كلن غير ايچون عامل دكلدر كه اوزرينه ايجاب عوض
ايليه وما موعود عوض اسلام اوله مز بلكه يارشوه در ياخود اسلامه رغبتي مزداد اولمغيچون صله واحساندر
وبونلرك برنده دخي قبل التسليم والقبض استحقاق تحقق اتمز حتى بعد الاسلام جاعل اعطاء جعلدن امتناع اتمكله
اولدخي اسلامدن رجوع وارتداد ايلسه مرتد اولور اكر بنه اسلامه عودت اتمزسه بويني اورلور لقوله عليه السلام
من بدل دينه فاقتلوه يعني اول كسنه كه ديني اسلامي كفره تبديل ايده اني قتل ايديكز اما مكره على الاسلام بويله
دكلدر كه اسلامدن رجوع ايلسه استحسانا قتل اولنماز زيرا اسلامه جبر ايله باشي اوزرنده سيفك قيامي اقرار
ايلديكي نسنه لره عدم اعتقادينه دليلدر بو صورتده اسلامنده شبهه واقع اولوب اول شبهه ايله حكم قتل

مندفع

مطلب اداء فضل النفقة في الحج عن الغير

مطلب الامام اذا اخذ نفقة الجهاد من الناس جبرا اذا لم يف بيت المال

مطلب اعطى جعلا على ان يسلم

مطلب اسلام مكرها

مندفع اولور لكن اشتراط جعل عدم اعتقادينه دليل اوله مديغندن اسلامي بلا شبهه تام اولوب مرتد اولنجه
قتلي واجب اولور وغالب بن قطان رحمه الله تعالى دن مرويدر ديديكه باب الحسين ياخود اختلاف نسخه
اوزره باب الحسن رضي الله عنهما ده قاعد ايدك برختيار كسنه كلوب بزه سلام ويروب قعود ايلدي بعده
ديديكه والدم جدمدن نقل ايله رسول الله صلى الله عليه وسلم ما من رجل يسلم على قوم الا فضلهم بعشر
حسنات وان ردوا بيوردي ديو بكا خبر ويردي يعني بر رجل بو قدر كه برقومه سلام ويره الا اول رجل قوم
مذكورين اوزره اون حسنه ايله تفاضل ايدر اول قوم رد سلامله عهده دن خروج ايدرلرسه ده وبو حديثده
دليل واردركه بدايت بالسلام افضل وبادي بالسلامك ثوابي اكثر واكملدر زيرا جواب سلام سلامك مسببي
اولمغله بادي بالسلام جوابك سببي واول احسانك مبدأ تحصيل وطليعيدر اما رد سلام ايدن انسان مجازي
الاحسان بالاحسان وباديك مجازي اوزره رجحاني نمايان بعده اختيار مومي اليه ديديكه والدم جدمدن بكا شويله
خبرويرديكه جدم كندو قومنه اسلامه كلمه لري شرطي اوزره يوز دوه جعل واجرت ويردي ووالدي
بو خصوصي اخبار واتمام وجدم قومي اوزره عريف ورئيس نصب اولنمسين رجا قصديله رسول الله صلى الله
عليه وسلم حضرتلرينه ارسال ايلدي والدم ديديكه حضور سعادتلرينه واروب ان ابي يقرأ عليك السلام
ديدم عليك وعليه السلام بيورديلر وبو حديثده دليل واردركه برشخص شخص آخره غائبدن تبليغ سلام ايلسه
رد علامده صاحب سلامه مبلغي تشريكه اهتمام لازمدر زيرا صاحب سلام سلامله مبلغ دخي ايصال پيامله
اكا احسان اتمشلردر وبو ايكي احسانه مجازات لازمه حال انساندر والدم ديديكه رسول الله صلى الله عليه وسلم
حضرتلرينه ديديكه والدم كندو قومنه اسلامه كلملري شرطيله يوز دوه ويردي وآنلر دخي اسلامه كلوب
اسلاملري دخي قوت بولدي شمدي والدم ايچون ويرديكي يوز دوه يي كيرو آلمق جائز ميدر بيورديلركه ان شاء
فان تموا على اسلامهم فذاك والا بعثنا اليهم الخيل يعني ديلرسه آلور والدقده نصكره قومي دخي اسلاملرنده ثابت
اولورلرسه نه كوزل يوق اولمازلرايسه آنلره عسكر بعث ايدرز وبو حديثده دليل واردركه شرط معهود اوزره
ويرلن مال صلة مستأنفه در يوقسه عوض اسلام دكلدر وواهب هبه سندن عوض اولمادقجه رجوعي صحيحدر
وطريق مذكور ايله مشركيني اسلامه ترغيب دخي جائزدر كورمزميسنكه مصارف صدقاتدن بري سهم مؤلفة
القلوب ايدوكي منصوص ومصرحدر وآنلره عند بعض المفسرين انجق ثبات اسلامه تألفلري ايچون وعند
البعض وعد اعان اتدكلرندن صكره اسلامه رغبت وتشرفلري ايچون اعطا قيلنديغي صحيحدر وحديث مذكورده
اكا دخي دليل واردركه شرط جعل اوزره اسلامه كلدكلردن صكره مرتد اولسهلر قتل ايله تنكيل اولنورلر زيرا
بعثنا اليهم الخيل قول شريفلريله مراد لطيفلري قتل وقتال ايچون بعث خيل ايدرز ديمكدر والدم ديركه بعده
يارسول الله والدم كندو ايچون قومنك عرافت ورياستي سندن رجا اتمكله بكا امر ايلدي ديدم بيورديلركه
ان شاء ولكن العرفاء في النار يعني مطلبني دريغ اتمم ديلرسه اولسون لكن اكا خبرويركه طلب ايلديكي نسنه ده
خير يوقدر وعرافت رياست معناسنه در وعريف القوم ضابط ومدبرلري دركه قال عليه السلام لابد للناس من وازع والوازع
في النار يعني ناس ايچون برضابط ومدبر لازمدر واول ضابط دخي اهل ناردر يعني اكثريا رئيس القوم اولان قومنه
ظلم وتكبر ايدر وظالمين ومتكبرينك مكاني النار جحيمدر وبو حديثده طلب رياستدن تحرز موجب سلامت
اولمغله افضل اولديغي بيان واردر مؤلف الكتاب رحمه الله ديركه بررجل مسلم مسلم آخره بر حربي كافري
قتل شرطي اوزره جعل واجرت وعد ايدوب اولدخي قتل ايلسه بومعامله ده ايكيسنه ده ضرر شرعي يوقدر
وعده ده احب اولان وعدنه وفا واول موعودي ايفا ايلمكدر لكن ايفا اوزره شرعا جبر اولنماز زيرا قتل حربي
جهاددر وجهاده مباشرت قيلان يا نفسي ايچون عاملدر ياخود اعزاز دين الله رضا حق ايچون ياخود ناسدن دشمن
محاربك دفع فتنه سيله جماعت مسلمين ايچون عاملدر بالكز وعد جعل ايدن جاعل ايچون عامل اولماديغندن آنك
اوزرينه مستوجب اجرت اوله مز لكن جاعل وعدينه وفا ايدرسه افضلدر اكر اتمزسه حكم شرعيده اوزرينه جبر
اولنماز بعده روايت اولنديكه يامين بن وهب رضي الله عنه اسلامه كلدكدنصكره رسول الله صلى الله عليه
وسلم اكا اي يامين عمك اوغلي بني قتله عزيمت اتديكني كورمديكمي بيورديلر يامين دخي بنا اكا كفايت ايده رم
يارسول الله ديدي عقبنده عرب بر كسنه يي استيجار وعمي اوغلي قتل شرطيله اكا اون دينار وروايت اخراده بش
وسق كه كيل معروفدر خرما ويرمكي تعهد واقرار واول كسنه دخي شخص معهودي قتل ايدوب واصل بئس
القرار ايلدي ومقتول مسفور عمرو بن جحاش ديمكله مشهور در وقصه مذكوره ماده مزبوره نك جوازنه دليل

مطلب ابتداء السلام افضل من رده

مطلب رافع سلام الغائب

مطلب الرجوع عن الهبة

مطلب الجعل على قتل المشرك

صاحب القصه اولان يامين بن وهب مذكور نسخ كتابده يامين لكن اصابه ده عنوانيله مسطوردر كعب ابو كعب يامين بن عمير بن كعب ونسبته ذكر النضري ايلشدر

واردر زیرا جعل واجرت ویردیکی البته جناب رسالتك معلوملری در بنه مؤلف رحمه الله دیرکه اکر بو مقوله اموردە امام المسلمین بیت المالدن جعل واجرتی وعد وتعیین اتمش ایسه وعدینه وفا اتمك لازمدرز یرا مال بیت المال انجق مصالح مسلمین ایچون اعداد واستحصال قیلنمشدر و بو قاتل دخی آنفا ذکر اولندیغی اوزره برجهتله مسلمین ایچون ساعی وعاملدر بنا برین امام المسلمین مال بیت المالدن اعطاسنی وعد ایتدیکی نسنه یی بالتمام ادا ایلك لازمدر والله الموفق

باب آنیة المشرکین و ذبائحهم وطعامهم * یعنی مشرکینك قابلرینی استعمال وطعام و ذبیحه لرین اکلنه متعلق مسائل ودلائلدر مشرکینك اوانیلرندن اکل وشرب اکرچه حلال لکن قبل الاستعمال غسل ایلك احسن اعمالدرز یرا اوانی یه نجاست شرك لاحق اولمیوب انجق نجاست عینیه ملاصق اولور واولدخی غسل ایله زائل اولور و بو حکمده اوانی مسلمین ومشرکین برابردر انجق مشرکین غسل اوانی یه اهتمام اتمملری حسبیله مسلم بنفسه اعادهٔ غسلنی التزام برله اول مصلحته مشرکی امین بیلوب استخدام اتمك لایقدر اما غسل اتمیوب همان ظاهر حاله نظر قیلسه اول دخی لابأسدر زیرا اوانیده اصل اولان طهارت لکن اعادهٔ غسلی احتیاط ونظافتدر زیرا مرویدرکه ابوثعلبة الخشنی رضی الله عنه دیدیکه یارسول الله بز ارض مشرکینده واروب اوانیلرندن اکل ایده یورز جوابنده بیوردیلرکه فان لم تجدوا منها بدا فاغسلوها ثم کلوا فیها یعنی اکر عدم استعماله چاره بوله مز سکز اولا سزلر غسل ایدوب بعده ایچنده اکل ایدیکز و تمام حدیثی کتاب الصیدده بز بیان ایلدیك وحسن بصری رحمه الله تعالی یه مجوسك قابلرندن وکاسه لرندن وچوملکلرندن سؤال وایچلرنده طبخ طعام و وضع ادام جائزمیدر دیو عرض اشکال ایلدیلر جوابنده اولا غسل و تطهیرینه اهتمام بعده طبخ طعام ووضع ادام قیل دیدی و ابن سیرین رحمه الله دن منقولدرکه اصحاب کرام بلاد مشرکینه غلبه اتدکلرنده اوانی مشرکینده اکل وشرب ایدرلر ایدی و حذیفه رضی الله عنه دن منقولدرکه اکا ایچنده شرب خمر اولنمش بر باطیه کتوردیلر غسل ایله امر ایدوب بعد الغسل ایچندن صو ایچدی و بو آثار مذکوره صحت دعوای من بوره مزه دلیلدر مؤلف الکتاب رحمه الله دیرکه یهود ونصارانك ذبیحه واطعمهٔ سائره لرین تناول جائزدر لقوله تعالی وطعام الذین اوتوا الکتاب حل لکم ومجوسك دخی جمیع طعاملری جائز الاکلدر لکن ذبیحه لری مأکوله دکلدر لقوله علیه السلام سنوا بالمجوس سنة اهل الکتاب غیر ناکحی نسائهم ولا آکلی ذبائحهم یعنی معاملهٔ مجوسده معاملهٔ اهل کتاب طریقنه سلوك ایدیکز عورتلرینی نکاح اتمیوب ذبیحه لرین اکل اتمدیکیکز حالده نکته سی اولدرکه مجوس الهین اثنین ادعا اتملریله خلوص وخصوص اوزره تسمیة الله شرط حل ذبیحه ایکن آنلردن واقع اولماز اما اهل کتاب توحیدلرنده اضمار شرك ایدرلر ایسه ده ینه اظهار توحید قیلرلر وعلی بن ابی طالب رضی الله عنه دن منقولدرکه طعام مجوسده ذبیحه لرینك غیریده ضرر یوقدر دیمشدر وغلام سلمان اولان سویددن منقولدرکه حق جل وعلا اهل فارسی منهزم قیلدیغی کونده بر سبت بولدم که ایچنده اتمك و پینیر و بچاق وار ایدی آنی سلمان فارسی رضی الله عنهه کتوردیم اولدخی رفیقلرینه اتمکی توزیع و پینیردن کسوب اکله باشلدیلر دیدی واهل فارس ایسه قوم مجوسدر بو خبر صدق اثردن مجوسك ذبیحه لرندن غیری طعاملرنده ضرر اولمدیغی بزه ظاهر و باهر اولدی وقصهٔ مذکوره ده دلیل واردرکه مجاهدین غانمین قبل الاقتسام طعام غنیمتدن تناول والتقام اتملری جائزدر وسعید بن جبیر رضی الله عنه دن منقولدرکه مجوسك یوغرت و ترخانه کبی نسنه لرندن سؤال اولندقده لابأس به دیو جواب ویردی نکته سی اولدرکه بو مقوله نسنه لره ذبیحه لرندن برشیء مخالطه اتمز و مجوس دخی ذبیحه لرندن ماعدا تدبیر اطعمه ده مسلمین کبیلردر وامام شعبی رحمه الله دن عادت مجوسدرکه عند الطعام زمزمه ایدرلر یعنی مریلدنرلر آنلر بویله ایدرلر ایکن آنلر ایله برابر طعام اتمك جائز میدر دیو سؤال اولنوب جوابنده همان کل من طعام المجوس دیوب سائلك محل شبهه سنه تعرض ایلمدی ومعنای مذکور حضرت عمر رضی الله عنهدن روایت قیلنان اثر مأثوردرکه عماله یازوب امر ایلدیکه مجوسی عند الطعام زمزمه دن منع ایده لر لکن اثر مذکور بر ارشاددرز یرا عقد ذمتدن ناشی شرب خمور واکل خنازیر مثللو زمزمه لرندن اعظم اولان قباحتلرین ترك ایده رز بو جهتله امام شعبی رحمه الله زمزمه جانبنه تعرض وافشا اتمیوب همان ماعدا الذبیحه جواز تناول طعاملریله افتا ایلدی وابراهیم رحمه الله دن مرویدرکه اصحابمز سواد عراقی فتح اتدکلرنده مشرکینك اتمکلرندن تناول ایلدیلر وامام واقدی مغازیده ذکر ایدرکه عسکر اسلام مطبخ کسری یه ظفریاب وطعام تجزه لرینه واقف اولدقلرنده الوان اطعمه یی کوروب آنی بعض اشیا بویامق ایچون الوان صبغ ظن ایدوب تجربه ایچون لحیه لرینه سورمکه

معلوم ارباب علومدر که یهود ونصاری توحیدلرین تصریح ایدرلر لکن یهود عزیر ابن الله دعالریله حضرت عزیر علیه السلامی معبود اتخاذ اتملری لازم کلوب نصاری دخی اقانیم ثلثه یه قائل اولملریله مشرکلر اولملری لازم کلدی الله حقلرنده قاتلوا الذین لا یؤمنون بالله نازل اولمشدر بو قسمه تصریح شرك اتمزلر بنا برین توحیدلرنده اضمار شرك ایدرلر دیو تعبیر اولندی

باشلدیلر صکره بونلر اطعمهٔ مأکوله در دیو خبر ویردکلرنده اکل ایدوب علت تخمه یه اوغرادیلر دیدی لکن ظاهر حال اولدرکه کسرانك تجربه لری ذبیحهٔ مجوس اولان لحومدن البته خالی اولماز بنا برین روایت واقدی اکا محمولدرکه اطعمهٔ مرقومه دن تناول ایدنلر احکام شرعیه یه واقف اولمیان جهلهٔ اعراب اوله و انلرك فعلی ایله جوازه اکله استدلال اولنمز و حضرت علی رضی الله عنه دن مرویدرکه اهل حرب اولان نصارانك ذبائحلریدن سؤال اولندقده ضرر یوقدر دیوب تزوج نسالرین مکروه کوردی و آنك دخی کراهتی نسلی دار الحربده قالمق خوفندندر یوقسه اول دخی حرام دکلدر ومؤلف رحمه الله حل نکاح اهل کتابه حدیث علی رضی الله عنه ایله استدلال ایلدیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم مجوس هجره نامه یازوب آنلری اسلامه دعوت قیلدیلر ونامه ده بیوردیلرکه فمن اسلم قبل منه ومن لم یسلم ضربت علیهم الجزیة فی ان لا یؤکل لهم ذبیحة ولا ینکح منهم امرأة یعنی اسلامه کلنلر یکرك اسلامی قبول اولنور وکلمیانلرك اوزرینه جزیه وضع اولنور ذبیحه لری اکل اولنمیوب عورتلری نکاح اولنمامق شرطیله وحدیث مذکورده نکاح اهل کتاب منطوق دکل ایکن رسول الله صلی الله علیه وسلم عدم حل نکاحی مجوسه تخصیص بیورملری مفهومندن ظن ایده رمکه مؤلف رحمه الله نکاح نساء اهل کتابك جوازینه استدلال ایلدی زیرا بوکا بنی مفهوم مخالفت حجت اولمق قاعده سنه بنا ایلشدر وانك بیانی محلنده کلور ان شاء الله تعالی بعده مؤلف الکتاب رحمه الله بیان ایلدیکه نکاحله وطئ مجوسیه حلال اولمدیغی کبی ملك یمین ایله دخی حلال اولماز زیرا حل وطئ ملك متعه اوزره مبنیدر ومسلم ایچون مجوسیه اوزره ملك متعه کرك ملك یمین وکرك نکاح ایله ثابت اولماز اما طائفهٔ صابئین عند ابی حنیفة رحمه الله تعالی اکل ذبیحه ونکاح نسالری علی کراهة جائزدر وعند الامامین رحمهما الله تعالی مجوس حکمنده اولملریله جائز دکلدر واختلاف مرقوم صابئین کیملر ایدوکنده اختلافلرندن ناشیدر زیرا ابی حنیفه رحمه الله عندنده آنلر نصارادن برصنفدرکه زبور اوقورلر واقعا آنلر ظاهرا اعتقادلرین بویله جه اظهار روایت ایدرلر وعند الامامین آنلر عبدهٔ کواکبدر وکواکبی آلهه اعتقاد ایدرلر و فی الواقع اعتقادلری بودر لکن فرق اسلامیه دن عدا اولنان باطنیه کبی قطعا حقیقت اعتقادلرین اظهار اتمکی تجویز اتمزلر بو جهتدن ابو حنیفه رحمه الله تعالی ظاهر اعتقادلرینه واقف اولوب جوابنی اکا بنا وامامین رحمهما الله تعالی ضمیرلرینه مطلع اولوب جوابلرین اکا ابتنا ایلدیلر وفی نفس الامر اعتقاد ایدرلرینه کوره آنلر بمنزلة المجوس بلکه دخی خبیث ومجوسلردر والله الموفق

باب الاسلام * حسن بصری رضی الله عنه دن مرویدرکه قال رسول الله صلی الله علیه وسلم امرت ان اقاتل الناس حتی یقولوا لا اله الا الله فاذا قالوها فقد عصموا منی دماءهم واموالهم الا بحقها وحسابهم علی الله یعنی مشرکین لا اله الا الله دیمینجه دکین قتالیله مأمور اولدیم آنی دیدکلرنده بندن نفوس واموالرینی قورتارزیرلر مکر زکوة وخراج زمین مثللو حق شرعی ایله اخذ اولنه واعتقاد درونلرینك حسابی الله تعالی یه مفوضدر مؤلف الکتاب رحمه الله دیرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم الله تعالی یی توحید ایدوب بر بلین عبدهٔ اوثان ایله قتال ایدرلر ایدی طائفهٔ مرقومه دن بریسی همان لا اله الا الله دیسه شرکدن عدول واسلامه دخولنه دلیل اولور ایدی ونقل مذکوردن بزه شو فائده حاصل اولمشدرکه مشرك کندودن معلوم اولان اعتقاد شرکك خلافی اولان توحیده اقرار ایتدیکی وقتده اسلامیله حکم اولنور زیرا حقیقت اعتقادینه اطلاعمزه مجال اولمغله همان استماع اتدیکمز اقرار ایله حسن اعتقادینه استدلال وازقدیم معلوم اولان اعتقاد باطلینك خلافنی تقریر اتدکده تبدیل اعتقادی ایله حکمه استعجال ایدرز وعبدهٔ اوثان فی الاصل وجود صانعی اقرار ایدرلر ایدی قال الله تعالی ولئن سألتهم من خلقهم لیقولن الله یعنی آنلره سنی کم خلق ایلدی دیو سؤال ایلسك الله تعالی خلق ایلدی دیرلر لکن وحدانیتی انکار ایله اصناملرین شرکاء جناب پروردکار اعتقاد ایدرلر ایدی قال الله تعالی اذا قیل لهم لا اله الا الله یستکبرون یعنی عبدهٔ اصنام کلمهٔ توحیدی ایشتدکلرنده عناد واستکبار وکفرلرنده اصرار ایدرلر وقال الله تعالی فیما اخبر عنهم اجعل الالهة الها واحدا ان هذا لشیء عجاب یعنی محمد بونجه الههٔ کثیره یی اله واحدمی قیلدی بو امر عجیبدرکه کثیر واحد اولمق محالدر وقول مذکور مفهوم کلام مشرکیندرکه قرآنده آنلردن حکایه اولندی وطائفهٔ مرقومه دن قنقیسی لا اله الا الله دیسه خلاف اعتقادینی اقرار اتمش اولمغله حقنده دلیل ایمان اعتبار اولنور بنا برین ترك قتال قول مجرده تعلیق اولنوب امرت ان اقاتل الناس حتی یقولوا لا اله الا الله بیوریلدی وقیاس مذکور اوزره طائفهٔ ثنویه ماتویه که رأی عاطل ومذهب باطللرنده مانی حکیمه اتباع واعتماد ونور وظلمتدن هر بریني اله ازلی وصانع لم یزل ایدر دیو اعتقاد ایلدیلر کرك بونلر وکرك سائر الهین اثنین ادعا قیلنلر اهل ضلال

مطلب عدم جواز نکاح نساء المجوس وعدم وطئهن بالملك

مطلب نکاح نساء الصابئین واکل طعامهم

لااله الاالله دیسه‌لر اسلاملرینه استدلال اولنور اما یهود ونصاری توحید ظاهر یلری حسبیله لااله الاالله دیمکلری
معتاد اولدقلرندن کلمهٔ شهادت اسلاملرینه دلالت اتمز لکن آنلر عهد رسالتده منکر رسالت اولملریله حقلرنده
علامت اسلام انجق محمد رسول الله مضمونی اقرار واستسلامدر مرویدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم
جوارلرنده بولنان بر یهودینك مریض اولمغله عیاده سنی ایچون خانه سنه داخل اولدقده علی وجه التلقین
اشهد ان لااله الاالله وانی رسول الله کلمهٔ طیبه سنه قائل اول دیدیلر اول یهودی مریض دخی باباسینك یوزینه باقوب
کویا استیذان ایلدکده باباسی دخی اجب اباالقاسم دیو اذن ورغبت ایدن ایدوب مریض دخی در حال کلمهٔ
شهادتی اتیان ایده رك تسلیم روحله روضهٔ فروح وریحانه خرامان اولدی اول حینده رسول اکرم صلی الله علیه وسلم
الحمد لله الذی اعتق بی نسمة من النار یعنی حمد اول اللهه اولسونکه بنم سببیمله بر کسنه نك جاننی جهنمدن
آزاد قیلدی قول شریفلریله حق تشکری تأدیه واصحاب کراملرینه ولوا اخاکم یعنی دین قرنداشکزك
امر تجهیزینه مباشرت ایدیکز دیو تنبیه وتوصیه بیوردیلر مؤلف الکتاب رحمه الله دیرکه اکرچه اوائل ازمانده
بو یله ایدی لکن فی زماننا اهل کتاب لااله الاالله محمد رسول الله مضمونیله شهادته شتاب ایدوب تأویلنده مرسل
الی العربدر یوقسه بنی اسرائیل وغیرلرینه مبعوث دکلدر دیو ادعا وقرأندن هو الذی بعث فی الامیین رسولا منهم
نظم کریمینك ظاهریله زعم باطللرینه کوره اثبات مدعا ایدرلر یعنی الله عظیم الشان اول علیم عمیم الاحسان درکه
امت امیه یه بینه ایچلرندن بر رسول بعث ایلدی بو تقدیراوزره آنلردن مجرد محمد رسول الله مضمونی تقریر ایدنلرك
اسلاملریله حکم اتمك صحیح اولماز مکر تقریر مذکور ایله بیله دین باطلندن تبریسنی یاخود دخلت فی الاسلام
مثللو تعبیر ایله دین اسلامه دخولنی تصریح ایده ویاانکز انا مسلم یاخود اسلمت قوللریله دخی اسلاملریله حکم
اولنماز زیرا آنلر دین باطللرینه اسلام اطلاق ایدرلر زیرا لفظ مسلم ماهو الحقه منقاد ومستسلم معناسنه اولوب
آنلر دخی زعم فاسدلری اوزره حق یدیمزده در دیو ادعا واصرار اتملریله مجرد انا مسلم یاخود اسلمت لفظلری
حقلرنده دلیل اسلام اعتبار اولنماز وکذلك یهودیتدن چیقدم معناسنه برئت من الیهودیة دیوب ذیلنده
اسلامه کیردم معناسنه دخلت فی الاسلام دیمسه بینه اسلامیله حکم اولنماز زیرا یهودیتدن چیقدم ونصرانیته
کیردم دیمکی قصد اتمسی محتملدر اما ودخلت فی الاسلامی ضم ایدرسه احتمال مذکور زائل اولور وبعض
مشایخمز دیدیلرکه یالکز دخلت فی الاسلام دیوب دین قدیمندن تبریسنی تصریح اتمسه دخی بینه اسلامیله
حکم اولنور زیرا دخلت کلمه سنده اسلامه دخول جدید حادثه دلالت واردر ومجدداداخل اولدیغی البته
دین سابقنه مغایردر بناء علی ذلك لفظ مذکور دین اصلیسندن تبریسنی متضمن اولور اما مجوسی اسلمت یاخود
انا مسلم کلمه سین تکلم ایلسه همان اسلامیله حکم اولنور زیرا آنلر اهل کتاب کبی وصف اسلام ایله نفسلرینی توصیف
قیلمازلر بلکه وصف اسلامی بینلرنده شیمهٔ شتیمه عد ایدوب اولادلرینه شتم اتدکلرنده یامسلم یامسلم زاده دیرلر اول
جهتله لفظ مرقوم مجوسیتدن خروج ودین اسلامه ولوجلرینه دلیل اعتبار اولنور وحسن بصری رحمه الله
تعالی دن منقولدرکه اکا برکسنه کلوب یااباسعید هنددن برسفینه کلدی ایچنده برکافرهٔ مسبیه اشترا قیلوب خانه مه
کتوردم وفوت اولدی آنی یا بانه آتهیمی یوقسه غسل ونمازینی قیله یمی دیو سؤال ایلدی اولدخی جوابنده
سبحان الله صقین آتمه بلکه غسل وتکفین وصلوتن ادا قیل زیرا اسلامه داخله اولمشدر دیدی لکن بو قول
وجیه کافرهٔ صغیره حقنده دردیو توجیه اولنور زیرا صغیره سبی اولنوب ابوینك برینی یانده برابر اولمنسه
دار اسلامه دخولنده تبعا للدار آنك دخی اسلامیله حکم مقرر اولور اما کفری تعقل وادراك ایده جك مرتبه ده
کبیره اولوب قبول اسلام اتمدین فوت اولسه نمازی قیلنماز زیرا صلوة جنازه ایماننه حرمت ایچون انجق
مسلمك حقیدر لکن کبیرهٔ مزبوره یه نمازدن ماعدا غسل وتکفین ودفن مصلحتلری اذا اولنور زیرا بونلر اسلامله
مشروط اولمیوب همان بنی آدمدن اولان موتایه منوطلردر حضرت علی رضی الله عنه دن منقول اولان قول
معقوله نظر اتمز میسنکه والدی ابوطالب وفات اتمکله حضور نبوی یه کلوب ان عمك الضال قد مات دیدکده
اذهب فاغسله وکفنه وواره بیوردیلر یعنی وارآنی غسل وتکفین ودفن قیل ونقل اولنورکه برکسنه ابن عباس
رضی الله عنهمایه کلوب والدهم نصرانیه ایکن فوت اولدی جنازه سیله کیده یمی دیدکده بلی جنازه سیله کیت
ودفن قیل لکن اوزرینه نماز قیلمه دیو جواب ویردی وبز دخی بو قولی اخذ ایدرز اکرچه الکهٔ کافره نك دفننه
مباشرت ایدر ولد کافری یوغیسه ولد مسلمنه لازمدرکه دفننه قیام ایدوب لاشه سنی طعمهٔ کلاب اتمیه زیرا
والدین مشرکلر دخی اولسه لر انسان آنلره دنیاده احسان ومعروفله مصاحبت واقتران اتمکله مأمورد ر وآنلری

مطلب متى يحكم باسلام اهل الكتاب

مطلب متى يحكم باسلام المجوس

مطلب كيف يدفن الاسير الكافر والكافره

مطلب اذا مات المسلم قريب كافر

بعد الموت طعمهٔ کلاب ایلك احسان ومعروفدن حساب اولنماز اما مشرکیندن اولاد واقاربی یاخود
بن جهة الدین متقاربی واراپسه مسلمه کوره اسیر اولان آنلره تسلیم قیلنمقدر لکن اول مسلم دیلرسه جنازه سیله
برابر کیتمکده بأس یوقدر روایت اولنمیدیکه حارث بن ربیعه رضی الله عنهك والده سی نصرانیه ایکن فوت
اولوب حارث رضی الله عنه اصحاب رسول اللهدن برجماعتله جنازه سین تشییع ایلدی مکر جنازه سیله اهل دینی
اولان مشرکیندن برجماعت بولنه بو صورتده برطرفده کیدوب آنلره مخالطه اتمك وسواد مشرکینی تکثیر اتمك
یاخود جنازه نك اوکنجه کیدوب مشرکیندن عزلت اتمك لازمدر وابراهیم رحمه الله دن منقولدرکه براسیر
اقرار اسلامله مسلم اولوب هنوز بردفعه نماز قیلمدن فوت اولسه صلوة جنازه سی ادا اولنوردیدی وبزدخی بو قول
مقبولی اخذ وقبول ایده رز زیرا هنوز نماز قیلمدی ایسه دخی اقراری ایله اسلامی تمامدر زیرا نماز شعائر اسلامدندر
یوقسه نفس اسلامدن جزء رکنی دکلدر وسلمه رحمه الله دن منقولدر دیمشدرکه امام شعبی رحمه الله دن اسیر اوزره
صلوة جنازه نه زمانده مشروع اولوردیو سؤال اتدیکمده اول اسیر نماز قیلدی ایسه سز دخی صلوة جنازه سنی
قیلکز دیو جواب ویردی لکن جواب شعبی رحمه الله اول اسیر حقنده درکه اقرار اسلام ایتدیکی ایشدیلمیوب
انجق مع المسلمین جماعتله نماز قلمش اوله زیرا کیفیت مشروحه اسلامیله حکمی موجب واداء صلوة جنازه سین
مستوجب اولور زیرا مشرکین هیئت جماعت مسلمین اوزره نماز قیلمازلر واسیر مذکور جماعتله نماز قیلوب خاصهٔ
مسلمین اولان خصوصی فعلا اظهار اتمسی قولا اقراری منزله سنه نازل واسلامیله حکم حاصل اولور حتی رجالدن
اولوب اسلامدن رجوع ایلسه بویتی اوریلور واکر اسیر مزبور نمازی منفردا قیلسه اسلامنه حکم شرعی منعقد
اولماز انجق داود بن رشید رحمه الله تعالی نك امام محمد رحمه الله دن برروایتنده دیمشدرکه قبلهٔ مسلمینه قارشو
نماز قیلدقده اسلامیله حکم اولنور لقوله علیه السلام من استقبل قبلتنا واکل ذبیحتنا فله مالنا وعلیه ماعلینا
یعنی اول کسنه که قبله مزه نمازنده توجه وذبیحه مزی اکل ایده بزه لاحق اولان منافع اکا دخی لاحق وبزه
عارض اولان مضرت اکا دخی عارضدر اما صیام یاخود اداء زکوة یاخود اداء حج ایلسه ظاهر روایتده
اسلامیله حکم اولنماز بینه داود بن رشیدك امام محمد رحمه الله دن برروایتنده کلمشدرکه اکرمناسك مسلمینه
رعایت اوزره حج ایدرسه اسلامیله حکم اولنور زیرا مخصوص مسلمین اولان عملی اندن فعلا ظاهر اولمغله
قولا اقرار اسلامنه دلیل باهر قیلنوب اسلامیله حکم اولنور والله اعلم

باب الجهاد مع الامراء * یعنی امر جهاد ایچون نصب امرا واجب وآحاد عسکر اوزره امیرلرینه کائنا من کان
انقیاد ایلملری لازم ولازب ایدوکنه متعلق مسائلدر امام مکحول رحمه الله تعالی دن منقولدرکه مرض موتنده
اصحابنی جمع ایدوب دیمشدرکه برحدیث شریف واردرکه بعض ناسك جسارتنه مؤدی اولور دیو کتم
ایدر ایدم واکر مشرف موت اولمیدم بینه سزه آنی نقل ایلمز ایدم مرادی رسول الله صلی الله علیه وسلم
من کتم علما عنده الجم یوم القیامة بلجام من نار بیوردیلر یعنی اول کسنه که بیلدیکی علم نافعی کتم ایده یوم قیامتده
آتشدن لجامله الجام اولنور وقرآن کریمده دخی لتبیننه للناس ولاتکتمونه وارد اولدی یعنی الله تعالی علماء
اهل کتابدن مبلغ علملکزی البته ناسه بیان ایدوب کتم واخفا اتمیه سز دیو عهد ومیثاق اخذ ایلدیکی وقتی ذکرایله
واکر کتمان علومده وارد اولان وعیدلردن خوفم اولماسه بینه کتم ایدر ایدم دیمکدر بعده دیدیکه قال رسول الله
صلی الله علیه وسلم لاتکفروا اهل ملتکم وان عملوا الکبائر الصلوة مع کل امام الصلوة علی کل میت الجهاد
مع کل امیر یعنی اهل ملتکزی ارتکاب کبائر ایدرلر ایسه دخی تکفیر اتمکز وصالح وفاجر هر امامله نماز جائزدر
اقتدا ایدیکز ومطیع وفاجر هر میت اوزره نماز جائزدر ادا ایدیکز وعادل وجائر هر امیر ایله جهاد مشروعدر اکا اتباع
ایدیکز وحدیث مذکور اهل سنتك مرتکب کبیره کافر دکلدر وایماندن خارج دخی دکلدر قوللرینه دلیللریدر
قال الله تعالی وتوبوا الی الله جمیعا ایها المؤمنون لعلکم تفلحون یعنی ای اهل ایمان جمله کز الله تعالی یه توبه
ایدیکز که سعادت دارینه نائل اوله سز وشبهه یوقدرکه بو آیت شریفه ده توبه یه دعوت قیلنان فرقه ده
مرتکب کبیره دخی داخلدر بینه آنلره الله تعالی مؤمنین تسمیه بیورمشدر وبو حدیث شریف جواز الاقتداء
الفاسق قولیمزده امام مالك رحمه الله علیهك خلافنه دلیلدر زیرا مع کل امام قول شریفی فاسق وعادل هر صنفه
شاملدر کما قال علیه السلام صلوا خلف کل بر وفاجر یعنی هر صالح وفاجر امامك ارقه سنده اداء صلوة ایدیکز
وکذلك هر میت کرك صالح وکرك طالح مؤمن اولوب باغی اولمدقجه نمازینی قیلمق لازمدر وکذلك الجهاد مع کل امیر
قول شریفی دخی امیر جیش عادل اولسون ظالم وفاسق اولسون انکله جهاددن امتناع اتمك لایق دکلدر وامراك

مطلب الاسير اسلم فات قبل ان يصلى

مطلب اذا صلى المشرك بالجماعة يحكم باسلامه

مطلب اذا صلى الكافر الى قبلتنا يحكم باسلامه

مطلب يحكم باسلامه اذا حج

مطلب مرتكب الكبيرة

ظلم وعدوانی غزاتك طمع نصرتدن یأس وحرمانلرین موجب اولماز و بومعناده ان الله تعالی یؤیدهذا الدین
بالرجل الفاجر حدیث شریفی ابن مسعود رضی الله عنه دن برکره موقوفا و برکره مرفوعا بشارت بخش ورود
اولمشدر بعده امام مکحول رحمه الله تعالی دیدیکه وخصلتان من رأیی لم اسمع فیهما من رسول الله شیئا علی
بن ابی طالب وعثمان بن عفان لانذکر وهما الابخیر تلك امة قدخلت لها ما کسبت ولکم ماکسبتم ولاتسئلون عما
کانوا یعملون یعنی کندو رأیمدن ایکی خصلت وار در که آنلره دائر رسول الله صلی الله علیه وسلم دن نسنه
روایتنی ایشتمدم اول ایکی خصلت ایله دخی سزه وصیت ایده رم علی بن ابی طالب وعثمان بن عفان رضی الله عنهمایی
انجق خیرایله ذکر وثنا ایدیکز آنلر برامت ماضیه در وآنلرك اعمال صالحه لری آنلره نافعدر وسزك اعمال صالحه کز سزه
نافعدر وآنلرك سیئات اعماللرندن سز مسئول اولمازسز امام مشار الیه علی وجه الاقتباس بو نظم جلیلی مضمون وصیته
دلیل قیلدی وصحابه کرام حقلرنده ثناء خیرك غیریدن کف لسان بابنده وارد اولان حدیث نبوی مشهور عالمیاندر که قال
علیه السلام الله الله فی اصحابی لاتتخذوهم غرضا فمن احبهم فقد احبنی ومن آذاهم فقد آذانی یعنی بنم اصحابم
خصوصنده اللهدن خوف ایدك آنلری سهام اعتراضه هدف اتمیك زیرا آنلری سون تحقیق همان
بنی سومشدر وآنلره جفا ایدن علی التحقیق بکا جفا اتمشدر وامام مکحول رحمه الله رسول الله صلی الله علیه وسلم
حضرتلرینك بو ایکی داماد فضائل نژادلرین وصیتده میان اصحابدن تخصیص بالذکر ایلدیکی اکا مبنیدر که بعض اهل
شامدن بونلرك شانلرینه شایان اولمیان کلام بی نظام استماع اتمش ایدی آنلری دفع والزام ایچون مشار الیهما حضرتلرینك
ذکری اوزره اقتصار وحضرت علی رضی الله عنهك اسم عالیلرین تقدیمه ابتدار ایلدی ومعنای مذکوری سیاق
مزبور اوزره نوح بن مریم رحمه الله امام ابو حنیفه رضی الله عنه دن حکایت ایدوب دیمشدر که مذهب اهل سنت
نه دربو سؤال ایتدم ابو حنیفه رضی الله عنه جوابده دیدیکه ان تفضل ابابکر وعمر وتحب علیا وعثمان وتری المسح
علی الخفین ولاتکفر احدا من اهل القبلة وتؤمن بالقدر ولاتنطق فی الله بشئ یعنی مذهب اهل سنتك اصل
واساسی ابو بکر وعمر رضی الله عنهما حضرتلرین جمیع اصحاب اوزره تفضیل وعلی وعثمان رضی الله عنهما جنابلرینه
محبت وتبجیل ومسح علی الخفینك جوازینه اعتقاد وتقریر واهل قبله دن برفردی عدم تکفیر وقضا وقدره ایمان
وذات اللهده برنسنه سویلمیوب کف لسان اتمکدر وبعض ناس حضرت علی قبل الخلافة حضرت عثماندن
افضل ایدی و بعد الخلافة حضرت عثمان اندن افضل اولدی دیدیلر لکن عندعزده مذهب صحیح اولدر که
حضرت عثمان قبل الخلافة و بعدها حضرت علی دن افضل درزیرا جابر رضی الله عنه رسول اکرم صلی الله
علیه وسلم دن روایت قیلدیکه قال علیه السلام ابو بکر خلیفتی بعدی فی امتی وعمر حبیبی وعثمان منی وعلی اخی
وصاحب لوائی یعنی ابو بکر بندنصکره امتم اوزره خلیفه مدر وعمر دوستمدر وعثمان بندندر وعلی قرنداشم
وعلمدارمدر وحقیقت تفضیللری ذکر نبویده واقع اولان ترتیب جمیل اوزره در وابو حنیفه رحمه الله تعالی دخی
تقدیم ذکرایله حضرت علی یی حضرت عثمان اوزره تفضیل مراد اتمیوب همان محبتلری مذهب اهل سنتدندر
مسئله سنی ایراد قیلدی زیرا واو عطف عند ابی حنیفه موجب ترتیب دکلدر وامام مکحول رحمه الله دخی ذکر
علی یی تقدیمنه سبب قویم اولدر که امام موحی الیه امام اهل الشام ایدی واول زمانده مبغض آل بیت اولان ملوك
بنی امیه نك استیلالری سببیله اهل شام حضرت علی رضی الله عنه حقنده بعض مقالاته اقدام ایدرلر ایدی
بناء علی ذلك تقدیم ذکرایله انلری منع وزجر ایلدی وامام مجاهد رحمه الله دن منقولدر دیمشدر که ابن عمر رضی الله
عنهمایه سؤال ایدوب جهاد حقنده نه دیرسین امراء بنی امیه نه یاپدقلرینی بیلورسین آنلر ایله غزایه کتمك جائز میدر دیدم
جوابنده بنم رأیم آنلر ایله غزانك جوازیدر وآنلرك احداث ایتدکلری فسق ومظالم سنك اوزریکه نه لازمدر دیدی
وروایت اولندیکه یزید بن معاویه علیه مایستحق ولایت عهد اوزره خلافته بیعت اولندقده عبدالله بن عمر
رضی الله عنهما اکر خیر ومنفعت ظهور ایدرسه شکر ایده رز واکر بلا ومصیبت ظهور ایدرسه صبر ایده رز یعنی
بهرحال اطاعت ایده رز دیوب فان تولوا فانما علیه ما حمل وعلیکم ما حملتم نظم شریفنی قرائت ایلدی
وصحابه کرامدن برجماعت اعلام دیدیلر که سلطان عادل اولورسه رعیت اوزره شکری واجب وسلطان ایچون
اجر وثواب راتب اولور اما ظالم اولورسه رعیت اوزره صبر لازم وسلطان اوزره وزر و وبال متلازم اولور وآثار
مذکوره یی نقلدن مراد انجق امرانك جور وغلولری سببیله معیتلرنده جهاددن اعراض ونکول لایق اولمدیغنه
استشهاد درینه مجاهد رحمه الله دیدیکه ابن عمر رضی الله عنهما بعد السؤال والجواب چون عازم غزا اولورسك
یولك بکا اوغراسین دیو بکا توجیه خطاب ایلدی بن دخی عزم غزا ایدوب مدینه منوره یه مرور وملاقاتیله

مطالب لانذکر الصحابة الا بخیر

مطالب فی التفاضل بین عثمان وعلی رضی الله عنهما

امتثال مأمور ایتدیکمده سکا بوغزو وجهادکده کندی مالمدن برمقدار ایله اعانه وامداد اتمك استرم دیدی بن دخی
اویله ایسه بنم کثرت مال ووسعت حالم واردر قبول اتمم دیدم اول دخی سنك ثروتك سنك اولسون بن دخی
مالمدن برمقداری اشبو وجه جهاده صرف ونثار اولنمسین استرم دیوب بعض احبابندن استقراض
ایچون حرکتنه شتاب ایدوب قرض ویریجی یه ظفریاب اولنجیه قدر یعنی اداایتمز دیو قورقرمسز
دیورك تلاش واضطراب ایلدی بعده مشاهده رؤیت امورینه قیام ایدن قیمه کتب وتحریر
وامر جهادنده استعانتی ایچون مجاهده شوقدر دینار تسلیم ایده سین دیو تقریر ایلدی و بواثر جلیلده
اکا دلیل واردر که برکسنه جهاد بالماله میل ورغبت ایله حلالندن برمقدار بذل نوال ایتسه غازی اغنیادن ایسه
دخی اول عطیه یی قبولدن نکول ایلمك مناسب ومعقول دکلدر زیرا غازینك ابا وامتناعی تصدیقی صاحب
عطیه یی اجر وثوابدن منع مؤدیدر ومناع للخیر اولق امر ممنوع وحرام غیر مشروعدر ینه مجاهد رحمه الله
دیرکه بعده کیدوب جزائر بحرك برنده نیجه سنین واعوام رباط ومحافظه اوزره دوام ایلدیم صکره خلیفه عهد
بحسب الاقتضا اول جزیره یی تخریب وسکانی اخراج وتغریبله حکم وامضا اتمکله بن دخی اهل وعیالمه عود
وقفول ایتدیکمده کویانی اسبرایدوب کتور مشلرکبی محزون وملول اولدم و تقریر مشروحی اوزره باعث حزن
وملالی انجق اهلمه عودتمده کندیمدن ثواب مرابطینك انقطاع وزوالیدر واهل ایمان انقطاع ثوابه بویله جه
تأسف اتمك لایق وشایاندر و بوندنصکره جور امرا سببیله ترك جهاد برامر ناروا اولدیغنه الجهاد ماض
منذ بعثنی الله الی ان یقاتل آخر عصابة من امتی الدجال لایصده جور جائر ولاعدل عادل حدیث شریفیله
استدلال اولندی یعنی حکم جهاد باقیدر بنی الله تعالی نبی بعث ایتدیکی کوندن تا امتمدن آخر جماعت دجال ایله
قتال ایده جکی زمانه دکین اکا نه ظلم ظالم ونه عدل عادل مانع اوله مز ودلیل اخر دخی سلیمان بن قیس دن
نقل اولنان اثردر که جابر رضی الله عنهه سؤال ایدوب اوزریمه غالب وقاهر برامام جائر اولسه انکله اهل شرك
وضلاله قتاله کتمك جائز میدر دیدیم اول دخی جوابده بلی جائزدر علیه ما حمل وعلیکم ما حملتم وان تطیعوه
تهتدوا دیدی ودلیل ثالث دخی انس بن مالك رضی الله عنه دن مروی اولان حدیث نبویدر که قال علیه السلام
اصل الاسلام ثلثة الکف عمن قال لا اله الا الله ان تکفروه بذنب ولاتخرجوه من الاسلام بعمل والجهاد ماض
منذ بعثنی الله حتی یقاتل آخر عصابة من امتی الدجال والایمان بالاقدار کلها یعنی اساس ایمان اوچ نسنه در
بریسی لا اله الا الله دین کسنه یی ذنوبی سببیله تکفیردن کف لسان وسوء عملی ایله اسلامدن خروجیله حکمدن
مهردهاندر وایکنجی امر جهاده بنی الله تعالی نبی بعث ایتدیکی کوندن تا امتمدن آخر جماعت دجال ایله قتال
ایده جکی زمانه دکین باقی ایدوکنه اذعان واعتقاددر واوچنجی جمیع قضا وقدره ایماندر وانس بن مالك
رضی الله عنه بو حدیث شریفی حضرت جبریل علیه التحیة والتبجیل رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرندن
ما الایمان دیو سؤال ایتدکده جوابنده والقدر خیره وشره من الله تعالی قول شریفنه دکین وارد اولان
حدیث مشهورده ذکر وروایت ایلمشدر وعمرو بن شعیب والدندن والدی دخی جدندن روایت ایتدیکی جدیثده
وارد در جدی دیر که رسول الله صلی الله علیه وسلم محضرلرنده جالسلر ایدیك ناکاه ابو بکر وعمر رضی الله عنهما
توجه واقبال ایلدیلر که هر برینك معیتنه ناسدن برجماعت قیام واتصال ایلمشلر کاوب رسول اکرم صلی الله علیه
وسلم حضرتلرینه سلام ویردکلرنده رد سلام ایله اکرام بیوردیلر بعده مانند ترجمان برمرد بلیغ البیان دیدیکه
یارسول الله بونلر مسئله قدرده تکلم ایدوب ابو بکر حسنات الله تعالی دن وسیئات نفسمزدندر دیدی وعمر دخی
حسنات وسیئات بالجمله الله تعالی دندر دیدی وناسدن برطائفه ابو بکره و برطائفه عمره تابع اولدیلر رسول الله
صلی الله علیه وسلم بیوردیلر که بن شمدی سزك بینکزده اسرافیلك جبریل ومیکائیل بینلرنده حکم ایتدیکی قوله
حکم ایده رم زیرا جبریل یا عمر سنك کبی دیدی ومیکائیل یا ابا بکر سنك کبی سویلدی بعده دیدیلر که بزلر بویله
اختلاف ایدنجه اهل سما اختلاف ایدرلر واهل سما اختلاف ایتدکده اهل ارض اختلاف ایدرلر وارهلیم اسرافیله تحاکم
ایده لیم واسرافیل دخی خیر وشر الله تعالی دندر دیو بینلرنده حکم ایلدی یا ابا بکر میانه کزده بنم دخی حکمم
بودر اکر الله تعالی عدم عصیان عصاتی مراد ایدیدی ابلیسی خلق اتمز ایدی واهل سنتك ایمان بالقدرده
اصل اصیلی بو خبر جلیلدر قالدیکه حضرت میکائیل علیه السلام وحضرت ابی بکر رضی الله عنه تقدیر
شری الله تعالی دن نفی ایتملرنده حقلرنده انجق ظن خیر اولنوب حاشا تخطئه اولنمازلر زیرا اینلر لالله طالب
مطلب صواب اولان کسنه نفی واثباتدن برطرفده رأیی قرار ایتمزدن اقدم فی سبیل الله حق جهاد ایله مجاهده دروهر بری

مطالب یتعلق بالقدر

بر منبع علمه مراجعتله حقیقته واقف اولوب نتیجهٔ افکارلری بالاخره قول حق اوزره موقوف اولمشدر والله اعلم

باب من یحل له الخمس والصدقة ✻ یعنی زکوة وخمس غنائمدن اخذ وتناول کیملره حلال اولدیغنی حل وبیان موضعی ومحل ایدر مسائلدر عطار رحمه الله تعالیدن منقولدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیلر لاتحل الصدقة لغنی الا لخمسة الغازی فی سبیل الله او العامل علیها او الغارم او رجل اشتراها بماله او رجل له جار مسکین تصدق علی هذا المسکین فاهدی الی الغنی یعنی اخذ زکوة اغنیادن انجق بش صنفك برینه حلال اولوب سائر اغنیایه حلال اولماز یا غازی فی سبیل الله اوله یاخود عامل علی الزکوة اولوب زکوة اموال ظاهره یی جمع وجبایت قیله یاخود مدیون اوله یاخود اموال زکوتدن برنسنه فقیره ویر یلدکدنصکره اول فقیردن مالیله اشترا قیله یاخود برجار مسکینی اولوب زکوة جار مسکینه ویریلدکدنصکره اول جار مسکین دخی جار غنیسنه اهدا قیله واهل مدینه بو حدیثك ظاهریله عامل وغازی غنی دخی اولسه ومدیونك دینی اصلاح ذات البین ایچون اولدقدنصکره غنی دخی اولسه زکوتدن جواز اخذ وتناوللرینه قائل اولدیلر اما بزم عندمزده انجق ویلی حدیث اولدیرکه غازی اهل وبلدنده غنی ایکن بولندیغی محلده صفر الید عن المال اولسه مال زکوتدن کسب قوت ایده جك مقدارینی اخذی حلال ومدیونك مالی کندودن غائب وبعید یاخود تحصیلی مقدوری اولمیان ذمم ناسده نابدید اولسه اکا دخی اخذ زکوة تحلیل وبو ایکی طائفه ابن السبیل منزله سنه تنزیل اولنور اما هر برینك مالی یدنده حاضر ومدیونك دیننده مقدار نصاب زائد اولسه اخذ زکوة اکا بروجهله جائز اولماز لقوله علیه السلام لاتحل الصدقة لغنی یعنی غنی ایچون اخذ زکوة حلال اولماز اما عامل اجرت عمالتی اخذ ایدر آنك غناسی مانع اجرت اولماز وفقیردن اشترا قیلن کندو ویردیکی ثمنك عوضنی اخذ ایتمش اولور بوقسه زکوتدن آلمش اولماز ومسکینك هدیه ویردیکی غنی دخی هدیه آلمش اولور بوقسه زکوة آلمش اولماز نته کیم حدیث بریره رضی الله عنهاده رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیلر هی لها صدقة ولنا هدیة یعنی لحوم زکوة بریره یه کوره زکوتدر وبزه کوره هدیه در وبراء بن عازب رضی الله عنهما دن نقل اولندیکه برکسنه کلوب تهلکه دن اکا سؤال ایدوب نفسنی تهلکه یه القا ایدن اول کسنه میدرکه ایکی عسکر بربره کلدکده همان حمله ایدوب تاقتل اولنجه قتال ایلیه دیدی اول دخی جوابنده یوق بودکلدر بلکه اول کسنه درکه کناه ایشلیوب توبه ایتمیه ولا تلقوا بایدیکم الی التهلکة نظم کریمله دخی مراد بودر دیدی سائل مذکور همان جماعت اعدا اوزره بی پرواحمله قیلن نفسنی تهلکه یه القا ایدیجی اولور ظن ایتمشیدی براء بن عازب رضی الله عنهما نفسنی تهلکه یه القا ایدن کناه ایشلیوب صکره توبه ایتمیندر دیو اکا بیان قیلدی زیرا بو کنهکار سوء صنیعی ایله کرفتار قالور اما اعداء دین اوزره هجوم ایدن مرد عاقبت بین اعزاز دینه بادی ومبدأ حیوة ابدیه اولان شهادته متعرض ومتصدی ایکن نفسنی تهلکه یه القا تعبیری آنك حقنده نیجه لایق وسزادر بعده مؤلف الکتاب بو بابده بیان مذهب صواب ایدوب دیرکه برکسنه قتلله یاخود جرحله یاخود هزمله کفاره ضرر ونکایت ایده جکین بیلورسه کندی قتل اولنه جغن بیلسه دخی یالکزجه کفار اوزره هجومی جائزدر وحضور رسول اللهده صحابهٔ کرامدن چوق کسنه لر یوم احدده بویله هجوم واقدام ایدوب مدح رسالتپناهی یه مظهریتله ممدوح وبنام اولمشلردر وابو هریره رضی الله عنهه دیدیلرکه سعد بن هشامی کورمدیکمی که همان ایکی عسکر بربره کلدکده بردن حمله وقتال ایدوب حتی قتل اولنوب نفسنی تهلکه یه القا ایلدی اولدخی دیدیکه بویله دیمه بلکه سعد بن هشام کتاب اللهدن ومن الناس من یشری نفسه ابتغاء مرضاة الله آیت کریمه سین تأول وبذل نفسله اول فضیلت موعوده یی تناول ایلدی اما کفاره ایصال ضرر ونکایت ایده میه جکنی بیلورسه حمله وهجومی بروجهله حلال اولماز زیرا حمله سیله اعزاز دینه راجع اوله جق نسنه حاصل اولمیوب همان کندو قتل اولنغله سواد مسلمینه فی الجمله قلت واصل اولور وقال الله تعالی ولاتقتلوا انفسکم یعنی کندو ویدیکزایله جرح یاخود مهلکه یه القا یاخود موجب قتلی ارتکابله نفسلریکزی قتل ایتمکز اما نهی منکر مسئله سی بویله دکلدرکه برکسنه فساق مسلمین آنك نهی ایله منتهی اولمیوب بلکه کندو یی قتل ایده جکلرین بیلورکن ینه نهی منکرلرینه اقدام ایلسه جائزدر وصورت مفروضه ده اکرچه سکوته رخصت واردر لکن نهی وانکاره اقدام محض عزیمتدر زیرا فساق مذکورین اهل اسلام اولملریله فعللری حرام ایدوکن بیلمزلر ایسه منکرك انکاری سببیله عالم اولوب بیلورلر ایسه بعد زمان نادم اولورلر اما کفار دعوت اولندقلری دین اسلامه معتقد اولمامقلریله غازینك وجه مشروح اوزره اتلاف نفسی قطعا مفیداولماز بناء علی ذلك غازینك جواز حمله سی

مطلب نهی المنکر

کفاره ایراث نکایت ظاهره ایله مشروطدرکه شرط مذکور تحقق ایتمزسه معنای مقصودی مفید اولمیا مغله هجوم واقدامی جائز اولماز والله الموفق

باب ما یجب من طاعة الوالی وما لا یجب ✻ یعنی امرا ایله اطاعت وامتثال واجب اولوب اولمیان امور متعلق اقوالدر برعسکر توفیق الهی ایله قتال ایچون دار الحربه داخل اولوب امیرلری دخی امور حربیه دن برنسنه ایله آنلره امر ایلدکده اکر امرمز بورده منفعت ظاهره وارایسه اکا اطاعت اوزرلرینه واجبدر لقوله تعالی واطیعوا الرسول واولی الامر منکم یعنی ای اهل ایمان دخی حضرت رسوله وایچکزدن اولی الامر اولنلره اطاعت ایدیکز واولی الامردن مراد عند بعض المفسرین امرا وعند البعض علمادر وامر علمایه اطاعت واجب اولق انجق امر ایتدکلری نسنه نافع اولان امور ایله امر ایتدکلرندندر واکر امیرلرینك امر ایتدیکی نسنه کندولره نافعمیدر دکلمیدر معلوملری اولماسه ینه اکا اطاعت اوزرلرینه واجبدر زیرا فرضیت طاعت نص قاطع ایله ثابتدر وآنلرك نافعمیدر دکلمیدر دیو رأی مجرد دیدکلری نص قاطعه معارض اوله مز وکاه اولورکه ترك قتال خصوصنده اطاعت امیر قتال کثیردن انفع اولور وکاه اولورکه آحاد عسکر بیلدکلری ظاهر حاله بعض فساد واختلال اوزره استدلال ایدرلر حقیقت امر ایسه عند الامیر بیلدکلرینه مغایر وجمله یه آنی بیلدرمك دخی رأی صوابنه منافردر بناء علی ذلك مادام اکثر جماعتك اکبر فهم وادراکلری اوزره شبهه سز خوف هلاکلرین متضمن اولور وامر ایله امر ایتمدکجه اطاعت وانقیادی جمله نك اوزرلرینه لازمدر اما اویله برنسنه ایله امر ایدرسه اطاعتی جائز دخی دکلدر لقوله علیه السلام لاطاعة لمخلوق فی معصیة الخالق وحدیث علی رضی الله عنه ده واردرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم بر سریه بعث ایدوب برکسنه یی دخی اوزرلرینه امیر نصب ایلدیلر وبر خصوص ایچون امیرلری غضبناك اولوب برعظیم آتش یاقدی ورفیقلرینه بکا اطاعتله مأمور سز البته بو آتشه کیریکز دیدی ایچلرندن بعضیسی کیره لیم دیوب بعضیسی دخی بز لردین اسلامی آتشدن خلاص ایچون قبول ایتدك دیوب عدم دخولده اتفاق ایلدیلر رسول اکرم صلی الله علیه وسلم طرفلرینه عودت وخبر ویردکلرنده لودخلوها ما خرجوا منها ابدا وانما الطاعة فی المعروف لا فی المنکر بیوردیلر یعنی اطاعت ایدوب کیرمش اولهلرایدی ابدی ناردن چیقمازلرایدی وطاعت انجق معروفده واجبدر منکرده دکلدر وحدیثده ما خرجوا منها قول شریفنك معناسی نار دنیادن نار جهنمه نقل اولنورلرایدی دیمکدر وحقیقت حاله اطلاع ممکن اولمیان مواد ده اکثر جماعتك اکبر رأیلری حقیقت حالی رؤیت منزله سنده در بنابرین اکر رأی امیره اتباع ایدرلر ایسه هالك اوله جقلرینه تحصیل اطلاع ایلسه لر رأی امیر آنلره قصد تدمیر واستخفاف وتحقیر ایدوکی واضح ومسلم اولور والله تعالی بو صورتده اطاعتی ذم ایدوب فاستخف قومه فاطاعوه انهم کانوا قوما فاسقین بیورمشدر یعنی فرعون قومینك اطاعته خفت ونشاطلرین طلب ایتدی یاخود قومنی خفیف العقل بولدی بو جهتله قومی اکا اطاعت ایلدیلر فی الحقیقه آنلر قوم فاسقین ایدیلرکه کندیلرکبی برفاسقه اطاعت ایلدیلر واکر عقول اصناف رأی امیرده اختلاف ایدوب برصنفی هلاکه بادی وبرصنفی فوز ونجاته مؤدیدر دیرلرسه اطاعت امیر واجبدر زیرا آنلرك اجتهادلری نصه معارض اوله مز وطاعتدن اجتنابلرنده ناسك لوم وعتابلرین استجلاب وطاعت وانقیادده قطع لسان حساد واردر بو جهتلر ایله اطاعتی واجبدر مکر معصیت خالق یاخود موجب هلاك ایدوکی هرکسه ظاهر اولمیه امرنا موافق ایله امر ایدرسه طاعتی مستلزم اولماز لکن ینه صبر وتحمله ملازمت وامیرلری اوزره خروج وتسلطدن مجانبت لازمدر زیرا حدیث ابن عباس رضی الله عنهماده وارددرکه قال علیه السلام من اتاه من امیره مایکره فلیصبر فان من خالف المسلمین قید شبر ثم مات مات میتة جاهلیة یعنی اول کسنه که امیرندن جفا کوره صبر ایلسون زیرا مسلمینه برقارش مقداری یعنی مقدار قلیل مخالفت ایدوب صکره فوت اولسه ممات اهل جاهلیه ایله فوت اولور وصورت مذکوره ده عدم وجوب امتثال اوزره بو حدیث مروی ایله استدلال قیلندیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم فتح مکه ایامنده خالد رضی الله عنه ی نصب امیر وقتال بنی جذیمه یه تسییر بیوردیلر بعده خالد رضی الله عنه بنی جذیمه دن صوت اذانی استماع ایتدکدنصکره ینه مقاتله یه ابتدار ایدوب آنلر دخی سلاحلرین براغوب مقابله یه اجتسار ایتمدکلرین کورنجه مسلمینه امر ایلدی جمله سین اسیر ایلدیلر بعده هرکس اسیرینی قتل ایلسون دیو مسلمینه امر ایلدی انجق بنی سلیم امرینه اطاعت ایدوب سائر مهاجرین وانصار سبیل اسیرلرین تخلیه ایله مخالفت قیلدیلر بو خبر رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه اخبار اولندقده اوچ کره اللهم انی ابرأ الیك مما صنع خالد قول شریفلریله خطا ایتدیکنی اظهار بیوردیلر یعنی یارب صنع خالددن سکا تبری

مطلب لا طاعة للمخلوق فی معصیة الخالق

والتجا ايده رم بعده حضرت علي رضي الله تعالى عنهي ارسال بيوروب خالد آنلرك قليل وكثير هرنه لرينه
تعرض ايتدي ايسه ضمان وديتلرين آنلره ايصال ايلدي ايشته بو قصه ده مهاجرين وانصار خلاف رأى امرا اوزره
تخليه سبيل اسيرا ايتملريله رسول الله صلى الله عليه وسلم آنلري مدح وثنا ايلمشلردر و بوندن ظاهر وآشكار اولديكه
امر امير معصيت كردكار ياخود وجه خطاسي بديدار اولان محللرده عسكر اوزره اطاعت يوقدر و بونلرك غيريده
انقيادي لازمدر كه جبن وتراعه مؤدي اولميه قال الله تعالى ولا تنازعوا فتفشلوا يعني اي اهل ايمان اختلاف
كلمه ايله نزاع ايتمكز كه تفرق اهوا سببيله جبن وخوفه مبتلى اوليه سز مؤلف الكتاب رحمه الله ديركه امام المسلمين
اوزره لازمدر كه عاقل وكامل وعالم وفاضل وتدابير حربيه يه واقف ومسلمينه رفق ورأفتله متصف بذات مكارم
سميري جنود اسلام اوزره امير نصب ايده و باب الامارة ده بز بو مبحثي بيان ايلدك ينه ديركه صفات مذكوره ايله موصوف
اولان انسان البته رياست عسكره شايان درعربي اولسون ياخود موالي عربدن ياخود غير يلردن اولسون لقوله عليه
السلام اسمعوا واطيعوا ولو امر عليكم عبد حبشي مجدع ما اقام فيكم كتاب الله يعني امر اميري قبول واطاعت ايديكز
مقطوع الاعضا بر عبد حبشي دخي اوزر يكزه امير قيلندي ايسه ده مادامكه ايچيكزده كتاب الهي اجرا قيله
و بو بابده حديث ابن عمر رضي الله عنهما دخي واردر كه قال عليه السلام عليكم بالسمع والطاعة لكل من يؤمر
عليكم ما لم يأمركم بالمنكر فني المنكر لا سمع ولا طاعة يعني اوزر يكزه امير نصب اولنان هر كيم ايسه سمع وطاعتي
لازمدر مادامكه منكر ايله امر ايتميه امامنكرده سمع وطاعت يوقدر ينه مؤلف الكتاب رحمه الله تعالى ديركه طرف
اميردن فلان قائد عسكري ايله مقدمه ده وفلان دخي ساقه ده وفلان ميمنه وفلان ميسره ده اولسونلر ديو
ندا اولندقده هر بري مأمور اولديغي محلي ترك واخلا جائز اولماز زيرا بونلر امر حربده حسن تدبير وفائده تدبير ايسه
انجق اطاعت ايله حصول پذير در قالديكه وجوه عسكردن بريسي عصيانه اقدام ايدرسه اميره دخي لايقدر كه
اكا تهديد ايله تقدم واعلام ايده يعني مرة اولاده عقاب وتنكيلنه تعجيل ايتميه زيرا مرة اولي عثره وزله عد اولنور
قال عليه السلام اقيلوا ذوي الهيئات عثراتهم يعني شر ايله معروف وهيئتدن هيئته تلون ايله موصوف اولميانلرك
قصورلريني عفو ايديكز بلكه ابتدا قواد عسكره و بالجمله آحاد لشكره تقدم ايدوب هر قنقيكز بعد ذلك امريمه
مخالفت ايدرسه تأديب ايده رم ديو تهديد واخبار ايدر كه مقدما انذار ايتمش اوله وقال عليه السلام قد اعذر
من انذر يعني اول كسنه كه مقدما انذار ايده ابلاي عذر ايدوب اعتذاره محل ترك ايتدي ومعناي مزبور
وقد قدمت اليكم بالوعيد نظم كريمنده مبين ومذكوردر و بعد الانذار ينه بريسي بلاعذر عصيان ومخالفته
اجتسار ايدرسه اولبابده عقاب وتأديب مورث نفع عجيبدر كه هم عاصينك انزجارينه بادي هم غيره عبرت اولوب
اساءت ادبه عدم اجتسارلرينه مؤدي اولور زيرا ناسك محرماتدن خوف عقاب امرادن ناشي ابتناعلري خوف
اللهدن ناشي اولان امتناعلرندن اكثر ومعناي مذكورده مايزع السلطان فوق مايزع القرآن كلام كوهر
نظامي منقول اهل اثردر يعني سلطانك سيف ايله منع ايلديكي معاصي قرآنك نصح ايله منع ايلديكندن اكثردر
لكن اول عصيان ايدن كسنه بر عذر مناسب ايله اعتذار وتصديق مدعي ايچون يمين بالله ه دخي اجتسار ايدرسه
امير ايچون آني تكذيبه سبيل يوقدر زيرا محتمل الصدق اولان بر خبري اخبار ايدوب يميني ايله دخي تأكيد ايتمكله
امير اوزره اول كسنه دن كف يد وترك تشديد لازمدر اكرچه خصومات ومنازعاتده جانب مدعيده يمينه قائل اولماز كه
آنك خصم منازعي واردر وشرع شريف خصوما تده يميني جانب منكره تخصيص ايدوب مدعي به تعميم
ايتممشدر لكن صورت مفروضه ده خصم منازع شرعيسي اولمغله مدعي يميني ايله تصديق اولنور وقچان برمنادي
چيقوب طرف اميردن يارينكه كون اهل كوفه مثلا دمدار عسكر اولسونلر ديو ندا وتعبير ايتدكده اهل كوفه نك كرك
اهل ديواندن اولوب عسكر يسندن وكرك تطوعا جهاده كلنلردن برفردك تخلفي جائز اولماز مكر بو يله تنبيهلرده
يالكز اهل ديوان مأمور اولمق متعارف ومشهور اوله بو صورتده الثابت بالعرف كالثابت بالنص قاعده سي
اوزره اهل ديوانه مختص اولور اما اهل كوفه دن بر كسنه ديوان بصره ده مسطور واسمي اسامي اهل بصره
ايله مذكور اولسه اول كسنه اهل ديوانه تابعدر اهل بلده سيله مأمور اولماز زيرا امر جهادده اعتبار ديوانه در
بو قسه بلدانه دكلدر وامير ك برطائفه يي مأمور ايتمكدن مرامي تناصر وتظاهر ايله بريرينه انضماملريدر واهل
ديوان انجق ديوانلريله استنصار واستظهار ايدرلر بو قسه اهل بلده لرينه مزيد اعتبار ايتمزلر حتى اهل ديوان
ديوانه مربوط اولملريله شرع دخي عاقله لرين بريرينه منوط قيلمشدر واكر منادي امير يارينكه كون اصحاب خيل
دمدار اولسون ديو تعبير ايلسه وجه مشروح ايله مجموع فرسان ساق واحد اوزره خدمت معهوده ده همعنان

مطلب يصدق المدعي باليمين فيما لاخصم له

مطلب امر اهل الديوان

اولمق

اولمق لازمدر واصحاب براذين دخي اصحاب عراب ايله خدمت معهوده ده برابر بولنماق كركدر زيرا اسم خيل براذين
وعراب بينلرنده مشتركدر قال الله تعالى والخيل والبغال الآية وقال ومن رباط الخيل الاية وسعيد بن المسيب
رحمه الله تعالى يه زكوة براذيندن سؤال ايتدكلرنده اوفي الخيل صدقة ديدي يعني خيلده زكوة وارميدر ديو
استفهام انكار ايله براذين جنس خيلدن عد اولنديغني اشعار ايلدي مكر تعبير مذكور ايله يالكز اصحاب عراب
قصد اولنمق ميانه لرنده معروف ومشهور وافراس عراب طلب وهربده سريع اولمغله اطلاق خيل اكا مقصور اوله
اول صورتده قاعدهٔ سابقه اوزره امر وتنبيه انجق اصحاب عراب اوزره توجيه اولنور واكر منادي امير يارينكه كون
ميمنهٔ عسكر اهل مصيصه اوزره مقر اولسون ديو ندا ايدوب كوفي الاصل بر كسنه دخي بلدهٔ مصيصه ده ساكن اولمش
بولنسه آنك حالي ايكيدن خالي دكلدر اكر مصيصه يي منزل ووطن اتخاذ ايلدي ايسه ايچلرنده داخل اولور
لقوله عليه السلام من تأهل ببلدة فهو من اهلها يعني اول كسنه كه بر بلده ده تأهل ايده اول بلده
اهاليسندندر وعرف عباد دخي اويله دركه بر بلده ده مقيم وساكن اولان اول بلده اهاليسندن تعداد اولنور
كورمزميسنكه فقهاء كوفه يي تعداد ايتدكده امام نخعي وامام شعبي وامام ابو حنيفه رحمهم الله تعالى حضراتي
دخي ايچلرنده ايراد ايده رز آنلر ايسه كوفي الاصل دكلدر بلكه صكره دن توطن ايتمشلردر واكر مصيصه يي وطن
ومسكن اتخاذ ايتديسه نداء مذكوره كا شامل دكلدر مكر ديوانده انلره منضم ايسه اعتبار ديوان ايله اهل
مصيصه ده داخلدر و بعد ترتيب الجيوش اعداء دين مثلا ساقهٔ مسلمين اوزره حمله وخروش ايلسه هزيمت
ساقه دن خوف اولنورسه ميمنه وميسره آنلره امداد ايتمكده بأس يوقدر زيرا مواضع اصناف عسكر هرنه قدر
تباعد اوزره ايسه ده ينه محاربهٔ مشركين ايچون اجتماعلري بريرينه نصرتله تعهد وتواعد منزله سنده در
وغيره اعانت ايتميلره غيردخي وقت حاجتده اعانت ايتمز وترك تعاون غلبهٔ اعدايي موجب وساقه اوزره غالب
اولملري اول طرفدن ميمنه وميسره اوزره هجوملرين مستوجبدر بناءً بن ساقه ده اولان اخوانلرندن رفع شر ايله
كندي نفسلرندن دفع ضرر اوزرلرينه واجبدر اما ساقه يه امدادلري كندي مركزلرينه موجب اختلال اولورسه
اولوقتده غيره امدادلري حلال اولماز زيرا امام المسلمين آنلره محافظهٔ مكان معينلرين تفويض ايتمش ايكن
كندي مكانلرين اهمال وغيره مفوض اولان محلي حفظله اشتغال اوزرلرينه حرامدر واكر امام المسلمين هر طائفه يه
مركزلرنده قرار ايله امر وتقرير وبريرينه اعانتدن نهي وتحذير ايلدي ايسه بو صورتده بر طائفه هرنه قدر كندي
طرفلرندن امين اولوب طرف آخرك مغلوبيتندن خوف ايدرلر ايسه ده ينه حكم امامه مخالفت لايق دكلدر زيرا
طاعت امام دليل قاطعله فرض مجزوم وخوف ايتدكلري مغلوبيت امر موهوم واكثر ما يخاف لا يكون
مثلي دخي مشهور ومعلومدر و بو مسئله ده اصل قوي روايت اولنان حديث نبويدر كه رسول الله صلى الله عليه وسلم
يوم احدده رماة سهامه موضع معينده قيام ومركزلرندن عدم انفكاك ايله امر ايلديلر آنلر دخي وهلهٔ اولاده هزيمت
مشركيني كوروب همان طلب غنيمت ايچون مركزلرندن حركت ايلديلر واول طرفدن مسلمينه هزيمت واقع اولدي
كما قال الله تعالى حتى اذا فشلتم وتنازعتم في الامر وعصيتم من بعد ما اراكم ما تحبون يعني حتى سز ميل غنائمدن
نشئت ايدن جبن ايله جبان اولوب مركزلر يمزده طوره ليم يوق طورميا ليم ديو امر يكزده تنازع ورسول الله صلى الله
عليه وسلم سزه آره ديديكز ظفر وغنيمتي كوستردكدنصكره امرينه عصيان ايتديكيكز وقتده الله تعالى نصرتي
سزدن صرف ايلدي لكن مشركيندن بريسي بين الصفين چيقوب مبارزه يه دعوت ايلسه مسلميندن بريسي
امام الموحديندن استيذانه توقف ايتميوب همان مبارزه يه تقدم ايتمك جائزدر زيرا ترتيب صفوف قتال بطريق الدلالة
اذن امامه دالدر وطريق دلالتده حكم صراحت واردر مكر امام نهي صريح ايتمش اوله بو صورتده خروج
الى المبارزة بر فرده جائز اولماز زيرا خلافنه تصريح محله حكم دلالت ساقط اولور نظيري حضور تامه سفرهٔ طعامي تقديم
و بعده اكل وتناولدن ناسي صريحا نهي وتحريم صورتيدر ومقدما روايت ايلديك كه رسول الله صلى الله عليه وسلم
بعض ايام خيبرده ناسي قتالدن نهي ايتدكلرندنصكره بر كسنه قتال ايدوب قتل اولندقده لا تحل الجنة لعاص
بيورديلر واكر امام بر شخصي بشخصه مبارزه دن نهي ايتمش ايسه انجق اكا جائز اولماز لكن غيرحقنده دليل اذن
باقي اولمغله آخرك خروجي جائز اولور مسئلهٔ سابقه ده اصل اصيل شول روايت قيلنان خبرجليلدر كه غزوهٔ بدرده
مشركيندن عتبة بن ربيعه وشيبة بن ربيعه ووليد بن عتبه ميدانه چيقوب مسلميني مبارزه لرينه دعوت ايتدكلرنده
فتيان انصاردن اوچ كسنه بلا استيذان قارشولرينه چيقديلر مشركين مبارزين آنلره سزلر كيملرسز نسبكزي
بيان ايلك ديدكلرنده آنلر دخي نسبلريني بيان ايلديلر بعده ديديلر كه كرچه سزلر دخي اولادقوم كرام سز لكن بزلر

مطلب اعراب افراس العرب والبراذين افراس العجم على ما عرف هذا الكتاب فيما يأتي

مطلب امر اهل بلد هل يدخل فيه الغريب

مطلب الخروج للمبارزة

مطلب النهي عن الاكل

میدانمزه قریشدن کفؤلر یمزی استرز واروب محمده سویلیك بزه کفؤلر یمزی اخراج ایلسون وقصهٔ مذکوره
مغازیده بو بلجه مسطوره در وقبل نهی الامام بلا استیذان جواز مبارزه یه دلیل باهر الایدا اندر زیرا رسول الله
صلی الله علیه وسلم بو خصوصده عتاب وانکار وعدم رضالرین اشعار بیورمشلردر لکن امام محمد رحمه الله
تعالی طریق اخردن روایتله دیرکه فتیان انصار میدانه چیقدقلرنده رسول الله صلی الله علیه وسلم انلری
اعاده وابتداء قتال اهل بیتلرندن اولمغی اراده بیورملریله حمزه بن عبد المطلب وعلی بن ابی طالب وعبیده بن
الحارث رضی الله عنهم جنابلرینه امر ایتدکلرنده انلر مبارزه یه چیقدیلر و بو بابده هذان خصمان اختصموا
فی ربهم ایت شریفه سی نازله اولمشدر ومسلم ومشرك مبارزه ایتدکلرنده سائر مسلمین قدرتلری وارایسه مسلم
مبارزه اعانتلری جائزدر زیرا مشرك مبارز ظاهرده مسلم مبارزی قتله عازم اولدیغی کبی فرصت بولسه سائر
مسلمینی دخی قصدا هلاکه جازم و بو جهتله مسلمینه دفع شری لازمدر بلکه کندیلره سوء قصدی اولمسه
دخی مشرك محارب اولدقدنصکره البته قتلی مشر وعدر وغزوهٔ بدرده ظهور ایدن قصهٔ مبارزینده مذکوردر که
حضرت علی رضی الله عنه ولیدی وحضرت حمزه رضی الله عنه عتبه یی قتل ایدوب عبیده حضرتلریله
شیبه بربرین ضربله زبون ایتدکلرنده حضرت علی وحمزه رضی الله عنهما عبیده حضرتلرینه قتل شیبه اوزره
اعانت ایدوب ایکیسی شیبه یی قتل ایلدیلر قصهٔ مزبوره دن صورهٔ مزکوره نك جوازی بزه معلوم وممتاز اولدی
وعسکر اسلامدن برجماعت تجمع واسلحه والاتلریله تمنع وتمنع وجهی اوزره بلا اذن الامیر علافه یه یعنی اوتلاغه
عزیمت وبعد جمع العلف عود ورجعتلری علی طریق الدلالة تحقق اجازته بناء جائزدر زیرا امیر عسکرك
علف دوابه احتیاجلرینه عارف ودار اسلامدن استصحاب علف امر متعسر ودار الحربده بیع علف ایدر کمسنه
بولنق غیر متیسر ایدوکنه واقف ایکن عسکری اولمحله سوق وتسییر ایلمشدر ووجه آخر دخی درکاردر که اعدایی
تکدیر وتذلیلی متضمن اولان اموره مسلمینی مأذون قیلمشدر وارا ضیلرندن جمع علفده معنای تکدیرلرین تحقیق
واظهار واردر لکن مقصد مزبور قوت ومنعه سز مقدور اولمامغله کرکدر که اعوان وانصار ایله خر وجه
اتفاق ایدوب بربرینه امداد واعانت ممکن اولمیه جق مرتبه لرده افتراق ایتمیه لر زیرا وجه مشروح اوزره تفرق وتباعد
صورتنده ایچلرندن برینه برکدر عارض اولسه لاجل المال هلاکه نفسنه متعرض اولمش اولور زیرا مشرکین ندن
برطائفه بعض مسلمینك اوزرینه اقتحامله قتل واعدام ایتملرندن حین تفرقده امین اولمماز وخوف مذکوره بناء
بریاخود ایکی کمسنه لدی الاقتضا عسکردن استمدادی ممکن اولمیه جق درجه لرده اوتلاغه چیقمق حلال اولمدیغی
کبی جمیتله چیقانلر دخی بربرینه اعانتلری ممکن اولمیه جق مرتبه ده تفرقلری حلال اولمماز واکر منادی امیر
برکمسنه اوتلاغه چیقماسون دیو نهی وتحذیر ایدرسه کرك اهل قوت ومنعه وکرك غیری اوتلاغه کتمك جائز اولمماز
زیرا دلالت اذن صریح نهیله زائل وحکمی باطل ونتیجه کزه نهی مذکورده ناسه نفع کثیر حاصل اولور لکن
بو صورتده امیر اوزره لازمدر که کندی طرفندن برقومی ارسال وناسك البته محتاج اولدقلری علفلرین
استحصال ایده زیرا امام ناظر عسکر اسلامدر وتمام نظر وشفقت دخی تعیین ایتدیکمز صورتنده در وامام المسلمین
اوزره لازمدر که اوتلاغه کیدن جماعتك اتحاد کلمه لرینه مدار والدی الاقتضا محاربهٔ کفاره دستمایهٔ اقتدار
اولمق ایچون اوزرلرینه بر امیر نصب ایده کذلك قبل نهی الامام مسلمین تفرق اوزره خروجه اقدام ایتدکلرنده
اوزرلرینه اعدا هجوم واقتحام ایدرسه کرکدر که جمله سی برمحله اجتماع وتا عسکره التحاق ایدنجه دك ایچلرندن
برینی اوزرلرینه امیر مطاع قیلوب قتال وسائر اعماللرنده آنك رأییله حرکته اجماع ایلیه لر و باب الاماره ده روایت
ایتدیکمز حدیثده رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرت ابی بکر وابی عبیده رضی الله عنهما به خطاباً اهل
امر تمادیو سؤال بیوروب نعم لفظیله جواب و یردکلرنده الاقد رشدتما کلمهٔ حسن اشتمالیله احسان واستحسان
بیورملری مسئلهٔ مذکوره یه واضح السیرها ندرو برینه باب الاماره ده مسافرین دخی اوزرلرینه برکسنه یی امیر
قیلمق مستحبدر دیو بیان ایتمش ایکن حق محاربینده نه ظن ایدرسین البته بونلرك امیره احتیاجلری مسافریندن
اکثر ایدوکی اظهردر واکر امیر ناسی اوتلاغه خروجدن نهی ایتدکدنصکره ناسه احتیاج علف ونفسلری یاخود
دابه لری حقلرنده خوف تلف ظاهر ودرون معسکرده دخی تدارك واشترا غیر متیسر اولسه بلا اذن الامیر طلب
علف ایچون کتملری جائزدر زیرا موضع ضرورت مقتضای امر ونهیدن استثنا قیلنمشدر قال الله تعالی الا
ما اضطررتم الیه واکر امیر جیش اوتلاغه انجق فلانك تحت لواسنده چیقسونلر دیو امر والزام ایتسه شرط
مذکوره رعایت والتزام لازمدر وشخص معهودك تحت لواسنده چیقوب اجتماعله محل علفه واردقلرنده طلب

مطلب مبحث اعانة المبارز

مطلب الخروج للعلف

علف ایچون حسین حاجتده بربرینه اعانتلری ممکن اوله جق قدر افتراقلری جائزدر واول هنگامده دشمن کاورسه
جمله سی صاحب اللوایه انضمام وتحت لواسنده قتاله اهتمام ایدرلر واکر صاحب اللوا حاضر دکل ایسه ایچلرندن
برینی امیر بیلوب آنك امرینه ناظر اولورلر والحاصل نهایت قدرتلری مرتبه سنده القاء النفس فی التهلکه دن
احترازایتملری امر لازمدر قال الله تعالی ولا تلقوا بایدیکم الی التهلکة یعنی ای اهل ایمان نفسلریکزی تهلکه یه
القا ایتمکز ومخاطره دن احتراز ایدیکز وصورت مزبوره ده بعد الخروج صاحب اللوادن مفارقتلری جائز اولمازمکر
وقت حاجتده بربرینه اعانتلری قابل اوله زیرا معلومدر که امیرك لا یخرجوا الا تحت لواء فلان دیمکدن مرادی
مجرد وقت خروجلری اولمیوب بلکه تا عودتلرینه دك تحت لواسنده اولملریدر وقاعدهٔ شرعیه درکه بر ماده ده ذات
امرینه رعایت لازم اولان ذاتك وصف امرینه دخی رعایت لازمدر وکذلك منادی امیر اوتلاغه کیدن فلانك تحت
لواسنده کتسون دیوب آخر دوراو کتسون کتمسون دیو امر ونهی بو اثناسنده قول مذکور آخر دوز لو کتمکدن
نهی منزله سنده در زیرا باب آیة المشرکینده بیان ایلدیك که کتاب السیر الکبیرده مفهوم مخالفت حجت اولمغه مبنیدر
اگرچه عندنا بزده ظاهر مذهب مفهوم حجت اولمامقدر واول بابده مفهوم صفت ومفهوم شرط برابردر لکن جناب
مؤلف بونیله محالرده اکثر ناسك فهم ایده جکی معنایه اعتبار ایتمشدر زیرا غالب اهل غزا اهل سیوف اولملریله حقایق
علومه وقوفلری اولمماز وامیرلری دخی فلانك تحت لواسندن غیری محلده کتمسونلر دیو تصریح نهی
ایتدیسه ده بنه مقصودی نهیدر پس دلالت کلامندن حاصل اولان نهی مفهوم منصوص علیه منزله سنده
قیلندی ومسئلهٔ مفهومك تمام بیانی کتب اصولده معلومدر مؤلف الکتاب رحمه الله دیرکه طلب علف ایچون
خروج ایدنلر قرای مشرکینه واردقلرنده یالکز بر مسلمك قریه یه دخولنی مناسب کورمم احتمالدرکه ایچنده
کزلنمش مشرکین اولوب آنی قتل ایده لر بلکه برقاچ نفر بردن تهیؤ قتال اوزره کیروب ایچنده دشمن وارایسه
بربرلرینه وکیروده بولنانلره اعلام ایده لر لقوله تعالی خذوا حذرکم فانفروا ثبات او انفروا جمیعا یعنی ای اهل
ایمان اعدا ایچون متیقظ اولکز یاخود آلات واسلحه کزی اخذ ایدیکز وجهاده یافرقه فرقه یاخود مجتمعا
خروج ایدیکز واکر امیر جیش قطع اشجار وهدم ابنیه دن مسلمینی نهی ایدرسه مخالفت وعصیانی جائز اولمماز
زیرا نهی مرقومده مسلمینه معنای نظر وشفقت محتملدر ونهی مزبور تدابیر حربدن معدوددر وامیر جیش
نفس قتالدن نهی ایتمش اولسه نهیی ضرورته یاخود معصیته مؤدی اولمادقجه عدم مخالفت واجب ایکن
خصال مزبوره دن نهینده عدم مخالفت طریق اولی ایله واجبدر واکر امیر برکمسنه ایچون نصب لوی ایدوب
بونکله انجق اوچیوز کمسنه چقسون معناسنده لا یخرجن معه الا ثلثمائة دیسه امرینه اطاعت وبلا زیادة
ولا نقصان اوچیوز کمسنه خروجه مسارعت ایلك لازمدر زیرا استثنا ایله مقید اولان کلام ماعدا المستثنی نك
مستثنا یه مغایرتندن عبارت اولمغله عدد مستثنی اوزره زیاده دن تصریح نهی ایتمش اولور وعلی الاطلاق
تصریح نهی ایتدیکنده مخالفتی حرام اولدیغی کبی قید استثنا ایله دخی نهینده حرام اولور وصورت مزبوره ده
خلاف نهی امیر اوزره دورتیوز کمسنه چیقوب برا غنایمه دخی ظفر بولسه لر غنائم مذکوره دن سائر عسکر ایله برابر
حصه مند اولوب مخالفتله اساءتلری وارایسه ده محروم قیلنمازلر زیرا آنلر دخی مجاهدلر واعلاء کلمة الله واعزاز دین
الاهه قاصدلردر امر امیره مخالفتلری اوامر الهیه یه ارتکاب محارم ایله مخالفتلرندن اعظم دکل ایکن
معصیة الله آنلری ایماندن اخراج ایتمدیکی مثللو معصیة الامیر دخی آنلری غازیلك شرفندن اخراج ایلمز
نیجه اخراج ایدر که نهی مزبور منهی عنهده برمعنای محظور بولنمقدن دکل بلکه منهی عنهك غیریده
اولان محذور ایچوندر زیرا خروجدن آنلری نهیه بادی عین خروج قتال یا اغتنام مصلحتلری دکل بلکه اوزرلرینه
امیرك شفقت ومرحمتیدر وصورت مفروضه ده اکر امیر جیش اول اوچیوز کمسنه یه بعد الخمس ربع غنیمتی تنفیل
ایدوب آنلره یوز عدد دخی انضمامله دورتیوز کمسنه خروج وغنائمه اصابت ایلسه لر نظر اولنور اکر امیرك
خروجله امر ایلدیکی اوچیوز نفر باعیانهم تسمیه وتعیین اولنمش قوم مخصوصین ایسه میز ثلثة ارباع
الغنیمة فاعطی اولئك منها نفلهم یعنی غنیمت معهوده نك ثلثة ارباعنی افراز وثلثة ارباعك ایچندن آنلره
نفللرینی اعطا قیلر مؤلف الکتاب رحمه الله تعالی بعض نسخده بو معنای مترجله تفسیر اولنان عبارتله
تعبیر ایلدی شارح الکتاب دیرکه تعبیر مذکور غلطدر صوابی بعض نسخده ذکر ایلدیکی دیرکه یعزل الخمس
من هذه الثلثة الارباع ثم یعطیهم ربع ما بقی نفلهم یعنی اشبو ثلثة ارباعدن اولا خمسی اخراج ونفللرینه باقینك
ربعنی اعطا قیلر زیرا بعد الخمس انجق ربعی تنفیل ایلمشدر ومرادی اول اوچیوزك اصابت ایتدکلرندن ربعدر

وبو آیت شریفه جابر رضی الله
عنه دن بوندن اقدم روی دخی
نقل اولنوب وکتب تفاسیرده معانی
سائره دخی تحریر اولنمشدر لکن
مقام استدلاله مناسب اولمغله ذکر
ایله یکتفی معنی اوزرینه اقتصار
اولندی

مطلب من یراعی ذات امره یراعی
ایضا وصف امره

مطلب بناء الکلام علی ان المفهوم حجة
مطلب نهی الامیر عن قطع الشجر
والهدم

مطلب قال الامیر لا یخرجن الا
ثلثمائة

مطلب جواب مترجم عن اعتراض الشارح على المؤلف

وخروج ایدنلر دور تیوز اولملریله اوچیوزك نیـل واصابت ایتـدكلری انجق ثلثـهٔ ارباع غنیمت اولور مترجم فقیردیركه كلام مؤلفده تقریر شارح اوزره موضع غلط یعزل الخمس قیدیله ربع باقی لفظی ترك ایتدیكیدر لكن خمس قیدی تنفیـل امیرده مذكور اولمق قرینه سیـله جواب مسئله ده ظهور بنیه بناء تركی معذور در بعده فاعطی اولئـك منها قولنده كلمهٔ من تبعیض ایچوندر وضمیر ثلثهٔ ارباعه راجعدر وتنفیـل امیر قرینه سیله بعض ثلثهٔ ارباع ربع مابقی ایدوكی ظاهر وكلام مؤلف مقرون ایجـاز اولمغله برمقتضای الفضل للسابق قول شارح اوزره رجحانی باهردر بنه شـارح الكتاب رحمه الله تعالی دیركه مؤلف رحمه الله تعالی مسئلهٔ مرقومه‌یی بوندنصكره محل آخرده ینـه ذكر ایدوب جواب مسـئله ده یقسم ماحاؤا به بینهم علی سهام الخیـل والرجالة ثم ینظر الی ما اصـاب الثلثمائة فیخرج الخمس من ذلك ثم یعطیهم نفلهم مابقی دیو بسط ایلدی یعنی صورت مفروضه ده دور تیوز نفرك كتوردكلری غنائم فارس وراجل سهمی اوزره اول دورتیوزك بینلرنده تقسیم اولنوب بعـده اول تسمیه وتعیین قیلنـان اوچیوزك اصـابت ایتدكلری غنائمه نظر اولنوب اولا انجقدن خمسی اخراج بعده ما بقی دن نفللرینی اعطا قیلر بجنـاب مؤلف بو جوابنده علی سهام الخیـل والرجالة قیدی ایله تخصیص وجواب سـابقنده فاعطی اولئك منهـا نفلهم دیوب علی السویه اعطا قیلمق اوزره تنصیصندن توهم اولنـان تنافیك توفیق نافیسی اولدركه صورت اخیره ده فارس وراجل مخلوط وصورت اولی ده جملـه سی فارس یاخود جمله سی راجل بولنمغله مضبوط اولملری اوزره مسئله یی موضوع ومربوط قیلدی وینـه مؤلف رحمه الله مسئلهٔ مرقومه‌یی موضع آخرده دخی ذكر ایدوب جوابنـده یرفع الخمس من جمیـع المصـاب اولا ثم ینظر الی ثلثـة ارباع مابقی فیعطیهم من ذلك نفلهم دیدی یعنی اولا جمیع غنـائم مصـابه‌دن خمسی النوب بعـده ثلثهٔ ارباع ما بقی یه نظر اولنوب انجقدن اول اوچیوزك نفللری ویریلور شـارح الكتاب رحمه الله دیركه حاصـل كلام امام محمد رحمه الله بو مسئله یی بو كتابك دورت محلنده تقریر وهر برنده اجوبهٔ سائره یه مغایر برجواب ایله تعبیر ایلدی بزدخی هر موضعنـه رسیـده اولدقجه اولجوابك صواب و صحیح یاخود غلط صریح اولدیغنی ذكر و تصریح ایده رز ان شاء الله تعـالی مترجم فقیر دخی دیركه اجوبهٔ مذكـوره بالجملـه صحیحة المبنی ومتحدة المعنی در لكن جنـاب مؤلف بعض مواضعده ایجاز ایدوب مسئلـه نك جزء اهمنی اضراب و بعضیسنده اطناب ایله تمـام مسئله دن اتمـام جواب ایلمشدر و بزدخی هر موضعه رسیده اولدقجه شارحك تصویبنی تصویب وتغلیطنی تغلیط ایله جرح وتعـدیلی بین افراط وتفریط برحسن نظام اوزره تنظیم وتسیط ایده رز ان شاء الله تعـالی

اگرچه شارح الكتاب بو محلده وجه مترجم اوزره مسئلهٔ مرقومه تكرر ایتدیكجه جواب مؤلفندن صوابی تصویب وغلطی تغلیط ایده رز دیوب بزدخی هر موضعده جناب مؤلفه اتباع ایدوب شارحك تصویبنی تصویب وتغلیطنی رد ایله شارحی تغلیط ایده رز دیو مقابله قیلمق لكن مسئلهٔ مرقومه‌نك مواضع تكررنده شارح قطعا جواب موافق تغلیطه تصدی ایتدیكندن بزدخی تغلیط شارحه تصدیدن مستغنی اولدیق ومواضع تكررینه واصل اولدیقجه ذكر ایلدیكمز معنی ظاهر اولور وبزدخی هامش ترجمه‌ده تنبیه ایده رز ان شاء الله تعالی

بنه مؤلف الكتاب دیركه ثم نظر الی الربع الباقی فعزل خمسه ثم جمع مابقی منه الی مابقی من الثلثة الارباع فجعـل ذلك مع غنـائم اهل العسكر یقسمها بینهم جمیعـا علی قسمة الغنیمة یعنی بعـده امیر جیش ربع باقی یه نظر وخمسنی اخراج وباقیسنی ثلثهٔ ارباعك اخراج ربعندنصكره باقیسنه ضم ومجموعنی غنائم اهـل عسكره منضم قیلوب بین الجمیع قاعدهٔ قسمت غنیمت اوزره توزیع ایدر وبعض نسخده لایخمس هذا الربع واقع اولمشـدر وقول مذكور اول مائهٔ عاصیـن دار الحربده بلا اذن الامام متلصصین منزله سنده درزعمنـه مبنیدر ظن ایده رم لكن زعم مزبور غلطدر زیرا غنائم متلصصین تخمیس اولنمامق انجق اهـل منعه اولمدقلری زمانده در بونلر ایسه مأمور اولان اوچیوزه انضمامله اهل منعه اولمشلردر بنابرین البته غنیمتلری تخمیس اولنور واكر امیرك خروجـله امر ایلدیكی اوچیوز نفر باعیـانهم تسمیه وتعیین قیلنمش قوم مخصوصین دكللر ایسه امام غنیمتك ثلثهٔ ارباعنه نظر وخمسنی اخراج ایدر بعـده تمام غنیمتلردن بعـد الخمس ربعی دورتیوزك بینلرنده نفللری اولمـق اوزره علی السویة تقسیم ایدرز یرا تنفیـل امیر ایله استحقاق اگرچه انجق اوچیوزه تحقق ایتدی لكن قوم مخصوصین اولمدقلرندن بربرینه ترجیح اولنموب سبب استحقـاقده برابر بولنملریله برابرجه تقسیم اولنور بعـده ربع باقینك دخی خمسی اخراج وثلثـهٔ ارباعك باقیسنه ضم اولنوب دورتیوز ایله سائر عسكر بینلرنده حكم قسمت غنیمت اوزره علی سهام الخیل والرجالة تقسیم اولنور واگرصورت اولی كبی مأمورین متعین ومائهٔ عصـاة ممتاز ومتبین اولوب امیردخی لاجـل التأدیب آنلری آلدقلری غنائمدن منع وتخییب مراد ایلسه همان بعد التخمیس مابقی یی اوچیوز ایله اهل عسكره مقسوم واول عصـاتی محروم قیلر بعده طرف امامدن قسمت مزبوره‌یی جائز كورمین تركمنه دخی مولی قیلنسه قسمت مزبوره‌یی رد ایتمیوب ابقا ایله حكم وامضا قیلرز یرا اجتهادیله فصل مختلف فیهی امضـا ایتمك ایله حكم اوله قوت صحت هویدا اولور زیرا عنـد بعض الفقهـا بو مقوله اهل عصیان آلدقلری غنائمدن حرمانله ارغام اولنورلر كه بزدخی مثلنه عودتدن آنلره زجر وقطام اوله وبوقولی قاتلك بسبب الجنایة

حرمان میراثنه قیاس ایلدیلر و بو بحثك بیانی باب احراق رحل الغال‌ده كلور ان شاء الله تعالی ومسائل مجتهد فیهاده قضـاء قاضی نافذدر رد اولنمـاز بوجهتدن قاضی ثانی رأینه مخـالف ایسه‌ده قاضی اولك مسئلهٔ مختلف فیهاده حكمنی رد ایده مز واقر جهـادده اطاعت امیر واجب اولدیغی كبی رضـای ابوین دخی زیاده لازم ولازمدر

مطلب خروج من له ابوان الى الجهاد

حتی ابوینی حیوتده اولان كمسنه آنلردن اذنسز غزایه كتمك جائز دكلدر زیرا تحرز عقوق ابوین انسـان اوزره فرض عیندر قال علیه السلام لیعمل البار ماشاء فلن یدخل النار ولیعمل العاق ماشاء فلن یدخـل الجنة یعنی حقوق ابوینه مراعی اولان نه كاه ایشـلرسه ایشلسون رعایتی بركاتیله اكا توبه میسر یاخود عفو الهی یه مظهر اولوب البته ناره كیرمز وعاصی اولان نه ثواب ایشـلرسه ایشلسون البتده جنته دخول اولین ایله داخـل اولماز یاخود حدیثـدن مراد ترغیب وترهیب و بر والدینك عظم ثواب وعقوقك شدت عقـابن عقول ناسه تقریبدر وقال علیه السـلام من اصبح ووالداه راضیان عنه فله بابان مفتوحان الی الجنة یعنی اول كمسنه كه والدینی كندودن خشنودلر اولدیغی حالده صباحه داخل اوله آنك ایچون جنته اچلمش ایكی قپوواردر بوجهتله بلا اذن خروجـله اول قپولری یوزینه سدایلك لایق دكلـدر حال آنكه خروجندن كندویه یا غیری یه برنفعك حصول وعـدم حصولی دخی معلوم دكلدر وعباس بن مرداس رضی الله عنه‌دن منقولدر كه یارسول الله بن جهاده كتمك ایسترم دیدی والده‌ك وارمیدر دیو سؤال بیوردیلر بلی واردر دیدی قال علیه السلام الزم امك فان الجنة عند رجـل امك یعنی والده‌كدن آیرلمه زیرا جنت آنك طوردیغی یرده وتحصیل رضـا سنده درواصـل مذكورك مسـائلن تفریع بوندنصكره كله جك بابده تودیع قیلنمشـدر اكا متعلق بعض كلام اول محله تأخیر اولندی وابن الزبیر رضی الله عنهمادن مرویدر دیدیكه جابر رضی الله عنه‌دن عبـد بغیر اذن المولی جهـاده كیدرمی دیو سؤال ایتدم اولدخی

مطلب خروج العبد للغزو

كیتمز دیدی وبزدخی بوقولی اخـذ ایده رز زیرا منافع عبد مولاسینك ملكی اولمغله قتـاله اشتغالی سبیلهٔ تفویت منـافع ایدوب مولاسی اضرار جائز اولماز مكر نفیر عام ایله حال ضرورتده اكا دخی محتـاج اولنه بوصورتده خروجی جائزدر زیرا قریبا بیـان ایلدیك كه موضع ضرورت لزوم طاعتـدن شرعا مستثنی در ومولا ایچون حال ضرورتده

مطلب موضع الضرورة مستثنى من وجوب الطاعة

آنی منع ایتمك مشروع اولمـدیغندن بشقه كندو اوزرینه دخی بالنفس والمـال دفع شر مشركین فرض اولور بوجهتله عبـدی خروجدن نهی ایلسه ده اطـاعتی واجب اولماز وبویله حال ضرورتده والدین دخی

ولدلرینی خروجدن نهی ایلسه‌لر ینه جواب بودر والله اعلم بالصواب

باب قتال النساء مع الرجال وشهودهن الحرب * یعنی نسا رجالله برابر موضع حربه حضور ومحـاربه‌یه شروعلری مشروع وغیرمشروع اولمغه دائر مسائلدر مؤلف الكتاب رحمه الله تعالی دیركه نسانك حربده رجالله برابر قتالنی مناسب كورمم زیرا نسانك قتاله تحمل ایده جك بنیه‌لری یوقدر نته كیم رسول الله صلی الله علیه وسلم هاه ما كانت هذه تقـاتل قول شریفلرنده باب وصایا الامراء فی الحربده تفسیر اولندیغی اوزره بومعنایه اشارت بیورمشلردر وكاه اولور كه قتال نسـا كشف عورته بادی وسرور مشركینه مؤدی اولور وكاه اولور كه مسلمیـن اوزره جرأت مشركینه باعث ومسلمین قتالمزده نسـالریله استمدا ده محتـاج اولمشلردیو ضعف مسلمینه استدلالریته اعظم بواعث اولور بومحاذیردن احتراز ایچون بلا ضرورة نسوانه مبـاشرت قتال مناسب اولماز اما عند تحقق الضرورة غایت قدرت مسلمین ایله دفع فتنهٔ مشركین جائز بلكه واجب اولور ومسئلهٔ مرقومه اوزره قریبا بیـان ایتدیكمز قصـهٔ حنین ایله استدلال اولنـدی زیرا اواخر قصه ده كلمشدر كه ام سلیم بنت ملحـان یوم مزبورده بطنی اوزره برثوب باغلـدیغی حالده قتـال ایدر ایدی دیدیكه یارسول الله شوسندن فرار وسنی دشمن ایچنـده ترك ایدنلری كور دیكمی الله تعالی سكا قدرت ویرسه آنلری عفو ایتمه رسول الله صلی الله علیه وسلم دخی یا ام سلیم عافیـة الله اوسع بیوردیلر یعنی حق جل وعـلا نك عافیتی زیاده واسعـدر هم قدرت كسب ایده رم وهم آنلری عفو ایده رم وام سلیم اوچ كره بوقولی تكرار وجنـاب رسالت هر برنده عافیـة الله اوسـع قوللریله جواب ویردیلر ومغـازیده مذكوردر كه ام سلیم یا رسول الله شو فرار ایدنلر ایله مشركین ایله قتالمز كبی قتـال وآنلری قتل ایتمزمیسین دیدكده عافیة الله اوسع بیوردیلر وفی نفس الامر رسول الله صلی الله علیـه وسلم حضرتلرین مشركین ایچنـده ترك ایدوب حضورلرندن فرار ایتدكلری حینـده حاصل اولان احتیـاجدن زیاده قتال نسایه احتیاج اوله مز وحدیث مذكورده عند الضرورة جواز قتال نسـایی بیان واردر زیرا رسول اكرم صلی الله علیه وسلم

مطلب جواز قتال النساء في الضرورة

حالت مرقومه‌ده ام سلیم رضی الله عنهایی قتالدن منع ایتمدیلر و بو حالتك غیرنده دخی قتال نسایه اذن واجازتلری نقل اولنمادی بنه مؤلف رحمـه الله تعالی دیركه نسواندن بعض عجـائز كبیره حربده بولنوب حین حاجتده طبخ

طعام وسقی ما ومداوات مجروحین مقوله سی خدمتلره مباشرتلری جائزدر زیرا عبدالله بن قرط ازدی دیمشدرکه
خالد بن الولید رضی الله عنهك واصحابنك نساری روم ایله قتال ایدرلرایکن دامن در میان واراجیز کویان
وآغازه کنان مجاهدینه صوکتور یرلرایدی ومراد مجاززلریدر زیرا خوف فتنه دن ناشی تازه لری منع وخروج
عجائزایله احتیاج مجاهدین دفع اولنور وام مطاع رضی الله عنها رسول الله صلی الله علیه وسلم ایله غزوهٔ خیبرده
حاضر وایدی ندن منقولدر دیدیکه اصحاب کرام مبتلی اولدقلری شدت حاللرندن شکایت و جناب رسالت دخی
آنلری قتاله دعوت وآنلردخی اجابتله قیام و حرکت ایتدکلرنده اسلم رضی الله عنهی کوردم ابتدا حصنه ایرشن
اول ایدی اول کون غروب شمسدن اقدم الله تعالی اول حصنی بزه فتح ایلدی وحصن مزبورنطاته صعب بن
معاذك حصنیدر بیان مذکوردن عیان اولمشدرکه ام مطاع رضی الله عنها رسول الله صلی الله علیه وسلم
حضرتلریله غزایه خروج ایتمش وآنی خروجدن منع بیورمامشلردر و بزه معلوم اولدیکه کندویه متناسب
بعض اعمال ایله غزاده مجاهدینه اعانت ایچون خروج عجائز بلاشبهه جائزدر والله اعلم

باب الجهاد مایسع منه وما لا یسع* یعنی جهاد دن جائز وواسع و بعض موانعله ممنوع وغیر متسع اولان اقسامنه
مبحث جامعدر امام ابو حنیفه رضی الله عنه دیدیکه جهاد مسلمین اوزره واجب لکن حاجت مس ایدنجیه دك
تأخیره وسعتلری واردر اما امام ثوری رحمه الله مشرکین ابتداء قتال ایدرلرسه قتاللری واجب یوقسه واجب
دکلدر دیو توسع ومدعاسین فان قاتلوکم فاقتلوهم یعنی مشرکین سزکله قتال ایدرلرسه سزدخی آنلری قتل
ایدیکز دخی وقاتلوا المشرکین کافة کما یقاتلونکم کافة یعنی سزلر مشرکین ایله جمیعا قتال ایدیکز آنلر سزکله
جمیعا قتال ایتدکلری کبی نظم کریملرینك ظاهر معنالرینه تفریع ایلدی لکن بزلر ابتداء و جونه قتال مشرکینی ادعا
وکتاب الهدین یاایها الذین امنوا قاتلوا الذین یلونکم من الکفار یعنی ای اهل ایمان سزه قریب ومتصل اولان
کفار ایله قتال ایدیکز دخی وقاتلوا فی سبیل الله دخی قاتلوا الذین لا یؤمنون بالله دخی وجاهدوا فی الله
حق جهاده آیت کریمه لریله اثبات مدعی ایدیورز والحاصل امر قتال تدریجله ازال قیلنمشدرکه رسول الله
صلی الله علیه وسلم اوائل امرلرنده همان تبلیغ رسالت واعراض عن المشرکین ایله مأمور ایدیلر قال الله تعالی
فاصدع بما تؤمر واعرض عن المشرکین یعنی یامحمد مأمور اولدیغك امری جهر واظهار ومشرکیندن اعراض
قیل وقال تعالی فاصفح الصفح الجمیل یعنی یامحمد کفاره حلم ایله معاملهٔ صفح جمیل قیلوب انتقامی تعجیل ایتمه
بعده احسن مجادله ایله مأمور اولدیلر کما قال تعالی وجادلهم بالتی هی احسن یعنی یامحمد مشرکین معاندینه
رفق وملایمت اوزره احسن اولان صورتله مجادله قیل وقال تعالی ولا تجادلوا اهل الکتاب الا بالتی هی احسن
یعنی ای اهل ایمان سزلر اهل کتاب اولان یهود ونصاری یه انجق حلم وملایمت اوزره احسن اولان خصلتله مجادله
ایدیکز بعده اذن للذین یقاتلون بانهم ظلموا آیت شریفه سیله مسلمون قتالده بلا وجوب مأذون قلندیلر
و یقاتلون بناء فاعل ومفعول اوزره قرائت اولنمدی معناسی آیت مشرکین ایله قتال مراد ایدنلر یاخود طرف
مشرکیندن قتال اولنمغله اذی وجفا کورنلر ایچون مظلوم اولملری حسبیله بعدالنهی قتال مشرکینه اذن
ورخصت ویریلدی بعده مشرکین بدایت قتال ایتدکلرنده مؤمنین دخی امام ثورینك استدلال قلدیغی آیتلر ایله
قتال ایله مأمور اولدیلر بعد انسلاخ اشهر حرم شرطیله بدایت قتال ایله مأمور اولدیلر کما قال تعالی فاذا انسلخ
الاشهر الحرم فاقتلوا المشرکین حیث وجدتموهم الآیه بعده وقاتلوا فی سبیل الله واعلموا ان الله سمیع علیم
یعنی ای اهل ایمان فی سبیل الله قتال ایدیکز و بیلکزکه الله عظیم الشان قتالدن تخلف واحجام وتوجه واقدام
ایدنلرك کلاملرین ایشیدیجی ومرادلرین بیلیجی وهرکسك جزاء عملنی ترتیب ایدیجیدر نظم کریمیله
علی الاطلاق وجوب جهادی اظهار وحکم قتال خاتمهٔ امرنده بو وجه اوزره استقرار ایلمشدر اکرچه مطلق
الامر وجوب عین مأموری اقتضا ایدر لکن فرضیت قتالدن مقصود انجق اعزاز دین وقهر مشرکین اولوب
اولدخی مباشرت بعضله صور تیاب وجود اولمغله باقیلردن ساقط اولمشدر میتك غسل و تکفین وصلوة
ودفنی کبیدر زیرا جهاد بو یله فرض غیر موقت ایکن هر بر مسلم اوزره فرض عین اولسه برکسنه کسب معاش
وتعلم علومه تفرغ ایده میوب امر جهاد دخی بو نلرسز تمام اولمامغله بالکلیه تعطیل فرضه مؤدی اولور
بنا برین فرض علی الکفایه اولمشدرکه جمیع مسلمین ترك اوزره اجماع ایلسه لر وبالده مشترك اولوب بعضله
حصول پذیر اولدقده جمله دن ساقط اولور و بو مقوله امورده مسلمینه نظر وشفقت امام اوزره واجب زیرا امام
انجق نظر مسلمین ایچون منصوب و جماعت مسلمیندن نائبدر آنك اوزرینه واجبدرکه ثغور اسلامیه یی معطل

مطلب القتال فرض علی التدریج

مطلب الجهاد فرض علی الکفایة

ودین اسلامه دعوت کفاری مهمل قیلیوب مسلمینی جهاد وغزایه حث واغرا ایده ومسلمین اوزره دخی واجبدرکه
امام المسلمین جهاده دعوت ایتدکده خروجدن امتناع ومشرکینی حاللرینه قویوب اسلامه یاخود قبول
جزیه یه دعوتلرندن اوتداعله مخالفت وعصیان ایتمیه لر لکن امتثال امر امام قدرت اهل اسلامه منوط زیرا
تکلیف شرعی وسع واقتداره مربوطدر اما کفار عربدن اولان عبدهٔ اوثان ومطلقا مرتدین مثللو قبول جزیه لری
مقبول اولمیان برقوم تبهکار ایسه لر امام المسلمین آنلری انجق اسلامه دعوت ایدوب نکول ایدرلرسه قتاله ابتدار ایدر
لکن مجوس وعربدن اولمیان عبدهٔ اوثان جواز اخذ جزیه ده مذهبمزده اهل کتاب حکمنده لر در آنلری اسلام
وجزیه دن برینه دعوت ایدوب اجابت ایدرلرسه محاربه دن کف ید وامتناع ایدرلرسه قتال ایدر واهل کتابك
عربی وغیر عربیسی حکم مذکورده مستوی ویدر لقوله تعالی من الذین اوتوا الکتاب حتی یعطوا الجزیة عن ید
وهم صاغرون یعنی ای اهل ایمان کفار اهل کتاب ایله قتال ایدیکز تا جزیه لرین انقیاد اوزره حقیر وذلیل اولدقلری
حالده آنلر اعطا ایدنجیه دك و بو بابده هر مسلم خلیفهٔ رسول الله در ورسول الله صلی الله علیه وسلم ذکر ایتدیکمز
اسلام یاخود قبول جزیه یه دعوتله بعث اولنوب امتناع ایدنلر ایله قتاله مأمور اولدیلر واکر کفار طرفیندن
قطعا قتال ایتمامك شرطی اوزره موادعه یه طلبکار اولسه لر بو معاهده یی قبول ایتمك مسلمینه سزاوار اولماز لقوله تعالی
ولا تهنوا ولا تحزنوا وانتم الاعلون یعنی ای اهل ایمان یوم احد ده هزیمتکزدن ضعیف و جبان اولمکز واکا محزون
دخی اولمکز انجق اعلی سزلر سز وعاقبت غلبه سزلرکدر وو جه عقلیسی دخی اولدرکه جهاد فرض اولمغله
صورت مفروضه ده ترك فریضه شرطیله طلب موادعه ایتمش اولورلر وصلوة وصیامی ترکیز شرطیله طلب
موادعه ایلسه لر اجابتمز غیر جائز اولدیغی کبی صورت مفروضه ده دخی غیر جائزدر مکر مقاومت ممکن اولمیه جق
مرتبه ده مشرکینك شدت شوکتلری اوله واوقتده مسلمینك قوتی ظاهر اولنجیه دك ترك قتال اوزره موادعه جائز
اولوب صکره نبذ عهد ایله مقاتله ومقارعه ایدرلر قال الله تعالی وان جنحوا للسلم فاجنح لها یعنی یامحمد
اکر مشرکین صلحه میل ورغبت ایدرلرسه سن دخی میل ورغبتله معاهده قیل ورسول الله صلی الله علیه وسلم
وجه مشروح اوزره عام حدیبیه ده اهل مکه ایله میانلرنده محاربه اون سنه متروك ومطروح اولمق اوزره مصالحه
بیورمشلردر وهم حقیقت جهاد ابتداء مسلمین قوت نفسلرین حفظ وتکمیل صکره مشرکینی کسر شوکتلریله
قهر وتنکیلدن عبارتدر وکسر شوکتلرندن عاجز اولدقلرنده قوت کلنجیه دك موادعه ایله کند وقوت نفسلرین
محافظه واجبدر وقوت کلدکده نبذ وقتال ایدرلر وحکم مزبور مدیون معسری وقت میسره یه دك امهال
مزلنه ازال اولنمشدر کما قال تعالی وان کان ذوعسرة فنظرة الی میسرة یعنی ای اهل ایمان اکر ایچکزده مدیون
فقیر بولنورسه اوزریکزه وقت غناسنه دك امهال لازمدر واکر مشرکین مسلمینه مراجعت ایدوب اوزریمزه
احکامکزدن برنسنه التزام ایتمك شرطیله بهر سال سزلره شوقدر مال اعطا مز اوزره موادعت ایده لیم دیسه لر
بو معاهده لرین دخی قبول مسلمینه سزا ومقبول دکلدر زیرا صورت مفروضه ده احکام شرعیه مزدن نسنه یی
التزام ایتمدیلر اکرچه عقد ذمتله قتال منتهی اولور لکن عقد ذمتده هم معاملاته دائر اولان امورلرنده التزام احکام
اسلام ومقهوریت اوزره دار اسلامده اقامته رضای تاملری وهم بالکلیه مسلمین ایله ترك محاربه یه انقیاد
واستسلاملری واردر معاهدهٔ معهوده ده ایسه بونلر نا موجوددر ووجه آخر دخی واردرکه اکر بو مسؤللری
مقبول اولسه کاه و بیکاه بزم قتاللرینه عزیمتمز انجق مالرینه طمعمزه مبنیدر دیو ظن وکمان بلکه جزم وایقان
ایدرلر ومسلمینه ایسه امر قتالده طمع مال کفار یاخود طمعی یوغیسه ده مالرینه رغبت اظهار ایتمك حلال اولماز
بو جهتلرن موادعهٔ مشروحه مشروعه دکلدر مکر کفارك شوکت شدیده لری اوله زیرا اول صورتده بغیر مال
دخی موادعه جائزدر مال مأخوذ ایله جوازی بالطریق الاولی در و بو مال دخی ترك قتالدن عوض قصدیله
اخذ وانتقام اولنمایوب بلکه اموال اهل حرب مسلمینه مباح اولمق جهتیله جلب واغتنام اولنمق کرکدر
واکر والدینی موجود اولان کسنه عزم جهاد مراد ایلسه آنلردن تحصیل اذن ایتمدکجه خروجی حلال اولماز
زیرا والدینه بر واحسان ایدوب ضرر ومشقتلرین موجب اولان نسنه لردن احتراز فرض عین و جهاد نفیر عام
اولمدقجه فرض کفایه اولوب و مجاهد دخی سفرندن عودت ایدوب ایتمیه جکی نامعلوم اولمغله خروجنده
والدینه لحوق ضرر ومشقت مجزوم اولدیغندن فرض عینی تقدیم ایتمك واجبدر بو صورتده ایکیسی دخی اجازت
ایدرلرسه خروجی جائزدر اناری اذن ویروب بری ویرمزسه اذن ویرمین طرفك حقنه رعایت ایچون خروجنه
جواز ورخصت یوقدر واکر ایکیسی بردن منع واباء ایدرلرسه امتناع جواز خروجی بالطریق الاولی در حکم

مطلب المجوس وعبدة الاوثان من غیر العرب یقبل منهم الجزیة

مطلب لایجوز الموادعة علی ان لایقاتلوا ابدا

مطلب اشتراط اذن الابوین فی الجهاد

مذكورده اصل قوى روايت اولنان حديث نبويدركه بركمسنه رسول اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلرينه
كلوب يارسول الله معيتكده جهاد ايچون كلوب والديني بكا ايده رك ترك ايلدم ديدكده اذهب فاضحكهما
كما ابكيتهما بيورديلر يعني كيرو كيت آنلرى نيجه اغلتدي ايسك اويله جه كولدير و معبت رسول الله صلى الله
عليه وسلم ده جهاد افضل غزوات عباد ايكن رضاء والدين بو لنمامقله رجوعله امرايلديلر ورسول اكرم
صلى الله عليه وسلم حضرتلرينه افضل اعمالدن سؤال ايتدكلرنده الصلوة لوقتها ثم برالوالدين ثم الجهاد
في سبيل الله بيورملرى دخي بر والدين جهاد اوزره مرجح ايدوكنه نص مصرحدر و والدين دخي خروج
ولدلرندن مبتلاى شدت مشقت اوله جقلرين بيلورلرسه اني منعه شرعا مأذون واوليابده اثم وو بالدن مصونلردر زيرا
بو نعو بقلريله ولدلريني فرض عين اولان بر والدينه سوق وتشويق ايلشلردر وو جه مشروح دخي بلا اذن الوالدين
عدم جواز خروجنه باعث وضو حدر زيرا خروجي جائز اوليدي والديني آني ثوابدن منعله آثم اولورلر ايدي وآنلرك
منعله آثم اولملرى ولدلرينك جواز خروجنه بادي اولورايديكسه والدينندن ابطال اثمه مؤدي اوله واكر والدينك
انجق بري حيوتده اولوب اولدخي مانع وحاجز اولورسه ينه خروجي جائز اولماز زيرا حيوتده اولانك حقنده موجب
بر واحسان كامل ووفر اولاندر واكر والديني كافرين ياخود بري مسلم و بري كافر اولوب ايكيسي بردن خروجنه مانع ياخود
مسلم راضي وكافر رضادن ممتنع اولسه نظر اولنور اكر ابوينندن كافر اولان بوينك ياخود ايكيسنك عدم رضاسي
خروجي ايله ولدلرينه التحاق ايده جك خوف هلاك وشدائد محن ومشاق ملاحظه سي ايله ايسه بر وجهله خروجي
حلال اولماز زيرا وجوب بر واحسانده والدينك مسلم وكافرى سياندر قال الله تعالى وصاحبهما في الدنيا معروفا يعني
اي انسان والدينكه دنياده معاملهٔ معروف واحسان قيل و بو آيتده مراد ابوين مشركيندر وماقبلنده وان جاهداك
على ان تشرك بي يعني ابوينك سني مشرك قيلمغه سعي ايدرلرسه آنلره اطاعت ايتمه نظم جليلي مراد مشروحه
دليلدر واكر عدم رضاسي وجه مشروح اوزره شفقت ومحبتلرندن اولميوب بلكه اهل دين باطلاريله قتاله
بغض وكراهتلرندن ايسه همان ترك طاعت وخروجه مسارعت قيلسون زيرا عدم رضاسي شفقت ولادت
موجب اولميوب انجق تعصب شركي مستوجب اولمشدر و بو مقوله امر ممنوعده اطاعتي غير مشروعدر قالديكه
عدم رضاسي ولدينه شفقت ياخود اهل شركه محبتيدر انجق ظن غالب ايله فهم اولنور زيرا بو مقوله معرفت
حقيقته طريق اطلاع بولنميان اموره اكبر رأيله حكم اولنور لكن صورت مفروضده اكر خروجندن نصكره
ابوينك تلف وضياعندن خوف اولنورسه ينه خروجي حلال اولماز زيرا معسر اولوب مثلا خدمت ولدينه
محتاج ايسه كافر ايسه ده آنك خدمتي ولدي اوزره فرض عيندر وفرض كفايه ايچون فرض عيني ترك ايتمك
امر صواب دكلدر وهم تضييع والدين بعد الوقوع تداركي ممتنع اما جهادي وقت آخرده تداركي ممكندر واكر
مجاهده ابويني رخصت ويروب اما جدين وجدتيني حيوتده اولملريله اجازت ايلمسه لر آنك خروجي جائزدر زيرا
ابوين حيوتده ايكن اجداد وجدات اجانب كبيلردر كورمزميسنكه والدين حيوتده ايكن اجداد وجدات حكم
حضانه وارث وولايتده اجانب كبيلردر منع خروجده دخي امر نافذلري يوقدر واكر ابوين فوت اولوب جد صحيحكه
من قبل الاب جدي وجدهٔ صحيحه كه من قبل الام جده سي خروج الى الجهاده رخصت ويروب جد فاسدكه
من قبل الام جدي وجدهٔ فاسده كه من قبل الاب جده سي اجازت ايلمسه لر خروجنده ضرر ومعصيت يوقدر
زيرا اب الاب عند عدم الاب ولايت ولدكندويه واصل اولمغله اب منزله سنه نازلدر وام الام دخي عند عدم الام
حق حضانه انكا تحويل اولنمغله منزلهٔ امه تنزيل اولنمشدر و بونلر موجود ايكن اخيران اجانبدن معدودلردر
اما اخيران اذن ويروب اولان ويرمسه لر خروجي جائز اولماز واكر بالعكس اخيران موجود اولوب استيذان ايتدكده
آنلردن بري ياخود ايكيسي بردن ممانعت قيلسه لر مستحب اولان ترك خروجله مطاوعتدر زيرا حق حضانه
عند عدم ام الام ام الابده قرار ايتمكله منزلهٔ امده اعتبار اولنور واب الام اكرچه حكم ولايتده اب كبي قيلنممشدر
لكن حكم قصاصده وولد ايچون عدم مقبوليت شهادتده وحرمت وضع زكوة ولدده اب مثللو قيلنمغله جد اقرب
بولنمادقده اب منابنه نائب ومنع خروجده اطاعتي مناسب اولور واكر ام ايله من قبل الاب جدي بولنوب آنلرك
دخي بري مانع وبري مجيز اولسه ايكيسي بردن مجيز اولمدقچه خروجي تجويز اولنماز زيرا اب الاب عند عدم الاب
بمنزلة الاب اولمغله صورت مفروضه ايله ابويني حيوتده اولمق صورتي حكم شرعيده مساويدر واكر امي اولميوب
انجق جده من قبل الام ايله جده من قبل الاب بولنسه لر حق اذن انجق جده من قبل الامكدر
كورمزميسنكه حق حضانه ده اولى ثانيه اوزره تقديم اولنور وجده من قبل الاب اب مقامنه قائمه اولايدي جده

من قبل

ومسئلهٔ مزبورده فرض ساقط اولوب اوزره اعتبار اجانب مانعه بالكز مسلم ولانك اذن واجازتي خروجنه باعث جواز اولمشدر

مطلب الاجداد والجدات عند قيام الابوين بمنزلة الاجانب في الحضانة والارث والولاية

مطلب الجد اب الام كالاب في بعض الاحكام

مطلب ام الاب لا ولاية لها في الولد

من قبل الامه مزاحم اولوردي لكن قائمه اوله مز زيرا جد من قبل الاب ايچون عند عدم الاب ولايت ولد وار ايكن
جده من قبل الاب ايچون قطعا ولايت يوقدر و بو بابده خلاصهٔ كلام ونتيجهٔ مرام اولدركه اجداد وجدات
وجه مشروح اوزره كاه بربري اوزرينه تقديم وكاه تسويه ايله ايكيسي دخي حكم اذنده تحكيم اولنور امام
حيوتده ايكن حق حضانه كبي حق اذن دخي آنكدر جدانك بهره سي يوقدر كذلك اب حيوتده ايكن حق اذن
آنكدر اجدادك تعرضه زهره سي يوقدر واكر يالكز اب ايله ام الاب موجود اولسه ايكيسي بردن اجازت ايتمدكچه
خروج وحركتي جائز اولماز زيرا ام الاب امهات سائره دن كمسنه بولنمادقده بمنزلة الامدر كورمزميسنكه حق حضانه
انكا منحصر اولور مؤلف رحمه الله تعالى بو مسئله ده فقهادن بر مخالف وار ايدوكين اشعار ايدوب اول مخالف
كيمدر ومادهٔ مخالفتي نه در اظهار ايلمدي شارح الكتاب رحمه الله دير كه ظن ايده رم قول مخالف شويله اوله كه ام الاب
ولده اليه بواسطهٔ الاب نسبت واد لا اولنور و بواسطهٔ الاب نسبت وادلا قيلنان جد عند وجود الاب معتبر
دكل ايكن ام الاب بالطريق الاولى غير معتبره در لكن قول مذكور اعتبار ادلاو نسبته مستند اولمغله فاسددر زيرا
يالكز ام ايله ام الاب موجوده اولوب ام اجازت وام الاب ممانعت ايلسه شرعا خروجه رخصتي واردر بويله ايكن
اكر ام الاب باعتبار الادلا كالاب ياخود كالجد اب الاب اوليدي خروجي آنكدخي اجازتنه توقف ايدر ايدي
وبركمسنه غير از جهاد تجارت يا حج يا عمره ايچون سفر مراد ايدوب ابويني رضا ويرمسه لر وسفريله ابوينك ضياع
وهلاكلرندن خوفي اولمسه خروجنده ضرر شرعي يوقدر زيرا بو مقوله اسفارده احتمال سلامت غالب اولمغله
ابوينه شدت مشقت حاصل اولماز زيرا حزن مفارقت اميد مواصلت ظاهره ايله زائل اولور مكر ركوب بحر مثللو
سفر مخوف پرخطر اوله بو صورتده خروج الى الجهاد حكمنده دركه بونده احتمال هلاك اظهردر واول سفركه
قصد تحصيل علومه مقرون اوله طريق سفري امين وكيده جكي محلده دخي امن وسلامت ظاهر ومستبين
اولدقدن نصكره سفر تجارتدن دون اولمامق ايله بو دخي اذن والدينه مرهون دكلدر بلكه سفر مزبور فلولا نفر
من كل فرقة منهم طائفة ليتفقهوا في الدين نظم مبيني ايله امر مأموردر يعني هر بر جماعت كثيره دن بر جماعت قليله
مسائل دينيه ده تفقه و بعد الرجوع قومنه تعليم ايچون بلاد سائره يه خروج وسفر ايتسه لر بناء على هذا خروجنده
ضياع ابويندن خوف واحتراز اولنمزسه عدم رضالريله دخي جواز واردر و بركمسنه تجارت ايچون امانله
دار الحربه كتمك استيوب ابويني منع ايتسه لر اكر اهل حرب وفا بالعهد ايله معروفلر ايسه جواز خروجي اجازتلرينه
موقوف دكلدر زيرا غالب احتمال سلامت حال اولمغله دار اسلامدن بر بلده يه سفر ايله برابر اولور واكر ينه
تجارت ايچون دار الحربه عساكر مسلمين ايله برابر سفر ايدرسه اول صورتده نظر اولنور اكر معيت ايتديكي
عسكر اثناء صيفده غزا ايله مأمورين اولان صائفه تعبير اولنان عسكر كبي جيش عظيم ايسه بلا اذنهما
خروجي جائزدر زيرا غالب احتمال سلامت حالدر زيرا تجارت ايچون كتمكله نفسني قتاله عرض ايده جك
دكلدر واول جيش عظيم دخي هم كندي نفسلرندن وهم اول تاجردن دفع شر اعدايه قادرلردر اما سريه مثللو
جيش قليل ايسه لر بلا اذنهما خروجي جائز اولماز زيرا قوت دافعه سي اولميان قوم ايله سفرنده خطر هلاك
اظهردر و بو مقوله جيشله خطر هلاك اولمغله بغير اذنهما خروج للجهاد جائز اولماديغي كبي خروج للتجارة دخي
غير جائزدر واكر سفر جهادده اولاد واخوان واعمام وعمات وزوجات امثالي ممانعت ايدرلر ايسه خروجي ايله بونلرك
ضياع وهلاكلرندن خوف ايتميوب انجق حزن وجزعلرندن انديشه قيلرسه بغير اذنهم خروجي جائزدر زيرا
مانع خروج وجوب بر والديندر ومذكورين وجوب بر واحسانده والدينه مساوي اولملريله منع خروجده دخي
مساوي اوله مزلر انجق بونلردن برينك هلاك وضياعندن خوف اولنورسه فرض كفايه ايله عمل ايدوب اوزرينه
نفقه سي لازم اولان ذاتي مهمل براقق جائز اولماز زيرا صورت مفروضه ده بونلري تعهد وانفاق اوزرينه فرض
عيندر قال عليه السلام كفى بالمرء اثما ان يضيع من يقوت يعني قوت ونفقه سي اوزرينه لازم اولان كمسنه يي
اضاعت اثبانه اثم و وبال جهتندن كافي اولدي لكن حكم مذكور اولاد ذكورك صغارنده واولاد اناثك ازواجلري
بولنمسه صغار وكبارنده وذي رحم محرملرندن حرفتي اولميوب مزمن اولنلرده وزوجه لرنده در زيرا بونلرك
نفقه لري اوزرينه شرعا واجبه در اما اولاد ذكورك كبار واصحاسي ومزمن اولميان قرنداشلري ايسه ضياعلرندن
خوف ايدرسه ده راغوب كتمك جائزدر زيرا كندي حاضر اولوب بونلر مشرف هلاك دخي اولسه لر نفقه لري
اوزره اكا جبر اولنماز و بو محله كلنجه مجموع كلامز نفير عام اولمديغي هنكامده در اما نفير عام اولوب بر بلده اهلنه
اليشه دوشمان نفسكره ياخود اولادو اموالكزه سوء قصد ايله كلدي ديسه لر بو صورتده اذن والدين دخي لازم دكلدر

مطلب الخروج للتجارة وطلب العلم اولور مع كراهة الابوين

مطلب كره خروجه للجهاد اولاده واقاربه

مطلب نفقة الاقارب

زیرا بومقوله حالانده خروج جهـاد فرض عین جمیع افراد در قال الله تعـالی انفروا خفافا وثقـالا یعنی
ای اهل ایمان سزلر نشاط ایله وفتور ایله یاخود قلیل العیال وکثیر العیال یاخود قلیل السلاح وتام السلاح یاخود صحیح
ومریض اولمغله خفیف وثقیل اولدقلریکز حالنده یعنی هر حالده جهاده خروج ایدیکز و بوفرضی ترکله تفویت
ایدرایسه صکره تدارکی ممکن اولمـاز اما بغیر اذن الوالدین خروجله ترک ایتدیکی بر واحسانلرین تطییب وارضالریله
تدارک ممکنـدر همان اهم ایله اشتغـال لازمهٔ حالدر وهم صورت مذکوره‌ده ضرر ترک خروج عام وجاریدرکه
کندی یه ووالدینه وسائر مسلمینـه ساریدر وهم بوخروجدن نهی ایتملری والدینه حرام اولمغله خروجی باعث
اسقاط آثاملریدر و والدینک موجب عصـیانلری اوله جق احواللرنده امر ونهیلری واجب الامتثـال دکلدر
کورمز میسنکه برکسـنه غیرک اخذ مالی یاخود قتل نفسی ایچون اوزرینـه قطع طریق یاخود فجور ایچون
برعورتی اخذ وتضییق ایدوب اولحالده منعه قادر برکسنه بوانسه اما والدینی منعـه راضی اولمسه لرهم والدینه
نهی منکردن منع ایتملری جائز اولماز وهم ولدلری آنلره بوخصوصده اطاعت ایتمک دخی جائز اولمیوب بلکه نهی منکره
اقدامی واجب اولور زیرا بوبابده نهی منکر اوزرینه فرض عیندر وطاعت والدین انجق ترک واتیـانی موسع اولان
اموردہ واجب اولور یوقسه مبـاشرتی فرض عین اولان اموردہ والدین ایچون منعـه رخصت یوقدر ومؤلف
رحمه الله اتیان فرض عینده رعایت اذن والدین امر قبیح اید وکین تفهیم وتوضیح قصـدیله دیرکه کورمز میسنکه
احد والدین اشبو فرض عین اولان اموردن برنسـنه یه عزیمت ایدوب ولدی دخی اعانته نیت ایتدکده والد آخر
مجرد زحمت چکمسون دیو شفقت ورحمتدن ولدینی اعانتدن نهی ایلسه ولده لایقمیدرکه نهی ایدن والد ثانی یه
اطاعت ووالد اولک حرمتنی هتک ایله ترک اعانت قیله وعبد مملوک دخی نفیر عام اولمدقجه بغیر اذن المولی جهاده
اقدامی حرامدر اما نفیر عامده خروجی واجبدر ومولاسی آنی منعه غیر قادردر زیرا فرضیت خروج عند النفیر العـام
فرضیت صلوة وصیـام کبیدر و بومقوله اموردہ دخی مولانک عبد اوزره تملکندن خارجدر وعبـد فی الحقیقه ملک
مولا ایکن نفیر عامده جواز خروجی متبین اولدقده والدین ایله ولد حقلرنده بطریق الاولی متبین اولور وطائفهٔ
نسواندن قتـاله قادره اولنلر دخی بویله دیرکه نفیر عام اولدقده بلا استیذان خروج غزایه شتـابان اولسونلر و باب
سابقـده ام سلیم رضی الله عنهانک غزوهٔ حنینده وقوع بولان احوال شجاعت بنیـانی ذکر و بیان ایلدیک
ورسول الله صلی الله علیـه وسلم یوم احدده لمقـام نسیبة بنت کعب خیر من مقام فلان وفلان یعنی نسیبة
بنت کعبک مقام حربده قیامی فلان وفلانک وجودلرندن انفعدر بیوروب فرار ایدن رجالی تسمیه وتذکار ایلدیلر
و یوم احدده نفیر عام اولمغـله قتال نسوانی استحسان ونسـواندن فرار ایتملره حدیث مذکورلرنده مدح وثنا ایله
احسـان بیوردیلر اما نفیر عام دکل ایسه نسوان ایچون اشـتغال قتال مناسب حال دکلدر وشابه اولان عورتلر کرک
صائفه تعبیر اولنـان عساکر کبیره وکرک سرایای صغیره ده خروجلری غیر لایق زیرا خانه لرنده اقامتلری دفع
فتنـه یه اقرب وموافقدر اما نسوان عجائز عسکر صائفه ایله مداوات مجروحین ایچون کتمک جائزدر ام عطیـه
رضی الله عنهادن نقـل اولندیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم ایله یدی غزوه ده واراردیم اصحـاب کرام ایچون
طبخ طعـام ومداوات مجروحین وسقی ما ایدرایدم مؤلف رحمه الله دیرکه نسانک مباشرت قتالی مناسب کورمم
زیرا رجال قتال نسادن مغنیلردر مکر وقوع نفیر عام ایله ضرورت تحقق ایده اول صورتده نسوانک بغیر اذن
ابیها وزوجها مشروع قتاللری مشروعدر و بزه شیوخمزدن روایتله بالغ اولمشدرکه عمهٔ رسول الله صفیه بنت
عبد المطلب رضی الله عنها نسوان سائره ایله بولندقلری حصن اوزره بر یهودی صعود ایلدکده اول یهودی یی
قتل ایلدی ووقعهٔ مرقومه غزوهٔ خندقده واقعه اولمشدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم یوم مزبورده نسائی
حصون مدینه‌دن بربیت رفیع حصننده جمع وتحصین بیورمشلر ایدی وشاعر رسول الله حسان بن ثابت رضی الله
عنه دخی نسوانله برابر قالمش ایدی ناکاه بنی قریظه‌دن بر یهودی جدار حصنه قصد صعود ایلدکده صفیه رضی الله
عنهـا حسان بن ثابت رضی الله عنهه امر ایلدیکه قالقوب برحجر یاخود خشب ایله آنی قتـل ایده حسـان
برشـاعر جبان ضعیف الجنان اولمغله بن ارباب لساندنم یوقسه قطعـا اصحاب ضرب وطعاندن دکلم دیدکده
صفیه رضی الله عنهـا بنفسها قیام واول یهودی یی قتـل واعدام ایلدی و بوخـبر جناب رسالته مژده رسان
اولدقده صفیه‌دن معـاملهٔ مذکوره‌یی استحسان بیوردیلر وقصهٔ مرقومه‌دن قتـال نسا لدی الاقتضـا جائز
ایدوکی بزه ظاهر وهویدا اولدی وبالغ اولمیـان غلمـان دخی قادر قتـال ایسه نفیر عامده بلا اذن الابوین
خروج واقتاللری جائزدر اما غیر نفیر عامده ابو ینی طیب نفسله مجیز اولمدقجه خروجلری تجویز اولنمـاز

مطلب نهی المنکر وان کرهه والداه

مطلب لیس للوالدین منع الولد عن الفرائض

مطلب خروج العبد عند النفیر العام

مطلب خروج النساء للقتـال

مطلب قتال الغلمان قبل ان یبلغوا

امام

امام محمد رحمه الله دیرکه شیوخمزدن روایتله بزه بالغ اولدیکه علی بن ابی طالب رضی الله عنه مبعث رسول الله
صلی الله علیه وسلم‌ده اسلامه کلدی وطقوز یاشنده ایدی و برقتـال واقع اولسـه البته قتـال ایدرایدی ونقل
مذکور جواز قتـال صبیانه مدار ظهوردر وحین اسلامده سن علی رضی الله عنـه‌نه مقدار اولدیغنده روایات
مختلفه‌در کتابده امام محمدک رحمه الله بوکتابنده ذکر ایلدیکی طقوز یاخود اون‌در و بر روایتـده یدی یاشنده ایکن
و بر روایتـده بش یاشنده ایکن اسلامه کلدی دیو واقعدر ووصف مشروح اوزره اختـلاف روایاته مدار واساس
حین شهـادتلرنده سنی نه مقدار اید وکنده اختـلاف ناسدر امام جعفر بن محمـد رضی الله عنهما التی
سکز یاشنده ایکن وامام جاحظ التمش یاشنـده ایکن وامام قتبی رحمه الله تعـالی التمش اوج یاشنـده ایکن
قتـل اولندی دیدیلر و اول مبعث رسول الله صلی الله علیـه وسلم‌ده اسلامه کلدیکی بلا اختـلافدر و بعـد
البعثة رسول اکرم صلی الله علیه وسلم مکه‌ده اون اوج سنه ومدینه‌ده اون سنه اقامت بیورمشلردر وخلافت بعد
رسول الله علیه السلام انجق اوتوز سنه‌درکه قتل علی رضی الله عنه ایله تمامه ایرمشدر بوتقدیر اوزره بعد الاسلام
عمر شریفی التمش اوچ سنـه‌در وحین قتلنده اکر تمـام سنی جعفر بن محمد قولی اوزره التمش سکز ایسـه بش
یاشـنده ایکن واکر قول جاحظ اوزره التمش ایسه یدی یاشنـده ایکن واکر قول قتبی اوزره التمش اوج ایسه
اون یاشنده ایکن اسلامه کلمشـدر وحین اسلامده هنوز عدم بلوغی بلا اختـلاف ونظم لؤلؤ نظامندن سبقتکم
الی الاسلام طرا غلاما مابلغت اوان حلم یعنی بن جمله کزی اسلامه سبقت ایلدم زمان احتـلامه بالغ اولمامش
غلام ایکن بیت بلاغت انتظامی دعوای مذکوره‌یه دلیـل بی اختلافدر و بحث مشروح صحت اسلام صبی‌ده
مدار اعتمـاد اصحاب اولمغله صددن خارج ایکن بعض مناسبتله بو مرتبه تحقیقنده اطنـاب ایلدیک واکر
بعض کشـان عسکر صائفه ایله ارادهٔ ذهـاب ومعیتلرنده مجرد خدمت ومجامعت ایچون بعض نسانی قصد
استصحاب قیلسه‌لر مستحب اولان قصد مذکوردن مجانبت ونسوانی حفظ وصیـانتدر زیرا نسوان جنـاب
فاروقدن نقل اولنـان النساء لحم علی وضم الا ما ذب عنهن خبر بلاغت منطوقی اوزره مثلا قنارهٔ قصـاب
اوزره وضع اولنـان لحم مشتهی کبیلردرکه هرکس اخذ وتنـاولنه میل واشتها ایدرلر مکر محافظـهٔ جوانب
ایله منع اجانب اولنه وقتـال ایچون خروج ایدن کسنه کاه اولورکه کندو نفسی ایله مشغول اولوب حفظ حریمه
مقتدر اوله مز و مجرد اصول حوایجدن اولمیـان مجامعت ایچون عرض حرمنی عرض مخاطرهٔ اضـاعت
ایتمک لایق اولماز واستصحاب نسوانده انسـانی اشتغال قتالدن منع واشتغالدن غـیری هجنت اولمسه کراهت
استصحـابلرینه اول دخی کفـایت ایدر اما البته استصحاب نسا ملتزم ایسه باری حرائر اولمیوب جواری اولمق
احسن زیرا اختـلاط رجال حق جوارده اخف واهوندر کورمز میسنکه خلق عالم آنلره مس ونظر بابنده
بمنزلة المحرمدر و جواری بلا محرم سفر ایتمـک مشروع اما حرائر زوجی یاغـیری محرمی اولمدقجه خروج
الی السفر شرعا آنلردن ممنوعدر وخدمت ومجـامعت کبی مرامدر جواری ایله دخی تمـام اولور لکن مع مافیـه
اول کسنـه که مسلمین مبتـلای هزیمت اولدقـلری تقدیر اوزره قوت نفسی یاخود معیتنده اولان حواشی
ومواشیسی ایله حفظ نسـاده خوف وتحـاشیسی اولمیوب نسایی ینـه دار اسلامه مقتـدر اخراج وتخلیص
اوله آنک حقنده استصحـاب جواری وحرائر تجویز وترخیص اولنور زیرا مرویدرکه رسول الله صلی الله علیه
وسلم ارادهٔ غزا بیوردقلرنده ازواج مطهره‌لری میـاننده قرعه ایدوب هر قنقیسنه اصـابت ایدرسه آنی
استصحاب ایدرلر ایدی حضرت عایشه رضی الله عنهـا دیرکه اهل افک حقمده سویلدکلری نسنه یی سویلملری
ایله بکا اصابت ایدن حزن عظیم اصابت ایتدیکی سفرده قرعهٔ عزیمت بکا اصابت قیلمش ایدی واول غزوه
غزوة المریسیع درکه قبیلهٔ خزاعه‌دن بنی المصطلق اوزره غزا ایلمشـلردر وشبهه یوقدرکه رسول الله علیـه
السلام اعانت اصحـاب کراملریله معیتلرنده اولان ازواج عصمت رهینلرین اضاعت واتلافدن امین اولورلر ایدی
وهرکیمکه امن مذکوره فائز اوله آنک حقنـده دخی اخراج ازواج جائز کوریلور وعدم جواز انجق آنلرک
حقنده درکه علی تقدیر الهزیمة اخراج حریمه اقتداری اولمیوب کندو باشی قیدینه کرفتار اولمغله حریمنک اضاعت
واهدارینه باعث اوله زیرا حرمنی بویله عرضهٔ اضـاعت قیلمق شرعا حرامدر وکذلک ارض کفـاره دخول
ایدنلر بر سریهٔ صغیره اولسه‌لر مداوات مجروحین ایچون استصحـاب عجائز دخی ایتمک برفرده جائز اولمـاز زیرا
آنلر جرد آتلو اولملریله وقت شدتده کندو نفسلریله اشتغـال ایدوب عجـائز مرقومه تخلیص نفسلرندن عاجزه
ایکن عسکر دخی بالکلیه آنلری اهمال ایدرلر واخراج عجائز دخی انجق عساکر صائفه‌ده جائز اولورکه آنده ظن غالب

مطلب الاقوال فی سن علی بن ابی طالب حین اسلم وحین قتل رضی الله عنه

وفی نسخة قتبی

وفی نسخة عتبی

الوضم محرکة ما وقی به اللحم عن الارض من خشب وحصیر کذا فی القاموس وتعریف مذکور قنارهٔ قصابه دخی شامل اولمغله قنارهٔ على وجه التمثیل لاجل التفهیم اولندی

مطلب الامة تسافر بلا محرم وجمیع الناس لهن کالمحرم بخلاف الحرائر

دشمنه مغلوب اولموب بلكه غالب وقاهر وكندو نفسلرندن بشقه عجزه عجائزدن دخی دفع ضرره قادر اولملر يدر
حاصل كلام بومقوله تخليصه قدرت وعدم قدرت مثللو حقيقت انجامی متعذر الوقوف اولان امور واحكام ظن
غالب اوزره ظاهر احواله بنا ايله تمام اولنور وقرأت قرأن ايچون ارض كفاره ادخال مصاحف عساكر صوائف ايچنده
اولورسه جائز ومندوب واكر سريه قليله ده ايسه غير محبوبدر زيرا كاه اولور كه غازی عن حفظ حسن قرائتنه
قادر اولمغله مصحفه احتياجی ظاهر اولور ياخود حمل مصحف ايله يمن وبركت ياخود فتح ونصرت رجا ايدر
زيرا قرأن مبين حبل الله المتين دركه آنكله تمسك واعتصام قبلن البته نجات وعصمت ايله كامين اولور لكن آنی
استخفاف اعدايه عرض ايتمك حرامدر بو جهتدن بر ذمی اشتراء مصحف قيلسه بيع اوزره جبر اولنور وظاهر حال
اولدر كه عسكر عظيم ايچنده قوتلرينه بناء خوف استخفاف اعدادن امين وسريه ده قلت عددلری جهتيله
خوف مذكوره قريندر وميان عسكرين بو وجهله فرق اولنور اكرچه رسول الله صلی الله عليه وسلم ارض
دشمنه مصحف قرأن ايله سفردن نهی ايلدكلری روايت اولندی لكن تأويلی وجه مزبوردر كه نهی نبوی
قوت وشوكتی اولميان جرد آتلو ايله سفره مقصوردر وامام طحاوی رحمه الله دير كه نهی مذكور اوائل اسلامه
مقصور ايديكه مصاحف هنوز بين المسلمين تكثر بتمش اولمغله ابادی كفاره دوشدكده نسيان مسلمين سببيله
بعض قرأن ضايع اولمق ياخود كفار ابادی مسلمينده مصحفلری قالمديغندن خبردار اولملريله بعض قرأنه طرف
كفاردن تبديل وتغيير واقع اولمقدن امين اولنمازايدی اما فی زماننا كثرت مصاحف ووفرت قراحسبيله محذور مذكور
برطرف قدر وينه امام طحاوی محذور استخفافدن جوابی حاوی دير كه مصحف شريف يد كفاره دوشسه دخی
استخفاف ايلمزلر زيرا كلام الله ايدوكنه اعتراف ايتمزلر ايسه ده ينه اوجز عبارات وابلغ معانی اوزره كلام افصح
بی مدانی اولديغنی بيلوب كتب سائره يه ايدرلر ايسه ده مصحفی استخفاف ايلمزلر لكن قول محمد رحمه الله اصحدر كه
بيلسه لر دخی ينه تكدير مسلمين ايچون استخفاف ايدرلر حتی طائفه قرامطه خذلهم الله تعالی مكه مكرمه يه
استيلا ايتدكلرنده نعوذ بالله تعالی مصحف ايله استنجايه باشلديلر انجام كار جناب منتقم قهار كتب تواريخده
ذكر اولنديغی اوزره عرق خبيثلرين قطعيله دين محمدی بدن شرور شرلرين دفع ايلدی وبو جهتله ذمی شراء
مصحفدن منع اولنور واكر شرا ايتمش بولنورسه عبد مسلمی بيعه جبر اولنديغی كبی مصحفی دخی بيعه جبر اولنور
واكر بر مسلم امانله دار الحربه كيرسه نظر اولنور اكر مشركين وفاء عهود ايله معروفلر ايسه معيننده ادخال
مصحف ايلمك جائزدر زيرا ظاهر حال يدنده اولان اشيا تعرض اعدادن مصون اولمقدر واكر كاهيجه وفاء عهد
ايتمزلر ايسه ادخال مصحف مناسب اولماز واكر حربی ياخود ذمی بكا تعليم قرأن ايله ديو بر مسلمه رجا ايدر اولسه
اكا تعليم نظم مبين وتفهيم فقه دين ايتمسی جائزدر لعل الله يقبل بقلبه يعنی اميددر كه الله تعالی قلبنه توجيه نظر قيله
كورمز ميسنكه رسول الله صلی الله عليه وسلم محضر مشركينده قرائت قرأن ايدرلر ايدی وانكله مأمور ايديلر
قال الله تعالی بلغ ما انزل اليك من ربك يعنی ای رسول سكا ربكدن انزال اولنان امری جميعا تبليغ قيل وقال تعالی
ادع الی سبيل ربك بالحكمة والموعظة الحسنة يعنی يا محمد سبيل الهی اولان اسلامه دلائل محكمه موضحه
ومواعظ حسنه واضحه ايله امتك خواص وعوامنی دعوت قيل ومعلومدر كه دعوت مرقومه نك تمام وتكميلی
انجق قرأن وقرأندن مستنبط اولان فقه جليلده دركه حكمت دخی اول علم شريفدن عبارتدر قال الله تعالی
ومن يؤت الحكمة فقد اوتی خيرا كثيرا يعنی اول كمسنه كه اكا حكمت اعطا قلنوب معلوماتنی ايقان واعمالنی اتقان ايده
علی التحقيق اكا خير كثير اعطا قيلنمشدر واهل تفسير بو حكمتی علم فقه ايله كشف وتحرير ايلديلر وطريق
حكمت ايله دعوت انام انجق حكمتی ناسه تعليم وافهام ايله حاصل اولور قال تعالی وان احد من المشركين استجارك
فاجره حتی يسمع كلام الله يعنی يا محمد اكر مشركين محاربيندن بريسی سندن امان وجوار طلب ايدر ايسه
سن آنی جار وامين قيل تا كه كلام الهی استماع وحقيقت دين حقه كسب اطلاع ايليه وكاه اولور كه استماع وفهم
ايله محاسن شريعته واقف اولوب اسلامه راغب اولور وجناب مؤلفك سابقده لعل الله يقبل بقلوبهم قولندن
مقصودی بو معنای معهوددر وحديث عثمان رضی الله عنه ده وارددر كه قال عليه السلام خير الناس من تعلم القرآن
وعلمه يعنی افضل ناس اول كمسنه دركه قرأنی تعلم وتعليم قيله وبو حديث جليلده تعليم مسلمين وكافر بيننده فرق
وتفصيل اولنمامشدر وهنوز خطاب تكليف ايله مخاطبين اولميان صبيانه بعد الخطاب عمل ايتملری اميدی ايله
تعليم قرأن مندوب اولنجه حالا مخاطبين اولان كفاره موجبيله عامل ومدلوليله هدايته واصل اولملری اميدی ايله
مستحب ومحبوب اولمق طريق اولی ايله واضح واجلی در واكر مشركين دار اسلامه دخول ومسلمينك اموال

مطلب ادخال المصحف فی دار الحرب

مطلب اذا اشتری ذمی مصحفا يجبر علی بيعه

مطلب منع الذمی من شراء المصحف

مطلب تعليم القرآن لمشرك

مطلب الحكمة هی علم الفقه

واولاد ونساءلرين آلدقلرندن صكره جماعت مسلمين خبردار ومقاومتلرينه دخی صاحب اقتدار اولسه لر هنوز
كفار دار اسلامده اولدقجه ارقه لرندن سرعت وتخليصه همت مسلمين اوزره واجبدر وبوندن غيری يه قطعا
رخصت يوقدر زيرا مسلمين دار اسلامده اقامته انجق تناصر وتظاهر ايله قادر اولورلر وترك تناصرده غلبه اعدا
ظاهر وهويدادر بناء عليه ترك تناصر بو وجهله حلال اولماز وهم اهل حربك فعل مشروحلری منكر قبيح
ونهی منكر مسلمين اوزره فرض صريحدر واموال وعياللری اخذ اولنان كمسنه لر مظلومين وظالملك الی طوتوب
مظلومدن ظلمی دفع ايتمك فريضه ذمت مسلميندر قال عليه السلام لا حتی تأخذوا علی يدی الظالم فتأطروه
علی الحق اطرا يعنی اويله دكلدر تا كه سزلر ظالمك ايكی اللرينی طوتوب بنم ناسی حق اوزره اماله ايتديكم كبی
سزلر دخی اول ظالمی حق اوزره اماله ايدنجه دك واكر مشركين اخذ ايتدكلری اموال وعيالی دار الحربه ادخال
ايدرلر ايسه نظر اولنور اكر الدقلری مسلمينك عيال واولادلری ايسه بو صورتده مسلمين هنوز مشركين قلعه لرينه
كرمدن ايريشوب تخليصه قادر اوله جقلرين ظن ايدرلر ايسه ينه آرقه لرندن سرعت وتخليصه غيرت اوزرلرينه
واجبدر زيرا مشركين مجرد دار الحربده احراز ايله ذراری مسلمينه مالك اولمازلر بلكه دار الحربده ودار اسلامده
اولملری برابردر همان لازم اولان مسلمين آنلردن انتقامه قادر اولمقدر واول قدرت دخی قلعه لرينه كيرمدكجه
بحسب الظاهر حاصلدر اما قلعه لرينه كيرمشلر ايسه نظر اولنور اكر مسلمين واروب تا كه تخليص ذراری ايچون
قتال ايدرلر ايسه فضيلت ايله عمل ايتمش اولورلر واكر ترك وتقاعد ايدرلر ايسه ظن ايدرمكه اكا دخی رخصت
شرعيه واردر زيرا ظاهر حال اولدر كه كفار مأمنلرينه واصل وقلعه لرينه داخل اولدقلری وقتده مسلمين اللرندن
تخليص ذراری يه نائل اولمزلر مكر جهد بليغ ونفوس واموالرين بی دريغ ايده لر اكر بويله ايدرلر ايسه عين عزيمتدر
واكر نفسلرندن حرج ومشقتی دفع ايچون علی حاله ترك ايدرلر ايسه آنده دخی رخصت واردر كورمز ميسنكه بلاد روم
وهندده ابادی كفارده اسارای مسلمين وار ايدوكی معلوملريمزايكن ينه آنلری اللرندن تخليص ايچون قتاله كتمك
هر بريمزك اوزرينه واجب دكلدر واكر صورت مفروضه ده مشركينك آلدقلری اولاد وعيال اولميوب انجق
مال ومنال ايسه نظر اولنور اكر دار الحربه ادخال ايلديلر ايسه هنوز قلعه لرينه كيرمشلر ايسه دخی مسلمين
آرقه لرينه دوشمك جائز اولور واكر دوشرلر ايسه افضل ايله عمل ايتمش اولورلر زيرا اموالده اولان عصمت
دار الحربده احرازلريله زائل اولمغله كفار اكا مالك اولوب اموال سائره لری ملكنه منسلك اولور ومسلمين كفارك
كندو ماللرينی اخذ ايچون آرقه لرينه دوشمكی ترك ايتمك جائزدر اما اعزاز دين وقهر مشركين ايچون دوشرلر ايسه
دخی افضلدر ومال مذكورك حكمی دخی بويله در واهل حرب اهل ذمتك اولاد وعيال ياخود مال ومناللرينه
استيلا ايتدكلرنده دخی حكم شرعی ينه وجه مشروح اوزره در زيرا اهل اسلام آنلره اعطاء ذمت ايتدكلرنده
اوزرلرندن دفع ظلمی التزام ايتمش اولوب اهل ذمت دخی اهل دار الاسلامدن عد اولنديلر كورمز ميسنكه عقد
ذمتله مال ونفسلرين احراز همان حكم ضمان وعقوبتده مسلم ايچون اولان احراز مثللودر بو جهتدن حكم
مشروحده دخی مساويلردر وصورت مذكوره ده دار الحربه ادخال وعدم ادخاللری بينلرنده وبعد الادخال
اموال ايله اولاد وعيال بينلرنده سابقه تفصيل اوزره فرق وتفاوته دليل اولدر كه كفار بعد الادخال اسلامه كلسه لر
اموال معهوده آنلره سالمه اولوب ياكنز ذراری ايله مأمور اولورلر اما دار اسلامده اسلامه كلسه لر
جميعا رد اموال وذراری ايله مأمور ومجبور اولورلر وحكم مقررده مسلم وذمی برابردر واكر صور
مفروضنه ده نفير مذكور مسلميننه بالغ اولدقده ذراری خصوصنده كفار قلعه لرينه واموال خصوصنده
دار الحربه كيرمجه دك آرقه لرينه دوشسه لر ايريشه ميه جكلرينه ظن غالبلری تعلق ايدرسه امينه ايده رمكه
علی حاله ترك ايتملرينه رخصت شرعيه واردر زيرا بو مثللو امورده ظاهر حاله بنا قيلمق جائزدر وفرض مذكوره كوره ظاهر
حال استعقابلرنده انجق بلا فائده نفسلرينی اتعاب ايتملردر اكرچه خصوص مذكوری هر بر استماع ايدن
مسلم اوزره آرقه لرينه دوشمك فرض عين اولور ايكن فرضيت آنكله تحقق ايدر كه آرقه لرينه دوشدكده هم وصوله
وهم منعه مسلمين ايله اللرندن تخليصه قوت وقدرتينه ظن غالبی تعلق ايده مؤلف الكتاب رحمه الله تعالی دير كه
سرحدلرده محافظه ايچون ساكن اولان مسلمين كندو سرحدلری ايله ارض عدو ميانده مسلمينك ارضی اولميوب
ارض كفاره متصل ايسه ده نسا وذراری اتخاذ ايتملری جائزدر زيرا آنلر سرحدلرده اقامته عازم واقامته قدرت
ايچون نسا وذراری لازمدر زيرا طائفه نسوان رجال ايچون سبب راحت واطمئناندر وهم محل مرقومده نسا
وذراری ايله اقامت ايتملری مرور زمانيله تكثر ايتملريله موضع مزبور امصار مسلميندن بر مصر كبير اولوب وراسنده

مطلب وجوب التناصر عند دخول المشركين

مطلب يجب تخليص ذراری اهل الذمة واموالهم

مطلب اتخاذ النساء فی الثغور

ارض اعدادن یاخود ارض اعدایه دخی قریب اولان محلدن مسلمین سرحدده آخر اتخاذ ایلرینه بادی اولور لکن جواز مرقوم آنکله مشروطدر که همان جیش دوشمن اوزرلرینه نازل وصوت هجوملری واصل اولدقده کرك نفسلرندن وکرك عیال واولادلرندن بانفسهم دفع شرلرینه قادر وآنلری هیچ اولمازسه دار اسلامه اخراجه مقتدر اوله‌لر اما عدد قلیل اولوب نه دفع جیش اعدایه قادر ونه تخلیص عیال واولاده مقتدر دکللر ایسه بویله سرحدلرده اتخاذ نسا غیر لایقدر زیرا ظاهر حال اولدر که بوصورتده عیال واولادلرین اضاعت وصورت اولیده تأمین وصیانت ایدرلر و بوتفصیل ینه بو بابده سبقت ایدن سریه وصائفه میانلرینی فرق ایتدیکمزك نظیر ومثلیدر انجق مسئلهٔ سابقه‌ده نسوانی مجرد خدمت ومجامعت قصدیله عسکر صائفه ایله دخی استصحاب ایتمك مکروه کوریلمش ایدی اما سرحدلرده کثرت مسلمین تحققندن صکره قصد مذکور ایله اتخاذ نسا محافظین ثغور حقلرنده مکروه کوریلمدیکی نکته‌سی اولدرکه اهل عسکرك دار الحربده مکث واقامتلری بحسب الظاهر مدید اولممق ایله مدت اقامتلرنده نسایه احتیاجلری شدید اولماز اما اهل ثغورك مکث واقامتلری موفور بلکه عدم انفکاکله مأمور اولملریله بلا اولاد وعیال اقامتدن آنلره ضجرت وملال حاصل اولمغله نسا وذراری اتخاذ ایتملری جائز کوریلدی واکر اهل ثغور هنکام ظهور اعداده بانفسهم دفعلرینه مقتدر اوله میوب بلکه سائر مسلمیندن استمداده ودفع اعدا ایچون اطرافدن امداده محتاجلر ایسه بومقوله ثغور ومضایقده اتخاذ نسا وذراری لایق اولماز زیرا بوصورتده بالنفس دفع اعدایه قادر دکللردر واطرافدن دخی امداد ایرشمك امر موهومدر وامر موهوم اوزره بناء احکام نامشروع علی الخصوص بومقوله واجب الاحتیاط اولان مواضعده بالکلیه ممنوعدر کورمزمیسنکه استمداد ایده‌جکلری مسلمین سائرین میانلرنده برفتنه وفترت یاخود خصوص آخر ایچون عصبیت وغیرت حاصل واول اهل ثغوره اعانته قادر اولمیه‌جقلری مرتبه‌ده بربرلریله مشتغل اولملری محتمل ومتوهم و بوتقدیرجه اول ثغرده بولنان نسا وذرارینك تلف وضیاعی امر متصمدر بوجهتدن امورلرین اعانت اطرافه بنا ایتملری جائز اولمیوب انجق کندو قوت نفسلرینه بنا قیلملری لازمدر وامام شعبی رحمه الله تعالی دن مرویدرکه قال علیه السلام من ترك دابة بمهلك فهی لمن احیاها یعنی اول کمسنه که محل هلاکده دابه‌سنی ترك ایده اول دابه آنی تخلیص واحیا قیلن کمسنه‌نك ملکیدر و بعض علما بو حدیثك ظاهرینه تمسك وانما ایدوب دیدیلر که برغازی اثناء هزیمتده دابه‌سنی ترك ایدوب مسلم آخر دخی آلوب سلامته چیقرسه اول دابه‌یه صاحب اولندن احق اولور زیرا کامالك اولمسی کندو یدنده حفظ واحراز ایتمکله اولور ایدی ترك واعراضی ایله زائل اولوب صیوده ملتحق اولمغله هرکیم اخذ واحیا قیلرسه آنك ملکی اولور لکن بزلر بوقولی قبول ایتمزز که قول مذکور تسییب اهل جاهلیه‌دندر که بعض حیوانلرینی محلنده تفصیل و بیان اولندیغی اوزره ملکلرندن اخراجله مطلق العنان ایدرلر ایدی وشرع شریف آنی نفی ایتمشدر قال الله تعالی ما جعل الله من بحیرة ولا سائبة یعنی الله تعالی بحیره وسائبه‌یی مشروع قیلمادی عادت اهل جاهلیه بویله ایدیکه برناقه بش بطن طوغروب آخر اولادی مذکر ظهور ایتسه ناقهٔ مزبوره‌نك قولاغنی شق وخلف اورکوبدن منع ایله سبیلن تخلیه ایدوب بحیره تسمیه ایدرلر ایدی و ینه برکیمسنه مثلا خسته اولسه صحت بولورسم ناقهم سائبه اولسون دیو نذر ایدوب صحت بولدقده ناقهٔ معهوده‌یه بحیره کبی تکریم وآنکله دخی انتفاعی تحریم ایدرلر ایدی قرآن کریم بونك امثالی بدع باطله‌یی نفی وتحریم ایلدی وفی نفس الامر بوباب خصوصنده تسییب مملوك عبید قسمنده اعتاق مالك کبی دکلدر زیرا اعتاقله مملوکیت عبید زائل و برینه صفت مالکیت حاصل اولور اما دوابده صفت مالکیت پیدا اولمغله مملوکیتی ابقا اولنور و مملوکیتی ابقا اولندقده‌سنه صاحب اولك مملوکی اولور وحرمت مالك انجق حرمت مالك اعتباریله اولمغله مجرد اخذ ایله اکا برکمسنه مالك اوله‌مز و امام شعبی رحمه الله منسلنه تفسیر کوره‌ده صاحب اولی اخذ ایدر و چیقروب احیا ایدن کمسنه کندو مالندن انفاق ایتمش ایسه دخی ینه نفقه‌سی لازم کلمز دیو افتا ایلدیکی منقولدر و بوبیانله حدیث مذکور وهم راوی اوزره مبنی ایدوکی مستبان اولمیدر زیرا صحیح اولدیکی آنی امام شعبی روایت ایتمش ایکن رسول الله صلی الله علیه وسلم دن روایت ایلدیکی حدیثك خلافنه افتا ایلمز ایدی و بومثللو حدیث شاذ مخالف اصول اولدقده معمول به اوله میوب همان لا یحل مال امرئ مسلم الا بطیبة نفس منه حدیث شریفی مثللو قبولنه اتفاق بولنان عامه رجوع ایتمك اولی اولور و بوندن صکره من وجد عین ماله فهو احق به حدیث جلیلی دخی صحت مقالمزه دلیلدر یعنی اول کمسنه که عین مالنی بر محلده بوله اکا غیریدن احقدر و عمر بن عبد العزیز رحمه الله دابهٔ مرقومه‌یی صاحبی آلور اما

منفق کندو مالندن انفاق ایتمش ایسه نفقه‌سنی نوی بردیر ایدی لکن امام شعبی رحمه الله بغیر اذن انفاق ایتمش ایسه تبرع لازم اولمازدیدی و بزلر دخی بوقولی اخذ ایدرز زیرا منفق مال غیره بغیر اذن انفاق ایتدکده متبرع ایکن ینه نفسی ایچون غیره الزام دین ایتمك امر محال اولمغله غیر اوزره برفرد ایچون بو ولایت یوقدر اما عمر بن عبد العزیز کویا دیر ایدیکه صاحب دابه‌دن خصوص انفاقده دلالة اذن بطریق الظاهر معلومدر زیرا دابه‌سنی تخلیصه کندو قادر اولسه البته مالندن اکا انفاق ایدر ایدی عاجز اولدقده هر برقادر اولان شخصله اخراجنه استمداد واول شخص کندو مالندن دابه‌سنه انفاق ایتمسنه رضا ویرمك عادت ایتمش اولور و دلالت اذن صریح اذن کبیدر لکن بزلر جوابنده دیرزکه اکرچه کریا اولسان استمداد ورضا مسلم ومحل ارتضادر لکن استمداد ورضاسی غیرك نفقه‌سیله اوزرینه رجوع وجهی اوزره انفاقنه تعلق محتمل اولدیغی مثللو علی وجه التبرع انفاقنه دخی تعلق محتمل بلکه احتمال ثانی اولادن اقدم واکلیدر و بویله دلیل محتمل غیر ایچون کندو ذمتنده ایجاب دین ایلمکه حجت اوله‌مز ومسئلهٔ مذکوره مسئلهٔ ودیعه نظیریدرکه مودع صاحب ودیعه‌نك حال غیبتنده بغیر امر القاضی ودیعه اوزره انفاق ایلسه مسئلهٔ مذکوره‌یه بنا اول نفقه‌سی ایله صاحب ودیعه اوزره رجوع ایده‌مز ما نحن فیه دخی آنك کبیدر والله الموفق

باب صاحب الساقة اذا وجد فی اخریات الناس رجلا مع دابته * یعنی دمدار عسکره رئیس اولان بر کامل کیر وقالمش بر رجلی دابه‌سیله بولسه نه معامله ایتمك لازم ایدوکنه متعلق مسئله‌لر امیر عسکر برکمسنه‌یی کیر وقالانلری عسکره الحاق ایچون دمدارلغه تعیین قیلمق هر حالده خصوصا دار الحربه دخول وخروجده امر مستحسندر زیرا بونده مسلمینه نظر وشفقت واردر مثلا بعض کمسنه نوم یاخود ضعف وفتور یا مرض اولدقده کاه اولورکه محل خوفده استراحت ایچون برمقدار نوم و جلوسه تصدی بعده عسکره ایرشمه طوبعه کتمد وضیاعنه تعدی ایدر اما تکلیف لحوق عسکر ایدیجی بردمدار بولندقده امن تلف وضیاع درکاردر ولنظیر ماده‌ده حضرت عمر رضی الله عنه لو ترکتم لبعتم اولادکم دیمشدر یعنی ای تابن کندو حالکزده بلا ضابط ولا صاحب ترك اولنسه‌کز اولادیکزی دخی بیع ایدرایدیکز اکر رئیس دمداران برکمسنه‌یی دابه‌سی یوریمکدن قالمش بولوب اول کمسنه تلف اولمامق ایچون دابه‌یی براغوب عسکره ایرشمکله امر ایلسه بلکه آنی آلوب عسکره ایصال ودابه‌سین ترك واهمال ایلسه بعده دابه هالکه اولسه اوزرینه برنسنه‌نك ضمانی لازم کلمز زیرا رئیس مرقوم دابه‌یه قطعا تعرض ایتمیوب انجق عسکره الحاقله صاحبنه احسان ایلدی اکر صاحبنی حبس ایدوب دوا شیئی ضایعه اولمغله اساءت دخی ایتمش اولسه ینه بردورلو ضمان لازم کلمز ایدی صورت احسانده بالاولویه‌در وهم اول کیر وقالان ایکی بلیه‌یه مبتلی‌درکه برینی ترك ایدرسه دابه‌سی ضایع اولمق و برینی دخی توقف ایدرسه کندو ضایع اولمقدر واول کمسنه که بویله ایکی شره مبتلی اوله اهونلرینی اختیار ایتمك واجبدر و خصوص ماده‌ده اهونلری ترك دابه‌در و رئیس دمداران اول کمسنه اوزرینه شرعا فعل واجب الاتیان ایله امر ایتمش اولمغله احسان ایتمش اولور ما علی المحسنین من سبیل نظم جلیلی دلالت قطعیه‌سی اوزره محسنه مقابلهٔ اساءت ایتمکه مساعدهٔ شرعیه یوقدر اما صورت مفروضه‌ده رئیس دمداران دابه‌یی صاحبندن اخذ و برجانبه دفع وصاحبنی اول دابه‌یی اخذ ایتمکدن منع ایلدکدن صکره دابه هالکه اولسه بوصورتده قیمتنی ضامن اولور زیرا دابه‌ده اخذ ودفعیله احداث ایتدیکی صنعی ایله اندن ید مالکی تفویت ایتمش اولمغله غاصب اولدی توضیحی اولدرکه رئیس دمداران طرف امیردن دابه‌دن ید مالکی ازاله ایله مأمور اولمیوب انجق مالکی عسکره الحاقله مأمور اولمغله امتثال امرده تعرض دابه‌یه محتاج و مجبور دکل ایدی بوجهتله بشقه کمسنه‌لر دابه‌یی ید مالکندن اخراج ایتدکده نیجه ضامن اولورسه بو دخی ضامن اولور وکذلك رئیس دمداران دابهٔ مرقومه‌یی ذبح یاخود ضربله قتل ایلسه ینه وجوب ضمان مقرر بلکه بوصورت دخی اظهردر اما صاحب دابه لجامندن طوتر ایکن رئیس دمداران یدینی لجامدن فك وآنی عسکره الحاق ودابه‌یه قطعا تعرض ایتمیوب همان محلنده ترك واطلاق ایلسه ینه اصلا ضمان یوقدر زیرا صنع وتعدیسی ید مالکه حلول ایدوب دابه‌یه نزول ایلمدی ونکتهٔ مذکوره امام ابو حنیفه وامام ابو یوسف رحمة الله علیهما ضمان غصب انجق مغصوبی ید مالکدن اوزرینه ثابت اولدیغی محلدن تحویل ایله ید مالکی آندن تفویت وتعطیل ایدر صنعله واجب اولور مثلا لجام دابه‌یی طوتوب دابه‌یی صاحبندن تبعید ایلسه ضامن اولور یوقسه ید مالکی لجامدن فك ایله ضامن اولماز اکرچه ایکی صورتده‌ده تلف دابه سبب واحد ایله دردیو قول وتفصیللرینه اصل اصیلدر لکن امام محمد رحمه الله بو اصلی

دابه‌کبی محتمل النقل اولان اشیاده تسلیم ایدوب محتمل النقل اولمیان اشیاده کرك مغصوبده وکرك مالکده حادث اولان
صنع غاصب مالکدن ثمرات ملکی تفویت ایتمك اعتباریله احدهما ناب آخره نائب اولور نته کیم مجلس قاضی یه
نقلی ممکن اولان نسنه ترك دعوی وشهادتنده عیننه اشارت لازم اما ممکن اولمیانلرده ذکر حدود لاجل التیسیر
مقام اشارته قائمدر دیو امامینه مخالفتی تصمیم وسبب اختلافی تفهیم ایلدی واکر راکب ایکن آنی کرها تنزیل
وعسکره ایصال ایلسه ینه ضمان یوقدر زیرا دابه‌ده قطعا احداث صنع ایتمیوب انجق صاحبنده احداث ایلدی
واکر رئیس دیمه‌لری اول رجلی اخذ وایصال ودابه‌سنی ترك واهمالدن صکره کیروندن برسریه کلوب دابهٔ
مذکوره‌یی آلوب اصلاح وانفاق ایدوب عسکره الحاق ایلسه‌لر بعده صاحبی ظهور ایتسه عین ماله ظفر بولمغله
دابه‌سنه احق اولور واول سریه ایچون نفقه ایله ادعاء رجوع غیر مشروع وعذر زیرا صاحبی انفاقله آنلره امر ایتمشدر
وبز بومسئله‌یی قریبا بیان قیلدیق وحکایت اولندیکه زبیر بن العوام رضی الله عنهك بردرع طویلی وار ایدی
اثناء راهنده تحملی تعب ویرد کده آنی طریق اوزره القا ایدر وکیدر ایدی صکره اواخر عسکرده بولنان بعض
اعراب سبب القاسنی بیلمیه‌رك آلوب قوناق محلنه ایصال ایدر ایدی بعده حضرت زبیر رضی الله عنه کلوب
جزاك الله خیرا فیما حملت من رمحی دیوب عاریه‌رك الندن آلور ایدی وبالدفعات بویله ایتدیکی نقل اولندی اما دابه‌یی
عسکره ایصالده خیری امیر جیشه اخبار ایتسه‌لر امیر دخی آنلره صاحبی بولنجیه‌دکین انفاقله امر ایتسه وانفاق ایلسه‌لر
صکره صاحبی کلسه دابه‌سین آلوب بعد امر الامیر انفاق ایتدکلرینی ویروب قبل الامر انفاقلرندن نسنه ویرمز زیرا امیر
مرقومده صاحب الدابه‌یه ملکنی حفظ واحیا ایله نظر وشفقت واردر زیرا دابه بلا نفقه تعیش ایتمز وانسان اجنبی دخی
ملك غیره تبرع انفاقه راضی اولماز وامیر عسکر ایچون عسکرندن هر بر نظر نفسندن عاجز اولان شخص ایچون ولایت
نظر امر مقرر در بوجهتدن امر امیر ولایت شرعیه‌دن صادر اولمغله امر صاحب الدابه کبیدر اکر اهل سریه بز بعد الامر
شو مقدار ایله انفاق ایلدك واول دخی نفقهٔ مثلیدر دیو دعوایه درکار اولوب صاحبی دخی قطعا انسندانفاق ایتمدیکزدیو
انکار ایلسه قول صاحبنك قولیدر زیرا آنلر نفسلری ایچون آنك ذمتنده ادعاء دین ایدوب اول دخی منکر اولمغله قول بعد
الحلف آنك قولیدر وحلف مذکور دخی علم اوزره در زیرا استحلافلری دابه‌یه کندی انفاقلرندن عبارت اولان فعل
غیر اوزره در وآنده یمین علم اوزره اولوب بتات اوزره اولماز اما مدعالر ینه ایکی شاهد مسلم اقامت ایدوب یاخود معلوم
امیر ایسه بو صورتده مدعالری علم امیر یاخود شهادت شاهدین مثللو حجت حکمیه ایله ثبوت بولمغله انکارینه
التفات اولنمایوب نفقه‌لری ایله اوزرینه رجوع ایدرلر واکر اهل سریه دابهٔ معهوده‌یی امیره اخبار وشهودلری دخی
بونلر بو دابه‌یی بولدیلر وکیمك اولدیغن دخی بیلمزلر دیو شهادت ایتدکلرنده امیر دخی بیعی مناسب کوروب بیع ایلسه
جائز اولور زیرا بیعی صاحبنه نظر وشفقتدر زیرا قیمت انفاق وقت اولورکه بهاسنی تجاوز ایدر وحفظ ثمنی دخی
حفظ عیننده اسهلدر وامیر ایچون عسکرینك اوزرینه ولایت نظری واردر وصاحبی ظاهر اولدقده ابطال بیعه
قادر اوله من وحق انجق ثمنده در واکر امیر بر زمان انفاقله آنلره امر ایتدکدنصکره بیع ایدوب آنلر دخی ثمندن
انفاق ایتدیکمز مبلغی ویر دیو امیردن طلب وادعا وصاحبی حاضر اولسون کرکسه اولمسون انفاقلرینه اقامت
بینه ایله اثبات مدعی ایلسه‌لر آنلره بعد الامر انفاق ایتدکلرینی امیر اعطا قیلرز زیرا آنلر مالیت دابه‌یی حفظ واحیا ایله
صاحبنك ذمتنده اول مبلغی استیجاب ایلدیلر حتی صاحبی حاضر اولسه نفقه‌لرینی آلنجه‌یه دکین دابه‌یی حبسه
قادر اولورلر عبد آبق رد ایدن تحصیل جعل ایچون حبس عبده قادر اولدیغی کبی وبعد البیع ثمنی اول دابه‌ده اولان
مالیتك بدلیدر بنابرین امیر آنلرك مقدار حقلرینی اول ثمندن اعطا قیلور وبابده امیر عسکر صاحب الدابه طرفندن خصم
عدا اولنمغله قبل حضور صاحب الدابه انفاقله امر ایتمسی ایچون بینه‌لری ابتداء قبول اولندیغی کبی اثبات انفاقلرنده دخی
مقبوله درزیرا اهل سریه ابتداء امیره کلوب بز شو دابه‌یی بولدیق صاحبینی دخی بیلمزز دیسه‌لر آنلره قول معهودلری اوزره
اثبات شهود ایله امر ایدوب بینه‌لرینی قبول وانفاقله امر ایلر واکر صورت مذکوره‌ده اثبات شهود ایده‌مزلرسه وامیر دخی
انفاقله امر ایتمکده صاحبنه نظر ومنفعت ملاحظه قیلسه شو سیاق اوزره آنلره امر ایدوب دیمك جائزدر که بن اول
دابه‌یه انفاقله سزه شول شرطله امر ایلدم که اکر سوزیکزده صادق ایسه‌کز صاحبنه رجوع ایده‌سز واکر کاذب
ایسه‌کز سزه برد ور واو امرم بو قدر وامیر بویله دیوب قولی اوزره دخی اشهاد ایتمك کرکدر یاخود دیمك جائزدر که اکر
سوزیکزده صادق ایسه‌کز دابه‌یی بیع وحفظ ثمنله سزه امر ایتدیم واکر کاذب ایسه‌کز قطعا امرم یوقدر وسیاق
مذکورده فائده اولدرکه صفت مزبوره اوزره امر واشهاد صاحب الدابه‌یه محض نظر ومنفعت اولور زیرا صادقلر ایسه
ملکی حیات بولوب محفوظ اولور واکر غاصبلر ایسه امر مشروع حله ضمان لازمدن مستفید برائت اوله مزلر

مطلب قصة لطيفة في درع الزبير رضي الله عنه

مطلب انفق الدابة المتروكة بامر الامير

مطلب اختلفوا في قدر النفقة فالقول له

مطلب علم القاضي حجة

مطلب زاد الابق بحبسه بالجعل

مطلب بيع اللقطة

کذلك اکر غاصبلر ایسه امر مشروع حله بیعلری دخی مشروع اولماز واکر امر مذکور ایله بیع اولنوب ثمنی دخی ید بایعده
هالك اولدقدنصکره صاحب الدابه ظاهر اولسه نظر اولنور اکر امیره اخبار ایتدکلری قوللرین اقرار ایدر ایسه
بایع ضمان مبیع وثمندن بری اولور زیرا بیعی اذن صحیح ایله اولدیغی متبین اولور واکر انکار ایدر ایسه بایع قیمتنی
ضامن اولور مکر مدعاسنه اقامت بینه ایلیه زیرا بینه ایله ثابت اولان حکما اتفاق خصمله ثابت کبیدر واکر قبل
خصومة البایع دابه‌سنی ید مشتریده بولسه ملکی ایدوکنه اقامت بینه ایدوب یدندن اخذه قادر اولور زیرا
عین ماله ظفر بولمشدر واکر مشتری واجدك مدعاسی وامیرك بیعله امر ورضاسی اوزره اقامت بینه
ایدرسه اشترا ایتدیکی نسنه سالما ملکی اولور زیرا بینه ایله نفسی ایچون سبب ملك صحیحی اثبات ایلدی
واکر بینه‌سی یوغیسه دابه‌یی صاحبی آلوب مشتری دخی یدندن مبیع استحقاقله زائل اولمغله ثمنله بایعه
رجوع ایلر بو صورتده بایع دابه‌یی ضایعه ایکن بولمش ایدم وامیر دخی بیعله امر ایلمش ایدی دیدیکی دعواسنه
صاحبی مواجهه‌سنده اقامت بینه ایدرسه کندو ثمندن بری اولوب مشتری دخی صاحب مستحقه رجوع
ودابه‌یی اخذ ایدر زیرا بینه ایله ثابت اولان اقرار خصمله ثابت کبیدر وقتی قاضی که حادثهٔ مذکوره اکا رفع اولنوب
بیع مزبوری اجازه وتنفیذ رجا اولنه کرکدر که جمیع مذکورات اوزره حضورنده اقامت بینه اولنماد قجه اجازه
وتنفیذ ایلمیه زیرا قاضی ایچون انجق جمیع مذکورات حضورنده ظاهر اولورسه ولایت اجازه وتنفیذ
ثابت اولور وظهور موصوف اقامت بینه‌یه موقوفدر والله اعلم بالصواب

باب سجدة الشکر * یعنی سجدهٔ شکر مشروع موجب الاجرمیدر یوقسه ممنوع مستوجب الزجرمیدر بیان
واعلانه دائر مسائل ودلائلدر فتحات امیر جیشه وخبر مسرت اخبار اولنوب اولدخی تشکر نعم الهیه‌یه
قصد ابتدار ایلسه همان قبله‌یه قارشو تکبیر ایله سجده‌یه واروب بعد الحمد والشکر والتسبیح ینه تکبیر ایله
رفع رأس ایتمك جائزدر وسجدهٔ شکر دیدکلری بودر وامام محمد رحمه الله عندنده سنتدر کذلك ابن سماعه
روایتی اوزره امام ابو یوسف قولی دخی بودر اما امام ابو حنیفه رحمه الله تعالی آنی برشیٔ کورمز ایدی یعنی
برشیٔ مسنون یاخود شکر تام کورمز ایدی انجق تمام شکر رسول الله صلی الله علیه وسلم یوم فتح مکه‌ده
ایتدکلری کبی ایکی رکعت نماز قیلمقده دردیر ایدی وابراهیم النخعی رحمه الله تعالی دن مرویدر که سجدهٔ شکری
مکروه کورر ایدی ینه بوقول کراهتی ابن سماعه ابو یوسفدن اول دخی ابو حنیفه‌دن رحمه الله تعالی روایت ایلدی
زیرا امیر مثللو منتلو رصغیر وکبیر اولان ذات معالی سمیر آنی ایشلدکده آنی کورن جاهل عمل معهود بویله
هنکام حدوث نعمتده یا امر واجب یاخود سنت متبعه درظننه مائل اولوب اول امیر دخی دیندن اولمیان امری
دینده ادخال ایدیجی اولمغله مباشر ذنب وتقصیر اولور قال علیه السلام من ادخل فی دیننا ما لیس منه فهو رد
یعنی اول کسنه که بزم دینمزدن اولمیان امری دینمزده ادخال قیلسه اول کسنه یاخود ادخال ایتدیکی نسنه
مردود در وهم بر ساعت یوقدر که آنده الله تعالی نك هر کسنه اوزره صحت وجود وسائر کرم وجودی مثللو بر نعمت
متجدده‌سی اولمیه اکر انسان هر نعمت عندنده سجود ایله اشتغال ایلسه شغل آخره مجال بوله مز ایدی وبر نعمت
وشکره موفق اولوب سجده ایتدکده اول سجده‌یی دخی نعمت ثانیه اولوب سجدهٔ ثانیه اقتضا ایدر ایدی وهلم جرا
لکن امام محمد رحمه الله بو بابده مأثور اولان آثار حسنه‌یه اعتبار ایله آنی مستحسن کوردی جمله آثاردن روایت
اولنمشدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری بشارت سرور ایله تبشیر اولندقلرنده شکر الله سجده ایدرلر ایدی
وروایت اولندیکه برمزمن کسنه‌یه مرور ایتدکلرنده شکرا لله سجده ایلدیلر وابو بکر وعمر رضی الله عنهما دخی
اول مزمنه مرور ایدوب آنلر دخی سجده ایلدیلر وکتب حدیثده روایت اولندیکه رسول الله صلی الله علیه
وسلم بر نغاشی کسنه اوزره مرور ایتدکلرنده شکرا لله سجده ایلدیلر مترجم فقیر دیرکه نغاشی ضم نون وتخفیف
غین معجمه ایله ونغاش ینه ضم نون وتشدید غین معجمه ایله غایتله قصیر اولان انساندر لسان ترکیده جوجه
دیرلر کأنه یعنی ناقص الخلق دیو تفسیر لازم معناسی اولان حاصل ایله تعبیره محولدر وروایت اولندیکه
ابو بکر الصدیق رضی الله عنه فتح یمامه خبری کلدکده سجده ایلدی وابو موسی الاشعری رضی الله عنه‌دن
مرویدر دیدیکه علی بن ابی طالب رضی الله عنه ایله نهروانده برابر ایدیك فقال التمسوه یعنی آنی آره‌یك دیدی
یعنی ذوالیدیه یاخود ذوالثدیه نام کسنه‌یی آره‌یك دیدی مترجم فقیر دیرکه ضم یا وفتح دال وتشدید یاء ثانیه ایله
ذوالیدیه یاخود یاء اولی یرنده ثاء مثلثه ایله ذوالثدیه ایکیسی دخی روایت وبر شخصك لقبیدر روایت اولانه کوره
تصغیر یددر الجکز صاحبی دیمکدر وثانیه‌یه کوره تصغیر ثدی در ممه جك صاحبی دیمکدر ووجهی قریبا

مطلب باع الدابة المتروكة فوجدها صاحبها

مطلب تفسير المترجم لفظ النغاشي

ظاهر اولور وناس اول شخصی آره یوب بوله مدیلر حضرت علی رضی الله عنه تلاش ایله جبینی درایوب ماکذبت وما کذبت یعنی بن کذب ایتدم و بکا خبر و یرن رسول الله علیه السلام دخی حاشا کذب ایلمدی دیرایدی وناس تکرار آره یوب آنی بر نهر صغیر یاخود قیو ایچنده بولدیلر همان جناب علی رضی الله عنه شکرالله تعالی سجده یه واردی واصل قصه بشو وجه اوزره روایت اولنمشدرکه حضرت علی رضی الله عنه خوارجدن طائفهٔ حروریه یی قتل ایتدکده ناسه دیدیکه انظروا فان فیهم رجلا احدی ثدییه مثل ثدی المرأة حدثنی به نبی الله انی صاحبه یعنی مقتوللره نظر ایدیکز که ایچلرنده بر رجل واردرکه ایکی ممه سنک بریسی عورت ممه سی کبیدر نبی اکرم صلی الله علیه وسلم بن آنی قتل ایدہ جکیمی بکا خبر و یرمشلردر مترجم فقیر دیرکه لقب شخص معهود ثاء مثلثه ایله ذوالثدیه روایتنه کوره وجه تسمیه بیان مذکوردن ظاهر اولدی زیرا ثدیه تصغیر ثدی در وثدی اکرچه مذکردر لکن قطعه یاخود بضعه اعتباریله تصغیری تأنیث اولندی وشخص مذکورک ثدیینک بری ثدی مرأه کبی اولمغله بو یله تلقیب اولندی اما یاء مثناة تحتانیه ایله ذوالیدیه روایتنه کوره اکرچه ثدیینک بری ثدی مرأه کبی اولمغله مقدار ید غایتله کبیر اولدیغندن بو یله تلقیب اولندی دیمک ممکندر لکن صاحب المغرب دیرکه کلام علی رضی الله عنهده روایت صحیحه احدی یدیه مثل ثدی المرأة اولمقدر زیرا اول شخصک الینک یرنده منکبی اوزره طوپلنمش بر قطعه لحم وارایدیکه آنی برکیسنه چکسه دیکر الی مقداری اوزانور ایدی وصالی و یردکده ینه طوپلنور ایدی بوقول اوزره وجه تلقیب ایکی روایت اوزره دخی ظاهر اولور ینه صددی بیانه ایده لیم ناس کیدوب مقتوللری تقلیب ایدوب آنی بوله مدیلر تکرار امر ایلدیکه انظروا فوالله ماکذبت وما کذبت اول حینده ناس دیدیلرکه البحق تحت نخل ده یدی نفر مقتوللر واردر هنوز آنلری تقلیب ایلمدک حضرت علی رضی الله عنه ایشته آنلره نظر ایدیک دیدی راوی دیرکه همان اول شخصی کوردمکه ایاغنه ایپ طاقشلرچکه رک کوروب اوکنه براقدیلر اول ساعت شکرالله سجده ایدوب ناسه ابشروا دیو مژده قیلدی و باعث بوایدیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم اکا خبرو یرمشلرایدیکه ایچلرنده وصف مشروحله موصوف بر رجل بولنان برقوم یاعلی سنکله قتال ایده جکلردر و آنلر اهل ضلالتدر بنابرین اول شخصی بولدقلرنده حضرت علی رضی الله عنه حق اوزره اولوب خصملری اهل ضلال اولدقلری آشکار اولدیغی نعمت عظیمه بیلوب شکرالله سجده یه ابتدار ایلمدی

باب صلوة الخوف * مؤلف الکتاب علیه رحمة الملک الوهاب دیرکه کیفیت صلوة خوفده ناس اختلاف ایلدیلر لکن احسن اقاویل ابن عباس رضی الله عنهما وابراهیم النخعی رحمه الله علیهک قوللری وقوللری اوزره ابن عمر رضی الله عنهما تک آنلره موافقت ایلدیکیدر که ناسی امام ایکی طائفه قیلوب بریسی مقابلهٔ اعداده ابقا و بری ایله شطر صلوتی اداقیلر بعده اول طائفه مقابلهٔ اعدایه کیدوب طائفهٔ اخری توجه واقبال و آنلر ایله شطر صلوتی ادادن صکره امام سلامله کندو صلوتی اکمال ایدر بعده بوطائفهٔ ثانیه مقابلهٔ اعدایه کیدوب طائفهٔ اولی عودتله اقدام و صلوتلرین بلاقرأة اتمام ایدرلر زیرا اول صلوته ادراک ایتملریله جمیع صلوتده مقتدی حکمنده لردر بعده بونلر کیدوب طائفهٔ ثانیه رجوع و بقیهٔ صلوتلرین قرائله قضایه شروع ایدرلر زیرا بونلر صلوتلرنده مسبوقلردر و بونده اولان اختلاف آثار و مخالف علماء ابرازی کذلک نوادر ابی سلیمان لابی یوسف نام کتابده تحقیق اولنان دوشمن طرف قبله ده بولنمغله خلاف قبله ده بولنمریتک بینلرین حکم صلوة الخوفده تمییز وتفریق مسئله لرینه دائر اولان نکت واسراری بزدخی کتاب الصلوتده بیان قیلدیق ومؤلف رحمه الله بو محلده حدیث ابن عمر رضی الله عنهماده ان الامام یصلی بکل طائفة سجدة دیو ذکر ایلدی معناسی امام هر طائفه ایله بر سجده قیلر وسجده ایله انجق معنای رکعت قصد ایلدی و بومعنی عنداهل الحجاز لغت معروفه در حتی سجد فلان سجدة دیرلر صلی رکعة دیمکدر و ینه حدیث مذکورده ذکر ایلدیکه فان کان خوفا هواشد من ذلک صلوا رجالا علی اقدامهم او رکبانا مستقبلی القبلة او غیر مستقبلیها یعنی اکر مبتلی اولدقلری بوندن اشد بر خوف ایسه قدملری اوزره راجلا یاخود راکبا وقبله یه متوجه یاخود غیر متوجه ادا ایدرلر ومرادی انجق طوردقلری یرده قیلرلر یوقسه یوریدکلری حالده قیلمازلر دیمکدر زیرا یورمک عمل کثیردر محاربه ده سباحت وحرب ده قلیچ قلیچلمه وقتاله مباشرت منزله سنده در آنکله نماز جائز اولماز ومحمد بن یحیی رحمه الله تعالی دن روایت اولندیکه ان النبی علیه السلام کان اذا سافر فنزل منزلا لم یقعد حتی یصلی رکعتین یعنی نبی اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلری اثناء سفرده برمنزله نزول اولدقلرنده ایکی رکعت نماز قیلمدقچه قاعد اولمازلر ایدی واهل حدیث بوحدیثی روایت مذکوره دن اتم وازید اولان اشبو وجه اوزره نقل ایدرلرکه انه علیه السلام فی کل منزل کان یعین مکان الصلوة اولا فیصلی

مطلب تفسیر المترجم لفظدی الثدیه

وقول مغربی تأنیث احدی دخی مؤیددر مله

وقریبا نهر صغیر یاخود قیو اچنده ... بوندن مراد ... تحت ... صغیریاخود قیودخی تحت نخلده واقع ... توجیه اولنور والله اعلم مله

فیه رکعتین یعنی هر منزلده ابتدا مکان صلوتی تعیین بعده آنده ایکی رکعت نماز قیلرلر ایدی و هر مسافره لایق درکه بوسنته اقتدا ایده زیرا نزول مسافر استراحت ایچون نصب بدن اولمغله تقدیم امر دین اولی واحسندر وروی ان النبی علیه السلام فی بیته کان یصلی و یسعی فی مهنة اهله و به امرامته فقال لا تتخذوا بیوتکم قبورا یعنی روایت اولندیکه رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلری سعادتخانه لرنده هم نماز قیلوب هم بعض مصالح بیته سعی ایدرلر ایدی وامتلرینه دخی بو خصلت ایله امر ایدوب بیوتکزی قبور اتخاذ ایتمکز بیورمشلردر بعض علما دیدیلرکه بیوتلرین اتخاذ قبور ایتمکدن مرادی خانه لرده نماز قیلملریدر و بعضیلر دیدیلرکه مرادلری من غیر حاجة خانه لرده نائم اولوب حوائج اهل بیته معین وقائم اولمامریدر وقال علیه السلام جعلت قرة عینی فی الصلوة یعنی بنم سرورم اداء صلوتده قیلندی وسرور نبوی قنده ایسه سرور امت دخی آنده اولمق الیق واحری اولمغله اثناء سفرده برمنزله نزولده صلوتله ابتدا احسن واولی در مؤلف الکتاب رحمه الله تعالی دیرکه خبان رضی الله عنه وامثالی بغلوا اولدیغی حالده قتل اولنماغه مبتلی اولسه آخر اعمالی صلوة واستغفار اولمغیچون مستحبدرکه قبل القتل ایکی رکعت نماز قیلوب بعده ذنوبندن استغفاره درکار اوله قال علیه السلام من ختم کتابه بالطاعة غفرله ماسلف یعنی اول کسنه که دفتر اعمالی طاعتله مختوم اوله ذنوب سالفه سنه مغفرت اولنور وقال علیه السلام الامور بخواتیمها یعنی امورده اعتبار انجق انجام کاره در وحدیث ابن عباس رضی الله عنهماده کلمشدر قال علیه السلام من کان اول کلامه وآخر کلامه قول لا اله الا الله کفرله بین ذلک یعنی اول کسنه که کلامنک اول وآخری قول لا اله الا الله اوله ما بینه کفارت وباعث مغفرت اولور بنا برین صبیانه ابتداء قدرت تکلمده و بعد تمام العمر هنکام موتده کلمهٔ توحیدی تلقین ایتمکی مستحب کوردیلرتا که کلامنک اول وآخری کلمهٔ لا اله الا الله اوله و بو بابده اصل ودلیل شان خبیبده نقل اولنان حدیث جلیلدرکه خبیب بن عدی الانصاری رضی الله عنه اسیر اولوب کفار اهل مکه یه بیع اولندقده اهل مکه آنی قتل ایچون حرمدن حله چقردقلرنده بکا مهلت و یرک ایکی رکعت نماز قیلهیم دیوب آنلردخی امهال ایتدیلر فصلی رکعتین یعنی ایکی رکعت نماز قیلدی بعده دیدیکه لولا ان تظنوا انی جزعت من الموت لزدت یعنی موتدن خوف ایتدم دیو ظنکزدن خوفم اولمیدی نمازی زیاده قیلرایدم وروایت اخرادہ فصلی رکعتین اوجزهما کلدی یعنی ایجاز وتخفیف ایده رک ایکی رکعت نماز قیلدی ودیدیکه اولا خشیة ان تقولوا اجزع من الموت لطولت صلوتی یعنی موتدن قورقدی دیمکزدن خوفم اولمیدی نمازمی تطویل ایدرایدم بعده مشرکینک یوزلرینه باقوب آنلردن انجق لسانی ایله شماتت یاخود یدینه حجر یاعصا آلوب قصدا اهانت ایدنلری کوردی بعده یوزلرینه باقدیغنک سببینی بیان ایدوب دیدیکه والله انجق وجه عدوکورریم یارب بومحلده بندن رسولکه تبلیغ سلام ایدر برفرد یوقدر یارب سن رسولکه واصحابنه بندن تبلیغ سلام قیل وروایت اولندیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم مدینه ده منبر اوزرنده سلامنی رد بیوردیلر بعده خبیب رضی الله عنه دیدیکه اللهم احصهم عددا واقتلهم بددا ولا تبق منهم احدا یعنی یارب بومشرکینی عدد احصا وهربرینه بشقه بشقه یاخود واحدا بعد واحد لعن ایله استئصال و آنلردن برفردی ابقا ایلمه وکتب حدیثده زیاده قیلوب شو وجه اوزره افاده ایلدیلرکه خبیب رضی الله عنه ساجد ایکن قتل اولنمق تمناسیله قبله یه قارشو یوزی اوزره کندوبی حین قتلده القا رجا ایلدی وکفار ابا وعناد ایتملریله خبیب دخی فلست ابالی حین اقتل مسلما علی ای جنب کان لله مصرعی نظمنی انشاده باشلدی یعنی بن حال اسلامده قتل اولندیغمده رضاء الله ایچون اولان مصرع وسقوطم هنکی طرفم اوزره اولورسه اولسون مبالات ایتمم صکره کفار بعد القتل آنی استدبار کعبه اوزره وردار ایلدیلر درحال خشبهٔ دار مستدیر اولوب کعبه یه استقبال بدیدار اولدی وخبیب رضی الله عنهک حین قتلده ایکی رکعت نماز قیلدیغنی رسول الله صلی الله علیه وسلم استحسان وسید الشهدا تسمیه سیله فضله هورفیقی فی الجنة بشارتیله افضال واحسان بیوردیلر وصلوة موصوفه اول وقتدن برو سنت معروفه اولمشدر مؤلف الکتاب رحمه الله دیرکه جواز صلوة الخوف انجق دشمنه قارشو توقف اوزره اولملرینه موقوفدر یوقسه استعمال سیوف ورماح وسهام وقتالرنده جوازیله موصوف دکلدر زیرا بونلر اعمال صلوتدن اولمیان عمللردر وآنلره اشتغال ایله صحت صلوته مجال یوقدر بوصورتلرده الی وقت الفراغ تأخیر صلوته مساغ واردر زیرا صلوة فائته یی صکره قضا وتدارک ممکن اما کف الید عن القتال ایله حالت مذکوره ده صلوته اشتغال ایلسه تدارک مافاته غیر ممکندر و بو مسئله ده اصل اصیل ابی سعید الخدری رضی الله تعالی عنه دن مأثور اولان اثر جلیلدر دیمشدرکه یوم خندقده کیجه نک بروقتنه دکین نمازدن منع اولندیق تا که حق جل وعلا

مطلب الصلوة عند القتل صبرا

بزه كافی و بلاقتال امدادر بانی بزه وافی اولدی كما قال الله تعالی وكفی الله المؤمنين القتال بعده رسول الله صلی الله

عليه وسلم بلالی دعوت وامر ايدوب بلال صلوة ظهری اقامت قيلدی ووقتنده وجه احسن اوزره قيلدقلری

مثللو صلوة ظهری قيلوب بعده صلوة عصری اقامت وآنی دخی اويله قيلديلر بعده مغربی بعده عشايی قيلديلر وقصهٔ

مشروحه صلوة الخوفده هنوز فرجالا او ركبانا قول شريفی ايله نزول رخصتدن اقدم ايدی وابن مسعود رضی الله عنه

روايتنده كلمشدر كه رسول الله صلی الله عليه وسلم بلاله امر ايدوب اولا صلوة اولی ايچون اذان واقامت ايدوب صكره بعد

الاولی قيلنان هر بر صلوة ايچون انجق اقامت ايلدی وبنه ابن مسعوددن روايت اخراده بلاله امر ايلديلر هر صلوة

ايچون اذان ايله اقامت ايلدی وسن دخی روايت مذكوره دن قنقيسين اخذ ايلسك جائز وجسند ر و بو اثر جليلده

شغل قتال ايچون جواز تأخير صلوته وفوايتده اشبو فعل نبوی اوزره استحباب القضاء بالجماعته دليل واردر واكر

مسلمين اعمال حربيه دن برنسنه به تصدی ايتجه رك راجلا ياخود راكبا قائم واستوار ايسه لر نمازلرين ايما ايله قيلوب

ترك وتأخيری جائز وسزا وار اولماز زيرا ركوع وسجوددن عجز حالنده ايما ايله اداجائز و بونلرك دخی صورت

مفروضه ده عجزلری ظاهر و بارزدر وابن عباس رضی الله عنهما دن مرويدر كه رسول الله صلی الله عليه وسلم

حضرتلرينه يوم احزابده صلوة عصر انسا اولنوب صلوة مغربی ادا دنصكره عصری قيلدقلرينی تذكر ايلديلر

همان قالقوب آنی دخی قيلديلر و بو حديث جليل بعد النسيان سقوط ترتيبه دليلدر و بز بو مسئله يی كتاب الصلوتده

بيان قيلديق وحديث ابی سعيد الخدريده كه يوم الخندق ايله حديث ابن عباسده كه يوم الاحزاب ايكيسی بردر

وحديث اولده دورت صلوة ترك ايتدكلری مذكور وحديث ثانيده بالكز صلوة عصری ترك ايتدكلری مأثوردر

وايكيسی دخی صحيحدر حتی مرويدر كه رسول الله عليه السلام شغلونا عن صلوة الوسطی ملأ الله قبورهم

وبيوتهم نارا بيورديلر يعنی مشركين بزی صلوة وسطی دن يعنی صلوة عصردن مشغول قيلديلر الله تعالی آنلرك

قبور و بيوتلرين نار ايله مملوء قيلسون و بين الحديثين طريق توفيق امرين مذكور بندن هر بری يوم واحدده واقع

اولمشدر ديوب تعدد قصه ايله تلفيقدر زيرا جنود اسلام خندقده اون بدی كون علی التمام مكث وآرام واكثر ايام

مذكوره ده صبح وشام شغل قتاله اهتمام ايتمشلردر

باب الشهيد ومايصنع به * يعنی معنای شهيد و بعد الشهاده تجهيز وتكفيننده مسلك سديد نه ايدوكندن باحث

تفاصيل ومباحثيدر مؤلف الكتاب رحمه الله ديركه شهيد اكر معركه ده قتل اولنورسه قول اهل عراق وشام اوزره

غسل اولنميوب انجق نمازينی قيلورلر و بز دخی بو قولی اخذ ايدرز وقول اهل مدينه اوزره نمازی دخی قيلنماز

حتی امام مالك بن انس رحمه الله تعالی دخی بو يله قائل اولنلردندر وشارح الكتاب رحمه الله ديركه امام محمد رحمه الله

بو كتابنده ترجيح اقوال ومسالك ايچون كتب سائره سنده ذكر ايلديكی طريقك خلافنه سالك اولدی زيرا

بو مسئله ده اهل عراق واهل شام واهل حجازك اختلافلرينه نظر ايدوب ايچلرندن فريقينك اتفاق ايتدكلری

قولی ترجيحله اخذ وقبول وفريق واحدك تفرد ايتديكی قولی رد ايله نكول ايلدی و بو بابده مسلك مؤلف اصحابمزك

مذهب ظاهری اولان كثرت عدد قائلين ايله ترجيح اقوال حاصل اولماق قاعده سنه مخالفدر وقرآن عظيمدن

الا الذين امنوا وعملوا الصالحات وقليل ماهم يعنی انجق ايمان وعمل صالحات ايدنلر آخره ظلم ايتمزلر واول طائفه

دخی قليلدر دن برقليل ياخود عجب قليلدر دخی ولكن اكثر الناس لا يعلمون يعنی الله تعالی اخلاف وعد ايتمز

لكن اكثر ناس الله تعالی نك وعدينی وصحت وعدينی بيلمزلر دخی وما اكثر الناس ولو حرصت بمؤمنين يعنی يا محمد

اكثر ناسك ايمانلرينه هر چند حرص واظهار معجزاتده مبالغه دخی ايتسك بنه عناد واستكبار وكفر اوزره ثبات

واستقرارلرندن ناشی ايمانه كلمزلر نظم كريملرينك ظاهرلری مذهب اصحابمزه دليل باهردر لكن جناب مؤلفك

بو بابده دقت انظار وصحت اعتبارينك وجهی اولدر كه بو مقوله احكامده اختلاف علماء اعلام انجق مغازيده وقوع

بولان فعل نبويده اشتباه آثار اوزره ترتب ايلديكی آشكاردر ومغازيده واقع اولان فعل نبوی دخی محضر صحابه ده واقع

امر ظاهر مقرر اولمغله مانحن فيه اولان مسئله كبی فريق واحدك تفرد ايلديكی ماده ده وقوع تهمت غلط فريقينك

اجتماع ايتديكی ماده ده وقوعندن اظهردر زيرا جابر بن عبدالله رضی الله عنهما رسول الله صلی الله عليه وسلم شهداء

احد اوزره نماز قيلمديلر ديو روايت ايلدی واكثر صحابه رسول الله عليه السلام جمله سی اوزره نماز قيلديلر

حتی حضرت حمزه رضی الله عنه اوزره يتمش كره نماز قيلديلر وحضرت حمزه پيشكاه سعادتلرنده موضوع ايدی

هر بر رجل شهيدی كتوردكلرنده مأتك وحضرت حمزه نك اوزرينه برابر نماز قيلديلر ديو روايت ايدرلر

وجابر رضی الله عنه اول كونده والدی وخالی قتل اولنمريله آنلره مشغول اولوب شهدا اوزره صلوة رسول الله

وبين الروايات فرق اولدر كه روايت اولاده اذان بوقدر وثانيه ده اذان صلوة اولايه خاصدر وثالثده عامدر

مطلب تأخير الصلوة للقتال وقضاء الفوايت بالجماعة

مطلب سقوط الترتيب بالنسيان

مطلب الترجيح بكثرة العدد

عليه السلام حاضر دكل ايدی زيرا مرويدر كه جابر رضی الله عنه والدی ايله خالنی مدينه يه كوتورمش ايدی

تاكه منادی رسول الله ادفنوا القتلی فی مضاجعهم يعنی مقتوللری مكان قتللرنده دفن ايدينكز ديو ندا اولنادن

ايلدكده جابر رضی الله عنه دخی والد وخالنی اعاده قيلدی بو جهتله روايت جابرده توهم غلط اظهر ايدوكی

وقوع شبهه دن بری در بوندن صكره صحت مقابللرينه معقول ايله استدلال ايدوب ديديلر كه صلوة علی الميت

ميت ايچون ترحم واستغفار ايكن سيف شهادت محاء ذنوب اولمغله شهيد آنلردن مستغنی ايدوكی آشكاردر

وبز جوابلرنده ديرز كه صلوة علی الميت مجرد تعظيم وكرامت ايچون مسلمك مسلم اوزره حقوقندن اولمغله

شهيد بو يله تعظيم وكرامته جمله دن احقدر وهم شبهه يوقدر كه درجه شهدا ماصدق ليغفر لك الله ما تقدم

من ذنبك وما تأخر اولان سيد المرسلين صلوات الله عليه وعليهم اجمعين درجه لرندن دوندر بو يله ايكن

اصحاب كرام نمازلرين قيلمغله تعظيم واكرام ايلديلر وجمله ناس دخی صلواتلرنده وارحم محمدا وال محمد

ديو دعاء رحمتله استيناس ايلمشلردر بو مقدمه لردن شهيد مؤمنلرك استغفار ودعاء رحمتلرندن مستغنی اوله جق درجه يه

رسيده اولمديغی بزه ظاهر و بديد اولدی و بنه اهل مدينه دن بعضيلری شهيد نص قرآنله حيدر وحی اوزره نماز

قيلنماز ديو استدلال ايلدی لكن بودخی ضعيفدر زيرا شهيدك حياتی انجق احكام اخرتده در بو قسمه احكام دنياده حقوق

ناسه نظر ايله ميتدر كه ميراثی تقسيم وزوجه سی بعد العده آخره تزويج وتسليم اولنور وصلوة علی الميت دخی

احكام دنيادندر انجق غسل اولنمديغی اوزرنده بولنان دمی يوم قيامتده خصمی اوزره شاهد اولمغيچوندر

قال عليه السلام فی شهداء احد زملوهم بدمائهم فانهم يبعثون يوم القيامة واوداجهم تشخب دما اللون

لون الدم والريح ريح المسك يعنی شهدايی دملريله وخون آلود اولان اثوابلريله صاروب دفن ايديكز كه آنلر

يوم قيامتده شو يله بعث اولنورلر كه بيون طمرلرندن ياخود مطلقا طمرلرندن بركونه دم سيلان ايدر كه آنك لونی

اكرچه لون دمدر لكن رايحه سی رايحهٔ مسك ايله همدر بو حديثه بناء شهيدك اثوابندن برنسنه اخراج اولنماز

حتی روايت اولنديكه حضرت حمزه رضی الله عنه حين شهادتنده اوزرنده بولنان نمره تعبير اولنور برشمله

مخططه ايچنده تكفين اولنمشدی لكن سلاحی نزع اولنور زيرا آنی دفع ضرر عدو ايچون لابس اولمش ايدی

شمدی احتمال ضرر مرتفع اولمغله احتياجی منقطع اولدی وهم مقتولی اسلحه سيله دفن ايتمك عادت اهل جاهليه در

وبرلر ايسه آنلره تشبهدن نهی اولنمشز وسلاحدن غيری سراويل وقلنسوه ومنطقه وخاتم وخف مثللو جنس

كفندن اولميان نسنه لر دخی نزع اولنور ائمهٔ تابعيندن برجماعت قولدن بو يلجه منقولدر وشهيدك اصحاب

واولياسی حقلرنده كفننده اثوابندن ماعدا ايلدكلری مقداری نسنه ضم ايتملری جائزدر و بو قول ايله كفن رجال

انجق ايكی ثوب ياخود اوج ثوبدر ديو تقدير ايتدكلری امر واجب اولمديغنه استدلال اولنور واحكام سابقه انجق

معركه ده قتل اولنان شهيده لاحقه در اما مرتث اولورسه اكرچه احكام آخرتده شهيد اولور لكن سائر موتای

مسلمين كبی غسل وتكفين اولنور ومرتث لغتده اول كمسنه دركه مجروح اولوب زوجندن بررمق قالمش ايكن معركه دن

نقل اولنه ثوب رث قوللرندن مأخوذ در خلق ديمكدر كهنه معناسنه در وشرعده اول كمسنه دركه معركه ده

مجروح اولدقدنصكره بعض منافع حيوتله انتفاع ايده بو جهتله اول كمسنه حكم شهادتده ثوب خلق كبی

ضعيف اولمغله اكا شهيد حقيقی معامله سی جائز اولماز مثلا معركه دن حيوتله رفع اولنوب ايادی رجالده فوت

اولسه ياخود خيمه سنده بر مقدار تيمار اولندقدنصكره فوت اولسه فی الجمله راحته واصل و بعض منافع حيوته

نائل اولمغله مرتث عد اولنور اما اثناء صفوفدن مجرد وطئ خيولدن صون ايچون ايقالرندن سوريه رك اخراج

ايلسه لر بو صورتده نقلی ايصال راحت ايچون اولمغله غسل اولنميوب شهيد حقيقيده ادراج اولنور اما بعد الجرح

اكل وشرب ايلسه بعض راحته نائل اولمغله غسل اولنوب شهيد حقيقيده داخل اوله من مؤلف الكتاب

رحمه الله ديركه زيد بن صوحان رضی الله عنه دن مرويدر كه يوم الجملده شهيد اولوب وصيتنده ديمشدر كه

بندن حفيمك غيری ثوبمی نزع ودمیمی دخی غسل ايتميوب همان ارضه دفن وقبريمك اوزرينی تسويه ايديكز

زيرا بن محاجه يه قادر بر كمسنه يم يوم قيامتده قاتلم ايله محاجه ايده رم بو اثر جليلده ثياب شهيددن جنس كفندن

اولميا ندن غيريسی نزع اولنمايوب واوزرنده بولنان دم دخی يوم قيامتده اكا شاهد اولمغيچون غسل اولنمديغنه

دليل واردر وسعد بن عبيد رضی الله عنه دن مرويدر كه قادسيه ده ناسه خطبه ايدوب انا لاقون غدا

فنستشهدون فلا تغسلوا عنا دما ولا تكفنونا فی ثوب الا ما علينا ديدی يعنی بزلر يارين دشمنه ملاقی ودرجهٔ

شهادته دارج وراقی اولسق كركدر بزدن غسل دم ايتمكز وبزی اوزرمزده بولنان ثوبك غيريده تكفين ايتمكز

مطلب الشهيد ميت فی احكام الدنيا

مطلب تكفين الرجال جائز ان يزاد علی ثلثة

مطلب حكم المرتث

مطلب فضل اهل القرآن

و بو اثر معتبر دخی دعوای مذکوره مزه دلیل اظهردر کویا ولا تکفنونا فی ثوب الا ماعلینا قولنده دخی امر کفنده
موجب زینت اولان زیاده یی مکروه کورمشدر یوقسه مطلقا حرمت زیاده یه مبنی دکلدر وامام زهریدن
منقولدرکه قال علیه السلام یوم احد انا شهید علی هؤلاء یوم القیمة زملوهم فی ثیابهم یعنی اشبو شهداء
احدك جمیع محاسن احواللری اوزره واقف اولمامله یوم قیامتده حسن حال اوزره شهادتلرینه بن شاهدم همان
آنلری اثوابلری ایچنده صاروب دفن ایدیکز بعده ای هؤلاء اکثر اخذا للقرآن یعنی اخذ قرآن جهتندن بونلرك
قنقیسی اکثردر دیو سؤال بیوردیلر وقتی شهیدده شو اکثردر دیو اشارت اولندقجه آنی لحدده آخرك اوزرینه تقدیم
وقبر واحدده ایکی واوچ کسنه یی دفن ایدرلر ایدی و بو حدیث نبویده عند الضرورة قبر واحدده دفن جماعتك
جوازنه دلیل قوی واردر و یوم احدده انصاره جراحات عدیده ومشقت شدیده اصابت ایتمکله رسول الله صلی الله
علیه وسلم حضرتلرینه هر شهیده برقبر مخصوص حفر ایتمك اوزرلرینه صعوبتندن شکایت ایتدکلرنده حاللرینه
رحم وشفقت برله احفروا واوسعوا وادفنوا الاثنین والثلثة یعنی لحدلری عمیق وواسع ایدوب ایکیسنی واوچنی
برلحدده دفن ایدیکز قول شریفلریله اظهار رخصت بیوردیلر لکن وقت حاجتده هر ایکی میتك میاننه
حاجز اولمق ایچون ترابدن وضع ایتمك لایقدر که حکم قبرینه لاحق اوله و وضع حاجز ایله رجل و مرأه یی
دخی قبر واحدده دفن ایلمك جائزدر ومؤلف دخی ابراهیم نخعی علیه الرحمه دن بویله روایت ایلمشدر ودفن
اولنانلر رجل ومرأه اولدیغی صورتده رجل افضل اولمغله جانب قبله یه تقدیم اولنور اما ایکیسی دخی رجل
ایسه قنقیسی افضل ایسه بینه اول تقدیم اولنور علی ما قال علیه السلام قدموا اکثرهم اخذا للقرآن یعنی
اخذ قرآن جهتیله قنقیسی اکثر ایسه آنی تقدیم ایدیکز زیرا اوائل اسلام اولمغله اول ایامده اخذ قرآن جهتیله
اکثر اولان افضللری اولورایدی زیرا قرآنی احکامی ایله هنوز تعلم ایدرلر ایدی و بوندن صکره مؤلف رحمه الله
یوم احدده منادی رسول الله علیه السلام ادفنوا القتلی فی مضاجعهم یعنی مقتوللری مکان قتللرنده
دفن ایدیکز دیو ندا قیلدیغی مشعر اولان حدیث جابری روایت ایلدی لکن فعل مذکور مستحبدر واجب
دکلدر ورسول الله صلی الله علیه وسلمدن صدور امر مشروعی انجق صحابهٔ کرامه بو رتبه قرح وجرح اصابت
ایتمش ایکن نقل مقتولین ایله دخی مشقتلرین مناسب کورمدکلرینه حمل ایدهرز ومحمد بن سیرین رحمه الله
تعالیدن منقولدر دیدیکه یزید بن معاویه بردفعه جیش مسلمین اوزره امیر قیلندقده ابو ایوب الانصاری
رضی الله عنه بر غزوه دن تخلف ایتمش ایکن او یله فاسق ایله کیتمکی لایق کورمیوب مکث وتوقف ایلدی بعده
فسق امیر بکا نه زیان ایدرایدیکه بو یله پشیمان اولدم دیو زیاده پشیمان اولوب دفعهٔ اخیره ده بنه یزید
سرعسکر اولدقده ابو ایوب دخی برابر سفر براولدی اثناء سفرده مریض ومحتضر دوشوب یزید دخی عیادهسنه
حاضر و بکا متعلق حاجتك وارمیدر دیو تطییب خاطر ایتدکده بلی واردر وحاجتم اولدرکه فوت اولدیغمده
بنی غسل وتکفین ایدیکز بعده مسلمینه زحمت اولمازسه نعشمی بلاد کفاره ایصال وآنده دفن ایدرسز دیدی
وحکم مزبور دخی امر واجب دکلدر لکن ابو ایوب رضی الله عنه حضرتلرینك بلاد کفاره نقل ودفنیله
وصیتی صف اعدایه اقرب اولمغله مرابط ایکن فوت اولنلرك ثوابنه نائل یاخود کثرت زیارت مؤمنین ایله
شهردن ابعد اولمغله رضای حقه واصل اولمق ایچوندر وقد قال علیه السلام لاتتخذوا قبری بعدی عیدا
یعنی قبریمی بندن صکره عیدگاه کبی مجمع ومعبد اتخاذ ایتمکز وقال علیه السلام قاتل الله الیهود اتخذوا قبور
انبیائهم مساجد یعنی الله تعالی یهودی قهر ایلسونکه قبور انبیالرین مساجد اتخاذ ایلدیلر ومغازیده
مذکوردرکه وصیت مشروحه سیله عمل ایدوب کیجه ایله دفن ایلدیلر تاکه قبریندن سوی آسمانه بر نور اوجکیر
صعود واول موضعه قریب اولان مشرکینه دخی منظور ومشهود اولدی ایرته سی کون مشرکین ارسال
رسول ایله ایچکرده بو فوت اولان کیم ایدی دیو سؤال ومسلمین دخی پیغمبر یمزك اصحابندن ایدی دیو کشف
حال ایتدکلرنده مشاهده ایتدکلری نور کرامت باعث هدایت اولوب اسلامه کلدیلر وابن ابی ملیکه
حضرتلرندن منقولدرکه عبد الرحمن بن ابی بکر رضی الله عنهما مکه یه قریب حبشی نام محلده فوت اولوب آندن
نقل ومکهده دفن اولندی صکره همشیرهٔ کرامتمشیره سی حضرت عائشه رضی الله عنها مدینه دن حج یاخود
عمره قصدیله مکه یه کلوب قبرینی زیارت وشو بیتلری تأسف کنان انشاد وقرائت ایلدی وکنا کندمانی جذیمة
حقبة * من الدهر حتی قیل لن یتصدعا * فلما تفرقنا کانی ومالکا * لطول اجتماع لم نبت لیلة معا و بو ایکی
بیت متمم بن نویره نکدرکه قرنداشی مالکه مرثیه ایتمشدر معناسی دیمکدرکه قرنداشم مالك ایله ایکمز جذیمه

مطلب دفن الاثنين في قبر واحد

مطلب دفن الرجل والمرأة في قبر واحد

مطلب نقل الميت من موضع مات فيه الى آخر

الوضاح نام ملکه قرق سنه لاینقطع منادمه ایدن مالك وعقیل کبی دهردن برمدتده بر بریمزه مقارن ایدك
حتی بونلر ایچون مفارقت یوقدر دیرلر ایدی وقتاکه مفارقت ایتدیك کویا بن ومالك طول اجتماعمزه وقتنده
دخی بر کیجه برابر بیتوتت ایتممشز بعده دیدیکه اما والله لو شهدتك ما زرتك ولو شهدتك ما دفنتك الا فی
مکانك الذی مت فیه یعنی یا قرنداشم عبد الرحمن اکر حین مرضکده حاضره اولوب سنی کورمش اولیدم
قبریکی زیارت ایتمز ایدم وبنه حاضره اولیدم سنی انجق فوت اولدیغك یرده دفن ایدر ایدم وانشاد شعر ایله
قول مذکوری ذکر ایتمسی انجق غربتده وفاتنه تأسفن اظهار و زیارت قبری نا متناسب ایکن مباشرتندن
اعتذار ایچوندر زیرا لعن الله زوارات القبور حدیث شریفینك ظاهری نسانی زیارت قبوردن مانعدر اکرچه
حدیث مذکور نسوان زیارت قبورده اختلاط رجال یاخود جزع وفزعله رفع اصوات ملال ایتمکلری مثللو منکراته
مقارنتلرینه مأولدر اما ظاهر نظمندن خوف وحجاب ایتمکله قول مذکور ایله اعتذاره شتاب ایلدی وبونده
اکا دلیل واردر که مقتول ومیت فوت اولدیغی مکانده واول محلده اولان قومك مقابرنده دفن اولنمق اولی در
کورمزمیسنکه رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری حجرهٔ عائشه رضی الله عنهاده فوت اولملریله
آنده دفن اولندیلر مؤلف رحمه الله دیرکه اکر برمیل یاخود ایکی یاخود بو مقداره قریب برمحله نقل اولنور سه
ضرر یوقدر و بو قولنده میتی بر بلده دن بلدهٔ اخرایه نقلده کراهت اولدیغنی بیان واردر زیرا مکروه اولمیان
مسافه یی انجق برایکی میل ایله تقدیر ایتمشدر ووجه تقدیر اولدرکه بعضا مقدار مذکوره نقل موتی لازمهٔ
حالدن اولوب زیاده سی هرحالده فائده سز نسنه یه اشتغال قیلندن اولور زیرا جمیع ارض کفات میتدرکه
آنی کفت وضم کفایت ایدر قال الله تعالی الم نجعل الارض کفاتا احیاء واموانا یعنی بر عظیم الشان ارضی
موضع کفت وضم اولوب احیالری بیوتنده واموانی قبورنده ضم وجمع ایدر قیلمدیقمی یعنی ارضی بویله قیلدق
اما حیوتده اولان بر محلدن محل آخره البته بر غرض ایچون نقل ایدر و بویله غرض مقصود میت حقنده نا موجوددر
ونقل طوبلده بر قاچ کون تأخیر دفندن غیری ضرر اولمسه کراهتة اولدیغی کفایت ایدرایدی وحسن
بصری رحمه الله تعالیدن منقولدر که بر مقتولك اسفل صدرندن رأسنه وارنجه جسدینی بولسه لر غسل
ایدوب نمازینی قیلرلر مرادی اکثر بدنی یاخود نصف بدنی مع الرأس بولنسه دیمکدر و بزدخی بو قولی اخذ ایدهرز زیرا
میت واحد اوزره اعادهٔ صلوة جائز دکل ایکن اکر نصف بلا رأس ودخی اقل اوزره نماز قیلنسه صکره نصف باقی مع
الرأس یاخود اکثر بدن ظاهر اولسه میت واحد اوزره تکرار صلوته بادی اولور اما صلوة اکثر بدن یاخود نصف
مع الرأس اوزره واقع اولسه محذور مزبور برطرف اولور لکن مقتول مرقومك اکر فی سبیل الله قتل اولندیغی معلوم
ایسه غسل اولنماز واکر غیر معلوم ایسه البته غسل اولنور زیرا غسل موتای بنی آدمك سنتیدر انجق حق شهیدده
بیان ایتدیکمز غرض تحصیل ایچون اسقاط وتنزیل اولنمشدر بناء علی ذلك شهید اولدیغی بیلنمدکجه موتای
سائره کبی غسلی واجب اولور وابی برزة الاسلمی رضی الله عنه دن منقولدرکه فرسنك عنانی یدنده ایکی رکعت نماز
قیلدی ایکن عنان فرس یدندن چیقوب فرسی دخی قبله یه قرشو کتدی وابو برزه دخی نماز ایچنده آزدیجه کیدوب
بنه عنانی اخذ وقبله دن دونمیوب آردینه یوریمزك کالدکدن صکره بقیهٔ صلوتی تکمیل قیلدی وآنی بر شخص
نادان کوروب بو شیخه نه یاپار الله آنی شو یله ایتسون و بو یله ایتسون دیه رك اطالهٔ لسان ایلدی بعده ابو برزه رضی الله عنه
نمازندن فارغ اولوب دیدیکه شمدی بکاشتم ایلین کیمدر بر رسول الله صلی الله علیه وسلم ایله صحبت ایتدیك وامر
دینده تیسیر وتسهیلنی کوردیك اکر بتم فرسم فرار وتباعد ایدیدی صکره بن آنی طلب ایدیدیم بکا غایتله عسرت
ومشقت اولور ایدی اول اثناده جماعت حضاردن اول شخص مردم آزاره بو خبیث خباثتك سکا بقیشمزمی ایدیکه
اصحاب رسول الله صلی الله علیه وسلمدن برذاته اطالهٔ لسان ایدرسین دیو لوم وتوبیخده ترکار اولدیلر و بو اثر جلیلده
اکا دلیل واردر که غازی نمازده عنان فرسنی اخذ ایتمك جائزدر زیرا یانده سائس الخیلی بولنمیان کسنه اخذ عنانه
البته محتاجدر وهم نماز ایچنده لدی الحاجة قبله یه قارشو مشی قلیل مفسد صلوة دکلدر کورمزمیسنکه ابو برزه
رضی الله عنه عند باب المسجد تکبیر ورکوع ایدوب وحال رکوعنده آهسته کیده رك صفه یه واصل اولدی اما سینه سنه
قبله یی آرقه سنه آلسه نمازی فاسد اولور لکن فسادی مشیندن اولموب بلکه شرط جواز صلوة اولان استقبال
قبله یی تفویتندن اولور وابو برزه رضی الله عنه قصه سنده ذکر اولنان شخص نادان ظن اولنور که ابو برزه یی
بیلموب ولاجل الفرس نماز ایچنده مشی استعظام ایتدیکندن اطالهٔ زبان دشنام ایلدی صکره ابو برزه
رسول الله صلی الله علیه وسلم ایله صحبت ایتدیکی وخیر دینکم الیسر حدیث شریفی اوزره امردینی آسان اوزره

مطلب زيارة القبور للنساء

مطلب نقل الميت من بلد الى بلد

مطلب الصلوة حين وجد بعض اعضاء القتيل

مطلب اشتبه في كون القتيل شهيدا

مطلب يجوز اخذ عنان الفرس في الصلوة ولا تفسد بالمشي القليل

قولاوفعلا تيسير بيوردقلرنی کورديکنی بیان ایله عذرنفسنی اعلان ایدوب اول نادانه مقابله ومکافاته عطف عنان ایلمدی بنابرین جماعت حضار آنك برينه توبيخ شخص نابکاره درکاراولدیلر ومسلك معهود معاشرت ناسده برطریق محموددر بنه مؤلف رحمه الله دیرکه اهل غزاوسائر اهل سفر نوافل صلوتی دابه لری اوزرنده خلاف قبله کیتدکلری جانبه ایما ایله قیلملری جائزدر زیرا نوافل وقت معینه عدم اختصاص جهتیله دائم ومستمر اولمغله هروقتده نزول واستقبال قبله ده مسافره لحوق حرج ظاهر اولوب استدامت صلوة ایدن مسافر حقنده اثبات رخصت باینده شبه صدر ایدوکی باهردر ومسئله مزبوره یه دلیل اقوی حدیث ابن عمر رضی الله عنهمادر که رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینی برحمار اوزره جانب خیبره توجه ایده رك ایما ایله نماز قیلرلر ایکن کوردم دیدی وابن عمر رضی الله عنهمادخی بویله ایدرایدی وجابر رضی الله عنه دن مرویدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینی غزوهٔ انمارده راحله لری اوزره وجهلری جانب مشرقه نماز قیلدقلرین وخیبره کیدرایکن دخی کاه قبله یه مستقبل وکاه مستدبر فنقی جانبه توجه ایدرلرسه اول جانبه قارشو نماز قیلدقلرین کوردم دیدی وبو آثاردن جواز صورت مذکوره یه بدیدار اولدی بعده مؤلف رحمه الله تعالی بویله ذکر ایلدیکه اثوابی بولنمایوب عریان اولان غزاة کرکدر که غایت تستر اوزره قاعدا ومنفردا ایما ایله اداء صلوة ایده لر وقول مذکور ابن عباس وابن عمر رضی الله عنهم دن منقول ومأثوردر وینه دیرکه مذکورینك جماعتله قیلملرین تحسین ایتمز اما مراد ایدرلرسه بصرجماعت امامك موضع عورتنه اصابت ایتمك ایچون امام وسط صفده قعود واقامت ایتمك کرکدر نته کم نسا بربریله امام وجماعت اولدقلرنده دخی بویله ایتمك سنتدر بعده مؤلف رحمه الله جمع بین الصلوتین مسئله سین ذکر ایدوب دیدیکه غزا واسفار سائره ده فعلا جمع صلوتین جائز اما وقتا جائز دکلدر معناسی ایکی صلوتی برینك وقتنده قیلمق غیرمشروعدر اما صلوة متقدمه یی آخر وقتنه دکین تأخیر ایدنصکره نزول وآخر وقتنده اداایدوب بعده صلوة متأخره نك وقتی کیرنجیه دکین مکث وآرام وآنی دخی اول وقتنده ادایه قیام ایتمك جائز وغیرممنوعدر وابن عمر رضی الله عنهما بویله ایشلدی ورسول الله صلی الله علیه وسلم دخی سرعت سیره اهتماملرنده بویله ایدرلر ایدی دیو روایت اولنمشدی وبوفصولك تمامی کتاب الصلوتده زیادت واتمام قیلدیق والله اعلم

مطلب صلوة العريان

مطلب امامة بعض النساء لبعضها

مطلب تأخير الصلوة الى آخر الوقت

* باب صلوة القوم الذين يخرجون الى العسكر يريدون العدو *

یعنی قصداعدا اوزره عسکر اسلامله خروج ایدن جماعت صلوتلرین قصر واتمام ایتملرینه متعلق مسائل مهامدر مؤلف الکتاب علیه رحمة الملك الوهاب دیرکه مسلمین ایچون مسافه بینلری انجق یوم واحد اولمق اوزره ایکی بلده اولوب بریسی ارض حربه آخردن اقرب اولسه واول اقرب اولان بلده نك والیسی بلدهٔ بعیده والیسنه یازسه که خلیفه بکا غزا ایله فرمان ایلدی سن دخی طرفکده اولان عسکره اعلام قیل که بکا کلسونلر وبن دخی بلده دن فلان کونده حرکت وقیام ایتسم کرکدر ومکتوب مزبوره امتثالا بلدهٔ بعیده ده اولان عسکر دخی بلدهٔ قریبه والیسی ایله قصد غزا اوزره چیقوب ارض حربدن نه محله کیده جکنی دخی بیلسه لر نظر اولنور اکر بلدهٔ قریبه ایله ارض حرب میاننده ایکی کونلك مسافه وارایسه بلدهٔ بعیده عسکری همان کندو بلده لرندن چیقدقلری کبی قصر صلوة ایدرلر زیرا اوچ کونلك مسافه کیده جکلری متیقندر زیرا بلدهٔ بعیده دن قریبه یه بر کونلك وقریبه دن دخی ارض حربه ایکی کونلك مسافه واردر واهل غزا دخی البته دارالحربه کیره جکلردر بو جهتله قصر صلوة ایدرلر واکر ایکی کونلکدن اقل ایسه اهل بلدهٔ بعیده دخی اتمام صلوة ایدرلر زیرا والی دارالحربدن نه محله کیده جکنی بیلمزلر بلکه والی اول دارالحربی تجاوز ایتمیه جکدر وامر عبادتده انجق احتیاطله عمل اولنور وبو بابده احتیاط انجق عملی متیقن اوزره بنا ایدوب محتمل اوزره ایتممکده در واهل غزا والیلرینه اطاعتلری واجب اولمغله نیت سفر واقامتده اکا تابعلردر عبد مع المولی وزوجه مع الزوج منزله سنده لردر واکر صورت مفروضه ده دارالحربدن نه محله کیده جکی مکتوبنده تحریر ایلدیسه ازالهٔ اشتباه اهله تفسیر ایتمش اولور بو صورتده بلدهٔ بعیده دن محل مرقومه اوچ کونلك یا دخی زیاده مسافه وارایسه قصر صلوة یوغیسه اتمام ایدرلر واکر بلدهٔ قریبه یه وصلتلرندنصکره والیسی نیچه ایام قیام وحرکت ایتمیه مادامکه اهل بلدهٔ بعیده اول بلدهٔ قریبه ده اون بش کون اقامته عازم اولمیه لر قصر صلوته ملازم اولورلر زیرا وجه مشروح اوزره بلده لرندن خروج ایله مسافر اولملریله مادامکه موضع اقامت ومدت اقامتده اقامته عازم اولمیه لر علی حالهم مسافرت اوزره قائم اولورلر کورمزمیسنکه رسول الله صلی الله علیه وسلم تبوکده یکرمی کون مقیم وقصر صلوة اوزره مستدیم اولدیلر وابن عمر رضی الله عنهما آذربیجانده التی آی اقامت وقصر صلوته استدامت ایلدی اما اهل بلدهٔ قریبه صورت مفروضه ده اتمام صلوتی التزام ایدرلر

مکر

مکر والی اوچ کونلك یادخی زیاده مسافه یه کیده جکنی آنلره اعلام ایده بو صورتده دخی مادامکه بلده لرندن خروج ایتمیه لر البته لر اتمام صلوة ایدرلر اکر خارج بلده ده مجمع عسکر اولان موضعه چیقوب حرکت امیره منتظر اولسه لر بو صورتده ایچلرندن اول بلده ده اولان منزلنه قبل السفر عودته عزیمتی اولمیانلر مجمع معهود ده رأی دخی اقامت ایدرسه ینه قصر صلوته مداومت ایدرلر زیرا عمران مصرندن علی قصد السفر مفارقتله کسب مسافرت ایتمشلردر اما برای مصلحت برساعت اولسون منزلنه عودته عزیمتی اولانلر اتمام صلوته ملازمت ایدرلر زیرا هنوز فناء بلدنده قائم ووطن اصلیسنه عودته دخی عازم اولمغله درون بلده ده مقیم منزله سنده اکا اتمام صلوة لازم اولور تا درون بلده دن قبل الغزا عدم رجوعه عزیمتله تکرار مجمع عسکره خروج وحرکت ایدنجیه دکین بو صورتده همان بلده یی آرقه سنه الدیغی کبی حد مسافرده داخل وقصر صلوتله مشتغل اولورلر اکر معسکر مرقومده اون بش کون اقامته عازملر ایسه اتمام صلوة لازمدر زیرا فناء مصر صحت نیت اقامتده بمنزلة جوف المصر اولمغله موضع اقامتده نیت اقامت ایتمش اولدیلر واکر صورت سابقه ده اهل بلدهٔ بعیده قصر صلوة ایده رك بلدهٔ قریبه یه وصوللرندنصکره والی آنلره سزلر دخی بلده کزدن بو جانبه حرکت ایتمزدن اقدم خلیفه بکا ترك غزا ایله فرمان ایتمش ایدی دیو افاده قیلسه قصر اوزره قیلدقلری نمازلری محتاج اعاده دکلدر زیرا آنلر وجه مشروح اوزره مسافر ایدیلر ووالیدن فسخ عزیمت سفره واقف اولدقجه مقیم اوله مزلر زیرا تکلیف شرع انجق بحسب الوسع در لکن خبر مذکوری استماعدن صکره اوزرلرینه اتمام صلوة واجب اولور زیرا بینلری بر کونلك مسافه اولان وطن اصلیلرینه عازم رجوع اولملریله همان مقیم اولورلر واکر خبر مذکوری بعضلری ایشیدوب بعضلری ایشتمسه ایشیدنلره اتمام صلوة لازم وایشتمینلرك قصر صلوتلری صحیح وسالمدر زیرا استماعه مبنی اولان خصوصده مخاطب ایشتمدکجه حقنده آنك حکمی ثابت اولماز وبو بابده اصل عظیم خطاب شرع قویمدر که آنده حکم خطاب مخاطبه انجق تمکن عمل وقتنده لازم اولور وتمکن دخی انجق بعد السماع حاصل اولور بنابرین قوم مذکورین مادام کندولرینك عزیمت سفرلرین فسخ ایلدیکنی ایشتمدکجه ینه مسافرین اولورلر واکر صورت مفروضه ده بلدهٔ قریبه والیسی اهل بعیده یه سزلردن غزا مراد ایدنلر فلان محلده بکا واصل اولسون دیو یازوب نه محله کیده جکنی بلدرمسه ومحل مرقوم دخی مدینهٔ بعیده دن انجق ایکی کونلك مسافه اولسه البته اهل بعیده محل مرقومه وارنجیه دکین اتمام صلوة ایدرلر زیرا مدت سفردن اقل اولان مسافه یی قصد ایتمشلردر واحتمالدر که رأی امیر دخی اول محلده کندو طائفهٔ مرقومه ایله قالوب غیریلرندن جیوش وسریلر بعث ایتمك اوله بو جهتله محل مزبورده دخی اتمام صلوة ایدرلر زیرا اول جانبه توجهله مسافرین اولمدقلرندن آنده اقامتله دخی اوله مزلر اما محل معهوده نزوللرندنصکره والی آنلره ایله دارالحربده برآیلق مسافه یه کیده جکنی آنلره اعلام ایلسه بنداول محلده اولدقجه صلوتلرین اتمام ایدرلر زیرا فرض مرقوم اوزره اول محلده مقیمین ایدیلر مادام آندن رحلت ایتمدکجه مجرد نیت سفر ایله مسافرین اوله میوب مصرنده ایکن نیت سفر ایلین مقیم مثللو اولورلر حتی صورت مفروضه ده قبل الارتحال قصر صلوة ایلسه لر اعاده سی واجب اولور زیرا قبل اکمال الفرض اول بلده دن خارج اولدیلر بو صورتده قبل الاعاده اول صلوتك وقتی ایچنده چیقرلرسه ینه ایکی رکعتله اداایدرلر واکر بعد انقضاء الوقت چیقرلرسه دورت رکعتله قضا ایدرلر زیرا تقرر وجوب انجق آخر وقت اعتباریله درکه خروج وقتنده مسافر ایسه لر اوزرلرینه صلوة سفر ومقیم ایسه لر صلوة مقیمین واجب اولوب حکم مذکور مقدما علی وجه القصر ادا ایتملریله تغیر ایلمز زیرا مقدما ادا ایتدکلری صلوتلری کندولر مقیمین ایکن رأس رکعتینده سلام ویردکلرنده فاسده اولمغله اصلا ادا ایتمش مثللو اولدیلر بنه مؤلف رحمه الله دیرکه اهل بلدهٔ بعیده ملو محله مسابقت ایدوب بلدهٔ قریبه والیسی کلمکله اون کون آنده مکث ایلسه لر نظر اولنور اکر محل مزبور بلده لرینه انجق ایکی کونلك مسافه ایسه بیان سابقه بناء اتمام صلوة ایدرلر واکر اوچ کونلك وارایسه آنده برآی بلکه دخی زیاده اقامت ایتسه لر دخی ینه قصر صلوة ایدرلر زیرا اول محله توجهله مسافر اولمشلردر آنده اون بش کون اقامته عازم اولمدقجه مقیم اوله مزلر وآنلر ایسه اول محلده قدوم والی یه منتظر اولوب اون بش کون اقامته عازم دکلاردر واکر بو صورتده طرف والیدن ترك غزا ایله مأمور اولدیغی مشعر مکتوب کلسه ینه کالاول قصر صلوة ایدرلر تا بلده لرینه عودت ایدنجیه دکین زیرا بولندقلری محل ایله بلده لری میاننده مسافهٔ سفر وارایکن عودت قیلدیلر بو جهتله وطنلرینه کیرمدکجه مقیم اوله مزلر بنه مؤلف رحمه الله دیرکه عسکر مسلمین ارض حربه داخل وبرقلعه یه واصل اولوب امیرلرینك امر واختیاری اوزره محاصره سنده برآی اقامت ایده رز مکر مقدمجه فتحی میسر اوله دیو توطین نفس ایلسه لر البته

مطلب قصر الصلوة بعد الخروج الى العسكر

مطلب قصروا الصلوة ولم يعرفوا ان متبوعهم فسخ عزم السفر

مطلب حاصروا حصنا ونووا الاقامة عليه شهرا

قصر صلوة ايدرلر زيرا مقدمجه وقوع فتحي استثنا ايدوب اون بش كوندن اقدم دخي فتحي محتمل اولمغله اون بش كون اقامته عزيمت ايلمديلر واكر اسيرلري حصني فتح ايلسونلر يا لسونلر محل مرقومده برآي آنلرايله اقامت ايده جكني اخبار ايدرسه ينه قصر صلوة ايدرلر زيرا آنلر دار الحربده اهل حربله محاربلردر ومحارب باعدوسنه قاهر واقامته قادر اولور ياخود عدويه مغلوب واقامته غير قادر اولور و بويله موضعلر آنك حقنده موضع اقامت اوله مز وموضع اقامت اولميان محللرده نيت اقامت هدر در همان اهل سفينه لجهٔ بحرده نيت اقامت ايتملري كبيدر ينه مؤلف رحمه الله دير كه عسكر مسلمين دار الحربده طول مكث ايتملريله برف و باران نازل ومجال حركتلري زائل اولوب شدت شتا منقضي اولنجيه دكين اول شنه آنده اقامتلرين مقتضي تحقق ايدوب اهل حربدن دخي امانله مأمون الغائله اولسه لر ينه قصر صلوة ايدرلر زيرا اعدا الله مقاتله ومدافعه ومحل مرقومده اقامتلرينه ممانعه ايتملرندن امين اوله مزلر اما امام زفر رحمه الله دن مرويدر كه صورت مفروضه ده وقت هجوم اعدا ده مقابله وانتقامه قيام ايده جك مرتبه لرده شوكت ومنعه لري وار ايسه باعتبار الظاهر نيت اقامتلري صحيحدر ديدي وامام ابو يوسف رحمه الله دن مرويدر كه اكر خيام واخبيه ده ايسه لر نيت اقامتلري صحيح اولميوب ابنيه ايچنده منعلري وار ايسه صحيح اولور ديدي ليكن موضع اقامت اولميجق آنده انسان نيتي مقداري اقامته امكاني اولان محللردر ديو بيان ايتديكمزه بناء اصح اقوال قول محمد عليه رحمة الرب المتعال در وهم امام مشار اليه زائدة بن عمير رحمه الله تعالى نك حديثي ايله دخي صحت مقالته استدلال قيلديكه زائده دير كه ابن عباس رضي الله عنهما يه ديديكه بز بلاد اعداده طول مكث ايده رز امر صلوتده نيجه رأي ايدرسين جوابنده ركعتين حتى ترجع الى اهلك ديدي يعني وطنكه كلنجيه دكين ايكي ركعت قيلرسين بعده جواز عزلده نه ديدرسين ديديم وعزل بعد الجماع عورت حامل اولمسين ديو قبل الانزال ذكريني اخراج وانتزاع معناسنه در جوابنده ديديكه اكر رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك بو خصوصده اوامر منصوصه لري وار ايسه حكم شرعي مدلول نصه مخصوصدر واكر يوغيسه حكم اجتهادي اجرا

ونساؤكم حرث لكم فأتوا حرثكم انى شئتم من شاء عزل ومن شاء ترك مضمونله افتا ايدرم يعني نسالريكز مواضع زرعكزكبيدر اول مواضعدن محل حلاله قنقي طرفدن كلورسكز كلكز استين عزل ايدر واستين ترك ايدر وجناب ابن عباس نظم آيتدن اقتباس وجواز عزلي رخصت اتيان طرفينه قياس ايلدي وقول مذكوري جواز عزله دليلدر وافقط مذكور ابن عمر رضي الله عنهما دن دخي مأثوردر وطائفهٔ يهود عزلي مكروه كوروب موؤدهٔ صغرادر يعني حيا دفن اولادك اخفى واصغريدر ديرلر ايدي وآيت مذكوره آنلري رد ايچون نازله اولمشدر وابن مسعود رضي الله عنه دن منقولدر كه عزلدن اكا سؤال اولندقده ديديكه الله تعالى بر رجلك صلبندن كله جك برنفسك عهد وميثاقني اخذ ايتدي ايسه اول رجل نطفه سني صخره اوزره دخي القا ايلسه الله تعالى اول نفسي خلق ايدر ديلر سكز عزل وديلرسكز ترك ايديكز و بو معنايي ابو سعيد الخدري رضي الله عنه دخي جناب رسالتدن نقل وروايت ايدر انجق عزل منكوحهٔ حره دن ايسه حلال اولمسي آنك رضاسيله مشروطدر وجاريهٔ مملوكه سندن ايسه رضاسنه منوط دكلدر ينه مؤلف رحمه الله دير كه مسلم دار الحربه امانله دخول واون بش كون بر موضعده نيت اقامت قيلسه اتمام صلوة ايدر زيرا اهل حربك امانلرنده بولنوب محارب اولمامغله دار اسلامده اقامت ممكن اولديغي كبي دار الحربده دخي نيت ايلديكي قدر اقامته ممكن اولور واهل حربدن بركسنه دار الحربده اسلامه كلوب اهل حرب اسلامني بيلمسه لر ياخود بيلوب آني اسير ايتمسه لر اول كسنه كندو منزلنده دائم اولديجه اتمام صلوته مداومت اولور زيرا اول موضعده ازقديم مقيم اولديغندن آندن ارتحال ايتمديكجه مسافر اوله مز وشخص مذكور اوچ كونلك مسافه يه قصر صلوة ايده رك سفر ايدوب ينه دار الحربده سفردن مقصدي اولان محله وصلت واون بش كون اقامته نيت ايلسه ينه اتمام صلوته ملازمت ايدر زيرا كندو اهل حربله محارب اولميوب آنلر دخي كندويه تعرض ايتمديكجه موضعنده اقامتي قابل وايچلرنده مستأمن حكمنده داخل اولور ينه مؤلف رحمه الله دير كه مسلميندن ايادي اهل حربده اسير اولان كسنه حقنده نظر اولنور اكر اول اهل حرب اون بش كون بر محلده اقامته عازم اولورلر ايسه اسير دخي بوراده قدر آنلرايله اقامته راضي اولميوب فرصت بولديغي ساعتده فراره جازم دخي اولورسه ينه اتمام صلوة اوزرينه لازم اولور زيرا اللرنده مغلوب ومقهور اولمغله سفر واقامت خصوصنده انجق آنلرك نيتلري معتبر اولوب دار اسلامده بر رجلك عبد وزوجه سي منزله سنده اولورلر زيرا آنلر حقنده سفر واقامته نيت مولي ونيت زوج معتبر اولوب كندو نيتلري مطمح نظر اولماز حتى خليفه بر شخصي بر بلده دن بلدهٔ اخرايه احضار ايچون عمال وخدامندن بريني بعث وتسيار ايلسه خادم مزبور شخص مذكوري تنفيذ اراده سنه تمكين ايتمكله سفر واقامتده

مطلب نوى الاقامة فى لجة البحر او فى دار الحرب بسبب الثلج

مطلب جواز العزل وعدمه

وكتب تفاسيرده مسطوردر كه يهود قبل مرأة به جانب دبردن اتياني جائز كوروب والدك احول اولمسنه باعث در ديرلر ايدي قول مذكورلرين رد ايچون آيت سابقه نازله اولمشدر و عزلي مكروه كوردكلريني رد ايچون نزولنه مصادفه اولنديغي و آيت مذكوره ده كراهت عزل دخي واضح دكلدر والله اعلم

مطلب اسلم فى دار الحرب فاقام

مطلب دخل دار الحرب بامان فاقام

مطلب حكم الاسير فى السفر والاقامة

اول شخصك نيتي معتبر اولميوب انجق اول خادمك نيتي مطلوب ومنتظردر و بو مسئله دن ايادي اهل حربده اولان اسيرك حال وشاني طريق اولي ايله نمايان اولور واكر اسير مسلم اهل حربه متابعتله مسافر اولدقدنصكره ايچلرندن فرار و بر مغاره ياخود غيري محلده برآي قدر اختفا واقامته قرار ويرسه البته قصر صلوة ايدر زيرا بو صورتده اهل حربله محارب اولمغله دار الحرب اكا موضع اقامت اوله مز كذلك دار الحربده ايچلرندن بركسنه اسلامه كلوب اهل حرب دخي اسلامنه واقف وقتلنه عازم اولدقلرنده اول كسنه اوچ كونلك مسافه يه على قصد الفرار خروج وابتدار ايلسه بعد الخروج بر موضعده برآي ودخي زياده مستتر اولسه دخي ينه مسافر اولور زيرا اهل حرب قتلي ايچون آني طالب اولدقلري حينده آنلرايله محارب حكمنده اولور ومستأمن دخي بويله دركه اكا غدر ايدوب قتل ايچون طالب اولسه لر اول دخي محارب اولور ومذكورلرينك حاللري همان دار الحربه متلصصا كيروب بر محلده برآي اقامته نيت ايدنلرك حاللرينه مماثلدر كه جمله سي مسافر اولوب نيت اقامتلري موضع اقامتك غيرنده اولمغله لغو و باطل اولور ينه مؤلف رحمه الله دير كه بو مذكوريندن بركسنه دار الحربدن بر بلده ده مقيم ايكن قتل ايچون طلب ايتدكلرنده ينه اول بلده ده اختفا ايلسه اتمام صلوته اهتمام ايدر زيرا في الاصل اول بلده ده مقيم اولمغله ايچندن چيقمادقجه مسافر اوله مز و بر ايكي كونلك مسافه قصديله چيقسه ينه مسافر اوله مز زيرا مقيم مسافه سفردن اقله نيت خروجله مسافر اوله ميوب بعض قراده اولان عقارينه خروج ايدنلر منزله سنده اولور وطوائف مذكوره شول عسكر حكمنده اولورلر كه كندو بلده لرندن بر كونلك مسافه ايله ارض حربه داخل اولوب وارض حربده انجق بر كوندن زياده كيتمكه مائل دكللر ايكن همان دوشمنه مقابل ومقاتل اولهلر و بو عسكر نه دكلو اول مسافه ده مكث طويل ايدرلرسه ده ينه صلوتي تكميل قيلرلر زيرا فرض مذكور اوزره بونلر دار الحربده مسافر اوله مديلر ومجرد قتال ايله مسافر اوله مزلر كورمزميسنكه اهل حربدن بر بلده اهاليسي اسلامه كلوب حالا بلده لرنده مقيملر ايكن اهل حرب آنلرايله قتال ايلسه صلوتلرين اكمال ايدرلر كذلك اهل حرب بلده لرينه غالب اولوب اول مسلمين دخي ايچندن خارج وانجق بر كونلك مسافه يه طالب اولسه لر ينه اتمام صلوتي التزام ايدرلر اما اوچ كونلك مسافه قصديله چيقرلرسه مسافر وقصر صلوته قادر اولورلر ومسافر اولدقدنصكره دار الحربدن بلده لرينك غيري بر محلده اقامت ايلسه لر ينه قصر صلوته ملازمت ايدرلر زيرا آنلر محاربلردر ودار الحربده بركسنه حكم مسافرتده داخل واهل حربله محارب ومقاتل اولدقجه نيت اقامتله بر محلده مقيم اوله مز واكر طائفهٔ مذكوره صكره بلده لرينه رجوع ايدوب مشركين دخي اول بلده يه تعرض ايلمسه لر اتمام صلوة ايدرلر زيرا بلده لري موضع اقامتلري ايكن ايچنده اسلامه كلملري ايله دار اسلام دخي اولمشدر ومشركين اكا تعرض ايتمدكجه حقلرنده وطن اصليدر همانا اكا واصل اولدقلرنده اتمام صلوته حكم اقامته متواصل اولورلر اما مشركين ابتدا اول بلده يه استيلا وايچنده اقامت بعده مسلمين مرقومين عودت ومشركيني اندن اجلا و بلده يي اخلايه همت ايدرلر ايسه نظر اولنور اكر آني مجددا اتخاذ دار واعتبار منزل قرار ايدرلرسه دار اسلام اولوب صلوتلرين اتمام ايدرلر زيرا مقدمجه غلبهٔ مشركين ايله دار الحرب اولوب صكره مسلمين غالب وايچنده اقامته طالب اولمغله دار الاسلام اولمشدر ودار الاسلامده مسلم ايچون صحت نيت اقامت مسلم خاص وعامدر واكر اتخاذ دار ايتميوب انجق آنده مقدار شهر اقامت بعده دار اسلامه هجرته عزيمت ايلسه لر قصر صلوته ملازمت ايدرلر زيرا بو صورتده اول موضع دار الحربدندر وآنلر دخي محاربلردر بو جهتله دار الحربده نيت اقامتله مقيم اوله مزلر كذلك مسلميندن بر عسكر دار الحربه داخل و بر بلده يه غالب اولسه لر اكر آني دار اتخاذ ايدرلرسه دار اسلام اولوب صلوتي اتمام ايدرلر واكر دار اتخاذ ايتميوب مجرد برآي يا دخي زياده اقامت مراد ايدرلرسه قصر صلوته اعتياد ايدرلر زيرا اول بلده دار الحرب وآنلر دخي محاربلردر ومسائل مرقومه بو وجه مشروح اوزره تحرير انجق امام ابو يوسف وامام محمد رحمة الله عليهما قوللري اوزره تصحيح وترويج اولنمشدر زيرا آنلرك عندنده بر بلده يه مجرد اهل حرب غالب وقاهر وايچنده حكم شرك ظاهر اولمغله دار الحرب اولور اما امام ابو حنيفه رحمه الله عندنده بو شرطلردن ماعدا بلدهٔ مذكوره سنور ارض اهل شركه متاخم اولوب ايچنده بر مسلم ياخود ذمي نفسي اوزره آمن وسالم قالمامق دخي معتبردر و بحث مذكور موضعنده بيان اولنور ان شاء الله تعالى ومؤلف الكتاب عليه رحمة الملك الوهاب بوندنصكره باب من يغسل من الشهداء و باب صلوة الخوف في الخطأ عنوانيله ايكي باب دخي تحرير ومسائللرين تقرير قيلدي لكن بز بابين مذكورينك مسائلني املا ايلديكمز شرح ازياداتده استقصا ايتديكمزه بناء بو مقامده مجددا عد واحصا ايلدك زيرا مؤلف زياداتنده اولان مسائلي بعينها بلا زيادة ولا نقصان بو كتابنده دخي اعاده واتيان ايلمشدر والله اعلم

مطلب هرب الاسير واقام فى غار ونحوه

مطلب دخل دار الحرب متلصصا ونوى الاقامة

مطلب مايصير الدار دار الحرب

باب امان الحر المسلم والصبي والمرأة والعبد والذمي * يعني طوائف مذكوره دن بريسي مشركينه عهد وامان
ويرملرندن باحث اولان مسائل ومباحثدر بيلمك كركدر كه بوكتابك ادق مسائل والطف وسائلي ابواب امانده موضوع
وابواب مرقومه ده دقايق علم النحو ومزاياى اصول الفقه مجموعدر ومؤلف رحمه الله تعالى علم النحوده صاحب
قدم وجمله دن مقدم اولان خاله زاده سى على بن حمزة الكسائى رحمه الله ايله مشاوره ومذاكره دن صكره
ابواب مزبوره يى ترتيب مبادره ايلمشدر وعلماء اعلام ديمشلردركه اصحابمزدن حفاظ روايتى امتحان مراد ايلين
كتاب الصلوتدن باب الاذان ايله ايلسون وعلم الفقهده متبحرينى امتحان استين اعيان الجامع ايله ايلسون ونحو
ولغت وعلى نسخة نحو وفقهده امتحان متبحرين مراد ايلين امان السير ايله ايلسون بوندن صكره بيلمك كركدر كه
رجل حر مسلمك كرك صالح وكرك فاسق مشركينه ويرديكى عهد وامان جميع اهل اسلام اوزره جائز وتنفيذنه
لابقدر لقوله عليه السلام المسلمون تتكافؤ دماؤهم وهم يد على من سواهم يسعى بذمتهم ادناهم يعني مسلمينك
دملرى قصاص وديتده متساوى اولور وجمله مسلمين اغيار واعدالرى اوزره يد واحده مثللودر يعني بربرينه معين
اولملرى واجبدر وذمتلرينه ادنالرى دخي ساعى ونافذ المساعيدر وبو حديثده ذمت ايله مراد عهد موقت ياخود
مؤبددر وامان وعقد ذمت دخي اولدر وبنه حديثده لفظ ادنى اكر ولا ادنى من ذلك ولا اكثر نظم شريفنده
واقع اولديغى كبي مقابل الاكثر اولان اقل معناسنه اخذ اولنورسه حديث سابق صحت امان شخص واحد اوزره
دليل فايقدر واكر فكان قاب قوسين او ادنى قول شريفنده اولديغى كبي بمعنى الاقرب اولان دنودن مشتق ايسه
حديث جليل سرحدلرده ساكن ودشمنه قريب اولان مسلمك صحت امانه دليلدر واكر دناءتدن مشتق ايسه
وصف دناءت مسلميندن انجق فاسقه نسبت اولنمق لايق اولمغله صحت امان فاسق اوزره دليل موافقدر حاصل كلام
امانده معناى نصرت نمايانه زيرا انا فتحنا لك فتحا مبينا نظم كاملى صلح حديبيه ده نازل اولوب الله تعالى اول
صلحه فتح مبين ونصر عزيز ايله تسميه بيورمشدر وهر برمسلم نصرت دينله قيامه اهل اولوب اوليابده مقام جماعت
مسلمينه قائمدر كورمزميسنكه شر مشركيني دفع ايده جك مرتبه ده مسلم واحددن قتاله نصرت تحقق ايتسه
مقام جماعت مسلمينه قائم وجمله دن سقوط فرضي مستلزم اولور كذلك لندن عقد صلح وامانله نصرت اسلاميان
حاصل اولسه مجموع جماعات مسلميندن واصل اولمش كبي اولور بوجهتدن امرأة حرة مسلمه نك دخي عقد اماني
صحيح اولور زيرا امرأة دخي اهل نصرتندر اكرچه مباشرت قتال ايله نصرته بنيه صالحه سى يوقدر لكن عقد
امان نصرت بالقول اولمغله اكا صلاحيت بنيه سى دركاردر كورمزميسنكه مال نسا مال رجال كبي صرف جهاده
صالح اولمغله نسا دخي جهاد بالمال ايله تنظيم مصالح ايدرلر وبوندن ماعدا صحت امان نسوانه دليل منقول شول
روايت قيلنان حديث مقبولدركه زينب بنت رسول الله صلى الله عليه وسلم ورضى الله عنها زوجى
ابو العاص بن الربيع اسلامندن اقدم جار قيلوب امان ويردكده رسول الله صلى الله عليه وسلم دخي اجاره سنى
اجازتله ابقا واماتى تنفيذ وامضا بيوردي لر وام هانئ بنت ابي طالب رضى الله عنهادن مرويدر ديديكه يوم فتح مكه ده
مشركيندن وزوجم طرفندن بنم اقربامدن ايكى كسنه يى جار قيلوب عقد امانله بمنزلمده اسكان ايلدم ناكاه
قرنداشم على بن ابي طالب رضى الله عنه دخول وقدوم وشخصين مزبورينى قتل ايچون اوزرلرينه يوردن هجوم
ايدوب بكا دخي مشركيني جارمي قيلرسين ديو عتابه شتاب ايلدى بندخي والله قتله بندن ابتدا ايتمدكجه سن آنلرى
قتل ايده مزسين ديديم صكره بن چيقوب قپويى اول كلمزدن اقدم اغلاق ايتكرديتوب رسول الله صلى الله عليه
وسلم اسفل ثنيه ده ايديلر وفى نسخة اسفل بنيه يعني اسفل كعبه ده ايديلر اوليصوبه كيتدم ورسول الله صلى الله
عليه وسلم حضرتلريني آنده بوله مدم وحضرت فاطمه رضى الله عنهايى بولدم واكا ديديمكه بن قرنداشم
على دن نه لر چكديم مشركيندن زوجم واسطه سيله اقربامدن اولان ايكى كسنه يى جار قيلوب امان ويرمش ايدم
شمدى آنلرى قتله هجوم ايلدى وحضرت فاطمه رضى الله عنها بكا زوجندن زياده شدت ومشركينه نيچون
عهد وامان ويررسين ديو عتابه مبادرت قيلدى تاكه رسول الله صلى الله عليه وسلم طلوع ايلديلر كه هنوز
اوزرلرنده لوازم اسفاردن اولان آثار غبار وار ايدى همان مرحبا يام هانئ فاختة ديو ترحيبله بنى تطييب
ايلديلر ديديمكه يا رسول الله قرنداشم على دن نه لر چكديم النده ن خلاص بولمه يازديم مشركيندن زوجم
وساطتيله ايكى قريبمى جار قيلمش ايدم شمدى قتل ايچون اوزرلرينه هجوم ايلدى اول ساعت بيورديلركه
ما كان له ذلك فقد اجرنا من اجرت وآمنا من آمنت يعني على ايچون آنلرى قتله مساغ اولمدى سنك جار
قيلديغك كسنه لرى بزده جار قيلدق وامان ويرديكك كسنه لره بزدخي امان ويردك بعده حضرت

معلوم اوله كه شارح الكتاب رحمه الله تعالى بو محلده امام كسائى رحمه الله مؤلف الكتاب امام محمد رحمه الله خاله زاده سى ايدى ديو تصريح ايتمشدر لكن كتب تواريخده ذكر اولنديغى اوزره بعد النسب ... القراء جناب مؤلفك خاله زاده سى ... مطلب ادق مسائل الكتاب في ابواب الامان

مطلب امان المرأة

فاطمه رضى الله عنها ايله امر ايلديلر اول دخي اغتساللرى ايچون صو قودى بعده اغتسال ايلديلر صكره ثوب واحد
ايچنده مخالفا بين طرفيه سكز ركعت نماز قيلديلر وصلوة مزبوره يوم فتح مكه ده وقت ضحاده ايدى ايشته
رسول الله صلى الله عليه وسلم امان ام هانئى تصحيح وآنك اماننددن صكره حضرت على رضى الله عنه ايچون
اول مشركلره مساغ تعرض يوقدر ديو بيان وتصريح بيورديلر واهل حديث سكز ركعت نماز قيلدقلرينك
سر وحكمتن بو وجه اوزره تحديث ايلديلر كه ايكى ركعتى فتح مكه اوزره صلوة شكر ايدى وايكى ركعتى
دخي عمارة بن دويبه رضى الله عنه روايتى اوزره آنلر ايله صلوة ضحايه افتتاح ايچون ايدى ودورت ركعتى دخي
ابن مسعود رضى الله عنه روايتى اوزره وقت ضحاده مواظبت قيلدقلرى صلوة ايدى ومخالفا بين طرفيه
قولنك معناسى متوشحا به من طرفيه وتوشح ثوب واحدك طرف يسارينى منكب ايمن وطرف يمينى
منكب ايسرى اوزره تلبس ايتمكدر وحديث مذكورده توشح ثوب واحد اوزره جواز صلوتى بيان واردر وعمر بن
الخطاب رضى الله عنه دن مرويدر ديديكه ان كانت المرأة لتأجر على المسلمين فيجوز ذلك يعني على التحقيق
مرأة دخي مشركيندن احسانلرين كوردكلرى كسنه لره مجازات واعطاء امان ايدوب امانلرين مسلمين اوزره
الزام ايدرلر واعطاء اماني دخي جائز ونافذ اولور اولدى وفى رواية لتأخذ يعني صلح وامانله اخذ عهد ايدر
اولدى وحضرت عايشه رضى الله عنها دخي روايت ثانيه كبي ان كانت المرأة لتأخذ على المسلمين ديدى
اما اعطاء امان ايدن عبد مسلم ايسه نفوذ واعتباره غير شايان در مكر اهل قتال اوله وقول مذكور قول
ابى حنيفه واحدى الروايتين عن ابى يوسف رحمه الله عليهمادر اما روايت اخراده امام ثانى امام محمد رحمه الله
ايله متفق وقتال ايتسون ايتمسون صحت امان عبد مسلم اوزره متوافقلردر زيرا مسلم اولمغله تملك وقدرتى مقدارى
نصرت دينه اهليتى دركاردر وامان دخي نصرت بالقول اولمغله عبدك مقدور ومملوكيدر امامباشرت قتال
بويله دكلدر كه مباشرت مولاسنك ملكى اولوب عبدك ملكى اولميان نفس ومنافعى ايله دينه نصرتدر وهم
عبد مزبور اعطاء امانله كفارك نفوس واموالرينه حرمت تعرضى اولا نفسنه التزام صكره بطريق السرايه
غيره الزام ايدر وبو مقوله امورده عبد وحر متساوى الاقدامدر وبوبابده اصل ومأخذ رؤيت هلال رمضان
اوزره شهادتدر كه شاهد حرمت افطارده نفسنى تقديم بعده غيرى اوزره دخي تحريم ايدر لكن امام ابو حنيفه
رحمه الله ذير كه امانده معناى نصرت مستور اولمغله انجق مالك قتال اولنلردن متبين اولور وخدمت مولى ايله
مشغول اولان عبد مالك قتال اولماغله خيريت امانى بديدار اولماز اما اذن مولى ايله مقاتل ايسه مباشرت
قتاله قادر اولمغله خيريت امانى ظاهر اولوب تصرفى مسلمينه نظر وجهى اوزره واقع اولور وامانله قتال كفاردن
ملتزم كف اولمسى انجق متمكن قتال اولديغنده حاصل اولور اما متمكن قتال دكل ايسه ملتزم كف اولميوب
ابتداء ملزم غير اولور وعبد ايچون بويله ولايت يوقدر وامه دخي حكم مذكورده عبد كبيدر لكن امام محمد
رحمه الله عبد الله بن عمر رضى الله عنهمادن نقل اولنان امان المرأة والعبد والصبي جائز مقال وسعتا ايله
مدعاسنه استدلال ايلدى اما بو قول محمل عندنا بحنيفه عبد مقاتل ايله مأ ولدر وينه امام محمد رحمه الله
قول مشروح المنواله حديث فضل رقاشى ايله دخي استدلال ايلدى فضل رقاشى رحمه الله تعالى ديديكه
براهل حصنى محاصره ايتمش ايديك بر عبدهمات بر سهمه امان وعهدي تحرير وصوب دشمنه رمى وتسيير ايلدى
بزدخي بو ماده يى عمر بن الخطاب رضى الله عنه جنابلرينه كتب وانها ايلديك جوابنده انه رجل من المسلمين وان
امانه جائز ديو يازوب تنفيذ وامضا ايلدى ايشته جناب فاروق صحت امان عبدى انجق مسلم اولمسيله تعليل ايدوب
مقاتل اولمسنه اعتماد وتعويل ايلمدى لكن بنه امام ابو حنيفه رحمه الله تعالى ذير كه رمى سهام اعمال مقاتليندن
اولمغله عبد معهود البته مقاتل ايدى وعندمزده صحت امان مقاتل دخي اسلامله مشروط اولمغله كلام فاروقده
اسلامنه منوط قيلندى ومغازيده تسطير اولنمشدركه عبد مرقوم سهمى اوزره فارسيه ايله مترس لفظنى
تحرير ايلدى خوف ايتمه ديمكدر اما امان ذمى امر مسلمين ايله معيلرنده مقاتل اولورسه دخي بنه باطلدر زيرا
اعتقادده مشركينه موافق اولمغله البته آنلره مائل ومشفقدر بو جهتله ظاهر حالى امانله مسلمينه قصد نظر
ومحبت ايتمديكنه دليل باهردر وهم ذمى اهل نصرت دين دكلدر وادى الحاجه قتالده آنلر ايله استعانت همان
كلاب ايله استعانت كبيدر ياخود آنلر ايله استعانت اعتقادده موافقلرى ايله بر مشركينه قتالمزده
قهر وتذليلرين حد مبالغه يه ايصال ايچوندر ومعناى قهر وتذليل تصحيح امانلرنده بولنميوب انجق ابطالنده
تحصيل اولنور ومسلميندن بر غلام مراهق ياخود كافرندن ايكن مسلم اولوب اسلامى وصف وتعقل ايلين

مطلب صلوة الضحى ...

مطلب الصلوة في ثوب واحد ...

مطلب امان الامة والصبي

مطلب امان الذمي لا يصح

مطلب الاستعانة بالذمي في القتال

غلام مراهقك امانی عند ابی حنیفه رحمه الله مسلمین اوزره جائز ونافذ اولماز اما قول محمد رحمه الله اوزره
جائزدر زیرا عاقل ورشید اولدقده ایمان واسلامی صحیح اولور وایمان واسلامی صحیح اولان کمسنه نك بعد الایمان
امانی دخی صحیح اولورز یرا امان انجق دینه قول ایله نصرتدر وغلام مذکورك اصل دخول دینده قولی معتبر اولنجه
البته نصرت دینده دخی معتبر اولور لکن امام ابو حنیفه رحمه الله تعالی دیرکه امانده معنای خیریت ونظر
مستوردرکه آنی انجق معتدل الحال اولان کمسنه فهم ایدر وقبل البلوغ دخی اعتدال حال حاصل اولماز وهم غلام
مذکور قتاله بنفسه مالك دکلدر وخیریت انجق قتاله مالك ومباشر اولانلرك امانده ظاهر اولور ومأذون
بالقتال اولان صبینك صحت امانده قول ابی حنیفه رحمه الله نه وجه اوزره اولدیغی ذکر وبیان اولنمادی لکن
ابو بکر الرازی رحمه الله مباشرت قتاله متمکن اولمغله عبد مقاتل منزله سنده امانی صحیح اولور دیر ایدی وسائر
مشایخمز معتدل الحال اولمدیغندن امانده مسلمین ایچون معنای نظر بر کمال اولمامغله امانی صحیح اولماز دیرلر ایدی
باب الامان ثم یصاب المشرکون بعد امانهم * یعنی مشرکین بعد الامان سبی وقتل ایله منهان اولسه لر حکم ضمانه
متعلق مقام بیاندر مسلمیندن برکسنه مشرکیندن بر قومه امان ویردکدنصکره ینه مسلمیندن قوم آخرین
اوزرلرینه هجوم ایله قتل رجال واخذ نسا واموال ایدوب بعد الاقتسام اول نسادن اولادلری اولوب صکره
سبقت امانه واقف اولسه لر اولا قاتلین اوزره دیت مقتولین واجب اولور زیرا امان شخص واحد جماعت
مسلمین اوزره نافذ اولمغله مشرکینك نفوس واموالرنده عصمت وتقوم ظاهر اولور ومقاتلیندن واقع اولان
قتل دخی امانی بیلمدکلرندن صفت خطایه مقرون اولور واگر امان سابقی بیلهرك هجوم ایلدیلر دیو فرض اولنورسه
اگرچه صفت عمده مقارندر لکن شبهه مبیحه که محاربه نك قیامنه مقرون اولوب بو مثللو قتل ایله دیت
واجب اولور لقوله تعالی وان کان من قوم بینکم وبینهم میثاق فدیة مسلمة الی اهله یعنی اگر مقتول سزکله
آنلرك بینلرنده عهد ومیثاق اولان قومدن ایسه قاتل اوزره واجب اولان ورثه مقتوله تسلیم اولنه جق دیتدر
وبوندنصکره صورت مفروضه ده الثان نسا واموالری دخی عصمت محل ایله اخذ واسترقاق باطل اولدیغیچون
گیرو ویریلور وشبهه ملك ایله وطئ ایدوب صکره ملکلری ینك غیریده وطئه مباشرتلری ظاهر اولمغله اگرچه
حد زنا لازم اولماز لکن مهور نسایی غارم اولورلر وحاصل اولان اولادلری ینه بابالرینك اولادلری احرار اولورلر
زیرا نساء حرائردن تولد ایتدکلریله بلا قیمة احرار الاصل اولورلر وبابالرینه اتباعا مسلمین اولورلر زیرا ولد
من جهة الدین خیر الابوینه تابع اولور ومؤلف رحمه الله بو بابده حدیث مهلب بن ابی صفره یی ذکر ایلدی
مهلب دیدیکه عهد خلافت عمریه ده بلاد اهوازدن بر بلده یی محاصره وفتح ایلدك مگر آنلر حضرت عمر
رضی الله عنه دن اخذ صلح ایتمشلر ایمش وبز دخی برازنسالرین سبی ومجامعت ایلدك بو خبر حضرت عمر
رضی الله عنهه بالغ اولوب بزه اولادلریکزی اخذ ونسالرینی کیرو رد ایدیکز دیو نامه یازدی وعطا رحمه الله دن
مرویدر دیدیکه بلاد فارسده مدینه تستر صلحا فتح اولنمش ایدی صکره اهلی ینه کافر اولملریله مجاهدون
وفی نسخة مجاهدون غزا وآنلری اسیر ونسالرینی اخذ ایلدیلر حتی ولدلری دخی ظاهر اولدی درعقب حضرت
عمر رضی الله عنه اول نسایی حریتلری اوزره رد ایله امر ایدوب سیدلری ایله بینلرین تفریق ایلدی لکن
بونك تأویلی اولدرکه اهل تستر کافر اولدقلرنده داره غالب اولمیوب آنده حکم شرك جاری اولمامغله دارلری
دار الحرب اولمامشدر بو جهتله حضرت عمر رضی الله عنه سبی واسترقاقلرین تجویز ایلمدی وابو الرقاد شویس
رحمه الله دن مرویدر دیدیکه والله خوف ایدهرمکه صلبمدن میسان نام موضعده وافر رجال ونسا بولنه
بونه دیمکدر یا شویس دیو سؤال ایتدکلرنده دیدیکه محل مزبوردن بر جاریه گتوروب بر زمان وطئ ایتمش ایدم
صکره حضرت عمر رضی الله عنه دن نامه کلکله ناس اسیرلرین رد ایتدکده بن دخی اول جاریه یی رد ایلدم یعنی
حین رددمده بندن حامل ایسه شمدی یه دکین حاصل اولان ولد دخی تولید وتناسل ایتمش اوله وخوف مذکوره
باعث اولدرکه اول جاریه یی یانمده اوچ حیض کورمزدن اول رد ایلمك جائز دکل ایکن قبل الحیض رد ایتمش ایدی
زیرا اول جاریه حره اولوب شبهه ایله آنی وطئ ایتمش اولمغله اوچ حیضله انقضاء عدت واجب ووطئ ایدن
دخی حامل یاغیر حامل اولدیغی بیلنجیه دکین ردی غیر جائز ایدی وامام ابو جعفر محمد بن علی رضی الله تعالی
عنهم اجمعین حضرتلرندن منقولدر دیدیکه خالد بن ولید رضی الله عنهك بنی جذیمه یه معامله قتل واسری
رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه بالغ اولدقده اوچ کره اللهم انی ابرأ الیك مما صنع خالد یعنی یارب
خالدك بو صنعندن سکا تبری واستعاذه ایدهرم دیدکلری حالده تا بیاض ابطیلری مرئی اوله جق مرتبه لرده

یدین

مطلب امان الصبي من المسلمين اوالكافرين

مطلب اسلام الصبي

مطلب الوطئ بشبهة الملك

یدی انور بیلرین حوی آسمانه رفع ایلدیلر بعده حضرت علی رضی الله عنهی دعوت ایدوب خذ هذا المال
فاذهب به الی بنی جذیمة واجعل امر الجاهلیة تحت قدمیك دیدیلر یعنی یا علی شو مالی آل وبنی جذیمه یه کوتور
وامر جاهلیتی تحت قدمیکده قیل یعنی بنی جذیمه ایله اهل مکه میانلرنده سبقت ایدن خماشات وجراحات
وذحول وعداوات مقوله لرینی ابطال قیلکه بعد الیوم آنکله اشتغال ایتمسونلر ثم قال علیه السلام فدی لهم
ما اصاب خالد وفی نسخة صحیحة فودلهم یعنی خالدك ویردیکی ضررك دیتنی آنلره ادا قیل مترجم فقیر دیرکه
ودی یدی دیة صیغه لرندن مأخوذ اولان لفظ امر لفظی کبی حرف واحد اوزره در لفظیدر حالت وقفده زیاده
ها ایله ده دیمك وجزم ناقصنده حذف حرکه ایله اکتفا لغتی اوزره دی دیمك دخی جائزدر بنا برین نسخه اولایی
تصحیح ایتمك ممکن اما نسخه ثانیه خطا ایدوکی متبیندر بو جهتدن صاحب المغرب فعلی هذا قوله علیه السلام لعلی
اخرج الی هؤلاء فودهم صوابه فدهم ویه فی مختصر الکرخی حکیم بن حکیم بن عباد بن حنیف عن ابی جعفر محمد بن
علی فی فتح مکة دیمکله تصحیح صحیح وتصریح حق صریح ایلمشدر فخرج الیهم علی بذلك المال یعنی بعده حضرت
علی رضی الله عنه اول مال ایله بنی جذیمه یه توجه واقبال ایدوب فودی لهم کل ما اصاب خالد منهم حتی انه ادی لهم
میلغة الکلب یعنی حضرت علی رضی الله عنه خالدك اخذ واضاعت ایتدیکی مجموع نفوس واموالك دیتلرینی
حتی میلغه لرینك که کلبلرینك صو ایچه جك سفال کهنه مثللو قابلرینك دیتلرینی دخی آنلره ادا ایلدی آخرکار قطعا
مطالبه لری قالمیوب حضرت علی رضی الله عنه عنده بر مقدار بقیه مال برقرار اولمغله هذه البقیة من المال لکم عن رسول الله
صلی الله علیه وسلم مما اصاب خالد مما لا تعلم ولا تعلمونه یعنی طرف رسول الله صلی الله علیه وسلمدن شو بقیه مال
بر بیلوب ونه بیلدکلریکزدن خالدك اضاعت ایلدیکی نسنه لردن بدل سزلك اولسون دیوب اول بقیه یی
دخی آنلره ویردی بعده رسول الله صلی الله علیه وسلم طرفلرینه عودت واخبار کیفیت مصلحت ایلدی
وبو حدیث جلیلده مسلمین امان یاخود موادعه ده بولنسان مشرکیندن اموال ونفوس مقوله سی هر نه یه اصابت
واضاعت ایدرلر ایسه اصحابنه تجدید اداسی لازم ایدوکنه دلیل واردر وخالد رضی الله عنه بنی جذیمه یه اصابتی انلر
مشرکلر ایکن اظهار اذان وترك قتال ایتملری مجرد ایادی مسلمیندن تخلیص گریبان ایچوندر ظنی ایله حکم خطاده
ایدی ورسول الله صلی الله علیه وسلم خالدك مدار قوت ونصرتی اولمغله عاقله سی ایدیلر بو سببله رسول الله
صلی الله علیه وسلم اول مالی بنفسه ادا بیوردیلر یاخود عند نفسلرندن مجرد علی وجه التبرع ادا ایلدیلر واظهر اولان
احتمال ثانیدر زیرا عاقله انجق دمایی تحمل ایدوب اموالی ایتمز ایکن وقعه مرقومه ده دماء واموالی تحمل برله بدل مال
بیوردیلر ولفظ دیت انجق بدل نفسده حقیقت ایکن حدیث مذکورده گاه بدل نفس ومالك مجموعنه وگاه یالکز
بدل ماله اطلاق اولندیغی اطلاق وتقیید یاخود بدل نفسه اتباع ومشاکله علاقه لریله تجوزه مبنیدر وینه حدیث
مفقولده حقوق مجهوله دن مال معلوم اوزره جواز صلحه دلیل مقبول واردر زیرا حضرت علی رضی الله عنه
هذا لکم مما لا تعلمه ولا تعلمونه دیو بقیه مالی آنلره احسان ورسول الله صلی الله علیه وسلم دخی فعل مذکوری
استحسان ایلدیلر مؤلف رحمه الله دیرکه مسلمیندن بر عسکر بر قلعه یاخود بلده یی محاصره ایتدکلرنده بعض
سکان اسلامه کلسه لر اول بعض نفس ومال واولاد صغاری اوزره واصل امن وامان اولور لقوله علیه السلام
فاذا قالوها عصموا منی دماءهم واموالهم الا بحقها یعنی مشرکین همان کلمه شهادتله تکلم ایتدکلرنده بندن دما
واموالرینی حفظ ایدرلر مگر حق شرعی ایله تعرض اولنه وقال تعالی فان تابوا واقاموا الصلوة وآتوا الزکوة فخلوا
سبیلهم یعنی اگر مشرکین ایمانه کلوب شرکلرندن توبه واقامت صلوة واعطاء زکوتله توبه لرین تصدیق
ایدرلرسه سبیللرین تخلیه ایدوب آنلره قطعا تعرض ایلمکز اما زوجه واولاد کباری برابر اسلامه کلمزلر ایسه فیء
مسلمین اولورلر زیرا اولاد صغاری اکا تبعا مسلم اولوب اولاد کباری وزوجه سی آنك اسلامی ایله مسلم عد اولنمامغله
سائر اهل حرب منزله سنده اولورلر ومدعای مرقوم اوزره حدیث زهری ایله استدلال اولندیکه بنی قریظه دن
ثعلبة بن سعیة واسید بن سعیة بو ایکی برادرلر ایله اسد بن عبید بنی قریظه یه جیش رسول الله صلی الله علیه
وسلم ایله محصور اولدقلرنده دیدیلرکه یا بنی قریظه اسلامه کلیکزکه دماء واموالکز اوزره امین اوله سز والله بو محمد ابن
الهیبانك سزه خبر ویردیکی ذاتدر بنی قریظه بو اول دکلدر دیدیلر وقصه ابن الهیبان مغازیده ذکر وبیان
اولنمشدرکه ابن الهیبان احبار شامدن بر حبر نام ایدی که بعثت نبویه دن اقدم یهود یثربه قدوم وایچلرنده آرام
ایتمشیدی محتضر موت اولدقده یهودی باشنه جمع ایدوب دیدیکه اتدرون لم ترکت ارض الخمر والخمیر وفی نسخة
ارض الخمر والخبز ونزلت بارض الجدب والشدة یعنی بیلورمیسزکه بن نیچون ارض شامکی جای شراب وطعامی

مطلب بعض تصرفات المترجم في الحديث

وبعض نسخ صحیحه ده لفظ فودی ... ابطریق الاستیناف ... خروج ... اولمشدر ... مذکوره دن ظاهر

مطلب جواز الصلح عن المجهول بمال معلوم

مطلب اذا اسلم المحصور من علی نفسه وماله واولاده الصغار

باخود خمر فتحتين ايله ايسه جاي اشجار بلند وخمير نعمت دلپسند ى ونسخهٔ ثانيه يه كوره جاي خمر وخيرات ومنافع
ومبرات تارك وارض حجاز كبي بلاد قحط وشدته نازل وبارك اولدم بنى قريظه يه مز ديديلر بعده ابن الهيبان
ديديكه انجق بر پيغمبر ذيشانه وصلت ايجوندركه زمان تشريفلرى قريب وبو محل دار الهجرتيدر وبن دخى
آنلره ايرشمك اميد ايدر ايدم لكن شمدى نوميد اولدم سزدن هر كيم ايريشورسه بندن ابلاغ سلام وآنى تصديقه
اهتمام قيلسون زيرا اول خاتم النبيين وخير الخلايق اجمعيندر امام زهرى رحمه الله ديركه همان بنى قريظه حكم
رسول الله صلى الله عليه وسلم اوزره قلعه لرندن نزول ايده جكلرى صباحك كيجه سى كلدكده ذكر اولنان ثعلبه
واسيد ابنى سعنه ايله اسد بن عبيد رسول الله عليه السلام حضورلرينه نزول واسلامى قبول ايلديلر دما واموالرى
اوزره امن وامانه وصول بولديلر وبو خبر جبل اسلامله محصور اولميان امين اولديغى كبي محصور دخى امين
اولديغنه دليلدر وعمر بن الخطاب رضى الله عنه دن منقولدر ديديكه مسلميندن بر كسنه بر مشركه الى ايله بر وكل
ديمك مثللو اشارت ودرونده كاورسك سنى قتل ايده يم ديمكه نيت ياخود بو قولى همس ايله تلفظه مباشرت ايلسه
واول مشرك دخى كلسه تأمينى واجب وقتلى غير جائزدر وبز دخى بو قولى اخذ ايدوب ديرزكه بو مقوله اشارت
امانله اشارت ايدوب مشرك دخى مرادى فؤادينه عالم اولسه شرعا امن وسالم اولسى لازمدر زيرا اشارت معهوده ايله
طرفنه دعوت قيلدى وبويله اشارتله انجق آمن دعوت اولنوب خائف دعوت اولنماز وكاورسك سنى قتل ايده يم
قولنى فهم وتحقيقه كافر ايجون بنه قائلندن استكشافدن غيرى طريق يوقدر واستكشاف دخى يانه واصل
اولمدقجه غير قابلدر بناء على ذلك ظاهر اشارتيله ثابت اولان امانى اثبات وتحصيل وغدردن احتراز ايجون
زياده سنى اسقاط وتعطيل ايلمك لازمدر زيرا ظاهر اشارتى امان ايكن كلورسك قتل ايده رم قولى نبذ امان
مكاننده در ومشرك نبذه عالم اولمدقجه شرعا آمن وسالمدر قال تعالى فانبذ اليهم على سواء يعنى يا محمد
اكر بر قوم معاهدينك خيانتندن خوف ايدرسك عهدلرين اوزرلرينه طرح قيل مساوات اوزره اولديغكز حالده
يعنى سز وآنلر طرح عهدى بيلكده مساوات اوزره اولديغكز حالده وبلا اعلام نبذ عهدده اولان محذورى
جناب خداى علام افاده وافهام ايجون ان الله لا يحب الخائنين بيورمشدر يعنى قبل اعلام الخصم نبذ عهد ايتمك
محض خيانتدر الله تعالى خائنلرى سومز ومبناى امان توسع اوزره اولوب حتى كلامدن محتمل المعنيين ايله ثابت اولديغى
كبي اشارتدن دخى محتمل ايله ثابت اولور وبو معنايى بيان حديث هرمزانده نمايانده ركه آنى حضرت عمر رضى الله عنهك
حضورينه كتوردكلرنده حضرت عمر آكا تكلم يعنى سويله ديدى هرمزان دخى اتكلم كلام حى ام كلام ميت يعنى
كلام حى ايله مى سويليه يم يوقسه كلام ميت ايله مى ديدى حضرت عمر كلام حى يعنى كلام حى ايله سويله ديدى
هرمزان ديديكه يا عمر فى الاصل كرك سز وكرك بز جاهليه ده ايدك نه سزك ونه بزم ايجون بر دين معتبر يوغيدى
وبزم يديمزده ملك ومال اولمغله بز سزلرى بكه معاشر عربى منزلهٔ كلابده عد ايدر ايدك بنا برين الله تعالى سزى
دين ايله عزيز ورسولنى سزده بعث ايلدكده بز سزه اطاعت ايده مدك حضرت عمر رضى الله عنه اليمزده اسير
ايكن بزه بويله مى ديرسين قتل ايدبكز شونى ديدى هرمزان دخى پيغمبريكز سزه تعليم ايتديكنده اسيره امان
ويروب صكره قتل ايتمك وارميدر ديدى حضرت عمر بن سكا نه زمانده امان ويردم ديدى هرمزان يا عمر تكلم
كلام حى" ديدبك ونفسى اوزره خائف اولان حى اوله مز ديدى حضرت عمر رضى الله عنه قاتله الله اخذ الامان
ولم افطن به يعنى آنى الله تعالى قتل ايلسون بندن امانى آلمش وبن فهم ايتممشم ديدى ايشته بو كلام توسع باب
امانه دليل تامدر بنه مؤلف رحمه الله ديركه امام المسلمين فحسان بر قومه اعطاء اماندن صكره نبذ عهد ايتمكى
استحسان قيلسه جائز اولور لقوله تعالى فانبذ اليهم على سواء وهم اعطاء امان مجرد قوت نفسلرين تكميل
ومحافظه ايجون مسلمينه نظر وشفقت ملاحظه سيله اولوب نظر مذكور دخى بعض اوقاته مقصور اولمغله همان
وقت مزبور منقضى اولدقده نظر وخيريت نبذ عهدده ايدوكى متعين اولوركه ظهور شوكتلرندن صكره قتال كفاره
متمكن اوله لر ونبذ لغتده بمعنى الطرح در قال تعالى فنبذوه وراء ظهورهم وطرح امان انجق مشركينه اعلام
وافاده وقبل الامان بولندقلرى هيئت اصليه لرينه اعاده ايله ظاهر ونمايان اولور حتى قبل الامان بولندقلرى
قلعه لرندن خارج ومتجاوز اولديلرسه بعد الاعلام نبذ عهد ايله مقاتله لرى جائزدر زيرا كاكان منعهٔ سابقه لرنده
برقرار در اما قلعه لرندن نزول وعساكر مسلمينه دخول ايتشلر ايسه تا مأمن سابقلرينه عودتلرينه دكين
تأمينلرى واجبدر زيرا نزوللرى امان سببيله اولمشدر اكر منعهٔ اصليه لرينه عودتلرندن اقدم نبذ عهد ايدرز رفع
امانلرنده مؤثر قيلنسه خيانت مسلمين ظاهر اولمش اولور والله لا يحب الخائنين ومعناى سابق اوزره

وان احد من المشركين استجارك فاجره حتى يسمع كلام الله ثم ابلغه مأمنه نظم شريفى دليل ناطقدر يعنى يا محمد
اكر مشركيندن بر كسنه سندن جوار وامانه طلبكار اولورسه سن آنى كلام حقى استماع وحقيت دينه اطلاع
ايدنجه دكين جار وامين قيل صكره اسلامه كلمزسه دخى بنه محل امنه آنى ايصال قيل وحكم مشروح الآله
حديث معاويه رضى الله عنه ايله دخى استدلال قيلندىكه معاويه رضى الله عنه ايله كفار روم ميانلرنده عهد وامان
وار ايدى ومعاويه بلاد كفاره طوغرو كيدر ايدى كويا وفاء عهده دكين هجوم ايتيوب صكره بردن حمله واقدام ايله
مشركين اوزره قدوم ايده يم دير ايدى يعنى عهدلرى مدت معلومه ايله مقيد اولمغله اواخر مدتده مكان قريبده حاضر
وهمان تمام مدتده اوزرلرينه مهاجم ومحاصر اوله يم دير ايدى راوى ديركه ناكاه بر شيخ كبير الله اكبر الله اكبر وفاء
لا غدر وفاء لا غدر ديه رك حركت مرقومه دن منع ونكير ايله تكبيره باشلدى واول شيخ عمرو بن عنبسة السلمى
رضى الله عنه ايدى وبو كلامنده بيان واعلام ايلديكه صنعت معهوده ده معناى غدر موجوددر زيرا كفار
قصد هجوم ايله يا قلشديغكى بيلوب محافظهٔ عهد وامانيجون كلوز صانورلر معاويه رضى الله عنه ديديكه وفاء
لا غدر ديديكك نه در وبنم حركتمده نه كونه غدر واردر عمرو حضرتلرى ديديكه رسول الله صلى الله عليه وسلمى
ايشتدم بيوريرلركه ايما رجل كان بينه وبين قوم عهد فلا يحلن عقدة ولا يشدها حتى يمضى امدها او ينبذ اليهم
على سواء يعنى قنقى رجل كه كندو ايله بر قومك بينلرنده معاهده اوله اول كسنه بر عقده يى مجددا حل وعقد
ايلمسون يعنى خلاف معاهده بر نسنه احداث ايلمسون تا مدت معاهده كچوب ياخود مساوات اوزره يه له رك نبذ
عهد ايلمدكجه بو حديث جليلده صورة ومعنى مشابه غدر اولان اموردن وجوب تحرزه دليل واردر والله اعلم

* باب ما لا يكون امانا *

يعنى ظاهر لفظى اعطاء امان اولوب حقيقتده امان اولميان اقوال وافعالى بياندر بر مسلم دار الحربه بغير امان كيروب
مشركيندن دخى آنى اخذ ايتدكلرنده مشركينه انا رجل منكم يعنى بن سزلردن بريكزم ديسه ياخود جئت اريد
ان اقاتل معكم المسلمين يعنى سزكله مسلمينه قتال ايتمك اراده سيله كلديم ديسه مشركين دخى ظاهر كلامنه اعتماد
وآنى اطلاق وآزاد ايلسه لر اول مسلم قادر اولديغى مقدار قتل مشركين واخذ اموال ايلسه اكا حلالدر زيرا قول
مذكورى اعطاء امانه محمول اولميوب انجق استعمال معاريض كلام ايله مخادعهٔ مشركينه محمولدر زيرا انا رجل
منكم قولينك معناسى آدمى من جنسكم ديمكدر وجئت لاقاتل معكم المسلمين قولينك معناسى اكر مسلميندن
اهل بغى ايله قتاله رغبت ايدرسكز بنده سزكله برابر قتال ايجون كلديم ديمكدر ياخود المسلمين قولنده عن لفظه سنى
اضمار ايدوب مسلمين طرفلرندن سزكله قتاله كلديم معناسنى اعتبار ايتمشدر حتى قول مذكوردن اعطاء امان دخى
قصد ايلسه بنه معتبر اولميان زيرا كندو ايادى مشركينده اسير مقهور ايكن بنه آنلره امان ويرمك نيجه ممكندر
آنك احتياجى انجق مشركيندن طلب امان ايتمكده در ولفظ مرقومده طلب امانه دائر دخى نسنه يوقدر بعده
مؤلف رحمه الله مسئلهٔ مذكوره اوزره احاديث وآثار ايله استدلاله ابتدار ايتمشدر آنلردن بريسى اولدركه روايت
اولنمشدركه سفيان بن عبد الله بن نبيح الهذليك قتال مسلمين ايجون جمع جموع ايلديكى رسول الله صلى الله
عليه وسلم حضرتلرينك مسموعلرى اولدقده عبد الله بن انيس رضى الله عنهى يالكزجه بر سريه مقامنده نخله
ياخود عرنه وفى نسخهٔ عرنه نام محله بعث وتوجيه ومزبورى قتله امر وتنبيه بيورديلر وديديلركه انتسب
الى خزاعة يعنى سفيان عادت عرب اوزره نسبكدن استفسار ايدرسه كندو خزاعه دن اولمغله سن دخى اول
قبيله يه نسبت اظهار ايله عبد الله يا رسول الله بن آنى بيلوب تشخيص ايده مم نيجه قتل ايده يم ديدى بيورديلركه
انك اذا رأيته هبته يعنى علامتى اولدركه آنى كوردكده آندن قورقارسين عبد الله ديركه بن ايسه كسنه دن قورقاز
ايدم يينه ديركه فاقبلت عشيشة لفظ عشيشه على خلاف القياس تصغير عشيه در يعنى اخشام وقتجغزنده
ايچلرينه توجه ايلدم ووقت صلوة دخى حلول ايلدى لكن بنى بيلورلر ديو نماز قيلمقدن خوف ايدوب ماشيا ايما ايله
قيلديم وامام ابو يوسف رحمه الله منهزم اولان ماشيا ايما وصكره اعاده ايدر قولنه بو اثر ايله استدلال ايلدى عبد الله
ديركه كتدم تا آنك بر راعيه سى عورته واصل اولدم وسن كيمك راعيه سى سين ديو آكا صوردم عورت دخى سفيان
بن عبد الله نك راعيه سى يم ديدى وسفيان قنده دردييم اشته كلور ديدى چوق اكلنمدم همان عصاسنه طيانه رق كلدى
ديركه فلما رأيته وجدتنى اقطر يعنى آنى كورديكمده شدت مهابتدن كندومى تقاطر عرق ياخود تقاطر بول ايدر
بولدم وفى رواية افكل يعنى خوفدن كندومى درز بولدم همان كلوب سلام ويردى ونسبمدن سؤال ايلدى
بن دخى خزاعه يه انتساب ايلدم وطريق آخر ايله روايت اولنديكه عبد الله سفيانه كنت اعتزى الى جهينة

مطلب اداء الصلوة وقت الخوف بالايماء

يعنی فی الاصل قبیلهٔ جهینه یه منتسب ایدم شمدی خزاعه ده دخیل دیدی بعده سفیانه دیدیمکه جئت لانصرك
واکثرك واكون معك یعنی سکا نصرت ایدوب سوادیکی تکثیر ایتمك وسنکله اولمق ایچون کلدم وجئت لانصرك
قولندن اصل مرامی دعوت اسلام وقتال رسول الله علیه السلام کبی منکردن بینی منعه اقدامیله سکا نصرت
ایچون کلدیم دیمکدر قال علیه السلام انصر اخاك ظالما او مظلوما یعنی دین قرنداشکه کرك ظالم کرك مظلوم
نصرت قیل سؤال ایلدیلر که ظالم ایکن نیجه نصرت ایده لیم بیوردیلر که تکفه عن ظلمه یعنی آنی ظلمندن
منع ایدرسین واکثرك قولندن دخی مانی الضمیری اسلامه کلرسك بنی پاره پاره ایدوب اجزاء سواد جسدیکی تکثیر
ایچون کلدیم دیمکدر واكون معك قولندن دخی مقصودی بنی قتل ایدنجیه دکین سنکله برابرجه قیام وقعود ایچون
کلدیم دیمکدر مترجم فقیردیر که عبد الله بن انیس رضی الله عنه اصابه ده تحریر اولندیغی اوزره جهینه دن ایکن
امر نبوی اوزره خزاعه یه انتسابی مطابق واقع اولمدیغی تقدیر اوزره نوع انسانندن وطائفهٔ عربیاندن اولمغله جنس
خزاعه ذم دیمکدر انا رجل منکم قولنی تأویله مثلی سبقت ایتمکله بو محلده ترك اولندی عبد الله دیر که اول حینده
جاریه یه سنه سود صاغدیو امر ایلدی جاریه صاغوب بکا ویردی بنده دخی مقدار قلیل مص ایلدم بعده سفیانه ویردیم
اول دخی دوه کبی یردن ایچمکه باشلدی همان انی سودك قابنده بهان اولدقده سیفله ضرب وقتل ایلیوب
جاریه یه دخی اکر سویلرسك والله سنی دخی قتل ایده رم دیدیم وطریق آخرده جاریه وسود ایچمك صیدلری
متروك ونقد خلاصهٔ روایت قالب دیکرده مسبوك اولوب عبد الله بن انیس حضرتلری دیمشدر که سفیانله مواصلت
واظهار مخالصتدن صکره صحبت ایده رك برمقدار مشی وحرکت ایلدم تا که صحبتمدن تلذذ ایلدی بعده بن کویا
بردیکنلو غصن اوزره یاصوب ایاغم ایچندی مالنی اکا ایهام وکیرو قالمغه اهتمام ایلیوب اول دخی الحق یا اخا جهینه
دیه رك کندو یه اتصالمه ارام ایدر اولدی وتدریجله بن کیرو قالوب اول دخی بنی کیرو براقمغه باشلدی همان
آرقه و یروب کیدر ایکن ایریشوب بوینی اوروب باشنی آلدم بعده سرعتله فرار و برجبله صعود وآنده برمغاره ده
قرار ایلدم فاقبل الطلب یعنی بنی طلب ایدیجیلر یوریدی وفی روایة وخرجت الخیل توزع فی کل وجه فی الطلب
یعنی آتلولر بنی طلب ایچون چیقوب هر جانبه طاغلدیلر وبن دخی جبلده متمکن ایدم تا که برکسنه کلدیکه یانده
بر طاغرجغی وارایدی وایاق قابلرینی الینه آلمش ایدی وبن دخی یالن ایاق ایدم اوطوروب بول ایلدی واداوه
ونعلینی یره قودی وضربت العنکبوت علی الغار یعنی عنکبوت اولدیغم مغاره اوزره معجزهٔ محمدیه ایله نسج
بیوت ایلدی اوقال خرجت حمامة یاخود مغاره دن برکوکرجین پرواز ایلدی دیدی واول کسنه بو حالتلری
کوروب اصحابنه مغاره ده برفرد یوقدر خبرینی ایصال واشاعه ایتوب نعلین واداوه سنی ترك واهمال ایلدی بنده دخی
درحال مغاره دن خروج ونعلینی کیوب اداوه یی دخی اخذ واستعمال ایده رك کیجه کیدوب کوندز اختفا ایله استعجال ایتمکله
مدینه یه واصل ورسول الله علیه السلام حضرتلرینه مسجد شریفده متواصل اولدم بنی کوزدکلرنده افلح الوجه
یعنی وجهکده آثار فلاح لایح اولدی بیوردیلر وطائفهٔ عرب ترادنی حائز ونصرته فائز اولان کسنه یه تحسین
وآفرین یاینده افلح الوجه قوللریله خطاب ایدرلر بن دخی وجهك یا رسول الله یعنی بلکه آثار فلاح سزك وجه
انوریکزده لایح اولدی دیدم وکیفیت اخباریمی افاده واخبار ایلدم همان بکا برعصا بخش واعطا ایدوب تخصر بهذه
یا ابن انیس فی الجنة فان المتخصرین فی الجنة قلیل بیوردیلر یعنی شو مخصره یی آلوب یا ابن انیس جنتده آنکله
تخصر وانکا قیل زیرا جنتده متخصر اولنلر قلیلدر معنای حدیث ملوك عرب یدلرنده برعصا طوتوب قصد اشارت
ایتدکلری نسنه یی آنکله تعیین وارائت ایتمك دأب وعادتلری اولدیغی کبی سندخی جنتده ملوکانه تعزز وتعظم
و بو عصا ایله استدیکیك نسنه لری استجلاب ایچون اشارت وتحکم قیل دیمکدر و بعض علما دیدیلر که معنای حدیث
اشبو عصا یوم الجزاده سنکله بینمزده برعلامت اولسونکه سنك ایچون شفاعت زیادهٔ درجات ایتمکله بو حسن
صنیعکه مجازاته عزیمت قیله یم زیرا بویله سنك کبی کندو ایله پیغمبری میانلرنده وضع علامت وحسن صنیعنه
مجازاته عزیمت قیلنان جنتده قلیل الوجوددر وعبد الله بن انیس رضی الله عنه اول عصایی محافظه ده استقصا
ایدوب حین رحلتنده دخی کفنی ایچنده درج ایتملریله اهلنه وصیت ایلدی ومؤلف علیه الرحمه نك نقل قصه دن
مرادی جئت لانصرك واکثرك قولی کبیلر مشرکه امان وریمکه محمول اولمادیغنه استدلال واستشهاددر
بعده مؤلف رحمه الله حدیث یزید بن رومان رحمه الله تعالی یی ذکر وبیان ایلدی یزید بن رومان دیر که کعب
بن الاشرفك مکه یه قدم واعلان شر ونظم اشعار برشرره مقدم اولدیغی پیغامی رسول الله صلی الله علیه وسلم
حضرتلرینه اعلام اولندی وکعب مزبور عظماء یهود یثربدن اولوب طائفهٔ مرسومه یه عمدهٔ اعتماد اولمغله

بریدون ان یتحاکموا الی الطاغوت آیت کریمه سنده طاغوت له مراد دخی اولدر واول خبیث جناب رسالته فوق
الغایه مخالفت واستعصا واظهار عداوتده مبالغه واستقصا ایدر ایدی حتی غزوهٔ بدردن صکره مکه یه واروب
مشرکینك مقتوللرین اشعار ایله مرثیه ومدحت وجناب رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرین هجو ومذمت
واهل مکه یی مسلمیندن انتقام اوزره تحریك غیرت ایلدی واشعار شماتت شعارندن بریسی اول قصیده سیدر که
اولی * نظم * طحنت رحا بدر لمهلك اهله * ولمثل بدر یستهل ویدمع * یعنی اهلاك وتمزیقده آسیاب کبی اعظم
اسباب اولان غزوهٔ بدر آنده بولنان اهلینك هلاکلری ایچون آنلری او کتدی وانجق بدر مثللو موضع هلاك ایچون رفع
اصوات وسکب دموع ایله کریه نك اولمق کرکدر خلاصه رسول الله صلی الله علیه وسلم بو کعب بن الاشرف کبی دون
کفت اولان شخص وضیعك بو کونه وضع فظیعنی استماع ومدینه یه عودت بیوردقلرنده دیدیلر که من لی بابن
الاشرف فانه قد اذانی یعنی بنم ایچون دفع ابن الاشرفه کیم ضامن اولور زیرا اول بکا اذا وجفا ایلدی محمد بن
مسلمة رضی الله عنه بن سنك ایچون اکا ضامنم وآنی قتل ایده رم یا رسول الله دیدی ورسول الله علیه السلام اکا فافعل
یعنی اول فعلی وجوده کتور دیو اذن وامر ایلدیلر بعده ابن مسلمه برقاچ کون اکل طعام ایتمیه رك مکث وارام ایلدی
وکیفیتی رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه بالغ اولوب انی دعوت ایدوب ترکت الطعام والشراب یعنی یمکی
وایچمکی ترك ایتدیك ونیچون ایتدیك قوللریله تطییب وتسلیت بیوردیلر اول دخی دیدیکه یا رسول الله بن سکا برسوز دیر
سویلدیم عجبا وفا ایده بیلورمیم ایده مزمیم دیدی بیوردیلر که انما علیك الجهد یعنی اوزریکه لازم اولان
انجق سعی وغیرتدر وقول منکورك معناسی وعدینه وفادن اقدم تناول لذاتی ترك ایلدی دیمکدر وعازم خیرات
اولان مرد کریم کرکدر که عزیمتی تناول لذاتی اوزره بو وجهله تقدیم ایلیه لکن رسول الله صلی الله علیه وسلم نفس
انسان خیرات حسانه وما جعلناهم جسدا لا یأکلون الطعام یعنی بز عظیم الشان انبیاء عظامی اکل طعام ایتمین
اجساد واجسام قیلمدیق بلکه آنلر دخی اکل طعامله تعیش ایدرلر مدلولنجه انجق تناول طعام وشراب ایله قوت
وقدرت اکتساب ایده جکین بیان واشارت واوزرینه لازم اولان انجق وفاء عهده مزید جهد اولوب تکمیل مصلحت
خارج عهدهٔ عبد اولدیغن دخی بیان ایله دفع حجاب ایلدیلر راوی دیر که خصوص مرقومده محمد بن مسلمه ایله عبادة بن
بشر بن وقش وابو نائله سلکان بن سلامة بن وقش وحارث بن اوس وابو عبس بن جبل رضی الله عنهم مثللو قبیلهٔ
اوسدن نیجه مرد شجاع اتفاق واجتماع ایلدیلر ودیدیلر که یا رسول الله بزانی قتل ایده رز لکن بزه اذن ورخصت
ویرکه استدیکمز سوزلری اکا سویلیه لیم زیرا بزه اویله سوزلر لازمدر یعنی استعمال معاریض کلامله جنابکدن اظهار
شکایتی ایهام ایده رك اکا خدعه ایده لیم ورسول الله علیه السلام دخی فقولوا یعنی استدیککزی سویله کز دیدیلر
بعده ابو نائله کعب مرقومك رضاعا برادری اولمغله ابتدا بالکز مدینه دن خروج وساحهٔ نحوست مساحه سنه ولوج ایدوب
براز محادثه اخبار وایکیسی دخی شاعر اولمریله مناشدهٔ اشعار ایلدیلر بعده ابو نائله دیدیکه کان قدوم هذا الرجل علینا
من البلاء یعنی شو رجل که رسول اکرم علیه السلامك مکه دن اوزریمزه قدومی بزه بلا نوعندن اولدی ولفظ
بلا بمعنی الشدة مستعمل اولدیغی مثللو بمعنی النعمة دخی مستعملدر زیرا مأخذی ابتلا بمعنی الامتحاندر
وانسان محنتله تجربه اولندیغی کبی نعمتله دخی تجربه اولنور حتی صحابهٔ کرام بعض متنعملرك تجاوز حدود
ایتدکلرین کوروب ابتلینا بالضراء فصبرنا وابتلینا بالسراء فلم نصبر دیمشلردر یعنی اولا ضرر وفقر ایله امتحان
اولندق وصبر ایلدیك صکره سرور وغنی ایله امتحان اولندق اکا صبر ایده مدیك وهم وفی ذلکم بلاء من ربکم عظیم
آیت شریفه سی قوم فرعون ابناء ذکوریکزی ذبح وافنا واولاد اناثکزی استحیا وابقا ایتملرنده محنت عظیمه
واردر دیو تأویل اولندیغی کبی فرعون وقومندن سزی تخلیص وانجاده نعمت عظیمه واردر دیمکله دخی تفسیر
اولندی وابو نائله نك دخی بلا اولدی قولنده نیتی معنای نعمت وراحتدر بعده ینه ابو نائله دیدیکه بو رجل ایچمزه
کلمکله جمیع عربان بزمله محاربه یه قیام واتفاق اوزره قوس واحده دن بزه رمی سهام ایدوب ابناء سبیل منقطع
وبیع وشرا مرتفع اولدی حتی وجودلریمز مبتلای جهد وشدت وعیالمز مشرف ضیاع وخسارت اولوب
بزلریمه جك بوله مز ایکن ینه فقرا ایچون اعطاء زکوة ایله بزلری مؤاخذه ایلدی اول وقتده کعب یا ابن سلامه
علی التحقیق انجام کار بو که واره جغنی بن سکا اخبار ایلمش ایدم دیو افتخار واستبشار ایلدی بعده ابو نائله
سلکان دیدیکه احبابمدن براز کسنه لر دخی واردر وبنم رأیم اوزره متفقلردر استرز مکه سندن طعام وتمر اشترا
ایتمز ایچون آنلری سکا کتوره یم وسن دخی اولبابده بزه لطف واحسان ایدرسین ونقد حاضر یمز اولمامغله اعتماد
ایده جك نسنه لری سکا رهن قیله رز سن دخی قبول ایدرسین وکعب بو کلامدن اکتساب بهجت ایله

اما ان رفاقى تقصف تمرا من عجوة يغيب فيها الضرس ديمكله اظهار ثروت ايلدى ورفاف جمع رف دورف اول
موضعدركه خنبق يعنى انبار كبى آنده جمع تمر ايدرلر وتقصف قولى تكسر معناسنه دريغيب فيها الضرس قولى جودت
تمرى بياندر وحاصل معنى بنم مخزنلرم كثرت تمردن ييقله يور واول تمر بر عجوه در كه انسانك اضراسى ايچنده غايب
اولور ديمكدر بنه كعب ديديكه والله ياابانائله سن بنم عندمده اكرم الناسدن ايكن سنده بو خصاصه وضرورت
وشدت فقر وحاجتى كورمك استمز ايدم لكن بكا رهن اولمق اوزره نه ويره جكسز ابنا ونسا كبى رهن
ايدز ميسز ابو نائله ديديكه والله سن تمرى اظهار ايله بزى مفتضح اغيار ايتمك استرسين انجق سكا حلقه دن
يعنى درع وغيرى اسلحه دن راضى اوله جغك نسنه لرى رهن ايدرز وابو نائله نك رهن سلاحى ذكر وابرازى انجق
سلاحله كلدكلرنده كعب خوف واحتراز ايتمك قصدينه مبنيدر كعب دخى ان فى الحلقة لوفاء يعنى سلاحده
دخى كفايت واردر ديدى بعده ابو نائله فلان وقتده كله يم ديو مواعده ايله كعبك عندنده معاوده ايدوب مدينه ده
رفيقلرينه وصلت واخشام اولنجه كيده لم ديو اتفاق ونيت ايلديلر و ينسو وقتده حضور رسول الله عليه
السلام ه كلوب اعلام ايلديلر وآنلرى بقيعه ذك تشييع بعده امضوا على بركة الله وعونه ديوب بعد الدعاء توجيه
وتوديع ايلديلر وليلهٔ مرقومه مثل النهار برليلهٔ مقمرهٔ مبسوطة الانوار ايدى كيدرلر حصن كعبه وصول وانتها
ايلدكلرنده ابو نائله يا كعب ديو آكاندا وخبر وصوللرين انها ايلدى وابن الاشرف ديدكلرى منحوس دخى قريب العهد ده
تزوجله نو عروس ايدى همان صوت ابى نائله يى كوش ايدوب فراشدن سرعتله قيامه خروش ايلدكده عورتى طرف
لحافنى طوتوب قنده كيده يورسين سن برجل محارب اولمغله بو يله وقتده سنك كيلره حصندن نزول ايتمك مناسب اولماز
ديدى كعب دخى اول بنم قرنداشم ابو نائله در او بور بواسه بنى اويا ندرمازدى يوب همان لحافه صربله تخليص دامان
لودعى الفتى لطعنة اجاب نظمى ايله روى سنر انجامندن من حيث لا يشعر كشف نقاب ايده رك نزوله شتابان اولدى كلوب
تحيت وترحيله اول جماعته اختلاط وبر ساعت مصاحبتدن صكره دفع وحشتله اظهار انبساط ايلدى
بعده اكا ابن الاشرف نه عجب طتلوسو يلرسين برابرجه شرح العجوز نام موضع لطافت افروزه كيدوب بقيه
شى آنده محادثه ايله غبطه كاه روز ايلسك اولازمى ديديلر كعب دخى اولور ديدى واو جانبه توجهلرنده ابو نائله
الينى كعبك صاچنه ادخال بعده يا ابن الاشرف نه عجب بو عطرك نه دن تا بو مرتبه اطيب اولدى ديو ر بشخند ايله
آنى مطيب البال ايلدى و برمقدار دخى مشى وحركت ايلديلر بنه ابو نائله شم عطر بنه عودت ايلدى وكعب دخى
بلا وسوسه اكا تسليم نفس ايتدكده همان جوانب رأسى محكم طوتوب رفيقلرينه اقتلوا عدو الله ديو اعلام
وهر برى ضرب سيفه اقدام ايلديلر لكن سيوفلرى بر برينى ضرب وقرع وهر بريك سيفى سيف آخرى رد
ودفع ايتمكله اول كشى يه قطعا ضرر اصابت ايلدى محمد بن مسلمه رضى الله عنه ديركه سيفمك ايچنده بر مغول
وار ايدى ومغول كسر ميم وسكون غين معجمه ولام ايله شول خنجر كبى سيف دقيقدر كه آنى سيف غليظ ايچنده
نهان ايدرلر اول مغول خاطريمه كلدى همان آنى چكوب كوبكنه وضع وبن دخى اوزرينه چوكوب تا قاصغينه
وار نجه اول مغولى برلشديردم اول حالده عدو الله بر صيحه ايله فرياد ايلديكه حصون يهوددن بريسى قالميوب
جمله سنك اوزرنده نار استغاثه لرين ايقاد ايلديلر وعادت يهود آنك اوزرينه استقرار ايتمشدركه اثناء ليلده عند الفزع
ايقاد نار ايدرلر وليلهٔ مرقومه ده يهودنى حارثه دن ابن سنبنه نام بر يهودى بتام صوت كعبى استماع ونيران موقده يى
اتماع ايدوب انى لاجد ريح دم بيثرب مسفوح يعنى بن يثربده بر دم مسفوح رائحه سى بو له يورم ديو تحزن واسترجاع
ايلدى ومغازيده مذ كوردركه يهودى مرسوم ايله مكان وقعه ميانده مقدار فرسخ مسافه تمايان ايدى وغزاء
مشروحنده هنكام ضرب كعبده سيف بعض مسلمين حارث بن اوس حضرتلرينه اصابتله ايا غندن مجروح ايلدى
بعده كاركعبى اتمام وسرعتله فراره اقدام ايدوب اولا بنى اميه بعده بنى قريظه بعده بغاث نام موضعلره اوغرايوب
حرة العريض نام موضعه كلدكلرنده جراحت حارثدن كثرت سيلان دم حادث اولمغله رفيقلرى اكا شفقت
واعتنا قلرى اوزره آنى كوتورمكه بذل قدرت ايده رك صوب رسالتپناهى يه عزيمت وبقيعه كلدكلرنده كاسانك
تكبير ايله رفع اصوات تبشير ايلديلر ونبى عليه السلام دخى اول ليلهٔ مسرت انجامده صلوة ليله قيام ايتمشلر ايدى
همان تكبيرلرين ايشيدوب كعبى قتل ايتدكلرينه انتقال وآنلر دخى تكبيره اشتغال ايلديلر بعده مجروح اولان
حارث بن اوسى حضور سعادتلرينه كتورديلر همان يارهسى اوزره ريق ستاره بريقلرى ايله نفخ ايتدكلرى ساعتده
بالكليه الم جراحتدن سلامت بولدى بعده اول عدو اللهك قصه سنى حكايت وهر كس خانه سنه دعوت ايلديلر
صباح اولدقده رسول الله صلى الله عليه وسلم شجعان اصحابه من ظفرتم به من رجال يهود فاقتلوه امر مسلط ايله

خطاب ايلديلر يعنى رجال يهوددن هر كيمى بولور سكز قتل ايديكز و بو امر ورخصتلرى انجق طائفهٔ يهود
وقعه مز بورده صحبتو تدبيرا تفاقنده مشورت ايچون جميلرينه مانعت ايچون ايدى و بو دخى حزم وسياستدن
دأب اهل كياستدر راوى ديركه بو جهتله يهوده خوف دوشوب عظمالرندن بريسى مكانندن خروج وشىء واحد
تكلمه قادر اوله ميوب ابن الاشرفه اولان شجنون كبى شجنون اولمقدن احتراز اوزره متستر اولديلر وابن سنبنه
دخى يهودنى حارثه دن ايدى وحو يصه بن مسعود ايله حليف وعادت عرب اوزره تعاونله متعاهد واليف ايدى
وحو يصه نك قرنداشى محيصه اسلامه كلمشيدى محيصه امر مفخر الانامله ابن سنبنه اوزره اقتحام وانى قتل
واعدام ايلدى وحليفى اولان حو يصه محيصه نك اكبرى اولمغله اى عدو الله سن ابن سنبنه يى قتل ايتديك والله
بطنكده اولان اكثر شحومك آنك مالندندر ديو دشنام وجرب ايله محيصه يى ضربه باشلدى زيرا ابن سنبند
ايكيسنه دخى انفاق ايدر ايدى محيصه ديديكه والله آنى قتله بكا امر ايدن ذات والاشان سنى دخى قتله فرمان ايلسه
سنى دخى قتل ايدر ايدم حو يصه ديديكه شيمدى محمد بنى قتله سكا امر ايلسه بنى قتل ايدرمى ايديك محيصه بلى
ايدر ايديم ديدى حو يصه والله بردين كه آنكيچون انكى محبتلى قرنداشلر بر برينى قتل ايده لردين تعجب ايدرديوب
يوم مز بورده اول دخى اسلامى قبول ايلدى بعده محيصه معناى سابقى ايراد برله شو ابيات آتيه يى نظم وانشاد ايلدى
يلوم ابن امى لو امرت بقتله * لطبقت ذفراه بابيض قاضب * حسام كلون الملح اخلص صقله * متى ما تصوبه
فليس بكاذب * وماسرنى انى قتلتك طائعا * واولان لى مابين بصرى ومارب * يعنى قرنداشم بنى تعييبى ايدر
اكر آنى قتله مأمور اولايدم ذفراسنى كه قولاغنك كوكنى سيف قاطعله قپارايدم واول سيف قاطع لون ملحه بكزر
جلاء خالص ايله مصيقل برقليجدركه آنى هر نقان يوقرودن اشاغه ايندير سك اصلا يالانسو يلمز وبن قرنداشمى
طائعا قتل ايتديكم وقتلردمنى اطاعت رسول اللهدن غيرى برنسنه مسرور ايتمز استرسه لر بصراى شامله مأرب
يمن مابيننى عموما بكا ويرسونلر بو بند صكره مؤلف رحمه الله حديث كعب بن الاشرفى طريق آخردن جابر بن عبد الله
رضى الله عنهمار وايتى اوزره اعاده وبو وجهله ذكر وافاده ايلديكه ابتداء ابن الاشرفه كيدن انجق محمد بن مسلمه
رضى الله عنه ايدى واروب ياكعب قد جئتك لحاجة ديدى اول دخى مرحبا بكا جتك ديدى ابن مسلمه دخى
جئتك استسلفك تمرا يعنى سكا على وجه القرض اوالسلم رجاء تمر ايله كلديم ديدى اول دخى ومابغيتكم الى
من مسئلة التمر يعنى رجاء تمر جهتندن بكا نه نيا ز واحتيا جكز وار دريا آل مسلمه ديدى ونه احتيا جكز
واردر ديديكنك حكمتى اولدركه آل مسلمه زمان جاهليتده كثير التمر ايديلرحتى بيك وسق تمر حاصللرى وار ايديكه
هر وسق آلتمش صاعدر ابن مسلمه ديديكه ان هذا الرجل لم يدع عندنا شيئا واصحابه يعنى بو رجل كه نبى عليه السلام
واصحابى بزلرده برنسنه قوما ديلر بو كلامك ظاهر معناسى واضحدر لكن مرادى امور جاهليه دن بزه ضرر ويرن
نسنه يى ياخود كفر وشركدن نسنه يى قوماديلر ياخود اموردين ودنيادن لازم اولان نسنه لردن برينى قومايوب همان
بزلرى اكا ارشاد ايلديلر ديمكدر كعب ديديكه الحمد لله كه عقلك باشكه كلمش همان مصلحتكى كور لكن رهن استرم
ابن مسلمه دخى درعمى رهن ايده يم ديدى كعب دخى اميد ايدرمكه يدريكك زغبا نام درعى اوله ديدى ابن مسلمه بلى
اودر ديدى كعب وار ايستديكيك كسنه لرى كتور ومطلوبكى آل ديدى ابن مسلمه ديديكه آتيك فى خمر الليل وخمر
فحمتين ايله سنى كيرلين نسنه در يعنى ظلمت ليلده كلورم زيرا سندن نسنه طلب ايلديكمى واحتياجمدن كلديكمى ومحتاج
اولديغمى ناسك كوردكلرينى استمم ديدى والحاصل راوى سياق سابق اوزره سوق حديث ايدوب نهايتنده ديديكه
كعب بن الاشرف حصنندن محمد بن مسلمه يه نازل وانكله برازانس ومحادثه يه نائل اولدى بعده ابن مسلمه الينى
كعبك صاچنه ادخال ايلدى وكعب قيورجق صاچلى ايدى ودهنك نه عجب طيب دردى كعب ديلرسنك
بوندن سكا ارسال ايده يم ديدى ابن مسلمه يدينى بردخى ادخال ايلدى كعب دخى ابن مسلمه يه يا محمد سن ورفيقلرك
بو دهنى ترك ايله محروم اولديكز ديدى وابن مسلمه بو دفعه ده برمقلرينى خلال رأسنه يرلشديروب ضبط ايلدكده
خنجر ايله كو بكندن اوردى الى آخر الحديث ومحل استشهاد ابن الاشرفه استسلاف تمر ايچون كلوب آنى قتل
ايلدكلرى شرعا غدردن تعداد اولنماديغيدر و بونلرى ايراددن شرعا جواز امثالى مستفاد اولمشدر والله اعلم

* باب الامان على الشرط *

قچان مسلمين بر مشركه فلان محله دلالت ايدوب خيانت ايتمك وايدرسه قتلى حلال اولمق شرطيله امان ويروب
اولدخى شرط مذكور اوزره بلدندن ياقلعه سندن خروج وميان مسلمينه واوج ايدوب صكره عدم دلالت
يا اظهار خيانت ايلسه اول ساعت اهل اسلام اندن برىء الذمه اولورلر وآنك عفوى مفوض امام اولوب ديلرسه

قتل ودیلرسه فیء اهل اسلام قیلر زیرا شرطلری بویله جاری اولمش ایدی وقال علیه السلام المسلمون
عند شروطهم وقال عمر رضی الله عنه الشرط املك یعنی شرط زیاده ایله النسانه مالك در که وفاسی واجبدر
وهم مشرك مرسوم فی الاصل مباح الدم ایکن حرمت دمنی دلالت وترك خیانته تعلیق ایلدیلر وطلاق وعتاق کبی
اسباب تحریمی شرطه تعلیق ایلمك مشروع وانعدام شرطله تحریم دخی مدفوعدر وهم بعد الامان نبذ
عهد ایله اعاده الی المأمن واجب اولدیغی انجق غدردن احترازه مبنی ایدی شمدی تصریح شرطله معنای غدر
دخی منتفیدر ومدعای مشروح المآل اوزره حدیث موسی بن جبیر رحمه الله ایله دخی استدلال اولنمشدر موسی
رحمه الله دیرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم حصون خیبردن آخر حصونلری اولان کتیبه نام حصنی محاصره
اوزره اون دورت کون اقامت ایلدیلر واهل حصن ایقان هلاك ایتدکلرنده دامن رجای صلحه استمساك
ایلدیلر رسول الله علیه السلام ابن ابی الحقیقه کلسون شروط صلحی سویلشه لیم دیو ارسال پیام ایلدیلر
اول دخی حصندن نزول ودملری محفوظ اولوب کندولر خیبر ونواحیسندن خروج واموال واراضی وذهب
وفضه وسلاح حتی ظهر انسانده بولنان ثیابدن غیری اتوابلری دخی رسول الله صلی الله علیه وسلم ایچون اولوب
یرلرنده ابقا ایتمك شرطی ایله مصالحه یی قبول ایلدیلر ورسول الله علیه السلام آنلره وبرئت منکم ذمة الله
ان کتمونی شیئا یعنی بندن برنسنه کتم ایدرسکز سزدن ذمت الهیه بریه اولسون بیوردیلر یهود دخی بویله
مصالحه ایلدیلر صکره ابن ابی الحقیق ترك وفا ووافر اوانی فضه واز قدیم کنانة بن ابی الحقیق یاننده برجلد بعیر
ایچنده حفظ ایده کلدکلری مال کثیری کتم واخفا ایلدی ومال مرقوم حلی کوتا کون ایدی که آنی اهل
مکه یه دخی اعاره ایدرلر ایدی وجمعیت عرس ایچون قریشدن بعض طالبلری کلوب آنی استعاره ومقدار شهر
استعمالدن صکره ارسال واساره ایدرلر ایدی واول اموال آل ابی الحقیقك اکبردن اکبرینه انتقال ایدر ایدی حتی
مغازیده مذکوردر که بر دفعه اول اشیادن برنسنه مکه‌ده ضایع اولمغله اضاعت ایدن کسنه قیمتی اون بیك دیناری
ضامن اولدی بعده رسول الله صلی الله علیه وسلم فاین الآنیة والاموال التی خرجتم بها من المدینة حین اجلیتکم
یعنی سزلری مدینه دن اجلا ایتدیکمده چیقردیغکز اوانی واموال قنده دردیو سؤال بیوردیلر یهود دخی
یا ابا القاسم محاربه لرده اول اموال تلف اولدی وبزلر آنی انجق بویله کونلر ایچون صقلر ایدیك دیو انکار ویمین ایدوب
انکارده اصرار ایلدیلر صکره الله تعالی رسولنی اکا مطلع قیلوب یهوده دیدیلرکه افرأیتم ان وجدته عندکم
اقتلکم یعنی آنی سزده بولورسم سزی قتل ایده یمی نه دیرسز یهود دخی بلی قتل ایله دیدیلر وروایت اخراده
کنانة بن ابی الحقیق ایله قرنداشی ربیعه یه دیدیلرکه برئت منکما ذمة الله وذمة رسوله ان کان عندکما یعنی اکر
سزده ایسه اللهك عهدی ورسولینك عهدی سزدن بری اولسونمی آنلر دخی اولسون دیدیلر بنه دیدیلرکه
وکلما اخذت من اموالکما فهو حلال لی ولا ذمة لکما یعنی ماللریکزدن هرنه آلورسم بکا حلال وعقد ذمتکز
دخی قرین عقده زوال اولسونمی اولسون دیدیلر ومعاهده مرقومه اوزره ابو بکر وعمر وعلی وزبیر رضی الله
عنهم ایله یهود دندخی اون کسنه یی اشهاد ایلدیلر رهمان بر یهودی قالقوب نه ایچه کنانه یه اکر بومال سنده ایسه یاخود
بر یبلورسك آنی اعلان ونفسك ایچون تحصیل امان ایده کور والله محمد اکا مطلع اولور زیرا بر فردك بیلیه جکی
نسنه یه مطلع اولدی دیو نصح ایدوب ابن ابی الحقیق آنی زجر ایلدکده یهودی مزبور مجلسدن متباعد وبرطرفده
قاعد اولدی بعده رسول الله صلی الله علیه وسلم کنانه وربیعه یه تعذیب وتنکیل ویانلرنده اولان مالی تمامیجه
تحصیل ایله زبیر بن العوام رضی الله عنهه امر ایلدیلر اول دخی کنانه یه اشکنجه یه باشلیوب خوف هلاکه دوچار
اولمشیکن بنه اصلا اقرار ایلمدی وبو امر تعذیب ماقبل النهی عن المثلة واقع اولمشدر یاخود مجرد سیاسته
محمولدرکه حقیقت حال آشکار وبو مقوله حیله دن زجر امثال دخی بدیدار اوله راوی دیرکه آنی کوروب قرنداشی
ربیعه اقرار واعتراف برله بن کنانه یی هر صباح شو ویرانه ده طواف ایدر کوردم دیدی رسول الله صلی الله
علیه وسلم دخی حضرت زبیره امر ایلدیلر اول دخی حفر واول ویرانه دن کنز مطلوبی استخراج ایلدی
وروایت اخراده کلمشدرکه ثعلبة بن سلام بن ابی الحقیق که بر ضعیف الجسم وخفیف العقل یهودی ایدی
رسول الله صلی الله علیه وسلم آندن استعلام ایدوب اول دخی بن بیلمم انجق هر صباح کنانه شو ویرانه ده طواف
ایدر ایدی اکر نسنه دفن ایتمش ایسه آنده در دیدی رسول الله علیه السلام دخی اول محله ارسال واول ویرانه دن
کنزی استحصال ایلدیلر بعده کنانه یی محمد بن مسلمه رضی الله عنهه تسلیم اول دخی قرنداشی محمد بن مسلمه
زبینه کارقنلی تتمیم ایتکله رسول الله صلی الله علیه وسلم امر ایلدیلر زیرا محمودك باشنه شتك آسیا القا ایدوب

محمودی

معلوم اوله که معاهده سابقه‌یه بناء مالری حلال ایکن بو حدیث شریف آنلری تخویف وتهویل ایا یاخود بعد القتل ظهورلرنده اولان مالرینه حمل اولنور

محمودی قتل وافنا ایلین کنانه ایدی وکنانه وربیعه‌نك دملری اهراق وذریتلری استرقاق اولنمق انجق میانه ده
جریان ایدن شرط سابق البیانه مبنی ایدی وصفیه بنت حیی بن اخطب زوجهٔ کنانه ایکن رسول الله صلی الله
علیه وسلم آنی بربنت عمی ایله برابرسبی ایلدیلر وبو ایکیدن غیری اهل خیبردن کمسنه سبی اولنمادی ورسول الله
صلی الله علیه وسلم دحیة الکلبی حضرتلرینه سبی خیبردن وعد احسان ایتمشلر ایدی دحیه دخی صفیه یی رجا
ایتدکده یرینه بنت عمی اعطا وصفیه حضرتلرینی نفس نفیسلری ایچون ابقا بیوردیلر وصفیه هنوز عروس تازه
ایدیکه زوجی اوزره دخول ایتمش ایدی ومغازیده مذکوردرکه اول اثناده برکیجه منامنده قمر سمادن واقع
وقوجاغنده لامع وساطع اولمش کوروب صباحله رؤیاسنی زوجی کنانه یه اخبار ایلدکده همان رخسارینه برطبانچه
اوروب زوج محمدیمی اوله یم دیرسین دیو آزار ایلدی بعده رسول الله علیه السلام صفیه یی منزلگاه رسالتپناهلرینه
ایصال ایله حضرت بلاله امر ایلدیلر بلال دخی صفیه یی مقتوللرك میانندن امرار ایله صفیه نك بیم واضطرابنه
مدار اولدی وبو خصوص جناب رسالتی اغضاب ایتمکله بلاله سن برجاریهٔ حدیثة السنی میان مقتولان
قومندن امرار ایلدیك سندن مرحمت سلب اولنمش دیو عتاب ایلدیلر بلال دخی یارسول الله فی الواقع انجق
قومنك مواضع قتللرین کورسین ایچون کوتوردم لکن عدم رضاکی بیلدم دیمکله اعتذار ایلدی ومغازیده
مسطوردرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم صفیه یی اعتاق ونکاح ایدوب سفرده برابر اولان ام ایمن رضی الله عنها یه
آنی تهیئه وتنظیفله فرمان ومدینه یه وصولدن تقدم اثناء طریقده شرف زفافه شایان کوردیلر وحضور
سعادتلرنده صفیه نك منزله ومحبتی وار ایدی وسبب محبتلری شو وجه اوزره روایت اولنمشدرکه بعد الزفاف رکوب
ایچون بعیر صفیه یی کتوردکلرنده رسول الله علیه السلام آنی بنفسه ارکابه همت ورجلنی فخذ سعادتلرینه
باصوب رکوب ایتمکله اکا امر وعنایت ایلدکلرنده صفیه دخی هرنه قدر امر ایتدیلر ایسه ده بنه رجلنی رکبهٔ
رسول الله علیه السلام اوزره وضع ایتمکی استعظام وانجق کندو رکبه سنی رکبهٔ رسول الله اوزره وضعله رکوبه
اقدام ایلدی آندن بو حسن ادبی استحسان ومزید محبتله لطف واحسان ایلدیلر ومدینه یه قدوملرندن صکره
حضرت عایشه رضی الله عنها صفیه رضی الله عنهایی کورمك ایچون تبدیل هیئت ونسوان سائره ایله منزلهٔ
صفیه یه دخوله سرعت ایدوب رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینی عشیرت صفیه دن جماعت نسا ایله
حجرهٔ صفیه ده بولدی ورسول الله علیه السلام حضرت عایشه یی نساء داخله میانلرنده بیلوب نسنه سویلمدیلر
صکره حضرت عایشه کند ومنزلنه عودت ایتدکده رسول الله علیه السلام کلوب کیف رأیت صفیة یعنی
صفیه یی نیجه کوردیك بکندیکمی دیدکلرنده حضرت عایشه دخی ما رأیت غیر ابنة یهودی بین یهودیات ولکنی
سمعت انك تحبها یعنی برقاچ یهودیه لر آره سنده بر یهودی قزندن غیری کورمدم لکن ایشتدم سن آنی
سورمشسین دیدی رسول الله صلی الله علیه وسلم دخی لا تقولی یا عایشة فانی لم ار فی وجهها کبوة حین عرضت
علیها الاسلام یعنی اویله دیمه یا عایشه زیرا اکا عرض اسلام ایتدیکمده وجهنده قطعا توقف ورد کورمدم
بیوردیلر بونده نصکره مرویدرکه ازواج رسول الله صلی الله علیه وسلم قیحان بر موضعده اجتماع ایلسه لر صفیه
رضی الله عنها یه یا ابنة الیهودی دیه رك خطاب ایله ایلام وایجاع ایدرلر ایدی رسول الله علیه السلام حضرتلرینه
شکایت ایتدکده بیوردیلرکه اذا قلن لك هذا قولی من منکن مثلی ابی نبی وعمی نبی وزوجی نبی یعنی یا صفیه سکا
ودخی اویله دیرلرسه سن دخی شویله سویله که ایچکزدن قنقیکز بنم کبیدرکه بابام نبی وعمم نبی وزوجم نبی در
وصفیه اولاد هارون اخی موسی علیهما السلامدن ایدی بعده صفیه بو کلامله آنلره مقابله والزام ایتدکده
حضرت عایشه رضی الله عنها لیس هذا من کیسك یا ابنة یهودی یعنی ای یهود ینك قزی بو کلام سنك
رشدکدن دکلدر دیو افحام ایلدی وفقهادن بعد الاصابه تجویز تنفیل ایلین رسول الله علیه السلامك بنت عم
صفیه یی دحیه یه اعطا قیلریله استدلال وتعلیل ایلدی لکن حقیقت تأویلی امام محمد رحمه الله قولیدرکه
حصن کتیبه خالصا ملك رسول الله علیه السلام ایدی اول جهتله جاریهٔ مزبوره یی دحیه یه اعطا بیوردیلر وینه
فقهادن جواز معامله یه قائل اولنلر بو حدیثك بعض طرقنده وارد اولان روایتله مستدل اولدیلرکه یهود خیبر
یا محمد بز بو اموال واراضینك صاحبلریز واحوالنی بیلورز بزی اخراج ایتمیوب نصف اوزره بزمله عقد معامله
قیل دیدیلر ونصف اوزره آنلر ایله معامله بیوردیلر لکن ابو حنیفه رحمة الله علیه آنی تأویل ایتمشدرکه
ابتداء کتاب المزارعه ده بز آنی بیان وتفصیل قیلدیق والله اعلم
باب الامان * قیجان مسلمین انسه‌دن برلسان اوزره اهل حربه اماننامه ایدوآنلر دخی استماع صدا ایلسه لر یا جمعهم

مطلب فضائل الادب

مطلب عقد المزارعه

مطلب الامان بانه نعته كان

آمن اولورلر و بو بابده لسان عربی وفارسی ورومی وقبطی برابردر و بومسئله ده دلیل صواب حدیث عمر بن الخطاب رضی الله عنه دیرکه عراقده اولان جنودینه انکم اذاقلتم لاتخف اومترس اولا تدهل فهو آمن فان الله یعرف الالسنة عبارتیله ارسال کتاب ایلدی یعنی دوشمنلریکزه شو کلمات مختلفة اللغاتدن قنقیسی ایله قورقمه دیمکله اعطاء امان ایلسکز امانکز معتبردر زیرا خداوند علیم السنهٔ عوالمه عالمدر ونکتهٔ اعتبار امانه فان الله یعرف الالسنة قولی ایله اشارت ایلدیکه نتیجهٔ امان انجق کفاره سبی وقتلله تعرضدن کف یدی التزامدر و بو التزام دخی حق الله در والله تعالی دن مثقال ذره برنسنه خفی وخوافیٔ اسراردن برشیٔ مختفی دکلدر و بومقدمه دن آشکاردرکه معاملاته راجع اولان امورده برلغته اقتصار اولنمیوب انجق کلامله حصول مقصوده اعتبار اولنور اکرچه امام ابو یوسف وامام محمد رحمة الله علیهما فارسیه ایله تکبیر وقرائتی تجویز ایتمیوب تمام ابتلا لفظا ومعنی وجوب مراعات نصده وردیو تنصیص وعباداتده لغت واحده یه تخصیص ایلدیلر لکن وجه معهود معاملاتده ناموجود اولمغله اختصاص لغت دخی مفقوددر و ایماندن مقصود اولان تصدیق واقرار حاصل اولدقدنصکره مجموع السنه ایله ایمان واسلام صحیح اولنجه انعقاد امان اولی بالتصحیح درکذلک ذبیحه اوزره تسمیه مجموع السنه ایله قابل ومقصود حاصل اولنجه انعقاد امان دخی اوسع ایدوکی عیاندر واکر مسلمین کندولر بیلوب اهل حربک بیلمدکلری برلسانله نداء امان ایلسه لر ینه اهل حرب آمنلردر زیرا علم واطلاعلری برامر باطندرکه اکا تعلیق احکام غیرممکندر واحکام انجق اوزرینه دلالت ایدن سبب ظاهره تعلیق اولنورکه بو بابده کلمهٔ امانی اسماع وکفارک استماع ایتملریدر و مسئلهٔ مذکوره علم فقهده براصل کبیر ومنشأ فرع کثیردر واسماعله مشروط قیلدیغمز دخی بو اصله منوطدر حتی کفار صوت امانی ایشتمدکلری معلوم اوله جق رتبه ده مکان بعیده ده بولنسه لر امان منعقد اولهمز زیرا عدم سماعلری امرظاهر وانسان حقیقتنه اطلاعه قادر اولمغله حکم شرعی حقیقتنه تعلیق اولنور اما ایشتدکلری صورتده عدم معرفتلری امر باطن اولدیغندن بشقه ایچلرنده معنای نداء مسلمینه عارف وغیریلره معرف برترجمان بولنماق دخی ممکندر بنابرین عدم ثبوت امانده عدم فهم ومعرفتلری عذر قیلنمق طرف مسلمیندن نوع غدر اولور وصورت غدردن دخی احتراز واجبدر فرق مسئلتین بو وجهله واضح قیلنورکه معنای امانی فهم ایتمدکلری صورتده عدم فهملری فهم ایده مدکلری لغتله ندا برله طرف مسلمیندن برقصوره بنا قیلنوب حکم امان حق مشرکینده اجرا اولنور اما عدم سماع صورتنده مشرکین کلام مسلمینی ایشتمیه جکلری رتبه ده مکان بعیده ده بولنمارایله عدم سماعلری کندولردن واقع اولان قصوره محمول اولمغله حقلرنده اثبات حکم امان مشروع ومعقول اولماز مؤلف الکتاب علیه رحمة الملک الوهاب دیرکه چقان مسلمین برحربی یه انت آمن سن امین سین یاخود لاتخف قورقمه یاخود لابأس علیک سکا ضرر یوقدر یاخود بونلره بکزر برکلام سویلسه لر بونلرک جمله سی اماندن عد اولنور زیرا حسب العاده بومقوله عباراتله خائفه انجق ازالهٔ خوف ایچون خطاب اولنور وزوال خوف دخی انجق ثبوت امانله حاصل اولور وهرمسلم انشاء امانه مالک اولمغله بو لفظله منشی امان عد اولنور مثلا برکسنه غلامنه اعتقتک یاخود انت حر دیسه غلامی عتق وحریتله وصفی اخباره حمل اولنمیوب انشایه صرف اولنور بعده مؤلف رحمه الله امان مختلط العقلی ذکر ایدوب دیرکه مختلط العقل اولان کسنه اسلامی وصف وتعقل ایده بیلورسه اصل ایمانده صبی عاقل کبیدر وامان صبیده بیان ایتدیکمز اختلاف بونده دخی جاریدر واکر اسلامی وصف وتعقل ایده مزسه صبی غیرعاقل حکمنده اولوب امانی معتبر اولماز واکر امرمعاشنده عاقل لکن اسلامی وصف وتعقل ایتمیه رک بالغ اولمش ایسه مرتد حکمنده اولور ومرتدک امانی قطعا معتبر اولماز اما صبی بویله دکلدر زیرا صبی اسلامی وصف وتعقل ایده مز ایسه ده ینه ابوینه یاخود احدالابوینه تبعا مسلمدر بوجهتله تعقل ایمان درجه سنه بالغ اولدقده عند محمد رحمه الله امانی جائز وسائغ اولور ینه مؤلف رحمه الله دیرکه اکر امیرعسکر یاخود مسلمیندن برشخص آخر اهل ذمتدن برینه تأمین اهل حربله امرایدوب اول ذمی دخی اهل حربه امان ویرسه امانی معتبردر زیرا آمر بنفسه مباشرت امانه قادر اولمغله آنک امری ایله تملک امان ذمیده دخی ظاهر اولور حکمی اولدرکه امان ذمینک عدم صحتی اهل حربه من جهة الاعتقاد تهمت میلنه مبنیدر وانضمام امرمسلم ایله تهمت زائله اولوب امانده مسلمینه معنای نظر وارایدوکی ظاهر اولور اما مسلم ذمی یه قتالله امرایتمش اولسه مجرد امر مرقوم ایله امانی معتبر اولماز زیرا مسلم ذمی یه قتالله امرایتمکله امانده دخی معنای خیریت متعین اولماز متعین اولایدی انجق رأی کافرایله متعین اولمش اولورایدی کافر ایسه اولبابده متهمدر اما مسلم اکا تأمین ایله امرایتدکده

مطلب الایمان والعادات والمعاملات وتسمیة الذبیحة بغیر العربیة

مطلب اشتراط استماع الامان

مطلب الفاظ الامان

مطلب امان مختلط العقل

مطلب بلغ عاقلا ولم یصف الاسلام ولم یعقله فهو فی حکم المرتد

امانده معنای خیریت انجق مسلمک رأی وامریله متعین اولور مسلم ایسه بوبابده مسلم وغیرمتهمدر بوندنصکره مسئلهٔ مذکوره ایکی وجه اوزره دربریسی مسلم ذمی یه تأمینله امرنده آمنهم یعنی مشرکینه سن امان ویردیمک صورتیدر وبریسی دخی ذمی یه ان فلانا یؤمنکم یعنی فلان مسلم سزه امان ویریر دیو سویله دیمک صورتیدر وصورتیندن هربری ایکی وجه اوزره دربریسی اولدرکه ذمی مأمور اهل حربه قدآمنتکم یعنی بن سزه امان ویردم دیر وبری دخی اولدرکه ان فلانا المسلم قدآمنکم یعنی فلان مسلم سزه امان ویردی دیر اکر مسلم ذمی یه آمنهم دیمش ایسه بوصورتده ذمی اهل حربه آمنتکم سزه بن امان ویردم دیمکله آمنکم فلان سزه فلان امان ویردی دیمک برابر واهل حرب آمنلردر زیرا ذمی مذکور امرمز بوز ایله تملک امانه نائل ومسلم آخر منزلنه نازل اولمشدر واهل حربه برمسلم قولین سابقیندن قنقیسنی قائل اولسه جرزامانده داخل اولورلر زیرا مسلم مرقوم امانی انشاء امانه مالک اولان نفسنه یامسلم آخره مضاف قیلمغله امان صحیحی اخبار ایتمش اولور واخبار مذکور دفع غدر ایچون حکم انشایه تحویل اولنور واکر مسلم ذمی یه ان فلانا آمنکم دیو سویلمکله امرایتمش ایسه بوصورتده ذمی دخی وجه مذکور اوزره سویلمش ایسه اهل حرب آمنلردر زیرا مسلم امرمعهود ایله آنی اهل حربه رسول قیلوب اول دخی رسالتنی وجه لایق اوزره ادا ایلدی کویا مسلم کتاب امانی تحریر وبدذمی ایله اهل حربه بعث وتسییر ایتمش اولدی بوصورت موجب امان اولمغله صورت مفروضه دخی موجبدر اما بوصورتده ذمی اهل حربه آمنتکم بن سزه امان ویردم دیسه قولی باطل وامان اهل حرب غیرحاصلدر زیرا ذمی انجق تبلیغ رسالتله مأمور ایدی وامرمعهود تملک امانی متضمن دکل ایدی آنک آمنتکم قولی تبلیغ رسالت اولمیوب بلکه نفسنه اضافتله انشاء اماندن عبارتدر وذمی اهل امان اولمغله امانی باطل اولور ینه مؤلف رحمه الله دیرکه دارالحربده اسیر بولنان مسلم اهل حربه اعطاء امان ایلسه امانی سائر مسلمین اوزره نافذ اولماز زیرا آنک امانی انجق کندو خلاصی ایچون نظر نفسی موجب اولوب مسلمینه نظر وشفقتی جالب دکل درو هم اسیر کندو نفسی اوزره خائفدر وغیری تأمین ایلمیی ابتدا نفسندن امین اولمق لازمدر وهم اسیر اللرنده مقهور اولمغله اهل حرب آندن آمنلر ایکن آنک عقد امانی ابتداء غیر اوزره الزام حرمت قتالی استلزام ایدر وهم دارالحرب اسیر مسلمدن خالی قالمق نادر اولمغله امان اسیری تصحیح ایتمک اوزریمزه باب قتالک انسدادینه مؤدی اولور زیرا بوصورتده اهل حربه برخوف عارض اولدقجه اسیره اعطاء امانله جبر ایدرلر بوقول ایسه فاسددر انجق اسیر ایله اهل حرب بربرلرین تأمین ایدرلر ایسه اهل حرب اکا وفا ایتدکلری کبی اول دخی آنلره وفا ایتمک لازمدر حتی ماللرندن برشیئ سرقه دخی جائز اولماز زیرا آنلره شرط وفا قیلمشدر وحق نفسنده متهم اولماملغله رعایت شرطی الزمدر همان دارالحربده مستأمن کبی اولور حتی ابادی کفارده عبد مسلم یاخود امهٔ مسلمه کورسه اسیر مرقوم بونلری یدلرندن تخلیص وتعرض ایتمک دخی جائز اولماز زیرا اهل حرب عبد مسلم وامهٔ مسلمه یدلرنده ایکن اسلامه کلسه لر بونلر ینه یدلرنده سالما ابقا اولنورلر و بونلر ایله اموال سائره لری برابردر اما اللرنده برحرمسلم یاذمی یاخود مسلم وذمینک مکاتبی وام ولدی ومدبری بولنسه اسیرمز بورآنلری اخذ وتخلیصه صرف مقدور ایتمک جائزدر زیرا بونلرده حکم سبی وتملک جاری اولماز کورمزمیسنکه اهل حرب اسلامه کلسه لر ینه بونلره مالک اوله مزلر بوجهتدن اهل حرب بونلری اخذ وامساکده ظالم واسیر مرقوم دخی امانله تقریر مظالم غیرملتزمدر بناء علی ذلک بونلری سرقه یاغصبله اللرندن تخلیصه همت ودفع مظالمرینه غیرت ایلمک جائزدر وعهد ایله مراعاتی لازم اولان انجق اول اموردرکه اوزرینه اعطاء عهد وامان جائز اوله صورت مفروضه ده ایسه بونلری تخلیصه قادر اولدقدنصکره ینه اللرنده ترک وابقا اوزره اعطاء امان جائز اولماز وقچان اهل حربدن مستأمنلری عساکر اسلام ایچنده بلامنعة قائم وامیردخی نبذ عهده عازم اولسه ابتدا آنلری مأمنلرینه ابلاغ ایتمک لازمدر بوصورتده مأمنلرینه خروجدن امتناع برله بزلر اسیرایلدیککز عیال واولادلریمزدن مفارقت ایتمز دیرلرسه کرکدرکه امیرعسکر من اندر فقدا عذر ویره سی اوزره آنلره تقدم ولحوق مأمن ممکن اوله جق وقتدک تأجیل ایله تکلم ایدوب غدر واضراره مؤدی اولمامق ایچون اثناء اجلده تعجیل هجوم وتعدی ایتمیه وآنلره دیه که فلان وقته دکین مأمنکزه واصل اولور سکز فبها واکر قالورسکز اهل ذمت اولورسکز که اوزریکزه وضع خراج برله صکره سزه مساعدهٔ ارسال واخراج ایتمزز بعده مدت منقضیه اولوب ینه کیتمزلر ایسه طرفلرندن دلیل قبول ذمت حاصل ودار اسلامده طول اقامت ایلین حکم مستأمنده داخل وصریحا قبول عقد ذمت منزله سنده نازل اولورلر وصورت مفروضه ده مسلمین ملاقات اعدا ایده جکلری هنگامده مستأمنین مرقومینک دخی مسلمین اوزره هجوم

مطلب امان الاسیر فی دار الحرب

وازدحاملرندن یاخود ایام مکث وآرامارنده کیجه ایله قتـل مسلمینه اقدامارندن امیرجیش اندیشه ایدرسه بنه بیـان سابق اوزره مأمیلرینه لحوقله آنلره تنبیه واولبابده تعیین وقت مناسب ایله امهال وترفیه ایتمکمین یشقه نظر المسلمین کرکدر که انقضـاء وقتده دکین اول مستأمنلری هر کیجه برمجلده جمع وتمکین واوزرلرینه کوز جیلر وضع وتعیین قیله زیرا میـان عسکردن خروج ایله اسیر اولان عیـال واولادلرندن مفـارقتلری باشنده اسیرك تقدم واقدامی جسیله طرفلرندن صدور خیانت اندیشه سی زاید ایدر دفعـا لهذا المحذور اخراجلری لازم ایکن امـیر جیش حاللرینـه نظر وشفقت وتعیین مهلت ایتمش ایدی و امیر ایچون آنلره نظر ایتدیکی مثللو مسلمینه نظری دخی واجب وطریق نظر دخی کیجه ایله جمع ومحـارسـه لری مثللو ترتیب مناسبدر وبوصورتده انقضاء مهلت ایله اهل ذمت اولسه لر دخی دار اسلامه کیرنجیـه دك ینـه هر کیجه آنلری برمجلده جمع واوزرلرینه کوزجی وضع ایتمك امیره لازمدر زیرا اهل ذمت اولملری صیرنجـا رضالریله اولیوب وقتك انقضاسیله اولدیغندن حصول امن وسلامت کیندوطرفلرندن اولیوب بلکه الزام صغار جزیه سببیله عداوتلری اشتداد وآنلردن خوف وحذر ازدیاد بولمشـدر لکن خرف اثنـاء لیلده غالب اولمغله هر کیجه اوزرلرینه تعیین حراس ایدوب بعـد الصباح عیـال واولادلری یاننده بولنملری ایچون عسکر آره سنده تخلیه سبیللری منـاسب اولور کذلك مسلمین عدولرین محـاصره قیلدقلری هنکامده دخی آنلری برمجلده جمع واجلاس وا وزرلرینه تعـیین حراس ایلـك کرکدر زیرا عند التقـاء الصفین خوف وخطردن دار اولوب مسلمین آنلردن تحصیـل امنه محتاج اولورلر که فراغ خاطر ایله قتـال اعدایه حاضر اوله لر وتحصیـل امن دخی انجق اوزرلرینه تعیین حراسله حاصـل اولور واکر بلااجرة محارسه ایدرکسنه بوله مزلرایسه کرکدر که امیر عسکر غنیمتدن بذل ونثـار ایله برقوم محارسینی استیجـار ایلیه زیرا بو استیجـارده غانمینه نفع کامل اولمغـله صحت وجوازده حفظ مغـانم ومحافظهٔ امتعهٔ غانم ایچون استیجـاره نظیر ومماثلدر اکر سؤال اولنورسه که حفظ مذکورده معنای جهاد متمکن ایکن آنك ایچون جواز استیجار نیجه ممکندر جوا ب ویریز که آنده معنـای جهاد یوقدر زیرا قوم مسفورین محـاربین اولمیوب اهل ذمت اولملریله آنلردن تحفظ جهـادیدن تعداد اولماز انجق مسلمینك امتعه وغنـائملری اوزره هجوملرندن خوف اولمغله حفظ غنـائم اوزره استیجارایله مسفورینی حفظ وحراست ومسلمینی قتل وغنـائملرینی اخذ ایتملرندن منع وصیانت اوزره استیجـار میانلرنده قطعا فرق یوقدر واکر اهـل عسکردن برمسلم منعهٔ مسلمین ایچنده ایکن کندو حصن ومنعه لرنده بولنسان برمشرکه تعـال یعنی بروکل دیو اشارت قیلسه یاخود اهل حصنه افتحوا البـاب قوبی آچکز دیو اشارت ایلسه یاخود سمـایه اشارت ایلسـه واهل حصن بوخصوصلری اماندر دیو ظن وکمان ایدوب امتثـال امره شتابان اولسه لر اشارت موصوفه کرکسه مسلمین ایله اول اهل حرب بینلرنده عهدوامان عداولنمغه بشارات معروفه اواسون کرکسه اولمسون علی کلا التقدیرین امان جائز وآنلره قصد آنتکم دینلمك مرتبه سنی حائزدر زیرا امر امان توسعه مبنی اولمغله شبههٔ غدردن دخی احتراز واجبدر اما اشارات موصوفه عقدامانده معروفه اولمدیغی صورتده الثابت بالعرف کالثابت بالنص قاعده سی اوزره عقد امان عد اولنماسه غدر ایدوکی نمایاندر وامامعروفه دکل ایسه مسلمك بروکل دیو امر بنه واشارتله استدعا ایلدیکی مرامنه امتثاللری مثللو اظهر دلائل ترك جدال اولان قرائن حال انضمامیله ثابت بالعرفله برابر بلکه دخی اقوی واظهر اولور کورمزمیسنکه اهل حربه اخرجوا حتی تهدموا معنا هذا الحصن یعنی چیقکزتا که بزله برابر شو حصنکزی هدم ایده سز دیسه لر آنلر دخی امتثـال وخروج ایلسه لر البته دائرهٔ امانه ولوج ایتمش اولورلر وامثال سابقلری بوصورته مثیل وموافقدر بعده مؤلف رحمه الله بومسئله اوزره حضرت عمر رضی الله عنه دن نقل اولنان ایمارجل من المسلمین اشارالی رجل من العدوان تعال فانك ان جئت قتلتك فاتاه فهو آمن اثرجلیلی ایله سرددلیل ایلدی یعنی مسلمیندن قنقی رجـل اعدادن بررجله بروکل اکرکلورسك سنی قتـل ایده یم دیـسه اولدخی کلسه آمن اولوب اکا تعرض جائز اولمز لکن اثر مذکور سبقت ایدن تفصیل اوزره ان جئت قتلتك قولنی عدم سمـاع یاخود عدم فهمی ایله تأویل اولنور اما استماع وفهم ایدوب ینه کلش ایسه فیٔ مسلمین اولور زیرا قتـل ایده یم دیو خلاف امانله تصریح اولنمغـله اعتبـار دلالت عرف وحال عرصهٔ زوال واضمحلال اولور کورمزمیسنکه اهل حربدن برینه تعال ان کنت تریدالقتال جنك استرسك بروکل یاخود تعال ان کنت رجلا مرد ایسك بروکل یاخود تعال حتی تبصر ما فعله بك بروکل که سکاه نایاپه جغمی کوره سین دیسه بوکلاملرده خـلاف امانله تصریح اولنمغله کلام تهدید اولوب کلام امان اولمدیغی برفرده خفی وپنهـان اولماز امایا تکن تعال دیمك کلام موافقت واتصال لدر کذلك اصـابعی ایله مسلمك جانب سمایه اشارتی اعطیتك

مطلب جواز استیجار الحرس

مطلب الاشارة بشئ ظنه اهل الحرب امانا

مطلب الامان مبنی علی التوسع

ذمة الله السماء مفهومنی مبین یاخود انت آمن منی بحق رب السماء مضمونی متضمن اولمغله آمنتك قولی ایله بشارتی منزله سنده در وچـان عسکر اسلام دارالحربده بررجـل یاخود برامرأه بولوب همان اول هنکامده جئت اطلب الامان امان استمکه کلدیم دیو استرحام ایلسه نظر اولنور اکر اوزرلرینه هجوم ایدنجیه دك مسلمین آنی کوروب بیلمدیلر ایسه فیٔ مسلمین اولوب قولی تصـدیق اولنماز زیراوقت هجومه دکین مختفی اولمسی قصد غارتله کلوب استیمانله کلمدیکنه دلیل کافی اولوب ظاهر حالی شبکه یه دوشدکدنصکره حیلهٔ استیمـانله احتیالنه دال اولمغله احوالی اقوالنی تکذیب ایدروا کرحین تکلمنده کلامنی مسلمین ایشیده جك مرتبه ده برموضع قریبده ممتنع ومسلمین آنی ارادهٔ قتله مجتمع لکن اکا وصوللری دخی صعب وممتنع ایکن مشرك مزبور برنسنه سو یلیـه رك همان جانب مسلمینه عزیمت وتسلیم نفسله متابعت ایلسه فیٔ مسلمین اولور وامام ایچون آنی قتل واعدام دخی جائزدر وطلب امان ایچون کلدیم دیسه دخی مقبول دکلدر زیرا بو لندیغی محلده ممتنع ایکن مسلمین قتـل واسرینی مراد ایتدکلرنده امان ویروب ویرمیه جکلرین امتحـان ایچون حقنده نداء امانله استیمان ممکن ایکن وقت قدرتنده نداء امانله نفسنه لازم اولان نظر وشفقتی ترك واهمالی بحسب الظـاهر اكاد الدرکه مسلمینه سوء قصدایله مقابله ایچون توجه واقبـال واللرینه کیروب عاجز اولدقده حیلهٔ استیمانله احتیـال ایلمشدر اما مسلمین قتل واسر ایله اکا اقبـال ایتمزدن اقدم همان جانب مسلمینه توجه واستقبال ایلسه آمن اولور زیرا بوصورتله توجهی ندا بالامان منزلنه نازل ودلیل مسـالمه حاصـل اولور صورت اولی بویله دکلدر که بعد قصد المسلمین بلا استیمان توجه واتیـانی مقاتله ایله قصد مسلمینه مقابله قصد ایتدیکنه برهاندر اما قبل قصد المسلمین توجه واقبالی طرفندن قصد مسالمه یه دالدر کورمزمیسنکه تجار اهل حربله میان مسلمینده کیفیت حال اشبو منوال اوزره درکه نداء استیمان ایتمکسزن دار اسـلامه دخول ایتدکلرنده ظـاهر احواللری قصـد مسالمه لرینه دال قیلنور واکرحربی مذکور مسلمـین آنی کوروب کلامنی ایشتمیه جك مرتبه بعید برمحلده ومنعه سی ایچنده ایکن بلارفیق ولاسلاح یرندن قیـام وایشیدیله جك محله کلدکده منعه سی یوغیکن نداء امانه اقدام ایلسه آمندر زیرا القـاء سلاحله منعه سندن مفارقت وایشیدیله جك محلده نداء امانه مبـادرت وصرف مقدورینه مباشرت ایتمکله ظاهر حالی طالب امان اولدیغنه دلالت ایدیکندن تأمین ایتسونلر کرك ایتمسونلر شرع شریف آنك امثالنی تأمین قیلمغله اول دخی امیندر قال الله تعـالی وان احد من المشرکین استجارك فاجره الآیة وقال تعـالی وان جنحوا للسلم فاجنح لها کذلك اوزرنده سلاحی اولوب لکن هیئت تهیؤ قتاله مقارن اولمسه شرعاینه آمندر زیرا کاه اولور که سلاحنی عسـاکر اسلام ایچنده بیع ایچون استصحـاب یاخود کیرواهل حرب ایچنده قالیجه ضیـا عندن خوف ایله استجلاب ایتمش اولور اما سل سیف ومدرمح ایده رك جانب مسلمینه اقبـال ومنعه سندن خارج اولدقده نداء امانه استعجـال ایلسه فیٔ مسلمین قیلنور زیرا ظاهر حالی قصد قتاله اقبالنه دالدر والحاصل وقوف حقیقتی متعذر اولان موادده حکمی ظاهر حال اوزره بنـا قیلنق جائز واباحت دمه مؤدی دخی اولنسـه ینه غالب رأیی تحکیم ایلمك مشروعدر کورمزمیسنکه برکسنه کیجه ایله خانه سنه برشخصك دخوالنه واقف اولوب لکن سارقیدر یوخسه لصوصدن هاربمیدر حقیقت حالنه عارف اولمسه همان اول شخصك حالنی تحکیم ومقتضای ظاهری تقدیم ایدر اکر اول شخص سیمای لصوصله معلم یاخود کندوساکن طوریر ایکن برجمع متاع بیت ایلر رفیق ایله همقدم ایسه آنلرکندویه قریب اولمزدن اقدم صاحب خانه ایکیسنی بردن اعدامه اقدام ایتمك جائزدر واکر اول شخص سیماء اهـل خیر اوزره جاری ورفاقت اهل شردن متبری ایسه صاحب خانه اوزره آنی اسکان واکرام لازم درکه رمی سهام وطریق آخر ایله قتـل واعدامی جائز اولماز وجواز تحکیم سیمایه یعرف المجرمون بسیماهم نظم کریمی دلالت وایما قیلر یعنی مجرمون یوم قیامتده سیما وقیافتلریله بیلنوب جزاء جرملری ترتیب اولنور ودلالت حاله رجوع جائز ومشروع ایدوکنه دخی ولو ارادوا الخروج لاعدواله عدة ذکرجلیلی اماره ودلیلدر یعنی اکر منافقین غزوهٔ تبوکه ادعالری اوزره ارادهٔ خروج ایده لر ایدی عده وعتـادلرین تهیئه واعداد قیلرلر ایدی قیلمدقلری بحسب الظـاهر عدم اراده لرینه دلیل باهردر وچـان مسلمیندن برعسکر ارض حربده نازل ایکن اهل حربدن برمشرك طوغرو بولندن کلوب مسلمیندن ابتداء جمـاعت مسلحیه واصـل اولدقده منعه سی یوغیکن دخی طالب امان اولسه وسعنده اولان استیمانی اتیان ایتمش اولمغله نائل امان اولور زیرا ظاهر حالنده مسلمینه اسمـاع صوتی ممکن اولان موضعـده ایکن دخی مسلمیندن اعراض وامتناعی اولمدیغنه استدلال وتااول موضعدن رجاء امان ایتمك منزلنه انزال اولنور واسماع صوتی ممکن اولمیان محل ابعدده ایکن منعه سی واراسه دخی اول محلدن نداء امانده فائده اولمغله آنی شرط قیلمقده منفعت عائده یوقـدر

مطلب وجه واختصاص دار الحرب فقال جئت اطلب الامان

مطلب تجار اهل الحرب یدخلون دارنا بلا استیمان

مطلب رأی رجلا دخل بیته لیلا هل یقتله امرلا

مطلب تحکیم السیما ودلالة الحال

ومغازيده مذكوردركه رسول الله صلى الله عليه وسلم بنى قريظه يى محاصره ايتدكارنده محمد بن مسلمه
رضى الله عنه بعض ليالىده محارسهٔ عسكره مأموروشغول ايكن آنى كورديكه بنى قريظه دن ايكى كسنه
چيقوب سمتنه توجه ايلديلركلوب واصل اولدقلرنده نه يه كلديكز ديوسؤال آنلردخى رجاى امانه كلديك
ديوعرض حال ايلديلرهمان تخليهٔ سبيللرى ايله ايكيسنى تأمين بعده اللهم لاتحرمنى اقالة عثرات الكرام
يارب بنى بويله جرائم كرامى عفوايتمكدن محروم قيلمه ياخود بنى كرامدن قيلوب جرائمى سن عفوايتمكدن
بنى محروم قيلمه ديودعا ايله فعلنى تحسين ياخود تهجين ايليوب صكره رسول الله صلى الله عليه وسلم جنابلرينه
اخبارايلدكده مؤاخذه وعتاب ايلمديلر واول ايكى كسنه دخى نابوداولوب قنده كتدكارى معلوم ومشهوداولمادى
واكر مسلمين اهل حربدن برينى سلاحله عسكرك خلفنده ياخود يمين ويسارنده عسكره قصد دخول اوزره
كوروب اول ساعت نداء امانه مسارعت قيلسه فئ مسلمين اولور وامير ايچون قتلى دخى جائزدر زيراظاهرحالى
قصد تجسس احوال ياخود بعض مسلمينى على غفلة قصد قتله كلديكنه دالدر وبز قريبا بيان ايلديك كه
بومقوله اموره غالب ظن ايله عمل اولنور اما طلب امانه بوخسه قصد زيانه كلديكنه دلالت ايدر برنسنه بولنميوب
قلوب مسلمينده دخى حالتندن احد جانبينى ترجيح قابل اولمازسه اميره لازمدركه آنى اخذ ودار اسلامه اخراج
واهل ذمت قيله زيرا تعارض ادله وانعدام ترجيح عندنده احتياطله عمل واجبدر وبو بابده احتياط انجق شخص
مرقوم طلب امانه كلمك احتمالنه كوره آنى قتل وفئ ايتميوب وقصد غارته كلمك احتمالنه بناء مأمنه دخى ارجاع
ايتمكده در زيرا بويله امر محتمل ايله حكم حربيتى باطل واباحت قتلى حاصل اولمامغله دار اسلامده على التأبيد
حريت اوزره عوق وابقا قيلنور صكره اسلامه كلورسه اكابر وجهله تعرض اولنماز وكلمزسه اوزرينه خراج
وضع اولنور كذلك اهل حربدن برجماعت دار اسلامه ارادهٔ دخول ايلسه لر لكن منعه لرندن چقمادقجه نداء امانه
قادر اولمامغله منعه لرندن خارج اولدقلرى مكانه كلدكلرنده نداء امان ايلسه لر آنلر دخى مرتبهٔ بوسعلرين ايتيان
قيلدقلرله نائل امان اولورلر اما اهل حرب منعه لريله كلوب استيمان ايلسه لر بو صورتده مسلمين آنلرى تأمين وعدم
تأمين خصوصنده مخيرلردر زيرا اهل منعه دارالحربده ياخود قلعه لرنده نيجه ممتنعلر ايسه دار اسلامده
دخى اويله جه ممتنعلردر وازقديم مستأمن اولنلردخى منعه لرى ايچنده بولنسه لر مسلمين ايچون آنلره نبذ عهد
ايتملرى جائز ايكن بويله مجددا استيمان ايلين اهل منعه يه اعطاء اماندن جواز امتناعلرى طريق اولى ايله ثابتدر
اما ازقديم مستأمن اولنلرك منعه لرى بوغيسه آنلرى مأمنلرينه ارجاع ايتدكجه ميانه مزده اولان عهد وامانى
نبذ ايلمك غير جائزدر كذلك طلب امانه كلدكدنصكره منعه لرندن خروج ايلسه لرينه قبل لحوق المأمن
نبذ عهدلرى غير جائزدر مكر امير المسلمين مقدما اهل حربدن اول دارك اهلنه تقديم وبزدن سزه امان يوقدر
سزدن برفرد بزه كلمسون ديو تكلم وآنلردخى تفهم ايتمش اوله بوصورتده آنلره امان يوقدر بوندنصكره طلب امانه
كلورلر ايسه فئ مسلمين اولورلر زيرا امير وجه مشروحله ابلاء عذر ايلمشدر قال الله تعالى وقد قدمت اليكم
بالوعيد يعنى اى اهل عصيان بن سزه تقديم وعيد ايلديكمى سزلر بيلور ايكن موقف حسابده شمدى بريكزايله
مخاصمه وسائر وجهله سزلر ايچون بحث خلاص يوقدر والحاصل عند الاستيمان منعه سندن مفارقت ايلين حربى
حسب العاده امن وسالم اولوب خلافنه تصريح اولنمدقجه حكم عادت حاكم جاسم قيلنور اما مسئلهٔ مزبوره كبى خلافى
مصرح اولورسه اعتبار عادت ساقط اولور مثلا بركسنه نك حضور ينه برمائده وضع اولنسه حسب العاده اجازت اكلى
متضمن اولمغله جائز الاكلدر اما صاحب مائده لاتأكل قولى ايله اكلدن نهى صريح ايلسه اكلى حرام اولور وچان
مسلمين دار اسلامده برحربى بولوب اولدخى امانله كلديم ديسه قولى تصديق اولنماز زيرا مأخوذ ومأسور ومنعه دار اسلامله
مقهور اولمغله ادعاء امانده متهمدر وقول متهم حجت اوله مز كور مزبسكه آنى برمسلم اخذ واسترقاق ايلدكدنصكره امانله
كلديم ديسه تصديق اولنماز كذلك ما نحن فيه ده حق جماعت تعلق ايلدكدنصكره قطعا تصديق اولنماز بوصورتده
برمسلم كلوب امانى بن ويرمش ايديم ديسه اولدخى تصديق اولنماز زيرا حربى مرقومى دارالحربه رجوعدن
منعله استرقاقه حق جماعت مسلمين تحقق ايدوب قول واحد ابطال حق جماعتده مقبول اولمامغله اول مسلم انشايه
مالك اولمديغى حكم امانى اخبار ايتمش اولور اما امان مذكوره اول مسلمدن غيرى ايكى مسلم دخى شهادت ايلسه لر
اول حربى آمن اولور زيرا بينه ايله ثابت اولان معاينه ايله ثابت كبيدر لكن بن امان ويرمشيدم دين مسلمك بوبابده
شهادتى مقبوله دكلدر زيرا فعل نفسندن خبر وبرمكله مدعى اولوب شاهد اوله مز وبوبابده مسلميندن ماعدانك
شهادتى معتبره دكلدر زيرا ابطال حق مسلمين اوزره قائمه در واكر حربى مزبور بن ملك كفاردن خليفهٔ مسلمينه

مطلب اشتبه كونه طالبا للامان

مطلب اذا وضع المائدة فعل الاكل مالم يمنع صاحبها صريحا

مطلب وجد واحد حربيا فقال انا آمن او قال مسلم امنته

مطلب الشهادة على فعل نفسه

مطلب حربى قال انا رسول الملك

رسولم ديسه بنه تصديق اولنميوب فئ مسلمين قيلنور زيرادعواى امانده مصدق دكل ايكن بوادعاء رسالتى
دعواى امانى مشتملدر زيرا رسول جانبين امين وجاهليت واسلامده جارى اولان رسم تأميندر زيرا امر صلح
وقتال انجق رسوله قائم واداء رسالت ممكن اولمق ايچون تأمين رسل امر لازمدر حتى حضور نبويده برقومك
رسولى بعض كلام ناسزا سويلدكده لولا انك رسول لقتلتك يعنى رسول اولميدك سنى قتل ايدرايدم بيوردیلر
بوحديثله دخى وجوب امن رسول اكرچه متبين اولمشدر لكن همان دعواى مجرده ايله صدق رسالتى متعين
اولماز اكر ملكلرينك مكتوبنه يكن برمكتوب چيقاروب بومكتوب ملكدردرسه تبليغ رسالت ايچون تأمينى
لازمدر بشرط آنكه مكتوب مر قوم مزور اولميوب كتاب ملك ايدوكنه غلبهٔ ظنون مقرراوله اولصورتده
دارالحربدن شهادت رسالت ايچون ايكى مسلم استصحابى ممكن اولميوب وسعنده اظهار كتابدن غيرى نسنه
اولمامغله آنكله اكتفا اولنور وبلا كتاب دعواى رسالتى دخى عند غلبة الظنون ينه حكم تصديقه مقروندر
واكر رسالتنه دلالت ايدر كتاب وسائر علامتى بولنميوب آنى دار اسلامده برمسلم اخذ ايلسه عند ابى حنيفه
رحمه الله تعالى فئ جماعت مسلمين اولوب اخذ ايلينه مخصوص اولماز زيرا اخذينه انجق قوت مسلمين ايله
متمكن اولمغله عسكر مسلمين ايله دارالحربه داخل وايچلرندن بريسى اخذ اسيره نائل اولمق منزله سنده اولور
امابوصورتده ابى حنيفه رحمه الله تعالى دن وجوب اداء خمسى روايت واحدهٔ قطعيه ايله مقطوع اما
مأخوذ دار اسلامده وجوب وعدم وجوب اوزره ايكى روايت مسموعدر لكن عند محمد رحمه الله تعالى
اخذ ايلين اشخاصك فئ خاصى اولور زيرا حربى مذكور دار اسلامده مباح اولمغله صيد وحشيش كبى
هركيمك يدى اكا سبقت ايدرسه آنى محرز وتملكى ايله متميز اولور وامام محمد رحمه الله تعالى عندنده ايجاب
خمسنده ايكى روايت واردر والحاصل عند ابى حنيفه رحمه الله حربى مزبور منعهٔ دار ايله مأخوذ ومقهور عد اولنور
حتى قبل الاخذ اسلامه كلسه ينه فئ اولوب شول اسير منزله سنده اولور كه اخذ اولندقدنصكره وامام
آنك اوزرينه ضرب رق ايتمزدن اقدم اسلامه كلمش اوله اما امام محمد رحمه الله عندنده نى برمسلم اخذ ايتمدكجه
يالكز دار ايله مأخوذ اولماز حتى قبل الاخذ اسلامه كلسه حر اولور زيرا حقيقت احراز انجق يد ايله اولوب
دار ايله اولماز بو جهتدن قبل الاخذ دارينه عودت ايلسه حر الاصل اولور بناء برين آنى اخذ ايدن انسان احراز
ايله ممتاز اولمغله ملكله دخى ممتاز اولور حتى قبل الاخذ امان ويرمشيدم ديسه عند محمد رحمه الله آمن اولور
زيرا ظاهرده كندو عبدى اولوب حريتنى دخى اقرار ايتمشدر واوبابده متهم دكلدر لكن قياس قول ابى حنيفه
رحمه الله اوزره دعواى تأميننه تصديق اولنمامق اقتضا ايدر زيرا اول حربيده حق جماعت مسلمين محقق اولمغله ابطال
حقلرنده قولى مصدق اولماز واكر دارمزده اسلامه كلوب قبل الاخذ ينه دار الحربه رجوع ايلسه البته حر اولور كه
بالاتفاق برمسلم ايچون آنك اوزرينه سبيل استرقاق يوقدر قول محمد رحمه الله اوزره حريتى محل اشكال دكلدركه
رجوع ايتمسه دخى قبل الاخذ حر ايدى بعد الرجوع بطريق الاولى در اما ابو حنيفه رحمه الله قولى اوزره
اكرچه دار ايله مأخوذ عد اولنور ايدى اما هنوز اوزرينه ضرب رق اولنمامغله رقيق اولمامش ايدى ودار الحربه
رجوعله عرضهٔ استرقاق اولمسى زائل وحال اسلامنده اكا تقرر حريت حاصل اولمغله بردخى استرقاقى قابل اولماز
وشول اسير منزله سنده اولور كه بعد الاسلام عسكر اهل حربه فرارندن صكره ينه اخذ اولنه واسيرمذكور
عسكر اهل حرب ايچنده حر اولوب بردخى استرقاقنه سبيل اولمديغى كبى بونك استرقاقنه بردخى سبيل اولماز
رقيچان عسكر مسلمين مداين اهل حربدن بر بلده يه مرور وآنلرايله طاقت مقاومتلرى اولمغله ايچلرندن محل
آخره عبور اراده ايتدكلرنده اهل بلده مسلمينه كلوب بزلر سزدن برفردى قتل واسر ايتمك شرطيله سزدخى
شو يولدن كتميوب بشقه يولدن كتمك اوزره معاهده ايديكز ديو سعى ومجاهده ايلسه لر اكر صورت معهوده ده
مسلمين ايچون منفعت مقصوده وار ايسه وجه مذكور اوزره مواعده وموادعه ونه دكلو ابعد واصعب ايسه ده
طريق آخردن كتمكه مساعده ومسارعه جائزدر زيرا اهل حرب آرقه لرندن كلوب عسكرك كيرو قالانلردن
بعضيسنى قتل ايتملرندن امين اولنماز ايكن مواعدهٔ مذكوره آندن امانى موجب اولور حتى رسول الله صلى الله عليه
وسلم صلح حديبيه ده شرط مذكوردن اعظم اولان تكليفلرين قبولله تلطيف بيورمشلردر زيرا اهل مكه ايچلرندن
اسلامه كلوب مدينه يه هجرت واتصال قيلنلرى ينه مكه يه رد وايصال بيورملرين شرط ايلمريله اول شرطى
قبول وقبولنده نظر مسلمين اولمغله تامنتهى اولنجيه ذلك وقايه موصول ايلديلر وآنده اولان نظر مسلمين شو وجهله
ملحوظ نظر سيد المرسلين اولمش ايديكه اهل مكه اهل خيبر ايله رسول الله عليه السلام حقنده قصد حربله

مطلب حربى قال انا رسول الملك

مطلب الرسول امن من الجانبين

مطلب دخل الحربى بلا امان فاخذه مسلم هل يخمس

مطلب اسلم الحربى فى دارنا قبل الاخذ

مطلب اسلم الاسير ثم انفلت الى دار الحرب يكون حرا

مطلب نزل المسلمون عند قوم الحرب وعاهدوهم ان لا يمنعوا الطريق

قدوم ایدرایسه طرف آخر یمزمدینه‌یه غارت وهجوم ایلسون‌دیو اتفـاق ایتمشلرایدی ورسول الله علیه السلام
اهـل مکه ایله وجه مشروح اوزره موادعه ایلدیلرکه خیبره تو جهلرنده آنلردن امین اوله‌لر ودلیل مرقومدن
منفعت مسلمـین ایچون بومقوله شرطك جواز قبولی بزه معلوم اولمشدر وصورت مذکوره ده مسلمین اولا شرط
مزبوری قبول بعـده ینه مشرکینك منع ایتدکاری بولدن کیتمکده فائده مأمول ایلسه‌لر مشرکینه نبذ عهد ایله
اعلام ایتملری واجبدر زیرا قبوللری موادعه وامان منزله سنده اولمغله غدردن احتراز ایچون نبذ ایدنجیه‌دك اکا وفالازمدر
کر مسلمین بزم بو یولدن ذهـابمز ضرر مشرکینی موجب دکلدر نبذ واعلامه نه دن واجبدر دیرلرسه جوابلرنده
دینلورکه بلکه مشرکینك او یولده کیندولرك محتاج اولدقلری زروع واشجـار وکلالری واردرکه مسلمینك
آنلره تعرضلرین استمزلر واکر مسلمین بو یول بزه اسهل اولمغله بز کیده رزو برنسنه لرینه تعرض ایتمزز دیرلرایسه ینه
آنلره دینلورکه احتمـالدرکه مشرکینك اول یولده اولان حصون ومواشیلرین سزلر کوروب وقت آخرده کلمك
ملاحظه سیله یوللرینی اوکرنمکزی استمزلر یاخود اول یولده اولان بعض عیوبلرینی کورمکزایله وقت آخرده
اوزرلرینـه غزایه عزیمت ایتمکزی استمزلر اول جهتدن البته عهدیکزه وفا یاخود فانبذ الیهم علی سواء نصنه
اقتفا برله نبذ عهد ایله افاده وایفا لازمدر واکرمشرکیندن اهل مدینه شونهریمزك صویندن ایچملك اوزره بزله معاهده
ایدیکز دیسه‌لر بزلردخی اویله معاهده ایتسك نظر اولنور اکرشربمز مشرکینه صولری خصوصنده مضرایدوکی
مجزوم یاخود مضر میدر دکلمیدر نا معلوم ایسه عهدیمزه وفا ایتمموز لازمدر واکر عدم اضراری عندیمزده آشکار
ایسه اعلامه حاجت اولیوب شرب وسقی دواب ایتمموز جائزدر زیرا وجوب رعایت شروط مفید اولمغله مشروطدر
وامر غـیر مفیدی شرط ایلمین انجق معا ندر بوقسه جلب منفعت وسلب مضرتی قاصد دکلدر وعدم
اضراری معلوممیز اولدقده شرط غـیر مفید ایدوکی مجزوممیز اولوب الغا اولنور اما ضرری ظاهر ایسه شرط
مفید اولمغله معاملات مسلمینده جاری اولان شروط نافعه کبی رعایتی واجب اولور واکر ضرری اولوب اولمدیغی مجهول
ایسه عاقل امر غیر مفید ایله اشتغال ایتمك نامعقول وشرط مذکورده جلب منفعت یادفع مضرت قصد ایتملری ظاهر
حال ارباب عقول اولد یغنـدن خلاف ظـاهر اولدیغنه بنـاء ظاهر واجب ورعایت مقتضاسی لازم ولازبدر
بوصورتده مسلمین نفوس ودوابلر ایچون اول صویه محتاج اولورلر ایسه اولا نبذ واخبـار صکره استعماله دركار
اولسونلر وکلالریکه اوتلاقلری دخی صولری منزله سنده دیر زیرا کلامملوکلری دکلدر ورسول الله صلی الله علیه
وسلم کلا ایله ماده بین الناس شرکت عامه اثبات ایلمشلردر بنا برین فائده لری اولمدیغی معلوم ایکن شرط مجردلری ایله
شرکت مسلمـین منقطع اولمامشدر اما زروع واشجـار واثماره عدم تعرضله معاهده ایتسه‌لر اهل حربه مضر
اولسون اولمسون تعرض مسلمین غیر جائزدر زیرا بونلر ملکلریدر وانسانك املا کنده نفوذ تصرفی حکم ملك ایله در یوقسه
نفع وضرر اعتبار یله دکلدر انجق مسلمین مضطر اولورلر ایسه کرکدرکه نبذ واعلام بعده آنلری استعماله اقدام ایده‌لر
زیرا شرط متقدم ایله املاك اهل حربده ثابت اولان وصف اباحت منعدم اولماز وغدردن اکرچه تحرز واجبدر لکن
اول دخی نبذ واعلامله حاصل اولور واکراهل حرب زروع وکلالرین عدم احراقمز اوزره طالب معاهده اولوب
بزدخی مساعده ایلسك بوصورتده بزم اکلمز ودوابمزه اتفاقمزده ضرر شرعی یوقدر زیرا عهدده وفا انجق
قبول ایتدیکمز شرط مقدارنده واجب اولور وشرطمز عدم احراق ایدی واکل وانفاق هر وجهله مغایر احراقدر
کورمزمیسنکه انسـان کندو ملکنی اکل ایتمك حلال واحراق غیر حـلالدر واهل شام اموال اهل حربی احراق
ایتمکی مکروه کوروب اکل وتناولی مکروه کورمزلر واحتمالدرکه مشرکین دخی شرط مذکوری مجردا حراقده فساد
اولدیغندن ایراد ایتمش اوله‌لر واصول شرعیه‌دندرکه شرطله نصا ثابت اولان خصوصه من کل الوجوه انکله مساوی
اولمیان نسنه‌لر الحاق اولنماز واکل وانفاق من کل الوجوه مساوی احراق دکلدر واکر اهل حرب قرالرینی
تخریب ایتمموز اوزره طلب معاهده و بزلردخی مساعده ایدرایسك قرالرنده بولدیغمز بنا مقوله سندن اولمیان
متاع وطعـام وعلف وسائر تحف وطرف مقوله سین اخذیمز جائزدر زیرا تخریب انجق ابنیه ده اولور واخذ امتعه
حفظدندر تخریبدن دکلدر وینه احتمـالدرکه تخریبده بولنان صورت افساد ایچون شرط مذکوری ایراد ایتمش
اوله‌لر لکن قرالرنده خشـبدن یاغیریدن مصنوع اولان ابنیه‌یه تعرض غیر جائزدر اما بناده اولمیان اخشابی آلوب
مثـلا ایقاد نار ایتمموز جائزدر زیرا بو انتفاعدر یوقسه تخریب دکلدر وبوشرطدن صکره حلال اولمیان انجق
مساکنلرندن بعض محلی هدم وتخریبدر واحراق بالنار فوق التخریب اولمغله آنده دخی حکم شرط مذکور
بطریق الاولی جاریدر وصورت مذکوره ده برباب مغلق بولوب فتحی مقدوریمز اولماسه قبل النبذ آنك قلعی جائز

مطلب عاهدوا ان لا یشتروا بوماء نهر اهل الحرب

مطلب اذا لم یکن الشرط مفیدا لا یجب رعایته

اکرچه کلالرینه دخی مسلمینك مطلقا عدم جواز تعرضی آنفا سبقت ایتدیکی لکن محل مذکورده عدم جواز کلائی قطع واحرازی یاخود تعرض مسلمین ایله متضرر اولملری صورتلرینه حمل ایله توفیق اولنور منه

مطلب شرطوا ان لا نحرق زروعهم

مطلب لا یحل لرجل احراق ماله

مطلب شرطوا ان لا نخرب قراهم

اولمـاز زیرا قلع دخی تخریبدر اما فتحی تخریب اولمامغله ممکن اولورسه آنده ضرر یوقدر واکر فتحی انجق کسر
وقفله محتـاج ایسه ینه جائز اولماز زیرا کسرقفل دخی تخریبدر وشرط منصوصله التزام ایتدیکمز امورك قلیـل
وکثیری برابردر واکراهل حرب زروعلرندن نسنه‌یی بزاکل ایتمك وعلف دواب ایتمك اوزره بزمله معاهده ایتسه‌لر
زروعلرندن نسـنه‌یی احراق ایتمموز مشروع اولمـاز زیرا احراق تفویت مقصودلرنده فوق الاکل اولمغله حکم
حرمت آنده بطریق الاولی ثابت اولور حق ابوینده حرمت تأفیف اوزره تنصیص بطریق الاولی حرمت شتم
اوزره تنصیص اولدیغی کبیدر وعدم احراق شرط ایتدکلرنده بیان سابق اوزره جواز اکل یو یله دکلدر زیرا اکل
دون التحریقـدرکه تحریق افساد عین واکل انتفاع بالعین در وعدم اکلیمزی شرط ایتدکلرندن مقصودلری
عین ماللری کندولرایچون باقی قالمقدر واحراق ایله باقی قالمیوب اکله منعدم اولدیغی کبی منعـدم اولور وعدم
احراقمز ایله معاهده لرندن مرادلری ملکلرندن برنسنه‌یی افساد ایتمموزدر واکلده افساد اولمغله جائز کورلمور
وقیجان عدم احراق زروعلری اوزره معاهده ایدوب بزدخی زروعلرینی صویه اغراقله اتلافه قدرتیمز اولسه بزه جائز
دکلدر زیرا اغراق عین افساد وافساد عین اولمغله من کل الوجوه منصوص اولان احراق حکمنده در کذلك عدم
اغراقله معاهده ایتسه‌لر علت مذکوره اوزره احراق ایتمموز جائز کورلمز کذلك سفینه لرین عدم اغراق وعدم احراقمز
ایله معـاهده ایتسه‌لر آللرندن آلوب کوتورمموز بزه جائز اولماز زیرا بومعاهده دن مقصودلری انجق کندوانتفاعلری
ایچون عین سفینه لرین اللرنده ابقا ایلمکدر وبز اخذ ایدنجه مقصودلری حاصل اولماز کورمزمیسنکه منازللرین عدم
احراق واغراق ایله معاهده ایتسه‌لر بزلر خشب وابوابلرین اخذ ایله ایراث نقصان ایتمك دخی بزه جائز اولماز زیرا مرادلری
منازللرینی علی الاطلاق عدم استهلا کیمزدر لکن جمیع انواع استهلا کی ذکر وتخصیص وهر برینی ایتمك اوزره معاهده
وتنصیص متعذر اولمغله همان تحریق وتغریق مثللو اظهر اسبابی ذکر وتنسیق ایلدیلر واکرحین ظفرده اسیرلرین
عدم قتلمز اوزره معاهده ایتسه‌لر آنلردن اخذ اسیر ایتمموز جائزدر وآلنان اسیرلری فیء اولوب قتل اولنماز زیرا اسیر ایتمك
ترکی مشروط اولان قتل معناسنده دکلدر زیرا قتلده نقض بنیه واردر کورمزمیسنکه تساوی دارینلرین اسیر قلمق بزه
حلال ایکن قتللرینه شرعا مجال یوقدر واکرایچلرندن برفردی اسیر ایتمك شرطمز ایدرلرسه بزلر برفردلرین اسیروقتل
ایتمموز جائز ولماز زیرا اسردن قتل اشد اولمغله شرطله مقصودلری اسرایله فوت اولدیغی کبی قتل ایله بالاولویه فوت
اولور مکر آنلر دخی بزدن برفردی قتـل واسر ایتمکی التزام ایتمشلر ایکن ینه قتل واسر ایله خیانته اقدام ایده‌لر
بوصورتده نقض عهد ایتملریله قتل واسرلری قبل العهد جائز اولدیغی کبی ینه جائز اولور کورمزمیسنکه اهل مکه
حلیف رسول الله صلی الله علیـه وسلم اولان بنی خزاعه اوزره بنی بکره اعانه ایله نقض عهدلرین ابانه قیلدقلرنده
رسول الله صلی الله علیـه وسلم نبذ واعلام ایتمکسزین اهل مکه‌یه کمال اهتمام اوزره قصد واقدام بیورمشلردر
حتی اوزرلرینه علی الغفله هجوم وحمله بیورملری ایچون اخبار عزیمتلرین اهل مکه‌دن ستر واخفا بابنده الله تعـالی‌یه
رجا ودعا ایلدیلر اما ایچلرندن بالکز برشخص خلاف معـاهده حرکت ایدرسه جمله‌نك نقض عهدیله حکم اولنماز
زیرا شخص واحدك فعلی حسب العاده جمیع جماعتك عندلرنده معلوم وتحقق رضالری مجزوم اولماز وهم اول
شخصك جماعتی اوزره ولایت نقض عهـدی دخی یوقدر کورمزمیسنکه برمسلم دینده خلال اولمیـان برفعلی
مرتکب اولسه اوزرینه نقض ایمانی مترتب اولمـاز وبرذمی دخی بو یله برفعلی اتیان ایلسه موجب نقض امانی اولمـاز
اما خـلاف معاهده حرکتنه جماعتلری یاخود امیرلری مباشرت یاخود ایچـلرندن بریسی جماعتك معلومی
ایکن علی وجه المحـاربه مجاشرت ایدوب وجماعت دخی منعه مبادرت قیلمسه‌لر فعـل معهود جمله‌نك نقض
عهدلرندن معدود اولور زیرا فعل امیر لامحالة عند الجمیع شهرت بولوب شخص واحد دخی آچقدن مباشرت
ایتدکده منعه مبادرت ایتملرله ان السفیه اذا لم ینه مأمور مثل مشهوری اوزره طرف جماعتـدن مأمور مثللو
اولور وآچقدن بو یله فعله اقداملری عهد سابقی نبذ واعلام منزله سنده قیلنور واکر بزاسیرلرینی آنلردخی
اسیرلریمزی عدم قتله معاهده دنصکره بزدن اسیر آلوب قتل ایتسه‌لر بزدخی آنلردن اسیر آلمق جائز لکن قتلی
غیر جائزدر زیرا عدم قتـلی التزام ایدوب عدم اسری التزام ایتملریله اسیر الدقلرنده آنلره نقض عهـدی الزام
یوقدر چونکه معاهده باقیه در جزاء وفاق ایله معـامله لرینه کوره معامله‌یه بزدخی اتفاق ایده رز وقیجان برحربی
دار یمزه امانله کیروب عمدا یاخطأ برمسلمی قتل یاقطع طریق یااخبار مسلمینی تجسس ومشرکینه انها یامسلمه یاذمیه
برعورتله مکرهة زنا یاسرقه ایلسه بونلردن برنسنه نقض عهدینی موجب دکلدر انجق امام مالك رحمه الله تعالی
ناقض عهد اولوردیمکه سالك اولمشدر زیرا دار یمزه کیردکده بونلردن برینی اتیان ایتمکی التزام ایتمش اولوب موجب

مطلب شرطوا ان لا نأکل منه زروعهم ولا نعلف

مطلب شرطوا ان لا نحرق اوما زرعا فلا نغرق وبالعکس

مطلب شرطوا ان لا نقتل اسارائهم

مطلب فعل شخص واحد علی خلاف العهد لا یکون نقضا

مطلب فعل البعض لا یکون نقضا للعهد وقد یکون

مطلب مستأمن قتل مسلما او تجسس اخبار المسلمین

عهدك خلافنه بو يله مباشرت ايتدكده نقض عهد اوزرينه الزام اولنور والزام اولنمامق مستلزم استخفاف اهل اسلام
اولور لكن بز جوابده ديرزكه بونلردن بريني برمسلم ارتكاب ايلسه ايماني ناقض اولمديغي كبي مستأمنك دخي اماني ناقض
اولماز وبو بابده اصل ومأخذ حديث حاطب بن ابي بلتعه‌در كه حاطب رضي الله عنه مدينه دن اهل مكه يه ان محمدا
عليه السلام يغزوكم فخذوا حذركم يعني محمد عليه السلام سزه غزا ايده يورلر تدارككزي كوريكز ديو تحرير كتاب
ايتدكده اكرچه يا ايها الذين امنوا لا تتخذوا عدوي وعدوكم اولياء يعني اي اهل ايمان بنم دوشمنم وسزك دوشمنكز اولان
كفاري دوست اتخاذ ايتمكز نظم جليلي حقنده نزول ايتمكله عتاب اولندي لكن الله تعالى اكا ينه اهل ايمان تسميه سيله
خطاب ايلدي وخصوص مذكورك كتب سيرده قصه عجيبه سي مسطوردر وينه بني قريظه اكر حكم محمد اوزره
حصنمزدن نزول ايدرسك بزه نه معامله ايدر ديو اصحابدن ابو لبابه بن عبد المنذر ايله استشاره ايتدكلرنده همان
ابو لبابه كندو اليني بوغازينه سوروب اشارتله بوغزيكزي اوزرلر مفهومني اخبار وبولدن تخويف وانذار ايلدكده
آنك حقنده دخي يا ايها الذين امنوا لا تخونوا الله والرسول آيت شريفه سي انزال وخيانتله لوم اولندي ايسه ده
ينه اهل ايمان ايچنده ادخال اولندي وبونلردن بزه معلوم اولمشدركه افعال مذكوره نه مسلمك ايماني ونه مستأمنك
اماني ناقض دكلدر لكن حربي مزبور عمدا بركيمسه يي قتل ايلسه برينه قصاص اولنور زيرا معاملاته راجع
اولان احكامده حقوق عبادي التزام ايتمشدر واكر برمسلمي قذف ايلسه ضرب حد اولنور زيرا حد قذف
صيانت عرض ايچون مشروع اولمغله حق عبدي متضمندر بو جهتله خصوص حدده خصومت مسموعه
وبلا خصومه توفيه حد غير مشروعه در اما زنا وسرقه كبي لحق الله تعالى موجب حد اولان اسبابدن برينه
مباشرت ايدرسه اولبابده اختلاف ائمه شهيرتابدركه عند ابي حنيفه ومحمد رحمه الله عليهما اقامت حد اولنميوب
عند ابي يوسف رحمه الله اقامت اولنور وامام محمد رحمه الله صحت مقالته بو وجه اوزره استدلال ايدركه علماء
اسلاف بو حدودك اهل ذمتده اقامتنده اختلاف ايدوب اهل مدينه اقامت اولنميوب الحق لاجل الاقامه كندو
حاكملرينه تسليم اولنور ديديلر وراي مذكور حضرت علي كرم الله تعالى وجهه دن دخي مأثوردر وحق ذميده
اهل مدينه نك غيره مخالفتلري حق مستأمنده عدم اقامت اوزره اتفاقلريني متضمندر لكن بز حق ذميده
اهل مدينه نك خلافنه نص وارد اولمغله حق ذميده قوللريني اخذ ايتمدك زيرا رسول الله صلى الله عليه وسلم
رجم يهوديين ايله امر ايلمشلردر لكن ذميده وارد اولان نص حق مستأمنده جريان حكمني موجب اولماز زيرا ذمي
اهل داريمزدن اولمغله معاملاتده ملتزم احكام اسلامدر بناء عليه اوزرينه جميع حدود اقامت اولنور الحق
حرمت شرب خمري غير معتقد واعتقاد حرمت اولمديغي سبب حد غير منعقد اولمغله حد خمر اقامت اولنماز
اما مستأمن اهل داريمزده داخل واحكاميمزدن برينه قائل اولميوب همان مصلحتني رؤيت ودارينه عودت
ايچون كلمشدر وبو سببدن دارينه رجوعدن منع اولنميوب قتل مستأمنله مسلم اوزره قصاص واجب اولمديغي
كبي ذمي اوزره دخي واجب اولماز بو جهتدن محض حق الله اولان حدود مستأمن اوزره اقامت اولنماز لكن
اموال ناسدن آلديغني رد واستهلاك ايتديكي غرامتله امر اولنور وقربان ايتديكي نسوانك مهري اوزرينه الزام اولنور
زيرا وطئ في غير الملك حددن يا مهردن خالي اولماز بو صورتده حد واجب اولمامغله عورتك حقي اولان مهري
واجب اولور ويوجع عقوبة على ما صنع ويحبس في السجن على قدر ما يرى الامام يعني سوء صنيعي مقابلنده
امامك رأي ايتديكي مقداري ضرب وجيع ايله تعذيب وحبس زندان ايله عقاب وتأديب اولنور وامام محمد رحمه الله
بو جع ديوب يعزر لفظي ايله تعبير ايتمديكي لفظ تعزيرده معناي تعظيم وتطهير موجود وكفارده بو معنايه
اهليت نابود اولديغندندر قال الله تعالى وتعزروه وتوقروه بو آيتده تعزير نصرتله تقويت معناسنه‌در والله اعلم
باب ما يصدق فيه المستأمن من اهل الحرب وما لا يصدق * يعني اهل حربدن مستأمن اولنلرك تصديق اولنوب
اولنميان اقواللرين تمييز وتفريقه متعلق محل تحقيقدر عسكر مسلمين برمطموره يا برحصنه وصول ومحاصره يه
مشغول اولدقلرنده اول محلك اهاليسندن برطائفه آمنونا على اهلينا ومتاعنا على ان نفتحها لكم يعني بو قلعه يي
سزه فتح ايدرز اوزرمزه اهل ومتاعمز اوزره بزه امان ويرك ديوب بعده اول قلعه يي مسلمين ايچون فتح ايلسه‌لر اول طائفه
امان نفسلريني اصلا تصريح ايتمديلر ايسه ده ينه آمنلردر زيرا نون والف ياخود نون ويا ضمير متكلمدركه متكلم تكلم
ايلديكي فعلي نفسنه وحده ياخود مع الغير نسبت ايچون موضوعدر ولفظ على دخي شرط ايچوندر قال الله تعالى
يبايعنك على ان لا يشركن بالله شيئا وقال تعالى حقيق على ان لا اقول على الله الا الحق اي بشرط ذلك
بو جهتله معناي كلاملري شو قلعه يي سزه فتح ايدرسك نفسلريمز اهالي واموالمز ايله آمنلرز ديمكدر ومسلمين

امان

مطلب الكبائر لا تكون ناقضة لايمان المؤمن

مطلب اجراء الاحكام على المستأمن

مطلب شرط الخصومة في حد القذف لا في الزنا والسرقة

مطلب قالوا آمنونا على اهلينا ومتاعنا على ان نفتحها لكم

مطلب لفظ على للشرط

اماني مرقومي آنلره ويرمشلردر همان حين فتحنده آمن اولورلر لكن بعد الفتح اول قلعه نك سكانني اخراج
اولندقده اول امان ويريلن طائفه امتعه نفيسه يي كوروب بونلر بزم امتعه مزدر وسبايا اي فرهه كيسه يي
كوروب بونلر اهل وعيالمزدر ديو ادعا ايلسه‌لر بو مسئله ده قياس شرعي عدول مسلميندن اقامت بينه ايتمدكجه
قوللري مصدق ومرعي اولماقدر زيرا اول قلعه يه غلبه ايتملريله ايچنده بولنان جميع اشياده حقلري ثابت اولوب
سبب استحقاقلري ظاهر واستحقاقلري باهر اولمشيكن اول طائفه ادعاء مانع ايتملريله احد متبايعين ادعاء شرط
خيار ايتدكده دعواسي بلا بينه تصديق اولنماديغي كبي اول طائفه دخي دعوالرنده بلا حجه تصديق اولنمازلر
ومسلمين اوزره حجت دخي الحق عدول مسلمينك شهادتي اولور لكن اول طائفه محل مزبورده قبل فتح الباب
اهل وامتعه‌لري اوزره اشهاد ايچون عدول مسلمين بولمغه متمكن اولمملريله بو بابده قياس مذكور ايله عمل ممكن اولميوب
رجال مطلع اولميان امورده شهادتده لاجل الضروره اعتبار صفت ذكورت ساقط اولديغي كبي بو مسئله ده دخي
اعتبار اصل شهادت ساقط واستحسانله عمل واجب اولور بو صورتده ديرزكه اكر اهليمزدر ديو ادعا قيلدقلري سبايا
اول طائفه نك اهل وامتعه‌لرنده تصديق ايدرلر ايسه آنلر مصدق واول سبايا دخي برابرجه آمن اولورلر زيرا جمله سي
اول قلعه ده برابر اولمغله جمله سي قول واحد اوزره تصادق ايتدكلرنده بز دخي تصديق ايلمك لازمدر زيرا بينلرنده اولان
امرك حقيقتنه طريق وتوقف اولمامغله حكمي تصادقلريله ظاهر اولان وجهه بنا ايده رز اما سبايا مزبوره طائفه
مستأمنه يي قوللرنده تكذيب ايدرلر ايسه اول سبايا فيء مسلمين اولورلر زيرا عند التكذيب مبناي امان اولان سبب
ثابت اولمامشدر واول طائفه مستأمنه نك دخي مطموره ده برابر اولدقلري كيمسنه‌لر حقلرنده اهليمزدر ديو دعوالري دخي
بلا حجه مسموعه دكلدر زيرا سبايا تكذيب ايله آنلره معارض اولمغله آنلرك خبر مجردلري بو بابده حجت اولمز اما صورت
اولي بشقه‌در كه آنده تصادقلريله مبانلرنده سبب تصديق حاصل واوزرينه بناء امان اولمغله سبايا دخي آمن وامانه نائل
اولديلر واكر سباياي مرقومه اول طائفه يي تكذيب ايدرلر نصكره سباياي سائره ايچون اهليمز بونلردر ديو دعوي ايلسه‌لر
ينه تصديق اولنمازلر زيرا كلاملرنده تناقض مقرر وقول متناقض غير معتبردر وهم عند التصديق قبول قوللريله
احسانمز الحق بو يله محلده تصادق على الباطل ايده مزلر ديو هر برفردك ظن وكماني سبقت ايتمك مثللو نوع استحسان
ايچوندر ومعناي معهود عند التناقض ناموجود اولمغله مطموره ده بولنانلرك طائفه مستأمنين ايله آنلري ابتداء
امرده تصديق ايدنلردن غيريلري جميعا فيء مسلمين اولورلر واكر بعض سبايا اول طائفه دن ايكي كيمسنه دعوي
وهر بري بنم اهلمدر ديو ادعا ايلسه اكر سبي مرقوم بريني مصدق اولورسه همان اكا لاحق وامانه لايق اولور واكر
ايكيسني دخي تكذيب قيلرسه سبب ترتيب امان بينلرنده حاصل اولمامغله فيء مسلمينده داخل اولور مؤلف رحمه الله
دركه انسانك اهلي عورتيدر وهم ذكور واناث وصغار وكباردن عيالنده اولان اولاديدر اكرچه قياسه نظر ايله اهلي
الحق زوجه سيدركه عرف ناسده زوجه سي اولان كيمسنه يه متأهل واولميان كيمسنه يه عيالنده جماعت كثيره
دخي بولنسه غير متأهل ديرلر لكن مؤلف والاشان تحسين طريق استحسانله ديمشدركه لفظ اهل انسانك
دائرنده انفاق ايلديكي جميع عيالنه اطلاق اولنور وقصه نوح عليه السلامده ان ابني من اهلي نظم كريمنده
ولد اوزره اطلاقي وقصه لوط عليه السلامده فانجيناه واهله الا امرأته ذكر حكمنده زوجه نك اهلدن
استثناسي وينه قصه نوح عليه السلامده قلنا احمل فيها من كل زوجين اثنين واهلك وحي قديمنده يالكز
زوجه ده استعمالي عموم اطلاقنه دالدر حتي فلان كثير الاهل ديرلر جماعت كثيره اوزره انفاق ايدر ديمكدر وبو معني
ايله محكمدركه استعمال عرفده اهل ايله عيالك مساواتي مسلمدر اما كيسه دن مفارق اولان كبير اوغلي وذات زوج
اولوب زوجي اكا ضم اولنان كبيره قزي نفقه سنده داخل اولمامغله اهلندن دكللردر زيرا اهل اقرباسندن اولسون
اولمسون همان دارنده ونفقه سنده بولنانلردر مترجم فقير ديركه مفهوم اهلي بو محلده اقربادن غيري يه تعميم قريبا
مؤلفدن نقل اولنان زوجه واولاده تخصيصه منافيدر مكر تعريف سابق همان زوجه دن ماعداسي شمولني افاده يه
حمل اولنوب تخصيصه حمل اولنميه واهلندن عدا اولنانلر صورت مفروضه ده مستأمنين ايله تصادق ايدرلر ايسه
آمن اولورلر واكر بونلر دعوي ومستأمنين تكذيب ياخود مستأمنين دعوي بونلر تكذيب ايدرلر ايسه بونلر فيء
مسلمين اولورلر واكر هر بري بعد التكذيب خطا ايتدم ديوب صاحبيني تصديقه عودت قيلرسه كلامنه التفات
اولنماز زيرا هم تناقض ايتمشدر وهم تكذيب ايله سباياده حق مسلمين تقرر ايتمشدركه مجرد تصديقه عودتله ابطال
اولنماز واكر مسئله مذكوره ده طائفه مزبوره آمنونا على اهل بيوتنا يعني اهل بيتلريمز اوزره بزه امان ويريكز
ديسه‌لر آنلردن هر برينك اهل بيتي الحق بلدهلرنده اولاد فلان ديو نسبت اولندقلري بابالري طرفندن اولان

الفرهة جمع فاره وهو الكيس كذا في المغرب * مصححه في صاحب

مطلب بيان معنى الاهل

صاحب الكتاب بو آيتده لفظ اهلي يعني زوجته قوليله تفسير ايلمشدر بو تقدير اوزره سائر اولاد وعيالاري ومن امن قول شريفنده داخل اولورلر اما قاضي وكشاف وسائر تفاسيرده اهل زوجه واولاد ونساء اولادلريله تفسير ومن آمن دخي سائر مؤمنين ايله تأويل اولنمشدر وبو تفسير اظهر اولور بعدن بشقه ما نحن فيه اولد ايكن كتابده تفسير اول دخي ادل ايكن وجهي ظاهر دكلدر * اختيار دينك وجهي * والله اعلم

مطلب تصرف المترجم في توجيه الكتاب

مطلب قالوا آمنونا على اهل بيوتنا

مطلب تعريف اهل البيت

مطلب اولاد الخلفاء من الاماء من اهل بيت الخلفاء

مطلب اخذ الامان على ذوى القرابة اولاقرباء اولانساب اواوصى احد الهم

مطلب استأمنوا على متاعهم

اقرباسندن عبـارتدر مثلا بلاد عراقده د ورخلافت عباسيه ده اهل بيت امير المؤمنين آل عباسدن عبارت واهل
بيت على بن ابى طالب واهل بيت طلحة والزبير رضى الله عنهم مشار اليهمك آللرندن كنايتدر زيرا بيتدن مراد اولان
بيت سكنى اولميوب بلكه بيت نسبدر وانسان باباسى قومنه منسوبدر نتيجهٔ مرام بيت نسبى باباسنك قومى واهل
بيتى اولاد فلان ديو معروف اولدقلرى جد اعلالرينه وارنجـه انكله هم نسب اولان اقوامدر ومستأمنك عورتى
وآنه سى وآنه برقرنداشلرى وطايبلرى ودپه زلرى عيالنده اولنسه لردخى توجيه سابقه بناء اهل بيتندن دكللردر
وهم بونلركند و نسبت اولنديغى باباسندن غيريه نسبت اولنورلر كورمزميسنكه جواريدن اولان اولاد خلفا اهل
بيت خلافتدن اولوب خلافته صالحلردر واهل بيتله آل عرف اسنعمالده مساوى اولمغله آمنونى على آلى ديسه
ينه وجه مشروح اوزره در كذلك آمنونى على جنسى ديسه ينه بويله در زيرا انسان باباسنك قومى جنسندندر
آنه سنك قومى جنسندن دكلدر كورمزميسنكه ابراهيم بن رسول الله صلى الله عليه وسلم ورضى الله عنـه والدهٔ
ماجده سى قبطيه ايكن كندى قريشدندر كـذلك حضرت اسمعيل عليه السلام والد ماجد ينك قومى
جنسندندر بوقسه مادرسعادتبر ورلرى هاجر رضى الله عنهانك قومى جنسندن دكلدر واكر آمنونى على ذوى قراتبى
اوعلى اقربائى اوعلى انسابى يعنى اصحـاب قرابتم اوزره امان ويريكز ديسه ياخود اقربام اوزره ديسـه ياخود
انسابم اوزره ديسـه قول مز بورقياس ابيحنيفه رحمة الله عليـه اوزره جميع ذى رحم محرمنـه حمل اولنور وبز
بومسئله يى كتاب الزيادانك وصايا سنده بيان قيلديق لكن بومسئله ايله مسئلهٔ وصيتك ميانلرى ايكى وجهله تفريق
اولنور وجه اول اولدركه قول ابى حنيفه رحمه الله اوزره استحقاق وصيته الاقرب فالاقرب نائل اولوب بومسئله ده
اقرب وابعد على السويه امانده داخل اولورلر زيرا وصيت ايجاب بطريق الصـلـه اولمغله انسان صله واحسانده
ميان اقرب وابعدى تمييز وتنقيح واقربى ابعد اوزره ترجيح ايده كلمشدر اما استيمان تخليص واستنقاذ اولمغله انسان
اقرباسنى تخليصده اقربنى ابعدندن تمييز وتخصيص ايلمز قول مشروحك مدار وضوحى اولدر كه تسويهٔ وصيتده
حق اقربه ترتب نقصـانله اضرارى دركار ومزاحمهٔ ابعـد ايله اضرار اقرب غير سزاواردر اما تسويهٔ امانده
اقرب على كل حال امانه نائل وتشريك ابعد ايله اضرارى غير قابلدر وجـه ثانى اولدر كه والد واولاد ذاسبب
من الاسباب ميراثدن محروم اولسـه لردخى وصيت اقربادن خارج اما امانده استحسانا متدرجلردر اكرچه قياسه
نظر ايله وصيت وامان برابردر زيرا اسم قرابت انجق غيره بالواسطه تقرب ايدنلره متناول اولمغله بلاواسطه متصل
اولانلر انسانه اقرب اقارب وقرابتـه نسبت اولنمقدن برى ومجانبلردر حتى الوصيـة للوالدين والاقربين نظم
مبينده اقربينى والدين اوزره عطف وتنسيق بوقولى تأييد وتحقيق ايدر لكن مؤلف رحمه الله استحسانه مائل
وشو رسم اوزره قائل اولمشـدر كه قراتى ايچون طلب امانده مرادى آنلره شفقتله تخليصلرينه عزيمتدر ووالد
واولادينه شفقتى غيريدن اكثر وتخليصلرى مقصود ايدوكى أظهر اولمغـله امانده دخوللرى مقرردر وهم بونلرى
اسم قراتنده ادخال ايتديكيمز انجق انسان مثلا باباسى حقنده قريبمدر ديديكى جفـا عداولنديغندندر بوبابده اينمه
باباسنك تخليصنى قويوب آخر ايچون استيمانى محض جفادر بنا برين بوبابده اسم قراتنده ادخالى تحقيق حقوقه
بادى اولوب جفا وعقوقه مؤدى اولمغله امانده داخل اولديلر واكر مسئلهٔ مفروضه ده متاعلرى اوزره استيمان ايتمشلر
اولوب صكره برمتـاع نفيسى كورد كلرنده متاعمز بودر ديو دعوى ايلسه لر نظر اولنور اكر اول متـاعى بعض
اهـل مطموره نك يدندن آلمشلر ايسه اول بعضه سؤال اولنور اكر تصـديق ايدرلرسه يدلرينه تسليم اولنور
واكر تكذيب ايدرلرسه فئ مسلمين اولور زيرا بعض مذكورك امتعهٔ مزبوره ده اليدن اخذ اولنجيه دك صاحب اليد
ايدوكى معلوممز ايدى وصاحب اليدك يدنده بولنان نسنه ده قولى معتبردر انسانك حق تفسنده قولى معتبر
اولديغى كبى وقريبا آمنونا على اهلينا مسئله سنده قول سبايا حق نفسلرنده تصديق مدعى يه راجع اولديغنى
بيان ايتمش ايدك كذلك مسئلهٔ متاعده دخى ذى اليد سابقك قولى ذى اليد لاحق تصديقه راجع اولور و بوبابده
سابقك يدى شمدى زائل اولمغله قولنده نه فائده حاصـله در ديو سؤال اولنماز زيرا سبب زوال يدى انجق اخذ
على وجه الاغتنام در وامان ثابت اوله جق نسنه لر اخذ مزبوره محل دكلدر ومعناى معهود نفوسده دخى موجوددر كه
نفوس دخى اغتنـام ايله حكما مأخوذه ايدى لكن ينه امان ثابت اوله جق نسنه لر اخذ مذكوره محـل اولماتق
قاعده سى اوزره نفسلرنده تصديقلرى معتبر اولمشـدر واكر بعد هذا التكذيب متاع آخرى دعوى ايلسه لر
قطعـا تصديق اولنمازلر زيرا دعواى سابقه لرنده متاعمز بودر ديملريله مطموره ده بشقه متـاعمز يوقدر ديمكى
مسائل كتابده اعتبـار ايتديكمز طريق مفهومله تفهيم ايتمشلر ايدى بوجهله دعواى اخيره لرنده متناقضلردر

مطلب يحلف الصدق من المستأمنين بالله تعالى

مطلب تحليف النصارى واليهود

مطلب تحليف المجوسى

مطلب اقر على عبده بالقصاص

مطلب اقر على نفسه بالقصاص

مطلب اذا نكل فى القصاص عن اليمين لا يقتل

مطلب ادعى القاتل وانكر الولى خلف على عدم عفوه

واكر ذى اليد سابق آنلرى تكذيبله متاع بمدر ديدكدنصكره تصديق ايدرسه التفـات اولنماز زيرا هم تناقضدر
وهم متاعده تكذيبله حكم اغتنام تقرر ايتمشـدر همان فئ مسلمين قيلنور واكر ايادى مستأمنينده برمتاع بولديغمزده
امان ويرديككز متاعمز بودر ديو دعوى ايلسه لر قول آنلرك قوللريدر زيرا اصل يد آنلركدر ومن حيث الظـاهر
دعوالرينه شهادت ايدر وخلاف ظاهر اولمدقجه حكم اكا بنا قيلنور لكن امام اوزره انى تحليف لازمدر زيرا غايت امرى
خبرنده امين اولمسيدر وقول الامين دخى مصـدق مع اليميندر زيرا تهمت كذب شرعا انجق يمينى ايله زائله اولور
واستحلافنده دخى انجق الله تعالى به يمين ايتدير ير لقوله عليه السـلام من كان منكم حالفـا فليحلف بالله اوليذر
يعنى سزدن هركيم ارادهٔ يمين ايدرسه الله تعـالى به يمين ايلسون ياخود غيرى نسنه يه ايتميوب يمينى ترك ايلسون لكن
اول مستأمن كافر اوزره تغليظ يمين ايلرا كرنصرانى ايسه بالله الذى انزل الانجيـل على عيسى عليه السـلام
ديمكله واكر يهودى ايسه بالله الذى انزل التوريه على موسى عليه السلام ديمكله تحليف ايدر زيرا تحليفدن مراد
يمين كاذبه دن انزجار وزيادهٔ مذكوره ايله انزجارى دخى آشكاردر ومؤلف رحمـه الله ديركه اكر مجوسى ايسه نكتهٔ
متقدمه اوزره بالله الذى خلق النار ديمكله تحليف ايدر لكن مشـايخمزدن چوق كمسنه لر ديديلركه مجوسى
بلازياده انجق بالله ديمكله تحليف اولنور زيرا زيادهٔ مذكوره دن تعظيم نارد ركاردر نار ايسه سائر جمـادات
مخلوقه مثك بريدر امازيادتين سابقتينده كتابين ورسولينه تعظيم واردر واول تعظيم معناى مستقيمدر واكر اهالى اوزره
استيمانلرنده هـذا من اهلى ديو دعوى ومدعى به دخى تصـديق مدعى ايلدكدنصكره مدعى مستأمن نفسنى
تكذيب واهلمدن دكلدر ديو اولسى دفع وتجنب ايلسه قول سى مدعى بهكدر زيرا ادعاء اولى ايله استفادهٔ امان
ايتمشيكن كلام ثانى ايله امان ثابتى ابطال مراد ايدر وبوبابده متنـاقض اولسه دخى تصديق اولنماز فكيف كه
متنـاقض اوله اما مدعى رجوع ايتميوب مدعى به رجوع ايدرسه فئ اولور زيرا نفسى اوزره مسلـمين ايچون
اقرار رق ايتمشدر فى الحقيقه اهـل مدعيدن اولسه دخى ينه نفسى اوزره مقبول الاقرار اولمقدن خارج اولماز
مكر مدعى عليه جاريه مدر ديو دعوى اولدخى بعـد التصديق رجوع ايدوب مملوكى دكلم ديرسه تصديق اولنميوب
ينه مملوكى اولور زيرا تصديق ايله مملوكى اولدقدنصكره ابطال ملكنده قول معتبرى قالمز ومملوكى اتفاق ايلديكى
عيالنده اولمغله اهلنده داخل وامان اكا متناول اولور واكر مملوكى اولمقده تصـادق قلرندنصكره مدعى اهلمدنده دكل
ومملوكده دكل ديوب سبى مدعى به آنى تكذيب ايلسه فئ اولورز يرا مدعى نفسى اوزره اقرار وملكنده ثبوت حق غانمينى
اظهـار ايلدى انجق امير ايچون اول سبى قتل جائز اولماز زيرا مقدما مملوكيتده تصادقلريله قتلدن آمن اولمشـدر
صكره قتلى مباح كوريلسه انجق قول مدعى ايله كوريله جكدر آنك قولى دخى مملوكى اوزره اقرار قصـاص ايلسه
اباحت دمنده حجت اولمديغى كبى بوبابده دخى اولماز فكيف كه متنـاقض دخى اوله اما صكره دن عدم مملوكيته
دخى تصـادق ايدرلرسه امير ديلرسه واول سبى دخى رجـل ايسه قتلى جائزدر زيرا قول مدعى ايله ملكى زائل
واقرار مدعى به ايله امانك عدم تناولى ثابت اولمشدر واول دخى نفسى اوزره اقرار اباحت دمده غير متهمدر انسان
كرك حر وكرك مملوك نفسى اوزره اقرار قصـاصى صحيح وغير متهم اولديغى كبى واكر مدعى مستأمن شو اوغلمدر
وعيالمده دردیو ادعا ومدعى به دخى رجـل كبير اولوب تصديق ايتدكده امير جيش آنلرى شبههٔ كذبله اتهام ايلسه
مدعى بهى تحليف قيلر اكر يمين ايدرسه حر اولوب ايتمزسه نكولى منزلهٔ اقرارده اولمغـله نفسنده ثبوت حق غانمينى
اقرار ينه بناء فئ اولور لكن قتلى جائز اولماز زيرا تصـادقلريله قتلدن آمن اولمشيدى صكره جائز اولسه نكولى ايله
جائز اولمق اقتضـا ايدر ونكول اباحت قتلده حجت اوله مز زيرا قصـاص فى النفس ايله مدعى عليه اولان كمسنه
يميندن نكول ايلسه اوزرينه قصاص ايله حكم اولنماز بودخى آنك كبيدر لكن امام عيسى رحمه الله تعـالى ديركه
قول مذكور غلطدر زيرا بونده اباحت قتـل باعتبار النكول اولميوب بلكه باعتبار اصل الاباحه در زيرا فى الاصل
مباح الدم ايدى ونكولى ايله مانع قتل اولان امان دخى منتفى اولوب شول مسئله كبى اولور كه قاتل بعـد ثبوت القتل
ولى اوزره ادعاء عفو ايدوب ولى دخى انكار و يمين ايده بوصورتده استيفاء قصـاص ايدر وقتل باليمين عد اولنماز
لكن جنـاب مؤلفك بوكتابده ذكر ايلديكى اصح وارجحدر زيرا اباحت اصليه تصادقلريله مرتفع اولمغله ينه قتلى
جائز اولسه انجق بسبب النكول جائز اولمق لازم اولور ونكول دخى يمين كاذبه دن تورع ياخود صادقه دن ترفع ايچون
اولمق كبى شبهه واحتمالدن خالى اولمامغله سبب قتـل اوله مز وصورت مفروضه ده مستأمن مدعى استحلاف اولنماز
زيرا آنده فائده يوقدر زيرا آنك ولدى اوزره اثبـات رقه ياخود اباحت قتله راجع اولان امورده قولى غـير معتبردر
واستحلافدن دخى مقصود بونلر ايدى واكر صورت مفروضه ده متاعى اوزره استيمـان ايدن كمسنه برمتاعى كوروب

بو بنم متاعمدر ديو دعوى ايلسه واول متاع دخى اهل مطموره دن كسنه نك يدنده اولسه نظر اولنور اكر ايادى
مسلمينه كچمش ايسه مسلميندن بينهٔ عادله سى اولدقجه تصديق اولنماز زيرا سابقده كسنه نك آنده ثبوت يدى
بيلنمكله حالا ثابته اولان يدى اعتبار واجب واول يد دخى مسلمين ايچون اولمغله استحقاقلرى موجبدر ومدعى دخى
مسلمين ايچون سبب استحقاقى ظاهر اولان حقى ابطال داعيه سنده اولمغله مسلميندن بينهٔ عادله سى اولمدقجه قولى
حجت اولمز واكر متاع مزبور هنوز ايادى مسلمينه كچمه مش ايسه قول آنك قوليدر و يمين ايله مصدقدر زيرا
مطموره ده بولنان اشيايه آنك يدى يد مسلميندن اقرب اولمغله حين ادعاده ذى اليد كبيدر واكر متاع مزبورده
ايادى مسلمين ايله يد مدعى برابرجه ثابت اولوب اول متاعه جمله سى بردن يابشوب اميره ترافع ايلسه لر ينه
بعد التحليف مدعى مستأمنه ويريلور زيرا باعتبار الاصل آنك يدى اقرب ايدوكى معلوم و يد مسلمين يد حادثه اولوب
بقاء اصل ايله يد حادثه غير معتبره ايدوكى مجزومدر كورمزميسنكه مسلمين آنى مستأمندن نزع وآندن يدى قطع ايتسه لر
ينه قول قول مستأمندر بو صورتده ايسه يدى برابر ثابته ايكن قبول قولى بطريق الاولى در كذلك اميره ترافعده اول
متاعى اهل مطموره دن برقومله مسلميندن برقوم برابر طوتوب اهل مطموره بو اول مدعى مستأمنكدر ديو اقرار ايلسه لر
ينه يد اصليه لرينه اعتبارا ايله قول آنلرك قوللريدر مجرد برابر يابشمقله يد مسلمين معتبره اولماز اما ترافع اميرده يالكز
يد مسلمينده بولنسه بو صورتده يد اصليه نك زوالى معلوم وفى الاصل مالك حقيقيسى بو مدعيمدر ياخود اهل
مطموره دن تصديق ايدنلرميدر ياغيريميدر غير مجزوم بمز اولمغله يدلرينه اعتبار اولنمايوب انجق حالا ثابته اولان
يد مسلمينه اعتبار اولنور ومسلميندن بينهٔ عادله اولمدقجه ازاله اولنماز بو صورتده اكر مسلميندن برجماعت اول متاعى
مستأمنيندن آلدقلرينه شهادت ايتسه لر ياخود يدلرنده بولنان مسلمين مستأمنيندن آلدقلرين اقرار ياخود اهل
مطموره دن برقومك يدندن آلدقلرين واول قوم دخى مستأمنكدر ديو تصديق ايلدكلرين اقرار ايلسه لر
وعلى نسخة ياخود شهود مسلمين اهل مطموره دن آلدقلرينه واهل مطموره دخى مستأمنك ايدوكى اقرارلرينه
شهادت ايتسه لر متاع مرقوم مستأمنينه رد وتسليم اولنور زيرا بينه ايله ثابت اولان معاينه ايله ثابت كبيدر واقرار ايله
ثابت اولان دخى حق مقرده بويله در ومسلمينك دخى حالا استحقاقلرى يد آخذينه اعتبار ايله اولمغله يدلرينه
جهت وصولى باننده قول آخذينى قبول لازمدر بو ايكى صورت سابقه ده متاعى مستأمنه رد وتسليم واجب اولور
واكر اهل مطموره دن اللرندن اخذ اولنان قوم اول متاع مستأمنك ايدوكنى انجق بعد الاخذ اقرار ايلسه لر
ينه قبل الاخذ اقرارلرى كبيدر زيرا ثبوت اصل يدلرى معلوممزدر ومستأمنين ايله اعتبار تصادقلرى واجب
اولديغندن حالا يدلرى حكما قائمه در بو جهتله بعد الاخذ اقرارلرى قبل الاخذ اقرارلرى كبيدر واكر مسلمين اقتسام
ياخود بيع ايتدكلرندنصكره مستأمنين بزمدر ديو ادعا ايدرلرسه تصديق اولنمازلر مكر اللرندن اخذ اولنديغنه ياخود
قبل القسمة آنلرك ملكى ايدوكى اقرار ايلين برقومك اللرندن اخذ اولنديغنه شاهدلرى اوله زيرا سبب ملك سهمنه
دوشن كسنه يه ياخود مشترى يه تام اولمشدر واستحقاق ملك ظاهر مجرد ايله اولميوب حجت تامه يه موقوفدر
وظاهر انجق دفع استحقاقه حجتدر ومستأمنين دخى بو بابده مالك اولان صاحب سهم يا مشترى اوزره استحقاق
ملكه طالبلردر بناء عليه وجه مذكور اوزره بينه يه محتاجدر و بو صورتده اخذ ايدن مسلمين ايادى مستأمنيندن ياخود
آنلرك اولديغنى اقرار ايلين قومدن اخذ ايتدكلرينى اقرار ايتسه لر دخى تصديق اولنمازلر زيرا قسمت و بيعله
آنلرك دخى اول متاعده يد وملكلرى قالميوب اقرارده سائر مسلمين كبى اولمشلردر مكر بعض امتعه سهم مقره
اصابت ايتمش اوله نفسى اوزره تصديق و يدندن اخذ ومستأمنينه رد اولنور زيرا املاك نفسنده اقرارى كندو
حقنده بينه ايله برابر بلكه دخى برتردر لكن بو صورتده استحقاق انجق اقرار ايله اولوب واقرارى سائر غانمين اوزره
حجت اولميوب انجق نصيب نفسنى متلف اولديغندن غنيمتدن تعويضه مستحق اولماملغله سهم مردودندن
نسنه ايله تعويض اولنماز اما اسارى ايادى مسلمينه دوشمشلر ايسه ده دار الحربده و بعد الاخراج قسمت يا بيع
اولنمادقجه بزلر اهل مستأمنيندن اولدرز ديسه لر تصديق اولنورلر زيرا نفسلرنده يد وقوللرى معتبر وضرب رق
اولنمادقجه زوالى غير متصوردر وضرب رق دخى قسمت يا بيعه منوط اولوب احرازه مربوط دكلدر كورمزميسنكه
امام ايچون بعد الاحراز قتللرى جائز لكن بعد ضرب الرق غير جائزدر كذلك من ايدوب آنلرى اهل ذمت قيلسه
دخى جائزدر و بو تقدير اوزره احرار الاصل اولورلر اما قسمت ياخود بيع اولندقلرندنصكره رق تقرر ايدوب
نفسلرنده اعتبار يد وقوللرى باطل اولمغله تصديق اولنمازلر مكر قبل القسمة والبيع مستأمنين ايله اهاليلرندن
اولمق اوزره تصادقلرينه مسلميندن اقامت بينه ايده لر بو صورتده خلاص بولورلر زيرا ثابت بالبينه ثابت بالمعاينه

كيدر

مطلب لايجوز قتل الاسير بعد ضرب الرق عليه

كيدر ومتاعده دخى حكم شرعى بنه بويله دركه ايادى اهل مطموره دن قبل الاخذ مستأمنكدر ديو تصادقلرينه
اقامت بينه قيلندقده مستأمنينه تسليم اولنور كويا مسئلهٔ متاعده اللرندن اخذ اولنمق مسئلهٔ نفوسده قسمت
وبيعله ضرب رق اولنمق منزله سنده قيلنور لكن حكم مذكور انجق اصل ذى اليد كيم ايدوكى معلوم اولميان متاعده
مستقيم اولور ومعلوم اولان صورتك ذكرى سبقت ايتمشدر قالديكه بعد القسمة والبيع وجه مشروح اوزره
بينه ايله ثبوت استحقاقدنصكره نظر اولنور اكر يدندن نزع اولنان مشترى ايسه ثمنى استرداد ايدر واكر سهمنه
دوشمش غازى ايسه وغنائم دخى بالتمام تقسيم اولنمش ايسه بيت مال المسلميندن اكا قيمتى ويريلور زيرا سهمنده
ثبوت استحقاقله غانمين اوزره عوضى ايله رجوعى اقتضا ايدوب تفرق غانمين حسبيله تعذر رجوعى ظاهر حال
اولديغندن تعويضى نوائب مسلميندن اولمشدر وبيت المال دخى انجق نوائب مسلمين ايچون تدارك اولنمشدر
كورمزميسنكه قسمتدن بر جوهر يا برفرس وبونلر امثالى متعذر القسمة بعض اشيا قالسه بيت الماله وضع اولنور
كذلك بويله ضمان درك دخى ظاهر اولسه الغرم بالغنم ينه بيت الماله رجوع اولنور اما شهادت ايدنلر مشترى
ياخود سهمنه دوشن غازى ايسه اقرارلرينه بناء نفسلرى اوزره تصديق اولنوب بيت المال اوزره تصديق اولنمازلر
حتى اول متاع يدلرندن اخذ ومستأمنينه رد اولنور وثمن يا عوضله حق رجوعلرى ثابت اولماز ومستأمنين دخى امان
آلدقلرى ناطق وصامت اشيا ايله دار الحربه مساعدهٔ رجوعلرى مشروعدر انجق كراع وسلاح ورقيقلرينه
مساعدهٔ رجوع اولنماز زيرا بونلر نفوذ قسمت و بيعله داريمزده محتبس اولمشلر ايدى واحتباسلرى دخى اهل حربه
مدار قوت اولماق ايچون رعايت حق شرع ورعايت حقوق مسلمينه مبنى ايدى بو جهتله مالكلرى ابطال حق مسلمينده
تصديق اولنمازلر ومسلمين آنلرى مستأمنينه هبه ياخود بيع ايتمش منزله سنده اولمغله دار الحربه ادخاللرينه رخصت
ويريلمز اما اشياء مزبوره مسلميندن بينه ايله ثابته اولمش ايسه بينه لرى مسلمين اوزره حجت اولمغله دار الحربه ادخاللرينه
رخصت ويريلور واكر اهل ومتاعلرى اوزره امان ويريلن طائفهٔ مطموره ده بولنان جميع ناس اهاليمز وجميع اشيا
متاعلريمزدر وبزلر بو مطموره بطريقلرى يز ديو ادعا واهل مطموره دخى تصديق مدعى ايلسه لر مصدق اولورلر
زيرا ادعاء بعضده وجوب تصديقلرينه علت اولان معنى ادعاء كلده دخى موجوددر بشرط آنكه آنلر رؤس اهل
مطموره ايدوكلرى معروف اوله اما بونك خلافى معلوم ايسه تصديق اولنمازلر زيرا تصديقلرى فى الجملة اعتبار ظاهره
مبنى ايدى ودليل كذب ظاهر اولدقده اول اعتبار ساقط اولور مؤلف الكتاب رحمه الله تعالى ديركه متاع اوزره امانده نقد
وتبر وحلى وجوهر غير داخلدر زيرا لفظ متاع اكرچه فى الحقيقه آنكله استمتاع اولنان نسنه نك اسميدر لكن اشياء
مزبوره عين ياخود جوهر اسملريله ممتاز اولملرى مطلقا اسم متاعده دخوللرينه باعث امتناعدر وهم متاع استعماله
قنالوب استمتاعده مبتذل اولان نسنه ده معروفدر واعيان مرقومه باقى ونفيس اولمغله بويله دكلدر اما متاعده
بونلرك غيرى ثياب وفرش وستور وجميع امتعهٔ بيت داخل اولور اكرچه قياسه نظر ايله اوانى غير داخلدر زيرا
عطف الشئ على نفسه غير جائز ايكن عرف استعمالده اوانى بى امتعه اوزره عطف ايتدكلرى مغايرتلرينه
دليلدر لكن بحسب الاستحسان بيوتده انتفاع اولنان اوانى متاعده داخلدر زيرا عند الناس مطلقا اسم متاعدن
بيوتده استمتاع وقيام سكنى واقامتده انتفاع اولنان نسنه لر فهم اولنور كه وصف مذكور اوانيده دخى موجوددر
بناء عليه سلاح وكراع وسروج مثللو نسنه لر داخل اولماز زيرا بونلر ايله بيوتده استمتاع اولنميوب انجق ركوب
وحروبده انتفاع اولنور اما آمنونا على مالنا من شئ بزم هر شيئمز اوزره بزه امان ويريكز ديمش اولسه لر
لفظ شئ جميع موجوده شامل اولمغله كلاملرنده مجموع مذكورات داخل اولور كذلك آمنونا على مالنا مالمز
اوزره بزه امان ويريكز ياخود آمنونا على جميع مالنا من مال بزم اولان جميع مال اوزره امان ويريكز ديسه لر اشياء
مذكوره مدار انتفاع وتمول اولمغله اسم مال مجموعنه تناول ايدر كورمزميسنكه ثلث مالنى بر رجله وصيت قيلسه
مجموعى داخل اولور امان دخى بويله در قال وانما خص فى الثلث بالصدقة لفظ المال بمال الزكوة لنوع من الاستحسان
وفى بعض النسخ وانما خص فى النذر بالصدقة لفظة المال بمال الزكوة آه يعنى ثلث مالنى تصدقله نذر ايتدكده
لفظ مال مال زكوته مقصور وثلث مال زكوتى ادا ايله ايفاء نذر ايلديكى قياسه بنا اولنميوب بلكه نوع استحسانه
ابتنا وعبدك نفسنه ايجاب ايلديكى الله تعالى نك عبد اوزره ايجاب ايلديكى زكوته نظيره اعتبار قيلنمشدر مترجم
فقير ديركه اكرچه نسخهٔ اولادن معناى مترجمى استفاد اصعب من خرط القتاددر لكن نسخهٔ ثانيه اعاتى وسوق
ايتديكى تعليل استعاتى ومسئلهٔ مرقومه نك كتب فقهيه ده ذكر وشهرتى بر اله وجه محرر اوزره ترجمه يه مبادرت
اولندى بو تقدير اوزره نسخهٔ اولاده فى الثلث بالصدقة قولى فى نذر الثلث تقديرنده در وذكر ايلديكى تعليلى

البطريق واحد البطارقة هى الروم كالقواد للعرب وعن قدامة يقال ان كان على عشرة الاف رجل ابطريق كذا فى المغرب

مطلب ما يدخل فى المتاع وما لا يدخل

مطلب بعض تصرفات المترجم فى شرح الكتاب

مطلب آمنوا اهلينا

قرينه سيله حذف مضاف اولنمشدر رجعنا الى ما كنا فيه وبومعنى امانده يوقدر بلكه امان نظير وصيتدر زيرا وصيت اخت الميراثدر كه ارث هرمالده ثابت اولديغى كبى وصيت دخى ثابتـه اولور واعطاء الامان على المال دخى نظير اغتنام المالدر واغتنام هرمالده ثابت اولديغى كبى لفـظ ماله اعطاء امانده دخى حكم امان بويله در واكر اول طائفهء مسلمينه آمنوا اهلينا اهلاريمزه امان ويرك ديوب مسلمين دخى نعم قد آمناهم بلى اهلاريكزه امان ويرديك ديسـه لر انجق اهلارى آمنين وكندولرى فئ مسلمين اولورلر زيرا انجق اهلارى ايچون استيمان ايدوب نفسلرى ايچون صراحت وكنايت ودلالتـدن بر وجهله طلب امان قلمديلر وانسان اهل نفسندن دكلدر زيرا مضاف غير المضاف اليه اولمغله اهل الانسان غير الانساندر اعتراض اولنورسه كه قول مذكورلرندن امان نفسلرى دخى مقصودلرى ايدوكى ايكى وجهـله معلوم ومشهوديمزدر اولى بودركـه اهلارى اوزره استيمانلرى آنلره شـفقتلرندندر ونفسلرينه شفقتلرى البتـه اكثر واظهردر ايكنجى بودركه بوندن مقصودلرى اهلارينك بقـا وسـلامتلريدر وبقا وسلامتلرى انجق مؤنت ونفقه لرينى رؤيت ايلين نفسلريله حاصـل اولور جوابنده ديرزكه فى الواقع مقصودلرى بوايدوكى معلومدر لكن الله تعالى حقلرنده امر محتوم وقضاء محتومى تنفيذ ايچون نفسلرين عدم ذكرايله مخـذول ومرادلرندن محروم قلنمشدر وحكم امان قصد مجردايله ثابت اولميوب انجق مسلمينك اعطا واحسانلرينه مرهوندر ومسلمين دخى آمناهم قوللريله انجق اهلارين تأمين ايدوب آمنا كم ديمكله نفسـلرينى امين قلمامشـلردر وحكايت اولنوركه بويله بر وقعه خلافت معاويه رضى الله تعالى عنه ده واقعه اولمشدركه جماعت مشركين ايچون طلب امانه سعى ايدن كافرك فى الاصل اهل اسلامه اذى وجفـاسى ظاهر اولمش ايدى قومى واهلى ايچون امان استدعا ايلديكنده حضرت معـاويه رضى الله عنـه اللهم اغفله عن نفسه قوليله اهمال نفسنه دعا ايلدى فى الواقع نفسنى اهماله تكميل مصلحته استعجال ايدوب دعاء معـاويه مقبول واول خبيث موذى مأخوذ ومقتول اولـدى وجواب آخر دخى واردركه انسان بويله هنكامـده كاه اولوركه كندى يه امان ويرلميه جكنى بيلوب قطع امل ياخود كمال حزن وملالله حيوة دنيـادن فتور وملل عارض اولمغله خلاص نفسنه همت ايتميوب انجق تخليص اهلنـه غيرت ايدر واحتمال مذكور امان نفسلرين قصدلرينه سرد اولنان دليل معارضه معـارضدر وباعتبار اللفظ نفسلرين عـدم تصريحلرى قوللرى ترجيح ايدركورمزمىسنكه طائفـهٔ

مطلب آمنوا ابنائنا ونسائنا

مرقومه مسلمينه نضع ايدينا فى ايديكم على ان تؤمنوا ابنائنا ونسائنا يعنى ابنا ونسامزه اعطاء امان شرطيله اللريمز اللريكزه قويوب معاهده ايده ليم ديسه لر ومسلمين دخى مساعده ايلسه لر نفسلرين ادخال امان ايلمزلر زيرا معناى اكلا ملرى اللريمزى اللريكزه وضع ايده ليم تاكه بزه ديلديكيكزى ايشلميه سز ديمكدر ومسئلهٔ سابقه دخى بوسياق اوزره در واكر نخرج اليكم على ان تؤمنونا فى الامان على اهلينا يعنى اهلاريمز اوزره امان خصوصنده مكالمه اوزره طرفكزه چقه ليم ديو استيذان ومسلمين اخرجوا قوللريله اذنلرين ايذان ايلسه لر بعده چيقوب اهلارين تأمين ايتدكلرنده كندولر دخى امين اولورلر لكن امان نفسلرى امان اهلارى سببيله اولميوب بلكه مسلمين آنلره مكالمهٔ امان ايچون خروجله امر ايتملرى اعطاء امان اولمق حسبيله دركورمزمىسنكه صورت مفروضه ده مكالمه لرينه اعطاء امان مترتب اولمسه بيله آنلره قطعا تعرض اولنميوب مأمنلرينه اعاده لرى واجب اولور اما صورت اولى بويله دكلدركه مطوره ده ايكن آمنوا اهلينا ديملريله بزلر دخى انجق اهلارينه امان ويروب كلاميمز بروجهله نفسلرينه شامل دكل ايكن لا على طلب الامان چيقوب فئ مسلمينـده داخل اولديلر

مطلب آمنونا على ذرارينا

واكر آمنونا على ذرارينا ذريتلريمز اوزره بزه امان ويريكز ديو استرحام ومسلمين دخى انجاح مرام ايلسه لر نفسلرى واولادلرى وبلا تخلل الاناث اولاد اولادلرى وان سفلوا بالجمـله آمنين اولورلر زيرا انسان ذريتنك اصلى وذريت كندودن تولد ايلين فرعك اسمى اولمغله اسم ذريت جميع مذكورينه شامل اولوركورمزمىسنكه عامهٔ انام ذريت آدم ونوح عليهما السلامدر قال الله تعـالى اولئك الذين انعم الله عليهم من النبيين من ذرية آدم يعنى حضرت زكريادن حضرت ادريسه كلنجه يوسوره ده مذكور اولان ذوات كرام عليهم الصلوة والسلام انبيادن ذريت آدم عليـه السلامدن شول اجلهٔ فخامدركه الله تعالى انلره مزيد انعام ايلمشدر مؤلف رحمه الله ديركه بناتلرينك اولادلرى امان ذراريده داخل اوله مزلر وجهى اولدركه اولاد بنات بابلرى ذريتندندر انالرى طرفندن دكلدركورمزمىسنكه جواريدن اولان

مطلب بيان معنى الذرية

اولاد خلفا بابلرى ذريتندن اولملريله شايان خلافت اولورلر قال المأمون *شعر* وانما امهات الناس اوعية مستودعات وللانساب آباء يعنى انسانك انالرى ايچنه وديعـه وضع اولنان ظروف كبيلردر وانساب ايچون بابلرى واردركه انسابده آنلره انتساب ايدرلر ياخود الانساب للآباء تأويلى اوزره كلامى قلبه تحميل ايله انساب بابلرينه مخصوصدر

مطلب اولاد البنات يدخلون فى الذرية

مطلب ان السادة العلوية من ذرية عليه السلام

معناسى دخى محتملدر ومؤلف رحمه الله بوندنصكره اولاد بناتك امان ذراريده دخولنى مشعر بعض كلمات دخى ذكر ايلديكى آنك دخى وجهى اولدركه لفظ ذريت اصلدن تولد ايدن فرعك اسمى اولديغى آنفا ذكر ايتمش ايدك اب وام ايكيسيده اصـل الولد در وام دخى كندو باباسى ذريتندندر وامدن تولد ايدن دخى اب الامك ذريتندندر بلكـه معناى اصليت وتولد جانب امده ارجحـدر زيرا ام ماء رجلى حصن رحمنده مثال حصن حفظ وحضانه اوزره اشتملاك ايتكله ولد انجق كندودن حاصل وماء رجل همان واسطه منزلنه نازلدر بوجهله احفـاد ذريت اب الامدن تعداد قلندقدنصكره ذريت اب الامدن دخى ايراد قلنور وحكايهٔ يحيى بن يعمر رحمه الله تقرير مذكوره مدار تقرردركه بركون حجـاج آنى قصد قتلله مجلسنه ادخال وزعمنجه بهـانهٔ قتلى اوله جق تكليف محال ايدوب ديديكـه البته طائفهٔ علويه ذريت محمـديه دن اولدقلرينى تنصيص ايدر آيت بكا قرائت ايدرسين ياخود سنى قتل ايدرم قانديكه ندع ابنائنا وابنائكم آيتى ما ولهاولمغله غير يسنين استرم اول حينده جناب يحيى نفسنى وكلمهٔ حقى احيا ايله ومن ذريته داود وسليمان نظم جليلنى وزكريا ويحيى وعيسى قول جميلنه وارنجـه تلاوت ايدوب حاجه حضرت عيسى عليه السلام حضرت نوح عليـه السلامك اب طرفندنمى ذريتندندر يوقسه ام طرفندنمى ديو سؤال ايتدكده حجـاج كبى لجاج مبهوت وملال اولوب آنى اكرامله ارسال ايلدى يعنى بر عظيم الشان ذريت نوح عليه السلامدن داود وسليمان عليهما السلامه دخى هدايت قلنـدق وينه اول ذريتدن زكريا ويحيى

مطلب آمنونا على اولادنا

وعيسى عليهم السلامه دخى هدايت قلنـدق واكر آمنونا على اولادنا اولادلريمز اوزره بزه امان ويرك ديسه لر اولاد صلبيه واولاد اولاد ذكورلرينه وان سفلوا احـل اولنور اما تخلل بنات ايله حاصل اولان اولاد آنلرك اولادلرى دكلدر مؤلف رحمـه الله بونده دخى كما فى السابق بويله ديدى اما امام خصاف بنه مؤلف خلافنجه اولاد بناتك دخى امانده دخولنى نقل ايلدى زيرا اسم اولاد آنفا ذكر ايلديكمز وجه اوزره اولاد بناته دخى شاملدر ودخولنى مؤيد دركه رسول الله صلى الله عليـه وسلم حسن وحسين رضى الله عنهما حضرتلرين دراغوش ايلمـدكلرنده اولادنا اكبادنا بيورديلر لكن روايت عدم دخول اوزره بوحديث نوع مجـازه محمولدر حتى ماكان محمد ابا احد من رجالكم يعنى محمد عليـه السلام رجالكزدن برفردك اب حقيقيسى اولمدى نظم جليـلى تجويز حديثه دليلدركه اكر حسنين احسنين رضى الله عنهما حضرتلرى ولد حقيقيلرى اولسـه لر آنلره اب حقيقى اولملرى لازم ومشار اليهما اصكره دن رجال بالغين معمريندن اولملريله منافات قرآنى مستلزم اولور ايدى ياخود مضمون حديث اوزره اولاد بنات اولاد عد اولنمق اولاد فاطمه رضى الله عنهايه خاصدركه قال عليـه السلام كل الاولاد ينتمون الى آبائهم الا اولاد فاطمه فانهم ينتسبون الى انا ابوهم يعنى جميع اولاد بابالرينـه انتساب ايدرلر انجق اولاد فاطمه بكا انتساب ايدرلر بن آنلرك بابالريم لكن بوحديث شاذ ومضمون آيت مذكوره يه منافى اولمغله حديث اولده تجويز مجـازه حقيقت حقانيتله سرافرازدر اما اولاد اولادلرى اوزره استيمان ايلسـه لر اولاد بناتك دخوللرى عياندر زيرا اسم ولد الولد ولدندن تولد ايدنلرده حقيقتـدر وقزى كندى ولدى وقزينك ولدى فى الحقيقه ولد الولديدر اما صورت اولاده يالكز اولادلرين ذكرايتملريله بويله دكلدركه اولادى من جهة الحقيقه كنـدودن تولد ايلين ومن جهة الحكم ولدينه كند ويه نسبت اولنانلردر وبونلر انجق اولاد ابنادر يوقسه اولاد بنات دكللردر

مطلب اولاد فاطمة من اولاده عليه السلام

مطلب استأمنوا على اولاد اولادهم

مطلب امنونا على موالينا

واكر آمنونا على موالينا يعنى عتقا ياخود عقد موالاتله خلفا مز اوزره بزه امان ويريكز ديسه لر واول طائفه نك هم موالى وهم موالى الموالى لرى اولسه بطريق الاستحسان بالجمله نائل امان اولورلر اكرچه لفظ مزبور مواليلرنده حقيقت وموالى الموالى لرنده مجـاز اولمغله مقتضاى قياس صنف ثانى داخل اولمامقدر حتى آنلردن مفهوم موالى يى نفى ايدوب هؤلاء ليسوا من مواليه ديمك دخى جائزدر بو وجهله مواليسى ايچون وصيتده موالى الموالى مزاحم موالى قلنميوب ادخال اولنمازلر لكن بطريق الاستحسان دينلوركه موالى الموالى بواسطة الموالى انسـانه ولايرله نسبت اولنمزيله اولاد الاولاد مع الاولاد مقامنه اقامت اولنورلر حتى وصيتده مواليسى بولنمازسه موالى الموالى داخـل اولورلر اما بولنـدقلرنده اثبات مزاحمه تنقيص نصيب موالى يى موجب ومزاحمهٔ ابعـد ايله تنقيص نصيب اقرب غير مناسب اولمغله داخل اولمازلر وصورت امانده موالى الموالى داخل اولسه ده اولماسه ده امان الموالى صفت واحده اوزره حاصـل وزياده ونقصانى غير قابل اولديغنـدن مقصود مستأمن تخليص فريقين ايدوكى متعـين اولمغله دخول طرفين متين اولور وبز بومسئله ده جمع الحقيقة والمجـاز مرخص ومجاز دريمز بلكه ديرزكه اسم مذكور مواليسنده حقيقت وصورة ومجاز اموالى الموالى يه دخى متضمن دلالتدر وبوصورتله موالى الموالى يه شبههٔ امان تمكن ايدر وبنـاء امان توسع اوزره اولوب مجرد صورت اشارتله ثابت اولور قد نصكره بولفظله

ثبوتی بالطریق الاولی در و بو تحقیقله وصیتدن تفریق اولنور و اکر آمنونا علی اخوتنا قرنداشلریمز اوزره
بزه امان ویریکز دیسه لر و آنلرك اخوه واخواتلری اولسه جمله سی آمنلردر زیرا لفظ اخوه عند الاطلاق ذکور
واناثه متناولدر قال الله تعالی وان کانوا اخوة رجالا ونساء وحقیقتده ذکوره خاصدر لکن مذهب عربدندرکه
ذکور واناث مختلط اولدقده ذکوری تغلیب وصیغهٔ تذکیری مجموع اوزره اطلاق وترتیب ایدرلر و استعمال مشروح
میانلرنده شایع اولمغله موقع حقیقتده واقعدر حتی اخوات صرفه اولوب اجلرنده ذکوردن بولنماسه صیغهٔ
مذکوره اناث صرفه‌یه شامله اولمامغله امانده داخله اوله مزلر اعتراض اولنورسه که الله تعالی فان کان له اخوة
فلامه السدس بیورمشدر یعنی اکر میتك ولدی اولمایوب بونی وارث اولور لرسه امی ایچون ثلث واردر واکر
بو صورتده فوق الواحد قرنداشلری وار ایسه امی ایچون سدس واردر علی کلا التقدیرین باقیسی ابك ایچوندر
واخوات صرفه امی ثلثدن سدسه علی رأی الجمهور حجب ایدرلر وحجب ایتماری صیغهٔ اخوه آنلره شامله اولمق
اقتضا ایدر جواب ویررزکه حجب لاخوات بو آیتله اثبات اولنمامشدر بلکه اتفاق اصحاب واعتبار معنای جمیله
قیاس اولی الالبابدن ثابت اولمشدر و بز بو مسئله‌یی فرائضده بیان ایلدیك لکن اعتبار معنی ایجق نصوص
شرعیه‌ده جائزدر بو قسمه الفاظ عباده همان عین ملفوظه باقیلوب تعلیلنه اشتغال واجتهاد اولنماز ونفس لفظ
اخوه نك من جهة الحقیقة والاستعمال اناث صرفه‌یه اشتمالی یوقدر واکر آمنونا علی ابنائنا دیسه لر و بنین و بنات
اولادلری اولسه اخوه ده بیان قیلندیغی اوزره جمله سی داخل اماندر لکن بعض اصحابمز دیدیلرکه اخوه وابناده
ذکر اولنان جواب مفصل ایجق امامینك قوللری وامام ابو حنیفه رحمهم الله حضرتلرینك قول اولیدر اما قول
ثانیسنده بنی فلان دیو وصیتده اولاد ذکورینه واخوه فلان دیو وصیتده بنه اخوهٔ ذکورینه خاص اولدیغی کبی
باب امانده دخی خاص اولورلر دیمشدر اما اصحی اولدرکه باب امانده اول وآخر قوللری بردر زیرا وصیتده اولمیان
وسعت امانده واردر ابو حنیفه رحمه الله اکرچه وصیتده ایجق حقیقته اعتبار ایلدی لکن امانده هم حقیقته
وهم من جهة الاستعمال شبه حقیقته اعتبار ایلمشدر واکر ذکورلری اولمیوب ایجق بناتلری وار ایسه جمله سی فیء
اولورلر زیرا صیغهٔ ابنا اناث صرفه‌یه صرف اولنماز مکر ابنا لفظینك مضاف الیهی ابو قبیله اوله حتی وصایاده
بز ذکر ایتمشزکه بنی فلانه دیو وصیت ایلسه وفلان مضاف الیه دخی ابو قبیله اولسه آنکله قبیله‌یه نسبت قصد
اولنور واناث صرفه دخی ذکور کبی قبیله لرینه من بنی فلان لفظی ایله نسبت اولنورلر اما فلان بالکز اولادینك
باباسی ایسه بویله دکلدر و بعض مشایخمز دیدیلرکه مستأمن مذکوردن مقدماتمی شو بنات واخواتمدن غیری
کسنه م یوقدر دیو تکلم ایتمك کبی اناث صرفه‌یه استعمالنه دلالت ایدر بر کلام تقدم ایدوب صکره آمنونی علی بنی
او علی اخوتی دیسه بو صورتده مرادی اناث ایدوکنه استدلال وتحت امانده ادخال اولنورلر واکر آمنونا علی اولادنا
دیسه لر اناث مختلطه وصرفه داخله اولورلر زیرا ولادت ذکور واناثده حقیقتدر قال الله تعالی یوصیکم الله
فی اولادکم یعنی الله تعالی سزلره مواریث اولادیکز خصوصنده امر وتنبیه ایلرکه مختلط ایسه لر للذکر مثل
حظ الانثیین اقتسام ایده لر ثم قال فان کن نساء فوق اثنتین یعنی اولادلر یکز ایکیدن زیاده بنات ایسه لر ترکه‌دن
ثلثینی اخذ ایده لر ایشته بو آیتده اولاد ایجق اناث صرفه ایله تفسیر اولنمشدر واکر آمنونا علی بناتنا واخواتنا
دیسه لر بالکز اناثه حمل اولنوب ذکور داخل اولماز زیرا صیغهٔ کلام ایجق اناثه شامل و آنده ذکور من جهة الحقیقة
والاستعمال غیر داخلدر وهم کاه اولورکه ضعف اناثه بناء مزید شفقتلرندن یاخود قال الله مسلمینه ابدا ایتدکلرندن
ناشی امان ذکوردن یأس وخیثلرندن استیمانلرین تخصیص نسوان ایدرلر واکر آمنونا علی بنینا دیدکلرنده
جمله سینك بالکز بناتی ایجق بر ینك یا اوغلی بولنسه امان یاخود جمله سنه نفوذ ایدر زیرا جمله‌یه لفظ واحد ایله
استیمان ایلدیلر ولفظ مذکور عند الاختلاط متناول اناث وذکور ایکن برینك ابن واحدی ایله دخی تحقق اختلاط
ظهور ایلمشدر اما صورت مفروضه‌ده آمنونا کل رجل منا علی بنیه یعنی بزه بزدن هر بریمزه اوغللری اوزره امان
ویریکز دیسه لر ایجق اوغلی بولنان کسنه نك جمیع اولادی تأمین و بنات سائره فیء مسلمین قیلنور زیرا لفظ کل
بو مقامده احاطهٔ افراد ایچوندر قال الله تعالی کل نفس ذائقة الموت یعنی هر بر نفس موتی طاتسه کرکدر
بو وجهله کلام مزبور هر بری حقنده مستقلا ملفوظ ومذکور کبی اولمغله ایجق اوغلی اولان کسنه نك اولادی
مندرج وغیر یلری ایچندن خارج اولور اما صورت اولاده آمنونا علی بنینا دیملریله کلاملری مجموعنی علی وجه
الاجتماع احاطه ایتدیکندن کویا ابن واحده جمله سی شریك وامانده بناتلرین اکا تشریك ایدرلر واخوه
واخوات حکم سابقده بمنزلة البنین والبنات در واکر آمنونا علی آبائنا دیوب آبا وامهاتلری مجتمع اولسه لر امانله

مطلب امنونا علی اخوتنا
مطلب لا یشتغل بالتعلیل فی کلام العباد
مطلب امنونا علی ابنائنا
مطلب امنونا علی اولادنا
مطلب امنونا علی بناتنا واخواتنا
مطلب امنونا علی آبائنا

جمله سی متمتع اولورلر زیرا لفظ آبا آبا وامهاته شاملدر کورمزمیسنکه ایکیسنه ابوین دینلور قال الله تعالی
ولابویه لکل واحد منهما السدس وصورت مذکوره‌ده ایجق برینك ابی موجود وماعداسنك همان امهاتی موجوده
اولسه اسم آبا عند الاختلاط مجموعده حقیقت کبی استعمال اولنمغله ینه جمیعا امانده ادخال اولنورلر واکر
آمنونا علی ابنائنا دیوب هم ابناوهم ابناء ابنالری بولنسه بطریق الاستحسان بالجمله داخل امان اولورلر اکرچه
لفظ ابنا ابناء صلبیه‌ده حقیقت وابناء الابناده مجاز ولفظ واحده جمع الحقیقة والمجاز غیر مجاز اولمغله مقتضای
قیاس اختصاص صلبیهٔ ابنا سیدر بنا برین امام ابو حنیفه رحمه الله ابناء فلان لفظی ایله وصیتی ابناء
صلبیه‌یه تخصیص ایتمشدر مکر ابناء صلبیه سی اولمیه بو صورتده امتناع حقیقتله مجاز متعین وابناء الابنایه
تناولی متیقن اولور لکن مؤلف والاشانك حسن استحسانله دیرکه بو لفظیله طلب امان کنند و یه
بنوتله منتسب اولنلر ایچون ایدوکی نمایان اولوب اول انتساب ابناء الابناده دخی صورتیاب اولمغله موجب ثبوت امان
اولان شبهه‌یی ایجاب ایلر اما استحقاق وصیت شبهه وضورتله تحقق ایتمکله وصیت بویله دکلدر وهم
وصیتده میان حقیقت ومجازده اثبات مزاحمه اولنسه نصیب ابنا یه ایراث نقص ایدر و بو محذور صورت
امانده بر طرفدر و بونده اولان تفصیل آمنونی علی ذوی قرابتی قولنده تقدم ایدن تعلیلاتك نظیریدر وهم لفظ
مذکور ایله طلب امان کنندویه بنوتله منتسب اولنلره شفقتی اعلان ایچوندر کاه اولورکه النافلة احب الی المرء
من الولد مثلی اوزره ابناء الابنایه شفقتی ابنا سندن ازید اولور واکر بو صورتده بعضیلرینك صلبیه و بعضیلرینك
ابناء ابنا سی موجود ایسه تعلیل سابق اوزره امان مجموعنه لاحق اولور واکر آمنونا علی آبائنا دیسه لر لکن آبالری
بولنمایوب ایجق اجدادلری بولنسه اجداد موجودین نیل امانله مجدودین اوله مزلر زیرا اسم اب حقیقت اوزره جده
شامل دکلدر حتی هو جد ولیس باب دیمکله اثبات جدیت وسلب ابوت حق اجداده جائزدر ولکن مجازا متناول
اولور می دیدرکه ابن عباس رضی الله عنهما برکسنه‌یه ای اب لك اکبر لفظیله قنقی بابالك اکبر در دیو سؤال
ایدوب اول کسنه فهم ایتدکده ابن عباس رضی الله عنهما همان یا بنی ادم آیت کریمه سنی قرائت واول شخصه
سن کیمك اوغلی ایسك اول شخصك بابالك در دیو مرادینه اشارت قیلدی و بو مقوله اعتبار مجاز یاخود اعتبار
صورت ایله ابناء الابناده اولان تفصیل سابق اوزره اجداد دخی داخل امان قیلنمق لایق ایدی بنا برین بو مسئله
بر مادهٔ مشکله در لکن جناب مؤلف بر معنای دقیق ایله بینلرین تفریق ایدوب دیرکه مجاز حقیقتنه تابعدر
ومعنای اتباعی ابناء الابناده تحقیق ممکندر زیرا ابنادن تفرع ایتملریله لفظ ابناده دخی تابعلردر اما اجداد آبا
ایچون اصول واسم جد ایله ممتاز ومفصول اولملریله فروعلرینه اتباعله آنلره اطلاق اسم الاباء ظاهر الامتناعدر
کورمزمیسنکه آمنونی علی امی دیو امی موجوده اولمیوب همان جده سی اولسه امانه اکا متناول اوله مز
اکر جده‌یه ام تسمیه اولنمق اعتباریله تناول ایدر دیو اعتراض اولنورسه جوابنده دیرزکه الله تعالی ورفع ابویه
علی العرش قول شریفنده خاله‌یه اب تسمیه قیلنمشدرکه ابویه اباه وخالته معناسنه‌در کذلك قالوا نعبد الهك
واله آبائك ابراهیم واسمعیل نظم منیفنده عمه اب تسمیه قیلندیکه حضرت اسمعیل علیه السلام نبی یعقوب
علیه السلامك عملری ایدیلر بویله ایکن بر عاقل عم وخاله امان آباده داخلدر دیمز زیرا بونلردن هر بری عم
وخاله کبی بر اسم ایله ممتاز درکه کندویه اول اسمله نسبت اولنور وجد وجده دخی بویله‌در اما ابناء الابنا بویله
دکللردرکه ینه بنوتله نسبت اولنورلر غایة الامر نسبتلری بواسطة الابنادر آنکیچون اسم ابنا ایله امان آنلره شامل
اولور و بو محله کلنجه بیان سابق ایجق لسان عربه متعلقدر اما مستأمنین بر قوم ایسه لرکه تکلم ایتدکلری لسانده
ابن الابن مسمی بالابن اولدیغی کبی جد دخی مسمی بالوالد ایسه جد دخی داخل امان اولور حتی لسان فارسیه
بویله‌درکه ابن الابنه پسر پسر دیدکلری کبی جده دخی پدر پدر دیرلر والله اعلم

باب المرأة من اهل الحرب تخرج مع رجل من المسلمین فیقول اسرتها وهی تقول جئت مستأمنة * قچانکه عسکر
اسلام دار الحربه کیردکلرنده بر مسلم دار الحربده اسیر یا مستأمن یاخود دار الحربده اسلامه کلمش ایکن قارشو کلوب
مسلمیه وصولنده یانده بر حربیه بولنوب بن بونی طلب امانله کلدیم دیسه واول مسلم دخی بلکه بن آنی قهرا اسیر
ایدوب کتوردم دیسه بو صورتده اول عورتك هیئتی اوزره کلمشدر اکا نظر اولنور اکر اول عورت مسلمین
مسلمیندن کلدیکی سمته قریب اولان ذواته واصله اولنجه دکین قید و بند سز کلمش ایسه ندا امان ایتسون ایتمسون
شرعا تأمین اولنور زیرا طرز مستأمنات اوزره کلمکله ظاهر حالندن مدعاسنه استدلال اولنور حتی بو هیئت اوزره
بالکز کلسه امانده شبهه یوقدر و بولده بر مسلم ایله رفاقت ایتسه ینه بویله‌در زیرا اول عورت ید نفسنده ایکن

مطلب آمنونا علی ابنائنا ولهم ابناء الابناء ایضا
مطلب الوصیة لابناء فلان
مطلب آمنونا علی آبائنا ولیس لهم الا الاجداد
مطلب آمنونی علی امی ولیس له الا الجدة

مجرد رفاقتيله اوزرينه يد مسلم ثابت اولماز وهيئتنده دخى امان ايچون كلمكده اول مسلمه مطاوعت ايتديكى
هركسك وهمنه سبق ومبادرت ايدر ومقدما بيان وتكرار اولنمشدركه وقوف حقيقى ممكن اوليان امورده ظاهر
حال وغالب احتماله اعتبار اولنور واكر اول مسلم آنى قيد واسر وغلبه وقهر ايله كتورمش ايسه يينه نداء امان
ايتسون فىء اولور زيرا ظاهر حالى اسر واخراجنه دالدر و يدى بطريق القهر اوزرينه ثابته اولمسى
اول عورتك نفسنه مسلم ايچون سبب استحقاقدر زيرا حربيه در وفى الاصل اكا امان ويرلمشدر ايجق منعه
جيشله اخراج اولنمغله جميع جيش آنده شريكلردر زيرا دار ايله احراز جميع جيوشله حاصل اولمشدر واكر
عسكر مسلمينه اخراج ايتميوب همان دار اسلامه ادراج ايلمسه بو دخى هر وجهله صورت اولايه موافق ايجق
برماده ده مفارقدركه بو صورتده قهر ايله اخراج ودار اسلامله احرازده متوحد ايسه تملكده دخى متفرد اولور
و بونده خمس دخى يوقدر زيرا اعلاء كلمة الله وجهى اوزره اخذ واصابت ايتمكله متلصص اولان شخصك
اخذ ودار اسلامله احرازى منزله سنده اولور واكر اول عورت بن بو مسلمى تزوج ايدوب برابر چيقدم ديسه
مسلم دخى تكذيب ايدوب بلكه قهر ايله اخراج ايلدم ياخود جاريه ايدى اشترا ياخود هبه ايله مالك اولدم ديسه يينه
على حالها قيد وبندسز كلمش ايسه اول رجل تصديق اولنماز زيرا كندو يد نفسنده در وزوجدر ديو اقرارى نفسنده
اولان حكم يدينى ابطال ايلمز اما قهر ايله كلوب تا دار الحربده ايكن قهرى دخى معلوم اولورسه قول قول رجلدر زيرا
محل قهرده ظاهر اولان قهره اعتبار ايله نفسنده اولان حكم يدى ساقط اولور كذلك مسلم مذكور صورت مزبوره ده
اهل حربدن بعض رفقا ايله كلدكده بونلر بنم عبيدمدر ديوب آنلر دخى احرارز ديسه لر ومقهور ومربوط
اولميه رق دخى كلمش اولسه لر مسلمينه وصوللرنده استيمانله ندا قيلسونلر قيلماسونلر قول آنلرك قوللريدر زيرا وصف
مذكور ايله يالكز كلسه لر دخى امانه نائل اولورلر ايكن مجرد مسلم ايله كلملرى مانع امان اوله من اما بو صورتده اول مسلم
مسلميندن يا اهل ذمتدن يا مستأمنيندن آنلرى قهر واسر ايلديكنه بينهٔ عادله اقامت قيلسه بينه سى قبول وعبيدى
اولملريله حكم اولنور زيرا بينه ايله ثابت اولان اقرار خصم ايله ثابت كبيدر حتى دار الحربده قهر واسرينى
اقرار ايلسه لر ياخود بز معاينه اوزره بيلمش اولسق عبيد اولورلر ايدى اقامت بينه دخى بويله در وخصوص
مرقومده حربى مستأمن اولملرينى اقرار ايدوب حربى مستأمنك ينه حربى مستأمن اوزره شهادتى مقبوله
اولمغله بو بابده اصناف مذكوره نك بالجمله شهادتلرى قبول اولنمشدر و بحث مذكور حربينك طلب امانله كلديكنه
برعلامت تحققنه مقصوردر اما علامت مزبوره بولنماسه واول مسلم دخى آنلرى قهر واسر ايلديكى بيلنمسه
وآنلر دخى رجال بالغين اولوب محل نداده امانله ندا ايلمسه لر همان دار يمزه بغير امان خارج اولان حربى منزله سنده
اولورلر وآنك حكمنى سابقا باب الامانده بيان ايلديك والحاصل مسلمك اهل حرب اوزره يد معلومه سى اولميوب
حقيقة وحكما يد نفسلرنده اولدقلرندنصكره يالكز خروجلريله مسلم ايله خروجلرى حكمده برابر واولده اولان
حكم ثانيده دخى مقرردر واكر اول مسلم برعورتله برابر چيقوب ومقدما عورتيچون استيمان اولنمامش اولوب
مسلمين اول عورتى فىء ايچون اخذه قصد ايتدكلرنده اول مسلم عورتمدر ديو ادعا وعورت دخى تصديق مدعى
ايلسه تصادقلرى هنوز اوزرنده كسنه نك حق تقرر ايتمديكى وقته تصادف ايتمكله آنلره توافق اولنور وبو صورتده
عورت حره وذميه اولور زيرا اول مسلم نكاح اوزره عورتى اخراج ايتمكله امانده ادراج ايلمشدر ومسلم واحدك
قهر اهل حربدن خلاصندنصكره ويرديكى امان امان جماعتله يكساندر واول عورت تحت مسلمده مستأمنه
اولمغله دار يمزده مسلمى يا ذمى بى تزوج ايلين مستأمنه مثللو ذميه اولور زيرا عورت امر اقامتده زوجنه تابعه
وزوجى اهل دار يمزدن اولمغله بالتبع اهل دار يمزدن اولور واول مسلم سبيله چيقوب بونلر جوارى وعبيدمدر
ديوب صبى دخى تصديق ايلسه لر ينه ذكر اولنان تحقيق اوزره در زيرا اول سبيده هنوز حق مسلمين ثابت اولمقسزين
تصادق ايلديلر ودار الحربده اسلامه كلوب يا مستأمن اولان مسلم عبيد وجواريسنى اخراجه محتاج وتملكنه
ايكى شاهد برابر كتورمكده لا علاج اولديغندن حين تصادقلرنده حسب الضرورة حكمى قوللرى اوزره بنا
لازمدر اما تكذيب ايدرلر ايسه دار الحربدن اولوب بلا امان دار يمزه كلملريله فىء اولورلر واكر بزلر اهل حربك
عبيد وجواريلرى يز بونك دكللرز ديرلرسه نظر اولنور اكر اول مسلم آنلرى قهر ايله اخراج ايتمش ايسه آنك
ملكى قيلنورلر زيرا نفسلرى اوزره اقرار رق ايتملريله كندو نفسلرنده اعتبار يدلرى باطل واول مسلمك دخى
موضع قهرده قهر ايله سبب استحقاقى حاصل اولمشدر اما وجه مرقوم اوزره ثبوت يدى نامعلوم اولسه بو صورتده
كلديكلرى طرفه اقرب اولان عسكر مسلمينه قريب اولدقلرنده نداء استيمان ايتمشلر ايسه نائل امان اولورلر زيرا

مطلب شهادة المستأمن على مثله

مطلب خرج المسلم ومعه سبى

استحقاقلرينه سبب اولان يد قاهره نمايان دكل ايكن موضع امانده نداء استيمان ايتملريله ظاهر حاللرى استيمان ايچون
كلدكلرينه دالدر حتى بو وجه اوزره يالكز كلسه لر مستأمن ايچون طلب امانه طريق مذكوردن ماعدايه قدرتى
اولديغى سابقا بيانمزدن نمايان اولمغله البته نائل امان اولورلر ايدى مسلم ايله برابر كلملرى دخى بويله در كذلك مسلمين
آنلرى نداء امانلرى ايشيدلميه جك محلده بعيده دن رؤيت ودرونلرينه رجاى امانله كلملرى سنوح وسبقت ايلسه
بعد القرب نداء امان ايتمسه لر دخى ينه آمنلردر زيرا انقياد اوزره كلملرى طالب امان اولدقلرينه دليل و بويله محلده
دليل دخى صريحله عديلدر بو صورتده اهل حربك عبيدى بز ديرلر ايسه قوللرى تصديق وحكم امان اوزره
صاحبلرينه عودته اجازت اولنور واكر صاحبلريمزدن هاربا ومغاضبا ذمت ياخود اسلام قصديله كلديك ديرلر ايسه
جمله سى حر اولوب صاحبلريچون اوزرلرينه سبيل تملك مرتفع اولور واكر انجق رجاء امانله كلديك ديوب
ورقبه لرينه حق مسلمين تعلق ايتمكله رجاء امانله كلدكلرينه مسلميندن اقامت بينه ايلسه لر ينه آمنلردر زيرا نفسلرينى
صاحبلرى اوزره دار يمز ايله احراز ايلديلر حتى صاحبلرينى قهر ايله اخراج ودار يمز ايله احراز ايلسه لر صاحبلرينه
مالك اولورلر ايدى شمدى نفسلرينى احراز ايلديلر البته كندو رقبه لرينه مالك اولورلر و بويله نفسنه مالك اولان
آزاد اولور وعتق ملك نفسنه مبنى اولمغله اوزرينه برفردك ولاسى ثابت اولماز بو مسئله ده اصل اصيل رسول الله
صلى الله عليه وسلم يوم طائفده ايما عبد خرج الينا مسلما فهو حر يعنى اول عبد كه اسلامه كلوب بزه اقبال ايليه
اول حردر بيورديلر ديو روايت اولنان حديث جليلدر حتى بو حديث بشارت تحديث ايله طائفدن يدى عدد
عبيد جانب عاليلرينه چيقدقلرنده جمله سنى اعتاق وناس آنلره عتقاء الله اسمى ايله تسميه واطلاق ايلديلر قالديكه
بو ماده ده اسلامله كلملريله ذمتله كلملرينك فرقى يوقدر كه ذمى دخى مسلم كبى اهل دار يمزدندر وعبيده معهوديندن
ذمت واسلام ايله احراز نفسلرى تام اولمشدر اكر بوندنصكره صاحبلرى كلوب بزلر بونلره تجارت ايچون
دار الاسلامه خروجه اذن ويرمش ايدك ديسه لر قول صاحبلرينك قوليدر زيرا آنلرك مملوكلرى اولملرنده
تصادقدنصكره عبيدلرى زوال ملكلرينه سبب اولان مراغمه وهرب ادعا ايتملريله مولاسى اوزره ادعاء عتق ايدن
عبد منزله سنده اولوب بلا حجة تصديق اولنمازلر زيرا صاحبلرى اصله متمسكلردركه اصل اولان عبد مولاسنه
مراغم اولمامقدر ومراغم ايدوكى بيلنمدكجه قول مع اليمين متمسك اصلكدر بو صورتده امام طلب عبيد ايله مواليلرين
استحلاف ايدر و بعد الحلف عبيد آنلرك مماليكى اولورلر بو صورتده اسلامه كلمشلر ايسه صاحبلرى آنلرى بيع اوزره
جبر اولنور زيرا عبد مسلم يد ذميده ابقا اولنمديغى كبى يد حربيده دخى ابقا ودار الحربه اعاده لرينه تمكين اولنماز
و بيعله اجبارده عبد مسلمدن ذل وقهر كافرى ازاله جهتيله حقنه رعايت دركار اولمغله مستأمن دخى ذمى كبى
بو ماده ايله مؤاخذه اولنور اما اسلامه كلميوب اهل ذمت اولمشلر ايسه صاحبلرينه تسليم ويدلدكلرى محله اعاده يه
رخصت ويريلور زيرا مملوك مولاسنه تابع واصالة قبول ذمتى غير صحيحدر كورمزميسنكه دار يمزده حربى
مستأمنك يدنده برابر كتورديكى عبدى بزله عقد ذمته طالب اولسه مساعده اولنماز حتى امام آندن اخذ خراج
ايتمش ايسه صاحبنه رد ايدر زيرا كسب مملوكيدر وصاحبى كلمزدن اقدم اخذ خراجى جائزدر زيرا حكم ظاهره
بنا قيلنوب عبد مرقوم دخى قبل ظهور المكذب قولنده بحسب الظاهر مصدقدر وتفصيل مرقوم مدعينك عبدى
ايدوكى اقرار عبددن غيرى بينه ايله معلوم اولدقده در واكر انجق اقرار يله معلوم ايسه نظر اولنور
اكر امانله ندا مى ياخود مسلمينى رؤيتى وقتنده بن عبدم ومولامدن هارب ومراغم اولميه رق اذنى ايله
كلديم ديو اخبار ايلمش ايسه ينه تصديق ومولاسنه دفع وترفيق اولنور زيرا بو اقرارى اهل دار يمزدن اولوب
تعلق حق مسلميندن اقدم اولمغله اقرار موضع تهمت دكلدر واكر ابتدا اهل ذمتدن اولوب خراجى اخذ اولندقدنصكره
بر مستأمن كلوب بو عبدمدر امانله تجارت ايچون دار اسلامه بعث ايتمش ايدم ديو دعوى ايتدكده اول عبد ذمى
دخى تصديق مدعى ايلسه امام آلديغى خراجى رد ورقبه سنى دار الحربه اعاده خصوصلرنده آنى تصديق ايتميوب
انجق نفسى اوزره اقرارى ايله اول مستأمنك عبدى ايدوكى تحقيق ايلر زيرا اقرار صدق وكذب ميانده مردد
برخبر مجرد اولمغله محل تهمتده ايسه قطعا حجت اولميوب دكل ايسه انجق مقر اوزره حجت قيلنور بو بابده مقرلهنك
ملكى اولمسى اكرچه تهمتدن عارى اما شمدى اهل دار يمزدن اولوب دار الحربه رجوعدن ممنوع ايكن دار الحربه
ردنده احتمال تهمت جاريدركه دار يمزدن خوشلنميوب مستأمن ايچون اقرار رقله دار الحربه اميد مراجعه واول
مستأمنله مواضعه ايتملرى محتملدر ومستأمن دار يمزده برعبد ذمى اشترا قيلسه ياخود عبد حربيسى اسلامه كلسه
بيعله اجبار اولنوب دار الحربه اعاده دن تمكين واقدار اولنماز صورت مفروضه دخى بويله در ومقدما آلنان خراجى

مطلب خرج عبيد اهل الحرب مستأمنين او مراغمين

حق محجا هدین اولمغله مولاسنه آنك ردی بابنده اقرار وتصدیقی یی مأل ایدوکی جای اشکال دکلدر اما
اول مستأمن ادعا ایلدیکی رق اوزره مسلمیندن اقامت بینه ایدر ایسه امام هم اول عبدی دار الحربه اعادهسنه
رخصت اعطا وهم آلدیغی خراجینی کیرو مولاسنه ادا ایلر زیرا مسلمین اوزره حجت اولان بینه ایله اثبات حق
ایلمشدر ومدعای مرقوم اوزره اهل حربدن مستأمنلرك شهادتلری قبول اولنماز وعبد مزبور رقی
منکر ایسه اول شهادتله رقی ثابت اولماز زیرا ذمیدر وشهادت حربی ذمی اوزره حجت دکلدر اما
اهل ذمت شهادت ایلسه لر انجق رقله حکم اولنور زیرا حکم رقده شهادتلری قائمه واهل ذمتك
بینه ذمی اوزره شهادتلری حجت لازمهدر اما خراجی مولاسنه وکندوبی دار الحربه رد مادهلرنده قبول اولنماز
زیرا بو بابده شهادتلری مسلمین اوزره قائمه اولوب وشهادت اهل ذمت مسلمین اوزره حجت لازمه دکلدر وثبوت
رق ثبوت ردی موجب اولماز وصورت مفروضهده مقدما اسلامه کلمش ایسه شهود مسلمیندن ماعدا قبول اولنماز
وشهادت مسلمین ایله دخی اکرچه مستأمنك عبدی اولور لکن عبدك صورت اقراری کبی ینه بیعی اوزره اجبار
اولنور واکر حربی اهل اسلامدن استیمان واعطاء امان ایلسه لر بعده برعورت وبرقاچ اطفال صغار ایله چیقوب
بوعورتم وبونلر اولادمدر دیوب آنلری قطعا امانده ذکر ایتمهمش اولسه بونده مقتضای قیاس آنلرك اولمقدر
زیرا استیمانی نفسنه تخصیص ایتمشدر وحکم امان ایسه مستأمندن منفصل اولانلره تجاوز ایلمز وآندن
بونلر ایچون نه اشارت ونه دلالت وجهی اوزره استیمان سبقت ایلمشدر لکن بومعنی قبیح ومستهجن اولمغله بطریق
الاستحسان کندو امانیله بونلر دخی تأمین اولنمق مستحسندر زیرا استیمانی یاکندونك بیلدیکی برامر ایچون قومندن
فرار یاخود دار بزده برزمان اقامت واتجار ایچوندر وفرض موصوف زوجه واولاد صغاری ایله خروجنه
موقوفدر که انسانك درونی عیالنه مربوط ومرهوندر وبومعنی عیالی ایچون استیمانه دلیل معنیدر وهم بونلر
عیال ونفقه سنده اولمریله مستأمنه تابع وذکر اصل مانع مرفی تحقق ایتدیکجه مستلزم ذکر توابعدر
وعرف دخی بو بابده دخوللرینه مؤید در کورمزمیسنکه دار بزده اولان ذمی کندوجزیهسنی ادا ایدر اما نسا
واولاد صغاری اوزره الزام جزیه اولنماز کذلك سبی کثیر ایله کلوب بونلر رقیقلرمدر دیو دعوی وآنلر دخی
تصدیق مدعی ایلسه لر یاخود اول سبی نفسلرندن تعبیره عدم الاقتدار اولان اطفال صغار اولسه لر یاخود
متاعنی حامل براز دوابله کلوب اول دوابی سوق ایدهرك برجماعتی ترفیق وبونلر غلاملرمدر دیوب آنلرده تصدیق
ایلسه لر یمینی ایله مصدقدر زیرا ظاهر حالی شاهد مقالیدر زیرا کرك علی قصد القرار وکرك علی نیة
الاتجار کلن کسنه البته مالنی استصحاب ایدر که تهی دست کلسه جوعله هلاکی بی ارتیابدر ونفسی ایچون
طلب امانی انجق دار بزده برزمان راحت واستقرار ایچوندر بوجهتله مالی بالتبع امانده داخل اولور انجق امام
تهمت کذبی رفع ایچون استحلاف ایدر وعلمامدر دیدیکی اشخاصدن آنی تکذیب ایدر بولنورسه اول تکذیب
ایدن غلام یدنده اولان جمیع اشیا ایله فیء اسلام اولور زیرا امانده تبعیت رقنه مبنیه ایکن تکذیبی ایله حقنده
رق ثابت اولمیوب دار بزه بلا امان کلمش برحربی ایدوکی نمایان اولمغله جمیع اشیاسیله فیء اسلامیان اولور
واکر بوصورتده دواب وسوق ایدنلر ملکلرم دکلدر انجق امتعه بنم اولمغله تحمیل ایچون انلری استیجار ایلدم دیسه
ینه مقتضای قیاس دواب وسائقین ایچون نه اشارت ونه دلالتله کسنه دن استیمان سبقت ایتمدیکندن
فیء مسلمین قیلنملر ایدی لکن استحساننده اول سائقین دوابلریله آمنلردر زیرا مستأمن لاجل التجارة دار بزه
کلسه امتعهسنی آرقهسنده کتورمك ممکن دکلدر بلکه عادت تجار نقل امتعهده استکرا واستیجاردر
ومکاریلرین تأمین دخی جملهٔ حوایج وتتمهٔ مقصودلرندن معدوددر بوطریقله آنلر ایچون دخی استیمان
ایتمش کبی اولوب حکم امان زوجه واولاد بنهسارى اولدیغی مثللو مکاریلرنده ده جاری اولور واکر مستأمن
مذکور براز رجال بالغین ایله چیقوب بونلر اولادمدر دیسه بالجمله فیء اولورلر زیرا آنلر فی الاصل فروع ایکن
شمدی برأسهم اصول اولوب بلوغلری جهتیله ذمت واسلامده تبعیتدن چیقدقلری کبی حکم امانده دخی
تبعیتدن چیقمشلردر وآنلر نفسلری ایچون استیمان ایتمك کرك ایدی اهمالریله فیء مسلمینده ادخال اولنورلر
واکر صغار ایسهلر نظر اولنور اکر نفسلرندن تعبیره قادر اولوب اولادمدر دیدیکنده تصدیق ایدرلرسه
امانلری ظاهردر زیرا بالغ اولمدقجه اکا تابعلردر کورمزمیسنکه اولاد صغار نفسلرندن تعبیره قادر اولسهلر
دخی ذمت واسلامده ینه تابع اولورلر امان دخی بویلهدر اما تکذیب ایدرلرسه فیء اولورلر زیرا تکذیبلری
مانع ثبوت نسبتدر بویله ایکن بغیر امان کلمزی فیء اولدقلرین اقرار کبیدر ونفسندن تعبیره قادر اولنلرك

مطلب خروج المستأمن بامرأته وصغار

مطلب خرج مع رجال وقال انهم اولادی

صغیر ایسهلر دخی بو بابده قوللری مقبولدر شول مجهول الحال مثللودر که نفسی اوزره برشخص ایچون اقرار رق
ایدوب مقرله دخی تصدیق ایده واکر نفسلرندن تعبیره قدرتلری یوغیسه بوصورتده اولادمدر دیرسه یمینی ایله
تصدیق اولندیغی قریبا تحقیق اولنمشدر واکر بونلری اهل حربدن سرقه واخراج قیلدم یاخود ایتامدر وعیالمده
ایدیلر برابر کتوردم دیرسه جملهسی آنکدر یدندن نزعه سبیل یوقدر زیرا نفسلرندن تعبیره عدم اقتدارلریله یدی
اوزرلرنده استقرار ایتمش بولنمغله حقلرنده قبول قولی واجب ایکن دار الحربده بطریق السرقه اوزرلرینه استیلا ایتدم
وممالیکمدر دیوب یاخود ایتامدر نفقه وعیالمدهلردر دیمکله ایکی صورتده ده اکا تابعلر ودار بزه آنسزین کلمکه غیر
قادرلردر بوجهتله اهلی منزلهسنده اولورلر واکر برآز نساء بالغاتله چیقوب قزلرمدر دیدکده آنلر تصدیق ایلسهلر
اکرچه قیاسه نظرا ایله فیء اولملری مقرردر زیرا بلوغلریله معنای تبعیت زائل اولمشدر که باباریناك اسلامی ایله آنلره
مسلمه دینلمز بوجهتله اولادندن ذکور بالغین منزلهسنده اولورلر لکن بطریق الاستحسان داخلهٔ امان اولورلر زیرا بنات
بیوت ازواجه انتقال ایتمدکجه انسانك نفقه وعیالنده در وحکم امان ظاهرا اوزره بنا قیلنور که حسب العاده نسوان
نفسلری ایچون استیمان ایتمیوب آبا وازواجلریله کسب امان ایدرلر اما اولاد ذکور بویله دکلدر که بعد الادراك اهل
قتال اولملریله اصالةً استیمان اولنمدقجه امانده ادخال اولنمازلر ونسا قتلدن مصونه اولملریله امانه احتیاجلری انجق
نفسلرندن دفع استرقاق ایچوندر ودفع استرقاق حکم امانده باباریته ضم والحاقله حاصل اولور وامهات وجدات
واخوات وعمات وخالات دخی بنات کبیلردر که مستأمنله کلسهلر بالتبع امانده داخله اولورلر اما آبا واجداد
بشقهدر که آنلر اهل قتالدر ومقاتلهدن برفرد امانده مستأمنه تابع اولهمز مکر عبدی یاخود اجیری اوله زیرا تجارت
یاخود نقل امتعهٔ تجارت ایچون بونلری استصحابه محتاجدر واول کسنه که وجه مشروح اوزره مستأمنه تبعیتله
امین ومستأمنك صدق مدعاسی معلوم مسلمین اوله نظر اولنور اکر اول کسنه تصدیق مدعی ایدرسه قبل ثبوت
حق المسلمین تصادق ایتملریله امانده تلاحق ایدر واکر تکذیب ایدرسه حکمی مقدما ذکر وترتیب اولنمشدر
واکر اولا تکذیب ثانیا تصدیق ایدرسه فیء اولور زیرا تکذیبی ایله کندوده حق مسلمین حادث ایکن صکره
تصدیق هم تناقض وهم ابطال حق مسلمینه باعثدر واکر اول تصدیق صکره تکذیب ایدرسه ینه فیء اولور
زیرا نفسی اوزره ثبوت حق استرقاقی اقرار ایلمشدر وبو اقرار مقبولیتده برقراردر مکر مستأمنك رقیقی یاخود
نفسلرندن تعبیره قادر اولاد صغاری اوله اما رقیقدن عدم قبولی بوجهتدندر که تصدیق ایله ملك مستأمن
اندهٔ قرار ایتمشدر ابطال ملکنده بردخی قولنه اعتبار اولنماز واما اولاد موصوفیندن عدم قبولی بوجهتدندر که
تصدیقلریله مستأمندن نسبلری ثابت واماندهاکا تبعیتلرینه اعتبار ایله حریتلری تأکد ایتمشدر صکره نفسلری
اوزره اقرار رق خصوصنده قوللری غیر معتبردر شول معروف النسب وحر الاصل منزلهسنده اولورلر که
نفسندن تعبیره قادر صغیر ایکن اقرار رق ایده قولی غیر معتبردر لکن بنات واخوات وعماتی بعد التصدیق تکذیب
ایلسهلر نفسلری اوزره اقرار رق ایتملری مقبول اولوب فیء اولورلر سؤال اولنورسه که بناتك دخی بعد التصدیق
نسبلری ثابت اولمشیکن اقرار رقنه نیجه اعتبار اولنور جواب ویریرز که بلی بویلهدر لکن اقرار رقنك بطلانی ثبوت
نسبنك ضروریاتندن دکلدر زیرا بالغهنك کندویه ضرر ویرن اموردهده قولی مقبولدر اما نفسندن تعبیر ایدن
صغیرك قولی امور نافعهده مقبول ومضرهده نامقبولدر بنا برین تصدیق ایله حکم حریتی متمکن اولدقدنصکره
اقراری ایله اوزرینه اثبات رق غیر ممکندر سؤال اولنورسه که صغیر مجهول الحال برکسنهنك یدنده ایکن بن بونك
عبدییم دیو اقرار ایلسه موجبی ثابت اولمق مقرر ایکن اقرار سابقی نیجه غیر معتبردر جوابنده دیرز که بلی بویلهدر
لکن بوصورتده ثبوت رق اقراری جنسیله دکل بلکه اول کسنهنك دعواسی سببیله در انجق نفسندن تعبیر ایدن
صغار اوزره یداعتبار استقرار ایده ممکلهٔ اقراری تقریر ید ذی الید مدار اولوب نفسندن تعبیر ایتمین صغارده
اولدیغی کبی همان ذی الیدك ید ودعواسنه اعتبار ایله رقیت اوزرنده برقرار اولمشدر یوقسه اقراری ایله دکلدر
حتی ادعاء حریت ایلسه قبول قولی واجبدر زیرا اقرار صبی بین النفع والضرر متردد اولان خصوصده غیر
صحیح ایکن رق کبی محض ضررده نیجه تصحیح اولنور واکر مسلمین برقلعهیی محاصره ایتدکده ایچلرندن برکسنه
مسلمینه نزول اوزره استیمان ومسلمین اکا اعطاء امان ایلسهلر بعده اول کسنه عورتی واولاد صغاری ورقیق
واموالی ایله چیقسه نفسندن غیری جملهسی فیء اولور زیرا بوصورتده مقهور ونفسی اوزره خائف اولمغله انجق
سلامت نفسی ایچون طلب امان ایتمشدر بوبابده مذکوراتدن برینی برابر کتورمکه حاجت یوقدر اما صورت سابقه
ایکی وجهله مغایردر وجه اول اولدر که مستأمن سالف البیان دارنده بلاخوف امان اوزره ایکن دار بزده

مطلب مجهول الحال اقر بالرق

مطلب خرج بنساء وقال بناتی

مطلب الامهات والاخوات وامثالها يدخلن فی الامان

مطلب معروف النسب اقر بالرق

مطلب الصغیر انما تقبل قوله فیما ینفعه

مطلب استأمن المحصور ثم خرج مع اهله وماله

مجرد تجارت یا اقامت ایچون استیمان ایلمشدر و بو مرام انجق مذکوراتی استصحابله تمام اولور وجه ثانی اولدر که ناطق وصامت قلعه‌ده بولنان هر نسنه‌ده حق مسلمین ثابت اولمشدر زیرا محصور ایچون حکم مأخوذ واردر بو جهتدن تصرفاتی موقوفه‌در و بونلری تأمین بعد الثبوت ابطال حق مسلمینه محتاجدر وابطال حق انجق نصله اولوب دلالت حاله اولماز اما مستثناً من سالف الیانک استصحاب ایلدیکی اشیاده هنوز حق مسلمین نمایان اولمامغله همان قبیل الثبوت ثبوت حق استرقاق منعه محتاجدر ودلالت حال اکا کافیدر لکن محصور مزبور عادت اوزره سلاحنی قوشانوب دابه‌سنه بنوب ازارینه مقدار نفقه نقود الوب مسلمینه قادم اولسه استحسانا جمله‌سی اکا سالم اولور زیرا عریان چیقماغه اقتداری اولمدیغندن بشقه چیقسه مسلمین دخی عتاب وانکار ایدرلر وسلاحن قوشانمغه دخی محتاجدر که اصحابنه مسلمین ایله قتاله کیده بورم دیمکی ایهام یاخود بعد الخروج کفار اکا رمی سهام ایدرلرسه دفع شرلرینه قیام ایده وراکا چیقماغه و نفقه‌سنی الماغه محتاجدر که مسلمین اکا نسنه ویره‌جکلری معلومی دکلدر واکا مسلمیندن انجق سلامت نفسی کافیدر بو صورتده استصحاب نفقه ایتمسه هلاکی مقرر وغرض استیمان اولان ابقاء حیاتی ناتصوردر بناء علیه استصحاب ایلدیکندن اشیاء مذکوره استثنا وکندویه سالم اولوب اخذ ندن استغنا اولنور نته کیم شرکت مفاوضه ایله شریک اولنلردن هر برینک اشترا ایلدیکی طعام ولباسنه احتیاجی نمایان اولمغله مقتضای شرکتدن استثناسی استحسان اولنمشدر بعده مؤلف رحمه الله محصور ایله مستأمن مذکورک فرقنی مزید ایضاح ایدوب دیمشدر که کورمزمیسنکه محصور نداء امان ایدوب قبل التأمین مسلمینه نزول ایلسه فیء اولور اما دار بزه استیمانله کلن حربی مسلمینه قریب اولدقده نداء امان ایدوب مسلمین رد وقبوله متعلق نسنه سویلمسدن اینه آمن اولور بو بیانله متبین اولمشدر که دلالت حال بونده کافی ومحصورده غیر کافیدر واکر مسلمین قلعه‌ده بولنان برکسنه‌یه امان ویروب ایچروده قالمسنده تجسس ودلالت کبی مصلحت ایچون طشره خروجنی ذکر وبیان ایلمسه‌لر اول کمسنه نفسی ومالی وصغار اولادی اوزره آمندر زیرا موضعنده ساکن اولمق ایچون تأمین اولنمشدر وسکناسی انجق بونلر ایله حاصل اولمغله امانده اکا تابع اولورلر اما قلعه‌دن نازل اولان انجق نجات نفسی ایچون استیمان ایتمکله بویله دکلدر واکر مقدما عسکر مسلمین اهل حربه تقدم وسزلردن دار بزه یا عسکر بزه امر تجارتده استیمان ایدنلرک انجق نفسلری آمن کتوردکاری دکلدر دیو تکلم ایلسه‌لر وقول مرقوم اهل حربک معلوملری اولسه بعده مسلمینه مجددا بیان واستیمان ایتمدکلری سببی یاخود آخر شیئی کتورسه‌لر جمله‌سی فیء مسلم اولوب انجق محصور مذکور اخراج ایتدکده کندویه سالم اولان لباس وسلاحی کبی نسنه‌لر بونلره دخی استحسانا سالم اولور زیرا مسلم مقدما آنلره کتوردکاری نسنه‌لرده نبذ امان ایتمشلردر ونبذ بعد الامان حکم امانی رافع اولنجه امانه مقارن اولنجه ثبوت حکمنه البته مانع اولور وهم بر اول نسنه‌لرده امانی بطریق الدلالة اثبات ایتمش ایدک وخلافی بویله مصرح ایکن دلالته اعتبار اولنماز کورمزمیسنکه اهل حرب ایچلرندن طلب امان ایچون کلنلره امان اولمدیغنی بیلوردکن بینه کلسه‌لر آمن اوله‌مزلر مکر مجددا امان ویریله تفصیل مذکوردن نمایاندر که بونبذدن صکره آنلرک حاللری حال محصور ایله سیاندر وقچانکه برمسلم دار الحربدن برحربی ایله چیقوب اول حربی مسلمینی کوردکده نداء امان ایلسه وبرابرجه ایکیسینک یدلرنده یاخود برابر طوتدقلری دابه اوزرنده برمقدار مال بولنسه مسلم بو عبد مملوکم ومال ودابه ملکمدر دیو ادعا وحربی دخی یالان سویلرسین بن استیمان ایچون کلدم و بنم مالمدر دیمکله دفع مدعی ایلسه نظر اولنورا کر حربی یدمسلمده مقهور ایسه قول مسلمدر زیرا مقهورا کلدکده عبدی اولمغله مالده ید مولایه آنک ایچون ید معارضه یوقدر واکر غیر مقهور ایسه شهادت ظاهر حاله بناء حر مستأمندر بو صورتده هر برینک ید مال مزبورده ید آخره معارضه اولمغله مال ودابه بینلرنده تنصیف اولنور اما احدهما راکب وآخر لجامنه متمسک ایسه صاحب الید کرک حربی وکرک مسلم انجق راکبدر زیرا مرکوب راکبنه تابعدر وراکب الدابه سائق وقائددن دخی احقدر ودابه‌ده ذی الید اوزرنده‌کی مالده دخی ذی الیددر کذلک اول مال برثوب اولوب احدهما لابس وآخر متمسک ایسه صاحب الید انجق لابس وثوب اکا احقدر واکر مال انجق برینک یدنده ایسه قول آنک قولیدر واکر دابه‌نی بری قائد وبری سائق ایسه مال ودابه قائدکدر زیرا لجامنه متمسک اولمغله دابه واوزرنده اولان انجق آنک یدنده‌در واکر اول مسلم وحربی معسکر مسلمینه دار الحرب ایچنده ایکن چیقوب مستأمن بنم مالمدر دیو ادعا ومسلم فی الاصل دار الحربده اسیر اولوب اهل حرب بکا هبه ایتمشلرایدی یاخود آنلردن غصب ایتمش ایدم مالمدر دیمکله دفعنی استدعا ایلسه نظر اولنورا کر مال ایکیسنک دخی اللرنده ایسه نصفی بینه اعتباریله مستأمنه تعیین ونصف آخری فیء مسلمین

مطلب مایشتریه کل من المتفاوضین مستثنی من الشرکة

مطلب آمنوا رجلا لیسکن فی المحصن فهو آمن مع اتباعه

مطلب تقدم الامان من خرج فهو آمن برأسه فقط

مطلب خرج مسلم وحربی فتنازعا فی الرقیق والمال

مطلب راکب الدابة ولابس الثوب احق من متمسکهما

قیلنور زیرا بو نصف حالا یدا سیرده در که منعه جیشله احراز ایتمشدر وادعا ایلدیکی هبه مثللو مقابلنده حق مسلمین اولان مشارکتی ابطال قصد ایتمکله مسلمیندن بینه‌سی اولمدقجه تصدیقنه مجال یوقدر بو صورتده اهل ذمت یا مستأمندن اقامت بینه ایدرسه بو بینه مستأمنک علیهنه حجت وجمیع مالی مسلم ایچون حکمه مبادرت اولنور لکن اول مال تماما فیء اولوب کندو دخی جماعت مسلمینه شریک قیلنور زیرا بینه معهوده‌سی ابطال حق مسلمینده حجت اولمایوب هبه وصدقه مثللو مدعاسی حق مسلمینده ثابت اولماز مکر مسلمیندن اقامت بینه ایده بو صورتده مسلمین اوزره حجت اولان بینه ایله مدعاسی بالمعاینه ثابت مثللو اولوب جمیع مال اکا سالم اولور واکر مال یالکز ید مستأمنده اولوب شهود مسلمین دخی بو مال مسلم اسیرک ایدی اهل حرب اکا تصدق ایتمشلرایدی اولدخی شو مستأمنه ودیعه قیلمش ایدی دیو شهادت قیلسه‌لر نظر اولنورا کر منعه اهل اسلام ایچنده ایداعه شهادت ایدرلرسه الثابت بالبینة کالثابت معاینة اقتضاسیله مالی مسلمه رد ایله قضا اولنور واکر منعه اهل حرب ایچنده ایداعه شهادت ایدرلرسه اول مال ید مستأمنده ابقا قیلنوب اوزرینه بو وجه ایله قضا اولنماز زیرا سبب مذکور دار الحربده بینلرنده بالتراضی منعقد اولمشدر ومستأمن بزم احکاممزی التزام ایتمیوب انجق دار بزده تجارت بعده دارینه معاودته اعتزام ایتمشدر بو جهتدن دار الحربده جاری اولان خصوصاته دار اوزرینه توجه ایدن خصوماتی قاضی استماع ایده مز کورمزمیسنکه مسلم ومستأمن دار اسلامه کلوب احدهما آخردن دار الحربده دین یا ودیعه ویرمشیدم دیو ادعا وشهود مسلمین ایله دخی اثبات مدعی ایلسه بینه قاضی بینلرنده بو وجهله قضا ایده مز مکر مستأمن مرقوم مسلم یا ذمی اوله بو صورتده اهل داریمزدن احکاممزی ملتزم اولمغله استماع خصومتلری قاضی‌یه جائز بلکه لازم اولور کذلک داریمزده ایکی مستأمندن بریسی آخر اوزره دین یا ودیعه دعوی ایلسه اکر بو معامله‌لری داریمزده وقوع بولمش ایسه خصومتلری استماع اولنور زیرا داریمزده مدت اقامتلرنده قاضی آنلره نظر وبینلرنده انصافله مأموردر اما دار الحربده وقوع بولمش ایسه خصومتلرین استماع ایلمزمکر ایکیسی بردن مسلم یا ذمی اولهلر صکره اکر احدهما آخر اوزره دار الحربده برنسنه‌می غصب ایلدی دیو نزاع ایدرسه بو خصومت دخی استماع اولنماز زیرا دار الحرب دار نهبه درکه آنده برکسنه برنسنه اوزره استیلا صکره اوزرینه اسلام یا ذمتی قبوله اعتلا ایلسه اول نسنه بلامزاحم اول کمسنه‌یه سالم اولورامادین وودیعه بویله دکلدر که بینلرنده بالتراضی معامله جاریه اولمغله اهل دارمزدن اولدقلرندنصکره آنلره تعلق ایلین خصومت استماع اولنور کذلک مسلم ومستأمن برابر چیقوب احدهما آخردن حالا عینی قائمه اولان برنسنه‌یی غصب ایتمش اولوب صکره مستأمن قبول اسلام ایلسه بینه قاضی بو بابده استماع خصومت ایده مز زیرا بو مسئله‌ده غاصب مسلم ایسه مال مباح اوزره استیلا ایتمشدر واکر حربی ایسه وجه مشروح اوزره نفسی ایچون احرازی تمام اولمشدر لکن دین و ودیعه بشقه درکه آنلرده استیلا واحراز تحقق ایتمکله خصومتلری استماع اولنور واکر برمسلم ومستأمن چیقوب ایکیسنک بردن یدلرنده ماله محمول بربغل بولنوب هر بری بنمدر ویدمده در دیو دعوی وانجق بریسی مسلمیندن بینه اقامت ایلسه اول کمسنه حجتله تنویر مدعی ایتمش اولمغله قاضی اکا حکم ایدر وبو مسئله مبینه ایله بعض مشایخمزک شو قوللرنده خطالری متبینه اولمشدر که متداعیندن هر بری مال بنمدر ویدمده در دیو نزاع ایلسه قاضی اکا چونکه مالک یدکده دربندن نه ایسترسین دیوب خصومتی استماع ایلمز دیمشلر ایدی ایشته مؤلف والاشان احدهمادن قبول بینه اوزره نص وتبیان ایلمشدر وجهی اولدر که مدعی منازعه آخری دفع ایچون خصومته محتاج وبو غرض ایچون بینه‌سی مقبوله درقاضی بندن نه ایسترسین دیسه در که مطلبم شونی مزاحمه ومعارضه‌دن منع ومالیمی یدمده تقریر ایتمکدر سؤال اولنورسه که چونکه مال مذکور احدهمانک یدنده اولسه اول مالده خصومت غیر مسموعه ایدی بو بابده دخی نصفی هر برینک یدنده اولمغله کرک ایدیکه مستأمن اهل داریمزدن اولمدقجه اول نصفه متعلق اولان خصومت استماع اولنمیه جواب اولدر که بو محلده هر بری دار اسلامه یاخود عساکر مسلمین ایچنده ایکن یدمده در دیو ادعا ایتمکله همان دار اسلامده اخذ ایلدی دیو دعوی منزله‌سنده اولوب استماع خصومتلری واجب اولور بناء علیه اکر شهود شهادتلرنده قبل استیمان الحربی احدهما منعه اهل حربله تواثب ایدوب آخر ایله برابر بغله وضع ید وتغلب ایلدی دیسه‌لر بینه استماع وآخر ایچون حکم اولنور زیرا مادامکه یدی ثابته ومعارضه‌در اول بغل یدندن خارج واحراز غاصبده داخل اولما مشدر امامنعه اهل حربله یدندن بالکلیه اخراج ایلدیسه اول صورت بشقه‌در زیرا بونده بالکلیه زوال یدی تام وغاصبک دار الحربده نفسی ایچون احرازی تمام اولمشدر بناء علیه غاصب اوزره مغصوب منه ایچون

مطلب لا تؤاخذ المستأمن بما فی دار الحرب من معاملاته مع المسلم الا فی الدین والودیعة فی بعض الاوقات

مطلب خرج مسلم وحربی معهما بغل علیه مال وتنازعا

مطلب کل من المتداعیین قال ملکی وفی یدی

ایکیسنیده مسلم اولسه‌لر دخی بر شیئله حکم اولنماز واکر دارالحربده اسیر اولان مسلم وجه مفروض اوزره چیقوب
شو بغل ایله شو مال فی الاصل اشبو مستأمنك ایکن دارالحربده یابعد الخروج الندن المش ایدم دیو ادعا ومستأمن
دخی تکذیبله بغل ومالی تقدر دیو استدعا ایلسه وحامل مال اولان بغل دخی ایکیسنککده برابر یدلرنده اولسه بو صورتده
بالنظر الی القیاس نصفی یدینه اعتبار ایله مستأمنه تعیین ونصف آخری داره اخراج ایتمیوب عسکره اخراج
ایتمش ایسه فیء مسلمین قیلنمقدر زیرا اول مسلم مستأمندن اخذینی اقرار ایله حق عسکری بعد الثبوت ابطاله
عازمدر وآنلرك حقلرنده قولی نامقبولدر لکن بالنظر الی الاستحسان جمله سی مستأمنه احسان اولنور زیرا حق
عسکر انجق ید اسیره اعتبار ایله ثابت اوله جقدر وبو بابده یدی نه وجهله ثابت اولدیغی بیانده قول اسیری
قبول لازمدر وقول اسیر ایله دخی اصل مال مستأمنك ایدوکی ثابت اولمشیدی ومادامکه یدمالك متقرره دریدا اسیر
تقرر واحراز ایتمش اوله‌مز بو جهتله اول مال مستأمنك ایدوکی مقرر وبو بابده خروجلری معسکره یادار اسلامه
اولمق برابردر اما صورت مفروضه‌ده مال انجق ید اسیرده ایسه نظر اولنور اکر مستأمن دارالحربده آلدی یعنی
تصدیق ایدرسه مالدن علاقه‌سی قالماز زیرا اول مالدن یدی منقطعه اولدقده استیلاء مسلم تام اولمشدر بو صورتده
معسکره چیقاریرسه فیء اولوب دار اسلامه چیقاریرسه اخراج متلصص منزله سنده یالکز اول مسلمه سالم اولوب
خمس دخی لازم اولماز واکر مستأمن یدمدن منعهٔ مسلمین ایچنده آلدی دیرسه قولی معتبردر زیرا اصل ملك
مستأمنك اولمقده تصادق ایلدیلر واما انك ملکی معصوم ومحترم اولمشیکن اسیر آنك علیهنه مالنه سبب تملك دعوی
واول انکار ایده یور بنا برین قول مع الیمین بالله آنك قولیدر وهم مستأمندن اخذی حادث اولمغله حدوثی اقرب
اوقات اوزره حواله اولنورکه داراسلامه دخوللرندن صکره کلن زماندر بو جهتدن اخذ ایچون تاریخ سابق
ادعا ایدنلرك کلاملری بلا بینة قبول والتزام اولنماز والله اعلم بالصواب

باب مایکون امانا ومالایکون * یعنی اقوال وافعالدن امان عد اولنوب اولنمایانلری تفریقده واقع اولان مبحث
دقیقدر چنانکه مسلمین دارالحربده بر قلعه‌یی محاصره‌یه درکار ایکن ایچلرندن بر مسلم اهل حصنك ایشتمیه جکلری
مکان بعیددن انتم آمنون سزلر آمنلرسز دیو ندایه ابتدار ایلسه قول معهود اماندن معدود اوله‌مز زیرا
مقصود بالکلام مخاطبه اسماع مرامدر متکلم استماع کلام ایتمدکلرینی بیلدکده لغو وهذیان ایتمش اولوب اعطاء امان
ایتمش اولماز واکر بو امان عد اولنسه اقتضا ایدرکه بر مسلم بو بلدهٔ اسلامیه‌ده ایکن کفرهٔ روم وهندوترکی تأمین
وقبل النبذ قتاللری حرام مسلمین ایلیه وبونك بطلانی جمله‌یه عیاندر اعتراض اولنورسه که امان اسقاط حق
یاخود تحریم قتل واسترقاقدر وطلاق وعتاق کبی اسقاط وتحریمده وجوب سماع اولمیوب بالکز متکلم ایله تمام اولور
جوابنده دیریزکه اویله دکلدر بلکه اما نده کلامله اهل حربه صفت امنی اثبات دخی واردر کورمزمیسنکه امانی
رد ایلسه‌لر امان ثابت اولماز لکن طلاق وعتاق بویله دکللردر وعدم سماعلری مجزوم اولان امامکنده اثبات
صفت امن غیر ممکندر اما اسماعی ممکن اولان محلدن ندا ایدوب لکن نائم یا شغل حرب‌له قائم اولدقلرندن عدم
سماعلرینه جازم اولسه بو صورت امان عد اولنورکه قبل النبذ قتاللری حلال اولماز زیرا حقیقت سماعلری
امر باطن واکا وقوف غیر ممکندر وبویله امورده حکم شرعی اکا دال اولان ظاهر حاله تعلیق اولنورکه بوئده
ندایی ایشیده جك محلده بولنملریدر وسبب ظاهر مقام معنای باطنده قائم اولنجه حکم شرعی وجودا وعدما
آنکله دائر وملازم اولور نکته‌سی اولدرکه غروردن احتراز واجبدر وغرور دخی ندا ایلین ایشیده جکلری
محلده ایسه متمکن وایشتمیه جکلری محلده ایسه غیر ممکندر کورمزمیسنکه اهل حربدن بریسی فراشنده
نائم ایکن سن اکا کلامك ایشیدیله جك مرتبه‌ده یقین اولوب نداء امانله تأمین ایتسك لکن نومندن یاخود صممندن
ناشی ایشتمسه بنه آمن اولور وبو مسئله اصل ابی حنیفه رحمه الله تعالی اوزره دخی اظهردرکه نائمی فی حکم المنتبه
قیلمشدر نته کیم خلوت وعند النائم واقع اولان صید مسئله‌لرنده قولی بودر وکتاب الایمانده دیمشدرکه اذا حلف
لایکلم فلانا فناداه اوایقظه فهو حانث فی یمینه یعنی فلانه سویلمیم دیو یمین ایلسه بعده اکا یا فلان دیو ندا قیلسه
یاخود نائم ایکن قالق دیو اویاندرسه یمیننده حانثدر وفی بعض النسخ فناداه وایقظه یعنی یا فلان دیو ندا ایلسه‌ده
وقالق دیو اویاندرسه‌ده حانثدر بو مسئله‌دن ظاهر اولورکه کلامنی ایشیده جك رتبه‌ده قریب ایکن ندا ایلسه
نومندن ایقاظ ایتسه‌ده ایتمسه‌ده اول شخصه تکلم ایتمش اولور اکر اهل اسلام امانی مشتمل نامه یازوب اهل حربه
آتسه‌لر آنلر دخی اول نامه اوزره کلسه‌لر آمن اولورلر زیرا کتاب احد البیانیندر زیرا بنانله بیان همان لسانله
تبیان کبیدر کورمزمیسنکه رسول الله صلی الله علیه وسلم تبلیغ رسالتله مأمور ایکن آفاقه نامه‌لر تحریر

مطلب اذا ردوا الامان لم یأمنوا

مطلب ایسمع الاذان النوم او لصممه

مطلب ٢ النائم فی حکم المنتبه

مطلب حلف لا یکلم فکلمه نائما

مطلب الامان بالکتاب

وامر تبلیغ اول وجهله دخی تدبیر ایلمشلردر وهم اهل حرب نامه‌یه واقف وآنك اوزرینه بزه وارده غیر متوقف اولمشلر ایکن
امان عد اولنماسه غروره مؤدی اوله جغی عیاندر وبر اول بابده حدیث عمر رضی الله عنه سابقده بیان ایتمشزدر
اما امانی مشتمل بر نامه بولنسه‌لر اول دخی رمیة من غیر رام مقوله‌سندن رامیسی نامعلوم اولسه امان عد اولنماز
زیرا کتاب مقولهٔ جماددن اولمغله اندن بنفسه صدور امان غیر متصوردر واولسه کاتبندن اولملیدر اولدخی مجهولدر
ومجهولدن امان تحقق ایلمز مع هذا اول کتاب بینلرنده مخترع یاخود اهل ذمت کبی امانی صحیح اولمیان بعض
کساندن مصنع ومبتدع اولمق محتملدر بو جهتدن رامیسی اهل اماندن مسلم اولدیغی مسلمیندن اقامت بینه ایله بیلنمدکجه
آنلره امان تحقق ایتمز زیرا استرقاقلرنده حق مسلمین تحقق ایتمکله ابطال حقلری بویله بینه‌یه موقوفدر بو صورتده
بر مسلم نامه‌یی بن رمی ایتمشیدم دیسه نظر اولنور اکر مسلمین آنلره ظفر بولمزدن اقدم دیمش ایسه قولنده
مصدقدر زیرا انشاسنه مالك اولدیغی نسنه ایله اخبار ایلمکله خبرنده تهمت تمکن ایلمز وهم حق مسلمین هنوز
تقرر ایتمشدر اولوجهله تأثیر کلامی ثبوت حق مسلمینی منع‌ده اولور بوقسه ابطال حق ثابتده اولماز
وبو خصوصه مسلمیندن فرد واحدده مالکدر واکر بعد الظفر دیمش ایسه رمینه مسلمیندن آخر ایکی شاهد
شهادت ایتمدکجه تصدیق اولنماز زیرا انشاسنه مالك اولمدیغی نسنه ایله اخبار ایدوب خبریله مسلمینك حق ثابتنی
ابطال قصد ایدر قولی قبول اولنماد یغندن غیری شهادتی دخی قبول اولنماز زیرا فعل نفسنه شهادت اولمغله دعوی
عد اولنور شهادت اولماز اما آخر ایکی مسلم شهادت ایدرلرسه امانلری ثابت ومأمنلرینه بالغ اولنجیه دك رد
وارجاعلری واجب اولور واکر بینه اولمیوب تقسیم اولندقلرندن ایچلرندن بعضیلری رمی کتابی اقرار ایدن
مسلمه اصابت ایلسه مقدما حریت وامنی اقرار ایدوب ملکنده اقراری نفسی اوزره صحیح اولدیغندن اول حربی
حر اولور انجق دار الحربه عودتنه رخصت ویریلمز زیرا دار یمزده علی التأیید اجتباسی حق مسلمیندر
ومسلمین اوزره اقراری غیر مقبولدر بو صورتده اول حربی اسلامدن امتناع ایدرسه ذمی قیلنور زیرا دار یمزده
علی التأیید محتبس اولانه جزیه وضع اولنوب منزلهٔ رهنده اولور ومسئلهٔ رهن قریبا بیان اولنور ان شاء الله تعالی

مطلب اشتری عبدا اقر بحریته

کذلك امام تقسیملرین مناسب کورمیوب بیع ایلدکده مقر مرقوم اشترا ایلسه ظاهرده رقیق اولملریله اداء ثمنلری
اوزرینه واجب صکره حریتی مقدما اقرار ایلدیکی عبدی اشترا مثلا واقرارینه بنا یدنده جمله‌سی احرار اولورلر

مطلب قال کذبا ان الامیر آمنکم

وعلت سابقه اوزره دار الحربه عودتلرینه رخصت ویریلمز واکر بر مسلم محصورینه ان الامیر قد آمنکم
علی التحقیق امیریمز سزه امان ویردی دیو خطاب وبو قولنده کذبی ارتکاب ایتدکده اهل حصن دخی اعتماد ایله
فتح باب ایلسه‌لر البته آمن اولورلر زیرا انشاسنه مالك اولدیغی امان صحیح ایله اخبار ایلمشدر وبو اخبار سبقت
امانه مقارن ایسه اظهار امان ودکل ایسه انشاء امانه حمل اولنوب اصل ابی حنیفه رحمه الله تعالی اوزره بیع

مطلب قضاء القاضی فی العقود بمنزلة انشائها

وشرا مثلا وعقودده قضاء قاضی منزله‌سنده اولورکه سبقت عقوده مقارن ایسه اخبار ودکل ایسه انشاء عقده
محمولدر ومقتضای کلامی انتم آمنون بامان الامیر فافتحوا الباب سزلر امان امیر ایله آمنلرسز قپویی آچکز دیمکدر
واول مسلم بو قولی تصریح ایلسه کندو امانیله آمن اولورلر ایدی مقتضای کلامی ایله ثابت اولسه ینه اولورلر
اما بو صورتده اول مخبر کاذب ذمی یا مستأمن اولسه فیء اولورلر زیرا خبرو یردیکی امان کاذب ایکن مجرد اخباری ایله
صادق اولماز ومخبر انشاء امانه مالك وممکن اولمامغله کندو طرفندن مقتضای کلامی ایله امان مستأنف قیلمق
دخی ممکن اولماز واکر امیر کندو مجلسنده قد آمنتهم اهل حصنه امان ویردم دیوب بو خبر آنلره بالغ اولمازدن اقدم
امیر ناسی تبلیغدن نهی ایتمش اولسه بعده امیردن امانی ایشیدن برکسنه کیدوب آنلره ابلاغ ایلسه نظر اولنور

مطلب آمنهم الامیر ثم نهی من الابلاغ فبلغه مسلم او ذمی

اکر اول مبلغ مسلم ایسه آمن اولورلر زیرا اصل خبرده کاذب ایکن دخی بیان سابق اوزره کندو طرفندن آمن
اولورلر ایدی شمدی اصل خبرده صادق غایة الامر اخباری بعد نهی الامیر متحقق اولمغله امانه طریق اولی ایله
لایقلردر واکر مبلغ ذمی ایسه ینه نظر اولنور اکر امیرك قول اولینی ایشیدوب ثانیسنی ایشتمدی ایسه اهل حصن
آمنلردر زیرا امیرك مجلسنده انهم آمنون کلامی هر سامعه تبلیغ ایله بطریق الدلالة امر واعلامدر والثابت

مطلب عزل الوکیل وحجر العبد المأذون اذا لم یبلغهما

بالدلالة کالثابت بالافصاح وسامع ایچون ولایت تبلیغ حاصل اولدقدنصکره اکا نهی بالغ اولمدقجه منعزل
اولمیوب عزل الوکیل وحجر العبد المأذون منزله‌سنده نازل اولورکه وکیل عزلنه وعبد مأذون حجرینه عالم اولمدقجه
ینه تصرفلری صحیح وسالم اولور بو صورتده اول ذمی امان امیری امری ایله تبلیغ ایتمش اولور وبویله موادده
عبارت رسول عبارت مرسل کبیدر واکر امیرك ایکی قولنی دخی ایشتمش ایسه اهل حصن فیء اولورلر زیرا نهی
اکا بالغ اولدقده تبلیغدن ممنوع وحقنده حکم امر سابق مرفوع ایدی حکمی اولدرکه نهی لاحق نبذ امان سابق

منزله سنده درلكن امان سابق آنلره واصل اولدقد نصكره حقلرنده حكم بند آنلر نيده عالم اولمدقجه ثابت اولماز
كورمزمبسنكه بركسنه صيدني اهـل سوقى ايچنده مأذون قيلوب صكره كندو خانه سنده حجرايلسه اهل سوقى
حجره واقف اولمدقچه منحجر اولماز اما خانه سنده مأذون قيلوب صكره اهـل سوقى هنوز مأذونيته واقف
اولمازدن اقدم ينه حجر ايلسه منحجر اولور وعلى هذا امير بر ذمى به وار آنلره امانمى اخبـار ايله ديدكد نصكره
كيروكل خبرويرمه ديسه اولدخى ينه كيدوب خبرويرسه ياخود كاتبى ذمى اولوب اكا اهـل حصنه امان نامه
يازديدكدن صكره يوق يازمه ديوب كاتب ينه يازسه وبونك اوزرينه نازل اولسه لرفئ اولورلر اما كاتب ورسولى
نهى ايتمسه ياخود آنلرنهيني ايشتمسه لرده كتب وابلاغ ايلسه لرتزيللرنده آمن اولورلر وبومسائلده بالجمله اصل واساس
صورت غرور وحقيقت تغريردن احترازواحتراسدر واكر برمسلم يانده طوران برشخصه اشارت واهل حصنه
ان هذا الرجل قد آمنكم شو رجل سزه امان ويردى ديو بشارت ايدوب اهل حصن دخى نازل وحاضر اولدقلرنده
اول شخص مشار اليه ذمى يامستأمن ايدوكى ظاهر اولسه حكايه امانده كرك صادق اولسون كرك كاذب فئ اولورلر
زيرا انجق امان باطلدن اخبار ايدوب كندوامان صحيحنى اعطا قيلمديغندن بشقه قطعا تغريردخى ايتمشدر غاية الامر
اهل حصنه مشار اليه تعيين وتخصيص اولنمشيكن يا كند ودن ياحاكيدن ياغيريدن حالنى تفتيش ايله ماهيتنى
تشخيص ايلمدكلرندن بانفسهم مغرور اولديلر اما مسلم مزبور برمسلم يامسلمه به اشارتله وجه مشروح اوزره بشارت
قيلسه كرك صادق اولسون كرك كاذب آمن اولورلر زيرا امانى صحيح اولان محله نسبت ايتدكده امان صحيح ايله
اخبار وكند واعطاء امانله ابشار ايتمشدر واكر برذمى برمسلمدن حكايتله قول مذكوره جسارت ايلسه بوصورتده
صدقى معلوم ايسه آمن اولورلر اما كذبى مجزوم ياخود صدق وكذبى نامعلوم ايسه فئ اولورلر زيرا بنفسه
اعطاء امانه مالك اوليان شخصك كلامنه اعتماد ايتلريله بانفسهم مغتر اولوب طرفلرندن مغرور اولمامشلردر
لكن بوصورتده اول محكى عنه ذمى مسفورى تصديق ايدرسه اول تصديق اهل حربك منعه لرى هنوز باقيه
اولديغى حالده اولوب تزوللرى صكره واقع اولمش ايسه آمن اولورلر زيرا مسلم انشاء امانه هنوز مالك ايكن
تصديق مخبره سالك اولمغله تصديقنده متهم دكلدر اما بلامنعه ايادى مسلمينه دوشدكلرندنصكره تصديق ايدرسه
انشاء امانه مالك اولمديغى حاله مصادف اولمغله متهم اولوب تصديق اولنماز وهم بوتصديقله مسلمين ايچون
استرقاقلرنده ثابت اولان حقلرين قصد ابطال ايلديكى دخى محققدر انجق امام تقسيم اسرايى التزام ايدوب
آنلرك بعضيسى اول مسلم مقرك سهمنه ياخود اول ذمينك بطريق الرضخ ويريلان قسمنه دوشسه ياخود امام
بيعلرين التزام ايتدكده بونلردن برى اشترالرينه اقدام ايلسه اول اسيرلر عتقله بكام اولورلر زيرا احرار آمنين
اولملرينه تصادقلرى مالك اولدقلرى اسيرلرك حقلرنده عامل ومؤثردر لكن دار الحربه عودتلرينه رخصت ويرلمز
زيرا امامك بيع وتقسيمى هنكامنده دار عزده احتباسلرى حق اهل اسلامدن اولمشدر ومرقوملرحق مسلمينه
راجع اولان اموره تصديق اولنمازلر والله اعلم وبالله تعالى العون

باب الحربى يدخل الحرم غيرمستأمن * يعنى حربى غيرمستأمن حرم مكه يه داخل اولدقده بيان احكامنده
مداخل اولان مسائلدر قچانكه حربى غيرمستأمن حرم مكه يه داخل اولسه براى تحريج قتل واسر ايله ازعاج وتهييج
اولنماز واصل علماء اعلام اولدركه خارج حرمده مباح الدم اولان كسنه دخول حرمده كسب امانله همدم اولور
قال الله تعالى اولم يروا انا جعلنا حرما آمنا يعنى اهل مكه كورمديلرميكه بز عظيم الشان بلده لرينى برحرم مأمون
قيلدقكه اهلى نهب وسبى وقتلدن مصونلردر وقال تعالى ومن دخله كان آمنا يعنى اول كسنه كه حرم مكه يه
داخل اوله آمن اولور ورسول الله صلى الله عليه وسلم يوم فتح مكه ده واقع اولان خطبهٔ بليغه لرنده بيورمشلردركه
انها لم تحل لاحد قبلى ولاتحل لاحد بعدى ولم يحل لى الاساعة من نهار ثم هى حرام الى يوم القيامة يعنى مكهٔ مكرمه
بندن اقدم كسنه يه حلال ودرونده مقاتله ايتمك احلال قيلنمدى وبندن صكره كسنه يه دخى حلال قيلنماز
وبكا دخى انجق نهاردن برزمان قليلده حلال قيلندى بعده ينه يوم قيامته دكين حرامدر وبوقول شريفلرينه
باعث اولدركه يوم فتح مكه ده كفار قريش قتال ايتمش ايكن اصحاب رسول الله صلى الله عليه وسلم آنلردن
برطائفه يى قتل ايتمشلرايدى بوحديث شريفله آنلرك حل قتللرين تفهيم وتعريف ايلديلر يوقسه كفار قريش
قتاله مباشر اولمش اوله لرايدى حل قتالى نفس تفبسلرينه فائدهٔ تخصيص ظاهر اولمزايدى زيرا مباشرت قتالله
حرم محترمى استحلال ايلين كسنه نك حرمت نفسى استحلال وقتلى حلال كوريلور نته كيم قريبا بيانى كلسه كركدر
قال ابن عمر رضى الله عنهما لووجدت قاتل عمر فى الحرم ماهجته يعنى والدماجدم حضرت عمر رضى الله عنهك

مطلب اشارالى رجل وقال آمنكم هذا فاذا هو ذمى اومستأمن

قاتلى اولان ابولؤلؤه نام كافرى حيانده اولسه ده حرم مكه ده بولسم بنـه ازعاج ايلمزايدم وابن عباس رضى الله
عنهما دخى لووجدت قاتل العباس فى الحرم ماهجته ديدى اكرچه بدر والاكهرلرى عم خير الناس اولان
حضرت عباس رضى الله عنه مقتول دكل ايدى لكن بونكتهٔ بليغه ايله حرمده نهى بدايت قتل خصوصنده قصد
مبالغه ايتمشدر وقتل ممنوع اولديغى كبى اسير ايتمك دخى نامشروعدرزيرا اسرده حكم اتلاف واردركه حريت حيات
ورق تلف ومماتدر كبيدر وحكم حرمت حرم آنى دخى محرم قيلمشدركورمزمبسنكه حرمده قتل صيد مشروع
اولمديغى كبى اخذ ايلين دخى مالك اوله مز اسير دخى بويله در واكر حربى مزبور قبل الخروج اسلامه كلورسه
حراصيل اولوركه اوزرينه قطعا سبيل يوقدر زيرا حرمده حرآمن ايكن شمدى اسلامله حريتى قوت بولدى
واكر اسلامه كلميوب بزدن عقد ذمت رجاسنده اولورسه ديلرسك اعطا وديلرسك على حاله ابقا ايده وزيرا اول مشرف
هلاك ومترقب اسر وامسالك ايكن ظاهر حالى اولدركه محبت واختيارى ايله احكاممزى التزام ايده رك عقد ذمته
طالب اولميوب بلكه قرارده كسب اقتدار ايچون خوف واضطرار ايله راغبدر بونك طلب ذمتى اسيرك قبل
ضرب الرق طلب ذمتى منزله سنده اولوب رأى امامه لنظاله اولنور واكر اسلام وذمتدن بهره دلزا ولميوب همان حرمده
كشت وكذار ايدرسه كركدركه آنكله برفرد مجالسه ايتميه وطعام ويرميه وبيع وشرا ايتميه تاكه خروجه مضطر
اولوب ترتيب جزاسى متيسر اوله زيرا حرمده ثابت اولان امنه اكا اساءته تعرض ايتمز اكرچه حرامدر لكن اكا اكرام
واحسان ايلمك اوزريمزه واجب دكلدر ومنع احسان اساءت دكلدر بوجهتله حين طلبنـده قبول ذمتى اوزريمزه
واجب اولماز زيرا قبول ذمت مقولهٔ احساندندر انجق آندن كلا وماء عامه منع اولنماز زيرا آنلرده حق واردر ورسول الله
صلى الله عليه وسلم الناس شركاء فى الثلثة الكلاء والماء والنار قول شريفلرنده آنلرده شركت عامه اثبات
بيورمشلردر وحقنى منعده اساءت واردر ومؤلف رحمه الله تعالى حضرتلرينك ولوكان لك ان تمنعه الماء
لكان لك ان تقتله يعنى سنك ايچون آنى صودن منعه مساغ شرعى اوليدى قتلنه دخى مساغ شرعى اولورايدى
قولندن مراد ذكر اولنان مفهوم مفاددر وصورت مذكوره ده امير حرم بن آنى اسير ايتم اما مجرملركبى طوتوب حبس
ايده رم ديرسه حبسنده معناى عقوبت اولمغله جائز كوريلمز كذلك جبرا حرمدن اخراج ايده رم ديسه ينه جائز
كوريلمز زيرا بسبب الحرم ثابت اولان امان صيد حرم كبى بونك حقنده ده حبس واخراجله تعرضى محرم
ايلمشدر اما اهل حرب برجماعت اولوب حرمه دخوللرى لاجل القتال ايسه مسلمين ايچون قتللرى حلال لدز
لقوله تعالى ولاتقاتلوهم عند المسجد الحرام حتى يقاتلوكم فيه يعنى اى اسلام سزلر مسجد حرام عندنده كفار ايله قتال
ايتمكز تا آنلر سزكله قتاله ابتدا ايتمدكجه اكرچه حكم مذكور عند المسجد الحرام قيدى ايله مقيد اولمشدر لكن ابن عباس
رضى الله عنهما الحرام كله المسجد الحرام يعنى جميع حرم مكه حكم مذكورده مسجد حرام كبيدر قولنه بناء جوانب
حرم مكه خصوص مذكورده مشتركدر وهم حرمت حرم انجق آنلره ابتداء ايذا ايتموزى حرام قيلر يوقسه تحمل
اذالرينى اوزريمزه الزام ايلمز صيددن تحمل اذانى الزام ايتمديكى كبى حتى بعض سباع حرمده انسان اوزره هجوم ايلسه
دفعا للاذى قتلى جائزدر بوصورتده هجوم مسلمين ايله آنلر مكسور وايچلرندن بعضيلرى مأسور اولسه مسلمين آنلرى
قتل ايتمك جائزدر زيرا حرمت حرمه رعايت ايتمدكلرندن حرم ابتداء وانتهاء حقلرنده بمنزلة الحل اولمشدر
لكن صيد بويله دكلدركه بعد الصيال فرار ايدرسه قتلى حلال اولماز زيرا غير عاقلدر همان قصدى حسن اولندقده
دفع اذاسى مباح اولوب اولدخى فرار ايله مندفع اولور اما آدمى عاقلدر بعد الفرار دخى زجر الامثاله قتل ايله دفع
اذاسى جائز اولور وبو اجلدندر قاتل اوزره بعد الفراغ عن القتل حكم قصاص تشريع اولنمشدركه معنى
حيات تفريع اولنسه آنلر قصد قتال ايتدكلرنده اذالرين دفع وهتك حرمت حرمدن زجر ومنع ايچون قتللرى جائز
اولديغى كبى بطريق الاعتبار غيريلرين هتك حرمت حرمدن زجر ايچون قتللرى بعد الانهزام والاسر دخى
جائزدر كذلك حرمه قتال ايچون عياللريله كلوب مهزوم اولدقلرنده عياللرى اخذ اولنسه اسير قيلنملرى
جائزدر زيرا آنلر اتباع مقاتله در وحرم اصوللرى حقلرنده هتك حرمت ايتدكلرندن بمنزلة الحل اولمغله
اتباعلرى حقلرنده دخى بمنزلة الحل اولور زيرا حكمك اصله ثبوتى تابعه ثبوتنه سببدر واكر خارج حرمده
قتال ومسلميندن برجماعتى قتل ايتدكلرندنصكره منهزم اولوب عياللريله حرمه داخل وجمعيت ومنعه مزى
مقهور ومنهزم حرمده حاصل اولسه لر بروجهله نفوس وعياللرينه تعرض ايتمك حلال اولماز زيرا تعظيم
واحترامله التجاء بيت الحرام ايلمشلردر البته آمن اولورلر اما صنف اول بشقه دركه قصد قتال مسلمين وهتك
حرمتله داخل اولمشلرايدى واكرجماعت اهل حرب حرمده تجمع ومنعه لريله تمنع ايتدكلرندن صكره بونلردخى

مطلب الناس شركاء فى الكلاء والماء والنار

مطلب اذا قوتل فى الحرم يقاتل

مطلب السبع اذا صار فى الحرم يقتل

بعد الانهزام خارج جرمدن فرار وجرمده جماعتلرينه التحاقه فرار ويسه لر قتل واسرلری جائزدر زيرا جماعتنه التجا ايله ينه محارب اولوب ترك حربله سلامتنه طالب اولماز كورمزميسنكه اهل بغيدن منهزم اولنلرك فئة ومنعه لری باقی اولدقجه تعقيب وقتل اولنورلر موضع مذكورده دخی حكم بويله در و بغاة وخوارجك احكامی اهل حربله متساويه الاقدامدر انجق نسا وذراریلری سبی اولنماز زيرا اهل دار بمزدن مسلملردر وحريتلری اسلامله مؤكد اولمغله سببدن آمن اولورلر اما قاتلرينك حل وحرمتنه دائر اولان احكام سائره ده بغاة وخوارج اهل حربدن غير خارجلردر والله اعلم

باب من الامان الذی يشك فيه * يعنی وقوعی محل شك اولان اماندن بربابدر كه مسائلی آتيدا كتساب اولنور قچانكه مسلمين حصون اهل حربدن برينی احاطه ايتدكده اهل حربدن دورت نفری بديدار اولوب آمنونا علی ان نخرج اليكم لنراوضكم علی الصلح ديمكله مكالمهٔ صلح ايچون طرفكزه چيقمق اوزره بزه امان ويريكزديو رجا يه ابتدار ومسلمين دخی مساعده لرين آشكار ايتدكلرنده ايچلرنده يكرمی نفری بردن چيقسه لر نظر اولنور اكر اول دورت نفر باعيانهم بزه معلوملر ايسه آنلر آمنين اولوب ماعداسی فیء مسلمين اولورلر كه ديلرلرسه قتل وافنا وديلرلرسه مغاعده ابقا ايدرلر زيرا ايادی اسلاميانه بلاامان داخل اولمشلردر زيرا محصوره صريحا امان ويريلدكجه مجرد خروجله اكتساب امان ايده من ونيجه اكتساب ايدر كه محاصره انجق آنی قهر الاخراج ايچوندر خروجی موجب امان اولسه محاصره عبث اولور واول دورت نفر ايله يكرميدن باقيلرينك ميانلرنده امان تبعيلرينی موجب سبب آخر دخی يوقدر قالديكه اول معلوم الامان اولان دورت نفر بعد الخروج مسلمين ايله تنظيم صلح ايدرلرسه فبها واكر ايده من لرسه مسلمين آنلری موجب امان اوزره قلعه لرينه رد وابلاغ ايدرلر اكر اول حصن محصور غير منصوره عودتدن امتناع ايدرلرسه عودت اوزره جبر اولنماز زيرا طرفمزه امانله واصل اولملريله آنلر حبس واسارى موجب اولان تكليف دخول حصار ايله تعرض اولنماز بلكه برلرسزه تعرض ايتمزتا مأمنلرينكزه بالغ اولنجيه دك ارض حربدن ديلديكيكز محلاره كيدك ديو تعبير ايله مقتضای امان اوزره تخيير اولنورلر واكر برجانبه كيتمكدن احتراز وعسكريكزدن مفارقت ايتمزديو نيا زايدرلرسه كركدر كه امام المسلمين آنلره تقدمی تعجيل ومقتضای رأيی اوزره مدت معينه يه دك تأجيل واول مدته دكين كتمزلرسه اهل ذمتده ادراج ودار اسلامه اخراج ايده جكنی تفهيم وتفصيل ايليه و بومسئله نك فصل وتفصيلی بوندن اقدم ذكر وتكميل اولنمشدر وامام ايچون آنلره فلان وقته دك كتمزسكزسزلری اسير ياخود احلال دمايله قتل وتدميرايده رم ديمك مشروع دكلدر زيرا ايچمزده آمنلردر وقتل واسترقاقدن ثبوت عصمتلری ضروريات اما نلرندندر امام آنلرده قتل واسترقاقی فی الحال تنفيذه مالك اولمديغی كبی انقضاء مدته تعليقه دخی مالك دكلدر اما اهل ذمت قيلق بشقه در كه ذمت امانه منافی اولميوب بلكه مقرردر وكافر صغار جزيه ايله تصغير والتزام احكام معاملاتيمزايله تسخير اولنمدقجه دار يمزده طول اقامته رخصت ويريلمز زيرا استخفاف مسلمينه مؤدی در واكر مسلمين اهل حصندن دورت كسنه يه تخصيص خطابله نزول ايديكزسزلر آمنلرسزتا كه صلح اوزره مكالمه ايده لم معناسنه انزلوا فانتم آمنون حتی نراوضكم علی الصلح ديمكله آنلری استجلاب ايسه لر بعده اول حصندن يكرمی كشی نازل واول دورت كسنه ده ايچلرنده داخل اولسه لكن بزاول دورتدی باعيانهم تشخيص ايده ميوب وهر بريده بن اول دورتدن بريسی يم ديو دعوی وتخصيص ايليه جمله سی آمنلردر كه برينك قتل واسری حلال دكلدر زيرا ميانه مزده حاصل اولدقده نصكره بونلردن هر بری آمن وحرام الدم اولمقله حربی ومباح الدم اولمق ميانده مترددالحال اولدقلرندن ما اجتمع الحلال والحرام فی شیء الاغلب الحرام الحلال يعنی احتمال حلال وحرام برنسنه ده مجتمع اولمدی الاحرام حلاله غالب وحكم خلی سالب اولمشدر حديث شريفی اجمالی ايچون جانب عصمتلرين ترجيحه اشتغال اولنور وهم اثبات حكم امانده توسع اولنور يوقسه ثبوت حكمنی منعده وسعت يوقدر وهم قتل واسری حلال ايكن ترك واحجام محل معصومده قتل واسره اقدامدن افضلدر قالديكه جهالت مزبوره طرف مسلميندن صدور ايتمشدر كه اول دورتی اغياردن تمييز ايده جك علامتله معلم قيلمقده قصور ايتمشلردر اول وجهله هر برينه بطريق الاحتمال ثابت اولان امانی ابطالده مؤثر اولمز بلكه جمله سی انتم آمنون جمعا ديلمش منزلته انزال وابلاغ مأمنله حوزهٔ امانه ادخال اولنورلر واكر امير مسلمين اهل حصندن دورت شخص معينی تأمين ايدوب لكن آنلره نزولله امر ايتمسه بعده حصنی عنوة فتح واستخلاص ايتدكده اهل حصندن هر بری بن اول دورتدن بريسی يم ديو دعوای خلاص ايلسه نظر اولنور اكر مسلمين علی التعيين اول دورتی بيلورلرسه انجق آنلری تأمين ايدرلر واكر بيلمزلرسه مجموع قوم فیء اولورلر زيرا منعهٔ اهل حربده

مطلب حكم الخوارج واهل البغي في الحكم

مطلب استأمنوا اربعة فخرج عشرون

مطلب اذا لم يرجع المستأمن الى حصنه المحصور

مطلب آمنوا اربعة فنزل عشرون ولم يميز منهم الاربعة

بولنمرله جمله سی مباح الاخذ درمكر تحقق مانع محروم اوله اول دخی برفرده معلوم اولماسيدر اما صورت اولی بشقه در كه آنده جمله سی آمن ومنعهٔ مسلمين ايچنده ساكن اولمشلردر ومنعهٔ مسلمين ايچنده ساكن اولنلر زمان حاله نظر ايله محارب دكلردر مادامكه باعتبار الاصل محارب اولدقلری وامان آنلره متناول اولمديغی معلوم اوليه آنلره تعرض اولنماز كورمزميسنكه اهل حصندن دورت كسنه اسلامه كلوب مسلمين آنلره نزولله امر ايلدكلرنده يكرمی نفر نزول وهر بری بن حصنده اسلامه كلنلردن بريسی يم ديو ادعا ايلسه آنلردن برفردك سبی واسری حلال اولماز اما حصنده دورت نفر اسلامی قبولدن نصكره مسلمينه نزول ايتمه لر بعده مسلمين عنوة اول حصنی فتح ايلدكلرنده هر بری بن آنلردن بريسی يم ديسه جمله سی فیء اولورلر مكر آنلردن ايدوكی بعينه معلوم اوله اول شخص اولادصغارى ايله حر مسلم ومالی دخی كندو احراز ايتمكله بلا امرا جم اكا سالم اولور اما اولاد كباری اسلامده تابع اولملريله جمله سی فیء اولورلر لكن امام ايچون ايچلرندن برفردی قتل ايلمك جائز اولماز زيرا هر بری ادعاء اسلام سابق ايتمكله قولنده صادق ايسه اسلامی قبول ايتمش اولوب كاذب ايسه اسلامه ميل ورغبت ايتمشدر واسلام اسير قتلدن تأمين ايدوب استرقاقدن امانده تأثير ايلمز مؤلف جليل عليه رحمة الملك الجليل حضرتلری حال زمانه نظر ايله تمثيل بی ميل ايدوب ديركه اكر بو طائفه نك سبيی تجويز ايتسم بلدهٔ قسطنطنيه ده برمسلم يا برذمی موجود ايدوكنه واقف اولوب لكن بعينه تشخيصنه عارف اولماسم اهاليسندن برفردك سبينی تجويز ايتمك اقتضا ايدرايدی بومعنی ايسه فاسد المبنی در زيرا هر نسنه كه دار الحربده اوزرينه مسلمك استيلاسی واقع اوله اليته فیء اولور مكر آنده فیء اولمغه بر مانع وارايدوكی محروم اوله بو ايكی مسئله بينلرنده فرق بين شو وجهله واضح ومتين اولور كه اهل حربدن برطائفه بلاامان اهل ذمت قراسندن برقريه يه دخول وآنلری سبی واسر ايچون مسلمين دخی اول محله حلول ايتدكده هر بری اهل ذمتدن اول قريه ساكنلرندن اولمق ادعا ايلسه جمله سی آمنلردر زيرا موضع امن وعصمتده موضوع اولملريله برينده تعرض مشروع اولماز مكر اهل حربدن ايدوكی مقطوع اوله اما اهل ذمتدن برطائفه منظر مسلمينده حصن اهل حربه داخل ومسلمين ايچون اول حصن اوزره استيلا حاصل اولدقده هر بری دعوای ذمت قيلسه بنه باجمله فیء اولورلر مكر بعينه اهل ذمتدن ايدوكی معلوم اوله زيرا موضع نهبه وباخذه حاضر اولمشلردر بعضلرنده مانع استرقاق ظاهر اولمدقجه فیء اولورلر و بو نوع اموره مكانی تحكيم شرعيمزده اصل قويمدر كورمزميسنكه برمسلم دار الحربده برشخصی كوروب حالنه عالم اولمسه آنی قتل ايچون رمی سهام جائزدر مادام مسلم ياخود ذمی اولديغنه جازم اولمدقجه اما دار اسلامده كورسه حربی ايدوكی مقطوع اولمدقجه رمی مشروع دكلدر واكر برذمی حصون اهل حربدن برحصنه داخل اولوب درعقب فتحی ميسر واول ذمی ايچلرنده ايدوكی مقرر اولوب علی التعيين قننسی ايدوكی متبين اولمسه امام ايچون آنلردن برفردی قتله جواز يوقدر زيرا قتل بعض قتل بعض آخردن اولی واحسن اولميوب قتل جميعه دخی حلال اولمسيان قتل ذمی متيقندر قتل غير حلالدن طريق احتراز انجق بالكليه قتللرينه دست دراز اولماسيدر حكمی اولدر كه قتل ذميدن تحرز امام اوزره فرض وقتل اسير حربی مباحدر ومباحله فرض بينلرنده معارضه يوقدر و معارضه تحقق ايدن محلرده جانب حرمت مرجح ايكن بو مقامده ترجيح حرمت اولی واجدر اما بعد دخول الذمی اهل حصندن بعضلری مقتول يا ميت ياهارب اولديغی معلوم اولقله اول ذمی حالا ايچلرنده ايدوكی مجزوم اولسه امام ايچون مجموعنی قتلده ضرر يوقدر زيرا جمله سی موضع حربده موجوددر ايكن ايچلرنده ذمی بولنمق مثلو مانع قتلك تحقق غير متيقندر زيرا اول مقتول وميت وهارب ذمی اولمق احتمال غالبدر زيرا هر برينك حالندن ظاهر اولان حربی مباح الدم اولمقدر وحكم شرعی وقوف حقيقی ممكن اولميان اموره ظاهره بنا قيلنور مكر خلافنه تعلق يقين ظاهرينه معارض اوله و صورت اولاده ذمی مرقوم حالا ايچلرنده ايدوكی مجزوم اولمغله يقين ظاهرينه معارض اولوب صورت ثانيه ده متعارض اولماشدر بونده حكم شرعی ظاهر اوزره بنا قيلنور واكر ذمی حالا ايچلرنده اولديغنه امامك جزمی تحقق ايتميوب انجق ظن غالبی تعلق ايتدكده ينه هر بری بن اول ذمی يم ديمكله تصديق ايلسه مستحب اولان برفردی قتله تعدی ايتمكدر زيرا ظن غالب اكر چه ظاهره معارض اوله مز لكن استحباب احتياط دركاردر كورمزميسنكه برصويك نجس اولديغی كسنه خبر و برمكسزين انسانك ظن غالبی نجاسته تعلق ايلسه انكله توضی جائز ايسه ده مستحب اولان بشقه صو ايله توضی ايتمكدر بو باده دخی اكر چه باعتبار الظاهر جمله سی قتل جائز اما مستحب اولان آنلردن برفردی قتل ايتمكدر بونده اصل وسند رسول الله صلی الله عليه وسلم حضرتلرينك والصحابه سعد رضی الله تعالى عنه يه خطابله منع يدلك علی

مطلب تحكيم المكان اصل في الشرع

مطلب رأى رجلا في دار الحرب ...

مطلب استفت قلبك

اصدرك واستفت قلبك مما حك فی صدرك فدعه وان افتاك الناس به بیوردقلری یعنی البکی کوکسك اوزره قویوب صدرکده خلجان وارات ریب وکمان قیلن نسنه لردن قلبکدن استفتا ایله انی ترك قیل هرنه دکاوناس جواز وحلته فتوی ویررلر ایسه ده واکر امام ایچون ظن غالب دخی یوغیسه باعتبار الظاهر جمله سنی قتل ایتمك جائزدر واکر امام آنلردن انجق ایکی یااوچ کسنه اول ذمی اولملرنده شك ایلسه همان اول ذمی ایچلرنده ایدوکنه شك ایتدکارین سنی ماعدالرینی قتلده بأس یوقدر کذلك اهل حصندن بریسی بدیدار اولوب بعض معابرینی بزه دلالت واظهار ایلدکده امام المسلمین آنی تأمین ایلدیکی ساعتده فیحله کامین اولسه شخص مرقوم ذمی مستورایله برابر وتقریر مسئلهٔ سابقه بونده ده مقرردر زیرا امان ویردیکمز کسنه قتلدن معصومدر که امان وذمتله حرمت قتل برابردر وفیحان اهل حصنله مسلمین میانلرنده عزم مکالمهٔ صلح جریان ایدوب مسلمین آنلره خطاب ایله طرفمزه سزدن دورت کسنه اخراج ایدیکز که مراوضهٔ صلح ایده لیم آنلرآمنلردرمفهومنده اخرجوا الینا اربعة منکم فهم آمنون حتی نراوضهم دیدکلرنده بردن یکرمی کشی چیقسه لر جمله سی آمنلردر زیرا مجهوله اعطاء امان صحیح اولمغله ایچلرندن دوردی تأمین مسلمین ایله امینلردر وجمله سی عسکریمزده بولنوب ایچلرندن بعض غیرمعین آمن اولمغله امان جمله یه ثابت اولور زیرا امانه بعضیسی بعض آخردن اولی دکلدر وهر بری معصوم ومباح اولمق میاننده متردد الحال اولمغله بریننده تعرضمز حلال اولماز کورمزمیسنکه مسلمین سزدن بزه برکسنه کلسون اول آمندر معناسنده لیخرج الینا رجل منکم فهو آمن دیسه لر آنلر فتح باب ایتد کلرنده هر بری ایچون چیقوب آمن اولمق ممکندر بوصورتده بردن اون کشی چیقسه وهر بری مسلمین خروجنی قصد ایتدکاری صورتده اولسه جمله سی آمنلردر زیرا یالکز بری چیقسه آمن اولورایدی غیرك آنکله برابرخروج واتصالی طرف مسلمیندن اکا ایجاب اولنان امانی ابطال ایده مزکورمزمیسنکه مسلمین اهل حصنه خطابله سزدن بررجل باب حصاری بزه فتح ایدرسه اول آمندر مضمونی ان فتح رجل منکم الباب فهو آمن قوللریله اشراب وآنلردن اون کشی فتح بابه شتاب ایلسه لر جمله سی اماندن حصه یاب اولورلر زیرا هر بری یالکز فتح ایلسه امانه نائل اولورایکن غیرك انضمامیله امانی باطل اولماز اما مسلمین ان خرج رجل منکم الینا لنراوضه علی الصلح فهو آمن یعنی سزدن بررجل مکالمهٔ صلح ایچون بزه کلورسه اول آمندر دیدکلرنده ابتدا بریسی خروجه مسارعت بعده بری دخی بعده بری دخی ثم وثم متابعت ایلسه لر نظر اولنور اکرخارج اول منعهٔ اسلامه دخولی باقیلرك خروجلرندن اقدم ایسه باقیلرك فیءٔ مسلمین فیلملری اقتضادر زیرا حکم امان منعه مزده یالکز بولنمغله اولده متعین وباقیلری بلا امان چیقدقلری متبین اولمشدر زیرا ان خرج رجل منکم قولیمزده لفظ رجل کلام مثبتده واقع نکره ولفظ خاص اولمغله خارج اولده تحقق تعین ایتدکدنصکره باقیلره عدم سرایتی تبین ایدر واکر خارج اول منعهٔ اسلامه داخل اولمزدن اقدم باقیلری اکا واصل اولورلرسه بوصورتله برابرجه خروجلری مساویدرزیراطرفمزدن نص اولنان بزه خروجلریدر وخروجلری انجق منعه مزه وصولله تمام اولور وقبل الوصول امام خارج اولده تعین ایتمکله بوصورتایله برابر خروجلری مساوی اولور کورمزمیسنکه خارج اول منعه مزه وصولدن اول عودت ایدوب صکره شخص آخرخروج ومنعه مزه واوج ایلسه البته آمن اولور کذلك خارج اول منعه مزه واصل اولمدقدنصکره هالك یاخود سمت رجوعه سالك اولوب صکره شخص آخرخروج ایلسه البته فیءٔ اولور واکر شخص اول منعهٔ مشرکیندن خروج ایتمزدن اقدم شخص ثانی اکا سبقت ومنعه مزه وصوله سرعت ایلسه منعه مزه اول واصل اول اولمغله امانه نائل اوله جغی محتاج دلائل دکلدر بومقدمه لردن معلوم ومقرردر که انجق منعه مزه حال وصوللری معتبردر ومسئلهٔ مزبوره ده منعه مزه وصوللری برابر اولمغله خروجلری دخی برابرحکمنده اولوب نیل امانده دخی برابراولورلر سؤال اولنورسه که وجه مشروح اوزره کلام مثبتده لفظ نکره خاص وغیرعام ایکن جماعت کثیره برابر چیقدقلرنده عموم اوزره امانله نیجه بکام اولورلر جواب اولدرکه نکرهٔ معهوده بزه خروج مثللو صفت عامه ایله موصوفه در وبومقوله نکره لر لا اکلم الارجلا عالما کلامنده اولدیغی کبی الفاظ عمومدن معدوده در لکن ایچلرندن بریسی قبل خروج الآخرین طرفمزه واصل اولمغله شرط امانه انتها حاصل اولور امابرابر چیقرلرسه عموم مذکوره بناء بالجمله آمن اولورلر واکر امام اسلام اهل حصنه عشرة منکم آمنون علی ان تفتحوا الباب یعنی باب حصنی فتح ایتمکز شرطی اوزره ایچکردن اون کسنه آمندر مقالنی افهام ایلسه یاخود اهل حصار عشرة منا آمنون علی ان تفتح الباب یعنی باب حصنی سزه فتح ایتموز شرطی اوزره ایچمزدن اون کشی آمنلردر دیمکله عرض نیاز وامام دخی نعم قولی ایله مساعدهٔ اتماله دمساز اولوب آنلر دخی علی کلا التقدیرین فتح بابه سراغاز ایلسه لر رجاللرندن اون کسنه امانله ممتاز اولور لکن

مطلب الخاص اذا وصف بصفة عامة یعم هو

مطلب بیان المجهول فی الامان ان اوجب الحکم کالطلاق والعتاق

تعیینلری خصوصی رأی امامه منوطدر زیرا امام المسلمین فتح باب ایدنلره باعتبارهم ایجاب امان ایتمیوب انجق ایچلرندن عشرهٔ مبهمه یی تأمین قیلمشدر ومجهول ایچون ایجاب امان منجزا صحیح اولدیغی کبی معلقا بالشرط دخی صحیح ومقبول وبابنی طلاق وعتاق مسئله لری مثللو مجهولده ایجاب حکم ایدنلره موکولدر واکرچه تعیین امامله ایچلرندن اون کسنه امانله بکام اولور لکن آنلرك دخی مال وعیاللری فیءٔ مسلمینه القا انجق بطریق الاستحسان اوزرلرنده بولنان کسوه وسلاحلری کندولره ابقا اولنور زیرا امانلری فتح باب وتمام قهردن صکره ثابت اولمشدر وبویله محلده مال وعیالك عدم دخوللرینی سابقده بیان ایلدیك واکرصورت مفروضه ده اهل حصن عشرة من اهل حصننا آمنون علی ان نفتح لکم یعنی سزه فتح باب ایتموز شرطی اوزره اهل حصنمزدن اون کشی آمنلردر قوللریله استرحام وامام دخی نعم جوابیله اظهار انعام ایلسه بوصورتده امام مخیردر دیلرسه نسا وصبیانلردن ودیلرسه رجال وذکر آنلردن اون نفرلرینی تعیین ایدر زیرا طلب امان ایلدکلری لفظ اهل حصن هرصنفه شاملدر اما مسئلهٔ اولاده کرك مخاطب وکرك مخاطب انجق رجال اولمغله تعیین امامله رجاللرندن اون کسنه یه حکم امان ایصال اولنور وبوبابده امام ناظر اهل اسلام اولمغله کرکدر که احتیاطی التزام واسترقاقنده منفعت مسلمین اقل اولنلری تخصیص امانه اهتمام ایلیه وبومسئله سبقت ایدن لیخرج الینا اربعة منکم ولیخرج الینا احد منکم مسئله لرینه مخالفدرکه بوایکی مسئله ده امان منعه مزه وصوللرندن صکره ثابت اولمغله هر بری یالکز کلسه آمن اوله جغی ظاهر وانضمام غیرایله عدم بطلان امانی باهردر اما بومسئله ده امان بعد الفتح هنوز جمله سی حصن ایچنده ایکن ایچلرندن اون کشی یه لاحق وآنده تحری امر لا یقدر وبوفرقك حقیقت مبناسی قریبا ذکرایتدیکمز معاندر که بومسئله ده نکره موصوفه اولمیوب ایکی مسئله ده طرفمزه خروجله موصوفه در کورمزمیسنکه امام آنلره خطابله ان رمی رجل منکم بنفسه الینا فهو آمن قولی ایله سزدن بررجل نفسنی طرفمزه رمی ایدرسه آمندر مآلنی اشراب ایدوب آنلردن اون کشی بردن رمی نفسه شتاب ایلسه لر جمله سی آمن اولورلر زیرا نکره رمی ایله موصوفه در وهر بری یالکز رمی ایتسه امانه نائل وانضمام غیرایله حق غیرباطلدر واکر امیر لیخرج الینا هؤلاء الاربعة حتی نراوضهم علی الصلح یعنی اشبو دورت کسنه لر طرفمزه چیقسونلرتا که مکالمهٔ صلح ایده لیم دیوخطاب واول دورت دخی خروجه شتاب ایلسه لر امام وهم آمنون دیمکله امان خارجینی تصریح ایتسون ایتسون آنلر آمن اولورلر زیرا طلب سلم وموافقت ایچون خروجه دعوت ایتمشدر وهم مکالمهٔ صلح انجق نفسی اوزره آمن اولنلردن صادر اولمغله حتی نراوضهم قولی امانه دلیل باهردر اما دورت کسنه یه همان اخرجوا الینا یعنی طرفمزه خروج ایدیکز دیسه وآنلرده خروج ایلسه لر بوصورت بشقه در که آنلری قتل ایتمك جائزدر زیرا بولفظده نه امان ونه علی وجه الموافقه خروج اوزره دلالت ایدرنسنه یوقدر بلکه طلب مبارزه یه محتمولدرکه مردایسکز قتال ایچون طرفمزه خروج ایدیکز دیمك موقعنده در اما طرفمزه چیقوب بیع وشرا ایدیکز مضمونده اخرجوا الینا فبیعوا واشتروا دیوب آنلر دخی چیقرلرسه آمن اولورلر زیرا کلامنده امان وموافقته دلالت واردر که تجارت انجق تراضی ایله ممکن وتراضی یه دخی انجق آمن اولان متمکن اولور واکر لیخرج الینا هؤلاء الاربعة حتی نراوضهم علی الصلح یعنی اشبو دورت کسنه طرفمزه چیقسونلرتا که مکالمهٔ صلح ایده یزدیدکده بشقه دورت کسنه چیقسه لر آنلر فیءٔ اولورلر زیرا کلام مزبوردن بطریق الدلالة فهم اولنان امان تصریح اعیانه غلبه ایده مز واکر دورت نفر اشخاص معینه یه خطابله آمنتکم سزه امان ویردیم دیوب آنلرك یرینه بشقه لری چیقرلرسه فیءٔ اولورلر واکر آنلرمی یوقسه بشقه لری میدرمشتبه اولورسه کرکدر که امام کندولردن استعلام ایده آنلر دخی بزغیریلرز دیرلرسه حق استرقاقله نفسلری اوزره اقرار ایتملریله فیءٔ اولملری استقرار ایدر امابزلر آنلرز دیرلرسه قول آنلرك قوللریدر زیرا بعینه تأمین اولنمیان خروجه جسارت ایتمك ظاهر حالدر واکرامام آنلری کذبله اتهام ایدرسه مدعالری اوزره استحلاف بالله ایله اظهار مرام ایدر اما یمیندن نکول ایدرلرسه فیءٔ اولورلر قتللری مشروع اولماز زیرا نکول اکرچه بمنزلة الاقرار در لکن آنده نوع شبهه واحتمال اولمغله موجب قتل اوله مز وبزبومسئله یی باب مایصدق فیه المستأمن ده علی التفصیل تقدیم وتعلیل ایلدیك واکر بوصورتده یکرمی کشی برابر چیقوب هر برین اول اربعه دن بریسی یم دیو یمین ایدرسه بالجمله آمنین اولورلر زیرا هر دوردی یالکز چیقوب بویله یمین ایتسه لر قوللری معتبر ایکن غیرك خروجی حقلرنده تحقق ایدن حکم امانی ابطال ایده مز یاخود بوصورتده منعه مزده مستأمن وغیرمستأمن اختلاط ایتمش اولمغله جمله سنه اثبات امانله احتیاط اولنوب

مطلب النکول عن الیمین لا یبوح القتل

امام المسلمین اوزره آنلری ابلاغ مأمنه تأمین ایلمك لازمدر

باب الخیار فی الامان * یعنی اختیار امان عهدهٔ مستأمنه تعلیق اولنمغه متعلق مسائل ودلائلدر قنچا نکه اهل اسلام برحصنی محاصره یه اقدام ایتدکلرنده رئیسلری رأس حصندن اشراف بعده آمنونی علی عشرة من اهل الحصن علی ان افتحه لکم یعنی باب حصنی بن سزه فتح ایتمك شرطی اوزره اهل حصندن اون کمسنه اوزره بکا امان ویریکز دیمکله استسعاف ومسلمین دخی لك ذلك قوللریله مرامنه اسعاف ایلیوب اولدخی فتح بابله سد ذریعهٔ خلاف ایلسه رئیس مسفور ایله اون کمسنه دخی نیل امانله مسرور اولورلر زیرا آمونی قولنده نون ویاء نفس متکلمدن کنایه اولمغله امان نفسی تنصیص وعلی عشرة قولنده کلمهٔ علی شرط ایچون اولدیغندن امان نفسی ایله عشرهٔ منکره نك دخی امانلرینی شرط وتخصیص ایلدیکندن عشرهٔ مرقومه کندویه مغایر ایدکلری عند یمرده ظاهر اولمشدر وتعیین عشره رئیس مزبورك اختیارینه مربوطدر زیرا نفسنی امان عشره دن حصه متمد ایلمشدر لکن نفسی ایچون لفظ مستقل ایله استیمان ایتمش اولمغله امان عشره ده داخل دکلدر که اولوجهله امانلرندن حصه متداوله کذلك من اول الامر امانلرینه مباشرتی صحیح دکلدر که اول وجهله حصه مند اوله غایة ما فی الباب امان مسلمین اهل حصندن قنقیلرینه تناول ایلدیکین تعیینه متعین اولمغله امان عشره دن حصه متداولدیغی متبین اولور زیرا تعیین مجهول من وجه رتبهٔ ایجاب مستأنفه موصولدر اکر رئیس مرقوم صورت معلومه ده آمنوالی عشرة من اهل الحصن یعنی بنم ایچون اون کمسنه یه امان ویریکز دیوب نداایتمش ایسه قنقی عشره یی اختیار ایدرسه اول عشره نك امانی هویدا اولور بو صورتده نفسی ایچلرنده داخل اولان عشره یی تعیین ایدرسه مساعده وتمکین اولنور اما بشقه عشره یی اختیار ایدرسه آنلر آمین ونفسی فیء مسلمین قیلنور زیرا انجق عشرهٔ منکره ایچون استیمان ایدوب نفسی ایچون تعیین امان ایتمشدر لکن لی قولی ایله امان عشره دن حصه یاب اولمغی نفسی ایچون شرط وایجاب ایلمشدر وامان عشره یه ابتداء مباشرتی صحیح اولمغله اولوجهله حصه یاب اولمسی تصحیح اولنه مزغایة ما فی الباب تعیین عشره یه متعین اولمغله حصه یاب قیلنور ونص امان نفسنی حاوی اولمدیغندن مافوق العشره ده نفسی نفس غیریله مساوی اولور بو صورتده اکر جملهٔ عشره ده نفسنی دخی تعیین ایدرسه نفسی دخی تسعهٔ باقیه منزلنه نازل وامانده داخل اولور واکر بشقه عشره یی تعیین ایدرسه حکم امان آنلره متعین وکندو وسائر اهل حصن مثلو فیء اولدیغی متبین اولور کویا فحوای کلامی آمنوالاجلی عشرة واوجبوالی حق تعیین عشرة تؤمنونهم یعنی بنم ایچون اون کمسنه یه امان ویروب انلرك حق تعیینی بنم ایچون ایجاب ایدیکز دیمکه راجع اولور بویله دیسه حکم مذکور ترتب ایتدیکی مثلو بو قولنده دخی ترتب ایدر مؤلف الکتاب علیه رحمة الملك الوهاب دیرکه بلاد حضرموتدن حصن نجیرده اشعث بن قیس حبش ابی بکر رضی الله عنه ایله محصور ایکن کلام مذکوری تکلم ایدوب مسلمین دخی حکم مشروحله تحکیم ایلدکلری بزه بالغ اولمشدر وبرمثلنی دخی اهل حدیث حضرت معاویه رضی الله عنه دن دخی تحدیث ایلمشلردر کذلك رئیس مسفور افتح لکم الحصن علی انی آمن علی عشرة یعنی سزه باب حصنی فتح ایده رم اون کمسنه اوزره بن آمن اولمق شرطیله دیو ابتداء کلام ایلسه یاخود آمنونی علی عشرة دیمکله بدایت مرام ایتمسی کبیدر کذلك افتح لکم الحصن علی انی علی عشرة آمنون من اهل الحصن یعنی بنم ایچون اون کمسنه اولمق شرطیله که اهل حصندن آنلر آمنلردر دیمکله افتتاح کلام ایلسه آمنوالی عشرة دیمکله استفتاح مرام ایتمسی کبیدر واکر رئیس مرقوم افتح لکم علی ان تؤمنونی فی عشرة من اهل الحصن یعنی سزه فتح ایده رم بنی اهل حصندن اون نفر ایچنده امین قیلمق شرطیله دیسه یاخود علی انی آمن فی عشرة یعنی بن اون نفر ایچنده امین اولمق شرطیله دیسه بو ایکی صورت برابر وایکیسنده دخی کندو ایله طقوز نفر دخی امین اولمق مقرردر زیرا کلمهٔ فی ظرف ایچون اولمغله نفسی امانلرین التماس ایلدیکی جملهٔ عشره ده داخل قیلوب امان انجق نفسی ایله طقوز کمسنه یه شامل اولمشدر زیرا کندودن بشقه اون نفره دخی شامل اولسه کندو خلاف ملتمسی اوزره اون برنفر ایچنده داخل اولمق اقتضا ایدر اما آمنونی علی عشرة قولی بشقه درکه آنده نفسی جملهٔ عشره دن قطع اشدر سؤال اولنورسه که رئیس مسفور بو صورتلرده فی عشرة قولنده عشره یی نفسنه ظرف قیلوب مظروف مغایر ظرف ایکن نه وجهله نفسنك عشره ده دخولنه صرف اولنور جواب اولدرکه تغایر انجق ظرف حقیقیده لازم وعدد ده طریق مذکور اوزره ایچندن بریسی اولمغی مستلزمدرکه اجعلونی احد العشرة الذین تؤمنونهم یعنی بنی امان ویردیکیز عشره نك بریسی قیلیکز دیمش

مطلب قال آمنونی علی عشرة

مطلب آمنوالی عشرة

کبیدر بنه سؤال اولنورسه که ظرفیت حقیقیه یه حملی ممکن اولمیجه کرکدر که فادخلی فی عبادی نظم کریمی مثللو بمعنی مع یاخود ولاصلبنکم فی جذوع النخل ذکر حکیمی مثللو بمعنی علی قیلنوب علی کلا الوجهین کندودن بشقه عشره یه اثبات امان اولنه جواب اولدرکه کلمهٔ فی ظرف حقیقی یه موضوع اولمغله مهما امکن اول معنی اوزره حملی واجب اولدیغی مظروف درون عدده داخل اولمغی مستوجبدر بو جهتله مجازه عدول اوزره حملنه جواز یوقدر بونده تصکره تسعهٔ باقیه یی تعیینده خیار عهدهٔ امامه منوط اولوب رئیس مسفوره مربوط دکلدر زیرا نفسنی عشره دن بریسی قیلمغله ماعدا العشره ده خیار تعیینی اولمدیغی کبی تسعه یه دخی یوقدر زیرا نفسنی اکرچه امان عشره دن حصه مند ایلمش ایدی لکن بو صورتده حکم امان عشره کندو یه متناول اولمغله حصه سنی استیفا ایدوب تعیینلرندن برحصه استیفا ایتمشدر بو جهتله تسعهٔ مجهوله نك امانی موجب اولان انجق امام اولمغله خصوص تعیین دخی اکا مخصوصدر واکر آمنونی وعشرة یعنی بکا واون نفره امان ویریکز دیسه یاخود افتح لکم علی انی آمن انا وعشرة یعنی سزه فتح باب ایده رم بن واون نفر دخی آمن اولمامز شرطی اوزره دیسه بو صورتده کندو یه وبشقه اون کمسنه یه ثبوت امان ظاهر ونمایاندر زیرا حرف واو عطف ایچوندرکه انجق شیء غیری اوزره عطف ایدوب نفسی اوزره عطف ایلمز بنا برین کلامنده اولان عشره نك کندویه مغایرتی بو محلده تنصیص ایلمشدر بو صورتده حصن مرقومده رئیس مرسومله انجق اون نفر یاخود دخی اقل موجود ایسه لرجمله سی آمن اولورلر زیرا ذکر عدد ایله امان اشارت اشخاص ایده رك امانله سیاندر واکر اهل حصن عدد معهوددن کثیر ایسه خیار تعیینلری وابستهٔ رأی امیردر زیرا نفسی امان عشره دن حصه مند قیلنوب همان امان عشره یی امان نفسی اوزره عطف ایتمش اولمغله امان عشره یی انجق امام موجب وتعیینلری دخی رأینه مترتب اولور حتی امام عشره یی نساء ولداندن تعیین ایتمکی مناسب کورورسه آنلردخی اهل حصندن اولملریله جائز کوریلور مکرکه متکلم رجالدن اولملرین اشتراط ایلیه واکر آمنونی بعشرة من اهل الحصن یعنی بکا اهل حصندن اون کمسنه ایله امان ویریکز دیسه بو قولی سبقت ایدن وعشرة قولی ایله برابردر زیرا حرف باء الصاق ایچون اولمغله امان عشره یی امان نفسنه الصاق ایلمشدر وبو معنی انجق عشره کندو یه مغایر اولمغله حاصل اولور شارح الکتاب امام سرخسی رحمه الله تعالی دیرکه اکلام مذکور سقط وزلهٔ قلم کاتبلردن بر غلطدر قول صحیح بعض نسخ عتیقه ده تصریح اولنان آمنونی فعشرة لفظیدر یعنی اولا بکا وهمان اون کشی یه دخی امان ویریکز زیرا اما حروف عطفدن اولوب معناسی وصل وتعقیب اولمغله آمنونی وعشرة قولنه مناسبت جهتیله اول بحثده عطف وترتبی مستقیم اولور اما باء مقابله ایچون اولوب اعواض اوزره داخل اولمغله بو قولك معناسی بکا عشره مقابله سنده امان ویریکز یعنی عوض امان تقسیمده سزه اهل حصندن اون کشی ویره یم دیمکدر وبو معنانك بو محلده ذکر اولنان مسائل ایله مناسبتی یوقدر همان صحیحی آمنونی فعشرة نسخه سیدر واکر آمنونی ثم عشرة یعنی اولا بکا صکره اون نفره امان ویریکز دیسه بو نکله قول اول برابر ومغایرت عشره دخی مقرردر زیرا کلمهٔ ثم تعقیب وتراخی معناسنه در ومؤلفك بو قولندن دنجی مسئلهٔ سابقه ده انجق فعشرة قولی صحیح ایدوکی متبین اولور زیرا جناب مؤلف رحمه الله تعالی اولا عطف مطلق ایچون اولان واوی مشتمل اولان قولی ذکر وتفهیم بعده بلامهله تعقیب ایچون اولان فای بعده تعقیب مع التراخی یه دال اولان ثم یی مشتمل اولان مسئله لری ازدادله حسن تنظیم ایلمشدر واکر آمنوا عشرة یعنی اون نفره امان ویریکز دیرسه بو صورتده خیار تعیین رأی امامه مفوضدر زیرا متکلم نفسنی حصه مند ایتمیوب انجق عشرهٔ منکره ایچون التماس امان قیلمشدر کویا امام عشرة منکم آمنون علی ان تفتحوا یعنی سزدن اون کمسنه آمنلردر فتح ایتمکز شرطیله دیمکله ابتداء کلام ایلمشدر بنا برین خیار تعیین منوط رأی رزینیدر که دیلرسه اول متکلمی عشره دن بری قیلمغله تأمین ودیلرسه قیلیوب فیء مسلمین ایلر واکر آمنونی مع عشرة دیرسه کلمهٔ مع ضم واقتران ایچون اولوب شیئك نفسنه انضمامنه امکان اولمدیغندن عشره نك متکلمه مغایرتی نمایاندر وخیار تعیین امامه مخصوصدر زیرا امام ایجاب امانی ابهام ایدوب متکلم دخی نفسنی امان عشره دن حصه مند ایلمشدر واکر آمنونی فی عشرة من اهل حصنی دیسه بو قولی مسئله سی سبقت ایلین افتح لکم علی ان تؤمنونی فی عشرة من اهل الحصن قولنه اکرچه حصن یاء متکلمه مضاف اولوب اولمامقده مخالف لکن حکم امانده غیر متخالفدر امان متکلم ایله بشقه طقوز نفره ثابت وخیار تعیین ینه طرف امامه مخصوصدر سؤال اولنورسه که متکلم کلام مذکورنده حصنی نفسنه مضاف ونفسنی صاحب الحصن اولمق وصفی ایله توصیف وتعریف قیلوب عشره یی منکرة ایراد ایتمش

مطلب آمنونی وعشرة

مطلب آمنونی بعشرة

مطلب آمنونی فعشرة

مطلب آمنونی ثم عشرة

مطلب آمنوا عشرة

مطلب آمنونی مع عشرة

مطلب آمنونی فی عشرة من اهل حصنی

اولمغله معرفه نکره ده داخل اولمیوب کندودن بشقه اون کسنه دخی امانه نائل اولمق اقتضا ایدرایدی مثلا برکسنه
ان دخل داری هذه احد فعبده حر دیوب صکره دار ینه کندو دخول ایلسه متکلم معرف منکر اولان لفظ احدیه
داخل اولماسله یمیننده حانث اولماز جواب اولدرکه مقدما آمنونی قولنده امانی نفسنه مضاف قیلمغله نفسنی تعریف
ایدوب اضافت حصن ایله تعریفه احتیاج قالمیوب انجق حکم فی نه ایدوکین معرفته احتیاج قالمشدر و بزدخی قرینا
فی ظرف ایچون اولوب حقیقت ظرفیت دخی متکلم جملهٔ عشره ده داخل اولمقله محتاج ایدوکنی بیان ایلدیک
و بو مقامده دخی متکلم غیر یلرکبی اهل حصندن اولمغله حقیقت ظرفله عمل مهما امکن ممکن اولور کذلک فی عشرة
من اهل بیتی یاخود فی عشرة من بنی ابی دیسه ینه متکلم و بشقه طقوز کسنه آمن اولورلر زیرا مرادی بیت النسب
وکندو دخی جملهٔ اهل بیتدن محتسبدر وهم متکلم ابناء ابیدن بریسیدر بو جهتلردن حقیقت ظرفله عمل ممکن
اولوب امان اهل بیت یا ابناء ابیدن اون نفره حاصل وکندو دخی ایچلرنده داخل اولور وخیار تعیین وابسته عهدهٔ امام
المسلمین در اما آمنونی فی عشرة من اخوانی دیرسه متکلم وقرنداشلرندن بشقه اون کسنه دخی آمنلردر زیرا انسان
اخوهٔ نفسنده داخل وکندو نفسنک قرنداشی اولمق قابل اولمامغله کلامنده حقیقت ظرفله عملدن مانع اولان معنایی
تصریح ایتمش اولوب بو یله حقیقتله عمل متعذر اولان کلمه نک بر مجاز متعارفی وار ایسه تصحیح کلام ایچون اول مجازه حملی
واجب اولمق قاعده سی اوزره بو کلامده حرف فی بمعنی مع در دیو جزم ایتمک لازم ولازمدر کذلک فی عشرة من ولدی
دیسه ینه انسان ولد نفسندن اولمق غیر متصور وعشره یی متکلمک غیر یلرندن تکمیل ایلمک امر مقرردر بو وجه اوزره
آمنوا عشرة من اخوتی انا فیهم یاخود آمنوا عشرة من ولدی انا فیهم دیسه ینه امان متکلمدن غیری اون نفره دخی
احسان اولنور اما عشرة من اهل بیتی انا فیهم یاخود عشرة من اهل حصنی انا فیهم دیسه امان اون کسنه یه حاصل
ومتکلم دخی ایچلرنده داخل اولور و بیان فرق قریبا سبق ایلمشدر واکر آمنونی فی عشرة من بنی یعنی اوغللرمدن اون
نفر ایچنده بکا امان و یریکز دیسه کندو اما نندن بشقه اوغللرندن اون نفر اوزره آمن وخیار تعیینی امامه متعین
اولور زیرا نفسنی امان ابناسندن حصه مند قیلمشدر بو صورتده اولادلری یا الکز ذکور یاخود اناثله مختلطین ایسه لر
امام المسلمین یا الکز ذکور یاخود یا الکز اناث یاخود مختلطلرندن قنقی عشره یی دیلرسه تعیین ایدر اما هیچ ذکوری یوغیسه
اول متکلم مستأمندن غیری جمله اولادی فیء اولورلر زیرا انجق اوغللری ایچون لفظ بنین ایله استیمان ایلمشیدی
ولفظ بنین اناث صرفه یه شامل اولمدیغی بر سابقده تبیین ایلدیک سؤال اولنورسه که مختلط اولدقلری وقتده
امام دیلرسه اناث صرفه دن اون عددینی تعیین ایدر دیو قریبا ذکر ایلدیک چونکه اسم بنین اناث صرفه یه
غیر متناولدر امام ایچون آنلری تعیین ایلمک نیچه قابلدر جواب اولدرکه امام صورت مرقومه ده بنین اولان عشره یه
امان و یرمیوب بلکه متکلم فی عشرة من بنی قولیله استیمان ایتمکله امام دخی بنیندن عشره یه اعطاء امان ایلمشدر
وحین اختلاطده بنات عشر بنیندن عشره عد اولنمغله امام ایچون آنلری تعیین جائز اولور اما عدم اختلاطله
اناث صرفه اولدقلرنده بنیندن بعض اولمازلر ایله امان دخی آنلره تناول ایلمز واوکانوا بنین و بنات و بنی بنین و بنی بنات
یعنی صورت مفروضه ده اولادی بنین و بنات و بنی البنین و بنی البنات اولسه لر امام ایچون کرک اولاد وکرک اولاد
اولاددن قنقی عشره یی اختیار ایلسه سزاوار در زیرا اسم بنین خصوص امانده بنین صلبه شامل اولدیغی کبی
علی وجه الاستحسان بنی البنینه دخی متناولدر اگرچه نسخهٔ کتابده و بنی بنات واقع اولمشدرکه لکن بعض اصحابمز
نسخهٔ مذکوره غلط کاتبدر دیو تصریح واصل ترکیب قلب ترتیله و بنات بنین اولمسنی تصحیح ایلدیلر و بعض
آخرین دخی اسم بنین اولاد بنینه اطلاق اولندیغی کبی اولاد بناته دخی اطلاق اولنوردیو امام محمد رحمه الله تعالی دن
روایت خصاف اولمق اوزره باب مایصدق فیه المستأمن ده ذکر ایتدیکمز قولی ترجیح ونسخهٔ کتابی
تصحیح ایلمدیلر و بو بابده اخوه واخوات حکم بنین و بنات درانجق آمنونی فی عشرة من اخوتی یعنی ارکک
قرنداشلرمدن اون نفر ایچنده بکا امان و یریکز دیوب انجق اخوات صرفه سی وارکن قرنداشلرینک اوغللری
بولنسه جمله سی فیء اولورلر زیرا لفظ اخوه کرک اخوات صرفه وکرک بنی الاخوه یه کرک حقیقت وکرک مجاز بر وجهله
شامل اولمز اما بنی البنین بشقه درکه لفظ بنین آنلره مجازا شامل اولورکه ابن الابن بنات صرفه ایله مختلط اولنسه
لفظ بنین جمله سنه متناول اولور واکر فی عشرة من اصحابی دیسه عشره متکلمدن بشقه ایدوکی ظاهردر زیرا
انسانک اصحابی کندو یه مغایر اولمغله فی کلمه سی حقیقت ظرفده استعمالی متعذر در کذلک فی عشرة من رقیقی
یا خود فی عشرة من موالی دیسه ینه عشره غیر متکلمدر واکر امام المسلمین اهل حربدن بر فارسه نظر بعده
انت آمن فی عشرة من فرسانکم یعنی سن فارسلر یکزدن اون نفر ایچنده آمن سین قولیله مبشر قیلسه مخاطب ایله

مطلب ان دخل داری هذه احد فعبده حر

مطلب فی عشرة من اهل بیتی او بنی ابی

مطلب فی عشرة من اخوانی

مطلب یحمل علی المجاز المتعارف عند تعذر الحقیقة

مطلب اذا اختلط اولاده من الذکور والاناث یتناول مع اسم البنین للاناث الصرف

مطلب الاخوة والاخوات

مطلب فی عشرة من رقیقی او موالی

بشقه طقوز کسنه دخی آمن اولورلر زیرا مخاطب امامک تأمین اولنان عشره یی وصف ایلدیکی صفت فارسده
مشترک وآنلردن بری قیلمق ممکن اولمغله حرف فی معنای ظرفده مستعملدر اما فارس مرقومه انت آمن فی عشرة
من الرجالة یعنی اون نفر پیاده ایچنده آمن سین دیسه عشره مخاطبدن غیری اون پیاده یه حمل اولنور زیرا مخاطب
فارس اولوب صفت عشره ده اولماغله حرف فی بمعنی مع در وعکس مسئله دخی ینه اصل مسئله یه قیاس اولنور
مؤلف رحمه الله دیرکه الفاظ مذکوره انجق کلام ناسده متعارف اولان معنایه حمل اولنور یعنی الفاظ مذکوره ده
هر کسک فهمنه سبقت ایلین انجق ذکر ایلدیکم معنالردر واکر فی عشرة من بناتی دیوب بنین و بناتی دخی
اولسه امان بناتنه مخصوص اولور زیرا اسم بنات بر وجهله ذکوره متناول اوله من کذلک بنین ایله بنات بنیی
بولنسه ینه امان بنات بنینه خاص اولوب بنینه شامل اولماز زیرا اسم بنات بطریق المجاز بنات بنینه اطلاق اولنور
اما بو صورتده انجق بنات البناتی بولنورسه آنلر اماندن حصه مند اوله مزلر لکن بو قول منقول اظهر روایتیه
محمولدرکه اولاد بنات بابالرینه نسبت اولنوب انا لرینه نسبت اولنمازمکر مستأمن تقدیم مقدمه ایدوب بنم بنات بناتم واردر
و بنات صلبیه لرم هالک اولمشلردر دیدکه نصکره آمنونی فی بناتی دیمش اوله تا که بو مقدمه دن استیمانی انجق بنات
بنات ایچون ایدوکی ظاهر اولور وفهم مقصود کلامده دلالت حالی تحکیم شرعیمزده اصل صحیح مستفیددر
واکر آمنونی فی موالی یعنی بکا عتقام ایچنده امان و یریکز دیسه وآنک عتقا وعتقاء العتقاسی مجتمعین اولسه لر
استحسانا بالجمله امان ایله متعین اولورلر زیرا اسم موالی کندو عتقاسنده حقیقتدرکه آنلری اعتاقله حکما احیا
ایلمشدر وعتقاء العتقاسینده مجازدرکه عتقاسی آنلر ایچون ایجاب عتقه استیهال ایلمشدر وسابقده باب مایصدق
فیه المستأمن ده بیان ایلدیک که امان توسعه مبنیدر واما نله ثبوت حقن دما یه مجرد صورت لفظ احتیاطا
کفایت ایدر وجمع الحقیقة والمجاز انجق محل واحدده جائز اولماز اما ما نحن فیه کبی ایکی محلده اولوب
معنای مجازی حقیقته ارائت نقصله مزاحم اولمدیغی صورتده جائز کوریلور ومزاحمهٔ من بوره اگرچه وصیتده واردر
لکن امانده بر طرفدر بونک نظیری حرمت علیکم امهاتکم آیت کریمه سیدر که لفظ امهات جداته دخی شاملدر
اما آمنونی فی موالی دیوب هم کندو یی اعتاق ایلین موالیسی وهم کندونک اعتاق ایلدیکی موالیسی مجتمع
اولسه لر لفظ مولی بین المعتق والمعتق مشترکدر دیو لفظ مرقومله امان فریقینی احاطه ایده مز زیرا معتق اعلی ایچون
طلب امانده مرامی مجازات انعامدر ومعتق اسفل ایچون طلبدن مرامی ترحم وزیادهٔ اکرامدر و بونلر معنیان
متغایران ایکن اسم مشترک ایچون آنلری کلمهٔ واحده ده جمع وتحقیق وجهی اوزره عموم وشمول غیر متصوردر
بو جهتله امان مذکور وصیت کبی احد فریقینه مقصور اولور انجق مجهول ایچون وصیت صحیحه اولمامغله
بو لفظله اولورسه باطله اولور اما مجهول ایچون امانک صحتنه بناء بو صورتده اعطاء امان قیلن مستأمنک نیتنه
اعتبار اولنوب طریق معرفت انجق آنک تعریفی اولمغله بو بابده تصدیق اولنور واکر اول مستأمن بن برنسنه یه نیت
ایتمش ایدم دیرسه استحسانا جمله سی آمنلردر لکن وجهی لفظ مشترکک عمومی دکلدرکه عموم مشترک ممنوعدر
بلکه احد فریقک امانی مجزوم و باعیانهم غیر معلوم اولوب مستأمن وغیر مستأمن اختلاط ایتملریله بیان سابق
اوزره تأمین جمیعله احتیاط اولنور سؤال اولنورسه که مجهولده ایجاب امان کلام امام ایله قائم ایکن مستأمن
برنسنه یه نیت ایتمدکده خیار تعیین عهدهٔ امامه منوط اولمق لازم ایدی جواب اولدرکه مشترک مجمله مغایردر
و بو بابده لفظ موجب الامان مجمل دکلدرکه بیانی اجمال ایلین امامه راجع اوله بلکه علی الانفراد فریقیندن
هر برینه محتمل اولمق اعتباریله مشترکدر و بو یله محلده موجب ایچون بیان یو قدر همان بونده بیان صیغهٔ کلامده
تأمل ایله نمایان اولور اولوجهله دخی وقوفی متعذر اولورسه مستأمن وغیر مستأمنک اختلاطنه بناء تأمین جمیعله
احتیاط اولنور نکته سی اولدرکه بیان مشترک انجق مقارنله اولور اما صکره دن عارضله بیانی نسخ اولوب بیان
اوله مز بنا برین مستأمن مرقوم اگرچه حین تکلمده معتقلریمی یا معتقلریمی قصد ایتمش ایدم دیرسه مقارن کلامی ایله
بیان ایتمش اولور اما مقدما نیت ایتمش ایدم شمدی بر فریقی اختیار ایده یم دیرسه بیان اولمیوب معنای نسخه راجع
اولور اول ایسه نسخه مالک اوله مز واکر متکلم بن کندو اعتاق ایلدیکیم موالیمی قصد ایتدم دیوب امام دخی
بلکه بن انجق سنی اعتاق ایدن موالیکی قصد ایلدیم دیرسه قول امام معتبردرکه صیغهٔ مشترکه ایله ایجاب امان
ایلین اولدر کورمز میسنکه مستأمن آمنی علی قریبی عباس بن عمر دیوب امام دخی آمنتک علیه قولیله
مساعده ایلسه لکن بو اسمله ایکی قریبی بولنسه مستأمن احدهمایی قصد ایتدم دیوب اما بلکه بن آخری قصد
ایلدم دیسه معتبر اولان قصد امامدر واکر امام بن علی التعیین بر ینی قصد ایتدم دیوب مستأمن دخی بنده قصد

مطلب فی عشرة من الرجالة

مطلب فی عشرة من بناتی

مطلب تحکیم دلالة الحال اصل فی شرعنا

مطلب فی موالی

مطلب الجمع بین الحقیقة والمجاز

مطلب المشترک بعد الجهل

مطلب بیان المشترک انما یکون بالمقارن

مطلب علی قریبی عباس بن عمر

تعیین ایتدم دیسه آمن وغیر آمن تمییزلری ممکن اولمامق وجهی اوزره اختلاط ایتملریله تأمین طرفین ایله احتیاط
اولنور اما مستأمن بن شونی قصد ایتدم دیوب امام دخی بن تعیین قصد ایتدیوب همان مطلبکه قصد اجابت
قیلدم دیسه بونده امان مستأمنك قصد ایلدیکی شخصه نمایان اولور زیرا امام ایجاب امانی کلام مستأمنه بنا ایدوب
ارادهٔ مستأمنله دخی بریسی متعین اولمغله اول شخص جواب امامده دخی متبین کبی اولور واکر آمنی علی عشرة
من موالی الاسفلین یعنی بکا اعتاق ایلدیکم موالیمدن اون نفر اوزره امان ویردیسه بونده خیار تعیین علی عشرة
من اهل حصنی مسئله سی کبی مستأمنه مخصوص صدر زیرا امان نفسندن صکره کلمهٔ شرط اولان علی حرفنی
ذکر ایله امان عشره دن نفسنی حصه مند ایلمشدر کذلك علی ابن عمی دیوب ایکی ابن عمی بولنسه ینه تعیین
خیاراکا منوطدر واکر علی ابن عمی زید بن عمرو دیوب بو اسمله ایکی ابن عمی بولنسه قده امام ومستأمن عدم
قصد تعیینده اجماع ایلسه لر ایکیسیده آمن اولورلر زیرا اسم ونسبله تعریف اشارتله تعریف کبیدر و بو لفظله
اکرچه امان احدهما متعین لکن بزه غیر متبین اولمغله مستأمن وغیر مستأمن اختلاط ایلمشدر اما یالکز علی ابن عمی
صورتنده امانی منکر مجهولده ایجاب ایتمکله انجق خیار تعیین ایله حصه یاب اولور کورمزمیسنکه عبیدندن برینی
بعینه اعتاق ایدوب صکره تمییزی ممکن اولمیان وجه اوزره عبد مرقوم غیریلر ایله اختلاط ایلسه خیار تعیینه
مالك اوله مز مترجم فقیر دیرکه بو مقامده سوق کلام آنی ایذان وافهام ایدرکه صورت مزبوره ده معتق وغیر معتق
اختلاط ایتمکله جمله سنی تسویهٔ حکم عتقله احتیاط اولنه نته کیم مسئلهٔ امان بو وجه اوزره بیان اولنمشدر
لکن امانده اعطاء امان ایلین ذاته ضرر کلی اولمیوب بلکه بعضا نفع جلی مترتب اولمغله احتیاط مرقوم آنده
مناسبدر اما عتقده مولالرینه ضرر عظیمی موجب ایکن مجرد احتیاط ایچون اول ضرره تحمل نامناسبدر وظاهر
کتابدن فهم اولنان تسویهٔ حکم عتقده احتیاط دخی کتب فقهیه ده بولنمامشدر همان بولنان لاجل الاحتیاط
وطئ واستخدامدن امتناع ایلمکدر و بو مسئله نك کتاب البدایعده تفصیلی واردر وانده بو کتابده سلب اولنان
خیار تعیینی اثبات دخی مذکوردر و بو کتابله بینلرین توفیق دخی قابلدر لکن بحث طویل اولدیغندن ذکرینی
برطی ایلدیك مراد ایلین کتاب مرقومه مراجعت ایلیه ینه صید دیزه کله لم اما احد عبیدینی بلا تعیین اعتاق ایلسه
خیار تعیینه مالك اولور واکر آمنونی فی عشرة انفس من بنی یعنی بکا اوغلرمدن اون عدد نفوس ایچنده
امان ویریکز یاخود علی نسخة فی عشرة بنین من بنی یعنی اوغلرمدن اون عدد اوغول ایچنده دیسه اکرچه
بو مسئله مقدما ذکر اولنمشدر لکن بونده اون عدد بنات صرفه یی تعیین ایلمك امام ایچون جائز اولماز زیرا انجق
بنین اولان عشره ایچون ایجاب امان ایلمشدرکه اناث صرفه یه شامل دکلدر اما سبقت ایدن فی عشرة من بنی
مسئله سی بشقه درکه آنده امانی بنیندن اولان عشره ایچون ایجاب ایلمشیدی اناث صرفه دخی ذکور ایله اختلاط
صورتنده البته بنیندن عد اولنور واکر آمنونی علی موالی دیوب انجق مولیات معتقاتی بولنوب ذکوردن
مولای معتق بولنماسه بطریق الاستحسان متکلم ایله نائله امان اولورلر اکرچه مقتضای قیاس موالی وسبقت ایدن
اخوه وبنین اناث صرفه یه عدم تناولده مساوی اولمقدر لکن جناب مؤلف رحمه الله تعالی طریق استحسانه
سلوك لنه دیمشدرکه اهل لغت اسم موالی نك اناث صرفه یه اطلاقنی جائز کوروب تعبیر مولیاتی تکلفدن
عد ایدرلر حتی معتقاته دخی معتقین مثللو هن موالی بنی فلان دیرلر ومدلول لفظی بیلمکده عرفه اعتبار
اولنور بناء علیه لفظ موالی وصیت وامانده اناث صرفه یه شامل اولوب اخوه وبنین متناول اولماز والله اعلم

باب الامان علی غیره ما یدخل فیه وما لا یدخل وما یکون فداء وما لا یکون

یعنی مستأمن سائر اهل حرب ایچون طلب امان ایلدکده آنده داخل اولوب اولمیان وحین استیمانده ذکر ایلدیکی
اجناس اموال فداء نفسی اولوب اولمیان مسائل فرعیه ودلائل اصلیه درمؤلف والاشان جزاه الله بکل احسان
حضرتلری دیرکه محصور یدن برکسنه مسلمینه التجا بر له افتح لکم الحصن علی ان تؤمنونی علی فلان رأس
الحصن یعنی سزه باب حصنی فتح ایده رم بکا رئیس حصن اولان فلان اوزره امان ویرمکز شرطیله دیوب حربا
ومسلمین دخی اسعاف مرتجی ایلسه لر اولدخی فتح ایلسه متکلم ورئیس آمن اولورلر زیرا فتح حصن اوزره
نفسی ورئیسی ایچون شرط امانی تصریح ایلمشدرکه امانی نفسنه ضمیر متکلم ایله ورئیسه دخی اسمی تصریحله
نسبت ایدوب شرط ایچون اولان علی کلمه سنی اکا وصل ایلمشدر کذلك انا آمن علی فلان رأس الحصن
ان فتحت الباب یعنی بن رأس حصن اولان فلان شرطی اوزره آمنم فتح باب ایدرسم دیو مواعده ومسلمین
دخی نعم قوللریله مساعده ایلسه لر ینه ایکیسیده آمن اولورلر زیرا لفظ نعم بنفسه مفهوم المعنی اولمامغله

مطلب علی عشرة من موالی الاسفلین

مطلب اعتق عبدا بعینه ثم اختلط

مطلب بعض تصرف المترجم

مطلب فی عشرة انفس من بنی

مطلب متناول الموالی للمعتقات

مطلب تؤمنونی علی فلان

مطلب طلب الامان فقالوا نعم

موضع جوابده ذکر اولندقده اعادهٔ خطاب منزله سنده اولوب اکا مسلمین آمناك علی فلان رأس الحصن علی
ان تفتح الباب یعنی سنکا رأس حصن اولان فلان شرطی اوزره امان ویردیك سن فتح باب ایتمك شرطی
اوزره دیمشلر کبی اولور وقول مذکورلری آمناك علی اهلك وولدك یاخود علی اهلك ومالك علی ان تفتح
الحصن قوللری منزله سنده اولوب ینه ایکیسیده آمن اولورلر کذلك اعقدوا لی الامان علی فلان یعنی بنم
ایچون فلان اوزره عقد امان ایدیکز دیسه ینه ایکیسیده آمن اولورلر کذلك اجعلوا لی الامان علی فلان
یعنی بنم ایچون فلان اوزره ایجاد امان ایدیکز دیسه هم نفسی وهم فلان ایچون اشتراط امانی تصریح ایتمکله ایکیسیده
آمن اولورلر اما بوندن اول کچن بابده آمنوا لی عشرة مسئله سی بشقه درکه آنده نفسی ایچون تناول امانی
تصریح ایتمشدرکه تقدیر کلامی آمنوا لاجلی بنم خاطرم ایچون امان ویریکز دیمکدر بو صورتده امانی
نفسنه نسبت قلیوب بلکه عشرهٔ منکره ایچون التماس امانله شفاعت ایتمش اولور وکثیرا شفیع اولان
کسنه شفاعت ایلدیکی کسنه دن حصه مند اولمز اما معنای معهود بو مقامده ناموجود درکه اعقدوا لی الامان
واجعلوا لی الامان قوللری امانی نفسنه نسبتده صریح اولدر وهم کلا بو قوللری شفاعته حمل ایلسك علی فلان
قولنده علی کلمه سنده فائده قالمیوب بلکه تقدیر کلامی همان اعقدوا یاخود اجعلوا لاجلی و بشفاعتی
الامان لفلان دیمك اولور کلمهٔ علی ایسه شرط ایچون اولوب صریحا لفظ علی ذکر اولندقده البته امانی
لازمدر تا امانی انجق نفسی ایچون التماس امانی مشروط وامان فلانی اکا شرط قیلمغله حاصل اولور اما آمنوا لی
عشرة مسئله سنده کلمهٔ علی غیر مذکوره در واکر عاقدونی علی الامان علی رأس الحصن یعنی رئیس حصن
اوزره امان شرطی اوزره بنمله معاقده ایدیکز دیسه رئیسلری امین ومتکلم فیء مسلمین اولور زیرا نفسنه عقدی
نسبت ایدوب امانی ایتمشدر وحقوق کرم مباشر عقده فائدهٔ عقددن حصه مند اوله مز خصوصا عقد امان کبی
عقودده که آنده حقوق عقد عاقده متعلقه اولیوب من له العقده نسبتی لازمه اوله کورمزمیسنکه مسلمین عاقدناك
الامان علی الرأس ان فتحت یعنی فتح باب ایدرسك رئیس حصن اوزره سنکله عقد امان ایلدیك دیسه لر امان
انجق رئیسه شامل اولوب متکلمه متناول اولماز زیرا معاقده وزن مفاعله اوزره درکه آنده متکلم انجق عقد
مضاف اولوب معقود اولان امان مضاف اولماز و بو ایکی مسئله ده انجق رئیس برأسه آمن اولوب عیال
ورقیقی داخل اولماز زیرا بو امان فتح باب وتمام قهردن صکره حاصل اولمغله اوزرنده اولان لباسندن غیری
داخل اوله مز واکر عاقدونی الامان علی فلان یعنی فلان اوزره امانی بنمله معاقده ایدیکز یاخود اکتبوا
الی الامان علی فلان یعنی فلان اوزره امان نکری بکا کتب ایدیکز دیو استرحام مسلمین دخی نعم قوللریله مواعدهٔ
انعام ایلسه لر امان انجق فلان واصل اولوب متکلم نائل اوله مز زیرا مسئلهٔ ثانیه ده انجق امان فلانی کندویه
تحریرلرین التماس ایلمشدر ومکتوب الیه اولان کسنه کاغذه منافع مکتوبدن حصه مند اوله مز و بونکله
قریبا حکمی ذکر اولنان عاقدونی مسئله سی برابردر و بعض نسخ کاتبده الی موضعنده لام ایله اکتبوا لی الامان
علی فلان یعنی بنم ایچون فلان اوزره کتب امان ایدیکز واقع اولمشدر لکن نسخهٔ مرقومه واوجهله لام ایله الی میاننده
واقعه اولان التباسك بر بی جذ فله غلط کاتبدر زیرا اکتبوا لی الامان قولی اجعلوا لی الامان قولی کبیدرکه
بونده دخی امان مکتوبك نفسنه اضافتی تصریح قلمشدر بو جهتله اکتبوا الی نسخه سی صحیح ایدوکی
عندیمزده واضح وصریحدر واکر اعقدوا لی الامان یاخود عاقدونی علی الامان علی عیالی یاخود علی ولدی
یاخود علی مالی یاخود علی قرابتی دیسه اوزرینه اشتراط عقد امان ایلدیکی جمیع نفوس ونفائس ایله
نفسی دخی آمن اولورلر ایله اعقدوا لی مسئله سی سبقت ایدن استدلال اوزره وارسته قید اشکالدر اما عاقدونی
مسئله سی قریبا ذکر اولندیغی اوزره مقتضای قیاس نفسی امانده داخل اولمامقدر زیرا نفسنه عقدی نسبت قیلوب
امانی قیلمامشدر لکن بو بابده ایکی وجهله استحسان واکا دخی امانله احسان اولنمشدر وجه اول اولدرکه
کلامنده نفسی ایچون اشتراط امان ایلدیکنه دلالت واردر زیرا اولاد وعیاله شرط اماندن مقصودی آنلری
مدحیوتله انتفادر و بقالری انجق مقدما مؤنتلرین رؤیت ایتدیکی مثللو بعد الیوم رؤیت ایتمك اوزره کندوك
نفاسنه منوط و بقاسی انجق تناول امانه مربوطدرکه قتل یا استرقاق اولنسه بعد الیوم مؤنتلرین رؤیت
ایده مز ومعنای مذکور علی مالی قولنده دخی اظهردرکه مال ایچون طلب امانده ملکنده قالوب حوائجنه صرف
ایتمکدن غیری غرض یوقدر و بو غرض دخی انجق نفسنه ثبوت اماندن صکره حاصلدر وجه ثانی اولدرکه متکلم
مستفور عقد مزبورده طرف آخردن ممیز دکلدرکه مال نفسی اوزره عقد امان ایلین انجق نفسی ایچون عامل

مطلب اعقدوا لی الامان علی فلان

مطلب کلمة علی للشرط

مطلب اعقدوا لی الامان وعاقدونی علی الامان علی عیالی او غیرهم

اولوب طرف غیردن سفیر اولماز و عیال واولاد دخی بو یله دیر که آنلر ایچون استیماندن مرامی مصالحنه قیام
ایتملر ایچون آنلره احتیاجندن ناشی تخلیصلرینه اهتمام یاخود اظهار شفقت ایچون خلاصلرین التزام ایدر و بو معنالر
حق نفسنده دخی اظهردر بو جهتله کلامنده نفسی ایچون بطریق الدلالة طلب امان متحقق اما قریبا سبقت ایدن
عاقدونی مسئله سی بو معنایه ناموافقدر حتی عاقدونی علی الامان علی عیال فلان یاخود علی ولد فلان دیسه کلامنده
نفسی ایچون طلب امانه دلیل بولنمامغله کندو داخل امان اوله مز زیرا عیال غیرك بقاری کندو بقاسنه وکندو
بقاسی دخی عیال غیرك کندو مصالحنه قیامنه متعلق اولمامغله بو قوللری علی رأس الحصن قولنه مساوی
اولور لکن مؤلف رحمه الله بو مسئله ده اکرچه عیال وولدك دخوللرین ومتکلمك عدم دخولن بیان ایلدی اما
اول عیال وولد کندویه نسبت اولنان شخص فلانی امانده داخل اولوب اولمادیغن اعلان ایتمشدر انجق
استحسان ایچون ذکر ایلدیکی ایکی وجهدن وجه اول اوزره دخولی متحقق زیرا عیال فلانك حالت اصلیه لری
اوزره بقاری البته بقاء فلانه متعلقدر ووجه ثانی اوزره عدم دخولی لازم زیرا متکلم فلانك اولاد وعیالنه رحم
وشفقت اظهاری نفس فلانه دخی اظهارینی غیر مستلزمدر صکره مؤلف رحمه الله وجه اخیری توضیح
و تقریر ایدوب دیمشدر که قچان رئیس حصن عاقدونی الامان علی اهل مملکتی یاخود علی اهل بیتی دیو مملکت
و بیتی نفسنه نسبت ایده رك تکلم ایلسه جمیع ناس کلام مزبوردن مرادی بنه مملکتنده تصرف وتمتع واهل
بیتی ایله تعاون وتمتع اوزره ابقاء نفسی ایدوکنی فهم واعتقاد ایدرلر و مطلب مذکور نفسی ایچون ثبوت امانه
مقصوردر واکر اعقدوالی الامان علی اهل حصنی علی ان افتحه لکم یعنی بنم ایچون اهل حصنم اوزره
عقد امان ایدیکز سزه فتح باب ایتمك اوزره دیسه نفسی واهل حصنی بالجمله امانده داخل لکن امان انجق
نفوس انسانه شامل اولوب سائر اموال واسلحه وکراع وامتعه جمله سی فیء اولورلر زیرا ثبوت امان انجق بعد الفتح
واقع اولمغله دخول اموالی مستتبع اوله مز کورمزمیسنکه امان مرقومی فتح بابنه مجازات ایچون شرط ایلدیلر
بو صورتده حصنده بولنان مجموع نفوس واموال تناول ایلسه مسلمین ایچون فتح بابده قطعا فائده قالماز ایدی
بوندن ظاهر اولدیکه شرط اماندن محصوللری انجق استغنام امواله وصولدر وهم اشتراط فتح بابده اکا دلیل
واردر که آنلره تناول امان حصنلرنده تقریر واسکان اولنمامق اوزره در واموالك امانده ادخالی انجق اقامته
قدرتلری ماله توقف ایتدیکندندر معنای اقامت منعدم اولنجه دخول اموال دخی منعدم اولور واکر
اعقدوالی الامان علی اهل حصنی علی ان ادلکم علی الطریق الی موضع کذا یعنی بنم ایچون اهل حصنم
اوزره عقد امان ایدیکز سزی شو یله بر موضعه موصل اولان طریق اوزره دلالتم اوزره دیو استیمان ومسلمین
اعطاء امان ایدوب اولدخی فتح حصنه شتابان اولسه حصنده بولنان اشیا وانسان بالجمله داخل امان اولورلر
زیرا بونده شرط امان دلالت اوزره جاری اولوب فتح باب اوزره اولمامشدر کلامنده دلیل واردر که دلالتی انجق
اهل حصنی ایله حصننده قراره تمکن واقتدار ایچوندر بو مقوله امانده دخول اموال نمایاندر کذلك اعقدوالی
الامان علی اهل حصنی علی ان تدخلوه فتصلوا فیه یعنی بنم ایچون اهل حصنم اوزره عقد امان ایدیکز
سزلر حصنه کیروب ایچنده نماز قیلمکز اوزره دیسه بنه مسلمین ایچون نفوس واموالدن قلیل وکثیر بر نسنه یه
تعرضلری حلال اولماز زیرا کلامنده فائدۀ فتح باب صلوة اولوب اهل حصنی ازعاج وتنفیر اولمدیغنی تصریح
وتقریر واردر واهل اسلام حصون اهل حربده اداء صلوته رغبت واهتمام ایدرلر تاکه بو خبر شایع
وقلوب مشرکینه رعب وهراس واقع اوله یاخود سکانی عبادت اوثان ایتدکاری مکانده بونلر عبادت رحمان
ایدهلر که مکان عبادت یوم مشهود قیامتده مؤمن ایچون شاهدو بو معناده اثر دخی واردر واکر آمنونی علی
اهل الحصن علی ان تدخلوه یعنی بکا اهل حصن اوزره امان ویریکز حصنه دخول لکز شرطی اوزره دیوب
غیری نسنه سویلمسه امان مذکور ناس اوزره مقصوردر زیرا دخول حصنك فائده سی اغتنام ایدوکی
ظاهر وماعداسی محتمل غیر متبادردر ومحتمل ظاهره مقاوم اولمامغله وجه محتمل تصریح اولنمدقجه کلامی
ظاهرینه حمل ایتمك لازمدر و مؤلف رحمه الله تعالی بو محلده بعض هذا قریب من بعض ولکن هذا علی
مایقع علیه معانی الکلام یعنی بو الفاظ امانك بعضیسی بعض آخره قریبدر لکن بیان ایتدیکمز احکام
معانی کلامنه اوزره واقع ایسه آنك اوزرینه اجراسی التزام اولنمشدر قولی ایله بو معنایه رمز وایما قلنمشدر واکر
افتح الحصن علی ان تؤمنونی فی اهل حصنی یاخود مع اهل حصنی یاخود واهل حصنی یعنی باب حصنی
فتح ایده یم بنی اهل حصنم ایچنده یاخود اهل حصنم ایله برابر یاخود بنی واهل حصنمی امین قیلمکز شرطی اوزره

مطلب امان اهل الحصن لا يتناول الاموال بعد الفتح

مطلب اعقدوا لي الامان على اهل حصني على ان ادلكم على الطريق

مطلب سكان العبادة شاهد المؤمن

مطلب آمنوني على اهل الحصن على ان تدخلوه

دیسه اشبو اقوالك برنده اموال امانده ادخال اولنماز زیرا سلامت ماللرین قید ایتمدیك نفسلری ایچون اشتراط امانلری
فتح بابلرینه مجازات اجساندر واکر افتح الحصن علی ان تؤمنونی علی الف درهم یعنی حصنی فتح ایده یم
بنی بیك درهم اوزره امین قیلمکز شرطی اوزره دیسه کندو امین وجمیع مالی فیء مسلمیندر انجق آنك ایچون بیك درهم
واردر که امام فتحی محلدن دیلرسه اکا انعام ایلر زیرا فتحه جزاء وفاق اولمق اوزره امان نفسی ایله بیك درهمی
علی الاطلاق شرط ایلمشدر و بو یله امانده مالی داخل اولمیوب همان فتح بابنه عوض شرط ایلدیکی بیك درهم
داخل اولور که فتح باب ایتدکده عوض مشروطی اکا اعطا قیلنور کذلك افتح الباب وتؤمنونی علی الف درهم
دیسه واو بمعنی الحال اولمغله فتح باب ایده یم بیك درهم اوزره سزلر بکا امان ویرمکز حالنده معناسنه اولوب
بنه بیك درهم شرط اولوب عوضنه انت طالق وانت مریضة دیمك کبی اولور اما افتح الحصن وتؤمنونی
علی الف درهم من مالی یاخود علی ان تؤمنونی آه دیسه انجق مالندن بیك درهم اعطا وباقیسی غنیمتده ابقا
اولنور ومالی بیك درهمه وافی دکل ایسه موجودندن زیاده نسنه اعطا قیلنماز زیرا تعبیر مرقومدن بیك درهمی
نفسی ایچون عوض قیلمادیغی معلومدر که من مالی قولی ایله بیك درهمی نفسنه مضاف قیلمشدر وکندو مالی
فتح بابندن عوض اولمغه صالح اولمیوب بلکه نفسی کبی مالندن مقدار مرقومه دخی امان ویریلور لکن اول مقدار
مقدر اوزره زیاده متصور اولماز اما مسئله اولی بشقه در که آنده الف مسمای مسلمین ایچون نفسی اوزره شرط
ایلدیکی منفعت فتح الباب مقابله سنده اطلاق ایتدیکندن عوضه الحاق اولنوب شول اجیر حکمنده اولور که
اعمل لك هذا العمل علی درهم دیمکله عقد اجاره ایلیه اما اعمل لك هذا العمل علی درهم من مالی دیمش اولسه
بو عقدی اجارۀ صحیحه اوله مز وصورت مفروضه ده مال موجودی دراهم اولمیوب عروض اولسه اکا عروضندن
بیك درهمه مساوی اوله جق نسنه ویریلور زیرا من مالی دیمکله مشروط امانی مالندن بر جزء قیلمشدر وجمیع اموالی
وصف مالیتده متحد اولمغله جنس واحد عد اولنور اما علی الف درهم من دراهمی دیمش ایسه دراهمندن
بر قطعه سنی مشروط امان قیلمش اولوب دراهمی بولنماز ایسه امان مرقوم محلنه مصادف اولمیوب لغو محض اولور
بونك نظیری مسئلۀ وصیتدر که اوصیت لفلان بالف درهم من مالی دیسه دراهمی بولنمسه ده مالندن
بیك درهمه مساوی نسنه ویریلور اما بالف درهم من دراهمی دیسه ودراهمی بولنمسه نسنه ویریلمز
بعنده مؤلف والاجتهاد بو محلده ایراد ایدوب دیر که اکر سائل سؤال ایدرسه که مسئلۀ مفروضه ده علی الف
درهم من مالی نیچون مالندن اخذ ایده جکی بیك درهمه حمل اولنور مسلمینه اعطا ایده جکی بیك درهمه حمل اولنماز
تا که امان نفسی عوضنده نفسی اوزره هم فتح باب وهم اعطاء الف درهمی شرط قیلمش اوله جوابنده دیرز که بو معنایه
حمل اولنسه شرط اعطا لغو محض اولور که فتح باب ایتدکد نصکره شرط اعطانی ذکره حاجت اولمیوب البته جمیع
مالی فیء اولور بوندن معلومدر که مرادی مالندن مسلمینه ویره جکی بیك درهم اولمیوب بلکه مالندن بیك درهمی
بطریق الامان نفسنه سالم وزیاده سی مسلمینه غنائم اولمقدر کورمزمیسنکه افتح الحصن علی ان تؤمنونی علی رقیقی
یاخود علی مالی یاخود علی سلاحی دیسه اقوال مذکوره سی انجق نفسی ایله برابر اشیاء مزبوره سی ایچون طلب امانه
حمل اولنور بو مسئله ده علی الف من مالی قولی دخی بو یله در واکر افتح الحصن علی عشرة ارؤس من الرقیق یاخود
علی عشرة افراس دیوب رقیق وافراسی نفسنه مضاف قیلماسه همان علی الاطلاق علی الف درهم قولی منزله سنده
اولوب عشرۀ مذکوره فتح بابندن عوض قیلنور زیرا رقیق وافراس دراهم کبی مال اولمین منافعدن دخی عوض اولمغه
صالحدر وفتح باب دخی منافع مذکوره دندر بو صورتده اول رقیق وافراسی نه محلدن ویرسه لر جائزدر اما من رقیقی یاخود
من کراعی قولی بشقه در که تفصیلی قریبا سبقت ایتمشدر واکر فتح حصنی شرط ایتیوب بلکه آمنونی حتی انزل
الیکم علی الف درهم یاخود علی الف من مالی یعنی بکا امان ویریکز تا که سزه نزول ایده یم مطلقا بیك درهم
اوزره یاخود مالمدن بیك درهم اوزره دیو استیمان ومسلمین اعطاء امان ایلسه لر بو ایکی صورتده مسلمینه بیك درهم
ویرمك متکلم اوزره واجب اولور زیرا التماس ایلدیکی امان مقابله سنده مسلمین ایچون فتح باب کبی بر منفعت شرط
ایتمدیکندن معلومدر که ذکر الف ایله مرادی امان نفسی مقابله سنده مسلمین ایچون آنی عوض قیلمقدر وحکم
مقرر ده اطلاقله نفسنه اضافتی برابردر و بو معنی ظاهردر که اول مستأمنك نزولی ایله مسلمین حصن ایچنده اولان مالنه
وصول بوله مزلر که مسئلۀ سابقه مثللو مالندن بیك درهمده التماس امانته دلالتی نمایان اوله اما اشتراط عوضه محمول
قیلنمسه مسلمین ایچون فائده سی مأمول در ومسئلۀ سابقه بو یله دکلدر کذلك آمنونی حتی انزل الیکم علی عشرة
ارؤس من الرقیق یاخود من رقیقی دیسه بنه نفسنه فدا قیلدیغی عوضه محمول اولوب مسلمینه اداسی لازم اولور

مطلب على ان تؤمنوني على الف درهم

مطلب وتؤمنوني على الف درهم

مطلب انت طالق وانت مريضة

مطلب اوصيت لفلان بالف درهم من مالي

واكر بومسئله ده على اهلي اوولدى اومالى ديسـه بوصورتده هم نفسى وهم بونلردن نزولنده استصحاب ايلديكينك جمله سى آمن اولوب برنسنه اعطاسنه ضامن اولماز زيرا اهل وولدى مال اولمدقلرندن بشقه انسان آنلرى نفسنه فدا قيلمق خلاف عادت بلكه نفسنى آنلره فدا قيلمق مقتضاى طبيعتدر بوندن عبارتدر كه مرادى آنلر ايچون نفسى ايله برابر التماس امانيدر وصورت ثالثه دخى بويله در كه على مالى قولنده مال على الاطلاق ذكر اولنوب جنس ووصف وقدرى مجهول اولمغله فدايه صلاحيتدن معزولدر وهم انسان حسب العاده جميع مالنى نفسنه فدا قيلمزكه جوعله هلاكنه بادى اولور واكر آمنونى على رقيق على ان انزل يعنى بكا رقيقم اوزره امان ويريكز بن سزه نزول ايتمك اوزره ديسه نفسى و برابر نازل اولان رقيقى آمنلردر اما على نصف رقيق ديسه فدايه محمول ومسلمينه اداسى لازم اولورزا كرچه بين القولين باعتبار حقيقة المعنى برفرق معنوى يوقدر لكن تفريق مذكورده مدار عرف ناسه اعتباردر كه اويله محلده انسان معيتنده اولان بعض اشياسنى نفسنه فدا قيلركه بقية اشياسى ايله امن وسلامتله تعيش ايده يوقسه يانده اولان جميع اشياسنى نفسنه فدا قيلماز بناء عليه مالك نصفنى ياخود مالندن برجنسك نصفنى ذكر ايلدكده احتمال غالب اولدركه مرادى آنى فدادر اما جميع مالنى ياخود مالندن برجنسك جميعسنى ذكر ايلدكده احتمال غالب اولدركه مرامى نفسى ايله برابر مالى ايچون دخى امانه طالب اولمقدر واكر زوجه وولدى مثللو مال اولميان ذواتى ذكر ايلسه كركسه آنلردن بعض عدد معينى وكركسه مجموع جماعتلرين ذكر ايلسون غالب احتمال مرادى فدا اولميوب آنلرى امانه ادخالدر همان آمنونى على فلان ديمكله انسان اخرى ذكر ايتمك منزله سنده اولوب بوصورت فلانى نفسنه فدايه مصروف اولميوب طلب امانه صرف اولنديغى كبى مسئلهٔ مرقومه دخى اكا صرف اولنور وبيانى مشروح اوزره آمنونى على عشرة من رقيق حتى انزل يعنى بكا رقيقمدن اون عدد اوزره امان ويريكز تاكه سزه نزول ايدم ديسه بو قولى فدايه حمل اولنور بوصورتده مال وزوجه سيله نزول ايدرسه آنلر بالجمله فئ اولورلر زيرا بيان اولنديكه امان نازلده اوزرنده بولنان لباسندن ماعداسى داخل اولماز كورمزميسنكه بغير فداء امانده اموال وعيالى داخل اولمازايدى فداايله امانده دخى داخل اولماز لكن نزولنده فداسنده شرط ايلديكى مثللو نسنه لرى برابر انزال واوزرينه شرط ايلديكى فدا ايچون بونلرى كتوردم ديو عرض حال ايلسه بونده مقتضاى قياس اول نسنه لر فئ اسلام واوزرينه فداء آخر الزام قيلنمقدر زيرا اغانى بعد النزول اولوب معيتنده اولان ماله تناول ايتمكله مال مزبور فئ مسلمين اولدقدنصكره التزام ايتديكى فدانى فئ مسلمين ايله اداية قادر اوله مز لكن مؤلف والاشان سالك طريق استحسان اولوب مال مصحوب فداسندن محسوب اولورديدى زيرا التزام ايلديكى فدانى انجق مالى ايله اداية قادر اولور وعند المسلمين مالى يوقدركه بعد النزول آندن اداقيله پس بومقدار ايله نازل اولمسه اداء فدايه مقتدر اوله مز بو جهتله اوزرينه فدانى شرط ايتموز اول مالى كتورمكه طرفيمزدن تسليط حكمنده اولور نته كيم مكاتب اوزره بدل كتابتى شرط ايلمك مولاسندن آنى اكتسابه تسليط وبد وكسبنه تمليك عد اولنور قالديكه اوزرينه شرط اولنان اون رأس ايكن اون بر رأس كتورسه مسلمين ايچون اون رأسنى فدا وواحد باقى بى فئ اولمق اوزره اخذ ايتملرى جائزدر زيرا استحسان فدايه احتياجى مقدارنده احسان اولنوب زياده سنده قياسله عمل اولنور كذلك يكرمى رأس كتوروب بونلردن اون دانه سنى انتخاب ايد وسز ديو كتوردم ديسه بنه باعتبار القياس جمله سى اخذ واختلاس اولنور واكر التزام ايلديكى رقيق كتورميوب مالدن جنس آخر ايله كلوب مرادم بونى صاتوب قيمتنى سزه ويرمكدر ديسه بطريق الاستحسان قولى يمينى ايله قبوله شايان كورلور زيرا رقيق مطلقا مال اولميان نسنه لرك عوضنده عين ايله قيمتى بينلرنده تردد اوزره ثابت والتزام ايدن قنقيسنى كتورسه جواز قبولى مثبت اولوب فداء مطلوبله مال مصحوب ميانلرنده باعتبار المالية ثبوت مجانست تحقيق اولنمغله قولنده تصديق اولنور لكن تفصيل سابق انجق اطلاق اوزره على عشرة ارؤس من الرقيق ديديكى صورتده لاحقدر يوقسه نفسنه اضافتله من رقيقى ديوب بعده رقيق يرينه دراهم كتورسه دراهمى فئ اولوب ينه فداء ملتزم ايله مطالبه اولنور زيرا رقيقى نفسنه نسبتله تبيين وآنلرى شورقيقلر ديو اشارتله تعيين ايتمش كبى اولمغله آندن مكان اعيانده اخذ قيمت مشروع اولماز حتى بوصورتده اهل حصن اول رقيقلرى استصحاب وترفيقمه مانع اولديلر آنك ايچون قيمتلرينى كتوردم ديسه تصديق اولنماز زيرا كتورديكى دراهم داخل غنائم اولدقدن صكره آنى فداسنه محسوب قيلمقده مسلمين اوزره مصدق اولمازنكته سى اولدركه اهل حصن رقيقله نزولدن آنى منع ايده جكلرينى مسلمينه افاده واولوجهله فتحلريله نزوله اذن واجازتلرين استفاده قبل النزول حقنده ممكن الحصول ايكن ترك واهماله قصور انجق كندوطرفندن ظهور ايلمشدركه بويله استيذان ومسلمين دخى اذن ورخصتلرين

مطلب اشتراط بدل الكتابة تسليط له على الكسب

ايدان ايتمش اولسه لر ايدى كتورديكى دراهم فدايه محسوب اولوب غنائمده ادخالى مطلوب اولماز ايدى وچـان برقلعه نك صاحبى آمنونى على قلعتى ياخود على مدينتى على ان افتحها لكم يعنى بكا قلعه م ياخود مدينه م اوزره امان ويريكز سزه فتح باب ايتمك اوزره ديسه نظر اولنور اكر مقدما صاحب القلعه بن سزه قلعه مى ياخود مدينه مى فتح ايدرسم قورتارمكه هدم ايده سز ديوب مسلمين دخى قلعه ومدينه نك اوزره آمنسين ديمك مثللو مرادى انجق قلعه ومدينه نك عينى ايدوكنه دلالت ايدر ميانلرنده بر كلام جريان ايلمش ايسه امان مذكور انجق قلعه ومدينه اوزره جارى اولوب ايچلرنده بولنان نفوس واموالـه سارى اولماز زيرا كلام مطلق سبقت ايدن دلالت حالله مقيد اولمق امر محققدر ومسلمين اعطاء امانله انجق فتح بابنه قصد مجازات ايلمشلردر وفتح بابدن مرادلرى انجق استغنام ونفوس واموال امانده داخل اولسه ز فوات مرام مالا كلامدر بوجهتله امان تسميه ايتديكى نسنه لره خاص ايدوكى نمايانددر انجق صاحب القلعه جمله مالى واولاد وعيالى ايله آمن اولور زيرا قلعه سى اوزره استيمانى آنده تمكن استقرار ايچوندر وتمكنى اشياء مزبوره يه موقوفدر حكم مرقوفده آنك حالى دار حربه تجارته كلن مستأمنك مقدما ذكر وتفصيل اولنان احوالنه شبيه ومثالدر واكر ميانلرنده كلام سابق كبى تخصيصه دلالت ايدر نسنه جريان ايلمش ايسه اكرچه بالنظر الى القياس جواب سابق بونده دخى اعدل مقياسدر زيرا فتح بابدن مرام استرقاق واستغنام اولوب لفظ قلعه ومدينه ده ايچنده بولنان اهل واموالـه دلالت ايدر كلام يوقدر واحتمالدركه قلعـه ومدينه مسقط رأسى ومسكن آبا واجدادى ايكن قلعه سنى قلع وتخريب ومدينه سنى احراق وتخريب ايدرلر ديو خوفه ذاهب وبو لفظله استيمانده اهل واموالك ابقاسنى ايستميوب انجق قلعه ومدينه سينك ابقاسنه طالب اوله لكن بطريق الاستحسـان لفظ مرقوم قلعـه ومدينه وايچلرنده بولنـان جميع نفوس واموا له امان وعرف ناس دخى بو دعوايه برهاندر زيرا مدينة عامرة ياخود قلعـة حصينة دينلدكده كثرت سكانله عمـارت وحصانتى فهم اولنوب بيوت وجدرانى ملاحظه اولنماز كورمزميسنكه آمنونى على مملكتى على ان افتح لكم القلعة ديسـه بولفظدن مملكتنده بولنان نفوس واموالك جميعا اماتى فهم ايتمزلمى وهم مقصودى قلعه ومدينه سى كندويه كالاول باقى وكندو دخى كما كان آنده تصرف اوزره مستبقى اولمقـدر وبو مقصود انجق بالجمله دخول امانله وجود بولور وفتحان اهل حصندن بركسنه بالاى حصنه اشراف بعده افتح لكم على ان تؤمنونى من مالى على الف درهم يعنى سزه فتح ايده رم بكا مالمدن بيك درهم اوزره امان ويرمكز اوزره ديمكله استعطاف ايلسه اكا على ان تؤمنونى على الف درهم من مالى مسئله سى كبى مالندن بيك درهم بطريق الامان لابطريق العوض اعطا قيلنور زيرا من مالى كلمه سى تقديم وتأخيرده الف درهمى بيان اولمغله اختلاف معنى نمايان اولماز كذلك افتح لكم على الف درهم على ان تؤمنونى يعنى سزه فتح ايده رم بيك درهم اوزره بكا امان ويرمكز اوزره ديسه ذكر الفى امان نفسى اوزره تقديم وتأخير مياننده فتح بابله مسلمين اوزره شرط قيلديغى عوضى اولمق خصوصنده فرق يوقدر واكر افتح لكم على ان تؤمنونى بالف درهم يعنى سزه فتح ايده رم بكا بيك درهم مقابله سنده امان ويرمكز اوزره ديسه انجق نفسى آمن وبيك درهمى كسب واداية ضامن اولور زيرا بوصورتده بالف درهم ديمسه جميع مالى فتح بابله فئ اولور ايدى ديسه دخى بويله اولمغله مجددا كسب واداء لازمدر نكته سى اولدركه حرف باعوض اوزره داخـل اولور والفى امان نفسنه حرف باايله وصل ايتدركده الف موصول امانندن عوض ايدوكنه نص ايتمش اولور وامانى حاصـل اولمغله اداء عوض اوزرينه واجب اولور شول كسنه منزله سنده اولور كه شخص آخره وهبت هذه العين منك على ان تبيعنى جاريتك هذه بمائة دينار يعنى شو عينى سكا هبه قيلدم بكا شو جاريه كى يوز ديناره بيع اوزره ديمش اوله بونده دخى مائة عوض جاريه در كذلك افتح لكم وتؤمنونى بالف درهم ديدنسه جواب ذكر اولنان قول صوابدر واكر افتح لكم على ان تؤمنونى من مالى بالف درهم ديرسه الف درهم ينه امانندن عوضـدر لكن مالنه ظفر بولدقده ايچندن بيك درهم امانندن عوض اوله رق التزام ايلديكى بيك درهمك يرينه اخـذ اولنور بو مسئله مسئله اولايه مخالفدر كه بونده التزام ايلديكى عوضه تخصيص محل ايدوب يدنده اولان مالندن ويره جكنى بيان وآنك اوزرينه اخـذ امان ايلمشدر بناء عليه آندن مقدار مقدر بطريق الاستغنام آلنميوب بطريق الفداء آلنمق مقرردر اما مسئلهٔ اولاده بلا تعيين المحـل ذمتنده عوض مقدرى التزام ايتمكله تمام قهر ايله فتح بابك مقتضاسى اوزره مالى فئ اسلام قيلنور واكر بوصورت ثانيه ده مالنه ظفر بولنمازسه مسلمينه لازم الاداء بيك درهمله مديون اولور زيرا امان مطلوب اكا سالم اولمغله مقابله سنده عوض ملتزمك اداسى بهرحال لازم اولور لكن يدنده مال موجودى وار ايسه آندن اعطا يوغيسه مرادى مال مكتسبدن ادا ايدوكى هويدا اولور

مطلب من مالى على الف درهم

مطلب بالف درهم

واکر فتح بابی ذکر ایتمیوب همان آمنونی حتی انزل الیکم بالف درهم من مالی یاخود من مالی بالف درهم دیمکله اکتفا ایلسه بو قولی انجق فدایه حمل اولنور زیرا حرف با عوض اوزره داخل اوله کلوب عوضله التماس امان ایتمشیکن حین نزولده ملتمسی اکا سالم اولمغله اداء الف اوزرینه لازم اولور و بو بابده حرف با محلنده کلمهٔ علی واقع اولسه دخی ینه حکم مسئله منقلب اولماز زیرا نفسی اوزره مسلمین ایچون فتح بابی کبی بر منفعت التزام قیلمشدر که الف مرقومی نفسی ایچون مسلمین اوزره اول منفعتی عوضنده الزام ایتمش اوله بناء علیه الف مقدر علی کلا التقدیرین عوض امانی ایدوکی مقرردر واکر افتح لکم علی ان تؤمنونی علی اهلی والف درهم یعنی سزه فتح باب ایده رم بکا اهلم و بیك درهم اوزره امان ویرمکز اوزره دیسه یاخود باهلی والف درهم یعنی اهلم و بیك درهم مقابله سنده دیسه بو ایکی صورت برابر و اهلی ایله مالندن بیك درهم اکا سالم و بقیهٔ اشیاسی فیء مسلمین قیلمسی مقرردر زیرا اهلی مال قبیلندن اولمامغله آنلك ذیلنده ذکر الف دخی اماننده بدل اولمغیچون اولماز یعنی ظاهر اولور بو صورتده حرف با و علی برابردر بلکه ذکر اهل انجق آنلره طلب امان ایچوندر و کلمهٔ واو عطف ایچوندر و حکم المعطوف حکم المعطوف علیه اولوب معطوف علیه استیمان اولمغله معطوف دخی استیمان اولور واکر مالی تقدیم ایدوب افتح لکم وتؤمنونی علی الف وعلی اهلی وولدی دیسه مسلمین اکا بیك درهم اعطا واهل و ولدینی ساحهٔ سلامته ایصال ایتملری اوزره نفسی امین و بقیهٔ اشیاسی فیء مسلمین قیلنور زیرا فتح بابه مجازات ایچون بونلرك مجموعنی نفسی ایچون شرط ایلمشدر و بونلردن عوضنه صالح اولان الفی مسلمین اکا اعطا قیلورلر و اهل و ولدی مال اولمیوب عوضنه صالح اولمامغله جزاء فتح اولمق اوزره نفسی کبی آنلرك دخی امانلرین شرط ایتمش اولمغله وجه مشروح اوزره عمل اولنور واکر افتح لکم علی ان تؤمنونی بالف درهم و باهلی وولدی یعنی سزه فتح ایده رم بیك درهم مقابله سنده واهل و ولدم مقابله سنده بکا امان ویرمکز اوزره دیسه مسلمینه کندو بیك درهم ادا ایتمك لازم و اهلی و ولدی بالجمله فیء مسلمین قیلمامغی مستلزم اولور زیرا حرف با معنای عوضنده محکم ایکن الفه مقرون اولوب الفی اماندن عوض قیلدقدنصکره اهل و ولده دخی مقرون و آنلری دخی عوض اوزره عطف ایتمکله مجموعنی اماندن عوض اولمق اوزره نص ایلمشدر واکر اهل ایله ابتدا ایدوب افتح لکم علی ان تؤمنونی باهلی و بالف درهم دیسه اکرچه قیاسه نظر ایله ینه حکم سابق مأمول و منتظردر لکن بالنظر الی الاستحسان اهل عوضنه صالح مال اولمامغله مرادی مقابلهٔ فتحنده اهلنه طلب امان ایدوکنه برهان اولوب بعده الفی اهل اوزره عطف ایتمسندن دخی مرامی الف معطوفی فیء اولان جملهٔ اموالندن نفسی ایچون استثنا ایدوکی نمایان اولمشدر کورمز میسنکه افتح لکم علی ان تؤمنونی بجمیع قرابتی و باهلی وولدی و بالف درهم دیسه مرادی بونلرك مجموعنی استثنا اولوب فدا اولمدیغی عامهٔ ناسك خواطرینه لایح وهویدادر واکر انزل الیکم علی ان تؤمنونی علی اهلی والف درهم یاخود باهلی والف درهم دیسه بو ایکی صورت برابر و اهلی ایله برابر نازل اولدیغی مالندن اکا بیك درهم ویریلك مقرر و امان نازلده سبقت ایدن حکم اوزره ماعداسی فیء مسلمینه منحصردر زیرا حق اهلنده مرادی استیمان اولوب فدا دکل ایکن الفی دخی اهل اوزره عطف ایلمکله حکم اهل الفده دخی جاری اولور اما بو صورتده بالف درهم واهلی دیسه فدایه حمل اولنوب کندو مسلمینه هم الفی و هم اهلنی تسلیم ایلمك لازم اولور زیرا الفی حرف بایه مقارن قیلمغله عوض ایدوکی صریح بعده اهلنی اوزرینه عطف ایله مرامی فدا اولدیغنی تصریح ایلمشدر بو محلده مؤلف سامی مکان مکنه الله تعالی فی وسط الجنان حضرتلری دیرکه اکرچه ذکر اولنان ترکیب من حیث المعنی بربرینه قریبدر لکن هر فصلنده بین الناس غالب و متعارف اولان معنانی اخذ ایله تفصیل و اصل معروف اوزره احکام مسئله تأسیس و تأصیل اولندی مکر مقدما بیلدرنده تخصیص فدا یاخود تخصیص امانه دلالت ایدر بر کلام سبقت ایتمش اوله زیرا کلام محتمل المعنیین ایکن احدهمانی مرجح بر نسنه سبقت ایدرسه اول طرف ترجیح ایتمزسه اغلب وجهین اوزره حمل و تصحیح اولنور نته کیم لفظ مشترکده صیغه سنده بر دلیل ایله احد المعنیین ترجیح ایلسه حکمی بویله در واکر افتح لکم واعطیکم مائة دینار علی ان تؤمنونی علی عشرة آلاف درهم من مالی یعنی سزه فتح باب ایدوب یوز دینار دخی اعطا ایده رم بکا مالمدن اون بیك درهم اوزره امان ویرمکز اوزره دیسه متکلم اوزره مسلمینه یوز دینار اعطا و مسلمین دخی نفسی ایچون استثناسی اوزره مالندن اون بیك درهمی اکا تسلیم و ابقا ایلمك واجبدر و بو قولی فداء درهمه حمل اولنماز زیرا یوز دیناری ذکر ایتمسه مالندن اون بیك درهم اوزره استیمان ایتمش اولوردی ایکن مسلمین ایچون نفسی اوزره فتح بابله برابر یوز دیناری شرط ایده رك ذکر ایلدکده ینه اویله اولور واکر افتح لکم واعطیکم مائة دینار علی ان تؤمنونی بالف درهم دیسه بو صورتده هم یوز دینار وهم بیك درهمی

مسلمینه

مسلمینه اعطا متکلم اوزره واجب اولور زیرا اعطاء دنانیری نفسی اوزره شرط ایلدکده اماننده عوض اولدیغی ابتدا تصریح بعده حرف بایی الف اوزره ادخال ایله اماننده انکه دخی عوض ایدوکنی توضیح ایلمشدر مکر کلامنی بالف درهم آخذها یاخود تعطونها یعنی سزدن آنی جمع یاخود بکا ویره جککز بیك درهم دیو تخصیص والف معهود مسلمین اوزره نفسی ایچون فتحندن عوض ایدوکنی تنصیص ایتمش اوله و ذکر اولنان تقریر جناب مؤلفك ان هذا الکلام یحتمل معنیین قولینك تفسیریدر که بالف درهم قولی سزه ویره جکم بیك درهم یاخود سزدن آنی جمع بیك درهم معنالرینه محتملدر احد طرفینه دلیل بولنورسه اول طرف ترجیح ینه بولنمازسه معانی کلامدن غالب احتمال اولان طرفی تصحیح اولنور والله اعلم بالصواب

باب الحربی یستأمن الی عسکر المسلمین * یعنی حربینك عساکر مسلمینه التجا و اعطاء امانلرینه تجاسی احوالندن باحث مسائل و مباحثدر حربیان بر حربی حصن وقلعه ومطموره صحبتنی ایتمینه رك عسکر اسلامدن استیمان وانتدا سزه وصلت بعده اهلیمه عودت ومال تجارتله ینه سزه رجعت ایده یم دیو طلب امان ایلدکدنصکره کیدوب اسلحه وغیریدن مال تجارتله کلدکده بونلر بنم مالمدر دیو دعوی ایلسه قولی معتبر و کتوردیکی نسنه اوزره امانی مقرردر زیرا مقهور اولمدیغی حالده استیمان ایتمکله دار اسلامه خروج ایچون استیمان ایدن کسنه منزله سنده در و مقدما بیان ایلدیك که بونك اماننده مالی دخی بالتبع داخلدر محصور دکل ایکن عسکر اسلامدن استیمان ایدن کسنه دخی بویله در و مال خصوصنده یدی ثابته و شهادت ظاهر حال ایله مثبته اولمغله قولی مقبولدر کذلك بر عورت کتوروب بو بنم عورتم یاقزم یاقرنداشمدر دیسه یاخود برازصبیان کتوروب اولادمدر دیسه ینه تصدیق و جمله سینك امانی تحقیق اولنور زیرا دار اسلامه خروج ایچون استیمان ایدنلرك مالی کبی عیالی دخی اماننده تابع اولدقلرین مقدما ذکر ایتمش ایدیك بو دخی آنك کبیدر اکر مذکورینیدن بعضیسی قول متکلمی تکذیب ایدرسه تبعیت امانه سبب اولان نسبه یی تکذیب و نفسی اوزره رقی اقرار و تقریب ایتمش اولمغله فیء مسلمین قیلنور اما اولا تصادق ایدوب بعده مستأمن بونلر ایله بینمزده قرابت یوقدر دیو قوللرندن رجوع و بونلر دخی مستأمنی رجوع عنده تکذیبه شروع ایلسه لر ینه آمنلردر زیرا ابتداده تصادقلر ایله استفادهٔ امان ایتدکلرندنصکره مستأمنك سوزی ایله امانلری باطل اولماز زیرا غیر اوزره موجب رق یاخود سالب امان اولان نسنه ایله اقراری مردوددر واکر امیر بونلردن بری کذب ایله اتهام ایدرسه اهل یمین اولنلرینی تحلیف ایدر نکول ایدرسه مملوکیت اوزره اسیر ایدوب نکول ایله قتل و تدمیر ایلمز واکر برازرجال بالغین ایله کلوب اولادم یاخوانمدر دیسه بالجمله فیء اولورلر زیرا اهل قتال اولانلر اماننده دار اسلامه خروج ایچون استیمان ایدنلره تابع اولمدقلرین سابقده بیان ایلدیك و بو صورت کبی عسکردن استیمان ایدوب صبی یا رجال بالغین ایچون استیمان ایتمیوب و اول رجال نفسلری ایچون بشقه جه استیمان ایتمدکلرنده ینه تابع اوله مزلر واکر متاع ورقیقله کلوب بونلر مالمدر یاخود بعض نسا ایله کلوب عیالمدر دیوب مسلمین دخی آنلری معسکره قریب بر قریه یاخود بر مطموره دن کتوردیکنی بیلسه لر نظر اولنور اکر اهل معسکر اشیاء مذکورهنك اول قریه و مطموره ده اولدقلرینی مقدما بیلمزلر ایسه جمله سی اول مستأمنه سالم اولور بو صورتده مسلمین بیلملری فرضی اوزره اول محله قاهر اولوب اولملری میاننده فرق یوقدر زیرا بیلدکدنصکره معنای قهر تحقق ایتمز که بیلملر حقنده قریب و بعید برابردر کورمز میسنکه برکسنه صویه قریب اولوب لکن قرب و وجودندن اکاه اولمسه صویه بعید اولمق منزله سنده اولوب تیممی صحیح اولور کذلك مسلمین اول اشیا اول محلده موجود اولدیغنی بیلوب واصحابی اصحاب منعه ایکن مسلمین آنلره تعرض و قتال ایتمش اولسه لر ینه کتورن مستأمنه سالم اولور زیرا اهل منعه یه قتال ایله تعرض اولنمادقجه مجرد مسلمین حال و محللرین بیلمکله مقهورین اولمدقلرندن مستأمن اول اشیانی قهر مسلمین تناول ایتمدیکی موضعدن کتورمش اولمغله کندویه سالم اولمق لازم اولور اما فرض مذکور اوزره اهل اسلام اول محلی واول اشیانی بیلوب یاخود بیلسه لر اما همان اول محله داخل اولسه لر عالم اوله جقلری معلوم اولوب علی کلا التقدیرین اصحابی اصحاب منعه اولسه لر اشیاء مزبوره دن اول مستأمن ایچون بر نسنه سالم اولماز زیرا عساکر مسلمین دار الحربه قهر مشرکین قصدی ایله داخلین اولمشلردر و بر قوم غیر ممتنعینك ساحه لرینه نازل واول قومك حاللرینه اطلاعلری حاصل اولدقده اوزرلرینه قاهر اولدقلری ظاهر و باهر اولور کورمز میسنکه رسول الله صلی الله علیه وسلم خیبره قریب اولوب هنوز دخوللری نصب اولمامش ایکن الله اکبر خربت خیبر انا اذا نزلنا بساحة قوم فساء صباح المنذرین یعنی الله تعالی عظمت وکبریا صاحبیدر که مسلمینه امدادی ایله خیبر کبی بر حصن حصین خراب اولدی بزلر اعدادن بر قومك

مطلب ما یتبع المستأمن ومالا

مطلب تیمم بقرب الماء اذا لم یعلم

مطلب ما جاء به المستأمن من ذوی اهل الحرب

ساحه لرینه نازل اولنقده اول انذار اولنان قومك قبح صباح اولدی صباحلری بقول کوهر ثالری ایله فتح لهوزیت اعدانی اخبار واظهار بیوردیلر صورت مفروضه ده دخی بوطریقله قهر مسلمین ظاهر اولدقده مستأمن اول اشیانی مسلمینك یدا استعلا وتحت قهر واستیلا لرینه بولنان نسنه لردن کتورمش اولدیغی ظاهر اولوب شول نزول یاخود فتح باب ایچون استیمان ایلین محصورك معنا منعه قائم اولمغله اشیای مرقومه دن بر نسنه اول مستأمن ایچون سالم اولماز واکر اول اشیانی معلوم مسلمین اولان بر قریه ده واقع معلوم مسلمین اولمیان بر مطموره دن اخراج ایتش ایسه جمله سی اکاسالم اولور زیرا مسلمین قریه یه داخل اولسونلر کرك اولمسونلر مطموره یی بیلدکارینه اکا وصوللری غیر ممکن وتناول قهرلری غیر متمکن اولدیغی واکر مسلمین قتاله اقدام وحالا فتحی ایچون محاصره سنه اهتمام ایتدکاری بر حصندن کتورمش ایسه قهر مسلمین اول حصنده بولنان جمیع اشیایه شامل اولمغله اشیای مزبوره فیء مسلمینده داخل اولور دلیلی اولدر که اهل حصندن بر رجل استیمانله نازل اولسه بر اوی کتوردیکی اشیادن برشیئه نائل اوله مز بناء علیه اول حصندن کلن مال خصوصنده خارج ایکن استیمانله ایچندن خروج ایچون استیمانك نه فرقی واردر خروج ایچون استیمانده مال وعیالندن بر نسنه ایچون تصریح استیمان ایتدکه مستأمن ایچون سالم اولدیغی کبی مانحن فیه ده اولان خارج ایکن استیمان صورتنده دخی سالم اوله من

باب الحربی یستأمن الینا ثم نجده فی ایدیهم * یعنی بزماستیماندن صکره غیبت وفقدانی ایدوب صکره ایلدیکی اهل حربده نمایان اولان حربینك احکامندن باحث مطالب ومباحثدر مؤلف والاشیان علیهما الرحمة والغفران حضرتلری دیرکه قچن بر حربی عسکر مسلمینه التجا وصورت مشرکین اوزره بیز مدلیل اوله یم دیو امان مسلمینی رجا ایلیوب مسلمین دوشمنه ملاقی اوله قلرنده اول حربی مفقود وانهزام اعدادن صکره دوون اعداده موجود بولندقده بی اهل حرب میان مسلمیندن اسیر ایتدیلر دیو دعوایه ابتدار ایلیوب صدق وکذبی عند المسلمین آشکار اولمسه نظر اولنور اکر اول حربی مغلول ومغضوب یاخود مربوط ومضروب اولمق کبی هیئتی هیئت اسرا ایسه اکا تعرض اولنیوب عندیمزده امان سابق اوزره ابقا اولنور زیرا حقیقت حاله وقوف متعذر اولدقده همان تحکیم ظاهر ماندار وعلامت وقیافته اعتبار اولنور بو وجهله ایچلرنده اسیر اولدیغی بدیدار اولوب دیرزکه اهل حربك آنی اسیر قیلمری ابطال امانینه مدار اولمنار بوده مع بی اسیر قیلدق قولرینه ابطال عهدنده تأثیر ایتمدیکی کبی لکن مستأمن مرقوم مدعای مذکور اوزره البته استحلاف اولنور زیرا مشاهده ایلدیکمز ظاهر حال اکرچه شاهد صدق مقالدر لکن کلامنده تهمت کذب مقرر اولمغله قولی یمینی ایله معتبردر واکر اوزرنده علامت اسیرادن بر نسنه حاصل دکل ایسه فیء مسلمینده داخل وامام ایچون قتلی دخی قابلدر زیرا ظاهر حالی بالاختیار عسکریمزدن افتراق ومنعهٔ اهل حربه التحاق اولمغله میانه ده اولان اماتی منتهی وحالی حال اهل حربه مضاهی اولور واکر بعض علایم بالاختیار اهل حربه لحوقنه وبعضیسی اسیر اولدیغنه ملایم اولوب اشکال حالی اشتباه واشکال اوزره اولورسه فیء مسلمینده ادخال اولنور لکن قتلی حلال اولماز زیرا اکرچه منعهٔ اهل حرب وموضع اباحت استرقاقده بولنوب تعارض علامات عندنده دخی بولنه یغی موضعی تحکیم حکم مشروعدر لکن تعارض علامت آنك امرنده تمکین شبهه ایدوب قتل دخی شبهاتله دفع اولنور مقوله دن اولمغله آنك قتلی ممنوعدر اعتراض اولنورسه که ظر فردن اماتی ثابت ایکن عند تعارض العلامات نیچون اول اصل ثابته تمسك اولنماز جوابنده دیرزکه بومقوله اصل ثابت معلومه تمسك اتی ازاله ایدن دلیلك انعدامنه موقوفدر بوقسه ابقا ایدن دلیلك وجودینه موقوف دکلدر بو بابده ایسه اصل امانی ازاله ایدن دلیل تحقق ایتمشدر که منعهٔ اهل حربده بولنمشدر بوقیاس اوزره علی کل حال فیء اولمسی لازم کلنور اما ایچلرنده اسیر ایدوکی دلیل ایله ظاهر اولدیغی صورتده بزلر اول قیاسی ترك ایده رز اما اول دلیل منعدم یاخود معارضی موجود اولدقده حالا معلوم اولان حالته اعتماد واجب اولور که حالا حربی ومنعهٔ اهل حربده موجوددر واکر عسکر اسلام درجنك اول عدودن روکردان اولوب مجدداً هجومله دوشمنی مهزوم قیلدقلرنده اول مستأمنی ایچلرنده بولسهلر اکر قبل هزیمة الاعداء ایچلرنده ایدوکی هویدا ایسه بوصورت صورت اولی ایله حکم وتفصیلده برابردر اما ایچلرنده بولنوب مسلمین ایله برابر یاخود اهل حربله برابر کلدیکی بیلنمیوب انجق قبل لقاء العدو مفقود ایکن میان اعداده موجود اولدقده عسکره بن عسکریکزدن مفارقت ایتمیوب سزکله معاً اعدایه مخالطه ایلدم دیو ادعا مخالطه ایلسه نظر اولنور اکر اهل عسکر قلیل الاعداد واومقوله کسنه ایچلرنده بولنسه مستور اولمیه جقی معلوم جملهٔ آحاد ایسه کذب وحیله سی مبین وحین فقدانده اهل حربه التحاقی عندیمزده متیقن اولوب حکم امانی تمام اولمغله

فیء اسلام قیلنور واکر اهل عسکر عظیم المقدار وایچلرنده آنك مستور اوله جغی بدیدار اولوب اول وجهله صدق وکذبی آشکار اولمسه امان اول اوزره پایدار قیلنور زیرا منعهٔ مشرکینه وصولی ایله اصل معلومی مزیل اولان دلیل بو بابده ظاهر اولمامشدر لکن بزلر اوزرینه منعهٔ مشرکینه وصولنی دعوی اول دخی انکار ایتمکله قول آنکدر لکن قولنه یمینی ایله اعتبار اولنور واکر عسکر قلیل ایکن ایچلرندن مفقود اولوب بعد هزم العدو ایچلرنده موجود لکن اعدا ایله یاخود اهل اسلام ایله کلدیکی معلوم ومشهود اولمیوب سؤال اولندقده حین فقدانده تدارك علف ایچون کتمش یاخود بولیمی غائب ایتمش ایدم بوقته اعدایه التحاق ایتمش ایدم دیسه اکرچه مقتضای قیاس فیء اولمقدر زیرا دار الحرب موضع اهل حرب ایکن بونك اول موضعده عسکردن افتراقی معلوم واول وجهله حکم انتهاء امانده منعهٔ اهل حربه وصولی منزله سنده ایدوکی مجزومدر لکن مؤلف والاشبان طریق استحسانله احسان ایدوب دیرکه بو بابده یمینی ایله مصدق قدر زیرا انسان قضاء حاجت یاخود تحصیل علف ایچون کاه وبیکاه عسکردن خروج ایده جکی بی اشتباهدر وجبر ویردیکی اوزره خوف وخطر وزحام عسکر هنکاملرنده یولی غائب ایتمك دخی احتمالدر بو جهتله خبر محتمل الصدق ایله اخبار ایتمش اولور وبوندن اقدم حقنده ثبوت امان معلوم اولمغله آنی ازاله ایدر بر دلیل ظاهر اولمدقجه اصل امانه وجوب تمسك امر باهردر والله اعلم

باب المراوضة علی الامان بالجعل وغیره * یعنی طرف مسلمینه بدل مجعولی اعطا یاخود عدم اعطایه مقرون مراوضهٔ صلحیه متعلق باب دقایق مرهوندر جناب مؤلف رحمه الله تعالی دیرکه عسکر اسلام حصون اهل حربدن بر حصنی محاصره یه اقدام ایلدکلرنده اهل حصن مسلمینه التجا وبزدن مکالمهٔ امان ایچون طرفکزه اون کشی خروج ایلسون نه کونه عقد صلح ایدرلرسه راضیلرز دیو عرض رجا ایدوب اون کشی چیقوب مسلمین سبی واسره قطعا اقدام ایتمیوب انجق جمیع مالکلرین اغتنام قیلملری وجهی اوزره استرحام ومسلمین دخی ابا وامتناعه قیام ایتدکدنصکره اول اون کشی انجق نفسلری وعیاللرینه امان ویریلك اوزره مصالحه یه طالب ومسلمین دخی سمت رضایه ذاهب اولملریله اول اون کشی حصنه دخول وفتح باب ومسلمین دخی تعاقب ایدوب سبی واسره شتاب قیلدقلرین اهل حصن اظهار لجاج واول عشره سزك بزلردن سبی واسر ایتمکه تعهد ایلدیکزی اخبار ایلمدیلر دیمکله احتجاج ایلسه لر بو بابده قطعا کلاملرینه اعتماد اولنمدیغندن بشقه عشرهٔ مرقومه نك آنلری بوقوللرنده تصدیق وتکذیبلرینه دخی اعتبار واعتداد اولنماز وداخل حصن اولنلردن عشره وعیاللری اخراج ماعداسی فیء مسلمینده ادراج اولنور زیرا عشره دن غیری یه صراحةً ودلالةً امان مسلمین غیر حاصل واهل حصن بالتبع دخی امان عشره یه غیرداخللردر زیرا امان محصورده اکا فی الحقیقه تابع اولان عیالینك دخی دخولی میسر دکل ایکن هیچ تابع اولمیانلرك نیجه متصوردر ودعوالری اوزره عشرهٔ مرقومه آنلره کرچکدن امان سبی ایله اخبار ایلمدیلر ایسه ده اولبابده کذبی اختیار ایلمشلردر واهل حصن بو یله خائنلری تعیین سفیر ایتملریله کند و نفسلرینه باعث تکذیب اولمشلردر وسوء تدبیرلری ایله مبتلای غرور اولوب تغریر مسلمین ایله مغرور اولمامشلردر بوجهتله اول حصنده مسلمیندن برجماعت بولنوب فی الواقع اول عشره بونلره امان سبی ایله اخبار قیلمشلردر دیو شهادت قیلسه لر اکا دخی اعتبار اولنماز زیرا بیانی سبقت ایتمشدرکه بینه ایله ثابت اولان معاینه ایله ثابتدن اقوی اوله مز حتی اول عشره عندیمزدن حصنه دخوللرنده اهل حصنه بو یله خبر ویردکلرین بزلر معاینه ایلسك اصل امان بزدن واقع اولمامغله آنلری استرقاقه مانع اوله من واکر اهل حصن ابتدای امرده اول عشره کرك عقد صلحله وکرك بلاعقد طرفلرینه عودت ایدنجیه دکین حصنلرنده اولان نفوس واشیا اوزره مسلمیندن اخذ امان ایتمش اولسه لر بو صورتله صورت سابقه سیاندرکه امان مرقوم رجوع عشره ایله نهایته ایروب کالمعدوم اولمشدر واکر صورت مفروضه ده عشرهٔ مرقومه طرفلرینه عودت ووقوعی اوزره ماجرالرین اخبار وحکایت ایدنجیه دکین اخذ امان ایتمشلر اولوب عشره دخی بز اهل حصنه سزك امان ویرمدیککزی اخبار ایلدیك دیو ادعا آنلر دخی بو خصوصدن نسنه سویلمدیلر دیو انکار مدعی ایلسه لر اهل حصن اول امان اوزره ابقا اولنورلر زیرا عشره بزدن اهل حصنه ویریلن امانك انتهاسینی دعوی واهل حصن دخی انکاره التجا ایتملریله قول قول منکردر وعشره نك بو بابده شهادتلری دخی معتبره دکلدر زیرا هم فعل نفسلرینه شهادت وهم فعللرینی غیرك تنفیذ واجازتنه شهادتدر که نخوای کلاملری بز اهل حصنه افهام ایلدیك آنلرده فعلمزه رضا ویردیلر دیمکی ایهامدر وانسان مباشرت ایلدیکی فعلنه آخرك اجازتی اوزره شهادتی غیر مقبوله در واکر عشره نك اهل حصنه اخبارلری اوزره حصنده بولنان مسلمین یا اهل ذمتدن برجماعت شهادت قیلسه لر شهادتلری قبول واهل حصن فیء مسلمینده دخول ایدرلر زیرا

مطلب لاتقبل الشهادة علی فعل نفسه ولا علی اجازة الغیر لفعل نفسه

شهادتلرینی بووجه اهل حصن اوزره حجت اولمغله آنکله ثابت اولان اقرارلریله ثابت کبیدر اما صورت مفروضه ده مسلمیندن اولان شهود فسقه وفجره‌دن معدود ایسه اهل حصن مقدماسی اولنمش ایسه دخی کرکدرکه آنلری مجددا حصنلرینه رد وکالکان باب حصنلرین سد ایدوب نبذ عهدی تقدیم بعده قتاللری تصمیم اولنه زیرا ان جاءکم فاسق بنبأ فتبینوا نص مخصوصنده خبر فاسقده توقفله امر الهی منصوص اولوب عدم قبول شهادت فاسقده مشهود علیه حربی اولمغله مسلم اولمق میاننده فارق یوقدر وعشره آنلره صحتی اوزره کیفیتی اخبار ایلدکلری ثابت اولمدیغجه امانلری زوال اولوب سبی واسترقاقلری حلال اولماز بو صورتده مسلمین دخول ایتدکلرنده حصنلرین کسر واقتاوا آنلری بلامنعه ابقا ایتمش اولسه‌لر کرکدرکه آنلری مأمنلرینه الحاق ایده‌لر زیرا طرفیمزدن امان اوزره لردر مأمنلرینه ابلاغ اولنمادقجه نبذ عهدلری جائز اولماز واکر صورت مفروضه‌ده اول عشره بزلر اهل حصنه سنزکله اولان صلحی صحتی اوزره اخبار ایتدوب بلکه مسلمین سیه امان ویردیلر دیمکله کذبی اختیار ایلمش ایدیک دیسه‌لر بونکله صورت اولی برابر وبونده دخی حصن ایچنده بولنان برنسنه یه جواز تعرض غیر متصوردر زیرا امانلرینه عشرهٔ مرقومه عودت وماجرالرین وقوعی اوزره اخبار وحکایت قیلملری تعیین غایت قیلنمش ایدی هنوز اول غایت پذیرای صورت اولمامشدر بو صورتده مسلمین اهل حصنه چونکه سزلر اخبار عشره اوزره سلامت سیه قناعت واول وجهله فتح حصنه مسارعت ایتمش ایدیکز بز دخی سنی سمزه سالم قیلوب امتعهٔ سائره‌نی اخذ ایله غانم اوله‌لیم دیوب اهل حصن شمدی اکا دخی راضی دکللرز دیسه‌لرینه قوللری معتبردر زیرا امانمز حصنده بولنان جمیع اشیایه شامل اولمغله نبذ عهد یاخود وجود غایتله نهایت بولمادقجه اهل حصن خلافنه راضی اولسه‌لر دخی ینه اول امان اوزره باقیلردر وغایت امان دخی ماجرالرین وقوعی اوزره اعلان ایدی چونکه تحقق ایتمدی کرکدرکه مسلمین آنلری کالاول منعه‌لرینه ایصال یاخود مأمنلرینه ابلاغ وارسال ایدوب صکره نبذ ایله مباشر قتال اوله‌لر واکر امیر مسلمیندن برکسنه‌یی عشره ایله برابر بعث وتسییر ایدوب اول مسلم عشرهٔ مرقومه اهل حصنه ماجرای صلحی وقوعی اوزره اخبار ایلدیلر دیو اعلام اهل حصن دخی قول مذکوری انکاره اقدام ایلسه‌لر قول ینه آنلرک قوللریدر زیرا شهادت واحد الزام خصامده مسلمین اوزره حجت اولمدیغی کبی مستأمنین اوزره دخی حجت اولماز اما مسلمیندن ایکی یاخود اکثر کسنه‌لری برابر ارسال ایدوب آنلر دخی وجه مشروح اوزره شهادت قیلسه‌لر اهل حصن فیء اولورلر زیرا ایکی مسلمک شهادتلری حجت تامه اولمغله انتهاء امانی موجب اولان غایتک ثبوتی مستوجب اولور سؤال اولنورسه که مسلمین مذکورینک غنیمتدن نصیبلری اولوب شهادتلرنده جر مغنم درکار ایکن نیجه قبوله سزاوار اولور جواب اولدرکه اگرچه بویله‌در لکن غنیمتده حقلری قبل الاحراز تأکد ایلمز حتی قبل الاحراز فوت اولنلرک سهمی وارثلرینه انتقال ایلمز وبو مقوله حق ضعیف قبول شهادته مانع اوله‌جق تهمتی ایراث ایلمز کورمزمیسنکه عسکردن ایکی مسلم بزدمی اوزره غنیمتدن شوئ نسنه‌یی یاخود بیت المالدن برنسنه‌یی سرقه ایلدی دیو شهادت ایلسه‌لر شهادتلری قبول اولنور شرکت عامه‌یه بناء بو بابده منفعتلری واردر دیو قبولدن نکول اولنماز واکر اول ایکی مسلم بین المسلمین شهادتی قبول اولنمیانلردن ایسه اهل حصن امانلری اوزره ابقا اولنورلر زیرا امان نهایت ویرن غایت هنوز ثابت دکلدر که ثبوتی بو شهادتی قبوله منوطدر واکر امیر اول عشره ایله اهل ذمتدن ایکی کسنه‌یی بعث وتسییر ایدوب آنلر دخی اهل ذمت اوزره شهادتلری قبول اولنان عدولدن اولسه‌لر اهل حصن فیء اولورلر زیرا بو شهادتلری مستأمنین اوزره‌در واهل ذمتک مستأمنین اوزره شهادتلری شبهه ایله مندریء اولوب اولمیان امورده مقبوله‌درکه بو بابده ایکی مسلم منزله سنده‌لردر واکر بومدعایه بررجل وایکی امرأه شهادت ایلسه‌لر قبول اولنوب اهل حصن فیء اولورلر انجق قتللری جائز اولماز زیرا شهادة النساء مع الرجال اگرچه شبهه ایله ثابت اولان امورده حجتدر لکن شبهه ایله مندریء اولان امورده شهادتلرنده شبههٔ ضلال یاخود شبههٔ نسیان تحقق ایتمکله حجت دکلدر واکر امیر معیت عشره‌ده اهل حربدن ایکی شخص مستأمنی تسییر ایدوب آنلر دخی وجه مجرد اوزره شهادت وتقریر ایلسه‌لر نظر اولنور اگر اول ایکی شاهد اول دارک اهلندن ایسه‌لر شهادتلری قبول اولنور واکر شاهدلر اهل شرک یاخود ابناء ترکدن اولوب اهل حصن نصاری ایسه‌لر میانلرنده تباین دار اولوب ولایت توارث کبی ولایت شهادت دخی منقطعه اولمغله شهادتلری قبول اولنماز وجهی اولدرکه دار الحرب دار قهردر یوقسه دار حکم دکلدر واختلاف منعه‌لرینه اعتبار ایله اول مرتبه تباین دار بدیدار اولور که دیار مختلفه‌دن اولان مستأمنین دارمزده جمع اولسه‌لر دخی بربری اوزره شهادتلری قبول اولنماز اما اهل ذمت بشقه‌درکه اهل دارمزدن اولمشلردر ودار اسلام دار حکم اولوب حکم واحد ده مجتمع اولدقلرنده ملتلری مختلفه ایسه ده بربرلری اوزره

مطلب لایجوز شهادة الفاسق ولو على الحربی

مطلب لایورث نصیب من مات قبل احراز الغنیمة

مطلب الحق الضعیف فی المدعی لایمنع قبول الشهادة

مطلب شهادة الذمی على المستأمن

مطلب شهادة المرأة

مطلب شهادة المستأمنین على الکفار المختلفة الدار اوالمتفقة

شهادتلری

شهادتلری قبول اولنور طائفهٔ مسلمین مختلف المذاهب والاهوا اولسه‌لر دخی بربرلری اوزره شهادتلری قبول اولندیغی کبی وفق صورتده که اهل حصن مأمنلرینه رد اولنه آنده عشره دخی مأمنلرینه رد اولنور زیرا امان علی وجه الیقین آنلره تناول ایتمکله قبل النبذ آنلره تعرض وتطاول جائز کورلمز واکر اهل حصندن عشره‌نک غیری کندو دیننده عدولدن اولان برجماعت کلوب عشره اهل حصنه امر صلحی وقوعی اوزره اخبار ایلدیلر دیو شهادت ایلسه‌لر شهادتلری قبول اولنماز زیرا زعم وشهادتلرینه نظر ایله اول جماعت عبید مسلمین اولدیلر زیرا عشره امر صلحی علی وقوعه خبر ویردکلرین بونلر اخبار وزعملرنجه انتهاء امانی اقرار ایتملریله علی تقدیر صدقهم جمله‌سی رقیق وعلی احتمال کذبهم رق وحریت میاننده متردد برفریق اولوب منزلهٔ مکاتبینه نزول ایتملریله شهادتلری قبول اولنمز واذا لم تقبل شهادتهم فاهل الحصن آمنون غیر العشرة واموالهم ورقیقهم یعنی اول جماعتک شهادتلری قبول اولنمادقده اهل حصن بالجمله آمنلردر انجق عشرهٔ مرقومه وآنلرک اموال ورقیقلری غیر آمنلردر شارح الکتاب امام سرخسی لاظفه الله تعالی بلطفه الانسی دیرکه نسخ کتابده اگرچه بو عبارهٔ محرره تحریر اولنمشدر لکن سقط ومحض غلطدر صحیحی غیر الشهود علی العشرة یعنی عشره اوزره شهادت ایلین اول جماعتک غیریلری آمنلردر دیملکدر زیرا امان عشره بلا اشکال ایکن جملهٔ آمنیندن استثنالرینه نیجه مجال بولنور اما آنلرک اوزرلرینه شهادت ایدنلر انتهاء امانه اقرارلری صریح واقرارلری نفسلری حقنده صحیح اولمغله اموال ورقیق وعیاللرندن آنلری تصدیق ایدنلر ایله برابر نفسلری فیء مسلمین قیلنور واولاد صغارلرینک دخی والده‌لری اول جماعتی تصدیق ایدرلرسه اولاد صغارلری دخی فیء اولورلر واکر تکذیب ایدرلرسه تعرض اولنمازلر زیرا صغار حجور امهاتده اولوب عند التکذیب امهات آمنه اولمغله اولاد صغارلری دخی آمن اولورلر اما والده‌لری بوغیبسه اول جماعت حق صغارده تصدیق اولنورلر حکمی اولدرکه اول جماعت رقیق اولوب امهات عند التکذیب حرائر اولملریله حقلرنده امان باقی اولاق اعتباریله حق اولادده حجور امهات اعتبار اولنور لکن امهات بولنمادقجه انجق حجور آباء اعتبار اولنور اولاد صغارلری دخی بالتبع رقیق اولورلر واول جماعت اولاد کبارلری حقلرنده تصدیق اولنمازلر مگر اولادلری آنلری تصدیق ایده‌لر بو صورتده اقرارلری اوزره رقیق اولورلر واکر امیر مسلمین صورت مفروضه‌ده امیر حصنه ماجرای صلحی متضمن برنامه تحریر وبعد الختم طرفندن برسفیر ایله معیت عشره‌ده بعث وتسییر ایدوب بعد فتح الباب امیر حصن بکانامه کلمدی وسفیر بکا دفع وتسلیم ایلمدی دیو تقدیم انکار وسفیر دخی نامه‌یی ویردم حتی بنم یانمده قرائت ایلدی دیو دعوایه ابتدار ایلسه اهل حصن امان سابقلری اوزره ابقا اولنورلر زیرا سفیر ایصال نامه ایله انتهاء امانی ادعا وامیر حصن انکار مدعی ایتمکله قول منکردر زیرا انتهاء امانه ترتب ایلین اباحت قتل واسترقاقلریدر وحکم مذکور شبهه ایله مندریء اولان اموردن اولمغله آنده خبر واحد مسلم دخی اولسه حجت تامه اوله من اما امیر ایکی مسلمی بعث وتسییر ایدوب آنلر دخی حضوریمزده امیر حصن اوزره قرائت اولنوب اول دخی استماع ومضمونینه تحصیل اطلاع ایلدی دیو شهادت ایلسه‌لر اهل حصن بالجمله فیء اولورلر زیرا ثابت بالبینه ثابت باقرار الخصم کبیدر وشهادت مسلمین حجت تامه‌در واکر اول ایکی مسلم نامهٔ مرقومه امیر حصنه تسلیم اولنوب لغت عربیه ایله اوزرینه قرائت وترجمانی اکا ترجمه وحکایت ایلدی لکن ترجمان مرقوم صحیح وتقیم نه کونه افاده ایلدی معلوممز اولمدی دیو شهادت ایلسه‌لر بونده مقتضای قیاس مضمون نامه‌یی صحیحا بیلدیکی بزه معلوم اولنجه‌یه دکین امان اهل حصن قوی الاساس اولمقدر زیرا امیر حصن لغت عربیه‌یه عارف اولمدیغی عندمزده معلوم وشاهدلر ترجمانک کیفیت ترجمه‌سنه واقف اولمدقلری مجزوم اولوب بومقدار ایله مضمون نامه‌یه علمی غیر ثابت وعلمی ثابت اولمدقجه انتفاء شبهه وانتهاء امان غیر متثبت اولمغله قتل وسبیلرینه اقدام مسلمین جائز کورلمزلر لکن مؤلف صاحب احسان بوبابده استحسان ایدوب دیرکه اهل حصن فیء اولورلر زیرا مسلمین نبذ عهدلرین اراده ایتدکلرنده بونک مافوق مقدورلری دکلدر وترجمانلری خیانت ونامه‌ده اولمیان کلامی حکایت ایتمش ایسه بنه کندو تقصیرلرندندرکه اویله خائنی ترجمان ایلمشلردر وبو مقوله حقیقی تحقیق اولنمیان موادده حکم شرعی اکا تعلیق اولنمیوب انجق سبب ظاهرینه تعلیق اولنور وبو بابده شاهدلر شهادت ایتدکلری هنگامده اول سبب ظاهر دخی تمام اولمشدر واکر طرف مسلمیندن بعث اولنان مسلملر مجلس امیر حصنده حاضر بولنمیوب انجق امیر حصن جواب نامه‌یی ینه بر نامهٔ مختوم ایله اعاده ایتمش اولوب بعد الفتح امیر حصن نامه‌لری انکار وبکا نه نامه کلدی ونه اول عشره وقوعی اوزره خبر ویردی دیو تبریده اصرار ایلسه بالجمله امان اول اوزره اقرار اولنورلر زیرا امیر مسلمینک کلن نامه مصنوع وامیر حصنک

مطلب ادعى الرسول ایصال الکتاب وهم ینکرون

لسا نندن خلاف واقع اوزره موضوع اولمق محتمل الوقو عدر و بويله نامۀ مشكوك النظامله مبيح قتل واستغنام اولان
انتهاء امان ثابت اوله مز كذلك اول نامه اهل حربك ملك اعظملرندن بدبدارا اولوب صكره مملكتنه وقوع استيلادن
صكره انكار ايلسه بنه مسلمين ايله بدلرنده حاصل اولان امان باطل اولماز زيرا قريبا بيان ايلديك كه هر كتاب محتمل
الخطأ والصوابدر وكاه اولور كه ملك اعظمدن دون اولان كسانك لسا نندن تدبير اولنديغي كبي ملك اعظم
لسا نندن دخي تزوير اولنور بو مقوله حقميدر باطلميدر معلوم اولمبان كتا بله اراقۀ دماء واسترقاق عبيد واماء
حلال اوله مز اعتراض اولنور سه كه بو احتمال كتاب قاضي ده موجود ايكن احكامده حجت قيلنمغه نيجه مجال بولنور
جواب اولدر كه كتاب قاضي شبهه ايله مندرئ اولان خصوصده حجت قيلنماز وشبهه ايله ثابت اولان خصوصده
دخي اكرچه حجت قيلنمامق مقتضاي قياسدر لكن قاضينك ختمي ونفس كتاب ومضمون كتاب اوزره شهادت
شهود ايله حسب الظاهر تزوير وتصنعدن امن وسلامتي موجب اولان شرائطه مقرون اولدقده تحقق احتياجه بناء
حجت قيلنمسي استحسان اولنمشدر و وصف معهود بره وارد اولان كتاب ملك كفارده نامو جوددر والله اعلم
باب امان الرسول * يعني مسلميندن اهل حربه بعث اولنان رسولك اعطاء امانندن باحث مطالب وبيانا حثدر
مؤلف الكتاب اثابه الله تعالى باحسن الثواب ديركه قچان امير مسلمين لمصلحة امير حصنه بر رسول مسلمي ارسال
واولدخي تبليغ رسالتي خلالنده امير عزيم وساطت لسا نم ايله سكا واهل مملكتكه ارسال امان ايلدي سندخي همان
باب قلعه يي كشاد ايله ديو مجرد تقريرلسا ني ايله بسط اقوال ياخود طرف امير دندر ديو ساخته بر نامه ابرازي ايله
تأييد مقال ايليوب وبو قبيل وقائده مسلميندن بر جماعت حاضرين وصورت احواله ناظرين اولدقدنصكره
امير حصن فتح باب ومسلمين كيروب سبي واسره شتاب ايتدكلرنده امير حصن سيزك رسولكز كلوب امير يكز بزه
امان ويرديكني اخبار ايدوب شو مسلملردخي شاهد اولديلر ديسه جمله سي آمن وسالم وآنلري نسنه لري كيرو رد
اولنمق لازم اولور زيرا تعبير رسول عبارۀ مرسل منزله سنده اولمغله همان امير عسكر آنلره امان ويرمك مرتبه سنده
اولور سؤال اولنور سه كه تعبير رسول عبارۀ مرسل منزله سنده اولديغي في الحقيقه رسول قيلنديغي ماده ده در
بوقسه تصنع واختراع ايلديكي ماده ده دكلدر جوابنده ديرز كه فرق محرر بعث اولنديغي شخصك حقنده
غير معتبردر زيرا آنكچون طريق تحقيق مسدود ومقدوري انجق خبر رسوله اعتماد در بو جهتله آنك حقنده
رسالت رسول ثابت اولدقدنصكره خبر ويرديكي نسنه نك جمله سي حق وواقع ومحقق حكمنده قيلنور نكته سي
اولدر كه مرسله لازم اولان رسالته بر امين وصادق كسنه يي اختيار ايدوب خائن وكاذبه اعتبار ايتمكدر
وخبر رسول مرسل اليه حقنده واقع ومحقق حكمنده قيلنماسه تغرير اولور تغرير ايسه حرامدر كور مز ميسنكه
امير جيش اهل حربه نداوشوكسنه بيننزده جاري اولان هر خصوصده بنم رسولمدر ديو رفع صدا ايتدكدنصكره
اول رسول خيانتكار بويله بر خبر ساخته ايله اخبار ايلسه بو صورتده اول قوم مغرورين خصوص امانده معذورين
اولمازلرمي صورت سابقه دخي بويله در واول كسنه كه ولو تقول علينا بعض الاقاويل لاخذنا منه باليمين ثم لقطعنا
منه الوتين نظم كريمي تأمل ومعناي نظميني تعقل ايده ذكر ايلديكمز معنى اكا واضح وهويدا اولور يعني اكر
محمد عليه السلام زعم كفار اوزره عند نفسندن بز عظيم الشانك اوزرينه على طريق فرض المحال بعض اقوال مخترعه
تكلم ايديدي ملوك جبارين غضب شديد ايلديكي كسنه يي صياغ التدن طوتوب ضرب عنقله نياط قلبي اولان
عرق وتين يعني حبل الوريديني قطعله اهلاك ايلديكي كبي بز عظيم الشان آني اهلاك ايدر ايدك بو معناي
حاصلدن خلاصۀ محصول اولدر كه ثابت الرساله اولان رسول افترا واختراعه مشغول اولنجه مرسل اليه اولان
قومك عذرلري مقبول انجق اول رسولك امين اتخاذ اولنمش ايكن خيانتي اشنع اولمغله افظع تعذيب وتنكيله مستحق
وموصول اولور اما فضولي دعواي رسالت ايدنلرك خيانتلري خيانت سابقه دن اهون ومفضول واكا مفاسد
مخترعه سنده علي العميا متابعت ايدنلرك عذرلري نامقبول وكندولر دخي مغضوب ومخذول الردر بو جهتدن
مسيلمة الكذاب وانك اضرابي سفهاء اعراب الله تعالى اوزره نيجه اقاويل اباطيل افتراسني ارتكاب ايتمشلر
ايكن رسول الله صلى الله عليه وسلم حقلرنده لئن اشركت ليحبطن عملك دخي قل ان كان للرحمن ولد
فانا اول العابدين آيت كريمه لري سياق وقضيۀ شرطيه نك طرفيني كاذب وحكم ملازمه سي صادق اولمق قياسي
اوزره ترتيب اولنان وعيد ونكال بونلره دنياده تعجيل وايصال اولنمادي بو مقدمه لردن آشكار اولمشدر كه
في الحقيقه ارسال اولنان رسولك مرسلندن خبر ويرديكي اخبارده كار وكفتاري نفوذ واعتبارده خود بخود دعواي
رسالت ايلين ساخته كارلرك قول وكردارلرينه قياس اولنماز مترجم فقير ديركه بو محلده عبارۀ كتاب رتبۀ اخلالده ايجاز

مطلب كتاب القاضي بحجة فيما لا يندرئ بالشبهات

مطلب تصرفات المترجم في حل المرام

اوزره اولمغله بعض مقدمات مطويه سني ابراز ايدرك تعقيدني تحليل واجمالني تفصيل ايله نوع اطنابه سز اغاز اولنمشدر
اصل كتابه نظر ايدن اولوا الالباب بو كيفيتي معذور بلكه ممدوح ومشكور طوته جقلري بي ارتياب ايدر والله اعلم بالصواب
انتهى وصورت مرقومه ده رسول ذمي يا حربي مبتدأ من اولسه بنه امان اهل حصن امير نيقيدر زيرا ثبوت امان
امير عسكر طرفندندر بوقسه طرف رسولدن دكلدر زيرا اول حصن ايچنده اهل حصندن ممتنع اولمغله
قول نفسندن اماني صحيح اولماز و بو تقصير انجق طرف اميردن واقع اولمشدر كه رسالتنه بر خائن كافري اختيار
ايلمشدر بو ايسه شرعا منهي عنه ايدوكي پديداردر اول قصۀ مرويه يي كورمز ميسنكه حضرت عمر رضي الله عنه
ابو موسى الاشعري رضي الله عنه جنابلرينه امر ايلديكه وار كاتبكه امر ايله كه مسجده كيروب شو نامه يي نامه
قرائت ايلسون ابو موسى ديديكي بنم كاتبم مسجده كيره مز حضرت عمر ديديكه نيچون كيره مز اول جنبيدر ابو موسى
ديديكه جنب دكل لكن نصرانيدر حضرت عمر رضي الله عنه ديديكه سبحان الله مؤمنينك غيري ايدن محرم اسرار
اتخاذ ايلمش سين لا تتخذوا بطانة من دونكم لا يألونكم خبالا يعني اي اهل ايمان هم جنسكز اولان مؤمنلرك
غيري بلرندن محرم اسرار اتخاذ ايتمكز زيرا افساد امورده قصور ايتمزلر نظم جليلني ايشتمديكمي واكر صورت
مفروضه ده بعد الفتح والسبي اهل حصنك دعواي امانلرينه شهادت ايلين شهود مسلمين موجود اولميوب
انجق اول رسول بونلرك ادعا ايلدكلري سوزي بن سويلدم ديو تحقيق ايدوب وتحتي سلكه قول رسولدن
بشقه طريق اولمسه اول دخي تصديق اولنماز زيرا استيناقه مالك اوليه جغي نسنه يي اخبار ومسلمينك حقلرين
سبب ثبوتي ظاهر اولدقدنصكره ابطال ايده جك اماني دعوايه اجلنبار ايتكله بلا حجه تصديقه سزاوار اولماز
لكن سيدن آنك همنه دوشنلر امانلرينه مقر اولمغله احرار اولورلر اما دار الحربه عودتلرينه رخصت ويرلماز
زيرا بو ماده حقوق مسلميندندر واكر بو مقاله اوزره اهل ذميدن بر جماعت شهادت ايلسه لر شهادتلري
مسلمين اوزره قائمه اولمغله قبول اولنماز اما صورت مفروضه ده بو رسالتي ابلاغ ايلين كسنه في الحقيقه رسول اولميوب
همان بر شخص بو الفضول اماني قومي متضمن بر نامه ترتيب وانكلنه ايچلرينه دخول ايلسه ياخود ملا كتاب بن رسول
امير ياخود رسول مسلمينم ديو تبليغ امان شتاب ايلسه جمله سي فيء اولوب امام ايچون مقاتلرني قتله دخي جواز واردر
زيرا رسول فضولي اول اماني كندو نفسندن اثبات ايده مز كه اول قولي تقول ايلديكي حينده مسلم ايسه ده
ايچلرنده ايكن آنلردن ممتنع دكلدر بلكه ايچلرنده اسير كبيدر وامان اسير مسلمين اوزره غير نافذدر واول اماني
امير عسكردن تصحيحي دخي ممكن اولماز زيرا ارسال رسول ايتمشدر كه تعبيري مقام عبارۀ اميرده قائم اوله بكتمشي
اولدر كه بو بابده مقالۀ مرقومه يي ابطالمزده معناي غرور تحقق ايلمز وتقصير انجق قبل نفسلرندن حاصل
اولمشدر كه بو مقوله وقتا من الاوقات طرف اميردن رسول اولميوب بو دفعه دخي معلوم الرساله اولميان شخص
مجهولك سوزينه اعتماد ايلمشلردر وامير مسلمين ايچون بو فساددن احتراز ممكن دكلدر زيرا اول ساخته كاري
بيلمز كه آني تزويردن منع ايده واهل حصندن حقلرنده ممكن الوقوف اولميان اموره تكليف وقوف ساقط اولديغي كبي
انلردن دخي ممكن التحرز اولميان خصوصدن تكليف تحرز ساقطدر واكر بو رسول بو الفضول مسلم اولوب
عسكر مسلمينده قائم ايكن اول مقالۀ مزوره ايله اهل حصنه ندايه جرأت آنلرده فتح بابه مسارعت ايلسه لر مسلميندن
مجددا نبذ امان واقع اولنجه دكين آمنين اولورلر زيرا قائلي منعۀ مسلمينده بولنمغله امان آنك طرفندن واقع اولور
وسابقده بيان ايلديك كه مالك امان اولان كسنه بشقه بر مالك امانك لسانندن اخبار امان ايلسه صدق وكذبنه
نظر اولنميوب اماني واقع ومعتبر اولوب صادق ايسه جانب مخبر عنه دن وكاذب ايسه كندو جانبندن مقرر اولور
انجق بو وقعه نك وقوعنه دخي وقوف عدول مسلمينك شهادتلرينه موقوفدر زيرا حق استغناملرين ابطال اوزره
قائمه در واكر في الحقيقه رسول امير اولان شخص بيدريغ واروب رساله اميري تبليغدن صكره مباشرت تزوير ايله
فلان قائد سزه امان ويروب بني اول امانله سزه ارسال ايلدي ياخود باب اميرده اولان مسلمين سزه امان ويرديلر
ياخود حصنكزه دخولدن اقدم سزه نداء امان ايتمش ايدم ديو تبشير ويويله تبشير ايلديكني مسلميندن بر جماعت
شهادتلريله تقرير ايلسه لر خبري كذب وبهتان اولدقده اهل حصن فيء اسلاميان اولورلر زيرا قائدك وباب اميرده
اولان مسلمينك رسوللري دكل ايديكه عبارتي عبارت آنلرك حكمنده اوله وحال تكلمنده منعه لرنده بولنمغله بنفسه
امانه مالك دخي دكل ايدي بو جهتله حكم كلامي باطل اولور واكر اول رسولي آحاد مسلميندن بريسي لمصلحة ارسال
واولدخي واروب بعد المصلحة بني ارسال ايلين سزه امان ويردي ديو اختراع مقال ايلسه بو دخي باطلدر زيرا
بو يله ماده ده اطراف عسكردن بريسنك رسولي كرك رسول امير وكرك رسول جماعت مسلمينه قياس اولنماز

مطلب اذا اخبر الرسول كذبا

زیرا بو مرسل بالذات داخل حصن اولسه اول محلده امانی صحیح اولماز اندن خبر ویرن رسولی دخی بویله در اکرچه رسول امیر ورسول جماعت مسلمینده دخی مقتضای قیاس بودر لکن فقهاء ذوی الاحسان بو صورتلرده سالك استحسان اولدیلر زیرا جماعت مسلمین قنده بولنسه اهل منعه اولورلر ورسوللری کندو مقاملرینه قائم اولمغله آنلره نسبت اولنان امانك وقوعی لازم اولور وامیرك دخی امانی انجق منعه سی اعتباریله اولمغله امیر اولدیغی مکانده صحت امانی بی کمان واخبار امانده لسان رسولی کندو لسانی ایله یکساندر ووصف معهود آحاد ناس حقلرنده ناموجود اولمغله طرفلرندن رسوللرینك اخبار امانی اعتباره شایان اوله مز واکر امیر فی الحقیقه اخبار امان ایچون برکمسنه یی تسییر ایدوب اولدخی کیدوب صکره طرف امیره عودت ورسالت امانی ابلاغ ایلدم دیو اخبار وحکایت ایلسه صدق اخباری معلوم مسلمین اوله مز ایسه ده ینه اول قوم آمنین اولورلر زیرا رسول ایچلرینه دخول ایتدکده ادای رسالت ایتدکجه خروج ایتمدیکی ظاهر حال وغالب احتمالدر ووقوف حقیقی ممکن اولمیان خصوصده حکمی ظاهره بنا ایلمك واجب ومنصوصدر وهم اخبار رسولده جانب صدق راجح اولمسه دخی مجرد احتمال صدقی واضحدر بومقدار ایله شبهۀ امان بدیدار اولور وسابقده بیان ایلدیك که امان موضع شبهه ده ثابت اولور بناء علیه قبل النبذ اوزرلرینه هجوم مسلمین مشروع دکلدر واکر امیر وجماعت مسلمین برقومه امان ویروب بعده عهدلرندن رجوع وقتاله شروع ایده جکلرین اخبار ایچون برکمسنه یی ارسال ایلسه لر اول دخی کیدوب بعده عودت واخبار ایلدیکنی ذکر وحکایت ایلسه مسلمین اول خبرك وصولنه یقین ایتمدکجه اوزرلرینه هجوم ایتملری جائز اولماز زیرا خبر رسول محتمل الصدق والکذب اولمغله خصوص امانده حجت ایسه ده نقض عهدده حجت تامه دکلدر نکته سی اولدرکه نبذ عهدك نتیجه سی اباحت سبی واستحلال فروج ودما در وبونلر شبهه ایله ثابت اولماز وظاهر مجرد یاخود خبر واحد شبهه دن خالی دکلدر امانمزه امان حرمت سببیدرکه شبهه ایله ثابت اولان احکامدندر وهم نتیجۀ نبذ امانده غلط واقع اولدقده بردخی تدارکی ممکن اولمامغله آنده ظاهر مجرده اعتماد جائز اولماز امانمزه مانده غلط واقع اولنسه تدارکی ممکن اولمغله آنده رسول اولان واحدك خبرینه اعتماد جائز اولور بوصورتده مسلمین قبل التیقن هجوم ایدوب اهل حصن دخی رسولیکز بزه خبر نبذی ابلاغ ایتمدی دیسه لر قول آنلرك قوللریدر زیرا نبذ امانی انکاره سالك واصل معلوم اولان عدم النبذه متمسکلردر بوصورتده مسلمین ماللرندن آلدقلرینی رد ودیت مقتوللرین ادا ایدرلر زیرا نبذه ایقان اولنمدقجه آنلر داخل اماندر سؤال اولنورسه که وسع مسلمینده خبر نبذ ایچون بعث رسولدن زیاده سی میسر دکل ایکن اول رسولك کلامی نیجه معتبر اولماز جوابنده دیرزکه اویله دکلدر بلکه نبذ ایچون ارسال رسول ایتدکلرنده معیتنده بعد العوده تبلیغ نبذینه شهادتدن ایچون اهل شهادتدن ایکی رجل عدلی ضم ایلمك دخی مقدورلریدر وترتیب متقدم رسالت نبذك ادنای متممیدر حتی انجق ایکی رجل ارسال اولنوب بعد الرجوع تبلیغ نبذه شهادت ایلسه لر کفایت ایلمز زیرا ایکیسی بزدن یاخود یالکز بریسی فعل نفسنه شهادت ایتمش اولور اول شهادت ایسه احکامده حجت اولماز واحکامده حجت اولمیان بومثللو امورده قبول اولنماز واکر امیر اهل حربك رسولی امیر مسلمینه برکتاب مختومله ورود وایچنده بن میانه مزده اولان عهودی نقض ایلدم مضمونی موجود اولسه اول کتابده احتمال تصنع درکار اولمغله حقیقی بیلنمدکجه مسلمین تعجیل قتال ایلمك سزاوار اولماز اما اول کتابی اهل حربدن ایکی کمسنه کتوروب بو کتاب کتاب ملکدر وختمی ختم ملکدر دیو شهادت ایلسه لر اهل حرب اوزره شهادتلری قبول اولنور زیرا اول ایکی رسول عندیمزده آنلرندر وقبل تمام النبذ قوملری دخی آنلردر واهل حربك اهل دارلرندن امثاللری اوزره شهادتلری حجت تامه در وشهادتلریله تمام نبذدن صکره اول قومی قتل واسترقاق جائزدر مکر صحت کتابه شهادت ایدنلر اهل حرب یا اهل ذمت یا مسلمیندن مقبول الشهاده اولمیانلردن اوله بوصورتده تعجیل قتال مسلمینه حلال اولماز بلکه امیر عسکر آنلره مسلمیندن ایکی عادل وموثوق بهکمسنه یی ارسال وکیفیتی سؤال ایلمك کرکدر کورمزمیسنکه بعد الاسر کتابی انکار وبز یازمدق دیو یمینه اجتسار ایلسه لر شرعا قول آنلرك قوللریدرکه شهادتی مقبوله اولمیان شهودك شهادتلریله انکارلری باطل اولمایوب بلکه شهادتی مقبوله اولان کمسنه لری ارسال ایلمك کرکدرکه لدی الانکار اوزرلرینه شهادته ابتدار ایده لر واکر امیر مسلمین نامۀ نقض عهدی اون عدد رجالله بعث وتوجیه وایچلرندن بررجل مسلم سن بونامه یی اهل حربه قرائت وبافیلرینه ده قرائتنه شهادت ایدیکز دیو تنبیه ایلیوب واصل اولدقلرنده امیر اهل حرب قواد وبطارقه سیله اجتماع واول رجل مشلا عربیه ایله قرائت وترجمان لسانلرنجه ترجمه ایلدیکنی استماع ایلسه لر بعده اول عشره عودت واخبار کیفیت ایلسه لر بوصورتده اوزرلرینه هجوم جائز

اولور

اولور زیرا وسعلرنده بوندن زیاده سی یوقدر وتکلیف شرع کرك شبهه ایله منسدری وکرك ثابت اولان امورده انجق بحسب الوسعدر بوصورتده بعد الهجوم اهل حرب ترجمانیمز بزه نقض عهدی اخبار ایتمیوب انجق نامه کزده مدت امانمزی مد وازدیاد ایلدیکیکزی اظهار ایلدی دیو مدافعۀ خصوم ایلسه لر بوقوللری باطلدر زیرا بیان ایلدیك که بومقوله قصور قبل تقسیملرندن ظهور ایلشیدرکه بویله خیانتکاری ترجمانلغه اختیار ایلمشلردر وترجمانلرینك حقیقت خبرینی بیلمك خارج وسعیمزدر مکر یانلرنده بولنان مسلمین ترجمانك بو خیانتنه تحصیل یقین ایده لر عساکر مسلمین دخی بومعنایه یقین ایدرلر سه اول قوم امانلری اوزره تمکین اولنورلر کورمزمیسنکه مقدما امان ویردیکیمز اهل حرب لغات مختلفه یه عارف یاخود آنلر عربیدن برقوم وانجق لغت واحده یه واقف اولسه لر ونبذ ایچون کیدن رسوللریمز اهل حربك لغتلرینك غیری برلغتله اخبار یاخود کلاملرنده ذکر لغات غریبه یی اختیار ایتدکلرنده بعد الفتح اهل حرب بز اول لغتی فهم ایده ممش ایدیك دیو اعتذار ایلسه لر بز آنلرك عارف باللغه ایدکلرینه عالم ایکن آنلری بو بابده تصدیق یوقدر لازممیدر بلکه عدم فهملرینه یقین وتحقیق ایتمدکجه آنلری قطعا تصدیق ایتمزز امابعد الیقین اعتبار ظاهر ساقط وکما کان امان اوزره منضبط اولورلر مترجم فقیر دیرکه رسوللریمز اول قومك لغتلرینك غیری یاخود لغات غریبه ایله تکلم ایتدکلرنده اهل حربك اعتذاری ظاهر حاله موافقدر بناء علیه بوکلامده حسن انتظام فهم اولنماز لکن نفس کتابده بومعنی موجود اولمغله بعینه ترجمه اولندی انتهی کذلك اکبر رأیمز عدم فهملرینه متعلق اولسه ینه امانلری متحقق اولور زیرا احتیاطه بنا قلنان امورده اکبر رأی منزلۀ یقینده در وامام ابوحنیفه علیه الله تعالی بالطافه اللطیفه دیدیکه مسلمین غارت کفار یا محاصرۀ حصنه ابتدار اوزره ایکن برمسلم مشرکیندن بریسی امیره احضار وبن مقدما بوکه امان ویرمشیدم بکا اول امان اوزره کلدی دیو اخبار ایلسه امان سابقنه بشقه ایکی شاهد شهادت ایتمدکجه تصدیقه سزاوار اولماز زیرا امیره کتوردکده مسلمیندن امتناعی اولمامغله فیء اولمشدر ومسلم مزبور دخی مجددا امان ویرمکه قادر اولمامغله اقرار ایلدیکی امان سابقنده تصدیق اولنماز واکرچه بالنظر الی القیاس مأسورین سائرین کبی امام دیلرسه جواز قتلی بین التیاسدر لکن بالنظر الی الاستحسان قتل اولنمایوب ادخال فیء ایله احسان اولنور زیرا احتمال صدق الخبر اراقۀ دمدن شبهۀ مانعه یه منجر اولمشدر وجهی اولدرکه حرمت قتل مستأمن حقوق الهیه دندر وبویله امر دینه راجع اولان امورده خصوصا شخص معین منکر اوزره الزام حکمی متضمن اولمیان خصوصلرده خبر واحد حجت شرعیه در وبوصورتده کتورن مسلمدن غیری یالکز برمسلم شهادت ایلسه شاهدین اولمدیغچه قبول اولنماز بومسئله ده برهان باب الامان ثم یصاب المشرکونده ذکری سبقت ایلین حدیث هرمزاندرکه هرمزانی اسیر وحضور عمری یه سوق وتسییر ایلدکلرنده حضرت عمر رضی الله عنه اکا تکلم فلا بأس علیك یعنی سویله سکا ضرر یوقدر یاخود تکلم کلام حی یعنی صاغ قاله جق کمسنه نك کلامی کبی سویله دیو ابتداء اعطاء امان ایدوب بعده امانده شبهه ونسیان عارض اولوب قتلنه فرمان ایلدکده انس بن مالك رضی الله عنه سبق امانه شهادت ایدنجه قبولندن امتناع بعده برشاهد آخر دخی ضم شهادت ایلدیکنده قبول واستماع بیوروب هرمزانی داخل امان ایلدی پس بوحدیثده امان غیر اوزره شهادتده شهادت رجلین لازم ایدوکی بیان وتحدیث وارددر زیرا امان ویرن کمسنه یا جناب عمری کبی منکر یاخود صورت مفروضه کبی فعل نفسی اوزره شهادتی حجت اولمیان شخص مقرردر علی کلا التقدیرین بشقه ایکی شاهد لازمدرکه ثبوت امانی مستلزم اوله انجق مسئلۀ رسول بشقه درکه اهل حربه رسولك اخبار امان ایلدیکنه مسلمین قرائن حاله عالم اولدقدنصکره ابقاء امانی لازمدر زیرا مسلمین آنی رسالت اوزره اتخاذ امین ایلمشلردر وآندن برخیانت واقع اولورسه مسلمینه راجع اولور کورمزمیسنکه امام المسلمین امور ناسی رؤیت ایچون برقاضی تعیین ایدوب قاضی دخی رجم یاقطع یدکبی بعض حدودی اقامتده خطا ایلسه ضمانی بیت المال اوزره لازمدر زیرا اقامت حدی مسلمین اوزره قاضی یه تفویض ایلمشلردر خطاسی ینه مسلمینه عائددر وتفویض رسالت اولنان رسول دخی بویله درکه خطا وخیانتی مسلمین اوزره واقع اولوب اهل حربه راجع اولماز

* باب السریة تؤمن اهل الحصن ثم تلحقها السریة الاخری *

یعنی برسریه اهل حصنه امان ویردکدنصکره یرلرینه سریۀ اخری لاحقه اولسه ابقاء امان سابقك وجوبنه متعلق مسائلدر چونکه مسلمیندن برسریه حصون مشرکیندن برحصنك اهالیسی ایله اول سریه دار اسلامه چقنجیه دکین آنلره امان ویرمك اوزره یوز آلتون بدل مقابله سنده مصالحه ایلسه لر صلح مزبور جائز اولور زیرا غایت مذکوره یه دکین بلاعوض اعطاء امان ایلسه لر جوازی مقر ایکن عوض ایله دخی اظهر درزیرا امانده

مطلب اعتراض المترجم واعتذاره

مطلب وصول کتاب النقض من الکفار ولزوم الشهادة علیه

مطلب اذا اخطأ القاضی فی الرجم وقطع الید ونحوهما فالضمان علی بیت المال

مطلب الامان مع العوض

تحریم قتل واسترقاق اولمغله صلح عن القصاص کبی بعوض وبلاعوض جائزدر وامان سابق اهل حصنه خاص
اولمغله عسکره سائر اهل حربه هجوملرنده ضرر یوقدر وامان اهل حصنده امتعه ومواشیلری بالتبع داخلدر
زیرا امانلری حصنلرنده اقامتلری ایچون اولمغله لوازم اقامتدن اولان مماللرینه تعرض حلال اولماز انجق قبل الصلح
مأخوذلرینك ردی لازم دکلدر زیرا مأخوذلری غنیمتلری اولمشدر وامانلری رد غنائم ایچون اولمیوب انجق ماللرینه
ترك تعرض ایچوندر ومأخوذ مسلمین عداد اموالرندن خارج اولمشدر واکر بعد الصلح بو سریه دار الحربه مرور
ویرلرینه مسلمیندن سریهٔ دیکر ظهور ایدوب اهل حصن صلح سابقی حکایت وعدول مسلمیندن ایکی شاهد دخی شهادت
ایدرسه آنلره بر وجهله تعرضلری جائز اولمازکه سریهٔ سابقه نك عقدلری کافهٔ مسلمین حقلرنده نافذدر
قال علیه السلام المسلمون ید علی من سواهم ویسعی بذمتهم ادناهم یعقد علیهم اولهم وفی نسخة اولاهم
ویرد علیهم اقصاهم یعنی مسلمین اغیار واعدالری اوزره ید واحده کبیدرکه بربرینه تعاون ایدرلر وعهدلرینه
ادنالری سعی ایتمك جائزدر اعالی آنی نقض ایتمك غیر جائزدر واوللری اواخری اوزره عقد عهود ایدرلر که آخر
وابعدلری آنك اوزرینه وارد اولورلر ونقض ایده مزلر بعض اهل حدیث یعقد علیهم اولهم قولی شرح نظرندن
مراد اول سرایانك عقد ایلدکلری اماندرکه جمیع مسلمین اوزره نافذدر دیدیلر چونکه سریهٔ ثانیه سریه اولی
حکمنده در وسریهٔ اولی مجددا عودت ایلسه لر اهل حصنه قطعا تعرضلری حلال اولماز مکر دنانیر مقبوضه لرینی
رد ایله نبذ عهد ایده لر سریهٔ ثانیه دخی بویله درکه آنلرك دخی قتاللری حلال اولماز مکر همجنسلری اولان سریهٔ
اولینك اخذ ایلدکلری دنانیری بونلر رد ونبذ عهد ایده لر حکمتی اولدرکه ثمرهٔ بذل دنانیر سریهٔ اولی دار الحربدن
خروجلری غایتنه وارنجه امان اوزره تقریر اولمقلریدر آنلر خروج ایتمدکجه بونلر امانده برقراردر قبل رد الدنانیر بونلر
قتال ایلسك غرور یاخود اضراردرکه حرمتی بدیهیدر واکر سریهٔ ثانیه بعد رد الدنانیر قتاله اقدام وفتح وظفر ایله
اغتنام ایتدکلرندن صکره سریهٔ اولی ایله دار الحربده مجتمع اولسه لر هم اموال حصن وهم سریهٔ اولانك مقدما آلدقلری
دنانیرده ایکیسیده شریك اولورلر زیرا جمله سی غنیمت اولوب غنیمتده شبب شرکت اولان دار اسلامه احرازده
اشتراك ایلمشلردر انجق سریهٔ ثانیه دنانیر معهوده یی ماللرندن غارم اولدیلر ایسه قبل القسمة اموال حصندن آنی
اخذه عازم اولورلر زیرا اموال حصنه انجق رد دنانیر ایله واصل اولوب وآنی اداده متبرع اولمیوب بلکه آنکله بوغنیمته
یول بولمشلردر بو جهتله اول دنانیرده حقلری حق غانمین اوزره تقدیم بعده مابقی بین الکل سهام غنیمت اوزره
تقسیم اولنور اما اول دنانیری محل آخردن آلدقلری غنائمدن غارم اولدیلر ایسه آنی مستقلا افراز ایده مزلر زیرا
ادا ایلدکلری دخی بینلرنده مشترك جملهٔ غنائمدن اولوب آنکله اخذه توصل ایلدکلری اموال حصن منزلهٔ سنده در
نظیری اولدرکه بعض ورثه جملهٔ ترکه یه تعلق ایدن دین مورثی ادا ایلسه اکر کندو مالندن ویرمش ایسه ترکه یه
رجوع ایدر واکر ترکه دن ویرمش ایسه رجوعه حاجت یوقدر واکر سریتان دار الحربده مجتمع اولمازلرسه
سریهٔ اولی ایچون آلدقلری دنانیرلری سالم وثانیه دخی غنائملریله یالکزجه غانم اولورلر زیرا هر بری آلدقلرینی
دار بمنزهٔ احراز ایله اختصاص وامتیاز ایلمشدر بو صورتده سریهٔ ثانیه اول دنانیری ماللرندن غارم اولسه لر دخی
آنی اولیدن آله مزلر زیرا غنائم حصن آنلره سالمه اولمغله ادا ایتدکلرینك منافعی ایله امتیاز ایلدیلر اما صورت اولی
بشقه درکه آنده منافع غنائم حصنده ایکیسیده شریك اولمشلرایدی ومع هذا بین الصورتین ازدیاد عوائد ایله
فرق زائد یوقدرکه صورت اولاده غارم اولدقلری دنانیره انجق غنائم حصندن استیفا ایده بیلورلرایدی شمدی
بو صورتده اول غنائم بالتمام آنلره سالم اولمشدر واکر سریهٔ ثانیه بعد رد الدنانیر حصنه ظفر بوله میوب بنه دار الحربده
سریهٔ اولی ایله مجتمع اولسه لر برابرجه دار اسلامه احراز ایلدکلری غنائمدن سریهٔ ثانیه دنانیرلرینی اخذ وافراز
ایده مزلر زیرا سریهٔ اولی غنائم حصنه واصل اولمامغله دنانیر مردوده دن نفع حاصل اولمیوب حقلرنده سریهٔ
ثانیه منزلهٔ متبرع عینده اولورلر اما صورت سابقه بشقه درکه الغنم بالغرم اقتضاسی اوزره دنانیر مردوده نك
نفعی جمله سی حقنده ظاهر اولدقده ردی دخی جمله سی حقنده نافذ اولور لکن نفعی ظاهر اولمدیجه رد ایدنلرك
غیریده نافذ اولماز واکر سریهٔ ثانیه اموال حصنك غیریدن غانم ودنانیرلرینی آنك ایچندن آلمغه عازم اولسه لر
بنه جائز کورلمز زیرا بو غنائمه بدون الدنانیر وصوللری ممکن اولمغله رد دنانیرك حکمی سریهٔ اولینك آلدقلری
دنانیری استردادده تمکن ایتدیکی کبی بو غنائمده دخی متمکن اولماز لکن غنائم حصن بشقه درکه آکا وصوللری
رد دنانیر ایله اولمغله قبل التقسیم افراز دنانیرلرینی تقدیم ایدرلر واکر اهل حصن سریهٔ ثانیه یه امان سابقی اخبار
وبینه دن عجزلرینی اظهار ایتملریله سریه دخی قوللرینی تصدیق ایتمیوب قتال شتاله ظفریاب اولدقد نصکره

امانلرینه

مطلب دخول المال فی الامان

مطلب قضی بعض الورثة دین المیت

مطلب اغار واحد علی حصن ثم ظهر انهم فی امان

امانلرینه واقف اولدیلر ایسه لر بو صورتده آلدقلرندن موجود اولنلری رد وماللرندن استهلاك ایتدکلرینی ضمان ومقتوللرینك
عاقلهٔ قاتل اوزره دیتلری لازمدر زیرا اول قوم مستأمن اولوب نفوسلری معصومه واموال لری متقومه ایدوکی
ظاهر وبو صورتده قاتللرینك قتلی خطأ اولوب وجوب دیت عاقله اوزره ایدوکی باهردر مؤلف الکتاب
رحمه الله تعالی دیرکه بو اسناد سابغ ایله مشایخمزدن بالغ اولمشدرکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرتلرینه مشرکیندن ایکی کمسنه استیمانله کلدکلرنده جائزهٔ وفود ایکی حله الباسی ایله مظهر جود بیوردیلر
بعینه حضور سعادتلرندن چیقوب کتدیلر درحال مسلمیندن بر جماعت آنلره ملاقی اولوب قتل ایلدیلر صکره کلوب
رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه اخبار ایلدکلرنده مقتوللری وحله لری بیلدیلر وایکی حر مسلم دیتی ایله
اصحابلرینه دیتلرین اعطا بیوردیلر مؤلف همام بو حدیثی قاتل ومقتولی ابهام اوزره ذکر وافهام ایلمشدر لکن کتب
مغازیده مشروحدرکه رجلین مقتولین بنی عامردن ایدیلر قاتللری عمرو بن امیة الضمری در بنی عامر اصحاب عمروه غدر
قبیح ایتدکلرندن عمرو بئر معونه دن منصرف اولدقده آنلری قتل ایلمشدر کذلك اهل حصن صورت مفروضه ده
سریهٔ اولایه تخصیص خطابله آمنونا انتم دیمش اولسه لر بو صورت حکمده صورت سابقه ایله برابردر
زیرا آنلره امان ویرن انجق سریهٔ اولی در انتم قوللریله تخصیص وعدم تخصیصده ثمرهٔ زائده یوقدر واکر
صورت سابقه ده آمنونا علی ان لا تتعرضوا انتم لنا حتی تخرجوا الی دار الاسلام یعنی دار اسلامه خروجکزه دکین
بزلره تعرض ایتمك اوزره بزه امان ویریکز دیو سریهٔ اولادن استیمان وآنلر دخی دنانیر مشروطه اوزره
مساعدهٔ امان ایلسه لر بعده سریهٔ ثانیه کلسه رد دنانیر ایتمکسزین اهل حصنله قتاللری جائزدر زیرا سریهٔ
اولانك دفع تعرضلری ایچون انجق آنلردن استیمان ایتمشلردر واداء دنانیردن مقصودلری کندولری احاطه ایلین
سریه یی دفعدر واول مقصود حاصل اولمشدر اما صورت سابقه بشقه درکه آنده مدت معلومه یه دکین
التماس امان عام ایلمشلردر وحکم امان من جهة الزمان قابل تخصیص اولدیغی کبی من جهة النفر ایا دخی قابلدر
انجق عند الاطلاق لفظك موجبی عموم ایکن موجب خصوص اوزره تنصیص اولندقده ثبوت حکمی تخصیص ایلر
بعده مؤلف همام امان عام اوزره تفریعه اهتمام ایدوب دیدیکه سریهٔ ثانیه اهل حصنه وصولدن اقدم
سریهٔ اولی دار اسلامه خروج ایلسه ثانیه ایچون بعد الوصول نبذ عهدده ورد دنانیره حاجت اولمیوب
اهل حصنله قتاللری جائزدر زیرا اولانك دار اسلامه خروجلری امانلرینه غایت ووجود غایتله امانلری واصل
نهایت اولمشدر کورمزمیسنکه سریهٔ اولی بعد الخروج دار الحربه عود وولوج ایلسه لر اهل حصنله
قتاللری جائزدر سریهٔ ثانیه دخی بویله در اما سریهٔ اولانك برمقداری خروج ایدوب برمقداری اتمسه لر بو بابده
اعتبار انجق امیرك اصحاب منعه اولان جماعتله خروج یاخود قرارینه درزیرا اهل حصنك التماس صلح واداء
دنانیرلرینه باعث انجق سریه دن خوفلریدر وخوف مرقوم جماعت ومنعه اعتباریله در وقول ابی حنیفه
رحمه الله تعالی یه قیاس ایله لایق حال اول سریه دن فرد واحد دار الحربده قالدقجه بدون رد الدنانیر عدم حل
قتالدر زیرا عند ابی حنیفه حکم شرعی بر جماعتله ثابت اولدقده بقاء واحد ایله باقی قالور حتی بر بلده نك اهلی
مرتد اولوب ایچلرنده بر مسلم یاخود بر ذمی امانی اوزره باقی قالسه اول بلده دار الحرب اولماز دیمشدر لکن قیاس مذکور
بو محلده متعذر اولمغله متروکدر کورمزمیسنکه اول سریه دن بریسی دار الحربده مقتول یامیت یا اسیر یا مفقود اولسه
اهل حصن ایله بعد خروج الجماعه دخی قتال مشروع اولماق لازم کلور اما سریه دن برفرد چیقمایوب جمله سی
دار الحربده قتل اولنسه لر بو صورتده قتال اهل حصن حلال اولور مؤلف جلیل بو وجهله تعلیل ایلمشدرکه
جمله سی قتل اولندقده بالجمله دار الحربدن خروج ایتمش کبی اولورلر یعنی اهل حصن صورت قتللرنده جانب
سریه دن خروجلرنده تحصیل امن ایتدکلرندن زیاده امین اولورلر واکر آنلردن بعضیلری مقتول وبعضیلری
دار الحربده باقی قالسه لر بنه اعتبار شرعی صورت خروجلری کبی منعه یه درکه باقیلرده منعه یوغیسه قتاللری
جائزدر وار ایسه دار اسلامه چیقوب عودت ایتمدکجه غیر جائزدر واکر اهل حربه بو سنه اعطاء امان اوزره مصالحه
ایلسه لر بو دخی جائزدر زیرا بو نده امانی وقت معلومه توقیت ایلمشلردر ودار اسلامه خروجلری کبی امر غیر
معلومه توقیتلری جائز کورلدیکده معلومك جوازی اظهردر لکن مکالمهٔ صلحیده السنه دیو رکن سنه یی الف
ولام ایله تعریف وبو سنه دیمك معناسنی توصیف ایتمشلر ایسه ایچنده بولندقلری سنهٔ معهودهٔ عربیهٔ قمریه یه
مصروف اولنور وانقضاء ذی الحجه ایله تمام اولور حتی حین مکالمه ده انجق سنه دن بر آی قالمش ایسه مدت امانلری همان
اول آیدر بو صورتده اهل حرب بزلر کندو حسابلریمز اوزره مثلا سنهٔ رومیهٔ شمسیه یی قصد واولوجهله

مطلب لو قالوا آمنونا انتم لا یختص الامان بهم

مطلب بیان دار الحرب

مطلب توقیت الامان بالسنة

مطلب اعتبار السنة العربیة

مصالحه ایتمش ایدیك دیسه لر كلاملرینه التفات اولنماز زیرا اعطاء امان ایلین مسلمین اولمغله مدت مذكوره
عند المسلمین معروف اولان سنه یه حمل اولنوب عرف اهل حربه اعتبار اولنماز زیرا مسلمین آنی بیلزلر و برلر احكامی
بیتمزده معروف اولان معنی اوزره بنا ایله مأمورلرز قال تعالی وقدره منازل لتعلموا عدد السنین والحساب یعنی
الله تعالی اول حكیم مقتدر در كه شمس وقمردن هر برینك یاخود افراد ضمیر وقرب مرجع قرینه سیله یالكز
قمرك سیر وحركتلری ایچون منازل تقدیر ایلدی تا كه سزلر عدد سنین وحساب اوقاتی بیلوب اعمال شرعیه ومعاملات
عادیه كزی محافظه ایده سز اما اهل حرب اثناء صلحده بیان مراد ایتمشلر ایسه الشرط املك علیك ام لك
مثلی وفقنجه رعایت شرط احسن مسلكدر واكر صورت مفروضه ده مدت صلحیمز سنة كامله كه وقت صلحدن
اون ایكی آی در دیسه لر ینه التفات اولنماز زیرا حین مصالحه ده هذه السنة دیو تعبیر ایلدیلر اون ایكی آی
سنه منكره در بوقسه بو یله سنه معرفه دكلدر كورمزمیسنكه بركمسنه لله علی صوم سنة یعنی برسنه صوم الله ایچون
اوزریمه واجب اولسون دیسه نذری سنة كامله یه وصوم السنة یعنی بوسنه نك صومی دیسه انقضاء ذی الحجه یه
دكین بقیه سنه یه منصرف اولور واكر لفظ هذه السنه دن سزك عسكر صنائعه ایله دار الحربدن عود تكزه دكین
ممتد اولان زمانی قصد ایتمش ایدیك دیسه لر ینه التفات اولنماز زیرا خلاف ظاهری ادعا ایتمشلردر كه ظاهر اولان
افهامه سبقت ایدن معنادر ولفظ مذكوردن افهامه سبقت ایدن مدت مزبوره در بوقسه مدت انصراف دكلدر
لكن بو دخی محتملات لفظدن اولمغله حین صلحده تصریح ایدرلرسه اكا حمل اولنور واكر علی ان تؤمنونا سنة
بزه برسنه امان ویرمكز اوزره دیسه لر وقت صلحدن اون ایكی آی مدته حمل اولنور زیرا سنة منكره اون ایكی آیدر
قال الله تعالی ان عدة الشهور عند الله اثنی عشر شهرا یعنی عند الله شهور سنه نك تمام عددی اون ایكی آی در
واكر نصالحكم علی ان تؤمنونا علی الف دینار یعنی بیك دینار بدل صلح اوزره بزه اعطاء امان اوزره سزكله
مصالحه ایده رز دیوب تعیین وقت ایتمسه لر مسلمینك دار اسلامه خروجلرینه دك ممتد اولور زیرا مطلق
اولان كلام دلالت مقام وكلام متكلمدن استعلام اولنان مرام ایله تقیید اولنور وصورت مفروضه ده سریه
اسلام آنلری احاطه ایلدكدنصكره ظاهردر كه بو صلحدن مرام آنلری انجق حالا نازل اولان خوفدن سلامتلریدر
و بو سلامت انجق سریه نك دار اسلامه خروجی ایله تمام اولمغله مكالمه ده تصریح وآمنونا حتی تخرجوا الی دار الاسلام
دیمكلنه توضیح ایتمشلر كبی اولور حتی دار اسلامه خروجلرندن صكره ینه اول سریه عودت یاخود غیریلری
اظهار صولت ایلسه لر ردد نا نیرا یتمكسزین اهل حصنله قتاله شروعلری امر مشروعدر لكن قبل القتال
نبذ عهد ایتملری لازمه حالدندر زیرا امانلری مطلقدر وذكر ایلدیكمز مرام سلامتلری انجق بذل ایلدكلری دنانیره
مقابلدر یوقسه اطلاق امانی ناقض دكلدر ومرام سلامتلری حاصل اولمق اعتباریله مسلمینه بعد الخروج دنانیر
مأخوذه سالمه اولور واطلاق امان اعتباریله قبل النبذ قتاللری بلاعوض امان مسئله سی مثللو حلال اولماز
اما مسئله سابقه بشقه در كه آنده امان صریحا موقت اولمغله بعد تمام الوقت باقی قالماز واكر امام المسلمین
دار اسلامدن آنلری صلحه دعوت ایچون قاصد بعث ایدوب آنلر دخی بذل مال معلوم ایله امان مطلق غیر موقت
اوزره مصالحه ایدوب بعده امام نبذ ایله قتاللرین التزام ایلسه اول مال مأخوذی كیرو ویرمدكجه قتال حلال
اولماز اما صورت اولی بشقه در كه آنده بذل مالدن مرامری حالا حلول ایلین خوفی ازاله در و بو صورتده هنوز
خوفلری اولمیوب مقصودلری انجق تحصیل امن مطلقدر تا كه مسلمیندن بر فرد طرفلرینه تعرض ایتمیه ومحتمل
تأبید اولان اموره مطلق همان ذكر تأبید ایله مصرح میزله سنده اولوب كویا آمنونا ابدا دیمشلردر بو جهتله
قبل رد المال قتاللری حلال اولماز واكر احاطه حصن ایدن سریه بدل الف دینار ایله اهل حصندن كف ید ایتمك
اوزره مصالحه ده شرط آخر زیاده ایتمیه لر سریه مرقومه مادام اول غزوه ده مستدام اولوب عودت دار اسلام
ایتمدكجه آنلره تعرضلری حرامدر اما مسلمیندن سائر سریه لرك سریه اولی دار الحربدن خروج ایتمه لر دخی
اول حصنه هجوملری جائزدر زیرا بدل ماله اول سریه نك كف یدلرین شرط ایتمشلر ایدی لفظ مذكور آنلره
خاص اولوب سائرینه عام اولماز ومعلومدر كه اول حینده مقصودلری انجق آنلردن امین اولملریدر و بو مقصود
اول سریه نك دار اسلامه خروجی ایله تام اولوب اول حینده سریه یه دخی سلامت دنانیر تمام اولور حتی بعد
الخروج عودت ایلسه لر رد دنانیر واجب دكلدر انجق قبل النبذ هجوملری جائز اولماز زیرا آنلر ایله اهل حصن
میانلرنده امان خاص واردر لكن مطلق اولوب تخصیص وقت اولنمامشدر وسابقا بیان ایتمش ایدیك كه بو مثللو
امان اهل حصنله عموم جماعت مسلمین میانلرنده قائم اولسه تحرزا عن الغدر قبل النبذ قتاللری غیر حلالدر

مطلب بیان السنة المعرفة والمنكرة

مطلب المطلق یحمل علی التأبید ان احتمله

سریه

سریه مخصوصه دخی بویله در حتی من غیر نبذ اوزرلرینه هجوم ومالارین اخذ ایلسه لر آلدقلرینی رد ایدرلر
زیرا اهل حصن تا نبذ ایدنجیه دكین امانلرنده در وقال رسول الله صلی الله علیه وسلم لا احل لكم شیئا من اموال
المعاهدین یعنی اموال مستأمنیندن برنسنه یی سزه حلال كورمزم واكر خلیفه مسلمین دار الحربه اوج بلوك
عسكر بعث وتعیین ایلسه هنوز مسلمین بر حصنه واصل اولمامشیكن اهالیسی عساكر مذكوره دن برینك امیرینه
ارسال قاصد وآمنوا اهل حصن كذا علی ان تكفوا عنهم حتی ترجعوا من غزاتكم هذه علی الف دینار یعنی
بو غزوه كزدن دار اسلامه عودتكزه دكین فلان حصنك اهالیسندن كف ید ایتمكز اوزره بدل الف دینار اوزره امان
ویركز دیو عرض مقاصد ایدوب بونك اوزرینه راضی بولنسه تا كه عساكر ثلثه دار اسلامه عودت ایدنجیه دكین
كرك عسكرین باقیین وكرك صكره دن دار اسلامدن دخول ایلین عسكر ایچون اول حصن اوزره هجوم ایتمك
جائز دكلدر زیرا امان مرقوم جمیع جماعت اسلام حقلرنده نافذدر واهل حصنك بو امانله مقصودلری یالكز
كندولره بعث اولنان عسكردن امین اولمق دكلدر كه اول عسكر هنوز ساحه لرینه نازل اولمامشدر بلكه خوفلری
هم آنلردن وهم عسكرین باقیندن وهم جمیع مسلمیندن مساوات اوزره در بو جهتدن بزه معلومدر كه بذل مالدن
مقصودلری غایت خروج عساكره دكین بو خوفی نفسلرندن ازاله در و بو مقصودك حصولی انجق امان كافه
مسلمینه عام اولمغله اولور بناء علیه قبل النبذ ورد الدنانیر برفردك هجومی تجویز اولنماز اما اول طرفه بعث اولنان
عسكر محاصره حصنه نازل یاخود مكان قریبه واصل اولدقلرنده جواب مسئله بشقه در كه آنده مقصودلری
یالكز بونلردن امین اولمقدر زیرا بونلر طرفندن محصور ومقهور اولمشلردر وقریبا بیان ایلدیك كه كلام مطلق
قرینه مقصود ایله مقید اولور بو جهتله عساكر باقیه نك بلا نبذ آنلر ایله قتاللری جائزدر كورمزمیسنكه عساكر
ثلثه دن برینك اوزرنده خلیفه یاخود ولی عهد یاخود امیر الشام كبی بر رجل بنام بولنوب اهل حرب اكا قبل الوصول
ارسال رسول وآمنوا علی ان تكفوا عنا حتی ترجعوا من غزاتكم هذه یعنی بو غزوه كزدن دار یكزه رجوع ایتمكزه دكین
بزدن كف ید ایتمكز اوزره امان ویركز دیمكله عرض مسئول ایتدكلرنده مرامری موصول حصول اولسه
بو امان جمیع عساكر اوزره جاری و یالكز اهل حصنی ذكر ایتمدیلرسه جمیع اهل حربه ساری اولور زیرا
لفظ عام عامه متناول اولدیغنده ایجاب حكم ایلرمكر آمنوا اهل حصن كذا دیو بیانلریله دلیل خصوص نمایان اوله
اما بو صورتده خلیفه یاخود عدیللری عسكری ایله برحصنی محاصره یه قیام واهل حصن دخی استیمان عام سابق ایله
عرض مرام ومساعده ایله تحصیل كام ایلسه لر امان مرقوم اهل حصنه محصور وانجق اول محاصره ایلین
عسكردن اولمق اوزره مقصور اولوب اعطاء امان ایلین خلیفه زمان ایكن امانی عسكر آخره سریان ایتمز مسئله
سابقه دخی بویله در كذلك اهل حرب احد العساكره بعث رسول وآمنونا انتم خاصة یالكز سزلر بزه امان
ویركز دیو عرض مسئول ایلسه لر بونكله صورت اولی منسا ویاندر زیرا ذكر تخصیصی زیاده ایلسه لرده
وایلمسه لرده اعطاء امان ایلین یالكز اول عسكردر لكن حكم امانلری بعض صورده كافه مسلمین حقلرنده جاریدر
اما علی ان تكفوا عنا انتم خاصة یعنی یالكز سزلر بزدن كف ید ایتمكز اوزره دیمكله استیمان ایدوب اول عسكر دخی
هنوز طرفلرینه واصل اولمامش ایسه كلاملرنده دلیل تخصیص منصوص اولمغله امان مزبور اول عسكره
مخصوص اولور كذلك خلیفه یه آمنونا نحن خاصة یالكز بزه امان ویركز دیسه لر ینه كلاملرنده موجب
تخصیص اوزره تنصیص اولنمغله امان اول طائفه یه خاص اولوب غیری اهل حرب داخل اولماز مؤلف همام
اسكنه الله تعالی فی اعلی المقام دیر كه بو امان ویرن عسكردن بر شخص عسكر آخره لاحق اولسه ینه آنلر ایله برابر
بو اهل حصنله قتالی حلال اولماز زیرا یالكز عسكر اول طرفندن اخذ امان ایتمشلردر وحكم امان آنلردن هر فردك
حقنده نمایاندر وهر فردی كندو عسكر یله برابر اول حصنله قتال ایتمك حلال اولمادیغی كبی عسكر آخر ایله دخی اولماز
واكر برسریه برحصنی محاصره یه آغاز واهل حصن دخی آنلره بش یوز آلتون ویرمك اوزره دورت آی امان ویرملرین نیاز
ومسلمین مساعده لرین ابراز ایلدكلرندن صكره سریه اخری اول حصنه قادم وامان سابقه عالم اولسه لر تا دنانیرلرین رد
وتسلیم یاخود تمام مدتله امانلرین تتمیم ایتمدكجه قتال آنلره حلال اولماز زیرا امان سابق كافه مسلمین اوزره نافذدر
و بو صورتده مالارندن رد دنانیر ایله غارم بعده قتال الله ظفریاب غنائم اولوب اول غنائم ایله دار اسلامه قادم اولسه لر اولا ادا
ایتدكلری دنانیر قبل التخمیس والتقسیم اول عسكره ادا وتسلیم اولنور زیرا اول غنائمه انجق ادا ایلدكلری دنانیر ایله
واصل اولدقلرندن اولباپده متبرع اولمیوب بلكه اول دنانیرلرین اخذ واستیفا ایدنجیه دكین حصندن ظفر بولدقلری
امواله آنلر احق اولورلر كورمزمیسنكه اول عسكر حصنده دنانیر مبذوله لرینی بعینها بولسه لر اكا قبل الخمس والقسمة

بو كلامده كلمه نحن ضمیر منصوب موقعنده مؤكد ... مستعملدر

مطلب اخذ العبد الموصى له من اشترى من العدو بالفداء

احق اولمازمی ایدی مثلنه ظفر بولسه لر دخی بو یله در نظیری شول عبد مرهوندر که آنی دوشمن اسیر ایلدکدنصکره برمسلم اشترا واخراج ایلدکده اکا مرتهن ظفر بولمیوب راهن بولوب ثمنله اشترا ایلیه بو صورتده دین مرتهن ساقط اولور مکر راهنه وردیکی ثمنی رد ایلیه اول حینده عبدی اخذ ودین قدیم ایچون عندنده ینه رهن ایدر زیرا عبدی اخذ وآنده اولان ملك وحقنی احیایه انجق وردیکی ثمنله قادر اولمغله آنده متطوع دکلدر و برنظیری دخی شول عبددر که مدت معلومه ده خدمتی برکسنه یه ورقبه سی بشقه کسنه یه وصیت اولنه عبد مزبور اسیر اولوب عدودن اشترا ایلین کسنه یدندن موصی له بالخدمة آنی فداء ثمنله اخذ ایلدکده عبده اول احق اولوب فد اسنده متبرع اولماز زیرا خدمتنه انجق فدا ایله واصل اولور حتی مدت خدمتی منقضیه اولدقده فد اسنی استخلاص ایچون عبدی بیع ایدر مکر موصی له بالرقبه فدانك مثلنی اکا رد ایلیه بو صورتده عبد اکا سالم اولور و برنظیری دخی بعد البیع یدبا یعده قالان شول عبددر که اسیر اولوب آنی برکسنه اعدادن اشترا ایلیه بایع ایچون جائزدر که آنی ثمنی ایله اول مشتریدن اخذ ایدوب مشتری اوله دیه که دیلرسك سابق ولاحق ایکی ثمنی ویروب عبدی اخذ و دیلرسك بکا ترك قیل زیرا بایع احیاء حقنه اداء فدادن غیری ایله واصل اوله مدیغندن اداسنده متبرع دکلدر وسریهٔ ثانیه نك دخی ادا ایلدکلری دنانیرده حاللری بو منوال اوزره اولمغله اول دنانیر قبل الخمس آنلره تسلیم وایصال قیلنور زیرا خمس غنائمده اولوب وردکلری دنانیر غنائمدن اولمامغله مقابلنده الدقلری مثلی دخی غنائمدن دکلدر انجق نفل منزله سنه تنزیل اولنمغله قبل الخمس آنکله تنفیل اولنورلر نته کیم آخر بابده بیان وتفصیل اولنور اما بو صورتده سریهٔ ثانیه بعد رد الدنانیر قتاله قیام ایدوب انجق مدت امانلری اولان دورت آی منقضی اولنجیه دکین بی ظفر صکره ظفر ایله بکام اولسه لر بو صورتده اول دنانیرك عینی وقبل الخمس مثلی آله مزلر بلکه جمیع غنائملری تخمیس و باقیسی سهام غنیمت اوزره بینلرنده تقسیم اولنور زیرا بو غنائمه رد دنانیر ایله واصل اولمدیلر حتی دنانیری رد ایتمش اولسه لر دخی انقضاء مدت امانله بلا نبذ هجوملری جائز اولور ایدی اما مسئلهٔ اولی بشقه دیرکه آنده قبل رد الدنانیر مدت ایچنده اغتنامه ممکن دکللر ایدی واغتنام ایتمش اولسه لر دخی آلدقلری اموالی رد ونفوسی مأمنلرینه اعاده ایله امر اولنورلر ایدی واکر اول ایکی سریه دار یمزه خروجدن اقدم دارالحربده مجتمع اولسه لر نظر اولنور اکر سریهٔ ثانیه اهل حصنه شهور اربعه دنصکره ظفر بولمشلر ایسه جمیع غنائملرنده مجموعی شریك اولوب سریهٔ ثانیه دنانیرلرندن نسنه آله مزلر واکر شهور اربعه ایچنده ایسه اولا دنانیرلرین اخراج صکره باقیده اشتراك وامتزاج ایدرلر زیرا سبب شرکت غنائم اولان دار یمزه احرازده مشترك اولدیلر وقریبا بیان ایتمشیدیك که ظفرلری بعد انقضاء المده ایسه جمیع مأخوذلری واکر قبل الانقضا ایسه بعد افراز الدنانیر باقیسی غنیمتدر بو مسئله یی مقدما بیان خمسده تقریر ایتمشیدیك شمدی سریهٔ اولانك ثانیه ایله بیان شرکتلرنده تحریر قیلدیق واکر سریهٔ ثانیه بعد رد الدنانیر فتح حصنه قادر اولمیوب ترکله بلاد حربه سائر اولسه لر بعده اول حصنه سریهٔ ثالثه کلسه آنلر ایچون دفعةً هجوم جائزدر زیرا حکم امانلری سریهٔ ثانیه رد دنانیر ایتملریله باطل اولمشدر کورمزمیسنکه ثانیه ایچون تجویز هجوم اولنمشیدی ثالثه ایچون دخی جائزدر بو صورتده ثالثه کرك مدت ایچنده وکرك بعد الانقضاء ظفر بولوب صکره اوچ سریه ارض حربده مجتمع اولسه لر مجموعی احرازده شریك اولملریله جمیع غنائمده شریکلردر وثانیه عین دنانیرلرین کورسه لر دخی اخذ ایده مزلر زیرا حصنه کندولر ظفر بولمشدر سؤال اولنورسه که سریهٔ ثالثه فتح حصنه مدت ایچنده ظفر بولمشلر ایسه انجق ثانیه نك رد دنانیر ایتملریله بولمشلردر بو جهتدن ثانیه ایچون قبل القسمة حق استردادلری ثابت اولمق اقتضا ایدر ایدی جوابنده دیرز که بلی بو یله در لکن اهل سریهٔ ثانیه ایچون اهل سریهٔ ثالثه اوزره ولایت یوقدر کورمزمیسنکه دارالحربده ملاقات ایتدین سریهٔ ثالثه داراسلامه خروج ایلسه لر اصابت ایتدکلری غنائمدن برنسنه اوزره ثانیه ایچون سبیل اوله مز ایدی ودارالحربده ملاقاتلری انجق غنیمتده ثبوت حق شرکته سببدر بوقسه غیریده شرکته سبب دکلدر بناء علیه اول دنانیر غنیمتدن دکل ایسه آنده ثانیه نك قطعا شرکتلری یوقدر واکر غنیمتدن ایسه شرکتلری وار ایسه ده حق اختصاصلری یوقدر مکر امام الاسلام یاخود جمیع سرایا اوزره امیر اولان ذات بنام سریهٔ ثانیه یه مالرندن رد دنانیر ایله امر ایلمش اوله بونلر ایچون جمیع سرایا اوزره ولایت اولمغله سریهٔ ثانیه بونلرك امرلریله ادا ایلدکلری دنانیرده نه کندو حقلرنده ونه سریهٔ ثالثه حقلرنده متبرع دکللردر بو صورتده سریهٔ ثالثه اهل حصنه مدت ایچنده ظفر بولدیلر ایسه ابتدا ثانیه نك دنانیرلرین رد ایدرلر زیرا بو اغتنامه تمکنلری انجق اول دنانیر ایله در اما بعد المدة ظفر بولدیلر ایسه غنائم حصندن ردی

مطلب وادع الامام منية على مال

مطلب الفرق بين الغنيمة والفيء

لازم کلمز انجق مالرندن وردکلری دنانیری بیت المالدن اعطا امام اوزره واجب اولور زیرا امام منفعت مسلمین ایچون اداء مالله امر ایتمش اولمغله مال مرقوم بیت المال اوزره دین اولور وهم اول غنیمتك خمسی بیت المال ایچون سالم اولمغله غارم اولدقلری مال دخی بیت المالدن اوزرلرینه رد اولنور تاکه غرم مقابلهٔ غنمده واقع اوله واکر صورت مفروضه ده سریهٔ اولی بعد المعاهده کتدکدنصکره اول حصنه سریهٔ اخری کلیوب انجق سریهٔ اولی عودت و بعد رد الدنانیر ظفریاب غنیمت اولسه لر آنلر ایچون غنیمتدن اخذ دنانیرلری ایله ابتدایه مجال یوقدر زیرا و یردکلرینك مثلنی مقدما آلوب صکره رد ایله حکم فعللرینی نسخ ایتملریله ابتدادن حصنه ظفر بولنجیه دك اخذ ایتمش کبی اولدقلرندن اصابت ایلدکلری جمیع اشیا ایچون حکم غنیمت حاصل اولور اما اول دنانیرلرندن ضایع اولمش اولوب بعد العوده مثلنی غنائمك غیری مالرندن و یرمشلر ایسه آنلر و یردکلرینك مثلنی آلنجیه دك اول غنیمته احقلردر اکر ظفرلری مدت ایچنده ایسه زیرا بعد الرجوع ورد الدنانیر آنلرك حاللری سریهٔ اخری کبیدر و اکر امام اهل حربدن برقومله مال مأخوذ مقابله سنده برسنه عقد موادعه یی التزام ایلسه جائز کوریلور بشرط آنکه موادعه سی مسلمینه نافع اوله زیرا بیان ایلدیك که امام ناظر مسلمیندر که اکا ترك قتال ومیل مال ومنال نظر مسلمینی متضمن اولمادقجه حلال اولماز و بو مال فیء وغنیمت دکلدر حتی تخمیس اولنماز لکن منزلهٔ خراجده اولمغله بیت مال المسلمینده ادراج اولنور زیرا غنیمت اول مالك اسمیدر که تحریك خیول جیاد واتعاب جمال رکوب اعتیاد ایله اصابت اولنمش اوله وفیء اول مالك اسمیدر که اموال کفاردن بطریق القهر یدیمزه واصل اوله ومال مرقوم یدیمزه بطریق التراضی واصل اولمغله جزیه وخراج منزلنه نازل اولدیغندن خاصهٔ امام قیلنمایوب بیت الماله ادخال اولنور زیرا امام انی انجق منعهٔ مسلمین ایله المشدر واکر امام بعد العقد امعان نظر وموادعه ده جانب مسلمینه توقع ضرر ایدرسه آلدیغی مالی رد ایتمدکجه قتال اکا حلال اولماز زیرا عهده وفا وغدردن اتقا واجبدر اکر آلدیغینك عینی یاخود بیت المالدن مثلنی اوزرلرینه رد ونبذ عهد ایدوب ارسال عسکر ونیل ظفر ایلسه بو صورتده جمیع غنائملری تخمیس و باقیسی بین الغانمین سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنوب امام و یردیکی اموالدن نسنه یه رجوع ایده مز زیرا اخذنده عامل مسلمین ایدی ومأخوذك عین ومثلنی ینه مال مسلمیندن رد ایلدی و بیت المال نوائب مسلمین ایچون اعداد و بو ماده دخی نوائب مسلمیندن تعداد اولنمشدر اما سابقده ذکر ایلدیکمز سریهٔ اولی ضیاع دنانیردنصکره مالرندن ادا ایتدکلری مسئله بشقه در که آنده بعد الاخذ ضایع اولان غنیمتدن و یرینه رد ایتدکلری خاصهٔ اموالرندن ایدی اما بو مسئله ده مأخوذی مسلمین ایچون ومردودی دخی مال مسلمیندر بو جهتله و یردیکنه رجوعی غیر معتبر وعدر بعده مؤلف عالی همت ینه مسئلهٔ سریتینه عودت ایدوب دیرکه سریهٔ ثانیه دنانیر معهوده یی بالکلیه کتدکلری و امیرلرینك امری ایله رد ایتملر لکن سریهٔ اخری آنلره ادراك وایکی سریه فتح حصنده اشتراك وایچنده بولنان اشیایی اخذ واستهلاك ایلسه لر بو صورتده اول اشیا ابتدا ایکی سریه رجالینك عدد رؤسلری اوزره تقسیم اولنوب صکره رد دنانیرایدن سریه یه اصابت ایدن ماله نظر اولنوب اولا ایچندن دنانیرلری افراز اولنور زیرا امرا امیرلری سریهٔ ثالثه یه نافذ اولمیوب انجق کندو سریه لرینه نافذ ایدی واموال حصن سریتینك غنائمی ایدی بو جهتله ذکر کدرکه ابتدا بین الجمیع تقسیم اولنه تاکه ثانیه نك غنائمی بیلنوب قبل القسمة ایچندن دنانیرلرینی رفع ایده لر و بو تقسیم عدد رؤس اوزره اولمقده نکته اولدر که بو تقسیم هنوز قسمت غنائم دکلدر که آنده سهام فارس وراجل معتبر اوله کورمزمیسنکه بو قسمت قبل الخمسدر وقسمت غنیمت ایسه بعد الخمس اولور وصورت مفروضه ده سریهٔ ثانیه رفع دنانیر ایتدکلرندن صکره باقی قالان غنائملری قسمت اولاده سریهٔ ثالثه یه اصابت ایلین غنائمه مجددا ضم ومجموعی تخمیس و بعد الخمس باقی بین السریتین مجددا سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور مؤلف بی مثیل بو مسئله یی تمثیلده دیرکه بو مسئله امام ایکی سریه بعث وتسییل ایتدکده علی التعیین برینه غنائملرینك قبل الخمس ربعی تنفیل ایلدیکی مسئله یه مماثلدر که آنده ایکی سریه نك غنائملری ابتدا عدد رؤس اوزره تقسیم اولنور تاکه تنفیل اولنانلرك نصیبی متبین ونفللری متعین اوله بعد النفل مابقی تکرارا سریهٔ اخرانك نصیبلرینه ضم وتخمیس ومابقی من التخمیس سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور و بو مسئله اوائل کتابده باب مایجب من طاعة الوالی و مالایجب مسائلینك اواخرنده مأمورین اولان اوچیوز نفر سریه یه بلا اذن ملتحق اولان مائهٔ عصات متعینین اولدقلری مسئله سنده سبقت ایلین حکمه مخالفدر که اول محلده قسمت اصح روایات اوزره مائه ایله ثلثمائة میانلرنده سهام خیل ورجاله اوزره قیلنور تاکه ثلثمائة نك نصیبلری بیلنوب ایچنده نفللری اعطا اولنه زیرا امام آنلره بعد الخمس ربعی تنفیل ایتمش ایدی

و بعد الخمس اولان قسمت قسمت غنائمدر امابومسئله ده قبل الخمس ربعى تنفيل المشدر بونده قسمت اولى
قسمت غنائم اولمامغله عدد رؤس رجال اوزره تقسيم اولنور واكرخصمدن اول سريه به زدايتدكلرى دينارد ن زياده
تسنه به اصابت ايتمشلرايسه آنلر جميع معنلرين اخذ ايدوب سريه اخرانك اصابت ايتدكلرى تخميس ومابقى
بعد الخمس بين جميع السريتين سهام غنيمت اوزره تقسيم اولنور زيرا غنيمتلرى انجق بودر واكر غنائم
حصن دنانير ز بنه وفا ايتمز ايسه بجواب مسئله بنه بو يله در زيرا سريه ثانيه نك رد دنانيرايله امرايد ن امير لرى
امام المسلمين ياخود امير جميع السرايا اولمديغندن سريه ثالثه نك غنائمنده امرى نافذ اولمامغله ثانيه غنائم ثالثه دن
حساب دنانير اوزره برنسنه يى آخذ اوله مزلر والله اعلم

باب ما يتكلم به الرجل فيكون امانا ومالايكون * يعنى رجل مسلمك تكلم ايتديكى كلاملرندن امان عد اولنوب
واولنميانلرينى تفريق بابنده مقام تحقيقدر چان برمسلم مشركيندن برينى اسيرايتدكده اول اسيرآندن طلب امان
اولدقجه اعطاء امان ايلسه امانى معتبراولوب كرك اول مسلم وكرك امير وغيريلرى آنى قتل ايلمك حلال اولماز زيرا
مسلميندن شخص واحدك امانى جماعت اوزره نافذ اولمغله امير دخى اكا امان ويرمش كيبيدر لكن اول اسير
فئ مسلمين اولور زيرا مقهورا مأخوذ اولوب حق مسلمين آنده ثابت اولمغله امان واخذ ايله حق جماعت ساقط اولماز
و بوامانله قتلدن سلامتى اسلامله قتلدن سلامتدن زياده اوله مز ايكن بعد الاسر قبول اسلام ايلسه قتل
اولنميوب فئ اولدقد نصكره بعد الاسر امان و يرلسه بالاولويه فئ اولور نكته سى اولدركه بواسيرك قبل القسمة
مالكى متعين دكل ايسه ده ينه رقيق حكمنده در واسلام رقيق رقنى ازاله ايلمز و بعد الاخذ اسلام اسير رقبه سنده
ثابت اولان حق مسلمينى ابطالده عدم تأثيرينه دليل حديث عباس رضى عنه رب الناس دركه اول جناب والامقام
يوم بدرده اسيراولدقد نصكره قبول اسلام وحسن وقوت اسلامله سزاوار دار السلام اولمش ايدى زيرا روايت
اولنوركه مسلمين بعد القتال ايشته رجال قريشك نيجه سين قتل ونيجه سين اسيرايتمكله مصلحت غزانى اكمال ايلديك
شمدى تعقيب كاربانه اهتمام واموال قريش ايله مزيد اغتنام ايده ليم ديو بينلرنده مشاوره يه قيام و بوعزيمتلرين
اجرايه اقدام ايتدكلرنده حضرت عباس رضى الله عنه هنوز بنداسيرايله محبوس اولديغى محلده بومشاوره لرين
استماع ورسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينه خطابله بو مصلحت حصوله كلمز ديو منعله تصويب
تدبيرلرندن امتناع ايلدى نيچون حصوله كلمز ديو علتندن سؤال بيوردقلرنده ديديكه زيرا الله تعالى سكا عيرو نفيردن
ايكى طائفه نك برينى وعد ايلمش ايدى وسكا نفيراوزره ظفر ويروب وعدينى انجاز ايلدى همان سلامتله مدينه يه
رجوع قيل ايشته بو كلامى بعد الغزا نازل اولان واذ يعدكم الله احدى الطائفتين انها لكم مدلولنده قبل الغزا
وارد اولان خبر رسولى تصديقدن نشئت ايتمكله اولوقتده دخى حسن اسلامنه دلالت ايلدى بو يله ايكن رسول الله
صلى الله عليه وسلم آنى مجانا اطلاق ايتميوب بلكه اداء فدا ايله مأمور ين اولان اسراء سائرينه الحاق ايلديلر واولبابده
يا ايها النبى قل لمن فى ايديكم من الاسرى ان يعلم الله فى قلوبكم خيرا يؤتكم خيرا مما اخذ منكم الاية نازل اولدى يعنى
اى نبى ذيشانم يدلريكزده اولان اسرايه سو يله كه اكر دروننكزده ايمان واخلاص مثللو خير وار ايسه البته الله تعالى نك
معلومى اولوب سزدن آلنان فدا كزدن خيرلو سزه دنياده نعمت واخراده ثواب ومغفرت اعطا ايدر واكر
اسير بعد الاسر قبول اسلامدن ابا واهل ذمتدن اولمغى رجا ايلسه امام ايچون اعطاء ذمت ايتميوب بوصورتده
قتلى دخى جائزدر زيرا مأخوذ ومقهور اولمشدر وسابقده بيان ايلديك كه بومقوله رجاء ذمته مساعده امام اوزره
واجب دكلدر واكر مسلمين براسيرى اخذ ايتدكلرنده اسلامه كلمسندن خوف ايدوب فى بر كعنام ايله باغلسه لر
كعنام كسر كافله اول نسنه دركه آنكله برحيوانك اغزينى باغليه لر ياخود المضربله مشغول اولوب اسلامه
كلمسون ديو آنى ضرب ايلسه لر بو بابده اساءت ايتمش اولورلر زيرا فعللرى ارادهٔ اسلام ايدنلرى اسلامدن منع
صورتنده دركه اكا رخصت شرعيه يوقدر اما دار الحربه منقلب اولمامغيچون كعم ايدوب اسلامدن منعى قصد
ايتمزلرسه بوجائزدر قال الله تعالى حتى اذا اثخنتموهم فشدوا الوثاق يعنى اى مؤمنين تا كه كفاره كمال اغلاظله
اكثار قتل ايلدكده باقيلرين وثاق محكم ايله بند ايدوب اسير ايديكز سؤال اولنورسه كه اسلامه كلمك ايچون
اغزينى باغلدقلرنده اساءت ايتمش اولورلر ديلدى فعل مذكور ايسه كفر اولمساق اقتضا ايدر ايدى زيرا آنلرك كفر
اوزره بقالرينه راضى اولديلر كفر غيره راضى اولان دخى كافر اولور جوابنده ديرزكه فعل مذكورك ايكى تأويلى
واردر برى اولدركه بعض علمادن اول اسيرك حقيقتده مسلم اولميوب همان نجات قتل ايچون على وجه التقية
اظهار اسلام ايده جكنه عالم اوله لر بوصورتده رضاء كفر منعدم اولور وايكنجى اولدركه فعل مذكور رضاء كفر

مطلب امن المسلم اسيره

مطلب منع الكافر عن الاسلام كفر

اولمايوب بلكه اول اسير آنلره ايذاء كثير ايتديكندن مرام لرى مجرد تشديد وانتقام اوله بركسنه حضرت موسى
عليه السلامدن على وجه الدعاء تكلمى حكايت اولنان ربنا اطمس على اموالهم واشدد على قلوبهم فلا يؤمنوا
حتى يروا العذاب الاليم نظم كريمى تأمل قيلسه بو معنايى على وجه الوضوح تعقل ايدر يعنى يا ربنا فرعون
وقومينك مال لرينى اهلاك وقلبلرينى قبول حقدن قسوتله ختم وامساك قيل تا كه عذاب اليمى كوروب ايمان يأس
رتبه سنه وارمدقجه ايمانى قبول ايتميه لر وينه بو معنايى مؤيد روايت اولنديكه رسول الله صلى الله عليه وسلم
يوم فتح مكه ده عبد الله بن ابى سرحك مقدما ارتداد وجرائم بى تعدادينه بناء دمنى اهدار ايله على
اى حال ازاله سنى مراد بيورمشلر ايكن مرقوم عبد الله حضرت عثمان رضى الله عنهك رضاعا قرنداشى
اولمغله اكا التجا اولدقجه يوم فتحده كتوروب يا رسول الله عبد الله ك بيعتنى قبول بيوريك ديو رجا ايلدكده رسول الله
صلى الله عليه وسلم قبولدن اعراض ووجه انورلرين جانب آخره توجيهله معاملهٔ اغماض بيوردقلرنده حضرت
عثمان هرجانبه توجه ايلدكلرنده ينه اولجانبه واروب تكرار نياز ايتمكله خاطر عثمانه رعايت ايچون قد بايعناه
فلينصرف يعنى بيعتنى قبول ايتديك همان كيتسون قول شريفلريله مساعده عليه لرين ابراز ايلديلر وعبد الله
كيتدكده اصحابه تكرا ملرينه بيورديلركه اما كان فيكم من يقوم اليه فيضرب عنقه قبل ان ابايعه يعنى
ايچيكزده بركسنه يوقمى ايديكه بن عبد الله ك بيعتنى قبولدن اقدم قالقوب عنقنى ضرب ايده اصحاب كرام
دخى يا رسول الله بزه عمز عين ايله ايما بيورسكز ايدى ديديلر اول وقت رسول الله صلى الله عليه وسلم ما كان لنبى
ان تكون له خائنة الاعين يعنى انبيادن برينى ايچون لسانى ايله اظهار ايلديكنك خلافنى كوزيله اشعار معناسنه
خيانت اعين صدورى واقع اولمدى بيورديلر ايشته بو قصه ده مرقوم عبد الله ك قبول اسلام و بيعتندن اعراضله
بالدفعات دفع وتأخير بيورملرنده رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرى عبد الله ك امتداد كفرينه حاشا
رضاداده اولملرى براحدك خاطرينه كلمز بلكه عبد الله ك اظهار اسلامى اول هنكامده مجرد تخليص نفس ايچون
تقيه ايدوكى معلوم شريفلرى اولمغله قبول بيعتندن اعراض وقتل اولنسان قول شريفلرى ايله كشف سرائر
اغراض ايلمشلردر واكر برمسلم برحربيى اسير وقتلنى مراد ايتدكده اول اسير الامان الامان ديمكله استيمان واول
مسلم دخى الامان الامان ديو جوابه شتابان اولوب امابو كلامنده امان و يردم معناسنى قصد ايله اول اسيره قصد
تنشيط ايتميوب بلكه امانى كوريرسين يوللى تغليظ وتغليظ ارا ده ايدوب بو كلام اوزره نسنه زياده قيلسه
اول اسير اول مسلمه كوره حلال الدم وقتلى غير محرم در اما آندن مقالهٔ مذكوره يى استماع ايلين مسلمين آنى
قتلدن منع ومرادم شو ايدى ديو دعواسنده عدم تصديقله دفع ايدرلر زيرا سياق كلامى من حيث الظاهر
امان ومراد ايتديكى معنى دخى محتمل ايدوكى بى كاندر انجق اول معنى كندو ضميرنده مضمر ووقوف ناس غير ميسردر
بوجهتله امير وناس ظاهر كلامنه تابع و بعد الامان قتل اسيردن رادع اولورلر لكن بينه و بين الله تعالى قتلى جائز
ومتسع زيرا الله تعالى ضميرينه مطلعدر امابو صورتده اول اسيره الامان الامان تطلب يعنى امان ايسترسين
امان ياخود الامان الامان لا تعجل حتى تنظر ما تلقى يعنى امانمى و يرهيم امانمى عجله ايتمه تا كه كوره سين نه كوريرسين
ديمش اولسه بو قولى امان اولميوب اول مسلمه وسائرينه قتلى حلال اولور زيرا سياق نظم ترك حقيقته دليل
ايدوكى ظاهر و بو كلامك سوقنده معناى تهديده تنصيص وار ايدوكى باهردر كورمزميسنكه فمن شاء فليؤمن
ومن شاء فليكفر انا اعتدنا للظالمين نارا نظم لؤلؤ نظامى باعتبار سوق الكلام زجر وتوبيخدر بوقسه تخيير بين
الكفر والاسلام دكلدر معناى آيت ايستين مؤمن اولسون وايستين كافر اولسون برعظيم الشان كافرين ايچون نار جحيمى
اعداد ايلديك كذلك اعملوا ما شئتم انه بما تعملون بصير يعنى قوللرم ديلديككزى ايشلكز الله تعالى جميع اعمالكزه
بصيردر نظم بلاغت نصابى دخى حقيقت اوزره امر ايجاب اولميوب تهديده حمل اولنديغى بى ارتيابدر كذلك
بركسنه آخره افعل فى مالى ما شئت ان كنت رجلا يعنى مرد ايسك بنم مالمده ديلديككى ايشله ياخود افعل فى
ماشئت ان كنت صادقا يعنى سوزكده صادق ايسك بكاديلديككى ايشله ديسه حقيقت اذنه صرف اولنميوب
زجر وقهر يعه عطف اولنور وكذلك مسلم بو بابده الامان ستعلم بقيند ه سن امانى بيلورسين يا خود الامان نك
بن سندن امان ايسترم ياخود الامان لا امان يوق ديسه اسيرك رد كلامنى اراده قيلديغى معلوم اولور اما الكن
الامان ديوب ساكت اولسه مراد ضميرى ثابت اولمامغله باعتبار الظاهر امان قيلنوب بر رجل شخص
آخره مالمده شويله بو يله تصرف ايله ديوب اذن واجازته صرف اولنمق منزلنه تنزيل اولنور حتى بن قصد تهديد
ايتمشيدم ديسه تصديق اولنماز واكر برمشرك حصندن قيل الفتح الامان الامان ديو ندا ومقابله ده

مطلب قال للاسير الامان الامان ايلدى بنى الهزل

كرك امير وكرك غيرى برمسلم دخى - الامان الامان ديو رفع صدا وهمان اول مشرك نفسنى مسلمينه رمى والقا ايلدكده اول مسلم بنم قصدم انجق تهديد ايدى ديسه كلامنه التفات اولنموب سبيلى تخليه اولنور زيرا قصده ضميرى مشرك معلوم دكل ايكن معتبراولمسه غرور حرامه مؤدى اولور وبو تعليل مشركك مز بور ايله اسيرمز قوملك ميانلرينى فارقدركه اسير مأخوذ مقهور اولمغله آنكله مسلم بينلرنده معناى غرور متصور اولماز بوب مسلمك قصد ضميرى يالكز كندو حقنده معتبر اولور واكر برمسلم مشركك حضورده الامان الامان ما ابعدك عن ذلك يعنى اما نمى اما نمى نه عجب سن اماندن بعيد اولديك ياخود الامان الامان انزل ان كنت رجلا يعنى امانمى امانمى مردايسك اشاغه كل ديوب تمام كلامنى اسماع ايلدكده اول مشرك نفسنى مسلمينه رمى ايلسه فىء اولوب قتلى دخى حلال اولور زيرا كلامى تهديد اولوب اعطاء امان اولمديغنى بيان ومحل تهديدى تمامجه اسماع واعلان ايتمكله كلامنده غرور دن نام ونشان بوقدركور مزميسنكه بركسنه آخره لى عليك الف درهم بنم سنك اوزركده بيك درهمم واردر ديوب آخر دخى لك على الف درهم ما ابعدك من ذلك سنك اوزرمده بيك درهمك واردرنه عجب اول بيك درهمدن بعيد اولديك ديسه كلامى اقراره حمل اولنمازاما لفظ امانى اسماع ايدوب وصل ايلديكى تهديدى اسماع ايلمسه اول مشرك آمن قيلنور زيرا آنك حقنده اسماع اولنان معتبر اولوب اولنميان معتبر اولماز بلكه اسماع اولنميان ضميرنده اخفا ايلديكى منزله ده اولوب اعتبارى غرور حرامه مؤدى اولور والله تعالى اعلم

باب ما يكون امانا تامن يدخل دار الحرب والاسراء وما لايكون * يعنى دار الحربه داخل يا خود آنده اسير بولنان مسلميك افعال واقوالندن امان عد اولنوب اولنميان احتماللرى تفريقه متعلق بسط مقالدر قچان مسلميندن برطائفه سرحد مشركينه ورود وبزلر رسل خليفه يز ديو نامهٔ خليفه سياقنده برنسنه ابراز ايدوب ياخود ايتمك وجهى اوزره كاذبا خديعهٔ مشركينه بذل مجهود ايدوب اهل حرب دخوللرينه رخصت وبونلر دخى دخوله مسارعت ايلسه لر بوصورتده مادامكه بو قرار اوله لر اهل حربدن برينى قتل ياخود اخذ ماله اضرار لرى آنلره حلال اولماز زيرا ادعا ايلدكلرى رسالت صحيح اولديغى صورتده مقدما بيان ايلديكمز حكم رسالت اوزره رسل آنلردن وآنلر رسلدن امان اوزره خوشحال اولملريله اهل حربه قطعا تعرضلرى حلال اولماز وخود بحود دعواى رسالتلرى دخى بو حكم اوزره در زيرا اهل حرب ايچون ايچلرينه داخل اولنلرك وقوف اسرار رياطنلرينه طريق منسد وغدردن احتراز دخى واجب اولمغله حكمى ظاهره بنا ايلمك لازم ولازمدر بونكته سى سابقده بيان ايلديكمز معناى شافيدركه امر امان بوحكم شديد وآندن شىء قليل اثبات اولنمده كافيدر بونلرك اظهار رسالت وآنلرك تصديقه مبادرتلرى طرف اهل حربدن منزلهٔ استيمانه تنزيل اولنور وفى الحقيقه اهل حربدن استيمان وآنلر دخى اعطاء امان ايلسه لر عهده وفا واجب اولديغى كبى دليل استيمان اولان نسنه يى بونلرك اظهارى دخى وفا يى موجبدر كذلك قصد غارتله وارمشلر ايكن نيت تجارتله كلديك ديسه لر ينه تعرضلرينه رخصت يوقدر زيرا اگر چكيدن تجار اولسه لر اهل حربه غدرلرى حلال اولمديغى كبى اظهار تجارت صورتنده دخى حلال اولماز وبو صورتلر اهل حربه وسط دار الحربده ملاقاتلرنده واقع اولسه ده ينه بويله در انجق قبل الملاقاة آلدقلرى حلال وبعد الملاقاة تعرضلرى غير حلالدر زيرادعوالرينه بناء اهل حرب آنلرك سبيللرين تخليه ايتدكلرنده بونلر دخى شمدى اهل حربدن امان آلمش كبى اولمشلردر بناء برين مستقبلده تعرضلرى حرام اولوب مقدما آلدقلرينى رد لازم اولماز واگر مسلمين كفار رومه آنشبه وذار الحربه لباس روم ايله توجه ايدوب سيز كيلرسنز ديو سؤال ايتديكلرنده بزلر بحار ايلين زومدن برطائفه يز اما له دار اسلامده ايدك ديوب اهل حربدن بيلدكلرى برمحله دعواى نسبت ايتسونلر آنلر دخى سبيللرين تخليه ايلسه لر بوصورتده قادر اولدقلرى مقدارى قتل رجال واخذ اموال ايتملرى حلالدر زيرا بو دعوالرى صحيح اولسه دخى مختار بين دوله اهل حرب بينلرنده امان قائم اولماز زيرا اهل حربدن بر برينك تحت امانده ذكادرحتى بر برينك مالنه ونفسنه استيلا ايلسه مالك اولوب بعد الاستيلا مسلم اولسه آلديغى كندو نه مسلم اولور توضيحى اولدركه بو بابده تخليهٔ سبيللرى صورة ياخود معنى استيمانلرينه بنا قيلنميوب انجق بونلر بزلر دندن ديو زعملرينه ابتنا قيلنمشدر بو قوللرى تفصيلى سبقت ايدن نحن منكم قوللرى ايله برابردر كذلك بزلر اهل ذمتدن برطائفه ايديك شمدى مسلمين ايله نقض عهد ايدوب سلرزه كلديك ديو اخبار آنلرده دخوللرينه رخصت ويروب استبشار ايلسه لر بو دخى صورت سابقه ايله برابردركه تخليهٔ سبيللرى كندولردن اولملرينه ودار واحده جمله سنى جامع اولديغنه مبنيدر وانسان كندو دارنده مستأمن عد اولنماز وبو مقال مشروح المآل اوزره المختصر فى الجنة لقبى ايله ملقب عبد الله بن انيس رضى الله تعالى عنهك

مطلب دخلوا دار الحرب وقالوا كذبا نحن رسل الخليفة كان لهم امانهم

مطلب قال المسلمون نريد التجارة

مطلب تشبه المسلمون بالروم ودخلوا

حديثى ايله استدلال اولنمشدركه سفيان بن عبد الله نام مشركك دارينه وصول بعده جئت لانصرك واكثرك واكون معك ديمكله درونه حلول ايدوب آنى قتل ايلمشدر واول حديث جليل بو مقوله كلمات امان اولماديغنه دليلدر وبرسابق ازمانده باب ما لايكون امانا تامسئله لرنده تفسير مختصرى تمام قصه سيله ذكر وبيان قيلندق ورسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك خير العاملين فى الدنيا بعد الانبياء والمرسلين المختصرون وفى رواية المتخصرون قول بلاغت بنيانلرى دخى لفظ مختصرى بيان وتفسيرينى على وجه الاختصار تبيان ايلين مزايادندر يعنى بعد الانبياء والمرسلين صالحات اعمال اصحابنك افضلى مختصرو ندر ومختصرون اول كسنه لردركه دنياده ايكن جنتده اوزرينه اعتماد ونيل درجاتده كال استنادايده جكلرى طاعاتله عمل ايدرلرته كيم دنياده بر رجل عصاسنه اتكا وكاه خاصره سى اوزره بوضعله اتخاذ متكا ايدر واكر مسلميندن برجماعت ايادى كفارده اسير ايكن تخليهٔ سبيل ايله كفار آنلرى طرد وتسيير ايلسه لر بوصورتده مؤلف رحمه الله ديركه بونلر قادر اولسه ايستدكلرينى قتل ومالليرين اخذ وفرار ايتملرنده بأس شرعى اثبات ايتمزم زيرا بونلر اللرنده مقهور ايديلر وقبل تخليهٔ السبيل امور من قومه يه قدرتلرى اولسه حقلرنده رخصت واراندى بعد تخليهٔ السبيل ينه واردر زيرا صورت سابقه كبى نفسلرندن دليل استيمان اوله جق نسنه يى اظهار ايتديلر وكفار دخى آنلره اعطاء امان اوزره تخليهٔ سبيل ايتميوب بلكه شانلرينه قلت مبالات والتفات ايله دفع وتسبيل ايلديلر كذلك سزه امان ويرديك همان ديلديككز محلله كيديكز معناسنه قد آمناكم فاذهبوا حيث شئتم ديدكلرنده اول اسيرلر نسنه سويلمسه لر ينه مرخصلردر زيرا حرمت تعرض انجق اول وقتده دركه مسلمين صورة ياخود معنى استيمانه اهتمام وآنده كندولر دخى وفايى التزام ايده لر بومعنا ايسه تحقق ايتمشدر واهل حربك اعطاء امانى بونلرك التزام ايتمدكلرى وفايى آنلره الزام ايده مز اما دار اسلامدن واروب اهل حرب آنلره ادخلوا فانتم آمنون ديمش اولسه لر بجواب مسئله بشقه دركه بونده مجئ مستأمنه عن اختيار كلوب قوتلريله اهل حربدن ممتنع اولمدقلرى موضعده نظرلرينه نمايان اولدقلرنده صريحا تكلم ايتمسه لرده معنى اهل حربدن استيمان ايتمش اولورلر اما اسراء الاعنى اختيار مقهوريتله دارلرينه داخل واستيمانه قولى يافعلى بردليل لازم ايكن آنلردن غير حاصل اولمغله استيمان وامان آنلردن نمايان اولمامشدر حتى اسراء مز بورون اهل حربدن برقومه ملاقى اولوب سزلر كيلرسنز ديو اسرايه سؤال ايتدكلرنده نحن قوم تجار دخلنا بامان اصحابكم يعنى جماعت تجاريز قومكزك امانلريله كلديك ديوب ياخود نحن رسل الخليفة ديوب آنلرده تصديق ايلسه لر بوندنصكره برفرده تعرضلرى جائز اولماز زيرا تجارت ورسالت كبى دليل استيمانى اظهار ايتملريله معنى استيمان ايتمشلر اولوب استيمان دخى التزام وفايى مستلزم اولمغله اهل حرب آنلره تعرض ايتمدكجه بونلر تعرض ايلمك حلال اولماز اما اسير اولدقلرينى بيلوب اخذ ايلدكدنصكره بونلر فرار ايدرلرسه نفوس واموالرينه تعرضلرى جائز وسزاوار اولور زيرا حكم استيمان فعل اهل حربله مرتفع اولمشدر كورمزميسنكه صحيحا مستأمن اولنلره دخى ملك اهل حرب غدر ايدوب مالليرين اخذ وحبس ايليوب صكره فرار ايلسه لر نقض عهده ملكلرندن وقوع بولمق جهتيله اهل حربك نفوس واموالرينه تعرضلرى حلال اولور كذلك بو يله غدرى ملكلرينك امرى ياخود علمى لاحق ايكن بر حربى ايشلبوب ملكلرى منع ايتمسه ان السفهاء اذا لم ينه فامور مثلى اوزره ينه ملكلرى مباشر امور كبى در اما ملك وجماعت اهل حرب بيلميه رك برشخصدن واقع اولسه مجرد آنك سوء صنيعى ايله مستأمنين ايچون حريم قومى استحلال غير حلالدر زيرا بو مقوله آحاد ناسدن برشخص نقض عهده مالك اولمامغله آنك فعلى موجب نقض عهد اوله مز غاية الامر اول شخص آنلره ظلم ايتمش اولمغله قدرتلرى وار ايسه آلديغنك عينى ياخود مثلى استرداد ايله انتقاملرى جائزدر وبوندن زياده تعرضلرى حلال دكلدركه ظالمه ظلم اولنمايوب انجق مثل ايله انتقام اولنور واكر اسراء مز قومين حين اخذ لرنده نحن قوم منكم ديوب آنلرده تخليهٔ سبيل ايتمشلر ايسه قتللرى واخذ اموالرى جائزدر زيرا بو معنى قطعا استيمان اولماديغى بيان ايلديك واهل حربدن بعضيلرى دار الحربده اسلامه كلسه لر آنلر دخى دار الحربده حصوللرى بطريق الاستيمان اولمامغله جميع احكام مذكوره ده منزلهٔ اسراده اولورلر واگر صورت مفروضه ده اهل حرب مسلمينه مصادف وكيملرسز ديو مستعرف اولدقلرنده مسلمين دخى بزلر اهل برجانبدن برطائفه يز ارض اسلامدن امانله كلوب بلاديكزدن مرور وبلاديمزه عبور ايچون سزلرك دخى بعض عساكريكزدن امان ويرمشلردر ديوب اهل حرب سبيللرين تخليه ايلسه لر ينه آنلره تعرضلرى قطعا جائز اولماز وبرجانب بلاد روملك وراسنده برناحيه دركه تاريخ تأليفنده اصل كتابده اهل دوله ميانلرنده عداوت ظاهره اولمغله بلا استيمان بربرينه دخوله قادر اوله مزلر ايدى ومسلمين مذكورينك اظهار ايلدكلرى دعواى امان منزلهٔ استيمانده در كورمزميسنكه مدعالرى صحيح اولسه تعرضلرى

معلوم اوله كه بو محلده شارح الكتاب رحمه الله تعالى وقد يلنا تعبير المختصر ديو تعبير ايتدكلرندن زيده لفظ مذكور اوله ترجمه ايلديك ليكن صاحب المغرب بو معنا بى بيانده مختصر لفظنى تصحيح ومن روى المختصر فقد حرف ديو ب ابقد مختصر روايت حديثده دخى غلط اوله يعنى تصريح ايلدى

مطلب حكم الاسراء المسلم

مطلب لا يحل الظلم الظالم بل بتقدم منه

مطلب قال الاسير انا مسلم

حلال اولمازايدي خود بخود ادعا ايتدكلرنده دخي بويله در تا بلاد اسلامه رجوع ايدنجيه دك تعرضلري ممنوع
اما بعد الرجوع حكم استيمانلري مرفوعدر كه مجددا دار الحربه دخول ايدرلرسه اضرارده قادر اولدقلري قوتلرينی
فعله كتورمك حلالدر زيرا شمدي متلصصين حكمنده اولورلر ودار اسلامه رجوعلريني اهل حرب بيلوب
بيلمكده فرق يوقدر زيرا بيلدكلري تقديراوزره حفظ حريملرنده كندولر تقصير ايتمش اولورلر اما دعواي
سابقه لرنده حقيقت حاللرينه وقوف متعذر اولمغله تعرضلري تغريره مؤدي اولور واكر مسلمين اهل حربدن
اخذ اسير واراده قتل وتدمير ايتدكلرنده اول اسير كرفتار انا مسلم ديو قبول اسلامي اشعار ايلسه وصف اسلامدن
اكا سؤال ايتمدكجه قتلي حلال اولمماز لكن بوسؤالله تأخير قتلي مجرد لفظ مذكور ايله ثابت الاسلام اولديغندن
اولميوب بلكه ولا تقولوا لمن القى اليكم السلام لست مؤمنا تبتغون عرض الحيوة الدنيا نظم كريمنك ظاهرينه
امتثال ايچوندر يعني اي اهل ايمان سزه تحيت اسلام ايله القاء سلام ياخود على قرأة السلم دعواي اسلام ايله اظهار
استسلام ايلينلره حيوة دنيانك اعراض زائله سندن اولان اموالني اغتنامه طمع ايدوب سن مؤمن دكلسين انجق
تخليص نفس ايچون اظهار اسلام ايدرسين ديمكز وهم انا مسلم ديو بر كلام مبهم سويلمكه ابتدار ايتمكله
مرادندن سؤال واستجواب ولاجل الاحتياط مبادرت قتلندن اجتناب اولنور وبعد السؤال اكر اسلامي وصف
ايدرسه اسلامي ايله حكم اولنوب قتلي حلال اولميوب في مسلمينده ادخال اولنور مكر قبل الاسر فسلم ايديكي معلوم اوله
زيرا قبل الاسر اسلامي معلوم اولمينجه بوقولي ابتداء اسلامه حمل اولنمغله قتلدن اماني موجب اولوب استرقاقدن
اولمماز امانده سيماي مسلمين اولوب قدم اسلامنه مسلمينك اكثر ظنوني تعلق ايدرسه سبقت اسلامنه علم يقين
منزله سنده اولوب تخليهٔ سبيلي واجب اولور زيرا وقوف حقيقتي متعذر اولوب احتياط اوزره بناسي لازم اولان
امورده ظن غالب بمنزلة اليقيندر واكر بعد السؤال اسلامي وصف ايتمزسه كركدر كه مسلمين اكا وصف اسلامي
تقرير بعده سن دخي بويله اقرار ايدرمسين ديو تدبير ايده لر بو صورتده تصديق ايدرسه اسلامي مسلم واكر بن بويله
ديمم ياخود بوقوللكزي بيلمم ديرسه حلال الدم در انجق احسني اولدر كه امام اهل اسلام مجددا اكا بودعوت
ايتديكمز دينه دخول ايدرمسين ديو سؤال واستسلام ايليه اكر ايده رم ديرسه قتل ايتميوب في ايليه واكر ايتمزم ديرسه
همان عنقني ضرب ايده وزوجه وجاريه جهالت اوزره جاريه اولدقلري مسئله ده دخي جواب فصل مذكور اوزره

مطلب استيصاف الزوجة والجارية الاسلام

صورتياب اولور كه آنلردن وصف اسلام استفسار اولنوب حسن وصفه عدم قدرتلري آشكار اولسه كركدر كه
حضورلرنده وصف اسلامي تقرير بعده بن ايشته بو اعتقاد اوزره يم سنده بويله سين ظن ايده رم ديو تذكير ايده لر
بو صورتده نعم ديرسه حكم اسلامنده كافي ونكاح وملك ايله حل وطئنده وافيدر واكر اول اسير من اول الامر بن
مسلم دكلم لكن بني دعوت ايديكز قبول اسلام ايده يم ديرسه بنه قتلي جائز اولمماز زيرا رسول الله صلى الله عليه وسلم

مطلب قتال قوم لم يبلغهم الدعوة

فادعوهم الى شهادة ان لا اله الا الله قول شريفنده دعوته تنبيه بيوروب دعوت ايتمدكجه برقومله قتال
ايتمزلر ايدي وبزلر دخي صيت شريعت وخبر دعوت بالغ اولمامش برقومله قصد قتال ايلسك قبل الدعوة
قتالمز حلال اولمماز اول قوم ايسه يه اجابت يه امتناع ايدرلر بو اسير بزدن طلب دعوت ونفسندن اظهار اجابت
ايدر ايكن قبل دعوة الاسلام بالاولوية قتلي حرامدر والله الموفق

باب امن الرسول والمستأمن اذا خيف ان يدل على بعض عورات المسلمين * يعني اهل حربك رسول ومستأمنلري
بعض معايب مسلمينه واقف وكفاره اخبار ودلالتلرندن اهل اسلام خائف اولسه لر آنلرك امان وعدم امانلرينه

مطلب الداعي المفسد يحبس

دائر مباحث اطاعه در قنجانكه ملك اهل حربك رسولي دار الحربده عسكر مسلمينه واصل اوله تبليغ رسالت ايدنجيه دك
مستأمن تاجر منزله سنده نازل وحرز امانده داخل اولورزيرا رسول وتاجرك وصوللرنده مسلمينه حصول منفعت مأمولدر
اميددركه فائده لري اوله اما بونلر عودته نيت ايدوب امير مسلمين بونلرك بعض عيوب مسلمينه واقف اولملريله اعدايه
تعريف ومسلمين ازاره دلالتلرندن خائف اولسه خوف مزبور زائل اولنجيه دك حبسلري جائزدر زيرا حبسلرنده مسلمينه
نظر واوزرلرندن دفع فتنه وشر دركار درو داعر مفسد اولان شخص فاسدي هنوز خيانتي سبقت ايتمش ايكن فتنه سني
دفع ايچون حبس ايلمك مشروع اولنجه بونلرك جواز حبسلري اولى بالوقوعدر واكر بونلر امام المسلمينه بر عندكده نائل
امان اولمشيدك سبيلمزي تخليه قيل ديو ابرام ايلسه لر بنه مساعده اولنماززيرا كوردكلري عيوب اوزره اعدامزه
دلالت ايده جكلرينه ظاهر حاللرندن استدلال اولنور زيرا ديني باطللرينه كوره اعتقادعاطلري بو محذوره باعث
وحاملدر حتى لا يألونكم خبالا نظم كريمي افساد مؤمنينده عدم تقصير ظاهر حاللري ايدوكني تأييد وتقرير ايلمشدر
واكر بونلر بزلر برنسنه خبر ويرميه جكمز بلكه هيچ برشيئه مطلع اولماديغمزه يمين ايده ليم ديو تضييق ايدرلرسه

نه تحليف ونه تصديق اولنورلر زيرا يمين اول كمسنه يه حجتدر كه شهادت ظاهر ايله مستظهر اوله وبو بابده ظاهر

مطلب اليمين حجة لمن شهد له الظاهر

حالات خلاف مقاللرينه شاهد اولمغله يمينلرينه التفات اولنماز وبو معنى انهم لا ايمان لهم آيت كريمه سيله
مؤيد المبني در يعني ضرر مسلمينه راجع اولان مواده مشركين ايچون اعتماد اولنه جق يمينلري يوقدر ويمين
مزبوره لري بوقبيلدن اولمغله امام ايچون اكا اعتماد غير جائزدر بلكه تحصيل امن ايدنجيه دك آنلري حبس
ايلمك لازمدر لكن زنجير وبوقاغي ايله تكديرلري لايق دكلدر زيرا بونلر داخل امان ايكن خيانتلري ظهور ايتمدكجه
تعذيبلري غير شاياندر سؤال اولنورسه كه حبسلرنده دخي تعذيب وار ايكن نيچه تصويب اولنور جواب ويريزكه
بزدخي حبسلريله زندانده حبسلريني قصد ايتمديك كه اول تعذيب بدر بلكه مقصوديمز همان معيتلرينه بر محافظ
وضع وآنلري رجوعدن منعدر بو مقدارده تعذيب بولنميوب بلكه مسلمينه نظر وشفقت وار در فرضا وطنلري
ايله بينلرينه حيلولت جهتندن في الجمله تعذيب اولنورلرسه ده مقصوديمز آندن اعظم اولان ضرري دفعدر

مطلب ترجيح اهون الضررين

وبعض ناسه ايصال ضرردن مخلص اولمايجه اهون ضررين اعظم اوزره ترجيح اولنور وبو مقصود معيتلرينه
تعيين محافظله وجود بولمغله بوندن زياده قيد وبند ايله طريق تعذيبلري مسدوددر اما مسلمين شروع قتال
ومحافظلري كندو شغللرينه اشتغال هنكامنده فرارلرندن احتراز اولنورسه شغل مزبورك زوالنه دك قيد وبندلرينه
جواز واردر زيرا موضع ضرورتدر وضرورتله ثابت اولان قدر ضرورتله مقدر اولمغله بعد زوال الشغل قيد وبندلري
فك اولنمق لازمدر واكر امام المسلمين دار الحربدن دار اسلامه عزم رجوع ايلسه اول رسول وتاجري تا مكر
وفتنه لرندن امين اوله جق محله دك كتوروب بعده سبيللرين تخليه ايلمك مشروعدر زيرا نظر مسلمين ودفع فتنه
مشركين بونده در حتى دار اسلامه دخول ايدنجيه دك امين اولمازسه دار اسلامه دخول ايتمدكجه سبيللري
تخليه اولنماز زيرا بو صورتده دار الحربده تخليهٔ سبيل اولنسه لر برفتنه عظيمه ايقاع ايتملرندن توقع اولنور وامام اوزره
وقوع فتنه دن احتراز ونفسندن وعسكرندن دفع فتنه ده مزيد اجتهاد ايله اهتمام واجبدر اكر اول رسول وتاجر
بزبو مكاندن ايلرو كتمزز ديو امتناع ايدرلرسه جبر واكراهلرينه جواز واتساع واردر زيرا امام ايچون نظر مسلمين
اولان امورده ولايت اكراه دركاردر كورمزميسنكه نفير عام واقع اولدقده غزايه خروج بابنده مسلمينه
بيله جبر واكراهك جوازي شايعدر وبو ماده تك نظيرنده حضرت عمر رضي الله تعالى عنه لو تركتم ليعتم اولادكم
ديدي يعني بلا اجبار خالكز اوزره ترك واقرار اولنه يدكز اولاد يكزي دخي بيعه اجتسار ايدر ايديكز وصورت
مفروضه ده امام محل امنه وصلت واول محبوسلره عود وانصرافله امر واجازت ايتدكده آنلر دخي بلده لرينه
وارنجيه دك تجهيز احوال ايچون طلبكار مال ومنال اولسه لر كركدر كه امام آنلري بر اركلمكدن امتناع ايتدكلري
محله ابلاغ ايده جك مقداري نفقه لرين انعام ايليه زيرا او محلدن بر وا كراهله كلمش اولملريله اول محله ايصاللري
واجب وآنلري كتورمك مسلمينه نظر ايچون اولوب مؤنت مرقومه نوائب مسلميندن بر نائبه منزله سنده اولمغله
اداسي بيت الماله مترتب اولور واول محلك وراسندن كلمزي الاختيار اولمغله نفقهٔ رجوعي اعطا اولنماز وبيت المالدن
اول وقتده اعطا اولنور كه جنود اسلام نائل غنيمت اولميوب ياخود غنيمتلرين اقتسام ايتمش بولنه لر اما نائل
غنيمت اولوب هنوز اقتسام ايتمشلر ايسه نفقهٔ مرقومه اول غنيمتدن انعام اولنور زيرا اكراهلري انجق اول جنوده
نظر ايچون اولمغله مؤنت دخي انجق اول جنودك حقلري اولان مالده مقرر اولوب غنائمي حمل وسوق ومحافظه
ايچون استيجار ده اجرت غنائمدن ويريلديكي كبي بونده دخي غنائمدن ويريلور وبو صورتده رجوعدن منع
واقامت اوزره اكراه ايلدكده بنه غنائم مسلميندن انفاق ايدر وآنلري بر ار محل آخره نقل ايلسه بنه غنائمدن اولان
دواب اوزره حمل ايدر زيرا اول رسول وتاجر عند الامام آمن اولملريله غدردن احتراز لازمدر ومنفعت غانمين ايچون
آنلري حبس ايتدكده اموال غانميندن نفقه لرين ويرير عامل صدقاته مال صدقه دن مقدار كفايه اعطا اولنور وجه
عند الزوج حق زوجه بناء محتبسه اولدقده مال زوجدن انفاق واكسا اولنديغي كبي واكر بعد الامن تخليهٔ
سبيللرين مراد ايدوب لكن آنلرك خوف ايتدكلري بر محلده ايسه كركدر كه آنلره دخي نظر وشفقت وخوف ايتدكلري
محلده تخليهٔ سبيللرينه همت ايليه زيرا امامك امانيده وتحت ولايتنده اولملريله آنلردن دفع ظلم ايله مأموردر
ومسلميندن ازالهٔ ضرر ايله نظري واجب اولديغي كبي بونلره ده واجبدر كورمزميسنكه امام المسلمين بونلري
دار باده برار كتوروب فتنه لرندن امين اولديغي بر جزيرهٔ خاليه يه لاحق اولسه همان بونلري اول جزيره ده
راغوب كتمك لايق دكلدر بلكه كركدر كه بونلري تلفدن خوف اولنميه جق محله دك استصحاب بعده لوازم
طريق ودواب حمولة ياخود اجرت حملدن قدر كفايه يي اعطا ايله تكميل اسباب وهنكام خوف لصوصده

معتلرينه تعيين عسكرايله وصول مأمنلرين استيجاب ايليه زيرا ابلاغ مأمنلري اكرچه امام اوزره واجب لكن امام جانجا بنفسه مباشرته قادر اولمامغله مسلميندن برجماعتله استمداده مباشر اولورواما وصول مأمنلردن برومعتلرنده اولان عسكر مسلمينك خوف ايتدكلري برمحل واراينه كركدر كه مسلمين امين اولدقلري محلك نهايتنه دك معتلرنده ارسال بعده سبيللرين تخليه يه استعجال ايليه زيرا بوندن زياده سي امام اوزره واجب دكلدر زيرا زياده سنده مسلميني هلاكه تسليم واردر كه سلامت مشركين ايچون جائز كوريلمز و بوصورتده امام المسلمين اهل اسلام حقنده مخوف اولان محله دك معيتده مسلمينه جبر وتعيين ايدوب آنلرده كيدوب قتل اولنورلرسه امامك اهدار دماء مسلمينده سعيي بديدار اما محل مرقومده اول رسول وتاجرك سبيللرين تخليه بعده آنلر قتل اولنسه لر انجق

اهدار دماء كفارده سعيي آشكار اولمغله اهون امرين اولان شق ثاني اختيار اولنور

باب اهل الحصن يؤمنهم الرجل من المسلمين على جعل اوغير جعل * يعني مسلميندن بريسي مقابلهٔ جعل اوزره ياخود بلا مقابله برحصنك سكانينه اعطاء امان ايلديكنك محل بيانيدر مسلمين برحصني محاصره يه اشتغال ايدة ايكن ايچلرنده بولنان اسير مسلم لعطاء امانله اهالیسني خوشحال بعده كيجه ايله كتوروب معسكر مسلمينه ادخال ايلسه جملهسي فيء اولورلر زيرا امان ويرن اسير ايچلرنده بلا منعه كرفتار قهر وتسخير اولمغله اماني باطلدر وهم بو امانله مرادي نظر مسلمين اوليوب انجق تخليص نفسنه اجتهاددر و بو مقوله امانك صحتنه قائل اولديغمزده اهل اسلام حصون كفاردن برحصني فتح وقهره نائل اوله مزلر زيرا حصون كفارك اسير مسلمدن خلوي نادر اولمغله همان غلبهٔ مسلمينه يقين ايتدكلرنده اول اسيره امر ايدوب آندن اخذ امانه قادر اولورلر ايدي وايچلرنده اسير مسلم بولنمالرينه ايچلرندن برينه اولا اسلام ثانيا اعطاء امانله امره اقدام واول شخص حكم اسير مسلمده اولمغله آنك اماني ايله نيل مرام ايدرلر ايدي بناء عليه بز دخي وجوه مذكوره يه اعتبار وجملهسي فيء مسلمين اولملرينه قول وقرار ايلديك اكرچه قياسه نظرا ايله جواز قتل رجاللري مقرر زيرا امان كافر وامان صبي غير عاقل مثلاو باطل اولان امان تحريم قتل ايتديكي امر اظهردر لكن مؤلف صاحب احسان سالك حسن استحسان اولوب ديمشدر كه امام ايچون بو بابده قتل رجال حلال اولمديغنه ايكي وجهله استدلال اولنور برى اولدر كه مكرر اسبقت ايدن حديث شريفده يسعى بذمتهم ادناهم قول لطيفلري بظاهر ماسيرو غيريدن عام اولوب هر نه قدر خلافنه دليل قائم اولديغندن بو ظاهر متروك العمل ايسه ده قتل كبي شبهه ايله مندرئ اولان امورده ابقاء شبهه ايلمسي بلا جدلدر و بو حديث انت ومالك لابيك حديثي منزلهسنده اولوب حديث مذكور اب ولديني عمدا قتل ايلدكده حكم قصاصي اجراده شبهه القا ايلديكي كبي بو حديث دخي حكم قتلي اجراده شبههٔ دفعي ابقا ايدر وجه ثاني اولدر كه قوم مذكور امان اسيره اعتبار ايله استيمان ايچون كلوب قتال ايچون كلمشلردر وسابقده بيان ايلديك كه محصور القاء سلاح ونداء امان ايده رك هيئت ترك قتال اوزره كلسه البته قتلدن امين اولور بناء عليه بونلر دخي قتلدن امين اولورلر لكن استرقاقدن امين اولمدقلرندن بعد التخميس بين الغانمين تقسيم اولنورلر و بونلره امان ويرن ايچلرنده بولنان مسلم مستأمن ياخود ايچلرندن قبول اسلام ايلمش بركسنه اولسه تعليل سابقده متفق اولملريله حكم سابقده دخي متوافقلردر اما اهل عسكردن برمسلم اعطاء امان ايتمش اولسه اماني جائزدر زيرا اول مسلم عسكر ايچنده متمنع واهل حصندن امنله متمنع اولمغله اماني امان جماعتله سياندر بو صورتده هنوز حصندن خارج اولمامشلر ايسه امام بنفسه امان ويروب عسكره قتاللرنده نظر مسلمين ملاحظه ايلديكي اهل عدوان كبي بونلره دخي اولا نبذ امان بعده قتاللرينه عطف عنان ايدر واكر معسكره چيقوب بزه فلان امان ويردي ديو ادعا ايدرلرسه عدول مسلميندن ايكي شاهد شهادت ايتمدكجه تصديق مدعي اولنمازلر زيرا اعتبار الظاهر فيء اولمشلر ايكن اوزرلرندن اسقاط حق مسلميني دعوي ايتملريله مسلميندن شهادت عدلين اولمادقجه اصغا اولنماز واول مسلم بونلره بن امان ويرمشيدم ديسه دخي استيناقنه مالك اولمديغي نسنه يي اخبار اولمغله كلامنه اعتبار اولنماز كذلك اول مسلم مسلم آخر ايله برابر شهادت ايلسه لر فعل نفسنه شهادت اولمغله قبول اولنمز اما بشقه ايكي مسلم عدل شهادت ايدرلرسه قبولي واجب وابلاغ مأمنلرين مستوجبدر زيرا بينه ايله ثابت اولان معاينه ايله ثابت كبيدر واكر اول مسلمك قولندن غيري بينه لري يوغيسه فيء اولورلر انجق طريق الاستحسان تمكن شبهه يه بناء قتل رجاللري جائز وشايان دكلدر زيرا اول مسلم حرمت قتللرين اخبار ايدوب خبرنده احتمال صدق دركاردر وخبر واحد الزام حكمده حجت دكل ايسه ده امر دينده حجت وحرمت قتل دخي امر دينيدن برمصلحتدر واكر اول مسلم اهل حصندن بيك دينار آلوب امان ويرمش اولوب هنوز حصنلرنده ايكن امام واقف سر انجام اولسه بو صورتده مخيردر ديلرسه

مطلب لا يقتص الاب اذا قتل ولده عمدا لحديث انت ومالك لابيك

مطلب خبر الواحد حجة في امر الدين

امانلرين امضا ايدوب دار الحربدن چيقنجيه دك آنلره تعرض ايلمز لكن اول دنانيري اخذ وفيء مسلمينه وضع ايدر زيرا امام بو صورتله انشاء امانده ملاحظهٔ نظر مسلمين ايلسه حقنده جائز ايكن امان غيره اجازتده ملاحظهٔ نظر ايلمه يه جائزدر ومال مذكور قوت عسكر ايله مأخوذ اولمغله فيء عسكر قيلنور واكر ديلرسه تحرزا عن الغدر اولا رد دنانير وبعده نبذ امان بعده قتاللرينه عطف عنان ايدر همان امام بنفسه بو صورتله اعطاء امان ايلمك منزلهسنده اولور واكر اهل حصن همان اول مسلم ايله مصالحه ايتدكلري هنكامده عسكر مسلمينه واوج ايدر ياخود حصنلرين تخريب ايله منعه لرندن خروج ايلسه لر امام انجق اول دنانيري آلوب فيء مسلمين قيلمغه اهتمام ايدر زيرا بونده معناي نظر اجازت صلحه منحصردر وآنلر عسكر ايچنده آمن وسالم ومأمنلرينه ابلاغ ايدنجيه دك امام ايچون دنانيرلرين رد ايلسه دخي سبيل اضرارلري منعدمدر بونده منفعت مسلمين انجق اخذ دنانيرده ايدوكي عندمزده رسيدهٔ مرتبهٔ يقيندر بونك نظيري شول عبد محجور مسئلهسيدر كه نفسني بلا اذن المولى بعض اعمال ايچون آخره ايجار و اول عملي تكميل ايله فراغ وسلامته ابتدا راجمش اوله بونده منفعت مولى انجق قبض اجرتده ايدوكي آشكاردر بو صورتده امام اول دنانيري تقسيم غانمين ايلدكده عسكره اهل حصنه بلا دحربدن ديلدكلري محله التحاق ايدبلكز ديو اطلاق ايدوب بلوغ مأمنلرينه دك تعرض ايتميوب بو وجهله شرط صلحه وفا ايتمام ايدر واكر مسلمين بعد المحاصره برحصني فتحله كامين اولدقده اهل اسلامدن بريسي بن قبل الفتح اهل حصنله شو مقبوضم اولان بيك دينار اوزره مصالحه ايتمشيدم ديو ادعا واهل حصن تصديق ايلسه لر بو بابده امام بعد النظر والتدقيق تصديق مسلمينه انفع ايدوكني تحقيق ايدرسه دنانيري مسلمين ايچون اخذ وتصديق واهل حصنه لحوق مأمنلرينه اذنله توسيع طريق ايدر اما تكذيبي مسلمينه انفع ايدوكني تصويب ايدرسه اول مسلمي مصالحه وقبض دنانيرده تكذيب ودنانيره تعرض ايتميوب اهل حصني فيء اولمق اوزره ترتيب ايدر زيرا امام ناظر مسلمين نصب اولنمغله انفع مسلمينه نظر واتكاله عملي الزام ايدر كورمزميسنكه نفع مسلمين اسرايي بلا شيء اطلاق ومن ايتمكده ايدوكي رأي امامده مستبين اولسه من واطلاقلري دخي جائزدر ومادهٔ مذكوره دخي بويله در انجق مقدما امان ويرمشيدم ديو اول مسلمك اخباري دخول شبهه يه مدار اولمغله بو وجهله قتل رجاللري حلال اولماز اما اول مسلم اخبار امان ايلديكي هنكامده اهل حصن هنوز حصنلرنده متمنعين ايسه لر اوحالده آمنين اولورلر لكن امام بوحالتده كندو انشاء امان ايلديكي صورتده مخير اولديغي قريبا بيان ايلديكمز اوزره بو بابده دخي مخيردر زيرا اخبار مذكور حق مسلمينده انشا منزلهسنده اولوب انشاده

جاري اولان اختيار امام بونده دخي جاريدر والله اعلم و بالله التوفيق

باب ما يكون امانا وما لا يكون على شرط يشترطه * يعني اهل حرب شرط معين اوزره استيمان ايتدكلرنده امانك انعقاد وعدم انعقادينه متعلق مسائل اجتهاددن بياندر محصور بندن برحربي امنوني حتى انزل اليكم على ان ادلكم على مائة رأس من السبي في موضع يعني بكا امان ويريكز تا كه طرفكزه نزول ايده يم برمحلده اولان يوز رأس سبي اوزره سزه دلالت ايتمك اوزره ديمكله استيمان ومسلمين شرط مذكور اوزره اعطاء امان ايلدكلرنده بعد النزول اول محله واروب بركسنه يي آنده بولماسه لر بو صورتده اول نابكار دندكارم بونده ايديلر كتمشلر قنده كتدكلرنده بيلمزم ديو اعتذار ايلسه مسلمين برده حصني فتح ايتمشلر ايسه كركدر كه اول مستأمني حصن ياخود ديلديكي مأمنه ايصال وفتح ايتمشلر ايسه ارض حربدن مأمن آخره ارسال ايده لر زيرا معسكرده امانله حاصل اولمشدر كه شرطله امان همان وجود قبولله ثابت اولوب شرط مقبولي اداية توقف ايلمز نظيري عتق بالجعلدركه عبدني كندويه بيك درهم ادا ايتمسي اوزره اعتاق وعبد قبول ايلسه همان ادا ايتمزسه ده عتق واقع اولور بو بابده دخي شرط دلالت اوزره منعه سندن نزولنده اماني ثابت اولمغله شرطه وفا ايتسون ايتمسون امان مسلمينده قائم ومأمنه ابلاغلري لازم اولور بو صورتده مسلمين بزا كا شرط دلالت اوزره امان ويرمشيدك شرطه وفا ايلمدي ديو معارضه يه قيام ايدرلرسه بو قولله الزام اولنورلركه اكرچه بويله در لكن بو مستأمن اكر دلالت ايتمزسم بينمزده عقد امان برطرف اولسون ديمشدر ايشته مؤلف الكتاب امام محمد والاجنابدن مفهوم شرط اصلا حجت دكلدر ديو تنصيص واردر وعندمزده مذهب انجق بودر وامام كرخي رحمه الله ويدرأ عنها العذاب ان تشهد يعني امرأة ملاعنه دن عذاب حد زنايي دورت كره بالله انه لمن الكاذبين ديو شهادت ايلمسي دفع ايدر آيت جليله سنده دفع عذاب ايچون متهم اولان شرط شهادت تحقق ايتمزسه دفع عذاب ممكن اولماز مضمونته بو آيت دلالت ايتمز بلكه سائر اسباب وشهادتله دفع عذاب قابلدر ديو امام ابو يوسف رحمه الله دن حكايت ايلمشدر كذلك فاذا احصن

مطلب آجر العبد المحجور نفسه

مطلب العتق بالجعل

مطلب مفهوم الشرط ليس بحجة

فان اتين بفاحشة يعنى جوارى تزويجله محصنات اولدقدنصكره ارتكاب فحش زنا ايدرلرسه محصنات حرائر اوزره
زنالرنده لازم اولان حدك نصفى بونلر اوزره لازم اولور آيت جليله سنده شرط احصان صريح ايكن اول جوارى
ارتكاب فحش زنا ايدوب محصنات اولمسه لر عذاب مذكور لازم كلمز مضمونته دلالتيه ايلمز زيرا مفهوم شرط
مفهوم صفت كيدر اولدخى حجت دكلدر قال الله تعالى وبنات خالك وبنات خالاتك اللاتى هاجرن معك
يعنى يامحمد بز عظيم الشان خالكك وخالاتكك سنكله برابر هجرت ايلين بناتلرين دخى حلال قيلدق آيت كريمه سى
قرايب مذكوره دن برابر هجرت ايتميلرك حرمت نكاحنه دلالت ايلمز كذلك فلا تظلموا فيهن انفسكم يعنى
اى اهل ايمان اشهر حرمده ارتكاب معاصى ايله نفسكزه ظلم ايتمكز آيت جليله سنده مفهوم ظرف غير اشهر حرمده
اباحت معاصى يه دلالت ايلمز بو بابده دخى مسلمين محصور مز بوره دلالت معهوده شرطى اوزره سكا امان ويرديك
مضمونته آمناك على ان تدلنا قوللرى دلالت ايتمزسك سكا امانمز يوقدر ديمكه دليل اوله مز اكرچه بومعنى
دخى محتملدر لكن محتمل منصوصه معارض اولوب حكمنى رفع ايده مز مكر خلافنه نص ايدوب دلالت معهوده يى
ايتمزسم بيمزده امان اولمامق شرطى اوزره ديمش اوله بو صورتده نص ثانى معارضهٔ نص اوله صالح اولور وبنده عهد
قتل واسترقاقك حلنى مشتمل وحل مز بور باب اطلاقدن اولمغله عدم دلالت مثلو تعليق شرطه محتمل اولديغندن
عدم دلالتى ظاهر اولدقده عدم امان دخى مقرر وامام آنى قتله ادخال فىء ايتمك ميانده مخير اولور بو مسئله نك
نظيرى اولدركه بركيمسنه برآى تمامنه دك برشخصك نفسينه كفيل اولسه اول شخصى خصمنه تسليم ايتمدكجه مجرد
انقضاء شهر ايله كفالتدن چيقماز امانآيدنصكره كفالتدن برائتم شرطى اوزره ديمش اولسه قولى معتبر اولور
واكر حربى مفروض محصور اولميوب بلكه يديمزده مأسور ايكن صورت سابقه كبى تؤمنونى على ان تدلكم
على مائة رأس ديمكله آمن صكره عدم دلالتى متعين اولسه امام ايچون قتلى مشروعدر زيرا فى الاصل يديمزده
مقهور وامام ايچون قتل واسترقاقى حلال اولوب حل مز بورك ازاله سنى دلالته تعليق ايتمشيكن دلالت ايتمدى
اما صورت سابقه ده محصور ايسه ده بنه منعه سى ايچنده ايكن مسلميندن اخذ امانله نزوله اقدام ومقابلهٔ امانده
متضمن منفعت اولان دلالتى التزام ايلمشيدر ملتزمنه وفا ايتمزسه ده امام اوزره بنه مأمننه ابلاغى واجبدر وفى الحقيقه
بين الصورتين فرق يوقدر كه ايكى صورتده ده دلالت ايتمزسه التزام دلالتدن اقدم بولنديغى حالته عودت ايدر
چونكه اسير قبل الالتزام مباح القتل والاسترقاق ايدى عدم دلالتله اول اباحته عودت ايدر ومحصور قبل الالتزام
منعه سنده ايدى عدم دلالتده بنه منعه سنه اعاده اولنور واكر محصور مسفور استيمان مز بور نده دلالت ايتمزسم
سزه فىء اوله يم ياخود رقيق اوله يم مفهومنده على انى ان لم ادلكم كنت لكم فيئا اورقيقا ديمش اولوب صكره
دلالت ايتمسه فىء مسلمين اولوب قتلى حلال اولماز زيرا بوزياده يى سويلمش اولمسه شرطه وفا ايتمه دخى قتل
واسترقاقدن آمن ايدى بوزياده سى كلام اولنه معارض وحكمنى رافعدر وعمل معارض مقدار دليل ايله مقدر
و بو بابده دليل انجق فىء اولمغه وافيدر وهم بو صورتده ازالهٔ امانى انجق حكم اسير قافده شرط ايدوب حكم قتلده
ايتمشدر وشرط مذكورده كندويه منفعت اولمغله رعايتى واجبدر كذلك صورت مفروضه ده وفا ايتمزسم سزه
ذمت اولمق شرطى اوزره مفهومنده على انى ان لم اف كنت ذمة لكم ديمش اولسه بنه قولى معتبر وعدم وفا
صورتنده قتل واسترقاق اولنميوب ذمت مسلمين اولمسى مقرردر زيرا شرطيه وفا اوزريمزه واجبدر واكر حربى
محصورلر بزه امان وير بكز تا كه سزه باب حصنى فتح ايده لم سزدخى بزه عرض اسلام ايتمك اوزره كره سز بزدخى
اسلامى قبول ايده يز مألنده آمنونا حتى نفتح لكم الحصن فتدخلوا على ان تعرضوا علينا الاسلام فنسلم ديو بسط
مقال ايدوب بعد الفتح والدخول اسلامدن نكول ايلسه لر بنه امانلرى باقيدر ومسلمينه واجبدر كه حصنلريدن
چيقه لر تاكه آنلرى كالاول منعه لرينه عودت ايتديروب صكره نبذا مان ايده لر زيرا وفت وفادن اقدم قبول
شرطله استفاده امان ايتمشلردر مجرد وعدلرينه وفادن امتناعلريله حكم امانلرى باطل اولميوب ابتداء
مأمنلرينه اعاده صكره نبذ عهد ايلمك كركدر اكر صورت مفروضه ده اسلامدن امتناع ايدرسكز ميانه مزده امان
اولمسون ديو مسلمين شرط آنلرده معاهده لرين بو شرطه ربط ايتمشلر ايسه اسلامدن امتناع ايتدكلرنده استرقاقلرى
وقتل رجاللرى جائزدركه شرطلرى بويله در و بيمزده اولان معاملاتده واجب اولان انجق شرطه وفادر و بو بابده
دليل بنى ابى الحقيق ده وارد اولان حديث جليلدر كه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرى آنلره
وبرئت منكم الذمة ان كتمتمونى شيئا يعنى اموالكزدن برنسنه يى بندن كتم ايدرسكز عهد وذمت سزدن برى
اولسون بيوردقلرنده آنلرده قبول بعده كتم واخفالرى ظهور ايليوب رسول الله عليه السلام قتل واسترقاقلرين

جائز

مطلب كفل بنفس رجل الى شهر

جائز كورمشلردر وبز بو قصه يى باب الامان على الشرط اثناسنده بيان قيلدق ومرويدركه وقعهٔ احددنصكره
جيوش مسلمين ومشركين محللرينه عودت ايتدكلرنده مشركيندن براهيل تباه كيكرده راه انتباه اولوب
مدينهٔ منوره يه دخول وحضرت عثمان بن عفان رضى الله عنهما ايله قرابتى اولمغله نهانيجه خانه سنه مثول ايلدى
بعده حضرت عثمان حضور نبويه كلوب آنك ايچون نيازامان ايلدكده قد آمناه على انا ان ادركناه بعد ثالثة
فقد حل دمه يعنى على التحقيق بزكا امان ويردك شول شرط اوزره كه اوچنجى كيجه دن صكره اكاظفر بولورسق
دمى حلال اوله بيوردي لرهمان اول كسنه چيقوب كتدى بعده رسول الله صلى الله عليه وسلم واطلبوه فانى
ارجو ان تجدوه يعنى اول شخصى طلب ايديكز زيرا بولمكزى اميد ايدرم ديديلر همان شجعان طلبكاران
عقبنجه استعجال واوچ كيجه دن صكره قبيل الهيدن اوزرينه تسلط اولنان زرخواب كرانده ايكن هجوم
واتصال واخذ وقتل ايله فاذا ماتوا انتبهوا دركاتنه آنى ايصال ايلديلر ايشته بو بيان ايله امانده نص اولنان
شرطنبذه واباحت قتله مؤدى اولورسه ده بنه معتبر ايدوكى نمايان اولدى واكر صورت مفروضه ده بعضلرى
اسلامى قبول وبعضلرى نكول ايدرلرسه قبول ايدنلر احرار اولوب آنلره تعرض قطعا سزاوار اولماز ونكول ايدنلر
فىء اولورلر و بومسئله ده بعض لفظ كل ايله تعبير اولنمق اعتبار اولنور نكته سى اولدركه جعلوا اصابعهم فى اذانهم
واستغشوا ثيابهم نظم كريمى كبى جمعه مضاف اولان جمع على الانفراد متناول جميع آحاددر و بو بابده
جماعت مسلمين جماعت مشركين ايله عقد شروط ايتملريله هرمسلم هرمشرك اوزره سن اسلامدن امتناع ايدرسك
بيمزده امان اولمسون ديو شرط ايتمش كبى اولور كذلك محصورينه دن برى سى آمنونى على ان انزل اليكم فاسلم
يعنى بكا امان ويريكز طرفكزه نزول واسلامى قبول ايتمك اوزره ديوب بعد النزول اسلامدن نكول ايلسه اول دخى
حصننه ايصال اولنور زيرا عندنا بيمزده بومقوله لر امانده داخل وبونك امثالنده وان احد من المشركين استجارك
فاجره حتى يسمع كلام الله ثم ابلغه مأمنه نظم كريمى نازل اولمشدر اما بو صورتده اسلامدن نكول ايدرسك بيمزده
امان اولمسون ديو اوزرينه شرط اولنوب اولدخى اسلامدن نكول ايدرسه بيمزده جارى اولان شرطه بناء فىء
مسلمينه دخول ايدر و بووجهله فىء اولدقدنصكره قبول اسلام ايلسه بعد الاسلام اكرچه قتلى حرام اولور
لكن بنه فىء ايچنده ابقا اولنور زيرا حكم امان سابق بعد الفرض اسلامدن نكولنده زائل وكندو برم يديمزده
اسير اوله رق حاصل اولديغندن مجددا اسلامه كلدكده قتلدن سالم وفىء اولمسى لازم اولور وحكم سابق آنكله
مشروطدر كه دفعهٔ اولاده همان اسلامدن نكول ايتديكنده فىء اولمسنه حكم امام لاحق اوله اما دفعهٔ اولاده
امام دعوت اسلامى تكرار واولدخى امتناع اوزره اصرار ايدوب هنوز فىء اولديغنه حكم سبقت ايتمدين قبول اسلامه
مسابقت قيلسه بو صورتده اكرچه مقتضاى قياس بنه فىء اولمقدر زيرا شرط زوال امان اسلامدن بردفعه
امتناعى ايله نمايان اولوب شرطه تعليق اولنان نسنه نك ثبوتى انجق وجود شرطه منوطدر بوقسه امامك حكمنه
مربوط دكلدر بلكه تعليق شرط اولنان امان منزله سنده وتعليق شرط اولنان طلاق وعتاق مشابه سنده در
لكن بالنظر الى الاستحسان حر مسلم اولمق اوزره اعطاء امان اولنور زيرا ابا وامتناعى يه زعمنجه كراهت
اسلامسندركه بو امتناع حقيقيدر ياخود قلبندن شبهه سى زائل اولنجه دك تأمل ايچوندركه بو امتناع غير حقيقيدر
وامتناعنده بووجهله تردد واحتمال متبين اولمغله جهت امتناعى حكم حاكم اولدقجه متعين اوله مز كورمز مبسكه
داويمزده احد زوجين قبول اسلام ايلسه فرقتلرى انجق آخرك اسلامدن امتناعنه موقوف ايكن امتناع آخر
حكم قاضى بولنمدقجه متحقق ومعروف اوله مز كذلك خصوص اموالده يميندن نكول شرعا بمنزلة الاقرار ايكن
نكول منبور مجرد يميندن تنزه واتقا سندن اولمق محتمل اولمغله حكم قاضى لاحق اولدقجه حكم اقرار متحقق اوله مز
اما صورت مفروضه ده اسلامدن امتناعنده استعجال ايتميوب انجق بكا مهلت ويرك ملاحظه ايده يم ديو استمهال ايلسه
كركدركه امام اسلام اكا اوچ كون تأجيل ايدوب دخى زياده تمهيل ايلميه زيرا ازالهٔ شبهه ايچون فكر وتأمل براز
مدته محتاج اولوب امامدن اول مدت طلب اولندقده كركدركه همان اوچ كون اكا تأجيل ايليه زيرا ايام ثلثه مدت
خيار شرط اولمق دلالتيله نظر وتأمله دخى تمام مدتدر و بو بابده اصل ومستند مسئلهٔ مرتددر كه لاجل التأمل
استمهال ايلدكده ايام ثلثه امهال اولنور زيرا روايت اولنديكه عامل يمن ابوموسى الاشعرى رضى الله عنه
طرفندن امير المؤمنين حضرت عمر رضى الله عنه حضورينه بركسنه قادم اولوب جناب امير المؤمنين اكا احوال
ناسدن استفسار اولدخى اخبار ايلدكدنصكره ديديكه هيچ مغربات اخباريعنى حوادث غريبهٔ روزكاردن
رمحبتك وارميدر اول كمسنه بلى واردر كه بررجل بعد الاسلام كفر ايله بدنام اولدى ديدى حضرت عمر رضى الله عنه

مطلب الشرط فى الامان معتبر

مطلب اسلام احد الزوجين

مطلب النكول اقرار بقضاء القاضى

مطلب تاجيل المرتد

سزا کانه یاپیلمکن دیدی اولدخی همان چوکردوب بو بنی اوزدق دیدی حضرت عمر یه آتی برشا ایچنده حبس وقپوسین طین ایله احکام وکل یوم بر رغیفله اطعام ایدوب اوچ کره اکا عرض توبه ایتسکز ایدی بلکه تائب وامر الهی یه راجع وآئب اوله ایدی اللهم انی لم احضر ولم آمر ولم ارض اذ بلغنی یعنی یا رب بن بو وقعه ده حاضر دکل ایدم وامر ایتمشیدم وایشتدیکمده راضی دخی اولمادم دیدی امام شافعی رحمه الله تعالی بو حدیثك ظاهرینه تمسك ایدوب طلب مهلت ایتسون ایتمسون تأجیل مرتد واجبدر دیدی اما بزم عندیمزده اول مرتد استمهال ایتمشیکن امهال ایتمشلر ایدی بو جهتله جناب خلیفه بو اصرارلرندن تبری وانکار ایلدی دیمکله تأویل اولنور وفی الاصل محاسن شریعته واقف اولانه رتد طلب مهلت ایتدکده ایام ثلثه تأجیلی لازم اولدقده حربی مفروض اصلا واقف دکل ایکن تأجیل اولنمه اولی واحری در واکر صورت مفروضه ده عرض اسلام اولندقده همان سکوت ایدوب رد وقبو له جوابدن نکول ایلسه ذکر کدر که امام اوچ کره عرض اسلامی تکرار وهر برنده اکر جواب ویرمزسك فیء اوله جغکسه حکم ایده رم دیو اخبار ایلیه زیرا سکوتی امتناع ایسه ده معنای آخره محتملدر بناء علیه ابلاء عذر ایچون اوچ دفعه عرض اسلامی تکرار وهر برنده خبر مذکور ایله انذار ایلر بوندنصکره ینه سکوت ایدرسه فیء اولمسیله حکم ایدر وشول خصم منزله سنده اولور که مجلس قاضیده جوابدن سکوت ایتدکده سکوتی انکاره حمل اولنوب بو انکار اوزره بالطلب تحلیف اولندقده یمیندن دخی سکوت ایدرسه سکوتی نکوله حمل اولنوب قاضی اکا اوچ کره عرض یمین وهر برنده اکر یمین ایتمزسك اوزریکه حکم ایده رم دیو تبیین ایدوب بعد الثالثه اوزرینه حکم ایدر واکر اول حربی محصور حین تزولنده آمنونی علی ان تعرضوا علی الاسلام فان اسلمت فیما بینی وبین ثلثة ایام والا فلا امان بینی وبینکم یعنی اوزریمه عرض اسلام ایتمکز اوزره بکا امان ویریکز پس غله ایام ثلثه میانده اسلامه کلورسم فبها واکر کلمزسم بیمزده عقد امان اولمسون دیمش اولوب بعده عرض اسلام ایلسه ذکر کدر که ابتداء عرضدن اوچ کون واوچ کیجه امهال ایده لر زیرا بو یله شرط ایدوب بعد العرض سلامت اوزره ترك اولنه جغنی تبیین وایام ثلثه یی مهلت سلامت تعیین ایلدیکندن ابتداء مدت ساعت عرضدن ایدوکی مستبین اولمشدر وذکر ایامی صیغه جمع ایله ایراد وعدد ثلثه ایله تعداد ایلمسی مقابلنده اولان لیالینك دخی عدد مذکور ایله دخولنی ایجاب واعداد ایدر اکر بو مدت کچوب قبول اسلام ایتمزسه حکم حاکمه محتاج اولمیوب همان مقتضای شرطی اوزره فیء ایچنده ادراج اولنور وعند الاطلاق حکم حاکم شرط اولدیغی تأمل وامتناعی تمیز ایتمك ایچون ایدی بو بابده تعیین مدتله تمیز حاصل اولمشدر وبو یله توقیت منصوص قبلنده اولان حکمك بعدینده ثبوتنه مانعدر صورت اجازه ده اولدیغی کبی اما مسئله مزبوره ده والا فلا امان بینی وبینکم دیمش ایسه ایام ثلثه دنصکره قبول ایتمزسه مأمننه ایصال اولنور زیرا بو صورتده ایام ثلثه انجق مدت نظر وامعان در یوقسه مدت امان دکلدر بعد الانقضا اکرچه امتناعی ظاهر اولور لکن بعد الامتناع نبذ امانی شرط ایلمدیکندن امانی قائم ومأمن حصننه ابلاغی لازم اولور اکر اول اثناده حصنی فتح اولنمش ایسه ارض حربدن اقرب مأمنه ایصال بعده قتالی استحلال اولنور واکر مسئله مزبوره ده والا کنت عبدا لکم یعنی ایام ثلثه دن صکره قبول اسلام ایتمزسم عبد بکز اوله یم دیمش اولسه بو صورتده مدت ایچنده قبول ایدرسه حر اولوب قطعا تعرض اولنماز واکر قبول ایتمزسه مقتضای شرطی اوزره فیء اولوب غنیمتله تقسیم اولنور لکن قتل اولنماز واکر مسئله مزبوره ده والا کنت ذمة لکم دیمش اولوب مدت ایچنده قبول اسلام ایلمه موجب شرط اوزره اهل ذمت قیلنور واقوال مذکوره جمیع اهل حصندن صادر اولسه حکم سابق آنده دخی ظاهردر واکر حربی محصور مسلمینه تؤمنونی علی ان انزل الیکم فادلکم علی قریة فیها مائة رأس یعنی سزه نازل اولوب ایچنده یوز رأس انسان بولنان برقریه یه سزه دلالتم اوزره بکا امان ویریمیسز دیو خطاب مسلمین دخی ان دللتنا علی قریة فیها مائة رأس فانت آمن یعنی ایچنده یوز رأس انسان بولنان برقریه یه بزه دلالت ایدرسك آمنسین دیو رد جواب ایلدکلرنده اول حربی بعد الرضا نازل ومسلمین ایله برقریه یه واصل اولوب ایچنده نسنه بولمدقلرنده بونده ایدیلر کتمشلر دیو بهانه ایلسه فیء مسلمین اولوب بی مأمنه ابلاغ ایدیکز دیمکه قادر اوله مز اما ابتداء بیده ذکر اولنان مسئله یشقه در که بونده امانی شرط دلالته تعلیق ایلدیلر وشرطه تعلیق اولنان قبل حصول الشرط معدومدر اما مسئله سابقه ده دلالت ایتمك اوزره مسلمین ایجاب امان ایدوب اولدخی قبول ایتمش اولمغله دلالت ایتسون ایتمسون امانه موصول اولور کورمزمیسنکه برکسنه عبدینه ان اديت الی الفا فانت حر دیوب عبد دخی قبول ایلسه اداء ایلدکجه نائل عتق اوله مز اما انت حر علی ان تعطینی الف درهم دیوب

مطلب سکوت الخصم عن الجواب في مجلس القاضي

مطلب الفرق بين ان اديت فانت حر وبين انت حر على ان تؤدي

عبد دخی قبول ایلسه اداء ایتسون ایتمسون نائل عتق اولور کذلك ان نزلت واسلمت فانت آمن دیمشلر اولوب حربی دخی نزول ایدوب اسلامی قبول ایلمسه فیء اولور زیرا فاسلمت قوللری جمله شرطیه اوزره معطوف اولمغله شرطده داخلدر واما انی شرط اسلامه تعلیق ایله قائل اولشلردر اسلامی قبول ایتمدکجه امانه موصول اوله مز اما انت آمن علی ان تنزل فتسلم دیمشلر ایسه بعد النزول اسلامدن نکول ایدرسه ده امانی قائم وابلاغ مأمنی لازمدر بو قیاس اوزره انت آمن علی ان تنزل فتعطینا مائة دینار دیشلوب قبول ونزولندن صکره اعطاء دنانیردن نکول ایلسه ینه امانه موصولدر اما ان نزلت واعطیتنا مائة دینار فانت آمن بو یله دکلدر زیرا امان بونده شرط اداء دنانیره تعلیق اولنوب صورت اولاده شرط قبوله تعلیق اولنمشدر که همان نزول وقبول ایتدکده آمن اولوب غایة الامر اول دنانیرایله مدیون اولور بو صورتده ادادن امتناع یاخود یانمده بو قدر دیو اعتذار ایدرسه ادا ایدنجیه دك حبس اولنوب امانی ثابت اولمغله فیء قیلنماز ولکن اداء دنانیر ایلسه تخلیة سبیل ایله مأمنه تسبلی واجب اولور واکر امام آنی دار اسلامه یاریجه اخراج ایدنجیه دك ادادن امتناع وبعد الخروج ادا ایلسه ینه تخلیه سبیل ومأمنه تحویلی لازمدر زیرا فی الاصل داخل امان اولوب انجق دین ایچون محبوس ایدی بعد القضاء تعرضنه سبیلمز یو قدر اما دار یمزده طول مکث ایدوب دنانیری ادا ایتمزسه کرکدر که امام آنی اهل ذمت قیله زیرا کافر صغار جزیه یی قبول ایتمدکجه داریمزده طول اقامته رخصت ویریلمز وهم داریمزده اداء دنانیره دك محبوس ایدی شمدی عناد ایله ادادن ممتنع یاخود عاجزدر وکافر داریمزده حبس اولندقده کافر مرهون منزلنه تنزیل وضرب جزیه ایله تنکیل اولنور وامام آنی اهل ذمت قیلدقده حبسدن اخراج ایدوب ذمتدن دنانیر دخی ساقط اولور زیرا اول دنانیری امان نفسندن عوض یاخود مأمنه لحوق ایچون فداء نفسی اولمق اوزره التزام ایتمشیدی اکر امان نفسندن عوض ایسه شمدی عقد ذمت واسلامه کلمش ایسه اسلام کبی اقوای سببین ایله کسب امان ایتمکله اداء دنانیر عهده سندن ساقط اولوب شول مکاتب منزله سنده اولور که مولاسی آنی اعتاق ایده وشول ام ولد منزله سنده اولور که مکاتبه ایکن موت مولاسی ایله آزاد اوله بو ایکی صورتده بدل کتابی ادادن استغنا حاصل اولمغله عهده لرندن ساقط اولور واکر اول دنانیر فداء نفسی ایسه شمدی باعث فدا اولان معنی متعدم اولمشدر زیرا مسلم یاخود ذمی اولدقده اهل داریمزدن ایدوکی مقطوع وسائر اهل ذمت کبی اعطاء دنانیر ایتسه ده دار الحربه رجوعدن ممنوع اولمشدر وفداء نفسی انجق مأمن اصلیسنه لحوق ایچون اولوب اول دخی فوت اولمشدر سؤال اولنورسه که مال معهود نیچون رقبه سندن عوض قیلنماز تا که بعد عقد الذمة دخی سلامت رقبه سی ایچون مطالبه اولنه جواب ویریرز که رقبه سندن عوض اولمق شول وقتده اولور که اول کسنه وقتا من الاوقات عبد اولوب اول مالله آزاد اوله اما بو حربی قطعا عبد مسلمین اولمامشدر کذلك بر رأس غلام اوزره مصالحه ایلسه لر بعد النزول او زرینه جودت ورداءت بیننده متوسط بر رأس غلام یاخود دراهم ودنانیردن آنك قیمتی ادا لازمدر زیرا بطریق الفدا او زرینه لازم اولان عوض مال دکلدر وبو یله مواد ده لازم اولان رأس مطلق بدل خلع ودم عمددن بدل صلح صورتلرنده اولدیغی کبی وسطله مقید وقیمت وعین میانده مرددا اولمق اوزره ثابت اولور بو صورتده التزام ایلدیکنی ویروب هنوز حصنی فتح اولنمامشیکن حصننه کیرمیوب بشقه محله کتمك ایسترسه منع اولنمیا بوب ارض حربدن دیلدیکی موضعه کتمکه رخصت ویریلور زیرا معلومدر که حصندن نزول ومالله فداء نفسی قبول ایلمسی حصننه عودت ایچون اولمیوب بلکه حصنده مبتلی اولدیغی خوفدن سلامت ایچوندر وتمام سلامت انجق ارض حربدن دیلدیکی موضعه عزیمته منوطدر اما کیدوب مأمنه بالغ اولدقده قتالی حلال وسا تغدر زیرا منعة اخرایه وصولنده مقصودی تمام ومیانه ده اولان امان دخی انجام بولمشدر مکر بو صورتده امین اولورسم تا که سز دار اسلامه چیقنجیه دك یاخود فلان آی کیرنجیسه دك امین اوله یم دیو مسلمین اوزره شرط ایتمش اوله بو صورتده وفاء شرط واجبدر زیرا بعد وصول المأمن میانه مزده اولان امان منتهی اولور دید یکمز فی الاصل خائف محصور اولوب نفسندن ازاله خوفه همت ووصول مأمنله تکمیل مصلحت ایلدیکی دلالت حاله مبنی ایدی واعتبار دلالت حال خلافی مصرح اولدقده ابطال اولنور لکن بو شروطدن نسنه یی ذکر ایتیوب صکره اختیاریله حصننه راجع وآنده ممتنع اولسه ینه امان مسلمین آندن منقطع اولور زیرا اختیاریله منعه سنه وصولی سبب انتهاء اماندر اما انی مسلمینك دار اسلامه وصول یاخود شهر فلانی دخولیله مشروط ایلسه مدت امان ایچنده داخل حصن اولسه ده منعه اخرایه التحاقنده امین اولدیغی کبی تأمین اولنور حتی صکره مسلمین اول حصنه ظفر بولسه لر مدت امان باقی ایسه سبیلنی تخلیه ایدرلر مکر حصنه رجوعدن صکره قتال

مسلمينه شروع ايده بوصورتده مأمنده مباشرت قتاله اما نمزى نقض ايتمش اولوب حرمت قتل واسر قاعده
بعدالنقض حكم امان باطل اولمغله فئ مسلمينده داخل اولور واكر حربى محصور آمنونى على ان انزل اليكم
فاعطيكم مائة دينار فان لم اعطكم فلا امان بينى و بينكم يعنى طرفكزه نزول وسزه يوز دينار ويرمك اوزره بكا امان
ويريكز اكر ويرمزسم ميانه مزده عقد امان اولمسون ياخود ان نزلت اليكم فاعطيتكم مائة دينار فانا آمن
يعنى طرفكزه نزول وسزه يوز دينار ويريسم بن آمن اوله يم ديو مسلمينه خطاب و بعد المعاهده نزولنده مسلمين
مطالبهٔ ماله شتاب واولدخى اداده ابا واجتناب ايلسه بالنظر الى القياس فئ اولمسى بى اشبه در كه صورت اولاده
شرط انتباذ امان موجود وثانيه ده شرط وجود امان مفقود در وبالنظر الى الاستحسان كيفيتى اما مه اعلام
اولدخى ادايه تنبيه و بعد الامتناع فئ اولمسنه حكم ايتمدكجه فئ اولدنجى نمايان اولماز زيرا بيان سابق اوزره حين
طلبده اداده امتنا عنده احتمال معانى در كار اولمغله جهت امتناعى حكم حاكم بو لنماد قجه يد يدار اولماز
كورمزميسنكه مسلمينه بن سزه ويرم ويرمم انجق اميره ويريم ياخود انجق شهود ايله ويريم ديمكله نكوله شروع ايلسه
بو يله امتناعله فئ اولمسى مشروع اولورمى ايشته بو احتماله بو بابده قياسله حكم قبيح ايدوكى معلوم صر يحدر
بوصورتده اول مستأمنى حضور امامه رفع وامام دخى كتور يوز دينارى ديو تسليم ودفعله امر ايلدكده استمهال
ايلسه امام ايچون ايكى يا اوچ كون امهالى جائزدر زيرا بو مقدار اوزره تأخيرده مستأمنه نفع اولديغندن بشقه
مسلمينه دخى ضرر كثيرى يوقدر وامام كافه امورده نظر جانبين ايله مأموردر كورمزميسنكه بر مديون بعد حلول
الدين بو مقدار ايله استمهال ايلسه حاكم ترك حبسله آنى امهال ايتمك لازم ايكن مالى نفسنه فدا ايدوب التزام
ايلديكى عوض مال اولميان شخص امهال وعدم استعجاله احق واولى در واكر تؤمنونى على ان انزل فاعطيكم
رأسا و مائة دينار ما بينى و بين ثلثة ايام يعنى طرفكزه نزول وايام ثلاثه ظرفنده سزه بر رأس غلام و يوز دينار ويرمك ياخود
يوز دينار ويرمك اوزره بكا امان ويرميسز ديمش اولوب بعد المعاقده نازل اولسه آمن اولوب انقضاء وقتنه دك
تعرض اولنماز زيرا نفسى ايچون بو مدتى شرط ايلديكندن دين مؤجل ايله مديون اولان حبس اولنمديغى كبى
بو دخى قبل المدة حبس اولنماز وانقضاء مدتدنصكره مقدما شرط مالى قبول ايتديكندن بنه امانى قائم لكن مال
ملتزمى ادا ايدنجيه دك حبسى لازمدر مكر مسلم اولوب يا اهل ذمت قبلنه بوصورتده قريبا بيان ايلديكمز ايكى
طريقه بنا ايله عهده سندن مال ملتزم ساقط اولور واكر بدل امان اولان اعطاء مالى اجل معين ايله تقييد
واول مدتده ويرمزسم بينمزده امان اولمسون ديو تأكيد اوزره تؤمنونى على ان اعطيكم مائة دينار فان لم اعطكم
فلا امان بينى و بينكم ديسه ياخود اعطاء مال مؤجل شرط امان ايدوكنى ان اعطيتكم الى اجل كذا فانا آمن
ديمكله اعلان ايليوب صكره تمام مدته دك اعطا ايلمسه فئ قيلنور و بو بابده حكم حاكمه محتاج اولماز زيرا
نفسى ايچون اشتراط وقتى تصريح ايتمش اولمغله اول وقت مصرح اوزره زياده قيلنماز وحكم حاكمى شرط
ايلسك وقت منصوص اوزره زياده لازم اولور ونص اوزره زياده قيلق معناده نسخدر واكر تؤمنونى على ان
انزل فادلكم على قرية فيها مائة رأس على انى ان لم ادلكم فلا امان بينى و بينكم يعنى سزه نزول وايچنده يوز رأس
انسان بولنان بر قريه يه دلالتم اوزره بكا امان ويريميسز شول وجه اوزره كه دلالت ايتمزسم بينمزده امان
اولميه ديمش اولوب بعد المعاقده نزول واو يله بر قريه يه دلالت وصول ايتسه اما بو امانده مقدم يا مؤخر و بونك
نزولندن مقدم يا مؤخر خلاصه بونك دلالتندن اقدم مسلمين اول قريه يه ظفر بولمش اولسه لر بونك دلالتى
معتبره اولميوب قريهٔ اخرايه دلالت ايدرسه شرطى حاصل وايتمزسه فئ ده داخل اولور كذلك دلالتندن اقدم
اول قريه يه مسلمين واقف اولسه هنوز استيلا ايتمشلر ايسه ده ينه اول قريه يه دلالتى معتبره اولماز زيرا مسلمينه
منفعتلى بر دلالت التزام ايتمشيدى معلوم مسلمين اولان نسنه يه دلالتنده منفعت اولماز وهم دلالتى انجق مدار وصول
مقصود اولورسه تحقق ايدر وقريهٔ مرقومه معلوم مسلمين اولمغله اكا استيلالرى سبقت ايتسون ايتمسون وصوللرى آنك
دلالتى ايله دكلدر كورمزميسنكه محرم مقدما مكان صيده عالم اولان كسنه يى صيده دلالت ايلسه بو دلالتله جزاء
صيدى التزام ايتمش اولماز اما مسلمين اول مستأمنله برابر حركت وطريقنه دلالت ايلسه لكن مسلمين ايلروجه كيتملريله
اول مستأمن ايريشوب قريه بودر ديمكسزين بونلر فهم ايلسه لر بو دلالتى معتبره اولمغله امانى ثابت اولوب اكا بر دخى
تعرض اولنماز زيرا اول طريقه انجق دلالتى ايله سالكين اولوب قريه يى فهم ايتملرى انجق اول طريقه سلوكلرى ايله
اولديغندن فهملرى اصل سبب اولان دلالته نسبت اولنور كورمزميسنكه محرم صيده بو وجه اوزره دلالت ايلسه
دلالتى معتبره اولوب اوزرينه جزاء صيد الزام اولنور كذلك برابر كيتميوب همان سمت قريه يى تعريف ومسلمين اول

مطلب استمهال المديون

مطلب لا يحبس من عليه الدين المؤجل

مطلب الزيادة على النص لا يجوز لانه نسخ

مطلب دل المحرم على الصيد من يعلمه

مطلب دل المحرم على طريق الصيد

تعريفله كيدوب قريه يه اصابت ايلسه لر ينه امانى ثابتدر زيرا دلالت انجق بو يله اولور و بو طريقه دلالت ايلين كاه برابر
كيدر وكاه وصفله تعريف ايدر وايكى صورتده ده اول كسنه اسم دال ايله تسميه اولنور وتفصيل سابق اوزره آمنونى على
ان ادلكم على بطريق باهله وولده فان لم افعل فلا امان لى عندكم يعنى سزى اهل واولادى ايله برابر بر بطريق اوزره
دلالتم اوزره بكا امان ويريكز اكر ايتمزسم عندكزده امانم اولمسون ديمش اولوب صكره نازل اولدقده مسلمين بر بطريقه
ظفر بولدقلرينى كوروب ايشته دلالت ايده جكيم بو ايدى ديسه قولى معتبر دكلدر زيرا انتفاع مسلمين ايچون بطارقه دن
ر بطريقه دلالتى التزام ايتمشدر و بو مقصود قول معهودى ايله وجود بولماز اما بو صورتده على ان ادلكم
على بطريق الحصن فانه قد نزل هاربا يعنى بو حصنك بطريقنه سزى دلالت اوزره امان ويريكز زيرا اول
بطريق هاربا نازل اولمشدر ديمش اولسه بعده نازل اولوب كورسه كه مسلمين اول بطريقى اخذ ايتمشلر
بوصورتده امانى مقرر واكا تعرض غير متصوردر زيرا بعينه ياخود بنسبه معلوم اولان معرف اوزره دلالتى التزام
ايتمشيدى شيمدى خدمتنى اتمام ايلدى زيرا معينده وصفه اعتبار اولنميوب غير معينده اعتبار اولنور كورمزميسنكه
لا اكلم هذا الشاب شويكت ايله كلام ايتمم ديو يمين ايدوب اول شاب معين اختيار اولدقدنصكره اكا تكلم
ايلسه حانث اولور اما لا اكلم شابا بر يكت ايله تكلم ايتمم ديوب صكره وقت يمينده شاب اولان بر اختيار ايله
تكلم ايلسه حانث اولماز بو بابده دخى دلالتى مسلمينه مدار علم اولمق ياخود مسلمين دلالتندن منتفعين اولمق اكرچه
مشروطده وصف معتبردر لكن غير معينده اعتبار اولنوب معينده اعتبار اولنماز بو تفصيل اوزره بر حصن
ياخود مدينه اوزره دلالتى التزام ايتمش اولسه اول حصن ومدينه يى تعيين ايتديسه مسلمينك معلوملرينه دلالتى
غير معتبر وتعيين ايلدى ايسه معتبر اولور وغير معينده مسلمين سابقده دار الحربه دخوللرنده معلوملرى ايكن بو دخوللرنده
نسيان ومرور زمان حسبيله عندلرنده مشتبه المكان اولمش بر قريه يه دلالت ايدرسه ينه آمن اولوب قطعا
تعرض اولنماز زيرا وصوللرى انجق دلالتى ايله اولوب علم سابقلريله اولمامشدر كورمزميسنكه بو مثللو دلالت
محرمدن صادر اولسه صيده دلالتى ظاهر وجزاء صيدى التزامى باهر اولور وهم بو بابده مقصود بر دلالتدر كه
ضمننده منفعت مسلمين موجود اوله وصورت مفروضه ده دلالت مرقومه ايله مقصود معهود صور تياب وجود
اولمشدر وعلم سابقلرى نسيان واشتباه ايله زائل اولمغله بو مقصوده غير موصلدر بناء عليه دلالتى ايله شرطه
وفاسى حاصل اولوب هر وجهله امانه نائل اولور والله اعلم وبالله التوفيق

باب من يكون آمنا من غير ان يؤمنه اهل الاسلام * يعنى اهل اسلام اعطاء امان ايتمدين خود بخود آمن اولان
اهل حرب احوالنى بيانه ضامن بر بابدر قچان دار الحربده بر مسلم بر كتابيه ايله ازدواج وآنى دار اسلامه اخراج
ايلسه اول عورت حرائر دندر لكن حربى طرف زوجندن نكاحى اكا امان عد اولنماقدن دكلدر كه دار الحربده
اسيره تاجر ياخود اهل حربدن ايكن قبول اسلام ايلين مسلمك امانى باطلدر بلكه حربى صفت مستأمنه
اوزره دار يمزده زوجى ايله اقامت ايچون كلديكندندر اما اكر و دار الحربه عودت قصد ايدرسه تحت نكاح مسلمده
بولنمغله رخصت ويريلمز زيرا استيمانله كلن حربيه دخى دار يمزده مسلم ايله تزوج ايلسه البته ذميه اولور ونكاح
مسلم ايله دار يمزه كلوب اقامت ايلين عورت دخى بو يله در زيرا عورت اقامتده زوجنه تابعه اولوب زوجى اهل
دار يمزدن اولمغله عورت دخى اهل دار يمزدن اولور وصورت مفروضه ده زوجى بن بعد النكاح بو عورتى
دار الحربده اسير وقهر ايله اخراج وتسيير ايلدم ديوب عورت دخى قهرى انكار انجق نكاحله چيقدم ديمكده
اصرار ايلسه بونده دلالت ظاهر حاله اعتبار اولنور اكر قيدو بند ايله كتورمش ايسه ظاهر حال زوجه معين
اولمغله قول قول زوج اولوب جاريه سى ايدوكى مستبين اولور واكر على حالها كلمش ايسه ظاهر حال عورته
مدار وحرهٔ ذميه اولديغى بديدار اولور انجق بوصورتده زوج مبطل نكاح اولان ملك بطريق القهرى اقرار
ايتمكله بينلرنده نكاح برقرار اولمز زيرا زوجك منا فى نكاحه اقرارى مبطل نكاحدر نته كيم زوجه سنك
اختندينى ادعا وزوجه انكار مدعى ايلديكى مسئله ده مبطل اولديغى كبى بعده زوج دار الحربده قهر واسرينه مسلمين
ياخود اهل ذمتدن اقامت بينه ايلرسه سبب ملك رقبه سنى حجتله اثبات ايتمش اولمغله جاريه سى اولور واول عورت
دار اسلامده نكاح مسلمده اولديغى اقرار ايلديكندن بحسب الظاهر ذميه اولمغله اوزرينه شهادت ذمى دخى
قبول اولنور و بو مسلم اكر دار الحربده مستأمن ايسه اد عاسى اوزره عورتى قهر واسرى كريه كوديلوب اعتاق
وتخليهٔ سبيلى ايله تنبيه اولنور زيرا ايچلرينده امانله داخل اولدقده بر نسنه لرينه تعرضله غدر ايتمكه معتاده
مستأمن اولمغله ضامن اولديغى نسنه يه وفا ايله امر اولنور لكن اعتاقله حكمده جبر اولنماز زيرا بينه و بين الله اولان

خصوص امانده معتبر اولان دلالت بالتعريف استحقاق تفصيله وتعبير مضبوط در وتفصيلى ابن من النقل على الدلالة قريبا كورلور ان شاء الله تعالى

مطلب لا اكلم هذا الشاب اوشابا

مطلب اذا خرج المسلم زوجته الكتابية من دار الحرب

مطلب تزوجت المستأمنة بمسلم

مطلب فان اخرجها قهرا وقال بل بالنكاح

امان نفسنه غدرایدوب امان مسلمی کسر ایتمشدر اما ایچلرنده اسیر یاخود اهل حربدن ایکن قبول اسلام
ایتمش ایسه اعتاق وتخلیهٔ سبیل ایله مأمور اولماز زیرا عند القدرة اخذ مال واسترقاقلرینه رخصت شرعیه سی واردر
ودار الحربده تزوجی طرفندن زوجه سنه امان عدا اولنمامغله بعد النکاح امکان استرقاقی نمایاندر و بو صورتده
اخراجی علی وجه التلصص اولمغله اول عورتدن خمس آلنماز وزوجك دار الحربده اول عورتی دعوای قهر واسرینه
مستأمنلردن اهل حربك شهادتلری قبول اولنماز زیرا زوجیتده تصادق ایتدکلرندن بحسب الظاهر ذمیه اولمغله
ذمیه اوزره مستأمنلرك زرقله شهادتلری قبول اولنماز واکر اول عورت بنی نه تزوج ونه قهر ایتمشدر بلکه بکا
امان ویروب برابر کتورمشدر دیسه اکر طایعهٔ چیقمش ایسه دلالت حال اکا معین اولمغله حریتی مستبین اولوب
اول شخصك زوجه سی اولماز زیرا اول ادعاء نکاح ایدوب عورت انکار اوزره در ودار اسلامده تزوجی ادعا ایلسه
قولی بلا حجه قبول اولنمدیغی کبی دار الحربده تزوجی ادعا ایلسه ینه بلا حجه قبول اولنماز بو صورتده اول عورت
دار الحربه قصد عودت قیلسه منع اولنماز زیرا ذمیه اولمسین وزوجنه تبعا اهل دار بمزدن قیلمسین موجب اولان
نکاح حین انکارنده ثبوت پذیر انضاح اولمامشدر بو صورتده زوج دار الحربده قهر واسرینه مستأمنلردن اقامت
بینه قیلسه قبول اولنور زیرا نکاحی انکار ایتمکله ظاهرده مستأمنه اولوب مستأمنلرك بربری اوزره شهادتلری دخی
مقبوله در واکر بو صورتده قید وبند ایله کتورمش ایسه ظاهر حال زوجه شاهد اولمغله جاریه سی اولوب علت سابقه یه بناء
تخمیس دخی اولنماز اما بو قید وبندی انجق دار اسلامه خروجلرندن صکره وضع ایلدیکی معلوم اولورسه امام ابو حنیفه
رضی الله تعالی عنه قولی اوزره فیء جماعت مسلمین اولور زیرا نکاحی انکار ایتمکله دار بمزده حکم امان ثابت
اولمامشدر زیرا اول وقتده مستأمنه اولورایدیکه دار بمزده اقامت ایچون کلمش اولیدی بو عورت انکار نکاح ایتمکله
سبب مجیئی معلوم اولمادی بو جهتله حربیه اولوب دار بمزه بلا امان کلمش اولدی واصل ابی حنیفه اولدر که
حربی دار بمزه بلا امان داخل اولوب برمسلم آنی اخذ ایلسه فیء جماعت مسلمین قیلنور اما عند الامامین اخذ ایلین
شخصك فیئی قیلنور وایجاب خمسنده ایکی روایت واردر واکر برذمی دار الحربه دخول واهل حربدن برعورتله
ازدواج بعده اول عورت ایچون مسلمیندن استیمان ندنصکره برابر دار بمزه اخراج ایلسه حره اولور زیرا هم مجیئ
مستأمنا کلوب وهم زوجی آنك ایچون استیمان ایلدکده مسلمین اکا اعطاء امان ایتمشلردر انجق زوجنه تبعا ذمیه
واهل دار بمزدن قیلنوب دار اسلامده ذمی ایله تزوج ایلین مستأمنه منزلنه تنزیل اولنور ودار الحربه رجوعنه
زوجی اذن ویروب یاخود تطلیق ایلسه ده رخصت ویرلمز وتصویر مسئله ده زوجنك اول عورت ایچون
استیمانی ذکر ایلدیکیمز استیمان مذکور شرط امان اولدیغندن دکلدر بلکه اطاعت اوزره زوجی ایله برابر کلمکله ابتداء
بابده ذکر اولنان صورت کبی بونده دخی تأمین اولنور زیرا زوجی اهل دار بمزدن اولوب عورت دخی برابر مجیئ
مستأمنا کلمشدر اما بو ذمی اهل حربدن اولان کبیره قزی وقز قرنداشی اوزره استیمان واخذ امان ایلسه بونلر
دخی آمنه اولورلر زیرا هم مسلمین اکا امان ویروب وهم بعد الاستیمان مجیئ مستأمنا اتیان ایتمشلردر لکن بونلر
بالغه اولوب اقامتده ذمی اولان باباسنه وقرنداشنه تابعه اولمامغله نه زمان دیلرلرسه دار الحربه راجعه اولورلر
و بونلری بلا استیمان برابر اخراج واتیان ایتمش اولسه علی قول ابی حنیفه رحمه الله تعالی فیء اسلامیان اولورلر
زیرا صریحا بونلر ایچون استیمان اولنمدیغندن بشقه اقامتده اکا تابعه اولمدقلرندن مجیئ مستأمنا کلمش اولمادیلر
واکر برذمی دار الحربدن بینلرنده قرابت اولمیان برعورتی اخراج ایدوب بن دار الحربده قهر واسر ایله بونی
دار اسلامه ادراج ایلدم دیو ادعا عورت دخی تکذیب مدعی ایلسه نظر اولنور اکر صورت اطاعتده کلمش ایسه
ظاهر حالی ذمی یی مکذب و بلا استیمان کلوب فیء اولمغله اول عورتده حق مسلمین مترتب اولدیغندن اول ذمی
تصدیق اولنماز اکر مسلمیندن اقامت شهود ایدرسه سبب ملك اولان قهری اثبات ایتمکله جاریه سی قیلنور
و بو بابده شهادت اهل ذمت قبول اولنماز زیرا اول عورت بحسب الظاهر انهٔ مسلمین اولمغله شهادت ذمی مسلمین
اوزره قائم اولمق اقتضا ایدر واکر قید و بند ایله اخراج ایدوب و بو یله اخراج ایلدیکی معلوم ایسه ظاهر حال شاهد
مقالی اولمغله قول آنك قولیدر اما قید وبندی انجق دار اسلامده وضع ایتدیکی معلوم ایسه عند ابی حنیفه
رحمه الله تعالی فیء مسلمین وعند الامامین رحمهما الله تعالی اول ذمینك فیء خاصی اولوب دار اسلامده ظفریاب
رکاز اولان ذمی منزله سنده تنزیل و بلا خلاف ایچنده خمسی اخراج و باقیسی کندی و یه اعطا وتحویل اولنور
وقچان اهل حربدن برتوانا کافر برمسلم ایله برابر معسکر اسلامه قادم وظاهر اولوب مسلم بن بونی اخذ واسیر ایلدم
دیو دعوی اولندخی بلکه بن طلب امانله کلدیم دیو دفع مدعی ایلسه قول قول حربیدر که مجیئ مستأمنین ایله

مطلب شهادة المستأمنين على المستأمنة بالرق

مطلب الحربي دخل دارنا بلا امان فاخذه مسلم

مطلب اصاب الذمي ركازا

مطلب خروج حربي مع مسلم او مع جماعة المسلمين

داخل

داخل وظاهر حالی صدقنه شاهد عادلدر زیرا مسلم واحد ایله مقاومت کافر واحدك مقدوری اولمغله برابر کلمکله
مقهور عد اولنماز کورمزمیسنکه بو طرز اوزره یا الکز کلسه آمن اولور ایدی مسلم واحد ایله کلدکده ینه آمندر
اما قید وبند ایله کتورمش ایسه قول قول مسلمدر که ظاهر حال شاهد صدق مقالیدر و بو مقوله امورده دلالت حال
تحکیم اولندیغی برسابقده بیان وتفهیم ایلدیك واکر حربی معهود قید وبندن عاری ایسه ده مسلمیندن برجماعتله
ورود ایدوب مسلمین بو بزم اسیر مزدر دیو ادعا اولدخی بلکه بن طلب امانله کلدم دیو خلاصنی استدعا ایلسه قول
قول مسلمیندر زیرا قصد خلاص ومقاومت ایلسه ده مقدوری اولمامغله جماعت مسلمین ایچنده مقهور اولوب
بو جهتله مربوط ومأسور منزله سنده در کورمزمیسنکه مسلمین مثلا یوز عدد رجال اولوب ایچلرندن تخلصه قادر
اولمیه جق وجه اوزره آنی احاطه ایلسه لر بو صورتده هر کیم کورسه بو اسیردر مستأمن دکلدر دیو استدلال ایدر
و بو وجهله دلالت حال اوزره فیء عسکرده ادخال اولنور واکر استیمانله کلدیکنه ایکی مسلم شهادت ایدرلرسه
شهادت مسلمین جماعت مسلمین اوزره حجت تامه اولمغله قبول اولنور اما بو یله ایکی شاهدی اولمیوب انجق برارکان
مسلمیندن بریسی استیمانله کلدیکنی اقرار ایدرسه تصدیقه سزاوار اولمز زیرا قول واحد حکم شرعیده حجت
اولمیوب شرکتلری دخی شرکت عامه اولدیغندن اقرار شریك واحده حکم ترتب ایلمز مکر مقرلك بعد القسمه
حصه سنه اصابت ایلیه واکر برمسلم دار الحربدن برعورتله برابر چیقوب بو بنم عورتمدر دکلدر لکن امان ویروب امان اوزره
اخراج ایلدم دیسه اکرچه مقتضای قیاس فیئده ادراج اولنمقدر زیرا دار الحربده ویردیکی امانی باطلدر که کند و
منعهٔ اهل حربده مقهوریت اوزره حاصلدر ودار اسلامه دخولدنصکره عورت دار ایله مأخوذه وفیء اولوب
تأمینی موجب ابطال حق مسلمین اولمغله شایان تنفیذ وتمکین اولهمز لکن من جهة الاستحسان حره مستأمنه
ونه زمان ایسترسه رجوع دار الحربه متمکنه در زیرا مسلم اول عورتی دار الحربده اعطاء امان واول امانی محافظه
اوزره دار اسلامه اخراج واتیان ایتدکده همان اجزاء دار اسلامدن جزء اولدقده انشاء امان ایتمش منزلنده قیلنمغله
عورت دار بمزده امان ایله حاصله اولور وثبوت حق مسلمین انجق عدم امانله حصولنده در غایة ما فی الباب
اول مسلمك امانی ثبوت حق مسلمینه سبب اولان دخول دار اسلامه مقارن اولمقدر بو مقارنت دخی ثبوت
حق مسلمینه ممانعت ایدر توضیحی اولدر که دار الحربدن مفارقتلرنده لا محالة سرحده قریب برمحله کلشه لر کر کدر که
آنده نه مسلم ونه حربی خوفدن امین اوله مز ایشته اول محلده منعهٔ اهل حربدن خروج ایتمش اولملریله مسلمك
آنده اعطاء امانی صحیح اولوب هنوز مسلمین خوفندن امین اوله جقلری موضعه واصل اولمالریله عورت
دار ایله اخذ اولنمش فیء اولمسی تصحیح اولنماز اما دار الحربده ایکن امان ویروب صکره عورت یالکز چیقسه
جواب مسئله بشقه در که دار الحربده اعطاء امانی باطل وامانی صحیح اوله جق موضعده برابر بو لنمامغله اول موضعده
منشی امان منزلنه غیر نازل اولدیغندن عورت البته فیء مسلمین قیلنور واکر برمسلم دار الحربده ایکن اهل حربدن
برجیش عظیمه اعطاء امان و برابر دار اسلامه خروج ایلدکده مسلمین اول جیشه ظفر بولسه لر جمله سی
فیء اولورلر زیرا بو مسلم دار اسلامده ودار الحربده آنلردن ممتنع اولمیوب بلکه منعه لرینه مغلوب وغیر ممتنع
اولمغله امانی باطل اولور کورمزمیسنکه بو عسکر دار اسلامه دخول و برمسلم امانله ایچلرینه حلول ایدوب
بعده مسلم دخی آنلره اعطاء امان ایلسه آنلردن ممتنع اولمامغله امانی ظاهر البطلاندر کذلك آنلری دار الحربده
ایکن تأمین ایدوب محافظهٔ امان اوزره دار اسلامه عازمین اولسه لر ینه بو یله در اما حربی واحدی تأمین و برابر
دار اسلامه خروج ایلسه سابقا ذکر اولندیغی اوزره جواب مسئله بشقه در زیرا واحد مقهور واحد اولمیوب بلکه
بحسب الظاهر امتناع ومقاومته قادر اولمغله دار اسلامه دخوللرنده امانی صحته موصول اولور واکر مسلم واحد
دار الحربده ایکن یکرمی عدد اهل حربه اعطاء امان ایدوب برابر دار اسلامه کلسه لر بونلر بالجمله آمن وابتداء امرده
دار اسلامده انشاء امان اولنمش موضعنده کالنلردر سؤال اولنورسه که مسلم واحد عدد مزبوردن دخی ممتنع
اولمیوب بحسب الظاهر مقهور غیر ممتنع اولمغله اقتضا ایدر ایدیکه بو امانی صحیح اولمیه جوابنده دیرز که اکرچه
نفسی اعتباریله مقهور لکن قوت مسلمین ایله قاهر ودار اسلامده قوت خاصهٔ مسلمین اولمغله عدد مزبور
جماعت مسلمیندن امتناعه غیر قادرلردر بو جهتله مسلم مذکور حکما قاهر وغیر مقهور اولمغله امانی صحیح
اولور اما جیش عظیم بشقه در که آنلر اهل دار بمزدن کندو شوکتلریله ممتنع اولملریله مسلم مذکور ایچلرنده
دار الحربده ایکن مقهور اولدیغی کبی دار بمزده دخی مقهوردر کورمزمیسنکه اهل حربدن منعه سی اولمیان
برجماعت دار بمزه بلا امان دخول ومسلمیندن برجماعت آنلری اخذ ایلسه لر فیء جمیع مسلمین قیلنورلر اما برجیش

مطلب آمن مسلم جيشا من اهل الحرب فخرج معه

عظیم دار بمزه بلاامان دخول ومسلمیندن برجماعت آنلری مقهور ومخذول ایلمه‌لر خاصة فی مقاتلین قیلنورلر
فرق مسئلتین انجق معنای مذکوردر که منعه‌سی اولنلر دار بمزه دخولله غیر مقهور واولیانلر مقهورلردر حکمتی
اولدر که ممتنع اولمادقلری صورتده برابرکان مسلم واحدك امانی صحیح اولمسه منعه‌لرندن مفارقتلرینه اول امان بادی
اولمغله غروره مؤدی اولور اما جیش عظیم امان مرقومله منعه لرندن مفارقت ایتمیوب بلکه دارالحرب کبی دار بمزده
دخی کندو شوکتلریله ممتنع اولدقلرندن احتمال غرور منقطعدر وتفصیل مذکور اوزره عسکر مسلمین دارالحربده
ایکن مسلم واحد جماعت اهل حربی امان ویروب معسکره اخراج ایلسه اکر عسکردن امتناعه قادردکللر ایسه
آمن اولورلر زیرا مسلم مزبور عسکر مسلمینه وصولنده کسب قوت ایتمکله قاهر وغیر مقهور اولور واکر کثرتلریله
عسکر مسلمیندن امتناعه قادرلر ایسه اول مسلم آنلرایله برابر چیقسه دخی بیان سابقه بناء بطلان امانی ظاهردر
واکر مسلمین برحصنی محاصره اوزره ایکن حصنده برمسلم بولنوب منعه دن عاری برقومی تأمین واخراج
عسکر مسلمین ایلسه آمن اوله مزلر اما مسئلهٔ اولی بشقه‌در که بونده محصورین مقهورین اولوب حاللری برجهتله
حال مأسورین کبی اولمغله ایچلرنده بولنان مسلمك امانی صحیح اولسه ابطال حق مسلمینه مؤدی اولور ومسئلهٔ
اولی بویله دکلدر وهم بومثللو امان جائز کوریلسه مسلمین بروجهله قهر مشرکینه فائز اوله مزلر زیرا مشرکین
غلبهٔ مسلمینه تحصیل یقین ایتدکلرنده همان ایچلرندن برقاچی قبول اسلامدن صکره باقیلرینی تأمین واول مسلملردن
هربری باقیلردن برجماعت غیر ممتنعه ایله واصل معسکر مسلمین اولورلر وقول مذکور مسلمین اوزره بالکلیه
سد باب اسرز فاقه مؤدی اولمغله تجویزه تصدی اولنماز توضیحی اولدر که محصورین اوزره ید مسلمین آنلرایله برابر
چیقان مسلمك قوتی اوزره سابقه وقوت لاحقه ایله ید سابقه یی ابطال واضاعت غیر لایقه در اما سبقت ایدن
مسائل بشقه کونه در وچقان برحربینك زوجهٔ حربیه‌سی دارالحربده اسلامه کلسه اول عورت اوچ حیضی تمام
ایدنجیه دك نکاحلری اوزره قیام ایدرلر زیرا ید امام عرض اسلام ایچون زوجه واصله اولمامغله اوچ حیض اوچ
کره عرض اسلام مقامنه قیام ایدوب بعد الطلاق مدت مرقومه‌ده زوجه‌سنه ارادهٔ رجوع ایتمدیکی صورتده
تفریق بینلرین موجب اولدیغی کبی اول مدتده کفراوزره اصراری دخی زوجه سنی اراده ایتمکه دال وفرقتلرین
مستوجب اولورا کرقبل الحیض برابر داراسلامه چیقسه‌لر اکرچه زوج وجه استیمان اوزره کلمش اولمامغله
فیء اسلامیان اولور لکن اوزرنده ثابت اولان رق رقبه‌سی ابتداء نکاحه منافی دکل ایکن بقاء نکاحه هیچ منافی اولمامغله
نکاحلری ابقا اولنور اکرچه بینلرنده تباین دارین تحقق ایلسه موجب تفرق اولورایدی لکن زوج عبد مسلمین اولمغله
اهل دار بمزدن اولدیغندن تباین دارین تحقق ایتمشدر بوصورتده اوچ حیضی اتمام دخی اینسه زوجه عرض
اسلام اولنمدقچه حکم نکاحلری فرقتله ختام بولماز زیرا مقدما عرض اسلام متعذر اولمغله حیض انکا خلف
قیلنمشیدی شمدی حیضله مقصود اولان فرقت حصوله کلمزدن اقدم اول تعذر زائل واصله قدرت حاصل اولدی
وبویله ماده‌لرده اعتبار خلف ساقط اولمغله کرکدر که زوجه عرض اسلام اولنوب قبول ایدرسه نکاحلری
تحقیق وایتمزسه میانلری تفریق اولنه واکر صورت مفروضه‌ده اسلامی قبول ایلین زوج اولوب وزوجه‌سی اهل کتابدن
اولیوب بعده قطعا حیض کورمدین برابر داراسلامه چیقسه‌لر اول عورت امن وحریت اوزره زوجیتده ابقا
اولنور زیرا مجیء مستأمناته کلمشدر که اقامتده زوجنه تابعه ودار بمزه اقامتیچون کلنلرك مسئلهٔ امانلری شایعه‌در
اما مسئلهٔ سابقه‌ده زوجی استیمان ایتمیوب وکندودن علامت استیمان دخی نمایان اولمیوب اقامتده عورتنه تابع
قیلنمدیغی دخی آشکار اولمغله اعتزار ایله کلوب استیمانله کلمدیکی بدیدار اولدیغندن فیء مسلمین قیلنمغه سزاواردر
قالدیکه عورت مزبوره اهل کتابدن اولمش بولنسه ذمیه قیلنمق اقتضا ایدرایدی زیرا زوج مسلم ایله بینلرنده نکاحلری
مستقر ودائم اولمغله زوجی ایله دار بمزده اقامتی لازمدر اما فرض سابق اوزره اهل کتابدن اولمدیغی تقدیر اوزره
بینلرنده استقرار نکاح اولمامغله ذمیه قیلنمیوب بلکه عرض اسلام اولنوب قبول ایدرسه نکاحلری تقریر وتحقیق
وایتمزسه میانلری تفریق اولنور ومستأمنه اولمغله بعد التفریق دارالحربه رجوعنه دخی مساعده اولنور وشارح
الکتاب شرح الله صدره فی یوم الحساب دیرکه احد الزوجین المستأمنین دار بمزده قبول اسلام ایتدیکی مسئله‌ده
اختلاف روایاتی بیان ایچون بز کتاب الطلاقده شووجهله عنان کلامی اطلاق ایتمشیدك که احدی الروایتینده
فرقتلری دارالحربده اولدیغی کبی اوچ حیضك انقضاسنه توقف ایدر وروایت اخراده کفر اوزره مصر اولان
طرفه عرض اسلام یاخود اوچ حیضك تمام واختتامنه توقف ایدوب بوایکیدن قنقیسی تسابق ایدرسه آنکله
فرقتلری تحقق ایدر اما مؤلف الکتاب الف الله تعالی بینه وبین الصدیقین فی دار الثواب حضرتلری بومحلده

روایت

روایت ثانیه‌یه تخصیص وامریندن قنقیسی سبقت ایدرسه فرقتلری تحقق ایدردیو تنصیص ایلمشدر نکته‌سی
اولدر که ایکیسیده فی الحقیقه تحت ید امامده حاصل وهربرینه عرض اسلام ایلمك قابل اولمغله عرض اسلام حکم
فرقته موصل اولور وکفر اوزره مصر اولان من جهة الحکم اهل دارالحربدن اولمغله اوچ حیضك انقضاسی
حکم فرقتلرینه باعث وصلات اولور وصورت مفروضه‌ده عورت اسلامی قبول ایتمیوب انجق دین اهل کتابه
عدول ایدرسه کتابیهٔ اصلیه منزلته تنزیل ونکاحلری تقریر وتکمیل اولنوب ذمیه اولور وجناب مؤلف
رحمه الله تعالی اسلام زوج ایله اسلام زوجه میانی فرقه اشارت ایدوب دیمشدر که زوجه قبول اسلام ایتدکده
زوج آنك عیالندن دکلدر اما زوج قبول اسلام ایتدکده زوجه‌سی عیالندندر بناء علیه برابر چیقسه‌لر زوجه‌سی
آمنه اولور کورمزمیسنکه حربی استیمان ایدوب عورتی داراسلامه برابر کتورسه آمنه اولور اسلام زوج دخی
بویله‌در وبرعورت استیمان ایدوب زوجنی برابر کتورسه زوجی بالتبع آمن اوله مز اسلام زوجه دخی بویله‌در
واکر قبول اسلام ایلین عورت زوجنی تأمینله داراسلامه اخراج ایلسه امانده ادراج اولنور زیرا قربیابیان
ایلدیك که دارالحربده ویردیکی امانی محافظه اوزره دار بمزه وصوللری دار بمزده انشاء امان منزلنده در
بوصورتده عورت بن زوجیمی امان ویروب اخراج ایلدم دیوب مسلمین دخی بلکه بلاامان سنکله برابر کلمشدر دیسه‌لر
عورتك قولی معتبردر زیرا برابر کلدکلری مجزوم وکفر اوزره مصر اولان زوج عورتی ایله بلاامان خروج ایتمیه‌جکی
معلوم اولمغله ظاهر حال عورتك شاهد مقالی اولوب وقوف حقیقتی ممکن اولمیان مطالبده ظاهر اوزره بناء
حکم واجبدر اما محصورین بندن بررجل اسلامی قبول وکافره اولان عورتیله برابر معسکره دخول ایلسه عورتی فیء اولور
زیرا محصور ایکن استیمان ایدوب امانله چیقمش اولسه عورتی امانده اکا تابعه قیلنماز ایدی اسلامی دخی بویله‌در
کذلك محصوره اولان عورت اسلامه کلوب زوجنی تأمین وبرابر خروج ایلسه‌لر زوجی امین قیلنماز زیرا زوجی
منعهٔ اهل حربده ایکن عورتك تأمینی باطلدر وبعد الخروج مسلمین عورته امان ویرسه‌لر زوجی اکا تابع قیلنمدیغی کبی
عورتك امان وایمانیله دخی آمن اوله مز اما اول رجل محصور اولمیوب استیمانله عسکر مسلمین یاخود داراسلامه
خروج ایلسه عورتی واولاد ذکور واناثنك صغاری واناثنك کباری امانده اکا تابع اولورلر زیرا بوبابده حکم
مقهوریت بونلره شامل اولمامشدر اما محصورین مقهورین اولملریله امان وایمانی انجق قهوری نفسندن ازاله‌ده
مؤثر اولور واکر برذمی دارالحربده ازدواج وزوجه‌سنی برابر اخراج ایلسه حرهٔ ذمیه قیلنور زیرا حربی استیمانله
زوجه‌سیله چیقدقده حرهٔ آمنه اولدقدن صکره ذمی زوجه‌سیله چیقدقده عقد ذمت عقد اماندن اقوی اولمغله
زوجه‌سی حرهٔ آمنه اولمق بالطریق الاولی در وعورت اهل دار بمزدن اولان ذمی‌یه اقامتده تابعه اولمغله اهل ذمتدن
قیلنور اما ذمی اهل حربدن اولان کبیره قزی یاخود قزقرنداشی ایله چیقسه آنلر ایچون استیمان ایتمش ایسه
فیء اسلامیان اولورلر زیرا بونلر دار بمزده اقامتده کندویه تابعه اولمامغله برابر اخراجی دلیل استیمان اوله مز
لکن زوجه‌سی بویله دکلدر سؤال اولنورسه که باب المرأة من اهل الحرب تخرج مع رجل من المسلمین اثناسنده بیان
اولنمشیدیکه مستأمن قزی وقزقرنداشی مثللولری برابر اخراج ایلسه امانده ادراج اولنورلر بوحکم سابق ذمی‌یه
دخی لاحق اولمق لایق دکلمیدر جوابده دیرزکه مسئلهٔ مستأمنده زوجنه تابعه اولان عورت زوجی منزله‌سنده
اولوب دارالحربه رجوعدن منع اولنماز وبوحکمی قزنده وقزقرنداشنده دخی اجرا ممکندر وبحسب الظاهر
بونلر دخی زوجه‌سی کبی عیالندندر اما مسئلهٔ ذمی‌ده عورت ذمیه قیلنمغله دارالحربه رجوعدن ممنوعه‌در وقزی
وقزقرنداشی دار بمزده احتباس خصوصنده تابعه اولمامالریله حکم ذمی‌یی آنلرده اجرا غیر ممکندر ومتبوعه‌ده
ثابت اولمیان حکمی تابعه‌ده اثبات غیر جائزدر واکر ذمی دارالحربدن برعورتی اخراج وعورتمدر دیوب عورت دخی
تصدیق ایلسه بوماده‌یی فهمه قوللرندن غیری طریق یوغیسه ده بینه حره قیلنوب عورتی اولدیغی قبول
وتحقیق اولنور زیرا دارالحربده نکاحلرینه داراسلامده اقامت شهود ایده میه‌جکلری ظاهر ومیدانده برمنازعلری
غیر حاضر اولمغله بالضروره تصادقلری تصدیق وقوللری قبول وتحقیق اولنور کورمزمیسنکه برازرجال
ونسائی برابر اخراج ایدوب بونلر عبید وجواریلرمدر دیوب آنلردخی تصدیق ایتمش اولسه‌لر قوللری قبول اولنور
کذلك حربی استیمانله بووجه اوزره خروج ایتدکده بورسمه دعوی وتصدیق بولنسه ینه قوللری قبول وتحقیق
اولنور اما صورت مفروضه‌ده عورت ذمی‌یی تکذیب وبیمزده نکاح وقرابت یوقدر دیو تبعید وتجنب ایلسه
عورت فیء اولور زیرا عند التکذیب سبب تبعیت بولنمامغله دار بمزده بلاامان برحربیه ایدوکی نمایان اولوب
فیء اسلامیان قیلنور واکر برمسلم دارالحربدن بررجل یاخود برعورتله چیقوب بوعبدم وجاریه‌مدر دیو دعوی

مترجم فقیر دیرکه اکرچه کتابه
علی الاطلاق اسلم احد الزوجین
دیمکله بزدخی طلاق اوزره زوجه
ایلدیك لکن زوجه‌یه عرض
اسلام وزوجه‌نك دین اهل کتابه
عدولی قرینه‌سیله وفی الجمله قرینه
سیاقله من اداهل کتابدن اولمیان
زوجین مستأمنین اولدیغی
مستفاد دراتهی

مطلب اخرجت المستأمنة زوجها

مطلب اسلم رجل من المحصورین
واخرج امرأته او بالعکس

وآنلر مملوكيتي تكذيب ايجون بزه امان ويروب بزا بركتور مشدر ديو ادعا ايلمسه لر اكرچه بالنظر الى القياس
فيء اولملري بي التباسيدر زيرا مسلمك ادعاى ملكي آنلرك تكذيبي ايله منتفي وآنلرك دعواى اماني مسلمك انكاري ايله
منتهي اولمشيدر لكن بالنظر الى الاستحسان هر بري حر مستأمندر كه ديلديكي وقتده رجوع دارينه رخصت
احسان اولنور زيرا بونلر اكرچه مسلم مذكور ايله اختلاف ايلديلر ايسه ده ينه سائر مسلمينك بونلره تعرضلرينه
سبيل اولمادیغنده تصادق وائتلاف ايتمشلردر واسباب شرعيه لذاتها مطلوبه اولميوب بلكه احكامي ايچون
مرغوبه در وحكمده اتفاق دركار ايكن اختلاف اسباب محل اعتبار دكلدر توضيحي اولدر كه اختلاف سبب
ايجون صورت ظاهره ده بر يوقسه متحقق اولان سبب همان واحددر كه مملوكيتلرنده ثابت اولان امان تبعي ياخود
اعطاء اما نده ثابت اولان امان قصدیدر نظيري اولدر كه بركمسنه فلانك ذمتمده بيك درهم قرضي واردر ديو
اقرار ايتدكده مقرله قرض دكل بلكه غصبدر ديو مقابله به ابتدار ايلسه بو صورتده سببده اختلاف وار ايسه ده حكم
لزوم ما لده ائتلاف اولمغله همان مال مزبوري مقر اوزره الزامله دفع خصام اولنور واكر صورت مفروضه ده عورتي
اخراج ايلين ذمي ياخود حربي مستأمن اولوب عورتم دردیو ادعا وعورت دخي زوجه سي دكلم بلكه بكا امان ويروب
اخراج ايلمشدر ديو انكار مدعي ايلسه انكاري ثبوت نكاحه حائل وادعا ايلديكي امان ذمي وحربي شرعا باطل اولمغله
عورت فيء مسلمين قيلنور واكر بر حربي ايكي مسلم ايله چيقوب بونلر بكا امان ويرديلر ديدكده ايكيسيدخي تكذيب
ايلسه لر فيء اولور زيرا ظاهرده حربي اولوب دار بمزه بلا امان كلمكله آنده حق مسلمين ثابت اولمشيكن ايكي
مسلم اوزره سببي معلوم اولميان اماني دعوى ايتمكله بلاحجه تصديق اولنماز اما ايكيدن بريسي تصديق ايدرسه
اماني ظاهر وديلرسه دار الحربه رجوعه قادر اولور زيرا اماني مكذبدن ثابت اولمدي ايسه ده مصدقدن
تصادقلري اوزره حاصل اولوب امان واحد كافي اولمغله اماني ايجون مصدق اوزره ادعا قيلمش منزلنه
نازل اولور لكن بو ايكيدن بكا شو امان ويردي ديوب اول تكذيب ايلدكده آخري امان ويرنم ديوب حربي
دخي آني تكذيب ايليوب هر بري كلامنده ثبات واصرار ايلسه فيء اولور زيرا حربينك ادعاء امان ايلديكي حربي
تكذيب واقرار امان ايلين مسلمي حربي تكذيب ايتمكله اماني ثابت اولميوب فيء اولور نظيري اولدر كه دار اسلامده
بولنان بر مسلم دار الحربدن كلن حربي يه انا آمنتك بن سابقده سكا امان ويردم ديوب حربي ابطلت يعني يلان
سويلدك بل كتب الي رجل من دار الاسلام بالامان بلكه بكا دار اسلامدن بر رجل كتب امان ايلدي
ديسه تصديق اولنمايوب فيء قيلنور كذلك بو صورتده بل آمنني فلان المسلم يعني بلكه بكا فلان مسلم امان ويردي
ديوب اول مسلم دخي غائب ياخود ميت اولسه ينه تصديق اولنماز زيرا غائب وميت اوزره دعواي مجردسي ايله
اماني ثابت اولميوب اقرار امان ايلين حاضري دخي كندو تكذيب ايلمشدر ومسئله متقدمه بشقه دركه آنده
حكم امانده اختلاف اولميوب ايجون سبب امانده اختلاف ايتمشلردر اما بو مسئلهده اختلافلري اماني طرفندن
استفاده اولنه جق انسانده در وحربي مقري تكذيب ومسلمين حربي يي تكذيب ايلديكجه امر ينده بريسي ثابت
اوله مز واكر اول مقرله بالامان اولان حربي بعد التكذيب بلي سن بكا امان ويردك لكن تكذيبده غلط ايلدم
ديو تصديقله تعقيب ايلسه مقتضاي قياس ينه فيء اولمسيدر زيرا اقرار امان تكذيبي ايله باطل اولمغله صكره
تصديق نافع وعامل اوله مز زيرا تصديق بعد التكذيب ايجون نسب وولاء مثللو محتمل فسخ اولميان عقودده اعتبار
اولنور امان ايسه محتمل فسخ اولان عقود دندر اما بالنظر الى الاستحسان تكذيب اوزره مصر اولمامغله داخل اماندر
زيرا امان ويرن مسلمي مقيد ماكورمش اولميوب وبر كره كورمكله كمال معرفت نادر اولمغله بو بابده احتمال غلط
ظاهر اولديغندن دفعا للضرر وجوب تصديق مقرردر امابعد الملاحظه تكذيب اوزره ثابت اولسه جواب
مسئله بشقه دركه آنده توهم غلط منتفي اولمشدر نظيري اولدر كه بركمسنه يانده جالسه اولان عورت حقنده اولا
رضاعا همشيره مدر ديوب صكره يوق غلط ايتدم عورتمدر ديسه تصديق اولنوب بينلري تفريق اولنماز
امابعد الملاحظه قول اول اوزره ثابت اولسه احتمال غلط فائت اولمغله تصديق اولنميوب بينلري تفريق اولنور
واكر صورت مذكوره ده بر مسلم بن سكا امان ويرمشيدم ديدكدنصكره حربي مزبور بكا مسلميندن كمسنه امان
ويرمدي بن همان بلا امان خارج اولدم ديوب صكره اول مسلمي تصديقه رجوع ايلسه بو بابده تصديق مشروع
اولميوب فيء اولمسي مقطوعدر زيرا دار بمزه خارج اولان حربي يه كوره التزام اولوازم امان ايكن حربي مسفور امان
مسلم ايله چيقمش اولمه وقوع امانده اشتباه ايتمسنه جكي نمايان اولمغله بو بابده احتمال غلط مدفوع واصل اماني
انكار ايتدكدنصكره اعتبار تصديق غير مشير وعدد امان صورت سابقه بشقه دركه آنده شبهه ونسياني ايجون طرفندن

مطلب اقر بانه قرض وقال المقر له بل غصب

مطلب خرج مع مسلمين وادعى انهما آمناه

مطلب قال لامرأة هي اختي رضاعا ثم قال بل هي امرأتي

اكتساب امان اولنه جق انسانده اولمغله تصديقه رجوعي معتبر وغلطنده معذور ومغتفردر وقچان اهل حربدن
بر رجل وبر عورت دار بمزه خروج وايكي مسلم دخي بونلر بعض مسلميندن امانله كلديلر ديو شهادت ايلدكلرنده
مزبوران بونلر كاذبلردر بزه بركمسنه امان ويرمشدر ديو مخالفت ايلسه لر قياس قول ابي حنيفه رحمه الله تعالى
اوزره عورت ناثله امان ورجل فيء اسلاميان قيلنوب قول امامين اوزره ايكيسي دخي تأمينله شادمان قيلنورلر
زيرا ظاهرده ايكيسي دخي رقيق اولوب عتق امه اوزره شهادت بلاسبق الدعوى بالاتفاق مقبوله وعتق عبد اوزره
ايجون قول امامين اوزره مقبوله در واكر صورت مذكوره ده بعد الانكار دعواي امانه شروع ايدوب دعوالري اوزره
شهادت مسلمين دخي وقوع بولسه قبول اولنور زيرا اكرچه دعوالرنده تناقض واقعدر لكن حريت اوزره قبول
بينه ده تناقض غير مانعدر اما شاهدلري ذميلر ياخود مستأمنلر اولسه شهادتلري مسلمين اوزره قائمه اولمغله قبول
اولنماز ودعوالري شهادت مسلمين ايله ثابته اولدقدنصكره دار الحربه قصد عودت ايلسه لر استيمانلري حجتله
ثابت اولديغندن رخصت ويريلور سؤال اولنورسه كه بونلر ابتداء امرده رقلريني اقرار ايتمشلر ايكن مجددا حربي
اولوب عودتلرينه رخصت نيجه سزاوار اولور جوابنده ديريز كه امام بونلرك قوللرنده كذبلرينه شهادت شرعيه
ايله حكم ايلمشدر واقرارنده تكذيب اولنان مقرك حكم اقراري ساقطدر واكر بو رجل ايله عورت بزلر بلا امان
خارج اولديق ديدكلرنده ايكي كمسنه بونلر دار الحربده ايكن اسلامه كلمشلر ايدي ديو شهادت ايدوب بونلر دخي
شاهدلري تصديق ايلسه لر نظر اولنور اكر شاهدلر مسلميندن ايسه لر بونلر حر وامين اولورلر واكر اهل ذمتدن ايسه لر
بونلر مسلمين ايچون رقيق اولورلر زيرا بونلرك اسلاملري فيء اولدقلرندنصكره ظاهر اولوب وشهادت ذمي مسلمين
اوزره حجت اولمامغله ابطال رقه علت اوله مز بو صورتده آنلر دخي بزم قطعا اسلامه كلديكمز بو قدر ديو شاهدين
مسلمني تكذيب ايدرلرسه اسلام اوزره جبر وتعذيب اولنورلر زيرا اسلاملريله اوزرلرينه شهادت مسلمين حجت
تامه ايدوكي رسيده حد يقيندر بو صورتده اسلامي قبول ايدرلرسه ايكيسيده جرا اولورلر اكرچه عند الامامين
عتق عبد اوزره شهادتده دعوى شرط اولماديغي اوزره بو مسئله ده اشكال يوقدر اما قول ابي حنيفه رضي الله
تعالى عنه اوزره اكرچه حريت رجلده اشكال واردر لكن جواب اولدر كه بو بابده مسلمين اول رجله خصم اولوب
وشهادتله اوزرينه الزام حق واقع اولمغله انكاري قبول بينه يه مانع اوله مز نظيري اولدر كه بركمسنه بر عبد اوزره احراره
لازم اولان مقدار اوزره حد قذف ياخود خاصة احرار اولان قصاص فيمادون النفس دعوى واستيفاء حق ايچون
عبدك عتقني دخي ادعا ايدوب عبد مذكور عتقني انكار ايلسه ينه عتق اوزره شهادت قبول واعتبار اولنور واكر اسلامدن
امتناع ايدرلرسه رجل قتل وعورت قبول اسلام ايدنجه دك حبس اولنور زيرا حر اولدقلري حجتله ثابت اولمغله اكرچه
دار بمزده آنلره سبيل تعرض متسد اما مرتد اولدقلري جهتله توجه عقوبت مذكوره متسد در واكر بزلر قطعا اسلامه
كلديكمز بو قدر ديدكلرنده شاهدلر بونلر دار الحربده فلان كونده اسلامه كلديلر ديو شهادت وبو شهادتله يوم مرقومده
اسلاملري ثبوت وصحت بولدقدنصكره بونلر مدافعه يه عودت ايدوب بلكه بزلر بو ديدكلري وقتدنصكره دار الحربده
دين نصرانيت واول ديني اظهار واشاعت اوزره ايديك ديدكه جسارت ايلسه لر ينه اسلام اوزره جبر اولنورلر بو صورتده
اسلامه كلورلرسه رجل حر امين وعورت جاريه اولوب فيء مسلمين قيلنور زيرا دار الحربده اسلاملري شهادت شهود ايله
ثابت اولديغي وقتدنصكره مرتد اولوب ارتداد اوزره دار بمزه خروجلري اقرارلري ايله ظاهر اولمشدر ودار الحربده ايكن
مرتده اولان عورت استرقاق اولنوب صكره اسلامي رقني ابطال ايلمز اما مسئله سابقه بشقه دركه آنده اسلاملري ثابت
اولدقدنصكره ارتدادلري ايجون دار بمزده ظاهر اولمشدر سؤال اولنورسه كه مسئله سابقه ده دخي اسلاملري شهادت
مسلمين ايله ثابت اولديغي وقتدنصكره ينه كفر اوزره اصرارلريني اقرار ايلمشلردر جوابنده ديريز كه اكرچه اقرار كفر ايلديلر
لكن وقت مرقومدنصكره كفر متجدد اقرار ايلمديلر كه دار الحربده ارتدادلرين اظهاره حمل اولنه بلكه ايجون اصل شهادتي
انكار ايلديلر اما بو مسئله ده دار الحربده ايكن اسلاملري حجتله ثابت اولان وقتدنصكره كفر حادث اظهار ايلدكلريني
اقرار ايلمشلردر سؤال اولنورسه كه عورتك اسلامنه شهادتله حريتي بديدار اولمشيكن حكم ارتدادنده آنك قولنه اعتبار
وآني جاريه قلمق نيجه سزاوار اولور جواب اولدر كه بونده عورت نفسي اوزره رق ايله اقرار ايلمشدر ولقيط اتي اقرار
رق ايلسه مقبول اولديغي كبي بو عورتك دخي اقرار رقي مقبولدر واكر بر حربيه دار الحربده قبول اسلام واسلامي
معلوم انام اولوب بعده اسرا ايچنده سبي اولندقده بن قبل الاخذ مرتده اولمشيدم ديسه نفسي اوزره اقرار رقنده
تصديق وفيء مسلمين قيلنور كذلك مسلمه ايكن دار الحربه لحوقندنصكره اسرا ايچنده اخذ اولنوب بن دار الحربه
ارتداد ايله لحوق ايتمشيدم ديسه بو بابده باسي تكذيب ايدرسه ده ينه جاريه اولوب فيء مسلمينه ترتيب اولنور زيرا

مسئلهٔ مذكوره محل تأمل دركه شهادت مسلمين ايله عورتك اماني اتفاقا ثابت اولدقدنصكره تفصيل مذكوره محل قالمز مكر ايجون رجله تخصيص اوله لكن كتابده تشبيه لفظي ايله ذكر ايلمشدر بو صورتده انكارلري شهادت مسلمينه مقرون اولملا معه حل اولور

مطلب انكر العبد عتقه وهنالك من يدعي عليه حد قذف او قصاصا

مظهر حكم شرك اولان دار الحربدن اخذ واحضار كبي بر سبب ظاهر ايله رق نفسنی اقرار ايلمشدر كذلك بر ذمی وذميه
دار الحربه لحوقدنصكره اخذ اولنوب بز سزكلـه نقض عهد اوزره لاحق اولمش ايدك ديسه لر تقسلری اوزره
اقرار رقلری معتبر وفی اوانلری مقرر اولور و بو مسـائل مذكوره قريبا ذكری سبقت ايلين عورتك دار الحربده
وقت معيده اسلامنه شهـادت وقت مزبوردن صكره دار الحربده ارتدادی سببيله رق نفسنی اقرارينك صحتنه
مانع اولماديغنی كشف وايضـاح ايلمشدر واكر دار اسلامده معروفة الابوين بر حرهٔ مسلمه يی بر رجل اخذ وامساك
و بو بنم جاريه مدر ديو استملاك ايلـدكده عورت دخی تصديق و بن مرتده اولوب دار الحربه لحوقـدنصكره
بو رجل بنی سبی واخراج ايلمشدی ديو رقنی تحقيق ايلسه بالنظر الی القيـاس جاريه ايدوكی بی التبـاسدر زيرا
موجب ملك اولان سبب اوزره تصادق ايتلريله مادهٔ تصادقلری ثابت بالعيان ياخود مثبت بالبرهان منزله سنده
قيلنور توضيحی اولدر كه بو عورت مكلفه اولمغله نفسی اوزره رجم وقصـاص كبی متلف حقيقی اولان بر جرمله
اقرار ايلسه قبول قولی واجب ايكن شمـدی متلف حكمی اولان رقله اقرارنده وجوب قبولی بالطريق الاولی در
و بالنظر الی الاستحسان تصديق اولنما يوب حره اولمق اوزره اول رجلـدن تخليص كريبان اولنور زيرا حريت
ابوين ايله حريتی اصليه وظاهره وابطالنه غير قادره ايكن شمدی انشاسنه اقتداری اولميان حكمی اقرار ايلمشدر
علی الخصوص بو اقرارنده متهمه دركه نسـاميل هوی ايله مجبوله اولملريله احتمـالدر كه بو رجلك عشق ومحبتنه
دوچار اولوب اولدخی نكاحله اكا طلبكار اولمديغندن اقرار رق حصول مرادينه مدار اتخاذ ايتمش اوله اما دار الحربه
لحوقی عيان ياخود بينهٔ بيان ايله تمايان اولسه جواب مسئله بشقه دركه آنده ظاهر حال رجل وعورتك شاهد
مقالريدر زيرا مسلمه اسلام اوزره اولدقجه حسب العاده التحاق دار الحربی اراده ايلمز توضيحی اولدر كه عورتك
اعتقاد باطنی ممكن الوقوف اولمامغله اجرای حكمی اكرچه قبول قولنه موقوفدر اما ادعا ايلديكی لحوق دار الحرب
امر ظـاهر ووقوف واطلاعی متيسر اولمغله مجرد قبول قولنه احتيـاج بر طرفدر و دار الحرب دار سبی واسترقاق
اولمغـله لحاقی معلوم اولدقده موضع استرقاقدن اخـذ اولنمش اولوب عند الاخذ اسلامی ظاهر اولمدقجه جاريه
ايدوكی باهر اولور اما دار اسلام دار استرقاق اولميوب بلكه دار حريت متأكده اولمغله اول بابده صدقی ظاهر اولمدقجه
قول مجردی ايله حكم دار باطـل اولمق سزاوار اولماز وذميه دخی حكم مذكورده مسلمه كبيدر اما حره ذمی بن نقض
عهد ايله دار الحربه التحاق ايتمشيدم بو رجـل بنی سبی واسترقاق ايلدی ديو اقرار رق ايدوب لكن صدق مقالی
و دار الحربه التحاق واتصالی معلوم اولمسه عنـد الامامين رحمهما الله عليهما بو ذمی امرأهٔ مسلمه ايله برابر واقراری
غير معتبردر زيرا عند الامامين حريت رجلده معتبر اولان حريت امرأه كبی انجق حق الله در بنـاء عليه حريت
اوزره شهادتده سبق دعوای شرط قيلماديلر اما عند ابی حنيفه رحمـه الله تعالی اول ذمينك لحاقی معلوم اولسون
اولمسون اقراری اوزره عبد در زيرا عنـدنده حريت رجلده معتبر اولان حق زجلدر بناء عليه بلا دعوی عتق
عبـد اوزره شهادتی قبول ايتمشدر وهم ميل هوی حق رجلده منعـدمدر و بو اقرارنده ملك ايله استباحت
فروج يوقدر اما اقرار امرأه بو يله دكلـدر واكر دار الحربدن بر مسلم بر حربی ياخود حربيـه ايله برابر چيقوب
بن بو حربی يه لغت عربيه ايله اعطـاء امان واخراج ايلدم ديو اخبار حربی دخی يالان سويلدی بلكـه لغت
فارسيه ايله امان ويرمشيدی ديوب بو اختلاف اوزره ايكيسيده اصرار ايلسه لر بنه امانی دركار در زيرا عبـارهٔ ده
اختلا فلری وار ايسه ده سبب وحكمده متفقلردر واختـلاف مزبور هيچ بر زمانده خصوصا بلا عبـارهٔ ثبوتی
ممكن اولان حكم امانده معتبر دكلدر وعبـاره ده اختلاف قبول شهادته مانع دكل ايكن ثبوت امانه نيجه مانع اولور
كذلك اختلافلری امانك زمان ومكاننده ونامه ورسول ايله امان باللسانده واقع اولسه ينه ثبوت امانه مانع دكلـدر
زيرا اصـل مقصود اوزره اتفاقلری موجود اولديغندن بشقه اعطـاء امان عود وتكراره قابل اولمغـله انواع
مختلفه اوزره مكرر احاصـل اولمغه محمول اولوب اختلافات مرقومه حكم مقصوده مانع حصول اوله مز واكر صورت
مفروضه ده مسلم بو حربی اسلامه كلوب غلبه برابر خارج اولدی ديوب حربی دخی اسلامنی انكار بلكه بنی امان ويروب
كتوردی ديمكه ابتدار ايلسه فیٔ اولور زيرا بونده اختلافـلری سببده اولميوب حكم مطلوبده واقع اولمشـدر
زيرا مسلم ايسه امانی اعانتدن استفاده ومستأمن ايسه امان ويرنكسنه دن استفاده ايده جكدر و بو يله اختلافلری
وار ايكن احد الامرين ثابت اوله مز واكر مسلم شو حربی غلبه چيقوب ذمی اولمغی رجا ايدوب بن دخی اعطـاء ذمت
ايلدم ديو تقرير و حربی دخی بنی انجـق امانله اخراج ايلدی ديو تعبير ايلسه بو صورتده آمن اولور زيرا ايكيسی سبب
امانده اختلاف ايلديلر ايسه ده بو مسلك طرفندن حكم ثبوت امانده اتفاق ايلمشلردر غايهٔ الامر مسلم اول حربی اوزره

مطلب اقرت المسلمة المعروفة النسب بارتدادها ولحوق دار الحرب عن رقها

مطلب اقرار الحرة الذمية والحر الذمي بالرق

مطلب اختلاف في الامان بالعربية والفارسية

مطلب اختلف المسلم مع الحربي في الامان او الذمة

دار بمزده التزام جزيه ايله احتباسنی دعواده زياده قيلمشدر بوز يادة دخی قول مجردی ايله ثابت اولميوب اتفـاقلری
اوزره اصـل امان ابقا اولنوب ديلرسه دار الحربه رجوعنه رخصت ويريلور واكر دار بمزده مستأمن اولان حربی
جاريه سنی اعتاق ايلسه اول جاريه ديلرسه دار الحربه رجوع ايدر زيرا صاحبنه تبعا مستأمنه اولمشيدی حتی صاحبی
دار الحربه ارجاعنی مراد ايلسه حقنده ممكن ايدی اعتاق ايله حكم مذكور باطل اولماز اما بر مسلمه ياخود ذمی يه بيع
ايلسه مولاسينه تبعا اهل دار بمزدن وذميه اولور بونلردن بری اعتاق ايدرسه ذميه اولدقدنصكره عتقله حربيه اولمق
متصور اولمامغله دار الحربه رجوعنه رخصت ميسر اولماز اكر مشتری مزبور اول جاريه يی عينله حربی يه رد ايلسه
حربی آنی بو صورتده دار الحربه ارجاعـه رخصت ويريلوب بيع اوزره جبر اولنور زيرا مسلم ياخود ذمينك
شيرايله آنده ملكی ثابت اولمغله ذميه اولوب بشول امهٔ ذميه منزله سنده اولور كه آنی مستأمن اشترا ايتمش اوله واكر
بر مستأمن جاريه سنی ابتداء امرده مستأمن آخره بيع ايدوب مشتری دخی اعتاق ايدرسه نظر اولنور اكر مشتری
بايعك اهل دارندن ايسه بايع بنفسه اعتاق ايتدكده جاريه ايچون دار الحربه عودت ممكن اولديغی كبی بونده دخی
ممكندر زيرا بايع ايله مشترينك حالری برابردر واكر مشتری دار اخرادن ايسه جاريه ايچون دارندن نزينه جواز
عودت يوقدر زيرا تبعيت بايع بيعله منقطع اولوب مشتری دخی قبـل العتق جاريه يی دار نفسنه اخراجه قادر
اولمديغی كبی بعـد العتق دخی جاريه ايچون اول داره جواز خروج يوقدر نكته سی اولدر كه مستأمن انجـق
دارندن اخراج ايلديكی نسنه يی اعاده يه قادر و بو جاريه يی دارندن اخراج ايتديكی ظاهر اولمغله دارينه اخراجه
مقتدر اوله مز وحكم مزبور سلاحده ثابت اولنجه آدميده بالاولويه متثبتدر ووجه محرر اوزره دار بمزده احتباسی
مقرر اولدقده قبل الاعتاق و بعده منزلهٔ ذميه ده اولمغله دار اخرادن اولان مستأمن مشتری اول جاريه يی جواری
ذميه حكمی اوزره مسلمين ياخود اهل ذمته بيعله جبر اولنور واكر مشتری مزبور عيبله ينه بايعه رد ايلسه جواب
مسئله ينه بو يله در زيرا اعتبار معنـای مذكور ايله ذميه اولدقدنصكره بردخی حربيه اوله مز واكر اول جاريه يی
ابتداء امرده بر مسلمه بيع ايدوب ايكی مسـلم دخی بو حربی شو جاريه يی دار بمزده قبل البيع اعتاق ايلمشيدی ديو
شهادت ايلسه لر شهادتلرنده معنـای حرمت فرج اولمغله بيعی باطل اولوب بايع مشتری يه رد ثمن ايدر بو صورتده
جاريه دار الحربه ارادهٔ خروج ايدرسه منع اولنمـاز زيرا بيعك ظهور بطلانی ايله حرهٔ حربيه ايدوكی نمايان
اولمشيدر سؤال اولنورسه كه جاريهٔ مزبوره امهٔ مسلم ايدوكنه مقره ايكن دار الحربه رجوعنه نيجه رخصت ويريلور
جوابنده ديريز كه اكرچه بو يله درلكن قاضی بطلان اقرارينه حكم ايتكله حكم اقراری باقی قالماز كورمزميسنكه
مشتری دخی جاريه يی قبض ايتكلـه ثمنی بايع ايچون سالمدر ديو اقرار ايتمشيكن اقراری ثمنله بايع اوزره رجوعنه
مانع اولماز زيرا حاكم خلاف اقرار ايله حكم ايلمشـدر واكر اول جاريه يی اخراج ايلين حربی اكرچه آنی آخره بيع
ايتيوب اما بو بنم عورتم ايدی صكره قهر ايله اخراج ايلديكمدن شمدی جاريه م اولمشـدر ديوب عورت دخی
بلی زوجه سی ايدم بلا قهر برابر كلدم ديسه قول عورتك قوليدر كه اوزرنده اثر قهر بولنميه رق ظـاهر خروجی
شاهد مدعاسيدر بعده ايكيسيده اسلامه كلورلرسه مستأمن حربينك اقراری تحقيق و بينلری تفريق اولنور زيرا
منـافی نكاح اولان قهر واسير ايله عورتك جاريه اولـديغی اقرار وحجت اقراری اوزرنده استقرار ايلمشـدر
سؤال اولنورسه كه امام عورتك حريتی ايله حكم ايتمشيكن امر تفريقده اقرارينی تحقيق نه دن لازمدر جواب ويريز كه
حكم امام ظاهره اعتبـار وعورتك قول مجردينی اختياره مبنی اولمغله اقرار مقردن بالكليه رفع احتمـال صدقی
استلزام ايلمز كورمزميسنكه دعوای قهرينه اقامت بينه ايلسه قبول وجاريه سی اولمغله حكم اولنور اما قريبـا
سبقت ايلين دار بمزده عتق بشاهدين مسلمين ايله ثابت اولمق مسئله سی بشقه دركه آنده حجت تامه ايله حريتی ايله
حكم اولنمشدر كه بردخی رقنه اقامت بينه اولنماز توضيحی اولدر كه بر مسلمك نكاحنده بر مسلمهٔ غير مدخول بها بولنوب
زوجی بو عورت مرتده اولدی ديوب عورت انكار ايلسه اقرار زوجـله بينلری تفريق ونفسی اوزره تصـديق
اولنمشيكن زوجه سنك حقنی ابطـالده مصدق اولمامغله نصف مهرينی ادا ايچون تضييق اولنور اينته مسئلهٔ
مذكوره دخی بو يله در وصورت مفروضه ده حربی مرقوم امامه ابرام و بو عورتی قهر واسر ايتديكم اوزره استحلاف
قبيل ديو اقدام ايدرسه امام ابو حنيفه رحمه الله تعـالی عنه دعوای رقده تجويز تحليف ايتديكندن آنك قول
شريفی اوزره عورته يمين تكليف اولنماز وعند الامامين رحمهما الله تعالی ادعا ايلديكی سبب رق اولان قهر اوزره
استحـلاف ونكول ايدرسه جاريه سيدر ديو حكمی ارداف ايدر زيرا نكولی اقراری منزله سنده اولوب اصـل
امامين دخی دعوای رقده نكوله قضـا اولنماقدر والله اعـلم

مسئله مزبوره ده جاريه دن مراد انجق مستأمن دارندن كورديكی جاريه در بو محلده اطلاقی اولندی ايسه ده قريبا تقييد ايله جكدر

مطلب الاستحلاف في دعوى الرق

باب من الامان بغير اذن الامام و بعد نهى الامام * مسلمين بر حصنى محاصره يه دركار اولدقلرنده اذن امام اولمدقجه
برمسلم اهل حصنه بلكه ايچلرندن برفرده اعطاء امان ايلك سزاوار اولمازز يرا محاصره دن مرادلرى فتح ايكن
امان بحسب الظاهر مانع مراد اولديغى باهردر ومسلميندن برفرد ايچون جماعت مسلمين ايله مرادلرى ميانته حائل
اولان اسبابى هرحالده خصوصا قهر اعدا بابنده اكتساب ايلك لايق دكلدر وهم هر مسلم اميرينك تحت
طاعتنده ايكن لايق دكلدركه اميرى كندونك تحت طاعتنده اولمسنى موجب برعقده مباشرت ايليه مكر اميرينك
رضاسيله اوله وهم نفع وضررى عامهٔ مسلمينه راجع اولان اموره نظر واهتمام ايچون نصب اولنان انجق امام ايكن
فرد آخرك استقلال اوزره تجاوزى رتبهٔ استخفاف امامه لاحق اولمغله رعيت ايچون استخفاف امامى متضمن اولان
نسنه يه اقدام غير لايقدر مع هذا قنقى مسلم اعطاء امانه اقدام ايدرسه ينه جوازى مالا كلام مدرزيرا ويسعى
فى ذمتهم ادناهم حديث واجب الامتثالى اوزره هر مسلمده علت صحت امان بركما لدر بو صورتده امام اوزره
واجبدركه نبذ عهد ايدنجيه دك قتاللرندن كف يد وامان مزبور ايله چيقمشلر ايسه مأمنلرينه رد ايليه واكر
مناسب كورورسه اول امان ويرن شخص ناديبى تأديب ايليه زيرا استخفاف امامه سبب اولان فعله جسارتله
اساءت ادب ايلشدر آنى تأديب ايتمسه غيريلرك دخى جرأتنه باعث وامر سياست وتدبير امارته خلل كلى حادث اولور
انجق امان مزبور نظر مسلمينى متضمن ايدوكى عندالامام متبين ايسه تأديبى تجويز وتقريب اولنماز زيرا تأنيله توفير
منفعت مسلمينى قصد ايتمشدر واستطلاع رأى امام ايچون تأخيرده احتمال فوت منفعت دركار وبويله ماده ده
اعطاء امان هر مسلمه مباح ايدوكى آشكاردر مثلا اهل حصندن بريسى نهانيجه برمسلمه بكا امان ويرا هل حصنك — مطلب آمن بغير اذن الامام لمصلحة
مواضع خللنى بن سكا كوسترهك اوزره ياخود باب حصنى فتح ايتمك اوزره ديسه اول مسلم دخى تأمين ايتدكجه فوتى
امر موعود دن امين اولمسه بو بابده اما مدن استيمان واستيذانه باقيوب جواز اعطاء امان غنى عن البياندر زيرا
بو بابده اعطاء امان تحصيل مقاصد مسلمينه راجع ايدوكى نمايان اولمغله مباشرينه موجب تأديب اولميوب مستوجب
تشكر وتطييب اولديغى عياندر واكر بر مسلم اهل حصندن برينى معسكره نزول اوزره يوز دينار مقابله سنده
تأمين ايدوب دنانيرى قبض وآنى معسكره ايصالدن صكره معلوم امام المسلمين اولسه بو صورتده اول مسلم امان ثابت
ايتمش ايسه ده امانى بلاعوض اولسه جائز اولديغى كبى بويله مقابلهٔ عوضده دخى جائزدر بعده امام كركدركه
فكر وتأمله اهتمام ايليه اكر اول مسلم عسكر اسلام ارض حربدن چيقنجيه دك شرط امان قيلمش ايسه امام
مخيردر ديلرسه دنانيرى آلوب مستأمنه رد وآنى مأمنه ايصاله جهد ايدر وديلرسه شرط مذكورى ايفا ودنانيرى آلوب
غنيمت عسكرده ابقا ايلرز يرا اعطاء امان ايلين اول دنانيرى انجق قوت مسلمين ايله احراز ايتمكله تملكله اختصاص
وامتيازايده مز انجق فعلى فعل امير ياخود فعل جماعت مسلمين كبى قيلنوب وجه مشروح اوزره عمل اولنور
واكر همان معسكره نزول وجماعت مسلمين ايچنده بركسنه يه وصول بعدنده حصننه عود وقفولى شرط ايلمش
ايسه كركدركه امام بو امانى امضا ودنانيرى غنيمت عسكرده ابقا ايليه زيرا حصننه عودت ايدرسه ايچرده عودت
ايدنجيه دك البته آمن اولمغله رد دنانيرده فائدهٔ مسلمين بولنماديغندن معناى نظر انجق تنفيذ امانده ايدوكى
ظاهر ومتبيندر اما صورت اولى بشقه در واكر حصنى فتح اولنجيه دك عودت ايلمزسه ينه امانى قائم وايصال مأمنى
لازم ورد دنانيرده فائده منعدم اولمغله ينه تنفيذ امانى امر مهمدر كذلك برمسلم اهل حصندن اخذ ايلديكى يوز دينار
اوزره آنلره برآى مقدارى اعطاء امان ايلسه ينه امام مخيردر ديلرسه دنانيرلرين رد ايله نبذ عهد ايدر وديلرسه
تنفيذ امان وانقضاء مدته دكين ترك عدوان واول دنانيرى فئ اسلاميان قيلرز يرا هرجانبده وقوع منفعت
متوقعدركه قبل المدة فتح حصنى اميد ايدرسه رد دنانير انفع واميد ايتمزسه امضاء امانله اخذ دنانير اصلح واوقعدر
واكر امير برمنادى يه فرمان اول دخى ميان عسكرده سزلردن قنغيكز اهل حصنه ياخود ايچلرندن برشخصه امان
ويررسه امانى باطلدر ديو ندا واعلان ايتدكدن صكره برمسلم مجانا ياخود مقابلهٔ جعلده اعطاء امان ايلسه ينه جواز — مطلب النداء بان من آمن اهل الحصن فامانه باطل
امانى بى ريب وكماندرز يرا مسلمك صحت امانى موجب اولان علت بوندا ايله منعدم اولمامشدركه ولايت امان ولايت
شهادت كبى شرعا هر مسلم ايچون ثابت ونهى امامله غير قابلدر بعده اهل حرب نهى مزبوردن خبردار اولمامشلر ايله
بعد النهى امان مسلم صحيح اولماسه غرور حرامه مؤدى اوله جغى بديداردر انجق امان مرقوم نظر مسلمينى متضمن
دكل ايسه امير ايچون اول امان ويرن كسنه يى تأديب وحبس وعقوبتله تعذيب جائزدر زيرا بعد النهى مخالفت
امامى اعلان ايتمكله بونده اساءت ادب صورت سابقه دن اشد وحبس وعقوبته استحقاقى ازيددر اما منادى
امر اميرايله اهل حصنه ندا ومسلميندن هر كيم سزه امان ويررسه امانته مغرور اولميكز زيرا امانى باطلدر

ديو رفع صدا ايدوب ياخود بو مضمونى امام آنلره تحرير كتاب يا ارسال رسول ايله اعلام ايلدكدنصكره برمسلم آنلره
اعطاء امان ايتمكله حصنلرندن نزول ايلسهلر فئ اسلام اولورلر لكن بو معنى بعد النهى امان مسلم صحيح اولمديغندن
ناشى اولميوب بلكه امامدن اعلام سابق سبيل نبذ عهده متمشى اولديغندندر زيرا نبذ ايله مقصود انجق دفع
غرور اولوب دفع غرور دخى قبل الامان وبعده ممكن اولمغله نبذ دخى قبل الامان وبعده صحيح وممكندر ونبذ
بعد الامان طارى اولنسه حكم امانى رفع ايتديكى كبى مقارن امان اولسه ثبوت حكمنى منع ايلر اما صورت اولى
بشقه دركه آنده اهل حرب نهى اميره عالم اولمدقلرندن قبل العلم نبذ عهد قائم اوله مز وبو صورتده وجه مشروح
اوزره قبل الامان نبذ عهدك جوازى مقرر اولمق انجق مسلميندن دفع ضرر ايچوندركه جائز كوريلمسه مسلمين ايچنده
بولنان بعض فساق مسلمين ايله فتح حصون ميانته حائل اولمغه قادر وامير مره بعد اخرى نبذ عهد ايلدكجه آنلر
تجديد امان ايدوب مسلمين برحصنه استيلادن مأيوس اولجقلرى ظاهر اولور بو مقوله ضرردن مسلمينى تخليص ايچون
من آمن فقد اعذر مثلى اوزره قبل الامان دخى جواز نبذ ايله حكم وتنصيص اولندى واكر امير اسلام اهل حربه
اعلام وبر مسلم سزه امان ويررسه امانى معتبر دكلدر بن امان ويرمدكجه ديو افهام ايتمش اولوب صكره برمسلم
اهل حربه وصول وبن سزه اميرك رسوليم وامير سزه امان ويردى ديوب آنلر دخى اعتماد ونزول ايدرلرسه
اول كسنه كاذب ايسه ده عبارهٔ رسول عبارهٔ مرسل كبى اولمغله امانه موصول اولورلر سؤال اولنورسه كه بو معنى
انجق رسول ثابت الرساله حقنده در بو قسمه امير ارسال ايتمش ايكن ارتكاب كذب ايلين شخصك عبارتى عبارهٔ
امير كبى اولمق ممكن اولمديغندن فضله كندو طرفندن دخى اعطاء امانى صحيح اولمازكه بو صورتده اهل حربه
بن سزه امان ويردم ديسه امانى تصحيح اولنماز بناء عليه بو امان باطل ايدوكى عياندر جواب ويريرزكه اگرچه
كلام مذكور حقدر لكن شخص مرقوم صورت رسالتده ابلاغ پيام ايتمش ايكن امان ويريلمسه معناى غرور محقق
اولورزيرا اهل حرب ايچون صدق وكذبنه مطلع اولمق غير مقدور واول شخصك عقل ودينى صدقه باعث
وكذبدن مانع اولمغله آنك ظاهر حال ومقالنه اعتماده معذورلردر اما امانى نفسنه مضاف قيلمش ايسه جواب
مسئله بونك خلافيدر واكر امير صورت مفروضه ده اهل حربه اعلام وسزه برمسلم امان ويروب ياخود بندن
رسالت امانله واريرسه سزلر ايچون امان يوقدر تا كه بن كلوب سزه بالنفس امان ويرمدكجه ديو افهام ايتمش اولوب
آنلر دخى امان رسولى قبوله نزول ايتمش اولسهلر فئ مسلمينه دخول ايدرلر زيرا كلام مزبورلسان اميردن استماع — مطلب وادع مسلم سنة على الف دينار
اولنان اماندن ماعدا مجموع امانى نبذ ايلك منزله سنده در وهم مسلميندن دفع ضرر واجب ودفع ضررده امير
ايچون ذكرى تقديم اولنان تقدمدن بشقه طريق منسلبدر وطريق مزبور تصحيح اولنماسه وجه سابق اوزره
برفاسق افساد جهاد مسلمينه قادر اولمغه بادى اولور انجق بو صورتده امير فى نفس الامر طرفندن تبليغ امان ايچون
اول رسولى ارسال ورسول دخى خبر امانى ايصال ايتمش ايسه آمن اولورلر زيرا عبارهٔ رسول عبارهٔ مرسل كبى
اولمغله بنفسه امان ويرمش مثابه سنده اولور وتنبيه سابقدن دخى مقصودى اهل حربى رسول كاذبك كلامنه
اعتماددن منع اولوب ظاهر الصدق اولان رسولك بيانه اعتماددن دخى ردعه حمل اولنماز وهم رسول كاذب
اولدقده خبر مذكورى ابطال ايلديكيمز انجق ضرر مسلمينى دفع ايچوندر ورسول صادق اولدقده احتمال ضرر
برطرفدر توضيحى اولدركه امير مقالهٔ مذكوره سندن صكره ارسال سفير ايتدكده قول سابقندن رجوعه حمل
اولنور ورجوعى دخى صحيح ومشروعدر كورمزميسنكه امير مسلمين اهل حربه بن سزه امان ويررسم امانم باطلدر
ديمش اولوب صكره ينه امان ويرسه بو تأمينى قول سابقندن رجوع اولمق اعتباريله تصحيح وتمكين اولنور زيرا — مطلب آجر العبد المحجور نفسه
قول سابق اميراوزره شئ زايدى الزام ايتمديكندن صحت رجوعى برمحذورى استلزام ايلمز واكر برمسلم
اهل حربله بيك دينار اوزره برسنه عقد موادعه ايلسه عقدى مشروع ومسلمين ايچون اول طائفه يه غزا حرام
وممنوع در حتى آنلردن برشخصى قتل ايلسهلر ديتنى غارم اولورلر زيرا مسلم واحدك امانى امان جماعتله
سياندر بو صورتده امام آجرسنه يه دك بو عقده واقف اولمازسه كركدركه موادعه سنى امضا ومالى آلوب
بيت الماله القا ايده زيرا بعد انقضاء المدة منفعت مسلمين انجق امضاء موادعه ده در نظيرى شول عبد محجوردركه
بلا اذن المولى نفسنى ايجار وعملنى تكميل ايده مولاسى ايچون اجاره يى تنفيذ واخذ اجرتدن غيرى صورت نافعه
يوقدر لكن قبل تكميل العمل واقف اولورسه فسخ اجاره يه قادر اولور ومسلم مذكور مال مزبورى انجق قوت مسلمين
ايله اخذ ايتمشدركه اهل حرب جماعت مسلميندن خوف ايدرلر بو قسمه شخص واحددن خوف ايتمزلر بناء عليه
اخذ اولنوب نوائب مسلمين ايچون اعداد اولنان بيت الماله وضع اولنور واكر امام قبل تمام السنه بو عقده

واقف اولورسه کرکدرکه ملاحظه ایدوب اکر منفعت مسلمین تنفیذنده ایسه تنفیذ ومالی آلوب بیت المال‌ه وضع ایده زیرا امام رأی مصلحت ایتدکده بو مقوله موادعه‌یی انشایه قادر ایکن تنفیذ وامضایه قدرتی بالطریق الاولی در واکر منفعت ابطالنده ایسه رد مال بعده نبذ وقتال ایده زیرا امان مسلم صحیح اولمغله بو وجه اوزره غدردن احتراز واجب صریحدر واکر صورت مفروضه‌ده نصف سنه ماضی ونصف آخری غیر منقضی ایسه اکرچه مقتضای قیاس مالک نصفی رد اولنوب نصف آخرلک مسلمین ایچون احتباسیدر زیرا تمام سنه‌یه تمام مال مقابل اولمغله نصفی دخی نصفنه معادلدر وهم مدت معلومه‌ده عوض معلوم ایله موادعه عقد اجاره‌یه قیاس اولنوب عقد اجاره اثناء مدتده منفسخ اولسه اجرتدن حصهٔ مدت باقیه الغا وحصهٔ مدت ماضیه ابقا اولندیغی کبی موادعه دخی بویله اقتضا ایدر لکن بالنظر الی الاستحسان تمام مال رد واحسان اولنور زیرا مال مزبوری التزام ایلدیلر ایکن تمام مدتده عقد موادعه کندولره سالم اولمق شرطیله در وجزء شرط ایچون تمام شرطه لازم اولوب اجزاء شرط اوزره منقسم اولماز وعقد موادعه‌ده ذکر اولنان کلمهٔ علی معنای شرطده حقیقتدر وعقد موادعه فی ذاته عقود معاوضاتدن اولمامغله کلمهٔ مزبوره‌یی معنای عوضده تجوزه صارف بولنمدیغندن حقیقتی اوزره معنای شرطه منصرف اولور بناء علیه موادعه‌لری سنهٔ کامله‌ده آنلره سالم اولمیجه جمیع مالرینی کندولره رد ایلمک لازمدر نکته‌سی اولدرکه کاه اولورکه اهل حرب بعض اجزاء مدتده خائف وبعضسنده آسوده مخائف اولورلر مثلا هنکام شتاده هجوم اعدادن آمن وایام صیفده خوفه مقارن اولورلر ونبذ عهد وقت خوفلرینه مصادف اولوب بعض مالری عوق اولندقده شرطله مقصودلرندن فیئه حاصل اولمدیغندن حد غروره واصل اولور بناء علیه قبل انقضاء المدة امام نبذ عهد ایدرسه تمام مالرینی رد ایده واکر اهل حرب مسلم مذکوره وادعناک ثلاث سنین کل سنة بالف دینار دیمکله خطاب وهر سنه‌سی بیک دینار مقابله سنده اوچ سنه عقد موادعه‌یه شتاب ومسلم مزبور دخی جمیع مالی قبض واستهلاک ایلیوب بعده بر سنه بچدکدنصکره امام نقض موادعه‌لرین التزام ایلسه کرکدرکه مال مقبوضک ثلثینی اولان ایکی بیک دیناری رد و باقیسنی سنهٔ ماضیهٔ موادعه سنه عد ایلیه زیرا بو صورتده موادعه بالف دینار قوللرنده باء مقابله ایله اولوب عوضه داخل اوله کلدیکندن مالک عوض ایدوکی معلوم واجزاء معوض اوزره مقسومدر حال آنکه بو بابده کل سنة بالف دینار قوللرنده تفریق تسمیه ایله عقود دخی متفرقه‌در اما مسئلهٔ اولی بشقه‌در که آنده عقد موادعه جمیع سنه‌ده واحد ومال حرف شرط اولان کلمهٔ علی ایله مذکور ومنعقد در سؤال اولنورسه که بدل اجاره حرف باء وکلمهٔ علی‌یه قرین اولمق بینلرنده فارق اولمیوب بهرحال بدل مدت اوزره منقسم ومتفارق اولوب باب بیع بو حکمده اجاره‌یه موافق ایکن باب موادعه‌ده موجب تفریق نه‌در جوابنده دیریزکه بیع واجاره باعتبار الاصل معاوضه در وتعلیق شرطه غیر محتملدر وموادعه باعتبار الاصل معاوضه اولمیوب انجق باء عوض ایله تصریح اولنورسه معاوضه‌یه منقلب اولور وموادعه تعلیق شرطه محتملدر بناء علیه معاوضه‌ده حرف شرط مذکور اولسه تحملنسه بناء حقیقت شرطه محمول اولنور حتی بر عورت زوجنه طلقنی ثلثا علی الف درهم دیوب زوجی دخی طلقهٔ واحده ایله تطلیق ایلدیکی صورتده امام ابوحنیفه رحمه الله تعالی عورت اوزره مالدن بر نسنه واجب اولماز اما بالف درهم دیمش ایسه ثلث مال واجب اولور قولنده اصل مذکور ایله استدلال وطلاق تعلیق شرطه محتمل اولوب باعتبار الاصل معاوضه اولمامغله آنده حرف باء ایله کلمهٔ علی بینلری مسئلهٔ امان کبی فرق اولنور دیو بسط مقال ایتمشدر لکن امامین علیهما الرحمة دیدیلرکه خلع البته معاوضه‌در واندن مقصود اولان زوال ملک نکاح بو بابده طلقهٔ واحده ایله دخی حاصلدر بو جهتدن بز مسئلهٔ مزبوره‌ده معنای معاوضه‌یی ترجیح و بهرحال انقسام بدلی تصحیح ایده رز اما تقریر سابق اوزره مسئلهٔ امان بشقه‌در واکر مسلمین بر حصنی محاصره‌یه قیام وامیرلری اهل حصنه اعلام ایدوب انی اعطی انا ومنکم فنی ما آمنتکم فامانی باطل او فلا امان لکم او فقد نبذت الیکم یعنی بن البته صانورمکه سزه امان ویرمکه مباشرت ایده‌رم لکن قنقی وقتده سزه امان ویریرسم اول امانم باطلدر یاخود سزلک ایچون هیچ امان یوقدر یاخود بن اول ویردیکم امانی نبذ ایلدم دیمک مضمونی افهام ایلسه و بعده اول قومه امان ویرسه امانی بیان سابق اوزره باطلدر زیرا هر جهتدن شبههٔ غرور زائل اوله‌جق وجه اوزره بیان وقول سابق ایله امان لاحقی نبذ ایلدیکی عیان ایلمشدر سؤال اولنورسه که مسئلهٔ متقدمه‌ده صکره‌دن امان اوزره اقدامی مقالهٔ سابقه‌سندن رجوع قیلمشیکن بونده نیچون قیلمادی جوابنده دیریزکه مسئلهٔ سابقه‌نک وضع واسلوبنده شیء زائد واردرکه

مطلب فسخ الاجارة في بعض المدة

مطلب الجزاء لا يتوزع على الشرط

مطلب توزيع بدل الاجارة على المدة سواء كان بالباء او على وكذا البيع

مطلب طلقني ثلثا على الف درهم فطلق واحدة

مقالهٔ اولاسندن صکره اعطاء امان ایلمشدر وامیر برقومی لاامان لکم دیمکله تهدید ایلدکدنصکره ینه اول قومه قد ابطلت قولی لکم انه لاامان لکم یعنی سزه سویلدیکیم قول سابقیمی ابطال ایلدم دیو ایصال نوید ایلسه بو بیان ایله تهدید سابقدن رجوعی ظاهر وبدیدار اولدیغی مثللو مسئلهٔ سابقه‌ده دخی سوق کلامی بو معنایی مفیددر اما بو مسئله‌ده کلامنده مقالهٔ اولاسندن رجوعنه دلالت ایدر نسنه بولنمیوب بلکه تحقیقنه دلالت ایدر نسنه واردر کورمزمیسنکه امیر مسلمین اهل حربدن برقومه انی اقاتل اهل هذا الحصن معکم وقد دعوتهم الی الان اومنهم فلم یجیبونی فانا اریدان اظهر لکم الامان لعلی اذا دعوتهم اجابونی وهذا الامان الذی اظهر لکم باطل و زور فلا تعتروا به یعنی بن اهل حربدن بو حصنک اهلنه سزکله برابر قتال ایده‌رم و بن آنلری امان ویره‌یم دیو دعوت ایلدم آنلر بکا اجابت قیلمدیلر شمدی استرمکه سزلک ایچون اظهار امان ایده‌یم امیدایده‌رمکه آنلری دعوت ایتدیکمده سزه باقوب بکا اجابت ایده‌لر لکن سزه اظهار ایده‌جکم امان کذب و باطلدر اکا مغرور اولمکز دیمکله بیان واعلان ایدوب صکره اعطاء امان قیلسه بطلانی نمایاندر زیرا عقد امان محتمل النقضدر امیر ابتداء امرده تکلم امان ایده‌جکم لکن کلامم باطلدر دیو اعلام ایدوب صکره امانله تبسط کلام ایلسه کلامی باطل وکندو قطعا تکلم ایتمامش منزلنه نازلدر و بو مسئله تلجئهٔ بیع تلجئه وغیرنده نظائری واردر کتاب الاکراه وکتاب الاقرارده بز آنلری بیان واظهار قیلدیق ومؤلف رحمه الله تعالی بوندنصکره باب النزول علی الحکم مسائلنی ذکر ایدر و بزدخی بو بابک تمام شرحنی ینه املا ایلدیکمز شرح الزیاداتده بیان واطناب ایلدیک

باب الحکم فی اهل الحرب اذا نزلوا علی حکم رجل من المسلمین ❊ امام الاسلام مؤلف والامقام اسکنه الله تعالی فی دار السلام حضرتلری دیرکه اهل حصن بعد المحاصره مسلمیندن بر رجل معلوم حقلرنده لطف وقهردن هرنه کونه حکم وقضا ایدرسه آنی قبول اوزره نزوله اظهار رضا ایلسه لر عقد مزبور جائز واول مسلمک حکمی حقلرنده متمکن ومتحیزدر قال علیه السلام ولکن انزلوهم علی حکمکم ثم احکموا فیهم یعنی اهل حربی حکم الله اوزره انزال ایتمکز زیرا اقتضا ایدرسه تغییر حکم الله امر صعبدر لکن کندو حکمکز اوزره انزال بعده حقلرنده حکمکزی اجرا ایدیکز وهم یهود بنی قریظه قنقی حکم اوزره نزول ایتدکلرنده بین الاسلاف کثرت اختلاف حاصل اولوب بعض اهل مغازی دیمشلردرکه بنی قریظه من اول الامر حکم سعد بن معاذ رضی الله عنه اوزره نازل اولدیلر زیرا رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلری آنلری اون بش کیجه محاصره بیوردقلرنده حضرت علی رضی الله عنه اول قوم غبی حاشا ثم حاشا سب نبی ایده‌یورلر دیو اخبار ایلدکده جناب رسالتمدار دخی اول طائفهٔ خبا نتکاره یا اخوة القردة والخنازیر اتسبوننی انزلوا علی حکم الله وحکم رسوله یعنی مقدما یهوددن مسخ اولنان قرده وخنازیرک قرنداشلری بکا سزمی سب ایده‌یورسز الله تعالینک حکمی ورسولینک حکمی اوزره نزول ایدیکز دیو تعزیز وانذار بیوردقلرنده بنی قریظه دخی نیم جانه دوچار اولوب قباحتلرین انکار ووجه مشروح اوزره عدم نزوللرین اشعار برله لا یا ابا القاسم ما کنت فحاشا یعنی یوق یا ابا القاسم سن ازقدیم کسنه‌یه بویله فحشله خطاب ایتمز ایدیک دیمکه اعتذار ایلدیلر بعده محاصره‌لری ممتد اولدقده مسلمیندن دیلدکلری ذاتک حکمی اوزره نزوللرین عرض وتخییر بیوردیلر و بنی قریظه بعثت نبویه‌دن اقدم انصاردن قبیلهٔ اوس ایله حلیف ومعاهد اولوب زمان جاهلیتده بینلرنده مودت اولان سعد بن معاذ رضی الله عنه اول اوانده سید الاوس بولنمغله احساننه امیدوار اولدقلرندن آنک حکمی اوزره نزوله رضا وقرار ویرملریله نبی کریم الخصال آنلری حکم سعد اوزره انزال بیوردیلر ایشته بو قول منقول اهل حربی مسلمیندن برینک حکمی اوزره جواز انزاله دلیل مقبولدر لکن بو بابده اشهر روایات اولدرکه بنی قریظه حکم رسول الله اوزره نزول ایدوب رسول الله صلی الله علیه وسلم دخی حکملرینی ینه رضالریله سعد بن معاذه تفویض بیوردیلر و باعث تفویض بو اولمشدرکه کروه انصار جناب رسالتی احاطه وابرام و بنی قریظه حقنده علی سبیل الشفاعة بسط کلامله عرض مرام ایلیوب نبی کریم دخی مراعات خاطرلرین اراده وتصمیم بیوردقلرندن سزدن بریکز بنی قریظه حقلرنده حاکم اولمغه راضی اولمزمیسز مضموننده الا ترضون ان یحکم فیهم رجل منکم قول بشارت نمونلریله جمله‌یی ممنون وانصار دخی رضا برله اظهار شوق درون ایلملریله فذلک الی سعد بن معاذ قول شریفلریله حکم مذکوری عهدهٔ معتمده مرهون بیوردیلر وخصوص مرقومی جناب سعده تخصیصک وجه مخصوصی اولدرکه احزاب مشرکین محاربهٔ مسلمین اوزره اتفاق و بنی قریظه دخی مسلمینله نقض عهد واول کروه مکروهه التحاق ایلدکلری غزوهٔ خندقده سعد بن معاذک ساعدنده عرق حیوة اولان اکحله مشرکیندن بر سهم سمانک

اصابت والحلنی قطع ایدوب تسکین دمی قابل اولمانجه سعد حضرتلری دعایه آغاز ایدوب یارب اگر تقدیر ازلیده حرب
قریشدن برنسنه ابقا ایتمش ایسك بنی اول حرب ایچون ابقا ومعمر قیل که رسول الله علیه السلامی میانلرندن
اخراج ایلین قومله قتالدن احب بکا نسنه یوقدر واگر اول حربدن نسنه ابقا ایتمامش ایسك بو جرحی بکا سبب
شهادت قیلوب بنی قریظه خصوصنده انتقامله قرة العین ایتمدکجه بنی اماته قیلمه دیو نیاز ایلدکده در ساعت
اول خون روان سکون وانقطاع دمسازاولدی و بو دعاسنه دخی باعث انجق اولدر که بنی قریظه نك نقض
عهدلری اخبار اولندقده آنلری تجدید عهده دعوت ایچون فرمان رسالتپناهی اوزره اشراف انصاردن بر جماعتله
سعد اول جانبه ابتدار واول قوم خیانتکار دخی قول غلیظ وشتم وتغلیظ ایله مقابلیه اجتسار ایلدکلرنده سعد سعید
انشتمونی بیننا وبینکم اهم من هذا الشتم وهو السیف یعنی بکا شتم می ایدرسز بعد الیوم میانه مزده بو شتمکزدن
اهم و بوندن زیاده موجب الم برنسنه واردر که سیفدر دیو تهدید ایدرك عودت ایتمشیدی صکره جناب حی قیوم
احزاب مشرکینی مهزوم ایدوب مسلمین بنی قریظه یی محاصره یه هجوم ایلدکلرنده سعد سعادت افزا دعای
مذکور ایله تضرع ونیاز ایلمشیدی وقتا که بنی قریظه حکم رسول الله اوزره نازل اولدیلر سعد بن معاذ مسجد
رسول اللهده مریض ایکن حضرت رسالت حکم مزبوری اکا تفویض بیوردیلر همان زمرهٔ انصار کلوب
معسکر نبوی یه ایصال ایچون آنی بر حمار اوزره ارکاب واثناء طریقده یا سعد بنی قریظه حلیف ومعاهدلرکدر
الله تعالی سنی اوزرلرینه اقدار ایلدی سن دخی آنلره احسانه ابتدار قیل ورسول الله صلی الله علیه وسلم احسانی وابقاء
نفوس انسانی سودکاری معلومکدر وعبد الله بن ابی خلفاسی بنی قینقاعی تخلیصده نه کونه سعی ایلدیکن بیلورسین
سن احسان ومروته دخی الیقسین دیه رك رجای نانجاده اطناب ایلدیلر بو رتبه اکثار نیاز ایتدکلرنده سعد حضرتلری
برکره مبارك لحیه سنی ایله صغایوب لقد آن لسعد ان لا تأخذه فی الله لومة لائم یعنی والله سعد ایچون رضاء
الهیده لومهٔ لائم آنی صوق ایتمك وقتی قریب اولدی دیو علی وجه الایجاز کشف راز ایلدی در کار شفاعت
اولان زمرهٔ انصار بو مقال تهدید اشتمالدن مراد سعدی اذعان وعیانلرنده هلکت قریظة والله دیه رك
تأسف کنان مجلس رسالتپناهی یه شتابان اولدیلر سعد دخی واصل اولدقده رسول الله صلی الله علیه وسلم
حضرتلری زمرهٔ انصاره قوموا لسیدکم فانزلوه یعنی سیدیکزه قیام ومرکبندن انزال ایدیکز قول شریفلریله
خطاب وانلر دخی امتثال ایله قیام وانزاله شتاب ایدوب سعد سعادتمأنوس حضور نبویده مشرف بجلوس اولدیغی
حینده نبی کریم علیه افضل التحیة والتسلیم حضرتلری اکا خطاب تکریم ایدوب قد جعلت الحکم فیهم الیك
فاحکم فیهم یعنی بنی قریظه حقنده عهدهٔ رسالتمده اولان حکمی سکا تفویض ایلدم ایدی حقلرنده سن
حکم ایله بیورملریله آنی تحکیم ایلدیلر همان سعد اولا جانب بنی قریظه یه اقبال وآنلره علیکم عهد الله ومیثاقه
ان الحکم فیکم ما حکمت یعنی حقکزده حکم جاری بنم حکمم ایدوکنه رضاکزده الله تعالی نك عهد ومیثاقی
اوزریکزه اولسونمی دیمکله تحلیفه استعجال ایدوب انلرده تصدیقله رضالرین تحقیق ایلدیلر بعده رسول انام
علیه الصلوة والسلام حضرتلری صحابهٔ کراملریله سکون وآرام بیوردقلری جانبه خطاب لکن صورت
تحلیف وتحکمده جناب نبوتمآبله موا جهه دن تحاب واجتناب ایلدیکندن مجد واجلال وتبجیل ایچون
وجهنی جانب آخره تحویل وکمال ادبله صیغهٔ خطابی لفظ غیبته تبدیل ایدوب وعلی من هنا مثل
ذلك یعنی بو طرفده بولنان ذوات اوزره دخی عهد مذکور لازم اولسونمی دیمکله رضالرین قضیه
تحصیل ایلدیکده رسول الله علیه السلام ومعیتلرنده بولنان صحابهٔ کرام جواب نعم ایله عقد قرتوری
تکمیل ایلدیلر همان سعد رضی الله عنه انی حکمت فیهم بان یقتل الرجال وتسبی النساء والذریة وتقسم الاموال
یعنی بن علی التحقیق بنی قریظه حقلرنده رجاللری قتل ونساء واولادلری سبی واموالری تقسیم اولنمغله حکم ایلدم
دیوب مانند سیف صارم مادهٔ فسادلرین حاسم اولدی اول آنده نبی آخر الزمان علیه صلوات الرحمان
لقد حکمت فیهم بحکم الله من فوق سبعة ارقعة یعنی والله یا سعد بنی قریظه حقلرنده رقعه کبی بر بری اوزرنده
اولان سبع سمواتك فوقنده اولان لوح محفوظدن الله تعالی نك انزال ایلدیکی حکمله حکم ایلدیك قول شریفلریله
حکم سعده تحسین واحسان بیوردیلر ونقل مزبور بعض روایاتده مذکور وبالاده ذکر اولندیغی اوزره اشهر
روایات ایدوکی میان اهل حدیثده مشهوردر و بونده دلیل واردر که اهل حصن مسلمیندن بر ذاتك حکمی اوزره
نازل اولدقلرنده اول ذات حکم مزبوری شخص آخره بنه اهل حصنك رضالریله تفویض قیلرسه جائز اما راضی
اولمازلرسه غیر جائزدر زیرا سعد حضور نبویده بنی قریظه یی استرضا ایچون اخذ عهده ابتدار ایتدکده

رسول الله

رسول الله صلی الله علیه وسلم تجدید عهده نه حاجتدر دیو منع وانکار بیورمدیلر نکته سی اولدر که حکم مزبور
رأی وتدبیره محتاج اولوب ناس دخی اولبابده متفاوت اولملریله برشخصك حکمنه رضا شخص آخرك حکمنه
رضانی مثبت دکلدر حتی رضالری بولنمیکن آخره تفویض واولدخی برنسنه ایله حکم ایلسه نافذ اوله مزمکر محکم
اول حکم مرقومه واقف اولوب اکا اجازت ویره بو صورتده اجازتی انشاء جدیدی منزله سنده اولوب خصمك
رضالری اوزره تمام حکم انجق اولك رأیی ایله حاصل اولمغله نافذ اولور و بو بابده من له الحکم قتل رجال یاخود
عقد ذمت یاخود ادخال غنیمتله حکم ایلسه جوازده جمله سی مساوی وحکم سعد بو دعوایه دلیل قویدر و بعض
روایاتده مذکوردر که سعد حضرتلری یوم مزبورده ذکورقومدن ابط وعانه سنه اوستره اصابت ایتمشلری
قتله حکم ایلمشدر وبلوغ اطفالده نبات عانه یی اعتبار ایلین رجال بو روایتله استدلال ایلمشلردر لکن برلر
بوقوله قائل دکللردر زیرا نبات عانه ده اجناس ناس برقیاس اوزره دکلدر کورمزمیسنکه ترك وتاتارده بطی وطائفهٔ
هنودده سریع اولور بناء علیه نبات عانه مبنای حکم قیلمق ممکن اولماز وروایت مزبوره بو وجهله تأویل
اولنورکه نبات عانه بلوغ بنی قریظه یه علامت ایدوکنی رسول الله صلی الله علیه وسلم وحیله سعده اخبار
اولدخی حکم مذکوری اختیار ایتمش اوله یاخود سعد انجق مقاتللرینی قتله حکم ایتمش اولوب وقتل مقاتل
کرك بالغ وکرك غیر بالغ جائز اولوب بنی قریظه دن دخی نبات عانه یه واصل اولنلر مقاتل اوله کلدکلرندن ضمنا
آنلری دخی قتله حکم ایتمش اولمغله وجه مشروح اوزره روایت اولنمش اوله لکن تأویل اول اصح ومعمولدر
زیرا غیر بالغ مقاتل اولورسه اگرچه قبل الاسر قتل اولنور اما بعد الاسر قتل اولنماز بنی قریظه ایسه بعد
الاسر قتل اولنمشلردر وتمام قصه بو سیاق اوزره ذکر اولنمشدر که سعد بن معاذ حکم مشروحی انفاذ ایلدکدنصکره
بنی قریظه یی سوروب دار قلابه بنت الحارث النجاریه ده حبس وموجب امر نبوی اوزره اللرینی ارقه لرینه بند ایله
کبس اولندیلر و بو روایت اسیرله بو کونه معامله لازم ایدوکنه دلالت ایدر قال الله تعالی حتی اذا اثخنتموهم
فشدوا الوثاق یعنی تا که قتل کفارده اکثار ایلدیککزده بقیة السیوفی وثاق محکم ایله مربوط مکتوف
ایدیکز راوی دیر که بعده رسول الله صلی الله علیه وسلم بنی قریظه ایچون عقد مجلس زیا نظام و بر یوم شدید
الحرده ایچلرندن بعضلرینی قتل واعدام ایلدیلر ومغازیده حضور نبویده قتل اولنانلری تسمیه وتعیین وحیی بن
اخطب وکعب بن اسید و بر جماعتك اساملرین ذکر وتبیین ایلدی ونصف نهار ایرشدکده رسول الله صلی الله
علیه وسلم بقیه حاللرینه ترحم برله لا تجمعوا علیهم حر الشمس وحر السلاح قیلوهم واسقوهم حتی یبردوا ثم اقتلوا
من بقی منهم یعنی اوزرلرینه حر شمس ایله حر سلاحی جمع ایتمکز برا زقیلوله وراحتلرینه رخصت وسقی ما ایله تسکین
حرارت ایدریکز تا که تبرد ایده لر بعده بقیه لرینی قتل ایدیکز دیو تکلم بیوردیلر ومغازیده مذکوردر که رسول الله صلی الله
علیه وسلم وقت مذکورده مجلس عالیلرندن قیام وسعد بن معاذه شأنك ومن بقی منهم یعنی یا سعد آنلردن باقی قلنلر ایله
کندو شان وحال ومراد ماقی البالکی استعمال قیل نطق جوهر فاملریله ترخیص عام ایلدیلر وقتل بنی قریظه یه
بالنفس مباشرت ایلین علی بن ابی طالب وزبیر بن العوام رضی الله عنهما ایدیلر وقتللری دار ابی الجهم جوارنده اولوب
دملری داخل مدینه ده احجار الزیت نام محله دك سیلان ایلدی ومؤلف عالیجناب مقتوللرك عددینی بو کتابده بیان
ایلمدی واولبابده اختلاف روایات بولنوب اظهر روایات یدی یوز اولمقدر وامام مقاتل دورتیوز اللی در دیدی وعدد
اسرا التی یوز اللی ایدی و بلوغنده شك ایتدکلرینك عانه سنی کشف ایله درك ایدرلر ایدی حتی عطیة القرظی رضی الله
عنه دیدیکه یوم مرقومده بنم بلوغمده شك ایدوب عانه می کشف وعدم نباتی کوروب بنی ذراری یه الحاق ایلدیلر
ومروبدر که عمر بن الخطاب رضی الله عنه امراء اجنادینه اقتلوا من جرت علیه الموسی ولا تسبوا الیناس العلوج
احدا یعنی اوزرینه اوستره جریان ایتمشلری قتل وتدمیر ایدوب طرفمزه ضخام کفاردن بر فردی اسیر کتورمکز
دیو تحریر کتاب ایلدی و بو تنبیهی انجق مسلمینه شفقت وسوء قصدلرندن صیانت ایچون ایدی کورمزمیسنکه
ناس بعد زمان نهی مزبوره مراعاتده مبالات ایتمکلرندن محذور مذکوره جناب عمری بالنفس مبتلی اولوب ابو لؤلؤه نام
برغلام مجوسی یدیله قتل اولنوب عامهٔ مؤمنینی دخلوت اندوه بلا ایلمشدر لکن منقولدر ابن عمر رضی الله عنهما دیدیکه
یوم احدده رسول الله صلی الله علیه وسلم حضورلرینه عرض اولندم واون اوچ یاشنده ایدم بنی قتالدن رد ایلدیلر صکره
یوم خندقده عرض اولندم واون بش یاشنده ایدم بکا شاء ومقاتله اجنده قتاله رخصت و یردیلر و بو روایی ایراددن مؤلف
صائب الاجتهادك مرادی حکم بلوغده نبات عانه معتبر اولمدیغنه استدلال واستشهاددر و بو بابده معتبر اولان قول

مطلب علامة البلوغ

مطلب لا تقتل غیر البالغ بعد الاسر ولو کان مقاتلا

وبعض روایاتده ایکی صنف ایدوب برصنفی دار قلابه وبرصنفی دار اسامه بن زید یده حبس ایلدکلری وارد اولمشدر [illegible]

مطلب بیان وقت البلوغ

امامیٔ اوزره احتـلام یاخود اون بش سنه یی اتمامدر و قول ابی حنیفه رحمه الله تعـالی اوزره برروایتده اون سکز
و برروایتده اون طقوز سنه یی تکمیلدر بز بو مسئله یی کتاب الطلاقـده بیان قیلدق شارح الکتاب امام شمس الائمـة
السرخسی عامله الله تعالی بلطفه الانسی بو محلده شرح ابواب امانی اتمام بعده تم ابواب الامان بحمد الله وحسن
توفیقه والله الموفق دیمکله ختم کلام مسکی الختام ایلدی ومترجم فقیر السید محمد منیب العینتابی وفقه الله تعالی الی السعی
الثانی سنهٔ احدی عشر ومائة والف شعبان المعظمینک منتصفی لیلة البرائتده اول شرح شارح الصدوری هزاران عجز
وقصور اوزره بحمد الله الملک الشکور بنان سلاست بنیـان ایله الی آخر ابواب الامان بیان وتبیـان ایلمشدر میامن
الطاف خدای مؤمن ومهیمندن حسن احسان واتمام ترجمهٔ کتاب وسائر کونه وضـع آثار رحمت اکتساب یابنده
امان زمان وزمان امان نیاز ایدر وما توفیقی الا بالله علیه توکلت والیه انیب

ذکر المترجم وقت اتمام ترجمة ابواب الامان

باب الانفال * انفال جمع نفل در وضع لغتده یعنی الغنائمدر وشاعرک مصراع ان تقوی ربنا خیر نفـل یعنی
ربمزدن اتقا ایلمک افضل غنیمتدر قولی دخی بو معنایه در وقال الله تعـالی یسئلونک عن الانفال ای الغنـائم
وبو آیت کریمه نک سبب نزولی عبـادة بن الصامت رضی الله عنـه دن مروی بدر دیمشـدر که یوم بدرده بزلرده
سوء اخلاق حادث اولمغله غنائمدن حرمانمزه باعث اولمشدر وسزده نه کونه سوء اخلاق حادث اولدی دیو سؤال اولندقده
دیدیکه الله تعالی دوشمنی مهزوم ایلدیکی هنکامده بزلر اوج فرقه اولوب برفرقه مز اطراف رسول الله علیه السلام ده
محارسه لرینه قائم و برفرقه مز تعقیب منهزمینه ملازم وبرفرقه مز جمع اموال غنائم ایله مغتنم اولوب صکره هرفرقه
بولندیغی مصلحته اعتنا وغنـائمه احقیتلرین ادعا ایتلر یله حضور نبویده جمله مز اجتمـاع ورفع اصوات ایله نزاع وانتزاع
ایتدکلر یمزده رسول الله صلی الله علیه وسلم سکوت اوزره استماع بیوریرلر ایدی درحال یسئلونک عن الانفال قل الانفال
لله والرسول الایة انزال ورفع قیل وقال اولندی یعنی یا محمد سکا حکم غنائمدن سؤال ایدرلر جوابلرنده سن دیکه
امر غنائم الله تعالی یه ورسولنه مخصوصدر که امر الهی اوزره رسولی بینکزده تقسیم ایدر لکن عبارهٔ فقهاده انفال
امام المسلمین بعض غانمینـه تخصیص ایلدیکی امواله اطلاق وتخصیص امامـه تنفیل ومال مخصوصه نفـل
تسمیه سنـده اصطلاح واتفاق ایلمشلردر وتحریض قتال ایچون قبل اخذ الغنـائم جواز تنفیلده نزاع وجدال
یوقدر قال الله تعـالی یا ایها النبی حرض المؤمنین علی القتال و بو خطاب بحسب الظاهر مخصوص سید الانام
علیـه الصلوة والسلام ایسه ده حکمی مقام خلافتده قائم اولان ائمهٔ اسلامه عامدر وتحریض قتـال انجق
تنفیل ایله استحصال اولنور زیرا شجعان دوشمن انداز آلدیغی غنائمدن برنسنه ایله کسب امتیاز ایتمدکجـه نفسنی
مخاطره یه القا ایلمسی آز واقع اولور اما امام اسلام بعض نسنه ایله آنی ممتاز و بنام ایلمسی جان و باشله اقدام مهالک
واقتحام معارکه اغرا ایدوکی مالا کلامدر وصورت تنفیل مثـلا امیر من قتل قتیلا فله سلبه یعنی هرکیم برکافر
مستحق القتلی قتـل ایدرسه آنک لباس وسلاح ودابه سی اول قاتلک اولسون یاخود من اخـذ اسیرا فهوله یعنی
هرکیم کفاردن اسیر آلورسه آنک اولسون دیمکله عسکری تشویق وتسییر ایلمکدر حتی یوم بدر و یوم حنینـده
منادی رسول الله علیه السلام امر شریفلری اوزره بو یله ندا و اعلام ایلمشـدر یاخود امیر برسریه بعث وتسییر
ایلدکده آنلره آلدیغکز غنائمک بعد الخمس ثلثی سزکدر یاخود علی الاطلاق ثلثی سزکدر دیو اغرا وتبشیر ایلمکدر
لکن ثلث مرقوم قیـد خمسله تقیید اولنمایجه غنیمتلرینک ثلثی بلا تخمیس آنلره تخصیص اولنوب باقیـده دخی
بعد اخذ الخمس عسکره شریک قیلنورلر اما تقیید اولندقده ابتدا غنیمتلری تخمیس بعده ثلثی کندولره تخصیص
و باقیـده تشریک اولنورلر وتنفیل امام متحقق اولمادقجه بزم عنـدمزده قاتل سلب مقتوله مستحق اولمز اما
عند الشافعی رحمه الله تعالی هرکیم دوشمنه اقبال وعدم استدبار اوزره علی وجه المبارزه برمشرکی قتله درکار اوله
سلبنه البتده مستحق وسزاوار در ایسترسه تنفیل امام سبقت ایلمسون زیرا من قتل قتیلا فله سلبه حدیث شریفی
انجق نصب شریعت ایچوندر که لسان شارعدن بو مثللو کلام سبب حکمی بیان وافهام ایچوندر نته کیم من بدل
دینه فاقتلوه حدیثنده تبدیل دین موجب قتل مرتد اولدیغی تبیین بیورمشلردر لکن بزلر جوابده دیرزکه
رسول الله صلی الله علیه وسلم مدینه ده میان اصحابلرنده ایکن من قتل قتیلا حدیثی تکلم وتحدیث بیورمش
اولسه لر ایدی نصب شریعتـه حمل اولنور ایدی لکن تحریض قتـاله حاجت مس ایتمـدکجه حدیث مذکورک
صدوری نقل اولنمامشدر حتی امام مالک بن انس رحمه الله تعـالی دیمشدر که من قتل قتیـلا فله سلبه حدیثی
رسول الله صلی الله علیـه وسلم یوم حنینده موضع واحدده تکلم بیوردقلری بزه بالغ اولمشـدر اولدخی انهزام
مسلمیندن صکره عودتلری ایچون تحریضه حاجت مس ایتدکدنصکره درکا قال تعالی ثم ولیتم مدبرین حدیث

مطلب النفل عند الفقهاء ومشروعیة التنفیل

مذکورک محل آخرده ورودی بزه بالغ اولمامشـدر اما محمد بن ابراهیم التیمی دیرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم
حدیث مذکوری یوم بدرده دخی تکلم بیورمشـلردر ویوم بدرده اهل اسلام الله تعـالی نک وانتم اذلة قول
شریفیله توصیفنه مصـداق اولملریله تحریض قتاله احتیاج معلوم ومحقق ایدی بو مقدمه لردن عنـدمزده
ظاهر اولمشدر که حدیث مذکور تحریض ایچون لاجل التنفیل صادر اولوب طریق تشریع اوزره وارد اولمامشدر
وعبد الله بن شقیق رضی الله عنهک ذکر ایلدیکی خبر صحیح بزم قولمزی تأیید وترجیح ایدر دیمشدر که رسول الله
صلی الله علیه وسلم وادی القرانی محاصره یه قیام اوزره ایکن برکسنه کلوب ماتقول فی الغنـائم یعنی حکم غنائمده
نه دیرسین دیو استعلام ایلدکده لله تعـالی سهم ولهؤلاء الاربعة یعنی برسهمی الله تعالی نکدر باقی دورت سهمی
شو مجاهدینکدر دیو افهام بیوردیلر بعـده اول کسینه فالغنیمة یغنمها الرجل بو صورتده برکسنـه نک اصابت
ایلدیکی غنیمت دخی بو یله می تقسیم اولنور دیو متعجبانه استفهام ایلدکده ان رمیت فی جنبک بسهم فاستخرجته
فلست باحق به من اخیک المسلم یعنی کندو جنبکدن براوقله ضرب اولنوب آنی ینه سن چیقرسک اول اوقه دخی
سن مسلم قرنداشندن احق اولمزسین دیمکله الزام بیوردیلر ایشـبو حدیث فاخر قاتل بدون التنفیل مستحق سلب
اولمدیغنـه دلیل ظاهردر وفقهاء حجاز وعراق بو یله اتفاق ایلمشـلردر وقبـل احراز الغنیمه جواز تنفیلده قال
وقیلـدر اما بعد الاحراز ابو حنیفه رحمه الله تعـالی تجویز ایتمیوب اهل عراق وحجازک دخی مذهبلری عدم
جوازدر اما فقهاء شام تجویز ایدوب امام اوزاعی رحمه الله تعـالی دخی قائل اولمشـدر لکن جواب شافیده
تفصیلمز فساد قوللرینه دلیلدر که تنفیل تحریض قتـال ایچوندر وقتال قبل الاغتنام اولوب بعـد الاغتنام
دکلدر وهم تنفیل اول امردن اثبات اختصاص ایچوندر بوقسه ارباب خمس ایچون خمسده ومجاهدین ایچون
باقیـده ثابت اولان حقوقی ابطال ایچون دکلدر و بعد الاغتنام تنفیلده ابطال حق واردر و بعـد الاصابه
عدم جواز تنفیله حدیث حسن بصری دخی دلیلدر که برکسنه غنائم ایچره قیلدن بر یولار اعطاسنی رسول الله
صلی الله علیه وسلمدن طلبکار اولدقـده و یلک سأتنی زماما من نار یعنی وای حالکه بندن آتشدن بر یولار
ایستدیک قوللرینی ایکی یاخود اوج کره تکرار بعـده والله ماکان لک ان تسألنیه وماکان لی ان اعطیک یعنی
والله اول نسنه یی نه سنک ایچون جواز طلب ونه بنم ایچون جواز اعطا واردر قول شریفلریله زجر وانکار بیوردیلر
واما مجاهد رحمه الله تعالی دن مرویدر که برکسنه غنائمدن قیلدن بر یوماق کتوروب یا رسول الله بونی بکا باغشله دیدکده
اما نصیبی منها فذلک اما ایچندن بنم حصهٔ خمسم سنک اولسون بیوردیلر وابو الاشعث الصنعـانی حضرتلرندن
مرویدر دیدیکه برکسنه قیلدن بر یولاری استصحابله پیشکاه رسالتپناهی یه کلوب یا رسول الله امرکله شو زمامی آلهیم
زیرا ناقه مک زمامی یوقـدر دیدکده تسألنی زماما من نار مالک ان تسألنیه ومالی ان اعطیکه جوابی ایله زجر
وعتاب بیوروب همان شخص مذکور اول زمامی درون مغنم القایه شتاب ایلدی اکر بعد الاخذ تنفیله رخصت
اولایدی اول شخصک صدق احتیـاجی معلوم ایکن رسول اکرم صلی الله علیه وسـلم آنی محروم قیلمزلر ایدی
ورسول الله صلی الله علیـه وسلم حضرتلرندن روایت اولنان بعد الاحراز تنفیل بیوردقلری بعض محتـاجینه
مسـاکیندن اولمق اعتبـاریله خمسدن اعطـالرینه تحمیل یاخود خمس ایچنده سهم نفس نفیسلرندن یاخود
لایحل لی من غنائمکم الا الخمس والخمس مردود فیکم یعنی غنـائمکزدن خمسک غیری بکا حلال اولماز وخمس
دخی ینه سزلره رد وایصـال اولنور قول شریفلری اوزره اعطالری حق عامه اولان خمسدن اولیوب بلکه نفس
انفسلرینه خاصه اولان صفایازندن اولمغله تأویل یاخود اموال بنی النضیرکبی صحـابهٔ کرام اجراء خیول وتحریک
بعـیر ایتمکسزن وجه یسیر ایله اغتنـام اولنوب خدا وند منعـام ما افاء الله علی رسوله منهم الایة نظم کرامت
نظامی اوزره خاصهٔ رسول عالیمقامنه فیٔ وانعام قیلدیغی اموالدن اعطالریله تعلیل یاخود قل الانفال لله والرسول
نص کریمی مداولنجه اوائل هجرتده توزیع وتقسیمی مفوض ارادهٔ نبی کریم اولوب صکره واعلموا انما غنمتم
من شیٔ فان لله خمسه الایة ذکر حکمی ایله منسوخ اولان غنـائم بدردن اعطـالریله توجیه تعویل اولنور
وموسی بن سعـد بن زید حضرتلرندن مرویدر دیمشدر که یوم بدرده منادی رسول الله صلی الله علیه وسلم
من قتـل قتیلا فله سلبه ومن اسر اسـیرا فهوله دیو ندا وقاتل ابی جهله مجموع سلبنی اعطـا واندا بیوروب
وما اخـذوا بغیر قتال قسمه بینهم عن فواق ای عن سواء یعنی یوم بدرده بلا قتـل آلدقلری غنائمی فواق اوزره
یعنی مساوات اوزره بینلرنده تقسیم ایلدیلر وابن عباس رضی الله تعـالی عنهما دخی بو یله ذکر ایدوب دیمشدر که
یسئلونک عن الانفال الی قوله تعالی لکارهون آیت جلیله سی نازله اولدقده غنائم بدری بین الغانمین مساوات اوزره

مطلب اعتراض المترجم علی شارح الکتاب

مطالب بعض تصرفات المترجم

تقسیم بیوردیلر مترجم فقیر دیرکه شارح الکتاب اثابه الله تعالی بغیرحساب عن فواق لفظنی ای عن سواء دیو تفسیر ایتمکله بزدخی اول وجهله ترجمه وتعبیر ایلدیك لکن صاحب النهایه قسم الغنائم یوم بدر عن فواق ای قسمها فی قدر فواق ناقة وهوقدرمابین الحلبتین من الراحة یضم فاؤه ویفتح وقیل اراد التفضیل فی القسمة کانه جعل بعضهم افوق من بعض علی قدر عنائهم وبلائهم دیو شرح وتقریر ایلمشدر یعنی غنائم بدری فواق ناقه که صبح ومساده ایکی دفعه حلبی میانده وقت راحتی مقداری زمانده یعنی زمان قلیلده تقسیم بیوردیلر وعندالبعض فواق قسمتده تفصیل وترجیحدن عبارتدر که چکدکلری رنج وعنایه کوره تقسیم غنائمده بعضی بعض آخره فائق قیلدی معناسنه در وصاحب المغرب نهایه ده اولان توجیه اولی اختیار ایلمشدر وتفسیر شارح صاحب القاموسك فوق الفصیل سقیاه اللبن فواقا فواقا قولندن وحضرت علی رضی الله عنهك ان بنی امیة لیفوقوننی تراث محمد تفویقا ای یعطوننی من المال قلیلا قلیلا کلامندن مأخوذدر وروایت سابقهٔ ابن عباس رضی الله عنهما مثلاو عبادة بن الصامت رضی الله عنه دن دخی کتب حدیثده فقسمه بیننا علی بواء لفظی اوزره روایت اولندیغی تفسیر شارحی مؤید وموضحدر زیرا بواء بمعنی السواء در رجعنا الی ماکنافیه اکرچه یوم بدرده بلاقتال اخذ ایلدکلری مساوات یاخود تفاضل اوزره تقسیم اولندیغی آنفا ذکر وتفهیم اولندی لکن رسول کائنات علیه افضل التحیات یوم مزبورده هر قاتله سلب قتیلنی اعطا بیوردقلری اتفاق روایاتله اثبات اولنمشدر حتی عاصم ابن عمر بن قتاده جنابلرندن مرویدر دیمشدر که حضرت علی رضی الله تعالی عنه قتل ایلدیکی ولیدبن عتبه نك وحضرت حمزه رضی الله عنه عتبه نك وحضرت عبیدة بن الحارث رضی الله عنه شیبه نك سلبلرینی اخذ ایلدیلر لکن عبیده حضرتلری مجروح اولوب مدینه یه وصولدن اقدم بدره قریب صفرا نام محلده کتب سیرده جیم وحا ایله روایت اولنان ذات اجدال نام بقعه ده فوت اولمغله سلب مرقوم ورثه سنه اعطا اولندی وقاتل ابی جهل لعینده

وقاتل ابی جهلده وصاحب سلبنده روایات کثیره واردر کتب سیره مراجعتله ظاهر اولور

اختلاف روایات محدثین واقع اولوب عبد الرحمن بن عوف رضی الله عنه دن روایت اولنوب دیمشدر که یوم بدرده انصاردن ایکی شاب حدیث السنك میانده بولندم که بری معوذ بن عفرا وبری معاذ بن عمرو بن جموحدر اول ایکیدن بریسی بکا ایا عم ابوجهل لعنه اللهی بیلورمیسین دیدی بن دخی سن آنی نیلرسین دیدم دیدیکه ایشتدمکه رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینی سوء ذکر ایله یاد ایدرایمش والله بن اکا ملاقی اولورسم جسدم جسدندن مفارقت ایتمیه کرکدر تا که قنقمزك اجلی اعجل ایسه اول فوت اوله بعده اول ایکیدن آخر دخی بنی دورتوب ابوجهلی سؤال ووجه سابق اوزره بسط مقال ایلدی بعده ابوجهلی کورد مکه صف مشرکینی قتال ایچون تسویه ایده یور همان اول ایکی شاب شجاعتمآبه ایشته ایستدیککز شودر دیو خطاب ایلدم اول ساعت ایکیسی بردن اوزرینه شتاب وقتله واصل دار العقاب ایلدیلر بعده ایکیسی بردن حضور رسالتپناهی یه رجوع وهر بری ابوجهلی بن قتل ایلدم سلبی بمدر دیو دعوایه شروع ایتدکلرنده سردار انبیا علیه افضل التحایا آنلره امسحتما سیفکما یعنی قلیجلریکزی سیلدیکزمی دیو خطاب آنلر دخی لا یارسول الله دیو خطاب ایلدکلرنده اریاتی سیفکما یعنی سیفلریکزی بکا کوسترك بیوروب آنلر دخی ارائت وتقدیم ایتدیلر ایله کلاکما قتله یعنی ایکیکزده قتل ایتمش سز نطق کریمیله هربرینی تطییب وتکریم ایلدیلر لکن سلبنی معوذ بن عفرایه اعطا بیوردیلر مغازیده مذکوردر که تخصیص سلب انجق اثرطعانی یالکز سیف معوذده کوروب معاذ اکا اعانت ایتمش ایسه ده قاتلی همان معوذ ایدوکنی بیلدکلری سیبندن مسبیدر ووجه آخر دخی مرویدر که رسول الله علیه السلام عکرمة بن ابی جهله برسفیر ارسال وبابا کی کیم قتل ایلدی دیو سؤال بیوردیلر عکرمه بابامك قاتلی اول کمسنه درکه بن آنك یدینی قطع ایلدم دیدی وانجق معوذ بن عفرانك یدی تاعنکیندن قطع اولنمش ایدی لکن اشهر واثبت اولدرکه ابوجهلی حضرت علی بن ابی طالب رضی الله تعالی عنه مجروح وبی مجال قیلدقدنصکره ابن مسعود رضی الله عنه اتمام قتلنه استعجال ایلمشدر زیرا ابن مسعود رضی الله عنه دن مرویدر دیمشدر که یوم بدرده مشرکیندن قتل اولنانلری رؤیت وجناب رسالتمآب حضرتلرینه القاء بشارت ایده یم دیو تفتیش مقتولینه مباشرت ایتمشیدم ناکاه ابوجهلی کوردم زمینه دوشوب روحندن انجق رمق قالمش همان کوکسنه چیقوب اوتوردم اول حالده کوزلرین آچوب یاروبعی الغنم لقدارتقیت مرتقی عظیما یعنی ای قیون چوبانجغی والله سن عظیم مکان عالی یه چیقدك دیو عتاب ایدوب بن دخی الحمدلله الذی مکننی من ذلك دیوب بکا بو محله چیقماغه قدرت ویرن قادر وهابه شکر وسپاسله جواب ویردم ینه اولحالده لمن الدبرة دیو هازم وغالب قنقی جانب اولدی دیو بیانه طالب اولدی بن دخی لله ولرسوله دیوب حزب الله وجیش رسول الله غالب اولدقلرینی تفهیم صراحتله تمکناش جراحتی

اولدیغمده شمدی نه بایعق ایسترسین دیدی بن دخی باشکی کسمك ایسترم دیدم ابوجهل دیدی اویله ایسه بنم سیفمی آل که زیاده کسکیندر ورأسمی اموزباشلرمدن قطع ایله که عین ناظرینده مهابتی زیاده اوله وجمجمه غودت ایتدکده ویننکاه رسول اللهه احضار وهذارأس عدو الله ابی جهل دیو ابشار ایلدیکمده رسول الله صلی الله علیه وسلم الله اکبر دیو تکبیر ایله تشکر قبهار کبیر ایدوب هذا فرعونی وفرعون امتی کان شره علی وعلی امتی اعظم من شر فرعون علی موسی وامته یعنی بو بنم فرعونم وامتمك فرعونیدر بونك بنم اوزریمه وامتم اوزرینه ضرر وشری فرعون معروفك حضرت موسی علیه السلام وامتی اوزرینه ضرر وشرندن اعظم ایدی دیو مثالب ابی جهلی تفصیل وسیفنی بکا تنفیل بیوردیلر وبعض روایاتده ابن مسعود رضی الله تعالی عنه دن زیاده حدیث اثبات اولنوب دیمشدر که بعده رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه قول ابی جهلی اخبار ایلدم همان انه کفر فی الدنیا وعند موته وسیکفر فی النار ایضا بیوردیلر یعنی ابوجهل هم دنیاده وهم حین موتنده کفرا وزره اصرار ایلدی وقریبا جهنمده دخی ینه کفر اوزره اصرار اینسه کرکدر پس اصحاب کرام یارسول الله جهنمده کفر اوزره اصرارزی نیجه اولور دیو استعلام ایتدکلرنده بیوردیلرکه اذا دخل النار جعل ینظر ویقول لاصحابه این محمد واصحابه فیقال له هم فی الجنة فیقال کلاانما کان الیوم یوم رجه فهربوا یعنی ابوجهل جهنمه کیردیکنده اطرافنه نظر وریقلرینه محمد واصحاب محمد قنده لردر دیو سؤاله باشلر آنلر جنتده لردر دیو اکا جواب ویریلور اول دخی دیرکه بویله دیمکز بلکه آنلر شویله محتشده لردرکه بوکون انجق اکا رحم ایده جك کوندر بوکلامی ایشتدیکنده اصحابی یانندن فرار ایدرلر مترجم فقیر دیرکه حدیث مذکورکتب سیرده ظفربولنمیوب شرح معناسنه اطلاع اولنمامغله حسب العربیه ترجمه اولندی وصول میسر اولدقده تنقیح اولنور ان شاء الله تعالی انتهی

مطلب اعتذار المترجم فی شرح بعض الاحادیث

ورسول الله صلی الله علیه وسلم سیف ابی جهلی ابن مسعود رضی الله عنه ویردکلرنده اتفاق روایات واردر لکن سائر سلبنی دخی اکا ویردکلری بعض روایاتده واردر اکر بو روایت مقرون صحت ایسه اکا حمل اولنورکه ابتدا ابوجهلی ضرب وجرح ایلین ضعیف وبی مجال ایده ممشدر بوجهتله قاتلی انجق رأسنی قطع ایلین ابن مسعود اولور لکن روایت صحیحه سلبنی ابن مسعودك غیری یه ویردکلریدر وبو روایت اکا حمل اولنورکه ابتدا ضرب وجرح ایلین آنی شویله ضعیف وبی مجال قیلمشدرکه بعدالیوم تعیشی میسر وقدرت قتالی متصور اولمیه جنغی ظاهر حال اولمشدر بوجهتله سلبی آنك اولوب رأسنی قطع ایلینه ویریلمز ایکن سیفنی ابن مسعوده ویردکلری انجق بیان سابق اوزره غنائم بدرده تدبیر وتقسیم منوط ارادهٔ رسول کریم اولدیغندندر وبعدالاصابه تنفیلی تجویز ایلینلر قصهٔ مذکوره ایله استدلال وسیف ابی جهلی ابن مسعود حضرتلرینه بعدالاصابه علی طریق التنفیل اعطا قیلدیلر دیو بسط مقال ایلمشلردر لکن قول ضعیفدرکه برکسنه یه تنفیل ایله مستحق اولان نسنه یی امام المسلمین شخص آخره تنفیل وتعیین قیلمق غیرجائزدر وفقهاء شام فصل آتیده کله جك بیان وتفصیل اوزره ذهب وفضه ده تجویز تنفیل ایتمشلردر لکن سیف ابی جهل اوزره فضه بولندیغی منقول اولوب وابن مسعوده اعطاسی تنفیل اولمق قولی مقبول اولورسه قول مذکور بزم ایچون اهل شام اوزره حجت اولور وابی قتاده رضی الله عنه دن مرویدر دیمشدر که یوم حنینده رسول الله صلی الله علیه وسلم من قتل قتیلا له علیه بینة فله سلبه یعنی هرکیمکه بر مقتولی قتل ایدوب کندو قتل ایتدیکنه بینه سی اوله سلبی آنکدر بیوردیلر وبو حدیثك تمامی اولدرکه ابو قتاده رضی الله عنه دیرکه یوم حنینده مسلمینه برهزیمت اصابت ایتمشیدی ناکاه کوردیمکه برمشرك برمسلمك اوزرینه چوکمش بن همان ارقه سندن واروب اول مشرکی عنق ایله منکبی میانندن سیف ایله ضرب ایلدم درحال اول مسلمی براغوب بکا هجوم ایلدی وبنی طوتوب برمرتبه صقدیکه شدتندن رایحهٔ موتی شم ایلدم بعده ضربمك اثرندن اکا موت ایرشوب بنی صالیوبردی پس حضور نبوی یه کلدم وایشتدمکه من قتل قتیلا وله علیه بینة فله سلبه بیوردیلر بن دخی فلان شخصی بن قتل ایتدیکمه کیم شهادت ایدر دیو استشهادله حضاردن استمداد ایلدم همان برکسنه دیدیکه یارسول الله ابوقتاده صادقدر وقتل ایلدیکی کافرك سلبی بنم عندمده در طرفدن ابوقتاده یی ارضا قیل یعنی سلبی بکا قالسون دیدی اول حینده ابوبکر رضی الله عنه لاهاالله ایمد اسد من اسدالله یقاتل عن الله وعن رسوله ثم یعطیکم سلبه یعنی اولماز والله زیرا الله تعالی نك ارسلانلرندن برارسلان قبل الهیدن وطرف نبویدن قصد قتال ایدوب صکره سلبنی سزه ویرمی دیدی همان رسول الله صلی الله علیه وسلم صدق ابوبکر دیوب سلبنی بکا اعطا قیلدیلر وابن عباس رضی الله عنه دن مرویدر که

لامغنم حتى يخمس ولانفل حتى تقسم جفة يعنى تخميس اولنمادقجه غنيمت يوقدر وتماما تقسيم اولنمادقجه نفل يوقدر وبعد التقسيم احتمال تنفيل ممتنع التحصيلدر وبو كلامدن مرامى قبل الخمس يعنى تنفيل غانميدن برفردك غنائمدن برشيئه اختصاصى نفى وانكار وبعد الاصابه بطلان تنفيلى اظهاردر كه بونلر بزم مذهب صحيحدار عمردر وعمر بن الخطاب رضى الله عنه دن مرويدر كه لاتنفل فى اول الغنيمة ولا بعد الغنيمة ولا يعطى من الغنائم اذا اجتمعت الاراع او سائق اوحارث غير محابى ديمشدر لانفل فى اول الغنيمة ولا بعد الغنيمة قولينك معناسى امام ايچون بعد الاصابه كرك قبل الخمس وكرك بعد الخمس برفرده برشيئى تنفيل جائز دكلدر ديمكدر وبعضيلرى ديديلر كه معناسى اعدا ايله اول ملاقاتده هنوز عسكرك قتاله نشاطلرى كامل وانلرى تحريض واغرا من قبيل تحصيل الحاصل ايكن امام ايچون تنفيل لايق دكلدر اما امتداد حربله نشاطلرينه فتور كلدكده لايق اولور وبعد الاصابه قطعا لايق اولماز ديمكدر وبعض احاديثده كان النبى صلى الله عليه وسلم ينفل فى البداية الربع وفى الرجعة الثلث لفظ شريفى روايت وتحديث اولنمشدر يعنى رسول الله صلى الله عليه وسلم بدايه ده ربع غنائمى ورجعتده ثلثى تنفيل ايدرلر ايدى اهل شام بدايتى قبل الاصابه ورجعتى بعد الاصابه معنالرينه تحميل وبعد الاصابه تجويز تنفيل ايلديلر لكن معناى حديث ظن ايتدكلرى كبى دكلدر بلكه بدايه دن مراد اول سرايادة بولنان اهل جهاددر كه آنلر قتالده ناشط وجرى وطلب اعداده كثرت سيره محتاج اولمدقلرندن احتياج تحريضدن برى اولملريله آنلره ربع غنيمتلرين تنفيل ايدرلر ايدى ورجعتدن مراد آخر سرايادة بولنان اهل جهاددر كه آنلرك نشاطلرى قليل وقاصر وطلب اعداده كثرت سيره محتاج اولدقلرندن تحريضه احتياجلرى ظاهر اولمغله آنلره ثلث غنيمتلرين تنفيل بيورلر ايدى مترجم فقير ديركه نهايه ده ابن الاثير بو اثرى بليغا تماما نيرده بدايتى من اول الامر غزايه مباشرت ورجعتى بعد الفراغ عن الغزاء مجددا قتاله معاودتله تفسير ايلمشدر وفى الواقع بدايت ورجعت لفظلرينك بو معناره حملى ظاهر وربع وثلث ايله تفاوت تنفيللرينك وجهى دخى باهر ايكن شرح السير الكبيرده آنفا ذكر اولنان معنايى اختيارك وجهى آشكار اولمامشدر وشرح مذكورك عبارهسنى نهايه ده ذكر اولنان تفسيره حمل ايلمك دشوار ايدوكى مطالعه ايلين ارباب بصائره بديداردر والله اعلم انتهى وكلام جناب فاروقده ذكر اولنان راعى وسائق وحارس طائفهلرى اجير مقولهسندندر واماملك آنلره ويرهجكى اجرتدر اول دخى مسلمين ايچون عمللرى مقدارنجهدر غير محابى قولينك معناسى بودر يعنى امام انجق عمللرى مقدارنجه ويروب زياده نسنه اعطا قيلماز واعطاء اجرت جنس تنفيلدن دكلدر وخالد بن وليد وعوف بن مالك رضى الله عنهمادن منقولدر كه آنلر امير جيش اولدقلرنده سلبلرك خمسنى الماز لر ايدى لكن حبيب بن مسلمه ومكحول رضى الله عنهمادن منقولدر كه سلب مغنمدر وآنده دخى خمس واردر ديديلر وابن عباس رضى الله عنهمادن دخى بويله نقل اولنمشدر وبز دخى بو قولى اخذ وانقياد ايدوب واعلموا انما غنمتم من شئ نظم شريفنده سلب دخى غنيمتدن اولمغله داخلدر ديو استناد ايدرز وخالد وعوف رضى الله عنهمادن نقل اولنان عدم تخميس من قتل قتيلا فله سلبه ديمكله امامدن سبقت تنفيل صورتنه تخصيصله توجيه وتأسيس اولنور وبزم عنديمزده دخى سلب بو صورتده تخميس اولنماز اما تنفيل مذكور سبقت ايتمش ايسه البته تخميس اولنور زيرا مرويدر كه انس بن مالكك برادرى براء بن مالك رضى الله عنهما عظماء اعجامدن مرزبان الزأره نام برنامدارى قتل واعدام وذهبله مذهب وجواهر ايله مرصع قرق بيك درهمه معادل اولان سلبنى اخذ واغتنام ايليوب امير جيش بو خصوصى حضرت عمر رضى الله عنهه تحرير واعلام ايلدكده حضرت عمر رضى الله عنه دخى خمسنى اخذ وباقيسنى كندويه ويرهسين ديو كتب وافهام ايلمشدر لكن بو اثر معتبرده بر اشكال دخى مقرردر كه صورت مذكورهده تنفيل سبقت ايتمش ايسه تخميس اقتضا ايتمز وسبقت ايتمش ايسه باقيسنى براء حضرتلرينه تنفيل بعد الاصابه اولور كه بزاتى بويله دليلى وار ايكن تجويز ايتمز مكر يوم مرقومده امير من قتل قتيلا فله سلبه بعد الخمس ديو تقييد اوزره تنفيل ايتمشيدى ديمكله تأويل اولنه بو بابده بزم عنديمزده دخى سلبدن خمسى اخذ وباقيسى قاتله اعطا اولنور وابن عباس رضى الله عنه الفرس والسلب من النفل ديمشدر مرادى ديمكدر كه فرس دخى سلبده داخل وبعد التنفيل قاتل فرس مقتوله دخى مستحق ونائل اولور زيرا سلب ما يسلب منه باظهار الجزاء والغناء معناسنهدر مترجم فقير ديركه جزاء بمعنى الكفايه در امام حصرى نسخهسندن معناى قوت ايله تفسيرينى نقل ايتمشلر اكرچه كتابده ذكرى كلهجك بعض تعبيراته موافقدر اما كتب لغته غير مطابقدر وغناء فتح غين معجمه ومد ايله اول دخى بمعنى الكفايه دركه عطف تفسيردر وبعضيلر عين مهمله ومد ايله در بمعنى المشقه در ديديلر قول مذكور محذور تكراردن مصوندر

مطلب تصرف المترجم فى تفسير السلب

واما ما فى السير الكبير من حديث البراء بن مالك انه بارز مرزبان الزأره فهو اما لقب لذلك المبارز كما يلقب بالاسد او مضاف الى الزأره قرية بالبحرين والاول اصح كذا فى المغرب لفظ مذكور لقب اولديغى اصح اولمغله ترجمه ده همان بو معنى ايله اكتفا قلندى *

مطلب حكم التنفيل بعد الاصابة

يعنى

يعنى سلب اول نسنه دركه شخص واحد مقام جمله ده كفايت ياخود مع الكفايه ارتكاب مشقت اظهاريله مقتولدن سلب اولنه بو معنى اسلاب سائره مثللو فرسه دخى شامل اولمغله تنفيلده جملهسى داخل اولور انتهى مؤلف الكتاب يمن الله كتابه فى يوم الحساب ديركه بعد تنفيل الامام برمسلم بر كافرى جرح بعده مسلم آخر آنى قتل ايلسه نظر اولنور اكر مسلم اول آنى بر دخى قتاله واعانت مقاتله قادر اولميوب واول جراحتله ضائع قالهجغى معلوم اولهجق مرتبهيه ابلاغ ايتمش ايسه سلبى آنكدر واكر بو مرتبهيه ابلاغ ايتمامش ايسه سلبى مسلم ثانينكدر زيرا تنفيلدن مقصد امام انجق قاتل قتل مشركله فضل كفايت وفضلهء عنا ومشقت وفضيلت جرأت وشجاعتنى اظهار واعلام ايتمكدر وبو معنى صورت اولاده انجق مسلم اولدن حاصلدر زيرا مجروحدن احتمال قتالى مرفوع وامكان تعيشى مدفوع اولنجه مسلم ثانى مجرد قطع رأسنده تكلفات مذكورهيه محتاج اولماز اما صورت ثانيهده اظهار كفايت ومشقت وشجاعت انجق قاتلدن بديدار اولمغله سلبى آكا ايثار قيلنور كورمزميسنكه بركمسنه برصيده رمى وآنى بى مجال قيلدقدنصكره شخص آخر دخى رمى وقتل ايلسه اول صيد رامى اولكدر اما رمى اولدنصكره مشى وطيرانله خلاصى مأمول ايكن شخص ثانى رمى وقتل ايلمش ايسه ثانينكدر ومسئلهء مذكوره اوزره حديث محمد بن ابراهيم التيمى رحمة الله عليه ايله استدلال اولنور ديمشدر كه غزوهء خيبرده محمد بن مسلمه رضى الله عنه مرحب نام يهودى بناملك ايكى اياقلرينى قطع ايتدكدنصكره حضرت على رضى الله تعالى عنه عنقنى ضرب ايله قتل ايتمشيكن رسول الله صلى الله عليه وسلم سلبنى محمد بن مسلمهيه اعطا بيورديلر وبعض روايتده وارد دركه استحقاق سلبده نزاعه قيام وحضور نبوى يه رفع خصام ايلدكلرنده محمد بن مسلمه ديديكه والله يا رسول الله بن رجلينى قطع ايتديكمده بى شبهه قتلنه قادر ايدم لكن قرنداشم محمودك طاتديغى الم موتى طاتمسنى مراد ايلدم ومرحب بوندن اقدم قرنداشى محمودك اوزرينه برسنك آسيا براقش ايدى صكره اوچ كون معمر اولوب وفات ايلدى بو اقتضا ايله رسول الله صلى الله عليه وسلم سلبنى محمد بن مسلمهيه حكم وقضا ايلديلر ومرويدركه محمد بن مسلمه رجلينى قطع ايتدكده مرحب يا محمد بنى تيز الدن قتل ايله ديو اظهار طلب ايليوب محمد بن مسلمه قتل ايتم تاكه قرنداشم محمودك طاتديغى سندخى طاتهسين ديوب كتدكدنصكره على بن ابى طالب رضى الله عنه كلوب قتلنه سرعت يعنى باشنى كسمكه مبادرت ايدوب سلبنى اخذ ايلدى بعده رسول الله صلى الله عليه وسلم سلبنى محمد بن مسلمهيه تعيين ايلديلر اولاد محمد بن مسلمه دن بريسى روايت ايدوب ديديكه سيف مرحب بالتوارث بزم عنديمزده ايدى وآنده بر نسنه يازلمشيدى كه بزلر فهم ايلهمز ايدك تاكه بر يهودى كلوب قرائت ايلديكه هذا سيف مرحب من يذقه يعطب يعنى بو سيف سيف مرحبدركه آنى هر كيم طاتسه هالك اولور ديو كتب اولنمش ومرويدركه برمسلم بر كافر ايله قوجاق قوجاغه طوتشدقده مسلم آخر كلوب اول كافرى قتل ايلدكده حضرت عمر رضى الله عنه سلبنى قاتلنه ويردى وحضرت على رضى الله عنه دن مرويدركه ايكيسى ميانهنده مشترك اولمق كركدر زيرا برى طوتوب برى قتل ايتمكله هر برى مزيد قوت وزيادهء مشقت وكفايت اظهار ايلمشدر ديدى لكن بزلر انجق قول عمر رضى الله عنهى اخذ ايدهرزكه مسلم اول طوتمغله آنى مقاتل اولمقدن اخراج ايلهميوب فى الحقيقه قاتلى انجق مسلم ثانيدر وتنفيل امام انجق قاتل ايچون اولوب ممسك ايچون اولمامغله سلبى قاتلنه اعطا قيلنور والله الموفق

باب النفل من خاصة الخمس وما كان للنبى خاصة * يعنى امام خاصهء خمسدن تنفيل ورسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينه خالص وخاص اولان غنائمى تفصيل وآندن بعض ذواته اعطا وتنويللرين ذكر وايضاحى مشتمل باب جليلدر مؤلف الكتاب عليه رحمة الملك الوهاب ديركه بركمسنه عرصهء حربده اقدامى ظاهر واعانت ماليهيه احتياجى دخى باهر اولدقده امام المسلمين آكا بعد اخذ الغنيمة خمسدن تنفيل ودفع ضرورت ايدهجك مقدارى نسنه اعطا وتنويل ايلمك جائزدر زيرا خمسى محتاجينه صرفله مأمور وبو شخص دخى محتاجدر وخمسى محتاج غير مقاتله صرف ايتمك جائز ايكن اقدام وشجاعتنه تجربه حاصل اولان محتاج مقاتله جواز صرفى بالطريق الاولى در نكتهسى اولدركه خمس مذكور آنك وامثالينك قتاللريله ظهور ايلمشدر نظيرى اولدركه بركمسنه بر ركازه ظفر بولوب امام دخى آنك احتياجنه واقف اولسه خمس ركازى دخى آكا اعطا قيلنسه جائزدر وحضرت على رضى الله تعالى عنه دن بو بابده بر اثر دخى وارد اولمشدركه واجد ركازه خمسها لنا واربعة اخماسها لك وسنتمها لك يعنى بولديغك دفينهنك خمسى بزم ودورت خمسى سنكدر وقريبا آنى سكا تماما اعطا ايدهرز ديدى وسعيد بن المسيب رضى الله عنهمادن رسول الله صلى الله عليه وسلمدن روايت قيلنديغى لانفل

مطلب رمى الصيد ثم رمى آخر

مطلب دفع الخمس لمن وجد الركاز

الامن الخمس حديث شريفنك تأويلى بومعنى دروينه سعيد رحمه الله تعالى دن مرويدركه كان النفل من الخمس ديدى يعنى عهد رسالتده محتاجين ايچون نفل بعد الاصابه انجق خمسدن اولورايدى بو بياندن مستبان اولمشدرکه بعد الاصابه تمام غنائمدن تجويز تنفيل و بومسئله اوزره رسول الله صلى الله عليه وسلم بعد اغتنام الغنائم تنفيل ايلدكلرى مرويدرديو سوق دليل ايلينلر خطا ايتمشلردر كه بو بابده فكر وتأمل وقيق محللدن تنفيل يوردقلرينى فهم وتعقل ايتمشلردر زيرا بعد الغنيمة تنفيللرى انجق نفس نفيسلرينه خاص اولان سهملرندن ايدى زيرا غنائمدن اوچ كونه حصه لرى وارايدى برى صفى و برى خمس الخمس وبرى سهم احد الغانمين ايدى صفى اول نسنه دركه مثلا رسول الله صلى الله عليه وسلم سيف ودرع وجاريه و بونلرك امثالى نسنه لرى قبل القسمه غنائمدن نفس نفيسلرى ايچون انتخاب ايده لر وزمان جاهليتده امراء جيوش بو صفى يى بعض سهام سائره ايله برابر اخذ واحراز وآنلر ايله عساكر سائره دن امتياز ايدرلر ايدى حتى بعض شعراء امراء جاهليه دن برينك ثناسنده اطراء ايله * نظم * لك المرباع منها والصفايا * وحكمك والنشيطة والفضول * ديو انشاد وانشا ايلمشدر يعنى غنائمدن مرباع وصفايا وحكم ونشيطه وفضول سكا مخصوصدر مترجم فقير ديركه مرباع ربع غنيمتدر كه امراء جاهليه اسلامده اولان خمس كبى انى آلورلر ايدى وصفايا جمع صفيه دركه آنفا ذكر اولنمشدر وحكم اول نسنه دركه غنيمتدن نفسى ايچون عسكر اوزره حكم ايدوب آنى اخذ ايدر ونشيطه اول نسنه دركه محل مقصوده قبل الوصول اثناء طريقده بعض غنائمه موصول اولورلر وفضول جمع فضلدر اول نسنه دركه بعد التقسيم قابل قسمت اولميان بعض اشيا فضله قالور انتهى وامراء جاهليه بو مذكوراتى بالتمام اخذ والتهام ايدرلر ايدى صكره اسلامده جمله سى نسخ وتعطيل انجق اخذ صفى تحليل اولنمشدر اولدخى رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينه مخصوص بعد وفاته حكم جوازى باطل اولمدر يعنى اتفاق علما ايله منصوصدر انجق خمس الخمسك خلفا ايچون بقاسنده اختلاف علمادر كاردن كه برآنى كتاب السير الصغيرده بياز واظهار ايلدك وامام زهريدن منقولدر ديمشدركه غنائم بنى النضير خاصة املاك خالصهٔ رسول الله عليه السلام ايدى آنيدخى بين المهاجرين تقسيم ايدوب انصاردن برفرده نسنه ويرمديلر همان انصاردن سهل بن حنيف ايله ابودجانه سماك بن خرشه محتاجيندن اولملرله بونايكيسنه برمقدار نسنه اعطا ايلديلر واختصاص مذكورك بيانى فما اوجفتم عليه من خيل ولاركاب آيت جليله سنده تمامندر يعنى اى اصحاب رسول الله سزلر غنائم بنى النضير اوزره اجراء خيول وتحريك جمال مركوبه ايلمديكز وجهى اولدركه بنى النضيرى قهرا وعنوة فتح ايتمديلر بلكه بنى النضير اسلحه لرندن ماعدا دوه لرينك كوتوره بيلديكى مقدارى مالرين استصحاب واسلحه لريله بقيهٔ اموالرى بالجمله رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك اولمق اوزره مصالحه ايتمشلر ايدى ومصالحهٔ مزبوره يه باعث قتال اولمايوب انجق قبل المهدن دروننلرينه القا اولنان رعب وهراسلرى بادى اولمشيدى سؤال اولنورسه كه فى زماننا دخى امام المسلمين برحصنى محاصره بعده بو وجه اوزره مصالحه ايلسه اموال حصن خاصهٔ امامميدر يوقسه غنيمت جيوش اسلاميمى جواب اولدركه بلكه غنيمت جيوش اسلامدر زيرا خوف كفار نفس امامدن اولميوب انجق منعهٔ جيوش اسلامدندر اما منعهٔ رسول الله عليه السلام معيتلرنده اولان صحابهٔ كرام ايله اولميوب بلكه صحابهٔ كرام سايهٔ حمايه لرنده نيل امانله نكام اولورلر ايدى قال الله تعالى والله يعصمك من الناس يعنى حبيبم يامحمد الله تعالى سنك روحكى تعرض اعاديدن حفظ ايدر اولبابده خوف اتميه سين حال آيكه غنائم بنى النضيرى خاصهٔ مهاجرينه تقسيملرنده بعض منافقله انصارى دخى ارضا وتكريم بيورمشلردركه مهاجرين ابتداء هجرتده بيوت انصاره داخل واوانى واشيالرنده مشارك ومداخل اولمشلرايدى بعد فتح بنى النضير رسول الله صلى الله عليه وسلم انصاره ديديلركه رضاكز ايله غنائم بنى النضيرى بين المهاجرين تقسيم ايده يم تاكه آنلر بيوت بنى النضيره تحول ايدوب منازلكز سزلره سالم قاله ياخود بين الكل تقسيم ايده يم ينه آنلر منازلكزده كالاول برابر ساكن اوله لر همان سعد بن معاذ رضى الله عنه قيام ايدوب يارسول الله بلكه اكا دخى اولورز كه يالكز بين المهاجرين تقسيم بيوره سز ينه مهاجرين زمله برابر منازلمزده كالاول ساكن اوله لر ديدى و بونلرك شانلرنده والذين تبوؤا الدار والايمان آيت جليله سى نازله اولدى ومرويدركه رسول الله صلى الله عليه وسلم يوم مزبورده سعد بن معاذه على وجه التنفيل سيف ابى الحقيق اعطا وتنويل ايلديلر و بعد الاصابه تنفيللرى انجق غنائم مرقومه خاصهٔ خالصه لرى اولديغندن ايدى وعمر بن الخطاب رضى الله عنه ديمشدركه رسول الله صلى الله عليه وسلم ايچون اوچ عدد صفايا واقع اولمشدر برى بنى النضير وبرى فدك وبرى خيبردر بنى النضيرى ظهورايدن رسل ووفودك جوائزى مثللو نوائب حادثه ايچون وفدك قريه سنك منافعى ابناء سبيل

مطلب شرح المترجم قول الشاعر لك المرباع البيت

ايچون حبس ووقف ايتمشلر ايدى اما خيبرى اوچ قسم ايدوب ايكى قسمنى مهاجرينه اعطا و برقسمنى كندو نفقهٔ عياللرى ايچون ابقا ايتمشلر ايدى بو قسمدن فضله قالورسه آنى دخى ينه فقراء مهاجرينه ردايدرلر ايدى جناب فاروقك خيبر ايله مرادى بعض خيبردر يوقسه تمامى دكلدر زيرا خيبردن شق ايله نطاة قسملرينى بين المسلمين اون سكز سهم اوزره تقسيم ايلدكلرنده اتفاق روايات واقع اولمشدركه برشق ونطاة قسملرينك تقسيمى اشاغيده اول باب قسمتده بيان ايلديك وعروة بن الزبير رضى الله عنهمادن مرويدركه رسول الله صلى الله عليه وسلم زبير رضى الله عنهه اموال بنى النضيردن بعض اراضى عامره وبعض اراضى موات اقطاع بيورديلر وامام زهرى رحمه الله دن منقولدركه رسول الله صلى الله عليه وسلم ابى بكر وعمر وسهيل وعبد الرحمن بن عوف رضى الله عنهم جنابلرينه اموال بنى النضيردن بعض اراضى عامره يى اقطاع ايلديلر وبعض روايتده اول اراضى غير معجمه ايله ازاضى غامره ايدى يعنى شول خرابه زار ايديكه اكا صو ايريشوب انتفاعى ممكن ايدى ديو وارد اولمشدر مؤلف الكتاب امام محمد والاجناب ديركه آثار مذكوره يى استماع ايدنلر رسول الله صلى الله عليه وسلم بعد الاصابه تنفيل واول تنفيلى تشريع ايلديلر ديو توهم ايدوب آنى بيلمزلركه تنفيل مذكور انجق اموال مزبوره حق خالصلرى اولديغندن ايدى اكر بو وهمه ذاهب اولنلر عمر بن الخطاب رضى الله عنه دن روايت اولنان حديثى تأمل ايلسه لر حقيقت حالى فهم وتعقل ايدرلر ايدى زيرا حضرت عمر رضى الله عنه يارسول الله غنائم بدرى تخميس ايلديككز كبى غنائم بنى النضيرى دخى تخميس ايتمز ميسز ديدكده بيورديلركه الله تعالى مؤمنيندن بشقه خاصة بكا تمليك ايلديكى نسنه يى مسلمينه تمليك ايلديكى نسنه كبى قيلمزم بعده ما افاء الله على رسوله من اهل القرى نظم جليلنى قرائت بيورديلر وسعيد بن المسيب رضى الله تعالى عنهمادن مرويدركه حكم انفالدن اكا سؤال ايتدكلرنده رسول الله عليه السلامدن صكره تنفيل نفل يوقدر ديدى مرادى انجق بيان ايتديكمز معنادركه جناب رسالتلرينه تخصيص اولنان خاصهٔ خالصه بعد وفاته برفرد ايچون متصور دكلدر كه اول فرد دخى تنفيله قادر اوله وابن الحنفيه رضى الله عنه دن مرويدركه رسول الله صلى الله عليه وسلم يوم بدرده عاص بن سعيدك سيفنى سعد بن ابى وقاص رضى الله عنهه تنفيل ايلديلر لكن بو تنفيل برقاچ توجهله تأويل اولنوركه احتياجنه بناء خمسدن تنفيل ايتمشلردر ياخود غنائم بدر قل الانفال لله والرسول آيتى مداولنجه رأى عاليلرينه مفوض ايدى ياخود سيف مزبورى اولا نفسلرى ايچون اصطفا بعده جناب سعده اعطا بيورديلر بوتنفيل شول حديث مروينك نظير ومثليدركه رسول الله صلى الله عليه وسلم يوم بدرده سيف ذوالفقارى اصطفا بعده حضرت على رضى الله عنهه اعطا ايلديلر وجناب على رضى الله عنهه ننبشه آنكله قتال ايدرلر ايدى وسيف مزبور منبه ابن الحجاج وبر روايتده نبيه ابن الحجاجك سيفى ايدى بو بابده قول روافض بشقه دركه آنلر ذوالفقار حضرت على يه سمادن نازل اولدى زعمنه لردر وقول مذكورلرى كذب وزور ومذهبلرى بو مقوله اكاذيبه مبنى اولديغى معلوم ومشهوردر وفقار فتح فا ايله جمع الفقره ياخود مفرد بمعنى الفقره در كه عظام الظهر معناسنه در وسيف مذكور اسم ذوالفقار ايله مشهور اولديغى عظام ظهر بكباره اولميوب بيانلرى مفصول اولديغى مثللو بونك دخى بعض محلى مكسور ومفلول اولديغندن ايدى ورسول الله صلى الله عليه وسلم يوم بدرده هر كس اللرنده بولنان غنائمى رد وتسليم ايتملريله امر ايلدكلرنده ابو اسيد الساعدى حضرتلرى ابن عائذ المخزومينك سيفنى كتوروب غنائمه القا ايتمشيدى ورسول كريم عليه التحيه والتسليم حضرتلرندن هرنه كه طلب اولنه البته آنى اعطا ايدرلر ايدى همان ارقم بن ابى الارقم كلوب سيف مزبورى بيلوب رسول الله عليه السلامدن آنى طلب ايلدكده اكا اعطا قيلديلر ديو امام زهرينك روايت قيلديغى حديث جليل دخى سيفين سابقينده ذكر اولنان وجهله تأويل اولنور وسلمة بن الاكوع رضى الله عنه دن مروى اولان حديث جليل دخى وجه مشروح اوزره حمل وتأويل اولنور سلمه ديمشدركه رسول الله عليه السلام اصحاب كرام ايله برسفرده ايكن مشركيندن برجاسوس كلوب آنلر ايله برابر اكل واختلاط ايلدكدنصكره عودت ايتدكده رسول الله صلى الله عليه وسلم الحقوه فاقتلوه يعنى اكا ايريشوب قتل ايديكز ديو فرمان ايلديلر وسلمه حضرتلرى شويله جست وچالاك ايديكه سرعتنده فرسه سبقت ايدر ايدى همان اول جاسوسه ادراك و زمام ناقه سين طوتوب قتل واهلاك ايلدى وناقه وسلبنى رسول الله عليه السلام حضورلرينه كتوردكده اكا تنفيل بيورديلركويا اول سلبى خمسدن اعتبار واحتياجنه بناء سلمه يه تنفيل وايثار ايلديلر و بو مقوله امورده رأى امام مقبول ومشكوردر وعكرمه حضرتلرندن مرويدر ديمشدركه حصار بنى قريظه ده ايكن يهوددن برى ادانى نعله كيم مبارزه ايدر ديو عرض ميدان ايلدكده زبير بن العوام رضى الله عنه

وفى صاحب القاموس وذو الفقار بالفتح سيف العاص بن منبه قتل يوم بدر كافرا فصار الى النبى عليه السلام ثم صار الى على رضى الله عنه ديمشلردر لكن اختلاف قول ابن اختلاف روايته مبنى اولمغله توجيه اولنور منه

اكاقيام واقتحام ايلدى اول حينبده والده سى صفيه رضى الله عنها واحدى يارسول الله يعنى بردانق مدر
يارسول الله مبارزه يه اقدام ايتسون ديو استرحام ايتدكده رسول الله عليه السلام اللهم اربها علاصاحبه
قتله يعنى يارب بوايكيدن قنقيسى آخر اوزره عالى وغالب اولورسه مغلوب ومعلوعليهى قتل ايلسون ديودعا
ايلديلر فعلاه الز برفقتله ونفله رسول الله عليه السلام سلبه يعنى همان حضرت ز بيرعالى وغالب اولوب
اول يهودى يى قتل ايدوب رسول الله عليه السلام سلبنى اكا اعطا بيوزديلر وامام واقدى معاز يده ذكرايلديكه
قصه مذكوره بنى قريظه ده واقع اولدى ديوزعم ايدنلر خطا ايلديلر بلكه اول وقعه انجق خيبرده واقعه
اولمشدر كه مبارزه وقتال انجق يوم خيبرده وقوع بولوب بنى قريظه دن برفردك مبارزه وقتالى مسموع اولمامشدر
وصفيه عمه رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرت ز بيرك والده سى ايدى وغيرى ولدى اولمامغله مبارزه يه خروجنده
تأسف ايدوب واحدى يارسول الله ديمكله تلهف ايلدى ورسول جليل عليه التحية والتبجيل دخى دعاى
مذكور ايله تطييب خاطر ندنصكره سلبنى دخى اوغلى حضرت ز بيره تنفيل بيورديلر و بوتنفيل دخى بالاده ذكر
ايلديكمز سبيل اوزره دركه ابتدا اول سلبى خاصة نفس تفيسلرى قيلوب بعده اكا اعطا وتنويل ايلمشلردر
وابن عمر رضى الله عنهما ديمشدر كه رسول الله عليه السلام جانب نجده برسريه بعث ايدوب اغنام ابل كثيره ايله عودت
ايلديلر وهر برينك سهمى اون ايكى بعيره واصل اولديغندن ماعدا برر بعير دخى تنفيله نائل اولديلر بونك تأويلى
اولدركه اولسريه مجاهدين اولمرينه خمسدن تنفيل اولنمق ياخود جمله سى راجل يه فارس اولمقده متساوى
ومجانس اولدقلرندن تنفيلا نجى ايله هر برينه بر بعير انعام واولوجهله تنشيط واكرام اولنديلر و بو مقوله تنفيل
معناى تقسيمده اولمغله بعد الاغتنام دخى عندمزده جوازى تسليم اولنمشدر و بعد الاغتنام تجويز قيلميان انجق
بعض جيوشى تنفيل ايله تخصيص وتميير در وقول مذكور مذهب اهل عراق وحجاز اولوب علماء شام بعد الاغتنام
دخى سالب سلك جوازاولمشلردر بناء عليه بر امير عدالت نهاد مقتضاى نظر واجتهادى اوزره بعد الاغتنام
وقبل الاقتسام عسكردن اهل كفايت ومرتكب مشقت اولان بعض صاحب شجاعته غنيمتدن تنفيل ايدوب صكره
حكم مذكور آنى تجويز ايتمين امير آخره رفع اولنسه كركدر كه امضا وتكميل ايليوب رد وتعطيل ايليه زيرا امير اول
فصل مختلف فيهى اجتهاديله امضا ايلمشدر ومجتهد ايتديه قضاء قاضى نافذ وماضيدر مثلا غائب اوزره بينه ايله حكم
ايلسه مسئله مجتهد فيها اولمغله حكمى نافذ اولور و بو مدعايه دليل ابن عمر رضى الله عنهمادن نقل اولنان
اثر جليلدر ديمشدر كه بردفعه مبارزه ايدوب قتل ايتديكمده امير جيشمز سلبنى بكا تنفيل ايلمشدى وحضرت عمر
رضى الله عنه بالاده روايت ايلديكمز لانفل بعد الغنيمة قولى اوزره بعد الاغتنام تنفيلى تجويز ايتميوب وكندى
امير جيش اولسه بويله تنفيل ايتميه جكى ظاهر ايدى لكن امير آخر تنفيل وامضا ايتمش اولمغله اولدخى آنى
و يكانه نزد عدالتنده بكا ابكين بنفيه حكم من بوزى ثنفيذ واجرا ايلمشيدر وشيرين علقمه دن مرويدر ديمشدر كه
اعاجمدن برى ايله مبارزه وقتل ايتديكمده امير جيش سعدبن ابى وقاص رضى الله عنه سلبنى بكا تنفيل ايتمشيدى
صكره حكم مذكور حضرت عمر رضى الله عنه يه رفع اولنوب اولدخى تنفيذ ايلمشدر واكر امير عسكر جميع عسكره
ما اصبتم فهو لكم نفلا بالسوية بعد الخمس قوليله خطاب والديفكز غنيمت بعد الخمس على السويه اقتسام
اوزره جموعيكزك اولسون مضمونى اشراب ايلسه تنفيل مزبور جائز كوريلمز زيرا تنفيلدن مقصود تحريض
قتال اولوب اولدخى انجق تخصيص بعض شجعان ايله استحصال اولنور اما تنفيل عامده تفويت مزاعمدن
يشقه رسول الله عليه السلام خضرتلرينك واجب قيلدقلرى سهام ابطال وفارسك راجل اوزره تفضيلى
ترك واهمال واردركه بوتلرى تجويزه مجال بوقدر كذلك صورت مفروضده اخراج خمسله تقييد كلام ايتيوب
همان ما اصبتم فلكم ديمكله تنفيل عام ايلسه بو هيچ جائز اولماز زيرا بونده الله تعالى نك غنائمده ايجاب ايلديكى
خمسى دخى ابطال واردر وامام محمدلدن مرويدر كه ديمشدر لايصح للامام ان ينفل كل شئ الا الخمس لانه
حق على قوى المسلمين ان يرد على ضعيفهم معناسى ديمكدر كه امام ايچون هر كيم غنائمدن برشئ آلورسه
بعد الخمس آنك اولسون ديمك جائز كوريلمز زيرا بو وجه اوزره تنفيل حق ضعفاء مسلمينى ابطال وتعطيل در
ديمشدر و بيرم روايت اولنديكه بركسنه على وجه الاستحباب يارسول الله ومرد بهادر شجاعت نشانم عساكر اولوب
شخص آخر دخى حل سلاحه غير قادر ايكن قيمتى غنيمته تساويه اولورمى ديو استحواب ايتدكده وهل
تنصرون وترزقون الا بضعفائكم يعنى انجق ضعفا كز بركاتيله منصور ومرزوق اولورسز ديو جواب ويرديلر
مؤلف همام سلمه الله تعالى فى دار السلام ديركه حكم تنفيل ذهب وفضه وسائر اموالده اجرا وتكميل اولنور مثلا امام

من قتل

من قتل قتيلا فله سلبه ديديكدن صكره مسلم بركافرى قتل واهلاك ايدوب يانده دراهم ودنانير وحليه سيف
والتون بلرزك والتون كوپه والتون وكومش قوشاق بولنسه جمله سنى استهلاك ايدر اما علماء شام حكم تنفيل
انجق امتعه ده جارى واعيان اموالده غيرسارى اولوب ذهب وفضه دخى عين مالى اولمغله آنلرده حكم غنيمت متقرر
وحكم تنفيل متعذر در ديوب بو مسئله بى غنائمدن هر فردك احتياجى مقدارى غنائمدن اباحت ناول ايله قياس
وايجاب من بوزه طعام وعلفده ثابت وذهب وفضه ده منتفيدر كه بعض محتاجين غنيمتدن طعام نفسى اشترا
ايچون اخيذ دراهم ايلك جائزكلدر ديو تأسيس اساس ايلديلر لكن آنلره جواب اولدركه تنفيل امام انجق مجاهد
بنام قتال عدوده جانى الفاء خطره تحريض ايچون التزام اولنمشدر و بو معناده جميع اموال على سوا بلكه ذهب
وفضه دخى اولادركه انسان انجق عندنده اعز اولان اشيا مقابله سنده ارتكاب مخاطره براه مقاتله ايدر ونفايس
اموالدن جرما نبه اطلاع ايتدكده البته مخاطره دن امتناع ايلر وقربيايشان ايلديكه سلب ايسم ماسلب در
وجرنى قتيل ايلين يانيده هر نه سى وارايسه آنى استلاب واطلاق لفظ سلب ايله اكا استحقاق اكتساب
ايتمش اولور بعده مؤلف باريك خيال بو مدعا سنه براء بن مالك رضى الله عنه مرزبان الزاره نام كافر بيامى قتلى
قصه سنده واقع اولان حديث عمر رضى الله تعالى عنه ايله استدلال ومرزبان بن بورك اوزرنده مجوهر بر منطقه ذهب
واراديى اوتوز بيك درهمه تقويم واكا تنفيل وتسليم اولندى ديو كشف مقال ايلدى لكن جناب مؤلف
باب متقدمده فرق بيك درهمه بالغ اولدى ديو تنصيص ايتمشيكن بو بابده اوتوز بيك ديوب مبلغ مزبوردن
تنقيص ايلدى كركه اوتوز بيك قيمت منطقه وقرق بيك قيمت مجموع سلبدر ديو تأويل ياخود روايت
بيناينده وهم راوى و بو روايت صحيح ، وقوع بولمدر ديو جرح وتعديل اولنه ومؤلف در بادر ايت بو حديثده انس بن
مالك رضى الله عنه دن سلب برقوم كه الى بيك درهم خمسى حضرت عمر رضى الله عنه جانبنه بعث ايلديك قولنى نقل
وروايت ايلدى بو بيانه قيمت سلب اوتوز بيك ايدوكى نمايان اولدى و بردخى باب متقدمده روايت ايلديكه
رسول الله عليه السلام يوم بدرده سيف ابى جهلى اوزرنده فضه وار ايكن ابن مسعود رضى الله عنهه تنفيل
وانعام بيورديلر بو روايت ذهب وفضه ده جواز تنفيله دلالت ايدر وامام مكحولدن منقولدر كه لاسلب الالمن اسر
علجا اوقتله ولايكون السلب فى يوم هزيمة اوفتح ويصلح فى السلب السلاح والثياب والمنطقة والدابة وما كان
مع العلج بعد هذا فلاسلب فيه ولاسلب فى السلبة ديمشدر اماالا سلب الالمن اسر علجا اوقتله يعنى اعطاء سلب
مشروع دكلدر مكر ضخيم كافر دن برينى اسير ياخود قتل وتدمير ايلين غازى دلير ايچون اوله قولى ديديكى
منوال اوزره صحيح مالدر زيرا اسير وقتيل ايتمينلره تنفيل اسلاب امام ايچون صواب اوله مزكه تنفيل انجق كفايت
ومشقت اعتباريله اولمغله انجق قتل واسير ايله بديد ار اولور اما لاسلب فى يوم هزيمة اوفتح قولندن اكرچه
مرادى يوم فتح وهزيمتده قتل واسير اولنان كفارك تنفيل اسلابى امام ايچون تجويز واستصواب اولنماز ديمكدر
لكن بو قولك صدق مضمونى امامك من قتل اواسر قبل الهزيمة اوالفتح فله سلبه ديمكله تقييد بنه مزهوندر
واماك بوتقييدى نظر عامه مسلمين دخى مفيد دركه قتل دوشمن منهزمده مزيد كفايت ومشقته محتاج اولنماز
و بعد الفتح قتل دوشمن مغلوب دخى بويله در بوصورتلرده قتل واسير ايدنلره تخصيص اسلاب حرمان سائر غازيى
ايجاب ايلر بويله ايكن امام راى مصلحت على وجه الاطلاق من قتل قتيلا اواسر اسيرا فهوله ديمكله تحريك
اشواق ايتمش اولسه شرط امام حال هزيمت وفتحده وغيريده واجب الاتباعدر زيرا بولفظى عام اولمغله ضمنده
تخصيص اولسه دخى تجرد ندنه تخصيص عام ثابت اولميوب عمومى اوزره اجراسى ايجاب والزام اولنور كورمزميسنكه
مسلمين يوم بدرده اسيرلرينك اكثرينى بلكه مجموعنى بعد الهزيمة اسير ايتمشلر ايكن ينه رسول الله صلى الله عليه وسلم
هر برينك اسيرلرين يدلرينه تسليم وفداى اسيرنى اكا اخذ ايتدرمشلردر اما يصلح من السلب السلاح والثياب
والمنطقة والدابة وما كان مع العلج بعد هذا فلاسلب فيه قولى ديديكى وجه اوزره صحيح وموجه ومرادى اولدركه
اول نسنه كه علج من بورك كنديسى اوزرنده وآنكله قتال ايلديكى فرسنك اوزرنده بولنايوب كيرو معسكرلرنده ابقا
ايلديكى اموالى سلبدن عد اولنماز زيرا سلب يعنى ماسلب منه اولمغله انجق اوزرنده حاضر اولوب قتلندن
صكره اخذ ايدنه مانع آخر بولنميان نسنه يه متناولدر و بو معسكرلرنده ابقا ايلديكى اموالنده غير موجود دركه
قاتل مجرد قتل علج ايله آنى اخذه قادر اوله ميوب سائر كفارالينه مانع اولورلر كذلك علج مقتولك يانده فرسندن بشقه
مثلا بر بغله سى اوزرنده امتعه سى اولسه اولدخى سلبدن عد اولنماز وامام مكحولك ولاسلب فى السلبة قولندن مرادى
ما قبلينى تأكيد اولمق احتمالدر زيرا سلبه متاع تجارت معناسنه اولوب علج فسحوردخى بغله مذكوره يى مصلحت قتالده

مرجح قنيدر كه اكرچه اللهم ايها علا صاحبه قولى عبارته شرح نقلنده علا يعنى علب ايدوكى فعلاه الز برفقتله قولى قرينه سيله ظاهردر لكن بونده قريباً ذكر ايده جكى تطييب خاطر صفيه بو قدر ياره ين علا صاحبه في الشرف والدين معناسنه حمل اولنماق اظهردر

مطلب قضى على الغائب بالبينة

الثير بتحريك الياء وسكونها العطاء وبدوسى شبر بن علقمه كذا فى المغرب

مطلب لايجوز التنفيل العام

مطلب التنفل فى الاموال كلها

لكن الى بيك درهم ايله تخمينى اولنان مقدار اوتوز بيك ايلدوكى نمايان اوله من

لكن سابقده سيف ابى جهلى ابن مسعود رضى الله عنهه اعطا على وجه التنفيل اولديغى تصويب ايتمشيدى مكر بو قولى بجرد زعم خصم اوزره الزامه حمل اوله

اكا محتاج اولديغندن كتورمش اولمامغله تجارتيچون جلب اولنمش سلعه منزله سنده اولور لكن ظاهر حاله اولدركه لاسلب فى السلعة قولنده سلعه دن مرادى ذهب وفضه كبى عين مالدر وقول مذكور مذهب اهل شامدر كه بز آنى اخذ والتزام ايتمزز بلكه بزم عنديمزده معيتنده هرنه سى وار ايسه سلبندن اعتبار وقاتلنه تسليم ايتمكه ابتدار اولنور والله اعلم وبالله التوفيق

باب التنفيل فى دار الحرب * يعنى دار الحربده جواز تنفيل ايچون مقام تفصيلدر مؤلف والاجتناب امام رحمت اكتساب ديركه هر اميركه ارض حربده برسريه ياخود جيش كبير اوزره سر عسكر اوله اصحابنه قبل الاغتنام تنفيلى معتبردر وتنفيل تحريض قتاله مؤدى اولمغله تدبير حربدن عد اولنوب تدبير حرب دخى عهدهٔ اميره تفويض وتحويل اولنديغندن اول امير بو بابده منزلهٔ امام المسلمينه تنزيل اولنور كورمزميسنكه اصحابنه قتاله دائر برشيئله امر ايلسه طاعت امام كبى اكا دخى اطاعت واجبدر امر تنفيلده دخى بويله در واكر امير شام ارض حربه بعث جيوش واوزرلرينه برذاتى تأمير وامر تنفيلده ترخيص ونهى ايتميه رك آنلرى تسيير ايلدكده اول اميرلرين حاجتده تنفيلى مناسب كورسه تحت رايه سنده بولنانلرك بعضيسى رضا ويرمزلر سه ده بنه تجويز وامضا اولنور زيرا امير عسكرينه متابعتله مأمور اولميوب انجق عسكر رأى اميره عدم مخالفتله مجبور اولمشلردر وهم امير ولى قتال اولمغله مدار تحريض اولان تنفيله دخى تحت ولايتنده ادخال اولنور اما بعث ايلين امير كبير آنى تنفيلدن نهى وتحذير ايلمش ايسه آنك تنفيلى بر وجهله تنفيذ وتقرير اولنمماز زيرا آنك مدار امارتى امير كبيرك تقليديدر وتقليد امارت تقليد قضا كبى قابل تخصيص ايدوكى تحقيق وتنصيص اولنمشدر وهم قبل النهى تنفيلى وجه مشروح اوزره بطريق الدلالة تصحيح ايتمشيدك شمدى خلافنه نهيله تنصيص اولنمغله اعتبار دلالت ساقط اولور بو صورتده جميع عسكرى تنفيله رضا ويررلرسه بعد رفع الخمس نصيبلرندن تنفيذ وامضا اولنور زيرا عسكرك نفسلرى اوزره ولايتلرى دركار اولمغله رضالرى كندو حقلرنده اعمال وحق غير اولان خمس بابنده ابطال اولنور واكر عسكرينك بعضيسى راضى وبعضيسى مانع اولورلر ايسه انجق بعد الخمس راضى اولنلرك حصه لرندن تنفيل ايدر زيرا آنلرك ولايتلرى كندو حصه لرى اوزره مقصور وحصص آخر يندن مهجور در مؤلف كريم عامله الله بالتكريم ديركه

ولوان امير المصيصة بعث سرية لم يكن له ان ينفل بعضهم على بعض شارح الكتاب سامحه الله فى يوم الحساب ديركه مراد مؤلف اولدركه مثلا امير بلدهٔ مصيصه دار الحربه برسريه بعث ايلسه آنلره ظفر بولدقلرى غنيمتى تنفيل ايتمك جائز اولماز لكن امام المسلمين جيشله دار الحربه داخل اولوب ايچلرندن برسريه يى برجانبه تسبيل وغنائملرينى اول سريه يه تنفيل ايلسه بو جائزدر فرقى اولدركه مصيصه دن بعث اولنان سريه قبل تنفيل الامام غنائملرينى انجق كندولر اخذ واقتسام ايدرلر واهل مصيصه آنلره قطعا شريك اوله مزلر زيرا مصيصه دار اسلامدندر ودار اسلامده متوطن اولنلرجيشه غنيمتلرنده مشارك اوله مزلر بو جهتله تنفيل مذكور دن ابطال خمسدن غيرى ثمره يوقدر اما اول سريه كه دار الحربده عسكردن بعث وافراز اولنه آنلرك غنائمنده جميع عسكر مشارك اولمغله قبل تنفيل الامام آنلر غنائملريله اختصاص وامتيازايده مزلر آنلره على وجه التحريض والتحريض تنفيل وتخصيص اولنسه جائزدر وفرق آخر اولدركه امام ايچون برنسنه يى برفرده تنفيل ايلمك قابل اوله مز مكر اول فردك مبتلى اوله جغى بربلايه مقابل اوله وابتلاء مرقوم دار اسلامدن بعث اولنان سريه ده حاصل اولميوب انجق دار الحربده جيشدن افراز وبعث اولنان سريه ده حاصل اولور زيرا عسكر باجمعهم دار الحربه قتال ايچون داخل اولمشلر ايكن ايچلرندن برسريه عين اعدايه تقدم ايله افراز اولندقده اول سريه نك ابتلاسى اظهار وابراز اولنمغله بو بابده تنفيللرى صحيح وسالم ومقاتل ايچون تنفيل سلب مقامنه قائم اولور كورمزميسنكه بر علج جيوش صف كفاردن دعوت مبارزه ايله ظهور ايلدكده امير من برزاليه فقتله فله سلبه ديسه تنفيلى صحيح اولور زيرا اكا مبارز اولان مرد همساز مزيد بلا ومحنتى ابراز ايتمش اولور كذلك مسلمين برحصنى محاصره ايدوب عسكر هجوم واقدامدن احجام ايلدكده اميرلرى من تقدم الى القتال او الى الباب او الى حفر الحصن اى الخندق فله كذا ديسه بو تنفيلك دخى صحتى مالا كلامدر زيرا بونده تحريض شجعان ونفع اسلاميان نمايان در واول امره اقدام ايلين بهادر قبل الخمس والقسمة غنائمدن وعد وتسميه اولنان نسنه يى اخذه قادر اولور اما سريهٔ مصيصه صورتى كبى منفعت مسلمينى متضمن دكل ايسه آنده خمسى ابطال وفارسك راجلى اوزره تفضيلى اهمالدن غيرى ثمره اولمامغله عدم صحتى متبيندر واكر امير دار الحربده برين يمينه وبرين يساره ايكى سريه تسيير وغنائملرندن برسريه يه بعد الخمس ثلثى وسريهٔ اخرايه ربعنى تنفيل وتبشير ايلسه جائزدر زيرا تنفيل انجق ترغيب خروج ايچوندر وكاه

مطلب اطاعة الامام والامير

مطلب الامارة تقبل التخصيص كالقضاء

المصيصة كسفينة القصبة وبلد بالشام ولا تشدد كذا فى القاموس منه

طريقلرينك قرب وبعد وسهولت وصعوبت وامن وخوف جهتلريله اختلافى وكاه بعث اولندقلرى قومك قوت ومنعه ايله تفاوت اوصافى حسبيله خروجلرى مختلف اولمغله ناظر مسلمين اولان اميرلرى دخى تنفيلده بربرينه مخالف ايتمك جائزدر بو صورتده هر سريه غنائمله كلسه لر آنلره تسميه اولنان نفللرى بعد الخمس على السويه تنفيل اولنوب بونده فارس راجل اوزره تفضيل اولنماز زيرا استحقاقلرى تسميه ايله اولوب غنيمت مثللو كفايت ومشقت اعتباريله دكلدر وبو مسئله ميراثده ذكورى اناث اوزره تفضيل ووصيتده تسميهٔ موصى اوزره ذكور واناثى تسويه منزله سنده در وتنفيللرندن صكره باقى قالان غنائملرى ايكى سريه اصحابيله تمام جيش ميانلرنده سهام غنيمت اوزره تقسيم اولنور زيرا اول غنائمى دار اسلامه احرازده جمله سى مشتركلردر صورت مفروضه ده سريهٔ ربع ايچنده بعث اولنانلردن بريسى سريهٔ ثلث ايله كيدوب غنائمله عود ايلسه لر مقتضاى قياس اول شخصك نفلدن بالكليه حرمان واياسيدر زيرا استحقاق نفل انجق تسميه ايله ايكن امير اول شخص ايچون سريهٔ ثلثده برنسنه تسميه ايتميوب وتسميه ايلديكى سريهٔ ربعله خروج ايتمكله عسكر ايله كيرو قالمش ياخود بقيهٔ عسكردن ايكن بلا امر سريهٔ ثلث ايله كتمش شخصه قياس اولنوب شخص مزبور مستحق نفل اولمديغى مثللو بو دخى اوله مز ومؤلف والاشاه بو محلده طريق استحسانى بيان ايتمشلر انجق بعض مشايخ مرديدكه شخص مرقوم على وجه الاستحسان سريهٔ ثلث ايله نفللرنده همعنان قيلنور زيرا امامك آنلره ثلثى تسميه سى اشخاصلرى اعتباريله اولميوب بلكه ارسال اولندقلرى محله تحريض ابتدار ايچوندر كه بو شخصك حقنده دخى متحقق وبديداردر لكن اصح اولدركه استحسانك وجه احسنى واردر كه مؤلف الهام سمير بو بابك اواخرنده تفسير ايتمشدر بز دخى محلنده تقرير ايده رز واكر امير من شاء فليخرج فى هذه السرية ومن شاء فى هذه قوليله بين السريتين عسكرى تخيير ايتمش ايسه هر برسريه ده خارج اولان اذن امير ايله كتمش اولمغله نفللرنده مندرج اولور وبو مسئله دن مسئلهٔ متقدمه ده بعض مشايخك ذكر ايلديكى وجه استحسانك ضعفى نمايان اولور كه وجه مذكورده امامك هر قومى برجانبه تعيين ايتديكى صورتله رأى عسكره تفويض ايلديكى صورت ميانتده فرق فارق وار ايكن وجه مذكورده تسويه ايلمشلردر واكر برسريه يى تسيير واوزرلرينه برذاتى تأمير وبعد الخمس ثلث غنيمتلرين تنفيلله آنلرى تبشير ايلسه بعده امير سريه فتح حصن ياخود مبارزه ايچون سريه سندن بعضيلرينه طرف لرندن مأذون دكل ايكن بشقه تنفيل ايلسه بو تنفيل انجق اول سريه يه نفللرندن وبعد النفل سهام غنيمتلرندن اصابت ايلين حصه لرندن نافذ اولوب اول غنيمتدن عسكره اصابت ايلين سهامدن نافذ اولماز زيرا اميرلرى انجق امير سريه اولوب عسكر كبير حقنده اصحاب سريه نك احد الاحادى منزله سنده اولمغله عسكر حقنده تنفيلى غير نافذدر اما سريه سى حقنده امير عسكر منزله سنده اولمغله آنلرك نفل وسهاملرى حقنده تنفيلى معتبردر واكر برسريه دار الحربده معسكردن برمرحله بعيد اولدقده ايچلرندن بريسى مفقود وناپديد اولسه اهل سريه ايچلرندن بعضيلرينى اول مفقوده انتظار ايچون اول محلده ترك وباقيلرى ذهاب وبعض غنائمله اول محله عود واياب ايلدكلرنده شخص مفقود دخى موجود اولسه جمله سى نفللرنده شريك اولورلر زيرا معسكردن جمله سى برابرجه مفارقت وبنه غنيمتلرين معسكر ايله احرازده مرافقت ايتمكله نفلده دخى مشاركت ايدوب شول عسكر حكمنده اولورلر كه بعضيلرى قتاله مباشرت وبعضيلرى دخى وراءلرنده آنلره پناه اولمق اوزره اقامت ايليه نكته سى اولدركه سريهٔ مرقومه نك استحقاق نفل خصوصنده غنائملرين معسكر ايله احرازلرى استحقاق سهم خصوصنده دار اسلامه احرازلرى منزله سنده اولمغله حالت مزبوره دار الحربده بعض عسكره واقع اولوب غنائملرين دار اسلامه احرازده جمله سى مجتمع اولسه لر جمله سى اول غنيمتده شريك اولدقلرى مثللو صورت مفروضه ده دخى تشريك اولنورلر وصورت مذكوره ده اول مفقود بعض غنائمه ظفر بولوب اكا انتظار ايله قالانلر دخى بشقه غنائمه مظفر وسريه دخى غنائم سائره ايله كام آور اولوب معسكره وصولدن اقدم مجتمع اولسه لر غنائملرين معسكر ايله احرازده برابر بولنملريله قطعا تفرق ايتممشلر منزله سنه تنزيل ومجموع غنائملرنده على السويه تنفيل اولنورلر اما معسكره هر فرقه بشقه بشقه واصل اولورسه هر فرقه يالكز كندو غنائمندن تنفيله نائل اولور زيرا امامك ثلثى آنلر ايچون تنفيلى هر فرقه يه شامل وهر فرقه دخى معسكر ايله احرازده منفرد ومستقل اولمشدر وعلى كلا التقديرين بعد النفل باقيسى ينه اول سريه ايله عسكر كبير بينلرنده سهام غنيمت اوزره تقسيم اولنور واكر سريهٔ مذكوره ابتداء امرده معسكردن بعيد اولدقدن صكره ايكى سريه يه متفرق وبربرينه اعانته قادر اولميه جق مرتبه ده متفرق اولوب صكره هر برى غنائمه واصل ياخود برى واصل وبرى بيحاصل اولدقده ينه معسكره وصوللرندن اقدم بربرينه

متواصل اولسه لر جمله سی حين اغتنامده مجتمعين منزلته تنزيل واول غنائمك مجموعندن على السويه تنفيل اولنورلر
اما معسكره بشقه بشقه واصل اولسه لر هر فرقه كندو غنائمنى وار ايسه انجق ايدن تنفيله نائل اولورلر كذلك قريب
معسكره دكين متفرق كلوب اهل معسكر آنلرى كوروب وقتال اولنسه لر نصرتلرينه قادر اوله جقلرى مرتبه محل قريبده
اجتماع ايلسه لر نفس معسكرده اجتماعلرى منزلتنه تنزيل اولنوب هر برى اجرلك غنائمندن تنفيل اولنماز زيرا
معسكر ايله حاصل اولان احراز غنائم قرب معسكر ايله دخى حاصل اولمغله قربى جوفى حكمنده داخل وهر برى
اول قريه متفرقا واصل اولمشدر واكر سريهٔ مرقومه بعضهم بعد بعض العسكر بعض غنائمه ظفر بولوب معسكره
رجوعه قادر اولمامغله اهل عسكر ايله جمع اولمقسزين محل آخردن داراسلامه خروج ايلسه لر جميع غنائملرى
بعد التخميس سهام غنيمت اوزره آنلره تقسيم وتمليك اولنوب اهل عسكر تشريك اولنماز زيرا سبب تأكد
حق اولان داراسلامه احرازده اهل سريه تفرد وامتياز ايلشلردر بوصورتده اهل سريه براى مصلحت برزه
اولا على السويه نفللريمزى تسليم بعده باقيسنى سهام غنيمت اوزره تقسيم ايدهكز ديو نزاعه قيام ايدرلرسه
مساعده يه اقدام اولنماز زيرا آنلر ارض اسلامدن دخول ايلين سريه منزلتنده اولملريله مجموع غنيمتلرى كندولره
ايصال واولو جهله تنفيللرى ابطال اولنمشدر واكر امام المسلمين داراسلامدن برسريه بعث وتعيين ايدوب مجموع
سريه يه بعد الخمس يه قبل الخمس ثلث غنيمتلرين تنفيل ايلسه بو تنفيلى باطلدر زيرا تنفيله بعض سريه يى
تخصيص ايتمديكندن بشقه بونده برصورتده تفضيل فارسى وبرصورتده خمسله تفضيل فارسى ابطال وار دركه
جائز دكلدر اما دارالحربده عسكره ملاقى اولان سريه بشقه دركه جيش كبير غنيملرنده شريك اولمغله آنلر ايچون
تنفيلده معناى تخصيص وار دركه بو جائزدر واكر سريه هنوز اهل عسكر آنلره قريب وادى الحاجة امدادلرينه
قادر اولدقلرى محلده ايكن بعض غنائم اكتساب ومعسكره كلمدين داراسلامه عود واياب ايلسه لر اهل معسكر
وقت اغتنام لرنده آنلره بناه اولمغله اغتنامده حكما شريك اولدقلرندن غنائملرنده دخى تشريك اولنورلر اما مسئلهٔ
سابقه بويله دكلدر واهل عسكر تشريك اولنمغله اصحاب سريه غنائمله عسكره رجوع ايتمش منزلتنده
اولدقلرندن نفللرى آنلر ايچون افراز وتمليك اولنور ومسئلهٔ مذكوره برجيش غنائمنه بعد الاغتنام لاحق اولان
امداد مسئله سنك نظيريدر كه آنلر دخى غنيمتده شريكلردر اما لاحق اولمدقلرندن فضله دارالحربده قريب
دخى اوله ميوب جيش غنائمن داراسلامه چيقنجه لر امداد ايچون شركت غنائم يوقدر واكر لدى الحاجة اعانت
ايده جك مرتبه ده قريب اولدقدنصكره جيش غانمين قبل الاجتماع چيقرلر ايسه شركتلرى واردر زيرا دارالحربده
بومرتبه ده قريب اولملريله حكما لحوق واختلاط ايتمشلر اولوب احراز غنيمت قوت جميع جماعتله حاصل اولمش
اولور واكر دارالحربده معسكردن بعث اولنان سريه نك اميرى سريه سندن بعضيلره برد بالله صعود حصن
ايچون تنفيل وآنلر دخى فتحله خدمتلرين تكميل ايلسه لر بو تنفيلى معتبر لكن بيان مشروح اوزره انجق
حصهٔ سريه ده مقرردر اما معسكره عودت ايتمدين همان خروج داراسلامه فائز اولورلر ايسه تنفيل اميرلرى مجموع
غنائملرنده جائز اولور زيرا اهل عسكرك اشتراكى اولميوب غنائملرى حق مخصوصلريدر لكن آنلر ايچون
امير عسكرك تنفيلى باطل اولور زيرا اهل عسكرك شركتلرى ساقط اولمغله غرض تنفيل فوت اولمشدر سؤال
اولنور سه كه سريهٔ مزبوره معسكره رجوع ايتسه لر دخى تنفيل اميرلرى مجموع غنائملرنده نافذ اولمق
لازم ايدى زيرا عدم رجوعلرنده مجموع غنائملرى حق مخصوصلرى اولوب شركت عسكر انجق رجوعلرى
سبيله ثابت ايكن تنفيل اميرلرى اول سبب اوزره متقدم اولمغله رجوع متأخر حق ثابت متقدملرينى ابطاله بادى
اوله مز جواب اولدركه سبب شركت عسكر رجوعلرى دكلدر بلكه سبب اول عسكر سريه يه ردء وپناه
منزله سنده وحكما برابر مثابه سنده اولملريدر كه بوجهتله حق شركتلرى عن اصل ثابتدر لكن بو سببك سببيى انجق
رجوعلريله ظاهر اولور رجوعلرى مظهر سببدر يوقسه نفس سبب اولنسه بعد الرجوع دخى مجموع عساكر
برقتال جديده ملاقى اولوب اول غنائمى حفظ ايچون قتاله اتفاق ايتمدكجه شركته كسب استحقاق ايده مزلر ايدى
وسببيت رجوع انجق بو شرطله مشروعدر زيرا تجار ياخود دارالحربده اسلامه كلنلر ياخود اسير اولنلر كلوب
جيش مسلمينه بعد الاغتنام التحاق ايلسه لر مجددا وجه مشروح اوزره قتال ايتمدكجه شركته كسب استحقاق
ايده مزلر ومانحن فيهده مجرد رجوعله كسب استحقاق قلرندن معلومدر كه آنك طريقى ذكر ايلديكمز تحقيقدر
بوتقديره اوزره امام الاسلام برسريه يى داراسلامدن تسبيل وثلث غنيمتلرين آنلره تنفيل قيلوب سرل فلان
موضعه تسابق ايديكز بزدخى صكره تلاحق ايده رز ديو تسبيل ايتدكده سريه كيدوب نائل غنائم اولدقلرندنصكره

عسكر دخى تعبا قبلرينه عازم اولسه نظر اولنور اكر دارالحربده ايكى عسكر جمع اولورلر ايسه سريه نفللرينى
اخذ ايدرلر واكر عسكر بشقه يولدن كيدوب مجتمع اوله مزلرسه ياخود رأى امام بعث عسكرى معقول كورميوب
نكول ايدرسه جميع غنائملرى سريه يه تخصيص وتنفيللرى ابطال اولنور اما دارالحربده ملاقاتلرنده غنائملرى
سريه ايله عسكر بينلرنده مشترك اولمغله غرض تنفيل اولان تخصيص وتحريض حاصل وسريه نفلله مستحق
وواصل اولور لكن قول مذكور بزم مذهب منصوريمزدر اما علماء شام داراسلامدن بعث اولنان سريه ايچون
بطلان تنفيلى التزام واولبابده براثر روايتيله حكم مزبورى تقويت واحكام ايدرلر واول اثر جليل بزم عند بمزده
سريه ايله جيشك دارالحربده عدم اجتماعلرى صورتنده دردر يونأ ويل اولنور كه آنده غرض تنفيلى اهمال
وخمسله تفضيل فارسى ابطال واردر حتى امام اهل سريه يه غنائمكزده خمس يوقدر وفارس وراجللر بكز
سهمده برابردر ديمش اولسه بوقولى نافذ اولماز كذلك هر تنفيل كه مقصود اصليدن نهى ونتيجه سى همان بونلره
منتهى اوله اولدخى غير نافذدر سؤال اولنورسه كه امرك من قتل قتيلا فله سلبه قولنده خمس اسلابى ابطال
دركار ايكن تنفيذينه نيجه ابتدار اولندى جواب اولدركه آنده غرض تنفيل تحريض مقاتل وانجق اسلابدن ابطال
شركت عسكر ايله تخصيص قاتلدر بعده حق ارباب خمس اولان خمس اسلابى ابطال بالتبع ثابت اولور
وقصدا ثبوتى مشروع اولميان بعض احكامك تبعا ثبوتى مشروع اولور مثلا حق شربى وطريق منزلى
مستقلا بيع ايتمك ومنقولى مستقلا وقف ايتمك غير جائز ايكن عقارى بيع ووقفه تبعا جائز اولورلر توضيحى اولدركه
امام اسلام بلاد حربدن بربلده يى فتحله بكام اولدقده اول بلده يى ارض خراج قيلوب خمسنى وسهام غنائمنى
بالتبع ابطال ايلسه جائزدر اما اخماس اربعه سنى غانمينه تقسيم وحصهٔ خمسى مصارف خمسدن اولميان مقاتلهٔ
اغنيا ايچون ارض خراج اولمق اوزره تعيين وتنظيم ايلسه جائز دكلدر زيرا اكرچه منافع ايكى صورتده دخى مقاتله يه
راجعدر لكن بونده انجق قصدا ابطال خمس واردر كه غير جائزدر وصورت اولاده بالاصاله غنيمتدن حق غانمينى
لمصلحة ابطاله تبعا ابطال خمس واردر كه جائزدر واكر امام ارض اسلامدن برسريه بعث وتسبيل وآنلره من قتل
منكم قتيلا فله سلبه ومن اصاب منكم شيئا فهوله دون من بقى من اصحابه ديمكله اسلابى ايچلرندن بالكز قاتله
ومغانمى بينه ايچلرندن مصيب مقاتله تنفيل ايلسه بونده قاتل ومصيب نفللريله ممتاز اولملريله معناى تخصيص وغرض
تحريض وتحريص موجود اولديغندن جائزدر اما مجموعنه تنفيل ثلث صورتى بشقه دركه آنده هم ابطال فضيلت
فارس موجود وهم غانميندن برفردك حقنى وجه مشروع اوزره اسقاطله تخصيص بعض مفقوددر واكر امام
ارض اسلامدن برياخود ايكى شخصى قتال ايچون ارسال وآنلر دخى بعض غنائم استحصال ايلسه لر اغنياملرى
وجه اعزاز دين اوزره اولمغله غنيمتلرى تخميس اولنور زيرا خروجلرى اذن امامله اولمغله قوت امامله مستظهرين
اولمشلردر حتى لدى الاقتضا امام اوزره امدادلرى واجبدر اما بلااذن خارج اولان متلصصينك غنائمى بويله دكلدر
واكر امام ذكر اولنان برايكى شخصه ما اصبتم فهولكم على سهامكم ولا خمس فيه ديمكله خمسى ابطال وجميع
غنائملرينى سهام غنيمت اوزره آنلره ايصال ايلسه جائزدر اما سريه يه اهل منعه اولسه لر بوصورت غير جائزدر فرقى
اولدركه منعه سى اولميانلرك غنائمنده وجوب خمس انجق اذن امامه اعتبار يله در وامام كندو قوليله واجب
اولان حق ابطاله قادردر لكن اهل منعه نك غنائمنده وجوب خمس اذن امامله اولمامشدر حتى بلااذن قصد غارتله
خروج ايلسه لر ينه تخميس اولنور زيرا اهل منعه اولملريله بلااذن كيتسه لردخى قتاللرى موجب اعزاز دين اولور
بوجهتله ارباب خمسك حق ثابتنى امام اسقاط ايده مز نكته سى اولدركه مسئلهٔ سابقه ده امام لاخمس عليكم
ديمكله لدى الحاجة امدادلرى مرادى اولمديغنى بيان وايراد ايتمش كبى اولمغله اول برايكى شخص سالك متلصصينه
منتظم وغنائملرنده موجب وجوب خمس اولان استظهار قوت امام منعدم اولمشدر وبومسئله ده سبب وجوب
خمس مجرد قول امامله منعدم اولمامشدركه بونده سبب انجق قوت ومنعه لريدر واول سبب امامك ابطلت الخمس
عنكم قولندنصكره دخى باقيدر واكر امام دارالحربده برسريه تسيير وبعد الخمس تنفيل وبعله تبشير ايلسه
جائزدر اكرچه قياس سابقه نظر ايله جائز اولمامق اقتضا ايدرايدى زيرا بونده حق ارباب خمسى ابطال بوغسه ده
اول ربعدن حق عسكرى ابطال واردر وتنفيله بالكز ابطال حق ارباب خمس جائز اولمايجه بالكز ابطال
حق عسكر دخى جائز اولماز لكن فرقلرى اولدركه ارباب خمس خمسه بلاقتال ولامشقة مستحق اولملريله
ابطال حقلرى اصالة جائز اولميوب انجق حق مقاتله يه تبعا جائز اولور اما مقاتله نك اخماس اربعه يه استحقاقلرى
همان قتال ومشقتلرى مقابله سنده اولمغله قبل الاحراز ايچلرندن بعضيلرينى فضل كفايت ومشقته بناء

مطلب بيع الشرب والطريق ووقف النقول

بعض منافعله تخصیص جائزدر باقیلرك ابطال حقنه باعث اولورمه ده واكر امام دارالحربده ایكی سریه تسییر
وبعد الخمس بر ینه غنائملرینك ربعنی و برینه ثلثنی تنفیل وتبشیر ایلسه وهر سریه دن بركمسنه یولدن شاشوب
سریهٔ اخرایه وصلت وآنلرایله رفاقت ایلسه كه نصكره هر سریه بعض غنائمه واصل اولوب بعده عسكر كبیره
كلنجیه دك بر برینه متواصل اولسه لر بونده مقتضای استحسان اولدر كه اولا تصحیح انفال ایچون هر سریه نك غنائمی
فارس وراجله بالقبوت عدد رؤسلرینه تقسیمده استعجال واول سریه یه لاحق اولان شخص دخی تفصیل
آتی البیان اوزره امامك كندویه ربع وثلثدن تعیین قیلدیغی مقدار ایله ینه اول سریه ده ادخال اولنه واوائل بابده
استعمالك وجه صحیحی كله جكدر دیدیكمز اینسه بو معنای دقت نصابدر بو صورتده شخص مزبور سریهٔ ثلثدن
ایكن سریهٔ ربعه كیتمش ایسه سریهٔ ربعك غنائمدن رأسنه اصابت ایدن حصه نك ثلثنی تماما اخذ ایدر
واكر برعكس ایسه بالكز ربعنی اخذ ایدوب اول ربعی ثلثه ابلاغ ایلین فضله غنیمت اهل عسكره ضم اولنور
زیرا هر فردك نفلی غنائم سریه سنده اولدیغندن تصرف مشترك وحاله هر بری تعیین امامله مستحق اولدیغی
نفلده تعیین اولندیغی سریه ده بولنان شركاسی ایله كویا تسویه اولنور مثلا هر سریه یوز عدد اولسه هر سریه نك
غنائمی ابتدا یوز سهم اوزره تقسیم اولنور كه هر فردك كندو غنیمی ظاهر واول فرد برابر بولندیغی سریه دن
كندو غنیمتك ثلثنی یاخود ربعنی نفلی ایچون اخذه قادر اوله بو وجه اوزره اخراج نفلدن صكره باقی بر ینه تخلیط
وجمیع عسكره سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور وصورت مفروضه ده اكر ایكی سریه نك برندن انجق فرد واحد
قبل وصول المعسكر سریهٔ اخرایه ملتحق اولسه اول سریهٔ ثانیه یوز بر عدد اولوب وابتداء غنائملری عدد
رؤس اوزره یوز بر سهمه تقسیم اولنور صكره اول شخص لاحق كندو رأسنه اصابت ایدن غنیمتدن امامك تسمیه
قیلدیغی نفلنی اخذ ایدر زیرا استحقاق انجق تسمیهٔ امامله در لكن بو صورتده صكره دن معیت ایتدكلری سریه نك
مقدار نفللرینه دقت وشخص مزبوری انلر ایله تسویه یه رعایت اولنماز زیرا امام ایكی سریه نفللرین تسمیه ایله تفریق
ایتمشدر وتسمیه ایله كلن استحقاقده خلاف تسمیه اثبات مساوات صحیح اولمازدر و بوندن صكره اول ایكی سریه
قرب معسكره وصوللرندن اقدم مجتمع اولورلر ایسه جواب مسئله ینه بیان سابق اوزره در بشرط آنكه سریهٔ اولی
ظفریاب غنائم اولمشلر اوله زیرا بو صورتده اول شخص لاحق نفلدن حصه سی سریه اصلیه سنك حصه لرینه
ضم ایدوب آنلر دخی تسمیهٔ امام اوزره علی السویه اقتسام ایتمشلر ایدی اما ظفریاب غنائم اولمامشلر ایسه شخص
لاحقك نفلنده اشتراك ایدرلر زیرا معسكر ایله اخرازده اول شخصله برابر بولنمرله اصابت غنیمتده دخی مشترك كبی
اولدیلر نظیری اولنـدركه سریهٔ مرقومه دن بر نفر ككرده راه اولوب برأسه سفر وغنائمه كسب ظفر ایلدكده
اصل سریه برشیئه نائل اولمامش ایكن قبل وصول المعسكر اول شخصله متواصل اولسه لر البته اصابت غنائمده
برابر منزلنه نازل ونفلنده داخل اولورلر اما متواصل اوله مزلر ایسه مجموع نفل اول شخصه تخصیص قیلنور واكر
اول ایكی سریه بر برینه اعانتلری ممكن اوله جق مرتبه ده متقاربلر ایكن هر بری علی حده بعض غنائمه نائل
اولسه لر ینه بر برینك نفلنده داخل اوله مزلر زیرا استحقاق نفل تسمیهٔ امامله در كور مزمیسكه امام نفلی بعض
سریه یه تخصیص قیلدقده باقیلری فی الحقیقه اغتنامده مشارك ایسه لرده ینه نفلده مشارك اوله مزلر بو بابده
دخی ایكی سریه مقارنتلری جهتندن اغتنامده مجرد شركت حكمیه لری وار ایسه ده ینه بر برینك نفلنده مشاركت
ایده مزلر كورمزمیسكه بو ایكی سریه اهل عسكرك كندولره اعانتی ممكن اوله جق محلی قریبده قتال
واخذ غنائم ایلسه لر اهل عسكر بو قربله نفللرنده مزاحم ومساهم اوله مزلر اهل سریتین دخی بویله در لكن
ایكی سریه اتفاقله بر غنیمته التحاق ایلسه لر بونده هر سریه نك محل نفلنی تفهیم ایچون اولا عدد رؤسلرینه
تقسیم اولنور زیرا محل نفللری غنیمتلریدر وهر سریه نك اصابت ایلدیكی غنائم انجق بو تقسیمله آشكار اولور بعده
هر سریه كندولره اصابت ایدن غنائمدن نفللرینی آلوب باقیسنی ینه تخلیط وسریتینله جمیع عسكره سهام
غنیمت اوزره تقسیم اولنور ونفلده فارس وراجل برابر ایدوكی سابقده بیان ایلدیك مكر امام حین تنفیلده فارس ایچون
سهم فارس وراجل ایچون سهم راجل اولسون دیو تفضیل ایلیه زیرا استحقاقلری باعتبار التسمیه اولمغله
امام بعضی بعض اوزره تفضیل ایتدكده استحقاقلری بحسب التفاضل وتفضیل ایتمدكده بحسب التماثل
ثابت اولور سؤال اولنورسه كه راجل وفارسك نفل وغنائمه استحقاقلری بسبب القتال اولوب فارسك راجل اوزره
قتالده تفاضلی ظاهر حال اولدیغندن غنیمته علی وجه التفاضل كسب استحقاق ایتمشلر ایدی بناء علیه امام
ترك تفصیل ایتدكده اقتضا ایدر ایدیكه نفله دخی استحقاقلری علی وجه التفضیل اوله جواب اولدر كه نفل بمنزله

وغنیمت بشقه در كه نفل امامك بعض كسانه كفایت ومشقتی مقابلنده ویردیكی نسنه در واصولمز دندر كه حكمین
مختلفینده حادثهٔ واحده ده اولسه دخی مطلق مقید اوزره حمل اولنماز بناء علیه تقیید غنیمت تقیید نفل منزله سنده
اولمیوب بلكه نفلده اطلاق تسمیه معتبر اولمغله تسویه اولنور كورمزمیسكه امام من قتل قتیلا فله سلبه
دیدكدنصكره بر فارس ایله بر راجل بر مشركی قتلده متحامل اولسه لر سلبی بینلرنده تنصیف اولنور كذلك امیر
اهل ذمتدن بر سریه تسییر وآنلری لكم الربع مما اصبتم دیمكله تبشیر ایدوب ایچلرنده فارس وراجل برابر
راجل اولسه لر ربع موعود بینلرنده تسویه قیلنور حق مسئلنده دخی بویله در اكر سائل سؤال ایدرسه كه اهل ذمتك
غنائمدن سهام معروفه لری یوقدر كه نفللری آنكله اعتبار اولنه لكن مسلمین اویله دكلدر جوابنده دیرز كه
مقتضای سؤال اوزره اهل ذمتده تسویه ومسلمینده تفضیل موجب خطر لازم التعطیلدر كه مثلا امام یوز مسلم و یوز ذمی
ایكی یوز نفردن بر سریه تسییر وتنفیل ربعله آنلری تبشیر ایلیوب بعده اول نفلی تقسیم وتصفی اهل ذمته تسلیم
وسؤالده ذكر اولندیغی اوزره غنائمدن سهام معروفه لری اولمدیغندن نصف مرقوم بینلرنده علی السویه تنظیم
اولنسه ونصف اخری مسلمینه تخصیص وقسمت غنائملری اوزره سهم فارس زیاده وسهم راجل تنقیص اولنسه
بو صورتده نفلدن اهل ذمتك راجلی مسلمینك راجلندن نصیب اكثره نائل اولور با آنكه عملری واخذ وكفایت
ومشقتلری متحددر وفقی قول واردر كه بوندن اقبح اوله وظن اولندر كه مؤلف رحمه الله تعالی كلامنده بو مسئله ده
بر مخالف وار ایدوكنه اشارت قیلدی لكن اول مخالف كیدر ونه دیمشدر بیان ایلمدی اشبه اولدر كه اول مخالف
مطلق حادثنده دخی اولسه مقید اوزره حمل اولنور قولنه قائل اولنلر اوله وبز بو اصلی اصول فقهده
فصل ایلدیك والله الموفق

باب النفل الذی ینفله امیر العسكر * یعنی امیر عسكرك تنفیل ایلدیكی انفالك احكامی ایچون مقام تفصیلدر
چنانكه امیر سریه عسكریله خروج وسریه سنده بولنان ضعفای معسكر یاخود محل آخرده توقیف واوزرلرینه
بر امیر نصب ایدوب كتدكدنصكره ضعفای مرقومین مبتلای قتال اولوب امیرلری آنلر ایچون تنفیل ایلسه
امیر سریه نك تفصیل سابق اوزره جواز تنفیلنه قیاسله بودخی تجویز اولنور زیرا امیر سریه نك معسكرده توقیف
ایلدیكی ضعفای عسكر امامك معسكردن برجانبه بعث ایلدیكی سریه منزله سنده اولمغله امیر سریه نك حكم
تنفیلده عسكر كبیره ولایتی یوغیسه ده كندو سریه سی اوزره ولایت خاصه سی ثابته اولدیغی مثللو امیر ضعفانك
دخی امیر سریه ایله كیدن عسكر اوزره ولایتی یوغیسه ده كندو ضعفاسی اوزره حكم تنفیلده ولایت خاصه سی ثابتدر
واكر امام ثلث بعد الخمسی تنفیله بر سریه یی تسبیل وعسكردن بعید اولدقلرنده نصكره امیرلری اول سریه دن
بر محله بر سریه ارسال وآنلره تنفیل امامدن اقل یاخود اكثر ایله تنفیل قیلسه بودخی تجویز وانجق حصهٔ سریه سندن
افراز وتمییز اولنور ومسئلهٔ مزبوره ایكی وجه اوزره در وجه اول اولدركه سریهٔ ثانیه بعد الاغتنام
سریهٔ اولایه وصول بعده جمیعا اهل عسكره دخول ایده لر بو صورتده سریهٔ اولی حقنده تنفیل امام تنفیذ واغنام
وكتوردكلری غنائمدن تسلیمه اهتمام اولنور بعده مابقی سریتینله مجموع عسكره تقسیم وتفریق واولو جهله
سریهٔ اولانك حصه لری تحقیق ونفللریله حصهٔ غنیمتلرندن سریهٔ ثانیه نك نفللری تنظیم وتلفیق اولنور زیرا
سریهٔ اولی امیرینك تنفیلی انجق نفل وغنیمتدن كندو اصحابنك حصه سنده جاری اولوب حصهٔ اهل عسكره
ساری اوله مز بو صورتده سریهٔ ثانیه یه وعد اولنان انفال سریه اولانك مجموع نفل وغنیمتلرینی احاطه ایدر آینه
واكال اولنماز زیرا امیرلرینك حصهٔ اهل عسكر اوزره عدم ولایتی مقرردر مكر امیر عسكر آنی امر تنفیلده مأذون
ومرخص قیله بو صورتده نائب امیر اولوب سریهٔ ثانیه حقنده تنفیلی جمیع اهل عسكر حقلرنده تكمیل اولنور
وجه ثانی اولدر كه سریهٔ ثانیه بعد الاغتنام سریهٔ اولایه واوج بعده اهل عسكره ملاقات ایتمدین همان دار اسلامه
خروج ایده لر بو صورتده سریهٔ اولانك نفللری باطل اولور زیرا مجموع غنائملری كندولره مخصوص ودار اسلامدن
بعث اولنان سریه ده سبقت ایدن تفصیل اوزره بو مقوله تنفیل عموم عسكرك بطلانی منصوصدر اما سریهٔ ثانیه
دار الحربده بولنان عسكردن تنفیل امیر ایله بعث اولنان سریه منزلنده اولمرله تنفیللری نافذدر اولا جمیع غنائملردن
نفللرین تسلیم بعده مابقی بین السریتین سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور واكر امام عسكردن تنفیل ربع
قبل الخمس ایله بر سریه یه تصریح ایلسه بویله لفظ عامله تصریح ایلدیكندن ذهب وفضه ورقیق جنسندن
جمیع غنائملرنده تصحیح اولنور اما بعض اشیایی تخصیص ایدرسه مدار وجوب انجق تسمیه سی اولمغله صفت تسمیه سنه

مطلب الطلاق لا یحمل علی القید

مطلب شمول التنفیل لانواع الغنائم

رعايت وتخصيصي اوزره تمشيت اولنور واكر سريه رجال ونسا وصبيا ندن اغتنام ايله عسكره التحاق
وايچلرندن بريسي سبايادن بعضلرين اعتاق ايتمش اولسه عتق باطل اولور زيرا آنلرك بطريق الاغتنام استحقاقلري
جيشك اصل غنيمته استحقاقي كبيدر كه جيش غانمينه ملك غنائم قبل القسمة ثابت اولمديغندن مغانمدن برنسنه ده
نافذالعتق اولمدقلري كبي بونلر دخي اوله مزلر سؤال اولنورسه كه كلام سابق قياس مع الفارقدر كه بونلرك نفله
استحقاقلري تسمية امامله اولوب تسمية امام دخي صحت اوزره سبقت ايلدكدنصكره مجرد اصابت غنائمله
ملكلري ثابت اولمق لازمدر جوابنده ديرز كه تسمية امام اثبات استحقاقلري ايچون دكلدر بلكه مقدار نفلده
قطع شركت جيش ايچوندر بعد التسميه انجق اصابت غنائمله مستحق اولورلر سؤال اولنورسه كه سرّ نفلده
فارس راجل اوزره تفضيل اولنماز ديديكزاكر استحقاقلري اصابتله اولسه تفضيل اولنورايدي جوابده ديرز كه امام
بوتسميه ايله نفلده جمله سني بالضروره تسويه قيلديغندن شركت جيشي قطع ايلديكي كبي تفضيلده
حق فارسي دخي قطع ايلمشدر وانقطاع شركت غيرايله اختصاص نفل بالضروره نفلده تأكد حقلرين ايجاب
ايدوب قبل القسمة ثبوت ملكلرين استيجاب ايلمز بناء عليه اول نفل حقلرنده داراسلامله احراز اولنان غنائم
منزلنده اولور وعسكردن برفرد اول غنائمدن بعض سبي قبل القسمة اعتاق ايلسه عتق نافذ اولمديغي كبي
بونده دخي اوله مز نكته سي اولدر كه غانم غنائمدن سهمنه نه اصابت ايده جكنه غيرعالمدر زيرا امام ايچون غنائمي
بيع واثماني تقسيم جائزدر وسبيدن رجالي قتل دخي جائزدر وبومعني قبل الاحراز والقسمة نفلده دخي جاريدر
بعده مؤلف دانا دل اصل مذكوردن تخريج مسائل ايدوب ديديكه اكر سبايا ده بعض اهل سريه نك قريبي
بولنسه قبل القسمة مالك اولمديغندن قرابتله اوزرينه عتق ثابت اوله مز واكر امام رجال سبيي قتل وغنائمي
بيعي مناسب كورسه داراسلامله محرز اولان غنائمده جيش غانمين ايچون امامله مجال ممانعه اولمديغي كبي سريه
حقنده نفلار ايچون بوبابده مقال مدافعه يوقدر اكر مشركين غنائم سريه يه استيلا ودارلرينه احراز ايتمش اولوب
صكره مسلمين آنلر ايله قتال واول غنائمي تخليص ايلسه لر ينه سريه يه نفللرين اعطا ايدرلر زيرا نفلده حقلري
تأكد ايدوب شول غنائم منزلنده اولمشدر كه داراسلامله احرازدن صكره مشركين اكا استيلا واحراز بعده
مسلميندن جيش آخر آني تخليص ايليه لكن بومسئله ده ايكي صورت واردربري اولدركه جيش اول اول غنائمه
قبل اقتسام الثاني ظفرياب اوله لر بوصورتده انجق قول واحد روايت اولنمشدركه جيش اول آني مجانا اخذ ايدرلر
زيرا احرازايله تأكد حقلري حكم استردادده بمنزلة الملكدر كورمزميسنكه مال مرهون بعد احراز المشركين ينه
غنيمتده بولنسه آنده حق مرتهن متأكد اولمغله قبل القسمة مجانا اخذ ايدر وبري اولدركه بعد الاقتسام ظفرياب
اوله لر بوصورتده اختلاف روايت واقع اولوب بومحلده ذكر ايلديكه ديلرلرسه قياس مرهون اوزره غنائملرين
قيمتلريله استرداد ايدرلر زيرا مرتهن مرهوني بعد القسمة بولدقده آنده حق متأكد اولديغندن قيمتي اعطا ايله
اخذه قادر اولور بعده محل آخرده بعد القسمة هيچ اخذ ايده مزلر ديو ذكر ايلدي واصح قول ثانيسيدر كه جيش اولك
حق انجق مالبت غنائمده تأكد ايدوب اعيانده ايتمشدر كورمزميسنكه امام ايچون غنائمي بيع واثماني بينلرنده
تقسيم جائزدر وقيمتله اخذده هيچ فائده لري يوقدر اما قبل القسمة اخذلري بشقه در كه فائده سي چوقدر نظيري
اولدر كه مشركين بعض مسلميك ذوات امثالدن برنسنه سين احراز ايدنصكره غنيمت ايچنده بولنسه صاحبي
قبل القسمة بلاشئ اخذه قادردر لكن بعد القسمة حق اخذي يوقدر كه اخذ ايلسه انجق مثلني اعطا ايله اخذ
ايده جكدر آنده فائده يوقدر اما مرهون بشقه دركه حق مرتهن حبس عيننده ثابت اولمغله اخذي كندو حقنده
نافعدر وحكم مشروح غنائمده بعد الاحراز ثابت اولديغي مثللو قبل الاحراز ثابت اولور كه اصحابي اكا
قبل القسمة بلاشئ احق اولوب بعد القسمة آنده دخي حكم روايتين جاري اولور لكن مقرون تنفيل اولميان غنائم
قبل الاحراز بشقه دركه دوشمن اكا استيلا واحراز دنصكره مسلميندن جيش آخر تخليص ايلسه جيش اول ايچون
نه قبل القسمة ونه بعد القسمة اخذينه سبيل يوقدر زيرا حق ثابتلري حق ضعيف ايدي كورمزميسنكه ايچلرندن
بريسي قبل الاحراز فوت اولسه نصيبي ميراث اولماز بعد الاحراز ايسه ميراث اولور كذلك قبل الاحراز لاحق
اولان امداد آنلره شريك اولوب بعد الاحراز ايسه اوله مز وحق ضعيف مشركين اول مالي دارلرينه احراز ايتدكلرنده
باطل اولوب مشركيندن الى الآن هيچ اخذ اولنميان مالاري مثللو اولور امامقرون نفل اولان غنيمتده قبل الاحراز
دخي حق اصحاب نفل متأكددر حتى بريسي فوت اولسه نصيبي ميراث اولوب وامداد لاحق آنلره شريك
اوله مزبنا برين قبل القسمة اصحابنه ردي واجبدر واكر غنائم دار الحربده بين الغانمين تقسيم اولنسه يأخود بيع

مطلب وجد الرهن بعد استيلاء الكفار عليه في الغنائم

اولنوب ثمني مشتريدن قبض اولندقدنصكره هنوز تقسيم اولنماسه بعده مشركين اول غنائم وثمنك مجموعنه
استيلا واحراز ايدوب صكره جيش آخر تخليص ايلسه بونده غنائم قسمت غانمين اولديغي صورتك حكمي قريبا
ذكر اولندي اما صورت بيعده جيش ثاني اول غنائمي قبل القسمة مشتري يه بلاشئ ردايدرلر وبعد القسمة قيمتله رد
ايدرلر كه مشتري اول عينه شرا ايله مالك اولمشدر وآلدقلري ثمني دخي اموال ناسدن بومقوله يي اصحابنه رد
ايتدكلري كبي جيش اوله رد ايدرلر زيرا بيع امام مبيعده ملك مشتري يي موجب اولديغي من لهم البيع اولان جيش اولده
دخي ملك ثمني موجب اولور واكر برسريه غنائمله معسكره واصل ونفللري هنوز غنائملرنده داخل ايكن
اهل عسكردن برشخص بالك مجموع غنائملرين استهلاك ايلسه يالكز حصة نفللرين ضامن اولور انجق اسيرلردن
بعض رجالي قتل ايتمش ايسه آنده ضمان يوقدر زيرا نفل غنائم محرزه منزله سنده درو غانميندن بريسي قبل الاحراز
غنائمي استهلاك ايلسه آنده حق غانمين هنوز ضعيف اولمغله ضمان لازم اولميوب دار ايله احرازدن صكره استهلاك ايدر
ايسه تأكد حقلرينه بناء ضامن اولور اما رجال مأسوريني قتله ضامن اولماز كه آنده امام اوزرلرينه ضرب رق
ايتدكجه مجرد احراز ايله حقلري تأكد ايلمز كورمزميسنكه امام ايچون آنلري قتل وبلاشئ من ايله اهل ذمت
قلمق جائزدر وحكم مذكور قبل الاحراز ايچنده نفل بولنان غنائمده دخي جاريدر واكر برسريه غنائمله معسكره
ورود ايدوب غنائملرنده طعام وعلف موجود اولسه اول غنائم مخلوط انفصال ايلسه دخي اهل عسكر ايچون اندن
مقدار حاجت تناول حلالدر زيرا سهملريله شريك اولملريله اهل سريه دن هربرينك مقدار حاجت اكل وتناولي
حلال اولديغي كبي شركتلري مسيا واتلرين ايجاب ايتمكله اهل عسكره دخي حلالدر سؤال اولنورسه كه سريك
قريبا غنائم منفله بمنزلة الغنائم المحرزه در قولكز قنده در كه دار ايله احراز اولنان طعام وعلفدن غانميندن برفردك
بلاضروره تناولي موجب ضمان دكل ايسه ده ينه حلال دكلدر وبو معني غنائم منفله دن قبل الاحراز دخي حرمت
تناولي موجبدر جوابنده ديرز كه بحث مذكور موجب اتفاق ايكن حكم مزبورده باعث افتراقلري اولدر كه قبل
الاحراز اباحت طعام وعلف هر برينك ضرورت احتياجنه بناء شركت غنيمتدن مستثنى اولمق اعتباريله دركه
ذهاب واياب ينه دك لازم اولان طعام وعلفلرين داراسلامدن استصحابلري غير مقدور ودارالحربده اشترا بريله
تداركي غير ميسور وآلدقلري دخي غنيمت اولوب قبل القسمة مالك اولميه جقلري بديهي الظهوردر وبوضرورت
داراسلامده تحقق ايلمز بوجهتله شركتدن مستثنى اولنجه اباحت اصليه اوزره قالوب شركت مفاوضه ايله
شريك اولنلردن هربرينك نفس وعيالي ايچون طعام وكسوه اشتراسي ضرورت احتياجله موجب مفاوضه دن
مستثنى قيلنديغي منزله ده اولور وضرورت مزبوره دارالحربده ايكن غنائم منفله ده دخي تحقق ايتمكله تناولي
اصحاب سريه يه جائز اولديغي كبي سائره دخي جائز اولور سؤال اولنورسه كه استثناء مشروح نفلده مردود
ومجروحدر كه غنائملري دارالحرب يه داراسلامده تقسيم اولنسه اموال سائره كبي طعام وعلفدن دخي نفللري
تسليم اولنوراكر تنفيلدن مستثنى اوله لرايدي بونلردن نفله مستحق اوله مزلرايدي جوابنده ديرز كه بواستثنا
اعتبار ضرورتله در وضرورتله ثابت اولان قدر ضرورتله متقدر اولور كورمزميسنكه غنائم غير منفله دخي
بين الغانمين تقسيم قيلندقده طعام وعلف اموال سائره ايله برابر تسهيم اولنور وبومعني قبل القسمة اصل اباحت اوزره
عدم بقالرينه دلالت ايتديكي مثللو منفله ده دخي دلالت ايلمز بناء عليه تجار غير مقاتلين ايچون تناول طعام وعلف
حلال اولماز زيرا بواستثناء ضرورت اعتباريله دركه ضرورت انجق شركاء غنيمت اولان اهل غزاده تحقق ايدوب
تجارده تحقق ايلمز لكن تجار دخي بلاحل تناول ايلسه لر ضامن اولمازلر زيرا اعتبار استثناء مذكور ايله دارالحربده
ايكن آنده حق غانمين غير متأكددر كه استهلاكي موجب ضمان دكلدر وبوبابده منفل وغير منفل مساوي اولوب
تقرير مزاوزره قتل اسراء رجال منزلنده در واكر برسريه امتعه وسكاني ايله برابر بعض اراضي يه ظفر بولسه لر
امامك تعميم تنفيلنه بناء مجموعندن نفللري مقرردر لكن امام علي طريق المن اول اراضي يي اصحابنه ويروب
عقد ذمت قيلرسه آنده بأس ومذمت يوقدر زيرا ناظر مسلمين نصب اولنمشدر وكاهيجه نظر مسلمين بومصلحتده
مستبين اولور واول بابده اصحاب انفال ايچون امتناعه مجال يوقدر كه منفلده حقلري غانمينك غنائم محرزه ده
اولان حقلري مثللو اولوب امام ايچون آنده ولايت من اولديغي كبي بونده دخي واردر لكن كركدر كه محل آخردن
تعويضله آنلري ارضا ايليه مؤلف راست مقال بومسئله اوزره همان فعل عمر رضي الله تعالى عنه ايله استدلال
ايتمشدر كه عراقه بعث عسكر ايتدكده جرير بن عبد الله البجلي رضي الله عنهه استيلا ايتدكلري مغانمك ربعي
تنفيل ايدوب لك ولقومك ربع ما غلبتم عليه ديمكله تنجيل ايلمشدي جرير دخي عسكر جرار ايله كيدوب

اصل كتابه ولو قسمت الغنائم في دار الحرب او بيعت ولم يقسم الثمن بعد القبض من المشتري حتى ظهر المشركون على الغنائم وعلى الثمن عادت واقعه اولوب جواب مسئله ده قيمتي متعلق نسخه بولنامغله وجه محرر اوزره ترجمه اولندي لكن خالدن خالي دكلدر

مطلب اشتراء التقا وضين الطعام والكسوة لنفسه وعياله

مطلب لبس التجار تناول الطعام والعلف من الغنيمة

سوادعراق نام بلادی تسخیر ایتـدکدنصکره حضرت عمر رضی الله عنـه اول اراضی بی ارض خراج قیلوب
تنفیلی سابق آنی بومسلکدن منع واخراج ایلدی بعده مؤلف رحمه الله تعالی دیرکه بزه اسناد سائغ ایله شویله بالغ
اولمشدرکه صکره برخاتون جناب عمری یه دیدیکه یاامیر المؤمنین عسکر جریردن بنم برقریبم فوت اولوب نصیبی
میراثم اولمشدر و بن دخی سنک بوتدبیریکه رضا ویرم مکر بکا بواز دنانیر اعطـا قیله سین همان اکا برآوج التون
اعطا ایلدی ومغازیده بوحدیثی شویله روایت ایدرکه خاتون دیدیکه بن رضا ویرم تاکه آوجمی التونله طولدیروب
وبنی رناقهٔ حمرا اوزره بندیرمدکجه همان حضرت عمر رضی الله عنه مطلبنی تحقیق ایلدی ایشته بوحدیث جلیل
بعدالاحراز فوت اولان غازینک سهمی میراث اولوب امام اراضی غنیمت سکاننه معـاملهٔ من ایتدکده بعض
عطایا ایله اصحـاب نفلی ارضا لازم ایدوکنه ادل دلیلدر والله اعـلم

باب مایبطل فیه النفل ومالایبطل* یعنی تنفیل نفل آنده باطل وغیر باطل اولان مواضعه متعلق باب مسائلدر اکر
خلیفه دارالحربه برعسکر تسییر و برذاتی اوزرلرینه تأمیر واول امیر تنفیل ر بعله برسریه تدبیرایدوب صکره خلیفه
طرف آخردن ارسال عسکردیکر ایلدکده سریه ظفریاب غنائم اولدقدنصکره بوعسکره لاحق وایکیسی بردن
عسکراوله ملتحق وجمله سی خروج داراسلامده متفق اولسه لر نفل تسمیهٔ امیر عسکراوزره یالکز سریه ایچون
جمیع غنائملرندن تسلیم وسالم قیلنور زیرا امیر عسکر مبعوث خلیفه اولمغله ولایتی کامل وتنفیلی تنفیل خلیفه یه
معادل اولوب عسکرین وجماعت مسلمین حقلرنده نافذدر اما سابق التفصیل امیرسریه نک سریه سندن بعث
ایلدیکی سریه یه تنفیلی بشقه درکه آنک ولایتی اهل سریه سی اوزره مقصوره درکورمزمیسنکه معسکره عودتنده
آحاد عسکردن عد اولنور و بعد النفل والخمس باقیده ایکی عسکر وسریه داراسلامـه احرازده شریک اولمغله
سهام غنیمت اوزره تشریک اولنورلر واکر سریه ملاقی اولدقلری عسکر ثانی ایله همان عسکر اوله قبـل الولوج
داراسلامه خروج ایلسه لرینه سریه نفللرین اخـذایدرلر زیرا امیر عسکر تنفیلده منزلهٔ خلیفه ده تنزیل اولنمغله
سریه دارالحربده طرفنه عودت ایتسه لر واتمسه لر تسمیه سبله مستحق نفل اولدیلر صکره باقی سریه ایله عسکر ثانی
بینلرنده تقسیم اولنوب عسکر اولک احرازده مدخلی اولمامغله داخـل تسهیم اوله مزلر واکرسریه عسکریندن
برینه ملاقی اولمیوب همان دار اسلامه واصـل اولورلرایسه نفللری باطـل اولور زیرا نفللری غنیمتلرنده ایکن
احرازده منفرد اولملریله غنیمتده دخی متفرد اولمشلردر بوجهتله دار اسلامدن بعث اولنـان سریه منزلنه نازل
وآنلر مثللو حقلرنده تنفیل عام باطل اولمشدر واکر امام دار اسلامدن بعث ایلدیکی سریه یه من اصـاب منکم شیئا
فهوله دون اصحـابه دیمکله هربرینه ظفر بولدیغی غنیمتی تنفیل وآنده شرکت رفقاسنی قطع وتعطیل قیلسه
جائزدر اما سابقا ذکر اولندیغی اوزره مجموعنه الکم الربع دیمکله علی السویه ربعله تنفیل ایلسه غیرجائزدر زیرا غرض
تنفیل اولان تحریض بوبابده متحقق وصورت سابقه ده غیرمتحققدر و بوتنفیلده مصیبه غیـرمصیبک مشارکتنی
قطع واردرکه بومعنی بطـلان خمسله بطلان تفضـیل فارسی مستتبع ایسه ده ینه جائزدر وصورت سابقه ده
بومعنی یوقدر کورمزمیسنکه امام عسکره من دخـل منکم فارسا فاصـاب شیئا فهوله دیمکله ارض حربه
رکوب فرس ایله داخل اولنلره کندو غنیمتلرین تنفیل ایلسه بونده التزام مؤنت فرسه تحریض اولمغـله صحتنده
شبهه یوقـدرمانحن فیه دخی بویله در وصورت مفروضه ده لکم ما اصبتم دیمکـله غنیمتلرین مجموعنه
تنفیل قیلسه بونده محذورات سابقه دن بشقه التزام مؤنت فرسده نشاطلرین تقلیل دخی بولنمغله صحیح اولهمز
زیرا نصیبلرینک عدم ازدیادینـه واقف اولملریله التزام مؤنت فرسده رغبتلری البته قلیل اولور بوتحقیقـله
میان مسئلتین تفریق اولندی واکرسریهٔ مبعوثه هنوز ظفریاب غنائم دکل ایکن عسکر ثانی دارالحربده آنلره لاحق
وجمله سی قتـال واغتنامده متفق اولدقدنصکره عسکراوله ملتحق وداراسلامه خروجـده متوافق اولسه لر
بوصورتده اول غنـائم ابتدا سریه ایله عسکرثانی بینلرنده غنائم غیرمنفـله قسمتی اوزره تقسیم بعده سریه نک
حصـه سندن نفللری اخراج وتسلیم قیلنور زیرا امام آنلره انجـق کندولر ظفر بولدقـلری غنائمدن
تنفیل ایدوب عسکرثانی نک غنـائمدن ایتمشدر ووقوف غنائملری تقسیم مذکوره موقوفدرکه محـل حقلری
متعین ونفللری متعین اوله بعـده مابقی عسـکرثانی نک حصه سی ایله جمع اولنوب بین السریة والعسکرین
سهام غنیمت اوزره مجددا تقسیم اولنور زیرا احرازده جمله سی مشترکدر واکرعسکراوله قبل الوصول داراسلامه
دخول ایلسه لرتنفیـل امیرمطلقا صحیح اولوب عسکراوله لحوقله مشروط اولمامغله ینه حصـهٔ سریه متعین
ونفللری متعین اولمق ایچون ابتدا بین السریة والعسکرالثـانی تقسیم اولنور بعـده مابقی حصهٔ عسکرثانی ایله

مطلب الثنی سریتان بعد الغنیمة

جمع ومجـددا سهام غنیمت اوزره بینلرنده تقسیم قیلنوب عسکراولک احرازده مشارکتلری بولنمامغله قطعا
تشریک اولنمـازلر واکر امیرعسکردارالحربده ایکن برسریه یه تسییر وآنلری ماصبتم فهولکم دیو غنـائملری
کندولره خاص اولمغله تبشیـر ایلسه جائزدرکه بونده غنائمله عسکره حین عودتلرنده شرکت عسکری قطع
واردر امادارالاسلامدن بعث اولنـان سریه بشقه درکه غنائملرنده کسنه نک شرکتی یوقدر واکرسریهٔ مزبوره
ثغوراسلامه متصل برحصنی فتح ایتدکلرندن صکره عسکرآخرآنلره ملتحق اولسه ینه جمیع غنائملرینه کندولر
مستحق واستحقاق عسکرغیرمتحققدر زیرا امام تنفیـل صحیح ایله قطع شرکت عسکری تصریح ایتمشـدر
لکن اول سریه دن بریسی رقیقدن نصیبنی اعتاق ایلسه عتق باطل یاخود اسیرلرده ذی رحم محرمی بولنسه عتق
غیرحاصلـدر زیرا کرچه مجرد اصابتله غیرک شرکتی زائلدر لکن قبـل القسمة ملکلرنده هنوز غیرداخلدرکه
قبل القسمة دارایله محرزه اولان غنـائم منزلنده نازلدر کورمزمیسنکه امام اسیرلری ذمت قیلمغی یاخود رجاللرین
قتـل ایتمکی مناسب کورسه جائز کوریلور مؤلف کریم الخصال بومسئله اوزره استدلالده دیرکه نفـل شول
رضخهٔ قلیله منزله سنده درکه غنیمتدن سریه یه اعطا قیلنور وسهام غانمین امیرک عقد ذمت وقتل رجالنه مانع
دکل ایکن رضخ مرقوم بجهـه بمانع اولور اما صورت مفروضه ده من اصـاب منکم شیئا فهوله دیو تصیصله
هرشخصه کندو غنیمتی تخصیص قیلنسه بعـده انجلرندن بریسی کندو اخذ ایلدیکی اسیرینی اعتـاق ایلسه
عتقی نافذ اولور کذلک ذی رحم محرمنی اسیرایلسه اوزرینه عتق ثابت اولور زیرا نفس اصابتله ملک خاصی اولمشدر
نکته سی اولدرکه بونده ثبوت ملک ایچون اصابتدن غیری حالت منتظره یوقدرکه اکا متوقف اوله اما صورت
اولاده امرمنتظر واردرکه قسمتدر قبل تحقق القسمة ملکی ثابت اوله مز بناء علیه امرایچون بوصورتده قتل رجاله
مجـال یوقدرکه مجرد اصابتله ملک مصیب اول اسیرده حاصل وطرف امامدن ضرب رق اولنمش منزلنه نازلدر
کذلک برکسنه بعـدالاصابه بعض غنائمنی استهلاک که مصیبی اضرار ایلسه ضامن اولور کذلک اصابت ایلدیکی
طعـام وعلفه اهل عسکر وسریه دن مصیبک غیری برفردک تنقیص وتناولی حلال اولمـاز لکن صورت اولی
بشقه درکه بونده تنفیل امام بعـدالاصابه دارالحربده تقسیم منزلنده اولمغله بالفعل تقسیم ایتمش اولسه هربرینک
سهمنـده احکام مرقومه ثابت اولدیغی کبی بونده دخی ثابتدر اما صورت اولی بشـقه درکه آنده ماصبتم فلکم
دیمکله انجق شرکت جیشی قطع ایدوب معنـای تقسیمی درج ایتمشـدر وغنائملرنده ملکلری انجق تقسیمله ثابت
اولور واکر امام دارالحربده برسریه یه تسییل وهربرینه اخذ ایلدیکی اسیرینی من اصاب منکم اسیرا فهوله دیمکله
تنفیل ایلدکده مجموع سریه بالاتفاق انجق اسیرواحده التحاق ایلسه لر اول اسیرجمله سنه بردن تملیـک والحاق
اولنور زیرا کلمهٔ من اسم مبهم ومتناولاتنده معمم اولمغله فرد واحده شامل اولدیغی کبی جماعتلرینه دخی متناولدر
نظیری اولدرکه برکسـنه جماعت عبیدینه من شاء منکم العتق فهو حر دیمکله خطاب وسنزلردن عتقی مراد
ایلین آزاد اولسون مضمونی اشراب ایلیوب جمله سی بردن مراد ایلسه لر جمیعا آزاد اولورلر اما برشخصه خطابله
من شئت عتقه من عبیدی فاعتقه تعبیری ایله عبیدمدن عتقی مراد ایلدیکینک آزاد اولسون مفهومنی تقریرایدوب اول
شخص دخی جمله سینک عتقی مراد ایلسه اکرچه عندالامامین ینه جمله سی آزاد اولور لکن عندابی حنیفه رحمهم الله
تعالی انجلرندن بریی استثنا ایله باقیلری آزاد اولور واول واحد مستثنی واحد اخیردر اکرشخص من بور علی الترتیب
اعتاق ایلمش ایسه ومولانک تعیین واختیار ایلدیکی عبیددر اکر اول شخص جملهٔ اعتاق ایلمش ایسه زیرا بومسئله ده
مثبتی لفظ من اکا تناول ایتین مخاطبه نسبت ایدوب مانحن فیه مزاولان من اصاب منکم اسیرا مسئله سنده اصابت
لفظ من اکا تناول ایلین ذواته نسبت اولنمشدر مترجم فقیر دیرکه اشبومسئلهٔ عتق اکرچه اصل کتابده مجملدر لکن
توضیح وتلویح وسائر کتب اصـولده مبسوط ومفصل اولمغله فهم مسئله یه کفایت مقداری ضم ضمیمه یه ابتدار وهمان
دلیل ابی حنیفه یی رحمه الله تعالی ذکر اوزره اقتصار ایلدم اطلاع حقیقتن مراد ایلین احباب مراجعت کتب اصوله
شتاب ایده لر وصورت مفروضه ده اسیر واحده اصابتله استحقاق جمیع ثابت اولنجه اسیر مرقوم مجموعینک مملوکی
اولورحتی بعضیلرینک قریبی اولوب یاخود اعتاق ایدرسه حصه سی آزاد اولور زیرا امام مصابی مصیبنه تخصیص
قیلدقده قسمتی تنصیص ایتمش منزلنده در و بعـدالاصابه واقع اولان قسمتده اسیر واحد سهم جماعتـه وسهم
واحده اصابتی میانده ثبوت ملکده فرق بولنمادیغی کبی قبـل الاصابه واقع اولان قسمتده دخی فرق یوقدر
اما صورت مفروضه ده امام ماصبتم فهولکم دیمکله غنائملرین مجموعنه انعـام ایلمش اولسه بعضیلرینک قرابتی
یاخود اعتـاقی ایله اول اسیرواحد نائل عتق اوله مزکه بوتنفیل منزلهٔ تقسیمده دکلـدر کورمزمیسنکه مصیب

مطلب من شاء منکم عتقه فهو حر
اومن شئت منهم عتقه
مطلب بعض تصرفات المترجم

مصابی ایله امتیاز ایده میوب هر برینك مصابی جماعتلری بینده مشترك اولور و بو مقوله قسمت ومعنای قسمتدن عاری اولان غنیمتده مجرد اصابتله ملك ثابت اولماز توضیح فرقلری اولدر که هر موضعده که مصاب بلا شرکة الغیر مصیبنه مخصوص اوله اول اصابتده معنای اصطیاد مرصوصدر که صیدده واحد یاخود جماعتك مجرد اصابتله ملکلری ثابت اولدیغی کبی بو یله اصابتله سریه نك دخی ملکلری ثابت اولور وهر موضعده که مصیبه اصحابی مشارك اوله اول اصابت معنای اصابت غنیمتده درکه غنیمتده مجرد اصابت قبل القسمة موجب ملك اولمدیغی کبی آنك معناسنده اولان محلده دخی اوله مز واکر امیر المسلمین دار الحربده ایکن استطلاع اعدا ایچون اوچ کیسنه یی طلیعه یه تعیین وغنائملردن تنفیل ربعله آنلری تطمین ایدوب آنلر دخی کیدوب اسیر واحده اصابت ایتدکلرندنصکره اول اسیرو بینك قریبی بولنوب یاخود بریسی آنی اعتاق ایلسه عتق نافذ اولماز زیرا اهل عسکر وارباب خمس آنلره شریك اولمغله اصابت ایدنلرك قلت وکثرتلری غیر معتبر وملکلری قبل القسمة غیر مقرردر کورمز میسنکه امام ایچون ولایت بیع وقسمت ثمن واردر بو صورتده قسمتله تصیبینه اصابت ایدهجکی غیر معلومدر اما مسئلهٔ مرقومه ده لکم ما اصبتم تعبیریله مجموع غنائملرین اکندولره تقریر اتمش اولسه اول اسیر مصاب برینك قرابتی یاخود اعتاقی ایله علی طریق الاستحسان عتقله کامیاب اولور اکرچه مقتضای قیاس عتقك بطلانی واندراسیدرکه تنفیل مزبورده مصیب مصابیله ممتاز اولیوب اصحابی شریك وامتیاز اولملریله بیان اولیشان اهل سریه کبی قبل القسمة ثبوت ملکله سرافراز اوله مزلکن بطریق الاستحسان دیرزکه تنفیل امامله اول اوچ کسنه مصابلریله امتیازلری ثابت ونمایان اولمشدر وقریبا بیان ایلدیك که امامدن قبل الاصابة صادر اولان قسمت بعد الاصابة صادر کبیدر بو جهتله تنفیل مرقوم منزلهٔ قسمتده اولوب ملکلری ثابت وبعضیلرندن حاصل اولان عتق مثبت اولور نظیری اولدر که امام غنائمی رایات عساکر عدهٔ اوزره تحت رایاتده بولنان نفراتنه تقسیم ایچون رؤسای رایاته تسلیم ایلدکده رایهٔ واحده نفراتندن بریسی رایهٔ سبیك سهمنه اصابت ایدن غنائمدن برعبدی هنوز رئیسلری بینلرنده تقسیم اتمدین اعتاق ایلسه عتق نافذ اولور بو مذکوراتك حکمی اولدرکه شرکا قلیل اولدقجه بینلرنده شرکتلری شرکت خاصه درکه ورثه نك میراثده شرکتلری کبی مشترکنده ثبوت ملکلرینه مانع دکلدر اما شرکا کثیر اولدقجه شرکتلری شرکت عامه درکه مسلمینك بیت المالده ولغانمینك غنیمتده شرکتلری کبی ثبوت ملکه مانعدر سؤال اولنورسه که بو بابده بین القلیل والکثیر حد فاصل نه درکه برلرندن ممتاز ومنفصل اوله جواب ویریرزکه آنده فقهاء اسلاف وجوه مختلفه اوزره اختلاف ایلدیلر وجه اول اولدرکه مادون التسعة قلیل وعتقلری جائز وتسعه ومافوقی کثیر وعتقلری غیر جائز اولمقدر زیرا رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم طقوز کسنه یی سریه قیلوب ارسال بیوردیلر وسریه بالنسبة الی الطلیعة جماعت کثیره در وهم ثلثه نك جمع ایدوکی باتفاق الجمیع ظاهر وتسعه نصاب جمع الجمع ایدوکی باهر وجمع الجمع حد کثرت ایدوکی معلوم ومتبادردر وجه ثانی اولدرکه مادون الاربعین قلیل وعتقلری نافذ واربعین ومافوقی کثیر وغیر نافذدر زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری اصحاب کراملری اسلام عمر رضی الله عنهم ایله تکمیل اربعین ایتمدکجه مکه ده اظهار دعوت دین ایتمدیلر بو جهتله ارتعین اهل عز ومنعه ایدوکی مستبین اولمشدر زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم اللهم اعز الاسلام باحب الرجلین الیك قول شریفلریله عمر بن الخطاب ایله عمرو بن هشام که صکره ابو جهل ایله ملقب اولمشدر بو ایکیدن قنقیسی عند الله احب واقرب ایسه آنك اسلامیله دین اسلامك ظهور عزتیله دعا ایلدکلرنده اسلام عمر رضی الله عنه ده اثر اجابت هویدا اولمشیدی وعزت ومنعه البجق عدد کثیر ایله پدیدار اولمغله اربعینك کثیر ومادونی قلیل ایدوکی آشکار اولمشدر وجه ثالث اولدرکه مادون المائة قلیل ومائه ومافوقی کثیردر زیرا الآن خفف الله عنکم وعلم ان فیکم ضعفا فان تکن منکم مائة صابرة یغلبوا مائتین یعنی الله تعالی ضعفیکز معلومی اولمغله حالیکزه رحم وتکلیف متقدمی سزدن تخفیف ایلدی پس ای اهل ایمان سزلردن مائه صابره ثابته بولنسه مشرکیندن مائتینه غالب اولورلر نظم کریمنده لوازم کثرتدن اولان غلبه البجق مائه اوزره تثبت وتقریر اولنمدی وهر مجتهد که اجتهاد رأیی وجوه مذکوره دن بریسنه بالغ اوله آنك ایچون مقتضاسیله عمل سائغدر لکن بن بر عدد ایله تعدید وبر وقتله تحدید اتمیوب دیرمکه اکر منعه سیز بر قوم ایسه لر قلیلدر وعتقلری جائزدر والا فلا زیرا بو بابده نص یوقدر ورأیله نصب مقادیر غیر جائزدر ومنعه احوال ناسله مختلفدر بونده طریق مستقیم البجق رأی امامه تسلیم وحقلرنده حکم امامی تحکیم ایلمکدر ومعانی فقهه اقرب اولان همان بو قول اصوبدر و بو مسئله کتاب الشفعه ده بیان ایلدیکمز استحقاق شفعه ده بر نهرده شرکت خاصه ایله

مطلب الشرکة الخاصة لا تمنع ثبوت الملك والعامة تمنع

مطلب اختلاف الفقهاء في حد القلة والکثرة وعدد اهل المنعة

شرکت عامه میاننده فرق مسئله سنك نظیریدر وآنده ذکر ایلدیکمز قولك هر بری بونده دخی مستفیددر وبلمك کرکدرکه هر ماده ده که عددلری قلیل وعتقلری نافذدر دیو ذکر ایلدیك آنده امام ایچون قتل اسراء رجال غیر حلالدر که آنلر غنیمت مقسومه کبی مالك اولمشلردر وقسمت بین العرفاء صورتی بو یله دربلکه دخی اظهردرکه آنده بین الافراد هنوز تقسیم اولنمامش ایسه ده قسمت اولی ایله بین الرایات تقسیم جملیله ملکلری ثابت اولمشدر واکر اول عدد قلیلی امام دار الاسلامدن تسییل اتمش اولوب اصابت غنائمدن صکره بعضیلری رقیق مغنمی بعد الاحراز وقبل القسمة اعتاق ایلسه بالنظر الی القیاس بطلان عتق بی التباسدر زیرا بو صورتده مصابلری غنیمتدر کورمز میسنکه دار الحربده آنلره امداد لاحق اولسه شریك اولورلر بو جهتله قبل القسمة ملکلری ثابت اوله مز وهم ارباب خمس دخی شریکلردر بو جهتله امام غنیمتلرنده رأی وتصرفه قادر اولمغله عند القسمة نصیب معتق نه اوله جغی نامعلومدر وبالنظر الی الاستحسان تنفیذ عتقله احسان اولنور زیرا عددلری قلیل اولمغله شرکتلری شرکت خاصه اولوب دار الحربده بعد تنفیل الامام بعث اولنان طلیعه نك مجرد اصابتله حقلری تأکد ایلدیکی حسبیله بونلرك احرازایله حقلری تأکد ایلمشدر بناء علیه عتق طلیعه بعد الاصابه نافذ اولدیغی کبی بونده دخی بعد الاحراز نافذدر کورمز میسنکه مبعوث البجق شخص واحد اولوب اسیرلرینی بعد الاحراز اعتاق ایدوب یاخود اقرباسی بولنسه لر نفوذ عتق بی اشتباهدر اما دار الحربده اعتاق ایلسه قبل الاحراز حقی متأکد اولمامغله نافذ دکلدر ونفوذ عتق صورتلرنده نظر اولنور اکر مبعوث موسر اولوب شخص واحد ایسه یالکز ارباب خمسه معتقندن حصهٔ خمسی واکر رفیقلری وار ایسه معتق آنلرك حصه لرینی دخی ضامن اولور واکر معتق معسر ایسه عتق عبد مشترك حکمی اوزره رقیق حصهٔ اصحابنده سعایت ایدر اما حصهٔ خمسده کرکدرکه امام رقیق استسعا ایلیه زیرا خمس البجق حق محتاجین اولوب رقیق دخی موجب سعایت اولان وقت اعتاقنده بر شیئه مالك اولمامغله آنلرك احیا جاری جهله دن اظهردر بناء علیه حصهٔ خمسی آنلرده ابقا لایق واحرادر بو صورتده اسراء رجاله کلنسه لر بعد الاحراز امام ایچون قتللرینه جواز یوقدر زیرا مصابلرنده شرکتلری شرکت خاصه اولوب احرازایله حقلری تأکد ایلمشدر اما قبل الاحراز قتللری جائزدر زیرا مصابلری علی الاطلاق غنیمت اولدیغندن قبل الاحراز مجرد اصابتله حقلری متأکد اولمامشدر والله اعلم

* باب النفل الذی یبطل بامر الامیر والذی لا یبطل *

یعنی بعد التنفیل ابطال امیرایله باطل اولوب اولمیان انفالك محل تفصیلیدر اکر امیر دار الحربده عسکردن تنفیل ربعله برسریه تسییر ایدوب عسکردن بعید اولدقلرندنصکره امام هزیمتلرندن خوفله سریهٔ اخری دخی ترتیب وآنلری سریهٔ اولایه الحاق ایدیکز هرنه یه اصابت ایدرسکز نفل وغیریده شریکلرسز دیمکله ترغیب ایلدکده آنلر دخی سریهٔ اولی ظفر یاب غنائم اولدقلرندنصکره ادراك ومعسکره رجوعده معیت واشتراك ایلسه لر سریهٔ ثانیه ایچون نفلدن نسنه یوقدر زیرا سریهٔ اولانك نفس اصابتله شرکت غیری سلب اوزره منفلده حقلری متأکد اولوب احرازایله تأکد حق غانمین منزلنه نازل اولمشدر که بعد الاحراز غانمینه تشریك مدد مقدور امام اولمدیغی کبی بونده دخی دکلدر اما لحوق سریهٔ ثانیه دنصکره اتفاقله بعض غنائمه دخی التحاق ایلسه لر نفل غنیمت ثانیه ده اشتراك ایدرلر زیرا امام دفعهٔ اولاده سریهٔ اولایه وثانیه ده ثانیه یه تنفیل اتمشدر وثبوت حق منفلین نفس اصابته منوط ایکن ایکیسی بردن اصابتده معیت اتمشلردر بو صورتده سریهٔ اولی یوز فارس وثانیه اللی فارس واللی راجل اولوب حین اجتماعلرنده سریهٔ ثانیه کندو حقلرنده سبقت ایدن تنفیل امامی اولایه اعلام اتمدین بالمعیه بعض غنائمله اغتنام ایلسه لر اولبابده هر سریه نك نفللرین تفهیم ایچون اول غنیمت اولا بین السریتین سهام فرسان ورجاله اوزره تقسیم وهر سریه یه اصابت ایلین غنائمدن اول سریه نك نفللری بلا نقصان تسلیم صکره مابقی بعد التخمیس سریتین ایله عسکر میاننده سهام غنیمت اوزره تنظیم قیلنور زیرا سریهٔ اولی یوز فارس اولوب تنفیل سابقله ربع غنیمتلرینه مستحق اولمشلردر وامام ایچون آنلره اعلام اتمدین اول تنفیلدن رجوع برله ابطال حقلری نامشروع اولدیغی کبی بنه قبل الاعلام تشریك غیر ایله تنقیص حقلری دخی غیر مسموعدر زیرا تشریك وابطالدن هر بری طرف امامدن اول سریه یه خطاب اولمغله حق مکلفیندن قبل العلم حکم خطاب شرعی ثابت اولمدیغی کبی حق سریه ده دخی حکم خطاب امام ثابت اوله مز اما بو مسئله ده قبل الاغتنام سریهٔ اولایه اعلام اتمش اولسه لر بعد العلم حکم خطاب حقلرنده ثابت اولمغله نفللرین علی السویه اقتسام ایدرلر نکته سی اولدرکه امامك تنفیل سابق قبل الاصابه موقوف غیر لازمدر کورمز میسنکه اعلام ایده رك رجوعی صحیحدر

مطلب حکم الخطاب لا یثبت قبل علم المخاطب

كذلك بعد الاعلام تشريكله نقص حقلری دخی صحیحدر كذلك سریهء اولالك انجق امیرینه اعلام ایتمش اولسه‌لر امیرنائب جماعت اولمغله جمله‌یه اعلام كبیدر كذلك جمهوری بیله جلك رتبه‌ده اظهار ایتمش اولسه‌لر بنه هر بر بنه اخبار حكمنده‌در كه هر بریته علی الانفراد اعلاملری متعذر وانجق جمهورلرینه افهاملری متیسردر نظیری دار اسلامده شایع اولان خطاب شارعدر كه آنده عالم وجاهل برابر حتی اهل ذمتدن اسلامه كلن جهله‌یه بعد الاسلام ترك ایلدكلری صلواتك وجوب قضاسی مقرردر اما دار الحربده اسلامه كلنلر بشقه‌در كه دار الحربده خطاب شارع غیر شایعدر ومسئلهء مفروضه‌ده اكر امیر سریهء ثانیه‌یه نفلك ایكی ثلثنی واولایه بر ثلثنی تنفیل اوزره تسییر ایتمش اولوب بعد الملاقاة سریهء اولایه شركت تنفیلارین افهام ایدوب فصل تفصیلارین اعلام ایتدین بالمعیه بعض غنائمله اغتنام ایلسه‌لر سریهء اولی تقسیم سابقدن كندولره اصابت ایدن غنائمدن نفللرین علی وجه الكمال اخذ واستكمال ایدرلر زیرا تفصیل مذكور تنقیص حقله ضررلرینی موجب اولمغله قبل العلم حكم خطاب تفصیل آنلره واجب اولماز اما تفصیلی دخی اعلام ایتمش اولسه‌لر حكم خطاب تفصیل دخی حقلرنده محتوم ونفللری قول امام اوزره ثلث وثلثین ایله مقسوم اولور مؤلف همام توضیح مسئله‌یه اهتمامله دیركه اكر امام ایچون بدون الاعلام تنقیص حقلری جائز اولیدی مجموع نفلی اولادن تخلیصله ثانیه‌یه تخصیصی دخی جائز اولوریدی حال آنكه بر اهل تمییز ایچون بو بابده مجال تجویز یوقدر كه غرض تنفیل انجق تحریض قتال ایكن تجویز مذكور فواتنه بادیدر زیرا امام بدون الاعلام ابطال تنفیله قادر اولنجه سریه‌سی بعد البعد تنفیلنه اعتماد وخدمتلرنده اجتهاد ایلمزلر جمله‌نك معلومیدر كه سریهء اولی كتدكدنصكره امام اهل عسكره بن آنلرك نفللرینی ابطال ایلدم دیو تصریح ایلسه سریه بیلمدیكجه قطعا صحیح دكلدر ابطالی صحیح اولمدیغی كبی قبل الاعلام سریهء ثانیه‌یه تحویلی دخی تصحیح اولنماز لكن اعلامدنصكره كرك ابطال وكرك تحویلی تنفیذ وتكمیل قیلنور كورمزمیسنكه امام بر بهادر بنامه ان قتلت هذا القتیل فلك سلبه دیوب اولدخی مبارزه‌یه چیقدقده بن نفلنی ابطال ایلدم دیسه قبل اداء الخدمه معلومی اولمدیغچه تنفیلی باطل اولماز صورت سابقه دخی بویله‌در واكر امیر مصیصه مصیصه‌دن بر سریه تسییل ورجاله نك غیری یالكز اصحاب خیله تنفیل ایلسه جائز كورلمز زیرا مصیصه دار اسلامده وسط رومده بر بلده اولمغله اول سریه مبعوث دار اسلام وتنفیللری تنفیل عامدر زیرا بو صورتده اهل سریه بالتمام انجق اصحاب خیل اولوب رجاله معیت ایتسه‌لر دخی تبرعا ایتمش اولورلر وسائقابان ایلدیك كه بو مثللو سریه‌یه تنفیل عامده كاهیجه خمسی ابطال وتفضیل فارسی اهمال بولندیغندن بشقه فائدهء زائده‌سی قطعا یوقدر لكن معیتلرنده استعمال منجنیقه قادر یاخود حفر لغمده ماهر كسنه‌لر ارسال وآنلره كفایت ومشقتلری ایچون بر مقدار تنفیل نوال ایلسه جائزدر كه بعض اهل سریه‌یه من قتل قتیلا فله سلبه دیمك منزلنده تنفیل خاصدر اما دار الحربده بعث اولنان سریه بشقه‌در كه آنده یالكز تنفیل اصحاب خیل جائزدر زیرا آنده مقصود قطع شركت جیش اولمغله تعمیم تنفیل حقلرنده مانع صحت دكلدر كذلك دار الحربده اصحاب براذینك غیری یالكز اصحاب خیل عراب ایچون تنفیل ایلسه اولدخی جائزدر زیرا عراب افراس عربدر كه طلب وهربده اقوی واسرعدر وبراذین افراس عجمدر كه قتال اوزره اصبر واشجع وعند الاماله الین واطوعدر وتنفیل كفایت ومشقت حسبیله اولدیغندن امام مقتضای مقامله رأی وانظار واحد فریقینی تنفیلله تخصیص واختیار فتاق جائزدر والله اعلم

مطلب الخطاب الشائع في دار الاسلام يشترك فيه العالم والجاهل بخلاف دار الحرب

مصيصة بفتح الميم وتخفيف الصاد من ثغور الشام والنسبة اليها مصيصي كذا في المغرب وفي القاموس المصيصة كسفينة القصعة وبلد بالشام بو تقدير اوزره كتابدن ترجمه اولنديغي اوزره وسط رومده بر بلده‌در قولي بعد مسافه جهتيله عدم اطلاعلرينه حمل اولنمقدن ندا ول ايامله تقسيم اقاليم انقلاب اوزره اولديغنه حمل اولنمق اولیدر منه

باب نفل الامیر * یعنی امیر عسكر دخی حصه‌مند تنفیل اولدیغنك محل تفصیلیدر چنانكه امیر من قتل قتیلا فله سلبه دیو عسكری تبشیر ایدوب بعده كندو بر مشركی قتل وتدمیر ایلسه بطریق الاستحسان سلبنه دست رسان اولور اكرچه قیاسه نظر ایله عدم استحقاق اظهردر زیرا كه غیریلری انجق امیرك ایجابی ایله كسب استحقاق ایدرلر ایكن كندو ولایت امارتله نفسی ایچون ایجابه مالك اولمیوب شول قاضی منزلنده اولور كه نفسی ایچون قضایه مالك اوله‌مز كورمزمیسنكه نفسی تخصیصله ان قتلت انا قتیلا فلی سلبه دیو تنصیص قیلسه جائز كورلمز كر بو بابده غیریلری كبی اولسه غیریلر حقنده تخصیص وتعمیمله ایجابی صحیح اولدیغی كبی كندو حقنده دخی تصحیح اولنور ایدی وهم تنفیل انجق تحریض قتال ایچون اولوب قتال امیره امارتی كفایت ایتمكله تحریض نفسه حاجت اولمیوب همان تحضیض غیره غیرت ایدر لكن وجه استحسان اولدر كه امیر بو لفظله جیشه ایجاب نفل ایدوب كندو دخی آنلردن بركسنه اولمغله كندو دخی كسب استحقاق ایدر كورمزمیسنكه شرعا واجب اولان سهمده كرك فارس وكرك راجل عسكردن برنیسی كبی قسمته واصلدر پس كندو ایجابیله كلن استحقاقده دخی بویله‌در

مطلب القاضي لا يقضي لنفسه

كورمزمیسنكه بر علج مبارز دعوت مبارزه وامیر دخی من قتل قتیلا فله سلبه دیمكله تشجیع مناجزه ایدوب بر فرد مقاومته قیام ایده‌مدكده بالنفس خروجله آنی قتل واعدام ایلسه سلبنه استحقاقی محل كلام دكلدر اما ان قتلت انا دیو تنفیلی نفسنه تخصیص صورتی بشقه‌در كه آنده نفسیچون حكم ایلین قاضی كبی متهم وعند التعمیم عدم تهمت حسبیله حكم ایجابی غیریلری كبی كندو حقنده دخی لازم وملتزمدر كورمزمیسنكه طعام وعلفدن اباحت تناول اختصاص امیر ایله محل تهمت اولمدیغندن حق عسكرده ثبوتی كبی حق امامده دخی ثابتدر كذلك تنفیلی غیره تخصیص وعدم دخول نفسی تنصیص ایلسه بونده دخی تهمت متمكنه اولمیوب بو فعلی صفت نظر مسلمین اوزره اولمقدن خارج اولماز فعلی هذا من قتل منكم قتیلا دیمكله امیردن بریكز قتل ایلسه مفهومی افهام وصكره قتله كندو اقدام ایلسه اخذ سلبه اقتحام ایده‌مز زیرا منكم قولنده عسكردن بعضیلرینه تخصیص ایلدیكندن حكم كلامی نفسنه متناول اوله‌مز الكن صورت اولی بشقه‌در كورمزمیسنكه بر كمسنه عبدینه اعتق ممالیكی دیوب اول عبد دخی سائر ممالیكنه تخصیص خطابله انتم احرار دیسه عبد مزبور داخل عتق اوله‌مز اما عمومله ممالیكك احرار دیسه داخل اولور واكر ان قتلت انا قتیلا فلی سلبه دیوب بعده بر فردی قتل ایتدیكن ومن قتل منكم قتیلا فله سلبه قولنی عطف ایدوب صكره كندو قتل ایلسنه مستحق اولور زیرا تنفیل عام كلامین وكلام واحد ایله حاصل اولمقده فرق اولمیوب بو بابده انضمام كلامین ایله تنفیلی عمومه منقلب اولمشدر نكته‌سی اولدر كه كلام اول تخصیصله تمكن تهمت بناء غیر صحیح ایدی لكن كلام ثانیسی ایله ایجابی جمله حقنده عام وصحیح اولدیغندن صحت ایجابه مانع اولان تخصیص باطل اولدقدنصكره تهمت مرفوعه زائل اولمشدر واكر كلام ثانیدن اقدم بریني وصكره بریني قتیل ایتمش ایسه ثانینك سلبنه مستحق اولوب اولك اوله‌مز زیرا سبب سلب قیلدیغی قتلی اولده قبل صحة الایجاب حاصل اولمغله سلبی غنیمه داخل اولوب صكره كلام ثانی عندنده هنوز انشاء تنفیل عام ایتمش كبی اولمغله ایجابی صحته انقلاب وكندو دخی آندنصكره استحقاق سلبی اكتساب ایلمشدر زیرا لفظ تنفیل قبل التنفیل غنیمت اولان نسنه‌یه متناول اولمامغله اول نسنه‌ده مؤثر وعامل اوله‌مز وصكره‌دن كسب تناول ایلسنه دخی تنفیل بعد الاصابه اولمغله ینه صحیح اوله‌مز واكر امیر بن قتل قتیل ایدرسم سلبی بنم اولسون ویرزدن اول كبسنه كه قتل قتیل ایلین سلبی آنك اولسون مضمونده ان قتلت قتیلا فلی سلبه ومن قتل منكم قتیلا فله سلبه دیمكله تنفیل ایدوب بعده امیر ایكی مشركی وعسكردن بر رجل دخی ایكی مشركی قتل وتنكیل ایلسه‌لر امیر انجق مقتول اولینك سلبنه مستحق اولوب اول رجل ایكی مقتولینك دخی سلبلرینه ملتحق اولور زیرا امیر نفسی ایچون مقتضی تكرار اولمیان حرف شرطله ایجاب ایتمشدر كورمزمیسنكه بر كمسنه زوجه‌سینه ان دخلت الدار فانت طالق دیوب اولدخی ایكی كره دخول ایلسه انجق طلقهء واحده واقع اولور اما عسكر ایچون سابقا عمومی بیان قیلدیغمز لفظ من ایله ایجاب ایتمشدر كه هر بریتك قتل ایلدیكی هر بر قتیله شامل اولوب بر رجل یكرمی قتیلی قتل ایلسه جمله سیلك اسلابنه نائل اولور بناء علیه بر شخصه ان قتلت قتیلا فلك سلبه دیوب اولدخی ایكی قتیلی قتل ایلسه انجق مقتول اولینك سلبنه مستحق اولور زیرا بیانی مشروح اوزره استحقاقی شرطه تعلیق وقتل اول ایله انتهاء شرط تحقیق اولنوب كلامنده عموم وتكراره دلالت ایدر نسنه تنسیق اولنمامشدر اما ان قتل رجل منكم قتیلا فله سلبه دیو جمیع عسكره خطاب ایدوب عسكردن بر شخص دخی اون عدد كافری قتله شتاب ایلسه بطریق الاستحسان مستحق جمیع اسلاب اولوب ومقتضای قیاس مسئلهء سابقه‌ده اولان تخصیص خطاب كبی انجق سلب قتیل اولی استیجابیدر وجه استحسان اولدر كه امیر ایجابنده انسان معین قصد وتعیین ایتمكله كلامی عموم اوزره مبنی اولمشدر كورمزمیسنكه جمیع مخاطبینه متناول ومجموع مخاطبینه عمومی كبی جماعت مقتولینه دخی عام وشاملدر لكن مسئلهء سابقه بویله دكلدر كورمزمیسنكه بو مسئله‌ده اون مسلم اون مشركی قتل ایلسه‌لر هر بری سلب قتیلنه مستحق اولور پس قاتل عشره بر نیسی اولسه دخی بویله‌در بین المسئلتین فرق حقیقی اولدر كه بو مسئله‌ده مقصد امام نكایت اعداده مبالغه اوزره تحریض عسكر اسلامدر ومعنای نكایتده قاتل عشره مسلمیندن واحد یاخود عشره اولمقده تفاوت یوقدر اما مسئلهء سابقه‌ده مرام اول شخصك قوت وجلادتنی امتحان واستعلامدر كه اثبات عموم مقتولینه عدم توقفی مالا كلامدر واكر امیر شجاعتما نرجال عشره‌یه بالنفس داخل ایكن من قتل منا قتیلا فله سلبه یاخود ان قتل منا رجل قتیلا فله سلبه دیو اول عشره‌یه خطاب بعده بالنفس ایكی یا اوچ مشركی قتله شتاب ایلسه مستحق جمیع اسلابدر زیرا ایجابنده تسعه‌یی نفسنه تشریكله معنای تهمت منتفی وكلامی باعتبار المعنی المذكور عمومه منتهی اولوب تسعه مع الامیر قتل ایتمش اولسه‌لر مستحق اوله‌جقلری اسلاب مقتولینه یالكز

مطلب قال لعبده اعتق مماليكي فقال انتم احرار لا يدخل هو

مطلب حرف الشرط لا يوجب التكرار

مطلب قال ان دخلت فانت طالق فدخلت دخلتين

امیر مستحق اولور واکر شخص معینه ان قتلت قتیلا فلك سلبه دیو خطاب اولدیغی ضربه واحده ایله ایکی
مشرکی بردن قتله شتاب ایلسه ایجاب مذکور واحده مقصور اولمغله انجق برینك سلبنی استیعاب وقتیلسنی
دیلرسه آنی انتخاب ایدر زیرا احد همادہ حق ثابت اولمغله خیار بیانی اکا منوطدر بو بابده موجب امام اولمق خیار
بیان امامك اولمغی مستوجبدر دیو سؤال کلمز که امامدن بو مقوله کلام بیان سیدر یوقسه نفس سبب قتلدر وخیار
بیان مباشر سببك حقیدر وغایة ما فی الباب اول قاتل افضل سلبینی انتخاب ایتمکدر وضربه واحده سیله انجق اول
افضلك صاحبنی قتل ایتمش اولسه استحقاقی نمایان ایکن مزید قوتن اعلا نله برمشرکی دخی قتل ایتدی دیو آندن محروم
قیلنق جائز وشایان دکلدر کذلك اول شخصه ان اصبت اسیرا فهولك دیوب اول دخی اخذه واحده ایله ایکی
اسیره فرصتیاب اولسه ینه علت مذکوره اوزره برینی استصحاب واعلاسنی انتخاب ایدر واکر امیر تنفیل ربع ایلدیکی
سریه ایله برابر کیدوب غنائمه اصابت ایلسه لر امیر دخی نفلده سریه ایله مشارکت ایدر زیرا اصحاب سریه یه ایجاب
نفل ایدوب کندو دخی آنلردن بریسی اولمشدر ومقدما امام عند التعمیم استحقاق نفلده غیریلری کبیدر دیو
بیان ایلدیکمز بو مسئله دن مستبان اولور زیرا حکم مذکور سریه ده اظهردر که سریه ده استحقاق نفل
استحقاق غنیمت هیئتی اوزره در کورمز میسنکه استحقاق نفلده سریه دن مباشر قتاله رده وپناه اولنلر برابردر واستحقاق
غنیمده امام بمنزلة الجیشدر بناء علیه سریه ایله برابر کتدکده استحقاق نفلده دخی بمنزلة السریه در والله الموفق

* باب من النفل الذی یصیر لهم ولا یبطل اذا نفل بعضهم دون بعض *

یعنی امیر بعض عسکره تنفیل ایدوب بعض آخره ایتمدکده اول نفلدن منفلینه واصل یاخود عدم صحتله باطل اولدیغنه
دائر مسائل ودلائلدر اکر امیر ان قتل رجل منکم قتیلا فله سلبه دیوب بعده ایکی رجل قتل قتیل واحد ده متفق
بولنسه لر ایکیسی بردن سلبنه مستحق اولورلر زیرا کلامی مخرج عمومده اصدار وقصدی نکایت اعدا اوزره
تحریض ایدوکنی اظهار ایلمشدر وبو بابده قاتل واحد ومتعدد اولمقده تفاوت یوقدر مکر امیر ان قتل رجل منکم
وحده دیمکله استقلال قاتلی بیان وتفسیر ایده بو صورتده مرامی استبداد قتاله اظهار رجلادته تحریض اولوب
اولدخی اشتراکله حاصل اولمامغله قاتلینك بری دخی سلبدن نسنه یه واصل اوله مز واکر اون مشرك دعوای
مبارزه یه قیام وامیر دخی اون مسلمه ان قتلتموهم فلکم اسلابهم دیمکله بونلری قتل ایدر سکز اسلابلری
سزلرك اولسون مضمونی اعلام وهر مسلم بر مشرکی قتل واعدام ایلسه بو صورتده هر بری بالکز سالب قتیلنه
استحقاقله بنام اولور زیرا خطابله تعمیم عشره من قتل قتیلا فله سلبه دیمکله تعمیم کل منزله سنده در تکه سی
اولدر که بر ذی العدد آخر ذی العدده مقابل اولسه انقسام الآحاد علی الآحاد اوزره دلالت ایدر مثلا اعط هؤلاء العشرة
هذه الدراهم العشرة دینلسه هر برینه بر درهم ویردیمك اولور کذلك ان قتلتموهم کبی جماعته عبارهٔ جمعله نسبت اولنان
فعل دخی افراد اوزره انقسامی مقتضیدر مثلا رکب القوم دوابهم دینلسه هر برینك کندو دابه سنه رکوبی فهم اولنور
لکن صورت مفروضه ده طقوزی طقوزینی قتل ایدوب همان مشرك عاشر مسلم عاشری قتل یاخود مشرك
عاشر قتل اولنمیوب فرار ایلسه ینه قاتلیندن هر بری سلب مقتولنه واصل اولورلر اکرچه ظاهر حال قتل
عشره تحقق ایتمدکجه عدم نیل انفالدر لکن بو کلامدن امامك مرامی انجق قتلی سبب استحقاق سلب قیلمقدر
یوقسه قتل تمام عشره یی شرط قیلمق دکلدر مکر کیم لکم اسلابهم ان قتلتموهم کلهم فلم تقتلوا منهم احدا
دیو تنصیص وتحقیقله استحقاقلرینی شرط قتل جمیعه تعلیق ایده بو صورتده شرط مشروطه جمله مقابل
اولوب جزأ فجزأ معادل اولمامغله تماما ثابت اولمادقجه جزاسندن برنسنه ثابت اوله مز اما بونله تنصیص
ایتمدکجه کلام مطلق مفهوم عادیسنه منصرف وقتالرله دفع شرلری اوزره تحریضه منعطف اولوب
بو مقصددن مقدار حاصل ایله استحقاق اسلابه واصل اولورلر کذلك برسریه یه ایتوا حصن کذا فان قتلتم
مقاتلیه وفتحتموه فلکم الربع یعنی فلان حصنه کیدیکز اکر مقاتلرینی قتل وفتح ایدر سکز ربعی سیزك
اولسون دیمکله ارسال ایدوب آنلر دخی بعضلرینی یاخود رئیسلرینی قتل وجمعیتلرینی تفریق وحصنی فتح
ایلسه لر نفللرینه مستحق اولورلر زیرا مفهوم کلامی قتال ایله تفریق جمع وفتح حصن ایدی اولدخی حاصل اولدی
اما اول حصنی بلا قتال فتح ایلسه لر مستحق اوله مزلر زیرا سبب استحقاقلری اولان قتال تحقق ایتمشدر
کورمز میسنکه ان قتلتم مقاتلته وسبیتم ذریته فلکم کذا دیوب آنلر دخی بعضلرین قتل وباقیلرین سبی
ایلسه لر مستحق اولورلر اما بلا قتال جمله سنی اخذ ایلسه لر علت مذکوره یه بناء مستحق اوله مزلر واکر ایچیکزدن
برکسنه قتل قتیل ایلسه مفهوم منده ان قتل انسان منکم قتیلا دیدکده منفلیندن ایکی کسنه برقتیلی قتل ایلسه لر

مطلب العدد اذا قوبل بذی العدد والفعل اذا اضیف الی جماعة بعبارة الجمع

سلبی بینلرنده تنصیف اولنور وصورت مفروضه ده بر مسلم بر مشرکی قتله عازم ایکن بشقه بر مشرك بر مسلمی
ضرب ایده یم دیرایکن سلاحی اول مشرکه اصابتله قتلنده اول مسلمه مشارك اولسه نصف سلب مسلمه سالم
ونصف آخری داخل مغانم قیلنور زیرا حق مسلمده شریك قتل مسلم آخرکبی اعتبار وحق مشرکده شریك
قتل مشرك آخرکبی اختیار اولنور نکته بهی اولدرکه ایجاب تنفیل انجق مسلمین ایچون اولوب استحقاق مسلم دخی
انجق مباشرت قیلدیغی سبب مقداریله تقدیر اولنور مسلم مرقوم دخی غیر ایله مشارك اولدقده همان قتل
نصفنه مباشرت ایتمشدر کورمز میسنکه مسلم مسلم آخری مشارکت غیر ایله خطأ قتل ایلسه اوزرینه
انجق نصف دیت لازم کلور پس قتله واجب اولان غرمده قاتل نصف قیلندقده مستحق اولوب اولدیغی
غنمده دخی قاتل نصف قیلنور واکر امام من قتل بطریقا فله سلبه دیوب صکره بر مسلم بطریق اولمیان
بر مشرکی قتل ایلسه سلبنه مستحق اوله مز زیرا بونده غرض امیر قتلی کسر شوکت مشرکینه باعث اوله جق
شخصی قتله تحریض ایکن حصولیذیر اولمامشدر کورمز میسنکه من قتل الملك فله سلبه دیمش اولوب اول
دخی ملکك غیری بر مشرکی قتل ایلسه نسنه یه مستحق اوله مز واکر من قتل بطریقا فله من الغنیمة الف درهم
دیوب بر مسلم دخی بر بطریقی قتل ایلسه سببه مباشرت ایتمش اولمغله ایجاب قیلنان غنیمدن بیك درهمه مستحق
اولور لکن بعد القتل ظفر بولدقلری غنائمدن ویریلور حتی بعد القتل برشیئه ظفر بوله مزلر ایسه قبل القتل
اغتنام ایلدکلرندن نسنه ویریلمز زیرا آنده سهام مسلمین واجب اولمغله آندن تنفیلی تنفیل بعد الاصابه اولوب
جائز کوریلمز واکر من قتل منکم صعلوکا فله سلبه دیمش اولوب بر مسلم دخی بر بطریقی یاخود ملکلرینی
قتل ایلسه برشیئه مستحق اوله مز زیرا امیر صعلوك یعنی فقیرك سلبنی ایجاب ایتمشدر واسلاب بطارقه وملوك الیه
سلب صعلوکدن افضل وایجاب ادنی ایله استحقاق اعلی غیر محتملدر اما من قتل صعلوکا فله مائة درهم
دیمش اولوب اول مسلم دخی قتل بطریق ایتمش اولسه مسئله بشقه درکه مائه یه مستحق اولور زیرا شرطی
اتیاندن ماعدا زیاده دخی قیلمشدر که قتل بطریقله کسر شوکت مشرکین قتل صعلوکله کسر شوکتلرندن
اظهر واقوادر ومقابله قتلنده قاتل ایچون تسمیه قیلنان مائه معلوم ومعیندر انجق اکا مستحق اولور وبو مسئله
وبعده آخر بابه دکین کلیه جك مسئله لر بر اصل اوزره مبنیه در اصل مرقوم اولدرکه برکسنه یه تنفیله شیء معین
واجب اولدقده اول کسنه شرطك کرك طرف ادنی وکرك اعلاسنی اتیان ایلسون شیء آخره مستحق اوله مز زیرا
محل استحقاق حاصل اولدیغنه ایجاب عامل اوله مز وقچان اکمال مسمی ایجاب اولندقده اول کسنه اوزرینه شرط
قیلنان امرك خلاف جنسنی اتیان ایدرسه مخالفت جنسله امتثال بولنمادیغندن مسمادن برشیئه مستحق اوله مز
واکر جنسنی اتیان ایدرسه بو صورتده اکر شرطدن ادنی ایسه استکمال مقصود ایله امتثال امر متحقق اولمامغله
ینه برشیئه مستحق اوله مز واکر اعلی ایسه امتثال امردن فضله زیاده فاصله سی دخی رونما اولمغله مستحق
مسمی اولور بناء علیه امیر من قتل شیخا فله سلبه دیو خطاب اولدیغی همان برشابی قتله شتاب ایلسه مشروطی
مع الزیاده استجلاب ایتمکله استحقاق سلبی اکتساب ایدر زیرا قتل شابده نکایت دوشمن وجلادت قاتل خصم
افکن اکثر وابین وشیخ وشابك تفاوت سلبلری غیر معاینددر اما امیر من قتل شابا دیو خطاب اولدیغی
انجق قتل شیخه ظفریاب اولورسه نکایت وجلادتده شرطدن دون اولمغله استحقاق سلبی اکتساب ایده مز
واکر من جاء باسیر فهوله دیدکده بر وصیف صغیر کتورسه یاخود من جاء بوصیف دیدکده
بر اسیر کبیر کتورسه برشیئه مستحق اوله مز زیرا لفظ اسیر اسردن مشتق اولمغله مدافعه یه قادر وضبطی شد واسره
محتاج اولنلره اطلاق اولنمغله وصیفه مغایردر کذلك من جاء بوصیف دیدکده برطفل رضیع یاخود برضیع
دیدکده بر وصیف کتورسه ینه مستحق اوله مز زیرا وصیف رضیعله متنافی اولدیغندن محل ایجاب حتی منتفی
اولمشدر واکر من جاء بالف درهم فله منها مائة دیوب اولدخی بیك دینار کتورسه ینه برشیئه مستحق اوله مز
زیرا امیر اکا کتوردیکی دراهمدن یوز درهم ایجاب ایتمش اولوب دراهم ودنانیر جنسلرنده تخالف اولمغله محل حق
تخلف ایتمشدر واکر من جاء بوصیف فله مائة درهم دیوب اولدخی بر وصیفه کتورسه ینه نسنه یه مستحق
اوله مز زیرا بنی آدمك ذکور واناثی بحسب المقصود متباینین اولمغله جنسین مختلفین عد اولنور بو جهتدن
برشخصی عبد اولمق اوزره اشترا ایدوب امه اید وکی ظاهر اولسه بیع منعقد اولماز واختلاف جنسله امتثال امر
بولنماز واکر من جاء بشاب فله مائة درهم دیدکده برشیخی اخذ ایدوب کتورسه نسنه یه مستحق اوله مز لکن
عکس مسئله ده مستحق اولور زیرا شیخ وشاب جنس واحد وشاب امر مقصود ده شیخ اوزره زائد اولوب ازید

مطلب قال من قتل بطریقا اوملکا البطریق واحد البطارقة وهی الروم بمنزلة القواد للعرب ومن قدامه یقال لمن کان علی عشرة آلاف رجل وقال فی القاموس البطریق ککبریت القائد من قواد الروم تحت یده عشرة آلاف رجل ثم الطرخان علی خمسة آلاف ثم القومس علی مائتین

مطلب اواشتری علی انه عبد فاذا هی امة

واعلى موجب استحقاق ايدوكى اظهر واجلى در اما كتورديكى مشروطدن انقص ايسه نسنه يه مستحق اوله مز
مثلا امير من جاء بالف درهم غلة فله مائة درهم ديوغله تسميه اولنان كسك درهم كتورمسين شرط ايدوب
اولدخى بيك دراهم جياد كتورسه يوز كسك درهمه مستحق اولور زيرا جنسلرى واحد وكتورديكى افضل
وزائد در لكن تسميه اولنان يوز كسك درهمه مستحق اولور كذلك من جاء بالف غلة فله عشرها ديوب
اولدخى دراهم غله دن اجود اولان نقد بيت المالدن بيك درهم كتورسه ينه دراهم غله دن عشرينه مستحق
اولور زيرا امام اكا فضله يى ايجاب ايتمشدر وتسميه ايله كلن استحقاق انجق قدر مسمى ايله تقديرا ولنور واكر
من جاء بالف جياد فله مائة ديوب اولدخى الف غله كتورسه مشروطدن دون اولمغله نسنه يه مستحق اوله مز
واكر من جاء بعشرة شياه فله شاة ديوب اون عدد بقره كتورسه اختلاف جنسه بناء نسنه يه مستحق اوله مز
واكر من جاء بعشرة اثواب ديباج فله كذا ديوب اولدخى بزيون ديدكلرى اون ثوب ايله كلسه ياخود مسئله
على العكس اولسه اختلاف جنسه بناء نسنه يه مستحق اوله مز واكر من جاء بعشرة اثواب بزيون احمر ديوب
اولدخى اون عدد اصغر ياخود اخضر ثوب بزيون ايله كلسه نظر اولنور افضلى احمرى ايسه نسنه يه مستحق اولميوب
جمله سى برابر ياخود جمله دن كمتر ايسه بو بابده اختلاف اوصاف وار ايسه ده اتحاد جنسه بناء مسمايه مستحق اولور
كورمزميسنكه ثوب بزيونى احمر اولمق اوزره اشترا ايتدكده اخضر ظهور ايلسه بيعى صحيحدر وبغل وفرس
وحمار دخى اصل مذكوره تفريع اولنور مثلا من جاء بفرس فله مائة ديوب اولدخى برذون ايله كلسه مستحق
اوله ميوب عكس مسئله ده مستحق اولور زيرا فرس وبرذون جنس واحد لكن فرس افضلدر اما بو صورتلرده
بغل يه حمار ايله كلسه اختلاف جنسه بناء نسنه يه مستحق اوله مز واكر من جاء بفرس فله مائة ديوب اولدخى
فرس كتورسه نفل موعودى انجق بعد اتيان الفرس اغتنام ايلدكلرى مالدن اعطا قيلنور حتى بعد الاتيان
شئ آخرى اغتنام ايده مزلرسه غنائم سابقه لرندن اعطا اولنميوب انجق كتورديكى فرسدن اعطا قيلنور
بو صورتده اول فرس مائه يه معادل اوله مزسه انجق مقدار ثمنى ويريلوب زياده قيلنماز واكر مائه يه معادل ياخود
اكثر اولوب امام دخى اول فرسى غنائم سابقه يه ضم ومائه يى غنائم سابقه دن اعطايى رأى ايدرسه جائز كوريلور
زيرا امام ايچون ولايت بيع مغانم ثابته اولوب بو تصرف دخى بعض غنائمى مثل قيمتى ايله بيعى كبيدر لكن
مائهٔ موعوده قيمت فرسدن اكثر ايسه غنائم سابقه دن همان مقدار قيمتى ويروب زياده قيله مز زيرا اكرچه
امام ايچون ولايت مبادله وار در لكن محابات فاحشه ايله اولميوب بشرط النظر در والله اعلم

❋ باب مايجب من السلب بالقتل ومالايجب ❋

يعنى اسلابدن قتله منفل ايچون واجب وغير واجب اولنلرين تميزه متعلق مسائل ومطالبدر امير عسكر من قتل قتيلا
فله سلبه ديو تنفيل ايتدكده بر علج مبارز ظهور وبر مسلم دخى مقابله سنه چيقوب همان بر ضرب ايله فرسدن اسقاط
وفرسنى اخذ وكندويى دخى حيا مسلمينه جر وايصال ايليوب علج مرسوم صاحب فراش اولسون يا اولمسون چند روز
اثناسنده ضرب مرقومدن هالك اولسه اول مسلم سلبنه مالك اولور وفرس وسلاحى اسلابندن عد اولنور زيرا ضاربندن
هالك اولدقده قاتلى ايدوكى ظاهر اولوب قاتل اوزره قتله واجب اولان غرامتده مقتوليك فى الحال هلاكيله بعد مدة
هلاكى بينلرنده فرق بولنمادىغى كبى اكا قتله واجب اولان غنيمتده دخى فرق اولنماز وحكم مذكور غنائم تقسيم وبيع
اولنمادقچه دار اسلامه احراز اولنسه دخى تغير اولنماز اما تقسيم يا بيع اولندقده علج مرقوم هنوز زنده ايسه سلبى غنائمده
ادخال وغانمينه تقسيم وايصال قيلنور زيرا سبب استحقاق اولان وصف قتل اول علج زنده ايكن بدون المقتول
ناتمام وسبب ثبوت حق غانمين اولان اغتنام تام اولمغله ميانلرنده توزيع وقسمتله ملك غانمين تعين ايدوب ابطال
حكم تنفيل بالضروره اكا تفريع اولنور وابطال تنفيله حكم امام نافذ اولد قد نصكره سبب اولان قتل تمام
اولسه دخى تنفيله كسب استحقاق ايده مز سؤال اولنورسه كه حال علج نه ده قرار ايده جكى بديدار اولنجه دكين سلبك
قسمت وبيعى ايچون تأخير وانتظار اولنماز جوابنده ديرزكه قسمتك سبب موجبى اولان اغتنام تمام اولد قد نصكره
تقرر سيله ثابت اولان حكم قسمت مجرد سبب موهوم ايچون تأخير اولنماز كورمزميسنكه نفس مجروحى دخى
تقسيم غنائمده ادخال لازم ايكن تقسيم سلبى نيچه تأخير واهمال اولنور سؤال اولنورسه كه سلبى نفسنه نيچه قياس
اولنور كه قاتلدن جرحله سبب قتل تسابق ايتمكله سلبده حق منتظرى تحقق ايتمشدر اما نفسنده كندينك
حق منتظرى يوقدر جواب اولدر كه قريبا سبب سلب انجق موت مجروحله تمام اوله جغى بيان واتمام ايلدك
با آنكه قسمت غنيمت حق قاتلدن اقوى اولان بعض حقوق ايچون دخى تأخير اولنماز مثلا بر كسنه نك عبدى اباقله
دار الحربه التحاق ايدوب صكره مسلمين آنى اسير ايلسه لر مالك قديمك حقى ثابت وظاهر وقبل القسمة ظفر بولسه

لكن لفظ امرده على الاطلاق فله مائة درهم واقع اولوب لفظ غله ياخود كله منها ايله مقيد دكل ايكن مسمى مائة غله درديكك شبهه دن خالى دكلدر اكرچه عندعزده بو ايكى نسخه لر اطلاقده متفقلردر مكر اصل نسخه دن قيدى ساقط اوله *

البزيون بكر دحل وعصفور والسندس والسندس ضرب من البزيون او ضرب من رقيق الديباج معرب بلا اختلاف كذا فى القاموس لكن قول صاحب القاموس بزيون جنس ديباجدن اولمق اقتضا ايدر مكر رقيق جنس آخر عد اولنمق زمان تأليفده متعارف اوله *

آتى بلاشئ اخذه قادر ايكن بو يله حق حقيق ايچون دخى بيع وقسمتى تأخير وتعويق اولنماز هنوز ثابت اولميان
حق ضارب ايچون عدم تأخيرى بالطريق الاولى در سؤال اولنورسه كه بو تقدير اوزره بعد القسمة اول مجروح هالك
اولدقده قاتلى ايچون سلبى قيمتله حق اخذ اولمق اقتضا ايدر ايدى نته كيم اسير مرقومك بعد القسمة مولاسى كلدكده
قيمتله حق اخذى وار در جواب اولدر كه اسيرده ملك مولى فى الاصل ثابت اولمغله على وجه الفداء قيمتله اخذه قادردر
اما سلبده ملك قاتل قطعا ثابت اولمامشدر كه قيمتله فدايه مقتدر اوله زيرا تنفيلله ابتداء ثبوت حق مجروحك قبل القسمة
موتيله مشروطدر وبعد القسمة محل حق منعدم اولمغله اثبات حق ممكن اوله مز وسلب مذكورك عبد مزبور ايله مناسبتى
انجق شول صورتده در كه بر حربى اول عبد ايله برابر امانله دار مزه كلوب صكره اول حربى مسلم اولوب ياخود اول عبدى
بر مسلمه بيع ايده بو صورتده مولى نك محل حقى منعدم اولمغله حق اخذى غير ثابتدر حكم سلب دخى بو يله در بناء
على هذا التفصيل مسلم مرقوم علج مرسومى فرسندن اسقاط ايلدكده دخى زنده ايكن مشركين آنى چكوب
تخليص ايلسه لر اول ضربله هلاكى بيلنمدكچه ضاربنه فرس وسلبندن نسنه تنفيل اولنماز زيرا تمام سبب هلاكيله
اولوب ابتداء ثبوت استحقاق اكا منوط اولمغله ظاهر حال كفايت ايتميوب تيقن سبيله مشروط وعتق وطلاق
تعليق اولنان شرط منزلنده در كه نزول جزا تيقن ثبوت شرطه مربوطدر وبو بابده طريق معرفتى انجق
شهادت مسلمين عادلين در زيرا سلب مرقوم باعتبار الظاهر غنيمت مسلمين ايكن مقصد ضارب اثبات استحقاقيله
يدلرندن سلبى سالب اولمقدر بو جهتله اول ضربيله قبل القسمة هلاك كنه عدول مسلميندن اقامت بينه لازمدر
زيرا قسمت يا بيعدن صكره هلاكى بينه ايله دخى ثابت اولسه امامدن نفوذ قسمت وبيعله محل حق فائت اولمغله
قاتل سلبدن نسنه يه نائل اوله مز اما صورت مفروضه ده امام من قتل قتيلا فله مائة درهم ديمش اولسه
ينه حكمى حكم سابقه موافق انجق خصلت واحده ده متفارقدر كه غنائم بيع اولنوب صكره مجروح هالك اولسه
ثمنى تقسيم اولنمادقچه بو صورتده مائه يه مستحق اولور اما ثمن يا غنيمت تقسيم اولنوب صكره هالك اولمش ايسه
استحقاق نفله مالك اوله مز زيرا بونده محل حق غنيمت اولوب ثمن دخى مقام مبيعه قائم اولديغندن مجرد بيعله محل حق
فوت اولماز اما قسمتله محل حق زائل ونفلى باطل اولور وصورت سابقه ده محل حق سلب وثمن سلب غير السلب
اولمغله محل حق بيعله منسلب اولمشدر ايشته بو تدقيقله ميان مسئلتين تفريق اولنور والله الموفق

باب من النفل لاهل الذمة والعبيد والنساء وغيرهم * اكر امير من قتل قتيلا فله سلبه ديو تنفيل ايدوب مسلمين ايله
قتالده رفيق اولان بر ذمى قتل قتيل ايلسه مستحق سلب اولور زيرا امام مسلم وذمى يه عام اولان لفظله سلبى قاتله
ايجاب والزام قيلمشدر ولفظ عام جميع متناولاتنده اثبات حكم جهتيله نص كبيدر وامام بو تنفيلى ذمى يه تخصيص
ايتمش اولسه قتله مستحق سلب اولدقد نصكره لفظ عامده داخل اولدقده ينه مستحق اولور حكمى اولدر كه
ذمى قتالده بزمله برابر بولنسه مسلم غنيمتدن مستحق سهم اولديغى كبى اولدخى مستحق رضخ اولور ومستحق رضخ
مستحق سهم كبى شريك غنيمتدر بناء عليه طعام وعلفدن قدر حاجت كا دخى تناول جائزدر كذلك تجاردن برى سى
مقد ماقتال ايتسون ايتمسون قتل قتيل ايلسه اولدخى مستحق تنفيل اولور زيرا شمدى قاتل اولمغله شركاء غنيمتده
داخل وحكم تنفيل اكا شامل اولمشدر كذلك امرأهٔ مسلمه ياخود ذميه قتل قتيل ايلسه استحقاق رضخله غنيمتده
شركتى اولمغله ينه سلب مقتولنه مستحقه اولور كذلك بر عبد دخى مقدما مولاسيله معا قتال ايتمش اولسون اولمسون
قتل قتيل ايلسه اولدخى استحقاق رضخله شريك غنيمت اولمغله تنفيلله مستحق سلب اولوب مولاسى كسب عبدينه
مالك اولمغله اول سلبه دخى مالك اولور مكر امير من قتل من الاحرار قتيلا ياخود من قتل من المسلمين قتيلا
ديو تخصيص وقاتلى احرار يا مسلمينه تخصيص ايليه بو صورتده استحقاقه يحسابى مدار اولمغله عموم كلامى معتبر
اولديغى كبى خصوصنه دخى اعتبار وتخصيصى اوزره بناء امره ابتدار اولنور لكن عند التخصيص دخى ذمى
مستحق سلب اولمايجه غنيمتدن مقدار رأى الامام رضخله مطيب قيلنور زيرا قتالده مسلمينه تابع اولان عبيد
ونساكبى مادون السهم رضخه مستحقلردر حكمى اولدر كه قتالده تابع اولنلره تحريض خروج ايچون بر مقدار نسنه
ويريلك لازمدر ومتبوعنه تابعى تسويه مناسب اولمغله اعطاء رضخله اكتفا ايدرز وكر كدر كه اول ذمى
فارس ايسه رضخى مسلميندن سهم فارس وراجل ايسه مسلميندن سهم راجل اوزره زائد اولميه زيرا مسلمين ايچنده
لامحاله كفايت ومشقت جهتيله اول ذميدن اعظمى موجوددر وبو يله مسلمك سهمى اوزره زياده غير مشروع ايكن
ذمى ايچون نيچه مشروع اولور لكن جناب مؤلفك نفس كتابده ظاهر كلامى ذمى عظيم الكفاية والمشقة اولدقده
رضخنى سهم مسلمه ابلاغك جوازينه دلالت ايدر اما قول صحيح اولدر كه زياده كبى مساواتى دخى جائز اولميوب

مطلب قيمة العبد تنقص من دية الحر اذا قتل

مطلب من لم يسمع التنفيل

مطلب سماع الخطاب انما يشترط لدفع الضرر لا لجلب النفع

وعيدى بلا عمد قتل ايلين شخص اوزره قيمتى مقام ديتده الزام اولندقده قيمتى نه قدر غالب ايسه ده يه ديت احراردن
اونر درهم تنقيص اولندیغی کبی بونده رأی امام اوزره مقدار مناسبی تنقیص اولنور سؤال اولنورسه که تنفیل عامده
استحقاق سلبده مسلم وذمی مساوی اولوب بعضا سلب قتیل ذمی قیمتده سهم مسلمدن اکثر اولور ایکن رضخده
تسویه بلکه زیاده سی نیچون جائز دکلدر جواب اولدر که بعد التنفیل استحقاق سلب قتلله یاخود ایجاب امامله درکه
مسلم وذمینك بونلرده تفاوتلری یوقدر اما استحقاق غنیمت اعتبار کرامتله اولمغله تفاوتلری ظاهردر کورمزمیسکه
تنفیله استحقاقده میان فارس وراجل مساوی ایکن استحقاق غنیمتده جواز تسویه یه دلالت ایلمز واکر امیر
من قتل قتیلا فله سلبه دیوب بعض عسکر ایشیدوب بعضیلری ایشتمدکده برکسنه قتل قتیل ایلسه ایشتمیلردن
ایسه ده مستحق تنفیلدر زیرا هر برینه اسماع کلام وسع امامده اولمیوب وسعنده اولان انجق اشاعت خطاب
واولدخی حاصل اولمغله حکما جمیع افراد مخاطبینه واصل کیدر کورمزمیسکه ابوقتاده رضی الله تعالی عنه
یوم حنینده قبل اسماع التنفیل قتل قتیل ایدوب صکره رسول الله صلی الله علیه وسلم باب الانفالده روایتمز اوزره
سلبنی اکا اعطا وتحویل بیوردیلر وهم سماع خطاب انجق مخاطبدن دفع ضرر ایچون شرط قیلنور و بوصورتده
حقنده محض منفعت اولمغله سماعله غیر مشروطدر بناء علیه امیر عسکر سریهٔ مبعوثه نك انجق امیرینه
اکر نفل الربع مفهومنی افهام ایلسه مجموع سریه یه اعلام ایتمش اولور وبعض سریه یه اسماع ایدوب بعضیلری
ایتمسه دخی مسئله بویله در اما اول سریه وغیریدن کیمسنه اسماع ایلسه تنفیلری معتبر اولمز زیرا ثمرهٔ تنفیل
تحریض قتال اولدخی هیچ کسنه اسماع ایتمدکده ممتنع الاستحصالدر که کویا امیر اول تنفیلی انجق درونده
تفکر ایدوب قطعا تکلم ایتمشدر لکن امیر سریه یاخود بعض عسکر اسماع ایلدکده تحریض مطلوب
حصوله کلور توضیحی اولدر که کلام امیری بعض کسان استماع ایتدکده حسب العاده سامع غیر سامعه ابلاغ
ایدرك شایع اولور قال علیه السلام الا فلیبلغ الشاهد الغایب یعنی آکاه اولکز و بوخطبه مه حاضر
بولنانلر غائبینه تبلیغ ایلسونلر اما هیچ کسنه استماع ایتمجه شرعی متصور اولمیوب لازم اولان اشاعتی اهمال
ایتمش اولور واکر همان اهل عسکرنده قد جعلت لهذه السریة نفل الربع مقالنی ایقاع ایدوب سریه دن هیچ
برفرده اسماع ایلسه مقتضای قیاس اول نفلدن حرمان وانقطاعلریدر زیرا بونده غرض تحریض فوت اولوب
اهل عسکر ایله تکلمی کیجه عیالیله تکلم یاخود وحدتنده خود بخود ترنمی منزله سنده در لکن استحسانا مستحق
اولورلر زیرا امام اهل عسکرنده تکلم ایلدیکی کلامنی حدیث سابق اوزره اهل سریه یه تبلیغله عسکره دلالة
امر ایتمش کبی اولمغله بیان مشروحمزه بناء الیه شایع اولور اکرچه اولی اولان معنای تحریضی تتمیم ایچون
سریه یه تبلیغ وتفهیمدر لکن قبل التبلیغ حکم مذکوری حقلرنده اثبات آنلره موجب ضرر اولمامغله ترکی جائزدر توضیحی
اولدر که اصحاب سریه کاهیجه برقوم اولور که حسب العاده امام بنفسه آنلره خطاب ایلمز وعادت ملوکدندر که
عامه یه اظهار ایده جکلری اسراری بعض خواصلرینه ابراز وضمنا تبلیغله امر ایدوب اشاعت خطاب
منزله سین احراز ایدرلر واکر امیر من قتل قتیلا فله سلبه دیو عسکرینه تنفیل ایدوب بعده آنلره
مسلمیندن برمدد لحوق وایچلرندن بری قتل قتیل ایلسه اعطاء سلبله تبجیل قیلنور زیرا مدد استحقاق شرکت
غنیمتده عند القتال حاضر کبی اولمغله استحقاق نفلده دخی عند التنفیل حاضر کبی قیلنوب تنفیل امیره عالم
اولسون اولمسون سلب قتیلی اکا سالم اولور واکر مدد ایله امیر آخر کلوب امیر اول منعزل اولسه بوندنصکره واقع
اولان قتال واغتنامده نفللری باطل اولور زیرا صحت تنفیلی ولایته مبنی ایکن عزلله زائل اولمشدر وقبل حصول
المقصود عارض اولان مانع اصل سببله مجامع کبیدر حتی حین تنفیلده معزول اولسه تنفیلی معتبر اولمدیغی کبی
تنفیلدنصکره قبل القتل یاخود بعث سریه دنصکره قبل الاغتنام عزل اولنسه ینه معتبر اولماز اما قبل العزل
اغتنام ایتمشلر ایسه ثمرهٔ تنفیل قبل العزل تمام اولمغله نفللریله بکام قیلنورلر بوصورتده امیر اول امیر ثانی قادم
وعزلنه مقدم اوله جغنی عسکره اخبار ایتمش ایسه مادامکه امیر ثانی معسکردن بعید در معزول دکلدر اما
اهل عسکر استمداد ایلسه لر امداد ایده جك منزلده قریب اولدقده قریبی حکم اختلاطده اولمغله امیر اول معزول
وتنفیلی باطل اولور حکمتی اولدر که خلیفه عزل اول ایله ثانی یی بعث ایتدکده بعید ایکن عسکرك محتاج اولدیغی
تدبیر امورلرندن عاجز اولمغله اول منعزل اولمیوب قریب اولدقده ارتفاع محذور ایله منعزل اولور واکر
امیر عسکر فوت اولوب اتفاقله امیر آخری اوزرلرینه تأمیر ایلسه لر امیر اولك حکم تنفیلی تغییر اولنماز زیرا ثانی خلیفهٔ اول
اولمغله فعل اولدن برنسنه باطل اولماز مکر امیر ثانی ابطال ایده اولدخی ابطالنی ناسه اعلام ایدرسه باطل اولور

مطلب اذا قتل رجل من المدد الذين جاؤا بعد التنفيل

مطلب عزل الامير المنفل

مطلب موت الامير المنفل

زیرا

مطلب تعليق الاطلاق بالشرط يصح كالطلاق والعتاق

مطلب استخلاف الامام او القوم في الصلوة

نمازده استخلاف امام معروفدر واستخلاف قوم دخی جائز ایدوکی قاضیخان وغیریده مذکوردر

زیرا امیر اول اعلام وابطال ایتمش اولسه باطل اولمغله بودخی خلیفه سی اولمغله ینه باطل اولور واکر خلیفهٔ اسلام
عسکره ان مات امیرکم اوقتل فامیرکم فلان دیو اعلام ایدرسه قول مذکور تعلیق العتق والطلاق کبی
تعلیق الاطلاق بالشرط قیلندن اولمغله قبول وتقبیل اولنور بومسئله ده اصل اصیل روایت قیلنان
حدیث جلیلدر که غزوهٔ موته ده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم ان قتل زید فجعفر امیرکم وان قتل جعفر فابن رواحة
امیرکم الحدیث بیورمشلردر لکن بوصورتده امیر اول فوت اولدقده تنفیلی باطل اولور زیرا ثانی یه جهت خلیفه دن
تقلید اولنمغله فوت اولدنصکره خلیفه مجددا تقلید ایتمش کبی اولدیغندن نائب خلیفه اولمشدر اما مسئلهٔ سابقه بشقه در
حکمتی اولدر که تنفیل امیر اولك رأیی اولوب آنك رأیی دخی رأی بندن عالی رأی آخر که خلیفه نك ثانی یه تقلیدی ایله
منقطع اولمشدر اما مسئلهٔ سابقه ده رأینه بویله رأی عالی معارض اولمیوب انجق اهل عسکر امیر متوفانك وتفسلرینه
نظر وشفقت ونصب خلیفه یه مبادرت ایتمشلردر و بنفسه استخلافی کبی خلیفه سنه اعتبار وحکم رأیی پایدار
قیلنور کورمزمیسکه نمازده استخلاف مسئله سنده خلیفهٔ امام مستخلف امام اول اولمغله مستخلف قوم اولمق
میاننده فرق یوقدر که مستخلف امام لوازم امامتده نه کونه ایسه مستخلف قوم دخی بلا تفاوت آنك کبیدر واکر
امیر اهل عسکره خطابله من قتل منکم قتیلا فله سلبه مضمونی اشراب ایدوب بعده برجیش امداد به تجاریه
اهل حربدن قبول اسلامله برقوم کلوب بونلردن بریسی قتل قتیل ایلسه مقتضای قیاس سلبدن حرمان
واپاسلریدر زیرا امام منکم دیمکله حاضرینه تخصیص خطاب ایلمشدر اما مسئلهٔ سابقه بشقه درکه آنده من
قتل قتیلا قولی تعمیم وخطابی حالا ومآلا حاضرینه تتمیم ایتمشدر لکن استحسانا نله اکا دخی سلبی احسان
قیلنور زیرا مقصودی اعیان حاضرین اولمیوب مجرد تحریض شجعان اولدیغندن اول وآخر حاضر اولنلر یکساندر
کورمزمیسکه لاحقین مذکورین قتال ایتدکلرنده لحوقلرندن اقدم عسکرك الدقلری غنائمده تشریك ووقت
اصابتده حاضرین کبی قیلنورلر بناء علیه حکم تنفیلده دخی تشریکله وقت تنفیلده حاضرین کبی اولورلر
واکر عسکرده قوم مستأمنین بولنسه نظر اولنور اکر اذن امامله کلشلر ایسه اهل ذمت منزلنده اولوب قتال
ایدرلرسه رضخ ونفله مستحق اولورلر واکر بلا اذن کلشلر ایسه الدقلری سلب وغیریدن نسنه ویریلیوب جمله سی
مسلمینه تخصیص اولنور زیرا بو استحقاق اهل داریمز ایچون مرافق شرعیه دن اولوب داریمزدن اولمیانلره ثابت
اولماز مکر امام آنلر ایله استعانت ایتمش اوله بوصورتده حکما اهل داریمزه لاحق اولورلر نظیری اولدر که
مستأمن داریمزده رکاز ومعدن استخراج قیلسه بلا اذن الامام ایسه جمله سی یدندن اخذ اولنوب اذنله ایسه ذمی
منزلنه تنزیل وبولدیغی نسنه بعد التخمیس کندویه اعطا وتحویل اولنور واکر عسکر مسلمین دار الحربه دخول
ایتدکدنصکره ارقه لرندن اول داردن اولمیان برقوم مستأمنین دخی اول داره دخول واهل منعه اولملریله بعض غنائمه
وصول ایدوب مسلمین دخی بشقه غنائمه نائل بعده داریمزه واصل اولسه لر غنائم مسلمین تخمیس وباقیسی سهام غنیمت
اوزره بینلرنده تقسیم اولنوب مصاب مستأمنین بلا تخمیس یدلرینه تسلیم قیلنور زیرا تخمیس مصاب انجق اشرف جهات
اصابت اولان وجه اعزازدن اوزره اولمغه محصور ووجه مذکور دخی مصاب مستأمنیندن دور ومصاب مسلمینه
مقصوردر همان آنلرك اصابتلری محض اکتساب اولمغله کسبلری کندولره سالم قیلنور لکن مسئلهٔ سابقه بشقه درکه
آنده مستأمنین تحت رایت مسلمینده قتال وغنائمی منعهٔ مسلمین ایله استحصال ایتمشلر اولوب آنلر ایله استعانت دخی
کلابله استعانت منزلنه انزال قیلنمغله جمیع غنائم تخمیس ومسلمینه ایصال ومستأمنین رضخ مجرد ایله استمال
اولنور اما بومسئله ده مستأمنین موضعنده اهل ذمتدن اصحاب منعه برقوم اولمش اولسه مسلمینله آنلرك جمیع
مصابلری بمحله جمع وخمسی اخراج وباقی بین الطائفتین غنیمت قیلنور زیرا اهل ذمت اهل داریمزدن اولمغله
قتاللری انجق دار اسلامدن دفع اعدا ایچوندر کورمزمیسکه اهل ذمت دار الحربده مغلوب اولسه لر نصرتلرینه
قدرتمز وار ایسه نصرتلری اوزریمزه واجبدر اما مستأمنین دار الحربه کیردکلرندنصکره نصرتلری غیر واجبدر
توضیحی اولدر که اهل ذمت اهل داریمزدن اولوب سکنی ده مسلمینه تابع اولملریله دار الحربده اصابت ایتدکلرنده دخی
تابعلردر واحراز غنائم جمله ایله تمام اولمغله جمیع مصابی تخمیسه اقدام اولنور اما مستأمنین سکنی ده مسلمینه تابع
دکلردر که دار الحربه رجوعه قادرلردر بناء علیه مصابلرنده دخی تابع دکلردر واکر برحربی دار الحربده ایکن
اموال اهل حربی انتهاب بعده امانله اهل عسکره شتاب ایلسه تماما اکا تخصیص اولنور زیرا اخذ خودینه
قوت مسلمینله مالك اولمیوب مجرد کند واخذیله مالك اولدیغندن اموال سائره سنه الحاق اولنور کذلك بعد الاخذ
اسلامه یا ذمتی قبول وعسکر ایله داریمزه دخول ایلسه وجه مجرد اوزره اول مال اکا مقرر در روایت اولندیکه

مطلب وجد المستأمن ركازا او معدنا

فعل مذکور مغیرة بن شعبه رضی الله عنه دن صدور ایتمشیدر که بر سفرنده مشرکیندن رفیقلرین قتل وماللرین اخذ برله مدینه یه وصول واسلامی قبول ایلمشیدر ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم اول مالدن خمس وغیری نسنه اخذ ایتمیوب اما اسلامك فمقبول واما مالك فمال غدر لاحاجة لنا فیه بیوردقلری مرویدر وبو قول شریفلرینه علت مغیره رفقاسنه غدر ایله غارت ایلمش یکیدر وکتب بخاریده قصهٔ معروفه سی واردر واکر اول حربی قبل اخذ المال اسلامه کلوب بعده بعض اهل حربی قتل وماللرین اخذ وعسکره الحاق ایتمش اولسه اصابتی قوت مسلمین وتمام احرازی منعهٔ مؤمنین ایله اولمغله کندو وعسکر مابیننده غنائمه الحاق اولنور زیرا عسکردن بیشنه بر کسنه بویله ایشلسه حکمی بودر اهل حربدن اسلامه کلن دخی ایشلسه ینه بویله در کذلك اول حربی اولا عسکره کلوب قبول ذمت بعده رجوع ایله اول ماله اصابت ایلسه ینه بویله در زیرا قبول ذمت ایتمکده دار اسلامدن عسکر ایله داخل اولان ذمی منزلنه نازل واخذ ماله انجق قوت مسلمینله نائل اولمشدر کذلك اولا کلوب عسکردن استیمان بعده اذن امام ایله عودت وفعل مرقومی اتیان قیلسه بعد اذن الامام مضا بنده ذمی مثللو اولدیغی بیا تمیز مثله ینه بویله در امافعل مذکوره بلا اذن الامام اقدام ایتمش اولسه نظر اولنور اکر مستأمن مزبور قوم اول دارك اهلیندن دکل ایسه منصابی اهل عسکره تخصیص قیلنور زیرا دار اسلامدن عسکر ایله دخول ایلین مستأمن منزلنده اولوب منعه سی دخی اولمایوب اول ماله انجق قوت مسلمینله اصابت ایتمش اولمغله مسلمینه تخصیص قیلنور اما اهل منعه اولسه حکمی بشقه در که ذکر اولنمدی واکر اول دارك اهلیندن ایسه مترجم فقیر دیرکه متن وشرحنده بو شقك حکمی تحریر اولنمادی لکن قریبا ذکر اولنان مسئله ده تفصیلری اوزره جمیع مصابی کندویه تخصیص اولنور واکر اهل عسکر دوشمندن بعض اسرا اخذ ایدوب امیر دخی من قتل قتیلا فله سلبه دیدکدنصکره اسرادن بریسی اعدادن برینی قتل ایلسه نظر اولنور اکر امیر حین قتلنده اسیرلری بیع وتقسیم ایتمش ایسه اسیر قاتل هنوز غنیمتدن اولمغله سلب قتیلی دخی غنیمت قیلنور واکر تقسیم وبیع ایتمش ایسه سلب مرقوم مولاسنه اعطا قیلنور زیرا مولاسی قسمت یه اشترا برله اکا مالك اولمغله سلب قتیلنه دخی تملك اولمشدر والله اعلم

* باب من الشرکة فی النفل وما یوخذ بحسابه *

یعنی نفلده اشتراك وحساب تنفیل اوزره اخذ واستملاك بابنده مسائل دقت نصابیدر اکر امیر من اصاب اسیرا فهوله دیو تبشیر ایدوب بر شخص دلیر دخی لیکی اوچ اسیری بردن اخذ وتسخیر ایلسه جمله سی اکا تملیك وتقریر قیلنور زیرا ضمیره کلمهٔ من ومصابده لفظ اسیر نکرا واقع اولمغله صیغهٔ کلام مصیب ومصابده جمیعا عامدر کذلك ان اصاب انسان منکم اسیرا فهوله دیمش اولسه ینه بویله در زیرا تعمیم مصیب ومصابی تصریح ایتمشلردر وبو مثللو امورده حرف شرطله کلمهٔ من میاننده فرق سابق الذکر غیر معتبردر وتنکیر اوزره انسان قولنده فرد معین وفرد منتشر قصد اولنمیوب جنسه محمول وقلیل وکثیره مشمولدر حتی اسیر واحده اصابتله برجماعت شریك اولسه لر جمله سی آنده تشریك اولنورلر واکر من اصاب منکم عشرة ارؤس فهم له دیوب بر مرد جلادتمآب دخی یکرمی رأس اسیره ظفر یاب اولسه ینه موجب تعمیمی تصریح ایتمکله جمله سی آنك حق صریحی اولمشدر وامیرك اقوال مذکوره سی بالجمله من اصاب شیأ فهوله قولی منزله سنده در واکر من اصاب عشرة ارؤس فله عشرهم دیوب بردلاور دخی یکرمی رأسه ظفر بولسه حساب تنفیل اوزره عشر مصابی اولان ایکی رأسی اکا مقرر واون رأس ایسه انجق رأس واحد مبشر در وکز کدر که اکا مصابندن اوسطنی ویروب اعلی وادناسنی ویرمیه لر زیرا امیرك اکا ایجاب تنفیلی انجق عملیله حاصل اولان منفعت مسلمین که باقی قلان اشعار تسعه مقابلنده در وعملی کبی مال اولمیان نسنه مقابلنده علی الاطلاق تسمیهٔ رأس انجق اوسطه حمل اولنور نته کیم بدل خلع وبدل الصلح عن دم العمد مسئله لرنده بویله در وهم امام اکا وضمیننه نظر ایله مأمور ایکن اعلاسنی اعطاده مسلمینه وادناسنی اعطاده اول مجاهده ترك نظر مقرر اولمغله خیر الامور اوساطها لازمه سنجه وسطنی اعطا برله تعدیل نظر لازمدر واکر بش رأس ایسه ینه حساب تنفیل اوزره خمسه نی عشره اعتبار ایدوب اوساطندن برینك نصفی اکا اختیار اولنور سؤال اولنورسه که شرط مشروط اوزره باعتبار الاجزا منقسم اولمغله بو بابده امام استحقاقنه رؤس عشره یی شرط قیلمشدر قده مادون العشره یی کتورمکله شرط تحقق ایتمیوب بر شیئه مستحق اولمامق اقتضا ایدرایدی جوابنده دیرز که اویله دکلدر بلکه امام آنی عملیله حاصل اولان منفعت مسلمین مقابلنده ایجاب ایتمشدر ومنفعتی مقداری مسمادن اعطا لازمدر نکته سی اولدر که تنفیلدن مقصود مشرکینی اخذ واسیره تحریضدر وبو مقصود صورت شرطی اعتبارده حاصل اوله مرکه صورت مفروضه ده

مطلب بعض زیاده من المترجم

مطلب اذا سمی الاسرأس مطلقا فی الخلع والصلح عن العمد یصرف الی الوسط

مثلا طقوز اسیر آلوب عشره یه ابلاغ ایده میوب آنلری کتورد کده دخی برشیئه مستحق اولمیه جغنی بیلدکده البته کتورمکه رغبت ایلمز زیرا طقوز اسیری کتورمك لامحاله مؤنت کثیره ومتاعب عسیره یه محتاج ایکن نفلدن منقطع وانجق نصیب آحاد غانمینله متنفع اوله جغنی بیلدکده اول مؤنت ومتاعبی التزامدن مرتدع اوله جغی ظاهردر ومعنای تحریضی اتمام انجق قول مشر وحمیری التزامده در کورمزمیسنکه امیر من اصاب عشرة ارؤس فله عشرهم ومن قتل منکم عشرة فله عشر اسلابهم دیمش اولسه وبر مجاهد دخی طقوز مشرکی قتل ایلسه حساب مقتولین اوزره عشر مسماسیه مستحق اولمازمی زیرا جمله نك معلومیدر که مقصد امام شرط عشره یی اتمام دکلدر که قتل عشره واخذ عشره یه شخص واحد قادر اولمق امر نادردر واکر مسئلهٔ مذکوره ده ایکی کسنه اون رأسه ظفر یاب اولسه لر اوساطلرندن بریسی ایکیسنه انتخاب اولنور زیرا مسلمین ایچون شرط قیلنان منافعی اتمامده شریك اولمغله مسماده دخی تشریك قیلنورلر واکر امیر عسکرندن بر شخصی ان اصبت رأسا فهولك دیمکله تبشیر ایدوب اول دخی ایکی رأسه لاحق اولسه انجق برینه مستحق اولور زیرا کلام امیر مصیب ومصابده مخرج خصوصده خارج اولوب معنای عموم ایکیسنده ده معدوم اولمشدر وبو صورتده اول ایکی رأسه علی الترتیب ظفر بولمش ایسه اقدامیسنه مستحقدر اما ایکیسنی بردن اخذ ایتمش ایسه دیلدیکنی آلوب اعلاسنی انتخابه دخی رخصتیابدر زیرا یالکز اعلاسنی آلمش اولسه کندویه سالم ایکن آخرینی برابر آلوب اظهار جلادت ایتمکله محروم قیلنماز کذلك ینه شخص واحده خطابله ان اصبت عشرة ارؤس فلك منهم رأس دیوب اولدخی یکرمی رأسه ظفر بولسه کلام امیرده معنای خصوص معتبر اولمغله انجق رأس واحده مستحق اولور بودخی بین العشرتین ترتیب اوزره اخذ ایلمش ایسه عشرهٔ اولانك اوساطندن برینی آلوب مجموعنی بردن اخذ ایلمش ایسه اوساط مجموعدن برینی آلور سؤال اولنورسه که مسئلهٔ متقدمه کبی بونده دخی اعلاسنی انتخابه نیچون رخصتیاب قیلنمادی جواب اولدر که آنده رأس واحد مصاب کند ویه تخصیص وایجاب قیلنوب مقابلنده منفعت مسلمین غیر مشروط وبونده کتوره جکندن بر جزئی تسمیه ایتمکله شرط منفعت مسلمینه مربوط اولمغله بونده وسط اعتبار اولنوب آنده اعلاسنی اختیار ایدر واکر امیر عسکردن اون شخصی ان اصبتم عشرة ارؤس فلکم منها رأس دیمکله تبشیر ایلسه بونده خطاب عشره یه سبقت ایلین خطاب واحد ایله جمیع احکامده متحددر زیرا اصبتم قولنده بینلرین جمله آنلره تخصیص خطاب ایتمشدر وتخصیص مصیب تخصیص مصابه اصل ودلیلدر اما اول عشره یه خطابله ان اصاب رجل منکم عشرة ارؤس فله منها واحد دیمکله ایجاب وآنلردن بریسی یکرمی رأس اسیرانی استجلاب ایلسه اوساطندن ایکی رأسله کامیاب قیلنور زیرا هر برینی اصابتله افراد وخطابی عموم اوزره ایراد ایلمشدر بناء علیه جمیع عسکره خطابی منزلنه نازل وتعمیم مصیبله تعمیم مصابه دخی حاصل اولور کورمزمیسنکه صورت مفروضه ده هر بری اون رأسه اصابتله مجموعی یوز رأسه مصیب اولمنیه هر برینه مصابندن رأس واحد نصیب قیلنور کذلك یالکز بریسی یوز رأسه مصیب اولدقده ایچندن اون رأسی اکا نصیب اولنور واکر شخص واحده خطابله ما اصبت من عشرة ارؤس فلك منهم واحد دیو ایجاب واولدخی یکرمی رأسی استجلاب ایلسه اوساطلرندن ایکی رأسله کامیاب قیلنور زیرا کلمهٔ ما موجب عموم اولوب اول عمومی مصیبده اثباته ممکن دکلدر که اصابتله واحدی تخصیص ایلمشدر بو جهتله انجق مصابده اثبات اولنور اما سبقت ایلین ان اصبت مسئله سی بشقه در که آنده موجب عموم صورة ومعنی معدومدر واکر امیر عسکرندن بردلیری یافلان ان قتلت هذا الذی برز من المشرکین فلك سلبه دیو تبشیر ایلدکده مسلمیندن شخص دیکر بو کلامی ایشیدوب همان اول مشرکه مبارزه برله قتل وتدمیر ایلسه مستحق سلب اولهمز زیرا استحقاق تنفیله مخصوص وتنفیل دخی قابل خصوص ایکن امیر آنی مخاطبه تخصیص ایتمکله حق غیرده بمنزلة العدم اولمشدر حتی مخاطب قتلده مسلم آخر ایله مشارکت ایلسه نصف سلب مخاطبه اعطا ونصف آخری غنائمه القا اولنور زیرا هر بری قاتل نصف اولمغله قاتل کل اعتبار وحکم قاتل کل هر برنده اختیار قیلنور والله اعلم

* باب من النفل المجهول *

یعنی امیر نفل مجهول المقدار ایله تنفیل ایلسه نه مقدار اوزره تحمیل اولندیغینك محل تفصیلیدر امیر من جاء منکم بشیء فله منه طائفة دیمکله غنیمت کتورن شجعانه ایچندن لاعلی التعیین برمقدارین ویره جکنی اعلان ایدوب برکسنه دخی بعض امتعه یه اثواب یه اسیرلر کتورسه تنفیلی عهدهٔ امیره تحویل اولنمشدر که اول کسنه ایله اهل عسکره وجه نظر اوزره ایچندن مقدار رأینی اکا اعطا وتنویل قیلر زیرا کتوره جکی نسنه دن اعم اسماء موجودات

مطلب تخصیص الصبب بدل علی تخصیص المصاب

اولان لفظ شيئله تعبيرايتمكلـه جميع مجلوباتـه شامل قيلوب ايچندن لفظ طائفه نك مدلولى اولان جزء مجهولى
اكا ايجاب قيلمشدر وجهالت مزبوره بومقوله توسع اوزره مبنى اولان اموردە مانع صحت اولماغله بعد صحة الايجاب
بيانى موجبك ياخود خليفـه سنك عهده لرينه منوط اولوب بو بابده موجب جملـه يه نظر وشفقتله مأمور
اولان امام اولمغـله كركدر كه امام آنى رعايت نظر جانبين اوزره بيان ايده وهرطرف دخى اول بيانى قبول
واستحسان ايده لر نظيرى اولدر كه بركسنه مالندن بر طـائفه سنى برشخصه وصيت ايلسه وارثى قائمقامى اولمغله
مطلب اوصى لانسان بطـائفة من ماله
مالندن ديلديكى مقدارينى اكا اعطا ايدرامّا وارثى يوغيسه ميراثى مسلمينه عائد اولمغـله تنفيذ وصيتى امامه راجع
اولوب اولدخى موصى له ومسلمينه وجه نظر اوزره ديلـديكى مقدارنى اعطا ايدر واكر امير من جاء بشئ فله
منه شئ اوله منه قليل او يسير ديمكله غنيمت كتورنلره ايچندن برشئ يه قليل يه يسير اعطاسيله تبشير ايلسه بو دخى
مطلب يطلق شئ وقليل ويسير على مادون النصف
قياس سابق اوزره منوط رأى وتدبيردرلكن كركدركه بونده اعطـا ايلديكى كتورديكى غنيمتك نصفنه بالغ اوليه
زيرا ايچندن يسيرنى يه قليلنى ياخود تنكيرى دليل قلت اولان شئ منكرى ايجاب ايلمشدر وقلت وكثرت انجق مقابله
ونسبتله ظاهر اولان اسمـاء مشتركه دندر وبرشئك بعض قليـلى مادون النصفيدر كه مقابله ده باقى اكثرى اولمق
كركدر كذلك من جاء بشئ فله منه جزء ديسه بو دخى منوط رأى اميردر اكن بونده تجاوز نصف جائزدر كل اينسه ده
مطلب جزء الشئ يطلق على نصفه لاما فوقه
اعطـاء نصف جائزدر زيرا جزء شيئك اقل مرتبه سى ايكى جزئك برى اولمقـدركـه نصفدر اما فله بعضـه
قولى فله طائفـه قولى مثلودر زيرا اقل واكثر شيئك بعضى وطائفـه سى اولوب لفظده دليل قلت وكثرت
يوقتمغله رأى امامه حواله قيلنور واكر من جاء بشئ فله منـه سهم ديسه قياس ابى حنيفـه رضى الله عنه
اوزره كتورديكنك سدسى ويريلور زيرا عندنده سهم سدسدن عبـارتدر حتى مالندن بر سهمله وصيت ايلسه
مطلب اوصى بسهم من ماله
مطلب السهم عبارة عن السدس
موصى لهه سدسدن اقلى ويريلمز وقول مذكور ابن مسعود رضى الله تعـالى عنه دن مأثوردر وعلى قول الامامين
وصيتده احذورثه سهمى مقدارى ويريلور وقول شريح دخى بودر رحمهم الله تعالى وبزبو بحثى وصايا ده بيان قيلنق
وبو قول اوزره بو مسئله ده سهم يميز له الجزء اولوب جزء من جزئين كبى اقل سهم دخى سهم من سهمين اولمغله امام نصفى
تجاوز ايتميه رك مقدار رأيى اعطا قيلر اما بو صورتده فله منها سهم رجل من القوم ديمش اولسه عسكرده فرسان ورجاله
موجود اينسه ده اقل متيقن اولان سهم راجل ويريلور نظيرى اولدر كه مالندن بر سهمى وصيت ايدوب بش اوغول
مطلب اوصى بسهم من ماله وله خمسة بنين وخمس بنات
وبش قيز ترك ايلسه تركه اون التى سهم قيلنوب موصى لهه اقل متيقن بر قيز حصه سى ويريلور بو مسئله دخى بويله در
وصور سابقه نك جمله سنده بعد اخذ النفل باقيسى سهام غنيمت اوزره منفل واهل عسكر بينلرنده مقسوم اولوب
منفله نفلدن ايجاب اولندى ديو محروم قيلنماز سؤال اولنورسه كه كتورديكى نسنه ده سهم غنيمتله شريك اولنجه نفله
نيچه مستحق اولور جواب اولدر كه اكر نفل عوض جهاد اولايدى استحقاق ممتنع اولورايديكه غازى اعدايه ايراث
نكايتده شرطله مستحق عوض اوله مز بلكه استحقاق انجق تنفيل وتحريضله در يوقسه شرط ونحو يضله بكلدر
وبعد النفل باقيده دخى كرامت جهادينه اعتبار ايله تشريك اولنور واكر امير من جاء بالف درهم فله الف درهم
ديوب بركسنه دخى ديديكى بيك درهمى كتورسه كتورديكندن زياده اكا نسنه ويريلمز زيرا نجم تحريض وتعظيم
انجق كتورديكنك مجموعنده يه بعضنده منتظر در وزياده ده تحريض واراينسه ده نظر مسلمين يوقدر بشاريه
مستحق اوله مز كذلك دنانير واسرآء اطفال وافراس مثلاو ماليتدن غيرى فائده سى اولمايوب مجاهد آنلرى كتورمك
شرط قيلنان هر نسنه ده حكم شرعى بويله در كه كتورديكى نسنه نك قيمتى اكا ايجاب اولنان نفلدن دون اينسه
انجق كتورديكى نسنه يه ياخود قيمتنه مستحق اولور اما امير كفار مجار بيندن طلب اسير ايدوب من جاء باسير
فهوله وخمسمائة درهم ديسه تنفيلى جائز واسيردن بشقه بعد الاسر حاصل اولان غنا ثمندن بشيوز درهمه
فائز اولور ومسئلهٔ سابقه بشقه در كه آنده ماليتدن غيرى مقصد يوقدر وبونده ايسه قيناز ين كفار ايله نكايت
اعدا موجوددر كورمزميسنكه من جاء ببطريق فهوله والف دينار ياخود من جاء بالملك فهوله وعشرون رأسا
ديوب برشخص دلير بونلردن برينى اسير ايلسه معنـاى نكايت قتلدن حاصل اولمغله كتورديكندن اكثر اينسه ده
غنيمتدن مسماية نائل اولور كورمزميسنكه امير من قتـل الملك فله عشرة الاف دينار ديو تبشير وبركسنه دخى آنى
قتل وتدمير قيلسه بونده مسلمينه جنس مالدن نسنه حاصـل اولمديسه ده ينه مسمايه مستحق ونائل اولور واكر امير
سور حصن اوزره برمشركى قتال ايدركوروب من صعد السور فاخذه فهوله وخمسمائة درهم ياخود من صعد السور
فقتله فله خمسمائة درهم ديوب برمرد چالاك دخى بلا صعود آنى قتـل واهلاك ايلسه مجرد قتلدن نكايت اعدا
حاصل اولمغله مسمايه نائل اولور زيرا مقصد امير انجق نكايت اعدا دركه قتل ايله حصول پذير اولمشدر واكر

مشرك مرقوم سور اوزرندن خارج حصنده مسلميندن ينه ممتنع اوله جغى برموضعه ساقط اولوب مسلميندن بريسى
اخذيه قتل ايلسه نفل ايله ممتنع اوله مز زيرا امير سور اوزره صعود ايله اخذ وقتلنده نكايت اعداء لئام ايچون تنفيلى
ايجاب والزام قيلمشيدى ونكايت مقصوده خارج حصنه سقوطندن صكره قتله موجوده اوله من كورمزميسنكه
بلا امتناع وسط مسلمينه ساقط اولدقده برمسلم آنى قتـل ايلسه برشيئه مستحق اولماز وجه سابق دخى بويله در
اما داخل حصنه ساقط اولوب برمسلم دخى سور اوزره صعود ودرون حصنه ورود ايله آنى اخذ وقتـل ايلسه
نفله مستحق اولور زيرا صعود مشروط اوزره زياده دخى قيلمشدر كه بعد الصعود داخـل حصنه نزولى اظهار
جلادت ودوشمنه ايراث نكايتده صعود مجرددن اشد وازيددر كذلك سور اوزره على حاله طور ايكن برمسلم مثلا
رمحـله آنى جرح ومسلمينه قارشو مسلميندن تمنع ايده جكى برموضعه طرح ايلدكدنصكره اخذ وقتـل ايلسه
ينه مستحقدر زيرا فعلى حصندن سقوطنه سبب قوى اولمغله صعود مشروطه فى الجمله مساويدر كورمزميسنكه
بركسنه ايله چكوب سوردن زمينه القا بعده قتل وافنا قيلمش اولسه استحقاقى هويدادر وجه سابق دخى بويله در
واكر امير صعودى شرط ايتميوب همان من اخـذه فهوله ديو تبشير ايتمش اولوب اول مشرك دخى سوردن
خارج حصنه دوشوب برمسلم دخى آنى اسير قيلسه نظر اولنور اكر محل سقوطنده مسلميندن ممتنع ايسه اول مسلمه
ايصـال ودكل ايسه فئ مسلمينه ادخال قيلنور زيرا صورت اولاده اول مسلم اسير ايتمش اولوب ثانيه ده مأخوذ
جماعت اولمغله فعلى اخذنده تأثير ايتمشدر واكر من صعد الحصن ثم نزل عليهم فله خمسمائة درهم ديو تنفيـل
وبركسنه دخى بو صعود ونزولى تكميل ايلسه نكايت اعدا حاصـل اولمغله نفله واصل اولور اما بعـد الصعود
قادر نزول اوله ميوب عود وقفول ايلسه ايراث نكايتده عمـل مشروطدن دون اولمغله نفلدن برشيئله ممنون قيلنماز
واكر مسلمين رخنهٔ حصنده ساكنين ايكن امير من دخـل فيها فله عشرة دنانير ديمكله برمسلم اول رخنه دن
قلعه يه ولوج وبرفردى قتـل ايتمدين خروج ايلسه اتيان مشروطله تحصيل نكايت ايلديكندن اخـذ دنانيره
كسب لياقت ايتمشدر اما رخنـهٔ ديكردن دخول ياخود برديواره صعود واوزرلرينه نزول ايلسه نظر اولنور
اكر بوفعلى جرأت داخل ونكايت عدو ومنفعت مسلمينه راجع اولان احوالده رخنهٔ اوله مماثل ياخود دخى اصعب
برموضع پراهوالدن ايسه من حيث المعنى عين مشروطى ياخود معزيادة اتيان ايتمش اولمغله نفله استحقاقى نمايان در
واكر دخولده اسهل ياخود اصعب ايسه ده منفعت مسلمين جهتـله اقل ايسه مستحق نفـل اوله مز وبو تفصيل
آخر بابه وارنجـه ذكر اولنه جق مسائلده اصل اصيلدر كه شخص منفـل مقصد اميره راجع اولان احوالده
اوزرينه شرط قيلنـان عملدن اقلنى اصدار ايدرسه برشيئه سزا وار اوله من واكر مثلنى يه فوقنى اصدار ايدرسه
مقدار مسمـايه سزا وار اولور مثلا من جاء بالف درهم جيـاد فله منها مائة ديمش ايكن الف غله كتورسه
برشيئه مستحق اوله مز زيرا مقصد امير منفعت مال ايكن كتورديكى مشروطدن دوندر اما من جاء بالف غلة
فله منها مائة ديوب الف جيـاد كتورسه مائهٔ غله يه مستحق اولور زيرا كتورديكى مشروطدن اعلى در
لكن استحقاق باعتبار التسميه اولمغله انجق مسمايه مستحقدر واكر من جاء بالف جيـاد فهى له ديوب اولدخى
الف غله كتورسه جمله سنه مستحق اولور زيرا صفت جودت ورداءت انجق منفعت مسلمين ايچون اعتبـار اولنوب
مشروط دخى بعض المجلوب ايسه منفعت مسلمـين معتبر وجميع المجلوب ايسه غير معتبر اولمغله بو مسئله ده منفعت
مسلمين معتبر اولماديغندن اختلاف صفته نظر قيلنميوب جمله سى اكا مقرر قيلنور واكر من جاء بالف غلة فهى له
ديوب اول دخى الف نقد بيت المال كتورسه انجق الف غله يه مستحق اولور زيرا استحقاق باعتبار التسميه ايكن
اكا الف غله دن اكثرى تسميه اولنمامشدر بنابرين صفت مسمادن زياده سى غنيمتده داخل اولور وبوندنصكره
من جاء ببقرة قولـله ذكر ايلديكى مسئله دخى قيـاس مذكور اوزره در والله الموفق

باب من النفل الذى يستحق بقتـل القتيل ولا يستحق اذا اختلف فيه * يعنى قتلده اشتراك وقاتلده اختـلاف
اولندقده مستحق اولنوب اولنميان انفاله متعلق اقوالدر امير عسكر من قتـل قتيلا فله سلبه ديو تنفيل ايدوب
برمسلم دخى برمشركى ضربله يقوب آخرى دخى قطع رأسله كارينى تكميل ايلسه نظر اولنور اكر ضـارب آنى
قتـل ايدوب آخرى همان قطع رأس ايلمش ايسه سلبى سالب انجق ضاربدر كه حدث قتلك تمـام حدوثى
متعلق اولان مقتوله اولوب مقتوليت دخى انجق ضرب ضـاربله حاصل اولمشدر واكر ضارب قتـل ايده ميوب
هنوز مسلمين اوزره هجوم واحتمال ياخود لسان يه جوارحله مشركينه اعانهٔ قتاله قدرت ومجـالى وار ايسه سلبى
قطع رأس ايلين شخصك مكتسبيدر زيرا فعـل اوله مضروب غير مقتول اولوب مقتوليت انجق بعد فعل الثانى

حادث وقتلی انجق ثانیدن منبعث اولمشدر وامام دخی تقییلده من صرعه یاخود من ضربه دیمیوب انجـق
من قتله دیمشدر سؤال اولنورسه که فعل اول ظاهر اولمیدی ثانی قطع رأسه قادر اوله مزدی جواب اولدر که
مسرت اول موضعنه خارج اولمیدی قاتل آنی قتلله مبتهج اوله مزدی بوصورتده نفسنی قاتلدر دیمك صحیح
اولمادیغی کبی ضارب قاتلدر دیمك دخی تصحیح اولنماز کورمزمیسنکه برکسنه کند آتوب آنی بلا جرح
دابه سندن طرح ایلیه کده همان شخص آخر اقدام ورأسنی قطع وکارینی اتمام ایلسه بونده قاتل شخص
اولدر دیمك قابلیدر هیچ قابل دکلدر بلکه اول کند آتمسه ثانی قطع رأسه قادر اوله مزسه ده ینه قاتل قطع رأسنه
نائل اولان در کذلك بعد ضرب الاول اول ضربدن هالك اوله جغی معلوم ایکن برایکی کون حیاتده قالوب
صکره ثانی رأسنی قطع ایلسه حقیقتده قاتل ثانی اولمغله سلبنه نائل اولور کورمزمیسنکه قتل عمدده بونك مثلی
واقع اولسه فعل ثانی سرایت اولی قاطع وحق اولده برؤ وسلامت موقعنده واقع اولمغله قصاص اولدن مرتفع
وثانی اوزره مندفع قیلنور وحکم مشروح المآل اوزره قصهٔ عمر رضی الله تعالی عنه ایله استدلال اولندیکه
مجرابده ایکن اول همامی ضرب ایلین کافر بدنام موجب هلاك اولان محلدن جرحه اهتمام ایلمشیدی حتی بعد الجرح
سود ایچدکده سود یاره سندن چیقوب انجام کار وفات ایدوکی آشکار اولمشیدی بو یله ایکن ینه قبل الممات شرعا
احیادن عد اولنور ایدی حتی اول اوقاتده بر ولدی وفات ایلسه حضرت عمر رضی الله عنه اکا وارث اولوب اول ولد
کندویه وارث اوله مزدی واکر ضارب ضربله قطع اوداج یاخود امعاء بطننی خارجنه اخراج ایدوب همان
رمق روحله مطروح بیابان قیلدقده شخص آخر قطع رأسنه شتابان اولسه سلبی ضاربه احسان اولنور زیرا فعل اولله
کویامیت مجروح اولوب رمق روحی بمنزلهٔ حرکة المذبوح اولمغله ساحهٔ اعتباردن مطروحدر کورمزمیسنکه
ذئب برغنمه تعدی برله قطع اوداج وامعاء بطننی نشر واخراج ایلدکدنصکره صاحبی ذبحنه استعجال ایلسه
عندالذبح حرکت ایدرسه ده ینه اکلی حلال اولماز اماذئب جرح ایدوب غنم اول جرحدن هالك اولورسه ده
برایکی کون صاغ قاله جغی معلوم ایکن ذبح اولنسه حلال اولور وحکم مفاد وما اکل السبع الا ما ذکیتم
آیت کریمه سندن مستفاد در وابن عباس رضی الله تعالی عنهما دن ذئب برغنمك بطننی شق وامعاسنی اخراج
ایتدکده صاحبی بتشوب ذبح ایلسه دیو استفتا اولندقده لابأس باکلها دیو افتا ایلدیکی روایت اولندی
لکن مرادی صورت ثانیه در صورت اولی دکلدر نکته سی اولدر که امر متیقن تحقق نقیضی متیقن اولمدقجه
زوال وتبدلی مبین اولماز وروح حیوانی قبل الجرح متیقن اولمغله بعد الجرح عدم بقاسی متیقن اولمادقجه موتی ایله
حکم اولنماز و برایکی کون تعیشی مأمول اولان مرتبهٔ مرقومه یه رسیده اولمامغله اول جرحله مقتول اولمیوب انجق
قطع رأسله مقتول قیلنور وصورت مفروضه ده قاطع الرأس بن قبل الموت قطع ایلدم دیو منازعه وضارب دخی
بلکه سن بعد الموت قطع ایلدك دیو مدافعه ایلسه لر بونده شهادت ظاهر قنقی جانبی مظاهر ایسه اول جانب
ثبوت قوله مستظهردر مثلا ضارب قطع اوداج والقاء امعا ایلمش ایسه ضارب وقاطعدن هر برینك فعلی قاتل
ایدوکی متیقن و بو یله وقت مساواتده اول سبقله ثانی اوزره ترجیح اولنمق اصل مبرهن اولمغله قول قول ضارب
ایدوکی معیندر اما بعد الضرب برایکی کون تعیشی مأمول ایسه قتل قاطع مجزوم وقتل ضارب موهوم و بین الاضعف
و لا اقوی قوت تعارض معدوم اولمغله زهوق روحی اقوای متیقن اوزره محمول وقول قول قاطع اولمغله سلبی اکا موصول
قیلنور واکر ضارب ك کیفیت جرحی خفی یاخود جسد مجروحدن نه محلده ایدوکی مختفی یاخود مجروحی
رفیقلری اخذ واستخلاصله حقیقت حالی مستحق اولسه اسلابی برأسه قاطع الرأس استصحاب ایلرز زیرا آنك فعلی
قاتل ایدوکی مجزوم وفعل ضارب معلوم الوصف اولمامغله قاتل ایدوکی نامعلوم ومشکوکك متیقنله عدم تعارضی
امر محسوسدر و هم متیقن الحیاة اولان انسان انجق تیقن موتله میت عد اولنور وتیقن موت انجق فعل قاطعدنصکره در
واکر بر مسلم مشرکیندن برینی اخذ وصف مسلمینه ادخال بعده ذبح ایلسه سلبنه مستحق اولمدیغندن بشقه
قتلی دخی حلال دکلدر زیرا صف مسلمینه کلدکده اسیر عسکر اسلام اولمغله بلا اذن الامام قتل اسیر حرامدر
زیرا امام ایچون اسیری قتله فی قتلق میانده حق رأیی معتبردر ومن قتل قتیلا فله سلبه قولندن مرادی قتل اسیر
دکلدر ومرادی نتیجه قتل اسیر اولور که تنفیلی قتال مشر وعه تحریض مشروع ایچوندر قتل اسیر ایسه بلا اذن الامام
غیر مشروعدر اما چکوب کتور برایکن همان بین الصفین دابه سندن ازال وقتلنه استعجال ایلسه بونده
علی وجه المبارزه قتل مقاتل ایتمش اولوب سلبنه نائل اولور زیرا مجرد دابه سندن ازاله اسیر اولمامشدر کورمزمیسنکه
یدنده مأخوذ اولسه بین الصفین قتاله اقتحام واول مسلمدن انتقام ایدر ایدی اما صف مسلمینه بعد الدخول

مطلب ضربه رجل ثم قتله آخر فالقود على الثاني

مطلب او عدا الذئب على شاة فقطع اوداجها او نشر ما في بطنها ثم ذبحها صاحبها لا يحل اكلها

مقهور ومخذول اولمغله مأخوذ اولمسه دخی اقتحام و انتقامه موصول اوله مز توضیح فرقی اولدر که صف
مسلمینه دخولدنصکره اسلامه کلسه عبید مسلمین اولوب بین الصفین دابه سندن ازالدنصکره اسلامه
کلسه حر الاصل اولوب اصلا اوزرینه سبیل بولنماز کذلك کند آتوب دابه سندن ازال بعده
بین الصفین قتل ایلسه سلبنه مستحق اولوب کند ایله چکوب صف مسلمینه ایصالدنصکره قتل ایلسه
مستحق اوله مز مکر مشرك اول حالده امتناع وتدارك خلاصیچون قتال ونزاع ایدوب اول دخی همان قتلنه
استسراع ایله بوصورتده هنوز اسیر اولمیوب مقاتل ممتنع اولمغله قاتلی سلبیله متمتع قیلنور کورمزمیسنکه
قتال ایدرك صف مسلمینه هجوم ایلسه کده بر مسلم قتلنه ظفر بولسه سلبی اکا مقرردر اما صفه دخولنده
سلاحنی القا ایله اظهار انقیاد ایلدکدنصکره قتل ایلسه مستحق اوله مز زیرا ضمنی بوراده اسیر مقهور اولمشدر
واکر امیر قتال ایچون تقابل طرفین هنکامنده من جاء برأس فله مائة دینار دیو تنفیل ایلسه جائز کورلیوب مرادی
سببه صرف اولنیوب رؤس مقطوعه رجاله تحمیل قیلنور زیرا حالت مزبوره ده مقصودی تحریض قتال وکلام مطلق
دلالت حالله مقید اولمق وارسته قید اشکالدر بناء علیه برکسنه برمشرکی قتل ورأسنی اجتلاب ایلسه غنیمتدن
تسمیه امام اوزره نفلنی استجلاب قیلر بوصورتده برکسنه بر رأسله کلوب بن قتل ایلدم دیو ادعا آخری دخی بلکه بن
قتل ایلدم بو همان رأسنی اخذ ایلدی دیو نفلنی استدعا ایلسه قول انجق قول حامل الرأس درکه رأسی قطع واجتلابه
قدرتی قاتل اولدیغنه دال وظاهر حال شاهد صدق مقال اولمغله قول مع الیمین آنك قولیدر سؤال اولنورسه که
ظاهر ایله انجق استحقاق غیر مرتفع اولور یوقسه استحقاق مدعی ثابت اوله مز پس بو بابده استحقاق مدعی نه وجهله
ثابت اولور جوابنده دیرز که بلی بویله در لکن تکالیف شرع انجق بحسب الوسعدر واول کسنه دخی قتل مشرك
اوزره ایکی شاهد اشهادینه حسب العاده غیر قادردر بو جهتله ثبوت استحقاقنه تحکیم علامتدن غیری طریق
یوقدر اما شخص آخر قتلنه اقامت بینه ایدرسه نفل آنکدر زیرا معلومدر که مقصد امیر قتال اوزره اغرا ومبارزینی
هرکسك قادر اولمیه جغی عمل اوزره سوق واجرادر وعمل مطلوب قتل نفسدر یوقسه مقتول حاضردن قطع رأس
دکلدر و بو جهتله من جاء برأس قولی قتلدن مجازدر وقچان بر لفظ قرینهٔ صارفه ایله مجاز اولسه اعتبار حقیقی
ساقطدر کورمزمیسنکه برمشرکی قتل ایتدکده رفیقلری چکوب کوتورمکله یاخود ضربله رأسنی اوچورد قده
رأس صویه دوشوب کتمکله اخذ رأسه قادر اولمسه نفله مستحق اولمازمی کذلك ضربله رأسنی اوچوردقده
شخص آخرك سهولتله الینه دوشسه نفل اول شخصه ویریلورمی حاشا بلکه بهر حال قاتله ایصال قیلنور واکر
برکسنه رأسله کلدکده بعض ناس بو بر رجل میت ایدی رأسنی قطع ایلدی دیو اخبار اودخی بلکه بن قتل ایلدم
دیو اصرار ایلسه ینه علامت قتل آنده موجود و بو یله ماده لرده تحکیم علامت اصل مقصود اولمغله قول مع الیمین
آنك قولیدر واکر بعض ناس بو رأس مسلمدر دیو القاء التباس ایدرلرسه بونده سیمایه نظر اولنوب سیمای مشرکین
بولنورسه نفلی تسلیم و بولنمازسه تحریم اولنور زیرا تحکیم علامت مواضعنده تحکیم سیما اصل اصیلدر دلیلی
اولدر که موتای مسلمین مشرکینله مختلط اولسه لر دفن وصلوتی تمیم ایچون سیمالری تحکیم اولنور واکر شکل
وسیما ایله دخی التباسی مشکل ورأس مسلم یا مشرك ایدوکین تمیز غیر قابل اولسه رأس مشرك ایدوکی بیلنمدکجه
نسبه ویریلمز زیرا عنبدنده اکرچه علامت قتلی موجود لکن مقتولی مشرك اید وکنه علامتی مفقود اولوب
قتل مشرك شرط استحقاق اولمغله معلوم ومحقق اولمدقجه نسبه یه مستحق اوله مز واکر برکسنه بر رأسله کلوب
بن قتل ایلدم دیو دعوی وبرابر کلن شخص آخر دخی بن قتل ایلدم دیو ادعا ایلسه قول مع الیمین قول ذی الیددر
اکر یمین ایدرسه نفلنی اخذ ایدر واکر نکول ایدرسه مقتضای قیاس هر برینك نفلدن حرمان وایاسیدر زیرا
ناکل نکوله اکرچه عدم استحقاقنه مقر اولدی لکن شخص آخر دخی بیان استحقاقه محتاج ایکن رأس یدنده
بولنمامقله قاتل ایدوکی برعلامتله مستقر اولمادی ونکول ناکل جماعت مسلمین اوزره حجت اوله مز و بالنظر
الی الاستحسان نفل آخره احسان اولنور زیرا نکول ناکل آخر ایچون منزلهٔ اقراره نازلدر واقرار مزبور قبل الانکار
یا بعد الانکار صدور ایتمش اولسه نفل آخر اوزره مقصور اولور ایدی صورت نکولده دخی بو یله در نکته
اولدر که ذی الید وجود علامتله مستحق تنفیل ایکن اقراری یا نکولی ایله استحقاقنی آخره تحویل ایلمشدر
وتحویل مقر صحیح ومعتبردر مثلا برکسنه یدنده بولنان برعینی آخر ایچون اقرار ایتدکده آخر دخی بنم دکل فلانکدر
دیسه مقر له اولك اقراریله استحقاقی ثانی یه تحویل اولنمغله اکا تسلیم اولنور واکر ایکی کسنه بر رأسله کلوب ایکیمز
برابر قتل ایلدك دیسه لر نفل ایکیسنه تقسیم قیلنور واشترا که هر بری اقرار ایدر ایکن رأس ایکیسی یا بریسی یدنده

مطلب اسلام المشرك بين الصفين

مطلب اختلاط موتى المسلمين بالمشركين

مطلب اقر بعين لانسان فقال المقر له هو لفلان

بو لمغه اعتبار اولنماز زیرا علامت صدقلری تصادقلرندن یاخود رأس ایکیسی یدلرنده معا تحققندن ظاهر اولمشدر
بو صورتده رأس برینك یدنده ایکن شرکت آخری اقرار و آخر بن یالکز قتل ایلدم دیو شرکت ذی الیدی انکار
ایلسه ینه نفل ایکیسنه تقسیم اولنور زیرا علامت صدق ذی الیده مخصوص اولوب اولدخی اقراریله رفیقنه
انجق نصف استحقاقنی تحویل ایتمش اولمغله نصف آخره استحقاقی باقیدر و اکر ایکیسنه بر رأسه برابر یاپشوب
کتوردکلرنده هر بری بن یالکز قتل ایلدم دیسه قطعا للنزاع والاختلاف هر بری رفیقنك خلافی اوزره
استحلاف اولنور فقیبی نکول ایدرسه نفل آخره تحریف وایکیسیده یمین ایدرسه بینلرنده تنصیف اولنور زیرا
مدار استحقاقلری اولان علامت اتیان رأسده اشتراك واتفاق ایلمشدر و اکر مسلمین برشخصی بر مقتولك رأسنی
قطع ایدر ایکن کوروب شخص مرقوم بن قتل ایلدم دیو یمین دخی ایلسه وجود علامته بناء نفلی اعطا قیلنور
اما شخص مزبوری مقتوله سلاحی واصل وامکان قتلی حاصل اولمیه جق مکان بعیددن سرعت ومقتول ایکن
همان قطع رأسنه مسارعت ایلش کورسه لر یمین ودعواسنه اصغا اولنقلدن نسنه اعطا قیلنماز زیرا تحکیم علامت
دلیل اقوایه عدم تعارضله مشروط ایکن بونده اول شخص متمکن ضرب اولمیه جغی مکان بعیدده ایکن
مقتولیتی معلوم وهر کسك اعتقادنده کذبی مجزوم اولمق کبی دلیل اقوایه تعارضله محوطدر حتی بن اولا قتل بعده
بشقه قتاله اشتغال صکره عودت وقطع رأسنه استعجال ایلدم دیو مغلطه ایدرسه قطعا التفات اولنماز زیرا
شهادت ظاهرك خلافنی اخبار ایدوب صدقنه دلالت ایدر علامت دخی یدیدار اولمامغله نسنه ویرلسه دعوای
مجرده ایله ویرلمك لازم کلور بو ایسه نصله حرامدر و اکر امیر حین انهزام اعداده من جاء برأس فله مائة درهم
دیو ندا ایلسه بو دخی رؤس مقطوعه یه حمل اولنور زیرا وقت انهزامده اهل اسلام قتل ایچون تعاقب اعدایی
التزام ایتملریله ظاهر مرادی تعاقب وقتله تحریض اهل جهاددر حتی امیر بن قصد اسیر ایتمشیدم دیسه کلامنه
التفات اولنماز زیرا ناسه اظهار ایلدیکی معنانك خلافنی قصد واضمار ایتمش اولوب معرفت ما فی الضمیری ممکن
اولمامغله غائب وظاهر اوزره بناء حکمه ابتدار اولنور مکر بیانله من جاء برأس من السبی دیو مرادینی اعلان ایلیه
اما اعدا منهزم ومتفرق اولوب مسلمین دخی قتالدن کف ید ایلدکلری هنکامده امیر من جاء برأس فله کذا
دیرسه بو قولی سبیه حمل اولنور زیرا انقضاء وقت قتاله نوبت جمع غنائمه انتقال ایتمکله مرادی تحریض
طلب مال ایدوکی بزه معلوم اولمشدر بو صورتده بن رأس مقطوعی مراد ایتمش ایدم دیسه هر بابده حکمی ظاهر
وغالب اوزره بنا لازم ایدوکی بیان ایلدیکمز اوزره قولنه التفات واعتماد اولنماز و اکر حال قتالده من جاء برأسین
فله احدهما دیسه بو قولی سبیه حمل اولنور زیرا کتوره جکندن بعضیسنی اکا تملیك ایتمشدر وتملیك انجق
سبیده متحقق اولوب جیفه اولان رأس قبیلندن اولمدیغندن بشقه معنای تحریض دخی حاصل اولماز اما
بو صورتده من جاء برأسین فله مائة دیسه ایجاب ایلدیکی مائه ایله تحریض قتل حاصل اولمغله رأس مقطوعه
حمل اولنور و اکر بطریق مشرکین قتل اولنلدقدنصکره امیر من جاء برأسه فله مائة دیسه نظر اولنور
اکر بلا قتال قطع رأسنه قادر اولنیان بر موضعده بولنوب برکسنه دخی قتال ایدرك اول رأسی اخذ وایصال ایلسه
نفله مستحق اولور کذلك قتال تجیوب انجق اول رأس ایچون قتال مشرکیندن خوف اولنسان محلده ایسه ینه
مستحق نفلدر زیرا بونده مقصود امیر اول رأسی کتورمکه تحریض وتسییر اولوب اولدخی کتورمشدر ومقصد امیر
رأس بطریقلرین رمحه دیکوب قتلنی اعلامله کسر شوکتلرینه اهتمام واو وجهله تذلیل اعداء لئام اولوب
بو دخی نوع من الجهاد اولمغله تنفیله بکام قیلنور و اکر اعدا اول طرفدن بعید وخوف وخطر نابدید اولدقدنصکره
برکسنه واروب رأسی قطع واحضار ایلسه اکا نفلدن قلیل وکثیر ایثار اولنماز زیرا فعل مرقوم جهاد اولیوب
انجق امیردن احضار جیفه ایچون استیجار اولوب امیر دخی من جاء برأسه قولنده قوم مخصوصینی قصد وایجار
ایتمشدر و بو مثللو عقودده عقد ایجار باطل وغیر معقوددر اما مسئلهء مفروضه ده برشخص معینه خطابله ان جئتنی
برأس البطریق فلك کذا یاخود قوم مخصوصینه خطابله ایکم جاء برأسه فله کذا دیسه کتورن کسنه
اجر مثلنه مستحق اولوب اجر مثلی زیاده ایسه ینه مسمادن تجاوز اولنماز زیرا تسمیهء امام اکرچه علی وجه الاستیجاردر
لکن مقدار عمل مجهول اولمغله اجارهء فاسده در حین استیجارده اجیرینك موضعنی یاخود مقتولك موضعنی
بیلمیکندن نه محلدن کیدوب ونه محله کیده جکنی بیلمز واجارهء فاسده نك حکمی عند اقامة العمل اجر مثلی
ثابت اولوب مسمایه رضاسی سقوط ایتمکله مسمادن تجاوز اولنمامقدر واستیجار مرقوم دخی رأس بطریق نصله
مسلمین اوزره هجمهء مشرکینی رفع وشوکتلرین کسره بادی ومنفعت مسلمینه مؤدی اولمغله اجر مثلی غنیمتدن ویریلور

مطلب فساد الاجارة بجهالة العمل

نظیری اولدر که امام غزاده یول کوسترمك یاخود غنائمدن اولان قیون وقسراق سورمك وامتعه کوتورمك ایچون استیجار
قیلسه جائز کوریلوب اجرتی غنائم سابقه دن ویریلور زیرا استحقاقی علی وجه الاجردر علی وجه النفل دکلدر و بعد
الاحراز جائز کوریلمین تأبیدز اولدکلدر ومنفعت مسلمین ایچون بعد الاحراز غنائم لرندن اعطاء اجرت جائزدر والله اعلم

* باب ما یجوز فیه السلب اذا قتله وما لا یجوز *

یعنی بعد قتل القتیل احراز سلبی جائز اولوب اولمیان صورتلرك محل تفصیلیدر قچان امیر من قتل قتیلا فله سلبه
دیوب برمسلم دخی مشرکیندن براجیر غیر مقاتلی قتل وتدمیر ایلسه سلبنه مستحق اولور زیرا غرض تنفیل تحریض قتال
اولوب هر بر مباح القتله متناول واجیر مشرك دخی مباح القتلدر زیرا بنیه سی صالح قتال اولمغله لدی الحاجه
البته قتاله اشتغال ایدر وقتال انجق تهیئهٔ اسبابله اولدیغندن مقاتل قتاله انجق کندو عملیله مقتدر اولور اول جهتله
اجیر منبور مباح القتلدر کذلك مشرکیندن برتاجری یاخود خدمت ایچون مولاسیله برابر بولنسان برعبدی
یاخود مرتد یا ذمی ناقض العهد اولوب مشرکینه لاحق اولان برشخصی قتل ایلسه بونلرك قتللری مباح اولمغله
قاتللری سلبلرینه مستحق اولور اما مشرکیندن برعورتی قتل ایلسه سلبنه مستحق اوله مزکه قتل نسا شرعا ممنوعدر
زیرا مرویدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم برامرأهٔ مقتوله کوردکلرنده قتلنی استعظاما هاه ما کانت
هذه تقاتل قول شریفلریله مباشرت قتلنی اعظام بیورمشلردر ومعلوممزدر که مراد امیر حلال القتل
اولمیانلری قتله تحریض دکلدر مکر اول عورت مقاتله اوله بو صورتده مباح القتل اولمغله قاتلی سلبنه نائل اولور
کورمزمیسنکه رسول الله صلی الله علیه وسلم استعظام قتلنی عدم قتالنه بنا ایلدیلر کذلك صغیرا بالغی قتل ایلین
سلبنه مستحق اوله مز زیرا قتل صبیان شرعا حلال اولمامغله مراد امیر اکا تحریض اولمدیغی محل اشکال دکلدر
مکر مشرکینله برابر قتالی معلوم اوله بو صورتده قتلی حلال وسلبی قاتلنه ایصال قیلنور و اکر مشرکیندن قتاله
قادر یا غیر قادر برمریض یا مجروحی قتل ایلسه سلبنه مستحق اولور زیرا بهر حال قتلی حلالدر که مرض وجراحتی
حالنده بالنفس قتالدن قاصر ایسه ده رأیی ایله قتاله قادردر و اکر برشیخی قتل ایلسه نظر اولنور اکر بنفسه
و برأیه قتاله موصول وظهور نسلی مأمول دکل ایسه مباح القتل اولمامغله قاتلی سلبنه مستحق اوله مز و اکر ظهور نسلی
مأمول یاخود امر حربده رأیی مقبول ایسه قتلی حلال وسلبی قاتلنه ایصال قیلنور زیرا مرویدر که درید بن الصمة
یوز یکرمی یاشنده ایکن امر حربده صاحب الرأی اولمغله یوم حنینده قتل اولندی و اکر برمسلم صف مشرکینده
طوروب مشرکینله برابر قتال مسلمین ایلین برمسلمی قتل ایلسه سلبنه مستحق اوله مز زیرا مسلم مرقوم مباح القتل ایسه ده
مال مسلم اموال اهل بغی کبی بر وجهله غنیمت مسلمین اولمامغله سلبی غنائمدن دکلدر اما سلب مزبور مال مشرکین
اولوب اورتنده عاریه ایسه قاتلنه اعطا اولنور زیرا کندو حالا مباح القتل وسلبی غنیمت اولمغله تحریض امامده
داخلدر کورمزمیسنکه امام المسلمین تعیین قاتل وقتیل برله ان قتلته فلك سلبه دیو تنفیل قیلسه قاتل سلبنه
نائل اولورایدی صورت تعمیمی دخی اکا مماثلدر لکن سلبی بر رجل مشرکك ملکی اولان صبی یاخود عورتی
قتل ایلسه مستحق اوله مز زیرا سلب مرقوم محل اغتنام ایسه ده کلام امام بو مثللو قتیله اصلا شامل اولمامغله
اول سلب مالك مقتول اولسه قاتلی اکا مستحق اوله مز و بو معنا ده مالك وعاریت میانه سنده فارق اولمامغله
صورت عاریتده دخی مستحق اوله مز و اکر مشرکیندن بر رجلی قتل وسلبی مشرکیندن برصبی یاشیخ فانی یاعورت
یا رجل آخرك ایدوکی معلوم اولسه قاتلی اکا مستحق اولور زیرا مقتول مباح القتل وسلب دخی مذکور یدنده
هر کیمك ایسه محل اغتنام اولمغله قاتل تنفیله اکا مستحق اولور و اکر اول سلب برمسلم یا نقض عهد ایتمش
برمعاهدك ایسه محل اغتنام اولمامغله قاتل اکا مستحق اوله مز بشرط آنکه اول مسلم ایچلرینه اماننله کیرمش اوله
اما ایچلرنده اسلامه کلوب هجرت ایتمامش ایسه علی قول ابی حنیفه رحمه الله تعالی اول سلب قاتله ویریلور زیرا
اصل ابی حنیفه رحمه الله تعالی اولدرکه مجرد اسلامله آنك مالی نفسی کبی بغیر حق تعرض ایلین آثم اولمقده معصوم
وحکم تقومده غیر معصوم اولوب اغتنامدن عصمته تقوم انجق احراز دار ایله اولور واحراز مزبور دخی تحقق
ایتمشدر کورمزمیسنکه اموالنی دار الحربده ترك ودار بزه خروج ایلدکده مسلمین اول داره مستولی اولسه لر جمیع اموالی
فیء قیلنور و اکر استیلاء مسلمین خروجندن اقدم ایسه عقار وعروضی فیء اولوب انجق یدنده بولنان کندو یه ابقا قیلنور
زیرا اکا سبق یدی حسبیله محرز اولمشدر واحراز بالید حربی مقتوله اعاره ایلدیکی نسنه لرده تحقق ایتمکله
قاتل تنفیله اکا مستحق اولور کذلك برحربی اول مسلمدن سلب مزبوری بعد الغصب بو مسلم آنی قتل ایلسه ینه
اول مسلمك یدنده محرز اولمیوب محل اغتنام اولمغله مسلم قاتل اکا مستحق اولور و اکر دار الحربده بلا هجرت اسلامه

مطلب قتل مسلما کان مع المشرکین

كلن كسنه نك بر عبدی مسلمیله قتال ایدوب اسیر اولسه فیء اولور زیرا قتال مسلمیله نفسنی مولا سندن غصب
ایدوب اوزرنده ید محرزه سی قالمامغله بو غاصب النفس حربی غاصب السلب ایله برابر اولوب سلب منصوب
بلا تنفیل فیء اولدیغی کبی بونك نفسی دخی سائر اسراء اهل حرب مثللو فیء اولور واکر بو مسئله ده حربی اول سلبی
الچلرینه امانله کیرمش بر مسلمدن غصب ایتمش اولسه سلب ینه قاتلنه ویریلور زیرا حربی غصبله مال مسلمی محرز
اولمشدر واهل حرب احرازایله اموالمیزه مالك اولورلر بو جهتله قاتل تنفیله اکا نائل اولور انجق مسلم صاحب
السلب دیلرسه آنی قیمتیله اخذ ایدر زیرا منفل له ملك نفل ایله اختصاص ایلدکده تنفیل منزلهٔ قسمته تنزیل
قیلنور و مالك قدیم بعد القسمة عین مالنی غنیمت ایچنده بولدقده دیلرسه اکا قیمتله غیری ید ناحق
اولدیغی کبی بو دخی احق اولور والله اعلم

باب النفل الذی لایحرزه المنفل له * یعنی مجاهد منفل لهك بعد القتل اخذ واحراز ایلدیکی انفالك مبحث احوالیدر
امیر مسلمین من قتل قتیلا فله سلبه دیدکده عسکره صف مسلمیندن بر مسلم صف مشرکیندن بر مشرکه رمی
وقتل ایلسه سلبیله کامین اولور زیرا حلال القتل اولان مقاتلی قتل ایتمشدر که تنفیل امامله سبب استحقاق سلب
اولدر بو صورتده مشرکین انهزامله سلبنه تعرض ایده میوب مسلمین اول قتیله سلبی اوزرنده ودابه سی یانده
ایکن ظفر بولسه لر ینه جمله سی قاتلنه ویریلور زیرا ما شرت سببله حق تأکد ایدوب موجب بطلان دخی
بولنمامشدر اکرچه غفلت یاخود عدم قدرتله اخذی تأخر ایتمشدر لکن بو تأخر بطلان حقنی موجب دکلدر
اکر بو مسئله ده مشرکین دابه وسلاحنی اخذ ایدوب عسکره ینه مسلمین اخذ ایتمش اولسه لر آندن قاتلنه نسنه
ویریلمز زیرا مشرکین اخذ ایدوب قاتل احراز ایده مشدر بلکه قاتل احراز ایلدکده عسکره مشرکین اخذ واحراز
ایتمش اولسه لر ملکی باطل اولور فکیف که هیچ احراز ایتمیه بو بنا ئله انفساخ سبب استحقاقی نمایان اولمشدر زیرا
امام تنفیلنده قتلی سبب استحقاق سلب قیلدیغی انجق قاتل قتیله متمکن اخذ اولدیغندندر وتمکن مزبور اخذ
مشرکینله زائل اولمشدر و بعد الانفساخ حکمده اثر سبب باقی قالمیوب سلب مزبور مال مشرکین ایکن ایادی مسلمینه
دوشمش کبی اولمغله غنیمت قیلنور واکر مشرکین سلبنی اخذ ایدوب ایتدکلری معلوم اولمسه اوزرنده بولنسان
قاتله ویریلوب نزع اولنسان غنیمت قیلنور زیرا وقوف حقیقی متعذر اولدقده ظاهر حاله اعتبار اولنور واکر بعد
القتل مشرکین آنی طرفلرینه چکوب سلبی اوزرنده ایکن منهزم اولسه لر ینه سلبی قاتلنه ویریلور زیرا بو صورتده
چکملری وطیء خیولدن احتراز ایچون اولوب سلبی احراز ایچون اولمامشدر کوره مزمیسنکه مجروح مسلمی
وطیء خیولدن صو نیچون میان صفنده ایکن ایاغندن کاره چکد کده عسکره فوت اولسه شهادتنه مانع
اولمامغله غسل اولنماز لکن بو صورتده اول قتیلی چکنلر ورثه سی ایسه سلبی غنیمت قیلنور زیرا وارثی مالنده خلفه
اولمغله ظاهر حال آنی احراز سلب ایچون چکمکدر واول قتیل سلبی تلبسی ایله احراز ایتمیشکن خلفی دخی چکمکله
احراز ایلمشدر اما اجنبی ملکنده آنك خلفی اولمامغله انجق نزعله محرز اولور زیرا ابتداء مالك اوله بیلمز
وملبوس لابسنه تابع اولمغله آنی قیلك اوزرنده ترك ایتد کده ابتداء تملکنه عدم قصدی معلوم اولمشدر
واکر آنی چکن وارثی یا وصیسی یا اجنبی ایدوکی معلوم اولماسه سلبی قاتلنه ویریلور زیرا سبب استحقاقی معلوم التحقق
اولمغله عروض مبطل معلوم اولمد قجه حکمده واجب الاعتبار در کذلك دابه سی ز رأسها بولسه لر ینه قاتله
ویریلور اما بر مشرکك یدنده بولسه لر غنیمت قیلنور زیرا اوزرینه ید اخری عارضه اولمغله حکم ید اول منفسخ
اولور واکر دابه سی عسکر اسلام برایکی میل یاخود بعض نسخده وقوعی اوزره برایکی مرحله کتدکده عسکره
بولسه لر مقتضای قیاس ینه قاتل اخذ واختلاس ایلمکدر زیرا حقنی ابطال ایدیجی ید اخری عروضی غیر ظاهر در
واحتمالدر که اول دابه یی کسنه اخذ واستتباع ایتمدین همان اورکوب بر رأسها عسکره اتباع ایتمش اوله وبالنظر الی
الاستحسان غنیمت اسلامیان قیلنور زیرا ید قتیلده وید قتیل اوزرینه ثابت اولان موضعده بولنمامشدر بو یله ایکن
قیاسله عمل ایلسك عسکر برایلق مسافه کیدوب یاخود بلده لرینه عود تلرندن صکره دخی اول دابه یی بولسه لر ینه
قاتله ویریلمکی مستلزم اولور بو ایسه امر قبیحدر وهم دابه نك ظاهر حالی اورکوب بر رأسها کتسه کده یو یله بولنه
طوغرو کتمیوب بلکه علفیچون توقف یاخود یولدن یمین ویساره تحول وارتحالدر وطریق اوزره عسکر ایله
برابر طوغرو کتدیکندن آنی بر سائق سوق ایلدیکی معلوم میمز اولمغله غنیمت قیلنور مکر بر رأسها کتدیکی
معلوم میمز اوله بو صورتده قاتله ویریلور زیرا اوزرینه ید اخری عارض اولمیوب دابه نك قتیلدن انفصالی دخی
کمادن صادر اولمغله هدر اولوب قالمیچون ثابت اولان سبب استحقاقی فسخ ایده مز واکر مشرکین قتیلی

سلاحیله دابه سنه تحمیل وانهزامله آنی سوق وتسبیل ایدوب عسکره مسلمین اخذ ایلسه لر جمله سی قاتله ویریلور
زیرا مشرکین بو صورتده احراز سلبی قصد ایتمیوب همان اهلنه ایصال ایچون دابه سنه تحمیل ایلمشلردر بناء علیه
فعل مزبورلری احراز سلب عد اولنماز مکر اول قتیلدن صادر اوله بو صورتده غنیمت قیلنور زیرا اول قتیل خلیفهٔ قتیل
اولوب غیرلر اخذ ایلدیکی سلب قتیلی اکا رد ایدوب کندو فرد آخره قصد رد ایتمکلیه فعل مذکوری
انجق قصد احراز ایله اصداری آشکاردر وبو مسئله ده اجدورثه جماعت ورثه کبیدر کور مزمیسنکه ملك وحقی
اثباتده مقام میته قائمدر کذلك فعل مزبور وصی قتیلدن صدور ایلسه ینه بعد الاخذ غنیمت قیلنور زیرا وصی
بعد الموت خلیفه سی اولمغله فعلی فعل وارثه مساوی وبو بابده سلبی اوزرندن نزع ایدوب ایتمك مستویدر لکن
اجانب اول قتیلی سلاحیله دابه سنه تحمیل ایتدکلرنده کندو امتعه لرین دخی تحمیل وسوق وتسبیل ایلسه لر
دابه واوزرنده بولنان اشیا بالجمله غنیمت قیلنوب همان قتیل اوزرنده نزع اولنمیان اسلابی قاتله ویریلور
زیرا دابه یی کندو مصالحلرنده استعماله قصد احراز ایدوب سلبی نزع ایتمکلیه قصد احراز ایتمشلردر
اما بالکز طوریه یاخود مطهره لرین تعلیق ایتمشلر ایسه بو صورتده دابه واوزرنده بولنان سلب قتیل بالجمله
قاتله تنفیل اولنور زیرا بو مقدار ایله محرز اوله مزلرکه احراز ثبوت یدلرینه موقوف ودابه ده ثبوت ید تعلق
من قومله اولمیوب انجق حمل مقصود ایله ظاهر ایدوکی معروفدر کورمزمیسنکه ایکی کسنه بر دابه ده نزاع
ایدوب اوزرنده برینك حملی وبرینك مطهره سی بولنسه اول دابه صاحب الحمله قضا اولنور واکر مشرکین
اول دابه نك سرجنی اکافه یاخود سرج آخره تحویل ایدوب قتیل وسلبندن غیری اوزرینه نسنه تحمیل ایلمسه لر
ینه جمیعا قاتله تنفیل قیلنور زیرا سرجی آخره تحویل قصد احراز واثبات یدلرینه دلیل اوله مز خلاصهٔ مقال
بونده وامثالنده تفسلریچون اخذ وعدم اخذلرینه دلالت ایلین علامت واغلب ظن ودرایتله
عمل وامتثال قیلنور والله اعلم

باب الاستثناء فی النفل والخاص منه * یعنی تنفیلی بعض اجناسه تخصیص وبعض انواعنی استثنا بابنده
بحث معتبردر امیر مسلمین من اصاب ذهبا اوفضة فله من ذلك الربع دیو تنفیل قیلدقده تبر غیره مضروبله نقد
مضروبه تحمیل وضرب مسلمین ومشرکین ادخالله تکمیل قیلنور زیرا اسم ذهب وفضه حقیقة جمله سنه شامل
واستحقاق دخی اول اسمله تسمیه یه مبنیدر کورمزمیسنکه من اصاب شیئا فهوله الاذهبا وفضة دیوب بو اسمله
استثنا قیلسه جمله سی مستثنی اولور صورت ایجابده دخی بو یله در کورمزمیسنکه ذهب وفضه ده وجوب زکوة
انجق باعتبار العین در کذلك هر برینی جنسی ایله مبادله ده وجوب تقابض وحرمت فضل ینه باعتبار العین ومضروب
وغیر مضروب متساویلردر اما لا اشتری ذهبا اوفضة دیوب التون وکومش اشترا ایتمم دیو یمین ایلسه جواب مسئله
بشقه در که بونده دراهم ودنانیر اشترا ایتمکله حانث اولماز زیرا بونده اشترا اوزره عقد یمین ایلمشدر وتمام اشترا بایعله در
وبایع الذهب والفضه انجق غیر مضروبی بیع ایدنلره تسمیه اولنور ومضروبی بیع ایدنلره صیرفی دیرلر اما مسئلهٔ تنفیلده
استحقاق حقیقت اسمنه تعلیق اولنمشدر بو مسئله نك قیاس وتنظیر ایله معروض اوله جق مسائل ایماندن نظیر
وعروضی اولدرکه لا امس ذهبا ولا فضة دیو التون وکومشه یاپشمامغه یمین ایلسه بو قولی مضروب وغیر مضروبه
متساویدر وهم تنفیلله ایجاب وصیتله ایجاب کبیدرکه برکسنه مالندن ذهب وفضه سنی آخره وصیت ایلسه
مضروب وغیر مضروبه شاملدر تنفیل دخی بو یله در واکر امیر من اصاب حدیدا فهوله ومن اصاب غیر
ذلك فله نصفه دیوب برکسنه دخی جنس حدیددن حدید غیر مصنوع بلکه اوانی واسلحه وسیف وسکین مثللو
نسنه لره ظفر بولسه جمله سی اکا ویریلور زیرا اسم حدید جمله سنده حقیقتدر که تخلل صنعتله اسم عین تبدل
ایلمز زیرا عین حدید ایله مقصود اولان معنای بأس صنعتله منعدم اولمیوب بلکه متقرر اولور قال الله تعالی وانزلنا
الحدید فیه بأس شدید اما سیفك قینی وبچاغك قبضه سی حدیددن دکل ایسه آنلرده استحقاق نفل انجق ومن اصاب
غیر ذلك فله نصفه قولیله محصلدر بو صورتده آنلر دخی منفل لهه تسلیم بعده زعمنده ضرر یوغیسه نصفی
واراپسه نصف قیمتنی اندن استرداد ایدرلر زیرا منفل له سیف وسکینك اصلنه مالك اولوب حق غانمین دخی آنلره تابع
اولان قبضه وغلافك نصفلرنده ثابتدر لکن منفل لهدن دفع ضرر واجب اولمغله عین قبضه وغلاف عندنده
محتبس اولدقده نصف قیمتی ویرمك اوزرینه لازمدر شول بنا منزله سنده درکه ایکی کسنه میاننده مشترك واحدهمانك
ارضنده مبنی اوله بونده صاحب ارض نصیب شریکینك قیمتنی ویروب مجموع بنایی تملکده جبره قادر در واکر امیر
من اصاب بزا فهوله دیوب برکسنه دخی ثوب دیباج یاخود دیباجدن بزیون دیدکلری ثوب یاخود بو کتان کسوه

مطلب احد الورثة كبا عهم

مطلب تنازعا فی دابة لاحدهما علیها جل والاخر اداوم

مطلب الفرق بین المضروب وغیره وعدم الفرق فی بعض الاحکام فی بعضها

ظفر بولسه مستحق اوله مز زيرا اسم بز انجق پنبه و كتاندن اولان اثوابه شامل اولوب مذكوراته متناول دكلدر
كورمزميسنكه عرفنا سده لفظ براز ثوب قطن وكتان بيع ايدنلره اطلاق وسوق بزازى اينه ثوب قطن وكتان بيع
اولنان محله اطلاق اولنوب مذكوراته اطلاق اولنماز شارح الكتاب شرح الله صدره عند الحساب ديركه مؤلف
والاجناب بومسئله ده عادت اهل كوفه اوزره جواب ويرمشدر امامزم ديارعمزده يعنى بلاد خراسانده بايع القطن
والكتان كرابيسى ديمكله شهرت رسان اولمشلردر مترجم فقير ديركه دار السلطنة قسطنطينيه واكا تابع اولان بلاد عثمانيه
حاها الله تعالى عن كل بليه ده اكرچه سوق البزازين معناسنه بزستان وبزازستان لفظلرى انواع اقمشه وامتعه بلكه حلى
وجواهر متنوعه بيع اولنان مواضعدن عبارت ولفظ بزاز دخى انواع اقمشه بيع ايلين اصنافدن كنايت اولوب انجق
كلمهٔ بز عرف اهل كوفه اوزره ثوب قطن وكتانه مختص اولمغله من اصحاب بزا فهو له مسئله سى ديارعمزده واقع
اولسه قول مؤلف اوزره ثوبين مذكورينه مخصصدر وكلام شارحدن بلاد خراسانده كلمهٔ بزنه ده استعمال قيلنديغى
واضح اولميوب انجق بقرينة المقابله عرف كوفه يه مخالفتى متضح اولمشدر رجعنا الى ما كنا فيه اكر مسئلهٔ مرقومه ده
غير مغزول ياخود مغزول غير منسوج قطن وكتانه ظفر بولسه انجندن برشيئه مستحق اوله مز زيرا اسم بز حسب العاده
ملبوسه شامل وغزل قطن وكتانه غير متناولدر كورمزميسنكه بونلرى بيع ايدنلره قطان وغزال دينلوب
بزاز ديمزلر واكر امير من اصاب ثوبا فهو له ديو تنشير ايدوب بركسنه دخى ملابس ناسدن ثوب ديباج يا بزيون
يا فرو يا كسوهٔ صوف مثللو نسنه لرى اخذ واختلاس ايلسه جمله سنه استحقاقى بى التباسدر زيرا اسم ثوب
حسب العاده ملبوس بنى آدمه اطلاق اولنمغله خف وعمامه وقلنسوه دن ماعدا البسهٔ معتاده بو تنفيلده دخول
والتحاق ايدر لما بونلردن برينه ظفر بولسه اكا مستحق اوله مز زيرا لفظ ثوب اكتسا ايچون تلبيس اولنان نسنه نك
اسميدر ومذكوراتله اكتسا حاصل اولماز كورمزميسنكه كسوه ايله كفارت يمين هر مسكينه برقلنسوه يا عمامه يا خفين
اعطاسيله صحيح اولمز دكلدر مكر بونلر طعام يومه مساوى اولمغله مكان اطعامده بذل وانعام اولنه حتى لا يلبس ثوبا
ديو عدم لبس ثوب اوزره يمين ايدوب صكره بونلردن برينى تلبيس ايلسه حانث اولماز اما مسئلهٔ مزبوره ده پلاس
و بساط و پرده وفراش مثللو نسنه يه ظفر بولسه مستحق اوله مز زيرا بونلر حسب العاده ملابس ناسدن اولميوب انجق
بيوتلرنده استمتاع ايتملريله مشمول اسم ثوب اولميوب مشمول لفظ متاع اولمشلردر حتى من اصاب متاعا فهو له ديمش اولسه
هم بونلره وهم سائر ملابس ناسه مستحق اولور زيرا متاع ما يستمتع به معناسنه اولمغله جمله سى متاعدن عد اولنور
كذلك اوانى دخى نصاذ كر اولنمايه ده اطلاق اسم متاعده داخل واصابت ايدن كسنه اكا نائل قيلنور زيرا امير
من اصاب متاعا دون الانيه فهو له ديو تنشير ايتدكده بركسنه مثلا نحاسدن طشت وابريق وقمقمه وتنجره مثللو
نسنه لره ظفر ياب اولسه بونلردن برنسنه اخذ وانتهاب ايده مز زيرا بونلر آنيه دن ايكن متاعدن استثنا اولمشدر پس
بو مسئله دن استدلال قيلنوركه عند عدم الاستثنا اوانى به كسب استحقاق واستيهال ايدر واكر من اصاب فضة
او ذهبا ديوب بركسنه دخى فضه يه ذهبله محلى سيفه ظفر بولسه يالكز حليه سنه مستحق اولور زيرا اسم
فضه وذهب اكا حقيقة متناولدر كورمزميسنكه بيعده حكم صرف يالكز حصهٔ حليه ده ثابتدر كذلك
بر مفضض سرج يه لجام يه مصحفه ظفر بولسه بنه يالكز فضه سنه مستحق اولور لكن مسامير فضه وذهبى
مشتمل ابوابه ظفرياب اولسه بو بابده نزع مسامير تمكن ابوابى ايجاب ايدرسه آنلردن برشيئى استحقاق واستيجاب
ايده مز مؤلف جليل بو مسئله يى لان الغالب غير الفضة والذهب قوليله تعليل ايلمشدر يعنى اجزاء ابواب غالب
ومسامير مزبوره انجنده غائب اولمغله مستهلكه حكمنده دروهم ذهب وفضه دن مرام تزين واحتشام ايكن
مسامير تزين ايچون اولميوب انجق انتفاع ايچون التزام قيلنمشدر اما حليهٔ سرج وسيف بويله دكلدر كه آنده
قصد زينت آشكاردر وهم مسمار تبع محضدر كه بعد النزع اسم باب دخى منتزع اولور ومصاپينك اسمى باب
اولوب مثلا مسامير ذهبله مصور باب ايسه ده ذهبى اسمنا الحاقله باب من ذهب ديو اطلاق ايلمزلر اما سرج ولجام
بشقه در كه اوزرلرنده بولنان فضه سببله اسمنه مفضض ديرلر واكر بو مسئله ده فصوصله مرصع حليهٔ ذهب
وفضه يه ياخود فضى مشتمل خاتم فضه يه ظفر بولسه اسم ذهب وفضه فصوصه شامل اولمامغله جميع فصوص
غنيمتده داخلدر وحليه لره اسم ذهب وفضه حقيقة متناول اولوب اسم آخر بو اسمه اوزره غالب اولمامغله
اول كسنه يه اعطا قيلنور كورمزميسنكه خاتم فضه وخاتم ذهب دينلوب جوهرديو قيمتلى ايسه ده فضه نسبت
اولنماز وذهب وفضه دن بنه فصوصله مرصع بر صليبه ظفر بولسه جواب مسئله بنه بويله در زيرا آنده دخى
اسم آخر اسم ذهب وفضه اوزره غلبه ايتمشدر كورمزميسنكه صليبى مصوغ ومصنوع اولديغى ذهب

مطلب اختلاف عرف البلاد في تفسير البز وبعض تصرفات المترجم

الكرباس بالكسر ثوب من القطن الابيض معرب فارسيته بالفتح غيروه لعزة فعلال والنسبة كرابيسى كانه شبه بالانصارى والا فالقياس كرباسى كذا في القاموس بو تقرير اوزره كرابيسى انجق ثوب ابيض قطنى بيع ايدنلره بايع الكتانه شمولى مجرد وضع عرفيدر منه

مطلب ان اعطاء القلنسوة او العمامة او الخف لا يجزى في الكفارة عن الكسوة

مطلب حلف لا يلبس ثوبا

مطلب معنى المتاع

مطلب حكم الصرف في حلية السيف فقط

لكن عرف بلادرومده انجق فضه نسبت وخاتم الماس وخاتم ياقوت ديو تسميه ايدرلر منه

وفضه يه نسبت ايدوب فضنه نسبت ايلمزلر واكر من اصاب ياقوتا او زمردا ديوب برشخص دخى ياقوت
وزمرد ايله مرصع برحليه يه ظفر بولسه همان ياقوت وزمرد نزع ويدينه دفع اولنور زيرا فضه وذهبله ممزوج ومركب
ايسه ده حالا اسم ياقوت وزمرد حقيقة آنده باقى اولوب مزيل ومعارض اسم آخر اكا عارض اولمامشدر كذلك
فص ياقوت وزمردى مشتمل خاتمه ظفر بولسه بنه قلعيله تسليم ودفع اولنور زيرا نزعيله ماليت مقصوده سنده
ضرر مسلين يوقدر واكر من اصاب حديدا فهو له ديدكده ايكى ركاب حديدى مشتمل برسرجه ظفر بولسه
اول ركابلر نزع واكا دفع اولنور زيرا اسم حديد حقيقة اوزرينه واقع وركاب من خشب ديدكلرى كبى ركاب
من حديد دينلك دخى شايعدر ونزعنده ضرر دخى يوقدر اما سرجده نزعى تفككنى موجب حديد مسمارلر
وچنبرلر وار ايسه برشيئه مستحق اوله مز زيرا بونلر زينت ايچون اولميوب منفعت سرج ايچون اولمغله مسامير ابوابه
مماثل ومنزلهٔ مستهلكه نازل اولمشدر كورمزميسنكه صورت مفروضه ده نزعى تفرقنى موجب اولان چنبر حديدى
مشتمل برسفينه يه ظفر بولسه اول حديددن نسنه يه مستحق اوله مز سرج دخى بويله در وبو جنسدن مسائل
شرعيه ده قاعدهٔ مرعيه بودركه هر نسنه كه شئ آخرده زينت ايچون اولميوب انتفاع ايچون مستعمل اولوب
آنكله ايجاب فعل اولنان اسم حديد كبى اسمه مغاير مسمار وچنبر كبى اسمله تسميه اولنه اكا اسم ايجاب شامل اولميوب
زينت ايچون مستعمل ايسه متناول اولور زيرا زينت عينله قصدا اولنان انتفاع اوزره صفت زائده در بو صورتده
بلا ضرر فاحش نزعى قابل ايسه حق منفل له ايچون نزع اولنور اما ضرر فاحشى متضمن ايسه بيع اولنوب نفلك
متناول وغير متناولينك قيمتلرى اوزره ثمنى تقسيم اولنور شول ماده مزلنده اولوركه بركسنه نك ثوبى آخرك صبغى ايله
منصبغ اولوب صاحب الثوب دخى قيمت صبغى ضماندن امتناع ايلسه بونده اول ثوب بيع وثمنى ثوب وصبغك
قيمتى اوزره بينلرنده تقسيم اولنور بو تقدير اوزره من اصاب قزا فهو له ديدكده بطانه وظهارهسى ميانده حشوى
حرير اولان برقبا ياخود جبه يه ظفر بولسه اول حشوه مستحق اوله مز زيرا حشو مستور اولوب وآندن زينتك غيرى
انتفاع قصد اولنمغله انجنده مستهلك منزلنده در كورمزميسنكه حريك غيريده لبس حرير رجاله حرام ايكن
بو مثللو قبا وجبه جائزدر وحشو مزبورده استحقاقه قائل اولان كسنه اول منفل له ارشى حرير وارغجى غير حرير
بر ثوبه ظفر بولسه ارشنه مستحق اولورديمكه محتاجدر بو قول ايسه غايتله بعيددر واكر من اصاب ثوب قز
فهو له ديدكده ظهاره ياخود بطانه سى حرير اولان جبه يه ظفر بولسه اول حرير اولان جانبى اكا دفع وجانب آخرى
غنيمته وضع اولنور زيرا اسم ثوب ظهاره وبطانه دن هر برينه على الانفراد شامل واحدهما آخر اوزره غالب
اولميوب هر برى حقيقت اوزره ظاهرده حاصلدر ومن جهة الحكم بو مقوله لباس رجاله مكروه ايدوكى بى التباسدر
وبو مسئله حليهٔ سيف مسئله سى منزله سنده در وظهاره وبطانه يى بربرندن نزعده ضرر عظيم اولديغندن بيان سابق
اوزره بيع وثمنى تقسيم قيلنور اما من اصاب جبة حرير فهى له ديدكده ظهاره ياخود بطانه سى حرير برجبه يه
ظفر بولسه بونده اعتبار انجق ظهاره يه ايدوكى ظاهر وآشكاردر زيرا لفظ جبه ظهاره يه نسبت اولنمق حسب العادة
امر شايع وبطانه نسبتده ظهاره يه تابعدر وبونده ايجاب نفل اسم جبه ايله حاصل واسم جبه دخى ظهاره يه
بلا بطانه غير شامل اولمغله جمله سنه مستحق ونائل اولور اما مسئلهٔ سابقه بشقه در كه آنده ايجاب نفل اسم ثوب ايله صادر
وظهاره يه بلا بطانه تسميهٔ ثوب اولنمق امر ظاهردر واكر من اصاب ذهبا فهو له ديدكده ذهبله منسوج برديباجه
ظفر بولسه نظر اولنور اكر ذهب ارشنده ايسه سابق الذكر ارشده بولنان منزلهٔ حريره نازل ومنفل له آندن
بى بهره وبى حاصلدر واكر ارغجنده ظاهر ومبصر ايسه منفل له انجق اول ذهبه مستحق اولوب طريق مذكور
اوزره بيع وتقسيم ثمن امر مقرردر نكته سى اولدركه اثوابده معتبر اولان ارغجدر ارش دكلدر كورمزميسنكه عتابى
ديدكلرى قماش كبى ارشى حرير خام ياخود ابريسم زيب اندامدن اولان اثواب رجاله حلال اما ارغجى بونلردن
ايسه غير حلالدر توضيحى اولدركه تمام ثوب ارغجنه موقوف اولمغله آرغجنه نسبت اولنوب ارشنه اولنماديغى عندعمزده
معروفدر واكر من اصاب حريرا فهو له ديدكده لبنه سى يعنى ياقه زنجفى حرير ياخود نقوشى حرير برجبه يه
ظفر بولسه اكا مستحق اوله مز زيرا بونلر تبع محضدر كورمزميسنكه لبسى رجاله حلالدر كذلك من اصاب ذهبا
ديوب مسمار ذهبى مشتمل برياقوت ياخود خاتم فضه يه ظفر بولسه بونلر تبع محض ومغيب اولمغله نسنه يه
مستحق اوله مز كورمزميسنكه ديشلرى رشتهٔ ذهبله ربط اولنمش براسيره ظفر بولسه اول ذهبه مستحق
اوله مز اما ذهبدن اتخاذ انف ايلمش ايسه اكا مستحق اولور زيرا خيطله مربوط ونه زمان ايسه نزعى قابل
وجسددن منفصل اولمغله تابع محض دكلدر لكن ديشلر بشقه در وبحث سالف البيان بالجمله مقتضاى استحساندر

مطلب الصبغ ثوب انسان بصبغ غيره

مطلب القباء الذى فيه حشو قز

مطلب يكره للرجال ثوب ظهارته او بطانته حرير

امامقتضای قیاس جمله سنده حقیقت اسم باقی اولدیغندن منفل له بالاستحقاق اخذ واختلاس ایلمکدر واکر من اصاب
ثوب خز فهوله دینلدکده بطانه سی سمور یاخود لسان عربده فنك تسمیه اولنان اختلاف اهل لغت اوزره
قرصق یاخود سکسار فروه لری اولان جبهٔ خزه ظفر بولسه انجق ظهاره یه مستحق اولور زیرا ایجاب انجق
تسمیهٔ ثوب خز ایله اولمشدر ومسئلهٔ قرده بطانه ظهاره یه تابع اولدیغین بیان ایلدیك مسئلهٔ خز دخی اویله در
وبو صورتده تفنیل من اصاب جبة خز دیو اسم جبه ایله دخی اولسه جواب مسئله ینه اویله در زیرا سمور
وفنك نسبتده اصلا خزه تابع دکلدر که جبهٔ مزبوره یه جبة خز دینلیوب بلکه جبة سمور وجبة فنك دینلور
بناء علیه ایجاب خز ایله نسبتده خزه تابع اولمیان نسنه یه مستحق اوله مز کذلك من اصاب ثوب فنك دینلوب
بطانه سی فنك برجبه یه ظفر بولسه یالکز فنکه مستحق اولوب ظهاره سنه اوله مز زیرا اسم ثوب وجبه ظهاره سز
فنکه دخی شامل اولمغله ظهاره نسبتده بطانه یه غیر تابعدر واکر من اصاب شیئا من البزیون دیدکده برکسنه
بدنی بزیون ویکلری وتیر بزلری دیباج برجبه یه ظفر بولسه بونده بعض اجزا بعض آخره تابع اولمامغله یالکز بدنه
مستحق اولور اما خشتکدن ماعداسی بزیون ایسه خشتك تابع محض اولمغله جمله سنه مستحق اولور واکر
من اصاب شیئا من البزیون دیمیوب بلکه من اصاب جبة بزیون دیمش ایکن بدنی بزیون ماعداسی دیباج
یاخود بالعکس برجبه یه ظفر بولسه قطعا برشیئه مستحق اوله مز زیرا جبهٔ مرقومه جبهٔ بزیون دکلدر
کورمزمیسنکه دیباجی نزع ایتسه لر مابقی یه جبه دینلمز شرط ایسه اصابت جبهٔ بزیوندر واکر من اصاب
فضة اوذهبا دیدکده ذهب وفضه دن چنبری اولان قصعه یه ظفر بولسه نظر اولنور اکر نزعی قصعه یه مضر
اولمامغله زینت ایچون وضعی معلوم ایسه ذهب وفضه سنی اخذ ایدر واکر وضعی کسر قصعه ایچون اولوب
نزعی قصعه دن اسم قصعه نك زوالی یاخود برقطعه سینك سقوط وانحلالنه بادی اولورسه زینت ایچون اولمیوب
منفعت ایچون اولدیغی ظاهر وتبع محض اولمقده مسامیر مذکوره یه مماثل ومتجاور اولمغله مصیبك آنده نصیبی
یوقدر واکر من اصاب شعرا فهوله دیدکده شعری اوزرنده جلود معزه یاخود شعردن کلیم وپرده وپلاس
مقوله سی نسنه لره ظفر بولسه مستحق اوله مز زیرا شعر حسب العاده انجق جلوددن قوپمشه شامل اولوب
شعردن اتخاذ اولنان ثوبه غیر متناولدر لفظ قطن وکتان کبیدر که آنلر دخی اتخاذ اولنان ثوبه متناول دکللردر
کورمزمیسنکه بونلر ایله بونلردن اتخاذ اولنان اثواب میانلرنده مجانست یوقدر بوجهتله بعد الصنعه شیء آخر
اولدیغی بزه معلوم اولمشدر واکر من اصاب خزا فهوله دیدکده لسان عربده خز تسمیه اولنان ارکك طوشانك
جلودینه یاخود جلودندن نزع اولنوب ینه خز ایله تسمیه اولنان مویلرینه ظفر بولسه ایکی صورتده ده مستحق
اولور زیرا لفظ خز علی وجه الحقیقه جلد وموینه متناولدر که قبل النزع جلدی خزه نسبت اولنوب هو خز
دینلور اما جلود معز وغنم بشقه درکه آنلر جلد الصوف وجلد الشعر دیمکله اوزرنده بولنان شعر وصوفه نسبت
اولنماز وبو صورتده ثوب خزه ظفر بولسه اول ثوب دخی مطلقا خزه نسبت اولنمغله آکا دخی مستحق اولور اما
من اصاب صوفا او بزیونا دیدکده ثوب صوف یاخود ثوب بزیونه ظفر بولسه مستحق اوله مز زیرا بعد النسج
مطلقا صوف وبزیون دینلیوب بلکه قطن کتان کبی بونلر دخی ثوب ایله تقیید اولنور واکر مسئلهٔ خزده خز مغزوله
ظفر بولسه ینه مستحق اولور زیرا بعد الغزل ینه مطلقا خز تسمیه اولنور اما قطن وکتان بویله دکلدر
خلاصهٔ کلام اسم خز هر صورتده اطلاق اولنمغله هر صورتده کسب استحقاق ایدر واکر من اصاب جبة خز
او جبة مروية فهی له دینلدکده ظهاره سی خز یاخود قماش بلدهٔ مرو وبطانه سی فنك یا سمور برجبه یه
ظفر بولسه اول جبه غنیمت قیلنور زیرا بونده فنك وسمور بلا ظهاره مقصود اولمغله جبه آنلره نسبت اولنوب
ظهاره سی اولان خز ومروی بلا بطانه غیر مقصود اولمغله جبه آنلره نسبت اولنماز ونسبتده اصل ومبنی انجق
شیئك اسمی علی الاطلاق تناول ایتمکدر اما بو صورتده بطانه سی مرویه یاخود هرویه برجبهٔ خزه ظفر بولسه
یالکز ظهاره سنه مستحق اولور زیرا یالکز بطانه یه جبه دینلیوب بلا بطانه خزدن اولان ظهاره یه کاهیجه جبه
دینلمکله بطانه یه مستحق اوله میوب ظهاره یه مستحق اولور وجناب مؤلف بوندن اقدمجه جبهٔ حریرده بطانه
وظهاره یه مستحق اولور دیوب بونده انجق ظهاره یه مستحق دیمکله بین الکلامین عارض اولان تعارضك
دفعنه تعرض ایله بعض علما بو مسئله ده ایکی روایت اولوب هر بری برینه بنا قیلندی دیدیلر وبعضیلر میانلرین
تفریق وشو وجه اوزره تحقیق ایلدیلر که ظهاره حریردن ایسه اکا بدون البطانه کرك حقیقة وکرك مجازا جبه
دینلمز اما خزدن ایسه اکا مجازا جبه تسمیه اولنور بو صورتده بطانه سی سمور یافنکدن ایسه لفظ جبه حقیقتده

مستعمل

الخز اسم دابة ثم اطلق على الثوب المتخذ من وبرها والجمع خزوز كالفلوس كذا في المصباح والخزز [illegible] كذا في القاموس [illegible] ظاهردر منه

مستعمل اولمغله اعتبار مجاز ساقط اولوب نسنه یه مستحق اوله مز اما بطانه سی مرویه ایسه حقیقتده استعمالی
متعذر اولمغله بطریق المجاز استعمال اولنوب یالکز ظهاره سی اکا ایصال قیلنور کورمزمیسنکه من اصاب جبة خز
او سمور اوفنك دینلدکده بونلردن برینه ظفر بولسه لکن ظهاره سی حریر یاخود وشی دیدکلری قماشدن
اولسه بطانه یه مستحق اولوب ظهاره یه اوله مز زیرا اسم جبه ماعدا الظهاره یه حقیقة یاخود مجازا متناول اولمغله
اکا مستحق اولوب ظهاره بر وجهله بطانه یه تابع اولمامغله اکا مستحق اوله مز واکر من اصاب جبة مروية
دینلدکده ظهاره سی مرویه وبطانه سی غیریدن برجبه یه ظفر بولسه بو دخی مسئلهٔ حریر ایله برابر تمامنه استحقاق
مقرردر کورمزمیسنکه بونده ظهاره بلا بطانه یه انجق قمیص دینلوب جبه انجق تمامنه اطلاق اولنور توضیحی
اولدرکه من اصاب قلنسوة حریرا او مروية دینلدکده ظهاره سی حریر یا مرویه وبطانه وحشوی غیریدن
برقلنسوه یه ظفر بولسه بلا بطانه وحشو قلنسوه تسمیه اولنمامغله تمامنه مستحق اولور واکر امیر برشخص معین
اوزره جبهٔ معینه یی قصد وتخصیص واکا اشارتله من اصاب هذه الجبة الخز فهی له دیو تنصیص ایدوب برکسنه
آنی شکار ایلدکده بطانه سی فنك یا سمور ایدوکی آشکار اولسه بالتمام اول کسنه یه انعام اولنور زیرا بونده استحقاق
اشارتله عین اوزره بنا قیلنوب اسم ونسبته ابتنا اولنمامشدر اکرچه اسم ونسبت تعریف ایچوندر لکن تعریف اشارت
ابلغ اولمغله اعتبار تسمیه ساقط اولور اما جمیع ماسبق بویله دکلدر وبحث مذکور مسئلهٔ وضبت بجبة الخز ایله
ایضاح وآنده واقع اولان جواب تقلده ذکر اولنان جواب کبی اولدیغندن استیضاح اولنور واکر من اصاب
جبة هروية دیمش ایسه یالکز ظهاره یه حمل اولنور زیرا بیان ایلدیك که بونده نسبت ظهاره یه اولوب بلا بطانه
جبه دینلمز وحشوی دخی وار ایسه طرفینه تابعدر بناء علیه تمامنه مستحق اولور اما من اصاب جبة خز
دیدکده بطانه سی خز اولمیوب حشوی دخی قطن یا حریر اولان برجبهٔ خزه ظفر بولسه یالکز ظهاره یه
مستحق اولور زیرا خزدن اولان یالکز ظهاره یه مجازا جبه تسمیه اولنمغله اسم مزبور ایله بطانه یه مستحق اوله مز
وبطانه یه مستحق اولمدقجه حشوه دخی اوله مز واکر من اصاب قباء مرویا دیدکده بطانه وحشوی غیر مروی
وظهاره سی مروی برقبایه ظفر بولسه یالکز ظهاره یه مستحق اولور زیرا یالکز ظهاره یه قبا دینلوب ایکی قات
قبایه قباطاقین دیدکلری کبی برقاتنه دخی قباطاق دینلور اما جبه بشقه درکه یالکز ظهاره سنه قمیص دینلوب جبه
دینلمز بو صورتده ظهاره وبطانه وشی مرویدن اولوب یالکز حشوی غیریدن ایسه تمامنه مستحق اولور
زیرا ظهاره وبطانه یه مستحق اولدقده حشوی دخی مستتبع اولور کورمزمیسنکه علی الاطلاق من اصاب قباء
دینلدکده برقباء محشوه ظفر بولسه حشو قبایه قبا ایله تسمیه اولنمازسه ده ظهاره وبطانه سنه تبعا آکا دخی کسب
استحقاق ایدر کذلك علی وجه التقیید قباء مروی دیدکده حشوی مروی دکل ایسه ده استحقاقده تابع
منطویدر واسم سراویل بطانه سی اولوب اولمیانه تسمیه اولنمغله جمیع احکامده قبا ایله تسویه اولنور والله الموفق

* باب النفل من اسلاب الخوارج واهل الحرب یقاتلون معهم بامان او بغیر امان *

یعنی اهل بغی وخروج اهل حربی تأمین یاخود عدم تأمینله قتالده جمعیتلرینه ممزوج قیلسه لر بو ایکیدن
هر برینك تنفیل اسلابی باینده مبحث دقت نصابدر مؤلف الکتاب یمن الله تعالی کتابه یوم الحساب دیرکه اهل حربه
طرف خوارجدن ویریلن امان جواز ونفوذده امان اهل عدله سیاندر زیرا آنلر دخی اهل فئهٔ ممتنعه دن
مسلمین اولدقلری وان طائفتان من المؤمنین اقتتلوا نظم مبیننده مستبیندر وحضرت علی رضی الله تعالی عنه
تعریفلرنده اخواننا بغوا علینا یعنی دین قرنداشلرمزدر اوزریمزه بغی وخروج ایلدیلر دیمکله اسلام ایله
توصیف ایلمشدر واسلاملری مقرر اولدقدنصکره امان مسلم واحد امان جماعته برابردر وهم اهل حرب
اهل عدل وبغی میانده سبب قتاللرینه مطلع اوله مزلر که بینلرین تمییز ایله طلب امانده اهل عدله مراجع اوله لر
بناء علیه اهل بغیدن استیمان ایتدکلرنده مبا عمزده تجارت اوزره مسالمین اولورلر وبو مسالمه امان نافذ اولمغله
اهل عدلك اوزرلرینه هجوملری تجویز اولنماز مکر منعه لری وار ایسه نبذ امان یوغیسه مأمنلرینه ابلاغ ایده لر
لکن خوارج قتال اهل عدل اوزره اهل حربله بلا ذکر الامان استعانت وآنلر دخی دار اسلامه خروجه مبادرت
ایتدکلرنده اهل عدل غالب اولسه اهل حربی سبی ایتملری جائز کوریلوب خوارجك آنلر ایله استمدادلری
اماندن تعداد اولنماز اکرچه بعض اصحابمز استمداد مذکور امان ایدی صکره خوارجله اهل عدله قتاللریله
نقض ایلدیلر مسلکنه استصحاب ایلدیلر لکن مسلکلری غلطدر که استمدادلری امان عد اولنسه صکره
قتاللری کندولری تأمین ایلین خوارجك تحت رایه لرنده بولنمغله امانلرینی ناقض اولمازلر وبومعنی قریبا

الوشی خلط لون بلون ومنه الوشی الثوب اذا رقمه ونقشه والوشی نوع من الثیاب الموشیة تسمیة بالمصدر یقال فلان یلبس الوشی کذا فی المغرب منه

ذکر اولنور بلکه مسئلهٔ مزبوره نك وجهی اولدرکه اهل حرب بو خروجلرنده مسلمیندن بر طرفله مسالمین اولمیوب بلکه جمله ایله مقاتلین اولمشلردر ووجه مزبور اهل عدل حقلرنده شبهه واشکالدن دور در اما خوارج حقلرنده اشکنه سی اولدرکه آنلره انضماملری اعانت ایچون اولوب امانلرنده داخل اولدقلرندن دکلدر کورمزمیسنکه اهل جیش دار الحربه بولنسه لر انده بنه بر برینه معین ایکن دار الحرب دار قهر اولوب دار امن اولمدیغندن بر برینك امانده داخلین دکللردر بناء علیه اوزرلرینه ظفر بولدیغمزده خوارج جمله برابر قتال ایتسونلر ایتمسونلر فیء اولورلر لکن خوارج ایچون قتللری واخذ اموالری قطعا حلال دکلدر زیرا آنلری قتال اهل عدله دعوتلرنده ترك ومضارلرینه ضامن اولمشلردر که تعرض ایتسه لر اجابتلری غیر ممکندر وضامن اوزره وفاء مضمون وجوبه مقروندر بو یله ایکن خوارج آنلری سبی ومالارین اخذ ایلسه لر شرعا حرام اولان وجهله تحصیل ایتملریله اشترامی بزه تحلیل اولنماز اما برکسنه اشترا قیلسه اشترا منعقد اولور زیرا حرمتی عصمت محلدن اولمیوب معنای غدرزدن واقع اولمغله ثبوت ملکه ومتملکدن صحت اشترایه غیر مانعدر نظیری شول مسلمدر که امانله دارلرینه دخول ایده اول مسلم اهل حربه اعطاء امان ایتمش دکل ایکن بعضیلرین سبی ومالارندن اخذده معنای غدر بولنمغله مکروه کوریلور بو یله ایکن ارتکاب ایدرسه اکرچه صاحبنه ردایله امر اولنور لکن جبر اولنماز وآندن مال مزبوری برکسنه اشترا قیلسه شراسی مع الکراهة منعقد اولور واکر خوارج اهل حربله برابر قتال ایدوب امیر اهل عدل دخی من قتل قتیلا فله سلبه دیو تحریض ابطال ایلدکده برکسنه خوارجدن بریی قتل ایلسه سلبنه مستحق اوله مز که خوارج مسلمین واموالری دار اسلامله محرز اولمغله غنیمت اوله مز اما حربیی قتل ایدرسه سلبنی اخذ ایدر که مسلمیندن بر طرفدن امانی بولنمامغله مالی مباح ومحل اغتنامدر واکر اهل حرب اهل عدلدن اموال ورقیقلرین اخذ ومنعهٔ خوارجله احراز بعده قبول اسلام ایلسه لر جمیع مأخوذلرین ردایتملری واجبدرکه اموالیزه انجق دارلریله احرازده مالك اولورلر بو صورتده بولنمامشدر حتی اموالیزی دار یمزده کند ومنعه لریله احراز ایتسه لر مالك اوله مزلر منعهٔ خوارج مسلمین ایله عدم تملکلری بالطریق الاولی در اما اول ماله دارلرینه دخول بعده اسلام یاذمتی قبول ایلسه لر احرازلری تام وملکلری تمام اولور قال علیه السلام من اسلم علی مال فهوله یعنی اول حربیکه برماله استیلا اوزره قبول اسلام ایلیه اول مال آنك ملکیدر واکر اهل عدلك نسا وصبیانلرینه استیلا ایلسه لر خوارج ایچون آنلری دارلرینه ادخاله رخصتلری جائز کوریلمز زیرا اهل حرب حبس احرار مسلمینده ظالملردر وظلم اوزره تقریرلرنده وفا اوزرلرینه لازم دکلدر بلکه سبیللرین تخلیه زله امر ایدرلر وامتناع ایدرلرسه ذراری مسلمینی تخلیص ایچون قتاللری واجب واهماللری غیر جائزدر کورمزمیسنکه دار الحربده مستأمن اولان مسلم تخلیص ذراری مسلمینه قادر اولسه اهمالی قطعا جائز دکلدر کذلك اموال مسلمینی دارلرینه ادخال مراد ایلسه لر ینه اصحابنه رد ایچون اللرندن اخذ ایتمك خوارج اوزره واجبدر که قبل الاحراز مالك اولمدقلرندن دارلرینه ایصالده ظالملردر اما دار الحربده مسلم مستأمن بشقه درکه آنده احرازایله مالك اولمشلردر واول مسلم اموالرنده عدم تعرضه ضامن اولمغله اموال مسلمینی دخی اللرندن اخذه غیر ممکندر واخذ اموالری وجه مشروح اوزره خوارج ایچون جائز کوریلمدکده بعد الاحراز عدم جواز بالطریق الاولی در واکر اموال اهل عدلی اخذ واستهلاك بعده قبول اسلام ایلسه لر برنسنه نك ضمانی آنلره الزام اولنماز زیرا فعل مزبوری محاربین ایکن ایتمشلردر وهم اهل بغیه انضماملری حکم مرقومده آنلره التحاق ایلمشلردر واهل بغی اموال اهل عدلی استهلاك بعده توبه ایلسه لر ضامن اولمازلر اهل حرب دخی بو یله در واکر اهل حربله مسلمین اوزره مستأمن اولانلر خوارج اولمیوب لصوص غیر متأولین اولسه لر جواب مسئله ینه بو یله در زیرا تأویل وعدم تأویله حکم سقوط ضمان انجق بین المسلمین مختلف واهل حربه کوره غیر مختلف اولمغله اهل حرب علی کلا الوجهین ضامن اولمازلر زیرا فعل مذکورلرین محاربین ایکن ایتمشلردر واکر خوارجله اهل حرب بربرندن استعارهٔ سلاح وامیر عدل دخی من قتل قتیلا فله سلبه دیمکله تحریض اهل صلاح ایتدکده اوزرنده سلاح حربی بولنسان بر خارجی یاخود بالعکس قتل اولنسه قاتل علی کلا الوجهین اول سلب مستعاره نائل اوله مز زیرا سلاح خارجی حربیده ایسه اول سلاح مال اهل اسلام وغیر محل اغتنامدر واکر سلاح حربی خارجیده ایسه خارجی آنی استعاره واثبات ید ایتمکله حکم امان آنده ثابت اولمشدر کورمزمیسنکه خوارج دار الحربدن سلاح وکراع استعاره واخراج ایلسه لر ید خوارجده بولنمغله آنده حکم امان ثابت وجواز اغتنامی فائت اولور صورت سابقه دخی بو یله در لکن اهل عدل اکا ظفر بولسه لر اهل حربه رد ایتمیوب همان بیع وثمنی توقیف واصحابی کلدکده تسلیم

ایدرلر

ایدرلر واهل عدلدن برکسنه آندن برنسنه یی استهلاك ایلسه اباذی اهل عدله دوشن اموال اهل بغیك حکمی کبی ضامن اولماز نکته سی اولدرکه بونده ثبوت امان انجق اوزرنده اهل بغیك ثبوت یدلریله در واهل حرب مالارین اهل بغیه تملیك ایتمش اولسه لر آنده بعد استهلاك اهل العدل حکم ضمان ساقط ایکن ثبوت ید دون الملك اولمغله بونده حکم ضمان بالاولویه متساقطدر واکر خوارج متفرق اولوب اهل عدل دخی اول سلاح وکراعی بیع ایتمدین اهل حربدن اصحابی کلوب طلب ایلسه لر بونده حکم قیاس دارلرینه ایصالی ایچون یدلرینه تسلیمدن عدم احتباسدر زیرا آنده بعض مسلمین طرفلرندن حکم امان ثابت اولمشدر وهم مال مرقوم مال خوارج منزلنده درکه جمیعلری پریشان ومنعه لری بی نام ونشان اولدقده مالرینی آنلره رد اولنور لکن استحسانه نظر ایله بیع واخذ ثمن اوزره جبر اولنملری مقرردر زیرا کراع وسلاح ید اهل عدلده محبوس اولمشدر وبونسنه لر دار اسلامده محتبس ایکن آنی دار الحربه عودت ومسلمین اوزره مدار قوت ایتدرمکده کفاره رخصت ویریلمز نظیری اولدرکه عبید اهل حرب اسلامه کلسه لر دار الحربه اعاده لرینه رخصت ویریلمز توضیحی بودرکه مال مرقوم مال خوارج اولسه منعه لری باقی اولوب آنکله قتال مسلمین اوزره توهم استعانتلری باقی ایکن اول مالی اوزرلرینه رد حلال دکلدر ومنعهٔ اهل حرب هر بار باقی وپایدار وآنکله قتال مسلمینده استعانتلری آشکار ایکن آنلره ردك عدم جوازی پدیداردر واکر خوارج تجار اهل حربی امانله عسکرلرینه جلب بعده کراع وسلاحلرندن استعاره یا غصبله اخذ وسلب ایدوب صکره خوارجدن بریسی اول سلاح اوزرنده ایکن بعد تنفیل الامام قتل واعدام قیلنسه قاتل اول سلاحله بکام اوله مز زیرا امان خوارج امان اهل عدله برابر اولمغله مال مرقوم امان خوارجله اغتنامدن معصوم اولمشدر انجق مسلمین آنی بیع وثمنی توقیف واصحابی کلدکده تسلیم ایدرلر واکر اهل عدل آنلردن برنسنه یه قتال ایچون محتاج اولورلرسه امام قتال ایچون وقت حاجتده آنی ویرمك جائزدر زیرا مال مزبور مسلمینك اولسه وقت حاجتده امام ایچون عمل مذکور جائزدر مستأمنینك اولدقده بطریق الاولی در وهم مستأمنین اهل عدله قتال ایچون اول مالی اعاره ایتدکلرنده عندیمزده اموال خوارج منزلنده اولمغه رضا ویرمشلردر وبزلر اموال خوارجه ظفر بولدقده آنده بوفعلیمز جائزدر آنلره اعاره اولنسان اموال مستأمنینده دخی جائزدر لکن خوارج غصبله آلدقلری صورتده بعد الاصابه امام اهل عدل ضرورت اولمدقجه قتال ایچون برفرده ویرمك جائز دکلدر زیرا امانله مالری معصوم ایکن آنکله برفردك قتالنه رضا ویرمشلردر لکن صورت اولی بشقه درکه آنده مالریله قتال خوارجه راضی اولمشلردر بناء علیه بعض اهل عدل اول مالی استهلاك ایلسه مستأمنینه ضامن اولور اما صورت اعاره ده مال خوارجی ضامن اولمدیغی کبی بونی دخی ضامن اولماز کذلك امیر اهل عدل ایچون بو مالی بیع ایتمك دخی لایق اولماز مکر تلفندن خوف ایدرسه بیع ایدر زیرا عین مال مسلم اوزره محفوظ اولدیغی کبی مستأمنین اوزره دخی محفوظدر بعض اهل عدلك شول مالی منزلنده درکه ید امیرده بولنوب صاحبی غائب اوله بونده البته عینی حفظ ایدر مکر حفظی متعذر اولمغله بیع وثمنی حفظ ایده واکر قبل البیع خوارج متفرق اولورلرسه امام هم غصب وهم استعاره صورتلرنده اول مالی اصحابنه رد ودار الحربه اعاده لرینه مساعده ایدر زیرا مال مزبور مال خوارج منزلنده در وبعد التفرق خوارجك عین مالری اوزرلرینه رد اولنور وهم اول مالی خوارجه امانله ثبوت عصمتدن صکره ویرمشلردر وامانلری اهل عدلدن اولوب صکره کراع وسلاحلرین خوارجه اعاره ایتملری منزلنده اولمغله اول مال دار یمزده حبس اولنماز واکر خوارج اهل عدله قتاللرنده معیت اوزره اهل حربه اعطاء امان وآنلر دخی قتال ایتسونلر ایچلرینه خروج واتیان ایتدکلرنده اهل عدل اوزرلرینه غالب کلسه لر اهل حربی سبی ومالرین اغتنام اهل عدله حرامدر زیرا امان خوارجله نفوس واموالرنده عصمت ثابت اولوب قتاله نبذ امان واقع اولمامشدر زیرا قتاللری منعهٔ خوارجله اولوب قتال خوارج امانلرین ناقض اولمدیغی کبی معیتلریله قتال مستأمنین دخی امانلرینه مناقض اولماز انجق حکملری حکم خوارجه مساوی وحکم تنفیل سلب وسائر آنلردن حلال وحرام اولان امورده آنلر ایله مستوی اولورلر ومسئلهٔ مرقومه اوائل بابده سبقت ایلین اهل حربی بلا ذکر الامان برمله قتاله دعوتلری مسئله سنه مخالفدر که آنده برمله قتال ایچون خوارجه انضماملری موجب امان اولمامغله نفوس واموالرنده ثبوت عصمت نمایان اولمامشدر واکر اهل حرب خروج ایتمیوب بلکه خوارج دار الحربده اوزرلرینه واروب بربرینی تأمین ایتدکلرنده صکره اهل عدل اوزرلرینه غلبه ایلسه نظر اولنور اکر اهل حرب کند وعز ومنعه لرنده ایسه لر کند ولری فیء مسلمین وبعد التنفیل قاتللری سلبلریله کامیاب قیلنور زیرا بو صورتده آنلر مستأمن اولمیوب بلکه خوارج آنلره مستأمن اولور وهم منعه ودارلرنده برمله قتاللرنده بیمزده اولان

مطلب استعمال سلاح الغیر عند الحاجة

مطلب حکم قتال الکفار مع الخوارج بامانهم

امان منتبذ اولمغله حربی غیر مستأمنه ظفر بولمش اولورز اما دار الحربده عسکر خوارجه کندولری چیقوب منعهٔ خوارجدن غیری منعه‌لری یوغیسه آنلردن برفرد اوزره حکم سبی واقع اولماز زیرا منعهٔ خوارجده مستأمنلردر ودار الحربده عسکر اسلامده مستأمن بولنان حکم عصمتده دار اسلامده مستأمن کبیدر وهم کندو منعه‌لری بولنمامغله قتاللرنده امانلری منتبذ دکلدر واکر خوارج ایچلرنده مستأمن اولان تجار اهل حربدن قتال اهل عدل اوزره استمداده اقدام آنلردخی قول نعم ایله وعد اجابت وانعام ایلسه‌لر بزدن قتل واخذ ماله آنلره تعرض حلال اولماز مادام بالفعل منتصب حرب وقتال اولمیه‌لر زیرا مستأمنین اولملریله اهل ذمت حکمنده‌لردر واهل ذمه مجرد قصد قتال مسلمین ایتملریله قبل الاظهار والشروع تعرضمز غیر مشروعدر وهم خوارجه نعم دیدکلرنده حکم خوارجده اولمشلردر وخوارج منتصب قتال اولمدیقجه نفس ومالرینه تعرضمز غیر حلالدر وتجار مسفورین قتال ایتدکلرنده حلال وحرام اولان امورده خوارجله همحاللردر زیرا قتاللری تحت رایهٔ خوارجده اولمغله دائرهٔ امانیدن غیر خارجلردر واکر اهل حرب بر مسلمه دار اسلام یا عسکر مسلمینده ایکن انت آمن فادخل الینا دیملریله تأمین ودعوت اولدخی دخول واجابت ایلسه اول مسلم اهل عدلدن اولسون خوارجدن اولسون مالرندن برنسنه‌یه تعرضی حلال دکلدر زیرا استیمانله عدم تعرضلرینه ضامن ومضمونیه وجوب وفایی متضمندر لقوله علیه السلام وفاء لاغدر فیه کذلک قبل الدخول کندو آنلری وآنلر کندوینی تأمین قیلسه‌لر ینه حکم سابق مقرر بلکه اهل حرب آنک طرفندن کسب امان صحیح ایتملریله مسئلهٔ اولادن دخی اظهردر لکن بوصورتده امام اهل حربک نفوس واموالنه قبل النبذ تعرض ایلمک حرام وتعرض ایدرسه جمیع مستهلکاتک ضمانی اوزرینه الزام قیلنور اما صورت اولی بشقه‌در زیرا بونده اهل حرب مسلم واحد طرفندن کسب امان صحیح ایتمشلردر که مسلم مزبور منعهٔ مسلمینده ایکن آنلری تأمین ایتمشدر وامانی صحیحدر وصورت اولاده بلانبذ قتاللری حلالدر زیرا مسلم مزبور آنلری تأمین ایتمیوب بلکه آنلر آنی تأمین ایتمشلردر انجق امانلرنده بولنوب کندویه عدم تعرضلری بالضروره آنلره عدم تعرضنی موجب اولوب امان مسلمینده اولملرینی مستوجب اولمامشدر واکر خوارج اهل حربدن قتال اهل عدل اوزره استمداد آنلردخی امیر بزدن اولوب حکم جاری بزم حکممز اولمدیقجه امداد ایتمزز جوابنی ایراد وبومعامله‌لری صورتپذیر انعقاد اولدقدنصکره اهل عدل اوزرلرینه غالب اولسه‌لر اهل حرب واموالری فیء مسلمینده ادخال قیلنور اما خوارج آنلری تأمین ایتمش ایسه امانلری اولمامقله جواب مسئله ظاهر ومستبیندر واما حین خروجلرنده تأمین ایتمشلر ایسه اهل حرب کندو منعه‌لرنده تحت رایه‌لرنده اهل عدلله قتال ایتملریله اول امانی نقض وابطال ایلمشلردر ومسئلهٔ متقدمه بشقه‌درکه آنده قتاللری تحت رایهٔ خوارجده اولمغله اوزرلرینه حکم خوارج جاری وامانلرینه نقض وابطال غیر طاریدر ومانحن فیهمزده اموال خوارج بعد سکون الحرب اوزرلرینه رد اولنور زیرا مال مسلم دار اسلامده قطعا غنیمت قیلنماز وحکم تنفیل اسلاب تفصیل مشروحدن استجلاب اولنور حتی خارجی قتل اولنوب اوزرنده سلاح حربی بولندقده قاتلنه ویریلور که بوصورتده اموال اهل حربده عصمت یوقدر وحربی قتل اولنوب اوزرنده سلاح خارجی بولندقده قاتله ویریلمز که مال مسلم اغتنامدن معصومدر توضیحی اولدر که برقوم مستأمنین دار اسلامده اجتماع واوزرلرینه نصب امیر ایله کسب امتناع ایدوب مسلمینله قتال ایلسه‌لر امانلرین نقض وابطال ایتمش اولورلر اما اهل منعه اولمیه‌رق قتال ایلسه‌لر ناقض امان اولمیوب حکم شرعیده قتال ایلین اهل ذمتله همحال اولورلر کذلک اعانت خوارج ایچون داریمزه داخل اولان اهل حرب اهل عدلله برجانبده جدال وخوارج دخی جانب آخرده قتال ایتدکلرنده امیر اهل حرب کندولردن اولوب بالنفس ممتنعین ایسه‌لر غالب اولدیغمزده فیء مسلمین قیلنورلر که منعه‌لری اعتباریله امانلرین نقض واهدار ایلمشلردر اما منعه‌لری انجق خوارجله حاصل ایسه امیرلری کندولردن ایسه‌ده حکم خوارجده داخللردر که تمکن قتال منعه ایله اولوب امیر ایله دکلدر واکر خوارجدن بلامنعه اولورکسنه اهل حربدن اون شخصی دار اسلامه خروج ونهب وغارتده معیت اوزره تأمین ایدوب صکره مغلوب مسلمین اولسه‌لر اوزرلرینه سبی جاری اولمیوب اموالری غنیمت قیلنماز زیرا برقوم مسلمینک امانلرنده بولنوب اهل منعه اولمدقلرندن غارت وقتاللری امانلرین نقض وابطال ایتمشدر لکن استهلاک ایتدکلری جمیع اموالله مؤاخذه وعمدا قتل ایتدکلری مقابلنده قتل اولنورلر زیرا اهل منعه اولمدقلرندن منزلهٔ لصوصه تنزیل اولنورلر کورمزمیسنکه منعه‌لری بولنمیان خوارجده حکم شرعی بودر معیتلرنده بولنان مستأمنین دخی بویله‌در واکر مسئلهٔ مفروضه‌ده تأمین ایتمیوب همان معیتلرنده غارت ایچون خروجه دعوت ایتمشلر ایسه بوصورتده حق خوارجده جواب ضرورت اولاده سبقت ایلین جواب

صوابدر اما اهل حربک اگرچه نفوس واموالری فیء اولور لکن استهلاک ایتدکلری امواله ضامن ومقتوللری مقابلنده مقتول قیلنمازلر زیرا مسلمیندن کیمسه‌نک امانده بولنموب انجق لصوص اهل حربدر ولصوص اهل حرب اوزره غلبهٔ مسلمین کرک دار اسلامده اولسون کرک دار الحربده حکم مزبورده فرق یوقدر وحکم تنفیل اسلاب تفصیل سابقدن اکتساب اولنور زیرا مالری فیء اولدقده قاتللری تنفیلله سلبلرینه نائل اولورلر والحاصل خوارجدن استعانت ایدن اهل حرب حکم تلصص وقطع طریقده واهل منعه اولوب قتال ایتدکلرنده امانلرین نقض وتمزیقده اهل عدلدن استعانت ایدنلر ایله برابردر واکر خوارج اهل حربله مصالحه وموادعه ایتدکدنصکره برحربی بغیر امان اهل عدله داخل اولسه موادعهٔ سابقه ایله آمن قیلنور زیرا خوارج موادعهٔ اهل حربده اهل عدلله برابردر کورمزمیسنکه عقد ذمت واعطاء امانده برابردر موادعه دخی بویله‌در بوصورتده اهل عدل کندولر موادعه ایتمش کبی قبل النبذ قتالی ایلمک غیر جائزدر وبونلردن خوارج استمداد ایتمکله دار اسلامه چیقوب اهل عدلله قتالده معیت هنگامنده مظهر انهزام اولسه‌لر آنلردن برفردسی اولنماز زیرا موادعهٔ مرقومه اعطاء امان منزلنده‌در وقریبا بیان ایلدیک که امان خوارجده بولنان اهل عدلله تحت رایهٔ خوارجده قتال ایلدکده نقض امانه استدلال اولنماز همان بونلر نفوس واموالرندن حرام وحلال اولان احوالده خوارجله همحاللردر اما بومسئله‌ده امیر کندولردن اولوب حکم شرکله حاکم اولمسق اوزره خروج برله مهزوم اولنمه‌لر کندو منعه‌لرنده اهل عدلله قتاللرنده ناقض موادعه اولدقلرندن فیء قیلنملری مجزومدر وبوایکی صورتده حکم تنفیل اسلاب تقریر مشروحدن واضح وبی ارتیابدر واکر مسئلهٔ مرقومه‌ده اهل عدلله آنلر برطرفدن وخوارج برطرفدن قتال ایلسه‌لر نظر اولنور اکر امیرلری کندولردن ایسه منعه‌لریله تحت رایه‌لرنده قتال ایتدکلرندن فیء اولورلر واکر امیرلری خوارجدن ایسه تحت رایهٔ خوارجده بولنملریله حکم خوارجده مندرج قیلنورلر واکر موادعیندن برجماعت بلامنعه دار اسلامه چیقوب غارته ابتدار ایتدکده ایدی تعلیمنده گرفتار اولسه‌لر قتاللری منعه‌لرندن اولمدیغندن نقض موادعه‌یی موجب اولمامغله حکم ضمان وقصاصده منزلهٔ لصوصه تنزیل قیلنورلر واکر برمسلم اهل حربدن برقومی تأمین بعده امام آنلره نبذ امان ایلدکدنصکره اول مسلم ینه تأمین ایلسه جمله‌سی آمنین اولورلر زیرا دفعهٔ اولاده صحت امان مسلمی موجب اولان معنی دفعهٔ ثانیه‌ده دخی موجود ومتحققدر لکن امیر اول قومه ان هذا قد آمنکم غیر مرة فلاتلتفتوا الی امانه فانه کلما آمنکم فقد نبذنا الیکم دیو خطاب ایله شو مسلم سزه هرچند که امان ویره بز آنی نبذ ایلدیک مفهومنی اشراب ایلسه صحیحدر زیرا اثر نبذ امان قتال واستغنامی طلاق اولمغله جواز تعلیق شرطده طلاق کبیدر وهم نبذ امان انجق نفی غدر وغرور ایچون واجب ونبذ موصوف دخی بو غرضی مستوجبدر واکر برمسلم برحربی‌یه امان ویروب امام دخی دار اسلامده اول حربینک اقامتنه رضا ویرمسه کرکدرکه مقدما اکا تقدم وامر خروجنده تکلم ایلیه زیرا امام ایچون بعد صحة الامان اگرچه ولایت نبذه ظاهر وعیاندر لکن نبذ مزبور ابلاغ مأمنه توقف ایتمکله اولا اکا تقدم وبلاضرر متمکن خروج اوله جق مقداری امهال لازمهٔ احوالندندر شول مستأمن منزلنده‌درکه داریمزده طول اقامت ایلیه وبیان حکمی سبقت ایلمشدر واکر امام برحربی‌یه تقدم برله لاتدخل دارنا بامان فلان فانک ان دخلت بامانه فانت فیء دیدکده فلانک امانیله داریمزه کیرمه اکر آنکله کیررسک فیء اولورسین مضمونی تکلم ایلسه بعده حربی مسفور ینه فلان مزبورک امانیله دخول ایلسه اصلا فیء قیلنماز زیرا مسلمی اعطاء اماندن حجر ایلمک باطلدر که حجری ایله امانی صحیح اولان علت منعدم اولمامغله حجری ابطال حکم شرعی مستلزمدر وکلام امام نبذ امان قیلمق ممکن دکلدرکه زیرا حربی داریمزده ایکن مأمنه ابلاغ ایتمدکجه بعد اعطاء الامان نبذ امان غیر صحیح اولدیغی کبی قبل اعطاء الامان دخی صحیح اولماز ومسئلهٔ مزبوره وجه سابقله قریبا سبقت ایلین مسئلهٔ موادعیندن مفارقدر که موادعین منعه‌لرنده متحیز اولملریله نبذ امان قبل الاعطاء وبعده جائزدر اما حربی مسفور بلامنعه داریمزده بولنمغله مأمنه ابلاغ ایتمدکجه نبذ امانی غیر میسردر وبوبابده امام سائر مسلمینله برابردر اما اهل حربه امام من دخل منکم دارنا بامان فلان فهو ذمة لنا مضمونی اعلام ایلدکدنصکره برحربی بوقوله عالم ایکن امان فلانله قادم اولسه بردخی رجوع دار الحربه رخصت ویریلمیوب ذمت قیلنمسی لازمدر زیرا مقالهٔ امیری بیلدکدنصکره دخولی دلالت رضایی قبول وبوبابده دلالت حکم صریحه موصولدر شول مستأمن منزلنده‌درکه بعد تقدم الامام مدت امهالدن صکره داریمزده اقامته اقدام ایلیه وبومسئله ایله فانت فیء مسئله‌سی میاننده فرق نهان اولدرکه قول سابق نبذ امان اولمغله منعه سنده اولمدیقجه ظاهر البطلاندر اما بوقولی نبذ امان دکلدر بلکه امان سابقله ثابت اولان امننده

تأكيد اطمشلردر بناء عليه امام اسلام محصور ينه ان آمنكم فلان فقد نبذت اليكم فخذوا حذركم ديمكله فلان سزلره امان وير رسه بن آني سزه نبذ ايلدم تدارك اوزره اوليكز معناسني اعلام ايلدكده نصكره فلان مزبور آنلري تأمين قيلسه قول امام نبذ صحيح وقتاللري تحليل وتصحيح قيلنور اما من خرج منكم بامان فلان فهو في اوقفد حل دمه ديدكدنصكره ايجلرندن بريسي امان فلانله خارج اولسه البته دائرۂ امانده مندرجدركه منعه مزده ايكن نبذ امان ظاهر البطلاندر واكر من خرج منكم بامان فلان فهو ذمة لنا ديدكدنصكره بريسي امان فلانله خارج اولسه قول امام تصحيح وذمتده مندرج قيلنور زيرا قول مزبورده نبذ امان بولنميوب بلكه تأكيد ايله حكم امن سابقه نافع اولمغله منعه مزده بولنمق اكا مانع دكلدر

باب من نفل الخيل مايكون على العراب دون البراذين * يعني انفال خيلدن افراس عرابله براذينه شامل ياخود عرابه خاص وبراذينه غير متناول اولان مسائلي بيانده بابدر كافلدر اكرامير من قتل قتيلا فله فرسه ديدكدنصكره ومسلم بر مشركي راجل ايكن قتله اقدام واول مشركك غلامي تحتنده بولنان فرسني دخي اخذ واغتنام ايلسه اول فرسه استحقاقله بكام اوله مز زيرا ايجاب فرس قتيل مراد امام فارسي حال فارسيتده قتل ايدوككنه ادل دليل ايكن بو مشرك حال قتلنده غلامنده بولنان فرسله فارس بلكه غلامي عندنده حاضر وحارس دخي دكلدر كورمزميسنكه شخص آخر اول غلامي فرس مزبور اوزرنده ايكن قتل واعدام ايلسه استحقاق فرسله بكام اولور پس بو معنادن مسلم اول راجلي قتل ايدوب فارسي قتل ايتمديكي ظاهر وهويدادر وهم امام حربيده وجودي معلوم اولان اشياء سائره ميانندن فرسني تخصيص ايتمشدر وبو تخصيصده مرادي اوزرنده قتال ايلديكي فرس اولوب كسر شوكت مشركين ايچون قتل فرسانلرينه قصد تحريضدن غيري فائده يوقدر اما مشرك مزبور حين قتالده فرسندن نازل ويدنده قائد ايسه قاتلي اول فرسه نائل اولور زيرا معيتنده بولنان فرسله فارسندركه في الحال ركوب واوزرنده قتاله قادردر همان حربده مزيد اهتمام ياضيق طريق ياكثرت زحام ايچون نزول ايتمشيدر بوجهله حين قتلنده فارس اولمقدن غير خارجدر وصورت مفروضه ده برذون ياخود برذونه اوزره راكب بر مشركي قتل ايلسه مركوبنه مستحق اولور زيرا راكب برذون دخي راكب فرس عربي كبي فارس عد اولنور كورمزميسنكه مسلمينه راكب براذين مستحق سهم فارسيندر سؤال اولنورسه كه مسلم حين قتالده فارس اولميوب بلكه فرسي غلاميله معسكرده موجود ايكن فرسندن معدود وسهم فرسانله محظوظ ومحدود ايكن مشرك مزبور غلامنده اولان فرسله فارس وقاتلي اول فرسي مفترس ولمازمي جوابنده ديرزكه اولماز زيرا غلام مسلم اول فرسله سهم فرسانه مستحق اولمامغله انكله مسلمي فارس عد ايلمك لازم وغلام مشرك حكم تبعيلده اول فرسله فارس عد اولنمغله مشركي عدايتمكي مستلزمدر واكر صورت مفروضه ده بغل وحمار وبعير اوزره بر مشركي قتل ايلسه مركوبنه مستحق اوله مز زيرا اسم فرس بونلره بروجهله شامل اولمامغله راكبلري فارسده غير داخلدر واكر امير من قتل قتيلا فله فرس ديو تبشير وبركسنه دخي راجل يافارس بر مشركي قتل وتدمير ايلسه غنائمدن وسطيجه بر فرس عربي ياخود قيمتي ويريلور لكن برذون ويريلمز زيرا امير ايجاب تنفيلده فرس مطلق ايله تعبير ايتمشدر وفرس مطلق عربي يه مخصوص ايدوكي امر محققدر وتسميه ده اطلاق عين مسماذن وسط ياخود قيمتي موجب استحقاقدر اما مسئلۂ سابقه بشقه دركه آنده فرسي ضمير قتيله مضاف قيلديغندن مرادي قتيل آنكله فارس عد اولنان دابه ايدوكي مستفاد واول دخي برذون وفرس عربيدن تعميم قيلنمق معروف ومعتاددر وعلى هذا القياس امير اضافت ضميرايله من دخل من باب المدينة على فرسه ياخود من قاتل على فرسه فله مائة درهم ديو تنفيل ايلسه عراب وبراذينه تعميم وعلى فرس ديسه يالكز عرابه تحميل اولنور كذلك من نزل عن فرسه فقاتل رجلا فله مائة درهم ديمكله فرسندن نزول وپياده قتاله تشجيع قيلسه ينه عراب وبراذيندن توسيع قيلنور اما بو صورتده عن فرس ديسه اكرچه مقتضاي قياس فرس عربيدن نزول ايتميلرك نفل ايله عدم استيناسيدر زيرا اسم فرسي اطلاق ايتمكله فصول سابقه كبي غير عرابه شامل اولماز لكن بالنظر الى الاستحسان هر برذون وفرس عربيدن نزول وپياده قتال ايلين نفله شايان كورنيلور زيرا بونده مقصد امير انجق راجلا مباشرت قتال اوزره تحريض فرساندر كورمزميسنكه فرس عربيدن نزول ايدوب قتال ايلسه مستحق انفال اوله مز ومقصد سابقده برذون وعرابدن نزول ميانلرنده فارق يوقدر وهم اسم فرس بو صورتده مطلق ايسه ده ينه مرادي فرس مضاف ايدوكي عند عمزده محققدركه انسان كندو فرسندن نزول ايدر يوقسه فرس غيردن نزول ايلمز بناء عليه بو مقامده مطلق ومضاف متساوي الاقدامدر اما اسم برذون اكرچه تنفيلده براذينك ذكور واناثنه شاملدر لكن فرس

مطلب الفرق بين فرس بالتنكير وفرسه بالاضافة

عربي يه قطعا متناول دكلدر زيرا لفظ برذون خيلدن نوع خاصك اسمي اولمغله نوع آخره تناول ايلمز نظيري اولدركه من قتل رجلا على فرس عربي ديسه فرس عربي اكرچه كندو نوعندن ذكور واناثه شامل لكن براذينه غير متناولدر اما لفظ فرس بشقه دركه عربيده حقيقت ايسه ده لفظ خيل كبي براذينده دخي مستعملدر بوجهله عند الاطلاق حقيقته حمل وعند الاضافة عرف استعماله اعتبار اولنور وكسر شين ايله شهري تسميه قيلنان فرس دخي براذيندن بر نوع اولوب عرابدن دكلدر واكر من قتل قتيلا فله دابته ديسه لفظ دابه خيل وبغال وحميره شامل وراكبني قتل ايلين بونلره نائلدر قال الله تعالى والخيل والبغال والحمير لتركبوها وزينة بوجهتدن عدم ركوب دابه اوزره يمين ايلسه بونلره ركوبله حانث اولور اما قتيلي بعير ياخود بقر اوزرنده ايسه آنلره مستحق اوله مز مكر اول قومك مركوبلري بونلر ايدوكي متحقق اوله زيرا كلام دلالت حالله مقيد اولمغله دابه دن مراد بونلر ايدوكي مؤكد اولور واسم بغل دخي تنفيلده ذكور واناثه شامل كذلك اسم بغله دخي متناولدر زيرا بونده تاء وحدتدر علامت تأنيث دكلدر وذكور واناثه تناولده اسم بقره كبيدر واسم حمار دخي ذكور واناثه شاملدر اما لفظ اتان اناث حماره مخصوصدر ولفظ حماره دخي بويله دركه آنده تاي انجق تأنيثده استعمال ايتمشلردر واسم جمل وبعير دخي شامل لكن اسم ناقه انجق اناثه متناولدر وبو بونلري كتاب الجامعده بيان قيلدق واكر من قتل فارسا فله دابته ديدكده حمار وبغل وبعير اوزرنده بولنان مشركي قتل ايلسه برشيئه مستحق اوله مز كه استحقاق قتل فارسله مشروط ايكن قتيلي دواب مذكوره ايله فارس دكلدر اما ذكور واناثدن برذون اوزرنده ايسه دابه سيله فارس اولمغله استحقاقه متلبس اولور والله اعلم

باب من يكون له النفل ومن لا يكون * يعني نفلدن حصه مند اولوب اولميانلري تفريقه متعلق مباحث تحقيقدر اكر امير من قتل قتيلا فله سلبه ديو تبشير ايلسه بونده مقتضاي قياس قاتل بر يا ايكي ياواوچ يا زياده دخي اولسه سلبده اشتراك واستيناسلريدر زيرا كلمۂ من اسماء عمومدن اولمغله على سبيل الاجتماع والانفراد جميع مخاطبينه متناولدر لكن بو بابده قياسله عمل امر قبيحدركه مجموع عسكر قتل شخص واحد اوزره اتفاق ايلدكلرنده سلبنه استحقاقلريله حكمه مؤديدر وبو معني منافي تحريض واغرا اولمغله تنفيلله مراد امام اولمديغي هويدادر پس بو صورتده طريق استحسانه سلوك ايلمك اوجه واستحسان دخي وجوه ثلثه ايله موجهدر وجه اول اولدركه قاتل اكر رجل واحد ياخود رجلين ايسه سلبه نائل واكر ثلثه ايسه غير واصل اوله زيرا ثلاثه جمع متفق عليهك ادناسيدركه كلمۂ مفرد وتثنيه وجمعه مقسوم اولمغله جمعك تثنيه يه مغايرتي معلومدر وجمع متفق عليهك ادناسي حكمنده اعلاسي كبيدر وامامك تنفيلله مرادي تحريض جماعت اولميوب بلكه تحريض آحاددر وهم مسلك ثلثه دن فراري جائز وواحد واثنيندن غير جائزدر قال الله تعالى وان يكن منكم الف يغلبوا الفين باذن الله وبو بيانله اثنين وثلثه ميانلرنده فرقلري متبين واثنين حكم واحدده ايدوكي متعين اولمشدر لكن حكم مذكور اول مسلك سلاحي بولنمغله مشروط وايكي مشركله مقاومتدن اميد وار اولمغله منوطدر بو شرطلري جامع دكل ايسه فئۂ مسلمينه انحياز ونفسني تهلكه يه القادن احترازده ضرر يوقدر وجه ثاني اولدركه قاتل مسلميندن منعه سي اولميان برقوم ايسه سلبنه مستحق ومنعه سي وار ايسه غير مستحق اوله لر زيرا منعه سي اولميان جماعت رجل واحد حكمنده دركورمزميسنكه على وجه التلصص دار الحربه دخول ايلسه لر غنيمتلري تخميس اولنماز لكن اهل منعه اولدقلرنده تخميس اولنور وحكم تنفيلده دخي بويله در زيرا صحت تنفيل حق ارباب خمسي مبطل ومزيلدر وجه ثالث اولدركه قاتل جمع كثير ايكن رأي امام ومسلمينده اول قتيل ايله بونلري تخليه اولنسه جمله سنه مقابل كله جكي معلوم ايسه سلبنه نائل دكل ايسه غير نائل اوله لر زيرا تحريض مقصود مسلمينه مقاومت ايده جكلري قتل اوزره صادق اولوب ايتميه جكلري قتلده متحقق اولماز مؤلف سامي مكان اسكنه الله تعالى في اعلى الجنان ديركه بو وجوه مذكوره دن قنقيسني امام رأي عدالت اوزره امضا قيلرسه واسع القضادر لكن مرادي هر بري حق وتعدد حق محققدر ديمك اولميوب بلكه هر بري طريق اجتهاددر ديمكدر نظيري اولدركه امام مسروق وامام جندب رحمهما الله تعالى بر مسئله ده مقدمات اختلافلرين عرض وترتيب ايلدكلرنده ابن مسعود رضي الله عنه كلا كما اصاب ديمكله ايكيسني دخي تطييب يعني طريق اجتهاده اصابت ايتمشسز مفهوميله تصويب ايلمشدر بعده جناب مؤلف ديركه بنم عندمده وجوه مذكوره نك احسن وانسبي وتحقيق حقده احق واقربي انجق وجه اخيردركه آنده غرض تنفيل اولان تحريضي تحقيق وتقرير واردر كورمزميسنكه مسلمين بر مطموره يه واصل اولدقلرنده اميرلري من ناهضها فله مافيها بعد الخمس ديمكله آني فتح ايدنلره بعد الخمس

مطلب معنى الدابة

مطلب حلف لا يركب دابة

مطلب ما يشمل الذكر والانثى من اسماء الحيوان وحكم ما يكون بلاهاء اونحوها

مطلب فرار الواحد من الواحد والاثنين

ایچنده بولنان اشیایی تنفیله تبشیرایلدکده برجماعت بوخدمتی ادا ایلسه لر نظر اولنور اکر اهل مطموره آنلر ایله
مقاومته قادر اوله جق مقدارده ایسه لر نفلدن بهره دار اولورلر واکر قادر اولمیه جقلری مقدارده اهل معسکر
اوزرلرینه اجتماع واتدار ایتمشلر ایسه معنای تحریض صورت اولاده موجود وبونده مفقود اولمغله نفلدن بهره دار
قیلنمازلر واکر سبقت ایدن من قتل قتیلا فله سلبه تنفیلنده رجل واحد ضربهٔ واحده ایله قتیلی یاخود اکثری
قتل ایلسه ضربات متعدده ایله قتلی مثلا ومجموع اسلابه ظفر یاب اولور زیرا کلمهٔ من لفظ عام وجماعت مقتولینه دخی
قابل انتظامدر واکر امیر عسکر ایله دار الحربه دخول ایدوب هنوز وقت قتال حلول ایتمدین من قتل قتیلا فله سلبه
دیمکله تنفیل ایلسه جائز کوریلوب حکمی دار اسلامه خروجلرینه دکین ابقا اولنور زیرا مقصودی طلب مشرکینده
تقیید وقتلرینه تحریض وتأکید اولمغله کلام مطلق مضمون مقصودی ایله تقیید اولنور حتی برمسلم برمشرکه نائم
یاخود برشغله غافل ایکن ظفر بولوب قتل ایلسه صف قتالده یاخود بعد الانهزام قتل ایتمش کبی سلبنه مستحق
اولور زیرا تنفیل امام قتلی حلال اولان جمیع مقتولینه علی کل حال عامدر کذلک غنیمده سهمی یاخود نسا
وصبیان وعبید کبی رضخی بولنان جمیع قاتلینه دخی عامدر اما امیر کلام مزبوری تنظیم صف قتالدن صکره تکلم
ایدرسه تنفیلی اول قتاله خاص وانقضا سیله منقضیدر که دلالت حال بومعنایی مقتضیدر نکته سی اولدر که امام
کلامنی حضور قتاله تأخیر ایلدکده مقصودی همان اول قتاله تحریض ایدوکی عندیمزده مستنیر اولمشدر لکن
صورت اولی بشقه درکه آنده تکلمی دار الحربه حین دخولده ظاهر اولمغله مرادی دخول وطلبده جد واهتمامه
تحریض ایدوکی باهر اولمشدر قالدیکه صورت ثانیه ده نیجه ایام قتال اوزره مستمر اولسه لر حکم تنفیل دخی باقی
ومستقردر کذلک اعدا منهزم ومسلمین تعاقبلرین ملتزم اولمغله قتاللری ثابت وقائم اولدقجه بنه حکم تنفیل باقی ودائمدر
کذلک منهزمین حصنلرینه دخول وتحصن ومسلمین دخی قتال اوزره خارج حصنده تمکن اوزره ایکن برکسنه قتل
قتیل ایلسه سلبنه مستحق اولور زیرا حسا ترک وتعطیل یاخود غرض قتال اولان تمام قهری تحصیل ایتمدکجه حکم
قتال باقیدر اما بعد الانهزام مسلمین تعاقب ایتمیوب حصنلرینه دخوللرندن صکره اولجانبه مرور وبرمسلم منهزمیندن
یاغیریدن برمشرکی قتاله کسب سرور ایلسه سلبیله مسرور قیلنماز زیرا تنفیل حرب سابقه ایله مقید ایکن تعاقبلرین
ترک ایتدکلرنده اول حرب حقیقة وحکما منقضیه اولمشدر کذلک منهزمینی تعاقب ایدر ایکن حصن آخره مرور
ایدوب اهالیسندن برینی برمسلم قتل ایلسه سلبنه مستحق اوله مز زیرا تنفیل حرب سابقه ایچون ایدی واول دخی
مسلمین ایله مقدما قتاله حاضر اولان مشرکین میاننده ایدی بوقسه مسلمین ایله بوحصنک اهالیسی میاننده دکل
ایدی بلکه بوصورت انشاء حرب آخردر که متناولات تنفیلدن مؤخردر اما حرب سابقه نک اصحابی انهزام ایله
حصن آخره داخل ومسلمین دخی در عقب واصل اولسه لر نظر اولنور اکر بو حصنده غیر منهزمین منهزمین اوزره
غالب ومنعه دخی طرف غالبیندن ایسه بوصورتده برمسلم منهزمین یاغیریدن قتل قتیل ایله مستحق تنفیل اوله مز که
بوحرب لاحقه غیر الحرب السابقه در اما معظم جماعت انجق منهزمین ومنعه دخی منعهٔ منهزمین ایسه بوصورتده
اهل حصن آخر مدد لاحق منزلنه ملتحق اولمغله حرب سابقه حالا باقیه وحکم تنفیلی مستبقیه اولمغله منهزمین
یاغیریدن قتل قتیل ایلین سلبیله تنفیل قیلنور بونک حکمتی سابقده بیان ایلدیکمز معنادر که حکم واعتبار جانب
منعه وغلبه ده بدیداردر واکر بعد التنفیل ملک اعظملری عسکر معظمله وصول وقتال مسلمینله مشغول اولنلر
عسکر ملکه انحیاز ودخول ایلدکدن صکره برمسلم عسکر اول یا ثانیدن قتل قتیل ایلسه سلبنه موصول اوله مز زیرا
تنفیل حرب سابقه ایله مقید ایکن شمدی منعهٔ دیکر حادث ومغایرت حرب سابقه یه باعث اولمشدر بوصورتده
امام تنفیلی تجدید ایلمزسه قاتل سلبدن ناامیددر واکر تجدید ایدوب آنی دخی بعض ناس ایشیدوب بعضیلری
ایشتمزسه ده هر برقتل قتیل ایلین سلب مقتوله تنفیل اولنور وبوحکم قویده استماع ایدوب ایتمیلر مساویدر
زیرا تنفیل حق غانمینده محض منفعتدر یوقسه ایجاب وقبوله توقف ایدر برمصلحت دکلدر وهم کلام امام میان
ناسده شایع اولدقده جمیع جماعته حکم واصلده واقعدر والله اعلم

باب من النفل على الدلالة من المسلمين واهل الحرب الاسراء * یعنی مسلمین واسراء اهل حرب ایچون دلالت
بعض منافع اوزره تنفیلی مبین باب نافعدر امیر عسکر من دلنا من المسلمين على عشرة من الرقيق فله رأس دیمکله
تنفیل ایدوب برمسلم دخی رقیق عشره نک مکاننه لسانا دلالت قیلوب عسکر ایله برابر عزم ورحیل ایلدکده عسکر
کیدوب دلالتی اوزره اول رقیق جلب وتحصیل ایلسه لر نفلدن برشیئه مستحق اوله مز اکرچه مقتضای قیاس
عهدهٔ دلالتدن خروجنه بناء استحقاقه استنباسیدر کورمزمیسنکه وصف موصوف اوزره محرم صید اوزره

دلالت ایلسه جزاسی اوزرینه لازمدر لکن جناب مؤلف طریق استحسانی ترجیحله بووجه اوزره تصریح
ایتمشیدر که استحقاق نفل کلام مجرد ایله اولمیوب بلکه موقوف عملدر زیرا غرض تنفیل اولان تحریض انجق
جنس جهاد وقتالدن برعمل اوزره ایکن برابر کیتمیوب مجرد لسانا وصف مکانله اول عمل متحقق اولمامغله نفله
مستحق اوله مز اما مسلمین برحربی اوزره دلالت شرطیله حربی آخری تأمین ایدوب اولدخی کلام مجردیله دلالت ایلسه
اداء خدمت ایتمش اولور زیرا اعطاء امان مستأمندن برعمل اوزره متوقف دکلدر کورمزمیسنکه برمسلم کوفه ده
یاخود شامده کندو منزلنده ایکن مسلمینله معاهده وبن دار الحربده برمحله مرور ایتمشیدم آنده اسیر اوله جق
اون رأس واردر سزی اوزرلرینه دلالت ایدرسم برر أسی بکا تعیین ایدرمیسنز دیو مواعده ایدوب بعده لسانا
دلالت ایدوب ذهابده معیت ایتمسه نفله مستحق اولورمی بلکه اوله مز کذلک اول مسلم دار الحربده ایکن دلالت ایلسه
ینه اوله مز انجق دار الحربه کیدوب مسلمین ایله برابر بولنورسه دلالت ایچون برابر کتمزسه ده غنیمده شریک مساهم
وتنفیل ودلالت هیچ سبقت ایتمش مقامنه قائم قیلنور اما برابر کیدوب اون رأس اوزره دلالت ایدرسه موجب
استحقاق اولان عمل ذهابه مباشرتیله استحقاقی نمایان وبر رأس وسطله کامران قیلنور کذلک معیت ذهابله یوز رأسه
دلیل اولسه هر عشره دن بر رأس وسطله تبجیل اولنور واکر یالکز بش رأسه دلالتی متحقق اولسه اوساطندن
برینک نصفنه مستحق اولور زیرا ایجاب امام منفعت مسلمینی متضمن عملنه مقابل اولمغله من جاء بعشرة ارؤس
فله رأس قولی منزلنه نازلدر وبوفصلک تفصیلی باب من الشركة فى النفل ومايؤخذ بحساب مسائلنده تقدیم
وتکمیل قیلندی واکر امیر اهل حربدن برقاچ اسیر آلوب آنلره خطابله من دلنا منكم على عشرة ارؤس فهو حر
دیمکله قنقیسی اون رأس اوزره دلالت ایدرسه عتقنی ایجاب ایلدکده ایچلرندن بریسی بلامعیه کلام مجرد ایله
دلالت ایدوب مسلمین واروب وصفی اوزره بولسه لر عتقی ثابت اولور زیرا ایجاب مذکور عتقنی شرطه تعلیق اولوب
حقیقة شرطک وجودی لازم ودلالت بالکلام دخی حقیقة تمام شرطی مستلزمدر نکته سی اولدر که بو بابده
امامک ایچون استحقاقی موقوف عمل اوله جق نسنه یی ایجاب والزام ایتمکله حقیقت دلالتی ترکه احتیاج یوقدر
اما صورت سابقه ده استحقاقی موقوف عمل اولان نفلی ایجاب ایتمکله بزدخی لفظ دلالتک حقیقتنی ترک ونوع مجاز اوزره
حملنی استیجاب ایلدیک واسیر مرقوم اکرچه اعتاق اولنور لکن رجوع دارینه رخصت ویریلیوب دار عمزه اخراج
وذمته الحاق اولنور زیرا اسراءیله عندعمزده محتبس ایکن دلالتی انجق حریتنی موجب وحریتی تمکن رجوعنی غیر
مستوجبدر وبوحکمده ذهابده معیت وعدم معیتی برابردر مکر ان دللتكم فاتاحرون تدعونی ارجع الى بلادى قولیله دلالتنه
هم حریت وهم دارینه رجوع بابنده على حاله ترک ورخصتنی ترتیب ایتمش ایسه رجوع بلدینی رأینه حواله ریله ایفاء شرط
تصویب اولنور زیرا عقد مزبور اول اسیر ایله امام بینلرنده صلح جاری منزلنده درو صلحده وفاء شروط واجبدر لکن
بومعاهده یه مساعدهٔ امام غیر لایقدر مکر ضمننده مسلمینه نفع فایق بولنه زیرا امام ناظر مسلمین نصب اولنمغله اول اسیری
محبدا اوزریمزه محارب قیلمق غیر جائزدر مکر ضمننده مسلمین ایچون منفعت عظیمه یه فائز اوله مثلا ادلکم على مائة من
بطارقتهم وتدرونى ارجع الى بلادى دیمکله بلادینه رجوعنی یوز عدد بطارقه اوزره دلالتنه ترتیب قیلسه بوصورتده
دلالتنده بولنان منفعت مسلمین بالکز کندوبی اسیر ایتمکده بولنان منفعتدن اکثر اولمغله بومعاهده سنه مساعده تصویب
اولنور واکر اسیر من دلنا منكم على عشرة مسئله سنده یالکز تسعه اوزره دلالت ایلسه ذهابده معیت ایتسون ایتمسون
رقبه سندن برجزئنی دخی عتقنه رخصت بوله مز زیرا بوصورتده عتق باعتبار الشرط حاصل وشرط دخی
مشروطله جملة مقابل اولمغله شرط کاملا متحقق اولمدقجه عتقه بروجهله مستحق اوله مز یاخود عقد مزبور
رقبه سی بدلنده التزام قیلدیغی شرط اوزره مصالحه عد اولنمغله اول شرطی بکماله اتمام ایتمدکجه صلحی نا تمام
اولوب ماوقع عليه الصلح اولان عتقدن برشیئه استحقاقله بکام اوله مز اما مسلم بشقه درکه آنک نفله استحقاقی منفعت
مسلمینی متضمن عمل اعتباریله اولدیغندن عملیله حاصل اولان منفعت مقداری نفله استحقاقی بدیداردر کذلک
امیر اول اسیره ان دللتنا على عشرة فانت آمن من ان نقتلك دیوب اول دخی انجق تسعه اوزره دلالت ایلسه قتلی
جائزدر زیرا قتلدن امانی شرطه تعلیق ایتمشیدر وشرط تمام اولمدقجه مستفید امن اوله مز کذلک مسلمین برحصن
اوزره نزول ایتدکلرنده اهل حصن ان دللناكم على عشرة من البطارقة أتؤمنونا وترجعون عنا یعنی سزی اون عدد
بطارقه اوزره دلالت ایدرسک بزه امان ویروب بزدن عودت ایدرمیسنز دیو رجاء تعلیق ومسلمین دخی تصدیق
وتحقیق ایلدکلرنده انجق بش باطقوزبطریق اوزره دلالت ایلسه لر آمین اوله مزلر وحصنلرندن عودت دخی
مسلمین اوزره واجب اولماز زیرا شرط کاملا حاصل اولمامغله جزادن برجزئی دخی نازل اولماز واکر مسلمینه انحیازله

مطلب قال للاسراء من دلنا فهو حر فدل واحد بكلام

تعطيكم مائة من الرأس او الف دينار على ان تؤمنونا وترجعون عنا عامكم هذا ديمكله سزه يوز رأس رقيق يا بيك دينار
ويررز بزه امان ويرمكز اوزره و بزدن بوسنه كزده رجوع ايدرسز مضمونى رجا ايدوب صكره بعض مال موعودى
ادا قيلسه‌لر بنه قتاللرى مسلمينه حلالدر زيرا امانلرى اداء جميع الماله متعلق اولمغله اداء بعضله متحقق اولماز
لكن قصد قتال ايتدكلرنده غدردن احتراز ودفع ضررلرين احراز ايچون كركدركه مأخوذلرين رد ومنابذه عهد
ايده‌لر زيرا مالك‌لرين انجق نفسلرندن دفع ضرر اوزره اعطا ايلمشلردر اما عشره بطارقه اوزره دلالت مسئله‌سى
بشقه‌دركه آنده مثلا بطارقه خمسه اوزره دلالت ايلسه‌لر بلاردشيء قتللرى حلالدر زيرا آنده وعدايلديكمز امان
مقابله سنده مالرندن برشيئه تملك ايلديك كه بلا رد قتاللرى ملكلرينى اهدار ايله مؤدى اضرار اوله اما بونده
شرط قيلديغمز امان مقابله سنده بعض ماللرينه تملك ايلديك پس منفعت امان آنلره واصل اولمادقجه اوزرلرينه
رد ايلمك واجبدر بويله ايكن امام ماللرين رد ايلمكدن امتناع ايدرسه كركدركه اظهار مسامحه ايله وفاء شرطى
اتمام وترك قتاله اوزرلرندن عودته اهتمام ايليه واكر بعض سبى مأخوذ هالك اولدقدنصكره مسلمين سمت قتاله
سالك اولسه‌لر كركدركه سبى باقى برله قيمت هالكى رد ايده‌لر زيرا رددن مقصود انجق ضررلر وخسرانلرين
دفعيله معناى غدرى رفعدر اولدخى رد عينله ميسر اولديغى كبى عند تعذر رد العين رد قيمتله دخى متصوردر
واكر مسلمين اهل حصنه اول سنه‌لرنده اعطاء امان وحصنلرندن عطف عنان ايتملرى اوزره يوز رأس رقيق
آلوب مصالحه ايتدكلرندنصكره قتالده ملاحظه نظر ايلسه‌لر كركدركه ماللرين رد ومنعه‌لرنده ايكن نبذ عهد ايده‌لر
زيرا مادامكه آنلرا هل حرب محاربلردر اعزاز دين ايچون قتاللرى حلال و نجق غدر ايلمك حرامدر ومنعه‌لرنده ايكن
نبذ ايله معناى غدر دخى منتفيدر لكن ماللرى بطريق الجعل اخذ اولنمغله امان مشروطلرى سالم اولمدقجه اوزرلرينه
ردى لازمدر شول عوض منزلنده‌دركه معوضى سالم اولمدقجه ردى لازم اوله بوصورتده سبى مأخوذ قبول اسلام
ايتمش بولنسه‌لر رد قيمتلرى التزام اولنور زيرا مسلمى حربى يه تمليك حلال اولمامغله صورت هلاكلرى كبى بعد الاسلام
رد عينلرى محال اولمشدر واكر قبل قبض المال اراده نبذ ايدرلرسه اولدخى لابأسدر زيرا مسلمين نظر ومنفعتلرى
نه‌ده جارى ايسه آنى تحرى ايدرلر وموجب نظر اولان احوال حالا فحالا استحاله واستبدال اوزره‌دركه ابتداء امرده
نظرلرى جانب قتالده اوليدى صلحه ميللرى حلال اولمازايدى صكره نظرلرى قتالده ظاهر اولدقده نقض صلحه
قادر اولورلر كورمزميسنكه امام اهل حرب ايله هر سنه رقيقلرندن يوز رأس ويرمك اوزره مصالحه ايدوب برايكى سنه‌دن
صكره قوت مسلمينى كوروب عزم قتال ايلسه نبذ عهدى حلالدر واكر مسلمين اول سنه‌لرنده اهل حصندن
رجوعلرى ايچون اسيراء مسلميندن يوز رأس اعطالرى اوزره موادعه ايتمشيكن انجق طقسان رأس اعطا ايلسه‌لر
تعليق امان اولنان شرطلرى غيرتام اولمغله بعد النبذ قتاللرى غيرحرامدر لكن بوصورتده مأخوذدن وقيمتلرندن
برنسنه رد اولنماز زيرا اسراء مسلمين احرار اولمغله اهل حرب آنلره قطعا مالك اولمامشلردر وبزدخى بطريق الجعل
ملكلرين آلوب تملك ايتمشزپس عدم رديرزده معناى اضرار بولنمايوب انجق دفع مظالمهواردر كذلك
اول طقسان رأسى مماليك مسلمين ايكن اسير ايتدكلرى مدبرين ومكاتبين وامهات اولاددن اعطا ايلسه‌لر
جواب مسئله بويله‌در زيرا بومذكورين مثلاو محلده ثبوت حق عتق بطريق القهر محليت تملكى ازاله ده حقيقت
عتق كبى اولمغله اهل حرب بونلره مالك اولمامشلردر همان بونلرى بلاشيء مولالرينه تسليم ايده‌رز واكر مماليك
مسلمين ايكن اسير ايلدكلرى عبيد مسلميندن اعطا ايتملر ايسه كركدركه قيمتلرى رد اولنه زيرا احراز ايله اول
عبيده تملك‌لرندنصكره بزدخى بطريق الجعل ملكلرينه تملك ايدوب امان مشروطلرى دخى سالم اولمامغله
رد عبيدلرى لازم اولمشيدى لكن عبيد مذكورين مسلم اولملريله ردلرى متعذر ورد قيمتلرى متقرر اولمشدر
واكر شرط ايلدكلرى يوز رأسى اللرنده اسير اولان مسلمين يا مسلمينك مدبرين ومكاتبين وامهات اولادلرى كبى
شرعا مالك اولمدقلرى اسرادن بالتمام اداايلسه‌لر ينه امام ايچون بعد النبذ قتاللرى جائزدر برنسنه ردى
غير لازمدر زيرا شرعا مالك اولمدقلرى نسنه‌لرينه تملك ايلمديك لكن افضل واوفى آنلر مشروطه وفا ايتمليله بزدن دخى
وفادر چونكه مستقبلده بومثللو معاهده ده مطمئن اولوب ايفا ايده‌لر زيرا امام بوصورتده وفايى التزام ايتمجه
عدم وفاسى في الحقيقه غدر دكل ايكن اهل حرب مجرد بدلرنده بولنان اسرايى تخليص ايچون غدر ايلديلر ديو
اعتقاد ومستقبلده بومثللو عهود بزه سلب اعتماد ايدرلر واكر امام بعد اخذ المشروط وفاء شروطله عودتى
التزام ايدرسه نقض اولنور اكر ويردكلرى احرار ايسه سبيللرين تخليه ايدوب مدبرين وامثاللرى ايسه
بلاشيء مولالرينه تسليم ايدر واكر عبيد ايسه قبل القسمة والبيع مولالرى ظفر بولدقده بلاشيء

مطلب رد العوض اذا لم يسلم المعوض

اخذ ايدوب بعد القسمة او البيع ظفر بولدقده ديلرسه قسمتده قيمتى وبيعده ثمنى برله اخذ ايدرلر زيرا بطريق الجعل
تملك بطريق القهر تملك منزلنده‌در كورمزميسنكه على كلا الطريقين اخذ اولنان فيء اولوب بين المسلمين تقسيمى
واجبدر واكر امير اسراء اهل حربه من دلنا على عشرة من المقاتلة فهو حر ديمكله تبشير ايدوب آنلردن بريسى
ممكن الوصول اوليان برقلعه‌ده متعين اولان اون عدد مقاتل اوزره دلالت ايلسه كسب حريت ايده‌مز زيرا
معلوم ميزدركه مقصود امير انجق نفع مسلمينى متضمن اولان دلالتدركه بوصورتده حصول پذير اولمامشدر سؤال
اولنورسه كه مقاتل انجق ممتنعه اطلاق اولنمغله اميرك عشرة من المقاتلة قولينك انجق ظاهرى معتبر اولديغندن
عشره‌مز قومه يه شمولى مقرر در جواب اولدركه بلى بويله‌در لكن مقصودى اول دلالتدركه مقصد ما عالم
اولماديغى نسنه يه آنكله مستفيد علم اوله وعلم مطلوب دلالت مر قومه ايله حاصل اولماز زيرا امير ومسلمين
عالملردركه دار الحربده غير مقدور الوصول نيجه نيجه عشره مقاتله قاتلردر پس بزه معلوم اولديكه مرادى
انجق اخذلرى مقدور مسلمين اولان عشره اوزره دلالت وارشاددر واكر عشره غير ممتنعين اوزره دلالت ايدوب
لكن ورود مسلمينى آنلره اخبار ايله باعث فرارلرى اولسه نظر اولنور اكر فرارلرى مسلمين اخذلرينه قادر اوله‌جق
موضعه وصولدن اقدم ايسه مقصود اولان تمكن اخذ ميسر اولمامغله بو دلالت غير معتبردر واكر اخذه قادر اوله‌جق
موضعه وصوللرندنصكره تفريط وتكاسللرندن ايسه حريتى مقرردر زيرا دلالتيله اوزرينه شرط قيلنان تمكين
اخذ عشره يى ادا ايتمشيكن ظرفيمزدن ظهور ايلين تفريط وتكاسل اوزرينه محسوب اولماز واكر برموضعده
عشره اوزره دلالت ايدوب آنلر دخى مسلمين ايله قتال ايده‌رك واصل سلامت اولسه‌لر بودخى معتبر دكلدركه
برقوم ممتنعين اوزره دلالتدر زيرا امتناعلرى قلعه‌لر ايله اولمغله قوت نفسلر ايله اولمق ميانده فرق يوقدر مكر سلامتلرى
مسلمينك اخذه قدرتلرندن صكره تفريط وتكاسللرندن اوله بوصورتده حريت اسير صورتيذير قيلنور واكر اول
اسيرك مسلمينه دلالت قيلديغى عشره مسلمين ايله قتال وبعض مسلمينى قتل ايلدكلرندنصكره مسلمين آنلرى باجمعهم
اسير قيلسه‌لر ينه حريت اسير دن كاردركه اخذ واسيرلرينه تمكن مسلمين انجق دلالتيله آشكار اولمشدر لكن
بوصورتده مسلمين آنلرى اسير ايده‌ميوب همان قتال ايله جمله‌سنى قتل وتدمير ايلسه‌لر دلالتى دلالت معتبره دكلدر
زيرا مقصود اولان تمكن اسير دلالتيله حاصل اولمامشدركه بومثللو عشره مقاتله‌يى بلا دلالة دخى بولمق مسلمينه
قابلدر بناء عليه مقصودى تمكن الاسر اولان عشره اوزره دلالت ايدوكى بزه معلوم اولمشدر واكر مسلمين
اول عشره‌دن برينى قتل وبقيه‌سنى اخذ ايدرلرسه نظر اولنور اكر اول مقتول ممتنع ايكن قتل ايلديلر ايسه اسير
حر اوله‌مز زيرا تمكن اسرلرى قتلندنصكره حادث اولوب بقيه‌سى انجق تسعه قالوب ابتداء دلالتى همان
تسعه‌يه تعلق ايتمش اولمغله شرط قيلنان دلالت عشره تحقق ايتمشدر واكر مجموع عشره‌يى اسير قيلدقدنصكره
قتل ايلديلر ايسه اخذ عشره‌يه تمكنلرى دلالتيله حاصل اولمغله حريته نائل قيلنور كذلك قريبا تقرير قيلنديغى
اوزره قتالده بعض مسلمينى قتللرندنصكره مسلمين جمله‌سنى حيا اسير قيلسه‌لر ينه حريته نائل قيلنور زيرا
مبتلاى قتال وشدت اولديلرسه ده ينه اسر عشره‌يه دلالتيله فرصت بولديلر واكر مسلمين عشره‌يه واصل اولدقده
اخذلرنده تفريط وتكاسل ايدوب اول عشره دخى سلاحدن عارى ايكن سلاحلنوب امتناع وتحامل قيلسه‌لر
دلالت ايلين اسيرينه شايسته تحريردركه دلالتيله اخذ عشره‌دن تمكين ايتمشيكن مسلمين تكاسل ايتمشلردر واكر
اول اسير ادلكم على عشرة على انى ان دللتكم عليهم فامنعوا اولم يمنعوا فانا حر ديمكله عشره‌نك امتناع
وعدم امتناعندن عمومنى تقرير ايدرسه همان عشره اوزره ممتنعين ايسه‌لر دخى دلالت ايتدكده حريتله تبشير اولنور
زيرا شرط منصوصله التزام ايلمديكى خصوصى ادا ايتمشدر ودلالت حالله مقصود مقاله اعتبار انجق خلافنه
عدم تنصيص عندنده اختيار اولنور واكر امير اسرايه من دلنا على حصن كذا او على عسكر فلان البطريق
او على عسكر الملك فهو حر مضمونى القا ايلدكده اسرادن بريسى صوب مطلوبه ارشاد ايدوب انجق مسلمين
ظفرياب مراد اولمشلر اينه اول اسير آزاد قيلنور زيرا بوصورتده اوزرينه شرط قيلنان انجق قوم ممتنعين اوزره
دلالت ايكن اداسنه مبادرت قيلشدر لكن مسئله سابقه بشقه‌دركه آنده مرادى عشره غير ممتنعين اوزره
دلالت ايدوكى ظاهر عبارتدر كورمزميسنكه امير من دلنا على عشرة من السبي من نساء اوصبيان فهو حر
ديوب براسيردخى پيشگاه جنود مانعينده ممتنعين اولان سبى مطلوبه ارشاد ايلسه عتقله برمراد اوله‌مز زيرا بونده
مرادى متعذده بولنميان سبى اوزره دلالت ايدوكى ظاهر عبارتدر وهر موضعده كلام انجق غالب احتمال اوزره حمل
اولنمق لازمه حالدر واكر امير دار اسلامه طريق رجوعنده متحير قالوب مسلمينه خطابله من دلنامنكم على الطريق

مطلب لا يتجاوز المسمى في الاجارة الفاسدة

فله رأس يأخود فله مائة دیمکله مبیرشیمدیراه صواب اولدقده برمسلم وصف علامتله دلالت ومسلمین دخی
اول دلالت اوزره کیدوب طریق مستقیمه اصابت ایدوب لکن مسلم مزبور ذهابده معیت ایلمیه برشیئه مستحق
اوله مز زیرا ایجاب مذکور علی سبیل الاجرتدر یوقسه علی سبیل التنفیل دکلدر زیرا بعد احراز الغنیمة عدم جواز
تنفیلدن بشقه متحیره دلالت طریق اعمال جهاددن دکلدرکه استحقاق نفلی موجب اوله بو جهتیله اجاره ایدوکی
ظاهردر واستحقاق اجرت دخی عمله موقوفدر قول مجرد ایله اولماز بناء علیه معیتی متحقق اولمدقجه برشیئه مستحق
اوله من اما ذهابده معیت ایله طریق اوزره دلالت ایدرسه ذهابنده انجق اجرمثلنه مستحق اولور زیرا عقد مزبور
اجارۀ فاسده درکه معیتی نه محله دکین اوله جغی بیان اولنمغله عمل معقود علیه نمایان اولمامشدر زیرا ایصال
طریق کاه اون خطوه ده حاصل وکاه اون مرحله ده غیر موصلدر وجهالت معقود علیه موجب فساد عقددر
وحکم اجارۀ فاسده برله اتیان عمل انجق اجرمثلی مستوجبدر بوصورتده مشروط مائة درهم ایسه ایجبدن اجرمثلنه
مستحق اولوب اجرمثلی مائه دن ازید ایسه ده مائه دن تجاوز ایده مز زیرا اجارۀ فاسده ده مسمی معلوم اولدقده
حکم شرعی بو یله در اما مشروط سیدن بررأس ایسه اجرمثلنه بالغا ما بلغ مستحق اولور زیرا باب اجاره ده تسمیۀ رأس
مطلق تسمیۀ صحیحه دکلدر ومسماینی تجاوز ایده مامک مسمایه تمام رضاسندندر وتمام رضاماية معلومه ده متحقق ورأس
مطلقده غیر متحققدرکه رؤس قیمت ومالیتده متفاضلدر اما من دلنا علی الطریق حتی یبلغ بنا موضع کذا فله
مائة درهم یأخود فله هذا الرأس بعینه دیوب برمسلم دخی دلالت برله موضع مطلوبه دک معیت ایلسه اخذ مسمایه
کسب اهلیت ایدر زیرا موضع معقود علیه معلوم اولوب بدل دخی مائة درهم ایکن معلوم اولدیغی کبی رأس معین
ایسه دخی معلومدر سؤال اولنورسه که من دلنا علی الطریق قولنده عقد ایله مخاطب مجهول ایکن انعقاد عقد
صحیح نیجه مأمول در جواب اولدرکه انعقاد عقدی معیت ذهابه شروعی موجب واتیان عمل حسبیله اجری
مستوجب اولمشدرکه اول وقتده جهالت یوقدر واکر امام طریقده متحیر دکل ایکن من یبلغ هذه الارملة منکم
حتی یبلغ الطریق فله مائة درهم دیمکله طریقه واصل اولنجیه دک قسر اقلری سورمک ایچون مسیناً جرا اولوب
برجاعت دخی خدمت مطلوبه یی ادا ایلسه لر ینه مائه دن تجاوز ایتمامک اوزره اجرمثله استحقاق پیدا قیلورلر زیرا
جهالت مسافه دن عمل معقود علیه مجهول اولمغله فساد اجاره معلومدر اما حتی یبلغ الطریق موضعنده
الی موضع کذا دیمش اولسه عمل وبدل معلوم وصحت اجاره متحقق اولمغله اجر مسمایه مستحق اولورلر وبو صورتده
دخی امیر قوم مخصوصینه خطاب ایتمش ایکن قوم آخرین ایشیدوب مکان معینه دکین سوق ارما که شتاب ایلسه لر
اجرتدن نسنه یه ظفریاب اوله مزلر زیرا عقد امام انجق اول قوم مخصوصین مابینده واقع ایکن قوم آخرین
اقامت عملده متبرع اولمشلردر اما جمیع اهل عسکرده ندا ایدوب ونداسنی ایشیدن برجاعت سوق ارماکه ابتدا
ایلسه لر علی وجه الاجاره عملی اتیان ایتمکله استحقاق اجرلری نمایاندر اما ندایی ایشیتمیوب تعیینا ولسه لر ونسبة به لا تعین
اوله مزلر که ندایی مستمعین اولمدقلرندن عمللری علی وجه الاجاره اولمیوب متبرعین اولمشلردر وبو بیانله استحقاقلری
علی وجه النفل اولمدیغی نمایان اولمشدر واکر امیر خطأ طریقده متحیر قالوب یدنده بولنان براسیره ان دللتنا
علی الطریق فلک اهلک وولدک مضمونی تقریر ایلدکده اولدخی معیت ذهابه یاخود ذکر اوصافله طریقه
ارشاد وایقاف ایلسه ینه کما کان اهل وولد یله فیء اسلامیاندر زیرا امیر جزاء شرط دلالتده نفس اسیری ذکر
ایتمکله علی حاله اسیر قالمشدر وکندو عبد مسلمین اولمغله اکا تابع اولانلر دخی فیء مسلمیندر وحکم مقرر ده اهل وولدی
وسائر املاک ومعالیکی برابردر اما مسئلۀ مزبوره ده فلک نفسک واهلک وولدک دیمش ایسه جزاء شرط دلالتده
حریت نفسی ایراد اولنمشیکن شرط دلالتی ایجاد ایتمکله کندو آزاد ومقتضای شرط اوزره اهل وولدی اکا تسلیمله
دلشاد قیلنور لکن بو بابده زوجه سندن غیری اسم اهلده داخل اوله مز اما سبقت ایلین فصول امان بشقه درکه
بونده اسر ایله جمله سی مملوکین اولملریله زوال ملک انجق حصول یقینه مرهون ویقینه انجق زوجه سی حقنده
روعنودر کذلک ولد صلبندن غیری اسم ولدده داخلین اوله میوب وابدا الوالدی فیء مسلمین قیلنور زیرا
بو استحقاق انجق متیقنه منوط ویقین مشروط دخی انجق ولد صلبنه منحصردر اما اول اسیرک ابن الاسراء
ولد صلبیسی یوغیسه اولاد ابناسی اخذ ایدرکه اولاد الابناء عند عدم الابناء مقام ابناده قائملردر اما اولاد بناتی
اخذ ایده مز مکرکه آنلری تسمیه وتصریح ایلیه زیرا آنلر اولادیندن عد اولنمازلر واسیر مرقومی بعد العتق دار الحربه
ارجاع اولنمیوب دار اسلامه اخراج واهل ذمنده ادراج قیلنور زیرا بعد تقرر الاسر دار الحربه تمکین رجوعی
غیر مشروعدر وبو بابده وصفله دلالتی وذهابده معیتی برابردر اما تقدم ایلین دلالت مسلمین بشقه درکه دلالت

مطلب دل على طريق يوصل الى دار الحرب او الاسلام

مطلب في ايجاب العمل بمعنى اللفظ دون المعنى

الدرب المضيق من مضايق الروم والحدث الحادث وبه سمي الحدث من قلاع الروم واولكونه عند الاحداث الزمان وصروفه كذا في المغرب

مسلمین علی وجه الاجاره اولمغله کلامله ثابت اولیوب بو دلالت علی وجه الصلح والامان اولمغله حقیقت شرطک
وجودی معتبر وکلامله ثبوتی مقرردر واکر امیر دار الحربده سببی تقسیم ثلثانی تنفیل بعدده تحیر طریقله اسرایه
من دلنا علی الطریق فهو حر یاخود فله مائة درهم دیمکله استرشاد سبیل ایدوب اسرادن بعضیلری بو خدمتی
تکمیل قیلسه نظر اولنور اکر شرط امام مائة درهم ایسه وجه سابق اوزره مائه یی تجاوز ایتمیه رک اجر مثله
استحقاقله مقرردر واول دخی مولاسیکدر زیرا اسیرده ملک تقرر ایتمشدر وایجاب امام دخی علی وجه الاجاره در
علی وجه الصلح والامان دکلدر حتی دلالتی کلام مجرد ایله اولیوب ذهابده معیتی یوغیسه نسنه یه مستحق اوله مز واکر
شرط امام حریت اسرا ایسه بو قول باطل وبی تأثیردر زیرا ملک مالکین اسرادن متقرر اولدقدن صکره امام
رقیق مالکینی اعتاقه غیر قادردر واکر امیر قبل القسمة والبیع طریقده متحیر واسرایه من دلنا منکم علی الطریق
فهو حر دیمکله مستحیر اولدقده اسرادن بریسی بر طریق واضحه دلالتده واصل انجق اول طریق دار الحربه
موصل ودار اسلامه غیر موصل اولسه نظر اولنور اکر متحیر لری دار الحربه دخولده ایسه دلالتی متحقق وحریتی
مستحقدر واکر متحیر لری عودتده ایسه دلالتی دلالت دکلدر واکر طریق مزبور دار الاسلامه موصل ودار الحربه
غیر موصل ایسه عکس تفصیل سابقی جواب فاصلدر زیرا کلام مطلق دلالت حالله مقید اولمغله حالت دخولده
مرادی مقصدی اولان دار الحرب اوزره وحالت خروجده دار اسلام اوزره دلالت ایدوکی معلوم ومشاهددر
واکر امیر ان دللتنا علی طریق حصن کذا فانت حر دیمکله خطاب ایلدکده اسیر دخی حصن مرقومک
اول محلدن طریق قریبی وار ایکن طریق ابعده دلالت ایلسه نظر اولنور اکر اول طریق ابعد اول محلدن
حصن مرقومه ذهابده ناسک اعتیاد قیلدقلری بر طریق ایسه شرط حریتی تحقیق اولنور زیرا طریقیت دن
هر بری طریق حصندر وامیر لفظ طریقی اطلاق ایتمشدر وکلامنده دلیل تقیید یوقدر وبلا دلیل تقییده مطلق
غیر جائزدر واکر معتاد ناس اولمیوب بلکه محل آخرک طریقی اولوب انجق اول محل آخردن طولاشوب
حصن مرقومه کلمک ممکن اولان بر طریق ایسه بو دلالتی دلالت دکلدر زیرا بو موضعدن بغی شارحک موضع نا ایکی
اولان بلده اوزجنددن کاشغره واروب بعده کاشغردن طولاشوب بخارایه وارمق ممکندر بو یله ایکن برفرد
اوزجنددن کاشغره کیدن طریقی طریق بخارا عد ایلمز پس اسیر مرقوم رعایت شرط ایتمکله عدم حریتی مجزومدر
واکر امیر ان دللتنا علی طریق حصن کذا وهو الطریق الذی یقال له کذا دیمکله طریق مطلوبی بعینه ایراد
لکن اسیر آنلری طریق آخره دلالتله ینه حصنه ابلاغ وارشاد قیلنسه نظر اولنور اکر تعیین ایلدیکی طریقده
قرب مسافه یا امن مخافه یا کثرت علف وقری یا وفرت سبی واسرا جهتیله مسلمینه فائده زائده محفوظ ایسه
اول اسیر علی حاله فیئده محفوظدر زیرا امیر طریق نافعی تعیین ایتمشیکن خلافنده دلالت وشرطه رک رعایت
ایلمشدر وتعیین مطالب مفید اولدقجه اعتباری واجبدر واکر دلالت ایلدیکی طریق اول طریق مطلوبدن
انفع ایسه بالنظر الی القیاس ینه فیء اولمسی مجزوم وموقعدر زیرا شرطه رعایت ایتمشدر وکلام عباد حکمت
مفیده وفائدۀ جیده دن خالی اولمق متصور اولمغله ایجاب عبادده معانیه اعتبار ایتمیوب لفظه اعتبار ایتملک مقرردر
وبالنظر الی الاستحسان حکم حریتله احسان اولنور زیرا مقصود مسلمینی مع زیادة اتیان ایلمشدر وتعیین مطالب
انجق مفید اولدقده معتبردر اما اتیان ایلدیککنده فائده اکثر اولدقده تعیینده فائده بولنمادیغی اظهر اولمغله
درجۀ اعتباردن ساقطدر واکر فرقی طریق انفع ایدوکی نامعلوم ایسه ینه علی حاله فیء قیلنمسی مجزومدر زیرا
تعیین کلام عاقل اولمغله فائده دن خلوی معلوم اولمدقجه اصل مدار اولنمده اعتبار اولنور وبو بابده خلوی معلوم
اولمامشدر وعلی هذا امیر من دلنا علی طریق درب الحدث فهو حر دیمکله استرشاد وبر اسیر دخی طریق مضیقه
یاخود طریق ملطیه اوزره ارشاد قیلسه اکر بو طریقلر اقرب وانفع ایسه حریته مرتبی در واکر بعید وضرری
مجزوم یاخود کیفیتی نامعلوم ایسه فیء مسلمینده باقیدر زیرا بو صورتده شرطه رعایت ایتمشدر کوم مزبورکه طریق
درب الحدث دیمه رک برطریق آخره دلالت ایدوب آنده ملک کفار عسکر یله موجود اولمغله قتاله اقدام وبعض
مسلمینی قتل واعدام ایلسه یاخود اول طریق عدیم الطعام والعلف اولمغله نفوس ودوابلری تلف اولسه ینه شرطه
وفا ایتمش اولوب حریتی ایفا لازم ایمدیر بلکه دکلدر ومؤلفک بو مثیل بو تمثیل ایله شو معانی بیان وتفصیل ایتمشدر که
تعیین کلام بو فائده یی موجب اولدقجه مخاطب اکا اعتبار ایلمک واجبدر والله الموفق

باب ما یجوز من النفل فی السلاح وغیره * یعنی قبل قسمتده جواز تنفیل مثلا عسکر مسلمین تکمیل سلاح وتتمیم
ادوات فوز وفلاح ایتملرینه ترغیب ایچون دخی جواز تنفیل بابنده بحث دفعما یدر امیر عسکر هنگام دخول دار الحربده

دروع مسلمینی قلیل کوروب من دخل بدرع فله من النفل کذا یاخود فله سهم کسهمه من الغنیمة دیو تنفیل قیلسه
جوازی بی قال وقیلدر زیرا بو تنفیلی وجه نظر مسلمین اوزره واقعدر که درع ارهاب اعادی یه بادی ایکن
مسلمك آنی دار الحربه ادخالی ارتکاب مؤنته مؤدی اولمغله ارهاب اعادیده ارتکاب مؤنته ترغیب ایچون تنفیل
امیر تصویب اولنور کورمزمیسنکه شرع قویم ارهاب عدوده التزام مؤنته تحریض ایچون غازی فارسك فرسیچون
دخی سهم مخصوصی ایجاب وتعویض ایلمشدر امام دخی ایجاب شرعه اعتبار ایله نفل مذکوری ایجاب ایلسه
سزا اولوردر کذلك من دخل بدرعین فله کذا دیو تنفیل ایلسه بو دخی تجویز وتعویل اولنور زیرا مرد مبارز حین
قتالده بین الدرعین کسب قوة الظهر ایده جکی ظاهر وبارزدر مرویدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم
یوم احدده ظهر شجاعتی تظاهر لرینه بر بری اوزره تلبس درعینله متظاهر اولمشلردر پس تنفیل مزبور علی وجه
النظر والاجتهاد ایدوکی معلوم اهل رشاددر اما من دخل بدرع فله مائة ومن دخل بدرعین فله مائتان ومن دخل
بثلثة دروع فله ثلثمائة دیو تنفیل وبش اون درعله دخوله اوزره تحریض وهر بر درع زائد ایچون بر مائة زائده ایله
تفضیل ایلسه بو تنفیلی غیر لایق بلکه درعیندن اکثرده عدم جوازی متحققدر زیرا بو تنفیلی وجه نظر واجتهاد
اوزره واقع اولمامشدر که مقاتل حین قتالده درعیندن اکثری تلبس غیر قابلدر زیرا ظهرینه ثقلت وبروب مانع
قتال اوله جغی بلا اشکالدر بناء علیه درعیندن اکثر اوزره تنفیلده منفعت مسلمین بولنمادیغی معلوم اولمشدر
سؤال اولنورسه که التزام مؤنت وارهاب عدو درع ثالث ورابع وخامسده دخی متحقق ایکن آنلرده تنفیل نیچون غیر
لایقدر جواب اولدر که بو یله دکلدر زیرا ارهاب انجق دارعله یعنی لابس درعله در یوقسه درعله دکلدر زیرا بین الناس
امیر مسلمین شوقدر وشوقدر دارعله چیقدی وشوقدر حاسر ایله یعنی غیر دارعله چیقدی دیو سویلنوب
ارهاب اعدا ذکر دارعین ایله پیدا قیلنور ودروع نه دکلو کثیر اولسه بته دارعی رجل واحددر زیرا دروعی اعطاء
غیر ایچون حامل اولیوب بلکه عند القتال بنفسه تلبس ایچون محتمل ودرعیندن زیاده سین تلبسه غیر محتملدر
وعلی هذا القیاس امیر اصحاب خیله خطابله من دخل بتجفاف فله کذا دیسه جوازی تنفیلی بی الباسدر وتجفاف کسیر تاء
وسکون جیم ایله درع کبی برنسنه درکه عند الحرب افراسه الباس ایدرلر وفارس حقنده حمل درعله التزام مؤنت وارهاب
عدو حاصل اولدیغی مثللو تجفاف خیله دخی متحصلدر بناء علیه بر ایکی تجفاف اوزره تنفیلی جائز وزیاده سی حد
جوازی متجاوزدر زیرا تجفاف فرس ایچوندر وتجفاف اوزره تنفیل راجل ایچون اتخاذ فرس اوزره تنفیل کبیدر
اکر امیر فرس واحددن زیاده ایچون رأی سهم اتمیلردن ایکن من دخل بفرسین فله کذا دیسه تنفیلی صحیحدر
تجفافین دخی بو یله در اما فرسیندن اکثر اوزره تنفیلی غیر صحیحدر زیرا مبارز کاهیجه فرسیله قتال ایدر
لکن زیاده ایله قتال ایلمز تجفاف زائد دخی بو یله در وتنفیل متضمن منفعت ایسه تجویز اولنوب خلافی تجویز
اولنماز مکر مقاتل کاهیجه اوج فرسه محتاج اولمق بینلرنده معروف اوله بو صورتده افراس ثلثه ایچون دخی تنفیلی
جائز کوریلور وتجافیف ثلثه ده بو یله در که هر فرس اوزره بر تجفاف وضع اولنور وقیچان تنفیل علی وجه النظر
ایدوکی معلوم اوله تنفیذی لازم انجق نفوذی بعد التنفیل اصابت قیلنان غنائمده در واکر امیر عسکر مسلمین
محاصرهٔ حصن ایدنجه دکین نسنه سویلیوب بعد المحاصره من تقدم الی الباب دارعا فله کذا یاخود
من تقدم متجففا فله کذا یاخود من تقدم مظاهرا بین درعین فله کذا دیو تنفیله شروع ایلسه بو دخی صحیح
ومشروعدر زیرا بونلرده اظهار قوت وجلادت وقلوب مشرکینه القاء خشیت بولنمغله متضمن منفعتدر
وتنفیل انجق بو مثللو منافع ایچون موضوعدر اما حین محاصره ده دخی نسنه سویلیوب بعد الفتح دارعین
ومتجففین ایچون مشقت وکفایتلرینه کوره قصد تنفیل ایلسه تجویز وتعویل اولنماز زیرا تنفیل قبل احراز
الغنائم واقع اولاندر بعد الاحراز واقع اولان صله واحساندر یوقسه تنفیل شجعان دکلدر وغنیمتده حق غانمین
ثابت اولدقدنصکره ایچندن صله واحسانله بعضیلرین تخصیص وتمییز حق امامده تجویز اولنماز لکن امام مذهب
علماء شام اوزره بعد الاحراز بعض شجعانه علی قدر المشقة والکفایة تجویز تنفیل برله تنفیله اقدام ایدرسه
اجتهادی ایله فصل مختلف فیهی امضا ایتمش اولمغله تنفیذ واتمام وقضاندن برفرد ایچون ابطالنه رخصت اولمامغله
التزام تنفیذی مجموع قضاته الزام قیلنور حتی منقول له مذهب اهل عراق اوزره بعد الاحراز تجویز تنفیل اتمیلردن
ایسه ده بنه اول نفلی اخذ ایلمك اکا حلالدر زیرا خلافنه حکم حاکم حاصل اولدقده اعتبار رأی مجتهد ساقط
وباطلدر زیرا قضاء قاضی ملزم غیردر اما مجرد الاجتهاد ملزم غیر دکلدر نظیری اولدر که برکسنه زوجه سنه
انت طالق البتة دیوب وقول معهود کنندو رأینده تطلیقهٔ بائنه دن معدود اولنسه لکن برقاضی قول عمر

مطلب اذا جاء حکم الحاکم بخلاف رأی المجتهد سقط ذلك الرأی

وابن مسعود رضی الله تعالی عنهما اوزره تطلیقهٔ رجعیه دردیو قضا ایلسه قضاسی نافذ وزوجه سی اوزره تجدید نکاح
ایتمدین اقامتی جائزدر وتقریر مذکور امام محمددر رحمه الله تعالی قولی اوزره در امام ابو یوسف رحمه الله تعالی دیرکه
رأی مجتهد عند المجتهد اقوم واسد وقوت وصحتده خلافندن اشد ایسه قاضی خلافنه حکم ایلسه ده کندو
رأیی ترك وخلافیله عمل ایده مزو بو بحثی شرح مختصرده آخر استحسانده بیان قیلدق والله الموفق

باب ما یجوز من النفل بعد اصابة الغنیمة ومن یجوز ذلك منه *

یعنی بعد اصابة الغنائم جائز کوریلن تنفیل وکیملردن جائز کوریلدیکی ذکر وتعلیل بابنده فصل لازم التفصیلدر
اکر بو سریه دار الحربده غنائمه فائز لکن حملندن عاجز اولمغله امیر اول غنائمی احراق یاخود دار الحربده
ابقا مراد ایتمشیکن بو رأیه نادم ومسلمینه من اخذ منها شیئا فهوله دیمکله تنفیله جازم اولسه تنفیلی جائز وتنفیذی
لازمدر بو صورتده بعض مسلمین تکلف وبعض غنائمی دار اسلامه اخراجله تصرف ایلسه لر خمسی دخی آلنمیوب اول
کیمسنه یه تخصیص قیلنور زیرا بو تنفیل علی وجه النظر واقع اولمشدر وبعد الاصابه تنفیلی جائز کورمدیکمز انجق غنائمده
حق غانمین ثابت اولدقدنصکره ابطالنی متضمن اولدیغندندر وابطال حق انجق حفظنه قادر وحفظلری اخراجله متأکد
اولدقده در اما حفظندن عاجز اولدقلرنده ابطال حق بو قدر توضیحی اولدرکه امیر ایچون غنائمدن ذی روح اولمیانلرین
احراق وحیواناتی بعد الذبح احراق یاخود بولندقلری محل ضیاعده ترك واطلاق ایلمك مشروع وبو معنی ابطال حق
جمیعی متضمن ایدوکی مقطوع ایکن بطریق التنفیل بعضی تخصیص وتمییز ایله حق بعض آخری ابطال ضروری
التجویزدر یاخود احراق بلا منفعة احد من المسلمین ابطال حقه باعث وتنفیلدن بعض مسلمینه توفیر منفعت حادث
اولمق بو جانبی ترجیحه اعظم بواعثدر اما امام غنائمی اخراج وتابیع یا تقسیمه قدرتله جمیع جماعته ایصال منفعته
قادر ایسه تنفیله ابطال حق بعضه مقتدر اوله مز کذلك عند العجز من اخذ شیئا فهوله بعد الخمس یاخود
فله نصف ما اخذ قبل الخمس یاخود بعد الخمس دیسه جمله سی صحیحدر لکن کرکدرکه بونلردن نظر
مسلمینه اقربنی ترجیح ایلیه وبو صورتلرده بعد الاخراج وفق تنفیل اوزره تقسیم اولنور اما برکسنه جواهر یاغیری
نفایسدن معلوم امام اولمیوب ومسلمین اخراجنه قادر اولدقلری بر نسنه یی اخذ واخراج ایلسه البته بعد التخمیس
سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور زیرا بو تنفیلك صحتی انجق احرازدن ضرورت عجزه مبنی ایدی وضرورتله ثابت
اولان موضع ضرورتی تجاوز ایتمکله بو تنفیل دخی ضرورتنا اولمیان محللره تناول وتناهی ایلمز وتنفیل مشروح
اموال مأخوذه ده صحیح اولنجه اموال غیر مأخوذه ده اولی بالتصحیح درمثلا ابنیهٔ مشرکینده ساج ورخام
وماء الذهب بولنوب مسلمینك حین مرورلرنده اخذ واخراج غیر مقدورلری اولمغله امیر من اخذ منه شیئا فهوله
دیسه جائز وبرکسنه اول بنایی تخریب واول نسنه یی اخراج قیلسه آنکله متخصص وممیز دررزیرا مسلمین
هدمه قادر ایسه لر دخی اخراجندن عاجز وقاصرلردر حتی محلنده ترکلری جائزدر بو جهتله تنفیل مزبور جائز
کوریلور وبو بابده بعد الهدم حملی مقدور اولوب اولمامق برابردر زیرا تنفیل امیر قبل الهدمدر ومقدوریت حمل
بعد تنفیل الامیر احداث ایلدیکی هدمله حادث اولمشدر مکر اول نسنه حین تنفیلده بنادن مفصول وامیرك دخی
مجهولی اوله بو صورتده تنفیل اکا شامل اولمامغله اخراج ایلین برکسنه ایسه ده بین الجماعة تقسیم اولنور واکر امیر
صورت مفروضه ده تنفیل ایتمیوب همان احراقله امر ایتمش اولوب بعض مسلمین دخی دابه لری اوزره تحمیل
وتکلفله دار اسلامه نقل وتحویل ایلسه لر بنه بعد التخمیس بین جمیع السریه تقسیم وتعدیل اولنور زیرا تخصیص
بعض تنفیل امامه موقوف ایکن بونده تحقق ایتمیوب تحقق ایلین امر احراق دخی تخصیص بعضیلرده غیر مؤثردر
غایة الامر اول کیمسنه کندو ایله غیرلر بینده مشترك ایکن مشرف تلف اولان نسنه یی اخراجیله احیا ایتمشدر
واحیاء من بورقطع شرکته اختصاصنه سبب اوله مز واکر امیر غنائم مصابه یی ارض حربده تقسیم یاخود
تجاره بیع یاخود دار اسلامه اخراج ایلدکدنصکره آرقه لرندن دوشمن کلوب مسلمین محتاج فرار اولسه لر کرکدر
غنائم مرقومه دن قطع منفعت کفار ایچون احراق بالنار ایده لر زیرا بونده کفار ایچون معنای کبت واذلال درکاردر
وجعفر بن ابی طالب رضی الله تعالی عنه سریهٔ موته ده سلامت نفسندن مأیوس اولدقده قوائم فرسنی قطعله
اهدار ایلدیکی کبی مسلمین دخی ثقلی ثقیل اولان امتعه واسلحه لرین دوشمن آنلر ایله انتفاع ایتمیونلر ایچون احراق
بالنار ایتملری جائز وسزاواردر وکندو مالرنده جائز اولنجه آلدقلری امتعهٔ اهل حربده جوازی اولی در صورت
مفروضه ده اول غنائمی احراقیچون میدانه القا ایلسه کلرنده امیر من اخذ شیئا فهوله دیمکله بر قوم آنی اخذ
مهلکه دن تخلیص ایلسه لر بنه جمله سی صاحبلرینه رد وتخصیص قیلنور زیرا بیع وقسمتله اصحابنك ملکری

مطلب یجب احراق الغنائم فی بعض الاحیان

متعين وامام ايچون املاك نامنده بر وجهله ولايت تنفيل غير متبيندر كذلك دار اسلامه اخراجله ورثه سنه ميراث اولمق وجهى اوزره حق غانمين متأكد اولمغله امام ايچون آنده بر وجهله ولايت تنفيل قالمامشدر اما قبل الاحراز تنفيلى بشقه در و بو بابده ثابت اولان الحق احراز بالبداية ثابت بر حق ضعيف اولوب اولدخى احراق ايچون يدندن القاليله منعدم اولمغله تنفيل قبل الاحرازه ملتحق اولور اما احراز بالداردن صكره تمام سبيله حقلرى متأكد اولمغله احراق ايچون القاده حقلرى باطل وآنده امام ايچون ولايت تنفيل حاصل اوله مز ومعناى محرر بعد القسمة والبيع دخى اظهردر كه آنده ملك مالك متعين ومقرردر كورمز ميسنكه غنائمى دار الحربده ايكن قبل القسمة والبيع طرح ايلسه لر واهل حرب آنى كوروب اخذ ايتمزدن اقدم يا اخذلرندن صكره سريه اخرى دخول وآنى محللرندن ياخود اهل حربدن اخذ واخراج ايلسه لر آنده سريه اولانك حقى باطل وهنوز اخذ اولنميان اموال اهل حرب منزلنه نازل قيلنور واكر بعد القسمة والبيع احراق ايچون القاسه كره بخوف دوشمندن احراق ايده ميوب محللنده ابقا ايلسه لر قبل اطلاع المشركين سريه اخرى كلوب آنى اخذ واخراج ايلسه لر ملك مالكين بحالا قائم اولمغله آنلره تسليمى لازمدر اما مشركين اخذ ايلدكدنصكره سريه اخرى يدلرندن تخليص ايلسه لر بو صورتده مالكلرى قبل القسمة واصل اولورلرسه بلاشئ اخذ ايدوب بعد القسمة قيمتيله اخذ ايدرلر شول اموال سائره لرى منزلنده اعزاز اولنور كه اهل حرب اكا اصابت واحراز ايده لر كذلك مسلمين غنائمى بعد الاحراز بدار الاسلام طرح ايلدكدنصكره قبل اطلاع اهل الحرب سريه اخرى كلوب اخذ ايلسه لر حق سريه اولى آنده تأكد ايتمش اولمغله يدلرنده ورد وتسليمده تردد اولنمز اما اهل حرب اخذ واحراز ايلدكدنصكره سريه اخرى يدلرندن تخليص ايلسه لر بو صورتده سريه اولى قبل القسمة حاضر اولورلرسه بلاشئ اخذه قادر اولورلر وجواب مذكور مؤلف همامدن الحق روايت واحده ايله منقول ومأثوردر و بعد القسمة حاضر اولورلرسه بر وجهله تعرضه مقتدر اوله مزلر وجواب مز بوز بو مسئله ده مؤلف همامدن مأثور اولان روايتك برسى واصحى ايدوكى باب النفل الذى ينفله امير العسكرده مشروح ومسطوردر زيرا اخذ ايلسه لر البته قيمتيله اخذ ايدرلر وحقلرى قبل القسمة مالنت غنائمده در اعيان غنائمده يكسنه نك ملكى يوقدر حتى امام ايچون غنائمى بيع واثماننى تقسيم جائزدر وقيمتله اخذده هيچ فائده لرى يوقدر وثبوت حق اخذ الحق مفيد اولدقده متحققدر اما صورت بعده مشتريلر ياخود قسمتده سهمنه اصابت ايدنلر ياخود خوف دوشمنده متاعنى القا ايدنلر خين القالرنده من اخذ شيئا فهو له ديوب مسلميندن برجماعت دخى آنى اخذ ايلسه لر دار اسلامه اخراج ايتسونلر اكا مالك اولورلر زيرا مالكينك بو قوللرى آخذ ينه هبه يه مجهول وقبض آخذيله هبه دخى تمامه موصولدر بو صورتده مالكين قصد رجوع ايدرلرسه نظر اولنور اكر آخذين هنوز دار اسلامه ياخود مالكين حملنه قادر اوله جقلرى موضعه اخراج ايتمشلر ايسه هبه ده جارى اولان حكم اوزره رجوعلرى مشروعدر واكر اخراج ايتمشلر ايسه رجوعلرى غير مشروعدر زيرا اول نسنه محل ضياعده مشرف هلاك ايكن موهوب له آنى موضع سلامته اخراجله احيا ايتمش اولمغله آنده صنع موهوب له ايله شئ زائد حادث وحدوث زياده امتناع رجوعه باعثدر لكن حكم مشروع الحق اول قوم حقنده در كه قول مذكورى مالكيندن بالذات ياخود بالواسطه استماع ايده لر اما هيچ استماع ايلمين كمسنه آندن برنسنه يى اخذ واخراج ايلسه ينه مالكنه ردى لازمدر زيرا استماع ايدنلرك اخذلرى على وجه الهبه اولمغله اخذلرى قبض متمم الهبه در اما استماع ايتميانلرك اخذلرى وجه هبه اوزره اولميوب بلكه مالكنه رد ايچون وجه اعانت اوزره اولمغله ملكى ثابت اوله مز سؤال اولنورسه كه من اخذ شيئا قولى ايجاب للمجهول ايكن صحت هبه نيجه معقولدر جوابده ديرز كه جهالت مز بوره نزاعه مفضى دكلدر زيرا ثبوت ملك عند الاخذ در وآخذ عند الاخذ معلوم ومتعيندر كويا مالك بو لفظله على وجه الهبه اخذينى مباح قيلمشدر و بو اباحت جهالتله دخى ثابته در و بو بابده اصل قوى عبد الله بن قرط اليمانى رضى الله تعالى عنهك روايت قيلديغى حديث نبويدر كه رسول الله صلى الله عليه وسلم افضل الايام عند الله تعالى يوم النحر ثم يوم القر بيوردیلر و يوم قردن مرادلرى ايام نحردن يوم ثانيدر كه آنده حجاج منى ده قرار ايدرلر بعده راوى مذكور ذيل حديثده بو معنايى تحديث ايلديكه رسول الله صلى الله عليه وسلم حضورلرينه بش ياخود آلتى بدنه تقريب اولندى همان بدنات مز بوره ذبحه قنقمزدن ابتدا بيورديلر ديو سمت سعادتلرينه قريب اولمغله باشلديلر بعده وجه مستحب اوزره قائمة ومعلقة ذبح اولنوب جنبلرى ساقط يعنى موتله ذمينه هابط اولدقلرنده جناب رسالت بر كلمه تكلم ايلديلر لكن بن فهم ايده مديم اقصا اللرنده بولنان بعض ذواته نه بيورديلر ديو سؤال ايلدم اولدخى من شاء اقتطع يعنى مراد ايلين لحومدن قطع واخذ ايلسون بيورديلر ديو

مطلب لا ولاية للامام فى اموال الناس

ترجمه ده واقع اولان بو قوللر حديثده وقع فلما وجبت جنوبها لفظ شريفنك تفسيريدر *

جواب ايلدى لبيته بو خطابه عنائمك اما مأخوذ الله انقطاع وتملك وجهى اوزره الحدث اخذ دركه آخذ ومأخوذ مجهول ايكن جناب رسالت اول آلاتى ايجاب قيلمشلردر اشته بو حديثدن اولان اموره بو نصك حكمى تعدى ايدر وقول مجرد بو وجهله دخى مؤيد ومقرردر كه نجار دنانير ودراهم نثار ايتديكلرى حالده اليدلر آنى اخذ واقتسام ايدرلر زيرا اثبات عرس وغيرنده شكر ودراهمى نثار ايلديكى زمان كوروب اولنانى تملك وآنكله انتفاع واستبشار ايدرلر حتى ديمشلردر كه حال نثارده آخذ ايدنلر ظاهر در يعنى ما نحن فيه كبى الحذه اذن صريح بولندقلرنده حكمى بوراولى بالتصحيحدر وعلى هذا بركمسنه باب ثمار مأنده ايده ماء وضع ايلسه حتى وفقير جميع ماره دلالتلرى تحقق ايتكله آندن ايچلمك مباحدر كذلك بكمسنه نك ملكى اولمايان ارضى مباحده نمو ايدن شجره غرس واصابت اثمار بنى ناسه مباح ايتسه جميع مارين ايچون ثمارندن اخذ وتناول جائزدر ومسائل مذكوره بالتمام قرينلر روايتدر حديثدن مأخوذدر واكر امير بعد انهزام المشركين مقتوللرينك قاتللرى نامعلوم ايكن اسلابلرينى اوزرلرنده كورمكده من قتل قتيلا فهو له ديوب برجماعت دخى آنى اخذ ايلسه آنلره نفل حلال دكلدر زيرا مسلمين آنى الجند واغتنام ايتمشلردر بو وجهله معناده تنفيل قبل الاصابه در لكن اصحى اولدركه قول امير تنفيل بعد الاصابه در لكن امام اجتهاد ايله آنى امضا ايلمشدر وحكم مختلف فيه اجتهاد امامله امضا اولندقده حكم متفق عليه كبيدر حتى اول امير فوت يا معزول اولوب يرينه آخرى نصب اولنسه اختلاف ايله نلردن برشيئى استرداد ايده مز اما قول اميردن صكره تسنه اخذ ايتمشلر تاكه اول امير عزل اولنوب امير آخر كلدكده عزلنى بيله رك ياخود بيلميه رك اخذ ايلسه لر امير ثانى جمله شيئى يدلرندن اخذ وغنيمته وضع ايدر زيرا تنفيله قصد اولنان اخذ واحرازدن اقدم امير اول عزل اولمغله تنفيلى باطل وعن اصل حاصل اولمامش منزلنه نازل اولمشدر و بو مسئله نك نظيرى باب من النفل لاهل الذمة والعبيد والنساء وغيرهم ده تقديم وتقرير اولنمشدر كه بر امير بعد التنفيل وقبل اصابة الغنائم فوت يا معزول و يرينه آخرى قائم اولسه بطلان تنفيلنى مسئلهمز بناء عليه تنفيلى ما نحن فيه كبى بعد الاصابه اولدقده بطلانى طريق اولى ايله عياندر شول قضا منزلنه سنده در كه قاضى قبل التنفيذ منعزل و يرينه خلافنه ذاهب قاضى آخر متصل اوله شارح الكتاب شرح الله تعالى صدره يوم الحساب ديركه بر باب من يكون له النفل ومن لا يكون انتاسنده بر اصل بيان وتفصيل ايتمشديك كه تنفيل امير عند قيام الحرب صدور ايدرسه همان اول قتاله مخصوص اما عند دخول دار الحرب قبل لقاء العدو وظهور ايدرسه تا مسلمين دار اسلامه خروج ايدنجيه دك ثابت ومرصوص صدر مؤلف معالى بناه طيب الله تعالى بطيب مثواه بو اصل اوزره تفريع فروعه شروع ايدوب ديركه صورت ثانيه ده مسلمين دار اسلامه خروج بعده ينه دار الحربه عود ودخول ايلدكلرنده بر بيمى قتل قتيل ايلسه سلبى اوله مز زيرا تنفيل امام دار اسلامه خروجله بخامه ايروب شيمدى دخول آخره اقدام اولنمشدر امام عند الدخول تجديد تنفيل ايتمدكجه قاتل سلبه غير نائلدر كورمز ميسنكه بعد الخروج دار اسلامده برسنه اقامت بعده دار الحربه عودت ايلسه لر قاتل ايچون تنفيل سابقله سلب حاصل اولماز واكر دار اسلامه دخول اعدا استماعله مسلمين دفع ايچون محللرندن خروجه اسراع ايلدكلرنده امير من قتل قتيلا فله سلبه ديسه بو تنفيل كرك دار اسلام وكرك دار الحربده بو توجهلرندن منزللرينه رجوعه دك اصابت ايتدكلرى غنائم اوزره تحميل اولنور اما صورت مز بوره ده اعدايه دار اسلامده ملاقى اولوب امير دخى بو يله تنفيل قيلسه الحق اول قتال اوزره تحميل اولنور زيرا الدفعات بيان ايلديك كه كلام مطلق هر محلده دلالت حالدن اغلب احتماله مقيددر واكر امير دار الحربده بر حصنه سريه بعث وآنلر ما اصبتم منه فلكم الربع من ذلك ديمكله تبشير ايلدكده واروب قتال ايده رك نيجه ايام اول حصن اوزره مكث وآرام ايتدكلرند نصكره اصل عسكر كلوب معيت قتالله فتح ايلسه لر اهل سريه تنفيلله بكام اوله مزلر زيرا نفل الحق سريه نك بدون العسكر قتاللريله اصابت ايده جكلرى غنائمده ايجاب واولوجهله فتح واغتنام اوزره تحريضلرينه ترتيب اسباب اولنمشيدى اولدخى صورتياب اولمادى كورمز ميسنكه عسكر بدون اهل السريه حصنى فتح ايلسه لر سريه حين فتحده حاضر بولنسه لر دخى اخذ نفله قادر اوله مزلر فتح حصن قتال جميع عسكر ايله ظهور ايتدكده ينه بو يله در واكر امام دار اسلامدن بر سريه بعث واوزرلرينه بر امير نصب ايدوب بعده اول اميرى عزل وآخرى نصب وارسال ايلدكده بر قوم دخى تنفيل امير اول ايله اخذ انفال ايتمش اولسه لر نظر اولنور اكر عزلنى بيليه رك اخذ ايتمشلر ايسه مأخوذلرى كندولره سالمدر كذلك امير دخى عزلنى بيليه رك تنفيل ايتمش ايسه ينه تنفيذى لازمدر زيرا عزلنى بيلميوب ياخود عزلنى اخبار وكندوينى عملدن صرف ايدركسنه كلمدكجه ينه امارتى باقيه در واكر تنفيلى امير ثانى كلوب عزلنى اخبار ايلدكدنصكره واقع

مطلب ان امير العسكر والجند اذا اصابوا

مطلب وضع الماء والجد فى باب دار اوغرس شجرة واباح ثمرها

اولمش ایسه بطلانی متحققدر که حین تنفیلده سائر رعایایه متحققدر واگر امام فلانی تأمیر وتسییر ایلدی دیو
اکامکتوب کلمش ایسه امیر ثانی کلدیکجه یینه علی حاله امیر وتنفیلی نافذ التأثیردر کورمزمیسنکه بر بلده نك
امیرینه بوکیفیت عارض اولسه صارق کلنجیه دك امامله اقامت جمعه سی صحیح وبی معارضدر نکته سی اولدر که
مسلمینی دارالحرب ودارالاسلامده بلامدبر ولا ناظر ترك واهمال غیرجائزدر بناءً علیه امیرثانی کلیدیکجه به دیر مسلمین
اوله مفوض وتنفیلی نافذدر مکرامام سنی عزل ایلدم یاخود سنی عزل وفلانی نصب ایلدم دیو کندویه تحریرایتمش
اوله بوصورتده معزول وبوندنصکره تنفیلی غیرمقبولدر زیرا عندالتقلید خطاب امامله امیراولمشیدی ینه امامدن
خطاب عزلله معزول اولشدر وبعیددن کلن کتاب قریبدن خطاب کبیدر واگر امیرحین تأمیرنده طرف امامدن
عسکری دارالحربه ادخاله مأمورایکن قبل الادخال امام اکا برفلانی امیرقیلدق اول وارنجیه دك محلکدن حرکت
قیلمه دیونامه ارسال ایدوب اول دخی عسکرایله ارض حربه دخولی تعجیل وعسکرینه بعض انفال تنفیل ایلسه
بو تنفیلی ابطال وتعطیل اولنورزیرا دخول ارض حربدن نهی امام کتابیله اکا واصل اولمشیدرکه مواجهةً
خطابیله حاصل کبیدر ومواجههٔ نهیدن صکره بلا امربجدید دخول ایتمش اولسه امیراولمیوب تنفیلی باطل
اولدیغی کبی کتاب نهیدن صکره ینه عاطلدر واگر امیرسن شین همان عسکرایله ارض حربه دخول قبل امافلان
سکا واصل اولدقده امیراولدرسن دکلسین مضموننده کتاب امام روتمون اولسه تاامیرثانی اکاملاقی اولنجیه دك
اولك جمیع تنفیلاتی جائز وباقیدر زیرا عزلی ثانی ایله ملاقاته معلق وملاقات ایتمدکجه امارتی ثابت ومحققدر وبعد
الملاقاة ثانی امیر جائزالتنفیل واول معزول لازم التعطیلدر واگر امام سن امیرسین فلان سکا ملاقی اولنجیه دك
دیو کتب واعلام ایتمش ایسه بودخی مسئلهٔ سابقه ایله برابردرزیرا امام ولایتنه تعیین غایت ایتمشدر وحکم غایت
مابعدی ماقبلنه مخالف اولمقدر وبومسئله لرده امامدن سبقت ایلین تقلیدامارت مطلق اولمغله غایتله مقیداولمق
برابردرزیرا امام تقلید مطلقدن صکره دخی عزله قادراولمغله آنی توقیته دخی مقتدردر وکتاب مرقومله توقیتی صحیح
اولدقده همان فلان سکاواردقده امیراولدرسن دکلسین دیوعزلنی تصریح کبیدرواگر مسلمیندن برطائفه اصحاب منعه
اولوب بلا اذن الامام ایچلرندن برینی امیر وقصد غارتله دارالحربه اقتحام وبعض غنائمه اغتنام ایلسه لر غنائملری
تخمیس ومابقی سهام غنیمت اوزره بینلرنده اقتسام اولنورزیرامنعه لرینه اعتباریله غنائملری علی وجه اعزاز
الدین مأخوذه اولمغله حکم غنیمتده قیلنور وتنفیل امیرلری تقلید امامله بعث اولنان امیرسریه کبی جائزدر زیرا
آنی رضالریله امیرقیلشلردر وحقلرنده رضالری معتبر اولمغله اتفاقلریله اوزرلرینه امیراولمشدر کورمزمیسنکه امامت
عظمی امام اعظمدن استخلاف وولایت عهد ایله ثابت اولدیغی کبی ذات واحده اوزره اجتماع مسلمینله دخی
مثبت اولوربوبابده اصل وثیق امامت صدیق رضی الله تعالی عنه در امارت سریه دخی بویله درکه تقلیدامامله
ثابت اولدیغی کبی اتفاق سریه ایله دخی مثبتدر کورمزمیسنکه اهل بغی برینی تأمیرایله دارالحربه دخول
ایلدکلرنده امیرلری بعض اشیانی تنفیل ایدوب صکره بغیدن تائب اولسه لر ینه معنای مذکوره بناءً فعل امیرلری
جائزومقرردر واگر خلیفه عسکریله دارالحربده غزاایدرایکن فوت یاشهیداولوب عسکردن برطائفه فلانی وطائفهٔ
اخری دخی فلانی اوزرلرینه امیر ویربرندن مفارقت وهربری ارض عدودن برجانبه مسارعتله غنائمه مواصلت
وهرامیرقومنه قبل الخمس اوبعده تنفیله مبادرت ایتمش اولوب صکره دارالحربده اجتماع وخلیفهٔ واحد
اوزره اجماع ایلسه لرکر کدرکه اصل خلیفهٔ اول مقامنه قائم اولان خلیفهٔ ثانی غنیمته ظفر بولان اقوامك راضی
اولدقلری امیره اعتبار وآنك تنفیلی جائز اولمغله آنی تنفیذواختیار ایلیه اگرچه حکم مقررده التقاء عسکرین
دارالحربده اولمغله بعد خروج دارالاسلام اولمق برابردر لکن دارالحربده ملاقات ایدرلر سه احرازده مشترك
اولملریله بعد النفل مابقی بین العسکرین سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور اما بعد الخروج ایسه هربری تفنل
وغنیمتلریله تخصص قیلنور واگر خلیفه سرحدلری اوزره بر والی تسییر ایدوب رخصت تنفیله دائر اکا نسنه
تعبیر ایلمسه ینه آنك قبل الخمس وبعده تنفیلی تجویز وتقریر قیلنور زیرا آنی انجق ثغوری محافظه واهل
حربه غزایله بردن طمعلرینی قطع ایلمك ملاحظه سیله استعمال ایلمشدر وتنفیل امر حربدن قتال اوزره تحریض
اولمقله اول والی به سرحدده تدبیر حربی تفویض بالضرورة امرتنفیله دخی موجب تفویضدر مگرخلیفه آنی
تنفیلدن نهی ایتمش اوله بوصورتده خلافنه تصریح محله اعتبار دلالت حال ساقط وتنفیلی رتبهٔ جوازدن هابطدر
نظیری حضور ناسه تقدیم مائده درکه بطریق الدلالة اذن تناولدر مگر تناولدن صریحا نهی ایده واگر عامل
مذکور عامل آخری استعمال واولدخی تنفیل انفال ایلسه نظر اولنور اگر خلیفه عامل اولی تنفیلدن نهی

مطلب امیر العسکر یصلی الجمعة قبل ان یقدم مسافرة

مطلب الامامة العظمی تثبت بالاستخلاف وباجتماع المسلمین

مطلب تقدیم المائدة اذن الا ان ینهی

ایتمش

ایتمش ایسه ثانیدن دخی جائز واگر ایتمش ایسه غیرجائزدر زیرا عامل اول ایچون عامل وانك منزلنه نازلدر کورمزمیسنکه
برقاضی حدودده حکم وقضادن منهی ایسه استخلاف ایلدیکی نائبی دخی منهی وغیرمنهی ایسه نائبی دخی
غیرمنهیدر مانحن فیه دخی بویله در واگر بو عامل سرحددن برسریه تسییر واوزرلرینه برذاتی تأمیر ایلدکده
امیرسریه دارالحربده سلب مقتولینی تنفیل ایلسه عاملك نفسه غزاسنده تجویزاولندیغی کبی بونده دخی تنفیذ
وتکمیل اولنور زیرا اول سریه یی دارالاسلامدن بعث وامیرلرینی نافذ الامرقیلوب امرحربی اکا تفویض ایلمکله
امیرعسکرکبیر کبی اولمشدر وامیرعسکرك غنائمی تحت ولایتنده بولنان عسکرینه مخصوص اولمغله نصا تنفیلله
مأموردکل ایسه ده تنفیلی جائزدر وامیرسریه دخی آنك کبیدر اما عامل آنی بالکلیه تنفیلدن نهی ایتمش اولوب
اولدخی تنفیل ایتمش اولسه جائزکورلمز زیرا اکا تقلید امارت ایلین آنی تنفیلدن نهی صریح ایلمشدر عاملی خلیفه
نهی ایلدکده تنفیلی صحیح اولمدیغی کبی بوندن دخی تصحیح اولنماز وهم امیرسریه عاملك اکا تفویض ایتمدیکی اموره
امیر اولمامغله تنفیلی سائر رعایانك تنفیلی کبیدر وبوبابده سریه سنك رضا وعدم رضالری برابردر اگرچه بعد
موت الامیر نصب امیرآخره رضای سریه ایله امارت ثابته اولدیغی کبی بونده دخی رضای سریه ایله صحت تنفیل
مثبته اولمق لقتضا ایدر ایدی لکن بین المسئلتین فرق اولدرکه آنده رضالری مخالفت امرعامل اوزره اولمیوب همان
عاملك سکوت ایلدیکی خصوصده حاصل اولمغله معتبردر وبونده رضالری مخالفت امرعامل اوزره اولمغله رضالری
امیرلرینی عزل وامیرآخر نصبنه رضالری کبی اولدیغندن غیرمعتبردر بوصورتده امیرلری تنفیل ایلدکدنصکره
غنائمی تقسیم ایتمدین سرحده اخراج وکیفیتی عامله اخبار ایدوب تنفیذ تنفیلی رأی واختیار ایلسه اکا سزاوار اولماز
زیرا بوتنفیذی کندوابتداءً بعدالاصابه تنفیل ایلمك منزلنده در بویله ایکن ینه تنفیذایدرسه تنفیذی جائز وهرکس
اصابت ایلدیکی غنائمی اخذ ایلمك دخی بووجه اوزره تنفیل اولنمش ایسه حلال اولور زیرا مجتهد فیه اولان
تنفیل بعدالاصابه ده جهت عاملدن حکم وقضاواقع اولمغله تنفیذ وامضاسی لازمدر سؤال اولنورسه که بوصورتده
اصل تنفیل باطل اولمغله اکا اجازت مالك انشادن دخی اولسه لغو وعاطلدر نظیری اولدرکه بررجل برصبینك عورتنی
تطلیق ایدوب صبی بالغ اولدقدنصکره تطلیقنه مجیز اولسه شمدی انشاء طلاقه مالك ایکن ینه اجازتی لغو وعاطلدر
ایکی وجهله جواب ویریلور وجه اول اولدرکه آنده مجیز معتبر بولنمامغله اصل ایقاع طلاق باطل اولوب موقوف
اولمامشدر وبونده بولنمغله اصل تنفیل موقوفا واقع اولمشدرکه عامل قبل اصابة الغنائم مجیز اولسه بالاتفاق صحیح
اولور ایدی بناءً علیه بعدالاصابه مجیز اولسه ینه اجازتی تجویز ایده رز وجه ثانی اولدرکه بونده اجازت انجق
منفل لهیه تسلیمله تام اولمغله بوتسلیم اجزت دیمك منزلنده اولمیوب انشا منزلنده قیلنور مسئلهٔ مزبوره دن
عدیلی اولدرکه صبی مزبور بعد البلوغ اجزت دیمیوب بلکه جعلت ذلك تطلیقة واقعة دیسه مجددا
انشاء طلاقه جعل اولنور بوندن اوضح عدیلی اولدرکه برکمسنه امیراعطاء مواجب ایدنجیه دك برشیئ اشترا قیلسه
البته شراسی فاسددر لکن برقاضی بعدالمخاصمة اجازتی رأی ایلسه اصل بیع عندیمزده فاسد ایکن اجازتیله نافذ
ومشتری یه امساکی حلال اولور واگر عامل عسکر ایله دارالحربه داخل اولدقدنصکره برسریه بعث ایدوب
امیرلرینه امر ونهی ایتممشیکن اول امیر اصحاب سریه یه تنفیل نصکره غنیمتلرین عسکره ایصال قیلسه لر تنفیلی
انجق نصیب سریه ده نافذدر زیرا بونده مجموع عسکر غنائمده اصحاب سریه ایله شریکلردر وامیرسریه نك
ولایتی اهل سریه یه خاص وعسکره غیرمتجاوز اولمغله تنفیلی انجق نصیب سریه ده جائزدر واگر عامل عندالبعث
سریه ایچون تنفیل صکره امیرلری دخی بشقه تنفیل ایدوب بعده غنائملرین عسکره نقل وتحویل ایلسه لر بوصورتده
مجموع غنائمدن رفع نفل عاملی تقدیم بعده اظهار حصهٔ سریه ایچون مابقی بین العسکرین تقسیم اولنور
غنیمتله نفل عاملدن نصیب سریه نه ایسه ایچندن سریه یه نفل امیرلری تسلیم قیلنور زیرا نصیب مرقوم بالتمام
سریه نك حصهٔ خاصه لریدر وامیرلرینك اوزرلرینه ولایت خاصه سی اولمغله حصهٔ خاصه لرنده تنفیلی نافذدر
ومسئلهٔ سابقه بشقه درکه آنده سریه دارالاسلامدن مبعوث اولمغله غنائملرنده غیرك شرکتی یوقدر حتی بوسریه دخی
عسکره رجوع ایتمیوب همان برطرفدن دارالاسلامه خروج ایلسه لر بونلردخی دارالاسلامدن بعث اولنان سریه
حکمنده داخل ومصابلرندن شرکت عسکر زائل اولور لکن مسئلتینك ایکیسنده دخی سریه اغتنام طعام ایلسه لر
استدکلری مقداری تناوللری حرام اولماز زیرا عسکره رجوعلرندن صکره دخی اول طعامدن تناول اهل عسکره
مباح اولدیغی کبی سریه یه دخی مباحدر وطعام مصابه اباحت تناولده اصل اباحتی اوزره باقی کبیدر اما حکم
تنفیل بشقه در واگر سریه غنم بانقر یارملك اغتنام وامیرلری آنلری عسکره دك سوق ایچون استیجاری التزام ایلسه

بو استیجاری نظرماً نی جامع ومنفعی جاله یه راجع اولمغله هم اصحاب سریه وهم اهل عسکر حقلرنده انفع ایدی
محققدر اما تنفیل بشقه‌در که آنده منفعتی انجق منفلین جانبنه اولمغله حصهٔ عسکره غیر جائزدر واکر عامل سریه یه
علی السویه ربع مصابلرینی تنفیل عسکره امیرلری دخی حسب لقاء اعداده علی وجه الاجتهاد بعضیلرینه تنفیله
کونه تنفیل عسکره سریه عسکره رجوع ایچون همان دارالاسلامه خروجنده تحمیل ایلسه‌لر بو صورتده نفل عاملی
باطل ونفل امیرلری جائزدر زیرا قبل ملاقاة العسکر دارالاسلامه خروجله دارالاسلامدن بعث اولنان سریه حکمنه
واوج ایلمشلردر وعامل تسویه سریه ایتمکله تنفیلی فاسددر که انده لا نفل للسریة الاولی بومثللو سریه حقنده
وارددر اما تنفیل امیرلری ایچلرندن بعض خواص ایچون علی وجه الاجتهاد حاصل اولمغله مصابلرنده خواصلرینك
حق زائد ایله اختصاصنه بناء رتبهٔ صحتده واصلدر اما عسکره رجوع ایلدرسه بو صورتده نفل عامل جائزدر که
بونده عسکر شرکاء غنائم اولمغله تنفیلی علی السویه اولمیوب ابطالی شرکت عسکر ایله تخصیص سریه اوزره
اولمشدر بناء علیه بالتبع ابطال خمس وتعطیل تفضیل الفارس علی الراجله مؤدی اولسه دخی صحیحدر اما تنفیل
امیرلری قربا بیان ایلدیکمز اوزره انجق حصهٔ خاصه‌لرنده جائز وحصهٔ عسکره غیر متجاوزدر واکر عامل سریه ایچون
تنفیل ایدوب امیرلرینی تنفیلدن نهی ایتمش اینسه نهی عامل ایچون تنفیل امیرلری باطل وعسکره رجوع ایدرلرسه
نفل عامل آنلره واعلدر اما جانب آخردن دارالاسلامه خروج ایدرلرسه نفل عامل دخی عملدن عاطلدر بو صورتده
جمیع مصابلری تخمیس ومابقی سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور زیرا بو صورتده مصابلری کندولره خاص اولمغله
تنفیل عامل معمول به قیلندقده خنسله فضل فارسی ابطالدن غیری نسنه حاصل اولماز اولدخی باطلدر والله اعلم

* باب من النفل الذی یکون للرجل فی الشیٔ الخاص ولا یدری ماهو *

یعنی برغازی شیٔ خاصه مستحق ونه یه مستحق ایدوکی عندنده مجهول وغیر متحقق اولان انفال جهتنه وصنده
باب مخصوصدر قچان امیر من جاء بعشرة اثواب فله ثوب دیمکله تبشیر ایدوب برکسنه دخی مختلفة الاجناس
اون عدد اثوابله واصل اولسه هر ثوبك عشرینه نائل قیلنور زیرا تنفیله کتوردیکی اثوابك عشری اکا ایجاب
اولنمشدر زیرا نص ایتدیسه ده معنای کلامی فله ثوب منها دیمکدر نکته‌سی اولدر که تصحیح کلامنه بوعشردن
غیری طریق یوقدر زیرا اجناس ثیاب مختلفه اولمغله عقود دن برنسنه‌ده ایجاب ثوب مطلق صحیح اولمازدی اما
بعض اثوابی تنفیل بعضی آخردن اولی دکلدر بو جهتدن ثیاب مختلفة الاجناس قسمت واحده ایله تقسیم اولنماز
بناء علیه هر ثوبك عشرینه مستحق اولور کذلك من جاء بثلثة من الدواب فله دابة واحدة دیسه لفظ دواب
ثیاب کبی اجناس مختلفه‌یه شامل اولمغله حکمی سالفده بو دخی داخلدر اما ثیاب وغیر دواب جمله‌سی جنس واحددن
استجلاب ایلسه محتمل قسمت اولمغله ایچندن وسطنه استصحاب ایدر وامیر اوزره هم غازینك وهم جلب غنیمت
ایدنلره رعایت نظر واجب وکتوردیکندن اعطاء وسط عام نظر طرفینی مستوجبدر واکر من جاء بدابة فله ثلثها
دیدکده برکسنه بقره یا جاموس یا بعیر ایله واصل اولسه آنلردن برشیئه نائل اوله‌مز زیرا لفظ دابه استحسانا انجق فرس
وبغل وحماره شاملدر کور منمسنکه عسم مرکوب دابه اوزره یمین ایلسه بو انواع ثلثه‌دن غیری یه متناول اولماز
وبو بابده بلا شبهه حقیقت لفظ دابه معتبر دکلدر زیرا صورت مذکوره‌ده رجال به کتورسه رعاقل اینن نفله استحقاقه
قائل اولماز وحقیقت دابه یعنی ما یدب فی الارض اولمغله رجال یه دخی شاملدر قال الله تعالی وما من دابة فی الارض
الا علی الله رزقها بناء علیه کلام امیر متعارف ناس اوزره مصروف ایدوکی عند عیزده مقرردر لکن اول قوم مسلمین
موضع دوابده جوامیس وبقر اتخاذیله آنلره راکب وآنلره استعمال وانی مرکب اینسه‌لر امیرلرینك تنفیلی متعارفلرینه تحمیل
اولنور اما لازم دیارمزده دواب انجق خیل وبغال وحمیره اطلاقله مشهوردر واکر امیر من اصاب جزرة فهی له دیوب
برکسنه دخی برجزور یا بقره کتورسه برنسنه‌یه مستحق اولمز اما برشاة منی یا نحو شاة ضم کتورسیدی کا مستحق اولور
اکرچه لفظ جزره هر بر ذبح اولنان حیوانده حقیقتدر لکن ناس انجق غنمله استعمالنه اعتیاد واستیناس ایلمشلردر
حتی برکسنه آخره الجزرة من غنمك یعنی ماشیه‌لرکدن بکا برجزره و یردیدکده انجق رجاء شاة ایلدیکی منفهم اولوب
ابل وبقره منتظم اولماز واکر من جاء بجزور فهوله دیسه بو لفظله بقر وغنمه مستحق اولمیوب انجق ابله استحقاقی
متحقق اولور اکرچه لفظ جزور فعول بمعنی المفعول اولمغله جمیع مجزور ومذبوحه شمولی مأمولدر لکن بین الناس
ابلدن غیریده استعمالی غیر معقولدر بوصورتده بر اعتبار مرکوب یا ناقه مرکوبه کتورسه قیاسنه اعتبار ایله برنسنه
سزاوار اوله‌مز زیرا اسم جزور ابلدن ذبح ایچون تهیئه اولنانلره مقصوردر وتهیئه ذبح دخی قتل اکوبدر که
مرکوب اولدقدنصکره حسب العاده آنی بردخی اکل ایچون ذبح ایلمزلر اما استحسانا اعتبار ایله نفله سزاواردر که

اسم جزور مرکوب وغیر مرکوبده استعمالی مشهوردر واکر من جاء ببعیر او بجمل فهوله دیدکده بربختی
یاخود بختیه کتورسه اسم بعیر وجمل جمله‌سنه شامل اولمغله کتوردیکنه نائل اولور اما من جاء ببختی او بختیة
دیدکده جمل عربی یا ناقهٔ عربیه کتورسه مستحق اوله‌مز زیرا اسم بختی بخت نصره نسبت اولنان جمال عجمیه
خاص اولمغله عربی یه متناول اولمزلر نته کیم برنسنه‌یی تنفیلده عجمیتله توصیف اولنسه‌ لك عربیسنه تناول ایلمز
واسم بختی جمال عجمدن ذکور واناثه شامل نته کیم اسم جمل ابل عربیدن ذکور واناثه متناولدر واسم بقر
تنفیلده جاموسه غیر شاملدر اکرچه قیاس مذکوره نظر ایله بقر دخی اسم جنس اولمغله جاموسه شمولی مقرردر
کور مزمیسنکه فی ثلثین من البقر تبیع او تبیعة یعنی اوتوز عدد بقرده بر یاشنه کیرمش ذکور یا اناثدن تبیع یا تبیعه
تسمیه ایتدکلری ولدبقر زکوة ایچون وریلك واجبدر حدیث شریفی جاموسه شامل وزکوتده جاموس نقصان
نصاب بقری مکملدر لکن بطریق الاستحسان عرف ناس اعتباره شایان کورلمشدر که عرف ناسده بو جاموسدر
بقر دکلدر دیمکله جاموسدن اسم بقری نفی ایدرلر واسم بقر جاموسه بلا تقیید اطلاق اولنمازنته کیم فارسیه ده
بقر معناسنه کا واقعتنه لفظ مش ضم ایدوب جاموسه کاومیش دیرلر اما اسم بعیر وجمل بشقه‌در که جمیع لغات
عربده بختی اوزره اطلاق اولندیغندن فضله لفظ دوه ولفظ اشتر کبی هر لغتده مرادفلری دخی بختی اوزره اطلاق اولنور
واکر من جاء بشاة فهی له دیسه معز وغنمدن ذکور واناثه متناول اولور اکرچه بالنظر الی القیاس السابق معزك عدم
دخولی لایقدر که معز دخی جاموس کبی اسم آخر ایله ممتاز اولوب اندن اسم شاتی نفی ایلمك صحیحدر لکن معنای آخره
اعتبار ایله تناولی احتراز اولنمشدر که حسب العاده معز وغنمی برینه تخلیط وجمله‌سنی جنس واحده الحاق
ومجموعنه اسم شاة وغنمی اطلاق ایدرلر لکن جوامیس بویله دکلدر وقوچ معناسنه لفظ کبش وتکه معناسنه
لفظ تیس اناثه شامل اولماز واسم دجاج جنس ما کاندن ذکور واناثه شاملدر اما اسم دجاجه ذکوره
واسم دیك اناثه شامل دکلدر و بر ایمان الجامعده لا آکل لحم دجاج دیوب لحم دیك اکل ایلسه حانث اولور اما عقدنا
یمینی اسم دجاجه ایله واقع اولوب لحم دیك اکل ایلسه حانث اولماز کذلك اسم دیکله عقد یمین ایلسه
لحم دجاجه اکلنده حانث اولماز مسائلی ذکر ایلدیکمز محلنده بو مسئله‌یی بیان قیلندق وبو بابده حکم تنفیل
حکم یمینه قیاسله تسجیل اولنور

باب النفل فی العسکرین یلتقیان * یعنی مسلمیندن ایکی عسکر منفل دارالحربده ملاقی اولدقلرنده تحقیق تنفیللرینك
محل تفصیلیدر چنانکه مسلمیندن ایکی عسکر هر بری برطرفدن دارالحربه دخول ایلدکده هر برینك امیری قبل
الخمس تنفیل ربع یا ثلثله برسریه تسییر ایدوب اول ایکی سریه برحصن اوزره اجتماع واخذ غنائمله انتفاع
ایتدکلرندنصکره بربرندن تفرق وهر بری عسکرینه تلاحق مراد ایلسه‌لر کرکدر که اول غنائمی قطعا نفلی
وکندولردن غیری مستحق آخری بولنمیان غنیمت کبی قبل التفرق بینلرنده سهام غنیمت اوزره تقسیم ایدهلر زیرا
هر امیر انجق کندو سریه‌سینك اصابت ایلدکلری غنائملرندن تنفیل ایلمشدر وهر سریه‌نك مصابی انجق قسمت
مزبوره ایله نمایان اولور بو جهتدن اولا بین السریتین سهام خیل ورجاله اوزره تقسیم اولنور وبو تقسیمده ایچلرندن
خمسی اخراج اولنمازکه استصحاب خمسه احدی السریتین اخرادن اخری دکلدر بعده هر سریه حصه‌سیله
عسکرینه رجوع ایلدکده امیرلری ایچلرندن نفللرینی تسلیم وباقیسین بعد التخمیس غنائمه ضم وسریه وعسکر
میاننده تقسیم ایدر وصاحب الکتاب بو محلده صورت مسئله‌یی اکتاب ایدوب دیرکه احدی السریتین سکز
یوز رجال ودورت یوزی فارس دورت یوزی راجل اولوب سریهٔ اخری دخی دورت یوز رجال ویوزی فارس اوچیوزی
راجل اولمغله مجموع سریتین بشیوز فارس ویدییوز راجل اولسه کرکدر که مجموع مصابلری اولا بشیوز فارس
ویدییوز راجل اوزره سهام غنیمتله تقسیم اولنوب بعده مصاب فرسان اخماسا تقسیم وبرخمسی فرسانی یوز
عدد اولان سریه‌یه ودورت خمسی فرسانی دورت یوز اولان سریه‌یه تسلیم اولنه ومصاب رجاله دخی اسباعا تقسیم
واوچ سبعی رجاله‌سی اوچیوز ودورت سبعی رجاله‌سی دورت یوز بولنان سریه‌لره تسلیم اولنه وانجق بو طریق
بینله هر سریه‌نك حصه‌سی متبین اولور مترجم فقیر دیرکه بوندن اقدم ذکر ایلدیکی غنائم سریتین بلا تخمیس
بینلرنده سهام خیل ورجاله اوزره قسمت وهر سریه حصه‌سیله کندو عسکرینه رجعت ایدر قولی بین السریتین
عدد رجال وحساب فرسان ورجالده تساوی وتفاوت صورتلرینك جمله‌سنده جاری وبونده تحریر ایلدیکی
تقسیم اخماس واسباع مثللو تکلفات زائده‌دن عاری ایکن بو صورتك ماقبلنه تفرع وتفریعنك توجیهی دشوار
نهایة الامر بو دخی طریق آخر ایدوکی آشکاردر انتهی وحکم مقرره ما نحن فیه کبی هر امیرك سریه‌سنه

الجزر المأکول بفتح الجیم وکسرها لغة الواحدة بالهاء والجزور من الابل خاصة یقع علی الذکر والانثی والجمع جزر مثل رسول ورسل کذا فی المغرب وفی حدیث خوات ابشر بجزرة سمینة ای شاة صالحة لان تجزر یقال اجزرت القوم اذا اعطیتهم شاة یذبحونها ولا یقال الا فی الغنم خاصة کذا فی النهایة وتفصیل مشروحه جزره وجزورك فرقلری کسب وضوح ایلمشدر منه

الشاة الواحدة فی الغنم للذکر والانثی او یکون من الضأن والمعز والظباء والبقر والنعام وحمر الوحش کذا فی القاموس منه

لفظ کا وفارسیه ده بمعنی البقردر وبمعنی الغنم در وجاموس ومیش بمعنی الغنم در ولمغله کاومیش تسمیه ایلدیلر کذا قاله ابن الکمال مخصصا منه

مطلب قال لا آکل لحم دجاج

مطلب اشکال المترجم علی الکتاب

تنفیلی یاخود هیچ برینك عدم تنفیلی یاخود احد هماڭ تنفیل و آخرك عدم تنفیلی جمله سی برابردر زیرا هر امیرك
ولایتی سیرنه اجرایه متجاوز اولمامغله آنلرك خصه سنده تنفیلی غیرجائزدر

باب النفل لمن یجب اذا جعله الامام جملة * یعنی منفل لهمده اجمال وقلق جهتنده تنفیل قیلدیغی بجانده اهمال
ایلدکده نفل کیملره واجب اولدیغی تعیینی حاوی باب دقیق الفحاویدر اکر امیر من خرج من اهل العسکر فاصاب
شیئا فله من ذلك الربع دیو تنفیل ایلسه بو لفظی مسلم و ذمی رجل و مرأه حر و عبد صغیر و بالغ تاجر و مقاتل سابق القتال
و غیر سابق و بالجمله غنیمتده سهمی یارضخی اولان هر فریقه بلا تفریق شاملدر زیرا بوندن مقصود قتال و اغتنامه
تحریض و اغرا و طوائف مذکوره ده اهلیت تحریض پیدا و هو یدادر و عسکرده بولنان تاجرك الاصل قتال ایتدیسنده
شمدی غنیمته اصابت و ایاتی ایتمکله مقاتل اولمشدر اما مستأمن قتاله بغیر اذن الامام خروج ایتمش ایسه غنیمتدن
رضخ و سهمی متحقق اولمامغله نفلدن نسنه یه مستحق اوله مز و اکر خروجی باذن الامام ایسه نفلده مقام ذمیده قیام
ایدر و اکر اهل حربدن بر اسیر قول امیری ایشیدوب خروجه عزیمت و غنائمه اصابت ایلسه غنائمی فیء مسلمیندر زیرا اسیر
فیء مسلمین و غنائمی آنك کسبی و کسب عبد مولاسنك ملکیدر بنا بر ین اول اسیر غنائمی ایله فیء مسلمین قیلنور و اکر اول دار
اهلندن عسکر مسلمینده مستأمنین بولنوب مقاله امیری ایشیدوب قتاله خروج و آلدقلری غنائمله بنه عسکره
ولوج ایلسه لر نظر اولنور اکر مسلمیندن خوفلری زائل و مأمنلرینه وارد و واصل اولدقلری موضعده اخذ غنائم
و بعد العود اول غنائم اوزره امان مستقبل ایله استیمان ایتمشلر ایسه بلا خمس جمیع غنائملرینه مالك اولورلر زیرا موضع
مرقومه وصوللرنده یننزده اولان حکم امان منتهی اولدقده نصکره آنلر اهل حرب ایکن اموال اهل حربه استیلا
و تملك بعده آنك اوزرینه استیمان ایتمشلردر و اکر مأمنلرینه بالغ اولمیوب هنوز مسلمینه قریب اولان محلده اخذ
ایتمشلر ایسه قتاللری باذن الامام ایسه بعد النفل و بلا اذن ایسه بلا نفل غنائملری فیء مسلمین قیلنور زیرا مأمنلرینه
بالغ اولمدقجه اما تمیز بلق اولمغله دار اخراذن عسکر یزده بولنان حکم مستأمنده قیلنورلر و باذن الامام خروجلریله
بلا اذن خروجلری میاننده توضیح فرق اولدرکه اذن له خروج ایدنلری دوشمن احاطه ایلدیکی مسموع اولدقده
امیر و مسلمین اوزره اهل ذمت کبی نصرتلری واجب و بلا اذن خروج ایدنلر نصرتی غیر مستوجبدر و حکم تنفیل
* دخی بویله درکه اذن له خروج ایدنلر اهل ذمی منزلنه نازل و بلا اذن ایسه انفاله غیر نائللردر والله الموفق *

باب النفل فی دخول المطمورة * یعنی تحت الارضی بناقیلنان مطموره یه دخول بابنده احکام تنفیلك محل تفصیلیدر
بیلنکه مسلمین ایچنده اعداء مقاتلین بولنان مطموره نك قپوسنده قیام و امیرلری من دخل من باب هذه المطمورة
فله نفل مائة درهم دیمکله تحریضه اقدام و مسلمیندن بر قوم دخی اولبابه اقتحام ایتدکلرنده ناکاه و راسنده
باب آخر مغلق و از ایدوکی ظاهر لکن بین البابین اعدادن بر فرد غیر حاضر اولوب همان عامه اهل اسلام
باب ثانی اوزره اقتحام ایدوب فتحله بکام اولسه لر ینه باب اوله اقتحام ایدنلرك نفللری متحقق و آنلردن هر بری
ایجاب امامله یوز درهمه مستحقدر زیرا من دخل ده کلمهٔ من لفظ عام و علی الانفراد هر برینه تناولی بلا کلامدر
بو صورتده جماعت مسلمین اظهار خصام و بین البابین اعدادن کیمسه یوغیدی و باب ثانیده قتال اوزره دخی
جمله مزحاصر ایدیك آنلره نفللرین ویرمزدیو منازعه یه قیام ایدرلرسه آنلری اسکات ایچون دینلورکه سزلر وراء بابده
باب آخر موجود و بین البابین دوشمندن کیمسه نابود ایدوکنی بیلز ایدیکز اول حینده تنفیله حاجت مس ایتمکله امام
ایجاب تنفیلنه باب اوله دخول اوزره داخلینی تحریضه تعجیل ایتمشیدی سؤال اولنورسه که بو توجیه امام تعیین
باب ایده رك من دخل هذا الباب دیمش اولایدی و جیه اولور ایدی امام ایسه انجق من دخل من باب هذه
المطمورة دیدی و بو بابده باب مطموره انجق باب ثانیدر جوابنده دیرز که بویله دکلدر بلکه حین تنفیلده باب
مطموره عند الامیر و المسلمین انجق باب اولدر زیرا مسلمین آندن دخوله جسارت ایده میوب بعد التنفیل دخول
ایدنلر اعتقادلرینه کوره مخاطرهٔ نفسه اقدام و اوزرینه تنفیل اولنان امری اتمام ایلدیلرینه سؤال اولنورسه که بو صورتده
مجموع داخلینه یوز درهم و یرلمك واجبدر که امام انجق آنی موجب اولمشدر جوابنده دیرزکه کلام مطلق افهامه
تبادر ایلین مفهومه حمل اولنور و لفظ مزبورده کلمهٔ من هر برینه متناول و لفظ مائه دخی منکر اولدیغی آنلردن
هر فردك مستحق اوله جغی آخرك مستحق اوله جغنه مغایرته دلیل اولمغله فهمه تبادر ایلین هر برینی بر مائه ایله
تنفیلدر کذلك من دخل فله رأس دیسه حکم تنفیل بو تفصیل اوزره در اما من دخل فله الربع من الغنیمة
دیدکده اون کیمسه داخل اولسه مجموعی بر ربعه نائل اولورلر زیرا بونده داخلینه ایجاب ایلدیکی ربعی غنیمته
اضافتله تعریف ایتمکله مرادی اول ربع صمادهٔ اشتراك داخلین ایدوکی غالب احتمالدر کورمزمیسنکه داخلین

حسب العاده اربعه دن زیاده اولور و غنیمتك انجق ارباع اربعه سی موجود اولمغله زائد ایچون ربع زائد نابوددر
پس مرادی داخلین کثیر ایسه لر ده ینه ربع بینلرنده مشترك ایدوکی بو بیاندن مستفاددر و اکر ابتدا بر شخص صکره
بر دخی ثم و ثم بر بر دخول ایده رك عشرهٔ کامله اولسه لر ینه جمیعا دخوللری منزلنده ربعده اشتراك ایدرلر
زیرا امام جمع و ترتیبه بلا تعرض دخول اوزره تنفیل ایلمشدر لکن بو تنفیل انجق اولبابدن اعدانك انعدامی
یاخود تباعد و انهزامی معلوم اولمزدن اقدم دخوله تعجیل ایدنلر ایچوندر یوقسه بین البابین کیمسه بولنمادیغی
معلوم اولدقدنصکره داخل اولان نفله نائل اوله مز زیرا تحریض دخول حال بقاء خوفه مخصوصدر کذلك
مسلمین فتح باب ایلدکدنصکره خلفنده کمین اولمق خوفیله دخولدن اجتناب ایلسه لر بونده دخی تنفیل حکم
و تفصیلده ماقبلنه عدیلدر زیرا مقصود تحریض دخولدر اولدخی حال بقاء خوفله مقید در کذلك من دخل
فله بطریق المطمورة دیدکده اون کیمسه حال قیام خوفده معا یا متعاقبا داخل اولسه لر اشتراکا بطریقه نائل
قیلنورلر زیرا بطریق مطموره یه اضافتله تعریف ایتمکله مرادی آنده اشتراك داخلین ایدوکی مستفاد اولمشدر
اما فله بطریق من بطارقتهم دیمش ایسه بونده بطریقی تنکیر ایتمکله هر داخل بر بطریقه نائل قیلنور لکن
اول مطموره ده انجق ایکی اوچ بطریق موجود ایسه موجودلری میان داخلینده تقسیم اولنوب شیء آخر اعطا
قیلنماز زیرا صحت ایجاب باعتبار المحل اولمغله محلندن مقداره وجودی تجاوز ایتمز و علی هذا فله جاریة من جواریهم
دیوب ایچلرنده اوچدن زیاده جاریه بولنماسه بین العشرة تفاضل بولنمامغله اول جواری بینلرنده علی السویه
تقسیم اولنوب جواری موجوده نك غیریده تنفیل تحقق ایتمکله شیء آخر اعطا اولنماز اما من جواریهم قیدینی
ترکله فله جاریة دیمش اولسه بو صورتده مطموره ده بولنان مالدن هر داخله بر جاریهٔ وسط یاخود قیمتی اعطا
قیلنور زیرا بونده هر داخله بر جاریهٔ مطلقه تسمیه اولنوب اول تسمیه دخی مالیت جاریه ده موجب حق اولمغله
عینی یا قیمتی واجب اولور لکن تنفیلدن مقصود مسلمینه ایصال منافع اول دخی تنفیلی مطموره ده بولنان مالله
تقییده متوقف اولمغله بویله تقییداولنور حتی مطموره ده نسنه بولنماسه محل حقلری منعدم اولمغله داخلین بر شیئه
مستحق اوله مزلر فرق مسئلتین مسئلهٔ وصیتله ایضاح قیلنورکه بر کیمسه فلانه کندو جاریه لرمدن بر جاریه
وصیت ایتدم معناسنه اوصیت لفلان بجاریة من جواری دیوب بعد الموت جواریسی بولنماسه موصی لهیه
نسنه ویریلمز اما مطلقا بر جاریه معناسنه بجاریة دیسه مالندن بر جاریه قیمتی ویریلور بونده دخی
هیچ مالی قالمازسه موصی لهه نسنه ویریلمز حکم تنفیل دخی بویله درکه مطموره ده نسنه بولنمادقده
بشقه غنائملری وار ایسه دخی مستحق نفل اوله مزلر زیرا مقصود متکلمله حاصل اولان تقیید کلام تنصیص متکلمله
تقیید مرام کبیدر بناء علی هذا صورت مفروضه ده مسلمیندن بریسی دخول و خلف بابده کیمسه بوغیمش دیوندا
بعده بر جماعت دخوله ابتدا ایلسه لر بونده نفل خاصهٔ داخل اولدر زیرا تنفیلی حال بقاء خوفله مقید و خوف
دخی نداء اولی استماعله زائلدر اما مطموره مظلمه اولوب نداء اولی استماع و حقیقت حاله اطلاع ایتمدین دخوللری
بشقه درکه دخوللری حال بقاء خوفده متحقق اولمغله داخل اول کبی نفله مستحق اولورلر و اکر صورت مفروضه ده
بر جماعت باب مطموره دن دخول و جماعت اخرایی دخی اذن و التماسلریله بعض کسان بالای مطموره دن
ادلا و ارسال و آنلر دخی بابه مرور ایتمدین تدلی و ترسل برله وسط مطموره یه حلول ایلسه لر نظر اولنور اکر امیر
من دخلها دیمش ایسه طائفتیندن هر بری نفله مستحق اولور زیرا دخول مطلق شرط ایدوب اول دخی
هر بریندن تحقق ایتمشدر و اکر من دخل من باب المطمورة دیمش ایسه بالادن نازل اولنلر نفله نائل اوله مزلر
زیرا بابدن دخولی شرطله تقیید کلام ایلمشدر کورمزمیسنکه بر کیمسه زوجه سنه ان خرجت من هذا الباب
دیدکده زوجه جانب سطحدن خروج ایلسه طلاق واقع اولمیوب ان خرجت من الدار دیمش ایسه واقع اولور
و اکر بر جماعت حدیددن بعض طروقه کیروب رفیقلری آنلری کندو اذن و التماسلریله بالای مطموره دن ادلا
و ارسال و آنلر دخی بین السماء و الارض معلق طوروب اهل مطموره ایله قتال مسلمین فتح مطموره یه استعجال
ایلسه لر مستحق انفال اولورلر زیرا دخولدن مقصود امیر انجق وصولی تحقیق جرأته موصل و منافع مسلمینی
محصل اولان موضعه وصول ایدی اول دخی رسیدهٔ حصول اولمشدر و اول جماعت قتاله دوشمنی مشغول ایتملریله
مسلمین فرصتیاب فتح و دخول اولمشلردر و اکر رفیقلری آنلری برایکی ذراع مقداری ادلا بعده کر و اخراج ایلسه لر
بونده معنای دخول متحقق اولمامغله نفلدن نسنه یه مستحق اوله مزلر زیرا موضع قتاله واصل و منفعت مسلمینه موصل
اولمامشلردر اما حین تدلیه ده حبللری منقطع و وسط حصنه واقع اولسه لر بونده التماسلریله تدلیه اولندقلرندن
نفسلرین مطموره یه القا ایتمش کبی اولوب شرط دخولی ایفا ایتملریله نفللرین استیفا ایدرلر اما تدلیه ایدنلر

مطلب اوصى بجارية ولا جارية له

التماسلری یوغیکن قطع حبال الله مطموره یه انزال ایلسه لر قتاله فتح ایسه لر دخی نفلدن بر شیئه استحقاق ایده مزلر
زیرا کندولر دخول ایتمیوب بلکه القا اولنمشلردر که قطع حبال التماسلریله اولمادیغندن فعل قاطع آنلره نسبت اولنماز
لکن التماسلریله قطع اولندیغی بشقه در کورمزمیسنکه صورت التماسده سقوطله هلاک اولسه لر نفسلرینی القا
منزلنه نازل اولمغله قاطعین بونلرک دیتلرینه ضامن اولمیوب عدم التماسده هلاک اولورلرسه ضمان دیتلرینی متضمندر پس نفل ایله
دیتی جمع ایلمک غیر ممکندر واگر بالای مطموره ده قتال ایدرایکن سورچوب مطموره یه دوشمش ایسه نفله مستحق
اولورلر زیرا مطموره یه بنفسه وضع قدم ایدوب کندو فعلی اوزره فعل آخر معتبر عارض اولمامغله قصدا دخول
ایتمش کبی مطموره ده حصولی کندو فعلنه نسبت اولنور اما برکسنه آنی دفع والقا ایتمش اولسه نفلدن برشیئه
واصل اوله مز زیرا کندو فعلی اوزره فعل آخر معتبر عارض اولمغله کندو ملقی اولوب داخل عد اولنماز
مگر بعض رفقاسنه بنی مطموره یه القا قیل دیوامر ایتمش اوله زیرا امریله فعل غیر همان فعل نفسی گبیدر
نکته سی اولدرکه مقصود امیر اظهار جرأتدر واظهار جرأت فعل غیر امریله اولدقده حاصل وبلا امر غیر
حاصلدر واگر رفیقلری آنی تعلیه ایلدکده اهل حرب سیوفله قطع حبال وآنی مطموره یه انزال ایدوب اولدخی
فتح مطموره یه دک قتال ایلسه نفله مستحق اولور زیرا سیوف اهل حرب حباله واصل اولوب قطع ایتدکلرنده
یاخود کیردیکی ظروفه واصل اولوب کسر ایتدکلرنده موضع قتاله داخل اولمشدر اما اوادن سلاح عدو واصل
اولمیه جق موضع عالیده ایکن اهل حرب کندایله مطموره یه جذب ایلسه لر نفلدن نسنه یی جلب ایده مز زیرا فاعل
آخردن فعل معتبر ایله مطموره یه ملقی در یوقسه اظهار جلادتله داخل دکلدر مؤلف عالی نظر نظر الله تعالی الیه
باللطف المنتظر دیرکه بر مطموره اهالیسی اموال وذراریلرینی اخذ ورجاللرینه امان ویرمک اوزره طالب صلح اولدقلرنده
مسلمیندن برطائفه یی مطموره لرینه ادخال ایدوب آنلر دخی ایچنده انجق اللی عدد رجال گوره لر ایله مسلمین صلح
مطلوبه مساعده ایتدکدنصکره دخول ایتدکلرنده ایچنده بیک عدد رجال بولندقلرندن بشقه مطموره نک
تحت الارض ابواب عدیده سی ظاهر اولسه نظر اولنور اگر خارج ارضه خروج ایده جکلری انجق باب واحد
ایسه اول مطموره واحده عد اولنوب ایچنده بولنان جمیع رجالی امین وسبیل تعرضدن سالمدرلر زیرا
بوصورتده اول مطموره شول وجه ارض اوزره بولنان دار منزلنده درکه حجره لری ومقصوره لری متعدد لکن
طریقه خارج اولان بابی واحد اوله فالدیکه مطموره ده بولنان رجالی تأمینلرین تصریح ایتدکلرنده اگرچه قلیل
العدد ظن ایتمشلرایدی لکن حکم امان ظن اوزره بنا اولنمیوب انجق تصریح بحالرینه ابتنا قیلنمغله جمله سی امین اولورلر
واگر مطموره نک جانب آخردن اقصاسنده خارج ارضه خروج ایده جکلری باب آخری وار ایسه اختلاف
مدخل حسبیله ایکی مطموره عد اولنوب شول وجه ارض اوزره بولنان دار عظیمه منزلنده قیلنورکه ایکی
جانبنده برر باب اوله اول ایکی دار عد اولندیغی کبی بودخی ایکی مطموره عد اولنور وبوصورتده امان انجق مسلمینه
متصل اولان مطموره یه واصل وآنده بولنان جمیع رجال امانده داخل قیلنور ومطموره دیگرده بولنان رجال
فیئنده ادخال اولنورلر اگر آنلر بزلر مطموره اولی اهالیسندنز دیرلرسه موضع امانک غیریده بولنمغله دعوای
امانده قوللری قبول اولنماز مگر باعیانهم معروف اوله لر نظیری اولدرکه اهل ذمت اهل حرب قریه لرندن برینه دخول
ومسلمین اول قریه یه ظفریاب وصول اولدقلرنده جمله سی فیء اولورلر مگر باعیانهم ذمی اولدقلری معروف اوله
ومطموره اولاده بولنانلر بالجمله آمنلردر مگر اهل مطموره اخرادن اولدقلری معروف اوله نظیری اهل حربدن
شول قومدرکه اهل ذمت قریه لرندن برینه دخول ایده لر مسلمین ایچون اول قریه دن برفردی استرقاقه سبیل یوقدر
مگر بعینه اهل حربدن ایدوکی معلوم اوله بوندنصکره بین المطمورتین بر دیوار اولورزنده بر رخنه واصل اوله جق بر باب
آشکار اولسه اول دیوار میان مطمورتینی مفرق اعتبار اولنور امابو یله بر دیوار یوغیسه همان بر رخنه وصوللرین قطع
ایلین محله نظر وافتراق مطمورتین اول موضعدن معتبر قیلنور اگر بر رخنه وصوللرین قطع ایدرمیانلرنده فاصل
یوغیسه مجموعی مطموره واحده عد اولنوب وجه ارض اوزره ابواب عدیده یی مشتمل مدینه منزلنه نازل قیلنور زیرا
مدینه تعدد ابوابله مدینه واحده اولمقدن خارج اولمدیغی کبی تحت الارض بنا قیلنان مطموره لر دخی فوق الارض
اولان ابنیه مدرجه دارج وایچنده بولنان جمیع رجال حکم امانده مندرج قیلنور والله تعالی اعلم

باب من النفل الذی یفضل فیه بعضهم علی بعض بالتقدم * یعنی بعض شجعان قتالده بعض آخر اوزره سبق
وتقدمی حسبیله نفلده تفضیلینک محل تفضیلیدر اولدمکه مسلمین باب حصن اوزره اجتماع وامیرلری من دخل
منکم اولا فله ثلثة ارؤس وللثانی رأسان وللثالث رأس دیدکده مسلمیندن اول حصنه ابتدا دخول ایلینه اوچ

ایکنجی یه

ایکنجی یه ایکی واوچنجی یه بر رأس اسیر ویره جکی استماع ایلسه بو تنفیلی صحیحدر زیرا کفایت ومشقت جهتیله
امامدن علی وجه النظر صادر ودخول اولک متفق ثانیدن وثانینک ثالثدن اکثر ایدوکی ظاهردر بوصورتده
اوچ کسنه متعاقبا داخل اولسه لر اوله اوچ وثانی یه ایکی وثالثه بر رأس اسیر واصل اولور کذلک اولا قیدینی حذفله
من دخل منکم فله ثلثة ارؤس وللثانی رأسان وللثالث رأس دیمش اولسه بو معنای سابقه تحمیل ووجه
معتبر بوحله تنفیل اولنور زیرا الثانی والثالث لفظلریله عطفلرندن ابتداء کلامندن من دخل منکم اولا دیمک مرادی
ایدوکی رتبه تصریحنده مستفاددر کذلک ایکم دخل اولا فله آه یاخود ایکم دخل فله آه دیسه بینه معنی
وحکمده ماقبلی کبیدر زیرا لفظ ای کلمه من کبی لفظ عام وعلی سبیل الانفراد مخاطبیندن هربرینه شمولی بلا کلامدر
لکن بو ایکی صورتده استحقاق ثانی وثالث انجق دخوللری حال بقاء خوفده حادث اولمغله در بعد زوال الخوف
ایسه برشیئه مستحق اوله مزلر وبوصورتلرده اوچ کسنه معا لا متعاقبا داخل اولسه لر نفل اول وثانی باطل
ونفل ثالث اولان رأس واحده اثلاثا نائل اولورلر زیرا لفظ اول فرد سابقک اسمی ولفظ ثانی سابقه تالی اولان
فردک اسمی ولفظ ثالث سابق وثانی یه تالی اولان فردک اسمیدر والفاظ مذکوره اگرچه معانی مزبوره ده حقیقتدر
لکن مقصود امام مسلمینه اظهار جلادت وقوتلری مقدارینی تنفیله اهتمام اولوب داخل اولک دخولیله مطلوب
اولان جلادت انجق منفردا دخولنده حاصل ولیکن رفیقله دخولنده غیر حاصل اولمغله نفل اول باطل اولمشدر
کذلک داخل ثانینک دخولیله مطلوب اولان جلادت ایکی رفیقله دخولنده غیر حاصل اولمغله نفل ثانی دخی
باطل اولمشدر اما بعد الاثنین داخل اولانک دخولیله مطلوب اولان جلادت ایکی وزیاده رفیقله دخولنده دخی حصولی
یقینا متبین اولمغله وجوب نفل ثالث متعین اولمشدر مترجم ضعیف دیرکه الفاظ مذکوره بیان مشروح اوزره افراد
مزبوره ده حقیقت اولدقدنصکره انجق لفظ ثالثی افراد ثلثه ده استعمالی محتاج تصرف اولوب اول وثانی
لفظلرینک معانی حقیقیه لری اولان فردینده استعماللری مستغنی تکلفدر غالبا قرینه صارفه تحقق ایدوب ایتمکده
اولین ایله ثالثی بربرندن تفریق ایچون صاحب الکتاب توجیه اولنان مقال اطاله بسط وتحقیق ایلمشدر انتهی
وصورت مزبوره ده داخلین ثلثه دن برینی ثالث قیلمق صاحبیندن اولی اولمامغله نفل ثالث بینلرنده اثلاثا
علی السویه تقسیم اولنور سؤال اولنورسه که نیچون هر برینی ثالث اعتبار ومستقلا رأس واحد اعطاسنه سزاوار
قیلمزسز جواب اولدرکه بونلر بالفعل ثالث فرد واحده خاص ایدوکنی بیان قیلدق وامام مدلولنده رأس واحد ایجاب
ایلدیکی لفظ ثالثی عام قیلنوب ثلثه یه جمیعا تناول ایتدرمک غیر ممکن همان برینه لابعینه شمولی متعیندر بعده تعلقده
مزاحمتلری انجق سبب استحقاقده تعارض وتساویلرندن نشئت ایلمشدر واگر صورت مفروضه ده ابتدا
ایکی کسنه معا داخل بعده مخصوص ثالث واصل اولسه بونده داخل اول بولنمامغله نفل اول باطل واول ایکی
کسنه نفل ثانی اولان رأسینه نائل قیلنور زیرا بونلردن هربرینک رفیقیله معا دخولنده ظاهر اولان جرأتی
رفیقدن صکره دخولنده فرض اولنان جرأتندن اظهردر وثالث بعد الاثنین دخولله ثالث ایدوکی متبین اولمغله
رأس واحد اکا متعیندر واگر ابتدا ایکی معا بعده ایکی معا داخل اولسه لر اولین وجه سابق اوزره نفل ثانی یه
نائل اولوب آخرین رقبه واصل اوله مزلر زیرا بونده ثالث بعد الاثنین داخل اولان فردک اسمی ایکن رابعه برابر
داخل اولمغله وصف ثالثیت رینده حاصل اولمامشدر واگر ابتداء دورت کسنه معا داخل اولسه لر بونلر رقبه نائل
اوله مزلر زیرا رابع مزاحم اولمغله ایچلرنده اول وثانی وثالث غیر موجوددر کورمزمیسنکه بوصورتده یکرمی نفر معا
لکه اهل عسکر جمیعا داخل اولسه لر نفلده مداخل اوله مزلر ار بعه دخی بونلره مماثلدر واگر ابتداء برکسنه
بعده معا ایکی کسنه داخل اولسه لر اول فرد سابق اولمغله نفل اوله مستحق اولور وآخرینده مزاحمه ثالث ایله
وصف ثانویت غیر حاصل اولمغله نفل ثانی باطل اولور لکن بونلر نفل ثالثی اخذ ایدرلر زیرا ثالث ایچلرنده ایدوکی
متعین وترجیح احدهما غیر ممکندر واگر ابتداء واحد بعده بینه واحد وبعده اثنان داخل اولسه لر بو اثنان نفله نائل
اوله مزلر زیرا هر برینک رفیقنه انضمامله رابع اولوب ایچلرنده ثالث بولنمامشدر وامام دخی رابع ایچون ایجاب نفل
ایلمشدر واگر امیر شخص معینه خطابله سن اولا دخولک امید ایدرم لکن ثانیا دخول ایدرسک سنک ایچون
ایکی رأس اسیر واردر مضمونی لست اطمع فی ان تدخل اولا ولکن ان دخلت ثانیا فلک رأسان قولیله
ایجاب ایلدکده مخصوص مزبور همان اولا دخوله شتاب ایلسه بونده موجب قیاس نفله ظفریاب اولمامقدر زیرا امام
اول ایچون نسنه ایجاب ایتمیوب انجق ثانیا دخول شرطیله تنفیل ایدوب اولدخی حصوله گلمشدر ومقتضای
استحسان اکا وعد اولنان ایکی رأس احسان اولمقدر زیرا مطلب امامی اظهار قوت وجلادتده زیاده سیله

اصدار ایلمشدر زیرا امامك ابتداء كلامده لست اطمع في ان تدخل اولا قولی مرادی ثانیا دخولنی شرط قیلنوب
انجق قتالده اظهار جداوزره تحریض ایدوكنه دلیل اولوب اول دخی اظهار جدی اكمل وجوه اوزره تكمیل ایلمشدر
امابومقدمه یی ذكر ایتیوب همان ان دخلت ثانیا فلك رأسان دیدكده اول دخی اولا برأسه داخل اولسه تننه یه
نائل اوله مز زیرا بونده مقصود امام مثلا آنك مهالكه اقتحامنی بیلدیكندن لاجل الصیانة دخول اولدن منع ایلكدر
تا كه بالكز كیرمیوب آندن اقدم یا آنكله برابر غیریلری دخول ایتكله اول دخی كسب مزید قوت واول وجهله
نفسنی تلفدن صیانت ایلیه پس بو صفتله داخل اولمدقده نفلدن برشیئه نائل اوله مز اگرچه صورت مزبوره ده
بومعنی محتمل اولدیغی كبی وجه استحسانده ذكر ایلدیكمز معنی دخی محتملدر لكن احد محتملین بلا دلیل تعین ایده میوب
فصل اولده امیردن تقدم ایدن مقدمه دلیل اواوب استحقاق نفلی تكمیل ایلدیكی كبی بو فصلده قطعا دلیل
بولنمایوب احتمال مجرد قالمشدر واحتماللا استحقاق ثابت اوله مز واگر اولا بررفیقله برابر داخل اولسه البته ایكی رأسه
نائل قیلنور زیرا رفیقنه ثانی اولوب شرط امیر اوزره داخل اولمشدر واگر اولا ایكی رفیقله برابر داخل اولسه
ثانیا دخولنه ایجاب اولنان نفله نائل اوله مز اما بو صورتده ایجاب نفل ثالثا دخولیله مشروط اولسه اول كسنه
بعد الاثنین دخولنده ثالثا اولدیغی كبی مع الاثنین دخی ثالث اولمغله نفله مستحق اولور واگر عموم قومه خطابله
من دخل منكم ثانیا فله رأس دیدكده شخص واحد ابتداء دخوله شتاب ایلسه ایجاب نفل اول ایچون اولمیوب
انجق ثانی ایچون اولمغله اول كسنه برنسنه یه ظفریاب اوله مز سؤال اولنورسه كه معنای كفایت وقوت دخول اولده
اكثردر فولیكر فنده دركه بو كسنه شرط قیلنان دخول ثانیدن افضل اولان دخول اولی اتیان ایتمشیكن نفله نیچون
شایان كوریلمدی جوابده دیرزكه بلی بویله در لكن بو مضا شخص معین ایچون ایجابده معتبردر اما غیر معین ایچون
ایجابده اوزرینه ترتیب ایجاب اولنان وصف البته معتبردر كورمزمیسنكه بو كسنه مطلوبدن اعلاسنی اتیانله
نفله شایان كوریلوب صكره شخص ثانی داخل اولسه نفله مستحق اولورمی اولمازمی لكن ایجاب تنفیل اولنان وصفی
اتیان ایتمشیكن مستحق اولماز دیمك جائز دكلدر البته مستحق اولور واستحقاق ثانی ثابت اولدقد نصكره اوله
نسنه یوقدر ومحذور معهود معین ایچون تنفیلده غیر موجوددر واگر اوج شخص معینه خطابله من دخل منكم
اولا فله ثلثة ارؤس مضمونی ایجاب ایلدكده ایچلرندن بریسی مسلمیندن رفیقلرینك غیری بركسنه ایله معا داخل اولسه
ایچلرندن داخل اولان اول كسنه برأسه اوج رأسه نائل قیلنور زیرا آنك ایچون ایجاب نفل دخولده ثلثه نك اولی
اولمق اوزره تعلیق اولنوب جمیع ناسك اولی اولمق اوزره تلفیق اولنمامشدر واول دخی صاحبینی برابر دخول ایتمكله
اول ثلثه اولمشدر پس ثلثه نك غیریدن بعض كساتك معیتی ایله نفل باطل اولماز حتی مسئلهٔ مزبوره ده من دخل منكم
قبل الناس فله ثلثة ارؤس دیمش اولسه شخص مرقوم برشیئه نائل اوله مز زیرا منفردا دخولده جمیع ناس اوزره
سبقی شرط قیلنمشیكن معیت غیر ایله شرط بولنمامشدر اما مسئلهٔ اولاده انجق صاحبینی اوزره سبقی
شرط قیلنوب اول دخی تحقق ایتمشدر واگر بو صورتده ثلثه دن ایكیسی معا داخل اولسه لر برشیئه نائل اوله مزلر
زیرا نفل دخولله جمیع ناسه سبقت ایلین فرد ایچون ایجاب اولنوب اول انفراد بولنمامشدر واگر من دخل من الشبان
اولا فله رأسان وللثانی رأس ومن دخل من الشیوخ اولا فله ثلثة ارؤس وللثانی رأسان خطابیله شباندن داخل اوله
ایكی رأس وثانی یه بر وشیوخدن داخل اوله اوج رأس وثانی یه ایكی تنفیلی ایجاب ایلدكده برشاب وبرشیخ معا
دخوله شتاب ایلسه لر اول شاب ایكی رأسه واول شیخ اوج رأسه ظفریاب اولورلر زیرا اول شابله برابر شباندن كسنه
داخل اولمامغله دخولده اول شبان ایدوكی ظاهر وشیخله برابر شیوخدن كسنه داخل اولمامغله اول شیوخ ایدوكی
باهر اولمشدر واگر ایكی شابله برشیخ معا داخل اولسه لر اول شیخ اول الشیوخ اولمغله اوج رأسه نائل اولور
لكن نفل شاب اول باطل اولور زیرا هر بری آخره مزاحم اولمغله ایچلرنده شاب اول منعدمدر اما ایچلرنده وجود ثانی
مجزوم اولمغله نفل ثانی اولان رأس واحد بینلرنده مناصفة مقسومدر وعلى هذا القیاس ایكی شابله ایكی شیخ معا
داخل اولسه لر اول ایكی شیخ بربرینه مزاحم وایچلرنده شیخ اول منعدم اولمغله نفل شیخ اول باطل واول ایكی
شاب كبی نفل شیخ ثانی یه مناصفة واصل اولورلر واگر امیر من دخل من اهل الشام اولا فله كذا دیدكده اولا
بر رجل غیر شامی بعده شامی داخل اولسه اول شامی نفله واصل قیلنور كه شرط امام اوزره اهل شامدن اول
داخلین اولدر مگر امیر من دخل من اهل الشام اول الناس دیمش اوله بو صورتده دخولده اول الناس اولمامغله
نفلی اختلاس ایده مز وعلى هذا من دخل من الاحرار اولا یاخود اول الناس یاخود من دخل من المسلمین اولا
یاخود اول الناس دیسه یدلری فرق مذكور ایله تفریق واستحقاق وعدمی اول وجهله تحقیق اولنور كورمزمیسنكه

اول عبد مسلم اشتریه فهو حر دیدكدن صكره اولا عبد نصرانی صكره عبد مسلم اشترا ایلسه عبد مسلم آزاد اولور
اما اول عبد مسلم اشتریه اول العبید دیسه صورت مفروضه ده عبد مسلم آزاد اوله مز كذلك من دخل من عبیدی
الاتراك اولا الدار فهو حر دیدكده اولا داره عبد هندی صكره تركی داخل اولسه عبد تركی آزاد اولور اما من دخل
من عبیدی الاتراك اول عبیدی دیسه آزاد اوله مز و بین المسئلتین فارق معنای سابقدر كذلك ای فارس دخل
اول فله رأس دیدكده ابتدا بر راجل بعده فارس داخل اولسه شرط امیر اوزره اول فارس اولمغله نفله واصل اولور
اما دخل اول الناس دیمش ایسه كندودن اقدم دخول ایدن راجل ناسدن اولمغله كندو دخولده اول الناس
اوله میوب نفلی اختلاس ایده مز كذلك ای حاسر دخل اولا دیو درعی اولمیانلر ایچون تنفیل ایتدكده ابتدا
بر دارع بعده حاسر دخول ایلسه نفله موصول قیلنور زیرا تنفیله مرادی حاسر بولنانلری تشجیع اولوب بو دخی
داخلیندن اول حاسردر اما اول الناس دیسه اختلاس ایده مز كذلك ای دارع دخل اول دیسه تفصیل سابق
بو صورتده دخی لاحقدر زیرا دارع مقدور حاسر اولمیان اعماله قادر اولمغله مرادی تشجیع اقویا ایدوكی ظاهردر
بناء علیه دارع وحاسر معا دخول ایتسه لر یاخود دارع بعد الحاسر دخول ایلسه دارع نفله موصول قیلنور
مگر اول الناس دیمش اوله كذلك ای ناشب رمی اول دیدكده ابتداء برنابل رمی ایدوب صكره برناشب رمی ایلسه
اول ناشب رمیده اول ناشب اولمغله نفله منتسب قیلنور مگر اول الناس دیمش اوله بو صورتده ناشب ونابل
نفلدن نسنه یه نائل اوله مزلر مترجم فقیر دیر كه قاموسده نشاب نبل ایله ونبل دخی سهام ایله تفسیر وبحسب الاستعمال
مترادفین اولمق اوزره تقریر اولنوب صحاحده دخی نشابدن مطلقا سهام ونبلدن سهام عربیه ایله تعبیر اولنمشدر
لكن مقدمة الادبده نشابه تیر تركان ونبله تیر تازیك دیو توضیح ومغربده دخی النبل السهام العربیه والنشاب التركیه
دیمكله تصحیح اولنمشدر ومسئلهٔ مذكوره بو معنایه مبنی ایدوكی بیاندن مستغنیدر انتهى واگر ای فارس دخل
اول فله رأس وای راجل دخل اول فله رأس دیدكده برفارس وبرراجل داخل اولسه لر هر بری بر رأسه نائل قیلنور
و بو بابده معا ومتعاقبا دخوللری برابردر كه على كلا التقدیرین دخولده احدهما اول فارس وآخری اول راجل ایدوكی
مقرردر اما ایكی فارس معا یاخود ایكی راجل معا داخل اولسه لر هیچ نسنه یه واصل اوله مزلر زیرا لفظ اول
اسم فرد سابق ایكن فارسین ایچنده فرساندن وراجلینده رجاله دن فرد سابق غیر متحققدر واگر ای فارس
او راجل دخل اول یعنی قنقی فارس یاخود قنقی راجل كه داخل اول اوله دیدكده برفارس و برراجل معا داخل اولسه لر
هیچ بری نسنه یه نائل اوله مز زیرا ای فارس او راجل قولی انجق فرد سابق مطلقه شامل ایكن ایچلرنده فرد سابق
مطلق غیر حاصلدر اما سبقت ایلین ای فارس دخل وای راجل دخل مسئله لری ایسه قدركه آنلرده احد كلامینی
بالكز فرسان ایله مقید وآخری بالكز رجاله ایله مقید اولان فرد سابقه متناولدر وفارس وراجل محللرنده شامی وخراسانی مثللو
اوصافله تنفیل ایلسه یدینه وجه مشروح اوزره تفصیل اولنور واگر كل من یدخل منكم هذا الحصن اول فله رأس
یعنی سزلردن هر كیمكه بو حصنه اول داخل اوله آنك ایچون بر رأس اسیر واردر دیدكده بش كسنه معا داخل اولسه لر
هر بری بر رأسه نائل قیلنور زیرا كلمهٔ كل مدخولندن هر فرده على الانفراد شامل اولمق اوزره جمله سنی جامع
وحاوی اولمغله داخلیندن هر بری معیت غیردن عاری وخاصهٔ مدلول لفظك مجراسنده جاری قیلنوب هر بری
بر رأسه مستحق كوریلور اما متعاقبا داخل اولسه لر نفل انجق اوله واصل اولور زیرا جمیع داخل اول انجق بودر كه
صكره دخول ایدنلری بو سبقت ایتمكله داخل اول اوله مزلر لكن مسئلهٔ متقدمه ده هر بری دخولده آخری
سبقت ایتمیوب كلمهٔ كل دخی هر برینك على الانفراد اعتبارینه دلالت ایتمكله هر بری اول داخل عد اولنور واگر
من دخل منكم اول دیوب بش كسنه دخی معا داخل اولسه لر برشیئه نائل اوله مزلر زیرا كلمهٔ من عموم جنسی
موجبدر و داخلیندن هر برینك غیر ایله معیت ایتمش كبی على الانفراد اعتبارینی مستوجب دكلدر واعتبار
معنای عموم اوزره ایچلرنده اول داخل معدومدر اما كلمهٔ كل هر برینه معیت غیردن عاری كبی على الانفراد تناولی
موجبدر كورمزمیسنكه كل رجل دخل اول دیدكده بش كسنه معا داخل اولسه لر هر بری بر رأسه واصل اولور
اگرچه كلمهٔ كل دخی بعضا من كبی موجب عموم قیلنور لكن قول مذكورده معنای عموم مابعدنده من دخل
لفظندن منفهم اولمغله لفظ كل دخی اول معنایه حمل اولنمقده فائدهٔ زائده بولنمق لازم ایكن منعدم اولور وفائدهٔ
زائده سنی انجق ذكر ایلدیكمز معنادر كه غیر ایله مسبوق اولمیان هر داخلنده على الانفراد هر برینه شمول اوزره
موجب جمع اولمقدر اما كلمهٔ ای ایسه فقدر كه جمعی موجب اولمیوب انجق عمومی موجبدر بناء علیه ای رجل
دخل اول قولی من دخل اول قولیله برابر و بش كسنه معا داخل اولدقده بریسی برشیئه مستحق اولماز

مطلب قال اول عبد اشتریه فهو حر اوقال اول عبیدی

مطلب قال من دخل من عبیدی الاتراك الدار اولا

مطلب تصرف المترجم في توجیه الكتب

مطلب معنی كلمة كل

مقرردر واكر جميع من دخل اول ديوب بش كسنه معا داخل اولسه‌لر مجموعى بالاشتراك السوى رأس واحده
نائل قيلنور زيرا كلمهٔ من اوزره ادخال قيلنان لفظ جميع جمعه دلالت ايدوب افراده دلالت ايتمكله جميع داخلين
اول اولمقده شخص واحد منزلنده اولوب جمله‌سنى رأس واحده مستحق اولمشدر اما كلمهٔ كل جمع على سبيل
الافرادى موجب اولمغله داخلندن هر برى خاصة مشمول ايجاب وبرأسه رأس واحده ظفرياب اولمشدر واكر
من دخل منكم خامسا فله رأس ديدكده بش كسنه معا داخل اولسه‌لر مجموعى رأس واحده احماساواصل اولور
زيرا ايچلرنده وجود خامس امر مجزوم نفل خامسه بر برندن اولى اولمديغى معلومدر اما تعاقب اوزره داخل
اولسه‌لر نفل انجق خامسه واصل اولور زيرا ايجاب نفل اولنان اسم خامس ايله ممتاز ودخولده آنى سبقت ايدنلرك
اسم مزبورده مزاحملرندن سرافرازدر وبوصورتده ابتداء ثلثه بعده اثنين دخول ايلسه‌لر خامس اثنينده بولنوب
ثلثه‌ده اولمديغى مجزوم اولمغله رأس واحد بين الاثنين مقسومدر اما ابتداء ثلثه بعده بنه ثلثه داخل اولسه‌لر
هيچ برى نسنه يه نائل اوله‌مز زيرا ثلثهٔ ثانيه‌دن هر برى رفيقلرينك انضمامى ايله سادس اولوب سادس ايچون دخى
تنفيل اولنمامشدر واكر كل من دخل منكم خامسا ديدكده على التعاقب بش كسنه دخول ايلسه نفل انجق
خامسه موصولدركه اربعه دخولده اكا سبقت ايدنلرنده اسم خامس آنده ثابت اولمشدر اما معا داخل اولسه‌لر
هر برى رأس واحده واصل قيلنور زيراكلمهٔ كل على وجه الافراد جمعى موجب اولمغله هر برى سبقت اربعه‌ده
خامس اولديغى كبى معيت اربعه‌ده دخى خامس اولور واكر جميع من دخل منكم خامسا ديدكده خمسه معا
داخل اولسه‌لر مجموعى رأس واحده واصل قيلنور زيرا لفظ جميعده معناى افراد اولمامغله ايجاب آنلره انجق جمله
شامل ومجموعنه بالاشتراك رأس واحد حاصل اولور اما كلمهٔ كل بشقه‌در حتى كل من دخل منكم خامسا فله رأس
ديدكده ابتداء خمسه معا بعده خوف اعداعلى حاله قائم ايكن بنه خمسه معا داخل اولسه‌لر بو عشيره‌دن هر برى
برأسه نائل ومجموعنده اون رأس حاصل اولور زيرا معناى كلام كل من دخل منكم خامس خمسة مفهومى
اولوب خمسيندن هر فردى خامس خمسه ايدوكى معلومدر وكلام مزبورى مفهوم مذكوره حملمز اكا مبنيدركه
نفلى خامس ايچون ايجاب ايلديكى مشهود وخامس انجق خمسه ايچنده موجوديدى واكر اولا اربعه بعده اثنان معا داخل
اولسه‌لر هيچ برى برشئه نائل اوله‌مز زيرا اخيريندن هر برى سادس سته در بوصورتده بعد الاثنين اثنان آخران
معا بعده واحد داخل اولسه بو واحد اجير نفله واصل اولور زيرا اربعهٔ اولادن صكره خامس بولنمامغله اول اربعه
منزلهٔ حسابدن هابط ودخوللرى درجهٔ اعتباردن ساقط اولوب همان اعتبارده اثنان وبعده اثنان وبعده
واحد قالمغله بو واحد خامس خمسه دوشوب نفله واصل اولور واكر ابتداء اربعه معا داخل اولدقدنصكره
خمسه معا داخل اولسه‌لر بو خمسه‌دن هر برى برأسه واصلدر زيرا بيان مشروح اوزره اربعه اعتبار دخولدن
مطروح اولمغله خمسه ابتداء داخل منزلنده نازل وهر برى خامس خمسه اولوب نفله واصل قيلنمشدر واكر
كل من دخل منكم عاشرا ديوب اولا معيت يا تعاقب اوزره تسعه دخول بعده اثنان معا حلول ايلسه هيچ برى
برشئه موصول اوله‌مز زيرا ايچلرنده عاشرلرى يوقدركه اخيريندن هر برى سائر داخلين ايله احد عشردن
واحددر يوقسه عشره‌دن واحد دكلدر سؤال اولنورسه كه اكرچه توجيه مرقوم تسعه معا دخول ايلدكده
مستقيمدر اما تعاقب اوزره دخوللرنده كركدركه مسئلهٔ متقدمه‌ده اعتبار اربعه ساقط اولديغى كبى بونده دخى
واحد اول منزلهٔ اعتباردن هابط واثنين اخيريندن هر برى عاشر عشره اولدقلرى منضبط اوله جوابده ديرزكه
اعتبار اربعه‌يى اسقاط ايلديكمز اكا مبنى ايديكه صورت مذكوره‌ده متأخر الدخول بولنان انجق فرد واحد
وخامس خمسه اولمقده مستبد ايدى لكن بوصورتده متأخر الدخول بولنان اثنان معا اولوب اثبات عاشر العشره
واحد اولى الغاى ايله ممكن اولديغى كبى احد الاثنين الغاى ايله دخى ممكن وبو ايكى الغادن بريسى آخردن اولويتله
غير متعين اولمغله الغالردن هر برى الغا واهمال وجمله‌سنك نفللرى تعطيل وابطال قيلنمشدر لكن بوصورتده دخى
بعد الاثنين ثمانيه معا داخل اولسه‌لر اول ثمانيه‌دن هر برى رأس واحده نائل قيلنور زيرا بعد التسعه عاشر
كلمكله اعتبار تسعه باطل همان اثنان بعده ثمانيه داخل وثمانيه‌دن هر برنده وصف عاشر العشره حاصل
اولمشدر واكر بعد الاثنين عشره معا داخل اولسه‌لر اول عشره‌دن هر برى رأس واحده نائل قيلنور زيرا مسئلهٔ
سابقه‌ده اعتبار تسعه ساقط اولديغى كبى بونده دخى اعتبار اثنين ساقط همان دخول عشره اعتباريله منضبط
وهر برى عاشر العشره اولمغله استحقاق نفله مرتبط اولمشلردر والله اعلم

باب الاستيجار فى ارض الحرب والنفل فيه * يعنى امام المسلمين ارض حربده بعض مسلمينى بعض اعمال ايچون استيجار

وضمن استيجارده تنفيل احكامنك محلّ تفصيليدر شويله‌كه مسلمين ارض حربده بر مطموره‌يى محاصره اوزره
اقامت وامیرلرى مطموره‌دن كيجه دوشمن خروج ايتمك ايچون محافظه‌يه عزيمتله كل رجل يحفظ المطمورة الليلة
حتى لايخرج منها العدو فله دينار مفهومنى اشاعت بعده بوزعدد كيسنه تا بصباح اداء خدمت ايلسه نظر اولنور
اكر اول مائه‌دن هر برينه ويره‌جكى دينارى مطموره‌دن اصابت ايده‌جكلرى غنائمدن تعيين ايتمش ايسه تنفيل صحيح
ايتمشدر زيرا اهل مطموره ممتنعين اولوب محافظه‌لرينه تحريض ايچون تنفيله حاجت مس ايدوب اعدا قتال يا خود
فرار ايتمك ايچون محافظه‌لرى اعمال جهاددن اولمغله تنفيلى صحيحدر واكر مقدما اصابت ايلدكلرى غنائمدن
تعيين ايتمش ايسه كلامى باطلدر زيرا بطريق التنفيل تصحيحى ممكن دكلدركه تنفيل بعد الاصابه غير جائزدر
وبطريق الاجرة دخى ممكن دكلدركه عمل مزبور جهاددندر وجهاد اوزره استيجار مسلم باطلدر حكمتى اولدركه
مسلمين عمل جهاد اوزره سهم غنائمه مستحق اولورلر ايكن اجرتنه نيجه مستحق اولورلر وهم جهاد فرض كفايه ايسه‌ده
اكا هر كيم مباشرت قيلسه فرضى ادا ايتمش اولور واداء فرض اوزره استيجار اداء صلوة اوزره استيجار كبى باطلدر
واكرنه محلدن ويره‌جكنى تصريح ايتمش ايسه غنائم مطموره‌دن تنفيل صحيحه حمل اولنور زيرا عاقلدن كلام مطلق
انجق وجه مشروع اوزره محمول وخلاف مشروعه حملى نامعقولدر اما صورت مفروضه‌ده مطموره‌ده مقاتله
بولنمايوب همان اموال وذرارى وار ايسه اول مائه‌دن هر برى غنائم موجوده‌دن بر ديناره سزاوار اولور زيرا
بوصورتده محافظه‌لرى جهاد اولميوب همان عمل معلوم اوزره بدل معلومله استيجاردر لكن مقاتلهٔ اميرى استماعله
اقامت عمل ايدنلر مستحق اجر معلوم واستماع ايتميوب عمل ايدنلر اجرتدن محروملردركه مقاتلهٔ اميرى استماع ايتمدكلرنده
عمللرى على وجه الاجاره اولميوب على وجه التبرع اولمشدر نظيرى اولدركه امير من ساق هذه الارماك الى موضع
كذا فله دينار مقالنى اصدار وغنائمده بولنان قسراقلرى محل معينه‌دكين سوق ايلينه وعد دينار ايلدكده
انجق مقالهٔ اميرى استماعله سوق ايدنلردن هر برى اجرت ديناره سزاوار اولور وبو بابده نفل وقسمتدن اقدم غنيمتدن
اداء اجرتله ابتدا قيلنور واكر غنائم بالكليه ضايعه اولورسه امام اوزره اجيرلرى ايچون نسنه ايجاب اولنماز زيرا
آنلرى نفسى ايچون استيجار ايتميوب انجق على وجه الحكم والنظر منفعت غانمين ايچون استيجار ايتمكله اجرتلرى
انجق غنيمتده در ويدنده غنيمتدن نسنه قالمامشدر وامام على وجه النظر حكم ايلديكى اموره ملتزم عهده اولمامغله
مال نفسندن برشئى ادا لازم دكلدر كذلك غانمين اوزره دخى اجرت ايچون برشئه رجوع ايده‌مز زيرا غانمين اوزره
ولايتى توفير منفعتله مقيددر يوقسه اضرار ايله دكلدر وهم قبل القسمة سوق ايلدكلرى ارماك غنائمه غانمين هنوز
مالك دكللردركه اجرت سوقى التزام ايده‌لر كورمزميسنكه امام ايچون غنيمتدن اسرايى قتل واموالى بيع ايلمك
جائزدر وغانمين اوزره وجوب بدل انجق عقد ايله كندولره سلامت عمللردن صكره دره‌بو معنى حقيقة تحقق ايتمديكندن
قضله ملكلرينه تسليم عمل برله حكما دخى تحقق ايتمشدر واكر امام من نصب رماح المسلمين حول العسكر
فله دينار مفهومنى اصدار وبركسنه رماح مسلمينى آلوب اطراف عسكره نصبله امتثال امرينه ابتدار ايلسه
مستحق دينار اولور زيرا نصب مذكور اعمال حربدن واول كسنه اوزرينه واجب اعلان امورد اولمامغله امامك
اول عمل اوزره اول كسنه‌يى اجر معلومله استيجارى جائزدر اما من نصب رمحه فله دينار اجرا الله مضمونى اعلان
وبركسنه دخى كندو رمحنى نصبله امتثال فرمان ايلسه اخذ ديناره شايان اوله‌مز زيرا انسان ملك نفسنه تعلق ايدن
فعلنده اجير غير اوله‌مز وهم كندو رمحنى نصب ايلمك آنكله طعن ايلمك كبى اعمال حربدن اولمغله اجرته مستحق
اوله‌مز اما نصب رماح مسلمين بويله دكلدر واكر من قتل قتيلا وجاء برأسه فله دينار ديسه بو كلامى تنفيل
صحيحدر لكن فاعلنه دينار موعود انجق بعد التنفيل اصابت اولنان غنائمدن وامام رأى ايدرسه بيت المالدن
ويريلوب مقدما احراز اولنان غنائمدن ويريلمز زيرا نفل ديو ويريلسه تنفيل بعد الاصابه دركه غير جائزدر
واجرت ديو ويريلسه قتل اهل حرب اعمال جهاددن اولمغله مسلم آنكله مستحق اجرت اوله‌مز وحكم مرقوم مسلميندن
مقاتله حقلرنده ثابت اولديغى كبى مسلميندن تجار وعبيد حقلرنده دخى ثابتدركه آنلردن دخى فعل معهود اعمال
جهاددن معدوددر بناء عليه فعل مزبور تاجردن صادر اولسه سهمه وعبددن صادر اولسه رضخه مستحق اولورلر
اما مسلمين اهل ذمتله استعانت وآنلر ايچون اعمال حربدن عمل معلوم اوزره مال معلوم ايجاب ايتدكلرنده آنلر دخى
اول عمله مبادرت ايلسه‌لر مستحق اجرت اولورلر زيرا فعللرى جهاد دكلدركه جهاد موجب ثواب ايكن كافر
اهل ثواب دكلدر وجهاد باعث تقرب الى الله ايكن كافر اهل تقرب دكلدر اما مسلم بشقه‌در كوره‌مزميسنكه
بركسنه آخرك يرينه اجرتله فى سبيل الله جهاده سفر ايلسه اجرته ظفر بوله‌مز زيرا جهاد ايله تقرب الى الله ايتمكله

مطلب لايصح الاستيجار على الطاعات

اجر يني الله تعالى اعطا قيلر ومتقرب الى الله كند و نفسيچون عامل ايكن غير اوزره موجب اجرت اوله مز
وسهم غنيمت كند و يه حاصل اولوب مستأجره واصل اولماز پس مقدمات متقدمه دن نقسى ايچون عامل ايدوكى
منفهم اولمشدر بعده مؤلف سامى مكان جهاد اوزره استيجار حج واذان وامامت اوزره استيجار منزلنده اولديغن
بيان قيلدى شارح عالى مقام ديركه بزدخى بو بحثى شرح مختصرده استيجار على الطاعات مبحثنده شرح واعلام
ايلدك واكر مسلمين بر حصنى محاصره ايدوب خارج حصنده اهل حصنك كأس ومحل لعبلرى كبى مواضع
خاليه لرى بولنمغله امام مسلميندن برقومى اجر معلومله اول مواضعى تخريب اوزره استيجار ايلسه جائز كوريلور
زيرا مواضع مرقومه ايادى مسلمينه داخل اولوب درونى اعدادن خالى بولنمغله قتاله حاجت مس ايتمديكندن
تخريبى اعمال جهاددن دكلدر امابر حصنك اهاليسى ايچنده ممتنعين ايكن تخريبى ياخود كسر بابى اوزره استيجار
بشقه دركه اداء خدمت محتاج قتال اولمغله اعمال جهاددندر واكر اهل حربدن بر طائفه سفينه لرنده قصد
مسلمين ايله توجه ايدوب امام احرار مسلميندن ياخود مسلمينك كفار يا مسلمين اولان عبيدندن برقومى سفينه لرينى
احراق ايچون رمى محرقات اوزره استيجار ايلسه اعمال جهاددن اولمغله عاملى اجرته سزاوار اوله مز و بو بابده
معتبر اولان دين مولادر دين عبد دكلدر كه مسلم فرسيله جهاد ايلديكى كبى عبديله دخى جهاد ايلر اما عمل مرقوم
اوزره اصابت ايده جكارى غنائمدن تنفيل ايدرسه تحريضه احتياج بولنمغله جائز كوريلور وبحرك غيريده
حصونه رمى منجنيق اوزره برقومى استيجار ايلسه دخى بويله در اما اعمال مذكوره اوزره اهل ذمتى استيجار ايلسه
جائزدر كه اهل جهاد اولمدقلرندن عملرى جهاد دكلدر واكر جهاد بحرده مسلميندن برقومى كورك چكمك ايچون
استيجار ايلسه بو جائزدر كه عمل جهاددن دكلدر و بر عمل معلومدر كه اوزرينه استيجار اولنمق جائزدر كورمزميسنكه
عمل مزبور القاء اعدايه مخصوص اولميوب لقاء اعدانك غيرى اوقاتنده دخى اتيان ايدرلر وملاحين عملرى اوزره
اخذ اجرت ايدرلر وحلال كوريلور واكر مسلمين غنائم متفرقه يه مانع ومدافعى يوغيكن ظفر بولوب اميرلرى
من جمعهافله دينار دينسه جائز كوريلور زيرا جمع مغانم اعمال جهاددن اوليوب نفسنده عمل معلوم اولمغله اوزرينه
بدل معلومله استيجار جائزدر امابعد الاحراز بيع غنائم ايچون برمسلمى استيجار ايلسه بو عقدى اجارهٔ فاسده در
مكر بيان مدت ايدوب مثلا اون كون بيع غنائم ايچون شوقدر درهمه سنى استيجار ايلدم ديسه زيرا بيان مدتده
عقدى منافع اجيره متناول اولمغله بيع ايتسون ايتمسون همان تسليم نفسيله مستحق اجرت اولور اما مدت بيان
اولنمسه معقود عليه انجق بيع اولوب اول دخى امر مجهولدر كه كاه كلمهٔ واحده ايله تام وكاه اون كلمه ايله بيله
ناتمام در كذلك حصولى مساعدهٔ مشترى يه مربوط اولدخى نه وجهله اوله جغى غير مضبوطدر بناء عليه
استيجار على البيع فاسدر وفساد مزبور بايع غنائمه خاص اوليوب بلكه جميع بايعين بو وجه اوزره در واكر امير
غنائمى بين الغانمين تقسيم اوزره بركمسنه يى اجر معلومله استيجار ايلسه بو جائزدر زيرا قسمت عمل معلومدر وتمامى
قسامه متوقف اولمغله اخذ اجرت آنده جائزدر ومرويدر كه حضرت على رضى الله تعالى عنهك بر قاسمى وار
ايدى واجرتله تقسيم ايدرايدى و بونده مدتى بيان وعدم بيان متساويدر كه عمل بنفسه معلوم ونمايان در و بو صورتده
قبل النفل والغنيمة اجرت قساماله ابتدا قيلنورز يرابو دينيدر قسمت غنيمت قسمت ميراث كبى ونفل دخى وصيت كبى اولوب
ديون بونلردن اقدمدر واكر امير اجر مثلندن اكثر ايله استيجار ايتمش ايسه نظر اولنور اكر زيادهٔ يسيره ايسه جائز
كوريلوب دكل ايسه انجق اجر مثلنه مستحق اولور زيرا امير بو تصرفده ناظر مسلمين اولمغله ولايتى اب ووصينك يتيم
ايچون ولايت استيجارى كبى شرط نظر ايله مقيددر بوصورتده اجر مثلندن زياده سنى استرداد اولندقده اجير اول
زياده ايله كندوينى استيجار ايلين اميره قصد رجوع ايلسه رجوعى غير مثمروعدرزيرا امير نفسى ايچون عقد ايتميوب
همان على وجه الحكم مسلمين ايچون عقد ايدوب انجق خطا ايلمشدر اكا عهده دن برنسنه لازم كلمز اما وكيل بالاستيجار
بشقه دركه اجر مثلدن اكثر ايله مباشر عقد اولسه عقدى نفسى اوزره نافذ وموكل اوزره غير نافذ اولمغله جميع
اجرت كندو اوزرينه لازم اولوب موكل اوزره لازم اولماز زيرا استيجارده محابات فاحشه ايله موكله مخالفت ايتمكله
وكيل بالشرا منزلنه نازل اولوب عقدى خاصة كندو اوزرينه نافذ اولور وامير حكم ايلديكى عقودده لحوق عهده
تحقق ايتمكله عقدى كندو اوزرينه نافذ اولماز نظيرى شول مسئله دركه قاضى يتيم ايچون بر عاملى اجر معلومله
استيجار ايدوب آنده غبن فاحش پديدار اوله بوصورتده اجيره اجر مثلى اعطا ومابقى يتيمه رد وايفا قيلنوب استيجار قاضى
على وجه الحكم واقع اولمغله اوزرينه نسنه لازم اولماز اما امير وقاضى بربو فعلى يره لايق اولمديغنى بيله رك اصدار
ايلدك ذربو اقرار ايدرلرايسه جميع اجرت كندو ماللرندن اوزرلرنده استقرار ايدره ؤلف جليل بو مسئله يى تعليلده ديركه

مطلب الاستيجار للبيع في مدة معلومة او غير معلومة

مطلب اجرة القسام حلال

مطلب الوكيل بالاستيجار اذا عقد بالغبن الفاحش

مطلب تعهد الجور من القاضي

لانهما تعهدا الجور فضمنا اذا فيه عمرحا كمين يعنى امير وقاضى تعمد جور ايتملريله اولبابده حاكم دكللردر وشارح جليل
بعض فروعى تفصيلده ديركه حاكم جور ايله منعزل اولور دينلر تعليل عند كورنيله المستند لال ايلنيلر لكن عيبمله
انعزال بزم مذهبمز دكلدر و برآتى املا ايلديكمز شرح الزياداتده باب تحكيمده بيان قيلدق وتعليل مذكورينك
تأويلى انجق اولدر كه نفوذ حكم قاضى دليل شرعيدن صدوره موقوف ايكن بو حكمى دليل شرعيدن خالى اولمغله
اول قاضى بغير حجة ياخود خلاف نص اولان كندو رأيله حكم ايلين قاضى منزلنده نازل وعلى حاله قاضى ايكن
بو حكمى باطل اولور وحكمى بو وجهله باطل اولدقده عقدى كندو اوزرينه نفوذ ايدر زيرا قاعده اصليه دركه
عقدك عاقد اوزره نفوذينه مانع بولنمادقده البته عاقد اوزره نافذ وواقعدر و زيادت القاضى ده بويله ذكر ايلديك كه
قاضى قضاسنده خطا ايلدكده نظر اولنور اكر خطاسى حقوق عبادده ايسه غرامتى مقضى له اوزره واجب
واكر حقوق الله ده ايسه خطاسى بيت المال اوزره مترتبدر واكر اول قضاده تعمدينى اقرار ايدرايسه غرامتى اوزرنده
وكندو مالنده برقراردر وامير دخى افعالنده قاضى يه معادل وحكمى حكمنه مماثلدر واكر امير سوق ارماك ايچون
برقومى استيجار وآنلر دخى سوقه ابتدار ايلدكلرنده بعض ارماك يدلرنده تعديلرى يوغيكن ياخود سوقده قصورلرى
وارايكن رسيدهٔ هلاك اولسه نظر اولنور اكر هلاكلرى داراسلامه قبل الانتهاء هنوز دارالحربده ايكن تحقق
ايدرسه تعديلرى بولنسون بولنمسون اوزرلرينه بر وجهله ضمان تلاحق ايلمز زيرا غنائمده حق غانمين هنوز متأكد
اولمامغله دارالحربده استهلاك غنائم ايدنلر دخى ضامن اولمازلر واكر هلاكلرى وصول داراسلامدن صكره
ايسه اجير مشترك همحال اولورلر و بر شرح الكافيده بيان قيلدق كه اجير مشترك يدنده بلا صنعه تلف اولان
نسنه احترازى ممكن وغير ممكن نه كونه سبيله تلف اولسه قول ابى حنيفه رحمه الله تعالى ده اوزرينه ضمان يوقدر
وعند الامامين سببى غير ممكن الاحتراز اولمديغجه ضامن اولور اما جنايت يديله تلف اولان نسنه يى ابو حنيفه والامامين
رحمهم الله تعالى قوللرنده ضامن و حكم استهلاككى متضمندر وماتحن فيهده سوق ارماكده عدم رعايتلرى ياخود
تماطح ايتدكلرنده اهمال وغفلتلرى ايله تلف اولانلر جنايت يد اجيردن عد اولنوب ضمان قيمتى اوزرينه ايجاب قيلنور
ايكن انجق مكان تلفده قيمتنى ضامن اولوب اول محله دك اجرت سوقلرينه مستحق اولورلر اما قصار وامثالى بشقه دركه
آنلرده صاحب المتاع مخيردر كه ديلرسه متاعينك غير معمول ايكن قيمتى تضمين ايدوب اجرتى ويرمز وديلرسه معمول
ايكن قيمتنى تضمين ايدوب اجرتى ويرير زيرا آنلرده اجير اوزره تاوقت قبضنده بلا عمل ايجاب ضمان ممكندر كه
عند القبض قبل العمل استهلاك ايلسه البته ضامن واجره غير مستحقدر زيرا بو بابده عقد اجاره عاقد اوزره وقت
قبض اجير ايله وقت ايفاء عملده متفرق اولمغله همان وقت قبضنده فسخ اجاره ممكندر وماتحن فيهده باعتبار وقت
التسليم ايجاب ضمان غير ممكندر كه وقت تسليمده دارالحربده بو امثال يله استهلاكلرى موجب ضمان دكلدر بناء عليه
ابقاء ايتدكلرى عملرى مقدارلرى ابقاء عقد ايلمك لازكلدر كه ايجاب ضمان ممكن اوله بو جهتدن اول محله دك اجرت سوقه
مستحق اولورلر و بلا صنع الاجير ممكن الاحتراز اولان سببله تلف اولان نسنه لرده على قول الامامين دخى ضمان
مستثنى بو وجهله تفريق اولنور واكر سوق ايتدكلرى بعضيسى دارالحربده تلف اولسه مذكور اولنان علت بناء
قطعا ضمان يوقدر لكن على قول ابى حنيفه رحمه الله تعالى اكر تلفى بغير صنعهم ايسه اقامت ايلدكلرى عملرى
مقدارى اجرته مستحقلردر كه بغير صنعهم هالك اولمغله تسليم ايتدكلرى عملرين استرداد ايتمشلردر واكر
تلفى بصنعهم ايسه اجرته غير مستحقلردر كه اهلاك كله عملرين كويا استرداد ايلمشلردر وهم اوزرلرينه ضمان واجب
اولمامغله عملرندن غانمينه برفائده مترتب اولمامشدر بو جهتله اجرى مستوجب اوله مزلر اما دارالاسلامده بصنعهم
هالك اولدقده اوزرلرينه ضمان واجب اولمغله غانمينه سلامت عملرى ظاهر واجرته استحقاقلرى باهردر وعلى قول
الامامين نظر اولنور اكر دارالحربده بغير صنعهم تلفى ممكن الاحتراز اولان سببدن ايسه ينه اجرته مستحق
اوله مزلر زيرا بونده تلف حكما كندو اوزره ثبت اولنور حتى داراسلامده واقع اولسه قيمتنى ضامن اولورلر
بو جهتدن اقامت ايتدكلرى عملرين استرداد ايتمش كبى اولوب مستحق اجر اوله مزلر مظفريرى اولدركه
بركمسنه جلود ميته سنى احتمال ود باعث ايچون بركمسنه يى استيجار ايدوب اول دخى تحميل ايدوب كيدر
ايكن صوز چوب ايل جاود تار اوزره ساقط ومحترق اولسه ياخود اول شخص حامل جلودى احراق ايلسه
اوزرينه ضمانت لازم اولماز كه مال متقوم دكلدر واجره مستحق اوله مزكه اتلاف جلود ايله على استرداد
ايلمشدر غنائم دخى دارالحربده بصنعه ياخود بغير صنعه تلف اولدقده حكمى بو وجه اوزره در اما سوق ايلدكلرى
ارماكى اعدا كلوب آجقدن تغلبله اللريدن اخذ ايلسه اول محله دك اجرت سوقه مستحق اولورلر زيرا بونده

مطلب اذا اخطأ القاضي في قضائه

مطلب ضمان الاجير المشترك

تلف سبب غیر ممکن الاحتراز ایله اولمغله اقامت ایتدکلری عمللرین استرداد ایتمش اولمازلر ایجق سابقین بو وجهله تلفنی ادعا ایلدکلرنده علی قول ابی حنیفه رحمه الله تعالی قول مع الیمین آنلرک قوللریدر که عندنده اصل قبضلری علی وجه الامانه اولمغله قول مع الیمین قول الامیندر وعند الامامین بلا بینة تصدیق اولنمازلر که عندلرنده قبضلری قبض ضماندر بناء علیه داراسلامه خروجدنصکره تلف اولسه ضامن اولورلر وضامن منزلهٔ غاصبده اولمغله قولی بلا حجة قبول اولنماز واکر امیر عسکر غنیمتدن صغار وکبار سبی ورقیق مکان معلومه دک دوابی اوزره حمل ایچون بر شخصی استیجار ایدوب اول دخی حمل ایلیوب کیدرایکن دارالحربده سوء سوقندن یاخود بشقه سبب ممکن التحرز یاغیر ممکن التحرزدن هالک اولسه ضمان یوقدر کذلک هلاکلری داراسلامده اولوب اجیرک استهلاکی یاخود سوق دابه ده عنف وشدتی یاصنع اجری معلوم اولماسه ینه ضمان یوقدر اما محمولی بنی آدمک غیری امتعه اولسه حکمی بشقه درکه آنده داراسلامده سوقندن تلف اولان نسنه یی ضامن اولمز نکته سی اولدرکه آدمیده واجب اولان ضمان همان ضمان جنایتدر که ضمان عقد جنسندن دکلدر واجیر مشترک اوزره وجوب ضمان ایجق باعتبار العقددر وجنس ضمان عقددن اولیان ضماننده اعتبار عقد غیر ممکندر اما ضمان امتعه بشقه در وهم راکب بنی آدمدن اولدقده معقود علیه اکا مسلم وضمان اجیردن خارجدر لکن امتعه بو یله دکلدر بو صورتده حامل اولدیغی محله دک اجره مستحق اولور زیرا معقود علیه کندویه تسلیمله مستأجره امرایلین کسنه یه مسلم اولمشدر وهم اجیر اوزره ضمان واجب اولدیغندن بر نسنه استرداد ایلدیکی بزه معلوم اولمشدر اما سوقده عنف وشدت یاخود استهلاک ایتمش ایسه نظر اولنور اکر بو فعلی دارالحربده احداث ایتمش ایسه اوزرینه ضمان یوقدر که غنائمده حق غانمین تأکد ایتممشدر واکا اجرت دخی یوقدر که استهلاکله تسلیم ایلدیکی عملنی استرداد ایلمشدر وبو بابده امیر آنی تأدیب ایتمک کرکدر که آنده حق غانمین ثابت اولان نسنه یی اتلافله تعدی ایلمشدر واکر داراسلامده احداث ایتمش ایسه قیمت مستهلکی ضامن اولور که آنده احرازایله حق غانمین تأکد ایلمشدر وکتوردیکی موضعه دک اجرته دخی مستحق اولور که اول موضعده اولان قیمتی ضامن اولمغله عملنی تسلیم ایدوب استرداد ایلدیکی تقرر ایلمشدر ایجق اسرادن رجال بالغینده ضمان یوقدر که آنلرده احرازایله حق غانمین متأکد اولمامشدر کورمزمیسنکه امام ایچون قتللری جائزدر بناء علیه داراسلامده ودارالحربده استهلاکلری برابردر واجرت حمله مستحق دخی اوله مزکه اوزرینه ضمان واجب اولمامغله عمل حملنی استرداد ایتمش کیبدر واکر امیر بر قومی تعیین یومیه یاشهریه ایله سوق ارماک ایچون استیجار ایلسه جائز کوریلور زیرا بدل معلوم ایله منفعت معلومه اوزره عقد ایلمشدر لکن بو صورتده سوقندن یاخود غیر سوقندن دارالحربده وداراسلامده هالک اولنلر ایچون اجیرلر اوزره ضمان یوقدر زیرا اجیر وحد وحدلک فعلی وجه معتاد اوزره واقع اولدقده جنایت یعنی ضامن اولمازلر زیرا معقود علیه آنک منافعیدر کورمزمیسنکه مدت استیجارده تسلیم نفسله مستوجب اجر اولور ومنافعی حکم اعیانده در بو جهتله عملنده عیبدن وصف سلامت معتبر دکلدر لکن اجیر مشترک بشقه در اما داراسلامده تعنیف سوق یا استهلاک ایلسه لر ضامن اولورلر که بعد تأکد الحق تعدی ایتمشلردر وحمل سابقلرینک اجرتنه مستحق اولورلر که مدت ایچنده تسلیم نفسله اجرتلری تقرر ایتمکله تعدیلری بطلان حقلرینه مؤدی اولماز ومؤلف بلیغ الافصاح فرق مسئله سنی ایضاح ایدوب دیرکه کورمزمیسنکه بو صورتده امیر ایچون اجیرلر اوزره تحملرینه کوره ارمالک متقدمه اوزره ارمالک سائره زیاده سنی یاخود بعضیسی هالک اولدقده یرینه مثلنی اعاده سنی جائزدر واجیر مشترکده بونلر غیر جائزدر وبو بیانله عیان اولمشدر که اجیر مشترکده عقد ایجق عمله تناول ایدوب اجرت عوض عملی اولمق عملنک عیبدن صفت سلامتنی مقتضیدر واجیر وحدده عقد ایجق منفعته تناول ایدوب عمله ایتمکله سلامت عملی غیر مقتضیدر واکر امیر احرار یاعبیددن برمسلمه مشرکیندن شول فارسی قتل ایدرسک سنک ایچون اوزرمه یوز دینار اجرت واجب اولسون مفهومنده ان قتلت ذلک الفارس من المشرکین فلک علی اجر مائة دینار دیوب اولدخی قتل ایلسه مستحق اجر اوله مز زیرا امیر تصریح اجر ایتمکله کلامنی تنفیله حمل ایلمک ممکن اولمیوب تحریض ایلدیکی قتل فارس دخی اعمال جهاددن اولمغله جهاد اوزره استیجار دخی غیر جائزدر واکر قول مذکور ایله بر ذمی یه خطاب ایلسه قول ابی حنیفه وابی یوسف رحمه الله تعالی علیهما اوزره ینه بو جوابله مجابدر اما قول محمد رحمه الله تعالی علیه اوزره اول ذمی اجر مسمایه مستحق اولور بو مسئله ده اصل اختلاف اولدر که عند ابی حنیفه وابی یوسف بحق او بغیر حق قتل اوزره استیجار غیر جائزدر حتی ولی الدم استیفاء قصاص ایچون بر رجلی استیجار ایلسه عندلرنده اجرته سزاوار اوله مز وعند محمد قتل اجیرک مقدوری عمل معلوم اولمغله ذبح الشاة وقطع بعض الاعضاء حکمنده داخل واوزرینه استیجار صحیح وکاملدر زیرا امام قطع ید

مطلب اجیر الوحد

مطلب الفرق بین اجیر الوحد والمشترک

مطلب الاستیجار علی القتل

سارق ایچون یاخود من له القصاص فی الطرف استیفاء قصاص ایچون بر رجلی استیجار ایلسه لر بالاتفاق جائزدر توضیحی اولدر که قتل مثلا قطع رقبه ایله حاصل اولور ومقدور اجیر اولمقده رأسی بدندن تفریقله بر عضوی سائرندن تفریقک فرقی یوقدر وقول امامینک وجهی اولدر که قتل ایجق زهوق روحله حاصل ومحل قدرت اجیردن بعید ومنفصل اولمغله حصول ولد ونبات زرع منزلنه نازل وعمل قاتلده غیر داخلدر وقتلی قاتله نسبت فاعل اولدیغندن اولمیوب ایجق کسبی ایله حاصل اولدیغندندر کورمزمیسنکه مقتولده فعلی مثلا ضرب السیف ایکن کاهیجه محصل قتل اوله مز واستیجار ایجق اجیرک عملی یامنافعی اوزره اولوب قتل بونلردن دکلدر لکن ذبح الشاة بشقه درکه آنده استیجار ایجق ظاهری بجسدن تمیز یله ترکیه اوزره در که ترکیه کندو عملندن اولان قطع الحلقوم والاوداجدر کذلک قطع الاطراف دخی ازهاق روح اولمیوب همان جمله بدندن بر جزئی تفریقدر که قطع الحبل والخشبه مثللو کندو عملندندر واکر امیر مشرکین مقتولینی کوروب من قطع رؤسهم فله اجر عشرة دراهم دیمکله استیجار و برمسلم یاذمی قطع رؤسلرینه ابتدار ایلسه اجرته سزاوار اولورلر زیرا بو اعمال جهاددن اولمیوب محل قدرت اجیرده عمل معلوم اولمغله قطع الحبل والخشبه مثللو اوزرینه استیجار اولنمق جائزدر واکر امیر اهل حربدن بر فارسه نظر واحرار وعبیددن برمسلمه بکا شو فارسک سلبنی کتورسک سنک ایچون اون دینار اجرت واردر مضموننده ان جئتنی بسلبه فلک اجر عشرة دنانیر قوایله خطابه مظهر قیلوب اولدخی فارسی قتل ایدوب یاخود قاچردقدنصکره سلبنی احضار ایلسه عمل جهاد اوزره استیجار اولمغله اجره سزاوار اوله مز اما بو خطابی بر ذمی یه القا ایلسه فعلی جهاددن اولمامغله اجرتی استیفا ایدر کذلک قطع ید فارسنه اغرایله ان قطعت یده فلک کذا مقالنی اجرا ایلسه مقاتل ممتنعک قطع یدی جهاددن اولمغله مسلم آنک اوزرینه اجری موجب اولمیوب ذمی اجری مستوجب اولور واکر امیر قتل اسیرایله ابتدار وقتل اوزره برمسلم یاذمی یی استیجار ایلسه بو مسئله دخی قصاصله مقضی علیه اولان کسنه یی قتل اوزره استیجارده ذکر ایلدیکمز اختلافله اعتبار اولنور واکر امیر اهل عسکردن بر قومه شو نهردن اشبو موضعی تافلان موضعه دک حفر ایدیکز حتی صو آقوب شو بلده اهلنی غرق ایده وسزلر ایچون یوز آلتون اجرت واردر مفهومنی احفروا هذا الموضع من هذا النهر الی موضع کذا حتی یندفق الماء فیغرق اهل هذه المدینة ولکم اجر مائة دینار دیمکله تفهیم وآنلردخی عمل مطلوبی اداوتمیم ایلسه لر نظر اولنور اکر محل حفرده اهل حربدن مانع ومقاتل وار ایسه ینه نظر اولنور اکر حفر ایدنلر مسلمین ایسه لر عملری جهاددن اولمغله مستحق اجر اوله مزلر واکر اهل ذمت ایسه لر مستحق اولورلر واکر یکرمی نفر اولوب مسلم اون ذمی ایسه لر هر فریق من جهة الدین فریق آخره مماثل عدا ولنوب اول وجهله اهل ذمت نصف اجره نائل قیلنور واکر محل حفرده اهل حربدن مانع ومقاتل یوغیسه بو صورتده حفر ارض عمل جهاددن اولمامغله مسلم دخی اجر مسمایه مستحق اولور نظیری حصن محصورک خارجنده بولنان کاپس وملاعبلرین تخریبده تقدم ایلین مسئله در وقطع اشجار ایچون استیجاری بو قیاس اوزره جاریدر زیرا قطع اشجار عمل جهاددن دکلدر وآندن معنای جهاد ایجق سنی آندن منعله اتمام عملده مجاهده یه محتاج قیلمرکسنه بولند قده تحقق ایده جکدر اولدخی بو اتمازسه بو وجهله جهاددن اوله مز واکر رمی منجنیق اوزره بر قومی استیجار ایلسه اهل ذمت مستحق اولوب احرار وعبیددن مسلمین مستحق اولمازلر زیرا رمی منجنیق البته ایچنده متمنعین ودفع مسلمین ایچون مقاتلین بولنان حصنی تخریب ایچون اولمغله اصابت نفوس ایچون رمی سهام منزلته نازل وعمل جهادده داخلدر وبو بابده رمیلری منعهٔ مسلمینده حادث اولمق فعلری جهاد اولمامغه باعث اولماز زیرا رامیلر منعهٔ مسلمینده ایسه لرده رمیلری منعهٔ مشرکینده واقع اولور ومقصود بالجهاد دخی ایجق بو در سؤال اولنورسه که معنای معهود مانع ومقاتل بولنمادقده حفر نهرده ده موجوددرکه منجنیقدن رمی اولنان احجار منعهٔ مشرکینه دوشوب قتل نفوس وتخریب دیار ایلدیکی کبی ماء نهر دخی منعه لرینه سیلانله اغراق وتخریب ایده جکی آشکاردر جوابنده دیرز که اکرچه بو یله در لکن منجنیق ورمی سهم عمل بدلریدرکه آنلردن حاصل اولان آثاری اول قومه مباشرتله نسبت ایدرلر اما اغراق مباشرتله حافر نهره نسبت اولنمایوب اکا ایجق عمل حفر نسبت اولنور وفرق محرر فعل جنایتده دخی مقرردر مثلا بر کسنه کندو ملکنده طوروب بر انسانه رمی سهم وقتل ایلسه بالمباشرة قاتل ومستوجب قصاص اولور اما کندو ملکنده حفر نهر ایدوب صو بی غلبه ایتمکله جارینک ارضنه جاری اولوب زرعنی غرق ایلسه حافر اوزره موجب ضمان اولماز والله اعلم

* باب الانفال بالاثمان والهبات *

یعنی غنائمی قبل الاغتنام مجاهده هبه وانعام یاخود قبل الاغتنام تعیین اولنان اثمانله مجاهده یعنی یاخود بدندن

اشتراسنی التزام وجهی اوزره تنفیلك بحث احکامیدر امیر جیشی من جاء برمکة فهی له بیعا بعشرة دراهم
خطاسیله هر کیم اموال مشرکیندن برقسیراق کتورر سه آنی کندویه اون درهمه بیع وتملیك ایلدم مفهومنی اشراب
ومسلمین کیدوب اول رمکه یی استجلاب ایلسه لر بیع مرقوم باطلدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم بیع الغرردن
وانسان عندنده حاضر اولمیان نسنه یی بیع ایتمکدن نهی ایتمشلردر که مراد شر بقلری ملکنده اولمیان نسنه یی بیعدر
و بو بابده امیر یدنده وملکنده بولنمایوب نفسنده مجهول وموهوم الحصول برنسنه یی بیع ایتمشدر ومعلوم دخی اولسه
هنوز عندنده بولنمامغله بیعی غیر جائزدر بویله مجهول اولدقده نیجه جائز کوریلورلکن کتورن مجاهد اول ثمنله
بیعه راغب اولورسه امام اوزره مجددا اول ثمنله اکا بیعی واجبدر زیرا آنی جلبه قصد ترغیله بیع مذکوری
علی وجه التنفیل ذکر وترتیب ایلمشدر وحصول شرطدن صکره کرکدر که تنفیلندن رجوع ایتمیوب همان طریق
مشروعله تحصیل مقصوده شروع ایلیه اما راغب اولمازسه امام یدندن اخذ وغنیمته وضع ایدر واول کسنه اوزره
امیره ثمنی ویرمك واجب اولماز زیرا تنفیل حقنه مراعا ایچون اولوب بیعه عدم رضاسیله حق منعدم اولمشدر
وسبب متقدم ایله اوزرینه اداء ثمن واجب اولمامشدر وواجب اولسه دخی کورمدیکی نسنه یی اشترا ایتمش اولمغله
آنك ایچون خیاررؤیت واردر فکیف که بیعی هیچ صحیح اولمیه لکن بو بابده آنك ایچون نفل دخی یوقدر زیرا تنفیل ضمن
بیعده حاصل اولمغله بطلان بیعله باطل وبیع بالمحاباة ضمننده وصیت منزلنه نازل اولمشدر وصیت مزبوره دخی
ضمن بیعده حاصل اولمغله رد ورثه ایله بیع مزبور باطل اولدقده وصیت دخی باطل اولور مترجم فقیر دیرکه
وصیت مزبوره ده صور مختلفه واقوال متخالفه واردر که کتب فقهیه ده استیعاب اولنمشدر بحثمزدن خارج اولمغله
حل کتابه مقدار وافی اوزره اقتصار ایله اطنابدن اجتناب اولندی انتهی وعلی هذا اگر امیر هر کیم برمکه کتوررسه
آنی اکا اون درهمه بیع ایلدم دیرسه لکن من جاء برمکة بعتناها اياه بعشرة دیو بسط مقال ایلسه بو دخی صورت
سابقه ایله همحالدر اگرچه صورت سابقه نفس بیع و بو صورت وعد بیعدر لکن معنای تنفیلی متضمن اولمغله
کتورن کسنه راغب اولدقده امام اوزره وعدینه وفا واجبدر کورمزمیسنکه تمامی بالصفقه هبه ایده رز مفهومنی
وهبناه له یاخود وهبناه نصفها دیمکله افهام ایلسه وفاء وعدی اوزرینه الزام اولنور و بونده دخی امیر اکا تملیك
ایتدیکجه مالك اولمز وعلی الاطلاق فهی له دیسه بو تنفیل منفذ اولمغله نفس اصابتله مالك اولور اما وهبناها له
قولی تنفیل موعود اولمغله اگرچه وعدینه وفا لازم لکن قبل الهبة المبتاة تیقه ثبوت ملکی غیر مسلمدر حتی بو صورتده
جلبی مطلوب اولان برجاریه اولوب بعد الاصابه اعتاق ایلسه عتق نافذ اولماز واگر فهی له هبة یاخود فهی
له صدقة دیسه همان کتورن اکا مالك اولوب مجددا تملیك امیره محتاج اولماز زیرا بونده فهی له قولی تنفیل تام
وهبة قولی آنی تأکید وتقریردر بو قسمه حکمنی تجدید وتغییر دکلدر رواگر من جاء بسیف وهبناه له یاخود
بعناه منه بعشرة دراهم دیوب برکسنه دخی جلب واحضار ایلدکده مسلمین اکا محتاج اولمغله امام آنی اکا تسلیم
ایتمکی سزاوار کورسه عدم تسلیمی لابأسیدر لکن کرکدر که موعودی هبه ایتدیه اکا تمام قیمتی و بیع ایتدیه ثمن
مشروطدن فضله قیمتی اعطا ایلیه زیرا بونده تملیکی موعود غیر منفذدر وامام دخی ناظر لجمیع مسلمیندر ومسلمینك
اول سیف مشروطه احتیاجی کوز یا ایکن کورن شخصه ویرمه مسلمین متضرر اولورلر اما قیمتنی یا فضلیه
قیمتنی ویرسه هم آنك مقصودی حاصل وهم عیندن حاجتی مسلمین زائل اولوب بو طریقله نظر طرفین
معتدل اولور اما مسلمینك اکا احتیاجاری یوغیسه شرطه ایلسه یکی وجه اوزره بدینه تسلیم قیلور زیرا
شرطی علی وجه التنفیل مترتب اولمغله وفای مستوجبیندر قال علیه السلام المسلمون عند شروطهم
واگر غنیمتی برمحلده جمع وتحصیل وهر کیم بونلردن بردیلی بیرن آلورسه اوزرینه ثمنی بر درهم و برقیون آلورسه بش درهم
واجب اولسون و برجاریه آلورسه بیك درهم مقابله سنده آنك اولسون مفهومنی من اخذ جبنة فعلیه ثمنها درهم
ومن اخذ شاة فعلیه خمسة دراهم ومن اخذ جاریة فهی له بالف درهم دیمکله تفصیل ایلدکده برکسنه برقیون
آلوب ذبح واکل وبری دخی بردیلی بیرن آلوب اکل ایدوب بری دخی برجاریه آلوب اعتاق ایلسه هر بری اوزره ثمن
مذکور لازم اولمیوب انجق مأخوذینك قیمتی غارم اولورلر زیرا تنفیل بعد الاصابه جائز اولمامغله امیرك بو کلامی
علی وجه التنفیل اولمیوب بلکه علی وجه البیع دیر و بیع دخی حین عقدده جهالت مبیعه بناء فاسددر وهر کیم
برنسنه آلوب استهلاك ایتمش بولنسه امام فساد عقده بناء یدندن استرداد ایلك جائز کوریلور کذلك مشتری
راضی اولورسه ثمن مذکور ایله مجددا بیع و یدنده ابقا دخی جائز کوریلور زیرا حین اخذنده مبیعه تعین کلمکله
مجددا اکا بیعی جائز اولوب بیع دخی رضای جانبینه توقف ایتمکله رضای مشتری شرط قیلنور اما استهلاك ایتمش ایسه

وفي الحديث نهى عن بيع الغرر وهو الخطر الذي لا يدري ايكون ام لا كبيع السمك في الماء والطير في الهواء وعن علي رضي الله عنه هو عمل ما لا يوثق من معه الغرور وعن الاصمعي بيع الغرر ان يكون على غير عهدة وثقة قال الازهري ويدخل في البيوع المجهولة التي لا تحيط بها المتبايعان كذا في المغرب واصل كلامه نهى النبي عليه السلام عن بيع الغرر قوله نصكره وعن بيع ما لا يكون عند الانسان قولى عطف الخاص على العام قيلندن حرمت بيع الغرري تعليل ايچوندر

مطلب الوصية بالمحاباة

مطلب ايضاح المترجم الوصية بالمحاباة

شراء فاسد ايله اشترا قلنان نسنه يى بعد القبض مشترى استهلاك ايتدكده صح

جاری اولان حکم ضمان قیمت بونده دخی جاریدر بناء علیه جاریه ده عتق نافذدر زیرا حکم بیع فاسد برله قبض
ایدوب اکا مالك اولمشدر حتی اول جاریه یی بیع ایلسه بیعی جائز وقیمتی غارم اولور عتق دخی بویله در سؤال
اولنورسه که برکسنه غنائمدن بیری اکل وقیونی ذبح واکل ایلسه مباح کوریلوب کذلك دار الحربده غنائمدن برجاریه یی
اتلاف ایلسه قطعا ضمان یوغیکن امیرك بو قولندن صکره ضمان قیمت نیجه لازم اولور جوابنده دیرز که کلام امیردن اقدم
حق غانمین متأکد اولمیوب بعد الکلام متأکد اولمشدر زیرا بیع فاسد بیع جائزه قیاس اولنوب امامك دار الحربده
غنائمی بیع جائز ایله بیعی تأکد حق غانمینی افاده ده بمنزلة الاحراز اولدیغی کبی بیع فاسدی دخی بمنزلة الاحرازدر
توضیحی اولدر که ما نحن فیهده جهت عقد ایله اخذ ایلدکده مأخوذه مالك اولور حتی آنی بیع ایلسه بیعی
جائز کوریلور و بویله عقد معاوضه ایله تملك انجق عوضله حاصل اولور وفساد بیع ایچون ثمن مسمی واجب
اولمامغله اول عوض انجق قیمت اولور اما قبل کلام الامیر اخذ ایله مالك اوله مز حتی بیع ایلسه بیعی جائز کوریلمز
واتلافله ضمانی واجب اولمامق انجق قبل الاحراز حق غانمین تأکد ایتمدیکندندر حتی کلام امیری ایشتمین کسنه
قیونی اکل ایلسه ضامن اولمیوب بیع ایلسه بیعی جائز اولماز زیرا ایشتمدیکندن اخذی علی وجه البیع اولمیوب
قبل کلام الامیر اخذی منزلنده اولمشدر اما ایشیدن انجق علی وجه البیع والملك اخذ ایلمشدر اما قریبا ذکر
اولندیغی اوزره من جاء بجاریة فهی له بیعا بالف درهم دیوب برکسنه دخی برجاریه کتوررسه بونك حکمی
بشقه در که اعتاق ایلسه عتق نافذ اولماز زیرا بدون المحل کرك جائز کرك فاسد قطعا بیع منعقد اولمامغله بو صورتده
انعقاد بیع اصلا حاصل اولمامشدر وما نحن فیهده محل موجود اولوب انجق ایجاب بیعده مجهول بولنمغله بیع
وصف فساد ایله منعقد وقبضله ملکی ثابت اولور کذلك من جاء بشاة فهی له بیعا بدرهم دیدکده برکسنه
برقیون کتوروب بعده ذبح واکل ایلسه ضمانی لازم اولماز زیرا بونده بیعی منعقد اولمامشدر کورمزمیسنکه امیر
مجددا اکا بیع ایتدیکجه مجرد اخذ ایله مالك اوله مز حتی بیع ایلسه بیعی جائز اولماز همان قبل کلام الامیر اخذ واکل
ایلمش کبی برشیئ ضامن اولماز والله اعلم مترجم فقیر السید محمد منیب العینتابی دیر که الحمد لله منزل الکتاب
وملهم الصواب شرح السیر الکبیردن احکام انفال ایچون عقد اولنان یکرمی طقوز عدد ابوابك ترجمه سی بین
ایجاز و اطناب سنة اثنتی عشر ومائة والف محرمینك یکرمی دوردنجی یوم اربعاده ختم و اکتتابه
اولنمشدر جناب رب جواد تعالی شانه عن تشابه الاشباه وتضاد الاضداد اتمام مراملهٔ بو کتابه یی برمراد
واثر عاجزانه می سبب انتفاع عباد و باعث ازدیاد معاد ایلیه آمین

باب سهمان الخیل والرجالة * یعنی غنائمدن بیان نصیب فارس وراجله باب حافلدر مسلمین بعد احراز الغنائم
تقسیمه عازم اولدقده قول ابی حنیفه رحمه الله تعالی اوزره فارسه برنفسی و برفرسی ایچون ایکی سهم وراجله انجق
نفسی ایچون برسهم اعطا قیلنور واول امام عادل فضله الله تعالی فی دار فضله بانواع الفضائل دیمشدر که
بن فرسی ایچون ایکی سهم تعیین ایدوب سهم فرسی سهم رجل مسلمدن افضل قیلمزم واهل عراق یعنی اهل کوفه
و بصره دخی بو قول اوزره اتفاق ایتمشلردر زیرا طریق کرامتله حاصل اولان استحقاقده بهیمه یی آدمی اوزره
تفضیل غیر موجهدر وهم استحقاق ارهاب عدو اعتباریله اولدیغی مقرر وارهابك رجل ایله حصولی فرسله
حصولندن اظهردر کورمزمیسنکه فرس بلا رجل قتاله غیر قادر ورجل بلا فرس مقتدردر کذلك مؤنت رجل
کاهیجه مؤنت فرسدن زیاده اولوب فرس حشیش وغیری بی قیمت اولان نسنه ایله اکتفا ایدوب طعام آدمی
انجق ثمنله اقتنا اولنور ومع هذا بو بابده مؤنت اعتبار یوقدر که بغل و بعیر وحمار رصا جبلری مؤنت فرس مقداری
بلکه دخی زیاده یی ارتکاب ایدر ایکن سهمه غیر مستحق ومؤنت فیل فرسدن اکثر ایکن سهمه غیر ملتحقدر بو بیانله
متبین اولمشدر که فرسله استحقاق سهم علی خلاف القیاس نصله ثابت ومتعین اولمشدر زیرا فرس آلت حرب درو آلتله
استحقاق سهم حاصل اولماز وفیل مثلاو مجرد ارهاب عدویی موجب اولمق استحقاق سهمی مستوجب اولماز لکن
فرسده وارد اولان سنت نبویه ایله بر قیاسی ترك ایلدیك وفرسله سهم واحده استحقاقده واحد اثنینده داخل
اولمغله نقله اخبار اتفاق ایدوب مضمونی متیقن غیر مشکوك اولدیغندن آنده قیاس متروکدر اما سهم واحد
یاخود سهمان دیو تعارض اثر عارض اولدقده همان اجرای قیاس اعدل مقیاسدر اما قول ابی یوسف ومحمد
رحمة الله علیهما اوزره فارس ایچون اوچ سهم افراز بری نفسی وایکیسی فرسی ایچون اعطا واحراز اولنور واهل شام
وحجاز بو قوله دمساز اولمشلردر ومؤلف الکتاب امام محمد والاجناب دیر که بونده بهیمه یی آدمی اوزره تفضیل
یوقدر زیرا سهم واحددن صکره سهمین فرسی ایچون ویریلیوب انجق فارس ایچون ویریلکله بونده انجق فارسی

مطلب علامات يانده ضرر في البيع الفاسد

مطلب ذكر المترجم تمام ابواب الانفال

راجـل اوزره تفضیل واردر که اجماعله ثابتدر وفارس احد سهمینه مؤنت فرسی التزام ومصلحتنه قیامله وسهم آخره فرس اوزره قتالده اقدامله وسهم ثالثه بنفسه اقتحامله مستحق اولور ینه مؤلف بی عدیل بو اقوالی جرح وتعدیلده دیرکه بن بو قولی قول اول اوزره ترجیح ایده رم زیرا بونك اوزرینه اهل حجاز واهل شام کبی ایکی فرقهٔ عظیمه اجماع ایلمشلردر اما قول اول اوزره همان اهل عراق اجماع واتفاق ایلمشلردر و بزدخی باب الشهید وملیصنع بهده بیان ایلدیك که مؤلف دقیق الانظار بو کتابك مسائلنده خلاف ظاهر مذهبی اختیار و کثرت عدد ایله ترجیحه اعتبار ایدوب اجماع فریقین انفراد فریق واحدن اقوی یعنی افادهٔ اطمئنان خاطرده اظهر واوفق دردیو نکته سنی اظهار ایلمشدر نظیری شول استحسانده ذکر ایلدیکی قول جلی الاحساندر که برکمسنه نجاست مائی اخبار وایکی کمسنه طهارتنی اخبار ایلسه کرکدر که قول اثنین اختیار اولنه زیرا خبر اثنینده طمأنینت قلب البته اظهردر بعـده مؤلف عدالت بیان قولین مذکورینك هر برنده آثار صحیحـهٔ مشهوره ورودینی بیان واول اخباری کا بنده اسانیدی ایله روایت واعلان ایلمدی لکن احتیاج تمیز انجق میان اخباری توفیق وهر فریقك کندو مسلکنی سبب ترجیحی تحقیقـه مقصور اولمغله یا تمیز مقدار حاجت اوزره محصور قیلندی اما ابو حنیفه رحمه الله تعالی دیرکه میان اخباری توفیق وفرسه ایکی سهم اعطا قیلنمق روایتنی شو معنـایه حمل وتلفیق ایده رمکـه اول ایکی سهمك بری انجق فرسیچون فارسه ویریلوب آخری اختیاجنه بناءً خمسدن ویریلمش یاخود قبـل الاصابه اکا تنفیل قیلنمش ایدی یاخود اعطاء سهمین انجق فارسه تعلق ایلـدیکی معلوم ممیز اولمق قرینه سیله فرسی ذکر ایدوب علاقهٔ مجاورتله فارس اراده اولنمش ایدی وحدیث خیبرده وکـانت الرجال الفاوار بعمائة والخیل مائتی فرس قولی بو معنـایه محمول ورجال جمـع راجل یعنی الرجالهٔ در وخیله مرادی فرسان ومائتی فرسله مرادی مائتی فارسدر قال الله تعالی واجلب علیهم بخیلك ورجلك ای بفرسانك ورجالتك وامام همامك بو مسلکی ترجیحـه باعث اهتمامی اولدرکه فارسه اعطاء سهمین اتفاق آثار ایله امر متیقندر وخلاف قیاسله حاصل اولان استحقاق انجق مقـدار متیقنله اثبات واحقاق اولنور اما امامین رحمهما الله تعـالی دیدیلرکه اخبار مرویه دن زیادهٔ سهامی اثبات ایلین نافیلره نسبتله قاعدهٔ اصول اوزره اولی بالقبولدر ومیان اخباری توفیق بو وجهله تلفیق اولنورکه فارسه اعطاء سهمینله روایت قیلنان اخبار یله مراد انجق فارسك راجله مشارك اولدیغی سهم واحددن فضله راجله تفضل ایلدیکی سهمنی ایرادر یو قسه اعطا ایلدکلرینك مجموعنی تعـداد دکلدر بعده مؤلف در باذ رایت غنائم خیبرك حدیث قسمتنی ذکر وروایت واون سکز سهمه تقسیم اولندیغی حکایت ایدوب آخر حدیثده ولم یکن قسمها النبی علیـه السلام انما کانت فوضی فکان الذی قسمها وارفها عمر رضی الله تعـالی عنه قولی نقلله نهایت و یرمشدر مترجم فقیر دیرکه عندالامامین رحمهما الله تعـالی علیهما قریبا ذکر اولنان حدیث خیبرده لفظ رجال جمع رجلدر والخیـل مائتی فرس قولی حقیقت معناسـنه محمولدر یعنی غزوهٔ خیبرده رجال مسلمین جمیعا بیك دورتیوز ایدی وایچـلرنده خیولدن ایکیوز فرس وار ایدی ورأی امامین اوزره ایکیوز فرس درتیوز رجل منزلنـده اولمغله کویا مجموع رجال بیك سکز یوزه واصـل اولوب فرسان اوچر سهمه وراجلین برر سهمه نائل اولدیلر و بونلردن هر مائه نك آحادی بینـلرنده اقتسام ایچون هر مائه یه سهم واحد تنظیم وغنـائم خیبر اون سکز قسم اوزره تقسیم بیوریلدی وقول مذکور زیادهٔ تفصیل برله کتب سیرده مسطوردر انتهی وحدیثده فوضی بمعنی المتساویه در وشرکهٔ المفاوضـه بوندن مأخوذدر قال الشاعر * لایصلح الناس فوضی لاسراة لهم * ولا سراة اذا جهالهم سادوا * یعنی ناس تساوی اوزره اولوب ایچلرنده سادات ورؤسالری بولنمادیغی حالده امورلری صلاح وانتظام بوله مز وجاهللری اوزرلرینه رئیس اولدقده سادات ورؤسالری بولنمامش اولوب جمـله سی متساوی بلکه واصبحت الاذناب فوق الذوائب وفقنجه اسافلی اعالی واعالیسی اسافل اولوب امورلری صلاح وانتظامه قابل اوله مز وارفها عمر رضی الله تعـالی عنه قولی حضرت عمر رضی الله عنـه هر سهم اوزره قرعه اخراج و وضع ایلدی دیمکدر وامام ابو حنیفـه ظلله الله فی الریاض الوریفه دیمشدرکه رجل واحد حربه افراس عدیده ایله دخی حاضر اولسه انجق فرس واحد ایچون اخـذ سهمه قادر اولور واهل عراق وحجاز اوزرینه اجماع ایلدکلرندن امام محمد رحمه الله دخی بو قولی اخذ ایلمشـدر اما اهل شام ایکی فرس ایچون اعطاء سهم اولنوب زیاده سی جنیبه یعنی یدك عد اولنور دیدیلر وامام ابو یوسف رحمه الله دخی بو قولی اخذ ایلدی زیرا مبارز اوزره قتـال ایچون کاهیجه ایکی فرسه محتـاج اولور اما زیاده یه محتـاج اولماز وامام ابو حنیفه وامام محمد رحمهما الله تعـالی جوابده دیدیلرکه مبارز حسب العاده انجق فرس واحد اوزره قتال ایدوب زیاده سی قدر حاجتدن زیاده در بو مسئله نفقهٔ خادمده اختلافلرینك نظیریدرکه

مطلب الخبر واحد بنجاسة الماء واثنان بطهارته

عندالامامین قاضی امرأه ایچون خدمتدن انجق خادم واحد ایچون تقدیر نفقه ایدوب عنـد ابی یوسف خادمین ایچون تقـدیر ایدر و بز بو مسئله یی شرح مختصردن کتاب النکاحده بیان ایلدیك وقولین مذکورینك هر برینـه شاهد بعض آثار وارد اولمشدرکه مؤلف اصل کتابده اسانیدی ایله روایت واکتاب ایلمشدر و بونده دخی هر جانبدن میان آثاری توفیق و بعضی آخر اوزره ترجیح سهم فارس مسئله سنده ذکر ایلدیکمز وجه اوزره تصحیح اولنور ومالك بن عبدالله الخثعمی رحمه الله تعالی دن منقولدر دیمشدرکه بن مدینه ده ایدم همان عثمان بن عفان رضی الله عنه قیام و بو مجلسده اهـل شامدن کیمسنه وارمیدر دیو استفهام ایلدی بن دخی بلی یا امیرالمؤمنین بن بونده یم دیدم دیدیکه سن امیر شام اولان معاویه یه وارد قده طرفمدن اکا امر قیل کـه الله تعـالی اکا فتح غنائم ایدرسه ابتدا اول غنائمی بش قسم ایدوب بعـده بدینه بش اوق آلوب برینه کلمهٔ لله یازدقدن صکره علی وجه الاقتراع هر اوقی بر قسم اوزره وضع ایلسون اول کلمـهٔ لله یازیلن اوق قنقی قسم اوزره دوشمش ایسه خمس ایچون آنی اخذ ایلسون بو کلامده بیان وارد رکه امام خمسی اخماس اربعـه دن تمیز قصد ایتدکده اعلاسنی انتخاب ایتمیوب قرعه ایله تمیـیزنی بشایابندر و بو معنی اوزره حدیث ابن عمر رضی الله عنهما دخی دلیل معتنی دردیمشـلدر که عهد نبوتده غنائم بش جزئه تجزیه اولنوب بعده اوزرلرینه قرعه وضع اولنور ایدی وقرعهٔ رسول الله علیـه السلام قنقی جزء اوزره واقع اولمش ایسه آنی اخذ ایدوب بلا قرعهٔ انتخاب بیورمزلر ایدی بونده نکته اولدرکـه هر امیر قلوب رعیتـه رعایت وتفسیمدن تفضل واستیثار ایله حقدن میل وانحراف تهمتی دفعـه همتله مأموردر و بو معنی انجق عنـد القسمهٔ استعمال قرعه ایله حاصلدر بناءً علیه اخماس اربعه بین الغزاة تقسیم اولنـدقده هر عریف دخی تحت رایه سنده بولنانلره تقسیم ایلدکده استعمال قرعه ایدرلر بو جهتدن اخماس اربعـه دن خمسی تمیزده دخی استعمال اولنور بو بابده اصل اصیل شول روایت اولنـان حدیث جلیلدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم ارادهٔ سفر بیوردقلرنده بین الازواج استعمال قرعه ایدرلر ایدی حال آنکه عند سفرالزوج امرأه نك حق قسمی اولمامغله ازواج مطهره دن دیلدکلریله سفر جائز ایدی بو یله ایکن مجرد قلوبلرین تطییب ونفس نفیسلرندن شبههٔ میلی دفع وتجنیب ایچون استعمال قرعه ایدرلر ایدی پس امیر قسمت غنـائمده بو یله ایتمك لایق ودلپذیردر والله اعـلم

❋ باب سهام البراذین ❋

ائمهٔ حنفیه عاملهم الله تعالی بالطافه الجلیهٔ والخفیه دیدیلرکه برذونك استحقاق سهمده فرسله همعنان وهجین ومقرف دخی استحقاقده کـه فرسی رهاندر واهل حجاز وعراق بو قول اوزره اتفاق ایلمشـلردر وفرس فرس عربیدر و برذون فرس عجمدر وهجین اول فرسدر که باباسی عربی وانا سی عجمیه در ومقرف بونك عکسیدر وغنیمتـدن استحقاق سهمده رجل عربی وعجمی سیان اولدیغی کبی خیله استحقـاقده فرس عربی وعجمی یکساندر حکمتی اولدرکه خیله استحقاقك مداری ارهاب اعدادر که جنسینده هو یدادر قال الله تعـالی ومن رباط الخیل ترهبون به عدو الله وعدوکم واسم خیل براذینه شاملدرکه سعید بن المسیب رحمـه الله دن زکوة براذیندن سؤال ایتدکلرنده اوفی الخیل صدقة یعنی خیلده ذکوة وارمیدر دیو جواب و براذین خیلدن اولدیغنی اشراب ایلـدی وابن عباس رضی الله عنهما الفرس والبرذون سواء دیدی یاخود استحقـاقك مداری فرس اوزره قتالدر وامر حربه عارف اولنلر دیرلرکه عنداللقاء قتالده برذون فرسدن افضلدر زیرا عطف عنانی اسهل ومراد صاحبنه متابعتی اکمل ومشاق قتاله صبر وتحملی مکملدر وافراس عرابه مدار تفوق انجق طلب وهر بده سرعت تلاحقیدر پس هر بری لوازم قتالدن برامر مطلوبی محتوی اولمغله استحقـاق سهمده متساو یلردر یاخود مدار استحقـاق التزام مؤنت فرسدر ومؤنت برذون مؤنت فرسدن دون دکلـدر اما علماء شام دیرلرکه برذون ایچون سهم ویریلمز مکر انده مشابه عراب اوله و بو مقالرینه شول حدیث مروی ایله استدلال ایدرلرکه ابو موسی الاشعری حضرت عمره رضی الله عنهما یازدیکه امابعـد فانا اصبنا من خیل القوم خیلا دکا عراضا فما یری امیرالمؤمنین فی اسهامهـا مترجم فقیر دیرکه الدك بالضم جمع الادك در الفرس العریض الظهر معناسنه در کذا فی القاموس وفی حدیث الاشعری خیلا عراضا دکا جمع ادك وهو العریض الظهر القصیر کذا فی المغرب وامام حصیری رحمـه الله تعالی نسخه سنده دکا عراضا آن بود که اندامهـای وی بدیکر نزدیك بود و پشت پهن بود دیمکلـه تفسیری وصـاحب النهایه نك ای عراض الظهور قصارها دیو تفسیری بلا تغییر کلام معرب ایله متحـد التعبیردر وعلی جمیع التقادیر لفظ عراض معنـای دکی تأکید وتقریردر معنای کلام اما بعـد علی التحقیق بز غنائم اهل عراقدن برنجـه جثه لری صغیر وقامتلری قصیر وآرقه لری عریض فرسلره ظفر بولدیق آنلردن سهمنه اصـابت ایلین مسلمین آنلرك اوزرنده قتال ایلدکلرنده

مطلب نفقة الخادم للزوجة

مطلب حکم المترجم في تفسير الخيل

غنا ئمدن اول افراس ایچون تعیین سهـامده امیرالمؤمنینه کونه امر واعلام ایدر دیمکدر انتهی بعـده حضرت
عمر رضی الله عنـه جوابنده اکا یاز دیکه ان ذلک یسمی البراذین فاکان منها مقاربا فاسهمها سهما والغ ماسواها
یعنی اکا براذین دیرلرسن نظر قیل آنلردن عقارب خیل اولنلره اعطاء سهم ایدوب ماعداسنی الغا قیل ومعنای مذکور
عمر بن عبدالعزیز رحمه الله تعالی دن دخی مأثوردر که عاملنه فان کان برذونا رایع الجری والمنظر فاسهم له ولا تسهمن
لماسوی ذلک دیمشـدر یعنی جری ومنظری کوزل برذون ایسه اکا سهم ویروب سائر براذینه البته سهم ویرمه
وخالد بن الولید رضی الله عنهه برفرس هجین کتوردکلرنده لان استف التراب احب الی من ان اقسم له دیدی یعنی
سفوف ترابی اکل ایتمـک بکا بو فرس ایچون سهم غنیمت ویرمکـدن احبدر وکلثوم بن الارقم رحمـه الله تعالی دن
مرویدر دیدیکه شامده خیل مسلمین غارت کفار ایچون احتراک ایلـدکلرنده افراس عراب یوم حرکتلرنده ادراک
ایدوب کوادن یعنی براذین بطیئة الحرکه انجق ایرته سی وقت ضحی ده ادراک ایلـدیلر وامیرلری منذر بن ابی حمصة
الوادعی ایدی بو حالی کوردکده بن رأیمله ادراکده بویله مسبوق بولنانلری سهمده سابقلر ایله تسویه وتنظیر
ایدهمم دیوب حضرت عمر رضی الله عنهه نامه تحریر ایلـدی وحضرت عمر رضی الله عنـه جوابنده اکا هبلت
الوادعی امه لقداذکت به وفی روایة لقد اذکرته دیو تسطیر ایلـدی مترجم فقیر دیرکه
لفظ هبلت هبـل دن مأخوذ بمعنی الثکل یعنی موت الولددر والوادعی مفعولی وامه فاعلیدر ظاهر کلام دعاء
سوءدر که وادعی فوت اولوب والده سی آنی فاقده اولسون دیمکدر که امام حصیری دخی مادرش کم کناددیو تفسیر
ایلمشدر بعده عربک قاتله الله وتربت یداک قوللری کبی علی وجه التعجب مدح خده استعمال اولندی وما نحن فیه
بو قبیلدن اولدیغنه مابعدنده کلن مدح وثناسی دلیلدر وزایله اذکت به ولدزکی طاهر طوغوردی دیمکـدر وذالله
اذکت ذکی ماهر طوغوردی دیمکدر واذکرته ولد ذکر بهـادر طوغوردی دیمکدر خلاصهٔ معنی وادعی نه عجب
عاقل ومصیب کاملدر که علی التحقیق مادری آنی طاهر وماهر وبهـادر طوغورمشدر انتهی بو وجه اوزره نامهٔ
عمری رونما اولدقده قسمت غنائمده رأینی امضا واعجاب کوادنی سهم فارسدن الغا ایلدیلر لکن بز جواب اهل شامده
دیرز که آثار منقوله انجق براذین مزبوره صـالح قتال اولمیوب جـنل امتعه ایچون اعداد اولنان صورتلره محموله دز
حتی بو معنی عمر بن العزیز رحمـه الله تعالی دن ماکان من فرس ضرع او بغل فاجعلوا صاحبه بمنزلة الرجالة
قولنده تفسیر وتعمیم ایله نقـل اولنمشدر یعنی فرس ضعیف مهزول یاخود بغل بولنـدقـده صاحبلرینی منزلهٔ
رجاله یه تنزیل ایدیکز وسبقت ایلین حدیث منذرده دخی براذین ایچون اعطاء سهام بین المسلمین متعارف ایدوکنه
دلالت وافهـام واردر زیرا حضرت عمر رضی الله عنـه بو صنعندن تعجب قیلدی وتعجبی انجق معروف قدیمه
مخالفتدن ایدی لکن منذر عامل اولوب حکمی معمول به اولدیغندن بو امر مجتهد فیـه ده اجتهادیله حکم ایلدی
وحضرت عمر دخی بالضرورة حکمنی امضا ایلـدی یوقسه رأینه موافق کلدیکندن دکل ایدی وبز دخی بو قوله
قائللرز که حاکم امر مجتهد فیهده بر شیئله حکم ایلدکده حکام سائرین ایچون مجال ابطال یوقدر وبعض اهل شام
برذون ایچون بر سهم وعراب ایچون ایکی سهم اسهـام اولنور دیدی وحدیث منذر بو وجهـله مفسر اولمق اوزره
دخی روایت اولندی وبعض اهل شـام حدیث خالدده ذکر اولندیغی اوزره برذون ایچون اصلا اسهام اولنمایوب
صاحب البرذون صـاحب الحمار والبغـل منزلنده در دیو قطع کلام ایلـدی وحضرت عمر رضی الله عنه دن
مرویدر که دیمشدر اذا جاوز الفرس الدرب ثم نفق اسهم له مترجم فقیر دیرکه الدرب کل مدخل من مداخل الروم
دیو تفسیر اولنمشدر بو تقـدیر اوزره کلام مزبور بعض غزوات رومده واقع اولمش اوله یاخود دربله مطلقا سرحد
قصد اولنمش اوله وحاصل معنی فرس سرحدی تجـاوز ایتدکدن صکره هـالک اولسه سهمی ویریلور دیمکدر
انتهی وعلما مز بو قولی اخذ ایدوب دیدیلر که ارهاب اعدا همان سرحدی فرسله تجـاوز ایتمکله پیدا اولور که تدوین
دواوین وضبط اسامی مجاهدین انجق هنکام تجاوز سرحدده واقع اولوب صکره دار الحربده شوقدر شوقدر فارس
وشوقدر شوقدر راجل ایله تجـا وزلری شایع اولور ومعنـای ارهاب متحقق اولمغـله سهم فارسه مستحق اولور
وحضرت عمر رضی الله عنه دن نقل اولنان الغنیمة لمن شهد الوقعة یعنی غنیمت انجق حربه حاضر اولنلره مخصوصدر
مقالی قول مذکوره معارض دکلدر که بزم عندیمزده تجاوز سرحددن صکره فرسی هالک اولان وقعه یه حاضر اولمدقجه
سهمه مالک اوله مز بلکه دار الحربه فارسا دخولی وقعه ده فارسا حضولی منزلنده در بو جهتدن عسکر مدد وقعه ده
بولنمسه لر دخی غنائمده جیشله تشریک ایلدیک نکته سی اولدر که اعزازدن همان علی قصد الجهاد دخول دار الحربله
مستبین اولور قال علی رضی الله تعالی عنه ماغزی قوم فی عقر دارهم الا ذلوا یعنی بر قوم اصل دارلرنده دوشمنلری

مطالب كلام المترجم في شرح قول عمر هبلت الوادعي امه لقد اذكت به

مطلب كلام المترجم في تفسير الدرب

وعقر الدار بالفتح وبالضم اصل المقام الذي عليه معول القوم ومنه حديث علي رضي الله عنه ماغزي قوم في عقر دارهم الا ذلوا كذا في المغرب ـه

کلوب غزا اولنمادیلر الا اول قوم خوار وذلیل اولدیلر وعندیمزده امرأه وصبی وعبد وذمی ایچون اسهام اولنمایوب
انجق قتال ایتسونلر ایتمسونلر احرار مسلمیندن طائفهٔ مقاتله ایچون تعیین سهام قیلنور ومقاتله دن بشقه طائفهٔ نسا
اهل غزانک مجروحلرینه تدبیر علاج ونان ونعمت طبخی ایله دفع احتیاج ایچون خروج ایتمشلر ایسه رضخله اکرام
ومذکورلردن سائرلری دخی قتال ایدرلرسه بنه رضخله بکام قیلنورلر لکن علماء شام مرأه وصبی وعبـد ایچون
اسهامی التزام ورسول الله صلی الله علیـه وسلم یوم خیبرده نسا وصبیانه اسهام بیوردقلرنده وارد اولان حدیث
مکحول ایله اقامت دلیله قیام ایلدیلر اما بو خبرک صحتنده نظر واردر که یوم مزبورده قسمت غنائم بیک سکز یوز
سهم اوزره اولوب خیـل دخی ایکیوز فرس بولندیغی مشهور واول بابده امرأه وصبی غیر مذکوردر وبونلر دخی
قسمتـده مساهم اوله لر ایدی نقلده کانت الرجال کذا وکذا والصبیان کذا وکذا والنساء کذا دینلمک لازم ایدی
زیرا بهائمدن خیـل مذکور ایکن نسا وصبیانی اهمال امر محالدر وحدیث مذکورک ضعفنه دلیل کبار صحابه دن
مشتهر اولان بیچه قول جلیلدر که حضرت عمر رضی الله عنه لیس للعبد فی المغنم نصیب دیر ایدی وابن عباس
رضی الله عنهما لایسهم للنساء ولکن یحذین من الغنائم دیدی یعنی نسایه سهم ویریلیوب همان غنائمدن
بر مقدار عطیه ویریلور وسعید بن المسیب رحمه الله تعـالی دخی جناب رسالتدن بویله روایت ایلدی وابو هریره
رضی الله عنه رسول الله علیه السلام عبد ونسا وصبیانه سهم ویرمزلر ایدی دیو روایت ایلدی وفضالة بن عبید
رضی الله عنه دن مرویدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم مملوکینه سهم ویرمزلر ایدی دیدی ومرویدر که غلام
سید الانام اولان شقران رضی الله عنه معیتلرنده غزوهٔ بدرده حاضر اولمشیکن اکا سهم ویرمدیلر لکن آنی اسیرلر اوزره
تعییـن بیورملریله اصحاب اسرا اکا شوربته مجازات عطیه ایلدیلر که بنی هاشمدن آنده بولنان رجال ثمانیه دن
بریتک سهمنه مساوی اولدی وجنـاب مؤلف اول ثمانیه یی بو کتابده ذکر وتسمیه قیلمشـدر وعمیر مولی آبی اللحم
رضی الله عنهمادن مرویدر دیدیکه حال مملوکیتمده غزوهٔ خیبرده حاضر اولدم رسول الله علیـه السلام بکا سهم
ویرمیوب همان خرثی متاعدن یعنی امتعهٔ ردیه دن اعطا بیوردیلر وبو بیانله متبین اولمشدر که حدیث مکحوله صحتی
تقـدیری اوزره مراد انجق طوائف مزبوره یه یوم خیبرده اعطاء رضخ بیوردیلر دیمکدر وبز دخی بونلره رضخ
ویریلوردیرز که بونلر اتباعدر ومتبوعله تابع استحقاقده تسویه اولنماز اکرچه افراس دخی اتباعدر لکن مستحق سهم
اولان افراس اولمیوب انجق صاحبلری اولمغله تبع ومتبوع میاننده مساواتی مستحب اولماز کذلک فعـلری
جهاد اولمیان اهل ذمت دخی اتباع اولدقلرندن سهم ویریلیوب همان رضخ ویریلور لکن عطا رحمه الله تعـالی
دیرایدیکه امام اهل ذمتی غزایه کرها اخراج ایدرسه اجرتلرینه مستحق اولورلر وابن سیرین رحمه الله دیرایدیکه
آنلردن جزیه یی وضـع ایدر ومرادلری اعطاء رضخی بیان وسبب رضخ جانب مسلمیـندن کفایت وقتاللری
ایدوکین اعلامدر لکن امام زهری رحمه الله تعـالی اهل ذمته سهم مسلمین ویریلور دیر ایدی ورسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلم یهوددن بر جماعتله غزایه کیتدکلرنده سهام مسلمین کبی آنلره اعطاء سهم ایلدکلری روایت اولندی
بو اختلاف فقهاء امام محمد رحمه الله تعـالی دیمشدر که بر والی طوائف مذکوره یه سائر مسلمین کبی اسهام قیلسه حکمی
نافذ اولور حتی خلافی رأیی ایلین والی آخره رفع اولنسه اوزرینه امضاسی واجب وابطالی باطلدر زیرا والی اول
فصـل مجتهد فیهده امضای حکم ایتمشدر که بالاجماع نافذ در وابطالنده مخالفت اجماع اولمغـله غیر جائزدر
واول اجیر که آنی بر غازی خدمتی ایچون استیجار ایتمش اوله نیل سهمه سزاوار اوله مز زیرا بو خروجی اوزره اخذ مال
ایتمکله غنیمتدن بر شیئه استیجاب واستحصال ایده مز بو بابده اصل اصیل روایت اولنان حدیث جلیلدر که
عبدالرحمن بن عوف رضی الله عنه اوچ دینار ایله بر اجیری استیجار قیلوب صکره اجیر سهم غنیمته طلبکار اولدقده
رسول الله صلی الله علیـه وسلم هذه الثلاثة حظک فی الدنیا والآخرة قول شریفلریله زراقشان کفتار اولمشلردر
وعکرمه رحمه الله دن مرویدر که بر غزوه ده معیت نبویه ده بر اجیر وار ایدی اکا سهم ویرمدیلر وابن عباس رضی الله
عنهمادن اجیره سهم ویریلور دیو مرویدر لکن تأویلی اولدر که اجیر استیجار اولندیغی عملی ترک وقتـال ایدرسه
استحقاق اجرت فائت واستحقـاق سهم ثابت اولور واکر بویله ایتمزسه حکم منعکس اولور وآنک خالی عسکرده
بولنان حال تاجر ایله متفقدر که قتال ایدرسه سهمه مستحق ایتمزسه غیر مستحقدر والله اعلم
باب سهمان الخیل فی دار الحرب * یعنی دار الحربده افراسک سهامنی محل تفصیل وافهامدر بز قربیا بیان ایلدیک که
بعد مجاوزة الدرب فرسی هالک اولان سهم فرسانه مالکدر مؤلف همام قصد افهامله دیرکه کورمزمیسنکه قتالده
فرس غازینک قوائمی قطع یا قتـل اولنسه اصابت غنائم صکره راجل قالدیغی حالده متحقق اینه ده ینـه سهم

لکن تغليب رجاله نسا وصبيان لكن تغليب رجالده ادخال قيلنمق ممكن اعداد رجالده ضعف حديثي بيانله جواب اولنغله آخره عطف عنان اولندي ـه

آبي اللحم حضرتلري صحابي مشهوردر كه اسمي عبد الله بن عبد الملك بن عبد الله بن غفاردركه شريف الشان وشاعر ايدي وآبي اللحم لقبيدر كه دكلدر زيرا آبي اكل اللحم لقبدر مشار اليه اكل لحومدن امتناع ايدر ايدي بو جهتدن آبي اللحم اسم فاعلدر ابادن آبي اللحم الله تلقيب اولندي وكنيه لحم ايلين خطا ايتمشلدر ـه

فرسانه مستحقدر كذلك اعدا فرسنى اخذ واحرازايلسه لر ينه اكا سهم فرسان افراز قيلنور زيرا بوجهتله سهم فارسدن
محروم قيلنسه ناس افراس اوزره قتالدن امتناع واول جهتله بطلان سهملرندن خوفه اتباع ايدرلر حال آنكه
لايق امام انجق مزيد تحريض مسلمينى موجب اولان فعله اهتمامدر وهم استحقاق على قصد القتال دارالحربده
التزام مؤنت فرسه مربوطدر بوقسه بالفعل فارسا مباشرت قتاله مشروط دكلدر كورمزميسنكه قتالرى
ابواب حصون ياسفائن يامداخل ما مثللو بعض مضايقده رونما اولسه آنده فارس فرسندن نزول ايتمشيكن ينه
سهم فرسانه موصولدر وخيبر برقاچ حصوندن عبارت اولوب مسلمين آنى راجلا فتح ايتمشلر ايكن سيد الانام
عليه الصلوة والسلام ينه فرسانه سهملرين انعام بيورمشلردر مقدمات مزبوره دن التزام مؤنت فرس معتبر اولوب
اوزرنده قتال معتبر اولمدىغى عنديمزده مقرر اولمشدر واكر فرسنى صيانت وآريه يعنى معلف اوزره معسكرده
ربط وحمايت وكندو قتاله راجلا مباشرت قيلسه ينه سهم فرسانه اصابت قيلر پس قتالده فرسى تلف اولدقده
استحقاق سهم فرسان بالاولويه نمايا ندر واكر دارالحربه راجلا دخول ايدوب نصكره اشتراء فرس برله فارسا قتاله مشغول
اولسه انجق سهم رجاله يه موصول قيلنور لكن ابن مبارك رحمه الله تعالى روايتنده سهم فرسانه استحقاقى
وارد اولمشدر زيرا قتال ايچون دارالحربده مؤنت فرسى التزام ايتمشدر وهم تجاوز سرحد حكما منزلهٔ قتالده ايكن
آنكله سهم فرسانه مستحق اولنجه فارسا حقيقت قتالله استحقاقى بالاولويه متحققدر وجه ظاهر الروايه
اولدركه سبب استحقاقك انعقادى انجق تجاوز سرحد ايله پيدا وشخص مفروض ايچون انعقاد سبب
سهم راجل هويدا اولمغله صكره تغييرى ناسزادر نكته سى اولدركه امام ايچون غزاتدن هربرينك
هروقتده رعايت حالى موجب مشقت بسيار اولمغله لاجل التيسير حال تجاوز سرحد واجب الاعتبار اولمشدر
زيرا عادت معروفه دركه عرض جيوش انجق حال دخول وخروجده واقع اولور بنابرين عندالدخول دفترده
فارس قيلنان سهم فرسانه وراجل قيلنان سهم رجاله يه استحقاقلرى مقرر صكره حاللرى متحول اولسه ده غيرمعتبردر
واكر ضعيف كبر ياخود عجز صغردن ناشى اوزرنده قتاله مطيق اولميان برفرسله داخل اولسه ادخال ايلديكى
فرسى صالح قتال اولمامغله اول كمسنه راجلا داخل وسهم فرسانه غيرواصلدر زيرا بونك حالى بغل وحمار و بعير ايله
داخل اولنلردن دون اولوب بيان سابق اوزره آنلر انجق سهم راجله واصل ايكن بو دخى انجق اكا متوصلدر
اما حين دخولده فرسى مطيق قتال اولمامق اوزره مريض اولوب وصحت بولنجه دك مسلمون نائل غنائم اولميوب
صحتندنصكره اخذ مغانم ايلسه لر بونده مقتضاى قياس انجق سهم راجل اقتباسيدر زيرا سرحدى تجاوزنده
قتاله صالح فرسى بولنميوب صكره صحت كلدكده صالح قتال اولمغله بعدالدخول اشتراء فرس مركوب ايلين ياخود
بركرهٔ صغيره ايله دخول ايدوب دارالحربده طول اقامتله كسب صلاحيت ركوب ايلين كمسنه لر منزلتنه نازل
ورجال رجاله ده داخل اولمشدر لكن مؤلف صاحب احسان بو بابده ميل استحسان ايدوب ديركه صحت فرسندن
مقدم ومؤخر اصابت اولنان جميع غنائمده سهم فرسانه رسان قيلنور زيرا اول فرسله دخولى والتزام مؤنتى انجق
اوزرنده قتال ايچون ايدى وفرس دخى صالح قتال ايكن برعارض مشرف الزوال برله اوزرنده قتال متعذر اولمشيدى
صكره اول عارض زائل اولدقده عن اصل حاصل اولمامش كبى اولدى اما كرهٔ صغيره بشقه دركه كره فى الاصل
صالح قتال دكل ايدى صكره دارالحربده طول اقامتله هنوز صالح قتال اولمغله صاحبى دارالحربده اشتراء
فرس ايلين كمسنه ايله همحال اولمشدر توضيح فرق اولدركه زوجهٔ صغيره عن اصل خدمت زوجنه صالحه اولمامغله
زوج اوزره ايجاب نفقه ايده ميوب مرضى مانع جماع اولان زوجهٔ مريضه فى الاصل خدمتنه صالحه اولوب
مجرد عارض مشرف الزوال برله متعذر اولمغله استيجاب نفقه ايدر فرس دخى عند مجاوزة الدرب مريض يا اعرج
بولندقده ينه بويله در اما ضعف فرس كبرسندن ايسه مشرف زوال اولمامغله حكمى بشقه در واكر برمسلم دارالحربه
فارسا دخولندنصكره فرسى قتل اولنوب قبل اصابة الغنائم كندو دخى اسير اولدقد نصكره عسكر غنائمه
ظفر بولوب هنوز داراسلامه اخراج ايتمدين اسيرلكدن فرار وعسكره ملتحق اولسه ينه سهم فرسانه مستحقدر
زيرا عند مجاوزة الدرب انعقاد سبب استحقاقده مسلمينله برابر ودار اسلامه احراز غنائمده مشاركتى مقرر اولمغله
حكما هيچ مفارقت ايتمش كبى قيلنور كه ابتلاى مفارقت عارض مشرف الزوال ايله اولديغندن هيچ اولمامش كبى قيلنور
اما جيش اول خارج وجيش ثانى داخل اولدقد نصكره فرار ايله آنلره واصل اولسه بعد الوصول اصابت
ايلدكلرى غنائمدن سهم راجله ده داخل اولوب قبل الوصول اصابت ايلدكلرنده هيچ مداخل اوله مز زيرا انعقاد
سبب استحقاقده بو جيشله برابر بولنميوب كندو ايچون منعقد اولان سبب دخى جيش اول دار اسلامه خروج ايدوب

كندو

مطلب دخل بفرس مريض

مطلب نفقة الصغيرة والمريضة

كندو معيت ايتمكله زائل واول استحقاق باطل وجيش ثانى يه لحوقله انعقاد سبب استحقاقى هنوز حاصل
اولمشدر بناء عليه بو وقت لحوقنده حالى معتبر اولوب راجل ايسه سهم رجاله يه ملتحق وفارس ايسه سهم فرسانه
مستحق اولوب شول كمسنه منزلنده اولوركه دارالحربده اسلامله جيشه التحاق ياخود دارالحربده تاجر مستأمن
ايكن جيشه التصاق ايليه بوجهتدن لحوقندن اقدم اصابت اولنان غنائمده شريك اوله مزكه حين اصابتده
سبب استحقاقى هنوز منعقد اولمامشدر مكر مسلمين صكره دن مبتلاى قتال اولوب اول شخص دخى تخليص
غنائم ايچون برابر مقاتله ايليه بوصورتده لحوقنده راجل ايسه سهم راجله مستحق اولور كذلك فارس ايسه سهم
فارسه مستحق اولور لكن شول شرطله كه راكب اولديغى فرسنى اهل حربدن اشترا ياخود اهل حرب اكا هبه
ايتمش اوله زيرا بوصورتلرده ملك خالصى اولوب آنكله فارس عد اولنور اما اول فرسى اهل حربدن طيب خاطرلرى
بولنميزين آلمش ايسه اول كمسنه راجل وفرسى فيئده داخلدر زيرا منعهٔ جيشله احراز ايتمش اولمغله بين الجيش
مشترك اولان غنيمتدن اولوب كندو دخى غنيمتدن اولان فرسله فارس عد اولنماز كورمزميسنكه اول فرس اوزرنده
قتالى هنوز مشروع وحلال دكلدر واكر بركمسنه العياذ بالله تعالى مرتد ودشمنه ملتحق اولدقد نصكره اسلامه كلوب
دارالحربده عسكر مسلمينه لاحق اولسه اول كمسنه جميع احكام مذكوره ده دارالحربده اسير اولوب ياخود اسلامه
كلدكدنصكره لاحق اولان كمسنه لر منزلنده در واكر طوائف مذكوره عسكره واصل اولمادين فرسلرى هالك اولسه
رجاله دن عد اولنورلر زيرا حقلرنده لحوق عسكر داراسلامدن دخول ايدنلر حقنده تجاوز سرحد منزلنده در
مكر عسكر كندولره ردء وپناه اولوب لدى الاستغاثه مقتدر اغاثه اوله جق مرتبه ده معسكره قريب اولدقد نصكره
فرسلرى هالك اوله بوصورتده سهم فرسانه مالكلردر زيرا عسكره فرسله واصل اولملريله كويا فرسلرى بعد المخالطه
هالك اولمشدر واكر برمسلم اذن امامله عسكرك اردنجه دارالحربه فارسا دخولندنصكره فرسى هالك وكندو
عسكره راجلا واصل اولسه ينه سهم فارسيه نائل قيلنور زيرا دارالحربه فرس اوزره قصد غزا برله دخولى
استحقاق اصل شركتده لحوق جيش منزلنده در زيرا شخص مزبور اذن امامله داخل اولمغله مدد عد اولنوب
بيان سابق اوزره مدد استحقاق سهمده حاضر وقعه منزلنده اولديغى كبى فارسيت وراجليت كبى وصف استحقاقده
دخى اويله در واكر مسئلهٔ مرقومه ده امام بعد العسكر دارالحربه دخولدن ناسى منع ايتمش ايسه اول كمسنه نك همان
وقت لحوق عسكرده حالنه نظر اولنور زيرا بغير اذن الامام دخولنده لص مغير اولوب غازيا داخل اولمامشدر
كورمزميسنكه بالكز برشيئه ظفر بولسه تخميس اولنماز دخولى اذنله اولدقده تخميس اولنور وهم شخص مرقوم
جيشك لحوقندن اقدم مصابلرنده شريك اوله مز اذنله داخل اولان شريك اولور همان بوغير مأذون حال وقت
لحوقى معتبر اولمقده دارالحربده اسير يا اسلامه كلن كمسنه لر ايله برابردر زيرا انجق وقت لحوقنده غازى اولمشدر
واكر مسلمين يا اهل ذمتدن معسكرده بولنان تجار فرسان اولوب معيت مسلمينده قتاله ابتدار ايلسه لر انجق حين قتالده
اولان حاللرينه اعتبار اولنور زيرا قبل القتال تجار اولوب غزاة اولمدقلرندن سبب استحقاقلرى انجق وقت
قتاللرنده منعقد اولوب اول حالتده مسلميندن فارس بولنان سهم فارسه وراجل سهم راجله مستعد اولور كذلك
اهل ذمتدن فارس بولنان فارسلكى حسابيله وراجل راجللكى حسابيله رضخه ظفرياب قيلنور واكر اهل ذمت
اسلامى قبول وصكره قتاله ابتدار ايلسه لر ينه صفت استحقاق سهمده انجق وقت قتالده حاللرينه اعتبار اولنور
زيرا سبب استحقاقلرى حين قتالده منعقد اولديغندن دارالحربده اسير يا اسلامه كلن كمسنه لر ايله برابر اولورلر
واكر اهل ذمت كندو دينلرنده ايكن قصد قتال الله عسكر مسلمينه التحاق ومعا مشركينله قتال بعده
اسلامى قبول ايلسه لر وقت لحوقنده فارس بولنان سهم فرسانه وراجل سهم رجاله يه موصول قيلنور
كذلك مسلمين ايله برابر قتال ايچون اهل ذمتدن فرسان ورجاله دخول واصابت غنائمدن مقدم يا مؤخر
اسلامى قبول ايلسه لر ينه حين دخولده راجلرى سهم رجاله يه وفارسلرى سهم فرسانه موصول قيلنورلر
لكن بعض فقهاء مؤلفك بو ايكى مسئله ده معترض اولوب ديديلركه اهل ذمت ايچون قبل الاسلام
سبب استحقاق سهام منعقد الانتظام دكل ايدى زيرا اهل استحقاق دكللر ايدى وبدون الاهليه سبب استحقاق
منعقد اولماز بناء عليه كركدركه بعد الاسلام حاللرى معتبر اولوب داراسلامدن داخللرينك تجاوز سرحدده
ودارالحربدن واصللرينك لحوق جيشده بولنان حاللرى مطمح نظر اولميه اما مؤلف والاجنابك آنفا بوكتابده ذكر
ايلديكى اصح وصوابدر زيرا اهل ذمت غنائمدن بعض اشيايه اهل استحقاقدر كورمزميسنكه قبل الاسلام رضخه
مستحقلردركه رضخ غنيمتدندر بو مقدمه دن آشكاردركه انعقاد سبب استحقاقلرى همان على قصد القتال جيشه

مطلب التاجر الفارس والذمي

لحوق يا تجاوز سرحد ايله بديداردر بعده غنائمى داراسلامه احرازدن اقدم قبول اسلام ايدكلرنده عندابتداء
السبب صفت استحقاقده منزلهٔ مسلمينه تنزيل وسهام مسلمين آنلره تكميل قيلنور زيرا صفت اصله تابع اولمغله صفت
استحقاق اصل استحقاق اوزره مبنى ومتابع قيلنور وعلى هذا اهل ذمت امداد جيش ايچون اذن امامله دارالحربه
دخول وقبل لحوق الجيش ياخود بعدالحوق قبل احراز الغنائم اسلامى قبول ايلسه‌لر بنه سهام مسلمينه موصول
قيلنورلر واكر برعبد مولاسيله برابر مأذونا بالقتال قصداقتاله فارسا دارالحربه داخل ومسلمين بعض غنائمه واصل
اولدقدنصكره مولاسى آنى اعتاق واول فرسى كندويه هبه ايدوب بعده براز غنائمه دخى نائل اولسه‌لر بوصورتده
كركدر كه قبل العتق غانم اولدقلرندن مولاسنه اعطاء رضخ اولنوب رضخ دخى سهم رجاله‌دن زائد اولورسه‌ده
سهم فرسانه متواصل اولميه زيرا عبد حكم رضخده ذمى يه مماثل ورضخ ذمى فارس سهم فارس مسلمه غير معادلدر
زيرا عبد وذميده برمقاتل بوقدر كه احرار مسلمينده آنلردن اقوى بولنميه تسويه قيلنسه لرق وكفر ايله كندولردن
اقوى اولان حر مسلمله تساو يلرى لازم كلور لكن عبد وذمى شو وجهله تفريق اولنورلر كه عبدك مستحق اولديغى
رضخ قبل العتق اصابت اولنان غنائمده عتق ايله متغير اولميوب ذميده اسلاميله متغير وصورمذكوره ده تمام سهمه
استحقاقى متقرر اولور زيرا اسلام ذمى ايله ذات مستحق متبدل ومتعدد اولميوب همان سهم ورضخه مستحق اولان
شخص واحد اولمغله اسلامى عند ابتداء السبب حكم موجودده قيلنمغه مستعددر اما عتق عبد ايله ذات مستحق
متبدلدر كه مولاسى كندو فرسى ايله سهم فارسه مستحق اولديغى كبى عبد بله دخى رضخه مستحق اولان اولدر
و بعدالعتق مستحق اولان انجق عبدذر بو يله ايكن عتق عبد عندابتداء السبب حكم موجودده قيلنسه استحقاق
مولانك بالكليه بطلاننه بادى اولور بناء عليه قبل العتق اصابت اولنان غنائمده حكم رضخ باقى و بعد العتق
اصابت اولنان غنائمده عبد سهم فرسانه مستحقدر ديو حكم ايلديك زيرا عند دخول دارالحرب انعقاد اصل
سبب وقتنده راكب اولديغى فرس مولاسينك ايسه ده فارس بولنوب فرس عاريت اوزره داخل منزلنه نازل
اولنمشدر ياخود بعد العتق مولاسى فرسى اكا هبه قيلدقده اسيرو تاجر ايكن عسكره فارسا لاحق اولان كسنه
منزلنه نازل و بعد القتال سهم فارسه نائل قيلندى مؤلف مصيب الاجتهاد مسئلهٔ ديكر دخى ايراد ايدوب
دير كه كذلك ذمى ومكاتب فارسا دارالحربه داخل بعده مسلمين غنائمه واصل اولدقدنصكره مكاتب آزاد وذمى
اسلامله برمرادا اولوب بعده بعض غنائمه دخى متواصل اولسه‌لر غنيمت اولادن هر برينه رضخ فارس اعطا وتانيه‌دن
هر برينه سهم فارس اجرا قيلنور لكن شارح صائب الافكار بو مسئله نك برشقنى انكار ايدوب دير كه بوجواب
ذميده ناصوابدر كه ما قبلنده ذمى مفروض جميع غنائمده مستحق سهمدر ديو افاده ايتمشيكن شمدى خلافنى
اعاده ايلمشدر اكرچه قول مذكور تناقض بيندر لكن بو مقوله غلط انجق كاتبدن صادر اوله جغى مبيندر وحق
ذميده صحيح ومعول بيان ايلديكمز علته بناء همان جواب اولدر و بعض فقهما ديديلر كه بوجواب حق مكاتبده
دخى ناصوابدر زيرا مكاتب كندو كسبنه مستحق اولوب مولاسى مستحق اولمامغله عتق ايله ذات مستحق متبدل اولميوب
حالى حال ذمى يه مماثل اولور حتى مؤلف همام بوندن صكره اشبو بابده ايكى موضعده على وجه التنصيص بو معنابى
افهام ايلمشدر لكن عبد بو يله دكلدر و بعض فقهاديديلر كه بلكه بو جواب حق مكاتبده عين صوابدر زيرا كسب مكاتب
كندو ايله مولاسى ميانده دائر وهر بر ايچون آنده حق تملك متقرردر كورمزميسنكه عجز مكاتبله حقيقت ملك مولى
عودت واول وجهله تبدل ذات مستحق صورت بولور بنابرين غنيمت اولاده رضخه مستحق كوريلور امابعد العتق
سهم فارسه مستحق كوريلور فرسى حين دخول دارالحربده حقيقة ملكى دكل ايسه ده زيرا مكاسبندن ملك
يدى ثابت اولمغله فرسى فرس مستعاردن دون دكلدر وهم بعد العتق فرس ملكى اولمامغله راجل عد اولنسه
بعدالعتق استحقاقى قبل العتق استحقاقندن دون اولمغه مؤدى اولور زيرا رضخ فارس بعضا سهم راجلدن زائد
اولور ومعلومدر كه عتق اكا زيادهٔ خير ايدوب ازدياد شر ايلمز بو جهتله بعد العتق سهم فارسه مستحق اولديغى
عنديمزده متحقق اولدى واكر عبد مزبور مولاسيله مجرد خدمتى ايچون داخل و بلا اذن قتاله مشتغل اولسه
مقتضاى قياس برشيئه نائل اولمامقدر زيرا كندو اهل قتال اولميوب انجق اذن مولاسيله كسب اهليت ايدر
اول دخى تحقق ايتمشدر همان شول حربى مستأمن منزلنده دركه قتالى اذن امامله مقرون ايسه رضخه مستحق
دكل ايسه غير مستحقدر و بالنظر الى الاستحسان اعطاء رضخله احسان اولنور زيرا اكتساب محض منافعدن
غير محجوردر واستحقاق رضخ دخى محض منافعدندر بناء عليه مولاسندن بطريق الدلالة مأذون كبيدر ومسئلهٔ
مزبوره من جهة القياس والاستحسان عبد محجور نفسنى ايجار وتسليم عمل مسئله سيله سيا ندر بعده مؤلف

مطلب غزو المكاتب

اصابت پرداز غزو مكاتبى بيانه آغاز ايدوب دير كه مكاتب دخى قن محض كبى بلا اذن المولى غزايه كتمك غير جائزدر
زيرا غزاسى هنوز مملوك مولى ليكن نفسنى هلاكه عرضى متضمن اولمغله عبد كبى بغير اذن المولى مخاطرهٔ نفسه
متمكن اوله مز اما تجارت ايچون دارالحربه خروجى بشقه‌در كه باب اكتسابدن اولمغله اولابده احراردن عدو حساب
اولنور حتى مولاسى عقد كتابتده تجارت ايچون دارالحربه عدم خروجنى شرط قيلسه شرطى لغو اولور وبز بو بحثى
كتاب المكاتبده بيان قيلدق لكن مكاتب بلا اذن المولى قتاله مبتلاى محنت اولسه فارس ياخود راجل محنتى
مقدارى رضخه نائل قيلنور زيرا بو فعلى اكتساب مال اولمغله عقد كتابت بو فعلى اكا اطلاق وترخيص قيلمشدر
وحكم مزبور حق مكاتبده ثابت اولدقده بغير اذن المولى قتال ايلين عبد حقنده دخى ثابت اولور واكر برعبد مولاسيله
خدمت ايچون دارالحربه داخل بعده مولاسى آنى اعتاق واكا بر فرس هبه ايتدكدنصكره عسكره واصل اولسه
بوصورتده انجق عسكره حين لحوقنده بولنان حالنه اعتبار واول حينده فارس ايسه بعد اللحوق غنائم مصابه‌دن سهم
فرسانه وراجل ايسه سهم رجاله يه سزاوار قيلنور وقبل اللحوق اصابت اولنان غنائمده شريك اوله مز مكر صكره‌دن
ظهور ايدن دوشمنى اول غنائمدن دفع ايچون بار قتال ايليه زيرا لاعلى قصد القتال دخولله سبب استحقاقى منعقد
اولميوب انجق جيشه لحوقنده منعقد اولمشدر همان آنك حالى دارالحربده تاجر يا اسلامه كلن كسنه لرك حاللرى كبيدر
واكر برمكاتب بعد الدخول فى دارالحرب وقبل الخروج الى دارالاسلام آزاد اولوب ياخود بدل كتابتنى ادا قيلسه
آنك انجق حين دخولده بولنديغى حالنه اعتبار واول حينده فارس ايسه قبل العتق و بعده اصابت اولنان
غنائمدن سهم فرسانه وراجل ايسه سهم رجاله يه سزاوار قيلنور زيرا مولاسى غزايه اذن ويرسون ويرمسون خدمتى
اوزرينه واجب اولمامغله دخولى قصد قتالى موجبدر وقصد قتال حقنده معتبر اولمغله همان دخولله سبب
استحقاقى منعقد وقبل تمام الاحراز عتقله كمال حاله رسيده اولوب عند الدخول كامل الحال اولنلره ملتحق اولمشدر
وبو بيانله نمايان اولمشدر كه بوندن اقدم مكاتب حقنده نقل اولنان جواب ذميده اولان جواب كبى انجق غلط
كاتب اولوب مؤلف مصيب الاثاردن عدم صدورى بى ارتيابدر لكن عتق غنائمك بيع وتقسيمندن صكره حاصل
اولورسه كمال حالندن اقدم حق غنائمين تأكد ايتمكله اول غنائمدن انجق رضخه واصل قيلنور زيرا بيع وقسمت
غنيمتده موجب تأكد حق اولمقده بمنزلة الاحرازدر حتى بيع وقسمتله شركت مدد منقطعا اولور بو جهتدن
مكاتب مزبور غنائمى داراسلامه احرازدن صكره اعتاق قيلنان عبد ايله مساوى اولور وبو بابده رضخ واجب
كسب مكاتب اولمغله كندو ملكى اولوب بعد العتق اكا سالم قيلنور واكر مولاسى دارالحربده ايكن آنكله حكم
كتابتده مخاصمه وبعض تقسيطلرنده قصور ايتمكله قاضى فسخ كتابتله محاكمه ايلسه بونده موجب قياس دخولى
بغير اذن المولى ايسه غنائمدن نسنه اختلاس ايتمكدر زيرا كتابت منفسخ اولمغله منعدم اصلى يه لاحق وحالى
بغير اذن المولى قصد قتاله داخل اولان عبدك حالنه ملتحق اولمشدر وبز قريبا بيان ايلديك كه صورت عبدده
مقتضاى قياس رضخه دخى عدم استحقاقى ومقتضاى استحسان رضخه استحقاقله اول رضخك ملك مولاسنه
التحاقيدر پس مكاتب دخى آنك كبيدر واكر مكاتب غازى بدل كتابتى اداءدن عاجز ياخود وفاايده جك مقدارى
مالى موجود ايكن فوت اولسه نظر اولنور اكر وفاتى غنائمى تقسيم وبيع واحرازدن اقدم ايسه كتابتى ادا اولنسه دخى
كرك كندو وكرك مولاسى ايچون غنائمدن برنسنه افراز اولنماز زيرا قبل الاحراز والقسمة والبيع موتله غنيمتدن
سهم غازى باطل اولور ايكن استحقاق رضخ استحقاق سهمدن اقوى اولمغله موت مكاتبله بطلان استحقاقى دخى
اولىدر واكر وفاتى قسمت وبيع واحرازدن متأخر ايسه غنائمدن رضخه استحقاقى متقرردر حالت مزبوره‌ده
موت احرارايله سهم استحقاقلرى مستقر اولديغى كبى انجق عاجزا فوت اولمش ايسه اول رضخى مولاسى اخذ ايدر
وبو صورتده رضخ مزبورده وفاء كتابت وار ايسه مولاسى آنى قبض ايدوب حريتيله حكم و بعد الموت حكم احرار
آنده اجرا قيلنور واكر كتابته وفا ايده جك مال آخر ترك ايتمش ايسه اول رضخ ورثه سنه ويريلور سؤال اولنورسه كه عتق
حال حياتنه مستند اولمغله اقتضا ايدر ايديكه مكاتب مزبور حياتنده قبل الاحراز منزل منزلهٔ معتقه تنزيل واستحقاق سهمله
تبجيل قيلنه جوابنده ديرزكه بو مسئله ده ائمهٔ حنفيه ايچون ايكى طريق يعنى ايكى مذهب واردر برطريقده عتق حياتنه
مستند اولميوب انجق وقت اداء بدل كتابته دك حكم حياتده قيلنور وطريق آخرده حياتنه استنادى لاجل الضرورة
اولمغله كندوده ضرورت تحقق ايلين حكم كتابتده اثرى ظاهر وماوراسنده غير ظاهردر واستحقاق سهمده ضرورت
يوقدر واكر مكاتب مزبورك محلنده قتاله مأذون يا غير مأذون برعبد بولنوب قبل الاحراز والبيع والقسمة فوت اولسه

ومدبرهنى مذكوردن مبسوطا
سرخسيده بسط وبيانا اتمشدر *

صاحب سهم اولان حرك موتنه اعتبار ايله مولاسی برشيئه سزاوار اوله مز سؤال اولنورسه كه فارس فرسيله مستحق سهم اولدقدنصكره دارالحربده فرسی هالك اولمغله سهم فارس باطل اولمديغی كبی اقتضا ايدرايديكه مولاسی عبدی سببيله مستحق رضخ اولمغله موت عبد ايله رضخنده حق مولی زائل اولميه جوابده ديرزكه او يله دكلدر بلكه بو بابده استحقاق اولا عبد ايچون ثابت اولوب صكره مولاسی كسب سائرنده تملك كبی بونده دخی خلف اولمشدر نكته سی اولدر كه عبد آدمی مخاطب اولمغيله مستحق اولديغی نسنه يه مولاسی خلف اولمق اوزره سبب استحقاقی منعقد اولمغله اهلدر امافرس بشقه دركورمزميسنكه عبد بعد مجاوزة الدرب وقبل القتال فوت اولسه مولاسی مستحق رضخ اوله مز لكن فرس بو يله دكلدر واكر موتی احراز و بيع وقسمتدن صكره ايسه رضخی مولاسنه و يريلور زيرا سبب استحقاقی تأكد ايتمكله موتيله باطل اولميوب وارث خليفه مورث اولديغی كبی مولاسی رضخنده خليفه سی قيلنور بناء عليه قبل الاحراز مولاسی آنی بيع ايلسه تحول ملكله اهليت استحقاقدن خارج اولمغله ينه رضخی باطل اولماز لكن مولای اولنه و يريلور اكرچه بعدالاحراز بيعده وجهی ظاهر در امافرض مذكور اوزره قبل الاحراز بيعده وجهی اولدر كه سبب استحقاقی ملك مولای اولده منعقد واصابتله اصل استحقاق ثابت اولمغله سائر مكاسبی كبی رضخنده دخی بيعله حق باطل اولماز كورمزميسنكه عبد مأذون شرط خيار ايله برشيئی اشتراد نصكره مولاسی عبدی بيع ايلسه اول نسنه بايع عبدك اولوب مشتری عبدك اولماز امابعد البيع مسلمين غنيمت اخرايله ظفر بولسه لر آندن نصيب عبد مشتری عبدكدر زيرا استحقاق عند الاصابه ثابت اولوب وقت اصابتده ملك مشتری اولمغله مستحق اولديغی نسنه يه تملكده مشتری اكا خلف اولور واكر احرار دن بركسنه عاقل ايكن دارالحربه داخل اولوب قبل احراز الغنائم معتوه اولسه غنيمتدن حصه سی منع اولنماز زيرا معتوه ايسه ده هنوز اهليت استحقاقله حياتده ايكن احراز اولنمشدر لماقبل الاحراز موتی بو يله دكلدر واكر معتوه اولميوب العياذ بالله تعالی مرتد اولسه نظر اولنور اكر ينه مسلمين ايله داراسلامه چيقوب اسلامدن امتناعله قتل اولنورسه نصيبی ورثه مسلمينه ميراث اولوب ذمی كبی اكا رضخ و يريلور زيرا مرتد كافر اصلی منزلنده اولمغله احراز غنائم وقتنده اهل دار بمزدن اولديغندن انجق استحقاق رضخه اهل اولوب سهمه اهل دكلدر مؤلف دقت پناه احسن الله تعالی مثواه ديركه بوقول منقول قبل احراز الغنائم ذمی اسلامه كلوب يامكاتب اعتاق اولنسه سهم كامله مستحق اولدقلرينه دليل مقبولدر زيرا انجق غنائمی احراز يابيع يا تقسيم وقتنده بولند قلری حاللرينه اعتبار اولنور وشارح حقيقت بين اكرمه الله تعالی بفضله المبين ديركه جناب مؤلفك بوقوليله متبين اولمشدر كه جواب سابق هم ذمی وهم مكاتب حقلرنده غلط بين و بيان ايلديكمز وجه اوزره خطاء كاتب ايدوكی متعيندر واكر مرتد مسفور بعد اصابة الغنيمه ردت اوزره دارالحربه لحوق بعده قبل الاحراز يابعد الاحراز اسلامله رجوع ايدرسه اول غنيمتدن برشيئه مستحق اوله مز زيرا بوصورتده حربی اصلی يه ملتحق اولمشدر وحربی اصلی بعدالاحراز اوقبله اسلامله جيشه لاحق اولوب صكره مسلمين قتال آخره ملاقی اولسه لر غنائمرنده شريك اوله مز مرتد دخی بو يله در ونيجه شريك قيلنور حال آنكه مسلمين آنك مالنه ظفر بولسه لر ايدی مالی دخی فیء اولور ايدی وغنائمدن بعض اشيائی اخذ ودارالحربله احراز بعده قبول اسلام ايتمش اولايدی اكا مالك اولور ايدی مقدمات مرقومه دن حربی اصلی كبی اولديغی بزه معلوم اولمشدر واكر مرتد مزبور غنائم داراسلامله احراز ياخود بيع يا تقسيم اولندقدنصكره دارالحربه التحاق ايلسه نصيبی ميراث ورثه سنه الحاق اولنور زيرا غنائمده حق تأكد ايتمكله نصيبی اموال سائره سنده داخل و بوحالتده ردتله دارالحربه لحاقی منزل موتنه نازل اولمشدر واكر برمسلم قبل احراز الغنائم مشركينه مأسور وحياتی معلوم ومشهور اولسه كركدر كه قبل الاسر اخذ ايلدكلری غنائمدن حصه سی افراز وكلنجيه دك حفظ واحراز اولنه زيرا غنائمده حق ثابت اولوب مجرد اسر اولمغله داراسلامله وقت احرازده تقرر حقه اهليتی فائت اولمامشدر لكن بعد الاسر اخذ اولنان غنائمدن قطعا نصيبی يوقدر زيرا اهل حربده مأسور بولنان حقيقة وحكما جيشه مقارن وغنائمی اخذ واحرازده عسكره معاون اولمامشدر واكر اول اسيرك بعد الاسر حيات وممانی نامعلوم ايسه همان غنائم تقسيم وتفريق اولنوب آنك ايچون برنسنه توقف وتعويق اولنماز زيرا تمام استحقاقی انجق غنائمی داراسلامه اخراجله تحقيق اولنور

والمفقود كالميت فيما يستحقه ابتداء حتی اذامات قريب له لم يرثه ولم يوقف لاجله شیء فهذا مثله يعنی مفقود ابتداء مستحق اوله جغی نسنه حقنده ميت حكمنده درحتی برقريبی فوت اولسه نه وارث ونه توقيف حصه سنه باعث اوله مز واسير معهود مثل المفقوددر وصورت مفروضه ده بعد التقسيم اسلامی اوزره ظاهر اولسه برنسنه يی استرداده

مطلب المشتری المأذون شيئا بشرط الخيار ثم باعه مولاه

مترجم فقير ديركه مفقودك حصه ارثيه سی توقيف اولنوب اتفاق اصل كتابده مذكور اولمغله ترجمه ده مسطور قيلندی لكن عامه كتب فقهده موته حكم اولنجه دك مورثك نصيب ميراثی توقيف اولنوب اتفاق موجود در وامام محمد رحمه الله تعالی دن بو معنی منقول وخلافی غير منقولدر والله اعلم

قادر اوله مز زيرا قسمتله حق غانمين متأكد وغنائمده ملكلری ثابت ومتمهد اولمغله حق ضعيف غيرمتأكدی ابطال ضرورت حالدندر واكر غنائم بيع يا تقسيم يا احراز قبلنده قدده اول مسلم بعض مصالح مسلمين ايچون دارالحربده قالمشيكن اسير اولسه بوصورتده نصيبی توقيف وتأخير اولنوب موتی ظاهر اولدقده ورثه سنه وحيات كلدكده كندو يه سوق وتسليم اولنور زيرا احراز و بيعله غنائمده حقی متأكد ومتقوی اولمغله نصيبنده حكمی مفقودك مال قديمنده
حكمی ايله متساوی اولمشدر والله تعالی اعلم

باب سهمان الخيل فی دارالاسلام والشركة فی الغنيمة * يعنی داراسلامده قتاله اخذ اولنان غنائم مشركينده سهام غانمين وشركت مسلمينه وجهله واقع اوله جغی محل تبيينده در چقان دارالحربدن برعسكر داراسلامه داخل ومسلمين قتال ايدوب نصر وظفره نائل اولسه لر غنيمتلری انجق وقعه ده حاضر بولنانلره واصل قيلنور وخصوص مذكورده حضرت عمر رضی الله تعالی عنه دن الغنيمة لمن شهد الوقعة وارد اولديغی مأثوردر نكته سی اولدر كه استحقاق انجق جهاد ايله در وداراسلامده مجاهد انجق وقعه ده حاضر بولنان كمسنه در امامسلمين دارالحربه داخل اولدقده جواب مسئله بشقه دركه آنده جيش مدد حاضر وقعه اولمسه لر ده غنائمده شريكلردر زيرا دارالحربه علی قصد الجهاد دخولله مجاهد اولمشلردر وهم دارالحرب موضع قتال اولمغله هركيم قصد قتالله آنده بولنسه حاضر وقعه حكمنده قيلنور اماداراسلام موضع قتال اولمامغله آنده مقاتل همان وقعه ده حاضر بولنانلر نظيری اولدر كه بركمسنه مسجد ايچنده امامدن بعيد ايكن اقتدا ايلسه اقتداسی صحيحدر زيرا مسجد مكان صلوة اولمغله اول كمسنه هر قطعه سنده خلف امامده كيبدر اما صحراده اقتدا بو يله دكلدر واكر عسكر مسلمين بر بلده يی فتحله داراسلام ايلدكدنصكره قبل قسمة الغنائم جيش مدد ملتحق اولسه شركته مستحق اوله مزلر زيرا بلده يی داراسلام قيلملريله غنائملری دارايله محرزه اولمغله داراسلامه اخراجدنصكره لحوق مدد منزلنده اولمشدر حكمی اولدر كه مدد ايچون استحقاق شركت انجق احرازده مشاركتلرندن نيشئت ايتمشيكن بو بابده مشاركت ايتمشلردر كذلك دارالحربده غنائملرين بيع يا تقسيمدنصكره مدد لاحق اولسه ينه شركته غير مستحقلردر زيرا شركت مدد انجق قبل تأكد الحق لحوقلرينه مخصوص ايكن بو بابده احرازكبی قسمت يابيعله حق غانمين مؤكد ومرصوص اولمشدر و بومسئله ده دليل حضرت صديق رضی الله تعالی عنه دن حضرموت بلده واقع اهل نجير حقنده روايت قيلنان اثر جليلدر كه برآتی السير الصغيرده بيان وتفصيل ايلدك واكر اهل حربدن برعسكر داراسلامه داخل ومصيصه وملطيه كبی برمدينه يه واصل اولدقده اهاليدن برطائفه خروج وقتالله مظفر اولسه لر غنائم آنلره مقرر واهل مدينه يه شركت غير ميسردر حتی اهل مدينه برسنه رده وبناء ايدك ديو دعوايه ابتدار ايلسه لر كلامرينه اعتبار اولنماز زيرا شركت مصاب خاصة مجاهدين ايكن آنلر مجاهدين اولميوب مسكنلرنده متوطنين اولمشلردر وهم نه اصابت ونه احرازده شريك وانباز دكللردر امااهل مدينه سلاحله آتلرينه بنوب باب مدينه يه قصد قتاله اقتحام و باب اوزره تزاحم ناس جهتيله بعضيسی خروج و بعضيسی مدينه ده قيام اوزره ايكن ظفر بوله بكام اولسه لر جمله سی شركتله نائل مرام اولورلر زيرا بوصورتده وقعه ده حاضر بولنمشلردر كورمزميسنكه عسكر مسلمين برصحراده دوشمنه مقابل اولوب ايچلرنده انجق بعض قليل بالفعل مقاتل ايكن جمله سی وقعه ده حاضر بولنمغله شركت غنائمه نائل قيلنورلر بودخی اويله در كذلك برمسلم سلاحله باب دارينه چيقوب پيشگاه بابده زحام مسلمين واقع اولمغله باب مدينه يه وصولنه مانع اولسه اول دخی شركتله متمتعدر زيرا سلاحنی آلوب باب دارينی آچوب وصول قتاله زحامدن غيری مانع بولنماد قده اول كمسنه فارسا اوزاجلاباب دارنده بلكه جوف دارنده طورسه دخی وقعه ده حاضر ومجاهد مجاهد در اماباب داری اوزرينه مسدود ايسه نيل غنيمتدن مردود درزيرا منزلنده متحصن وقصد قتاله موضع قتاله توجهی غير مشهوددر امابابی داری مفتوح اولدقده بو يله دكلدر مؤلف جليل بومسئله يی تعليلده ديركه اكر بومقوله يه ضرب سهمله قضا اولنسه بوندن غيری جوف خانه سنده عورتيله مشغول جماع اولان شخص بهائم طباعه دخی ضرب سهم اقتضا ايدر اكرچه تقرير بمزده تقدير سهم قيلنان وقلميان بر برينه متقاربدر لكن بو بابده استحسانله متعارف ناسه تمسك مناسبدر بناء عليه برطائفه سور مدينه يه چيقوب رمی سهام وصدای كلبانكله تحريض مسلمين وارهاب مشركينه اقدام ايلسه لر بونلر وقعه ده حاضر ونوعا ما جهادده مباشر اولملريله شركت غنيمتله بكام قيلنورلر واكر امير برطائفه يه همان سور مدينه اوزره قيام ومسلمين منهزمين اولورلرسه اعدانك دخول مدينه دن منعه اقدامله امر وتقرير ومسلمينه بروجهله اعانتدن نهی وتحذير ايلسه بومصلحته قيام ايدنلر شركت غنيمتله توقير اولنورلر

مطلب وقف فی المسجد بالبعد من الامام مقتديا به

زیرا بونلر مسلمینك قوت وشجاعتی ودوشمنلری مدینه لرینه ظفر بولمقدن امن وسلامتی موجب اولان اعماله مباشر
واولوجهله وقعه‌ده حاضر اولمشلردر بونده اصیل اصیل رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمدن روایت قیلنان حدیث
جلیلدر که یوم احدده رماة سهامه مرکزلرندن عدم انفکاکله فرمان ایلدیلر وآنلر دخی وقعه‌ده حاضر وغنائمه ظفر
بولنسه ایدی اشترا که قادر اوله جقلری بلاشبهه ظاهر ایدی واکر مسلمین فرسلرین سرج ولجامله منزللرنده تهیئه
واحضار وکندولر باب مدینه یه چیقوب راجلا قتاله ابتدار ایلسه‌لر انجق سهم رجاله یه سزاوار اولورلر زیرا تهیئهٔ فرس
بروجهله اعمال قتالدن اولمامغله نه حقیقةً ونه حکماً افراس اوزره اقتتال ایتمشلردر اما منزللرندن افراسله خروج بعده
معرکه‌ده نزوللة راجلا قتاله مشغول اولسه‌لر سهم فرسانه موصول قیلنورلر زیرا وقعه‌یه فارسا حاضر اولدرقدنصکره
ضیق مقام یاخود خدمت قتالده مزید جد واهتمام ایچون ترجلی التزام ایلمشلردر بناء علیه سهم فرساندن
حرمانله ناکام قیلنمازلر کذلك یانده غلامی فرسنی چکه رك معرکه‌یه راجلا حاضر اولان شجعان مستحق
سهم فرساندر زیرا فرسنی ید غلامندن اخذ واوزرنده قتالی قابل اولمغله حکماً فرسیله مقاتلدر اما فارسا حاضر اولوب
بعده غلامی فرسنی امریله خانه سنه ایصال وکندو راجلا قتال ایلسه بوصورتده فرسنی موضع قتاله اصلا
احضار ایتمش کبی اولمغله مستحق سهم رجالدر کورمزمیسنکه اول کمسنه فرس اوزره قتاله محتاج اولسه اکا قادر
اوله مز واکر اهل حرب مدینه یه قریب اولیوب بلکه برقاچ میل بعیدنده ترتیب عسکر ومسلمین دخی فرسان
ورجاله چیقوب هزم وغنائمه کسب ظفر قیلسه‌لر بوصورتده حین قتالده فارس وراجل اولدقلرینه نظر
اولنمایوب همان فرسله خارج اولان سهم فرسانه مظفر قیلنور زیرا فرسنی معسکره احضار ایلدکده راجلا
مباشرت قتال ایلسه ده فرسله قتال ایتمش اعتبار اولنور اما مسئلهٔ اولی بشقه در که آنده فرسی منزلنده مضبوط
وآرپه وطوبله سنده مربوط اولمغله نه حقیقةً ونه حکماً فرسله مقاتل اولمامشدر واکر مسلمین مقابلهٔ مشرکینده
ترتیب صفوف ومشرکینی قتال الله معسکرلرندن مهزوم ومصروف قیلدقلرنده بعض مسلمین فرسلرین معسکرده
ترکله تعاقب وراجلا قتاللرینه تواثب ایلسه‌لر نظر اولنور اکر مشرکینك منهزمیه وصوللری معسکرده قالان
مسلمین آنلره اعانت وفرسلر بعضی ارسال ایدیکز دیوکیر وخبر ارسال ایلسیه‌لر بعث افراسه همت ممکن اولان
موضعده واقع اولمش ایسه معسکرده قالان مسلمین دخی غنائمده داخل ومعقبلرك فارسلری سهم فارسه
نائللردر زیرا معسکر موضع وقعه یه قریب اولمغله جمله‌سی وفرسلری حکماً وقعه‌ده حاضر فرتبه منده ترتیب اولنور
واکر وصوللری معسکردن محل بعیدده ایسه معسکرده قالانلر شرکتدن تبعید اولنورلر کذلك معقبلر دخی اول معرکه‌ده
فرسی اوزره حاضر اولمدیغچه اخذ سهم فارسه قادر اوله مزلر زیرا آنلر فرس اوزره قتاله مقید اوله مدیلر کورمزمیسنکه
اول معقبین دوه‌لره بنوب مشرکینك آردنجه نیجه ایام کیتسه‌لر ینه رجاله دن تعداد اولنوب معسکرده قالان
فرسلرینه اعتداد اولنماز زیرا دار اسلامده استحقاق غنیمت حضور وقعه یه منوط اولمغله کرك شخص مستحق
وکرك فرسی کبی آلت استحقاق حقیقةً وقعه‌ده حضور یاخود اعانتلری ممکن اولوب رده وپناه اولمق وجهی اوزره
قریب اولمغله حکماً وقعه‌ده حضور ایله مشروطدر بوایکی صورت مفقود اولدقده اول کمسنه یاخود فرسی
حاضرانِ وقعه دن غیر معدوددر واکر مدینه دن معسکره خروجندن صکره فرسی هالك اولسه قتاللری معسکرده
یاموضع قریبده ایسه ینه سهم فارسه مالك اولورلر زیرا معسکرده فارسا حاضر وفرسله مجاهد مجاهر اولمشلر وبوبابده
معسکره فارسا داخل اولمق قتال دار الحربده سرحدی فارسا تجاوز منزله‌سنه نازلدر واکر معسکره راجلا چیقوب
هنوز ملاقی قتال اولمدین خانه سندن فرسنی استجلاب یاخود شرا ایله برفرس استصحاب ایلسه ینه سهم فارسله
کامیاب قیلنور کذلك قتال ایچون ایکی طرف ترتیب صفوف ایتدکده راجل ایکن صکره فرسی کلوب یاخود
اشترا ایلسه ینه سهم فرسانه نائل قیلنور زیرا معتبر اولان انجق شهود وقعه در وحقیقت شهود دخی انجق عند القتال
واقعه در وحضور معسکر حکماً مقام شهودده قائم اولسه دخی اسقاطله اعتبار حقیقته مقاوم اوله مز اما
استصحاب فرس بعد اشتداد القتال حاصل اولسه انجق سهم راجله واصل قیلنور زیرا شهود وقعه حقیقةً وحکماً
راجل ایکن حادث اولدقدنصکره استصحاب فرس تغییر حالنه باعث اولماز کورمزمیسنکه مسلم راجل ایکن
بعض مشرکینی قتل وفرسنی اخذ واوزرینه بنوب قتال ایلسه انجق نائل سهم رجالدر واکر مسلمین شغل قتالده
ایکن قبل انهزام الاعداء بعض مسلمین فوت یا مقتول اولسه شرکت غنیمته دخول ایتمز زیرا ابقاء قتاله اصابت
غنائم ناتمامدر که هنوز مشرکینك منعه‌لرنده مالکلرینك دفع اضدادلرینه قیام اوزره دراما مقتل ووفاتی بعد الانهزام
ایسه غنیمتدن اکا تعیین سهام قیلنور زیرا قتال دار اسلامده واقع اولمغله انهزام اعدا مؤکد سبب استحقاق

الآرية الآخية وهی عروة حبل يشد اليها الدابة فی محبسها فاعول من تأری المكان اذا اقام فيه هذا قول العرب وعند العامة هی المعلف وهو مراد الفقهاء كذا فی المغرب منه

واول

واول غنائم دار ایله محرز حکمنه الحاق اولنور وبرقریبا بیان ایلدیك كه بعد الاحراز فوت اولان مجاهدلك نصیبی
ابطال اولنماز بودخی اویله‌در واکر بر مسلم راجل بعد اشتداد القتال نفسه یا اشترا ایله برفرسه نائل واوزرنده
قتال ایدوب مسلمین دخی غنیمتله دونوب معسکره واصل اولسه‌لر اول مسلم انجق سهم راجله متوصلدر زیرا
معتبر اولان حال حضور وقعه در وحضور وقعه ابتداء قتالده واقعدر واول حالده راجل بولنمشدر اما مسلمین
ایرته سی کونده قتاله عودت وبودخی فارسا معیت وغنائم جدیده یه اصابت ایلسه‌لر بونده سهم فارسه کسب لیاقت
ایدر زیرا وقعهٔ اولی بربرندن کف یداید لکده منقضی اولمغله وقعهٔ ثانیه اکا مغایر وبودخی آنده فارسا حاضر اولمشدر
کورمزمیسنکه وقعهٔ اولاده قبل القتال فرسه نائل اولایدی غنائمدن سهم فارسه واصل اولور ایدی وقعهٔ ثانیه
دخی بویله‌در واکر مشرکیله قتالده مسلمین ظفریاب غنیمت اوله میوب تاکه مدینه‌دن فرمان ورجاله
برقوم مدد ورود وورالرنده پناه اولمق اوزره وقوف یاخود محاربه‌ده معیتده بذل مجهود ایتمزیله مسلمین غنائمه
اصابت ایلسه‌لر اول قوم غنائمده تشریك وفارسلرینه سهم فارس وراجللرینه سهم راجل تملیك اولنور زیرا
قبل اصابة الغنائم وقعه‌ده حاضر اولمزیله جیشله برابر خارج کبی اولمشلردر کذلك اول قوم مدد معسکره کلوب
آنده اقامتله موضع قتالده معیت ایتمسه‌لر یاخود اعانت عسکره قادر اوله جقلری محل قریبده معسکر آخر ترتیب
وآنده اقامت ایلسه‌لر ینه تشریك اولنورلر زیرا منزللرندن قصدلری جهاد ومعیت قتاله نیتله اولمدن اوزره مفارقت
ایتمشلردر وقبل اصابة الغنائم اعانتلری ممکن اوله جق موضعه واصل اولمزیله عسکره ردء وپناه اولمشلردر
ورده وپناه استحقاق مضابده مباشر قتال کبی اولدیغی بی اشتباهدر کذلك اهل عسکر قبل ورود المدد بعض غنائم
وبعد ورودهم ینه بعض غنائمه مغتنم اولسه‌لر ینه جمله سنده شرکت مددی مستلزمدر زیرا بین الفریقین
مادامکه قتال قائم اوله اصابت غنائم تام وسالم اوله مز که مشرکینك ایادی منیلیه‌سندن تخلیص اموال‌لرینه سعی
واشتغال اوزره‌لردر واول وآخر مجموع غنائمی اخذ واغتنام انجق قوت ردئله تمام اولمشدر اما بعض غنائمله
اغتنامدن صکره قتالدن کف ید ایله هر فریق کلوب معسکرینه لاحق اولدقدنصکره جیش مدد کلوب
ملتحق اولسه اول غنائمده شرکته مستحق اوله مزلر زیرا بو غنائمه اصابت حقیقةً فریقینك تفرق وامتیازی
وحکماً قتاللری دار اسلامده بولنمغله دار اسلامله احرازی برله رسیدهٔ تمام وبو وجهله حقیقةً وحکماً
احرازدن صکره عدم اشتراك مدد مالا کلام‌در اما ایرته سی کون قتاله عودت وبعض غنائمه اصابت قیلسه‌لر
جیش مدد قتال ایتسون ایتمسون بو غنائمده مشارکت ایدرلر زیرا آنلر ده وقعه‌ده حاضر اولوب احراز غنیمت یه قتاله
مباشرت یاخود رده جیش اولملریله قرب وقوتلرندن حاصل اولمشدر واکر ایرته سی کونده عسکر ینه قتاله
عودت وانهزامله خند قلرینه معاودت ایتدکدنصکره لشکر مدد تعاقب ایلین مشرکینی منع وهزیمتله اوزرلرندن
دفع ایدوب بعده بولر غنائم اولادن قتال ودفع اهل اشتراك ایلدیك آنده دخی اشتراك ایده برزیسه‌لر کلالرینه
التفات اولنماز زیرا اول غنائم بو قتالدن اقدم دار اسلامله احراز اولنمشدر ودار ایله محرزه اولان اموال غنائمدن
دفع اعدا ضمننده قتال همان جیشك لابس اولدقلری ثیاب واسلحه لرندن دفع ایچون قتال کبی اولمغله ایجاب
شرکت عدیم الاحتمالدر حتی مشرکین هنگام هزم عسکرده اول غنائمی اخذ ایدوب بعده لشکر مدد یدلرندن
تخلیص ایلسه‌لر ینه عسکر اول اوزره رد وآنلره تخصیص اولنور زیرا دار اسلامله احرازده تأکد حقلری متحقق
واموال قدیمه‌لرینه ملتحق اولمشدر وهم مشرکینك اخذ ایتدیکلر ایسه ده دار ایله احراز ایتمدکلرندن کما فی السابق
حق اولین آنده متحققدر اما حادثهٔ مزبوره‌نك دار الحربده حدوثی بشقه‌در که آنده احراز منعدم اولمغله
حق مسلمین غیر متأکد واحراز اهل حرب مجرد الخذ ایله تمام اولدیغندن آندن حق اولین باطل اولوب هنوز اصابت
ایلدکلری غنائمه التحاق ایلدیکندن شرکت مدد التزام اولنور واکر اعدا دریادن سفینه‌لر ایله اهل اسلام
سوارینه کلوب مسلمین دخی سفینه‌لره راکب وبره چیقوب قتال ایلمك ملاحظه‌سیله سفائنده استصحاب افراسی
مرتکب اولوب صکره بحرده قتال وبعض غنائم اغتنام ایلسه‌لر کرکدر که سهام خیل ورجاله اوزره اقتسام ایده‌لر
زیرا جهاد ایچون مؤنت فرسی التزام ایلدیلر اوزرنده قتاله قادر اولمدیغی موضعده راجلا قتال ایتدکده
سهم فرساندن حرمانله ارغام اولنمازلر کورمزمیسنکه اعدا ایله بعض مضایق رده یاخود بابه حصننده اتصال
وفرسلرندن اینوب راجلا قتال ایتسه‌لر نکتهٔ مزبوره‌یه بناء بالاستحقاق سهم فرسانه ایصال قیلنورلر بناء علیه
مسئلهٔ مزبوره‌ده فرسلرین سواحل ارض اسلامیده ترکله بلافرس سفائنه راکب اولسه‌لر نظر اولنور اکر برده
بولنوب فرس اوزره قتاله محتاج اولدقلری صورتده فرسلرین جلبه قادر اوله میه جق مسافه‌ده فرسلرندن بعید

اولمشلر ایسه نه آنلر سهم فرسانه مستحق ونه معسکر ساحلده قالانلر شرکت غنائمه ملحق اوله مزلر زیرا برده
بو وصف اوزره بولندقلرنده معسکرده تخلف ایلین فرس وانسان وقعه ده حاضر اولمادیغندن استحقاقی ثابت
اوله مز و بحرده بولنسهلر بیله بویله در واکرلدی الاستغاثه ممکن الاغاثه اوله جق مرتبه ده قریب ایسه لر بونده تخلفین
ایچون شرکت واصحاب خیل ایچون سهام خیله لیاقت ثابتدر زیرا موضع قتاله قریبله موضع قتالده حاضر کبی اولوب
هزم اعدایله ظفر مسلمین انجق معسکرده بولنانلرک قوتلریله ظاهر اولدیغندن مقاتلیه مستظهر اولورلر
کورمزمیسنکه مشرکین ارض اسلامده بر جزیره ده بولنوب عسکر مسلمیله میانلرنده عرض دجله مقداری مسافه
یسیره وار ایکن مسلمین سفائنله وارو ب ظفریاب غنائم اولسهلر بعد الرجوع معسکر ساحلده قالانلر اشتراکی لازمدر
وصورت مذکوره دخی بویله در وعلی هذا مشرکین دار اسلامده غیاض طبرستان کبی بر بیشه یه دخول ومسلمین
فرسله تمکن اولنیوب راجلا حلول ایلسهلر بینه نظر اولنور اکر قتالری صهیل فرسلری استماع اولنه جق مرتبه ده
قریب معسکرده ایسه اهل معسکر ایچون شرکت واصحاب خیل ایچون سهم فرسانه لیاقت ثابتدر که موضع قتاله
قریبله حاضر کبیدر و اکر اول بیشه ده اعدانک اردیجه امعان سیر ایتلریله قتالری لدی الاستغاثه معسکردن اغاثه
ممکن اولمیه جق موضعده ایسه معسکرده بولنان فرس وانسان موضع قتالدن بعید اولملریله حقیقة وحکما
وقعه ده حاضر اولمدقلرندن شرکت مصالحه مستظهر اوله مزلر کذلک مشرکین ارض اسلامده فرسله دخول
وصعودی ممکن اولمیان برقلعه یاخود جبالده تحصن ایتلریله مسلمین راجلا دخول وصعود یاخود بر تحصنلده
تحصن وخندقلده اجراء میاه ایدوب اطراف حصنی دریا حوکبی ایتلریله مسلمین سفینه لر ایله اول خطه یه ورود
ایدوب فتحله اخذ غنائم ایلسهلر اهل معسکر شرکتله واصحاب خیل سهم فرسانله مغتنم اولورلر زیرا ظفر عسکر
قریبده بولنان قوت اهل معسکر ایله در مکر اهل معسکرده مغیث اولمیه جق رتبه ده بعید ایسه لر شرکتدن
ناامید قیلنورلر زیرا بو بابده اصابته قدرتلری قوت اهل معسکر ایله اولمیوب انجق قوت نفسلریله اولمشدر وغنائم
مجرد دار اسلامله محرزه اولمغله اصابتلری معسکره رجوعدن اقدم تمام اولمشدر کورمزمیسنکه خصوص مرقوم
دار الحربده واقع اولوب بعده عسکر معسکره رجوع ایتدن جانب آخردن دار اسلامه خروج ایلسه لر اهل معسکر
وجه مشروح اوزره مقربده بولنمدقجه دائره شرکته ولوج ایده مزلر دار اسلامده وقوعی بینه بویله در انجق
دار الحربده اهل سریه دن فرسنی معسکرده ترک ایدنلر اخذ غنائم معسکردن بعیده دخی متحقق اولسه سهم فرسانه
مستحق اولورلر اما دار اسلامده قتال بشقه در زیرا دار الحربده سبب استحقاق مجرد فارسا تجاوز سرحد ایله
حاصلدر کورمزمیسنکه بعد التجاوز فرسی هالک اولسه بینه سهم فرسانه مالکدر وفرسنی معسکرده ترکی دخی
بویله در وفرسنده معتبر اولان معنالی مزبور شخص مستحقده غیر معتبر در کورمزمیسنکه عسکردن بر شخص
دار الحربده فوت اولسه اکا سهم ویرلمز بوجهتدن معسکرده قالانلر صورت مفروضده ده شریک اولمیوب
اهل سریه دن فرسنی معسکرده ترک ایدنلر فرسیله سهم فارسه مستحق اولورلر اما قتال دار اسلامده واقع اولدقده
سبب استحقاق انجق وقعه ده فارسا حاضر اولمغه موقوفدر وفرسی وجه مشروح اوزره موضع بعیده ده
بولندقده وقعه ده همان راجلا حاضر اولمش اولوب سهم فارسله مستظهر اوله مز والله اعلم بالصواب

* باب دخول المسلمین دار الحرب بالخیل ومن یسهم له منهم فی الغصب والاجارة والعاریة والحبس *

یعنی مسلمین دار الحربه مغصوب یا مستأجر یا عاریه یا وقف اولان فرسله داخل اولدقده سهم فرسان مالک
وذی الیددن قنقیسنه رهان اولدیغنک موضع بیانیدر مؤلف صاحب التدبیر بو محلده شو ترتیب اوزره تقریر
ایدرکه سابقده بیان ایلدیکک که امیر جیش دار الحربه داخل اولدقده کرکدرکه جیشنی کند و اوزرینه عرضله
بالطول والعرض دقت نظر وفرسان ورجاله سین اسملرینی و بابالری اسملری وشکل وشمائللریله تحریر دفتر ایلیه
زیرا سبب استحقاقلری اول حینده منعقد ومتمکن اولمغله امیر هر بر ینک وقت مرقومده حالنی بیلکه محتاجدر که
لدی الاقتضا بینلرنده حق اوزره حکم وقضا کا ممکن اوله کذلک دار الحربدن بینه اول موضعه عود ایدنده کرکدرکه
بینه بر وجه محرر عرضله تحریر دفتر ایلیه زیرا تقسیم غنائم انجق دار اسلامه احرازدن صکره متقرر اولمغله
هر بر ینک وقت مرقومده دخی حالنی بیلکه محتاجدر که تقسیم اکا متیسر اوله نکته سی اولدرکه کل یوم عرض
جیوش موجب مشقت فی انتهاء اولمغله همان اولا عند انعقاد السبب وثانیا عند تأکد الحق بالاحراز عرضله اکتفا
اولنور بعنده برکسنه عرض اولده فارس ایکن عرض ثانیده راجل بولنسه کرکدرکه امیر اکا حال فرسندن
سؤال ایلیه اول کسنه دخی فرسم هالک اولدی یاخود مشرکین اخذ ایلدیلر یاخود قوائمنی قطع ایلدیلر دیرسه

قول مع الیمین آنک قولیدر زیرا انعقاد سبب استحقاق معلوم اولمغله اول کسنه معروف الثبوت اولان امره متمسک
ورفیقلری فرسنی بیع ایلدی دعکله سبب عارض ایله استحقاقنی ابطال ایلین نسنه یی مدعی اول دخی منکر اولمغله
قولی مع الیمین آنک قولیدر مکر اصحابی اول عارض مبطلی اثباته متمسک اوله لر بو صورتده ایکی شاهد بو کسنه
قبل اصابة الغنیمة فرسنی بیع ایلدی دیو شهادت ایلسه لر استحقاقنی مسقط اولان سبب عارض حجتله ثابت اولمش اولور
وبینه ایله ثابت اولان معاینه ایله ثابت اولان کبی اولمغله اول کسنه قبل اصابة الغنیمة فرسنی بیع ایلدیکنی بزمعاینه ایلسک
سهم فارسه مستحق اوله مز انجق ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه دن حسن بن زیاد رحمه الله تعالی روایت قلدیغی
روایت شاذه ده مستحق اولور وثابت بالبینه دخی بویله در و بو مسئله یی شرح مختصرده بیان ایلدیک و بو بابده
اول شاهدلر اهل عسکردن وتجاردن اولملری برابردر زیرا عسکر قبل القسمة غنیمتدن نسنه یه مالک اولمدقلرندن
شرکتلری شرکت مال بیت المال کبی شرکت عامه اولمغله آنکله شهادتلرنده تهمت تمکن ایتمدیکی مقرر در
واکر برمسلم قصد غزا ایله فرسیله دخول دار الحربه حاضر ایکن مسلم آخر قبیل الدخول اول فرسی غصب
ودار الحربه ادخال ایلدکده نصکره مغصوب منه دار الحربده فرسنی بولوب اقامت بینه ایله استرداد ایلسه بونده
موجب قیاس انجق سهم رجاله یه استحقاق واستعداد ایدر زیرا دار الحربه دخولنده لدی الحاجه اوزرنده قتاله قادر
اوله جق فرسی یدنده بولنمامغله سبب استحقاقی راجلا منعقد واسمی دیوان رجاله ده ثابت ومتقرر اولدقدنصکره
فرسی دار الحربده بینه عودت وصکره دن اشتراء فرس ایتمش کبی اوزرنده قتاله کسب قدرت ایتمکله حالی متغیر اولماز
و بالنظر الی الاستحسان مستحق سهم فرساندر زیرا مجاهدن فارسا خیر وجمله قتال ایچون مؤنت فرسی التزام
وفارسا قتاله دخی اهتمام ایتمکله بینه الخروج والقتال فرسی امریض اولان کسنه منزلنه انزال اولنوب بو اثناده فرس
اوزره قتاله قدرتی مزیل اولان عارض غصبله رجاله ده ادخال اولنماز اکور مزمیسنکه اول کسنه دخول دار الحربه
مقدار نصف میل مسافه قالدقده قضاء حاجت ایچون فرسندن نازل اولدقده همان برکسنه اول فرسنه سوار
ودار الحربه داخل اولوب صکره صاحب الفرس آردیجه راجلا دخول و یدندن اخذ ایلسه بو مقدار ایله سهم
فارسدن حرمانه سزا وار اولورمی بینه کورمزمیسنکه قضاء حاجت ایچون بولنده فرسی اورکوب دار الحربه داخل
واول کسنه آردیجه راجلا کیدوب دار الحرب ایچنده واصل اولسه بینه سهم فرساندن حرمانی قابلمیدر بینه
کورمزمیسنکه اول حینده فرس اورکوب آنی بر مسلم طوتدقدنصکره اوزرینه بنوب یاخود آنی دار الحربه ادخال
بعده صاحبی راجلا کیروب یدندن اخذه استعجال ایلسه سهم فرساندن محروم قیلمغه مجال وارمیدر و رفرد
مذکور بینک بو مقدار ایله سهم فارسدن حرمانی محرر اولمدیغی کبی صورت اولاده دخی مستحیر دکلدر لکن
صورت مزبوره ده دار الحربه راجلا دخول ایدر ایکن عند العرض امیره مرور ایتدکده بن فرسله خروج ایتمشیدم
لکن یدمدن غصب اولندی دیو تقریر ایلسه کرکدرکه امیر آنی تصدیق ایتمیوب دفتر رجاله ده تحریر ایلیه زیرا
حقیقة راجل ایدوکنی کوروب بیلمشکن خبر محتمل الصدق والکذب ایچون حقیقتی ترک ایده مز و دفتر رجاله ده
تحریرندن صکره اول کسنه فارسا مرور ایدوب امیره حین دخولده غصب اولندی دیو سکا تقریر ایلدیکم فرسم
ایشته بودر دیسه بینه تصدیق ایلیه زیرا سبب غیر معروفله استحقاق سهم فارس ادعا ایلمشدر واستحقاقی قول
مجردیله ثابت اولمیوب اقامت بینه یه محتاجدر واقامت بینه ایتدکده ثابت بالبینه ثابت بالمعاینه کبیدر واکر غاصب
اول غازیدن غصب ایلدیکی فرسی دار الحربه ادخال واوزرنده قتال ایدوب تا که مسلمین غنائمله دار اسلامه خروج
واتصال ایلسه لر اول غاصب سهم فارسه ایصال قلنورز یرا مؤنت مغصوب صاحبنه رد ایتمدکجه غاصب اوزره
الزام اولنمغله اول غاصب هم قتال ایچون مؤنت فرسی التزام وهم اوزرنده قتاله عرض قتالی تحقیق واتمام ایلمشدر
وفرس اوزره تمکن قتالده مغصوب ومملوک بینلرنده فرق محسوس بو قدر وسهم مرقوم انجق غاصب ایچون
لازم اولوب همان فرسی صاحبنه رد وایراث نقص ایتمش ایسه غاصب نقصان فرسی غارم اولور زیرا مستحق
اولدیغی سهم انجق فرس اوزره قتال ایچون مستحق اولمغله مغصوبی ایجار واجرتی اخذ ایلک منزلنه نازلدر که
آنده اجرت ملک غاصب اولوب مغصوب منه ایچون اجر اوزره سبیل اولمیوب همان فرسده ایراث نقصان ایتمش ایسه
انجق بدل نقصانی حاصل اولدیغی کبی مانحن فیه دخی اکا مماثلدر و بو صورتده صاحب الفرس ایچون انجق
سهم راجل تعیین قیلنورز یرا دار الحربده فرس اوزره قتاله اصلا قادر اولمامشدر وهم فرس واحد ایله ایکی کسنه
مستحق سهم کامل اولمق نامشروع اولمغله غاصب آنکله مستحق اولدقدنصکره استحقاق مالک ممنوعدر
اما صورت مفروضه ده فرسی دار الحربه صاحبی ادخال بعده غاصب غصب واوزرنده قتال ایتمش اولسه بونده

مطلب لایکون الشرکة العامة مانعة عن الشهادة

مطلب رد الغاصب وبضمن ما نقص من المغصوب

صاحب الفرس سهم فارسه ایصال قیلنور زیرا فرس اوزره قتاله قدرتی تجاوز سرحددن صکره غصبله زائل اولمغله موت فرسله زوالی منزلته نازلدر و بو صورتده غاصب ایچون انجق سهم راجل تعیین قیلنور زیرا اول فرسله صاحبی فارس عد اولندقدن صکره شخص آخر دخی عد اولنماز وهم دار الحربده اشتراء فرس ایلین مستحق سهم فرسان دکل ایکن غاصبك عدم استحقاقی بالاولویه نمایاندر واکر فرسی تجاوز سرحددن اقدم غصب ایدوب دار الحربده فرس یدنده ایکن مسلمین اصابت غنائم ایلدکدن صکره صاحبی استحقاقله فرسنی اخذ ایدوب بعده قتاله یاخود بلاقتال ینه غنائمه اصابت ایلسه لر غنائم اولاده غاصب ایچون سهم فارس تعیین اولنور زیرا دار الحربه فارسا دخول واول غنائمه اصابتده فارسا قتال ایلمشدر وصاحب الفرس ایچون سهم راجل تعیین قیلنور زیرا بیان مشروح اوزره فرس واحد ایله ایکی کمسنه فارس قیلنماز وغنائم ثانیه ده صاحب الفرس ایچون سهم فارس تعیین قیلنور زیرا بو وقعه دن اقدم فرسنی استرداد ایتمکله بعد الاسترداد حاصل اولان غنائم حقنده قبل القتال استرداده ینه قیاس اولنور وغاصب ایچون سهم راجل تعیین اولنور زیرا صاحب الفرس بو غنیمتده اول فرسله فارس عد اولنمغله شخص آخر دخی عد اولنماز وهم اول فرس یدندن دخول دار الحربدن اقدم متحقق اولان حق مستحقله اخذ اولنمشدر وفرس کندو ملکی ایکن بعد الدخول بیع ایدوب مشتری حق حادث مستحقله یدندن اخذ ایتمش اولسه بعد الاخذ اصابت اولنان غنائمده فارسلکدن خارج اولنجه بو صورتده بطریق الاولی بدر کذلك صاحب الفرس فرسنی اخذ ایتدکدن صکره مسلمین بر قتاله دوچار وصاحب الفرس دخی غنائم سابقه دن دفع مشرکین ایچون قتاله درکار اولسه ینه آندن همان سهم راجله مستحق اولوردر زیرا بو قتالی انجق حق سابقندن دفع ضرر لاحق ایچون اولوب غنائم سابقه ده حق دخی مقدار سهم راجل متحقق اولمغله بعد القتال بونك حقی زیاده واکمال وغاصبك مستحق اولدیغی سهم فارس تنقیص وابطال اولنماز واکر صاحب الفرس دخول دار الحرب ایچون کلدکده فرسنی بر مسلمه دار الحربده بونکله قتال قیل دیو اعاره ایدوب مستعیر فرسی دار الحربه ادخال ایلدکدن صکره صاحبی نادم اولوب اصابت غنیمتدن اول یا صکره استرداد ایلسه صاحب الفرس بهر حال همان سهم راجله کسب استعداد ایدر زیرا قبل مجاوزة الدرب بالاختیار فرسنی یدندن ازاله ایدوب عند مجاوزة الدرب سبب استحقاقی انجق راجل ایکن منعقد ومقرر اولمغله بعد المجاوزه شراء فرس صورتی کبی استرداد فرسله دخی متغیر اولماز و بو مسئله قریبا استحسان ایلدیکمز مسئلهٔ غصبه قیاس اولنماز زیرا آنده فرسندن یدینی ازاله سی بالاختیار اولمادیغندن فرق مسئلتین آشکاردر کورمزمیسنکه دار الحربه فارسا داخل اولدقدن صکره مشرکین فرسنی اخذ ایلسه لر سهم فارسه مستحق وکندو بیع ایلسه غیر مستحقدر وفرقلری انجق زوال ملکی بالاختیار اولوب اولمامقده در اما مستعیر قبل رد الفرس اصابت اولنان غنائمده سهم فرسانه مستحقدر زیرا مجاوزهٔ دربله سبب استحقاقی فارس ایکن منعقد واول غنائمه اصابت دخی فارس ایکن واقع اولمشدر وحکم مزبور تقریر مذکور اوزره غاصبده ثابت اولنجه مستعیرده ثبوتی اولی در و بعد الرد اصابت اولنان غنائمده سهم راجله مستحقدر زیرا یدندن فرس دار الحربه دخولندن اقدم متحقق اولان حق مستحقله اخذ اولنمق بعد الاخذ اصابت اولنان غنائمده فارس اولمقدن آنی اخراج ایلمشدر واکر فرس عند المستعیر هالك اولسه مستعیر غنائم سابقه ولاحقه ده سهم فارسه مالك اولور زیرا انعقاد سبب فارس ایکن واقع اولوب یدنده هالك اولنجه ذلك فرس آندن حق مستحقله اخذ اولنمادیغندن مالك کبی اولمشدر واکر مشرکین اول فرسی ید مستعیردن اخذ واحراز بعده مسلمین اخذ ومستعیره رد ایلسه لر کما کان یدنده باقی منزلته نازل وقبل الرد اصابت اولنان غنائمده دخی سهم فرسانه واصل قیلنور واکر صورت مفروضه ده مستعیر فرسی معیره رد ایدوب صکره بعض غنائمه اصابت اولنسه بو صورتده اخذ مشرکین منزلهٔ عدمده نازل ومستعیر مسئلهٔ سابقه کبی سهم راجله نائل قیلنور واکر صاحب الفرس فرسیله ارض حربه دخولندن صکره آخره اعاره ایدوب مستعیر دخی اول فرس هالك یا مستهلك اولنجیه دك اوزرنده قتال ایلیوب مسلمین آنك قتالندن اول یا صکره اصابت غنائم ایلسه لر بو صورتلرك جمله سنده صاحب الفرس سهم فارسه مستحق اولور زیرا بعد دخول دار الحرب فرسنی قتال ایچون غیره اعاره ایله فرس اوزره قصد قتالدن خارج اولماز اما بیعی بویله دکلدر که بیعله قصدی فرسله تجارت اولوب قتال اولمدیغی ظاهر اولور وصورت مذکوره ده معیر ایچون سهم فارس متعین اولدقده مستعیر ایچون سهم راجل متعین اولور زیرا فرس واحد ایله ایکی کمسنه فارس قیلنماز وهم دار الحربده استعارهٔ فرس اشتراء فرسدن فائق دکل ایکن اشترا ایله دخی سهم فارسه لایق اوله مز واکر صاحب الفرس قبل دخول دار الحرب اوزرنده قتال ایتیوب مجرد رکوب ایچون فرسنی بر کمسنه یه اعاره ایدوب

اول دخی رکوب و دار الحربه دخولدن صکره صاحبنه رد ایلسه صاحب الفرس جمیع صور مذکوره ده فارس عد اولنور زیرا دار الحربه دخولنده فرس اوزره قتاله لدی الاحتیاج قادردر که هر نه زمان دیلسه استرداد فرسنه مقتدردر علی الخصوص استرداد وفارسا قتاله استعداد ایلمشدر بنا برین سهم فرسانه کسب استعداد ایلمشدر ومستعیر جمیع صور مذکوره ده انجق سهم راجله نائل قیلنور زیرا فرسی قتال ایچون استعاره ایتیوب رکوب ایچون ایتمکله عند مجاوزة الدرب فرس اوزره قتاله غیر مقتدردر اما مسئلهٔ سابقه بشقه در که آنده مستعیر قبل الرد قتال ایدوب غنائمه اصابت اولنسه فرس اوزره مقتدر قتال اولمغله سهم فرسانه ایصال قیلنور و بو قول واضح برله حق معیرده دخی فرق مسئلتین متضح اولمشدر که مسئلهٔ سابقه ده اول فرسله مستعیر فارس عد اولنوب معیر فارسلکدن رد اولنمشیدی اما بو مسئله ده اعارتی انجق رکوب ایچون اولمغله مستعیر استحقاق سهمده فارس اولمیوب معیر نه زمان دیلسه اخذه قادر اولمغله فارس قیلنمشدر بو صورتده مستعیر بعد دخول دار الحرب حق صاحب الفرسی انکار وفرس بدر دعواسیله اوزرنده قتاله ابتدار ایدوب مسلمین غنائمه کامکار اولدقدن صکره معیر اقامت بینه واخذ فرسله استظهار ایلسه ینه جمیع صور مذکوره ده صاحب الفرس سهم فارسله نامدار قیلنور زیرا مستعیر انکار ایله غاصب اولوب انکاری دار الحربده اولمغله فرسی صاحبندن ابتداء دار الحربده غصب ایتمش کبی اولمشدر وقریبا بیان ایلدیك که غصب مرقومله صاحب الفرس فارسلکدن خارج وغاصب فرسانده مندرج اولمازلر ما نحن فیه دخی اویله در واکر صاحب الفرس فرسنی دار الحربه دخول ایدنجیه دك برقاچ ایام رکوب ایچون بر کمسنه یه ایجار بعده اصابت غنائمدن اول یا صکره انقضاء مدت اجاره ایله اخذ فرسه ابتدار ایلسه صاحب الفرس بهر حال رجاله دن اعتبار اولنور زیرا مستأجر ایچون حق مستحق ایجاب ایتمکله دار الحربه دخولنده اول فرس اوزره قتاله قدرتیاب دکلدر و بو جهتله اعاره دن فرق اولنور بنا برین بعد انقضاء المدة استرداد ایلدکده هنوز اشتراء فرس ایدنلردن تعداد قیلنوب فارس اولمز و مستأجر دخی جمیع صورده رجاله دن اعتبار اولنور زیرا استیجاری رکوب ایچون اولوب قتال ایچون اولمامغله لدی الحاجة فرس اوزره قدرت قتالی پدیدار اولمیوب حمل اثقال ایچون استیجاری منزلنده ایدوکی آشکار اولمشدر وصورت مزبوره ده مستأجر برآی یا زیاده مدتده رکوب واوزرنده قتال ایچون اول فرسی استیجار ایتمش اولسه صاحب الفرس مسلمین دار اسلامه خروج ایدنجیه دك اخذ اولنان جمیع غنائمده رجاله دن اعتبار اولنور زیرا بیان سابق اوزره دار الحربه دخولنده غیر ایچون فرسنده حق مستحق بولنمغله صاحب الفرسك فرس اوزره قدرت قتالی غیر متحققدر ومستأجر قبل انقضاء الاجاره اصابت اولنان غنائمده فارسدر که دار الحربه فرسله داخل وحقیقةً وحکما اوزرنده قتاله قدرتی واصل واصابت غنائم حال بقاء قدرتنده حاصل اولمشدر و بعد الانقضاء اصابت اولنان غنائمده راجلدر که بعد الانقضاء فرس یدندن دار الحربه دخولندن اقدم ثابت اولان حق مستحقله اخذ اولنمغله رجاله ده داخل اولمشدر واکر صاحب الفرس فرسیله دار الحربه داخل ومسلمین غنائمه واصل اولدقدن صکره اول فرسی رکوب یا قتال ایچون مدت معینه ده آخره ایجار ایدوب مدت ایچنده مسلمین بعض غنائمه دخی نائل اولدقدن صکره انقضاء مدتله فرسنی استرداد و بعد الاسترداد بعض غنائم دخی حاصل اولسه مستأجر جمیع غنائمده راجلدر که استیجار فرس بعد دخول دار الحرب شراء فرسدن اقوی دکل ایکن آنده دخی راجلدر اما صاحب الفرس غنیمت اولاده فارسدر که دار الحربه فارسا دخول ایدوب اول غنائمه فارس ایکن اصابت اولنمشدر وایجار فرس بعد الاصابه بیعدن اقوی دکل ایکن آنده دخی فارسدر کذلك غنیمت ثانیه ده دخی فارسدر که ایجار ایله فرس ملکندن چیقمیوب هم وقت تجاوز سرحدده سبب استحقاقی منعقد اولدقدن صکره وهم مدت اجاره منقضیه اولدقدن صکره اوزرنده مباشرت قتاله قادر اولمشدر اما غنیمت ثانیه ده راجلدر که فرس یدندن غیر ایچون ایجاب ایلدیکی حق مستحق ایله اخذ اولنوب اوزرنده قتاله قدرتی زائل ومدت اجاره ده بیع ایتمش منزلنه نازل اولمشدر زیرا اجاره دخی بیع کبی اوزرنده قدرت قتالی ازاله ایدر کذلك بعد انقضاء المدة مسلمین مبتلای قتال اولوب صاحب الفرس دخی فرسنی استرداد وغنیمت ثانیه دن دفع اضداد ایچون اقتحال ایلسه ینه آندن سهم راجله ایصال اولنور زیرا بو قتالی انجق سهمندن دفع اضداد ایچون اولمغله حق ثابتنده باعث ازدیاد اولماز واکر بر مسلم فرسیله دار الحربه قصد دخول ایتمش ایکن آنی مسلم آخر غصب وادخال و بعد الادخال مسلمین بعض غنائمه اتصال ایدوب صکره مغصوب منه آردینجه کیتمکی ملاحظه وکیدوب فرسنی اخذ واستحصال ایتدکدن صکره مسلمین بعض غنائمه دخی خوشحال اولسه لر صاحب الفرس ایکی غنیمتده ده راجلدر که دار الحربه راجلا داخل بعده آنده فرسنه واصل اولوب شراء جدید ایتمش منزلنه

مطلب غصب فرس مسلم

نازل اولمشدر و بو مسئله اوائل بابده مذكور الاستحسان اولان مسئلۀ غصبه مخالفدر كه آنده نيت غزا ايله دخول دار الحربه قصد واهتمامى اولمغله لاجل القتال مؤنت فرسى التزام ايدوب دار الحربه قريب ودخوله حاضر اولدقده غاصب بلا اختيار يدندن اخذه اقدام ايلمشيدى بو جهتله بعد الاسترداد غصب عارض مورد عدم مدار ايراد اولنمش ايدى اما بونده نه قبل دخول دار الحرب ونه عند الدخول قتال ايچون مؤنت فرسى ملتزم اولديغندن اصلا سلك فرسانه منتظم اولميوب همان حين استردادنده ملتزم واول حينده شراء فرس ايدنلر سلكنه منتظم اولمشدر وصورت مفروضه ده غاصب قبل الاسترداد اصابت اولنان غنائمده فارسدر كه دار حربه فارسا داخل واول غنائم فارس ايكن حاصل اولمغله آنك ايچون سهم فرسان متقرر اولدقدنصكره فرس يدندن استحقاقله زائل اولدقده سهم ثابتى متغير اولماز و بعد الاسترداد اصابت اولنان غنائمده راجلدر كه فرس يدندن حقله زائل اولمشدر كذلك صاحب الفرس قتال ايچون آخره اعاره دنصكره نادم وبنفسه غزايه عازم اولوب مستعيره دار الحربده واصل واسترداد ايله فرسى يدينه داخل اولسه بو دخى جميع احكامده صورت متقدمه يه مماثلدر زيرا صاحب الفرس دار الحربه راجلا كيرمكله تا چيقنجيه دك راجلدر كه قصد غزا ايتدكده فرسى يدنده بولنمايوب مؤنت مستعار رد ايدنجيه دك مستعير اوزره اولمغله مؤنت فرسى ملتزم دخى دكلدر اما بو مسئله ده اعاره سى قتال ايچون اولميوب انجق ركوب ايچون اولسه بو مسئله حق صاحب الفرسده مسئلۀ متقدمه يه مماثل يعنى جميع غنائمده راجلدر اما حق مستعيرده مسئلۀ متقدمه دن مفارق و بونده مستعير جميع غنائمده رجاله يه ملتحقدر كه استعاره سى انجق ركوب ايچون اولمغله فرس اوزره قدرت قتالدن محجور بدر وصورت مزبوره ده مستعير غدر ايله صاحبنه مخالفت وهمان دار الحربه دخول واوزرنده قتاله مباشرت قيلسه ينه راجلدر كه بعد الدخول اوزرنده قتالله غاصب اولمشدر و بو وجهله غاصب مستحق سهم فرسان اولماديغى بز قريبا بيان ايلديك وصاحب الفرس دخى ينه جميع غنائمده راجلدر كه قبل قصد الغزاء ركوب ايچون اعاره سيله قتال ايچون اعاره سى كندو حقنده برابردر زيرا ايكى صورتده دخى قتال ايچون مؤنت فرسى انجق بعد دخول دار الحرب التزام ايتمشدر وهم قصد غزا ايتدكده دار الحربده فرسنه ظفر بولوب بوليه جغى معلومى دكلدر اكرچه دار الحربه غازيا دخول ايچون حاضر اولدقدنصكره فرسنى ركوب ايچون غيره اعاره وبعد الدخول استرداد ايلين اهل جهادده بز سلوك استحسان ايله داخل زمرۀ فرسان ايلديك زيرا آنى شو منزله انزال قيلدق كه غازى برمشيه قادر اولميان راجلى كوروب آنى مقدار ميل فرسنه تحميل ايدوب دار الحربه دخولدنصكره انزال وفرسنى اخذ ايليه ايسنه بو بابده اول غازى فارس ايدوكى بى ارتيابدر كذلك آنك منزلتنده نازل قيلنان فارسلكله كامبايدر لكن بو معنى مانحن فيهده مفقود ومعير مزبور فرساندن غيره معد وددر واكر مسئلۀ مزبوره ده فرسنى مجرد ركوب ياخود قتال ايچون ايجار ايتمش اولسه صاحب الفرس جميع غنائمده رجاله دن اعتبار قيلنور زيرا قريبا بيان ايلديك كه قتال ايچون قصد دخوله حاضر اولدقدن صكره فرسى ايجار بعده مستأجر ادخال دار الحربه ابتدار ايلسه صاحب الفرس جميع غنائمده رجاله دن اعتبار اولنور ومانحن فيهده صاحب الفرس ايچون قصد غزا انجق فرسى حق مستحقله يد مستأجرده ايكن پيدا اولمغله اعتبار مذكوره دخى احرى در اما مستأجر اكر ركوب ايچون استيجار ايتمش ايسه آنده دخى جواب صاحب الفرسده سبق ايلين قول صوابدر واكر قتال ايچون استيجار ايتمش ايسه قبل انقضاء مدة الاجاره اخذ اولنان غنائمده فارس و بعد الانقضا اخذ اولنان غنائمده راجلدر زيرا فرس حق مستحقله يدندن اخذ اولنمشدر مگر بعد الانقضا فرسى صاحبندن منع ياخود فرس ملكمدر ديو صاحبنى دفع ايليه بو صورتده جميع غنائمده فارس عد اولنور ومستعيرده دخى صورت مزبوره ده مستأجر كبيدر زيرا هر برى قصد قتالله فارسا دخول ايتمكله فرس يدلرندن حق مستحقله اخذ اولنجيه دك فارسلردر نكته سى اولدر كه بونلر مع فرسله غاصب اولمشلردر و بيان اولنديكه فرس مغصوبله سبب استحقاق اوزرنده قتال ايتدكده ابتداء منعقد اولور وحالت بقا حالت ابتدادن اسهل اولمغله فى الاصل منعقد اولان سبب فرس مغصوبله ابقا اولنمق اولى واكلدر واكر بر كمسنه فرسنى بر غازى يه سهم فرسى كندويه ويرمك اوزره ايجار ايلسه بو اجاره نك فسادى آشكاردر زيرا اخذ اولنه جق غنائم مجهول الجنس والمقدار اولوب سهم دخى فرس اوزره بولنان غازينك اولوب فرسك اولمامغله اول فرسى جهالت فاحشه ايله مجهول اولان بدل ايله ايجار ايتمشدر واجارۀ فاسده حكمده اجارۀ جائزه ايله اعتبار اولنمغله سهم فرس مستأجرك اولوب صاحب الفرس ايچون دخى اجر مثلى بالغا ما بلغ ايفا اولنور زيرا مستأجر حكم عقد فاسد ايله معقود عليهى استيفا ايتمشدر كذلك شرط مذكور ايله اعاره ايلسه ينه حكمى حكم اجاره در زيرا بونده اشتراط

مطلب لا فرق بين الاجارة والاعارة عند شرط الاجر

اجر

اجر ايلمشدر واجر ايله مشروط اولدقده لفظ اعاره ايله لفظ اجاره ميانه ده فرق يوقدر بو صورتلرده مسلمين هيچ غنيمته اصابت ايتمدين دار اسلامه خارج اولسه لر ينه مستأجر اوزره اجر مثلى واجبدر كه مستأجر حكم اجارۀ فاسده ايله استيفاء معقود عليه ايتمكله برشيئه اصابت ايتسون ايتمسون اوزرينه اجر مثلى مستوجبدر بونك نظيرى شول مضاربه در كه مضاربۀ فاسده ده تكميل عمل ايليه ربح حاصل اولسه ده اولماسه ده اجر مثلنى مستوجبدر واكر بر كمسنه كندو يرينه مدت معينه ده ياخود مسلمين شو غزوه لرنده نهايت مبلغلرينه واصل اولنجيه دك ديمك مثللو مدت غير معينه ده غزا ايتمك اوزره بر كمسنه يى استيجار ايلسه بو عقدى باطلدر زيرا بيان ايلديك كه جهاد سنام الدين وعباداتده ركن ركين اولوب فرض كفايه ايسه ده اكا مباشر اولان كندو فرضنى اداىه مباشر ايدوكى مستبيندر واداء فرائض وطاعات اوزره استيجار باطل ونا پايداردر بو صورتده سهم غنيمت مستأجر نفسنه شرط ايلسه ده ايتمسه ده اجيركدر زيرا استيجار باطل وكالمعدوم اولمغله سهم غازى يه ويرلمك معلومدر واجير دخى مستأجردن اخذ اجر ايتمش ايسه ردى واجبدر زيرا عقد باطل اصلا اجرى غير موجبدر وهم غزاسنده نفسى ايچون عامل اولمغله غير اوزره اجرى غير مستوجبدر بو صورتده مستأجر كندو سلاح ودابه سنى اجيره ويرمش ايسه نظر اولنور اكر سهم غنيمتى نفسى ايچون شرط ايتمش ايسه سلاح ودابه سنك اجر مثلى بالغا ما بلغ اجير اوزره واجبدر زيرا مستأجر نفسى ايچون منفعت سلاح ودابه سى مقابلنده عوض مجهولى شرط ايدوب اجير دخى عقد فاسد ايله اول منفعتى استيفا ايلمشدر كركدر كه اجر مثلى ايفا ايليه واكر شرط ايتمش ايسه اجر سلاح ودابه دن اجير اوزره نسنه واجب اولماز زيرا مستأجر نفسى ايچون عوض مالى شرط ايتمكله سلاح ودابه سنى اجيره اعاره ياخود قتال ايچون فى سبيل الله بذل ايتمش اولوب آنلرى قتالده استعمال ايلين غازى اوزره مستوجب اجر اولماز واكر بر كمسنه بر فرسى مدت معلومه ده ركوب واوزرنده قتال ايچون ياخود بر غلامى دار الحربده مدت معلومه ده خدمتى ايچون بدل معلومله استيجار ايلسه بو عقدى جائزدر كرك هر يوم ايچون تسميۀ اجر ايلسون كرك ايتمسون زيرا بونده معقود عليه بيان مدتله معلوم و بدل دخى معلومدر ومعناى طاعت واقامت فرضدن نسنه يوقدر پس بو استيجار صحيحدر اما بيان مدت ايتميوب همان شو غزوه يه كيدوب فلان محله عودت ايدنجيه دك ديو استيجار ايلسه بو عقدى فاسددر زيرا معقود عليه مجهولدر كه مسلمين دار الحربده نه محله بالغ اولوب آنده اقامتلرى طول بولميدر قصير ميدر بيلنمز بو صورتده مستأجر استيفاء منفعت ايدرسه اوزرينه اجر مثل واجب اولور زيرا بونده معقود عليه حاصل اولمغله عقد اجاره منعقد اولوب انجق غرر وجهالته بناء فاسد اولمغله اجر مثلى بالغا ما بلغ مستوجبدر زيرا بو بابده اجر اكرچه مسمى در لكن صاحب الغلام والدابه بن سزلر اول محله واصل اولمزدن اقدم عودت ايدرسز ديو اميد ايدر ايدم يوقسه واصل اولديغكز محله دك بو مسميه راضى اولمادم ديمك جائز اولمغله دفعا للخصام اجر مثل بالغا ما بلغ اوزرينه الزام اولنور و اكر بر كمسنه نك يدنده حبس فى سبيل الله اولان بعض افراس حاضر واول كمسنه دخى قيم افراس اولمغله ديلديكنه ويروب وديلديكندن آلمغه قادر ايكن بعضيسنى فى سبيل الله اوزرنده غزا ايده جك بعض ناسه اعطا ايدوب آنلر افراسله دار الحربه دخولدنصكره مسلمين غنائمه اصابت ايلسه لر بعده افراسى آنلردن اخذ وآخرينه ويروب صكره بعض غنائمه دخى اصابت ايلسه لر بو صورتده افراسله داخل اولانلر مصاب قبل الاخذ ده سهم فرسانه و بعد الاخذ ده سهم رجاله يه مستحقلردر وافراس حبيس ايله مراد شول افراسدر كه جهاد ايچون وقف اولنه ووقف افراس صحيح ومستحكم الاساسدر اما اصل محمد رحمه الله تعالى اوزره ظاهر التجويزدر كه امام مشار اليه وقف منقولاتى مجيزدر واما اصل ابى يوسف رحمة الله تعالى اوزره ثياب جنازه وآلات غسل موتى كبى متعارف الوقف اولنلرده صحيح اولمغله فى سبيل الله اوزرنده قتال اولنان افراسده دخى تعارفه بناء تصحيح اولنور و بو بابده اصل اصيل شول روايت اولنان قول جليلدر كه حضرت عمر رضى الله تعالى عنه وفات ايلدكده يد خلافتده فخذلرى اوزره حبس فى سبيل الله لفظى يازلمش اوجيوز فرس وار ايدى ومانحن فيه اولان مسئله نك نكته سى اولدر كه غازى مرقوم دار الحربه فرس اوزره داخل وفرس اوزره قتاله قادر وغنائم اولى اصابت اولنجيه دك قدرتى باقيه اولمغله آنده سهم فرسانه نائل اولوب مستعير فرس منزلنده قيلنور و بعد الاصابه فرس يدندن حق مستحقله اخذ اولنمغله غازى مرقوم غنائم ثانيه ده فارس بولنميوب يدندن فرسى اخذ اولنان مستعير كبى انجق سهم رجاله يه مستحق اولور و بو بابده دار الحربده يدندن فرسى استرداد ايدن قيم وقف ياخود نفس واقف اولمق مساويدر وقيم وواقف بعد الاسترداد اول فرس اوزره قتاله اجتهاد ايلسه لر آنكله فرساندن تعداد اولنمازلر زيرا استردادلرى انجق دار الحربده واقع اولمشدر و بو استرداد

مطلب استأجر رجلا للجهاد عنه

الحبس يتضمن جمع حبس وهو كل ماوقفته لوجه الله تعالى حيوانا كان اوارضا اودارا كذا فى المغرب بيان مذكور اوزره فرس موقوف واحد ايسه حبس وجماعت ايسه حبس اطلاق اولنور منه

مطلب وقف الافراس وغيرها من المنقولات

دارالحربده شراء فرسدن اقوى دكلدر وحكم شرا اسبقت ايلمشدر كذلك اول فرسي راجل آخره اعطا ايلسه لر
اول دخي دار الحربده اشترا ايلمش منزلنه نازل وفرسانده غير داخلـدر واكر بركسنه نك يدنده افراس موقوفه
بولنوب كندو واقف ياخود قيم ايكن اوزرنده في سبيل الله قتال ايچون بركيمسنه يه ايجار ايليه بوصنعنده اسائته
اجتسار ايتمش اولور زيرا واقف ارضي منجد قيلمش كبي اول افراسي خالصا لله وقف ايلمشـدر بوندنصكره
كسب مال ايچون ايجارايله آنده تصرف حلال اولماز وهم واقف اوزرلرنده في سبيل الله قتاله آخرتده نيل ثواب
ايچون آنلري اعداد ايتمشكن قيم آنلر ايله دنياده اكتساب مال ايلمك تغيير شرطدن تعداد اولنور قال الله تعالى
فمن بدله بعد ما سمعه فانما اثمه على الذين يبدلونه يعني اول كمسنه كه وصي ياخود شاهد وصيت اولوب وصيت اكا
بالغ وعندنده متحقق اولدقدنصكره آني تغيير ايليه وبال تغيير انجق تغيير ايليلر اوزره واقعـدر بوصورتده
مستأجرين اوزرلرنده قتال ايلسه لر سهم فرساني استحصال ايدرلر زيرا دار الحربه فارسا داخل وفارسا قتاله
قادر اولمشـلردر كه سهم فرسانه مدار استحقاق بونلردر واجور خيلي ادا دخي اوزرلرينه واجبدر زيرا متناول
عقد اولان منفعتي استيفا ايلمشلرد روحاللري غاصبدن استيجـار خيل ايدنلر كيدر زيرا قيم وواقف بوايجارده
غاصبدن كنزدكللردر وعقد غاصبله مستأجر استيفاء منفعت ايتدكده مستوجب اجر اولنجه بونده دخي اظهردر
لكن ايجار ايدنلر كركدر كه اجرت حاصله يي اكل ايتميوب تصدق ايده لر زيرا حق شرعله بو اجاره دن ممنوع
اولدقلرندن اول اجرت سبب خبيث ايله اكتساب اولنمشدر و بومقوله ده سبيل شرعي انجق تصدق قـدر واكر
افراس مرقومه مستأجرلك يدنده هالك ياخود عقر اعـدا بر له مستهلك اولسه بوصورتده والي قيمتلرين ديلرسه
موجره وديلرسه مستأجره تضمين ايدر زيرا هر برنده تعـدي واردر وموجر شول غاصب منزلنده دركه مغصوبي
ايجار ايدوب استعمـال مستأجرده تلف اوله بوصورتده اكر مستأجره تضمين ايدرسه اولدخي قيمتيله موجر اوزره
رجوع ايدر زيرا طرف موجردن موجب سبب عقد ضمانله مغرور اولمشـدر واكر موجره تضمين ايدرسه موجر
مستأجر اوزره برشيئله رجوع ايده مز بعـده والي اول قيمتله فرس آخر اشترا ايدوب هالكك مقامنه قائم ويرينه
وقف لازم قيلر زيرا قيمته قيمتله تسميه ايتدكلري انجق قيامدن مشتق ومقام عينه قائم اولديغي محقق اولديغندندر
و بو بابده اصل عين في سبيل الله حبيس وموقوف اولمغله بدلي دخي اول وصفلـه موصوف قيلنور نته كيم فرس
موقوف مقتول وقاتلي قيمتني غارم اولسه آنده معامله مرقومه لازمدر و بدلني وصف اصـل ايله موصوف قيلق
آنكله برفرس اشترا وفي سبيل الله آني موقوف ايلمكه موقوفدر بعـده مؤلف واقف الاسرار بو مسئله ده شرط
وقفي اظهار ايدوب ديديكه فرس وسلاح مقوله لريني صاحبي يدندن اخراجله يد قيمده ادراج ايتمدكجه حكم حبيس
وموقوفده ظاهر الاندراج اوله مز وشارح واضح التقرير دليـل مسئله يي تحريرده ديركه زيرا وقف فرس وسلاح
وقف العقـار كبي نوع من الوقفدر وتسليم الى المتولي قول محمد رحمه الله تعـالى اوزره تمام وقفده شرطـدر
وابن ابي ليلى رحمه الله تعـالى قولي دخي بودر و بعد التسليم الى المتولي بردخي آنده رجوعي غيرمشروعدر لكن اول
واقف توليت وقفي ابتداء اخردن ياخود بعـد موت المتولي نفسنه شرط ايلسه جائزدر زيرا تسليمي مجرد اتمام
وقف ايچون شرط قيلنمشدر بعد وجود الشرط يد واقفه عودتنده ضرر يوقدر ومؤلف جليل كراع وسلاحده
بجواز وقفت اوزره ذكر اولنان اصـل اصيلدن بشقه حضرت علي وابن مسعود وتابعيـندن امام شعبي ونخعي
رضي الله تعـالى عنهم دن اكابالغ اولان تجويزلريله سوق دليـل ايلدي بوصورتده بركسنه يه اوزرنده غزا ايچون
برفرس حبيس يعني موقوف ويريلوب اولدخي دارالحربه دخول ومسلمين غنـائمه وصول ايتدكدنصكره
اول فرس يدندن استرداد بعده مسلمين بعض غنائمه دخي برفرادقيلنسه اول كمسنه غنيمت اولي ده فارس اولمغله سهم
فارسله مسرور وثانيه ده فرس يدندن بحق اخذ اولنمغله سهم راجل اوزره مقصور قيلنور اما متولي وقفك يدنده فرس
آخر اولميوب دارالحربه راجلا داخل اولسه جميع غنائمده انجق سهم راجله نائلدر زيرا داره راجلا كيردكدنصكره شخص
آخردن اشتراء فرسله فارس اولمديغي كبي يد غازيدن اخذ فرسله دخي اولماز والله تعالى اعلم بالصواب

باب ما يبطل فيـه سهم الفارس في دارالحرب وما لا يبطل * يعني دارالحربده سهم فارسي بعـد الثبوت ابطال
ايليوب ايلمين اسـبابك بابدر دقت نصايدر بركسنه داراسلامده ايكن فرسني شخص آخره هبـه ايدوب اول دخي
بعد القبض معيت عسكرده اول فرسله دارالحربه داخل ومسلمين غنائمه واصل اولدقدنصكره واهب فرسنده
هبه سندن قصد رجوع ايلسه رجوعي مشروعدر زيرا موهوب يد موهوب لهده على حاله قائم وواهبه عوض
هبه سي غيرواصل اولمغـله مقصودنده خلل تمكن ايتديكندن حق رجوعي ثابت وحاصلدر بوصورتده رجوع

مطلب شرط وقف الفرس والعقار

مطلب وهب فرسه لرجل فدخل بها

مطلب متى يصح الرجوع عن الهبة

ايدوب صكره مسلمين بعض غنـائمه دخي نائل اولسه لر واهب اول فرسله فارس اولميوب جميع غنـائمده راجل
قيلنور زيرا دارالحربه راجلا كيردكدنصكره آنده تحصيل فرس استحقاق سهمده غير معتبردر وموهوب له غنائم
اولي ده فارسدر كه دارالحربه دخولنده واول غنـائمه وصولنده فارسدر وغنـائم ثانيه ده راجلدر كه فرس يدندن
حق مستحقله اخذ اولنمشدر زيرا لهبه عوض هبه سي واصل اولمادقجـه حق رجوعي شرعا ثابتدر سؤال
اولنورسه كه بوصورتده موهوب له كندو ملكي اولان فرس اوزره داخل اولمشيكن لا باختياره يدندن زائل اولمشدر
كركدر كه بعـد الدخول اهل حرب اخذ واخرايتدكلرنده فارسلكدن خارج اولمديغي كبي بونده دخي اولميـه
جوابنده ديرزكه بونده فرس يدندن حق مستحق شرعي ايله اخذ ولنمشدر وحق مزبور دارالحربه دخولي اوزره
سابقدر بو جهتله على الاطلاق فرس اوزره متمكن قتال اولمقدن خارج وتمكن قتالي انجق قبـل رجوع الواهب
بولنمغله مقيـددر حتى مسلمين هيچ غنـائم اصابت ايتمدين واهب رجوع ايلسه موهوب له بعد رجوعه فارس
اوله مز اصابت بعض غنـائمدن صكره بنه بو بابده ذكر اولنان موهوب له مجرد ملكي اولان فرس اوزره دخولله جميع
غنائمده فارس قيلنسه اقتضـا ايدركه بركمسنه نك اون فرسي اولوب هر برين بر راجله هبـه واوزرنده دارالحربه
دخول ايتدكدنصكره يدلرندن استرداد ايلسه همان بومقـدارايله جمله سي جميع غنـائمده فرسان اولهلر و بومعنى
بعيد غير معنيدر زيرا بومقوله قائل اولان لا محاله اول افراس عشره يي رجال عشره يه اعاره ودارالحربده استرداد
ايلسه ينه فرسان اولورلر دمكه محتاجدر زيرا هبه واعاره ده عند الدخول صاحب الافراس رجوع ايدنجه ذلك
الفرس اوزره تمكن قتالده تفاوت يوقدر وعلى هذا بركمسنه شراء فاسد ايله برفرسي اشترا وقبضيله اوزرنده
دارالحربه دخولدنصكره بايع فساد بيعله رجوع ايلسه حكم مسئله هبه يولنده دخي قطعي الوقوعدر زيرا واهبك
حق رجوعي كبي بايعك دخي بيع فاسدده حق استردادي ثابتدر لكنه اظهر دركه بو بابده بايع استرداد ايله شرعا
مأموردر اما واهب رجوعدن ندبا منهيـدر واسترداد واهبله موهوب له بعد الاسترداد اصابت اولنان غنـائمده
فارسلكدن خارج اولنجـه بونده دخي اولادر واكر بيعي صحيح اولوب صكره دارالحربده بركمسنه يدنـه ايله فرسه
مستحق اولوب مشتريدن اخذ ايلسه بودخي بيع فاسد منزلنه دركه زيرا دارالحربه دخولدن اقدم ثابت اولان
حق مستحقله يدندن اخذ اولنمشدر وهم استحقاق غيرايله مشتري غاصب الفرس اولوب غاصب استرداد
مغصوب منه ايله فارسلكدن خارج قيلنور كذلك بركمسنه آخره بربغل ويوب آنكله برفرس اشترا ايدوب بعد التقابض
ايكيسينده دارالحربه داخل اولدقلرنده بغلده يا فرسده عيب بولنوب اول عيبله قضاء قاضي ايله ياخود بلا اقضاء
معيبي رد ومالني استرداد ايلسه بوصورتده مشتري فرس وبريسنه رد ايتمزدن اقدم اخذ اولنان غنـائمده سهم فارسه
مستحقدر و بو بابده عيب فرسده بولنمغله مشتري فرس فرسي رد ايلين كسنه اولمق ياخود بغلده بولنمغله مشتري
فرس بغـل اوزرينه رد اولنان كسـنه اولمق مساويدر و بريته رددن صكره اخذ اولنان غنائمده سهم راجله
مستحقدر زيرا عيب فرسده بولنمغله كندو رد ايلمش ايسه فرسي ملكندن بالاختيار ازاله ايتمشدر واكر عيب بغلده
بولنمغله اوزرينه رد اولنمش ايسه فرس يدندن حق مستحقله اخذ اولنمشدر اما مشتري بغل مجموع غنائمده راجلدر كه
دارالحربه راجلا داخل اولمشـدر كذلك بيعلري صحيح ايكن دارالحربده بعض غنـائمه اصابتدن صكره اقاله
واستقاله ايدوب ياخود احدهما مشتراسني كورمش اولمغـله خيار رؤيتله رد ايدوب ياخود مشـتري فرس قبض
فرس ايتمش ايكن بغلي تسليم ايتميوب عندنده هالك اولمغـله فرسي رد ايلسه بوصورتلرده ملكلري سبب مستحقله
ازاله قيلنمغله صكره اخذ اولنان غنائمده فارسلكدن اخراج وسهم رجاله يه انااله قيلنور واكر بركسنه داراسلامده
ايكن فرسني ديني مقابله سـنده داينه رهن ايدوب ايكيسي بردن عسكر ايله دارالحربه داخـل اولدقدنصكره
ديني ادا وفرسني استرداد ايلسه جميع غنـائمده راهن ومرتهن رجاله دن تعداد اولنور زيرا مرتهن فرس مرهون
اوزره قتاله مقتدر اولمامغله آنكله فارس قيلنمق متعذردر وراهن دخي عقـد رهنله مرهونده مرتهن ايچون موجب
ملك اليد اولوب قبـل قضاء الدين كندو يدي اثبات تمكن اولمامغـله دخول دارالحربده فرسي اوزره قتاله غير
متمكندر واكر دارالحربه فرسـيله دخول و بعض غنائمه وصول لدنصكره رهن ايدوب صكره بعض غنـائم
دخي اكتسـاب بعـده قضاء دين ايله فرسني استرداد ايلدكدنصكره بعض غنـائمه دخي ظفريا ب
اولنسـه مرتهن بهرحال اول فرسله فارس اولمديغي ظاهر وراهن غنيمت اولي وثالـثه ده فارس ايدوكي باهردر
اما غنيمت وسطي ده راجلدر كه ملكي قائم ايكن اختيـاريله فرس اوزره تمكن قتـالي زائل قيلوب دارالحربده
فرسني ايجـار ايلين كمسنه منزلنه نازل اولمشدر و برقريبا مسئله اجاره يي بيان ونكته سني تقرير واعلان ايلديك

مطلب البائع فاسدا مأمور بالاسترداد شرعا والواهب منهي عنه ندبا

وبو مقوله نقوده تعبير اليه بيع وشراده هر بري بايع ومشتري اولمغله بريته مشتري فرس وبريته مشتري بغل اطلاق اولنمشدر

ورهن دخی اکا قیاس اولنور زیرا هر بری ملك صاحب الفرس قائم ایکن غیرك استحقاقی بدینی مستلزمدر
واکر برکسنه دارالحربه فرسله دخول وبعض غنائمه وصولدنصکره فرسنی بیع ایدوب بعده بعض غنائم دخی
حاصل اولدقدنصکره مشتری اول فرسده عیب بولوب قضاء قاضی ایله یاخود بلاقضاء اوزرینه رد ایلدکدنصکره
بعض غنائم دخی حاصل اولسه صاحب الفرس غنیمت اولی وثالثهده فارس وغنیمت وسطیده راجلدرکه فرسی
ملکندن اخراجله اوزرنده قتالدن تمکننی بالاختیار زائل ایلمشدر بو بابده فرسك صاحبنه عودتی من کل وجه
فسخ عد اولنان سببله اولوب یاخود کندو جهتنده فسخ وحق غیرده بیع جدید عد اولنان سببله واقع اولمق
برابردرکه علی کلا التقدیرین غنیمت وسطیه حین اصابتده فرس اوزره قتاله قدرتی غیرمتیقندر سؤال اولنورسه که
صورت مفروضهده صاحب الفرس غنیمت ثالثهده دخی راجل قیلنمق واجب ایدی زیرا موت فرسی التزام
ایلدیکی قصد تجارت ایچون اولوب قتال ایچون اولمادیغی بیع ایتدیکنده ظاهر اولدقدنصکره فرس یدینه عودت
ایتمش ایسهده هنوز اشتراء فرس ایدنلرك منزلنه نازلدر ودارالحربه راجلا کیروب صکره اشتراء فرس ایدنلر سهم
فرسانه غیرنائلدر جوابنده دیرزکه دارالحربده فرسی بیع ایلمك متوالیده ذکر اولنان رکبی قصد تجارت ایچون اولمق
محتمل اولدیغی کبی اوزرنده قتاله بوندن اقوی فرس آخره استبدال ایچون اولمق دخی محتملدر بناء علیه فارساد خولنده
منعقد اولان سبب استحقاقی بو یله امر محتمل ایله باطل اولمیوب انجق فرس اوزره قتاله تمکنی بالفعل زائل اولمق کبی
امر متیقنله عاطل اولور واول دخی انجق غنیمت وسطیده حاصل اولمشدر ومؤلف همام بو اصل اوزره تفریعه
اهتمامله دیرکه مسئلهٔ مزبورهده فرسی اوزرینه رد اولنیوب همان کندی وآنك یرینه فرس آخر اشترا یاخود اکا
فرس آخر هبه اولنسه ینه غنیمت وسطیده راجلدرکه فرس اوزره قتاله غیرقادر ایکن اول غنیمت حاصل
اولمشدر وغنیمت اولی وثالثهده فارسدرکه فارساد خوللهسبب استحقاقی منعقد اولدقدنصکره فرس اوزره قتاله
مقتدر ایکن بو غنیمتلرك اخذی متیسر اولمشدر کذلك مشرکین غنیمت وسطایی استرداد ایچون مسلمینله قتال
ایتدکده اول دخی دفع مشرکین ایچون فرس ثانی اوزره معیت مسلمینده اقتتال ایلسه ینه سهم راجله ایصال قیلنور
زیرا اول غنیمتده آنك ایچون نصیب راجل وار ایکن قتال ایتمشدر واول قتاله آنده اولان حق تزاید ایلمز کذلك
اشترا ایلدیکی فرس مقدما بیع ایلدیکی فرسدن دون اما اوزرنده قتاله متحمل اولسه ینه حکم مذکور متحول اولماز
زیرا بو یله فرسله ابتداء دارالحربه داخل اولسه ینه سهم فرسانه نائل اولور پس آنکله سبب استحقاقی ابتداء
منعقد اولمق جائز اولنجه حالت بقادخی اسهل ایکن آنکله ابقاء فارسیتی البته جائزدر واکر ایکی فارس بو یله
فرسلرینی مبادله یاخود هر بری کندو فرسنی آخره دراهمله بیع ایلسهلر ایکیسیده علی حالهما فارسلردر زیرا
هر بری دارالحربه فارسا داخل وبیع یاخود اشترا ایلدیکی فرس اوزره تمکن قتالی غیرزائلدر واکر دارالحربه فارسا
دخولدنصکره برمسلم فرسنی قتلله قیمتنی ضامن اولمشیکن صاحب الفرس آنکله فرس آخر اشترا ایتمیوب اول احیانده
غنائمه اصابت اولنسه صاحب الفرس جمیع غنائمده فارسدر زیرا سبب استحقاقی منعقد اولدقدن صکره فرسنی
ملکندن اختیار ایله ازاله ایتمیوب هالك اولمش کبی صنعی یوغیکن تلف اولمشدر سؤال اولنورسه که متلف ضامن
اولدقده صاحب الفرس قیمتنی آلوب فرسی اکا تملیك ایتمش کبی اولمغله بیچون اکا بیع ایتمش منزلنده قیلنماز جوابنده
دیرزکه صاحب الفرس متلفه تملیکی قصد ایتمیوب همان استرداد عین متعذر اولدقدنصکره استرداد قیمتله
نفسندن دفع خسارت قصد ایتمشدر لکن قیمتده تقرر ملکی عیندن انعدام ملکینی مستلزمدر تا که بدل ومبدل منه
ملك شخص واحدده مجتمع اولمیهلر پس بو بابده متلفه تملیکی بطریق الضرورة ثابت اولوب قصدی یاخود فعل
قصدیسی ایله ثابت اولمامغله حق ابطال اولنماز وعلی هذا بعد الدخول فرسنی برمسلم قتل بعده فرار ایدوب
اکا ظفر بولنماسه یاخود غصب وتغییب ایدوب قیمتنی ضامن اولسه یاخود غصب واوزرنده فرار ودار اسلامه
اخراج ایلسه بو صورتلرك مجموعی جمیع احکامده صورت سابقه کبیدر اما غاصب تغییب ایدوب قاضی اوزرینه
قیمتله حکم ایلدکدنصکره فرس یدنده ظاهر اولوب مسلمین غصبدن اقدم وغصبله ظهور فرس بیننده وظهور
فرسدنصکره اصابت غنائم ایتمش اولسهلر بو صورتده صاحب الفرس قبل الغصب وغصبله ضمان بیننده
اخذ اولنان غنائمده فارسدر زیرا بو بابده غصبله ملکی زائل اولمیوب همان اوزرنده تمکن قتالی بلااختیار
زائل اولمشدر اما بعد الضمان کرك قبل ظهور الفرس وکرك بعد الظهور اخذ اولنان غنائمده راجلدر زیرا
بو صورتده اوزرنده تمکن قتالی اختیار ایله زائل اولمشدر زیرا فرسی ظاهر اولوب اخذ ایلمك امیدیله منتظر اولوب
تضمین قیمتده تراخی ممکن ایکن قیمتنی طلب وقاضی دخی حکم ایتمکله حکم بابعده داخل وفرس اوزره تمکن قتالی

زائل اولمق اختیار ایله حاصل قیلنور کورمزمیسنکه برکسنه فرسنی غصب ایدوب صاحب الفرس دخی درساعت
قیمتنی تضمین ایتدکدنصکره فرس ظاهر اولسه بو وجهله ملکندن اخراجیه بالاختیار استحسان ایتمشیکن
اول فرسله یردخی فرسانده ادخال اولنورمی مکر استیفاء قیمت ایتدکده قبل اصابة الغنائم آنکله فرس آخر اشترا قیله
بو صورتده فرس اوزره تمکن قتالی برقرار اولمغله جمیع غنائمده فارسیتی استقرار ایدر واکر دارالحربه فارسا دخول
وبعض غنائمه وصولدنصکره فرسنی بیع وفرس آخری استیجار واوزرنده قتالله بعض غنائم دخی استحصال اولنسه
اول کسنه غنائم اولاده فرسانده وثانیهده رجالهده ادخال قیلنور زیرا سبب استحقاقی انجق مملوکی اولان فرسله
منعقد اولوب مستأجر مملوکی اولمامغله مقام مملوکیده قائم وآنکله منعقد اولان سبب استحقاقی ابقایه ملائم
اولمادیغندن بیشقه دارالحربده استیجار اولنمغله تجدد الانعقاد سبب آخر ممدار دخی اوله مز صورت مزبورهده
فرس آخری استعاره قیلسه ینه بو یلهدر زیرا استعاره استیجار ایله برابر بلکه دخی کمتردر اما اکا فرس آخر هبه
یا تصدق اولنوب قبض ایلسه جمیع غنائمده فارس قیلنور زیرا موهوب مملوکی اولمغله فرس اول برله منعقد اولان سبب
استحقاقی ابقاده مقامنه قیامی هویدادر توضیحی اولدرکه فرس آخری استعاره واستیجار ایله مقدما موت فرس
اول التزامدن مرامی تجارت اولمادیغی متبین اولمیوب شرا ایله متبین اولمغله مشترا یی مقام مبیعه اقامت امرهیندر
بعده موهوب حکم مشترادهیدوکی ثابتدرکه هبه واشترادن هر بری عین فرسده ملکنی اثبات ایدر واکر دارالحربه
ابتداء فرس مستأجر اوزره دخول وبعض غنائمه وصولدنصکره انقضاء اجاره ایله صاحبی اخذ ایدوب بعض
غنائم دخی حاصل اولدقدنصکره فرس آخری استیجار واوزرنده قتالله بعض غنائم دخی متحصل اولسه اول کسنه
غنائم اولی وثالثهده فارس ووسطاده راجلدر زیرا سبب استحقاقی عیننه مالك اولمیوب همان اوزرنده قتاله قادر
اولدیغی فرسله منعقد اولوب فرس ثانی دخی اکا مماثل اولمغله استحقاقنی ابقادهمشتری مقام مبیعه قائم اولدیغی کبی
بو دخی منزل اوله نازل قیلنور انجق فرس اوزره قتاله مقتدر دکل ایکن اخذ اولنان غنائمده سهم فرسانه غیرمستحقدر
وبو معنی انجق غنیمت وسطادهمتحققدر ومسئلهٔ مرقومهده موجر فرسنی اخذ ایلدکدن صکره فرس آخری
استعاره قیلسه غنیمت ثالثهده دخی راجلدر زیرا استیجار ایله منفعته استحقاق ثابت واستعاره ایله غیرثابت اولدیغندن
استعاره استیجاردن دون اولمغله فرس مستأجر ایله منعقد اولان سبب فرس مستعار ایله ابقا اولنمق امتناعه مقروندر اما
حین انقضاء اجارهده اکا فرس آخر هبه اولنوب یاخود اشترا ایلسه جمیع غنائمده فارس قیلنمق بلامرادر زیرا استیجار ایله
فارس اولنجه اشترا واتهاب ایله اولمق دخی اولیدرکه بونلرده علت انعقاد سبب استحقاق مع زیادة موجود ایدوکی اجلیدر
واکر دارالحربه ابتداء فرس مستعار اوزره دخول وغنائمه وصولدنصکره معیر فرسنی استرداد وبعض غنائمه دخی نیل
مراددنصکره فرس آخری استعاره واوزرنده قتالله بعض غنائم دخی استحصال اولنسه نظر اولنور اکر معیر ثانی سهم فارسه
انجق اشبو اعاره ایلدیکی فرسله مستحق اولنلردن ایسه مقدما بیان ایلدیك که قتال ایچون اعارهده معیرك فرس اوزره
تمکن قتالی زائل اولمامغله استحقاقی غیرباطلدر ومعیر اول فرسله علی حاله سهم فارسه مستحق اولنجه فرس
واحد شخصیینی فارس قیلمامغله مستعیر آنکله برشیئه مستحق اولمیوب همان غنیمت اولاده سهم فارسه ملتحق
قیلنور واکر معیر افراس کثیرهیه مالك وبشقه فرسله سهم فارسه تملك ایلسه بو صورتده مستعیر غنائم اولی وثالثهده
فارس ووسطاده راجلدر زیرا فرس ثانی همان سبب استحقاقی آنکله منعقد اولان فرس اوله مماثل اولمغله سبب
مزبور عین اول ایله باقی قیلندیغی کبی مثلی ایله دخی باقی قیلنور کورمزمیسنکه دفعهٔ ثانیهده ینه بعینه فرس اولی
استرداد واوزرنده قتال ایلسه البته آنکله فرسانده ادخال اولنور کذلك بعد استرداد المعیر فرس آخری اشترا
یاخود اتهاب یا استیجار ایلسه ینه حکم سابق آشکاردر زیرا بونلر انعقاد سبب استحقاقی موجب اولان معاده
استعارهدن فائق ومعنی اولمغله بونلر ایله اول استحقاق ابقاشا یسته اعتبادر وصورت استیجارده صاحبی انجق
اول فرسله فارس اولوب اولمامق برابردر زیرا اجاره ایله صاحبی آنکله فارس اولمقدن خارج اولمغله مستأجر
آنکله فارس قیلنمق مقرردر اما اعاره بشقهدرکه اجارهده موجر مستأجر ایچون ایجاب حق ایتمکله اوزرنده
موجرك تمکن قتالی زائل واعارهده غیرزائلدر کورمزمیسنکه برکسنه دارالحربده مدت معلومهده خدمتیچون نفسنی
ایجار ایلسه سهم غنیمته سزاوار اوله مز اما بلاایجار برغازی یه خدمت واعانت ایلسه سهمی باطل اولماز وسهم
فرسده دخی حکم شرعی بو یله در واکر برکسنه داراسلامده برفرسی اشترا وقبل نقد الثمن والقبض دارالحربه
دخوللرندنصکره نقد ثمن وقبض فرس ایلسه بایع ومشتریدن هر بری جمیع غنائمده راجلدر زیرا بایع قبل
الدخول فرسنی ملکندن ازاله ایتمکله بلا فرس داخل کبیدر ومشتری دخی حین دخولنده فرس اوزره تمکن

مطلب لو آجر نفسه الخدمة مدة لم یکن له سهم

قتالدن مأيوسدركه فرسي عند البائع مقابله ثمنده بمنزلة المرهون محبوسدر همان دارالحربده حين نقد ثمنده
متمكن اولمغله هنوز اشتراء فرس ايلك حكمي متحققدر اما قبل الدخول نقد ثمن ايدوب ياخود ثمن مؤجل
ايكن قبل القبض دارالحربه داخل اولسهلر بونده موجب قياس مشتري دخي بائع كبي غنائم مصابه ده راجل اولمقدر
زيرا فرس اوزره قتال نوع من التصرفدركه مشتري يه انجق عند القبض حاصل ودارالحربده بعد القبض اوزرنده
تملك قتاله واصلدر توضيحي اولدركه مشتري نقد ثمن ايتسه دخي فرس مزبور ضمان بايعده در زيرا هالك اولسه
ملك بايع اوزره هالكدر و بايع ثمنده زيوف بولوب مشتري يه رد ايلسه استيفاء ثمن ايچون حبس مبيعه مالكدر
بو جهتله عند عدم متحققدركه مشتري حين دخولنده على الاطلاق فرس اوزره قتاله غير متمكن وقبل نقد
الثمن بيچه سهم فارسه نامستحق ايسه بو صورتده بعد النقد دخي نامستحقدر لكن بطريق الاستحسان مشتري
مستحق سهم فرساندر زيرا انعقاد سبب استحقاقه مدار اولان عند مجاوزة الدرب فرس اوزره قتاله اقتدار
مشتري يده ثابت واستواردركه فرسله حقي غيردن خالي اولمق اوزره مالك واقتدار بايعله هر نه زمان دلسه اخذينه
قادر ومملك ايكي بو اقتدار اي قبضله متقرر و فرسني ركوب ايچون غيره اعاره ياخود ايداع صورتلري كبي
سهم فارسه استحقاق مستقر اولمشدر واكر ايكي مسلم بينلرنده مشترك بر فرسله دارالحربه داخل واوزرنده كاه بري
وكاه آخري مقاتل اولسهلر جميع غنائمده ايكيسنده راجلدر زيرا هر بري بغير اذن الآخر اوزرنده قتاله متمكن
اولمامغله انكله فارس قيلنمق غير ممكندر اما دار اسلامده احدهما آخره حصه سني ايجار يا اعاره ايتمش اولسه
مستعير ومستأجر دار اسلامدن اوزرنده تمكن قتاله متصل اولمغله انكله فرسلنده داخل اولور مكر معير حصه سني
اخذ ايدوب ياخود اجاره منقضيه اوله اول حينده بعد الاسترداد اخذ اولنان غنائمده راجل قيلنور زيرا دارالحربه
دخولندن اقدم ثابت اولان حق مستحقله فرس اوزره تمكن قتالي زائل اولمشدر واكر بينلرنده بالمناصفه مشترك
اولان ايكي فرسله داخل وهر بري بر فرس معين اوزره قتاله آخري ارضا ايله مقاتل اولسهلر ينه ايكيسنده راجللردر
زيرا هر بري فرس اوزره قتاله غير متمكن ايكن دار اسلامدن منفصل ودارالحربده شريكي تطييبله حادث اولان
سببدن اول تمكني محصل اولمشدركه انكا نفع حاصلي يوقدر اما قبل الدخول وجه مشروح اوزره هر بري
آخري ارضا ايلسه هر بري رضاسندن رجوع ايدنجيه دك ايكيسنده فارس اولمغله قضا اولنور زيرا هر بري
فرس اوزره تمكن قتاله منفصل اولمغله اول تمكن باقي اولدقجه سبب استحقاق منعقد ومتصلدر وايكيسي بردن
رجوع ايلدكده اول تمكن زائل وايكيسنده راجل اولمشدر كذلك صورت مفروضه ده فرسين مشتركين
اوزره ركوبده قبل دخول دار الحرب تهايؤه قائل اولسهلر ينه ايكيسنده راجللردر و بر ركوب دابتين اوزره
تهايؤده اولان اختلاف مجتهدين شرح المختصردن كتاب الصلح ده ذكر وتبيين ايلديك واجماع ايتمشلردركه احد
شريكين طلب مهايأه وآخر امتناع ايتدكده مطلوبي قتال ايچون ركوب ايسه مهايأه اوزره هيچ برينه جبر
اولنماز زيرا مهايأه قسمت منفعتدر و بو صورتده اول قسمتده اعتبار معادله ممكن دكلدر ومعادله ممكن اولميان واده
مهايأه اوزره جبر اولنماز لكن بينلرنده اتفاق ايدرلرسه تراضيلرينه بناء تجويز واطلاق اولنور واكر مطلوبي قتالك
غيري بر مصلحت ايچون ركوب ايسه عند محمد رحمه الله تعالى مهايأه اوزره جبر اولنورلر زيرا بونده اعتبار معادله
ممكن اولمغله قسمت منفعتي قسمت عينله اعتبار واحدهمانك طلبيله بونده دخي آخر اوزره اجبار اولنور بناء عليه
صورت مفروضه ده هيچ بري سهم فارسه مستحق اولهمز زيرا قتال ايچون ركوبده مهايأه ايله فرس اوزره قتاله
هيچ بري متمكن اولمامشدر واكر هر بري شريكنه ديلديكي فرسه ركوب ايچون دار اسلام يا دارالحربده اذن ويروب
لكن بريني بعينه يدينه تسليم ايتمسه ينه ايكيسنده راجللردر زيرا احد الشريكين نصيبني آخره اعاره مجرد اذنله تمام
اولميوب تسليمه محتاجدر واكر بر مسلم دار الحربه افراس كثيره ايله دخول وجملهسني بيع انجق بريني ابقا ايلسه
ينه سهم فارسدن الغا اولنماز زيرا فرس باقي اوزره قتاله متمكندر وهم صنع مشروحندن همان بيع ايتديكنده
صد تجارت ايدوب ابقا ايتديكنده ايتديكي كسب وضوح ايتمشدر بو جهتله بيع ايتديكي استحقاق سهمنده درجه
اعتباردن ساقط وهمان فرس باقي ايله دخولك حكمي منضبط قيلنور حكمي اولدركه واحد اوزره زائد اولان
فرس محتاج اليه اولميوب فضله در وثبوت و بقاده حكم استحقاق انجق محتاج اليه اوزره بنا قيلنور كورمزميسنكه
بعض شهود شهادتلرندن رجوع ايدوب لكن رجوع راجعين ايله نصاب شهادته نقصان كلمسه ينه قاضي
حكميت مرقومه يه بناء شهادت باقيله قضادن امتناع ايلمز واكر رجوع مذكور بعد القضا واقع اولسه موجب ضمان
اولان محلنده ايسه ده راجعين اوزره بر شيئك ضماني واجب اولماز واكر افراس مزبوره دن بري دارالحربده هالك

مطلب باع وبقي المبيع عند البائع بعد نقد الثمن

مطلب دخلا بفرس مشترك

مطلب بفرسين مشتركين

مطلب المهايأة في الدابة

مطلب دخل بافراس فباعها الا واحدا

مطلب رجع بعض الشهود عن الشهادة ولم ينقص نصابها

ياطرف

ياطرف عدودن عقرايله مستهلك اولوب صكره بقيه افراسي جميعا بيع ايلسه ينه فارسدر زيرا هلاكي بعد بيع
البعض واقع اولايدي ينه انكله فارس قالور ايدي قبل البيع دخي بويله در نكته سي اولدركه بيع ايتديكي كالعدم
اولوب همان فرس واحد ايله داخل اولدي قبل القتال او بعده هالك حكمنده اولمغله اول فرسله سهم فرسانه
مالك قيلنور واكر بر مراهق فارسا يا راجلا دارالحربه دخول ومسلمين غنائمه كسب وصول ايلسهلر اول دخي تفسير
سابق اوزره رضخ فارس يا رضخ راجله موصول قيلنور اما عسكر دار اسلامه خروج وتقسيم غنائم ايتمدين بالغ
اولسه فارس ايسه سهم فارس وراجل ايسه سهم راجله بالغ قيلنور و بو بابده مسلمين بلوغندن صكره غنائم اوزره
مبتلاي قتال اولق واولمامق وابردر زيرا تجاوز سرحد ايله سبب استحقاق منعقد اولوب قبل تمام الاستحقاق
بلوغيله كاله رسيده اولمغله كال عارض سهم كامله استحقاقنده اصل سببه مقارن كبي قيلنور نظيري بعد الدخول
اسلامه كلن ذميدركه سابقده بيان ايلديك ومؤلف مصيب التقرير بو بابده مراهق مرقومله ذمي مرسوم بينلرينه
فرقله وجه آخر تحرير ايدوب ديديكه بعض علما مراهق بالغ اولمازسه ده وذمي مسلم اولمازسه ده هر بري سهم كامل ايله
مساهم اولوردي ديلر پس مذكورلردن بري قبل البلوغ وبري قبل الاسلام سهم كامله مستحق اولمقده واقع اولان
اختلافلري شخص واحد عند تمام الاستحقاق اسلام و بلوغي جامع اولدقده سهم كامله استحقاقنده عين
اتفاقدر والله تعالى اعلم

باب ما يختلف فيه صاحب الفرس وصاحب المقاسم فيما يجب للفرس * يعني صاحب الفرس ايله قسام غنائم
سهم فارسه استحقاق وعدم استحقاقده اختلاف وحين اختلافلرنده علماء مجتهدينك جوابي خلافلرين بيانه
ضامن بابه دقت مضاميندر اكر بر غازي فرسني دارالحربده بيع ايلسه قبل البيع اخذ اولنان غنائمده سهم فرسانه
نائل وبعد البيع اخذ اولنانده سهم رجاله يه واصل قيلنور بناء عليه قسام غنائم حين تقسيمده اول غازي يه
سن فرسكي قبل الاصابه بيع ايتمشديك ديوب اول دخي انجق بعد الاصابه بيع ايلدم ديسه بونده قول قول قسامدر
اكرچه لايق اولان قول قول غازي اولمقدر زيرا فارسا تجاوز سرحد ايله سبب استحقاق منعقد اولمشدر وهم بيع
امر حادث اولمغله سبق تاريخ حجتله ثابت اولمدقجه حدوثي اقرب اوقاته احاله قيلنور لكن مؤلف بي عديل
قول مشروحي تعديل ايدوب ديديكه بو بابده سبب حرماني اولان بيع فرس كندو اقراريله ثابت اولمشدر
بوندنصكره استحقاق بلاحجة ثابت اوله مز كورمزميسنكه بر مسلم فوت اولوب اخ مسلمي وار ايكن مرتد اولان
اوغلي كلوب ارتدادي موت ابدن صكره وقوعني ادعا ايلسه ميراثي انكدر بو صورتده اخ مسلم بلكه سن ابك
حياتنده ايكن مرتد اولمشيدك ديسه اخ مزبور ردته تاريخ سابق دعوى ايدر ايكن ينه قول قول اخدر زيرا سبب
حرمان اولان ردتي ظاهر اولدقدنصكره بلاحجة اثبات استحقاقه قادر اوله مز كذلك ابن مسفور نصراني ايكن
قبل موت الاب اسلامني دعوى واخ دخي سن بعد موت الاب اسلامه كلديك ديو دفع مدعي ايلسه ينه سبب حرماني
اولان اختلاف دين معلوم ايكن بلاحجة استحقاقي ثابت اوله مز توضيحي اولدركه سبب استحقاق عند مجاوزة الدرب
قصد قتاله مؤنت فرسي التزاميدر ودارالحربده اوزرنده قتالي يوقسه بيعله تجارتي قصد ايلديكي محتمل اولمغله
بعد القتال وبعد الاصابه يعني ظاهر اولوب جانب قصد قتال ترجح ايتمدكجه استحقاق ثبوته محول اوله من ومعناي
مذكور بينه ايله اثباته مقصوردر اما حدوث يعني اقرب اوقاته احاله ديديكمز نوع من الظاهردر وظاهر اكرچه
استحقاق غيري دافعدر لكن اثبات استحقاقده غير نافعدر بو صورتده بعد الاصابه بيعي اوزره عسكردن ايكي شاهد
اقامت ايدرسه شهادت مرقومه تهمتدن بالكليه عاريه اولمغله قبول اولنور اما يالكز شاهد واحد شهادت ايدرسه
انكله تمام حجت حاصل اولماز بو صورتده مشهود له اشبو فارس بتم مدعاسي اقرار ايتمكله بن اكا سهمنده مشارك
اولورم ديو دعوى ايدرسه استماع اولنماز زيرا شهادتي رد اولنان كمسنه نك اقراري انجق ملكنه مصادف اولوب
ياخود غيرك برنسنه ده ملكني اقرار ايلدكده معتبردر و بو بابده قبل القسمة حين اصابتده غنيمتدن برنسنه ده
هيچ برينك ملكي ثابت دكلدر واكر غازي فارس فرسم دارالحربده هالك ياخود عقر اعدا ايله مستهلك اولدي ديوب
قسام دخي بيع ايلديك ظن ايدرم ديسه بونده قول قول فارسدر زيرا سبب استحقاق معلوم وابطالي ايلين
بيع الفرس مختلف فيه وقسام مدعي وغازي منكردر پس قول مع اليمين انكدر مسئله سابقه دن شول
منزله ده دركه اخ مسلم ابن اوزره حيات ابده مرتد وبعد الموت مسلم اولدي ديو دعوى وابن دخي بن هيچ مرتد
اولمادم ديو دفع مدعي ايده ايشته بونده قول قول الابن در وميراث انكدر اما غازي بن فرسمله داخل اولوب صكره
هالك اولدي ديوب قسام دخي فرسله دخولك معلوم دكلدر ديسه اول غازي فرسله دخولني اثبات ايدنجيه دك

مطلب دخل المراهق فارسا او راجلا

مطلب اختلفا في بيع الفرس قبل الاصابة او بعدها فالقول لمن

مطلب الحادث يحال الى اقرب الاوقات

مطلب اختلفا في الاسلام وقت موت المورث المسلم

مطلب اقرار من ردت شهادته انما يعتبر ان صادف ملكه

راجلدر زیرا بونده استحقاق سهم فرس ادعا ایدر اول دخی معلوم اولمامغله بلابینه مستحق اوله من نظیری اولدر که
برعورت فلان میت بنی حیاتنده تزوج ایتمشیدی دیو طلب میراث ایلیه البته بلاحجة تصدیق اولنماز واکر برغازی
فارسا دخول و بعض غنائمه وصول دنصکره فرسنی بیع یاخود هبه ایله یدندن اخراج واستهلاك ایلدیکی قسام
ومسلمین عندلرنده مجزوم لکن قبل الاستهلاك و بعده اصابت اولنان غنائم فنقی غنائم ایدوکی نامعلوم اولسه
قبل الاستهلاك اصابت قیلنان متحقق اولمدیغه جمیع غنائمده سهم راجله مستحق اولور زیرا بعض غنائمدن حقنی
مبطل اولان استهلاك فرس معلوم اولمغله مقدار متیقن و بر یلوب زیاده و یر یلمز وهم غنائمدن هر قطعه سی
قبل الاستهلاك مصاب اولمق محتمل اولدیغی کبی بعد الاستهلاك مصاب اولمق دخی محتملدر واحتماله استحقاق
ثبوتدن عاطل وهر قطعه سی اول بابده ذکر اولنان مسئله ده جمیع المصاب منزلنه نازل اولور وصور مذکوره ده
قسام خصم اولمیوب همان بمنزلة الحاکم اولمغله اوزرینه قطعا یمین لازم اولماز واکر فرسنی بیع وفرس آخر اشترا ایلمش
ایسه قریبا بیان ایلدیك که اول غازی جمیع مصابده فارس اولمق بیع اول وشراء ثانی میاننده اصابت اولنانده راجلدر

مطالب لایبن علی صاحب القاسم

بو صورتده دخی مصابك قبلیت و بعدیتنده اختلاف حاصل اولسه بینه جمیع مصابده انجق سهم راجله واصل قیلنور زیرا
مصابك هر جزئی میانه من بورده مصاب اولمق محتمل واحتماله بلاحجة ثبوت استحقاق غیر مقبولدر وهم دار الحربده
بعض اوقاتده راجل قالدیغی معلوم ممیز اولمغله اصابت غنائم اول وقتك غیر یده ایدوکی مجزوم ممیز اولمدیغه سهم فرسانه
استحقاق معدوم مدرشول ابن منزلنده درکه بر وقتده نصرانی ایدوکی معلوم ایکن بعد موت الاب مسلما کلوب حیاتنده
اسلامه کلدیکنی ادعا ایلیه البته بلاحجة تصدیق اولنماز کذلك بر وقتده مرتد ایدوکی معلوم ایکن بعد موت الاب
کلوب قبل الموت اسلامنی دعوی اخ مسلم دخی سن بعد الموت اسلامه کلدیك دیو انکار مدعی اثبات ایلیه البته قبل
موت الاب اسلامی بینه ایله متحقق اولمدیغه میراثه مستحق اوله من واکر غازی فرسمی اشبو یدمده اولان فرسله مبادله
ایتمشیدم دیو اقرار وقسام فرسکی بیع ایدوب صکره بونی اشترا ایلدیك ظن ایدرم دیو اصرار ایلسه قول مع الیمین
قول غازیدر زیرا فرسنی فرسله مبادله آنی حکم راجلده قیلیوب وقتا من الاوقات راجل قالدیغی معلوم دکل ایکن
قسام آنك حقنده سبب مبطل دعوی اول دخی انکار ایتمکله قول مع الیمین آنك قولیدر اما مسئله اولی بشقه در
واکر بر تاجر یاخود دار الحربده اسلامه کلن حربی یاخود مولاسنه خدمتیچون دخول دنصکره آزاد اولان عبد
عسکره التحاق ایلسه قریبا بیان ایلدیك که بونلر بعد الالتحاق اصابت اولنانده شریك اولوب قبل الالتحاق
اصابت اولنانده تشریك اولنمازلر مکر مسلمین مجددا ملاقی قتال اولوب بونلر دخی اول غنائمدن دفع اعدا ایچون
اقتتال ایدهلر بو صورتده غنائملری بعد اللحوق میدر یا قبل اللحوق میدر بیدار اولمیوب و مجددا قتاله دخی دوچار
اولمسهلر بعض غنائمه بعد اللحوق اصابت اولندیغی بینه ایله آشکار اولمدقجه بر شیئه سزاوار اوله مزلر زیرا مصابك
هر جزئنده احتمال وار ایکن ابتداء ثبوت استحقاقه مجال یوقدر بو صورتده بونلر ایچون شهادتی موجب حکم
اولمیان مثلا شاهد واحد یا شاهدین غیر عدلین شهادت ایتدکده مشهود له اقرارلرینه بناء نصیبلرنده شریك
اولورم دیسه استماع اولنماز زیرا بر قریبا بیان ایلدیك که بو شهادت برنسنه ده نه ملك شاهده مقارن و نه مشهود له
ایچون اقرار ملکه مراهندر کورمزمیسنکه شهادتی موجب حکم اولان کسنهلر شهادت ایتمکله قبول اولنسه دخی
قبل قسمة الغنائم بر شیئه مالك اوله مز حق اشتراك ایسه شیء خاصده ملك اوزره بنا قیلنور ینه کورمزمیسنکه عسکر
تقسیم غنائم ایتدکدنصکره برکسنه کلوب بن سزکله برابر ایدم دیو ادعا و بعض عسکر اقرار مدعی ایلسهلر ینه مقرله
نصیب مقرده مشارکتی استدعا ایده مز و حکم مذکور شبهه واشکالدن دور در زیرا اول کسنه جنبشله برابر ایدوکی
معلوم دخی اولسه ینه بعد التقسیم هر برینه اصابت ایلین سهم اوزره استحسانا سبیل رجوعی یوقدر انجق غنیمتدن
برنسنه قالمش ایسه امام اندن سهمنی اعطا ایدر و قالمامش ایسه بیت المالدن تعویض ایدر پس معینی معلوم اولانلر
بعد القسمة نصیب عسکرده تشریك اولنمایجه معلوم اولمیانلرده عدم تشریك بالطریق الاولی در و تعویض
بیت المال نوع استحساندرکه الغرم مقابل بالغنم قاعده سندن نمایان اولمشدر زیرا غنیمتدن بین الغانمین متعذر
القسمة برنسنه قالسه بیت الماله وضع اولنور کذلك قسمتده سهو واقع اولسه ینه بیت المالدن اخذ اولنور کذلك
مذکوریندن بریسی بنم لحوقمدنصکره مسلمین مبتلای قتال اولوب بن دخی غنائمدن دفع اعدا ایچون برابر اقتتال ایلدم
دیو دعوی ایدوب مسلمین بعد الاصابه مبتلای قتال اولدقلرینی بیلوب لکن اول قتال لحوقندن مقدم یا مؤخر ایدوکنی
بیلمسهلر مادامکه دعواسنه مسلمیندن اقامت بینه ایتمیه شرکتی متبینه اوله مز زیرا سبب استحقاقی انجق دفعا
عن المصاب قتالده معیتی اولوب اولدخی قول مجردیله ظاهر اولمدیغندن اقامت بینه یه احتیاجی باهردر والله تعالی اعلم

باب دفع الفرس باشتراط السهم واعارته وایداعه فی دار الحرب * یعنی دار الحربده سهم فرس کندویه راجع
اولمق اوزره فرسنی برکسنه یه اعطا یاخود اعاره وایداعندن باحث مسائل ومباحثدر اکر برغازی دار الحربه فارسا
دخولدنصکره فرسنی اوزرنده قتال ایدوب سهمنی کندویه راجع اولمق اوزره برکسنه یه اعطا قیلمه شرطی
موافق حکم شرعی اولمغله جائز ومقبولدر زیرا قریبا بیان ایلدیك که دار الحربده اعاره فرس استحقاقنی ابطال ایلمز
بو جهتدن شرط مزبور تحقق ایتمسه دخی سهم فرس صاحبینکدر پس تحقق انجق حکم مزبوری مؤکددر
اما هم فرسك وهم اوزرنده قتال ایلین رجلك سهملری تماما کندویه راجع اولمق شرط ایتمش ایسه بو فاسددر
زیرا نفسیچون فرس اوزره قتال ایدن شخصك حقنی شرط ایتمش اولمغله فرسنی اول حق مشروطله ایجار ایتمش
اولوب بدل مشروط دخی مجهول اولدیغندن اجاره سی فاسده در بو صورتده فرسك اجر مثلی اول مقاتل اوزره
واجب اولور اما سهم فرس الکلیه باطل اولوب نه مقاتله و نه صاحبنه واصل اولماز زیرا مقاتل دار الحربده اجاره
فاسده ایله استیجار فرس ایتمشدر واجاره صحیحه ایله استیجار بلکه اشترا ایتمش اولسه بر شیئه مستحق اوله مز ایکن
ما نحن فیهده بالاولویه اوله مز وصاحب الفرس دخی فرسنی دار الحربده اجاره صحیحه ایله ایجار ایلسه بیع ایتمش کبی
غنائم آتیه ده حقی باطل اولدیغی اجاره فاسده سنده دخی عقد فاسد حکمده جائز قیاس اولنمغله ینه باطل اولور
وهم منفعت فرسك عوضنده اجر مثله مستحق اولمشیکن بر دخی آنکله سهم فارسه مستحق اوله من مکر اندن بشقه
فرس آخری اوله وصورتده اول فرس آخر کرك یدنده باقی وکرك هالك اولسون تفصیل سابق اوزره آنکله
سهم فارسه نائل وصفت مرقومه ایله ایجار ایلدیکی فرسی منزله معدومه نازل قیلنور واکر قبل دخول دار الحرب
فرسنی شرط سابق اوزره برکسنه یه اعطا قیلسه بونده سهم فرس انجق دار الحربه ادخال ایلین شخص اوزره
اجرا قیلنور زیرا سبب استحقاقکه دار اسلامدن فارسا انفصال انجق آنك ایچون منعقد اولمشدر وصاحب الفرس دخی
فرسی بدل مجهول ایله موجر واجر مثلنی مستوجب اولمغله راجلا داخل اولمش اولمغله سهم فرسدن لسنه یه نائل
اوله مز اما فرسی ایکی بولنوب برینی بو وجهله اعطا و برینی نفسی ایچون ابقا ایتمش ایسه فرس باقیسیله سهم
فارسه سزا کوریلور اما فرس آخرینك سهمی اوزرنده قتال ایلین شخصه تسلیم اولنوب اول دخی فرسك
اجر مثلی صاحبنه تقدیم ایدر قول محمد رحمه الله تعالی بودر وقول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه دخی بویله اولمق
مقتضای قیاسیدر زیرا بو امامین همامینك اصوللرندندرکه غازی افراس کثیره ایله دخی کاسه الحق فرس
واحد ایچون سهمه موصول قیلنور بناء علیه شرط مذکور بیان ایلدیکمز اوزره معنای اجاره یی متضمندر اما غازی
ایکی فرسله داخل اولدقده سهم فرسینه نائل قیلنور قولنه قیاسله که قول ابی یوسف رحمه الله تعالی دخی بودر
کرکدرکه شرط مرقوم صحیح وکامل واول کسنه یه و یردیکی فرسك سهمی دخی بالتمام صاحب الفرسه واصل اوله
زیرا شرط بولنمسه دخی سهم فرسینه مستحق ایدی پس وجود شرط همان ازدیاد تأکیدی محققدر بشرط آنکه
شرط مرقومله اعطاء فرس دار الحربده واقع اوله اما دار اسلامده واقع اولسه سهم فرس علی جمیع الاقوال
اوزرنده قتال ایلین شخصه ایصال وصاحبنه اجر مثلی اکمال قیلنور زیرا صاحب الفرس هنوز دار اسلامده
ایکن بو فرسله سبب استحقاق منعقد اولمیوب انجق آنکله فارس بولنان شخص ایچون عند الانفصال منعقد اولمغله
بونلرده معنای اجاره متقرر ومتأکد اولمشدر واکر صاحب الفرسك فرس آخری اولدیغی کبی دار اسلامده
شرط مذکور اوزره آخذ الفرسك دخی فرس آخری بولنسه علی قول الامامین بو فرس ایچون سهم اولمیوب
وصاحبی ایچون دخی آخذ اوزره ایجاب اجرا اولنماز زیرا هر بری عند الانفصال فرس آخری ایله فارسدر وعلی قول
ابی یوسف اوزرنده قتال ایلین سهم فرسینه ایصال قیلنور که ایکی فرسله دار الحربه منفصل اولمشدر وصاحبنه
اجر مثلی ایصال قیلنور که عقدلری دار اسلامده شرط فاسد من بوره متصل اولمشدر مترجم فقیر دیرکه صورت
من بوره ده معامله مذکوره اکرچه دار الحربده واقع اولسه اکرچه کتابده آنك حکمی صریحا تفهیم اولنمادی لکن
مسائل مذکوره ده امعان ایله منفهم اولدیغندن بز دخی تفصیلنی التزام ایلمدك انتهی واکر بر مسلم فرسنی
دار الحربده مسلم یا ذمی یه ایداع وکندو بر سریه ده راجلا خروج ایدوب اول سریه اصابت غنائمله عسکره
رجوع یا جانب آخردن دار اسلامه ولوج ایلسهلر صاحب الفرس ایکی صورتده دخی فارسدر زیرا سهم فرسنه
سبب استحقاق منعقد اولدقدنصکره اصل عسکرده کندو ایله وار بولنان کسنه یه ایداعله استحقاقی باطل اولماز که
بعد الایداع تمکن اخذی باقیدر و بو مسئله بی اعاره ده تقریر ایلدیك نظیری اولدرکه فرسنی معسکرده غلامی
عندنده ترك ایده آنده سهمی باطل اولمدیغی کبی بونده دخی اولماز کورمزمیسنکه عسکر اوزره اعدا هجوم ایتدکده

برکسنه قتالده فرسه محتاج ایکن فرسنی صیانت ایچون عسکرده ترك وراجلا عزیمت ایلسه سهم فرسه نائلدر
کذلك فرسه محتاج یاغیر محتاج ایکن مصالح فرسنی بعض رفیقلری رؤیت وتسمینه همت ایتلری ایچون یانلرنده ترکله
سریه ده راجلا حرکت قیلسه ینه سهم فرسه واصلدر اما امام فرسان سریه ایچون تنفیل ایتمش ایسه اول کسنه
نفلدن برشیئ تحصیل ایده مز زیرا بو تنفیلدن غرضی سریه یی ارسال قیلدیغی محله ذلك استصحاب فرس اوزره
تحریض اولمغله فرسنی معسکرده ترك ایلین غیرداخلدر حتی جمیع سریه فرسلرینی معسکرده ترکله رجالا کیتسه لر
علت مرقومه یه بناء نفل فرساندن برشیئه واصل دکللردر واکر عسکر مسلمین حصون اهل حربدن برحصن
منیعه مرور ایدوب برمسلم دخی فرسنی اول حصنده ساکن مسلم مستأمن یاذمی یااسیر یاخود بینلرنده قرابت ومعارفه
بولنان حربی یه ایداع بعده باب حصنه قریب یا بعید برمحلده راجلا قتال ایلسه غنائم مصابه دن انجق سهم
راجله ایصال قیلنور زیرا منعهٔ اهل حربه وضع ایتدکده فرسنی استهلاك واضاعت ایتمش کیبدر نکته سی
اولدرکه فرس اوزره تمکن قتالنی اختیاریله ازاله ایتمشدر زیرا اهل حرب فرسنی اندن منع ایتدکلرنده کندوقوتیله
فرس اوزره اثبات یدی ممکن اولمادیغندن فضله منعهٔ اهل حربده بولنانلر تحت ولایت امامده اولمدقلرندن قوت
امامله دخی ممکن اوله مز اما مسئلهٔ سابقه بشقه در که انده عسکردن برمسلمك یدنده وضع ایتدیکندن نه زمانده
دیلسه استردادی ممکن واوزرنده قتاله هرحالده متمکندر واکر صورت مفروضه ده بعد اصابة الغنائم عودتله
فرسنی اخذ ایلسه ینه انجق سهم راجله واصلدر کرك صکره قتال آخره ملاقی اولسونلر وکرك اولماسونلر
اما عدم ملاقات قتالده بحکم مذکور بلااشکالدر که اول کسنه فرسنی بیع ایدوب بعد الاصابه اشتراء فرس ایدنلر ایله
همحالدر واما ملاقات قتالده وجهی اولدرکه اول کسنه مقدما سهم راجله مستحق اولمشیدی یعنی بوقتالی
آندن دفع اضداد ایچون اولمغله سهمنه باعث ازدیاد اوله مز کذلك برمسلم فرسیله مداین اهل حربدن برمدینه یه
امانله داخل اولمشیکن مسلمین اصابت غنائم ایتدکدنصکره عسکره خارج اولسه اول کسنه بوغنیمتدن برسهمده
مندرج اوله مز زیرا امانله منعه لرینه داخل اولدقده مقاتل اولمقدن خارج اولوب نه حقیقة ونه حکما وقعه ده
بولنموب همان اول مدینه ده مسلم مستأمن ایکن چیقوب عسکره التحاق ایدنلر ایله همحال اولمغله قبل الخروج
اصابت ایتدکلرنده محال شرکتی محالدر انجق بو صورتده مسلمین مجددا مبتلای قتال اولوب اولدخی دفع اعدا ایچون
اقتتال ایدرسه غنائم سابقه ده سهم فرسانه ایصال قیلنور زیرا آندن برشیئه مستحق دکل ایدیکه قتالی نصیبندن
دفع اعدایه حمل اولنه پس اول قتاله حتی ابتداء ثابت اولوب فارسا ملتحق اولمغله سهم فرسانه مستحق اولور
اما مسئلهٔ سابقه بشقه در واکر مسئلهٔ مزبوره ده فرسیله اسیر اولمش ایسه بوصورتده صکره التحاقنده فارس اولسون
راجل اولسون البته سهم فارسه نائل قیلنور زیرا قتال ایچون دارالحربه فارسا دخولنده مسلمینله برابر سبب استحقاقی
منعقد اولوب صکره برمبطل معارض اوزرینه عارض اولمامشدر زیرا اسیر اولمقده بی اختیار اولدیغندن محارب بلکدن
خارج اولمامشدر کورمزمیسنکه لدی القدرة اهل حربی قتل واموالرین اخذ اکا جائزدر اما مسئلهٔ اولی بشقه درکه
آنده بالاختیار ترك قتال ایلمشدر کورمزمیسنکه ایچلرنده مادامکه مستأمندر قتللری واخذ اموالری اکا حلال دکلدر
واکر امیر بعض حوایج مسلمین ایچون اهل حربه بعث رسول ایدوب اول رسول امانله ایچلرینه دخول ایتدکدنصکره
مسلمین غنائمه وصول بولوب بعده فارسا یا راجلا عود وقفول ایلسه اول رسول فی الاصل فارس ایسه سهم فرسانه
موصول قیلنور زیرا رسول تارك محاربه اولمیوب ایچلرینه انجق تدبیر امر حرب ایچون کیتمش اولمغله ینه معسکرده
باقی منزلنده در اما کندو مصلحتی ایچون مستأمن اولان بویله دکلدر کورمزمیسنکه نکتهٔ مزبوره یه بناء رسول
جانبین بلااستیمان امین اولمشدر وهم رسول انجق منفعت مسلمین ایچون کیتمشدر ومنفعت مسلمینده ساعی اولان
حکما آنلردن غیر مفارقدر لکن مستأمن منفعت مسلمین ایچون کیتمیوب همان کندو نفع خاصی ایچون کیتمشدر
بوجهتدن حکما دخی عسکردن مفارقدر وبوبابده ما اصل قوی شول روایت قیلنان حدیث نبویدرکه رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم طلحة بن عبید الله رضی الله عنهی بعض منافع مسلمین ایچون جانب شامه بعث ایتمشلر اولوب
غزوهٔ بدرده حاضر دکل ایکن غنائم بدردن اکا تعیین سهم ایتمشلردر کذلك رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم محاصرهٔ
خیبر ایله وقت اشتغاللرنده محیصة الانصاری رضی الله عنهی اهل فدکه ارسال واول غائب ایکن فتح خیبری اکمال بیوروب
صکره کلدکده تعیین سهمله خوش حال قیلدیلر پس مقدمات مذکوره دن عندیمزده مقرر اولمشدرکه سعیی
توفیر منافع مسلمینی متضمن اولان کسنه هرقنده ایسه ینه حکمده مسلمینله برابردر واکر مسلمین یا اهل ذمتدن ایکی کسنه
قصد قتالله دارالحربه داخل ومعیت مسلمینده قتال ایدوب لکن هیچ غنیمته ظفر بولمدین استیمانله مشرکینه دخول بعده

قصد قتال ایتمیه رك همان قصد تجارتله ینه عسکره عود وقفول ایتدکلرنده مسلمین غنائمه وصول بولسه لر اول کسنه لر
آندن برشیئه موصول قیلنمازلر زیرا اهل حربدن استیمان ایتدکلرنده معیت مسلمینده محاربه یی تارك واهل حربده
امانله تاجر ایکن لاعلی قصد القتال عسکره ملتحق اولان کسنه یه مشابه ومشارك اولمشلردر وحکم مذکور
بلاسبق الاستیمان همان لاعلی قصد القتال عسکره رجوع ایلین ایکی کسنه ده ثابت اولنجه آنلر دارالحربده مستأمن
اولمقلرنده بالطریق الاولی متثبتدر کورمزمیسنکه اول ایکی کسنه اهل حربه هیچ استیمان ایتمدین ترك قتال وعسکر
ایچنده تجارته اشتغال ایتملریله عسکردن خروج بعده تجارت ایچون دخول ایتمشلرکبی اولوب حاللری عند المسلمین
ظاهر اولدقدنصکره مسلمین غنائمله مستظهر اولسه لر آنده اشتراکه قادر اوله مزلر پس بعد سبق الاستیمان
عدم شرکتلری طریق اولی ایله نمایاندر واکر برمسلم دیوان عسکریده مسطور الاسم دکل ایکن فارسا دارالحربه
داخل اولوب مسلمین ظفریاب غنائم اولدقده اول کسنه بن اکرچه عسکریدن دکلم لکن تطوعا قتال ایچون
کلمشیدم بوجهتله سهام غنیمتده بن دخی مداخلم دیوب مسلمین دخی بلکه سن تجارت ایچون کلمشیدك دیه کله
دفعه مائل اولسه لر بونده قول مع الیمین اول کسنه نك قولیدر زیرا هرمسلم فی الاصل مشرکینله محارب ومقاتلدر که
دین ودارده مشرکینه مخالفتی البته محاربه ومقاتله یه حاملدر پس بو وصفك خلافی آشکار اولمدقجه بقاء محاربه
بدیداردر وصورت مفروضه ده مسلمین دخلت تاجرا قوللرنده سبب حرماتی مدعی اول دخی منکر اولمغله قول
مع الیمین آنك قولی ایدوکی ظاهردر اما مسئلهٔ مزبوره ده شخص مرقوم ذمی یا عبد یا صبی یا امرأه اولسه بونده
مادامکه امرأه مداوات مجروحین ایچون وغیرلری قتال ایچون داخل اولدیغی معلوم اولمیه البته غنائمدن
محروملردر زیرا بونلر فی الاصل مقاتل دکللردرکه امرأه وصبینك محاربه یه صالح بنیه لری یوقدر وعبد دخی
حق مولاسیچون قتالدن محجوردر وذمینك دخی اهل حربه موافقت اعتقادی مانع محاربه در بناء علیه بونلرده
قصد محاربه یاخود مباشرت محاربه لری حجتله معلوم اولمدقجه البته غنیمتدن محروملردر اما مسئلهٔ متقدمه
بشقه در وفرق مذکوره دلیل اولدرکه اهل حربدن محارب اولوب اولمدیغی نامعلوم اولان کسنه اکر رجل بالغ ایسه
مباح القتلدر واباحتی انجق بحسب الظاهر محارب اولدیغندندر واکر صبی یاامرأه ایسه آندن مباشرت قتال
تحقق ایتمدکجه غیرمباح القتلدر توضیحی اولدرکه فی الاصل مقاتل اولان مستحق سهمدر اما بونلر قتال ایتسه لر دخی
انجق رضخه مستحقلردر وبومقدمه لردن فی الاصل مقاتل اولمدقلری بزه معلوم اولمشدر واکر برفارس فرسنی
دارالحربده بعض تجاره یاخود امراء خلیفه یه بعث ایلدیکی رسولنه اعاره ایدوب مستعیر دخی بنوب دار اسلامه
ذاهب اولدقدنصکره مسلمین غنائمه ظفر بولسه لر نظر اولنور اکر مستعیر اول غنائمه اصابتلرندن اقدم دار اسلامه
قادم اولمش ایسه معیر ایچون انجق سهم راجل قائم اولور زیرا فرسنی اختیاریله دار اسلامه ارسال ایتمکله فرس
اوزره تمکن قتالی حقیقة وحکما زائل اولمشدرکه دار اسلامده بولنان فرسله صاحبی دارالحربده فارس اولمق
غیر قابلدر کورمزمیسنکه فرسنی غلامیله دار اسلامه رد ایدوب اولدخی ولایتنه ایصال ایلسه صاحبی آنکله
فارس اوله مز ماسبق دخی بویله در واکر مستعیر هنوز دار اسلامه قادم اولمامش ایسه معیری اول غنائمده فارس
قیلمق لازمدر زیرا فرس اوزره قصد قتالله دارالحربه انفصالنده سهم فرسه سبب استحقاقی منعقد اولمش
ایدی مادامکه فرسی دارالحربده باقیدر اوزرنده تمکن قتالی بسبب البعد حقیقة زائل ایسه ده ینه استحقاقی باقی
ومستبدر کورمزمیسنکه فرسنی معسکرده اعاره وسریه ده راجلا خروجله معسکردن بعید اولسه بردخی عسکره
رجوع ایتمسه دخی ینه مصاب سریه دن اکا سهم فارس تحدید اولنور ماسبق دخی بویله در کورمزمیسنکه مستعیر
مزبور دار اسلامه خروج ایتمدین بعض ملاحظه ایله عودت وفرسی اوزرینه رده مبادرت ایلسه عودتندن اقدم
اصابت اولنان غنائمده سهم فرسانه مستحق اولمازمی والحاصل صاحب الفرس جمیع احوال مذکوره ده فارسدر
نکته سی اولدرکه دارالحرب مدار استحقاق غنیمت اولان امورده موضع واحد حکمنده در بناء علیه مدد جیشله
واصحاب سریه عسکر ایله دارالحربده ملاقی اولورلرسه غنائمرنده بربرینه مشارك اولورلر ومانحن فیهده فرسی
دارالحربده دائر اولدقجه همان یانده حاضر کبیدر اما دار اسلامه اخراجی بشقه در بونك نظیری مسجد ایله
خارج مسجددرکه اتصال صفوف بولنماسه دخی مسجد ایچنده امامه اقتدا جائز خارجنده غیرجائزدر
واکر مستعیر دار اسلامه خروجندن صکره عودت وفرسی معیره تسلیمه مبادرت قیلسه بوصورتده مستعیرك
دارالحربدن خروجندن اقدم اخذ اولنان غنائمده معیر ایچون سهم فارس متعین اولدیغی کبی دخولندن صکره
اخذ اولنانده دخی سهم فارس متبیندر اما دار اسلامه خروجندن صکره اخذ اولنانده نکتهٔ مذکوره یه بناء انجق

مطلب ما یتعلق لصحة الاقتداء واتصال الصفوف.

سهم راجله واصلدر بوصورتده وقت اصابت غنائم معلوم اولمازسه نظر اولنور اكر فرسك دار اسلامه وصولی
معلوم ایسه معیره انجق سهم راجل ویریلك امر مجزومدر زیرا سابقده امثالی بیان اولندیغی اوزره بو بابده دخی
غنائمدن هر قطعه یه اصابت فرسك داراسلامه خروجندن صكره واقع اولمق محتمل اولمغله صاحبنه انجق
قدر متیقن اولان سهم راجل اعطا قیلنور واكر فرسك داراسلامه وصولی معلوم دكل ایسه بوصورتده
صاحب الفرس بنم فرسم دارالحربدن هیچ خارج اولمدی دیرسه قول آنك قولی اولمق مقرر واولبابده مستعیرك
تصدیق وتكذیبی غیر معتبردر زیرا سبب استحقاقی مجزوم وآنی مبطل اولان فرسك داراسلامه خروجی
غیر معلوم ایكن كندو انكارده اصرار ایتمكله قول آنك قولی ایدوكی آشكاردر وابطال حقنده قول قسام تصدیق
اولمدیغی كبی مستعیر دخی آنی تكذیب ایتسه ده تصدیق وتحقیق اولنماز زیرا فرس مستعیرك عندنده ایسه دخی قولی
صاحب الفرس اوزره حجت دكلدر وبلاحجة سبب حرمانی ثابت اولماز اما مستعیر بو فرسله غنائمدن برنسنه ده
فارس عد اولنماز كرك داراسلامه خروج ایتمش اولسون وكرك اولمسون زیرا اول فرسی انجق ركوب ایچون
استعاره ایدوب اوزرنده قتال ایچون ایتدیككندن اوزرنده قتاله اصلا متمكن اولمامشدر واكر اول فرس ید مستعیرده
هالك اولسه نظر اولنور اكر هلاكی دار اسلامه خروجندن اقدم ایسه معیر جمیع غنائمده فرسانده داخلدر
زیرا اعاره سی فرسله استحقاقنی غیر مبطل ویدمستعیرده هلاكی یدمعیرده هلاكنه مماثلدر واكر هلاكی داراسلامده
حاصل اولمش ایسه معیر اول فرسی داراسلامه اخراجدن اقدم اصابت اولنان جمیع غنیمتده فرسانده داخل
صكره اصابت اولنانده انجق سهم رجاله یه نائلدر كه فرسی كندو اختیاریله داراسلامده حاصل اولمق آنكله سهمه
استحقاقنه مانع وماقبلنده غیر مبطلدر واكر هلاكی مستعیر آنی دارالحربه اعاده وایصالدن صكره ایسه ینه معیر
بعد الاعاده اصابت اولنانده فرسانده ادخال اولنور زیرا مانع استحقاق زائل اولدقدنصكره یدمستعیرده هلاكی
ید معیرده هلاكنه مماثلدر واكر هلاكی ید معیره تسلیمندن صكره ایسه اول معیر جمیع غنائمده فارس همان فرس
داراسلامده ایكن اصابت اولنانده راجل ایدوكی قریبا عدم هلاكی صورتلرنده بیان قیلنمشیدی بو دخی آنك كبیدر
اما سهم مستعیری بیانده بو وجهله بسط وتبیان ایده رزكه اكر مستعیر داراسلامه طرف امیردن رسالتله مبعوث ایسه
داراسلامه خروجندن اقدم اصابت اولنان غنائمده فرس مستعارك غیری فرسله فارس ایسه سهم فارسه ودكل ایسه
سهم راجله وصولی مقرر ومجددا دارالحربه عودتی وعدم عودتی غیر معتبردر زیرا بو صورتده معسكردن بعید ایسه ده
بعدی انجق منفعت عسكر ایچون اولوب هنوز دارالحربده بولنمغله مجددا عودت ایتسون ایتمسون عسكر ایله برابر
حكمنده در اما دار اسلامه وصولندنصكره اصابت اولنانده نظر اولنور اكر قبل التقسیم والبیع دارالحربه عودت
ایدرسه مدد منزلنده اولوب اول غنائمده دخی كسب شركت ایدر واكر هیچ عودت ایتمیوب یاخود بعد التقسیم والبیع
عودت ایدرسه آنده اصلا كسب شركت ایده مز زیرا كندو داراسلامه داخل اولدقدنصكره اصابت اولنان غنائمده
عن اصل دارالحربه داخل اولمیانلره ملتحق وشركته غیر مستحق اولمشدر ونیجه مستحق اولسونكه غنائم
مزبوره یه اصابت اولندقده كندو هنوز خانه سنده وعورتینك واولادینك یاننده ایدوكی متحققدر واكر مستعیر
رسالتله مبعوث اولمیوب دار اسلامه عزیمتی همان كندو مصلحتیچون ایسه بوصورتده جیشله برابر ایكن یاخود
لدی الاستغاثه اغاثه سی ممكن اوله جق مرتبه ده جیشه قریب ایكن اصابت اولنان غنائمده سهمه واصل
اما جیشدن بعید یاخود دار اسلامه خارج اولدقدنصكره اصابت اولنانده بر دخی جیشه عودت ایتمز ایسه
سهمه غیر نائلدر زیرا مفارقتی مسلمینه راجع اولمیان منافع ایچون اولمغله حكما دخی شاهد وقعه اولمقدن خارج
واشتغال تجارت بر له ترك قتال ایدنلرده مندرج اولمشدر اما قبل القسمة والبیع عودت ایدرسه بونده حكم مدد ده
داخل وجمیع غنائمده مشارك ومداخلدر واكرچه رسولده دخی مقتضای قیاس سیاق مذكور ایدوكی آشكار
ایدی لكن مفارقت رسول انجق منفعتی مسلمینه راجع اولان امر ایچون اولمق اعتباریله آنده طریق استحسانی
اختیار ایلدیك وبو استحسان قریبا منعه اهل حربه منفعت مسلمین ایچون رسالتله یاخود كند و مصلحتیچون استیمانله
دخولنده ذكر ایلدیكیمز استحسانك مثلی وانده بین الصورتین ذكر ایلدیكیمز فارق بونده اولان فرقك عدیلیدر
واكر بر غازی فرسنی منعه اهل حربده بولنان بعض كسانه ایداع ایلسه آنك حكمی قریبا بیان اولنمشدركه
كندو صنعی ایله فرسنی بیع ایتمش كبی اضاعت ایتمكله بعد الایداع اصابت اولنانده انجق سهم راجله شایاندر
لكن بو صورتده مسلمین اول فرسی اغتنام ایدوب مودع قبل القسمة آنی بلا شیء استردادیا خود امام بیع
ایتدكدنصكره مشتریدن ثمنله اخذ ایدوب بعده مسلمین بعض غنائمه اصابت ایلسه لر فرسی یدینه كلدكدنصكره

اصابت اولنانده فارس آندن اقدم اصابت اولنانده راجلدر كه ابتداء اشتراء فرس منزلنده نازلدر زیرا ابتداء كندو
صنعی ایله فرس اوزره تمكن قتالنی ازاله واستحقاقنی ابطال ایلمشدر پس فرسی یدینه عودت ایتمدیكجه تمكن
مزبورك عودتی محالدر اما بو مسئله ده فرسنی كسنه یه ایداع ایتمش اولوب انجق مشركین آنی اخذ ایتمشلر ایسه
صكره دن اخذ اولنان جمیع غنائمده دخی فرسانده داخل وزوال تمكنی اختیاریله اولمدیغندن فرسی یدنده هالك
اولمش منزلنه نازلدر حتی اول فرسی دشمندن بر كسنه اشترا ایتمش اولوب صاحبی اول مشتریدن ثمنیله اخذ
ایتدكدن امتناع ایتسه ینه بعد الامتناع اخذ اولنان غنائمده فارس قیلنور زیرا بونده بلاثمن فرسنه وصولی ممكن
اولمیوب اكا دخی اعطاء ثمن واخذ فرس اوزره جبر اولنماز نظیری اولدر كه دارالحربده فرسی هالك اولوب فرس
آخری اشترایه قدرتی وار ایكن اشترا ایتمیه واكر بر غازی فرسنی داراسلامه اخراج وبلدنده اهلنه تسلیم ایله امر
واعاره ایدوب مستعیر دخی بعد الاخراج فرسنی اهلنه تسلیم ایتمیوب ینه راكبا دارالحربه قفول ایلسه معیر الفرس
مستعیری دار اسلامده ایكن كذلك دارالحربه رجوعندن صكره فرسی یدینه واصل اولمزدن اقدم اخذ اولنان
جمیع غنائمده سهم رجاله یه موصول قیلنور اكرچه فرس داراسلامده ایكن اخذ اولنان غنائمك احكامن بر قریبا
بیان واعلام ایلدیك اما بعد الرجوع وقبل تسلیم الفرس اخذ اولنان غنائمده حكمتی اولدر كه مستعیر فرسی خلاف
امر معیر اوزره دارالحربه اعاده ایله صاحبنه تسلیم ایدنجیه دك غاصب وضامن اولمغله فرس مغصوب اوزره
ملتحق جیش اولان مدد حكمنه التحاق وآنكله سهم فرسانه كسب استحقاق ایتمش اولدیغندن اول فرسله معیری
دخی فرسانه الحاق ممكن اولماز وبعد التسلیم مستعیر راجلدر كه فرس یدندن حق مستحقله اخذ اولنمشدر
ومعیر فارسدر كه فرس آخر اشترا ایتمش كبی فرس اوزره تمكن قتالی عودت ایلمشدر واكر صورت مفروضه ده
مستعیر اول فرسی دارالحربه رد ایتمدین هنوز داراسلامده ایكن مشركین اوزرینه استیلا ودارلریله احراز ایتمش
اولسه لر معیر اول فرس داراسلامه چیقدقدنصكره واهل حرب احراز ایلدكدنصكره اصابت اولنانده راجلدر
زیرا نفسلریچون احراز ایتمش اولملریله آنكله اوزرنده قتاله تمكنی عودت ایلمز مكر مسلمین اول فرسی غنیمتده اخذ
ایدوب قبل القسمة بلا شیء یاخود بعد القسمة ثمنله استرداد ایلیه بو صورتده معیر دار اسلامه بعثندن اقدم
اوزرنده قتاله متمكن اولدیغی كبی بعد الاسترداد ینه متمكن اولمغله بعد الاسترداد اصابت اولنانده
فارس قیلنور واكر غازی فرسنی داراسلامده ترك ودارالحربه جیشله راجلا دخول ایدوب بعده مشركین فرسنی
اخذ ودارلریله احرازدنصكره مسلمین اول فرس اوزره استیلا وبعد الاخذ كندویه تسلیم ایلسه لر ینه راجلدر
زیرا حین دخولنده سبب استحقاقی راجل ایكن منعقد اولدقدنصكره دارالحربده فرسی یدینه واصل اولسه
دخی ابتداء اشتراء فرس ایتمش كبی اولمغله استحقاقی متغیر اولماز اما مسئلهء اولی بشقه دركه انده انعقاد سبب فارس
ایكن واقع اولوب صكره مانع اختیاری عارض اولدقده فرس اوزره تمكن قتالی زائل اولمشیدی بعده اول
مانع دخی زائل وحكم عدمده داخل اولمشیدی كذلك صورت مفروضه ده راجلا دخولندنصكره اهلنه تحریر
كتابله فرسنی دارالحربه استجلاب ایلسه ینه فرس آخر اشترا ایتمش منزلنده نازل وجمیع غنائمده راجل قیلنور زیرا
بو وجهله فرس اوزره تمكن قتالی اكرچه بعد انعقاد السبب ظهور حكم فارسیته مانع اولان نسنه یی رافع وحكم مزبوری
تقریر وابقاده نافعدر لكن راجلا منعقد اولان سببی تغییری متعذر واكر فارسا دخول بعده فرسی داراسلامه ارسال
وفرس آخری اشترایه استعجال ایلدكدنصكره بعض غنائم استحصال اولنسه جمیع غنائمده سهم فرسانه ایصال اولنور
زیرا سبب استحقاقی فارسا منعقد اولدقدنصكره فرس اوزره قتاله تمكنی منعقد اولمامشدر بو صورتده قسام غنیمتله
بینلرنده منازعه واقع واول غازی فرسم هنوز داراسلامه واصل اولمدین بو فرسی اشترا ایتمشیدم دیوب قسام
دخی حقیقتنی بیلم اما ظن ایدرمكه سن بو فرسی اشترا وبز بو غنائمه اصابت ایتمدین داراسلامه واصل اولمشیدی
دیو مدافع اولسه بونده قول مع الیمین قول غازیدر زیرا فرسی داراسلامه واصل اولمدیغجه حكم راجلده داخل اولماز
ایكن قسام آنی حكم راجلده ادخال ایده جك شیء ادعا ولدخی انكار ایتمكله قول مع الیمین آنك قولی ایدوكی آشكاردر
شول منزله ده دركه بر كسنه فرسنی بیع وفرس آخری اشترا ایدوب بعده بن بو فرسی فرسمی بیعدن اقدم اشترا یاخود
فرسمله مبادله ایتمشیدم دیسه بو دخی دارالحربده بو وقتده راجل قالدیغنی مقر اولمیوب بلكه اوزرینه ادعا قیلنان سبب
حرمانی منكر اولمغله قول مع الیمین آنك قولی ایدوكی ظاهردر واكر جیشله راجلا دخول وغنائمه وصولدنصكره
یالكز داراسلامه عودت بعده فرسنه بنوب ینه جیشه قفول ایلسه جمیع غنائمده سهم فارسه انجق داراسلامه
خروجندن اقدم اصابت اولنان غنائمده سهم راجله موصول قیلنور زیرا دخول اولنده آندن سهم راجله مستحق

اولمشيدى ودخول ثانيسنده اكرچه جبشه مدد لاحق اولشدر لكن ينه استحقاق سابق متغير اولماز زيرا لحوق مدد قتالدن اقوى دكل ايكن قريبا بيان ايلديك كه برغنيمتده سهم رجاله يه مستحق اولان كمسنه آندن دفع اعدا ايچون فارسا قتال ايلسه ينه سهم فرسانه ايصال قيلنماز اما ايچنده حق بولنمیان غنيمتدن فارسا قتال ايلسه سهم فرسانه ايصال قيلنور وحكم لحوق مدد دخى بو يله در زيرا داراسلامه خروجندنصكره اخذ اولنانده حق يوقدر پس بو الحاقله آنده سهم فرسانه مستحقدر اما قبل الخروج اخذ اولنانده سهم رجاله يه مستحق ايدى پس بو استحقاق متغير اولماز ومؤلف اصيل بو اصلك بعض فروعنى تفصيل ايدوب دير كه غازى مرقومك دخول ثانيسنده مسلميندن شخص آخر فارسا آنكله برابر داخل اولسه بو شخص ثانى جميع غنائمده سهم فارسه نائل قيلنور زيرا قبل لحوق الجيش غنائمده آنك هيچ حقى متحقق اولمامغله فارسا ملتحق اولدقده جملهسنده سهم فرسانه مستحق اولور اما تقرير سالف اوزره غازى اول اكا مخالفدر نكتهسى اولدر كه غازى اول فى الاصل شريك اولديغى غنائمى احراز ايچون عودت وغازى ثانى فى الاصل شركتى يوغيكن هنوز كسب شركت ايده جك غنائمى احراز ايچون دخوله مبادرت ايتمش اولملريله صفت شركتده اولك حالت سابقهسنه وثانينك حالت لاحقهسنه رعايت اولنور واكر غازى دارالحربده فرسنى برمسلم راجله داراسلامه خروج ومصلحتنى رؤيت بعده فرسنى دارالحربده كندويه رد ايتمك اوزره اعاره ايدوب اولدخى داراسلامه خروجدنصكره رجوعه قادر اولميوب صاحبنه رد ايچون شخص آخره تسليم اولدخى كتوروب دارالحربده تسليمله خدمتنى تميم ايلسه نظر اولنور اكر اول شخص آخر عيال مستعيرده داخل ايسه آنك يدى حفظ ورددهيد مستعيره مستوى وهر برى مستعارك بلا تعد هلاك ونقصاننده ايجاب ضمانى غير محتوى اولمغله مستعير بنفسه رد ايلدكده تقرير سابق التحرير اوزره معير فرسى داراسلامده ايكن اصابت اولنان غنائمده راجل وسائرنده جميعا فرسانده داخل ايدى بوصورت دخى اكا مماثلدر واكر عيال مستعيرده داخل دكل ايسه معير فرسى داراسلامه خروجندن يدينه عودت ايدنجيه دك اصابت اولنانده راجل وسائرنده فرسانده داخلدر زيرا فرسى اعاده ايلين شخص آخر غاصب اولمغله دارالحربده فرس اوزره يدى مناب يد معيره نائب دكلدر كورمزميسنكه فرس يدنده هالك اولسه معير مخيردر كه ديلرسه مستعيره تضمين ايدر ومستعير بركمسنهيه هيچ برشيئله رجوعه مالك اوله مز وديلرسه اول شخص آخره تضمين ايدر واول شخص مضمونى مستعير اوزره رجوعه سالك اولور ومؤلف جليل بو مسئلهيى اول فرس اول شخصك يدنده بمنزلة الوديعهدر ديو تعليل ايلدى پس بو تعليل واضح نص موضحدر كه مستعير ايچون ايداع مستعار غير جائزدر كه حتى ايداع ايدرسه ضامن اولور اما اعارهٔ مستعار بشقهدر كه مستعير ايچون مستعارى آنكله انتفاعده بين الناس تفاوت اولميان اموردهاعاره جائزدر وبز بو مسئلهده اختلاف مشايخى شرح الجامع الصغيرده بيان وحق مستعيرده اعاره وايداعك فرقنى تقرير واعلان ايلديك اما اول فرسى صاحبنه رد ايچون كلن شخص آخر مقصودى حين دخولنده قتال ايسهده جميع غنائمده رجالهده ادخال قيلنور اكرچه وجه مشروح اوزره فرسى غاصب وعند الهلاك ضامن اولديغنه نظر ايله غاصب الفرسده سبقت ايدن وجهله بودخى فارس اولمق مأمول ومنتظر ايدى لكن مؤلف وجيه شو وجهله توجيه ايدر كه شخص مزبور فرسى اوزرنده كندو غزا ايتمك ايچون ادخال ايتميوب همان صاحبنه ايصال ايلمشدر وهم ضمانى اوزره غير متقرردر كورمزميسنكه بعد الضمان مستعير اوزره رجوعه مقتدردر وبرفرسكه آنده كندويه ضمان لاحق اولسه اول ضمانله غير اوزره رجوعى متحقق اوله آنكله فارس اولمغه نيجه مستحق اولور كورمزميسنكه برغازى راجل ايكن بركمسنه فرسنى اكا ايداع ايدوب اولدخى دارالحربه براد خال ايلسه انكله فارسيتى استحصال ايده مز ما نحن فيه دخى آنك كبيدر واكر مسئلهٔ مزبورهده مستعير اول فرسى شخص آخره صاحبنه رد ايچون ويرميوب بلكه اوزرنده قتال ايچون اعاره ايتمش اولسه اول شخص آخر بعد الدخول جميع غنائمده فارس اولهجق داراسلامه خروج فرسدن اقدم اصابت اولنانده راجلدر زيرا شخص مرقوم بوصورتده ضامن وضمانى اوزرنده مستقر وبرفرد اوزره رجوعه غير مقتدردر بناء عليه حكم غاصبده دخول وفرس اوزره قتال ايچون داخل اولدقده سهم فرسانه حلول ايلمشدر اكرچه بوصورتده شخص مزبور مدد لاحق اولمغله جميع غنائمده فارس قيلنمق لايق ايدى لكن فرس داراسلامه خروجدن اقدم اصابت اولنان غنائمده معير آنكله سهم فارسه مستحق اولمش اولمغله غاصب دخى آنكله اول غنائمده سهم فارسه ملتحق اوله مز كه فرس واحد ايله ايكى كمسنه سهم فارسه مستحق اولمق محال وغير متحققدر اما مستعير غنائمدن برشيئه واصل اولميوب انجق معسكردن بعيد اولمزدن اقدم اصابت اولنانده جبشله راجلا

داخل اولديغندن سهم راجله نائل قيلنور وبعد الخروج عسكره عودت واصابت واحرازده نه حقيقة ونه حكما مشاركت ايتديكندن غنائم سائرده كسب شركت ايده مز واكر امير بعض امور مسلمين ايچون داراسلامه ارسال رسوله عزيمت وفرسكى شورسوله ويرديو برفارسه طرح ثقلت واول دخى رضاسيله اعطاء فرسه مبادرت ايدوب فرس داراسلامه چيقدقدنصكره مسلمين غنائمه اصابت ايلسه ر معير اختيار يله فرس اوزره تمكن قتالنى ازاله ايتمكله اول غنائمده راجل وصكره فرسى كندويه رجوع ايدوب ايتمكده فائده غير حاصلدر اما اول فارس فرسنى ويرمكدن امتناع ايدوب امام دخى ضرورت مسلمين ايچون اول فرسى يدندن اخذ ورسوله اعطايه محتاج ايسه كرها اخذى جائزدر زيرا ناظر مسلميندر وعند الضرورة مبتلاى مخمصه اولان كمسنهكى بشرط الضمان مال غيرى اخذى جائزدر وبوصورتده معير جميع غنائمده فارسدر زيرا فرس اوزره تمكن قتالنى اختيار يله ازاله ايتميوب بلكه كرها اخذ اولنمغله كندو مضيع اولمامشدر شول منزلهدهدر كه فرسنى مشركين اخذ ايده لر بلكه ما نحن فيهده فارس قيلنمق دخى اولى در كه اخذ مشركينده منفعت مسلمين مفقود وبونده موجوددر پس آنده تمكنى زائل ايكن سهمى ساقط اولمانيجه بونده عدم سقوطى بالاولويه معلوم ومشهوددر والله اعلم

باب من يرضخ له ومن لا يرضخ له من الادلاء وغيرهم * يعنى دليل طريق وسائر فرقهدن رضخ ويريلوب ويريلميلرى تفريق بابنده مبحث تحقيقدر اكر عسكر اسلام دارالحربه دخول واهل ذمتدن برطائفه مجرد دلالت طريق ايدوب قتال ايتمك اوزره معيتلرنده حلول ايلسهلر كركدر كه امام آنلره رضخله انعام ايدوب نه سهام خيل ونه سهام رجالهدن اسهام ايلميه زيرا اهل ذمت حكما مجاهدين اولميوب بوصورتده حسا مقاتلين دخى دكللر ايكن دلالت طريق كبى منفعت مسلمين ايچون حاضرين اولملريله كركدر كه بو مثللو خدمته هر وقتده مبا شرتلرنه ترغيب ايچون مال مسلميندن عملرى مقدارى رضخله تطييب اولنهلر حتى دلالتلرنده مسلمينه منفعت عظيمه بولنورسه رأى امام اوزره سهام فرسان ورجالهدن اكثر ايله دخى اعطاء رضخده بأس يوقدر زيرا سبب استحقاقلرى مقاتلينك سبب استحقاقى جنسندن اولميوب نوع منفعت اخرى اولمغله دلالتلريله حاصل اولان منفعت مقدارى رضخ ويرلمك احرادر واكر امام آنلر ايچون دلالتلرى اوزره غنيمتدن نفل معين تسميه وتصريح ايتمش ايسه اولدخى تنفيذ وتصحيح اولنور زيرا اصل تنفيل منفعت مسلمينى متضمن اولان اعمال اوزره تحريض وتحميل ايچوندر بوصورتده غنائمه ظفرياب اولورلرسه كركدر كه قبل القسمة اعطاء نفللرينه شتاب ايدهلر زيرا غنائمده نفل تركهده وصيت كبيدر كه قبل قسمة الميراث وصيتله ابتدا واجب اولديغى كبى قبل قسمة الغنائم نفل ايله ابتدا لازم ولازب در واكر مقدار نفلدن زياده يه ظفر بولمازلر ايسه همان اول مقدارى سالما منفلينه تسليمه ابتدار ايدرلر زيرا نفل تركهده دين منزلهسنده اولمغله جميع غنيمت اوزره مقدمدر واكر هيچ غنيمته ظفر بولمازسه هيچ تركه بولنما دقده غريم وموصى له برشيئه واصل اولمديغى كبى منفلين دخى برشيئه نائل اوله مزلر واكر بوندنصكره اول طائفه غزاء آخرده ينه معيت وامريله مقابلهٔ دلالتده آنلر ايچون تنفيله مبادرت ايدوب مسلمين بونده غنائمه اصابت ايلسهلر اول غنائمدن انجق نفل ثانيلرى اعطا اولنوب نفل اول اعطا قيلنماز زيرا استحقاقلرى تسميهٔ ثانيه ايله اولوب تسميهٔ اولى بلاشيئ عودتلرنده انعدام محلله باطل اولمشدر مكر مسلمين بو غنائمدن نفل اول وثانيلرين شرط تسليملرين تقديم ايدهلر بوصورتده وفاء شرط واجب اولور زيرا بو شرطده تسميه كل اوزره تنصيص اولنمغله تسميهٔ سابقه منزلهٔ عدمده نازل وايكى نفله استحقاقلرى همان بو تسميهدن حاصل اولور وذمى وحربى مستأمن مقابلهٔ دلالتده تنفيله مستحق اولمقده مسلمينله برابر كيملرله برابر كيتميوب مجرد اخبار يله دلالتلرى مابينده خبرلرى مطابق واقع ايدوكى نمايان اولدقدنصكره فارق بولنماديغى واضح وعيانيدر زيرا تسميهٔ نفل شرط دلالته متعلق ودلالت دخى اخبار يله متحققدر لكن برابر كيتمدكلرنده كركدر كه امام رضخ ونفللرين قبل الدلالة اخذ اولنان غنائمدن اعطا ايتميه زيرا قبل التنفيل اصابت اولنان غنائمده اعطاء نفل صحيح اولميوب انجق آندن اعطاء اجرت تصحيح اولنور وبرابر كيتميوب اخبار مجرد ايله دلالت موجب استحقاق اجرت اولماز بوصورتده مسلمين اعطاسيه رضا ويرلرسه رضالرى كندو حقلرنده معتبر وحق ارباب خمسده غير معتبر اولديغندن كركدر كه نصيبلرندن ادا ايدوب خمسدن قضا ايتميه واكر امام برذمى يا حربى مستأمنى موضع معينه دلالت اوزره استيجار ايدوب اولدخى برابر كيتميوب خبر ايله دلالت اوزره اقتصار ايلسه اجره مستحق اوله مز زيرا باب النفل على الدلالة مسائلنده بيان ايلديك كه استحقاق اجرت موقوف عملدر كلام مجرد ايله حاصل اولماز وشخص مرقوم دخى مسلمين ايچون برعمله ابتدار ايتميوب همان كلامله اخباره اقتصار ايلمشدر لكن مسلمين دلالت ايلديكى مكانده بعض غنائمه لاحق ومقابلهٔ دلالتنده اعطاء رضخ

دخی رأی امامه موافق اولسه آنده بأس یوقدر شول منزله تنزیل قیلنور که اشتراط اجر ایتمدین اول مکانه دلالت ایده
و بر قریبا بیان ایلدیک که اول بابده دلالتیله اصابت اولنان غنائمدن امام ایچون رأی ایتدیکی مقداری آنلره اعطاء
رضخ جائزدر و بو دخی آنک کبیدر و اکر امام شخص مرقومه بزله فلان محله دک برابر کیت وسنک ایچون شو دکلو
اجرت واردر دیوب اولدخی برابر کیتسه اوزرینه شرط قیلنان عمله وفا ایتمش اولمغله اجر مسماینی تماما استیفا ایدر
واول اجری امام بعد الدلالة اخذ اولنان غنائمدن ویرمک جائز اولدیغی کبی قبل الدلالة اخذ اولنانمدن دخی جائزدر
اما نفل ورضخ بشقه در که بونده استحقاق عقد اجاره ایله در که عقد لازمدر وعقد لازمده بعض مصالحک بعض
آخردن تفاوتی یوقدر نته کیم سوق غنم وار مال ایچون برقومی استیجار ایلسه حکمی بویله در اما نفل ورضخده
استحقاق منفعت مسلمین اعتباریله در وآنده دلالت وعملیله اخذ اولنان غنائم منفعت عملی اولمغله اکا متعین قیلنور
واکر صورت استیجارده هیچ غنائم اصابت اولنمازسه کرکدر که امام اجر اجیری بیت المالدن اعطا ایلیه زیرا امامک
بو استیجاری نظر مسلمین ایچوندر اکرچه مسلمین ایچون مباشرت ایلدیکی عقودک عهده سی اکا لاحق اولماز
لکن مال مسلمین اولان بیت الماله رجوع ایدر واکر امام بر مسلم یا ذمی یا حربی مستأمنه دار الحربه دخول ودلالت
طریقی ایچون استیجار ایلسه سابقده بیان ایلدیک که بو وجه اوزره اجاره فاسد اما تنفیل جائزدر زیرا اجاره ده
مقدار معقود علیه بیان اولنمق لازم ایکن دلالت ایده جکی مکان مبدأ ومنتهاسیله تسمیه اولنمادیغیچه معقود علیه
مجهولدر اما تنفیلده تحریض ایچون تسمیهٔ نفل قیلدیغی ماده ده اعلام مقداره حاجت یوقدر وصورت مفروضه ده
اجارهٔ فاسده اوزره برابر کیتسه قصد قتال ایتمدیکندن مسلم دخی اولسه غنیمتدن سهمی یوقدر انجق مسماینی
تجاوز ایتمامک اوزره اجر مثلنه مستحق اولور زیرا عمل مشروطی اقامت ایدوب مقدما مسماسنه راضی اولشدر
پس اجر مثلی مسمادن اکثر ایسه ده اوزرینه زیاده قیلنماز واکر دلالت ایچون استیجار اولنان اجیر ذمی یا مستأمن
اولوب موضع مطلوبه عدم دلالتندن بشقه علی الغفله مسلمینی اعدا اوزره ایصال ایلسه بو صورتده ذهابده معیت
ایتسون ایتمسون عمل مشروطی اتیان ایتمدیکندن اجرته شایان اوله مز لکن اساءت مزبوره یی قصد ایتمش
ایسه ده امام ایچون قتلی جائز دکلدر زیرا فعل مزبور مستأمندن صدور ایلسه امانی ناقض اولمدیغی کبی
ذمی ومستأمن مثللو صاحب العهددن ظهوری دخی امانته مناقض اولماز انجق بو بابده سوء قصدی فهم
اولنورسه اول قصده اوزره امام مناسب کوردیکی مقدار ایله تأدیب مسلمه قادر اولدیغی کبی بونلری دخی
تأدیبه شرعا مقتدردر مکر حربی فی الاصل غیر مستأمن ایکن صکره تأمینی شرط دلالتیله مشروط ومبین اوله
بو صورتده امام ایچون قتلی جائزدر لکن جواز قتلی فعل مذکوری ناقض امان اولدیغندن اولمیوب بلکه امانی
شرطه تعلیق اولنمغله قبل حصول الشرط کالعدم اولدیغندندر واکر امام مقدما اخذ اولنان غنائمدن
دلیل طریقی ایچون فلان محله دک برابر کیتمک اوزره تنفیل ایدوب اولدخی اداء خدمت ایلسه بو بابده مسلمین
راضی دکللر ایسه ده آنی اعطایه رخصت واردر زیرا بو تنفیل منزلهٔ اجاره ده در که بدل معلومله عمل معلوم اوزره
استیجار ایلمشدر واستیجاری منفعت مسلمین ایچوندر پس اجرتی غنیمت مسلمیندن اعطا ایدر اما صورت مزبوره ده
خبر مجرد ایله دلالت ایدوب ذهابده معیت ایلمسه رضاء مسلمین بولنمدیقچه قبل الدلالة اصابت اولنان غنائمدن
نسنه ویرمک امام ایچون جائز دکلدر ورضالری بولندقده کرکدر که نصیبلرندن ویروب خمسدن ویرمیه زیرا ذهابده
معیت ایتمدیکچه خبر مجرد اوزره مستحق اجر اوله مز واکر امیر بعد اصابة الغنائم اعدایه ویردیکی نکایتی اخبار ایچون
برکسنه یی بشارتله خلیفه یه بعث وتسیار ایلسه اول بشیره فارس یا راجل کندو سهمندن غیری نسنه اعطاسی
سزاوار اولماز زیرا غنیمت حق غانمین اولدقدن صکره رضالری اولمدقچه آندن برشیء ویروب اعطا جائز دکلدر
بونده اصل اصیل کبهٔ شعر یعنی قیلدن بر یوماق حقنده وارد اولان حدیث جلیلدر که رسول الله صلی الله علیه
وسلم غنیمتدن کبهٔ شعری طلب ایلین کسنه یه امانصیبی منها فهو لک یعنی اما اول کبه دن انجق کندو نصیبم
سنک اولسون بیوردیلر اول کسنه کبهٔ معهوده یه محتاج وطلبکار اولوب رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری
ویردن برشیء دریغ بیورمزلر ایکن آنی اعطادن احتراز ایتدکلرندن عندیمزده ظاهر اولدیکه بعد رسول الله
صلی الله علیه وسلم بومثللو اعطا هر امامک حقنده عدم الجواز در لکن اول بشیر محتاجیندن ایسه امام ایچون
اکا احتیاجنه بناء خمسدن اعطا جائزدر زیرا مصرف خمس محتاج اولنلردر واول کسنه محتاجیندن اولمغله
بشارتله ارسال اولنمسه دخی اکا خمسدن اعطا جائزدر پس ارسالنده دخی اولیدر واکر مسلمین بشیره غنیمتدن
اعطاء امامه راضیلر ایسه نظر اولنور اکر بشیر محتاجیندن ایسه لر عطیه لری تمام غنیمتدن اعطا جائزدر واکر

اغتیادن ایسه لر کرکدر که حصهٔ مسلمین اولان اخماس اربعه دن خمسدن ویرمیه زیرا رضالری نصیبلرنده معتبر وخمسده
غیر معتبردر ومحتاجیندن اوله قالورنده رضاء غانمین بولنمدقده خمسدن ویرلمک جائزدر ونصیبلرنده یته رضالری
معتبردر بناءً علیه تمام غنیمتدن ویریلور واکر اول بشیرلر بشارتله جناب خلیفه یه واصل ووفات اولدقده خلیفه دخی
علی وجه النظر والاجتهاد بیت المالدن آنلره برمقدار جائزه ویرمکی جائز کورسه آنده دخی بأس شرعی یوقدر
زیرا رسول کریم علیه افضل التحیة والتسلیم حضرتلری طرف اشرفلرینه وارد اولان ایلچیلره ورسوللره اعطاء
جوائز ایله تکریم بیوریرلر ایدی نکته سی اولدر که بیت المال دفع نوائب مسلمین وجلب منافع موحدین ایچون تهیئه
واستحصال قیلنمشدر لکن غنیمت بشقه در که انجق حق غانمیندر کورمزمیسنکه غنائم غانمینک فقرا واغنیاسی
بینلرنده تقسیم اولنور ایکن مال بیت المال احتیاج مسلمینه تقسیم اولنمیوب همان نوائب موحدین ایچون تهیئه وتنظیم
اولنور کذلک امیر عسکره ملک اهل حربدن بر یدول بالغ اولسه رضاء مسلمین بولنمدیقچه اکا غنیمتدن جائزه ویرمک قطعا
جائز اولماز کورمزلرمی زیرا غنیمتدن برشیئله تخصیص بعض غانمین جائز دکل ایکن تخصیص حربینک عدم جوازی
اولیدر بو صورتده رضاء مسلمین بولنورسه بهرحال نصیبلرندن ویریلوب خمسدن ویریلمز زیرا خمسده حق
حربی بولنمامغله رضالری انجق نصیبلرنده معتبردر لکن امیر علی وجه الاجتهاد بشیرلره ورسوللره غنیمتدن جائزه
ویردکدن صکره بو قضاسی قضات مسلمیندن برینه رفع اولنمق اقتضا ایلسه کرکدر که رأینه مخالف ایسه ده آنی
تنفیذ وامضا ایلیه زیرا حکم مرقوم بین الفقها مختلف فیه ایکن امیر اجتهادیله امضا ایلمشدر صکره برقاضی ابطاله
قضا ایده مز وبر بو مسئله یی تنفیل بعد الاصابه ده تقریر وتفصیل ایلدیک ومقال مشروح المآل اوزره بو وجهله
دخی استدلال قیلندیکه امیر بلا تنفیل اسلاب مقتولینی قاتلینه تعیین ایدوب صکره خلافنی رأی ایلین برقاضی یه
رفع اولنسه امیر اجتهادیله فصل مختلف فیهی امضا ایتمش اولمغله قاضی آنی ابطاله قضا ایده مز کورمز میسنکه
حرمت فروج بوندن اهم ایکن قاضی اجتهادیله تحلیل ایتسه برقاضی ایچون رأینه مخالف ایسه ده ابطال
ووطئی حلال اولمازحتی برکسنه عورتنه انت خلیة او بریة او بائن او بتة دیدکده حضرت عمر وابن مسعود
رضی الله عنهما بونده تطلیقهٔ رجعیه واقع اولوردیوب حضرت علی رضی الله عنه ثلاث تطلیقات واقع
اولوردیمکله برقاضی احد قولین ایله قضا ایتدکدنصکره خلافنی رأی ایلین قاضی آخره رفع اولنسه قولیندن
هر بری امعانله ظاهر اوله جق بر وجهله تحلیل فروجه باعث ایکن ینه قضاء اولی ابطال جائز کورلمز زیرا محل
مختلف فیهده واقع اولان قضایی ابطال اجماعه مخالف اولمغله باطلدر وحکم مذکور استقصا اوزره مبنی اولان تحریم
فروجده ثابت اولنجه تعیین اسلاب واجازهٔ بشیر ورسول کبی تنفیل بعد الاصابه ده ثبوتی بطریق الاولی در والله اعلم

باب کیفیة قسمة الغنائم وبیان من یستحقها ممن جاء به بعد الاصابة

یعنی کیفیت قسمت غنائمی بیان وبعد الاصابه لاحق اولنلردن مستحق مغانمی کشف واعلان صددنده باب اصابت
بنیاندر بیلانکه بین المسلمین واهل الحرب قتاللری دار اسلامده واقع اولسه غنیمت حاضر وقعه یه تخصیص اولنوب
بعد اتمام القتال کلنلر برشیئله منتفع اوله مزلر زیرا بونده غنیمت نفس اصابتله دار اسلامله محرزه اولمغله بعد الاصابه
مدد لاحق اصابت واحرازده شرکت جیشه ملتحق اوله مز کذلک مسلمین ارض عدودن بر بلده یی فتحله اهالیسنی
قرار و بلده یدلرنده قرار ایلدکدنصکره مدد لاحق شرکته مستحق اوله مزلر زیرا ظهور احکام مسلمینله اول
بلده دار اسلام وغنائمی قبل لحوق المدد دار اسلامله احراز واتمام اولنمشدر کذلک دار الحربدن غنائمی دار اسلامه
اخراجدنصکره مدد لاحق بنه شرکته ملتحق اوله مزلر زیرا غانمین انی هم ید وهم دار ایله احراز وتأکید حقله
امتیاز ایلمشلردر حتی قبل القسمه فوت اولنلرک نصیبی میراث قیلنور اما دار الحربده بعد الاصابه وقبل الاحراز والبیع
والقسمه مدد لاحق بزم عندیمزده مصابلرنده شرکته مستحقلردر زیرا حق غانمین مجرد اخذ ایله متأکد اولماز که سبب تأکد
قهر اعدا ایکن دار الحربده من وجه موجود ومن وجه غیر موجوددر که مسلمین من جهة الید قاهرین ومن جهة الدار
مقهورینلردر کورمزمیسنکه اول بقعه یی دار اسلام قیلوب ایچنده قراره اقتدارلری یوقدر بلکه عند الاحراز تمام سبب
قوت مدده مقارندر بو جهتله تشریک اولنورلر بناء علیه قبل الاحراز والبیع والقسمه فوت اولنلرک نصیبلری عندیمزده
میراث قیلنماز وقول علی رضی الله تعالی عنه دخی بودر زیرا میراث انجق میتک بعد الوفات متروکاتیدر وحق ضعیف بعد
الموت باقی قالماز که متروکاتندن اوله اما قول عمر رضی الله تعالی عنه اوزره میراث قیلنور زیرا وارثی میتک حق مستحقنده
خلیفه سیدر بعده مؤلف مصنب المقال صورت مذکوره ده شرکت مدد اوزره بعض آثار ایله استدلال ایلدی اثرلردن
بریسی اول اثردر که ابو بکر الصدیق رضی الله تعالی عنه عکرمة بن ابی جهل رضی الله عنهما بشیوقرایله ابی امیه

وزياد بن لبيد البياضي به امداد ايچون بعث ايتديكده حصن نجير فتح اولندقدنصكره واصل اولمشلر ايكن
انلرى غنائمده تشريك ايلدي وفقهاء شامدن بر بلده فتح ودار اسلام قيلندقدنصكره واصل اولان مددذخي تشريك
قيلنورلر مقالنه ذاهب اولانلر بو اثر ايله استدلال ايدرلر لكن جوابلرنده ديرزكه نجير بلاد حضرموتده بر قريه نك اسميدر
وقريه بلده سنه تابعدر وقيل فتح البلدة قريه دار اسلام اوله من ياخود ديرزكه مدد مذكور همان فتحه متعاقب احكام
اسلامك ظهورندن اقدم ادراك ايتمش اوله لر و بو مقوله ده شركت مدد بزم عنديمزده دخي ثابتدر اما تمام فتحله ظهور
احكام اسلامدنصكره ثابت اوله من زيرا طارق بن شهاب رضي الله عنه دن مرويدر ديمشدر كه ماه دينار نام بلده
فتح اولندقدنصكره عمار بن ياسر رضي الله تعالى عنهما اهل كوفه دن بعض عسكره امير اولوب امداده كلوب
غنيمتده شركت مراد ايلديلر همان بني عطارددن بركسنه مخاصمه يه قيام وعمار حضرتلرينه ايها العبد الاجدع
اتريد ان تشاركنا في غنائمنا يعني اي عبد مقطوع الاذن بزه غنائممزده مشارك اولمقمي ايسترسين ديو دشنام
ايلدي عمار دخي خير اذني سببت يعني ايكي اذنمك افضلنه سوله خطأ فاحش ايلديك ديدي وانما قال ذلك
لان احدى اذنيه قطعت في الجهاد مع رسول الله صلى الله عليه وسلم يعني بو قوليلك وجهي اولدركه برقلاغي
رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلريله برغزاده حاضر ايكن قطع اولنمشيدي آنكيچون افضلي قطع
اولنان اذندر مترجم فقير ديركه اول شخص دني جناب عماره ايها العبد ديو خطاب تشنيعي اكا مبنيدركه
ابوحذيفة بن المغيرة جاريه سي سميه رضي الله عنها يي ياسر بن عامر رضي الله عنه تزويج ايدوب عمار رضي الله
عنه انلردن تولد ايتمكله عبد اولوب صكره ابوحذيفه آني اعتاق ايتمشيدي وقطع اذني اصابه وسائر كتب سيرده
ذكر اولندبغي اوزره خلافت صديقده حرب مسيلمه ده واقع اولمشيكن اصل كتابده قطعت في الجهاد مع
رسول الله صلى الله عليه وسلم ديمشدر والعلم عند الله وفضائل عمار كتب الاحاديث وسيرده مشروحه در انتهى
راوي ديركه نزاع معهود امير المؤمنين حضرت عمر رضي الله عنه كتب اولندقده جوابنده ان الغنيمة لمن شهد
الوقعة ديو ترقيم وجيش عماري غنائمدن منع وتحريم ايلدي و بو جوابنه بادي اولدركه ماه ديناره اجنده احكام
اسلام اجرا قيلنمغله قبل لحوق المدد دار اسلام اولديغي بديدار اولمشيدي كورمز ميسنكه حضرت عمر رضي الله
تعالى عنه سر عسكري سعد بن ابي وقاص رضي الله عنهما من واقاك من الجند ما لم تتفقأ القتلى فاشركه
في الغنيمة ديو تحرير ايلدي مترجم فقير ديركه بو اثر معتبرده قتلى جمع القتيل بمعنى المقتولدر وتتفقأ بتقديم الفاء
على القاف مفهومدر تشقق معناسنه در ومعناى كلام سكا امداد ايچون بعث ايلديكيم جنود شامدن مقتولين
اعدا تطاول زمانله تشقق ايتمدين ياخود مقتولين مسلمين دفنله مقتولين مشركيندن تميز وتفرق ايتمدين واصل
اولانلرى قسمت غنيمتده شريك قيل ديمكدر انتهى وبعض روايتده بتقديم القاف على الفاء ما لم تتقف القتلى
واقع اولمشدر مترجم فقير ديركه بو تقدير اوزره تتقف ناقصدر وقفادن مأخوذدر وروايت مرقومه ايكي وجهله
توجيه اولنمشدر وجه اول اولدركه قتلى فاعل اوله بو وجه اوزره معناسي قريب موتله حكم مقتولينده اولان
مجروحين بربرى اردنجه موتده تعاقب ايتمدكجه ياخود مجروحين غازيلر ايله مكانلرينه عودت واعداي قفالرنده
ترك ايتمدكجه ديمكدر وجه ثاني اولدركه قتلى مفعول اوله بو وجه اوزره معناسي سن مقتوليني قفاده ترك ايدوب
دار اسلامه منصرف اولمادقجه ديمكدر واصل كتابده ذكر اولنان انجق وجه ثانيدر وجه اول طلبة الطلبه دن
انتخاب اولنمشدر انتهى واشهر روايتين روايت اولى درزيرا فقأ تميز وتشققدن عبارتدر و بوندن اخذ ايله
فقيهه فقيه ديمشلردر صحيحي سقيمدن فرق وتمييز ايتديكيچون وشاعرك نظم تتفقأ فوقه القلع السواري
وجن الخاز باز به جنونا قولي دخي بو قبيلدندر يعني اول مكان نمد وحك فوقنده سحائب عظيمه اثناء ليلده
تشقق وامطار ايدوب نبت خاز باز قوت ناميه دن تكثر ايلدي ياخود مجنون كبي بربرينه قارشدي ديمكدر
و بو تقرير اوزره خاز باز نبا تاتدن برنوعدر و بعضيلر خاز باز بمعنى الذباب در ديديلر بو تقدير اوزره معناسي
نضارت مكانله كثرت نباتاتدن ذباب تكثر ايلدي ياخود مجنون كبي صيحه ايلدي ديمكدر وعبد الله بن ابي بكر بن حزم
حضرتلريدن مرويدركه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم غنائم خيبردن جعفر بن ابي طالب رضي الله عنه
وآنكله حبشه دن برابر كلن ايكي سفينه اصحابنه وابو هريره وطفيل بن عمرو ايله برابر كلن دوسيلره فتح خيبردن صكره
كلمشلر ايكن غزاتله برابر اسهام بيورديلر لكن رسول الله صلى الله عليه وسلم بونلرى ادخال سهمان ايچون على وجه
الاسترضاء مسلمينه بسط كلام ومسلمين تسليم ورضالرين اعلام ايتدكلرندنصكره بونلر ايچون دخي اسهام ايلديلر
ووقعه مذكوره بو وجهله توجيه وتفسير اوزره روايت اولندي پس بونده بيان واردركه بعد الفتح لاحق اولانلر

طارق بن شهاب اصحابدن اولديغنده اختلاف اولندي اصح اقوال صحابي اولمقدر اصابه ده تفصيلي واردر هكذا ذكر شمس الائمة الحلواني * وكذا ذكر غيره وذكر في اسماء المواضع ماه دانيال كذا قاله الحصيري رحمه الله تعالى * وشهد عمار المشاهد كلها ثم شهد اليمامة فقطعت اذنه بها ثم استعمله عمر على الكوفة كذا في الاصابة وعن ابن عمر رضي الله عنهما لقد رأيت عمارا يعني يوم اليمامة في حرب مسيلمة على صخرة وقد اشرف يصيح يا معشر المسلمين امن الجنة تفرون انا عمار بن ياسر هلموا الى وانا انظر الى اذنه تذبذب وقد قطعت كذا في الخميس *

شركته غير شايان در زيرا شركته شايان اولهلر ايدي رسول الله صلى الله عليه وسلم بونلره سهمان ايچون استرضاء
مسلمينه محتاج اولمازلر ايدي و مرويدركه رسول الله صلى الله عليه وسلم ابان بن سعيد رضي الله عنهي
مدينه دن بر سريه اوزره تأمير ايله جانب نجده تسيير ايتمشلر ايدي آنلر دخي فتح خيبردنصكره واصل اولدقده
ابان اقسم لنا يا رسول الله ديو طلبكار سهام اولدقده اجلس يا ابان قول شريفلريله منع واقحام وانلر ايچون
ترك اسهام بيورديلر بو حديث جليلده اكا دليل واردركه بعد الفتح ملتحق اولانلر شركت غنيمته مستحق اوله مزلر
مگر امام مصالح عسكر غانمين ايچون آني رسالتله بعث ايتمش اوله و بر قريبا بيان ايلدنيك كه رسول معهود غانمينله
موجود كبيدر حتى مرويدركه رسول الله صلى الله عليه وسلم محاصره خيبر اثناسنده محيصه رضي الله عنهي بعض
رفقاسيله فدك اهالى يه ارسال ايتمشلر ايدي و فتح خيبردن صكره عودت ايتدكلرنده آنلر ايچون شق ونطاتدن اسهام وسهملرندن
بشقه كتيبه ده اولان خمسدن هرسال وظيفه معينه ايله انعام بيورديلر لكن بعضيلري بو ماده ده تأويل آخره
مائل وشو وجهه اوزره توجيهه قائل اولديلركه غنائم خيبر وعدكم الله مغانم كثيرة تأخذونها فعجل لكم هذه يعني
اي اهل حديبيه الله تعالى سزلر ايچون مغانم كثيره وعد قيلديكه سزلر آنلرى اخذ ايده جكسز همان بو غنائم
خيبري سزلر ايچون پيشين تعجيل ايلدي نظم كريمي مدلولنجه قبل الهجرة اهل حديبيه ايچون وعد تكريم ايدي
بناء عليه اهل حديبيه دن بولنانلره فتحه حاضر اولسون اولمسون اسهام بيورديلر ومرويدركه حضرت
عثمان بن عفان رضي الله عنهما حليله جليله سي رقيه بنت رسول الله عليه السلام مريضه بولنمغله رؤيت
مصالحي ايچون غزوه بدردن تخلف ايتمش ايكن كذلك طلحة بن عبيد الله وسعيد بن زيد رضي الله عنهما يي
كاربان قريشك اخبارينى تجسس ايچون جانب شامه بعث ايتمشلر ايكن كذلك انصاردن جناب مؤلف اصل
كتابده اسملريله ذكر ايلديكي بش كسنه يي منافقيندن برخبر غدر بالغ اولدقده مدينه يه ارسال ايتمشلر ايكن غنائم
بدردن جمله سنه سهم ويرمشلردر لكن بو بش كسنه يه اسهامي تأويلده وجوه عديده واردر بري اولدركه
اول ايامده يهود ومنافقينك مدينه ده كثرتي اولمغله رسول الله عليه السلام اصحاب كرام ايله ايچلرندن غزايه خروج
ايتدكلرندنصكره مدينه ده احكام دار اسلام جاريه اولمامغله اول بش كسنه دار الحربده منفعت مسلمينه ضامن
وفراغ قلب رسالتپناهي بي متضمن اولان اعماله مشغول ايديلر بو جهتله آنلره اسهام ايلديلر وبعض علما تأويلنده
ديديلركه امر غنائم بدر قل الانفال لله والرسول نص اجازت قصي مقتضاسنجه جناب رسالته مرهون
وديلدكلرينه ويروب ويرمكه مأذون ايديلر بناء عليه آنلره دخي اسهامله انعام ايلديلر ومرويدركه يوم حنينده
بعض مسلمين انهزامله تامكه يه بالغ اولمشلر ايكن ظهور نصرتي استماعله صوب رسالتپناهي يه عودت ايتدكلرنده
آنلره دخي اسهام غنيمت بيورديلر وحرب حنين مكه فتحيله دار اسلام قيلندقدنصكره واقع اولمغله منهزمين
مرقومين دار اسلامه بعد الوصول عود وقفول ايتمشلر ايكن نائل سهم اولمالرندن بزه ظاهر اولمشدركه غنيمتي
دار اسلامله احرازدن اقدم لاحق اولان مدد اشترا كه قادردر بناء عليه مؤلف دقت پناه اكرمه الله تعالى في الجنة
مثواه ديركه امام المسلمين لايقدركه غنائمي دار اسلامه قبل الايصال بيع وتقسيمه استعجال ايليه زيرا تقسيمي قطع
شركت مدده بادي ومددك لحوق جيشه قلت رغبتنه مؤدي اولديغندن بشقه هربري كندو سهمني حفظ
واحماله اشتغالي بلكه هربريك برجانبه تفرق واعتزالي موجب و بونلر دخي اعدايي هجومه تشجيعله هزيمت
مسلميني مستوجبدر وهم قسمت وبيع نوع من التصرفدر وتصرف دخي انجق تمام سببله بعد تأكد الحق صحيح
اولمغله دار ايله احرازه توقف ايدر بو يله ايكن دار الحربده تقسيم ايلسنه جائز كوريلور زيرا اجتهاد ايله فصل
مختلف فيهي امضا ايلمشدر بعده مؤلف جليل مسئله مزبوره اوزره حديث رافع بن خديج رضي الله عنهما ايله
سرد دليل ايلديكه رسول الله صلى الله عليه وسلم غنائم بدري غنائم اهل نخله ايله برابر مدينه ده تقسيم ايلديلر
وغنائم نخله بدردن اقدم اخذ اولنمش ايكن توقيفله بدره تشريفدنصكره عودت وايكي غنيمتي بردن تقسيمه
مباشرت بيورديلر وجناب رافع روايت اخراده اول غنائمي سير نام محلده كه صفرا نام موضعك مضيقنده برشعب
منفرجه در تقسيم بيورديلر ديدي اكر روايت اولى اوزره قسمت مذكوره مدينه ده واقع اولمش ايسه مدعامزه
دليل قاطعدر واكر روايت ثانيه اوزره سيرده واقع اولمش ايسه دعوامزه يينه برهان ساطعدر زيرا قريبا بيان ايلديك كه
اول ايامده دار اسلام انجق رسول الله عليه السلام اصحاب كرامله بولندقلرى مقامدركه مسلمين ايچون منعه
مأمنه بولنور در وغنائم حنيني جعرانه نام محله كلمدكجه تقسيم ايلمديلر حتى مرويدركه جهله اعراب مطالبه تقسيمله
جناب رسالتي برشجره سمره يه الجا وتضييق ايتمشلريله رداري اول شجره يه ايلشوب ينه اعراب قليل الآداب

والقسمة في الملك الذي لبس عنا كد وكما اشترى نصف دار لا يجوز قاسمه قبل القبض لا يجوز قاله الحصيري *
وفتح نسخه لرده سين كسرسين وفتح بااليه دخي فتح سين وسكون بااليه اعجام اولنمشدر واسماء مواضعده نسخه حلوانيدن بشيروافع اولوب وتشديد يا ايله فتح سين وكسر ايلشدر *
حصيري نقل ايلشدر انه كلاهما لغة *
جعرانه جعرانه الجعرانه والحديبية ذكر الخطابي وغيره بالتشديد بالتخفيف قاله الحصيري *

ردالرین جذبله تحریق ایلدکلرنده اول رسول کریم الخصال ارکوالی ردائی فوالله لوکانت هـذه العضاه ابلا
وبقرا وغنما لقسمتها بینکم ثم لاتجدونی جبانا ولابخیلا یعنی بنم ردامی بکا ترك ایدیکز والله شو اشجارام غیلان ابل
وبقر وغنم اولیدی ینه سیزلره تقسیم ایدرایدیم صکره بنی جبان وبخیل بولمازایدیکز قول شریفلریله تطییبلرینه
اشتغال بیوردیلرایشته بو بابده تقسیم غنـائم ایچون شو مرتبه ابرام ایتمشلرایکن ینه رسول الله علیه الصلوة والسلام
دار اسلامه منتهی اولنجیـه دك تأخیرنی التزام ایلدیلر وجعرانه مکه یه تابع برقریه اولمغـله فتح مکه ایله مفتوحه
اولمش ایدی پس بوقصـهٔ حکمت بنیـانده تقسیم غنا ئم دارالحربده جائز اولمدیغنی بیان واردر بعـده مؤلف
دقیقه دان شووجهله حکم و بیان ایلدیکه هرکیمکه وقعه ده حاضراوله قتـال ایتسون ایتمسون مریض اولسون
صحیح اولسون شرکت غنیمته قادردر و بونده اصل قوی شول حدیث نبویدرکه سعد بن ابی وقاص رضی الله عنه
یارسول الله برکسـنه که عسکری حمایت ورفیقلرندن ضرر اعدایی دفعده اظهار جهت ایده آنك نصیبی بنا ئ
عجزه ایله برابرمیدر خبر و یردیمکله جوابنده ثکلتك امك یاابن ام سعد وهل تنصرون وترزقون الابضعفائکم یعنی
ای ابن ام سعـد والده ڭ سنی فاقده اولسون سیزلر انجق ضعفـا کز برکاتیله منصور ومرزوق اولورسز بیوردیلر
و بونك نظیری رسول اکرم صلی الله علیـه وسلمدن آنلردخی رب ارحم جـل احسانه المعم حضرتندن روایت
ایلدکلری لولا الصبیان الرضع والشیوخ الركع لصبت علیهم العـذاب صبا حدیث قدسیسیدر یعنی ممه امر
معصوملر و بیلی بوکلمش اختیارلر اولمایدی اوزرلرینه عذابی شدت صبله صب ایدرایدم ومرویدرکه رسول الله
صلی الله علیـه وسلم اطیب کسب المسلم سهمه فی سبیل الله وصفقـة یده ومانعطیه الارض دیدیلر یعنی مسلمك
اطیب مکاسبی فی سبیل الله جهادنده حاصل اولان سهم غنیمتی وتجارتندن ربحی وزراعتندن ارضك نماسیدر
وبو حدیث جلیـل مرد غازی کرك غنی وکرك فقیر وسهمی کرك قلیـل وکرك کثیر اخذ سهمنه اظهار رغبت لازم
ایدوکنه دلیلدر زیرا اشرف جهات اصابت اموال اولان اعزاز دین واعلاء کلمة الله ایله اصابت اولمغله اطیب
مکاسبیدر وحدیثده صفقهٔ یدندن مراد اکرچه تجارتدر لکن اداء امانت وحدود شرعیه رعایت آنده شرطدر
ومانعطیه الارض ایله مراد زراعتدرکه اولدخی الزارع یتاجر ربه یعنی زراعت ایلین رب العالمین ایله بیع وشرا ایدر
حدیثی اوزره نوع تجارتدر وامام الاسلام قسمت غنـا ئمی التزام ایتدکده کرکدرکه جمله نك مرضیسی اولان
مجرب الامور ومجرب العقـل والشعور برذات صد التقریبی قسمت اوزره تعیین ایده و بعـد افرازالخمس خمس
اوزره دخی محافظه یه قادر وکتابته مقتـدر عاقل وامین برشخص صداقتهینی ناظرایلیـه زیرا امام کثیر الاشتغال
اولمغله بنفسه مباشرت قسمتـدن عجزی ظاهر وغیرایله استعانت ایده جکی باهردر بوصورتده کرکدرکه
حفظ وقسمتـه اقدر اولانلری اختیـارایده واقدراولانلر انجق شرائط مـذکوره یه مظهراولانلردر و بو بابده
اصل اصیل شو روایت قیلنـان حدیث جلیلدرکه رسول الله صلی الله علیـه وسلم محمیـهٔ بن جزء الزبیدی
رضی الله عنهی خمس بنی المصطلق اوزره امین قیلدیلرصکره اخماس غنـا ئم آنك عنـدنده جمع اولنورایدی
وزکـوة اموال ظاهره دن جمع اولنـان اموال دخی بشقه وضع اولنوب آنك بشقه حافظی ومصارفی وار ایدی
وغنـائمك دخی بشقه حافظی ومصارفی وارایدی وزکوة مذکوره دن ایتام وضعفـا ومساکینه و یریلرایدی
ویتیم بلوغله اوزرینه جهاد واجب اولدقده جهاده رغبت ایدرسه وظیفه سنی زکوتدن غنیمته نقل ایدرلرایدی
اما رغبت ایلمز سـه فیء وزکوتدن نسنه و یرمیوب تعیش نفسی ایچون کسبله امر ایدرلرایدی ورسول الله
صـلی الله علیه وسلم سائلدن برشیئ دریغ ایتمزلر ایکن ایکی کسنه کلوب خمس بنی المصطلقدن بعض نسنه
استدکلرنده آنلره علی وجه التهدید ان شئتما اعطیتکما منه ولاحظ فیها لغنی ولالقوی یکتسب یعنی ایسترسکز
سزه اندن اعطا ایدهیم لکن انجا سده غنی ایچون وقوی کـا سب ایچون نصیب یوقدر قول شریفلریله
منع وتشدید ایلدیلر وروایت اولندیکه عبیدة السلمانی رحمه الله تعـالی قومینك علوفه لرینی تقسیم ایدر ایدی
ایکی کسنه میانده بردرهم فضله قالدقده آنلره امرایلدیکه اقتراع ایدوب قرعه قنقیسنه حکم ایدرسه درهمی
اول اخذ ایده همان مجلسدن برکسنه قالقوب قولاغنه کیزلوجه سویلدیکه بونلره امرایدرمیسنکه قرعه قنقیسنه
حکم ایدرسه آخرك نصیبنی اول اخذ ایده همان عبیده قولندن رجوعله آنلره واریکز بودرهمله برنسنه آلوب
بینکزده اقتسام ایدیکز دیو امرایلدی و بزدخی بو رأیه مائل و بو قوله قائللرزکه تعیین مستحقده اقراع غیرجائزدر
وشیئ مستحق بنفسه قابل قسمت دکل ایسه کرکدرکه ایکی شریك آنی مناصفهٔ حفظ وامساك ایده لر یاخود آنکله
برنسنه اشترا ایدوب آنی منـاصفهٔ اقتسام ایده لر کذلك ایکی کسنه برشیئ هر بری ملکمدر دیو دعوی ایدوب

شکلتك امك کلمه سنك اصل وضعی دعاء سوء ایچوندر صکره مقام تعجبده استعمال اولندی وحدیثده دخی مراد تعجبدر ملا

محمیه بفتح المیم الاول وسکون الحاء المهملة وکسر المیم الثانیة وتخفیف الیاء مع فتحها کذا فی الاصابة *

مطلب الشرکة فی شیء لایقبل القسمة کیف یقسم

وقنقیسنك ایدوکی متبین اولمسه سبب استحقـاقده مساوی اولملریله مناصفـهٔ ایکیسی میانده تعیین قیلنور
واحنف بن قیس رحمه الله تعـالی دن مرویدر دیدیکه بزلر باب عمر رضی الله تعالی عنه ده جالسـین ایدیك ناکاه
برجاریه مرور ایلدی حضار مجلس آنی امیر المؤمنینك ام ولدلرندن بریدر ظن ایدوب یرلرندن قیام ایچون حرکت
وتوسیع طریقه مبادرت ایلدیلر پس جاریه ظن ناسی فهم ایدوب دیدیکه بن امیرالمؤمنینه حلال دکلم زیرا بن خمس
مال الله دن برجاریهیم جاریه نك بو کلامی بزلره شبهه ایراث ایتمکله بینمزده تعجبا امیرالمؤمنینه مال الله دن نه مقداری
حلال اولور دیو بسط ابحاث ایلدیك انجام کار امیرالمؤمنین حضرت عمر رضی الله عنه کشف استار اسرار ایدوب
دیدیکه بن مال الله دن انجق صیفی وشتوی ایکی حله یی واوزرنده حج واعتمار ایده جکیم دابه یی وقریشدن برشخصك
بین اسراف وتقتیر قوت عیالی مقـداری مؤنت اهلیمی استحـلال ایدوب باقیسنده سائر مسلمیندن بریسی کبی
جمله ایله اشتراك ایدهرم بو اثر جلیلده امام مال مسلمیندن انجق مقدار کفایه سین اخـذ ایله ممتاز وماعداده مسلمینه
شریك وانباز اولدیغنه دلیل واردر مترجم فقـیر دیرکه حکم مذکور اوائل اسلامده وناس اطاعت ائمه یی حکم
شرعله التزام ایتدکلری هنکامده ایدی امافی زماننا انظار ناس زینت ظاهره یه مقصور واطاعتلری قوت اعوان
ومنعه یه محصور اولمغـله خلفا وامرا اقتضاسنه کوره تکثیر خیـل وحشم واسرافدن اجتنـاب اوزره نفسی
واتبـاعی اوزره اوساط ناسدن زیاده بسط نعم ایلمك جائز اولدیغنی امام حصیری مشایخمزدن هامش نسخه سنده
نقـل ایلمشدر انتهی زیرا امام بمنزلهٔ وصی الایتامـدر وقرآن عظیمده اوصیا ومن کان غنیـا فلیستعفف
ومن کان فقیرا فلیأکل بالمعروف مضمونیله ایصا اولنمشلر یعنی اوصیـادن غنی بولنان مال یتیمدن عفت ایلسون
وفقیر بولنان احتیاجی واجرت سعیی حسبیله مقدار معروف اکل ایلسون بعده مؤلف سریره دان بو وجهله
ذکر و بیان ایلدیکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم خیبرده سهم ذوی القربی یی همان بنی هاشم و بنی المطلب
بینلرنده تقسیم ایلدیلر حتی حضرت عثمان وجبیر بن مطعم رضی الله عنهما قسمتده داخل اولمغیچون بعض کلامله
استرحام ایلدیلر مترجم فقـیر دیرکه خلاصهٔ کلاملری بوایدیکه جـد عثمان اولان عبد شمس وجد جبیر اولان
نوفل هاشم ومطلب ایله قرنداشلر وجمله سی اولاد عبد مناف ایکن سهم ذوی القربی بنی هاشم وبنی المطلب
بینلرنده مقسوم اولوب بزلر محروم اولدیق دیو استرحام ایلدیلر انتهی وبز بوصددك تمامنی شرح السیر الصغیرده
بیان واتمام ایلدیك لکن مؤلف دربانهادك بوکابنده موجزن ازدیاد اولدیغی همان اولدرکه نبی اکرم صـلی الله
تعالی علیـه وسلم حضرت عثمان وجبیر رضی الله عنهما یه دیدیلرکه بنی المطلب بزمله برابرشعبده داخـل وزمان
جاهلیتلرنده دخی بزمله مخالط ومواصـل ایدیلرهمان بنی هاشم وبنی المطلب شیء واحددر ایشته بو حدیث بلاغت
تخصیصده ذوی القربی ایله مراد وقت هجران ناسده رسول الله علیه السلامه انضمـامله قرب نصرت اولوب
یالکز قرب قرابت اولمادیغنه تنصیص واردر ومرویدرکه نبی علیه السلام اولبابده حضرت جبریل علیه التبجیل
ایله استشاره ایدوب اولدخی بنی هاشم وبنی المطلب میانلرنده تقسیمله اشارت ایلمشدر وامام مجاهد علیه الرحمه دن
مرویدرکه خمس الخمس ذوی القربی یه مخصوص ایدی دیوب سبب تخصیص آنلرك مال زکوتدن اکل ایتمدکلریدر
دیو تنصیص ایلمشـدر لکن قول اول اصح وامثلـدرکه تحریم زکوة آنلره بطریق الاکرام اولمغـله مقابلنده
عوضی استلزام ایلمزلر وهم حرمت زکوة بنی هاشمـه خاص ایکن نبی کریم سهم ذوی القربی یی بنی المطلبه دخی
تعمیم ایلمشلردر پس تفصیل مرقومدن سبب اسهام حرمت زکوة اولمیوب بیان سابق اوزره قرب نصرت ایدوکی
بزه معلوم اولمشدر والله اعلـم

باب ما یستعمل فی دار الحرب ویؤکل ویشرب * یعنی دارالحربده غنائمدن استعمال واکل وشربی استحـلال
اولنان اشیایه متعلق بسط مقالدر مسلمـین دار الحربده ظفریاب غنـائم اولدقلرنده آندن برشیئله انتفاع برفرده
لایق دکلـدر مکرنفسلری ودوابلرینـك مأکول ومشروبلرندن مرتزق اوله لر واکل ایچون بقر وغنم وامثـالنی
بلاخمس ذبح دخی جائزدر زیرا طعام وعلفه احتیاجلری ظاهر وبونلری دار اسلامدن استصحاب ودارالحربده
اشترا متعذردر وظفریاب اولدقلری انجق غنیمت اولمغله مقدار حاجتلری شرکت قسمتدن مستثنی وقبل الاصابه
بولندیغی اصل اباحت اوزره ابقا اولنور نظیری شرکت مفاوضه درکه شریکیندن هربرینك نفسی وعیالی ایچون
اشترا ایلدیکی طعام وکسوه آندن استثنا ومدت شرکتده بونلره احتیاجی معلوم اولمغـله هربری بونلرایله ممتاز
ومستثنی قیلنور بو بابده اصـل معتبر حدیث عمر رضی الله عنه درکه کتاب عاملنه جوابده ان دع النـاس یأکلوا
ویعلفوا فمن باع شیئا من ذلك فقد وجب فیه خمس الله وسهام المسلمین یعنی امرم اولدرکه ناسی حاللرینه ترك ایله

مطلب حرمة الصدقة علی بنی هاشم

وبو مسئله دن استثنا قیلنمش بعض اشیا واردر قریبا بو بابده ذکر اولنور ان شاء الله تعالی

غنائمدن يسونلر وداباه لرينه بينديرسونلر اما هركيم آندن برشيئ بيع ايدرسه آنده خمس الله وسهام مسلمين واجب اولمشدر ديو تحرير ايلدي ومعناي مذكور فضالة بن عبيد رضي الله عنه دن دخي مأثور در وبزدخي بوقولي اخـذ ايدوب ديرزكه غنائمدن اباحت تناول انجق احتياج ايچوندر تجارت ايچون دكلدر پس بيعله تحت تجارتده داخـل اولدقده اخذ ايلديكي ثمن بدل مبيع اولوب سائر غنائم كبي اولمغله آنكله امتيازده برفرد ايچون جواز يوقدر ومؤلفدن يادرايت بو بابده حديث سلمـان رضي الله عنهي دخي ذكرور وايت ايلديكه يوم نهاوند ده غـلام سلمان حضور سلمانه برسپت كتورد كده سلمان ديديكه بروكتور كوره ليم اكرايچنده مال وار ايسه شوامناء امواله ويره ليم واكر طعام وار ايسه اكل ايده ليم ناكاه آچوب كورديلركه ايچنده برقاچ ارغفه حواري يعني بياض اتمكلر وبرمقدار پيزو بربچاق واردر همان سلمان اتمكلردن رفيقلرينه طرح وپيزدن نه كونه طبخ وترتيب اولنديغني سويليه رك قطع ايدوب اكله باشلديلر بعده جناب مؤلف آني ذكر ايلديكه ابن عباس رضي الله عنهما غنائمدن اكله رخصت ويروب آندن برشيئ قبل القسمة اخذ واخراج ايدرلرسه تصدق ايدرلرديدي ومرادي بعد القسمة يدنده قالورسه تصدق ايدر ديمكدر اما قبل القسمة همان مغانمه رد وتسليم ايدر زيرا قبل القسمة مغانمه رد والقايله اول شيئ مستحقنه ايصال متيسردر اما بعد القسمة متعذر اولمغله لقطه كبي سبيل استخلاصي تصدقه منحصر درمكر كندو محتاج اوله همان كندوا كل ايدر اما غني ايكن اكل اتمش ايسه ينه حكم لقطه كبي قيمتني تصدق ايدر وقول مذكور ابن عمر رضي الله عنهما دن دخي مأثور در وعبدالله بن عمرو رضي الله عنهمادن مرويدركه يوم خيبرده رسول الله صلى الله عليه وسلم ردوا الخياط والمخيط وكلوا واعلفوا ولاتحملوا ديديلر يعني غنائمدن اخـذ ايلديككز ايلكي واكه يي محلنه رد ايدوب غنائمدن اكل ايديكز ود وابكزه علف ويريكز لكن آلوب كوتورمكز بو حديث جليلده اكا دليل واردركه مأكول ومشروبك غيري غنيمتده ادخال اولنورا آندن برشيئله اختصاص برفرد ايچون استحـلال اولنماز ومأكول ومشروب دخي انجق حكم اكل وشربده مستثني در حكم حل وتصرفده دكلدر بناء عليه سليمان بن يسار رحمه الله تعالى ديديكه كرك ارض عدوده وكرك بعد الخروج بيع طعام ثمني غنيمته رد ايتمزسه غلول حرامدندر وعبدالله بن ابي اوفى رضي الله عنهمادن مرويدركه يوم خيبرده طعام تخميس اولنميوب هركس ديلديكي مقداريني آلور ايدي ديدي پس بو قول جليلده طعام اصل شيركتدن مستثني وتخميسي غير واجب ايدوكنه دليل واردر وحكم محررده طعـامدن اول موضعده كثير الوجود وعزيز الوجود اولنلري برابردر وبعض علماء شام بونده مخالفت وشووجهله كشف مرام ايلديلركه اباحت مرقومه شول طعامه خاصدركه اول موضعدن موجود واشياء تافهة حقيره دن معدود اوله اما موضع آخردن منقول ايسه اول موضعده اعزاموالدن اولمغله تناولي استحلال اولنماز لكن قول اولده بزم اعتماديمز مكحول شامي رحمه الله تعالى دن نقل اولنان خبر قوي الاسناد اوزره دركه بلاد رومده غزاده ايكن بركمسنه برناقه يي ذبحه ابتدا بعـده ناسه كليكز بولحمدن اخذ ايديكز ديو ندا ايتدكده امام مكحول غسانـدن برشخصه قالقوب شوناقه نك لحمندن بزه كتورمزميسين ديوب اول شخص دخي اول ناقه نهبي در يعني هنوز تخميس اولنمايوب مال منهوب كبيدر ديدكده امام مكحول مأذون فيه اولان طعامده نهبي يوقدر ديدي ايشته امام مكحول كندو زماننده بلاد رومده دوه بولنماز ايكن ذبح واكلني تجويز ايتمسي جواز اكل انواع طعامده مساوات اوزره ايدوكنه دليل منقولدر وينه امام مكحولدن مرويدر ديمشدر كه هرنسنه كه مال متقوم اولميه آني بركمسنه ارض عدودن نفسي ايچون حل واخراج ايلسه اكا تخصيص قيلنوروبو قولي بزم عنديمزده دخي اكرچه دار بمزده قيمتي اولميان نسنه لرده صحيحدر امادار بمزده قيمتي اولان نسنه لرده غنيمته ردي واجبدر زيرا تمكن اخراجي انجق قوت مسلمينله حاصل ونقل مكا نله عين اشيا غير متبدل اولمغله جملة غنائمده داخلدر ظن ايده رمكه مكحول اول نسنه ده نقل مكاني منزلة صنعته نازل وصفت تقومي محدث ومحصل قيلمشدرحتي ديمشـدركه شجر عدودن قطع وآندن برقدح يا توقاق ياعصي ياپسك آنده بأس يوقدر امابو نسنه لري ياپلش بواسك كركدر كه غنيمته رد ايده سين وبزدخي بوقولي اخذ ايده رز زيرا شيئ معمول صنعتيله مال متقومدر اما قبل العمل غير متقوم ايكن صنعتيله مال متقوم قيلدقده تراب غيردن اتخاذ كوز منزلنده صانعه تخصيص قيلنور لكن بز صنعتله نقلي تفريق وبو وجهله تحقيق ايده رزكه صنعتله عين اشيا متبدل واول متقوم شيئ آخر اولوب صنعتيله حادث ومتحصل اولمشدر ونقلله عدم تبدل اعيان ظاهر وعياندر بعـده امام مكحول رسول الله صلى الله عليه وسلم اياكم وربوا الغلول بيوردديلر ديو روايت وتقرير وربوا الغلول غنائمدن بردابه يه بنوب لاغر اولدقده ياخود برثوبي كيوب كهنه اولدقده غنائمه رد ياخود قبل التملك والاستبراء جاريه مغنمي وطئ ايتمكدر ديو تفسير ايلدي وبزدخي بوقولي اخـذ ايده رز زيرا غازي ايچون قبل القسمة اعيان مزبوره دن ومنافعندن واستعمالله فائت

ومنقص اولان اجزاسندن برشيئله امتياز حرام لازم الاحتراز در وابو الدرداء رضي الله عنه دن مرويدرديديكه سريه طعـامدن اخذايلدكلري نسنه ايله اهللرينه رجوع ايدوب بيع ايتمديكچه آندن اكل واهدا لري مشروعدر ظن ايده رمكه جناب ابي الدرداء اهدايي اكل كبي جملة حوائجدن احصا ايلدي لكن بز بوقولي اخـذ ايتمززكه اكل اصول حوائجدن اولمغله آنده ضرورت متحققدر واهدا اصول حوائجدن اولمامغله تصرفات سـائره يه ملتحقدر ومرويدركه براء بن مالك رضي الله عنه يوم الزأره ده مغـانمدن برسيف الوب آنكله قتال ايلشـدر وبزدخي مثلا برغازينك سلاحي منكسر واحتياجي ظاهر اولدقده بوقولي اخذايده رز اما سـلاحني صيانت وعدوودن اخذ ايلديكي سلاحله قتاله مبادرت ايدرسه اول دخي ربوا الغلولدندر زيرا اخذايلديكي غنيمتدندر لكن عند الضرورة قتالده استعمالي جائزدر كورمزميسنكه برمشركك آني سيفله ضرب ايدر ايكن اندن سيفني اخذ ومشركي آنكله ضرب ايلسه جائزدر مؤلف سما حتفرين دهن غنيمتدن رأسني ودابه سنك طرناغني ياغلامق دخي جائزدر ديو تبيين ايلدي لكن مرادي انجق زيت وسمن مثللو اكلي معتاد اولان ادهـانله فعل مزبوري اتيان ايدر مفهومني ايراد در اما بنفسج وزنبق وخيري يعني شب بوي مثللو نسنه لرك ادهاتي مصلحت مرقومه ده استعمالي غير جائزدركه بونلر مأكول دكللردر كورمزميسنكه مسك غاليه ياخود دهن شجرهباته ظفر بولسه بونلر مأكول اولمديغندن استعماللري حلال اولماز اما زيت وامثالي اكل وسراجه وضع جائز اولديغي كبي آنلر ايله ياغلمق دخي جائزدر ومرويدركه بركمسنه يوم خيبرده بر ويرانه ده برمقدار دراهم بولمشيدي رسول الله صلى الله تعـالى عليه وسلم ايچندن خمسني اخذ ايلديلر وبزدخي بوقولي اخذ ايده رز زيرا غانميندن بري دار الحربده ركاز يامعدنه ظفر بولسه اول محله واول مالي استخراجه انجق قوت مسلمينله واصـل اولمغله غنيمتده داخل قيلنور واكرامام جيشي بقر وغنم وامثالني اكلدن منع وتشديد وقبل التقسيم آنلره تعرض ايتمزسز ديو قسمله تأكيد ايلسه كـلامي واجب الامتثال وآنلردن برشيئه تعرضلري غير حلالدر زيرا امام جيش اوزره قسمله اخذ ميثاق ايلديكي ماده ده مجتهد در ونهيي تنصيصي ايله اول مالك شركت غنيمتدن مستثني اولمسي منعدم وحكم غنائم سـائره ده منتظم اولور لكن لايق شان امام اولدركه حال عسكره نظر ايدوب احتياجلرين بيلدكده همان خمسني اخذ وماعدايي تقسيمه اهتمام ايده تاكه هركس كندو نصيبندن استعمال ايدوب امام دخي عينده باراوله زيرا فرض مذكور اوزره قسمته احتياج متحقق وعند الضرورة دار الحربده تقسيم غنائم جائزدر ولايقدر والله تعالى اعلم

باب قتل الاساري والمن عليهم * يعني اسيرلري قتلله آنفا ياخود منله عفو وابقـا يه متعلق باب دقت احتوادر امام المجتهـدين يعني مؤلف كرامترهين ديركه امام المسلمين رجال اسراء مشركيني قتلله بعـد التخميس تقسيم غانمين بينلرنده مخير ايدوكي مختار اهل يقيندر وحسن بصري رحمه الله تعـالى قتل اسيري دار الحربده ارهاب اعدا ايچون تجويز ايدوب دار اسلامده مكروه كوريرايدي وحماد بن ابي سليمـان رحمة الله عليه دار الحربده دخي حرب اوزارني وضع يعني اهل غزا اسلحه لريني تزعله محـاربه اتمام ورفع اولندقده نصكره مكروه كوريرايدي دليللري اولدركه اباحت قتللري فان قاتلوكم فاقتلوهم نظم مبيني مداولنجه انجق محاربه لريني دفع وتسكين ايچون اولوب اسرايله وتمـام حربله مندفع اولمشكن قتللرنده رقبه لرنده ثابت اولان حق مسلميني ابطالدن غيري ثمره اولمغله جواز واباحتي مرتفعدر وهم روايت اولنمشدركه عبدالله بن عامر رضي الله عنهما عبدالله بن عمر رضي الله عنهمايه قتلله مأجور اولسون ديو براسير بعث ايتدكده ابن عمر رضي الله عنهما اما والله مصرورا فلا اقتله ديدي مصرور يعني المشـدود والمربوط در وامامين مذكورين شـدي اسرايله تفسير وبعد ما اسرتموه فلا اقتله ديمكدر ديو تعبير ايلديلر وهم قرآن عظيمده فاذا لقيتم الذين كفروا فضرب الرقاب حتى اذا اثخنتموهم فشدوا الوثاق فاما منا بعد واما فداء آيت كريمه سنده كيفيت قتالي تعليم وكفار ايله ابتداء ملاقاتده ضرب رقابله قتل واكثار قتلدن نصكره ربط حبالله اسر وبعد الاسر حكم شرعي مجانا ياخود اخذ فدا ايله سبيللرين تخليه در ديو تفهيم اولندي اما بزم ايچون بعد الاسر جواز قتل اوزره دليل قصه بني قريظه دركه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم آنلري بعد الاسر وبعد سكون الحرب قتلله تنكيل بيورمشلردر وهم عقبة بن ابي معيط ونضر بن الحـارثي اسراء بدردن ايكن اثيل نام موضعده وصبو المرنده قتلله مخذول بيورمشلردر ومعبدبن وهبي ابو بردة بن ابي نيـار يوم بدرده اسير ايتدكده مأسور مسفور حضرت عمر رضي الله عنهه خطابله ياعمر اتحسبون انكم غلبتم كلا واللات والعزى يعني ياعمر سزبزه غلبه ايتديكزمي ظن ايدرسيز اويله ظن ايتمكز لات وعزي يه قسم ايده رمكه غلبه ايتمديكز ديو فضولانه جواب ناصواب ايتدكده جناب فاروق ايشيدوب بديمزده اسير ايكن بويله مي سويلرسين ديو همان آني ابي برده دن اخذ

حواري ضم حا وتشديد واو وفتحها وقصر الف ابه تبييض اولنان طعامدر وهذا دقيق حواري ديرلر بعض ديمكدر ملا

ابي نيار بعض نسخه ده ابي الدينار واقع اولمشدر واصابه ده ابو برده بن نيار ديو حسن ابي اليه نيجيح اولنمشدر

وضرب عنقله قتلنه شتاب ايدوب رسول الله صلى الله عليه وسلم اولبابده زجر وعتاب ايلديلر واستدلال
ايتدكلرى ادله لرينه جوابده ديرزكه حربينك قتلدن امنى تحقق امان ياخود اعطاسيله ثابت واسيرايله بونلردن بريسى
غيرمتثبت اولمغله قبل الاسر بولنديغى اباحت دم اوزره باقيدر وهم اسيرده محاربه مزه باعث اولان اختلاف دينى
قائم ايكن اسرايله محاربلكدن خارج اولميوب بلكه يدمزده مقهور اولديغندن محاربه دن عاجز اولمغله يدمزده
مقهور اولان مرتدكبى قتلى جائزدر بعده فاما منا بعد واما فداء آيتى فاقتلوا المشركين حيث وجدتموهم
آيتيله منسوخه ايدوكى امام سدى رحمه الله تعالى دن منقولدر وابن عمر رضى الله عنهمادن اما والله مصرورا
فلا اقتله قولنده مصرور بمعنى مشدود اليدين اولوب مرادى مشدود اليدين ايكن قتلى مكروه كورمك خبر
بوقسه بعد الاسر قتلدن تحرز دكلدر وبزدخى بوقوله قائللرز ومشركك فرار وبعض مسلمينى قتلدن انديشه
اولنمد قجه مشدود اليدين ايكن قتلى نامنا سبدر بوندنصكره جواز قتل اسيرده دار اسلامه احرازدن مقدم
يامؤخر اولمق برابردرزيرا حرمت دملرين موجب اولان سبب منعقد اولديغندن فضله دار ايله احرازده حق
مسلمين اسرا حقلرنده غيرمتأكددر كورمزميسنكه امام حقنده رقبه وارضلرين كندولره من واعطا واسلرينه جزيه
وارضلرينه خراج وضع ايدوب احرار الاصل اولمق اوزره ابقالرى جائزدرنته كيم حضرت عمر رضى الله عنه اهل سوادى
بو منه مظهر قيلمشدر واسراده حق غانمين متأكد اولمجه حقلرنده بعد الاحراز حكم شرعى قبل الاحراز
حكم شرعى ايله متحددر وامام ناظر مسلمين اولمغله منفعت مسلمينى تقسيملرنده ملاحظه ايدرسه آنلرى بين الغانمين
تقسيم ايدر واكر قتلله دفع فتنه لرنده ملاحظه ايدرسه قتللرين تقديم برله وقاتلوهم حتى لاتكون فتنة نظم
كريمنك مقتضاسنى تتميم ايدر اما اسرادن قبول اسلام ايدنلرك قتلى حرامدرزيرا فان انتهوا فلا عدوان
الا على الظالمين نص شريفى ظلم شركدن منتهى اولنلرى قتله مانع وتعدى مسلمينى انجق ظلمة مشركين اوزره
دافع اولوب قبول اسلام ايدنلردخى ظالم اولمقدن مرتدع اولمشلردر وقال عليه السلام فاذا قالوها عصموا منى
دماءهم واموالهم يعنى مشركين كلمه توحيدى تكلم ايتدكلرنده بندن دماء واموالرينى حفظ وتخليص ايدرلر لكن اسراء
مزبورين بين المسلمين تقسيم اولنورلر زيرا اسلام آنلرى اكرچه قتلدن تأمين ايدر لكن رقبه لرنده مسلمينك
حق ثابتلرين ابطال ايلمز وامام قتل وقسمتلرى ميانده مخير ايكن شمدى اسلاملريله احدهما متعذر اولمغله آخرى
مقرر اولمشدر وقتى مسلم بر اسيرى اسلام وبيع وتقسيمدن اقدم قتل ايده اكرچه اوزرينه قطعا نسنه لازم
كلمززيرا دم مباحى اراقه ايتمكله همان مرتدى ياخود رجمله محكوم عليه اولان شخصى قتل ايتمش كبيدر لكن
بو قتلى مكروهدرزيرا آنى غيرى كسنه اسير ايتمش ايسه قاتل قتلله اول كسنه نك يدينى اسيرندن تفويت ايتمش اولوركه
شرعا ممنوعدرزيرا رسول الله صلى الله عليه وسلم لايتعاطى احدكم اسير صاحبه اذا اخذه قبله فيقتله يعنى سزلردن
بريكزك رفيقى كندودن اقدم بر اسيرى اخذ ايتدوكده آنى يدندن اخذ وقتل ايتمسون بيوردقلرى جابر رضى الله
عنه دن مرويدر لكن ينه قاتل اوزره نسنه لازم كلمززيرا يدرفيقى حقنده مال متقوم اوليان نسنه دن زائل قيلمغله
بر مسلم خل ايتمك ايچون خمرى حفظ ايدر ايكن آنى اراقه ايلين كسنه منزلته نازل اولمشدر واكر آنى كندو اسير
ايتمش ايسه قتلنده رأى امام اوزره مسابقتله استقلال وامام ايچون ثابت اولان خيارى ابطال ايتمش اولوركه شرعا
مكروهدر قال عليه السلام ليس للمرء الا ماطابت به نفس امامه يعنى انسانه امامنك طيب نفسله ويردكندن
غيرى غنائمدن نسنه حلال اولماز مكر اول اسيرمعالجة خلاصنى تحصيلده معاجله وحضور امامه احضاردن
عاجز ايده جك مرتبه ده اسباب فرارى مزاوله ايليه بوصورتده قتلى حلال دركه مسلميندن بلكه صحابه كرام
رضوان الله عليهم اجمعيندن چوق كسنه لر بوصورتده قتل اسيره ابتدار ايتمشلر ايكن مظهر عتاب وانكار
اولمامشلردر اما اسيرى يدنده اسلام كلمش ايسه اكرچه رقى باقى لكن امن قتلله ذروه سلامته مرتقيدر ومعناى
مذكورده حضرت عمر رضى الله عنه دن اذا اسلم الاسير فى ايدى المؤمنين فقد امن من القتل وهو رقيق ديديكى
مأثوردر لكن امام اسرا بى بيع يا تقسيم ايتمش ايسه دملرى حرام اولور زيرا امام بيع وتقسيمله
اسرايى مشترين وغانمينه تمليك ايدوب ملك دخى حرمت مالكله واجب الاحتراز اولمغله قتلدن امانلرينى
التزام ايلمشدر بوندنصكره مالكلرينك غيرى آنلرى خطأ قتله اقدام ايلسه سائر عبيد مسلمينى قتلك
حكمى بونده دخى التزام واوزرينه قيمت مقتولله كفارت الزام اولنور اما قبل القسمة والبيع قتلى بشقه درکه آنده
ملك اسير يدنده بولنديغى مسلم ايچون هنوز ثابت اولمامغله اگرچه ينه اول مسلمك يدينه احترام غيرى كسنه لر
اول اسيرى قتل ايتمك مكروه هدر لكن قتلى قاتل اوزره برشيئى مثبت دكلدر حتى يوم بدرده سعد بن ابى وقاص

و بو آيت كريمه آنفا استدلال ايلدكلرى فان قاتلوكم فاقتلوهم آيتى دخى ناسخدر *

رضى الله عنهك قرنداشى عمير بن ابى وقاص رضى الله عنه شهيد اولدقده رسول الله صلى الله عليه وسلم سعده
قرنداشنك قتلى خبرويرمكن كه يدلريكزده بولنان هر بر اسيرى قتل ايتيه مضمون شفقتمونده لايتحر واسعدا
بقتل اخيه فيقتل كل اسير فى ايديكم قولى ملحظلرى ايله جواز قتله تلميح بيورمشلردر ومحمد بن ابراهيم التيمى
رحمه الله تعالى دن مرويدر ديمشدركه يوم بدرده غنائمى اخذ ايدنلر مجمع غنائمه رد والقا ايدوب انجق اسرا اسير
ايدنلرك واسلاب قتيل قتيلى ايدنلرك يدلرنده ابقا اولنديلر حكمتى اولدركه اول غزوه ده رسول جليل عليه التحية
والتبجيل دن من قتل قتيلا فله سلبه ومن اسر اسيرا فهوله قول شريفلريله تنفيل سبقت ايتمشيدى لما امردن
بووجه اوزره تنفيل سبقت ايتدكده جمله سنى مغنمه رد والقا واجبدر واكر امام قتل اسيرانى رأى والتزام ايلسه
كركدركه آنلرى جوع وعطش مثللو عقوبتله تعذيب ايتميوب همان قتل كريم ايله جزالرين ترتيب ايليه يعنى قطع
بعض اعضا وبونك امثالى اذى وجفا ايله مثله ايتمك لايق وسزا دكلدركه رسول الله صلى الله عليه وسلم كلب عقوره
دخى مثله دن نهى ايتمشلردر وبنى قريظه حقنده دخى يوم صيفده حرارت نهار مشتد اولدقدنصكره لاتجمعوا
عليهم حر هذا اليوم والسلاح قيلوهم حتى يبردوا يعنى اوزرلرينه بو يومك حرى ايله سيفى جمع ايتمكز آنلره
قيلوله ايتديريكز تا كه كسب برودت ايده لر بيورملريله وقت برودته دكين باقى قالانلرينه قيلوله ايتديروب بعده واروب
قتل ايلديلر ورسول الله صلى الله عليه وسلم امر ايدوب برنيچه يوك تمرى خين قتللرنده اوكلرينه نثار ايلديلر وبنى قريظه
دخى مربوط اليد اولملريله حيوانلر كبى اولوك ديشلريله قاپوب اكل ايدرلر ايدى مؤلف كريم اكرمهم الله تعالى بكل
تكريم ديركه امام ايچون لايق دكلدركه اسيرى قتل وبيع وتقسيم ايتمدين تخليه سبيل ايله من وتسبيل ايدمز زيرا امام ايچون
غنائمى بعض مسلمينه تخصيص ايله حق آخرينى ابطال غير مشروع ايكن من اسير ايله حق جميعى ابطال الدن
بالاولويه ممنوعدر نكته سى اولدركه من مذكورده اسيرى بعد المغلوبيه مجددا محارب مسلمين اولمغه اقتداردر كاذدركه
علم خلى آشكاردر وقريبا بدر غزوه مرتسخ اولمشدر كه فاما منا بعد واما فداء نظم جليلى فاقتلوا المشركين
قول جزيلى برله منسوخ اولمشدر اكرچه رسول الله عليه السلام يوم بدرده ابوعزة الجمحى نام مشركه من ايلديلر
لكن من مذكور قبل النسخ ظهور ايتمشيدى كورمزميسنكه يوم احدده مار الذكر ابى عزه ينه اسير اولوب
رسول الله عليه السلام دن من سابقى نياز ايتدكده لاتحدث العرب بانى خدعت محمدا مرتين يعنى بن محمدى
ايكى كره آلداتدم ديو طائفه عربه خبر ويرميه سين قول شريفلريله مساعده دن امتناع ايدوب بعده امر ايدوب
قتل ايتديرديلر ومؤلف جليل ذكر اولنان حديث من ايچون نسخه تأويل ايدوب ديركه رسول الله صلى الله عليه وسلم
انجق عربدن عبده اوثانله قتال ايدرلر ايديكه آنلرك اوزرلرينه حكم سبى جارى دكل ايدى بوجهتله بعض اسرا اوزره
من بيورملرنده رقبه لرنده ثابت اولان حق مسلمينى ابطال بوغيدى وبزدخى بونلركبى حقلرنده سيف يا اسلامك
غيرى قبول اولنميان مرتدين وعربدن عبده اوثان خصوصلرنده بوقوله قائللرز زيرا بونلر قبول اسلام ايدرلرسه
احراز واعتزلرسه انجق قتله سزا وارا اولورلر لكن امام بعض اسرا اوزره من ايتمكده نظر مسلمين ملاحظه ايدرسه
بوصورتده جائزدرزيرا مرويدركه رسول الله صلى الله عليه وسلم ثمامة بن اثال الحنفى بى مسلمين اسير ايدوب مسجد
نبوينك اسطوانه لرندن برينه ربط ايتدكلرنده رسول الله صلى الله عليه وسلم اولجانبه توجه واقبال وتاورك يا ثمامة
قول بشارت اشتماللريله انجام كارى نه يه منجر اوله جغنى ينه كندودن سؤال بيوردقلرنده ثمامة ديديكه اكر بكا عقاب
ايدرسك مذنبه عقاب ايتمش اولورسين واكر من واحسان ايدرسك شاكر النعمه من واحسان ايتمش اولورسين
واكر مال ايسترسن بنده ديلديكك مقدارى مال واردر همان نبى ذى شان عليه صلوات الرحمن اهل مكه دن طريق
ذخائرى قطع ايتمك شرطيله تخليه سبيل واوجهله اكمل من واحسانلرين تكميل بيورديلر ثمامه دخى كيدوب شرط
مرقومه وفا واهل مكه يى مبتلاى قحط وغلا ايلدى ومدعاى مذكور اوزره بردليل دخى اولدركه امام ايچون اراضى
مشركينه تبعا رقبه لرينه دخى جواز من واحسان ظاهر وبونده جزيه وخراجله تحقق منفعت مسلمين باهردن
بوجهتله بزه معلوم اولمشدركه وجه آخر ايله دخى منفعت مسلمين تحقق ايتدكده ينه جواز من واحسان امر محرز ومدون
وجابر رضى الله تعالى عنه دن مرويدر ديديكه غزوه حنينده رسول الله صلى الله عليه وسلم ايله خروج وقيلوله ايچون
بر محلده نزول وولوج ايتدكدنصكره رسول الله صلى الله عليه وسلم بنى حضورلرينه دعوت ايلديلر عندلرنده
بر شخص جالس وارايدى وديديلركه ان هذا جاء وانا نائم فسل سيفى ثم قال يا محمد من يمنعك منى اليوم فقلت الله
ثم قال من يمنعك منى اليوم فقلت الله ثم شام السيف وها هو جالس يعنى شو رجل بن نائم ايكن كلوب قليجمى چكدى
بعده ديديكه يا محمد بو كونده سنى بندن كيم قورتارير بن ديديم الله بعده ينه ديديكه يا محمد بو كونده سنى بندن

قتل كريم مقوله سى ايذا ايجوب همان ذبح ايجابى كبى ذبح ايله اذا ايلكدر ديو امام حصيرى دن نقل اولنمدى *

کیم قورتادیر بن دیدیم الله بعده سنی غلاقنه وضع ایلدی ایشته اول رجل بو شخص جالس در جابر رضی الله عنه
دیدیکه نبی عالی جناب علیه صلوات الملك الوهاب اول شخصه نه قولا عتاب ونه فعلا عقاب ایلدیلر لکن بونك
تأویلی اولدرکه روایت اخراده ورودی اوزره سیفه اول شخصك یدندن بی اختیار ساقط اولدقده حقه واقف
واسلامله متشرف اولمشیدی بناء علیه جناب رسالتمآب اکا عتاب وعقاب ایلدیلر یاخود اول شخصی اخذ واسره
قدرتلری قوت مسلمینله اولمیوب انجق تأیید الهی برله متحقق اولمغله اسلامنی امید ایدوب اکا من واحسان ایتمکی
لایق کوردیلر واکر امیر من اخذ اسیرا فهوله دیوب بعده اسیر واحد ایکی رجالك یدلرنده موجود ایکن هر بری
بن اخذ ایلدیم دیو دعوی ایلسه ایکیسی سبب استحقاق وضع یدده مساوی اولقلریله بینلرنده تنصیف اولنور
مکر بر یبنی بعینه اول اسیرك قدمنی قطع یاخود وجه آخر ایله جرح ایدوب آخری دخی اخذ ایتمش اوله بو صورتده
نظر اولنور اکر عقر وجرح ایلین قدرت فراریی ازاله ایتمش ایسه اخذی آنك فعلندن حاصل اولمغله ملکنده
داخل اولور واکر ازاله ایتمش ایسه اخذی آنك فعلندن حاصل اولمامغله ملك اخذنده داخل اولور نظیری
شول صیددر که آنی برکسنه رمیله بی مجال ایدوب آخری اخذینه استعجال ایلیه وسعد بن ابی وقاص رضی الله عنه دن
مرویدر دیدیکه یوم بدرده سهیل بن عمرو ه رمی سهم ایلدیم همان فخذنده نسا تسمیه اولنان عرقنه اصابت
وقطع ایلدی بعده آنی طلب ایدوب دمك اثرینه تابع اولدیم تاکه آنی مالك بن الدخشم یدنده بولدم که
اسیر اولدیغی عادت عرب اوزره اعلام ایچون مقدم رأسنده اولان صاچنی قطع ایلمش بعد الاختصام
حضور رسالتپناهی یه رفع خصام ایلدیکمزده ایکیمزك یدندن اخذ وانتزاعله بزلری الزام ایلدیلر
وسبب اخذلری انجق بالدفعات بیان ایلدیکمز معنی در که غنائم بدر سائر غنائمه مغایر اولوب آنده حکم
رسول الله علیه السلام مختص ودیلدکلرینه ویروب دیلمدکلرینه ویرمکده مرخص ایدیلر
ویحیی بن ابی کثیر رحمه الله دن مرویدر دیدیکه حسن بصری رحمه الله تعالی دن سؤال ویرمسلم احرار
مسلمیندن ایکن اسیر دوشن برمسلمی مشرکیندن اشترا ایلسه آنده تحصیل ربح ایتمك جائزمیدر بکا خبرویردیو
استکشاف حال ایلدم جائز دکلدر دیو قطع مقال ایلدی بزدخی بوقولی اخذ ایدرز زیرا مسلم اسیر دوشمه دخی
علی حاله حر اولمغله آنی عدودن اشترا ایلین مالك اوله مز که آنده طریق ربحه سالك اوله بلکه اسیر اشترا ایله
اکا امر ایتمدین اشترا ایتمش ایسه ویردیکی فداسنده متطوع اولوب تخلیه سبیلی واجبدر واکر امر ایتمش ایسه امری
ثمنله اوزرینه رجوعی مستوجبدر لکن استیجاب رجوعی همان بطریق الاستحساندر بوقسه بالنظر الی القیاس
شرط رجوعی تنصیص ایتمدکجه عدم رجوعی تمامدر زیرا امر مجردك انواع مختلفه سی وارد رکه کاه طلب
احسان وافضال ورجای اظهار مکارم خصال ایچون اولوب کاهیجه ده استدانه واستقراض ایچون واقع اولور
لکن امر مرقوم بین الناس عادت معروفه یه بناء استقراضده متعین اولوب شول کسنه منزلنه تنزیل
قیلنمشدر که غیره مال نفسندن عیالنه انفاقله امر ایلیه وبرنظیری دخی بین المشایخ اختلاف اولنان برمسئله ده
احدی الروایتیندر مسئله اولدر که سلطان برکسنه یی مصادره ایتدکده اول کسنه مال مطلوبی ادا ایچون آخره
امر ایلسه بونده بعض مشایخمز دیدیلر که شرط رجوعی تصریح ایتمدکجه حق رجوعی ثابت اوله مز زیرا
مال مطلوب آمر اوزره واجب اولمیوب بلکه اول بابده مظلومدر وغیردن امری ایله دفع ظلم ایلین اوزرینه
برشیله رجوع ایده مز لکن قول اصح اولدر که اوزرینه رجوع ایدر وجه تنظیر اولدر که اهل حرب دخی حبس
اسیرده ظالملردر وآنلردن اشترا ایلین اوزرندن ظلملرینی دفع ایتمشدر ومع ذلك اشترا امریله واقع اولدقده اوزرینه
حق رجوعی ثابت اولور وبشر بن غالب رحمه الله تعالی دن مرویدر دیدیکه حضرت حسن بن علی رضی الله
تعالی عنهمادن متی یجب السهم للمولود یعنی ولدنه زمانده میراثدن حصه مند اولور دیو سؤال ایلدیلر جوابده
اذا استهل یعنی بکا ایله رفع صوت ایتدکده دیدی زیرا استحقاق میراث والده سندن حیاتله انفصالنه موقوف
اولدیغی انجق صوت بکا ایله معروفدر بعده فك اسراء مسلمین کیملر اوزره واجبدر دیو سؤال ایلدیلر جوابده
علی الارض التی یقاتل علیها یعنی محافظه سیچون قتال ایلدیکی ارض اوزره یعنی اول ارضك خراجندن
واجبدر دیدی زیرا قبل الاسر اول ارضك اهالیسندن دفع اعدا ایله مشغول اولمغله الغرم بالغنم قاعده سی
اوزره فك اسرینه آنلر اولیدرلر لکن فك مزبور انجق خراج ارضدن مشروعدر که خراج ارض نوائب مسلمین ودفع
احتیاج محتاجین ایچوندر وفك اسرا بو قبیلدندر بعده قائما شرب ما جائزمیدر دیو سؤال ایلدیلر همان برناقه یی
حلب ایله امر ایدوب لبنندن قائما شرب ایلدی یعنی بو فعلنده بیان جواز ایله جواب ویردی وفعلله جوابده

مطلب رمی صیدا فقطعه ثم اخذه آخر

مطلب امر غیره ان ینفق علی عیاله

مطلب امر من صادره السلطان غیره بدفع المال هل یرجع

مطلب میراث المولود

والدماجدی حضرت علی رضی الله عنهما اقتدا ایلدی زیرا حضرت علی رضی الله عنه بعض ناس قائما
شرب مائی مکروه کوردکلرینی استماع ایتدکده مسجد کوفه نك وسطنده قعود ووعظ ایچون اتخاذ ایلدیکی
رحبه ده توضی بعده اناء وضوئی اخذ وفضل مائی قائما شرب ایلدی وبوندن مقصدی قائما شرب مائی
مکروه کورنلری رد ایدی ومرویدر که علی بن ابی طالب رضی الله عنه حضورینه یوم صفینده مخالفیندن برمسلمی اسیر
ایدوب کتوردکلرنده اول اسیری قتل ایتمه دیو استرحام ایلدکده لا اقتلك صبرا انی اخاف الله رب العالمین یعنی
بو یله مشدود الیدین ایکن سنی قتل ایتمم رب العالمیندن خوف ایدرم دیو مساعفه مرام ایلدی لکن سلاحنی
آلوب اسیر ایدن کسنه یه اعطا ایلدی واخذ سلاحك وجهی انجق اولدرکه اسیر ایدن کسنه اول سلاحله
اعدا اوزره کسب قوت ایدوب بعد سکون الحرب صاحبی حیلته اینه صاحبینه وفوت اولمش ایسه ورثه سنه
تسلیمه مبادرت ایلیه وحضرت علی رضی الله عنه اموال اهل جملدن کراعله سلاحدن غیری غنائم اخذ ایلدی
دیو امام شعبی رحمه الله تعالی دن نقل اولنیان قول جلیل دخی بو وجهله تأویل اولنور یعنی کراعله سلاحلرین
اخذ وعسکرینه اعطا ایلدی تاکه وقت حربده اعدالری اوزره کسب قوت ایده لر یوقسه عسکرینه تملیك
ایلدی زیرا مال مسلم بر وجهله غنیمت مسلمین اوله مز کورمزمیسنکه آنلردن اخذ خمس ایلدی وعسکری
مطالبه اقتسام ایتدکلرنده فمن یأخذ منکم عائشة رضی الله عنها یعنی عسکر مخالفیده ایکن اخذ ایلدیکمز
زوجه رسول الله علیه السلام اولان عائشه یی قنقکز آلورسز دیو علی وجه الانکار جمله سنی الجام ایلدی
پس مقدمات مرقومه دن سلاح مخالفینی اخذ ایدوب عسکریندن بعض کسنه یه اعطاسی انجق اول کسنه
محتاج سلاح اولوب بعد سکون الحرب صاحبنه رد ایچون ایدوکی بزه معلوم اولمشدر وچونکه مشرکین عربدن
برقوم اوزره غلبه مسلمین وقوع بولسه برقریبا بیان ایلدیك که رجاللریندن سیف واسلامدن غیری نسنه یی قبول
غیر مشروعدر اما صبیان ونسالری اکرچه فیئده ادخال اولنورلر اما اسلام اوزره جبرا ولنمازلر قال علیه السلام
اقتلوا شیوخ المشرکین واستحیوا شرخهم یعنی شیوخ مشرکینی قتل وشرخلرینی استبقا ایدیکز وحدیثده
شیوخدن مراد کامل الاسنان اولان رجال جلادتنهادلردر وشرخ بمعنی اول الشباب دربو بابده آنکله مراد
صبیاندر ونسا دخی صبیانه ملتحقدر واستحیادن مراد استبقا علی وجه الاسترقاقدر وقرآن عظیمده ویستحیون
نساءهم نظم کریمی دخی بو وجهله تفسیر اولنمشدر وبرقریبا بیان ایتمشیدیك که مشرکین عرب فی حکم المرتدیندر
ومرتدیندن اولان نسا وذراری اهل حرب اولدقلرندنصکره استرقاق اولنورلر مشرکین عربده دخی بویله در
انجق مرتدین فی الاصل حکم اسلامی ملتزمین اولملریله آنلره اسلام اوزره جبر اولنور اما عربدن عبده اوثان مقدما
اقرار اسلام ایتمدکلرندن ذراری بلرندن استرقاق اولنانلره اسلام اوزره جبر اولنماز ورجالدن هرکسنه که استرقاقی
جائز اوله آندن عقد ذمتله اخذ جزیه جائز اولور اهل کتاب وعجمدن عبده اوثان کبی وهرکسنه که استرقاقی جائز
اولمیه آندن عقد ذمتله اخذ جزیه دخی جائز اولماز مرتدین وعربدن عبده اوثان کبی اکرچه صورتینك هربرنده
اخذ جزیه ده مسلمینه حاصل اولان منفعت مالیه ایچون ابقاء کافر وارددر لکن بو بابده اصل مقبول ایکی دلیل
منقولدر بریسی حدیث امام زهریدر دیمشدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم عربك اهل اوثانندن براحدن
قبول جزیه ایتدکلرینی بزه بالغ اولمیوب انجق اسلام یاخود قتلی قبول ایتدکلری بالغ اولمشدر ایکنجیسی حدیث
معاذ رضی الله عنه در که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم یوم حنینده لوثبت علی احد من اهل العرب ولاء اورق
لثبت الیوم ولکن انما هو القتل او الفداء بیوردقلرینی روایت ایلمشدر یعنی اهل عربدن برفرد اوزره ولا یاخود رق ثابت
اولیدی بوکونده اسراء هوازن اوزره ثابت اولورایدی لکن آنلرك حکملری انجق قتل یاخود فدادر وبرقریبا
بیان ایلدیك که حکم فدا منسوخدر همان حکم قتل باقیدر مکر اسلامله سلامت بوله واکر براسیر بعد القسمه برمسلمك
سهمنه دوشوب صکره اول اسیر یانده بولنوب معلوم امیر اولمیان مالی اخراج ایلسه کرکدر که صاحب السهم اول
مالی غنیمته رد وادراج ایلیه زیرا امیر اکا انجق رقبه اسیری تملیك ایدوب معلومی اولمیان مالی ایتمشدر وامیر قسمتده عدله
مأموردر وعدل دخی انجق قسمتی معلومی اولان نسنه لره تناول ایتمکله متحقق الظهوردر لکن مال مزبوری غنیمته رد ایتمدین
غانمین متفرق اولوب یاخود قلیل اولمغله قسمت مستأنفه یه غیر متحمل اولسه کرکدر که صاحب السهم آنکله مساکینه
تصدق ایلیه زیرا بو صورتلرده اول مالی صاحبلرینه ایصالدن عاجز اولمغله یدنده لقطه منزلنده اولوب تصدق لازم
اولور وامام مکحولدن دخی بویله نقل اولنمشدر وبونکله مبتلی اولان کسنه یه تصدقدن احسن طریق اخر بیلمزم دیمشدر
اکرچه عبد الرحمان بن خالد بن الولید اول مالی کیروصاحب السهمه اعطا قیلدیغی روایت اولندی لکن بو اعطانك

مطلب اموال الخوارج ترد علیهم بعد سکون حربهم

مطلب حکم مشرکی العرب ونسائهم وذراریهم

ونهایه ده شیوخدن مراد قابل خدمت اولمیان پیرفانیلر ایله شرخدن مراد قابل خدمت اولان ... وشرنبلالیه تفسیری بعض علمادن نقل ایلمشدر

تأ و یلی اولدر که مال مزبور قسام غنیمتك معلومی اولدیغی معلومی دکل ایدی بلکه قسام اول مالی اسیر ایله برابر سهمی
مقابلنده اعطا ایلدی ظن ایتمشدر و مرویدر که برکسنه غنائمدن برجاریه یی اشترا ایتمشیدی جاریه اول کیسنه نك
ملك خالصی اولدیغی اذعان ایتدکده یانده بر حلبسی وار ایدی آنی اعلان ایلدی همان اول کمسنه بو حلی نه در بکا
حلالمیدر حرام میدر بیلمزم دیه رك کیدوب امیر جیش اولان سعد بن ابی وقاص رضی الله عنهه خبر و یردی سعد دخی
آنی غنائم مسلمینه وضع ایله امر ایلدی کذلك بر شخص آخر دخی اغتسال ایچون کتمشیدی ماء غسلی اسالیه ریله
محتده اولان ترابی ازاله ایتدکده التوندن بر کرپیج ظاهر اولدی اولدخی کلوب جنابی سعده اخبار ایلدکده بنه
وضع غنائمه امر ایلدی و بز دخی بو قولی اخذ ایده رز زیرا اسیرك یاننده بولنان مال غنیمت اولمشدر و بیع امیر انجق
رقبه سنه شامل وماله غیر متناول اولمغله اول مال غنیمتده کما کان داخلدر کذلك برکسنه جیشله دار الحربه داخل
وآنده برکنزه واصل اولسه اکا وصولی انجق قوت مسلمینله اولمغله اول دخی غنائمه متواصلدر واکر سبایادن برجاریه
برکسنه نك سهمنه دوشدکدنصکره بن دختر ذمیه ایدم اهل حرب بنی سبی ایتمشیدی صکره مسلمین بنی اخذ ایلدیلر
دیو دعوای حریته قیام ایدوب انجق قول مجردندن غیری اعلام حالته مجالی بولنمسه قولی قبول اولنماز زیرا
ارض عدودن سبیله رقیق اولمشیکن اسقاط رقده قول مجردی غیر مقبولدر حتی بیعی وملك یمین ایله وطئی
مولاسنه حلالدر مکر مدعاسنه بینه عادله قائمه اوله زیرا هر مسلم اتباع ظاهر ایله مأمور در خلافی حجته ثابت اولمدیغه
وحسن بصری رحمه الله تعالی دن مرو یدر که بومثللو جاریه دن سؤال ایلین کمسنه یه همان آنی بیع قیل وقربان
ایته دیو جواب و یردی لکن قرباتی مکروه کوردیکی علی طریق التنزیه در بو قسه علی طریق التحریم دکلدر
کورمزمیسنکه اکا بیعله امر ایلدی اکر زعم جاریه اوزره حریته ذاهب اولیدی بیعه دخی رخصت و یرمزایدی واولیدمکه
امام ارض مشرکین اوزره مظفر اوله اولبابده مخیردر دیلرسه ارضی واسرا ارضی تخمیس وار بعهٔ اخماسنی اول
ارضه اصابت ایلین غانمین بینلرنده تقسیم ایدر نته کیم رسول الله صلی الله علیه وسلم خیبرده بوحکمی اختیار ایلمشلردر
بو صورتده اراضی ارض عشر قیلنور زیرا اصحابی مسلمین اولمغله مسلمین اوزره وضع خراجله ابتدا قیلنماز بلکه
عشر وضع اولنور که عشرده معنای صدقه واردر واکر دیلرسه ارضی واهلنی علی حالهما ترك ایدر بو صورتده
اراضی ارض خراج اولوب اصحابی اول اراضیدن خراجنی ادا ایدرلر نته کیم حضرت عمر رضی الله تعالی عنه
ارض سواد وارض شامده بو معامله یی التزام ایتدکده صحابهٔ کرام بالجمله استحسانله اتفاق والتیام ایلمشلردر
انجق برقاچ ذواتدن مخالفت ظهور ایدوب آنلر دخی مخالفتلرنده بین الناس ممدوح ومشکور اولمامشلردر حتی حضرت
عمر رضی الله عنه اللهم اکفنی بلالا واصحابه یعنی یارب بلاله و بو مخالفتده اکا تابع اولنلره طرفندن سن کفایت قیل دیو
بددعا ایتمکله بر سنه کچمدین آنلرده بر چشم نکران باقی قالمیوب طاعوندن جمله سی انتقال بقا ایتمشلردر و بز بو بحثك
تمامنی شرح السیر الصغیرده اتمام ایلدیك ومرو یدر که عمر بن الخطاب رضی الله عنه سعد بن ابی وقاص رضی الله عنهه
شو وجهله تحریر کتاب قیلدیکه اما بعد فقد بلغنی کتابك تذکر ان الناس قد سألوا ان تقسم بینهم غنائمهم فانظر
ما اجلب الناس علیك من کراع وسلاح فاقسمه بین من حضر من المسلمین واترك الارض والانهار لعمالها یعنی
بعد الحمد والصلوة معلومك اوله که کتابك بکا بالغ اولدی وایچنده ذکر ایده یورسنکه ناس سندن تقسیم غنائملرینی
مطالبه ایتمشلرسن دخی ناسك حضورینکه جلب ایتدکلری کراع وسلاحه نظر ایدوب آنلری مسلمیندن وقعه ده
حاضر بولنانلر بینلرنده تقسیم قیل اما ارضی وانهاری عمال قدیمه لرینه ترك وتسلیم قیل و بز دخی بو قولی اخذ ایده رز
زیرا قبل الفتح والغلبه اخذ اولنان اشیا اهل ارضدن منفصل و یدلرندن خارج ایدوکی هو یدا اولمغله بین الغانمین
تقسیمی واجب و بعد الفتح ارضی اهلنه من ایلمك اشیاء منفصله ده بطلان حق مسلمینی غیر موجبدر بعده جناب
فاروق کتاب مرقومده دیدیکه وانظر ان لا توله والدة عن ولدها یعنی ولدندن دور ایتمکله بر والده یی والهه
متحیره ایتمك بابنده دقت نظر قیل یعنی صغیر ایله والده سی میاننی تفریق ایله ومعنای معهوده رسول اکرم
صلی الله علیه وسلم دن بر اثر دخی وزود ایتمشدر که غنیمت ایچنده برجاریه یی والهه ومتحیره کوروب ما حالها
دیو سؤال بیوروب ولدی بیع اولندی دیو جوابله واقف احوال اولدقلرنده لا توله والدة بولدها یعنی بر والده تفریق
ولدی حسبیله والهه قیلنماسون دیو جوهر نثار مقال اولدیلر بعده اول کتابده دیدیکه ولا تمس امرأة حتی تطیب
رحمها یعنی استبرا ایله طهارت رحمی بدیدار اولمدقجه برعورته مس اولنماسون و بو کلام حقیقت سمیری اثرده
وارد اولان ولا الحبالی حتی یستبرئن بحیضة یعنی حامل ظن اولنان جواری یه مس اولنماسون تا که برحیضه ایله
براءت ارحاملرین آشکار ایدنجه دك قول حقانیت مصیر ینك نظیر یدر بعده دیدیکه ولا تتخذ احدا من المشرکین

وفی کتاب عمر رضی الله عنه ما اجلب الناس علیك من کراع او مال فاقسمه الصواب بجلب لانه من الجلب واما الاجلاب فذاك من الجلبة ای الصیحة ولیس هذا موضعه کذا قیل ✱ وامام حصیری رحمه الله تعالی بو بابده بعض مشایخدن نقلا دیمشدرکه جناب فاروق رضی الله عنه کاتب مشرکی مکروه کوردیکی کفرندن ناشی اولیوب بلکه ارتشاسندن ناشیدر حتی مرتشی اولمیان کاتب مشرك مرتشی اولان کاتب مسلمدن اهوندر وکلام فاروقده بو معنایه اشارت واردر

کاتبا علی المسلمین فانهم یأخذون الرشوة فی دینهم ولا رشوة فی دین الله تعالی یعنی سن مشرکیندن برفردی
کاتب اتخاذ ایدوب مسلمین اوزره تسلیط قیلمه زیرا آنلر کندو دینلرنده رشوت آلورلر حال آنکه دین الهیده رشوت
یوقدر و بز دخی بو قولی اخذ ایده رز زیرا والی غیر مسلمیندن اتخاذ کاتبدن ممنوعدر قال الله تعالی لا تتخذوا
بطانة من دونکم یعنی ای اهل ایمان خلاف دینکزدن محرم راز اتخاذ ایتمکز بعده دیدیکه ولا عشر علی
مسلم ولا علی صاحب ذمة انما العشور علی اهل الحرب اذا استأذنوا ان یتجروا فی ارضنا یعنی مسلم وذمی اوزره
اسان ترکیده کمرك تسمیه اولنان عشر یوقدر واول عشیرلر ارضمزده تجارته استیذان ایتدکلرنده اهل حرب اوزره
الزام اولنور لکن بو قولك صحت روایتنده شبهه واردر زیرا حضرت عمر رضی الله عنه اهل ذمتدن اخذ نصف
عشر ایله عماله امر ایلدیکی مشهوردر پس صحت روایتی تقدیر اوزره مرا دی اهل ذمت اموال تجارتله عاشر
اوزره مرور ایتدکلرنده اوزرلرینه تمام عشر الزام اولنمیوب تمام عشر انجق اهل حرب اوزره الزام اولنسون واهل ذمت
اوزره نصف عشر الزام اولنسون دیمکدر ومجاهد رحمه الله تعالی دن مرو یدر دیمشدر که فتح مدینه که عنوة
فتح اولنمشیکن اهلی قبل التقسیم قبول اسلام ایدهلر آنلر احرار اولورلر بو قولك تأ و یلی اولدر که اهلی مرتدین
یاخود عرب مدن عبدهٔ اوثان ایسه لر یاخود امام ارضلرنده اداء خراج ایتمك اوزره ترکلرینی رأی ایدن ایسه احرار
اولورلر دیمکدر بو قسمه بونلردن اولمیوب وامام نفوس واراضیلرینی تقسیمی رأی ایلسه البته عبید اولورلر زیرا
بیان ایلدیك که بعد اتمام القهر اسلاملری اکرچه قتلدن امانلرینی موجب لکن رقبه لرنده حق مسلمینك
بطلانی غیر مستوجبدر والله سبحانه وتعالی اعلم

باب ما یحمل علیه الفیء وما یرکبه الرجل من الدواب وما یجوز فعله بالغنائم فی دار الحرب من القسمة وغیر ذلك ✱

یعنی اوزرینه غنائم تحمیل اولنوب وانسان رکوب ایده جك دواب ودار الحربده قسمت وغیرلری کبی غنائمده
فعلی صواب وغیر صواب اولان معاملاته متعلق بابك دقتنه صابدر مؤلف مصیبت النظر نظر الله تعالی الیه باحسن
مما انتظر دیرکه قریبا بیان ایلدیك که امام ایچون غنائمی دار الحربده بیع وتقسیم غیر شایان ایکن ایدرسه بینه نفوذی
ظاهر وعیاندر اما بیان سابق احتیاج مسلمین غیر محقق اولدقده در اکن احتیاجلری بدیدار اولدقده کرکدر که
اسلحه واثواب مثللولری بعد التخمیس بینلرنده تقسیمه ابتدار ایلیه زیرا شبه قسمت اولان تنفیلی وقت حاجتده
قبل الاصابه ارتکاب ایلمك جائز اولنجه وقت حاجتده بعد الاصابه نفس قسمت اولی بالجواز در وهم غنیمت تقسیم
انجق حق مدده رعایت ولحوق جیشه قلت رغبتلرینه نسبیدن مجانبت ایچوندر وعند الحاجه حالا معتنده
بولنان مسلمینه رعایت اولی در اما رقیق دار الحربده تقسیمه قطعا احتیاج مس ایتمیوب وآنلرده حق غانمین متأکد
اولیوب حتی امام ایچون قتللری دخی حلال اولمغله قبل الاحراز بالدار تقسیملری سزا وار اولماز فعلی هذا امام
غنائمی دار اسلامه اخراجده بذل مجهود ایتدکده یاننده اوزرینه تحمیل ایده جك دواب ناموجود ایسه نظر اولنور
اکر غنائمده وار ایسه آنلره تحمیل ایدر واکر غنائمده بولنمیوب عامهٔ عسکرده حمولهلرندن فضلهٔ دواب وار ایسه آنلره
تحمیل ایدر زیرا غنائم حق عامه در ودواب مزبوره دخی ملك عامه در پس غنائمی آنلره تحمیلده جانبینه مراعات
نظر واردر اکرچه درون غنائمده حقلرندن خارج اولان خمس منذرجدر لکن استحقاق خمس دخی اصابت
غانمیله حاصل اولمغله حق غانمینه تابعدر وحکمك اصلده ثبوتی تبعده ثبوتی مستتبع اولمغله مجرد خمس
ایچون حکم تحمیل ممتنع اولماز واکر فضل حموله امامك خواص خدامنده وار ایسه بو صورتده آنلر تحمیل
غنائمه طیب نفسلریله راضی اولورلرسه آنلره تحمیل ایدر لکن راضی اولمازلرسه تحمیل اوزره آنلره جبر واکراه
ایلمز زیرا دواب خواصك املاك خاصه لریدر وغنائم حق عامه در واصحاب دوابك غیر یلرینه رعایت اول دواب
اوزره تحمیله بادی واصحاب دوابه رعایت بلا رضا عدم تحمیله مؤدیدر وحق بعض حق آخرینه بو بابده تابع
اولمامغله بلا رضا تحمیلی ممتنعدر کورمزمیسنکه بعض عسکری بعض آخرینك دوابنه قصد تحمیل ایلسه
بلا رضا جائز کورلمز حمل غنائم دخی بو یله در قالدیکه خواص راضی اولمدقلری صورتده کرکدر که غنائمی
بین الغانمین تقسیمه مبادرت ایده تا که هر کس نصیبنی کندو یه ممکن اولان وجهله تحمله مباشرت ایلیه زیرا
بو حالتده تقسیم ایتمسه غنائمی اول محلده ترکله بالکلیه ابطال حقلرینه باعث اولهجغی بدیدار اولدیغندن
تقسیمه احتیاجی آشکار اولمشدر واکر اول محلده اشتراء غنائمه طالب اولان تجار حاضرین ایسه آنده بیعی دخی
جائزدر زیرا حالت مزبوره ده تقسیمی جائز اولنجه بیعی دخی جائزدر زیرا بیع وتقسیمدن هر بری برتصرفدر که تا که
حق غانمینه منیدر واحتیاج مشروحله تأکد حقلری بیاندن مستغنیدر و بعد البیع کرکدر که بین الغانمین ثمن

غنائمی تقسیمده استعجال ایدوب دارالحربدن خروج ایدنجیه دك تأخیر واهمال ایلمیه زیرا نفوذ بیعله حق غانمین
متأکد وثمنده شرکت مدد منقطع اولوب دار اسلامله حرز حکمنده داخـل اولمغله تأخیر قسمت تمنده نفع
حاصل یوقدر واکر امام اصحاب دوابدن اجر معلومله استیجار حموله یی معقول کوریسه اولدخی صحیح ومقبولدر
واول اجرت غنائمدن ادا وقبـل الخمس آنکله ابتدا قیلنور زیرا بو استیجـارده منفعت غانمین درکار اولمغـله
سوق غنم وارماك ایچون استیجار کبیدر وغنائمده بولنان حق اصحاب حموله صحت استیجـاره مانع دکلدر زیرا
قبل الاحراز والقسمة ملکلری ثابت دکلدر وصحت استیجاره مانع اولان شرکت ملکدر یوقسه مال بیت المالده
ثابت اولان شرکت کبی شرکت حق دکلدر وصحت استیجارده اصحاب حموله نك رضـالری واول حموله دن
مستغنی ایسه لر عدم رضـالری برابر یعنی علی کلا التقدیرین صحت استیجار امرمقرردر زیرا مستغنی ایکن عـدم
رضالری انجق تعنتلرینك مقتضـاسیدر که مستغنی اولدقلری حموله دن بدون الاستیجار کندولره باقی قالمیه جق
برمنفعت مقابله سنده کندولره اجرت حاصـله اولدیغی جهتدن استیجار مزبور کندولره نافع اولوب غانمینه دخی
موجب المنافع ایکن عدم رضالرده تعنت ایتمشلردر وقاضی لمتنـاع متعنته التفات ایلمز وهم وقت حاجتده کرك
ابتداء استیجار وکرك بقاء استیجار امیرك غیریدن صحیح ایکن صورت مفروضه ده امیردن صدوری اولی بالتصحیح در
بومسئله نك بیانی اولدرکه برکمسنه برسفینه یی مدت معلومه ده استیجار ایتمش اولوب سفینه هنوز لجهٔ بحرده ایکن
کذلك برشیئی مابینی وضع وحمـل ایچون مدت معلومه ده فوجو وطلوم کبی بعض اوعیه یی کذلك برمحلـدن
محـل آخره مدت معلومه ده حمل امتعه ایچون بردابه یی استیجار ایدوب هنوز مفازه ده ایکن مدت اجاره منتهی
یاخود موتله صاحبلری منقضی اولسه البته انتهاء مدت صورتلرنده اجر مثله عقد جدیده ابتدا وموت صورتلرنده
اجرمسمی ایله عقـد قدیم استبقا اولنور وحکم مزبور احتیاجدن منبعث اولمغله حمـل غنائمده دخی احتیاج
واقع اولدقده اجاره ده جواز اکراهه باعث اولور مکر امام اصحاب فضل حموله یه جبر ایتدیکن حمل غنیمته قادر اوله
بوصورتده احتیاج تحقق ایتمدیکندن حموله لرینه تعرض ایلمز وقال علیه السلام لایحـل مال امرئ مسلم
الا بطیبة نفس منه واکر غنـائم سبی اولوب آنلری ماشیا اخراجه قدرت وار ایسه امام اولوجهله تمشیت ایدوب
اصحـاب حموله یه جبر واذیت ایلمز زیرا بونده مثلیه سبیه عارض اولان تعبدن غیری نسنه یوقدر آنلری اتعاب
ایتمك ایچون اصحاب حموله یه راضی اولمدقلری امراوزره جبر واکراه جائز کورلمز واکر برکمسنه ده فضـل حموله
بولنمیوب مثلیه اخراجه قدرت دخی بولنمیسه کرکدرکه غنائمدن ذی روح اولمیوب قابل احراق اولنلری احراق
بالنار ایدوب بحـدید یه مثلو محترق اولمیانلری اهـل حرب مطلع اولمیه جقلری برموضعده دفن واضمـار ایده
وسبیك رجال بالغینی ضرب اعنـاقله تنکیل ونساوصبیانی ضایع وهالك اوله جقـلری معلوم اولان برموضعده
طرد ایله تخلیـهٔ سبیل ایلیه اما حیوانات سائره یی کرکدر که اولا ذبحـله اهدار بعـده احراق بالنار ایدوب
ذی روح ایکن احراقه اجتسـار ایلمیه زیرا احراق مزبورمثله درکه مثله دن علی الاطـلاق نهی اولنمشـدر
وهم رسول الله علیه السلام لایعذب بالنار الا ربها یعنی نار ایله انجق رب النار عذاب ایدر قول شریفـلرنده
احراقله تعـذیبدن بخصوصـه نهی وتجنب ایلمشلردر والحـاصل مشرکـینك نفوس واموالیرندن
برنسنه یه امامه واصل لواداقه نصکره اوزرینه واجب اولان ایکی شیئله عامل اولمقدر برینی اول نسنه دن بالکلیه
قطع منفعت مشرکین وبریسی آنده تحصیـل منفعت مسلمیندر وامام ایکیسنده ده قادر ایسه ایکیسنی ده تکمیـل
ایدوب بریندن عاجز ایسه آخری تحصیل ایلمك لازمدر وبو بابده تحصیل منفعت مسلمیندن عاجز وقطع منفعت
مشرکینه قادر بولنمغله کرکدرکه اجرای مقـدورنده بذل قدرت ایده تاکه مشرکین بردخی اول نسنه لر ایله مسلمین
اوزره اکتساب قوت ایتمیه لر وهم امام اعدایه کبت وغیظی متضمن اولان فعلله مأمور واعمال مذکوره ده معنای کبت
وغیظ ظاهر ایدوکی غیرمستوردن وقتل صبیان ونسا اکرچه غیرمشروعدر لکن امام آنلری وجه مشروع اوزره
ضایع اوله جقـلری موضعده ترکلـه قتللرینه تعرض ایتمش اولمیوب همان آنلری بلاد عامره یه نقلله احسـاندن
اعراض ایتمش اولور وترك احسان فعـل اساءته مغایردر کورمزمیسنکـه برکمسنه مفازهٔ خالیه ده برصبی یاعورته
مرور ایدوب آنلری عمرانه نقل ایتمکه قادر ایکن صرف مقـدور ایلمسه بدللرندن برشیئی ضامن اولمز کذلك دواب
مسلمینك طورغنلرینه ونقللری متعسر اولان امتعه لرینه عمل مشروحله معامله اولنور واکر برمسلم دارالاسلامده
بردابه یی اشترا اوزرنده عموم غزا ایدوب دارالحربده عیب قدیمنه واقف اولسه نظر اولنور اکر بایع عسکرده
بر ایسه آنکله مخاصمه واوزرینه رد ایدر زیرا عیب مبیعی کتمـله طرفندن مشتری مظلوم اولمغله آندن بووجهله

مطلب عند تمام مدة اجارة السفينة في لجة البحر وما اشبه ذلك تبقى باجر المثل

وذكر في موضع اخر يكسر الحديد ويدفن حتى ان وجدوه لا ينتفعون به قاله الحصيري ملا

مطلب وجد امرأة اوصبيا في مفازة وتركهما فيها

انتقامی

انتقـامی جائزدر واکر بایع حاضر اولمیوب مشتری ردینی التزام ایدرسـه کرکدرکه اوزرینه بمیوب دار اسـلامه
چیقنجیه دك سوق ورده اهتمام ایلیه زیرا عیبنی بیلدکدن صکره عینه رضا عد اولنمغله رکوبدن احتراز یی اقتضا ایدر
مکر سوقی یاخود معلفه سوقی ایچون راکب یاخود اوزرینه حمـل علفنی مرتکب اوله بونلر عینه رضـا عد اولنماز
زیرا صاحبنه ردی انجق سوق وعلفیله ممکن اولوب دابه دخی کاهیجه بلا رکوب سوق ومشی معلفه منقاد اولمامغله
رکوب مزبور دلیـل رضادن تعداد اولنماز اما کندو مصلحتی ایچون رکوبی یاخود اوزرینه امتعـه سنی تحمیلی
کندو ملکی ایله انتفـاع اولدیغندن تقرر ملکه علامت رضـا قیلنور وحکم محررده مشتری عند الرکوب دابه
اخراجه قادر اولوب اولمامق برابر وآنك عذری حق بایعه راجع اولان احکامده غیرمعتبردر همان کندو مصلحتی
ایچون رکوبی دلیل رضا بلکه منزلهٔ تصریح ارتضاده قیلنور بوصورتده مشتری امامه کلوب حالنی افاده امام
دخی امر ایدوب اول دابه یه رکوبنی اراده ایلمسه یله بایعـه ردایده مز زیرا قبـل امر الامام رکوبه قادر ایکن رکوبی
امامدن التماس ایتمشدرکه کندو رضاسیله رکوبندن صکره امر امامله حکمك عدم تغیری بی التماسدر اما امام هلاك
مشتریدن خوف ورکوب اوزره اکا جـبر واکراه ایدرسـه یه نظرا اولنور اکر رکوبی دابه یه ایراث نقص ایدرسه
جواب سابق بونده دخی لاحق ودابه یدنده آفت سما ویه ایله متعیبه اولمق مسئله سنه موافقدر واکر ایراث نقص
ایتمزسه عیبله رده قادردر زیرا اکراهی قتله ایسه مکرهدن ایقـاع فعل منعدم اولوب آلت جامده مقـامنه قائم
اولمشدر واکر حبس وقیدایله ایسه فعـله مقدم ایسه ده رضـاسی منعدم اولمشدر و بعد الرکوب رده عدم قدرتی
انجق دلیـل رضاسی موجود اولدیغندن ایدی ومکرها رکوبله رضـاسی منعدم اولدقده رده قادر اولور لکن امام
جبر واکراه ایتیوب همان ارکبها وانت علی ردك یعنی سن شمدی راکب اول وقدرت ردك یته باقی اولسون دیمش
اولوب اولدخی راکب اولمش ایسه ینه تقرر ملکی مترتب اولور وامامك قول مزبوری باطل اولور زیرا خـلاف
شر یعتله فتوادر یوقسه طریق امامدن حکم وقضادکلدرکه حکم وقضا البته مقضی له ومقضی علیهك حضورینی
اقتضا ایدر اما صکره بایع ومشتری برقاضی یه رفع خصومت ایدوب قاضی دخی امامك قول سابقنه بناء علی طریق
الاجتهاد بسبب العیب رد ایله قضـا وحکومت ایلسه بعـده خصومت مرقومه قاضی اولك حکمنی تخطئه ایلین
قاضی آخره رفع اولنسه البته قضاء اولی امضا ایدر رد ودفع ایده مز زیرا قضاء اول محل اجتهادده واقع اولمشدرکه
طاعت امامی موجب اولان ظواهر نصوص رکوبی عینه رضا اولمقدن اخراج ایلمشدر کذلك امامك وانت علی ردك
قولیله تنصیصی رکوبی عینه دلیل رضـا اولمق اعتبارینی اسقاط ایلمشدرکه اعتبار دلیل خلافنه نص بولنمامقله
مقصوردر قالدیکه ردی متعـذر اولدیغی صورتده نظر اولنور اکر تعذری کندودن دلیل رضـا موجود اولمقدن
ایسه ثمندن حصهٔ عیبله بایع اوزره رجوع ایده مز واکر ایراث نقصاندن ایسه بوصورتده مکرها راکب اولمش ایسه
حصهٔ عیبله رجوع ایدر مکر بایع رد دابه یه رضا ویره نکته سی اولدرکه دلیل رضا تصریح رضا حکمنده در
ومشتری تصریح رضای عیب اوزره اکراه اولنسه حق ردی ساقط اولمدیغی کبی دلیل رضا اوزره اکراهنده دخی
ساقط اولماز واعتبار اکراهله رضاسی منعدم اولدقده اعتبار نقصان دابه باقی قالوب بلاصنع احد حاصل کبی اولور
وبومعنی رد دابه یه تمکین ایتمزسه ده ثمندن نقصان عیبله رجوعه تمکین ایدر مکر بایع رد دابه یه راضی اوله واکر مسلمین
غنائم ایچنده برکتاب بولنوب انجق کتاب مزبورده کتب اولنان توریة وانجیل وزبور میدر یوقسه کفریاتدن برکلام
مهجور میدر معلوملری اولمسه کرکدرکه امیر آنی مشرکینه بیع ایتمیه زیرا خوف اولنورکه اول کتاب قوت ضلاللرینه
بادی اولوب امیر دخی آنلرك اصرار کفر ایله فتنـه لرینه سبب اولمق حرام ایکن سبب مؤدی اوله کذلك مسلمینه بیع
وبین الغانمین تقسیم دخی ایتمیـه زیرا خوف اولنورکه مشتریلر یاخود سهمنه دوشنلر مشرکینه بیعه اجتسـار ایله
محذورمذکوره دوچار اوله لر کذلك احراق بالنـار دخی ایتمیه زیرا جائزدرکه ایچنـده ذکر الله یاکلام الله دن برنسنه
موجود اوله واحراق بالنار استخفاف محرقه باعث ایدوکی محققدر اکرچه حضرت عثمان رضی الله تعالی عنه
ناسی مصحف واحد اوزره جمع ایتمك مراد ایلدکده کندو مصحفنه مخالف اولان مصاحف مختلفه یی احراق بالنار
قیلدی دیو روایت اولنور لکن روایت مزبوره صحتدن مهجوره درکه اول جناب والامقامك کتاب اللهیه تعظیم
واحترام ولیل ونهار تلاوت اوزره دوام والتزامندن ظاهر اولان احوالندن روایت احراقك اصلی اولمدیغنه استدلال
اولنور انجق امام اول کتابه نظر ایدر اکر ورقنـده قیمت وار ایسه خطنی محو وابطـال وورقنی غنائمده ادخال ایدر
واکر قیمتی یوغیسه خطی زائل اولنجیه دك صوایله غسل ایدوب بعده دیلرسه احراق ایدر وکاه اولورکه بعد الغسل
احراقی مشرکینه کبت وغیظی مورث اولور بوصورتده احراقنده بأس شرعی یوقدر وامام ایچون لایق دکلدرکه

مطلب ما يكون دليل الرضا بالعيب في الدابة وما لا يكون

مطلب اذا تعيب السلعة عند المشتري لا يرد بالعيب القديم

مطلب وجود المصحف الذي لا يدري ما كتب فيه

مطلب لا يصح رواية ان عثمان رضي الله عنه احرق المصاحف المخالفة

قبل مجوالحظ آنلردن برشیئی دفن ایلیه زیرا اندیشه اولنورکه مشرکین آنلری طلب واستخراج ومضمونلرین
اخذ واستعمال ایدوب ضلال قدیملری اوزره ازدیاد ضلال ایلیه‌لر لکن بو تعلیلنده اکا اشارت واردرکه
محذور مزبوردن امین اولنورسه دفننده ضرر یوقدر واصحابمزدن بعضیلری دیدیلرکه اوراق مصحف
منقطع واحتمال جمع وترتیبی مرتفع اولدقده آنلری مکان طاهرده دفن ایلکنده ضرر یوقدر وسبقت ایلین
تعلیل بوقوله دخی دلیلدر لکن صواب اوله غسل وامحا ذکر ایلدیکمز توجیه اوزره احسن الوجوه ایدیکی هویدادر
واکر اول کتابی مشرکینه بیعدن امین اولنسان برمسلم موثوق به اشترایه طالب اولورسه امام ایچون اکا بیعده
بأس یوقدر زیرا مال متقومدر زیرا هرکیمه بیع ایلسه بیعی نافذدر وکراهتی همان خوف فتنه دندر وبو صورتده
خوف فتنه منعدمدر وبیع مذکور عصیر العنبی اتخاذ خمر ایتمیه جکی معلوم اولان کمسنه یه بیعك نظیریدر
ومشایخمز دیدیلرکه فرقهٔ باطنیه وسائر اهل اهواء مضله کتابلرندن مسلمینك ظفر بولدقلرنده دخی وجه مشروح جمله
جواب ویریلور زیرا کتب مزبوره ایادی اهل ضلاله دوشوب ازدیاد فتنه لرینه بادی اولمقدن خوف اولنمغله
بیعی ممنوع اولوب همان قریبا ذکر ایلدیکمز معامله آنده مشروع کوریلور واکر غنائمده ذهب وفضه دن صلیب
یاخود تصاویر یاخود تصاویر ایله منقوش اولان دراهم ودنانیر بولنسه کرکدرکه امام آنلری کسر ایله تبرقیله
زیرا علی حاله بیع وتقسیم ایلسه بعض مشرکین لباسده ایسه البسهٔ مصوره نك تلبسنه وتصاویر مجسده ایسه
عبادتنه میل ورغبت ایتدیکندن ثمن غالی ایله طالب اولمغله مالك اولان مسلم آنلره بیع ایلك احتمالی غالبدر وبوندن
اجتناب ایچون صلیب وتماثیلی کسر ایلك ایجاب اولنور اکرچه حضرت معاویه رضی الله تعالی عنه بومثللو
نسنه لری بیع ایچون ارض هنده بعث ایلدیکی روایت اولنور لکن امام مسروق رحمه الله تعالی حضرت
معاویه دن بوفعلی استعظام وبو اجتهادنده خطاسنی اعلام ایلمشدر نته کیم امام محمد رحمه الله تعالی صدد
مذکوری کتاب الاکراهنده ذکر ایله دفع اشتباه ایلمشدر وبز دخی بوماده نك تأویلنی شرح المختصرده ذکر
وتفصیل ایلدیك اما دراهم ودنانیردن منقوش تصاویر بولنانلری قبل الکسر بیع وتقسیمی لابأسدر زیرا بونلر
حسب العاده عبادت وتلبس اولنیوب معاملاتده تبدل اوزره درکورمزمیسنکه دراهم اعاجم باشی تاجلی صورتله
منقوش ایکن مسلمین آنکله بیع وشرا ایدوب برکسنه آنکله معامله دن ابا ایلمز وکراهت مرقومه انجق صلیب
وامثالندن تلبس یاعبادت اولنان نسنه لرده در وبونلرك احکامی غنائمده بولنان بربط وغیری الات لهوك احکامی
کبیدرکه آنلری کسر ایدوب صکره حطبلرینی بیع وتقسیم ایتمك کرکدر مؤلف زهادت پناه اکرمه الله تعالی بجواره
دیرکه مکر امام آلات لهوی مسلمیندن اکا انجق حطبی ایچون رغبت ایدوب وجه حرام اوزره استعمال ایتمیه
موثوق به برکسنه یه قبل الکسر بیع ایلیه بو صورتده بیعی لابأسدر زیرا مال منتفع به اولمغله شرعا مباح اولان
طریقله انتفاع ایچون بیعی جائزدر اما غنائمده بولنان کلب صید وپارس وبازی امثالنی بین المسلمین تقسیمده بأس
یوقدر زیرا بونلر مال متقومدر وشرعا طریق مباحله انتفاعلری جائزدر بناء علیه علمامز بیعلرینی تجویز ایتمشلردر
ومدعای مشروح المآل اوزره حدیث ابراهیم رحمه الله ایله استدلال اولندی دیدیکه رسول الله علیه السلام
اهل بیت قاصی ایچون یعنی مصردن بعید اولان اصحاب بیوت ایچون لاجل الحراسة اتخاذ کلبده رخصت ویردیلر
وهم کلب حارس هره یه تشبیه اولنمشدر وهره حلال الاکل دکل ایسه ده منتفع بها اولمغله بیعی جائزدر پس کلب
منتفع به آنك مثلی بلکه دخی اولیدر واکر برغازی دارالحربده کسنه نك ملکی اولمیان پارس وصقر وبازی مثللو
نسنه لره ظفر بولوب دار اسلامه اخراج ایلسه غنائمده ادراج اولنور زیرا بونلر بعد الاخذ والاخراج مال متقومدر
ومکانلرینه انجق قوت مسلمینله واصل اولمشدر پس بعض مشرکیندن بونلری اخذ ایلك منزلنه تنزیل وغنائمه
وضع ایلك اوزرینه ایجاب اولنور ونظیری دارالحربده کنز یاخود معدن بولوب آنلردن استخراج مال ایلدیکی
مسئله ده تقدم ایلمشدر کذلك دارالحربدن برموضعده بحردن لؤلؤ وعنبر مثللو نسنه لر اخراج ایلسه بنه وصولی انجق
قوت مسلمینله اولدیغندن غنیمته ادراجی واجبدر واصابت سمکده دخی بویله در لکن حکم طعام غنیمت اوزره
سمکدن تناول ورفقاسنه اطعامی جائزدر کذلك غنیمتدن اولان کلب وفهد وبازی مثللو نسنه لر ایله اخذ صید
ایلسه صیدی دخی غنیمتدن اولور انجق سائر اطعمهٔ غنیمت کبی صیدندن تناولی جائزدر لکن علماء شام بونلردن
مملوك اعدا اولوب اولمیانلرك بینلرین تفریق ایدوب دیرلرکه مملوك اولمیانلر بعد الاخذ اکا مخصوص وسالم اولور
زیرا الصید لمن اخذه حدیثنك مقتضای ظاهری بودر وهم غنیمت اعزاز دین واعلاء کلمة الله وجهی اوزره
اخذ اولنسان مالك اسمیدر وبومعنی انجق بطریق القهر مشرکینك خلافنه تملك اولنسان مالده متحققدر اما مباح

یان مشروح اوزره معروض عرصهٔ وضوع اولمشدرکه وضع غیر مناسبده اسماء الله کتب اولنمش اولسه انی محو ایتمك جائزدر ومحوی اطرافنه حلقهٔ جورمکدن احسندر وبرکمسنه بولده ذکر الله یازلمش برکاغد بولوب صویه دمی ایتمیوب بنت وضع ایده زیرا بوبنت تعظیمه اقربدر ودفن مصحفده کرکدرکه آنی خرقهٔ طاهره یه صاروب مدفونی لحد کبی ایدوب دفن مسلم کبی دفن ایده تاکه اوزرینه تراب دوکلمیه زیرا حروف مصحف واجب الاحترامدر ومصحفی لا علی قصد الاهانة احراق ایلین تکفیر اولنماز زیرا بعض علما حضرت عثمان رضی الله عنه دن بوفعلی نقل ایلدی وتفصیل مرقوم کلام حصیردن ترجمه اولندی منه

وغیر

وغیر مملوك اولوب بین الناس حقیر اولان نسنه لردن اخذ اولنان غنیمت اولماز وبووجهله اشیاء حقیره ایله ذهب
وفضه وعنبر ولؤلؤ کبی اشیاء نفیسه میانی تفریق ایدوب دیرلرکه کورمزمیسنکه دار اسلامده بولنوب صید وحطب
وحشیش کبی تافه وخسیس اولان نسنه لرده خمس اولمیوب معادندن استخراج اولنسان ذهب وفضه کبی عزیز
اولان نسنه لرده خمس واجب اولور وعندلرنده لؤلؤ وعنبر دخی بویله درکه غنیمت اولور وتخمیس اولنور اما سمك
بویله دکلدر لکن بزلر جوابلرنده دیرزکه دارالحربده قوت جیشله اصابت اولنسان اشیا شریف وخسیس جمله سی
غنیمته منطوی وبوبابده مملوك اعدا اولوب اولمیان مستویدر زیرا دارالحرب موضع ولایتلریدر وموضع ولایتلرنده
برنسنه یه اصابتمز موجب غیظ وحقارتلریدر پس بو اصابت منعهٔ جیشله حاصل اولدقده حکمی حکم غنیمتدر
کورمزمیسنکه مجاهدین جبال اعدادن یاقوت وزبرجد استخراج ایلسه لر البته غنیمته ادراج اولنور حال آنکه
برمسلم جبال اهل اسلامده بونلردن برشیئه ذهاب اولسه اوزرینه خمسی ایجاب اولنماز زیرا رسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلم لیس فی الحجر زکوة بیورمشلردر وبونلرك جمله سی حجردر انجق بعض حجر بعض آخردن برق
وضیاده اکثردر مقدمات مذکوره دن بزه معلوم اولمشدرکه اشیاء مزبوره دن شریف وخسیس دارالحربده
بولنوب قوت جیشله اخراج اولنانلر دار اسلامده بولنانلرك حکم قیاسنده ادراج اولنماز واکر برغازی غنیمتدن اولان
کلب وفهد وبازی ایله قصد اصطیاد ایلسه حقنده مکروه کوریلور زیرا بوفعلی غنیمتدن برشیئله بلا احتیاج
انتفاع اولمغله دابهٔ غنیمته رکوب وثوب غنیمتی تلبس منزلنده درامابونلری صید ایچون ارسال ایتدکده فرار ایدوب
عودت ایتمسه لر اوزرینه ضمان یوقدر زیرا غایة الامر ارساله استهلاك ایتمش اولمقدر ودارالحربده غنائمدن
برشیئی استهلاك ایلین ضامن اولماز همان بغیر اذن الامام ایسه تأدیب اولنور ومانحن فیه دخی بویله در واکر
غنائمده برفرس بولنوب اوزرنده حبیس فی سبیل الله کتب اولنمش اولسه نظر اولنور اکر عسکر
مسلمین یاخود قرب عسکر مسلمینده بولنوب مال مسلمین ایدوکی ظن غالبله مستبین ایسه اول فرس لقطه
منزلنده در آنده سبیل دار اسلامده بولنمق کبی تعریفدر لکن اوزرنده علامت وقف بولنمغله وقف عد اولنماز
زیرا علامت حجت حکمیه دکلدر کورمزمیسنکه علامتله استحقاق ملك وید حاصل اولماز واکر ید اهل حربده
اولان برموضعده بولنوب مال مشرکین ایدوکی ظن غالبله تخمین اولنورسه سائر غنائم کبی ادخال مغانم قیلنور
زیرا علامت مزبوره برشیئه استحقاقله حکمی مثبته اولمامغله وجود وعدمی مساوی اولور ومحتملدرکه مشرکین
تجسس اخبار ایچون ارسال جاسوس ایدوب مسلمینه القاء اشتباه ایچون فرس جاسوسی بو علامتله معلم قیلمش
اوله لر وبویله امر محتمل حجت اوله مز ومسئلهٔ مزبوره اوزره دلیل اولدرکه بومثللو فرس ید مسلمده بولنوب بیعنی
مراد ایلسه مجرد آنده علامت وقف بولنمغله بیعدن منع اولنماز پس بوندن ظاهر اولمشدرکه علامت مجرده
احکامده حجت اولماز لکن مسلمیندن برقوم فرس مرقوم خیل حبسدن یعنی افراس موقوفه دندر دیو فی الاصل
ذی الیدی اولان قیم وقف حاضر ایکن شهادت ایلسه لر کرکدرکه امیر اول فرسی کرك قبل القسمة وکرك
بعد القسمة مجانا قیمنه رد وتسلیم ایلیه زیرا بو وقفی جائز کورن امامین همامین رحمه الله تعالی علیهما قوللری اوزره
فرس موقوف حکم شرعده اوقاف سائره کبیدرکه بیع وهبه ومیراث قبلنمایوب مشرکین احراز ایله ومسلمین ایادی
مشرکیندن اخذ ایله مالك اوله مز بناء علیه آنی فی الاصل ذی الیدی اولان قیم وقفه رد وتفویض وسهمنه
دوشن کمسنه یه قیمتی وامام بیع ایتمش ایسه مشتری یه ثمنی بیت المالدن تعویض ایدر وبونده حکم شرعی شول
مدبرده اولان حکمدرکه آنی مشرکین اسیر قیلدقدنصکره مسلمین اکا ظفر بوله لر امابو وقفی جائز کورمین امام
ابوحنیفه عامله الله تعالی بالطافه اللطیفة قولی اوزره بونده حکم شرعی مشرکین احراز ایلدکلری سائر
افراس مسلمینده اولان حکم کبیدرکه عندنده بوفرس بیع وارثله تملکه محل اولمغله اغتنامله دخی تملکه محل اولور
واکر امام غنائمی دار اسلامده تقسیم وخمسنی افراز ایدوب صکره اعدا هجوم واول خمسی اخذ واحراز بعده مسلمین
استخلاصله شجاعتلرین ابراز ایلسه لر نظر اولنور اکر قبل التقسیم مال مزبور خمس ایدوکی معلوم اولورسه کما کان خمسه
رد اولنور زیرا حق غانمین تقسیمله اخماس اربعه ده متأکد اولدیغی کبی حق ارباب خمس دخی خمسده متقرر
ومتأکد اولمشدر واکر معلوم اولیوب همان بین الغانمین مقسوم اولمش ایسه غانمینه سالم قیلنور زیرا امام
بعد الاقتسام ارباب خمس ایچون اخذینی التزام ایلسه انجق قیمتله اخذ ایدر وآنده هیچ فائده لری یوقدر واکر
تقسیم ایتمیوب بیع ایلدکدنصکره خمس ایدوکی معلوم اولنسه نظر اولنور اکر قیمتله یاخود قیمتدن اکثر ایله بیع ایتمش
ایسه مشتری یه سالم قیلنور زیرا اخذ ایلسه ثمنله اخذ وثمن قیمته مساوی یاخود اکثر اولمغله اخذنده

مطلب سمة الوقف ابست محجة

الحبس بضمتین جمع حبیس وهو کل ماوقفته لوجه الله تعالی حیوانا کان اوارضا اودارا کذا فی المغرب منه

مطلب الدواب اسره المشرکون ثم اصابه المسلمون

ارباب خمسه فائده بولنميوب ضرر محتملدر واکر قیمتندن اقل ایله بیع ایتمش ایسه ثمنله اخذی جائزدر زیرا ثمن قیمتندن
اقل اولمغله بو اخذی ارباب خمسه مفیددر که خمسدن ثمنی اعطا و باقیسین اربابی بینلرنده تقسیم ایدر واکر مسلمین ساحل
بحرده بعض امتعه یه یاخود ضرب ریاحله امتعه سیله ساحله دوشمش بر سفینه یه ظفر بولسه لر نظر اولنور
اکر اول موضع ارض حربدن ایسه اول متاعك مسلمین یا مشرکینه صلاحیته اعتبار اولنمیوب همان بعد التخمیس
فیئه اد خاله استدلال اولنور زیرا اول موضعه وصوللری انجق قوت جیشله اولمغله مصابلری غنیمت اولمشدر
وفی الاصل امتعهٔ مسلمیندن اولمق حصن اهل حربده بولنان امتعهٔ مسلمین کبی بو امتعه یی دخی غنیمت اولمقدن اخراج
ایلمز نکته سی اولدر که ارض حربده بولندیغندن فضله مشرکین آنی تجار مسلمیندن اشترا یاخود مسلمیندن قهرا اخذ
واحراز ایتمش اولملری محتملدر واکر ارض اسلامدن ایسه حکمی حکم لقطه یه مساوی و اول متاعك مسلمین یا مشرکینه
صلاحی حکم مز بورده یه متساوی یدر مکر مال اعدا ایدوکی اغلب احتمال اوله بو صورتده بعد التخمیس غانمینه ایصال
قیلنور و تفصیل مشروحده نکتهٔ وضوح اولدر که بر موضعك ظاهرنده بولنان مال باطننده مدفون ایکن استخراج اولنان
اموال کبیدر و مسلمین بر کنز مدفونی استخراج ایلسه لر اکر موضعی دار الحربدن ایسه حکمی حکم غنیمتدر واکر دار
اسلامدن ایسه تخمیس اولنوب مابقی مصیبنه ابقا اولنور و بو بابده دراهم اعاجمدن وغیریدن اولمقده تفاوت یوقدر مکر
اول موضع مجهول الحال اولوب موضع اهل حرب ایدوکی اغلب احتمال اوله یاخود دار اسلامدن ایدوکی معلوم ایسه ده
اول مال موضع اهل حربدن کلوب وضع اولندیغی اغلب احتمال اوله حکمتی اولدر که وقوف حقیقی متعذر اولان
امورده حکمی ظاهر اوزره بنا ایلمك واجب و حجت ایله اثباتی ممکن اولمیان موادده ظن غالب حکم یقینی مستوجبدر
واکر مسلمین دار الحربه دخول ایتدکلرنده قبور کفارده موتاریله دفن اولنمش اموال و اسلحه واردر دیو اخبار
اولنسه لر اول قبوری حفر و اموال و اسلحه یی اخراج ایتملری جائزدر زیرا بعض اهل حربك عادتیدر که شجعان
وابطاللرین اسلحه و اموالریله دفن ایدرلر و اول مالی اخراجده مسلمینه منفعت واردر که آنکله قتال کفار اوزره
اکتساب قوت ایدرلر و حرمت قبورلری حرمت بیوتلرندن اکثر اولمیوب ایچنده بولنان مالی اخذ ایچون بیوتلرینه
هجوم ممنوع جائز اولنجه حفر قبورلری دخی جائزدر نکته سی اولدر که اموال مز بوره اموال ضایعه در و مدفن اموال
اولان موضع انجق کنز اولوب قبر اولمازو بو تحقیقله اکفان موتایی نبش ایچون حفر قبور ایله حفر مذکورك میانلری
تفریق اولنور زیرا اکفان مال ضایع اولمیوب حاجت موتایه مصروفه ایدوکی نمایاندر بعده اموال مز بوره
بعد الاستخراج تخمیس اولنوب غنیمته ادراج اولنور زیرا اکا وصول انجق قوت عسکر ایله یدیرای حصول اولمشدر
واکر مسلمین دار الحربده سوط ونعال وحبال کبی بر شیء ساقطی واجد و لاقط اولسه لر نظر اولنور اکر اول نسنه
متاع مشرکیندن ایسه البته غنیمت قیلنور واکر متاع مسلمیندن ایسه دار اسلامده بولنان لقطه منزلنده قیلنور
بو صورتده واجدی غنی ایسه آنکله انتفاعی قطعا حلال اولماز اما اول نسنه یه محتاج ایسه آنکله انتفاعی جائز
کوریلور لکن صاحبی کلدکده نقصانتی ضامن اولور سؤال اولنورسه که سوط وامثالنده رخصت تملك حدیث
صبی بن معبدده وارد وجناب مؤلف کتاب اللقطه ده آنی روایتله مستشهد اولمشدر جوابنده دیرز که حدیث
مذکور شول سوط منکسرده در که هیچ قیمتی اولمامغله بعد السقوط صاحبی آنی طلب ایتمیه بلکه من اول الامر
آخرینی تدارك و آنی یدندن القا ایتمش اوله اما قیمتی اولوب و صاحبی القا ایتمیوب یدندن ساقط و صاحبی اکا طالب
ایدوکی معلوم اولسه قلیلی کثیرینه قیاس و حکم لقطه بونده دخی مقیاس قیلنور شول حدیث صحیح التحدیثده
وارد اولان تهدید متواردی کورمزمیسکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم ردوا الخیاط والمخیط قول شریفلریله
آکنه دن ایلکه وارنجه غنائمدن قبل القسمه آلدقلری اشیایی رد ایله امر ایلدی کلرنده دیدیلر که یا رسول الله فلان
کسنه شعردن ایکی قبال یعنی قیلدن غلط اصبعده ایکی حبل اخذ ایلدی اول حینده رسول الله علیه السلام
قبالین من نار یعنی ناردن ایکی قبال اخذ ایلمش بیوردیلر و حکمت غنیمت بویله اولنجه مال مسلمده نه ظن ایدرسین
و مؤلف عدالت پیما بو مسئله ده بر مخالفی وار ایدوکنه اصل کتابده رمز و ایما ایلدی و اول مخالف بعض علما شافعیدر که
آنلر سوط وامثالنده ترخیص عام ایدرلر بعده مؤلف اصابت بیان فساد مذهبلرین بیان ایدوب دیدیکه اول
سوط ساقط اون درهمه مساوی اولسه آنی سرقه ایلین کسنه یه قطع ید ایجاب ایدر ایکن آنی مجانا تملك ایلمك
تجویز و استصواب اولنورمی بکا خبر ویر کذلك بو قیمتده یکرمی سوط اولسه جمله سی سوطدر دیو مجانا تملکلری
جائز و صواب کوریلورمی بکا خبر ویر و مقدمات مرقومه دن بزه معلوم اولمشدر که سواقطدن جائز الانتفاع اولنلر
انجق چکردك و انار قابغی و بعر ابل و جلد شاة میته مثللو مقوم اولمیوب و صاحبی آنی تفقد ایتمین نسنه لردر بو قسمه

مطلب یجوز نبش قبور اهل الحرب لاخراج ما فیها من الاموال

مطلب ما یجوز الانتفاع به من السواقط

صاحبنك تفقد ایلدیکی معلوم اولان اموال بدنده لقطه منزلنه انزال قیلنور والدابة العجفاء التی یعلم ان صاحبها یرکبها
یعنی شول دابهٔ مهزوله که صاحبی اکا راکب اوله جغی معلوم اوله نسخهٔ حصیر بدن یرکبها موضعنده ترکها
نقل اولندی قرینهٔ سیاق وسیاقله بو نسخه صحیحة الانساقدر یعنی شول دابهٔ مهزوله که صاحبی آنی ترك وارسال
ایلدیکی معلوم اوله آنی دار الحربده بر کسنه اخذ واخراج ایلسه صاحبنه ردی واجب اولوب طرح اولنان سوط
یی قیمت منزلنده قیلنماز اکرچه مقتضای قیاس بو مذکورانده واحد و وجوب رده جمله سی متحددر لکن سوطی
تحمله صاحبی قادر ایکن طرح والقاسی آندن قطع علاقه ایله اعراضی اقتضا ایدر دیو استحسانله قضا ایلدیك
اما ترك دابه اعراضدن اولمیوب انجق اخراجندن عجزینه مبنی اولمغله زوال ملکی مقتضی اولمدیغندن آنده موجب
قیاسی امضا ایلدیك کورمزمیسکه بر کسنه نك جاریه سی دار الحربده بر یضه اولوب اخراجندن عاجز اولمغله
دار الحربده ترك ایتدکده آنی شخص آخر اخذ و تربیه و مرضندن تبرئه ایلسه اول جاریه یه اسباب ملکدن بر سببله
مالك دکل ایکن شخص مز بوره وطئ حلال اولورمی همان علت مرقومه وامثالنه نظر ایله حیوانده موجب قیاسی
مقرر قیلدیق واکر صاحب الدابه اخذ دابه سنی استدعا ایلدکده یدنده بولنان کسنه اکا سن تخلیهٔ سبیل وقتنده
هر کیم آلورسه آنك اولسون مفهومنده من اخذها فهی له دیمش ایدیك دیو ادعا و صاحبی دخی انکار مدعی ایلسه
قول مع الیمین صاحبینك قولیدر زیرا قول مذکوری اوزرینه دعوی یعنی دعوی کیدر بو صورتده مدعی اقامت بینه
یاخود صاحبی یمیندن نکول ایدرسه دابه مدعی یه سالمه اولور و صاحب الدابه قول مذکوری تکلم ایلدکده دابه یی
اخذ ایلین شخصك حضور وغیبتی برابردر زیرا رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بدنات مذبوحه لرینك
لحومی حقنده من شاء فلیقتطع دیدکلرین روایت ایلدیك وحدیث مذکورك ذکری وسائلدن بونك امثالینك بیانی
باب ما یجوز من النفل بعد اصابة الغنیمة مباحثنده تقدم ایلمشدر و وجه مشروح اوزره هبه سی صحیحه اولوب
موهوب دخی یدموهوب لهده صالح وسمین اولدقدنصکره موهوبده حاصل اولان زیادهٔ متصله هبه دن رجوعه
مانع اولمغله واهب بردخی هبه سندن راجع اوله مز والله اعلم

باب قسمة الغنائم التی یقع فیها الخطأ * یعنی قسمت غنائمده واقع اولان خطأ قسامی بیان وطریق اصلاحینی اعلام
واعلانه متعلق مسائل اصابت بنیاندر اکر قسام غنائم مغانمدن اجناس مختلفه یی بین الغانمین تقسیم و هر برینك
نصیبی یدلنده بر جنسی تسلیم ومالیتده معادلهٔ اجناسه رعایتی تتمیم ایلسه جائز کوریلور زیرا حق غانمین انجق مالیت
غنائمده در اعیانده دکلدر کورمزمیسکه امام ایچون بیع غنائم وتقسیم اثمان جائزدر و وصف مذکور اوزره تقسیمده
حقلری اولان مالیتده اعتبار معادله یی تتمیم وار در اما ارث واشترا وامثاللریله مشترك اولان مالی تقسیم بویله دکلدر که
بونلرده عند اختلاف الاجناس قاضی وجه مشروح اوزره شرکادن هر برینه بر جنسی ویروب مالك جمله سنی
بردن تقسیمله جبرایده مز زیرا بونده شرکتلری اعیانده در کورمزمیسکه قاضی اعیانی بیع واثماننی تقسیم مراد ایلسه
رضالری بولنمدقجه جائز کوریلمز توضیحی اولدر که بونده شرکادن هر برینك اجناسدن هر برنده ملکی ثابتدر حتی
بعض شرکا رقیق مشترکی اعتاق ایلسه عتق کندو حصه سنده نافذ در بناء علیه اجناس مشترکه نك جمله سنی
بردن تقسیمده معنای معاوضه تحقق ایدر که هر بری اخذ ایلدیکی جنسده بولنان حصهٔ شریکندن شریکینك اخذ
ایلدیکی جنسده بولنان کندو حصه سنی تعویض ایتمش اولور اما غنائمده قبل القسمة ملك غانمین یوقدر حتی
بعض غانمین رقیق غنائمدن بعضیلرین اعتاق ایلسه عتق کلا و بعضا نافذ اولمیوب استیلاد ایلسه ام ولدی اولماز
وولددن نسبی ثابت اولماز انجق شبههٔ ملکله حد ساقط اولور بناء علیه بو بابده قسمت همان هر برینه غنائمدن
حق بدلنده ویردیکی اکا ابتداء تملیکدن عبارت اولور بو جهتله آنده جنس واحد واجناس مختلفه صحت تقسیمده
مساوی اولور بو صورتده غنائمدن بر جاریه بر کسنه نك سهمنه دوشوب صکره اول جاریه حرهٔ ذمیه اولوب مشرکین
آنی سبی ایتدکلرینه اقامت بینه ایلسه نظر اولنور اکر شهودی اهل ذمتدن ایسه شهادتلری ابطال ملك مسلم اوزره قائمه
اولمغله قبول اولنماز واکر مسلمین ایسه لر شهادتلری قبول وحریت جاریه ایله حکم اولنور و بونده موجب قیاس اول
مستحق علیه اولوب جاریه سی یدندن اخراج اولنان کسنه مجموع عسکره رجوع و مأخوذلرندن کندو حصه سنی
استخلاص و اختلاسدر نه کیم قسمت میراثده بعض شرکانك نصیبی یدندن استحقاقله انتزاع اولندقده
بو وجهله قطع نزاع اولنور لکن مؤلف شامل الاحسان سالك مسلك استحسان اولوب دیدیکه امام قسمت
سابقه سین نقض وابطال ایتمیوب اول کسنه یه قیمت جاریه سنی بیت المالدن تعویض وایصال قیلر کذلك
اول جاریه بر مسلمك مدبره یاخود ام ولدیدر دیو اقامت بینه اولنسه معاملهٔ سابقه بونده دخی متبینه در نکته سی اولدر که

مطلب وجد دابة عجفاء

مطلب وجد جارية مريضة

مطلب ادعى ان صاحب الدابة قال من اخذها فهي له

مطلب اعتاق احد الشركاء حصته

مطلب اعتاق احد الغانمين واستيلاده شيئا من السبي

مطلب اذا استحق نصيب بعض الشركاء

عسكرلك كثرتی و بعد القسمة هر بری قبیله سنه تفرق وتشتتی حسبیله اول کیمسنه لك حصه سیله عسکره اوزره رجوع ایلمك امام ایچون متعذردر ومتعذر فی حکم الممتنع در واول مستحق علیه اولان کیمسنه دن دخی دفع ضرر واجبدر ودفع ضرر ری ایچون قیمته حصه سنی بیت المالدن اداایله تعویضده دیرلر خصوص مرقوم نوائب مسلمیندندر وهم غنیمتدن برشی متعذر القسمة باقی قالدقده بیت الماله وضع اولنور و بویله غرامت وقوعنده دخی الغرم مقابل بالغنم قاعده سی اوزرینه بیت المال اوزرینه تحمیل اولنور وهم تقسیم من بور طرف امامدن مسلمین ایچون عملنده خطاسی متضمندر و بومثللو خطا بیت المال اوزره تحمیل اولنور کذلك ایکی یا اوچ جاریه و بونلرك امثالنده استحقاق ثابت اولوب غرامتده بیت الماله نقصان فاحش ترتب ایتمسه ینه مستحق علیهم بیت المالدن تعویض اولنور کذلك قسام غنیمت حین قسمتده برقاچ کمسنه یه اداء سهمندن غفلت ایلسه بونلر دخی تفصیل مقرر ده نصیبنده استحقاق ثابت اولانلر ایله برابردر اما اسراء مقسومه دن بیك رأس یا که دخی اکثر اوزره اهل قسمتدن اولدقلرینه بینه قائمه اولوب جریتلر یله حکم اولنسه یا خود غفلت قسام بومثللو عدد کثیرده واقع اولسه بوصورتلرده قاضی مستحق علیهمه بیت المالدن تعویض ایتمیوب بلکه آنلره ایتونی بمثل قیدوتم علیه من الجند حتی اردکم علیهم بحصصکم من الغنیمة یعنی عسکردن احضار ینه قادر اولدقلری یکا احضار ایدیکز تا که غنیمتدن حصه لریکز مقابله سنده سزلری اوزرلرینه رد وتحویل وحصه لرندن حصه لریکزه اصابت ایده جك مقدارینی تحصیل ایده یم دیمکله کیدوب وقدرتلرینه تفویض ایدر زیرا مستحق علیهمدن دفع ضرر واجب اولدیغی کبی عامه مسلمیندن دفع ضرر دخی واجبدر و کثرت مستحق وقتنده بیت المالدن تعویضی التزامنده بیت مال المسلمینه ضرر فاحشی الزام واردرحتی وقت اولور که جمیع بیت المالی اذهاب بلکه زیاده کلوب بیت المالی دیون وافره استیعاب ایدر بناء علیه مستحق قلیل اولدقده استحسانی اعمالی و کثیر اولدقده اصل قیاسی استعمال ایلدیك بوصورتده مستحق علیهم وار وب غنیمتدن اخذ ایلمش برشخصی احضار ایلسه لر قاضی اول شخصك یدنده اولان ما اسیدن بونلرك اول مالده اولان حصه لری مقدارینی آنلره اعطا ایدر کذلك خمسی بین المساکین تقسیم ایتمش ایسه نصیبلرین خمسدن اکمال وایفا قیلر واکر تقسیم ایتمش ایسه آنلره اموال صدقاتدن تتمیم ایدر واکر اموال صدقاتدن برنسنه موجود دکل ایسه کله جك اموال صدقات اوزره دین معقود قیلر زیرا مستحق علیهمك حقلری امامك رفع ایلدیکی خمسله غیریلرینه و یردیکی سهامده ثابت اولمشیدی پس نصیبلری محلین مزبورینی یا خود محل آخردن آنلره سالم اولدیجه ساقط اولماز وهنوز سالم اولمدیغی بیان مذکوردن نمایاندر اما مستحق علیهم اخذ غنائم ایدنلردن جمع کثیری احضار ایدوب بزلر بونلر ایله چونکه مساوی یلرز پس یدلرنده اولان اموالی جمع و بونلر ایله بزم بیننزده علی السویه تقسیم قیل دیو امیردن رجایه ابتدار ایلسه لر امیر بو رجالرینه اعتبار ایتمیوب همان اموال مزبوره ده بولنان مقدار حصه لرین اخذ وآنلره اعطا اوزره اقتصار ایدر زیرا قسمتله هر بری حقنده تملیك سهمی صحیح اولدقدنصکره ایچق مقدار حصه لرنده تحقق سبب مبطل متیقن اولمغله ایچق اول مقدارده تملیك سابق باطل اولوب بقیه حقلری سائر غانمین یدلرنده حاصلدر لکن آنلری دخی احضار ایتدیکده اوزرلرینه بقیه مرقومه یی ادا ایله وحکم قضا صحیح وسزاوار اولماز وتفصیل مذکور بین الغانمین تقسیم قیلنان غنائم اجناس مختلفه اولمق اوزره مقصوردر اما مکیلات وموزوناتدن جنس واحد ایسه بونده احضار ایلدکلری اشخاصك یدلرنده بولنان اموال با تمام اخذ و بین الحاضرین تقسیم وتفریق اولنوب اموال مزبوره مجموع غنائم وجماعت حاضرین جمیع غانمین اولمقده جاری اولان حکم بونده تحقیق اولنور زیرا مکیلات وموزوناتده قسمت همان تمیز مجرددر که معنای معاوضه دن بعیددر کورمزمیسنکه بو قسمتده بعض شرکانك انفرادی جائز وشریك آخرك حضوری شرط لازمدر ومکیلات وموزوناتی اشترا ایدنلر بعد الاقتسام هر بری نصیبنی مرابحه بیع ایلمك جائزدر بناء علیه غانمین غلبین غنائم مزبوره دن هم مقدار حقلرین وهم زیاده سین اخذ ایتمشلر اولمغله مقدار حقلری کندولره سالم وزیاده سی تاوی وهالك مقامنه قائم قیلنور اما عروض واجناس مختلفه یی تقسیمده معنای معاوضه متمکندر کورمزمیسنکه آنده بعض شرکانك انفرادی غیر جائزدر ومشتریلردن بعد الاقتسام برفرد ایچون نصیبنی بذل ایلدیکی مقدار ثمن اوزره مرابحه بیع ایلمك غیر جائزدر بو جهتدن صورت ثانیه ده مستحق علیهمك مقدار نصیبلری فی الاصل بو احضار اولنانلرك یدلرنده اعتبار ومقدار مزبوری اخذ وآنلره رد واعطایه ابتدار قیلنور مؤلف دقیق الافکار بو سر مبهمی آشکار ایدوب دیدیکه کورمزمیسنکه برکسنه فوت اولوب اوچ اوغلنی واوچده عبیدینی ترك ایتمکله قاضی عبیدی بینلرنده تقسیم وهر برینی برینه تسلیم ایتدکدنصکره

ريك نصيبنده استحقاق ثابت یا حریتی ظاهر اولدقده اخوینندن ایچق بری حاضر بولنسه آنك یدنده اولان عبددن ایچق فی الاصل آنده نصیبی اولان ثلثی اخذه قادر اولور اما مسئله مزبوره ده بینلرنده تقسیم اولنان مکیلات یا موزونات اولسه بینلرنده بولنان نصفنی اخذه مقتدر اولور و بین الصورتین فرق فارق ایچق تحقیق سابقدر وحکم مجرور قیاسی ملك اولوب ابتداء تملیکی متضمن اولمیان قسمتده مقرر اولنجه منافی حقوق اولوب ابتداء تملیك عینی متضمن اولان قسمتده تقرری اولی واظهردر وصورت مفروضه ده اقتسام رقیق ایلدن بقیه حدود استحقاق مشروحی استماع ایتسه لر دخی قاضی حصه مستحق علیهی یدنده بولنان مالدن اوزرینه حکم ایتدکده یدلرنده بولنانلری بیع وهر بری کندو یه اصابت ایلدن جاریه یه جماع ایتمکده جواز وانساغ واردر زیرا قسمتده ابتداء تملیك امامله اکا تملك ایتمش اولمغله قاضی اول تملیکی ابطال ایله اوزرینه حکم ایتدکده آندن برنسنه ده ملکی باطل اولماز اما میراث اشبقه دیرکه آنده احدوثه نصیبنده مستحق علیه اولنسه سائر ورثه یه نصیبنی بیع یا وطی ایلمك حلال اولماز زیرا قسمت میراث تمیز ملك اولوب ابتداء تملیك اولمامغله آنده معنای معاوضه متمکن وورثه دن هر بری اخذ ایلدیکی جاریه نك بعض اجزاسی نصیبی اولوب و بعض اجزاسی شریکینك اخذ ایلدیکی جاریه ده نصیبندن عوض اولمق اوزره اخذ ایلدیکی متعین اولدیغندن شریکك نصیبنده استحقاق یا حریت اصل بینه ایله ثابت اولدقده قسمت سابقه باطل اولوب آنده قبل القسمة واقع اولان حکم شرکت عودت ایدر بو جهتدن وطی وآنده بولنان نصیب شریکی بیعی حلال اولماز و بو فرقك حقیقت بیانی مفید ما ذکر ایلدیکیمزدن نمایاندر که قبل القسمة غنائمده ملك غانمین ثابتدر حتی عتقلری غیر نافذ واستیلادلری غیر صحیحدر و بوندن بو معلومدر که ملکلری ایچق قسمتله ابتداء ثابتدر اما میراثده قبل القسمة دخی ملك شرکا ثابتدر حتی بعض ورثه نك عتق واستیلادی نافذدر پس قسمت میراث استحقاقله باطل اولدقده مستحق علیه شریکینك یدنده بولنان مالدن نصیبنه قسمتدن اقدم مالك اولدیغی کبی قبل قضاء القاضی بینه مالك اولور اما غنیمتده مستحق علیه بعد بطلان القسمة شریکینك یدنده بولنان نصیبنه قسمتدن اقدم مالك اولمدیغی کبی قبل قضاء القاضی بینه مالك اوله مز توضیحی اولدرکه امام غنیمتده قسمتی ابطال ایتمیوب مستحق علیهه قیمت نصیبنی بیت المالدن تعویضی مناسب کورسه جائز کوریلور اما میراثده قاضی بویله مراد ایلسه قادر اوله من بلکه مستحق علیه شریکینك اخذ ایلدیکنده اولان تضمینه حاکم دیله سون دیلسون رجوعه مقتدر اولور همان بو بیانله فرق مسئلتین نمایان اولمشدر واکر قسام غنائم خمسله اخماس اربعه یی بربرندن تفریق ایدوب هنوز برفرده برنسنه و یرمدین خمس یا خود اخماس اربعه مسروق یا هالك اولسه کرکدر که مابقی ده قسمتی استقبال وهالکی معدوم اصلی منزلنه انزال ایلیه زیرا قسمت قبل التسلیم مجرد مقسومی بربرندن تمیز ایله تمام اولمایوب شخص واحد برأسه فاعل اقتسام اولمامغله ایچق لااقل ایکی کسنه میاننده رسیده اختتام اولور بناء علیه هلاك هالك قبل التمیز یا بعد التمیز واقع اولمق برابردر اما سرقه اخماس اربعه خمسی مساکینه اعطادن صکره واقع اولسه مساکینه مأخوذلری سالم اولوب غانمین برشیئله اوزرلرینه راجع اوله مزلر کذلك سرقه خمس اخماس اربعه یی بین الغانمین تقسیمدن صکره وقوع بولسه غانمین اوزره دخی برشیئله رجوع اولنماز زیرا صورت اولیده قسام وکیل غانمین کبی اولمغله خمسی ارباب خمسه ایصال ایله کندوایله ارباب خمس بینلرنده قسمت تمام اولمشدر وصورت ثانیه ده وکیل مساکین کبی اولمغله اخماس اربعه یی غانمینه ایصال ایله کندوایله غانمین بینلرنده قسمت ختام بولمشدر وقسام امام وکالت طرفینه صالح اید وکی مالا کلامدر نظیری اولدرکه برکسنه ثلث مالنی مساکینه وصیت ایدوب قاضی دخی ترکه یی تقسیم وثلثینی ورثه یه اعطادن صکره یدنده ثلث ضایع اولسه یا خود ثلثی مساکینه اعطادن صکره ثلثان یدنده ضایع اولسه قسمتی تماملة امضا اولنوب احد فریقین آخر اوزره برشیئله رجوع وتقاضا ایده مزلر زیرا قاضی قنقی فریقك نصیبی یدنده قالمش ایسه اول فریقك نائبی کبی ونصیبلری نائبلرینه واصل اولمق کندولره واصل اولمق منزلنده اولمغله بعد الوصول هلاکی کندو اوزرلرینه محسوبدر کذلك اخماس اربعه یی تفریق وسهام خیل ورجاله اوزره تجزیه وتلفیق ایدوب هنوز برفرده نسنه و یرمدین بر مقداری ضایع اولسه کرکدر که قسمتی نقض وابطال ومابقی یی بینلرنده تقسیمی استقبال ایلیه زیرا برکسنه برنسنه یی قبض ایتمکله قسمتی تمام وقسام برأسه تاس اوزره فاعل اقتسام اوله مز لکن هلاك هالك نصیب جماعتدن واقع وبقاء باقی دخی ینه جماعتنه راجعدر واکر سهام رجاله یی و یروب خمسله سهام خیل عندنده بشقه بشقه قالمش ایکن سهام خیل ضایع اولسه بوصورتده رجاله یه مأخوذلری سالم اولور که قسام امام اصحاب خیلدن نائب کبی اولمغله حق رجاله ده قسمتی تمامدر بعده کرکدر که یدنده بولنان خمسی تقسیم

مطلب استحق نصیب شریکه من الورثة فی الجاریة

مطلب اوصی بالثلث ثم ضاع الثلث بعد قسمة المیراث

وخمسي ارباب خمسه و باقيسي اصحاب خيله تسليم ايليه زيرا بو ايكي فريقدن بريته نصيبني و يرمكله بينلرنده
قسمت تمام اولمديغندن هلاك هالك اوزرله يته الزام و بقاء باقي يته آنلر ايچون التزام اولنور كذلك بو صورتده ضايع
اولان خمس ايسه كركدر كه اصحاب خيل ايچون تفريق ايلديكي آنلر ايله ارباب خمس بينلرنده وجه مشروح اوزره
تقسيم وتلفيق ايدوب رجاله اوزره برشيئله رجوع ايتميه زيرا رجاله نصيبلرين قبض ايتمكله قسمت حقلرنده تمام
اولمشدر و بو مسائل ايله مقدما بيان ايلديكمز حريت يا طريق آخر ايله استحقاق نصيب البعض مسائلي ميانلرنده
فرق واردر وجه فرق اولدر كه عند الاستحقاق قسام مخطي وقسمتي فاسده ايدوكي بديدار اولور اما اهلاك
بعضله قسمتده خطا وفساد آشكار اولماز بناء عليه ثانيده حقنده قسمت تمام اولنلرك نصيبنده قسمت ابقا واولده
جمله سي حقنده الغا اولنور والله اعلم
باب من اثمان الغنائم التي يبرئ الامام منها اهلها * يعني امام اثمان غنائمدن مشتريلرين ابرا ايلدكده بيان حكمي
بو بابده اجرا قيلنمشدر مؤلف مرضي الفعال رضي عنه ربه المتعال ديركه بز قريبا بيان ايلديك كه امام غنائمي
دار الحربده تقسيم يا بيع ايلدكدنصكره مدد لاحق اولسه شركت مغانمه مستحق اوله مزلر زيرا قسمتله هر برينك
ملكي نصيبنده ثابت اولمشيكن مدد ايچون شركت ثابت اولسه انجق بطريق الغنيمة ثابت اوله جغي مقرر ومسلم
ايچون مال مسلمده بطريق الغنيمة ثبوت حق غير متصوردر كذلك بيعله ملك مشتري متقرر اولمغله مدد ايچون مبيعده
اثبات شركت متعذردر وثمنده دخي مشتريدن قبض اولنسون اولنمسون شريك اوله مزلر زيرا شريك اولسه لر
انجق غنيمته اولورلر بو قسمه غانمين عقد ايله مستحق اولدقلري نسنه ده اوله مزلر وثمنه استحقاقلري انجق عقد
بيعله در وهم بيع ملكده تقابل بدلين ومبيعده ملك مشتري بي موجب اولديغي كبي ثمنده دخي ملك غانمين
مستوجب اولمغله قطع شركت مددده احراز ايله تأكد حقلرندن اقوى واشددر وهم امام بيعده نائب غانمين
اولمغله غانمين بانفسهم بيع ايتمشلر كبيدر وغانميندن بيعك نفوذي غنيمته تأكد حقلرندندر بو جهتله ابتداء غنائمي
اقتسام بعده هر بري بيع نصيبنه اقتحام ايتمش كبيدر وقسمت مانع شركت ايدوكي قريبا سبقت ايلمشدر
بوندنصكره بيلك كركدر كه مشتريلر اشترا ايلدكلري غنائمي قبض ايدوب هنوز نقد ثمن ايتمشلر ايكن مشركين
عسكر اوزره هجوم ايتمكله امير عدم مقاومت مسلمينه واقف اولوب برمنادي يه بزدن نسنه اشترا ايلين آني براقسون
اي مسلمين همان تجمع ايديكز تا كه دار اسلامدن مأمنكزه بالغ اوله سز ديو ندا برله امر ايدوب مشتريلر امتثال
امر مرقوم ايتدكدنصكره دار اسلامه خروجلرنده امام مطالبهٔ ثمنه اقدام ايلسه مشتريلر دخي بز اشترا ايلديكمز
نسنه لري سنك امرك ايله طرح ايلديك سنك ايچون اوزريمزه ثمن يوقدر ياخود سن اول نسنه لرك قيمتلريني بزه
ضامن اول ديسه لر نظر اولنور اكر اول نسنه لري طوعا و بلا اكراه طرح ايتمشلر ايسه امير اوزره الزام ضمان اولنميوب
مشتريلر اوزره التزام ايلدكلري مقداري الزام اثمان اولنور زيرا مبيعده حكم بيع همان تسليمله تمام اولوب مبيع املاك
سائره لرينه التحاق و انضمام ايلمشدر بو صورتده كندو ملكلريني طوعا اتلاف ايتمشلردر ونداء امير على وجه المشورة
رأي واشارتدن عبارت اولمغله اوزرينه موجب غرامت اولمديغندن ذمم مشتريلرده دين متقرر اولان اثمانه باعث
سقوط و برأت دخي اولماز و اكر اول نسنه لري طرف اميردن وعيد متلف ايله مكره اولوب طرح ايتمشلر ايسه كركدر كه
خليفهٔ زمان بو بابده نظر وامعان ايليه تا كه اكراه امير مسلمينه نظر وشفقتدن ايدوكي عندنده نمايان اولورسه
طرح ايتدكلري اشياده اكا تحميل ضمان ايليه زيرا طرف خليفه دن نظر مسلمينله مأمور اولوب اول بابده صرف
مقدور ايلمشدر وهم مسلم اوزره وقت ضرورتده مالني نفسنه وقايه قيلمق شرعا واجب اولوب اكراه امير دخي انجق
اول واجبي مستوجب اولمشدر وحقله اكراه ايلين محسن اولور وما على المحسنين من سبيل اما اكراه امير
نظر وشفقتدن اولمديغي عندنده مستبين اولورسه بو صورتده طرح ايتدكلري اشيانك قيمتني اكا تضمين ايدر
زيرا بو اكراهنده متعدي ومخالفت خليفه يه متصدي اولمغله بعد تحقق الاكراه طرح ايدنلر آلات جامده منزلته
نازل وكندو همان يدلرندن اخذ وطرح ايلمش حكمنده داخل اولمشدر وعلى كلا التقديرين اداء ثمن مشتريلر اوزره
واجبدر زيرا ثمن ذمملرنده دين متقرر اولمشدر وانتهاء عقد ايله ثمن دين متقرر اولدقدنصكره اتلاف مبيع
كرك فعل مشتري ايله اولسون وكرك فعل بايعله بر دخي ساقط اولماز واكر امير ليطرح كل واحد منكم
ما اشتري مني فهو برئ من الثمن ياخود على انه برئ من الثمن يعني هر بريكز بندن اشترا ايلديكي نسنه يي
طرح ايلسون واول ثمندن بريدر ياخود بري اولمق اوزره ياخود ان طرحه فقد ابرأته من الثمن يعني طرح ايدرسه
بن آني ثمندن ابرا ايلديم ديمش اولوب آنلر دخي طوعا او كرها طرح ايتمش اولسه لر ينه اداء ثمن اوزرلرينه واجب اولور

مطلب الكره محق محسن وما على المحسنين من سبيل

مطلب لا يسقط الثمن بعد التفرق باتلاف المبيع من البايع او غيره

زيرا اميردن زيادهٔ ابرا باطلدر كه غانمين ايچون بيع ايلديكي اموالده ثمندن ولايت ابرايه غير نائلدر اما امام ابو يوسف
رحمه الله تعالى عندنده امير بو بابده اب ياوصي يا وكيل منزلنده دركه بونلرده ولدي ياخود يتيمي ياخود موكلي ايچون
بيع ايتدكلري اموالك اثمانده ولايت ابرا يوقدر اما امام ابو حنيفه وامام محمد رحمة الله عليهما عندلرنده امير
بو تصرفنده اوزرينه عهده لازم اولنلردن دكلدر كه كلامي حكم حاكم منزلنده در وملتزم عهده اولمديغندن
عقد بعده رسول كبي ثمندن ابرايه مالك اوله مز كذلك عسكر سفينه ده بولنوب تخفيف سفينه يه محتاج اولدقلرنده
امير اشترا ايلدكلري غنائمي دريايه طرحله امر ايلسه بودخي جميع احكام مذكوره ده صورت سابقه كبيدر
كذلك امير سفينه ده اولان امتعهٔ غنيمتي بر وجهله استهلاك ايتمكله بيعي غانميندن نيابتله اوليوب نفسي ايچون اولسه
ياخود امير اوليان بركسنه سفينه ده اولان امتعه يه مالك ايكن بيع ايتمش اولسه بعده اول امير يا اول كمسنه من طرح
شيئا مما اشتراه مني في الماء فهو برئ من ثمنه ياخود اطرحوا على انكم براء من ثمنه يعني هر كيم بندن اشترا قيلديغي
نسنه لردن برشيئ صويه طرح ايدرسه اول كمسنه ثمندن بريدر ياخود طرح ايديكز ثمندن بريلر اولمكز اوزره
ديدكلرنده مشتريلر دخي طرحي التزام ايلسه لر ابراء مذكورلري باطل اولمغله ينه مشتريلر اوزره ثمن الزام اولنور
اكرچه بو صورتده هر بري ثمندن مالك ابرا اولمغله مشتريلر اوزره عدم وجوب ثمني اقتضا ايدر ايدي لكن توجيهنده
ديرز كه قول مذكورده ابرا شرط طرحه تعليق اولندي حال انكه ابرا عقد بيع كبي محتمل تعليق دكلدر حتى بايعك
غيري بركسنه ابراء مشروطي ذكر ايتميه رك اطرحوه على ان ثمنه او قيمته لكم يعني طرح ايديكز ثمني سزك اولمق
اوزره ديسه ياخود قيمتي سزك اولمق اوزره ديسه ثمن وقيمتي تمليكي صحيح اوليوب اول كمسنه اوزره برنسنه يي ضمان
دخي لازم اولماز وقول مذكور بايعدن صدور ايلسه دخي ينه حكم مز بو راوزره در نكته سي اولدر كه مبيع
مشتريلرك ملك وضمانلرينه داخل اولدقدنصكره طرحله امر وندا ايلين كرك بايع وكرك غير مشتريلره كندو
ملكلرنده احداث فعله بطريق المشورة رأي واشارت ايتمش اولورلر وانسان كندو ملكنده احداث فعلي
مشيره انتقال ايتمكله صورت مفروضه ده دخي مشير اوزره وجوب ضمانه سبب اولماز پس ما نحن فيهده امير ياخود
بايعك طرحله امر ونداء رينك حكمي بوندن ظاهر وهويدا اولوب كيرو ده شرطه تعليق اولنان ابرا ياخود اكا
شبيه اولان عقد قالمشدر اول دخي باطلدر و بو بيان واضحله امير نتيجه مالك دكل ايكن بعد البيع ابراء ثمنده
سبقت ايلين كلاميز متضح اولور و اكر امير منادي يه فرمان اولدخي ايها الناس انا قد اقلنا المشترين العقد
فيما اشتروا منا فمن كان اشترى شيئا فليطرحه ديو ندا برله اشترا ايلدكلري غنائمده اقالهٔ عقدي وآنلري طرحله
امري طرف اميردن ناسه اعلان ايدوب ناس دخي موجبني اتيان ايلسه لر وجوب ثمندن تخليص كريبان ايتمش اولورلر
زيرا اقالهٔ بيع ايتمشدر واميردن اصل بيع صحيح اولديغي كبي اقاله دخي صحيح اولنور كورمز ميسنكه اب ولدي
ووصي يتيمي ايچون بيع ايتدكلري نسنه لرده اصل بيعلري كبي اقاله لري دخي جائزدر وصحت اقاله دنصكره مشتري
اوزره ثمن باقي قالماز و بو صورتده مبيع كما في السابق غنيمت اولوب دار الحربده استهلاك غنيمت موجب ضمان
اولمديغندن بشقه طرحلري امر امير ايله اولوب امير بنفسه طرح ايتمش كبي اولمغله طرحلري سببله دخي اوزرلرينه
نسنه ايجاب اولنماز نظيري اولدر كه بركسنه برثوبي اشترادنصكره بايع بن اول ثوبده بيعي اقاله ايتدم آني بكا قيص
قطع ايله ديمكله مشتري قطع قيص ايده ياخود اشترا قيلديغي طعام اولوب بايع بن اقالهٔ بيع ايتدم آني طرفمدن
شوم مساكينه تصدق ايله ديمكله مشتري آنلره تصدق ايده زيرا بركسنه آخره خطاب ايله بن سندن شو ثوبي ياشو طعامي شو ثمنله
اشترا ايلدم آني بكا قيص قطع ايدوب ياخود طرفمدن تصدق ايله ديمكله آخر دخي امرينه امتثال ايلسه بيع مز بور صحيح
اولوب آمر اوزره ثمني ايجاب اولنور اقاله دخي بويله در كورمز ميسنكه مشتريلر غنيمتي عيبله رد ايدوب امير دخي بلا قضاء
قبول واسترداد ايلسه صحيح اولماز مي حال آنكه بعد القبض بلا قضاء عيبله استرداد اقاله دن تعداد اولنور و بيان
مذكوردن متبين اولور كه اميردن مشتريلر ايله اقاله حق غانمينده نافذ اولور نكته سي اولدر كه حق غانمين اگرچه
بيعله ثمنده تأكد ايلمشدر لكن ثمنده ملكلري قبل القسمة متعين اولمامغله اميردن ولايت تصرف زائل اولماز
نته كيم دار اسلامه احراز اولنان غنائمده زائل دكلدر كذلك مال خراجده دخي بويله دركه امام مال خراج بدلنده
ثيابي آلوب بيع ايلدكدنصكره اقاله يي مناسب كورسه اقاله سي نافذدر وما نحن فيه دخي بويله در واكر صورت
مفروضه ده مشتريلر نداء اقاله يي استماع ايتدكلرنده طرح امتعه يه استسراع ايتميوب تا كه براكي مرحله سائر
ياخود قطع مجلسه دلالت ايدر عمل آخره مباشر اولدقلرندنصكره طرحه متبنا در اولسه لر ثمن اوزرلرينه
واجب اولور زيرا اقالهٔ عقد اصل عقد ايله مقايسه اولنمغله ايجاب اصل بيع قبل القبول تفرقله باطل اولديغي كبي

مطلب الابراء لا يحتمل التعليق بالشرط

مطلب اقالة الاب او الوصي ما باعا

مطلب قال البايع اقلتك فاقطعه لي قميصا او تصدقه متى

مطلب الرد بالعيب بلا قضاء كالاقالة

ایجاب اقاله دخی باطل اولور و بو بابده قبول اقاله انجق طرحله اولوب مجلس اقالهده طرح ایتملریله اقاله ثابت اولمیوب ثمن اوزرلرنده باقی قالمشدر بو صورتده مشتریلر بزهمان نداء اقاله یی استماع ایتدیکمزکبی طرح ایتمشیدیك دیو دعوی ایدوب و بو دعوالری قول مجرد لرندن غیری وجهله ظاهر وهویدا دکل ایسه قوللری بلا بینه تصدیقه رواکورلمز زیرا بعد تقرر السبب الموجب مسقط ثمنی ادعا ایتملریله بعد الافتراق مجلسده قبول اقاله یی بایع منکر ایکن دعوی ایلیلر منزلهٔ نازل اولدقلرندن بلاحجه مقبولیت قوله نائل اوله مزلر واکر امیر منادی یه فرمان اول دخی هر کیم بندن اشترا قیلدیغی متاعی طرح ایدرسه بن آنده بیعمی اقاله ایلدم مفهومنی من طرح منکم المتاع الذی اشتری منی فقد اقلته البیع فیه دیمکله اعلان ایلسه اکرچه بونده اقاله شرطه تعلیق اولنمغله موجب قیاس عدم صحتنی تحقیقدر لکن تعلیقدن مقصود اقاله یی تحقیق وامضا ومشتریلری طرح اوزره حث واغرا اولمغله بطریق الاستحسان صحتیله قضا اولنور کذلك منادی طرح ایتمکز او زره اقاله ایلدم یاخود طرفکزدن بکا اقاله اوزه طرح ایدیکز مفهومنده اقلتکم علی ان تطرحوا یاخود اطرحوا علی الاقالة منکم لی دیو ندا قیلسه ینه تفصیل سابق اجرا قیلنور کذلك بایع امتعه غیر الامیر اولسه ینه تفصیل مسائل قیاس امیر اوزره تقریر اولنور و بو قیاس واستحسان اصل بعده اولان قیاس واستحسانك نظیریدرکه برکمسنه آخره خطابله بکا شوثوبك ثمنی شومقدار درهمی ادا ایدرسك بن ثوبی سکا بیع ایلدم مفهومنده تعلیق شرطله ان ادیت الی کذا درهما ثمن هذا الثوب فقد بعته منك دیوب اولدخی مجلسده اداء ثمن ایلسه بیع مزبور قیاسا غیر صحیح ایسه ده استحسانا تصحیح اولنور اقاله دخی بویله در واکر منادیدن نداء مذکوری انجق بعض ناس ایشیدوب لکن ایشیتملره دخی آنلر اخبار ایلسهلر بو صورت منادیدن جمیعا ایشتدکلری صورتله برابردر زیرا امیر ایشیتملره کلامنی تبلیغده اذنی منادی یه نصا ایذان ایلدیکی کبی ایشیدنلره دخی دلالة اعلان ایلمشدر اما بایع برتاجر اولوب سفینهده اولان متاعنی بیع ایتمش اولسه آنك حکمی بشقه درکه ایجاب اقالهده کلامنی بعض مشتریلر ایشیتمیوب ایشیدنلر آنلره اخبار ایتمکله طرحه برابر ابتدار ایلسهلر اوزرلرنده وجوب ثمن ینه برقراردر زیرا بونده بایع تاجر اول مبلغی رسول قیلمیوب صریحا ودلالة اکا تبلیغله امر ایتمشدر بناء علیه مبلغدن استماعلری فی حکم عدم السماعدر اما امیرك رعیتنه خطا بنده مبنای کلامی شیوع وانتشار اولمغله تبلیغه اذنی دلالة اشعار ایلمشدر ومعنای معهود نفسی ایچون متصرف اولان تاجرك کلامنده مفقوددر وهم اقالهٔ عقد اصل عقد ایله مقایسه اولنمغله برتاجر بن شو عبدیمی فلان غائبه شو ثمنله بیع ایلدم مفهومنده بعت عبدی هذا من فلان بکذا دیوب بو کلامنی ایشیدن کمسنه رسول قیلنمامشیکن واروب اول غائبه ابلاغ ایتمکله اولدخی قبول ایلسه عقد مزبور منعقد ومقبول دکلدر اما فابلغه یا فلان دیو تبلیغله اول کمسنه یه امر ایتمش اولوب ابلاغنده غائب دخی قبول ایلسه بیعلری صحیح ومقبول اولور کذلك ابلاغله مأمور اولان کمسنه ابلاغ ایتمیوب بو امری استماع ایدنلردن برشخص آخر ابلاغ ایلسه ینه بیعلری صحتنه موصول قیلنور زیرا فابلغه یا فلان دیمکله تبلیغه رضاسنی اظهار ایتمشدر بناء علیه هر کیم تبلیغ ایدوب غائب دخی قبول ایدرسه بیعلری صحیح ومقبول اولور وحکم مذکور بیعده جاری اولنجه اقاله یه دخی ساری اولور وبیان مشروحله امیرك منادی یه امرنده سبقت ایلین مسئله تبلیغ اکتساب وضوح ایدرزیرا منادی یه تبلیغله امرینی تصریح ایلدکدن صکره منادینك تبلیغی وغیرك تبلیغی مساوات اوزره تصحیح اولنور کذلك امیر توسیط منادی ایتمیوب همان بنفسه بن سزه بیعمی اقاله ایلدم پس بندن اشترا قیلدیغکز نسنهلری طرح ایدیکز وحاضر بولنانلریکز بو قولمی غایبلریکزه تبلیغ ایلسون مفهومنده قد اقلتکم البیع فاطرحوا ما اشتریتم منی ولیبلغ شاهدکم غائبکم دیمش اولسه بو دخی صورت سابقه ایله مساویدر زیرا امیر تبلیغله امری بو قولنده تصریح ایتمکله هر مبلغك عبارتی کندو عبارتی منزلنده تصحیح قیلنور واکر امیر تبلیغله امرینی زیاده ایتمش اولسه مقتضای قیاس نفسی ایچون بیع ایلین تاجر صورتی کبی مقالهٔ امیر بالنفس استماع ایتمیلر ثمندن بری اولمامقدر لکن مؤلف صاحب الاحسان سالك طریق استحسان اولوب دیمشدرکه مقالهٔ امیر استماع ایدنلردن کندولره بالغ اولدقده طرحه سرعت ایدرلرسه ثمندن اکتساب برائت ایدرلر زیرا بیان ایلدیك که حسب العاده مبنای کلام امیر ظهور وانتشار اوزرهدر وکلام مطلق تقییدده عادته اعتبار اولنور بو جهتله فلیبلغ شاهدکم غائبکم قولنی تصریحله عدم تصریحی مساوات حکم اوزره تصحیح اولنور والله اعلم

باب قسمة الخمس من الاربعة الاخماس * یعنی امام اخماس اربعهدن خمسی تمییز وتفریقده مباحث تحقیقدر اکر امیر دار الحربده اخماس اربعهدن خمسی تفریق ایدوب هنوز کمسنه یه تسمه ویرمدین جیش مدد لاحق

اولسه شرکته مستحق اولورلر زیرا قریبا بیان ایلدیك که امام بنفسه قادر اقتسام اولمیوب تفریق مذکور ایله دخی فرده ایچون ثبوت ملکی استلزام ایلمزکورمزمیسنکه خمسی ایچون تفریق اولنسان سرقه اولنسه قبل التفریق سرقه اولنمق منزلنه تنزیل وغانمیله ارباب خمس بیتلرنده اخماسا تشریکله تکمیل اولنور وتفریق مذکور قسمت اولمدیغی ثابت اولدقده لحوق مدد قبل القسمة والبیع ایدوکی ظاهر اولمغله اخماس اربعهده شرکته قادر اولورلر واکر امیر خمسی مساکینه اعطا ایدوب هنوز اخماس اربعه یی بین الغانمین تقسیم ایتمدین جیش مدد لاحق اولسه بو بابده اخماس اربعهده شرکته مستحق اوله مزلر زیرا خمسی ارباب خمسه تسلیمله ملکلری ثابت وقسمت محقق اولمشدر کورمزمیسنکه بوندن صکره اخماس اربعه هالك اولسه غانمین ارباب خمس اوزره برشیئله رجوعه مالك اوله مزلر وبو قریبا بیان ایلدیك که مدد ایچون بعد القسمة قدرت شرکت یوقدر سؤال اولنورسه که بو صورتده شرکت مدد دخی خمسده اولمیوب انجق اخماس اربعهده اوله جقدر ومحل جقلرنده قسمت بولنمامشدر پس محلل جقلرینك غیرینده واقع اولان قسمتله شرکتلری نیجه منقطع اولور جوابنده دیرزکه بویله دکلدر زیرا قسمت احد جانبیندن واقع اولوب جانب آخردن اولمامق غیر متصوردر پس ارباب خمسه صرف اولنسان قسمده قسمت بالضرورة اخماس اربعهده دخی ثبوت حکم قسمتی مقتضیدر توضیحی اولدرکه مدد شرکته مستحق اولسه لر انجق بطریق الغنیمة مستحق اولورلر ونصیبلری ابتداء غنیمت کبی اولدقده بطریق الغنیمة اصابت اولنان نسنهلرده خمس واجب اولمغله نصیب مددده دخی ایجاب خمس لازم اولور و بو بابده خمسی مقدما اخراج اولنمغله ودخی ایجاب خمسك وجهی یوقدر و بلا خمس ایجاب سهم غنیمتك دخی وجهی یوقدر پس مددی بو قسمده تشریك خصوصنده غایت ما یمکن اخماس اربعهده نصیبلرینی بمنزلة النفل قیلمقدر حال آنکه امام برسریه یه بعض مصابلرینی تنفیل ایدوب بعد الاصابه آنلره مدد لاحق اولسه سریه ایله نفللرنده شرکته مستحق اوله مزلر ومانحن فیه دخی بویله در والحاصل بعد صرف الخمس الی اربابه لاحق اولان امدادی وجهله اخماس اربعهده اشتراکه کسب استعداد ایده مزلر کذلك اخماس اربعه یی بین الغانمین تقسیم ایدوب هنوز خمسی تقسیم ایتمدین یاخود بعض غانمینه سهملرینی تقسیم ایدوب هنوز جمله سهام بعضی اربابنه تسلیم ایتمدین مدد لاحق اولسه امیردن صنع مذکور ایله حکم قسمت ثابت اولمغله شرکته مستحق اوله مزلر اما امیردن صنع مذکور صادر اولمیوب همان بر یاخود ایکی کمسنهنك غنیمتدن نصیبلرین تعجیل ایتمش اولوب صکره جیش آخر لاحق اولسه بو صورتده شرکته مستحق اولورلر لکن جماعت کثیرهنك سهاملرینی تعجیل ایتمش اولسه بو صورتده تشریکله تعجیل اولنمازلر اکرچه مقتضای قیاس بو ایکی صورتده واحد الاسلوبدرکه امیردن نوع قسمت تحقق ایتمکله شرکت مدد مسلوب اولمقدر لکن مؤلف دقیق التحقیق علی طریق الاستحسان میان قلیل وکثیری تفریق ایلمشدر و بو تفریق دلیلیدر قریبا باب قسمة الغنائم التی یقع فیها الخطاءده سبقت ایلین برشخص یا ایکی شخصك نصیبنده استحقاق ظاهر اولسه قسمت باطل اولمیوب مستحق علیهك قیمت نصیبی بیت المالدن تعویض اولنمق اما جماعت کثیرهنك نصیبلرنده ظاهر اولسه بیعقه معامله اولنمق صورتلرنده استحسان ایلدیکی تفریقك نظیریدر زیرا استحقاقله نقض قسمتده میان قلیل وکثیری تفریق ایتمکله ابتداء قسمتده دخی تفرقلیله نصیبلرین تعجیله جمع کثیره تعجیل میانلرنده فرق تحقیق ایدوب واحد ومثنی ایچون تعجیلی قسمت قیلمیوب جمع کثیر ایچون تعجیلی قیلمشدر زیرا شرکت غنیمت شرکت عامه اولمغله واحد یا اثنین ایله واقع اولان معامله ده اکا تغیر کلیوب انجق جمع کثیر ایله معامله ده معنای عموم تحقق ایتمکله آنده حکم تغیر تقرر ایدر کورمزمیسنکه امام نصیب فرسانی ویروب همان نصیب رجاله قالسه یاخود نصیب اکثر جنودی ویروب همان بیدنده مثلا یوز نفرك نصیبلری قالسه بونده نصکره لاحق اولان مدد شرکته نائل اولورلرمی زیرا نائل اولملرینه بر فرد قائل اولماز واکر جیش مدد قبل القسمة دار الحربه داخل اولوب هنوز جیشه واصل اولمادین امام بین الغانمین تقسیم غنائمه مستعجل اولسه بوندنصکره لاحق اولان مدد شرکته نائل اوله مزلر زیرا مدد ایچون ثبوت شرکت انجق جیشه لحوقله در کورمزمیسنکه دار الحربه کیروب جیشه لاحق اولمادین جانب آخردن دار اسلامه خارج اولسه لر شرکتده مندرج اوله مزلر بو جهتله بزه معلوم اولمشدرکه شرکتده معتبر اولان جیشه وصوللریدر یوقسه دار الحربه دخوللری دکلدر و جیشه وصوللرنده دخی انجق غنیمتده شریك اولوب ملك غانمینه تشریك اولنمازلر ومانحن فیهده قبل لحوقهم قسمتله ملك غانمین متعین اولمغله عدم شرکتلری متبین اولمشدر واکر مدد قبل القسمة وقت حاجتده عون اوله جق رتبهده قرب عسکرده نازل اولوب انجق عسکر ایله مخالط ومداخل اولمسهلر بونده شرکته نائل اولورلر زیرا مدد ایچون ثبوت شرکت انجق جیشه

باعث قوت اولدقلرندندر وبومعناده جيشه مخالطه ودخوللريله موضع قربنه نزوللري بينلرنده فرق يوقدر
بوصورتده دخی امیرغنیمتی عسکراول میاننده تقسیم ایدوب جیش مدده آندن برنسنه تسلیم ایتمکله جیش مدد
بوامری خلیفه یه رفع وتقدیم ایلسه لر کرکدر که خلیفه صنع امیری امضا وتقویم ایلیه زیرا وقعه ده حاضر بولنمیان
مدد ایچون ثبوت شرکت بین العلماء مختلف فیهدر وامیردخی تقسیمده بمنزلة الحاکم در ومجتهد فیهده حکم حاکم
نافذدر حتی خلافنی رأی ایلین حاکم آخره رفع اولنسه نقض ایده مز وبوبابده صنع امیر دخی بویله در واکرامیر
غنائمی دارالحربده بیع ایدوب لکن مشتریلر خیار رؤیت یاشرط خیارلری یاوجدان عیبله رداتدکلرندنصکره
مدد لاحق اولسه آنده شرکته مستحق اوله مزلر زیرا بوصورتلرده بیع غنائم امیردن نافذ ولازم اولمشیدر
کورمزمیسنکه خیار رؤیت وعیبله ملک مشتری بالاجماع ثابتدر وخیار شرطله دخی عند ابی یوسف ومحمد
رحمه الله تعالی علیهما بنه ثابتدر وعند ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اکرچه ملک مشتری غیرثابتدر لکن
مشتریلر بحکم الشراء آنده تصرفه احقلردر پس بوبیانله متبین اولمشدرکه صورمزبوره ده غنائم غنیمت اولقدن
خارج وسائر املاک مسلمینده مندرج اولمشدر بناء علیه مدد لاحق شرکته متلاحق اوله مزلر کورمزمیسنکه
اخوقلرنده مشتریلر هنوز نقض بیع ایتموب خیارلری اوزره ثابت بولنسه لر بعد تمام البیع تمنده شریک اوله مزلرایدی
کذلک بعد نقض البیع مبیعده دخی تشریک اولنمازلر واسباب مذکوره ایله بیع منتقض اولوب مبیعک یدامامه
عودتی همان التماس مشتری برله واقع اولان اقاله بیعله عودتی منزلنده اولور واکرامیر خمسی مساکینه تسلیم ایدوب
بعده اخماس اربعه یی بیع وثمنی تقسیم مراد ایلسه بو دخی جائز کوریلور زیرا اکرچه غانمینله ارباب خمس بینلرنده
قسمت تحقق ایتمشدر لکن نصیب غانمین بینلرنده تقسیم اولنمادیغندن نصیبلرنده ملک غانمین ثابت اولمامشیدر
کورمزمیسنکه نصیبلرینی بیع ایتسه لر بیعلری جائز اولماز وملکلری ثابت اولمدیغچه بیع وقسمت تمنده ولایت امام
باقیه در کورمزمیسنکه امام اولا اخماس اربعه یی بین الغانمین تقسیم بعده خمسی بیع ایلسه جائز کوریلور عکسی
دخی بویله در واکر امیر بیع غنائمده ایام ثلثه ده خیاری نفسی ایچون شرط قیلمش اولوب ونقض بیعدن مقدم
یامؤخر جیش مدد لاحق اولسه بوصورتده نقض بیعله مبیعده وتمام بیعله ثمنده شرکته مستحق اولورلر زیرا
بایع ایچون خیار شرط ثابت اولدیغچه مبیعده ملک مشتری ثابت اولمادیغی کبی مبیعده مشتریلر ایچون حق تصرف
دخی مثبت اولماز بناء علیه غنائم مبیعه حکم غنیمتدن خروج ایلمز اما صورت سابقه بشقه در نکته سی اولدرکه
بایع ایچون شرط خیارایله عقد اولنان بیع حق حکمده معلق بالشرط کبیدر ومعلق بالشرط قبل وجود الشرط
معدوم مدر بوجهتله ابتداء حکم بیع انجق عند اسقاط الخیار ثابت اولور حتی مشتری قبل اسقاط الخیار مشتراسنی
اعتاق ایلسه عتقی نافذ اولماز بوسببله امیر صورت مفروضه ده بعد لحوق المدد ابتداء بیع ایتمش کبی اولمغله شرکته
مستحق اولورلر واکرامیر خمسی تفریق ومساکینه اعطا ایدوب هنوز اخماس اربعه یی تقسیم ایتمدین غانمیندن
بری غنیمتدن برجاریه یی اعتاق یاخود استیلاد ایلسه ایکیسیده صحیح اولماز زیرا بوقسمتله غانمین ایچون ملک
ثابت اولمامشدر وملک محل ثابت اولمادقچه عتق واستیلاد ثابت اولماز اکرچه حالت مزبوره ده لاحق اولان
مدد ایچون شرکت یوقدر لکن بومعنی غانمینک ثبوت ملکنه دلالت ایلمز نته کیم دارایله احرازدنصکره قبل القسمة
حکم غنیمت بویله درکه اول هنکامده لاحق اولان شریک اولمازلر ایسه ده ینه ملک غانمین ثابت اولمامغله عتق
واستیلادلری نافذ اولماز بناء علیه صورت مفروضه ده واطیء اوزره عقر جاریه ایجاب اولنور زیرا امام خمسی
تفریق واعطا ایتمکله اخماس اربعه تأکد حق غانمین خصوصنده دارایله محرزه اولان غنائم کبی اولمشدر
وبوشبهه ایله واطیدن حد ساقط واوزرینه عقر واجب اولمشدر پس اول جاریه ولدیله غنیمته تسلیم وبین الغانمین
تقسیم اولنور وهم اخماس اربعه حالت مزبوره ده تأکد حق غانمین جهتیله بمنزلة النفلدر ونفلدن بعد الاصابه
شرکت مدد لاحق مسلوب ایسه ده بعض اصحاب نفلدن اعتاق واستیلاد دخی مسلوبدر ومانحن فیه دخی
آنک کبیدر واکرامیر اخماس اربعه یی عرفای عسکر ورؤسای رایات لشکره بالنده تقسیم ایلدکدنصکره هنوز
آحاد عسکره تفریق وتسلیم اولنمادین بعض اهل رایه کندو رایه سنه تعیین اولنان عبدی اعتاق ایلسه مقدما
بیان ایلدیک که عتق مزبور بطریق الاستحسان تنفید اولنوب بعض شرکانک اعتاق ایلدیکی عبد مشترک
حکمنده قیلنور واصل مشروح اوزره بعض غانمین امیر خمسی مساکینه اعطادنصکره فوت اولسه آنک نصیبی
میراث قیلنور زیرا نفوذ قسمت موجب تأکد حق اولمقده بیع ودارایله احراز منزلنده اولوب ارث دخی ملکده
جریانی کبی حق متأکدده دخی جاریدر کذلک صورت مفروضه ده مشرکین اخماس اربعه اوزره استیلا ودارلریله

مطلب حكم خيار الشرط للبائع

العقر صداق المرأة اذا اثبت بشبهة كذا في المغرب وفي التسهيل قيل عقر الجارية عشر قيمتها لو كانت بكرا ونصف عشر قيمتها لو ثيبا وفي الخلاصة في تقدير العقر ينظر بكم يستأجر تلك المرأة للزنا لو كان الزنا حلالا فيجب ذلك القدر منه

احرازدنصکره مسلمینه بن جیش آخر آنی تخلیص ایلسه لر نظر اولنور اکر جیش اول قبل اقتسام الثانی واصل
اولورلرسه بلاشیء اخذ ایدرلر واکر بعد الاقتسام واصل اولورلرسه قطعا اخذه سبیل بولهمزلر نته کیم دار اسلامه
محرزه اولوب هنوز تقسیم اولنمیان غنائمده حکم شرعی بویله در نکته سی اولدرکه صورت اقتسامده جیش ثانی
اقتساملریله مالک اولدیلر اما جیش اول هنوز مالک دکللرایدی بوجهتله مجانا حق اخذلری یوقدر وقیمتیله اخذده
دخی فائده یوقدر اما عدم اقتسامده جیش ثانینک اخذ واحرازایله حقلری اکرچه متأکد اولمشیدی لکن هنوز
مالک اولمامشلرایدی کذلک حق اولین دخی متأکد اولمشیدی پس حق اولین رجحان سبقله ترجیح ایدر واکر
وصول جیش اول امیه جیش ثانی خمسی بین المساکین تقسیمدنصکره محقق اولورسه ینه اخماس اربعه یی
اخذه احق اولورلر زیرا اخماس اربعه بوقسمتله هنوز جیش ثانینک ملکی اولمامشدر لکن مساکین خمسه مالکین
اولمریله آنلردن استردادده تمکین اولنمازلر واکرامیر ثانی اخماس اربعه یی جیش ثانی یه تقسیم وخمسی ابقا ایتمش ایسه
جیش اول خمسی بلاشیء اخذ ایدوب اخماس اربعه ده ملک جیش ثانی ثابت اولمغله اکا وصول والتقا ایده مزلر
واکر هیچ برقسمتی تقسیم ایتموب انجق قبل الاحراز وبعده جمله سنی بیعدنصکره جیش اول حاضر اولورسه
آندن برشییء اخذه قادر اوله مزلر زیرا بیعله مشتریلرک ملکلری اولمشدر حتی عتقلری دخی نافذ اولمشدر وجیش اولک
هنوز ملکلری آنده متحقق دکل ایکن مجردا کافی الاصل مستحق اولمریله ابطال ملک متعینده ولایته مستحق اوله مزلر
واکر امام غنائمی تخمیس وجیش اولک نفراتی یاخود رؤسای رایاتی بینلرنده تقسیم ایلدکدنصکره اوزرینه
مشرکین استیلا واحراز ایدوب بعده جیش آخر یدلرندن تخلیص واخراج ایتدکلرندنصکره صاحب اولاری
حاضر اولسه نظر اولنور اکر حضورلری قبل القسمة ایسه بلاشیء اخذ ایدرلر واکر بعد القسمة ایسه دیلرلرسه
قیمتلریله اخذ ایدرلر زیرا بوصورتده بین النفرات یاخود بین رؤساء الرایات تقسیمله ملکلری ثابت حتی عتق مثللو
تصرفلری دخی نافذ اولمشیدی بوندنصکره آنک اوزرینه وارد اولان استیلا همان املاک سائره لری اوزره
وارد اولان استیلا ایله علی سوادر والله اعلم

باب العیب بوجد فی بعض الغنیمة قبل القسمة او بعدها* یعنی قسمتدن مقدم یامؤخر بعض غنائمده ظهور معایب
صورتلرندن باحث مباحث ومطالبدر امیر مسلمین علی وجه العدالة غنائمدن خمسی علی حدة افراز واخماس
اربعه یی دخی علی حدة ممتاز قیلوب هنوز هر فریقک نصیبلرین توزیع وتفریق ایتمدین احد قسمینده وضع
ایلدیکی مثلا بعض رقیقده وجود عیبی تحقیق ایلسه نظر اولنور اکر عیب یسیر ایسه قسمتی علی حالها امضا
وتقریر ایدر زیرا قسمت غنائم توسع اوزره مبنیدر وصداق وبدل خلع کبی توسع اوزره مبنی اولان امورده عیب یسیر
غیر معتبردر کورمزمیسنکه عیب یسیر بعد تمام القسمة ظاهر اولسه اکا التفات اولنماز کذلک قبل تمام القسمة
ظهورنده اتمام قسمته مانع اولماز واکر رقیق قلیلده عیب قلیل فاحش ایسه یاخود رقیق کثیرده عیوب کثیره
غیرفاحشه اولوب لماجمع اولنسه برعیب فاحش منزلنه واصله ایسه اکرچه بونده دخی قسمتی نقض ایلمز لکن
اول نقصانه نظر وجمع ایدوب معادله حاصل اولنجیه دک قسم آخردن اوزرینه ضم ایدر زیرا اعتبار عیب فاحش
متضمن فائده اولمغله توسع وتضیقه مبنی اولان امورده معتبردر لکن اعتبار مزبور مباشرت قیلدیغی عمل قسمتی
نقضه محتاج دکلدر زیرا مقصود همان معادله در واولدخی احد قسمیندن قسم آخر اوزره زیاده ایله تحصیل اولنور
سؤال اولنورسه که چونکه قسمت قبل التسلیم قسمت دکلدر بوجهتله لازمدر که امام اعتدال نظر جانبین اوزره
استیناف الزام ایلیه جوابده دیرزکه مباشرت قیلدیغی افراز وتمییز تمام قسمت دکل ایسه ده اعمال قسمتدن اولمغله
عیب فاحش ظهورنده متبین اولور که امام بعض اعماله قیام وبعض اجزاایله ترک قیام ایلمشدر پس همان ترک ایلدیکی
عملی اتیانله اشتغال ایدر بوقسمه اتیان ایلدیکی عملی نقضله اشتغال ایلمز کذلک خمس ایچون تعیین ایلدیکی بعض رقیقک
حر مسلم یاحر ذمی یامسلمک ام ولدی ایدوکی صکره تحقیق اولنسه ینه مباشرت قیلدیغی قسمتی نقض وتعویق ایلمز
ولکنه یأخذ من الاخماس الاربعة مقدار قیمة اربعة اخماس هذا الذی وجده حرا لان المعادلة بذلک تحصل
یعنی صورت مفروضه ده انجق حریتی تحقیق اولنان شخصک علی فرض الرق قیمتندن اربعة اخماسی مقدارینی
غنیمتک اخماس اربعه سندن اخذ وخمسه ضم ایدر زیرا معادلة مقصوده بونکله حاصل اولور شارح الکتاب
شرح الله تعالی صدره عند الحساب دیرکه بوجوابده نظر وارتیاب واردر زیرا حریتی تحقیق اولنان شخصک
قبل القسمة خمسی نصیب ارباب خمسدن واربعة اخماسی نصیب غانمیندن اولدیغی کبی آنده بحسب الحریة
قسمت مؤثر اولمدیغندن بعد القسمة دخی بویله در وصورت مفروضه ده نصیب غانمیندن قیمتینک اخماس اربعه سی

مطلب العيب اليسير غير معتبر في الصداق والخلع ونحوهما

معلوم اوله که نظر مذکور معترضدن ... اخماس اربعه ... وهنه مبنیدر ... بوقدر ... منه

اخذ ونجسه ضم اولنوب نجس قيمتي قيمت اخماس اربعه دن تنقيص اولنمقده تدبير مذكور نصيب ارباب خمسك
خمسدن ازدياد ينه بادي اولوب حصول معادله يه مؤدي اولماز لكن بو جهنده بر ديرز كه امام شخص حر قومي
حصهٔ ارباب خمسه وضع ايلدكده خمسي ارباب خمسك اصل حقلري اعتباريله وضع ايدوب اخماس اربعه سني
دخي غانميه تسليم ايده جكي غانميده بولنان نصيب ارباب خمسه بطريق المعاوضه وضع ايتمشدر واجد العوضينده
استحقاق ظاهر اولسه مستحق عليه عوضيله رجوع ايدر و بو بابده عوض تمام اخماس اربعه در كذلك حريت
بعض رقيق خمسي تقسيم ايتيوب همان اخماس اربعه يي غانميه تسليم و بينلرنده تقسيمدن صكره ظهور ايلسه
ياخود اخماس اربعه تقسيم اولنميوب خمسي اربابي بينلرنده تقسيمدن صكره ظهور ايلسه ينه قسمتي نقض ايتميوب
بلكه عند كثرة الاستحقاق بعالحاصل اوله جق مقدار ايله طرف آخره رجوع ايدر و عند قلة الاستحقاق نظر اولنور
اكر استحقاق مزبور قسم غانميده واقع اولمش ايسه بيت المالدن تعويض ايدر واكر قسم خمسده ايسه حصه سيله
غانميه تعيين ايلديكنه رجوع ايدر و بعد الرجوع اول حصه يي امام ديلرسه ابتداء ويروب يدنده حريتي ظهور ايلين
مسكينه ويرر وديلرسه مسكين آخره ويرر زيرا يدنده حريتي ظهور ايتمكله اكا ابتداء اعطاسي غير صحيح ايدوكي
ظاهر اولمغله مقدار مزبوري هنوز بر فرده ويرمش كبي اختيار مصرفنده رأي امام باقي قالمشدر و نقصان عيب فاحش
دخي بويله در كه آني دخي يدنده نقصاني ظاهر اولان مسكين اوله ياخود مسكين آخره ويرمك رأي امامه منوطدر
وشارح الكتاب اثابه الله تعالى باحسن الثواب دير كه اصل كتابده بو مجلدن آخر بابه وارنجه ذكر اولنان مسائل
بالجمله مكررات اولمغله تركني استصواب ايلديك والله اعلم بالصواب

باب ما يجوز لصاحب المقاسم ان يأخذ لنفسه وما لا يجوز وما يكون قبضا في البيع وما لا يكون *
يعني قسام غنائم غنائمدن كندو سهمي ايچون اخذ ايلمك جائز كوريلوب كوريلمين اموال و بيعده
قبضدن عد اولنوب اولنميان احوال بيانندهٔ مبحث ومقالدر امام المسلمين بركسنه يي بيع غنائم ايچون مخصص
واولبابده نه ايشلرسه مأذون ومرخص قيلوب اولدخي بعض اشياني دار الحرب يا دار اسلامده قيمتدن اقلله
بيع ايلسه نظر اولنور اكر نقصاني قدر ما يتغابن فيه الناس ايسه بيعي صحيح واكر ما لا يتغابن فيه الناس ايسه
مردود صرنجدر زيرا فعل مولى فعل امامله برابر وآنده دخي جاري اولان بو حكم مقرردر ومعناي مطلوب
ايكيسنده ده متحد الاسلوبدر كه غنيمت حقي غانمين ايكن امروز صالري ظاهر اولمدين نفوذ بيع انجق جقلرنده
نظر وشفقتي متضمن اولمق اعتباريله در وغبن فاحشله بيعدن حسب العاده احتراز ممكن اولمغله معناي نظري
غير متضمندر اما غبن يسيرايله بيعدن حسب العاده احتراز غير مقدور اولمغله معناي نظردن مهجور دكلدر
كورمزميسنكه اب ووصي مال صغيري غبن يسيرايله بيعه مالك وغبن فاحشله غير مالكلردر سؤال اولنورسه كه
بيع غنيمته مباشر اولان كسنه نك غنيمده نصيبي بولندقده كندو نصيبنده على الاطلاق ولايت بيعي مقرر اولمغله
نصيبنده بيعي بهرحال تنفيذ اولنمق لازم ايدي نيچون حكم مزبوردن استثنا قيلنمادي جوابنده ديرز كه قبل القسمة
نصيبنده دخي اصلا ملكي يوقدر كورمزميسنكه طرف امامدن بيعه مولى قيلنمايدي برنسنه ده بيعي نافذ اولماز
ايدي بو جهتدن صدد مزده معلوم ومقرردر كه جمله سنده نفوذ بيعي انجق باعتبار معنى النظردر توضيحي اولدر كه
مالك هبه اولميان كسنه دن محابات فاحشه بمنزلة الهبه در و بايع غنيمتك غنائمدن برنسنه ده هبه سي غير صحيحدن
وغبن فاحشله بيعي دخي بويله در و بو مقال مشروح المآل اوزره قصهٔ سعد بن ابي وقاص رضي الله عنه ايله استدلال
قيلنديكه سعد رضي الله تعالى عنه امير عسكر اولوب فتح عراقله مظفر اولدقده مسور بن مخرمه رضي الله عنهما يه
غنائمدن بر طشتي بيك درهمه بيع ايتمشيدي بعده مسور آني ايكي بيك درهمه بيع ايلدكده سعد كا ديديكه
لا تتهمني وفي نسخة لا تلمني وردّ الطشت فاني اخشى ان يسمع ذلك عمر فيرى اني حابيتك يعني يا مسور سكا عدر ايله
بني اتهام ياخود طعن وملام ايتمه وطشتي بكا رد قيل زيرا قورقارم كه امير المؤمنين حضرت عمر رضي الله تعالى عنه
بو خصوصي ايشيدوب بني سكا محاباتله بيع ايتمش ظن ايليه همان مسور آني رد ايلدي بعده بو قصه حضرت
عمر رضي الله عنهه ذكر اولندقده الحمد لله الذي جعل رعيتي تخافني في افاق الارض يعني حمد وثنا
اول الله عظيم الشانه اولسونكه رعيه مي آفاق ارضده و بلاد بعيده ده ايكن دخي بندن خوف ايدرلر قيلدي ديوب
بوندن زياده نسنه سويلمدي و بيع مزبور جناب سعددن جائز اولايدي البته مسور اوزره رد طشتله سعده
امر ايدرايدي واكر اولي مولى غنيمتدن بر شيئي قيمتدن اقل بلكه اكثر ايله نفسي ايچون اشترا ايلسه جائز كوريلمز
زيرا نفسنه بائع ونفسندن مشتري اوله مز كه شخص واحدك جانبيندن عقده مباشرتي تضاد احكامي متضمندر

مطلب المحاباة كالهبة

و بعض اصحابمز ديديلر كه بو جواب قول محمد رحمه الله تعالى در اما قياس قول ابي حنيفه رضي الله عنه اوزره
قيمتدن اكثر ايله اشترا ايدوب غانمينه منفعت ظاهره يي مشتمل اولدقده جائز كوريلمك لازم كلور كه مال يتيمي نفسي
ايچون اشترا ايلين وصي منزلنده قيلنور لكن قول اصح اولدر كه جواب مذكور اجماعي جميعيله صحيحدر زيرا بونك
بيعي بمنزلة الحكمدن حتي بيعنده اكا لزوم عهده يوقدر بو جهتله نفسي ايچون قضا ايتمش اولور وانسان حق نفسنده
بالاجماع قضا ايده مز واول بيع بو معنايي متضمن اولمايدي منفعت ظاهره اولسه دخي بالاجماع جائز اولور ايدي
ووصينك نفسنه بيع ايده مديكي عهده كندي ويه لاحق اولمغله تناقض احكامه مؤدي اولديغيدندر كه بو معني جائز
دكلدر واكر مولى نفسي ايچون اشترا وثمن مسمي ايله نفسي ايچون اخذ ايلديكنه اشهاد ايدوب صكره جاريه حامل اولوب
بر ولد كتورسه اول جاريه عقري ايله برابر يدندن اخذ وغنيمته رد اولنور زيرا بيعي باطلدر و حد دخي شبههٔ ملك ايله
ساقطدر بو جهتدن عقري واجبدر اكرچه موجب قياس نفسي ايچون اشترا ايتمهدين وطئ واستيلادي كبي
ولدندن نسبي ثابت اولميوب آني دخي غنيمته رد والقاسيدر لكن مؤلف كثير الاحسان سلوك مسلك استحسانله اول
ولدي قيمتي مقابلنده حر ثابت النسب قيلوب اولبابده باعتبار الظاهر ثابت اولان غروره بنا ياخود مولى بو تصرفنده
مال والدندن نفسي ايچون اشترا ايلين اب كبي ولايت بيعي وانسي اولديقلري ذواته نظر وشفقت ملاحظه سيله اولمغله
اب منزلنده قيلنديغندن قياس شبهه ابتنا ايلمشدر وقياس شبهك بو مقداري غرور ايچون اثبات حكمده كافي اولمغله
ولديني قيمته حر قيلمشدر بو صورتده غنيمت تقسيم اولنمامش ايسه جاريه وعقري وقيمت ولدي غنيمته تسليم اولنور
واكر غنيمت وجاريه ايچون ويرديكي ثمن تقسيم اولنمش ايسه امام ثمني اكا عقر ايله قيمت ولدندن اعطا قيلر زيرا
بونلر غانمين ايچون مولى اوزره دينلردر وآنك ثمني دخي بطلان بيعه بنا غنيمده حقيدر كفايت ايدرسه بربرينه
تقاص اولنور اما بونلر ثمنه وفا ايلمزسه امام جاريه يي بيع و بقيهٔ ثمني ايفا ايدر بعده ما بقي يي آلوب بيت الماله وضع ايدر
زيرا ما بقي جملهٔ غنيمتدندر لكن غانمين متفرق اولمغله قسمتي متعذر اولمشدر بعده مؤلف دقيق الافكار مولى
غنائمدن نفسي ايچون نسنه اشترا قيلمقده حيلهٔ شرعيه سين آشكار ايدوب ديديكه كركدر كه مولى اشترا قصد
ايلديكي نسنه يي اولا اعتماد ايلديكي بركسنه يه اقصاي ثمنله بيع بعده اندن نفسي ايچون اشترا ايليه بو صورتده اول
ثمندن اقل ايله اشترا ايده جك ايسه كركدر كه اول كسنه دن اول ثمني ابتدا غنيمت ايچون قبض بعده نفسي ايچون
اشترا قيله اما اول ثمنك مثلي يا اكثر ايله اشترا ايده جك ايسه ثمن اولي قبضنه حاجت يوقدر زيرا بو بابده مولى يه شول
قاضي ايله همحالدر كه مال يتيمدن نفسي ايچون اشترايه عزم واقبال ايليه بعده مؤلف واضح المسالك مولى نفسندن
نفسي ايچون اشترايه مالك اولمديغنه قصهٔ عثمان بن عفان رضي الله عنه ايله استدلال ايلمشدر كه ابل صدقه دن
بر مقداري جمع اولنوب حضرت عثمان رضي الله عنه خليفه ايكن حضورينه كتوردكلرنده اول ابله رغبت ايدوب
بيع من يزيد ايچون سوقه عرض واقصاي اثمانلرينه ابلاغدن صكره اول اثمانله نفسي ايچون اشترا قيلدقده ناس
عبد الرحمن بن عوف رضي الله تعالى عنهه واروب بو وقعه يي اخبار ايلديلر اول دخي همان حضور عثماني يه
كلوب يا امير المؤمنين سندن اقدم عمر بن الخطاب بويله برنسنه ايشلديكني كوردكمي ديو عتاب واول ابلي ابل
صدقه يه رد ايله امر وخطاب ايلدي وحضرت عثمان رضي الله عنه اوزره بعض ناسك اعتراض ايلدكلري
معايبدن اول ما وقع بو وضع نامناسبي اولمشيدي پس بو اعتراض حضرت عثمان رضي الله تعالى عنه كبي
ذات عالي الشان اوزره وارد اولمجه سائر ولي مقاسم اوزره ورودي اولي در واكر قسمت غنائم ايچون
مولى اولان كسنه اجزاء غنائمي تجزيه وهر حصه يي بيان وتسويه دنصكره تعيين حصص ايچون وضع
قرعه يه مباشر اولدقده قرعه ايله كندو حصه سي دخي ظاهر اولسه بو صورتده هر كس نصيبني قبض
ايلمك جائز اولديغي كبي مولايه دخي جائز اولور زيرا قرعه ده نفسني غيرلريله تسويه ايلديكندن تمييز نصيب نفسنده
تهمتدن عاري وتهمت انجق تخصيص نفس ايلديكي هنكامده جاريدر و بو بو معنايي باب تنفيل الاميرده بيان
وتقرير ايلديك ومسئلهٔ مرقومه ده تلويح اولنان فرق قسمت و بيعك توضيحي اولدر كه بو وصف اوزره قسمت
بالكلية قسامله تمام اولميوب بلكه قسام ومسلمينله تمام اولنمشدر كه قسام نصيبني قبض ايلديكي كبي مسلمين دخي
نصيبلرين قبض ايتمشلردر وتمام قسمت انجق قبضله در وقسمت جمله ايله تميم اولنمغله اليته صحيح ومستقيم اولور
اما نفسنه بيعنده تمام بيع بالكلية نفسيله اولور و بيع جانبيندن مباشرت واحد ايله تمام اولماز كورمزميسنكه احد ورثه
تركه يي سائر ورثه رضالريله تقسيم ايدوب بعد الاقتراع هر بري نصيبني قبض ايلسه جائز كوريلور اما وجه مشروحله
احد ورثه بيع تركه يه مولى اولوب تركه دن سائر ورثه نك نصيبلريني رضالريله كندو نفسندن اشترا ايلسه جائز كوريلمز

مطلب شراء الوصي لنفسه بالمنفعة الظاهرة لليتيم

مطلب اول ما عيب على عثمان رضي الله عنه

مطلب اخذ احد الورثة نصيبه واشترى برضا سائر الورثة

وغنيمده دخی قسمت وبيع ايچون مولی بونك كيبيدر واكر بيع غنائمده مولی قيلنان كمسنه غنائمك ارماك يعنی قصر اقلرينی
برحظيره يعنی آغل ايچنه وضع ايدوب صكره ايچندن بررمكه بی بعينها برشخصه بيع وقبض ثمن ايلدكدنصكره
اول شخصه ايشته شكله اول رمكه نك بينلريكزی تخليه قيلدم سن حظيره يه كيروب آنی قبض قيل ديمكله
شخص مزبور كيروب قبضنه تدبيرايدر ايكن رمكه اندن كريزان وباب حظيره دن چيقوب بی نام ونشان اولوب
قبض ايده مديكيدن مطالبهٔ رد ثمنه شايان اولسه بو بابده جواب ايچق قبض معقود عليهی تعز يقله صورتياب اولور
اندی بو مثللو مسائلده مشتر ينك معقود عليهی قبضی كاهيجه بايع مشتری ايله معقود عليهك بينلرينی تخليه دن صكره
قبضه قدرت كلمكله اولور وكاهيجه مشتری يه مباشرت تسليمله اولور وصورت تخليه ده مشتر ينك معقود عليه
اوزره اثبات يده قدرتی معتبردر تا كه قابض اوله اما صورت مباشرتده بومعنی معتبر دكلدر زيرا مباشرت تسليم
حقيقيدر وشيئك حقيقی همان وجوديله تمام اولوب شئ زائده توقف ايلمز اما تخليه تسليم حكميدر آنك ايچون
قدرت قبضی مستدعيدر بومقدمه يی تقديمدنصكره جواب مسئله يی تفهيمده ديرز كه حظيره ده اولان رمكه نك
مشتری اخذينه قادر اولوب غاية الامر اخذنده برمقدار صعوبت اولمغله كمند وسائر قيد وبند مثللو نسنه لره
محتاج اولديغی صورتده دخی باب حظيره مسدود وقبل فتح الباب احتمال خروجی نابود ايسه تخليه قبض
مشتريدن معدوددر كه مشتری قبضه قادر وبايعدن تمام تسليم صادر اولمشدر واكر مشتری اخذينه غير قادر
ياخود باب حظيره مفتوح اولوب ياخود رمكه بركشاده محلده بولنمغله فرار وعدم انضباطه قدرتی ظاهر ايسه
بو تخليه قبضدن عد اولنمديغی باهردر زيرا تخليه تمكين قبضدن عبارت اولوب تمكين بدون التمكن حاصل اولمامغله
بو بابده تخليه حكما غير منحصلدر واكر مشتری بنفسه اخذنه قادر اولميوب اعوانه محتاج واعوان دخی حاضر
دكللر ايسه ينه جواب سابق اوزره عدم قبضی ظاهردر زيرا انسان بشرط الاعوان برنسنه يه قادر اولمق بنفسه
قدرتنه دليل اولمديغی ظاهردر كورمزميسنكه انسان برخشبهٔ ثقيله يی اعوان كثيره ايله محل آخره نقله متمكندر
وبومعنی بنفسه تمكننه دليل اولمديغی متبيندر كذلك مشتريده خبل بولنسه اخذنه قادر اولوب فراری خبلی
بولنمديغندن ايدوكی ظاهر اولسه بودخی قبض اولمديغی باهردر زيرا بشرط الآلة برشيئه قدرت انعدام آلت
وقتنده قدرتنه دلالت ايلمز اما بلاخبل ولاعون اخذنه قادر ياخود خبل وعونه محتاج وآنلرده يانده حاضر ايسه
تخليه قبض ايدوكی ظاهر واوزرينه وجوب ثمن باهردر زيرا قبضه قادر ايكن ايتميوب رمكه سمت فراره
سالكه اولمغله مشتری بعد القبض مضيع اولوب مالندن هالكه اولور واكر رمكه حظيره ده اولميوب بلكه زمامی
يد بايعده ايكن مشتری يه آل شورمكه يی ديوب زمامنی يدينه وضع ايتدكده رمكه فرار ايلسه ينه مال مشتريدن
ايدوكی آشكاردر زيرا يدينه وضع ايتدكده اوزرنده يدينی حقيقة اثبات ايلمشدر ومشتری اوزره تقررثمنده معتبر اولان
اصل قبض اولوب استدامت قبض دكلدر وبايع اوزره عقدايله واجب اولان مشتری يه تسليمدر بوقسه اوزرنده
يدينی ابقا دكلدر واكر بايع يد مشتری يه وضع ايتدكدنصكره يدينی نزع ايتميوب مشتری ايله برابر امساك واوحالده مطلب وجوب الضمان على الغاصب او على المشتري والفرق
ايشته سنكله رمكه نك بينلريكزی تخليه قيلدم وامساكم آنی سندن منع ايچون دكلدر همان سن آنی ضبط بينهما
ايده سين ديو امساك قيلدم ديوب اول هنكامده رمكه فرار ايلسه بو دخی قبض ايدوكی بديداردر زيرا بايع
يد مشتری يی اوزرنده اثبات ايدوب كندو يدينی استدامتنده تقريبد مشتری اوزره معيندر بوقسه مانع دكلدر
بوجهتله تمام قبض مشتری يه مانع اولماز سؤال اولنورسه كه بوصورتده رمكه يد بايعده بولنوب يدی اوزرنده
باقی اولدقجه ثبوت يد غيره مانع اولور نته كيم رمكهٔ مغصوبه اوزره يد مالك باقی اولدقجه يد غاصبك آنده مدخلی
اولميوب اوزرينه ضمان لازم اولماز جوابنده ديرز كه بقاء يد بايع ثبوت يد غيره مانع اولمق على طريق المنازعة والمقابله
اولدقده در بوقسه يد غيری تمكين وجهی اوزره اولدقده مانع اولماز ومسئلهٔ يعنی مسئلهٔ غصبه قياس ايتمك
قياس مع الفارقدر زيرا غصبده وجوب ضمان مجرد ثبوت يد غاصبله دكلدر بلكه ايچق تفويت يد مالكله در
امامبيعك ضمان مشتريده دخولی مجرد يد مشتری اوزرنده ثابت اولمغله در بناء عليه مجرد تخليه ايله قبل النقل
دخی حكم بيعه نظرايله ضمان مشتريده داخل اولور اما حكم غصبه نظر ايله ضمان مشتريده داخل اولماز
حتی قبل نقل المشتری هالك اولوب صكره مبيعده ظهور استحقاقله مشتری قبضله غاصب اولمش اولسه شخص
مستحق مشتری غاصبه برشيئ تضمين ايده مز واكر رمكه يد مشتری يه واصله اولميوب هنوز يد بايعده حاصله ايكن
بايع ايشته سنكله رمكه نك بينلر يكزی تخليه قيلدم همان قبض قيل وبن آنی ايچق سنك ايچون امساك ايده يورم
ديوب اول حالده رمكه فرار ايلسه بوصورتده مشتری اخذ وضبطنه قادر ايسه ده ينه معنای مذكور ايله قبضی

آشكار اولماز زيرا يد بايع آنده حقيقة ثابتدر وحكم يد حقيقيه ايچق يد حقيقيه ايله زائل اولور وتخليه ايله
مشتر ينك قدرت قبضله يد حكميه سی آنده بايع ايچون ثابت اولان يد حقيقيه يه مقابل اوله مز اما مبيع مثلا
طيور اولوب بايع آنی حضور مشتری يه قد خليت بينك وبينها ديه رك وضعدن صكره هالكه اولسه جواب
مسئله بشقه دركه آنده بايع ايچون اوزرنده يد حقيقيه قالميوب مشتری دخی متمكن قبض اولمشدر حتی بايع يدنده
امساك ايدر ايكن مشتری يه خليت بينك وبينها فاقبضها ديسه قابض اولماز مكر برطرفی دخی يد مشتری يه
واصل اوله بوصورتده يد حقيقيه شی يدبايعه معارض واولوجهله قابض اولور واكر بايع برثوبی مشتريدن بعيد اولان
موضعه القا ومشتری يه قد خليت بينك وبينه فاقبضه ديوب ايلسه مشتری كلوب يدی واصل اولمجق مرتبه ده
توبه قريب اولمدقجه حكم قبضی هويدا قيلنماز زيرا بووضعی تسليم تمكيندر وتمكين بدون التمكن غير متحققدر
وتمكن قبض ايچق بعد القرب حاصلدر وقبل القرب وجود تخليه كالعدمدر واكر مولی حظيره ده بولنان جميع
ارماكی بيع ومشتری ايله بينلرين تخليه ايدوب باب حظيره مسدود اولمغله ارماك قبل فتح الباب خروجه قدرتياب
دكللر ايكن مشتری بعض ارماكی اخذ ايچون فتح باب ايتدكده ارماك بعضا او كلا اوزرينه غلبه وحظيره دن
فراره شتاب ايلسه لر بوصورتده مشتری بعد دخول الحظيرة باخذها ينه قادر اولسون اولمسون اوزرينه ثمنلری
ايجاب اولنور زيرا بيع جمله سنه شامل وجمله سی باب مسدود ايله محرزه ايكن مشتری فتح بابله استهلاك ايلمشدر
ومعقود عليهی مشتر ينك استهلاكی قبضی منزلنده در بعض اصحابمز ديديلركه قول مذكور ايچق قول محمد
رحمه الله تعالی دركه آنك عندنده فتح باب استهلاك بطريق تسبيب الاسبابدر حتی بركمسنه آخرك باب اصطبلنی
فتح ايدوب دابه سی درساعت فرار ايلدكده مالكنه قيمت دابه يی ضامن اولور اما قول ابی حنيفه رضی الله عنه
اوزره كركدر كه بوصورتده مشتری اوزره ثمن واجب اولميه زيرا ابو حنيفه رحمه الله تعالی فتح بابی استهلاك
قيلميوب اولبابده هلاك دابه يی دابه دن حاصل اولان فعل اوزره احاله ايدر بوجهتله ملك غيرده فتح بابله ايجاب
ضمان ايلمز لكن رأی اصح اولدر كه قول مذكور جميع ائمه نك مذهب صحيحلريدر زيرا امام ابی حنيفه رحمه الله
تعالی دخی فتح بابی تسبيب قيلمشدر ايچق فعل دابه يی ايجاب ضمانده اعتبار ايتديسه ده ازالهٔ سبب ضمانده
اعتبار ايتمكله حكم ضمانده اول تسبيب اوزره فعل معتبر عارض اولدی ديمشدر كورمزميسنكه دابه يی طريقده سوق
ايدوب سائق براردكل ايكن دابه يمين ويساره جولانله بعض اشيايه زيان ايلسه اول دابه نك خلاف سوق سائق اوزره
كندو اختياريله سيرندن احداثی اعتباره شايان كوريلوب سائق اوزره ايجاب ضمان اولنماز وفتح باب باجماع اولی الالباب
اتلاف دابه يه تسبيب اسباب ايدوكی صورتياب اولوب آندن اقدم حكم عقد ايله اوزرينه ثمن تقرر وايجاب اولندقدنصكره
فعل دابه حكم عقدی مزيل اوله ميوب ضمان ثمن اوزره باقی قالور واكر صورت مفروضه ده فتح باب ايلين مشتريدن
غيری برشخص ايسه نظر اولنور اكر مشتری كندو فتح باب ايدوب حظيره يه دخول وبذل مقدور ايلسه قبضنه قادر
اوله جق مرتبه ده ايسه اوزرينه ثمن واجبدر واكر بويله دكل ايسه ثمنی غير مستوجبدر زيرا آندن مباشرت وتسبيله اتلاف
بولنمامغله اوزرنده تقرر ثمن ايچون ايچق تخليهٔ بايعله قبل فتح الباب تمكن قبضی معتبر اولدخی شق اولده مقرر وثابت ده غير
متصوردر كورمزميسنكه مشتری ارماكدن برينی قبضه متمكن دكل ايكن بايع فتح باب ايلسه اوزرينه ثمندن نسنه ايجاب
اولنماز پس فتح باب ايلين شخص آخر اولدقده ينه بوجوابله جوابدر نظيری اولدر كه بركمسنه بيت عظيمده طيران ايلين
طيری بيع ومشتری ايله بينك بينلرين تخليه ايتدكده فتح بابله فرار وطيرانه باعث اولان مشتری ايسه اوزرينه ثمن واجب
اولور واكر شخص آخر ياريح صرصر ايسه مشتری متمكن اخذ اولمامغله واجب اولماز پس ارماك دخی طيور كبيدر مطلب كفالة الولي او الوكيل
مؤلف موشكاف ديركه مسائل مذكوره اكرچه بربرينه متقاربه در لكن هر برنده استحسانله جواب مستأنف استيناف
اولندی واكر مولی غنائمی بيع ايدوب ثمنی قبض ايتمكله امام مولی نك مشتريدن ثمنه ضمانتی طلب ايدوب اودخی
ضامن اولسه ضمانی صحيحدر اما وكيل بالبيع موكل ايچون مشتريدن ثمنه ضامن اولسه صحيح اولماز زيرا وكيل مطلب باع طيرا يطير في البيت
حقوق عقدده نفسی ايچون عاقد كبيدر حتی معقود عليهده استحقاق ياعيب ظهور ايلسه آنكله مخاصمه اولنور
بويله ايكن مشتريدن ثمنه ضامن اولدقده نفسی ايچون غيريدن ضمانی حكمنده اولوب جائز كوريلمز لكن مولی
بوعقدده بمنزلة الرسول نائب محض اولوب اوزرينه حقوق عقددن نسنه لازم اولمامغله مشتريدن ضمان ثمنده
اجانبدن بری كبيدر كه امريله ضامن اولدقده بعد الاداء اوزرينه رجوع ايدوب بلا امر ضامن اولدقده اداايتسه
دخی رجوع ايده مز وبوفرقه دليل اولدركه مولی ثمندن مشتری يی ابرا ايلسه ابراسی صحيح اولميوب وكيل بيعك
ابراسی حق مشتريده تصحيح اولنور ايچق مثل ثمنی موكله ضامن اولور وهم بوبيعده مولی بيع مال يتيمده قاضی

منزلنده در و وکیل بیع مال یتیمده وصی منزلنده در و برقاضی مال یتیمی بیعندن صکره قبل قبض الثمن یتیم کبیر اولوب قاضی حال قضاسنده یتیم ایچون مشتریدن ثمنه ضامن اولسه یاخود اول قاضی عزل اولنوب قاضی آخر کلوب ثمنی اول قبض ایلمك اقتضا ایلدکده قاضی اول قاضی ثانی ایچون مشتریدن ثمنه ضامن اولسه ایکی صورتده دخی ضمانی جائز کوریلور اما بایع وصی ایسه مشتریدن ثمنه بعد الکبر یتیم ایچون یاخود قاضی ایچون ضامن اولسه ضمانی باطل اولور واب دخی مال صغیرینی بیع وثمنه ضامن اولدقده وصی حکمنده در وقاضی ایله فرقلری ذکر ایلدیککیز معنادر که اب ووصی یه عهده واجبه اولوب عیب واستحقاقده خصومت مشتری آنلر ایله واقعه اولور اما قاضی یه عهده لازمه اولمیوب مشتری ایچون بونلردن برنسنه ده آنکله خصومت واقعه اولماز وامین قاضی دخی عدم لزوم عهده ده بمنزلة القاضی اولمغله مشتریدن ثمنه ضمانی صحیحدر و بیع غنائمه مولی قیلنان دخی بونلر کبیدر که بیعنده اکا دخی لزوم عهده یوقدر حتی مبیعده استحقاق ظاهر اولسه مشتری اخذ ثمن ایچون من له البیع اولان غانمینه رجوع ایدر وعیب ظاهر اولدقده مشتری ایچون امام دیلرسه اول مولایی ودیلرسه آخرینی تعیین خصم ایدوب حق مشتری ثابت اولدقده ثمنله قبل القسمة غنائمه رجوع ایدوب بعد القسمة امام بیت المالدن غارم اولور ومباشر بیع اولان مولی اوزره بونلردن برنسنه ده عهده لاحقه اولمامغله ثمن ایچون ضمانی صحیح اولور والله تعالی اعلم

باب المسلم یخرج من دار الحرب ومعه مال فیما یصدق فیه ومالا یصدق *یعنی برمسلم دار الحربدن خارج اولدقده یانده بولنان اموالده تصدیق اولنوب اولنمیان اقوالی بو بابده مشروحة الاحوالدر مسلمیندن برمستأمن بعض امواله عسکر مسلمینه دار الحربده لحوق واتصال ایتدکده بومالی بن دار اسلامدن ادخال ایتمشیدم یاخود اهل حرب بعض اسبابله بکا تملیك وایصال ایتمشلر ایدی دیو بسط مقال ایلسه قول آنك قولیدر زیرا یدی ید محترمه ایکن اول مال اوزره ثابته در وهم ظاهر حالی شاهد مقالیدر که دار الحربه معامله اهل حرب ایچون داخل اولمشدر وتاجر حسب العاده انجق مالله داخل اولور واموال اهل حربدن دخی اکا واصل اولان البته اقتضای عقد امانله تراضی طرفینه بنا قیلنان بعض اسبابله حاصل اولور وقول معتبر بومثللو ظاهر حال شاهد مقالی اولانلرك قولی ایدوکی امر مقرر در اما مسلم مرقوم بن بومالی اهل حربدن غصب ایلدم دیو اقرار ایدرسه اول مالی فیء مسلمینده تقریر اولنور وامیره لایقدر که آنی آلوب اهل حربه رد وتسلیم ایلیه زیرا مسلم مزبور اکا بطریق القهر تملك ایدوب قهری دخی جیشه لحوقله احرازده مشارکتلریله تمام اولمشدر کورمزمیسنکه مسلم مزبور اهل حربده مستأمن اولمیوب بومالی اخراج ایلمش اولسه البته غنیمت مسلمین قیلنور بوجهتله اول مالده حق جیش ثابت اولنجه ولایت امیر دخی ثابت اولور لکن مستأمن اولوب اموال اهل حربدن برشیء طیب خاطرلری بولنمادقچه اخذ ایتمك وغدر ایتمك اکا لازم ایکن شرعا حرام اولان سبب غدر ایله آنی تحصیل ایلمشدر وبومثللو سبب خبیثله حاصل اولان مالده طریق سلامت اصحابنه رد وایصالدر پس بوتعلیل مشروحله مال مزبور فیء اولدیغی ومسلمین دار الحربده یاخود بعد الخروج دار اسلامده بولنسه لر دخی اول مالی اهل حربه رد وایصال لایق شان امیر اولدیغی کسب وضوح ایلمشدر وصورت مفروضه ده مال مغصوب اهل حربك بعض رقیقلری اولوب اولدخی اسلامله مظهر توفیق اولمش بولنسه امیر آنی بیع وثمنی ارسال یاخود کلوب ثمنی اخذ ایده سز دیو تحریرنامه یه استعجال ایدر زیرا اسلامله رد عینی متعذر اولمغله خروج عهده بیع ورد ثمنه منحصر اولمشدر نظیری شول حربی مستأمنك عبیدیدر که اول مستأمن هنوز دارمزده موجود ایکن یاخود دارینه رجوعندنصکره عبد مزبور دارمزده اسلامی قبول ایده واکر مسلم مزبور احرار اهل حربی قهرا اخذ واخراج ایلمش ایسه نظر اولنور اکر قبول اسلام ایدرلرسه جمله سی کما کان احرار اولوب اوزرلرینه استیلایه سبیل یوقدر زیرا مسلم مزبور امانی سبیله اخذلرندن شرعا ممنوع اولمغله قهری تمام اولمامغله اول مسلمك حقنده اهل حرب دارمزده بولنسان مستأمنین حکمنده اولدقلرندن قهر ایله مملوك اولمازلر ایکن اسلامله حریتلری متأکده اولمشدر واکر اسلامه کلمیوب طالب ذمت اولورلرسه دارمزده حصوللرندنصکره دخی صفت حریتلری باقیه اولمغله اهل ذمت قیلنورلر لکن عبید اهل حربك طالب ذمتلرینه التفات اولنماز زیرا آنلرده مولالرینك حقلری ثابت واوزرلرینه ردلری واجب اولمغله اموال سائره لری حکمنده لردر که ممکن ایسه اموالری باعیانها اوزرلرینه رد اولنور وردی متعذر یاخود احتمال ضیاعی متقرر اولدقده بیع وثمنی ارسال اولنور یاخود عینی یاثمنی صاحبی کلوب الیجیه دك توقیف اولنور واکر مسلم مزبور اهل حربك اموال مسلمیندن اخذ واحراز قیلدقلری بعض اشیالرین اخذ ایتمش ایسه بودخی صورت سابقه ایله برابردر زیرا احراز ایله اشیاء

مرقومه یه مالك اولوب حتی اسلامه کلسه لر دخی ینه ملکلرنده ابقا اولنمغله اموال سائره لری حکمنده اولمشدر انجق صورت مزبوره ده فی الاصل مالك مسلمین اولان رقیق بولنورسه آنلر فی الاصل اهل دار الاسلامدن اولمغله اهل حرب آنلره قهر ایله مالك اولمشلر ایسه ده بعد الخروج بودخی باعیانهم اوزرلرینه رد اولنمیوب همان بیع وثمنلری ارسال اولنور واکر مسلم مزبور اهل حرب قهر ایله مالك اولمیه جقلری رقاب مسلمینی اخذ واخراج قیلمش ایسه آنلر کما کان حریتلری اوزره ابقا واهل حربه رد وتسلیمدن هر وجهله اتقا اولنور زیرا اهل حرب قهر ایله بونلره مالك اولمامشلردر حتی اسلامه کلسه لر بونلردن قصر ید اوزرلرینه واجب اولور بوجهتله مسلم مزبور رقاب مسلمیندن ید ظلمی قصر واوزرینه واجب اولدیغی وجه اوزره حالت اصلیه لرینه اعاده ایله دین قرنداشلرینه امداد ونصر ایلدیکنده محسن و بوفعلی غدر اماندن عد اولنمادیغی متبین اولمشدر واکر مسلم مزبور اهل حربدن غصبله مأخوذی دار الحربده عسکر مسلمینه اخراج ایتیوب همان دار اسلامه ادراج قیلسه نظر اولنور اکر مأخوذی رقاب مسلمین کبی اهل حربك مالك اولمیه جقلری نسنه لردن ایسه بودخی صورت سابقه ایله برابردر زیرا مسلمینك اهل حربدن اخذ واحراز ایله تملك ایده جکلری انجق مملوك اهل حرب اولوب یاخود قهر ایله محل تملك اولان نسنه لردر واکر مأخوذی اهل حربك مملوکلری اولوب اسلامه کلسه لر دخی کندولره سالم قیلنه جق نسنه لردن ایسه کرکدر که امام مسلم مزبوره اول نسنه لری اصحابنه رد ایله افتا ایدوب حکم ردده اوزرینه جبر والجا ایلمیه زیرا بوصورتده سبب ملك اولان احراز بدار الاسلامی اتمامله منفرد اولمغله آنده حق مسلمین ثابت اولمیوب ولایت امام دخی ثبوت حق مسلمینه مبنی اولمغله اولدخی ثابت اولمدیغندن رد اوزره جبره قادر اوله مز اما مسئلهٔ اولی بشقه در غایة الامر مال مزبوری شرعا حرام اولان سبیله تحصیل واقتنا ایلدیکندن بینه و بین الله تعالی ردی واجب ایدوکی تعلیله امام اکا افتا ایدر نکته سی اولدر که مسلم مزبور انجق امان نفسی ابطال ایدوب امان مسلمینی ابطال ایتمشدر زیرا اهل حرب بوفرض اوزره امان مسلمینده بولنمایوب انجق اول مسلم مستأمنك امانده بولنمشلر ایدی کورمزمیسنکه سائر مسلمین ایچون اول مالی ایادی اهل حربدن اخذ ایتملری مباح ایدی وامان مسلمینی ابطال ایتمدیکندن امام ایچون امان مسلمینه رعایت قصدیله اول مالی رد باشنده ولایت اجبار ثابت اولماز وامان نفسی ابطال ایلدیکندن بینه و بین ربه کسب وبال ایلمشدر وبومثللو احوالده امام ایچون اجباره مجال اولمیوب طریق اصلاحی همان فتوی ایله بیان حرام وحلالدر زیرا اجبار خصومته مبنی و بوبابده آنکله برفردك خصومتی منتفیدر لکن مال مرقومی آندن شرا برمسلمه لایق وسزا دکلدر زیرا کسب خبیثدر وشراسنده معنای خبثی تقریر واردر وهم امتناع شرا ارنده بومثللو صنیعه عودندن زجر وترهیب وعلی ماهو الواجب اصحابنه رد اوزره حث وترغیب واردر بو یله ایکن آنی برکسنه اشترا ایلسه مسیء اولورسه ده اشتراسی منعقد اولور زیرا سببك شرعا فسادی بعد تمام السبب ثبوت ملکنه مانع اولمامغله اول مسلم ملك نفسنی بایع اولمشدر ونهی اشترا عین مشتریده ومعنادن پیدا اولمشدر اما شراسی منعقد اولدقدنصکره بایعه امر اولنسان رد اهل حربله مشتری یه دخی امر اولنور زیرا موجب رد اولان معنی بوشرا ایله زائل اولماز لکن شراء فاسد ایله اشترا قیلنان بشقه در که مشتری آنی بایعه رد ایله مأمور ایکن بیع صحیح ایله آخره بیع ایلدکده مشتری ثانی رد ایله مأمور دکلدر که بونده فساد بیع ایچون وجوب رد ملك مشتری اول اوزره مقصور ایکن آخره بیعله ملکی زائل اولمشدر ومانحن فیهده وجوب رد انجق امانده غدر وخیانت ومالده ملك اهل حربه رعایت وصیانت ایچوندر که بومعنی اخراج ایلین ملك بایعده استوار اولدیغی کبی ملك مشتریده دخی برقراردر بناء علیه بایع کبی مشتری یه دخی رد ایله افتا اولنمق سزاواردر نظیری شول متاعدر که بایع آنی اکراهله بیع ایلیه مشتری آخره بیع ایلدکده بایع مکره ایچون مشتری اولدن قبل شراء الثانی حق استردادی ثابت اولدیغی کبی ثانیدن دخی ثابتدر زیرا ثبوت حق استردادی عدم رضاسندن اولمغله بیع مشتری تغیر حقی اقتضا ایلمز واکر مسئلهٔ مفروضه ده مسلم مزبور دار اسلامده یا عسکر مسلمین ایچنده ایکن اهل حربه اعطاء امان ایتمش اولسه بوصورتده متاع مزبور یدندن جبر ایله اخذ واهل حربه رد واحسان قیلنور زیرا منعهٔ مسلمینده ایکن امانی امان جماعت مسلمین کبی اولدیغندن مال مستأمنی قهر ایله اخذ ایتمش اولوب مال مستأمن قهر ایله تملك اولنمامغله رد اوزره اجبار اولنور اما صورت اولیده کندو امان اهل حربده بولنوب اهل حرب کندودن مستأمن اولدقلرندن مال مستأمنی اخذ ایتمش اولمامشدر وغدر امان اوزرینه شرعا حرام اولمغله کسبنده خبث متمکن ایسه ده مال مزبور قهر ایله تملکه محل اولدیغندن آنده ملکی ثابت اولمشدر بناء علیه رد اوزره حکمده جبر اولنماز وهم صورت ثانیه ده غدری امان مسلمینه در کورمزمیسنکه اول امانك حکمی

جميع مسلمين حقلرنده ثابتدر كه اموال اهل حربدن برشيئي اخذ برفرد ايچون حلال دكلدر وامام ايچون امان مسلمينه
غدر ايدنلر ايچون ولايت منع واردر بو جهتله رد اوزره اجبار ايدر اما صورت اولىده غدرى يالكز امان نفسنده در
كورمزميسنكه سائر مسلمين ايچون بومالى ايادى اهل حربدن چيق اخذلرى واردر بوجهتله امام رد ايله افتا ايدر
وجبر ايلمز واكر مسلم مستأمن مزبورك دار اسلامه اخراج قيلديغى اهل حربك امتعهٔ مسلميندن اخذ واحراز
ايلدكلرى نسنه لردن اولمغله صاحب المتاع كوروب اول مسلمدن قيمتيله اخذنه طالب اولسه كركدر كه امام
اخذ ايله قضايه اقدام ايليه زيرا اكا قيمت انجق مقام عينه قيامله سالم اولوب بو بابده عينى اهل حربه اوزره
رد ايله مأمور اولدقچه ملكى آنده شرعا غير متقرر ايكن امام ايچون تنفيذ اخذنه قضا برله ملكنى تقرير وامضا
غير مشروعدر كورمزميسنكه اول متاعى اهل حربه رد ايلدكدنصكره اسلام يادمى قبول ايلسه لر متاع مرقوم
بنه آنلره سالم ومالك قديمى ايچون سبيل اخذى منعدمدر اما اهل حرب اول متاعى مسلم مزبوره هبه ايتمشلر ايسه
آنك حكمى بشقه دركه آنده ملكى شرعا متقرر اولمغله مالك قديمى قضاء قاضى برله آنى قيمتيله اخذه مقتدر در
ومانحن فيهده محذور آخر دخى مقرر دركه مالك قديمى اخذ ايله آنى ملك قديمنه اعاده ايدوب عبد جانى ايچون
مولاسى ديتى فدا قيلديغى كبى بودخى ويرديكى قيمتى ملكنه فدا قيله جقدر وملك قديمنه اعاده ده لامحاله اول متاعدن
حق اهل حربى ابطال وتعطيل وآنكله حكم وقضاده اول مسلمدن صادر اولان غدر امانى تقرير وتكميل واردر
اما مسلم مزبور اول متاعى مالك قديمنك غيرى بركسنه يه بيع ايلسه بيعى نافذ اولور واولبابده برقاضى يه رفع خصام
اولنسه اول بيعى تنفيذه اقدام ايدر زيرا بونده مشترى ملك جديد ايله مالك اولمغله تنفيذ شراسنده حق اهل حربى
ابطال يوقدر انجق بودخى بايع كبى اهل حرب اوزره رد ايله امر اولنور اما مالك قديم انجق حق اهل حرب اوزره
متقدم اولان ملك قديمنه اعاده مراد ايلديكندن آنكله حكم وقضاده حقلرينك اصل ثابت اولماش منزلنده محو
وابطال بولنديغى عنديمزده معلوم ومستفاد اولمشدر كذلك مالك قديم قيمت يا ثمنله مشترى ثابدن دخى اخذ ايچون
تقاضا ايدرسه بيان مشروح اوزره ملك قديمنه اعاده يى متضمن اولمغله امام آنه اخذيله قضا ايده مز واكر مسلم مزبورك
دار اسلامه اخراج ايلديكى عبد مسلم ياخود امهٔ مسلمه ايسه بنه مولاسى ايچون قيمتيله حق اخذ يوقدر زيرا بيان ايلديك كه
آندن حق اهل حرب منقطع اولماشدر واستيلا اولنان نسنه دن حق اهل حرب منقطع اولمدقچه مالك قديم ايچون
حق اخذى ثابت اولماز كورمزميسنكه استيلا ايلين حربى امانله داريمزه داخل وعبد مستولى عليه دخى معيتنده
حاصل اولسه اكرچه اسلام عبده بناء بيع اوزره اكا جبر اولنور لكن مولاى قديمى ايچون نه قيمت ونه ثمن برله
حق اخذى ثابت اولماز واكر مسلم مستأمن مزبور متاع مذكورى دار الحربده منعهٔ جيشله احراز ايتمش ايسه
آندن حق اهل حرب منقطع اولديغندن مالك قديمى بنه نه قيمت ونه ثمنله اخذ ايده مز لكن بو صورتده امام يدندن
جمله سنى اخذ وايچنده رقيق مسلم وار ايسه بيع وثمنى اموال سائره ايله برابر اصحابى كلوب اخذ ايدنجه دك توقيف ايدر
زيرا بونده بقاء حقلرى صورت سابقه دن اظهر دركه بو احرازى منعهٔ جيشله اولمغله امام ايچون رد اوزره ولايت
اجبار بولنوب صورت سابقه ده احرازى بنفسه دار ايله اولمغله امام انجق وجوب رد ايله افتا ايدر ومالك قديم ايچون
قيمت وثمنله حق اخذ صورت سابقه ده ثابت اولمامغله بونده عدم ثبوتى بالطريق الاولى در واكر مسئلهٔ مرقومه ده
دار الحربدن خارج اولان مستأمن اولميوب بلكه ايچلرنده اسير ايسه نظر اولنور اكر خروجنده ابتداء دار اسلامه
قادم اولمش ايسه احراز ايلديكى جميع اموال كندويه سالمدر زيرا اهل حربده مستأمن اولميوب بلكه مقهور
اولمغله وقت قدرتده قتللرى واخذ اموالرى شرعا مقدور يدر ومالرندن هرنه احراز ايلمش ايسه اكا حلال طيبدر
اما ايچنده اهل حربك امتعهٔ مسلميندن احراز ايلدكلرى نسنه وار ايسه بو صورتده مالك قديمى ديلرسه قيمتيله
اخذ ايدر زيرا مسلم مزبور اهل حرب اوزره استيلا برله آنى احراز ايتمكله آندن حقلرى منقطع وكندو اكا تملكله
ممتاز اولوب اول نسنه غنيمتدن اكا اصابت ايلين سهمى منزلنده اولمغله مالك قديمى ديلرسه قيمتيله اخذه قادر اولور
واكر خروجنده دار الحربده بولنان عسكر مسلمينه ولوج ايدوب بومالى اهل حرب بكا هبه ايلديلر ياخود آنلردن
اشترا قيلدم ديو دعوايه اجترا ايلسه تصديق اولنميوب همان فئ عسكره القا اولنور زيرا اهل حربده مقهور اولوب
اهل حرب اسيرلره بويله معامله ايتدكلرى عادتلرندن مشهور اولديغندن ظاهر حال مكذب مقالى اولمغله
تصديقنه مجال بولنميوب همان غصبله اخراج ايلديكى منزلهٔ امواله ازال واهل عسكر مدار تمام قهر اولان
احراز بدار الاسلامده مشارك اولملريله فئ عسكره ادخال قيلنور مكر مدعاسى اوزره مسلميندن بينهٔ عادله
اقامت ايده بو صورتده الثابت بالبينة كالثابت بالمعاينة حكمى اجرا قيلنور زيرا اهل حربك اكا برنسنه يى هبه

ياخود بيع ايدوب بعده شيلرى تخليه ايتدكلرين معاينه ايلينك اهل عسكر آنده شريك اوله مزلر كه اول
بطريق التراضى مالك اولمشدر وشركت عسكر بطريق القهر اخذ اولنان نسنه لرده دركه تمام قهر قوت
جيشله در اما تمام هبه وشرا قوت جيشله دكلدر و بونلر بينه ايله ثابت اولدقده ذكر اولنان حكم معاينه بونلرده
جاريدر واكر مسئلهٔ مزبوره ده دار الحربده عسكر مسلمينه خارج اولان براسير وبرمستأمن ايكى مسلم اولسه لر
بوصورتده حال اجتماعلرى حال انفرادلرى ايله اعتبار ويد مستأمنده بولنوب هبه وشرا ادعا ايلديكى مالده قولى
مع اليمين تصديقه ايتدار ويد اسيرده بولنوب بويله ادعا ايلديكى مالده انجق مسلميندن اقامت بينه ايله تصديقنه
احتيار اولنور اكر بونلر بزدار اسلامدن دار الحربه بومالله برابر دخول ايتمشيدك ديو ادعا ايدرلرسه بنه مستأمن يدنده
بولنان مالده يمينى ايله تصديقه سبزا كوريلور لكن اسير اقامت بينه ايليه ده ايتمسه ده تصديقه رواكورلمز زيرا
اهل حرب اول اسيرى معيتنده بولنان مالله برابر دار لرينه احراز ايتدكلرنده محل تملك اولان اشياسنه مالك اولملريله
بومال دخى اهل حربك اموال اصليه لرى سلكنه منسلك اولمشدر صكره اول اسير منعهٔ جيشله احراز ايلدكده
فئ مسلمين قيلنور مكر مال مذكور اهل حربدن مستور اوله مثلا يد اسيرده برايچو ظاهر اولوب اول دخى حين
اسرمده بوايچو خمده مستكن ياخود بلع ايتمشيدم بطنمده محتقن بولنمغله اهل حرب اكا متفطن اولمديلر ديو
دعوايه مباشر اوله بوصورتده دخى مال مزبور محل تملك اولوب حين مقهوريتنده معيتنده محجوب وتمام احراز
اهل حربله اموال سائره سى كبى آندن دخى نفاذ ملكى مسلوب اولمغله مقتضاى قياس بنه عدم تصديق مدعاسيدر
لكن مؤلف الميف الاحسان بوبابده سالك استحسان اولوب ديديكه اسير مزبور اول مال مستورى دار اسلامدن
برابر ادخال قيلديغنى بينه ايله اثبات ايدرسه اكا سالم قيلنور زيرا احرازلرى انجق قهر ايله اولوب دار الحرب
دار حكم اولمامغله قهرلرى حكما ثابت اولميوب انجق حسا ثابت اولور وقهر حسيلرى بيلدكلرنده تحقق ايتميوب
انجق بيلدكلرنده ايدر وبطن وخمده بولنان نسنه يى البته بيلديلر وآنده بطريق القهر ملكلرى ثابت اولميوب
فى الاصل اسيرك ملكى ايدوكى بينه ايله ثابت اولدقده ملك اصليسى اوزره ابقا واندن شركت جيش الغا اولنور
سؤال اولنورسه كه صورت مفروضه ده دار اسلامدن ادخاله اقامت بينه كفايت ايتميوب حين اسرنده فم وبطنده
ايدوكنه اقامت لازم ايدى جوابده ديرزكه اسير مزبور محتمل الصدق اولوب تكذيب ظاهره مقرون اولميان
اخبارنده امين وقولى قبول وتصديقه قرين در واكر عسكر مسلمينه خارج اولان مستأمن واسير اولميوب بلكه
دار الحربده اسلامه كلمش برذات هدايتمند اولسه يدنده بولنان مالده فى الاصل ملكم ايدى ياخود اهل حرب
بكا هبه ايتمشلر ايدى ديو دعوى ايلسه قولى آنك قوليدر زيرا شخص مرقوم امين اولوب يدنده بولنان نسنه ده
خبر محتمل الصدق ايله اخبار ايتمكله خبريله ثابت اولان معاينه ايله ثابت كبى اولديغى آشكار در حتى بزلر مضمون
قولنى معاينه ايتمش اولسق مال مزبور اكا سالم وشركت جيشدن محفوظ ومسلم قيلنور ايدى خبريله ثبوتنده
دخى بويله در اما اهل حربدن غصب ايتمشيدم ديسه بوصورتده مال مزبور رفقه ادخال قيلنوب اهل حربه رد
وايصال قيلنماز لكن مستأمن بشقه دركه مستأمن غدر اهل حربدن ممنوع ايكن طيب خاطرلرى بولنمادين
برنسنه لرين اخذى نامشروعدر اما ايچلرنده قبول اسلام ايلين غدر واخذدن غير ممنوعدر زيرا اهل حرب
بربرينك امانده اولميوب بر بيرينه عدم تعرضلرى مجرد موافقت دينلرندن نشئت ايتمكله اول دخى ايچلرنده قبل الاسلام
بولنديغى حال اوزره حاصل ومالرندن غصب ايلديكنده منزلهٔ اسيره نازل اولمشدر سؤال اولنورسه كه
بوتقدير اوزره دعواى هبه ده اسير كبى بودخى تصديق اولنمامق لازم ايدكى جوابده ديرزكه عدم تصديق
اسير انجق ايچلرنده مقهور اولديغندن ظاهر حالى مكذب مقالى بولنمغله در اما ايچلرنده اسلامه كلن كسنه نك
اسلامى معلوملرى اولمامغله مال ونفسنه تعرضدن برى وطرز قديمله معامله اوزره جارى اولملريله ايچلرنده
مقهور اولميوب ظاهر حالى مقالنى تكذيب ايتمكله بزدخى خبرنده تصديقنى تصويب ايلديك واكر شخص مرقوم
دار الحربده عسكره ولوج ايتميوب همان دار اسلامه خروج ايتمش اولسه دار ايله احرازده منفرد اولمغله كتورديكى
مالك جمله سنده تملكله متفرد قيلنور بوصورتده مال مزبور فى الاصل برمسلمك متاعى ايكن اهل حربك احراز
ايلدكلرى نسنه ايسه صاحب قديمى ديلرسه قيمتيله اخذه قادر اولور زيرا شخص مرقومك اهل حرب اوزره
استيلا ايدوب قهر ايله اول نسنه يه تملكى مسلم آخرك بووجه اوزره تملكى كبيدر وصاحب قديمى مسلم آخردن
قيمتيله اخذه قادر اولديغى كبى بوندن دخى قادر در مكر اول متاع اوزره استيلا ايلين حربى قبل الاسلام شخص
مرقوم اوله بوصورتده متاع مذكور اكا سالم قيلنور لقوله عليه السلام من اسلم على مال فهوله يعنى اول كسنه كه

برماله استيلا اوزره قبول اسلام ايليه اول مال آنك ملكيدر وهم اسلاميله آنده حق تقرر ايتمشدر وحق مستولى منقطع اولديغچه حق مالك قديم ثابت اولمديغى قريبا بيان ايلديك وبونكله اسير ميانده توضيح فرق اولدركه اسير وشخص مزبورك خروجلرندن اقدم مسلمين دار الحربدن بونلرك بولندقلرى دياراوزره استيلا قيلسه لر بو اسلامه كلن شخصك مالى كنديه سالم ومال اسير ادخال مغنم قيلنور زيرا اهل حرب احراز ايله مال اسيره اموال سائره لرى مثللو مالك اولوب مال شخص مزبوره مالك اولمامشلردر لكن اهل حرب اسلامنه واقف اولوب قهر ايله آنى دخى استعباد ايتمشلر ايسه اسيرده ذكر اولنان اجوبه بونده دخى بالتمام اجرا اوله قيلنور واكر عسكردن برجماعت دار الحربده جمع علف ايچون چيقوب بعض امتعه ايله رجوع وبز بو امتعه يى اهل حربدن اشترا ايلديك ياخود بزه هبه ايلديلر ديو دعوايه شروع ايليه لر تصديق اولنميوب همان فيئه ادخال مجزوم ومقطوعدر امامدعا لرينه مسلميندن بينهٔ عادله اقامت ايدرلرسه نظر اولنور اكر شبا هذ لرى اهل حرب ممتنعين ايكن بونلره بيع وهبه قيلديلرديو شهادت ايدرلرسه بو صورتده بالتراضى تمام اولان سيله تملكلرى حجتله متين اولمغله مال مزبور آنلره سالم ومتعين قيلنور واكر ممتنعين دكللر ايكن بيع وهبه ايلديلر ديرلرسه فيئده ممكن قيلنور زيرا ممتنعين اولمدقلرنده نفسلرى ومالارى اوزره يدلرى بطريق القهر ثابت وجمله سنده شركت عسكر دخى مثبت اولدقدنصكره بيع وهبه لفظلريله حكم غنيمت متغير ومتفاوت اولماز بو صورتده بزار اولا اهل حربه ممتنعين ايكن امان ويروب بعده فعل مذكورى آنيان قيلديلر ديو دعوى ايدرلرسه بلا بينهٔ عادلهٔ تصديقلرى روا كورلمز زيرا حين امتناعلرنده دعواى امانلرى بحسين امتناعلرنده ادعاى هبه لريله سيان اولوب ثانيده بلاحجة عدم تصديقلرى بيان اولنمغله اولده دخى نمايان اولمشدر واكر بو دعوالرينه عسكردن برجماعت شهادت ايدوب فسقلرينه بناء شهادتلرى قبول اولنماسه بو شهادت كالعدم اولمغله مال مزبور غنيمته موصول قيلنور لكن مال مزبوردن بعضيسى قسمتده بو شاهدلرك سهاملرينه اصابت ايلسه مشهود لهم اولنلر يدلرندن اخذ ايدرلر زيرا بركمسنه برشخص ايچون برعينده اقرار ملك ايلدكدنصكره اول عينه مالك اولسه اقرارى اوزرينه حجت اولمغله اول شخصه تسليمله امر اولنور واكر جماعت مرقومين بو مال كندو مالمزايدى دار اسلامدن دخولمزده رابر ادخال ايلمشيدك ديو بسط مقال ايدرلرسه نظر اولنور اكر كشف حقيقتى مسلمين اوزره مشكل وقوللرى معلوم الكذب اولميوب شكل صدقله متشكل ايسه قول مع اليمين آنلرك قوللريدر زيرا غازى دار الحربده احتياج ملاحظه سيله بعض اموالنى استصحاب ايده كلديكى متحقق اولمغله ظاهر حاللرى صدق مقاللرين محققدر واكر مسلمين اوزره مشكل اولميوب بلكه صورت كذبلرى متجسم ومتشكل ايسه ظاهر حال مكذب مقاللرى اولمغله همان غنيمته ادخال اولنور زيرا بعير وامثالى اخفاسى ممكن اولميان اشيا جماعت علا فه ده خروجندن اقدم يانده موجود اولديدى البته عسكر مسلمين اكا واقف وآشنا اولورلرايدى وبومثللو ظاهرك تكذيب ايلديكى امرايله اخبار ايلين تصديقه سزا وار اوله مز واكر كتوردكلرى اشياده رقيق بولنوب حقيقت حاللرى دخى مشكل التحقيق اولسه بو صورتده قول رقيقه رجوعيله تلفيق اولنور اكر رقيق آنلرى قوللرنده تصديق ايدرلرسه قول آنلرك قوللريدر زيرا بو رقيق ملكلريمزدر دار اسلامدن ادخال ايتمشيدك ديد كلرنده رقيق هنوز ايادى انفسلرنده بولنمغلريله قوللرينه رجوع ايتمك لازمدر كورمزميسنكه بو ادعاى دار اسلامده ايلسه لر قول رقيقه رجوع ايتمك واجبدر دار الحربده دخى بويله در واكر رقيق بزلر اهل حربدن برقوم احرار ايكن بونلر بزلرى اسير قيلديلر ديرلرسه قول قول رقيق اولمغله يدلرندن نزع وفئ مسلمينه وضع اولنورلر زيرا رقيق آنلرى اوزرلرينه ملك ادعالرنده تكذيب ايلديلر وبو ادعا وتكذيب دار اسلامده واقع اولسه قول قول رقيق اولوردار الحربده دخى بويله در وقوللريله احرار اهل حربدن اولدقلرى ثابت اولدقده يديمزده بلاامان قهر ايله حاصل اولملريله فئ مسلمينده داخل قيلنورلر واكر رقيق بزلر عبيد اهل حرب ايكن بونلر اخذ ايلديلر ديرلرسه بو صورتده قول آنلرى كتورنلرك قوللريدر زيرا رقيق اقرار رق ايتملريله حق نفسلرنده يدو قوللرى زائل اولوب ملكلرين غيريلره صرف اوزره تصديقه نائل اوله مزلر اما مسئلهٔ متقدمه بشقه در نظيرى اولدركه بركمسنه يدنده بولنان مجهول الحال اوزره ملكمدر ديوب مجهول الحال دخى بن فلان آخرك ملكى يم ديسه تصديق اولنميوب قول قول ذى اليد قيلنور اما بن حرم ديسه قول قول رقيق قيلنور توضيح فرق اولدركه خبر ويردكلرى اوزره احرار اهل حرب اولدقلرى معلوم مسلمين اولوب امام دخى اوزرلرينه من ايتمكى مناسب كورسه كالاول احرار اولورلر اما عبيد اهل حرب اولدقلرى معلوم اولوب امام بنه من ايتمكى مناسب كورسه بونده احرار اوله ميوب

بلكه كالاول عبيد قيلنوب اهل حربدن مولالرينه رد اولنورلر بو تقرير واضح ايله فرق مسئلتين متضح اولور واكر رقيق ايچنده غلام نابالغ وار ايسه نظر اولنور اكر نفسندن تعبيره قادر ايسه بالغ كبى قول آنك قوليدر واكر غير قادر ايسه اول غلام متاع جامد منزلنده اولمغله قول مع اليمين قول ذى اليددر واكر رقيق ايچنده برصبى ظاهر واجد ابوينى معروف النسب اولمق اوزره يانده حاضر اولسه بنه نظر اولنور اكر صبى نفسندن تعبير ايدرميم تقديرنده قول آنك قوليدر واكر ايده مزسه قول قول والدحاضردر زيرا آنك يدنده در وحكمده اكا تابعدر كورمزميسنكه احد ابوينه برابرسبى اولندقده مجرد دار ه تبعا اسلاميله حكم اولنماز واكر نفسندن تعبيره قادر ايكن ابتدا اركونه سويليوب صكره عادت صبيان اوزره اندن رجوع وقول آخره شروع ايلسه آنك حكمى قول اولنسه بنا قيلنور زيرا قول ثانيده مناقضدر وهم ابتدا الاحر ديمش ايسه آنده حق عسكر ثابت اولدقدنصكره ابطال حقلرنده تصديق اولنماز واكر انا عبيد ديمش ايسه آنده ملك ذى اليد متقرر اولوب صكره ابطال ملكنده قولى قبول اولنماز واكر طلب علف ايچون خروج وبعض امتعه ايله عود وولوج ايليلر بزبو متاعى اهل حرب ايچنده مستأمن يا اسير اولان برمسلمدن ياخود اهل حربدن قبول اسلام ايلمش بركمسنه دن شرا ايلديك ديسه لر شهادت ظاهرك خلافنى ادعا ايتملريله قوللرى بلاحجة تصديقه سزا كورلمزلر زيرا آنلر غارت ايچون كيدوب معامله ايچون كيتمديلر وهم دعواى معامله ايتدكلرى مسلمك اول موضعده وجودلرى غير ظاهردر بو صورتده اقامت بينه ايليه لر نظر اولنور اكر دعوالرى اول متاعى اهل حربده مستأمن يا اهل حربدن مسلم اولان كمسنه دن اشترا ايسه متاعلرى كندولره تمليك واعطا قيلنور زيرا دعواى مزبوره نك بينه ايله ثبوتى معاينه ايله ثبوتى كبيدر واكر اسيردن اشترا ايسه اول متاع فئ عسكره ابقا قيلنور زيرا متاع مزبورك اخراجده مشتريلرى صورهٔ قوتده بمقام بايعده قائم وبايعين مذكورينك احكامى اوائل بابده متقدمدر واكر بزلر مسلميندن دار الحربده اسير يا مستأمن ياخود اهل حربدن اسلامه كلمش برقومه ملاقى اولوب آنلر بو امتعه يى بزه ايداع وداراسلامه اخراجله امر ايلديلر ديو ادعا ايلسه لر تصديقه سزا كوريلمزلر حتى امتعه ده رقيق بولنوب بو قوللرينى تصديق ايلسه لر آنلره دخى اعتبار وتحقيق اولنماز زيرا رقيق اقرار رق ايلدكدنصكره قول معتبرلرى يوقدر وآنلرى كتورنلرك دخى ظاهر حال مصدق مقاللرى اولمامغله بلاحجة قبول قوللرينه اقبال اولنماز بو صورتده اقامت بينه ايدرلرسه نظر اولنور اكر متاع مزبور دار الحربده مسلم يا مستأمن اولان كمسنه لرك وديعه ياخود عاريه لرى ايسه عسكر ايچون آنلر اوزره سبيل يوقدر زيرا بينه ايله ثابت اولان معاينه ايله ثابت كبيدر وداراالحربده مسلم يا مستأمنك ملكى ايدوكى معاينه اولندقده آنده حق عسكر ثابت اولماز بينه ايله ثبوتى دخى بويله در ومودع ومستعيرلرينك دخى يدلرى كندو يدلرى كبيدر ومال مزبورده بونلرك احرازى احراز مسلميندن اسبقدر واكر متاع مزبور اهل حرب ياخود دار الحربده مرتدين ياخود اسراء مسلمين طرفلرندن ايداع واعاره قيلنمش ايسه جمله سى فئ اولور زيرا يد مودع يد مودع كبيدر ومودع مرقوم اول متاعى منعهٔ جيشله احراز ايديدى فئ اولورايدى پس مودعى كتوردكده بنه فئ اولور انجق صورت واحده ده فئ قيلنماز كه شهودلرى بو جماعت حربى ممتنعه اولا امان ويرديلر بعده اول حربى بو متاعى آنلره ايداع ايلدى ديو شهادت ايدرلرسه مسلمين ايچون آندن برشئه تعرض جائز اولماز زيرا بو صورتده مال مستأمن ايدوكى بينه ايله ثابت اولدى وحربى مستأمن داريمزه كلسه ملكندن برشئه تعرض بزه جائز دكلدر مودعى كلدكده بنه اويله در لكن اول حربى يه امان ويرن انجق ايچلرنده اسير اولان برمسلم ايسه متاع مزبور فئ قيلنور زيرا يدلرنده مقهور اولان اسيرك اكا اعطا امانى باطل ووجودى عدم منعه مماثلدر ياخود ايداع مذكور امان اسيره بنا قيلنمغله اول اسير بنفسه عسكر مسلمينه كلوب اول متاعى ايداع وينه دار الحربه رجوع ايتمش حكمنده قيلنور وايداع اسيرك حكمى قريبا تفهيم اولندى واكر بز بو مالى دار الحربده مسلم يا مستأمن ياخود حربيدن غصب ايلديك ديو دعوى وبينه ايله اثبات مدعى ايلسه لر بو صورتده مستأمندن غصب اولنان اوزرينه رد اولنور زيرا مال مستأمن مسلمين ايچون قهر ايله عرضهٔ تملك دكلدر وحربيدن غصب اولنان البته فئ اولور اما دار الحربده اسلامه كلن كمسنه دن غصب اولنان قياس قول ابى حنيفه رضى الله تعالى عنه اوزره اولدخى فئ اولور زيرا امام مشار اليهك اصلى اولدركه آنك اسلامى نفس ومالنده تعرض ايدنلر آثم اولمق خصوصنده بطريق الديانة عصمتنى موجب اما احكام قضاده عصمتنى غير مستوجبدر كورمزميسنكه آنى بركمسنه خطأ قتل ايلسه ديت لازم اولميوب همان كفارت لازمدر وبركمسنه دار الحربده آنك مالنى اتلاف ايلسه ضمانى موجب اولماز كذلك آنكله ربوا وغيرى وجهله معامله ده حكم مذكور ظاهر اولوب شخص آخرك استردادهٔ قادر اولديغى نسنه لرده بو قادر اوله مز كذلك مسلمين آنك

بولندیغی دار الحربه استیلا ایلسه لر عقاری البته فیء اولور ومنقولاتندن دخی کندو یدنده یاخود مقام یدینه قائم
اولان بر ید محترمه ده بولنمیانلر تسنه لری دخی فیء اولور وفیء اولمیان انجق کندو یدنده یاخود کندو ایداعیله
بر مسلم یا معاهدك یدنده بولنان منقولاتیدر که ملك یدی اعتباریله آنلرده احرازی مسلمین اوزره سبقت ایلمشدر
اما منقولاتندن کندودن غصب ایلین بر غاصبك یدنده بولنانلر اول غاصب مسلم یا معاهد اولسه دخی فیء قیلنور که
ید غاصب حکم احرازده ید مغصوب منه کبی دکلدر ومسلم ومعاهدك آندن غصب ایتدکلرنده حکم غنیمت
جاری اولمیجه اشکال دار الحربده ملاقی اولان مسلمینك غصب ایتدکلرینه دخی ساریدر مکر کلوب منعه لرینه
کیردکدنصکره غصب اغتشار ایتسه بنه کندویه رد اولنور زیرا منعهٔ مسلمینه اول مالی کندو محرز اولوب یدی ید غیردن
اسبق اولمغله اول دار اوزره هنکام استیلای مسلمینده یدنده ویکن مسلمینك غصب ایتدکلری مالنه ملحق اولمشدر
وبو مال اوزرینه رد اولندیغی کبی مال معهود دخی اوزرینه لر دودر ومسائل مذکوره ده علت فقهیه اولدر که
عصمت مقومه دینله ثابت اولمیوب انجق احراز بالید ایله ثابت اولور واحراز بالید دخی انجق منعهٔ مسلمینه یاخود دار
اسلامله تمام اولور وعصمت مقومه بولنمدقجه مالی محل اغتنام اولمقدن خارج اولماز بو ذکر اولنان اقوال
شرح بقه اصل امام ابی حنیفه رحمه الله تعالی اوزره در اما امام محمد رحمه الله تعالی قولی اوزره دار الحربده اسلامه
کلن کمسنه نك مالی حکم عصمت مالنده دار الحربده مسلم مستأمنك مالی کبیدر حتی امام موی الیه دیدیکه
اول کمسنه ایله معامله ایلین مسلم ایچون آنکله علی وجه الربوا معامله جائز اولماز وعلاقه ده خروج ایتملرك
مسلمین مستأمنلیدن غصب ایتدکلرنده حق عسکر ثابت اولمیوب مستأمن اوزره ردی واجب اولدیغی کبی
دار الحربده اسلامه کلنلردن غصب ایتدکلری دخی بویله در کذلك مسلمین آنك بولندیغی دار الحرب اوزره استیلا
ایتدکلرنده منقولاتندن کندو یدنده یاخود ایداعی یا غصبله بر مسلم یا معاهد یدنده بولنانلر اوزرینه رد اولنور انجق
اندن اهل حربك غصب ایتدکلری فیء اولور زیرا اهل حرب استیلا ایله آکا مالك اولمشلردر حتی بعد الاستیلا
قبول اسلام ایلسه لر آنلره سالم قیلنور اما مسلم یا معاهد یا حربی یه ایداع ایلدیکنه بونلر مالك اولماشلردر حتی
اول دارك اهلی قبول اسلام ایلسه لر مال مزبوری آکا رد ایدرلر واول دار اوزره مسلمین استیلا ایتدکلرنده بنه
بویله در کذلك دار الحربده قبول اسلامدن صکره امواتی آنده ترك ودار اسلامه خروج ایدوب اهل حرب امواتنه
تعرض ایتمدین مسلمین اول دار اوزره استیلا ایلسه لر بنه امام محمد رحمه الله تعالی قولنده جمیع مالی آکا اعطا قیلنور
اما بر حربی اولا اماتله دار بمزه خروج بعدنده قبول اسلام ایدوب صکره مسلمین دار الحربده مالنه استیلا ایلرلری
بشقه در که آنده مالی فیء اولور زیرا دار اسلامده قبول اسلامله دار الحربده بولنان مالنی احراز ایتمشدر که حین
اسلامنده مالی اوزره ولایتی یوقدر ومالی اوزره ولایتی واخذینه قدرتی بولنمدقجه احرازی تحقق ایلمز اما صورت
سابقه ده حین اسلامنده مالی تحت قدرت وولایتنده بولنمغله همان اسلامله آنی احراز ایلمشدر کورمزمیسنکه دار بمزده
قبول اسلام ایلدکده دار الحربده بولنان اولاد صغارینك آکا تبعا اسلامیله حکم اولنماز حتی مسلمین اوزرلرینه استیلا
ایلسه لر فیء اولورلر وفیء اولدقلرندن صکره اسلام اوزره جبر اولنورلر زیرا دار بمزه دخوللرندن صکره حکم اسلام تبعا
للاب آنلره الزام قیلنور اما دار الحربده قبول اسلام ایلدکده اولاد صغاری آنك اسلامیله مسلمین اولورلر حتی اوزرلرینه
استیلا اولندقده احرار قیلنوب سبیل تعرضدن آزاده اولورلر اکرچه آنك مالنی دار الحربده اتلاف ایلین شخص
اوزره ضمانی واجب دکلدر لکن بو معنی اول کمسنه اسلامیله رقبه سی کبی مالنی دخی محرز اولماغی موجب دکلدر
زیرا آنی عمدا یا خطأ قاتل اوزره قصاص ودیت لازم اولماز ایکن بنه اسلامیله رقبه سنی محرز درحتی اوزرینه استیلا
ایله مملوك اولماز واهل بغیك نفوس واموالرین اهل عدل اتلاف ایتدکده ضمان لازم دکل ایسه ده بنه استیلا ایله
مالك اولمدقلری مسلم ایکن بعد الاسلام دار الحربده مکث ایلین کمسنه نك جرمی خوارج واهل بغیدن اعظم
اولمامغله لا اقل حکم مزبورده آنلره همقدمدر ورسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك ایما رجل اسلم
فی دار الحرب ثم خرج الی المسلمین ثم اتبعه ماله فهو له یعنی قنغی رجل که دار الحربده قبول اسلام بعده مسلمینه
خروج ایدوب صکره مالی آکا تابع اولوب عقبنجه کلسه اول مال آنك ملکیدر قول سدیدلری جمیع مقالمزی تأیید
وتسدید ایدر وبو حدیثده مال ایله مراد عبیدر اکر اسلامیله عبدینی محرز اولمیدی آنك اسلامندن اقدم عبدی
اسلامه کلوب هاربا وغاصبا دار بمزه خروج ایتدکده حر اولدیغی کبی اسلامندن صکره دخی حر اولور ایدی
لکن امام ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه ایچون ذکر ایلدیکمز قول صوابده کلام محمد رحمه الله تعالی دن جواب
واردر که امواله عند الاستیلا تملك مسلمینی دفع ایتمك انجق متقوم مال اولان احراز ایله در واحراز دخی دار ایله در

دینله دکلدر اما نفوس بشقه درکه نفوس فی الاصل عرضهٔ تملك اولمیوب همان جریمهٔ کفرینه بناء عرضهٔ تملك
اولوب اول جریمه دخی دار الحربده اسلامیله منعدم اولمشدر اما اسلامیله مالنی محرز اولیدی متلفی ضامن اولوب
دار الحربده مسلم مستأمنك مالنی استهلاك حکمنی متضمن اولور ایدی لکن امام محمد رحمه الله تعالی دار الحربده
قبول اسلام ایدنلر ایله مستأمنك استهلاك ماللری خصوصنده بینلرین فرق ایلمشدرکه عند جمیع الائمة قتل
نفسلری خصوصنده بینلرینی فرق اولنمشدرکه دار الحربده مسلم مستأمنی کرك عمدا وکرك خطأ قتل ایلین قاتل
اوزره کندو مالندن دیت واجب اولور زیرا عاقله دار الحربده واقع اولان جنایتی متحمل اولماز ودار الحربده واقع
اولان سببده تمکن شبهه یه بناء قصاص دخی واجب اولماز نکته سی اولدرکه دم ومالده تقوم انجق احراز
بالدار ایله در زیرا دین انجق حقیقی اعتقاد ایدنلرك حقلرنده تملك ملك غیری دافع واعتقاد ایتمینلرك حقلرنده
دافع ونافع دکلدر اما منعهٔ دار معتقد وغیر معتقد حقلرنده خواه ناخواه دافع ورادعدر ومسلمك دار الحربه اماتله
دخولنده نفس ومالنی دار اسلامله احرازی منتقض اولمیوب دار الحربده اسلامه کلن کمسنه دن هنوز نفس
ومالنی دار اسلامله احرازی تحقق ایتمشدر ایشته بو وجهله عند الاستهلاك حکم ضمانده فرق مبانلری نمایان اولور
ومؤلف اصیل بو اصلك بعض فروعنی تفصیل ایدوب دیدیکه اهل عسکردن برکمسنه دار الحربده غارته آغاز
ودار الحربده قبول اسلام ایلمش کمسنه نك مالنی اخذ وعسکر ایله احراز ایدوب بعده صاحب المال دخی لحوق
عسکر ایله سرفراز اولسه مال معهود قبل القسمة وبعدها بلاشیء اوزرینه مردوددر زیرا مسلم مزبور مالنی استیلا ایله
مملوك اولمیوب کندو کلوب اخذ ایدنجیه دك استهلاکیدن مسلمین اشد منعله ممنوعین اولمقده منزله مسلم مستأمنده در
وصاحب المال عسکر مسلمینه کلدکدنصکره اول مالی برکمسنه استهلاك ایلسه ضامن اولور زیرا منعهٔ مسلمینده
بولنمغله نفسی متقومه اولمشدر حتی آنك قاتلی عسکردن بشقه کمسنه بی قتل ایتدکده نه وجهله غارم اولورسه
بونده دخی اول وجهله غارم اولور کذلك مالنی دخی استهلاك ایلین بنه غارم اولور اما قبل لحوق العسکر
حکمی بشقه درکه آنده برشیء غارم اولماز کذلك قبل لحوق العسکر مالنی استهلاك ایلین ضامن اولماز لکن
امام ابو حنیفه رضی الله عنه جوابنده دیرکه مال مزبور فرض مذکور اوزره صاحبنك لحوقندن اقدم دخی منعهٔ
عسکر ایله محرز ایدی اکر بو احراز صاحبنه نسبت اولنورسه بعد اللحوق منعهٔ جیشله بنفسه احرازنده متلفی
ضامن اولدیغی کبی بونده دخی ضامن اولمق اقتضا ایدر واکر آکا نسبت اولنمازسه لاجرم بو احراز اهل
عسکره نسبت اولنوب مال متقوم فیء عسکر قیلنور وبو بابده موجب قیاس امام ابی حنیفه رحمه الله
تعالینك وضع ایلدیکی اصل واساسدر لکن امام محمد رحمه الله تعالی استحسانه مائل اولوب بو وجه اوزره
قائل اولمشدرکه اول کمسنه بعد الاسلام دار الحربده دخی شرائط زکوتی مستجمع اولدقده مالندن
اداء زکوته مأموردر وفوت اولسه ورثهٔ مسلمینی آکا وارث اولورلر ومال واحدده زکوة وتوریث مسلمینله حکم
اغتنام نه کونه مجتمع اولور وامام موی الیه بو قول حقیقتماسیله مال مسلم قطعا فیء مسلمین قیلنماز دیمه رمز وایما ایلمشدر
واکر طرف امامدن برسول اهل حربه دخول وبعض متاع ورقیقلرین غصب ودار الحربده عسکر مسلمینه
موصول قیلسه کرکدرکه امیر یدندن اخذ واصحابنه رد ایلیه زیرا اهل حرب ایچنده رسول ایچلرنده مستأمن کبیدر
ومستأمن مال اهل حربی غصب ومنعهٔ جیشله احراز ایتدکده بو حکمی بز بیان ایلدیك رسول دخی آنك کبیدر
واکر امیر غصبنه عارف اولمیوب اول مالی غنائمله برابر بین الغانمین تقسیمیدن صکره واقف اولسه کرکدرکه
نصیبنه دوشن کمسنه دن اخذ ورد ایلیه زیرا سبب استحقاق رد اولان معنای غدر قسمتله منعدم اولماز بو صورتده
مال مزبور سبی اولوب سهمنه دوشن غازی دخی آنی اعتاق ایلمش بولنسه نظر اولنور اکر سبی مزبور احرار
اهل حربدن ایسه عتق باطل اولمغله آکا وار استدیکیك محله کیت دیو سبیلنی تخلیه واجب اولور زیرا رسولدن
صادر اولان غدر امان مانع اولمغله رقبه سنده ثبوت ملك ممتنع اولور کورمزمیسنکه امیر قبل القسمة حالنی بیلسه
حر آمن اولوب بلادینه عودت ایچون تخلیهٔ سبیلی واجب اولور کذلك بعد القسمة یاخود بعد الاعتاق بیلسه
بنه واجبدر زیرا مملوك اولمیان انسانی اعتاق باطلدر واکر سبی مزبور عبید مشرکیندن ایسه عتق مذکور
نافذ اولور زیرا امام ایچون اول عبد اوزره ولایت تملیك وار ایکن آنی قسمتله اول غازی یه تملیك ایلمشدر کورمزمیسنکه
امام قبل القسمة حالنی بیلسه بنه بیعله آخره تملیك ومولاسنه ثمنی ارسالی جائزدر کذلك حالنی بیلمدین بیع یا قسمتله
آخره تملیك ایلسه تملیکی صحیح اولوب آنده عتق تملك مصادفت ملکنه بناء نافذ اولور صکره امیر امانته رعایتی ایچون
مولاسنه قیمتنی ارسال ایدر وبعد الارسال مولاسی قیمتنی قبض ایدرسه معتق ایچون رجوع دار الحربه رخصت

ویریلمز زیرا آنده مالك مسلم عتقله نهایت بولمغله تقرر ایدوب عوضی دخی دارالحربه واصل اولمغله حکم غدر
دارالحربه رد ایله مرتفع اولدیغی مرتبه ده بونده دخی مرتفع اولمشدر اما مولاسی قبض قیمتدن امتناع ایدرسه
اول عبد معتقه دیلرسك داریمزده اقامت قیل ودیلرسك واروب دارالحربه ملتحق اول دیمکله تخییر اولنور زیرا
دارالحربه ردی امان ایچون مستحق اولمشیکن مقامنه قائم اولور برعوضله اول استحقاق هنوز باطل اولمامشدر
انجق بیان مشروح اوزره اعتاق مسلم ایله حر اولدیغندن دارالحربه رجوعی رأینه تفویض اولنور کورمزمیسنکه
قبل العتق مولاسی اخذ قیمتدن امتناع ایلسه امیر قسمت وبیعی نقض وآنی دارالحربه رد ایلمك لازمدر
وبعدالاعتاق دخی بویله در انجق بو بابده عودتی کندو رأینه تفویض اولنور واکر رسوله مزبور مال مذکوری
منعهٔ جبشله احرازایتمیوب همان داراسلامه ادخال ایلسه بوصورتده اکامالك اولور لکن دارالحربه ردایله افتا اولنور
وحکمده اوزرینه جبر والجا اولنماز زیرا ذکری سبقت ایلین مستأمن منزلنده اولمغله انجق کندو ذمتنی ابطال ایدوب
ذمت مسلمینی ابطال ایتمشدر واکر دارالحربه رد ایتمیوب آخره بیع ایدرسه بیعی مکروه ایسه ده منعقد اولور
وبوصورتده اخراج قیلدیغی سبی ایسه اهل حربك احرارندن یاخود ممالیکندن وذکورندن یاخود اناثندن
اولمق میاننده فرق یوقدر زیرا بونلرك جمله سی محل تملك ایکن احرازی تام اولمغله مملوکی اولمشلردر اما مسئلهٔ
سابقه بشقه در که آنده احرازی جبشله اولمغله دارالحربه ردنده ولایت امیرثابته اولوب تمام احرازینه مانع اولمشدر
واکر رسول مذکور یاخود آندن اشترا ایلین سبی مزبوری اعتاق ایدرسه عتق ملکنه مصادف اولمغله نافذ اولور
واول معتق دیلرسه دارالحربه رجوع ایدر زیرا ردی مستحق شرعی ایدی حتی قبل الاعتاق رد ایله حکمده
جبر اولنمازسه ده ردایله بطریق الافتا امر اولنمشیدی شمدی عتقله امر نفسنه مالك اولمغله دارالحربه رجوعنه
متملك اولور واکر سبی مزبور عبد اولوب آنی مدبر یا مکاتب قیلوب یاخود جاریه اولوب آنی مکاتبه وام ولد
قیلدقدنصکره دارالحربه قصد رجوع ایلسه لر مسلمین بونلری رجوعدن منع ایده مزلر لما اخراج بالاشترا ایلین
مولاسی مانع اولورسه مسلمین آنك منعنه دخی مانع اوله مزلر زیرا بو تصرفاتدنصکره ملك مولی هنوز قائمدر
اما بعد الاعتاق بشقه در که آنده معتق اوزره ملکی باقی اولمادیغندن دارالحربه رجوعندن آنی منعنده ظالم
وظلمدن منعی مسلمین اوزره لازمدر لکن ام ولد اولوب ولدیله کیتمك مراد ایدرسه بوصورتده منعی مسلمین اوزره
دخی واجبدر که ولدی دین والدی اوزره مسلمدر بو مسائلك خلاصه وحاصلی اولدر که هر موضعده که عوض
دارالحربده مولاسنه واصل اوله معوض ایچون قطعا حق رجوع قالماز وهر موضعده که واصل اولمیه البته
رجوعنه قادر اولور امامالکی رجوعنه مانع اولورسه هر موضعده که رد اوزره حکمده مجبور اوله منعنه التفات
اولنمیوب بلکه منعندن منع اولنور وهر موضعده که مجبور اولمیه ملکنی ابقا ایچون احداث قیلدیغی منعنه
اکا تعرض اولنماز لکن عتقله ملکی زائل اولدقدنصکره حق منعی دخی زائل واولبابده سائرناسه مماثل اولور
والله تعالی اعلم بالصواب والیه المرجع والمآب وهو حسبی ونعم الوکیل

باب فصول الغنائم * یعنی بعدالتقسیم غنائمدن قالان بقیهٔ فاضله نك تفصیل مصارف واحکامنده مسائل فاضله بیدر
امیر عسکر غنائمی بعدالتقسیم فضلهٔ قلیله قالوب آنك قلتی وجیشك کثرتی حسبیله تقسیمه مستقیم اولمسه
کرکدر که امام آنی مساکینه تصدق ایدوب بیت المالده وضع وتسلیم ایتمه اکرچه مؤلف جلیل بوندن اقدم باب قسمة
الغنائم التی یقع فیها الخطاده بعض مسائلی تعلیلده فضلهٔ مذکوره بیت المالده وضع اولنور دیمشیدی لکن
اختلاف جواب اختلاف موضع مسائلدن صورتیاب اولمشدر که مسئلهٔ سابقه شول صورتده در که فضله دن
خمسی اخذ اولنمیوب اول فضله تحت قسمتده داخله اولمیه اما بو مسئله شول صورتده در که جمیع غنیمتك اولا خمسی
اخذ اولنوب نصب عسکر ایچون افراز اولناندن شیء یسیر باقی قاله بو شیء یسیر تحت قسمتده داخل وعسکرك
حصهٔ خاصه لری اولمق اوزره منفصل اولدقدنصکره عسکره ایصالی قابل اولمیوب ید امامده لقطه منزلنه
نازل اولمشدر ولقطه نك سبیلی تصدق وتسبیلدر انجق لقطه نك صاحبی کلوب یدینه تسلیمی مأمول اولمغله برسنه
توقیف وتعریفنه اشتغال اولنور اما بو بابده یوم الوصلته مأمول اولمامغله تعریفله اشتغال وتصدیق تأخیر واهمالده
فائده بولنمادیغندن همان تصدقنه استعجال اولنور واکر عسکردن برطائفه قسام غنائمه کلوب بزم خبرلر یمز یعنی بیذر
وهنکام قسمتده ذلك اقامتده قدریمز بوقدر همان ظن وتخمینله غنائمدن حصه لر یمزی ویریاده سنی سکا حلال
اولسون دیسه لر اول دخی اولوجهله ویروب کیتدکلرندنصکره حصه لری مأخوذ لرندن ازید ایدوکی ظاهر اولسه
بوصورتده فضل نصیبلرندن بدقسامده باقی قالان لقطه منزلنده اولمغله امام دیلرسه آنی یدنده ابقا ودیلرسه

اخذ ایدوب بهر حال برسنه توقیف وخبری اصحابنه واصل اولمغیچون آنی حسلمینه اخبار وتعریف ایدر زیرا
فصل معهود اول غائبلرك حق ایدوکی معلوم ومشهود وآنلر دخی بعید وصول الخبر مرجو الورود اولملریله اولا
تعریف ومدت تعریفدن صکره تصدقده لقطه حکمنده در واولبابده تدبیر امامه منوط اولوب قسامه مربوط
دکلدر زیرا امام آنی انجق قسمته مولی قیلوب اتمام قسمتله ولایتی تمام اولمغله امر امامله یدنده قالان نصیب بعض
غائمینده سائر ناسله برابر اولوب بلا اذن الامام آنی تصدقه قادر اولماز حتی بلا اذن الامام تصدق ایدرسه امام
تضمینه قادر اولور زیرا آنك یدینه کندو طرفندن واصل اولمشیکن آنده امرینك غیری بر فعله مباشر اولدقده مخالف
اولوب اکا اعطا ایلین امامك حقنده ضامن اولور نظیری شول مودع المودع در که مال ودیعه یی اتلاف ایلیه زیرا
مالك اصل صاحبی کلدکده مودع اول مودع ثانی یه تضمینه قادر اولور واکر امیر انی قسامدن اخذ وتصدق ایلسه
جائز کوریلور صکره اصحابی کلدکده دیلرلرسه امیره کندو مالندن تضمین ایدرلر وامیر اول ماله بیت مال المسلمینه
رجوع ایده مز زیرا بو بابده حال امیر حال ملتقط کیدر ملتقط لقطه یی تصدقدنصکره صاحبی کلدکده دیلرسه
تصدقنی مجیز اولوب اجریله قانع ودیلرسه ضمانه طامع اولور بوصورتده امیر دخی بویله در وبیت الماله رجوع
ایده مدیکی انجق بو تصدقی علی وجه الحکم اولمیوب همان ملتقط لقطه یی تصدق ایلدیکی وجه اوزره اولمشدر
زیرا وجه حکمه نظر اولنسه آنی اصلا تصدق ایتمیوب بیت الماله بشقه جه وضع ایتمك اقتضا ایدر ایدی تاکه صاحبی
کلوب اخذ ایده یاخود بیت المالده ابدی باقی قاله امیر بویله ایتدیکندن معلوم اولدیکه تصدقی علی وجه الحکم
واقع اولمامشدر وامیر علی وجه الحکم واقع اولمیان فعلنده مسلمین ایچون عامل اولمامغله اوبابده کندو یه لاحق اولان
ضمانله بیت مال المسلمینه رجوع ایده مز واکر امیر اول مالی مساکین ایچون استقراض واول وجهله بین المساکین
تقسیم ایلسه جائز کوریلور زیرا نظر ایچون منصوب وبو فعلنده هم اصحاب ماله وهم مساکینه نظری ظاهر در
بوندنصکره اصحابی کلدکده یدنده بولنان اموال مساکینه رجوع ایدوب اصحابنه اندن اعطا قیلرز زیرا تصرفی
علی وجه الولایه نافذ اولمشدر وبو بابده امیر شول قاضی کیدر که لقطه یدینه واصل اوله تا که نصدق قاضی
علی وجه الحکم اولمیوب صاحبی کلدکده ضامن وضمانله بر فرد اوزره رجوعه غیر قادر در حال امیر دخی بو منوال
اوزره در زیرا آنی خلیفه امور ثغور یاخود مصالح عسکر منصوراوزره مولی قیلمشدر وخلیفه نك مولی قیلدیغی
اموزده امیر قاضی کیدر اما اقسام بشقه در که انجق قسمته مولی اولمغله تصدقی بر وجهله جائز دکلدر واکر بر عسکر
عظیم غنائم قلیله یه اصابت واخراج ایلدکدنصکره قلت غنائم یاخود سبب آخر ایچون متفرق اولوب
بعضلری حاضر بولندقده کرکدر که امیر حصهٔ حاضرینی اعطا وحصص غائبینی برسنه توقیف وابقا ایلیه زیرا
تحت قسمتده داخل اولمغله یدنده لقطه منزلنه نازل اولمشدر وآنده حکم شرعی قریبا بیان ایلدیکمز حکم مرعیدر
لکن امیر بو بابده حقیقت حکمی امضا قصد ایدرسه کرکدر که اول مالی بیت الماله بشقه جه وضع وتقریر واوزرینه
جنس ومقدارینی وکیملرك مالی ایدوکنی وباعث وضع اولان قصه سنی تحریر ایده وصاحبی وارداولنجیه دك
بیت المالده مؤبد وتخلیده قیلنه ولقطه ده دخی حقیقت حکم انجق بودر زیرا بعد التعریف جواز تصدق رخصتدر
واولبابده عزیمت انجق مال غیردن کف ید وصاحبی یاخود وارثی کلنجیه دك عین مالنی حفظ ایتمکدر وعینی
حفظده عروض فسادن خوف اولنورسه بیع وثمنی حفظ ایتمکدر که بوصورتده حفظی انجق بو وجهله ممکندر
وبو بیعی علی وجه الحکم واقع اولور حتی صاحبی کلدکده ثمنی اخذ ایدر وامیره قیمتنی تضمین ایده مز اما تصدق
بویله دکلدر که بیعی بحکم شرعی اوزره صاحبی ایچون حفظ مالیتی بحسب الامکان تقریر ایدر اما تصدق اجازتی
تقدیری اوزره ثوابنی اکا ایصالدر بو جهتله تصدق علی وجه الحکم واقع اولماز واکر عسکردن برکمسنه بعض
غنائمی بطریق الغلول اخذ ایله خیانت ایدوب قسمتله تفرق جیشدنصکره عروض ندامتله آنی کتوروب تسلیم
امامه مبادرت قیلسه بوصورتده امام مخیر ورد وقبولده رأیی معتبر در دیلرسه اقرار غلولده آنی تکذیب ایدوب
بن سنك بو قولکده صدقیکی بیلم وسن اقرارك اوزره بر وبالی التزام ایلمش سین والتزام ایلمدیکك امرك احوالنه
سن دخی اعلم سین تاکه حق مستحقنه ایصال ایده سین دیمکله رد وتجنب ایلر ودیلرسه مال مزبور اول کمسنه نك
یدنده بولنوب وصاحب المال یدنده بولنان نسنه نك اخبار حالنده شرعا مصدق اولمغله آنی تصدیق ایدوب
خمسنی اخذ وانی باینه تفریق وباقیسنی یدنده منزلهٔ لقطه یه ده توقیف وتعریف ایلر بوصورتده اصحابنه ایصالی
مأمول ایسه ذکر اولندیغی اوزره برسنه توقیف وتعریفیله مشغول اولور واکر غیر مأمول ایسه دیلرسه همان
مساکینه تقسیم ودیلرسه امر وشانی اوزرینه تحریر ورقیله بر وجه تأبید بیت الماله وضع وتسلیم ایدر واکر

مطلب حکم اللقطة

مطلب حقیقة الحکم فی اللقطة

صاحب الغلول مال مزبوری امامه کتورمیوب یدنده برقرار ایکن غلولندن توبه کار اولسه بو صورتده اهلنه ایصالدن
ناامید ایسه مستحب اولان همان تصدق واتفاقدر واکر امید وار ایسه انکدخی حکمی مذکوراتده حکم لقطه ایله
اتفاق اوزره در لکن کرک غلول وکرک لقطه ده بهر حال امامه دفع وتسلیم بنم عندمده احب واسلمدر وقصد
تسلیم ایتدکده دخی امام تصدیق وتکذیبنده مخیردر لکن صورت تکذیبنده خمسی یدنده ترک ایتملک لایق دکلدر
زیرا اول کسنه کندو یدنده بولنان مالک خمسی کتاب الهبه ده تسمیه اولنان ذوالک حقلری ایدوکنی اقرار قیلمشدر
ویدنده بولنان تسمه ده اقراری کندو حقنده صحیحدر پس لابددر که امام آندن خمسی اخذ ومصارفنه
صرف قیله تاکه حق ارباب خمسی مضیع اولمیه والله اعلم

باب الحکم فی الاساری عبید هم واحرارهم فی امورهم * یعنی اهل حربک عبید واحرارلرندن اسیر قیلنانلرک
احکام امورلری بو بابده مشروح ومسطوردر اسراء اهل حرب بعد الاخذ قبل القسمة کرک قبل الاحراز
وکرک بعد الاحراز حکمده عبید مسلمینله شریک واباز لردر زیرا قبل القسمة ملک آنلرده تقرر ایتمش ایسه ده
قهر ایله حکم رق ثابت اولمشدر زیرا لفظ رق رقتدن مأخوذ اولوب ضعفدن عبارتدر واهل حرب عرضهٔ
تملک اولملریله قبل الاخذ دخی آنلرده ضعف شرعی موجود ایکن منعه لری اعتباریله قوت حسبه لری
بولنمغله ضعف شرعیلری ظاهر دکل ایدی شمدی اسر ایله قوت حسبه لری فائت اولمغله قسمت وبیعه متوقف
اولان ملک آنلرده ثابت اولمامش ایسه ده حکم رق ثابت اولمشدر حتی مسلمیندن برقتیل بولنوب اسراء مزبوریندن
بعضیلری ینه ایچلرندن برینک اوزرینه شو رجل اول مسلمی تیغله عمدا قتل ایلدی دیو شهادت ایلسه لر شهادتلری
قبول اولنماز زیرا شهادت نوع ولایت اولوب آنلر مانع ولایت اولان رقله موصوف اولملریله اهل شهادت دکللردر
لکن امام مشهود علیهی قتل ایلسه جائز کورلور انجق جواز قتلی شهادتلرینه مبنی اولمیوب بلکه اماندن عاری
اسیر اولدیغنه مبنیدر حتی بعد القسمة والبیع ملک تعین ایتمکله شهادت مزبوره تحقق ایتدیکی صورتده قتلی
جائز اولمدیغی کبی صورت تحققده دخی غیر جائزدر وشهادت مزبوره لری ایچلرندن بر عورت اوزره واقع اولسه
امام ایچون قتلی بروجهله جائز کورلمز زیرا امرأهٔ مأسوره نک قتلی غیر جائزدر وبونلرک شهادتلری دخی غیر
معتبردر وبو قول صحیحی امام ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه دن نقل اولنان کلام صریح دخی تأیید وتوضیح ایدر
دیمشدر که عسکردن برکسنه قبل القسمة برعبد یا امه دن نصیبی اعتاق یاخود برامه یی استیلاد ایلسه بالنظر
الی القیاس نافذ وبالنظر الی الاستحسان غیر نافذدر وجه توضیحی اولدر که آنلرده حکم رق ثابت اولمیدیغی نفوذ
عتق واستیلادده قیاس واستحسانک مدخلی نمایان اولمازایدی واکر امام دار اهل حربی اوزره استیلا برله دار اسلام
قیلسه اولبابده مخیردر دیلرسه اول اراضی یی بعد التخمیس بین الغانمین تقسیم وتفریق ایدر ودیلرسه حضرت
عمر رضی الله عنه اهل سواده قیلدیغی معامله کبی رؤسلرندن جزیه واراضیلرندن خراج ویرمک اوزره اهلنی ذمت
قبلوب اوزرلرینه من واحسانی تحقیق ایدر لکن حقلرنده رأی امام هنوز واضح وعندنده احد جانبین آخر
اوزره راجح اولمدین اول دارک بعض اهلی ایچلرندن بر رجل اوزره شو رجل بنم بزلردن بر عورتی عمدا یا خطأ قتل
ایلدی دیو شهادت ایتدکلرندنصکره عند الامام احد جانبین مترجح اولنه بو صورتده شهادت سابقه لری بمنزله
العبید مقهوریتلرینه مقرونه اولمغله بطلانی متضحدر اما صکره اعادهٔ شهادت ایدرلرسه نظر اولنور اکر امام
آنلری تقسیم ایتمش ایسه قسمتله آنلرده ملک متعین اولمغله بو شهادتلرینک دخی عدم قبولی متبیندر واکر من ایتمش
ایسه من ایله احرار الاصل قیلنوب حکم حریتلری مستقر اولمغله بو شهادتلرینک قبولی متقرردر زیرا عبد حال رقنده
شهادت ایدوب رد اولندقدنصکره بعد الحریة اعادهٔ شهادت ایلسه قبولی واجبدر بو صورتده قاتل کرک عمدا قتل
ایلسون وکرک خطأ قیمت نفسی وقیمت مقتوله دن قنقیسی اقل ایسه اول مقداری کندو مالندن غارم واولیاء مقتوله یه
ادایه عازم اولور وصورت مفروضه ده دم مقتوله ده حین قتلنده شبههٔ هدر باقی اولوب قاتل حین قتلنده متردد الحال
اولمغله قتل عمد ایله مستحق قصاص اولسه دخی قصاصه مجال محالدر زیرا بو قاتل ومقتوله نک حین قتلنده
حاللری حال مکاتب کبیدر که هر بری اوزرنده قسمتله تقرر ملک ومن ایله تقرر حریت میاننده متردد بر رقیق اولمغله
حکما مکاتبه عدیل ورفیقدر ومکاتب عمدا مکاتب آخری قتل ایلسه قصاص واجب اولمیوب بلکه قیمت قاتل
وقیمت مقتولدن قنقیسی اقل ایسه آنک اداسی موجب آنک دخی اداء بدل کتابته حریتی ایله حکمدن صکره کسب
قاتلدن ورثهٔ مقتوله اداسی مستوجب اولور وما نحن فیه دخی بویله در کذلک آنلردن بریسی بر حر مسلمی خطأ
قتل ایلسه نظر اولنور اکر امام آنلری تقسیم ایدرسه آنی دخی اولیاء مقتوله تسلیم ایدر واکر ذمت قیلمغه عازم اولورسه

وبو مسئله قتل امرأه ایله تصویر
اولندیغینک وجهی قریبا ظاهر
اولور که قتل رجالده ضمان وغرامت
واجب اولمامغله آنده بو تفصیل
غیر معتبردر
منه

مطلب المکاتب اذا قتل مکاتبا
لایجب القود

قاتل

قاتل کندو قیمتنی اولیاء مقتوله غارم اولور نته کیم خطأ حر مسلمی قتل ایلین مکاتبده حکم مرقوم مکتوبدر ومرتبدر
اما مقتول عورت اولمیوب ایچلرندن بر رجل ایسه قاتل اوزره نسنه لازم اولماز زیرا اول رجالک دمی حلالدر ودم
حلالی اراقه ایلین شخص اوزره ضمان یوقدر واکر حقلرنده رأی امام هنوز واضح اولمدین ایچلرندن بر طائفه قبول
اسلام وبر کسنه اوزره شهادته اقدام ایلسه لر ینه قبول اولنماز زیرا آنلرده قهر ایله ثابت اولان حکم رق اسلام ایله
زائل اولماز کورمزمیسنکه امام ایچون تقسیملری جائزدر بناء علیه بونلر شول مکاتب مسلم ایله همجا المرددر که اداء
شهادته اشتغال قیله واکر امام شهادتلرینی رد ایلدکدنصکره ارضلرینی ارض خراج وآنلری خراج ارضی ادا اوزره
ارضلرنده اسکان وادراج ایلسه ینه جائز کورلور زیرا اسلاملرندن اقدم امام ایچون بو معنی جائز ایدی بعد
الاسلام بالطریق الاولی در سؤال اولنورسه که مسلم اوزره ابتداء خراج ارض وضع اولنماز ایکن مسلمین مزبورین
اوزره نیجه وضع اولنور کورمزمیسنکه امام اراضیٔ مزبوره یی بین الغانمین تقسیم ایلسه اصحابی مسلمین اولمغله ارض
عشر قیلر بو قسمه وضع خراج ایده مز جوابده دیرز که صورت تقسیمده غانمینه مجددا تملیک ایتمش اولمغله وضع
خراج ایلسه مسلم اوزره ارضنده ابتداء توظیف ایتمش اولور اما اراضی ایله اهلنه من ایلدکده آنده ملک قدیملرین
علی ماکان تقریر ایتمش اولور وامام ایچون بو اراضی اوزره ملک اصحابنده اسلاملرندن اقدم حق توظیف خراج
ثابت ایدی شمدی اول حق ثابتی ابقا ایتمش اولور وابقاء خراج قدیم ارض مسلمده دخی مستقیمدر کورمزمیسنکه
نفوس واراضیلری اوزره توظیف خراجدن صکره قبول اسلام ایلسه لر اکرچه خراج رؤسلری ساقط اولور
لکن خراج اراضیلری ساقط اولماز ما نحن فیه دخی بویله در بو صورتده شهادت سابقه لرین اعاده ایتسه لر امام
آنی قبول ایدر زیرا حریتلری تقرر ایتمکله تقسیم اولنوب مولالری اعتاق ایلدکدنصکره اعادهٔ شهادت ایتمش منزلنده
اولمشلردر ووجه مفروض اوزره حقلرنده رأی امام هنوز واضح اولمدین آنلردن بر طائفه قبول اسلام ایدوب ایچلرنده
دار اسلامده حر مسلم باباسی بولنان برکسنه اولوب هر برینک آخردن غیری وارثی یوغیکن بریسی فوت اولدقدن
صکره امام آنلری ذمت قیلمق رأیی التزام ایلسه نظر اولنور اکر فوت اولانک باباسی ایسه اسیر اکا وارث اوله من واکر
اسیر ایسه باباسی اکا وارث اولور زیرا اسیر مزبورک حال رق وحریت میاننده متردد اولمغله منزل مکاتبده در
ومکاتب حال کتابتنده فوت اولان قریبنه وارث اوله مز اما حال کتابتنده کندو عن وفاء فوت اولوب کتابتی ادا وحریتی
ایله حکم اولندقده قریبی اکا وارث اولور واسیر مزبور دخی بویله در که موتندن صکره امثالنه عقد ذمتله حریتی ایله
حکم اولندقده قریب مسلمی اکا وارث اولور واکر اول اسلامه کلن اسرادن بری فوت اولوب وارثی دخی ینه اول اسراء
مسلمیندن بریسی بولندقدنصکره امام اوزرلرینه رأی من واحسانی التزام قیلسه بو صورتده مال میت وارث مسلمینه
میراث قیلنور زیرا بونده حکم حریت وارث ومورثده سبب واحد ایله تقرر ایتمکله شول مکاتب منزلنده اولمشدر که حین
کتابتنده متولد بر ولدی وار ایکن فوت اولوب بعد الموت کتابتی ادا اولنه اما مسئلهٔ سابقه بشقه در که آنده اهل دار
اسلامدن اولان باباسنک وقت موتنده حریتی متقرره ایکن اسیر هنوز متردد الحال اولمغله صکره حریتی ظهور ایتسه
دخی ینه باباسنه وارث اولمق محالدر که آنک مالنده حکم توریثی انجق نفس موتله تقرر واستحصال قیلنور اما بو مسئله ده
میت عند الموت وارثی کبی متردد الحال اولمغله هر برنده حکم حریت ومالده حکم ارث وقت واحدده تقرر
واستحصال اولنور سؤال اولنورسه که مکاتبده حریت حال حیاتنه مستند اولور یاخود وقت اداء کتابته دکین حکما
حی کبی قیلنور ومعنای مذکور اسیر مزبورده غیر ممکن التحقیق ایکن بینلرنده جریان ارث نه وجهله تنسیق اولنور
جوابده دیرز که معنای مذکور اسیر مزبورده دخی اظهردر که امام آنلری ذمت قیلدقده حریت ثابته لرینی تقریر
ایتمشدر اما مکاتبده عند الاداء آنده فی الاصل قطعا ثابت اولمیان حریت هنوز ثابته اولمشدر ومکاتب لاجل التوریث
مجددا اثبات حریته محتاج اولدیغندن حکما حی قیلنمق صحیح اولنجه بو بابده تقرر حریت ثابته ایچون حکما
حی قیلنمق اولی بالتصحیحدر کذلک اسیر مزبورک اسیر آخر مذکور ایله برابر اهل دارمزدن ورثهٔ مسلمینی بولنسه
ینه میراثی بینلرنده حصصلرینه کوره تقسیم اولنوب شول مکاتب منزلنده قیلنور که بعد الموت بر ولد حری وبر کتابتنده
متولد ولد آخری بولنه واکر بر حر مسلم اسلامه کلن اسراء مذکوریندن بریني عمدا یا خطأ قتل ایدوب بعده امام
آنلری ذمت قیلسه قاتل قیمت مقتولی غارم اولوب اول قیمت دخی عمدده مالندن وخطاده عاقله سی اوزره لازم
اولور زیرا دم مقتولده ثابت اولان صفت حل اسلامیله زائل وعبد مکاتب منزلنه نازل اولمشدر لکن بو صورتده
قصاصک ولی مستحقده اشتباه اولمغله قاتل اوزره قصاص واجب اولماز زیرا امام آنلری ذمت قیلرسه ولی
مستحق ورثه سی اولور وتقسیملرینی مناسب کورورسه ورثه نک استیفاء قصاصده حقلری ثابت اولماز واشتباه

مستحق وجوب قوده مانع اولوب همان وجه مشروح اوزره وجوب قيمت واقع اولور وقيمتى بدل نفسى اولوب
توريثده املاك ساره‌سى منزلنه نازل اولمغله جميع ورثه سى وراثنده داخل اولور بوصورتده اول مقتولك اهل
دار بمزدن بر وارثى بولنوب مقتول اولدقده فوت اولسه واسراء مزبوريندن وارث آخرى دخى بولنوب اولدخى
دار بمزدن اولان وارثدن صكره فوت اولسه اسير مقتوله هم دار بمزدن وهم اسرادن اولان وارثلرى وارث اولور
زيرا وقت موتنده هر برى حياتده ايديلر وحريتى ايله بعد الحكم ارثى وقت موتنه مستند اولور اما دار بمزدن اولان
وارثله متأخر الموت اولان اسير بر برينه وارث اوله مزلر زيرا دار بمزدن اولان وارثك وفاتى اسير مزبوردن اقدم مدر
پس نيجه اكا وارث اولور واسير مزبور اكرچه وارث مرقومك وقت موتنده حياتده ايدى لكن وقت مرقومده
بين الرق والحرية متردد الحال اولمغله متقرر الحريه اولان كسنه يه وراثتى محالدر نظيرى شول مكاتبدر كه عن وفاء
فوت اولوب بر ابن حر و بر كتابتده متولد ابن آخر ترك ايتدكده صكره اولا ابن حر ترك ماله فوت بعده كتابتده متولد اولان
ابن آخر دخى ترك مال ايله فوت اولدقده صكره باباربنك بدل كتابتى ادا اولنسه كسبندن مابقى يه ايكى ابن دخى وارث اولورلر
اما آنلردن هر برى آخره وارث اوله مز كه وجهى بيان ايلديك واكر اسراء مرقومندن بعضيلرى عبدينى بيع يا مكاتب
ايلسه اول اسيرك ملكى هنوز من ايله كندويه سالم يا خود قسمتله باطل اولمق مابينده متردد ومتوقف اولمغله بو تصرفلرى
دخى متوقف اولور سؤال اولنورسه كه اسير مزبور نيچون كسبنده متصرف مكاتب منزلنده قيلنمادى جوابده ديرز كه
مكاتبدن مولاسى حجرينى رفعله كسبنه احق واكده تصرفنى مطلق ايلمشدر اما اسير مزبورك بسبب القهر نفسنده
حجرى ثابت اولديغى كبى كسبنده دخى ثابتدر بو جهتله كسبنده تصرفى موقوف اولور بوصورتده امام آنلرى ذمت
قيلرسه تصرفى نافذ اولور بعده نظر اولنور اكر اول مكاتب بدل كتابتى عقد ذمتدن صكره ادا ايدرسه ثبوت عتق
هويدادر واكر آندن اقدم ادا ايتمش ايسه ينه نظر اولنور اكر بدل مزبور يد مولاده غير مستهلك ايسه اول مكاتب
حر اولور زيرا حكم كتابتى موقوف ايكن شمدى من ايله نافذ اولدى كورمزميسنكه بدل مقبوض اكا شمدى سالم اولدى
بو جهتدن بدل مزبور حالا حاضر وحاصل اولمغله بعد المن اسيفا قيلنمش منزلنه نازل اولوب حكم عتقه واصل اولور
واكر مستهلك ايسه اول مكاتب بدل كتابتى بر كره دخى ادا ايتمد كجه عتقله كامروا اوله مز زيرا بدل كتابت حقيقة يا حكما
نفوذ عقددن صكره قبض اولنمق لازم ايكن بو بابده نفوذ كتابت انجق بعد المن وجود بولمغله قبض مذكور آنده
موجود اولمامشدر زيرا مقبوضده بعد الاستهلاك حكم توقف باقى اولمبوب همان بدل اولمامق اوزره ضايع اولور
زيرا قابض آنى مملوكيندن قبض ايتمش اولمغله امام آنلرى تقسيم يا ذمت قيلسه اوزرينه ضمانى لازم كلمز واكر
اسير مزبور عبدينى اعتاق يا تدبير يا خود غيره تصدق ايلسه بو فعللرى امام آنلرى صكره ذمت قيلسه دخى باطلدر
زيرا اسير مزبور حكم تصرفنه منزله مكاتبده بلكه آندن دوندر و بو تصرفلرك مكاتبدن بطلانى ظاهر ونمايانددر كه
بونلر حقيقت ملكه بنا قيلنور ومكاتب ايچون يدنده بولنان مالده حقيقت ملكى يوقدر اسيردن دخى صدورى
آنك كبيدر اما ذكر اولنان بيع وكتابت بويله دكلدر واكر امام اهل حربدن ايكى دار اوزره استيلا ايدوب هنوز
اهالى بين تقسيم وذمت ايتمدين ايچلرندن بعضيلرى وفاتله اهل داربندن بعض ورثه واهل دار اخرادن بعض ورثه ترك
ايلدكدن صكره امام آنلرى ذمت قيلسه ميراثى انجق اهل داربندن اولان ورثه سنه ايراث قيلنور زيرا اهل حربدن
ايكى دارك بينلرنده تباين منعه حسبيله ولايت منقطع اولمغله بر بريندن توارثلرى مرتفع و بو تباين امام آنلرى تقسيم
يا ذمت قيلنجيه دكين بينلرنده باقى وغير مندفعدر بوصورتده مذكورينك حاللرى شول جماعت مكاتبينك احواللرى
كبيدر كه اول مكاتبين قرنداشلر اولوب عقد كتابتلرى واحد اوله و آنلردن بريسك براين مكاتبى بولنه كه اول ابنك كتابتى
مستقله اوله بعده اب عن مال فوت اولدقده صكره ابن كتابتى ادا برله آزاد اوله بعده كتابت ميت ادا اولنه
بوصورتده اكا قرنداشلرى وارث اولوب ابن وارث اوله مز زيرا كتابت ابن مستقله اولمغله حريتى مستند حريت
ابه مستند كلدر وسابق الذكر اهل داربن مختلفين دخى بويله در اما امام اول كسنه لرك وفاتندن اقدم آنلرى
ذمت قيلمش ايسه بوصورتده جمله سى اهل دار اسلامدن اولمغله بر برينه وراثله بكام اولورلر واكر امام اولا
دار بندن بريني ذمت قيلوب بعده دار اخرى اهلندن برى وفات ايلدكده صكره اول دارى دخى ذمت
قيلسه بوصورتده اهل داربندن جميع ورثه سى اكا وارث اولورلر اكرچه ميتك اهل داربندن اولانلرك وراثتى
غير مشكلدر اما دار بنك غيريدن اولانلرك وراثتى بو جهتله دركه آنلر قبل موت الميت اهل دار بمزدن احرار اولمشلردر
بنابرين وراثتلرى آشكاردر والله تعالى اعلم بالصواب مترجم الكتاب اولان علمانك ضعيفى وبى تابى
السيد محمد منيب العينتابى دركه الحمد لله على نواله والصلوة والسلام على سيدنا محمد وآله بو عبد

قليل البضاعه وكثير الآثام مجرد حبل متين عنايت الهيه يه اعتصامله شرح السير الكبيرى
ترجمه يى التزام وبيك ايكيوز اون ايكى سنه سى ربيع الآخرينك يكرمنجى يوم اربعاده باب الحكم
فى الاسارى عبيدهم واحرارهم فى امورهم قطعه سينك آخرينه دكين اوضح عبارات
وافصح اشاراتله ترجمه يى ايصاله اهتمام ايلديك لكن محل مذكور بعض نسخ معتبره ده
اصل كتابدن جلد اول اعتبارىله فصل وافراز قيلنمش اولمغله بزدخى ناظرينه
مؤنت ثقلت جلدى تخفيف ايچون اول موضعدن وضع علامت امتيازيله
مفصول وممتاز ايلديك ان شاء الله تعالى بوندنصكره
جلد ثانى يه باب الشركة فى الغنيمة دن آغاز وجناب
واهب الآمالدن حسن ختامله نفع تامى
رجا ونياز اولنور ومن الله التوفيق
والهداية فى البداية
والنهاية

م

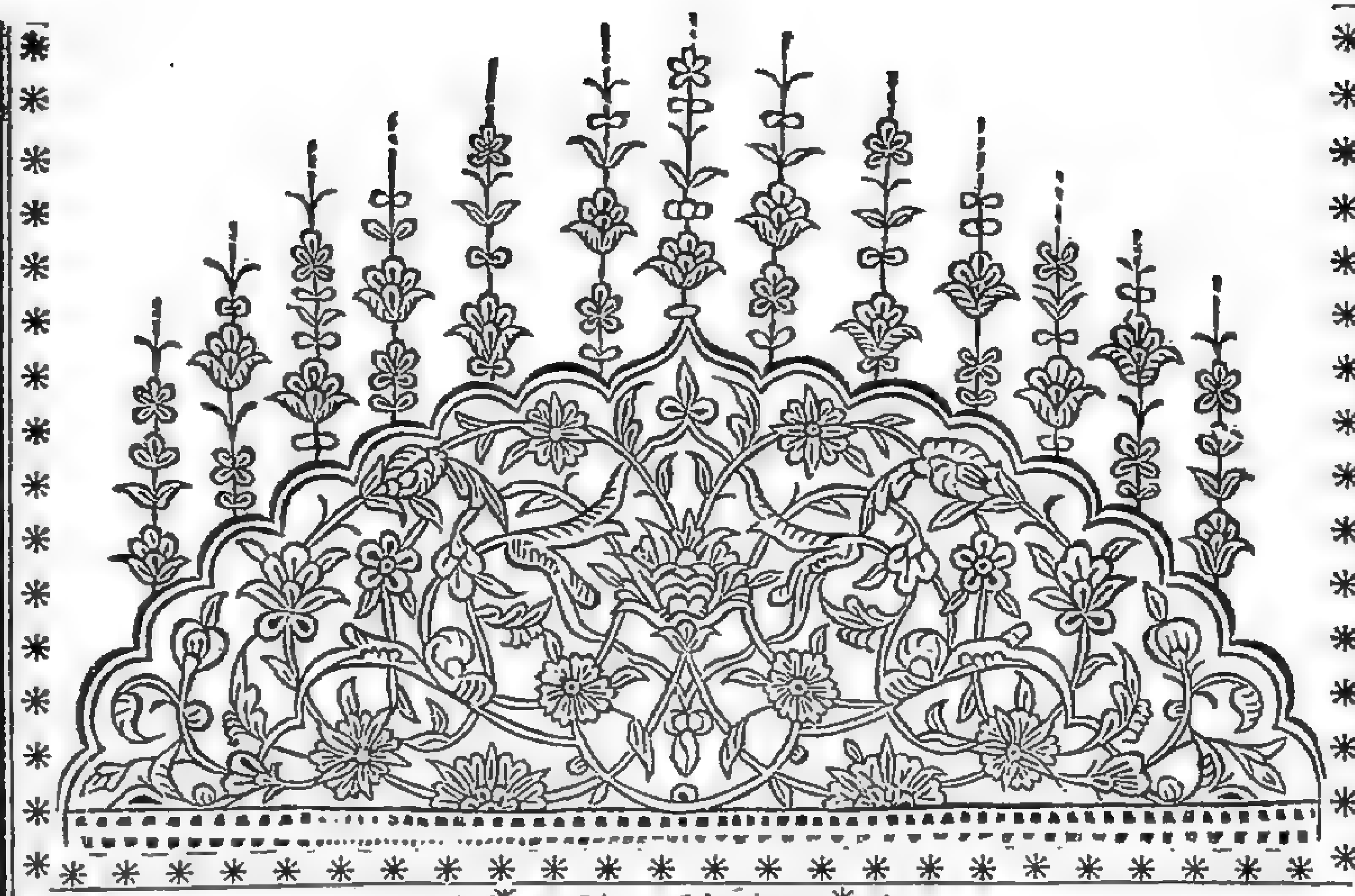

* بسم الله الرحمن الرحيم *

الحمد لله الذى سيرنا بالسير الكبيرة المحمدية * والصلوة والسلام على نبيه المؤيد بالتأييدات الابدية * وعلى آله واصحابه الغانمين من انفال مكارمه السرمدية * امابعد زمرهٔ علمانك ضعيف وبى تابى السيد محمد منيب العينتابى ديركه عون عنايت رب مستعانله ترجمهٔ شرح السير الكبيردن جلد اول باب الحكم فى الاسارى مسابثلينك ختامنده رسيدهٔ اختتام قيلنوب جلد ثانى به دخى باب الشركة فى الغنيمة دن شروعله صرف نقدينه اهتمام اولندى والله الهادى الى سواء السبيل وهو حسبى ونعم الوكيل *

باب الشركة فى الغنيمة * يعنى جهاد اربابينك غنائمده شركتلرى اسبابى اشبو بابده بيان واطناب اولنمشدر امام المسلمين بعض حصون اهل حربه برسريه يى ارسال وحصن آخره دخى سريهٔ اخرايى ارسال ايتدكده سريهٔ اولى دارالحربه دخول ومأمور اولدقلرى حصنه ظفر برله اغتنام اموال ايتدكلرندن صكره سريهٔ اخرى آنلره مرور وملاقات ايدوب بعد العبور آنلر دخى حصنلرينه ظفرياب واغتنام امواله نائل آمال اولوب بردخى بربرينه التقا واتصال ايتمدين بشقه بشقه دار اسلامه خروج واقبال ايلسه لر بو صورتده سريهٔ اولى نك غنائمنده ايكى سريه تشريك وثانيه نك غنائمى يالكز كندولره ايصال قيلنور زيرا سريهٔ ثانيه دارالحربده بعد اصابة الغنيمة سريهٔ اولى يه مواصل اولدقلرنده حقلرنده مدد منزلنه نازل ومصابلرنده شركته نائل اولمشلردر صكره آنلر دارالحربده مكان بعيده سفر قيلوب سريهٔ اولى آنلردن اقدم دار اسلامه خروج ايتمكله شركتلرى باطل اولماز اما سريهٔ ثانيه مصابلرنده اصابت واحرازايله مستقل اولوب وبعد الاصابه دارالحربدن برموضعده سريهٔ اولى ايله متواصل اولمدقلرندن سريهٔ اولى آنلرايله شركته نائل اوله مزلر حتى بونلر دخى بعد الاصابه دارالحربده سريهٔ اولى ايله التقا ايتمش اولسه لر بو صورتده دار اسلامه احرازده اشتراك ايتملريله هر برغنيمته اصابتده مشارك مثللو اولوب مجموع غنائملرنده متشارك اولورلر واكر مسئلهٔ مرقومه ده امام سريهٔ اولى يى قتال روم ايچون وسريهٔ ثانيه يى رومك غيرى اعدا ايله قتال ايچون ارسال ايتمش اولوب لكن طريقلرى بلاد رومدن اولمغله سريهٔ اولى ايله التقا واتصال ايلسه لر بو صورتده غنائمده بربريله اشتراكه مجال بوله مزلر زيرا سريهٔ ثانيه نك قصدى قتال روم اولمامغله قتال روم ايچون بعث اولنان سريه حقنده حكم مدد ايله موسوم اولميوب هرسريه سريهٔ اخرانك مصابى حقنده ارض حربده منزلهٔ تجاره نازل اولديغندن دارالحربده ملاقى اولسه لر دخى بربريله اشتراكه نائل اوله مزلر اما مسئلهٔ اولى ده هرسريه سريهٔ اخرانك قتال ايده جكلرى اهل دار ايله قصد قتال ايتملريله دارالحربده ملاقاته برينه مدد حكمنده ادخال اولنورلر نكته سى اولدركه دار واحده نك بعض اهلى مقهور اولدقده اثر قهر باقيلرنده دخى ظهور ايدر امادارين مختلفتيندن برينك مقهوريتى دار اخرانك مقهوريتنه بادى اولميوب

كاهيجه ازديادقوتنه مؤدى اولور بناء عليه ايكى سريه اهل دار واحده ايله قتال ايچون بعث اولندقده هر برينك مقصدى اول دارك اهلنى قهر اولمق اعتبار يله بربرينه مدد قيلمق ممكن اماهر برى بشقه دارك اهليله قتال ايچون بعث اولندقده بو معنى غير ممكندر لكن بو صورتده اول ايكى سريه غنائمله دارالحربده ملاقى اولوب ناكاه رومدن جيش آخر ظهور ايتمكله غنائملريندن دفعى ايچون آنلرايله جميعا قتال وهزيم واستيصال له بعض غنائمه دخى اتصال بعده دار اسلامه خروج واقبال ايلسه لر جميع غنائمده شركتله خوشحال قيلنورلر زيرا بو صورتده احراز مال جميعا قتال وتبصر فلريله استحصال اولنمغله دارالحربده جيشه لحوق ومحافظهٔ غنائم ايچون اعدا ايله قتال ايلين تجار ايله همحال قيلنورلر سؤال اولنورسه كه صورت مفروضه ده لازم ايديكه سريهٔ اولى سريهٔ ثانيه يه معقد ماروملك غيريدن اصابت ايتدكلرى غنائمده شريك ومزاحم اولميه زيرا سريهٔ ثانيه اولى ايله ملاقاتدن اقدم اول غنائمى اصابت ايتدكلرى داردن اخراجله احراز ايتدكلرندن حقلرنده سريهٔ اولى غنائمى دار اسلامه احرازدن صكره لاحق اولوب محافظهٔ غنائم ايچون اعدا ايله قتال ايلين مدد منزلنه نازل اولملريله غنائم مرقومه ده مداخل اوله مزلر جوابنده ديرزكه بوايله دكلدر زيرا غنائمى دارالحربك برندن آخره اخراجله حق غانمينك تأكد ايتميوب انجق دار اسلامه احرازده تأكد وتأبد ايدر نكتهسى اولدركه دار حربك اختلافى انجق بين اهل الحرب معتبردر بوقسه مسلمينه كوره جمله سنده حكم مكان واحد مقرردر زيرا تأكد حق مسلمين انجق تمام سببله حاصل وتمام سبب دخى من جهة اليد ومن جهة الدار قاهر اولملريله متحصلدر وبو امرك حصولى دار اسلامه احراز ايتمكجه دارالحربك برندن برينه اخراجله غيرقابلدر كورمزميسنكه امام بلاد رومك وراسنده بردوشمنه بر عسكر تسيير وتسريب ايتدكدنصكره اول عسكر منقطع الاخبار اولمغله طلب ونصرتلر ايچون عسكر آخرى تعقيب ايدوب بونلر وار وب عسكر اوله بعث اولندقلرى موضعدن غنائمله عودتلرنده بلاد رومده واصل اولسه لر وجه مشروح اوزره غنائملرنده شركته نائل قيلنورلر ما نحن فيه ده دخى اكا تماثلدر واكر امام بلاد رومه برسريه ارسال وآنلر دخى بعض غنائم استحصال ايتدكدنصكره وراء رومده بولنان اعدايه برسريه دخى ارسال ايدوب اثناء راهلرنده سريهٔ اولى يه ملاقى اولدقدنصكره هنكام شتاحلول ايتمكله محل مأمورلرينه عبوره مجال محال اولمغله امام سريهٔ اولى يه نصرت ايدرك برابر عودت ايتمكله امرنامه يازوب سريهٔ اولانك غنائمله برابر دار اسلامه خروج واقبال ايلسه لر سريهٔ ثانيه اولك غنائمنده تشريك وادخال اولنماز زيرا سريهٔ اولايه نصرت ايچون داخل اولمادقلرندن حقلرنده منزلهٔ تجاره نازل اولمشلردر مكر بعد الانصراف وقبل الخروج جميعا قتال آخره ملاقى اوله لر بو صورتده ينه منزلهٔ تجارده مشاركته مرتقى اولورلر اما سريهٔ ثانيه دخى ينه بلاد رومدن ناحيهٔ اخرايه بعث اولنمش اولسه لر جواب مسئله بشقه دركه بونده هر برى قتال روم ايچون بعث اولنمغله بربرينك مكانتى بيلسونلر بربرينه مدد حكمنده داخل اولمغله دارالحربده ملاقى اولورلرسه بربرينك غنائمنده شركتله مداخل اولورلر واكر امام برسريه بعث ايدوب آنلر دخى واروب بعض غنائمه ظفر بولدقدنصكره محافظهٔ غنائم ايچون ايچلرندن بعض كسانى تخليف ايدوب كندولرى برقاج مرحله دخى تجاوز برله بعض غنائمه دخى مظفر اولدقلرندنصكره سريهٔ اخرى دخول ايدوب تخليف ايتدكلرى غنائمى اخذ ودار اسلامه وصوللرندن صكره سريهٔ اولى غنائم اخرا لريله اقبال وغنائملرين دار اسلامه ادخال ايلسه لر بو صورتده غنيمت اولايى سريهٔ اولى اخذ وثانيه دار اسلامه احراز ايتمكله ايكيسى بردن آنده شريك وانباز قيلنورلر اما غنيمت اخيره همان ايلرو تجاوز ايدنلره منحصر اولوب كرك سريهٔ ثانيه وكرك غنائم اولى ايله تخلف ايلين رفيقلرى آنده اشتراكه مقتدر اوله مزلر زيرا اصابت واحرازده اول قوم متجاوزين منفرد اولملريله آنده سبب شركت اغيار منفقد اولمشدر واكر امام برسريه بعث ايدوب آنلر دخى اصابت غنائمله بكام اولدقدن صكره دارالحربده بركسنه قبول اسلام وبعض اهل حربى قتل واعدام ومالارين اخذ واغتنام برله لحوق سريه يه اقدام بعده قتال آخره ملاقى اولمادين جميعا دار اسلامه وضع اقدام ايلسه لر بو صورتده اول كسنه مصابى منفعهٔ سريه ايله احراز ايدوب سريه دار اسلامه احرازنده شريك وانباز اولملريله اول مصابده شركتله سرفراز قيلنورلر اما اول كسنه سريه يه مشركيندن قصد نجاتله ملتحق اولوب حالى بعد اصابة الغنائم سريه يه لاحق اولان حال تاجره موافق اولمغله مصاب سريه ده شركته لايق اوله مزلكن التجا قيلدن صكره سريه قتال آخره ملاقى اولسه لر اول كسنه دخى غنائملريندن دفع اعدا ايچون قتاله ابتدار ايتمكله جميع مصابده تاجركبى شركته سزاوار قيلنور كذلك لاحق اولان كسنه مسلم آخر ايكن دخول سريه دن اقدم دارالحربده اسير اولمش اولسه ينه جواب مسئله بو تقرير اوزره دركه زيرا اسيرمز بودارالحربده قبول اسلام ايلين كسنه ايله حكمده متحددر كه آنك التجاقله

قصدی مشرکیندن نجات اولمغله سریه ایله برابر سبب استحقاق منعقد اولمامشدر اما مسئلهٔ مزبوره ده اول کسنه
بو سریه دن اسیر قیلنمش ایسه بعد اللحوق مصادف قتال اولمسه لر دخی ینه مصابلرنده تشریك و ادخال قیلنور
زیرا سبب استحقاق سریه ایله برابر منعقد اولدقدنصکره اول سببه مخل اولمیان عارض اسر معترض اولمشیدی شمدی
اول عارض زائل و حکم عدمده داخل اولمشدر اما اول اسیرك لحوقندن اقدم سریه دار اسلامه خارج اولسه لر
بو صورتده مصاب اسیرده مشارك اوله مزلر که اصابت و احرازنده متشارك دکللردر کذلك اسیر دخی بعد الاسر
اصابت ایتدکلرنده سریه ایله مشارك اوله مز که اصابت و احرازنده متشارك دکلدر لکن قبل الاسر اصابت
ایتدکلرنده مشارك اولور که اصابتلرنده متشارك اولمغله حق ثابت اولوب اول حق ثابت اسر ایله زائل و فائت اولمامغله
آنك حالی بعد اصابة الغنائم دار الحربده رفیقلرینی سبقله سفر بعیده عزیمت ایلین غازینك احوالی کبیدر و اکر
دار اسلامدن بعث اولنان بر سریه بر حصنی محاصره ایدوب خارج حصنده بولنان کنایسلرینك هدمنی اراده
ایتدکلرنده اهل حرب نفدیها منکم بالف دینار قوللریله عدم هدم اوزره بیك دینار نثار ایده جکلرینی افاده
ایتملریله مسلمین دخی اخذ وانتهاب و بلاد رومه ذهاب ایدن صکره سریهٔ اخری ورود و آنلر دخی کنائس مرقومه یی
هدمه بذل مجهود ایلسه لر بو صورتده اهل حصنله سریهٔ اولی بینلرنده جاری اولان شرط سریهٔ ثانیه عندنده ظاهر اولسه
دخی ینه تخریبه قادر اولورلر زیرا مقدما دینارلرینی انجق سریهٔ اولی یی اوزرلرندن دفع یاخود آنلری قصد هدمدن
منع ایچون مبذول قیلوب غرض مرقوملری دخی حصوله کلکله سریهٔ ثانیه دخی مجددا مصالحه ایتمدکجه قدرت
هدمه موصوللردر بو صورتده آنلر دخی بشقه بیك دینار اوزره مصالحه و اخذ ایلدکدن صکره ایکی سریه
دار الحربده بر برینه ملاقی اولسه لر جمیع غنائملریله اول ایکی فداده اشتراك ایدرلر زیرا اهل حصن اول فدالری انجق
اوزرلرندن قهر مسلمینی ازاله ایچون دفع ایتملریله بطریق القهر مأخوذ اولوب غنیمت اولمشلردر اما اول ایکی سریه
حصن مزبوره تکرار مرور ایلسه لر دار اسلامه چیقوب تکرار دخول ایتمدکجه تخریب کنائس شرعا مقدورلری
دکلدر و بر سابقده بیان ایلدیك که هر سریه نك صلحی مطلق ایسه ده دار الحربده مدت بقالریله مقید اولور زیرا
خوف اهل حرب انجق دار الحربده بقالری سببیله در بناء علیه بعد الخروج نیت غزا ایله ولوج ایلسه لر تخریبلری
جائزدر زیرا حکم تسلیح سابق دار اسلامه خروجلریله نهایت بولوب حین عودتلرنده جیش آخر کبی اولملریله قادر
اولدقلری کنیسه لری هدملری جائزدر مکر اعادهٔ دفعه دخی مصالحه و فدا ایلیه لر و اکر اهل سریه بعد اخذ الفداء حصن
مزبوردن عدول و دار الحربه قصد دخول ایتدکلرنده دوشمن آخر ظهور و طرف اهل حصندن قتاله مسلمینی حصندن
تبعید و اجلا ایدوب بعده مسلمین دخی قتاله اولدوشمن اوزره استیلا و حصنی آنلردن تنظیف و اخلا قیلسه لر
بو صورتده اول حصنی مجددا تخریبلری تجویز اولنوب جواز مزبورده اهل سریه ماعدالردن تمییز اولنماز
زیرا دفع مسلمین ایچون قتال ایتدکلرنده حصنی مسلمیندن احراز ایتمش اولملریله امان سابقلری منتبذ اولمشدر
نظیری اولدرکه اهل حصن ابتداء امرده مسلمینله مجرد منجنیقلرینی رفع و حصنلرندن انصراف اوزره مصالحه
ایدوب مسلمین دخی شرط مزبوره رعایتدن صکره کیروکلوب آنلری خارج حصنده بولمغله قتال و هزیمله حصنلرینه
ادخال ایده لر بو صورتده مسلمین ایچون قتال و هدم حصنلری حلال کوریلور لکن بو صورتده حصنلرندن خارج
بولنوب مسلمین آنلره مرور ایتدکلرنده مسلمینله قتاللری ظهور ایلمسه نظر اولنور اکر مقدما کندولردن و حصنلرندن
کف ید ایچون اخذ فدالری آنلرك حصنلرنده بولنملریله مشروط ایسه ینه قتاللری حلالدر که خروجلری ایله
شرط مرقوم کسب انحلال ایلمشدر و اکر غیر مشروط ایسه اهل حصن آنلر ایله قتال ایتمدکجه مسلمین ایچون
حلال اولماز و اکر صورت مزبوره ده بعد اخذ الفداء ملك اهل حرب عسکر آخر ارسال و اول حصنه انزال ایتسه
اول عسکر مسلمینله قتال ایلسه لر ینه مسلمینه اهل حصنله قتال و حصن و کنایسلرین تخریبه اشتغال حلال کوریلور
زیرا اول عسکرك نزوللری انجق اهل حصنه نصرت و ازدیاد قوت ایچون اولمغله اهل حصندن محسوب
و قتاللری اهل حصنه منسوب قیلنور و اکر سریهٔ مزبوره دار اسلامدن بعث اولنمیوب بلکه دار الحربده
بولنان عسکردن ارسال قیلنمش اولوب اهل حصندن فداء کنایسلرین اخذ و ارتحال ایتدکلرندن صکره اصل
عسکر کلوب صنع سریه معلوملری ایکن هدم کنایسلرینه قصد هدمله استعجال ایلسه لر نظر اولنور اکر صلح
سریه وقتنده اهل عسکر لدی الاستغاثه سریه یه امداد و اغاثه ایده جك مرتبه موضع قریبده ایسه لر تخریب
کنایس آنلره جائز کوریلمز زیرا بو فرض اوزره سریه یه رده و پناه اولمشلردر ورده و پناه امر حربدن اولان نسنه لرده
حکم مباشرده ایدوکی بی اشتباهدر و هنکام صلحده سریه ایله برابر بولنسه لر قبل رد المال سریه کبی هدم کنایسه

مجالری اولمدیغی کبی موضع قریبده بولنسه لر دخی بو منوال اوزره در و اکر موضع بعیدده ایسه لر بو صورتده
ارض اسلامدن دخول ایلین عسکر منزلنه انزال اولنوب هدم کنایس آنلره حلال کوریلور کورمزمیسنکه سریهٔ
مزبوره قبل لحوق العسکر دار اسلامه خروجه استبداد ایلسه لر مسئلهٔ قریبده دنانیر مقبوضه لرنده شرکت
عسکر برقرار و مسئلهٔ بعیدده عدم شرکتلری آشکاردر و بو وجهله فرق مسئلتین پدیداردر و اکر دار اسلامدن
بعث اولنان سریه بعض غنائمه اصابت و آنی دار الحربده اجیرلری یانده تخلیف و کندولر خروج دار اسلامه
سبقت ایتدکلرندن صکره سریهٔ آخری حلول و اول اجیرلره وصول و غنائم اخریه اصابتدنصکره اجیرلر ایله
مجموع غنائمله دار اسلامه دخول ایلسه لر بو صورتده سریهٔ اولانك غنائمنده ایکی سریه شریك و انباز قیلنورلر که
بری اصابت و بری احراز ایلمشدر اما ثانیه نك غنائمنده اولانك اصابت و احرازده مدخلی بولنمامغله شرکتله مداخله
ایده مزلر و اکر سریهٔ اولی غنائملرینی اجیرلری ایله دار اسلامه ارسال لرندنصکره سریهٔ ثانیه دخول و غنائم اخریه
وصولدنصکره دار الحربده اولی ایله اجتماع و دار اسلامه معا حلول ایلسه لر بو صورتده سریهٔ ثانیه نه اصابت
و نه احراز ایله غنائم اولاده مداخل اولمدقلرندن آنده اشتراکه نائل اوله مزلر اما سریهٔ اولی دار الحربده اجتماع و معا
خروج ایتمکله غنائم ثانیه یی احرازده شریك اولملریله آنده تشریك اولنورلر حتی دار الحربده مجتمع اولمازلر ایسه
اولانك دخی ثانیه ده شرکتلری مندفع اولور زیرا بو صورتده سریهٔ اولی عند القتال ثانیه ایله معا حاضر یاخود
اعانه لری ممکن اوله جق موضع قریبده منتظر بولنمادقلرندن سریهٔ ثانیه نك اصابتنه و احرازده تفردلری متقرر
اولمشدر و اکر سریهٔ اولی غنائملرینی دار الحربده بعض کسنه لر ایله تخلیف و کندولری چیقوب سریهٔ ثانیه ایله
اجتماع و جمیعا اصابت غنائمدن صکره غنائم اولی ایله تخلیف ایلدکلری کسنه لره ملاقی اولمادین دار اسلامه
خارج اولسه لر بو صورتده غنائم اولانك اصابت و احرازنده سریهٔ ثانیه نك مدخلی بولنمامغله اولی یه تعمیم
و غنائم ثانیه ایکی سریه دن احرازده مشارکت ایدنلر میاننده تقسیم اولنور لکن بو صورتده سریهٔ ثانیه ایله
اجتماعلری غنائم اوزره تخلیف ایلدکلری کسنه لره قریب اولان موضعده واقع اولمش ایسه جمله سی اول غنائمده
شرکتله مجتمع اولورلر زیرا ایکی عسکر لدی الاستغاثه ممکن الاغاثه اوله جق مرتبه ده بر برینه قریب و متواصل
اولدقلرنده بر برینه رده و پناه اولملریله جیش واحد منزلنه نازل قیلنورلر اما متباعد اولدقلرنده همان بلاد رومه
جانبین مختلفیندن وارد اولان عسکرین متفرقین حکمنده متوارد اولورلر و اکر بر حصنی محاصره ایلین سریه
بعض سبایایه ظفر بولوب فتح حصنه مظفر اولمدقلرندن اهل حصن اول سبایایی فداء مال ایله رجا ایلسه لر
مساعدهٔ رجالری مسلمینه روا کوریلمز زیرا فاما منا بعد واما فداء نظم کریمی فاقتلوا المشرکین ذکر حکمی ایله
منسوخ ایدوکی امام سدی رحمه الله تعالی نك بیانی اوزره عندیمزده نمایاندر لکن بو رجا رینه مجبر اولورلر ایسه موضع
اجتهادده بولنمغله تنفیذ و تجویز اولنور که ماله مفادات اسیرده اختلاف علما ظاهر و نمایاندر که بر آتی السیر الصغیرده
بیان ایلدیك بو صورتده سریهٔ اخری دخول و اولایه وصول ایلسه لر فداء سبایاده اشتراکه موصول اوله مزلر
اماسنعت ایلین فداء کنایس بویله دکلدر زیرا سبایا اوزره اثبات یددن صکره اهل حربه تسلیمله اخذ ایلدکلری عوض
بمنزلهٔ الثمن اولمغله شول عسکر حکمنده قیلنورلر که غنائملرین دار الحربده بیع یا اقتسام ایتدکلرندنصکره آنلره
مدد لاحق اوله اما کنایسی یعلری جائز اوله جق مرتبه ده احراز ایتمدکلرندن فدا اسندن اخذ ایلدکلری اموال ابتداء
اصابت قیلدقلری غنائمله همحال اولمشدر توضیح فرق اولدرکه امام سبایایی دار الحربده تجار مسلمینه بیع ایلسه
جائز کوریلور اما ارضلری دار اسلام اولمادین کنایسلرین مسلمینه بیع ایلسه جائز کوریلمز و اکر مسئلهٔ مزبوره ده
سریهٔ مذکوره دار الحربده بولنان عسکردن مبعوثه ایسه نظر اولنور اکر سریه سبایایی اخذ ایتدکلری هنکامده
عسکر موضع قریبده ایسه لر معا حاضر منزلنه نازل و فداء سبیده شرکته مداخل اولورلر و اکر بعیدده ایسه لر قطعا
اشتراکه نائل اوله مزلر مکر امیر عسکر امیر سریه یی سبایادن برنسنه یی بیع یاخود فداسنی اخذدن نهی ایتمش اوله
بو صورتده فداء مرقوم سریه ایله اهل عسکر بینلرنده مقسوم قیلنور زیرا نهی مزبوردن صکره امیر سریه
ایچون ولایت بیع قالمامغله فعلی بیع اولمیوب همان سبایایی اهل حرب اوزره بلاشیٔ رد بعده بطریق المعاوضه
اخذ مال ایتمش اولور و بو صفتله اخذ اولنان غنائمدن اولمغله عسکر آنده شریك قیلنورلر اما مسئلهٔ اولی
بشقه در که آنده تدبیر سریه علی الاطلاق امیرلرینه تفویض اولنمغله ولایت بیعی ثابت و فدالری بطریق الثمن
مأخوذ اولمغله صکره دن لاحق اولنلرك حق شرکتلری نفوذ ایلمز مکر قریبده بولنملریله سبایاده قبل البیع
شرکتلری ثابت اوله و اکر اهل حصن سریه یه نهب لکم الف دینار یاخود نتصدق بها علیکم علی ان تتصرفوا

قولريله شرط انصراف مسلمين اوزره آنلره بيك دينار هبه ياخود تصدق ايتمكي التزام وطرفين ايفاء شرط
ومشروطه قيام ايلدكدنصكره عسكر كلوب آنلره لحوق والتيام قيلسه اول مالده شركتلة يكام قيلنورلر زيرا
شرط انصرافه مقترن اولمغله اخذي بطريق الفداايدوكي متعيندر كورمزميسنكه بعد قبض المال اوزرلرينه رد
ايتدكجه آنلره تعرضلري حلال اولمازاما اول مالى مسلمينه بلاشرط هبه وآنلردخي انصراف ايتسه لر آنك حكمي
بونك خلافنه دركه آنده اخذ مال تبرع بمحضله ياخود اول مالله سريه دن بعض اشيا اشترا ايتمشلر ايسه تراضي
طرفينه مستنداولان بر سببله حاصل اولمغله حكم غنيمتده داخل اولمازواكر سريه اهل حصنه بر تسنه يي بيك ديناره
بيع واهـل حصن دخي شراده اوزرلرندن انصرافلرين شرط قيلسه لر اول دنانيردن قيمت مبيعلري مقداري
آنلره سالم وزياده سني اهل عسكر ايله بيتلرنده وادخال بمغانم قيلنور زيرا اول زياده يي الحق انصراف مشروطه
مقابله سنده اعطا ايتمشلرايله غنائمه الحاق اولنوب مقدار قيمتي مأخوذلرندن عوض ايچون اداايتمشلريله خاصة سريه يه
ابقا قيلنور واكر دار اسلامدن بعث اولنسان سريه بعض غنائم وسبيه ظفرياب اولوب غنائم وسبيلري بر كنيسه ده
مدفون ومسجون ايدوب بعد اغلاق الباب دارالحربده امعان ذهاب ايتدكلرندن صكره سريه اخرى كلوب
باب كنيسه يي فتح واسيرلري اخذ واموالي استخراج وجمله سني دار اسلامه اخراجدن صكره سريه اولى دخي
عود واياب ايلسه اموال مرقومه يه سريه اولى اصابت وثانيه دارايله احراز ايتمكله ايكيسي شريك وانبار قيلنور
امابومسئله ده ثانيه نك اول كنيسه يه وصولي اولينك دار اسلامه خروجندن متأخر ايسه جمله سي ثانيه ايچون
متقرر قيلنور زيرا سريه اولى آني دارالحربده ترك ودار اسلامه خروج ايتدكلرنده آندن يدلري هروجهله ساقط
اولوب اموال اهـل حربدن كنسنه نك يدنده اولميان مال ضايع حكمنه ملتحق اولمشيكن سريه ثانيه اصابت
واحرازنده مستقل اولمغله مستحق اولمشلردر كذلك سريه اولى دار اسلامه خروج ايتمدين اهل حرب حال
كنيسه يه اطلاعله كلوب اموال مرقومه يي اخذ ايلدكدنصكره سريه ثانيه كلوب يدلرندن اخذ وسريه اولى ايله
ملاقات ايتمدين دار اسلامه اخراجله تخليص ايلسه لر ينه ثانيه يه تخصيص قيلنور زيرا اهل حرب اول مالى اخذ ايله
محرز ين اولوب الى الآن يدلرندن نزع اولنميان اموال سائره لرينه ملتحق اولمشيكن بسريه ثانيه اخـذ واحرازنده
متفرد اولمغله اكا مستحق اولمشلردر واكر سريه اولادن بعضلري اول كنيسه ده كندو متاعندن دخي بر نسنه
ترك ايتمش اولسه نظر اولنورا كرسريه ثانيه آني قبـل اخذ اهل الحرب اخذ ايلمش ايسه كرك قبـل القسمة وكرك
بعد القسمة بلاشيء صاحبنه رد اولنور زيرا اهل حرب آني بيلوب احراز ايتمشلردر كه آندن ملكي زائل اوله
واكر بعد اخذ اهل الحرب يدلرندن اخذ ايتمشلر ايسه بوصورتده صاحبي قبل القسمة بلاشيء و بعد القسمة قيمتيله
اخذ ايدر زيرا مال مرقوم داراهل حربده متحيز اولمغله اهل حرب همان اخـذ ايله آني محرز اولمشلردر والله اعلم

❋ باب ما يأخذه الرجل في دار الحرب فيكون اهل العسكر شركائه وما لا يكون ❋

يعني دارالحربده بركسنه برنسنه يي مستقلا اخـذ ايتمش ايكن آنده شركت عسكر واقع اولوب اولميان مباحث
وموافقـدر اكر دارالحربده بولنسان عسكردن بركسنه واروب عسل يالؤلؤ ياجوهر يامعدن ذهب وفضـه يه
واصل اولسه جمله سي غنيمتده داخـل اولور زيرا بونلردن هر بري بر مالدركه اول كسنه دارالحربده اخـذينه
قوت جيشله قادر اولمشدر وجيش مسلمين دارالحربه دخول ايتدكده مقصدلري اعلاء كلمة الله واعزاز دين اولمغله
آنلرك قوتلريله دارالحربده بعضـلرينك يدينه واصل اولان البته مفهوم غنيمتده داخـل اولور بو قولك تحقيق
اولدركه اول كسنه اول مكانه واصل اولمدقچه اول مال اوزره اثبات يدي ممكن اولميوب وصوله دخي الحق جيشله
متمكن اولمغله جيش مرقوم اخذ ماله سبب تمكنده اكا ردء و پناه اولمالري متعيندر واكر اول كسنه قبـل علم الامير
اول مالي بيع وثمني اخـذ ايتمش اولوب اميردخي اجازت يعني رأي وتجويز ايلسه كركدركه ثمني اخذ وغنيمته وضع
وتجبير ايليه زيرا اهل عسكر قبل البيع مبيعده شريك اولمغله ثمنده دخي تشريك اولنورلر واكر بركسنه دارالحربده
جمع حشيش ايدوب بيع ايلسه بوفعلي جائز وثمني اكا حلال طيبدر كذلك ظهر ودابه سيله صوكتوروب بيع ايلسه
بنه اويله در زيرا حشيش وما جاء به مباح اولمغله غنيمتدن دكلدر كه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم الناس
شركاء في ثلاثة في الماء والكلاء والنار قول سلاست سماتلريله آنلرده بين الانام شركت عامه اثبات بيورمشلردر
پس اخذ ايله حكم غنيمتده داخل اولمادقده احرازنده منفرد اولمغله مملوك مخصوصي اولوب ثمني اكا حلال طيب
كوزيلور امامسئلهء سابقه بشقه درامازخشب ياحطب قطع ايدوب بيع ايلسه نظر اولنورا كرتاجره بيع ايتمش ايسه
امير ثمني اخذ وغنيمته وضع ايدر زيرا خشب وحطب مال مملوك اولمغله اموال سائره كبي غنيمت قيلنور كورمزميسنكه

بركسنه دار اسلامده آخرك ارضنـدن كلا ياخود بيزندن ما اخذ ايلسه اكا مالك اولوب بيع ايدرسه ثمني حلال
طيب اولور پس اخذي دارالحربده واقع اولسه حكم مزبور بالاولويه ثابت اولور امادار اسلامده آخرك ارضنـده
خودابي نابت اولان شجردن خشب ياحطب قطع ايلسه اكا صاحب الارض احق اولور حتى قطع ايلين بيع ايليسه
بيعي جائز اولميوب استهلاك ايلسـه قيمتي ضامن اولور پس بو بيانله متبين اولمشـدر كه خشب وحطب اموال
سائره حكمنده اولمغله آنلرده مكانله دخي حكم احراز متحقق اولوب كلا وما بويله اولمامغـله احرازلري الحق اثبات
يدايله اولوب مكانله غيرمتبـقدر واكر اول خشب وحطبي ايقاد نار ايچون عسكردن برينه بيع ايتمش ايسه بوصورتده
امير ثمني مشتري يه رد ايله امر ايدر زيرا بيع ايلديكي غنيمتـدن اولوب بائع ومشتري آنكله انتفاعده مساوي اولمغـله
ثمني مشتري يه ردي واجبدر اما تاجره بيعنده بويله دكلدر كذلك مبيعي حنطه وعسل كبي طعام ياخود شعير وقت
يعني يونجـه وتبن يعني صمان مثلا وعلف ايسه ينه تفصيـل مشروح اوزره دركه بونلر بالجمله غنيمتـدن اولمغله
هر بر غانم ايچون بونلرايله حق انتفاع ثابتدر و بو بيانله متبين اولمشدر كه قت يعني يونجه جمله اشجاردن اولوب
حشيشدن دكلـدر حتى آني بركسنه ارض غيردن اخـذ ايلسه صاحب الارض استرداده قادردر شارح الكتاب
شرح الله صدره يوم الحساب دير كه شيخمز شمس الائمة الحلواني رحمه الله تعالى قت شيء تافه حقير اولوب قبل
الاخذ چوق محللرده قيمتي اولمامغله منزلهء حشيشده در ديوافتا ايدرلر ايدي اما بو بابده مؤلف الكتاب امام محمـد
والاجناب حضرتلرينك ذكر ايلديكي اصحدر كه حشيش وجه ارض اوزره نابت وساق اوزره غير قائم اولان
نسنه نك اسمي وشجر ساق اوزره قائم اولان نسـنه نك اسميدر حتي اهل تفسير والنجم والشجر يسجدان نظم
بليغنك تأويلنده النجم ماينتشر على وجه الارض والشجر ماينبت على ساق ديو تقرير ايلديلر قت دخي ساق
اوزره نابت اولمغـله منزلهء شجرده ايدوكي ثابتـدر واكر اهل عسكر مشركينك جمع واحراز ايلدكلري حشيشه
ياخود ماايله مملو قيلدقلري قربه لره ظفرياب اولوب ايچلرندن بركسنه آني اخـذ و بيع ايدوب مشتري دخي استهلاك
ايلسـه نظر اولنور اكر مشتري تاجر ايسه ثمني غنيمته وضع واكر اهل عسكردن ايسه ثمن اكا رد ودفع اولنور زيرا
مشركين احرازايله اكا مالك اولدقدنصكره عسكر اخذينه ظفرياب اولمغله آنده حكم غنيمت مقرر اولمشدر امامسئلهء
سابقه بشقه دركه آنده برفرد اخذ واحراز ايتمدين اول كسنه اخذ واحرازايله ممتاز اولمشدر واكر عسكرده برشخص
نجار بولنوب دارالحربده خشب جلبجـه يعني قابغي صويلمش وصنعت ايچون تهيئه اولنمش خشبه ظفرياب
اولمغـله آندن دارالحربده قصعه لر وخوانلر ياپوب صكره دار اسلامه اخراج قيلسه كركدركه امام اول
نسنه لري يدندن اخذ و بيعه اهتمام ايدوب بعده اول خشبك قبل العمل قيمتيله بعد العمل قيمتي تحقيق وقيمت عملي
صانعه و باقيسني غنيمته وير مكله ثمني تقسيم وتفريق ايليه زيرا خشب مزبور قبل العمل دخي مال متقوم اولمغله
غنيمتده داخل ايكن بوصنعتده من وجه استهلاكي حاصلدر حتي غاصب شجر مغصوبده بو فعلي احداث ايلسه
ضمانله اكا مالك اولور لكن دارالحربده استهلاك غنائم موجب ضمان اولمامغله صانع مرقومه تضمين عدم الامكان
ويلا ضمـان اصل خشبه مالك اولميه جغي تمايان راما اصل خشب غنيمتـده واقع واكا متصل اولان صنعت
غنيمتدن اولميوب حق صانع وقسمتله اخذ حقيني آخردن تميز دخي ممتنع اولمغـله طريق تعديلي بيعله قسمت ثمنه
راجع اولور نظيري اولـدركه بركسـنه نك ثوبني ريح آلوب غيرك صبغنه القا ايتمكله ثوب منصبغ اولدقده
صاحب الثوب صاحب الصبغه قيمت صبغني ادادن امتناع ايليه وعلى هذا التقدير بركسنه دارالحربده جلود
اغنام مذبوحه يي اخذ واتخـاذ فرو ايلسه ياخود صيد سمك ايدوب مملحه تربيه ايلسـه معناي مشروح بونلره
وامثالنه شامل اولمغـله كركدركه امير وجه مذكور ايله عامل اوله اما مسئلهء مرقومه ده نجار مزبور عمـل
مذكوري خشبي دار اسـلامه اخراجدنصكره اصدار ايدرسه بوصورتده قيمت خشبي ضامن اولوب خشب
معمول كندو ملكنده استقرار ايدر زيرا بعد الاحراز غنائمدن مستهلكنه ضامن اولمغله ضمانله محل عمليه تملكي
قبل العمل متين ومعمولي ملك نفسندن اتخاذ ايلديكي متعين اولور كذلك دارالحربده غنائم تقسيم اولندقدن
صكره نجار مرقوم اول خشبي سهمنه دوشن كمسنه دن فضولي اخـذ وعملي تميم ايلسه ينه غاصب ضامن اولوب
عمليله من وجه استهلاك ايتمكله صاحبنه ضمـان قيمتله معمولنه استملاك ايدر توضيح فرق اولدركه بركسنه آخرك
جلود ذكيه سني آلوب بعـد الدباغه اتخـاذ فرو ايلسه مغصوبي قبل العمل دخي مال مضمون اولمغله فروه مالك
وقيمت جلودي صاحبنه غارم اولور اما جلود ميته سين آلوب بعد الدباغه اتخـاذ فرو ايلسه بوصورتده اول
فروي بركره جليـد ذكي غير معمول ايكن و بركره معمول ايكن تقويم ايدوب عامل ديلرسـه صاحب الجليده ذكي

غیر معمول ایکن قیمتی ویروب دیلرسه فروی بیع وثمنی قیمتین اوزره تقسیم ایلمك لازم اولورزیرا جلد میته قبل الدباغه
مال متقوم اولمامغله غاصب اوزره ضمانی موجب ومقوم دکلدر واکر غیرك جلد میته سنی دباغت ایدوب لکن
دباغتی قیمت جلدی زیاده ایتمش ایسه صاحبی آنی بلاشیء اخذ ایدر واکر قیمتی اولان بعض اجزا ایله دباغت ایدوب
لکن جلدك حالت اصلیه سی زائل اولمسه صاحبی بجلدی اخذ ودباغتله قیمتی تزاید ایلمش ایسه اول زیاده یی
دابغه اعطاسیله قادر اولوب تضمین قیمت جلده مقتدر اولماز زیرا آنی قبل الدبغ استهلاك ایتمش اولسه ضامن
اولماز ایدی وقبل الاحراز غنائمده احداث صنع اولندقده حکمی بودر کورمزمیسنکه عسکردن برکمسنه ارض
شرکده شوسمور دیدکلری حیوانك موتاسنه ظفر بولوب سلخ ودباغتله آندن بیك دیناره معادل فرو اتخاذ ایلسه بعده
داراسلامه اخراج ایلسه اکا مالك اوله مزبر یراصنع مرقومه انجق قوت جیشله قادر اولمغله اکا تسلیم اولنمایوب
بلکه وجه مشروحله اخذ وبیع وتقسیم اولنور کذلك معدن نحاس ورصاصه ظفر بولوب آندن ابریقلر اتخاذ ایلسنه
بنه حکم شرعی تفصیل مشروح اوزره انفاذ اولنور اما معدن ذهب وفضه یه ظفر بولوب استخراج وابریقلر
اتخاذ ایلسه اکرچه امام محمد رحمه الله تعالی قولی اوزره ینه حکم سابق انفاذ اولنور لکن امام ابو حنیفه
رضی الله تعالی عنه قیاسی اوزره اباریق مرقومه یدندن اخذ وغنیمه القا اولنوب صنعی مقابله سنده اکا نسنه
اعطا قیلنماز زیرا مذهبی اولدر که عین ذهب وفضه صنعتله حکم مستهلکده اولمامغله آنده صنعته اعتبار اولنماز
نته کیم برکمسنه آخردن نقره سنی غصب وآندن اتخاذ سوار ایلدکده بویله افتا ایلمشدر وبر بو مسئله یی شرح
المختصرده بیان ایلدیك والله تعالی اعلم

باب التجار وغیرهم ما یحل لهم من الغنیمة * یعنی تجار وغیریلر ایچون غنائمدن نه نسنه حلال کوریلور ونه نسنه
حلال کوریلمز آنلری بیانده باب مبسوط المقالدر برسابقده بیان ایلدیك که غنیمتدن سهم ورضخله شرکتی اولمیانلره
طعام وعلفندن تناوللری حلال کوریلمز زیرا بونلر اهل غزادن دکللردر واهل غزایه دخی حلال کوریلدیکی
بطریق الضرورة در که دار اسلامدن تحمله قادر اولمیوب دارالحربده دخی قتال اعدا ایله اشتغالدن بیع وشرا ایله
تعامل اعدایه مقتدر اولمدقلرندندر اما تجار واشباللری شرا ایله تدارکه قادر اولملریله حقلرنده تحقق ضرورت
غیر ظاهر در وهم اهل غزا طعام وعلفله مشتغلده نصرت دین وتحصیل غنائم اوزره کسب قوت ایدرلر لکن
تجار بویله دکللردر مع هذا تجار اوزره دخی دارالحربده اکل ایلدکلری نسنه ده ضمان یوقدر زیرا اول نسنه یی
دارالحربده بلا انتفاع استهلاك ایلسه لر ضامن اولمازلر پس علی وجه الانتفاع استهلاك لرنده عدم ضمان
بالطریق الاولی در واهل غزا ایچون طعام غنیمتدن تناول جائز اولدیغی کبی عبید ونسا واولادلرندن نفقه لری
اوزرلرینه لازم ودارالحربده معیتلرینه ملازم اولنلره دخی اطعاملری جائزدر زیرا بونلرك نفقه یه احتیاجلری کندو
نفسلرینك احتیاجلری کبیدر که غنیمتدن الطعام ایتمسه لر نفقه لرینی محل آخردن کتسه محتاج لردر وعسکرده
بولنان اجیر غیر مقاتل حقنده دخی طعام غنیمتدن برشیئه زبان ایلمك شایان کوریلمز زیرا غنیمتده نصیبی اولمدیغندن
بشقه غازی مستأجر اوزره نفقه سی واجب اولمیوب همان اجرتی مستوجبدر اما مدد قبل القسمة والبیع جیشه
ملتحق اولورلر ایسه بعد اللحوق غنیمتده شریك اولملریله طعام وعلفدن تناوله مستحق اولورلر وبعد القسمة
اوالبیع ملتحق اولورلر ایسه سهمنه دوشن کمسنه دن اذنسز تناوله متمکن اولمیوب بلا اذن تناول ایدرلر ایسه اول
کمسنه نك املاك سائره سی منزلنده اولمغله ضامن اولورلر واکر عسکردن بریسی طعام غنیمتدن بعضیسنی اخذ
وعسکرده بولنوب قصد قتال ایتمین تاجره اهدا ایلسه اول تاجر حقنده تناولی روا کوریلمز زیرا عسکره مباح اولان
تناول طعامدر بوقسه اهدا وانعام دکلدر کورمزمیسنکه مثلا ضیافتله کندویه اکل طعام مباح قیلنان مسافر اول طعامی
آخره اهدایه قادر اوله مز وهم عسکر حقنده اباحتی ضروری واهداء غیرده عدم ضرورت بدیهی درومقدمات
مذکوره دن اهداء مزبورك درجه اعتباردن سقوطی مقرر اولدقده اهدا ایله تاجرك غنیمتدن بشقه اخذی برابر
اولور وحکم مذکورده طعام مزبورك بعض مطوره لردن جالبی اولوب اهدا ایلین عسکری وغیریسی اولمق
مستوی زیرا غنیمت اولمقده بوایکی صورت بربرلینه متساویدر اما عسکریدن بریسی جمع حشیش یاخود استقاء
میاه ایدوب آنی برتاجره ارسال قیلسه تاجر ایچون انتفاعی حلال کوریلور زیرا بونلر غنیمتدن اولمیوب محرزك ملك
خالصی اولمغله دیلدیکی محله اهدا برله متخصص اولور کورمزمیسنکه محرز اکا محتاج اولمسه دخی بنه رضاسی
بولنمادقجه غیرك آندن اخذی جائز اولماز اما طعام بشقه در که جمله غنیمتدندر کورمزمیسنکه آنی جلب ایلین
غازی اکا غیر محتاج ایسه غازی آخر آندن حاجتی مقداری بلا رضاء اخذ ایلمك جائزدر لکن محتاج ایسه جائز

دکلدر که جالب احتیاج نفسی ایچون جلب ایتمکله حاجت نفسنه متعین اولمشدر وبجالب وغیر جالب معنای
احتیاجده برابر اولدقده ید جالب اسبق ومحلوبه احق اولمغله ترجیح اولنور وبو ترجیحه دلیل رسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرتلرینك منی مناخ من سبق قول جلیللریدر که منزل منادہ اناخه بعیر ایله نزوله احتیاجده جمله
اصحاب مساوات اوزره ایکن سابقینی ترجیح وتفضیل بیورمشلردر ودلیل آخر واردر که برکمسنه جامعه واروب
انتظار صلوتله برموضعده جالس اولدقدنصکره آخری کلوب کندو جالس اولمغیچون اول کمسنه یی موضعندن
ازعاجه قادر اوله مز ومانحن فیه دخی بویله در وحشیش وطعام میانده فرقه دلیل اولدر که برکمسنه حشیشی محرزی
اذن ورضادین اخذ واستهلاك ایلسه ضامن اولور اما طعامی برعسکری یاتاجر جالبندن اخذ واستهلاك ایلسه
ضامن اولماز زیرا طعام غنیمتدر وغنیمت دارالحربده استهلاککله مضمونه دکلدر واکر برعسکری غنیمتدن برقیونی
ذبح وسلخ ولحمی طبخ ایدوب یاخود حنطه یی اخذ وطبخله خبز قیلدقدنصکره برتاجره اهدا یاخود دعوت ایدوب
برابر اکل ایلسه لر بن بوفعلنده ضرر ملاحظه ایتمزم زیرا صنع مذکور ایله طعام غنیمی استهلاك واستهلاککه
استهلاك ایلمشدر کورمزمیسنکه غاصب فعل مزبوری ملك غیرده احداث ایلدکده اکا تملك ومغصوب منه ایچون
ضامن اولور پس غنیمتده احداث ایلدکده ضمان یوغیسه ده تملکی بالطریق الاولی در وتملك دخی غیره اطعامله
اباحتی واهدا وانفاقی اکا ترخیص واطلاق ایلمشدر اما طعامی حالت اصلیه سندن تغییر ایتمدکده حکم مسئله
بشقه درو وضح فرق اولدر که بعد التغییر آنی اتلاف ایلین صاحبنه ضامن اولوب قبل التغییر ضامن اولماز وهم اکل
ایچون تهیئه قیلنان طعام توسع اوزره در کورمزمیسنکه عبد مأذون برطعام طبخ ایدوب مولاسی اذن ورضادن آخری
دعوت قیلسه کسبی مملوك مولی ایکن آنی اکلده بأس یوقدر پس هنوز برفردك آنده ملکی ثابت اولمیان غنیمتده
لامحاله بومعنی دخی اسهلدر واکر برتاجر عسکر ایله محل بعیده بولنان بعض مطموره لره کیدوب جلب طعام ایلسه
آنی کندو ودابه سی اکل ایتمکده ضرر یوقدر زیرا اکا کندو اصابتیله ثابت اولان حق غانمین آنکله انتفاعنه مانع
اولماز کورمزمیسنکه عسکرك احراز ایلدکلری مالده شریك اوله مزسه ده کندو نفسنه اصابت ایلدیکی مالده
عسکره تشریك اولنور طعام دخی بویله در لکن وجه محرر اوزره اصابتی موضع بعیددن اولمق شرطدر زیرا
عسکره قریب اولان موضعده بولنان آنك اصابتندن اقدم قوت اهل عسکر ایله مأخوذ اولمغله مستقلا اخذ
عسکر ایله محرز کبیدر وغنم وبقر دخی جمله اطعمه دن اولمغله غانمیندن هر بریسی دارالحربده ایکن محتاج اولدقچه
ذبح وتناولی جائزدر اما دار اسلامه خروجدنصکره بونلردن بریسی حلال کوریلمز مکر ضرورت تحقق ایدرسه
بشرط الضمان حلال اولور زیرا احراز ایله غنیمتده حق غانمین متأکد اولوب قسمتله ملکلری وبیعله حقلری
متقرر اولدیغی کبی طعام وعلفده دخی تأکد حقله حکم شرکتلری مستقر اولور واکر دارالحربده منفصل اولوب لکن
هنوز سرحدده عسکر عظیم اولدیغنه مسلمین امین اولمیوب اهل حرب دخی آنده تمکنه متمکنین اولمدقلری
برموضعه متصل بولنسه لر بوصورتده اباحت طعام وعلفده دارالحربده بولنملریله مساویدر زیرا بو مثللو مواضع
ید اهل حربده واقع کبیدر وهم اباحت تناول احتیاجه مبنی ومواضع مذکوره ده اشترا اولنه جق طعام وعلف
قلیل الوجود اولمغله تحقق احتیاج امر جلیدر اما مسلمین امین اوله جقلری موضعه خارج اولدقدنصکره
احتیاجلری مرتفع اولمغله طعام وعلفدن برشیئی تناول ایله منتفع اوله مزلر مؤلف مشار الیه رحمه الله تعالی علیه
بنواعم الانعام دیر که عسکر اسلام دارالحربده بردوام اولدیغنجه اباحت تناول طعامده تناول ایلین کمسنه نك عندنده
جنس واحددن طعام کثیر موجود اولوب اولمامق بلا فرق متساوی الاقدامدر که دارالحربده بولندقچه
احتیاجلرینه بناء طعام شرکت غنیمتدن استثنا واصل اباحتی اوزره استبقا اولنمغله آنکله جواز انتفاعده محتاج
ومستغنی علی سوادر لکن بقر وغنم مثللوری اکل ایچون ذبح ایتدکلرینده کرکدر که جلودینی غنیمته رد ایده لر زیرا جلود
هر حالده علی الخصوص بعد الجفاف مصلحت اکله صالح دکلدر واباحت تناولده حسب العاده علی سبیل التغذی
اکل اولنان وفلفل ودارچین وقرنفل کبی توابل قدوردن اولنلر برابردر ومذکور آندن اول محلده حاصل اولان
ومحل آخردن نقلله واصل اولان دخی برابردر وبر بو بابده بعض اهل شامك اختلافنی باب مایستعمل فی دارالحرب
ویؤکل ویشرب مسائلنده بیان قیلدیق وتوابل مرقومه دخی حسب العاده بین الناس مأکول اولمغله منزله
غذایه نزول ایتمشدر وایقاد نار ایچون محتاج اولدقلری نسنه لرده جواب طعامده ذکر اولنان جواب صواب
کبیدر زیرا اصلاح طعام ایقاد ناره موقوف اولمغله اکا احتیاجلری بین الوقوفدر وانواع حطبدن هر نسنه که
طبخ طعام ایچون ایقادلری جائز کوریله دفع برد ایچون دخی جائز کوریلور زیرا دفع برد دخی اصول حوائجلرندندر

کورمزمبسنکه طبخ ایچون ایقاد نار ایتدکلرنده آنکله اصطلادن یعنی اصیمقدن منع اولنمازلر ومن اول الامر
اصطلا ایچون ایقادلرنده ینه بویله درواد هاندن زیت وامثالی اکله مأذون اولدقلری نسنه لرایله ایقاد قنادیله
دخی مأذونلردر زیرا ایکی صورتده دخی انتفاعلری علی وجه الاستهلاك عینله درهله ایقاد قنادیل ایچون دهن
بزر ایقاد نار ایچون حطب منزلنده اولوب هر برینه تحقق احتیاج معلوم اولمغله شرکت غنیمتدن استثنالری
مجزومدر اما دهن بنفسج وشب بوی وزنبق وامثالیریله ایقاد قنادیل استحلال اولنماز زیرا بونلر حسب العاده
مأکول دکللر در وهم بونلرایله ادهان یعنی یاغلنمق حلال کوریلمز که ادهان اصول حوایجلرندن دکلدر بناء علیه
بونلر طیب وغالیه حکمنده اولورلر که آنلرایله تطیب اصول حوایجدن اولمامغله جائز کوریلمز وجسدلرنده
استعمالله ادهان حلال اولمایجه ایقاد قنادیل بالاولویه استحلال اولنماز کذلك مصنوع اعدا
اولان ادویه دن زنجبیل مربی و هلیلج مربی مثللو نسنه لره دخی تناوللری حلال اولماز زیرا بونلر اطعمه
ناسدن دکللردر یعنی مناط بقاء نفس اولان اصول حوایجدن دکللردر بوجهتله شرکت غنیمتدن مستثنی
دکللردر لکن حکم طعام بشقه در کورمزمبسنکه عورت عقد نکاحله زوجی اوزره نفقهٔ طعامنی ایجاب ایدر
اما دواء علتنی استیجاب ایده مز مکر امام ادویهٔ مرقومه دن برنسنه یی بیع وبرکسنه اشترا ایلیه بوصورتده
سبب ملکه مباشرتله تملکله ممتاز اولمغله تناولی اکتساب جوازایلمشدر واکرادویه دن مصنوع اعدا اولمیوب بلکه
ارضلرنده ثابت اولان نسنه یه ظفر بولوب اخذ ایلسه نظر اولنور اکر مأخوذ بنك اول موضعده قیمتی وار ایسه
جملهٔ غنیمتدن اولمغله آنکله انتفاعی حلال اولماز زیرا غنیمتدن اولان نسنه لرده کندو مأخوذی مأخوذ غیرایله
مساویدر واکر اول موضعده قیمتی یوغیسه آنکله تداویده بأس یوقدر زیرا موضع آخره نقلله متقوم ایسه ده
اول موضعده متقوم اولمامغله موضعنده جواز انتفاع جهتیله مقام حشیشه قائمدر وعلف دواب وافراس
احکام مذکوره ده طعام بنی آدمه قیاس اولنور زیرا غازینك علف دابه سنه احتیاجی اصلی وطعامه احتیاجی منزلنده
احتیاج کلیدر وطعامدن هرنسنه که غازی آندن اکل ایتمك جائز اوله آندن دابه سنه دخی اکل ایتدرمك جائزدر
کورمزمبسنکه غازی یه اکل سمن جائز اولدقده حافر دابه سنی تقویت ایچون آنکله یاغلامق جائز اولمشدر کذلك
خلله دخی انتفاعی جواز وحل اوزره درکه خل یا طعامدر یاخود چوربا وامثالنی اصلاحده منزلهٔ توابلده اولمغله
ادام الطعامدر اما ثیاب واوانی وسائر اموالدن برشیئله انتفاعی غازی یه حلال کوریلمز زیرا قبل الدخول دارالحربده
بونلره محتاج اوله جغی معلوم اولمامغله شرکت غنیمتدن استثنا قیلنمامشدر مکر ضرورت تحقق ایده زیرا
ضرورت تحقق ایتدکده ملك غیرایله دخی انتفاع اولنور پس غنیمتله بالاولویه در لکن بعد زوال الضرورة
کرکدرکه غنیمتی رد ایلیه غایة الامر نقصانتی ضامن اولماز اما ملك غیر بشقه درکه آنده استهلاکله ضامن اولمغله
استعمالله ادخال نقصانده دخی ضامن اولور اما غنیمتی دارالحربده استهلاکله ضامن اولمامغله ادخال نقصانله
دخی اولماز لکن غنیمتی دارالحربده استهلاکی احتیاجندن دکل ایسه کرکدرکه امیر آنی تأدیب قیله
واحتیاجندن ایسه عذرینی قبول ایلیه وثیابده ضرورة معتبره تلف نفسندن خوف ایده جك مرتبه ده اکا مثلا
برد شدید اصابت ایتمکله در وانیده ضرورت ایچنده اکل وشربه محتاج ایکن عندنده بولنمامغله در ورکوب
دابه ده دخی بویله در ورکوب دواب غنیمت خیانتدندر دیو آثار مأثوره ده اکرچه روایت اولنمشدر لکن اول بابده
نظر اولنور اکر غازی حمار وفرس وبغل وبرذونه ظفر بولوب انجق عندنده آخری بولنمغله یاخود راجلا مشیدنده
اکا ضعف شدید وعناء مدید کلمکله رکوبه محتاج دکل ایسه رکوبی جائز کوریلمزاماسنی ایچون رکوب ایدوب
یاخود کندو علفنی یا غنیمتدن اولان علفی تحمیل ایدرسه بأس یوقدر زیرا بونلر حوایج غنیمتدن ودواب مزبوره
دخی غنیمتدندر یوقسه غازی حاجت نفسی ایچون رکوب ایدوب کندو متاعندن ومالك اولدیغی دوابك علفندن
برشیئی تحمیل ایلك ضرورت اولمدقجه جائز کوریلمز واثم دخی کوردن مقصود انجق بوصورتدرکه غلولدن
معدوددر واکر غازی عروض فتورایله مشیدن عاجز وعدم رکوبنده خوف لحوق اعدا ظاهر وبارز ایسه یاخود
خوف اعدا بدید اولمیوب انجق مقدما مبتلای جهد جهید اولمغله عدم رکوبنده نفسی اوزره خوفی مزید ایسه
یاخود فرسی قتل واضاعه اولنوب راجلا قتاله عدم الاستطاعه ایسه بوصورتلرده رکوبی جائز کوریلور
ورکوبیله تلف اولسه کرك قضاده وکرك بینه وبین الله تعالی ضامن اولماز زیرا رکوبی اکا شرعا مباحدر
اما بلا احتیاج استهلاکی بشقه درکه اکرچه هنوز غنائمده تأکد حقوق بولنمامغله بوصورتده دخی حکم قضاده
ضامن اولماز اما استهلاك کننده آثم اولمغله بینه وبین الله تعالی اوزرینه غرامت قیمتی واجب اولمغله بلا جبر ضمانی

غنیمته ادا ایله افتا اولنور واسلحه ایله انتفاعی دخی جمیع مذکوراتده رکوب دابه منزلنده در وقتاکه لاجل الضرورة
استعمالی شرعا اکا مباح اوله آنده تلف اولان نسنه یی نه حکم قضاده ونه بینه وبین الله تعالی ضامن اولماز وقتاکه
استعماله آثم اوله حکم قضاده جبر والجا قیلنمازسه ده بینه وبین الله تعالی غرامتله افتا اولنور زیرا بوصورتده توبه
لازمدر وتمام توبه غنیمتدن اتلاف ایلدیکی نسنه نك قیمتی غارم اولمقدر ودوابه الباس اولنان جللر جمیع احکامده
ثیاب انسان ولجام وسرجلر اسلحهٔ شجعان منزلنده در واکر اهل عسکر دارالحربده اشنان یعنی چوغان دیدکلری
نسنه یه یاخود صابونه ظفر بولوب آنکله بعضیلری غسل ثیاب ایلسه لر مکروه کوریلور زیرا غسل ثیاب اصول
حوایجدن اولمامغله شرکت غنیمتدن استثناسی ثابت دکلدر انجق اشنان اول محلده نابت وبی قیمت ایسه اخذ ایلین
آنکله انتفاعده بأس یوقدر واکر قیمتدار ایسه همان اخذ ایله غنیمتدن اولوب مأخوذ غیر اولان ماله وبیوت
اعدا ده محرز اولان اموال الله برابر اولور سؤال اولنورسه که حطبله اول موضعده قیمتدار ایسه دخی غازی ایچون
ایقاد ناره رخصت ویریلشیکن نیچون خطمی ایله غسل رأس واشنان وصابونله غسل ید وثیابه رخصت
ویریلمدی جوابده دیرزکه ایقاد نارده اصول حوایجدن اولان طعامی اصلاح تحقق ایتمکله شرکت غنیمتدن
استثنا اولنوب بومعنی اشیاء مرقومه ده بولنمامغله مستثنی اولمامشدر واکر غازی بر مجمره یعنی انواع بخوردن عود
وامثالی نسنه لره ظفر بولسه آنکله تجمر وتبخری جائز اولماز که تبخر اصول حوایجدن دکلدر همان تطیب کبیدر
کذلك طعام واصطلا ایچون آنلرایله ایقاد نار دخی جائز اولماز که آنلر بین الناس وقوددن معدود دکللردر لکن
آنلر اول موضعده اعدانك ایقاد نار ایلدکلری اخشابلرندن ایسه بوصورتده ایقادده بأس یوقدر وجواز تبخر
بالطریق الاولی در واکر اهل غزا اخشابدن مصنوعه خوانلره وقصعه لره ووتدلره یعنی قازقلره ظفر بولسه لر
آنلری ایقاد نار ایچون استعماللری بلا ضرورة جائز کوریلمز زیرا منزلهٔ امتعه یه منزل اولملریله حسب العاده
وقودده غیر مستعملدر اما اخشاب غیر معموله یه ظفر بولسه لر اکر آنك اول موضعده قیمتی وار ایسه آنکله وقودده
انتفاعلری حلال اولماز واکر قیمتی یوغیسه انتفاع مرقومده بأس یوقدر واخشاب مزبوره یی داراسلامه
بعد الاخراج اندن قصعه لر وقدحلر اتخاذینك احکامنی باب سابقده بیان ایلدیك اما قبل الاخراج اتخاذ ایدرسه آنده
بأس یوقدر زیرا قبل الصنعة اول موضعده متقوم اولمدیغندن آنکله انتفاعی مباح ایکن صنعتی انتفاعنه مانع اولماز
واکر امیر غنائمی دارالحربده ارادهٔ تقسیم ایدرسه قبل الصنعة قیمتدار اولان خشبی معمول وغیر معمول ایکن تقویم
وعامله قیمت عملنی تسلیم دنصکره معمولنی یدندن اخذ وقسمته وضع وتقدیم ایدر واکر عاملی آنی بیع ایتمش ایسه ثمندن
فضل عملنی امیره اعطا قیلر لکن قبل الصنعة دارالحربده وداراسلامده قیمتدار اولمیان خشب بعد الصنعة دخی
عاملنه سالم قیلنور زیرا عملیله مال متقوم اولوب مکسوبی اولمشدر کورمزمبسنکه برکسنه غیرك ترابندن اتخاذ کوزه ایلسه
اکا مالك اولور ودارالحربده اتخاذ قدور اولنان طین دخی تفصیل سابق اوزره اتخاذ قصاع اولنان خشب منزلنده
نازلدر واکر عسکردن برجماعت طلب غنائم ایچون کیدوب مشرکینك ارماك وامتعه وسبی وطعاملرینه فائز اولسه لر
عسکره کلنجیه دك مجموع غنائملرین اول ارماك اوزره تحمیللری جائز کوریلور زیرا حامل ومحمول علیه بالجمله
ملك غانمیندر وجواز تحمیل بوعلتله امتعه ده ثابت اولدقده طعامده دخی ثابت اولور که طعامی دخی انتفاع
جمیع عسکر ایچون کتوریرلر اما علف وطعامدن برشیئ قلیله ظفر بولوب احتیاج نفسلری ایچون اخذ ایتملر ایسه
بلا ضرورة اعدادن اخذ اولنان ارماك وحمیر وبغال وعربه لر اوزره تحمیللری مناسب اولماز زیرا ذکر اولنان علف
وطعام مقدار حاجتلرندن زیاده اولمادقجه اکا کندولر احق اولمغله حکما داراسلامدن حاجت نفسلری ایچون
ادخال قیلدقلری طعامه ملحق اولمشدر لکن اعدادن اخذ اولنان بقر وجاموس وابل ایسه حاجت نفسلری ایچون
اخذ ایتدکلری طعامی دخی بونلره تحمیللری جائزدر زیرا بونلر دخی جملهٔ طعامدندر کورمزمبسنکه بونلری
اکل ایچون ذبحلری جائزدر وهم حاجتلرندن فضله اولمدقجه بونلره اخذ ایدنلر احق اولورلر بوجهتله حاجت
نفسلری ایچون اخذ ایتدکلری طعاملرین بونلره تحمیللری جائزدر اما مسئلهٔ سابقه بشقه در واکر حاجتلرندن
زائد اولمیان طعام قلیله ارماك مشرکین اوزره محمول ایکن ظفریاب اولسه لر کرکدرکه اول طعامی ارماکدن اخذ
وکندو دابه لرینه تحمیل وارماکی بلا حمل سوق معسکره شتاب ایده لر زیرا ارماك اوزره حمل قدیمنی ابقا مجددا
انشاء حمل کبیدر واکر معیتلرنده بولنوب داراسلامدن ادخال قیلدقلری طعاملرین غنیمتدن اولان ابل وبقر
اوزره ارادهٔ تحمیل ایلسه لر تحمیل مزبور اوزرلرینه رکوبلری منزلنه تنزیل اولنمغله بلا ضرورة تحلیل اولنماز
وهم ابل وبقر اطعمه دن ایسه ده غنیمتدندر کورمزمبسنکه فضلهٔ حاجتلرین یدلرندن سائر غانمین اخذ ایدرلر

الجیم بضم الجیم الاول مابوقد به
وبکسر الجیم الاول المحل الذی
یوقد فیه کذا الخط الحصبری
رحمه الله تعالی *

اما طعام مجحول ملك خاصلريدر كه برفرد ايجون آندن برنسنه اوزره سبيل يوقدر پس قطعا غنيمتدن اولميان نسنه ده
من وجه غنيمتدن اولان نسنه ايله انتفاعلرى حلال اولماز اما حاجت نفسلر ايجون اخذ ايتدكلرى طعام بشقه در
واكر اهل حربك خروارلر ايچنده طعاملرينه ظفر بولسه لر بودخى اوزرنده طعام بولنان ارما كله برابردر كه خروارلر
طعامدن اولميوب ظروف اولمغله ارماك حكمنده لردر وارما كه ظفر بولدقلرنده ذبح واكلنى مراد ايلسه لر
بلاضرورة رخصت ويريلمز وقول مذكور اصل ابى حنيفه رضى الله تعالى عنه اوزره ظاهردر كه قول ابن عباس
رضى الله تعالى عنهما اوزره لحم خيلى مكروه كورمشدر بو جهتله خيل غنيمتده جمله طعامدن عد اولنماز اما قول
امامين رحمة الله تعالى عليهما اوزره اكرچه اكلى مالكينه مباحدر لكن غنيمتدن اولان نسنه اكل ايچون مهيا
ياخود شرعا اكلى منصوص اولمدقجه طعامدن عد ايله هر فرد ايچون مستقلا اكلنه رخصت ويريلمز ومنفعت
اكل انعام معروفه ده منصوصدر كه قال الله تعالى ومنها تأكلون وخيلده غير منصوصدر وهم خيل حسب العاده
اكل ايچون مهيا اولميوب غالب احوالى مركوبيتدر بو جهتدن بلاضرورة غنائمده ذبح واكلى مكروهدر واكر
امير عسكرى تناول طعام وعلفدن منع ايدرسه جائز كوريلور بشرط آنكه منعى عسكر ايچون عدم احتياجلرينه
بناء على وجه النظر والاجتهاد اوله كورمزميسنكه امير دار الحربده غنائمى بيع وتقسيمى مناسب كورسه اباحت
تناولى رفع ايدر ايكن ينه جائز كوريلور پس من اول الامر منع تناولى مناسب كورسه ينه بويله در انجق محتاج
اولدقلرنده عسكرى بالكليه ياخود بلاثمن تناولدن منعى مكروه كوريلور زيرا بو صورتده احتياج ناسله تناوله رخصت
شرعيه وار ايكن امير كندو رأيى ايله رفعنى قصد ايتمش اولور وبو معنى عامه نك ماليله انتفاعدن ومارة نك طريق
جاده يه سلوكدن منع منزلنده اولمغله منهيدر وبويله ايكن ينه ناسى منع ايدوب اولبابده ناسدن ثمن آلوب غنيمه
وضع ايلدكدنصكره بو فعلى تجويز ايتمين قاضى آخره رفع اولنسه كركدر كه قضاء اميرى امضا قيله زيرا فعل مذكور
موضع اجتهادده حاصل اولمشدر وبز بالدفعات بيان ايلديك كه بو مثللو مجتهد اتده قضا نافذدر مؤلف مصيب
اعده الله تعالى له من الثواب خير نصيب بو محلده ديديكه بعض ناس ديديلر كه عسكرك عدم احتياجلرى ظاهر
وبارز ايسه ده طعام وعلفدن منعله اميرك آنلره تعرضى غير جائزدر لكن مؤلف فتوت بنيان اول مخالف كيم
ايدوكنى ذكر وبيان ايلدى ظن ايده رمكه مخالف مرقوم بو مخالفتده انجق ذكر ايلديكمز نكته يه اعتماد يعنى
عسكرى رخصت شرعيه دن منع ايلمك محذورينه استناد ايلدى لكن علماء رحمهم الله تعالى ديديلر كه رخصت
مزبوره احتياجه مبنيدر وعند الاحتياج عسكرى رخصتدن منع ايتدكده امير توفير منفعتلرينه قصد ايتمش اولميوب
قصد اضرار ايتمش اولور لكن اولبابده ينه مسلمين ايچون منفعت ظاهره وار ايسه منعى جائز كوريلور اما عند عدم
الاحتياج امير ناظر مسلميندر وولايت نظرى واردر ومنع اميرده عسكر على تقدير المنع كندو طعاملرينه تناولده اسراف
ايتمك وعلى تقدير الاطلاق طعام غنيمتدن تناولده اسراف ايتملرندن غيرى فائده بولنماسه بودخى خصوص متعدده
امير ايچون وسعت رأى واجتهادده كافيه در واكر عسكر منازل اهل حربده غسل رأس ياخود تداوى ايچون احراز
ايلدكلرى طينه ظفر بولسه لر بلا احتياج آنلردن بر شيئى استعماللرين مناسب كورمزم زيرا احراز ايله مملوكلرى اولوب
مملوكلرندن بطريق القهر اخذ اولنان البته غنيمت ايكن استعمالى دخى اصول حوائجدن دكلدر اما احراز ايتمدكلرى
طينه ظفر بولسه لر نظر اولنور اكر اول موضعده قيمتدار ايسه غنيمتدندر واكر دكل ايسه استعماللرى جائزدر والحاصل
طين دخى نظائر سابقه سنه حكمده مساويدر كذلك دم الاخوين كه ايكى قرداش قانى ديدكلرى نسنه يه وحرمل كه
اوزرلك ديدكلرى نسنه يه ظفر بولسه لر بونلر دخى سابقلر ايله برابردر اما وقود يعنى ايقاد نار ايچون اعداد اولنان
نسنه لر بشقه در كه آندن احراز ايلدكلرينه دخى ظفرياب اولسه لر انتفاعلرى جائز كوريلور وتجويز مذكور
بطريق الاستحساندر يوقسه مقتضاى قياس آنكه دخى بلا احتياج انتفاعلرى جائز اولمامقدر لكن بز تقريبا بيان
ايلديك كه وقود اصول حوائجدن معدوددر واكر اهل حربدن كيرو قالمش اوتاد وعماد خيام مثللو نسنه لره ظفر
بولسه لر بونلر مال متقوم وجمله غنيمتدن اولملريله بلا احتياج آنلر ايله انتفاع ايلمك برفرده حلال اولماز كذلك
اهل حربك وقودك غيرى مصلحتلريچون احراز ايلدكلرى خشبه ظفر بولوب بعض عسكر آندن اوتاد
وقصاع اتخاذ ايلسه لر آنلر ايله انتفاعى حلال اولماز زيرا حكم غنيمت صنعتنده غير ثابت ايسه ده اصلنده
ثابتدر حتى امام اوزره واجبدر كه آنى بيع ايدوب ثمنى معمول ايكن قيمتيله غير معمول ايكن قيمتى بينلرنده
تقسيم وحصه سنى اكا اعطا وباقيسنى غنيمته تسليم ايده ياخود قيمت عملنى اكا اعطا ومعمولنى آلوب غنيمته
القا ايليه كذلك صانع اول خشبى مبتندن اخذ ايتمش اولسه ينه بويله در لكن بشرط آنكه اول

خشب اول موضعده قيمتدار اوله اما قيمتدار دكل ايسه آنكله دار الحربده انتفاعى جائزدر ودار اسلامه
خروجنده حكمى باب متقدمده سبقت ايلمشدر زيرا اصل شجر كرك احراز مشركين وكرك كندو احرازى
صورتلرنده غنيمتدر لكن صورت ثانيه ده غنيمت اولمق كندو اخذيله حاصل واول دخى اخذ ايله انجق كندو
انتفاعنى قصد ايتمش اولمغله باعتبار القصد انتفاعى تقديم وتجويز اولنور وصورت اولى ده غنيمت اولمق بعد
احراز المشركين اوزرينه استيلا بزله حاصل اولمغله بلا احتياج آنكله انتفاعى تجويز اولنماز بعده مؤلف صحيح
الاسناد عبد الله بن عمرو بن العاص رضى الله تعالى عنهما اهل عسكره سرحددن تجاوزلرنده دار الحربده ظفر
بولدقلرى اوتادى دخى غنيمته رد ايله امر ايدر ايدى ديو نقل وايراد ايلدى بعده ديديكه اهل عسكر اوزرنده قتال
ايتدكلرى سروج وجلودلرينى دار الحربده اصابت ايلدكلرى زيت وشحمله ياغلامق جائزدر اما بونلردن تجارت
ايچون حمل ايدوب قتال ايچون حمل ايتدكلرى نسنه لرى ياغلامق غير جائزدر اكرچه اصابت ايلدكلرى زيت
وشحم غنيمتدن اولمغله على كلا التقديرين حكم قياس واحددر كه استعماللرى غير جائزدر لكن مؤلف صاحب احسان
فرق ميانلرنده استحسان ايدوب ديديكه اهل عسكر اول زيت وشحمى قتال اوزره كسب قوت ايچون اكللرى
جائز اولديغى كبى آنلر ايله قتال ايچون استعمال ايلدكلرى نسنه لرينى ياغلامق دخى جائزدر وتجارت ايچون حمل
ايلدكلرى نسنه لر ايله قوت قتال حاصل اولمامقله اولبابده عسكرده بولنان تجار حكمنده اولدقلرندن تجاره جائز
كورلمين بونلره دخى اولبابده جائز كوريلمز واكر امير غنائمدن برشيئى دار الحربده برمسلمه ايداع اول دخى استهلاك
ايلسه اكا تضمين اولنماز زيرا ايداعى احرازدن عد اولنميوب قبل الاحراز دخى آنده حق غانمين غير متأكد اولمغله قبل
الايداع استهلاكله بعد الايداع استهلاكى متحددر واول مسلم امانتده خيانت ايتمكله امام ايچون تأديبى جائزدر كه قبل
الايداع استهلاك كندو تأديبى جائز ايدى پس بعد الايداع بطريق الاولى درمكر اول وديعه طعام اولوب مسلم مزبور دخى
جمله غانميندن ايكن آنى اكل ايتمش اوله بو صورتده قبل الايداع اكلى موجب تأديب اولماديغى كبى بعد الايداع دخى
موجب اولماز واكر امير حين ايداعده اكا اكر استهلاك ايدرسك ضامن اولورسين ديمش اولسه بو شرطى باطلدركه
حكم شرعه مخالفدر زيرا هم امينه شرط ضمانى وهم احراز ايله آنده تأكد حقدن اقدم شرط ضمانى متضمندر اما
امير حين تسليمده بو نسنه قيمتله اوزريكه الزام اولنمشدر ياخود بيك درهمه اوزريكه الزام اولنمشدر ديوب قابض دخى
اكا راضى اولمش ايسه بو صورتده بيع ايتمش اولور زيرا صورت ثانيه ده صحيحى بيع وصورت اولاده جهالت قيمت
بولنمغله بيع فاسدى تصريح ايلمشدر وبيع اميرك صحيح وكرك فاسد منزله احرازده درز يرا ملك مشترى قسمتله
ثابت اولديغى كبى بيع صحيحده نفس بيعله وفاسدده عند القبض ثابت اولور واكر امير عسكر بعد الخمس تنفيل
ربعله برسريه بعث ايدوب آنلر دخى طعامله اغتنام ايلسه لر اول طعامدن مستغنى ايسه لر دخى ينه تناوللرى
جائزدر وحكم مزبورده اهل عسكر واهل سريه برابردر زيرا تنفيل حكم تناول طعام وعلفده غير مؤثردر كه حق
منفلين سهام غانمين منزلنده در وسهام غانمينده فرسان ورجاله بينلرنده تفاوت وار ايكن اباحت تناولده تسويه لرينه
مانع دكلدر پس نفل دخى بويله در اما اول سريه يه جميع مصابلرين تنفيل قلمش ايسه ينه اهل سريه نك
طعام غنيمتلرنده باعتبار السهام شركتلرى قائم اولمغله تناوللرى جائزدر لكن اهل عسكرك آنده نصيبلرى اولميوب
بعد التنفيل غنائم سريه ده حاللرى مطلقا غنيمتده حال تجار كبى اولمغله آندن برشيئه تناوللرى جائز دكلدر واكر
امير اول سريه يه من اصاب منكم شيئا فهوله ديو تنصيصله هر برينه مصابنى تخصيص قلمش ايسه ايچلرندن
هر فرده رفيقينك اخذ ايلديكى طعامدن تناولى حلال اولماز مكر ثمنينى ويروب ياخود رفيقى اكا اعطا ايليه زيرا
بو تنفيل منزله قسمتده اولمغله بوندنصكره برشيئه اصابت ايلين كمسنه اكا تملكله ممتاز اولور ومال مسلم طيب
خاطرى بولنمادقجه آخره حلال اولماز بويله ايكن بر كمسنه مصيبك رضاسى بولنمادين تناول ايلسه بعد القسمة
حكم غنائم اوزره ضمانى لازم اولور مؤلف بى عديل بو مسئله نك تعليل ايدوب ديركه كورمزميسنكه سريه
مزبوره دن رئيسى برجاريه يه اصابت وحيضه واحده ايله استبرادنصكره اكا وطئى حلال وبو معنى اختصاص
ملكه دالدر لكن قول مذكور قول محمد رحمه الله تعالى در اما عند ابى حنيفه رحمه الله تعالى وطئى مكروهدر وبز
بو مسئله يى شرح السير الصغيرده بيان وتقرير ايلديك واكر امير عسكر سريه يه برشيئله تنفيل ايتميوب امير سريه غنائملرينى
عسكره سوق ايچون برقومى استيجار ايلسه بو استيجارى تتمه اصابتدن اعتبار اولنور زيرا امير عسكر آنى انجق قتال
واحراز غنائم ايچون ارسال ايتمشدر وبو معنى سبب احراز اولان سوق غنائمه تصريح ايتمديسه ده بطريق الدلالة
اذن واجازتدر بعده كركدركه امير عسكر كنوردكلرى طعامدن استيجار اولنان اجيرلرك اجرتنه وفايده جك

مقدارینی بیع ایدوب باقیسنی ابقا واکل ایچون میان ناسه القا ایلیه لکن بو صورت انجق اهل عسکر غنیمت اخراجه
اصابت ایتدکلری حالتده در اکر اصابت ایتمشلر ایسه اجیرلک اجرتلرینی آندن اعطا وشریه نك کیتوزدکلری طعام
وعلفی مقدار حاجت تناول ایچون میان ناسه القا ایدر و صورت اولیده مقدار اجرت هنوز بیع اولنمادین جمله سنی
اکل ایلسه لر بر فرد اوزره ضمان ما کولی الزام اولنماز انجق عسکر دار اسلامه خروج ایلردن اقدم غنیمت
اخراجه اصابت ایدرلر ایسه اجیرلرك اجرتلرینی آندن اعطا قیلنور ایده یورلرسه امیرانی بیت المالدن ایفا قیلور زیرا
اجرت مزبوره حاجت مسلمین ایچون دین واجب اولمغله مال مسلمیندن قضا ایدر وهم الغرم مقابل بالغنم
قضیه سنی دخی بو حکمی اقتضا ایدر والله اعلم

باب ماجاء فی الغلول * یعنی خیانت غنائمده وارد اولان اقوال وآثارك محل آثاره وایثار یدز قیچان برکسنه نك رحلنده
یعنی یوکنده غلول یعنی غنیمتدن علی وجه الخیانة اخذ ایلدیکی نسنه بولنسه اول کسنه ضرب ایله ایجاع وتنکیل
اولنور اما ضربنده فرق سوطه ابلاغ وتکمیل قیلنماز زیرا غلول ایله غنیمتده حد معین بولنمیان جریمه یی ارتکاب
ایتمش اولمغله تعزیر اولنور وتعزیر اتده حدوددن برشینك عددینه ابلاغ وتوفیر اولنماز لقوله علیه السلام من بلغ
حدا فی غیر حد فهو من المعتدین یعنی اول کسنه که حدك غیرنده رتبهٔ حده بالغ اوله اول کسنه حدی تجاوز
ایدنلردندر لکن غلول ایدن کسنه نك رحلی احراق اولنماز زیرا اکرچه خیانت ایتمشدر لکن خیانت احراق
رحلی ایجاب ایلمز ویدی دخی قطع اولنماز زیرا غنائمده نصیبی واردر وایچنده نصیبی بولنان مالی سرقه ایلین
کسنه نك تحقق شبهه یه بنا یدی قطع اولنماز وقول مذکور جمهور فقهانك مذهب منصورلریدر
اما علماء شام مرتکب غلول اولان کسنه نك لاجل التأدیب رحلی احراقله تعذیب اولنور دیوب بوبابده
حسن بصری رضی الله تعالی عنه دن یؤخذ الغلول من رحله ثم یحرق رحله الا ان یکون فیه مصحف یعنی غلول
ایتدیکی نسنه رحلندن اخذ اولنوب صکره رحلی احراق اولنور مکر رحلنده مصحف بولنسه قولنی روایتله
مدعالرین اثبات وتصویب ایدرلر لکن حسن بصری رحمه الله تعالی نك اصحابی قول مذکوری آندن موقوفا یعنی
کندو قولی اولمق اوزره روایت ایدرلر انجق امام اوزاعی رحمه الله تعالی اسمنی ذکر ایتمدیکی بر رجلدن اول دخی
حسن بصریدن مرفوعا یعنی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینه نسبتله ذکر ایلمشدر لکن
حدیث مذکور هم شاذ وهم راویسی مجهول غیر معروف اولمغله فقها آنی صحیح کورمدیلر زیرا امام اوزاعی
کندو ایله حسن بصری بینلرنده بولنان رجلك اسمنی ذکر ایلمدی وهم حدیث مذکور من جهة المعنی آثار
مشهوره یه مخالفدر ومؤلف صحیح الاسناد اول آثاردن بعضیسنی بو کتابدن شووجهله ایراد ایلدیکه رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری مرتکب غلول اولان هر شخصه وعید وتهدیدی الحاق ایتمشلر ایکن آنلردن
بر فردك رحلنی احراق ایلمدیلر آنلردن بریسی حدیث مدعم رضی الله عنه درکه مدعم رسول الله علیه السلام
حضرتلرینك عبد معتق یاغیر معتقلریدر آنی حضرت رسالته رفاعة بن زید الجذامی رضی الله عنه اهدا ایلمشدر
غزوهٔ خیبردن عودتده وادی القری نام موضعه وصوللرنده مدعم رحل رسول الله علیه السلامی راحله لرندن
تنزیل ایدر ایکن ناکاه بر سهم عائر یعنی رامیسی نامعلوم اوق اصابت ایدوب آنی قتل ایلدی بعده ناس آنی کوروب
هنیئا له الجنة دیمکله رتبهٔ شهادتین تبریك ایلدکلرنده رسول الله صلی الله علیه وسلم کلا والذی نفسی بیده
ان الشملة التی اخذها یوم خیبر من الغنائم لم تصبها القسمة لتشتعل علیه نارا دیدیلر یعنی اویله سویلمه کز نفسم
ید قدرتنده اولان الله تعالی یه قسم ایدرمکه یوم خیبرده غنائمدن قسمت اصابت ایتمدین اخذ ایلدیکی شمله
نار اولوب اوزرنده اشتعال ایده یور بعده ناس بو تهدید شدیدی استماع ایتدکلرنده همان بر رجل غنیمتدن اخذ
ایلدیکی بر یاخود ایکی شراکی یعنی نعلین طسمه سنی کتوروب غنائمه القا ایلدکده رسول الله صلی الله علیه وسلم
شراك من نار قول شریفلریله نتیجهٔ غلولی ابدا ایلدیلر وبعض غزواتده دخی برکسنه شهید اولدقده رسول الله
علیه السلام حضرتلرینه استشهد فلان دیو اخبار اولندقده کلا انی رأیته یجر الی النار بعباء غلها یعنی
اویله دیمه کز علی التحقیق بن آنی غلول ایلدیکی بر عبا یعنی کلیم سببیله ناره جر اولنور کوردم قول شریفلریله
انذار ایلدیلر وابن عباس رضی الله تعالی عنهما دیدیکه برقومده غلول ظاهر اولمادی الا الله تعالی قلوبلرینه
رعبی القا ایلدی وبرقومده زنا شایع اولمادی الا ایچلرنده موت کثیر اولدی وبرقوم مکیال ومیزانلرین نقص ایتمدیلر
الا آنلردن رزق قطع اولندی وبرقوم قوم آخر اوزره بغیر حق حکم ایلمدیلر الا ایچلرنده دم شایع اولدی وبرقوم
نقض عهد ایلمدیلر الا عدولری اوزرلرینه تسلیط اولندی وبرکسنه سلمان رضی الله عنهه کلوب بن غنیمتدن

والرحل للبعیر کالسرج للدابة کذا فی المغرب *

مطلب محرق مالا فیه نصیبه لا یقطع

الشملة کساء یتغطی ویتلفف به کذا فی النهایة *

برخیط آلوب آنکله ثوبمی دیکدم دیدکده سلمان رضی الله عنه الا کل شیء وقدره یعنی هر نسنه قدری ایله بیله
مقروندر اکا کوره مؤاخذه اولنورسین دیدی ایشته بو مذکورات بالجمله غلولك عظم ووبالنه دلیلدر لکن ایچلرنده
احراق رحل یوقدر حال آنکه بیانی وقت حاجتدن تأخیر غیر جائزدر ومع ذلك جابر رضی الله عنه لیس
فی الغلول قطع ولا نکال یعنی غلولده قطع ید وتنکیل وتعذیب یوقدر دیدی وقول مذکور عدم احراق رحلده
تصریحدر که احراق رحل اعظم نکالدر ومرتکب غلولك رحلی احراق اولنمادیغی کبی سهم غنیمتدن ورضخدن
محروم دخی قیلنماز زیرا ایچنده نصیبی بولنمیان مال غیری سرقه ایلسه سهم ورضخندن محروم قیلنماز پس ایچنده
نصیبی بولنده قده عدم حرمانی بالطریق الاولی در وهم احراق رحله قائل اولنلر مصحفی وحیوانی وسلاحی
احراق اولنماز دیدیلر پس بو قوللرندن خلافلرینه برحجت اقتباس اولنور که امتعهٔ سائره سی دخی عدم احراقده
مذکوراته اوزره قیاس اولنور اکر عدم احراق حیوان انجق مثله دن احترازایچوندر دیو تفریق ایدرلرسه بز دخی
بو تقدیر اوزره اولا حیوانلرین ذبح بعده احراق ایتمك اقتضا ایدرایدی دیو بینه توفیق ایده رز کذلك عدم احراق
سلاحی قتال اوزره مدار قوتی اولدیغند ندر دیو اعتذار ایدرلرسه بز دخی سائر امتعه سی دخی بویله درکه غازی
حسب العاده قتالده محتاج اولدیغی نسنه یی استصحاب ایلمز دیو دفعه ابتدار ایده رز علی الخصوص حکم احراقده
روایت قیلنان حدیثك ضعیف ایدوکی شو دلیل قوی ایله تقویت وتضعیف قیلنمشدر که غلول ازمنه دن
بر زمانده زمان نبوتدن اکثر وقوعی کورلمشدر که زمان نبوتده منافقین واعراب معیت نبویه ده غزاده بولنورلر ایدی
وآنلر مرتکب غلول ایدیلر وآنلرك عمل واعتقادلری بیاننده رسول الله صلی الله علیه وسلم اوزره نوبنو وحی الهی
نازل اولور ایدی وعلماء مغازی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینك غزواتلرنده واقع اولان
افعاللرندن برشیئی ترك ایتمیوب جمله سنی روایت ایلمدیلر پس برفردك رحلنی احراق ایتمش اوله لر ایدی البته آنی دخی
نقل شایع مستفیض ایله نقل ایدرلر ایدی ونقل مذکور کتب مشهوره ده معدوم اولدیغندن حدیث مرقومك اصلی
ثابت اولمدیغی عندمزده معلوم اولمشدر بعده قول مذکورده حدیث شاذ ایله اثبات حد واردر و بویله حدیث
شاذ ایله اصوله مخالف اولان احکام شبهاتله ثابته ایسه دخی اثبات اولنماز ایکن شبهاتله مندرئه اولان حدود نیجه
اثبات اولنور ای اهل شام مرتکب غلولك ثیابی دخی رحلنده داخل اولمغله اول دخی احراق اولنوب شدت برد ایله
هلاکی متوقع ایکن عریان ترك اولنورمی بوبابده رأیکز نه در بزه اخبار ایدیکز کذلك رحلنده بولنان غیرك ودیعه
وعاریه سی یاخود رحلی بولنمادقده سرحدده خانه سنده بولنان امتعه سی احراق اولنورمی بوبابده دخی رأیکز
نه در بزه اخبار ایدیکز کذلك ایکی شخصدن هر بری متاعنی آخره اعاره ایدوب صکره هر بری غلول ایتدکده
هر برینك عندنده عاریه بولنان متاع آخر احراق اولنورمی رأیکز نه در بزه اخبار ایدیکز کذلك رحل واحده
بر جماعت اجتماع ایدوب ایچلرندن بعضیلری غلول ایتدکده رفیقلری واقفلر ایکن اخبار ایتمدکلرنده یالکز
متاع مرتکبی احراق اولنور یوقسه کتم ایتملریله باقیلرك امتعه لری دخی احراق اولنورمی رأیکز نه در بزه اخبار
ایدیکز والحاصل مؤلف اصابت مشهود مرتکب غلولك احراق رحلنه قائللرك تبعید قوللرنده وجه مذکور معهود
اوزره تکثیر شهود ایلدکدنصکره کتاب الاستحسانده بیان ایلدیکیمز اصل اصیلی خلاف اهل شام اوزره احتجاجده
بو وجهله ذکر وتأصیل ایلدیکه کبار اصحاب رضوان الله تعالی علیهم اجمعین حضراتی خبر واحد ایله عمل ایتمزلر
ایدی مکر اول واحد ایله برابر شاهد آخر بولنه یاخود اول واحد صدق مقالنه یمین ایلیه نته کیم قول علی بن ابی طالب
رضی الله تعالی عنه بویله در ومیراث کبی شبهاتله دخی ثابت اولان امورده واستیذان کبی ملزم حکم اولمیان
مصالحده مذهب اصحاب بویله اولنجه شبهه ایله اثباتی جائز اولمیان احراق رحل کبی حد عظیمی اقامتده حدیث شاذ
اوزره نیجه اعتماد اولنور کورمزمیسنکه صحابهٔ کرام حد خمر اوزره اتفاق ایتمشلر ایکن حضرت علی رضی الله تعالی
عنه دیر ایدیکه ماکنت لاقیم علی رجل حدا فیموت ویکون فی نفسی من ذلك شیء الا الحد الخمر فان رسول الله
علیه السلام وابابکر رضی الله عنه لم یسناه یعنی بن بر رجل اوزره اقامت حد ایدوب اول رجل تأثیر حد ایله فوت
اولدقده آنك هلاکندن نفسمده بر الم حاصل اولور اولمادم الا حد خمرده هلاکندن نفسمده الم حاصل اولور اولدم
زیرا رسول الله علیه السلام وابو بکر رضی الله عنه زمانلرنده اول حدی اقامت اقتضا ایتمکله آنلردن اقامتی واقع
اولمادی وبو بیانله مرتکب غلولك احراق رحلنه قائل اولنلرك قوللری غایتله ضعیف ایدوکی نمایان اولمشدر والله اعلم

❊ باب الشراء فیمن یزید وبیع السهام ❊

یعنی غنائم وغیریده بیع من یزید ایله معامله وغازی قبل القسمة بیع سهمنه معاجله بابنده تحقیق مقاله درامیر عسکر

المثل للجمل كالبردعة للحمار كذا في المصباح *

غنائمی بیع من یزید ایتمکده بأس وضرر یوقدر زیرا نبی اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم برقعبی یعنی قدح صغیری
وبرحلسی یعنی ظهر جلدنی تحت البردعه وضع ایلدکلری پلاسی بیع من یزید ایلدیلر ومؤلف مشتری تدبیر مسئله‌
مرقومه یی بو محلده انجق شوعلت ایچون تقریر ایلمشدر که بعض ناس بیع مزایده یی مکروه کوروب رسول الله
علیه السلام لایستام الرجل علی سوم اخیه یعنی بر رجل دینی قرنداشینك طالب شرا اولدیغی نسنه اوزره
طالب اشترا اولماز یعنی اولماسین بیورمشلردر بیع مزایده ایسه استیام علی سوم الغیردر دیدیلر لکن ظن ایتدکلری کبی
دکلدر زیرا استیام علی سوم الغیر انجق بایع ومشتری علی وجه التراضی بربرینه میل ورکون ایلدکدنصکره واقع
اولوب مزایده ایسه آندن اقدم واقع اولور حتی سلعه یعنی متاع اوزره منادی بالنفس صاحب المتاع ایسه
نظر اولنورا کر برکسنه تسمیه ثمن ایله اکا طالب اولدقده صاحب المتاع نداده سکوت ایلمزسه آخرك زیاده سی جائزدر
واکر سکوت ایله اول طالبه میل ورکون ایدرسه بوندنصکره زیاده سی استیام علی سوم الغیر اولمغله برفرده حلال اولماز
اما منادی دلال ایسه ینه نظر اولنور اکر ثمن اول صاحب المتاعه هنوز اخبار اولنماموب یاخود بعد الاخبار
میل ورکونی بدیدار اولمامش ایسه آخرك زیاده سی جائز وسزاواردر واکر اخبار اولنوب میل ورکونی آشکار
اولمش ایسه بردخی زیاده سی برفرده حلال وسزاوار اولماز وامام مکحول رحمه الله تعالی دن منقولدر که
ان رسول الله علیه السلام نهی عن بیع السهام حتی تقسم یعنی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم قبل القسمه
بیع غنائمدن نهی ایلدیلر دیمشدر وبزدخی بوقولی اخذ ایدرز زیرا غازی قبل القسمه سهمنی بیع ایتمك مالك
اولمادیغی نسنه یی بیع اولمغله باطلدر کورمزمیسنکه قبل القسمه برعبدی اعتاق ایلسه عتقی باطلدر پس بطلان
بیعی بالطریق الاولی درکورمزمیسنکه هنوز نصیبی غنائمدن نه محلده واقع اوله جغی معلومی دکلدر ومادام
دار الحربده در سهمنه مالك اولنجغینه دك صاغ قالورمی یوقسه قبل الاحراز فوت اولورمی معلومی دکلدر
وعمربن عبد العزیز رحمه الله تعالی نك روایت قیلدیغی ان رسول الله علیه السلام نهی عن بیع الغنائم حتی تقسم
قول شریفیله مراد بو معنای مفاددر زیرا قبل القسمه امام ایچون بیع غنائم جائز ایدوکنی بیان ایتمشیدك
پس نهی ایله مراد بیع الامام اولمادقده غازی سهمنی بیع اولدیغی عیان اولمشدر وامام شعبی رحمه الله تعالی دن
منقولدر دیمشدر که برکسنه مغنمدن برجاریه اشترا ایدوب صکره آنده برمرض قدیم ظهور ایلسه آنی مغنمه رد ایدر
وبزدخی بوقولی اخذ ایدرز زیرا اکرك غنیمتدن وکرك مالکیدن اشترا ایلین عقد مطلق ایله سلامت معقود علیهه
مستحق اولور وسلامتی بولنمادقده آنی عیبله رد ایدر بو صورتده نظر اولنورا کر غنیمت هنوز تقسیم اولنمامش ایسه
امام ثمنی اوزرینه رد ایدر واکر تقسیم اولنمش ایسه جاریه یی عیبی بیان ایدرك بیع ایدوب ثمن ثانیدن ثمن اولنی
اعطا وفضله قالورسه بیت الماله القا ایدر اما ثمن ثانی اولدن ناقص کلورسه نقصانی بیت المال اوزره الزام اولنور
بوندنصکره مؤلف بدیع البیان بو محلده عیبله ردك کیفیتنده برباب دخی ذکر واتیان ایلدی لکن براول مسائلی
املا ایلدیکیمز شرح الزیاداته بیان ایتدیکیمزدن بومقامده ترکنی شایان کوردیك والله اعلم

* باب من السبایا والنفقة علیهم والعهدة فی بیعهم *

یعنی احوال سبایا ونفقه سبایا وبیع سبایاده عهده لازمه دن بعض انواعنی بیانده باب دقایق نشاندر چنانکه
اهل حربدن برکسنه نك اهل وولدی سبی اولنوب برغازینك سهمنده واقع اولدقلرنده اول حربی امانله کلوب
غازی مذکور ایله سکا بونلرك ثمنلرینی کتوروب بونلری اشترا ودار اسلامده ترك وابقا ایدهیم وبن دخی اسلام یاذمتی
قبول ایدهیم دیو مواعده وغازی دخی نعم دیمکله اظهار مساعده ایلسه بو صورتده رقیق مسفورین کالاول
اول غازینك رقیقلریدر زیرا هنوز بینلرنده عقد مبایعه جاری اولمیوب انجق مواعده وطلب شرا طاری اولمشدر
ومقدار مزبور ایله آنلره مالك حربی ساری اوله مز بناء علیه اول غازی یه رقیق مزبورینده تصرفدن امتناع
لازم اولماز لکن مستحب اولان وعدینه وفادرکه عهده وفا اخلاق مؤمنیندن وخلف وعد صفات منافقیندندر
وبومعناده اثر دخی وارد اولمشدر پس حربی خلف میعاد ایتمدکجه آنلری ملکندن اخراجی لایق دکلدر
مکر حربی کلدیکی اعتاق ایدرسه آنده مقصود حربی حاصل اولوب خلف وعددن اولمامغله بأس یوقدر
مکر اول رقیق حربینك زوجه سی اوله آنی حربی خلف میعاد ایتمدکجه اعتاق لایق دکلدر زیرا حربی
مواعده لری اوزره آنی اشترا قیلدقده اوزرینه عتق لازم اولمیوب امه سی قیلنور ومقصود حربی بومعنی اولمغله
خلف میعاددن اقدم آنی اعتاقده خلف وعد درکاردر اما اولادی بویله دکلدر نظیری شول مکاتبدرکه
زوجه سی واول زوجه دن حاصل اولان اولادی مولالرندن اشترا ایلدکدنصکره اول مکاتبك مولاسی

بعض

مطلب القول فی المدفوع قول الدافع

بعض اولادینی اعتاق ایدرسه عتقی نافذ اما زوجه سنی اعتاق ایدرسه غیر نافذدر زیرا اعتاق ولدنده مقصود مکاتب
حاصل واعتاق زوجه سنده غیر حاصلدر که مقصودی بدل کتابتی ادادنصکره زوجه سی مملوکه سی اولوب
آنی ملك یمین ایله وطی ایلمکدر وصورت مفروضه ده اکر حربی خلف میعاد ایدرسه مسلم مزبور رقیق
مسفورینده کیف مایشاء متصرف اولمق جائزدر زیرا اخلاف حربی ایله حکم وعد مسلم مرتفع اولور واخلاف
حربی انجق تعیین ایلدیکی وقتده ذلك کلدکده ظاهر اولور واکر توقیت وقت ایتمامش ایسه همان کیدوب وکلمه جکی
ودار الحربده تخمین مسلم اوزره جمع مال ایچون مکث ایده جکی مقداری زمانك انقضاسیله ظاهر اولور زیرا وقوف
حقیقی ممکن اولمیان امورده ظاهر حال اوزره بناء احکام واجبدر واکر اول حربی ثمنلرینی کتورمك ایچون کیدکده
مولالرینه بعض دراهم ودنانیر ویروب بونلری اوزرلرینه انفاق قیل دیمکله مسلم دخی اخذ وانفاق ایدوب بعده
حربی کلدکده بن اول دراهم ودنانیری سکا قرضا ویرمشیدم ثمندن عد ایلیه رم دیوب مسلم دخی بلکه
علی وجه الصله ویرمشیدك دیو نزاع ایلسه لر قول مع الیمین قول حربینیدر که دافع مال حربیدر ومدفوعده
قول انجق قول دافعدر وهم دفع مطلق ایله انجق اقل متیقن ثابت اولور واقل متیقن اقراض اولمغله آنده قول
قول حربی اولوب اولسایدی حربینك بن سکا قرض اولدیغی حین اعطاده ذکر ایتمشیدم دیو دعواسی یاخود
دروغده قرضه نیت قیلمشیدم دیو ادعاسی مساوی کوربلور کذلك اوزرلرینه انفاق ایچون ادخاری ممکن اولان
اطعمه دن اعطا ایتمش اولسه ینه وجه مشروح اوزره درامابیز ولحم وثرید کبی ادخاری ممکن اولمیان اطعمه دن
اعطا قیلمش اولسه اکرچه آنده دخی مقتضای قیاس جمله سی ملك حربی اولمغله قول قول حربی اولمق یی التماسدر
اما مؤلف کثیر الاحسان سالك حسن استحسان اولوب دیدیکه آنده قول قول مسلمدر وحربی ایچون اولسایدی
مسلم اوزره نسنه ایجاب اولنماز زیرا ظاهر حال بویله نسنه لرده اعطا علی سبیل القرض اولمیوب علی سبیل الهدیه
اولمقدر واحکامی ظاهر اوزره بنا واجبدر وبو قیاس واستحسان فقهانك شول زوج حقنده قوللری یکساندرکه
زوجه سینه قبل الزفاف بعض اشیا بعث ایدوب صکره بن آنی مهره محسوبا بعث ایتمشیدم دیو ادعا وزوجه دخی
بلکه هدیه ایدی دیو دفع مدعی ایلیه بو صورتده قول جمیع اشیاده قول زوجدر انجق ادخاری ممکن اولمیان
طعامده بطریق الاستحسان قول قول زوجه در دیدیلر کذلك حربی اول اسیرلره الباس ایچون البسه اعطا قیلمش
اولسه ینه وجه مشروح اوزره در والحاصل اول اسیرلر اول مسلمك مملوکلری اولمغله آنلرك نفقه وکسوه لری ایچون
حربینك اعطاسی مسلمه کندو نفسی اوزره انفاق ایچون اعطاسی منزلنده اولمغله آنده جهت صله متعین اولماز
مکر تصریح ایله متبین اوله بوندنصکره مؤلف تحریر اوچ باب دخی ذکر وتحریر ایلمشدر لکن براول ابوابی مقدما
شرح الزیاداتده بیان واکمال ایلدیکیمزدن بو بابده ترك واهمال اولنمشدر والله اعلم

باب من الشهادات فی الغنائم والفیء * یعنی غنائم وبیت المال مصالحندن بعض احوالده شهادته متعلق
باب دقت اشتمالدر اکر مسلمین اهل حصنله احرارلرینی تأمین ورقیقلرینی اخذ ایتمك اوزره مصالحه ایدوب مشرکین
باب حصنی فتح ومسلمین دخول ایتدکلرنده ایچلرندن بعض اشخاص حقلرنده مسلمین بونلر رقیقلریکزدندر دیو
دعوی واول اشخاص دخی بلکه بز احرارلرندنز دیو ادعا ایلسه لر قول مع الایمان آنلرك قوللریدر زیرا کندو
ید نفسنده بولنان کسنه نك رقیتی حجتله ثابت اولمادقجه دعوای حریتنده قول آنك قولیدر سؤال اولنورسه که
ید نفسلرنده بولنملری ظاهر حالدن بر نوع اولمغله کرچه دفع استحقاقه سبب اولور اما مسلمین اوزرلرینه استیلادنصکره
کندو نفسلرینه استحقاقلرینی اثبات ایلمز جوابنده دیرزکه اشخاص مرقومین بو ظاهر حال ایله انجق نفسلرندن
مسلمینك استیلا واستحقاقلرینی دفع ایدرلر زیرا استیلاء مسلمین انجق صلح وامان تناول ایتمیلر حقلرنده استحقاقلرین
موجب اولمغله بونلر تناول ایتمیلردن ایدوکی ثابت اولمادقجه اوزرلرینه استحقاقلری ثابت اولماز ایشته بو بیانله
اشخاص مزبورین نفسلرینه کسب استحقاق ایتیوب بلکه اوزرلرندن دفع استحقاق ایلدکلری نمایان وقوللری
مع الایمان قبوله شایان اولمشدر بو صورتده اهل حصنك رقیقلرندن اولدقلرینه مسلمین یا اهل ذمتدن شهود عدول
شهادت ایدرلرسه قبول اولنور زیرا بینه عادله ایله ثابت اولان اقرار خصمله ثابت کبیدر واول شاهدلرك مشهود بهدن
سهم ورضخله نصیبی واقع اولمق قبول شهادتلرینه مانع دکلدر زیرا بو شرکت شرکت ملك دکلدر وبومثللو
شرکت قبول شهادته مانع اولمادیغی بالدفعات ذکر وبیان ایلدیك کورمزمیسنکه غنیمتده نصیبی اولمیانلردن
برقوم شهادت ایلسه لر قاضی غائب ایتمیشدن ایسه دخی شهادتلریله قضاسی جائزدر حال آنکه ولایت شهادت
ولایت قضادن دون ایدوکی معلوم وبو وجهله نصیب قاضی مانع قضا دکل ایکن نصیب شاهد مانع شهادت

اولماديغى طريق اولى ايله مجزومدر بعده مؤلف وفير الحامد بومسئله اوزره تكثير شواهد ايدوب ديمشدركه غانميندن برجماعت ايچلرندن شخص واحد اوزره غلوله شهادت ايلسه لر مشهود بهده نصيبلرى واراليكن بنه شهادتلرى قبول اولنور زيرا نصيبلرى بولنمغله شهادت غانمين رد اولنسه اولنايده آبا واولادك بينلرنده دخى شهادتلرى رد اولنمق اقتضا ايدر زيرا شركت ملك مال مشتركده قبول شهادته شريكه مانع اولديغى كبى آبا واولادلرينك دخى قبول شهادتلرينه مانع اولور وهم بو وجهله شهادت غانمين باطل اولسه فقراء المسلمين اوليان فقرا ومسا كينك دخى مشهود بهده باعتبار الجنس نصيبلرى بولنمغله شهادتلرى باطل اولور كذلك بيت المالدن سرقه ايلين كسنه اوزرينه شهادت مسلمين دخى ايچلرنده حقلرى بولنمغله باطل اولوردى حال آنكه شهادات مذكوره نك بطلاننه فقهادن براحد قائل دكلدر پس شواهد مذكوره دن بزه معلوم اولمشدركه شركت عامه قبول شهادته مانع اولميوب قبول شهادت انجق شركت ملكله ممتنعدر زيرا شركت ملكده شاهد شهادتيله نفسى ايچون اثبات ملك ايتمش اولور اما ملك اثباتى ايتميوب حق عامى اثبات ايلين بويله دكلدر كورمزميسنكه ايكى مسلم برشخص اوزره شوارعى طريق مسلمينده بناقيلدى ديو شهادت ايلسه لر امام اول شخصك داريني هدم وكالاول طريقه اعاده ايله امر ايدر ومعلومدركه طريقده هرفردك حقى موجود اولمغله شاهد دخى بوشهادتيله منتفع ايدوكى مشهود درلكن مشهود بهده ملك ويدى منعدم اولمغله قبول شهادتى منتظمدر

ومانحن فيه دخى بويله در والله اعلم

باب مايتبايع اهل الاسلام بينهم مما يأخذون من الاطعمة والاعلاف * يعنى اهل اسلام مشركيندن اغتنام ايلدكلرى علف وطعامدن بينلرنده مبايعه لرينك بيان احكامنده باب ماهر الاستحكامدر بز قريبا بيان ايلديك كه هر برغانم ايچون غنيمتى دار ايله احرازدن اقدم طعام وعلفدن حق تناولى قائمدر وبوبابده معلوم اوله كه غانميندن بريسى طعام وعلفدن شى كثيره ظفرياب اولسه كركدركه ايچنده مقدار كفايه سنى اخذ وباقيسنى تقسيم رفقايه شتاب ايليه زيرا سبق يدى اعتباريله مقدار حاجته احق اولمشدر اما فضله سنى رفقاسندن محتاجينه ايصالى واجبدر بوصورتده فضله يى منزل آخره قصد حمل ايدرسه نظر اولنور اكر منزل آخرده طعام وعلفدن برشئه اصابت ايتميه جكنى بيلورسه نقلنده بأس شرعى يوقدر زيرا نقلى دخى حوائجندندر وهرمنزلده طعام وعلفه تجدد احتياج معلوم وبحسب الظاهر معلوم الوجود اولان احتياج حقيقة موجود ومجزوم حكمندهدر كورمزميسنكه طريق حجده معلوم الاحتياج اولان زاد وراحله يه وذهاب وايابنده محتاج اوله جغى نسنه لره وبومدتده عيالى ايچون ترك ايده جكى نسنه لره مالك اوليان كسنه اوزره حج لازم اولميوب وغانم مذكور سبق يدى اعتباريله كندو حاجتيله مشغول اولان نسنه يه احق اولمغله انى غيردن منعه قادردر واكر منزل آخرده آنك مثلنه اصابت ايده جكنى بيلوب انجق اول منزلده تعب طلبدن خوفله قصد ادخار ايدرسه كركدركه فضله يى رفقاسندن محتاجينه دفع وايثار ايده زيرا منزل آخرده مقدار حاجته اصابته مقتدر اولديغندن فضله مرقومه كندو حاجتندن فاضله اولوب اكا رفقاسينك احتياجلرى حالا متحقق اولمغله راحت نفسى باطمانينت قلبى ايچون حق رفقاسى منعى جائز ولايق دكلدر بوصورتلرده كندو فضله يى اعطادن امتناع ايتمكله رفيقلرى يدندن جبرايله اخذ وانتزاع ايلسه لر صورت ثانيه ده جائز وصورت اولى ده مكروه كوريلور زيرا منع فضله ده حق شرعيسى ثابت اولمايجه رفيقلرى جنس حقنه ظفر بولان صاحب الدين منزلنده اولملريله جبرا اخذلرى مشروع اما منعنده حق شرعيسى واوزرنده يد محرزه سى ثابت اولدقده رفيقلرى حقنى ابطال ايله اخذلرى ممنوعدر لكن على كلا التقديرين اخذ ايلسه لر اوزرلرينه ضمانى لازم دكلدر زيرا غنائم هنوز دار ايله محرزه اولمامغله استهلاكى ضمانى مستلزم دكلدر اكر رفيقلرى يدندن جبرايله اخذ ايندكلرنده هنوز اكل ايتمشلر ايكن اول غانم حضور امامه رفع خصام ايلسه نظر اولنور اكر اول غانم اكا محتاج ايسه امام آنى رفيقلرندن اخذ واوزرينه رد قيلر زيرا اول محتاج ايكن يدندن اخذى تعديدر وامام اوزره ازاله يد متعديه واجبدر كذلك آخذ ومأخوذمنه جميعا آندن مستغنى ايسه لر ينه بويله در زيرا اول نسنه يه يد مأخوذمنه اسبق ايكن آندن اخذ انجق محتاج ايچون باعتبار الحاجة جائز ايدى پس آخذ محتاج اولمادقده ازاله يدنده متعدى اولور واكر آخذ محتاج ومأخوذمنه غير محتاج ايسه امام يدندن استرداد ايده مز زيرا اخذنده محقدر وامام اوزره تقرير يد محقه لازمدر غاية الامر ايكيسيده مستغنى اولدقده اما ميچون ايكيسندن دخى اخذ وشخص ثالثه اعطا جائزدر وبو وجهله اماميچون ثانيدن عندالغنى ولايت استرداد ثابت اولدقده بعد الاسترداد غانم اول اوزره تطييب خاطرى ايچون ولايت رد دخى ثابت اولورتنه كيم ايكيسيده مستغنى ايكن

مطلب فی داره هنده فی طريق المسلمين

قبل الاخذ عند الامام مخاصمه ايلسه لر اماميچون اولده ابقا وثانينك اعتراضنى دفع والغا بابنده ثبوت ولايتى هويدادر وهرنسنه كه رباطاتمده نزول وانتظار صلوات ايچون مساجدده جلوس وحج ايچون منى وعرفاتده نزول مثللو حق جميع مسلمين آنده متساوى اوله بومحلده ذكر ايلديكيمز احكام آنلرده دخى بالتمام جارى ومتساوى يدرحتى بركسنه اراضى مباحه دن برموضعده ضرب خيام ايلمه موضع مرقوم ازقديم آخرك مضرب خيامى ايدوكى معلوم اولسه دخى بودفعه اول موضعه ابتدار ايلين كسنه اكا احق اولوب شخص آخر آنى دفع وتحويله اقدام ايده مز زيرا يدى اكا سبقت ايلمشدر وصيد وحطب وحشيش كبى مباحاتده احراز انجق سبق يدايله حاصل اولور لكن اول موضعدن فوق الاحتياج مقدار واسعى استيعاب ايتمش اولسه شخص آخر محتاج اولديغى برجانبنه نزول ايچون يدندن اخذ وانتهابه قادر اولور زيرا سبق يدى جهتيله احق اولديغى انجق احتياجنه مبنى ايدى واكر اول موضع زائدى ايكى كسنه نزول ايچون نازل اولدن طلب ايدوب اول دخى هربرى محتاج ايكن برينه ويروب آخره ويرمك مراد ايلسه مرادى اوزره اسعاد اولنور زيرا مختارينك احتياجى كندو احتياجى كبيدر وكندو محتاج اولدقده سبق يدى اعتباريله اول موضعه احق اولنجه مختارينك احتياجنده دخى احق اولور زيرا انسان بعض ناسله مجاورته رغبت وبعض ناسدن رهبت ايدوب تنظيم جوارى حوائجندن عد واعتبار ايدر وبومسئله ده دليل شول اثر جليلدركه حضرت زبير رضى الله تعالى عنه منازله ناسدن اقدم كلوب هرموضعه برعلامت وضع ايدر ايدى صكره رفيقلرى كلدكده اخذ ايلديكى اول منازلى آنلره اعطا ايدر ايدى واكر صورت مذكوره ده نازل اول ايكى محتاجك برينى اختيار ايتمدين همان برى اول موضع زائده نزوله مبادرت ايلدكده نازل اول آنى اخراج ومحتاج آخرى ادراج مراد ايلسه اكا قادر اولمز زيرا رأى واختيارى ثبوت يدينه اعتبار ايله ايدى شمدى يدى اوزره باعتبار الاحتياج محق اولان يدآخرى عارض ومعارض اولمشدركه آنى ابطاله نازل اولك ولايتى يوقدر اما نازل اول بن بوموضع زائدى محتاج آخر بكا امر ايدوب آنكيچون اخذ ايتمشيدم بوقسه نفسم ايچون اخذ ايتمشيدم ديو اصرار وخصمى انكار ايدرسه بومثللو خبر محتمل اخبار ايتمش اولديغندن استحلافه ابتدار اولنور وبعد الحلف آنى اخراج وآخرى ادراجه قادر اولور زيرا بوصورتده اول موضعده نازل اولك يدى يد آمر موقعنده واقع وآمرك احتياجى غيرك ثبوت يدينه مانع اولمغله يد غير يد متعديه ايدوكى ظاهر اولدقده ازاله ايله امر اولنور وطعام وعلفدن دخى احتياجندن زياده سنى اخذ ايلين بن بوزياده يى فلان ايچون امريله اخذ ايلدم ديدكده ينه حكمى بويله در واكر اهل عسكردن بريسى شعير وبريسى قضب يعنى يونجه يه ظفر بولوب وهربرى آخرك مأخوذينه محتاج اولسه تبادل واستعمال وتناوللرى جائز كوريلوب مبايعه ممنوعدندر اولمماز زيرا هربرى علفدن مقدار حاجتن اخذه قادر ايكن انجق آخرك اوزرنده قيام يدى بلا رضا مانع اولمغله مجرد آنى ارضا ايچون تبادل ايدوب صكره اصل اباحتله استعمال وتناول ايدرلر نظيرى شول اضيافدركه هربرى مائده اوزره آخرك پيشكاهنده بولنان طعامدن تناول ايده ايسه بوتناوللرى مبايعه دكلدر بلكه هربرى آخرك پيشكاهنده بولنان طعامه بلارضا مد يدن ممنوع اولملريله وجه مشروحله بربرينى ارضا بعده ملك مضيف اوزره اباحت مضيفله تناول واستيفا ايدرلر واكر صورت مفروضده ايچلرندن بريسى بعد المبادله اعطا قبلديغى نسنه يه محتاج اولوب اخذ ايلين دخى هنوز اكا محتاج ايكن نقض مبادله يه عازم اولسه قادر اولمز زيرا طيب نفسله اعطا ايلدكده يدى اوزره آخذك يد محقه سى عارض اولوب آنك احتياجى ابتداء امردن اخذ ايتمش اولسه يدندن انتزاعه مانع اولديغى كبى بوصورتده دخى مانعدر اما معطى محتاج وآخذ شمدى مستغنى اولمش ايسه معطى ايچون آندن مأخوذينى رد ومعطاسنى استردادى جائزدر زيرا آخذ ابتداء امردن اخذ ايتمش اولسه دخى مادامكه آندن مستغنى ومحتاج آخر آنى يدندن اخذ ايلمك جائزدر پس اكا اعطا ايلين محتاج آخر اولدقده ينه جائزدر انجق صورت اولاده بلاشئ اخذ ايدوب صورت ثانيه ده مأخوذينى رد ايله مقابله ايدر زيرا رد ايتمك مؤدى غروردركه غرور حرامدر اما ابتداء اكا هبه ايتمش اولوب صكره كندو محتاج وموهوب له غير محتاج اولمغله بلاشئ استرداد ايلسه بوجائزدر واكر صورت مفروضده بعد المبادله معطى محتاج اولوب آخذ مستغنى دن استردادم مراد ايلدكده آخذ آنى رفيقلرندن محتاج آخره اعطا ايتمش بولنسه معطى اول اخذ ثانيدن اخذينه قادر اولمز زيرا آخذ اولى اعطاء آخذ ثانى اوزره تسليط ايلين انجق معطى اول اولمغله معطى اول آخذ ثانى يه بنفسه اعطا بعده يدندن اخذينى اراده ايتمش كبى اولمشدر وبومثللو امورده احتياج ذى اليد يدندن انتزاعه مانعدر واكر ايكى مستغنى ياخود ايكى محتاج ياخود برمستغنى وبرمحتاج وجه مشروح اوزره تبادله قائل اولمشلر ايكن احدهما قبل التقابض ترك تبادله مائل اولسه تركى جائز

مطلب كل مايكون المسلمين فيه حق

مطلب الاحراز فى المباحات يبنى اليد

مطلب يمنع عن مد اليد على الاثم الى مابين يدى صاحبه بلا رضاه

وقابلدر زیرا بو مبادله زی محل مبایعه یه مصادف اولمدیغندن مبایعهٔ شرعیه اولمامغله تقابض حاصل اولمدیغه بعد الوقوع حالی قبل الوقوع حالنه مماثلدر زیرا بو بابده حکم تصرف انجق ثبوت ید اوزره مبنیدر وقبل القبض مجرد مبادله بلکه مبادله‌دن عبارت اولان لفظ مبایعه ایله ثبوت ید احدهمادن آخره تحول ایلمز واکر برغازی طعام غنیمتدن رفیقنه وقت آخرده مثلنی ویرمك اوزره اقراض ایلسه نظر اولنور اکر هر بری آندن مستغنی یاخود اکا محتاج ایسه بنه نظر اولنور اکر مستقرض آنی استهلاك ایتمش ایسه اوزرینه برنسنه واجب اولماز زیرا اکا تناولی انجق طعام غنیمتدن اولمق اعتباریله اولوب استقراضی همان مقرضك اکا تسلیمده خاطرینی تطییب ایچون اولمغله استهلاکی موجب ضمان اولماز واکر استهلاك ایتمامش ایسه مقرض استرداد ایدرسه اکا احق اولور زیرا تحویل یدینه رضاسی انجق نفسی ایچون مستقرض اوزره وجوب مثلی ایله مشروط ایدی پس ایجاب شرط متعذر اولدقده رضاسی دخی منعدم اولوب یدندن بلا رضا اخذ اولنمق سلکنه منتظم اولمشدر واکر مقرض مستغنی ومستقرض محتاج ایسه بو صورتده استهلاکی موجب ضمان اولمادیغندن بشقه عند عدم الاستهلاك استرداده دخی قادر اوله مز زیرا بو بابده محتاج غیر محتاجدن بلا رضا دخی اخذ ایتمش اولسه مأخوذینه احق اولور پس رضاسیله اخذنده بطریق الاولی در واکر حین اقراضده ایکیسیده مستغنی ایکن بعد الاقراض وقبل الاستهلاك ایکیسیده اکا محتاج اولسه مقرض اکا احق اولور زیرا قبل حصول المقصود عروض احتیاج جاری عند ابتداء الاخذ موجود حکمنده در وبز آنفا بیان ایلدیك که اول صورتده عدم سلامت شرط سببیله رضای مقرض تام اولمادیغندن استرداده احق اولور لکن صورت مرقومه‌ده احتیاج اولا مستقرضه صکره مقرضه عارض اولسه یاخود مقرضه هیچ عارض اولماسه یدندن اخذه سبیل یوقدر زیرا عروض احتیاجله ید مستقرض حقیتله متصف اولدقدن صکره رضاسی بولنمدیغه فرد آخر محتاج اولسه دخی ازالهٔ یدینه قادر اولماز واکر برغازی مالندن دراهمله غازی آخردن غنیمتدن اولان حنطه یی اشترا ودفع دراهم وقبض حنطه ایلسه اکر اول حنطه یه محتاج ایسه اکا غیریدن احق اولور زیرا رفیقینك طیب نفسی ایله اوزرینه اثبات ید ایدوب یدی دخی احتیاجله تأکد ایلمشدر اکر حنطه بعینها قائمه ایکن احدهما نقض بیعی مراد ایلسه جائزدر زیرا طعام غنیمتدن تناولده ایکیسی مساوی اولمغله بیعلری بیع حقیقی اولمامشدر بو صورتده مشتری حنطه یی رد ودراهمنی اخذ ایدر بشرط آنکه ایکیسیده آندن مستغنی یاخود بایع محتاج ومشتری مستغنی اوله اما بایع مستغنی ومشتری محتاج ایسه کرکدر که بایع ثمنی سبب صحیح شرعی ایله اخذ ایتمدیکندن مشتری اوزره رد ایدوب حنطه دخی مشتری یه سالم اوله زیرا آنده ید مشترینك حقیتی احتیاجنه مبنیدر یوقسه تسلیم بایعه مبنی دکلدر که بایع مستغنی اولدقده مشتری محتاج آنی بلا رضا دخی اخذ ایلسه جائزدر واکر مشتری آنی استهلاك ایتمش ایسه بایع اوزره علی جمیع التقادیر رد ثمن لازم ومشتری یه مستهلکی سالمدر بو صورتده مشتری ذاهب وغائب اولوب بایع اکا واصل اوله میوب رد دراهمنه قادر اولماسه اول دراهم یدنده لقطه منزلنده قالور انجق بو دراهم یدنده مضمونه اولور زیرا آنی نفسی ایچون علی قصد التملك قبض ایتکله شول ملتقط حکمنده اولمشدر که اخذ لقطه‌ده اولا قصد تملك ایدوب بعده قصدینه نادم ولقطه‌ده معروف ومشروع اولان امساك وتعریفه وبعد التعریف تصدقه عازم اوله بو صورتده بایع بو قصه یی صاحب المغانم والمقاسم اولان ذات عدالتمآبه رفع ایدوب اولدخی بن بیعکی مجیز اولدم کتور ثمنی دیسه اکا تسلیمی جائزدر زیرا امام طلب ایتدکده ملتقط لقطه یی امامه ویرمك جائز بودخی آنك مثلیدر بوندن صکره صاحب الدراهم ظهور ایدرسه نظر اولنور اکر صاحب المغانمك بیعی اجازتندن اقدم حنطه یی استهلاك ایتمش ایسه دراهمی اوزرینه رد اولنور زیرا صحت اجازت ید مشتریده معقود علیهك بقاسنی مستند عیدر که اجازت ملك مشتری یی محل یعده اثبات ایلمکده انشاء عقد کبیدر پس اجازت باطل اولدقده دراهمنی اوزرینه رد واجب اولور واکر اجازتندن اقدم استهلاك ایتمامش ایسه دراهم مرقومه غنیمته وضع اولنور زیرا صاحب المغانمك اجازت بیعی انشاء عقدی کبیدر وصاحب المغانم طعام غنیمی دراهمله غانمینه بنفسه بیع ایلسه اکرچه اساءت ایتمش اولور لکن بیعی نافذ اولوب ثمن غنیمته وضع اولنور اجازتی دخی آنك کبیدر بو صورتده مشتری بن حنطه یی قبل اجازة البیع اکل ایتمشیدم دراهمی بکا رد قیل دیوب یمین دخی ایلسه تصدیق اولنماز واقامت بینه ایتدکده دراهمی اوزرینه رد اولنماز زیرا معلوم القیام اولان نسنه‌ده اصل اولان بقاسیدر مکر هلاکی معلوم اوله نکته سی اولدرکه قبل اجازة البیع استهلاکی امر حادث اولمغله حدوثی انجق اقرب اوقاته احاله اولنور وآنی وقت سابقه اسناد ایلمك بلا حجه تصدیق اولنماز واکر برغازی غنائمدن حنطه یه ویری ثوبه اصابت بعده بر بریله قصد مبایعه ایلسه لر

مطلب الملتقط بأخذ اللقطة على قصد التملك

مطلب البينة لمدعي القدم لا الحدوث

جائز کورلمز زیرا ثوبه اصابت ایلین آنکله بلا ضرورة انتفاعدن ممنوع اولمغله آنده بیعیله تصرفی دخی غیر مشروعدر اما طعام بشقه‌در لکن جائز دکل ایکن بینه مبایعه ایدوب هر بری آخردن مأخوذینی دار الحربده استهلاك ایلسه هیچ برینه ضمان یوقدر انجق بایع ثوب بیعنده مسیء اولور زیرا غنیمتده تصرف حق امام ایکن بایع بو تصرفله رأی امام اوزره تغلب ایتمش اولور کذلك مشتری ثوب دخی مسیء اولور زیرا اول دخی بلا ضرورة غنیمتدن بر ثوبی استهلاك ایلمشدر اما استهلاك ایتمدین دار اسلامه داخل اولمشلر ایسه هر بری یدنده بولنان نسنه یی غنیمته رد ایلمك واجبدر زیرا بینلرنده جاری اولان مبایعه باطل اولمغله یدلرنده بولنان غنیمتده داخل واحراز ایله تأکد حق غانمین دخی حاصل اولمشدر بو صورتده هر قنقیسی استهلاك ایدرسه مستهلکنی ضامن اولور زیرا طعام غنیمتك اموال سائره یه مخالفتی انجق احراز ایله تأکد حقوقدن اقدمدر وبعد التأکد اموال سائره کبی بین الغانمین تقسیمی واجب وبلا ضرورة تناولی اصلا غیر جائزدر واکر هنوز دار الحربده بولنوب استهلاك دخی ایتمشلر ایسه کرکدر که قابض ثوب من اول الامر ثوبه اصابت ایلدکده غنیمته ردی کبی بونده دخی رد ایلیه اما قابض حنطه‌ده حکم شرعی طرفینك احتیاج واستغنالری یاخود احدهمانك احتیاج واخرك استغناسی اعتباریله جمیع مذکوراتده مبادلهٔ طعامده سبقت ایلین حکم مرعیدر واکر مسئلهٔ مزبوره‌ده مشتری حنطه ذاهب وغائب اولمش ایسه صاحب المغانم قابض ثوبدن ثوبی من اول الامر اصابتنده اخذ ایلدیکی کبی بنه اخذ ایدر اما غائب اولان قابض الثوب ایسه صاحب المغانم قابض حنطه یه دار الحربده ایکن من اول الامر اصابتنده تعرض ایتمدیکی کبی بنه تعرض ایلمز لکن قبل الاکل دار اسلامه اخراج ایدرسه یدندن اخذ وغنیمته وضع ایدر واکر عسکردن برکیمسه شخص آخری بعض مطامیر معلومه‌دن جلب علف ایچون استیجار ایدوب اولدخی کیدوب علف مطلوبی احضار ایلدکده بنم مرامم بو علفی سکا ویرمیوب تقسیم ایچون اخذ واجرتکی سکا رد ایلمکدر دیمکه اجتسار ومستأجر دخی البته علفی اخذ ایده رم دیو اصرار ایلسه نظر اولنور اکر اجیر اجاره اوزره کتوردیکنی اقرار ایدرسه بنه نظر اولنور اکر ایکیسیده محتاج یا ایکیسیده مستغنی ایسه‌لر مستأجره تسلیم اوزره اجبار اولنور زیرا اجیر ید مستأجر کبیدر حال آنکه اجاره دخی صحیحه‌در زیرا عقد مزبور منافع اجیر اوزره عقد اولنمشدر وعمل مستأجر علیه اعمال جهاددن دکلدر واکر اجیر اول علفه محتاج ومستأجر مستغنی ایسه مستأجردن منعه قادر اولور زیرا ید مستأجرده بولنسه دخی اجیر محتاج ایکن آندن حق اخذی واردر پس کندو یدنده ایکن حق منعی بطریق الاولی در لکن بو صورتده اجرته مستحق اولماز حتی اخذ ایتمش ایسه ردی لازمدر زیرا کتوردیکی علفی مستأجردن منع ایلدکده اکا معقود علیه سالم اولمامشدر واکر مسئلهٔ مزبوره‌ده اول شخصی جمع حشیش ایچون استیجار قیلمش اولوب اولدخی مستأجر ایچون جمعنی اقرار ایدرسه بو صورتده مستأجر مستغنی واجیر محتاج ایسه‌ده بنه یدندن اخذه قادر اولور زیرا قریبا بیان ایلدیك که حشیش جملهٔ غنیمتدن دکلدر حتی آنی مستأجر بنفسه جمع ایتمش اولسه آخری اکا محتاج اولسه دخی یدندن اخذه قادر اولماز ودار الحرب ایله دار اسلام بو بابده متساویة الاقدامدر کذلك آنی اجیری جمع ایلدکده بنه بویله‌در که ید اجیری کندو یدی کبیدر اما حکم طعام بشقه‌در که طعام جملهٔ غنیمتدر حتی وقت قسمته دکین باقی ایسه بین الغانمین تقسیم اولنور وطعامه اجیر محتاج ومستأجر مستغنی اولدقده محتاج اولان اکا احق کوریلور وطعامده اجیر کتوروب مستأجره تسلیمدن صکره کندو محتاج ومستأجر مستغنی اولمغله مستأجردن اخذینی مراد ایلسه جائز کوریلور آیتنه بو بیانله فرق طعام وحشیش نمایان اولور وطعامده اجیر بعد التسلیم وجه مشروح اوزره اخذ ایلدکده حق اجرتی ساقط اولماز زیرا حکم عقد تسلیمله نهایت بولوب اجرتده حق تقرر ایلدکدن صکره حق احتیاجله اخذی غصبله اخذندن ازید دکلدر وغصب حق اجرتی اسقاط ایتمدکده بو اخذك عدم اسقاطی اولی‌در واکر شخص مرقومی مطموره معینه‌یی تسمیه ایتمدین همان بعض مطامیردن جلب علف ایچون استیجار اولدخی کیدوب جلب واحضار ایلسه بونده اجر مثله مستحق اولوب اجر مسمایی تجاوز ایلمز زیرا بونده معقود علیه اولان ذهاب ومجیئنده جهالت بولنمغله عقد اجاره فاسده‌در واجارهٔ فاسده‌نك حکمی بعد استیفاء المعقود علیه مسمایی تجاوز ایتمك اوزره وجوب اجر مثلدر کذلك کیدوب علف بولمامغله عودت ایلسه بنه اجر مثله مستحق اولور زیرا مستأجر علیه اولان عملی یعنی ذهاب وطلبی اقامت ایلمشدر اما عقد صحیحله کتوردیکی منع ایلدیکی صورتده سبقت ایلین بشقه‌در که آنده اجر مثلی مستوجب دکلدر زیرا آنده منعله نفسی ایچون عامل حکمنده اولمغله غیر اوزره مستوجب اجر اوله مز لکن آنده دخی کیدوب علف بولمامغله

مطلب اجرة الذهاب والمجیء

عودت ایلسه بنه مسمی دن اجرت ذهابه مستحق اولور زیرا ذهابده مستأجرایچون عاملدر اما طعام وعلف
کتورمدیکندن رجوعنده مستأجرایچون عامل اولمامغله اجرت رجوعه مستحق اولماز و بیان مرقومدن حکم
مذکورده عقد صحیح وفاسد میانده فرق بولنمادیغی سکا معلوم اولمشدرکه علی کلا العقدین اجیر کتوردیکی
نسنه یی مستأجره تسلیم ایتمزسه اجرته مستحق اولماز وکیدوب برنسنه بوله مزسه عقد صحیحده مسمادن
وفاسده اجر مثلدن اجرت ذهابه مستحق اولور رجوعنده مستأجرایچون عامل اولمامغله اجرت رجوعه
مستحق اولماز والله تعالی اعلم

الرفد بسکون الفاء بمعنی الرفد والعطاء کذا فی النهایة *

باب هدیة اهل الحرب * یعنی هدیهٔ اهل حربی قبول وعدم قبولده باب مسلم ومقبولدر قچانکه امیر اعدا امیر
عسکره برهدیه ارسال ایده قبولی جائزکوریلوب فیء مسلمینه ادخال قیلنور زیرا نبی جلیل علیه التحیة والتبجیل
حضرتلری اوائل حاللرنده هدیهٔ مشرکینی قبول ایدرلر ایدی حتی مرویدرکه ابی سفیانه قبل الاسلام تمر عجوه
اهدا ایدوب آندن ادیم یعنی سختیان اهدا ایلمکی طلب بیوردیلر عسکره مشرکین طلب عوضنده حدی تجاوز
ایتملریله انا لانقبل زبد المشرکین یعنی علی التحقیق عطایای مشرکینی قبول ایتمزز دیوب قبول هدیه لرندن
امتناع وتحرز بیوردیلر ایشته بو بیانله قبول هدیه لری رأی امیره منوط ایدوکی نمایان اولمشدر وهم قبول هدیه ده
معنای تألف ورد ده اظهار غلظت وعداوت موجود اولمغله اسلاملری مأمول اولدقده تهادوا تحابوا حدیث
شریفی ایله عمل ایلمک محبوب وهدیه لرین قبول وآنلره اهداء هدیه امرمندوبدر اما اسلاملری غیر مأمول ایسه
هدیه لرین رد ایله معنای شدت وغلظتی اظهار ایلمک رأی امیره موکولدر لکن قبولنه اقبال ایدرسه کرکدرکه
فیء مسلمینه ادخال ایلیه زیرا امیره اهدا النفسه اولمیوب انجق منعه سی ایچون اولدیغی هویدادر ومنعه سی دخی
مسلمینله حاصل اولمغله هدیهٔ مزبوره قوت مسلمینله اخذ اولنان مال منزلنه نازل قیلنور اما رسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرتلرینه اهدا قیلنان هدایاء مشرکین بشقه درکه والله یعصمک من الناس نظم متین
الاساسی مدلولی اوزره قوت ومنعه لری مسلمینله حاصل اولمیوب بلکه مسلمینه قوت وامتناع تأیید وامداد الٰهیله
واصل اولدیغندن هدیه لری نفس نفیسلرینه تخصیص اولنور وهم ملک مشرکینک امیره باعث اهداسی امیردن
خوف وخشیتی ونفسنه واهل مملکتنه رجاء رفق وملایمتیدر وامیرک بو معنایه اقتداری انجق عسکر ایله میسر
اولمغله هدیهٔ مرقومه امیرایله عسکر بینلرنده برابر قیلنور کذلک هدیهٔ مرقومه قواد عسکر ورؤسای لشکردن
عده ومنعه صاحبی برقائد ورئیسه وارد اولسه حکم سابق بونده دخی مطرددر زیرا ملک مشرکینک آندن دخی
خوف ورهبتی وهدیه ایله الفته رغبتی انجق نفسنه واهل مملکتنه رجای رفق وملایمتی ایچوندر اول دخی بو معنایه
انجق منعه سی ایله متمکن ومنعه سی دخی تحت رایه سنده بولنانلر وجمیع اهل عسکر ایله ایدوکی متعیندر واکر بعض
مبارزینه یاخود آحاد عسکردن برینه اهدا قیلنمش ایسه جمله سی اکا تخصیص وایفا قیلنور زیرا بومثللره اهدا
آندن خوف ورجاء رفقه مبنی اولماز واولورسه ده منعه سی بولنمامغله اهداسی قوت اغیار ایچون اولمیوب انجق
قوت نفسنه اعتبار ایله اولور بو جهتله خاصة نفسنه سالم قیلنور بناء علیه فقهاء کرام اکرمهم الله تعالی باکرم
الاکرام دیدیلرکه برکمسنه مفتی یاخود واعظه برنسنه اهدا قیلسه اول هدیه خاصة اکا سالم اولور زیرا مهدینک
اکا تقریب واهداسنه باعث انجق نفسنده حاصل اولان زهد وفضائلیدر اما حکامه اهدا قیلسه بشقه درکه
اول هدیه حکام حقلرنده رشوتدر زیرا مهدینک آنلره تقریب واهداسنه باعث انجق تقلید امامله ثابت اولان
ولایتیدر واول بابده نائب مسلمیندر بناء علیه اول هدیه ده امام قریباً ذکر اولنه جق معامله یه اهتمام ایدر بو مسئله ده
اصل قوی هدایا الامراء غلول حدیث شریفیدر یعنی امراکه واره کلن هدایایی نفسلری ایچون حبس ایتملری
منزلهٔ غلولده در وغلول غنائمدن بغیر حق اخذک اسم خاصیدر پس بو بیاندن اول هدیه بمنزلة الغنیمة ایدوکی
بزه نمایان اولوب امیره تخصیصی دخی حبس هدیه آحاد ناس حقلرنده بمنزلة الغلول اولمادیغی بزه اعلان ایلمشدر
وحدیثده وارددرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم برعامل بعث ایلدیلر اول دخی مال کثیر ایله عودت ایدوب
هذا لکم وهذا اهدی لی یعنی شومقداری سزلرکدر وشو مقدارینی بکا اهدا ایلدیلر تحدید ایتمکله رسول الله
علیه السلام خطبه لرنده فهلا جلس احدکم فی بیت ابیه وامه حتی یهدی الیه یعنی سزلردن بریکز باباسی
وآنه سی خانه سنده جالس اولسه ایدی نیچون اولمادی تاکه کندویه اهدا اولنسه ایدی قول سدید لری ایله
اکا تعریضله توبیخ وتشدید ایلدیلر ایشته بوحدیث حقیقت نماده فوائد رمز وایما وارددر وینه وارددرکه
حضرت عمر رضی الله تعالی عنه ابوهریره رضی الله عنهی صدقات بحرین اوزره عامل قیلوب اول دخی

مطلب اذا اهدی الی مفت او واعظ فهی له واذا اهدی الی الحاکم فهی رشوة

مالی

مال کثیر ایله قفول واول مالی نفسی ایچون اخذ وقبول ایلدکده حضرت عمر رضی الله عنه اکا یا عدو الله وعدو
کتابه سرقت مال الله دیدی اول دخی جواب ویروب یا امیر المؤمنین بن عدو الله وعدو کتاب الله دکلم لکن خیللرم
تناسل وسهملرم تجمع ایدوب بو مبلغه بالغ اولدی دیدی همان حضرت عمر رضی الله عنه بو قولنه التفات ایتمیوب اول مالی
اخذ وبیت الماله وضع ایلدی کذلک خلیفه بعض نواحی یه برعامل بعث ایدوب اکا اهداء هدیه ایلسه لر اکر خلیفه
طوعا اهدا اولنمش ایسه اهالینک رضالرینه رد ایدر ویا بیت الماله وضع ایدر زیرا اکا خلیفه سنک تقلید ایلدیکی عمل ایچون اهدا
قیلنمشدر وخلیفه بو بابده نائب مسلمین واولی هدایا حق مسلمین اولمغله بیت مال المسلمینه وضع ایدر واکر کرها اهدا اولنمش
ایلورسه یدندن اخذ واصحابنه رد ایدر لماردقه قادر اولمازسه لقطه کبی صاحبی کلنجه دک بیت المالده مستقلا حفظ ایدر
وعمر بن عبد العزیز رحمه الله تعالی خلیفه اولدقده کندودن اقدم خلفا اولان مروانیون بطریق الاکراه اخذ
ایلدکلری معلومی اولمغله بیت المالده مجتمع اولان اموالی وجه مذکور اوزره اصحابنه رد وایصال الله امر ایلدی
وعلی هذا ملک اعداء والیسی سرحدده یاخود آنک قوادندن برقائده اهدا ایلسه کرکه کرکه مهدی الیه آندن برشیء
تنقیص ایتمیه بلکه خلیفه آنی اخذ وبیت الماله وضع ایلیه اما مرحدده بولنان مسلمینک برمرادینه یاردم اهدا ایلسه
اکا سالم قیلنور زیرا والی سرحددن طلب رفقلری مسلمینه قوتی وسهادرده قوت نفسنی اعتبار ایله در واکر امیر
عسکر مسلمین ملک اعدایه برهدیه ارسال ایتمش اولوب اول دخی عوضنی ایصال قیلسه نظر اولنور اکر اول عوض
هدیهٔ امیره مماثل یاخود ناسک بربرینه غبنده تسامح ایدکلری مقدار ایله متفاضل ایسه امیره سالم اولور زیرا بو نی
کندو اهداسیله جلب ایلمشدر واول بابده نفسی ایچون عاملدر واکر مقدار مرقومدن زائد ایسه قیمت هدیه سی
مقداری کندویه سالم وفضله سی معتبده بولنان جماعت مسلمینک فیئنده منتظم اولور وکندودن خوف ورجا
اولنسان قائد دخی اهدا واستهدا ایلدکده حکم مذکور اجرا قیلنور وبو بابده اصل اصیل حدیث عمر رضی عنه
ربه الجلیلدر که زوجه سی ملک رومک عورتنه طیب یاغیزیدن اهدا ایدوب ملک رومک عورتی دخی اکا
هدایای عظیمه اهدا ایلدکده حضرت عمر رضی الله تعالی عنه الجندن زوجه سنه هدیه سینک مثلی اعطا
ایدوب بقیه سنی اخذ وبیت الماله القا ایلدی وبو بابده عبد الرحمن بن عوف رضی الله تعالی عنهما اکا علی وجه
الاعتراض عرض کلام ایلدکده حضرت عمر رضی الله تعالی عنه قل لصاحبتک فلتهد الیها حتی تنظر اتهدی
الیها مثل هذا ام لا یعنی یا عبد الرحمن سن دخی زوجه که سویله اول دخی ملک رومک عورتنه ارسال هدیه ایلسون
تا کما کا دخی بویله هدایا ارسال ایدرمی ایتمزمی کوره لیم دیمکله آنی الزام ایلدی واکر برمبارز اهل حربدن ملک
یاقائد یاغیری برکمسنه یه هدیه ارسال اول دخی اکا ضعافنی ایصال ایلسه اکا سالم قیلنور زیرا بوزیاده اول مبارزک
غیر ایله قوت وعزتندن اولمیوب همان اهل حربدن طیب نفسلریله جلب مال ایتمش اولمغله اکا سالم قیلنور
واکر مسلمین برحصنی محاصره ایتدکلرنده امیر عسکر آنلره برمتاعی بیع ایلمسنه نظر اولنور اکر بیعی مثل قیمت یاغبن
یسیر ایله قائم اولمش ایسه ثمن بدل ملکی اولمغله اکا سالم اولور واکر غبن فاحشله حاصل اولمش ایسه ثمندن قیمت
ملکی مقداری کندویه واصل وباقیسی فیء عسکرده داخل قیلنور زیرا اهل حرب بوزیاده یی مثلا اشجارلرین قطع
وبنالرین تخریب ایتمسون یاخود اوزرلرندن مندفع اولسون دیو خوفلرندن یاخود رجای رفقلرندن بذل ایتملردر
وامیرک بو معنالره اقتداری انجق قوت عسکر ایله در بناء علیه فضله سی منزلهٔ غنیمتده اولمشدر واحکام
مذکوره بالتمام عقول عامه انامه سبقت ایلین ظواهر احوالدر وبزالده قعمات بیان ایلدیککه وقوف
حقیقتی ممکن اولمیان امورده احکامی ظاهر اوزره بنا واجبدر واکر صورت مفروضه ده بایع آحاد عسکردن
برکمسنه ایسه اهل حصندن طیب نفسلریله بدل ملکنده اخذ ایلدیکی ثمن قلیل وکثیرا کا سالم قیلنور
زیرا اهل حصن بوزیاده یی رغبت ورهبتلرندن ویرمیوب همان مسلم مزبور آنلری زبون ومغبون بولدقده
نوع تصنعله طیب نفسلری اوزره مالارینی اخذ ایلمشدر بناء علیه اکا سالم قیلنور وبیلمک کرکدرکه مسلمین
طعام وثیاب وغیریدن مناسب کوردکلری نسنه لری مشرکینه بیع ایلمک جائزدر انجق اسلحه ودواب
وسبایا بیعی غیر جائزدر وبو بابده مشرکین امانله یاخود بلا امان داخل مسلمین اولوب
اولمامق برابردر زیرا بو نسنه لر ایله قتال مسلمین اوزره کسب قوت ایدرلر وقتال مسلمین اوزره سبب تقویتلرینه
مباشرت ایتمک مسلمینه حلال اولماز ومعنای مزبور امتعهٔ سائره ده بولنمامغله بیعی حلال اولور بشرط آنکه
حصونلرندن برحصنی محاصره ایتمش اولمیه لر اما بعد المحاصره اهل حصنه طعام وشراب وسائر حصنده
اقامتلرینه قوت اولان نسنه لری بیع ایلمک جائز اولماز زیرا محاصره دن مقصود انجق طعام وشراب لری

مطلب فضل عمر بن عبد العزیز رحمه الله تعالی

مطلب ما یجوز بیعه لاهل الحرب وما لا یجوز

منقطع اولمقدر تا كه حصنلرين بدلر يله تسليم وحكم الله اوزره خروجه رضالرين تصميم ايده لر حالا آنكه
طعام وامثالى آنلره بعده حصنلرنده اقامتلرينه سبب تقويتلرين اكتساب واردر اما مسئله سابقه رسمقه درکه آنده
دارلرنده اقامته سبب قوتلرين مسلميندن اشتراده غيرى طريقله دخى تحصيل ايدرلر اما اهل حصين بعد المحاصره
تحصيل ايده مزلر بناء عليه آنلره اشياء مذكوره نك بيع ايلمك مسلميندن برفرده حلال اولماز بويله ايكن بركيمسنه
اكا جسارت ايدرسه امام دخى واقف اولسه انكار كيدركه فعل حرامى مرتكب اولديغندن آنى تأديب ايليه
واكر امير عسكر ملك اهل حربه بعض مصلحته بعث رسول ايدوب اول دخى رسوله بعض جوائز ايله اكرام ايلدكده
رسول اول جائزه يى عسكره يادار اسلامه اخراجه اقدام ايلسه خاصة اكا سالم قيلنور زيرا بونلر رسولدن رغبت
ورهبته مبنى اوليوب انجق انيه نيت ومروته نشئدر كورمز ميسنكه رسول الله صلى الله عليه وسلم تولاردن ايلين
ايلچيلره ورسوللره جائزه لر انعام ايدرلر ايدى و بندن صكره بو يله ايدكر ديو اصحاب كرامه بيته وصيت بيوردلر
و بونمعنى ايلچيلردن ورسوللردن رغبت ورهبتلرينه مبنى ايدوكى كيمسنه نك خاطرينه كلز كذلك رسول امير ملك
اهل حربه برتلبنه اهدا اول دخى اضعاف قيمتى اكا تعويض وايسدا ايلسه ياخود اهل حربه برمتاعى اضعاف
قيمتيله بيع ايلسه بونلر امانله دخول واهل حربله معامله ايدوب طيب نفسلريله مالل بى اخذ ايلمك منزلنه نازل
اولمغله جمله سى سالما اول رسوله واصل قيلنور واكر ملك اعدا امير عسكره بعث هديه ايلدكده امير غنيمتدن قصد
تعويض ايلسه قياس النظر الى القياس بو فعلى جائز اولماز زيرا غنيمتده حق غانمين ثابت اولوب حتى امير بعض غانمينى
بعد الاصابه بطريق التنفيل برشيئله تخصيص وتميزه مالك دكل ايكن ملك اهل حربى تخصيص وتميزه نيجه مالك
اولور لكن مؤلف عظيم الاحسان مالك استحسان اولوب اديبكه اميره كلن هديه غنيمتدن قيلمغله بنه غنيمتدن
تعويضى جائز كوريلور كورمزميسنكه امير كندويه كلن هديه يى ردمراد ايلسه رد ينده ابطال حق غانمين وار ايكن
اكا قادر اولور كذلك قبول وغنيمتدن تعويضنده نظر مسلمينى ملاحظه ايلسه اكا دخى مقتدر اولور انجق غنيمتدن
بين الناس تغابن وتسامح اولنان مقدار دنى اكثر ايله تعويضى جائز كوريلمز و بوندن اكثر ايله قصد تعويض
ايدرسه كركدركه فضله يى كندو مالندن ضم ايليه زيرا مسلمين ايچون بوزياده يه مقابل عوض حاصل بولنمغله
اهل حربله من اول الامر غنيمتدن اهداسى منزلنه نازل اولور والحاصل هديه دن مقصود حسب العاده ثواب يعنى
عوضنى استفاده در بو جهتله عوض هديه عرفا مشروط كيدر نته كيم متاع غنيمتده جانب مسلمين غبن
فاحشله مغبون اولمغله اهل حربه بيعله معامله امير مشروع عدكر كذلك تعويض هديه لرندن دخى غير ممنوعدر

* باب ما يكون احرازا منهم وما لا يكون *

يعنى اهل حرب اموال مسلمينى اخذ ايلدكلرنده احراز عد اولنوب اولنميان عملرى بو بابده مشروح ومفصلدر
بيان اهل حرب دار اسلامه غارت ايچون دخول واخذ اموال وسبايادن صكره مأخوذلرين دارلرينه ادخال ايتمدين
اسلامى قبول ايلسه لر امام جمله سنى يدلرندن اخذ واصحابنه رد قيلر زيرا دارلريله احراز ايتمدكلرندن هنوز مأخوذلرينه
مالك اولمامشلردر زيرا تمليك تمام قهرى مستدعيدر وقبل الاحراز تمام قهر بولنمغله منزله غاصبده اولدقلرندن
قبل الاحراز قبول اسلام ياقبول ذمت ايتسه لر دخى رد لله امر اولنور لر زيرا قبول اسلام وذمتلرى مملوكلرنده تقرر
ملكلرين موجبدر بو قسمه مالك اولمدقلرى نسنه لره تملكلرين مستوجب دكلدر وحكم مقررده مأخوذلرين
دار بمزده اقتسام ايدوب ايتملرى برابردر كه مغصوب قسمتله ملك غاصب اولماز سؤال اولنورسه كه مسلمين
دار الحربده اقتسام غنائم ايتدكلرنده اقتسامارى افاده تأكد حقوقلرنده بمنزلة الاحراز دكلى ايدى پس اقتسام
اهل حرب دخى نيچون طرفلرندن بمنزلة الاحراز قيلنماز جوابنده ديرز كه دار الحربده قسمتى مقام احرازده
اقامت حق مسلمينده متحقق قدركه ايچلرنده حكمى بين المسلمين نافذ اولان اميرلرى موجود وقسمت آنك رأيله
صورتياب وجود اولمشدر اما بومعنى حق اهل حربده مفقوددركه ايچلرنده حكمى بين المسلمين نافذ اولان بر امير
غير موجوددر پس حقلرنده تمام سبب انجق من جهة الحس معتبر واقتسامارى سبب ملكلرينه من جهة الحس
ازدياد قوت حاصل اولمديغى امر مقرردر بناء عليه صورت مذكوره ده برمسلم امانله عسكر اهل حربه دخول
ونهب ايلدكلرى امتعه دن اشترا ايلسه كركدركه آنى اصحابنه بلاشئ رد وايفا ايليه زيرا اهل حرب قبل الاحراز
اكا مالك اولمدقلرندن آنلردن اشترا ايلين دخى مالك اولميوب همان بذل ايلديكى ثمنى ملك غيره بلا امر المالك فداده
متبرع اولمشدر اما اهل حرب اول مالى دارلرينه ادخالدنصكره مسلم اولسه لر آنلره سالم قيلنور زيرا احراز ايله
سبب ملكلرى اولان قهرلرى تمام اولمغله تملكلرى ظاهر بعده اسلاملريله متقرر اولمشدر قال عليه السلام من اسلم

على مال فهوله وقبول ذمت ايلسه لر دخى بنه بو يله دركه عقد ذمت تقرير ملكده خلف اسلام اولمغله اثر اسلام
آنده دخى قيام ايلمشدر كذلك بعد الاحراز بطريق الاستيمان اول ماله داريمزه داخل اولسه لر بنه بو يله دركه
استيمانله نفوس واموالرينه استفاده امان ايلمشلردر اما بعد الاحراز اول مالى برمسلم آنلردن اشترا ايلدكده
بو يله دكلدر كه بونده مالك قديمى اول مسلمدن ثمنله اخذه قادردر زيرا اهل حرب ايچون حادث اولان ملكله
مالك قديمك ملكى منقطع اولمغله ملك اهل حرب آخره تحول ايتمدكجه اول ملكده حق مالك قديم عودت ايلمز
وشرا ايله ملكلرى مسلمه تحول ايلدكده حق مالك قديم بروجهله ظاهر اولوركه مشترى يه دخى الحاق ضرره
مؤدى اوليه وبومعنى انجق ثمنله اخذنده حاصل اولور اما بعد الاحراز مسلم ياذمت اولوب ياخود امانله داريمزه
خارج اولدقلرنده ملكلرى آخره تحول ايتمكله اخذنده حق مالك قديم هيچ ظاهر اولماز واكر مسلمين قصد غارتله
دار الحربه داخل واحرار اهل حربدن اخذ سبايايه نائل اولدقلرندنصكره دار اسلامه قبل الاخراج اول سبايا قبول
اسلام ايلسه لر اكرچه اسلامله قتلدن سالم اولورلر اما رقلرى ينه ثابت وقائمدر زيرا حكم رق قبل الاسلام مقهور
اولدقلرنده ثابت اولمشدر واسلام اكرچه ابتداء استرقاقه مانعدر لكن رق ثانى رافع دكلدر اما ابتداء بابده سبقت ايلين
مسئله بشقه دركه مسلمين دار الحربده اهل حربه قاهر اولمدقلرنده آنلر حسا وحكما مقهور اولورلر صكره قبول اسلام
ايتسه لر دخى قهر حكمى مرتفع اولمامغله رقلرى باقى قالور اما اهل حرب دار اسلامده قاهر اولدقلرنده قهرلرى انجق
من جهة الحس اولوب من جهة الحكم اولماز وقهر حسى دخى قبل الاحراز تمام اوله من بومعنا يى بيان اولدركه مسلم
دار الحربده قاهر اولدقده مأخوذى حق اللهه راجع اولان اموردى اسلامى ايله محرز اولور بناء عليه اهل حربدن سبى
ايلدكلرى اسيرلرين يدلرندن اخراج ايلمك برفرده حلال دكلدر لكن اهل حرب كرك دار الحرب وكرك دار اسلامده قاهر
اولدقده قهرلرى انجق بدايله در دينله دكلدر كورمز ميسنكه مسلميندن اخذ ايلدكلرى اسيرلرى يدلرندن اخذ ايلمك
هر فرده حلالدر واهل ذمت دخى قاهر اولدقلرنده حكم مزبورده مسلمين كبيلردر زيرا ذمت حق اللهه راجع اولان
اموردن سبب احراز اولمقده خلف اسلامدر حتى اخذ ايلدكلرى اسيرلرينه تعرض براحده حلال اولماز وسبى
ايلدكلرى اسرا اسبايای مسلمين كبى تخمس اولنور واكر كفار تركدن اهل منعه بلاد كفار رومه دخول واحرارلرندن
سبى اسرايه وصول بولوب هنوز دارلرينه ادخال ايتمدين اسيرلرى قبول اسلامله كسب اقبال ايلسه لر جمله سى
احرار قيلنورلر زيرا كفار ترك اهل دين حق اولمدقلرندن دينله محرز اولمامشلردر و يدلريله قهرلرى دخى دارلريله
احرازدن اقدم تمام اولماز بناء عليه اسيرلرى قبول اسلام ايتدكلرنده حريتلرى تقرر ايدر حتى آنلرى بعد الاسلام
دارلرينه ادخال ايدوب صكره مسلمين اوزرلرينه استيلا ايلسه لر جمله سى احرار اولورلر اما اسلاملرى دارلرينه ادخاللرندن
متأخر ايسه عبيدلرى اولورلر واكر كفار ترك عبيد مذكورين يدلرنده ايكن قبول اسلام ايلسه لر بنه ملكلرنده
ابقا اولنورلر زيرا دارلرى ومنعه لريله احراز ايتدكلرنده قهرلرى تام وملك ورق تمام اولمشدر صكره دن اسلام مملوك
اوزرنده ثابت اولان ملك مسلمى وملك كافرى ازاله ايلمز اما عبيد مذكورين على طريق المراغمة والمغاضبة ايچلرندن
دار يمزه فرار ايلسه لر احرار اولورلر نته كيم عبد حربى بو وجهله مسلما خروج ايلدكده حكمى بو يله در واكر ترك
مذكورين اسراء مزبوريى دارلرينه ادخالدن اقدم اسلامى قبول وآنلردن صكره اسيرلرى دخى دين اسلامه دخول
ايلسه لر بنه عبيدلرى اولورلر زيرا اسلاملريله محرزين اولدقلرندن حين اخذده مسلمين بولنمش كبى اولورلر حتى
بوندنصكره اول اسيرلرى دار اسلامه اخراج ايلسه لر بونلر حكما مسلميندن بغير اذن الامام قصد غارتله دار الحربه
داخل و بعض سبايايه نائل اولان اهل منعه منزلنه نازل اولملريله آنلرك مصابلرى تخمس و باقيسى آنلره تخصيص
قيلنديغى كبى بونلرك اسيرلرى دخى تخمس و باقيسى كندولره تخصيص قيلنور اما اسلام فريقين دارلرينه
ادخالدنصكره واقع اولوب بعده دار يمزه ادخال ايدرلرسه بنه عبيدلرى اولورلر لكن بوصورتده تخمس اولنماز
زيرا قبل الاسلام دارلريله احرازلرنده مالك اولوب آنلرده حكم غنيمت ابتداء ثابت اولمديغندن صكره اسلاملريله
دخى ثابت اولماز اما مسئله اولى بشقه دركه آنده قبل الاسلام حقلرى ثابت اولمش ايسه ده ملكلرى ثابت اوليوب
انجق دار اسلامه احرازده ثابت اولمغله محرزلرنده حكم غنيمت متثبت اولمشدر واكر اسيرلر هنوز ارض رومده ايكن
قبول اسلام ايدوب كفار ترك دخى آنلردن صكره قبول اسلام ايلسه لر اول اسيرلر احرار اولورلر زيرا قربا بيان ايلديك كه
احرازله ثبوت رقدن اقدم حريتلرى اسلامله تأكد ايلمشدر واكر هنوز ارض رومده ايكن ايكى فرقه دخى قبول
اسلام ايدوب قبوللرى زمان واحده ايدوكى معلوم ياخود احدهما نك تقدم وتأخرى غير مجزوم اولسه بنه
احرار اولورلر زيرا حريت اصليه لرى معلوم ورق اسرايه سبب اولان تقدم اسلام ترك غير مجزومدر وحكم دفـ

شك ایله متحقق اولماز سؤال اولنورسه كه ترك اول اسیرلره قاهر اولدیغی دخی معلومدر وقهر آنلرك حریتلرینی مبطلدر پس حكم رق نیچه مشكوك اولور جوابنده دیرز كه قهر قبل الاحراز مبطل دكلدر بلكه قهر انجق جزء علت ابطالدر و جزء علتله حكمدن نسنه ثابت اولماز واكر كفار ترك كفره رومدن بر عورتی اسیر ایدوب عورت دخی هنوز بلادر ومده ایكن وزوجی مداین رومدن زمدینه ده حیاتده ایكن قبول اسلام ایلسه ترك اول عورتی صكره دارلرینه اخراج ایلسه لر دخی زوجندن باین اولماز زیرا حریتی اسلامله متأكد اولمغله اهل منعه تركدن معدوده اولمیوب همان دار الحربده قبول اسلام ایلمش بر حربیه اولدیغندن زوجندن باین اولماز مكر اوچ حیضله حائض یاخود دار اسلامه خارجه اوله بو صورتلرده حقیقة وحكما دارلری متباین اولمغله زوجندن باین اولور واكر كفار ترك عورتدن صكره قبول اسلام ایلسه لر آنلرك اسلاملریله عورت باین اولور كذلك اسلاملری عورتدن اقدم اولسه صكره عورت قبول اسلام ایلدكده ینه باین اولور زیرا بو صورتلرده ترك مزبورین دار الحربه داخل اولان جیش مسلمین منزلنه نازلین اولورلر واول صورتده بر عورت قبول اسلامله عسكر مسلمینه انضمام ایلسه نفسنی منعه مسلمینله احرازی تمام اولمغله حریت وزوجندن بینونتله بكام قیلنور كذلك مسلمین بر عورتی سبی ایلدكدنصكره عورت قبول اسلام ایلسه زوجی ایله بینلرنده حكما تباین دارمتین وسبیله امة مسلمین اولوب بینلرنده اقتسام لری متعین اولمغله ینه زوجندن باین اولور بو صورت دخی آنك كیبیدر كذلك عورت وترك قبول اسلام ایتمیوب آنی دارلریله احراز ایلسه لر ینه باین اولور زیرا جاریه لری اولوب اهل دارلرندن قیلنمشدر و بزیبان ایلدیك كه اهل حرب اختلاف منعا تله اهل دیار مختلفه در پس زوجی ایله بینلرنده تباین دارمتین اولدقده البته آندن باین اولور وهم دارلریله احرازلرنده اكا مالك اولملریله آنی مسلمین بدون الزوج سبیله تملكلری حكمنده اولوب آنده باین اولدیغی كبی بونده دخی باین اولور حتی اول جاریه قسمتله بر ینه اصابتدن صكره صاحبی قبول اسلام ایلسه حیضة واحده ایله استبرادنصكره وطئی اكا حلال اولور زیرا عورت اهل كتابدندر وزوجی دخی یوقدر والله اعلم

باب ما یقطع من الخشب ومایصاب من الملح وغیره *یعنی دار الحربده قطع اولنان اخشاب وملح وغیریدن مأخوذ ومصابه متعلق باب دقت نصابدر اكر بر سریه اذن امامله قطع اخشاب ایچون خروج ودار اسلامله دار الحرب میانده مسلمین حقلرنده مخوف اولان بر موضعدن قطع ایلدكلری اخشابله كلوب عسكره واوج ایلسه لر اول اخشابدن خمسی رفع و باقیسی غنیمته وضع اولنور زیرا مسلمین حقلرنده مخوف اولان موضع دار الحربدندر كه دار اسلام تحت ید مسلمینده بولنان موضعك اسمیدر وعلامتی مسلمین آنده آمن وسالم اولمقدر و بومعنی موضع مرقومده معدومدر سؤال اولنورسه كه اول موضعده امن مسلمین مفقود اولدیغی كبی امن اهل حرب دخی نا موجود ایكن نیچه دار الحربدن معدود قیلنور جوابنده دیرز كه مواضع مرقومه فی الاصل ایادی اهل حربده بولنمغله یداهل حرب آندن من كل وجه منقطع اولمدقچه دار اسلام اولماز نكته سی اولدر كه هر نسنه كه فی الاصل ثابت اوله البته بعض آثار ینك بقاسیله باقی اولوب اكا مماثل یاخود آندن غالب بر مغیر معارض عارض اولمدقچه اول نسنه مرتفع ومنتقض اولماز بوجهتله مواضع مرقومه دار الحربدن ایدوكی معلوم اولدقده آنده بولنان اخشاب یداهل حربده موجود اولمغله اخشاب مرقومه اهل حربدن بطریق القهر اصابت اولنمش مال اولوب بعینها غنائمدن معدوددر واكر مسئلهٔ مزبوره ده امیر آنلری مسلمین ایچون سفاین یا مجانیق یاپلمغه قطع اشجار ایچون ارسال قیلمش ایسه اخشاب مرقومه یی اخذ وارساله قصد ایلدیكی مصلحتده استعمالی جائزدر زیرا قطعلرنده امر امیره امتثال ایلدیلر وامثاللری حین قطعده قصد اغتنامله متحقق اولماز پس حین قطعده قصد اغتنام مقصود اولمایجه غنیمتدن معدود اولماز نكته سی اولدر كه نظر مسلمینه راجع اولان امورده رأی امام معتبردر كورمزمیسنكه قبل الاصابه بطریق النظر تنفیلی صحیحدر كذلك مصابی قبل الاصابه منفعت معلومه یه تعیینی دخی تصحیح اولنور بو صورتده امیر اول اخشابدن مقدار كفایه سین اخذ ایلدكدنصكره فضله قالسه اول فضله غنیمت قیلنور زیرا موجب اغتنام اولان سبب جمله سنده موجود ایكن حاجت مسلمینله مشغول اولان مقدارنده قصد امامه بناء حاجت مسلمین تقدیم وفضله سنده ینه حكم غنیمت اجرا وتصمیم اولنور نظیری شول دین ووصیتدن فاضل اولان مالدر كه ورثه یه ایصال قیلنور كذلك امیر آنلری دار الحربده معسكردن ارسال ومنافع مسلمینه باعیانها صرف اولنمق ایچون خشب یا طعام یا علف كتورمكله امر واستعمال ایلسه ینه كتوردكلری اول منفعت مقصوده یه مصروف وفضله سی سریه ایله اهل عسكرك غنائملرینه معطوف قیلنور زیرا سریه اطاعت امیرایله خارج اولدقلرنده البته منفعت مقصوده یی تحصیله نیت ایدوب اغتنامه عزیمت ایتمشلردر كذلك بعض مداین ثغورده قحط واقع اولمغله امیر

رقوجی اول مدینه دن دار الحربه اهل مدینه ایچون طعام وعلف كتورمكه ارسال آنلر دخی بو خدمتی اكمال ایلسه لر ینه كتوردكلری بلا خمس بین اهل المدینه تقسیم اولنوب باكر اهل سریه یه قصر وتقدیم اولنماز لكن بو مسائل مبسوطه حین خروجلرنده امیر آنلری نه مصلحت ایچون ارسال ایلدیكی معلوملری اولمغله مشروطه در زیرا آنلردن قصد اغتنام انجق ارشالدن مراد امیرنه ایدوكی بیلوب اكا اطاعتله خارج اولدقلرنده ظاهر الانعدام اولور بو صورتده دخی مثلا طعامی مسلمین آندن مستغنی اولدقدنصكره ایصال ایلدرلرسه ینه منزل غنیمته ازال قیلنور زیرا تقدیم اهل مدینه یی موجب اولان احتیاجلری منعدم اولمغله مجموع طعام مقصود امیر اولان منفعتدن فضله قالان طعامك سلكنه منتظم اولمشدر واكر امیر مسائل مذكوره ده كتوره جكلری اشیانك بعضسنی آنلره تنفیل ایلسه تنفیلی تصحیح وتكمیل اولنور زیرا اشیاء مرقومه نك بعضسنی منفعت مسلمینه و بعضسنی بطریق التنفیل آنلره مبذول قیلمشدر كه هر برنده نظر ومصلحت ملحوظ ومأمولدر زیرا ناسك نصابده نصیب حاصلری بولنمدقجه خروجه رغبتلری قلیل اولمغله تحریص ایچون تنفیل ایتمشدر سؤال اولنورسه كه امور مذكوره دار اسلامدندر پس دار اسلامدن بعث اولنان سریه یه تنفیلی نیچه صحیح اولور جوابنده دیرز كه اولبابده عدم صحت تنفیل شول غنیمتده در كه آنده فارس راجل اوزره لازم التفضیل اوله زیرا اول تنفیلده خمسله فضل فارسی ابطالدن غیری نسنه تحصیل اولنماز لكن بومعنی مانحن فیهده یوقدر كه كتوره جكلری اصابت ایلین سریه یه غنیمت اولمیوب منفعت مسلمینه صرف اولنه جقدر بو جهتله تنفیلی جائز كوریلمشدر اما مسلمین آندن مستغنی اولدقدنصكره كتورسه لر نفللری باطل اولور زیرا كتوردكلری غنیمت اولور وباب النفل فی دار الحرب اثناسنده وابواب سائره ده بالدفعات بیان اولندیغی اوزره دار اسلامدن بعث اولنان سریه ایچون غنیمتدن تنفیل عام صحیح اولماز واكر مسئلهٔ مرقومه ده امیر من اخذ منكم شیئا فله نصفه دیمش اولسه بو تنفیلی اهل سریه حقنده ایجاب امیر اوزره تنفیذ اولنور زیرا بو تنفیلی اخذ ایلنلره مقصور واخذ ایتمیلر آندن محجور اولمغله طلب واخذ اوزره معنای تحریضی متضمن اولدیغندن غنائمده صحتی ظاهر ومتبیندر واكر امیر بر سریه یی مصالح مسلمین اولان سرحددن ایچرو دار اسلامدن قطع اخشاب ایچون ارسال ایتمش اولسه نظر اولنور اكر ارسالی عین اخشابله مصالح مسلمینده انتفاع ایچون واقع اولمش ایسه كتوردكلری اول منفعته صرف اولنور بو صورتده بعض اخشابی آنلره تنفیل ایتمش ایسه اولا نفللرینی اعطا بعده باقیسی اول منفعته صرف وابقا ایدر واكر باعث بعث اولان خصوصدن امیر مستغنی اولدقدنصكره كتوررلرسه سریه دن هر بری كتوردیكی اخشابه برأسه مالك اولور زیرا كتوردكلری اخشاب بو صورتده غنیمت دكلدر كه اكا دار اسلامده اصابت ایتمشلردر ودار اسلامده مباح اولان اشیا منزلهٔ صیدده اولمغله هر كیمك یدی اكا سبقت ایلسه اكا احق اولور واكر اول اخشابی معا وجمیعا كتوررلرسه بینلرنده علی السویه تقسیم اولنوب فارسلری راجل اوزره تفضیل وتقدیم اولنماز زیرا تفضیل فارس غنیمتده اولور اخشاب مذكوره ایسه غنیمتدن دكلدر سؤال اولنورسه كه غنیمتدن دكل ایكن آنده تنفیل نیچه تجویز اولنور جوابنده دیرز كه اعطاء مرقوم علی وجه التنفیل دكلدر بلكه منصب مباحه بعض مصالحی تخصیص وباقیسنی منفعت معینه یه صرف وتحویلدر واكر بر سریه بغیر اذن الامام قطع اخشاب ایچون دار الحربه یاخود بین الدارین بر موضع مخوفه خارج اولسه لر كتوردكلری نسنه لر غنائمده مندرج قیلنور زیرا سریه اهل منعه اولوب دار الحربدن بطریق القهر جلب مال ایتمشلردر ومصابات اهل منعه ده اذن امام منضم اولوب اولمامق مساویدر اما اول اخشابه آنده مسلمین آمین اولدقلری بر موضعده ظفریاب اولسه لر بونده هر بری مأخوذینی اخذ واستیعاب ایدر زیرا مأخوذی دار اسلامده شیء مباح اولمغله صید وحطب وحشیش كبی آنی اخذ ایله مملوك ومستباح ایتمشدر بو صورتده اول موضعده اهل حربه ملاقی اولوب قتاله آنلری اشیاء مأخوذه لرنده اجلا قیلسه لر ینه حكم سابق اجرا اولنور زیرا دار اسلامدن اولان مواضع مجرد دخول اهل حربله حكم دار الحربده اولمیوب قتالله آنلری اجلادن صكره كما كان حكم دار اسلام اوزره باقی قالوب سریه دن هر بری مأخوذینه مالك اولور كذلك اول موضعده اهل حرب كلوب اخشابی قطع ایدوب هنوز دارلریله احراز ایتمدین سریه واصل اولسه ینه هر بری تملك مأخوذینه نائل اولور زیرا اهل حرب دار اسلامده اخذ ایلدكلری نسنه یه قبل الاحراز مالك اولمدقلرندن مصابلری اصابتلرندن اقدم اولدیغی حال اوزره باقی قالور لكن دارلریله احرازلرندن صكره مسلمین لحوق ویدلرندن اخذ ایلسه لر بو صورتده اهل حرب احرازایله مالك اولدقدنصكره سریه بطریق القهر ملكلرینی احراز ایتمش اولمغله اول نسنه غنیمت قیلنور كذلك ارض اسلام یا ارض حربده واقع ملاحه نك

یعنی آنده ظهور حاصل اولان موضعك دخی حكمی جمیع مذكوراتده داراسلامده اخذ اولنان احشاب مباحه كیدركه ملح دخی خشب مثللو مباح اولمغله اخذ ایله تملك اولنور كذلك معدن ذهب وفضه وجوهر دخی بویله در كه سریه آنلری طلبده چیقوب ارض اسلامده ظفر بولسه‌لر غنیمت دكلدر انجق بونلر وفی الركاز الخمس حدیث شریفی موجبنجه تخمیس اولنورلر كذلك اهل حرب بونلری استخراج ایدوب هنوز احراز ایتمدین سریه واصل اولسه‌لر بنه تخمیس اولنوب باقیسی اخذ ایلینلره تخصیص اولنور زیرا اهل حرب قبل الاحراز بونلره مالك اولمدقلرندن اخذلری وعدم اخذلری برابردر اماسریه بونسنه‌لره دارالحربده اصابت ایتمش اولسه‌لر بوصورتده بعد التخمیس باقی بینلرنده سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور زیراسریه منعه‌لریله دارالحربدن آنی بطریق القهر اخراج ایلمشلردر اما مسئلهٔ مزبوره ده اهل منعه اولمیان برایكی شخص اخراج ایتمش اولسه اشیاء مزبوره قطعا تخمیس اولنمیوب اخذ ایلینلره تملیك اولنور زیرا آنلر دارالحربدن علی وجه التلصص اخراج ایدوب علی وجه اعزاز الدین ایتمشلردر مگر اذن امام ایله خارج اوله‌لر بوصورتده مصابلری حكم غنیمتده مندرج اولور زیرا بوتقدیر اوزره نصرتلری امام اوزره واجب وقدرتلرین بیلدكجه بعث وارسال‌لری امام ایچون غیر جائز اولدیغندن امام آنلره مدد مثللو اولمغله كنتور دكلری علی وجه اعزاز الدین مأخوذ اولمشدر وبو مثللو مصابلرده تخمیس واجبدر زیرا غنیمتده وجوب خمس انجق اشرف جهاتله كسب اولندیغی اعلام وشرفنی اظهار ایچوندر وبو معنی ما نحن فیهده دخی ظاهردر واگر سریه‌یی قطع احشاب یا اخذ ملح ایچون بعث ایلین امیر سریه حدا اولوب آنلره مأخوذلرندن تنفیل ایتمش دخی اولسه امر اعظمدن جائز اولان تنفیل بوندن دخی تجویز وتكمیل اولنور زیرا امر اعظم تدبیر سرحدی اكا تفویض ایلدكده مقام نفسنه قائم قیلمغله آنی صریحا نهی ایتمدكجه كندودن جائز اولان امورك آندن دخی جوازی لازمدر بعده مؤلف بدیع البیان بو محلده امیر تنفیلی نفسنه یاغیری یه تخصیصنك احكامنی بسط وتبیان ایلمدی لكن بر اول مسائلی باب نفل الامیرده اعلان ایلدیك ومسائل مرقومه اثناسنده شو مسئله‌یی ذكر وانبا قیلدیكه امیر تنفیل ایله ولد ووالدینی تخصیص وتمیز ایلسه تخصیص اجنبیده تجویز اولندیغی كبی بنه تجویز اولنور وبو مسئله‌دن مرادی ولد ووالد بو حكمده مساوی اولدیغی ایراددر اما عبد ومكاتب بشقه‌در كه آنلر بو حكمده بربرینه مساوی دكللردر وامر لفظ تنفیلی جماعت مسلمینه تعمیم ایتدكده نفسی دخی داخل اولمغله تنفیلی حق نفسنده بو وجهله صحیح اولنجه ولد ووالدی حقلرنده اولی بالتصحیح در زیرا ولد ووالدینه حاصل اولان نسنه‌دن انتفاعی نفسنه حاصل اولان نسنه‌دن انتفا عددن البته دوندر بعده مؤلف در بادرایت حدیث سالم بن ابی الجعدی بو وجهله ذكر وروایت ایلدیكه قبیلهٔ اشجعدن بر كسنه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینه كلوب فقر واحتیاجندن شكایت ایلدكده اكا صبر ایله امر ایلدیلر بعده اول كسنه كیدوب اعدادن اخذ غنیمت وحضور نبوی یه ایصال ایلدكده غنیمتنی اكا علی وجه الطیب حلال قیلدیلر والله تعالی وتقدس آنك شاننده ومن یتق الله یجعل له مخرجا ویرزقه من حیث لا یحتسب آیت جلیله سین انزال بیوردی ایشته بو حدیث جمیل برایكی كسنه بغیر اذن الامام دارالحربه علی وجه التلصص دخول وبعض غنائمه كسب ووصول ایتدكلرنده غنیمتلری بلا تخمیس آنلره موصول قیلنور قوللرنده علمامزك رحمهم الله تعالی اصل اصیللریدر اما اهل منعه بشقه‌در واذن امام ایله كیدن برایكی كسنه بنه بشقه‌در وهر موضعده كه مصابده حكم غنیمت ثابت اوله آنده شخص مصیبله سائر عسكر برابردر وهر موضعده كه ثابت اولمیه مصیبه تخصیصی مقرردر واگر اخذنده بر جماعت اشتراك ایدرلرسه بینلرنده علی السویه تقسیم اولنوب فارسلری راجللری اوزره تفضیل اولنماز زیرا تفضیل تخمیس كبی غنیمته مخصوص صدر ومصاب مرقوم غنیمت دكلدر بلكه بر مال مباحدر كه آنی علی وجه التلصص لا علی وجه اعزاز الدین احراز ایلمشلردر بو جهتله اخذ صید وحشیش منزلنده در واگر اشیاء مذكوره‌دن برنسنه‌یی متلصصیندن شخص واحد اخذ ایلدكدنصكره حفظ ایچون رفیقنه ویروب اول دخی محافظه ایده‌رك داراسلامه اخراج ایلسه بنه اخذ ایلین شخصه تملیك اولنور زیرا بدی اكا سبقت ایدوب وآنك امریله رفیقنك اخراج ایدنجیه دك حفظی بنفسه حفظی كبی اولمغله اكا احق اولمشدر اما رفیقی دارالحربده یدندن جبر وتغلب ایله اخذ واخراج ایتمش ایسه اكا اخراج ایلین مالك اولور زیرا شخص اول مجرد اخذ ایله اكا مالك اولمامشدر زیرا منعهٔ مسلمینده دكلدر كه اخذ ایله محرز اوله پس احرازی انجق داراسلامه اخراجله حاصل اولور واخراج دخی انجق یدندن انتزاع ایلین غاصبدن تحقق ایتمشدر لكن بر مسلم بر غنیمتی اخذ ایلدكدنصكره رفیقی قهر وغلبه ایله یدندن انتزاع ایتمكی جائز كورمزم زیرا یدی اكا سبقت ایلمشدر ویدمسلمك مسلمین اوزره حرمتی واردر وهم آنی دینله احراز ایلمشدر وبر باب متقدمده

مترجم فقیر دیر كه قصهٔ مزبوره
كتاب السیر الكبیرده مذكور اولدیغی
وجه اوزره ترجمه اولندی لكن
كشاف وانوار التنزیل وسائر كتب
تفاسیرده واصابه وغیری كتب
احادیثده تقریر كا به مخالفت كلیه
اوزره تحریر اولنمشدر خوفا عن
الاطناب جمله سنی نقلدن اجتناب
اولندی لكن علی جمیع التفاسیر
قصهٔ مرقومه ده مدعای معهوده
دلیل واردر مطالعه ایلین ذوته
ظاهر اولور
منه

بیان ایلدیك كه دینله احراز حكم ملك وتقومده معتبر دكل ایسه ده حقوق الهیه راجع اولان حق ائمه‌ده اعتباری مقرردر بوصورتده مشركیندن برطائفه مصابلرین قصدا اخذ ایله ورود ومسلمین دخی اوزرلرینه غلبه ایدوب تخلیص مصابلرنده بذل مجهود ایلمشلر ایسه ابتداء اخذ ایلین اوزره مردود قیلنور كه اخذ سابقله اكا احق اولدقدنصكره ابتلاء قتاله حكمنه تغیر ملحق اولماز سؤال اولنورسه كه قتال مزبوره مباشرتلرنده نیچون حكم متلصصیندن اخراج اولنوب حكم اهل منعه‌یه ادراج اولنمادیلر تا كه مصابلری حكم غنیمتده اندراج ایلیه جوابده دیرزكه وقوع قتال قصدی اولمیوب اتفاقی اولمغله آنلر حكما قاهرین اولمازلر كورمزمیسنكه متلصصین مرقومین مشركیندن برقومی تاتارایكن بولوب جمله‌سنی قتل واموالرین اخذ واحراز ایلسه‌لر مأخوذلری غنیمت اولمیوب بلكه هر بری كندو مأخوذیله تخصص وامتیاز ایدر ما نحن فیه دخی بویله‌در توضیحی اولدركه متلصصین مرقومین اهل منعه اولدقلرنده مصابلری البته غنیمت اولدقدنصكره اعدادن آنی تخلیص ایچون حسب الابتلا قتال ایدوب ایتمكله حكمی متغیر اولمدیغی كبی اهل منعه اولمدقلرنده مصابلری غنیمت اولمدقدنصكره بنه قتال وعدم قتاله حكمی متغیر اولماز واگر اهل منعه اولمیان متلصصین بعض غنائمه اصابت ایلدكدنصكره بنه بعض غنائمه اصابت ایلین عسكر مسلمین دارالحربده آنلره لاحق اولسه بوصورتده اولا مصاب فریقین تخمیس اولنور بعده مصاب فریق اول فریق ثانی ایله بینلرنده تقسیم اولنور زیرا فریق ثانی قصد غزا ایله داخل اولوب آنلره الحاقله منزلهٔ مدده نازل اولمغله مصابلرنده شركته نائل قیلنورلر اما مصاب فریق ثانیده فریق اول تشریك اولنماز مگر صكره تصادف قتاله اول مصابدن دفع اعدا ایچون اقتتال ایده‌لر زیرا فریق اول قصد غزا ایله داخل اولمدقلرندن منزلهٔ مدده نازل اولمیوب مصاب جیش حقنده حاللری شول دار الحربده تاجر یا اسیر یا اهل حربدن مسلم اولوب بعد الاصابه جیشه ملتحق اولانلرك احواللری كبی اولور وبن بالدفعات بیان ایلدیك كه بونلر مجددا ملاقی قتال اولمدقجه شركت مصابه ادخال اولنمازلر اما جمله‌سنده وجوب خمس اكا مبنیدر كه جمله‌سی قوتی جیشله محرزه اولوب معنای اعزاز دین تحقق ایلمشدر واگر برعسكر ولا باذن الامام یاخود بلا اذن دارالحربه داخل اولوب بعده برایكی كسنه امام آنلری عسكره لحوقدن نهی ایتمشیكن بلا اذن عسكره واصل اولسه‌لر نظر اولنور اگر لحوقلری عسكرك غنائمه اصابتلرندن اقدم ایسه بعد اللحوق مصابلرنده تشریك اولورلر واگر اصابتلرندن متأخر ایسه تشریك اولنمازلر مگر صكره ملاقی قتال اولوب برابر اقتتال ایده‌لر زیرا بغیر اذن الامام دخوللرنده متلصصین اولمغله قتالده معیت ایتمدكجه مدد جیش عد اولنمازلر حكمه سی اولدر كه مدد جیش اولان اهل غزا اولملق لازمدر وبونلر تلصص اوزره دخوللرنده حكما اهل غزا اولمامشلردر پس مصابده شركتلرنده انجق حقیقهٔ اهل غزا اولملق اعتبار اولنور وبو معنی قتالده معیتلرینه موقوفدر اما لحوقلری اذن امامله اولنسه بوصورتده نفس دخوللهٔ اهل غزا اولمغله مدد جیش اولوب التحاقلرندن اقدم جیشك مصابلرنده دخی تشریك اولنورلر واگر برقوم مرتدین دارالحربه لحوق بعده قبول اسلامله دارالحربده عسكر مسلمینه لصوق ایلسه‌لر بونلرك حاللری اهل حربدن هنوز قبول اسلام ایدنلر ایله برابردر زیرا ارتداد ایله دارالحربه داخل اولدقلرنده اهل حرب اولمشلردر صكره اسلامله جیشه التحاق ایلسه‌لر دخی اهل غزا ومدد جیش اوله‌منزلر مگر ابتلاء قتاله مصابدن دفع اعدا ایچون اقتتال ایده‌لر واگر برقوم بی منعه بغیر اذن الامام دارالحربه دخول وبعض غنائمه وصولدنصكره آخر قوم بی منعه دخی بعض غنائمه اصابتلرندنصكره اذن امامله آنلره لحوق وحلول ایلسه‌لر نظر اولنور اگر بعد الاجتماع بنه اهل منعه اولمامشلر ایسه متلصصین قبل الاجتماع وبعده اصابت ایتدكلری غنائمله بلا تخمیس متخصصین اولورلر زیرا اجتماعله اهل منعه اولمدقلرنده حكم اصابتلری متغیر اولمیوب مصابلرنده قبل الاجتماع جاری اولان حكم بنه جاری ومخیر اولمغله آنلردن هر بری مأخوذیله متمیز اولور لكن آنلره لاحق اولنلر اهل منعه اولمش اولسه‌لر جواب مسئله بشقه‌در كه بوصورتده بونلرك التحاقلریله متلصصینك صفت اصابت واحرازلری متغیر ومصابلرنده تفصیل آتی الذكر اوزره حكم غنیمت مقرر اولور وما نحن فیهده اذن امامله لاحق اولنلرك قبل الاجتماع وبعده اصابت ایتدكلری تخمیس اولنوب باقیسی كندو بینلرنده قسمت غنیمت اوزره تقسیم ومتلصصینله اجتماعلری منزلهٔ عدمه تنزیل اولنور واگر بعد الاجتماع اهل منعه اولمشلر ایسه بوصورتده قبل الاجتماع هر بری اصابت غنائم قیلدیغی كبی بعد الاجتماع دخی جمیعا اصابت مغانم ایلسه‌لر كوركدر كه اول وآخر جمیع مصابلری تخمیس اولنه بعده هر فریقك قبل الاجتماع مصابلری كندو بینلرنده سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنوب بعد الاجتماع مصابلری بین الفریقین بنه سهام

غنیمت اوزره تقسیم اولنه زیرا بعد الاجتماع اهل منعه اولملریله جمیع مصابلرنده احراز علی وجه القهر متعین اولمغله
جمله سنده وجوب خمس متبین اولور انجق هر فریقك علی الانفراد منعه سی بولنمامغله فریق آخرك
قبل الاجتماع مصابنده مدد حکمنده داخل اولمدیغندن مصاب مذکور هر فریقك کندو بینلرنده تقسیم اولنوب
فریق آخر مشارکتله مداخل اوله مز مگر بعد الاجتماع ابتلاء قتالله هر فریق فریق آخرك مصابندن دفع
اعدا اوزره اقتتال ایدهلر بو صورتده جمیع مصابده اشتراك ایدرلر واگر بو مسئلهده فریق ثانینك دخی دخولی
بغیر اذن الامام ایسه جوابی مسئلهٔ سابقهیه موافقدر انجق بر وجهله آندن ممتاز قدر که بونده هر فریقك
قبل الاجتماع مصابی دخی سهام غنیمت اوزره بین الفریقین جمیعا تقسیم اولنور اما مسئلهٔ سابقهده ذکر اولنان
وجه مشروح اوزره هر فریقك کندولره تخصیص وتقدیم اولنور زیرا بونده هر فریقك قبل الاجتماع مصابلری
مصاب فریق آخر ایله حکمده متساوی اولمغله جمله سنده همان احراز ایله حال تأکد حقه اعتبار اولنور حال تأکد
حقده دخی اهل منعه بولنملریله احراز قوت جمیعله تمام اولدیغی آشکار اولمغله جمله سی تخمیس وباقیسی بین
الجمیع تقسیم اولنمق بدیدار اولور اما مسئلهٔ سابقهده هر فریقك حکم مصابی آخره مخالفدر که اذنله داخل اولنلرك
مصابلری غنیمت اولمغله متلصصین اکا شریك دگللردر ومصاب متلصصین غنیمت اولمامغله اذنله داخل اولنلر اکا
شریك دگللردر مگر هر بری مصاب آخردن دفع اعدا ایچون قتال ایدهلر بو صورتده جمله سی غنیمت اولوب
احرازی قوت جمیعله تمیم اولنمغله بین الجمیع تقسیم اولنور واگر مسئلهٔ مرقومهده بلا اذن داخل ایکی فریقك
برنده منعه بولنوب برنده بولنمامش ایسه منعه سی بولنمیانلر اهل منعهنك قبل الاجتماع مصابلرنده مشارك اولمازلر
مگر بعد الاجتماع قتال آخرده متشارك اولهلر اما اهل منعه بعد الاجتماع ملاقی قتال اولمسهلر دخی آنلره تشریکله
خوشحال قیلنورلر زیرا مصابلرین منعهلریله احراز ایتملریله اهل منعه بو بابده آنلره مدد منزلتنده واقع اولمشدر
اما صورت اولیده اذنله داخل اولنلر دخی اهل منعه اولمدقلرندن متلصصین مصابلرین آنلرك منعهلریله
محرز ایلمامشلردر واگر اهل منعه بلا اذن وغیر اهل منعه اذنله داخل اولمشلر ایسه هر بری آخرك جمیع
مصابنده شرکتله مداخل قیلنور زیرا حین دخولده احد الفریقین باعتبار المنعه وفریق آخر باعتبار الاذن
اهل غزادن عد اولنمغله هر بری مصاب آخرده بمنزلة المدد واقع اولمشدر واگر منعهلری بولنمیان فریقیندن
هر بری دار الحربه اذن امامله داخل وهر بری بعض غنائمه اصابتدن صکره بربرینه متواصل اولسهلر
بو صورتده اجتماعلریله اهل منعه اولوب اولمامرینه اعتبار اولنمیوب همان مجموع مصابلری تخمیس وباقی
بین الفریقین سهام غنیمت اوزره تقسیمه ابتدار اولنور زیرا اذن امام فریقینه شامل واذنله نفس دخولده
هر بری حکم غزاده داخل اولمغله هر بری آخر ایچون قبل الاجتماع مصابنده دخی مدد منزلتنه نازل
اولمشدر سؤال اولنورسه که فریقیندن هر برینك منعهلری اولمامغله صورت مفروضهده هر برینك اصابت
واحرازی آخرك منعهسیله حاصل اولمامشیکن هر بری آخرك مصابنده شرکته نیجه واصل اولور جوابنده
دیرز که بونلر اعتبار اذن امامله دار الحربده اهل غزا اولمشلردر ودار الحربده اهل غزا عند الاجتماع بربرینه مدد
عد اولنوب منعهلری بولنوب بولنمامغه اعتبار اولنماز گورمزمیسنکه عسکر دار الحربه داخل وغنائمه واصل
اولدقدنصکره اذن امامله برایکی کمسنه آنلره متواصل اولسه بالنفس منعهلری بولنمیکن مدد عد اولنوب
مصاب عسکرده شرکته نائل اولورلر اما بلا اذن داخل اولسهلر بویله دگلدر ما نحن فیه دخی بونك کبیدر
وعلی هذا فریقیندن هر بری اهل منعه اولوب ایکیسیده بلا اذن داخل ودار الحربده متواصل اولسهلر
جمیع مصابلری تخمیس وباقی بین الفریقین سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور زیرا هر بری حین دخولده
منعهلری ایله اهل غزا واجتماعلریله بربرینه مدد اولدقدنصکره احراز مصاب جملهٔ فریقین ایله تمام
اولمغله جمیع مصابده جمله سی شریك اولوب سهام غنیمت اوزره اقتسام ایدرلر والله اعلم

باب ما یصیبه الاسراء والذین اسلموا من اهل الحرب * یعنی اسراء موحدین واهل حربدن قبول اسلام ایلین
مهتدینك ظفریاب اولدقلری غنائمك احکامنده معقود بابه دقایق رهیندر بو باب الشرکة فی الغنیمة اثناسنده
بیان ایلدیك که دار الحربه داخل اولان عسکردن بر مسلم اسیر اولوب بعده فرار ایله قبل خروج العسکر گلوب
عسکره ملتحق اولسه اسیر ایکن مصابلرنده دخی شرکته مستحق اولور زیرا عسکر ایله برابر قصد قتال ایله داخل
اولدقده سبب استحقاق برابر منعقد واتمام احرازده مشارك ومعاضد اولمغله مابینده حلول ایلین اسیری منزلهٔ
عدمه نازل ومعسکرده حاضر ایکن مریض اولمق حکمنده داخل اولمشدر وبو بابده ابتداء دخولی اذنله اولوب

اولمامق برابر وعلی کلا التقدیرین عسکر ایله قصد قتال اوزره دخولنده غازی عد اولندیغی مقرردر گورمزمیسنکه
عسکر ایله برابر قصد تجارتله داخل اولوب صکره ترك تجارت وقتاله مباشرتدنصکره اسیر اولسه یاخود اهل حربدن
ایکن قبول اسلام وقصد قتاله مبلینه انضمامدنصکره اسیر اولسه بعده فرار ایدوب عسکر غنائمی دار اسلامه احراز
وبیع وتقسیم ایتمدین عسکره ملتحق اولسه بو صورتلرده قتالده اذن امام بولنمامشیکن بینه مصاب عسکرده
شرکته مستحق اولور اما کندو هنوز اسیر ایکن اول عسکر خروج ایدوب بعده فرار وبعض غنائمه ظفر بولمش
اولان عسکر آخره لحوق وولوج ایلسه آنلر ایله غنائم سابقهلرنده شرکته نائل اولهمز مگر مجددا ظهور قتاله
اول غنائمدن دفع اعدا ایچون مقاتل اوله زیرا بو وقته گلنجه دك سبب استحقاقی بو عسکر ایله برابر منعقد
اولمدیغندن آنلرك حقلرنده • بونك حالی دار الحربده قبول اسلامله عسکره ملتحق اولان کمسنهنك حالی ایله
متحد اولمشدر ومسلم مزبورك مقصودی انجق مشرکیندن نفسنی تخلیص اولمغله مجرد عسکره التحاقله مدد
عسکر عد اولنماز مگر مصابلرندن دفع اعدا ایچون مجددا مباشرت قتاله مقصودی امداد اولدیغنه استدلال
اولنه وما نحن فیه دخی بویلهدر واگر اسیر بر قوم حین فرارنده بعض مشرکینی قتل ومالنی اخذ ودار اسلامه
اخراج ایتمش اولسه بلا خمس جملهسنه مالك قیلنوب شول حربی منزلنه تنزیل اولنور که دار الحربده قبول
اسلامدنصکره فعل مزبوری اتیان وتکمیل ایلیه نکتهسی اولدر که اسیر مزبور بلا منعه دار الحربده مقهور
اولدیغندن فعل مذکوردن مقصودی علی وجه اعزاز الدین قتال اولمیوب همان یدلرندن سلامت نفسنی
استحصال اولمغله مأخوذنده منزلهٔ متلصصه انزال قیلنور اما بو مسئلهلرده اسرا یاخود اهل حربدن قبول اسلام ایدنلر
اهل منعه بولنسهلر بو صورتده جمیع مصابلری تخمیس وباقی یدلرنده سهام غنیمت اوزره تقسیم وایچلرندن بالنفس
اخذ ایلین وایلمین حکم غنیمت اوزره تسویه قیلنور وصورت مفروضهده حین احرازده اهل منعه بولندقلرندنصکره
مذکورلردن هر فریق قبل الاجتماع اهل منعه اولمق یاخود انجق اجتماعله اهل منعه اولمق حکم مشروحده
برابردر زیرا مذکورین اهل حربله فی الحقیقه محاربین ایکن مالارین بطریق القهر اخذ ومنعهلریله احراز ایتملریله
مصابلرنده معنای اعزاز دین متحقق اولوب غنیمت ایدوکی متعین وممتاز اولمشدر واگر اسراء مسلمین اهل حربدن
برقومی خدعه ایله قتل ومالارین اخذه قادر اولسهلر حقلرنده جائز گورلمز زیرا آنلر اهل حربله فی الحقیقه
محاربین ایکن ایچلرنده مقهورین ومظلوم میدر پس کندولره ظلم ایدنلرك بعضیلرندن وقت فرصتده انتقاملری
جائزدر بو صورتده اول مالی دار اسلامه بلا منعه اخراج قیلسهلر آنلردن هر بری کندو مأخوذینه مالك اولوب
آخری اکا مشارك قیلنماز واگر اخذنده فارس وراجل مشارك اولمشلر ایسه بینه علی السویه آنده متشارك قیلنورلر
زیرا بعد الاجتماع دخی اهل منعه اولمدقلرندن مصابلری حکم غنیمتده داخل اولمامشدر بو صورتده اخذ ایلین
کمسنه مأخوذینی حفظ وتحمل ایچون رفیقنه اعطا اول دخی دار اسلامه اخراج قیلسه بینه صاحب اولنه رد اولنور
زیرا امین اتخاذ ایلدیکی رفیقنك یدی کندو یدی کبیدر اما رفیق بطریق التغلب اخذ واخراج قیلمش ایسه
اکا رفیق مالك اولور وبو مسئله بو بابده متقدما بیان ایلدیك واگر فعل مرقومه اسراء مسلمین بعد تحصیل المنعه
مباشرت ایدوب دار الحربده قبول اسلام ایدنلر دخی بلا منعه مبادرت ایلدکدنصکره فریقین دار الحربده
مواصلت بعده دار اسلامه خروجه مسارعت ایلسهلر بو صورتده جمیع مصابلری اهل منعهدن برقومك یدلریله
ودار اسلامه احراز اولنمش غنیمت اولمغله البته تخمیس اولنور بعده منعهسی اولمیان فریقك مصابی بین جمیع
الفریقین سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور زیرا بونلر مصابلرین فریق آخرك منعهسیله احراز ایتملریله فریق آخر
بونلره باعتبار المنعه مدد حکمنده اولمشلردر لکن بونلر اصحاب منعهیه قبل الاجتماع مصابلرنده شریك اولهمزلر
زیرا بونلر اهل منعه اولمدقلرندن مصاب مذکوری منعهلریله احراز ایتمدیلر تا که اول مصابده آنلره ردء وپناه
حکمنده اولهلر مگر بعد الاجتماع مبتلای قتال اولهلر بو صورتده اول مصابدن دفع اعدا ایچون قتالده اجتماع
ایتملریله نفس اصابتده شریك کبی اولدقلرندن آنده تشریك اولنورلر بشرط آنکه صکره دن ملاقی اولوب قتال
ایلدکلری اهل حرب اهل منعه اولهلر زیرا اهل منعه اولمدقلرنده بو قتالله حکم سابق متغیر اولماز زیرا دفع
اعدا ایچون قتالله تغیر حکم انجق اعدا ایادی مسلمیندن تخلیص ایتملرندن خوف اولندقده واقع اولور وخوف
مذکور انجق اهل حربدن اصحاب منعهیه ملاقاتله حاصل اولور یوقسه برایکی حربی یه ملاقاتله اولماز واگر
فریقین مرقومیندن هر بری حین اصابتده بلا منعه اولوب اجتماعله کسب منعه ایلسهلر بو صورتده اول وآخر
جمیع مصابلرنده شریك اولورلر زیرا اجتماعلرنده حادث اولان منعه ایله حاللری متغیر اولمغله متفرقا اصابتلری ایله

مجتمعا اصابتلری حکمده مساوی اولمشلر نکته سی اولدرکه بوصورتده بربرینه مدد اولوب بعد الاجتماع
اهل منعه اولدقلرنده هرفریق کندو مصابی ایچون آخرک قوتیله احرازه قادر اولمشدر اما مسئلهٔ سابقه بشقه در
واکرفریقین مذکورین هر بری بلامنعه ایکن امام الاسلام هر برینه ارسال پنام واهل حربدن قادر اولدقلرین
قتل ومالرین اخذ ایله امرینی افهام ایدوب آنلر دخی بو مصلحتی اتمام وبربرینه ملاقی اولمادین خروج دار اسلامه
اقدام ایلسه لر بوصورتده هرفریقک مصابی تخمیس وباقی کندو بینلرنده سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور
زیرا اذن امام بونلره بالغ اولدقده اهل غزا اذن اولوب شول اقوام بی منعه منزلته نازل اولمشلردر که اذن امامله دار الحربه
داخل اوله لر نکته سی اولدر که امام بونلرک حاللرینی بیلوب وفعل مذکور ایله امر ایلدکده تصرفلری امام اوزره
واجب وبونلر دخی اول وجهله قاهر وغالب اولمشلردر کذلک فریقین مذکورین دار الحربده مجتمع اولوب اجتماعله
اهل منعه اولسه لر یاخود اولمسه لر یاخود قبل الاجتماع بری اهل منعه اولوب آخری اولمسه ینه امر امام جمله سنی
جامع وقهر وغلبه لری اول وجهله واقع اولور وبر باب متقدمده بیان ایلدیک که فریقینک بو وجهه اوزره ابتداء
دخوللری اذن امامله واقع اولوب دار الحربده مجتمع اولسه لر مصابلرنده بربرینه شریک قیلنورلر کذلک فعل مذکوری
دار الحربده امر امامله اتیان ایتدکلرنده ینه شرکته شایان اولورلر واکر امام برقوم بی منعه یی طلب غنیمت ایچون
دار اسلامدن ارسال ایدوب آنلر دخی دار الحربه داخل اولدقدنصکره اسراء مسلمین یاخود اهل حربدن قبول
اسلام ایلین مهتدین فرار ایله کلوب آنلره اتصال وقبل التواصل هرفریق بعض غنائمی استحصال ایتمش
اولسه لر نظر اولنور اکر بعد الاجتماع دخی اهل منعه اولمیوب صکره ابتلای قتال ایله بعض غنائم دخی استحصال
ایتمشلر ایسه بوصورتده اذنله داخل اولنلر باعتبار الاذن قاهر اولملریله اول وآخر جمیع مصابلری تخمیس وباقی
کندو بینلرنده تقسیم اولنه جغی امر ظاهردر وفریق آخرک مصابی بلا تخمیس بربرینه اصابتده اشتراک ایتمشلر ایسه
کندولره احسان واول بابده فارس وراجللری سیان قیلنور واکر اصابتده اشتراک ایتمشلر ایسه هر بری کندو
مأخوذیله منفرد اولوب آخری آنکله شرکته مستعد اوله مز زیرا بونلر قبل الاجتماع وبعده کرک منعه وکرک
اذن امامله قاهر اولمدقلرندن لصوص اید وکلری ظاهر وحکم لصوص بومذکور اید وکی امر باهردر
سؤال اولنورسه که اذنله داخل اولنلر نیچون فریق آخر حقنده باعتبار الاذن اهل منعه منزلته نازل وآنلره
مدد حکمنده داخل قیلنمادیلر جوابنده دیرزکه اهل منعهٔ حقیقیه مدد فریق آخر قیلنمق انجق قوت ومنعه لریله
مصابلرینی احراز ایتملرینه نظر ایله در ومعنای معهود بو بابده غیر موجود در واذنله داخل اولنلرک مصابلری
باعتبار الاذن غنیمت حکمیه اولوب حقیقیه اولمامشدر وحکم مذکور مصاب فریق آخره ساری اولیوب کندو
مصابلرینه مقصوردر اما اهل منعهٔ حقیقیه نک مصابلرنده حکم غنیمت نفس منعه لری اعتباریله اولدیغندن
مصاب فریق آخری دخی منعه لریله احراز ایتدکلرنده حکم غنیمت اکا دخی ساری اولور واکر بعد الاجتماع
اهل منعه اولمشلر ایسه بوصورتده جمیع مصابلری تخمیس وباقی بین الفریقین سهام غنیمت اوزره تقسیم ابتدار
اولنوب صکره دن قتال آخره ابتلا وعدم ابتلالرینه اعتبار اولنماز زیرا اجتماعله اهل منعه اولوب حاللری متغیر
اولمغله هرفریقک مصابنده دخی تغیر حکم متقرر اولمشدر واکر مسئلهٔ مفروضه ده اذنله داخل اولنلر بلامنعه
وفریق آخر اهل منعه بولنسه لر بوصورتده جمیع مصابلرنده بعد الخمس بربرینه مشارک اولورلر زیرا اذنله داخل
اولنلر باعتبار الاذن وفریق آخر باعتبار المنعه اهل غزا اولملریله بعد الاجتماع شول حکمی اکتساب واکتسا
ایتمشلردر که برقوم بی منعه اذن امامله داخل وبعد اصابة الغنیمه عسکر غانمینه واصل اوله لر پس آنده فریقین
بربرینه جمیع مصابده مشارک اولدقلری کبی بونده دخی مشارک اولورلر واکر مسئلهٔ مرقومه ده اذنله داخل اولنلر
اهل منعه وفریق آخر بلا منعه بولنسه لر بوصورتده اهل منعه فریق آخرک قبل الاجتماع مصابلرین دخی
منعه لریله احراز ایتمش اولدقلرندن بعد الخمس آنده دخی مشارکتله سرفراز اولورلر اما فریق آخر اهل منعه یه
قبل الاجتماع مصابلرنده مشارک اوله مزلر مکر صکره دن حسب الابتلاء قتال آخرده مشارک اوله لر وعلی هذا ایکیسیده
اهل منعه بولنسه لر بوصورتده جمیع مصابده بربرینه شریک اولورلر زیرا هر بری منعه سیله فریق آخره مدد
اولمشدر واهل منعه دن ایکی عسکر دار اسلامدن داخل ودار الحربده متواصل اولدقلرنده اذن امام بولنوب
بولنمامق حکم مصابلرنده مؤثر اولمدیغی کبی بونده دخی غیر مؤثردر والله اعلم

باب المستأمنین من المسلمین یأخذون اموال اهل الحرب ثم یخرجونها * یعنی دار الحربده مستأمنین اولان مسلمین
اموال اهل حربی اخذ واخراج ایلدکلری صورتلرک احکامی بو بابدن استخراج اولنور بزقریبا باب المسلم یخرج

من دار الحرب مسائلنده اعلان واخبار ایلدیک که مسلم مستأمن اموال اهل حربدن برشیئی بلا رضاهم اخذ
ودار بمزه اخراج ایلسه اصحابنه رد ایله امر اولنوب حکم ایله اجبار اولنماز زیرا انجق ذمت نفسنی ناقض اولوب
ذمت امام ومسلمینه مناقض اولمامشدر ومقال مشروح المآل اوزره حدیث مغیره بن شعبه رضی الله عنه ایله استدلال
اولندیکه مغیره حضرتلری برقوم مشرکینله رفیق اولوب وقت غفلتلرنده جمله سنی قتل ومالرین اخذ وحضور
رسالتپناهی یه ایصال وتخمیسنی رجا ایلدی اما رسول الله علیه السلام اکرچه تخمیسندن امتناع بیوردیلر لکن
اموال مرقومه یی ورثهٔ مقتولینه رد اوزره اجبار ایلمدیلر پس بو جهتدن اولان مسائلده اصل اصیل اشبو حدیث
جلیلدر مؤلف مصیب نصیب الله تعالی له من الغفران خیر نصیب دیرکه صورت مزبورده صاحب المتاع اولان حربی
قبول اسلام یاذمت یا امانله کلوب متاعی اوزره عدول مسلمیندن اقامت بینه یه ابتدار یاخود ذوالید مضمون مدعاسی
اقرار ایلسه کرکدرکه امام اکا رد ایله امر وافتا ایدوب جبر والجا ایلیه زیرا حین اخذنده صاحب المتاع مال ونفسنده
جانب مسلمیندن داخل امان دکل ایدی غایة الامر مستأمن مرقوم ایچلرینه امانله داخل اولدیغندن اهل حربه غدر
ایتمک اوزرینه واجب ایدی لکن غدری دار الحربده واقع اولمغله حین غدرنده تحت حکم امامده داخل دکل ایدی
بناء علیه امام سببدن بومقدار ایله اکا رد اوزره اجبار ایده مز کور مزبسنکه مستأمن مرقوم دار الحربده اهل حربدن برینی
قتل یاخود کوزینی چیقاروب یاخود مالنی استهلاک ایتدکدنصکره دار اسلامه فرار ایلدکده صاحب الحق کلوب اول بابده
مخاصمه یه ابتدار ایلسه قاضی اول خصم ایچون برشیئله قضایه اجتسار ایده مز پس مالرین اخراج ایلدکده دخی بووجه
اوزره قرار ویریلور کذلک مستأمنین مرقومین اهل منعه بولنوب مأخوذلرین دار اسلامه اخراج ایتمش اولسه لر ینه
حکمی مستأمن واحدک اخراجنده اولان حکمله برابردر زیرا مأخوذلرینی منعهٔ نفسلریله احراز ایدوب منعهٔ امامله
ایتمشلردر بو تقدیر اوزره مستأمنین مرقومین دار الحربده اجتماعله کسب امتناع ایلدکلرندن صکره اهل حربله منابذهٔ
عهود ایدوب بعده بعض غنائمله دخی نیل مقصود ایتدکلرندنصکره معقد ما اصابت غنائم قیلمش اولان عسکر
مسلمینه لحوق بعده جمیعا بعض غنائمه دخی لصوق ایلسه لر بوصورتده قبل الاجتماع اولان مصاب اهل عسکر
تخمیس وباقیسی بالکز اهل عسکره تقسیم اولنوب تجاره تعمیم اولنماز زیرا تجار مجرد اجتماع علة مدد عسکردن
محسوب ونه حکم غزا ایله منسوب اولمامشلردر مکر اول مصابدن دفع اعدا ایچون مجدداً اقتتال ایده لر وبعد الاجتماع اولان
مصابلری تخمیس وبین الجمیع قسمت غنیمت اوزره توزیع اولنور که اصابت واحرازنده اشتراک ایتمشلردر ومستأمنینک بعد
المنابذه مصابلری اواخر بابده مذکور اولدیغی اوزره بلا تخمیس کندولره سالم قیلنور اما حال امانلرنده اولان مصابلرین
اهل حربه رد ایله امر اولنورلر لکن حکمده جبر اولنمازلر زیرا آنده احرازلری کندو منعه لریله اولوب منعهٔ جیشله
اولمادیغندن آنی منعهٔ جیشه اخراجلری دار اسلامه اخراجلری کبیدر مکر ابتلاء قتال ایله اول مصابدن دخی دفع اعدا
ایچون جمیعا اقتتال ایده لر بوصورتده اکرچه مستأمنین جمیع مصاب جیشده مشارک اولورلر لکن مصاب مستأمنینی
امام آلوب موقوفا بیت الماله القا وصاحبی کلوب اخذ ایدنجیه دک ابقا ایدر زیرا بوصورتده احرازی قوت عسکر ایله
وآندن دفع اعدا ایچون قتاللریله حاصل اولمغله تحت ولایت امامده داخل اولمشدر کور مزمیسنکه اخذی علی وجه
الغدر اولمسه ایدی آنده حکم غنیمت متقرر وامام بعد التخمیس انی اهل عسکر ایله تجار بینلرنده تقسیمه مقتدر اولور
ایدی بوصورتده دخی ولایتی ثابت اولمغله کرکدر که صاحبنه ایصال الله غدری ازاله ایلیه کور مزمیسنکه مالی اخذ
اولنان اهل حرب منعه لریله عسکره کلوب سزکله قتال ایده رز یاخود اول تجار ایله بیمزی تخلیه ایدر سز تا که
بز آنلری قتل ویدلرندن اموالمزی اخذ ایده لم دیسه لر اهل حربی قتال تجار اوزره ترک واهمال بزه حلال اولمیوب بلکه
نصرت تجار اوزریمزه واجب اولور وبو بابده نصرتلری انجق غدر ایله اخذ ایلدکلری اموالی یدلرندن اخذ واصحابنه رد
ومشرکینی بووجهله صد ایتمکله اولور کذلک استخلاص مال ایچون کلن اهل حرب اصحاب اموالک غیری بعض رجال
اولسه لر ینه حکم شرعی بو منوال اوزره در واکر مسئلهٔ مذکورده مستأمنین هیچ اهل منعه اولمامشلر ایسه بوصورتده
کرکدر که اهل عسکر مصابلرین اخذ واصحابنه رد ایده لر زیرا احرازی کندو منعه لریله اولمیوب انجق قوت عسکر ایله
حاصل اولمشدر حتی مال مرقوم غنیمت اولسه ایدی بعد الاجتماع ملاقی قتال اولمسه لر دخی آنده حق عسکر ثابت اولور
ایدی ومال مزبور قوت عسکر ایله محرز اولوب آنده ولایت عسکر ثابت اولنجه البته ولایت امام متثبت اولوب عسکر
اصحابنه ردینی اهمال قیلمشلر ایسه ردی امام اوزره واجب اولور لکن رد ننده واجب اولان مالی اصحابنه بعث وتسییر
اولمیوب بلکه امانله کلوب اخذینی اصحابنه تحریر ایدر زیرا اول مالی ایادی اصحابندن امام اخراج ایتمیوب بلکه یدیشه من غیر
صنع انتقال ایلمشدر نظیری شول ثوبدر که هبوب ریح ایله برکیمسه نک قوجاغنه دوشه آنی صاحبنه تخلی وایصال واجب

مطلب هبت الریح والقت الثوب فی حجر انسان

اولیوب همان کاوب اخذ ایتمسی ایچون اعلام حال واجب اولور واکر دار الحربده بر مستأمن دار اسلامه چیقوب بعده
دار الحربه عودت ایلدکده اهل حرب خروجنه واقف اولمدقلرندن آنی امان سابق اوزره صانوب تعرض ایلمسه‌لر
وقت فرصتده اهل حربی قتل وماللرین اخذی جائز کور یلورمی یا دار اسلامه وصولنده اهل حرب بیلسون بیلمسون
بینلرنده اولان حکم امان رسیدهٔ پایان اولوب بلا استیمان جدید ایچلرینه دخول ایتدکده فی الاصل ایچلرنده مستأمن
اولمیان مسلم ایله سیان اولمشدر کور مزمیسنکه اهل حرب خائنه واقف اولسه‌لر ایدی آنی قتل و مالنی اخذ ایدرلر ایدی
عدم وقوفلری طرف مسلمدن اهل حرب ایچون ثبوت امانه باعث اولمازسؤال اولنورسه که قبل الخروج قتل واخذ
اموالری اکا حلال اولمادیغی انجق غدردن احتراز ایچون ایدی واهل حرب خروجنی بیلدکجه معنای غدر ینه
باقی ایکن نیچه حلال کوریلور جوابده دیرزکه بویله دکلدر زیرا خروجنی اهل حربه اعلام مستأمن اوزره واجب
دکلدر بلکه اهل حربه لازمدر که مستأمندن غفلت ایتمیه‌لر تا که خروجنی کندولردن مستور اولمیه وخروجله امانی
منتهی اولدقده البته اهل حرب ایله محاربدر واهل حرب آنی امان سابق اوزره ظن ایلرلری الحرب خدعة نصی
اوزره آنلرده فعل محاربی اجراسنه مانع اولماز کذلک مستأمن مزبور دار الحربده بولنان عسکره خروج وعودت
ایتمش اولسه ینه حکم مسئله بوکیفیت اوزره در زیرا بینلرنده اولان امان دار اسلامه خروجله منتهی اولدیغی کبی
منعهٔ مسلمینه وصولله دخی متناهی اولور بوصورتلرده اهل حرب آنی جین عودتنده اخذ وسن قنده ایدیک
دیو سؤال ایلدکلرنده بن دار الحربدن فلان موضعده ایدیم هنوز دار اسلامه رجوع ایتمدم دیو اخبار یاخود سن
کیمسین دیو سؤال ایتدکلرنده بن ایچکزده مستأمنم دیو اقرار ایتمکله اهل حرب آنی علی حاله برقرار ایلسه‌لر
بومعامله‌لری استیمان جدید منزلنده اولمغله صکره تعرض اهل حرب اکا حلال وسزا وار اولماز کورمزمیسنکه
برکسنه دار الحربه الی الآن امانله داخل اولمامشیکن آنی اهل حرب اخذ ایدوب اول دخی بن ایچکزده فی الاصل
مستأمنم دیمکله تخلیهٔ سبیل ایلسه‌لر اول کسنه مستأمن اولوب بوندنصکره اهل حربه غدری تحلیل اولنماز
واکر مسئلهٔ مذکوره ده مستأمن مزبور طرف امامدن دار الحربه طلیعه بعث اولنمش برقوم بی منعه یه خروج
وعودت ایتمش اولسه بوصورتده اهل حربه بروجهله تعرضنه رخصت یوقدر زیرا بینلرنده اولان امان منابذهٔ
عهود یاخود منعهٔ مسلمینه ورود ایتمدکجه علی حاله موجود واول امانه نظر ایله جواز تعرضلری مفقوددر واکر مستأمنین
دار الحربدن بر موضعده اجتماعله کسب امتناع ایدوب هنوز اهل حربه نبذ امان ایتمدین ینه کالاول متفرق اولسه‌لر
بوصورتده امان سابق اوزره محفوظ الحال اولملریله اهل حربه بروجهله تعرض آنلره حلال اولماز سؤال
اولنورسه که بونلره دار الحربده حادث اولان منعه نیچون دار الحربده بولنان منعهٔ مسلمین منزلنه نازل قیلنمادی تا که
آنکله انتهاء حکم امان حاصل اوله جوابده دیرزکه انتهاء امان انجق اهل حرب ایله محاربین اولان منعه ایله حاصل اولور
ومستأمنین دخوللرنده محاربین اولمدقلرندن تجمع ایتسه‌لر دخی نبذ امان ایتمدکجه محاربین اوله مزلر اما اهل
عسکر بشقه در کذلک دار الحربده اسیر یاخود قبول اسلام ایدنلردن برطائفه اجتماعله اهل منعه اولوب لکن
محاربه ایله اهل حربه نبذ امان ایتمسه‌لر ینه وجه سابق البیان اوزره در زیرا اسیر ایدلرنده مقهورین واهل حربدن
قبول اسلام ایدنلر دخی آنلر ایله غیر محاربین ایکن محاربه ایله نبذ امان ایتمدکجه منعهٔ مجرده ایله ظاهرده محاربین
اولمازلر وبومثللو منعه یه التحاقله امان مستأمنین دخی منتهی اولماز واکر مسئلهٔ مرقومه ده اسراء مزبورین اهل
حربه محاربه ایله نبذ عهد ایتمش اولسه‌لر مستأمنین آنلره التحاق واهل حربه عودت ایتدکلرنده اهل حربدن
قادر اولدقلرین قتل و مالنی اخذه رخصت بولورلر زیرا مسلمیندن اهل حرب ایله محاربین اولان اهل منعه یه التحاق
ایتمشلردر وعسکره التحاقلری کبی بونده دخی حکم امانلری منتهی اولمشدر بوصورتده مشرکین حال مستأمنینه
واقف اولوب سز نیچون آنلره کتدیکزدیو عتاب ایتدکلرنده تجارت یاخود فعللرندن نهی ونصیحت ایچون
کتدیک دیو جواب ویردکلرنده اهل حرب آنلری ترک واهمال ایتمش اولسه‌لر صکره آنلره بروجهله تعرضلری
حلال اولماز زیرا بوکلاملری استیمان جدید منزلنه نازلدر که امان اول اوزره اولدقلرینی اهل حربه اخبار واول امان
اوزره ترکه نائل اولمشلردر کذلک مستأمنین دار الحربده بولنان عسکره خروج وعودتلرنده اهل حربه بز عسکره
تجارت یاغیری مصلحت ایچون وصلت ایتمشیدیک دیو بسط معذرت ایلسه‌لر ینه جواب مسئله بوکیفیت
اوزره در واکر مستأمنین اهل حربدن بعض امواله اصابت بعده تجمع وتمنع برله نبذ امان وقتال ایده جکلرین
اعلاندنصکره قتال ایدوب باتمدین بعض غنائمه دخی وصلت وجمله سنی دار اسلامه اخراجه مسارعت ایلسه‌لر
بوصورتده بعد النبذ مصابلری تخمیس وبینلرنده سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور وقبل النبذ مصابلری همان

اصابت ایلین اشخاصه تخصیص قیلنوب خمسی دخی اخذ اولنماز زیرا آنی علی وجه الغدر اخذ ایدوب
کتدیکنده منعه‌لریله احراز ایتمشلردر بوقسه منعهٔ امام ومسلمینله ایتمشلردر لکن امام اصحابینه رد ایله آنلری ملقا ایدیه
اماحکمنده جبر والجا ایلمز واکر مسئلهٔ مفروضه ده مستأمنین محلنده اسراء مسلمین یاخود اهل حربدن قبول اسلام
ایلمش برقوم مهتدین اولسه بوصورتده امام جمیع مصابلرین تخمیس وباقیسنی بینلرنده سهام غنیمت اوزره
تقسیم ایدر زیرا بونلرک مأخوذلری نه جین اخذلرنده کندولره حلال ایکن اخذ ومنعه وقوتلریله احراز ایتمش
اولدقلرندن مصابلرنده حکم غنیمت ثابت اولمشدر اما مستأمنین قبل النبذ اوزرلرینه حرام ایکن اخذ ایتمش
اولملریله صکره دنی جانشه اولان منعه‌لریله مأخوذلرنده حکم غنیمت ثابت اولمیا مشدر کورمزمیسنکه آنی منعهٔ
جیشله احراز ایتمش اولسه‌لر امام یدلرندن اخذ واصحابنه رد ایدر بوقسه بینلرنده قسمت غنیمت اوزره تقسیم ایلمز
اما النبی منعهٔ جیشله احراز ایتمش اولسه‌لر جیشله بینلرنده قسمت غنیمت اوزره تقسیم ایدر پس مستأمنین
کندو منعه‌لریله احراز ایتمش اولسه‌لر ینه بویله در لکن منعهٔ جیشله احرازلرنده امام ایچون رد اوزره ولایت
اجبار ثابت اماکندو منعه‌لریله احرازلرنده غیر ثابتدر واکر مستأمنین مرقومین دار الحربده بلا منعه وبغیر اذن الامام
داخل اولمش برقوم متلصصینه التحاق ایلسه‌لر نظر اولنور اکر بعد الاجتماع ینه اهل منعه اولمشلر ایسه
بوصورتده هر فریقک بعد الاجتماع مصابلری قبل الاجتماع اولان مصابلری کبیدر حتی مصاب لصوص
ایچلرنده مباشر اصابت اولنلره مخصوص قیلنور ومصاب مستأمنین بلا جبر رد ایله امر اولنور واکر اهل منعه
اولمشلر ایسه ینه نظر اولنور اکر اهل حربه نبذ عهود بعده دار اسلامه ورود ایتمشلر ایسه کرکدرکه امام تخمیس
جمیع مصاب لصوصی تقدیم وباقیسنی مستأمنین ایله بینلرنده سهام غنیمت اوزره تقسیم ایلیه زیرا لصوص
مصابلرین اخذ حلال اله اخذ وانتهاب ومنعهٔ حادثه ایله قاهرین اولدقدنصکره احراز واجلاب ایلمشلردر
سؤال اولنورسه که لصوصک قبل الاجتماع مصابلرندن دفع اعدا ایچون مستأمنین قتال ایتمدین آنده اشتراکه
نیچه اتصال ایدرلر جوابده دیرزکه مصاب مرقوم منعهٔ حادثه ایله محرز اولمق اعتبار ایله حکم غنیمتی اخذه ایلیشدرکه
ومعنالک تأثیری قتال مزبوردن اکثردر اما مصاب مستأمنین ینه بلا جبر رد ایله امر اولنور زیرا اخذ حرامله
اخذ ایلدکلرندن احراز ایله غنیمت اولمیوب احرازی دخی برأسهم اهل منعه اولان جیشله ثابت اولمدیغندن
امام ایچون آنی رد اوزره ولایت اجبار متثبت اولماز واکر نبذ عهود ایتمدین دار اسلامه ورود ایتمشلر ایسه بوصورتده
مصاب مستأمنین ینه حکم مشروح اوزره در ومتلصصینک دخی منعهٔ حادثه‌لری انجق اهل حرب ایله دارلرنده
اظهار قتال ایچون معتبر اولوب آنلر دخی اظهار قتال ایتمیوب همان علی وجه التلصص اصابت واحراز
ایلدکلرندن بعد الاجتماع اهل منعه اولملری واولمامالری مساوی اولمغله مصابلری بلا تخمیس مباشر اخذ اولنلره
تخصیص اولنور ومستأمنین آنلره تشریک اولنماز توضیح فرق اولدرکه صورت مفروضه ده مستأمنین اهل حربه
قبل النبذ رجوع ایلسه‌لر ینه امان سابق اوزره محفوظ الحال اولملریله اهل حربه بروجهله تعرضلری حلال اولمز
اما منعه‌لری اعتبار ایله نبذ ایدوب مجدداً استیمان ایتمدین رجوع ایلسه‌لر اهل حربدن قادر اولدقلرینی قتللری حلال
ومشروع اولور کذلک مسئلهٔ مذکوره ده مستأمنین برأسهم اجتماعله اهل منعه اولوب لاحق اولدقلری
متلصصین اهل منعه بولنماسه‌لر ینه تفصیل سابق اوزره در زیرا مستأمنین فی الاصل اهل حرب ایله محاربین
اولمیوب امانلرنده داخلین اولدقلرندن نبذ عهود یاخود مسلمیندن اهل منعه یه ورود ایتمدکجه حکم امانلری
منتهی اولماز امامنعه طرف متلصصینده بولنوب مستأمنینده بولنماسه بوصورتده مستأمنینک آنلره لحوقی همان
اذن امامله داخل اولان عسکره لصوصلری منزلنده قیلنور زیرا متلصصین البته مشرکیله محاربیندر وقریبا
بیان ایلدیک که محاربین اهل منعه اولدقده اذنله وبلا اذن دخوللری برابردر واکر مسئلهٔ مزبوره ده فریقین
قبل الاجتماع دخی اهل منعه بولنسه‌لر بودخی هر وجهله مسئلهٔ سابقه یه موافق همان حکم واحدده مفارقدرکه
بونده امام مصاب مستأمنینی اخذده جبر ایتمیوب همان رد ایله امر ایدر زیرا احرازلری منعهٔ متلصصینله اولمیوب
کندو منعه‌لریله اولمغله امام ایچون یدلرندن ولایت اخذ ثابت اولماز اما مسئلهٔ سابقه ده احرازلری منعهٔ
لصوصله اولمشدر واهل منعه اولان لصوص اذنله داخل عسکر حکمنده در لکن بومسئله ده دخی بعد الاجتماع
ملاقی قتال اولوب لصوص دخی دفع اعدا ایچون اقتتال ایدرلرسه ینه امام مصاب مستأمنینی جبر ایله اخذ
واصحابنه ایصال ایدر زیرا مصابده ولایت امام قتال عسکر مأذونله ثابت اولدیغی کبی لصوصک بوقتالنده
دخی ثابت اولور وبناء علیه اهل منعه اولمیان مستأمنین مسلمیندن اذن امامله بلا منعه داخل اولان برقومه

التحاق ایدوب بعد الاجتماع ینه اهل منعه اولماسه لر بونده مستأمنین بلا جبر رد مصابله امر اولنورلر ومصاب
فریق آخر دخی تخمیس وباقیسی کندولره تخصیص اولنوب مستأمنین تشریك اولنماز زیرا بو صورتده
مستأمنین بعد الاجتماع رجوع ایلسه لر ینه امان سابق اوزره راجع اولملریله دار اسلامه خروجلری دخی ینه حال
امانلرنده واقع اولمش اولدیغندن اذنله داخل اولان فریقه مدد اولمیوب دار الحربده محاربین دخی اولمدقلری
عند عمزده ظاهر وساطع اولمشدر کذلك بعد الاجتماع اهل منعه اولمسه لر دخی ینه بویله در مکر اهل حربه
نبذ عهود ایتمش اوله لر بو صورتده فریق آخرك قبل الاجتماع مصابلرنده وبعد النبذ بالاتفاق مصابده مستأمنین
فریق آخره مشارك اولورلر زیرا اهل حربله بینلرنده امانلری منتقض اولوب اجتماعله منعه دخی کسب ایتمشلردر
وبر قریبا بیان ایلدیك که منعهٔ حادثه ایله احرازده بولنان اثر مصابدن دفع اعدا ایچون قتالدن اکثردر امامستأمنین
ینه بلا جبر رد مصابله امر اولنورلر زیرا احرازلری مستقلا اهل منعه اولان عسکر ایله ثابت اولمدیغندن آنده
ولایت امام مثبت اولماز واکر اهل منعه اولمیان مستأمنین دار الحربده اسیر بولنوب یاخود قبول اسلامدن صکره
اهل منعه اولان برقومه التحاق ایدوب لکن نبذ عهود ایتمش اولسه لر بو صورتده اسرا وقبول اسلام ایلین
فریقك لحوق مستأمنیندن اقدم اولان مصابلری تخمیس وباقیسی کندولره تخصیص اولنور زیرا بونلر اخذ
حلاله اخذ ایتمشلردر ومستأمنین التحاقله بونلره مدد اولمامشلردر که مصابلرندن دفع اعدا ایچون قتال ایتمشلردر
والتحاقلریله بونلره منعه پیدا اولمامشدر که بونلر فی الاصل اهل منعه ایدیلر کذلك لحوق مستأمنیندن صکره اولان
مصابلری دخی ینه تخمیس وکندولره تخصیص قیلنور زیرا مستأمنین نبذ امان ایتمدکلرندن اهل حربله محاربین
اولمامغله فریق آخر اهل منعه ایسه لر دخی مصابلریله تخصیص خصوصنده بمنزلة اللصوص اولمشلردر
بو بابده معنای فقهی اولدر که مستأمنین اهل حربله منابذه ایتمدکلرنده بعد الالتحاق دخی بینلرنده بولنان امان
باقیدر وامانلری باقی ایکن آنلری مصاب فریق مذکورده زده ومدد قیلق غیر ممکندر بناء علیه مصاب فریق
مذکور منعه لر ینه اعتبار ایله غنیمت اولوب تخمیس وباقیسی بینلرنده سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور ایکن ینه
مستأمنین آنده قطعا تشریك اولنمازلر واکر مسئلهٔ مزبورده اهل حربه نبذ عهود ایتمش اولسه لر بو صورتده
بعد النبذ مصاب فریقین فیٔ اولوب بین الجمیع تقسیم اولنور زیرا مستأمنین بو بابده مسلمیندن اهل حربله منابذ
ومقاتل اولان اهل منعه یه التحاق ایتمکله امانلری نهایته واصل اولوب عسکره بعد الالتحاق مصابلرینه رده
ومدد منزلته نازل اولمشلردر امامستأمنینك قبل الالتحاق مصابلرینی امام جبر ایله اخذ واصحابنه رد قیلرلر زیرا
اهل غزادن اولان منعهٔ مسلمینله احراز ایتملریله امام ایچون رد اوزره ولایت اجبار ثابت اولور لکن مسئلهٔ اولی
بشقه در که آنده اسرا واهل حربدن مسلم اولنلر اهل منعه ایسه دخی اهل حربله منابذه ایتمدکلرندن علی الاطلاق
اهل غزا دکللر ایدی بو جهتدن مستأمنین مصابلرینی منعهٔ مرقومه ایله احراز ایتمشلر ایکن ینه امام ایچون
ولایت اجبار ثابت اولمیوب همان رد ایله افتا ایدر واکر مستأمنین اهل حربله منابذه ایلین اسرایه التحاقدن اقدم
اهل منعه ایسه لر ینه امام مأخوذ لرینی رد اوزره جبر ایده مز زیرا مصابلرینی کندو منعه لریله احراز ایدوب منعهٔ
اهل غزا ایله ایتمشلردر و بو مثللو اوزده امام ایچون رد اوزره ولایت اجبار بوقدر مکر بعد الالتحاق مجددا
ملاقی قتال اوله لر بو صورتده اسراء مرقومین اهل غزا اولوب مصاب مزبوردن دفع اعدا ایچون قتال ایتدکلرنده
امام ایچون ولایت اجبار ثابت اولمغله همان یدلرندن اخذ واصحابنه ایصال ایدر واکر مسلم مستأمن دار الحربده
بر حربینك مالنی غدر ایله اخذ واخراج ایلدکدن صکره اول حربی بر مسلم آخر اسیر قیلسه مال مرقوم اول مستأمن
ایچون شمدی حلال طیب اولورمی زیرا معقد ما اخراجله اکرچه اکا مالك اولمشیدی لکن حق مأخوذ منه آنده
باقی اولمغله طیب دکل ایدی بعده اسیر اولدقده عبد اولوب مالندن حقی باطل اولدقده اخذ ایلین مستأمن ایچون
مانع طیب اولان نسنه زائل اولمشدر سؤال اولنورسه که اسیر ایلین مسلم اسیر ینه ملك نفسنده خلف اولدیغی کبی
حقوق سائره سنده دخی خلف اولمق لازم ایکن مال مرقوم مستأمن مزبوره نه وجهله حلال طیب اولمغله
سالم قیلنور جوابنده دیرز که بلی بویله در لکن حقوقنده خلفیتی انجق قهر ایله محتمل التملك اولان محلده در
ومال مرقوم مملوك مسلم اولدقدن صکره مسلم آخردن قهر ایله محتمل التملك اولماز کورمزمیسنکه بر حربی مستأمن
دار عمزده بر مسلمه دین ویروب دار الحربه عودتندن صکره اسیر اولسه اول مسلمدن دینی ساقط اولور وفیٔ دخی
قیلنمازلر زیرا ذمتده ثابت اولان دین قهر ایله محتمل التملك دکلدر بلکه ما نحن فیه دخی اولی در که دین ذمت مدیونده
ملك اسیردر اما ما نحن فیهده ید مسلمده بولنان مال ملك اسیر دکلدر کورمزمیسنکه اسیر اولمیوب ینه دار عمزده

رجوع ودینی طلب قیلسه مدیونه قضا ایله جبر اولنور اما ما نحن فیهده اول مستأمنه کرك یدنده عینی باقیه وکرك
مستهلکه برنسنه ویرمکله جبر اولنماز سؤال اولنورسه که رق تلف حکمی اولوب اسیر مزبور فی حکم المیت
اولمغله حق مذکورنده وارثی اکا نیچون خلف قیلنماز جوابنده دیرز که اثبات توریث رأیله اولمیوب نصه محتاجدر
وبو بابده نص یوقدر وهم وارث مورثنه انجق فضلهٔ حاجتنده خلف اولور وعند الاسترقاق اکرچه
نفسی تبدل ایتمشیدر لکن هنوز احتیاجی منقطع اولمامشدر بناء علیه وارثی املاك وحقوقنده اکا خلف
قیلق غیر ممکندر کذلك اول حربی اسیر اولمیوب لکن امام اول ارض اوزره تغلب واول حربی قتل ایلسه ینه
بویله در زیرا موتله حقی ساقط اولوب ورثه سی دخی استیلاء مسلمینله رقیق اولوب رق وارث دخی رق مورث کبی
مانع خلافت اولمغله حقوقنده خلف اولمدقلرندن مانع طیب اولان قیام حق غیر ساقط اولمشدر اما بو مسئله ده
حربی قتل اولنوب انجق دارلرینه استیلا واقع اولماسه اول مستأمنه مال مزبوری ورثه سنه رد ایله افتا اولنور
زیرا ورثه مورثلرینك حقوق واملاکنده حتف انفه فوت اولدقده خلف اولدقلری کبی قتلنده دخی خلف اولورلر
وورثه نك قیام حقلری مانع طیب اولمغله مأخوذ منهك قیام حقی کبیدر واکر مسئلهٔ مفروضه ده مستأمن اول
مالی دار الحربده بولنان عسکره اخراج ایتمش اولوب بعده اول عسکر صاحب المالی اسیر ایلسه لر مالی ایله برابر فیٔ
مسلمین اولوب بعد التخمیس اهل عسکر ومستأمن بینلرنده سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور زیرا اول مالده حق
مأخوذ منه قائم اولمیدی عسکر آنی منعه لریله احراز ایتدکلرندن آنده ثبوت حق عسکر لازم ایدی کورمزمیسنکه
مستأمنك محلنده اسیر مسلم بولنسه ایدی مال مرقوم غنیمت قیلنور ایدی ینه کورمزمیسنکه ما نحن فیهده مال
مرقومی یدی اوزره امام ایچون ولایت اجبار ثابت اولمشدر و ثبوت ولایتی انجق آنده حق عسکر ثابت اولدیغندندر
ومأخوذ منه دخی اسیر اولدقده حقی ساقط اولوب مال مرقوم فیٔ اولمق منضبط اولمشدر وهم مال مزبور حکم
شرعیه اول اسیر اوزره مستحق الرد اولمغله ید اسیرده بولنان مال آخر کبی قهر ایله تملکه محل ایکن اوزرینه استیلا واقع
اولدقده اول دخی فیٔ اولمشدر اما مال مرقومی دار اسلامه اخراجی بشقه در که آنده مال بطریق الحکم مستحق
الرد دکلدر بلکه آنده ملك مستأمن بحسب الحکم مقدمدر وبو معنی حربی اسیر ایلین مسلمینك اول مال اوزره تمام
استیلالرینه مانعدر کذلك مالی عسکره اخراجندن صکره دارلرینه استیلاء مسلمینله حربی قتل اولنسه ینه فیٔ اولور
اما دارلرینه استیلا اولنیوب قتل اولنسه امام اول مالی اخذ وخلفاء حربی اولان ورثه سنه رد ایدر مسائل مذکوره نك
نظائری اولدر که دار عمزده مستأمن اولان حربی مالنی بر مسلمه ایداع بعده دار الحربه رجوع عندن صکره اسیر
قیلنسه اول ودیعه نفس حربی منزلته نازل اولوب اسیر ایدنلرك فیئنده داخل قیلنورلر زیرا اول ودیعه بطریق الحکم
صاحبنه مستحق التسلیم اولوب ید مودع دخی ید صاحبی مثللو اولمغله حین اسرنده ودیعه سی اوزره دخی حکم
استیلا ثابت اولور کذلك قتل اولنوب دارلری اوزره استیلا دخی واقع اولسه ینه اول ودیعه فیٔ اولور اما دارلری
اوزره استیلا اولنیوب قتل اولندقده ودیعه سی وارثی کلوب اخذ ایدنجیه دك ید مودعده ابقا اولنور پس مسائل
مذکوره دخی بویله در ومستأمنك دار اسلامه احرازی ایله منعه جبتیله احرازی میاننده فرق واضح اولدر که
مأخوذی بر جاریه اولسه آنی دار اسلامه اخراجندن صکره اعتاق ایلدکده عتق نافذ اما عسکره اخراجندن صکره
اعتاق ایلدکده غیر نافذدر پس بو بیانله نمایان اولمشدر که مأخوذینی دار اسلامه اخراجنده اوزرنده ملکی قائم وقیام
ملکی مأخوذ منه ثبوت قهر مسلمینه مانعدر اما عسکره اخراجنده ملکی منعدم ومأخوذی اوزره قهر مسلمین ثابت
وواقعدر واکر دار الحربده اسراء مسلمین تجمعله اهل منعه اولوب اموال مشرکینی اخذ ودار اسلامه اخراج ایلسه لر
مصابلری تخمیس اولنور زیرا اخذلری مباح اولوب عند الاحراز دخی باعتبار المنعه قاهرین اولمشلردر اما اسرا
محلنده مستأمنین بولنوب آنلر دخی اهل حربله منابذه ایتمش اولسه لر حکمی بشقه در که مأخوذلری تخمیس
اولنیوب اصحابنه رد ایله افتا اولنورلر زیرا اخذلری معنای غدری متضمن اولمغله حرام ایدی کورمزمیسنکه مال
مأخوذ ید اسراده بولنوب قبل الاخراج مسلمین اول دار اوزره استیلا قیلسه لر اول مال دخی سائره ولله تخمیس
واسرا وعسکر بینلرنده تقسیم اولنور اما مستأمنین مزبورینك یدلرنده بولنسه مال مزبور بعد الاستیلا تخمیس
وفیٔ مسلمین قیلنوب آندن مستأمنینه نسنه ویرلمز زیرا مستأمنین امانلرنده برقرار اولدیجه یدلرنده بولنان مال
مرقوم ید صاحبنده موجود کبی اولمغله بعد الاستیلاء صاحبینك اموال سائره سی کبی فیٔ اولوب مستأمنین
مزبورین اهل غزا اولمدقلرندن آندن برشیئه نائل اولمازلر اما اسرا بشقه در که آنلر اهل حربله محاربین اولدقلرندن
منعهٔ مسلمینله احراز ایلدکلری مالده اهل غزا ممتاز اولمشلردر بناء علیه مال مرقوم تخمیس وباقیسی اسرا

وعسکر یغانزنده سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور لکن مستأمنین مزبورین قبل اخذ الاموال اهل منعه اولوب
اهل حربله منابذه ونقض الله ایتمش اولسه لر بو صورتده امانلرندن خارجین ومحاربین اولملریله احرار مزبورین
حکمنده داخلین اولورلر کورمزمیسنکه اولده دارك اهلی قبل الاستیلا اسلام باذمتی قبول ایلسه لر مستأمنین
بو صورتده رد مالکه مأمورین اولمیوب صورت منتابذه ده مأمورین اولورلر واکر دار الحربه عسکر آخر داخل
اولوب مستأمنین منابذین دخی آنلره التحاق ایلسه لر مستأمنین مال مزبوری کندو غنیمتلریله احراز ایدوب
منعه جیشله ایتدکلرندن آنده بر شیئه تعرض اولنمایوب جمله سی آنلره سالم قیلنور واما منابذین اولمدقلرنده حکم
مسئله بشقه در که آنده احرازلری انجق منعه جیشله اولمغله امام اول مالی اخذ واصحابنه رد ایدر واکر جیش داخلین
اول داره وره استیلا وصاحب المالی قتل یا اسیر ایتمش اولسه لر بو صورتده اول مال عسکر ومستأمنین بینلرنده
فیء اولور ماداره استیلا ایتمیوب همان صاحب المالی قتل ایتملر ایسه مأخوذ مستأمنینه تعرض اولنمیوب انجق
ورثه سنه رد ایله امر اولنورلر وبو قریبا فرقلرین بیان ایلدیك واکر دار الحربده مستأمن اولان بر مسلم قرای دار الحربدن
بر قریه ده نازل ایکن مسلمیندن بر عسکر صاحب منعه اول قریه یه مرور ورجال قریه یی قتل وذراریلرین سبی ایدوب
اول مستأمن منه قطعا تعرض ایلمه لر مستأمن مرقوم اهل حربله امانی بناء باقی اوزره باقی اولوب اهل حربه بو
وجهله تعرضی حلال اولماز زیرا بینلرنده اولان امانك انتهاسنی موجب نسنه بولنمامشدر که قریه بلده یه تابعه
اولمغله قریه قبل فتح البلده دار اسلام اولماز وهم مسلمین آنی ترك ایدوب کچه کلرندن دار اسلام قیلق مرادلری
اولمادیغی ظاهر اولمشدر وعسکر مرقوم همانکه نزول وارتحال ایتملریله مستأمن مزبور نفسنی منعه مسلمینله احراز ایتمش
اولماز زیرا فرض مشروح اوزره مستأمن مزبور مثلا نائم بولنوب عسکرك مجیء وذهابلرین بیلمك دخی محتملدر
بناء علیه علی حاله امان سابق اوزره باقیدر اما عسکر قریه ده نازل اولدقده مستأمن مرقوم کیدوب آنلره واصل
اولورسه امان سابق باطل اولور زیرا بو صورتده نفسنی منعه جیشله احراز ایتدکلرینه اما اهل حربدن خروجه آغاز
ایلمش اولور حتی بعد العوده اهل حربی قتل ومالارینی اخذ اکا حلال اولور کورمزمیسنکه اول مستأمن عسکر مرقومله بنجه
ایام سیر وسفر و برابر معسکر کیندیلر ویوله قتال ایدوب یا اهل حرب بو حالنه واقف اولمسه لر البته امانلرندن خروج ایتمش
اولور پس عسکر مسلمینه خروجی دخی بو یله در واکر اول عسکر رجال قریه یی قتلرنده مستأمن مرقومی کرها
اخذ وعسکرلرینه ادخال ایدوب عسکره مسلم اید وکنی بیلوب تخلیه سبیل ایتملریله دار الحربه رجوع واتصال
ایلسه بو بنده کرچه مقتضای قیاس بینلرنده اولان امانك زوالیدر که بلا اختیار ایسه ده نفسنی منعه جیشله محرزه
اولوب عسکر آنی کرها دار اسلامه اخراج ایتدکلرنده البته عهد مشرکیندن خارج اولدیغی کبی بونده دخی خروجی
ظاهر حاله ریکن مؤلف عظیم الاحسان مسائل استحسان اولوب دیدیکه عسکرك نزول ایلدکلری محل
دار الحربده تروحت تأمن دار الحربده بولنمه عنبه امانلرنده داخلدر مکر آندن نبذ امانه دلالت ایدر بر فعل صادر اوله
اوله ینی عسکره کرها خروجنده صادر اولمشدر زیرا اکراهلری وعید متلف ایله اولمش ایسه مکره ایچون اصلا
فعل باقی قالماز واکر مادون التلف اولان تهدید ایله اولمش ایسه رضاسی باقی قالماز که نبذ امانه دلیل قیلنه اما دار
اسلامه خروجی بشقه در که مسلم دار اسلامده ایکن قطعا امان اهل حربده بولنماز کورمزمیسنکه مستأمن مزبور
اکراهله دخی دار اسلامه اخراج ولندقده اهل وعیالی ایچنده برسنه اقامت ایدوب دار الحربه عودتنه رخصت
ویرلمه لر بتمه امان اهل حربه باقی قالورمی و برفرد باقی قالوردیمز بناء علیه عسکر آنی کرها دار اسلامه
اخراج وتخلیه سبیل ایتدکلرنده نصکره دار الحربه عودت ایلسه تجدید امان ایتمدیکجه فرصت
بولدیغی قتل ومالنی اخذی جائز اولور والله تعالی اعلم

باب مایظهر علیه اهل الشرك فیحرزونه من اموال المسلمین ثم یصیبه المسلمون * یعنی مشرکین اموال مسلمین
اوزره استیلا وبعد الاحراز مسلمین یدلرندن آنی اخذ ایله استعلا ایتملری بابنده مسائل حربیه الاستعلاد ر بو بابنده
اهل حرب بطریق القهر اموالهمزی اخذ ودارلریله احرازی اتمام ایتدکلرنده اکا مالك اولدقلرینی بیان واعلام
ایتدیك بناء علیه مسلمین عسکر اول مال اوزره استیلا واخراج ایدرلرسه اول دخی سائر اموال اهل حرب کبی
غنائمده ادراج اولنور لکن صاحب المال اکا قبل القسمة ظفر بولدقده بلا شیء اخذ وبعد القسمة دیلرسه قیمتیله
اخذ ایدر زیرا مظلومدر ومسلمین اوزره اکا نصرت وآندن دفع ظلمه قیام واجبدر که مسلمین بر بردن دفع ظلم
ایتدکجه دار اسلامده اقامته قادر اولمازلر پس ظلم مرقومی دفع ایلمك جملهء مسلمیندن انجق اهل غزا اوزرینه واجبدر که
آنلر دار اسلامدن دفع اعدا ومقابله خدمتلرنده کفایت حاصلدر بن اخذ ایدرلر بو جهتله مال مرقوم آنلرك

بدلرینه انتقال ایلدکده حکم شرعینده بو وجهله بسط مقال ایدمرز که قبل القسمة غنائمده حق تملك عامه
عسکرکدر ودفع ظلم جمله سی اوزره واجبدر ودفع ظلم دخی اول مالی صاحبنه رد ایتمکده در پس بلا شیء ودفع
اوزرلرینه واجبدر اما بعد القسمة آنده تملك انجق صاحب سهمه متعیندر وکندو ملکنی تسلیمله صاحب المالدن
دفع ظلم ایتمك اوزرینه واجب دکلدر لکن صاحب سهمك حقی انجق مالیتنده در حتی امام ایچون بیع غنائمله
تقسیم ثمن جائزدر وصاحب المالك حقی عیننده در پس مراعات حقین واجبدر ومراعات حقین دخی صاحب المال
دیلرسه صاحب سهمه حق مالیتی ایصال ایلدکده عین مالی کندویه ایصال قیلمقده در وهم قبل القسمة غانمین
ایچون ثابت اولان حق مجرد دوملك دکلدر وصاحب المال ایچون دخی ثابت اولان بنه بویله در پس حق
صاحب المال سبق وتقدم ایله ترجح ایتمکله مجانا اخذ ایدر اما بعد القسمة صاحب سهم ایچون ثابت اولان ملکدر
وصاحب المال ایچون حق مجرددر وحق مجرد سابق دخی اولسه شرعا ملك مستقره معارض اولماز پس بنه
طرفینه مراعات واجبدر ومراعات انجق دیلرسه مالنی قیمتیله اخذ ایلمکده در کذلك بعد احراز المشرکین بر مسلم
دار الحربه کیروب اول مالی ثمنیله اشترا واخراج ایلدکده بنه صاحبی دیلرسه ثمنی ایله اخذ ایدر واکر اهل حرب
اول مسلمه هبه ایتملر ایسه دیلرسه قیمتیله اخذ ایدر و بو طریقله ذکر ایلدیکمیز اتکی حقیقه رعایت اولنور ومؤلف
مصیب المقال مدعای مشروح الماله اوزره متن کتابده روایت قیلدیغی احادیثله استدلال ایلمشدر اول احادیثدن
بریسی حدیث تمیم بن طرفه دردیمشدر که مشرکین بر مسلمك ناقه سنی اخذ ایدوب صکره آنی مشرکیندن اشترا
ایلدکده مسلمین مذکورین حضور نبوی یه ترافع ایلدیلر ورسول الله علیه السلام اعط ثمنها الذی ابتاعها به
والافخل بینه وبینها یعنی بدل بیعی اولان ثمنی ویروب ناقه یی اخذ قیل اکر ویرمزسك ناقه ایله آنك بینلرین
تخلیه قیل دیو صاحب الناقه یه امر ایلدیلر بعده مؤلف عالی نژاد زید بن ثابت وسعید بن المسیب رضی الله تعالی
عنهم صاحب المال بعد القسمة ظفر بولدقده اخذی اوزره اکا سبیل یوقدر دیدکلرینی ایراد ایلدی لکن مرادلری
مجانا اخذ اوزره سبیلی یوقدر اما قیمتنی ویردکده مالنه احقدر دیمکدر وحسن بصری وامام زهری رحمة الله علیهمادن
دخی کرك قبل القسمة وکرك بعد القسمة صاحبنه رد اولنماز دیدکلرینی ذکر ایلدی لکن بو قوللری غیر مأخوذدر که
کبار صحابه رضوان الله تعالی علیهم اجمعین حضراتنك اجماعلرینه مخالفدر وحضرت ابی بکر رضی الله عنه دن
مرویدر دیمشدر که تقسیم اولنسون اولنماسون صاحبی مالی اوزره اقامت بینه ایتدکده اوزرینه رد اولنور وبز بو قولی
اخذ ایده رز که صاحبنك حقی جمله ثابت اولمادیجه اخذینه قادر اولماز وطریق ثبوتی انجق اقامت بینه در
وحق ثابت اولدقدنصکره قبل القسمة مجانا وبعد القسمة دیلرسه قیمتیله اخذ ایدر ومراد صدیق رضی الله تعالی
عنه دخی صاحبی بعد القسمة اداء قیمته رغبت ایدرسه اکا احقدر دیمکدر واهل ذمت دخی نفوس واموالری
دار اسلامله محرزه اولدیغندن معصومه ومتقومه اولمغله حکم مذکورده مسلمین کبیلردر حتی اهل حرب اوزرلرینه
استیلا دنصکره مسلمین آنلری تخلیص واخراج ایلسه لر آنلر دخی احرار مسلمین کبی استرقاق اولنمازلر واموالری
دخی بعد الاستیلاء استنقاذ اولندقده حکم اموال مسلمین آنده اجرا وانفاذ قیلنور وامام مکحول رحمه الله
تعالی دن منقولدر دیمشدر که اعدادن بر حربی مسلمیندن بر جبشه کلوب سنزه بر اسیر مسلمی کتورویرسم
فداسنی ویرمیسنز بکا خبر ویریکز دیوب جبش دخی بلی ویریرز دیو معاهده وشیء معلوم اوزره مصالحه
ومواعده ایتدکلرندنصکره اول مسلمی کتوروب بعده اول حربی جبش ایچنده هالك اولسه کرکدر که فداء
موعودی ورثه سنه اعطا ایله عهده دن خروجنه سالك اوله لر زیرا حیاتنده ایکن شرطمزه وفا ایله فدایی
کندویه اعطا اوزریمزه واجب اولدیغی کبی موتندن صکره دخی خلفاسی اولان ورثه سنه اعطاء التزام
فدا ایلین کسنه لر اوزره لازم ولازم بدر وامام ابراهیم علیه رحمة رب الرحیم دن مرویدر دیمشدر که بر مسلم اهل حربدن
اسیر اولان حر مسلمی اشترا قیلسه اول اسیر اوزره ثمنی مشتری ایچون دین لازم الادا قیلنور لکن حکم مذکور امری ایله
اشترایه موقوف ومراد امام بو معنی اید وکی ظاهر ومعروفدر زیرا استرقاق احرار صحیح اولمامغله عقد مزبور
شراء حقیقی اولمیوب انجق فداء مسلم اید وکی امر ضروریدر بناء علیه امری یوغیسه اداسنده متطوعدر وامری
وار ایسه حین امرنده فداسنی مستقرض حکمنده اولمغله اوزرینه مشتری ایچون دین فداسی مستبعددر کورمزمیسنکه
بر کسنه کندو دینی طرفندن اداء ایله آخره امر ایلسه بعد الادا اوزرینه رجوع ایدر اما بلا امر ادا ایلسه رجوع
ایده مز ومدیون اسیر داین کبی اولوب حکم مذکور مشابه اسیر اولان دینده ثابت اولنجه حقیقت اسیرده بالاولویه
ثابتدر اما عبد وامه اهل حربه فرار وآنی اخذ ایتدکلرندن صکره مسلمین اوزرلرینه استیلا وتخلیص ایلسه لر

مطلب اشترى حرا مسلما من اهل الحرب فالثمن دين عليه

مطلب فيفدى دينا على آخر بامره او بغير امره

عنـد ابي حنيفة رحمه الله تعالى كرك قبل القسمة وكرك بعد القسمة صاحبنه بلاشئ رد وتخصيص اولنور
لكن فرس رميده اولوب اهل حربه فرار ايتدكده بويله دكلدر وعنـد الامامين رحمة الله تعالى عليهما عبد
وامه ده دخي جواب اموال سائره ده اولان قول صواب اوزره در كه صاحبي قبل القسمة مجانا وبعد القسمة انجق
قيمتيله اخـذه قدرتيابدر وامام ابو حنيفه رضي الله عنـه بروجه دقيقله بينلرين تفريق ايدوب ديديكه آبقك
يد محترمه سي نفسي اوزره ثابته اولمغله قطعا احراز اهل حربده داخل اولماز امدايه بويله دكلدر ومسئلهٔ مذكوره
بين العلما معروفه ومشهوره در لكن امامين همامين ذكر اولنان مقاللري اوزره حديث عمر رضي الله تعالى عنه ايله
استدلال ايلديلركه سرعسكري اولان ابو عبيـدة رضي الله عنـه بومسئله دن اكا سؤال ايتكله جوابنده
ان كانت الامة خمست وقسمت فسبيلها وان كانت لم تخمس ولم تقسم فارددها على اهلها يعني اول جاريه
تخميس و بين الغانمين تقسيم قلنمش ايسه سبيلي اولدر آني سبيلندن صرف ايلمه واكر تخميس وتقسيم
قلنمامش ايسه آني اصحابنه رد قيل ديو تحرير كتاب ايلدي لكن امام ابو حنيفه لاطفه الله تعالى بالطافه اللطيفه
ديديكه بو جواب معقول اول جاريه بعد الاباق دار الحربه دخول ايتدين اهل حرب دار اسلامه چيقوب آني اخذ
واحراز ايتمش اولملريله مأول در ونقل ايلديكه ابن عمر رضي الله تعالى عنهمانك يوم يرموكده برغلامي وبرفرسي
اعدايه فرار ايدوب عسكره مسلمين اعدا اوزره استيلا برله جمله سني تخليص واحضار ايتدكلرنده سرعسكر
حضرت صديق رضي الله تعالى عنه اولان خالد بن وليد رضي الله عنـه قبل القسمة غلام وفرسني كنديه
رد وايثار ايلدي لكن امامين رحمة الله عليهما درلركه نقل مذكورده قبل القسمة قيدي اثبات اولنمغله بعد القسمة
خالد حضرتلرينك مجانا رد ايتميه جكي نمايان اولمشدر كورمزميسنكه عبـد ودابه يي ردده تسويه ايدوب حكمده
تساويلرين تقويه ايلمشدر اما امام ابو حنيفه شرفه الله تعالى بكرامته الشريفه جوابلرنده ديركه اهـل حرب
عبد آبقي محرز ين اولمدقلري عنديمزده دليل ايله ثابت اولمغله بعد القسمة دخي عبدي مجانا رد ايده جكي عنديمزده
معلوم ومثبت اولمشدر والله اعلم بالصواب وهو الموفق
باب ما يحرزه العدو وما يأخذه بقيمته او با كثر من وزنه * يعني مشركين بعض اموال مسلميني اخذ واحراز نصكره
مسلمين آني اغتنام ايله سرفراز اولدقلرنده صاحب المال مالني قيمتيله ياخود وزندن اكثر ايله اشترايه متعلق باب
دقت طراز در اكر مشركين برمسلمك فضه يا ذهبدن صنعته بناء قيمتي وزندن اكثر اولان بر ابريقنه استيلا ايدوب
بعده اول ابريق غنائم مسلمينده ظاهر اولنسه بنه صاحبي قبل القسمة بلاشئ وبعد القسمة قيمتيله آني اخذه
قادر اولور لكن ذهب ايسه قيمتي دراهمدن وفضـه ايسه دنانيردن اعطا ايدر نكته سي اولدر كه اموال ربويه ده
جنسي ايله مقابله ده جيدها ورديها سواء حديث شريفي موجبنجه جودت وصنعت ايچون قيمت يوقدر
وتهمه دوشن غازينك حق اصلنده مرعي اولديغي كبي صنعتنده دخي مرعيدر وجنس ابريقله تقويمده تقويم صنعت
ممكن اولمامغله غازينك مجانا فوات حقنه مؤديدر كه آنك وجهي يوقـدر پس قيمت صنعت دخي ظاهر وتمام
ماليتي غازي اوزره متوفر اولمق ايچون خـلاف جنسي ايله تقويم اولنور ديو حكم ايلديك نظيري اولدر كه بركسنه
آخرك التون بلزكني كسر يا استهلاك ايلسه معنـاي مذكوره بناء قيمتي خـلاف جنسندن ضامن اولور بو صورتده
قاضي وجـه مشروح اوزره قيمتيله قضا ايدوب ياخود بلاقضـاء برشئ اوزره مصالحه ايتدكلرندن نصكره
قبـل التقابض بربرندن تفارق ايلسه لر افتراقلري قضا ومصالحه لرين ناقض دكلـدر زيرا ويرديكي قيمت عين
ابريقدن بدل دكلدر كورمزميسنكه صاحب المال ابريق ملك قديمنه اعاده ايدر حتى اول ابريق مقـدما آخردن
اشترا ايتمش اولوب شمدي آنده عيب قديمـه واقف اولسه بايع اوزره رد ايدر كذلك مرابحـة يعني مراد ايلسه
انجق ثمن قديم اوزره بيع ايدوب شمدي ويرديكي قيمت اوزره بيع ايده مز كذلك اول ابريق مقدما كا موهوب ايسه واهبك
شمدي رجوعي بنه جائزدر كذلك اول مال برعبـد جاني ايسه شمدي مقابلهٔ جنايتنده اول عبدي تسليم ياخود
بذل فداسي لازمدر بو جهتلردن صـاحب المال مال مرقومه صاحب سهمك يدندن ابتداء تملك ايتميوب بلكه
ويرديكي فدا برله ملك قديمنـه اعاده ايلديكي بزه معلوم وبينلرنده معنـاي مصارفه بولنمديغندن تقابض مجلس
شرط قيلنماديغي عنـديمزده مجزوم اولمشدر نظيري اولدر كه بركسنه آخرك ابريقني استهلاك ايلدكده اوزرينه
خلاف جنسندن قيمتيله قضادن نصكره قبـل القبض تفـارق ايلسه لر بطلان قضـا تحقق ايلمز ديو امام زفر
ملأ الله تعالى قبره بالمسك الاذفر دن غيري جميع علماء حنفيـه عاملهم الله تعالى بالطافه الجلية والخفيه
قائل اولمشلردر وما نحن فيـه حكم مذكوره اولى در كه مسئلهٔ نظيرده غاصب ومستهلك ابريقـه مالك اولور

غاية الامر تملكري قيمتله مقابله ظرفيله دكلدر همان قيمتله قضـايه شرطا ولمق طريقيله درپس آنده
معنـاي مصارفه متحقق اولمايجه ما نحن فيهده صاحب سهم اوزره املاك تملكي بولنمايوب انجق ملك قديمنه
اعاده ايلمش ايكن عدم تحقق مصارفه بطريق الاولى در كذلك اهـل حرب اول ابريقي برمسلمه
هبه ايتمش اولوب ياخود مسلم اهـل حربدن آني خمر ايله اشترا ايتمش اولوب دار اسلامه اخراج قيلسه بنه
حكم سابقنده اندراج قيلنور زيرا خمر ايله شيرامي ذمي حق مسلمده صحيح ومعتبر اولمديغنـدن هما ن ابريق طيبا
خاطر ايله مجانا اخذ ايله برابر اولمغله بعد الاخراج مسئلهٔ غنيمت كبي صاحبي ديلرسه قيمتله قدرت اخـذي
مقرردر اما ابريق اهـل حربدن خمر ايله اشترا ايلين نصراني اولسه ياخود مسلم ثوبله اشترا ايلمش اولسه
بعـد الاخراج مسلم اولان صاحبي آني نصرانيدن قيمت خمر ايله ومسلمدن قيمت ثوبله اخـذه قادر اولور زيرا
شراء مرقوم صحيح اولمغله صاحبي انجق مشترينك ويرديكي ثمنك مثلي ايله اخـذينه قادر اولور وثوب ذوات
امثالدن اولمامغـله مثلي انجق قيمتي اولور ومسلم تمليك خمردن ممنوع اولوب تسليم مثلندن عاجز اولمغله آنكدخي
قيمتي لازم اولور وبو صورتلرده اول ثوب وخمر جنس ابريقله تقويم وآنكله ابريق اخـذ ايلمك جائزدر وبو بابده
اول قيمت وزن ابريقله مساوي يا اقل يا اكثر اولمق دخي برابردر زيرا آنفا بيان ايلديك كه صاحبي ادا ايلديكي قيمتله
ابريقنه ابتداء تملك ايتميوب همان ويرديكي فدا ايله ملك قديمنه اعاده ايده جكنـدر شول عبد جانينك مولاسي
منزلنده در كه ارش عبدينه فدا قيلوب آني اكا كان ملكنده ابقا ايدر بو قسمه ادا قيلديغي فدا ايله اكا ابتداء تملك ايلمز
غاية الامر سلامت ملكي اول فدايه تعلق ايدر وبونلرده معناي مبادله اصلا موجود اولمامغله معناي ربوا دخي
تحقق ايلمز كذلك اول ابريق برمسلم يا نصراني دار الحربده وزنندن اكثر اولان جنسي ايله اشترا واخراج قيلمش اولسه
بنه صاحبي انجق مشترينك ادا ايلديكينك مثلي اضعاف وزني ايسه ده ادا ايله اخذه قادر اولور زيرا بو اخـذي
فدا در وشرا دكلـدر وسابقده بيان اولنمشدر كه دار الحربده مسلم وحربي بينلرنده ربوا جاري دكلدر بناء عليه
مشترينك اولبابده غارم اولديغي مالك مثلي اوزرينه رد ايتمدكجه صاحبي اخـذينه قادر اولماز سؤال اولنورسه كه
اول ابريقي برمسلم خمر ايله اشـترا واخراج ايلدكده نيچون بوقوله قائل اولمديلر جوابنده ديرز كه خمر حق مسلمده
متقوم اولمامغله يدندن ادا قيلديغي خمرك قيمتيله اخذي ممكن اولمديغندن انجق قيمت ابريقله اخذ ايدر ديلمشدر
اما مشـتري نصراني اولدقده يشفه در كه خمر آنك حقنده مال متقومدر لكن بو صورتده ادا قيلـديغي دراهم
هر بري حقنده مال متقومدر مؤلف دقيقه دان عليه الرحمة والغفران ديركه بومسئله مسئلهٔ شفعه يه مخالفـدر
وبوقوله مراديمز اولدر كه بركسنه ايچنده صفايح فضه وسلاسل ذهب بولنان برداري برعبد موزون اشترا قيلدقده
اول داري شفيعي قيمتله اخـذ ايلمك مراد ايلسه بو مسئله ده مشتري وشفيع بينلرنده حصهٔ صفايح وسلاسلده
حكم ربوا وحكم صرف ثابت اولور وبز بو مسئله يي زياداتده بيان ايلديك نكتـه سي اولدر كه شفيع ادا قيلديغي
قيمت عبـد ايله داره ابتداء تملك ايتدكله تملكي شراء مبتدا در اما صاحب الابريق ادا قيلديغي نسنه يي انجق
ملك قديمنه فدا قيلمشـدر كورمزميسنكه مستولي عليه اولان صاحب الابريق ابريقني عقود سابقه دن برشيئ
نقض ايتمك اوزره اخذ ايدر حتي مشتري اول ابريق آخره بيع ايتمش اولسه ابريقني بو بيعي نقض ايتمك اوزره
اخـذ ايدر اما شفيع بشفعه در كه تصرفات مشتري يي نقضه قادر در كذلك ما نحن فيهده اهـل حربك استيلا
ايلدكلري برعبـد اولوب آني اشترا واخراج ايلين كسنه اول عبـدك كوزيني چيقرمش اولسه صاحبي ديلرسه
انجق جميع ثمنله اخذه قادر اولور اما مسئلهٔ شفعه ده مشتري محل شفعه اولان دارك بناسيني هدم ايلسه شفيع ايچون
باقيسيني ثمندن حصه سيله اخـذه رخصت واردر وحكم بيع مرابحه دخي جميع مذكور اتده بنـه بويله در
وبو ذكر اولنان تفصيل شفيعك ويرديكي ثمن اولوب مالك قديمك ويرديكي فدا اولديغنه دليلدر سؤال اولنورسه كه
مالك قديمك ويرديكي فدا اولوب معامله لري معناي معاوضه دن عاري وحكم ربوا آنده غير جاري ايكن اول بابده
نيچون خلاف جنسله تقويمي ايجاب ايلديكز جوابنده ديرز كه ايجاب مذكور معناي معاوضه نك مقتضاسي اولميوب
بلكه بيان مشروحمز اوزره جنسله تقويمده صنعت متقومه اولمديغندن ماليت صنعت ظاهره اولمامغله مجرد
اظهار ماليت صنعتك اقتضا سيدر حتي خمر ايله اشترا ايلين نصراني اولدقده اكا حاجت قالمامغله جنس ابريقله
تقويمي تجويز ايتمشيدك واكر اهل حرب بر ذمينك عبديني اسير ايتدكلرنده ذمي آخر دار الحربه دخول واول عبدي
بر قاچ رطل خمر ايله اشترا واخراج ايلسه صاحبي اولان ذمي عبديني مثل خمر ايله اخذه قادر اولور زيرا خمر هم ذوات
امثالدندر وهم بزم حقمزده خـل وعصير كبي حق اهـل ذمتده متقوم اولان اموالدندر بو صورتده قاضي

مطلب الثوب ابس من ذوات الامثال والمسلم ممنوع عن تمليك الخمر

مطلب دقيق يتعلق بالشفعة

مثل خمر ایله قضا ایلدکدنصکره قبل الاخذ احدهما قبول اسلام ایلسه قضا منتقض اولمیوب انجق
صاحب العبد کائنا من کان قیمت خمری ادا ایله اخذینه اقدام ایدر زیرا بیان مشر وحه اوزره بو معامله سی اداء
فدا اولمغله قبل القبض اسلامی بطلانی اقتضا ایلمز اما ابتداء عبدی خمر ایله اشترا وداری شفعه ایله مقابلهٔ خمرده
اخذک حکملری بشقه در لکن صورت مذکوره ده عدم بطلان قضا تسلیم عین خمری اقتضا ایدر ایکن
اوزرینه قیمتی الزام اولنمق آنک مقتضاسی ایدر که قبول اسلام ایلین صاحب العبد ایسه مسلم اولمغله تملیک
خمردن ممنوعدر واکر مشتری عبد ایسه اکا دخی تملک خمر غیر مشروعدر پس علی کلا التقدیرین تسلیم
عینندن عجز قائم اولمغله قیمتی لازم اولمشدر واکر قاضی صاحب العبد ایچون عبدینی اهل حربدن اشترا ایلین کمسنه
یدندن ویردیکی ثمنی اکا ادا واخذ عبد ایله حکم ایتمشیکن مشتری ثمنی اخذ ایدمجیه دک حبس عبدی مراد ایلسه
اکا جائز کوریلور زیرا ملکی انجق مشتری یه ادا ایده جکی ثمنله ظاهر اولمغله مشتری مقابلهٔ ثمنده حبس عبده
قادر اولور نظیری شول راد آبق درکه مقابلهٔ جعلده آبقی حبس ایدر بودخی معنای مذکوره مبنیدر بوقسه
صاحب العبد ویره جکی جعله عبدی ابتداء تملکنه مبنی دکلدر واکر صورت مفروضه ده عبد ید مشتریده
هالک اولسه صاحب العبددن دخی فدا ساقط اولور زیرا فداسی انجق سلامت عبد ایچون ایدی اول دخی
سالم اولمادی اما یدمشتری ده عبدک کوزی زائل اولسه زوالنده صنع مشتری بولنسون بولنماسون قبل قضاء القاضی
زائل اولمش منزلنده نازل اولمغله صاحبی دیلرسه انجق ینه جمیع ثمنله اخذه واصل اولور نکته سی اولدر که فدا
انجق اصل ایچوندر اوصاف ایچون دکلدر کورمزمیسنکه عبد جانینک کوزی زائل اولسه فدا سندن برنسنه
مولاسندن ساقط اولماز کرکسه قبل اختیار الفدا زائل اولسون وکرکسه بعد الاختیار واکر مشتری اول عبدی
قتل ایلسه صورت موتی کبی ینه فداسی باطل اولور وقاتل اوزرینه برشیئله ضمان لازم اولماز زیرا قتلی بعد القضا
وقبل القضا واقع اولمق برابردر که باعتبار الید حق حبسی باقی اولدیغه جنایتله ضمان قیمتی لازم اولماز نظیری
شول بایعدر که قبل قبض الثمن مبیعی قتل ایلیه نکته سی اولدر که عبد مرقوم مملوک مشتری اولمغله مولاسینک
ویردیکی اکرچه کندو حقنده فدا ایدی امامشتری اخذ ایلدیکی عوضله عبددن ملکنی ازاله ایتمکله آنک حقنده
ثمن ایدی بوجهتله قبل قبض الثمن مبیعی قتل ایلین بایع منزلنده اولمشدر امارادآبق قبل اخذ الجعل آبقی قتل ایلسه
یاخود ولی جنایت مولاسی فدایی اختیار ایلدکدنصکره عبد جانی یی قتل ایلسه حکمی بشقه درکه بونلر رقبهٔ
عبده اصلا مالک اولمامشلردر که یدلرینه اعتبار ایله ضمان ملکلری باقی قاله اما ما نحن فیهده اهل حربدن اشترا ایلین
رقبهٔ عبده مالک وبقاء یدینه اعتبار ایله ضمان ملکی باقی اولمغله قتلله اوزرینه وجوب ضمان قیمته مانع بولنمشدر
واکر مأسور مزبور بر جاریه اولوب ید مشتریده اهل حربدن بر ولد طوغرسه صاحبی مشترینک ویردیکی ثمنله
هم جاریه یی وهم ولدینی اخذه قادر اولور زیرا ولد جاریه نک جزئیدر وفداده اکا تابعدر بوصورتده قبل قضاء
القاضی او بعده ولد مزبور هالک اولوب یاخود مشتری آنی قتل ایلسه صاحبی دیلرسه یالکز جاریه یی ینه تمام ثمنله
اخذ ایدر زیرا ولد حکم فداده تابع اولمغله آنک فواتی جاریه نک فوات بعض اعضاسی مهبطنده هابط اولمغله ثمندن
برنسنه آنکله ساقط اولماز واکر جاریه هالکه اولوب ولد باقی قالسه علی قول ابی یوسف رحمه الله تعالی
ینه مسئلهٔ سابقه کیدرکه دیلرسه ولدی انجق جمیع ثمنله اخذه قادر اولور وعلی قول محمد رحمه الله تعالی اصل
ثمن جاریه وولدک قیمتلری اوزره تقسیم اولندقده ثمندن ولدک حصه سنی ایله اخذه قادر اولور زیرا بوفداده اصل
مقصود جاریه در ولد دکلدر و بعد فوات الاصل جمیع فدایی ابقا غیر ممکندر لکن ولدده حق اخذی انجق
ملک اصل اکاساری اولدیغندندر واصلده حق اخذی ملکنه اعتبار ایله اولدیغی کبی ولدده دخی ملکنه اعتبار ایله در
پس ملک ولد فرع ایسه ده ینه ملک مستقلدر بناء علیه فدایی ایکیسنک قیمتلرینه توزیع ایتمک لازمدر لکن امام
ابو یوسف رحمه الله تعالی جوابنده دیرکه بقاء حق اخذی بقاء ولده نظر ایله اولوب فدا دخی اصل وتبع اوزره
محتمل التوزیع اولمامغله اوزرینه جمیع فدا لازم اولمشدر و بو مسئله نک بیانی سابقا املا قیلد یغمز شرح الجامعده
استیفا اولنمغله بو مجلده انجاز ایله اکتفا اولندی ومؤلف مشکلکشا بوندنصکره برباب دخی ذکر وانشا ایلمشیدی
لکن بزاول بابک مسائلنی شرح الجامعده بیان واملا ایلدیکمزدن آنی ترکله باب آتی یه شروع ایتمزاولی کوریلدی والله اعلم

باب العبد المأسور یشتریه رجل ثم یقر به لغیر مولاه

یعنی برعبدی اهل حرب اسیر ایلدکدنصکره برکمسنه آنی اشترا واحضار بعده مولاسندن صرفله آخرک عبدیدر
دیو اقرار ینه دائر باب در که بقیمدارد راگر برمسلم اهل حربک اسیر قیلدقلری برعبدی آنلردن اشترا واخراج ایلدکده

مطلب اذا ذهب عين العبد الجانی لا ينقص من فدائه شیء

مطلب شرح الجامع اسبق من شرح السير

مولای قدیمی هنوز ثمنی ویروب عبدینی اخذ ایتمدین مشتری بو عبد قبل الاسر فلانک عبدی ایدی دیو آخر ایچون
اقرار ومقرله دخی تصدیق ایدوب مولاسی تکذیب ایلسه بوصورتده مقرله ایچون عبد اوزره سبیل اولمیوب همان
مولای معروفی ثمنله اخذینه احق کوریلور زیرا مولاسینک حق اخذی قبل الاسر ظاهر اولان ملکی اعتبار یله
ثابت ایکن مشتری حق مزبوری بعینه آخر ایچون اقرار ایلمشدر واقراری کندو حقنده صحیحدر اما غیر ایچون
مستحق علیه اولدیغی اموره باطلدر زیرا عبدده کندونک ملکی قائم ایکن ینه حق اخذی ابطاله مالک اولمامغله
اول حقی آخره تحویله دخی متمالک اوله مز توضیحی اولدرکه مأسور منه اولان مولای معروفینک حق اخذی
ملکنه اعتبار یله ثابتدر واقرار انجق حق مقرده حجت اولمغله ملک مقرله انجق حق مقرده ثابتدر اما مالک مولای
معروف هم حق مقرله وهم حق مشتری مقرده ثابتدر بناء علیه مقرله هنوز مولای معروف حقنده ثابت اولمیان
ملکله مولای معروفه مزاحم اوله مز بوصورتده مولای معروفی اخذینه رغبت ایتمزسه مقرله دیلرسه ثمنله اخذه
قادر اولور زیرا مقرله ایچون حق اخذی حق مقرده اقراری ایله ثابت ایکن حق مولای معروف اوزرینه مقدم
اولدیغندن آنک حقنده ظاهر اولمامشیدی شمدی کف ید ایدوب حقی زائل اولمغله مقرله ایچون حق اخذی
حاصل اولمشدر لکن مولای معروفی ثمنله اخذینی التزام ایلمدکده مقرله ایچون اعدادن اشترا ایلین مقر مرقوم
اوزره قیمت وثمندن برنسنه الزام اولنماز زیرا مولای معروفی آنک یدندن حق مستحقله اخذ ایلیوب اختیاری ایله
اخذ ایتمشدر ومقر مرقوم اول عبدی ملکندن اختیار یله ازاله ایتمش اولسه اوزرینه سبیل ضمان یوقدر پس
یدندن بطریق الاجبار اخذ اولندقده بالطریق الاولی در نکته سی اولدرکه اعدادن اشترا ایله عبد مذکوره ملک
صحیح ایله مالک اولمشدر واعدایه ویردیکی ثمن دخی فی الاصل ملک صحیحله مملوکی ایدی وشمدی اخذ ایده جکی
ثمن مقدما ادا ایلدیکی ثمندن بدل اولمغله کندویه سالم اولور وعبدی وجه آخر ایله یدندن اخراج ایدرسه کندو
مملوکنی اخراج ایتمش اولمغله برکمسنه اکا برنسنه یی تضمینه قادر اولماز واکر مسئلهٔ مزبوره ده مشتری مذکور اول
عبد قبل الاسر مولای قدیمینک غیری اولان اشبو شخصک مدبریدر دیو اقرار اول شخص دخی تصدیقه ابتدار
ایلسه بوصورتده اول عبد مقرلهک مدبری قیلنمقده استقرار ایدوب مولای معروف کرک اخذ عبد وکرک مشتری
مقر اوزره برنسنه ایجابنه کسب اقتدار ایده مز زیرا و بابده مشتری اول عبد ملک مقرله اولدیغی اقرار ایلمشدر وابتداء
اکا بیع وهبه ایله تملیکه مالک اولمغله ینه آنکیچون اقرار ملکه دخی متملکدر ومشتری ایله مقرله عبدک مدبر اولدیغنده
تصادق ایلمشلردر ومشتری آنی ابتداء مدبر قیلسه تدبیری نافذ اولمغله غیرک مدبری اولدیغنی اقرار ومقرله تصدیق
ایلدکده ینه تدبیری نافذ اولور وبعد النفوذ مشتری ابتداء مدبر قیلمش کبی اولوب مولای معروفینک ثمنله حق
اخذی باقی قالماز ومشتری بو اقرارنده مولای معروفک حقنده متقوم اولان ملکنی ابطال ایتمش اولمادیغندن
آنکیچون برشیئه ضامن اولماز مؤلف دقیق الانظار بو مجلده ولا یشبه هذا الشفعة دیمکله شفعه بو مسئله یه
مشابه اولمدیغنی اخبار ایلمدی یعنی مشتری داراشبودار فلان اوزره موقوفه در دیو اقرار ایلسه بو اقراری شفیعک
شفعه ایله اخذه وابطال حقنه مدار اولماز زیرا شفیع ایچون داری شفعه ایله اخذ وتصرف مشتری یی نقضه ولایتی
ثابت اولمغله مشتری ابتداء اول داری مسجد قیلوب وقف ایلمک حق شفیعده صحیح اولمدیغی کبی غیر ایچون اقرار
وقفی دخی تصحیح اولنماز اما ما نحن فیهده مولای قدیم ایچون عبدی اخذ ایله مشترینک تصرفاتنی ابطاله ولایت
یوقدر کورمزمیسنکه مشتری اول عبدی اعتاق یاتدبیر ایلسه مولای قدیم ایچون عبدی اخذ وتصرف مذکوری
نقضه قدرت یوقدر بناء علیه غیرک مدبریدر دیو مشترینک اقراری دخی مولای قدیم حقنده صحیح اولور
نظیری ولد رکه برعبدی شراء فاسد ایله اشترا وقبضدن صکره بو عبد فلانک مدبریدر دیو اقرار ومقرله
دخی تصدیقه ابتدار ایلیه بوصورتده بایع فساد بیعله استرداد عبده قادر اولماز وما نحن فیه دخی بویله در لکن
بو مسئله ده بایع مشتری یه قبضنه بناء قیمت عبدی تضمین ایدر اما ما نحن فیهده مشتری ید مولادن عبدی
قبض ایتمیوب و مولانک یدندن نزعله تملک ایتمدیکندن مولا ایچون برشیئه ضامن اولماز همان مشتری
کرک ما نحن فیهده وکرک شراء فاسدده تدبیر عبده بنفسه مباشر منزلنده قیلنور واکر صورت مفروضه ده
مقرله بو عبد اکرچه بنم عبدمدر لکن بن آنی اصلا مدبر قیلمادم دیسه بو تقدیر اوزره اول عبدی نه مقرله
ونه مولای معروفی اخذنده قادر اولمیوب همان ید مشتریده مدبر موقوف الحال اولمق اوزره متقرر اولور
زیرا اعدادن اشترا ایلین مدبر ایدوکنی اقرار ایلمشیدر ومولای معروف ایله مقرله دخی اول مشترینک
عبده اشترا ایله تملکنی اقرار ایلمشلردر و بوبابده اقرارلری نافذدر و بونلر مشترینک تملکنی ومشتری دخی عبدک

مطلب اقرار المشتری ان هذه الدار وقف هل يسقط به الشفعة ام لا

تدبيريني اقرار ايتملريله تدبير عبد اتفاق جميله برقرار اولمشدر و بو اوچدن هر بری بعد ثبوت التدبير فعل تدبيری
نقض نی نافی اولمغله عبد مرقوم مدبر موقوف الحال اولمق اوزره باقی اولور لكن مقرله فوت اولدقده البته
آزاد اولور زيرا مشتری مرقوم عتق عبد موت مقراهه متعلق ايد وكنی اقرار ومقوله دخی اقرار مشتری بو بابده
نافذ ايدوكنی تقرير واظهار ايتمش اولمغله عند موت المقرله حريت عبد اوزره اتفاقلری بديدار اولور واكر مقرله
قبل الموت تصديق مشتری يه رجوع ايدرسه كندو مدبری اولمق اوزره اخذی مشروع اولور زيرا تدبير ايله
ثابت اولان ولاكی محتمل الفسخ اولميان عقدی اقرار ايلدكدنصكره تكذيب مقرله آنك بطلاننه مدار اولميوب
بعد التكذيب تصديق ابتداء تصديق ايله حكمده مساواتی آشكاردر واكر تصديقه راجع اولمادين عبد مرقومدن
برجنايت واقع اولسه جنايتی على قول ابی حنيفة رضی الله تعالى عنه موقوفه قيلنور زيرا جنايت مدبر مولاسی اوزره
واجب ايكن هنوز مولاسی مجهول ومجهول اوزره قضاء قيمت غير ممكن الحصولدر اكرچه مقتضای قياس
اشبو قول قوی الاساسدر لكن مؤلف عميم الاحسان بو بابده مسالك استحسان اولوب ديركه عبد مرقوم قيمت
وارشندن قنقيسی اقل ايسه آنده سعايت ايدر زيرا كسبی مولاسينك مملوكی اولمغله ارش جنايتی دخی مولاسی
اوزره دن كورمزميسكه مكاتب كسبنه احق اولمغله موجب جنايتی دخی نفسنه ملحقدر پس اقل امرينی كسبندن
قضا ايلديكيمزده على وجه اليقين مولاسی اوزره قضامزی اقتضا ايدر و بومسئله نك اصل ومأخذی
شرح المختصرده ذكر ايلديكيمز شول مسئله دركه برجاريه ايكی كمسنه ميانده مشترك ايكن هر بری آخرك
ام ولديدر ديو اقرار ايليه آنده امام ابو يوسف رحمة الله عليه ايچون ايكی قول واردركه بز آنلری شرح مذكورده
بيان واظهار ايلديك واكر عبد مرقوم اوزره جنايت اولنورسه ملك عبد موقوف اولمغله ارشی دخی موقوف
قيلنور بو صورتده اول عبد مريض وكسبه غير قادر اولورسه ارش جنايتندن اوزرينه انفاق اولنور زيرا ارشی
مال مولاسی ايدوكی متيقن وعاجز كسب اولان مملوكك نفقه سی مولاسی اوزره واجب ايدوكی حكم معيندر
واكر عبد مرقوم عمله قادر اولوب ارشی دخی بولنمسه نفقه سی نفسی اوزره واجبدر واكر عمله غير قادر ايسه
عبد مرقوم كسبه قادر اولميوب اوزرينه نفقه سی واجب اوله جق قريبی بولنميان حر مريض منزلنه تنزيل
اولنوب نفقه سی اوزرينه تصدق اولنور واكر بركمسنه برجاريه يی شراء فاسد ايله اشترا وقبض ايتدكدنصكره بو جاريه
فلانك مدبره سيدر ديو اقرار وفلان دخی جاريه ملكمدر مدبره دكلدر ديو انكار ايلسه جاريه يی ملك اوزره اخذه
قادر اولور زيرا مشتری ملكنی اقرار واوزرينه تدبير ايله شهادت ايلمشدر ومقرله اقرارينی تصديق ايتمكله اقراری
صحيح اولوب شهادتنده تكذيب ايتمكله شهادتی تصحيح اولنماز وبو مسئله ذكری سبقت ايلين عبد مأسوره
قياس اولنماز كه آنده مقرله تدبيری انكار ايلدكده شويله ديمش كيدركه بو عبد بنم ملكم ايكن اسير اولدقدنصكره
مشتری اهل حربدن شرا ايله كامالك اولوب وهنوز ملكنده ايكن مدبر ايد وكنی اقرار دخی ايلمشدر پس مقرلهك
بوقولی اوزره عبدده اقرار مشتری نافذ اولمغله مقرله ايچون عبدی ثمنله حق اخذ باقی قالمامشدر اما بونده
مقرله شويله ديمش كيدركه جاريه مرقومه بنم ملكمدر وشراء مشتری باطل ومشترينك اقرار تدبيری مصادف
ملك اولمامغله لغو ساقطدر پس مقرله ايچون اقرار مشتری ايله جاريه ده حق ثابت اولوب جاريه مملوكه سی
غير مدبره سی قيلنور ومؤلف اصابت نژاد بوندنصكره برباب دخی ازدياد ايلمشدر لكن بزمسائلنی مقدما
شرح الزياداتده بالتمام ذكر وايراد ايلديكيمزدن بو محلده اول بابی قفل بيننهٔ انسداد ايليوب همان باب آخره
دخولی اتخاذ سبيل سداد ايلديك والله اعلم

باب من الفداء فيما يصلح وفيما لا يصلح * يعنی فداء اسيره صالح وغير صالح اولان اموال واشيا يه متعلق
باب مصالحدر بركمسنه عبد مأسوری اعدادن اشترا واخراج ايدوب مولاسی حاضر اولدقده نظر اولنور اكر
جنسندن مثلی بولنان وشيئله اشترا قيلنش ايسه مولاسی آنی مثلی ايله اخذ ايدر واكر ثياب وامتعه كبی ذوات امثالدن
اولميان نسنه ايله اشترا قيلنش ايسه اول نسنه نك قيمتی ايله اخذ ايدر زيرا مولاسی مشترينك ضرر وخسراتی
دفع ايچون انجق اول عبدده غارم اولديغی نسنه يی اعطا ايتمك لازمدر وتمام اعطا دخی صورت ومعناده مماثلتنه
مترتب اولمغله مراعات مماثلت واجب اولور لكن مماثلت صوريه متعذر اولدقده همان بدل مغصوب ومستهلك كبی
معنای ماليتده اعتبار مماثلت متقرر اولور توضيحی اولدركه مولی اخذ عبدينه راغب اولدقده صنع مشتری يه
مجيز اولمش اولور وانتهاء امرده اجازتی ابتداء امرده مشتری يه مال نفسی اول عبده فدايه اذنی منزلنده اولور
وفداء مزبوره ابتداء اذن ويرمش اولسه حكمی بودر پس انتهاده دخی بويله در نكته سی اولدركه مكيل

مطلب تأليف شرح الزيادات مقدم على شرح السير الكبير

وموزون كبی ذوات امثالك استقراضی جائز اولمغله مولاسی اجازت مشروحه اوزره مشتريدن آنی مستقرض كبی
اولديغندن مثلی غارم اولور اما ثياب وامتعه نك استقراضی جائز اولمامغله فساد استقراضه بناء ضمان قيمته
غارم اولور بو صورتده مولا ومشتری مقدار قيمتده اختلاف ايلسه لر قول مع اليمين فداسی بذل ايلين مشترينك
ايدوكی مستبيندر زيرا مولاسی مشتری اوزره اداء اقل ايله ثبوت حق اخذينی مدعی اولدخی ادعا قيلديغی قدر
اكثری اخذ ايتمدكجه ثبوت حق اخذينی منكر اولمغله قول مع اليمين قول منكر ايدوكی ظاهردر وهم فداسنه بذل
ايلديكی ثياب وامتعه ملك مشتری اولوب آنی حربی يه ويرديكی دكيلدنده موجود اولمغله آنك قيمته اول فدا اقطعا
بدينه واصل اولميان مولای قديمدن اعلم ومولای قديم عن ظهر الغيب ادعا قيلديغی قيمتده مجازف ايدوكی ظاهر
حالندن غيريبيدر كذلك فداسی مكيل وموزون اولوب وزن وجودنده اختلاف ايلسه لر بنه وجهين مذكورين
اوزره قول مع اليمين بذل فدا ايلين مشترينك ايدوكی بلا خلافدر بو صورتلرده مولاسی اقرار ايلديكی مقدار ايله ثبوت
اخذ ملكنی مدعی ومشتری منكر اولمغله اوزرينه اثبات بينه واجب ومتقرردركه مشتری ثبوت حقنی بالكليه انكار ايتمش
اولسه بينه ايله اثباتی لازم اولديغی كبی اقل مال ايله ثبوت حقنی انكاری دخی بينه بينه يی مستلزمدر بو صورتده
مسلميندن ياخود مشتری ذمی ايسه اهل ذمتدن اقامت بينه ايدرسه خصمی وحقی اوزره حجت اولان نسنه ايله دعواسی
ثابته ومتبينه اولور كه بينهٔ عادله قبول وعملده يمين فاجره دن احق واكملدر اما دار بمزده مستأمن اولان بر حربی
كيدوب اول عبدی اهل حربدن فدا برله اخذ بعده بنه امانله دار بمزه اخراج ايتمش اولسه مولاسی ايچون
يدندن اخذه قطعا علاج يوقدر زيرا مشتری حربی اكا تملكده بايع حربی مقامنده قائمدر وبايع حربی آنی
احراز دنصكره امانله دار بمزه اخراج ايلسه مولاسی يدندن اخذه غير قادردر پس مشتری دخی بويله در
نكته سی اولدركه مولاسينك ثبوت حق اخذی كندو مظلوم اولوب مشتری اوزره دخی اكا نصرتله قيامی
واجب اولديغندندر ومعنای معهود اخراج ايلين حربی مستأمن اولدقده غير موجوددركه حربی اهل
دار بمزده داخل واهل دار بمزه وجوب نصرت آنلره شامل دكلدر اما ذمی بشقه در لكن عبد مرقوم فی الاصل
اهل دار بمزدن اولمغله حربی مرسومه دخی آنی اهل دار بمزه بيعله اجبار اولنور دار الحربه اعاده سنه تمكين
واقدار اولنماز بالخصوص عبد مرقوم مسلم بولنه آنی بيع اوزره اجباری وارسته قيد اشكالدركه فی الاصل ملك
حربی ايكن مسلم اولسه آنی بيع اوزره اجبار اولنور پس مانحن فيهده اجباری بالطريق الاولی دروا كر حربی مشتری
اسلام ياذمتی قبول واول عبد ايله برابر دار بمزه وصول ايلسه بنه بايع حربی اسلام ياذمتله دار بمزه خروج ايتمش منزلنده
اولمغله مولاسی برطريقله اخذ عبده وصول اوله مزبو بابده اصل اصيل رسول الله عليه السلام حضرتلرينك
من اسلم على مال فهو له قول جليلدريدر لكن ذمتله خروج ايدوب عبد دخی مسلم بولنسه عبد مسلمی استعباد
اوزره يد كافرده اهمال مسلمينه باعث استذلال اولمغله اول عبدی مسلمينه بيع اوزره اجبار اولنور واكر شخص
مأسور احرار كبی تملكه غير قابل ياخود مدبر ومكاتب وام ولد كبی برملكدن ملك آخره نقله غير متحمل ايسه
بونده بايع ومشترينك ذمت واسلام ياخود دار بمزه امانله خروج واقدامنه باقيوب همان حالت اصليه لری اوزره
محيل واصحابلرينه رد لری الزام اولنور زيرا بونلر قطعا محل سبی واحراز اولمدقلريندن اهل حرب قبل الاسلام
بونلره مالك اولمديقلری كبی اسلامله دخی مالك اوله مزلر همان بونلردن يد ظالمرين ازاله لری اوزرلرينه الزام
اولنور واكر مولای قديمی اهل حربدن اشترا ايلين كمسنه ايله فداسنه ويرديكی مالك جنسنده يا مقدارنده
اختلاف ايلسه لر بنه قول بيان سابق اوزره فدانی ويرن مشترينك قوليدر فان اقام المولى البينة اخذ بينته لانه
نصر دعواه بالحجة وهو فی الظاهر مدع للزيادة وان كان فی المعنى منكرا كما بينا ولكن الدعوى ظاهرا تكفی
لقبول الحجة كالمودع يدعی رد الوديعة يعنی مولاسی كندو قولی اوزره اقامت بينه ايدرسه بينه سنی قبول اولنور
زيرا مولی بحسب المعنی قول مشتری يی منكر ايسه ده بحسب الظاهر قول مشترينك خلافی اولان معنای زائدی
بيان سابق اوزره مدعی ايكن دعواسنی حجتله تنوير ايلمشدر وقبول حجته ظاهر دعوی كافيدر نظيری شول
مودعدر كه ردوديعته يی دعوی واقامت بينه قيله مترجم فقير ديركه عندمزده بولنان نسخ صحيحه ده
فان اقام المولی لفظی موجود اولمغله ترجمه ده وجه مذكور اوزره ارتكاب كلفتله بذل مجهود اولندی اكر
لفظ مولی متروك ياخود مولای غير قديمی اولان مشتری يه محمول قيلنمغله اقامت بينه ايلين مشتری اولمق اوزره
تأويل اولنسه سياق وسياقه كمال موافقتی محتاج دليل دكلدر والله اعلم انتهی واكر مولی ومشتری معا اقامت بينه
ايدرلرسه بينهٔ مقبوله بينهٔ مولادر وقول مذكور قول ابی حنيفه ومحمد رحمة الله تعالى عليهما در اما عند ابی يوسف

مطلب البينة العادلة احق بالعمل من اليمين الفاجرة

مطلب تصرف المترجم فی حل بعض مشكلات الكتاب

مطلب اختلاف الشفيع والمشتري في ثمن العقار

رحمة الله تعالى عليه بينهٔ مقبوله اهل حربدن اشترا ايلين مشتريكدر لكن مؤلف عاليجناب بو كتابي تصنيف
هنكامنده امام ابو يوسف رحمه الله تعالى ايله بينلرنده شكراب اولمغله امام مشاراليهك كندو رأينه مخالف اولوب
عندنده معتبر اولميان قولني ذكر ايله اطناب ايلمدي و بومسئله ده اصل استدلال شول شفيع ومشتريدركه ثمن
دارده اختلاف وهر بري اقامت بينه يه استعجال ايدهلر اولبابده بينهٔ قول ابي حنيفه ومحمد رحمهما الله تعالى اوزره
بينهٔ شفيع اولمغله بو بابده دخي مولاي قديم بمنزلهٔ الشفيع در اما قول ابي يوسف رحمه الله تعالى اوزره اولبابده
مشتري زيادهٔ ثمني مثبت و بينه بينهٔ مشتري اولمغله بو بابده دخي اويله در واكر مولي ومشتري ثياب معلومه ايله
فداسنده اتفاق وقيمتنده اختلاف وهر بري اقامت بينه يه ابتدار ايلسه بونده بالاتفاق انجق بينهٔ مشتري قبوله
سزا واردر كذلك شفعه ده دخي دار آنكله اشترا قيلنان عبدك قيمتنده اختلاف وهر بري اقامت بينه يه استعجال
ايلسه بينه بينهٔ مشتري ايدوكي بلا جدال در اما عند ابي يوسف رحمه الله تعالى مشتري كرك مسئلهٔ سابقه ده
وكرك بو ايكي صورتده زيادهٔ ثمني اثباته ابتدار ايتمكله بينه آنك بينه سي ايدوكي بلا اشكال آشكار در اما عند
ابي حنيفه ومحمد رحمهما الله تعالى مسئلهٔ سابقه ايله بو ايكي صورت ميانلرنده فرق اولدركه مسئلهٔ سابقه ده
مشتري بينه ايله فعل نفسني اثبات ايدوب مولاي قديم بينه ايله فعل مشتريي اثبات صددنده در و بينه انجق غيرك
فعلني اوزرينه اثبات ايچوندر بوقسه صاحبينك فعل نفسني اثبات ايچون دكلدر و بو تعليلك نظيري مؤلف
دقت سميرك شفعه دن مسئلهٔ سابقه ده تقرير ايلديكيدركه اول مسئله ده مشتريدن ايكي اقرار صادر اولمشدركه
بري ثمندن اتفاق ايلدكاري مقدار دركه اكا مصدر و بري زيادهٔ ثمندركه اكا نافعدر پس شفيع بينه ايله مصر اولان
اقراري ايله مشتريدن اخذه قادر اولور و بو معني قيمت فدا وقيمت ثمنده اختلاف ايلدكلري صورتلرده غير
موجود دركه بونلرده مشتر ينك فداء عبد ده بدل ثياب كبي اصل فعلنده طرفينك اختلاف وارتباطلري بو قدر
انجق اختلافلري مقدار قيمتده محقق اولمغله مثبت زياده اولان بينه قبوله احق اولور واكر مشتري اول عبدي
خمر وخنزير وميته كبي حلال اولميان برشئله اعدادن اشترا قيلمش ايسه نظر اولنور اكر مشتري مسلم ايسه
مولاي قديمي عبدي قيمتيله اخذه قادر اولور زيرا مشتري ايله اهل حرب بينلرنده جاري اولان معامله شراء شرعي
اولميوب همان مال كافري طيب نفسي ايله اخذ وكافر اكا هبه ايتمش كبي اولمشدر واكر مشتري ذمي ايسه ينه
نظر اولنور اكر اشتراسي ميته ايله حاصل اولمش ايسه بو دخي جواب سابقه ممثلدر كه ميته زعم حقمزده
مال متقوم اولمديغي كبي اهل ذمت حقنده دخي مال متقوم اولمامغله معامله لري مبادلهٔ المال بالمال اولان
شراء شرعي اولمديغي امر متحقدر واكر خمر وخنزير ايله حاصل اولمش ايسه بونلر حقلرنده مال
متقوم اولمغله معامله لري شراء حقيقيده داخلدر بو صورتده مولاي قديمي دخي ذمي ايسه خمرده مثلي وخنزيرده
ذوات امثالدن اولمامغله قيمتي ايله اخذ ايدر اما مسلم ايسه هر حال قيمتيله اخذ ايدر زيرا بيان ايلديككه مسلم تمليك
خمردن ممنوعدر وموجب تسليم اولان سبب موجود ايكن تسليمدن شرعا عاجز اولدقده اوزرينه قيمتي
واجب اولور واكر عبد مزبور قبل الاسر برمسلم و برنصراني بينلرنده مشترك اولوب صكره برذمي آني اعدادن
خمر ايله اشترا ايتمش اولسه بونده بعضي كله قياسله نصراني نصيفني نصف خمرك مثلي ايله ومسلم قيمت خمرك
نصفي ايله اخذ واختلاس ايدرلر نكته سي اولدركه نصراني خصه سنده اداء مثله قادر ومسلم تسليم مثلدن ممنوعدر
اما بو صورتده مشتري مسلم ايسه مولالري اولان مسلم ونصراني ايكيسيده عبدي قيمتيله اخذ ايدرلر زيرا خمر
حق مسلمده مال متقوم اولمامغله معامله لري شراء شرعي اولمديغي امر متحقدر واكر عبد مزبوري اعدادن
خمر ايله اشتراده برمسلم و برنصراني اشتراك ايتمشلر ايسه نظر اولنور اكر مولاي قديمي مسلم ايسه نصف عبدي
مشتري مسلمدن نصف قيمتيله اخذ ايدر زيرا حصه سنده اهل حرب ايله معامله لري هبه واتهاب منزلنده اولوب
شراء شرعي اولمامشدر ونصف آخريني نصرانيدن قيمت خمر ايله اخذ ايدر زيرا خمر حق نصرانيده مال
متقوم اولمغله حصه سنده معامله لري شراء حقيقي اولديغي محققدر واكر مولاي قديمي نصراني ايسه نصفني
مسلمدن بيان سابق اوزره قيمتيله اخذ ايدوب نصف آخريني نصرانيدن بذل ايلديكي خمرك مثلي ايله اخذ
ايدركه نصراني اداء مثل خمره قادر در واكر عبد مرقومك في الاصل برمسلم و برنصراني ايكي مولاسي بولنوب
بعد الاسر دخي اهل حربدن ينه برمسلم و برنصراني خمر ايله اشترا ايتمش اولسه لر موليان مرقومان مسلمك اشترا
قيلديغي نصفي نصف قيمت عبد ايله اخذ ايدرلر مترجم فقير دركه بو مسئله يي تعليلده عند عمده بوليان نسخ
صحيحه ده لان مايملكه بالشراء حقيقة لفظي واقع اولمشدر لكن ظن ايدرمكه آنده سهو كاتب واردر

مطلب تصرف المترجم في شرح الكتاب

واصل

واصل نسخه قرينهٔ سياق وسياقله لان المسلم مايملكه بالشراء حقيقة لفظيدر يعني مشتري مسلم اول عبده
شراء حقيقي ايله تملك ايتمشدر بلكه حصه سنده معامله لري هبه واتهاب منزلنده واقع اولمشدر انتهى
ونصرانينك اشترا قيلديغي نصفك نصفني مولاي مسلم اداء قيلديغي خمرك نصف قيمتيله ونصراني مثل نصفيله
اخذ ايدرلر زيرا بو موضعده هر نصف بر عبد كامل منزلنده اعتبار وايكي صورتده دخي خمرك حكمي حكم
كله مقابله سنده اختيار اولنمشدر واكر مسئلهٔ مرقومه ده مسلم ونصراني اول عبدي اهل حربدن برقاج خنزير ايله
اشترا قيلمش اولسه لر بو صورتده موليان مرقومان نصيفني مشتري مسلمدن نصف قيمت عبد ايله اخذ ايدرلر
زيرا مسلم مزبورك آني شراء شرعي ايله اخذ ايتميوب بلكه حقنده معامله لري هبه واتهاب منزلنده واقع اولمشدر
ونصف آخريني نصرانيدن نصف قيمت خنازير ايله اخذ ايدرلر زيرا نصراني اول نصفه شراء حقيقي ايله
مالك اولوب خنزير دخي بر فردك حقنده ذوات امثالدن اولمامغله قيمتي ايجاب اولنمشدر واكر مسائل مذكوره ده
اخذه المولين عبدده حصه سني اخذه راغب اولوب آخري غير راغب اولسه ينه مولاي راغب حصه سني
وجه مشروح اوزره اخذه قادردر زيرا هر برينك نصفده حق اخذي قديم ملكي ايله ثابت ايكن احدهما
كندو حقني ابطال ايتمكله آخرك استيفاء حقي محال اولمازكه هر برينك ابطالي حق آخرده اعمال اولنماز
والله اعلم بالصواب

باب من الفداء الذي يرجع الى اهله اذا ظهر عليه المسلمون والذي لا يرجع * يعني اهل حربدن اموال مسلميني
استخلاص ايچون بذل اولنان فدا اوزره مسلمين استيلا و يدلرندن خلاص قيلدقلرنده اول فدادن اصحابنه ردي
لازم اولوب اولمادقلريني تعيين و تخصيصده باب دقايق اختصاص صدر قبحان مشركين دار اسلامده امتعهٔ
مسلمين اوزره استيلا وعسكرلريله احراز ايدوب هنوز دارلريله احراز ايتمدين جيش مسلمين آنلر ايله قتال و يدلرندن
تخليصله شجاعتلرين ابراز ايلسه لر كركدر كه امتعهٔ مفهوده اصحابنه مردوده قيلنه زيرا دارلريله احراز
ايتمدكجه مالك اولميوب بمنزلة الغاصب اولمرله مال مرقوم هر كيمك يدينه واصل اولورسه مال مسلم غنيمت
اولمامغله مالكنه ردي اوزرينه واجب اولور بو صورتده امام واقف احوال اولميوب آني اصحاب ايدنلره
تقسيم ايتمش اولسه تقسيمي باطل اولمغله ينه مالكنه تسليمي لازمدر زيرا بو قسمت مخالفه مصادف اولديغي
ظاهر دركه قسمت طرق امامدن هر شخصه تمليك سهمي متضمن ايكن بو بابده مال مسلمي بلا رضا وولايت
تمليكه مالك اولمديغي امر ظاهر در كذلك صورت مفروضه ده اهل حرب اول مال اوزره قبول اسلام يا ذمت
ايلسه لر ينه اصحابنه رده مسارعت ايدرلر زيرا بو بابده غاصبين ايدكلري متعين اولمغله اسلاملريله وجوب رد
اوزرلرينه متأكد ومتبين اولمشدر قال عليه السلام على اليد ما اخذت حتى ترد يعني يد اوزره اخذ ايلديكي
نسنه ديني واجبدر تا آني محلينه رد اينجه دك اما امام واقف احوال اولوب انجق اهل حربك عسكرلريله
احرازلرين تمام احراز اعتبار ايلديكندن همان اول مالي دخي سائر غنائم مشركينله برابر تخميس واصحاب ايلين
مسلمين ميانلرنده تقسيمه ابتدار ندن صكره بو حكمي خلافني رأي ايلين قاضي آخره رفع اولنسه كركدر كه حكم
سابقي امضا قيلوب ابطالنه اجتسار ايلمية كه اولبابده امام اجتهادي ايله فصل مختلف فيهي امضا واختيار ايلمشدر
كذلك اهل حرب بعد الاخذ اسلام يا ذمتي قبول ايتملريله امام مأخوذلري آنلره سالم اولمشدر ديو بطريق الاجتهاد
قضا ايلسه ينه تنفيذ وامضا اولنور سؤال اولنورسه كه بو مسئله ده علماء اسلافك ايكي قول اوزره اختلاف ايدوب
بعضيلري اهل حرب اموال مسلمينه دارلرنده احراز ايله دخي مالك اولمازلر ديو قائل و بعضيلري دارلرنده
احراز ايله مالك اولورلر ديمكه مائل اولوب بر فرد قبل الاحراز بالدار مالك اولورلر ديمكه متمائل اولمدقلرندن
حكم مذكور خلاف اجماعله قضا ايدوكي نمايان ايكن تنفيذ وامضايه نيجه شايان كوريلور جوابنده ديرزكه
بويله دكلدر بلكه علماء اسلافك ايكي مسئله ده اختلاف ايتمشلردر بري اولدركه اموال مسلمين قهر ايله اخذ اولندقده
بعد الاحراز اهل حرب ايچون محل تملكميدر دكلميدر و بري اولدركه قهر ايله محل تملك اولدقده احرازلري
قبل الدار يد ايله تمام اولورمي اولمازمي پس بر قاضي اجتهاد ده صرف اقتدار ايدوب رأيي مسئلهٔ اولادن مال مسلم
قهر ايله محل تملك اولديغنده ومسئلهٔ ثانيه دن قهر اهل حرب قبل الاحراز بالدار احراز عسكر ايله تمام
اولديغنده استقرار ايتمكله امضاء حكمي اختيار ايلسه حكمي موضع اجتهاد ده واقع اولمغله نفوذي
بديدار در نظيري اولدركه قاضي شهادت فساقله غائب اوزره قضا ياخود بر رجل وايكي امرأه
شهادتلريله غائب اوزره ثبوت نكاحله قضا ايدهلر بو قضاسي تنفيذ وامضا اولنور اكرچه غائب

مطلب ينفذ الحكم في المجتهد فيه

مطلب التلفيق في القضاء

اوزره قضاسنی تجویز ایلین شهادت فساق کذلك امرنکاحده نسانك رجال ایله شهادتلرینی مجیز اولماسیدر لکن جوابده دیلورکه مسئلتیندن هر بری مجتهد فیها اولمغله قاضی بطریق الاجتهاد ایکیسندن برمسئله تلفیق واولوجهله حکمنی تحقیق ایلدکده البته حکمنی تنفیذ وتصدیق اولنور نکته سی اولدرکه مجتهد البته دلیله تابعدر بوقسه قائله متابع دکلدر اما ابتداء بابده سبقت ایدن مسئله بشقه درکه آنده قسمته بطریق الاجتهاد قضا ایتیوب همان اول قضایی مال مسلمین ایدوکنی بیلمك اقتضا ایتمکله صکره معلومی اولدقده بطلان قضاسی مجزومدر نظیری اولدرکه برکسنه اصابت قبله ده تحری واجتهاد ایله اداء صلوة ایدوب صکره خطاسی ظاهر اولسه اکا اعادهٔ صلوة لازم اولماز اما اجتهاد واشتباه ایتیوب علی العمیاء برجانبه توجهله ادادن صکره خطاسی ظاهر اولسه اعاده اکا لازم اولور نکته سی اولدرکه فعل مطلق خطاسی ظاهر اولمدقجه صوابه محمولدر ونظر واجتهادیدن صادر اولان فعل دخی ممکن اولدقجه صوابه محمولدر وقضادخی محل مجتهد فیهه مصادف اولدقده امکان اصابت آنده قائمدر کورمزمیسنکه برکسنه فوت اولوب برقاچ رقیق قالوب اوزرنده دین کثیری بولنمغله قاضی رقیقنی بیع ودینی اداادن صکره اول رقیقك بعضلری مدبر ایدوکنه اقامت بینه اولنسه بوصورتده قاضینك بیعی باطل اولور اما قاضی مدبر ایدوکنی بیلوب تدبیر من قبیل الوصیة اولوب دین وصیت اوزره مقدم اولدیغی ملاحظه برله بطریق الاجتهاد تدبیرینی ابطال ودین ایچون بیعدن صکره بوحکمی تخطئه ایلین قاضی آخره تفویض اولنسه معنای مذکوره بناء کوکدرکه قضاءا ولی امضا وتعریض ایلیه واکر صورت مفروضه ده قاضی ثانی قاضی اولك حقیقت حاله وقوفنه یاخود حکم مزبوری بطریق الاجتهاد ایدوکنه عالم دکل ایسه ینه تنفیذ قضاسی اوزرینه لازمدر زیرا بیان ایلدیك که قضاء قاضی ممکن اولدقجه صحته محمولدر وهم قاضی حقنده حسن ظن ایلمك واجبدر قال الله تعالى فيتبعون احسنه وبو بابده احسن الوجهين قضاسی حقیقت حاله بعد الوقوف بطریق الاجتهاد واقع اولمغه حمل اولنمقدر تا برین خلاف معلوم اولمدقجه نفوذ قضاسی مجزومدر

مطلب حكم التحري وغير التحري في القبلة اذا تبين الخطأ

مطلب يجب احسان الظن في حق القاضي بالقضاء باجتهاده ما لم يظهر جهله

واکر مسلمیندن برتاجر دار حربده عسکر اهل حربه دخول ومسلمیندن اخذ ایلدکلری اموالك فداسنی کندو مالندن مبذول قیلسه بعد الاخراج کرکدرکه بلا امر بدل فداده متبرع اولمغله همان اول مالی بلاشیء صاحبنه مردود وموصول ایلیه بوصورتده اهل حرب دارلرینه دخول ایتمدین مسلمین اوزرلرینه استیلا واول فدا به بعینه اصابت ایلسه لر تاجر بورایچون کرك قبل القسمة وکرك بعد القسمة اخذینه قدرت بوقدر زیرا مشرکین اخذ لرنده اکا مالك تامله مالك اولمشلردر حتی اسلام یاذمتی قبول ایلسه لر سالما اکا متملك اولورلر نکته سی اولدرکه اهل حرب اول فدایه بطریق القهر مالك اولمامشلردر که آنده دارلریله احرازی شرط قیلنه بلکه اول فدا شول مال منزلنده اولمشدرکه اهل حرب آنی تجار مسلمیندن اشترا ایدوب نفس شرا ایله بعد التسلیم صاحبینك آنده حقی قالماق اوزره اکا مالك اوله لر غایة الامر مقابله سنده تاجره ویردکلری نسمه مسلم آخره مستحق اولمشدر لکن بدل مستحقده اخذ اولنان مال سبب اخذی بین المسلمین جاری اولوب قبض دخی واقع اولدقده قابضك مملوکی اولور پس معنای مرقوم مسلم ایله اهل حرب بینلرنده جاری اولدقده بطریق الاولی در وهم تاجر فدایی آنلره طیب نفسی ایله تسلیم وحکم سلامتده قیلوب هبه منزلنده تنزیل ایتمشدر کورمزمیسنکه اهل حرب برمسلمی قتل وجسدینی اخذ ایتمشلر ایله اهل بیتدن برجماعت واروب جسدینی اخذ ودفن ایتمك ایچون اعطاء جعل ایلسه لر بوصورتده اهل حرب اسلام وذمتی قبول ایدرلرسه جعل مرقوم آنلره سالم قیلنوب دارلریله احرازدن اقدم مسلمین اکا ظفر بولورلرسه مسلمینه غنیمت سالمه قیلنور مانحن فیه دخی بویله در مؤلف عمیق الافکار مسئلهٔ مذکوره یی سوق دلائل ومنع غوائل برله آشکار ایدوب دیرکه کورمزمیسنکه اهل حرب مسلمین یا اهل ذمتدن بعض احراری اسیر ودارلرینه ادخال ایتدکلرنده اهل اسرا واروب ماله افتدا ایلسه لر مال مزبور اهل حرب اسلام وذمتی قبول ایدرلرسه آنلره سالم قیلنوب مسلمین اوزرلرینه استیلا ایدرلرسه مسلمینه غنیمت سالمه قیلنور ومعترض مجادله یه قیاسله بو مسئله ده مالی دارلریله احراز ایتمشلردر مانحن فیه اکا قیاس اولنماز دیو اعتنا یی معنی ایله اظهار خصام ایدرسه جوابنده دیرزکه حکم مذکوره سبب اکر احراز اولیدی بو مسئله ده اهل اسرا مال لرینه قبل القسمة غنیمت ایچنده ظفر بولدقده قهرا اخذ واحراز ایلدکلری اموال مسلمین کبی بلاشیء اخذینه قادر اولورلرایدی اکر معترض سابق ایشنه بن بو سمته مائل وبلاشیء اخذینه قائلم دیرسه جوابنده دیرزکه بو قول ناسدید صوب صوابدن بعیددر زیرا مسلمیندن برطائفه استیصال اهل حربدن خوفله اهل حربه بیك ثوب هروی ویروب اول سنه ده اهل حرب اوزرلرینه هجوم ایتمك اوزره مصالحه ایدوب اهل حرب دخی

اثوابی قبض واول سنه دخی منقضیه اولدقده نصکره مسلمین ظفر بولوب اول اثوابی اغتنام ایلسه لر اثواب مرقومه البته اخذ ایدن مسلمینه غنیمت اولوب قبل القسمة وبعدها آنلره سالم قیلنور زیرا اهل حرب آنی اصحابینك طیب نفسلریله آلمشلردر وقبل القسمة صاحبنه رد اولنسان انجق بطریق القهر آلدقلریدر کذلك صلح مذکور مسلمیندن برمدینه اهلی ایله دار اسلامده بولنان عسکر مشرکین بینلرنده واقع اولدقده نصکره مسلمینه مدد کلمکله غنیمتنده ادخال وانفاذ اولنور پس مقدمات مشروحه دن عند بعرده تمایان اولمشدرکه صاحبینك طیب نفسی ایله مأخوذ اولان مالی اخذ ایدنلری دار اسلامده ودار الحربده واقع اولمق سیاندر ومسلمین ایچون بذل اموال ایله وجه مشروح اوزره مصالحه اهل حرب جائز اولمق انجق اول حالتده درکه نفوس وذراریلری اوزره استیصال وهلاکدن خائف وما لدن فدایه صارف اوله لر وصاحب الشرع دخی بو معنایی تصویب ایتمشدرکه رسول الله علیه السلام بعض اصحابلرینه امرینه اجعل مالك دون نفسك قول شریفلریله امر وترغیب بیوردیلر ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم یوم خندقده مسلمیندن احساس ضعف ایتملریله بو وجه اوزره مشرکینله صلحه عزیمت ایتمشلر ایکن جناب سعدین یعنی سعد بن معاذ وسعد بن عباده رضی الله تعالی عنهمانك قول شجیعانه لرند ن قوت مسلمینی ادراك ایتدکلرنده صلح مرقومدن امتناع واستمساك ایلدیلر وذکر اولنان معنی ذراری مسلمین اوزره خوف اولدقده جواز صلح مرقومده اصل معتبر قیلنمشدر واکر اهل حرب برمسلمی اسیر ایدوب اول دخی سلاح وفرسنی نفسنه فدا ایتمکله خلاصندن نصکره مسلمین اول مالك عینینه ظفریاب اولسه لر نظر اولنور اکر مشرکین دارلریله احراز ایتمشلر ایسه قبل القسمة وبعدها مجانا صاحبنه تسلیمه آغاز اولنور واکر ایتمشلر ایسه قبل القسمة بلاشیء وبعد القسمة دیلرسه قیمتیله اخذ ایدر زیرا اسیر اوزره ثابت اولان ید اهل حربیه معینتده بولنان مال اوزره دخی ثابت اولمغله اول ماله بطریق القهر اصابتلری ثابت وآنده اهل حربك استیلا قصدی ایله مصابلرینك حکمنی مثبت اولمشدر اما مسئلهٔ سابقه بشقه درکه آنده فدا اوزره یدلری انجق صاحبینك طیب نفسی ایله ثابت اولمشدر واکر اول مالی اهل حرب احراز ایتمدین غنیمتده واقع اولدقده امام آنی بیع ایتمش اولسه بیعی باطل وصاحبینه ردی واجبدر مکر صاحبی نه زمانده کله جکی معلومی اولمیوب ضیاعندن خوف ایتمکله ثمنی حفظ ایچون مسلمینه بیع ایتمش اوله بوصورتده لقطه یی بیع ایدوب صکره صاحبی ظهور ایلین قاضی منزلنده اولمغله بیعی نافذ اولور اما بیعی نه وجه اوزره اولدیغی بیلنمزسه البته بیعی ابطال اولنور زیرا وقوف حقیقی متعذر اولدقده حکمی ظاهر اوزره بنا واجب وظاهر حالی دخی غنیمتدن اولمق اوزره بیع اولمغله خلافی بیلنمدکجه اول وجه اوزره حملی موجبدر ومؤلف موشکاف بوندن اقدم قاضی بعد موت المولی اداء دین ایچون مدبری بیع ایدوب نه وجه اوزره بیع ایلدیکی بیلنمدکده عن علم وعن اجتهاد بیعه حمل اولنوب خلافی معلوم اولمدقجه بیعی جائز اولور قولنی تقدیم واسلاف ایتمشیدی بناء علیه بعض اصحاب تمییز بین المسئلتین فارق بولنمغله مؤلف دقیقه دانك اختلاف قولینی اختلاف روایتینه حمل اولنمق لایقدر دیدیلر وبعضیلری بینلرین تفریقله شو وجهله تدقیق ایلدیلرکه بو مسئله ده مال غائبی ضیاعدن حفظ ایچون بیع ایلمك قاضی اوزره مستحق ومقرر اولمیوب بلکه قاضی دیلرسه ایلر ودیلرسه ایتمز معناسنه مخیردر اما مسئلهٔ سابقه ده داین طالب اولدقده دین ایچون بیع ترکه قاضی اوزره مستحق وواجبدر بناء علیه مسئلهٔ سابقه ده بیع مطلقی وجه مستحق اوزره تحمیل وقاضی تدبیرینی بیلوب عن اجتهاد ابطال ایتمشدر دیو تکمیل ایلدیك زیرا غیر مستحق فسحقه معارض اوله مینعندن جانب مستحقه ترجیح عارض اولور اما بو مسئله ده جانبین برابر بولنمغله بیع مطلقی ظاهر اوزره خلی اظهر کوردیك واکر بر اسیر بعض اصحابنه ارسال پیام وکندو مالندن یاخود اول صاحبینك مالندن اهل حربه فداسنی بذل ایتمکی رجا واعلام ایدوب شخص مأمور دخی امانله دار الحربه دخول واول مصلحتی تکمیله موصول ایلدکدنصکره مسلمین اول مالی اوزره استیلا ایلسه لر قیدنده داخل قیلنوب صاحبی قطعا مداخل اوله مز زیرا مال مرقوم ید اهل حربه بطریق القهر واصل اولمیوب همان صاحبی طوعا تسلیمله متواصل اولمشدر کذلك اهل حرب براسیره البته سنی قتل ایدرز یاخود بدل فدا ایله نفسنی تخلیص ایدرسین دیو تهدید ایلسه لر بونه تفصیل مذکور آنده تمهید اولنور زیرا مال مطلوب عندنده موجود اولمدیغندن آنی عدم اعطایه قادر اولمغله بعد الاعطاء اثبات یدلری بطریق القهر اولدیغی عند عرده ظاهر اولمشدر اما مال مطلوب حین اسرنده عندنده موجود اولدیغی بشقه درکه آنده یدلرینی دفعه عنرمقتدردر کورمزمیسنکه صبر ایدوب آنی قتل ایلسه لر

مطلب جواز مصالحة المسلمين معاهل الحرب باعطاء المال الى اهل الحرب

بوصورتده اول مال اوزره يدلري ثابت اولوب صورت اولى‌ده داراسلامده بولنان مال اسير اوزره وفدايه مأمور
اولان شخصك اموالندن برشئ اوزره يدلري ثابت اولمازينه كورمزميسنكه فداء مرقوم غنيمته دوشدكدنصكره
رداولنمق اقتضا ايلسه ادا ايلين مأموره‌مي رداولنور يوقسه امر ايلين اسيره مي بوايكيدن هر بري معناى فقهدن
بعيد اولمغله عدم ردي تأييد اولنور واكر برمسلم صف قتالده مشركينله محاربه ايدر ايكن خوفه ذاهب اولمغله
همان سلاح وفرسني مشركينه تسليم له مشركيندن اخذ امان اوزره هنوز منعهٔ مسلمين ايچنده ايكن مشركينله
مصالحه يه طالب اولوب آنلردخي مساعده بر له تكميل مطالب ايتدكلرندنصكره مسلمين اول مال اوزره استيلا
ايلسه لرالبته غنائمده ابقا اولنور زيرا صاحبي مقاتل وممتنع ايكن آني اعطا ايتمشدر واول هنكامده يد اهل حرب
نه نفسي ونه يانده بولنان مالي اوزره ثابت دكل ايكن انجق كندو اعطاسيله ثابت اولمشدر امابعد الاسر اخذ
ايتدكاري بشقه‌در واكر مشركين مداين اسلامدن برمدينه يي محاصره ايتدكلرنده مسلمين دخي اهل حرب
ايام معلومه‌ده آنلردن كف يد ايتمك اوزره مقدما اهل حربدن اسير ايدوب حالا عبيد اهل ذمت بولنان رقيقلري
ويرمك اوزره مصالحه يه طالب اولوب مولالري اولان اهل ذمت دخي على وجه الرضا تسليم برله تكميل مطالب
ايتدكلرندنصكره ايام معلومه منقضيه اولوب مسلمينه مدد لاحق اولمغله اهل حربله قتال واول رقيق اوزره
استيلا ايلسه لرينه غنائمده ابقا اولنورلركه مولالري مشركينه طيب نفسلري ايله اعطا قيلمشلردر
اما مسئلهٔ مزبوره‌ده مولالري راضي دكللر ايكن والي مدينه يدلرندن نزعله اهل حربه دفع ايتمش اولسه نظر اولنور
اكر اهل حرب دارلريله احراز ايتمدين مسلمين استيلا ايتمشلر ايسه قبل القسمة و بعدها مولالرينه بلاشئ اعطا
قيلنورلر واكر استيلالري احرازلرندنصكره ظاهر اولمش ايسه مولالري قبل القسمة بلاشئ و بعد القسمة
ديلرلرسه قيمتلريله اخذه قادر اولورلر زيرا بونده مولالرندن بلا رضا اخذ اولنمشلردر و بوبابده امير المسلمين
اخذ ايدوب اهل حربه ويرمكله اهل حرب بطريق القهر اخذ ايتمك ميانده فرق يوقدر بوصورتده مولالري
بعد القسمة قيمتلريله اخذدن امتناع ايدرلرسه اميره قيمتلرين تضمينله انتفاع ايدرلر زيرا امير آنلردن غصب
ايتمشدر ومغصوب يد مولاسنه عودت ايتدكجه غاصب اوزره قيمتله مضموندر وامير قيمتلرين ضامن اولدقده
رقيقه ضمانله مالك اولمش اولوب اول رقيق فى الاصل ملك امير ايكن مشركين بلا رضا يدندن اخذ ايتمشلر
حكمنده داخل اولور حتى امير دخي ديلرسه بعد القسمة قيمتلريله اخذه قادر اولوب بركسنه معارضه يه قيامله
امير اول رقيق اهل حربه رضاسيله ويرمشيكن غنيمتدن حق اخذى يوقدر ديمكه مقتدر اولماز زيرا رضاسيله
تسليمي اهل حرب رقيقه مولالرينك خلافلرينه تملكلري اوزره اولوب كند و خلافنه تملكلري اوزره اولمامشدر
شمدي كند و ملكي استقرار ايلدكدنصكره رضاء قديمنه اعتبار اولنميوب همان اهل حرب كند و يدندن
بطريق القهر اخذ ايلدكلرينك حكمي آنده اظهار اولنور والله اعلم

باب فداء العبد الغصب والعاريه وغير ذلك ❊ يعني اهل حربه اسير اولان عبد مغصوب ومستعار
وامثاللرينك فدالرنده باب مبسوط الادادر بركسنه آخردن برعبدي غصب ايدوب بعده مشركين
اول عبدي اخذ واحرازدن صكره غنيمتده ظاهر اولسه صاحبي قبل القسمة بلاشئ و بعد القسمة ديلرسه
قيمتيله اخذه قادر اولور زيرا مغصوب ملك صاحبي اوزره باقي اولمغله اوزرينه استيلا يد صاحبنده و يد
غاصبنده واقع اولمق يكساندركه بهر حال حق اخذنده ملك قديمي معتبر ايدوكي نماياندر بوصورتده صاحبي
قبل القسمة بلاشئ اخذ ايدرسه عين مالي مجانا يدينه واصل اولمغله غاصب ايچون براءت ضمان حاصل اولور
اما بعد القسمة قيمتيله اخذ ايدرسه عين مالي يدينه انجق ماليده مثلني ادادنصكره راجع اولمغله اول قيمتي
تضمينله غاصبه مراجع اولور و بو بيانله هويدا اولمشدركه غاصبه باعتبار الغصب حق تضمين قيمت انجق
غاصب اوزره مضمونه اولان ماليت مغصوب منه ايچون سالم اولمديغندن بيدا اولمشدر نظيري اولدركه عبد
مغصوب عند الغاصب جنايت ياخود التزام دين ايلدكدنصكره غاصب آني صاحبنه تسليمه مبادرت بعده
صاحبي دخي جنايتله عبدي دفع ياخود دين ايچون بيعه مباشرت ايلبه واكر بوصورتده قيمتله اخذندن امتناع
ايدرسه غاصبه يوم غصبده قيمتني تضمينله انتفاع ايدر زيرا عبدينى قبل اداء القيمة اخذدن ممنوع اولوب
اوزرينه اثبات يدي قابل اولمامغله يد غاصبده هالك منزلنه نازل اولمشدر و بو وجه اوزره غاصب قيمتني ضامن
اولدقده عبده ضمانله مالك اولمغله اول دخي سهمنه دوشن غازيدن قيمتيله اخذى ياخود تركى بينلرنده ثبوت
خياره متملك اولور كذلك غاصب قيمتني قبل اصابة المسلمين ضامن اولمش بولنسه ينه ثبوت خياريني متضمندر

واكر مسئلهٔ مفروضه‌ده عبد مرقوم غنيمتده واقع اولميوب بلكه برتاجر آني اهل حربدن اشترا واخراج ايتمش
اولسه نظر اولنور اكر مولاسي غاصبه قيمتني تضمين ايتمامش ايسه بوصورتده مولاسي مخيردركه ديلرسه مشتريدن
ثمنله اخذ ايدوب بعده‌صكره غاصب اوزره يوم غصبده قيمتيله شمدي عازم اولديغي ثمندن قيقيسي اقل ايسه آنكله
رجوع ايدركه بومسئله‌ده عند الغاصب مديون اولان عبد صاحبنه رد اولندقدنصكره دين ايچون بيع اولنمق
مسئله سينك نظيري اولمغله آنده دين ايله يوم غصبده قيمتدن اقل ايله راجع اولديغي كبي بونده دخي غاصب اوزره
استحقاق انجق ذكر اولنان مقدار اقلده محقق ايدوكي متيقن الوقوعه‌در وديلرسه مشتريدن اخذ ايتميوب
همان غاصبه يوم غصبده اولان تمام قيمتني تضمين ايدركه مملوكي ايچون مجددا اداء ثمن اوزرينه لازم دكل ايكن
شمدي بلاثمن اكا واصل اولمامغله مملوكي يد غاصبده هالك منزلنده ايدوكي مستبيندر بوصورتده غاصب كرك
قبل شراء المشترى وكرك بعد الشراء ضمانله عبده مالك اولمغله مشتريدن ثمنله خيار اخذه دخي متملك اولور
واكر مولاسي قبل شراء المشترى غاصبه قصد تضمين ايلدكده بينلرنده قيمتده منازعه واقع اولوب غاصبي
تحليف برله قيمتدن مقدار اقرارني قول غاصب اوزره اخذ ايله قانع اولوب ثم ظهر العبد فى يد المشترى فاذا قيمته
كما قال المولى يعني بوندنصكره عبد يد مشتريده پيدا وقيمتي مولاسينك ديديكي مقدار ايدوكي هويدا اولنسه
بوصورتده مولاسي مخيردركه ديلرسه قيمت مأخوذه سني غاصب اوزره رد وعبدي مشتريدن ثمنله اخذه شروع
بعده غاصب اوزره اقل مذكور ايله رجوع ايدر وديلرسه قيمت مأخوذه يي امساك ودعواي حائزه‌دن استمساك ايدر
لكن بوصورتده ثمنله اخذنده ثبوت خيار غاصب ايچون استقرار ايدركه قيمت عبد مولاسينك ديديكي مقدار
ايدوكي آشكار اولوب غاصب تمام ماليت عبدي استيفا ايتمامش اولمغله ضرريني دفع ايچون اثبات خيارينه
وقوع حاجت پديدار اولمشدر اما مولاسي قيمت مأخوذه سني رددن امتناعله همان فضل قيمتله غاصب اوزره
دعواي رجوع ايدرسه بونزاعي مسموع دكلدر زيرا حق انجق وقت غصبده يمين غاصبله لازم اولان قيمتده‌در
وشمدي زيادهٔ قيمتي متبين اولمغله وقت غصبده دخي قيمتي بومقدار ايدوكي متعين اولماز اكرچه ظاهر حال
بومعني اوزره دالدر لكن ظاهر حال ايله استحقاق ثابت اولمامغله مولاسي ايچون دخي مقبوضني رددن امتناعله فضل
قيمته استحقاق متثبت اولماز قال شارح الكتاب شرح الله تعالى صدره يوم الحساب وانما يستدل الكرخي رحمه الله
تعالى بهذا اللفظ وهو قوله فوجد قيمة العبد كما قال المولى فى التقسيم الذى ذهب اليه فيما اذا اخذ المغصوب منه
القيمة بزعم الغاصب وقد بينا ذلك فى كتاب الغصب من شرح المختصر يعني امام كرخي رحمه الله تعالى كتابنده
ذكر ايلديكي مدعاسي اوزره بومحلده واقع اولان فاذا قيمته كما قال المولى لفظني ايله استدلال ايدوب ديمشدركه
امام محمد رحمه الله تعالينك كتاب السير الكبيرده كندو مذهبي اوزره اقسام مسائل غصبي تقريرده مغصوب منه
قيمتي زعم غاصب اوزره اخذ ايلديكي مسئله يي تحريرده واقع اولان فوجد قيمة العبد كما قال المولى قولي بنم
مدعامه دالدر و بزبو بحثي شرح المختصردن كتاب الغصب مثالثنده بيان ايلديك مترجم فقير ديركه مدعاي
كرخي اولدركه عبد مغصوب غائب اولمغله قيمتده نزاع اولنوب مغصوب منهك بينه سي اولمامغله قاضي غاصبي
تحليف وقول غاصب اوزره قيمتني قضادن صكره عبد مغصوب ظاهر اولسه نظر اولنور اكر قيمتي مولاسينك
ديديكي مقدار اوزره ايسه مولاسي ديلرسه قيمتي امساك ودعوادن سكوت ايدر وديلرسه قيمتي غاصب اوزره رد
وعبدي اخذ ايدر واكر قيمتي غاصبك ديديكي مقدار اوزره ايسه البته قيمتي امساك ودعوادن سكوت ايدر
لكن دعواي مذكوره سي خلاف ظاهر الروايه‌در وظاهر الروايه صورت ثانيه‌ده دخي اولي كبي مخير قيلمقدر
لكن امام كرخي دعواي مذكوره سي اوزره امام محمد رحمه الله تعالينك ظاهر الروايه اوزره مروي اولان اشبو
كتابنده مسئلهٔ تخييرده غاصبي فوجد قيمة العبد كما قال المولى قولي ايله تقييد قيلديغي ايله استدلال ايلمشدر
لكن ترجمه مزده تحرير ايلديكمز عبارهٔ كتاب تقرير ايلديكمز معناي مراده تعميم والغاز طريقي ايله دخي دلالت
ايتمديكي بي ادب ايدر و بو عبد ضعيف جناب شارحك احالهٔ بيان ايلديكي شرح المختصرينه ظفرياب
اولوب انجق شرح جامع الصغيردن بوموضعده مرادي نه ايدوكني فهم واكتساب ايتمكله حسب الاقتضا
افاده‌ده اطناب ايلدم وما اشكل عليه اجرا ان اجري الا على الله وهو حسبي ونعم الوكيل انتهى كذلك عبد
مرقوم غنيمتده ظاهر اولوب قبل القسمة مولاسي غاصبله برابر حاضر بولنسه‌لر ينه مولاسي قيمت مقبوضه سيله اكتفا
ياخود اول قيمتي غاصبه رد ايدوب عبدني غنيمتدن مجانا اخذ واستيفا بينلرنده تخيير اولنور ورد قيمتدن امتناع ايدرسه
آنك ايچون عبدي اخذ ياخود فضل قيمتله غاصب اوزره رجوعدن جواز واتساع يوقدر لكن بوصورتده غاصب

اول عبدی غنیمتدن مجانا اخذه قادر اولور زیرا مولاسی زد قیمتدن امتناعله اول قیمته رضاسنی آشکار ایتمکله
همان غاصب ابتداء امرده کندو قولیجه قیمتنی اعطا ایدوب صکره عبد اول قیمتدن اکثر ایله غنیمتده بدیدار
اولمش کبی اولور واکر قبل القسمة مولاسی وغاصب غائب اولملریله عبد بر غازینك قسمتله سهمنه مترتب
اولسه ینه مولاسی مخیردر که دیلرسه قیمتی غاصبه رد ایدوب عبدی قیمتیله صاحب سهمندن اخذه شروع
بعده غاصب اوزره یوم غصبده قیمتیله شمدی صاحب سهمه ویردیکی قیمتدن اقل ایله رجوع ایدر ودیلرسه
اول قیمتی امساك وعبد وغاصب اوزره دعوادن استمساك ایدر بو صورتده غاصب عبدی قیمتیله اخذه قادر اولور
واکر بو صورتده مولاسی غاصبدن قیمت عبدی اقامت بینه یاخود مدعاسنه غاصبك اقراری یا یمیندن نکولی بر له
یاخود بینلرنده جاری اولان صلحله کندو قولی اوزره اخذ ایتمش اولسه بو صورتلرده مولاسی ایچون اخذ عبده
سبیل یوقدر لکن غاصب دیلرسه صاحب سهمدن قیمتیله اخذ ایدر زیرا بیان ایلدیك که ملك غاصب
ادا ایلدیکی قیمتیله عبدده مستقر وحق مغصوب منه من کل وجه آندن منقطع ومتأخر اولمشدر واکر بر عبد
بطریق الاجارة بر کسنه نك یدنده ایکن مشرکین اخذ واحراز ایدوب بعده غنیمتده واقع اولسه نظر اولنور
اکر مستأجر قبل القسمة حاضر اولورسه خصم شرعی اولوب عبدی مجانا اخذ وکما کان اجاره سنه رده
قادر اولور زیرا یدی حکم اجاره ایله مولاسی اوزره مستحقه درکه یدندن اخذه مولاسینك قدرتی غیر متحققه در
ومدت باقیه ده عقد اجاره سی باطل اولمامغله استردادنده حق خصومت مستأجرده حاصلدر انجق ید
مشرکینده قالدیغی مدتده عبد ایله انتفاعی قابل اولمامغله اول مدتك اجرتی باطل اولور بو صورتده مستأجر
استرداد عبد ایچون خصومته قیام وعبد مرقوم فی الاصل علی وجه الاجاره یدنده ایدوکنه اقامت بینه یی التزام
ایتمکله حاکم عبدی اکا تسلیم ایتدکدنصکره مولاسی کلوب اجاره یی انکار وعبد یدنده ودیعه یا عاریه ایدی دیو اصرار
ایلسه قول مولاسینك قولی ایدوکی آشکاردر بو صورتده مستأجر اوزره مواجههٔ مولاسنده اعادهٔ بینه اقتضا ایدر که
بینهٔ سابقه سی وکیل خصومتی بولنمیان مولای غائب اوزره قائمه اولمغله قاضی عبدی اکا تسلیمده اجاره ایله قضا
ایتمامشدر وهم ثبوت حق استردادنده عبد ودیعه یا عاریه یا اجاره دن بریله یدنده ایکن اخذ اولنمق آخردن مغنی
اولمغله حین استردادنده اثبات اجاره دن مستغنیدر بناء علیه رد ایله قضاء قاضی غائب اوزره اجاره ایله حکمی
مقتضی دکلدر واکر مستأجر بعد القسمة حاضر واقامت بینه ایله اثبات اجاره یه قادر اولورسه قاضی اکا دیلرسك
قیمتیله اخذ قیل لکن ویردیکك فداء قیمتده متطوعسن صاحبینه رجوع ایده مزسین دیمکله نفع وضرر رینی مذکر
اولور اکر بو معنایه قائل اولورسه قاضی عبدی اکا تسلیم ایدوب کما کان اجاره اوزره یدینه داخل اولور وفداده
متطوع اولدیغی انجق بو جهتدندر که مستأجر فداء مستأجر ینه محتاج دکل ایکن ملك غیری فدا ایله اخذ ایلمشدر
زیرا مستأجر فدادن امتناع ایلدکده مولاسی اکا تضمینه قادر اولمامغله مستأجر ضمان مستأجرده اولمدیغی ظاهردر
پس فداسی اسقاط ضمانی موجب اولمامق فداده متبرع اولمغی مستوجبدر بو صورتده صکره مولاسی کلوب
اجاره یی انکار ایدرسه کلامنه اصغا اولنمیوب بینهٔ سابقه ایله حاصل اولان قضاء سابق امضا اولنور زیرا بعد القسمة
مجرد یدندن اخذ اولنمش اولمق استردادده کفایت ایلمز کورمزمیسنکه یدنده ودیعه یا عاریه ایکن اخذ اولنمش اولسه
بعد القسمة اخذینه بر وجهله قادر اولماز بو جهتله بزه بدیدار اولمشدر که قاضی اخذ ایله قضا ایتدکده همان بینهٔ
مستأجر ایله غائب اوزره اجاره ایله قضا ایدوب صاحب سهمی طرف غائبدن انکار اجاره ده خصم حاضر اعتبار
ایلمشدر اما قبل القسمة حکم مسئله بشقه در که آنده قبل الاسر مجرد اثبات ید ایله اخذه قادردر نکته سی اولدر که
بعد القسمة حق اخذی انجق شول کسنه ایچون ثابت اولور که اخذ ایله قبل الاسر عیننده یا منفعتنده ثابت اولان
ملکنی احیا ایلیه پس مستأجر منفعتنده اولان ملکنی قصدا احیا ایتمکله ثبوت حق اخذی هویدادر اما مودع
ومستعیرك قبل الاسر ملکلری بر وجهله ثابت اولمیوب اخذ ایله ملکلرین قصدا احیا ایتدکلرندن غنیمتدن قیمتله
اخذلری مأسوره فدا اولمیوب بلکه حکما عوضله تملکنه ابتدا اعدا اولنور اما قبل القسمة مستأجرك مجانا اخذی
انجق کما کان یدینه اعاده ایچون ثابت اولمغله حکم مزبور مودع ومستعیرده مثبتدر واکر مستأجر غنیمتدن قیمتله
ومشتریدن ثمنله اخذدن امتناع ایتمکله مولاسی کلوب قیمت یا ثمنله اخذ وانتزاع ایلسه ینه مستأجر یدندن اخذ
واجاره سنه اعاده یه قادر اولوب مدت اسرك اجرتی اوزرندن ساقط واجرت مستقبله واجب ومتقرر قیلنور زیرا
اجاره تملیك منافعدن عبارت اولوب منافع دخی تدریجله حادثه ومتجدده اولمغله عقد اجاره اول منافعی جمیعا عقد
واحد ایله یاخود عقود متعدده ایله حکم تملیکده اولوب بعض معقود علیه فوت اولمغله باقیده بطلان عقد لازم

اولمامغله ما نحن فیهده دخی بقیهٔ مدتده بقاء عقد اجاره امر متحتمدر بناء علیه موجر مستأجره فداء عبدی بن
ادا ایلدم سن اول فدایی بکا ادا ایلمدکجه بن عبدی سکا اعطا ایتمم دیسه قولنه اصغا اولنماز زیرا عین عبد ضمان
مستأجرده اولمامغله فداسی اوزرینه واجب دکلدر که اول فدا مقابله سنده عبدی آندن حبس جوازی موجب اوله
بلکه مولاسی فدا واخذ ایله عبدی ملك قدیمنه اعاده ایتمشدر غایة الامر ملك قدیمنده مستأجرك حق مستحق بولنمغله
کما کان حق عودت ایلمشدر نظیری اولدر که عبددن ید مستأجرده بر جنایت پیدا اولوب موجر اداء ارشله
بدل فدا ایلیه واکر مسئلهٔ مرقومه ده عبد مزبور ید مأسور منه ده رهن ایسه نظر اولنور اکر مرتهن قبل القسمة
حاضر اولوب رهن ایکن یدندن اخذ اولندیغنه اقامت بینه ایدرسه حضور راهنه انتظار اولنمیوب همان رهن اوزره
ثابت اولان ید مستحقه سنه اعتبار ایله کما کان رهن اولمق اوزره اخذینه سزاوار کورلور بو صورتده راهن کلوب
دین ورهنی انکار ایدرسه قول قول راهندر مکر مرتهن مجددا رهن اولمق اوزره اقامت بینه یه ابتدار ایلیه زیرا قریبا
بیان ایلدیك که عبدی اکا رد وتسلیم انجق یدندن اخذی ثابت اولدیغندندر بو قسمه صفت یدی اولان معنای رهن
مثبت اولدیغندن دکلدر واکر مرتهن بعد القسمة حاضر اولورسه دیلرسه قیمتیله اخذ ودیلرسه ترکه قادر اولور اکر
قیمتیله اخذه همت ایدرسه ینه کما کان رهن اولمق اوزره عودت ایدر بو صورتده مولاسی کلوب بعد قضاء الدین اخذینی
اراده ایدرسه نظر اولنور اکر قیمت رهن دینله برابر یاخود دیندن اکثر ایسه عبدی بلا ضمان شیء اخذی باتفاق الائمة
امر مقرردر زیرا بو تقدیر اوزره جمیع مالیت مرهون مرتهن اوزره مضمون اولمغله فداء مضمون ضامن اوزره واجب
اولوب غیر اوزره رجوعه مقرون اولماز واکر دین قیمت عبدك مقدار نصفی ایسه علی قول ابی یوسف ومحمد رحمة الله
تعالی علیهما ینه وجه مشروح اوزره در اما عند ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه مرتهن نصف فدا ایله راهن اوزره
رجوع ایدر وآنی قبض ایتمدکجه مولاسندن عبدی منعه قادر اولور نظیری اولدر که قیمتی دیندن اکثر اولان
عبد مرهون جنایت ایدوب راهن غائب ایکن مرتهن بذل فداسنه همت ایده بو صورتده مرتهن علی قول الامامین
فضلهٔ دینده متطوعدر اما علی قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه متبرع اولمیوب بلکه فضله ایله راهن اوزره راجعدر
ومرتهن اخذ عبدده رهن اوزره اقامت بینه ایتدکدنصکره راهن کلوب رهن ودینی انکار ایدرسه اعادهٔ بینه یه
حاجت یوقدر زیرا قریبا بیان ایلدیك که بو بابده قاضی مرتهن ایچون قیمتی ویروب عبدی اخذ ایله حکم ایلدیکی
انجق عقد رهنله مستحق اولدیغی حالتده یدینی احیا ملاحظه سیله اولمغله صاحب سهمی طرف راهندن حق مذکور
اوزرینه بینه ایله اثبات اولنمق ایچون خصم حاضر قیلمشدر واکر بعد القسمة راهن ومرتهن ایکیسیده حاضر اولوب
انجق راهن بذل فدادن ممتنع ومرتهن بذل فدایه مسارع اولسه عبد مرقوم ینه رهن اوزره یدینه راجع اولور لکن
بو صورتده مرتهن باتفاق الائمة اداء فداده متطوع اولور نظیری شول فداء جنایتدر که راهن حاضر ایکن مرتهن
ادایه مسارعت ایلیه زیرا بو تقدیر اوزره قیمت عبدده دین اوزره تفاضل بولنسون بولنماسون البته فداده متطوع
اولور واکر بو مسئلهٔ رهنده مرتهن حاضر اولمیوب یالکز راهن موجود اولمغله عبد مرقوم کندو ملکی وفلان شخصك
عندنده دینی مقابلنده مرهون اولمق اوزره اقامت بینه یه بذل مجهود ایلسه نظر اولنور اکر حضوری قبل القسمة
ایسه عبدی اکا حکم اولنور زیرا ملك قدیمنه اعتبار ایله مجانا حق اخذی ثابت ایکن آنی بینه ایله اثبات ایلمشدر
لکن عبد مرقوم یدینه تسلیم اولنماز زیرا ید مرتهن قضاء دینی ایدنجیه دکین اول عبدده کندو یدی اوزره مستحقه
اولدیغنی اقرار ایتمکله قاضی نظر نفسندن عاجز اولنلره ناظر اولدیغندن مرتهنه نظر ایچون مرتهن کلوب قبض
ایدنجیه دك عبدی بر امین وعادل کمسنه نك یدینه وضع وتسلیمه ابتدار ایدر واکر حضوری غنیمتده بعد القسمة
اولوب یاخود اهل حربدن اشترا ایلین کمسنه نك یدنده بولوب ثمنله فدایه طالب ایسه ینه عبد بینه سیله اکا حکم
اولنور که بو اخذ ایله ملك قدیمنی احیایه راغبدر بو صورتده فداسی قیمت رهنله برابر یا اکثر ایسه قاضی عبدی
ید امینه وضع ایتدوب کندویه تسلیم ایدر زیرا بو بابده فداسی مرتهن اوزره واجبدر که مالیت رهن ضمانده
داخلدر اما مسئلهٔ اجاره بشقه در وراهنك غارم اولدیغی فدا ایله مرتهن اوزره حق رجوعی ثابت اولمغله مرتهن
اول فدایی ادا ایتمدکجه عبد اوزره حکم استحقاق یدی ساقط وفائت اولور بو جهتله عبد مرقوم راهنه تسلیم
اولنور اما قبل القسمة حضوری بشقه در وصورتنا مفروضه ده راهن اخذ ایلدکدنصکره مرتهن حاضر اولسه
قاضی اکا دیلرسك فدایی راهنه ادا وعبدی کما کان رهن اولمق اوزره اخذ قیل ودیلرسك عبددن کف ید قیل ودینك
باطل اولسون دیمکله تخییر ایدر زیرا راهن بلا فداء اخذه قادر اولمامغله مالیت رهن ضمان مرتهنده ایکن هالك
اولوب دینی استیفا قلنمش حکمنده قیلنور وراهن عین عبدده ثابت اولان ملکی احیاده مضطر اولمغله فداسنده

متبرع اولیوب مرتهن ومستأجرك عینده ملكلری اولمامغله غرضلری ملك عینی احیا اولمدیغندن فداده مطوع اولورلر واكر راهنك فداسی قیمت رهندن اقل ایسه ینه قاضی عبدی اكا ویرمیوب یدامینده وضع ایدر زیرا بوصورتده اكرچه راهنك فداء عبد ایله مرتهن اوزره حق رجوعی ثابت اولمغله دیندن مقدار فدایی مرتهنه اداایتمش اولورلكن بعض دینی استیفا ایله مرتهنك استحقاق یدی باطل اولمامغله قاضی رهنی ید عدله وضع ایدر بعده مرتهن حاضر اولدقده دیلرسه فدایی راهنه ادا ایدوب عبد جمیع دین سابقله قبل الاسر رهن اولدیغی كبی ینه عندنده رهن اولور اكر اداء فدادن امتناع ایدرسه فدادن زائد اولان دینله ینه عندنده رهن اولور زیرا راهن فدا ایله مرتهن اوزره رجوعی مستوجب ومرتهنك راهن اوزره دین سابقی لجنده مقدار فدا ثابت اولمغله بطریق التقاص راهندن اول مقداری استیفا ایتمش اولور بوصورتده عبد ید مرتهنده فوت اولورسه راهن ویردیكی فدا ایله مرتهن اوزره رجوع ایدر زیرا هلاك رهنله جمیع دینی استیفا ایتمش اولمغله مقدار فدایی ایكی دفعه استیفا قیلدیغی هویدا اولور واكر فداء راهن دراهمله اولوب اصل دین دنانیر یاطعام یاغیری نسنه ایسه راهن جنس دیندن فدایه مقابل اولان حصه ایله مرتهن اوزره رجوع ایدر زیرا بطریق التقاص اولان استیفا حقیقت استیفا منزلنده در ومرتهن فی الحقیقة استیفا ایتمش اولسه راهن بعد هلاك الرهن اول مستوفایه رجوع ایدر نكته سی اولدر كه ضمان رهن ضمان استیفا اولمغله آنده اعتبار شرعی مالیته در عینه دكلدر واستیفا انجق جنسله اولوب خلاف جنسله اولماز ومجانست اموال دخی انجق صفت مالیتله حاصله در پس مرتهن بطریق التقاص مقدار فدایی جنس دیندن استیفا ایتمش اولمغله راهنك مرتهن اوزره رجوعی دخی جنس دیندن مقدار فدا ایله اولوب جنس فدادن اولماز واكر اهل حرب برعبد موهوبی اسیر واحراز ایتدكلرندن صكره غنیمتده ظاهر اولوب قبل القسمة واهب وموهوب له ایكیسیده حاضر بولنسه لر حق اخذی موهوب لهه منحصر اولور زیرا ثبوت حق اخذه انجق ملك قدیم یا ثبوت ید معتبر و بونلر دخی حین اسرنده موهوب له ایچون ثابت ومقرردر اما بعد الاخذ واهب هبه سندن رجوعله عبدی اخذه قادر اولور زیرا موهوب له اخذ ایله عبدی ملك قدیمنه اعاده ایتمشدر وهبه ایله حاصل اولان ملك قدیمنده واهبك حق رجوعی فی الاصل ثابت اولمغله شمدی ینه عودت ایلمشدر واكر موهوب له غائب و یالكز واهب حاضر بولنسه واهب اخذ عبده اصلا قادر اولهمز زیرا حق رجوعی ملك موهوب لهده بولنمغه منحصر اولمغله اكا عودت ایتمدكجه محل حق ظاهر اولماز بوصورتده صكره دن موهوب له كلوب بكا زومی بو قدر دیو اخذ عبددن استغنا ایدرسه كركدر كه قاضی قولنه اصغا ایتمیوب اولا اوزر ینه رد عبد ایله بعده واهب ایچون عبده رجوعله قضا ایلیه زیرا ملكنه حق واهب تعلق ایدوب اول دخی طلب حقله حاضر اولوب واهب دخی عبدی قبل القسمة مجانا اخذه قادر ایكن ترك اخذنده مرادی نفسندن دفع ضرر اولمیوب همان غیری اضرار ایدوكی ظاهر اولمغله بو مثللو متعنتك قولنه قاضی التفات ایتمامك امر متقرردر وهم ملكنه حق واهب تعلق ایتمكله حضورنده واهبك طلبی كندو طلبی منزلنده تحقق ایتمشدر واكر مسئلهٔ مفروضه ده واهب وموهوب له ایكیسیده بعد القسمة حاضر اولوب یاخود عبدی ید مشتریده بولسه لر بوصورتده موهوب له ثمن یا قیمتله عبدی اخذ ایدرسه عبد ملك موهوب بهه عودت ایتمكله ینه واهب ایچون رجوعه رخصت واردر بوصورتده موهوب له ویردیكی فدایی واهبدن استردا د ایلنسه قولنه التفات واعتداد اولنماز زیرا ملك نفسنه فدا ایلمشدر وملك نفسی غیر اوزره مضمون دكلدر كه حكم ضماناله غیر اوزره رجوع ایلیه لكن بوصورتده موهوب له اخذ عبددن استغنا ایدرسه قاضی جبر والجا ایلمز زیرا بو بابده متعنت اولمیوب بلكه حقنده مفید اولیان غرامتی التزامدن امتناعده متثبت اولمشدر وانسان كندو حقنده مفید اولان غرامتی التزامدن امتناعه قادر ایكن هیچ فائده سی اولمایجه جواز امتناعی بالاولویه ظاهردر بوصورتده واهب بذل فدا ایله اخذه طالب اولورسه قولنه التفات اولنمز زیرا اسراعدا ملكی اوزره واقع اولمامشدر و بز قریبا بیان ایلدیك كه فدا ایله حق اخذ انجق ملكنی احیا ایدنلره شایاندر ومالك اولان موهوب له بو فدادن امتناع ایتمشكن واهب فدا ایله ملك موهوب لهی احیا ایتسه حق رجوعی ترتیب ایده جكدر وامتناع صاحب الحق شرعا صحیح اولدقدنصكره واهبك فدا واخذی تصحیح اولنماز واكر مأسور برعبد جانی اولوب غنیمته دوشدكدنصكره مولاسی قبل القسمة حاضر اولسه بلاشیء اخذه قادر اولور وبعد الاخذ عبد كما كان ملكنه عائد اولدقده مقابلهٔ جنایتده عبدی تسلیم یاخود فداء جنایتله حكم قاضی متعهد اولور بوصورتده مولاسی غائب و یالكز صاحب الجنایة حاضر اولسه اخذینه بر وجهله قادر اولماز زیرا اسراعدائه ملكی ونه یدی اوزره تحقق ایتمیوب همان حق ملك مولاسنه تعلق

مطلب ضمان الرهن باعتبار المالیة

ایتمشدر پس محل حق ظاهر اولمدقچه خصومته قادر دكلدر بوندنصكره مولاسی كلوب اخذ عبددن امتناع ایدرسه عبدی مقابلهٔ جنایتده تسلیم ایله فداء جنایتی ادا ایتنلرنده تخییر واحد الامرینی اختیار اوزره جبر وتكدیر اولنور زیرا قدیم ملكنه اعادیه قدرتی عود حقیقی منزلنه تنزیل واواوجهله حق صاحب الجنایة رعایت تكمیل اولنور بوصورتده تسلیم عبدی اختیار ایدرسه عبدی من اول الامر صاحب الجنایة تسلیمه ابتدار قیلنور كه مولاسی تسلیم عبدی اختیار ایتمشكن اخذ ایدوب وبدیله تسلیمندن امتناع ایتدكده صاحب الجنایته قصد اضرار اوزره متعنت ایدوكی آشكار اولمغله همان عبدی غنیمتدن صاحب الجنایته تسلیمه ابتدار اولنور واكر ارش جنایتله فدایی اختیار ایدرسه حاكم اكا دیلرسك عبدی نفسك ایچون اخذ ودیلرسك غنیمتده ابقا قیل دیمكله مختار ایدر زیرا حق صاحب الجنایة كندویه واصل اولوب اخذ عبده انجق مولاسینك حق خالصی باقی قالمغله منفعت نفسنی قبول ونكولده رأی وتدبیرا اكا موكولدر واكر مولاسی وصاحب الجنایة معا بعد القسمة حاضر اولورلرسه ینه مولاسی قیمتله فدایه قادر اولور و بعد الفداء ملك قدیمنده اعاده وتقریر اولنمغله عبدی مقابلهٔ جنایتده تسلیم وارشله فدا ایتنلرنده تخییر اولنور اما ابتداء امرده فدادن امتناع ایدرسه بوصورتده امتناعی جواز واتساع اوزره در كه زیرا علی تقدیر الفداء صاحب الجنایة یدندن اخذ ایدوب صاحب السهمدن اخذنده هیچ فائده سی اولمدیغی تعقل ایتمكله مجرد التزام غرامتدن امتناع وتغافل ایتمشدر بوصورتده صاحب الجنایه ایچون مولاسی اوزره قطعا سبیل یوقدر كه محل حق لا بصنع المولی فائت اولمغله حقنده مولاسینك استهلاكی یاخود تسلیم وفدادن برینی اختیاری ثابت اولمامشدر سؤال اولنورسه كه مولاسینك اخذه قادر ایكن امتناعی ایچون استهلاك كبی اعتبار اولنمادی جوابده دیرز كه معنای معهود مجانا اخذ ینه قادر اولدقده موجود اما التزام غرامتله قدرتنده مفقوددر كه جنایت عبد ایله خواه ناخواه مولاسنه تغریم نابجا اوزره جبر والجا اولنماز انتهی مسائل الجنایة واكر مسئلهٔ مذكوره ده عبد مأسور مدیون بولنسه نظر اولنور اكر قبل القسمة مولاسی حاضر اولورسه ینه بلاشیء اخذه قادر اولور وحق غریم مالیت عبدده واقع اولمغله عبد قنده ایسه دینی اكا تابع اولور واكر یالكز غریمی حاضر بولنسه اسراعدا ملكی ویدی اوزره واقع اولمادیغندن مولاسی كلمدكجه اخذ عبده قادر اولمازامادینی اوزره اقامت بینه ایدرسه قاضی عبدی غنیمتده تقسیم ایتمیوب توقیف ایدر زیرا بینهٔ مرقومه طالب دین ایچون دینله استحقاق مالیتنی مثبت اولدقدن صكره قسمتله اشتغالی آنی مفوت اولور اما سبقت ایلین حق ولی الجنایة وحق واهب بشقه در كه بونلر ملك مولی وملك موهوب لهه مقصور اولدقلرندن ملكلرینه عودت ایتمدكجه حقین مذكورین ظهور ایتمز امادین رقبهٔ عبدده مستقر وقنده دور ایلسه دین دخی برابرجه دائر اولمغله بونده مولاسی اخذ ایتسون ایتمسون استحقاق مالیتی متقرردر بوصورتده صكره دن مولاسی كلوب دینی ادا ایدرسه ملكی كندویه سالم اولور واكر اداء دیندن امتناع ایدرسه عبدی دین ایچون بیع ایلمك لازم اولور زیرا عبد هر كیمك ملكنده ایسه ذمتنده ظاهر الوجوب اولان دینی عند امتناع المولی البته بیعله مالیتندن استیفا اولنور واكر غریمی ومولاسی معا بعد القسمة وارد یاخود عبدی اعدادن اشترا ایدن شخصك یدنده واجد اولورلرسه بوصورتده مولاسی قیمتله اخذ ایدوب ایتمكده مخیردر اكر اخذ ایدرسه دین ایچون بیعی لازمدر مكر مولاسی اداء دینله قائم اوله واكر مولاسی اخذندن امتناع ایدرسه هر كیمك ملكنده بولنمش ایسه ینه دین ایچون بیعی لازمدر مكر مالكی فداء دینله قائم اوله زیرا بیان ایلدیك كه ملك عبد مولادن مولایه متحول اولمغله دینی مالیتندن باطل اولماز كورمزمیسنكه عبد مدیون اعتاق اولندقده محجور ایسه غریمی تمام دینی ومأذون ایسه قیمتنی مولاسنه تغریمدن صكره فضلهٔ دینی عبددن مطالبه یه قادر اولور اما عبد جانی بشقه در كه مولاسی جنایتی بیلمیه رك اعتاق ایلدیسه ولی الجنایة قیمتیله ارشندن اقل ایله و بیله رك اعتاق ایلدیسه تمام ارشله مولاسنی تغریم ایدوب بعد العتق عبددن نسنه مطالبه سنه مقتدر اولماز پس ما نحن فیهده عبد مدیون دین ایچون بیع اولنوب دینی ثمنی استیعاب ایدرسه صاحب سهم ایچون بیت المالدن قیمتی ویریلمك ایجاب اولنور زیرا مالیت عبد اخذ صاحب سهم اوزره سابق اولان سببله مستحق اولمغله حین قسمتده صاحب سهمه بر عبد غیر مقوم ویریلدیكی محقق اولمشدر واكر ثمندن بعد الدین ثلثی باقی قالورسه دینله مستحق اولان ثلثانی حسابیجه صاحب سهمه قیمتنك ثلثانی ویریلور واكر بوصورتده یالكز غریمی حاضر واثبات دینه متبادر اولورسه كركدر كه قاضی حضور مولاسنه توقیف ایتمیوب همان دین ایچون بیعنه مباشر اوله زیرا حق غریم مالیتنه متعلق اولوب بیعی ابطال حق مولاسنه باذی اولمادیغندن بشقه حضور مولاسنه توقیف ایله تأخیری اضرار غریمه مؤدی اولمغله قاضی اوزره واجبدر كه دفع ضرریته اشتغال ودین ایچون بیعنده استعجال ایلیه بوصورتده مولاسی

انتهی لفظ بو محلده غلط بندده بولنان جمیع نسخه ده واقع اولمشدر * منه

مطلب اعتاق العبد الجانی والمدیون

بعد البیع حاضر اولورسه صورت غنیمتده مشتری اولدیغی وصورت اشترا ده مشتری ثانیدن اشترا قیلدیغی ثمنله
اخذه قادر اولورلر زیرا بو بابده اصل اصیل مأسور منه تصرف سابق نقض ایتمدن همان یدنده بولنان کسنه دن
حق اخذی تثبیت وتأصیل اولنمقدر کورمز میسنکه مجانا اخذ ایچون قسمت سابقه یی نقض ایده مز کذلك
ثمن اول ایله اخذ ایچون بیع ثانی یی نقضله اشتغال ایتمیوب همان مالك قدیمه اعاده ده ثمن ثانی ایله اخذ ما استحقاق ایدر
ومولاسی وجه مشروع ایله اخذ ایلدکده غرمایی بقیه دینی ایله اوزرینه قصد رجوع ایلسه بو دعواسی مسموع
اولماز زیرا حقی مالیت رقبه سنده اولوب اول دخی بیع سابقنده اکا برکره واصل اولمشکن قبل الاسر ملك
مولاسنده ایکن دین ایچون برکره بیع اولنمق حکمنده و ناجل اولمغله بونده دخی قبل عتق العبد کیسه دن شیء
آخر مطالبه سنه متواصل اوله مزکذلك مشتری اول غریمی اکا عبدی بیع ایتدیروب یدندن اخذ ایلدیکی ثمنله
مشتری ثانی اوزره دعوای رجوعه شروع ایلسه بودخی مشروع دکلدر زیرا عوض ملکی مشتری ثانیدن برکره
اخذ ایتمشدر صکره دن دین عبد ایله اول عوضده استحقاق غریم ثابت اولمغله مجددا بدل عوضله حق رجوعی
مثبت اولماز انجق دین عبد ایله یدندن اخذ اولنان ثمن مقابله سنده عبدی مجددا بیع ایتدیرمکه قادر اولمغله
مولاسی اول ثمنی قضا ایتمزسه بیع ایتدیرمکه مقتدر اولور کورمز میسنکه فی الاصل بیع اولنمامش اولسه شمدی
بیعی لازمدر مکر مولاسی قضا دینی ملتزم اوله پس برکره بیع اولنوب مشتری اولك حق اولان ثمنی دینه صرف
اولندقده مشتری اول ملك مولایه رجوعنده مقام غریمه قائم وما لیتندن حق رجوعی مجددا ثابت ومتقوم اولور
زیرا اداده متطوع اولمیوب بلکه حکمده اوزرینه اجبار اولنمشدر وکیدو ملکی ایله دین غیری قضا اوزره مجبور
اولان کسنه نك البته غیر اوزره حق رجوعی استقرار ایدر و بو دین اخیر مقدما بیع اولندیغی دینه مغایر و حق
مولاسنده وجوبی وجه مقرز اوزره متقرر اولمغله بودین متجدد ایچون مولاسی ادا ایتمدکجه بر دخی بیع ایتدرمکه
مقتدر اولور واکر صورت مفروضه ده اعدادن اشترا ایلین مشتری فدا برله دینی قضا ایدوب بعده مولاسی کلوب
ثمنله اخذ واستیفا ایلسه قاضی اکا دیمك کرکدرکه مشترینك ادا قیلدیغی دین ایچون رقبه عبدده قیمتله
دیندن اقلی حلالا ثابت اولمغله سن آنی ادا ایدرسك ملکك سکا سالم واتمزسك بیع عبد لازمدر نکته سی اولدرکه
مشتری اداده فداده مضطر اولمغله اولبابده متبرع دکلدر انجق اضطراری اقل امرینده متحقق اولمغله رقبه سنه
مقدار اقل ایله رجوعه مستحق اولور والحاصل هر نه زمانکه مالیت عبد دینله مستحقه ایکن مولای قدیمك ملکنه
عودت قیلسه یه اول دینله عودت قیلمغله مولاسی دینی قضا ایتمدکجه قبض عبده رخصت بوله مز اکرچه اعدادن
اشترا ایلین شخصه ثمن عبدی ادا ایلمشیدی لکن اول ثمن انجق ملکنه فدا اولمشیدی یوقسه بدل مالیتی ادا
دکل ایدی نظیری شول عبد مدیوندرکه بر جنایت ایدوب مولاسی فداء جنایتی ادا قیله پس دینی علی حاله ثابت
اولمغله مولاسی آنی دخی ادا قیلمازسه بیع عبد ایله قضا اولنور واکر اعدادن اشترا ایلین کسنه عبدی آخره بیع
یاهبه یاتصدق ایتدکدن صکره غرمالری حاضر اولسه لر بو تصرفلری ابطاله قادر اولورلر زیرا دینلری قبل الاسر
ملك مولاسنده ایکن عبد اوزره واجب اولدیغی کبی ملك مشتریده دخی واجب اولمغله رضالری علی اولنمادقجه
مولاسندن بو تصرفلرك عدم نفوذی موجب اولدیغی کبی مشتریدن دخی موجبدر واکر بو صورتده یالکز مولاسی
حاضر بولنوب عبدی مشتری اخیردن ثمنله یاخود موهوب له ومتصدق علیه دن قیمتله اخذیندن صکره غرما
ظاهر اولسه لر بو تصرفلری ابطاله قادر اوله مزلر زیرا حق ابطاللری انجق رقبه عبد دینلریله مشغول
اولدقدنصکره حادث اولان ملکده واقع ایدی شمدی مولاسی اخذ ایتدکده ملك حادث جمیعا مرتفع اولوب
عبد ملك قدیمه مندفع اولمشدر غایة الامر حق غرماده قبل الاسر بولندیغی حالت اوزره ملك مولاسنه دینله عودت
ایتمکله مولاسی ادا ایلمزسه دین ایچون بیعنه مبادرت اولنور واکر عبد مأسور ودیعه یاعاریه اولوب قبل القسمه
مودع ومستعیر حاضر بولنسه لر بعد اقامة البینه اخذینه قادر اولورلر زیرا یدلرندن اسیر اولمق قبل القسمه
باعتبار الید حق اخذلرین افاده ایتمکله قبل الاسر یدلرنده بولندیغی حالت اوزره آنلره اعاده اولنور اما بونلر
بعد القسمه حاضر اولوب قیمتله اخذه طالب یاخود اعدادن اشترا ایلینك تحصیل یدنده بولنوب ثمنله اخذه راغب
اولسه لر اخذ ایله نیل مطالب ایده مزلر زیرا فدا ایله اخذ انجق اخذ ایله ملك قدیمی قصد احیا ایدنلره
مخصوصدر ومودع ومستعیرك قبل الاخذ ملکلری ثابت اولمامغله فدا ایله اخذلری حقلرنده ابتداء مقابله بدل ایله
تملك عبد اوله جقدر وواضع الید اوزره عبدی آخره مقابله بدل ایله ابتداء تملیکله جبر اولنماز بو صورتده بزلر
مولای قدیمی طرفندن فداسنی تطوعا ایفا وعبدی اولوجهله اخذ واستیفا ایله رد دیسه لر بته اصغا اولنماز

زیرا

زیرا قبل الاخذ مولای قدیمك ملکی یوقدرکه فداء ملکنده متطوع اوله لر ومولای قدیمك ذمتنده غانمین ایچون
دینی یوقدرکه اداسنده متبرع اوله لر لکن بو مسئله ده مولای قدیمی حاضر اولورسه اخذ ایله ملك قدیمی قصد
احیا ایلدکده فدا ایله اخذه قادر اولور واکر بر عبد مأسوری برکسنه اعدادن اشترا ایدوب یاخود قسمتله بر غازینك
سهمنه دوشدکدنصکره اول عبد برنسنه یی استهلاك ایدوب یاخود بو مولاسی تجارته مأذون قیلمغله تجارت ایلدکده
اکادین لاحق اولدقدنصکره مولای قدیمی حاضر اولسه یه فدا ایله اخذه قادر اولور زیرا فدا ایله حق اخذی
حق غرمادن اسبق واقع اولمغله حق غرما اکا مانع اولماز لکن بعد الاخذ عبده دینی تابع ولازم اولمغله مولاسی فدا
ایتمزایسه دین ایچون بیعی مستلزم اولور زیرا حق غرما مالیتنده متقرر اولمغله مالیتی قنده دور ایدرسه برابر دائر اولور
نظیری شول عبد جانیدرکه بعد الجنایه اکادین لاحق اولوب صکره مقابله جنایتده ولی جنایته اعطا اولنه
بو بابده ولی جنایت دینی ادا ایتمزایسه اول دین ایچون بیعله قضا اولنور ونظیر آخری شول عبد مدیوندرکه
مولاسی فوت اولوب ورثه یه انتقال ایلیه بو بابده دخی ورثه دینی ادا ایتمزایسه یه دین ایچون بیعله حق غرما
استحصال اولنور پس ما نحن فیه دخی بویله در واکر عبد مرقوم مدیون اولدیغندن مولای قدیمی فدا برله
اخذینه راغب اولمازسه آنك حقی باطل اولوب بو مولاسی دینی قضا ایتمزسه بونك ملکنده ایکن دینی ایچون بیعی
واجب اولور واکر مولای قدیمی دینی بیلوب اخذ ایلدکدنصکره دینی ثابت ومقرر اولسه رد وامساکنده مخیر
قیلنور زیرا دین البته عیب اولوب ظهوری دخی بعد الاخذ حاصل اولمغله عند المشتری حادث اولان عیب آخر
منزلنه نازل قیلنوب بو عیبله دخی حق رده واصل اولور نکته سی اولدرکه فدا ایله اخذینه رغبتی انجق کالاول
عودت عبد ایچون اولدیغی ظاهر وفی الاصل مالیتی فارغه ایکن شمدی مستحق المالیه اولمغله عودتی کالاول
اولمادیغی باهردر بو صورتده ادا قیلدیغی فدانی استرداد وعبدی رد ایدرسه دینی بو مولاسینك عندنده بیعله ادا اولنور
واکر عبدی امساك ایدرسه حین اخذنده عیبی بیلوب راضی اولمش کبی اولمغله کندو عندنده دین ایچون بیعله قضا
اولنور واکر بعد اخذ المولی مأخوذ منه اولان کسنه غائب اولدقدن صکره غرما دینلرینی اثبات ایتمکله مولاسی
رد عبده عزیمت ایلسه کرکدرکه قاضی ایکی اوچ کون اکا مهلت ویره بو مدتده مأخوذ منه حاضر اولورسه عبدی
اوزرینه رد وتحویل واولمازسه همان غرما ایچون بیعی تعجیل ایلیه زیرا دین غرما عبد اوزره ثابت اولدقدنصکره
اکرچه مولاسنه نظر وشفقت باعث تأخیردر لکن مدت یسیره ده تأخیری غرماسنه موجب ضرر کثیر دکل
ایسه ده مدت طویله ده تأخیری مستوجب ضرر وفیر اولمغله حکم مقرر اوزره تنظیم وتقریر اولنور کورمز میسنکه
قاضی غرمایه خطابله مشتری تدارك ایدیکز عبدی دینکز ایچون بیع ایده یم دیو تکلیف ایلسه غرماده مشتریسنی
احضار ایدنجه دك بنه ایکی اوچ کون محتاج توقیف اولورلر کذلك ملك مولاسنده مدیون اولان عبدك
غرماسی بیعنی ارادة ایتدکلرنده مولاسی بیع وفداسندن کندویه انفعی ملاحظه ایچون ایکی اوچ کون
استمهال ایلسه کرکدرکه قاضی مساعده ده استعجال ایلیه پس ما نحن فیه دخی بویله در واکر مدت مهلت کچوب
مولاسی بدل فدا یاخود بیعله دینی ادادنصکره مأخوذ منه حاضر اولسه مولاسی آندن ثمنه مطالبه سنه قادر اولماز
اما صورت بیعده اول عبد ملکندن خارج اولمشدر حال آنکه عیب عبدده خصومت انجق ملکنده ایکن
مشروع و بعد الاخراج غیر مسموعدر واما صورت فداده عیب عبد اولان دینی زائل وبعد زوال العیب
مخاصمة عیب غیر قابلدر واکر مولای قدیمی حاضر اولمادین تقاضای غرما برله بو مولاسی بدل فدا ایلدکدنصکره
حاضر اولسه یه ثمن یا قیمتله اخذه قادر اولور زیرا بو مولاسی عبدی دیندن تطهیر وحالت اصلیه سنه اعاده
ایلمشدر و بعد الاخذ بو مولاسی مولای قدیمی اوزرینه برشیئله رجوعه قادر اولماز اما صحیفه سابقه ده سبقت ایدن
مسئله بشقه درکه بونده بو مولاسی کندو ملکنده حادث اولان دینی ادا قیلمشدر و بودینله انجق کندو حقی اولان
مالیتی مستحق اولمشدر بناء علیه وفرد اوزره رجوعی غیر مشروعدر اما مسئله سابقه ده بو مولاسی ملکندن اسبق
اولان دینی ادا ایتمشدر واول دینله انجق مولای قدیمك ملکی اولان مالیتی مستحق اولمشدر پس اول مالیت
یه مولای قدیمنده ظاهر اولدقده بو مولاسی آنك اوزرینه رجوعه قادر اولور کذلك صورت مذکوره ده بو مولاسی
دین ایچون بیعنی اختیار ایدوب صکره مولای قدیمی کلوب ثمن ثانی ایله اخذنده مباشر اولسه یه مشتری اول
آنك اوزرینه برشیئله رجوعه قادر اوله مز اما دینی مولای قدیمك ملکنده حادث اولمق بویله دکلدر واشبو فرق
محرر بو وجهله مؤید ومقرر قیلنور که دین عبد بمنزلة العیب اولمغله بو مولانك ملکنده حادث اولدقده اوزرینه
عهده عیبك وجوبنه باعث اولور کورمز میسنکه مولای قدیمی اول عیبه واقف اولدقده عبدی بو مولانك

اوزرینه رده قادر اولور پس بو مولاسی مولای قدیمی اوزره رجوعه نیجه مقتدر اولور اما مسئلهٔ سابقه ده عیب مذکور مولای قدیمک ملکنده ایکن ظهور ایتمشدر کورمزمیسنکه عبدی اول عیبله بو مولانک اوزرینه رده قادر اولماز بو جهتدن اعدادن اشترا ایلین کسنه کندویه اول عیبله لاحق اولان غرامت مقابله سنده بیع عبده مقتدر اولور واکر بر عبد وجه مشروح اوزره قبل الاسر مدیون اولوب صکره اعدادن اشترا ایلین کسنه نک ملکنده ایکن آنی قاضی دینله بیع وثمنی قبض ایدوب هنوز غرماسنه تسلیم ایتمدین ثمن یدقاضیده هالك اولدقده نصکره مولای قدیمی کلوب عبدی فدا ایله اخذ ایلسه بو صورتده غرما ایچون عبد اوزره قبل العتق سبیل تعرض یوقدر زیرا دینلر ایچون وجه مشروح اوزره بر کره بیع اولنمشدر واول بیعده قاضی آنلر ایچون عامل اولمغله ثمنك یدقاضیده هلاکی کندو یدلرنده هلاکی منزلنه نازلدر بناء علیه اول عبده قبل العتق بر شیئله مداخل اوله مزلر وبو مسئله ده عبد کندو ملکنده ایکن بیع اولنان کسنه دخی کرك عبده وکرك مولای قدیمنه بر شیئله مداخله ایده مز اکرچه دین عبدی کندو ملکی ایله مجبورا فی الحکم قضاسی انجق رقبهٔ عبده حق رجوعی اقتضا ایدر ایدی لکن ثمن عبد غرمایه واصل اولمیوب دینلرندن نسنه ساقط اولمامغله بو مولاسی بر شیئی قضا ایتمش اولماد یغندن رقبهٔ عبده دخی حق رجوعی اقتضا ایتمامشدر کورمزمیسنکه مشتری اول دین ایچون عبدی بیع ومشتری ثانیدن ثمنی قبض ایلدکدنصکره غرما عبدی دیندن ابرا ایلسه لر ثمنی مشتری اول ایچون سالم قیلنور فعلی هذا التفصیل مسئلهٔ مرقومه وجهین محتملیندن بری ایله تعلیل اولنوب دینلور که بیان مشروحله مال مشتری اولید قاضیده هالك اولدیغی کسب وضوح ایتمکله عبد اوزره بر شیئله رجوع ایده مز یاخود دینلور که مسئلهٔ ایراده مشتری ثانی دین عبددن بر شیئی قضا ایتمدیکندن عبد اوزره بر شیئله رجوع ایتمدیکی کبی مسئلهٔ مرقومه مثلو ثمن مقبوض غرمایه تسلیمدن اقدم هالك اولدقده دخی رجوعه شروع ایده مز لکن وجه اول اصح واکلدر واکر بر کسنه فلان رجل حیاتده اولدقجه شو عبدیمك خدمتی یاخود غلهٔ اجرتی اکا تخصیص اولنوب وفاتندن صکره رقبه سی بنم وارثمه عودت ایلسون یاخود فلان آخره تملیك اولنسون یاخود فلان رجل حیاتده اولدقجه شو فرسیمك رکوب ظهری اکا تخصیص وبعد وفاته فلان آخره تملیك اولنسون دیو وصیتنده تنصیص ایلسه ثلث مالی مساعد ایسه بو وصیتی تعیین ایلدیکی منوال اوزره تنفیذ وتخلیص اولنور بو صورتده بعد التنفیذ مشرکین اول عبدی یافرسی موصی له بالخدمه یدندن اسیر قیلوب بعده غنیمتده ظاهر اولدقده موصی له بالخدمهٔ حاضر واقامت بینه یه مباشر اولسه موصی له بالرقبهٔ حاضر اولمسه دخی خصم شرعی اولوب استرداد عبده قادر اولور زیرا یدندن اسیر قیلنمغله قبل القسمة استردادینه احق اولمشدر وبوندنصکره موصی له بالرقبهٔ کلوب خدمتله وصیتی انکار ایلسه قاضی موصی له بالخدمه سن وصیت خدمت اوزره اعادهٔ بینه قیل یوغیسه سکا نسنه یوقدر دیمکه ابتدار ایدر زیرا آنفا بیان ایلدیك که قاضی اکا عبدی انجق یدندن اسیر اولدیغی بینه ایله اثباتنه اعتبار ایله قضا ایتمشیدی یوقسه بینه سی ثبوت وصیتی اقتضا ایتمشیدی پس اثبات وصیت ایچون خصم منکر اوزره وجوب بینه امر متقرردر وبو مسئله نك نظیری قریبا مسئلهٔ اجاره ده تقدیم وتقریر اولندی واکر صورت مفروضه ده یالکز موصی له بالرقبهٔ حاضر اولوب وصیت سابقه اوزره علی التفصیل اقامت بینه یه مباشر اولسه قاضی عبدی اکا حکم ایدر زیرا اسر اعدا ملکی اوزره واقع اولدیغی بینه ایله اثبات ایلمشدر واثبات حق اخذده تأثیر ملك تأثیریدن اکثردر لکن بو صورتده عبد اوزره غیرك ثبوت یدمستحقه سنی اقرار ایلدیکندن قاضی عبدی اکا دفع ایتمیوب بلکه صاحب الخدمهٔ کلوب قبض ایدنجیه دك یدعدله وضع ایدر وبو مسئله دخی بی التباس قریبا سبقت ایلین مسئلهٔ رهنه قیاس اولنور واکر موصی لهما دن بری حاضر اولمیوب عبد غنیمتده تقسیم اولنمش اولوب یاخود من اول الامر عبدی اعدادن بر کسنه اشترا ایتمش اولوب بو صورتلرده صکره دن یالکز صاحب الخدمهٔ حاضر واقامت بینه یه مباشر اولسه فدا ایله اخذینه قادر اولور زیرا اخذ ایله حق مستحقنی احیا ایده جکدر که آنك عبد ده حق لازمی متمکن واول حقی ابطال بر فرد ایچون غیر ممکندر اما مسئلهٔ مستعیر بویله دکلدر بو صورتده صاحب الرقبه صکره کلوب وصیت خدمتی انکار ایلسه انکارینه اعتبار اولنماز زیرا صاحب الخدمهٔ ایچون فدا ایله حق اخذ ایله قضا بالضروره وصیتله قضایی اقتضا ایدرکه حق مستحقه مقرون اولمیان ید مجرده ایچون بطریق الفدا حق اخذ ایله قضا اولنماز پس بو بیانله عبد اوزره واضع الید اولان غازی یا مشتری صاحب الرقبه جانبندن اوزرینه اثبات وصیت خدمتده خصم شرعی قیلندیغی نمایان اولمشدر بو جهتله عبد قبل الاسر بو اندیغی

حالت

حالت اوزره یدصاحب الخدمتده اعطا ووفاتنده کین یدنده ابقا قیلنوب بعد وفاته صاحب الرقبه رقبهٔ عبدی اخذ واستیفا ایدر اما ورثهٔ صاحب الخدمه صاحب الخدمتك کندو مالندن ویردیکی فدا ایله صاحب الرقبه اوزره رجوعلری مشروع اولمغله صاحب الرقبه ادا ایلمز ایسه اول فدا ایچون بیع عبده شروع اولنور زیرا صاحب الخدمهٔ احیاء حقنه توصل ایچون اول فداده مضطر اولمغله آنده متبرع دکلدر وعبد آنك ضمان وملکنده بولنمامغله فداسی اوزرینه واجب دکلدر پس وصیت خدمت صاحب الخدمهٔ حیاتنده ایکن بعض اسبابله باطل وعبد صاحب الرقبه یه واصل اولدقده صاحب الخدمهٔ ملك صاحب الرقبه ایچون بذل فدا قیلوب آنده متبرع اولمدیغی دخی آشکار واول فدا ایله مالیت عبدی صاحب الرقبه ایچون احیا قیلدیغی بدید ار اولمغله البته مالیت عبده رجوعی سزاوار اولور وبعد وفاته وارثی کندو مقامنده واقع اولمغله اول دخی حیاتنده کندویه ثابت اولان حق رجوعله راجع اولور واکر صورت مفروضه ده صاحب الخدمهٔ وصاحب الرقبه معا حاضر اولسه لر نظر اولنور اکر صاحب الخدمهٔ فدایه راغب اولورسه آنك حقی حق صاحب الرقبه اوزره متقدم اولمغله اخذ عبده احق ومناسب کورلور واکر امتناع ایدوب صاحب الرقبه فدایه طالب اولورسه بر دخی صاحب الخدمهٔ ایچون عبد اوزره سبیل تعرضی منسلب اولور زیرا فدادن امتناعنده عبدده وصیت خدمتی ابطال ایتمشدر که وصیت خدمت ملك موصی اوزره منحصر ایکن امتناع فداده اول ملکك بطلاننه تمام رضاسی ظاهر ومحل حق فوت اولمغله بطلان وصیتی باهر اولمشدر ووصیت خدمت باطل اولدقده صاحب الرقبه فدا ایله اخذه نائل اولور وبو صورتده بعد الاخذ یدعدله وضع اولنمیوب همان کندو یدینه دفع اولنور زیرا صاحب الخدمتك حق خدمتی قالمامشدر اکرچه مجددا اول فدانی ادایه رغبت ایلسه بنه حق خدمتی عودت ایدر لکن هنوز بوندنصکره رغبت ایدوب ایتمیه جکی نامعلوم اولمغله شمدی حق متحقق اولمادیغی محقق ومجزومدر اما عبد مرقوم غنیمتده ظهور ایدوب موصی لهمانك قبل القسمة حضورلرنده حکم مسئله بشقه درکه قبل القسمة حق صاحب الخدمهٔ خدمتنده بلا فدا ثابت وبرقراردر واول وجهله فرق مسئلتین آشکاردر وصورت مذکوره ده صاحب الخدمهٔ صکره دن حاضر اولسه مخیر قیلنور دیلرسه صاحب الرقبه نك ویردیکی فداسنی اکا ادا واول وجهله من اول الامر کندو حاضر اولوب بذل فدا قیلمش منزلنه نازل اولمغله حیاتده اولدقجه خدمتنه احق اولوب اخذ عبده نائل اولور نکته سی اولدرکه صاحب الرقبه انجق ملکنی احیا ایچون بذل فدا ایتمکله فداده متبرع اولمدیغی هویدادر وبعد الفدا کندو حقی اوزره سابق حق آخر ظاهر اولدقده اول فدا ایله اول حقك صاحبنه رجوعه قادر اولورکه فدایه رضاسی انتفاع غیر ایچون اولدیغی امر باهردر وهم عبدك حکم ملك موصی یه عودتی انجق فداسی ملك موصی له بالخدمهٔ اوزره استقرارنده بدیدار اولور پس موصی له بالخدمهٔ اول فدایی ادا وعبدی اخذ واستیفادنصکره فوت اولسه عبد صاحب الرقبه یه اعطا قیلنور لکن بو صورتده دخی من اول الامر اعدادن اشترا ایلین کسنه دن موصی له بالخدمهٔ فدا ایله اخذ ایلدیکی صورت سابقه کبی ورثهٔ صاحب الخدمهٔ بیع عبده قادر اولور لکن عبد بو صورتلرده بیع اولنوب ثمنی فداسنه وافی اولمامشیکن بعد زمان عتقله بکام اولسه بقیهٔ فدادن بر نسنه اوزرینه الزام اولنماز زیرا عبد بو دینك سبب وجوبنی اکتساب ایتمشدرکه ذمتنده ثابت اولوب بعد العتق اوزرینه ایجاب اولنه بلکه مطالبهٔ ورثه انجق صاحب الرقبه ایچون مالیتی اول فدا ایله احیا اولندیغی جهتله اولمغله انجق مقدار مالیتی واجب اولوب زیاده یه سرایت ایلمز نظیری شول عبد آبقدر که آنی راد آبق صاحبنه رد ایلیه بو صورتده اول عبد رد آبقده جعل مصنی اثبات ایدوب قیمتنك قلت وکثرتنه التفات ایلین فقهاء عظامك قوللری اوزره جعل ایچون بیع اولنوب ثمنی جعلنه وفا ایتمدکده بعد العتق مطالبهٔ بقیهٔ جعلله اکا جفا اولنماز ما نحن فیه دخی بویله در واکر مسئلهٔ مذکوره ده قاضی صاحب الرقبه نك ویردیکی فدایی اداخصوصنی صاحب الخدمتده عرض ایتمشیکن ادادن اعراض ایلسه نظر اولنور اکر قاضی حین امتناعنده وصیت خدمتی ابطال ایتمیوب اول دخی صکره دن ادا فدایه قائل اولورسه بنه اخذ عبده نائل اولور واکر قاضی ابطال ایتمش ایسه صکره دن ادا فدایه قائل اولسه دخی آنك ایچون اخذ عبده مجالی قالماز زیرا فدادن امتناعی منکرك یمیندن امتناعی واحد الزوجینك بعد اسلام الاخر اسلامدن امتناعی منزلنه نازل اولمغله تأکد حکمی انجق قضاء قاضی یه اتصاله حاصل اولور والله اعلم والله الموفق

باب شراء العبد الذی یوخذ بالقیمة

یعنی عبد مأسوری اعدادن اشترا ایلین مشتری یدندن مالك قدیمی ثمنله اخذ ایتمیوب قیمتله اخذینی موجب اولان

شرايي يانده باب دقت نشاندر برمسلم عبد مأسوري اعدادن بيك درهم وخمردن بيك رطله اشترا ايلدكده
مولاسي اخذ عبدي مراد ايلسه نظر اولنور اكر قيمتي بيك درهم ياخود اقل ايسه حاكم مولاسنه تماما بيك درهمله
اخذ ياخود عبددن كف يد قيل ديو تنبيه ايدر زيرا مولاسي انجق مشترينك عبدده مال متقوم جنسندن
غارم اولديغي نسنه ايله اخذينه قادر اولور اول دخي خمر حق مسلمده مال متقوم اولمامغله انجق بيك درهمدر واكر
قيمتي بيك درهمدن اكثر ايسه انجق كمال قيمتيله اخذه قادر اولور زيرا ثمنه دخول خمر ايله حق مسلمده عقدي صحيح
اوليوب همان اهل حربك طيب خاطرلريله بطريق الهبه اخذ ايتمش كبي اولمشدر وهم بالكز خمر ايله اشترا قلنمش
اولسه ينه قيمتندن اقل ايله اخذي ممكن اولمازايدي پس انضمام دراهمده عدم اخذي بطريق الاولى در نظيري
شول مسئلهدركه عبديني بيك درهم وخمردن رطل واحد اوزره اعتاق وعبد دخي قبول ايليه اكرچه اول عبد
بو عقد ايله حر اولور اما قيمتي بيك درهم يا اقل ايسه اوزرينه الف كامل الزام اولنور كه كندو يه سالم اولان عتق مقابلهسنده
التي طوعا التزام ايلمشدر وقيمتي اكثر ايسه اوزرينه تمام قيمتي قضا اولنور كه مولاسي بالكز الفه رضا ويرمشدر زيرا
بالكز خمر اوزره اعتاق ايتمش اولسه ينه قيمت نفسي اوزرينه واجب اولورايدي پس شرط انضمام الفله وجوبي
طريق اولى ايله مترتبدر واكر مسلم مزبور عبدي اعدادن بيك درهم ويكرمي شاة ميتة ياخود يكرمي طولم دمله
اشترا ايتمش اولسه بو صورتده قيمتينك قلت وكثرتنه اعتبار اولنميوب مولاسي همان بيك درهمله اخذ واستيفا ايدر
زيرا ميته ودمي الفه ضم ايتملري لغو باطلدر لكن ضم خمر مفيد وعاملدر نكته سي اولدركه خمرك قيمتي حق مسلمده
فاسده ايسه ده ينه خمر ايله تمول اولنور وهم خمر مسلمينندن غيريلري حقلرنده مال متقومدر كه خمر ذمي يي
استهلاك ايلين اوزره ضماني لازمدر اما ميته ودم بشقهدركه ناسدن براهل ملت آنلره اثبات قيمت ايتمشلردر
كورمزميسنكه مسلم برشيئي خمر ايله اشترا ايلدكده قبضيله اكا مالك اولوب عبد ايسه آنده عتق دخي نافذ اولور
اما ميته ودمله اشترا ايلدكده مالك وعتق نافذ اولماز كذلك مسلم عبديني ميته ودم اوزره اعتاق ايلدكده عبد مجانا
آزاد اولور اما خمر اوزره اعتاق بشقهدركه قريبا ايراد اولنمشدر واكر برعبد برمسلمك يدنده بولنوب مسلم آخر
كلوب بو بنم عبدمدر ياخود ملكمده تولد ايلمش عبدمدر ديو اقامت بينه يه مباشرت وذو اليد دخي بن بوني
مغنمدن ياخود سهمنه دوشن غانمدن اشترا قيلدم ديو اقامت بينه يه مبادرت ايلسه بو صورتده عبد اول مدعي يه
مجانا قضا اولنور زيرا مدعي بينه سيله عبدده ملكني اثبات ايلمشدر اما ذو اليد بينه سيله ملكني اثبات ايتميوب انجق
غانمدن يا مغنمدن شراسني اثبات ايلمشدر وبو معني عبدي مقدما اعدائك اسير واحرازلري بيلمدكجه موجب
ملك دكلدر زيرا محتملدركه اعدا اخذ ايدوب هنوز احراز ايتمدين مسلمين اوزرلرينه استيلا ايتمش اوله لر ياخود عبد
بلا اسر اعدايه آبق اولوب صكره غنيمتده واقع اولمش اوله بلكه بينهٔ ذي اليدده اثبات ملكي بولنسه دخي ينه
بينهٔ خارجه معارض اوله مز پس بولنمادقده عدم معارضه بالطريق الاولى در اما ذو اليد اول عبدي اعدا اخذ
واحراز ايلدكدنصكره غنيمتده واقع اولوب بن دخي سهمنه دوشن غازيدن اشترا قيلدم ديو اقامت بينه يه قيام
ايلسه قاضي ذي اليد ايچون قضا ايله دفع خصام ايدر زيرا ذي اليدك بو بينه سنده هم ملك مدعينك سبب زوالني
وهم غرامت ثمنله كندونك تملك عبده احتياجني اثبات واردر پس احتياجنه بناء قبول بينه سي واجبدر
وهم اكرچه بينه لر ترجيح شرعيه در لكن بو بابده بينه لرنده منافات يوقدر وبو يله ايكي بينه ايله عمل ممكن اولدقده
ايكيسيله ده عمل واجبدر وبينه ايله ثابت اولان نسنه اتفاق خصمين ايله ثابت حكمنده اولمغله قاضي اكا ديلرسك
عبدي ثمنله اخذ وديلرسك بالكليه ترك قيل ديو حكم ايدر زيرا اعدا عبده شويله مالك اولمشلردركه اسلام
يا ذمتي قبول ياخود عبد ايله برابر دار حربه امانله دخول ايلسه لر مولاسي بر وجهله اخذينه موصول اوله مز اما عبدده
احراز مشركين ثابت اولمامق صورتي بشقهدر كذلك بعد الاحراز عبد ايله برابر امانله داخل اولان حربي
اول عبدي مسلم آخره بيع ايلسه ينه مولاي قديمي اخذ عبده سبيل بوله مز زيرا بونده مشتري مقام بايعه
قائم اولوب بايع دار حربه داخل اولدقده مولاسي يدندن اخذك سبيلنه واصل اولمدقدن صكره ملكي آخره
انتقال ايتسه دخي متوصل اوله مز واكر بركسنه عبدده ملك قديمني شهود ايله اثبات وعبدي ذي يده مشتريدن
ثمنله اخذ ايلدكدنصكره عبدي آزاد يا مكاتب يا مدبر يا بيع ايدوب بعده شاهدلري اهل شهادتدن اولمدقلري
بديدار اولسه اول كسنه نك جميع تصرفاتي ابطال وعبدي ذي اليده تسليمه ابتدار اولنور زيرا قاضي بلا حجت
قضا ايلديكي ظاهر وملكله حكمينك بطلاني باهر اولمغله اول كسنه نك تصرفاتي ملكينك غيريده واقع ايدوكي
واضح ومتبادر اولمشدر سؤال اولنورسه كه صورت مفروضهده قاضي مشتري يه عبدي ثمنله اول كسنه يه تمليك

مطلب الفرق بين الخمر وبين الميتة والدم في التقوم وعدمه

اوزره اجبار ايتمشدر پس بطلان قضاسي تسليم اولنسه دخي قضاء قاضي طرف سلطانيدن بركسنه يه عبديني
فلان شخصه بيع وتسليمله جبر اولنمقدن دون اوليوب جبر سلطانيده مشتري قبضيله مالك اولوب عتق وتدبير
مثللو جميع تصرفاتي نافذ لكن جبر قاضيده نيچون مالك ونافذ اولماز جوابده ديرزكه مادهٔ مرقومهده سلطان
انجق بيع مبتدا اوزره اجبار ايتمشدر وبيع مزبور وجوب ملكه سببدر اكرچه شرط جواز اولان رضا منعدم
اولمغله فاسددر لكن ينه صفت فساد اوزره منعقددر بو جهتله مشتري قبضيله مالك اولور اما صورت مفروضهده
قاضي سبب تملكه ابتداء مباشرتله اجبار ايتميوب همان اعادهٔ ملك قديمنه اعتبار ايتمشدر شمدي ملك قديمي
متحقق اولماديغي متبين اولوب ابتداء ملكك دخي بلاسبب عدم ثبوتي متعين اولمغله آنده تصرفي نافذ اولمامشدر
كورمزميسنكه عبد مرقوم غنيمتده ظاهر اولوب اول كسنه دخي قبل القسمة حاضر بولنمغله عبدي ايدوكنه
اقامت بينه ايله مجانا اخذ واعتاق ايلدكدنصكره شاهدلري عبيد اولدقلري معلوم اولسه معناي مذكوره بناء عتق
باطل اولوب عبدي غنيمته ردي لازم اولور كذلك بعد القسمة قيمتيله ياخود يد مشتريدن ثمنله اخذنده ينه بويله در
نكته سي اولدركه بو صورتده اداقيلديغي فداء ملكيدر يوقسه نفسي ايچون مجددا اثبات ايلديكي ملكك ثمني
دكلدر اما جبر سلطانيده مشترينك بايع مكرهه اداقيلديغي بويله دكلدر واكر صورت مفروضهده مكان عبدده
جاريه اولوب اول كسنه دخي بعد القضاء والاخذ اول جاريه يي استيلاد ايتمش اولسه هم جاريه وهم عقري
وهم رقيق اولمق اوزره ولدي غنيمت جانبنه استرداد اولنور زيرا مالك اولماديغي جاريه يي وطئ ايلديكي متبين
اولمغله صورت قضايه بناء حد ساقط ايسه ده عقري واجب اولمق وولد ملك اصل ايله مملوك اولمق متعيندر
بوندنصكره اكرچه موجب قياس ولدك اول كسنه دن نسبي ثابت اولمامقدر كه ثبوت نسب محلده شبههٔ حكميه يي
استدعا ايدر اول دخي غير متثبتدر لكن بطريق الاستحسان ثبوت نسبي شايان كوريلور كه قضاء قاضي يه نظر ايله
مملوكه سي ايكن اكا قربان ايلمشدر وثبوت نسبده ادني برشبهه كافي اولمغله محلده بو دكلو مملوكيت دعوته اثبات
نسبده وافيدر سؤال اولنورسه كه اول ولد نيچون ولد المغرور منزلته انزاله قيمتيله احرارده ادخال قيلنمادي جوابده
ديرزكه غرور انجق اولوقتده متحقق اولوركه استيلادي محلده حقيقة يا حكما ثابت اولان سبب ملك اوزره مترتب اوله
وبو معني غير موجوددر كه قاضي محل استيلاد اولان جاريه يي اكا ابتداء تمليك ايتميوب همان قديم ملكنه اعاده ايتمشيكن
قديما مالك اولماديغي ظاهر اولمشدر وعتق ولد ثبوت نسبك ضروريائندن دكلدر نه كيم غيرك جاريه سني شبهه ايله
وطئ ايدوب آندن ولد حاصل اولدقده حكمي بو در اما بركسنه آخر اوزره بينه ايله اثبات دين ايدوب
قاضي دخي مديونه اداء دين ايچون جاريه سني بيع اوزره اجبار اول دخي بيع ايدوب مشتري دخي اعتاق يا تدبير
يا استيلاد يا بيع ايلدكدنصكره شهود دين عبيد ايدكلري ظاهر اولسه بونك حكمي مانحن فيهه مغاير در كه بونده
قاضي تصرفات مشتريدن محتمل النقض اولنلري ابطال ايدوب تصرفات مذكوره كبي محتمل النقض اولميانلري
ابطال ايده مز نكته سي اولدركه بونده اجبار قاضي تمليك مبتدا اوزره اولمغله بيع اوزره اكراه باطل منزلنده اولور
اما مانحن فيهده ذي اليدي اخذ ايلين كسنه ايچون تمليك مبتدا اوزره اجباري يوقدر توضيحي اولدركه بونده
قاضي بيع اوزره اجبار ايدوب بعده مشترينك تصرفاتي همان مالكي بالنفس اول تصرفات اوزره اجباري
منزلنده در ومحتمل النقض اولميان تصرفات مكرهدن دخي رد اولنميه جق وجه اوزره صدور ايتدكده نافذه اولور
اما محتمل النقض اولنلر بشقهدر واكر مسئلهٔ مفروضهده قاضي بيع جاريه اوزره مديونه اجبار ايتميوب بلكه
بالنفس قاضي ياخود امين قاضي بيع جاريه اوزره متصدي اولسه بو صورتده مشترينك جميع تصرفاتي منتقض
اولور زيرا بيان مشروحله بو بيعك موقوف ايدوكي كسب وضوح ايلمشدر وبيع موقوف قبل اجازة المالك نه
ملكي موجب ونه تصرف مشتريك نفوذيني مستوجبدر اما صورت اولي ده بيعي موقوف دكل بلكه فاسددر
زيرا اكا مالكي بلا رضاء مباشرت ايتمشدر ورضا صحت بيعه شرط اولمغله انعدامنده بيع فاسد اولور وبو صورت
ثانيه ده مشتري جاريه يي استيلاد ايدرسه ولدي حر اولوب عقر جاريه ايله قيمت ولديني غارم اولور زيرا بيع ايلين
قاضي اولوب بيعي دخي بطلان شهادت ظاهر اولمادقجه صورت حقده اولمغله مشتري حكما مغرور وولد مغرور
قيمتله حر ايدوكي مشهوردر اما دعواي ملك قديمله اخذ ايلين كسنه ده سبقت ايلين جوابه بشقهدركه اول كسنه
نك نظيري شول كسنه دركه برشخصك يدنده بولنان جاريه ايچون بو جاريه بنم ملكم ايكن بو شخصه هبه
ايتمشيدم شمدي هبه دن رجوع ايدرم ديو دعوايه قيام واقامت بينه يه اهتمام ايتدكده قاضي جاريه يي اكا رد ايله
قضايه اقدام ايلدكدنصكره جاريه يي اعتاق يا استيلاده اجتسار ايدوب صكره شاهدلري عبيد ايدوكلري

آشكار اولمه‌ایشته بوصورتده جاریه عقر وولدیله مقضی علیه اولان ذی الیداوزره رد قیلنوب همان مدعی بطریق
الاستحسان کندودن ثبوت نسب ولدایله کامکار قیلنور زیرا قاضی هبه‌دن رجوعله قضا ایتدکده جاریه‌یی
اکا ابتداء تملیك ایتمیوب بلکه ملك قدیمنه اعاده ایتمکلیه بوکسنه ذکری سبقت ایلین کسنه ایله معناده مساوی اولمق
اقتضا ایدر واکر برکسنه برعبد مأموری مغنامدن یاخود سهمنه دوشن غانمدن اشترا ایدوب هنوز یدنده ایکن
برکسنه کلوب بوعبد فی الاصل ملکم ایدی دیواد عا واقامت بینه ایله عبدی استدعا ایدوب قبل قضاء القاضی
ذوالید عن انکار اشترا ایلدیکی ثمنله بطریق الصلح عبدی ویرمکه راضی اولوب مدعی دخی بعد الاخذ عبدی
اعتاق یاخود جاریه ایسه استیلاد ایلدکدنصکره شخص آخر کلوب بوعبد یاجاریه بنم ملکمدر دیو اقامت بینه‌یه
مباشرت ایتدکده بینهٔ سابقه تزکیه اولنمامشیکن بونك بینه سنی تزکیه‌یه مبادرت اولنسه بوصورتده قاضی مدعی
اولك جمیع تصرفاتنی نقض وابطال وعبد وجاریه‌یی اولاذی الیدی اولان مشتری‌یه رد وایصال ایدوب بعده
بینه سنی تزکیه اولنان مدعی ثانی ایچون عبدی یاخود ولدیله برابر جاریه‌یی مدعی اولك اخذ ایلدیکی ثمنله اخذینی
قضایه استعجال ایدر زیرا ذی الید ایله مدعی اول بینلرنده جاری اولان تملیك مبتدا اولمیوب همان ملك قدیمنه
علی وجه الفدا اولمغله ملك قدیمی ثابت اولمدیغنجه بطلان فداسی دخی هویدا اولور و بلاسبب ثبوت ملك
ممکن اولمامغله ملکی منعدم اولان محلده تصرفاتندن بریسی نافذ ومتمکن اولماز لکن مدعی اول عقر جاریه‌یی
غارم اولوب اول عقر دخی ذی الیده سالم قیلنمغله مدعی ثانی‌یه ردی لازم اولماز که عقری دراهم ودنانیر اولمغله
فدا ایله محلندن فکی منتظم اولماز واکر مسئلهٔ مرقومه‌ده مدعی ثانینك بینه سنی تزکیه‌دن اقدم ولد مذکور
خطأ قتل اولنمش بولنسه بینه عقر ایله قیمت ولد ذی الید ایچون سالم قیلنور زیرا قیمت دخی عقر کبی دنانیر
ودراهم اولمغله مقابله‌لرنده مالك قدیمدن ثمندن برشیئك سقوطی لازم اولماز که مالك قدیمه لازم اولان انجق
فدا اولوب فدا دخی انجق اصل ملکی ایچون ادا اولنور ایدی شمدی جاریه‌یی اخذ ایله سلامت اصل ملکی
کندویه متحقق اولدقدنصکره قیمت وعقردن نسنه‌یه مستحق اوله مز ومسئلهٔ مذکوره مسئلهٔ شفعه‌یه مخالفدر که
برکسنه بردار مبیعه‌ده دعوای شفعه ایدوب ذی الید دخی همان دعواسی اوزره یدینه تسلیم نصکره داره
حق شفعه سی بولنمادیغی ظاهر اولسه بردخی ذی الید داری یدندن استردادیه قادر اوله مز زیرا شفعه ایله اخذی
شراء مبتدا منزلنه نازل اولمغله بیلرنده بالتراضی تملیك مبتدا حاصل ودرجهٔ نفوذه واصل اولور اما ثمنله اخذ
مأسور تملك مبتدا اولمیوب همان وبه‌بکی فدا ایله ملك قدیمی احیا اولمغله آنده حکم سابق اجرا قیلنور
واکر مسئلهٔ مرقومه‌ده ذو الید بوعبد وجاریه فی الواقع ملکیدر دیو اقرار اوزره اکا اعطا قلمش ایسه بونده
مدعی ثانینك بینه سی تزکیه اولنسه دخی قاضی آنك ایچون برشیئله قضا ایتمیوب همان مدعی اولك جمیع تصرفاتنی
تنفیذ ایلك اقتضا ایدر زیرا ذی الید ملکنی اقرار ایتدکده اعتاق واستیلاد مثللو تصرفاتنك نفوذ واستقرارینی
دخی اقرار ایلمشدر وتصرفات مذکوره‌یه ذی الید بنفسه مباشرت ایتمش اولسه صکره‌دن بینه ایله اثبات ملك
ایلین کسنه ابطالنه قادر اولماز پس ذی الید نفوذینی اقرار ایلدکده بینه مقتدر اولماز توضیحی اولدرکه ذی الید
بواقرارنده مدعی اولی تصرفات مرقومه‌یه مباشرت اوزره تسلیط ایتمشدر وهر تصرفده فعل مسلط
علی صیغة المفعول فعل مسلط علی صیغة الفاعل کبیدر امامسئلهٔ متقدمه‌یه بشقه‌درکه آنده برنسنه اوزره
تسلیط ایتمیوب همان قبل الاسر ملکم ایدی دیو دعواسنه اعتبار وترك خصومتله تسلیمنه ابتدار قلمشیکن
بطلان دعواسی بدیدار اولمشیدی واکر مسئلهٔ مفروضه‌ده مقرله اولان مدعی اول اعتاق واستیلاد ایتمیوب
بلکه بیع یاهبه‌یه استعجال ایتمش اولسه بومثللو تصرفاتله صکره‌دن قبل الاسر ملکم ایدی دیو اقامت بینهٔ زکیه ایلین
مدعی ثانینك حقی ابطال اولنماز زیرا بوتصرفلره ذی الید بنفسه مباشرت ایتمش اولسه حق مالك قدیمی
باطل اولماز ایدی پس نفوذینی اقرارنده بینه زائل اولماز اما عتق واستیلادی بشقه‌در لکن بوصورتده قاضی اولا
مقرلهك بیع وهبه سنی نقضله ذی الیده رد وایصال ایدوب بعده مدعی ثانی ذی الیدك اشترا ایلدیکی ثمن اول ایله
یدندن اخذ واستحصال ایدر امامسئلهٔ مرقومه‌ده بایع بالنفس ذی الید اولسه جوابی بشقه‌درکه بونده قریبا
بیان اولندیغی اوزره مدعی ثانی مشتری ثانیدن ثمن ثانی ایله اخذ ایدرکه بونده بیعی مالکیدن صادر اولمشدر
وزباب فداء العبد الغصب اثناسنده بیان ایلدیك که مأسور منه ایچون ثمن یاقیمتله حق اخذی اگرچه ظاهردر
اما نقض تصرفه غیرقادردر اما مانحن فیهده ذی الیدك مدعی اول ایچون اقرار ملکی تملیك مبتدا اولمامغله
آنك بیعی مالك حقیقیدن صادر اولمادیغی هویدادر غایة الامر آندن اعتاق کبی محتمل النقض اولمیان تصرف

مطلب دقیق یتعلق بالشفعة

مطلب فعل المسلط بالفتح کفعل المسلط بالکسر

صادر اولورسه اخذنده حق مولای قدیمی باطل اولوب بیع کبی محتمل النقض اولان تصرف صادر اولورسه
حق مولای قدیمی ابطال اولنمایوب همان اول تصرف نقضله عاطل قیلنمغله ذی الیده رد اولنوب آندن دخی
مولاسی ثمنله اخذه نائل قیلنور زیرا فدا ایله انجق مالکدن اخذه مستحق اولور یوقسه غیر مالکدن اخذه مستحق اولماز واکر
صورت مفروضه‌ده مدعی اول بعد الاخذ اعتاق یا استیلاد ایدوب بعده عبد وجاریه ملکی اولمیوب دعواسنده مبطل
اولدیغنده ذوالید ومدعی وعبد وجاریه جمله‌سی تصادق واتحاد ایلسه‌لر نظر اولنور اکر ذو الید عن انکار اعطا
قلمش ایسه قاضی تصرفاتندن محتمل النقض اولوب اولمیانلرینی علی سواء ابطاله قضا ایدر زیرا حق آنلرکدر ومالك
اولمادیغنده تصادق ایتملریله بطلان تصرفاتی تحقق ایدر انجق مدعی واطئدن نسب ولد بطریق الاستحسان
ثابت اولور زیرا نسب بعد الثبوت نقضی قبول ایتمز وهم نسب انجق ولدك حقی مقرری اولمغله تصادقلری
حق ولدده معتبر اولماز بوصورتده مدعی اول بعد الاخذ آخره بیع ایتمش اولوب بعده بطلان دعواسی اوزره
بومدعی ومشتری اول یعنی ذی الید تصادق ایدوب همان مشتری ثانی تکذیب ایلسه یاخود صورت متقدمه‌ده
بعد العتق والاستیلاد عبد وجاریه تکذیب ایلسه بوصورتلرده تصرفات مدعیدن برینك نقضی تصویب اولنماز
زیرا تصادقلری شراده حق مشتری ثانی‌یی وعتق واستیلادده حق عبد وجاریه‌یی ابطالده حجت دکلدر
غایة الامر مدعی نفسی اوزره بغیر حق اخذینی اقرار ایدوب شمدی تصرفلریله استهلاکی بدیدار اولمغله اقراری
انجق نفسی اوزره حجت نافذه قیلنوب ضمان قیمتله مؤاخذه اولنور بوبابده ذی الید ایچون اوزرینه لازم اولان
قیمتله مقدما ویردیکی ثمنی بربرینه تقاص ایدوب قنقی جانبده فضله وار ایسه آنی جانب آخره رد ایله استخلاص
ایدرلر لکن بو وطئنده اوزرینه الزام عقر اولنمیوب ولدی دخی بلا قیمة حر قیلنور زیرا ضمان قیمت مضمونده
وقوع ملکه سبب اولوب اولدخی اوزرنده حین قبضندن تقرر وتعین ایتمکله استیلادی کندو ملکی اوزره
واقع اولدیغی تبین ایتمشدر واکر صورت مفروضه‌ده ذی الید عن اقرار اعطا قلمش ایسه قاضی اعتاق
واستیلاد کبی محتمل النقض اولمیان جمیع تصرفلرین تنفیذده توقف ایلمز که ابتداء امرده بوتصرفلرك نفوذنده
تصادق ایتمشلردر وبوتصرفلر محتمل النقض اولمامغله خلافنده تصادقلریله آنلره نقض وخلل تطرق ایلمز
غایة الامر مدعی اقراری اوزره عبد وجاریه‌یی بغیر حق اخذ ایدوب عندنده محتبس اولملریله قیمتلرینی ضامن اولور
نته کیم مسئلهٔ متقدمه‌ده عبد وجاریه‌نك تکذیبلری ضمان قیمتلرین متضمن اولمشیدی اما بیع وکتابت مثللو
تصرفلرین قاضی ابطال وعبد وجاریه‌یی کیروذی الیده رد وایصال ایدر زیرا تصرفات مرقومه محتمل النقض
اولوب آنلردخی حق کندولره محصور ایکن اول تصرفاتك مباشری مالك اولمادیغنده تصادق ایتملریله
بطلان تصرفاتنده دخی توافق ایتمش اولورلر بوصورتده محل نزاعلری عبد اولوب مدعی بعد الاخذ آنی مکاتب
قیلوب بدل کتابتدن بعضیسنی استیفادن صکره بطلان دعواسنده جمیعا تصادق واتحاد ایلسه‌لر اعدادن
اشترا ایله ذی الید اولان مشتری اول عبدی بدل کتابتدن اخذ ایلدیکی مبلغله برابر استرداد ایدر زیرا مبلغ مزبور
تصادقلری اوزره کسب عبدی ایدوکی مصدق اولمغله اکا دخی غیریدن احق اولور اما تصادقلری بدل
کتابتی تماما اداریله نفوذ عتقندن صکره حاصل اولمش ایسه بعد الوقوع محتمل النقض اولمیان عتقی نقض
ایلمك غیر قابلدر لکن بوصورتده قیمت عبد وقت اداء کتابتده وقت اخذندن ازید اولمش ایسه کرکدر که مدعی
وقت اداء کتابتده قیمتنی ذی الید ایچون ضامن اوله زیرا مدعی نفسی اوزره ملك غیری استهلاکنی اقرار واستهلاکی
دخی انجق بدل کتابتی وقت استیفاسنده استقرار ایتمشدر پس ضمان قیمتنده اول وقته اعتبار اولنور وبوبابده
بدل کتابت دخی ذی الیده رد اولنور زیرا مدعی مکاتب ذی الیدك کسب عبدی اولدیغنی اقرار ایتمشلردر
وعبد دخی اول بدلی هنوز مدعی اکا ضمانله مالك اولمادن کسب ایتمشدر که وقت استیفاء کتابتده قیمتنی ضامن اولمغله
عبده وقت مزبورده مالك اولمشدر وکسبی وقت مذکوردن اقدم اولمغله ذی الید اوزره ردی لازمدر اما قیمت عبد
انقص اولمش ایسه بوبابده ذی الید دیلرسه مدعی‌یه یوم قبضنده قیمتنی تضمین ایدر زیرا مدعی عبدی نفسی
ایچون بغیر حق قبضنی اقرار ایتمکله منزلهٔ غاصبده اولمشدر لکن بوبابده بدل کتابتی مدعی‌یه سالم اولور زیرا
بوضمانله عبده وقت قبضندن مالك اولمشدر وکسبی بعد القبض حاصل اولوب ضمان اصل بالتبع ملك کسبی
مستلزم اولمغله بدل مزبور مدعی‌یه سالم قیلنور کذلك مدعی عبدی مکاتب قیلوب انجق عبد بعد الاخذ
اکتساب مال ایلدکدنصکره فوت اولوب بعده وجه مشروح اوزره تصادق ایلسه‌لر بینه ذی الید یوم قبضنده
قیمتنی اکا تضمینه قادر ومدعی دخی بوتقدیر اوزره تملك کسب عبده مقتدر اولور وبومسئله‌ده قیمت عبد

مطلب النسب لا ینتقض بعد الثبوت

ونسخه‌لرده بیع وکتابتدن نصکره
تدبیر دخی ثابتدر لکن قریبا ذکر
اولنه جق مسئله‌یه مخالفدر که
آنده تدبیر محتمل النقض دکلدر
دیمشدر ونسخهٔ حضریه‌ده لفظ
تدبیر اوزره کشط اولنمشدر بناء
علیه ترجمه‌مزده لفظ تدبیری ترك ایله
تدبیر اولندی منه

مطلب اشترى عبدا بالحق اوالميتة وهلك عنده هل يضمنه للبائع ام لا

مطلب المقبوض على سوم الشراء مضمون بالقيمة

قبل الموت زايد ايتمش اولمغله ذی الید مدعی یه زیاده قیمتی قصد تضمین ایلسه اکا اقدار وتمکین اولنماز زیراینده بمنزلة المغصوب در وموت مغصوبده صنع غاصب بولنمامغله بعد الموت انجق وقت غصبده قیمتی ضامن اولور اما مسئلهٔ سابقه بشقه‌در که آنده بدل کتابتی استیفا ایله مستهلك اولمغله ذی الید باعتبار الاستهلاك دخی تضمین قیمته مستهلك اولور زیرا غصب واستهلاکدن هر بری وجوب ضمان قیمته سبب ایکن مدعی اولا غصب وثانیا استهلاك ایتمش اولمغله ذی الید بو ایکی سببدن قنقیسیله دیلرسه قدرت تضمینه استهلاك ایدر مؤلف بی نظیر بو مسئله‌یی تنظیرده دیرکه مدعی مر قوم شول کسنه منزلنده درکه بر عبدی حر ومیته کبی ثمنی اولمیان بر شیئله صاحبندن اشترا وقبض ایدوب بعده یدنده هالك اوله انتهی بو قولنده شول روایته اشارت مرهوندرکه میته ودم مثللو نسنه‌لرایله اشترا اولنان اشیا مملوك اولماز سه ده ینه قبضله مضموندر لکن بو معنی جناب مؤلفك مبسوطنده اشارت قیلدیغی حکمه مخالفدر زیرا مبسوطده عقد منعقد اولمامغله همان بینلرنده تسلیم مالکله برقبض واردر اولدخی قابض اوزره موجب ضمان دکلدر اما خمر ایله اشترا اولنان بشقه‌در دیمشدر لکن اصح بو محلده ذکر ایلدیکی قولدر زیرا بو صورتلرده کندو ملکی اولمق اوزره قبض ایدر وقبض مذکور اذن مالکله ده اولسه ینه ضمان قیمتی موجبدر کورمز میسنکه مقبوض علی سوم الشرا مملوك قابض اولمازسه ده ینه قیمتله مضمون ایکن مانحن فیه آندن دون اولمامغله آنك کبی ضمانه مقروندر واکر مدعی بعد الاخذ اول عبدی مدبر قیلوب عبد دخی بعد التدبیر اکتساب مال ایلدکدنصکره تصادقلری هویدا اولسه تدبیر دخی اعتاق کبی محتمل النقض اولمامغله تنفیذ وابقا اولنور بو صورتده ذی الید مباشر تدبیر اولان مدعی یه یوم قبض و یوم تدبیرنده قیمتلرندن قنقیسی اکثر ایسه آنی تضمینه قادر اولور زیرا تدبیر ایله عبد مابعد الموته مضاف اولان عتقله معتق اولوب عند المدعی محتبس اولمغله آنی مستهلك کبی اولمشدر وقریبا بیان ایتمزدن قبض واستهلاك بعد القبض هر بری موجب ضمان ایدوکی نمایان اولمغله ایکی سببدن قنقیسیله دیلرسه قدرت تضمینی عیان اولور لکن کسبی ضامن ایچون سالم قیلنور که ضامن وقت قبضندن یا وقت تدبیرندن عبده مالك اولوب کسبی دخی بعد التدبیر حادث اولمشدر واکر محل نزاعلری جاریه اولوب مدعی بعد الاخذ استیلاد ایتمش ایسه عبد مدبرده ذکر اولنان جواب بونده دخی ایراد اولنور لکن ذی الید اول جاریه‌یی عن انکار تسلیم ایتمش اولوب مدعی دخی بعد الاخذ تدبیر یا استیلاد ایدوب یاخود کتابته بدل کتابتی ادادنصکره اکتساب مال ایلیوب بعده مدعی وذی الید اول جاریه فی الاصل ملك مدعی اولمدیغنده تصادق ایدوب جاریه آنلری تکذیب ایلسه بو صورتده عتق جاریه بحسب الظاهر ثابت اولدقدنصکره ابطال حقنده تصادقلری معتبر اولمدیغی بیان ایلدیکمزه بناء بینلرنده حکم ضماندن غیری نسنه قالمیوب آنیدخی شو وجهله تفهیم وتبیان ایدرزکه مدعی تدبیر واستیلاد ایله جاریه‌یی حبس واستهلاك ایتمکله ذی الید ایکی قیمتك اکثرینی اکا تضمینه استهلاك ایدر و بعد التدبیر والاستیلاد کسب ایلدیکی مالی مدعی یه سالم اولور زیرا ضمانله جاریه یه اوزرنده ضمانی تقرر ایلدیکی وقتدن مالك اولمغله بعد التقرر حادث اولان کسبنه دخی متملك اولور سؤال اولنورسه که مدعی اول جاریه وکسبی ملك ذی الید ایدوکنی مقر ایکن کسبی کندوده نه وجهله مستقر اولور جواباً‌نده دیرزکه بلی بویله‌در لکن قاضی قیمت جاریه ایله اوزرینه حکم ایلدکده آنی اقرارنده تکذیب ایلمشدر ومقر اقرارنده شرعا تکذیب اولندقجه حکم اقراری باطلدر کورمزمیسنکه مقری مقرله تکذیب ایلسه اقراری باطل اولور پس تکذیب قاضیده بطریق الاولی در اما صورت کتابتده بو مسئله ایله مسئلهٔ سابقه میاننده جهت فارقه واردرکه مسئلهٔ سابقه‌ده عبد مکاتب مدعی وذی الیدك تصادقلرنده تصدیق ایتمشیکن اداء کتابتله آزاد اولدقدنصکره ذی الیده ردی متعذر اولدقده مدعی یوم اداء کتابتده قیمتنی ضامن اولورسه قبض ایلدیکی بدل کتابتی ذی الیده رد ایدر دیو بیان ایتمشیدك و بو مسئله‌ده ینه اداء کتابتله آزاد اولدقدنصکره ردی متعذر اولدقده آنلری تکذیب ایتمکله ضمان قیمتدن صکره بدل کتابتی رد لازم اولماز زیرا مسئلهٔ سابقه‌ده مکاتب آنلری تصدیق ایتمکله حق ذی الید کسبنده بلکه عتق نافذ اولمیدی نفسنده ثابت اولمشیدی پس مقدمات مرقومه‌دن بزه معلوم اولمشدرکه صورت کتابتده تعذر رد انجق اکا محتمل النقض اولمیان عتقك اتصالنه اعتباریله‌در یوقسه قاضینك آنی اقرارنده تکذیبنه اعتباریله دکلدر بناء علیه کتابتده حکم مرقوم محتمل النقض اولمیان نسنه‌نك وجودی اوزره مقتصر اولور و بو معنی بدل مقوضده غیر موجوددر و بو مسئله‌ده مکاتب آنلری تکذیب ایتمکله بعد الکتابة کسبنده حق ذی الید ثابت اولمامشدر حتی بو تصادقلری استیفاء بدل برله عتقدن اقدم اولسه ینه نه مکاتب ونه کسبی اوزره سبیل بوله مز بناء علیه بو مسئله‌ده مدعی بدل کتابتی ذی الید اوزره

رد لازم دکلدر دیو حکم ایلدیك و بو تقریر ایله ظاهر ومتقرر اولمشدرکه بو مسئله‌ده قیمت عبده زاید کلسه دخی انجق یوم کتابتده قیمتنی ضامن اولوب یوم استیفاء بدلده قیمتنی ضامن اولماز زیرا بونده احتباسی نفس کتابتله تقرر ایتمکله استیفاء بدلده تکرر احتباسی تصور اولنماز ومسئلهٔ سابقه‌ده احتباسی انجق استیفاء بدلده متعین اولمغله وقت استیفاده ضمان قیمتی متضمن اولور و بو فرق ثانی واضح اولدقده فرق اول دخی آنکله متضح اولور که مدعی ضمانله عبده انجق اوزرنده ضمان قیمت متقرر اولدیغی وقتدن مالك اوله جقدر و بو مسئله‌ده ضمان قیمت همان عقد کتابتله متقرر اولوب بدل مستوفی دخی بعد العتق کسب حادث اولمغله ضامن ایچون سالم قیلنمغه باعث اولور ومسئلهٔ سابقه‌ده ضمان قیمت انجق وقت اداده متقرر اولوب بدل مستوفی دخی قبل الاداء حاصل اولمغله ذی الیده واصل قیلنور مؤلف بتعدیل مسئلهٔ مشروحه‌یی تنظیر ایله تعدیل ایدوب دیرکه کورمزمیسنکه عبد مأذون مدیونی مولاسی مکاتب ایدوب اداء ایله عتق ظاهر اولدقده غرماسی مولاسنه یوم عتقنده قیمتی تضمینه قادر اولورلر زیرا مالیت رقبه‌سی دینله آنلره مستحق ایکن بدل کتابتی قبضله آنی استهلاك ایتمشدر زیرا قبل القبض غرماسی کتابتی ابطاله آنی فسخ ایدوب دینلری ایچون بیعه مجاللری وار ایدی کذلك قیمتی دینلرینه وفا ایتمزسه بدل کتابتی دخی اخذه قادر اولورلر زیرا حقلری مالیت رقبه سنده باقی قالمغله کسبنده دخی ثابت اولور مؤلف بلاغت افصاح مسئلهٔ مشروحه‌یی مزید ایضاح ایچون دیرکه برکسنه قیمتی بیك درهم اولان عبدینی غصب ایدوب یدنده قیمتی ایکی بیك درهمه بالغ اولدقدنصکره اول عبد کندو مغصوب ایدوکنی بیلمیه‌رك غاصب آنی مکاتب قیلوب بعده قیمتی اوچ بیك درهمه بالغ اولدقدنصکره بدل کتابتی اداء ایله آزاد اولوب بعده غاصب ومغصوب منه بینلرنده جریان ایدن غصب اوزره تصادق ایتمشلر ایکن عبد آنلری تکذیب ایلسه بو صورتده قاضی غاصبه نه یوم غصبده ونه یوم ادا وعتقنده قیمتلرینی تضمین ایتمیوب انجق یوم عقد کتابتده ضمان قیمتی تعیین ایدرکه احتباس واستهلاکی انجق عقد کتابتله متبین اولمشدر کورمز میسنکه بدل کتابتی استیفا ایتمش اولسه ینه بعد العقد تصادقلری حق مکاتبده عامل اولمیوب مغصوب منه ینه عبده واصل اوله مز بو وجهله یوم کتابتده ضمان قیمتی ثابت اولدقده تملکی وقت کتابتدن اولوب بعد تقرر الضمان کسبنده استیفا اولنان بدل کتابت سالماً غاصبده مثبت قیلنور والله الموفق

باب مالایکون فیئاً وان احرز فی ارض الحرب

* یعنی ارض حربله احراز اولنسه دخی بعد الاستغنام غنیمت قیلنمیان اموال بو بابده مشروحه‌در الاخوالدر برمسلم مسلم آخرك عبدینی غصب بعده نعوذ بالله تعالی ارتداد ایله اول عبدی دارالحربه احراز ندنصکره مسلمین اول مرتد اوزره غلبه وآنی قتل وعبدی اخذ واستفاد ایلسه‌لرکرکدرکه عبدی قبل القسمة و بعدها مجانا مغصوب منه اوزره رد وانفاذ ایده‌لر زیرا حین اخذنده ضامن اولوب دارالحربه ادخالی آنی ضماندن اخراج ایتمکله محرز اولمامشدر و بو قول وجیه ایکی وجهله توجیه اولنور بری اولدرکه ضمان غصب عند التقرر ملك غاصبی موجبدر و بو یله سبب ملکی منعقد اولان مال اوزره غاصب مالك قدیمی اوزره بطریق القهر مستولی ومتملك اوله مز وجه ثانی اولدرکه ردعین المغصوب غاصب اوزره حکم غصبله شو یله واجب اولمشدرکه ردعینی متعذر اولدقده ضمان قیمتی اکا خلف قیلنمغی مستوجب اوله پس ردت ودارالحربه لحوقله اوزرینه واجب اولان ضمان رد وآنك خلفی اولان ضمان قیمت اوزرندن ساقط اولمازکه بونلر ذمتده واجبدر ودارالحربه احرازك ذمتده واجب اولان نسنه‌لرده تأثیری یوقدر بو صورتده مولاسی اول عبدی بعد القسمة مجانا اخذ ایلدکده کرکدرکه سهمنه دوشوب مستحق علیه اولان غازی یه بیت المالدن قیمتی تعویض اولنه ومسئلهٔ مرقومه‌ده غاصب اکر بور قبل الغصب مرتد اولمش ایسه دخی ینه حکم سابق آنده ممهددر زیرا دار استلامده بولندقجه خطاب حکم اسلامده بمنزلة المسلم وضمان غصبی ملتزم قیلنور واکر مسئلهٔ مرقومه‌ده غصب ایدوب بعده مرتد اولان برعورت اولسه آنده دخی رجلده سبقت ایلین احکام عودت ایدرکذلك ذمی غصبدن مقدم یا مؤخر نقض عهده اجترا ایلسه اول ذمی دخی مسلم کبی ملتزم ضمان اولمغله حکم سابق آنده دخی اجرا قیلنور ومؤلف دقت نهاد بو مسئله‌لرده انجق شول نکته‌یی بیان ایچون ایراد ایلمشدرکه ناقص عهد اولان ذمی ودارالحربه لاحقه اولان امرأهٔ مرتده فیئده ادخال اولنور ایکن ینه مغصوبلری مالکنه رد وایصال قیلنور زیرا بونلر مغصوبلرینه ضامن اولدقلرندن احرازلری تملکلرینی متضمن اولمامشدر پس ملك مسلم اوزره قالوب بعده مسلمین اوزرینه استیلا ایتدکلرنده ذی الید اولان غاصب فیء اولسه دخی ینه مغصوبنی صاحبنه رد وایفا قیلنور اما مرتد یاخود ناقص عهد اولان ذمی دارالحربه لحوقدنصکره چیقوب برمسلم یا ذمینك مالنی غصب ودارالحربه

ادخال ایتدکلرنده مسلمین اول مال اوزره استیلا ایلسه‌لر بو صورتده فیئده ابقا قیلنور زیرا ردت ونقض عهد ایله
دار الحربه التحاقلرنده اهل حربدن اولمشلردر و حربینک مال مسلمی غصبی استهلاکی کبی موجب ضمان دکلدر
لکن مسئلهٔ سابقه‌ده حین غصبنده اهل دار اسلامدن اولوب استهلاکی موجب ضمان اولمغله غصبی دخی
موجب ضماندر و بو مسئله‌ده ضمان ورد ایله مطالبه اولنمامغله احرازی تام وتملکی تمام اولوب بعده استیلاء
مسلمین مال حربی اوزره مترتب و غنیمت قیلنمغه سبب موجب اولمشدر بناء علیه مال مرقوم سائر اهل حربک
محرزاتی حکمنده ادخال وصاحبنه قبل القسمة مجانا و بعد القسمة قیمتیله رد وایصال قیلنور کورمزمیسنکه
صکره‌دن مسلم اولسه بو مسئله‌ده مال مرقوم اکا سالم و مسئلهٔ سابقه‌ده صاحبنه ردی لازمدر و قیاس استهلاک دخی
بو سیاق اوزره درکه اولا حربی اولوب صکره مستهلک صکره مسلم اولورسه اوزرینه ضمانی واجب اولمیوب
اولا مستهلک صکره حربی صکره مسلم اولورسه صاحبی ایچون ضمانی مستوجب اولور کذلک بر حربی امانله
دارمزه دخول و بر مسلم یا معاهددن غصب مال و دارینه ادخال ایلدکدنصکره قبول اسلامله کسب اقبال ایلسه
اول مالی صاحبنه رد وایصال ایدر و مال معهود غنیمتده موجود اولسه قبل القسمة و بعدها البته صاحبنه مردوددر
اما حربی بلا استیمان قصد غارتله داریمزه دخول ایلسه حکمی اشقه‌در که داریمزده مستأمن اولدقده مغصوبنی
استهلاک کله ضامن اولمدیغی کبی اخذ ایله دخی ضامن اولمغله آنده احرازی غیر تامدر اما غارتله دخولنده استهلاک کله
ضامن اولمدیغی کبی اخذ ایله دخی ضامن اولمامغله آنده احرازی تامدر و اکر اوزرینه ضمانی لازم اولان مغصوبی ایله
دار الحربه داخل اولدقده آنک یدندن دخی شخص آخر غصب ایدوب ملکلرینه رفع خصام ایلدکلرنده ملکلری
غاصب اولی غاصب ثانی‌یه تعرضدن منع ایلدکدنصکره اول دارک اهلی مسلم اولسه‌لر بو صورتده مال مرقوم
غاصب ثانی‌یه سالم اولوب کرک صاحب المال و کرک غاصب اول اکا بر وجهله مزاحم اوله مزلر زیرا غاصب ثانینک
احرازی من جهة الحس تمام اولمشدر که اول مال اوزره تغلب ایتمشدر و من جهة الحکم دخی تمام اولمشدر که
ملکلری غاصب اولی استردادندن منعله تعصب ایتمشدر پس غاصب ثانی حین اخذنده حربی اولوب استهلاک کله
ضامن اولمدیغی کبی غصبله دخی ضامن اولمامغله اول ماله تملکی متعین اولمشدر وهم بر حربی دار الحربده
بر مالی وصف موصوف اوزره ید مالکندن اخذ ایلسه دار ایله و قوت ملکلری ایله احراز بولنمغله اکا البته مالک اولور
کذلک ید غاصبدن اخذنده دخی متملک اولور بو صورتده غاصب اول صاحبنه قیمتنی ضامن اولور زیرا اوزرینه
واجب اولان رد عینی متعذر اولدقده خلفی اولان رد قیمت متقرردر و اکر مسلمین اول دار اوزره استیلا و اول مالی
استغنام ایلسه‌لر صاحبی قبل القسمة مجانا و بعد القسمة دیلرسه قیمتیله اخذ ایله بکام قیلنور زیرا مال مرقوم غاصب
ثانیدن اخذ اولنان اموال سائره‌سی کبی غنیمت اولمشدر و فی الاصل مال مسلم ایکن غنیمتده ظاهر اولان امواله
حکم شرعی بیان ایلدیکمز منوال اوزره‌در و اکر دار الحربده بولنان ایکی مسلم مستأمن یاخود ایکی اسیردن بریسی
آخرندن بر نسنه‌سنی غصب ایلدکدنصکره مرتد اولوب مغصوبنی رددن امتناع و اول بلادک ملکی دخی امتناع اوزره اکا
اتباع ایدوب بعده اول دارک اهلی قبول اسلام اوزره اجتماع ایلسه‌لر بو صورتده مغصوبی صاحبنه رد غاصب
اوزره واجب اولور و مسلمین اول دار اوزره استیلا ایلسه‌لر اول نسنه قسمتدن مقدم و مؤخر صاحبنه مجانا رد وایفا
قیلنور زیرا بو مسئله‌ده غاصب ضمان مأخوذینی مستوجبدر و استیجاب ضمان اکرچه ایکی مسلم مستأمنده نمایاندر که
بر مستأمن آخر مستأمنی قتلله ضامن اولدیغی کبی مالنی استهلاک کله دخی ضامندر کذلک غصبی دخی ضمانی
متضمندر لکن ایکی اسیر مسلم حقلرنده بعض اصحابمز دیدیلرکه قول منقول انجق امام محمد رحمه الله تعالی علیهک
قول مقبولیدر که آنک عندنده دار الحربده اسیری مسلم آخر قتل ایلدکده اول اسیر حکم ضمان نفسنده مستأمنک
نظیریدر کذلک حکم ضمان مالنده دخی مستأمنه نظیر اولنور اما عند ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه دار الحربده
احد الاسیرین آخرینی قتل ایلسه بدل نفسندن برشیئه ضامن اولماز پس غصب مالی دخی ضمانی متضمن
دکلدر شارح الکتاب امام سرخسی روح الله تعالی روحه الانسی دیرکه بو بابده اصح اقوال قول
مذکور جمیع ائمه‌نک اجماع مقاللری اولمقدر که مسلم قنده بولنسه حکم اسلامی معتقددر و بو اعتقاد ایله
مغصوبنک رد عینی مستوجبدر و محل معصوم متقومده رد عینی متعذر اولدقده ضمان قیمتی خلفدر و مال مسلم
اسیر ایله تقومدن خارج دکلدر نکته‌سی اولدرکه مسلم اسیر اولسه دخی ینه اهل دار اسلامدندر
کورمز میسنکه دار اسلامده بولنان زوجه‌سی آندن باین اولماز بناء علیه مالنده احرازی کندو یدینه اعتباریله
حکما باقی اولوب غاصبی ضامن اولور و ضامن اولدیغجه احراز غاصب تمام اوله مز و اکر مسئلهٔ مرقومه‌ده غصب

ومسئلهٔ مزبوره اواخر کتابده باب
معاملة المسلم المستأمن اثناسنده
بو مجلده ذکر اولنان جوابک خلافی
اوزره ذکر اولنمشدر که مراجعتله
ظاهر اولور

مذکور

مذکور دار الحربده قبول اسلام ایلین ایکی شخصک یدلرنده ظهور ایلمسه نظر اولنور اکر استیلاء مسلمیندن اقدم
اول دارک اهلی قبول اسلام ایتمشلر ایسه مغصوبی صاحبنه مجانا رده اهتمام اولنور زیرا غاصب نفس اسلامیله احکام
اسلامی التزام ایلمشدر و مغصوبی صاحبنه رد احکام اسلامدن ایدوکی مالا کلامدر قال علیه السلام علی الید
ما اخذت حتی ترد یعنی ذی الید اوزره بغیر حق اخذ ایلدیکی نسنه‌یی رد واجبدر تا رد ایله عهده‌دن خروج
ایدنجه‌دک و غاصب مرقوم اوزره رد عینی واجب اولدقدنصکره اول غاصب مرتد اولوب قوت ملکلری ایله
غالب اولسه دخی ینه تمام احرازی جالب اوله مز و اکر استیلاء مسلمیندن اقدم قبول اسلام ایتمشلر ایسه غاصب اول
استیلا ایلین مسلمین ایچون فیء اوله جغی مالا کلامدر زیرا دار الحربده اسلامندن صکره نفسنی دار اسلامله احراز
ایتمدیکندن بعد الاسلام ردتله ینه حربی اولمغله اسیر قاقدن عصمتله سرافراز اولمامشدر اما دار اسلامده مرتد
اولوب دار الحربه لاحق اولان کسنه‌نک حکمی بشقه درکه اول کسنه نفسنی مسلم ایکن دار اسلامله احراز ایتمکله
آنک حربی قطعا محتمل الانتقاض اولماق اوزره تأکد و تقرر ایله ممتاز اولمشدر و ما نحن فیهده مغصوب منه کرک
قبل القسمة و کرک بعد القسمة اخذ مالنه قادر اولماز زیرا مجرد دار الحربده قبول اسلام ایتمکله مالی نه حقیقة
و نه حکما دار اسلامله محرز اولمامشدر انجق مسلمین اول دار اوزره استیلا ایدوب شخص مرقومک مالی دخی کندو
یدنده موجود و محقق اولسه باعتبار الید احرازی سبقت ایتمکله اول ماله کندو احق اولور و معنای مرقوم آنک مالنی
دار الحربده مسلم آخر غصب ایدوب بعده اول غاصب ردتله حربی اولدیغی صورتده معدومدر زیرا مال معهود
نه حقیقة و نه حکما یدنده موجود اولمدیغندن غنیمت مسلمین قیلنوب سبیل اخذی صاحبی اوزره مسدود اولمشدر
و بعض اصحابمز دیدیلرکه اشبو دار الحربده قبول اسلام ایلین حقنده وضع اولنان مسئله انجق غاصبی حین غصبنده
حربی اولدقده صحیح اولور بو قسمه سابق الذکر ایکی مستأمن و ایکی اسیر حقلرنده وضع اولنان مسئله کبی بونده دخی
غاصبی حین غصبنده مسلم اولوب صکره مرتد اولدقده ترجمه اولندیغی وجه اوزره اصل کتابده تصریح اولنان
جواب قطعا تصحیح اولنماز کورلمز میسنکه مؤلف همام اشبو مسئله‌ده حق غاصبده فالغاصب فیء لمن اصابه
دیوب انه یجبر علی الاسلام دیمامشدر زیرا غاصب حین غصبنده مسلم بعدده مرتد اولمق مرادی اولیدی اول
مرتده بعد الاسر اسلام اوزره اجبار واجب اولمغله مؤلف الیف الاجتهاد آنک حقنده فالغاصب یجبر علی الاسلام
مقالنی ایراد ایدر ایدی پس توجیه کتاب ایچون کاتبدن صدور غلطه حمل ارتکاب یاخود مؤلف کرام متاب اولا
بو مسئله‌یی ایکی مسلم بینلرنده وضع ایتمشیکن حسب البشریه وهمی مسلمدن غصب ایلین حربیده وطبعنه ذهابله
وجه مشروح اوزره تنزیل جوابی ایلمشدر دیمکی استصواب ایتمک کرکدر نکته‌سی اولدرکه غاصب مرقوم مسلم
بولندقده حربی مجرد اسلامله بر دخی وجها من الوجوه محتمل الانتقاض اولماق اوزره متأکد اولمغله بعد الردة
اسلامی قبول ایتدکده وجوب قتلی صرف بحدر بو قسمه قیدده ادخالی صحیح دکلدر و اکر بر مسلم مسلم آخره بر شیئی
ایداع و مودع دیار سائره‌یه خروجه ایلدرسه اول ودیعه‌یی برابر اخراجه اذن و رخصت ایدن و استماع ایتدکدنصکره
مودع مرقوم ارتداد ایله دار الحربه لاحق اولمغله صاحب الودیعه دخی دار الحربه واروب حقنی طلب ایتدکده
مودعک منع و مکابره‌سی متحقق اولوب اول بلادک ملکنه رفع اختصام ایتدکلرنده اول ملک دخی ید مسلمی مالندن
منعله دفع تخاصم ایلیوب صکره اول بلادک اهلی قبول اسلام ایلسه‌لر بو صورتده اول ودیعه اول مودعه سالم
قیلنوب صاحبی استرداد ایله بکام اوله مز زیرا ودیع مرقوم دار اسلامده ایکن اول ودیعه‌یی ضامن دکل ایدی
و دار الحربده حربی اولمغله استهلاکی ضمانی متضمن اولمدیغی کبی صاحبندن منعی دخی غیر متضمندر وهم
دار الحربده بو منعی حکم غصبنده داخل و کندو دخی هنوز غصب ایتمش منزلنه نازل و قوت ملکلری ایله تمام
احرازی دخی حاصل اولمشدر که بوندنصکره قبول اسلام ایلسه مال مزبور سالما اکا واصل قیلنوب غنیمتده واقع
اولسه صاحبی قبل القسمة مجانا و بعد القسمة دیلرسه قیمتیله اکا تواصل قیلنور اما مسئلهٔ مزبوره‌ده دار اسلامده
ایکن اول مالی غصب ایتمش اولسه بهر حال صاحبنه رد و ایصال اولنور زیرا بو صورتده غصبله ضمانی دار اسلامده
ایکن مقرر اولمغله صکره‌دن دار الحربده بعد الطلب منعیله ضمانی معتبر دکلدر که حکم غصب اول هنوز باقی
ایکن غصب ثانی اعتداده شایان اولمامغله بو منعک وجود و عدمی سیان کورینلور اما صاحبی دار الحربده طلب
ایلدکده اول غاصب ضمان مالی اکا تسلیمه شتابان ایکن بعده مجددا تغلبله کرو اخذ و غصب ایدوب ملکلری دخی
استردادندن ید صاحبی قصر ایله قطع جواب ایلدکدنصکره اول دارک اهلی اسلام ایله مشرف اولسه‌لر بو صورتده
مال مرقوم بتمامه غاصبه ایچون ایجاب اولنور زیرا صاحبنه رد ایله حکم غصب اول منتهی و اوزرینه لازم اولان

ردعيني ساقط اولوب بواخذى ابتداء حكم غصبله منضبط اولمشدر و بوحالتده حربى بو لمغله غصبى موجب
ضمان اولميوب ملكلرى دخى صاحبنى منع ايتدكده غصب مرقوم ايله غاصبك احرازى درجهٔ اتمامه رسان اولمشدر
كذلك مسئلهٔ مرقومه ده غاصب رضاسيله تسليم ايتميوب همان صاحبى بر تقريبله اخذينى تقديمدنصكره غاصب
ملكلرينه رفع خصام اول دخى بنه غاصبه رديني التزام ايلسه بونده دخى صاحبى مالنى اخذ ايتمش اولمغله حكم
سابقله تسويه يه اقدام اولنور زيرا مغصوب منه مغصوبى يد غاصبدن اخذ ايلسه كده غاصب ضمانتدن برى ومال
مزبور مغصوب منه ايله دارالحربده هنوز داخل اولان مال آخر حكمنده ملتحق اولوب غاصب آنى اخذ وقوت
ملكلرى ايله غلبه ايتمكله تمام احرازى متحقق اولمشدر واكر دارالحربده اهل حربدن ايكى كمسنه قبول اسلام ايدوب
بعده احدهما آخردن بر شيئى غصبه اقدام وصاحبى طلب ايتدكده كندو مالمدر ديو انكار غصبه اقتحام ايتمكله
اول بلادك ملكلرينه رفع خصام ايتدكلرنده اول دخى يد غاصبده بولنديغندن غاصب ايچون سالم قيلمغله
دفع اختصام ايلدكدنصكره اول دارك اهلى قبول اسلامه ابتدار ايدوب اول ايكى كمسنه دخى هنوز اسلاملرنده
ثابت واستوار اولسهلر بوصورتده مغصوب صاحبنه رد وايثار اولنور زيرا اقتضاى اعتقاد اسلامله غاصب
اوزره رد عينى واجب اولمشيدى صكره اهل دارك اسلامى وجوب مذكورك ابجق تأكيدينى موجب اولمشدر
وملك اهل حربك قوتيله مسلم مال مسلمى محرز ومتملك اوله مزكه ايكى مسلم دار اسلامده ايكن حكم سلطان
مسلمينله احدهما مال آخره مالك اوله مز ايكن حكم ملك اهل حربله نيجه متملك اولور اما صورت مفروضه ده
اول دارك اهلى قبول اسلام ايتميوب بلكه مسلمين اوزرلرينه استيلا ايلسهلر مغصوب اول مسلمينه فئ اوله جغى
ظاهر ومغصوب منه ملكى اوزره اقامت بينه قيلسه دخى اخذه غير قادر در زيرا بونده دخى غاصب مسئلهٔ
متقدمه مثللو مسلم اولمغله مال مسلمى اصلا محرز اولمامشدر ومغصوب منه دخى مالنى ابجق يدينه اعتبار ايله
محرز اولور حتى دارالحربده عقارى اوزره يدى متأكد اولمديغندن عقارينى محرز دكلدر ديو حكم ايدهرز
وقول ابى حنيفه رضى الله تعالى عنه اوزره دارالحربده حربى يه ايداع ايلديكى مالنى دخى محرز اولميوب ابجق يدنده
بولنوب ياخود مسلم يامعاهده ايداع ايلديكنى محرز دركه كندو يدى اجرازه صالحيه بريد معتبرهٔ محترمه در
وبو مود علرينك دخى يدلرى كندو يدى مقامنده در ومعناى معهود يد غاصبده غير موجوددركه غاصب مسلم
اولمغله يدى يد محترمه ايسه ده مقام يد مالكه غير قائمه در پس مال مرقوم برفردك يدنده بولنميان امواله ملتحق
اولمغله فيئه ملتصق قيلنور ركو رمز مبسنكه دارالحربده اسلامندن صكره مالنى دارالحربده تركله دارالحربه
خروج نصكره مسلمين اول دار اوزره استيلا ايلسهلر مسلم ومعاهده ايداع ايلديكندن غيرى جميع اموالى
غنيمته ابقا اولنوب كرك قبل القسمة وكرك بعد القسمة مالنى اخذ واستيفا ايده مز زيرا حكم اخذى مالنى
دار اسلامله احرازينه مبنى ايكن احراز مزبور تحقق ايتمشدر وذكر اولنان تفصيل قول ابى حنيفه رضى الله
تعالى عنه قياسى اوزره تفريع وتأصيل اولنمشدر اما قول محمد رحمه الله تعالى قياسى اوزره جميع اموال معهوده
كرك قبل القسمة وكرك بعد القسمة صاحبنه بلاشئ مردوده در مكر اول مالى دارالحربده بر حربى مسلم مرقومدن
غصب وبعده غصبنى انكار واول ديارك ملكى دخى مالى مالكندن منعه اجتناب ايليه بوصورتده احراز حربى
اول مالده قوت ملكلرى ايله تمام اولمغله اكا تملكله احكام قيلنور اما بوصورتك غيرنده مال مسلم دارالحربده كرك
كندو يدندن وكرك مسلم اولان غاصبنك وكرك حربى اولان مودعينك يدلريدن استغنام اولنسه البته صاحبنه
تسليمى التزام اولنور وبو مسئله نك بيانى قريبا تقديم وتبيان اولنمشدى والله تعالى اعلم

باب الوكالة فى الفداء فى العبد المأسور * يعنى عبد مأسورك مولاسى فدا ايله عبدينى اشترايه بر كمسنه يى توكيلنه
متعلق مبحث اصيلدر بر كمسنه نك عبدى اسير اولوب اول كمسنه عبدينى اعدادن اشترا ايلين شخصدن ثمنيله
اخذ ايچون آخرى وكيل ايلسه بو توكيلى تجويز وتكميل قيلنور كه مشتريدن بنفسه اخذه مالك اولمغله آخرى
كندو مقامنه اقامته دخى متملكدر واول وكيل مقام اصيلده قائم اولدقدن صكره ثمنيله اخذ ايديجيه دك مشترى ايله
شرعا مخاصم ومقاوم واخذ ايلدكده مشترى يه تسليم ثمن آنك اوزرينه لازم اولور زيرا قبض عبد حق وكيل
اولمغله تسليم فدا دخى آنك اوزرينه ايجاب وتحميل اولنور نكته سى اولدركه وكيل مباشر عقد در وحقوق عقد
ابجق عاقده متعلقه در وعاقد غير ايچون عاقد ايسه ده حقوق عقده نفسى ايچون عاقد منزلنده در نته كيم ابتداء
شرايه وكيلده حكم شرعى بودر سؤال اولنورسه كه معناى مذكور شراده مستقيمدر كه آنده وكيل سبب ابتداء ملكه
مباشر اولمغله ملك مشترى ابتداء كندويه بعده حكم عقدى اوزره كندودن خلافت جهتيله موكله ثابت كبى قيلنور

مطلب المسلم لا يملك مال غيره بتغلب السلطان

مطلب حقوق العقد تتعلق بالعاقد

ومعناى معهود مانحن فيهده غير موجوددركه بونده عبد صاحبينك ملك قديمنه رجوعى مقصوددر پس لازمدركه
بو بابده وكيل همان صاحبى طرفندن ترجمان معبر كبى قيلنوب حقوق عقود اكا اصلا متعلق ومعقود اولميه
جوابده ديرزكه اكرچه مأسورمنه حقنده افاده قيلديغمز وجه اوزره ملك قديمنه اعاده در اما اعدادن مشترى
وآندن اشترايه وكيل حقلرنده ابتداء شرا منزلنده ايدوكى امر محققدركه وكيل مشترى يه خطابله شو عبدى اشترا
قيلديغك ثمنله بكا اعطا قيل ياخود مالكى اولان فلان ايچون بكا اعطا قيل ديمكله عقدى اضافت نفسنه شتاب
ايلمشدر و بو مثللو عقدى مالكه اضافتدن مستغنى اولديغى مواضعده طرف مالكدن معبر قيلنمق غير معتبردر
اما وكيل مشترى يه خطابله شو عبدى اشترا قيلديغك ثمنله مالكى اولان فلانه اعطا قيل ديمكله عقدى اضافت
مالكه شتاب ايدرسه بوصورتده هم اداء ثمن وهم حق قبض عبد اكا شرا ايله امر ايلين مالك حقنده ايجاب اولنور
زيرا بو بابده وكيل نفسنى طرف مالكدن ترجمان معبر قيلديغندن منزلهٔ رسولده نازل وحقوق عهدهدن متنزل
اولمشدر نظيرى وكيل صلحدركه اكر مدعى يه خطابله فلانك يدنده بولنان داره متعلق دعوادن شو مال اوزره
نله مصالحه قيل ديو عقدى نفسنه نسبتله مصالحه ايدرسه اداء مال وكيل اوزره ايجاب اولنوب فلان ايله
مصالحه قيل ديو موكله نسبت ايدرسه وكيل عهدهدن رهاياب اولمغله اداء مالى موكل اوزره استيجاب ايدر
بو مسئلهده معناى فقهى اولدركه عقد محرر ايكى اصلدن اخذ شبهه مظهر اولمشدر زيرا فى غيره اضافتدن
استغناسنه اعتبار ايله وهم اعدادن اشترا ايلين كمسنه بو عقد ايله اخذ ايلديكى عوض مقابلهسنده ابتداء ملكى ازاله
قيلديغنه اعتبار ايله عقد مزبورده شراء مبتدايه مشابهت بديدار اولمشدر وخلع ودم عمددن صلحه مشابهتى
دخى آشكاردر پس شرايه مشابهتنه نظر ايله وكيل مزبور عقدى نفسنه مضاف قيلدقده عوض ايله ابجق كندو
مطالبه اولنوب حق قبض دخى اكا مقرر قيلنور اما خلع ودم عمددن صلحه مشابهتنه نظر ايله عقدى مولاى
قديمنه مضاف قيلدقده آنك طرفندن ترجمان معبر موقعنده معتبر اولوب اوزرينه عهدهدن برنسنه واجب اولمغله
ثمنله مطالبه اولنمق وحق قبض ابجق موكل اوزره مقرر قيلنور وعلى كلا التقديرين ثمنى وكيل ادا وعبدى قبض
وموكلنه اعطا ايلدكدنصكره موكل عبدده بعد الاسر حادث اولمش بر عيبه واقف اولسه عيب مزبورده
مخاصمه ابجق وكيل اوزره متوقفدر زيرا عيبله رد حقوق عقددندر وبو عقدك حقوقنده وكيل كندو نفسى ايچون
عاقد منزلنده تنزيل اولنور والحاصل عقد مزبور عيبله رد بابنده ابتداء شرا مكاننده كائن قيلنمغله وكيل
حاضر اولسون غائب اولسون موكل ايله عبد يدندن اخذ اولنان مشترى بينلرنده خصومت ممكن اولميوب
مخاصمه برله عيبله رد واسترداد ثمنه ابجق وكيل قادر ومتمكن اولور بوصورتده عبد يدندن اخذ اولنان
مشترى عيب مزبور يدندن اخذ اولندقدنصكره حادث اولمشدر ديو ادعا ايدرسه ظاهر حال شاهد مقالى اولمغله
قول مع اليمين آنك قولى ايدوكى هويدادر زيرا حادثك حدوثى وقت سابقه اسناد ايچون بر دليل قائم اولمديغه
اقرب اوقاته احالهسى لازمدر اما عبدى مشتريدن قبضه بنفسه موكل مباشرت قيلمش ايسه وكيل ايچون
توكيل جديد بولنماد قجه خصوص عيبده مخاصمه يه قدرتى يوقدر زيرا بو مخاصمه رد ايچون اولوب وكيل دخى
بو مخاصمه ده عبدى يد موكلدن اخراجه محتاج واكا دخى غير قادر اولمغله توكيل جديد بولنمادقجه مقتدر اولماز
لكن عبد هنوز يد وكيلده اولوب موكله مدفوع اولمامش اولسه وكيل عيبله رده توكيل جديده محتاج
اولماديغنده بن بشقه بعد الرد موكلك رد عبد واسترداد ثمندن امتناعى ممنوع اولماز زيرا وكيل بو بابده وكيل
بالشرا منزلنه تنزيل اولنمشدر و وكيل بالشراده حكم شرعى بو تفصيل اوزره ايدوكى بر شراح المختصردن
كتاب البيوعده شرح وتحرير ايلديك ولكن مشترى عيب مرقوم قبل الاسر موكلك عندنده موجود ايدى ديو
ادعا ايدرسه بونده قول مع اليمين قول الوكيل ايدوكى هويدادر زيرا مشترى عيبده تاريخ سابق ادعا ايتمكله
قولى بلا حجه قبوله سزا كورلميوب قول منكر مع اليمين قبوله احرى اولمشدر بوصورتده وكيل يمين ايدرسه
موكلك حضور وغيبته باقيوب عيبله رده قادردر منكر مشترى مدعاسنه اقامت بينه يه مباشر اوله بو تقدير اوزره
بينه ايله ثابت اتفاق حجتيله ثابت منزلنه نازل اولمغله مشترى اوزره لازم اولان عبدى مالك قديمندن
اخذ اولنديغى وجه اوزره ملك قديمنه اعاده مصلحتى حاصل اولمش اولور اما مشترينك بينهسى بولنميوب
وكيل دخى يميندن امتناع ايدرسه لزوم عبد موكله ارجاع اولنور زيرا عيب مذكور قبيل الاسر عند الموكل موجود
ايدوكنه عالم اولدقده كاذبا يمين اكا ممكن اولمامغله بو امتناعنده مضطر و بو اضطرارى ابجق غير ايچون عملنده
اكا لاحق اولمغله عبد تناول غيره لزومى مقرر در نظيرى شول وكيل بالبيعدركه مبيعى اوزرينه عيبله

مطلب تحليف الوكيل فى بعض الامثلة

رد وارجاع اولندقده يمیندن امتناع ایلیه لکن بوصورتده وکیل ادعاء مشتری اوزره عیب مذکورك عند الموکل
وجودینی اقرار وموکل انکاراوزره اصرار ایلسه اول بابده موکل عبدی وکیله الزام قطعه کسب اقتدار ایدر زیرا
وکیل حین استحلافده سکوت اید وب نکوله اوزرینه قضا اولنمق ممکن ایکن بو اقرارنده مضطر اولدیغی
متبیندر نظیری شول وکیل بالبیعدر مبیعی حدوث مثلی ممکن اولان عیبله اوزرینه رد وارجاع اولندقده همان
اقراره اسراع ایلیه بوصورتده وکیل موجب اقراری اوزره اقامت بینه یه اقدام ایدرسه ثابت بالبینه ثابت
باقرار الموکل مثللو اولمغله عبد همان موکله الزام قیلنور وبو بابده وکیل نفسی لحوق عهده دن بری قلمقده
مضطر اولمغله موجب اقرارینی اثباتده خصم شرعی ایدوکی مقرردر واکر مسئلهٔ مزبوره ده وکیل مشتری بی
عندنده حادث اولان عیبدن ابرا قیلسه ابراسی کندو حقنده تصحیح واجرا قیلنور زیرا وکیل اول عیبله خصومتده
نفسی ایچون عاقدکبی اولمغله آندن ابراسی دخی نفسی ایچون منعقد قیلنور اماموکل بوصورتده مخیردر که دیلرسه
عبدی اخذ ایله وکیلك رضاسنه راضی اولوب دیلرسه عبدی وکیله الزامله تقاضی ایدر زیرا ابراء وکیل اکرچه
معامله ایلدیکی مشتری حقنده صحیح لکن حق موکلده باطل صریحدر نظیری شول وکیل بالشرادرکه
بعدالشرا عیب مشترایه راضی وموکل عدم رضا ایله متقاضی اوله نکته سی اولدرکه بوصورتده موکل ایچون
وکیل اوزره ووکیل ایچون مشتری اوزره حق رد حاصل اولمشیکن رضاء وکیل کندو حقنی اسقاطده عامل
وحق موکلی اسقاطده غیر عاملدر سؤال اولنورسه که بوعقدك حکمی انجق عبد مزبور مأسورمنه اولان
صاحب العبدك ملك قدیمنه عودت اولوب برفرد ایچون ابتداء ثبوت ملکه سببیت یوغیکن عبد وکیله الزام
اولندقده وکیل اکا ثمنله تملکه نه وجهله کسب اهلیت ایدر جوابنده دیرزکه ذکراولنان حکم عقد بونده تمام
اولمشدرکه عبد مولاسینك ملك قدیمنه عود ایله انجام بولمشدر انجق موکل قبول عیبدن امتناع ووکیل اکا رضا
کوستردکده موکل وکیلنه غارم اولدیغی ثمنله تملیك ایتمش کبی اولدیغندن ملك عبد انجق موکله ثابت اولمغی
اقتضا ایلمشدرحتی وکیل بالشرا دخی بویله درکه وکیل مشتراسنه طرف موکلدن مالك اولوب طرف بایعدن
متملك اولماز واکر مسئلهٔ مزبوره ده موکل عبدی قبضدن صکره غائب اولوب بعده وکیل عبدی کتوروب
عیبله رده طالب اولدقده مشتری سنك موکلك بعدالقبض بوعبدی عیبله رد ایچون سنی مجددا توکیل ایتدی
دیوب وکیل دخی بلکه توکیل ایلدی دیسه بونده قول قول مشتری ایدوکی بی قال وقیلدر زیرا وکیل
امر عارض اولان توکیل جدیدی ادعا وخصمی اصل اولان عدم عارضه تمسکله انکاره اجترا قلمشدر پس
قول قول المنکرمع الیمیندر لکن استحلافی فعل غیر اوزره اولمغله یمین علم اوزره اوله جغی متبیندر بوصورتده
مشتری وکیلدن توکیل جدید اوزره طلب یمین ایلسه وکیل اوزره یمین تعیین اولنماز زیرا وکیل مدعی اولمغله
اوزرینه انجق بینه لازم ویمین انجق جانب منکره ملازم ایکن یمینی محلندن محل آخره نقل وتحویل حکم جوازه
ملایم کورلمز بوصورتده وکیل توکیل جدیدی اثبات ایدنصکره مشتری سنك موکلك عیبه راضی اولمشیدی دیوب
وکیل آنی تکذیب ایلسه بونده مشتری امرعارض اولان رضاء موکلی مدعی ووکیل منکر اولمغله قول قول وکیل
اولمق لازم التصویبدر زیرا مشتری وکیل اوزره سن عیبه راضی اولمشیدیك دیوادعا ایلدکده قول قول وکیل
منکر اولدیغی کبی رضاء موکلی ادعاسنده دخی بومعنی امرظاهردر لکن بوبابده رضا انجق موکل اوزره ادعا
اولنمغله وکیلدن یمین استدعا اولنماز زیرا استحلاف اولنسه علی وجه النیابه استحلاف اولنمش اولور یمینده اینسه
نیابت غیر جاریه در وهم بومثللو دعواده موکل حاضر بولنسه اول دخی استحلاف اولنماز زیرا مشتری ایله
قطعا معامله یه مباشرت ایتمشدرکه آنی تحلیفه قادر اوله پس مقضی علیه اولان موکلی تحلیفه قادر دکل ایکن
غیری تحلیفه نیجه مقتدر اولور امارضانی وکیل اوزره ادعا ایلدکده آندن مطالبهٔ یمین ایلسه بومطالبه اوزره
تمکین اولنور زیرا بونده اوزرینه برنسنه ادعا ایتمشدرکه وکیل آنی اقرار ایلسه اوزرینه لزوم واستقرار ایدر
ویزقریبا بیان ایلدیك که بوخصوصده وکیل نفسی ایچون عاقد منزلنه تنزیل اولنور پس اوزرینه
رضا ادعا اولندقدنصکره انکار ایدرسه استحلافی بلابد اردر وبعدالاستحلاف نکول ولجاج ایدرسه
عبد اکا الزام قیلنور بوصورتده موکل قبول عبده مخیردرکه یمیندن نکوله بطریق البذل یاخود
بطریق الاقرار وکیلك عیبه رضاسی مقرردر واکرمشتری موکلك حال غیبتنده عیبه رضاسی اوزره
حضوروکیلده اقامت بینه ایدرسه بینه ایله ثابت معاینه یاخود اتفاق خصمیله ثابت کبی اولمغله مقبولیت
بینه سی متبیندر حتی صکره دن موکل کلوب رضاسنی انکار ایلسه ممنوع اولماز که وکیلی کندو طرفندن

خصم

خصم اولوب خصم اوزره بینه ایله رضاسی ثابت اولدقدنصکره انکار بینه الثقات اولنمق مشروع اولماز
واکروکیل مشتریدن عبدك عیبلی یله ترك اخذ ایتمش ایسه قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره اول عیب کرك
عمی کبی عبدی مستهلك اولسون وکرك غیرمستهلك اول عبد موکله لازم قیلنور اماقول ابی یوسف ومحمد
رحمه الله تعالی علیهما اوزره عیب غیرمستهلك ایسه موکله الزام قیلنوب مستهلك ایسه نه وکیله ونه موکله
الزام قیلنماز مکر احدهما ارادو والتزام ایلیه نظیری شول وکیل بالشرادرکه عبداعمایی ثمن مثلی ایله اشترا قیله
اختلاف مذکور بومسئله ده معروف ومشهوردر اکرچه امام ابوحنیفه عامله الله تعالی بالطافه اللطیفه بومسئله ده
وکیلك ثمن مثل ایله مشتراسنی مشروط قیلمشدرکه وکیلك شراده غبن فاحشله تصرفی موکله عن اصل لازم
اولمدیغی امر مضبوطدر لکن مانحن فیهده ثمن انجق مشترینك اعدادن آنکله اخذ ایلدیکی مال معلوم اولمغله
موکل عبدی اخذ ایلدکده اوزرینه اول مالك لزومی امر محرزومقدر وعند الامامین بومسئله ده عیب مستهلك ایله
عقد شرایی موکل اوزره تنفیذی متعذر اولدقده بو وکیل اوزره نفوذی متقرر اولور امامانحن فیهده وکیل رضاء
مشتری ایله اخذ ایتمیوب بلکه اخذی ملك قدیمه مبنی وملك قدیم دخی وکیلك اولمیوب موکلك اولمغله عقد شرانك
وکیل اوزره عدم نفوذی متعین وموکل اوزره دخی تنفیذی متعذر اولدقده بالکلیه بطلانی امر متبیندر بخلاف
ما تقدم وهو ما اذا علم بالعیب فرضی الآمر به فان هنالك قد عاد الی قدیم ملك الآمر وتم موجب ذلك العقد ثم الآمر
یلزمه الوکیل باعتبار انه لا یرضی بعیبه فیکون ذلك بمنزلة التملیك منه ابتداء یعنی مسئلهٔ متقدمه ده که وکیل اول عیبك
عند الموکل وجودینی اقرار ایله یاخود مشتری بی عیب حادثدن ابرا ایله عیبی بیلوب موکل دخی عیبه راضی
دکل ایکن بحرد وکیلك عیبله اخذینه راضی اولمق صورتی بشقه در اول بابده بیان مشروح اوزره عبد اولا
موکلك ملك قدیمنه راجع اول وجهله موجب عقد اری تام اولدقدنصکره موکل عیبه راضی اولمدیغندن عبدی
وکیله الزامی همان موکل من اول الامر عبدی وکیله مقابلهٔ عوضده تملیکی منزلنه نازل قیلمش ایدی مترجم فقیر
دیرکه بعینها نقل اولنان عبارهٔ کتابده اولا فرضی الآمر به واقع اولوب بعده ثم الامر یلزمه الوکیل باعتبار انه
لا یرضی بعیبه وقوعی موجب تناقض اولدیغندن بشقه مسئلهٔ متقدمه ده موکلك عیبه رضاسی بولنمامغله
سابقنه دخی مخالفتی ظاهردر بناء علیه ترجمه مزده رضاء موکلی توجیهده وجه مذکور اوزره ارتکاب کلفت اولندی
لکن عبارهٔ کتابده فرضی الآمر به قولنده لفظ آمر ترك اولنوب ضمیر رضی وکیله راجع اولیدی تناقض ومخالفت
بولنمایوب بزدخی محتاج کلفت اولماز ایدیك لکن عندیمزده بولنان نسخ صحیحه ده موجوددر والله اعلم انتهی
واکر برکسنه عبدی اعدادن اشترا ایلین کسنه یه کلوب مولاسی بوعبدی سندن وبردیکك ثمنله اخذه بنی وکیل قیلدی
دیمکله مشتری قضاء قاضی برله یاخود بلاقضاء عبدی اکا تسلیمه ابتدار ایلدکدنصکره مولاسی کلوب توکیلنی
انکار ایلسه قول مع الیمین قول مولی ایدوکی آشکاردرکه اوزرینه توکیل ولزوم عبد ادعا اولنمشیکن منکر اولمشدر
وقول قول منکرایدوکی غیرمنکردر حتی توکیلنی اقرار ایلدکده وکیلك عبدی کندو ایچون اخذی اکا الزام قیلنور
پس منکر اولدقده استحلاف اولنور امایمین ایلدکده عبدینه مشتری یه رجوع ایدوب وکیله لازم اولمدیغندن بشقه
وکیل بن نفسم ایچون اخذ ایدهیدم دیسه دخی ممنوع اولماز زیرا اخذی ابتداء تملك اوزره اولمیوب بلکه مولاسینك
ملك قدیمنه فدا ایله اعاده اوزره اولدیغندن اول اعاده متعذر اولدقده بالکلیه بطلان اخذی متقرر اولمشدر
امابرکسنه طرف شفیعدن شفعه ایله اخذه دعوای وکالتله بعد الاخذ شفیعك انکار توکیلی بویله دکلدرکه آنده
اخذی عوضله ابتداء تملك وجهی اوزره حادث اولمغله وکیلك اول ثمنله مأخوذنده تملکنه باعث اولور زیرا
شفعه ایله اخذ همان شراء مبتدا منزلنده در پس موکل اوزره انکار توکیل ایله تنفیذی متعذر اولدقده وکیل اوزره
نفوذی متقرر اولور بوصورتده وکیل مولاسینك توکیلی اوزره اقامت بینه ایدرسه ثابت بالبینه ثابت باقرار الخصم
مثللو اولمغله عبد موکله لازم قیلنور وبونده دخی حکم عهده قریبا بومسئله نك مثلنده بیان ایلدیکمز مثللودر
واکرمولاسینك غیری برشخص اجنبی عبد مأسوری اعدادن اشترا ایلین کسنه دن اشترا ایچون برکسنه یی توکیل
اول دخی ثمن مسمی ایله اشترا ادنصکره مولاسی حاضر اولسه انجق ثمن ثانی ایله اخذ وترك میاننده مخیر اولوب
بوبیع ثانی یی نقضه قادر اولماز زیرا تقریر سابق اوزره شرع شریف مولاسی ایچون انجق تصرف سابق الاخذی
نقض ایتمدین فدا ایله حق اخذینی اثبات ایلمشدر بوصورتده مولاسی عبدینه اول وکیل بالشرانك هنوز یدنده ایکن
واصل اولسه موکل غائب ایسه ده آندن ثمنله اخذی قابلدر زیرا عبد یدنده بولندقده وکیل کندو نفسی ایچون
مشتری وموکلنه بایع منزلنه تنزیل اولنور حتی ثمنی مال نفسندن ویرمش ایسه مقابله سنده عبدی موکلدن حبسه

مطلب تصرف المترجم في توجيه الکلام

مطلب اذا اخذ الوکیل بالشفعة ثم انکر الشفیع توکیله

قادر کذلك رأی موکله مطلع اولمادین عبدی عیبله رده مقتدر اولور اما موکله تسلیم ایتمش ایسه مولای قدیمی
ایچون وکیل اوزره سبیل قالمیوب همان موکلی بولوب ثمنی اکا اعطا و عبدی آندن اخذ و تحصیل ایدر زیرا موکله
تسلیمله وکیلك حکم یدی تمام اولمشدر دخی بعد التسلیم موکل راضی اولمادیغی عیبله رده و مقابله ثمنده حبس
عبده قادر اولمناز و مولای قدیمی انجق ذی الید ایله مخاصمه ایدر که خصومتی اخذ ایچون ایدوکی متعین و اخذنده
دخی انجق ذی الیدن متمکندر و اکر وکیل مزبور اشترا ایدوب هنوز عبدی قبض ایتمدین مولای قدیمی
حاضر اولسه ینه اول وکیلك شراسنی قصدا نقضه قادر اولمیوب انجق اعدادن اشترا ایلین کیمسه نك یدندن
اول وکیلك ویره جکی ثمنله اخذه مقتدر اولور زیرا عبدینه آنك یدنده ظفر بولمغله آندن اخذه قدرتی مقرردر
شول شفیع منزلنده در که مبیعی مشتری یه تسلیمدن اقدم هنوز بایعده ایکن ثمن مشتری ایله شفعه ایله اخذ ایلیه
انجق مسئله شفعه ده شفعه ایله اخذی ابتداء تملك اولوب مبیع دخی شفیعدی ملك مشتری اولمغله اخذی
خصور مشتری یه منوط قیلنور و ما نحن فیهده مولاسنی ابتداء تملك ایتمیوب همان ملك قدیمنه اعاده ایتمکله اخذنده
ذی الیدن غیرینك حضوری مشروط قیلنمامشدر و بعد الاخذ عهده عبد وکیل بالشرادن مرتفع و مولاسی اوزرینه
مندفع اولور زیرا مولاسینك اخذنده وکیل و مشتری بینلرنده منعقد اولان عقد ایله مستحق اولان قبض فوت
اولمغله عقد مزبور حکما بالکلیه منهدم و اخذی قبل شراء الوکیل اخذ اولمق شکلنده منتظم اولمشدر و حکم
محرر قبل قبض المشتری ید بایعدن اخذ ایلین شفیعده دخی مقرردر و اکر ما نحن فیهده وکیل عبدی قبض
و مولاسی ید وکیلدن اخذ ایتمش اولسه عهده عبد وکیل اوزره ثابت اولور کذلك وکیل موکلنه تسلیم و مولاسی
ید موکلدن اخذ ایتمش اولسه ینه بویله در بو صورتده مولاسی عبدده بعد الاسر حادث اولان عیبه واقف اولوب
قضاء قاضی ایله رد ایلسه نظر اولنور اکر موکل یا وکیل اوزره ردی ایدرسه عبد اول موکله لازم قیلنور و اکر اعدادن
اشترا ایلین کیمسه دن اخذ ایتمش اولمغله عبد اول کیمسه یه راجع اولمش ایسه وکیل و موکل ایچون اخذ عبدده
سبیل تعرضلری منقطع اولور زیرا قریبا بیان ایلدیك که مشتری ایله بینلرنده جاری اولان عقدلری قبض مستحقك
فواتی ایله منتقض اولمشدر پس قبل تجدید العقد عوده منتهض اولماز نظیری ینه مسئله شفعه ده در لکن وکیل
اوزره بلا قضاء رد ایدرسه عبد اول وکیله لازم قیلنور زیرا رد مزبور حق موکلده شراء مبتدا منزلنده اولمغله حکمی
موکله لازم اولماز و اکر عبد مأسوری اعدادن اشترا ایلین کیمسه دن ثمنله اخذ ایچون مولای قدیمی بر کیمسه یی توکیل
ایدوب اول دخی اخذ ایدوب موکله تسلیم ایتمدین یدنده هالك اولسه موکل اوزره هالك قیلنور زیرا قابض وکیل
موکل ایچون اولمغله مانع شرعی بولنمادیغی ید موکله مساویدر اما هلاکی قبل قبض الوکیل ید مشتریده واقع
اولسه حکم اخذی منتقض اولمغله وکیل ویردیکی ثمنله مشتری اوزره راجع اولوب کندو مالندن ویرمش ایسه
کندو یه سالم و مال موکلدن ایسه موکله تسلیم ایدر و اکر بو صورتده مال وکیلدن اولان ثمنده مشتری اوزره تلف
و توی واقع اولسه موکل اوزره برشیئله راجع اوله مز زیرا ثمنی مال نفسندن اعطاده موکل ایچون عامل اولمیوب
انجق نفسندن اسقاط مطالبه ضمننده نفسی ایچون عاملدر که مطالبه ثمن موکله متوجه اولمیوب انجق وکیله
متوجهدر بناء علیه عبدی وکیل قبض ایلدکده مالندن ویردیکی ثمنی استیفا ایدنجیه دك عبدی موکلدن حبسه
قادردر و بعد الحبس هالك اولسه مال وکیلدن هالك و ثمنی موکلدن ساقط اولور زیرا حین حبسنده وکیل بنفسه
عبدی ثمنله موکله اعطا ایتمش کبی اولوب اعطاسی فائت اولدقده ثمن دخی غیر ثابتدر و حکم مرقوم وکیل
بالشراده معروف اولمغله بو دخی اکا قیاسله معلومدر کذلك بعد الحبس یدنده ایکن عبدده بر عیب حادث اولسه
مولای قدیمی مخیردر دیلرسه جمیع ثمنله اخذ و دیلرسه عبدی وکیله ثمنی ایله الزام ایدر زیرا وکیل بعد المنع حق
مولاسنده اعدادن اشترا ایلین کیمسه مقامنده قائمدر بناء علیه اول عیبك حدوثی صنعی ایله و بلا صنع اولمق حق
مشتری مزبورده مستوی اولدیغی کبی حق وکیلده دخی مستوی یدر اما بو مسئله ده وکیل بالشرا بشقه درکه
بعد المنع صنعی ایله بر عیب حادث اولسه ثمندن حصه عیبك موکلدن سقوطنه باعث اولور زیرا بو مسئله ده وکیل
منزله بایعه تنزیل اولنور فرق مذکورده معنای فقهی اولدر که ما نحن فیهده موکلك اخذی انجق عبدی ملك قدیمنه
اعاده ایچون اولوب فداسی اصل عبد مقابله سنده معتبر و وصف عبد غیر معتبر اولمغله فوات وصف صنع مکتسبله
اولوب اولماق برابر و فدادن برشیئك عدم سقوطی مقرردر اما شراء مبتدا بشقه در که آنده وصف مشتری
مقصود بالتناول اولدقده وصف مزبور شراده ثمندن بر حصه یی اخذ و تحمل ایدر بناء علیه ما نحن فیهده
وکیل بعد الاخذ مشتری یه اقاله ایلسه اقاله سی موکل اوزره نافذ اولماز زیرا اخذنده موکلك ملك قدیمنه رجوع

ایتمشیکن بلا رضاء وکیلك انشا قیلدیغی عقد ایله ملکندن اخراجی مشروع اولماز که اقاله حق وکیلده بیع
مبتدا منزلنه تنزیل اولنور و اکر عبد مأسوری اعدادن اشترا ایلین کمسه اول عبدی مولاسنه ثمنله تسلیم ایچون
برشخصی توکیل ایلسه بو توکیلی تجویز و تکمیل اولنور و اول وکیل دخی وکیل بالبیع منزلنه تنزیل اولنمغله
مولاسنه تسلیم ایدنجیه دك عبد ایله مؤاخذه اولنوب ثمنی دخی مولاسندن اخذ و تحصیل ایدر و حکم محرر ما نحن فیهده
دخی اظهردر که بیان سابق اوزره مشتری مرقوم کندو ملکنی عوضله زائل قیلمغله بو تصرفی حق مولاده
فدا ایله ملك قدیمنه اعاده ایسه ده کندو حقنده بیع مبتدا منزلنه نازلدر و اکر مشتری مزبور عبدی بر جاریه
مقابله سنده برشخصه بیع ایدوب قبل التقابض مولای قدیمی حاضر اولسه عبدی ذی الیدن قیمت جاریه یی
ویروب اخذه قادر اولور زیرا حق مولی نقض تصرف اولمیوب انجق حق ثمن ثانینك مثلی ایله اخذ ایکن جاریه
دخی ذوات امثالدن اولمامغله شفیع الدار کبی قیمت جاریه ایله اخذه استحسان ایدر بعده مشتری اول اولان بایعله
مشتری ثانی بینلرنده عقد ایله مستحق اولان قبض فوت اولمغله بیعلری منتقض اولوب جاریه ینه ملك مشتری ثانی
اوزره باقیه و بایع جاریه نك قیمتنه مستحق و عهده مولی دخی ینه بایع اوزره ثابت و منتهض قیلنور اما مولاسی
بعد تمام التقابض یاخود بعد قبض العبد و قبل تسلیم الجاریه حاضر اولسه عبدی انجق مشتری ثانیدن قیمتی ایله
اخذه قادر اولوب عهده سی دخی ینه ثانی اوزره ثابت و جاریه ملك بایع اوزره متقرر قیلنور زیرا بیعلری بینلرنده
باقی و قبض عبد ایله نهایته مرتقیدر بو صورتده بایع اول جاریه ده بر عیبه واقف اولسه انجق جاریه یی مشتری ثانی
اوزره رد و قیمتنی آندن اخذه قادر اولوب غیری نسنه یه مقتدر اولماز که حق انجق قیمت جاریه ده متقرردر کورمزمیسنکه
عبدی مولاسی اخذ ایلسه انجق قیمت جاریه ایله اخذ ایدر کذلك مولاسی مشتری ثانیدن اخذ ایتمدین
بایع جاریه یی عیبله رد و عبدی بلا قضاء القاضی استرداد ایدوب صکره مولاسی حاضر اولسه ینه قیمت جاریه ایله
اخذه قادر اولور زیرا نقض مبایعه کندو رضالریله حاصل اولدقده مولاسینك قیمت جاریه ایله حق اخذی
باطل اولماز اشبو مقدمه لردن عندیمزده ظاهر اولمشدر که حق بایع انجق قیمت جاریه ده ثابت و مشتری تسلیم
قیمته قادر اولمغله شیء آخر اکا لازم و متقرر اولماز نظیری مسئله شفعه در و بز قریبا بیان ایلدیك که بدل دار قبل
اخذ الشفیع جاریه ایکن اخذ شفیعله قیمت جاریه یه متحول اولدیغی کبی بدل جاریه دخی شفیع داری اخذدن
صکره قیمت جاریه یه متبدل اولور و ما نحن فیه دخی اکا مماثلدر اما مولاسی مشتری ثانیدن عبدی اخذ ایتمدین بایع
جاریه یی قضاء قاضی برله رد و عبدی استرداد ایلدکدنصکره مولاسی حاضر اولسه بونده اعدادن اشترا قیلدیغی
ثمنله اخذه قادر اولور زیرا بیع ثانی قضاء قاضی ایله منقضی اولمق عدم اصلی حکمنده دخولی مقتضیدر لکن
حکم شفعه بویله دکلدر زیرا شفعه ده بایع و مشتری بینلرنده بیع جاری حکم عدمده داخل اولسه حق شفیع باطل
اولور آنلر ایسه شفیعك حق اخذی ظاهر اولدقدنصکره ابطاله قادر دکللردر اما ما نحن فیهده بیع ثانی حکم عدمده
داخل اولسه دخی حق مولای قدیم باطل اولماز کذلك مشتری ثانی عبدده بر عیبه واقف اولوب بایع اوزره رد
و جاریه سنی استرداد ایلسه قضاء قاضی ایله اولوب اولمامق تفصیلی بونده دخی ایراد قیلنور و اکر بایعله مشتری
بیعلرینی اقاله ایلسه لر ینه مولاسی دیلرسه عبدی قیمت جاریه ایله اخذ ایدر زیرا بیان ایلدیك که مولاسینك
حق اخذی انجق تصرف سابق نقض ایتمك اوزره ثابتدر و اقاله لری حق مولاسنده بیع مبتدا حکمنده اولمغله
انجق آخر الاثمان اولان قیمت جاریه ایله اخذه قادر اولور و اکر مشتری ثانی عبدی بعد القبض بایع اوزره
رد ایتمشیکن یاخود قبض و عدم ردندن بشقه نفسی ایچون شرط خیار دخی ایتمشیکن مولاسی حاضر اولسه
عبدینه آنك یدنده ظفر بولمغله یدندن قیمت جاریه ایله اخذه قادر اولور و بعد الاخذ نظر اولنور اکر شرط خیار
منعدم ایسه جاریه بایعه و قیمتی مشتری ثانی یه سالم قیلنور و اکر شرط خیار موجود ایسه ینه نظر اولنور
اکر خیار شرط ایسه مشتری ثانی مخیر قیلنوب دیلرسه جاریه یی بایعه سالمه قیلمغله کندو دخی مولاسندن اخذ
ایلدیکی قیمتله اکتفا و دیلرسه اول قیمتی بایعه تسلیم و جاریه یی آندن اخذی مقرر ایدر و اکر خیار رؤیت ایسه
البته جاریه بایعه سالمه و قیمتی مشتری ثانی یه مسلمه قیلنور نکته سی اولدر که خیار رؤیتده عقده رضا ایله عبده مالك
انجق جهالت اوصافنه بناء رده متمالك ایدی شمدی مولاسی اخذ ایدوب ردی متعذر اولمغله سقوط خیاری
متقرر اولمشدر اما خیار شرطده مشتری ثانی جاریه نك ملکندن خروجنه مانعدر که جاریه حقنده خیاری
خیار بایعدر و معنای مرقوم قبل الرضاء تملیك جاریه یه رضاسنی معدوم قیلمشدر پس یدندن عبد اخذ اولندقدنصکره
کندو خیاری اوزره باقی قالمغله دیلرسه جاریه ده عقدی امضا برله آنی بایعه تسلیم و دیلرسه عقد جاریه یی

فسخله قيمتي بايعه رد وجاريه سين اخذ وتلق ايدر زيرا بيان سابقله متبين اولمشدر كه عبدى مولاسى اخذ ايلدكده حق بايع قيمت جاريه ده متعيندر بو صورتده مشترى ثانى مدت خيار منقضيه اولنجيه دك برجانبى اختيار ايلمزسه انقضاء مدتله خيارى ساقط وعقد جاريه تام اولمغله جاريه بايعده وقيمتى مشترى ثانيده استقرار ايدر واكر مشترى ثانى بعد المبايعه وقبل التقابض عبدى خيار رؤيت ياخيار عيب ياخيار شرطله بايع اوزره رد ايلدكدنصكره مولاسى حاضر اولسه بايعدن اعدادن اشترا قيلديغى ثمنله اخذه قادر اولور زيرا اسباب مذكوره ايله رد نده بيع ثانى بالكليه زائل وعدم اصلى حكمنده داخل اولمشدر واكر بو صورتده مولاسى مشترى ثانى فسخ عقد ايتمدين حاضر اولوب عبدى بايعدن قيمت جاريه ايله اخذ ايلسه اول قيمت بايعه سالم وجاريه يى قبض ايتمش ايسه آنى مشترى ثانى اوزره ردى اوزرينه لازم اولور زيرا بيان ايلديك كه عقد ثانينك فوات قبض مستحق ايله انتقاضى مقرر واولبابده خيارك وجود وعدمى غير معتبردر واكر بو مسئله ده قاضى عبدى قيمت جاريه ايله مولاسى ايچون قضادنصكره مولاسى قبل القبض يا بعد القبض عبده عيب حادث كوروب بايع اوزره رد ايلسه مشترى ثانينك عبده سبيل وصولى منسد اولور زيرا عبدى قيمت جاريه ايله مولاسى ايچون نفس قضا بينلرنده بيع ثانينك انتقاضنى بلاتجديد عدم عودت اوزره اقتضا ايلمشدر نظيرى مسئلهٔ شفعه‌در كه قاضينك بايع اوزره شفيع ايچون شفعه ايله قضاسى بايع ومشترى بينلرنده اولان بيعك شفيع عيبله رد ايلسه دخى بلا تجديد عدم عودت اوزره انتقاضنى اقتضا ايدر واكر عبد مأذونك مولاى قديمى عبدى اعدادن اشترا ايلين كسنه‌دن ثمنله اخذه برشخصى توكيل ايدوب اول وكيل مشترى مرقومه خطابله شو عبدى مولاسى اولان فلانه ثمنله اعطا قيل ديو عقدى مولاسنه نسبتى تفصيل ومشترى اعطا قيلدم ديو عقد مزبورى تكميل ايلسه بونده وكيل نفسنى سفير قيلوب عاقد قيلمامغله ثمن اوزرينه واجب اولميوب موكل اوزره تحميل اولنور اما بكا اعطا قيل ديو عقدى نفسنه منتسب قيلسه جواب مسئله منقلب اولور كذلك مولاسى اولان فلانه ثمنله اعطا قيل بن سنك ايچون اول ثمنه ضامن اولمق اوزره ديسه ياخود اكا اعطا قيل بنم مالمدن اولان ثمنى ايله ديسه ينه ثمن وكيل اوزره مترتب اولور زيرا ضمانى نفسى اوزره اشتراطى ياخود ثمنى مال نفسنه نسبتى عقدى نفسنه نسبت منزلنه نازل ياخود دخى اقوادر امابونلرك عقدى نفسنه نسبت منزلنه نازل اولدقلرى وكيل بالصلح مسئله سنده حاصلدر كه صالح فلانا من هذه الدار على الف درهم على انى لها ضامن ياخود على الف درهم من مالى يعنى شودار دن فلان ايله بيك درهم اوزره مصالحه قيل بن اول بيك درهمه ضامن اولمق اوزره ياخود بنم مالمدن بيك درهم اوزره ديدكده بوقولى صالحنى يعنى ثمنله مصالحه قيل ديمك منزلنه تنزيل ومال مرقوم موكله الزام قيلنميوب وكيل اوزره تسجيل اولنور اما دخى اقوى اولدقلرى وكيل بالخلع مسئله سنده هويدادر كه اخلعها على الف من مالى ياخود على الف على انى ضامن لها يعنى شو عورتى خلع قيل بنم مالمدن بيك درهم اوزره ياخود بيك درهم اوزره بن اكا ضامن اولمق اوزره ديدكده مال مرقوم وكيل اوزره واجب اولور ومعلومدر كه وكيل عقدى نفسنه نسبتله اخلعنى يعنى بنى خلع قيل ديسه اوزرينه نسنه مترتب اولماز پس بو مقدمه لردن هويدادر كه كرك اشتراط ضمان وكرك عقدى مال نفسنه نسبت وكيل اوزره ايجاب بدلده عقدى نفسنه نسبتدن اقوادر ومانحن فيهده ثمن وكيل اوزره واجب اولدقده اعدادن اشترا ايلين كسنه موكل اوزره برشيئ مستوجب اولماز واكر اهل حرب بركسنه نك ايكى يوز درهم وزننده برابريق فضه سنى استلاب ايدوب بعد الاحراز برمسلم آنلردن اول ابريقى حسن صناعت وجودت صياغتى سببيله ايكيوز اللى درهمه اشترا واجتلاب ايلسه مالك قديمى ديلرسه ينه ايكيوز اللى درهمله آنى اخذه قدرتياب اولور زيرا بيان ايلديك كه عبدك مولاى قديمى عبدينى انجق مشتريننك فداسنده ويرديكى نسنه ايله اخذ واستيفا ايدر و بو بابده دخى مشترى فداء ابريقده مقدار مزبورى ايفا قيلمشدر وحكم مذكور مسئلهٔ ابريقده دخى صحيح وسالمدر كه مالك قديمى ابتداء عوضله تملك ايتميوب همان فدا ايله ملك قديمنه اعاده ايتمكله بو معامله ده معناى ربوا قائم اولماز ومالك ايچون مقدار مذكور ايله حق اخذى ثابت اولدقده اول مقدار ايله اخذه غيرى توكيلى دخى متثبت اولور كه وكيل حكم موكلى مستثبتدر وموكل ياخود وكيل قبل التقابض مشتريدن تفرق ايلسه لر اخذلرينه نقصله خلل تطرق ايلمز زيرا باب مايحرزه العدو مسائلنده بز بيان ايلديك كه اخذ مذكور فدا اولوب شراء مبتدا اولمامغله آنده قبض مجلس شرط قيلنمديغى هويدادر بو صورتده وكيل فداى كندو ادا وابريقى قبض ايلسه موكلدن فداسنى اخذ ايدنجيه دك ابريقى آندن منعه قادر اولور و بعد المنع يد وكيلده هالك اولسه جميع فداسى ايله مال وكيلدن هالكدر كه بو بابده وكيل انجق اعدادن اشترا ايلين كسنه حكمنده اولمغله آنك مسلكنه

مطلب الوكيل بالصلح اذا ضمن البدل او اضافه الى مال نفسه

سالكدر

سالكدر توضيحى اولدر كه بركسنه اشجار نخلى مشتمل برارضى ثمرلردن بر كيل ايله اشترايه برشخصى توكيل واول وكيل دخى اول كيلى مالندن نقدا ايله اشترا وقبضدن صكره اول كيلى ادا ايدنجيه دك نخلى موكلدن منع ايدوب يدنده ثمر نخلدن بر كيل ثمر دخى حاصل اولنسه ينه موكل ايچون يالكز بر كيل ثمرى ويروب اول نخلى ثمرى ايله اخذ ايلمك ممكن ويد وكيلده حادث اولان زياده ايله بينلرنده معناى ربوا غير متمكندر زيرا بو بابده توكيل مقام بايعده قائم اولمغله نخل مرقوم بر كيل مذكورى قبل القبض يد بايعده ايكن ثمر اولدقده بيعلرى باطل اولمديغى كبى يد وكيلده ايكن ثمر اولدقده ينه بيعلرى غير زائلدر كذلك وكيل عيب نخله وقوفدنصكره اكا راضى وموكل غير راضى اولسه نخل مزبور ينه كيل واحد ايله وكيله لازم قيلنوب بينلرنده معناى ربوا قائم اولماز زيرا لزوم مذكور بينلرنده جارى بر بيع مبتدا دكلدر ومعناى ربوا انجق معاوضه على سبيل المقابله ده هويدادر ومؤلف جليل اجله الله تعالى برؤية جماله الجميل مسئلهٔ مزبوره اوزره سرد دليل ايدوب ديركه كورمزميسنكه بو وكيل مزبور اول ارضده بعد الاثمار برعيب كوروب بايع اوزره آنى رد واعطا قيلديغى كيل ثمرى استرداد ايلسه بونده ارضنى ونخلى وثمردن بر كيلى ينه ثمردن بر كيل ايله رد ايتمش اولور وبو معنى جائز اولمغله مانحن فيه دخى جائز كورلور لكن حكم مذكور آنكله مشروطدر كه ارض مرقومه قبل قبض الوكيل يد بايعده ايكن ثمره اوله امابعد قبض الوكيل ثمره اولدقده بعد القبض حادث اولان زيادهٔ نخيله رده مانع اولمغله وكيلك حق ردى مرتفع اولور توضيحى اولدر كه بر وكيل بيك بشيوز درهم قيمتى اولان عبدى بيك درهمه اعدادن صكره بركسنه اول عبدى يد بايعده ياخود يد وكيلده ايكن لخطا قتل ايلسه بونده دخى جواب انجق قريبا تحصيل ثمره ده بيان ايلديكمز توجيه اوزره استصواب اولنور كه قاتلدن قيمت تحصيل اولان بيك بشيوز درهم اخذ اولنوب بايعه انجق بيك درهم اعطا قيلنور وجه توضيح اولدر كه كرك بو مسئله وكرك مسئلهٔ تحصيل ثمره ده حدوث زياده ايله ميوه مستقبله ده متمكن اولان حقيقت ربوا متمكن اولماز ومسئلهٔ ابريق دخى بو قياس اوزره تحقيق اولنور كه وكيل آنده برعيب حادث كوروب مشترى يى آندن ابرا ايلديكده موكلى رضادن ابا ايلسه وكيلك ادا قيلديغى فدا وزنندن اكثر ايسه ده ابريق مزبور اول فدا ايله وكيلده ابقا اولنور زيرا بينلرنده جارى اولان معامله من كل وجه عقد مبتدا اولمامغله آنده حكم ربوا متمكن اولمامق هويدادر والله اعلم

كتاب الكراهية * يعنى مسلمين ومجاهدين حقلرنده مكروه كوريلن اعمالى حاوى ابواب جميعه‌نك افتتاح بيدر

باب مايكره ادخاله دار الحرب ومالايكره * يعنى تجار مسلمين حقلرنده دار الحربه ادخالى مكروه كوريلوب كوريلمين اشياده معقود باب منتظم العقوددر مؤلف دقت بنا اعلى الله تعالى فى الجنة بناه ديدى يكيته تاجر مسلم اهل حربه كراع وسلاح ورقيقدن غيرى هرنسنه يى حمل وايصالى اكرچه جائزدر لكن مسلم تباعدن مشركينله مأمور اولمغله آنلره ايصال شيئ نافع وطرفلرندن جلب منافع ايتمك عندمده رتبهٔ استحبابى حائزدر قال عليه السلام لا تستضيئوا بنار المشركين يعنى امور يكزده مشركينله استشاره ورأى وتدبيرلرينى قبول ايتمكز وقال عليه السلام انا برئ من كل مسلم مع مشرك لا تراءى ناراهما يعنى بن مصاحب مشرك اولان هر مسلمدن بريئم زيرا اكر كندوكه مسلم جوار مسلمينده نازل اولوب منزل مسلم منزل مشركدن شويله بعيد اوله كه احدهمانك ايقاد نار ايلديكى موضعدن نار آخر رؤيت اولنميه انتهى واهل حربه تجارت ايچون حمل امتعه نوع مضار بتلرينى موجب اولمغله اولى اولان مسلم آنى مرتكب اولمامقدر وهم اهل حربه حمل اولنان طعام ومتاعله كسب قوت ومنفعت ايتملرى اظهر واجلى اولمغله مسلم ايچون سبب قوتلرين اكتسابدن اجتنابى اولى در غاية الامر طعام وثياب مثللو نسنه لرى آنلره ايصال مستوجب بأس ووبال دكلدر زيرا مرويدر كه ثمامة بن اثال الحنفى رضى الله تعالى عنه زمان نبوتده اسلامله شرفياب اولوب ديارندن جلب اولنان طعامى اهل مكه دن قطع ايتمكله اهل مكه رسول الله صلى الله عليه وسلم جنابلرندن آنلره حمل طعام خصوصنده ثمامه يه رجا ورخصت باينده تحرير وكتابت ايلديلر واول ايامده اهل مكه جناب رسالتمآبله محاربين ايكن ينه ثمامه يه حمل طعامده اذن ورخصتله آنلره انعام ايلديلر پس جواز مرقوم بزه بو قصه دن معلوم اولمشدر نكته شى اولدر كه مسلمينك ديار مشركينده بولنان اذوقه وامتعه يه احتياجلرى بديدار ايكن بزلر ديارمزده بولنان نسنه لرى آنلردن منع ايتديكمزده آنلرك دخى منع ايده جكلرى آشكاردر وبر تاجر مسلم ديار اهل حربدن منافع مسلمينى جلب ايچون عازم اولدقده بزم ديارمزده بولنان بعض اشيايى آنلره ايصال البته لازمدر ومعناى مزبور بو بابده رخصت شرعيه يى مستلزمدر انجق كراع وسلاح ورقيقدن برشيئى آنلره ايصالده شرعا طريق يوقدر وبو حكم مقبول ابراهيم النخعى

وعطاء بن ابی رباح وعمر بن عبد العزیز رحمهم الله تعالی بن دخی منقولدر نکته سی اولدر که اهل حربه کراع
وسلاحله البته قتال مسلمین اوزره کسب قوت ایدرلر حال آنکه مسلمین وقاتلوهم حتی لاتکون فتنة نص قطعی
الصدوری اوزره فتنة محاربه لرینی دفعیچون مقاتللرینی قتل وشوکتلرینی کسر ایله مأمورلردر وحکم مذکور کراع
وسلاحده ثابت اولدقده رقیقده بطریق الاولی متنبدر که رقیق بنفسه قتاله ایدوب یاخود مسلحدن برمقاتلی
استحصال ایده جکدر واهـل حربک رقیقی کبی مقاتل ایله تقویلری کراع وسلاح کبی آلت قتال ایله تقویلرندن
فائق ومنع وتحریمه اول ثابتدن زیاده ولایقدر کذلک آندن ترتیب سلاح اولنان حدیدی آنلره حمل وایصال دخی
غیرمشروعدر که حدید فی الاصل سلاح وقتال ایچون مخلوق ومصنوعدر قال الله تعالی وانزلنا الحدید فیه
بأس شدید یعنی برعظیم الشاندن حدیدی انزال وایجاد ایلدیک که جمیع آلات حروب آندن اتخاذ اولنمغله آنده
حرب شدید واردر واهل حربه حملی ممنوع اولمقده مصنوع وغیرمصنوعی برابردر نکته سی اولدر که حدیده اصل
سلاحدر وبراصلدن حاصل اولان فرعده ثابت اولان حکم البته اول اصلده دخی ثابت اولور قرعنده موجود
اولان معنی اول اصلده مفقود ایسه دخی کورمزمیسنکه محرم بیضهٔ صیدی کسر ایتلکده قتل صیدده لازم اولان
جزا اوزرینه لازم اولور حال آنکه کسر بیضه ده معنای اذی وایذاء امن غیرمتحقق وحیش ایصرولی رحمه الله
تعالی دن منقولدر که بین المسلمین واقع اولان ایام فتنده مسلمینه دخی بیع سلاحی مکروه کورمشلردر ایشته
بونقل جلیل حکم مذکورهٔ دلیلدر وایندخی بوقولی اخذ ایدوب دیرزکه ایام فتنه ده بیع سلاح سبب تهیج فتنه یی
اکتسابی متضمندر حال آنکه بزلر تسکین فتنه ایله مأمورلرز قال علیه السلام الفتنة نائمة لعن الله من ایقظها
وزمان فتنه ده اهل فتنه یه بیع سلاح مکروه اولدقده بیع ایچون اهل حربه حمل وایصالی کذلک کراهتی
بطریق الاولی در بو تدقیق ایله معلوم اوله که بر مسلم دار الحربه امان ایله داخل اولدقده اول مسلم حققتده اموال
اهل حربی طیب خاطرلری حاصل اولدقدنصکره نه طریقله اولورسه اخذ وتملکی رخصت شرعیه یی
مشتملدر زیرا مسلم امان ایله دخولی ابتکله اموال اهل حربی معصوم اولماشدرالحق عقد امان عدم خیانتی مستلزم
اولمغله خیانتدن تحرز مسلم اوزره لازم اولمشدر پس اسبابدن برسبب ایله خاطرلری طیب قیلنوب مالنی اخذ
واستلاب ایلسه مال مباحی غدردن عاری اولان وجه اوزره کسب واجتلاب ایتمش اولمغله حلال طیب اولدیغی
بی ارتیابدر وبوحکم سویده اسیر ومستأمن امسیتویدر که بوتقدیر هر بری اهل حربه بر درهمی ایکی درهمه یاخود
میته یی برقاچ درهمه بیع ایدوب یاخود بطریق القمار بعض مالنی اخذ واستحصال ایلسه اکاطیب وحلال
اکوریلور وقول مذکور امام ابو حنیفه وامام محمد رحمهما الله تعالی علیهما ملک مذهب منصوری ایدر اما سفیان ثوری
رحمه الله تعالی دیدیکه فعل مذکور حق اسیرده مشروع وحق مستأمنده ممنوعدر وقول ابی یوسف رحمه الله
تعالی دخی بویله در لکن بزآنلرک جوابلرنده دیرزکه مستأمن واسیرک مفارقتلری انجق طیب خاطرلری بوغیکن
اخذ مالنریده اسیر ایچون جائز ومستأمن ایچون غیر جائز اولمقده مغایرتلرینه بزاما طیب خاطرلری بولنمدقده
مستأمن اسیرایله مستویدر که اوزرینه حرام اولان معنای غدری غیرمحقودر وقول مشروح الماک اوزره
شول حدیثله استدلال قیلنمشدر که حضرت ابی بکر الصدیق رضی الله تعالی عنه عسکر روم جیش فارس اوزره
اوچ سنه یه دک غلبه ایده جکلر دیدیو اهل مکه ایله اون عدد ابل قلوص یعنی ابل شابه اوزره مراهنه ومشارطه
ایلدکده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم یا ابابکر عدد شرطی زیاده قیل ومدت غلبهٔ رومی دخی ممتد قیل
دیو امر ایتمرله عدد شرطی یوز قلوصه ومدت غلبه یی طقوز سنه یه ابلاغ ایلدی پس بطریق القمار اخذ اموال
اهل حرب جائز اولمیدی رسول الله علیه السلام آنکله امر ایلمزلر ایدی بعده حضرت ابی بکر رضی الله تعالی عنه
بو بابده مصدق قولی ظهور ایدنوبه اهل مکه اوزره غلبه ایتمکله شرط قیلنان یوز عدد قلوصی اخذ وحضور
رسالتپناهیده احضار ایلدکده آنلری تصدق قله امر ایلدیلر اکرچه سفیان ثوری بو حدیثک ظاهری ایله
استدلال وحلال طیب اولمیدی تصدق قله امر ایلمزلرایدی دیو بسط مقال ایلمشدر لکن بز جوابنده دیرزکه
حرام اولیدی رسول الله علیه السلام اول مال اوزره قرار ایله امر ایلمزلر ایدی وبوطریقله اول ماله مالک اولمیدی
آنی تصدق قله امر ایلمزلرایدی پس عندیمزده ظاهر اولمشدر که فعل مذکور جائزدر لکن الله تعالی صدقنی اظهار
ایلدک نعمتی اوزره تشکر ایچون تصدق قله امر ایلمشلردر وحکم مذکور اوزره بردلیل دخی شول حدیثدر که
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری مکه ده ایکن رکانه ایله اسلامندن اقدم اوچ کره مصارعه
ایلشلردر وکانه مصروع ومغلوب اولورسم ثلث اغنامی ویره یم دیو شرط ایتمش اولمغله جمیع اغنامنی اخـذ

مطلب اذا کسر المحرم بیضة الصید فعلیه الجزاء

القلوص من الابل بمنزلة الجاریة من النساء کذا فی المغرب

ایلمشلردر پس فعل مزبور مکروه اولیدی رسول الله صلی الله علیه وسلم آنی ایشلمزلرایدی بعده دفعهٔ ثالثه ده
صرع وغلبه لری ظاهر اولشیکن رکانه مکابره یه قیناهله بنم آرقه می یره کتورمش کسنه بوقیدر وسن بنی صرع
ایتدیک دیو منازعه یه اقدام ایتمکله آلدقلری اغنامی اوزرینه رد وانعام ایلمشلردر اکرچه سفیان ثوری رحمه الله
تعالی بنه بو حدیثک ظاهری ایله استدلال ومال مزبور حلال طیب اولیدی آنی رسول الله علیه السلام
رد ایتمزلرایدی دیو تأیید مقال ایلدی لکن بزبنه جوابنده دیرزکه مکروه اولیدی رسول الله علیه السلام اکا شروع
واقدام ایتمزلرایدی بلکه رد اغنام انجق رکانه اوزره تفضل وانعام ایچوندرکه رسول الله علیه السلام بنجه دفعه
مشرکینی تألیف برله اسلامه ترغیب ضمننده بومثللو اکرامله تطییب بیورمشلردر وحکم مذکور اوزره بردلیل قوی
دخی قصهٔ یهود بنی قینقاعده روایت اولنان حدیث نبویدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم آنلری
مدینه دن نفی واجلا ایلدکلرنده بزم ذمم ناسده وقتی حلول ایتمش دیون مؤجله مز واردر دیو اعتذار ایتجا ایلدیلر
پس رسول الله علیه السلام تعجلوا وضعوا یعنی دیونکزدن برمقدارینی تنزیل واخذ باقیسنه تعجیل ایدیکز
قول شریفلریله آنلری الزام بیوردیلر کذلک یهود بنی النضیری اجلالرنده آنلر دخی ان لنا دیونا علی الناس
دیو اعتذار ایتمکله آنلره دخی ضعوا وتعجلوا قول شریفلریله قطع اعذار بیوردیلر حال آنکه صنع مرقوم
بین المسلمین جائز اولمدیغی معلومدر که برمسلمک مسلم آخر اوزره دین مؤجلی اولوب تنزیل بعضی تعجیل باقی ایله
مشروط قیلسه دائرهٔ صحتدن مهجور ایدوکی حضرت عمر وابن عمر وزید بن ثابت رضی الله تعالی عنهمدن
مأثوردر بو بله ایکن یهود معهود اول حینده اهل حرب ومظهر اجلا اولملریله رسول الله صلی الله تعالی
علیه وسلم حقلرنده معاملهٔ مذکوره یی اجرا بیوردیلر پس ادلهٔ مجرره دن عندمزده نمایان اولمشدرکه ایکی مسلم
بینلرنده جائز اولمیان بعض معاملات مسلم وحربی بینلرنده شایان کورنلور مؤلف الیفة التحقیق حکم مذکوری
برشرطه تعلیق ایدوب دیرکه صنع مرقومک جوازنده شرط لازمدرکه مسلمین دار الحربده یاخود منعهٔ مشرکینده
قائم اوله لر اما مسلمین ومشرکین هرطائفه کندو منعه لرنده قائم اولسه لر ایکیسی بردن منعهٔ مسلمینده قائم اولمغله
حکما برابر اولوب صنع مرقومک عدم جوازی مقرردر لکن اکثر مشایخ دیدیلرکه بوجواب غلط ناصوابدر
زیرا اخذ اموال اهل حربک جوازنده مدار انجق عدم عصمت اموالنرینه اعتبار یمزدر واعتبار معهودده مسلم
منعهٔ اهل حربده بولنمغله مسلم منعهٔ مسلمینده وحربی منعهٔ مشرکینده بولنمق میاننده فرق فارق غیر موجوددر
وبین الائمة الاعلام طریق محاکه شوو جهله اعلام اولنورکه امام محمد رحمه الله تعالی جواب مذکور ایله
اجتهادده معامله لری جاری اولان موضعه اعتماد ایدوب دیدیکه اکرمسلم وحربی احکام مسلمین آنده جاری اولمیان
برموضعده مجتمع بولنورلر ایسه صنع مذکور آنده مشروع اولوب احدهما احکام مسلمین جاری اولان موضعده
بولنورسه آنده باطل وممنوعدر وبواجتهاد اصابت اشتمال اوزره روایت ابن عباس رضی الله عنهما ایله وارد اولان
شول حدیثله استدلال ایلدیکه غزوهٔ خندقده مشرکیندن نوفل بن عبدالله درون خندقده قتیل اولدقده
مشرکین آنک جیفه سنه طلبکار اولوب مقابله ده مال فراوان اعطاسنی اقرار ایلدیلر لکن نبی کریم علیه التحیة والتسلیم
حضرتلری اول مالی کریه کوروب قبولندن اصحاب کرامه نهیلرینی تعیید وتنزیه بیوردیلر وروایت اخراده
وارد اولمشدرکه انه خبیث الدیة خبیث الجیفة قول شریفلریله کراهت مالی تفهیم ومشرکینک
مقتوللرینی تخلیه ایله تسلیم ایلدیلر وسبب کراهت امام محمد رحمه الله تعالی نک مذهب منصوری اوزره
انجق موضع خندق منعهٔ مسلمینده مضبوط ومحصور اولدیغیدر اما قول مشایخ اوزره نظر اولنورسه
اکر روایت اخری غیرثابت ومقتوله میلن مشرککینی تخلیه نظر منثبت ایسه سبب کراهت مال انجق
طرف رسالتدن مقتولی خندقده ابقا برله ارادهٔ تحقیر واذلالدر واکرثابت ومثبت ایسه سبب کراهت
انجق کفاره استخفاف واهانت یاخود مکارم اخلاق مسلمینه لایق اولمیان حرص وطمع نسبتی اولنمقدن
مسلمینی صیانتدر قال علیه السلام بعثت لاتمم مکارم الاخلاق بعده مؤلف در بادرایت حدیث سعد بن عباده
رضی الله عنهی دخی ذکر وروایت ایلدیکه سعد مشار الیه رضوان الله تعالی علیه یوم خیبرده یهود خیبردن
نبرذهبی بنه ذهب ایله اشترا ایلدکده نبی ذی شان علیه صلوات الرحمن ان هذا لایصلح فرده قول بلاغت
عنوانلری ایله عدم صحت شرایی بیان وتبری صاحبیه رد ایله فرمان ایلدیلر اکرچه سفیان ثوری رحمه الله تعالی
بو حدیثک دخی ظاهری ایله استدلال ایدوب رد تبر ایله امرلری مثلا عمل اولنوب فضلی متضمن اولدیغندندر دیو
تأیید مقال ایلدی لکن بزجوابنده دیرزکه سبب کراهت شرا انجق سعد رضی الله عنه عسکر نبی علیه السلامده

مطلب شرط قضاء دینه بحط بعضه

ومنعهٔ اهل اسلامده موجود ایکن اشترا ایلدیکیدر و بو قول سدید شول وجهله تأیید اولنور که حکم مذکوری
مکروه کورنلر انجق حق مسلم مستأمنده مکروه کورمشلردر و مسلمین یوم خندقده امان مشرکینده دکللر ایدی
وسعد دخی یوم خیبرده امان یهودده دکل ایدی بلکه محاربین ایدیلر پس ادلهٔ مذکوره دن عندیمزده ظاهر
اولمشدر که معاملهٔ مرقومه ده کراهت انجق منعهٔ مسلمینده وقوعندن نشئت ایلمشدر والله اعلم

باب ما یکره قتله من اهل الحرب من النساء وغیرهم * یعنی اهل حربک نسا وصبیانلری مثللو مکروه القتل
اولنلری جامع بابدر کثیر المنافعدر مؤلف حسنشعار علیه رحمة الکریم الغفار دیر که اهل حربدن نسا وصبیان
ومجانین وشیخ فانیلری مثللولری قتل وافنا مجاهده لایق وسزا دکلدر زیرا الله تعالی وقاتلوا فی سبیل الله الذین
یقاتلونکم نظم جلیل الشاننده مؤمنین ایله قتال ایلین مشرکین ایله فی سبیل الله قتال ایله فرمان ایلمشدر ومذکورینک
مقاتلین اولدقلری نمایاندر ورسول الله صلی الله علیه وسلم بعض غزواتده مشرکیندن بر امرأهٔ مقتوله کوروب قتلنی
استعظام ایلدکلرنده ها ما کانت هذه تقاتل ادرک خالدا وقل له لاتقتلن ذریة ولاعسیفا یعنی های بو عورت
قتال ایتمز ایدی خالده وار وصبی واجیر مثللو اهل قتال اولمیانلری البته قتل ایتمه دیو بیورمسیله قول شریفلری
ایله عظم وبالنی اعلام بیوردیلر وهم کفر واشراک اعظم جنایات ایسه ده عبد ایله مولای متعال بینلرنده واقعدر
و بو مثللو جنایتلرک جزاسی دار الجزایه تأخیر اولنمشدر اما دنیاده تعجیل اولنان عقوبتلری انجق رفع فتنه قتاللری
مثللو منفعت عباد مسلمین ایچون مشروعدر و بو معنی مقاتل اولمیانلرک حقلرنده معدوم وصرف عدم بلکه
منفعت مسلمین آنلری ابقا ایله رقیق موحدین ایلکده در اما مذکورینکدن بریسی قتاله شروع ایدرسه قتللری
واجب اولان سببه مباشرت ایتمش اولملریله قتللری مشروعدر زیرا بنیه سی محاربه یه صالح اولان اهل حرب
قتاله مباشر اولمسه دخی مجرد توهم قتاله بناً ایله مباح القتل ایکن فی الحقیقه مباشر قتال اولنلری بالاولویة
مستباح القتلدر واکر مذکورینکدن بریسی بر مسلمی قتل ایلدکدن صکره مسلمین آنی اخذ ایتسه لر نظر اولنور
اکر صبی یاخود مجنون ایسه یینه قتلی لایق کورلمز زیرا اباحت قتلی انجق قتالی دفع ایچون اولوب اولدخی حین
اخذنده مندفع اولمشدر نکته سی اولدر که صبی ومجنون اهل خطاب اولمامغله فعلی کندو اوزرینه جزاء عقوبتی
موجب جنایتدن حساب اولنماز نظیری شول بعیر وفرس مثللو بهیمه در که انسان اوزره هجوم ایتدکده دفع
صولتی ایچون قتلی حلال اولوب اخذ ایله هجومی مندفع اولدقده استحلال اولنماز و اکر قاتل مزبور عورت
یاشیخ فانی ایسه بعد الاخذ بونلرک قتللری جائز کورلور زیرا بونلر اهل خطاب اولمغله فعللری جزاء
عقوبتلرین ایجاب ایدر ایکن فی الحقیقه عقوبت قتلی موجب اولان فعلی ارتکاب ایلمشلردر کورمزمیسنکه
عورت وشیخ فانی مسلمیندن اولسه لر دخی علی وجه القصاص قتللری مشروعدر کذلک بو بابده جزاء فعللری
اوزره قتللری ینه غیر ممنوعدر اما بر مسلم مذکورینکدن بریسی قبل وجود القتال قتله اقدام ایلسه آنک اوزرینه
دیت وکفارت الزام اولنماز زیرا بونلرک لزومی انجق محلده عصمت وتقومه موقوف وعصمت وتقوم دخی انجق
دین یاخود دار ایله حاصل اولور ایکن ما نحن فیهده هیچ متحصل اولمامشدر وحرمت قتللری انجق اسر
واسترقاقلریله قصد توفیر منفعت مسلمین جهتیله یاخود محاربه ایتدکلرندن قتللرینی موجب علتک انعدامی
حسبیله در یوقسه نفسلرنده عاصم یاخود مقوم بولنمق سببیله دکلدر بنا علیه قاتللری اوزره دیت وکفارت
واجب اولماز ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بر حدیث شریفلرنده هم منهم قول بلاغت ردیفلری ایله
ذراری مشرکینک نفوسلری عصمتدن ودملری قیمتدن عاری ایدوکنه اشارتله جوهر پاش بشارت اولمشلردر
مؤلف موشکاف بو محلده قطع مادهٔ اعتساف ایدوب دیر که رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینک
اهل جهادی قتلندن نهی ایلدکلری عسیفله مراد شریفلری انجق منزلهٔ حارثده بولنان اجیر ضعیفدر که
همتی مصروف قتال اولمیوب همان نفسی خدمت یاخود اشتغال زراعت وحراثت ایچون ایجار ایله مرامی انجق
اکتساب مال اوله بو مثللو اجیرلر اهل قتال اولمامغله قتللری استحلال اولنماز کذلک رسول الله صلی الله علیه وسلم
حضرتلرندن روایت اولنان اقتلوا شیوخ المشرکین واستحیوا شرخهم حدیثنک بدیع البیانلرینده شیوخ جمله
مرادلری بالغین وشرخله مرادلری صبیاندر واستحیا ایله مرادلری استرقاق واستعباددر قال الله تعالی ویستحیون
نساءهم اما شول شیخ فانی که بنفسه قتاله قادر و بطریق التدبیر اعانت مقاتلینه مقتدر اولمدیغندن بلکه
ظهور نسلی دخی متعذر اوله آنک قتلی جائز کورلمز وقول مذکوری بیان ابن عباس رضی الله عنهمادن
روایت اولنان ان النبی صلی الله تعالی علیه وسلم نهی ان تقتل المرأة والصبی والشیخ الکبیر حدیث شریفنده

نمایاندر اما بر عورت اهل حربک مقاتلرینه اعانت ایدرسه قتلنده بأس یوقدر و بو معنی حسن بصری رضی الله
عنه دن منقولدر وعبد الرحمن بن ابی عمره جنابلرندن مرویدر دیدیکه رسول الله علیه السلام بر امرأهٔ مقتوله اوزره
مرور ایدوب قتلندن عدم رضا ایله بونی کیم قتل ایلدی دیو سؤال بیوردقلرنده برکسنه یا نبی الله بن قتل ایلدم
آنی خلفمده ارداف قیلمشیدم ناکاه قتلمه قصد ایلدی همان بن آنی قتل ایلدم دیدی اول حینده رسول الله
علیه السلام امر ایدوب عورتی دفن ایلدیلر کذلک نعوذ بالله تعالی سب نبی علیه السلامی اعلان ایدر اولسه
آنک دخی قتلی جائز کوریلور زیرا ابی اسحاق الهمدانی دیمشدر که برکسنه حضور رسول الله علیه السلامه کلوب
دیدیکه یا رسول الله بن علی التحقیق یهوددن بر عورتی سکا شتم ایدر ایشتدم والله یا رسول الله اول عورت
بکا همیشه احسان ایدر ایدی همان آنی قتل ایلدم پس رسول الله صلی الله علیه وسلم اول عورتک دمنی اهدار
ایلدیلر وحکم مذکورک بر مستندی دخی حدیث عمیر بن عدی رضی الله تعالی عنه دیر که عمیر مشار الیه
رضوان الله تعالی علیه ایشتدیکه عصما بنت مروان الیهودی جناب رسول کریم علیه التحیة والتسلیمه ایذا ودین
اسلامی قدح وازدرا ایدوب اعدای قتال رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم اوزره تحریض واولبابده نظم
اشعار ایله مشرکینی حث وتحضیض ایدر و اول اشعار ردیة الشعار بعض نسخ کتابده مسطور ومکشوط وبعضیسنده
بالکلیه متروک غیر مضبوط اولمغله بز دخی ترجمه مزده آنک کبی تسویدی موجب سواد الوجه اولان قول وسخنا کدن
اعراضله روی سفید اوراقی پاک ایلدیک واول هنکامده نبی الانام علیه الصلوة والسلام حضرتلری غزوهٔ بدره
عازم اولمشلر ایدی اما عمیر مومی الیه رضوان الله تعالی علیه اعمی اولدیغندن مدینه ده اقامتیه ملازم ایدی اول اثناده
خبیثهٔ مرقومه دن بو خباثتلری استماع واستشمام ایلدکده همان یا رب رضاء شریفک ایچون اوزریمه نذر اولسونکه
اکر رسول الله علیه السلامی مدینه یه اعاده وایصال ایدرسک شو خبیثه یی قتل ایده یم دیو تعهد والتزام ایلدی
بعده کتب سیرده بسط وتفصیل اولندیغی اوزره اول خبیثه یی برکیجه قتل وتنکیل ایلدی صکره صباح اولوب
صلوة صبحی رسول الله صلی الله علیه وسلم ایله اداادن صکره رسول الله صلی الله علیه وسلم اکا نظر و بنت مروانی
قتل ایلدیکمی دیو سؤال بیوردیلر اول دخی نعم یا رسول الله قتل ایلدم لکن اوزریمه بر شیئله مؤاخذه توجه
ایدرمی دیو استکشاف حال ایلدکده رسول الله علیه السلام جوابنده لا ینتطح فیها عنزان مثلنی ارسال و بر فرددن
تعرض وتعارض عدیم الاحتمالدر دیمکله قطع مادهٔ جدال ایلدیلر بعده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
اطرافلرنده بولنان اصحاب کراملرینه نظر والتفات ایدوب اذا احببتم ان تنظروا الی رجل نصر الله ورسوله
بالغیب فانظروا الی عمیر یعنی الله تعالی نک دیننه ورسولینک شریعتنه کزلوجه نصرت ایلمش برکسنه یه نظری
سورسکز همان عمیره نظر ایدیکز قول شریفلریله قبول عملنی اثبات ایلدیلر اولوقتده حضرت عمر رضی الله عنه
بو یله بر اعمانک جوف لیلده بو مثللو طاعت عظیمه یه اجتهادندن استعجابنه رمز وایما ایله انظروا الی هذا الاعمی
الذی اسری فی طاعة الله تعالی دیمکله غبطه نما اولدقده رسول الله علیه السلام لاتقل الاعمی ولکنه البصیر
یعنی یا عمر اکا اعمی دیمه بلکه انجق بصیر اولدر قول شریفلریله عمیری قره العین تلطیف وتشریف ایلدیلر
وحکم سابق التفصیل اوزره بر دلیل دخی زید بن حارثه رضی الله تعالی عنهک ام قرفه یی قتلنده نقل اولنان
حدیث جلیلدر که ام قرفه دخی قتال نبی علیه السلام اوزره تحریض اعدایه سعی واقدام ایدنلردن ایدی
حتی مرویدر که کندو اولادندن اوتوز عدد راکبی تجهیز وتوجیه بعده کیدیکز تا که مدینه یه دخول ومحمدی
قتل ایدیکز دیو تنبیه ایلدی وخبر مذکور رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه بالغ اولدقده اللهم اذقها
ثکلهم قول بلاغت پردازلریله یا رب اکا فقدان اولادینی اذاقه قیل دیو دعایه آغاز بیوردیلر بعده زید بن حارثه
رضی الله تعالی عنه اول خبیثه یی قتل وافنا ایدوب فوق القمیص لابسه اولدیغی درعی رسول الله علیه السلام
حضورلرینه بعث واهدا ایلدکده اول درعی ایکی رمحک میانه نصبله تنکیل اعدا بیوردیلر ومرویدر که
مباشر قتلی معیت زید بن حارثه ده بولنان قیس بن محسر رضی الله عنه ایدی وآنی اشد قتلله قتل ایدوب ایکی ایاغنه
بر رحبل طاقوب هر حبلی بر بعیره ربط واول بعیرلرک هر برینی بر جانبه سوق وارسال ایلدکده آنی ایکی پاره ایتمکله
استیصال ایلدیلر تا که عرب آنک مثلهٔ بی مثالنده لوکنت اعز من ام قرفة قوللریله ضرب امثال ایلدیلر
یعنی کثرت اولاد واتباعله ام قرفه دن زیاده عزیز اولسک دخی ینه کید اعدادن جای کریز بوله مزسین یاخود
لفظ لو حرف تمنی اولمغله آندن اعز اولیدیک دیمک ولفظ کنت خطاب وتکلم محتملدر و بر دلیل قوی دخی شول
خبر نبویدر که هند بنت عتبه همیشه مشرکینی قتال مسلمین اوزره تحریض ایدر اولدیغندن رسول الله صلی الله

وقوله لاینتطح فیه عنزان ای لایعارض
فی شیء لیس فیه اشتباه وتعارض
اداة کذا بخط المصیری واصل
معنی بو مادده ایکی دیشی کچی دخی
مناطحه ایتمزلر دیمکدر وحاصل معنی
اول ماده نک تسهیل وتهوینیدر
وقول مذکوری ابتداء رسول الله
علیه السلام تکلم وارسال مثل
ایلمشلردر ومضرب مثل امام
حصیریدن نقل اولنان معنادر منه
والقرفة بالکسر قشر شجر
تداوی به وبها کنیت ام قرفة امرأة
مالک بن حذیفة بن بدر الذی یضرب
بها المثل فی العز والمنعة کذا
فی المغرب *

علیه وسلم یوم فتح مکه ده آنی قتله مجاهدینه امر وتخصیص ایلمشلر ایدی تاکه قبول اسلامله کسب نجات واستسلام ایلدی و بردلیل ظاهر دخی شول حدیث جالب المفاخردر که عبد الله بن خطل نام مشرکک ایکی جاریهٔ مغنیه سی واردی که تعوذ بالله تعالی هجو رسول الله علیه السلامله تغنی یه اقدام ایدرلر ایدی رسول الله صلی الله علیه وسلم یوم فتح مکه ده امان ویردکلری مشرکیندن آنلری استثنا وقتللری ایچون صحابهٔ کرامه امر وتنبیهه اعتنا ایلدیلر کذلک رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم یوم بنی قریظه ده نباته نام بر عورتی قتله امر ایلدیلر که زوجی اولان بنی قریظه دن حکم نام یهودی کندو قتل اولنه جغنه جازم اولدقده بینلرنده کمال محبت اولمغله اول عورته امر ایدوب اصحاب کرامدن خلاد بن سویدی قتل ایتدرمش ایدی تاکه عورت قصاصا قتل اولنوب کندو نصکره مسلمینه نصیب اولمیه حتی حضرت عائشه رضی الله عنهادن مرویدردیدیکه دخلت علی نباتة تسألنی شیئا وهی تضحک ظهرا البطن وتقول تقتل سراة بنی قریظة الی ان نوه انسان باسمها فقالت انا والله اقتل وهی تضحک یعنی رسول الله علیه السلام سوق مدینه ده قتل بنی قریظه ایله اشتغالده ایکن نباته برنسنه طلبی ضمننده بنم اوزریمه دخول ایلدی حال آنکه ظاهرا وباطنا ضحک ایدرک اشراف بنی قریظه قتل اولنیوردر ایدی تاکه اصحاب کرامدن برکمسنه نباته قنده در دیو اسمنی یاد ایلدی همان خنده کنان والله بن قتل اولنه جغم دیدی انتهی مترجم فقیر دیرکه عندیمزده بولنان نسخ کتابده وهی تضحک ظهر البطن لفظی واقع اولمشدر که لفظ ظهر نصب وتنوینله ولفظ بطن ادخال لام جرایله ضبط اولنمشدر صحیحی تقدیری اوزره وهی تضحک ظهرا لضحک بطن تقدیریله تأویل وتفسیر اولنور یعنی ضحک باطنسی ایچون ظاهرا دخی ضحک ایدر بو صورتده لام اصل اوزره بمعنی التعلیل در وممکندر که لام مزبوره بان ربک اوحی لها نظم جلیلی کبی بمعنی الی اولوب حاصل معنی تضحک ظهرا منتهیة الی ضحک بطن دیمک اوله وجائزدر که ویخرون للاذقان قول جلیلی کبی بمعنی علی یاخود ونضع الموازین القسط لیوم القیمة کلام واجب التبجیلی کبی بمعنی فی اولوب حاصل معنی تضحک ظهرا علی ضحک بطن یاخود فی ضحک بطن دیمک اوله ومحتملدر که ظهری تنوین ایله وبطنی لام جر ایله ضبطلرنده خطا واقع اولوب صحیحی ظهر نصب وعدم تنوینله معرف باللام اولان بطنه مضاف اولوب قرأه من ظهر القلب لفظی کبی بودخی تضحک من ظهر البطن دیمک اوله وذکر اولنان تصرفلر اگرچه بالجمله تعسفلردر لکن انجق نسخ کتابی تصحیح ایچون تکلف اولنمشدر اما تاریخ الخمیسده بو قصه یی بیان اثناسنده وتضحک ظهرا وبطنا لفظی اوزره روایت اولنمشدر ولفظ مرقوم تکلفدن مستغنی ایدوکی معلومدر وانسان العیونده دخی وتضحک ظهرا وبطنا لفظی اوزره روایت اولنوب تفسیرنده ای وکانت جاریة حلوة دینلمشدر بو تأویل اوزره معنای کلام ظاهر وباطنی خندان برجاریهٔ شیرین زبان ایدی دیمک اوزره تحمیل اولنور انتهی بعده حضرت عائشه رضی الله تعالی عنها نه عجب سویلرسین که قتل اولنه جغم دیو نفسکه سوء فال ایلرسین رسول الله علیه السلام نسایی قتل ایلمز دیدی ونباته دیدیکه بلی بویله در لکن بنی انجق زوجم قتل ایلدیکه بکا امر ایلدی بن دخی سنک آسیابی خلاد بن سوید اوزره القا ایلدم واول سنک خلادی قتل وافنا ایلدی بعده آنی اخراج وقتل ایلدیلر وسعید بن المسیب رضی الله عنهمادن مرویدردیدیکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری خیبرده بعد الفتح اطمئنان تام اوزره قرار وآرام ایلدکلری هنگامده مرحبک قرنداشی حارثک قزی وسلام بن مشکمک عورتی زینب نام یهودیه برشاتی بریان ایدوب آنی جناب رسالتمآبه ارمغان ایلدی ورسول الله صلی الله علیه وسلم آندن برلقمه تناول دنصکره ذراع شاتی اخذ ایدوب ان هذه الذراع لتخبرنی انها مسمومة یعنی شو ذراع بن مسمومه یم دیو بکا اخبار ایده یور قول کرامت شعارلریله معجزهٔ باهره لرین اشعار ایلدیلر بعده زینبی کتوروب بو صنع شنیعکه باعث نه دردیو سؤال تقریع ایلدکلرنده اول خبیثه دیدیکه یا محمد سن بنم قومیمه ایتدیکک جفالری ایتدک بنم بابامی وعمیمی وزوجیمی قتل ایلدک پس درونمدن دیدمکه اگر نبی ایسه شاة بریان اکا بنم عملیمی اخبار ایدوب زیان ایلمز واگر ملک ایسه آنی اهلاک ایتمکله بزلر یدندن کسب راحت واطمئنان ایده رز لکن بشر بن البراء رضی الله تعالی عنهما رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلریله برابر شاة مزبوره دن لقمهٔ واحده اکل والتقام ایتمکله فوت اولوب منزل شهادته وضع اقدام ایلدی بویله ایکن رسول الله علیه السلام خبیثهٔ مرقومه دن عفو واغماض وتعرض قتل وتنکیلندن اعراض بیوردیلر مؤلف دریا درایت قصهٔ مذکوره یی بو وجهله روایت ایلمشدر لکن اهل مغازی بو بابده اختلاف اقوال اوزره اولوب امام واقدی رحمه الله تعالی رسول الله علیه السلام اول عورتی قتل ایلدکلری بعض زوایاتده کلمشدر دیو بسط مقال ایلدی لکن اظهر روایات

امام

امام محمد رحمه الله تعالی نک ذکر واثبات ایلدیکی اوزره آندن عفو ایله عقوبتنه عدم التفاتلریدر وعفو واغماضلرینه باعث انجق اولدر که وقعهٔ مزبوره بعد الصلح رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم خیبرده امن واطمئنان اوزره استقرارلرندنصکره پدیدار اولمغله اول خبیثه نک صنع مذکوره اجتساری نقض عهد ایله محاربهٔ مسلمیندن عد واعتبار اولنمدی سؤال اولنورسه که سم ایله قتل موجب قصاص اولمغه ذاهب اولان فقهانک قوللری اوزره اول عورتی بشر بن البراء رضی الله تعالی عنهما ایله قصاصا قتل ایلمک واجب ایکن عدم قتللری فساد قول مذکوری موجب دکلمیدر جوابنده دیرز که دکلدر زیرا سم ایله قتلده قصاص یاخود دیت ایجاب ایدنلر انجق عند الایجار یعنی سمی وسط فم انسانه صب ایله اهلاکده ایجابی استیجاب ایلمشلردر یوقسه بنفسه اخذ وتناول ایلدکده اکا اعطاء سم ایلین شخص اوزره قصاص ودیتدن برنسنه توجه وتحامل ایلمز وبشر بن البراء رضی الله عنهما دخی لقمهٔ مسمومه یی بنفسه اکل والتقام ایتمکله رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری اول عورت اوزره قصاص ودیتدن برشیئی الزام بیورمدیلر والله اعلم

باب الاستعانة باهل الشرک واستعانة المشرکین بالمسلمین* یعنی مسلمین مشرکینله مشرکین آخرین اوزره استعانت ومشرکینه مشرکین آخرین اوزره اعانت مشروع ایدوکی بیاننده باب وصین الارکاندر مسلمین اهل شرکدن برطائفه ایله طائفهٔ آخرین اوزره استعانت ایلسه لر آنده بأس شرعی یوقدر بشرط آنکه مشرکین تحت رایت مسلمینده ذاهب وحکم اسلام آنلرک اوزرلرینه غالب اوله زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری یهود بنی قینقاعه استمالت وآنلر ایله بنی قریظه اوزره استعانت ایلدیلر وهم اهل مکه دن هنوز قبول اسلام ایتمینلر راجل وراکب رسول الله علیه السلامله برابر غزوهٔ حنینه ذاهب اولوب فئتین طرف مغلوب اولورسه آندن اصابت غنائمه طالب اولمشلر ایدی حتی ابو سفیان بن حرب دخی اول هنگامده قوی الاسلام دکل ایکن ینه عسکر مسلمینک وراسنده ذهابله اصحاب کرامدن ساقط اولان ترس ورمح وامتعه مثللو نسنه لری التقاط وانتهاب واول وجهله برحل عظیم پدیدار کنی ارتکاب ایلمشیدی وصفوان بن امیه دخی هنوز مشرک ایکن مسلمه اولوب بینلری تفریق اولنمیان عورتی ایله برابر کتمشیدی وحال شرکنده غزوهٔ حنین وغزوهٔ طائفده برابر حاضر اولمشیدی وعورتی ایله بینلرین تفریق ایتمدکلری انجق موجب فرقت حقیقهٔ یا حکما تباین دارین ایکن بونلر تحت احکام مسلمینده تشبیق اولندقلرندندر پس ذکر اولنان اخباردن مشرکینله جواز استعانت آشکار واول استعانت دخی کلابله قتال مشرکین اوزره استعانت قبیلندن ایدوکی پدیدار اولمشدر ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم ان الله یؤید هذا الدین باقوام لاخلاق لهم یعنی الله تعالی بودینی آندن هیچ حصه منه اولمیان جماعتلر ایله تأیید ایدر حدیث معجز بشارتلریله بو معنایه اشارت بیورمشلردر اگرچه مرویدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم یوم احدده عسکردن برآلای کثیرتنا کوروب بونلر کیملردر دیو سؤال ایلرنده عبد الله بن ابی بن سلولک حلیفلری اولان یهود بنی فلاندر دیو افادهٔ حال اولندقده انا لانستعین بمن لیس علی دیننا یعنی بز دینمز اوزره اولمیان کفار ایله استعانت ایتمز زقول شریفلرین ایراد ایله آنلردن تجویز استمداد ایلمدیلر لکن آنک تأویلی اولدر که اول گروه ضلال اهل منعه اولمرلیه تحت رایت رسالتپناهیده قتال ایتمیوب الظهار استقلال ایدرلر ایدی بزم عندیمزده مشرکین بو وجه اوزره گروه انبوه اولدقلرنده آنلر ایله استعانت مکروه کورلیور وعبد الله بن ابی یوم احدده جموع مسلمیندن رجوع ایتمشیدی لکن سبب رجوعنده اختلاف روایات وقوع بولمشدر بری اولدر که عبد الله بن ابی اول غزوه ده رسول الله علیه السلام مدینه دن حرکت ایتمیوب داخل مدینه دن قتاله مباشرت ایتملری اوزره رأی واشارت ایلدکده رسول الله علیه السلام رأینه رغبت بیورمدقلرینه مکدر اولمغله عوده ورجعت ورسول الله علیه السلام خطلرنده صبیانه اطاعت وبنم نصحیمه مخالفت ایلدی دیو شماتت ایلدی وبری دخی اولدر که عبد الله بن ابی اول غزوه ده چیقوب برابر قتال ایده جکنی رسول الله علیه السلامه عرض ایلدکده لا انا لانستعین بمشرک قول مؤیدلریله قبیل معیتلرندن صد وآنی مدینه یه رد ایلدیلر وباعث رد انجق اولدر که عبد الله بن ابی ایله برابر حلیفلری اولان یهود بنی قینقاعدن یدی یوز کمسنه وارایدی وآنلر اثناء حربده مسلمینی مشاهدهٔ ضعف ایلسه لر مسلمین اوزره هجوم ایله خیانتلرندن اندیشه اولنور ایدی بناء علیه آنلری رد ایلدیلر وبزم عندیمزده دخی بویله درکه امام فتنهٔ مشرکیندن اجتناب ایله آنلر ایله عدم استعانتده رأی صواب ایدرسه جوازلری بی ارتیابدر بعده مؤلف صاحب اصابت مسلمینک مشرکینه مشرکین آخرین اوزره تجویز اعانتلرنده حدیث زبیر رضی الله عنهی ذکر وروایت ایلدیکه زبیر رضی الله عنه ملک حبشه اولان نجاشینک

مطاب سقی رجلا سما فقتله ، الوجور الدواء الذی یصب فی وسط الفم یقال اوجره ووجره کذا فی المغرب *

عندنده ایکن نجاشینك بر دوشمنی اوزرینه هجوم ایلدکده حضرت زبیر رضی الله عنه نجاشی ایله برابر بی نجاشی محاربه یه قدوم واول حربده کال شجاعتنی جمله یه معلوم قیلمشدر بو جهتله حضرت زبیر ایچون نجاشی عندنده منزلهٔ حسنه حاصل ومکارم مستحسنه سنه واصل اولمشدر ومسلمینك تحت رایت مشرکینده مشرکین آخرین ایله قتاللرین استحلال ایدنلر بو قصه نك ظاهری ایله استدلال ایدرلر لکن بو دلیل ایکی وجهله تأویل اولنور بری اولدرکه نجاشی یوم مذکورده مسلم ایدوکی مروی وما ثوردر بناء علیه حضرت زبیر معیت قتالی استحلال ایلمشدر ایکنجی اولدرکه یوم معهودده مسلمین ایچون نجاشیدن غیری ملجأ ومأمن مفقود ایدی حتی ام سلمه رضی الله عنهادن مرویدر دیدیکه ارض حبشه ده امن واطمئنان اوزره قرار ایدرزده ارض مرقومه بزه خیرداز ونجاشی دخی خیر جار اولوب بر مرتبه عبادتله اوقات گذار ایدیك تا که نجاشی اوزرینه بر دوشمنی هجوم واقبال ایدوب نجاشی علی قصد المقابله کا استقبال ایلدی واول منازلده بزلره بوندن اعظم بر الم نازل اولمادی وبینمزده مذاکره ایلدیك که بو دوشمن نجاشی یه غالب اولورسه بزم قدر یمزی مرتبهٔ نجاشیده بیلك احتمالی منسلبدر همان غلبهٔ نجاشی نیازیله درگاه الهی یه اخلاص دعایه سز آغاز ایلدیك بعده میانه مزده نجبا اول مردنام کیم اوله که کیدوب حال ظفر فینی استعلام بعده کلوب بزلره اعلام ایلیه دیو عرض مرام ایلدیکمزده همان زبیر بن العوام ایشته بن دیو محلندن قیام وبر قربه یی نفخ واکارکوبله میانه ده اولان نهر نیلی عبوره اقدام بعده واروب عسکر نجاشی یه وصول والتحام وآنلر ایله برابر محاربه یه اقتحام ایلدی بزلر دخی صدق واخلاصله درگاه قاضی الحاجاته دعا وثنا جات ایلدیك تا که زبیر نهر نیلده نمایان اولوب الله تعالی نجاشی یه امداد و بلادنده تمکین ودوشمنی اهلاك وتسکین ایلدی سزلره مژده اولنسون دیمك مفهومنی بعض اثوابنی رفع وتحریك ایتمکله بزلره اعلان قیلدی ام سلمه رضی الله عنها دیرکه بوندنصکره نجاشی کبی خیر جارك عندنده اقامت واستقرار ایلدیك پس بو بیان صحت بنیان ایله ذکر اولنان تأویل ثانینك صحتی نمایان اولور والله اعلم بالصواب

باب مایکره من الدیباج والحریر فی دار الحرب* یعنی تلبس دیباج وحریر دار الحربده دخی مکروه کوریلدیکینك محل تحریریدر مؤلف تقوی لباس بو مسئله دن رفع پردهٔ التباس ایدوب دیرکه امام ابو حنیفه رضی الله تعالی عنه دیباج مثللو حریر مصمت یعنی خالصدن مصنوع اولان اثواب حربده دخی مکرو هدر دیو تخصیص ایدوب امام ابو یوسف وصاحب الکتاب امام محمد رحمه الله تعالی علیهما حربده جائزدر دیو تخصیص ایلدیلر وشارح الکتاب النسه الله تعالی حلل الجنة فی دار الثواب دیرکه بر شرح المختصرده بو مسئله دن رفع برقع حجاب ایلدیك وموافقه اصابت انتهاج رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك لا بأس بلبس الحریر والدیباج فی الحرب قول شریفلرینی ابو هریره رضی الله عنه دن نقل واخراج ایدوب امام ابو یوسف ایله بو حدیثك ظاهری ایله احتجاج ایلدیلر لکن امام ابو حنیفه رضی الله عنه حدیث مذکوری تأویل ایدوب حریر ودیباجدن مقصود شول ثوبدر که لحمه سی یعنی آرغجی حریر وسداسی یعنی آرشی غیر حریر اوله دیو تفصیل ایلدی ودیدیکه ثوب مذکور حربك غیریده مکروه وحربده مشروعدر اما سداسی حریر ولحمه سی غیر حریر اولان ثوبك لبسی حربده وغیر حربده غیر ممنوعدر وحضرت زبیر رضی الله عنهك بر قباء دیباجی وار ایدی هنگام محاربه ده آنی لابس اولور ایدی دیو ذکر اولنان اثر منقول دخی بو معنی اوزره محمولدر اما حریر مصمت هر حالده مکروه ایدوکی شول روایتله مثبتدرکه ولید بن هشام عبد الملك بن محیریزه رحمة الله علیهما تحریر کتاب ایدوب وقت محاربه ده قباء حریر ودیباجی تلبس جائزمیدر دیو استجواب ایلدکده ابن محیریز دخی کن اشد ما کنت کراهیة لما نهی عنه رسول الله صلی الله علیه وسلم عند التعرض للشهادة دیو کتب جواب ایلدی یعنی رسول الله علیه السلامك نهی ایلدکاری نسنه یی اوقات سائره ده مکروه کوردیککدن زیاده حربده دخولله نفسکی شهادته عرض ایله یکك وقتده مکروه کور انتهی

باب المکره علی شرب الخمر واکل الخنزیر

یعنی شرب خمر واکل خنزیر مثللو محرمات اوزره مکره اولان کسنه حقنده رخصت وعدم رخصتی حاوی باب قوی القضادر عطاء بن ابی رباح رحمه الله تعالی دن مرویدر دیدیکه برکسنه شرب خمر واکل لحم خنزیر اوزره اکراه اولندقده اکراجتنابله قتلنی ارتکاب ایدرسه عند الله خیر وثوابه ظفر یاب اولور واکر امتثال اله اکل وشربله مشغول اولورسه آنك عذری عند الله مقبولدر لکن بزلر بو قولی اخذ ایتمزز بلکه دیرزکه عند خوف القتل ذکر اولنان اکل وشربی ترك ایلمك حلال دکلدر وامام مسروق رحمه الله تعالی نك دخی قولی بودر دیمشدرکه برکسنه بر وجهله مضطر اولوب مثلا خمر وخنزیردن اکل وشرب ایتمیوب فوت اولسه ناره داخل اولور وامام

وثوب مصمت علی لون واحد وفی باب الکراهیة الذی سداه ولحمته ابریسم وقیل هو ما ینسج من ابریسم غیر مطبخ ویصبغ علی لون واحد کذا فی المغرب

ابو یوسفدن دخی بر روایتده قول عطایی قبول بلکه آنلری اکراه علی الشرك اوزره قیاس ایلدیکی منقولدر لکن بز جوابلرنده دیرزکه عند الضرورة حرمت اشیا مرتفعه در زیرا الله تعالی الا ما اضطررتم الیه قول شریفی ایله موضع ضرورتی تحریمدن استثنا بیورمشدر وتحریمدن استثنا اباحت اصلیه سین افاده در وخمر وخنزیرك حرمتلری مرتفعه اولدقدن صکره سائر طعام وشرابه ملتحق اولمغله انسان تناولندن اجتنابله قتلنی ارتکاب ایلدکده آثم اوله جغی متحققدر اما حکم کفر نعوذ بالله تعالی بشقه درکه آنك حرمتی اصلا مرتفعه اولمیوب انجق وقت اکراهده انسانك قلبی ایمانله مطمئن اولدیغی حالده لسانی اوزره اجراء کلمهٔ شرکه رخصت ویرلمشدر بناء علیه لدی الاکراه اجتناب ایدرسه عزیمتله متمسك اولوب لسانی اوزره اجرا ایدرسه رخصته متمسك اولور وعزیمتله تمسك بلا جدل رخصتله ترخصدن افضلدر ومؤلف منیع الجناب متن کتابده کفر اوزره اکراه مسئله سنده رخصتله مترخص اولان کسنه حقنده آثم اولور دیو قطع جواب ایتمیوب همان خفت ان یأثم یعنی اول کسنه آثم اولمقدن خوف ایدرم دیمکله اظهار شك وارتیاب ایلدی نکته سی اولدرکه اظهار کفر اوزره مکره اولان کسنه من کل وجه مبتلای مخمصه حکمنده دکلدر زیرا ابتلای مخمصه ایله حاصل اولان عذر شرعی محضا خمر وخنزیری تحریم ایلین الله تعالی قبلندن حلول ایتمشدرکه آنده قطعا صنع عباد دخول ایتمشدر اما کفر اوزره اکراهده خوف هلاك انجق صنع عباد ایله اتصال واشتباك ایلمشدر وحق اللهدن اولان احکامده صنع عباد تخلل ایدن امور ایله تخلل ایتمین امور متساویة الاقدام اولمیوب بلکه قسم ثانی اولدن اهون وایسر ایدوکی مالا کلامدر بو جهتله مکره مزبور مبتلای مخمصه اوزره قیاسدن دور ومهجوردر وهم بعد اکراه المشرکین امتنا عنده صلابت دینی اظهار وموجب غیظ مشرکین اولان ثباته بذل اقتدار واردر ومعنای معهود مبتلای مخمصه نك اکل وشربدن امتناعنده غیر موجوددر بو جهتله مکره مزبور قیاس مذکوردن مهجوردر پس مکره مزبور جهت اضطرار ایله مبتلای مخمصه یه مسامت وجهتین مرقومتین ایله متفاوت اولمغله مؤلف جلیل الاعتبار بو بابده تأثیم مترخصی اظهار ایدوب انجق خفت ان یأثم دیو جوابده تردد واضطرابله وقوع شبهه یی دخی اشعار ایلدی مترجم فقیر دیرکه اشبو محل اصل کتابده نوع تعقید اوزره صورتیاب ایکن ترجمه مزده مسائل اصول وفقهی تحکیم وتأصیل ایله عقدهٔ تعقیدی بنان بیانله تحلیل ووجه تحقیق اوزره بسط وتفصیل اولندی والله علی ما نقول وکیل انتهی والله اعلم

باب من یکره قتله من اهل الحرب ومن لا یکره* یعنی رجال اهل حربدن قتلی مکروه کوریلوب کوریلمیلری تقریبنده باب دقیق التحقیقدر بوندن اقدم بالدفعات بیان ایلدیك که اهل حربدن قتال ایدنلرك قتلی جائز کوریلوب قتال ایتمینلرك قتلی شایان کوریلمز ومؤلف معتمد الاعتداد اهل حربدن ناسله اختلاط ایتمین اصحاب صوامعی وجبالده سیاحت ایدنلری دخی قتال ایتمینلردن تعداد ایلدی لکن امام ابو یوسف رحمه الله تعالی دن مرویدر دیدیکه ابو حنیفه رضی الله تعالی عنهه اهل حربدن رهابین واصحاب صوامعی قتلدن سؤال ایلدم جوابنده آنلر نفسلرینی انواع کفردن ترهب کبی بر نوع عظیم ایچون تفریغ ایدوب غیریلری آنلر ایله مفتون اولمدیغندن فقاتلوا ائمة الکفر آیت جلیله سینك تحت حکمنده داخل اولملریله قتللری مستحسندر دیو بسط مقال ایلدی لکن بو روایتك تأویلی اولدرکه رهابین واصحاب صوامعدن مراد ابی حنیفه رضی الله عنه آنلردرکه کندولر مجالس ناسه حلول یاخود صومعه لرینه دخول ایچون اذن ورخصتلرین مبذول قیلملریله ناسله الفت ومشرکینی دین باطللرینی اوزره صبر وثبات ومسلمینله مقاتلات ومحاربات اوزره ترغیبه همت ایده لر یوقسه بردیر یاخود کنیسه یه کیروب بابی نفسی اوزره اغلاق وایچنده ترهبله ارتکاب محن ومشاق ایلین رهابینی قتل ایتمکده ترخیص واطلاق اولنمازکه بونلر نفس ومال وتدبیرایله مقاتل اولمدقلرندن طرفلرندن امن مسلمین حاصل اولمشدر کذلك اهل حربدن اعمی ومقعد وبر شق یابس اولان مفلوج ویدیمناسی ایله رجلی یسراسی یاخود بالعکس مقطوع ویالکز یدیمناسی مقطوع اولنلرك قتاللرندن امن مسلمین مجزوم الوقوع اولمغله قتللری غیر مشروعدر وطوائف مذکوره دن مراد صاحب الکتاب شول عجزه درکه مال ورأیله دخی قتاله قدرتیاب اولمیه لر وبر بو قولك نظیرینی باب وصایا الامراء فی الحرب اثناسنده شیخ فانی حقنده بیان ایلدیك که شیخ فانی امر حربده صاحب تدبیر اولمدقده قتلی شایان کوریلور اما یالکز ید یسراسی مقطوع یاخود رجلیندن یالکز بریسی مقطوع بولنان اهل قتالدن اولمغله قتلی استحلال اولنور زیرا غالب احوالده مباشرت قتال انجق یدیمنی ایله استحصال اولنمغله بر مشرکك مشیی ممکن اولوب یدیمناسی دخی صحیح اولدقده مقاتله دن عد وقتلی استحلال اولنور کذلك

مطلب الحرمة ترتفع عند الضرورة

مطلب کشف المترجم بعض معضلات الکتاب

اخرس واصم اولان وكاه مجنون كاه مفيق اولوب حال افاقتنده ظفر بولنان قتل اولنور زيرا قتاله صالح بنيه سى اولوب اعتقادى دخى قتال مسلمينه باعث اولمغله مقاتله دن اعتبار وقتاله دفع شرينه ابتدار اولنور واكر برمسلم اهل قتال عدا اولنميان طوائف مرقومه دن بريني قتله اقدام ايلسه اوزرينه ديت وكفارت لازم اولميوب انجق توبه واستغفار الزام قيلنور زيرا بونلردن هربرى قتالدن مأيوس ايسه ده عصمت نفسله مأنوس دخى دكلدر اما ناسله مخالط اولان قسيسلر وشماسلر وسياحلرك قتللرى مباح كوريلور زيرا بونلر وقت قدرتلرنده نفسلرى ياخود تدبيرلرى ايله اهل قتالدن اولملرى ايله قتللرى استحلال اولنور وبرشخصك بالفعل مباشرت قتاله هركس هرزمانده وهرمكانده مطلع اولمق امر ممتنع اولمغله بونلرك بالفعل مباشرت قتاللرى رؤيت اولنمامق جواز قتللرينه مانع دكلدر همان علل سابقه كبى مانع قتال اولان دليل ظاهر اكا ملازم اولمدقجه باعث قتال اولان اعتقادى ايله صالح قتال اولان بنيه سى مقام قتاله قائم قيلنور ومسلمين ايچون اهل حربك نسا وصبيانى اسير ايدوب دار اسلامه اخراجده قدرتلرى وار ايكن آنلرى دار الحربده ابقا سزاوار اولماز زيرا اسر واخراجده مشركينى تحقير وتكدير ومنفعت مسلمينى توفير وتكثير متحقق اولور كه آنلردن منفعت مشركينى قطع ايله خدم مسلمينه ملتحق قيلنورلر ورسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم واستحيوا شرخهم يعنى شبان اهل حربى قتل ايتميوب استرقاق ايچون استبقا ايديكز قول بشارتمآلرنده بومعنايه رمز وايما ايلمشلردر اما شول شيخ فانى كه نه دار الحربده ظهور نسلى ونه مسلمينه مال الله فدادن غيرى وصول نفعى رجا اولنميه آنده مسلمين مخيرلردر كه ديلرلرسه اخذ واسير وديلرلرسه دار الحربده ترك وابقا ايدرلر زيرا آنى اسر ايله مقصود انجق اخذ فدا ايله تحصيل مالدر ومسلمين قادر اولدقلرى اموالده مخيرلردر كه ديلرلرسه اخذ وديلرلرسه اهمال ايدرلر نكته سى اولدر كه اوزرلرينه واجب اولان دفع فتنۀ كفر وضلالدر يوقسه اكتساب مال شرعا حلال ايسه ده اوزرلرينه حق واجب الاستحصال دكلدر اما اهل حربدن برمعتوهه ظفر بولدقلرنده اخراجنه قدرت وار ايكن آنى دار الحربده ابقا غير سزاواردر كه آنك افاقتى وظهور نسلى مأمول اولمغله آنى ابقا نسا وصبيانلرين ابقا كبى عون مشركينه موصولدر لكن ناسله مخالط اولميان مترهبينه اسر ايله دخى تعرض اولنماز كه نسلى دخى مأمول اولمامغله تركنده عون مشركين غير محصولدر انجق عدم قتللرى سبقت ايدن عللرى اسر ايله دار اسلامه سوق وتسبيل قيلنورلر زيرا آنلر نسايه قربانله حامل ايتمك محتمل اولوب تركلرى قوت مشركينه مدار اولمغله بعد الظفر دار الحربده تركلرى سزاوار اولماز واهل حربدن قتلى حلال اولنلرك جواز اسر واخراجلرى بى اشكالدر وبعد الاخراج قتل واسترقاقلرى رأى امامه محتاجدر وقتلى حلال اولميانلرك مسلمين مثلا جرد آتلو بولنوب اخراجلرى دخى مستحيل ايسه كركدركه محللرنده ترك ايدوب قتل وتنكيل ايتميه لر زيرا عدم قتللرى منفعت اسر واسترقاق ايچون اولميوب همان شرعا حرام اولديغيچوندر پس اسرلرندن عجز ايله حرمت قتللرى منقلب اباحت اولميه جغى مالا كلامدر وكراع وسلاحدن اخراجى مقدور اولنلرى دار الحربده ابقا مكروه وناسزادر كه مشركين آنلر ايله قتال مسلمين اوزره متقوى اولملريله آنلر حكمنده بنى آدم ايله متساويلردر اما بقر وغنم وسائر اتمه يه ظفرياب اولدقلرنده ديلرلرسه اخذ وانتهاب وديلرلرسه ترك واجتناب ايدرلر زيرا بونلرك امثالى حسب العادة اسباب قوت قتال دكللردر كورمزميسنكه مسلمين اهل حربه تجارتى ايچون حمل كراع وسلاح تمليك ممنوع اما حمل اموال سائره مشروعدر كذلك دارمزده مستأمن اولان حربى كراع وسلاحدن بعض اشيا كسب ايلدكده آنى نفسى ايله برابر دار الحربه ادخالدن منع اولنوب اموال سائره يى ادخالدن دفع اولنماز ومسلمين ايچون خنزير بورمال حقنده ثابت اولدقده ولدى مأمول اولميان عجوز كبيره حقنده دخى متثبتدر كه آنده فدا ايله مالدن غيرى نفع زائد عديم الاحتمالدر بناء عليه مسلمين بومثللرى تجويزى ياخود شيخ فانى يى اسير قيلدقلرنده مال ايله فدالرى جائز ومقبولدر كه حق مسلمينده بونلردن نه دار اسلامده بولنمالرندن منفعت ونه دار الحربده بولنملرندن مضرت عدم اوليدر وعدم قتللرندن ذكر ايلديكمز اصحاب علل وغيريلرى اكر قتاله مباشرت ياخود تحريض قتاله مبادرت ايدوب ياخود ايچلرنده مطاع صاحب رياست ايسه جواز قتللرى مرتبۀ بداهتده دركه قتللرنده كسر شوكتلرى وتفريق جمعيتلرى موجود وقتالدن مقصود انجق معناى معهوددر حتى ملك اهل حرب برطفل صغير ياعورت ياشيخ فانى بولنسه قتلنده اهل حربى تحقير وتذليل ومنعه لرين منع وتعطيل بولنمغله آنك قتلى تجويز وتحليل اولنور كذلك برراهب ياخود سياح مشركينى معايب مسلمين اوزره دلالتله مسلمين مطلع اولدقده آنك دخى حرمت قتلى مرتفع اولور زيرا بوصنعنده معين مشركين اولمغله قتالده صاحب رأى اولان شيخ فانى منزلنه تنزيل اولنور وبو مثللو شيخ فانيك قتلى ايسه تحليل اولنور زيرا مرويدر كه دريد بن الصمة شيخ

قسيس كسر وفاء وتشديد سين ايله رئيس النصارى فى العلم ديمكدر جمعى قسوس كلور وشماس بتشديد الميم رؤساء نصارادن وسط رأسنى حلق ايدوب يعبد منده ملازم اولان كمسنه در جمعى شمامسه دردر

كبيرا يكن امر حربده صاحب تدبير اولمغله رسول الله صلى الله عليه وسلم آنى قتل وتدمير ايلمشلردر واكر برمسلم حين قتالده مشرك اولان والدينه ملاقى اولسه كركدركه اقدام قتلندن متوقى اوله قال الله تعالى وصاحبهما فى الدنيا معروفا يعنى اى انسان والدينك ايله دنياده شريعته موافق ومروته مطابق اولان صحبت احسان ايله مصاحبت قيل ومعلومدركه قتلنه قصد وعزيمت احسانله مصاحبتدن دكلدر وهم حنظلة بن ابى عامر وعبد الله بن عبد الله بن ابى رضى الله تعالى عنهمادن هربرى كندو والدينى قتل ايچون رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرندن استيذان ايتدكلرنده آنلرى نهى ايلديلر حال آنكه ابو عامر هم مشرك وهم رسول الله عليه السلام ايله محارب ايدى وعبد الله بن ابى دخى ظاهر النفاق برمنافق ايديكه الله تعالى قرآن كريمده آنك كفرينه شهادت ايلمشيدى پس بوبيانله عنديمزده نمايان اولمشدركه ولد والد مشركنى قتله عزيمت ايلمك مكروه وناشايا ندر نكته سى اولدركه والد سبب ايجاد ولددر پس ولد آنك سبب اعدامى اولمق مكروهدر كذلك والد ولدى اوزره تربيه ايله منعم اولمشدر پس ولد آنك قتلنه اقدامله اظهار كفران نعمت مكروهدر وبومسئله نك اصل بيانى الله تعالى نك حضرت ابراهيم الخليل على نبينا وعليه صلوات الملك الجليل دن اخبار ايلديكى قصه ده نمايا ندركه اول جناب خلتمآبه والدى اطاله لسان برله لئن لم تنته لارجمنك واهجرنى مليا يعنى يا ابراهيم اكرسن اصنامدن اعراض وآنلره اعتراضدن فارغ اولمز ايسك البته والبته سكا لسانمله ذم وشتم ياخود احجار ايله تاكه فوت اولوب ياخود فرار ايله بندن بعيد اولنجيه دك ضرب ورجم ايدرم ديدكده اول ذات فتوت سمات سلام عليك سأستغفر لك ربى انه كان بى حفيا يعنى بنم طرفمدن سلامت اوزرينه اولسونكه بوندنصكره سكا موذى اولان كلامى تكلم ايتمم وقريبا مغفرتكى موجب اولان توبه وايمانه توفيقكى ربمدن رجا ايدرم ديمكله حق والده حسن مراعات ايلدى اما والد قتل ولدينه اقدام ايدوب آنى قتلدن غيرى طريق دفعى مستحيل اولسه بوصورتده ولد ايچون قتل والد تحليل اولنور زيرا بوبابده مقصدى كفران نعمت اولميوب همان نفسندن سبب هلاكى دفعله شرعا مأمور اولديغى اوزره كندو احياسنه سعى وهمتدر وبر بومسئله ده آبا وامهاتله سائر ذى رحم محرمك فرقى كذلك بوبابده مشركيندن اولنلر ايله مسلميندن اهل بغى اولنلرك فرقنى شرح الجامع الصغيرده بيان وتحرير ايلديك واكر اهل حربدن برصبى ياخود معتوه مشركينله برابر قتال ايدوب بعض مسلمينى دخى قتل ايتدكلرندنصكره مسلمين اكا ظفرياب اولسه لر بعد الاسر قتللرى بينه لايق وصواب كورلمزكه اسر ايله فتنۀ قتاللرندن رهاياب اولمشلردر لكن دار اسلامه اخراجلرى مقدور مسلمين اولميوب دار الحربده ترك وابقالرنده دخى قتال مسلمينه عودتلرندن اتقا اولنورسه بوصورتده قتاللرندن امن وسلامت حاصل اولمامغله قتللرى روا كوريلور نظيرى شول جمل صؤلدركه آنى بركمسنه اخذ ايدوب هجوم وصولتنى دفع ايلدكدنصكره تخليۀ سبيلنده ينه صولته عودتندن احتراز اولنورسه صاحبنه قيمتنى ضامن اولمق شرطيله اوزره قتلنه وقت صيالنده جواز بولنديغى كبى بونده دخى جواز واردر نكته سى اولدركه بونلردن مستقبلده توهم اولنان ضررك اثرى ماضيده ظاهر اولمغله توهم مستقبل اول ظاهر ماضى ايله متأيد ومستظهر اولوب فى الحال قائم وحاضر حكمنده قيلنور كورمزميسنكه برصبى مراهق ملك اهل حرب ايكن مسلمين اخذينه ظفر بولدقدنصكره اخراجندن عاجز اولسه لر البته قتلى جائز كوريلور زيرا آنى تخليۀ سبيل ايله تركده مسلمين اوزره خوف هلاك احتمالى غالبدر وبويله وقوف حقيقتى ممكن اولميان اموره حكمى ظاهر اوزره بنا امر واجبدر واكر اول صبى ومعتوهى بعد الاخذ اخراجلرى ممكن اولميوب انجق تخليۀ سبيللرنده اول طائفۀ مسلمين كندو نفسلرى اوزره آنلرك ضررلرندن امين اولوب انجق اول محله مسلميندن سريۀ اخرى كله جك اولسه بونلر اول سريه ايله قتال ياخود بعض اهل سريه يى قتل ايتملرندن آمين اولمسه لر بوصورتده كركدركه تخليۀ سبيل ايله آنلرى تأمين ايده لر زيرا اول طائفه نك حصول امنى محققدر وصكره سريۀ اخرانك دخولى واول جانبه وصولى امر موهومدر وبومثللو امر موهومله بويله قتل حرام اوزره اقداملرى لايق اولمديغى جمله يه معلومدر واكر برراهب صومعه سندن بعض بلاد اهل حربه نازل اولوب مسلمين دخى اثناء طريقده ياخود نفس بلده ده اخذينه واصل اولدقلرنده بن قتال ايچون چيقمايوب بلكه نفسم اوزره سزدن خوفله فرار ايچون چيقمش ايدم ديو اعتذار ايلسه كركدركه آنى تصديق ايتميوب قتل واسرينه ابتدار ايده لر زيرا قتلى جائز اولميان راهب انجق اولدركه مخالطۀ ناسدن هارب اوله وبو راهب مقاتله ايله موضع اختلاطده بولنمشكن ادعا قيلديغى عذرنده متهم اولمغله تصديق اولنميوب همان ترتيب جزاسى تحقيق اولنور اما صدق مقالى قلب مسلمينده غالب احتمال اولورسه مستحبدر كه آنى اسير ايده لر وقتلنه استعجال ايتميه لر زيرا احتياط اوزره بنا قيلنان

مطلب قتل الجمل الصؤل

اموردہ غالب احتمال بمنزلۂ الیقیندر وقتل دخی احتیاط اوزرہ بنا قیلنان اموردندر کہ آندہ بردفعہ غلط متمکن
اولدقدہ بردخی تدارکی ممکن اولماز ومقصود اولان دفع قتالی اسر ایلہ دخی استحصال اولنور واکر مسلمین بردیر یاخود
کنیسہ دہ مفتوح الباب ساکن ایکن بر راهبہ ظفریاب اولسہ لر آنك قتلی جائز کورلیلور زیرا بیان ایلدیك کہ مشرکین
آنلرك مجلسلرینہ ورود وتدبیرلرندن اخذ ایلہ صدور وخروج ایتدکلرندن آنلر ائمۃ الکفر ایدکلری ظاهر وقتللری
موجب کسر شوکت مشرکین ایدوکی باهر در واکر مسلمین بر راهبہ صومعہ سندہ ظفریاب اولوب آندن طریق
قندہ در یاخود اهل حرب قندہ در دیو استجواب ایتدکلرندہ اول دخی مسؤلیکز معلوم مدر لکن نہ سزلرہ
اهل حربدن ونہ اهل حربہ سزلردن خبرویرمزم دیمکلہ جواب ویرسہ مسلمینك اکا تعرضلری لایق وصواب
اولماز زیرا بوجوابندہ مشرکینلہ اختلاطدن وتدبیر امورلرندن واکتساب محبت وصداوتلرینہ میلدن بالکلیہ
انقطاعنی بیان ایتمشدر وترك تعرضنی موجب اولجق بو انقطاع ایدوکی نمایاندر اما حین سؤاللرندہ ایشتہ طریق
بودر دیو اخبار ایدوب صکرہ خلافی آشکار اولمغلہ مسلمینہ خیانتی بدیدار اولسہ بو صورتدہ قتل واسرہ سزاوار
اولور زیرا مسلمین آندن طریق نجاتہ دلالتنی طلبدن صکرہ طریق هلاکہ دلالت ایتمکلہ مسلمینہ اظهار عداوت
ومشرکینہ اظهار مودت ایلمشدر واکر مسلمین کفار رومہ غزا ایدوب اول دیاردہ بر صومعہ دہ بر راهب حبشی یہ
ظفریاب اولدقلرندہ بلاد رومدہ راهب حبشی بولنمقدن استعجاب ایلسہ لر کرکدر کہ کندودن سؤال ایلہ دفع ارتیاب
ایدہ لر زیرا عندلرندہ مشتبہ الحالدر وازالۂ اشتباهك طریقی انجق سؤالدر قال اللہ تعالی فاسئلوا اهل الذکر
ان کنتم لاتعلمون وسؤالك دخی فائدہ سی انجق جواب مسؤل عنهی قبول واعتبار در مکر کلامندہ تهمت
وخیانت آشکار اولہ بو صورتدہ اول راهب بن نصارای حبشدن ایدم کلوب بو دیاردہ ترهب ایلدم دیو کشف حال
ایدرسہ کرکدر کہ اکا تعرض ایتمیوب تصدیق مقال ایلیہ لر کہ صدقی غالب احتمالدر واکر بن بر مسلمك عبدی ایدم
ونصرانی ایدم شمدی کلوب بوندہ ترهب ایلدم دیو اخبار ایدرسہ کرکدر کہ آنی اخذ ومولاسی اوزرہ ردہ
ابتدار ایدہ لر زیرا عبد آبق ایدوکنی اقرار ایلمشدر وعبد آبق مولاسی اوزرہ ردہ قادر اولان شخص اوزرہ وجوب ردی
بدیدار در واکر بر مسلمك عبدی ایدم اهل حرب بنی اسر واعتاق ایلدیلر بندہ بوندہ ترهب ایلدم دیو افادہ ایدرسہ
اسر واعتاقدہ تصدیق اولنمیوب همان اخذ ایلہ مولاسنہ رد واعادہ اولنور زیرا مولاسی ایچون رق وملکی
اقراردن صکرہ آنی مزیل اولان اسر اهل حربی ادعایہ شروع ایلمشدر اولبابدہ مولاسی اوزرہ دعوای عتق
ایلین عبد حکمندہ اولوب بلاحجۃ تصدیقی مشروع اولماز واکر بن بر مسلمك عبد مسلمی ایدم صکرہ تنصر
وترهب ایلدم دیمکلہ اقرار ارتداد ایدرسہ کرکدر کہ اکا عرض اسلامدہ اجتهاد اولنوب نکول ایدرسہ قتل وتنکیل
وقبول ایدرسہ مولاسنہ رد وتسبیل قیلنہ واکر بعد القتال مشرکین منهزمین اولدقدنصکرہ مسلمین اول مشرکیندن
بر قوم مجروحینہ فائز اولسہ لر اول جراحتلر ایلہ عدم تعیشلری معلوم ایسہ دخی تعجیل قتللری جائز کورلیلور
زیرا آنلر فی الواقع مقاتلہ ایکن مباشرت قتالدن آنلری انجق ضعف جراحت عاجز قیلمشدر پس بدنلری یرندہ
مربوط اولان اسیرلر کبی آنلرك قتلی دخی جائزدر کذلك وجع جراحتلہ الم موتی طاتسونلر دیو قتللرندن فارغ
اولورلرسہ بو دخی جائز وسائغدر ومسلمین ایچون ایکی صورتك هر برندہ بر کونہ شفاء صدور جلوہ بخش صدور
اولمغلہ حقلرندہ هر بری مباح وغیر محظور در وبو مسئلہ دہ اصل اصیل شول حدیث جلیلدر کہ محمد بن مسلمہ
رضی اللہ تعالی عنہ یوم خیبردہ مرحب ایلہ مبارزہ ایدوب آنی سیفلہ ضرب وایکی رجلنی بردن قطع ایتمکلہ
مرحب حیاتندن ناامید اولوب اجهز علی یا محمد دیو سرعت قتلنی نیاز ایلدکدہ ابن مسلمہ دخی لاحتی تذوق
من الموت مثل ماذاق اخی محمود یعنی سنی شمدی قتل ایتمزم تا کہ قرنداشم محمودك سندن طاتدیغی الم موتی
سندخی بندن طاتہ سین دیو اوزرندن تجاوزہ جواز کوستردی بعدہ حضرت علی رضی اللہ تعالی عنہ اول جانبہ
مرور ایدوب آنی قتلہ استعجال واسلابنی اخذ واستحصال ایلدی صکرہ اول سلبی رسول کریم علیہ التحیۃ
والتسلیم محمد بن مسلمہ یہ اعطا وتسلیم ایلدیلر پس مرحبدہ احتمال بقا اولیدی اکا محمد بن مسلمہ لاحتی تذوق
من الموت مثل ذاق اخی محمود دیمکلہ خطاب عتابنی القا ایتمز ایدی ورسول اللہ علیہ السلام دخی سلبنی حضرت
علی رضی اللہ عنہ دن صرفلہ اکا اعطا ایتمزلر ایدی وبو وقعہ دہ حضرت علی رضی اللہ عنہ مرحبی اول حالتدہ
کوروب قتلنہ مسارعت ایتمیکن رسول اللہ علیہ السلام اکا عتاب ایلمدیلر ومحمد بن مسلمہ دخی مسارعت
قتلندن امتناع ایتمیکن اکا دخی تو بیخلہ خطاب ایلمدیلر پس اصول مسروددن متفرع اولمشدر کہ امرین
مذکوریندن هر بری جائز ومتوسعدر توضیحی اولدر کہ بو مثللو مجروحی قبل الموت اسیر قیلوب سائر اسرا کبی

تقسیمی جائز اولمغلہ اول دخی قبل الاسر بمنزلۂ الاسیردر وامیر سائر اسرانی قتل وترکدہ مقبول التدبیر اولدیغی کبی
بوندہ دخی مقبول التدبیردر واکر مسلمین حصون اهل حربدن برحصندہ بر مشرك مریضہ فائز اولسہ لر آنی
قتللری جائز کورلیلور زیرا مرض آنی اهلیت قتالدن اخراج ایتمیوب همان مباشرت قتالدن عاجز قیلمشدر
وهم مرض مشرف زوال اولمغلہ آنك مسئلہ قتالی منقطع الاحتمال دکلدر مکر اول مرضلہ عدم تعیشی محزوم
یاخود ظن غالب ایلہ معلوم اولہ بو صورتدہ شیخ فانی کبی احتمال قتالی مقطوع اولمغلہ قتلی غیر مشروعدر
مطلب مقاتلۂ اهل البغی
واکر مسلمیندن اهل عدل یینہ مسلمیندن اهل بغی ایلہ قتال ایدوب بعض مجروحلرینہ ظفریاب اولسہ لر نظر اولنور
اکر اهل بغیك هنوز التجا ایدہ جکلری فئہ ومنعہ لری وارایسہ قتل مجروحلرینہ مسارعت سزاواردر زیرا مجروح
من یور حالت مذکورہ دہ اسیرلری منزلتنہ نازل اولوب فئہ ومنعہ لری باقی اولدقجہ قتل اسیرلری وتعاقب منهزملری
مشروع اولدیغی کبی مجروحلرینك دخی مسارعت قتللری غیر ممنوعدر مکر اول مجروحك احتمال تعیشی
مقطوع اولہ بو صورتدہ بردخی منعہ سنہ التجا واهل بغیہ اهل عدل اوزرہ اعانتی خوفی مدفوع اولوب آنك حالی
بالکلیہ منهزمین اولوب التجا ایدہ جك فئہ ومنعہ لری قالمامق حالتنہ مماثل اولمغلہ اوحالدہ قتل اسیرلری وتعاقب
منهزملری ممنوع اولدیغی کبی بو حالدہ بولنان مجروحك دخی قتلی غیر مشروعدر ومسئلۂ مرقومہ دہ اهل حربلہ
مسلمیندن اهل بغیك فرق میانلری شو وجهلہ بیان اولنور کہ اهل حرب حقلرندہ مسلمینلہ محاربہ یہ سبب داعی
انجق شرك اوزرہ اعتقاد باطللریدر وبو اعتقادلر منهزمین اولوب منعہ لری زائل اولدقدہ دخی قائم وحاصلدر
اما اهل بغی حقلرندہ سبب داعی بو مثللو اعتقاد باطل اولمیوب همان فئہ ومنعہ لریلہ قوتلری المری قتال اوزرہ
حامل اولمشدر واول قوتلرینہ عروض زوالدنصکرہ قتللری استحلال اولنماز واکر مسلمین اهل حربدن بر معتوہہ
ظفریولوب اول معتوہ دخی نہ حرب وقتالہ عارف ونہ کندو صنعنہ واقف دکل ایکن همان یدندہ بر سیف مسلول
بولنمغلہ مسلمین ومشرکیندن سمتنہ کلنلری ضربلہ مشغول اولسہ مؤلف مرحمت معتادیر کہ عندمدہ احب اولان
اولدر کہ مسلمین آنی قتل ایتمیوب همان منع وتعویق ایچون اخذینہ اجتهاد ایدہ لر زیرا میاح القتل اولنلر انجق بالفعل
قصد قتال ایدوب یاخود اعتقادی باعث اقتتال اولنلردر ومعنای مرقوم معتوہ مرسومدہ معدومدر کہ سمتنہ کلن مسلم
ومشرکی ضرب ایتدیکندن نہ قتال مسلمینہ قاصدو نہ باعث اقتتال اولان اعتقاد ایلہ معتقد اولمدیغی عندمزدہ معلوم
اولمشدر بناء علیہ آنك حالی فرس وبعیر مثللو بهائم اجوالی کبیدر کہ بهائمدن بریسی برکسنہ اوزرہ هجوم
مطلب قتل الصائل من الفرس ونحوه
ایتمیوب همان سمتنہ کلنلری ضرب ایدر اولسہ آنك قتلی حلال کورلمز اما برکسنہ اوزرہ هجوم ایدوب بدون القتل
دفعی ممکن اولمدقدہ قتلی استحلال اولنور ومعتوہ مرقوم دخی بو حکم ایلہ محکومدر انجق بهیمہ دہ حق مالك اولان
مالیت وتقوم باقی اولمغلہ قاتلی مالکنہ قیمتنی ضامن اولور اما معتوہ حربیدہ بو معنی متمکن اولمامغلہ قتلی دیت
وکفارتدن برشیئی متضمن اولماز واکر مسلمین اهل حربدن سفیلہ قتال ایدر بر شخصہ ظفریاب اولوب اول دخی
قوت مسلمینی کوز دیکدہ کندوبی مجنون بیلدیرمکیچون اظهار جنونہ شتاب ایلسہ بو بابدہ قلوب مسلمیندہ
واقع اولان رأی غالب ایلہ عمل استصواب اولنور زیرا وقوف حالندہ ادلۂ سائرہ منقطع اولدقدہ امر قبلہ دہ تحری
مقامندہ قائم اولمغلہ رأی غالبہ متابعت لازم اولور وبر بالدفعات بیان ایلدیك کہ وقوف حقیقی ممکن اولمیان
اموردہ رأی غالب مناب حقیقتدہ نائبدر بو صورتدہ رأی مسلمین جنونہ ذاهب اولوب آنی اخذ ایلدکلرندنصکرہ
صحت عقلی نمایان اولسہ قتلی جائز وشایان کورلیلور زیرا اخذ واسیری طرف اسلامیاندن اکا امان دکلدر
کورمزمیسنکہ حین اسرندہ صحت عقلی مقرر اولسہ قتلندہ رأی مسلمین معتبردر کذلك حین اسرندہ مشتبہ الحال
اولدقدہ بینہ رأی مسلمین اعمال اولنور واکر مسلمین اهل حربدن بر غلام مراهقی اخذ ایدوب انجق بلوغ وعدم
بلوغندہ استشکال ایلسہ لر اکرچہ بعض فقهاء علیهم الرحمۃ نبات عانہ یی علامت بلوغ قیلوب حدیث
بنی قریظہ ایلہ استدلال ایلدیلر لکن مذهبیمز اولدر کہ نبات عانہ دہ احوال ناس متفاوت اولوب مثلا طائفۂ هنوددہ
سریع الظهور واتراکدہ بطیء الصدور اولمغلہ حکم بلوغدہ تحکیمی استقامتدن مهجوردر وبر بو مسئلہ فی
باب الحکم فی اهل الحرب اذا نزلوا علی حکم رجل من المسلمین اثناسندہ ذکر وانبا ایلدیك پس لازمدر کہ اول غلامك
مطلب الحکم بالبلوغ
علی قول الامامین اون بش یاشنہ دخول یاخود داخل اولمامش ایسہ احتلامی عندلرندہ ظاهر اولدقجہ قتلنہ
مباشر اولمیہ لر وبو موضعدہ ظهور بلوغی رأی غالبہ منوط اولمیوب بلکہ تحصیل یقینہ مربوطدر کہ صغرسنی
متیقن اولمغلہ زوال یقینی خلافندہ یقین آخرك وجودی ایلہ مشروطدر اما قبل الاخذ اظهار جنون ایلین
شخصك جنونی فی الاصل متیقن وآشکار اولمامغلہ آندہ رأی غالبہ اعتبار اولنور واکر مسلمین بر صبی نابالغی اخذ

ایدوب اول صبی دار الحربده مسلمینله برابر طول مکث ایله بالغ اولسه حین اخذنده شایستهٔ قتل اولمامغله بعد البلوغ
دخی قتلی جائز وسائغ کورلمزنکته‌سی اولدر که صبی مزبور وقتا من الاوقات جملهٔ مقاتله‌ده مندرج اولمامشدر که
حین اخذنده صبیدر وصبی جملهٔ مقاتله‌دن خارجدر و بعد البلوغ فی مسلمین بولنمغله مسلمینله مقاتل اولمیوب
سائر عبیدلری درجه‌سنده مندرجدر اما قبل الاخذ اظهار جنون ایدوب صکره صحت عقلی مستبین اولان کسنه
بشقه در که آنك قبل الاخذ مقاتل ایدوکی متبین ایکن قتلدن نجاتی ایچون حیله‌یه سلوك ایلدیکی متعین اولمشدر
حتی اول کسنه فی الاصل معتوه یا مجنون ایدوکی معلوم اولوب بعد الاخذ ایادی مسلمینده برؤ وعافیته خوشحال اولسه
صبیه ذکر اولنان نکته‌یه بناءً قتلی حلال کورلمز اما ایادی مسلمینده صبی مذکور بالغ اولوب و بومعتوه و مجنون
عافیت بولدقدنصکره بر مسلمی قتل ایلسه‌لر کرکدر که امام اسلام آنی قصاصا قتل واعدام قیله زیرا بونلر سائر
عبید مسلمین منزلته نازل وحکم خطابده داخللردر واکر بونلردن بریسی قبل الاخذ بالغ اولوب یاخود عافیت
بولدقدنصکره مسلمینله قتال ایدوب بعده اخذ اولنسه حین قتالنده برفردی قتل ایتمامش ایسه دخی قتلی استحلال
اولنور زیرا مسلمیندن ممتنع ایکن آنلر ایله قتال ایلمشدر اما ایادی مسلمینده بالغ اولوب یاخود عافیت بولدقدنصکره
مسلمینله قتال ایدوب کسنه‌یی قتل واقدام ایتمسه کرکدر که ضرب وجیعله ضرب اولنوب قتلنه اقدام اولنمیه
نظیری عبید مسلمیندن شول عبددر که قتال مسلمینه اهتمام ایدوب برکسنه‌یی قتله اقتحام ایتمیه کذلك ذکری سبقت ایلین
علیلاردن بریسی بو فعلی ایقاع ایلسه ینه قتل اولنمیوب ضرب له ایجاع اولنور زیرا ایادی مسلمینه حین دخولنده
مقاتل اولمدیغندن آنك بو قتالنده حالی اهل حربدن برمستأمنك دار اسلامده قتال ایدوب کسنه‌یی قتل ایتمدیکی
حالنه مماثللدر واکر مسلمین اهل حربدن زراعت وحراثله مشغول برقومه ظفریاب اولسه‌لر بنم عندمده احب اولان
آنلری قتل ایتمیوب اسر واستجلاب ایتمکدر زیرا آنلر قتال ایتمیوب وتدبیر قتاله اشتغال ایتمدکلرندن منزلهٔ نساده
ازال اولنورلر وسبی واسترقاقلری مسلمین ایچون عمل حراثتی اصلاحه بادی اولمغله منافع مسلمینه مؤدیدر بویله ایکن
مسلمین آنلری قتله شروع ایلسه‌لر قتللری مشروع کوریلور زیرا بنیه لری محاربه‌یه متحمل ایکن حرفتلری
عرض لازم اولمامغله ممکندر که انسان صنعت حراثتدن مقاتله‌یه متحول اوله اما صفت انوثت بشقه‌در واکر
مسلمین اهل حربدن سکران اولان برقومه ظفریاب اولسه‌لر سکر ایله بی شعور ایسه‌لر دخی حال سکرده قتللری تجویز
واستصواب اولنور زیرا تصرفات سکران معتبر اولمغله حکما غیر سکران ایله برابردر وهم سکر ایله محارب مسلمین
اولمقدن خارج اولمامغله حکم قتلی اباحتده مندرجدر واکر مسلمین مداین مشرکیندن برمدینه‌یه عنوة دخول
ایلسه‌لر همان راست کلدکلری رجالی قتاله مشغول اولملری جائز کوریلور زیرا برحکمك خلافی مستبین اولمدقجه
آنی ظاهر اوزره بنا امر متعین وداخل مدینه موضع اهل قتال اولمغله آنده بولنانلر طائفهٔ مقاتله‌دن ایدوکلری
بحسب الظاهر متیقندر مکر آنلردن برکسنه اوزره مسلم سیماسی یاخود مسلمینله عقد ذمت ایلین طائفه‌نك سیماسی
احساس ایده‌لر بو صورتده کرکدر که آنك حالی ظاهر اولنجه‌دك حقنده تفتیش اوزره توقف واحتیاس ایده‌لر که
وقوف حقیقی ممکن اولمیان امورده سیمایی تحکیم اصل قویمدر قال الله تعالی تعرفهم بسیماهم وقال تعالی
یعرف المجرمون بسیماهم علی الخصوص تعجیل قتلده خطا واقع اولدقده تدارکی غیر ممکندر اما حاجه‌یی تحقیق
اولنجه‌دك تأخیری منافع مسلمیندن برشیئك فواتی غیر متضمندر بناء علیه اول کسنه‌نك حالی متبین اولنجه‌دك حقنده
توقف وتثبت امر متعیندر نکته‌سی اولدر که مدلول سیما محتمل الصدق اولمقده خبر فاسقدن دون دکل ایکن الله تعالی
ان جاءکم فاسق بنبا فتبینوا قول شریفنده خبر فاسقده توقف وتثبت ایله امر وفرمان ایلمشدر وحکم مزبوره مدلول سیما
دخی اولی ایدوکی بی کماندر واکر مسلمین مشرکینله صف قتالده برابر بولنان مسلمیندن برقوم مسلحینه ملاقی اولوب انجق
اولبابده مکرهین اولوب اولمدقلرین ادراك ایتمسه‌لر بنم عندمده احب اولان اولدر که تعجیل ایتمیوب قتللرندن استمهال
ایده‌لر تا که ممکن ایسه کندولردن سؤال الله استطلاع حال ایدوب دکل ایسه آنلرك برمسلم ایله قتاللرینی کورنجه‌دك کف ید
کوردکدنصکره قتال وقتالرینه اشتغال ایده‌لر زیرا مسلمینله دینده موافقتلری محاربهٔ مسلمینه مانع ایدوکی معلوم
مسلمین ایکن خلافی متبین اولمدیقجه عدم حل قتاللری مستبیندر و مجرد صف مشرکینده بولنملری طوعا وکرها
اولمق ممکن اولمغله آنکله خلافی متبین اولماز بناء علیه قتاللری ظاهر اولنجه‌دك آنلردن کف ید احسن و تعیند
الظهور قتاللری مباح ومستحسندر که مستامین ایسه‌لر دخی منعهٔ مشرکینله مباشرت قتال دیلرین مبیح ایدوکی
بی جدالدر کورمزمیسنکه اهل بغی مسلمین ایکن قتاللرین دفع ایچون آنلر ایله اقتتال اولنور پس قوم مذکورینده
سبب اباحت دملری اولان قتاللری ظاهر اولدقده قتللری استحلال اولنور زیرا غایت امرلری قتال اوزره مکرهین

اوللریدر وقتال اوزره مکره اولان کسنه برشخصی قتله عازم اولدقده شخص مزبور آنی قتل ایلمك مباح کوریلور
واکر اول قوم مسلمین هنوز مباشرت قتال ایتمیوب لکن سل سیوفله تهوّرلرین ابراز ایتملریله عسکر مسلمین دخی
قلیل بولنوب مباشرت قتاللرینه منتظر اولدقلری صورتده اعدا بردن هجوم ایله عسکر مسلمینی قتل ایتملرندن
احتراز ایلسه‌لر بو بابده رأی غالب عدم اکراهلرینه تعلق ایدرسه قتال وقتللرینه جواز واردر نظیرلری شول
کسنه‌در که اثناء لیلده سل سیفله برداره هجوم ایدوب حقیقت قصدی دخی صاحب الدار اوزره مشتبه ونامعلوم
اوله ومؤلف کریم الخصال بومسئله اوزره شول اثر ایله استدلال قیلدیکه حضرت علی رضی الله تعالی عنه
مسلمیندن اهل بصره ایله قتال ایتدکده اصحابنه لاتبدؤهم بالقتال حتی یقاتلوکم یعنی سز آنلره قتاله ابتدا
ایتمکز تا که آنلر سزکله قتال ایده‌لر سز دخی صکره قتال ایدیکز دیو بسط مقال ایلدی ومزاولهٔ حربده عادت ناس
جمیع جماعت محاربه ایچون رکض افراس ایتمك اولمیوب بلکه بعضیلری لجهٔ قتاله انغماس و بعضیلری آنلرك
ورالرنده قرار واحتیاس ایتمك اولمغله بو استدلالدن جناب مؤلفك مقصود نهایتی اول جماعتك بعضیلرندن
ظهور قتال حکم اباحت قتاللرنده جمله‌سندن ظهور قتال منزلتنده اولدیغنه اقامت برهاندر واکر برمسلم آنلردن
بریی ظهور قتاللرندن صکره قتل ایدوب بعده خروجده مکره ایدوکنه مسلمیندن بینهٔ عادله قائم اولسه بنه
قاتل اوزره دیت وکفارت لازم اولماز زیرا حقنده حلال القتل اولان شخصی حالنی بیله‌رك قتله شتاب ایتمشدر
ودم مباح دیت وکفارتی ایجاب ایلمز کذلك ظهور قتاللرندن مقدم دخی سلاحله صف مشرکینده واقف ایکن
قتلی دخی دیت وکفارتی غیر موجبدر که صف مشرکینده استعداد قتالی اباحت دمنی مستوجبدر غایة الامر
بو صورتده لدی الامکان حالنده تثبت وتوقف مستحب وشایاندر واکر مسلمین سفائن اهل حربدن برسفینه‌یی
احراق یاخود اغراق ایتدکلرنده ایچنده بعض مسلمین بولنوب آنلر دخی هالکینه التحاق ایلسه‌لر مسلمین اوزره
دیت وکفارتدن برنسنه الزام والحاق اولنماز که مسلمین کندو حقلرنده حلال اولان فعله حقیقت حالی بیله‌رك
تشمیر ساق ایلمشلردر کذلك مشرکین اطفال مسلمینله تترس ایدوب سهام مسلمین اول اطفاله اصابت ایلدکده
ینه جواب مذکور ایله اجابت اولنور غایة الامر مستحبدر که بو افعاله مسلمینه قصدنکال ایتمیه‌لر زیرا مسلمین
مسلمینه ایصال ضرردن تحرزه قادر اولدقلرنده البته تحرزلری واجب اولور پس تحرزدن عاجز اولدقلرنده
همان وسعلرنده بولنان قصد ونیتله تحرزلرین موجب اولور بو قسمه ایچلرنده بولنان مسلمین ایچون اهل حربدن
کف ید ایجاب اولنه ایدی اوزرلرینه استیلایه سبیل وصولیمز نایاب اولور ایدی زیرا اهل حربدن هر اهل حصن
وهر اهل سفینه خوف نفسلرینه ذاهب اولدقلرنده اسراء مسلمیندن لااقل براسیری معیتلرنده استصحابله قتاللرین
مسلمین اوزره حرام قطعیه راغب اولورلر ایدی ومنای مذکور حکم جوازدن مهجوردر کورمزمیسنکه سفینه‌ده
اهل حربك نسا وصبیانلری برابر بولندقده قتل نسا وصبیانه قصدیمز غیر حلال ایکن اول سفینه‌یی احراق
واغراق استحلال اولنور کذلك ایچلرنده مسلمین یا اهل ذمتدن برجماعت برابر بولنسه آنده دخی حکم مرقوم
مقرردر والله اعلم وبه الاعانة

مطلب اذا تترس اهل الحرب باطفال المسلمین

باب من یکره ان یغزو ومن لایکره له ذلك * یعنی مانع شرعی جهتیله غزایه خروجی مکروه کوریلوب
کوریلمنلری تفصیلده باب لازم التحصیلدر مؤلف معدلت پناه طیب الله تعالی مثواه دیرکه برمدیون داینی
غائب ایکن خروج غزایه راغب اولسه نظر اولنور اکر اوزرنده اولان دینه وافی مالی وار ایسه اول کسنه کندویه
برحادثه ظهور ایدرسه ترکه سندن دینی قضا ایچون برشخصی وصی ایتدکدنصکره غزایه کیتمك حلال اولور
زیرا حق داین مال مدیوندن جنس دیننده اولوب نفس مدیونده مترتب اولمامغله مدیونك بووجهله خروجی
اصلافوات حقنی موجب اولماز که نه زماننده مراد ایلسه حقنی مدیوندن اخذ ایده جکی وجه اوزره اول وصی
مأموردن دخی اخذی مستوجب اولور ومؤلف دقت سمیرك شخص مزبور وکیل مأمور ایکن اکا وصی لفظی ایله
تعبیری اکا مبنیدر که غزا ایچون خارج اولان مرد مجاهد مقابلهٔ رضای الهیده نفسنی بیع ایدوب اوجانبه
خروجیله شهادته متعرض ومجتهددر ومقابلهٔ دین اولان مال دخی فی الحقیقه ملك مدیون ایسه‌ده حکمده
ملك داینندر حتی اول مالك زکوتی مدیون اوزره واجب اولمیوب انجق آنی ادایه داین ضامندر بوجهتله مدیون
همان مودع منزلته انزال اولنوب مودع یدنده بولنان ودیعه‌یی صاحبنه تسلیم ایچون برشخصی وصی قیلوب
غزایه خروج ایتمك حلال اولدیغی کبی حق مدیونده دخی استحلال اولنور کورمزمیسنکه برکسنه آخردن برمالی
استقراض ایدوب هنوز عین مال یدنده ایکن قصد غزا قیلسه همان صاحبی کلدکده یدینه تسلیم ایچون

مطلب زکوة مال المدین

برشخصی وصی قیلوب غزایه کتمك ناسزا میدر بلکه موجب تحسین جزادر ومانحن فیه دخی بویله در کذلك
مدیون اوزره دینی قائم ایکن تفویت حق دائنی ایجاب ایتمدکجه تجارت وحج ایچون سفری ناصوا میدر بلکه
موجب اجر وثوابدر ومانحن فیه دخی بویله در واکر اوزرنده اولان دینه وافی مالی یوغیسه اول کسنه معاملده
اقامتله اسباب اداء دینی استحصال ایلمك حقنده اولی ایدوکی بی جدالدر زیرا قضاء دین اوزرینه فرض عین وخروج
غزا نفیرعام اولمدقجه فرض غیر عیندر وفرض عینك اسباب اداسی اکتساب حقنده اولی ایدوکی بی ازیادر
واصل معر وقدر که انسان اوزره حقوق متنوعه تجمع ایتدکده اهم ایله ابتداسی الزمدر وقضاء دین دخی خروج
غزادن اهمدر حتی مدیون دینی قضا اولنمدقجه قبرنده دینی ایله محبوس ومرهون اوله جغی انه مرتهن بدینه فی قبره
مالم یقض عنه حدیث شریفنده مندرج ومدمجدر وحضرت علی رضی الله تعالی عنه علی وجه التبرع برمیتك
دینی اداایله تطوع ایلدکده رسول الله علیه السلام الآن بردت علیه جلدته یعنی شمدی اوزرنده جلدی
بارد اولدی قول شریفلری ایله بشارتبخش انام اولدیلر بناء علیه مدیون مزبور دائندن اجازتی تحصیل ایتمدین
غزا ایچون عزم ورحیل ایلسه همان نفقهٔ عیالی ترك ایتمدین حجه عزم ایلین کسنه نك منزلنه تنزیل اولنمغله
عزم حج آندن مکروه کوریلدیکی کبی بوندن دخی عزم غزا مکروه کوریلور بلکه کراهت بونده دخی اقوادر که
نفقهٔ عیال شیئا فشیئا ویوما فیوما واجب اما قضاء دیون جمیعا وفی الحال مترتبدر بوصورتده دائن اکا غزایه
خروج ایچون اجازت ایدوب امادیندن ابراء ذمت ایلمسه بنه حقنده مستحب اولان اقامتله اداء دینه سعی وهمت
ایلمکدر که مجرد اجازتی ایله دیندن سالم اولمامغله حقنده احق اولان کندو نفسنه شفقت واوزرینه اوجب اولان
شیئله ابتدایه عازم اولمقدر بویله ایکن خروج غزایه عازم اولورسه اکا بأس شرعی لازم اولماز که خروجندن منعی
حق دین ایچون اولوب دائن دخی رضاسی ایله اسقاط حقی ملتزم اولمشدر نظیری شول عبددر که مولاسی
صلوهٔ جمعه ایچون اکا اذن واجازت ویره اول عبدك اداء جمعه ایچون خروجنه رخصت ویریلدیکی کبی بونده دخی
رخصت ویریلور کذلك دینی مؤجل اولوب بحسب الظاهر حلول دیندن اقدم عودتنه جازم اولسه بنه حقنده
افضل اولان اقامتله تدارك دینی ملتزم اولمقدر بویله ایکن غزایه عازم اولسه اکا بأس شرعی لازم اولماز که دائنك
حق منعی توجه مطالبه یه مبنی اولوب قبل حلول الاجل توجه مطالبه سی منعدم اولمغله حق منعی دخی منعدم
اولدیغندن بومدیون سلك مأذونده منتظمدر ومدیون مرقوم حقنده اقامی افضل اعمالی اولدیغنه شوحدیث
حکمتمآله استدلال اولندیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم فی سبیل الله مقتول اولمق جمیع ذنوبه کفارتدر دیو
انه کفارة قول شریفلری ایله شاندن صکره الاالدین فانه مأخوذ به کما قال جبریل یعنی انجق دینله مؤاخذه اولنور
قول جبریل اوزره دیو دینی استثنا بیوردیلر واکر مدیون مذکور دائنی شخص آخر اوزره حواله قیلسه نظر اولنور
اکر مدیون محیلك شخص محتال علیه اوزره دینی مقداری مالی وار ایسه آنك غزایه خروجی سزا واردر که
حواله ایله ذمتی حق دائن محتالدن بریه اولدیغی آشکار وشخص محتال علیه ایچون دخی بعد الاداء اوزرینه برشیئله
حق رجوعی تحقق ایتمدیکی بدیداردر واکر شخص محتال علیه اوزره دینی مقداری مالی یوغیسه اکا مستحب
اولان خروج غزایی ترك واهمالدر که حواله ایله ذمتی دین محتالدن بریه اولسه دخی دین محتال علیه ایله مشغوله
اولمشدر که محتال علیه ایچون بعد الاداء اوزرینه حق رجوعی تحقق ایده جکی عدیم الاشکالدر بوصورتده
خروج ایچون اکا محتال علیه اذن ویرسه اذن محتال بولنمازسه دخی جواز خروجی مقرردر که ذمتی حق محتالدن
بریه اولوب انجق حق محتال علیه ایله مشغوله اولمغله حقنده همان آنك اذنی معتبردر واکر مدیون مزبور دائنی
آخر اوزره حواله قیلیوب انجق امری یوغیکن برکسنه دائن ایچون مدیونی ابرا ایتمك اوزره اول دینه ضامن اولسه
بوصورتده کسنه دن استیذان ایتمدین غزایه خروجی هیچ برمحذوری غیر متضمندر که ابرا ایله حق دائندن
برائتی ظاهر وضمان غیر دخی امری ایله اولمادیغندن اوزرینه رجوعه غیر قادردر واکر برکسنه اول ماله کفیل اولسه
نظر اولنور اکر تکفلی مدیونك امری ایله وقوع بولمش ایسه هم اصیلدن وهم کفیلدن استیذان ایتمدکجه خروجی
غیر مشروعدر که اصیل اندن اخذ دینه طالب وکفیل دخی امری ایله داخل اولدیغی ضماندن تخلیصله مطالبدر
واکر امری ایله وقوع بولمامش ایسه بوصورتده دائنك دینله حق مطالبه سی باقی اولمغله آنك اذنی بولنمادین
خروجی ممنوع اما کفیلك برشیئله حق رجوعی اولمامغله آنك اذنی بولنمادین خروجی مشروعدر کذلك برکسنه دن
برامر باطل دعوی اولنوب شخص آخر آنك نفسنه کفیل اولدقده بنه جواب مسئله وجه سابق اوزره تفصیل
اولنور که اکر نفسنه امری ایله کفیل اولمش ایسه اذن کفیل بولنمادین غزایه خروجی تجویز وتحلیل اولنماز که

امری ایله داخل اولدیغی کفالتدن خلاصی ایچون معیتنده حضوری عند الکفیل مطلوب التحصیلدر واکر بلاامر
کفیل اولمش ایسه طرفندن برشیئله مطلوب اولمدیغندن بلا اذن خروجی تحلیل اولنور واکر مدیون مفلس
اولمغله دار الحربه اهل غزا ایله چیقوب تجارت ایتمدکجه اداء دینه قادر دکل ایسه اذن دائنه محتاج اولمیوب انجق
قصد تجارتله خروجه شرعا مقتدر اولور که بوخروجندن مرامی انجق اوزرینه فرض عین اولان قضاء دینه
اهتمامدر امابوصورتده قصد قتاله حرکت وامیدایلدیکی نفل وسهامله اداء دینه نیت ایدرسه مؤلف کریم المناقب
دیر که بنم عندمده اذن دائن بولنمادقجه اول مدیونك خروجی غیر مناسبدر که قتالده نفسنی هلاکه اوزره عرض
ایلمك موجود وتجارتده بومعنی مفقوددر والحاصل دائن مدیونی منع ایدرسه خروجی ممنوع واذن ویررسه
خروجی مشروعدر اما دائنه اخبار ایتمیوب نهانیجه خروجه اجتسار ایدرسه بوتقدیر اوزره اکر طریق آخر ایله
قضاء دینه قادر ایسه عدم خروجی احسن واکر عاجز ایسه خروجی جائز ومستحسندر زیرا مرویدر که مسلمیندن
برشخص مستمند تزوج ایدوب کمال فقرندن زوجه سنك اداء مهرندن عاجز اولمغله رسول الله صلی الله تعالی
علیه وسلم حضرتلرینه کلوب افادهٔ حال ایله اولبابده احسانلرندن رجا ایتمد اولدقده بیوردیلر که مرادم ابو قتاده یی
برسریه اوزره تأمیر وغزا ایچون برجانبه تسییر ایتمکدر سندخی آنکله برابر عازم اول امیدر که الله تعالی مهر
زوجه که وافی اولان ماله سنی غانم قیله پس اول کسنه ابی قتاده رضی الله عنه ایله برابر عطفاندن برقبیله یه ذاهب
اولوب سریه غنائم کثیره یه واصل اولمغله اول دخی زوجه سنی کندویه ایصال ایده جك مقداری سهمه نائل اولدی
ایشته بووقعه ده اول کسنه زوجه سنه مهر ایله مدیون ایکن رسول الله علیه السلام خروجنده زوجه سندن
استیذانله اکا امر وفرمان ایلمدکلرندن بومثللو مواضعده بلا اذن خروجده مأذون ایدوکی عندعزیزده نمایان اولمشدر
لکن تفصیل مذکور نفیر عام بولنمامق هنکامنه مخصوصدر اما نفیر عام بولندقده مدیونك دینینه وافی مالی بولنسون
بولنماسون کذلك دائنی رخصت ویرسون ویرمیوب منع ایلسون خروج غزاده مرخصدر زیرا عموم نفیرده
خروج غزا اداء دین کبی هر شخص قادر اوزره فرض عین اولدیغندن بشقه قضاء دین محتمل التأخیر اما خروج
غزا غیر محتمل التأخیردر وهم ترك خروجده ضرر عامهٔ مسلمینه معمم اولمغله ترك قضاء دیندن اعظمدر پس مسلم
اوزره لازمدر که محتمل التأخیر اولمیان اعظم ضرریی دفعله اشتغال واستعجالی ملتزم اوله وبوبابده دائن ایچون
حق منعی قائم اولمامغله مدیون اوزره آندن استیذانی دخی لازم دکلدر بوصورتده مدیون مرقوم کیدوب مسلمینك
نفیرایله خارج اولدقلری موضعه منتهی اولدقده کرکدر که مسلمین اوزره خوف هزیمت وار ایسه اول دخی قتاله
آغاز ایدوب یوغیسه اذن دائن بولنمادقجه قتالدن احتراز ایلیه زیرا دینه وافی مالی یوغیکن قتاله اشتغالی نفسنی هلاکه
اوزره عرضه مفضی اول دخی حق دائنی هلاکه اوزره عرضی مقتضی اولمغله بلا اذن قتالی غیر مرضیدر واکر برمدیون
دیوان اهل غزاده مسطور اولمغله رئیس دیوانه خروج غزا ایله آنی مأمور قیلسه کرکدر که مدیون ایدوکنی اول رئیسه
افهام ورئیس دخی امام المسلمینه اعلام ایلیه بعده لایق امام اولدر که اول غزایه مقدار کافی عسکری موجود ایسه آنی
اخراجه اقدام ایلمیه بویله ایکن امام آنی اخراجده اصرار ایدرسه کرکدر که خروجله اطاعتی اظهار ایلیه زیرا
بومثللو مورده طاعت امام واجب الالتزام اولوب کندو عذرینی اعلام ایتمشیکن امام عدم قبوله خروجنه امر
واقدام ایلدکده حقنده افضل اعمال انجق طاعت امامه اهتمامدر واکر مدیون مرقوم عذرینی امامه اعلامه قادر
واستیذانه مقتدر اولمیوب اداء دین ایچون تخلفنده دخی دیرلکی ضایع اولمق خوفی ظاهر اولسه بوصورتده اذن دائنه
منتظر اولمیوب همان خروجه مبادر اولمق جائز کوریلور زیرا بووجهله خروجی بنه قضاء دینك اسبابندندر که
جندی کرك تعیشنی وکرك اداء دیونی انجق بووجهله اکتساب ایدر پس جندینك دیرلکی ضایع اولدقده قضاء
دیون اکا اصعب اوله جغی ظاهر وشایه ددر واکر برغازی مدیون اولمیوب لکن والدینی ایکیسی بردن یاخود یالکز
برینی حیاتده بولنمغله آنی غزادن منعه اهتمام ایلسه لر حقنده مستحب اولان اذنلری بولنمادقجه غزایه اقدام
ایتممکدر زیرا مرویدر که برکسنه حضور نبوی یه کلوب یارسول الله سنکله برابر جهاد ایچون کلدم وابوینی بکا ایدوب
ترك ایلدم دیدکده رسول الله علیه السلام اذهب فاضحکهما کما ابکیتهما یعنی وار آنلری بکا ایتدردیکك کبی
اضحاك ایله بیوردیلر کذلك برکسنه دخی یارسول الله سنکله برابر جهادی مراد ایلدم لکن والده م رضا ویرمدی
دیدکده اکا دخی الزم امك فان الجنة عند رجلیها یعنی وار والده که ملازمت قیل که جنت والده نك رجلینی عندنده در
یعنی والده نك بولندیغی مکانه ملازمتده در دیدیلر و بربوکونه مسائلی باب الجهاد مایسع فیه ومالایسع مباشده
بسط وبیان ایلدیك وتفصیل مجرد دخی نفیر عام بولنمدقده مقرردر اما نفیر عامده والدینی منع ایلسه لر دخی خروجی

مطلب یجب علی الجندی ان یخرج الی الغزو عند امر الامام به

لازمدرکه بوخروجنده هم نفسندن و هم والدینندن دفع ضرر مشر کینه عازمدر واکر نفیر عام یوغیکن امام اکا خروجله فرمان ایلسه کرکدرکه والدینك عدم اذنلرینی امامه ایذان ایده و بعد الایذان ینه خروجله امره اقدام ایدرسه کرکدرکه اطاعتی التزام ایده مؤلف جلیل بوقولی تعلیلنده دیرکه لان الامام اوجب علیه حقا فی مثل هذا من ابیه وامه یعنی بومثللو اموردہ امامك وجوب حقی پدر ومادرندن ازیدو احقدر و بوقول دقیق المفاددن مرادی شو معنایی ایراد درکه برکسنه‌نك اسمی دیوانده مکتوب و مترتب اولد قدتصکره عبد اوزره خروج غزاده سیدینه اطاعت واجب اولدیغی کبی اول کسنه اوزره دخی بو بابده طاعت امام لازم ولازبدر کورمزمیسکه امام آنی خواه وناخواه خروج غزا اوزره اجباره شرعا قادردر واول دخی مولاسیله برابر بولنان عبد کبی سفر واقامتنده امامنه متابعتله مقیم ومسافردر پس عبدك والدینی رضا ویرمسه‌لر دخی خروج غزاده طاعت مولاسی اوزرینه واجب اولدیغی کبی جندی اوزره دخی طاعت امام ثابت ومترتبدر کذلك عبد دخی نفیر عام یوغیکن اذن مولاسی بولنماد قجه خروج غزادن ممنوعدرکه مولاسینك خدمت واطاعتی اوزرینه فرض عین ایدوکی مجزوم ومقطوعدر اما نفیر عامده بلا اذن مکان قتاله خروجی لازمدرکه بوخروجنده هم نفسندن وهم مولاسندن وهم سائر مسلمیندن دفع ضرره عازمدر وهنکام ضرورتده مولاسی ایچون خروج وقتالدن حق منعی قائم اولمامغله آندن استیذان عبد اوزره لازم دکلدر ومکاتب دخی خروج غزاده عبد مملوکه علی سوادرکه کتابتله ثابت اولان فك رقبه انجق اکتساب مالی متضمن اولان اسبابه منحصر ایکن خروج غزا تحت فك مذکورده داخل اولمدیغی ظاهر ومشتهردر وامرأه حره دخی مجروحلره علاج وبیمارلره تیمار ایچون محرمی ایله برابر خروج غزایه ابتداء ایلسه جائز وسزاوار کوریلور اما مسلمین اوچ کونلك یاخود زیاده سفر مسافه‌یه شروع ایتدکلرنده عورت کرك عجوز وکرك شابه بلا محرم خروج ایتمك نامشروعدر قال علیه السلام لاتسافر المرأة فوق ثلثة ایام ولیالیها الا ومعها زوجها اوذورحم محرم منها یعنی عورت اوچ کون واوچ کیجه‌لك مسافه‌دن زیاده سفر ایتمز یاخود ایتمسون مکر یانمده زوجی یاخود ذی رحم محرمی بولندیغی حالده سفر ایلیه اما خروج مسلمین بوندن اقل اولان مسافه‌یه وقوع بولدقده عورتك بلا محرم خروجی غیر ممنوعدر لکن بو صورتده دخی زوجی وارایسه اذنی بولنمادین خروجی شرعا غیرمکندر مکر نفیر عام اولوب خروجی دخی قوت مسلمینی متضمن اوله و بعد الخروج دخی قتاله وافی رجال وارایکن عورتك مباشرت قتالی سزاوار اولماز زیرا هرعضوی عورت اولمغله قتاله حال اشتغالنده بعض اعضاسی منکشف اولمق اقرب احتمالدر وهم قتال امرأه مسلمین ایچون بوکونه سبب وعاری موجبدرکه مشرکیندن ضعف مسلمین بردرجه‌یه وارمشدرکه قتالده نساریله استعانته محتاج اولمشلردر دیو شماتتلرینی مستوجبدر اماوقت اضطرارده تجویز قتالی اختیار اولنور زیرا مرویدرکه یوم احدده اکثر ناس انهزامله جانب رسالتپناهیدن تباعده اعتزام ایلدکلرنده نسیبه بنت کعب رضی الله تعالی عنها عرصه‌ٔ قتاله اقتحام ایلمشدر ورسول الله علیه السلام دخی حقنده لمقام نسیبة الیوم کان افضل من مقام فلان وفلان یعنی نسیبه‌نك بوکونده حربه قیامله میدان محاربه‌ده اقامتی فلان وفلانك قیام واقامتلرندن افضل ایدی قول شریفلرنده اسمنی ذکرایله ترفیع شان ووقت حاجتده مباشرت قتال اوزره مدح وتحسینله احسان ایلمشلردر پس بو بیانله وقت حاجتده جواز قتاللری عندیمزده نمایان اولمشدر واکر امام ناسی خروج غزا وقتال اعدادن نهی وتجنب ایدرسه نفیر عام اولماد قچه مخالفت امری تصویب اولنماز زیرا ارتکاب معصیتی موجب اولمیان امورده عبد اوزره طاعت مولاسی کبی طاعت امیر دخی واجبدر وعبدی مولاسی نهی ایتمشیکن نفیر عام اولمدقچه خروجی ممنوع اولدیغی کبی

مانحن فیهده دخی نامشروعدر

مطلب لا تخرج المرأة عجوزة او شابة الی مسافة السفر الا مع محرمها

بو حدیث شریفدن اوچ کونلك مسافه‌دن زیاده‌یه بلا محرم سفری جائز اولمامق ثابت اولوب اوچ کونلك مسافه‌ده عدم جوازی دلیل آخر ایله مثبت اولمشدر *

باب مایکره فی دار الحرب ومالایکره الی هنا* یعنی دار الحربده استعمالی مکروه کوریلوب کوریلمین اشیانی تعداده باب رصین الاعتماددر مؤلف مصیب اصابه من الثواب خیر نصیب دیرکه سبیل غزاده وحصون مسلمین اوزرلرنده استعمال جرس جائز وسزاواردرکه تقویت قلوب مسلمینه باعث وازاله‌ٔ نوملرینه مداردر و بزدخی باب کراهیة الجرس مسائلنده بیان ایلدیك که جرس اکر لعب ولهوه بادی یاخود مسلمین اوزره مشرکینی یاخود لصوصی دلالت مثللو ضرره مؤدی اولورسه کراهیت استعمالی نمایاندر امابو معنادن عاری ومنافع مسلمینی متضمن اولدقده انما الاعمال بالنیات حدیث بلاغت سماتی موجبی اوزره جواز استعمالی متیندر کذلك قتالده افراسه الباس ایلدکلری تجفاف یعنی درعله برابر افراس اوزره وضع اجراس دخی جائز کوریلورزیرا معنای معهود ترهیب مشرکینی مشتمل اولمغله مکائد حربدن معدوددر کذلك وقت حربده اجتماع ابطال وتهییج قتال ایچون ضرب طبول دخی مشروعدرکه ضرب طبول

مطلب حکم استعمال الجرس

مطلب حکم ضرب الطبول والدفوف

انجق بطریق اللهو اولمدقده ممنوع وبومثللو بطریق اللهو اولمیان موضعده غیر ممنوعدر نظیری ضرب دفوفدرکه لهو ایچون اولدقده مکروه واعلان نکاح ایچون اولدقده جوازایله موصوفدر لکن مسلمین محاربه ارنده جمع عسکر ایچون ناقوسی ضرب وشبور تسمیه اولنان مزماری نفخ ایلمك غیرمشروعدرکه بونلر صنیع یهود ونصارادندر ومسلمین آنلره تشبهدن ممنوعلردر وهم غرض مطلوب وجه آخرایله ممکن التحصیل ایکن مشرکینه مخصوص اولان نسنه‌یی استعماللری تحلیل اولنماز وحصون مسلمینده محارسه ایله اشتغال اکرچه فضائل اعمالدندر لکن خدمت محارسه‌یه قیام ایدر شخص آخر موجود اولدقده نوافل صلوتله اشتغال انواع عبادتی جامع اولدیغندن دخی افضل ایدوکی معروف ومشهوددر اما محارسه‌یه کفایت ایدرکسندلرنامو جودایسه محارسه صلوة نفلدن افضلدرکه هم منفعتی اعم واشمل وهم صلوة نفل هرموضعده ممکن الحصول وعبادت محارسه محل آخرده غیر محتملدر نظیری مکه‌ده اشتغال صلوتله اشتغال طوافدرکه غربا حقنده اشتغال طواف نکتهٔ مزبوره‌یه بناء افضل اوصافدر واکر برکمسنه محارسه وصلوتی جمعه قادر اولورسه همان جمعه بذل اقتدار قیلسونکه ایکی عبادتی جمع ایلمك برینی ادا وبرینی ترکدن افضل ایدوکی بدیدار در نظیری صوم ایله اعتکافی وقرأت قرآنله طوافی جمع واردافدر لکن محارسه وصلوتی جمعه عازم اولدقده توجه قبله محارسه‌یه مانع اولمغله خلاف قبله‌یه توجهله جمع محارسه وصلوتی ملتزم اولسه بو فعلی جائز کوریلمز براصلوتده عمدا خلاف قبله‌یه توجه بلاضرورة باطلدر و بو بابده دخی محارسه اوزرینه فرض عین اولمامغله تحقق ضرورت غیر حاصلدر اما مخالفت قبله‌ده توجهی شرق وغربه وقبله‌نك تمام خلافنه منصرف اولمیوب همان انحراف قلیل ایله منحرف اولسه نظر اولنور اکر وجهی بالکلیة جهت قبله‌دن منصرف اولوب بو وجه اوزره عمدا اداء فریضه ایلدکده اعاده لازم اوله جق وجه اوزره منحرف اولورسه انحراف مذکور تطوعده دخی تجویز اولنمازکه تطوع وجوب استقبال قبله‌ده فریضه‌دن فرق وتمییز اولنماز واکر وجهی بالکلیه منصرف اولمیوب بو وجه اوزره ادا اولنسان فریضه لازم الاعاده اولمیه جق وجه اوزره منحرف اولورسه بو فعلی جائزدرکه بونده محارسه وصلوة کبی ایکی عبادتی وجه شرعی اوزره جمعه فائزدر وحق محارسده افضلی اولدرکه ارکان صلوتی تطویل ایتمیوب همان ایکی رکعتله تطوع ایده خدمت محارسه‌یی تکمیلدر وهرایکی رکعت باشنده امر محارسه‌یه دقت آنك حقنده اقدم مصلحتدر حتی اشتغال صلوة علی وجه التخفیف دخی امر محارسه‌ده موجب تقصیر اولورسه بو تقصیری صلوتده توجه قبله ممکن اولمامق منزلنده اولمغله ترك تطوعله تدبیر اولنورزیرا جمع عبادتین هر برنده عدم تقصیر ایله مشروط وشرط مرقوم بو بابده غیر مضبوطدر مؤلف دقیق الخیال حمله الله تعالی فی الجنة علی خیول الاجلال دیرکه احربده وغیربده اعناق خیله رشمه وغیریدن بعض قلاده‌لر تعلیق ایلمك مشروعدرکه مبارزین وغیریلرندن فرسان خیل میانلرنده بو معنی کثیر الوقوع وما رأه المؤمنون حسنا فهو عند الله حسن مسئله‌سی معروف وغیر مدفوعدر لکن اوتار ایله یعنی کرش مثللو نسنه‌لر ایله تقلید خیول بزم عندیمزده مستحسن ومقبول دکلدرکه حدیثده قلدوا الخیل ولا تقلدوها الاوتار یعنی اعناق خیله تعلیق قلاده ایدیکز لکن اوتار ایله تعلیق قلاده ایتمکز حکم شریفی منقولدر وعلمانهی مرقومی تأویل ایدوب اوتار کاهیجه افراسی خنقله قتل ایدر دیو کراهتنی تعلیل ایلدیلرینه مؤلف تقوی لباس وقاه الله تعالی عن کل باس دیرکه حربده وغیربده حریردن مصنوع اولان ثوب رقیق تلبس ممنوعدرکه لباس مرقوم دفع سلاح اعدادده مدار اولمیوب همان لباس تنعم ایدوکی شهر تشعاردر اما ثوب غلیظ اولوب حربده نفعی نمایان ایسه بزانده اولان اختلافی باب مایکره من الدیباج مسائلنده بیان ایلدیك کذلك غازینك لباس وسلاحنده وفرسینك سرج وتجفافنده یعنی درع فرسنده صورت حیوان بولنمق غیر مشروع اما صورت اشجار غیر ممنوعدر مرویدرکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینه بر صورت طائری مشتمل برترس اهدا قیلنمشیدی تزدسعادتلرنده برکیجه قالوب صباح اولدقده کوردیلرکه اول صورت اول ترسدن نابود ونا پیدا اولمش نقل ایدرلرکه برملك جناب رسالت ایچون اول صورتی محو وازاله ایلمشدی ایشته بو حدیث جلیل کراهت استعمالنه دلیلدر لکن صورت حیوان بساط ووساده کبی اوزرلرنده نوم وجلوس اولنان اشیاده واقع اولورسه رخصته شایان کوریلمشدرمرویدرکه حضرت جبریل علیه التحیة والتبجیل برثوب مصور حقنده رسول الله علیه الصلوة والسلام حضرتلرینه امان تقطع رؤسها اوتتخذو سائد فتوطاء یعنی رأسلرین قطعله حیوانیتدن اخراج ایدرسز یاخود آندن وساده‌لر اتخاذ ایدرسزکه وطئ اقدامله تذلیل اولنه دیمکله ارائت سبیل ایلدی نکته‌سی اولدرکه بو ماده‌لرده تعظیم صورتله عباد صورته تشبه مفقود اماقائما نصب اولنوب یاخود

مطلب الحرس افضل ام الصلوة

مطلب الطواف فی مکة افضل من النوافل

مطلب توجه القبلة والانحراف فی الفرض والنفل

مطلب تزیین الافراس بالقلائد

مطلب حکم تصاویر الحیوانات

تلبس وتقلد اولنان نسنه‌لرده تعظیم صورت جهتیله عباد صورته تشبه موجوددر وسبب کراهتی انجق بو معنای معهوددر وبو حدیث جلیلده اکا دخی دلیل واردر که عادت بعض بلاداوزره پیشکاه بیوتده نصب اولنوب بشی تسمیه اولنان وساده کبیره‌ده صورت حیوان بولنسه اول دخی قائما نصب اولنوب اقدامله وطیء اولنمدیغندن کراهتی تسجیل اولنمشدر کذلك پرده وازار مقوله‌لرنده صورت حیوان موجود اولسه اول دخی مکروهاتدن معدوددر کذلك مصور اولان ظروف واوانی دخی بسط وجلوس اولنان اشیادن اولمامغله کراهتی بی مرادر ومؤلف سماحت عنوان زینه الله تعالی بحلل الجنان دیرکه جریده ذهب وفضه‌دن مصنوع جوشن وبیضه استعمالی غیر ممنوعدر وقول ابی یوسف ومحمد رحمه الله علیهما دخی اشبو قول رخصت فرمادر اما قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره اولدخی مکروهدر وبو مسئله‌ده اختلافلری حریده تلبس دیباج مسئله سنده اولان خلافلری کبیدر وسبب اختلافلری اولدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم هذان حرامان علی ذکور امتی حل لاناثهما قول حکمت رهینلرنده حریر وذهبی ذکور مسلمینه تحریم واناثه تحلیلده جمع وتفریق ایلمشلردر پس امام ابو حنیفه رضی الله تعالی عنه ظاهر نظم حدیثه اعتبار یله علی الاطلاق ذکور مسلمین اوزره تحریمی اختیار ایلمشلردر اما امام ابو یوسف و امام محمد رحمه الله تعالی علیهما دیدیلرکه حق نساده حریر وذهب مجرد منفعت زینت ایچون رخصت ویرلمکدن فهم اولنمشدرکه جواز استعماللری موضع ضرورته مختص اولیوب بلکه بعض منافع معتد بهاسی ضمننده دخی مرخصدر وحدیث مذکوردن تلبس ذهب وحریر ایله تلبس ثیاب مصوره بینلرنده فرق فارق حاصل اولمشدرکه نهی اول ذکوره مخصوص ونهی ثانی ذکور واناثه شاملدر ومؤلف درایت رداصانه الله تعالی عن کل ردی دیرکه حریرك غیریده دخی دوکه‌لری ذهب یاخود دیباجدن اولان لباس جائز الالتباسدرکه حریرك برایکی اوچ اصبع مقدارنده رخصت شرعیه وارد اولدیغی کبی ذهبدن دخی ازرار یعنی دوکه‌لر وکفاف یعنی خشتکلر امثالنده جواز شرعی متوارد اولمشدر وذکور ایچون خاتم ذهبله تختم مکروه کورلیوب انجق فصنده مسمار ذهب بولنسان خاتم فضه تحلیل اولنور زیرا مسامیر ذهب اثوابده بولنسان ازرار وکفاف مثللو تبع مستهلك حکمنده شیء قلیلدر واکر بر غازی صورت حیوانی مشتمل اولان سلاحی استعمالده مضطر اولورسه مواضع ضرورت اکل میته کبی حرمتدن استثنا اولنمغله جواز استعمالی مقرردر واکر اول صورتك رأسی مقطوع یاخود وجهی منسوخ ایسه معنای صورتدن خارج اولمغله حکم کراهتده غیر مندرجدرکه مکروه کورلمن انجق ضرورت حیوان ایکن رأس ووجهی اولمیان نسنه حیوان اولمدیغی نما یاسر وبیلك کرکدرکه کعبه مکرمه‌یی صورت ذی روحی مشتمل اولان ثوبله اکسا غیر مشروعدرکه مساجد سائره‌ده تخاذ تماثیل ممنوع ایکن کعبه مکرمه‌ده منعی بطریق الاولی مجزومدر ومقطوعدر لکن رؤس تصاویر مستوره اولوب کورنمیه جك مرتبه‌ده طینله محو اولنورسه صورت اولمقدن خارج اولمغله حکم جوازده مندرج اولور کذلك برخانه‌ده بولنسان تماثیلك یوزلری طین یاخود جص ایله محو اولندقده لدی الاقتضا اول طین وجصی نزعله تکمیل تماثیل قابل ایسه ده ینه شمدی کراهتی زائل اولور زیرا کراهت انجق تعظیم صورتله عبده تماثیله تشبهدن لازم اولمشدر وبو معنی صورت مزبوره‌ده منعدمدر کذلك اسلحه‌ده تماثیل بولنوب یوزینه قیر وامثالی برنسنه یاپشدرمغله یاخود اثوابده بولنوب اوزرینه ایپلك دیکمکله یاخود یوزینه بردیکمکله تبدیل اولنسه ینه استعمالی تحلیل اولنور ورایات والویه دخی نصب وترفیع اولنان اشیادن اولمغله تصویر حیوان آنلرده دخی مکروه وناشایاندر اما اشجار وامثالینك تماثیلی کراهتدن خالیدرکه مکروه کورلمن انجق ذی روحك تمثالیدر زیرا حدیث شریفده وارد اولمشدرکه نه یکلف یوم القیامه ان ینفخ فیه الروح ولیس بنافخ یعنی یوم قیامتده مصور تصویر ایلدیکی صورته نفخ روح ایتمکله تکلیف واوجهله تعذیب وتعنیف اولنور مصور ایسه نفخ روحه قادر دکلدرکه عذابدن استخلاصه مقتدر اوله ومعلومدرکه بو حدیث جلیل انجق تصویر ذی روحك حرمتنه دالدر وبیلك کرکدرکه انسان دفع برد ایچون ساکن اولدیغی بیتك دیوارلرینی صورت حیواندن عاری اولان کچه وامثالی نسنه‌لر ایله کذلك دفع حر ایچون کتان وامثالی نسنه‌لر ایله ستر ایلمك جائز کورلور زیرا صنع مزبور منفعت ایچون اولوب مجرد زینت ایچون دکلدر ومکروه کوریلان انجق قصد زینت ایچون اولدقده در حتی حضرت عمر رضی الله عنه قصد زینت ایچون وضع اولنان ستره‌یی نزعله امر ایتمشدر وسلمان فارسی رضی الله عنه کندی نام محلده برخانه‌یی ستره ایله مزین کوردکده المحموم بیتکم هذا او تحولت الکعبة فی کندة یعنی سزلك بو خانه کز محمومیدر یوقسه کعبة الله کندی‌یه می تحول ایلدیکه بو یله الباس کسوه ایلدیکز دیدی

پس قول سلماندن نمایان اولمشدرکه ستر بیوتك کراهتی بیوت سائره‌یی کعبه‌یه تشبیهدن نشئت ایلمشدر بوندنصکره بیلك کرککدرکه قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره حریرك انجق تلبسی مکروه اولوب اوزرنده نوم وجلوس ایچون بسطی کذلك آندن وساده اتخاذی مکروه دکلدر اما قول محمد رحمه الله تعالی اوزره بونلر دخی مکروهلردر وبو قول مقبول عبیدة بن عمر والسلمانی رحمه الله تعالی دن دخی منقولدر وحتی ممامده لحاف کبی اوزرینه اخذ ایده جکی نسنه حریر اولدقده آنك کراهتی بلا اخلافدر وامام محمد رحمه الله تعالی صحت مقالی اوزره شول اثر جلیل ایله استدلال ایلدیکه حضرت علی رضی الله تعالی عنه مداینده ایکن رکوبی ایچون بغله دهقانی حضورینه تقریب ایلدیلر اول دخی لاجل الرکوب یدیبی اکر قاشنه وضع ایلدکده ملاستی حسنیله یدی لغزیده اولمغله بونه دیدی دیو سؤال ایلدی دیباجدر دیو جواب ویردیلر همان رکوبی مکروه کوروب ترکنی ارتکاب ایلدی بعده مؤلف بی همال دلیل منقولدن قیاس معقوله انتقال ایدرکه ذکر اولنان هذان حرامان حدیثنده حریر وذهب حکمده تسویه قیلنمغله حریر اوزره جلوس اکر مکروه کورلمسه سریر ذهب اوزره جلوس دخی مکروه کورلمز ایدی پس کراهت ثابتده اتفاق اولنمغله اول دخی مکروه کورلور واستعمال اوانی ذهبده قطعا رخصت یوغیکن سریر ذهب اوزره جلوسده رخصت نیجه ممکندر ومتی سریر ذهب اوزره جلوسده رخصت یوغیکن حریر اوزره جلوسده رخصت نیجه ممکندر واکر فص خاتمده صورت ذی روح بولنسه آنك تلبس واستعمالی جائزدرکه مکروه اولان صورت انجق بعیددن رؤیت اولناندر وصورت مزبوره البته صغیره اولمغله بعیددن رؤیت اولنماز وهم بو جهتله آنی استعمالده تعظیم صورت برله عبده تماثیله تشبه دخی حاصل اولماز وبره روایت ثقاتله بالغ اولمشدرکه حذیفة بن الیمان رضی الله عنهمانك فص خاتمنده ایکی طورنه صورتی مفروش ومیانلرنده ذکر اللهدن بعض کلمات منقوش ایدی کذلك ابو موسی الاشعری رضی الله عنهك فص خاتمنده بر اسد جالس صورتی منقوش ایدی کورمزمیسنکه انسان حال صلوتده دخی اوزرنده دراهم عجم بولنمق جائزدر حال آنکه اول دراهمده سریر اوزره تاج بر سر جالس اولان ملکلرینك تمثالی متحیردر واکر برخانه‌ده مجرد زینت ایچون سریر ذهب بولنوب صاحبی اوزرنده جالس اولمسه یاخود اوانی ذهب وفضه بولنوب ایچنده اکل وشرب ایلمسه آنده ضرر شرعی یوقدر حتی مرویدرکه محمد بن الحنفیه رضی الله تعالی عنهك خانه سنده وارایدی سبب وضعندن سؤال اولندقده قریشدن شو خاتونی تزوج ایلدم بونی اول خاتون کتوردی دیو جواب ویردی ومؤلف فضائل زاد بو محلدن آخر بابه وارنجه نیجه مسائل دخی ایراد قیلمشدر لکن بز مسائل مرقومه‌نك شرحنی شرح المختصره موصول اولان کتاب الکسب اثناسنده استقصا ایلدیکمزدن بو کتابده ذکرندن استغنا ایلدیك والله تعالی اعلم

* باب قطع الماء عن اهل الحرب وتحریق حصونهم ونصب المجانیق علیها *

یعنی قطع میاهله اهل حربی تضییق وحصون وبلادلرین تحریق ونصب مجانیقله قلعه‌لرین قلع وتمزیق مسلمینه حری وحقیق اولدیغی بیانده مباحث تحقیقدر مؤلف مجاهد لاطفه الله تعالی فی جمیع المعاهد دیرکه حصون مشرکینی نار ایله احراق یاخود ما ایله اغراق وبلده‌لری اوزره نصب منجنیق وآنلری قطع میاهله تضییق وصولرینی افساد ایچون ایچنه تخلیط دم والقاء انجاس وسم قیلق جیوش اسلامیان ایچون مشروع وشایاندر زیرا بونلر اهل حربی قهر وشوکتلرینی کسر ایله مأمورلردر وامور مذکوره قهر وکسرلرین موجب اولان تدابیر حربدن اولمغله آنلره مباشرت امتثال اوامره بادیدر یوقسه مخالفت مأموره مؤدی دکلدر وهم افعال مذکوره مدار اضرار اعدادر واضرار اعدا سبب اکتساب ثواب ابدوکی هویدادر قال الله تعالی ولا ینالون من عدو نیلا الا کتب لهم به عمل صالح یعنی مجاهدین اعداء دینی انواع اضراردن برنوعله اضرار ایلمزلر الا آنلر ایچون اول اضرارلری سببیله عمل صالح یازیلور واهل حرب ایچنده مسلمیندن صغار وکبار ونسا ورجال اسرا یاخود مستأمنین وارایدوکی عندیمزده ظاهر وشایع اولسه دخی ینه وجه مشروح اوزره تضییق اهل حربه مانع قیلنماز زیرا الله تعالینك قهر مشرکینله امر ینه امتثالیمزده ذکر اولنان بعض مسلمینه ایصال ضرردن تحرزه مجال یوقدر وانسان احترازه مجال بولمادیغی اموردده معفو ومعذوردر واسباب مذکوره‌دن بولسنه مسلمین مرقومیندن بعضیلرینك هلاکنی موجب اولسه مسلمین اوزره دیت وکفارتدن برشیء مستوجب اولماز زیرا فعل مذکورلری مباح مطلق بلکه مأمور به اولوب اولبابده ممکن الاحتراز اولمیان امور حقلرنده عفو اولندیغی آشکار اولمغله دنیا وآخرتده اصلا موجب خسار اولماز وبو مسئله‌ده اصل اصیل شول حدیث جلیلدرکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینه مشرکیندن بر اهل داره شبخون اولنوب نسا وصبیانلری دخی قتل

اولندقـده حکم شرعی نه در دیو سؤال اولندقده هم منهم یعنی آنلرده آنلردندر دیو کشف حال ایلـدیلر
ورسول الله صلی الله علیه وسلم اسامة بن زید رضی الله عنهمایی ارض فلسطینیدن ابنی ونام دیکر یبنی نام موضعه
ارسال ایلدکلرنده اکا امر ووصیت ایلدیلرکه همان علی الصباح اوزرلرینه هجوم واحراق ایده لر وسلمان فارسی
رضی الله عنه حصن طائف اوزره نصب منجنیق مناسب کوربکله همان رسول الله صلی الله علیه وسلم نصب
منجنیق ایلدیلر وابو موسی الاشعری رضی الله عنه اهـل تستری محاصره قیلد قـده حضرت عمر رضی الله
تعالی عنه اکا اوزرلرینه نصب منجنیقله امرایدوب اول دخی نصب ایلدی وعمرو بن العـاص رضی الله عنه
اسکندریه یی محاصره قیلدقده اوزرینه نصب منجنیق ایلدی ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری
خیبرده حصون نطاتدن براهل حصنی محاصره قیلد قلرنده آنلرك تحت الارض جداول قدیمه لری اولوب آندن
ایچدکلرینی اخبار ایلدکلرنده همان اول جداولی قطع ایلدیلر تا که اهل حصن صوسز قالوب حصنلریندن خروجله
قتاله شتاب ایلدکلرنده الله تعالی رسولنی آنلره ظفریاب ایلدی وافعال مذکوره قتلی جائز اولیان نسا وصبیانی
قتله بادی اوله جغی ظاهر و باد یدر وسلمة بن الاکوع رضی الله عنه دن مرو یدر دیدیکه زمان معاویه رضی الله
عنه ده سفاین بحره راکب اولوب اعدایه ملاقی اولدیغمزده آنلره محرق نسنه لر رمی ایلد یك پس قول مرقومدن
عندیزده معلوم اولمشدر که اعدا کندو منعه لرنده ممتنع اولدقجه احراقلری مسلمین ایچون جائز ومتسعدر واحراق
بالنـار انجق اسیر مأخوذده مکروه وناسزا واردر زیرا ابن عباس رضی الله تعـالی عنهما دن مرویدر دیدیکه
رسول الله صلی الله علیه وسلم برسریه بعث ایدوب آنلره امر ایلد یلرکه ان قدرتم علی فلان فاحرقوه بالنـار
یعنی اکـر فلان کسنه یه یعنی هبـار بن الاسود ظفر بولور سکز آنی نار ایله احراق ایدیکز وشخص مرقوم
زینب بنت رسول الله صلی الله علیه وسلم ورضی عنهایی یاخود دابه سنی رمحله دورتوب القاء جنین اتمکه باعث
اولمشیدی بعـده دید یلرکه ان قدرتم علیه فاقتلوه ولا تحرقوه فانما یعذب بالنار الله تعـالی یعنی اکر شخص
مرقومه ظفر بولور سکز آنی قتل ایدیکز واحراق اتمکز زیرا نار ایله الله تعـالی عذاب ایدر ورسول الله صلی الله
علیه وسـلم معاذ بن جبل رضی الله عنهی یمنه بعث ایلـدکلرنده اکا دیدیلر که انظر فلانا فان امکنك الله منه
فاحرقه بالنار یعنی فلانی اخذده نظر واهتمام قیل الله تعـالی سنی اوزرینه اقدار ایدرسه آنی احراق بالنار قیل
بعده معاذ رضی الله عنه کیدر ایکن آنی دعوت قیلوب دید یلرکه انی قلت لك ذلك وانا غضبان وانه لیس لاحد
ان یعذب بعذاب الله ولکن ان امکنك الله منه فاقتله یعنی یا معاذ بن اول کلامی سکا حال غضبیده تکلم ایلـدم
حال آنکه الله تعـالی نك ایده جکی عذابله تعذیب کسنه یه لایق دکلدر لکن الله تعالی سنی اول شخص اوزره
اقـدار ایدرسه همان آنی قتل ایله پس بو احادیث عدالت نشاردن عندیمزده بدیدار اولمشدر که بعد الاخذ والقدرة
مشرکی احراق بالنار ایلمك ناسزا وار اما حال امتناعده ادلهٔ سابقه ایله جوازی آشکار در مؤلف صائب التدبیر
نور الله تعالی مضجعه بانور التنویر دیرکه وقت حربده عادت عرب اوزره انا ابو فلان دیو کنیه سین اظهار ایله
عادت عرب اوزره تعظم وتمدحه ابتدار کذلك انا فلان بن فلان دیو ذکر آبا واجداد ایله افتخار کذلك شعار
شجعان اوزره اشعار شجاعتی متضمن اولان اشعاری انشاد ایله تخویف اعداده بذل اقتدار ایلمك حق مجاهد ینده
جائز وسزا واردر که بونلر تنشیط مبـارزین وتحریض مقاتلینه مدار در مکر اشعار مزبوره هجو بعض مسلمینی
متضمن اولمغـله اول بعضك غضبنه بادی یاخود اول بعض اوزره فجور وتغلبه مؤدی اوله بو مثللو اذای مسلمینی
موجب اولان امور البته رخصت شرعیه دن مهجور در و بو بابده اصل قوی شول حدیث مرویدر که یوم خندقده
اصحاب کرام حفر خندقه اهتمـام واول هنکامده انشاد بعض اراجیز ایله تنشیط درونلرینه اقدام ایدرلر ایدی
اول حینده رسول الله علیه السلام لا یغضب الیوم احد من شیء یرتجز به رجـل لا یرید به بأسا مالم یکن کعب
بن مالك او حسان بن ثابت فانهما یجدان من ذلك شیئا کثیرا یعنی بو کونده برکسنه آخر کسنه نك قصـد هجو
مسلمـین اتمیه رك ارتجاز ایلدیکی اراجیزدن غضبناك اولمسون مکر اول مرتجز کعب بن مالك یاخود حسـان
بن ثابت اوله زیرا بونلر معایب ناسه واقف شاعر ماهر اولملریله اولبابده قول کثیره ظفر بولمغـه قادر وتصریح
وتعریضله اغضاب ناسه مقتدر لر در قول شریفلری ایله اذن ورخصتلرین اعلام وهمان کعب وحسانی نهیله
تأمین قلوب انام ایلدیلر و یوم مزبورده رسول الله صلی الله تعـالی علیه وسلم بنفسه حفر خندقه مباشرت ایدرلر ایدی
تا که ناس کندولره اقتدا ومتابعته مبادرت ایده لر واول حینده اللهم ان الخیر خیر الاخرة فاغفر للانصار والمهاجرة
قول لؤلؤنثارلرین ذکر وتکرار ایدرلر ایدی وینه رسول الله صلی الله علیه وسلم یوم مزبورده زنابیل ترابی بنفسه

مطلب حکم التعذیب بالاحراق یجوز ام لا

احتمال واول هنکامده هذی الحمال لا حمال خیبر هذی ابر ربنا واطهر یعنی حمل نفیس بودر بو قسمه خیبردن حمل اولنان
فوا که وتفایس دکلدر و بو زنبیل یا ربنا من جهة البر والاحسان اکثر وکدورت و بالدن اطهر در قول سعادت
اشتمـالـلرین تکرار ایله اشتغـال ایدرلر ایدی پس دلائل مقرره دن عندیمزده استقرار ایتمشدر که بو مثللو
ازدیاد نشاط مجـاهدینه مدار اولان کار وکفتار حـق مسلمینده جائز وسزا واردر واکـر مشرکین بر مسلمی
اکراهله کتوروب اثنـاء صفلرنده توقیف ایتدکلرنده عسکر مسلمیندن بریسی آنك مسلم ایدوکنی بیلمیه رك یاخود بیلوب
آنی قصد اتمیه رك آکا رمی سهام وآنی قتل واعدام ایلسه بو صورتلرده قاتل اوزره دیت وکفارتدن بر نسنه الزام
اولنماز زیرا مسلم ایچون صف مشرکینه علی الاطلاق رمی سهام ایلمك حلال کور یلمکله رمی بر وجهـله ممتنع
و بان اولماز مکر بر مسلمی بعینه کوروب اسلام واکراهنه عالم ایکن آکا رمی سهامه عازم اوله بو صورتده قتلی عمـد
محض اولوب اول دخی موجب قصاص اولمغـله مقتضای قیاس لزوم اقتصاصدر وقیـاس مذکور العمد قود
مثللو نص حدیثله مؤید ومنصوردر لکن طریق استحسانده عدم قصاص نمایاندر که مقتول مزبور مبـاح الرمی
اولان صف مشرکینده حاضر اولمغله موضع اباحت قتلـده وجودی شبهاتله مندرج اولان عقوبت قصاصی
اسقاطده شبهه ایدوکی ظاهردر انجق قاتل اوزره کندو مالندن دیتی ایجاب اولنور که اول قاتل بر نفس متقومه یی
اتلاف اتمش اولوب دیت دخی شبهاتله ثابته اولان احکامدن ایدوکی بی اشتبـاهدر لکن قتل مرقوم عمد محض ایله
حادث اولمغله وجوب کفـارته باعث اولماز واکر بر مسلم صف مشرکینـه رمی سهام ایدر ایکن وتر قوسی قیر یلوب
سهمی صف مسلمینده بر مسلم اوزره عودت ایلسه یاخود سهم مرمی منحرف کیدوب قتا ایچون تقدیم ایلمش بر مسلمه
اصابت ایلسه بو صورتلرده قاتل اوزره کفـارت وعاقله سی اوزره دیت ایجاب اولنور زیرا قتلی بطریق الخطأ
واقع اولمشدر وقتل خطا دیت وکفـارتی نص قرآنله مستفـادر بعده مؤلف مصیب بو موضعـده انواع خطایی
ذکر وترتیب ایلمشدر بری اولدر که قاتل بر مسلمی بعینه صف مشرکینده کوروب آنی مشرك ظن اتمکله اکا رمی
سهام وقتل واعدام ایلسه بو فعـلی اکرچه فی الحقیقه عمد در که بر شخصی بعینـه قصد واکا اصابت ایلمشدر
واکا مشرك ظن ایلمك فعلنـه متصل دکلدر لکن شرعا خطا ایدوکی عندیمزده سنت نبویه ایله هویدادر زیرا
مرویدر که مسلمین غزوهٔ احدده حذیفه رضی الله عنهك پدری یمان رضی الله عنهی کوروب مشرکیـندن ظن
ایتملریله اوزرینـه سل سیوف ایدوب آنی قتل ایلدکلرنده رسول الله علیه الصلوة والسلام قاتلین اوزره دیتی الزام
ایلدیلر صکره حذیفـه رضی الله عنه دیت مزبوره یی اخـذ اتمیوب مسلمینه انعـام ایلدی واکر مسلمین حصن
مشرکینه رمی منجنیق ایتـدکلرنده حصنده بولنوب تاجر یاخود اسـیر اولان بر مسلمه اصابت ایلسه اول مسـلم
اول حصنده بولندیغی مسلمینـه اعلام اتمش ایسه دخی اوزرلرینه هیچ نسـنه الزام اولنماز زیرا رمیلری علی
الاطلاق مباح ایدوکین قریبا اعلام ایلدیك کذلك بر مطموره یی دخانله تضییق ایتدکلرنده ایچنـده بر مسلم بولنوب
هـالك اولان مشرکین ایچنده اول دخی فائت اولسه ینه تدخین اهل حرب علی الاطلاق مبـاح اولمغله مسلمین اوزره
هیچ نسـنه ثابت اولماز انجق مشرکین مرقومینی بلا تدخین طریق آخر ایله قتله قادر ایسه لر اول مسلمی صیانت
ایچون تدخین اتمامك اولی ایدوکی ظـاهردر اما تدخیندن غیری طریقله مقتـدر دکلر ایسه جواز تدخین امر
متقرردر که تدخینله مسلمینی قصد اتمیوب همان مشرکینی اراده ایتدکلری تحقق اولمغله فعللری مبـاح مطلقدر
اما فعل خاطئ بشقه در که آنده اصابت مسلمدن تحرز فی الجمله ممکن اولمغله جوازنده شرط تحرز متعیندر واکر
مسلمینك رمی ایلدکلری حجر منجنیق عسکر مسلمینده بولنـان بر قوم مسلمین اوزره رجوعله آنلری قتل واعدام ایلسه
فعل مزبور فی الجمله ممکن التحرز اولان خطادن اولمغـله قاتلین اوزره دیت وکفارت الزام اولنور و بو بابده قاتلین
انجق مدخـال ایدنلردر بو قسمه منجنیق طوتانلر وحجری طوتوب تشدید ایلینلر دکللردر که حجر فنیق جانبه کیدرسه
انجق مدخبال ایدنلرك قوتلری ایله کیدوب منجنیق طوتانلرك وحجری تشـدید ایدنلرك قوتلریله کیتمدیکندن رمی
منجنیق مدخبال ایدنلرك فعلی ایدوکی تحقیق اولنور واکر صورت مفروضـه ده حجر منجنیق مدحبـال ایدنلر
اوزره عودت وایچلرندن برینه اصابت ایلسه بونده قاتلینك عاقله لری اوزره الزام دیت اولنوب انجق اول دیتدن
حصهٔ مقتولی اسقاطه مبـادرت اولنور مثلا مدحبال ایدنلر یکرمی کسنه لر ایسه نصف عشر دیت ساقط اولوب
باقیسی باقین اوزره منضبط اولور زیرا شخص مقتول قتل نفسنده شریك اولوب نفسنی هم نفسی وهم جماعت سائره
جرح ایلین کسنه منزلنه نازل اولمغله دیتدن حصهٔ نفسی ساقط وز ائل قیلنور و بو مسئله ده قاتلیندن هر بری
اوزره کفارت کامله ایجـاب اولنور که کفارت جزاء فعل اولوب قابل وصف تجزی اولمدیغی بی اشتبـاهدر اما حکم

مطلب کفارة القتل لا یتجزی بخلاف الدیة

اولیت بسقه دربعضده مؤلف حقایق پرداز بیان مسئله ترسه آغاز ایدوب دیرکه اگرمشرکین اطفال مسلمیله ترسی التزام ایلسه لر سهام مسلمین اطفاله اصابت ایتسه دخی رمیلری جائز کورلوب اوزرلرینه دیت وکفارت الزام اولنماز زیرا غرضلری رمی اعدا اولوب رمی مسلمین اولمدیغی هویدا در وبویله مواضعده مسلمین اوزره غرامت دیت یاخود وجوب کفارت لازم قیلنسه البته اقدام قتالی ملتزم اوله مزلر وبرکیمسه که رمی سهامی موجب کفارت اوله واول کفارتی اداقیلمازسه عاصی اوله وقبل الاداء فوت اولورسه دیوان الهی یه ذنبله حاضر اوله وعفوالهی ایرشمزسه اول ذنبله مؤاخذه اولنه اول کمسنه قتالی التزام ایدرمی انتهی مؤلفک بوقولی شاطعسنده مخطی دخی قتل خطاده آثم اوله جغنه نص قاطع واردر لکن بعض اصحابنز رحمهم الله تعالی ولیس علیکم جناح فیما اخطأتم به یعنی ای مؤمنین سزلردن علی وجه الخطاء صادر اولان افعالده اوزریکره وبال یوقدر نظم جلیلینک ظاهری ایله استدلال ومخطی اوزره اثم ووبال یوقدر دیو قطع مقال ایلسه لر وبرجوابلرنده دیرلرکه نظم قرآنده مخطی اوزره ایجاب کفارت اوزره تنصیص قتل خطا موجب اثم ووبال اولدیغی بیان ورتصدر واستدلال ایلدکلری نص مذکور ایله مراد انجق بعد اداء الکفارة اثم ووبالی مرفوع اولور دیمکدرکه کفارت انجق ستر ذنوب ایچون مشروع قیلنمشدر نکته سی اولدرکه قتل خطادن قریبا متین اولدیغی اوزره فی الجملة تحرز ایتمکدر وبالجملة تقریرات مذکوره دن مرامیز انجق مباح مطلق اولان افعال قطع دیت وکفارتی موجب اولمادیغنی افاده واعلامدر واگر مسلمین سلاحلرینی سم ایله سقی وتربیه ایدرلرسه تجویز وتسویه اولنورکه سلاح مسموم مشرکینه اصابت ایتدکده نفوسلرنده فعلی اکمل وقتلرنده تأثیری اسرع واسهل اولمغله مکائد حربدن ایدوکی بی جدل ومکائد حربدن اولان امورده بأس شرعی اولمدیغی سابقده مشروح ومفصلدر کذلک رؤس رماحلرینه مشاقه کتانی یعنی کتان طراقده طراقده کثیر وقالان غلیظی یاخود طراقدن چقن خالصی دهن نفطله آلوده قیلوب آنی نار ایله مشتعل قیلدقدنصکره مشرکینی آنکله طعن واحراق دخی مکائد حربدن اولمغله جوازی بلا اشتباه قلنز بعده مؤلف صائب الاجتهاد اشجار مشرکینی قطع وابنیه لرینی تخریبه متعلق اولان مسائلی بومحلده ذکر وایراد ایلدی لکن مسائل مرقومه اوائل کتابده باب وصایا الامراء فی الحرب اثناسنده مشروح اولمغله بوموضعده ذکری مطوی ومطروح ایلدیک انجق مؤلف همامک زاد بو محلده مسئلهٔ واحده ازدیاد ایدوب دیدیکه اشجار مشرکینی قطع وابنیه لرینی تخریب بعد المحاصرة اطراف بلده لرنده تجویز وتصویب اولندیغی کبی برفردی محاصره ایتمدین مرور ایلدکلری طریقلرده دخی تجویز وتقریب اولنور تکرطریق منبور هرمنه عمر اهل غزا اولمغله معروف ومشهور اوله بوصورتده آنده بولنان میاهی تغویر وابطال واشجار مثمره ومظله یی قطع واستیصال مسلمینه حلال کورلمز زیرا اهل غزا بهرسال اکا محتاج ایکن فعل مذکورلری یاکندولره یاخود کندولردنصکره مرور ایدن اهل غزایه موجب ضرر اولمغله عدم جوازی مقرردر اما بوصورتک غیری مشرکینه تحقیر واغضابی مفید اولان قطع وتخریب البته تجویز وتصویب اولنور واذا دخل المسلم دار الحرب بامان فلیس ینبغی له ان یعمل لهم السلاح ولا الجصابات ولا غیر ذلک الی آخره یعنی برمسلم دار الحربه امان ایله داخل اولدقده کرکدرکه اهل حرب ایچون مسلمین اوزره حربده کسب قوت ایده جکاری اسلحه وجصابات وبونلرک امثالی غیری نسنه لر یاپمغله مشتغل اولمیه مترجم فقیر دیرکه عندیمزده بولنان نسخ مصححه ده تحریر اولندیغی اوزره ولا الجصابات جیم وصاد وبعد الالف باایله واقع اولمشدر لکن کتب عربیه وفارسیه ده لفظ جصابه بولنمامشدر ولاجل التصحیح محال سائره ده بولنان نسخ کتاب تصفح اولندقده بعض نسخ صحیحه ده ولا الخفتانات لفظی واقع اولوب مناسبت مقامله اول نسخه نک صحتنه ونسخ سائره ده اشتباه خطه بناء سهو کاتبه جزم اولنمشدر خفتان لفظی معربدر برهان قاطعده خفتان نوعی از جبه وجامهٔ روز جنگ باشد که آنرا قزاکند کویند وبترکی قلماقی خوانند دیو تعریف ایلمشدر ولفظ خفتان اواخر کتابده باب الشروط فی الموادعة وغیرها اثناسنده دخی بومعنی اوزره کلمسه کرکدر انتهی زیرا بومثللو نسنه لری اهل حربه دار اسلامدن حمل وایصال حق مسلمینده اشد کراهتله مکروه اولدیغی کبی دارلرنده یاپمق دخی اشد کراهتله مکروهدر وبوبابده اسیر ومستأمن مستویدرکه ایکیسی دخی کسر شوکت مشرکینله مأمور ومحاربه مسلمین اوزره تقویت مشرکینی موجب اولان نسنه لردن منهی اولمقده متساوی یلردر واگر اهل حرب آنلری عمل مذکور اوزره اکراه ایدرلرسه نظر اولنور اگر اکراهلری قید وحبس مثللو اسباب عذابله ایسه بینه جواب مسئله ذکر اولنان قول صوابدرکه ضرورت انجق خوف هلاکی متضمن اولان نسنه ایله حاصل وبونلرده تقسیری اوزره خوف تلف غیر متحصلدر واگر اکراهلری قتله یاخود نفسنی یابرعضوی اوزره خوف تلفی متضمن اولان

مطلب المخطئ فی القتل هل یأثم أم لا

بوآیت کریمه انسانک علی وجه الخطا ایلدیکی غیری به تسبت ایلکده وارده در اما حکمی عام اولمغله بعض اصحابنز آنکله ماتحن فیهده استدلال ایلمشلردر

مطلب حکم الاکراه واسبابه

ضربله

ضربله تهدید وتنکیل اوزره ایسه بوصورتده عمل مرقومه مباشرتلری تجویز اولنورکه بونده تحقق ضرورت آشکار ووقت ضرورتده لسانی اوزره اجراء کلمهٔ کفرکبی بوندن اعظم اولان نسنه لر جائز ایکن بونک بالاولویه جائز ایدوکی بدیداردر وبویله ایکن عمل مذکوردن اجتنابله قتلی ارتکاب ایدرسه حقنده افضل ایدوکی بی ارتیابدر زیرا بو اجتنابله دیننده صلابتی وغیظ مشرکینی موجب اولان نسنه یه جراءتی ووهن مسلمینه مؤدی اولان نسنه لردن مجانبتی اظهار ایتمکله اجراء کلمهٔ کفردن احتراز ایله قتلی ارتکاب ایتمک مثللو اعظم اجوره نائل اوله جغی آشکاردر واگر اول مسلم ایچلرنده مستأمن بولنوب بویله نسنه لری یاپدقده دار اسلامه اخراجنه مانع اولمیه جقلرینه ویدندن ثمنله یاخود بلاثمن اخذه جبر ایتمیه جکلرینه عالم اولسه دار الحربده اول عمله مباشرتی جائز بعده معمولنی دار اسلامه اخراجی لازم اولوب صنع مزبوری مسلمین اوزره تقویت مشرکینی مستلزم اولماز اما اخذ ایتملری محل احتمال ایسه اول عمله مباشرتی استحلال اولنماز کورمزمیسنکه اول نسنه یی دار اسلامدن تجار ایچون ادخالی حلال کورلیوب انجق یدندن اخذ ایتمیه جکلرینی بیلورسه کندو انتفاعی ایچون ادخالی استحلال اولنور ماتحن فیه دخی بونک مثالیدر واگر مسلم مستأمن دار الحربده معدن حدیده ظفریاب اولسه یدندن ثمنله یاخود بلاثمن اخذلرندن اندیشه اولندقده اول معدنده عمل بر اله استخراج حدید اکا مکروه کورلدیکی بی ارتیابدر زیرا حدید جمیع اسلحه نک اساسی اولمغله حکم عملی عمل سلاحه قیاس اولنور اما یدندن جبر ایله اخذ ایتمیه جکلرینه عالم ایسه اول معدنده عملی جائز ومعمولنی دار اسلامه اخراجی لازمدر واگر بعضیسنی اخذ وبعضیسنی ترک ایتملری محتمل ایسه ینه کراهت استخراجی بلاحجاب لدر مگر بعضیسنی دار اسلامه اخراجنده مسلمینه نفع ظاهر یاخود مسلمینک اکا ضرورت واحتیاجلری امر باهر اوله بوصورتده عملی مسلمینه باعث اضرار اولمیوب بلکه توفیر منفعتلرینه مدار اولمغله جائز وسزاوار کورلور واگر مسلمین اهل حربک دوابنه ظفریاب اولوب اخراجندن عجزلری آشکار اولسه سابقده باب مایحمل علیه النفل مسائلنده بیان ایلدیکمز که اول دوابی اولا ذبح وثانیا احراق بالنار ایلمک کرکدر یوقسه بقره ورمکه وسائر حیواناتک ذبحلرینه قادر ایکن آنلری عقر ایلمک یعنی اقداملرینی قطع ایلمک جائز اولمدیغی ظاهردرکه عقر البته مثله در ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم کلب عقوره دخی مثله دن نهی ایتمشلردر مگر بقره ورمکه وبونلرک امثالرینک فرار یاخود مشرکلکی جهتلریله ذبحلرندن عاجز اوله لر بوصورتده اول حیوانانی دار الحربده ابقا منفعت مشرکینه باعث اولمغله رمی سهامله یاخود طریق آخر ایله آنلری عقر ایلمک جائز کورلور وبومسئله ده اصل قوی شول اثردر ویدرکه جعفر الطیار بن ابی طالب رضی الله عنه یوم مؤته ده اثناء حربده سلامت نفسندن مأیوس اولدقده همان فرس جوادندن نزول ایدوب اول فرسی عقر دنصکره قتل اولنجیه دک قتالله مشغول اولدی وبو اثر جلادت نشانندن ظاهر ونمایان اولمشدرکه مسلم مجاهد فرسندن نزولله قتاله اقدام وکندو قتلنه توطین نفسله صفوف اعدایه اقتحام ایلمک جائز وشایاندرکه صنع مذکورنده مشرکینه قارشو اظهار ثباتله وجها من الوجوه عدم فراری اعلان ایتمکله کسر شوکتلرینی متضمن اولوب مکائد حربدن ایدوکی عیاندر وصحابهٔ کرام رضوان الله علیهم اجمعیندن نیچه شجعان شام بووجهله اقتحام واقدامده ثابت الاقدام اولمشلردر بریسی حمی الدبر لقبیله ملقب قیلنان عاصم بن ثابت رضی الله عنه درکه رجیع نام موضعده بنی لحیان ایله محاربه ده کندو قتلنه طالب وقتال اعداده ثباتله نیل شهادته راغب اولمشدر ولقب مزبور ایله سبب تلقیبی اولدرکه عاصم مشار الیه اسبغ الله رضوانه علیه خصملری جسد مشرکه مس ایتمکه ومشرکی کندو جسدینه مس ایتدرمکه یمین ایتمش ایدی بنا علیه محاربهٔ مذکوره ده قتلنه جازم اولدقده اللهم انی حمیت دینک بجهدی فاحم لحمی یعنی یارب بن جهد وجهادم ایله سنک دینکی حمایه قیلدم سن دخی بنم لحمیمی ایادی کفاردن حمایه قیل دیو دعاده عازم اولدی صکره قتل اولندقده الله تعالی جموع دبری ارسال ولحمی ایادی کفاردن حمایتله اکا اکرام واجلال ایلدی ودبر فتح دال وسکون با ایله نحلدرکه ذباب عسلدر یاخود زنابیردرکه انسانی لسع ایلین ذبابدر کیمدر پس حمایت دبر ایله مشرکین مکربندن برفرد قطع رأسی ایچون اکا تقربه قدر تیسر اولمیوب برینه صبر ایدیکز دخول لیلده جموع دبر استدبار ایلدکده رأسنی قطع ایدهلم دیو تدبیر ایلمدیلر ودخول لیلدن صکره الله تعالی جسدینی رفع ایتمکله مشرکین هم چندکه طلبنده شتاب ایلدیلر اکا بر وجهله ظفریاب اولمادیلر پس عاصم مرقوم بوعصمتله معصوم اولمغله حمی الدبر لقبیله موسوم قیلندی وبری دخی منذر بن عمرو الساعدی رضی الله عنه درکه یوم بئر معونه ده نفسنی کندو قتلنه توطین وقتاله اقدامده شهادتله کامیاب اولمشدر پس تقریر مرقومله بزه معلوم اولمشدرکه مسلم مجاهد استقبال اعدا هنگامنده فرسندن نزولله پیاده محاربه یه اقدام واولوجهله کندو قتل اولنوب یاخود اعدایه ظفریولنجیه دک

مطلب الاكراه على قتل مسلم

قتاله اهتمام ايلك جائزدر كذلك سيفني بردخي غلافنه وضع ايتمك ملاحظه سيله غلافى كمر ايلك كذلك اعدادن اعراض ايتمك ملاحظه سيله ممكن ايسه فرسنى ذبح ايتمك وممكن دكل ايسه عقر ايتمك بعده قتل اولنوب ياخود ظفرياب اولنجيه دك قتالله اشتغال ايتمك تجويز واستحلال اولنور زيرا الله تعالى ان الله اشترى من المؤمنين انفسهم واموالهم بان لهم الجنة نظم جليلى مدلولى اوزره مؤمنلردن نفوس واموالرين مقابلهٔ جنتله اشترا قيلمشدر وذكر اولنان اقداملرى عقد مرقومده مبيع بولنان نفوس واموالرين تحقيق تسليم ايدوكى بى مرادر واكر مسلمين هرسنه غزا ايچون ممر معروفلرى اولان طريق اوزره بولنان برحصنى محاصره ايله اشتغال ايلسه‌لر بوصورتده اشجارلرين قطع ومياهلرين ابطال قيللرى استحلال اولنور وبرقريبا بيان ايلمديك كه مسلمين اهل حربدن برفردى محاصره ايتمشلر ايسه ممر معروفلرى اولان طريقلرنده اولان اشجار ومياهى قطع وابطاللرى شايان كوريلمز تاكه وقت آخرده كندولره ياخود سائر مسلمينه باعث ضرر وزيان اولميه اما بعض اعدالرين محاصره ايتدكلرنده صنع مزبور كسر شوكتلرينه بادى ويدلريله تسليم دارلرينه مؤدى اولديغندن آنده منفعت مسلمين وقت آخرده توقع اولنان ضرردن اكثر اولمغله جوازى امر مقرردر واكر اهل حرب حصون اسلامدن برحصنى محاصرين ايكن برمسلمى اسير ايدوب اكا شو حصنى فتح ايده جك برموضع اوزره بزه دلالت قيل ديو ابرام ايدوب اول مسلم دخى موضع مطلوبه عالم اولسه دلالتى مسلمين اوزره اعانت مشركينى مستلزم اولمغله كركدركه اول دلالتى بروجهله ملتزم اولميه واكر اول بابده انى قتله تهديد ايدرلرسه نظر اولنور اكر اغلب ظنى دلالتنده اهل حرب حصنه ظفر بولوب مقاتلهٔ مسلمينى قتل وذرارى لرين سبى اوزره واقع اولورسه دلالتى اصلا جائز وواسع كوريلمز زيرا بو دلالتى هلاك مسلمينى متضمن ومسلم ايچون ارواح جماعت مسلمينى كندو نفسنه فدا ووقايه قيلمق حرام ايدوكى متعيندر كورمزميسنكه بركسنه‌يى قتل مسلم اوزره قتلله اكراه ايلدكلرنده قتلى مقصود اولان شخص واحد ايكن اول مكره ايچون ينه حرمت قتلى بى اشتباهدر پس فعلى هلاك جماعت مسلمينى متضمن اولدقده بالاولويه حرام ايدوكى متعيندر كورمزميسنكه اهل حرب برمسلمى قتلايچون طلب ايدوب مسلم آخره سن بزى آكا اوزرينه دلالت قيل يوغسه سنى قتل ايده‌رز ديو تهديد ايتدكلرنده اكر ظن غالبى حين دلالتنده قتل ايده جكلرى اوزره واقع اولورسه دلالتى بروجهله جائز وواسع كوريلمز مؤلف جليل بو مسئله‌يى شو وجهله تعليل ايتمشدركه دلالت مزبوره مسلم مسلم آخره مهلك بدن اولان وجهله ظلمى متضمندر وظلم مزبوردين اسلامده اصلا حلال كوريلمديكى امر متيقندر اما بو صورتده عدم دلالتنده تلف نفسندن خائف اولوب حين دلالتنده دخى اول مطلوبى قتل ايتميوب همان اسر واستخدام ايده جكلرينه ياخود يانده بولنان مالنى اخذ ايده جكلرينه واقف اولسه بو بابده قتلله اتلاف مال مسلم اوزره اكراه اولنمق منزلتنه تنزيل واول مسلم مطلوب اوزره دلالتى تحليل اولنور بويله ايكن كندو قتلنى ارتكابيله دلالتدن اجتناب ايدرسه اعظم اجور ايله مأجور اوله جغى بى ارتيابدر زيرا بو تقدير اوزره ظلم مسلمه مؤدى اولان نسنه‌دن احتراز وغيظ مشركينه بادى اولان صلابت دينيه‌سين ابراز ايتمش اولور ومعلى مزبور موجب اعظم اجوردر واكر اصل مسئله‌ده طريق حصنه دلالتى اوزره قتلله اكراه اولنان مسلمك اغلب ظنى دلالتنده شوكت اسلامه نوع وهن تطرق ايلمديكه نصكره ينه مسلمين قتالله آنلره مقاومت ايده جكلرينه تعلق ايدرسه بوصورتده تلف نفسندن خوف ايلدكده جواز دلالتى تحقق ايدر زيرا بو دلالتى هلاك مسلمينه بادى اولميوب انجق مسلمينك دفع اعدا ايچون ازدياد هموم واشغاللرينه مؤدى اولمغله تلف نفسندن خوف ايلدكده دلالتدن امتناعى موجب اعظم اجور ايسه‌ده ينه دلالتى مباح وغير محظوردر نظيرى اولدركه اهل حرب برمسلمه تهديد ايله بزى مسلمينله قتال ايده جك برسلاحه دلالت قيل يوغسه سنى قتل ايده‌رز ديو تشديد ايتدكلرنده اول مسلمك اغلب ظنى دلالتنده مسلمينى قتل واسيره ظفرياب اولملرينه تعلق ايدرسه جواز دلالتى تحقق ايلمز اما اهل حرب اول سلاحله كسب قوت ايتدكلرندنصكره ينه مسلمين آنلره مقاومت ايده جكلرينه تعلق ايدرسه نفسى اوزره هلاك ومثله‌دن خوف ايلدكده صبر ايله دلالتدن امتناعى افضل ايسه‌ده ينه دلالتى حكم جوازه تلاحق ايدر واكر برمسلمه تعيين ايله سنى البته قتل ايده‌رز ياخود ملكيمزى كورد كده اكا سجده ايتدرسين ديو تخويف ايلسه‌لر نظر اولنور اكر على وجه العبادة سجود ايله امر ايتمشلر ايسه امر مرقوم لسان اوزره اجراء كلمهٔ كفر ياخود صليبه سجده ايلمك منزلتنه نازل اولمغله اكرچه الله تعالى دن غيرى يه سجده قيلمق برفرده لايق اولمديغندن اظهار صلابت دينيه ايله امتناعى اعظم اجوره موصل ايسه‌ده ينه عند خوف الهلاك سبقت ايلين بيان اوزره جواز ورخصت دخى حاصلدر واكر على وجه العبادة اولميوب مجرد على وجه التعظيم والتحية سجود

مطلب الرمي بالقسي العربية والفارسية

مطلب تفسير الترجمة اسماء القسي

ايله امر ايتمشلر ايسه بنم عندمده احب اولان نفسنى اتلافه جسارت ايتميوب همان فعل مطلوبه مباشرت ايتمكدر زيرا سجودك نوع مذكورى شرايع متقدمه‌ده مباح وغير محظور ايدى قال الله تعالى ورفع ابويه على العرش وخروا له سجدا بو جهتله اول امر باطل همان شرب خمر ايله امرلرى منزلتنه نازلدر * وبزباب المكره على شرب الخمرده بيان ايلديك كه تلف نفسندن خوف ايلدكده فعل مزبور لايق وشاياندر ومانحن فيه دخى آنكله سيانددر واكر اهل حرب برمسلمى حصون اهل اسلامدن برحصنك طريق فتحنه دلالت اوزره قتلله اكراه ايدوب اول حصنده دخى مسلمينك نسا وصبيانندن غيرى كمسنه موجود اولميوب واغلب ظنى دخى آنلرى سبى واسترقاق ايده جكلرينه تعلق ايلسه بوصورتده اصلا جواز دلالتى تحقق ايلمز زيرا سبى واسترقاق اتلاف حكمى اولوب اتلاف حقيقى اولان قتلله برابر اولمغله آنى موجب اولان دلالت مظالمدن ايدوكى مقرردر اما حصن مرقومده اموال مسلميندن غيرى نسنه معدوم ايسه بو بابده اكراهلرى اتلاف مال اوزره اكراه منزلنده اولوب تلف نفسندن خوف ايلدكده جواز دلالتى معلومدر وهر موضعده كه اكراه اولنديغى فعل اوزره اقدامى حلال كوريلمدى اقدام مزبور انجق تهديد اولنديغى عقوبتى اكا ايقاع ايچون آنى احضار قيلدقلرى هنكامده استحلال اولنور بو قسمه قبل الاحضار اول فعله اقدامى اصلا سزاوار اولمبازر زيرا فعل حرام اوزره اكراهله رخصت اقدام انجق تحقق هلاك هنكامنده اولوب شخص مرقوم دخى قبل الاحضار امن وسلامتله آرام اوزره در وبيلمك كركدركه وقوف حقيقى ممكن اولميان اموروه ظن غالب منزلهٔ تحقيق حقيقتده نازل اولمغله اول مكرهك خوف ايلديكى هلاك نفسى ظن غالب ايله مظنونى اولدقده تهديدلرى بالفعل سبقت ايدوب ايتامكه اعتبار اولنميوب همان حكم متيقن آنده حاصل اولور حتى بركسنه بو مثللو موادده اهل حرب نيجه اسيرلرين قتل ايلدكلرينى معاينه دنصكره اول ماده‌يى كندويه دخى تكليف ايلسه‌لر بو بابده آنى صريحا قتلله تهديد وتخويف ايتمسه‌لر دخى اول ماده لدى الاكراه جائز الاقدام ايسه اكا اقدامى جواز ايله توصيف اولنور زيرا السعيد من وعظ بغيره مصداقى اوزره امثالنه اعتبار ايله كندونك دخى تلف نفسى عندنده ظن غالب ايله آشكار اولمشدر مؤلف مصيب الاغراض صانه الله تعالى يوم العرض عن الاعتراض ديركه مسلم ايچون قوس فارسيه ايله رمى تعلم حلالدركه آنده دخى شوكت اعدايى كسر وايچلرينه وهن وضعفى ادخال واردر ومسلم موجب نكايت اعدا اولان جميع اعمالده مأذون ايدوكى بلاجدالدر كذلك رمى اعدا ايچون تعلم حسبان دخى جائز كوريلمك بى كاندر مترجم فقير ديركه قوس ايكى قسمدر برى عربيه وبرى فارسيه در وقوس عربيه دخى ايكى قسمدر برى حجازيه وبرى واسطيه در وقوس فارسيه دخى ايكى قسمدر برى قوس يددركه يد ايله رمى ايدرلر وبرى قوس رجلدركه رجلله رمى ايدرلر واقسام مذكوره‌دن هر برى اختلاف ازمنه وامكنه حسبيله انواع متعدده وغير معدوده‌يه مقسومدركه علمانك تأليف ايلدكلرى قوس نامه‌لرده اكثرى مشروح ومرسومدر وحسبان ضم حاء مهمله ايله جمع حسبانه دركه قوس فارسيه ايله رمى اولنوب ناوك ديدكلرى سهام صغاردر انتهى ومؤلف اصابت نهادك بو مسئله‌يى ايراديله بادى اولدركه بعض ناس قوس فارسيه ايله رمى مكروه كوروب اولبابده بعض احاديث روايتنه دخى متصدى اولديلر لكن احاديث مذكوره شاذه‌دركه خلافنده عموم بلوى ظاهر اولديغندن بشقه قرآن كريمه مخالفت مضمونى باهردر قال الله تعالى واعدوا لهم ما استطعتم من قوة يعنى محاربهٔ مشركين ايچون جنس قوتدن هرنه‌يه قادر ايسكز آنى اعداد ايديكز نوقوس فارسيه ايله رمى سهام دخى جنس قوتدن اولمغله البته داخل حكم آيتدر اكر بعض مرقومين قوس فارسيه آلات عجمدندر وغازى غزاسنده آلات عربيه‌يى استعمال ايلمك كركدر ديو كراهتنه استدلال ايدرلرسه جوابلرنده ديرزكه منجنيق دخى آلات عجمدن ايكن رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم تدبير سلمان رضى الله عنه اوزره آنى حصن طائف اوزره نصب ايلديلر كذلك اتخاذ خندق عادت عجمدن ايكن ينه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم تدبير سلمان رضى الله تعالى عنه اوزره آنى دخى اتخاذ ايلديلر پس دلائل مذكوره‌دن آشكار اولمشدركه مكايد حربدن اولان نسنه لرعربك بيلديكى ياخود هيچ بيلمديكى امور عجمدن دخى اولسه استعمالى لايق وسزاواردر وحرب ايچون لبس حريرى تجويز ايتدكلرى قوللرى اوزره برمسلم لابس حرير وديباج ايكن قتل اولنوب درجهٔ شهادتده اندراج ايلسه كركدركه كفننده البسهٔ مرقومه‌دن نسنه ترك اولنميوب جمله‌سى اخراج اولنه زيرا بز باب الشهيد ومايصنع به مسائلنده تحقيق ايلمديك كه شهيد اكرچه ثيابى ايله دفن اولنور اما سلاحى نزع وتفريق اولنور وحرير دخى صيقلى ولز وجتى جهتيله اعدانك حين ملاقاتده يدينى وبعض آلاتى دفعه مدار اولمغله حربده تلبسنى انجق على وجه السلاح جائز وسزاوار كوريلديكندن مسلم مزبور دخى على وجه السلاح لابس اولديغى

ظاهر حالندن بدیدار در بناء علیه بعد الشهادة سلاحی نزع اولندیغی کبی حربو دیباجی دخی اوزرندن دفع اولنور والله اعلم

باب ما يحل في دار الحرب مما لا يجوز مثله في دار الاسلام

یعنی دار اسلامده جائز دکل ایکن دار الحربده استحلال اولنان اعمالده باب دقت اشتمالدر بوندن اقدم مواضع
عدیده ده بز بیان ایلمدیک که دار الحربده مستأمن اولان مسلم اهل حربه غدردن احتراز ایلمدکدنصکره نه کونه
قادر اولور سه مالارینی رضالریله اخذ ایلمک حقنده جائز و شایاندر اما دار اسلامده مثلی جائز اولوب اولمیان بیوعدن
بر بیعه مباشرت ایلدکده کتم عیب مبیع معنای غدر وغروری متضمن اولمغله اصلا تجویز وتوسیع اولنماز اما اسیر
یاخود اهل حربدن ایکن مسلم اولان کمسنه‌لر ایچون اموال اهل حربی بلا رضا اخذ ایلمک دخی حلال اولمغله
حقلرنده کتم عیب مبیع دخی استحلال اولنور واکر مسلم مستأمن اهل حربه بر درهمی برسنه تمامنده ایکی درهمه
بیع ایدوب بعده اول سنه ایچنده اول مسلم یاخود اول حربی دار اسلامه خروج بعده عودت ایدوب حلول
اجلدنصکره ایکی درهمی اخذ ایلسه ینه اخذنده جواز ورخصت واردر زیرا بعد الرجوع حاللری ابتداء معامله‌لرنده
اولان احواللری کبیدر بو صورتده قبل قبض الدرهمین ایکیسیده دار اسلامه کلوب حضور قاضیده اختصام
ایلسه‌لر قاضی بر وجهله بینلرنده رفع خصام ایده مز که اصل معامله‌لری دار یمزده واقع اولمیوب امانله کلن حربی
دخی حکم اسلامی علی الاطلاق التزام ایتمشدر بو صورتده حربی اسلام یاذمتی قبول ایلدکدنصکره اختصام ایلسه
قاضی بیع سابقی ابطال ورأس مال اولان یالکز بر درهمی صاحبنه تسلیمله رفع خصام ایدر زیرا بعد العقد وقبل
القبض حادث اولان ذمت واسلامی حکم عقد ایله قبض درهمینه مانع اولمقده مقارن عقد اولان ذمت واسلامی
ایله متساوی الاقدامدر نظیری شول ذمیلردر که دار یمزده ذمی آخره بیع خمر ایدوب قبل القبض احدهما قبول
اسلام ایلیه وشول مسلمدر که مسلم آخره بیع عصیر ایدوب قبل القبض عصیر مزبور خمره منقلب اوله بو مسئله‌ده
اصل قوی وان تبتم فلکم رؤس اموالکم نظم قدیمیدر یعنی ای اهل ایمان اکر معامله ربوادن واستحلال ربوادن
توبه ایدرسکز انجق رأس مالاریکز بالتمام ملککز یکزدر وقال تعالى وذروا ما بقى من الربوا ان كنتم مؤمنين
یعنی ای اهل ایمان الله تعالی دن خوف ایدیکز ور بوادن عهده ناسده باقی قلان مطلوبکزی ترک ایدیکز
اکر از درون مؤمنین اولمش ایسکز و بو آیت ثانیه نص جازمدر که حربیدن قبل الاسلام قبض اولنمیان
ربوایی اسلامدنصکره ترک ایلمک لازمدر کذلک مسلم حربی اوزره علی وجه الربوا برنسنه یی شرط قیلوب
قبض ایتمدین اول دارک اهلی قبول اسلام ایلسه‌لر ینه قبضی حرام اولور زیرا حکم عقد ربوا ایله قبضندن اقدم
اول بقعه دار اسلام اولمغله مانع قبض اولمقده اول بقعه حین عقدده دار اسلام بولنمغله متساویة الاقدامدر
اما مقدما ذکر اولندیغی اوزره مسلم وحربی بینلک دار یمزه خروجلری بشقه‌در که آنده دار الحربده واقع اولان معامله‌لرنده
حکم اسلام ثابت دکلدر دلیلی اولدر که قاضی اول دارده استماع خصومته قادر دکلدر اما بو مسئله‌ده اهلی قبول
اسلام ایلدیکی دارده واقع اولان معامله‌لرنده حکم اسلام ثابتدر دلیلی اولدر که قاضی اول دارده استماع خصومته
قادردر بناء علیه بونده قبل الاسلام طرفیندن قبضله تمام اولمیان عقودده قبض ربوایی منع ورأس مالی دفعله
حکم ایدر و بو بابده اصل قوی شول حدیث مرویدر که رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم یوم فتح مکه‌ده
الا ان كل ربوا كان في الجاهلية فهو موضوع واول ربوا يوضع ربوا العباس بن عبد المطلب بیوردیلر یعنی
بلوب آکاه اولیکز که قبل الاسلام عقد اولنان جمیع ربوا موضوع ومحطدر وجمله‌دن اقدم وضع وحط اولنان
ربوا عباس بن عبد المطلبک ربواسیدر ورسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم ابطال ربواده عم اکرملریله ابتدالری انجق
اوامرلری نهج اوامر ملوک اوزره اولمدیغی اظهار وابدا ایچوندر که ملوک بو مثللو امورده اقاربلرینه ترخیص ونهیی
اجانبلرینه تخصیص ایدرلر اما رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم اقرب اقربالری اولان عم کریملرین نهیده تقدیم
ایلدیلر ایشته بو بابده آنی هنوز قبض ایتمدیکی مال ربوایی قبضدن منع ایدوب سابقده قبض ایلدیکی ربوایه بر وجهله
تعرض ایلمدیلر وعلماء اسلاف وقت اسلام حضرت عباس رضی الله عنه‌ده اختلاف ایدوب بعضیلری اسلامی غزوه
بدردن اقدم ایدی دیوب بعضیلری دخی یوم بدرده اسیر اولدقدنصکره قبول اسلام ایدوب بعده مکه‌یه عودتیچون
رسول الله علیه السلامدن استیذان ایتمکله آکا اذن ویرمشیدی دیدیلر وعلی کلا القولین مکه‌ده مسلم اولدیغی حالده زمان
فتحه دکین معامله ربوا ایدر ایدی حال آنکه حرمت ربوا فتح مکه‌دن اقدم نزول ایتمشیدی کوره‌مزمیسکه رسول الله
صلى الله عليه وسلم یوم خیبرده سعدین سعیدین یعنی سعد بن مالک وسعد بن ابی وقاص رضی الله عنهمایه اربیتما فقد ا
یعنی ارتکاب ربوا ایلدیکز همان رد ایدیکز بیوردیلر کذلک لاتأکلوا الربوا اضعافا مضاعفة یعنی ای اهل ایمان

مطلب ذمیان تبایعا بالخمر ثم اسلم احدهما قبل القبض

السعدان في كتاب الصرف سعد بن مالك وابن ابي وقاص وفي المودعة سعد بن عبادة وابن معاذ وهما المراد في اصطلاح المحدثين اذا اطلقا كذا في المغرب مهد

بوبله عادتیکز اوزره اصلی مالدن قت قت زیاده مال ربوایی اکل ایتمکز نظم جلیلی وقعه احدده نازل
اولمشدر که وقعه احد فتح مکه‌دن بش سنه اقدمدر پس بو بیانله حرمت ربوا فتح مکه‌دن اقدم ایدوکی
عیانا اولمشدر بوبله ایکن رسول الله صلى الله عليه وسلم یوم فتحده مکه دار اسلام اولدقدنصکره معاملات
عباس رضی الله عنه‌دن انجق قبضله رسیده تمام اولمیانلری ابطال الله اتمام ایلمشلردر پس بو بیانله عندیمزده مبین
اولمشدر که دار الحربده مسلم وحربی بینلرنده عقد ربوا جائز وممکن وبر بقعه قبل القبض دار اسلام اولدقدنصکره حکم
عقد ربوا ایله قبض ربوا غیر ممکندر واکر بر مسلم دار الحربده بر حربی‌یه بیع خمر ایدوب تسلیم خمر وقبض ثمندن صکره
اول دارک اهلی مسلم اولسه‌لر ثمن مقبوض مسلم ایچون سالم قیلنور زیرا آنلرک معامله‌لرنده حکم اسلام انجق حرامی
قبض ایله حکم عقد رسیده ختام اولدقدنصکره ظاهر اولمشدر اما اسلاملری قبض خمردن اقدم اولسه مسلم اوزره
رد ثمن واجبدر که ورود اسلامده هنوز قبض حرام غیر مترتبدر کذلک اسلاملری حربی خمری قبض ایدوب مسلم
هنوز ثمنی قبض ایتمدین ظاهر اولسه ینه مسلم مطالبه ثمنه قادر اولماز اما ذمی دار اسلامده ذمی آخره خمرینی بیع وتسلیم
ایدوب قبض ثمنی ایتمدین ایکیسیده قبول اسلام ایلسه‌لر حکم مسئله بشقه‌در که عقد مزبور ایکی ذمی بینلرنده
صحیح اولمغله اول عقد ایله ثمن بعد الاسلام دخی بایع ایچون دین مستحقدر واسلامی مانع قبض حق دکلدر
اما ما نحن فیه‌ده اصل عقد غیر صحیح ایکن مجرد مسلم مستأمن اهل حربک اموال مباحه‌لرین طیب نفسلری
ایله اخذ ایچون تصحیح اولنمشیدی اول دخی اسلاملری ایله زائل اولمغله برنسنه مطالبه‌سنه واصل اوله‌مز
واکر اسلاملری تمام ثمنی قبض وبعض خمری تسلیمدن صکره منتظم اولسه بو بابده بعض مبیع تمام مبیعه
قیاس اولنمغله ثمندن خمر مقبوضک حصه‌سی مسلم ایچون سالم اولوب غیر مقبوضک حصه‌سی رد ایلمک لازم اولور
کذلک بر مسلم بر حربی‌یه دار الحربده بیک درهمی برسنه تمامنده دلکیوز دیناره سلم ایدوب بعد حلول الاجل
نصف دیناری قبضندن صکره اول دارک اهلی مسلم اولسه‌لر دینار مقبوض مسلم ایچون ودینار مقبوضک حصه‌سی
اولان نصف رأس المال حربی ایچون سالم اولوب بقیه رأس المالی مسلمه رد وتسلیم حربی اوزره لازم اولور
زیرا اسلاملرندن صکره سبقت ایلین عقد فاسد ایله بقیه دیناری قبض ایلمک غیر ممکن اولمغله حکم مسئله ابادی
تاسیدن انقطاع مسلم فیه منزلته تنزیل اولنوب رأس مالدن آنک حصه‌سنی رد ایلمک متعین اولور اما معامله
مرقومه دار الحربده ایکی مسلم مستأمن یاخود ایکی مسلم اسیر بینلرنده حاصل اولسه ایکیسیده هر مکانده احکام
اسلامی ملتزم اولملریله معامله‌لری مردود وباطل اولور واکر دار الحربده قبول اسلام ایلین ایکی کمسنه میانده وقوع
بولسه عند محمد رحمه الله تعالى بو دخی باطل ومدفوعدر لکن قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره صورت
مزبوره‌ده مسلم وحربی بینلرنده جاری اولان معامله ایله مساوی انجق حکم اثم وکراهتده متغایردر که نفس اسلامله
عصمت مال اکرچه حق ائمده ثابت وظاهردر اما حق احکامده احراز داره موقوف ایکن احرازی متقرر
اولمامشدر واکر ایکی حربی مستأمن دار یمزده بو معامله‌یه مباشرت ایدوب بعده قاضی‌یه اختصام ایلسه‌لر
کرکدر که قاضی معامله‌لرین ابطالله رفع خصام ایلیه زیرا بونلر دار یمزده بولنان معامله‌لرنده اهل ذمت منزلته
انزال اولنورلر وقاضی لدى الاختصام اهل ذمت میاننده جریان ایدن عقود ربوایی ابطال ایتدیکی کبی ایکی
مستأمن میاننده دخی ابطال ایدر انجق خمر وخنزیر حقلرنده مال متقوم اولوب مستأمنین واهل ذمت اولبابده
علی سوا اولملریله قاضی بینلرنده جریان ایدن بیع خمر وخنزیری تنفیذ وامضا ایدر واکر بر مسلم دار الحربده منعه
مسلمین ایچنده قائم ایکن بر حربی داخل حصنیدن آنکله مکالمه ایده‌رک بو مثللو بین المسلمین فاسد اولان بعض
معاملات‌له معامله ایتسه‌لر بو معامله‌لری جائز کورلمز زیرا منعه مسلمینده بولنان مسلمک جانبنه رعایت البته
بو عقدی افساد ایدر و بر عقد وجه واحد ایله فاسد اولدقده اول وجه واحد آنی من کل الوجوه افساده کفایت ایدر
و بز باب ما یکره ادخاله دار الحرب وما لا یکره مسائلنده بیان ایلمشدیک که مشایخمزدن جمع کثیر بو معامله‌یی
تجویز وتحلیل ایدوب مسلم امانله دار الحربه دخول ومالارینی رضالریله اخذ ایتمک منزلته تنزیل ایلمدیلر اما امام محمد
رحمه الله تعالى مکان مسلمه اعتبار ایدوب حربی امانله عسکر مسلمینه یاخود دار اسلامه خروج بعده مسلم ایله
بو معامله‌یی ایتمک منزلته تنزیلی اختیار ایتمکله ایکیسیده منعه مسلمینده ایکن بو معامله‌لری صحیح اولمدیغی کبی
یالکز بری بولندقده دخی تصحیح اولنماز دیمشدر اما اول مشایخ اوزره فرق مسئلتین معلومدر که حربی امانله
دار یمزه کلدکده مالی محترم ومعصوم اولوب کندو منعه‌سنده ایکن مالی عصمت وحرمتدن مجرددر واکر
مشرکین بر مسلمک جاریه مسلمه‌سنی اسر واحراز ایتدکلرندن صکره ایچلرنده مستأمن اولان بر مسلم اول جاریه‌یی

مطلب ذمیان تبایعا بالخمر ثم اسلما قبل قبض الثمن

اهل حربدن سرقه ایله دار اسلامه اخراجه فرصت بولمه آنك بو فعلنه شرعا رخصت ویریلمز زیرا اهل حرب
اول جاریه یه احراز ایله مالك اولمشلردر حتی اسلام یاذمی قبول ایلسه لر ینه ملكلرنده ابقا اولنور بو جهتله مستأمن
مزبور آنی سرقه ده اهل حربه غدر ایتمش اولور غدر البته حرامدر اما اهل حرب اول جاریه یی مستأمن مزبوره
خمر یاخود میته ایله بیعه رغبت قیلسه لر شراسنه رخصت ویریلور زیرا بونده اخذی رضالریله اولدیغی متعین
ومعنای غدر غیر متمکندر ومؤلف دقیق المنهاج بو مسئله یی انجق امام ابو یوسف رحمة الله تعالی علیه اوزره
احتجاج ایچون ایراد ایتمشدر که امام ابو یوسف بو عقدی تجویز ایلمز سه البته عقود سابقه یی دخی تجویزه
محتاجدر اما خسق مسلمده بو بیعی دخی مکروه کوروب مجبر اولماز سه جاریه مسلمه یی فداء خمر ایله تخلیص
ممکن ایکن آنکله علی وجه الحرام جاع ایلین حربینك یدنده ترکنی تجویز ایتمش اولور که عدم جوازی معلوم
اهل تمییزدر ومستأمن مذکور اول جاریه یی خمر ایله اشترادن صکره دار اسلامه اخراج ایلدکده کنیزه ومملوکه سی
اولوب آنده عتق نافذ اولور اما مالك قدیمی دیلرسه تمام قیمتیله اخذ ایدر زیرا مستأمن مرقوم اهل حرب اکاهبه
ایتمشلر کبی جاریه یه انجق رضاء اهل حربله مالك اولوب جهت یعله مملك اولمامشدر که مالك قدیمی ثمنله اخذه
مالك اوله و بو توجیه واضح ایله معناء مذکوره نك دار الحربده جریانی ایله دار اسلامده جریانی بینلرنده
طریق فرق متضح اولور که حربی اول جاریه ایله برابر دار یمزه امانله ورود ایلدکده مسلم آنی دار یمزده خمر ایله
اشترا قیلق باطل ومردود اولور حتی خمر ایله اشترادنصکره قاضی یه اختصام ایلسه لر قاضی بو بیعی ابطال
وجاریه یی حربی مستأمن اوزره رد واول حربی یه جاریه یی مسلمیدن بر بنه بیعه اجبار ایله دفع خصام ایدر
زیرا جاریه مسئله اولمغله آنی ملك کافرده ابقا ودار الحربه اعاده سنه رضا مشروع اولماز نته کیم حربی مستأمنك
جاریه سی دار اسلامده قبول اسلام ایلسه ذکده حکم مسئله بویله در واکر اهل حربدن صاحب منعه اولان
بر عسکر دار اسلامه داخل اولوب برمسلم دخی امانله ایچلرینه واصل وبو مثللو بین المسلمین جائز اولمیان بعض
معاملاتله آنلر ایله عامل اولسه بونده دخی جواز ورخصت حاصلدر زیرا دارلرنده اولان علت جواز دار اسلامده
بولنان منعه لرنده دخی قائمدر که ماللری مسلم ایچون مباح الاخذ ومستأمنی او زره غدر امانتدن تحرز لازمدر
ومستأمن مرقوم دخی بو معامله ایله غدردن کسب اسباب تحرزی ملتزمدر و بو تفصیل ایله ظاهر ومترشح
اولمشدر که مسئلهٔ سابقه ده قول اصح مذهب منشا بحدرکه بو مسئله ده موضع نزوللری حکم دار الحربی اخذ
ایتمشیکن اباحت ماللری باقی اولدیغندن مسلم ایچون معاملهٔ مذکوره جائز کوریلدکده حربی کندو منعه سنده
وآنکله معامله ایدن مسلم منعهٔ مسلمینده بولندقده دخی جوازی متعین ومتمیز در واکر اهل حربدن بر دارك اهلی
مسلمینله موادعه اوزره ایکن برمسلم ایچلرینه واروب بر درهمی آنلره علی وجه الربوا ایکی درهمله مبایعه ایلسه
بو دخی تجویز وتوسعه اولنور زیرا موادعه ایله دارلری داراسلام اولمیوب انجق بلا رضا مالرین اخذ ایله غدیر
موادعه مسلم اوزره حرام اولمشیدی شمدی بو معامله ایله آنلری استرضا ایلدکده معنای غدر منعدم اولوب
مأخوذینك حلال طیب اولمسنی اقتضا ایلمشدر واکر موادعین اولان اهل حربدن رئیسی اول موادعه ایله
داراسلامه داخل اولسه آنکله امن وسلامته نائل قیلنور بو صورتده برمسلم دار یمزده آنکله وجه مشروح اوزره
معامله ایلسه قاضی اول معامله یی ابطال مقابله ایدر زیرا حربی مرقوم دار یمزده منزلهٔ مستأمنه نازلدر
وقریبا بیان ایلدیك که دار یمزده مسلمین واهل ذمت بینلرنده باطل اولان معاملات مسلم ومستأمن بینلرنده دخی
باطلدر اما برمسلم مواد عین مرقومینه یاخود امانله بشقه دار الحربه داخل اولوب متاعینی ثمن معلومله اجل
معلومه دکین آنلره بیع ایتدکدنصکره مسلم بعض ثمنی حط ایدوب اهل حرب دخی باقیسنی تعجیل ایتمك اوزره
آنلر ایله مصالحه یه قائل اولسه بو معامله سنه حکم جواز شامل اولور زیرا بو تصرفك دار اسلامده حرمتی انجق
اجلی دراهمله مبادله یی متضمن اولمغله آنده معنای ربوا متمکن اولدیغندندر وبز بالدفعات بیان ایلدیك که
دار الحربده مسلم وحربی بینلرنده حکم ربوا غیر ممنوعدر پس بو معامله لری دخی جائز ومشروعدر وحکم مشروح
المآل اوزره حدیث بنی النضیر ایله استدلال اولنمشدرکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم جواز مدینه دن
اجلا لرینی مراد ایلدکده بزم ذمم ناسده هنوز وقتی حلول ایتممش دیونمز واردر دیو عذر و بهانه ایراد ایلدیلر
همان رسول الله علیه السلام ضعوا وتعجلوا یعنی دیونیکزدن بر مقداریتی تنزیل و باقیسنی پیشین اخذ ایدیکز
قول بلاغت لزوملریله اول قوم لازم الازاله یی الزام بیوردیلر وحکم مذکوری تجویزه مدار انجق بنی النضیرك
اهل حربدن اولملری ایدوکی بدیدار در ودلیل مذکوردن عندیمزده ظاهر وبارز اولمشدرکه معاملهٔ مزبوره

داراسلامده بین المسلمین جائز دکل ایسه ده دار الحربده مسلم وحربی بینلرنده جائزدر واکر مسلم مرقوم مواد عین اولان
اهل حرب یاخود ایچلرینه امانله داخل اولدیغی اهل حربله وجه مشروح اوزره بیع ایلدیکی متاعك بعض ثمنی
حط آنلر دخی باقیسنی تعجیل ایتمك اوزره مصالحه دنصکره هنوز باقی معجلی قبض ایتمدین اول دارك اهلی یاخود یالکز
مدیونی قبول اسلام ایلسه بو صورتده صلح مذکورلری باطل اولوب تمام دین تمام اجله دکین مدیون اوزره الزام
قیلنور زیرا قریبا بیان ایلدیك که عقد ایله مقصود اولان تصرفك تمامندن اقدم عارض اولان اسلام حالت عقده
مقارن اولان اسلامله متساوی الاحکامدر واکر مسئلهٔ مفروضه ده نصف دینی حط ونصف آخرینی
تعجیل اوزره مصالحه اعتبار اولوب بعده حربی اول نصف معجلك مثلا ایکی ثلثنی ادا برله ذمتنده یالکز
بر ثلثی قالدقدنصکره مسلم اولسه بو صورتده صلح سابق بالکلیه باطل ومسلم اوزره رد مقبوضی لازم وتمام دین تمام
اجله دکین اول مدیون اوزره قائم اولور اما سبقت ایدن بیع خمر مسئله سی بشقه درکه بیع مرقوم طرفیندن
ابتداء مبادله اولمغله آنك احکامی مقدار تقابضده واصل انجام اولمشدر وصلح مزبور مبادلهٔ حقیقیه اولمیوب
همان حط نصف شرطی اوزره تعجیل نصف یاخود تعجیل نصف شرطی اوزره حط نصف ایدوکی مشهود
اولمغله قبض نصف باقی ایله کمال شرط موجود اولمدقجه تمام صلح دخی موجود اولمایوب قبل تمام القبض اول
حربی مسلم اولدقده صلحلری بالکلیه نابود اولور کورمزمیسنکه برمسلمك مسلم آخر اوزره وقتی حلول
ایتمش دینی وار ایکن مدیون نصف دینی بوکون ادا ایلمك شرطی اوزره داین نصف آخرینی حط واسقاط
اوزره تصالح وتراضی ایدوب صکره مدیون بعض نصفی ادا ایدوب بعض آخرینی ادا ایتمدین یوم معهود
منقضی اولسه بو معنی بالکلیه بطلان صلحله جمیع دینینه قدرت مطالبه سی مقتضی اولور زیرا بعضدن ابراسی
یوم معهودده اداء باقی ایله مشروط ایکن شرط مزبور تمام اولمامغله ابراسی باطل وتمام مال علی حاله اوزرینه
الزام قیلنور مانحن فیه دخی بونك کبیدر والله اعلم بالصواب

باب مایحل للمسلم الاسیر فی ایدی اهل الحرب ان یجیبهم الی ذلك * یعنی ایادی اهل حربده اسیر اولان مسلم ایچون
اوامر اهل حربدن اطاعتی حلال اولوب اولمیان امور ده باب دقت موقوفدر اهل حرب براسیر مسلمی قتل ایچون
احضار وبو ینکی اورات دیو امر واجبار ایلدکلرنده بو ینینی اوزاتمغله امرلرینه ائتمار ایلسه حقنده جائز وسزاوار
کوریلور زیرا امتثال ایتسه ده ایتمسه ده قتل ایده جکلری معلوم ایکن امتثالی قتل نفسینه اذن واعانت
اولمدیغی محرزومدر بلکه امتثالی کاهیجه میل قلوبلرینه بادی وعدم قتلنه مؤدی اولور وعدم امتثالی
کاهیجه آنی اخبث قتلله قتللرینه موجب اولمغله امتثالی اهون قتلله قتلنی مستوجب اولور پس امرلرینه امتثالی
انجق بو مثللو اغراض صحیحه ایچون استحلال اولنور حتی قتلنی ترك ایتمیه جکلرینه عالم اولوب انجق طریق آخر ایله
قتل ایتمیوب همان اهل حرب آنك بو ینینی طوتوب اوزاتدقدنصکره قتل ایده جکلرینه جازم اولسه بو معنی کراهت
امتثالنی مستلزمدر که مسلم ایچون کندو قتلنه اذن واعانت بر وجهله حلال دکل ایکن بو امتثالی بحسب الصورة
اذن واعانتی متضمن اولمغله ذکر اولنان اغراض صحیحه دن بریسی متحقق اولمدقجه امتثالی شرعا ممکن اولماز
واول غرض صحیح موجود ومقرر اولدقده امتثال وعدم امتثال میاننده مخیر قیلنور زیرا بو بابده غرض صحیحله
رخصت امتثالی پدیدار اولمغله دیلرسه رخصتله ترخص ودیلرسه عزیمته تمسکی اختیار ایدر وعلی هذا التقدیر
اهل حرب اسیر مسلمك اعضاسندن برعضو یی قطعه عازم اولدقلرنده اول مسلمك وجه مشروح اوزره برغرض
صحیحی وار ایسه تسلیم عضوی مشروع یوغیسه تسلیمدن ممنوعدر کورمزمیسنکه اهل حرب اول مسلمه اثوابکی
لابس اول سنی قتل ایده جکز دیدکلرنده اول دخی ستر عورت قصدی ایله تلبس ثیاب ایتسه بو صورتده کندو
قتلنی اوزره اعانت ایتمش اولمامغله لبس ثیابنده رخصتیابه اولور زیرا لبس ثیاب اهمال قتلدن معدود اولمدیغندن
بشقه ضمننده حین قتلنده مکشوف العورة اولمامق کبی غرض صحیحی دخی موجوددر ومؤلف صحیح الاسناد دلیل
مسئله یی ایراد ایدوب دیرکه عبد الملك بن مروان کندودنصکره اوغللری ولید ایله سلیمانی علی وجه التناوب
خلافتنه ولی عهد ایدوب طرفندن هشام بن اسمعیل نام جبار خود کام دخی سعید بن المسیب رضی الله تعالی
عنهمادن مزبورینه ولایت عهدایله بیعتی اوزره ابرام اولدخی اباوامتناعه اقدام ایلدکده اکا همان عورت غلیظه سنی
ستر ایده جك مقداری قیلدن بر سراویل تلبس ایله امر ایدوب اول دخی امتثال امر ایله تلبسه اهتمام ایلدی صکره
هشام خباثت آشام قتلنه جسارت واقتحام ایده میوب انجق جسم سعادت تعامنه آلتمش سوط ضرب یدنصکره
انواق مدینه ده طواف ایتدیروب اول سیف مشهور کرامت نیامی زعم باطللرنجه شهرهٔ خواص وعوام ایدوب

بعده تخلیه سبیل ایله دست کش انتقام اولدیلر اول هنکامده اول امام عالیمقام دیدیکه اکر بنی قتل ایتمیه جکلر ینی احسان ایتمش اولیدم بلاالتباس امرلرینه امتثاله تلبس لباس ایتمز ایدم ایشته بو واقعهٔ پراهوالده اول امام بی مثال کندوینی قتل ایده جکلر دیو ظن ایدوب ملاحظهٔ ستر عورت ایله لبس لباسده امرلرینه امتثال ایلدیککندن عندمزده آشکار اولمشدرکه لبس لباسده کندو قتلنه اعانت بولنمامغله اول بابده امراعدایه انقیاد جائز وسزاواردر کذلک اسیر مسلم انجنده بدلرندن خلاصه عدیم الاقتدار اولدیغی برخانه ده قرار اوزره ایکن اهل حرب کلوب اکا طشره کل تا که عنقکی ضرب ایده جکز دیو اضرارده اصرار ایلسه‌لر ینه عدم امتثالده خوف مثله بولنوب امتثالنده آندن استخلاصه امید وار ایسه بومثللو غرض صحیح ایچون امتثالی جائز وسزاوار اولور زیرا آنلره خروجی استهلاک نفسنه متعلق اولان اعمالدن اولیوب ضمننده مثله‌دن احترازدخی بولنمغله حقنده اکا جواز واردر کذلک صلبی مراد ایدوب خشبهٔ داره صعود ایله اکا امر ایلدکلرنده امتثالنده نفسندن الم ضربات متوالیه‌یی یاخود خوف مثله‌یی یاخود صلبدن اخبث اولان قتله خوف قتلی دفع ایلمک کبی بر غرض صحیحی وار ایسه ینه امتثالی جائز وسزاوار اولور بشرط آنکه اول خشبه‌یه بنفسه صعودده جوف تلف موجود اولمیه اما موجود ایسه بومثللو خشبه‌یه صعودی قتل نفسنه مباشرتدن معدود اولمغله وجهامن الوجوه طریق جوازی مسدوددر قال الله تعالی ولاتقتلوا انفسکم یعنی ای اهل ایمان نفسلریکزی جرحله یاخود مهالکه القا ایله قتل ایتمکز واکر اهل حرب ایقاد نار ایدوب نفسکی شو ناره القا قیل دیو امر واجبار ایلدکلرنده نار موقده دخی کاهیجه آندن نجاتی ممکن وکاهیجه احتمال عدم نجاتی دخی آنده ممکن اولسه بوصورتده القاء نفسی اصلا جائز وسزاوار اولماز زیرا بوبابده القاء نفس ایله نفسنی قاتل اولور ومسلم ایچون قتل نفسی وقتل نفسی اوزره اعانتی اصلا حکم جوازده داخل دکلدر پس موجب امرلرندن امتناع اوزرینه واجبدرکه قتلی واقع اولدقده فعل اعدا ایله واقع اولوب کندو فعلی اوزره مترتب اولمیه مکر نفسنی ناره القادن اعظم قتل آخر ایله آنی تهدید ایده‌لر بوصورتده نفسنی ناره القا آنک حقنده توسیع وتسدید اولنور زیرا اول بابده نفسنی الم سیاط متوالیه‌دن یاخود خوف مثله‌دن تخلیص کبی غرض صحیحی واردر بوجهتله رخصته سزاوار اولور کذلک نفسنی صوده اغراقله امر واجبار ایلسه‌لر بودخی حکمده القاء نار کبیدر واکر اهل حرب بر اسیر مسلمی ضرب عنق ایچون احضار و بر سیف غیر قاطع ایله ضربه ابتدار ایلدکلرنده اول مسلم بنم شو سیفمی اخذ وبنی انکله قتل ایدیکز دیمکله اختیار ایلسه بوقولی جائز وسزاوار اولمایوب موجب اثم واوزار اولور زیرا مسلم ایچون قتل نفسی بروجهله حلال اولمادیغی کبی قتل نفسی ایله آخره امری دخی استحلال او اتماز وهم قتلله آخره امری معصیتله امردن عبارتدرکه معصیتله امر ایلدکده قطعا رخصت یوقدر اما بوصورتده بنی آنکله قتل ایدیکز دیموب بلکه قتلنده نوع راحت وسهولت امیدی ایله بنم سیفم بو سیفدن اقطع ومرامکزی امضاده اسرعدر دیسه رجا ایده‌رمکه بوقولی جائز وموسع اوله زیرا قتلی ایله امر صریح ایتمدیککندن بشقه قولنده کندویه ابطاء موتله لاحق اوله جق المدن خلاص واستراحت مثللو غرض صحیحی واردر وبوایله ایکن مؤلف عفی عنه اهل حربه اعطاء سلاحده قتل نفسنه نوع اعانت صورتی باب اوله بیلدن جواب مسئله‌یی رجایه تعلیق ایدوب قطع واطلاقدن اجتناب ایلدی اما ذکری سبقت ایدن مد عنق ولبس ثیاب وصعود خشبه کبی اعمال قتلدن اولمیان افعال فعل مذکوره مخالف اولمغله انلرده جواز ایله قطع مقال ایلدی وعلی هذا اهل حرب شق بطنی مراد ایلدکلرنده مسلم دخی آنی ایتمکز همان عنقمی ضرب ایدیکز دیسه بودخی معصیتله امری تصریح اولمغله تجویز وتصحیح اولنماز اما بوصورتده آنلره الله تعالی دن خوف ایدیکز وبطنمی شق ایلمک امر غیر مستحسندر لکن ضرب عنق اولی واهوندر دیسه بوقولنده بأس شرعی یوقدرکه آنده معصیتدن نهیی تصریحدن بشقه ضرب عنقله امر صریح دخی ایتموب همان ضرب عنق سزک قصد ایلدیککز عملدن اهوندر دیو تلمیح ایلمشدر بوجهتله بوقولی تجویز وتصحیح اولنور کورمزمیسنکه قتلی ترک ایلسه‌لر صورت اولیده اضربوا عنقی قولنده معصیتله امری تصریح بولنمغله آثم اولوب صورت ثانیه‌ده ضرب العنق اولی واجل قولنده بولنمامغله اثمدن سالم اولور کورمزمیسنکه ضرب العنق اولی واجل دیو ضرب عنق آنلره تلقیندن صکره الله تعالی دن خوف ایدیکز بکا بونلردن هیچ بریی ایتمکز دیو وعظ مبین ایتمش اولوب انلردخی تلقینی اوزره ضرب عنقنه استعجال ایلسه‌لر بومقالنده انشاالله تعالی اوزرینه اثم ووبال یوقدر کذلک قتل ایده جکلری اسیر مسلمک یانده قتل ایتمیه جکلری بر اسیر مسلم دخی بولنوب مقاله مذکوره ایله قائل اولسه تفصیل مزبور اکا دخی شامل اولور یعنی

اول دخی اهل حربه الله تعالی دن خوف ایدیکز وبو مسلمی مثله ایله قتل ایتمکز وضرب عنقده دخی مرامکز حاصلدر دیسه رجا ایده‌رمکه بوقولنده آثم اولمیه اما عنقنی ضرب ایدیکز دیسه البته اثم ووبالی ملتزم اولور والحاصل قتلی مقصود اولوب اولمیان جمیع احکام مذکوره‌ده مساوی بوکرک حق نفسنده وکرک حق غیرده معصیتله امری تصریحده رخصت شرعیه بولنمامق جمله‌نک حقلرنده متساویدر کورمزمیسنکه مسلم آخر اهل حربه بو مسلم حقنده قصد ایلدیککز تنکیلی بوکون ایتمیوب یارین ایدیکز دیسه قولی قبول ایتسه‌لر یاخود ایتمسه‌لر البته بوقولنده آثم اولور اما یارینه دکین تأخیر ایدیکز دیسه اثمدن سالم اولور واکر بو مسلمک بطننی سیفله ضرب ایده جک اولدقلرنده مسلم آخر الله تعالی دن خوف ایدیکز وموضع طعامی ضرب ایتمکز بلکه عنقنی ضرب ایدیکز دیسه البته بوقولنده آثم اولور اما موضع طعامک غیریده ضرب ایتمک اهوندر دیسه اثمدن سالم اولور واکر ضاربه یدیکی موضع طعامدن یوقارو یاخود آشاغی طوت دیسه خوف ایده‌رمکه آثم اوله اما موضع طعامه ضرب ایتمه دیسه اثمدن سالم اولور زیرا صیغه کلام ثانی معصیتدن زجردر وصیغهٔ کلام اول معصیتله امردرکه یدیکی موضع طعامدن یوقارو یاخود آشاغی طوت دیمک یوقارویه یاخود اشاغی‌یه ضرب قیل دیمکدر ومعصیتله امرده مسلمدن نوع تخفیف عذاب اولوب مقصود متکلم دخی اول تخفیف ایسه‌ده امر مزبور کرک صوری وکرک معنوی اکا بروجهله رخصت شرعیه یوقدر وذکر اولنان مباحثدن عیان اولمشدرکه انسان ایچون معنای کلامنه رعایت شایان اولدیغی کبی تعبیرات عباراتنه دخی رعایتی شایاندر وبوبابده اصل قوی شول اثردر ویدرکه عم خیرالناس حضرت عباس رضی الله عنه‌دن انت اکبر من رسول الله صلی الله علیه وسلم ام رسول الله صلی الله علیه وسلم اکبر منک یعنی سن رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرندن اکبرمیسین یوقسه آنلر سندن اکبرمیدر دیو استخبار اولندقده رسول الله صلی الله علیه وسلم اکبر منی وانا اسن منه یعنی رسول الله علیه السلام بندن اکبردر وبنم سنم آنلردن ازید واوفردر دیو حسن تعبیر اوزره اخبار ایلدی وحکایت اولندیکه هارون الرشید رحمه الله تعالی منامنده اسنان سافله سنی بالجمله ساقط اولمش کوروب رؤیاسنی بعض معبرینه تقریر ایلدکده اول معبر تموت اقاربک یعنی بالجمله قریبلرک فوت اولورلر دیو تعبیر ایتمکله آندن تنفر ایله طرد وتحقیر ایلدی بعده معبر آخری دعوت واکا رؤیاسنی انها ایلدکده اول معبر متبصر یکون عمرک اطول من عمر اقاربک یعنی سنک عمرک اعمار اقاربکدن اطول اولور دیو احسن عبارتله ادا ایتمکله خلیفهٔ مشارالیه اکا حسن ثنا ایله عطایای جزیله اعطا قیلوب عبارتین مزبورتین متساویة المعنی ایکن رد وقبولنده وجوب رعایت تعبیره رمز وایما بیلمشدر واکر اهل حرب بر مسلمی ولدی ایله اسیر ایدوب قتللرینه شتاب ایتدکلرنده اول مسلم آنلره ابتدا اوغلمی حضورمده قتل ایدیکز تا که عندالله احتسابله کسب ثواب ایده‌یم دیو خطاب ایلسه اهل حرب مساعده ایتسه‌لر وایتمسه‌لر بوقولنده آثم اوله جغی بی ارتیابدر اما بن اوغلمی احتساب وآنکله اکتساب ثواب ایتمک ایسترم بنی آندن اقدم قتله شتاب ایتمکز دیسه بونده کرک قتل نفسی وکرک قتل ولدی ایله امری تصریح ایتمدیککندن رجا ایده‌رمکه اثمله مستحق عذاب اولمیه کذلک بنی پدرمدن اقدم قتل ایدیکز دیسه البته آثم اولور اما پدرمی بندن اقدم قتل ایتمکز قورقارمکه جزع وفزع ایدوب نقصان ثوابمه باعث اولورم دیسه بونده اثمدن سالم اولور کذلک کندونک یاخود والدینک ضرب عنقنه عازم اولدقلرنده آنلره سیفکزی کسکین ایدیکز دیسه آثم اولماز اما سیفکزی کسکین ایدوب صکره بزی قتل ایدیکز دیسه اثمی ملتزم اولور زیرا امر مرقومنده معنای معصیت بالکلیه معدومدر انجق معصیت مراد اهل حرب اولان قتل مسلمده موجود واول دخی همان قصد اهل حربده ثابت ولفظ مسلمده مفقوددر اما آنک صکره بزی قتل ایدیکز قولنده معصیتله امری تصریح ایتمکله اکا بر وجهله رخصت تصحیح یوقدر والله اعلم بالصواب

باب مایسع الاسیر المسلم ان یفعله لهم اذا اکرهوه وما لا یسعه

یعنی اهل حرب اسیر مسلمی برعمل اوزره اکراه ایلدکلرنده مباشرتی حلال اولوب اولمیانلرینی تمییزده باب رافع الاشتباهدر اکر اهل حرب بر اسیر مسلمه علی طریق الاجبار بزم ایچون شو اسیر مسلمی قتل ایله یاخود بز سنی البته قتل ایده‌رز دیو اصرار ایلسه‌لر اول قتله مباشرتی جائز وسزاوار اولماز زیرا بعض آثارده لیس فی القتل تقیة یعنی قتل مسلم ایله کندو ضررندن توقی شرعده یوقدر دیو نقل وایثار اولندی وهم اکا معصیتله امر ایتمش اولمغله لاطاعة للمخلوق فی معصیة الخالق لازمه سنجه امتثال امرلری غیر لایقدر وهم قتل مزبوره اقدامنده حرمتده کندویه مماثل اولان مسلمک روحنی کندو روحنه وقایه قیلوب بومثللو مظالم عباددن اولان امر عظیم اوزره تقدمنی التزام واردرکه بونلر هر وجهله حرامدر اما بزم ایچون شو سیفی تشحیذ قیل دیو دیلنده بر آنکله شو مسلمی

قتل ایده لم لفظنی تکلم ایتمسه‌لر یاخود ایتمسه‌لر نظر اولنور اکر مخالفتنده نفسی اوزره خوفی یوغیسه تشحیذی حلال اولماز که امر مرقوملری انجق قتل مسلم اوزره کسب قوت ایچون اولمغله اولبابده اعانتلری اصلا استحلال اولنماز واکر مخالفتنده نفسی اوزره خوفی وارایسه تشحیذی تحلیل اولنور که نفس تشحیذنده مظلمهٔ مسلم حاصل اولمیوب بلکه نفسندن دفع ظلمی تحصیل واردر نکته‌سی اولدر که تشحیذ ایتمدیکی صورتده ینه اهل حربك اول اسیری طریق آخر ایله دخی قتله قدرتلری واردر کذلك بزم ایچون شو خشبه یی صنعت نجارتله تنظیم قیل تا که اوزرینه شو مسلمی صلب ایده‌لم یوقسه سنی البته قتل ایده‌رز دیو اجبار ایلسه‌لر ینه جواز امثالی درکاردر که اهل حرب اول مسلمی طریق آخر ایله دخی قتله مقتدر اولملریله تنظیم خشبه قتل مسلمی متضمن اولمدیغی بدیداردر بو یله ایکن امثالدن اجتنابله قتلنی ارتکاب ایدرسه اولبابده مشرکینی تحقیر واغضاب ایلدیکندن مأجور ومثاب اوله جغی بی ارتیابدر کذلك شو مسلمك سن رأسنی طوت تا که بز عنقنی ضرب ایده لم یوقسه سنی قتل ایده رز دیو اجبار ایلسه‌لر امثالنده ان شاء الله تعالی جواز و وسعت واردر که امساك رأس اعمال قتل مسلمدن اعتبار اولنماز ومؤلف ظاهر التأییدك بو جوابی استثنا ایله تقییدی امساك رأسده جسد مسلمه مس ایله تعرضی بدیدا اولدیغندندر اما تشحیذ سیف وتنظیم خشبه بشقه درکه آنلرده بو وجهله تعرض نابدیددر کذلك بر مسلمك یدلری ورجللرینی ربطله امر واجبار ایلسه‌لر ینه ربطی اول مسلمك تلف نفسنی موجب اولمامغله وجه مشروح اوزره اکا دخی رخصت واردر کورمزمیسنکه اهل حرب اول مسلمه وجه آخر ایله متعرض اولماسه‌لر مجرد ربطله اکا ضرر عظیم عارض اولماز وهم بو امرلری کفر ایله امرلرندن اعظم دکل ایکن وقت اکراهده امتناعی افضل ایسه‌ده ینه اظهاری جائزدر مانحن فیه دخی حکم مزبوری غیر متجاوزدر واکر ضعیف الید اولان بر حربی بر اسیر مسلمی سیفله ضرب ایلك مراد ایلدکده اهل حرب مسلم آخره سن دخی بدیکی آنك یدی اوزره وضع ایدوب برابر ضرب ایدیکز یوقسه سنی قتل ایده رز دیو اصرار وعناد ایلسه‌لر بو امره امتثالی بر وجهله استحلال اولنماز که بونده قتل مسلم اوزره بعینه اعانت واردر که اول اعانت بر وجهله حلال اولماز قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم من اعان فی دم امرئ مسلم بشطر کلمة جاء یوم القیامة مکتوب علی عینیه آیس من رحمة الله یعنی اول کسنه که بر شخص مسلمك اراقهٔ دمنده نصف کلمه ایله اعانت قیله اول کسنه یوم قیامتده ایکی کوزلری اوزره بو کسنه الله تعالینك رحمتندن نا امیددر دیو یازلمش اولدیغی حالده محشره کلور مترجم فقیردر که شطر بمعنی النصف در ونصف کلمه معنای کلمه‌یی مفید اولماز لکن حدیث مذکورده کال قلتدن کنایه‌در یاخود عادت عربدر که عند قیام القرینه نصف کلمه‌یی ذکر ومعنای تمامی قصد ایدرلر نته کیم شاعرك قلت لها قفی فقالت لی قاف قولنده لفظ قاف وقفت موقعنده واقعدر کذلك حدیث نبویده کفی بالسیف شا قول شریفلرنده لفظ شا لفظ شاهدا موقعنده واقعدر ومانحن فیهده دخی شطر کلمه مثلا اقتل موقعنده اق دیمکدن عبارتدر انتهی واکر اکا بزی بر سیف اوزره دلالت قیل آنکله شو مسلمی قتل ایده‌لیم یوقسه سنی قتل ایده‌رز دیو اجبار ایلسه‌لر دلالتده ان شاء الله تعالی کنهکار اولماز زیرا دلالت سیف اعمال قتلدن معدود اولمدیغندن بشقه دلالت ایتمسه دخی اول مسلمی حجر یاخود غیری نسنه ایله قتله قدرتلری موجوددر و بونده دخی قید استثنا همان نفس قتل وآلت قتل اوزره دلالت من وجه قتله مباشرت منزلنده اولدیغنه ابتدا قیلنور کورمزمیسنکه محرم قتل صید اوزره دلالت ایتدکده قاتل اوزره لازم اولان جزا آنکه دخی اوزرینه الزام واجرا قیلنور حتی بو بابده قتلی ارتکابله دلالتدن اجتناب ایلسه بویله من وجه منزلهٔ قتلده اولان فعلدن امتناع ایتمش اولمغله ان شاء الله تعالی مأجور ومثاب اولور وعلی هذا اسیر مسلمدن اهل حرب قتال مسلمین ایچون بر سیف طلب ایدوب اولبابده آنی قتله تهدید ایلسه‌لر ینه اعطادن امتناع ایدرسه مأجور واعطا ایدرسه معذور اولور کورمزمیسنکه اهل حرب اکا سیفیکی بزه اعطا ایدرسك شو اسیر مسلمك سبیلنی تخلیه ایده رز دیسه‌لر اعطاسنی مسلم آخرك نجاتی متضمن اولمغله جائز وروا کوریلور پس کندو نجاتی متضمن اولدقده جوازی بطریق الاولی‌در مؤلف کثیر الافضال حکم مذکور اوزره استدلال ایده‌دیر که کورمزمیسنکه مسلمین اسراء اهل حربی اوزرلرینه رد و یدلرندن اسراء مسلمینی اخذه جهد ایدرلر وشارح بدیع الافصاح مداول دلیلی شرح وایضاحده دیر که اکرچه مبادلهٔ اسراده فقهای عظام علیهم رحمة الملك العلام بحث وکلام ایتمشلردر که ان شاء الله تعالی آنی باب المفاداة بالاساراده ذکر وافهام ایده رز لکن ظاهر روایتده جوازی مقرردر ورد اسرا لرنده مسلمین اوزره ضرر یدلرینه اعطاء سلاح ایتمکدن اکثردر بو یله ایکن تخلیص مسلم ایچون اوزرلرینه رد اسرالرینك جوازی مقرر اولدقده تخلیص مسلم ایچون اعطاء سلاحك جوازی اولی واظهردر انتهی واکر اهل حربدن بر اسیر مسلم

مطلب تفسیر المترجم بعض کلمات الحدیث

مطلب مفاداة الاسراء مع اهل الحرب

قرار ایتدکده مکاننه عارف اولان اسیر آخره بزی آنك مکاننه دلالت قیل آنی قتل ایده‌لیم یوقسه سنی قتل ایده رز دیو اجبار ایلسه‌لر دلالتی بر وجهله جائز وسزاوار کورلمز زیرا تمکین قتل ایلین دلالت مسئلهٔ صیدده واقع اولدیغی کبی من وجه منزلهٔ مباشرتده‌در وهم بو دلالت اسیر هاربه ظلمی متضمندر که اهل حرب قتلنه انجق بو دلالتله متمکن اوله جقلردر وبو مثللو ظلم مسئله رخصت ویرلمدیکی امر متعیندر واکر اهل حرب بر حصن اسلامی محاصره ایدوب یدلرنده بولنان بر اسیر مسلمه بزی شو حصنه ظفر بوله جق بر طریقه یاخود صو یوللرینه دلالت قیل یوقسه سنی البته قتل ایده رز دیو اجبار ایدوب اول دخی دلالتی تقدیری اوزره اهل حرب اول حصنه وصول ومسلمینی قتل وسبی ایده جکلرندن جزمله یا ظن غالب ایله خبردار اولسه دلالتی بر وجهله جائز وسزاوار اولماز که بو دلالتله قتل مسلمین وسبی ذراری یه ونساء مسلمینه ارتکاب حرامه کسب اقتدار ایده جکلردر کورمزمیسنکه بر مسلم سنی البته قتل ایده رز یوقسه بزی فلان نام عورته ایصال ایدرسین که بز آنکله زنا ایده‌لیم دیو اجبار اولنوب اول دخی کندو دلالت ایتمدکجه وصوله عدم قدرتلرندن خبردار اولسه دلالتی بر وجهله جائز وسزاوار اولماز مانحن فیه دخی آنك کبیدر ومعرفت حقیقی ممکن اولمیان امورده ظن غالب مناب یقینه نائبدر واکر اهل حرب بر مسلمی اسیر ایدوب مسلم آخره خطاب ایله بر شو اسیری مانند نشانه نصب واکا رمی سهام ایتمك ایسترز سن بزی تیر وکمان اوزره دلالت قیل تا که آنکله رمی واول اسیری قتل ایده‌لیم یوقسه سنی البته قتل ایده رز دیو تهدید وارهاب ایلسه‌لر اول کسنه اول دلالتده ان شاء الله تعالی رخصتیابدر زیرا اول اسیر یدلرنده بولنوب طریق آخر ایله دخی قتلنه متمکن اولمشلر ایکن تمکین قتلی آنك دلالتنه منوط اولمدیغی متبیندر مکر اول اسیر رمی سهامدن غیری طریقله قتلی مقدورلری اولمیه جق بر موضعده واقع اوله بو صورتده تمکین قتلی دلالتنه منوط اولمغله دلالت مزبوره جائز وواسع کورلمز ومسائل محرره قتل صید اوزره دلالت محرم اوزره قیاسله ایضاح واستیناس اولنورکه بر کسنه وصولی مقید وری اولمیان بر موضعده صیدی رؤیت ومحرم دخی طریقنه دلالت ایتمکله اول کسنه واروب قتل صیده فرصت بولسه اول محرم اوزره دلالتی ایچون جزاء قتل صید واجب اولور کذلك اول کسنه رمی سهام ایتمدکجه قتلی مقدوری اولمیان بر موضعده صیدی رؤیت وتیر وکمانی بولنمامغله محرم کندو تیر وکمانی اکا ویروب یاخود بشقه تیر وکمانه دلالت ایتمکله رمی و قتلنه فرصت بولسه بو دخی محرم اوزره جزاء صیدی موجب اولور اما اول کسنه بر صید حاضری کوروب قتلنه عزیمت بر اه فرسینه راکب اولوب بر محرمه بنم شوریمی بکا ویر دیو تکلیف خدمت ومحرم امتثاله مسارعت قیلسه اول کسنه محرم رمحی ویرمسه دخی قتل صیده قدرتیاب اولمغله محرم اوزره جزاء صید ایجاب اولنماز لکن حقنده قتل صید اوزره اعانته رخصت یوغیکن بو فعلنده صورت اعانت بدیدار اولمغله البته بو امثالنده کنهکار اولور کذلك اول کسنه محرمدن استعارهٔ سکین ایدوب صیدینی آنکله ذبحه ابتدار ایلسه ینه صیدی یدنده بولنوب بشقه سکین ایله دخی ذبحه اقتداری بدیدار اولمغله محرم اوزره جزاء صید واجب اولمیوب همان اعارهٔ سکین ایله قتل صید اوزره اعانهٔ صوریه سی تحقق ایتمکله کنهکار اولور والله اعلم

باب ما یسع الرجل ان یفعل ایهما شاء * یعنی مجاهد دیانتمدار حالت اضطرارده محذورین محظوریندن برینی اختیار مرخص اولدیغی اظهاری ایچون بابدر دقایق نثار در قیجانکه مشرکین سفائن مسلمیندن بر سفینه یی احراق ایده‌لر قول ابی حنیفه وابی یوسف رحمة الله تعالی علیهما اوزره علی الاطلاق اولبابده مسلمین مخیرین اولوب دیلرلرسه نار اوزره صبر ایله احتراق ودیلرلرسه نفسلرین القاء بحر ایله اغراق ایدرلر زیرا علی کلا التقدیرین هلاکلری متعین وهر تقدیر اوزره بر غرض صحیحلری بولنمق ممکندر که نارا کرچه اهلاکده سریع التأثیردر لکن تفریق اعضا ایلدیکندن آنده زیادهٔ وجع جایکیردر وما اکرچه اهلاکده بطیء الاثردر لکن آنده دخی بطؤ هلاکله ازدیاد غموم مقرردر واولبابده طبایع ناس اختلاف اجناس اوزره‌در که بعضیلری ناردن حاصل اولان الم جراحتی وسرعت هلاکله استراحتی مادن حاصل اولان غموم و بطؤ هلاك اوزره اختیار و بعضیلری عکس قضیه یه اعتبار ایتمکله مسلمین مزبورین میل احد الجانبیندن مختار قیلنورلر اما قول محمد رحمة الله تعالی اوزره مسئلهٔ سالفه ده احتمالات مختلفه بولنمغله جوابی دخی وجوه متخالفه اوزره درکه اکر تقدیرین هر برنده هم امید نجات وهم خوف هلاك مقرر ایسه مسلمین مزبورین مخیرلردر زیرا صبر ایدرسه آنده امید ایلدیکی نجاته طالب ونفسنی مایه القا ایدرسه آنده امید ایلدیکی سلامته راغبدر که طلب نجات وسلامت اکا مناسبدر واکر علی احد التقدیرین هلاکی مجزوم وعلی التقدیر الاخر نجاتی محتمل وموهوم ایسه امید نجات ایلدیکی جانبی اختیار آنك

اوزديشه قطعی اللزومدر که انسان بحسب الامکان نفسندن اسباب هلاکی دفعیله مأمور وقتل نفسی حرام
ومحظوردر واکر علی کلا التقدیرین هلاکی مقطوع ایسه نار اوزره صبری واجب ونفسنی بحره القاسی غیر
مشروعدر که زیرا هلاکی علی تقدیر الصبر فعل غیر ایله اولوب علی تقدیر الالقا فعل نفسی ایله اولدیغی هویدا
وهلاک مسلم فعل غیر ایله اولمق فعل نفسی ایله اولمقدن اولی در کورمزمیسنکه برظالم برمسلمه سن البته
نفسکی قتل ایدرسین یوقسه بن البته سنی قتل ایده رم دیو اجبار ایلسه نکتهٔ مرقومه اوزره قتل نفسی جائز
وسزاوار اولماز لکن امام ابو حنیفه رضی الله تعالی جوابنده دیرکه استدامته برقرار اولان امورده استدامت انشا
ابتداء انشا ایله یکساندر پس مسئلهٔ مرقومه ده نفسنی بحره القاسی نفسنه منسوب اولدیغی کبی سفینه ده
نارمشرکین کندویه رسیده اولنجه دک قرار واستدامتی دخی فعل نفسندن محسوبدر وبو مسئلهٔ مؤسسه
مسئلهٔ اکراهه مقایسه دخی اولنماز که آنده تهدید اولنان یعنی امر مکروهک وقوعنده تیقن فعل نفسندن
حاصل اولان مکروهده تیقن رتبه سنه غیر واصلدر که اکراه ایلین شخص آخر کاهیجه تهدیدینی ایقاع ایتمک
قابلدر اما بونده علی کلا التقدیرین هلاکنه تیقن صفت واحده اوزره تعین ایتمشدر وامام محمد رحمه الله تعالی
مدعای مذکوری اوزره اشهاد ضمننده شول مسئله ایله استشهاد ایدرکه بربرینه متواصل اولان ایکی خانه نک
ایکیسنده ده حریق واقع اولوب احدهما ده برمسلم بولنمغله اول مسلم ساکن اولدیغی خانه ده ثابت اولسه ده
وخانهٔ دیکره واثب اولسه ده هلاکنه جازم وقاطع اولدقده آنک اوزرینه بولندیغی خانه ده تثبت واجب وخانهٔ
دیکره توانبی حقنده غیر واسعدر وبو بابده بعض اصحابمز دیدیلرکه مستشهد علیها اولان مسئله بین الائمه
محل خلاف اولدیغی کبی مستشهد بها اولان مسئله دخی مکان اختلافدر اما امام محمد رحمه الله تعالی نک
معتادیدر که برمسئلهٔ مختلف فیها اوزره آخر مسئلهٔ مختلف فیها ایله استشهاد واو اوجهله ایضاح مسئله یه
اجتهاد ایدر لکن قول اصح اولدر که بو مسئلهٔ مستشهد بها عند الجمیع مجمع علیهادر وبویله ایکن امام ابو حنیفه
رضی الله تعالی عنه مسئلهٔ اولی ده اثبات اختیار وبو مسئله ده ایجاب تثبت واستقرار ایتمکله فرق مسئلتینه
مدار اولدرکه بونده ایکی خانه ده دخی طریق هلاکی متحد اولوب احدهمادن آخره تحولنده غرض متجدد
یوقدر وانسانک بین الامرین اختیاری انجق هر بری برفائده یی مفید اولدقده اعتبار اولنور ومسئلهٔ اولی ده
بیان سالف اوزره ما ایله نار بربرینه مخالف اولمغله طریق هلاکی مختلفدر وانسان انجون هر برنده برفائده
حاصل اولمغله امام مشار الیه آنده اثبات اختیار ایله قائل اولمشدر واکر برمشرک یدنده اولان رمحله برمسلمه
طعن ورمحی جسدینه انفاذ ایلدکده اول مسلم رمحی جسدندن نزع ایتمدین اول مشرک اوزره اقتحام وآنی
سیفله ضربه قصد اهتمام ایلسه نظر اولنور اکر بو اقتحامی خوف هلاکنه مقرون وجسدندن نزع رمحده
خلاص ونجاتی مظنون ایسه بو صورتده نزع رمح حکم وجوبده مرهوندر زیرا هر مسلم اوزره اولا نفسندن
حسب الامکان دفع ضرر بعده اعدا سنه نیل وظفر واجب ایکن بو اقتحامی قتل نفسی اوزره اعانتی
مستوجبدر واکر جانبین تیقن هلاکده یاخود جراحتی تزاید ایتمک اوزره امید نجاتده برابر ایسه اول مسلم مخیردر که
دیلرسه جسدنده رمحله اقتحام وسیفله ضرب مشرکه اقدام ایدر ودیلرسه همان رمحی جسدندن نزعه اهتمام ایدر
زیرا علی کلا التقدیرین رمحی جسدندن نزعی لازم اولمغله نه طریقله میسر ایسه آنی ملتزم اولور وامام محمد رحمه الله
تعالی بو مسئله ایله مسئلهٔ سفینه میانی تفریقنده بو وجه اوزره تدقیق ایلمشدر که مسئلهٔ سفینه ده نفسنی
بحره القاده ظفر اعدا ناپیدادر اما بو مسئله ده قبل نزع ارمح اقتحامنده ظفر اعدا هویدادر بناء علیه جانبین
تیقن هلاکده متساویین ایکن اوزرینه تثبت مقامی ایجاب اولنمایوب مشرک اوزره اقدامی تجویز واستصواب
اولنمشدر ومسائل مذکوره ده موضع هلاک ونجاتنه تحصیل یقین متعذر اولمغله انجق عملی ظن غالب
اوزره بنا قیلق ممکن ومتیسر اولور وبو مثللو امورده ظن غالب موقع یقینده واقع اولمغله حقنده آنکله عمل جائز
وواسعدر واکر برمسلم بنفسه بیک مشرک اوزره قصد هجوم ایلسه نظر اولنور اکر اعدا اوزره غلبه وظفر
یاخود آنلره ایراث نکایت وکدر ایتمکدن امید وار ایسه اقدامی جائز وسزاوار اولور زیرا بو اقدامنده قصد تنکیل
اعدا ایلمشدر که حسن وجوازی ظاهر وهویدادر وهم یوم احد ده حضور رسالتپناهیده صحابهٔ کرامدن نیجه
ذات سعادتمدار اقدام مذکور اوزره اجتسار وابتدار ایتمشلر ایکن رسول الله صلی الله علیه وسلم منع وانکار
ایتمدکلرندن بشقه بعضیلری اولبابده استیذان ایلدکده آنلری تبشیر شهادتله کامکار ایلمشلردر واکر غلبه وظفر
وایراث نکایت وکدردن نا امید ایسه اقدامی بروجهله تجویز وتسدید اولنماز زیرا منفعت مسلمین ونکایت مشرکینه

مؤدی

مؤدی اولماماق وجهی اوزره همان هلاک نفسنه قصدی ایتمش اولور اکرچه امر معروف ونهی منکرده امر ونهی
تفرق اهل منکره بادی اولمیوب بلکه کندو قتلنه مؤدی اوله جغی عندنده پدیدار اولسه دخی ینه امر ونهیه
اقدامی جائز وسزاواردر لکن ما نحن فیه ایله فرق اولدر که اول بابده امر ونهی اولنان جماعت بالجمله مسلمین
وحقانیت امر ونهیده معتقدین اولملریله امر ونهیک تأثیری فی الحال ظاهر اولمازسه ده درونلرنده تمکن ایده جکی
امر باهردر وما نحن فیهده مشرکین حقانیت اسلامه معتقدین اولمدقلرندن اقدامی درونلرنده تأثیر ایتمیه جکی
امر مستبین اولمغله اباحت اقدامی ایراث نکایت ظاهره ایله شرط وتعیین قیلنمشدر لکن صورت مفروضه ده
مأیوس غلبه ونکایت ایکن اقدامنده مجرد تشجیع مسلمینه نیت وایادی موحدینله اظهار نکایت اعدایه بذل غیرت
وحمیت قیلسه ان شاء الله تعالی بو فعلنه رخصت واردر زیرا کندو یدیله نکایت اعدادن امید وار اولدقده
اقدامی جائز وسزاوار اولنجه ایادی غیر ایله امیدوار اولدقده دخی جائز وسزاواردر کذلک اقدامنده مجرد ارهاب
اعدایه طامع ودرون مشرکینه ادخال رعب وهراسی متوقع اولورسه ینه حقنده جائز وواسع کورلملوز زیرا
معنای مذکور وجوه نکایتک افضلیدر که آنده منفعت مسلمین اکمل وبو مثللو منفعت ایچون هر کس بذل وجود
ایلمک احسن وامثلدر واکر مسئلهٔ سفینه ده نار مشرکین برمسلمه ملتصق ونارک مس وحرارتی ایله محترق اولدقده
نفسنی بحره القادن غیری جای مناص بولنمامغله بالضروره بحره القاء نفسله ناردن استخلاص ایلسه بو فعلی ان شاء الله
تعالی حکم جواز ایله اختصاص ایدر زیرا بو صورتده آنی بحره القا ایدن انجق سفینه یه القاء نار ایدن مشرکین اولوب
صورت سابقه ده بحره القا فعل نفسی ایله اولوب فعل غیر ایله اولمادیغی مستبیندر که بو صورتده فعل غیرا کاواصل
وصورت سابقه ده غیر متصلدر والقاء غیر انجق وصول فعل غیر ایله حاصل اولوب قبل الوصول عدم حصولی
رتبهٔ بداهته متواصلدر کورمزمیسنکه برمسلم ایچون ایتعاد نار اولنوب اکا خطابله برسنی سیاطله یعنی قمچیلر ایله
تا قتل ایدنجیه دک البته ضرب ایده رز یاخود سن نفسکی شو ناره القا ایدوب تا که محترق اولورسین دیو تهدید عقاب
ایلسه لر اول مسلم نفسنی ناره القایه شرعا رخصتیاب اولماز اما اعداسی سیاطله ضربنه ابتدا ایدوب اول دخی
جزع واضطرار ایله بالضروره نفسنی ناره القا ایلسه بو فعلنک جوازینی رجا ایده رم زیرا بو صورتده نفسنی القا
ایتیوب القاء ضارب ایله ناره التقا ایتمش اولور وهم الم سیاط اکا فی الحال اصابت ایدوب الم نار هنوز سرایت ایتمکله
اول مسلم مقتضای طبیعت بشریه اوزره الم حاضردن الم غائبه فراره عزیمت ایتمش اولمغله رجا ایده رم که بو فعلنه
شرعا رخصت واردر وبو بابده اصل اصیل حذیفه رضی الله تعالی عنه دن مأثور اولان اثر جلیلدر که لفتنة السوط
اشد من فتنة السیف ان الرجل لیضرب بالسوط حتی یرکب الخشبة قولنده الم سیاطی اعظام وآنکله تهویل
ایتمشدر یعنی عذاب سیاط البته عذاب سیفدن اشددر که علی التحقیق بررجل سیاطله ضرب اولنورتا که بالضروره
صلب اولنه جغی خشبه اوزره صعود ورکوبی اختیار ایدر والله اعلم

باب قتال اهل الاسلام مع اهل الشرک * یعنی اهل اسلام بعض اهل شرکه اعانت ایچون التحاق وآنلر ایله
اعدالرندن بشقه اهل شرکله قتالده اتفاق مشروع اولمدیغی بیانده باب سلیس المساقدر مؤلف دقیقه شناس
حکم مزبوردن نزع لباس التباس ایدوب دیرکه مسلمین ایچون اهل شرکدن برطائفه یه اعانت ایله انضمام
ومعیتلرنده اهل شرکدن اعدالری اولان طائفهٔ آخرین ایله قتالی التزام سزاوار شان اسلام کورلمز زیرا اول ایکی
طائفه دن هر بری حزب شیطان اولوب حزب شیطان بالجمله عین اهل خسراندر ایکن مسلم آنلردن برجانبه
انضماملر تکثیر سواد واعدالرین دفع ایچون قتالده اجتهاد ایلمک بروجهله شایان کورلمزلکنه سی اولدرکه قتال
مزبورک غایتی انجق حکم شرکی اظهاردر وقتال مسلم انجق نصرت اهل حق ایچون اولمق سزاواردر کذلک
اهل عدلدن برکمسنه حقنده خوارجدن برطائفه یه انضماملر حکم خوارجی اظهار ایچون ینه خوارجدن طائفهٔ
آخرین ایله قتاله ابتداری لایق وسزاوار اولماز زیرا اکرچه اهل عدلک خوارجه مسلمیندن برطائفه یه انضماملر
خوارج آخرینی حکم عدله اعاده ایچون قتاللری استحلال اولنور اما قتال مزبور حکم خوارجی اظهار ایچون
اولمغله آندن مقصود معهود استحصال اولنماز لکن مسلمیندن اهل عدل ینه مسلمیندن خوارجه انضماملر
اهل حربدن مشرکینله قتاله اهتمام ایلمک جائزدر که قتال مزبور انجق دفع فتنهٔ کفر واظهار شوکت اسلام ایچون
اولمغله مأموربه اولان اعلاء کلمة الله ده سعی واقدامدر اما مسئلهٔ سابقه بشقه درکه آنده قتالی طریق حقدن
منحرف اولان امری اظهار ایچون اولوب بونده قتالی اصل طریق اثبات واقرار ایچوندر وبو مسئله ده دخی اباحت
قتالی آنکله مشروطدرکه ضمننده نقض عهده مجال اولمیه اما خوارج مرقومین اولا اهل حربه اعطاء امان ایدوب

صکره غدر ایله قتاللرنده دامن درمیان اولمشلر ایسه اهل عذلك آنلره انضماماله قتاللری جائز وشایان
کورلمز زیرا وفاء عهد وامان واجب عهده اهل ایماندر حتی رسول الله صلی الله علیه وسلم هر عهدنامه لرنده
وفاء لاغدر فیه لفظ شریفنی تحریر واول وجهله وفاء عهدی ایجاب ونقض عهددن تحذیر ایدرلر ایدی لکن
مشرکیندن اعطاء امان ایتدکلری قوم آخرینله معیت خوارجده قتاله جواز واردر که بو قتالده معنای غدر
بولنمایوب همان شوکت اسلامی اظهار وابراز واردر وقتال سابقدن متمیز اینجق غدردن احتراز ایچوندر واکر
اهل حرب یدلرنده بولنان اسراء مسلمینه خطاب ایله سزلر بزمله برابر مشرکیندن اعدامز ایله قتال ایدیکز دیمکله شتاب
ایلسه‌لر نظر اولنور اکر عدم امتثاللرنده یدلرنده بولندقلری مشرکیندن نفسلری اوزره خوف ایتمزلر ایسه معیتلرنده
مشرکینك آخرینله قتاللری سزاوار اولماز که مقاتل البته نفسنی خطره القا ایده جکی آشکار وبو معنی اینجق
قصد اعزاز دین یاخود نفسندن دفع مکروه کین ایچون جائز اوله جغی بدیدار ایکن قتال مزبورده اظهار شرکدن
غیری نسنه یوقدر مکر اعدارلری اولان مشرکیندن نفسلری اوزره خائف اوله‌لر بو صورتده کندو نفسلرندن
ضرر قتلی دفع ایچون معیتلرنده قتاللری تجویز واستحلال اولنور واکر عدم امتثاللرنده نفسلری اوزره خوف
ایدرلرسه معیتلرنده قتاللری جائز کوریلور زیرا بو صورتده نفسلرندن ضرر قتلی دفع ایتدکلرندن بشقه مسلمین
حقلرنده اول مشرکینی قتل ایلك دخی حلال اولمغله قتل مزبور متضمن محذور ایسه ده اکراهله ضرورت
تحقق ایلدکده اکا اقداملری جائز بلکه تناول میته وشرب خمر مثللو کاهیجه واجب دخی کوریلدیکی بی قبل
وقاندر لکن آنلره اجبار ایله سزلر بزمله برابر مسلمینله قتال ایدیکز یوقسه سزلری قتل ایده رز دیو اصرار ایلسه‌لر
بو بابده امتثاللری قطعا جائز وسزاوار اولماز زیرا قتال مسلمین حرام لعینه اولمغله امر مرقوملری بر مسلمه سن شو مسلم
آخری بغیر حق قتل ایله یوقسه سنی قتل ایده رم دیو امر اولنمق منزلنه تنزیل اولندیغندن اسراء مزبورینك تهدید
مذکور ایله دخی قتال مسلمینه اقداملری تحلیل اولنماز اما بو صورتده اکراهلری اسراء مرقومین مسلمینله
قتال ایتمیوب همان صفلرنده برابر واقفین اولملری اوزره واقع اولسه رجا ایده رمکه امثال امرلری حقلرنده جائز
وواسع کوریله زیرا مجرد صفلرنده وقوفله مسلمینه ضررلری قطعا واصل اولمامغله فعللری جمله مظالمده
داخل اولمامشدر غایة الامر مسلمین آنلر ایله کثرت سواد مشرکینی رؤیت ایتدکلرنده بر مقدار مبتلای حزن ودهشت
اوله جقلردر و بو بابده اکراهلری اینجق اضافه مسلمین اوزره اکراه اولوب اول ذخی وعید متلف ایله اتلاف مال
مسلم اوزره اکراهلری موقعنده واقع اولمغله وقت ضرورتده جائز وواسع کوریلور حتی بو صورتده مشرکیندن
کندو نفسلری اوزره خائف دکللر ایسه امر اینسه‌لر دخی صفلرنده آنلر ایله برابر واقف اولمازلر زیرا وقوفلری جنود
مسلمینه باعث ارهاب وقلوب موحدینه القاء رعبله بادی اتعاب اولمغله مسلم بلا ضرورة اکا اقدامه رخصتیاب
اولماز واکر اهل حرب اسراء مسلمینه بزمله برابر اعدامز اولان اهل حربدن قوم آخرینله قتال ایدیکز بعد انقضاء
الحرب سبیللریکزی تخلیه ایتمموز شرطی اوزره دیو التماس ایدوب اسرا دخی بو قوللری اوزره صدق وثباتلرین
احساس ایلسه‌لر امثال امرلری جائز کوریلور زیرا امثال مرقوم نفسلرندن قید اسری دفعه مقرون اولمغله بو بابده
امتثاللری سابق الذکر اعدارلری اولان مشرکیندن نفسلری اوزره خائف اولدقلری صورتده امتثاللرندن
دون دکلدر پس اول بابده امتثاللری واسع اولدیغی مثللو بو باب دخی متوسعدر سؤال اولنورسه که اهل حرب
اعدارلری اولان اهل حربه غلبه برله آنلردن تحصیل امن ایتدکلرندنصکره قتال مسلمینه توجه ایده جکلری
ظاهر وکاهیجه اعدالرندن اخذ سلاح وکراع ایدوب آنلر ایله مسلمین اوزره متقوی اوله جقلری باهر ایکن اسراء
مزبورینك معیتلری ایله آنلری مسلمین اوزره تقویه یه نیجه قادر اولورلر جوابنده دیرز معنای مذکور معتبرلرنده
احتمال موهوم واسر مشرکیندن نجاتلری امر مجزوم اولمغله جانب مجزومك رجحانی جمله یه معلومدر
کورمزمیسنکه اهل حرب امام المسلمیندن کندو یدلرنده بولنان اسراء مسلمین عددی اوزره اسراء مشرکینی
اعطا یاخود کراع وسلاحدن شو مقدارینی ایفا ایتمك اوزره مفاداته طلبکار اولسه‌لر بو بابده مأخوذلری ایله مسلمین
اوزره کسب قوت ایده جکلری بدیدار ایکن ینه اسراء مسلمینی تخلیص ایچون مساعده امام جائز وسزاوار اولور
لکن بزلره مسلمین اوزره قتال یاخود تکثیر سواد رجاله اعانت ایدیکز بعد انقضاء الحرب سبیللریکزی تخلیه ایتمموز
شرطی اوزره دیو افاده حال ایلسه‌لر امثال امرلری استحلال اولنماز زیرا قتال مسلمین بروجهله حلال اولمدیغندن
بشقه خوف هلاککه ضرورت تحقق ایتمدکجه قلوب مسلمینه القاء رعب ایده دخی رخصت ومجال یوقدر
وصورت مفروضه ده ضرورت مفهوده غیر موجوده در واکر بزمله برابر مشرکیندن اولان اعدامز ایله قتال

ایدیکز

مطلب مفاداة الاسراء المسلمین بالاسراء المشرکین او الکراع او السلاح

ایدیکز بعد الحرب سزلره اکرچه اهل و بلادیکزه عودته رخصت ویرمزز لکن بزم بلادیمزده قید وبندن
سزی اطلاق ایتمموز شرطی اوزره دیو بسط مقال ایلسه‌لر امثال امرلری بروجهله حلال اولماز زیرا اسراء
مرقومین نفسلری اوزره آمنین اولوب تلف نفس یاخود تلف عضولرندن خائفین اولمدقدنصکره بلاد کفارده
محبوس قالملریله زندانلرنده مأیوس قالملری میاننده فرق معتبر غیر مستبیندر که علی کلا التقدیرین انقطاع
اهل ودار وافتراق اخوان مؤمنین ایله حزین وغمکین اوله جقلردر پس ضمننده منفعت ظاهره استحصال
اولنماز ایکن امتثاللری تجویز واستحلال اولنماز لکن بو صورتده اسراء مزبورین نفسلری اوزره خوف هلاکه
مبتلا اوله جق مرتبه ده قید وبند ایله کرفتار محنت وبلا اولوب اهل حرب دخی بعد الحرب اول محنتدن
تخلیصلرین التزام ایلسه‌لر بو بابده قتاللرنده محنت مرقومه یی دفع ایتمك کبی غرض صحیحلری بولنمغله امتثاللری
حرام اولماز واکر اهل حرب اسباب مذکوره مثللو بر سبب ایله سبیل اسراء مسلمینی تخلیه برله دار اسلامه
رجوعلرینه رخصت ویروب اسرا دخی بعض اموالرین واو بطریق السر اخذه قدرتیاب اولسه‌لر اول مالی
اخذ ودار اسلامه اخراجلری تجویز واستصواب اولنور زیرا سبیللری تخلیه اولنسه دخی دار اسلامه خارج
اولمدقجه ینه یدلرنده اسیر اولملریله حین قدرتده اخذ اموال وقتل نفوسلری غدر امانی متضمن اولمیوب همان
حقلرنده حلال اولان اموال ونفوسه اصابت قبیلندن اولمغله حاللری دار الحربده متلصصین اولان مسلمینك
احواللری ایله تسویه وتنظیر اولنور حتی مأخوذلرین دار اسلامه احراز ایتدکلرنده اهل منعه ایسه‌لر ایچندن
خمسی افراز وباقیسنی بینلرنده سهام غنیمت اوزره تقسیمه سر آغاز اولنور زیرا احراز مأخوذلری اینجق دار اسلامه
رسیده تمام اولمشدر کذلك اسراء مزبورین یدلرنده اسیر بولندقلری اهل حرب ایله برابر ینه اهل حربدن قوم آخرین
ایله قتاله اقتحام واموال مزبوره یی اول قوم آخریندن استغنام ایدوب یدلرنده بولندقلری اهل حرب اول امواله
مطلع اولمامغله بعد الخلاص دار اسلامه اخراجله بکام اولسه‌لر بو فعللری دخی تجویز واموال مرقومه
وجه مشروح اوزره کندولره انعام اولنور وصورت مزبوره ده اموال مزبوره یی اهل حربدن اخذ ایتملری ایله
اهل حربدن اخذ ایلین مسلمیندن اخذ ایتملری متساوی الاقدامدر که اموال مزبوره فی الاصل اموال مشرکین
اولمغله دار اسلامه اخراج ایتمدکجه آنده احراز مسلمین ناتمام واکا اینجق احراز ایلین مالك اوله جغی وارستهٔ قید
ابهامدر واکر اهل حرب اسراء مزبورینه بزمله برابر اعدامز اولان اهل حربله قتال ایدرسز غنائمی بالتمام بزلره تسلیم
ایدوب سزلر ایچندن هیچ نسنه اخذ ایتمك اوزره بزلر دخی سبیللریکزی تخلیه ایتمك اوزره دیو مواعده ایتمشلر اولوب
صکره اسراء مزبورین اول غنائمی اخفا برله دار اسلامه اخراجه فرصتیاب اولسه‌لر بو دخی
مسئلهٔ سابقه ایله برابردر زیرا بو شرطك نهایتی غنائم مرقومه اموال اهل حربه ملحق اولمقدر وبر قریبا بیان
ایلدیك که اهل حربله بینلرنده امان اولمیوب وغدر امان اولمدقجه اخذ مال مباح آنلره حرام اولمامغله وقت
قدرتده اموال قدیمه لرین دخی اخذ ایتملری جائز وحکم شرعه منطبقدر اما اهل حرب آنلره بزلر سبیللریکزی تخلیه
وسزی بلادیکزه ارسال ایده رز بزم اموالیمزدن هیچ نسنه اخذ ایتممکز شرطی اوزره دیمکله معاهده
ایلسه‌لر بو صورتده اموالرندن هیچ نسنه اخذ ایتملرینه شرعا مساعده اولنماز زیرا اموال اهل حربه ترك
تعرضلرین شرط والتزام ایتمشلردر وحدیث نبویده المسلمون عند شروطهم واقع اولمغله شرط معهود
اوزره ثابت اولمق اوزرلرینه الزام اولنور سؤال اولنورسه که مسئلهٔ سابقه ده تسلیم غنائمی شرط والتزام ایتمشلر ایکن
ینه اعدارلری اولان اهل حربدن اخذ ایلدکلری غنائمی اخفا برله دار اسلامه اخراجلری جائزدر دیو ذکر
واعلام ایلدیکز جوابنده دیرز که مسئلهٔ سابقه ده اهل حربك اسراء مزبورین اوزره شرط صحیحله شرط
وتقدیم ایلدکلری اینجق اهل حربك کندو غنائملرین اسرا کندولرینه تسلیم قیلمقدر وغنائم اهل حرب
اینجق اعدالرندن بانفسهم اخذ وجلب ایلدکلریدر یوقسه اسرانك اول اعدادن اخذ ایلدکلری مغانم
مغیث قتال ایتدکلری اهل حربك غنائمندن دکلدر زیرا غنائمده ثبوت شرکت احکام اسلامیه دندر واحکام
اسلامیه منعهٔ مشرکینده غیر ثابتدر ومنعهٔ مشرکینده ثابت اولان هر کس کندو مأخوذینه احق اولمقدر پس
بو تحقیقله اسرانك غنائم مزبوره لرین اخفالرنده شرط مصرحه شرعا مخالفت ایتدکلری عندیمزده محقق
اولمشدر بعده مؤلف کریم الخصال ایادی اهل حربده اسیر اولنلر حقلرنده دخی مخالفت شرط مصرح خلال
کوریلدیکی بیانه توجه واقبال ایدوب دیرکه اسراء مرقومین سجون اهل حربده مسجونین ایکن اهل
حرب آنلره بز سزلری زندانلریمزدن اخراج ایدوب بلادیمزده اقامتکز اوزره سزلره اعطاء امان ایده رز بزلردن

سزلره بلاديكزه صودكزده رخصت اولمامق اوزره وسزلر دخى سزا اوجهارا بزلردن بركسنه‌يى قتل و بركسنه‌نك مالنى اخذ ايتمك اوزره ديو خطاب واسرا اظهار رضا ايله قطع جواب ايلسه‌لر كركدركه وفاء شرطى اوزرلرينه استيجاب ايده‌لر زيرا بطريق النص التزام شرطه قائل اولدقلرنده ايچلرنده مستأمنين منزلنده نازل اولمشلردر كورمزمبسنكه شرط مرقومى قبول ايتمكله حبس وقتل وعذابدن امن وسلامته موصول اولمشلردر حتى بومعاهده‌دن صكره اهل حربك مسلميندن اخذ ايتدكلرى برعبده ظفر بولسه‌لر آنى دخى اخذ ايتملرى سزا وار اولماز كه عند مذكور شمدى مال اهل حرب ايدوكى بديدار حتى يدلرنده ايكن قبول اسلام ايلسه‌لر ملكلرنده ابقا اولنه جغى آشكاردر اما اسير ايتدكلرى برحره ياخود مدبره‌يه ظفر بولسه‌لر آنى اخذ ودار اسلامه اخراجلرنده بن ضرر شرعى كورمزمكه شرط اهل حرب انجق مالرينه عدم تعرضلريدر حال آنكه حره ومدبره‌يه مالك اولمامشلردر كذلك مسلميندن اخذ ايتدكلرى كراع وسلاحه فائز اولسه‌لر آنلر دخى شمدى اموالرندن اولمغله آنلره دخى تعرضلرى جائز اولماز واكر اهل حرب اسراء مرقومه‌يه سزلر كندو بلاديكزه كيديكز آمنلرسز ديو خطاب ايدوب لكن اسرا دخى تأمين اهل حربى متضمن اولان بر كلامله رد جواب ايلمسه‌لر بو صورتده اهل حربى قتل ومالرينى اخذه شرعا رخصتياب اولورلر زيرا اسرا عدم تعرضلرين شرط والتزام ايتمشلر ايكن اهل حرب شرط وتعيين ايلمسه‌لر دخى اوزرلرينه الزام اولنماز اما مسلميندن برجماعت دخول دار الحرب ايچون كلوب اهل حرب دخى آنلره ادخلوا فانتم آمنون ديملرى ايله داخل اولوب كندولر شرط تأمينى التزامه قائل اولمسه‌لر بونده جواب مسئله مخالف سابقدر كه برشيئه تعرضلرى غير لايقدر زيرا بونده على طريق الاستيمان كلوب داخل اولملرى نفسلرى اوزره اشتراط عدم غدرى تضمن ايتملرى منزلنده‌در اما لكن اسرا يدلرنده مقهورين اولوب مستأمنين اولمدقلرندن حقلرنده معناى مذكور غير حاصلدر واكر اهل حرب اسراء مزبورينه خطابله سز بزمله برابر اهل حربدن اولان اعدامز ايله قتال ايديكز بلاديكزه رجوع ايچون سبيللريكزى تخليه ايتمز اوزره سز دخى اعدامزدن هرنه‌يه ظفر بولورسكز خاصة سزك اولوب بز ظفر بولدقلريمزه سز تعرض ايتمك اوزره ديو ايجاب واستيجاب ايتدكلرندن صكره اسرا اهل حربك ظفر بولدقلرينه اخذه فرصتياب اولسه‌لر بو بابده التزام ايتدكلرى شرطه وفا واجب اولمغله اخذلرى تجويز واستصواب اولنماز وصورت مفروضه‌ده اهل حرب اسرايه كندو مصابلرين تسليم ايدوب آنلر دخى دار اسلامه ياخود دار الحربده بولنان عسكر مسلمينه اخراجه اهتمام ايلسه‌لر اموال مزبوره بلا تخميس آنلره تخصيص اولنوب فارس وراجل على السويه اقتسام ايدرلر زيرا اصابتلرى حكم شرك اوزرلرنده ظاهر ايكن تام اولمغله احرازلرى دخى دار شركده اهل حربك آنلره تسليمى هنكامنده رسيده تمام اولمشدر وهم اصابتلرى منعهٔ اهل شركده حاصل اولمغله من وجه اهل شركك اخذ ايدوب صكره طيب نفسلرى ايله اسرايه تسليملرى حكمنده داخل واولوجهله اسرايه هبه ايتدكلرى مالك منزلنده نازل اولمغله منعهٔ مسلمينه اخراجلرندن اقدم اكا مالك اولدقلرندن حكم غنيمت اكا شامل اولماز حتى مصيب انجق بعض اسرا ايسه مال مزبور خاصة اول بعضه اعطا قيلنور زيرا بو بابده سبب تمام حق انجق مصيبك تسليم مشركينه مقارن اولان اصابتيدر وبوسببده شركت آخرين يوقدر واكرچه غير مصيب منعهٔ مسلمينه احرازده شركتله غنائمده مشاركت ايدر لكن قريبا بيان اولنديغى اوزره منعهٔ مسلمينه احرازك بومحلده تأثيرى يوقدر واكر مشركين اسراء مزبورين اوزره سزلردن قنغيكز اعدامزدن برشيئه ظفر بولورسه جمله‌كز ميانده مشترك اولسون ديو شرط والزام ايدوب اسرا دخى قبول والتزام ايدرلرسه بو صورتده مصيب انجق بعض اسرا ايسه ده بينلرنده على السويه اقتسام ايدرلر زيرا اهل حرب انجق جماعت اسرايه تسليم ايتمش اولملريله مال مزبور شول مال موقعنده واقع اولور كه اهل حرب آنى كندو مالرندن اول جماعته هبه ايدوب ايچلرندن بعضلرى رضاء باقين ايله قبضنه مسارع اوله واكر اهل حرب اسرا اوزره القاء كلامله بز وسزلر هرنه‌يه اصابت ايدرسك اول مصابك نصفى بزم ونصفى سزك اولسون ديو شرط والزام ايدوب بعد الاصابه اهل حربله مناصفة اقتسام ايتدكلرندن صكره اسراء مزبورين قدوم دار الاسلامه اقدام ايلسه‌لر نصف مرقومى بلا تخميس بينلرنده تسويه اوزره تقسيمه اهتمام اولنور زيرا كرك تخميس وكرك فارسى راجل اوزره تفضيل البته خاصهٔ غنيمتدر وغنيمت دخى اهل حربدن على وجه القهر اخذ اولنان مالدن عبارتدر واسراء مزبورين اموال مرقومه‌يى اخراجده انجق تسليم مشركينله متمكن اولدقلرندن اوابابده انتفاء معناى قهر امر متعيندر اما اسراء مزبورين اهل حربك طيب نفسلرى معدوم ومطلع اولسه‌لر يدلرندن اخذ ايده جكلرى مجزوم ايكن اموال مرقومه‌يى كتم واخفا ودار اسلامه اخراج وايفا ايتمش اولسه‌لر

بونده

بونده اموال مرقومه تخميس اولنوب باقيسى سهام غنيمت اوزره اخذ واستيفا ايدرلر زيرا بونده اصابتلرى طريق قهر ايله حاصل وسبب حقلرى انجق منعهٔ مسلمينه احرازده تام وكامل اولمشدر وبو مسئله‌ده مصاب اسرا كندو غنائملرى اولمغله آنى كتم واخفاده معناى غدر منعدمدر اما مسائل سابقه‌ده ذكر اولنديغى اوزره على وجه الغدر اخذ واخراج ايلدكلرى كركدركه تخميس اولنمايوب حكم غنيمته ادراج اولنميه زيرا على وجه الغدر اخذلرى حلال اولميوب بلكه مسلمين مستأمنينك على وجه التلصص ماخوذلرى منزلنه انزال اولنور بناء عليه امام المسلمين اوزره لازمدركه اموال مرقومه‌يى اصحابنه رد ايله اسراء مرقومينه على سبيل الفتوى امر وتنبيهى ملتزم اوله واكر اهل حرب اعدالرى اولان اهل حرب آخر ايله قتال ايچون اسراء مرقومينى خاصة ارسال وتقديم وايچلرنده احكام مسلمينى اجرا ايتمك اوزره آنلردن برينى اوزرلرينه تأمير وتحكيم وغنائملرينى دار اسلامه اخراج ايچون كندولره تسليم ايلسه‌لر بو صورتده اهل حربك تهديد وعدم تهديدلرينه نظر اولنمايوب همان مباشرت قتاللرى تجويز وتعميم اولنور زيرا قتاللرى اظهار احكام مسلمين اوزره اولمغله من قبيل الجهاد ايدوكى مستبيندر بو تقدير اوزره دار اسلامه بعد الاحراز خمس مصابلرى افراز وباقى سهام غنيمت اوزره بينلرنده تقسيمه سزا اولنور زيرا بو بابده مصابلرى حكم غنيمتده داخل اولمغله آنده تأكد حقلرى دار اسلامه احرازده حاصل اولمشدر كورمزمبسنكه مسلمين اهل حربدن اهل اسلامه موادعين اولان برقومك بلادلرندن امرار عسكر واهل حربدن قوم آخرينه شبخون ايچون طلبكار رخصت اولوب آنلر دخى رخصت ويرمكله تكميل مصلحت ايلسه‌لر بو صورتده مصاب عسكرك تخميسى تقديم وباقيسى بينلرنده سهام غنيمت اوزره تقسيم اولنور واكر مسئلهٔ مفروضه‌ده اسراء مزبورينى حين ارسالده مصابلرينك نصفى ياخود تمامى اسرانك اولميوب كندولرك اوله جغى شرط وتقييد ايدوب لكن اولبابده عدم امتثاللرى تقديرى اوزره اسرايى تخويف وتهديد ايتمسه‌لر بو قتاللرى اهل حربه مسلمين اوزره اعانتى متضمن اولمغله تجويز وتسديد اولنماز كورمزمبسنكه اسرا بو قتاللرنده كراع وسلاحه ظفرياب اولسه‌لر اهل حرب شرط ايلدكلرى نصفى ياخود تمامى يدلرندن اخذ وانتهاب وآنكله قتال مسلمين اوزره قوت ومكنتلرين اكتساب ايدرلر مكر بو صورتده اهل حرب بعد تحصيل المرام سبيل اسرايى تخليه برله دار اسلامه خروجلرين شرط والتزام ايده‌لر بو بابده اهل حربه ويردكلرى سبى وكراع وسلاحله مفادات نفسلرى منزلنه تنزيل اولنمغله امتثال امرلرى تحليل اولنور وبو صورتده بعد خروج دار الاسلام بقيهٔ غنيمتلرى بعد التخميس سهام غنيمت اوزره بينلرنده اسهام اولنور زيرا اصابتلرى اظهار حكم اسلامه مقرون وحين اصابتلرنده مشركين معيتلرنده بولنمايوب منعه‌لرى انجق منعهٔ مسلمين اولمغله مصابلرنده تأكد حقلرى تسليم مشركينله اولميوب انجق احراز دار اسلامله زبون اولمشدر واكر بو مسئله‌ده مصابدن سبى وكراع وسلاحى اسرايه وما عدايى كندولره شرط ايتمش اولسه‌لر بو معامله‌لرى اعطاء مالله مفادات نفسلرى منزلنه تنزيل اولنمغله امتثال امرلرى بطريق الاولى تحليل اولنور اما بو صورتده اسرايه مصابكزك نصفى ياخود تمامى سزكدر بشرط آنكه سز دار اسلامه خارج اولميوب مصابكزى دخى اخراج ايتميه‌سز ديو شرط والزام ايلسه‌لر بونده خوف نفسله ضرورت بولنمادقجه امتثال امرلرى حرام اولور زيرا بو امتثاللرنده تحصيل منافع مشركين موجود ومقابله‌سنده خلاص مسلمين مفقود اولمغله بلا ضرورة جواز قتاللرى نابود اولمشدر والله اعلم

باب مالايكون لاهل الحرب من احداث الكنايس والبيع وبيع الخمور* يعنى اهل حربك بعد قبول الذمة يهودلرى امصار مسلمينده احداث كنيسه ونصارامى احداث بيعه ايتمكدن ممنوع وبيع خمور ايتملرينه مساعدهٔ مسلمين غير مشروع اولمقده باب مطلوب الشروعدر توبهٔ بن نمر الحضرمى جنابلرندن مرويدركه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرى لا خصاء فى الاسلام ولا كنيسة بيورمشلردر وخصا واخصانك معنالرى واحد وروايت حديث مذكور لفظيندن هر برى ايله واردر وبيان معنالرنده ايكى قول واردر قول اول حقيقت معناسى اوزره انسانك خصيه‌لرينى نزع ايله قوت جماعنى دفعدر ولفظ حديث اكرچه صيغهٔ نفيله واقع اولمشدر لكن آنكله مراد اخصاء بنى آدمدن نهيدر وصيغهٔ نفيله ارادهٔ نهيده قصد مجاز اولمغله نهى صريحدن ابلغيتله ممتازدر واخصاء بنى آدم نص قرآنله حرامدر حتى ابليسدن حكايه اوزره وارد اولان ولامرنهم فليغيرن خلق الله يعنى البته بن بنى آدمه امر ايده‌رم آنلر دخى بنم امرمله البته الله تعالى‌نك خلق ايلديكى وضعى تغيير ايدرلر آيت كريمه‌سنده تغيير خلق الله‌دن مراد اخصاء بنى آدمدر ديديلر پس اخصاء بنى آدم مقتضاى امر شيطان اولدقده فحشا ومنكردن اوله جغى نمايان‌در وهم اخصاء بنى آدم البته مثله‌در ورسول الله عليه السلام كلب عقوره دخى مثله‌دن نهى ايتمشلردر وقول ثانى على طريق التجوز بمعنى التبتلدر وتبتل راهبلرك نفسنه جماع نسايى حرام قيلمقدر

وعثمان بن مظعون بعض رفیقلری ایله رضی الله تعالی عنهم قصد تبتل ایتدکلرنده رسول الله صلی الله علیه وسلم آنلری نهی ایتمشلردر وحدیث مذکورده کنیسه‌دن مراد امصار مسلمینده احداث کنایسدرکه اهل ذمت آندن ممنوعلردر وامام محمد رحمه الله تعالی حدیث مذکوری رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرندن روایت ایلدکده معنای مذکوری اول امام همامدن ابن سماعه رحمه الله تعالی نوادرنده ذکر وروایت قیلمشدر وامیر المؤمنین عمر بن الخطاب رضی الله عنه‌دن مرویدرکه اقلیم خراسان وغیریدن مسلمینك فتح ایلدکلری بلاده احداث کنایسدن بالکلیه اهل ذمتی منع ایده‌رم اما قدیما یدلرنده بولدیغم کنایسدن برشیئی اول موضع امصار مسلمیندن بر مصر اولدقدنصکره احداث ایتدکلری معلوم اولمدقچه هدم ایتمزم دیمشدر زیرا بلا سبب موجب ازقدیم یدلرنده بولنان نسنه‌یی تغییر ایتمك غیر جائزدر وبر موضع امصار مسلمیندن اولوب اظهار شعائر اسلام ایچون متهیء اولدقدن صکره آنده احداث کنایسه رخصت ویرمك مسلمی بعد الارتداد ثبات شرك اوزره تقریر واثبات حکمنده اولمغله بو دخی قطعا غیر جائزدر واگر اهل حربدن برطائفه رقاب واراضیلرندن اداء مال معلومه راضی وذمت مسلمینه دخول واوزرلرینه احکام مسلمین جریان وحلول ایتمکه طالب وراضی اولسه‌لر امام المسلمین اوزره واجبدرکه اظهار مساعده برله مراملرین ممضی اوله زیرا عقد ذمت قبول اسلام کبی باعث انتهاء قتال اولمغله اهل حرب مسلمیندن اوزرلرینه عرض اسلام ایتملرینه طالب اولدقلرنده انجاح مراملری واجب الاستعجال اولدیغی کبی طالب ذمت اولدقلرنده دخی واجب الاستعجالدر نکته‌سی اولدرکه اهل حرب قبول ذمتله اولا معاملاته راجع اولان امورلرنده احکام اسلامی التزام ایدوب صکره محاسن شریعت مطهره‌یی رؤیتله کاهیجه میل اسلام ایده‌جکلردر پس طلب ذمتلرینه مساعدهء امامده ارفق طریقیله دعوت دینی اتمام واردر حتی اهل نجران طلب ذمت ایتدکلرنده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم مطلبلرینه اجازه واجابت ایدوب بهر سال جانب مسلمینه ایکی بیك حله یاخود شك راوی اوزره بیك ایکیوز حله ویرمك اوزره مصالحه برله اتمام مصلحت بیورمشلردر وعلی هذا مسلمین دخی اهل حربله وجه مشروح اوزره مسالمین اولدقلرنده اراضی اهل حرب اراضی شام کبی نیجه قری ومداین اوزره شامله ایسه مسلمین ایچون دارلرندن وارضلرندن برشیئی یدلرندن اخذ ایتمك ومنزللرنده اوزرلرینه نزول ایتمك کبی معامله‌لری حکم جوازده داخل اولماز که جماعت مزبوره عهد وصلحه نائله اولمشلردر حتی منادی رسول خدا علیه من التحیات ماهو ازکی واندی یوم خیبرده لا احل لکم شیئا من اموال المعاهدین دیو ندا ایدوب اموال معاهدیندن برشیئی سزلره حلال کورمزم مضمونتی طرف نبویدن مسلمینه اظهار وابدا قیلمشدر وهم قبول ذمته میل واقبالری ایچون حقوق واموالری مسلمینك حقوق واموالری کبی اولمغیچوندر اما اراضی مزبوره ایچنده برفردك ملکی اولمیان ارض مواتی مسلمین اتخاذ مصر ایتمکه اشتغال ایلسه‌لر بومعنی استحلال اولنور زیرا بونده املاکلرندن برشیئه تعرض بولنمدیغندن بشقه دیارلرنده احکام اسلام اجرا اولنمغله جمله‌ء دار اسلامدن اولمغله موات اراضیلری وابسته‌ء رأی امام اولمشدر قال علیه السلام الان عادی الارض لله ولرسوله ثم هی لکم منی مترجم فقیردرکه عادی تشدید یا ایله عاده نسبتدرکه عاد قوم معروف قدیمدر قاموسده وعاد قبیلة والشیء العادی القدیم دیو تفسیر ایتمشدر ومعنای حدیث ای امت واصحابم آگاه اولکزکه اراضی عادیه یعنی کسنه‌نك ملکنده داخل اولمیان اراضی قدیمه الله تعالینك ورسولنکدر صکره بندن سزلره اعطا اولنوردیمکدر انتهی ومسلمین وجه مشروح اوزره اول ارض مواتده اتخاذ مصر ایلدکلرنده قربنده اهل ذمتك قراسی بولنوب مصر مزبورك بیوتی تکثر ایتمکله قرای مرقومه‌دن تجاوز برله محیط وشامل اولسه قرای مزبوره مصر مرقومه داخل قیلنور بوصورتده قرای مزبوره‌ده کنایس یهود یاخود بیع نصاری یاخود آتشکده‌ء مجوس وار ایسه علی حالها ابقالری سزاوار در زیرا سکانی اهل صلح اولوب معبد قدیملری خصوصنده ترك تعرضه مستحق اولدقلرندنصکره موضع مرقوم مصر اولمغله حکم سابقه تغیر ملتحق اولماز کورمزمیسنکه سکان مزبورینه املاکلرین اخذ یاخود مسکنلرندن ازعاجله تعرضمز لایق اولماز که عقد صلحله عدم تعرضه مستحق اولمشلردر لکن صورت مفروضه‌ده اول موضعده احداث بیعه وکنیسه‌یه عزیمت قیلسه‌لر اولنابیده آنلره رخصت ویرلمز زیرا اول موضع شمدی صلوة جمعه واعیاد قیلنوب اقامت حدود اولنور وجهی اوزره امصار مسلمیندن اولمشیکن احداث مذکور اوزره آنلری تمکین ایلك مسلمین اوزره ادخال وهنه بادی یاخود بحسب الظاهر مسلمینله معارضه‌یه مشرکینی تمکین ایتمکه مؤدیدر ورسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك حدیث سابقده ولا کنیسة قول صحت ردیفلرندن مراد شریفلری اشبو معنای لطیفه توضیحی اولدرکه قبول ذمت

ایتملریله

مطلب اتخاذ المسلمین مصرا فی اراضی اهل الذمة

مطلب تصرف المترجم فی شرح الحدیث

ایتملریله موضع قراری دار اسلام اولدقدنصکره آنده بولنان کنائس ابقا وتقریر اولنوب اول جهتله آنده حقلری متأکد ومتقرر اولمغله صکره‌دن مصر اولمق کبی اول موضعده حادث اولان حالتله حق قدیملری متغیر اولماز اما احداث کنایسده حکم مسئله بشقه‌در نظیری شول حکم شرعیدرکه قاضی برحادثه‌ده اجتهادی ایله آنی امضا ایدوب صکره رأیی اول حکمندن متحول اوله بوصورتده حکم سابقنده حق مقضی له متقرر اولمغله قاضی آنی نقضه مقتدر اولماز اما مستقبلده اول حادثه‌نك مثلی ظاهر اولسه اول بابده حکمی رأی ثانیسی اوزره بنایه قادر اولور لکن قرای مرقومه‌نك سکانی فی الاصل اول موضعده بیع خمور وخنازیری اظهار ایده‌کلمشلر ایسه دخی شمدی مصر اولمغله آنلری اظهاردن منعه ابتدار اولنور زیرا بیع مزبور نو بنو انشا قیلدقلری تصرفات حادثه‌دندر یوقسه بیعه وکنایس کبی ابنیه‌ء غیر محدثه‌دن دکلدر وبز مبسوطده بیان ایلدیك که اهل ذمت امصار مسلمینده بیع خمور وخنازیری اظهاردن منع وخمور وخنازیری علی وجه الظهور والشهرة ادخالدن ردع اولنورلر وبو حکم مقبول حضرت عمر وحضرت علی رضی الله تعالی عنهمادن دخی منقولدر وهم مصالحه‌مز استخفاف دین ایتملری اوزره اولمدیغی ظاهر ایکن بیع مذکور فسق اولوب امصار مسلمینده اظهار فسق ایتملری استخفاف دینی متضمن ایدوکی باهردر کذلك بیراملری حلول ایدوب کنایس قدیمه‌لرنده اخراج صلیب ایدرلرسه آندن منع اولنمازلر اما کنایسلرندن درون مصره اخراجلری استخفاف مسلمینه بادی اولمغله آندن ردع اولنورلر لکن صلیبلرین مصردن خارج مصره اخراج ایدرلرسه دیلدکلری منوال اوزره حرکتلرندن ازعاج اولنمازلر یعنی بشرط آنکه فناء مصری دخی تجاوز برله محل بعیده مسلمیندن تمایز ایده‌لر زیرا فناء مصر حکم اقامت جمعه واعیادده درون مصر ایله برابردر حتی نوادر ابی سلیمان الجوزجانیده ذکر اولنمشدرکه امام المسلمین یوم جمعه‌ده اقتضاء مصلحته مسلمینله بعض افنیه‌ء مصره خارج اولسه آنده مسلمینله اداء صلوة جمعه جائز کورلور پس مسلمینك بومثللو شعائر اسلامی اظهار ایده‌جکلری مواضعده اهل ذمتی اظهار آیین کفر ایتمکدن منع ایلمك لازمدر تاکه بحسب الظاهر مسلمینله مقابله ومعارضه‌لرین مستلزم اولمیه کذلك درون کنائس قدیمه‌لرنده ضرب ناقوس ایتدکلرنده منع اولنمیوب خارج کنائسنده ایدرلرسه بحسب الظاهر اذان مسلمینه مقابله ومعارضه‌لرین متضمن اولمغله دفع اولنورلر اما قریه‌لرده وامصار مسلمیندن برمصر اولمیان موضعلرده بعض مسلمین ساکنین اولسه‌لر دخی احداث کنائس واظهار آیین کفر ایتملرندن ممنوع قیلنمازلر که موضع مرقوم اقامت جمعه واعیاد کبی اظهار شعائر اسلام ایچون موضوع اولمامشدر لکن ائمه بلخدن جمع کثیر عاملهم الله تعالی بلطفه الکبیر دیدیلرکه امام محمد والاجناب مسئله‌ء مزبوره‌ده کرك بوکتابنده وکرك مبسوطنده کندو بلده‌لری اولان کوفه‌نك قریه‌لرینه نظر ایدوب وجه مشروح اوزره رخصتله جواب ویرمشلردرکه قرای کوفه‌نك عامه‌ء سکانی اهل ذمت وروافض ایدوکی شهرتیابدر اما بزم دیاریمز اولان بلاد بلخده اهل ذمت امور مذکوره‌دن امصارده منع اولندیغی کبی قراسنده دخی ردع اولنورکه قرای مزبوره منزلهٔ امصارده مجمع جماعت مسلمین وموضع جلوس واعظین ومدرسیندر وائمه‌ء بلخ فرق مشروح المآلری اوزره مؤلف کریم الخصالك بوکتابنده واما المصر الذی الغالب علیه اهل الذمة مثل الجیزة ونحوها لیست فیها جمعة ولا حدود تقام فانهم لا یمنعون من احداث ذلك فیها یعنی شول مصرکه قرب کوفه‌ده بولنان جیزه وغیریلری کبی غالب سکانی اهل ذمت اولوب آنده جمعه وحدود شرعیه اقامت اولنمیه آنك کبی امصارده دخی اهل ذمت احداث کنایس مثللو نسنه‌لردن منع اولنمازلر دیدیکی قول حکمت اشتمالی ایله استدلال ایلدیلر مترجم فقیردرکه وجه استدلاللری اولدرکه مؤلف دقیق التحقیق عدم منعلرین غالب سکانی اهل ذمت اولوب جمعه وحدود اقامت اولنمامق صورتنه تعلیق ایلمشدر خلافنده وجوب منعلری بطریق المفهوم منفهم اولور وبوکتاب مفهوم مخالفت حجت اولمق اوزره مبنی ایدوکی سابقده منقش ومرتسم اولمشدر انتهی وشارح الکتاب شمس الائمة السرخسی لاطفه الله تعالی بکرمه الانسی دیرکه مشایخ دیاریمز اهل ذمت قریه‌لرده امور مذکوره‌دن علی کل حال منع اولنمازلر دیو بسط مقال ایدوب مدعای مشفوع المنوالری اوزرینه مؤلف کثیر النوالك بوکتابنده القری التی اهلها مسلمون الا انها لیست بامصار فیها جمع وحدود اذا اشتری قوم من اهل الذمة فیها منازل واتخذوا فیها الکنایس والبیع واعلنوا فیها بیع الخمر والخنزیر لم یمنعوا من ذلك لان المنع باعتبار انه موضع اقامة معالم الدین فیه من الجمع والاعیاد واقامة الحدود وتنفیذ الاحکام یعنی شول قریه‌لرکه سکانی مسلمین اولوب انجق اقامت جمعه وحدود اولنور امصار اولمامغله اهل ذمت آنده بولنان منازلی اشترا ایدوب ساکن اولسه‌لر وآنده بیع وکنائس احداث ایلسه‌لر وبیع خمور وخنازیری اعلان قیلسه‌لر

مطلب حکم القاضی فی شیء ثم رأی غیره

مطلب ضرب الناقوس من اهل الذمة

الجیزة بالکسر بلد قرب الکوفة کذا فی القاموس

منع اولنمازلر زيرا برموضعده بونلردن منع اولنمق انجق اول موضع احياء جمعه واعياد واقامت حدود وتنفيذ احكام مثللو معالم دينى اقامته محل اولمق اعتبارى ايله در ديديكى مقال سلبس الانتقالى ايله استدلال ايلديلر مترجم فقيرديركه بونلرك وجه استدلاللرى واضح وجلى وغباراشتباهدن منجليدر ومؤلف جليلك بوقول جميلنده تنفيذ احكام قريه لرده جارى اولميوب امصاره مخصوص ايدوكنه دليل واردر وادب القاضى نام كتاب بلاغت نماسنده دخى بومعنايه رمز وايما ايلمشدر لكن امام خصاف تنفيذ احكامده قرى حكم امصارده در ديو ذكر خلاف ايلمشدر وبزبو مسئله نك بيانى شرح المختصرده اعلان ايلديك والحاصل اهل ذمت امور مذكوره دن امصارده وافنيه امصارده منع اولنوب اكثرسكانى اهل ذمت اولان قريه لرده ردع اولنماز اما مسكن مسلمين اولان قريه لرده بيان ايلديكمز منوال اوزره بين المشايخ اختلاف اقوال واردر واكر اهل حربدن برداراك اهاليسى طالب ذمت اولدقده مسلمين اول قومك مداين وامصارلرنده بولنان بيوت ومنازللرين كندولر ايله اقتسام ايتمكى اوزرلرينه اصل صلحده شرط وتعيين ايلسه لر بومعامله لرى تجويز وتحسين اولنور زيرا اوزرلرينه تملك منازللرين شرط قيلنق همان مال آخرى ادالرين شرط قيلنق موقعنده واقع اولمغله شرط مرقوم بينلرنده معلوم اولدقده جائز وواسع كوريلور بوصورتده مسلمين مداين وقرالرنده اقتسامله مالك اولدقلرى منازللرينه نازلين اولدقلرنده اول موضعده بيع خمور وخنازيرى اعلان وتزويج محارم ايتدكلرى مستبين اولسه موضع مرقوم ايچنده اداء جمعه واقامت حدود اولنان مصر مسلمين اولمش ايسه فى الاصل اعلان ايده كلدكلرى ذكر اولنان مثللو آيين كفرى اظهاردن منع اولنوب احداث كنايسدن دخى تمكين اولنمازلر زيرا مسلمين بعد الصلح احداث سكنى ايتملريله امصار مسلميندن اولمغله موضع مذكور ذكرى سبقت ايتديكى اوزره قراى اهل ذمتدن ايكن مصر مسلمين تكثر ايدوب آنى احاطه ايتمكله حكم مصرده داخل اولان موضعك حكمنه نظير وقرين اولمشدر پس اولبابده ذكر ايلديكمز جميع احكام بوبابده دخى ظاهر الاستحكامدر واكر اهل ذمتك كنايس قديملرندن بركنيسه منهدم اولسه آنى كالاول بنايه مقتدر اولورلر كه اول عرصه ده حقلرى آنى تهيه وتعيين ايتدكلرى مصلحتلرى ايچون متقرر اولدقدنصكره حق مزبور انهدام بنا ايله متغير اولماز وبعد الانهدام بناء ثانيلرى احكام شرعده بناء اوله مماثل ومدانيدر واكر كنيسه لرين مصرك برموضعندن موضع آخرينه قصد تحويل ايلسه لر اولبابده مساعده مسلمين تجويز وتحليل اولنماز زيرا موضع ثانى اظهار احكام اسلام ايچون اعداد وترتيب اولنمشيكن اظهار احكام شركك ايچون اعداد وترتيبى اولبابده مسلمين ايچون تعويض مال ايتسه لردخى تجويز وتقريب اولنمز نظيرى شول مرتد دركه مسلمين ايچون اعطاء مال ايله ارتدادى اوزره ثباتنه طلبكار اوله اكا مساعده بروجهله سزاوار اولمديغى كبى بونده دخى سزاوار اولماز كورمزميسنكه اهل ذمت كنيسه لرين فى الاصل مسجد مسلمين اولان برموضعه نقل وتحويل ومقابلنده مسلمين ايچون مسجد قديملرندن احسن وواسع مسجد آخر بناسنى شرط وتأصيل ايلسه لر اولبابده مساعده مسلمين تحليل اولنور مى البته تحليل اولنماز واكر امام المسلمين اهل حربدن برقوم اوزره واراضيلرى اوزره استيلا ايدوب آنلر ايله عقد ذمتى رأى وتصميم ايلسه جائز ومستقيم كوريلور زيرا حضرت عمر رضى الله تعالى عنه سواد كوفه يى فتح ايلدكده صحابهٔ كرام رضوان الله عليهم اجمعين ايله مشاوره وقرآن كريمدن والذين جاؤا من بعدهم نص فخيمنك دلالتيله محاجه ومشاوره دنصكره جمله سى رأى عمرى اوزره اتفاق ايتملريله اول قومى اهل ذمته الحاق ايلدى وصحابهٔ كرامدن برقاچ كسنه لر بوخصوصده مخالفته قيام ايلديلر لكن آنلر دخى بومخالفتلرنده ممدوح الانام اولمديلر حتى حضرت عمر رضى الله عنه منبر اوزره اللهم اكفنى بلالا واصحابه يعنى يارب بلال وبلالك رفيقلرندن انتقامده بكا كافى اول ديو دعا ايتمكله برسنه يكمدين جمله سى دار دنيادن كوزلرين يوموب انتقال دار بقا ايلديلر وبعد الفتح عقد ذمتدنصكره كندولره مخصوص قيلنان قرى وامصارلرنده بناء بيع وكنايسدن واظهار بيع خمور وخنازيردن منع اولنمازلركه منع مزبور اقامت جمعه وحدود اولنان امصار مسلمينه مقصوردر وبزبو حكمى اوائل بابده قبل الظفر اهل حرب طالب ذمت اولوب اوزرلرينه عقد صلح ايلدكلرى اراضيلرنده تقرير ايتمشيدك اشبو اراضى دخى جمعه واعياد وحدود كبى شعائر اسلام ايچون موضع اقامت اولمامغله حكم مذكور بونده دخى تحرير اولنور واكر امام المسلمين ارض قومده كوريلنده حضرت عمر رضى الله عنه بصره وكوفه يى تخذ مصر ايلديكى كبى مجددا اتخاذ مصر ايلدكده اهل ذمت دخى مصر مرقومده اشتراء منازل ايدوب مسلمينله برابر ساكن ونازل اولسه لر آندن منع اولنمازلر زيرا آنلرين عقد ذمتى قبول ايتديكمز انجق محاسن دينيه وقوفله اسلامه دخوللرين مأمول ايتديكمزدندر وانلرك سكناده مسلمينله اختلاطلرى مأمول مرقومه مدار حصول ادر

شارح الكتاب شرح الله تعالى صدره يوم الحساب ديركه شيخمز شمس الائمة الحلوانى رحمه الله تعالى مسئلهٔ مرقومه يى تحقيقنده بعض شروطه تعليق ايدوب ديرايديكه رخصت مزبوره انجق اول وقتده دركه اهل ذمت قليل اولوب ميان مسلمينده وجه مذكور اوزره ساكن اولملريله بعض جوامعدن جماعت مسلمينه باعث تعطيل وبادئ تقليل اولميه لر اما جماعت مسلمينى تعطيل ياخود تقليله بادى اوله جق رتبه ده كثير ايسه لر ميان مسلمينده سكنادن منع اولنوب جوامع وجماعات مسلمين بولنميان طرفده ساكن اولملريله امر وتدبير اولنور وتفصيل ملحوظ امام ابو يوسف رحمه الله تعالى دن دخى امالبسنده محفوظدر وصورت مفروضه ده سكنى ايچون اشترا قيلدقلرى بيوتدن بعضيسنى عبادتلرنده اجتماعلرى ايچون بيعه يا كنيسه يا آتشكده اتخاذ ايتمكه عازم اولسه لر آندن منعلرى لازمدر زيرا معناى مزبور مسلمينله اجتماع جماعت ايچون بناء مساجده بحسب الظاهر مقابله ومعارضه لرينه بادى واول وجهله مسلميني تحقير واستخفافلرينه مؤديدر كذلك بيع خمور وخنازيرى ونكاح محارمى اظهارلرندن دخى منعلرى لازمدركه مقصودلرى اخفا ايله دخى حاصل ايكن اظهارلرى استخفاف مسلميني مستلزمدر ومسلميندن برفرد ايچون جائز دكلدركه كندو بيتنى امور مذكوره دن برى ايچون اهل ذمته ايجار ايده زيرا بوايجارى استخفاف مسلمينه راجع اولان اموره اهل ذمته اعانت ايدوكى بديداردر بويله ايكن ايجار ايتمش اولوب آنلر دخى ايچنده امور مذكوره دن برينى اظهار ايدرلرسه كركدركه صاحب البيت وغيريلرى نهى منكر طريقى اوزره آنلرى منعه ابتدار ايده لر وبوبابده صاحب البيت اجانب ايله متساوى اولمغله منكرمزبوردن مستأجرينى منع ايلمسى فسخ اجاره يى محتوى اولماز نظيرى شول مسلمدركه بيتنى مسلم آخره ايجار ايدوب اول دخى ايچنده بيع مسكرات ونامى شرب شراب اوزره جمعيه اجتماع ايده بونده صاحب البيت نهى منكر طريقى اوزره مستأجرينى منعه ابتدار ايلدر وبومعنى عقد اجاره يه متصل اولان معنايى مبطل اولمامغله فسخ اجاره يه مدار اولماز لكن برذمى مسلمدن استيجار ايلديكى خانه ده يالكز نفسى ايچون برنماز كاه اتخاذ ايلسه آندن منعى لايق اولماز كه اتخاذ مرقوم مرافق سكنادن اولمغله اجاره ايله آكا مستحق اولمشدر ومنع اولنان انجق نمازلر ايچون اجتماع ايده جكلرى كنيسه يى بنالريله مسلمينله اظهار شعائر اسلامده بحسب الظاهر مقابله ومعارضه لرين متضمن اولان معنادر اما اول خانه يى صومعه قيلوب آنده اصحاب صوامع كبى خلوت ايتمكه عازم اولسه امصار مسلمينده آندن دخى نهى لازمدر زيرا اتخاذ صومعه دخى بين الناس كسب اشتهار ايتمكله جماعتلرى ايچون اتخاذ كنيسه منزلنده اعتبار اولنور وصورت مذكوره ده امام المسلمين بعد الاستيلاء اهاليسنى اهل ذمت قيلديغى بلاددن بر بلده يى امصار مسلميندن اقامت جمعه وحدود اولنور برمصر ايلسه واول بلده ده اول قومك بركنيسهٔ قديمه لرى بولنسه كركدركه امام اول قومى اول كنيسه ده نمازدن منعه اهتمام ايليه اما ذكرى سبقت ايتديكى اوزره قبل الاستيلاء اهاليسى ايله قبول ذمت اوزره مصالحه اولنان امصارلرده حكمى بشقه دركه آنلرده برى امصار مسليميندن برمصر اولدقده اكرچه آنده احداث كنايسدن منع اولنورلر اما كنايس قديمه لرى آنلر ايچون ترك اولنور لكن مانحن فيهده هم احداث كنايسدن منع اولنورلر وهم كنايس قديمه لرى آنلر ايچون ترك اولنماز زيرا امام المسلمين بعد الاستيلا اول بلده يى بين الغانمين تقسيمه عازم اولسه كنايسدن برشيئى ترك ايتمك لازمدر كذلك اهاليسنى اهل ذمت قيلدقده دخى بويله در بومسئله ده معناى فقهى اولدركه بر بلده عنوة فتح اولندقده آنلك هرموضعنده اظهار احكام اسلام ايچون سبب استحقاق البته ثابت وهرموضعنده حق مسلمين مثبت اولمشدر بوندنصكره رأى امام انجق نظر مسلمينه راجع اولان خصوصنده معتبر اولور بوقسه كنيسه لرين آنلر ايچون ترك ايتمك كبى ابطال حقلرنده معتبر اولماز وصلحا فتح اولندقده مسلمين ايچون اراضيسنده سبب استحقاق البته ثابت اولميوب همان امام المسلمين استحقاقلرين صلحله مثبت اولمغله استحقاقلرى انجق عقد صلحك تناول ايتديكى مقدارى مثبت اولور كورمزميسنكه صورت استيلاده رؤسلرى اوزره جزيه يى واراضيلرى اوزره خراجى وضع ايدر وصورت صلحده نفوس واراضيلرندن انجق صلحله التزام ايلدكلرى مقدارى اموال اوزرلرينه الزام اولنور توضيحى اولدركه صورت صلحده فى الاصل اراضيلرنده ثابت اولان حقلرى متأكد اولوب حق مسلمين انجق آنلرك حق متأكدلرى اوزره بطريق الحدوث ثابت ومتجدد اولمشدر پس مسلمينك حق حادثلرى بعد الحدوث آنلرك بيع وكنايس احداثلرينه مانع اولور اما حق متأكدلرينه معارض ومدافع اولماز وصورت استيلاده اراضيلرنده حق مسلمين استيلا ايله ثابت اولدقدنصكره آنلرك حقلرى اوزرلرينه من ايتكده حادث اولان رأى امام ايله مثبت اولمشدر ورأى امام دخى نظر مسلمينله مشروط اولمغله كنايسلرين آنلر ايچون ترك ايتمك كبى نظر مسلمينى متضمن اولميان خصوصده تقدم حق مسلمين معتبر ومضبوط قيلنور نظيرى اولدركه

مطلب اتخاذ اهل الذمة بيوتهم معبدا يجتمعون فيه

مطلب لا يجوز للمسلم ان يواجر اهل الذمة بيتا ليبيع الخمور ونحوه

اهل حربدن دار حربده مستأمن بولنان دار الحربه رجوعه تمکین اولنور اما امامك عقد ذمت ایلدکاری دار الحربه
رجوعه تمکین اولنماز بونك دخی منشأ ومباسی آنلاذ کر ایلدیکمز معنادر لکن صورت استیلاده بعد عقد الذمة اکرچه
امام المسلمین آنلری کنایس قدیمه‌لرنده تمازلردن منع ایلمك لازمه حالدندر اما ابنیه سین هدم ایتمك دخی حلال اولیوب
همان کنایس قدیمه‌لرین بیوت ومنازل اتخاذ ایتملریله امر ایلمك اوجب احوالدندر که عقد ذمتله املاکلرنده اظهار حرمت
وعصمت ایتمش اولوب کنایس قدیمه‌لری املاکلرندن اولمغله آنلردن برشیئه تخریبله تعرض جائز کورلمیوب همان آنلك
کبی اظهار احکام اسلام ایچون حق مسلمین ثابت اولان موضعده اظهار احکام شرکك ایچون تعبدلری ضمننده
اجتماعلرندن آنلری منع ایلمك واجبدر بوندنصکره مسلمین اول مصری تعطیل ایدوب ایچنده اقامت جمعه وحدودی
ترك واهمال ایلسه‌لر بو صورتده اهل ذمت آنده احداث کنایس واظهار بیع خمور وخنازیر ایتدکارنده رخصت امام تجویز
واستحلال اولنور زیرا معنای مانع مصر مزبوردن مرتفع اولمشدر کورمزمیسنکه امام اول مصری اقامت جمعه
واعیاد ایله مصر مسلمین قیلقدن اقدم اهل ذمت آنده امور مذکوره‌دن منع اولنمازلر ایدی بعد الترك دخی مانع اولان
صورت معارضهٔ مسلمین مرتفع اولمغله ینه ردع اولنمازلر مؤلف تقوی پناه اعلی الله تعالی فی الجنة بناه دیرکه ارض عربده
بولنان قری وامصاردن هیچ برنده بیعه وکنیسه وآتشکده‌یی ترك واهمال کذلك اظهار بیع خمور وخنازیر ایدنلره
رخصت وامهال فی حال من الاحوال تجویز واستحلال اولنماز زیرا امور مذکوره اهل ذمتك لوازم سکنالرندندر حال
آنکه ارض عرب رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینك مولد ومنشألری اولدیغنه اکراما آنده
اهل ذمت دوام اوزره اسکان اولنماز ورسول الله علیه السلام لایجتمع فی ارض العرب دینان یعنی ارض
عربده دین اسلامله دین آخر اجتماع ایلمز قول بشارت نمالریله بو معنایه اشارت وایما بیوردیلر وقال علیه السلام
لئن بقیت لاخرجن بنی نجران من ارض العرب یعنی دنیاده مدت وافیه باقی قالورسم البته والبته بنی نجرانی
ارض عربدن اخراج ایدرم و بو حدیث شریف اوزره حضرت عمر رضی الله عنه خلافتنده اهل نجران
رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرندن اخذ ذمت ایتمشلر ایکن آنلری بلاد شامه نفی واجلا ایلدی کذلك
حضرت عمر رضی الله عنه خلافتنده یهود خیبر ویهود وادی القری وغیرلری مثللو ارض عربده ساکن اولان
یهود ونصارایی نفی واجلا ایتملریله آنلردن بعضیلری شامه و بعضیلری عراقه الحاقله مبتلی اولدیلر پس
مقدمات سابقه‌دن ظاهر اولمشدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینه احترام ایچون اهل ذمتی
ارض عربده اسیئه امت سکنادن منع ایلمك واجبدر واحترام مطلوب ابقاء کنائس واظهار بیع خموردن منعلرنده
اظهر اولمغله آنلردن دخی منعلری بطریق الاولی مستوجبدر لکن برمشرکك همان تجارت ایدوب بعده
بلادینه عودت ایچون ارض عربه داخل اولسه آندن منع اولنمیوب انجق اتخاذ مسکن ایتمك مرتبه سنده طول
مکثندن ردع اولنورلر زیرا ارض عربده التزام جزیه ایله اقامتلری دار اسلامدن موضع آخرده بلا جزیه اقامتلری
حکمنده‌در وموضع آخرده بلا جزیه تجارتدن منع اولنمیوب انجق طول اقامتدن منع اولندقلری کبی ارض
عربده التزام جزیه ایتسه‌لر دخی قبول اولنمیوب طول اقامتدن ردع اولنورلر حتی اهل ذمتدن بر رجل مدینه
ومکه وطائف وربذه ووادی القری مثللو بر موضعدن اتخاذ منزل ایتمك قصد ایلسه مواضع مرقومه ارض عربدن
اولمغله البته رد وصد اولنور و بر بعض مواضعده بیان ایلدیك که ارض عربك من جهة الطول مبداسی عذیب
ومنتهاسی مکه‌در ومن جهة العرض مبداسی عدن ابین ومنتهاسی عنده مهره نام محلده کائن حجر نام موضعك
اقصاسیدر وامصار مسلمیندن هر مصر که آنده صلوة جمعه ادا اولنه اکا کرك مسلم وکرك کافر آچقدن ادخال
خمر ایلمك جائز وسزا کورلمز بو یله ایکن برمسلم بو فعل قبیحه اجتسار ایدوب حین مؤاخذه‌ده بن همان کلوب کچمك
اوزره مرور ایلدم یاخود بو خمری تخلیل ایتمك ایسترم یاخود بو خمر بنم دکلدر دیمك مثللو اعتذار ایلسه نظر اولنور
اکر اول مسلم خمر ایله متهم اولمیان بر رجل متدین ایسه اعتذارینه اعتبار وتخلیهٔ سبیلنه ابتدار اولنور زیرا ظاهر
حالی شاهد صدق مقالی اولمغله وقوف حقیقی ممکن اولمیان امورده خلافی مبین اولمدقجه حکمی ظاهر
اوزره بنا قیلمق لوازم احوالدندر واکر خمر ایله متهم برشخص خمیا تکار ایسه کرکدر که خمرینی اراقه ایدوب
خنزیری دخی وار ایسه ذبح واحراق بالنار ایده‌لر زیرا ظاهر حالی قصد ارتکاب حرامه دلیل اولوب قصد
مزبور اوزره ظاهر اولان فعلی دخی حرام اولمغله نهی منکر طریقی اوزره حرامدن منعی التزام اولنور وشخص مرقوم
امصار مسلمینده اظهار خمر وخنزیر مثللو حرامی ارتکابله تعزیری مستوجب اولمغله امام المسلمین آنی ضرب
سیاطله تأدیب وتوبه سنی ظاهر اولنجه‌یه دك حبس وتنکیب ایتمکی رأی ایدرسه مناسب کورلور لکن ظروف

خمرینه کسر وتمزیقله تعرضی تجویز وتلفیق اولنماز که ظروف مزبوره عند المسلمین مال متقوم اولمغله مالکنی
اضرار ایچون آنی افساد ایلمك حکم شرعه غیر ملایمدر زیرا تعزیر انجق ایلام بدن ایچون موضوع اولدیغندن
افساد ماله غیر مشروعدر و بو مسئله‌نك نظیرینی باب ماجاء فی الغلول مسائلنده ذکر وتقریر ایلدیك حتی امیرك
غیری بر شخص آجر ظروف مذکوره‌یی کسر وتمزیقه اقدام ایلسه اوزرینه ضمانی الزام اولنور زیرا ظرف
خمر ایتمکدن غیری بر وجه حلاله ممکن الانتفاع اولان مال متقومی اتلاف ایلمشدر مکر امام المسلمین صاحبینك
سوء صنیعنه عقاب ایچون اتلاف مزبوری صواب کوروب اول شخصه امر اتلافله خطاب ایتمش اوله بو صورتده
امر مرقوم موضع اجتهاده بولنمغله کرك امیر وکرك اول شخص مأمور اوزرینه ضمانی ایجاب اولنماز و بر باب ماجاء
فی الغلول اثناسنده احراق رحل الغال خصوصنده اولان اختلاف علمایی ذکر واطناب ایلدیك ورأی امام مسائل
مجتهد فیهاده نافذ الاحکامدر و بعض اصحابمز دیدیلر که حق امیرده تجویز اتلاف ظروف شول اوانی ایله مأولدر که
آنکله وجه حلال اوزره انتفاع ممکن اولمیوب انجق شرب خمر ایچون مستعمل اوله زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم
حضرتلری خمر کوپلرینی کسر وطلوملرینی شق ایله امر ایلمشلردر لکن قول اول اصح ومؤیددر که وجه حلال
اوزره ممکن الانتفاع اولمیان ظروف خمری اتلافده امام وغیر امام اراقهٔ خمر مثللو مساوی الاقدامدر ورسول الله
صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك کسر دنان وشق زقاقله فرمان ایلدکاری اول دنان وزقاق وجه حلالله انتفاعه
غیر صالح اولدیغندن اولمیوب انجق اول قومی عادت مألوفه‌لرندن زجری تحقیق واتقان ایچوندر ومانحن فیهده
دخی بو یله‌در که امیر علی سبیل تحقیق الزجر کسر وشقی مناسب کورسه اولبابده حکمی نافذ ورأیی صائب
کورلور اما اول دن وزقی کذلك حامل خمر اولان دابه‌یی صاحبی یدندن اخذ ایدوب آخره بیع ایدرسه بیعی باطل
اولور که مال غیری اذن مالك وحق مستحق بولنمادیغی بیع ایتمکده امام ایچون ولایت تحقق ایتمدیکندن بو بابده امام
سائر ناس ایله مساوی و مماثلدر واکر مصر مسلمینه آچقدن ادخال خمر ایلین بر ذمی ایسه نظر اولنور اکر احکام مسلمینه
غیر واقف ایسه متاعی کندو اوزرینه رد و بر دخی بو یله ایدرسه تأدیب اولنه جغنی اخبار ایله اکا تقدم وتنبیه
مؤکد قیلنور زیرا احکام مسلمین اهل ذمتك مجهولی اولمق ممکن و بو مثللو امورده جهالت عذر اولوب مانع
تأدیب اوله جغی امر متیندر واکر احکام مسلمینه عالم و بو مثللو جسارته رخصت و یرمیه جکلرینه عارف ایسه یاخود
ابتداء جاهل اولمغله وجه مذکور ایله تقدم اولندقدنصکره ینه اول فعله منصرف اولسه اکرچه خمر وخنزیری
آنك حقنده مال متقوم اولوب بیان سابق اوزره تأدیب شرعیه اتلاف ماله صحیح اولمدیغندن امام المسلمین آنك
خمرینی اراقه وخنزیرینی ذبح ایلمك صحیح اولنماز لکن آنی ضرب وحبسله تأدیبی ایجاب وتصویب اولنور واکر
امامك غیری برکمسنه آنلردن برشیئی اتلاف ایلسه قیمتی ضامن اولور مکر رأی امام علی وجه العقوبة اتلافنه تعلق
ایتمکله اول کمسنه‌نك اتلافی امر امامی متضمن اوله والحاصل بو مسئله‌ده خمر وخنزیرده ثابت اولان حق اهل ذمت
مسئلهٔ سابقه‌ده اولدیغی ثابت اولان حق مسلمینله برابردر که هر بری بیان سابق اوزره صاحبی حقنده مال متقوم
اولمق امر مقرردر واکر بر ذمی دجله وفرات مثللو نهارده سفینه ایچنده بولنان خمری ایله عبور ایدر ایکن بغداد
وواسط ومداین کبی امصار مسلمینك وسطنه مرور ایلسه آندن منع اولنماز مؤلف جلیل بو مسئله‌یی تعلیلده
دیمشدر که لان هذا الطریق الاعظم لابد له من الممر فیه یعنی طریق مزبور آنك طریق اعظمی اولمغله آندن
مروری آنك حقنده اهم والزمدر یعنی ذمی مسفور ادخال خمرنده ترك وامتناعه قادر اولمدیغی امورده معفو
ومعذوردر زیرا آندن منعمز انجق استخفاف مسلمینه مؤدی اولمامق ایچون شعائر اسلامك اقامت اولنه‌دیغی
مواضعده لازمدر و بو معنی وسط دجله وفراتده غیر قائمدر لکن بو مثللو نسنه‌لری امصار مسلمینده بولنان
اسکله‌لردن برینه اظهار واخراجدن منع ایلمك واجبدر که ذکر اولنان اسکله‌لر مجمع مسلمین اولان طرق واسواق
منزلنده اولمغله آنده اظهاری استخفاف مسلمینی موجبدر پس ذمی مسفور بو مثللو اظهاره تجسری اولورسه حکم
تأدیبی بیان سابق اوزره جاری قیلنور کذلك بر ذمی خمری ایله امصار مسلمینك طریقلرندن قصد مرور ایلسه
اکر ممر آخری یوغیسه منع اولنماز که معذوردر واکر امصار مسلمینه دخول ایتمدین بشقه موضع عبورلری وار ایسه
منع اولنور که عدم دخول آنك حقنده مقدوردر وممر آخری بولنمادیغی صورتده کرکدر که امام المسلمین اول
ذمی‌یی مصردن اخراج ایدنجه‌دك معیننه برمسلم امینی ضم وتعیین ایده زیرا تعیین مذکور طرف امامدن
اول ذمی حقنده نظر وشفقتی متضمندر که ذمی تعرض مسلمیندن آمن اولور وحق مسلمینده دخی نظر وشفقتی
مستلزمدر که مسلمین اول وجهله اظهار خمرده لاحق اوله جق معنای مذلتدن یاخود شرب خمر ایله متهم اولان

بعض مسلمینك منازللرینه ادخاللرنده ملتحق اوله جق شرکت معصیتدن سالم اولورلر وقرای اهل ذمتدن
هر قریه که اهل ذمت آنده زنا وسائر فواحش مثللو مسلمیله مصالحه لرنده داخل اولمیوب وتصالحده ادخالی دخی
جائز اولمیان فسق اظهار ایلسه لر کرکدر که منعلرینه ابتدار اولنه زیرا حرمتنده مسلمین کبی اهل ذمت دخی
معتقدین اولمغله فواحش مرقومه دیانتلرندن خارج ودینلرنده دخی فسق ایدوکی امر مستبیندر وقری وامصارده
بو مثللو فواحشدن مسلمینی منع ایتمك لازم اولدیغی کبی اهل ذمیی دخی منع ایلمك واجب ومحتمدر وبو مسئله ده
اصل قوی اهل ذمیی معامله ربوادن منع ایتمکده وارد اولان حدیث نبویدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم
حضرتلری اهل نجرانه اما ان تدعوا الربوا واما ان تؤذنوا بحرب من الله ورسوله یعنی ای اهل نجران شرلر یا معامله
ربوایی ترك ایدرسز یاخود عقد ذمتکز منحل قیلنوب الله تعالی قبلندن ورسولی جانبندن محاربه اولنه جغکزی
بیلوب مقاتله یه متهیئ اولورسز دیو کتب وتصریح ایلدکلری روایت صحیحه ایله تصحیح اولنمشدر ومنع مذکوره
علت انجق معنای مزبوردر که معامله ربوادن نصارا ده دخی فسق حرام ایدوکی قرآن عظیمده منصوص
ومسطوردر قال الله تعالی فبظلم من الذین هادوا حرمنا علیهم طیبات احلت لهم وبصدهم عن سبیل الله کثیرا
واخذهم الربو وقد نهوا عنه یعنی طائفه یهودك انجق ظلم عظیملری سببی ایله وچوق کمسنه لری طریق حقدن
منعلری سببی ایله واخذ ربوادن نهی اولنمشلر ایکن ینه اخذلری سببی ایله بر عظیم الشان آنلره حلال قیلنان طیباتی
اوزرلرینه تحریم ایلدیك مترجم فقیردیر که اهل نجران نصاری ایدیلر وآیت مذکوره دن منفهم اولان اخذ ربوا
یهود اوزره تحریم قیلنمقدر لکن احکام توراته عمل نصاری اوزره دخی الزام اولنمغله آنلرك دخی حکم مرقومده
دخوللرینی استلزام ایدر والله اعلم انتهی وعلی هذا اهل ذمت کندو قریه لرنده اظهار تغنی ایله هوالرین اجرا ایچون
مزامیر وطبول چالوب نسنه لرك بیلدرین ظهاره اجرا ایلسه لر خصوص مرقومدن مسلمینی منع ایلمك لازم اولدیغی
کبی اهل ذمیی دخی منع ایلمك واجب ومحتمدر وبر مسلم ذمینك طبول ومزامیرندن برشیئی رضاسی یوغیکن
کسمره اقدام ایلسه مسلمك طبول ومزامیری کسمرنده نه وجهله الزام ضمان اولنورسه بونده دخی اول وجهله الزام
اولنور زیرا اهل ذمت دینلرنده اشیاء مرقومه یی مستحل اولمندقلرندن عقد ذمتلر آنلری اشیاء مذکوره اوزره تقریره
متناول اولمامشدر وعقد ذمتله تقریرلری خمور وخنازیر وعبادت نار ونکاح محارم اوزره مقصور اولمغله عدم منع
وتعرضمز دخی بونلره محصوردر ومنکرات سائره ده مسلمینله همحال اولملریله ارتکاب فواحشدن مسلمین کبی
آنلری دخی منعله اشتغال اولنور واکر اهل حربدن بر جماعت مسلمینله صلحه طالب اولوب صلح مطلوبده
مسلمین اول جماعتك اراضیسنده تجاذ مصر ایدرلرسه آنده جماعت مزبوره یی احداث بیعه وکنیسه دن واظهار
بیع خمور وخنازیردن منع ایتمك شرطنی اشتراطه راغب اولسه لر حتی مسلمینده بو مثللو مصالحه لری جائز
وتنا سب کورمزلر زیرا شرط مرقوم دین اسلامده ادخال نقیصه یه بادی واستخفاف مسلمینی الزامه مؤدی
اولمغله بلاضروره قبولنه تصدی اولنماز حتی امام المسلمین شرط مرقوم اوزره معاهده قیلسه شرطی حکم شرعه
مخالف اولمغله اکا وفا ایتمکه شرعا مساعده اولنماز قال علیه السلام کل شرط لیس فی کتاب الله فهو باطل
بو مسئله ده اصل قوی شول حدیث مرویدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم یوم حدیبیه ده اهل مکه ایله
مصالحه یه قیام واول مصالحه ده اهل مکه دن هر کیم قبول اسلام ایله طرف اشرفلرینه کلورسه آنی ینه مشرکینه رد
وتسلیم ایلمك شرطنی التزام بیورمشلر ایدی صکره الله تعالی فان علمتموهن مؤمنات فلا ترجعوهن الی الکفار
یعنی ای اهل ایمان اکر اهل مکه دن قبول اسلام ایله ظفرکزه ورود ایلین عورتلرك صدق ایمانلرینه مطلع اولورسکز
آنلری بر دخی اهل مکه دن کفار اولانلر واجلرینه اعاده ایتمکز نظم جلیلنی انزال وحق تعالی ده شرط سابقلرینی
فسخ وابطال ایلمدی ایسته بو نص کریم شو وجهه اوزره بر اصل قویم اولمشدر که صلح امام شروط کثیره یی
متضمن اولوب ایجندن بعضیلری جائز وقیاسی ممکن وبعضیلری غیر جائز وقیاسی غیر ممکن اولسه کرکدر که امام
دقت نظرده اهتمام ایله جائزینی تنفیذ وفاسدینی ابطالی التزام ایلیه کورمزمیسنکه مشرکین عقد مصالحه لرنده
اظهار زنا زین واعلان استحجار زانیه لرین شرط ایلسه لر شرط مرقومه وفا امام جائز کورمیوب همان آنلردن
زنا لری وجه شرعی اوزره ثابت اولان کمسنه اوزره اقامت حد اولنمق متعین ومقرر درپس ما نحن فیه دخی
بویله کبیدر واکر اهل حربدن بر جماعت کندو اراضیلری اوزره مصالحه وقبول ذمت ایتدکلرندن
صکره قری وامصارلرنده احداث کلیسه مبادرت ایدوب بعده اول قریه ومصرلری مصر مسلمین اولوب
آنده جمعه لر اقامت اولنسه بوصورتده مسلمین ایچون اول کنایس محدثه لرین هدمه رخصت یوقدر

زیرا حین احداثلرنده احداثلرینه ممنوعیتی اولمدقلرندن بو مثللو کنایس محدثه شول اوزریه عقد صلح اولنان
کنایس قدیمه مقامنه قائم اولمغله آنی آنلر ایچون ابقا ایدوب همان مصر مسلمین اولدقدنصکره احداثدن
منعلری لازم اولور سؤال اولنورسه که صکره دن وجهه مشروح اوزره مصر مسلمین اولان موضعلرده
اهل ذمت کنایس قدیمه لرنده نماز قیلمقدن منع اولنمازلر ایکن ازقدیم معتاد اولدقلری اظهار بیوع خمور
وخنازیردن نیچون ردع اولنورلر جوابنده دیرزکه موضع مرقوم دار اسلام اولدقدنصکره بیع خمر وخنزیره
قیلمیرلری ابتداء تصرف جدید ایدر اما استدامت کنایس قدیمه لرنده انشا وتجدید یوقدر اکرچه ایچنده نماز لرینه
مباشرلری انشاء تصرف متحققدر لکن عقد ذمتله نماز لرنده ترك تعرضمزه مستحق اولوب نماز لری همان خنازیر
وخموری بلا اظهار اکل وشربلری حکمینه ملتحق اولمشدر واکر امصار اهل ذمتدن بعض امصار ایفنا ومسلمیندن
قیلنوب ایچنده جمعه واعیاد اقامت اولندقدنصکره مسلمین آندن بالکلیه نقل وهجرت ایدوب یاخود جماعت قلیله
قالمغله جمعه واعیاد مهجور ومعطلت اولسه بر قول بیان ایلدیك که مصر مرقوم کما کان مصر اهل ذمته اولمغه
عودت ایتمکله آنده احداث کنایسدن منعلرینه معاودت اولنماز بو صورتده احداث کنائس ایتدکلرندنصکره
مسلمین تحوللرینه نادم اولوب ینه مصر مزبوره رجوع ایلسه لر قبل الرجوع احداث ایلدکلری کنائسدن برشیئی
هدملری مشروع اولماز که حینه بنالرنده شرعا ممنوع اولمدقلرندن کنائس مرقومه اول موضعی عن اصل مسلمین
اتخاذ مصر ایتدیکن بنا ایلدکلری کنائس قدیمه حکمنده اولمغله برشیئی مقلوع قیلنماز وحکم مذکور اهل حراب
اراضیلرنده استقرار اوزره قبول ذمت ایتدکلری صورت اوزره مقصوردر اما عنوة فتح وتسخیر اولندقده برقرینیا
بیان ایلدیك که بوتقدیر اوزره کنایس قدیمه لرنده نماز لرندن منع وتحذیر اولندقلری کبی بعد الفتح بمصیر مسلمین
قیلنمقدن اقدم احداث ایلدکلری کنایسده دخی منع وتحذیر اولنورلر وعلی هذا امصار مسلمیندن بر مصرده بر کنیسه
بولنوب مسلمین اهل ذمیی اول کنیسه ده نماز لرندن منعه تصدی ایتدکلرنده آنلر دخی بز اهل ذمتدن بر جماعتز که
بلاد عزده استقرار اوزره مصالحه ایتمشیدیك دیو دعوایه متصدی اولوب مسلمین دخی بلکه بز آنلر بلادیکزی عنوة
فتح ایدوب صکره سزلری اهل ذمت ایتمشیدیك دیو دفعله معارضه وتحدی ایلدکلرنده امر منکور دخی تقادم
ازمان حسبیله عند المسلمین ظهور وانکشافه مؤدی اولمسه بو بابده امام المسلمینه لازمدر که دقت نظری التزام
وارباب اطلاعدن صحت اثرین واصحاب تواریخ واخباردن کیفیت خبرین تفتیش وتفحصنده اهتمام ایلیه تا که
اول بابده بر اثر صحیح وخبر صریحه ظفر بولورسه آنك اوزرینه عملی مقرر قیله زیرا ثقات واخبارك نقل واخباری
وجوب عملده حجت شرعیه ایدوکی آشکاردر که وقت مذکوره مدرك کسنه قالمدیغندن امر مزبوری شهادت
قاطعه ایله اثبات ایلمك غیر ممکن وبو مثللو امورده شهادت علی الشهاده دخی رسم جاری اولمدیغی متبین اولدیغندن
همان ارباب اطلاعك قوللری ایله اکتفا حکم متعیندر زیرا اقامت حجتده وسع وامکان امر معتبردر حتی اطلاع
رجالی متعذر اولان امورده کفایت شهادت نسا حکم مقرردر وهم حکم مرقوم امور دینیه دن ایدوکی معلوم وامور
دینیه ده خبر واحد دخی ایجاب عملده حجت ایدوکی بجزومدر بو صورتده ارباب اطلاعدن بر اثر وخبر بدیدار
اولمیوب یاخود بدیدار اولان اخبار وآثارك تعارضی آشکار اولسه کرکدر که امام المسلمین قول اهل ذمته اعتبار
وبلده مرقومه نك ارض صلح اولدیغنی اختیار ایلیمز زیرا کنیسه مرقومه هنوز یدلرنده ایکن آنده اصلله متمسکلردر
ومسلمین قصد منع وهدمله معارضه یه متمسکلردر وبو مثللو امورده قول مع الیمین اصلله متمسکلرك قوللری
ایدوکی مستبیندر حال آنکه قوللری میانه مزده حالا ظاهر اولان صلحله دخی متأید ومتین اولمشدر واصل شرعی
اولدر که امور ماضیه ده شبهه والتباس تقرر ایتدکده تحکیم حاله مراجعت حکم مرعیدر کما فی جریان الماء
فی استیجار الرحی یعنی نته کیم استیجار رحی ماده سنده جریان ماده تحکیم حاله مراجعت اولندیغی کبی مترجم
فقیر دیر که صورت مسئله اولدر که بر صو دکرمنده مستأجر موجر ایله نزاع ایدوب وقت استیجار مده دکرمنك
صوبی منقطع ایدی بن دکرمندن انتفاع ایده مدم سن اجرته مستحق اولمازسین دیوب موجر دخی بلکه هیچ
منقطع اولمدی تمام اجرتمی ایسترم دیسه اول بابده تحکیم حاله مراجعت اولنوب الحالة هذه صوبی منقطع ایسه
قول قول مستأجر اولوب جاری ایسه قول قول موجر قیلنور ومسئله مزبوره اکرچه کتب فقهیه ده مسطوره
ومشهوره در لکن تحریر اولنان عبارهٔ کافیدن فهم وانتقادی اصعب من خرط القتاد در انتهی توضیحی اولدر که
کنیسه مرقومه ده حق اهل ذمت فی الاصل ثابت ایدوکی عندیمزده متیقن وحق مسلمینی مثبت اولان ادله
وارایسه ده بحسب التعارض مداولری مشکوك وغیر مبین وشك ایله حکم یقینی زائل اولمیه جغی مجزوم

ومبرهندر پس صورت مزبوره ده بعض اهل وقوف بونلر اهل صلح ایدیلر دیو انبا و بعضیلری بلکه عنوة
اخذ اولندیلر دیو انها ایلسه لر بونده تعارض آثاره بنا ایله قول قول اهل ذمت ایدوکی هویدادر اما برقاچ شهود
بطریق الشهادة علی الشهادة اهل صلح اولدقلرینه شهادت ایدوب برقاچ شهود دخی طریق مزبور اوزره عنوة اخذ
اولندقلرینه شهادت ایلسه لر بونده فریق ثانینك شهادتلری ایله عمله مبادرت اولنور زیرا فریق اول ابقاء ما کان
علی ما کان ایدوب شیء حادثی اثبات ایتمشلردر وفریق ثانی اثبات ایتمشلردر وشهادت شرعا حجت قاطعه اولمغله
آنده مثبت غیر مثبت اوزره ترجیح اولنور اما اخبار وآثار شهادت قاطعه اولمیوب آنکله عمل بالجملة نفی واثبات
واحداث وابقاده طریق واحد اوزره اجرا اولنمغله عند تحقق المعارضة اصله تمسك لازم واحری اکور بلور
ومؤلف دقایق بنا اصل کابنده ترجیح مذکور ایچون علت اخری یه رمز وایما ایدوب دیدیکه مسئلهٔ مزقومه ده قول
قبل اقامة البینة قول اهل ذمت قیلنمغله محتاج بینه انجق مسلمین اولوب اهل ذمت اولمامشلر ایدی پس بناء علیه
بینهٔ مسلمین ذی الید ایله دعوای ملك مطلقده بینهٔ خارج مبیز لنه تزول ایتمکله دعوای معهوده ده دخی
بینهٔ مسلمین قبول اولنور سؤال اولنور مه سکه بینهٔ اهل ذمتده سبب اسبترقاقلرین نفیسله تقریر حریت
اصلیه لری حاصل اولمغله اهل ذمت شول شخص مجهول الحال منزلنه نازل اولمشلردر که اوز زینه ادعای رق
ایلین کیمسنه نك بینه سی مقابله سنده بینه ایله حریت اصلیه سنی ثابت ومتأصل اوله پس آنده بینهٔ حریت راجح
اولدیغی کبی ماتحن فیهده دخی بینهٔ اهل ذمت مترجح اولمق لازم ایدی جوابنده دیرز که ماتحن فیهده اعتبار معنای
مذکور غیر ممکندر که اهل حرب عنوة اخذ اولندقدنصکره امام المسلمین عقد ذمتله اوزرلرینه من ایلدکده اراضی
ورقابلری اوزره مصالحه اولنان اهل حرب کبی ینه حریت اصلیه لری اوزره متمکن اولمشلردر پس قوم مذکورین
احرار الاصل اولوب اوزرلرینه مملوکیت قطعا عارض اولمدیغی اتفاق جمیله متحقق ودعوای مسلمین انجق یدلرنده
بولنان کنیسه یه متعلق اولمغله دعوای مذکوره همان ذی الید ایله خارج بینلرنده دعوای ملك مطلق منزلنه
ملتحق اولمشدر واکر اهل وقوف عنوة اخذ اولندقلرین اخبار وروایت ایدوب شهود دخی شهادت علی الشهادة
طریقی اوزره اهل صلح اولدقلرین اظهار ایلسه لر شهادت مزبوره قبول وترجیحه اختیار اولنور که شهادت شرعا
حجت قاطعه اولوب روایت اخبار موضع نزاع وخصومتده حجت اولمادیغندن مقابلهٔ شهادتده اکا اعتبار اولنماز
بشرط آنکه صورت مفروضه ده شهود اهل ذمتك اصول وفروعلری مسلمین اوله لر زیرا شهادت اهل ذمت
مسلمین اوزره حجت دکلدر واکر عکس مسئله اوزره اهل صلح اولدقلری روایت واخبار وعنوة اخذ اولندقلری
شهادت مذکوره ایله اظهار اولنسه بو بابده ینه جانب شهادت اختیار اولنور لکن بونده شهادت اهل ذمت اوزره
قائم ویدلرنده موجود اولان کنیسه ده استحقاق مسلمینی مستلزم اولوب اهل ذمتك شهادتی اهل ذمت اوزره حجت
اولمغله شهادت مسلمین کبی شهادت اهل ذمت دخی سلك قبولده منتظمدر والله اعلم

باب ما یحل للمسلمین ان یفعلوه بالعدو ومالا یحل * یعنی مسلمین ایچون اضرار اهل حربده حلال وغیر حلال اولان
اعمالده باب صعب الانحلالدر تقریبا باب قطع الماء عن اهل الحرب مسائلنده بیان ایلدیك که اهل حربك حصونلرنده
متمنعین اولدیغه حصونلرین تحریق وتغریق ایلمك جائز وشایان واول بابده ایچلرنده مسلمیندن اسرا ومستأمنین
بولنوب بولنمامق سیاندر لکن اهل حربه وجه آخر ایله ظفر ممکن ایکن کرکدر که عسکر اسلام تحریق وتغریقه
اقدام ایتمیه لر که اقدام مذکور ایچلرنده مسلمین وار ایسه آنلرك اتلافنی موجب یوغیسه اهل حربك نسا
واطفاللرینك اهلاکلرین مستوجب اولوب بومعنا لر شرعا حرام اولمغله بلاضرورة تجویز التزام اولنماز وتحقق
ضرورت دخی انجق ظفر ایچون طریق آخر معدوم اولوب موجود اولدیغی حینده دخی اول طریق آخرده
مسلمینه حرج عظیم ومؤنت شدیده لاحق اولمغله معلوم اولوب وقت مرقومده اباحت تحریق وتغریق دخی
مجزوم اولور وایچلرنده مسلمین وار ایدوکی معلوملری ایکن اباحت مزقومه علی الاطلاق ثابت اولمغله تحریق
وتغریقلری دیت وکفارتدن برشیئی مثبت اولماز که صنع مذکور قتال مأمور به قبیلندن اولمغله قتل حرام ایله
واجب اولان دیت وکفارتی موجب اولماز وسفینهٔ اهل حرب دخی ذکر اولنان احکامده حصنلری ایله
متساویة الاقدامدر کذلك مشرکین کندو اطفاللری یاخود اطفال مسلمینله تترس ایلدکلری هنکامده ینه بالتمام
احکام مرقومه اجرا واتمام اولنور لکن جمیع صورده مسلمین اوزره لازمدر که نیتلرنده افعال مزبوره لرنده اهلاك
مشرکین مقاتلینه عازم اولوب سائرلرین قاصد وملتزم اولمیه لر زیرا افعال مزبوره لرنده مثلا اصابت اطفالدن
احترازلری ممکن اولدقده اینه احتراز مذکور اوزرلرینه واجب ومتعین اولور ایدی پس افعاللرنده احترازدن

عاجز

عاجز اولدقلرنده مقدورلری اولان قصد ونیتلرنده احتراز ایتی التزام ایله فاتقوا الله ما استطعتم نص عظیمی ایله
عمله اهتمام واجب ایدوکی امر متبیندر و بو باب مذکورده بو مثللو افعالده صفت خطا تحقق ایتمکله اکا دیت وکفارت
تعلق ایدنلری بیان ایلدیك بعده مؤلف عبد الغنی پاشا طیب الله تعالی مثواه دیرکه صورت مذکوره ده طرف
مسلمیندن واقع اولان رمی سهامده رامی ایله ولی مسلم مقتول منازعه یه قیام ایدوب ولی مقتول سن اول مسلم مقتولی
طرف اهل حربك وقوف صفلرنده منکر ایدوکی بیلدکدنصکره قصدا رمی ایلدیك دیو تقریر کلام ورامی
دخی بلکه بن رمییه انجق مشرکینی قصد ایتمشیدم دیو دفع خصام ایلسه لر بونده قول مع الیمین قول رامی ایدوکی
مستبیندر زیرا صف مشرکینه رمی مباح اولوب باعتبار الاصل ضمانی موجب اولمامغله خلافنه دلیل قائم اولدقجه
اول اصله تمسك واجبدر وهم ولی مزبور رامی مذکور اوزره سبب وجوب ضمانی یعنی معلوم الحال اولان مسلمه تعمد
رمیی مدعی ورامی منکردر وقول مع الیمین قول منکر ایدوکی غیر متنکردر وهم ظاهر حال صدق رامی یه اعدل
شهوددر که مسلم مسلمه تعمد رمی ایتمیه جکی امر مشهوددر ومسلك دینی وعقلی فعل حلالده عامل وارتکاب حرامدن
مانع اولمغله فعل مطلق حلال مشروع اوزره محمول قیلنمق ظاهر وشایعدر پس ذکر اولنان وجوه استدلال ایله
خصوص مذکورده قول قول رامیدر دیو قطع مقال ایلدیك لکن صورت مزبوره ده رامی مدعای ولیده مقر اولدقده
اقراری وجوب دیتی مستوجب اولمغله لدی الانکار لمید نکوله استحلافی واجب اولور واکر مسلمین اهل حربدن
بر عورتی ولد صغیری ایله مساسی ایدوب دار اسلامه اخراجلرینه سبیل بولمسه لر بر سابقده باب مایحمل علیه
الفیء اثناسنده بیان ایلدیك که قتل نسا وولدان نصله حرام اولمغله آنلری قتل ایتمیوب بو یله هنکامده همان آنلری
بر محل ضیاعده ترك وتسبیل ایدرلر زیرا ترك مذکورده انجق موضع سلامته نقلله آنلره احساندن امتناعیت موجود
واحساندن امتناعیت اساءتدن غیر معدوددر اما صغیرلرنده اول صغیرك باباسی دخی حاضر بولنسه اسیر مباح الدم
اولدیغندن آنك جواز قتلی ظاهردر اکرچه قتلی اول عورتله صغیرك ضیاعنی موجب ایسه ده لکن بو جهتله آنك
قتلی ممنوع اولسه بالکلیه قتال مشرکین غیر مشروع اولور ایدی که هر مشرك مقتولك توهم ضیاع عیالی
قطعی الوقوعدر واکر عورتی اخراجه قادر وصغیری اخراجه غیر قادر اولوب وعورتی اخراج ایچون بینلرین
تفریق ایتدکلرنده هلاك صغیر عندلرنده یقینله یاخود ظن غالب ایله ظاهر اولسه بو فعللری دخی جائز کورلور
زیرا ایکیسنی بردن ترکلرنده ینه ضیاع صبی درکار ایکن جائز کورلمشیدی پس یا اکر بونلك ضیاعی
ایکیسنك بردن ضیاعلرندن اهوندر وهم مسلمین عورتی اخراجله حق مستحقلری اولان استرقاقنده
منفعت نفسلرین قصد ایلمشلردر وحق مستحق ایله والده وولد بینلرین تفریق ایلمك جائز کورلور
لکن صورت مفروضه ده مسلمینه لازمدر که اول صغیری طوتوب خیوللری اوزرندن رمی ایتمك کبی
هلاکنی موجب اولان فعله اجتسار ایتمیوب همان ارض اوزره وضع لین ایله وضعنه ابتدار ایده لر زیرا
رمیلرنده هلاکی فعللری ایله حاصل وقتللری منزلنه نازل اولور اما وضعلرنده آنی قاتل اولمازلر کورمزمیسنکه
برکمسنه بر لقیطی بولوب رفع ایلدکدنصکره ینه مکاننه وضع ایلسه برشیئه ضامن اولماز اما یدندن رمی ایدوب
اول دخی تلف اولسه ضمان بدل نفسی متضمن اولور پس بو بیانله اول صغیری رمیله موضع هلاکده ترك ایچون
وضعك فرق میانلری نمایان اولدی کذلك صغیری اخراجه قادر وعورتی اخراجه غیر قادر اولسه لر بونك دخی
جوازی ظاهردر بشرط آنکه آناسندن آنی تفریقلرنده غذاء مناسب ایله تغذیه برله دار اسلامه صحیح وسالم
اخراجنه مقتدر اوله لر حتی اقتدار مذکورلری معدوم وآناسز حاللرنده یدلرنده هالك اوله جغی معلوملری اولسه
آناسیله برابر ترك ایتمری اولیدر زیرا هم تفریقلری غیر مفید وهم اناسیله برابر ترکلرنده هلاکی کرك مباشرت وکرك
تسبیب ایله فعل مسلمینه نسبت اولنمیوب اما اناسز حاللرنده هلاکی تغذی ایده جکی شیر مادرندن تفریقلری
جهتندن بطریق التسبیب فعل مسلمیندن بدید اولمش اولور واکر لا علی التعیین انجق برینی حمله قادر اولسه لر
کرکدر که قنقیسنده منفعتلری اکثر ایسه آنی حمله مباشر اوله لر زیرا احدهمانی حمل وآخری ترك ایلمك
انجق باعتبار المنفعة مباح اولمغله ترجیحلری انجق زیادهٔ منفعتله استیضاح اولنور واکر منفعتلری برابر ایسه
نظر اولنور اکر آناسندن مفارقتله تعیش صبی غیر مأمول ایسه کرکدر که حمل صبیده منفعت بولنمامغله آناسنی
حمله مشغول اوله لر واکر تغذیه برله تعیش صبی مأمول ایسه کرکدر که آناسنی ترك وحمل صبی ایله مشغول اوله لر
زیرا صبینك خلاص نفسی تدارکدن عجزی مقرر اولمغله علی تقدیر الترك حقنده احتمال ضیاع اظهردر
وهم آناسی کافرهٔ مکلفه اولوب کفر اوزره اصرار ایتمکله اکا احساندن امتناعیت طفل رضیعه احساندن

مطلب اختلف الرامی وولی المقتول فی الرمی فالقول قول الرامی

مطلب الامتناع عن الاحسان لیس من الاساءة

مطلب وجد لقیطا فرفعه ثم وضعه

امتناع ایدن اولی ایدوکی آشکاردر واکر ایکیسنی بردن جمله قدرتیاب اولسه لر بو صورتده هیچ برینی ترک ایتملرلر
استحسان واستصواب ایتمزمکه ترکی ایصال منفعت مسلمینه قدرت وارایکن اهماللری موجب و بلا موجب
والده وولد میانلرین تفریقی مستوجبدر وقد قال علیه السلام من فرق بین الوالدة وولدها فرق الله بینه
و بین الاحبة یوم القیامة یعنی اول کمسنه که والده ایله ولدی بینلرین تفریق ایلیه الله تعالی یوم القیامتده
انکله سودکلری بینک بینلرین تفریق ایدر وهم مسلمین اول صغیری آناسیله اول موضعه نقل وایصال ایتملر ایکن
ترکلری موجب اهلاک وایتصاللری اولمغله قبل تحقق العجز تجویز واستحلال اولنمز و بوتعلیل جلی برله
مذکورلری اول موضعده بولنمزلرسه فرقی ظاهر ومنجلی اولمشدر که بو صورتده مذکورلری اول موضعه مسلمین
نقل وایصال ایتمش اولمدقلرندن ایکیسنی بردن ترکلری حلال کورلمکله برینی اخذ وآخرینی ترکلری حق مستحقله
تفریق اولمغله اول دخی استحلال اولنور لکن بشرط آنکه صغیری اخذ ایلدکلرنده تغذیه وتربیه سنه اقتدار ایله
بلرلرنده تعیشیدن امید وار اوله لر زیرا امید وار دکللر ایسه کرکدرکه ایکیسنی بردن جمله قدرتلری وارایسه
ایکیسنی اخذه ابتدار و بو غنیسه تفریق صبی غیرمفید اولمغله ایکیسنی بردن ترکی اختیار ایلملر کذلک بومسئلهده
قدرتلری انجق برینی جمله کفایت ایدرسه کرکدرکه اناسنی اخذده منفعت اولمغله آنی اخذ وصغیری ترکه مبادرت
ایدهلر و بو بابده صبی متروکک هلاکی اغلب احتمال ایسه ده ینه اناسنی اخذده منفعت مقصوده بولنوب
اخذ مذکور حق صبیده سبب هلاک ایسه ده عین قتل اولمدیغندن استحلال اولنور کذلک برموضعده برصبی ایله
مشرک اولان باباسنه فائز اولسهلر باباسنی قتل یاخود اسیر ایدوب صبینک باباسندن صکره هلاکی معلوم ایسه ده
آنی اول موضعده ترک ایلمک جائزدر زیرا معنای معهود حق صبیده عین قتلدن معدود دکلدر کذلک صبی ایله
اناسنه و باباسنه برابر فائز اولدقلرنده صبی بی برجانبه وضع واناسنی و باباسنی اسیر ایلمک جائزدر کورمزمیسنکه
حصون مشرکینی تحریق وتغریق هلاک اطفالی متضمن ایسه ده حلال کورلمشدر پس مشرکی قتل واسرده
هلاک صغیر معلوم اولسه دخی بالاولویه استحلال اولنور لکن کرکدرکه صورت مزبورهده صبی بی طوطوب
رمی ودفع ایتمیهلر بلکه ارضدن برموضعه وضع ایتمکه قدرتلری وارایسه همان سهولتله وضع ایدهلر اما عقبلرنده
مشرکین بولنوب مسلمین دخی اول صغیری ارض اوزره سهولتله وضعه سرآغاز ایلدکلرنده التحاق مشرکیندن
احتراز ایدرلرسه بوصورتده تعمد قتل ایتمیهرک اول صغیری جبوللری اوزرندن رمی والقالرینه جواز ویریلور
زیرا مسلمینک صیانت نفسلری اهم وایادی مشرکینه کرفتار اولمقدن مهما امکن تحرزلری اوجب والزم اولمغله
بووجه اوزره مبتلی اولدقلری محنتده مسلمین همان مشرکینک اطفالله تترسلری مسئلهسی ایله همحال وهمدم
اولمشلردر و بومسئلهٔ تترسده قریبا بیان ایلدیک که قتل صبیانی تعمد ایتمک شرطیله رمی صبیان جائز وشایاندر
مانحن فیهده دخی صبیانی جملدن وارض اوزره وضعدن عاجز اولدقلرنده دابهلردن رمی والقالری جائزدر
حتی رمی مجردلری هلاک صبیانی مستلزم اولسه مسلمین تعمد قتل ایتموب انجق مأمور اولدقلری فعله عازم
اولملریله اوزرلرینه اثم وکفارتدن برنسنه ان شاء الله تعالی لازم اولماز لکن مؤلف وحید بومسئلهده قید استثنا ایله
تقیید ایلدیکی بومسئله من کل وجه مسئلهٔ تترس ایله متحد اولمدیغنی تفهیم وتمهید ایچوندر که مسئلهٔ تترسده
قبل تترس المشرکین اطفاله طرف مسلمیندن برفعل اصلا واصل اولمیوب بومسئلهده مسلمین رمیه محتاج
اولملرندن اقدم دابهلرینه جملری و برموضعدن موضع آخره نقللری جهتیله اطفاله فعللری متصل اولمشدر
کذلک مسلمین برسفینهده بولنوب معیتلرنده اطفال اهل حربدن بعض صبیان وار ایکن بعض اسبابله
اول صبیانی القاء بحره احتیاجلری عیان وعدم القالری صورتنده غرق سفینه ومسلمین ظن غالبله عندلرنده
نمایان اولسه ینه قتل صبیانی تعمد ایتمیهرک مجرد خلاص نفسلری قصدی ایله طرحلری جائز وشایان
کوریلور که نجاتلری انجق مبتلی اولدقلری طرح صبیانله اولمغله طرح صبیان حقلرنده متعین واولو جهله
جواز اقدامری متبین اولمشدر اما مسئلتین مرقومتینده معیت مسلمینده بولنان اطفال مسلمین اولسه
نه دابهلردن رمیلری ونه بحره القالری تجویز وتمکین اولنماز زیرا حرمت اطفال مسلمین حرمت کبار مسلمین ایله
همحالدر و بر قریبا باب ما یسع الاسیر المسلم اثناسنده بیان ایلدیک که بر مسلم وعید قتل ایله مسلم آخری قتل اوزره
اکراه اولندقده اول مسلم مکره جرمنده کندویه مماثل اولان مسلمک روحنی کندو روحنه وقایه قیلمق غیرحلالدر
وهم مانحن فیهده ذکور واناثدن صبیان مسلمینی رمی والقالری قتل مسلمین ومسلمات اوزره استجالدرکه
معنای مذکور هلاک نفسلرندن خوف ایدنلر حقلرنده استحلال اولنماز کورمزمیسنکه مبتلای مخمصه اولان عاجز

ایچون اطفال مسلمیندن برینی اکله هلاک نفسنی دفع ایلمک غیرجائزدر واکر سفینهده مسلمینله برابر اهل ذمت
یاخود اهل حربدن مستأمنیندن برقوم بولنسه آنلر دخی حکم مذکورده مسلمینله همحال اولملریله مسلمین خوف
تضییقه مبتلا اولسهلر دخی آنلری بحره القالری حلال اولماز زیرا آنلر ذمت وامانله آمین اولملریله اعانله آمین کبی
امینلردر واهل ذمت ومستأمنین ایله اطفال اهل حرب میانلرنده حقیقت معنای فارق شو وجهله نمایاندر که
آنلرده سبب عاصم موجود اولمغله مسلمینک قتللرندن ممنوعلردر کورمزمیسنکه قتللری کبی اسیر قاقلرندن دخی
ممنوعلردر اما اطفال اهل حربده سبب عاصم موجود اولیوب همان منع قتللری قتله علت موجبه اولان محاربهلری
مفقود اولمغیله در بناء علیه بطریق الحکم موجب املاکلری اولان اسیر قاقلری جائزدر پس حکم عصمتده ضعیف
الحال اولدقلرندن مسلمینک وقت ضرورتده آنلری وقایهٔ نفس ایلمک استحلال اولنمشدر فعلی هذا ملک اهل حرب
واسیر مسلمی وعید قتل ایله اهل حربک نساء وصبیانلرینی قتل اوزره تهدید واصرار ایلسه اسیر مرقوم دیلرسه
امتناع ایدوب قتلی اختیار و دیلرسه امتثال ایله خلاص نفسنه اجتناب ایدر لکن تهدید مرقوم قتل مسلم یا قتل ذمی
اوزره واقع اولسه آنده طاقتی واسع اولماز واکر مسلمیندن جریده اخیل یعنی جرده آتلو برعسکر دارالحربده
اطفال مسلمینی بولوب مدبرللری اوزره تحمیلدن صکره اعدالری لاحق اولسه دخی اول اطفالی رمی والقالری
تحلیل اولنماز بلکه حرمت وعصمتده صبیان مسلمین کندولر ایله مساوی اولمغله آنلر ایله معا قرار وابتدار یاخود
جملهسی بردن هلاکلرینی اختیار ایدرلر لکن بوحکم بحر انجق اول اطفالی دار اسلامه قصد اخراج ایله بولهقلری
محلدن اخذ ورفع ایتدکلرنده مقرر اولور اما هنوز اخذ ورفع ایتمملر اولوب اخذ ایتدکلری تقدیر اوزره دخی التحاق
مشرکیندن خائف یاخود حمللرندن عاجز ایسه همان بولندقلری محلده ترک ایتملری جائز کوریلور زیرا بو بابده
ترکلری انجق اطفاله ترک احساندر یوقسه ایصال اسائت وخسران دکلدر وهم حملرینی التزام ایتدکلری تقدیر اوزره
عهدهسندن خروجه قادر اولمیه جقلری امره اقدامدن امتناع واحجام ایتملردر بوصورتده دخی تخلیص اطفالی
ایچون کندولر قتل اولنوب یاخود اعدا ایله ظفر بولنجهیه دک قتال ایدرلرسه بومعنی افضل اعمالدر زیرا اطفال مسلمیندن
دفع مشرکین عزیمت اولوب عند الضرورة ترک واهماللری رخصتدر وتمسک عزیمت ترخص رخصتدن
افضل ایدوکی معلوم اهل درایتدر واکر مسلمین اطفال مسلمینی ایادی اهل حربده کوروب قتالله مشرکین اوزره
غالب واخذ اطفاله قادر اوله جقلری عندلرنده اغلب احتمال اولسه ترک واهماللری استحلال اولنماز زیرا اطفال
مسلمیندن مهما امکن دفع اعدا عزیمتدر ونفیر عام واطفال مسلمیندن دفع اعدا ایچون خروج قتال هر اهل قدرت
اوزره فرض عین اولدیغی کبی بو موضعده دخی مسلمین مرقومین اوزره فرض عین ایدوکی بی ریب ویندر
والحاصل علی تقدیر القتال اطفالله معا نجات نفسلرین مأمول ایدرلرسه حقلرنده قتالدن غیری نسنه جائز
ومعقول کورلمز اما آنی مأمول ایتمزلرسه کندو نفسلریله ابتدا وسبب نجاتلرینی تحصیله مشغول اولملری ایله
انفاق وسائر منافعده کندو نفسک ایله صکره عیالکده بولنان کمسنهلر ایله ابتدا قیل دیمک مفهومنده وارد اولان
ابدأ بنفسک ثم بمن تعول حدیث حکمت شمولی ایله عمل قیلملری مرخص ومقبول کورلمور وعلی هذا مسلمین
اطفال مشرکینی انالری و بابالری برابر اولمق اوزره دار الحربدن دار اسلامه اخراج ایلدکدنصکره آنلره مشرکین
التحاق ایلسهلر بو دخی مسئلهٔ سابقهیه الحاق اولنور زیرا اطفال مرقومین احد ابوینی معیتلرنده بولنمق اوزره
دار اسلامه خارج اولدقلرنده باعتبار الدار حکم اسلامده مندرج اولمشلردر کورمزمیسنکه آنلردن بریسی فوت
اولدقده نمازی قیلنور بناء علیه اطفال مرقومین منزلهٔ اطفال مسلمینه نازلین اولمشلردر واکر صورت مفروضهده
مسلمین حمللرندن رمی والقا ایتدکلری تقدیر اوزره اطفال مرقومین هالک اولمیوب همان آنلری مشرکین
اخذ وبلادلرینه رد ایده جکلری عند المسلمین اغلب احتمال ایسه بو تقدیر اوزره مقاومت مشرکینه قدرتلری
بولنمسه رمی والقالری استحلال اولنور زیرا ممنوع اولان انجق مسلم کندویه جرمتده مماثل اولان کمسنهنک
روحنی اهلاک ایله کندو روحنه وقایه قیلمقدر ومعنای معهودده اطفالک قتل وهلاکی مفقوددر کذلک معیت
مسلمینده اطفال مسلمین ونساء مسلمات بولنوب مشرکین آنلره التحاق ایتمکله اطفال ونسانی طرح ایتدکلری
تقدیر اوزره مقاومت مشرکینه قدرتلری اولماغله هلاک نفسلرندن احتراز ایلسهلر اکر علی تقدیر الطرح
مشرکین آنلری قتل ایتموب همان اخذ ایده جکلری عندلرنده اغلب احتمال ایسه طرح ایتملرینه جواز ویریلور
زیرا طرح مرقومده معنای قتل وهلاک معهود ومفقوددر کورمزمیسنکه اهل حرب حصون مسلمیندن ایچنده
نسا وصبیان بولنان برحصنی محاصره ایلدکلرنده مسلمین ایچون فوت قتال بولنماسه مسلمین تخلیص

تفسلری ایچون حصنده اهل حربك مبانلرینی تخلیه قیلری استحلال اولنور زیرا فعل مرقومده اتلاف نسا واطفال
معدوم مدر لکن اهل حرب اوزره غالب یاخود قوتده مساوی ومقاوم اوله جقلری عندلرنده اغلب احتمال ایسه
اطفال ونسایی ترك ایتملری استحلال اولنماز زیرا وقوف حقیقتی ممکن اولمیان امورده احتمال غالب مناب یقینه
نائبدر وذراری مسلمیندن دفع اعدا هر مسلم اوزره عند القدرة فرض عین ایدوکی هویدادر واکر مسلمینی
برسفینه ده بولنوب آنلره مشرکین التحاق ایتکله صبیان مسلمین ونسا مسلمانی بحره القا ایتمکلری تقدیراوزره
مشرکین اهل سفینه یی تماما اخذ ایده جکلری اغلب احتمال اولسه بیله بحره القالری حلال کورلمزلر زیرا بحر اغلب
احتمالده مهلك اولمغله القا مزبورده اتلاف ذراری معلوم ومسلمین ایچون نجات نفسلرینی تحصیل ایده
جك رخصت ویریلدیکی امر بحرزمدر لمامستله اشکال بشقه در که آنده حیوانلرندن رمی والقالری اغلب احوالده
تلف وهلاکه ایصال ایتمز حتی سفینه دن دخی رمی والقا ایلدکلرنده نسا وصبیان هالکین اولمیوب همان آنلری
مشرکین اخذ ایده جکلری عندلرنده اغلب احتمالی اولسه عدم رمی والقا تقدیری اوزره مجموع اهل سفینه نك
هلاکی مظنون ایسه رمی والقالری حلال کوریلور واکر مسلمیندن برسریه اطفال مشرکینی اخذ ایدوب
دار اسلامه حمل واخراجدن عاجز اولملریله حصون اهل حربدن برحصنه مرور ایلدکلرنده اهل حصن آنلردن
شو اطفالی بزه دفع وتسلیم ایدیکز تاکه تربیه لرینه قیام ایده لم دیو طالب اولسه لر آنلره دفع وتسلیملری مسلمین اوزرینه
واجب دکلدر بلکه دیلرلرسه دفع وتسلیمه ابتدار ودیلرلرسه همان ارض اوزره آنلری وضعه اقتصار ایدرلرتاکه
اهل حصن دیلرلرسه آنلری اخذ وقبول ودیلرلرسه ترك ونکول ایده لر زیرا تربیه ایچون اهل حصنه دفع وتسلیملری
باب احسانه ندر وبرقربیابیان ایلدیك که مسلمین اوزره اطفال مشرکینه احسان امر واجب الاتیان دکلدر
همان اوزرلرینه لازم اولان ترك اساءتدر وعندوا ندر وآنلری ارض اوزره وضع ایتملری قطعا اسائه دن اعتبار
اولنمامغله بین الامرین مخیر اولدقلری بدیدار اولمشدر واصل کتابده بونلردنصکره آخر بابه وارنجه بعض مسائل
دخی تقریر اولنمشدر لکن مباحث متقدمه ده برذن آنلرك شرحی تقدیم اولنمغله بو محلده ذکری ترك
وتأخیر اولندی والله اعلم

باب مایحل للمسلمین ان یدخلوه دار الحرب من التجارات * یعنی مسلمین ایچون اموال تجارتدن دار الحربه ادخالی
حلال وغیر حلال اولنلری تفصیلده باب لازم التعویلدر بو باب مایکره ادخاله دار الحرب ومالا یکره مسائلنده
بیان ایلدیك که اهل حربه باعث منفعت وعبادت غیر الله اوزره مبادی تقویت اولان برشیء مسلمین دار الحربه
ادخال ایلمك محبوب وشایان دکلدر بونیله اینکن ادخال اشیایه عازم اولورلرسه کراع وسلاحدن غیری نسنه لری
ادخالدن منع اولنماملق لازمدر وکراع ایله مراد خیل وبغال وحمیر وابل وثول بقردر که حمل امتعه ایچون
اعداد اولنه وسلاح ایله مراد آلتدر که جنس حدید دن اولوب یاخود قتال ایچون اعداد اولنه زیرا برلر قتال
اهل حربی دفعله مأمورلرز پس اشیاء مذکوره کبی آنلره قتال مسلمین اوزره موجب قوت اولان نسنه لری ایصال
ایلمك بالضرورة ممنوع ومحظوردر وذکر اولنان دواب نفوس وامتعه لرینی حامل اولمغله آنلره حرب اوزره موجب
قوت اوله جقلری بی ارتیابدر وفیللر دخی بالنفس قتال اولدقلرندن بشقه اوزرلرینه رکوب وحمل اثقاله آلات
قتال اولملریله آنلرك دخی ادخاللری استحلال اولنماز ودواب مذکوره نك حرمت ادخالده صغیر وکبیری برابردر که
زماننده صغیری دخی کبیر اولوب حمل اثقاله واوزرنده قتاله صالح اوله جغی مقرردر اما بو دوابدن مصلحت مرقومه یه
غیر صالح وظهور نسلی غیر ممکن اولوب همان اکلله انتفاع ایده جکلری نسنه لر اطعمه سائره منزلنده اولمغله
آنلری ادخالدن تکلیف امتناع اولنماز کذلك دار الحربه بیع ایچون غلمان وجوارینی ادخالی دخی تجویز اولنماز اوت
بونلرك طفل صغیر وشیخ فانی اولملری وقابل انتفاع اولوب اولمامالری حکم مرقومده فرق وتمییز اولنماز زیرا بونلر
مسلمین اولمالری اولسه ده اهل دار اسلامدن اولملریله بیع ایچون دار الحربه ادخاللری حرام اولمشدر وحرمت
ادخالده اجناس سلاحدن صغیر وکبیر حتی اکنه وچوالدوز مثللولر دخی متساویدر که جمله سی اهل حرب ایچون
قتال مسلمین اوزره باعث تقویدر وحدید دخی اتخاذ اسلحه ده اصل اصیل اولمغله حکم حرمتده ادخال سلاحه
قدیل ومثیلدر وحریر ودیباجدن دخی الویه ورایات واسباب حربدن اولان خفتانات اتخاذ اولنمغله آنلری
ادخال بروجهله تجویز وانفاذ اولنماز وخریر خامدن دخی تربیتله خفتانات مزبورة ترتیب اولنمغله آنی دخی ادخاللری
تجویز وتقریب اولنماز لکن حریردن ابریسم احمر یاخود ثوب رقیق تنظیم اولنمش ایسه ادخاللری حتم وتحریم
اولنماز زیرا بونلر اسباب قتال اولمیوب همان لباس ایچون استعمال اولنمغله اکل ایچون استعمال اولنان اشیا کبی

مطلب تفسیر الکراع والسلاح

مطلب ادخال الحدید فی دار الحرب للتجارة

ادخاللری استحلال اولنور کذلك تیرکش وغلاف اسیاف مثللو نسنه لر دخی اسباب تقویت قتالدن اولمغله آنلری
دخی ادخال اصلا استحلال اولنماز والحاصل اول نسنه که بعینه سلاح اولمیه اکا نظر اولنور اکر بعضا سلاح
ایچون مطلوب اولمازسه ده غالبا سلاح ایچون مطلوب ایسه ادخالی حلال کوریلمز واکر بعضا سلاح ایچون
مطلوب اولورسه ده غالبا سلاح ایچون مطلوب دکل ایسه حکم شرعیده غالبه نظر اولنوب امر نادره فقابله غایده
ظاهر اولمامغله ادخالی استحلال اولنور وعلی هذا ادخالی ممنوع اولان اشیاء مذکوره دن بعضیسنی مسلمین
یا اهل ذمتدن برکمسنه ادخال ایلدیکی معلوم امام اولسه کرکدر که ضرب وحبسله تأدیبنه اهتمام ایلیه که
اول کمسنه هم ارتکاب حرام وهم ارتکابنده اضرار مسلمینه قصد واقدام ایلمشدر مکر اول شخص ذاهل بو بابده
منع شرعه جاهل اوله زیرا حکم مذکور بر حکم خفی واکثر ناس اوزره مشتبه ومختفی اولمغله جهل آنده عذر شرعی
اولدیغندن کرکدر که امام المسلمین دفعهٔ اولاده اکا منع شرعی تعلیم وعود ایدرسه تأدیب ایده جکنی انذار واعلام
ایله مکتفی اوله قال الله تعالى وقد قدمت الیکم بالوعید حتی بوندنصکره عودته اجتسار ایدرسه کرکدر که
ضرب وحبسله تأدیبنه ابتدار ایلیه وعلی هذا اهل حربه پنبه وسائر البسه ادخالی حلالدر که بونلر غالبا لباس ایچون
مستعمل اولوب قتال ایچون استعمال اولنماز لکن اهل حربدن برقوم غالب احوالده حشو پنبه اولان
خفتانلرله قتال ایدرلرسه آنلر اوزره کرك پنبه وکرك بومثللو خفتانلری ادخال حلال اولماز ومعادندن باقر وپرنج
وقورشون وقلای مثللو نسنه لر غالبا سلاح ایچون استعمال اولنمامغله ادخاللری استحلال اولنور لکن اول قومك
اعظم اسلحه لری بونلردن مصنوع ایسه بو بابده حل وحرمت هر قومك عادتی اوزره بنا اولنمغله ادخاللری مشروع
کوریلمز کذلك قسات یعنی مزرقك اغاجی ونشاب یعنی تیرناوك تخذ اولنه جق قش مثللو نسنه لردن دخی
اتخاذ سلاح اغلب احتمال اولمغله ادخاللری استحلال اولنماز کذلك کرك زنده وکرك مرده اولان مرغ کرکسی
وآنك اجنحه سنی ادخال دخی حلال کوریلمز که آندن ریشهٔ سهام اتخاذ ایتملری اغلب احتمالدر کذلك مرغ
عقابدن دخی اتخاذ ریشهٔ سهام ایدرلرسه آنی دخی ادخاللری حرام اولور اما مجرد صید ایچون استعمال ایدرلرسه
ادخالی حلال کوریلور زیرا آنکله انجق مأکوللرینی اصطیاد ایله اشتغال ایتملریله اکل ایچون اهل حربه ادخال
اولنان نعم منزلنه انزال اولنور وطوغان وچاقر ومثللری دخی وجه مشروح اوزره ادخال اولنور واکر مسلمیندن
برتاجر امانله اهل حربه قصد دخول ایلدکده یاننده فرس وسلاحی بولنوب لکن آنلری اهل حربه بیع ایلمك مرامی
دکل ایسه آنی دخولدن منعه اقدام اولنماز که اشیاء مرقومه یه احتیاج اهل سفره مقرر اولمغله آنلری استصحابدن منعی
دار اسلامده التزام اولنمادیغی کبی دار الحربده دخی التزام اولنماز لکن بشرط آنکه عند المسلمین اهل حربك آنلری
اخذه تعرض ایتمیه جکلری ظاهر ومستبین اوله ودواب سائره دخی حکم مزبورده اندراج اولنور که مسافر بز وقماش
وسائر اموال تجارتی اوزرلرینه تحمیله محتاجدر واکر تاجره قوم اشیاء مذکوره یی اهل حربه بیع ایتمکله اتهام
اولنورسه کرکدر که بن بونلری بیع ایچون ادخال ایتمزم ودار الحربدن خارج اولدقجه دار الحربده بیع ایتمزم مکر
اضطراری اوله دیو استحلافنه اهتمام اولنه وبو وجه اوزره یمین ایدرسه تهمتی مرتفع اولمغله آنلری ادخاله
رخصت ویریلوب نکول ایدرسه ادخاللرندن منعنه مبادرت اولنه کذلك بحردن سفینه ایله تحمل امتعه مراد
ایلدکده سفینه حقنده دخی تفصیل مذکور ایراد اولنور زیرا سفینه مرکب قوی اولمغله اهل حرب آنی کاه قتال
ایچون حمل رجال وکاه حمل اثقاله متقوی اولورلر پس بونده دخی تحلیف اولنوب بالله بن بو سفینه یی اهل حربه
قصد بیع ایتمزم ودار اسلامه اخراج ایدنجیه دك بیع ایتمزم مکر اضطراری اوله دیو یمینله تکلیف اولنور واکر تاجر
مرقوم خدمتی ایچون برایکی غلام ایله دخوله اقدام ایلسه احتیاجنه بناء آندن منع اولنمیوب انجق قصد بیع اوزره
ادخالدن منعه اهتمام اولنوب بو بابده دخی متهم ایسه استحلافله دفع اتهام اولنور اما اهل ذمتدن برتاجر امانله
دخول دار الحربه عازم اولسه معیتنده فرس وبرذون وسلاحی ادخالدن منعی لازمدر که ظاهر حالی آنلری اهل حربه
بیع ایچون ادخالی مستلزمدر اما تاجر مسلم اکا مخالفدر که دین مسلم بیع اهل حربدن صارف ودین ذمی باعث غیر
صارفدر مکر ذمی مسفور اهل حربدن اول قومه عداوتله مشهور اوله بو صورتده احتمال بیعی زائل وحالی منزلهٔ
حال مسلمه نازل قیلنور وتاجر ذمی حین دخولنده مال تجارتی بغال وحمیر وعجله یعنی قکلی اوزره وسفینه اوزره
تحمیلدن منع وتحویل اولنماز که ظاهر حالی بونلری مسلمین اوزره اهل حربی تقویت ایچون حامل اولمیوب همان
کندو مصلحتی ایچون متحمل وادخال ایلدیکی امتعه ده بونلره محتاج اولدیغی کبی اخراج ایده جکی سلعه لرده
ظاهر الاحتیاجدر اما سلاح وفرس بشقه در که تحصیل حاجتنده آنلردن مستغنی اولمغله اقتضاء ظاهر حال اوزره

مطلب الجهل عذر فی بعض الاحکام

مطلب حکم ادخال المعادن فی دار الحرب

ادخالی انجق قصد تجارته مبنیدر اکن ذمی مسفور اهل حربه ادخال قیلدیغی بغال وسفائن ورقیق مثللو نسنه‌لر
اوزره البته تحلیف اولنوب بونلری اهل حربه قصد بیع ایتمزم ودار اسلامه اخراج ایدنجیه دک بیع ایتمزم مکر
اضطراری اوله دیو وجه مشروع اوزره یمین ایلمك اکا تکلیف اولنور زیرا مسلمین اوزره واجبدر که بو بابده
اقصای وجوه مقدوره اوزره احتیاطی مستوجب اوله‌لر واکر دار یمزده مستأمن اولان حربی دارینه قصد
رجوع ایلسه اشیاء مذکوره‌دن دار یمزده تدارك ایلدیکی برشیئ استصحابنه رخصت غیر مشروعدر زیرا اهل
دار الحربدن اولوب عودتی انجق دار الحربده اقامتی ایچون اولمغله سائر اهل حرب کبی محارب مسلمین اولوب اشیاء
مذکوره ایله قتال مسلمین اوزره کسب قوت ایده جکدر مکر بر مسلم یا ذمیدن اکتراء دواب وسفائن ایلیه بو صورتده
مکاری بسبنك اشیاء مرقومه‌یی منفعت حربی ایچون ادخالی همان کندو منفعتی ایچون ادخالی منزلنه تنزیل قیلنوب
ظاهر حالی اشیاء مزبوره ایله دار الحربدن عودته واول بابده نفسی ایچون تحصیل اجرته دلیل اولمغله متهم
اولمادیغجه منع وتحویل اولنماز واکر اهل حرب ایچلرینه اشیاء مزبوره ایله داخل اولان تاجردن اشیاء مزبوره‌یی ثمنله
اخذ ایدوب دار اسلامه اخراج ایتدرمیه جکلری معلوم امام ایسه کرکدر که مسلم وذمی‌یی ادخال خیل وسلاح
ورقیقدن منعه اهتمام ایلیوب بغال وحمیر وبقر وبعیری ادخالدن منعی التزام ایلمیه زیرا انسان کاهیجه مشیه قادر
وامتعه‌سنی ظهرنده تحمله مقتدر اولمامغله بونلرده تحقق ضرورت ظاهر وحال تحقق ضرورت حکم حرمتدن
مستثنی ایدوکی باهردر وضرورت مزبوره خیل وسلاح ورقیقده معدومدر که مقصودی بونلرسز دخی حاصل
اولوب بونلری همان تزین یاخود ترفه یاخود مزید احتیاط ایچون حامل اولدیغی معلومدر وبغال وحمیر مثللولردن
دخی ممنوع اولمیان انجق مرکوبیدر یوقسه اوزرینه حمل امتعهٔ تجارت قیلدیغی دکلدر زیرا ضرورت انجق
مرکوبنده واقع وما عداده غیر واقعدر که عدم رکوبی ضیاع نفسنه بادیدر اما امتعهٔ تجارتدن ثقیل الحمل
وکثیر المؤنه اولنلری ترك ایدوب خفیف الحمل وقلیل المؤنه اولنلری نفسی ایله برابر مرکوبی اوزره تحمیلی
ممکندر ودار الحربه ادخال امتعه‌یه اذن شرعیدن مقصود انجق دار الحربدن اخراج ایده جکی امتعه ایله انتفاع
مسلمین اولوب یوقسه ادخال ایلدیکی امتعه ایله انتفاع مشرکین اولمامغله امتعهٔ ثقیله وکثیره ادخالنده رخصته
عدم احتیاج جیمزامر مستبیندر کذلك تاجر مرقوم صورت مذکوره‌ده سفینهٔ واحده‌یه هم راکب اولوب هم متاعنی
وضع ایلدکده اول سفینه‌یه احتیاجی ظاهر اولمغله آنی دار الحربه ادخالدن منع اولنماز اما بشقه بر سفینه دخی
ادخال ایدرسه آندن منعنه استعجال اولنور که سفینهٔ ثانیه‌ده تحقق ضرورت عدیم الاحتمالدر واحکام مذکوره
بالجمله مقتضای استحساندر ومقتضای قیاس اشیاء مزبوره قتال مسلمین اوزره تقویت اهل حربی موجب اولوب
اکا دخی رخصت شرعیه بولنمامغله آنلردن برشیئ ادخالدن منع ایدوکی نمایاندر اما اهل حربك یدنا تاجردن
خادمنی اخذ ایده جکلری عادتلرندن متعین اولدقده بر تاجر ایچلرینه کرك خادم مسلم وکرك خادم کافر ادخالنه
متمکن قیلنمازلر زیرا استصحاب خادمده معنای ضرورت تحقق ایتمیوب مرادی انجق تحمل وترفه ایدوکی متبیندر
وهم اهل دار اسلامدن اولان خادم حقنده منع شرعی فرس وسلاح حقلرنده منع شرعیدن اظهر ایدوکی حکم
قطعیدر واکر بر حربی دار یمزه امانله دخول ایتدکده معیننده کراع وسلاح ورقیق وار ایسه حین عودتده مقدما
کتوردیکی اشیاء مزبوره ایله رجوعندن منعی سزاوار اولماز زیرا اکا نفسی ویانده بولنان مالی اوزره اعطاء
امان ایلدیکیمزدن وفاء امانی ایچون دار الحربه رجوعندن منعی شایان اولمدیغی کبی کتوردیکی اشیاسیله دخی
رجوعندن منعی شایان اولمازز زیرا کندو مقاتل مسلمین ایکن عودتندن منعی جائز اولمینجه آلت قتالینك عدم جواز
منعی بطریق الاولی ظاهر وبارزدر اما اشیاء مرقومه‌دن کتوردیکی نسنه‌لری دار یمزده دراهمله بیع ایدوب
صکره اول دراهمله بیع ایلدیکندن اعلی یاخود ادنی یاخود اکا مساوی ینه کراع وسلاح ورقیق اشترا ایلسه
بونلردن برشیئله عودتنه رخصت ویریلمیوب بیع اوزره جبر والجا اولنور زیرا امانله اعیان مزبوره‌یی نفسی ایله برابر
ادخال دار الحربه مستحق اولمیوب عین اولده اولان حق دخی دراهمله بیع وملکندن اخراج ایلدکده ساقط اولمغله
اشیاء مزبوره‌یی داریمزدن کتوردیکی دراهمله اشترا قیلمق حکمنه ملتحق اولمشدر کذلك بعد البیع اشیاء مزبوره‌یی
بعینها اشترا یاخود مشتریدن بیع اشیاء مزبوره‌یی استقاله ایتمکله مشتری دخی قبل القبض اوبعده اقاله یاخود آنلری
خیار رؤیت یاخود نفسی ایچون اشتراط ایلدیکی خیار شرطله رد ایلسه جمله‌سنده دار الحربه اعاده لرندن منع
وصد اولنور زیرا واضع مزبوره‌دن ماعدا الاخیرده اشیاء مزبوره‌نك ملك حربیدن خروج وملك مشتریده
دخولی تمام اولوب اخیرده تمام اولمدیسه‌ده مشتری آنده تصرفه احق اولمغله دار الحربه اعاده لرنده حق حربی

ساقط اولوب فی الاصل مملوك مشتری ایکن حربی‌یه بیع ایلدیکی اشیاء مزبوره‌یه ملحق اولمشلردر اما حربی
خیاری نفسی ایچون اشتراط ایدوب صکره حکم خیار ایله نقض بیع ایتمش اولسه بو صورتده دارینه اعاده لرندن
منع اولنماز زیرا بونده بیعله ملکندن خارج اولمیوب بلکه امساکله آنلرده تصرفه کندو احق اولمغله قبل البیع
ثابت اولان حق اعاده لری ینه باقی ومحقق قیلنور کذلك بیع فاسد ایله بیع ایدوب قبل قبض المشتری نقض بیع
ایتمش اولسه ینه مجرد بیع فاسد ایله ملکندن خارج اولمامغله اعاده لرندن منع اولنماز اما صورت مفروضه‌ده قبض
مشتری واقع اولمش ایسه نظر اولنور اکر بیع مذکور بعد القبض مبیعده ملك مشتری‌یی موجب حتی مبیع رقیق
اولمغله مشتری آنی اعتاق ایلسه نفوذ عتقی مستوجب ایسه اعاده لرندن منعی واجب اولور زیرا اشیاء مزبوره‌یه
مشتری اول حربینك مقابلنده مالك اولمغله اعاده لرنده اولان حقی ساقط وهالك اولمشدر واکر بیع مذکور
ثمن حرام یاخود ثمن میته ایله اشتراکبی اولمغله مبیعده ملك مشتری‌یی موجب اولمازسه رخصت اعاده لری مستوجب
اولور زیرا حربینك آنلرده ملکی باقی اولوب حق اعاده لری مستبقی اولمشدر واکر حربی دار الحربدن کتوردیکی
سیفنی داریمزده مثلا برقوسله استبدال ایلسه بو بابده اصل واجب الاستعمال اولدر که حربی سلاحنی داریمزده
سلاح آخر ایله استبدال ایلدکده نظر اولنور اکر جنس آخر ایله مبادله ایدرسه سلاح ثانی کتوردیکی سلاح اولدن
کرك اعلی وکرك ادنی بهر حال آنکله دار الحربه رجوعنه رخصت ویریلیوب همان داریمزده آنی بیع اوزره جبر ایله
معامله اولنور زیرا عقد امانله بو جنس ثانیده دار الحربه حق اعاده‌سی ثابت ونمایان اولمامشدر وهم کاه اولور که
برابر کتوردیکی سلاحی دارلرنده کثیر الوجود وجنس ثانی قلیل یاخود بالکلیه نابود اولمغله قتال مسلمینه کسب
مزید قوت ایچون تحصیل جنس ثانی عندنده مقصود اولور واکر جنس اول ایله مبادله ایدرسه بونده سلاح ثانی
کتوردیکی سلاح اوله مساوی یاخود اندن ادنی ایسه اعاده‌سنه رخصت ویریلوب اندن اعلی ایسه منعله وجبر
بیعله معامله اولنور زیرا عقد امانله کتوردیکی جنسی نفسی ایله برابر اعاده دارینه استحقاقی نمایان اولمشیدی
وبرشینك عینی برفائده‌یی متضمن ایسه عینه اعتبار اولنوب دکل ایسه اعتبار جنسی اختیار اولنمق مسلم اربابی
فقهادر پس کتوردیکنك عینی ایله مساویسی نفع اهل حرب وضرر مسلمینده مساوی اولوب ادناسی دخی ادنی
اولمغله رخصت اعاده‌یه شایان کورلور اما اعلی اولدقده آنده نفع اهل حرب وضرر مسلمین کتوردیکندن
ازید اولوب اول زیاده دخی ممنوع اولمغله اول زیاده‌ده حق منعمیز ثابت اولمشدر لکن زیادهٔ مزبوره اصلدن
ممکن الانفصال اولمامغله حق منعمیز تمامنده مثبت اولمشدر نظیری شول موهوبدر که آنده زیادهٔ متصله متبین اوله
اول بابده واهبك زیاده‌یه رجوعی ممکن اولمامغله اصلنده دخی رجوعدن متمکن اوله مز پس آنکله برابر دار الحربه
رجوعدن ممنوع اولدقده کرکدر که حین عودتنده بیع اوزره اجبار ینه مشروع اوله واکر اولا مساویسی ایله
مبادله ایدوب بعده اقالهٔ بیع ایتدلری ایله ینه عین سلاحی کندویه عودت ایلسه بو بابده آنکله دارینه عودتنه
رخصت ویریلور زیرا هم عین سلاحیدر وهم اقالهٔ ایله ملکندن اخراج ایتدیکی سلاح مشترینك مساویسیدر
اما اولا اعلاسی یاخود ادناسی ایله مبادله ایدوب بعده اقاله ایله ینه عین سلاحی کندویه عودت ایلسه بونده علی
کلا التقدیرین اول سلاحی دارینه اعاده‌یه رخصت ویریلمز اما اعلاسنده وجه عدم رخصت اولدر که اقاله حق
غیر المتعاقدینده بیع مبتدا کبی اولمغله حق مسلمینده کندو سلاحی بعد الاقاله ابتداء اشترا ایتمش کبی اولدیغندن
منع اعاده‌یه مبادرت اولنور نکته‌سی اولدر که ابتداء مبادله‌ده کندو سلاحندن حقی ساقط اولوب اخذ ایلدیکی
سلاح اعلایی دخی دار الحربه ادخالدن ممنوع اولمغله اقالهٔ بیعله کیفما وسلاحنده حق عود ورجوع ایلمز اما ادناسنده
وجه عدم رخصت اولدر که ینه اقاله حق مسلمینده بیع مبتدا کبی اولمغله بو اقاله‌ده مقدما مبادله ایله مشتریدن آلدیغی
سلاح ادنایی ویروب کندونك مشتری‌یه ویردیکی سلاح اعلایی اشترا ایتمش کبی اولدیغندن ینه منع اعاده‌یه مباشرت
اولنور وکراعی کراعله استبدالی دخی اتحاد جنس واختلاف جنس احکامنده جمیع مذکوراتده استبدال سلاحله
متساوی الاحوالدر وعلی هذا حربی کتوردیکی ارکك حماریی بردیشی حمار ایله یاخود ارکك فرسی بردیشی
فرس ایله استبدال ایلسه بو صورتده مأخوذی قیمتده مبذولدن دون ایسه‌ده ینه دار الحربه ادخالندن منعنه
استعجال اولنور زیرا مأخوذنده منفعت تناسل موجود ومبذولنده ناموجود اولوب استیلاددن دخی مقصودی
ومنفعتی تحصیل اولمق ممکن اولمغله عند اختلاف الجنس منعی متعین اولدیغی کبی بونده دخی متعیندر واکر
ارکك بغلی قیمتده مثلی یاخود ادنی اولان دیشی بغل ایله مبادله ایدرسه دار الحربه ادخالدن منعله معامله اولنماز زیرا
مأخوذنده دخی مبذولی کبی منفعت تناسل غیر مأمولدر واکر کتوردیکی قیسراغی نحو ملق ارکك آت ایله مبادله

ایلسه‌یه دارالحربه ادخالندن منعله معامله اولنور زیرا مأخوذ نده کثرت تناسل موجود و مبذولنده مفقود در واکر فرسی برذونله یاخود برذوتی فرسله استبدال قیلسه ینه منعنه استعجال اولنور زیرا فرس وبرذوندن هر برنده برمنفعت موجود وآخرنده مفقود در که برذونك اما لهٔ لحامی آسان و محنت قتال اوزره صبری فراوا ندر و فرس حالت طلب وهربده مزیدقوتله سریع الجریاندر پس ظاهر حالندن غرض استبدالی ذکر اولنان منفعتی استحصال ایدوکنه استدلال اولنور واکر دیشی فرسی نجریا نده آندن دون آکن آندن سی قلیل اولمغله زیادهٔ تناسلی امید اولنان بردیشی فرسله استبدال ایلسه‌یه مأخوذنده مبذولنده بولنمیان منفعت بولنمغله ادخال دارلرندن منعنه استعجال اولنور والحاصل صورمزبوره ده بعد الاستبدال حین عودتنده مأخوذینی بیع اوزره اجبار اولنور مکر مأخوذی جمیع وجوه انتفاعده مبذ ولینك مثلی یاخود ادناسی ایدوکی بدیدار اوله زیرا بو بابده احتیاط طمرز امر واجب وتمام احتیاط انجق طریق مذکور اوزره مترتبدر لکن باب رقیقده استبدالی کتوردیکی رقیقك جنسنه وجنس آخره کذلك مثلنه واعلا سنه وادنا سنه اولمق مساوی وجمله سی دار الحربه ادخالدن منع اولنوب بیع اوزره جبر اولنمقده متساویلردر زیرا اخذ ایلدیکی رقیق کرك مسلم وکرك ذمی اهل دار یمزدندر ومستأمن علی کل حال اهل دار یمزده استدامت ملکدن ممنوع ایدوکی آشکار در اماسبقت ایلین کراع وسلاح بشقه درکه اهل دار یمزدن قیلنمق انجق بنی آدمده جاری وجمادات وسائر حیواناته غیرسار بدر بناء علیه آنلرك منع ورخصتلرنده جواب مسئله بی اعتبار زیادهٔ منفعته بنا ایلدیك واکر بلاد زومدن ایکی مستأمن امانله دار یمزه کلوب برینك رقیقی و برینك سلاحی بولنمغله رقیقله سلاحی استبدال یاخود هر بری کندو موجودینی دراهمله بیع آخره استعجال ایلسه لر هیچ برین مأخوذینی دار الحربه ادخالدن منعه مجالیمز یوقدر زیرا هر بری تصرف مشروعله اشترا قیلدیغی نسنه ده منزلهٔ بایعه نازل وبایعده بولنان قدرت اعاده مشتریده دخی حاصلدر واکر بو ایکی مستأمندن بریسی برمسلم یاخود ذمی ایله اشتراك اوزره مستأمن آخرك سلاحنی اشترا قیلسه آندن برشیء ادخال دارالحربه اجتراقیله مزیرا حصهٔ شریکنی ادخال ایتمدکجه ادخال حصه سندن غیر ممکندر وشریکی مسلم یاذمی اولمغله آنك حصه سنی ادخال ایلمك غیر ممکندر پس ادخال حصه سی ممتنع ایدوکی بالضروره آشکار اولمغله حصه سنی شریکی یاخود غیری مسلم وذمی یه بیع اوزره اجبار اولنور مکر متاع مزبور سهام عربیه وفارسیه کبی قابل استهام اوله بو صورتده حربی ایچون ممکندر که شریکی ایله اقتسام بعده حصه سیله دخول دارالحربه اقتحام ایلیه نکته سی اولدر که قسمت مزبوره مجرد تمییز وافراز اولمغله حربی کندو حصه سنی بالکز اشترا ایتمش کبی اکا عقدایله مالك اولمغله ادخال دارالحربه کسب امتیاز ایدر یاخود قسمت مزبوره معنای معاوضه یی محتوی اولمغله شریکی اولان مسلم یاذمی مالك اولدیغی نصف نصیب حربیدن اخذ ایلدیکی مثلی ایله حربی یه بیع وتسلیم ایتمکله مشتری اولور وبرذو یابیسان ایلدیك که بو مثللو استبدال مأخوذ حربیده مانع ادخال اولماز واکر صورت مفروضه ده بینلرنده قسمت غیر منتظم اولمغله احدهما آخر ایچون ازدیاد دراهم ایلسه نظر اولنور اکر اعطاء دراهم ایلین شریکی ایسه حربی مأخوذینی دارالحربه ادخالدن منع اولنماز زیرا بو صورتده حربی بعض نصیبنی شریکنه دراهمله بایع اولمشدر وبیع مذکوری بقیهٔ ملکنی دار الحربه ادخالدن مانع دکلدر واکر اعطاء دراهم ایلین حربی ایسه مأخوذینی ادخالدن منع اولنور زیرا بو صورتده ویردیکی دراهمله شریکی اولان مسلم یاذمینك بعض نصیبنی اشترا ایتمش اولور وهم اعطاء دراهمله سلاحده شرا ایله مالك اولدیغی حصه سندن اعلاسنی اخذه نائل اولمغله سلاحی مسلم یاذمی ایله اعلاسیله استبدالی منزلنه نازل قیلنور امادراهمی حربی اخذ ایلسه کنده سلاحی ایکنده وجنسندن ادناسی ایله استبدال ایتمش اولمغله دارالحربه مانع ادخال قیلماز وکراع دخی قابل اقتسام اولدقده آنده قسمت جبرجاری اولمغله منزلهٔ سهامده در اما مستأمن مرقوم برمسلم یاذمی ایله اشتراك اوزره مستأمن آخرك رقیقنی اشترا بعده شریکی ایله اقتسام ایلسه لر بو صورتده وجوه مذکوره دن هیچ برنده حربی مأخوذینی ادخال دارالحربه اقتحام ایدومز وفرق منشلین بووجهله تفهیم اولنورکه قول ابی حنیفه رضی الله عنه اوزره رقیق قسمت واحده ایله قابل تقسیم دکلدر وقول امامین رحمهما الله تعالی اوزره اکرچه قسمت واحده ایله تقسیمه قابلدر لکن رقیق مزبور یدندن هر بری قبل القسمة بینلرنده بالمناصفه مشترك اولمغله نصفنده واقع اولان ملك مسلم یاذمی اعتباریله هر برنده حکم ذمت حاصلدر و نزقریبا بیان ایلدیك اهل دار یمزدن برفردی دارالحربه ادخالده حربی یه رخصت جائز وشایان کوریلمز واکر اهل زومدن برحربی کراع یاسلاح یار قیقله داریمزه قادم اولدقده تصکره آنلری بیع ایچون اعداء مسلمیندن اولان ترك یادیلم یاغیری اهل حربك اراضیلرینه

مطلب الاختلاف في قسمة الرقيق قسمة واحدة

عبور ایتدرمکه عازم اولسه اولبابده منعی لازمدر زیرا بو بابده رمی مسفور شول مسلم یاذمی منزلنه نازلدرکه مذکوراتدن برشیئی ادخال دار الحربه مائل اوله وقریبا بیان اولندیغی اوزره مسلم وذمی ادخال مذکوردن منع اولندیغی کبی بو بابده حربی دخی ردع اولنور زیرا حربی مسفور عقد امانله اکرچه اشیاء مذکوره یی دیارسه اعادهٔ دارنده رخصته مستحق اولوب انجق بو رخصتده مسلم وذمیدن مفارق اولمشدر اما دار اخری یه ادخالده رخصته مستحق اولمامغله اولبابده مسلم وذمی ایله متفق اولمشدر وهم بو ادخالنده اهل دار اخری ایچون قتال مسلمین اوزره فی الاصل مالك اولمدقلری قوت جدیده احداث ایتمکله آندن منع اولنور واحداث مذکور اعادهٔ دارنده تحقق ایتمکله آندن ردع اولنماز کذلك حربی مسفور اشیاء مزبوره یی دارینك غیری مسلمینله موادعین اولان اهل حربك دارلرینه ادخاله عازم اولسه ینه منعی لازمدر زیرا قوم مذکورین اقتضاء موادعه اوزره مدت معلومه ده تارك قتال ایسه لر دخی ینه حکم محاربینده ادخال اولنورلر کودمزمبسنکه برمسلم اشیاء مرقومه یی اول داره قصد ادخال ایلسه منعنه استعجال اولنور لکن حربی مرقوم اشیاء مذکوره یی مسلمین ایچون اهل ذمت اولان برقومك ارضنه قصد ادخال ایلسه آنده رخصتله ارسال اولنور زیرا ارض اهل ذمت دار اسلامدن معدود ومستأمن دار اسلامك جمیع نواحیسنده تجارتدن غیرمردوددر واکر دار یمزده بری زومدن وبری ترکدن ایکی مستأمن جمع اولوب برینك رقیق و برینك کراعی یاسلاحی بولنمغله بریریله استبدال یاخود هر بری آخرك متاعنی دراهمله اشترا ایلسه بو صورتده هر بری مشتراسنی کندو دارینه اخراجده حکم رخصت اجرا اولنماز زیرا بونده هر مشتری قائم مقام بایعدر وبز قریبا بیان ایلدیك که هر بایع حربی ذکر اولنان اشیایی دارالحربدن دارینك غیری اولان دار مشتری یه ادخالی امر متعذر امابکیسی اهل دار واحده دن اولدقلرنده جواب مسئله بشقه درنکته سی اولدرکه مانحن فیهده هر برینك تصرف مذکوردن مرادی انجق اسباب قتالدن دارندن اخراج ایلدیکی نسنه نك خلاف جنسنی ادخال‌له مسلمین اوزره قوت اهل دارینی ازدیاددر ومعنای معهوده ده مسلم ایله مبادله ایتمکله اهل دارینك غیری مستأمنله مبادله ایتمك بینلرنده وجه فارق غیر موجوددر واکر بو ایکی مستأمن بشدن هر بری کراعی مثلی اولان کراع آخرایله یاخود سلاحی مثلی اولان سلاح آخرایله مبادله ایلسه لر مأخوذلرین کندو دارلرینه ادخاللرنده طرف مسلمیندن مداخله اولنماز زیرا مبادلهٔ مرقومه آنکله مسلم بینلرنده واقع اولسه ادخال دارندن منع اولنماز کذلك مستأمن آخرایله واقع اولسه ینه ادخالندن ردع اولنماز اما مسئلهٔ مرقومه ده احدهمانك سلاح یاخود کراعی آخرك سلاح یاخود کراعندن اعلا اولسه کرکدرکه ادناسی اخذ ایلین ادخال دارنده مرخص واعلاسی اخذ ایلین اجبار بیعه مبتلی قیلنمغله مبادلهٔ مرقومه لرنده مسلم ومستأمن بینلرنده وقوعینك حکمی اجرا قیلنه وصور مذکوره ده بعد المبادله خیار رؤیت وخیار شرط وعیبله واقع اولان رد ك احکامی جمیع احکام مذکوره ده مسلم ایله واقع اولان مبادله ایله متساویة الاقدامدر اما مستأمنین مرقومیندن هر بری رقیقنی رقیق آخر ایله استبدال‌لری بشقه درکه بو استبداللری مسلم یاذمی ایله مستأمن بینلرنده واقع اولان استبدالك منزلنه انزال اولنماز زیرا آنده ملك مسلم وذمیدن خارج اولان اهل دار یمزدن ایدی وملکلرینه داخل اولان دخی اهل دار یمزدن اولمشیدی ومانحن فیهده ملك احدهمادن خارج وملك آخرده داخل اولنلر اول وآخر اهل دار یمزدن دکللردر بناء علیه استبدال رقیقلرنده جواب مسئله یی شو وجهله تحقیق ایده رزکه عند تحقق المساواة هر بری مأخوذینی دارینه ادخالدن منع اولنماوب عند التفاضل ادناسنی اخذ ایلینه ادخالده مساعده واعلاسنی اخذ ایلین مأخوذنده تمکن زیاده بولنمغله ادخالدن ردع اولنور واکر مستأمنین مرقومیندن برینی عینیدنی آخرك امه سیله استبدال ایلسه هیچ برینه مأخوذنده مساعدهٔ ادخال اولنماز زیرا بنی آدمده ذکورت وانوثت اختلاف جنسه بادیدر حتی برکمسنه برشخصی عبد اولمق اوزره اشترا ایلدکدنصکره امه ایدوکی ظاهر اولسه بطلان بیعه مؤدیدر وهم عبد وامه دن هر برندن آخرده بولنمیان برمنفعت استحصال اولنورکه عبد مثلا قتال ایچون امه دخی تناسل ایچون استعمال اولنور بناء علی ذلك مرقومیندن هر بری بو تصرفله مملوکنده ادخال دارینه مالك اوله مز والله اعلم

باب من الفداء

* یعنی اهل حربیده بولنان اسراء مسلمین مسلمینده بولنان اسراء مشرکینله یاخود اعطاء مالله وامراء مشرکینی اخذ اموالله مبادله نك انواع واحوالنده باب مبسوط المقالدر مؤلف مصیب رزقه الله تعالی من الجنة خیر نصیب دیرکه رجال ونسادن ایادی مشرکینده بولنان اسراء مسلمینی ینه رجال ونسادن قبل القسمة والبیع ایادی مسلمینده بولنان امراء مشرکینله استبدال ایلمك تجویز وتصویب اولنور وقول مذکور

امام ابو یوسف رحمه الله تعالی نك دخی قولیلدر وامام ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه دن دخی اظهر روایتین بودر وروایت اخراده اندن مرویدر که اسیر مسلمی اسیر مشرك ایله مبادله غیر جائزدر دیمشدر وجه ظاهر الروایه اولدر که ایادی مشرکیندن تخلیص اسراء مسلمین واجبدر واکا توصل دخی انجق مفادات ایله حاصل ومترتبدر ومبادلهٔ مرقومه ده قتل اسراء مشرکینی ترکدن اعظم محذور آخر معدومدر وترك مزبور دخی منفعت مسلمین ایچون جائز کورلمك امر معلومدر کورمزمیسنکه امام ایچون لاجل الاسترقاق ترك قتللری جائزدر وتخلیص اسراء مسلمینده منفعت البته استرقاقدن اظهر ایدوکی ظاهر وبارزدر وقول محرر حدیث عمران بن الحصین رضی الله تعالی عنه ایله مؤید ومقرردر که رسول الله صلی الله علیه وسلم بنی عقیلدن براسیر مشرك ایله مسلمیندن ایکی اسیری مفادات ومبادله بیورمشلردر لکن امام ابو حنیفه رضی الله عنه دن وارد اولان روایت اخرانك دخی وجهی اولدر که الله تعالی فاقتلوا المشرکین حیث وجدتموهم قول شریفنده مشرکینی بولندقلری محلده قتل ایتمکی مسلمینه فرض ایلمشدر ومفادات مرقومه فرض مذکوری اقامته قدرت وار ایکن ترکنی متضمندر وترك مزبور بر وجهله جائز دکلدر توضیحی اولدر که اسراء مشرکین ایادیمزده مقهورین اولمریله آنلریله مبادله همان اهل ذمتی ویروب اسراء مسلمینی اخذ ایتمك منزلهسنده در ومعنای مزبور رضای اهل ذمت بولنمدقده غیر جائزدر مترجم فقیر دیرکه بو بابده منزلهٔ اهل ذمته تنزیل اولنان اسراء مشرکیندر وآنلرك مبادلهٔ مزبوره یه رضالری ظاهر حاللریدر پس تعلیل مذکور اثبات مدعادن قاصردر مگر اسراء مشرکینك عدم رضالری صورتنه قصر اولنه انتهی وهم مفادات مرقومه یی ترك واهمالده نفوس اسراء مسلمین اوزره خوفدن اعظم محذور آخر عدیم الاحتمالدر وخوف مذکور ایچون قتل مشرکینی ترك ایدوب حربی مسلمین اولمریچون اعادهٔ دارلری غیر جائزدر کورمزمیسنکه جهادده مسلمینك نفوس وامواللری اوزره خوف تلف درکار ایکن مسلمین اوزره مجرد قتل مشرکینه توصل ایچون فرض قیلندیغی آشکاردر لکن اسراء مشرکین قبل المفاداة قبول اسلام ایتمشلر ایسه بعد الاسلام مبادله لرینه بر وجهله اقدام اولنماز که سائر مسلمین کبی اهل اسلامدن اولمریله مبادله برله مجددا آنلری کفره عرض ایلمك حرام اولور کذلك صبیان مشرکین آنهلری وبابالری ایله سبی اولندقلرنده آنلر ایله دخی مبادله استحلال اولنور زیرا صورت مفروضه ده آنه لرینه وبابالرینه تابع اولمریله داریمزه داخل اولسه لر دخی حکم اسلامده ادخال اولنمازلر اما صبی مرقوم یالکز سبی اولنوب دار اسلامه اخراج اولنسه بردخی مبادله سی ممکن اولماز زیرا دار اسلامه تبعا حکم اسلام آنده متمکن اولمشدر کذلك غنائم دار الحربده بیع یاخود تقسیم اولنمغله صبی مرقوم کیمکننه اشترا یاخود سهمنده واقع اولسه قسمت وشرا ایله اکا تملکی متعین اولان کیمسنه یه حکم اسلامده تابع اولمغله آنکله مبادله قطعا جائز وواسع کورلمز حتی اول صبی فوت اولدقده نمازی قیلنور وبیان مشروحله عیان اولمشدر که اسیر مشرك بالغ بولندقده بعد القسمة والبیع دخی مبادله سی جائز وسائغدر وقول مذکور انجق صاحب الکتاب امام محمد والاجنابك قول منصوریدر اما امام ابو یوسف رحمه الله تعالی بعد القسمة والبیع مبادله یی مالعده دخی تحلیل ایتیوب اول اسیرده قسمت وبیعله داریمزدن اولمق حکمی مستقر وآنده ملك مسلم تقرر اولمغله مرتاه نمیده اولمشدر دیو تعلیل ایلمشدر لکن امام محمد رحمه الله تعالی جوابنده دیرکه علت تجویز مبادله انجق ایادی مشرکیندن تخلیص مسلمین واجب اولمقدر ومعنای مذکور قبل القسمة والبیع موجود ومترتب اولدیغی کبی بعد القسمة والبیع دخی موجود ومترتبدر وهم قسمت وبیعله اسراده معنای مالیت متعین اولور ومعنای مالیت حقلرنده علامت نقصاندر یوقسه علامت زیاده دکلدر کورمزمیسنکه اسراء مسلمینی مال الله مبادله البته جائزدر پس اسراده دخی قسمت وبیعله تعین صفت مالیت جواز مبادله لرینه مانع اولمز وبو بابده اصحك قوی حدیث عمران بن الحصین رضی الله عنه ربه الکریمدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم غزوهٔ مریسیعده سبی بنی المصطلق بعد التقسیم مبادله برله مشرکینه تسلیم بیورمشلردر اما اسراء مشرکینی مشرکیندن اخذ اولنان مال الله استبدال قول علمامزده بر وجهله استحلال اولنماز زیرا فاقتلوا المشرکین نظم کریمی موجبنجه بعد القدرة قتل مشرکین قبول اسلام ایدنجیه دك فرض لازم ایکن مبادله بالمال انجق طمع عرض دنیا ایچون ترك فرضی مستلزمدر وترك مرقوم حلال اولمدیغی امر معلومدر قال الله تعالی ماکان لنبی ان یکون له اسری حتی یثخن فی الارض تریدون عرض الدنیا والله یرید الاخرة یعنی برنبی ایچون اسیرلری بولنمق حلال اولمدی تاکه وجه ارضده اول اسیرلری قتلده اکثار ومبالغه ایدنجیه دك یعنی هر نبی اوزره واجبدر که اسراء مشرکینی قتلده اکثار ومبالغه ایدهلر وفداء مالله ترك ایتمهلر لکن سزلر اخذ فدا ایله عرض دنیایی استرسز والله تعالی ثواب آخرتی تحصیلکزدن راضی اولور وبو آیت جلیله شان غزوهٔ بدرده

نازله اولمشدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم غزوهٔ مذکوره ده اخذ اولنان اسراء مشرکینی مال الله استبدال یاخود قتلله استدلال خصوصلرنده استشاره بیوردقلرنده حضرت ابو بکر رضی الله عنه حضرت عمر رضی الله عنهه مخالفت برله ترجیح جانب استبدال الله رأی واشارت ایتکله رسول الله علیه السلام دخی اول جانبه رغبت بیورمشلر ایدی تاکه بو آیت شریفه شرفبخش تشریف اولوب رأی مذکورلرنده مظهر عتاب تلطیف اولمشلردر وحضرت ابی بکر رضی الله عنه نیجه مدت رأی مذکوری اوزره اظهار ندامت ایدر ایدی حتی مرویدر که عهد خلافتنده رومدن براسیر آلنوب مال الله مبادله سنه طالب اولدقلرنده همان اقتلوه فلقتل رجل من المشرکین احب الی من کذا وکذا یعنی آنی قتل ایدیکز والله مشرکیندن بر رجلی قتل ایلمك بکا بو دکلو وشو دکلو دادن زیاده سوکیلیدر دیو مبادله دن امتناعله قتلنه راغب اولمشدر وروایت اخراده لا تفادوا به وان اعطیتم به مدین من ذهب یعنی سزلر بو اسیر رومی ایله مفادات ایتمکز مقابلنده سزه ذهبدن ایکی مد ویریلرسه ده دیمشدر مترجم فقیر دیرکه مد ربع صاعدر وصاع عند اهل العراق سکز رطلدر وعند اهل الحجاز بش رطل وثلث رطلدر انتهی وهم جهاد ایله مأمور یتمز انجق اعزاز دین ایچون اولدیغی متعین ایکن اسیری مال الله مبادله مز مشرکینه قتالمزی جلب مال ایچون اولمق تهمتنی اظهاری متضمندر اگرچه فاما منا بعد واما فداء نظم جلیلنده جواز مبادله بالماله دلیل واردر لکن بر باب الشرکة فی الغنیمة اثناسنده بو نظم جلیل فاقتلوا المشرکین آیت جلیله سی ایله نسخ اولندیغینی ذکر وتفصیل ایلدیك کذلك لولا کتاب من الله سبق لمسکم فیما اخذتم فیه عذاب عظیم یعنی الله تعالی دن حکم ازلی سبقت ایتمش اولمیدی بو مباشرت ایلدیکیکز مبادلهٔ اسراء بدر مادهسنده سزلره عذاب عظیم مس ایدر ایدی نظم کریمنده دخی بحسب الظاهر جواز مبادله بالمالی تفهیم واردر لکن اول حکم ازلیدن مراد احلال مال فدا دکلدر بلکه احلال غنائمدر ومعنای آیت اگر بن سزلر ایچون غنائمی حلال قیلمش اولمیدیم سزه اول مباشرت ایلدیکیکز مبادلهده عذاب عظیم مس ایدر ایدی لکن سزلره احلال غنائمدن حل مال فدایی بطریق الاجتهاد استنباط ایتمکز ایله اجتهادده خطا ایسه ده معذور اولدیکز دیمکدر وذیل آیتده وارد اولان فکلوا مما غنمتم حلالا طیبا یعنی پس امدی سزلر اغتنام ایلدیکیکز مالدن حلال وطیب اولدیغی حالده اکل ایدیکز نظم جلیلی ذکر ایلدیکیمز تأویل اوزره ادل دلیلدر وعلی طریق التسلیم اول حکم ازلیدن مراد احلال مال فدا اولسه دخی آیت مذکوره نزول فاقتلوا المشرکین ایله منسوخهدر که آیت مذکوره سورة الانفالده وآیت فاقتلوا سورهٔ برأهده در وسورهٔ برأه اواخر عهد نبوتده نزول ایلین سورهلردندر وامام ابو حنیفه رضی الله تعالی عنه آیت مذکوره یی تحلیل مال فدا اوزره تحمیل ورسول الله علیه الصلاة والسلامدن واقع اولان اسراء بدرك بعضلرین نفوس مسلمینله وبعضلرین اموال مشرکینله مبادله یی اول وجهله تأویل ایلدی حتی امام اعرج رضی الله عنه روایت ایلدیکه سعد بن النعمان رضی الله عنه بقیعدن زوجهسی ایله برابر وقعهٔ بدردن صکره قصد عمره ایله عزیمتساز اولوب کندو وعورتی هر بری شیخ فانی اولمریله هرچه باداباد دیوب کفار قریشدن متوقع اولان جور واذادن احتراز ایلمدی بعده مکهیه واصل اولدقده ابو سفیان آنی اخذ وحبسه ابتدار ایدوب اوغلم عمروی محمد ارسال ایتمدکجه بندخی بونی ارسال ایتمزم دیو اصرار ایلدی وعمرو مزبور یوم بدرده مأسور اولمشیدی پس سعدك قبیله سندن اولان رجال خروج رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه واروب اولبابده شفاعت ایتمریله عمروی ارسال ومبادله ایله سعد بن النعمان رضی الله عنهی استخلاص ایلدیلر ومرویدر که اسراء بدرك فدالری حاللرینه کوره بیك ایکی بیك اوچ بیك دورت بیك درهم ایدی انجق هیچ مالی اولمیان اسیرلری رسول الله علیه السلام بطریق المن ارسال وتسییر ایتمشلر ایدی حتی حضرت عائشه رضی الله عنها دیدیکه طائفهٔ قریش بدرده اخذ اولنان اسرالرینك مالی فدالری ایله کلدکلرنده حضرت زینب بنت رسول الله صلی الله علیه وسلم ورضی عنها دخی بدرده اسیر اولان زوجی ابی العاصك فداسنی مکهدن ارسال ایتمشیدی واول فدانك ایچنده بر قلادهسی وار ایدیکه والدهسی حضرت خدیجه رضی الله عنها اول قلاده ایله آنی زوجی ابی العاص اوزره زفاف وادخال ایتمشیدی ورسول الله علیه السلام حضرتلری قلادهٔ مرقومهیی رؤیت بیوردقلرنده آنی بیلوب حضرت زینب رضی الله عنها حقنده قلب شریفلرینه حزن ورقت عارض اولدی بعده ان رأیتم ان تطلقوا لها اسیرها وتردوا الیها متاعها فعلتم عبارهٔ لطیفهلری ایله تعبیر واصحاب کراملرینه سزلر زینبك اسیرینی مجانا اطلاق ومتاعنی کندویه رد ایتمکی مناسب کوریرسکز آنی اجرا ایدرسز دیو تخییر بیوردقلرنده اصحاب کرام ابو العاصی مجانا اطلاق وتسییر ایلدیلر وروایت صحیحه ایله حضرت عباس رضی الله تعالی عنه دخی اسلامندن اقدم غزوهٔ بدرده اسیر قیلنمشیدی اولدخی تخلیص نفسنه فداء

مالله تدبیر ایلشدرحتی یاایها النبی قل لمن فی ایدیکم من الاسری الایة نظم واجب التبجیلی آنك شان سعادت نشاننده
شرف بخش تنزیل قیلنمشدر وصاحب الکتاب امام محمد عالیجناب اثابه الله تعالی باحسن الثواب غزوهٔ بدرده
واقع اولان مبادله بالمالی تأویل مذکوردن بشقه برتأویله دخی ظفریاب اولوب دیدیکه مسلمین ایام مزبوره ده استعداد
قتال مشرکین ایچون جمع ماله اشد احتیاجله محتاجین ایدیلر و جواز مبادله بالمال وقت ضرورتده امرمستبیندر
ومحمد دیدرکه رسول الله علیه السلام بنی قریظه نك نساوذرار یلرینی سبی ایلدکلرنده اول سبینك نصفنی سعد
ابن زید رضی الله عنه ایله جانب نجده ارسال اولدخی آنلری نجدده اولان مشرکینه سلاح وخیول ایله بیع واستبدال
ایلدی ونصف باقیسنی دخی سعدبن عباده رضی الله تعالی عنه ایله جانب شامه اسرا اولدخی آنلر ایله شامده
بولنان مشرکیندن کراع واسلحه اشترا ایلدی بوماده دخی تأویل مذکوراوزره تحمیل وآلات قتالده احتیاج
مسئله تأویل اولنور لکن عندیمزده ظاهرمذهب اولدرکه مفادات بالمال حالا علی کل حال استحلال اولنمایوب
اولبابده روایت اولنان احادیث شریفه دخی منسوخه دردیو قطع مقال اولنور ومؤلف جلیل انشان سبی
بنی المصطلقده مبادله بالمالك تأویلنی بیان ایدوب دیرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم دار بنی المصطلق اوزره
غالب اولوب دار اسلامه الحاق ایدنجه صکره واخذ فدا ایله سبیلرین اطلاق ایلدیلرتا که اوزرلرینه رق جاری اولوب
استرقاق اولنمیه لر کورمزمیسنکه رسول الله علیه السلام بنی المصطلقدن ام المؤمنین جویریه رضی الله عنها بی
بعد الاقتداء تزوج بیوردیلرکه قومی اسلامه دخول ایتمشلرایدی واسلامه دخول ایتمه لرایدی رسول الله علیه السلام
آنی زوجیته قبول ایتمزلرایدی وعندیمزده مکروه اولان انجق اسراء مشرکینی مالله مفادات ایدوب آنلری دارالحربه
رد ایله مسلمین اوزره مشرکینه معین معادات ایلمکدر ومعنای معهود اقتداء بنی المصطلقده غیرموجود در
وقبیصة بن ذویب رحمه الله تعالی دن مرویدر دیمشدرکه برکسنه نك عبدی یاخود برذمی اهل حربده
اسیر بولندقده فداری بیت المالدن ویریلمك تجویز وتقریر اولنماز و بزدخی بوقولی اخذ ایدرز زیرا عبد مولاسینك
ملکی ایکن احراز ایله ملك اهل حربه انتقال ایتمکله کرکدرکه فداسنی مولاسی مالندن اعطا وآنی ینه ملکنه نقل
وایصال ایلیه مکر مولاسینك هیچ مالی بولنمیه بوصورتده کرکدرکه امام المسلمین فداسنی بیت المالدن ادا ایلیه
لکن بو تقدیر اوزره مولاسی ایچون اول عبد اوزره سبیل وصول قالمیوب عبد مزبور عبید بیت الماله موصول
قیلنور مکر مولاسی اول فدایی بیت الماله ادا قیله بوتقدیر اوزره عبد مزبوری برمسلم اهل حربدن اشترا واخراج
ایلمك منزلته تنزیل و بعد اداء الثمن ینه مولاسنه رد وتحویل قیلنور وذمینك دخی بیت المالدن نصیبی بولنمغله
آندن فداسی تصویب اولنمایوب بیت المال انجق نوائب مسلمین ایچون اعداد اولنمغله مفادات اسراء مسلمین
ایچون صرفی تجویز وتقریب اولنور واکر اهل حرب اسرایی اسرا ایله مبادله ده اخذ ایلدیکیمز بعض صبیانی
آنه لرندن و بابالرندن تفریقله اعطا مزه طلبکار اولسه لر اولبابده تفریق والد ووالدین موجود ایسه دخی
ینه جائز وسزاوار کوریلور زیرا مشرکیندن تخلیصی واجب اولان مسلمك حرمتی اول صبینك حرمتندن اعظم
اولمغله تفریق مذکور حق ایله تفریق اولدیغی مسلملر حتی مفادات مذکوره یی بعد القسمة دخی تجویز ایدرز
وقول محمد رحمه الله تعالی دخی بودر وامام مشارالیه احسن الله تعالی بکل الاحسان الیه قول مشروح المآل
اوزره حدیث سلمة بن الاکوع رضی الله تعالی عنه ایله استدلال ایلدی سلمه رضی الله عنه دیدیکه حضرت
ابی بکر رضی الله عنه ایله برسریه ده قبیلهٔ هوازنه غزا ایلدیك و بکاعلی وجه التنفیل برجاریه اعطا ایلدی بعده
مدینه یه کلدیکیمزده رسول الله علیه السلام اول جاریه یی بکاهبه قیل دیو بندن طلب بیوردیلر بندخی همان هبه
قیلدم صکره اول جاریه یی مکه ده اولان مشرکینه ویروب آنده بولنان اسراء مسلمینی آنکله مسادله ایلدیلر
ایشته ملك نفل متنفل له ایچون متعین اولمشیکن رسول الله علیه السلام آنکله مفاداتی جائز کورمشلر
مؤلف جلیل جزاه الله تعالی بالاجر الجزیل دیرکه عسکر مسلمین هنوز دارالحربده قائم اولوب اخذ ایلدکلری
اسراء مشرکینی برمکان حصینده محفوظ وسالم قیلمشلرایکن ملك اهل حربك رسولی مبادلهٔ اسرا نیازی ایله کلوب
بزلر یدیمزده بولنان اسراء مسلمینی بومحله کتوروب اسراء طرفین منظور ومشهود اولدقلری حالده امر مفاداتی
مکالمه ایده لیم اولبابده مفادات صورت پذیر اولدی فبها واکر اولمازسه بز کتوردیکیمز اسراء مسلمینی آلمیوب کرو
کیده لیم سزلر بووجه اوزره بزه امان ویریکزدیو بسط رجایه آغاز ایلدکده مسلمین قبول رجا ایله اعطاء امانه
دمساز اولسه لر کرکدرکه مسلمین عهدلرینه وفا وشرط اولنان مال یاخود اسراء مشرکینله مفادات اسراء
مسلمینده سعی ابقا ایده لر انجق مفادات اوزره تراضیلری متفق اولمیوب اهل حرب اسراء مسلمینله قصد انصراف

ایلدکلرنده مسلمینده قوت غلبه وار ایسه عهد مزبوره رعایتله اسراء مسلمینی کیرو بلده لرینه رد ایچون اهل حربه
رخصت حق مسلمینده جائز وسزاوار اولماز زیرا اهل حربك اسراء مسلمینی حبس ایتملری ظلم تام وتقریر ظلم اوزره
اعطاء عهد ایلمك حرامدر پس لازمدرکه شرط مرقومه ترك وفا ایله اهل حربه وجه آخر ایله تعرض ایتمیه رك
اسراء مسلمینی یدلرندن نزع واستیفا ایده لر سؤال اولنورسه که رسول الله علیه السلام یوم حدیبیه ده اهل مکه ایچون
طرف اشرفلرینه قبول اسلامله وارد اولنلری کیرو رد ایتمکی شرط ایدوب اول شرطه وفا ایلدیلرمی زیرا ابوجندل
بن سهیل بن عمروی قبول اسلامله حضور بشیرلرینه کلدکده صکره کیرو باباسی سهیل بن عمروه رد قیلدیلر
وابو بصیر دخی اسلامله مدینه یه کلدکده صکره طلب ایچون وارد اولان ایکی مشرکه آنی تسلیم ایلدیلر تاکه
ابو بصیر رضی الله عنه بعد الرد کتب مغازیده ذکر اولنان مساعی مشکوره سین اظهار ایلدی جوابده دیرزکه
بلی بویله ایدی لکن حکم مذکور کتابله نسخ اولنمشدر قال الله تعالی فان علمتموهن مسلمات فلا ترجعوهن
الی الکفار یعنی ای اهل ایمان اکرسز بعد صلح الحدیبیه طرفکزه اهل مکه دن هجرت ایلین نسوانك اسلاملرینه
عالم اولورسکز آنلری صلح مذکوره رعایتله مشرکینه اعاده وتسلیم ایتمکز یاخود حکم مذکور اول هنکام سعادت
اختصاصده رسول الله علیه السلام حضرتلرینه خاصدرکه انجمنده ترتب ایده جك منافع مسلمینه بطریق الوحی
واقف ولمرایه اکا مباشرتده متوقف اولمادیلر حتی مشرکین یوم مزبورده عهود وشروطدن سهل وصعب
هرنه ایسترلرسه مساعده بیوره جقلرین اظهار ایچون لا یسئلونی الیوم شیئا الا اعطیتهم ایاه قول شریفلریله
مکارم نثار اولدیلر یوقسه بعد رسول الله صلی الله علیه وسلم قدرتیمز وارایکن برمسلمی مشرکینه
رد وایصال ویدلرندن تخلیص مسلمی ترك واهمال ایتمز بروجهله خلال کورولمز پس مسئلهٔ مرقومه ده
اهل حرب اسراء مسلمینله قصد انصراف ایتدکلرنده اهل اسلام یدلرندن نزع اسرایه اقدام ایلدکلرنده
مشرکینك مقام ممانعتده قیام ایلسه لر کرکدرکه مسلمین اولا آنلره نبذ امان ایدوب بعده
تخلیص اسرا ایچون اشد قتاله تشمیر دامان ایده لر واکر مسئلهٔ مفروضه ده اهل حرب مقدما مسلمینك
شجعان کفاردن اسیر ایلدکلری معلوم الاسامی بعض علوجی مبادله ایچون احضاری مسلمین اوزره شرط
ایلسه لر ومسلمین دخی علوج مزبوره یی احضار ایتسه لر یاخود ایتمسه لر کذلك عدم انتظام مفادات تقصیر
مشرکیندن اولسه یاخود تکاسل مسلمیندن اولسه حکم سابق بوصورتلرک جمله سنده قائم وکتوردکلری اسراء
مسلمینی یدلرندن نزع ایلمك لازمدر مکر مسلمین وجودینده قوت مقاومت مشرکین مفقود اوله بوصورتده ترك
قتال مسلمینه حلال کوریلور زیرا مسلمین اوزره واجبدرکه اولاقوت نفسلرین محافظه ایدوب بعده قدرتلری
وار ایسه رفعت وغلبه لرین ملاحظه ایده لر واکر مسئلهٔ مفروضه ده اهل حرب اسراء مسلمینی بارکتوردکلرین
اقرار ایتیوب مسلمین دخی اسراء مزبوره یی میان اهل حربده معاینه ایتیوب همان ظن وتخمین ایلسه لر بوتقدیر
اوزره قتاله میانه ده اولان عهدی نقض ایتملری تجویز وتحسین اولنماز زیرا نقض عهدلری انجق استرداد اسرا
ایچون حلال اولمشیدی ووجود اسرا نامعلوم اولمغله حصول مقصود غیرمجزوم اولدقده نقض عهدلری
استحلال اولنماز واکر مسئلهٔ مفروضه ده مکالمهٔ مفادات اوزره ایکن اهل حربك عبید ممالیکلری استیمانله
طرفیمزه قادم اولسه لرینه نقض عهدیمز جائز اولمامغله ممالیکلرین اوزرلرینه ردیمز لازمدر زیرا کتوردکلری
اموالری اوزره اعطاء امان ایتمش اولدیغمزدن اموالرندن برشیئه تعرضمز جائز وشایان کوریلمز لکن ممالیك
مرقومین قبول اسلام ایدرلرسه بعد الاسلام ردلری غیرمشروع اولمغله همان بیع واعطاء اثمانلرینه شروع اولنور
نظیری شول مستأمندرکه عبدی دار اسلامده قبول اسلامله بکام اوله لکن ممالیك مزبورینك کتوردکلری
اسلحه ودواب مولالرینه رد اولنمغه شتاب اولنور واکر ممالیك مزبورین ذمت مسلمین اولملرین طلبکار اولسه لر
رجالرینه اعتبار اولنمایوب همان دواب واسلحه لریله تسلیمه ابتدار اولنور زیرا ممالیك اهل امان مالکلرینه تابع
اولملریله قبول ذمتله اهل داریمزدن قیلنمق جائز وواسع کوریلمز واکر مسئلهٔ مزبوره ده بعض احرار اهل حرب
کیروده قالان اهل حربدن کراع وسلاح واموالرین اخذلرندن صکره امان مشروحله میانه مزه داخل اولمش
اولسه لر کتوردکلری اشیادن برشیئه تعرضمز شرعا قابل اولماز زیرا اهل حرب بربری میاننده امان شرعی
مفقود ایسه ده بزمله اهل حرب میاننده معقود واخذ ایلدکلری اموال دخی کندو مالرندن معدود اولمغله
عندیمزده قبول اسلام یاذمت ایتسه لرده یاخود امانله طرفیمزه کلسه لرده آندن برشیئه حق تعرضمز ناموجود ده
نظیری اولدرکه بزمله موادعین اولان اهل حربدن بعضیلری بعض آخرك مالنی اخذ ایدوب بعده اسلام

* العلوج ضخام الکفار جمع علج

يا ذمت يا امانله دار يمزه قادم اولسه آندن برشيئ اخذه عدم تعرضمز لازمدر واكركتوردكلرى اسراء مسلمين قبل عقد المفاداة طر فيمزه فرار ايدوب اهل حرب دخى عهد سابق اوزره آنلرى رد ايله يكز ديو اصرار ايلسه لر رديمز جائز وسزا وار اولماز زيرا بر آنلره حبس اسراء مسلمين اوزره اعطاء عهد ايتديك واولبابده عهد يمز اولسه دخى شرعا معتبر اولماز زيرا حبس مسلمين ظلم صريحدر وتقرير ظلم اوزره معاهده غير صحيحدر وبزم امانمز تحقيق نفوس واموال لريكى اوزره مشروع اولمشدر واسراء مسلمين مالكلرندن اولمديغى امرى مقطوعدر وبو بابده وعده ايلديكمز فديه وفا دخى اوزر يمزه واجب اولماز زيرا شرطمز اسرالرى بطريق المفادات رد ايتمك ايدى شمدى مفاداته احتياجمز زائل اولدى اما تقرير مشروح اوزره علوج معلومين ايله مبادله اسرا مسلمينه رضاء طرفين تمام اولوب همان تسليم وتسلم صددنده ايكن اسراء مسلمين طر فيمزه فرار ايلسه لر بوصورتده اكرچه افضل امور بدل صلحى آنلره وفا وايثار ايلمكدر تا كه بعد اليوم بومثللو عهودده مسلمينه اعتماد ايده لر ومسلمينى غدره نسبتله اظهار عناد ايتميه لر لكن وفاء مزبور مسلمين اوزره واجب دكلدر زيرا تمام مفادات انجق تسليم وتسلم ايله حاصل اولور پس قبل التمام استغناء مسلمين ظاهرا ولدقده معاهده مجرده ايله كرك اموال وكرك علوج معلوميندن برشيئ آنلره رد وتسليم واجب اولميه جغى امر باهردر واكر اسراء مسلمين قبل عقد المفادات ياخود بعد العقد وقبل التسليم ذكر اولنان عسكر مسلمينه كلوب همان بلاد اسلامه هارب اولسه لر اهل حربه برنسنه ويرمك اوزر يمزه لازم ومناسب اولمز اما عسكره هارب اولملرى بسقه دركه آنده شرطه وفا افضل واوفق در زيرا عسكره فرارلرنده عسكر مسلمين اهل حربى آنلردن مانع وداقع اولملريله اهل حرب عقد مفادات ايله آنلرى عسكره اعطا قيلمق صورتنه مشابه واقع اولور اما جانب آخردن دار اسلامه هارب اولدقلرنده اهل حربه نه حقيقة ونه حكما عسكره برنسنه رد ايتمش اولميوب ويدلرنده نسنه لرى بولنماغله اسراء مزبور ين كندو يدلرنده هالك اولمق منابه نائب قيلنوب وفاء مشروط اوزر لرينه واجب ومناسب كورلمز كذلك اسراء مزبور ين بعد الهرب دار الحربده اهل منعه اولوب كندو نفسلرى ايله ممتنع اولسه لر ينه وفاء مشروط واجب ومناسب كوريلمز زيرا مانع ودافعلرى عسكر دكلدر كه وفاء مشروطى مستوجب اوله اما عسكره هارب اولوب اهل منعه دخى ايلدقلرنده مانع ودافعلرى انجق اهل عسكر اولور كورمز ميسنكه عسكر اول محلده موجود اولمسه اهل حرب آنلرى اخذ ايده جكلرى مقرردر بناء عليه وفاء مشروط اليق كوريلور واكر مسئلهٔ مرقومه ده عدم انعقاد مبادله ايله اهل حرب اعادهٔ اسرايى مراد ايتدكلرنده اسرا مقاتلهٔ مشركينه اجتهاد ياخود قدرت قتاللرى اولماغله عسكردن استمداد ايلسه لر ترك امدادلرى على كل حال تجويز واستحلال اولنماز زيرا حبسلرى جانب اهل حربدن ظلم صريحدر وظلم اوزره اعطاء امان غير صحيحدر پس حق مسلمينده حلال اولماز كه مشركين دين قرنداشلرين قتل ايتدكلرين كوروب قدرتلرى واريكن منع وتخليصلرى ايله اشتغال ايتميه لر كذلك اسرا اهل حربه امان ويرمش اولسه لردخى ينه يدلرندن فرار ايچون قتاله ابتدارلرى حقلرنده جائز وسزاوار كوريلور كه طرف اهل حربدن حبسله مظلوم اولدقلرى آشكاردر اما مسئلهٔ مفروضه ده ايادى اهل حربده بولنان مسلمينك عبيد مسلميني ياخود جوارى مسلماتى اولوب مقدما آنلرى اخذ واحراز ايتمش اولسه لر بوصورتده عقد مفاد اتمز تمام اولورسه بدل مشروط البته ايفا وانجاز اولنور واكر تمام اولمازسه مماليك مرقومين مسلمينك اولوب دار مشركينده ترك مسلمين خلال اولماغله يدلرندن بطريق القهر اخذ لرينه اشتغال اولنوب بعد الاخذ بيع وثمنلرى اهل حربه اعطا وايصال قيلنوز زيرا احرازايله آنلره مالك اولمشلردر حتى قبول اسلام ايلسه لردخى ينه حق تملكلرى باقى قالور وبردخى فرض مشروح اوزره اموالرى خصوصنده دخى اعطاء امان ايتمشديك واكر عبيد مذكورينى بلده لرينه قصد اعاده ايتدكلرنده عبيد امتناع ومعاودتله قتاله مبادرت ومشركين دخى آنلرى قتله مباشرت ايدرلرسه بزدخى استخلاص عبيد ايچون قتال مشركينده مشاركت ايده رز كه دين قرنداشلريمز اولملريله قهر مشركيندن تخليصلرى اوزريمزه واجبدر بوتقدير اوزره حال مشركينه نظر اولنور اكر كندو مأمنلرنده قائم ايسه لر آنكله نبذ معاهده تام اولماغله بعد اخذ العبيد اعطاء مشروط اوزريمزه لازم اولمماز واكر كندو مأمنلرنده قائم دكللر ايسه عبيد مذكورينى بيع وثمنلرينى آنلره اعطا لازم اولور كه مأمنلرينه واصل اولمدقجه بيمزده حكم امان باقى وحاصلدر لكن مدبر وام ولد ومكاتب وذمى مثللو اهل حربك احرازايله مالك اولمدقلرى جميع احكام مشروحه ده مملك احراز مسلمينه سالكلردر واكر بر مسلم بعض حصون اهل حربده اسير ايكن بعض مشركين اوزره هجوم وقتله عزم وتدبير ايلسه نظر اولنور اكر ظفر قتلنسدن اميد وار ايسه ياخود فعلنده مشركينه ايراث نكايت وار ايسه اقدامى جائز وسزاوار كوريلور

واكر

واكر حصول منفعت مذكوره عديم الاحتمال ايسه اقدامى تجويز واستحلال اولنماز زيرا بعد الاقدام اهل حرب آنى قتل ياخود بعض اعضاسنى قطعله مثله ايده جكلرى ظاهر حال اولمغله من غير فائدة نفسنى كندو يديله القاء تهلكه يه اشتغال ايتمش اولور وبرباب قطع الماء عن اهل الحرب اثناسنده حكم مذكورى صف قتالده مزاولهٔ اقتتال ايلين شجعان جلادت نشان حقلرنده بيان ايدوب نكايت اعدايى متضمن اولديغى هنكامده بذل نفسله اقدام ايلمك يوم بئر معونه ده منذر بن عمرو رضى الله عنه ويوم الرجيعده محاربهٔ بنى لحيانده لقب حمى الدبر ايله ملقب قيلنان عاصم بن ثابت رضى الله عنه مثللو نيجه صحابهٔ كرام رضوان الله تعالى عليهم اجمعين حضراتندن واقع اولديغنى ذكر واعلان ايلديك پس اقدام مذكور نكايت اعدايى متضمن اولدقده وجه مشروح اوزره صف قتالده سلامت حالله قائم اولان مقاتلدن جائز كوريلدكده ايادى كفارده فى حكم الهالك اسير اولان مسلمدن جوازى حبز اولويتده متحيز اولور واكر اهل حرب بر اسير مسلمه بلادلرنده كيفما يشاء كشت وكذار ايتمك اوزره اعطاء امانله تخليهٔ سبيل ايلسه لر ينه اسير مزبور ايچون اهل حربله قتال وسرا وعلنا قادر اولديغى مرتبه ده اهل حربدن قتل رجال واخذ اموال ايلمك تحليل اولنور زيرا اهل حرب اكا اعطاء امان ايدوب كندو آنلره اعطاء امان ايتمديكندن قادر اولديغى نكايته مباشرتى شايان كوريلور مكر كندو دخى آنلره اعطاء امان ايتمش اوله بوصورتده تعرض مذكورى غدر حرام اولمغله وجوب امتناعى نمايان اولور لكن دار اسلامه خروجيله تخليص نفسنه قادر ايسه عدم خروج اوزره اعطاء امان ايتمش ايسه دخى جواز خروجى ظاهردركه دارلرنده حبسلرى ظلم اولمغله ظلمدن جواز امتناعى امر باهردر حتى قصد خروج ايلدكده بركمسنه خروجنه مانع اولسه اولدخى متعنده ظالم اولمغله آنكله دخى قتال وقتلى واسع كوريلور واكر اهل حرب اسير مسلمى اعمال شاقه ده استعمال ايتملريله مبتلاى شدت ونكال اولوب بعض اهل حربى قتله عزم واقبال ايلسه نظر اولنور اكر فعلى نكايت اعدايه باعث اولورسه اقدامى سزا كوريلور واكر اولمازسه تركى اولى كوريلور مكر اهل حرب اكا بر وجهله مطيق اولميه جغى برعملى تكليف ايتمشلر اولوب اولدخى اقدام مذكورنده اميد نجات ياخود ملاحظهٔ ترفيه وتخفيف ايلمه بوتقدير اوزره اقدامى جواز ايله توصيف اولنور كذلك محبوس اولديغى سجندن تخليص نفسيچون قتل سجان اوزره قصد اقدام ايلسه بو دخى تفصيل مشروح اوزره شرح واعلام اولنور واكر اهل حرب اسير مسلمه نعوذ بالله تعالى سجود لغير الله ايله تكليف ايدوب آنى بدنده امساك ايلين علج مشرك دخى سجود معهود ايچون ضرب وتعنيف ايلسه بوصورتده مشركين آنى قتل ايده جكلرينه عالم اولسه دخى سجوددن امتناعله قتل علجه اقدامى جوازايله توصيف اولنور زيرا اسير مزبورك علج مشركه ضرب وقتله اجتسارى موجب نكايت اعدا ايدوكى بديدار وسجود لغير الله تعالى دن امتناعى مستوجب اعزاز دين ايدوكى آشكار اولمغله اقدام مذكورنده كندو نفسنى بلا فائده قتل اوزره معين اولمق محذورى بولنماديغندن جائز وسزاوار كوريلور واكر اسير مسلم ميان اهل حربده اد عاى طبابت ايدوب اهل حرب دخى طالب دوا اولدقلرنده سمى سموملة آنلرى قتل واقنا قيلسه بوصورتده سقى وقتل ايلديكى رجال مشركين ايسه قتللرى موجب نكايت اعدا اولمغله جواز فعلى ظاهر وهويدادر لكن نسا وصبيان ايسه مؤلف مرحمتنشان ديركه بن قتللرين مكروه كورديكم كبى سقى مزبورى دخى مكروه كوريرم مكر برعورت اول اسيرى اضرار وقصد قتلنه اصرار ايتمش اوله بوصورتده لدى القدرة اول عورتى قتلى جائز اولديغى كبى سقى سمومى دخى سزاوار اولور واكر اسير مسلم دار الحربده نفسنى برحصن ياخود سور مدينه دن لاجل الفرار ادلا ايدر ايكن سقوط وهلاكه ميلى اولسه نظر اولنور اكر حين ادلاسنده نجاتندن اميدوار ايسه فعلى جائز وسزاوار اولور كه قصدى سعى نجات وفتنهٔ كفردن دينى ايله فرار اولوب مجاهد ايچون طمع ظفر موجود اولدقده نصكره خوف هلاكى دركار ايسه ده اقدامى جائز وسزاوار كوريلور واكر هلاكى يقين ياظن غالب ايله معلومى ايسه جواز اقدامى معدوم مدركه بو اقدامنده قتل نفسنه معين اوله جغى مجزومدر نظيرى شول باب النفل فى دخول المطموره اثناسنده ذكر اولنان مجاهددركه نفسنى برقطغان ايچنده بعض مطاميره قتال اعدا ايچون ادلا ايلية مجاهد مرقوم دخى ادلاسنده نكايت اعدادن اميدوار ايسه اقدامى جائز وسزاوار وبلا نكايه قتل اولنه جغى عندنده ظن غالبله بديدار ايسه اقدامنده كنهكار اولور واكر ضخام كفاردن برعلج عورتى وولدى ايله مسلمينه اسير اولسه آنلرى مبادله بالمال ايله اهل حربه اعطا حق اميرده تجويز وتقرير اولنماز كه وجهى قريبا تحرير اولندى كذلك دار اسلامده ياخود دار الحربه بعد الاخراج آنلرى دراهمله اهل حربه بيع ايلمك دخى جائز اولماز كه بيع مزبور اسراء مرقومين اوزره قدرتدنصكره اهل حربدن اخذ ما الله مبادله حيزنده متحيزدر كذلك اسراء مرقومين برغازينك سهمنده واقع

اولسه‌لر آنلك حقنده دخی اهل حربه یغلری واسع كورلمزحتی اول غازی بیعه عدم جوازینه عالم ایكن مجاسرت
ایتمش ایسه كركدركه امام بیعنی ابطالدن بشقه تأدیبنه دخی مبادرت ایلیه زیرا مسلمین اوزره تقویت مشركینه
قصد مباشرت ایتمشدر اما مشرك مستأمن مقدما مسلمیندن اخذ واحراز ودارنده ترك ایلدیكی عبید مسلمینی
اسراء مرقومینله بیعه طلبكار اولورسه بوصورتده قسمت غنائم سبقت ایتمش ایسه امام ایچون آنلری اسراء
مزبورینله اشترا و بعد الاشترا فیء مسلمینه وضع ایلمك جائز وسزاوار اولور واكر قسمت سبقت ایتمش ایسه
صاحب السهم دیلرسه اشترا ایدوب بعد الاشترا عبید مسلمینده حكم ملكنی اجرا ایدر زیرا بیع مذكورده
مسلمینی ذل كفاردن تخلیص بولنمغله مفاداة الاسیر بالاسیر موقعنده واقعدر ومفاداة الاسیر بالاسیر بیان
سابق اوزره ظاهر روایتده جائز وواسعدر وجواز مذكور حرمت دینه مبنی اولمغله آنده مسلمینك عبید واحراری
مستویدر حتی حربی مرقوم عبید مسلمینی قصد بیع ایتمك اوزره دار بمزه ادخال ایلسه كركدركه امیر المسلمین
آنلری دار الحربه اعاده سندن منعه استعجال ایلیه نظیری شول عبید مسلمیندركه حربی آنلری دار اسلامده
اشترا قیله یاخود شول عبید كفاردركه حربی دار اسلامده آنی اشترا ودارینه ادخال ایتدكدنصكره عبید مرقومین قبول
اسلام ایدوب بعده آنلر ایله دخول دار اسلامه اجترا ایلیه حربی مرقوم عبید مذكورینه مالك ایدوكی اكرچه
آشكاردر لكن مالكاری ذمی اولدقده امام آنلری مسلمینه بیع اوزره اجبار ایلدیكی كبی حربی مرقومه دخی اجبار ایدر
واكر مستأمن مرقوم عبید مذكورینی دار اسلامه یاخود دار الحربده بولنان عسكر مسلمینه برابر احضار ایدوب
اسراء مشركینله بیعلرینه طلبكار اولسه امیر المسلمین آنی بیع مذكور اوزره تمكین واقدار ایلمز زیرا بوصورتده
عبید معیننده حاضر وحربی یدیمزده مقهور اولمغله آنلری دراهم ودنانیر ایله بیع اوزره مجبور اولمشیكن اسراء
مشركینله بیعلرینه رخصت مفاداة الاسراء بالمال معناسی كبی محذوری متضمن اولدیغندن حرام ومحظور كوریلور
اما مسئلهٔ سابقه بشقه‌در كه آنده عبیدی برابر احضار ایتمدیكندن دراهم ودنانیر ایله بیع اوزره حكم اجبار حقنده
آشكاردكل ایدی توضیحی اولدركه اسراء مشركینله اسراء مسلمینی مبادله انجق وقت ضرورتده جائز كوریلمشیدی
و تحقق ضرورت دخی انجق تخلیص مسلمین مبادله اوزره موقوف اولمغله متمیز اولور ایدی وما نحن فیهده عبیدی
احضار ایدوب بیع اوزره اجبار اولنمغله توقف مذكور مفقوددر اما مسئلهٔ سابقه‌ده احضار ایتمدیكندن توقف
مذكور موجوددر واكر بر حربی رجاء امانله كلوب دار بمزه یاخود عسكر بمزه قبل الدخول یدنده بولنان
معلوم الذوات والاسامی عبید مسلمینی یدیمزده بولنان معلوم الذوات والاسامی عبید مشركینله بیعه طلبكار اولسه
بوصورتده مساعدهٔ مطلوبی حق مسلمینده سزاوار اولوركه عبید مسلمین یدیمزه واصل اولدیغنجه قیام ضرورت
آشكاردر و بعد المساعده مسلمین اوزره وفاء شرط واجبدركه صحت شرطلری وجوب وفاری شرعا مستوجبدر
واكر ایادی اهل حربده بولنان براسیر مسلم قتال اهل حربه عازم اولوب بعد القتال كند وقتلنه جازم ایسه‌ده
قتالی موجب نكایت اعدا اوله جغنه عالم اولسه برقریبا بیان ایلدیك اقدام مذكوری جائز وشایاندر و معاملهٔ
مزبوره‌سی ومن الناس من یشتری نفسه ابتغاء مرضاة الله نص بشارت مخصصنده داخل ایدوكی نمایاندر لكن
بوفعلی ایادی اهل حربده بولنان سائر اسراء مسلمینه مضر اوله جغی عندنده ظاهر ایسه حقنده افضل اولان
اكا مباشر اولمامقدر باخصوصكه تحصیل ایده جكی نكایت اعدا كند واوزرینه واجب اولان نظر مسلمین ومسلمیندن
دفع شرور مشركین مثللو بعض منافعه معادل اولمیه جغی هویدا اوله كورمزمیسنكه اهل جهاد قتال مشركینده
انجق تحصیل منافع مزبوره ایچون بذل اجتهاد ایدرلر پس فعلی اضرار مسلمینه بادی و قتل وتعذیبلرینه مؤدی
اولدقده افضلی اكا عدم تصدیدر لكن بویله ایكن ینه اقدام ایدرسه جائز كوریلور زیرا جانب غیره مراعاتی
حق نفسنه مراعاتندن اوجب دكلدر واقدام مذكوری موجب نكایت اعدا اولدقده كند وقتلنه عالم ایكن جائز
كوریلدكده سائر اسراء مسلمینه خوف ضرر هنكامنده جوازی بطریق الاولی در واكر برسریهٔ قلیله ارض اعدایه
قادم اولوب ارض مرقومه‌یه قریب ومحلده اعدادن جیش عظیم قائم ایدوكنه اهل سریه عالم وجیش مرقوم
مكان سریه‌یه غیر عالم ایكن سریه‌دن بركسنه جیش مرقوم اوزره هجومه عازم اولسه مؤلف مصیب دیركه بن آنك
بوهجومنی مكروه كوروب تصویب ایتمزم زیرا مسلمین قلیل واهل حربله مقاومته غیر قادر ایكن هجومنده مكان
مسلمینه دلالتی ظاهر ومسلمین اوزره قتل واسر ایچون دلالت حرام ایدوكی امر باهردر اما جیش مرقوم مكان سریه‌یه
عالم اولوب لكن هنوز تعرض مسلمینه آغاز ایتامشلر ایسه بوصورتده هجومی موجب نكایت اعدا اولورسه مباشرتنه
جواز ویریلور انجق بوتقدیر اوزره مسلمینله قتال و قتل ایده جكلرندن احتراز اولنورسه افضلی نظرا للمسلمین

فعل

فعل مذكوره دست دراز اولمامقدر كورمزمیسنكه اهل حرب برقوم مسلمینی محاصره ایدوب مسلمینی صلح وامانه
دعوت قیلسه‌لر مسلمینده قوت مقاومت یوغیسه افضلی مصالحه وقبول امانلرینه رغبت ایلمكدر بویله ایكن
مسلمین محصورین قبول صلح وامان ایتیوب همان قتال ایچون دامن درمیان اولسه‌لر اول دخی جائز وشایان كوریلور
زیرا جمی الدبر عاصم بن ثابت رضی الله تعالی عنه حضرتلرینه یوم الرجیعده مشركین عرض امان ایتدكلرنده
قبول اما نلرندن نكول ایله بن بوندن اقدم الله تعالی یه امان مشركی قبول ایتمك اوزره معاهده ایتمشیدم دیو قتل
اولنجیه‌دك مزاولهٔ قتاله مشغول اولمشدر وبووقعه شجاعت نشان مسئلهٔ مرقومه‌یه احسن برهاندر واكر مسلمین
اهل حربدن برعورتی اسیر وقسمتله برغازینك سهمنه تعیین وتقریر ایلدكلرندنصكره اول غازی آنی استیلاد یاخود
تدبیر ایدوب لكن اول عورت هنوز كندودینی اوزره جایكیر ایكن اهل حرب براسیر مسلم ایله مفاداته طالب اولوب
فداسنده دخی اول عورتدن ماعدایه راغب اولمسه‌لر بوصورتده مولاسی راضی اولورسه آنكله مفاداتمز تجویز اولنوب
اول بابده عورتك رضا وعدم رضاسی فرق وتمییز اولنماز زیرا مدبره یاخود ام ولد اولمغله مسلم اولان مولاسی ایچون
استحقاق ولا آنده متقرر واول وجهله ملكدن ملك آخره انتقالی متعذر اولدیغندن مفادات مزبوره ملك
مولاسندن خروجنی موجب اولمیوب همان انقطاع خدمتنی مستوجب اولدیغی جهتدن فداء مسلم قیلنان انجق
خدمتی ایدوكی ثابت ومترتب اولمشدر وخدمتی من قبیل المنفعة اولوب منفعت دخی منزلهٔ ماله نازل ایسه‌ده حرمتی
درجهٔ حرمت ماله واصل اولمامغله اسیر مسلمی ماله مبادله جائز كوریلدكده خدمتله مبادله‌نك جوازی حكم
اولویتده داخلدر نكته‌سی اولدركه عورت كندودینی اوزره پایدار اولمغله بعد المفاداة تلف نفسندن خوف اولنمادیغی
پدیدار وآنكله مفاداته رغبتلری انجق میان مسلمینده كندو اعتقادی اوزره استقرارینه اكرام ایچون ایدوكی آشكاردر
بوندنصكره عدم رضاسی مانع مفادات اولمق غیر محتملدركه عورت مملوكه اولوب امر نفسندن برشیئه مالكه اولمامغله
رضا وعدم رضاسی منزلهٔ عدمده منزلدر اما مولاسی راضی اولمازسه امیر ایچون اسیر مسلم اوزره قتل اهل حربدن خوف
واحتراز ایدرسه‌ده آنكله مفاداته جواز ویریلمز زیرا عورت تدبیر واستیلاد ایله شول رتبه‌یه اتصال ایتمشدركه ملك
مولاسندن عوضله وعوضسز خروجی عدیم الاحتمال اولمشدر وآنده ملك مولاسی برقرار ایكن بلا ارضاء مفادات
امیر جائز وسزاوار اولماز بوصورتده بیع عورت جائز دكل ایكن مولاسی بیت المالدن عوض قیمتنه طالب واولوجهله
مفاداته راغب اولسه اولبابده مساعدهٔ امام مناسب كوریلور زیرا فداء اسیر مسلمی بیت المالدن ادا امام اوزره لازم
وتعویض مزبور مقام اداء مزبوره قائمدركه تخلیص اسیر ایچون اهل حربه اعطاء ماله ارضاء مفادات ایچون
مولاسنه بذل اموال متماثل الاحوالدر واول عورتك ملكدن ملكه انتقالی عدیم الاحتمال اولمغله مال بیت المال عوض
ملك اولمیوب همان عوض خدمت اولمق اوزره اكا ایصال اولنور وخدمت مدبره وام ولددن بطریق الایجار
اخذ عوض حق مولالرنده جائز ورأینه مفوضدر بوصورتده مسلمین بعد المفاداة اول عورتی اهل حربدن اخذ
واستنقاذ ایلسه‌لر آنده ملك مولاسی قائم اولمغله كركدركه ینه مولاسنه تسلیم وانقاذ ایده‌لر وبوندن اقدم بیت المالدن
اخذ ایلدیكی مال دخی مولاسنه سالم قیلنور كه اول مالی عورت اهل حرب الینده قالدیغی مدتده كندودن
منقطع اولوب بردخی راجع اولمیان خدمتندن عوض اولمق اوزره متسلم اولمشدر واكر مسئلهٔ مزبوره‌ده مولاسی
مفاداتنده تعویض بیت الماله مائل اولمیوب انجق عورتی مسلمین اشترا قیلمغه قائل اولسه مؤلف عالیجناب
بن بومعنایی مكروه كوریرم دیو قطع جواب ایتمشدركه عورتده تدبیر واستیلاد ایله حق عتق ثابت اولمغله احتمال
بیعی فائت اولمشدر بوصورتده مسلمین عورتی یدندن بطریق الاكراه اخذ ایدوب مفاداته عازم اولسه‌لر كركدركه
امام بیت المالدن قیمتنی غارم اوله كذلك امام المسلمین رأی ایلدیكی برمصلحت ایچون اول عورتی مولاسندن
بلا ارضاء اخذ ایلمك اقتضا ایلسه ینه بیت المالدن قیمتنی قضا ایدر ومدبره‌ده ائمهٔ ثلثه رضوان الله تعالی علیهم
اجمعین بوقول اوزره مجتمعلردركه آنده حكم مالیت باقی وقائم حتی غصبله ضمانی بالاتفاق لازمدر لكن ام ولدده
اكرچه قول امامین رحمة الله علیهما ینه قول سابقدر اما عند ابی حنیفه رضی الله عنه ام ولد ضمانله مغصوبه
اولمدیغندن بیت المالدن اعطاء قیمتی حق امامده غیر لایقدر وبعض فقها ام ولده دخی قول سابق اوزره
متفقلردر دیو ذكر وانها ایدوب اعطا ایلدیكی قیمتی عوض رقبه‌سی اولمیوب انجق قیمتی ایله اخذ امامه صورت
رضاسی كبی بودخی عوض خدمتیدر دیو اثبات مدعی ایلدیلر لكن قول اول اصح ومعمولدر زیرا جناب مؤلف
بوندنصكره دیمشدركه اول عورت وجه مشروح اوزره مفادات‌دنصكره ایادی مسلمینه عودت قیلسه كركدركه
امام عورتی صاحبنه رد وتسلیم وبیت المالدن اخذ ایلدیكی قیمتی استرداد وبیت الماله وضع وتقدیم ایلیه پس

مطلب الاختلاف بین الائمة
فی بعض احوال المدبرة وام الولد

مال مذكور عوض خدمت اولیدی رَدّی لازم اولیوب مسئلهٔ متقدمه کبی کندو یه سالم قیلنورایدی وبنه جناب
مؤلف دیمشدر که اول عورتی بطریق الاکراه اخذ ایتمکی امام ایچون مناسب کورمزم پس صورت مزبوره ده
اعطا قیلندیغی عوض خدمت اولیدی رأی ایلدیکی مصلحت ایچون بلا رضا اخذنده جواز وصحت اولورایدی
واکر مسئلهٔ مرقومه ده عورت مزبوره قنه یعنی مملوکهٔ صرفه اولسه امام ایچون جائزدر که اهل خبره یه قیمتنی
تقویم ایتدیروب بیت المالدن بعد الاداء آنی اول اسیر مسلمك فداسنده تسلیم قیله زیرا مولاسینك مفادات مرقومه دن
امتناعی اول اسیر مسلمه ضرر عظیمی موجب وعند الضرر العظیم رضای مالك یوغیكن امام ایچون ولایت بیع
اموال دخی ثابت ومترتبدر وثبوت ولایت مزبوره عند الامامین امر ظاهردر که امام مدیون اوزره حجر وبلا رضاء
مالنی بیعله ضرردائنی دفع ایلمکه عندلرنده قادردر كذلك ولایت مزبوره عند ابی حنیفه رضی الله عنه دخی
حاصلدر که اول دخی مسلمینه ضرر عظیم اولان محلده حجر مالکه قائلدر پس امام ایچون بلا رضاء ولایت بیع
ثابت اولدقده جاریهٔ مرقومه یی بیع ومالکنه ثمننی ویرمك یاخود تقویم ایتدیروب قیمتنی ویردكدنصكره آنكله
مفادات ایلمك بربرینه متفاوت دکلدر ووجه مشروح اوزره مفاداتدن صكره اول عورت ایادی مسلمینه دخول
ایلسه مولاسی ایچون بر دخی اکا سبیل وصول یوقدر که امام آنی بلا رضاء بیع نافذ ایله بیع ایلدكده ملك مولاسندن
خروج وملك آخره حلول ایلمشدر واکر عورت مزبوره مکاتبه ایسه مؤلف کریم المناقب دیرکه بن بوصورتده
امام ایچون عورتك ومولاسینك رضالری بولنمادقجه مفاداتی مجیوب ومناسب کورمزم زیرا رقبه سنده ملك
مولاسی قائم ایكن عورت دخی بحسب الکتابه نفس ومنافعنه احق اولمغله آنكله مفاداتده هر برینك اعتبار رضاسی
امر محققدر بو یله ایكن امام بطریق الاکراه اخذ ایله مفاداتی التزام ایتمش اولسه مکاتبه غصبله مضمونه اولمدیغندن
مولاسی ایچون امام اوزره نسنه اعطاسی الزام اولنماز زیرا وجوب ضمان غصب تفویت ید مالکله حاصل اولور
ومکاتبه دخی ید مالکه نظر ایله منزلهٔ حره یه نازل ومنافع وکسبنده حق مولاسی غیر متحصلدر واخذ امامله
آنده ثابت اولان ملك مولاسی دخی زائل اولمامشدر حتی بعد المفاداة مسلمین آنی اخذ واسیر ایلسه لر کرکدرکه
ینه کتابتی اوزره مولاسنه رد وتسییر ایده لر امامکاتبهٔ مزبوره اداء بدل کتابتله یاخود قبل الاداء اعتاق مولاسی ایله
آزاد اولمش ایسه آنكله مفاداتده انجق رضاء نفسنه اعتبار واعتماد اولنور زیرا آندن ملك مولاسی زائل اولوب والحالة
هذه اهل دار اسلامدن اولدیغندن عتقله حرهٔ ذمیه اولمغله رضاسی بولنمادقجه آنكله مفاداتیز حکم صحتی غیر
قابلدر نظیری اهل ذمتدن شول حر اصلی وحرهٔ اصلیه در که اهل حرب آنلر ایله مفادات اسراء مسلمینه
طلبكار اوله لر آنلرك رضالری بولنمادقجه مساعدهٔ امام جائز وسزاوار اولمازاما احرار یاخود ممالیکدن اولان مسلم
ومسلمه ایله مفادات اسراء مسلمین قطعا تجویز اولنمایوب اولبابده کندو رضالری وموالرینك رضالری بولنوب
بولنمامق فرق وتمییز اولنماز زیرا تسلیم اولنان مسلم اوزره قتل اهل حربدن حذر اخذ اولنان مسلم اوزره حذر ایله
برابر دراماذمی بشقه در که اعتقادده اهل حربه موافق اولمغله طرف اهل حربدن نفسی اوزره امین اولمادقجه مفاداته
رضا ویرمیه جکنه ظاهر حالی ناطقدر وعلی هذا برحربی امانله دار یمزه داخل اولدقدنصكره اهل حرب آنكله
مفادات اسیر مسلمه طلبكار اولوب اول دخی بنی آنلره تسلیم ایدرسکز قتل ایدرلر دیو اعتذار ایله عدم رضاسنی اظهار
ایلسه بوصورتده اول مستأمنی اهل حربه تسلیمی جائز وسزاوار اولماز زیرا امانیمزده داخل اولمغله اولبابده مفاداته
رضا ویرمین ذمی منزلنه نازل اولمشدر وهم آنی تسلیمله قتله عرض ایتمك بزدن اکا ظلم صریحدر ومسلم وذمی کبی
مستأمن اوزره ظلم دخی حرام وغیر صحیحدر لکن اهل حرب اسیر مسلمی بزه تسلیمده اول مستأمنی دار یمزدن
دفعله قانع اولورلرسه امام ایچون اکا وار کندو بلادیکه یاخود دیلدیکك محله رحلت قیل دیو طرد ایلمك واسع
کوریلور زیرا اسیر مسلم اوزره خوف قتل مشرکین نابود اولسه دخی امام ایچون حق مستأمنده ولایت مزبوره
موجود در کورمزمیسنکه مستأمن دار یمزده تطویل اقامته عازم اولدقده امام آنك خروجی بابنده تقدم ایلمك لازمدر
پس اسیر مسلم اوزره خوف قتل واقع اولوب یاخود امامك مستأمنه خطابله بوقول مجردی ایله تسلیم اسیر مسلمده
قانع اولدقلرنده ثبوت ولایت مزبوره بطریق الاولی ظاهر ولامعدر بوصورتده مشرکین مسلمینه خطابله
سز آنی بزه تسلیم ایدیکز یوقسه سزکله قتال ایده رز دیو قطع جواب ایلسه لر بوصورتده مسلمین مقاتلهٔ
مشرکینه قدرتیاب دکللر ایسه ده ینه تسلیملری جائز وصواب کوریلمز زیرا تسلیمی طرفیمزدن غدر امان وغدر امانه
رخصت بولنمادیغی نمایاندر واکا اجابتمز اهل حربك بزه خطابله یازنا ایدرسز یاخود سزکله قتال ایده رز دیو
تکلیفلرینه اجابتله سیاندر لکن بوصورتده مسلمینه لازمدر که اول مستأمنه سن بلاد مسلمیندن چیقوب دیلدیکك

ارضنه ذاهب اول دیو طرده عازم اوله لر امااکا تعیین مدت ایدوب سن وقت فلانی یه دکین میانه مزدن خارج اول
یوقسه سنی تسلیم ایده رز دیوب اول دخی قبول ایتدکدنصكره وقت فلانی حلول ایتدکده ینه خارج اولماسه
بوصورتده ینه تسلیمه راضی اولورسه تسلیمی حکم صحتده مندرج واولمازسه غیر مندرجدر زیرا ایچمزده آمن
اولمغله مأمنه بالغ اولدقجه اضطراری جائز وسائغ کوریلمز سؤال اولنورسه که مستأمن مرقومك بعد تقدم المسلمین
انقضاء مدته دکین اقامتی اهل حربه تسلیمنه دلیل رضا اولمق صریح رضا کبی جواز تسلیمی اقتضا ایدر مثلا امیر
مستأمنه سن وقت فلانی یه دك دار یمزدن خارج اولورسك قبها واکر خارج اولمازسك سنی ذمت قیلرم دیوب
اول دخی مدت معینه ده خارج اولماسه وجه مشروح اوزره دلیل رضا بولنمغله حکم ذمتده مندرج قیلنور جوابنده
دیرزکه بلی اقامتی دلیل رضادر لکن دلیل محتمل اولوب قطعی اولمدیغی هویدادر بنا علیه تسلیمه رضاسنی
تصریح ایتمدکجه بو مثللو دلیل محتمل ایله تعریض قتلی غیر صحیحدر اماعقد ذمت شبهه ایله ثابت اولان احکامدن
اولمغله آنده دلیل محتمل اوزره اعتماد واعتصام اولنور واکر بعض مشرکین ملکلرینه عصیانله بعض حصونده کسب
امتناع وذمت مسلمینه اولمق اوزره مسلمیندن رجاء مصالحه یه استسراع ایلدکده اهل حرب بو خبری استماع ایدوب
اکر بو رجالرینه مساعده ایدرسکز اسرا اکزی قتل وسزکله قتال ایده رز مقالنی مسلمینه اسماع ایلسه لر نظر اولنور
اکر مسلمینده قوت قتال وار ایسه قول مشرکینه التفات ایلمیوب عقد ذمته اجابتلری واجب وسزا وار اولور زیرا ذمت احکام
اسلامی دنیاده موجب التزام اولمقده خلف اسلامدر ومتحصنین مرقومین دخول اسلامه رغبت ایده لر ایدی
قبول اسلاملری اشکاردن عاری ایدی پس رغبت ذمتلری دخی مجرای اسلامده جاری قیلنور واکر مسلمینده
قوت قتال اولمیوب نفسلری اوزره خوف خطر درکار ایسه عقد ذمته عدم اجابتلری دخی جائز وسزاوار اولور
کورمزمیسنکه مرقومین دخول اسلام ایتمش اوله لر ایدی مسلمینده قوت مقاومت اولمیوب نفسلری اوزره
خوف خطر درکار اولدقده ینه نصرتلری واجب اولماز ایدی پس طلب ذمتلری دخی نصرتلرین مستوجب اولماز
واکر مسلمین قوت مقاومتله سرافراز اولوب انجق علی تقدیر القتال مشرکینك اسراء مسلمینی قتل ایتملرندن
احتراز اولنسه ینه طلب ذمتلری منزلهٔ اسلاملرینه تنزیل ایله اجابتلرینه جواز ویریلور زیرا قبول اسلام ایده لر
ایدی اسراء مسلمین اوزره خوف اولنسه دخی نصرتلری ایجاب والزام اولنور ایدی کورمزمیسنکه اسراء
مسلمین اوزره خوف قتل ایچون قتال مشرکین ترك واهمال اولنماز پس خوف مذکور ایچون اجابت عقد ذمت
دخی ترك وابطال اولنماز واکر اهل حرب مسلمینه التجا ایله سزه اسرا اکزی تسلیم ایده رز آنلری ذمته عدم
قبولکز اوزره دیو رجا ایلسه لر کرکدرکه امام رجاء مشرکینی قبول واجابت عقد ذمتدن نکول ایلیه زیرا اسراء
مسلمینی تخلیصله آنلری اهل قتال ایدوب حریم دار اسلامدن دفع اعداء لئام ایچون استعمال قیلمق مشرکینی
اهل ذمت قیلمقدن اهم ایدوکی وارستهٔ اشکالدر بوصورتده امام رجاء مشرکینی قبول وآنلردخی اسراء مسلمینی
تسلیمدن صكره اول متحصنینه ظفریاب اقتدار اولمالریله متحصنین مجددا رجاء عقد ذمته ابتدار ایلسه لر
ینه وجوب اجابتمز درکاردرکه بیان سابق اوزره ذمت احکام اسلامی دنیاده التزام خصوصنده خلف اسلام اولمغله
وجوب قبولی آشکاردر بوصورتده مشرکین سز نقض عهد ایلدیکز دیو مسلمینه اعتراض ایدرلرسه التفات
اولنمیوب تنفیذ مرام لرندن اعراض اولنور زیرا بزدن نفوس واموال لرینه تعرض ضادرا اولمیوب همان آنلردن
ممتنع اولان متحصنینه عقد ذمت ظاهر اولمشدر وشرط مزبور ایله عقد ذمتلرندن امتناعمز واجب اولمدیغی
امر باهردر واکر متحصنین مرقومین بزدن رجاء ذمت ایتمیوب همان بلادیمزه خروج ایچون طالب امان اولدقلرنده
مشرکین دخی سز آنلره اعطاء امان ایدرسکز اسرا اکزی قتل ایده رز دیو اظهار عدوان ایلسه لر کرکدرکه
امام المسلمین اولبابده نظر وامعان ایدوب مسئول متحصنین نافع اسلامیان ایسه اجابتلرینه دامن درمیان
ودکل ایسه مساعده دن روکردان اوله زیرا امام ناظر مسلمین اولوب عقد امان دخی انجق منفعت مسلمین ایچون
مشروع قیلنمغله ضرر مسلمینی متضمن اولان هر موضعده اجابت امام البته ممنوعدر واکر متحصنین مرقومین
بزلر قبول اسلامله میانه کزه نزول ایده لیم دیو رجا ومشرکین دخی بونلره مساعده ایدرسکز سزکله قتال واسرا اکزی
قتل ایده رز دیو تهدید نابجا ایلسه لر بوصورتده مسلمینده قوت مقاومت بولنوب بولنمامغه اعتبار اولنمیوب همان
مساعدهٔ متحصنین التزام واختیار اولنور لکن اکثر اصحابمز رحمهم الله تعالی دیدیلرکه متحصنین مرقومینك
قبول ذمتلری ایله قبول اسلاملری بینلرنده فرق حقیقی غیر قائمدر که علی کلا التقدیرین مسلمینده قوت مقاومت
بولنمادقجه قیام نصرتلری غیر لازمدر زیرا مرقومین بعد الاسلام میان مشرکینده محصور اولمق حالا ایچلرنده

بولنان مسلمینك اسیر وحبسندن اقوی دکلدر واسیر مسلمه نصرت واستخلاصی ایچون قتاله مبادرت مسلمینده
قوت مقاومت بولنمقده واجب وبولنمادقده غیر واجبدر ومانحن فیه دخی بویله‌در غایة الامر مرقومینك
اسلاملری کندو نفسلرنده صحیح وتام وعقد ذمتلری انجق جانب مسلمینه رسیده تمام اولور وعلی کل حال قوت
مقاومت بولنمادقده وجوب اجابتلری عدیم الاحتمالدر اما مؤلف الکتاب امام محمد دقت اصحاب فرق مسئله‌یی قریبا
ذکر ایلدیکمز قول صوابیله اشراب ایتمشدر که مسئله مفادات اسراء مسلمین بر وجهله تجویز اولنماموب اولیابده
فداء اسرا قیلنان مسلمینك رضا وعدم رضالری فرق وتمییز اولنمازاما اهل ذمتله مفادات ایتمز رضالری نمایان اولدقده
جائز وشایان کوریلور ومانحن فیه دخی بویله‌در که مسلمینده قوت مقاومت بولنمادقده عقد ذمته ترك اجابتلری
جائزدر اما قبول اسلامدن امتناعله نصرتلرینه ترك قیام علی کل حال حد جوازدن متجاوزدر وشول عجوز کبیره که
مشرکیندن اسیر قیلنمش اوله ماله مفاداتی تجویز وتقریر اولنور زیرا دار الحربده بولندیغی تقدیر اوزره قتالندن
خوف اولنموب ظهور نسلی دخی ممکن اولمامغله ماله مفاداتنده مشرکینی قتال مسلمین اوزره حالا ومآلا معنای
تقویت غیر ممکندر وبز قریبا بیان ایلدیك امام محمد اصابت اصحاب مسلمین ماله محتاج اولدقلرنده حال ضرورتی
اعتبار ایله اسراء مشرکینی ماله مفاداتلرنی تجویز واستصواب ایلمشدر کورمزمیسنکه وقت ضرورتده اهل
حربه بیع اسلحه جائزدر ومفادات اسرا دخی بویله‌در واکثر مشایخمز رحمهم الله تعالی دیدیلر که عند الاحتیاج
مبادله بالمال حقا الله تعالی مشرکك مستحق اولدیغی قتله جلب مال ایچون باعث ترك واهمال اولمغله حلال کورلمیوب
مال ایچون قتل مرتدی وقتل مستحق رجمی ترك واهمال منزلنده انزال قیلنور وهم مبادلۀ مذکوره مسلمینك
قتال مشرکینی التزاملری انجق جلب مال ایچون اولمق تهمتی ایهام ایتمکله بروجهله تجویزینه اقدام اولنماز
واکر امام المسلمین اهل حربك نسا وصبیانلرینی اسیر ایله دار اسلامه ادخالدن صکره صاحبلری امانله کلوب
آنلری اشترا ایچون عرض اموال ایلسه‌لر قول امام محمد رحمه الله تعالی اوزره مسلمینك ماله شدت احتیاجلری
متحقق اولدیغی کرك قبل القسمة وکرك بعد القسمة آنلری صاحبلرینه بیع ایلمك استحلال اولنماز وقول اکثر
مشایخ اوزره بیع مذکور بحسب المعنی مبادله بالمال اولمغله شدت احتیاجله دخی حلال کورلمز اما صاحبلری
بز بونلری اشترا ایده لیم وبعد الاشترا سبیللرینی تخلیه ودار بکزده ترك وابقا ایده لیم دیو طلب ومعاهده ایدرلرسه
اکا مساعده اولنور زیرا دار الحربه اعاده‌لرندن منعمز انجق صبیان کبیر اولدقده نفس وتسللری ایله ونسا دخی
تسللری ایله مشرکینی قتال مسلمین اوزره تقویتدن احترازه مبنیدر که محذور مذکور صورت مزبوره‌ده منتفیدر
وهم بعد القسمة صاحب السهم حقنده بونلری اعتاق ایلمك صحیح اولنجه اهل ذمت ومستأمنیندن بونلری اعتاق
ایده جکلره بیع ایلمك دخی تصحیح اولنور واکر اهل حرب دار الحربده اسراء مسلمینله عسکر اسلامه ورود وبونلری
یدیکزده بولنان اسراء مشرکیندن فلان وفلان وفلان ایله مبادله ایده لیم دیو بذل مجهود ایلدکلرنده اسراء مطلوبین
دار اسلامه ارسال اولنمش اولملریله عند المسلمین حاضر اولمدقلرندن مسلمین اهل حربه سزلر اسرامزی بزه تسلیم
وعودت ایدرسکز بز دخی دار اسلامه خارج اولدیغمزده البته مطلوبلریکزی سزلره بعث ایده‌رز دیو اعطاء عهود
ایلسه‌لر بو صورتده حق مسلمینده مستحب اولان اولدر که دار اسلامه دخوللرنده بعث مشروطله وفاء معهود ایده‌لر
زیرا المؤمنون عند شروطهم قاعده سینك ظاهر ماصدقی اوزره ایفاء ملتزملری اوفق وارفقدر وهم ترك وفا بعد الیوم
مسلمینه عدم اعتمادلرینه باعث اولوب اندن دخی احیانا ضرر مسلمین منبعث اولور بویله ایکن حق مسلمینده
ترك وفا دخی جائزدر که اهل حربك اسراء مسلمینی حبسلری ظلم اولوب مقابله ترك ظلمده شرط قیلنان تسلیه
لزوم وفا تعلق ایتدیکندن بشقه مسلمین مقصودلری اولان تخلیص اسراء مسلمینه فائز اولمشلردر اکر بو صورتده
تخلیص اولنان اسراء مسلمین ایچلرنده عبید مسلمین وار ایسه آنلرك قیمتلرینی اهل حربه بعث ایلمك واجب
ایدوکی آشکاردر که اهل حرب اخذ واحراز ایله عبیده مالکین اولدقلرندن صکره شرط مذکور ایله مسلمین
آنلری تسلیم ایلدکلری املاکلرنده دخی تأمین ایلمشلردر همان عبید مذکورین مسلمین اولملریله ردلری متعذر
اولدیغندن رد قیمتلری واجب ومتقرر اولمشدر لکن حکم احرار بشقه‌در که مشرکین اسر ایله احرازه مالکین
اولمامشلردر وبعث قیمتدن صکره عبید مذکورینك مولالری کلوب اخذلرینه عازم اولورلرسه مسلمینك بعث
ایلدکلری قیمتله اخذ ایلمك لازمدر حتی اداء قیمتدن امتناع ایدرلرسه فی الاصل قیمتی بیت المالدن ادا اولنوب
بیت المال ایچون اشترا قیلنمش کبی اولملریله عبید مسلمین قیلنوب اولوجهله آنلر ایله انتفاع اولنور واکر اهل حربدن
برکسنه‌نك عبدی دار الحربده قبول اسلام ایتمکله مسلمین بذل فدا برله تخلیصنه اهتمام ایلسه‌لر عند ابی حنیفة

رضی الله عنه عبد مزبور مسلمین آنی اشترا وقبض ایتدکلری حینده حریتله بکام اولمغله قیمتی مولاسینك ملك
خاصی اولمیوب بیت مال المشرکین ایچون مشرکینه ملك عام قیلنور زیرا عبد مزبور دار الحربده قبول اسلام
ایلدکده اوزرندن ازالۀ ملك حربی مستحق اولمشدر وبو استحقاقك تمامی انجق مسلمینك شرا وقبضی ایله
متحقق اولور که اوزرندن بحسب الحس زوال ید حربی انجق تسلیمله ظاهر ومتفق اولور وشرا وقبضله استحقاقی
تمام اولدقده اوزرندن ملك حربی همان عبد حربی دار حربده بطریق المراغمة والفرار خروجنده اولدیغی کبی
انجق حریتله زائل ومفترق اولور وبو مسئله کتاب السیر الصغیرده بیان وتقریر ایلدیکمز عبد حربی دار الحربده قبول
اسلام ایلدکدنصکره حربی آنی بنه دار الحربده حربی آخره بیع ایلدیکی مسئله سینك نظیریدر اما دار حربدن اسیر
ایلدکلری عبدك حکمی بشقه‌در که آنده باقی اولان حق مولاسی مرعی اولمغله عتقنه حکم شرعی لاحق اولماز
ومعنای معهود قبول اسلام ایلین عبید اهل حربده غیر موجوددر اما قول محمد رحمه الله تعالی اوزره عبید اهل حرب
دار حربدن اسیر ایلدکلری عبد ایله مستویدر که شرا وقبض سبب ثبوت ملك اولمغله ابطال ملکی غیر محتویدر
اما دار حربده بطریق المراغمة والفرار خروجی بشقه‌در که خروج مذکور کنده ونفسنه علی وجه القهر تملکنی موجبدر
ومملوکك خلاف رضاء مولاسی اوزره نفسنه تملکی عتقنی مستوجبدر بناء علیه عبد مزبور دار حربده امانله خارج اولسه
عتق حاصل اولمیوب همان بیع اولنوب مولاسی کلدکده ثمنی اکا واصل قیلنور که خروجی علی وجه المراغمة اولمادیغندن
خلاف رضاء مولاسی اوزره تملك نفسنه نائل اولمامشدر واکر مسئلۀ مفروضه‌ده ایادی اهل حربده بولنان اسرا احرار
مسلمیندن اولوب مقابله‌ده طلب ایلدکلری اسراء مشرکینك دخی مولالری بیعلرندن امتناع ایتملریله امام المسلمین اول
اسراء مشرکینی تقویم وبیت المالدن قیمتلرینی اعطا وعلی طریق الجبر اخذ واهل حربه تسلیم ایتمکی رأی وتصمیم
ایلسه بو رأیی تجویز وتنظیم اولنور زیرا ایادی اهل حربدن تخلیص اسراء مسلمینه احتیاج مسلمین ظاهر
وامتناعلری موجب ضرر عام ایدوکی باهردر وبز قریبا بیان ایلدیك که بو مثللو امورده امام ایچون صاحب المال
اوزره ولایت جبر بالاتفاق ثابت ومتقرردر واکر صورت مفروضه‌ده ایادی مسلمینده بولنان اسراء مشرکین مدبرین
ومدبرات یاخود امهات اولاد قیلنمش اولملریله مولالری بیعلرندن امتناع ایلسه‌لر یاخود قبول اسلام ایتمش اولملریله
اهل حربه ردلری متعذر اولسه کرکدر که امام ایادی اهل حربدن اسراء مسلمینی اخذ ایدوب بعده آنلره
مطلوبکز اولان اسرایی تسلیمه سبیل شرعی یوقدر دیو اعلام ودیلرسکز سزه قیمتلرین ویره لیم دیو استعلام
ایلیه زیرا امامك اهل حرب ایچون اخذ اسراده شرط قیلدیغی اعطاء ممالیك وممالیك دخی ممالیك مسلمین
اولوب آنلری تسلیم دخی متعذر بولنمغله اعطاء قیمتلری متقرر اولور واعطاء قیمت دخی شرعا واجب اولمیوب انجق
زمان مستقبلده مسلمینه اعتماد ووفاء شرط ایده جکلرینه حسن اعتقادلری ایچوندر ومقصود معهود انجق اخذ
قیمته رضالری موجود اولمغله کسب وجود ایدر بناء علیه امام المسلمین اولا استرضالرینه همت ایدوب راضی
اولورلرسه اعطاء قیمته مباشرت واولمازلرسه بلا شیء رد وطردلرینه مبادرت ایدر زیرا رضالری تحقق ایتمدکجه
زمان مستقبلده مسلمینه اعتماد ایتمیه جکلری وارستۀ اشکال اولمغله اعطاء قیمت بلا فائده اضاعت اموال اولور
واکر دار الحربده بولنان عسکردن بر مسلم بر علج کبیری قهر ایله اسیر ایلدکده علج مسفورا کاعله نفسنه فدا ایده جکیم
یوز دینار اوزره مصالحه قیل سبیلیمی تخلیه ایتمك اوزره دیو تعبیر ایلسه اولسابده اذن امیر بولنمادیغه مصالحه‌سی
تجویز وتقریر اولنماز زیرا مأخوذی اسیر اولوب استرداده رأی وتدبیر شرعا امامه تخصیص اولنمغله رأی امام اوزره
تغلب اهل عسکردن برکسنه حقنده ترخیص اولنماز بویله ایکن مسلم مرقوم صلح مزبوره اجتسار ایتمکله علج دخی
یانده بولنان یوز دیناری اظهار ایلسه اول مسلم اوزره واجبدر که دنانیری اخذ ایدوب بنه افساك علجه بدل
اقتدار ایلیه که یانده بولنان دنانیر اخذ نفسی ایله مأخوذ اولوب غنائمدن اولمغله بعض غنائمی بعض آخر ایله
مبادله جائز وسزاوار اولماز همان لازم اولان علج ودنانیری حضور امیره احضار قیلمقدر لکن دنانیر مزبوره علجك
یانده بولنمیوب بلکه بر حصن ممنعه ورود وایچنده بولنان کندو مالندن یاخود اهل حصنك قرض وهبه‌لرندن
اول دنانیری اداده بذل مجهود ایلسه اول مسلمك حقنده افضل امرین اولدر که اول دنانیری ید علجه هرکیم
اعطا قیلدی ایسه آنك اوزرینه مردود قیله زیرا دنانیر مزبوره علجك یانده حاصل اولمیوب بلکه ید مسلمه
علی وجه الامان صلحله داخل اولمشدر وبز قریبا بیان ایتمشیدك که سبیل علجی تخلیه برله رأی امام اوزره تغلب
جائز وشایان دکلدر پس صورت مرقومه‌ده علجی دنانیر ایله برابر کتورمك شرعا متعذر اولمغله دنانیری رد وعلجی
حضور امیره کتورمك اوزرینه ثابت ومتقرردر اما مسئلۀ سابقه بشقه‌در که آنده علج ودنانیری معا بطریق القهر

اخذی متعین اولمغله ایکیسنی برابر کتورمکه شرعا قادر ومتمکندر بویله ایکن اول دنانیری اخذ ایله علجی
اطلاقدن صکره حضور امیره کلوب قصه سنی اخبار ایلسه کرکدر که امیر همان مرة واحده ده عقوبتنه ابتدار
ایتموب بلکه مستقبلده بومثللو حرکتدن نهی ایله اکتفا ایده زیرا ظاهر حالی فعل مزبوره
عن جهل اقدامنه دال اولمغله کرکدر که امام آنی معذور طوتوب اقیلوا ذوی الهیئات عثراتهم یعنی هیئت
حسنه صاحبی اولوب سوء حالله متهم اولمیان کمسنه لرک زله وخطالرین عفو ایدوب مؤاخذه ایتمکز حدیث
شریفی ایله عملده سعی مشکور ایلیه لکن مسلم مزبور دخی اول دنانیره قهر علجله وقهر علجه دخی منعة مسلمینله
واصل اولمغله کرکدر که امیر اول دنانیری یدندن آلوب غنائم مسلمینه داخل قیله وصورت مفروضه ده علج
مذکوره بعد الاطلاق مسلمیندن عسکر آخر ظفریاب التحاق اولوب آنی اخذ ایله دار اسلامه اخراج والحاق
ایلدکارنده اهل عسکر اول بزم رفیقمز آنی مقدما اخذ ایدوب خلاف مشروع اوزره اطلاق ایتمش اولمغله
بز اکا سزدن احق‌لرز دیو اظهار شقاق ایلسه لر اکا بروجهله کسب استحقاق ایده مزلر زیرا مأخوذده حق آخذ
قبل الاحراز غیر متأکده واحراز دخی عسکر اولدن بولنماوب ثانیدن بولندیغی ثابت ومتمهددر کذلک علج مسفور
دخی اهل عسکر ثانی یه سزلک همجنسیکز فلان مسلم بنی امانله اطلاق ایتمش اولمغله سزلر ایچون بنم اوزریمه
سبیل یوقدر دیو نزاع ایلسه قولنه التفات واستماع اولنماز زیرا بعد الامان مأمنه بالغ اولمغله حکم امانی رسیده
نهایت مبالغ اولمشدر کورمزمیسنکه نفس امیر آنی اسراء مسلمین ایله یا مال ایله مبادله یی یاخود اوزرینه منی رأی وتدبیر
وتخلیه سبیله تیسیر ایدوب بعد بلوغ المأمن مسلمین آنی مجددا اسیر قیلسه لر یته فیء مسلمینه وضع وتقریر قیلنور
زیرا امیر صور مذکوره ده آنکله مأمنه بالغ اولنجیه دک امین اولمق اوزره مصالحه یه قائل اولوب مأمننده ایکن دخی
امین اولمق اوزره مصالحه یه قائل اولمامغله قبل بلوغ المأمن امان مسلمینده داخل اولوب بعد البلوغ امان مسلمین
آندن زائل اولمشدر حتی قبل بلوغ المأمن اخذ واسیر ایتمش اولسه لر جواب مسئله وجه آخر اوزره تحریر اولنور که
آنده امام تخییر اولنور یعنی دیلرسه اول یوز دینار اوزره صلحی امضا برله تخلیة سبیلنه رضا ویریر ومؤلف
مصیب القضاء دیرکه امامک بو فعلی جائز ایسه ده بن آنی مستحب کورمزمکه فعل مزبور مفاداة الاسیر بالمالی
اقتضا ایدر ودیلرسه اول دنانیری یدلرندن اخذ اولنان اهل خصمنه رد وایفا وعلجی فیء مسلمینه وضع والقا ایدر
زیرا قبل بلوغ المأمن آنک حالی مسلم مرقومله وقت صلحنده اولان حالی ایله برابر اولمغله امام وقت صلحنده حاضر
بولنسه بین الامرین المذکورین مخیر اولدیغی کبی قبل بلوغ المأمن دخی مخیردر والله اعلم

باب فداء الاسراء من الاحرار والمملوکین بالمال * یعنی احرار ومملیکدن اولان اسراء مسلمین واهل ذمی اول اسرانک
یا مولالرینک یاغیریلرک امرلری اوزره فداء مالله تخلیصی حاوی بحث دقیق الفحواء بیدر اکر احرار مسلمین یا اهل ذمتدن
برکمسنه اهل حربه اسیر اولوب دار الحربده بولنان مسلم وذمی برمستأمنه مقدار فداسنی عدم تفسیر اوزره بنی بونلردن
افتدا یاخود اشترا قیل دیو تعبیر ایتمکله اول دخی امر بنی تنفیذ ایله آنی دار اسلامه ایصال وتسییر ایلسه مأمور مذکور
ایچون اسیر مزبوره اوزره سبیل استرقاقی اولمیوب یته جزیتی اوزره ابقا وتقریر اولنور زیرا مأمورک موجب امر اوزره
افعالی بالنفس فعل آمر ایله همحالدر نکته سی اولدر که حر اولان انسان اسر وشرا ایله مملوک اولمق عدیم الامکاندر
اما مأمور مذکورک بذل ایلدیکی مال فدا آمر مزبور اوزره دین واجب الادادر که مال مرقومله آنی حکما احیا قیلمشدر
نظیری اولدر که مستوجب قصاص اولان کمسنه برشخصه امر وتنبیه وولی الدمه اعطاء ماله قصاصدن مصالحة
خصوصنی تفویض وتوجیه ایلیه توضیحی اولدر که فدا ایله امری ایکی وجهه محتملدر بری اولدر که بکا تصدق
وجهی اوزره بذل فدا قیل دیمکدر وبری اولدر که بکا اقراض وجهی اوزره بذل فدا قیل دیمکدر وعند الاطلاق
انجق ادنی الامرین ثابت وعلی سبیل الاقراض بذل فدا ایلدیکی مثبت اولور لکن فداسنده ادا قیلدیغی مقدار
دیت یاخود آندن انقص ایسه تمامی ایله رجوعه قادر اولوب از یدایسه زیاده سی ساقط وانجق مقدار دیتله رجوعه
مقتدر اولور وبعض علما دیدیلرکه قیاس قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره قلت وکثرتی معتبر اولمیوب
ادا قیلدیغی تمام فدا ایله رجوعی لازم اولور که امام مشار الیه وکالتلرده مراعات امر مطلق ملتزمیدر لکن قول مذکور
قول جمیع ائمه اولمق اصح واقوادر که امر اسیر من حیث المعنی توکیل بالمبادله اولدیغی هویدا ومن حیث الصورة
توکیل ایسه ده توکیل بالشرادر وامام ابو حنیفه رحمه الله تعالی توکیل بالشراده عند الاطلاق شرا بالقیمة ایله
مقید اولور دیوب اما مبین ایله اتفاق ایلمشدر وقیمت حر انجق مقدار دیتی اولمغله امر مطلق بعد الفدا اوزرینه
مقدار دیتی الزام ایدوب زیاده یی اتمیه جکی محققدر پس اکرایله فدا ایلین بلا امر فدا ایله متبرع کبی زیاده ده

متطوع اولوب انجق مقدار دیتله راجع اولور سؤال اولنورسه که مأمور مزبور امر اسیره امتثال ایتمش عد اولنورسه
لازمدر که جمیع فداسی ایله اوزرینه رجوعه قادر اوله ومخالفت ایتمش عد اولنورسه واجبدر که وکیل بالشرا
امر موکله مخالفت وغبن فاحشله قیمت مبیعدن اکثر ایله اشتراسی صورتی کبی هیچ برشیئله رجوعه مقتدر اولمیه
جوابنده دیرز که سؤال مذکور انجق شول حینده مستقیم اولور که عقد فدا معاوضه علی سبیل المبادله قبیلندن اوله
حال آنکه بویله دکلدر که حر مسلم وحر ذمی محل معاوضه دکللردر همان اسیر امرنده مقدار دیتی یاخود انقص ایله
استقراض ایدوب اول مقداری فداسنه صرف ایله امر ایتمش اولمغله مأمور دخی اول مقدارده اقراض وزیاده ده
تبرع ایتمش اولدیغندن مقدار اقراضی ایله رجوعه قادر اولوب مقدار تبرعی ایله مقتدر اولماز وعلی هذا اسیر مذکور
مستأمن مزبوره امرنده بنی بیک درهمه افتدا قیل دیو تعیین مقدار فدا قیلوب اول دخی مقدار مزبور ایله افتداسی
غیر ممکن اولمغله زیاده ایله افتدا قیلسه انجق بیک درهمله رجوعه قادر اولور که رجوعی حکم استقراضه مبنی
واستقراض دخی انجق بیک درهمده ظاهر اولمشدر اما حکم شرا بشقه در که وکیل بالشرا مشتراسنه ابتداء
مملک بعده تمام ثمن تملکله موکلنه مملکدر پس وکیل مرقوم موکلنه زیاده ثمنله مخالفت ایتدکده تملیکی برنسنه ده
متحقق اولمامغله ثمندن برشیئله موکل اوزره رجوعه مستحق اولمز لکن اسیر مذکور مستأمن مزبوره بنی اهل حربدن
نه مقدار ایله مناسب کورر ایسک یاخود نه مقدار ایله دیلرسک افتدا قیل یاخود فدام ایچون بذل ایده جکک مقدارده
امرک نافذدر دیو تصریح ایتمش اولسه جمیع فداسنده قلیل وکثیر رجوعی صحیح اولور زیرا تفویض تصریح
تعمیم اوزره متضمن اولمغله قلیل وکثیر جمیع فداسنده امرینه ممتثل اولمش اولور واکر اسیر مذکور عبد مکاتب اولوب
مستأمن مزبوره امر ایله بنی مالله افتدا قیل دیو تعبیر ایلسه بو امرلی تجویز وتقریر اولنور ومال فداسی بدل
کتابی اوزره تقدیم وآنکله فی الحال مؤاخذه سی تصمیم اولنور زیرا ماله فداسی حکما احیاسنی متضمن وبومثللو
حالی ادا اوزرینه فی الحال لازم ایدوکی متعیندر کورمزمیسنکه مکاتب کندو اوزرینه لازم اولان قصاصدن
مال اوزره بالنفس مصالحه یاخود مصالحه ایله غیره امر ایلسه اول ماله فی الحال مؤاخذه سنه استعجال
اولنور نکته سی اولدر که مکاتب نفقه سی کبی کندو حاجته راجع اولان امورده کسبنه احق واول بابده
فی حکم الاحرار ایدوکی امر محققدر بوصورتده اول مکاتبک قبل اداء الفداء بدل کتابتدن عجزی ظاهر اولوب
یته رقه رجوع ایدرسه اول فدا ایچون بیعی مشروع کورلمز زیرا فداء مرقوم حق مولاسنده دین ظاهر الوجوب
اولمغله بعد العجز آنک ایچون بیعی لازم اولور مکر مولاسی قضاء دینی ملتزم اوله وبو بابده قیمت مکاتب مسئله
حرده مرتبه دیتده مرتبدر زیرا مملوکات بدل نفسی انجق قیمتی اوزره منحصر ایدوکی اوزرینه جنایتله قیمتی لازمه
اولمقدن ظاهردر انجق قیمت ودیت میاننده جهت فارقه شو وجهله بیان اولنور که مقدار دیت نص ایله معلوم
ومنضبط اولمغله زیاده نک قلت وکثرتنه اعتبار اولنماوب ساقط قیلنور اما قیمت ظن وتخمینله معلوم اولان
اموردن اولمغله زیاده سی ناسک بومثللو معامله تغابن ایده جکلری مقدار ایله واقع اولمش ایسه مقدار
زیاده امر متیقن اولادیغندن مأمورک تمام فدا ایله رجوع ایلمک مقدور یدر اما زیاده سی تغابن ایده جکلری
مقدار ایله واقع دکل ایسه جواب مسئله بشقه در که اول زیاده ایله راجع اولمز واکر مکاتب مزبورک قیمتی
بیک درهم ایکن مستأمن مذکوره بنی بشیوز درهمه افتدا قیل دیو امر وتنبیه ایدوب اول دخی فداسنده بیک درهم
یاخود دخی زیاده صرف وتوجیه ایلسه مکاتب اوزره انجق بشیوز درهمله رجوعی صحیح وتوجیه کورلور
زیرا امر مذکورده مال مسمانک مستقرض اولدیغندن مأمور دخی زیاده ده متبرع اولوب انجق مقدار مسماده
مقرض اولمشدر اکرچه مسئله سابقه کبی مقدار استقراضی تصریح ایتمدکده قیمتنه اعتبار اولنوب مقدار
قیمتله رجوع ایدر اما بو مسئله کبی تصریح ایتدکده قیمتنه اعتبار اولنمایوب مقدار استقراضدن زیاده ایله
رجوعی مشروع اولماز واکر مکاتب مزبورک قیمتی بیک درهم ایکن بنی بش بیک درهمه افتدا قیل دیو امر
فدام ایلسه قیاس قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره تمام فداسی اول مکاتب اوزره حال کتابتنده یعنی
قبل اداء الکتابة الزام اولنور اما قول محمد رحمه الله تعالی اوزره قبل العتق انجق مقدار قیمتی ایله رجوع ایدوب
زیاده ایله اداء بدل کتابتدن صکره رجوعه شروع ایدر واختلاف موصوف بر اصل معروف اوزره مبنیدر که
عند ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه مکاتب وعبد مأذون غبن فاحشله بیع وشرا الری نافذ اولمقده مسلک احراره
سالکلردر وعند الامامین رحمهما الله تعالی علیهما غبن فاحشله بیع وشرا ایه غیر مالکلردر پس مقداد امرنده
دخی عند ابی حنیفه رضی الله عنه مکاتب بمنزلة الاحرار اولمغله جمیع مسماده قلیل وکثیر مستقرض اولوب

مأموردخی جمیع مسمی ایله رجوعه کسب اقتدار ایدر وعندالامامین هبــه کبی محابات فاحشه ایله بیعه دخی مالك
اولمغله حالت رقنــده امری انجق مقدار قیمتنده تصحیح اولنوب زیاده ده هبه وکفالتی صیلکینه سـالك قیلنور
وقبل العتق ضمان کفالتله مؤاخذهٔ مکاتب صحیح اولمادیغی کبی بو بابده دخی قبل العتق قیمتندن زیاده ایله اوزرینه
رجوع مأمور تصحیح اولنمـاز واکرمستأمن مرقوم اسیر حر یاخود مکاتبی بلاامر افتدایه مسارع اولسه بعدالافتداء
اسیر حر حریتی ومکاتب کتابتی اوزره باقی قیلنوب فادیلری دخی اوزرلرینــه برشئله راجع اوله من زیرا بونلر اسیر ایله
مملوك اولماد قلرندن بلا امر فادیلری دخی فداسنده متطوع اولور واکر اسیر مزبور مدبر یاخود ام ولد اولوب
مستأمن مزبوره ماله بنی افتــدا قیل دیو امر ایتمکله آنی مثل قیمتی یاخود زیاده ایله افتــدا ایله استنقاذ ایلسه بونلر
اسیر ایله مملوك اولمامغــله کرکدر که آنلری مولالرینه تسلیم وانقاذ ایلیــه واول بابده مذکورلرندن هر بری مأذون
ومحجور اولمق برابر ومأمور ایچون فداسـنــدن برشئله کرك مولالری وکرك قبــل العتق کندیلری اوزره رجوعی
غیر متصوردر اگرچــه محجور اولدقلرنده عدم رجوعی آشکاردر که امر محجور حق مولاسـنده عدیم الاعتباردر
اما مأذون اولدقلرنده عدم رجوعی آندن ناشیدر که مملوك مرقوم ید مولاسندن خارج و بشقه ید قاهره یه داخل
اولمغــله صورت اباقی کبی حکم اذنی باطل ومتلاشی اولمشدر یاخود مانحن فیهــده واقع اولان فداء النفس بالمال
قصاصدن مال اوزره مصالحه منزلتنــه انزال اولنمغله صورت مصالحه ده قبــل العتق عدم مؤاخذه ده مأذون
ومحجور همحال اولدیغی کبی مانحن فیهــده دخی همحال قیلنور لکن بعــدالعتق فادی هر بری اوزره فداسی ایله
راجع اولور مگر فداسی قیمتنــدن ناسك تغـابن ایده جکلری مقداردن اکثر ایله واقع اوله اولبابده انجق قیمتیــله
رجوع ایدوب زیاده ده متبرع قیلنور زیرا مدبر وام ولدك امرلری کندو حقلرنده امر مکاتب کبی معتبــر اولوب
امر مکاتب بیان سابق اوزره عندالاطلاق قیمتله مقیــد اولدیغی کبی بونده دخی قیمتیــله مقید قیلنور واکر مسئلهٔ
مرقومه ده مدبر وام ولدك مولالری مستأمن مرقومه سن آنلری اشترا یاخود افتــدا قیل دیو علی الاطلاق
امر ایدوب بنم ایچون اشترا وافتدا قیل دیو تقیید ایتمیش اولسه دخی افتــدالری مثل قیمت یاخود زیادهٔ یسیره ایله
واقع اولمش ایسه تمام فدا ایله مولالری اوزره راجع اولوب زیادهٔ فاحشــه ایله اولمش ایسه آنده متطوع قیلنور
زیرا آنلرملك مولالری اوزره باقی اولملریله مولالرینك فداء ملکی ایله امری اسیر حرك حق نفسنده امری منزلنه
تنزیل اولنوب بودخی وجــه مشروح اوزره استقراض ماله تحمیل اولنور نکته سی اولدرکه بعــد الاسیر فداء
اسیر قصاصدن مصالحه منزلنــده اولوب مدبر وام ولدك جنایتلرنده مولالرینك صلحــله امری بنم ایچون دیمکله
نفسنه مضاف قیلسه ده قیاسه ده معتــبر اولدیغی کبی فداده دخی اعتبــاری مقرردر واکر مسائل مذکوره ده
آمر ومأمور اختــلاف ایدوب آمر بن شو مقدار ایله فدایی امر ایتمشیدم دیوب مأمور بلکه آندن اکثر شو مقــدار ایله
امر ایتمشیدك دیسه قول مع الیمین قول آمر ایدوکی بلا خلافدر زیرا امر مزبور انجق جهت آمردن مستفاد درکه
امری بالکلیه انکار ایلســه قول آنك قولی ایدوکی حکم لازم الاعتماددر پس بو مقدارنده اقرار ومقــدار آخرده
انکار ایلدکده بینــه بویله در واکر آمر اگرچه بن سکا طلب ایلدیکك مقدار ایله افتــدایی امر ایتمشیدم لکن انجق
شو مقدار اقل ایله افتــدا ایلدیك دیسه ینه قول قول آمر ایدوکی هویدادر که آمر مأموردن مستقرض مال اولمغــله
اختلافلری مقدار اقراضده واقع اولوب مقرض ادعای زیاده ایتمکله اقامت بینــه آنك اوزرینه لازم ومستقرض
انکار زیاده ایتمکله قول مع الیمین آنك قولی ایدوکی ظاهر وساطعدر واکر اسیر مکاتبك مولاسی مستأمن مرقومه
آنی بنم ایچون بیك درهمله اشترا یاخود افتــدا قیل یاخود مالمدن بیك درهمله آنی افتدا قیــل دیوب اول دخی
امتثــال امر ینی الزام ایلســه فداء مزبور ایله آمره رجوع ایدوب مکاتب اوزره هیچ نسنه الزام ایلمز زیرا مکاتب
برشئله امر ایتمیوب آمر دخی بنم ایچون دیمکله عقــدی یاخود مالمدن دیمکله مالی نفسنه مضاف ایلدکده نفسنی
اول ماله ضامن قیلمشدر نظیری شول فضولیدرکه خلعــده ومال اوزره قصاصدن صلحده مالی نفسنه مضاف
قیله بونده ضامن مال قیلندیغی کبی مانحن فیهده دخی قیلنور اما بنم ایچون ومالمدن دیمیوب همان آنی بیك درهمله
افتــدا قیل دیمش اولسه نظر اولنور اگر آمر ومأمور میانلرنده مخالطهٔ معاملات وار ایسه ینــه جواب سابق
درکاردر که بینلرنده قائم اولان مخالطه لری حصول معنای استقراضده نفسنه اضافتی منزلنــه نازل بلکه دخی
اقوی ایدوکی آشکاردر واگر مخالطه لری غیر موجود ایسه فداسی تطوعدن معدود قیلنور زیرا مولاسی فداسندن
برشئه ضامن اولمیوب وضمانه برلفظله اشارت دخی ایتمیوب همان اول مستأمنی اسباب اکتساب احسان وثواب اوزره
بطریق المشورة دلالت ایلمشدر کذلك اسیر احرار وحرائردن اولوب آمر دخی زوج وزوجه سی یا بعض اقرباسی

مطلب لا یؤاخذ المکاتب بضمان الکفالة قبل عتقه

مطلب الامر بالصلح عن القصاص

مطلب امر الفضولی بالخلع او الصلح عن القصاص

یاخود شخص اجنبی اولدقده ینه تفصیل سابق اوزره عقدی یا مالی نفســنه نسبت ایلدکده ضامن مال قیلنوب
عدم نسبتنده آمر ومأمور معاملاتده بر برینه مخالط ایسه ینه ضامن قیلنمغله اوزرینه رجوع اولنور ومخالط دکللر ایسه
امری همان بطریق المشورة رأی واشارتدن عبارت اولمغله اوزرینه برشئله رجوعی مشروع اولماز واکر اسیر بر طفل
صغیر اولوب والدی مستأمن مزبوره سن آنی بنم ایچون یاخود مالمدن افتدا قیل دیو طلبکار اولسه والدی بو قولنده
ضامن مال اولمغله فدا ایله وجه مشروح اوزره اکا رجوعی سزاوار اولور و بعد الرجوع والدك اول فدا ایله مال صغیره
رجوعی اگرچه بالنظر الی القیاس صغیر اوزره ولایتی قائم اولمغله جائز ومشروعدر اما بالنظر الی الاستحسان رجوع
مزبور باطل وممنوعدر بونك نظیری شول مسئله ده واقع اولان قیاس واستحساندر که والد ولدینه بر عورتی تزویج
ومهرینی ضمانله مالندن ادا ایلسه بونده بالنظر الی القیاس اول ماله ولد اوزره رجوعی جائز وشایان کوریلوب
بالنظر الی الاستحسان جائز وشایان کوریلمز زیرا عادت شایعه اولدرکه والدلر بو مثللو اموردہ متبرعین اولوب رجوعه
طامعین اولمازلر ووجه محرر صورت فداده دخی مقرردر حتی والد قبــل اداء الفدا فوت اولسه فداء مذکور ضمانته
اعتبار ایله ترکه سنده دین اولوب مأمور اول ترکه دن اخذ ینه کسب اقتدار ایدر لکن ورثهٔ والد بعد الایفاء آنکله مال
ولده رجوع وآندن استیفا ایدرلر نظیری مسئلهٔ مهردرکه والد امرأهٔ ولدینك مهرینه ضامن اولوب قبل الاداء فوت
اولدقده ترکه سندن ایفــا اولنوب صکره ورثه سی مال ولدن اخذ واستیفــا ایدرلر و بو مسئله لرده معنای فقهی
اولدر که والدن وجه مشروح اوزره واقع اولان انجق بطریق الصلة والاحسـاندر وتمام صله تسلیم وقبضــه
منوط ایکن قبل التسلیم فوت اولدقده بعــد وفاته واصل اوله جق صله سببك حکمنده نظر وامعان اولنسه تحت
وصیتده مندرج اوله جغی عیان ووارث ایچون وصیت باطله ایدوکی نمایاندر بناء علیه ضمانی اوزره ترکه سندن ایفا
و بطلان وصیت اوزره مال ولدن اخذ واستیفــا اولنور واکر والد اول فدایی حیاتنده ادا ایدوب حین اداده
بونی صکره ولدم اوزره رجوع ایچون ادا ایده یورم دیو اشهاد ایلسه بو اشهـادی مسئلهٔ مهرده واقع اولان
اشهادی کبی تصحیح اولنوب آنکله فداسنی ولدندن استرداد ایدر زیرا ذکر اولنان عادت شایعــه به اعتبار بمز انجق
خلافنــه تصریحی بولنمادقده بدیدار اولور واکر والد مذکور مأمور مزبوره سن آنی افتدا قیــل دیو تنصیص
ایدوب اما بنم ایچون یا مالمــدن دیمکله قید وتخصیص ایلمسه بو صورتده مأمور ایله مخالطه لری وار ایسه بو دخی
مسئلهٔ سابقه یه مماثلدر که خلطه لری دلیل استقراض اولمغــله عقدی نفسنه اضافتی منزلنه نازلدر اما مخالطه لری
یوغیسه فداسی انجق غلام صغیر اوزره نافذ اولمغــله مأمورا کا تابع اولوب والد اوزره مطالبه سی واقع اولماز زیرا
والدك ولد صغیری اوزره امری نافذ اولمغله امر والد ولدك بنفسه علی تقدیر البلوغ امری ایله متحد در ووالد فدا ایله
علی وجه الاطلاق امر ایدوب اواوجهــله انجق طرف ولددن معبر غیر ضامن اولدقده امری کندو اوزرینه
برشئله رجوع مأموری متضمن اولماز نظیری شول نکاحدر که آنده والد ولد صغیری اوزره قبول عقده قیام ایده
آنده مهر انجق ولد اوزره لازم اولوب والد اوزره الزام اولنماز پس مانحن فیــه دخی قیاس مزبور اوزره توجیــه
اولنور واکر احراردن برکمسنه اهل حربده اسیر ایکن برشخصی وکیل ایدوب فلان مستأمنه بنی افتدا ایله امر قیل دیو
تعبیر ایتمکله اول دخی مستأمن مزبوره سن آنی بنم ایچون یاخود مالمدن افتدا قیل دیو تقریر ایلدکده مستأمن دخی
تنفیذ امره قیام ایلسه فداء مزبور انجق وکیل اوزره الزام اولنور زیرا وکیل اول عقــدی یاخود مالی نفسنه مضاف
قیلوب منزلهٔ مستقرضده ملتزم مال اولمغله مستأمن مأمور آنك اوزرینه راجع اولوب اسیر ایله بینلرنده هیچ معامله
جریان ایتمدیککندن رجوعی آنك اوزرینه واقع اولماز لکن وکیل بعــد الایفاء اسیر اوزره رجوعله استیفا ایدر کذلك
مسئلهٔ مرقومه ده وکیــل بنم ایچون یاخود مالمدن دیو تقیید ایتمیوب انجق مستأمنه میانلرنده قیام مخالطه لری
بدید اولسه مخالطه لری عقدی یا مالی نفسنه نسبتی منزله سنده اولمغــله ینه وکیل اوزره رجوعی مفیــد اولور
اما بو صورتده مخالط دکللر ایسه وکیل اوزره رجوعی غیر ممکندر که وکیل همان فلانی افتدا قیل دیو عقدی موکلنه
نسبتله آنك طرفندن معبر ایدوکی متعین ومعبر اوزره الزام مال اولمادیغی امر متیندر لکن بو تقدیر اوزره مستأمن مأمور
اول اسیر اوزره راجع اولور که تعبیر وکیلی مقام تعبیرینه قائم اولمغله بنفسه امری موقعنده واقع اولمشدر نکته سی
اولدر که هر زمانده که وکیل عقدی نفسنه مضاف قیله اسیر موکل مستأمن مأمور ایله عاقد اولمیوب هر زمانده که وکیل
انجق معبر اوله اسیر البته معاقد اولور نظیری شول کمسنه درکه طرف زوجه دن وکیل خلع قیلنه وکیل مزبور زوج
ایچون ضامن مال اولورسه رجوع زوج انجق وکیل اوزره واقع اولور اما ضامن اولمازسه انجق زوجه اوزره راجع
اولور علت فارقه سی نکتهٔ سابقه در واکر اسیر مزبور عبد قن یاخود امهٔ قنه اولوب بر مستأمنه بنی اهل حربدن

مطلب تزوج ولده وادی المهر من ماله لا یرجع علیه

مطلب ضمن مهر امرأة ولده ومات قبل الاداء

اشترا یا افتدا قیل دیو امر ایتمکله آنی مثل قیمتی یاخود اقل یاخود اکثر ایله اشترا وافتدا قیلسه حکم مذکور نافذ اولوب مملوك مرقوم بو عقد ایله ملك مستأمن اوله جغی هویدادر زیرا اهل حرب احراز ایله مالك اولدقدن صکره مملوکك بنی اشترا وافتدا قیل دیو امری بطریق المشورة اشترا سنه اشارت ایدوکی ظاهر ومستأمن آنی بلا مشورة اشترا قیلسه نفسی ایچون مشتری اولدیغی کبی بعد المشورة اشترا قیلدقده دخی نفسی ایچون مشتری اوله جغی باهردر کورمز میسنکه مملوك مزبور دار اسلامده بولنوب آنی بر کمسنه اشترا قیلسه نفسی ایچون مشتری اوله جغنده مملوکك مشورت وعدم مشورتك فرقی بولنمادیغی بلا امرادر وصورت مفروضه ده مشتری مرقوم آنی دار اسلامه ایصال ایلدکده مولاسی مخیردر که دیلرسه تمام ثمنیله اخذ ودیلرسه ترك واهمال ایدر واکر مملوك مرقوم بنی نفسم ایچون اشترا یاخود افتدا قیل دیو امر ایلسه نظر اولنور اکر قیمتی باغبن یسیر ایله اشترا ایدرسه بنه نظر اولنور اکر بو تقدیر اوزره بنی بو مملوکی کندو نفسی ایچون اشترا ایده یورم دیو اهل حربه اخبار ایدرسه بونده مملوك حریته مقلوب ومشترینك آنك اوزرینه سبیل تملکی مسلوب اولور زیرا مملوك مزبور مشتری مأموری نفسنه نائب قیلمشدر وشخص آخر آنی اول مملوکی شراده نفسنه نائب قیلسه البته اشتراسی منوب عنه ایچون حاصل اولوب منوب عنه حکما بنفسه مباشر عقد منزلنه نازل اولور پس مانحن فیهده دخی مملوك مزبور حکم عقد مذکورده نفسنی بنفسه مولاسندن اشترا واعتاق ایلمش کبی اولور لکن مأمور مذکور فدا ایله اول مملوك اوزره رجوعه قادر درکه مملوکی امری ایله نفسی ایچون شراسی آنی امر اجنبی ایله اجنبی ایچون شراسی کبی اولوب آنده مالدن اداقیلدیغی ثمنله اجنبی آمر اوزره رجوعه مقتدر اولدیغی کبی بونده دخی مملوك آمر اوزره رجوعه مقتدر اولور زیرا حق نفسنده صحت امری ظاهر واول مالی مأموردن مستقرض کبی اولدیغی باهردر لکن بو مسئله ده مملوك محرر ام ولد یا مکاتب یا مدبر اولاسه اشترا ایله نائل عتق اولمیه جغی مقرردر زیرا اهل حرب احراز ایله اکا مالك اولمیوب هنوز مولاسی اکا متملکدر کورمزمیسنکه حربی آنی اعتاق ایلسه عتقی موجب اولمیوب بدنده ایکن قبول اسلام ایلسه مولاسی اوزره ردی واجب اولور پس بونلردن بریسی کرك علی الاطلاق بنی اشترا قیل دیسون وکرك علی التقیید بنی نفسم ایچون اشترا قیل دیسون مأمور مزبور آنی اشترا ودار اسلامه اخراج ایلسه بلا شیء ملك مولاسنه رد وادراج قیلنور زیرا امر مولاسی بولنمادیغی آنی اشترا ایلدیکی فداه ملك مولاسنده متبرع اولمغله مولاسی اوزره برشیله راجع اوله مز واکر مملوك مرقومی قیمتی باغبن یسیر ایله اشترا قیلدقده بن بو مملوکی کندو نفسی ایچون اشترا ایده یورم دیو اهل حربه اخبار ایلسه بونده مشتری مأمورك مملوکی اوله جغی آشکاردر که مالکی اولان حربی یه اخبار ایتمدیکجه مملوکی نفسی ایچون اشترا ممکن اولمدیغی بدیدار در زیرا مملوکی نفس مملوك ایچون شراسی اعتاقی موجب واعتاقنه ولاء مولاسی متعاقب وحکم ولا نسب کبی دار الحربده دخی ثابت ومترتبدر ونفس مشتری ایچون شراسی تملك مشتری یی مستوجبدر پس مالکنه اخبار ایتمدکده مالکندن عبدی کندو اوزرینه عتقه وولاسی کندو یه الزامه رضا فائت اولور وبلا رضا الزام عتق وولا جائز وثابت اولمماز اما اخبار ایلدکده حکم مسئله بشقه در واکر مملوك مرقوم بنی نفسم ایچون اشترا یاخود افتدا قیل دیو امر ایلدکده آنی قیمتندن ناسك تغابن ایتمیه جکلری مرتبه ده اکثر ایله اشترا ایدرسه بو صورتده بن بو مملوکی نفسی ایچون اشترا ایده یورم دیو اخبار ایلسه دخی بنه مملوك مشتری اوله جغی آشکاردر زیرا مملوکك اطلاق ثمن اوزره امری اجنبی آمرك امری کبی انجق قیمتی یاخود زیادهٔ یسیره ایله شرایه صرف اولنوب آندن اکثر ایله اشترا ایتدکده محالفته امری الغا وکندو نفسی ایچون اشتراسنه عطف اولنور کذلك مملوك مزبور بنی نفسم ایچون بیك درهمه اشترا قیل دیو امر واستمداد ایدوب مستأمن مذکور دخی بونی بکا نفسی ایچون بیك درهمه بیع ایدیکز دیمکله اهل حرب بیعله اسعاف مراد ایلسه‌لر مملوك مزبور بنه آزاد اولور زیرا بیع مزبور بالنفس مملوکك اهل حربله مخاطبه سی ایله حاصل کبی اعتاق بالجعل حکمنده داخلدر حتی مجددا قبولی لازم اولمیوب همان بیع مذکور ایله عتق قائم وبایعنه ولاسی سالم اولور اما مستأمن مأمور بونی بکا بیك درهمه بیع ایدیکز دیوب نفسی ایچون دیو تصریح ایلسه بونده مملوك مشتری اولوب ومولاسی دیلرسه ثمنله استردادی صحیح اولور زیرا نفسی ایچون اشتراسنی حربی یه اعلام ایتمکله حربی ولاء مملوکی التزام ایتمشدر واکر خلاف امری اوزره بونی بکا نفسی ایچون ایکی بیك درهمه بیع ایدیکز دیوب حربی دخی اول وجهله بیعی ملتزم اولسه بونده انعقاد بیع ایچون قبول مستأمن لازم اولور لکن بعد القبول عتق حاصل اولمیوب کندو ملکنه داخل قیلنور که امر منصوصنه مخالفت ایتمکله شراسی بلا امر اشتراسی منزلنه نازل اولمشدر اما بنی نفسم ایچون دیلدیکك مقداری ثمنله اشترا قیل دیمش اولوب اول دخی نفسی ایچون اشتراسنی اهل حربه اعلامله التزام شرا ایلسه بونده شراسی

قلیل وکثیرنه مقدار ثمنله حاصل اولمش ایسه بهر حال مملوك مرقوم عتقه نائل اولور زیرا امر عام ایله وکیلنه تفویض امور ایدوب اول دخی امتثاله تحصیل مأمور ایلمشدر بناء علیه فداسنده ادا قیلدیغی مبلغ ایله بالغا مابلغ اوزرینه رجوعی مشروع کورلور وصورت مفروضه ده قیمت مملوك بیك درهم اولوب بعد الاشترا مأمور ایله مقدار فداده اختلاف ایدوب مملوك سن بنی بشیوز درهمله افتدا قیلدیك دیدکده مأمور دخی بلکه ایکی بیك درهمله افتدا قیلدم دیو اظهار خلاف ایلسه بونده قول مع الیمین قول مملوکدر مکر مأمور اقامت بینه یه سلوك ایلیه زیرا مأمور نفسی ایچون ذمت مملوکده دین زائدی مدعی ومملوك آنی منکردر وقول مع الیمین قول منکر اولوب بینه مدعی زیاده اوزره لازم ایدوکی حکم مشتهردر سؤال اولنورسه نیچون مسئلهٔ مزبوره وکیل وموکلك ثمنده اختلافلری منزلنه تنزیل وفصل نزاعلری بینلرنده ایجاب تحالف اوزره صرف وتحویل قیلنماز جوابده دیرز که بو بابده ایجاب تحالف اقوال ائمه مزه موجب تخالفدر اما قول ابی حنیفه رضی الله عنهه مخالفی آندندر که امام مشار الیه اذعم الله تعالی حق الانعام علیه اختلاف وکیل وموکل صورتنده تحالفی انجق قبل تغیرا لسلعة ایجاب ایدوب بعد التغیرینه حکم دعوی وانکاری استیجاب ایلمشدر حال آنکه مانحن فیهده مقام سلعه ده بولنان مملوکه عتقله تغیر کلدیکی بی ارتیابدر واما قول محمد رحمه الله تعالی یه مخالفی آندندرکه امام مومی الیه اسبغ الله تعالی نعمه علیه اکرچه مسئلهٔ وکالتده تحالفه بعد تغیر السلعة دخی اعتبار ایتمشدر لکن اعتبار مذکورده شول موضع اوزره اقتصار ایتمشدر که آنده بعد التحالف عقد سابق فسخ ایدوب موکل سلعه یی قیمتله اخذ ایلمك ممکن ایدوکی آشکار اوله حال آنکه ما نحن فیهده امکان مذکور ظاهر الانعدامدر که مملوك ایچون بعد العتق جانب مأموردن ماله متعلق برنسنه واصل اوله جق دکلدر که اوزرینه آنك قیمتی الزام اولنه پس ما نحن فیهده مملوك ایله مأمور شول موجر ومستأجر منزلنه تنزیل قیلنورلر که بعد استیفاء المنفعه مقدار اجرتده اختلاف ایده‌لر آنده ایجاب تحالف اولنمایوب همان قول مع الیمین قول منکر قیلنمغله قطع خلافه اولندیغی کبی ما نحن فیهده دخی اول وجهله قطع خلاف اولنور وبوندن اقدم افاده اولنمشدر که مستأمن مأمور مملوك مزبوری نفسی ایچون اشترا قیلدیغی اهل حربه اخبار ایله بایعی عتقنه وثبوت ولاسنه ارضا ایتمدکجه ملك مشتریده متمکن اولوب اول دخی دار اسلامه اخراج ایلدکده صکره مولاسی ایچون دیلرسه تمام ثمنله اخذی ممکن اولور لکن بو صورتده مولاسی ایله مشتری مقدار ثمنده اختلاف ایلسه‌لر بونده قول مع الیمین قول مشتری قیلنمغله رفع خلاف اولنور کذلك مولاسی بونی اهل حرب سکا هبه ایلدیلر شمدی بن قیمتی ایله اخذ ایده‌رم دیوب مشتری دخی بلکه بن ایکی بیك درهمه اشترا ایلدم دیمك مثللو جنس عقدده منازعه ایلسه‌لر ینه قول قول مشتری قیلنمغله دفع مدافعه اولنور وبز بو فصولك قبل اقامة البینة وبعدها واقع اولان تفاصیل احوالرین وبو مسئله‌لر مسئلهٔ شفعه منزلنده اولمغله اول بابده امام لزمزلك اتفاق واختلاف ایلدکلری اقوالرین وطرفین اقامت بینه ایتدکده ترجیحی خصوصنده قول ابی یوسف رحمه الله تعالی قول امامینه مخالف ایکن جانب موافقك بوکتابی تصنیفی امام مومی الیه ایله میانه‌لرنده وقوع منافسه هنکامنه مصادف اولمغله ذکر قولندن معرض ومنصرف اولدیغی باب من الفداء فیما یصلح ومالا یصلح شانسنده ذکر وانبا ایلدیك واکر بر عبد اهل حربه اسیر اولوب مولاسی بر مستأمنه اول عبدی اهل حربدن بنم ایچون یاخود مالمدن اشترا قیل دیو امر وتعبیر ایلسه نظر اولنور اکر اشتراسی قیمتی یاخود غبن یسیر ایله حاصل اولورسه عبد مزبور مولای آمرك ملکنده داخل اولور زیرا اهل حرب اکا احراز ایله مالك اولمریله مولای قدیمك آنی اشترا ایله امری اجنبیك امرینه مماثل وهر بری انجق قیمتی یاغبن یسیر ایله عقده متناولدر واکر اشتراسی غبن فاحش ایله صادر اولورسه امر مولاسنه مخالف اولمغله مشتری آنی نفسی ایچون اشترا قیلدیغی ظاهر اولور بعده مولای قدیمی دیلرسه مشتری ایچون ترك ودیلرسه تمام ثمنله اخذه قادر اولور اما صورت مفروضه ده اشترا ایله امری بنم ایچون یاخود مالمدن دیو تفصیل ایلسه بو قول علی طریق المشورة اشارت رأی مناسبه تحمیل اولنوب مخاطبك بعد المشورة اشتراسی نفسی ایچون واقع اولمقده قبل المشورة اشتراسی منزلنه تنزیل قیلنمغله اول عبدده جمیع تصرفاتی تنفیذ وتکمیل اولنور نظیری اوادرکه برکمسنه آخره سن فلانك عبدینی اشترا قیل دیو امر وتعبیر ایدوب بنم ایچون یا مالمدن دیمکله تفسیر ایلیه ایسه بو امری مشورته صرف اولنوب توکیله عطف اولنماز اما بنم ایچون یا مالمدن اشترا قیل دیو امری بشقه‌در لکن بنم ایچون دیلدیکك مقدار ایله اشترا قیل دیو علی وجه العموم تفویض خصوص ایلمش اولسه بونده هر نه مقدار ایله واقع اولمش ایسه اشتراسی مولاسنه مخصوص اولور بو صورتده آمر ومأمور مقدار ثمنده تخالف ایلسه‌لر اولا تحالف ایدوب بعد التحالف

آمر عبدی مشتری یه ومشتری دخی قبض ایلدیکی ثمنی آمره ردایله فسخ تصرف ایدرلر زیرا حکم تحالفده
وکیل ایله موکل ثمنده اختلاف ایلین بایع ومشتری منزلنه نازللردر انجق مسئلهٔ وکالتده موکل علم اوزره
تحلیف اولنورکه یمین آکا فعل غیرا وزره تکلیف اولنمشدر ویمینده تحلیف موکل تقدیم اولنورکه
موکل مقام مشتریده مقیدر وامام ابو یوسف رحمه الله تعالینک قول اخیرنده یمین مشتری تقدیم اولنور
وقول مذکور امام محمد رحمه الله تعالینک مذهب مستفیدر وبو بحث لازم الاتقانی کتاب البیوعده بیان ایلدیک
واکر مسئلهٔ مرقومه ده آمر ومأمور اقامت بینه یه ابتدار ایلسه‌لر مأمور مثبت زیاده اولمغله آنک بینه سی
ترجیحه سزاوار اولورواکر مسئلهٔ مزبوره ده آمر قبل الاختلاف اول عبدی آزاد ایتمش اولسه اعتاق ملکنه
تعلق ایتمکله عبد مرقوم حریتله بهره‌دار اولور وبعد الاعتاق مباشرتنا زع وتخالف اولدقلرنده قول ابی حنیفه
رضی الله تعالی عنه اوزره قول قول آمر وبینه بینه مشتری قیلنوب ایجاب تحالف اولنماز وقول محمد رحمه الله تعالی
اوزره ایجاب تحالف بو صورتده دخی تخلف ایلمز واما مین مشار الیهما رحمة الله تعالی علیهمانک اختلاف
مذکورلری بایع ومشتری سلعه لری محتمل فسخ عقد اولمامق اوزره متغیر اولد قدنصکره مقدار ثمنده
اختلاف ایلدکلری مسئله ده جاری اولان اختلافلرندن ظهور ایلمشدر واکر برحر ایله برمکاتب اسیر اولوب
ایکیسنی یردن انتقال قله برمستأمنه یزی اشترا قیل دیو امر واطلاق ایتملریله مستأمن اشترا لرینه بش بیک
درهمی دفع والفاق ایلسه فداء مزبوری ایکیسینک یردن اوزرلرینه الزام ودیت حر ایله قیمت مکاتب اوزره تقسیمدن
صکره حصهٔ دیتله حر اوزره وحصهٔ قیمتله مکاتب اوزره رجوع والحاق ایدر زیرا بیان سابق اوزره حری
مقدار دیتی یاخود اقل ایله ومکاتبی مقدار قیمتی یاخود اقل ایله اشترا قیلدقده اوزرلرینه تمام ثمنله صحت رجوعی
شول حکم اوزره دلیل اظهردر که فداء حرده دیتی وفداء مکاتبده قیمتی معتبردر پس فدایی ایکیسنه یردن بلاتفصیل
نسبت قیلدقده هر برینک بدل نفسی اعتباریله ایکیسی اوزره قسمت اولنور وعلی هذا مسئلهٔ مرقومه ده قیمت
مکاتب بیک درهم ایکن ایکیسنی اون بش بیک درهمله افتدا قیلمش اولسه بو صورتده هر برینی بدل نفسندن ناسک
تغابن ایتمیه جکلری مرتبه ده اکثر ایله فدا ایتمش اولمغله فداسی هر بری اوزره انجق مقدار بدل نفسی ایله رجوعنی
مستوجب ایدوکی هویدادر بناء علیه حر اوزره رجوعی تمام دیتی اولان اون بیک درهمله واقع اولوب مکاتب اوزره دخی
قیمتی اولان بیک درهم اوزره مقدار تغابن ناس اولان زیادهٔ یسیره یی ضم ایله راجع اولور زیرا قریبا بیان ایلدیک که
طریق معرفت قیمت انجق ظن وتخمیندر پس مقدار تغابن ناس اولابده عفو اولنمق امر مستبیندر واکر مسئلهٔ
مفروضه ده بزی دیلدیکک مقداری مال ایله افتدا قیل دیو امر وتعمیم ایتمشلر اولوب مستأمن مأمور دخی فدا لرین
یکرمی بیک درهمه تنظیم ایلسه بو صورتده قیمت مکاتب مثلا بیک درهم ایسه مقدار دیتله اون بر بیک درهمه
بالغ اولمغله فدالری اولان یکرمی بیک درهم اون برسهم اوزره تقسیم اولنوب قیمت مکاتب ایکی بیک درهم ایسه
مقدار دیتله اون ایکی بیک درهمه بالغ اولوب اون ایکی بیکدن برسدس اولمغله تقسیم فدالری التی سهم
اوزره تسهیم اولنور وعلی کلا التقدیرین سهم دیتله حر اوزره راجع وسهم قیمتله مکاتبه مراجع اولور لکن مکاتب اوزره
رجوعی عند ابی حنیفة رضی الله عنه تمام سهمی ایله حال کتابتده واقع اولوب عند محمد رحمه الله تعالی حال
کتابتده انجق مقدار قیمتی وزیادهٔ مقدار تغابن ناسله راجع وبونلردن زیاده ایله عتقدنصکره مراجع اولورکه
بو زیاده یی التزامنده التزام ضمان کفالت کبی متبرعدر وبو مسئله نک نظیری قریبا تقریر اولندی لکن مسئلهٔ
مفروضه ده بعد وصول دار الاسلام مستأمن مأمور ایله منازعه یه قیام ایدوب ایکیسی یردن علی وجه الاتفاق سن بزی
برشئله افتدا ایلمدیک بلکه اهل حرب بزی سکا هبه ایلدیلر یاخود اهل حرب بلدین بزی سرقه ایدوب اخراج
ایلدیک دیو ادعا اولدقجی بلکه سنزی یکرمی بیک درهمله افتدا ایلدم دیو دفع مدعا ایلسه اولبابده قول مع الیمین
قول حر ومکاتب ایدوکی هویدادر زیرا مأمور کندو نفسی ایچون آنلرک ذمتلرنده برمسئله ادعاء دینه ابتدار آنلر دخی
اول سببی انکار ایلمشلردر ویمینلری دخی علم اوزره واقع اولورکه استحلافلری فعل مأمور موجب ومستتبع اولمشدر
وقنقیسی یمیندن نکول ایدرسه فدادن حصه سی انجق آنک اوزرینه الزام اولنورکه نکول یمین اقرار نا کل منزلنده
اولمغله حکمی حق نا کلده التزام اولنوب حق رفیقنده التزام اولنماز بو صورتده حر منکر یمین ایدوب مکاتب
نکول یاخود فداء مستأمنی عن اصل یاخود بعد الانکار اقرار ایتمش اولسه اول مکاتب اوزره فدادن حصه سی
واجب الاستقرار اولوب علی قول محمد رحمه الله تعالی مقدار قیمتی ایله حال کتابتده مؤاخذه سنه ابتدار وزیاده ایله
مؤاخذه سی انجق عتقندن صکره تجویز واعتبار اولنور وعلی قیاس قول ابی حنیفه رضی الله عنه حصهٔ فداسی
حال

حال کتابتده بالغا ما بلغ اوزرینه دین لازم الادا اولمغله اولبابده مولاسینک تصدیق وتکذیبنه اعتبار اولنمیوب
تمام حصه ایله اوزرینه قضا اولنور بو صورتده اول مکاتب اداء فدادن عاجز اولسه نظر اولنور اکر مولاسی
مستأمن مأموری تصدیق ایتمش ایسه فدا ایچون بیع مکاتب لازم اولور مگر مولاسی اداسنی ملتزم اوله
زیرا فداء مرقوم حق مولاسنده تصدیقله دین ظاهر اللزوم اولمشدر واکر تکذیب ایتمش ایسه
بنه نظر اولنور اکر مکاتب الی الآن فداسندن برشیئی اداو تعجیل ایتمش ایسه بعد العجز مطالبهٔ فداسی عتقنه دک
بالکلیه اهمال وتعطیل اولنور واکر بر مقدارینی اداده استعجال ایتمش ایسه مقدارمرقومی محاسبه ده ادخال
وباقیسی عتقنه دک تأخیر واهمال اولنور زیرا فداء مزبور اگرچه اقرار ایله اوزرینه دین واجب اولمشدر لکن سبب
وجوبی تجارتدن عد اولنمیان فداء نفسی اولمغله بعد العجز عند ابی حنیفة رضی الله عنه عتقندن اقدم مطالبه سنی
مستوجب اولماز نظیری شول مکاتبدرکه غیر اوزره خطاء جنایت نفسی اقرار ایدوب اوزرینه کندو قیمتی
اداسیله قضا اولندقدنصکره قبل الاداء عجزی پدیدار اوله وشول مکاتبدرکه اوزرینه وجوب قصاص استقرار
ایتمشیکن قصاصدن مال اوزره مصالحه ایدوب قبل الاداء عجزی آشکار اوله بو صورتلرده علی قول ابی حنیفة
رضی الله عنه قبل العتق مؤاخذه سی جائز وسزاوار اولماز اما علی قول محمد رحمه الله تعالی مکاتب اوزره حال کتابتده
مطالبه متوجه اولان امورده بعد العجز دخی بیعی مشروع اولمغله کرک صورتین مزبورتینده وکرک صورت فداده
مولاسینک تصدیق وتکذیبنه اعتبار اولنمیوب همان بیعنه شروع اولنور واکر برمدبر ایله برام ولد اسیر اولوب
مولالری برمستأمنه فدالری ایله امر ایدوب اوادخی تنظیم امره تدبیر ایلدکدنصکره آمر ومأمور اصل فداده
یاخود مقدار فداده اختلاف ایلسه‌لر بونده قول قول آمر وبینه بینهٔ مأمور ایدوکی بلاخلافدر زیرا اهل حرب
احراز ایله مدبر وام ولده مالک اولمدقلرندن حاصل اختلافلری مأمور ایچون آمر اوزره واجب اولان دینک اصل
سببنده یاخود مقدار سببنده اختلافه راجع اولمغله قول قول منکر وبینه بینهٔ مدعی ایدوکی ظاهر ولایح اولور اما اسیر
مزبور عبد قن اولدقده جواب مسئله بشقه‌در که آنده اهل حرب احراز ایله آکا مالک اولدقدنصکره عبد مرقوم مأمورک
مباشرت ایلدیکی عقد ایله ومباشرت ایلدیکی وصفله ملک مولاسنه عودت ایدر پس اولبابده بین الآمر
والمأمور جنس عقدده یاخود مقدار بدلده اختلافلری واقع اولدقده فصل نزاعلری تحالفه راجع اولور واکر برکمسنه نک
عبدی اسیر اولوب برشخص اجنبی دخی برمستأمنه اول عبدی اهل حربدن بنم ایچون یا مالمدن اشترا قیل دیو امر وتعمیز
ایلسه عبد مرقوم بعد الاشترا ملک آمرده تقرر ایلمز زیرا اهل حرب احراز ایله آکا مالک اولدقدنصکره آمر مرقوم آنی
مولای حربیدن اشترا ایچون آخری توکیل اول دخی آمر ایچون اشترا ایله وکالتنی تکمیل ایلمشدر بناء علیه وکیل ثمنی
آمردن طلب وتحصیل ایدوب آمر دخی حق مولای قدیمنده عبدی نفسی ایچون بالنفس اشترا قیلمش منزلنه
تنزیل اولنمغله مولای قدیمی دیلرسه تمام ثمنله عبدی اخذ وملک قدیمنه تحویل ایدر لکن مولای قدیمی اول
عبده ید وکیلده ایکن ظفریاب اولسه قبل حضور الموکل قدرت خصومتی یی ارتیابدرکه ثمنله حق اخذی
عقد وکیله ظاهر اولمغله وکیل منزلهٔ شفیعده اولدیغندن حضور موکله منتظر اولمیوب همان ید وکیلدن اخذ ملکنه
قادر اولور واکر اجنبی مذکور مستأمن مزبوره همان اول عبدی اشترا قیل دیو امر واطلاق ایتمش اولسه بز قریبا بیان
ایلدیک که امر مرقوم مشورتدن عد اولنوب اشتراء مخاطب نفسی ایچون واقع اولمغله ملک مشتری یه التصاق ایدر
بو صورتده مولای قدیمی دیلرسه ثمنله اخذه انجق ید مشتریدن التحاق ایدر واکر اجنبی مذکور مستأمن مأموره
بیک درهم کوستروب اول عبدی شو بیک درهمله اشترا قیل دیو امر وتعبیر ایلسه اولبابده دراهم مشار الیهایی
ید مأموره تسلیم وعدم تسلیمنه اعتبار اولنمیوب همان بعد الاشترا ملک آمرده تقرر ایدر زیرا عقدی اشارتله مال
نفسنه نسبت کتابته یعنی بالف من مالی دیو ضمیر نفسنه اضافتله مال نفسنه نسبتی منزلنده نازل ومال نفسنه
نسبت عقدی نفسنه نسبتی حکمنده داخلدر وهر موضعده که شراء مأمور آمره راجع اولوب ثمنی مال نفسندن
اداسی ظاهر اوله آمردن استیفاء ثمن ایدنجه یه دک حبس عبده قادر اولورکه وکیل وموکل بینلرنده حکم شرعی
بویله ایدوکی مشتهردر وعلی هذا عبد مزبور ید مأموره قبل الحبس یا بعد الحبس هالک اولسه اول زمانده
حال مأمور حال وکیله برابر بلکه بعینه وکیل ایدوکی امر مقرردر واکر برمسلمک عبدی اسیر اولوب دار الحربده
کسب اموال ایلدکدنصکره حربی اولان مولاسندن علی وجه المراغمه فرار ایدوب مالی ایله برابر خروج
دار اسلامه استعجال ایلدکده مسلمین آنی ومالنی اخذ واستحصال ایلدکلرندن صکره مولای قدیمی حاضر اولسه
بلاشئ اخذ عبده قادر اولوب مالندن برشیئه مطالبه یه مقتدر اولمز اگرچه علی وجه المراغمه خروجی عتقی

موجب ايدی لكن حق مولای قديمنه رعايت عدم عتقی مستوجب اولمشدر كه مولای قديم عبد مأسوری ملك حربيدن خروج اوزره دار اسلامده واجد اولدقده آنی ملك قديمنه حق اعاده سی ثابت ومترتبدر اما حربيلك ملك قديمی اولان عبد بشقه در كه عبد مزبور مسلم اولوب بطريق المراغمه دار اسلامه داخل اولدقده آنده حربيدن غيری برفردك حقی غير حاصل وحق حربی دار اسلامه خروجندن صكره باطل اولمشدر اما ما نحن فيهده بعد الخروج حق مولای قديمنه رعايت واجب اولمغله خروجی عتقی موجب اولمامشدر واو بابده عبدينه وصولی قبل القسمه غنيمته ايكن وصولی منزلنه نازل اولمغله اخذ عبدينه مجانا واصل قيلنور لكن اخراج ايلديكی مالنده مولای قديمنك حقی ظاهر اولمامغله آندن برشیء اخذه قادر اولهمز زيرا اول مالی كند وملكنده ايكن كسب ايتموب ملك حربيده اكتساب ايتكله مال حربی اولمشدر ومال حربی دار اسلامده بولنوب اول ماله امان مسلمين شامل اولمدقده عند ابی حنيفه رضی الله عنه تمامی حربی كبی بلا تخميس فیء عامهء مسلمينده داخل قيلنور وعند محمد رحمه الله تعالی مال مزبور مباشر اخذ اولان مسلمينه تخصص اولنور وبو روايتده تخميس اولنمغی دخی تنصيص ايلمشدر وبو اوائل كتابده باب من يكون آمنا من غيره يوءنه اهل الاسلام اثناسنده بيان ايلديك كه بر حربی دار بمزه بلا امان داخل اولوب آنی بر مسلم اخذ ايلدكده عند محمد رحمه الله تعالی وعند ابی يوسف رحمه الله تعالی حربی مرقوم اخذ ايلين مسلم ايچون فیء خاص قيلندقدنصكره تخميس وعدم تخميسنده ايكی روايت تمايان اولمشدر پس روايتين مزبورتين ما اتيده دخی جريان ايدرلر وبو محلده تنصيص اولنان روايتله عمل برله تخميسی تنصيص اولندقده مابقی مباشر اخذ اولان مسلمينه تخصيص اولنور واگر عبده رقومی دار اسلامه خروجنده اخذ ايلين مولای قديمی اولسه قول محمد رحمه الله تعالی اوزره بوصورت صورت سابقه به مساوی ومولای قديمی عبدينی مجانا ومالنی بعد التخميس ياخود بلا تخميس محتوی اولور وعند ابی حنيفه رضی الله عنه اگرچه عبدی مجانا وبلا تخميس اخذ واستفاده ايله ملك قديمنه اعاده ايدر اما حق مالده سائر مسلمينله همحال اولمغله مالی فیء عامهء مسلمينده ادخال اولنور واگر عبد معهود مولای حربيسی ايچون قصد تجارت اوزره اول ماليله برابر دار اسلامه امانله ورود ايلمش اولسه مولای قديمی ايچون عبد اوزره دخی سبيل تعرضی مسدود اولور زيرا ملك حربی آندن زائل اولمامشدر حتی اول عبدی مولای حربيسی دار اسلامه امانله اخراج ايتمش اولسه مولای قديمی اخذ عبده واصل اوله مز پس عبد امانله بنفسه خارج اولدقده دخی متوصل اوله مز لكن عبد مرقوم مسلم اولوب اوزرنده ملك حربی مستديم اولمق اوزره دار الحربه رجوعنه رخصت متعذر اولمغله كركدر كه امام المسلمين آنی بيعه اقدام وثمنی يدنده بولنان ماله برابر مولای حربيسی كاوب اخذ ايد نجه دك توقيفه اهتمام ايليه زيرا حكم امان حربينك بو ماللرنده تمايان اولمشدر بوصورتده بعد بيع الامام مولای قديمی مشتريدن ثمنله اخذينی التزام ايلسه اخذ ايله مقضی المرام اوله مز كه عبدك دار بمزه دخولنده مولای قديمنك حق اخذی ثابت اولمديغندن بعد البيع يد مشتريدن دخی مثبت اولماز نظيری شول عبددر كه بعد الاسر مولای حربيسی اسلام ياخود ذمی قبولدن صكره اول عبدی مسلم آخره بيع ايليه واگر مسئلهء مرقومه ده عبد مأسور مدبر ايسه بوصورتده علی وجه المراغمه خروجی علی وجه الامان خروجی ايله برابر وعلی كلا التقديرين عبد ومال مكسوبی بالتمام مولای قديمنه بلا شیء رد وتسليم اولنمق مقرردر كه مدبر احراز مشركينله ملكندن خارج اولمديغندن اول مالی اكتسابی ملكنده ايكن واقع اولمشدر وملك اصل موجب ملك كسب ايدوكی ظاهر وشايعدر لكن بوصورتده كسبی تجارتدن ياخود اهل حربك هبه لرندن پيدا اولمش ايسه عدم تخميسی هويدادر كه مال مزبور يدنده لا علی وجه القهر حاصل اولمغله حكم غنيمتده داخل اولماز اما اهل حربك طيب خاطرلری بولنمادين اخذ وانتهاب ايتمش ايسه وجوب تخميسی بی ارتيابدر كه اخذی طريق قهر ايله صورتياب اولمشدر وبو حكمی باب المسلم يخرج من دار الحرب ومعه مال اثناسنده دار الحربدن ماله خارج اولان حر مأسور حقنده بيان ايتمشيدك وحكم مذكور مدبرده دخی جريان ايدر انجق مسئلهء سابقه ده باقی بعد الخمس حر مأسوره سالم اولوب بو بابده مدبر اهل تملك اولمامغله مقامنه مولاسی قائم قيلنور واگر بر مسلمك جاريهء مسلمه سی اسير اولوب دار الحربده زنادن ياخود زوج حربيسندن برقاچ اولادی ظهور ايلدكدنصكره كندو واولاد كباری بالاتفاق مولای حربيلرينه علی وجه المراغمه ياخود كندو علی وجه المراغمه واولاد صغاری علی وجه المتابعه دار اسلامه خروج ايتمكله مسلمين جمله سنی اخذ ايله كسب سرور ايلسه لر كندو واولادی فیء مسلمينده مسطور قلنه ر بوصورتده مولای قديمی قبل القسمه حاضر اولورسه كندوسنی واولادينی بلا شیء اخذه قادر اولور اما بعد القسمه حاضر اولورسه

انجق صاحب سهمك سهمنه تعيين اولنديغی قيمتده معتبر اولان قيمتی ايله اخذه مقتدر اولور زيرا اولادی اجزاء نفسندن عد اولنمغله مولای قديمنك نفسنده واقع اولان حقی باعتبار الجزئيه اولادنده دخی واقعدر وحق مزبور علی وجه المراغمه خروجلرندن متوقع اولان ثبوت حريتلرينه دخی مانعدر اما كسبی بشقه دركه كسبی عين وجودندن متولد اولمامغله آنده حق مولای قديمی ثابت ومتأيد اولميوب بلكه مال حربی اولمغله فیء مسلمينده داخل ومعهد قيلنور واگر جاريهء مرقومه اولاديله برابر دار اسلامه امانله دخول ايتمش اولسه لر مولای قديمی ايچون كرك نفسی وكرك اولاد صغار وكباری اوزره سبيل وصول اولماز لكن جاريهء مرقومه مسلمه اولوب اولادی اكا تبعا مسلمين اولملريله كركدر كه امام جمله سنی مسلمينه بيع وتسليم وثمنلرينی مولای حربيسی كلوب اخذ ايدنجه دك توقيفله حكم امانی تتميم ايليه اما مسئلهء مذكوره ده جاريهء مزبوره مدبره بولنسه بوصورتده علی وجه المراغمه وعلی وجه الامان خروجلرينه اعتبار اولنميوب علی كل حال جمله سنی مولای قديمنه رد وتسليمه ابتدار اولنور زيرا مدبره دن اسر ايله ملك مولاسی زائل اولميوب واولاد مدبره دخی مدبره اولملريله ملك حربيده داخل اولمامشلردر والله اعلم بالصواب

باب المفاداة بالاساری اوغيرهم من الاموال * يعنی اسراء مسلمينی اسراء مشركينله ياخود كراع وسلاحله ياخود سائر ماله مفادات ومبادله لری تفصيلنده باب دقتمآلدر مؤلف حقائق نثار عامله الله تعالی بدقائق الطفه يوم الحشر والقرار ديركه اهل حربه اسراء مسلمينی ماله مبادله يه قانع ايكن مسلمين حقلرنده كراع وسلاحه واسراء مشركينله مبادله لری واسع كوريلمز زيرا اهل حربه اعطاء ماله واصل اولان منافع اسراء مشركين كبی اهل قتال وكراع وسلاح كبی آلت قتاله حاصل اولان منافعدن دون ايدوكی ظاهر وشايعدر كورمزميسنكه اهل حربه تجارت ايچون حمل اموال مشروع ايكن تجارت ايچون حمل سبی وحمل كراع وسلاح حرام وممنوعدر اما ماله مبادله يه راضی اولميوب انجق كراع وسلاحله مبادله يه راضی اولسه لر حق مسلمينده اسراء مشركينله مبادله لری مشروع ومرضی كوريلمز زيرا اهل حربه اعطاء كراع وسلاح اعطاء اهل قتالدن اهون ايدوكی امر مبيندر كورمزميسنكه حق مسلمينده عند القدرة قتل مقاتللری واجب ايكن يدلرنده بولنان كراع وسلاحلرين قصد اضرار ايله اتلاف ايلمك غير واجبدر اما كراع وسلاحه دخی راغب اولميوب انجق اسراء مشركينله مبادله يه طالب اولورلرسه بوصورتده اسرا ايله دخی مبادله ايلمك جائز ومناسب كوريلور لكن ماله مفاداته راغب اولدقلرنده مال ميليله قانع اولميوب بيت مال المسلمينه مورث اتلاف كلی اوله جق رتبه ده مال عظيمه طامع اولسه لر بوصورتده دخی بدون المال اسراء مشركينله مبادله واسع كوريلور زيرا ذكر اولنان صورت حالت ضرورت اولوب وحال ضرورتده مسلمينه تحصيل منفعت مال ايچون بو كتابدن باب من الفداء اثناسنده سبقت ايدن روايت اوزره مشركيندن اخذ اموال ايله اسرالرين مبادله قيلمق حلال اولدقده ما نحن فيه كبی مسلمينك محتاج اولدقلری ماليدلرنده ابقا ايچون اسرايی اسرا ايله مبادله بالاولويه استحلال اولنور واگر اهل حربدن برجماعت تنظيم مصلحت صلح ومفادات ايچون دار الحربده بولنان عسكر اسلامدن استيمان واستيمانلرنده بزلره نفوس واموالمز اوزره وكتوردكيمز اسيرلريمز اوزره امان ويريكز ديو تفصيل وبيان ايتدكلرنده مسلمين دخی اولوجهله اعطاء امان ايتسه لر ايكن بينلرنده تنظيم صلح ومفادات صورتپذير امكان اولمامغله رجوع دارلرينه عطف عنان ايلسه لر كركدر كه اسراء مسلميندن رفقا ايله عودتلرينه مساعدهء مسلمين ارزان قيلنمايه وقد بينا هذا الحكم فيما اذا استأمنوا الی دار الاسلام فكذلك اذا استأمنوا الی العسكر فی دار الحرب يعنی بز بو حكمی اهل حرب خصوص مذكور ايله دار اسلامه خروج ايچون استيمانلرنده بيان ايلديك پس دار الحربده بولنان عسكره خروج ايچون استيمانلری دخی بيان سابق ايله سياندر مترجم فقير ديركه عنديمزده موجود اولان نسخه لرده عبارهء كتاب وجه محرر اوزره در لكن حكم مذكور فاصلهء باب واحد ايله سبقت ايلين باب من الفداء اثناسنده قال واذا جاء رسول ملكهم عنوانی ايله دار الحربده بولنان عسكره خروج ايچون استيمانلرنده شرح وبيان اولنمشدر ودار اسلامه استيمانلری هنوز تفصيل مشروح اوزره برمحلده ذكر واعلان اولنمامشدر پس حق تعبير وقد بينا هذا الحكم فيما اذا استأمنوا الی العسكر فی دار الحرب فكذلك اذا استأمنوا الی دار الاسلام لفظی ايله تقرير ايلمكدر وبو مثللو قصور غلط كتابه حمل اولنمق اگرچه مشهوردر لكن اصل كتابه نظر اولنسه عبارهء مذكوره نك ماقبلی ومابعدی سياق غلط اوزره جاری اولمغله اصل كتابده ياخود برم فهم عاجزانه مزده خلل واراولدوكی شبهه دن عاريدر انتهی لكن مسئلهء مفروضه ده مسلمين ياخود اهل ذمتدن اسير ايلدكلری احرار

وحرالری یدلرندن مجانا اخذه ابتدار اولنوب اول بابده رضا وعدم رضالرینه اعتبار اولنماز که حبس احرازده
ظالمین اولدقلری آشکاردر کذلك مدبر ومکاتب وام ولد مثللو اهل حربك اسر واحراز ایله مالك اولمیه جقلری
اسیرلری یدلرندن مجانا اخذ ایله تدبیر اولنور اما عبید مسلمین وجواری مسلماتدن اولان اسیرلری کرکدر که اعطاء
قیمتله یدلرندن اخذ ایلمك تدبیر اولنه زیرا آنلره احراز ایله مالك اولدقلری عیان اولوب بزدخی مالری اوزره اعطاء
امان ایتمشیدیك پس اسراء مسلمینی دار الحربه اعاده ایله آنلره استخفاف واستهانتلری یابنده اهل حربه رخصت
امر متعذر ووفاء امان دخی اوزریمزه واجب ومتقرر اولمغله رعایت طرفین همان مذکورینی یدلرندن اخذ وقیمتلرینی
اعطایه منحصردر و بعد الاخذ دار اسلامه اخراج ایلدکلرنده مولالری دیلرسه اول قیمتله اخذه واصل اولور
زیرا اخذ عسکر دخی اول قیمتله حاصل اولمشدر اما اهل حرب بلا امان کلکله مسلمین اسراء مزبورینی یدلرندن
بطریق القهر اخذلرنده حکم مسئله مذکوره مغایردر که آنده مولالر ایچون قبل القسمة حق اخذلری ظاهردر
کذلك اهل حرب ممالیك مرقومیله برابر داریمزه امانله کلوب آنلری بیع اوزره اجبار اولنملریله بیعلرندن صکره
مولالری حاضر اولسه ینه حکم مسئله مذکوره مغایردر که بونده ید مشتریدن قیمتله اخذه دخی قادر دکللردر
زیرا بو صورتده ممالیك مرقومین داریمزه داخل اولدقلرنده مولالری ایچون حق اخذلری غیر حاصل ایدی
پس صکره دن ملك آخره انتقال ایله متحصل اولماز اما ما نحن فیه ده داریمزه داخل اولدقلرنده مولالری ایچون حق
اخذلری حاصل اولمغله ذکری سبقت ایلدیکی برمسلم امانله دار الحربه واروب مزبورینی اشترا واخراج ایلمك منزلنه
نازل قیلنور واکر مسئلهٔ مفروضه ده اهل حرب معسکردن قصد رجوع ایلدکلرنده ممالیك مذکورین عندلرنده
حاضر اولمیوب آنلری بر موضعده اخفا واوزرلرینه تعیین مستحفظین ایلدکلری ظاهر اولسه نظر اولنور اکر اول
موضعده مسلمیندن غیر متمکن ایسه لر بو دخی صورت سابقه ایله برابر وممالیك مرقومین یدلرندن اخذ اولنوب قیمتلری
اعطا اولنمق امر مقرردر زیرا اهل حرب مأمنلرینه واصلین اولمدقجه حکم امانیمزده داخللردر ودخول امان مجانا
اخذ ملکلرینه مانع ایدوکی نمایاندر واکر اول موضع مأمنلری اولوب آنده متمکن ایسه لر بو صورتده مسلمیندن
برسریه کیدوب اول ممالیکه ظفریاب اولسه لر اهل حرب ایچون مسلمین اوزره عین وقیمتلرندن برشیئی طلبده
سبیل اولمدیغی بی ارتیابدر زیرا مأمنلرینه واصلین اولدقلرنده میانه مزده اولان حکم امان نهایته واصل اولوب
اول ممالیکه اصابتمز قوم محاربینك یدلرندن حاصل اولمغله اصابت مرقومه اهل حربك امانله ورودلرندن اقدم
حاصل اولان اصابت حکمنده داخل اولمشدر بو صورتده ممالیك مرقومین دار اسلامه اخراج اولندقده مولالری
حاضر اولسه لر قبل القسمة بلا شیئ و بعد القسمة دیلرلرسه قیمتلری ایله اخذلرینه قادر اولورلر واکر مسئلهٔ مرقومه ده
ذکر اولنان ممالیك مسلمینی ماله مفادات اوزره مصالحه صورتیله اختتام اولدقدنصکره مسلمیندن برسریه واروب
اخفا قیلدقلری موضعدن مزبورینی اخذ ایله تحصیل تام وکام ایلسه لر نظر اولنور اکر موضع مرقومده
اهل حرب غیر متمکن ایسه لر امیر اوزره وفاء صلحله اعطاء مال ایجاب وتعیین اولنور واکر متمکن ایسه لر مصالحهٔ
سابقه منتقض اولمغله اعطاء مال اسقاط وتسکین اولنور زیرا حکم امانیمز منعهٔ مسلمینده بولنانلره شامل ومنعهٔ
اهل حربده بولنانلره غیر متناول اولمغله منعهٔ اهل حربده بولنمایوب مثلا قرب معسکرده بولنان اسراء مسلمین
منعهٔ مسلمینده حاضرین اولان اهل حربك یدلرنده حاضر منزلنه نازل ومنعهٔ اهل حربده بولنان اسراء مسلمین
قبل الاستیمان ایادی اهل حربده حاصل اولقدنه حاصل قیلنور پس ما نحن فیه ده ممالیك مزبورینی منعهٔ اهل
حربدن بطریق القهر المباح اخذ ایله مسلمین نائل مرام اولدقلرنده اوزرلرینه مال موعوددن برشیئ اداری الزام
اولنماز که اول بابده حکم صلحله اول ممالیکدن برینی بزه تسلیمه قادر اولمیوب بلکه تسلیمدن عجزلری ظاهر اولمغله
انتقاض صلح سابق جلی و باهر اولمشدر لکن سریهٔ مرقومه نك مزبورینی اخذ واستخلاصلری مفادات ایچون
امانله مسلمینه وارد اولان اهل حربك منعه لرندنمی واقع اولدی یوقسه موضع آخردنمی معلوم الوقوع اولمیوب
اهل حرب دخی بزلر آنلری برابر کتورمشکن یدیمزدن اخذ ایلدیلر دیو دعوایه شروع ایلسه لر اول بابده قول
مجردلری مسموع اولماز که بومثللو خلاف ظاهر اولان امری دعوی وضمنده مسلمین اوزره وجوب تسلیم مالی ادعا
ایتملریله بلا حجة قبول قوللری استدعا اولنماز اما ایکی رجل یاخود بر رجل وایکی امرأه ایله اقامت بینه یه عازم اولورلرسه
بو صورتده ثابت بالبینه ثابت بالمعاینه حکمنده اولمغله مال موعودی آنلره تسلیم ایلمك لازم اولور واکر اسراء
مزبوریندن ایکی حر اولان کمسنه شهادت مزبوره یه قیام ایلسه لر شهادتلری تهمتدن عاریه اولمغله قبولی التزام
اولنور واکر شهادت ایتمیوب انجق ایچلرندن بعضلری بزلر اهل حربله برابر کلمشیدیك دیو اقرار و بعضلری

بو خبری انکار ایلسه آنده مقتضای قیاس اهل حربه مال فدادن برشیئه سزاوار اولمامق درکه اقرار ایدنلر
اقرارلریله امیر ومسلمین اوزره تسلیم مالی الزام ایده جکلردر و برکسنه نك اقراری آخرین اوزره حجت اولمدیغی
مشهور انامدر لکن بطریق الاستحسان اقرار ایدنلرك اقرارلری نفسی اوزره جائز ورفیقلری اوزره غیر جائز
کورلوب اقرار بعضی اقرار جمعه قیاس اوزره بدل صلح اولان مالدن حصهٔ مقرین اهل حربه اعطا واحسان
اولنور نکته سی اولدر که اسراء مزبورین اهل حربله برابر کلمش اولسونلر اولمسونلر الحالة هذه اخذ مسلمینله
اسردن مبرا اولملریله اقرارلری تهمتدن معرادر واقرارلری ایادی اهل حربده بولندقلرینه متعلق اولوب بومثللو
اقرار بالید اقرار بالرق حکمنده متحقق ومجهول الحال اولان کمسنه نك نفسی اوزره رقله اقراری صحیح اولدیغی کبی
حق یدده مجهول الحال اولان کمسنه نك دخی غیر ایچون نفسی اوزره یدایله اقراری دخی تصحیح اولنور کذلك
اسراده نفسندن تعبیره قادر اولان اطفال صغار بلا ابوین برابر بولنسه لر آنلرك نفسلری اوزره رقله اقرارلری
معتبر اولدیغی کبی ید ایله دخی معتبر اولور اما ابوینندن بریسی عندنده حاضر ایسه اول تصدیق ایتدکجه صبینك
اقرار مشرحی تحقیق اولنماز که بو صورتده ید ابوینی اوزرنده استقرار ایتمشیکن اهل حربدن مستأمنین ایچون
نفسی اوزره اقرار یدایلسه اعتبار اولنماز واکر اسرادن نسا وصبیان بزی کتورنلر اهل حربدن شو طائفه ایدی
دیو اقراره مبادرت ایدوب رجالدن ایکی شاهد دخی کتورنلر بونلر دکل بلکه اهل حربدن طائفهٔ دیکر ایدیلر دیو
شهادت ایلسه لر بو صورتده شهادتله عمل اولی واجلدر که شهادت عامهٔ ناسه متعدی حجت حکمیهٔ ظاهره
واقرار مقر اوزرینه مقصور بر حجت قاصره در وهم اقرار ایتملرك حقلرنده شهادت مزبوره ایله قضا واجب ومحقق
اولمغله قضاء مزبور اول مقری اقرارنده حکما تکذیب ایلدیکندن بعد التکذیب آنك اقراری حق نفسنده
دخی اعتبار وتصویب اولنمازایکن غیر اوزره تسلیم فداسنی موجب اولمقده نیجه قبول وتقریب اولنور واکر
اهل حربدن برطائفه امانله کلوب فداء اسرا اوزره مصالحه یی اکمالدن صکره اهل حربدن طائفهٔ دیکر
بلا امان ورود ایدوب اسرایی بونلر احضار وایصال ایتمکله مسلمین یدلرندن اسرایی تخلیص واموال ونفوسلرین
اخذ واغتنام ایلدکلرنده بزلر طائفهٔ اولی ایله برابر ایدیك حفظ اسرا ایچون بزلری تخلیف ایتمشلر ایدی دیو دعوایه
قیام ایلسه لر اول بابده تصدیقلرینه اقدام اولنماز زیرا شهادت ظاهرك خلافنی ادعا ایله مسلمین اوزره تسلیم فدا
ورد نفوس واموال ایلرین الزام ایتمکی استدعا ایتملریله قوللری بلا حجة قبوله سزاکورلمز ومسلمینه مصالحلری
سالم اولوب هیچ برطائفه یه اداء فدا لازم اولماز واکر اهل حرب مسلمینه ارسال پیغام ایدوب اسراء مشرکینی
اسراء مسلمینله رجاللرینی رجال ونسالرینی نسا وصبیانلرینی صبیان ایله مبادله ایده جکلرین اعلام ایتملریله
مسلمین دخی اظهار رضا ایله تمشیت مراملرین التزام ایلدکلرندنصکره کتوردکلری اسرا انجق احرار ومدبرین
ومکاتبین وامهات اولاد مثللو اخذ واحراز ایله مالك اولمیه جقلری طوایفدن ایدوکی نمایان اولمغله اسیر مسلمین
اول اسرایی یدلرندن مجانا اخذه دامن درمیان اولسه بو فعلی جائز وشایان کوریلور زیرا اهل حرب آنلره مالك
اولمامغله حبسلرنده ظالملردر و بز بالدفعات بیان ایلدیك که تقریر ظلم اوزره اعطاء امان غیر جائز واول امانه وفا غیر
لازمدر کورمزمیسنکه اهل حرب اسلام یاذمتی قبول ایلسه لر دخی اسراء مزبورینی یدلرندن اخذ ایلمك امر مقرر
و اول بابده رضا وعدم رضالری غیر معتبردر پس اول اسرا اوزره اخذ امان ایلدکلرنده دخی حکم مذکور اجرا
اولنور که مراعات امان مراعات ذمت واسلامدن اوجب واحری دکلدر لکن صورت مفروضه ده مسلمین مبادله بالمال
اوزره مسالمین اولمشلر ایسه اول بابده وفاء عهد ایله اداء مال امر محبوبدر که مسلمین غدره منسوب قیلنمایوب مستقبلده
بومثللو خصوصلرده مشرکین قوللرینه اعتماد ایله مطمئن القلوب اوله لر اما مسالمه لری اسرا وکراع وسلاحله
مبادله اوزره واقع اولدقده حکم مسئله بشقه درکه بونلری اهل حربه تسلیم واعاده دن امتناع ایلمك شرعا
واجب ایکن ذکر اولنان امر مستحبه رعایت ایچون ترك واجب جائز ومناسب کوریلمز اما اهل حربه اعطاء مالدن
امتناع ایلمك شرعا واجب دکلدر و بز باب صلة المشرکده بیان ایلدیك آنلره اهداء مال ایلمك دخی جائز کوریلور
پس اوزرینه عقد صلح ایلدکلری ماله وفا امر مستحب اولمغله اول مالی تسلیم الیق وانسب کوریلمشدر انجق مسالمه لری
اسرا وکراع وسلاح اوزره واقع اولدقده دخی امام مسلمینی نسبت غدردن محافظه و وقت حاجتده بومثللو
خصوصده اهل حرب مسلمیندن امین اولمیوب حذر ایده جکلرینی ملاحظه ایله مذکوراتك اعطاء قیمتلرین
رأی وتدبیر ایلسه بو رأیی تجویز وتقریر اولنور سؤال اولنورسه که بو تقدیر اوزره لایق ایدیکه امام اوزرینه
عقد صلح اولنان اسرا وکراع وسلاحله دخی وفایی التزام ایلیه تا که اهل حرب زمان مستقبلده مطمئن القلوب

مطلب اقرار الصبي المعبر عن نفسه بالرق صحيح

اولوب مرامنه رام اوله‌لر جوابنده دیرزکه اطمئنان اهل حرب فائدهٔ معتدبهایی موجب دکلدر که عدم اطمئنانلری
بر وجهله ضرر مسلمینی مستوجب دکلدر زیرا آندن توقع اولنان ضررك اعظمی انجق زمان مستقبلده فدالرین
بشنین اخذ ایتدیکجه اسراء مسلمینی احضاردن تحاشی ایتملریدر اول دخی ضرر معتدبه اولمدیغندن بشقه
امر موهومدر و بومثللو امر موهوم ایچون امام المسلمین اهل حربك مسلمین اوزره تقوی ایده‌جکلری مقاتله
وآلات قتالی تعجیل تسلیم ایلك تجویز وتحسین اولنماز واکر مسئلهٔ مفروضه‌ده کتوردکلری عبید مسلمین وجواری
مسلمات ایسه بوصورتده دخی امام اول عبید وجواریی حرمت اسلاملرینه بناء وقت ظفرده یدلرندن انتزاع ایدوب
مسالمه‌لری اسرا وکراع وسلاح اوزره واقع اولمش ایسه آنلری اعطادن یه امتناع ایدر انجق بومذکوراتدن
شرط ایلدکلری نسنه‌یی تقویم وقیمتی اهل حربه تسلیم ایدر وتسلیم قیمت اکرچه فصل سابقده مستحب ایدی
لکن بوفصلده الزم واوجبدر که ملك اهل حرب احرار ایله ممالیك مرقومه‌ده متمکن اولمشدر حتی اسلام یاذمتی قبول
ایتدکلرنده دخی ملکلرنده ابقا اولنوب امام ایچون یدلرندن مجانا اخذ ایتمك ممکن اولماز اما فصل سابق بشقه‌در اما
مسالمه‌لری مال اوزره تصمیم قیلنمش ایسه کرکدر که مال مزبور آنلره تسلیم اولنه و بوصونلرده مولالر ایچون ممالیك
مرقومین اوزره سبیل وصول مسدوددر که داراسلامه دخوللرنده حق اخذلری موجود اولمامغله یدلرندن بعد
الخروج دخی موجود اولمازو اکر مسلمین احراردن اولان اسرالرین تخلیصه ظفریاب اولمیوب انجق آنلرك عددنجه
اسراء مشرکینله مفاداتی ارتکاب ایتملریله مشرکین اسرالرین اخذلرندن صکره اسراء مسلمینی تسلیمه شتاب
ایلسه‌لر بوصورتده اول اسراء مسلمین اوزره فدالرنده بدل اولنان اسراء مشرکینك مطالبهٔ قیملرنده
سبیل اولمیوب همان حریت اصلیه‌لری اوزره تسییر وتسبیل اولنورلر واکر اول اسراده مدبرین وامهات اولاد
موجودین ایسه مولالری اوزره مجانا مردود قیلنورلر مکر مفادات مرقومه ایله امر ایلیلر مولالری اوله اولسانده
فدالرنده بدل اولنان اسرا یاخود کراع وسلاحك قیمتلری ایله اوزرلرینه رجوع اولنمق هویدادر که اشیاء مزبوره
حق مسلمین اولمشیکن مأمورینه راجع اولان منفعت ایچون آنلری فدا قیلمشلردر حتی فداء مزبور مسلمینك
ومولالرینك امرلری ظاهر اولمادین بعض ممالیك مسلمیندن صادر اولسه اولسانده مسلمین متبرعین اوله جقلری
امر باهردر امابوصورتده ممالیك مزبورینه مولالری امر ایتمشلر ایسه مسلمینك مولالری اوزره حق رجوعلری
ثابت اولور که حین امرلرنده مسلمین ایچون اول فدایی التزاملری متثبت اولمشدر واکر اسراء مزبورین عبید
قن ایسه‌لر نظر اولنور اکر مفاداتلرنده امر مولالری متحقق اولمامش ایسه مولالری بعد المفاداة اخذ عبیدده
مستحق اوله مزلر که امر اهل حربدن اداقیلدیغی فدا ایله آنلری اشترا قیلمق مرتبه‌سنه ملتحق اولمشدر واکر امر
مولالری وقوع بولمش ایسه بوصورتده اخذ عبیده رضالری بولنسون بولنماسون امر قیمت فدالری ایله اوزرلرینه
رجوع ایدر که امر مولالرینك نائبلری کبی اولوب بدل ایلدیکی فدا ایله شرالرینه شروع ایلمشدر ومؤلف
اصیل الاجتهاد مسئلهٔ مزبوره‌نك فروعنی بسط وازدیاد ایدوب باب فداء الاسراء من الاحرار والمملوکین
بالمال اثناسنده سابق البیان اولان مکاتب وغیری مأمورینی امری ایله وبلاامر امیر مفادات ایلدکده حکم مسئله‌لرین
ذکر واعلان ایلدی وبرحکم مذکوری باب مزبورده مسلمین یا اهل ذمتدن برمستأمن مفادات ایلدکده شرح
وتوضیح ایتمشدیك پس امام المسلمین داراسلامده مفادات ایلدکده دخی وجه مشروح اوزره تصحیح اولنه‌جغی
ظاهر وصریح اولمغله فروع مذکوره بومحلده وارستهٔ قید تصریحدر واکر اسراده اهل ذمتدن برکسنه
بولنسه امام اوزره مال بیت المال ایله مفاداتی غیر لازمدر که مال مسلمین اسراء اهل ذمته صرف اولنماوب انجق
مفادات اسراء مسلمینه منتظمدر مکر ذمی مسفور طرف مسلمیندن تحمل مشقت واظهار کفایت برله مقاتل
شدید یاخود دارالحربده عورات مشرکین اوزره برد لیل رشید اولمغله امام المسلمین بیت المالدن مفاداتی
مناسب کوریرسه تجویز وتسدید اولنور که مال بیت المال منافع مسلمین ایچون اعداد اولنمش اولوب بونك دخی
تخلیصی منافع مسلمیندن تعداد اولنور کذلك ذمی مرقومی برکسنه‌نك سهمنده واقع اولان براسیر ایله مفاداتی
رأی ایدوب صاحب سهمه بیت المالدن قیمتی تعویض ایلسه اول دخی جائز کوریلور که آنده تحقق نظر مسلمین
واضح ومتبیندر وامام اوزره مال بیت المال ایله مفادات اسیر مسلم دخی واجب اولمق انجق مال مسلمینه نقصان
فاحشی موجب اولمدقده‌در اما موجب اولدقده اول دخی غیر واجبدر کورمزمیسنکه آحاد مسلمیندن
براسیرك فداسنده یوز بیك درهمه طالب اولسه‌لر امام اوزره آنی اعطا واجب اولورمی هیچ برعاقل وجوبنه
قائل اولماز واکر اسیر مسلمك فداسنده برکسنه‌نك سهمنده واقع اولان براسیر حربی‌یه طالب اولدقلرنده

صاحب السهم اعطاسندن متجنب اولسه کرکدر که امام خواه ناخواه یدندن اخذنه اقدام وبیت المالدن تعویض
قیمتنی التزام ایلیه زیرا تخلیص اسیر مسلم امیر وجمیع مسلمین اوزره بحسب القدرة والامکان فرض ایکن صاحب السهم
اول فرضدن ممتنع اولدقده امیر آنك موقعسنده واقع اولوب اسیر حربیی یدندن اخذ ومفادات ایچون
اعطادن صکره سهمنده استحقاق غیر ظهور ایلمك منزلنه تنزیل برله قیمتنی بیت المالدن ادا ایدر وقول مذکور
بعد القسمة مفادات اسرایی تجویزده روغا اولان قول محمد رحمه الله تعالی اوزره بنا قیلنمشدر واکر اهل حرب
بزلره سزلره براسیر مسلم ویره‌لیم سزلر مقابلنده بزلره ایکی یاخود اوچ اسیر حربی ویریکز دیو طلبکار اولسه‌لر
کرکدر که امام اولبابده تدقیق افکار ایدوب ویره‌جکلری اسیر مسلم ارباب کفایت ومشقتدن برمرد مبارز اولمق کبی
مبادله سنده منفعت مسلمین پدیدار ایسه فعل مزبوره ابتدار و بویله اولمیوب بلکه ضمننده مشرکینك مسلمین
اوزره جرأت وتحکملری آشکار ایسه فعل مذکوردن اظهار انزجار ایلیه زیرا امام نظر مسلمین ایچون
نصب اولنمغله مسلمین ایچون مباشرت قیلمدیغی احوالده نظر مسلمینی ترك واهمال فی حال من الاحوال حقنده
حلال کوریلمز کورمزمیسنکه مسلمیندن اسیر واحدك مقابلنده مشرکیندن یوز اسیره طلبکار اولسه‌لر
بوقوللرینه مساعده مز سزاوار اولماز مانحن فیه دخی آنك کبیدر واکر ملك اهل حربك اوغلی یاخود قرنداشی
یدیمزده اسیر وقبول اسلامله سعادتپذیر اولمشیکن اهل حرب مسلمینه کشف ضمیر ایدوب بزه مسلم اولان
اسیریکزی ویره‌لیم ملکمزك اوغلی یاقرنداشی بزه رد ایتمکز شرطی اوزره دیو تعبیر ایلسه‌لر بو مطلبلرینه
مساعده مز تجویز وتقریر اولنماز زیرا ویره‌جکمز دخی مسلمدر ومسلمی مسلم ایله مفاداتك عدم جوازی
مسلمدر زیرا مفاداتدن مقصود مسلم اوزره توجه ایدن خوف قتلدن تخلیص ایکن بوصورتده ناموجوددر
اما اسیر مزبور طیب خاطری ایله بنی اهل حربه رد واسیریکزی استرداد ایدیکز دیو طلبکار اولسه کرکدر که امام
تدقیق افکار ایدوب اکر قوت اسلامی ظاهر اولمغله میان اهل حربده اسلامی اوزره ثباتی معلوم ایسه رضاسی ایله
فعل مزبوره ابتدار واکر بویله دکل ایسه رضاسی درکار ایسه دخی فعل مذکوردن انزجار ایلیه زیرا بوصورتده
ظاهر حال رضاسی دین قدیمنه رجوع ایچون اولدیغنه دالدر وتمکین رجوعی علی کل حال حلال کوریلمز
کورمزمیسنکه اسیر مرقوم میانه مزده ایکن مرتد اولوب اهل حرب دخی بزه اسیریکزی اخذ واول مرتدی بزه ویریکز
دیو نیاز ایلسه‌لر مساعده مزه جواز ویریلمز بلکه اوزرمزه لازم اولان اول مرتد اوزره عرض اسلام وقبول ایدرسه
ابقا وایتمزسه قتل واعدام ایلمکدر پس بعد المفاداة ارتدادندن خوف اولندقده دخی وجه مشروح اوزره اجراء احکام
اولنور اما ارتدادندن خوف اولنمدقده ظاهر حالی نفسی اوزره قتلدن امین اولمدیغه مفاداته رضا ویرمیه‌جکنه
دالدر وقبل الرضا مفاداتینك عدم جوازی انجق آنی عرضهٔ قتل ایلمکدن احتراز ایچوندر اس وقت رضاسنده اسیر
مزبورك حالی شول ذمی یاخود داریمزده مستأمن اولان حربینك مفاداته رضالرنده واقع اولان حاللرینك مثالی
اولمغله باب من الفداء اثناسنده سبقت ایلین بیان اوزره آنلرده استحلال اولنان مفادات بونده دخی استحلال اولنور
واکر برمستأمن اسراء اهل حربدن مذکور الاسامی اون اسیر ایله مفادات اوزره اسراء مسلمیندن اون اسیر ایله داریمزه
داخل اولوب مطلوبی اولان اسرا مقتولین یاخود هالکین بولنملریله داریمزه کتوردیکی اسرا ایله رجوعه عازم
اولسه فعل مزبوردن منعی لازمدر بوصورتده اسراء مسلمین احراردن ایسه کرکدر که امیر تخلیهٔ سبیللرینه
ابتدار ایدوب اول مستأمنه دخی سن بلادیکه التحاق قبل که سکا بونلر ایچون نسنه ویریلمز دیمکله یأس وحرمانی
اخبار ایلیه که اهل حربك احراره عدم تملکلری پدیدار در اما عبید وجواری ایسه کرکدر که امیر اول مستأمنی
شول اماناله داریمزه بعض عبید ایله کلدکدنصکره عبیدی قبول اسلام ایلین مستأمنك بخراسنه جاری قیلنوب
اجبار بیع اوزره مقدم ومجری اوله واکر مستأمن مرقوم اخذ امان ایلدکده مذکور الاسامی اون نفر اسراء مشرکینی
مولالرندن اشترا وکتوردیکی اون نفر اسراء مسلمین مقابله سنده یدینه تسلیم اولنمغی اوزریمزه اشتراط قیلمش
اولوب وقت حاجتده مولالری بیعلرندن امتناع ایلسه‌لر کرکدر که امیر کتوردیکی احراری یدندن انتزاع ایلدکده
شرط اولنان امتزالك دراهم ودنانیردن قیمتلرین اعطا برله وفاء شرطی انفاذ وایقاع ایلیه اما مولالری بیعلرینه
رضا ویررلرسه کرکدر که جملهٔ نسنه‌یی اشترا وبدینه تسلیمله اول مستأمنی ارضا ایلیه بوصورتده اول اسرا قبول اسلام
ایتمشلر ایسه آنلر ایله دارالحربه رجوعنه مانع اولمیوب قبول اسلام ایتمشلر ایسه بنه عبید مسلمینله داخل اولان مستأمن
کبی بوصورتده دخی آنلر ایله دارالحربه رجوعنه مانع اوله واکر اهل اسلام واهل حرب هربری کندو امورلرینی
تنظیم وتدبیر ایچون برسنهٔ کامله‌ده مهادنه ومتارکه اوزره معاهده وبربرینه رهن ویروب مخالفت عهده ایلین

فريقك رهنی فريق آخر ایچون مباح الدم اولمق اوزره مواعده ومعاقده ایلسه‌لر بو صورتده بعض مسلمين وجه
مشروح اوزره مرهون قیلنمغه راضی اولمدقلرنده آنلری اهل حربه رهن اولق اوزره اعطا جائز ومرضی کورلمور
زیرا بو صورتده ارتداد مرهونين عدم الاحتمال اولدیغندن بشقه رهن اولنمغه رضالری ظاهر حالده نفسلری
اوزره عدم خوفلرینه دالدر و برقریبا بیان ایلدیك كه بومثللو حالتده مسلم ایله مفاداتمز دخی جائز وشایاندر
پس بویله منفعت قتلی متضمن ایکن مسلمی اهل حربه رهن قیلمق بطریق الاولی جائزایدوکی نمایاندر لکن امام
ایچون لایق وسزاوار اولماز كه مسلمیندن بر فردی رهن قیلمق اوزره اکراه واجبار ایلیه مکر مشرکینك شوکت
شدیده‌لری آشکار ونفوس مسلمین اوزره خوف خطردر کاراوله بو تقدیر اوزره اکراه مرهون منفعت عامهٔ مسلمینه
مدار اولمغله جائز وسزاوار کورلور كه صلح مذکوردن امتناعمز جماعت مسلمین اوزره خوف هلاکی متضمن واول
صلح اوزره اقدامز جماعت مسلمیندن خوف هلاکی دفعه ضامن اولمغله رهن قیلنان مسلمین مخصوصین اوزره
خوف اولنورسه ذمهٔ امام ایچون ولایت اکراهلری ثابت ومتمکندر وبو مسئلك مبناسی شول اصل معروف
معتادركه هر کسنه كه ایکی بلیه یه مبتلی اوله قنقیسی اهون ایسه آنی اختیار ایلمك اوزرینه واجب الاعتقادر
وصورت مفروضه‌ده فریقیندن هربری فریق آخردن اخذ رهن ایلدکدن صکره مشرکین غدر ایله یدلرنده
بولنان مسلمین مرهونینی قتل واستیصال ایلسه‌لر مسلمین ایچون یدلرنده بولنان مشرکین مرهونینی قتللری
واسترقاقلری استحلال اولنماز زیرا انلر امانمزده داخللر ایکن غدر مشرکیله حکم امانلری باطل اولماز قال الله تعالی
ولا تزر وازرة وزر اخرى لکن کرکدر كه مسلمین آنلره رجوع بلادلرنده رخصت ویرمیوب آنلری اهل ذمت قطعنه
مبادرت ایده‌لر زیرا آنلر بزم رهنلریمز اولوب بزمده ردا ولنجیه‌دك دار بزده اقامته رضا ویرمشلر ایکن رهنلریمزك
اوزر بزه ردلری متعذر اولمق رضالریله دار بزده على التأبيد احتباسلرین اقتضا ایلمشدر وکافر دخی اصرار
کفر اوزره دار بزده على التأبيد اقامته متمکن اولماز مکر قبول جزیه ایله عقد ذمتی متضمن اوله وشیخ امام شمس الائمة
الحلواتی نورالله تعالى قبره بانوار المثانی دیدیکه خلفاء بنی عباسدن منصور دوانیقی رحمه الله تعالى ایله اهل حربدن
بر طائفه مابینلرنده شرط مذکور صورتیاب اولمشیکن اهل حرب رهن مسلمینی قتلا غدری ارتکاب ایلدیلر
اول دخی علماء عصرینی جمع واحضار وآنلردن رهن مشرکینه نه معامله ایده‌یم دیو استفسار ایلدکده جمله سی
میانه کزده جاری اولان شرطه بناء قتللری جائزدر دیو اجماع ایدوب انجق امام ابو حنیفه رضی الله تعالى عنه
حاضر بالمجلس ایکن ساکت اولوب قول جمهوره اتباع ایلدی پس خلیفهٔ عالیجناب یا اباحنیفه سکانه حال اولدی
هیچ تکلم ایتمورسین دیو استجواب ایلدکده دیدیکه یا امیر المؤمنین اکر حضار علماسکا بو قولی عن اجتهاد
سویلدیلر ایسه اجتهادلرنده خطا ایلدیلر عندالله تعالى معذورلردر واکر سنك هواکه متابعت ورضا کی تحصیل
ایچون سویلدیلر ایسه سکا خیانت ایلدیلر غادرلر ومغدورلردر قول صواب اولدر كه سنك ایچون رهنلرندن برفرده
قتله وقتل مثللو شیئله سبیل تعرض نایابدر بعده خلیفه والازنب اهل حرب بزه غدر ایدرسك سن دخی
رهنلریمزی قتل ایدیکز دیو شرط ایتمشلر ایکن نیچون سبیل تعرض نایابدر دیو اظهار غضب ایلدکده امام دریا
افضال زیرا اهل حرب سنك اوزریکه قتل آمین کبی شرعا حلال اولمیان شیئی شرط ایدوب سن دخی آنلرك
اوزرینه قتل مسلمین کبی شرعا حلال اولمیان شیئی شرط قیلدیك وهر شرطکه کتاب اللهه مخالف اوله باطلدر
قال الله تعالى ولا تزر وازرة وزر اخرى دیو استدلال واغلاظ مقاله صلابت دینیه سین استکمال ایلدکده خلیفهٔ نازك
مزاج یا اباحنیفه بن سنی برامر مهم ایچون اصلا دعوت ایلمدم الاسن بکا استعدیکم وجهله جواب ویردیك قالقکز
حضورمدن دیو جمله سنی اخراج ایلدی بعده ایرته سی کونده خلیفهٔ عدالت شعار ینه جمیع علماسنی جمع واحضار ایدوب
دیدیکه یا اباحنیفه سنك قولك قول صواب ایدوکی عند مده پدیدار اولدی لکن شمدی بزآنلرك رهنلرینه نه معامله
قیلمق سزاوار در امام کرامت نثار دیدیکه ابتدا بو مسئله بی ینه حضار علمادن استفسار قیل پس آنلردن
استفسار قیلندقده معلوم ومیمز ذکلدر دیو جوابدن عجزلرین اظهار ایلدیلر بعده امام فضیلت دثار دیدیکه
اوزرلرینه وضع جزیه برله اهل ذمت قیلمق سزاوار در خلیفهٔ نصفت مدار علتندن استخبار ایلدکده
امام دقایق آثار بو وجهله کشف استار اسرار قیلدیکه مرهونین من قومین سنك رهنك سکا رد
اولنجه‌دك عندکده احتباسه راضی اولمشلر ایدی شمدی سنك رهنك قتل اولنوب سکا ردلری متعذر اولمغله
آنلرك تأبید احتباسلرین استقرار ایلدی اولبابده خلیفهٔ عالیشان قول امام اصابت نشانی استحسان
وتحسین فراوان واحسان بی کران ایله مسرور وخندان سعادتخانه سنه اعاده برله اول جوهر فردی ممتاز

مطلب اذا التقی بلیتین یختار ایسرهما

مطلب قصهٔ غریبهٔ یظهر منها فضل امامنا ابی حنیفه رضی الله عنه

اقران ایلدی سؤال اولنورسه كه قول امام ابی حنیفه رضی الله عنه اوزره شرط مذکور غیر حلال ایکن
نیچون امام محمد رحمه الله تعالى شرط مذکور اوزره اعطالرهنی استحلال ایلدی جوابده دیرز كه نفس شرط
واعطاء رهن قطعا تدارکی ممکن اولمیان برشیئك اثبات وتفویتنی موجب اولمیوب مسلمینك دخی آنلره احتیاجلری
ركان اولمغله آنلر حلال کوریلمشلردر اما شرط مذکور اوزره قتل رهن مشرکین تدارکی ممکن اولمیان
تفویت نفسی وابطال املاکی موجب اولوب مسلمینك قتل رهنه احتیاجلری عدم الاحتمال اولمغله قتل مرقوم
استحلال اولنماز واکر مسلمین ومشرکین رهنلرین بربرینه اخذ واعطادن صکره مسلمین کندو رهنلرین
ایادی مشرکیندن اخذه قادر اولسه‌لر جواز اخذلری ظاهردر زیرا بالاده قدمات بیان ایلدیکه اهل حرب
حبس مسلمینه واو بطریق الرهن ظالملردر وازالهٔ ظلم ممکن ایکن تقریر ظلم اوزره اعطاء امان غیر جائزدر
ومسلمین کندو رهنلرین اخذندن صکره خوف مشرکیندن آمین اولنجیه‌دك ردرهنلری لازم اولمیوب
بعد الامن لازم اولور ومعنای معهود غدر مسلمیندن معدود اولماز وبو حکمك نظیری باب من الرسول
والمستأمن اذا خیف ان یدل علی بعض عورات المسلمین اثناسنده بیان اولندیکه امیر عسکر معسکرده بولنان
مستأمنلردن بعض خیانت احساس ایلدکده اول خائنلردن آمین اولنجیه‌دك آنلری خواه وناخواه داراسلامه
اخراج بعده دارلرینه رد ایلمك جائز وشایان کوریلور وما نحن فیهده دخی رهن مشرکین امانمزده بولنمرله جواز
احتباسلری معسکرده بولنان مستأمنه قیاسله نمایان اولور بو صورتده مشرکین رهن مسلمینی اعطادن
امتناع ایلرلرله یدلرندن انتزاعلری محتاج قتال اولسه اولبابده قتال وقتللری حلال کوریلور زیرا یدلرنده بولنان
احرار مسلمیندن برقوم ایکن اهل حرب آنلری بغیر حق ادخال دارلرینه عازم اولمرله اول مظلومینی ایادی ظالمیندن
تخلیص ایچون مسلمین اوزره وقت قدرتلرنده قتال ایلمك لازمدر بو تقدیر اوزره اهل حرب مسلمینه خطاب
برسترزایله ابتداء امردن قتال ایتمز انجق سزبزم رهنلریمزی رد ایتدکجه بز دخی سزك رهنلریکزی اعطا ایتمز
دیو قطع جواب ایلسه‌لر نظر اولنور اکر مسلمین باعث موادعه‌لری اولان خصوصده مشرکیندن خائف
ومحترز ایسه‌لر الذی لقدرة رهن مشرکینی ویرمیوب اخذ رهن مسلمین ایچون ابتداء قتال ایتملری جائز کوریلور
واکر متحرز وخائف ذکللر ایسه کرکدر كه حبس رهنه حاجت قالمامغله رد رهنلرینده متوقف اولمیه‌لر اما صورت
اولی بشقه درکه آنده ازالهٔ خوف ایچون حبس رهنه احتیاج مسلمین قائم اولمغله رهنلرین رد ایتمیوب همان
یدلرندن رهن مسلمینی استخلاص ایچون قتال ایلمك لازمدر واکر صورت مفروضه‌ده بعد الموادعة مشرکین
رهن مسلمینی اخذ ومعمورلرینه ایصال ایلسه‌لر مسلمین ایچون نبذ عهد ایتدکجه آنلرایله قتاللری حلال کوریلمز
امانمزه لرینه قبل الوصول حکم مسئله بشقه‌در كه قتاللری استحلال اولنور وجهی اولدر كه قبل الوصول
قتاللری استرداد رهن ایچون اولنوب نقض موادعه‌یه بادی اولماز اما بعد الوصول استرداد رهن ایچون
اولمیوب نقض موادعه‌یه مؤدی اولور وبرسنه کامله ترك قتال اوزره موادعه لری صحت اوزره واقع اولمقده
البته قبل النبذ لجواز قتاله مانع اولور مؤلف بلیغ البیان بلغه الله تعالى الی ابلغ المن والاحسان دیر كه
اهل حرب مفادات ایچون اسراء مسلمینی کتوروب هنوز متعین اولدقلری محلده فدا ایله بدایه شروع بعده عقد
مفادات متفق اولمامغله اول اسرا ایله برابر قصد رجوع ایلدکلرنده مسلمین تعاقب ایدوب اسراء مسلمینی
یدلرندن تخلیصدن فضله کندو ماللرین دخی اخذ ونفوسلرین اسره ابتدار ایلسه‌لر قوم مذکورین فی الاصل
اصلا امانمزده داخل اولمدقلرندن قتل مسلمین بالجمله سزاوار کوریلور بو صورتده تخلیص اولنان اسراء
مسلمینده عبید وجواری وار ایسه مولالری قبل القسمة بلاشیء وبعد القسمة قیمتلریله اخذه کسب اقتدار ایدرکه
اصابتلری بطریق الاغتنام ایدوکی پدیداردر اما اهل حرب مفادات ایچون بطریق الاستیمان کلوب مفاداتلری
متفق اولمامغله اسراء مسلمینله برابر قصد رجوع ایتدکلرنده حکم مسئله بشقه درز زیرا قریبا بیان ایلدیك كه
اولبابده منعه لرینه وصوللرندن اقدم عبید وجواری یدلرندن استنقاذ اولندقده قوم مذکورین امانمزده بولنمرله
قیمتلرین آنلره ایصال وانقاذ اولنور وصورت استیمانلرنده دخی تخلیص عبید وجواری ایچون قتال مسلمین جائزدر كه
ایادی مشرکیندن استخلاص مسلمین واجب ایکن اهل حرب تسلیملرندن امتناع ایتدکلرنده قتل نفوس مستأمنه
باعث اولسه دخی جواز قتال مسلمین ظاهر وتمیزدر کورمزمیسکه داراسلامده برمستأمنك عبدی قبول اسلام
ایتمشیکن بیعندن امتناعله دارالحربه ادخاله ابتدار ایلسه بیع اوزره قتالی جائز وسزاوار کورلورز زیرا مستأمن عقد
امانله احکام مسلمینی التزام ایتمش اولوب بیع عبد مسلم دخی احکام مسلمیندن اولمغله مستأمن بعد الالتزام آندن

امتناعه قيام ايتمشدر اكرچه فيستأمن قبل بلوغ لأمن امان مسلمينده متحيردر اما التزام ايلديكي احكام مسلميندن امتناع ايلدكده اول حكمه اجبار اوزره قتالي جائزدر ومسئلهٔ سابقه دخي خصوص مرقومده بو مسئله يه لاحقه در والله اعلم

باب المفادات بالصغير والكبير من السبي وغير ذلك * يعني اسراء مشركيندن رجال واطفال وسائر اجناس اموال الله مفادات اسراء مسلمينك تفصيل احوالي در مؤلف مشكلكشا بوأه الله تعالى في الجنة على مايشاء دركه اهل حرب اسراء مشركيني اسراء مسلمينله مفاداته طلبكار اولد قلرنده امير سريه ايچون مساعدهٔ مفادات جائز وسزاوار كوريلور بشرط آنكه اول بابده رضاء اهل سريه دخي آشكار اوله وحكم مقرر ده اسراء مشركيندن رجال ونسا وصبيان اسلامليله حكم اولنمدقجه برابر در زيرا انديرجرب وتوفير منفعت مسلمين عهدهٔ اميره منوط ودار الحربده مفادات اسرا انديرجر بدن اولديغندن بشقه منفعت مسلميني موجب ايدوكي امر مضبوطدر زيرا مفاداته اخذ ايده جكلري مسلمين جانب اسلاميانده بعض اموره كفايت جهتيله اعطا ايده جكلري مشركيندن اعظم ايدوكي مستبيندر ايچق مأمور بنده حق سريه ثابت اولوب مفادات دخي محل حقلرندن اسقاط حقلريني مستلزم اولمغله اول بابده رضاء سريه شرط لازم قيلمشدر كذلك داراسلامده بعد الاخراج دخي اسلام اسرايه حكم شرعي لاحق اولمدقجه بنه آنلر ايله مفادات مسلمين جائز ولايقدر حتي صبيان اسرانك آبا وامهاتلري يانلرنده بولندقلرنده يانفسهم اسلامي وصف وتعقل اوزره قبول ايتمدكجه حكم اسلامده داخل اولمدقلرندن جواز مفادات آنلره دخي شاملدر كذلك آبا وامهاتلري دار حربده هالك اولسه لر حكم دينده تبعيت موتله منقطع اولمامغله بنه مفاداتلري جائز ومشروعدر كورمز ميسنكه اهل ذمت دار حربده هالك اولمغله اولاد صغارلري حكما ملك اسلامه منسلك قيلنماز كذلك صبيان مرقومينك آبا وامهاتلري يانلرنده ايكن اهل حرب انجق صبيانله مفاداته طلبكار اولسه لر مفادات مزبوره ابويني ايله تفريق بينلرين موجب ايسه ده بنه جائز وسزاوار اولور زيرا تفريق مذكور حق اوزره تفريقدركه مسلميني يادي مشركيندن تخليص ايلمك صبيانله ابويني بينلرين ترك تفريقدن اجر وفضيلت جهتيله اعظم ايدوكي رسيده تحقيقدر اما اسراء بالغينده مال الله مفادات ممنوع اولديغي كبي صبيانده دخي غير مشروعدركه صغير ايكن كبير اولوب نسلي ظاهر وقتاله قادر اوله جغي مجزوم ومقطوعدر اما ظهور نسلي مأمول اولميان پير وپيره زن بشقه دركه آنلري بطريق المفادات تسليم مشركينده قتال اوزره تقويتلري معدوم ايكن صبيانده معناي تقويت محقق ومجزومدر واكر اهل سريه ياخود اهل عسكر اسراء مشركينله مفادات مسلمينه رضا ويرمزلرسه اميرلري اول مفاداته مباشرت ايده مزمكر قيمتلرين مسلمينه تعويضله حقلرين قضا ايده انجق اسراء مشركين رجال بالغين ايسه لر مفاداتلرينه سريه وعسكر راضي اولمسه لر دخي قبل القسمة آنلر ايله مفادات امير جائز ومرضي كوريلور زيرا امير ايچون اسرادن رجال بالغيني قتل ايلمك شرعا ممكن وقتل مذكور منفعت تخليص مسلميني موجب دكل ايكن ابطال حق غانميني متضمندر پس منفعت تخليصي متضمن اولدقده اسيرا كا بطريق الاولى متمكندر اما اسرادن نسا وصبيان واموالدن كراع وسلاح وغيرلرندن حق غانميني ابطال ايلمك امير ايچون مشروع اولمديغي كبي رضاء غانمين بولنمدقجه اشياء مزبوره ايله مفادات اسراء مسلمين دخي ممنوع ومكر بيت المالدن غانمين ايچون تعويض قيمتلرينه شروع ايليه وبعد القسمة امير رجال بالغينله دخي مفاداته قادر اولماز مكر صاحب سهمك رضاسي ظاهر اوله زيرا بعد القسمة امير ايچون قتل رجال دخي حلال اولماغله بعد القسمة رجال بالغين ذكور اولنان نسا وصبيانله همحال اولمشلردر لكن بوصورتده اصحاب سهام رجال بالغينله مفاداتدن امتناع ومشركين دخي رجال مذكورين اعطا اولنمدقجه منع اسراء مسلمين اوزره عزم واجماع ايلسه لر كركدركه امير مال بيت المال الله اول رجالي اشترا بعده آنلر ايله عقد مفاداتي ايقاع ايليه بوصورتده مولالري بيعلرندن دخي امتناع ايدرلرسه كركدركه امير آنلري قيمت عدلله تقويم واول قيمتله مولالرندن خواه ناخواه اخذ وانتزاع ايليه زيرا رجال مذكورينله مفادات اسراء مسلمين امير بيت المالدن تعويض ايده جك اولدقده نصكره مولالري اوزره دخي واجبدر پس امتناع ايتدكلرنده امير مولالرينك منابلرينه نائب اولور نظيري شولدركه عبدي قبول اسلام ايتمشيكن بيعندن امتناعه قيام ايليه ذمي مقهور اوزرينه واجب اولان حقدن امتناع ايتمكله امام آنك منابنه نائب اولوب بيع عبدي التزام ايدر كذلك اهل حرب دار حربده بولنان اهل ذمتك يانلرنده اهل ذمتدن اولان عبيد كفارايله مفادات اسراء مسلمينه طلبكار اولسه لر كركدركه امام اول بابده استرضاء اهل ذمته ابتدار ايليه زيرا احرار اهل ذمته دخي رضالريله مفاداتمز جائز اولدقده عبيدلري ايله رضاء مولالري بولندقده جواز مفادات بطريق الاولي

ظاهر

مطلب حكم التبعية في الدين لا يسقط بموت الابوين

ظاهر ومتميزدر واول بابده رضاء عبيد غير معتبردركه آنلر مماليك اولوب مماليكك دخي ملكدن ملكه انتقاللرنده رضا وعدم رضالري مطمح نظرده كلمز واكر مولالري رضا ويرمزلرسه كركدركه امام آنلردن اشترا وثمنلرين بيت المالدن قضا ايليه واكر بيعلرندن دخي امتناع ايدرلرسه كركدركه قيمت عدلله تقويم واول قيمتله خواه ناخواه يدلرندن انتزاع ايليه زيرا اهل مشركيندن اسراء مسلميني تخليص ايچون اميرك ولايت انتزاعي املاك مسلمينده ثابت اولنجه املاك اهل ذمتده بطريق الاولى مثبت اولور واكر امير عسكر اسراء مشركينله قبل البيع والقسمة اهل حربه اسير اولان احرار مسلميني مفادات ايلدكده اهل عسكر بزاشبو تخليص اولنان مسلميندن اسرامزك قيمتلرين اخذ ايدرز ديسه لر قوللرينه بروجهله التفات اولنماز زيرا مسلمين مزبورين مفاداتلريله امرا ايتمشلردر وامرلري بونيكن بعض مسلمينك اموال خاصه لري ايله مفادات اولنسه عوضدن برشيئله اوزرلرينه رجوع اولنماز پس غنيمتدن اولان نسنه لر ايله مفاداتلرنده رجوع اولنمامق بطريق الاولى در اما مسلمين مرقومين اميردن اسراء مشركينله ذمتلرنده غانمين ايچون دين اولمق اوزره مفاداتلرين رجايه اقدام ايلسه لر بوصورتده رعايت شرطلري التزام واوزرلرينه قيمت فدالري الزام اولنور وقيمت مزبوره بدل غنيمت اولوب حكم مبدلده اولمغله بعد الاخذ غنيمته وضع وتسليم وبعد التخميس باقيسي بين العسكر تقسيم اولنور واكر مسئلهٔ مزبوره ده مفاداتله امر ايلين اسراء مسلمين احرار اولميوب عبيد وجواري بولنسه لر بوصورتده امام بذل ايلديكي فدا ايله آنلري اشترا قيلمش كبي اولمغله همان آنلري اخذ ومجراي غنيمتده جاري قيلر ومولالري دخي ديلرلرسه آنلري غنيمتده ترك وابقا وديلرلرسه فدالرنده بذل اولنان اسرانك قيمتلريله اخذ والتقا ايدرلر واول قيمتلري دخي امام المسلمين بنه غنيمته القا ايدر واول بابده نظر اولنور اكر فدالرنده ويريلن اسراء مشركين رجال بالغيندن ايسه لر بوصورتده اسراء مشركينك قيمتلري اول عبيد وجوارينك قيمتلرينه مساوي ياخود مقدار فاحش يا غير فاحش ايله اقل يا اكثر اولديغنه اعتبار اولنمايوب همان تفصيل مشروح اوزره مفاداتلرينه ابتدار اولنور زيرا امام ايچون قبل القسمة اسراء مشركينك رجالنده ولايت قتل دركار وقتللري بلا عوض ابطال حق غانميني موجب ايدوكي آشكار ايكن مانحن فيه كبي عوضلرنده اخذ اولنان عبيد وجوارينك قيمتلري آنلرك قيمتلرندن اقل اولدقده مفاداتلرنده ثبوت ولايت امام بطريق الاولى بديداردر واكر اسراء مشركين نسا وصبياندن ايسه لر بوصورتده بنه نظر اولنور اكر قيمتلري اول عبيد وجوارينك قيمتلرينه مساوي ياخود مقدار يسير ايله متفاوت ايسه مفادات مزبوره بيع غنائم منزلنده اولمغله تقرير مزبور اوزره رضاء غانمين بولنمازسه دخي امام ايچون ولايت مفادات بنه ثابت اولور واكر قيمتلري اول عبيد وجوارينك قيمتلرندن مقدار فاحش ايله اكثر ايسه بوصورتده رضاء اهل عسكر بولنمادقجه امام ايچون عدم جواز مفادات اظهردر مكركه امام بعض قيمتلرين تمام قيمتلرينه قياس اوزره بعض موادده تمام قيمتلرين ادا ايلديكي كبي مانحن فيهده دخي غانمين ايچون بيت المالدن قضاسي قيمتلرين قضا ايليه بوصورتده دخي كركدركه اول عبيد وجواري ايله قضاسي قيمت فدالرين جمع ايدوب اولا خمسي ترفيع بعده از بعنه اخماسي بين الغانمين توزيع ايليه بوندنصكره معلوم اوله كه فكاك اسراء مسلمين انجق شول ارض اوزره تحميل اولنوركه اسراء مرقومين اول ارضك قرب وورا سنده دفع اعدا ايچون قتال ايتمش اوله لر يعني اول ارضك خراجندن اخذ وتحصيل وفدالرينه صرف وتحويل اولنور زيرا اخذ خراجه قدرت امام انجق حمايت ارضله حاصل وحمايت دخي انجق اول ارضدن دفع اعدا ايچون قتال ايلين طائفهٔ مقاتله ايله متحصلدر پس طائفهٔ مقاتله اسير اولوب مفاداتلري لازم اولدقده الغرم بالغنم قاعده سي اوزره اول ارضك خراجي مفاداتلرينه تعيين اولنمغي مستلزم اولور اما ارض مرقومه عديمة الخراج ايسه سائر اراضي اسلامك خراجندن اخراج اولنور زيرا اراضي مسلمينك بعضيسندن دفع اعدا ايچون قتال ايلين البته جمله سندن اقتتال ايتمش اولور كه مقصود اهل حرب لذي القدرة استيلاء جميع اهل اسلام ايدوكي ظاهر اولمغله بعض اراضي مسلميندن دفعلري بانده قتال ايلين جميع اراضي مسلميندن دفعلرينه مباشر اولمش اولور بوندنصكره مؤلف مصنب المقال عقد مفاداتده رضاء مسلمين معتبر اولمق اوزره قصهٔ سبي هوازن ايله استدلال ايلديكه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم اهل هوازنه قبول اسلام اوزره ورود ايلدكلرنده التي بيك مقداري سبايا لرين اوزرلرينه مردود قيلشلردر واجمال قصه لري بووجهه اوزره مسروددركه بعد انقضاء الحرب قبيلهٔ هوازندن ايلچيلر وفود ايدوب رسول الله عليه الصلوة والسلام حضرتلرندن رجاي انعامله يارسول الله اشبو حظيره لر يعني آغللر ايچنده حبس وحفظ اولنان سبايا ده بعض عمات وخالاتك دخي واردر اكر سنكله مياننمزده بولنان حق رضاع ملوك عربدن نعمان بن المنذر

مطلب فداء اسراء المسلمين بحمل على الارض التي يقاتلون من ورائها

وغيريلرى مثللو جاريه ميانلرنده دخى متحقق اوليدى البته آنلر دخى بزم ايچون اول حقيه رعايت ايدرلر ايدى
حال آنكه سن بر واحسانده جميع عالمدن فائق وصلهٔ رحمده مجموع بنى آدم اوزره متفوقسين ديو وسيلهٔ ارحامله
اطلاق اسرارى بابنده استرحام ايلديلر وعرض قرابتله مبناى استشفاعلرى اولدركه رسول الله صلى الله عليه وسلم
هوازندن اولان بنى سعد ايچنده استرضاع اولنمشلر ايدى مترجم فقير ديركه سبايا ده بعض عمات وخالاتك دخى
واردر ديدكلرى اكامبنيدركه قبيلهٔ مذكوره دن رضاعا والده لرى اولان حليمه بنت ابى ذؤيب رضى الله عنهانك
اخواتى خاله لرى اولوب رضاعا والدلرى اولان ابى كبشه نك اخواتى دخى عمه لرى اولمشلر درحتى رضاعا
همشيره لرى اولان شيما بنت ابى كبشه دخى اول سبايا ده بولنديغى مرويدر وغزوهٔ هوازن كه غزوهٔ حنيندر اعاظم
غزوات سيد الانبيادندركه كتب سيرده بسط وانبا اولنمشدر انتهى واهل هوازن وجه مشروح اوزره عرض حاجت
قيلدقلرنده قلب پرأفتلرينه مزيد رقت عارض اولوب ديديلركه صلوة ظهرى ادا قيلديغمزده سزلر قالقوب
مقالهٔ سابقه كزى محضر ناسده اعاده ايديكز پس تدبير مذكور اوزره مقاله لرين اعاده ايتدكلرنده رسول الله
صلى الله عليه وسلم بيورديلركه بن سزك بو وجه اوزره قدومكزه منتظر ايدم بيز تأخير ايلديكز تا كه سبايا ده
سهام مسلمين جارى اولدى بويله ايكن اول سبايادن بنم سهممه وسهام قريشه اصابت ايدنلرى بن سزه بخش
وتسليم ايلدم همان بو كلام واجب الاتباعى عامهٔ مسلمين استماع ايدوب جميع مهاجرين وانصار بز دخى
سهاممزه اصابت ايدنلرى سزه بخش وتسليم ايلديك ديو اتفاق واجتماع ايلديلر انجق مؤلفه دن عيينه بن حصن
جمله يه مخالفت بر له امان وبنى فزاره بخش وتسليم ايتمز ديو بخل وضنت كذلك اقرع بن حابس دخى جمله دن
مفارقت بر له امان وبنى تميم بخش وتسليم ايتمز ديو اظهار خست ايلديلر ورسول الله صلى الله عليه وسلم بو اختلاف
كلمه يى مشاهده ايتدكلرنده جملهٔ جماعته شو وجه اوزره خطاب ومعاهده بر له اشبو قوم وافدين قبول اسلامله
كلديلر همان سزلر سبيلرينى اوزرلرينه رد وتسليم ايديكز وهر كيم مجانا تسليمدن امتناع ايدرسه آنك ايچون
هر رأس اسير اوزره اول باول اصابت ايده جكمز غنيمتدن آلتى عدد قلوص يعنى حديث السن اولان دوه ويرمك
اوزريمزه دين لازم اولسون ديو تطييب مواعده بيورديلر سن دخى اشبو قصهٔ پر حصه دن فهم ورؤيت ايدرسين كه
رسول الله صلى الله عليه وسلم رد اسرا ده رضاء غانمينى طلب وامتناع ايدنلر ايچون التزام عوضله تطييب قلوب
بعده اسرايى رد وتسليمله قوملرين نائل مطلب قيلديلر ايشته بو حديث كريم بو بابده ذكر ايلديكمز حكم حكيمده
اصل قويم اولمشدر والله تعالى اعلم بالصواب

باب الموادعة * يعنى مسلمينك اهل حربله مواعدهٔ ترك قتال اوزره مصالحه وموادعه لرى مشروعه وغير
مشروعه اولمقده تفاصيل احكامى اشبو بابده قيد ايده جكم نظر امام الائمة ابو حنيفه رحمه الله تعالى له احسانه
بكل تمه ديركه مسلمين قتال اهل حرب اوزره قوى الاقتدار ايكن موادعه ومصالحه لرى جائز وسزاوار
كوريلمز كه مصالحه لرى قتال مفروضك تركنى ياخود تأخيرنى موجب اولمق دركار وامير المؤمنين بلا ضرورة
آنى ارتكاب ايلمك ناصواب ايدوكى آشكاردر قال الله تعالى ولا تهنوا ولا تحزنوا وانتم الاعلون ان كنتم مؤمنين
يعنى اى اهل ايمان سزه مشركيندن سابقده اصابت ايلين كسر وهزيمتله جهاددن ضعيف وعاجز اولمكز
وجهادده قتل اولنان اخوانكز اوزره مغموم ومحزون اولمكز حال آنكه سز مشركيندن من جهة الشان
اعلا لرسز كه سز حق اوزره لرسز وقتالكز لله در ومقتوللريكز جنتده لردر اما مشركين باطل اوزره لردر
وقتاللرى شيطان ايچوندر ومقتوللرى نارده لردر ياخود من جهة العاقبة اعلالرسز كه انجام كارده منصور
وغالبلرسز اكر ايمانكز صحيح واسلامده قدمكز ثابت ايسه لكن مسلمين اهل حرب اوزره قوى الاقتدار
دكللر ايسه موادعه ومصالحه لرى جائز وسزاواردركه وقت ضرورتده مصالحه موجب نفع بى شماردر
قال الله تعالى وان جنحوا للسلم فاجنح لها يعنى يا محمد اكر مشركين صلحه ميل ايدرلر ايسه سن دخى ميل ايدوب
آنلر ايله عقد مصالحه قيل مترجم فقير ديركه ظاهر نظم كريم وقت ضرورت وغيريه ممكن التعميم ايكن
وقت ضرورته خصوصى انجق شرط جواز صلح اولان ميل صلح مشركينه نسبت اولنمق ونسبت مرقومه دخى
شك وترددده مستعمل اولان ان شرطيه ايله ايراد اولنمق تفهيم ايلمشدر انتهى وهم وقت ضرورتده مصالحه
تدابير قتالدندركه مقاتل اوزره واجب اولان اولا قوت نفسنى حفظ واستكمال وبعده وقت قدرتنده مشركين
اوزره علو وغلبه سين طلب واستحصالدر كورمزميسنكه طفل صغيرا ولا مص اللبان ماده لرى ايله تحصيل قوت
وقوت ايدوب بعد نبات الاسنان مضغ لحومه كسب اهليت ايدر پس بو بيانله متبين اولمشدركه نظر مسلمين

وقت ضعفلرنده موادعه اوزره متعين ووقت قوتلرنده امتناع موادعه برله اشتغال قتالده منحصردر ورسول الله
صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينك مصالحهٔ مشركينه مباشرت واقدا ملرى وبعدها ائمهٔ مسلمينك
الى يومنا هذا اول بابده مبادرت واهتماملرى جواز مصالحه اوزره دليل تامدر حتى محمد بن كعب القرظى رحمة الله
تعالى عليه ديديكه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم ابتداء هجرتده مدينه يه قادم اولدقلرنده جميع
يهود ايله موادعه واول وجهله صلح نامه تحرير ويهوددن هر قومى قديمى حليف ومعاهدلرينه كما كان
الحاق وشروط مصالحه لرنده طائفهٔ يهود اعداء رسول الله صلى الله عليه وسلم اوزره اعانت ايتملرين دخى درج
والصاق ايلديلر بعده غزوهٔ بدرده فتح ونصرتله مدينه يه قادم اولدقلرنده طائفهٔ يهود بغى وطغيان ايدوب
رسول الله عليه السلام ايله بينلرنده منعقد اولان عهدى قطع ايتملريله رسول الله عليه السلام آنلره ارسال نامه
حضور شريفلرنده جمع ايدوب ديديلركه يا معشر يهود اسلموا قبل ان يوقع الله بكم مثل وقعة قريش ببدر يعنى اى كروه يهود الله تعالى
ومشتمل ... اخذوا ... انكم لتعلمون انى رسول الله يعنى
اى كروه يهود قبول اسلام ايديكز كه سيف قتالدن سالم اوله سز وبراستى بن رسول الله اولديغمى جزما
بيلورسز وفى رواية ديديلركه اسلموا قبل ان يوقع الله بكم مثل وقعة قريش ببدر يعنى اى كروه يهود الله تعالى
بدرده كفار قريشه ايقاع ايلديكى وقعه نك مثلنى سزلره دخى ايقاع ايتمكدن اقدم قبول اسلام ايديكز ايشته
بو حديث جليل عند الضعف جواز موادعه وعند القوة اقدام مقاتله اوزره اصل اصيل اولمشدر واكر امام
وقت ضعف مسلمينده موادعه يه مباشر اولوب اوليلده اهل حربدن اخذ جعله دخى قادر اولورسه
آنك جوازى ظاهردركه بلا شئ موادعه سى جائز ايكن مشركيندن اخذ ماله جوازى امر باهردر
ومال مزبور مقام خراجده قائم اولمغله بلا تخميس موضع خراجه وضعى لازم اولور زيرا جهاد ايچون
تحريك خيل وبعير ايتمدين ايادى مسلمينه داخل اولان اموال مشركين غنيمتدن اولمديغى قرآن مبينده
فما اوجفتم عليه من خيل ولا ركاب نظم متيندن ظاهر ومستبيندر كذلك وقت ضرورتده كند ودارلرى اوزره
غالبين اولان مرتدينله دخى مصالحه جائزدركه مسلمينده قوت قتاللرى منعدم اولدقده مصالحه لرى انفع
ايدوكى ظاهر ومتميزدر اما مرتديندن موادعه اوزره اخذ مال حلال كوريلميوب اهل حربدن استحلال اولنور
زيرا موادعه اوزره اخذ اولنان اموال منزلهٔ خراجده انزال اولنمغله مرتديندن عقد ذمتله اخذ خراجه شرعا
امكان بولنمديغى كبى موادعه ايله دخى مجال محالدر بويله ايكن امام اخذ ايتمش بولنسه بر دخى اوزرلرينه ردى
جائز كوريلمز كه مرتدين كند ودارلرى اوزره غالبين اولدقلرنده دارلرى دار الحرب وكند ولر اهل حرب
اولمشلر ايكن نفوس واموالرنده جانب مسلميندن نيل امانه فائز اولمامشلردر حتى مسلمين آنلرك اوزرلرينه استيلا
ايلسه لر مالرى غنائم قيلنديغى كبى موادعه ايله اخذ ايلدكلرى دخى مسلمينه سالم قيلنوب صكره قبول اسلام
ايتسه لر دخى رد اموالرى بهر حال لازم اولماز كذلك بيان محرر اوزره اهل بغيله دخى جواز مصالحه مقرر بلكه
اهل بغيله موادعه يه احتياج اهل عدل دخى اظهردركه آنلرك بعد التأمل توبه ورجوعلرى مأمول ومنتظردر
وآنلردن موادعه اوزره اخذ جعل بالكليه ممنوعدركه آنلر قوم مسلمين اولمغله خراج رؤس منزلنده اولان جعل
موادعه يى آنلردن اخذ ايلمك غير مشروعدر حتى اخذ اولنمش اولسه دخى بعد انقضاء الحرب اوزرلرينه ردى
لازمدركه قوم مسلميندن قتالله اخذ اولنان اموالى بعد سكون الحرب رد ايلمك لازم اولديغى كبى موادعه اوزره
اخذ اولنان اموالرين رد ايلمك اقدم لوازمدر وعلى هذا مسلمين غلبهٔ مشركيندن خوفه ذاهب اولوب
موادعه يه طالب اولدقلرنده مشركين دخى اخذ اموال ايتمدكجه موادعه يه راغب اولمسه لر مسلمين حقلرنده تحقق
ضرورته بناء موادعه اوزره اعطاء مال ايلمك دخى جائز ومناسب كوريلور زيرا دفع مشركينه قوتلرى
يوغيكن موادعه اوزره اعطاء مالى ارتكاب ايلمسه لر مشركين اموال ونفوسلرينه استيلا ايده جكلرى بى ارتياب
اولمغله ارتكابلرى اموالرين نفوسلرينه سپر قيلمغى ايجاب ايدركه معناى مزبور رأى صوابدر حتى رسول الله
صلى الله تعالى عليه وسلم بعض اصحابلرينه اجعل مالك دون نفسك ونفسك دون دينك يعنى مالكى نفسكه
سپر قيلوب نفسكى دخى دينكه سپر قيل ديو امر وخطاب بيورمشلردر وحذيفة بن اليمان رضى الله عنهما دخى
بر مخص خبيثله مدارات اوزره الفت ايدر ايدى اخوانى بو مداراتنه راضى اولميوب حذيفه يه سن منافقسين ديو
اعتراضله متقاضى اولدقلرنده لا ولكنى اشترى دينى بعضه ببعض مخافة ان يذهب كله يعنى حاشا
بن منافق دكلم لكن بن بو مدارات ايله دينمك بعضيسنى بعض آخرى ايله اشترا ومحافظه ايده رم تمام دينمك
زوالندن خوفم ايچون ديو جواب مرضى ويردى پس بو بيانله نمايان اولمشدركه تمام اموالك ذهابندن خوف

مطلب اذا اخذ المال من اهل الحرب بلا قتال لم يكن غنيمة
مطلب موادعة المرتدين
مطلب لا يجوز اخذ الجعل على موادعة المرتدين
مطلب موادعة اهل البغى
مطلب طلب الموادعة من المشركين باعطاء المال اليهم

اولندقده بعض مالدن دفع اعدا قصديله بعض مالنى ويروب مشركينله مصالحه ايلك حق مسلمينده جائز وشايانـدر
اما مسلمينده دفع مشركينه قدرت وار ايسه وجه مشروح اوزره موادعه لرى قطعا جائز وسزاوار اولمازكه موادعهٔ
مشروحه ده ابتزام عار واستلزام ذل وصغار دركار ومؤمنى الله تعالى ايمانله عزيز قيلمش ليكن نفسنى ذليل قيلمق
جائز اولمديغى آشكاردر و مؤلف صائب الاقوال موادعهٔ مشركينده جواز اعطاء مال اوزره قصهٔ
غزوة الاحزاب ايله استدلال ايليديكه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم اصحاب كراملريله وراء خندقده يكرمى كونه
قريب محاصره يه دوچار و مسلميندن هر برى شدايد كوناكون ايله برمرتبه ده زار وناچار اولديلركه واذ زاغت
الابصار وبلغت القلوب الحناجر وتظنون بالله الظنونا آيت جليله سنده وصف حاللرى شرح واشعار اولندى
يعنى اى اهل ايمان اعداكز جانب فوقكزدن و جانب اسفلكزدن كلديكى وقتده وابصاركز نظر مستقيمدن
شخوص وحيرتله منحرف اولديغى وقتده وقلبلريكز خوفله حلقومكزه كلديكى وقتده والله تعالى حقنده
ظنون كوناكونه ذاهب اولديكز وقتده الله تعالى نك جفكزده ظاهر اولان نعمتنى ذكر ايديكز حتى رسول الله
صلى الله تعالى عليه وسلم دركاه حقدن نياز ايله اللهم انى انشدك عهدك ووعدك اللهم انك ان تشأ لا تعبد
يعنى ياربّ سندن عهد نصرتكى ووعد عنايتكى وفا ايتكى ايسترم ياربّ على التحقيق سن بزلرى كفاره مغلوب
ومقهور ايتمكى مراد ايدرسك بن خاتم الانبيا بولنوب وروى ارضده اليوم بزلردن غيرى مؤمنين بولنمامغله سكا
بر دخى عبادت ايدر كمسنه قالماز ديو دعا وتضرعه آغاز بيورديلر بعده بر روايتده رسول الله صلى الله عليه وسلم
حضرتلرى رؤساء مشركيندن عيينة بن حصينه ارسال سفير قيلوب يا عيينة بن انصارك مدينه ده حاصل اولان
اثمار واثمارينك ثلثى سنك ايچون وعد وتعيين ايليم يانكده بولنان عسكرك ايله كرو بلاد غطفانه رجوع ايدوب
احزاب مشركينه امدادى تركله باعث خذلان اولور ميسين بكا اخبار قيل ديو اطماعله تعبير بيوروب عيينه دخى
اكر بنم ايچون نصفنى وعد وتعيين ايدرسكز اوله ايدرم ديو عهد وتقرير ايلدى و بر روايتده عيينه جانب
رسول الله عليه السلامه ارسال پيام ايدوب يا محمد سن مدينه نك بو سنه ده حاصل اولان اثمار واثمارينى بزه ويرسين
همان بز سنكله قتالدن رجوع ايدوب كفار قريشله بينلريكزى تخليه ايده رز سن همان آنلر ايله قتال ايدرسين
ديو عرض مرام ايلدكده رسول الله عليه السلام قبول تكليفندن نكول بيورملريله عيينه دخى بارى نصفنى
ويرسين ديو نصف آخرندن نزول ايلدكده رسول الله عليه السلام بو تكليفنى قبول ايلديلر بعده سيد الاوس
سعد بن معاذ ايله سيد الخزرج سعد بن عباده رضى الله تعالى عنهمايى دعوت وخصوص مذكورده آنلر ايله
مشاوره يه مباشرتده ايكن عيينه دخى كلوب يا محمد بينمزده عقد اولنان معاهده اوزره بر شرطنامه تحرير قيل ديو
ابرامه مبادرت ايتمكله رسول الله عليه السلام تحرير شرطنامه ايچون دوات وصحيفه كتوريك ديو اظهار مسارعت
بيورديلر اول حينده سعدين مشار اليهما رضوان الله تعالى عليهما ديديلركه يا رسول الله بو معاهده يى معاقده ده
سكا وحى الهى نازل اولديمى رسول الله عليه السلام ديديلركه لا ولكنى رأيت العرب قد رمتكم عن قوس واحدة
فقلت اردهم عنكم يعنى وحى الهى نازل اولمادى لكن كوردم مكه مشركين عرب سزه قوس واحده دن رمى سهام
ايتديلر يعنى حرب وعداوتكزده اتفاق ايلديلر بن همان بو طريقله آنلرى سزدن دفع ايتمكى تدبير ايلدم همان
سعدين سعدين رضى الله تعالى عنهما ديديلركه قوم غطفان كبى مشركين عرب زمان جاهليتده شدت قحطدن
علهزكه دم ايله آلوده قيلنمش دوه يوكيدر اكل ايدرلر ايدى بنه بزلردن تمرهٔ واحده اخذى خاطرلرينه كلمز ايدى
مكركه دراهمله بزدن اشترا ايده لر ياخود بزلر بطريق المروة اطعام ايلديكمزده تناوله اجترا ايده لر شمدى يا رسول الله
الله تعالى سنكله بزلره تأييد واكرام وهدايت قيلمش ايكن بزلر بو نقيصه يى هيچ قبول ايدرمى يز بزلر آنلره انجق
سيف اعطا ايده رز يعنى قتال ايده رز اول حينده رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم اصحاب كرامدن بو جلادتى
ادراك بيورملريله صحيفهٔ مصالحه يى چاك چاك ايدوب عيينه وقومنه اذهبوا لا نعطيكم الا السيف يعنى قالقوب
كيديكز سزه انجق سيف اعطا ايده رز ديو جواب سهمناكله طرد اهل اشراك ايلديلر حتى اول هنكامده كبار
انصاردن اسيد بن حصير رضى الله تعالى عنه كلوب كوردبكه عيينه پيشكاه رسالتپناهيده اياقلرين اوزاتمش همان
غضب آلود حيث اولوب اول بى ادبى تأديبه نيت ايله ديديكه يا عين الهجرس اقبض رجليك اتمد رجليك
بين يدى رسول الله صلى الله عليه وسلم والله لولا رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم لانفذت حضنيك بالرمح فى
طمعت فى هذا منا. مترجم فقير ديركه عندمزده موجود اولان عيينيلى يا ايله صيغهٔ تصغير اوزره واقع اولمشدر
بو تقدير اوزره آنكله مرادى عيينه يه اسمى ايله على وجه الترخيم ندادر وهجرس كسرها وراء ايله شخص لئيم

وقرد

وقرد دب وثعلب وولد الثعلب معناسنه در عيينه يه وصف تحقير قلنمشدر اما صاحب المغرب كلام مزبورده
روايت صحيحه يا عين الهجرس در وعين كوز معناسنه در يعنى اى هجرسك يعنى قردك ياخود ولد ثعلبك كوزى
ديمكدر صغردن كنايه ايله مرادى تحقيردر وصيغهٔ تصغير تحريف راوى يدرديدى وعلى كلا التقديرين معناى كلام
اى فلان آياقلرك چك حضور رسول الله عليه السلامده آياقلريكى اوزادرميسين والله اكر رسول الله
صلى الله تعالى عليه وسلم حاضر اولميه لر ايدى ياخود سكا امان ويرمش اولميه لر ايدى رمحله خصيه كى
نقب ايدر ايدم سن بزدن طمع اخذ ثماره نه زمانده دوشديك ديمكدر ونسخهٔ حصيريدن خصيتك لفظى موقعنده
جنبيك واقع اولمشدر بو تقدير اوزره معناسى رمحله بر جنبكدن جنب آخريكه دك نقب ايدر ايدم ديمكدر
انتهى اينته وحديث صحيح التحصيلدن نمايان اولمشدركه وقت ضرورتده مشركينه اعطاء مال اوزره مصالحهٔ
مسلمين جائز وشايان دركه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم مسلمينده احساس ضعف ايتدكلرندن
صلح مشروحه رغبت وميلان ايتمشلردر اما وقت قوتده ناجائز وناسزاواردركه انصاردن سعدين واسيد
رضى الله تعالى عنهم اجمعين حضراتى قريبا تحرير اولنان قول جلادت شيملرين تقرير ايتدكلرنده رسول الله
عليه السلام حضرتلرنه قوت معاوستلرى پديدار اولوب شق صحيفهٔ صلحه ابتدار ايتمشلردر واعطاء مال اوزره
مصالحهٔ مسلمينه باعث حقارت واستذلال اولوب انصارك دخى عدم رضالرينه بادى انجق مذلت مسلمينى
اشتمال اولديغنه قصهٔ مذكوره ايله استدلال اولنمشدى وحق مسلمينده رضاء حقارت واستذلال قبل تحقق
الضرورة بوجهله استحلال اولنماز مؤلف اصابت آثار صب الله تعالى عليه النوال كالغيث المدرار ديركه امام المسلمين
بلاد حربيدن بر دارك اهلى ايله مصالحه ايلدكدنصكره اول دارك اهلندن بر كمسنه بر رأسه چيقوب دار اسلامده
قطع طريق واخافهٔ ابناء سبيل ايتمكله مسلمين آنى اخذ وتحصيل ايلسه لر آنك بو فعلى نقض عهده تحميل اولنماز
زيرا اول دارك اهلى موادعهٔ سابقه ايله امان مسلمينه قائلدر كورمزميسنكه آنلردن بر نسى اول موادعه ايله
دار اسلامه داخل اولسه آمن وتعرضدن سالمدر ودار يمزده مستأمن بولنان بر اسه قطع طريق واخافهٔ ابناء
سبيل ايتمكله عهدينى نقض ايلماز نته كيم فعل مزبور ذميدن صادر اولدقده عقد ذمته ومسلمدن واقع اولدقده
صحت ايمانه مناقض اولمازكنته بيى اولمز كه نقض عهدى انجق مجاهده قتالله ظاهر اولوب شخص مرقوم
دخى ذمى بولنديب دار اسلامده مسلمينه متمرد اولماغله فعل مزبورده متلصص عد اولنوب مجاهر اولماز
كذلك جماعت بالغا اولميه جق مرتبه ده بر قاچ كسنه لر فعل مزبور اوزره اتفاق ايلسه لر بو دخى ذكر اولنان فعل واحد
حكمنه الحاق اولنوركه كندولر غير ممتنع وسائر اهل دار لرى بو فعللرينه راضى اولميوب بلكه مانعلردر اما اهل
منعه اولوب دار اسلامده بطريق المجاهره فعل مزبور اوزره مباشرت ايلسه لر نظر ولنور اكر فعل مذكور ملكلرينك
واهل مملكتلرينك امر ورخصتلرى غير موجود ايسه انجق اشخاص مرقومين ناقض العهود قيلنورلركه
فائدهٔ معاهده انجق ترك قتال ايكن اشخاص مرقومين مفعوللريله تمنع وتعرض اوزره خلاف موجب موادعه يه مباشرت
ايتمكله ناقض عهد اولملرى بلا جدالدر اما ملكلرى واهل مملكتلرى موادعهٔ قديمه لرى اوزره محفوظ لردركه
آنلر سبب نقض عهده مباشرت ايتميوب ومباشرت ايدنلره راضى دكللر ايكن ذنب غير ايله مؤاخذه لرى غير ملحوظدر
واكر امر ورخصتلرى موجود ايسه بو صورتده اول دارك جميع اهلى نقض عهود ايتمش اولوب مسلمين قتلده
بولورلرسه جمله سنى قتل وسبى ايلك امور مباحه دن معدود قيلنور زيرا امر ملكله فعللرى فعل نفس ملك موقعنده
واقع اولوب اهل مملكت ملكلرينه منقاد وريالست ملكلرينه راضى وموادعه ومقاتله ده ملكلرينه تابع اولملريله
ملكلرى ناقض عهد اولدقده اهل مملكتى آنك نقضنه واقف اولسونلر اولمسونلر نقض عهد ده البته اكا متابع
اولورلر مكر اول داردن بر كمسنه ملكلرينك اشخاص مرقومينه امر ورخصتندن اقدم دار يمزه قادم اوله كه شخص
مزبور دار يمزه امانله داخل اولماغله منعه سنه عودت ايدنجيه دك بينه امان اوزره سالم قيلنور واكر اشخاص
مرقومينك خروجلرينه امر ملكلرى بادى اولميوب انجق ملكلرى خروجلرينه واقف ايكن منعلرينه تصدى
ايلمسه بو دخى صورت امر ايله برابر وآنك حكمنده در بونده دخى مقرردركه اشخاص مرقومين ملكلرينه تابع ومنقاد اولوب
ان السفينة اذا لم ينه مأمور مثلى اوزره آنلر امثالى سفها سفاهتلريدن منع اولنمدقده همان سفاهتله مأمورينسدن
تعداد اولنورلر وهم ملكلرى اوزره اقتضاء موادعه ايله واجب اولان قادر ايسه منعلرينه ابتدار وغير قادر ايسه
حاللرينى جانب مسلمينه اخبار ايكن بو واجبى ترك واهمالى همان آنلره قتالله امرى كبى اوله جغى آشكاردر مؤلف

مطلب الذمى والمستأمن لا يكونان ناقضى العهد بقطع الطريق واخافة السبيل مالم يكونا اهل منعة

صائب الاجتهاد اثابه الله تعالى بمثوبات الجهاددير كه امام المسلمين بعد الموادعة قتال مشركين حق مسلمينده
انفع ايدوكنه عالم اولوب ملكلرينه نبذ عهد ايله بعث سفير ايتمكله متقدم اولسه بو تقدمنه نقض عهدى لازم اولوب
جواز قتال مشركيني مستلزم اولور زيرا امام اوزره غدردن اجتناب ايتمده ملكلرينه قصد قتالى اخبار ايله نبذ
عهددن زياده شيء آخر ايجاب اولنماز لكن بو صورتده ملك اهل حرب اطراف مملكتنه خبر نبذ مسلمينله
ايصال منذر ايده جك مقدارى زمان منقضى اولمدقجه مسلمين اول طرفلره حمله وهجوم ايتملرى جائز ومرضى
كوريلمز زيرا ملك اهل حرب خبر نبذك وصولندن صكره اطراف مملكتنه ايصال ايچون زمانه محتاج اوله جغى
عندمزده آشكار اولمغله اطراف مرقومه حقلرنده قبل مرور الزمان نبذ عهد تمام اولمديغى بديدار در امابعد
مرور الزمان اطراف مزبوره يه ورود خبر معلوم مسلمين اولمق واجب اولميوب همان اوزرلرينه حمله وهجوملرى
جائز ومناسب كوريلور زيرا مسلمين انجق ملكلرينه اعلام حال ايلمك واجب واطراف مزبوره يه اعلامى انجق
ملكلرى اوزرينه لازم ومترتب اولمغله ملكلرى آنلره اعلام ايتمدكده هلاككلرينه ملكلرى موجب اولوب مسلمين
مستوجب اولمامشدر لكن آنلره خبر وارديغنى مسلمين على وجه اليقين عالم اولورلرسه مستحبدر كه مسلمين
قبل الاعلام اوزرلرينه هجومه عازم اولميه لر كه فرض مذكور اوزره هجوملرى خديعه يه مشابه وخديعه دن تحرز
مسلمينه لايق اولديغى كبى مشابه خديعه دن دخى تحرزلرى لايق ايدوكى ظاهر وغير مشتبه در اما صورت سابقه كبى
اهل حرب قتال مسلمين ايچون ارسال جنود ياخود امام المسلمينه نبذ عهد ايچون ارسال وفود برله نقض عهود
طرفلرندن موجود اولمق بشقه دركه آنده مسلمين عدم وصول اخباره جازم اولسه لر دخى هر طرفلرينه هجوم
وحمله يه عازم اولملرى جائزدر زيرا اولبابده نقض عهد كندو طرفلرندن ظاهر اولمغله نقض عهده آنلر مسلميندن
اعلم اوله جقلرى متبادر در حال آنكه ملكلرى اوزره لازم ايديكه اطراف مملكتنه اعلام ايتدكجه نقض عهده
عازم اولميه بو صورتده دخى مسلميندن بر سرحدك اهالیسی جوارلرنده بولنان اهل حربه هنوز خبر نقض عهدلرى
واصل اولمديغنه جازم اولسه لر لايق دكلدر كه قبل النبذ والاعلام قتاللرينه عازم اوله لر لكن بوبابده نبذ واعلاملرى
انجق على سبيل الاستحباب در يوقسه نقض عهد صنع ملكلرى ايله تمام اولوب آنده وقت وزمان معتبر اولمامغله
همان هجوم وحمله لرى جائز وصواب در اما نقض عهود امام المسلميندن واقع اولمق بشقه دركه آنده نبذ
واعلام امام اوزره واجب اولمغله ملكلرندن خبر واصل اوله جق مقدارى زمانه دك امهاللرى مستوجبدر
والحاصل على كلا التقديرين نقض عهودده حال ملوكه اعتبار اولنور كه دارلر دار الحرب ودار ذمت ودار امان
عد اولنمسنده منعسى مداردر ومنعسى دخى انجق ايچنده نافذ الحكم اولان سلطانله استحصار اولنور حتى بر دارك
سلطانى حربى اولدقده دار مزبوره حكم دار الحربده ادخال وايچنده بولنانلردن اسلام ياخود ذمتله معروف اولان
اشخاصدن غيريلرين سبى ايلمك استحلال اولنور واكر بلاد حربدن مسلمينله موادعين اولميان قومك دارندن
بركمسنه موادعين اولان قومك دارينه امانله دخول بعده دار ثانيه دن دار اسلامه بلا امان حلول ايلسه مسلمين
ايچون اول كمسنه اوزره سبيل وصول يوقدر كه دار موادعينه امانله لاحق اولمغله اهل موادعه يه ملتحق اولمشدر
واهل موادعه استيمان جديد ايتمدين كلسه دخى دار بمزده آمن قيلنديغى كبى آنلره ملتحق اولنلر دخى آمن ومطمئن
قيلنورلر كذلك اول كمسنه نك اهل دارى بزمله موادعين اولان اهل دار ايله موادعين اولوب دار ثانيه يه
دخولدن صكره بزم دار بمزه حلول ايلسه ينه اوزرينه سبيل وصول يوقدر كه بينلرنده منعقد اولان موادعه لرى
بر برينه منزله اعطاء امانده نزول ايتمشدر كورمزميسنكه بزلر موادعينك دارلرينه ورود ايدوب اول كمسنه
دخى آنده موجود اولسه البته اوزرينه سبيل تعرضمز مسدود در پس اول كمسنه دار الحربده بزلردن آمن ايكن
دار بمزه خروجله امانمزدن خارج اولمق ممكن اولماز اما اول كمسنه دار موادعينمزه دخول ايتمدين همان
اهل دارى ايله موادعينمز ميانده منعقد اولان موادعه يه اعتماد ايله دارندن دار اسلامه حلول ايلسه فيء مسلمينه
موصول قيلنور كه بزمله اهل دارى ميانده عقد موادعه پذيراى حصول اولمامشدر كورمزميسنكه مسلمين
اكا كندو دارنده ظفر ياب اولسه لر فيء اوله جغى بى ارتيابدر كذلك مسلمين آنك اهل دارى اوزره هجومله
آنلرى اسير ايلمك شرعا جائزدر واول كمسنه دخى حكم مزبورده داخل ومنحصردر پس وجه مشروح اوزره
دار بمزده حاصل اولدقده كندو ايله موادعينمز بينلرنده منعقد اولان موادعه نك اكا نفعى اولمامغله فيء مسلمينده
داخل قيلنور واكر موادعينمزدن بركمسنه اهل حربدن موادعيلرى اولان قومك دارينه موادعه لرى اوزره
داخل اولوب بزلر دخى اول دارك اهلى ايله قتال واوزرلرينه استيلا وغلبه يه نائل اولديغمزده اول كمسنه

ان بشرائه موادعينكزدم و بو قومله موادعه مز اولمغله دارلرينه كلشيدم ديو ادعا ايلسه بو قولى بلا حجة قبوله
سزا كوريلمز زيرا مسلمين آنى موضع اباحت نفس وماله بولدقلريدن صكره دعواى حرمتى مسموع اولماز
مكر كه مسلميندن اقامت بينه يه شروع ايليه اولبابده بينه سى قبول واماني معتبر ومشروع كوريلور زيرا دعواى
موادعه يه دعواى عقد ذمت منزلتنه انزال اولنوب شخص معهود دخى بن ذمى ايدم بو دياره تجارت ايچون كلشيدم ديمش
اولسه اسير وقتلى حلال اولمديغى كبى مانحن فيهده دخى حلال اولميوب حكم امانده ادخال اولنور واكر
موادعينمز اولان اهل دارى موادعينمز اولميان اهل دار اسير ودارلرينه ايصال ايدوب ياخود اهل دار موادعينك
بعضلرى كندو اهل دارلرى اوزره خروج ومحاربه ايله اهل دار غير موادعينه التحاق واتصال ايلدكلريندن صكره
مسلمين اهل دار غير موادعين اوزره استيلا ايله خوشحال اولسه لر اول قوم ماسورين وملحقين دخى فيء مسلمينه
ادخال اولنورلر زيرا صورت التحاقلرنده كندو اهلى دارلريله منابذين ومحاربين اولملريله اهل دار اخرادن محسوب
اولدقلريدن بينمزده باعتبار الدار ثابت اولان حكم موادعه مسلوب اولمشدر كذلك صورت اسيرلرده اهل دار
اخراده مقهور ومامور نفسلرندن رشته تملكدن ممنوع ومقصور اولملريله آنلرده حكم دار اخرى ظهور ايلمشدر
اما دار اخرايه امانله دخوللرى بشقه دركه مستامنين امانله داخل اولدقلرى دارك اهلندن عد اولنمازلر
كورمزميسنكه اهل حرب دار بمزه استيمانله داخل اولدقلرنده ينه كالاول دارلرينه منسوبين اولوب مسلمين
آنلرى اسير ودار بمزه ادخال ايدوب ياخود آنلر اهل دارلريله منابذه ومحاربه اوزره دار بمزه اهل ذمت
اولمق اوزره خروج ايتدكلرنده اهل دار بمزدن محسوبين اولورلر واكر اهل دار موادعه دن بر عورت اهل دار
اخرادن بر رجل ايله تزوج واول داره انتقال واولادى ظهور ايلدكدن صكره مسلمين اول دار اوزره استيلا ايله
مسرور اولسه لر اول عورت واولادى فيء مسلمينده مبسوط قيلنورلر كه عورت زوجنه تابعه در وزوجى غير دار
موادعه دندر كورمزميسنكه مستامنه اولان عورت دار بمزده مسلم ياذمى ايله تزوج ايلدكده اهل دار بمزدن
عد اولنور اما اهل دار موادعه دن بر رجل اهل دار اخرادن بر عورتى تزوج واولادى حصول اولندقدن صكره اول عورت
اولادى ايله بلا امان دار بمزه دخول ايلسه مسلمين ايچون كرك عورت وكرك اولادى اوزره سبيل وصول يوقدر كه
زوجنه متابعتله حكمى حكم اهل دار موادعه يه موصول قيلنمشدر كذلك دارين مرقومتين اهاليسندن بريسى
اهل دار اخرادن بر جاريه اشترا قيلسه اول دخى حكمده منكوحه ايله على السوادر كه جاريه نك مولاسنه متابعتى
عورتك زوجنه متابعته مماثل بلكه دخى اقوادر واكر اهل دار موادعه دار اخرى اوزره استيلا واهلنى كندولره
عبيد واما ياخود كندولره اداء خراج ايتمك اوزره عقد ذمت ايله ابقا ايلسه لر مسلمينك آنلره دخى تعرضلرى جائز وسزا
كوريلمز اما عبيد واما قيلدقلرى صورتده موادعه مز ايله مالكينه ثابت اولان امان املاكلرينه دخى ثابت اوله جغى
بى كماندر اما اهل ذمت قيلدقلرى صورتده قوم مذكورين اهل دار موادعه دن اولوب تحت يدلرنده مقهورين
اولمشلردر واهل دار موادعه دن معدود اولنلر اوزره مسلمين ايچون سبيل تعرض مسدود در نظيرلرى مسلمينله
اهل ذمتيدر كه دار اهل ذمت جمله دار اسلامدن تعداد اولنديغى كبى اهل دار موادعه نك دخى دار اهل ذمتلرى
جمله دار موادعه دن اعتداد اولنور اما بينمزده موادعه بولنميان اهل دار اخرى بلاد موادعين اوزره استيلا واهلنى
معامله مشروحه اوزره استبقا ايتمش اولسه لر بو صورتده اول ايكى دارك هر برينه هجوم مسلمين جائز وسزا
كوريلور كه بيان سابق اوزره مقهورين حكم دارده قاهرينه تابع وقاهرينله ميانه مزده عقد موادعه غير واقعدر
وبز بو اصلى قريبا بيان وحكم دارده معتبر اولان سلطان وظهور احكام ايدوكنى افاده واعلان ايلديك پس
موادعينمز دار اخرى اوزره استيلا ايدوب اول دارده حكم نافذ حكم موادعين اولمش ايسه دار مزبوره دار موادعه دن
تعداد اولنور اما عكس قضيه اوزره اول ايكى دارده حكم نافذ حكم سلطان دار اخرى ايسه ايكيسى دخى دار
موادعه دن اعتبار واعتداد اولنماز مؤلف كريم الخصال اكرمه الله تعالى باكرم النوال ديركه مسلمين دار الحربده
برحصنى محاصره ايله اشتغال بعده اول حصندن منصرف اولملرى اوزره اهل حصندن اخذ اموال ايلسه لر
مال مزبور على طريق القهر والغلبه اخذ اولنمغله تخميس اولنوب فيء مسلمينده ادخال اولنور اما مسلمين هنوز
ساحه لرينه نزول ايتمدين امام المسلمينه ارسال رسول ومال معلوم اوزره برمدت موادعه برله نيل مأمول ايلسه لر
آنده حكم شرعى بشقه دركه مال مزبور بطريق القهر والغلبه محصول اولميوب همان اهل حرب على وجه الرضاء
آنى مبذول قيلدقلرنده امام المسلمين دخى اعزاز دين واذلال مشركين ايچون اخذ وقبول ايتمش اولديغندن خراج
وجزيه منزلته نزول ايتمكله وجوب تخميسى مشروع ومعقول كوريلمز واهل ذمتدن نقض عهد ايدنلر دخى اعطاء

ما الله مواد عه مسلمينه طالب اولد قلرنده مال مزبورى اخذ ايلمك حق مسلمينده جائز و مناسب كورلور كه
اهل ذمت نقض عهد ايله صار اهل حرب كبى محارب اولسالردخى امامرتدين بشقه‌در كه بيانى سابق اوزره آنلردن
موادعه ايچون اخذ جعل ايلمك جائز ولايق دكلدر نكته سى اولدر كه قتل مرتد بطريق الحد واجب اولمغله
اخذ مال الله تركى جائز اولديغى كبى تأخيرى دخى جائز ومناسب كورلمز اما اهل ذمتدن نقض عهد ايدنلرى قتل ايلمك
بويله دكلدر كورمزمى سنكه بونلر تجديدا ذمى قبوليله كالاول اداء خراجه راضى اولسه لر ذمتلرينه مساعده ايله
اخذ خراجلرى جائز ومرضى كورلور وحكم معهود حق مرتدينده مفقوددر پس فريقين مذكورين بيننده
بطريق الموادعه اخذ مالده دخى متوال مشروح المآل اوزره در لكن مرتدين بهرسنه رجاللرندن يوز رأس و يرمك
اوزره مصالحه يه طالب اولسه لر حق امامده بو وجه اوزره مصالحه لرى جائز ومناسب كورلور كه اخذ رجالله
موادعه لرى اخذ مالى مستوجب دكلدر زيرا استرقاق مرتدين جائز اولمامغله همان اخذ اولنان يوز رأس
رجال اوزره عرض اسلام اولنوب قبول ايدرلرسه سالم قيلنوب ايتمزلرسه قتللرى التزام اولنور پس موادعه مرقومه ده
رجال مأخوذينده اقامت حكم شرعه طريق موصل اولمغله حكم صحت واستقامته متوصل اولمشدر كذلك
بهرسنه نسا وصبيانلرندن يوز رأس و يرمك اوزره مصالحه يه طالب اولسه لر حق امامده بو وجه اوزره مصالحه لرى
دخى جائز ومناسب كورلور زيرا مرتدين قبول اسلام ايتمدكلرى صورتده رجاللرنده حكم شرعى وجوب قتل
اولديغى كبى نسالرنده دخى اسلام اوزره اجبار اولمغله موادعه مرقومه ده نساء مأخوذه ده اقامت حكم شرعه
مداردر بو قسمه موادعه مرقومه ده مرتدين اوزره اشتراط مال بولنماديغى بديداردر ومسائل محرره ده بهرسنه
اخذ اولنان رؤس مرتدين غير معينى اولوب موادعه ايله دخى مأخوذين وصغيرلرى آمنين اولملريله بعد الاخذ
هيچ برينى استرقاقى جائز وسزاوار اولميوب همان حكم شرطله اخذ ايلدكلرى غيره اسلام اوزره اجبار ايدرز آنلر دخى
قبول اسلام ايدرلرسه كما كان احرار قيلنورلر اما مسائل مزبوره ده مرتدين ابتداء سنه ده نسا وصبيانلرندن يوز عدد
رؤس معينه و يرمك اوزره مصالحه يه طالب اولسه لر حق امامده بو مصالحه يه مساعده نامشروع ونامناسبدر زيرا
فرض مذكور اوزره امام رؤس معينه يه شامل اولميوب مرتدين دخى اهل دار الحرب اولدقلرندنصكره نسا
وصبيانلرى جائز الاسترقاق اولمغله رؤس مرقومه بعد الاخذ مماليك مسلمينده داخل قيلنملريله موادعه ده آنلرى
شرط قيلمق مال آخرى شرط قيلمغله متعادل اولور و بر قريبا بيان ايلديك كه اول بابده شرط مال تجويز
واستحلال اولنماز لكن بويله ايكن امام موادعه مرتدينده اخذ مال ايتمش اولسه مال مزبور بردخى اوزرلرينه
رد اولنميوب فئ مسلمينده ادخال اولنور كذلك رؤس معينه مرقومه يى دخى اخذ ايتمش اولسه جمله سى مماليك
مسلمينه الحاق واسلام اوزره اجبار ايله استرقاق اولنورلر اما ابتداء سنه ده رجاللرندن يوز عدد رؤس معينه و يرمك
اوزره موادعه يه راغب اولسه لر بو موادعه يه مساعده جائز ومناسب كورلمز زيرا استرقاق رجال مرتدين شرعا
بو وجهله ممكن اولمامغله كرك معين وكرك غير معين موادعه ده آنلرى شرط قيلمق مرتدين اوزره اشتراط خراجى
متضمن اولماز واكر امام المسلمين عربدن عبده اصنام اولان برقومله قتال ايدوب قوم مرقومين دخى طلب موادعه يه
اقدام ايلسه لر بونلر دخى موادعه لرى جميع احكامده موادعه مرتدينله همحالدر زيرا مرتدين كبى عربدن عبده
اصنام دخى استرقاق اولنميوب آنلردن سيف واسلامدن غيرى نسنه قبول اولنماديغى معلوم علماء آفاقدر
الحق مرتدينله مابينلرنده فرق واحد نمايان در كه قوم مرقومين بهرسنه رجاللرندن يوز رأس و يرمك اوزره طالب امان
اولسه لر حق امامده اول وجه اوزره اعطاء امان جائز وشايان كورلمز اما مرتدين بشقه در كه ذكر وبيان اولندى
بويله ايكن امام مصالحه مرقومه لرينى التزام ايدرسه كركدر كه شرط قيلنان يوز رأس رجال عربدن اخذ ايتميوب
همان رقيقلرندن اخذه اقدام وآنلرى دخى موضع خراجه وضع ايتمكه اهتمام ايدرز ومقتضاى مزبور موادعه لرنده
اوزرلرينه اشتراط مالى متضمن اولمغله عدم جوازى مبين اولمشدر امام مرتدينده رؤس مأخوذه رقيقلرندن
تعيين اولنمق لازم اولماز وتعيين اولنمق دخى اشتراط مالى مستلزم اولماز نكته سى اولدر كه عبيد مرتدين بعد الاخذ
قبول اسلام ايتمزلرسه آنلره دخى احرار مرتدين كبى قتللرى التزام اولنمغله رؤس مأخوذه عبيدلرندن تعيين اولنمق
هيچ فائده يى استلزام ايلمز اما عربدن عبده اصنامك رقيقلرى استحقاق قتلده احرارلرى كبى دكللردر حتى
اوزرلرينه مسلمين استيلا ايلسه لر آنلرى قتل ايتمزلر بناء عليه رؤس مأخوذه عبيدلرندن تعيين اولنمقده مسلمينه فائده
واردر وشرطامده كورلك مقتضاسى مسمايه استدامت ملك اوزره تملكدر وقتيله عرف اول تملكه محلدر احرارلرى
دكلدر ومؤلف اصلا ماب اصل كتابده مرتدينله مشركين عرب ميانده فرق آخرى اشراب واول بابده مزيد اطناب

ايلشدر خلاصه سى اولدر كه مرتد اسلامدن بعد الاقرار رجوع ايتمكله على طريق الحد قتلى واجب ومشروعدر
كورمزمى سنكه بعد الارتداد رسالت ياخود طريق آخر اوزره دار عزه امانله داخل اولسه بردخى دار الحربه
رجوعنه رخصت و يرلميوب همان اوزرينه عرض اسلامه مبادرت وقبول ايتمزسه قتلنه مباشرت اولنور نظيرى
شول كمسنه در كه قصاصا قتله مستحق اولدقدنصكره دار الحربه لاحق اولوب بعده رسالت ياخود طريق آخر
اوزره امانله دار عزه دخولى متحقق اولمه آنك دخى دار الحربه رجوعنه رخصت و يرلميوب همان قتلنه مبادرت اولنور
اما عربدن عبده اصنام فى الاصل داخل اسلام اولمامشلردر كورمزمى سنكه آنلردن رسالت ياخود طريق آخر ايله
دار عزه امانله داخل اولنلرينه رجوع داررلنده رخصت نائل اولورلر حتى قوم مرقومين رسول الله صلى الله تعالى
عليه وسلم حضرتلرينه امانله ورود والتجا ايدرلر ايدى ورسول الله صلى الله عليه وسلم آنلرى تأمين وامانلرينه وفا
ايدرلر ايدى پس عندمزده ظاهر ومتحقق اولمشدر كه مشركين عرب بطريق الحد قتله غير مستحقلردر
ومدعاى مزبوره دليل اولدر كه مرتدينده استرقاق اولنان نسا وصبيان اسلام اوزره جبر ايله تنكيل اولنوب
مرتديندن تهود وتنصر ايدنلرك اكل ذبيحه لرى وبعد الاسترقاق ملك يمينله وطى نسالرى تحليل اولنماز اما
مشركين عرب بويله دكلدر كه آنلرك استرقاق اولنان نسا وصبيانلرى اسلام اوزره بلا اجبار فئ مسلمينه ادخال
اولنوب اهل كتابدن اولنلرينك اكل ذبيحه لرى وبعد الاسترقاق ملك يمينله وطى نسالرى استحلال اولنور ايشته
بونيانله مشركين عرب قتله بطريق الحد مستحق اولمدقلرى نمايان اولمشدر بناء عليه مشركين عرب بهرسنه
رجاللرندن يوز رأس و يرمك اوزره مسلمينله موادعه ايتدكلرنده رؤس مرقومه احرارلرينه مصروف قيلنميوب
انجق بعد الامان محل تملك اولان رقيقلرينه معطوف قيلنور توضيحى اولدر كه صورت مزبوره ده احرارلرندن
اخذ اولنسه استرقاق اولنمدقلرندن بشقه اماتيز آنلره متناول اولمغله قتللرى دخى غير ممكن اولديغندن اخذلرى
مسلمين ايچون هيچ فائده يى متضمن اولماز اما مرتدين بشقه در كه امان واقع آنلرى قتله غير مانعدر حتى احرارلرندن
يوز رأسى اخذ ايتديكمزده اوزرلرينه عرض اسلام ايدوب قبول ايتمزلرسه قتللرينه اقدام ايدرز وعربدن اهل
كتاب اولنلرك احكامى غير عربدن مشركين سائرينله متساويه الاقدام اولمغله آنلردن دخى موادعه اوزره اخذ
خراج ايلمك حرام اولماز زيرا آنلر عقد ذمته طلبكار اولدقلرنده مساعده مسلمين جائز وسزاوار بلكه حقير وذليل
اولدقلرى حالده على وجه الانقياد اعطاء جزيه يى تشريع ايلين حتى يعطوا الجزية عن يد وهم صاغرون
نظم جلالت نشارى انجق عربدن اهل كتاب حقلرنده نازل اولديغى آشكاردر ورسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم
حضرتلرى نصاراى عربدن اهل نجرانله بهرسنه بيك ايكى يوز حله كه هر حله ازار ورداكبى ايكى لباسدن عبارتدر
و يرملرى اوزره مصالحه بيورمشلر ايدى وحضرت عمر رضى الله عنه عربدن بنى تغلب اوزره وضع جزيه مراد
ايتدكلرنده بنى تغلب قبول جزيه دن استنكاف ايدوب زكوة اموالليرين ايكى قات و يرملرى اوزره مصالحه بابنده
استرحام واستعفاف ايلدكلرنده جناب فاروق مرامليرنه اسعاف ايدوب بعده هذه جزية فسموها ماشئتم
يعنى بو زكوة ناميله و يرديكيكز جزيه در سزديلديكيكز اسم ايله اكا تسميه ايديكز ديو اجراء حكم شريعت ايله
رفع نزاع وخلاف ايلدى پس نصوص مبينه ايله عربك اهل كتابندن جواز اخذ جزيه متبين اولدقده اكا قياسله
على سبيل الموادعه جواز اخذ ماللرى عندمزده متعين اولمشدر ومؤلف كثير الافضال مدعاى مشروح المآل اوزره
قياسدن بشقه حسن بصرى رضى الله عنه دن مأثور اولان اثر جلالت اشتمال ايله استدلال ايلمشدر كه قال امر رسول الله
صلى الله عليه وسلم ان يقاتل العرب على الاسلام فلا يقبل منهم غيره وامر ان يقاتل اهل الكتاب على الاسلام فان ابوا
فالجزية يعنى رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرى عربله اسلام اوزره قتال ايدوب آنلردن اسلامك غيرى
قبول اولنمامق اوزره امر ايلديلر وعلى الاطلاق اهل كتاب ايله اسلام اوزره قتال ايدوب امتناع ايدرلرسه
جزيه اوزره قتاله امر ايلديلر مترجم فقيردر كه قوم مذكوريندن على سبيل الموادعه اخذ اولنان مال فى الحقيقه
جزيه اولمه قياسله استدلالده خلل بولنوب دكل ايسه اثر مشروحله استدلال مختل اولور مكر اثرده وارد اولان
لفظ جزيه قصه بنى تغلبده تقديم اولنديغى كبى جزيه حقيقيه وحكميه دن تعميم اولنه انتهى بناء عليه
امام المسلمين قوم مرقومينله بهرسنه يوز رأس و يرملرى اوزره موادعه ايلسه بو عقدى جائز ومناسبدر انجق
اول نفوس ذرارينلرندن اخذ ايتميوب انجق رقيقلرندن اخذ ايلمك واجبدر كه اماتيز نفوس وذرارلرينه
شامل اولمغله اخذلرى غير قابلدر حتى اخذ ايتمش اولسه اخذى فائده مسلمينى مستلزم اولمامغله ينه اوزرلرينه
ردى لازمدر اما رؤس مشروطه نك قيمتلرى اولمق اوزره دراهم ودنانير اعطاسنه عازم اولورلرسه آنى اخذ ايلمك

لازمدر كه امان كبى جنس مالدن اولميان شيئله رقيق كبى جنس مالدن اولان شيئ مباد له ده على الاطـلاق
شرط اولنان رؤسده حكم شرعى وجه مشروح اوزره اخـذ قيمتلرى علازمدر واكر قوم مرقومين فى الاصـل
غير موادعين ايكن هررأس سنده بيتا وصبيانلرندن يوز رأسى افراز وشونلرى اخذ ايتمك شرطى اوزره بزه امان
ويريكز ديو مسلميندن نياز ايلسه لر رؤس مذكوره جائزة الاسترقاق اولوب فى الاصل تحت امانده داخل اولمدقلرندن
مساعدهٔ مرامرلرينه جواز ويريلور وبيلـك كركدر كه موادعات مشروحه دن هر موادعه كه امام آنك ضمننده
اخـذ جعله اقدام ايتمش اوله هرنه زمان نقضنده نفع مسلمينى ملاحظه برله مراد ايدرسه نقضه اهتمام ايدر
اما اولبابده غدردن احتراز ايچون اطراف بلادلرينه خبر واصـل اولنجيه دك نبذ وامهالى التزام ايدوب درجنك
اول قتاللرينه اقتحام ايتمك لازمدر وهر موادعه كه ضمننده اخذ جعله اقدام ايتمش اوله آنده دخى اكرچه هرنه زمان
ملاحظهٔ نفعـله مراد ايدرسه جواز نقضى مالا كلامدر لكن بو تقدير اوزره جعـل مأخوذ دن مدت باقيه نك
حصه سنى رد ايلمك اوزره بنه الزام اولنور حتى اوچ بيك دينار مقبوض اوزره اوچ سنه موادعه ايتمشيكن برسنه دنصكره
نقض موادعه يه عازم اولسه آنك ايكى ثلثنى رد ايلمك لازمدر كورمزميسنكه همان عقيب موادعه ده نادم اولوب
نقضه عازم اولسه جميع مالى رد ايلمك لازمدر پس معناى مزبور بعض مدت مرورنده بعض مالى رد ايتمكى
مستلزمدر امامدت موادعه تماما منقضيه اولسه موادعهٔ مزبورهٔ انحلال اولمغله قتاللرى بلا نبذ استحـلال
اولنور انجق آنلردن موادعهٔ سابقه ايله دار يمزده حاصل اولان مدت منقضيه اولسه دخى مأمنه واصل اولنجيه دك
حكم امانده داخـل قيلنور زيرا دار يمزده حصولى امان اوزره واقع اولمغـله مأمنه بالغ اولمدقجه حكم امانى
مرتفع اولماز والله تعالى اعلم بالصواب

باب الموادعة مما يصالح عليه المسلمون المشركين فيسعهم قتالهم بعـده اولا يسعهم * يعنى مسلمين مشركينله
اوزرينه مصالحه ايتدكلرى بعض شروطدن ناشى عقد موادعه ايتمشلر ايكن بنه مشركينله قتاللرى جائز ياخود
غير جائز اولان مواضعى فرق وتفصيلده فصل فاصل لازم التحصيلدر مؤلف صواب انديش صانه الله تعالى
يوم الحساب عن كل تشويش ديركه مشركيندن برعسكر بعض مداين مسلمينى محاصره ايتملريله مسلمين نفوس
وذراريلرى اوزره خوفه ذاهب اولوب مشركينه خطابله سزه اون بيك دينار ويره ليم اوزريمزدن قالقوب
بلاديكزه كيتمك اوزره ديو عرض مطالب ايتدكلرنده مشركين دخى اظهار رضا وقبض جعله كسب ارتضا
ايلدكلرندن صكره مشركين هنوز اوزرلرندن منصرف اولمادين ياخود منصرف اولوب هنوز بلادلرينه واصل
اولمادين مسلمين آنلردن ضعف وخلله مطلع اولسه لر اوليا بده نبذ عهده محتاج اولمايوب كمال غفلتلرنده
دخى اوزرلرينه هجوم له قتـل واسرلرى جائز وواسع كورليلور زيرا مسلمين آنلره اعطاء امان ايتميوب انجـق
اوزرلرندن منصرف اولملرى ايچون مالليرين نفوس وذراريلرينه فدا قيلمغه شتابان اولمشلر اولوب مشركين
دخى مسلمينى محاصره برله اخذ اموالرنده ظالمين اولدقلرى نمايان اولمغـله وقت قدرتده مسلمين آنلردن
انتقام ايلمك جائز وشاياندر قال الله تعالى ولمن انتصر بعد ظلمه فاولئك ما عليهم من سبيل يعنى البته اول كسنه لركه
كندويه ظلم اولندقدنصكره ظالمدن انتقام ايليه اول كسنه لر اوزره عتاب وعقابله اصلا سبيل يوقدر وقال تعالى
اذن للذين يقاتلون بانهم ظلموا وان الله على نصرهم لقدير مترجم فقير ديركه بو آيت شريفه ده يقاتلون كلمهٔ
منيفه سين نافع وابن عامر وحفص رحمهم الله تعالى بناء مفعول اوزره قرائت وسائر قراء رحمهم الله تعالى بناء
فاعل اوزره روايت ايتمشلردر معناسى طرف مشركيندن قتـال اولنان مؤمنين ايچون ياخود مشركينله قصد قتال
ايلين موحدين ايچون مباشرت قتالده اذن ورخصت ويريلـدى طرف مشركيندن ظلم اولندقلرى سببيله
وعلى التحقيق الله تعالى آنلره نصرت ايتمكه البته قادر ومقتدردر ديمكـدر وما نحن فيهده مدعاى مذكور اوزره
استدلالده معناى مزبور كافى اولمغله اول مقدار ايله اكتفا اولندى بقيهٔ مزاياسى كتب تفاسيردن طلب واستقصا اولنه
انتهى وهم نبذ عهده احتياج انجق غدردن احتراز ايچون اولوب عدم نبذ ايله غدر دخى انجق مسلمين آنلردن
اخذ مال ايلدكده ظاهر اولوب ما نحن فيهـه كبى انصرافلرى اوزره بطريق الرشوة اعطاء مال ايلدكلرنده ظاهر
اولمديغى واضح وممتازدر اما مسئلهٔ مرقومه ده مسلمين مشركينه خطابله سزكله مصالحه ايده ليم اوزريمزدن
قالقوب بلاديكزه كيتمك شرطيله سزه اون بيك دينار اعطا مز اوزره ديو بسط كلام ياخود مشركين مسلمينه خطابله
بزمله مصالحه ايديكز اوزريكزدن قالقوب بلاديمزه كيتمك شرطيله بزه اون بيك دينار اعطا ايدكز اوزره ديو عرض مرام
ايتمش اولسه لر بو صورتلرده مسلمين نبذ عهد ايتمدكجه ياخود مشركين بلادلرينه رجوع ايتمدكجه حمله وهجوملرى

حرام اولور زيرا بين الفريقين صلح وموادعه معقود اولدقدنصكره قبل وصول المأمن بلا نبذ قتاللرى غدر وامانده ن
معدود وحرمت غدر دخى مشهور ومشهوددر ومصالحه وزن مفاعله اوزره جارى اولمغله عقدى مسلمين ومشركين دن
فريق جانبدن واقع اولورسه البته جانب آخره دخى شامل وسارى اولور كذلك احد الفريقين فريق آخره خطابله
نسالمكم سزكله مسالمه ايده ليم ياخود نتاركم سزكله متاركه ايده ليم ياخود نوادعكم سزكله موادعه ايده ليم
ياخود تؤمنونا ونؤمنكم سز بزه امان ويريكز بزدخى سزه امان ويره ليم ديو بسط كلام ايلسه لر بنه قبـل وصول
المأمن بلا نبذ قتاللرى حرام اولور كورمزميسنكه احد الفريقين فريق آخره اوزره شرط بدل ايتمشيكن الفاظ
مذكوره دن بريني ذكر ايلدكلرندنصكره بلا نبذ قتاللرى حلال اولماز پس شرط بدلده دخى استحلال اولنماز
اما مسئلهٔ اولاده مسلمين بلا ذكر البدل همان مشركينه اوزريمزدن قالقوب كيديكز ديوب مشركين دخى
امتثال ايلسه لر مسلمين تعاقب ايدوب بلا نبذ قتال وقتللرى حلال كورليلور پس مشركينه انصرافلرى اوزره اعطاء
مال ايتدكلرنده دخى استحلال اولنور ومصالحه وموادعه دن صكره قتاللرى بلا نبذ حلال كورلملك انجق بلوغ
مأمنلرينه دك مد وايصـال اولنوب بلوغلرندن صكره قتاللرى استحلال اولنور زيرا موادعهٔ مشروحه مسلميندن
على الاطلاق انصرافلرى اوزره واقع اولوب انصرافلرى دخى بحسب العاده جانب مأمنلرينه اوله جغى ظاهر
وشايع اولمغـله ما نحن فيهده مسلميندن انصرافلرى انجق مأمنلرى اولان دار الحربه راجع اولمغله حاصل اولور
وكلام مطلق دلالت عرفله مقيد قيلنق امر محققدر واكر مسئلهٔ مرقومه ده مسلمين مشركينه خطابله سزه
شوقدر نسنه اعطا ايده ليم بزدن منصرف اولنجيه دك بزمله مقاتله ايتمكز اوزره معناسنى نعطيكم كذا على ان
لا تقاتلونا حتى تنصرفوا عنا لفظى ايله ادا قيلسه لر بو دخى ذكر مصالحه وموادعه ايله على سوادر كه مقاتله باب مفاعله دن
اولوب وقوعى جانبيندن حاصل اولمغله ذكرى موجب موادعه اولان جانبيندن اشتراط ترك قتالى مشتمل اولمشدر
وموجب عقد ايله تصريح همان لفظ عقد ايله تصريح منزلنه نازلدر واكر سزه شوقدارى نسنه اعطا ايده رز
اوزريمزدن منصرف اولنجيه دك بزدن برفردى قتـل ايتمكز اوزره مفهومنى نعطيكم كذا على ان لا تقتلوا منا احدا
حتى تنصرفوا عبارتيله تفهيم ايتمش اولسه لر بو صورتده بلا نبـذ هجوملرى تجويز وتسليم اولنور كذلك سزه
شومقدارى نسنه اعطا ايده رز بزدن برآى كف يد ايتمكز اوزره مفهوم منيفنى نعطيكم كذا على ان تكفوا عنا شهرا
عبارتيله تعبير ايلسه لر بنه بلا نبذ قتاللرى تجويز وتقرير اولنور كه بو عبارهلرده اهل اسلام نفسلرى اوزره اهل حرب
ايچون كرك صريحا وكرك دلالة شرط امانى التزام ايتمشلردر اما سزكله مصالحه ياخود موادعه ايده رز بزدن
برآى كف يد ايتمكز شرطيله سزه شومقدارى نسنه اعطا مز اوزره مؤداسنى نصالحكم اونوادعكم على ان نعطيكم
كذا على ان تكفوا عنا شهرا لفظى ايله ادا ايتمش اولسه لر بو صورتده قبـل انقضاء الوقت نبذ ايتمدكجه قتاللرى جائز
وسزا كورلمز زيرا لفظ مصالحه ياخود موادعه يى تصريح وبيانله اهل حرب ايچون مدت معينه ده نفسلرى
اوزره شرط امان ايلمشلردر وموجب موادعه حرمت قتـال اولوب حرمتلر دخى توقيتى محتمل اولمغـله موادعه
دخى توقيته متحمل اولديغندن شهر معين منقضى اولدقجـه حكم امانلرى منتهى وزائل اولماز لكن عقد مرقوم
غرهٔ هلالده پديدار اولمش ايسه انجق شهر هلالى معتبر اولوب تمام ونقصانه اعتبار اولنماز اما اثناء شهرده استوار
قيلنمش ايسه تماما اوتوز كون اوزره حملى برقرار اولور زيرا شهورده هلال اصل اولوب ايام ثلثين بدل ايدوكى
صوموا لرؤيته وافطروا لرؤيته فان غم عليكم فاكملوا شعبان ثلاثين يوما يعنى رؤيت هلال رمضانده صائم اولوب
رؤيت هلال شوالده افطار ايديكز واكر هلال اوزريكزه مختفى ومستور اولورسه شهر شعبانى اوتوز كونه اكمال
بعده صيامله اشتغال ايديكز حديث شريفندن معلوم وبدله مراجعت قيام اصله ممكن اولميوب انجق فوات
اصله ممكن اوله جغى امر مجزومدر واكر مسلمين اهل حربله سنهٔ مستقبله ده كف يدلرى اوزره مصالحه يه ابتدار ايتمش
اولسه لر عقد صلحلرى غرهٔ هلالده پديدار اولمش ايسه سنهٔ معهوده اون ايكى شهور هلاليه اعتبار اولنور
قال الله تعالى ان عدة الشهور عند الله اثنى عشر شهرا اما اثناء شهرده استوار اولمش ايسه بو صورتده
شهور آتيه دن اون برشهر هلاله اعتبار وايچنده عقد صلح اولنان شهر دخى ايامله اعتبار اولنوب اول شهردن
ايام باقيـه عد وشمار واون اوچنجى شهردن اكا ضم ايله اوتوز كونه ابلاغ مقـدار قيلنور وقول مذكور
امام ابو يوسف وامام محمد رحمة الله عليهما نك قول منصورلريدر اما عنـد ابى حنيفة رضى الله تعالى
عنه مسئلهٔ مزبوره ده جميع شهور ايام ايله اعتبار وهر برى اوتوز كونه ابلاغله تكميل مقـدار قيلنور
و بو شرح المختصرده عدت واجاره مسائلى مياننده بو اختلافلرين بسط وبيان ايلديك وامامين همامين توجيـه

مطلب المطلق من الكلام يتقيد بدلالة العرف

مطلب الحرمات تحتمل التوقيت

مطلب الاهلة اصل فى الشهور والايام بدل عنها

مطلب تفصيل الشهور والايام والسنة

مقاللرنده شو وجهله استدلال ایدرلر که بدله مراجعت انجق فوات اصل تحقق اولدقده ممکن اولوب فوات اصل
دخی انجق شهر واحدده متعین اولمشدر اما ابو حنیفه رضی الله عنه تعلیل کلامنده بو نهج اوزره بسط مرام
ایدرکه مسئلهٔ مزبوره ده شهر اولك اکمال ثلثین ایله تمامه واصل اولمدقجه شهر ثانی داخل اولماغله آنك دخی
دخولی شهر اولك کبی وسط شهرده حاصل اولور کذلك شهور باقیه دخی شهر اول وثانی کبی جمله سی وسط شهرده
داخل اولورلر مترجم فقیر درکه بعض صورده بعض شهور غرهٔ هلاله مصادف اوله جغی ظاهر اولمغله
تعلیل مزبور اولبابده قاصر ایدوکی امر باهردر انتهی واکر مسلمین اهل حربه بز سزه کراع وسلاحمزی
ویره لم سز دخی بزه بیك دینار ویروب اوزر یمزدن قالقوب کیتمك اوزره دیو بسط مقال ایلسه لر بو صورتده بلا نبذ
قتاللری استحلال اولنور زیرا عقد مذکور میانلرنده بیع جاری مجراسنده جاریدر وبیع جاری بین المتبایعین
دلیل امان عد اولنمقدن عاریدر بوند نصکره مجرد قالقوب کیتملرینه طالب اولملری نفسلری اوزره اشتراط امانلرین
موجب اولماز امانسز کله مصالحه یا متارکه یامسالمه ایده ر بز سزه کراع وسلاحمزی ویرمك شرطیله سز دخی
بزه بیك دینار ویروب اوزر یمزدن منصرف اولمق اوزره دیو تعبیر ایتمش اولسه لر قبل بلوغ المأمن بلا نبذ آنلر ایله
قتاللری تجویز وتقریر اولنماز که جانبینه دلیل امان اولان لفظ مصالحه متحقق ایکن انضمام بیعله حکم مصالحه یه
تغیر لاحق اولماز وصورت مفروضه ده اهل حرب هنوز دار اسلامده ایکن مسلمین نبذ عهد ایله قصد قتال ایلسه لر
بودخی تجویز واستحلال اولنماز که اهل حربدن اخذ مال ایتمشلردر واخذ مال اولنسان مصالحه ده رد مال
اولنمادقجه تمام نبذلری عدیم الاحتمالدر بلکه لازمدرکه اهل حربه سز اخذ ایلدیکیکز کراع وسلاحی بزه رد ایدیکز
بز دخی دنانیریکزی سزه رد ایده لیم بعده سزکله قتال ایده لیم دیو اولا عرض مرام ایدوب بعده اهل حرب دخی
رضا ویرلرسه بر بر ینه رد ایلدکلرندنصکره نبذلری رسیدهٔ تمام اولمغله دیلرلرسه قتاله اقدام ایده لر اما اهل حرب
رد مأخوذلرینه رضا ویرمزلرسه بو صورتده مسلمین دخی مأخوذلرین رد ایتیوب همان نبذ ایله ابتدا بعده قتاله
اعتنا قیلملری جائز وسزا کوریلور که اهل حرب رد مأخوذلرندن امتناع ایتدکلرنده مأخوذلرین مأخوذ مسلمینه
مقابل قیلمدقلری نمایان اولوب همان بدلدن عاری بر مصالحه درمیان قالور و بو مثللو مصالحه ده بر شیئی رد لازم
اولمیوب همان بعد النبذ قتاله قیاملری جائز ومتقوم اولور واکر مسلمین اهل حربه کراع وسلاحلرین ویرمك
شرطیله منصرف اولملری اوزره مصالحه یه مائل اولوب آنلر دخی قبول وعقد موادعه وانصرافله مأمنلرینه
واصل اولدقلرندنصکره دار الحربه مسلمیندن بر سریه داخل واول کراع وسلاحی اغتنام واخراجه نائل اولسه لر
کرك قبل القسمه وکرك بعد القسمه اصحاب سابقینی آنلره متوصل اوله مزلر زیرا آنلری اهل حربدن ممتنعین ایکن
طیب خاطرلری ایله اعطا ایتمشلردر وغنیمته بولنسان اشیاده مالك قدیمك حق اخذی انجق یدندن قهر ایله
اخذ اولنان اشیاده ثابت بولنسه طیب نفسله ویردیکی اشیاده غیر متثبتدر که قهر ایله اخذ اولنمقده مظلوم اولمغله
اهل غزا اوزره لازمدرکه آنی یدینه اعاده برله اکا نصرت وآندن دفع ظلمی ملتزم اوله لر اما طیب نفسله اعطاسی
قهر ایله اخذ اولنمغه مساوی دکلدر ویدندن قهر ایله اخذ اولنان مالك قدیمك بعد زوال الملك حق اخذی
خلاف قیاس اوزره وارد اولان نص ایله ثابت ومتحقق اولمغله من کل الوجوه اکا مساوی اولمیان نسنه حکم شرعیده
اکا ملحق اوله مز کورمزمیسنکه مسلمین فداء اسراء اسلامده بعض امتعه لرین ویرمش اولوب صکره غنیمتده
اول امتعه یه ظفریاب اولسه لر اعطالری طیب نفسلری ایله واقع اولدیغندن بر وجهله استرداد واستصحاب
ایده مزلر اکرچه اصل مسئله ده استشکال اولنوب ذکر اولنان کراع وسلاح اهل حرب مسلمینی محاصره ایتملریله
یدلرینه بطریق الظلم داخل اولوب علی سبیل القهر والاستیلا مأخوذلری منزلتنه نازل اولمغله مسلمینك آنده
حق اخذلری حاصلدر دیو اشکال اولنور لکن مسئلهٔ فدا ایله سبقت ایلین تنظیر واضحدن جواب اشکال مرقوم
ظاهر ومتضح اولمشدر که ذکر اولنان معنای ظلم فداء اسرا ده دخی موجوددر که اهل حرب حبس اسراء
مسلمینده ظالمین اولدقلرنده مسلمین بذل ماله مفادانلرنده صرف مجهود ایتمشلردر پس آنده حق اخذلری
ثابت اولمادقده مانحن فیهده دخی متثبت اولماز واکر اهل حرب هنوز اول کراع وسلاحی دار الحربه ادخال ایتمدین
اهل سریه دار اسلامده اوزرلرینه استیلا وکراع وسلاحی اغتنام واستحصال ایتمش اولسه لر بو دخی مسئلهٔ
سابقه ایله همحالدر زیرا مأخوذلری نفس اخذ ایله مملوکلری اولمشدر که مالکلری آنلری طیب نفسلری ایله
اعطا قیلمشلردر و بو مثللو سبب تملیك بیع وهبه ایله تملیك کبی قبضله تمام اوله جغی هویدادر اما بطریق الاستیلا
اخذ ایتدکلری یشقه درکه آنده دارلریله احراز ایتمدکجه مالك اوله مزلر زیرا آنده سبب تملك قهر واستیلادر بدز

وقهر واستیلا دارلریله احراز ایتمدکجه تمام اولماز وصورت مزبوره ده اول کراع وسلاح اهل سریه نك غنیمتلری
اولوب بعد التخمیس بینلرنده قسمت اولنور زیرا اهل حرب فرض مذکور اوزره دار یمزده اهل منعه بولنوب
طرف مسلمیندن آنلره اعطاء امان اولنمامشدر پس اوزرلرینه استیلا اولندقده آنلردن اخذ اولنسان غنیمت
اوله جغی نمایاندر نتکیم مسلمین اهل حربدن بلا امان دار اسلامده بولنان شخص واحد یاخود قوم غیر ممتنعین ایله
احرازدن اولان اسراء مسلمینك فدالری ایچون بعض امتعه ویرمك اوزره مصالحه ایتمدن مسلمین آنلرك
اوزرلرینه هجومه اقدام وکندولرین اخذ واسترقاق ومالرین نهب واغتنام ایلسه لر بو صورتده فدا ایچون
ویرلن امتعه بی اصحابنه رد ایتملری الزام اولنور اما مشرکین اهل منعه بولندقلرنده جواب مسئله بشقه درکه
حکم قبضلری انجق منعه لرینه اعتبار ایله تمام اولوب تحقق منعه لری دخی انجق دار اسلامده اهل منعه بولنوب
یاخود دارلرینه وصوللری ایله تام اولمغله مانحن فیه کبی امرین مذکورینك بری بولنمادقده تمام قبضلری ملحوظ
اولمیوب مال مدفوع ملك دافع اوزره باقی ومحفوظ قیلنور زیرا دافع اول مالی انجق فداء اسیر حر ایچون دفع
ایلدیکی معلوم واسیر حر بر وجهله مملوك اولدیغی امر مجزوم اولمغله بینلرنده واقع اولان عقد مصالحه
همان نفس عقد ایله یاخود اذنا قبضله مثبت ملك اولان مبادلهٔ حقیقیه ده منتظم اولمامغله مقبوضلرنده
موجب ملك اولان قبضلرینی اتمام ایچون دارلریله احرازلری لازمدر کورمزمیسنکه صورت مفروضه ده
اهل حرب سبیل اسراء احرازی تخلیه ایتدکلرندنصکره صاحب المتاع دار اسلامده یدلرندن متاعنی اخذه
قادر اولسه اخذی جائز وواسع کوریلور که اهل حربك آنی اخذلری حبس اسیر مسلم کبی ظلم اولان سبیله واقع
اولمشدر کذلك اخذیته مسلمیندن صاحب المتاعك غیری ظفریاب اولسه ینه صاحبنه ردی ایجاب اولنور
کورمزمیسنکه دارلرینه رجوع ایتمدین قبول اسلام ایلسه لر اول متاعی صاحبنه رد ایتمك اوزرلرینه الزام اولنور
لما اهل منعه بولندقلرنده حکم شرعی بشقه درکه آنده بعد الاسلام صاحبنه تسلیملری ایچون امر وابرام اولنمازلر
پس بو ایکی صورتده متاع مرقوم صاحبنك غیری ایادی مسلمینه واصل اولدقده صاحبه رد وعدم رده ینه
وجه مشروح اوزره نظام ویریلور واکر اهل حرب اول متاعی بطریق الاستیلاء اخذ واستلاب ایتمش اولسه لر
بو صورتده اهل منعه اولسونلر اولمسونلر دارلریله احراز ایتمدین قبول اسلام ایلدکلرنده صاحبنه رد ایلمك
اوزرلرینه ایجاب اولنور کذلك صورت مرقومه ده متاع مزبور صاحبنك غیری ایادی مسلمینه واصل اولدقده
بنا علی کلا التقدیرین وجوب رد حاصلدر اما فصل سابقده یعنی فداء اسرا ایچون بطریق الصلح اخذ ایلدکلری
صورتده اهل منعه اولوب اولمامالری میانلرنده معنای فارق اولدوکه اهل حرب اول بابده اهل منعه بولندقلرنده
حکم اسلام عسکرلرینده جاری اولمدیغی مالا کلامدرکه کندولر بالطوع حکم اسلامی التزام ایتمدکلرندن بشقه
منعه لری اعتبار ایله مسلمینده دخی ولایت الزام ظاهر الانقطاع والانفصالدر بناء علیه آنلردن معنای ظلم ظاهر اولسه
دخی قبضله مقبوضلرنده ثبوت ملکلرینه مانع اولمقده مؤثر اوله مز اما اهل منعه اولمدقلرنده حکم اسلام اوزرلرنده
جاری ایدوکی ظاهردرکه کندولر بالطوع التزام ایتمزلرسه دخی مسلمینده قهر ایله ثبوت ولایت الزام باهردر بناء علیه
ظالمین اولدقلرنده قبضله مقبوضلرینه صاحبی طیب نفسله ویرمش ایسه دخی مالکی اوله مزلر نظیری شول
مالدرکه صاحبی آنی بعض ظلمه یه علی طریق الرشوة بذل وایصال ایدر توضیحی اولدرکه اهل منعه بولندقلرنده
بر مسلم دار اسلامده عسکرلرینه واروب بر درهم فضه سنی علی وجه الربوا ایکی درهم فضه لری ایله بیع ایلسه
بیعی جائز اولوب اهل منعه اولمدقلرنده حکم جوازدن متجاوز اولور پس بو فرق واضح ایله ماقبلنده ذکر ایلدیکمز
معنای فارق دخی متضح اولور مؤلف صاحب البحر اکرمه الله تعالی بجنة وحریر ذیرکه اهل حربدن اهل منعه
بولنان بر طائفه دار اسلامده مسلمیندن بر قومی اخذ ایدوب آنلره البته سزی قتل ایده رز یاخود بزه اموالکزی
بذل یکز ایله اعطا یا موضع اموالکزه دلالت ایدرسز دیو تهدیده مباشرت ومسلمین دخی اعطا یا دلالته مبادرت
ایتدکلرندن صکره مشرکین مرقومین دار اسلامده ایکن قبول اسلام ایدوب یاخود بر قوم مسلمین اوزرلرینه استیلا
برله اموال معهوده یی یدلرندن استغنام ایلسه لر کرك قبل القسمه وکرك بعد القسمه اصحابنه بلا شیء ردلری الزام اولنور
زیرا اصحاب مالی بطریق القهر اخذ ایلدکلرنده اعطا ودلالت قیلدقلری مالرین دخی بطریق القهر ایتمش
اولدقلری مجزوم و بو مثللو وسیله دارلریله احراز ایتمدکجه مال مسلمینه مالك اولمیه جقلری معلوم اولدیغندن
اهل حرب قبول اسلام ایتدکلرنده رد اموال اوزرلرینه واجب اولوب اموال مزبوره یی مسلمین استغنام ایتدکلرنده
قبل القسمه وبعدها اصحابنه بلا شیء ردی مستوجب اولور اما مسئلهٔ سابقه بشقه درکه آنده صاحب المال

مشركيندن حال امنا عنده مالنى طيبة نفسى ايله تسليم ايتمش اولوب اهل حرب دخى اهل منعه اولنوب
حكم اسلام اوزرلرينه جارى اولمامغله نفس قبضله حكم ملكلرين تميم ايتمشلردر واكر مشركين مداين مسلميندن
بر مدينه يى احاطه ايدوب اهل مدينه آنلره خطابله بزلر ايچكزدن نسا وذرار يلريمزايله چيقوب بر مدينه يى ايچنده
بولنان اشياايله سزلره تسليم ايده ليم ديو بسط كلام ومشركين دخى مساعدهٔ مرام ايتمكلريله اهل مدينه جميعا
ياخود بعضا خروجه اقدام ايدوب ياخود هنوز آنلردن فرد واحد خروجه اهتمام ايتمشيكن اهل حربك ضعف
حاللرى آنلره اعلام اولنسه بو صورتده بلا نبذ اوزرلرينه هجوم واقتحام وقتاللرين التزاملرى جائز كوريلور
زيرا مسلمين آنلره اعطاء امان ايتميوب همان كندولر چيقوب مدينه يى يدلرينه تسليم ايدوجكلرين بيان ايلمشلردر
وبيان مذكور امانه دليل اولميوب انجق تحقيق مقهوريت مسلمينه دليل اولمغله وقت قدرنده بلانبذ قتاللرى
تجويز وتحليل اولنور اما مسئلهٔ مزبوره ده شرط مذكور اوزره مصالحه ايده ليم ديو صلحى تصريح ايتمش
اولسه لر بلانبذ قتاللرى تصحيح اولنماز زيرا لفظ مصالحه التزام اولنان شرط اوزره جانبيندن اشتراط امانه
دليل ايدوكى شايع واشتراط امان بلانبذ جواز قتاله مانعدر بو صورتده مسلمين ذرار يلرى ايله ايچلرندن چيقوب
باب مدينه يه واصل اولدقلرنده مشركينك ضعف حاللرينه مطلع اولسه لر بو مقدار ايله شرط خروج رسيدهٔ
تمام در زعمى ايله بلانبذ قتاللرى جائز وواسع كوريلمز زيرا شرط معهود ايله مقصود مشركيندن بالاصلح امين
اوله جقلرى موضعه ذرار يلرى ايله خروج وورودلرى ايدوكى عرف ناسه مراجعتله هر شخصك معلوم ومشهودى يدر
ومجرد باب مدينه يه خروجله مقصود معهودك تام اولميه جغى بديهى اولمغله حكم امانلرى منتهى اولما مشدر
كذلك صلح اولماديغى تقدير اوزره بر يردن خوف ايده جك مرتبه ده مشركينه قريب اولان موضعه واصل اولسه لر
بو دخى حكم سابقده داخل اولور اما بر موضعه واصل اولسه لر كه اول موضعدن جانب مشركينه عود
ورجوع ايتديكچه بر يردن خوفلرى مقطوع اولسه بو تقدير اوزره مسلمين رجوع وبلانبذ قتاللرينه شروع ايلسه لر
لايق ومشروع كوريلور زيرا صلح مذكور ايله جانبيندن ثابت اولان امان مسلمينك مشركيندن امين اولدقلرى
موضعه وصوللرى ايله رسيدهٔ پايان اولمشدر كه صلح معهود ايله مقصود انجق فريقينك بر يردن امتيازى اولوب موضع
مرقومه وصوللرنده دخى امتيازلرى حقيقة وحكما ظاهر ونمايان اولمشدر واكر مسلمين دار الحربه دخول ايتدكلرنده
مشركين اطرافلرين احاطه ايتمكلريله هر طرف مصالحه يه مائل ومسلمين ايچلرندن رجوع ياخود ارتحال شرطى اوزره
عسكرده بولنان اشيايى مشركينه تسليم اوزره مسالمه يه قائل اولسه لر بو صورتده مسلمين دار اسلامه واصل اولمدقجه
بلا نبذ آنلر ايله قتاللرى حكم جوازده داخل اولماز زيرا ايچلرندن خروج ياخود ارتحاللرى انجق دارلريندن خروج
ومأمنلرينه ولوج ايله رسيدهٔ تمام اولوب مأمنلرى دخى انجق دار اسلامدر اما مسئلهٔ اولاده اهل حرب دار اسلامده حاصل
اولملريله وجه مشروح ومشروط اوزره مسلمينك آنلرك ايچلرندن خروج وارتحاللرى همان ايكى فريقك بر يردن امين
اوله جقلرى موضعه وصوللرنده تمامه واصل اولور لكن مانحن فيه كبى مسلمين دار الحربده حاصل اولدقلرنده
اهل حربك رجوع مسلمينى شرط ايتملرى سياقنده على ان ترجعوا عنا قوللرى بلاد اسلامه رجوعلرين
شرط ايلمك منافسنده حتى ترجعوا عنا الى بلادكم قوللرى منزلنده نازلدر كه بطريق العرف معروف اولان
نسنه نص ايله مشروط قيلنان نسنه يه معادلدر واكر دار اسلامده محصورين اولان اهل مدينه مشركينله
مصالحه يه قيام وايچلرندن نسا وذرار يلرى ايله موضع فلانى يه خروج اوزره استسلام ايتمش اولسه لر مسلمين
اول موضعه بالعين اولمدقجه مشركينله بلانبذ قتاللرى حرام اولور كه شرطلرى اول وجهله عقد وابرام اولنمشدر
حال آنكه الشرط املك عليك ام لك مثلى مشهور انامدر بو صورتده مسلمين بينلرنده شرط قيلنان موضع
فلانى يه خروج ايتميوب همان آندن اقرب اولوب آنده بر يردن امين اوله جقلرى موضع آخره خروج واول موضعدن
موضع فلانى يه كيده جك مقدارى مدتده اول موضعده اقامت ايلدكلرندن صكره اهل حرب اوزره بلانبذ هجوم
واقتحامه عزيمت ايلسه لر بو عزيمتلرى داخل حكم صحت قيلنور كه مقصود اهل حرب عين موضع فلانى اولميوب
همان اول موضعه كيده جكلرى مقدارى مدتده طرف مسلميندن نيل امان ايكن آنك دخى تقدير مذكور اوزره
حصولى نمايان اولمشدر وحكم شرعى ظاهر لفظ اوزره بنا قيلنميوب انجق معناى مقصود اوزره ابتنا قيلنور كه
مقيد اولميان نسنه يه اعتبار اولنميوب انجق مفيد اولان نسنه يه اعتنا اولنور ومؤلف عاليجناب اصل كتابده
انجق واصل اولدقلرى موضعدن شرط ايلدكلرى موضع فلانى يه كيده جكلرى مقدارى مدتده اقامتلرين ذكر
واكتفا ايلمشدر شارح شريحى زاد شرح الله تعالى صدره يوم التناد ديركه عندمده قول اصح اولدر كه

مطلب المعروف بالعرف كالمشروط بالنص

مطلب حكم الشرع يبنى على المقصود لا على اللفظ

واصل اولدقلرى موضعده اقامتلرنده اول موضعدن موضع فلانى يه كيده جكلرى مقدارى مدت كفايت ايتميوب
بلكه موضع فلانيدن كيرو اول موضعه كله جكلرى مقدارى مدت دخى ضم اولنمق شرط ورعايت اولنور
زيرا اهل حربك شرط امانده ذكر موضع فلانيدن مراملرى انجق مسلمين موضع فلانى يه وصوللرندن صكره
مدت مديده مرور ايتمدكجه طرفلرينه رجوع واقتحامه فرصتياب اقتحام اولمامليدر وبو مقصود انجق
ضم معهود ايله رسيدهٔ تمام اولور مترجم فقير ديركه كرك متن متين التحرير وكرك شرح منشرح التقريرده
كتب وتسطير اولنان مسئله انجق شو وجه اوزره تصوير اولنمشدر كه مسلمينك واصل اولدقلرى موضع
شرط قيلنان موضع فلانيدن اقرب وآنك طريق مستقيمى اوزره جايكير اوله اما بو صورتلرك خلافنده
جواب مذكور صحيح كورنميوب انجق مذكور اوزره قياس ايله جواب آخر استخراج وتصحيح اولنور والحاصل
على جميع التقادير مسلمينك بلانبذ صحت هجوملرنده معتبر اولان مدت تأخير مديندن لرندن موضع فلانى يه
واصل وآندن جانب مشركينه راجع اوله جقلرى مقدار ايله تقدير اولنور انتهى مؤلف بى نظير مسئلهٔ
مشروحه يى تنظير ايدوب ديركه كورمزميسنكه مدينهٔ مسلمين بغداد اولوب اهل حربله ايچلرندن كوفه يه
خروجلرين شرط وايراد ايتمشلر ايكن كوفه دن ابعد اولان بصره ياخود مكه ياشام جانبلرينه خروجده اجتهاد ايلسه لر
بعد الوصول عودت وبلانبذ قتاللرى امور جائزه دن تعداد اولنور وقول مذكورده آنفا ذكر ايلدكيمز معنايه
اشارت واردر كه اهل حرب ايچون اعتبار عين مكان مسماده فائده بولنميوب فائده لرى انجق اعتبار مدت مشروحه ده
آشكار در كورمزميسنكه مصالحه لرى مسلمين آنلر ايله برآى قتال ايتمك شرطيله ايچلرندن خروجلرى اوزره
ياخود مسلمين بلاد اسلامده برآى سير وسفر قيلملرى اوزره معقود اولمشيكن ايچلرندن برقاچ كونلك مسافه يه
خروج وآنده مدت شهرى تكميل ايده جك مقدارى قعود بعده اهل حرب اوزره بلانبذ قتال ايچون ورود ايلسه لر
بو دخى امور جائزه دن معدوددر كه انقضاء مدت معهوده ايله حصول مقصودلرى واضح ومشهوددر لكن
مسائل مذكوره ده اعتبار اولنان مدت انجق هر فريقك آخردن امين اوله جغى موضعه وصوللرندن
صكره حلول ايلين زماندن عبارتدر زيرا قبل الامن حاللرى هنوز مدينه لرنده بولنوب ايچلرندن خارج اولمدقلرى
هنكامده اولان احواللرى كيبيدر ومواضع مرقومه دن هر موضعده كه اهل مدينه ايچون بلا نبذ قتاللرى
حلال كورمديك اول قتالى سائر مسلمين واهل ذمت ايچون دخى استحلال ايتمزز كه اهل حرب صلح مذكور اوزره
امان اهل مدينه ده داخل وامان بعض مسلمين حق جماعت مسلمين وحق اهل ذمتلرنده نافذ ومتحصلدر
قال عليه السلام يسعى بذمتهم ادناهم وهر موضعده كه اهل مدينه ايچون بلانبذ قتاللرى جائز كوريله
سائر مسلمين واهل ذمت ايچون جوازى بطريق الاولى واضح ومتبر اولور والله اعلم

باب من فداء المشركين فى الموادعة ومايكون محرزا بغصب المشركين ومالايكون * يعنى موادعه ايچون مشركيندن
اخذ اولنان فدايه وغصب مشركينله محرز اولوب اولميان اشيايه متعلق بر باب واجب الدرايه در اكر مشركين
دارلرنده آمنين واوزرلرينه مسلمين هجوم ايتمك واحكام اسلامى اجرا ايتمك اوزره بلادلرنده ساكنين اولملرى
شرطيله بهرسنه مسلمينه يوز رأس ويرمك اوزره موادعه يه طالبين اولسه لر بو مواعده اوزره موادعه حق مسلمينده
تجويز وتحسين اولنماز مكر ترك موادعه ده مشركيندن خائفين اوله لر زيرا موادعه دن مقصود انجق عقد
ذمتدن مقصود اولان معناى معهوددر كه ارفق طريقيله دعوت دين وبعض احكام مسلمينى الزام مشركيندر
وذكر اولنان دعوت والزام اهل حرب دارلرنده اوزرلرينه احكام اسلام جارى اولمامق اوزره قرار وآراملرين
شرط والتزام ايلدكلرنده ظاهر الانعدام اولمغله قبل تحقق الضرورة مساعدهٔ مراملرينه شرعا اقدام اولنماز
اما عند تحقق الضرورة مساعدهٔ مراملرى استصواب اولنوب اوزرلرينه بهرسنه اوساطدن روسدن
يوز رأس ايجاب وحين اداده اعيان روسى ياخود قيمتلرينى تسليم ايتدكلرنده قبولى استيجاب اولنور كه مال اولميان
مثلا موادعه ايله مال اولان مثلا روسى مبادله ده روس على الاطلاق شرط قيلندقده حكم شرعى ذكر اولنان
جواب صوابدر اما مقابلهٔ روسده حنطه وقماش وكراع وسلاح مثللو نسنه اعطاسنه شروع ايلسه لر حق مسلمينده
عدم قبوللرى دخى مشروع كوريلور زيرا اشياء مزبوره يى قبوللرى انجق ذمت مشركينده واجب اولان روس ايله
اشياء مزبوره يى اشترا وجهى اوزره ممكن وبيع وشراده رضاء جانبين لازم ايدوكى مثبتدر اما قيمت روس اولان دراهم
ودنانير بشقه در كه تسميهٔ مرقومه ايله واجب اولان انجق ماليت روس اولمغله قيمتلرى باعتبار الماليه مقام روسده قائمدر
ومسلمينك قبول اشياء مرقومه دن امتناعلرى نقض موادعه لرينى موجب اولماز كه بو امتناعلرى موادعه نك غيرى اولان

عقد شرادن امتناع اولمغله اصلا خلل موادعه یی مستوجب اولماز مؤلف دقیق النظر اوصل الله تعالی الیه من الخیر کل منتظر دیرکه مسئلۀ مرقومه ده رؤس اوساط اهل حربدن قوم معهودین معاهد یننك انجق رقیقلرندن اخذ واستجلاب اولنوب رقیقلرینك غیری مثلا ابنا ونسالرندن اعطالری ایجاب اولنماز که تسمیۀ مطلقه انجق بحسب العرف معروف اولان نسنه یه مصروف واولبابده تسلیم رؤسی انجق رقیقلرندن التزام ایلدکلری عرف ظاهر ایله معروفدر مگر مسلمین حین عقدده رؤس مذکوره یی فرس و بعیر مثللو شیء آخر معروف ایله تفسیر وتصریح ایتمش اوله لر بو مثللو خلاف عرفله تصریح اولندقده اعتبار عرف ساقط اولوب تصحیح اولنماز بناء علیه اهل حرب اول یوز رأسی ابنا ونسالرندن اعطا ایدرلرسه قبولی حق مسلمینده جائز وسزا کورلمز که امان مسلمین ابنا ونسالرینه دخی متناول اولمغله استرقاقدن معصومیتلری هویدادر کورمزمیسنکه قوم مرقومیندن بریسی بعد الامان ولدینی برمسلمه بیع ایلسه بیعی جائز اولمیوب مسلم مشتری امان سابق منعقد ایکن اول ولده مالك اولماز پس مواد عهده دخی بو یله درکه امان مسلمین اولادلرینه تناولدن صکره آنلری اخذ ایلمك سلك جوازده منسلك اولماز لکن ملك اهل حرب اوزرلرینه غالب وقاهر وانجلرندن دیلدیکنی دیلدیکی کسنه لره بیع وهبه یه مقتدر وآنلردخی ملکلری مالك رقابلری ایدوکنی مقر اولوب اول ملك یوز رأسی انجلرندن اعطا یه مباشر اولسه حق مسلمینده جواز قبوللری ظاهر اولورز براقوم مرقومین عبودیت ملکی اقرار ایتملریله مملوکیت ملك اوزرلرنده استقرار ایلدیکندن ملکك بیع وهبه مثللو آنلرده نفوذ تصرفی آشکار اولدیغی کبی موادعه ده ملك اوزره شرط قیلنان رؤسده دخی نفوذ تصرفی آشکار وجواز اخذلری بدیدار اولور اما قوم مزبورین عبودیت ملکی مقرین اولمیوب ملکلری انجلرندن یوز رأسی کتوروب بونلر بنم عبیدمدر اخذ ایدیکز دیو تعیین ایتدکده رؤس مزبوره بلکه بز احرارز دیو تسلیم نفسلرندن ممتنعین اولسه لر نظر اولنور اگر رؤس مزبوره ملکلرینك خدم وحشمی یدلرنده مقهورین اولوب آنلر بزه آنلری ایصالی ایتملر ایسه اخذلری حلال کورلمز زیرا فی نفس الامر عبید ملك ایسه لر جواز اخذلری ظاهردر واحرار ایسه لر ملکلری قوت سلطنت وقوت حشم ایله اوزرلرینه قاهر اولمغله ینه عبید ملك اولدقلری امر باهردر نکته سی اولدر که آنلره بو وجه اوزره معامله ایلین ملکلری اولوب معاملۀ مرقومه دخی عندلرنده جائز وواسع واعتقادلرنده برانسان انسان آخری قهر ایله استعباد ایلسه آنك عبدی قیلنمق صحیح وشایع اولمغله بزدخی نفسلری اوزره جائز کوردکلری حکمی اوزرلرینه جائز وواقع قیلدیق زیرا اصل موادعه ده اوزرلرینه احکام مسلمینك عدم جریانی شرط والتزام ایتملریله اوزرلرینه انجق احکام شرکلرینك اجرا والزامی اولندیغندن احکام شرکدن نفسلری اوزره جائز کوردکلرینی اوزرلرینه جائز کورمکه بزدخی اقدام ایدرز وهمان طریق سابق التحقیق اوزره مؤلف بدایع التدقیق دیرکه اهل حرب احرارلرندن یوز رأسی بلادلرنده قهر ایله استعباد ایدوب اول مقهوریت اوزره کتوردکلری عندیمزده تمام اولسه بیان مشروح اوزره آنلری اخذ وقبوللری جائز وشایان کورلمز اما قبل القهر والاستعباد جمله سی معادار بمزه داخل اولسه لر آنلره موادعۀ سابقه دن بشقه اعطاء امان اولنماسه دخی ینه جمله سی امانه نائل قیلنورلر که کندو دارلرنده ایکن موادعۀ سابقه اوزره حکم امان آنلره شامل اولمغله دار بمزه دخوللرندن صکره دخی متناول قیلنور بو صورتده اهل حرب داریمزده ایکن انجلرندن یوز رأسی قهر واستعباد ایدوب بزه قصد تسلیم ایلسه لر اخذ وقبوللری صحیح ومستقیم اولمادیغندن بشقه آنلری قهردن منع ایلمك دخی اوزریمزه ایجاب وتصمیم اولنور زیرا حکم اسلام داریمزده ظاهر ودار بمزده مستأمنیندن برکسنه استرقاق اولنمق احکام اسلامدن برحکم باهر دونکشه سی اولدر که قهر البته قاهر یندن مقهور ینه ظلم بین ومسلمین اوزره اهل اسلام واهل ذمتدن نه وجهله دفع ظلم ایلمك واجب ایسه مستأمنیندن اولوجهله دفعی موجب ایدوکی متبیندر کورمزمیسنکه قاهرین مزبورین دار بمزده قهر واستعبادلرندن صکره قبول اسلام ایلسه لر آنلره تخلیۀ سبیل مقهورینله امر والزام ایده رز اما قهر واستعبادلرینی دارلرنده اجرا قیلمش اولسه لر مقهورین عبیدلری اولمق اوزره ابقا اولنور ودار الحربده بولنان منعۀ مسلمین حکم مشروحده منزلۀ دار اسلامه نازلیدرز یرا دفع مظالم دار اسلامده واجب اولدیغی کبی دار الحربده منعۀ مسلمین ایچنده دخی لازم ولابدر وحکم مشروح المآل اوزره امام طاوس سقاه الله تعالی من الکوثر بأملاء الکؤس جنابلرینك روایت قیلدقلری حدیث بلاغت مأنوس ایله استدلال قیلندی امام مشار الیه صیبت شآبیب المغفرة علیه دیدیکه فی کتاب معاذ بن جبل رضی الله عنه قال من استخمر قوما اولهم احرارا و جیران مستضعفون فان کان قصرهم فی بیته حتی یدخل الاسلام بیته فهم له عبید ومن کان مهملا یعطی الخراج فهو عتیق مترجم فقیر دیرکه استخمر لغت اهل یمنده بمعنی استعبددر و جیران جمع جاردر وجار اول کسنه درکه عادت عرب اوزره

وقت

وقت مخافتده برشخص منیع الجنابه التجا ایدوب اول دخی آنك محافظه سنی التزام برله اناالك جاردیه یاخود مطلقا همجوار وهمسایه معناسنه دز وقصر بمعنی حبس در ومعنای کلام اولدرکه کتاب معاذ بن جبل رضی الله تعالی عنه ده مسطوردر دیمشدر که برکسنه که کفاردن اصلاری احرار اولوب اجانبدن اولان ضعفاسنی یاخود جیرانی بولنان ضعفاسنی ضعیف وعاجز بولمغله استعباد واسترقاق ایلسه نظر اولنور اگر اول کسنه خانه سنه اسلام دخول ایدنجه دك یعنی کندو قبول اسلام ایدنجه دك ضعفاء مرقومینی خانه سنده حبس یعنی آنلری تحت یدنده احراز وخدمتنده استخدام ایتمش ایسه آنلر بعد الاسلام ینه آنك عبیدی قیلنورلر واگر خانه سنده حبس ایتمیوب همان کندویه خراج معین ویرمك اوزره ارسال واهمال ایتمش ایسه آنلر معتقلردر یعنی عبیدی قیلنمازلر انتهی پس بو حدیث بدیع البیانله ظاهر ونمایان اولمشدر که اهل حرب انجلرندن برقومه تمام قهر ایله قاهر اولسه لر اگر قهر مزبور دارلرنده ظهور حکم اسلامدن اقدم ایسه قوم مرقومین عبیدلری قیلنور واگر صکره ایسه احرار اولورلر فعلی هذا موادعین مرقومین داریمزه یوز رأس ایله قادم اولوب بزدخی رؤس مرقومه دارلرنده مقهورین یاغیر مقهورین ایدوکلرینه غیر عالم ایکن مواد عین ایشته بونلر بزم عبیدلریمزدر مقابلۀ فداده ادا ایچون سزه کتوردیك دیو بسط مقال ایلدکلرنده رؤس مرقومه آنلری تکذیبله بزدخی آنلرکبی احرارز دیو افادۀ احوال ایلسه لر قول قول رؤس ایدوکی عدیم الاشکالدر زیرا بینلرنده اختلاف مذکور انجق دار اسلامده وحکم مسلمینده واقع اولمشدر ومجهول الحال نفسی ایچون دعوای حریت ایتدکده اوزرینه حجت رقیت قائمه اولمدقجه قول آنك قولی ایدوکی احکام مسلمیندن برحکم شایعدر بو صورتده عبید اولدقلرینه ایکی شاهد شهادت ایدرلرسه شهادتلری قبوله سزاوار اولوب شاهدلر مسلمیندن یا اهل ذمتدن یا اهل حربدن بولنملرینه نظر واعتبار اولنماز زیرا رؤس مرقومه اهل حرب اولوب شهادت مزبوره دخی اوزرلرینه حکم رقله قائمه در واهل حربك دخی دینلرنده عدولدن اولدقلرندن صکره اهل حرب اوزره شهادتلری حجت لازمه در بو صورتده موادعین معارضه یه قیامله بونلر اگرچه احرار ایدیلر لکن بزدار بمزده ملکلریمزك اذنی ایله بونلری مقهور ایلدیك تاکه عبیدیمز اولدیلر دیو ادعا ایدوب رؤس دخی اعتراضه اقدامله بونلر بزی مقهور ایلمدیلر وعند بکزده واقع اولان تسلطلرندن غیری بزه تعرض دخی ایلمدیلر دیو دفع مدعی ایلسه لر ینه قول آنلرك قوللری ایدوکی هویدادر زیرا قهرلری امر حادث اولمغله حدوثی اقرب اوقات اوزره احاله اولنمق امر ظاهردر وهم موادعین سبب رقی مدعی ورؤس منکرلردر وسببی دعوی ایلمك سببله ثابت اولان حکمی دعوی ایله برابر درکه اسباب لاعیانها قصد اولنمیوب انجق احکاملری ایچون قصد اولندقلری امر مقرردر وهم قول مائه اوزره داریمزده ادعای رق ایدنلرك قولی قیلنسه تضاد احکامه بادی اولور که مائۀ مرقومه دخی قوم مزبورینه خطابله بلکه سزلر بزم عبیدیمزسز دیو دعوایه قیام ایلسه لر قول مائه نك دخی قوللری قیلنمغه مؤدی اولور که فریقیندن برینك قوللرینه رجوع ایلمك قول فریق آخره رجوعدن اولی اولمادیغی ظاهر واجلادر بناء علیه بوبابده دخی مسئلۀ سابقه کبی مدعیلر اقامت بینه یه شروع ایتمدکجه رقلری ایله قضا اولنمق غیر مشروعدر اما موادعین مرقومین بربری اوزره دار الحربده واقع دین یاخود دار الحربده بینلرنده جاری عقد آخر ادعا واوزرینه اقامت بینه ایتدکلرنده جواب مسئله مجموع مسائل سابقه یه مخالفدر که بونده مدعی ومدعی علیه اسلام یاذمتی قبول ایتمدکجه بینلرنده حکمیز بای وجه کان حکم صحتدن متخالفدر زیرا بوبابده نزاعلری اوزرلرینه حکمیز جاری اولمیان معامله ده واقع اولمغله خصمین جمیعا اسلام یاذمتی قبول ایله حکم اسلامی التزام ایتمدکجه قاضی ایچون استماع خصومتلری واسع اولماز حتی اسلام وذمتی انجق بریسی قبول ایلسه ینه استماع خصومتلری مشروع ومقبول کورلمز اما قبول ایتمین اوزره حکمی مشروع کوریلممك حکم اسلام آنك عندنده ملتزم وثابت اولمدیغندندر اما قبول ایلین اوزره حکمی مشروع کوریلممك حکمده میان خصمینی تسویه واجب ایکن بونده فائت اولدیغندندر که تسویه انجق احد الخصمین اوزره قضا ایله مدیکی حالده خصم آخر اوزره دخی قضا ایتمکله استحصال اولنور اما مسئلۀ رقده منازعه لری قهر رؤس کبی دار اسلامده مباشرت ایلدکلری سببده واقع اولمغله قاضی ایچون استماع خصومتلری جائز وواسعدر کورمزمیسنکه موادعیندن بعضیلری بعض آخر ایچون بن بونك دار الحربده عبدی ایدم دیو عندیمزده اقرار ایدوب صکره اطاعتدن نکول واستدباز ایلسه برالبته عبد مولاسنه اطاعت ایدرکبی اطاعت مقرله اوزره اکا اجبار ایده رز که اقرار مذکور ایله دار اسلامده دخی عبدی ایدوکنی تقریر واظهار ایلمشدر اما مسئلۀ سابقه مثللو عندیمزده بعضیلری بعض آخر ایچون بونك بنم اوزرمده دار الحربده ایکن شو مقداری دینی وار ایدی دیو اقرار واعتراف

ايدوب صكره اداسندن نكول واستنكاف ايلسه بونده خصمين معا اسلام يا ذمتي قبول ايتمدكجه قاضي بينلرنده
قضا ايله اصلا رفع خلاف ايليه مز پس بو تفصيل واضح ايله فرق مسئلتين متضح اولمشدر واكر موادعين
مرقومين شو يوز رأس عبيدلر بمزدر ديد كلرنده رؤس مرقومه بلكه بزلر احرارز لكن مقابلهٔ فداده بزلري اخذ يكزه
راضيلرز ديسه لر بنه اخذيمز واسع ومرضي كوريلمز زيرا دار بمزده آمنين اولمشلردر ودار بمزده بولنان حر آمن
راضي اولسون اولماسون استرقاقي بروجهله تجويز وتحسين اولنماز كورمزميسنكه آنلري كتورن موادعين بونلر
بزلركي احراردر لكن اخذيكزه راضي اولملريله بونلري اخذ ايديكز ديو بسط مقال ايلسه لر معناي مذكور ايچون
اخذيمز حلال كوريلمز پس مسئلهٔ اولى دخي بويله در زيرا رؤس مرقومه على كلا الوجهين منزلهٔ مسلمينده
احرار اولملريله اوزرلرينه بلا حجة مجرد دعواي رق اولنمغله مماليكدن عد واعتبار اولنمازلر وصورت مزبوره ده
رؤس مرقومه مسلمينك عدم اخذلرين كوروب برلر في الواقع بونلرك عبيدلري ايديك وادعاء حريتده ارتكاب
كذب ايلديك ديو افادهٔ حال ايلسه لر اخذلري مسلمين ايچون حلال كوريلور زيرا اوزرلرينه ادعاء رق ايدنلرك
دعوالرين بعد الانكار اقرار ايتمشلردر واقرار بعد الانكار صحيح الاستقراردر نظيري شول مجهول الحالدركه
بر كمسنه اول بنم عبدمدر ديو اوزرينه دعوي ايلدكده اول تكذيب ايلدكدنصكره تصديق ايتمكله آنك عبدي
ايدوكي تحقيق اولنور لكن آنلري كتورن موادعين اول امرده بونلر احراردر لكن اخذ يكزه راضي اولملريله
اخذ ايديكز ديمشلر اولوب صكره مسلمينك عدم اخذلرين كوروب بونلر عبيدلريمزدر ديمكله اقدام ورؤس
دخي تصديق كلام ايلسه لر بو صورتده اخذلري مسلمين ايچون حرام اولور زيرا حريتلرنده رؤس وموادعين
تصادق ايتمشلر ايسه تصادقلري ايله حريتلري تأكد وتحقق ايلمشدر وتصادق ايتمشلر ايسه اول بابده دخي
في نفس الامر احرار ايسه اخذدن ابعد اوله جقلري آشكاردر وعبيد ايسه لر دخي موادعينك بونلر احراردر
قوللريله آزاد اوله جقلري بديداردر واكر موادعين بونلر احراردر ديد كلرندنصكره قوللرندن رجوع ونفسلرين تكذيبه
شروع ايله بونلر ملكيمزك عبيديدر سزه تسليم ايچون بزله ارسال ايلدي ديو تعبير ورؤس مرقومه دخي آنلري
بو قوللرنده تصديق وتقرير ايلسه لر مسلمين ايچون حق فدا لري مقابلنده اخذلري جائز كوريلور زيرا
حريتلريني اقرار ايلين موادعينك غيري اولان ملكلري ايچون اقرار رق ايتمشلردر واقرار ايله ثابت اولان حريت
مجهول الحال اولنجق حق مقرده ثابت اولور كه حجت اقرار قاصره اولمغله مقري تجاوز ايلمز پس اقرارلريله
ملكلري ايچون اوزرلرنده حكم رق ثابت اولوب مسلمين ايچون مقابلهٔ فداده اخذلري جائز ومثبت اولور لكن مسائل
مزبوره ده بوز رأس اوزره عقد موادعه ايتدكلرنده اول رؤسك ذكوردن ياخود اناثدن ياخود مختلطين اوله جقلري
تسميه واعلام اولنمامش ايسه مواد عين حين اداده ذكور يا اناث يا مختلطين هرنه كتوريرلرسه اخذ وقبوللري
مسلمين اوزره ايجاب والزام اولنور كه عند الايجاب تسميه لري اطلاق اوزره واقع اولمشدر وبلادليل تقييد مطلق
جائز وواسع كوريلمز وهم حين تسميه ده وصف رؤسي مبين نسنه متحقق اولمامشدر كه اول وصف اوزره اداري ايله
مطالبه يه مسلمين مستحق اوله لر نظيري كفاراتده لازم اولان رقبه دركه اداء كفارتده كرك ذكر وكرك انثي علت
مذكوره اوزره همان بر رقبه اعتاقي كفايت ايدر لكن كتوردكلري اطفال صغار ايسه نظر اولنور اكر انالرندن
مستغني وهمان تأديب وتعليمه محتاج وصبيلر يعني استخدامه قابللر ايسه قبوللري مقبول كوريلور واكر هنوز
ممه ده ياخود ممه دن وقت قريبده كسلمش صبيان ايسه قبوللري مشروع ومعقول كوريلمز زيرا اكرچه حين
عقد ده وصف بلوغ تسميه اولنمامغله بالغ وغير بالغ قبولده تسويه اولنور اما اشتراط رؤسدن مراملري انجق
صلاحيت استخدام اولوب صبيان مرقومين مثللو بانفسهم اكل وشرب لرين وتوضي وتلبس ثوبلرين اتمام
ايده ميانلر هنوز خدمت مسلمينه قيام ايتميه جكلرندن بشقه كندولر محتاج خدام اولملريله اخذلرنده مرام مسلمين
ناتمام اولور اما انالرندن مستغني اولدقلرنده مرام استخدام حاصل اولديغندن بشقه غرض ماليت دخي كاملدركه
صغر سن نقصان ماليته سبب اولمق انجق صغيرآنه سندن مستغني اولمدقده در يوقسه بعد الاستغنا حسب العاده
نقصان ماليتي موجب اولديغي ظاهر وبديهيدر بناء عليه نوع مذكوري اوساط رقيقلرندن كتوردكلرنده
كركدركه مسلمين آنلردن قبول ايده لر ودار الحربده بونلرك آنه لري وارددر ديو قبولدن نكول ايتميه لر زيرا بو بابده
صغار ايله آنه لري بينلرين تفريق طرف مسلميندن ظاهر اولميوب انجق مشركيندن صادر اولمشدر نظيري
شول دار بمزده بولنان مستأمندركه آنك برجاريه سي وجاريه سينك برصغير اوغلي بولنوب جاريه يي بيع واوغلني
عندنده ابقا ياخود اوغلني بيع وجاريه يي ابقا ايلدكده شراسي حق مسلمينده جائز وسزا كوريلور كه بينلرين

مطلب الرقبة في الكفارات تعم الذكر والانثى

تفريق ايلين مسلمين اولميوب انجق اول مستأمن ايدوكي هويدادر بلكه بو صورتده مسلم اول ايكيدن برني
اشترا ايلسه اول مستأمن ايكيسني بردن دار الحربه اعاده قيلوب تفسلري ياخود نسللري ايله مشركين ايچون
مسلمين اوزره باعث تقويت اوله جقلري امتزادر وبو جانبه رعايت واعتبار صغير ايله آنه سي بينلرين تفريق
جانبنه رعايت واعتباردن اولى ايدوكي آشكاردر مؤلف صواب انديش نجاه الله تعالى يوم الحشر عن كل تشويش
ديركه اهل حرب موادعه لرنده عندلرنده اسير اولان رقيق مسلميندن مسلمينه يوز رأس اعطاسني اشتراط
واستيجاب ايتمشلر اولوب حين اداده كندو رقيقلرندن يوز رقيق ياخود رقيق مسلميندن يوز رأسك قيمتلريني
استجلاب ايلسه لر مسلمين ايچون عدم قبوللري جائز كوريلوب قبولدن امتناعلري نقض عهدلرين ايجاب ايلمز
زيرا مسلمين ايچون شرط ايلدكلري منفعت شمدي كتوردكلري نسنه لر ايله تمام اولماز كه شرط ايلدكلري انجق
رقيق مسلمينى ذل اسير مشركيندن تخليص اولوب كتوردكلري رقيق يا قيمت ايله مقصود معهود صورتپذير
استتمام اولماز حتى اهل حرب مقابلهٔ فداء مرقومده عند المسلمين وضع رهان ايتمش اولسه لر فداء مشروطي كتورنجه دك
رهنلرين حبس ايتمك حق مسلمينده جائز وشايان كوريلوب شول منزله تنزيل اولنورلر كه دراهم جيادي شرط
ايتمشلر ايكن درهم زيوفي اتيان ايده لر وقول مذكورده اشارت واردر كه مقابلهٔ رؤسده اولان رهنده دخي حكم
حبس ثابت واستوار در نكته سي اولدر كه موادعه ده رؤس مرقومه ماليتي اعتباريله دين اولمق اوزره ثابت
وبو مثللو دين مقابلنده اخذ رهن ايلمك رهنلري رجال بالعين اولسه دخي صحيح ومثبتدر زيرا برباب المفاداة
بالاسارى او غيرهم من الاموال اثناسنده بيان ايلديك كه بو مثللو براهنه مسلمين واهل حرب ميانلرنده مقابلهٔ
احرارده دخي جائز وشاياندر پس مانحن فيه كبي مقابلهٔ مماليكده جوازي بطريق الاولى ظاهر ونماياندر لكن
صورت مفروضه ده مسلمين اهل حربده رقيق مسلميندن يوز رأس بولنماديغنه جازم اولسه لر اوساط رقيق
مسلميندن يوز رأسك قيمتلريني آنلردن قبول ايتملري لازم اولور زيرا تسليمه سبب موجب اولان موادعه هنوز باقي ايكن
تسليمدن عجزلري متحقق اولمغله اوزرلرينه تسليم قيمت واجب وقبوللري موجب اولمشدر مؤلف موشكاف
لطف الله به بدقايق الالطاف ديركه اهل حرب ابتداء موادعه ده مسلمينه يوز قوس ياخود يوز دراع جديد
ياخود يوز سيف اعطاسني شرط والتزام ايتمش اولسه لر بو دخي حين اداده عين مسمى ياخود قيمتي قبول اولنمقده
رقيقلردن يوز رأسي اشتراطلري ايله متساوي الاقدامدر كذلك مسلميندن اخذ ايلدكلري كراع وسلاحدن
مقدار معين اعطاسني شرط والتزام ايتمش اولسه لر ينه عين مسمى ياخود قيمتني قبول ايلمك مسلمين اوزره
الزام اولنور اما مسئلهٔ سابقه بشقه دركه آنده رقيق مسلميندن يوز رأس اعطاسني اشتراط ايتدكلرنده ادادن
عجزلري ظاهر اولمدقجه قيمتلري قبول اولنماز زيرا رقيق مسلمين اهل دار اسلامدن اولملريله اشترا طلرنده
مقصود اولان منفعت تخليصلري قبول قيمتله حصوله موصول اولماز اما ذوي العقولدن اولميان كراع وسلاح
اهل دار اسلامدن تعداد اولنمامغله آنلردن مسلميندن اخذ ايلدكلرين اشتراطلري على الاطلاق اشتراطلري ايله
حكمده اتحاد اوزره در كورمزميسنكه دار بمزه امانله داخل اولان حربينك يدنده مسلميندن اخذ واحراز
ايلدكلري كراع وسلاح بولنسه آنلري دار الحربه اعاده دن منعه اجتسار اولنماز اما يدنده مسلم يا ذمي دن اسير
واحراز ايلدكلري عبد بولنسه آني دار الحربه اعاده يه رخصت ويريلوب بيع اوزره اجبار اولنور وايشته
بو تفصيل واضح ايله فرق فصلين متضح اولمشدر واكر اهل حرب موادعه لرنده مسلمينه بهرسنه يوز ثوب ياخود
يوز دابه اعطاسني شرط والتزام ايتمش اولسه لر فساد موادعه لري مالا كلامدر كه ثياب اجناس مختلفة الاقسامدر
ودواب دخي اختلاف اجناسده اكا مماثلدر كه لفظ دابه حقيقت لغويه ده ارض اوزره هر مشي ودبيب ايلين
حيوانه شامل وحقيقت عرفيه ده انجق اجناس خيل وبغال وحميره متناولدر وجنس بدل مجهول اولدقده هيچ
بر عقد ده تسميه سي صحيح ومقبول اولماز اما تسميهٔ رأس بشقه دركه آنده جنس رأس رقيق ايدوكي معلوم اولوب
جهالت انجق وصفنده واقع اولمشدر وجهالت وصف نكاح وامثالي مثللو توسع اوزره بنا قيلنان امورده صحت
تسميه يه مانع دكلدر پس اوابابده مسلمين اوزره لازمدر كه غدردن احتراز ايچون اول مواعدهٔ فاسده يي نبذلرين
تقديم بعده امر بين اوزره موادعه لرين تتميم ايده لر واكر مسلمين اول نبذ وتتميمي اهمال ايدوب تا كه اول موادعهٔ فاسده
اوزره سنه منقضيه وفدا دخي واجب اولسه بو صورتده تعيين جنس عهده مشركينه احاله اولنوب ثياب ودوابك
قنقي صنفندن ديلرلرسه يوز عددي اول صنفك اوسطندن اعطالرين مستوجب اولور زيرا مال آنلرك اوزرلرينه
لازم اولمق يان جنس لازمده قول آنلرك قوللري اولمغي مستلزمدر نظيري شول كمسنه دركه برانسان ايچون

عهده سنده برثوب وارایدوکنی اقرار ایلیه اولبابده بیان جنسی مقره تفویض اولنمق صور تبدیر استقرار در
کدلك برکسنه برانسان ایچون برثوبله وصیت ایلدکده بیان جنسی قائم مقامی اولان وارثنه حواله اولنمق حکم
شرعده مستحباب اشتهار در نکته سی اولدرکه انقضاء مدت متین اولدقده منفعت مسلمین جنس فداده بیان
مشرکینه رجوع اولنمقده متعین اولورکه رجوع اولنمیوب جهالت جنسه اعتبار اولنسه مسلمینه هیچ نسنه حاصل
اولمیه جقی امربیندر وتقریر سابق ایله حکم موادعه حکم نکاحدن مفارق اولورکه نکاحده علی الاطلاق ثوب
یاخود ابه اوزره تسمیهٔ مهر اولندقده بیان جنسلرنده زوجه رجوع اولنمق متحقق اولماز زیرا صورت مفروضه ده
قبل الدخول والخلوة تطلیق ایدرسه وجوب متعه تحقیق اولنوب بعد الدخول والخلوة تطلیق ایدوب یاخود
بعد النکاح احد الزوجین وفات ایدرسه مهر مثلی ایجاب وتنسیق اولنور پس اولبابده نکاحله مملوکه اولان عورتك
بدل اصلیسی اولان متعه یامهر مثلی واجب اولوب اول وجهله ضیرری مندفع اولمغله بیان جنسلرنده زوجه
احتیاج رجوع مرتفع اولور مترجم فقیردیرکه مسئله مزبوره اصل کتابده رتبهٔ اغلاقده اجمال اوزره تقریر اولنمغله
ترجمه مزده بسط واطلاق اوزره ایضاح وتفسیر اولندی کیفیت مرقومه اصله ناظر اولان اصحاب بصائره
ظاهر وباهر در انتهی واکر موادعه زی یوز رأس اوزره اولوب ملك اهل حرب مسلمینه مقابلهٔ حقلرنده احرارلرندن
یوز رأسی بعث وتسییر ومسلمین دخی احرار الاصل اولدقلرینی بیلور ایکن آنلر عبید ملك اولدقلرین اقرار وتقریر
ایلسه لر نظر اولنور اکر بو اقرارلری انجق دار اسلامده بدیدار اولمش ایسه اول اقراره التفات واعتبار اولنماز که
معلوم اولان حریتلری دار بمزده امانله حاصل اولملریله متأکد اولمشیکن مجرد اقرار رق ایتملریله ابطالی سزاوار
اولماز اما حریت اصلیه لری معلوم اولمدقده حکم مسئله بشقه در که آنده دخول دار اسلام تأکد حریتلرین استلزام
ایتمز کورمزمیسنکه برشخص مجهول الحال دار اسلامده نفسی اوزره اقرار رق ایلسه قبول اولنوب معلوم الحریة
اولان کسنه نفسی اوزره اقرار رق ایلسه مقبول کورلمز واکر بو اقرارلری دار الحربده دخی طوعا بدیدار
اولمش ایسه بنه معلوم الحریة اولملریله بو اقرارلرینه التفات واعتبار اولنماز مکر حکم مشرکینده آخر ایچون
اقرار رق ایلین آنك عبدی قیلنمش ثابت واستوار اوله اولبابده عبید ملك اولدقلری ظاهر اولمغله مقابلهٔ فداده
قبول مسلمینه سزاوار اولورلر زیرا دار الحربده اولان حریت اصلیه لری حریت قویه دکلدر کورمزمیسنکه
بیمزده موادعه قائم ومتمهض اولمادقده اول حریت استرقاق مسلمیله منتقض اولور و بزمله عقد موادعه لری
معقود اولدقدنصکره دخی کندو بینلرنده بر بریله موادعهٔ شرعیه لری غیر موجوددر پس حکم مذکور بین المشرکین
معتبر اولدقده مقرله ایچون اقرار رق ایلینلری حقلرنده استرقاق رسیدهٔ تمام اولوب آنك عبیدی اوله جقلری
مقرر اولور اما حکم مذکور بینلرنده معتبر اولمدقده دار الحربده استرقاقلری رسیدهٔ تمام اولماز بنه کیم دار اسلامده
تام اولمامز ایدی زیرا استرقاق احرار قطعا احکام اسلامدن اولماد یعنی مالا کلامدر کورمزمیسنکه رؤس مرقومه
بو اقرارلرندن صکره قبول اسلامه ابتدار ایلسه لر اکر اقرار ایله استرقاق اولنمق احکاملرنده وار ایسه عبید مقرله
اولمق اوزره برقرار قیلنوب یوغیسه اصل معروفلری اوزره احرار اولورلر توضیحی اولدرکه اهل حربدن برقومك
حکم ملکلری سارق مسروق منه ایچون عبد قیلنمق ایدوکی شایع اولوب بعض سراق اوزره عبودیته حکم
ملکلری واقع اولمشیکن قوم مرقومین قبول اسلام ایلسه لر اول سارق حکم سابق اوزره عبودیتده بردوام قیلنوب
هنکام حکم ملکده بزمله موادعین اولوب اولماد قلرینه ترتیب احکام اولنمازکه دارلرنده حکم اسلامك عدم
جریانی شرط والتزام ایتمشلر ایدی پس حکم عبودیت قضاء قاضیلری یعنی حکم ملکلری ایله ثابت اولدقده
مقرك نفسی اوزره اقرار رقی ایله دخی مثبت اولور که اقرار حق مقرده قضاء قاضی کبی ملزم ومثبتدر وعلی
هذا موادعهٔ مرقومه بزمله مشرکیندن ایکی اهل دارك میانلرنده منعقد واول ایکی داردن هر بری ملك مستقل ایله
آخردن منفرد اولوب صکره هر بری آخر اوزره هجومه شتاب وهر بری آخردن اسیر ایلدیکی یوز رأسی مقابلهٔ
فداده طرفیمزه استجلاب ایلسه رؤس مزبوره یی هر بریندن اخذیمز تجویز واستصواب اولنور زیرا موادعه انجق
بزمله اول ایکی دار بینلریمزده قائم اولوب بین الدارین متقوم اولمامغله کند و بینلرنده بزمله موادعه لرندن اقدم اولدقلری
مسلك اوزره سالك واسیر ایله بر برینه مالك اولورلر حتی اهل ذمت یاخود مستأمن اولسه لر اول اسیرلرینه کندولره سالم
قیلنور کذلك دار اسلامده آنلری بیعه شروع ایلسه لر یدلرندن اشترالری مسلمین ایچون مشروع کورلور
پس مقدمات مذکوره دن مقابلهٔ فداده دخی جواز اخذلری هویدا اولور کذلك بزمله موادعین اولان اهل حرب
انجق اهل دار واحده اولوب لکن اهل دیلم میانلرنده مشتهر اولدیغی اوزره اول موادعیندن دخی هر کیم آخره

قاهر

قاهر اولور ایسه مقهور عبد قاهر اولمق حکمی بینلرنده ظاهر اولسه بنه حکم سابق بوصورتده دخی متقرر در
نکته سی اولدرکه بر بریله بینلرنده موادعهٔ شرعیه منعقد اولمامغله عند تمام القهر حکم ملکلری اوزره قاهر مقهوریته
مالك ومقهور قاهرینك عبد مملوکی اولمق ثابت ومتمهد اولور وعلی هذا بعض اهل حرب ایچلرندن بعض اخرینك
غصب امواله اقدام ایدوب بعده جمله سی قبول اسلام ایلدکلرندن صکره اولبابده بر بریله اختصام ایلسه لر
کرکدرکه قاضی بینلرنده قبل الاسلام جاری اولان حکملرنده نظر وتفتیشه اهتمام ایلیه اکر حکملری غاصب
غصبله مغصوبنه مالك اولمق ایدوکی عندنده بدیدار اولورسه غاصب اوزره برشیئ رد ایله امر وقضایه ابتدار ایتمیه
واکر حکملری بو یله اولمیوب لکن ملکلری رد ایله امر ایتمدیکی مجرد غصبه عالم اولمدیغندن یاخود مغصوب منه
مخاصم اولمدیغندن ایدوکی عندنده آشکار اولورسه همان رد ایله امر وقضایه درکار اوله زیرا تملك مباح احراز ایله تمام
اولوب صورت مفروضه ده غصب اسباب ملکدن اولمق حکم ملکلرندن اولدقده احراز غاصب باعتبار الید
تام وحکم ملکلرندن اولمدقده غاصب استرداد ایچون مغصوب منه ایله خصومتی ملکلرینه رفع واعلامه قادر اولمغله
احراز غاصب عدیم الاستتمام اولور وقبول اسلام بعد تمام الاحراز واقع اولدقده تقرر ملکی موجب اولور اما قبل تحقق
سبب الملك وقبل ثبوت الملك واقع اولدقده ثبوت ملکی مستوجب اولماز کورمزمیسنکه اهل حرب اموال مسلمینی اخذ
ایلدکلرندن صکره دارلریله احرازدن اقدم قبول اسلامه ابتدار ایلسه لر اصحابنه رد ایله امر واجبار اولنورلر اما اسلاملری
بعد الاحراز واقع اولسه رد ایله امر واجبار اولنملری جائز و واسع کورلمز لکن مسئلهٔ مفروضه ده غاصب مغصوبنی
استهلاکدن صکره قوم مرقومین قبول اسلام ایتمش اولسه لر اولبابده حکم ملکلری نه ایدوکنه نظر واعتبار
اولنمیوب بهرحال غاصب اوزره ضمان مغصوب الزام اولنمامق التزام اولنور زیرا وجوب ضمان انجق محلده عصمت
وتقوم اوزره مبنی ودار الحربده مال حربیده عصمت وتقوم بولنمدیغی بیاندن مستغنیدر اما وجوب رد اعیان
محلده عصمت وتقوم اوزره مبنی اولمادیغی ظاهر وعیاندر کورمزمیسنکه برمسلم مسلم آخردن خمرینی غصب ایلسه
عین خمری قائمه اولدقده صاحبنه رد ایله امر وتنبیه اولنوب مستهلکه اولدقده مثل وقیمتندن برنسنه ایله ضمانی
الزام وتوجیه اولنماز بناء علیه قوم مرقومین ایله مسلمین بینلرنده موادعه بولنمیوب غاصب قبول اسلام یاذمتله
مغصوبنی ایله برابر قادم دار اسلام اولدقدنصکره مغصوب منه دخی قبول اسلام یاذمت یاخود استیمانله قادم
وغاصبله مخاصم اولسه بنه حکم ملکلری نه ایدوکنه اعتبار اولنمامغله غاصبدن مغصوبنی استرداده بر وجهله
کسب اقتدار ایده من زیرا غصب سبب ملك اولمق حکم ملکلرندن اولدیغی ظاهر اولسه دخی بزمله موادعین
اولمیان اهل حربك اموالنی دار اسلامله احراز ایلمك ملك ایچون سبب تام ایدوکی حکم اسلامدن اولمد یعنی
امر باهر در اما مسئلهٔ مزبوره ده قوم مرقومین مسلمینله موادعین اولمش اولسه لر نظر اولنور اکر غاصب ومغصوب منهك
دار بمزه خروجلری اول موادعه ایله واقع اولوب یاخود احدهمانك خروجی اول موادعه ایله وآخرك
خروجی قبول اسلام یاذمتله واقع اولمش ایسه بنه قاضی ایچون بینلرنده برشیئله قضا جائز و واسع کورلمز زیرا
غصب مرقوم بینلرنده دار الحربده جاری برمعامله اولوب بینلرنده دار الحربده جاری اولان مداینه منزلتنه نازل
واحکام مسلمینی معا التزام ایلمین ایکی شخصك بینلرنده حاصل اولمشدر واکر غاصب ومغصوب منهك دار بمزه
خروجلری قبول اسلامله واقع اولسه بوصورتده غصب سبب ملك اولمق حکم ملکلرندن اولدیغی شایع اولدقده
قاضی ایچون غاصب اوزره رد عین مغصوبله قضا جائز و واسع اولور زیرا غصب سبب ملك اولمق حکم ملکلرندن
اولمغله احرازی عند الاخذ تام اولمدیغی کبی دار بمزه عند الاخراج دخی ناتمامدر که مال موادعینی اخراج
موجب ملك اولمادیغی مالا کلامدر مؤلف صحیح الاسناد نور الله تعالی سنده یوم المیعاد دیرکه بزه روایت ثقاتله
بالغ اولمشدرکه مسلمیندن برطائفه مکه ده اولان مشرکیندن بعض اشیا استعاره ایتمشلر ایدی بعده رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم مکه یی فتح ایتد کلرنده مسلمین مذکورین اول عاریه لری اصحابنه رد ایتمکه عازم
اولدیلر همان رسول الله صلی الله علیه وسلم خطبه ووعظ ایدوب خطبه لرنده العاریة مؤداة والمنحة
مردودة والزعیم غارم قول شریفلری ایله نامه خطاب ایلدیلر یعنی عاریه البته صاحبنه ادا اولنمشدر یعنی
اداسی واجبدر ومنحه یعنی سودی ویوکی ایله انتفاع بعده صاحبنه رد اوزره ویریلن ناقه وشاة البته صاحبنه
رد اولنمشدر وزعیم یعنی کفیل البته ماله ضامندر ایشته بو حدیث نبوی ذکر ایلدیکمز مسئله ده اصل قویدرکه
موضع اخذ هنوز دار اسلام اولمادین احرازی تمام اولمدقده دار اسلام اولدقدنصکره صاحبنه رد ایله امر والزام
اولنور واکر دار الحربده مشرکین محاربین یاخود موادعیندن اولان مغصوب منه غاصبله حضور ملکلرنده

مخاصمه ایدوب غاصب بن بو عبدی غصب ایتمدم بلکه کندو مالمدر دیو ادعا ایتمکله ملکلری اول عینی ید غاصبده ابقا و مدعی یه اقامت بینه تکلیفنی القا ایدوب هنوز بینه سی حاضر و قائم اولمادین اول دارك اهلی اهل ذمت یاخود مسلم اولسه لر اول مال مغصوب غاصب ایچون سالم قیلنور زیرا فرض مذکور اوزره مغصوب منه ایچون قبل اقامة البینه اول عینه سبیل وصول معدوم و اقامت بینه یه قادر اولوب اولمیه جغی و علی تقدیر الاقامة شهودی تعدیل اولنوب اولنمیه جغی نامعلوم ایکن ملکلری اول عینی ید غاصبده ابقا ایتمکله احراز غاصب ختم تماملـه مختوم اولمشدر حتی مغصوب منه اسلاملرندن صکره کلوب بن ثبوت حقم اوزره مسلملیدن اقامت بینه ایده یم دیو طلبکار اولسه بینه قبول و استماعه سزاوار اولماز که احراز غاصب قبل الاسلام تمام اولوب اسلامله دخی تملکی استقرار ایلمشدر و مسئلهٔ مزبوره ده معنای فقهی اولدر که ملکلرینك مغصوب منهی مدعی یی ید غاصبدن اخذ ایلمکدن منعی همان اول مدعی یی ید مغصوب منه دن قهر ایله اخذ و غاصبه دفعی منزلنده در و بو اخذ و دفع ملکلرندن بالفعل صادر اولسه اول مدفوعده احراز غاصب تمام اوله جغی ظاهردر که احراز غاصب مجرد ملکلرینك وضع ایلدیکی حکم و قانون ایله تمام اولور ایکن ملکلرینك اخذ و دفعنده یاخود صاحبنی اخذدن منعنده ملکلرینك قوتی ایله بالاولویه تمام اوله جغی امر باهردر کذلك دار الحربده بر حربی آخرك نفسندن تعبیره قادر اولمیان ولد صغیرینی غصب و انتزاع ایدوب بعده غاصب بو بنم عبدمدر و مغصوب منه بو بنم اوغلمدر دیو نزاع ایلسه لر بودخی جمیع احکام سابقه ده غصب ماله قیاس و ارجاع اولنور کذلك بر ولد صغیرده ذی الید بو بنم عبدمدر دیر ایکن شخص آخر اوغلمدر دیو ادعا ایدوب ملکلری دخی مدعی بنوتی تصدیق برله مدعی عبودیت اقامت بینه ایدنجیه دك ولدی ذی الیدن اخذ و آخره اعطا ایلدکدنصکره قبل اقامة البینه اول دارك اهلی قبول اسلام یا ذمتله کسب اعتلا ایدوب بعده مدعی عبودیت دعواسی اوزره اقامت بینه ایده یم دیو التجا ایلسه بینه قاضی المسلمین اول ولدی حر قیلوب مدعی بنوت یدنده ابقا ایدر زیرا قوم مرقومین برمله محاربین ایکن یاخود اوزرلرینه احکامیز جاری اولمامق اوزره موادعین ایکن حکم ملکلری اول ولدی یدذی الیدن اخراج و آنده ملکنی ابطال و آنی حر قیلوب آخره ولدی اولمق اوزره دفع و ایصال ایلمشدر بوندنصکره حکم ملکلرینك ابطال ایلدیکی ملکی بینه ایله اثباته مجال بوله منز و حکم میراثلری دخی وجه مشروح مفصل اوزره فصل و تفصیل اولنور که مثلا حکم ملکلری بنیتی توریث ایدوب بنیاتی ایتمك یاخود بالعکس اولمغله ایچلرندن بری هالك اولوب ملکلری دخی حکم منبور ایله حکم ایلدکدن صکره قوم مرقومین قبول اسلام ایلسه لر ملکلرینك قبل الاسلام واقع اولان جمیع احکامی امضا و اتمام اولنور زیرا ملکلری اوزرلرینه سلطان غالب اولوب آنلر دخی حین حکمنده حکمنه رضا اوزره نفوذینی التزام ایتملریله هر حکمی بینلرنده رسیده تمام اولمشیکن بعد الاسلام آنلردن بر حکمی ابطاله اقدام اولنماز کذلك حکم ملکلری توریث بنیتی ایدوکی معلوم اولوب انجق ملك بالفعل حکمه مباشرت ایتمدین بنین استیعاب میراثه مبادرت قیلسه لر بودخی بالفعل حکم ملکلری ایله اخذلری کبیدر که حضورنده مخاصمه ایلسه لر میراثی ایادی بنینده تقریر ایده جکی معلوم اولمغله قوت و حکمی اعتبار ایله اخذ مجرد لرنده تمام احرازلری مجزومدر و اگر بکسنه نك برنسنه ده حق ثابتی بولنمق حکم ملکلرندن ایکن اول نسنه یی ید ذی الیدن اخذ و استهلاك ایتمکله حضور ملکلرنده مخاصمه ایتدکلرنده غاصب اوزره ذی الید ایچون قیمتیله حکم ایدوب هنوز اول قیمتی دفع و تسلیم ایتمدین غاصب و ذی الید قبول اسلام ایلسه لر بو صورتده غاصب اوزره هیچ نسنه الزام اولنماز زیرا قیمت انجق ذمتده دین اولمغله قبل القبض مجرد حکمه نظر ایله احرازی تام اولمدیغندن آنکله حکم اولنوب اولنمامق متساوی الاقدام مدر و هم بعد الاستهلاك و قبل الحکم اهل دار قبول اسلامه ابتدار ایلسه لر اول مال مستهلکده عصمت و تقوم منعدم اولدیغندن قاضی غاصب مستهلك اوزره برشیئله قضایه اجتسار ایده منز پس ما نحن فیه دخی بویله در و اگر دار الحربده بر حربی آخرك عبدینی غصب ایدوب ملکلری دخی عبدی ید غاصبده ابقا و سبیلرین تخلیه قیلدقدنصکره غاصب اول عبدی اعتاق ایدوب بعده ذی الید مدعاسی اوزره اقامت بینه ایتمکله حکم ملکلری ایله اول عبدی اخذ و استرقاق ایلدکدنصکره اهل دار جمیعا یاخود عبد و غاصب و مغصوب منه جمیعا قبول اسلام اوزره اتفاق ایلسه لر عبده عتق غاصب ابطال اولنوب ینه عبد اولمق اوزره ذی الیده تسلیم و الحاق اولنور نکته سی اولدر که معتق معتقنی استرقاق ایلمك حکم ملکلرنده ممتنع دکل ایسه حربینك دار الحربده عبدینی اعتاقی نافذ و نافع اولماز یاخود عبد مذکور عبد ذی الید قیلنمقده ملکلری حکم ایتمکله مقهور اولمغله مجددا قهر ایله مأسور کبی اولمشدر حتی برکسنه دار الحربده حر الاصل ایکن آنی بر حربی

اخذ

اخذ ایدوب عبد مدر دیو اقامت بینه ایتمکله ملکلری مقتضای بینه اوزره قضا ایلسه بو قضا حر مزبور اول حربینك عبدی اوله جغی اقتضا ایدر کذلك عبد معتق ایکن ملکلری اول عبد بر مدعینك عبدی اولمغله قضا و یدینه تسلیم ایلسه لر ینه مجددا عبد قیلمغی الزام و تصمیم اولنور و اگر اهل موادعه دن اولمیان بر حربی عبد مسلمیدن بر عبدی اسیر و دار الحربه ایله بعد الاحراز آنی یدندن حربی آخر غصب و عبد مدر دیو اعتاقدن صکره قبول اسلامله جمیعا سرافراز اولدقلرندنصکره اول محرز اقامت بینه برله حق سابقنی اثبات و ابراز ایلسه نظر اولنور اگر قبل الاسلام حکم ملکلری بعد البینه محرز اوزره رد ایتمك ایسه عتق غاصب باطل اولور که حکم ملك اوزره مالك اولمامغله غصبله تمام احرازه واصل اولمامشدر و اگر حکم ملکلری غاصب مغصوبه غصبله مالك اولمق ایسه عتق معتبر اولور که حکم ملك اوزره تملك اولمغله تمام احرازی مقرر اولمشدر لکن صورت مفروضه ده حکم ملکلری محرز اوزره رد ایکن ملکلرینه رفع خصام ایتدکلرنده غاصب غصبنی انکار برله بو بنم عبدمدر دیمکه اقدام ایتمکله ملك دخی مدعی اقامت بینه ایدنجیه دك عبدی ید غاصبده تقریر ایدوب غاصب دخی همان اول عبدی اعتاق و تحریر ایلسه بو صورتده عبد مرقوم حر قیلنور زیرا ملکلری محرزی اخذ عبددن منعله ید غاصبده تقریر ایلدکده احراز غاصب تمام اولمشدر بوندنصکره محرز اقامت بینه ایتمکله ملکلری عبدی اکا حکم برله غاصبدن اخذ و اکا تسلیم ایلدکدنصکره جمیعا اسلام یا ذمتی قبول ایلسه لر عبد مرقوم بینه حریتی اوزره ابقا اولنور زیرا ملکلرینك اول عبد مثلا و عتقی نافذ اولان مسلم اوزره رق ایله حکمی باطلدر و هم حریتی اسلامله متأکد اولوب محلیت نقضدن خارج اولدقدنصکره ملکلری رق ایله حکم ایتمکله منتقض اولماز اما مسئلهٔ سابقه بشقه در و اگر مسئلهٔ مفروضه ده ملکلری اول عبدی غاصب یدنده تقریردن اقدم غاصب آنی اعتاق ایدوب بعده جمیعا قبول اسلام اوزره اتفاق ایلسه لر مأسور مزبور ینه رق اوزره ابقا اولنور که اعتاق قبل تمام الاحراز واقع اولمغله ابطال و الغا اولنور مؤلف عتیق الافکار سقی الله تعالی قبره بغیث نواله فی الغدو و الابکار دیر که بر مسلم امانله دار الحربه دخول ایتدکده بر حربی آنك بعض اموالنی غصب ایدوب صکره اهل داری اسلام یا ذمتی قبول ایلسه لر نظر اولنور اگر حکم ملکلری مغصوب منه مسلم مستأمن اولسون یاخود حربی اولسون علی الاطلاق غصب سبب ملك اولمق اوزره واقع ایسه اول مسلم ایچون استرداد متاعی ممتنع اولور زیرا دارلرنده ملکلرینك حکم و سلطنتنه نظر ایله احراز غاصب رسیده تمام اولوب متاع مرقوم حربینك دار اسلامده مسلمدن اخذی و دار الحربه احراز قیلدیغی ماله متساوی الاقدام اولمشدر و اگر حکم ملکلری اول مالی صاحبنه رد اوزره واقع اولوب قبل الاختصام اهل دار قبول اسلام ایتسه لر مال مزبوری مسلم اوزره ردی الزام اولنور زیرا بونده غاصب حکم ملکلری اوزره غصبدن ممنوع اولمغله مقهور ایدوکی ظاهر و مسئلهٔ سابقه ده غصب اوزره مقرر اولمغله قاهر ایدوکی باهردر و اگر اولبابده حکم ملکلری نه ایدوکی غیر معلوم ایسه اول مالی مسلم مستأمن اوزره رد ایلمك حکم محتومدر که فی الاصل آنك ملکی ایدوکی مجزوم ایکن غاصب ایچون سبب تملك اولان احراز تام غیر مجزوم مدر و هم غصب بنفسه موجب ملك اولمدیغی عندمزده معلوم و مسلم اولمغله آنك خلافی بر قومك بینلرنده معتبر ایدوکی معلوم اولمدقجه حکمی عندمزده معلوم اولان وجه اوزره بنا قیلنمق واجب و محتمدر لکن حکم ملکلری اول مالی صاحبنه رد اوزره واقع اولدیغی صورتده مسلم مزبور غاصب مسفور ایله ملکلرینه رفع خصام ایدوب غاصب انکار غصبله بو مال بنم ملکمدر آندن اخذ ایتمدم دیو دفع اختصام ایتمکله ملکلری دخی مسلم اقامت بینه ایدنجیه دك ید غاصبده ابقاسنی التزام ایلدکدنصکره جمیعا قبول اسلام ایلسه لر مال مرقوم غاصب ایچون سالم قیلنور که ملکلری اول عینی اوزره یدینی تقریر ایتمکله احرازینی تتمیم اولمشدر اما قبل الاسلام مسلم مرقوم اقامت بینه ایتمکله ملکلری غاصبدن اخذ و یدینه تسلیم ایلسه ینه ملکی کندویه سالم قیلنوب تخمیسی دخی لازم اولماز زیرا بوندن اقدم ملکندن حکم ملك اهل حرب ایله منفصل اولمشیکن بو دفعه ده آنك حکمی ایله ملکنه راجع و متصل اولمشدر و هر دلیل کندو مثلی ایله منتسخ اولق حکم منسخ اولمغله بونده دخی ملکك حکم سابقی حکم لاحقی ایله منتسخ اولمشدر یاخود مسلم مزبور اول عینی ید غاصبدن اخذ ایلدکده قوت ملکلری ایله احرازی تام اولمغله مجددا اکا تملکه تمام اولمشدر بناء علیه تخمیسی واجب اولماز که تملکنی اعزازینی موجب اولان بر سبب مستوجب اولمامشدر کذلك مسلم مستأمن بر حربینك یدنده مملوکی اولان عبدنده بو بنم عبدمدر دیو بطریق الزور دعوی و اقامت بینه ایتدکده ملك اهل حرب اول عبدی حربیدن اخذ و یدینه تسلیمدنصکره جمیعا قبول اسلام ایلسه لر بینه حکم ملکلری ایله احرازی تام اولمغله تملك عبد ایله تمام قیلنور

لكن تملك مزبور غدرى مشتمل ومسلم مستأمن بطريق السرمال اهل حربی اخذ واخراج قيلق منزلنده متنزل اولمغله اول بابده امان نفسنده غدر ايلديكيندن صاحبنه رد ايله امر وافتا اولنديغى كبى بو بابده دخى حكم مزبور اجرا قيلنور مؤلف صاحب المقال عليه رحمة الكبير المتعال ديركه مسئلهٔ مزبوره ده اول دارك اهلى مسلمينله موادعين اولمش اولسهلر كركدركه حاكم مسلمين اول عبدى يد مسلمدن اخذ وصاحبنه رد ايليه زيرا بو صورتده غدرى امان مسلمين اوزره ثابت اولمغله حاكم ايچون رد اوزره ولايت اجبارى متثبت اولور اما مسئلهٔ اولى يشقهدر فعلى هذا بر مسلم مستأمن دار الحربده بر حربينك متاعنى غصب ايدوب ملكلرينه رفع خصام ايتدكلرنده غصبنى انكار يله يمين كندوملكمدر ديو ادعا ايتمكله ملك دخى حربى اقامت بينه ايدنجيه دك اول متاعى يد مسلمده ابقا ايتدكدنصكره قبل اقامة البينه اهل دار قبول اسلامله سعادتمدار اولسهلر متاع مرقوم ملك مسلم اوله جغى بديدار اولور انجق قوم مذكورين غير موادعين ايسهلر آنده بلا جبر صاحبنه رد ايله افتا اولنوب موادعين ايسهلر همان جبر ايله اخذ وصاحبنه اعطا قيلنور كه معناى غدر اكرچه على كلا التقديرين ظاهردر لكن مسئلهٔ ثانيهده يد مالكندن آخذ ايله غصبده تجاهر اولمغله معناى غدر مسئلهٔ اولىدن زياده ظاهر و باهردر واكر موادعين ياغير موادعيندن بر حربى عبدينى مكاتب قيلوب بعده جميعا قبول اسلام ايلسهلر اول كتابت تنفيذ واتمام اولنور كه كتابت بيع وشرا كبى رضاء طرفينه مبنى اولان احكامدندر لكن مسئلهٔ مفروضهده قبل الاسلام عقد كتابتدنصكره كتابتنى ابطال واعدام و بطريق القهر استرقاق واستخدام ايدوب بعده قبول اسلام ايتمش اولسهلر نظر اولنور اكر حكم ملكلرى بعد القهر بطلان كتابت ايسه قاضى المسلمين دخى اول وجهيله قضايه مبادرت ايدر زيرا عقد كتابتله مكاتب ايچون ثابت اولان ملك يد اعتاقله ثابت اولان بحقيقت حريتدن اقوى واشد دكل ايكن بر قريبا صورت اعتاقده بيان واثبات ايلديك كه بعد الاعتاق قهر ايله استرقاق ايتدكده حكم ملكلرينه نظر وآنك اوزرينه ابتنا قيلنور پس كتابت دخى آنك كبيدر واكر حكم ملكلرى بطلان كتابت اولميوب انجق حربى مرقوم اول عبدى قهر ايله دار اسلامه اخراجه مبادرت ايتمش اولسه بنه نظر اولنور اكر اهل دارى مسلمينله موادعين ايسهلر قاضى المسلمين ابقاء كتابتله آنى استرقاقدن منعله قضا ايدر واكر غير موادعين ايسهلر قاضى آنى عبد محض قيلوب كيفما يشاء آنده تصرفنى امضا ايدركه غير موادعين اولدقلرنده دار اسلامه احرازى موجب ملك اولمق اوزره تام اولوب موادعين اولدقلرنده نا تمامدر واكر بر حربينك عبدى دار الحربده قبول اسلام ايتدكدنصكره حربى آنى اعتاق يا كتابتله مكاتب قيلوب بعده آنى قهر ايله استرقاق واستخدام ايلسه بو بابده آنك ابطالى ايله عتق وكتابتى باطل اوليه جغى ما لا كلامدركه عتقيله حريتى وكتابتله ملك يدى اسلامله متأكد اولمشيكن كرك حربى وكرك ملكلرى آنى ابطاله متعهد اوله مز زيرا قريبا بيان ايلديك كه حربيت كبى محتمل النقض اولميان اموردة ملك اهل حربك مسلم اوزره حكمى معرض بطلانده در وهم حكمى انجق ملكدن ملك آخره محتمل النقل اولان اموردة معتبر و مسلم اولان معتق ومكاتبده نقل ملك غير متصور در مؤلف مصيب التدبير بشره الله تعالى فى بواطن الخوف باحسن التبشير ديركه حربى مرقوم اول عبدى اسلامندن اقدم مدبر قيلمش اولسه تدبيرى باطلدر كه مدبرى بر ايله يد مولاسندن خارج اولميوب بلكه بعد التدبير غير مدبر كبى حكم اسلام اوزره دخى يد مولاسنده على حاله مقهوريت اوزره حاصلدر اما اعتاق وكتابت يشقهدر كه آنلر حكم اسلام اوزره عمل اولدقدن يد مولاسى ساقط وزائل ايدرلر پس بعد العتق والكتابة حكم ملكلرى معتق استرقاق معتق اوزره تمكين اولمدقده معتق ومكاتبك يد مولالرندن خروجلرى مستبين اولور بناء عليه عبد مرقوم بعد العتق والكتابة قبول اسلام ايلدكده على حاله عتق وكتابتى اوزره ابقا اولنور اما بعد التدبير قبول اسلام ايلدكده بنه مولاسينك عبدى قيلنوب آنده كيفما يشاء بيع وسائر تصرفاتى تنفيذ وامضا قيلنور لكن تدبيرى اسلام عبدن صكره واقع اولسه حكم تدبيرى ثابت ومتعهد اولور كه حين تدبيرنده حق حريتى اسلامى ايله متأكد اولمشدر ومدبر محتمل التمليك اولمامق حكم اسلامدن اولمغله تدبيرى صحيح اولوب اول وجهله مولاسى ولاسيما مستحق اولدقدنصكره مجرد اوزرينه اثبات يد ايتمكله ابطال تدبيرينه اقدام ايدهمز اما مسئلهٔ متقدمه يشقهدر انجق ما نحن فيهده صحت تدبيردنصكره مولاسى قبول ذمت ايلسه كركدركه اول مدبر مسلم استسعا اولنمغله ملكندن اخراجنه هبت اولنه زيرا اسلامى ايله ملكندن اخراجه مستحق اولمشيكن تدبيرى جهتى ايله بيعى متعذر اولمغله ملكندن اخراجنده استسعاسى متقرر اولمشدر واكر بر حربى عبدى ايله برابر امانله دار اسلامه چيقوب بمده آنى مدبر قيلسه تدبيرى تجويز وتقرير اولنور كه تدبيرى حكم مسلمين آنك اوزرينه جارى اولديغى

موقعده واقع وكندو دخى امانله خروجنده اول حكمى ملتزم واكا مطاوع اولمشدر بناء عليه اول عبدى بيعى جائز وواسع كوريلمز اما بعد التدبير اول عبدى دار الحربه اعاده ايدرسه تدبيرى باطل اولوركه عودتله حكم امانى زائل اولمغله دار اسلامده واقع اولان تدبيرى دار الحربده واقع اولان تدبيرينه مماثل اولور لكن حكم استيلاد يشقهدركه حربى جاريهسنى دار الحربده ياخود امانله چيقوب دار اسلامده استيلاد ايلسه بهر حال ام ولدندن تعددا اولنور كه استيلاد انجق نسبه تابع ونسب دار اسلامده نه وجه اوزره ثابت اولورسه دار الحربده دخى اول وجه اوزره ثابت اولمغله نسب اوزرينه بنا قيلنان استيلاد دخى اول وجه اوزره واقع اولور واهل حربدن ولدينى اشترا مسلم ايچون بر وجهله سزا كوريلمديكى كبى ام ولدينى دخى اشترا بر وجهله روا كوريلمز اما حكم تدبيرى يشقهدركه ذكر وتقرير ايلديك والله تعالى اعلم

باب من الرهن يأخذه المسلمون والمشركون منهم * يعنى مسلمين مشركيندن ومشركين مسلميندن اخذ ايلدكلرى رهنك احكامنده باب بديع الاستحكامدر مؤلف اصابت مرهون اثابه الله تعالى باجر غير ممنون ديركه مشركين امر موادعهده اطمئنان ايچون بر آنلره رجال مسلميندن اعطاء رهن ايدوب آنلر دخى رجاللرندن رجالمزك معادلرينى اعطاء رهن ايتمكه طلبكار اولسهلر مراهنهٔ مرقومه مشروعه اولمامغله آنده بلا ضرورة مساعدهٔ مسلمين جائز وسزاوار اولماز زيرا اهل حرب رجال مسلمين اوزره مأمونين دكللردر كه مخالفت اعتقادلرى آنلرى قتل مسلمين اوزره حامل واعتقادلرنده آنلرى قتل مسلميندن زجر ايده جك نسنه غير حاصل ايدوكى ظاهر ومستبيندر حتى رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرى ما خلا يهودى بمسلم الاحد ثم نعته بقتله يعنى بر يهودى بر مسلم ايله هيچ تنها قالمدى الا نفس يهودى يه قتل مسلمى القا ايلدى حديث حكمتفرماسنده بو معنايه رمز وايما بيورديلر لكن مسلمين بعض امور ايچون خوفه ذاهب اولوب خلاصه چاره بولمادقلرى جهتله وجه مذكور اوزره صلحه اعتنا ايتملريله مشركين رهنلرين مسلمينه اعطا ايله وفاء شرطه ابتدا ايلسهلر اول بابده اعطاء رهنلرندن امتناع ايلمك حق مسلمينده جائز وسزا بلكه افضل واحرى كوريلور كه اهل حرب مسلمين اوزره مأمون الغائله اولمدقلرندن فضله رهن مشركين يد مسلمينه واصل اولمغله ضرورت مسلمين زائل اولمشدر سؤال اولنورسه كه مسلمين رهن مشركينى اخذ ايدوب شرط قيلدقلرى رهنلرين اعطا ايتمك غدر ايكن نيچه سزا كوريلور جوابنده ديرزكه غدر دكلدر بلكه شرط مرقومك جوازى معناى ضرورته مبنى ايكن اول ضرورت مرتفع ومنتهى اولمشدر كورمزميسنكه مسلمين اهل حربله مدت معلومهده موادعه ايتملر ايكن قتال مشركين اوزره كسب قوت ايتملريله موادعه يه باعث احتياجلرى اولان معنى زائل اولدقده اصل موادعهده دخى قبل المدة نبذ عهدلرى جائز كوريلوب غدرده داخل اولماز پس شرط موادعه دخى اصله مماثلدر وبو بابده اصل اصيل رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينك شو حديث جليللريدركه بيوز ديلر من حلف على يمين فرأى غيرها خيرا منها فليأت الذى هو خير وليكفر يمينه يعنى اول كمسنه كه بر امر اوزره يمين مؤكده ايدوب صكره اول امرك خلافنى اولى كورسه اول اولى كورديكى امرى ايشلسون ويميننه كفارت ايلسون مترجم فقير ديركه حلف ويمين ايكيسى شىء واحددر ولفظ حديثده من حلف على يمين قولى شريفى بحسب الظاهر يمين اوزره يمين ديمكدر لكن مراد انجق ترجمه اولنديغى اوزره تأكيد يميندر انتهى ويمينده وجه مشروح اوزره مخالفت جائز اولدقده يميندن اقوى اولميان مواد عهدده جوازى واضح ومتميز اولور بو صورتده اهل حرب بزم رهنلرى اعطا ايتمز سكز بزم رهنمزى اوزر بمزه رد ايدهكز ديو نزاعه شروع ايلسهلر خوف ايتديكمز نسنهلردن امين اولمدقجه رديمز مشروع اولماز كه قبل الامن ردلرى مسلمين اوزره قوتلرين واستيصال بعض موحدينه احداث قدرتلرين متضمن اولمغله غير ممكن وبعد الامن وجوب ردلرى متعيندر زيرا رهن قيلنان رجال مرقومين داريمزده مستأمنين منزلنده نازلين اولملريله كركدركه خوف ايتديكمز نسنهلردن تحصيل امن ايدنجيه دك حبسلرينه اقدام بعده ابلاغ مأمنلرينه اهتمام اولنه لكن رهن مرقومين يدمزده قبول اسلام ايتمش اولسهلر مشركين آنلرى اخذ ايچون طلب وابرام ايتسهلر دخى تسليمله مساعدهٔ مز آنلرى جائز كوريلمز كه آنلر سائر مسلمينله برابر اولوب مشركين دخى مسلمين اوزره مأمونين اولمدقلرى مقرردر انجق آنلر عبيد مشركين ايسهلر كركدركه امام المسلمين آنلرى داريمزده قبول اسلام ايلين عبيد مستأمن منزلنده انزال وآنلرى بيع وثمنلرين مولالرينه دفع وايصال ايليه كذلك مسئلهٔ مفروضهده جانبين رهنلرين بر برينه اعطادنصكره مسلمين مشركيندن رهنلرين اخذه قادر اولسهلر بنه جواز اخذلرى ظاهردركه حدوث قدرتله ضرورتلرى زائل اولمشدر وارتفاع ضرورتله حقلرنده منع رهن ايلمك واجب اولديغى كبى بعد الاعطا وجوب اخذ دخى حاصلدر زيرا حق مسلمينده

وقتنا قدرتلرنده حلال كورملزكه ايا ذى مشركينده مقهوراولان برمسلمك تخليصنى ترك واهمال ايدەلر حتى اهل حرب مسلمينى اخذ رهنلرندن منع ايدوب مسلمين مرهونين دخى طالب قتال اولدقلرنده تخليصلرى اوزره قتال مسلمين حلال كوريلوركه اهل حرب حبس مسلمينده ظالم ومسلمين اوزره بقدر الامكان دفع مظالم واجب ومتحتمدر لكن اهل حربدن برفردى قتل ايتمكسزين اخذ رهنه قدرتلرى وار ايسه اول قوم مواد عيندن برفردى قتل ايلمك جائز وسزاوار اولماز واكر رهن مشركين بردار الحربه رجوع ايتميوب سزه ذمت اولورز ديو طالب اولورلرسه نظر اولنور اكر احرار ايسەلر مساعدهٔ مطلبلرى امام اوزره واجب اولور زيرا ذمت اسباب انتهاء قتالدن برسبب ايدوكى معلوم ودنياده التزام احكام اسلامى مستلزم اولمقده خلق اسلام ايدوكى مجزوم اولوب رهن مرقومين دخى اوزرلرينه عرض اسلام اولنماغه طالب اولدقلرنده مساعدهٔ مراملرى واجب اولديغى كبى اعطاء ذمته طالب اولدقلرنده دخى واجبدر واكر عبيد مشركين ايسەلر عدم مساعدهٔ مطلبلرى امام اوزره واجب اولور زيرا عبيد البته مولاسنه تابع وموالارى باعتبار الموادعه دار يمزده بولنان مستأمنين موقعنده واقعلر در پس ملك موالارى باعتبار الامان آنلرده محترم وازالهٔ ملك ايتمدين انلرى ذمت قيلمق ممكن اولمديغى مسلم اولمغله همان موالارينه رد وتسليملرى لازم واسلمدر واكر بعد قبول الذمة مرهونين بزاحرارز ديوب مشركين بلكه بونلر بزم عبيدمزدر ديمكله اختلاف ايدرلرسه اولا يده قول قول مرهونين ايدوكى بلاخلافدر زيرا آنلر يد تصرفلرنده بولنوب ايادى اغيارده مقهور اولمامغله رقلرى اوزره بينه قائم اولمادقجه حريتلرنده قول آنلرك قوللرى قيلنمق لازمدر واهل ذمتدن اولملريله رقلرى اوزره شهادت اهل حرب قبول اولنمايوب مسلمين يا اهل ذمت شهادت ايتدكجه مولالرينه مردود وموصول قيلنمازلر وقبول اسلام ايتملر ايسه رقلرى اوزره شهود مسلمين شهادت ايتدكجه امام بيع واعطاء ثمنلرينه مباشرت قيلماز واكر اهل حرب اصل موادعه ده رغدر ايدوب سزك رهنلريكزى قتل ايدرسك بزم رهنلريمزك دخى دملرى سزه حلال اولسون ديو شرط ايتملر اولوب بعده بزم رهنلريمزى قتل واستيصال ايلسلر بنه دماء رهنلرى بزه حلال اولماز زيرا امر ويدزكه وقعهٔ مرقومه زمان معاويه ده واقع اولوب حضرت معاويه رضى الله تعالى عنه وسائر مسلمين بعد البحث والنزاع رهن مشركين شرعا قتل اولنمامق اوزره اجماع ايلديلر وهم رهنلرى ميانه مزده امان اوزره ادخال اولنملريله غيرلردن حاصل اولان جنايتله دملرى استحلال اولنمايوب شرط سابق دخى حكم شرعه مخالف اولمغله ابطال اولنور همان قبول اسلام ايتمشلر ايسه امام آنلرى اهل ذمت قيلوب ايتملر ايسه مشركين رهنلريمزى قتلدن اقدم قبول اسلام ايدنلر كبى احرار الاصل قيلمغه همت ايدر لكن رهنلريمز قتل اولنمامش ايكن رهنلرى قبول اسلام ايلدكده مشركين آنلرى طلبده اقدام ورهنلريمزى اوزريمزه رد ايتمزسكز بز دخى سزلك رهنلريكزى قتل باسترقاق ايدەرز ديو ابرام ايلسەلر نظر اولنور اكر رهنلرى رد اولنملرينه راضى اولمازلرسه اهل حرب رهن مسلمينى قتل ايده جكلرى معلوم اولسه دخى رهنلرين رد ايلمك امام ايچون جائز ومرضى كورلمز زيرا ايكى رهنك حرمت نفسلرى برابر ايكن اهل حرب رهن مسلمينى قتل ايتدكلرنده امامك اول ظلمده عدم شركتى مقرر اما رهنلرين بعد الاسلام آنلره تسليم ايدوب آنلر قتل ايتدكلرنده مسلمينى قتل مشركينه عرض ايتمكله رخصت شرعيه يوغيكن عرض ايتمكله اول ظلمده شريك اوله جغى اظهردر كورمزميسنكه رهنلرى يديمزده هالك اولمغله اهل حربه اولدهالكينك عددنجه مسلميندن بدل طلب ايتمكه اقدام وويرمزسكز رهنكزى قتل ايده رزديو ابرام ايلسەلر اعطاء مسلمينله مساعدهٔ مراملرى جائز كوريلمز پس قبول اسلام ايلين رهنلرى دخى آنك كيبدر واكر رهنلرى رد اولنملرينه رضا برله بزى اهل حربه اعطا ورهنلريكزى اخذ ايدكز ديو اظهار ارتضا ايدرلرسه ينه نظر اولنور اكر امامك اغلب ظنى آنلرى قتل ايده جكلرينه متعلق اولورسه ينه دفع وتسليملرى جائز ولايق كوريلمز زيرا انسانك كندى قتلنه اذنى حكم اباحتده معتبر اولمديغى كبى تعريض قتلنه اذنى دخى معتبر اولمامق مقرردر واكر آنلره نه معامله ايده جكلرى عند الامام مجهول ايسه اولبابده دفع وتسليملرى مشروع ومعقول كوريلور زيرا رضالريله دفع وتسليملرى طرف مسلميندن آنلره ظلمى موجب اولميوب مجرد تسليملرى سبب هلاكلرى اولمديغندن بشقه تسليمه رضالرى البته نفسلرى اوزره امين اولدقلرينى مستوجبدر وهم رهنمز اولان مسلمينه سزى رهن مشركينى رديله تخليص ايده رزديو وعديمز سبقت ايتمشيدى پس اول وعديله رهنمز اولان مسلمينه رعايت رهن مشركين اولان مسلمينه رعايت اوزره كسب رجحان ومسابقت ايتمشدر واكر رهن مشركين مسلميندن طالب عقد ذمت اولدقلرنده مشركين دخى سزآنلرى

مطلب رضاء المقتول بقتله لا يوجب الاباحة

ذمته قبول ايدرسكز بزدخى رهنلريكزى قتل ياخود استرقاق ايده رزديو اظهار شدت ايلسەلر كركدركه امام آنلرى ذمته قبول ايتميوب همان مشركينه رديله اخذ مسلمينه مبادرت قيله اما قبول اسلاملرى بشقەدركه اسلام مشركك قبولى غيره توقف ايتميوب نفسى ايله تام اولور اما عقد ذمتى رضاء مسلمين بولنمادقجه تمام اولماز بناء عليه قبول ذمتلرنده حقيقة ياحكما اتلاف مسلمين متحقق اولدقده اكا رضا حق مسلمينده جائز ولايق كوريلمز زيرا مسلمين ايچون سبقت ايلين وعده وفا وآنلرى ايدى مشركيندن استخلاص واستيفا قيلمق رهن مشركينى ذمت قيلمقدن احسن واولى وامام دخى ناظر مسلمين اولمغله مسلمينه انفع اولان امرى اختيار ايلمك اوزرينه اوجب واوفقدر اما قبول ذمتلرنده مشركين سبيل رهنمزى تخليه ايده جكلرينه امام المسلمين عالم اولورسه اولبابده بلاتوقف اعطاء ذمت برله اوزرلرينه وضع خراج ايلمك لازمدركه معناى مذكور اتلاف مسلمينى غيرمشتمل مدروجه مشروح اوزره سبيل رهنمزى تخليه ايده جكلرينه عالم اولمدقجه امام آنلرى ذمت قيلماغه قادر دكلدركه اهل حربك رهنلرى ذمت اولدقده سبيل رهنمزى تخليه ايتميه جكلرى ظاهر وخلاف مجزوم اولمدقجه حكمى ظاهر اوزره بنا واجب ايدوكى معلوم ومشهوردر لكن بويله ايكن امام آنلره اعطاء ذمت ايتمش اولوب بعده اخذ رهنمزى طلب بابنده دقت ايلدكده اهل حرب سز بزم رهنمزى رد ايتمدكجه بز دخى رد ايتمزز ديو عناد ومخالفت ايلسەلر كركدركه رهنلرى رد اولنملرينه رضا كوسترمدكجه آنلرى رديله ذمتنى ابطال وعهدينى نقضه مباشرت قيلميه زيرا مسلمين ايچون ذمت اولدقلرنده نفوس مسلمين ايچون ثابت اولان حرمت آنلرك نفوسلرينه دخى ثابت ومقرر اولوب اولوجهله قبول ذمتلرى قبول اسلاملرى ايله برابر اولمشدر اما رهنلرى طيب نفسله رد اولنملرينه راضى اولورلرسه ردلرى جائز ومرضى كوريلور مكر امامك اغلب ظنى قتل ايده جكلرينه ذاهب اوله اولبابده ردلرى جائز ومناسب كوريلمز وبوتفصيلك اصل واساسى انجق قبول ذمتلرين قريبا قبول اسلاملرنده ذكر ايلديكيمز احكام اوزره قياسدر ياخود مدار تفصيل انجق مبادلهٔ رهانى مسلمينى اهل ذمتله مفادات منزلنه تنزيلدر وبزباب من الفداء اثناسنده بيان ايلديك كه مفادات مزبوره رضاء اهل ذمت بولندقده شايان وبولنمادقده غيرشايان در كورمزميسنكه رهنلرى يديمزده هالك اولمغله اهل حرب مسلمينله نزاعه سالك واهل ذمتكزدن فلان وفلانى بزه ويرمدكجه رهنكزى رد ايتمزز ديو متهالك اولسەلر مطلوبلرى اولان ذميلر راضى اولورلرسه تسليملرى جائز واولمازلرسه حد جوازى متجاوزدر كذلك مسئلهٔ مرقومه ده مطلوبلرى نساء اهل ذمتدن بعض عورتلر اولسه بودخى صورت سابقه ايله مساويدركه عقد ذمتله حاصل اولان حرمتده حال نسالرى حال رجاللرى ايله مستوى ونسادن تأثير رضا رجالدن تأثيرينه مساويدر اما مطلوبلرنده صبيان اهل ذمت بولندقده صبيانك ووالدينلرينك رضالرى متحقق اولسه دخى امام آنلرى تسليم ايلمك جائز ولايق كوريلمز زيرا تسليمى صبى يه ظلم ايدوكى مقرر واولبابده اذن صبى معتبر اولمديغى كبى صبى يه بعض اولان ماده ده اذن والدينى دخى معتبر اولمامغله وجود وعدمى برابردر كورمزميسنكه اهل حرب اول صبى نى استعباد ايلسەلر امام بغير حق استعباد حرمعين اولمش اولمازمى حال آنكه اعانت مرقومه حرام ايدوكى مستبيندر كذلك رهن مشركيندن قبول اسلام ايدنلرده نسا وصبيان بولنوب مشركينه دفع وتسليمنده كندولرك ووالدينلرينك رضالرى متحقق اولسه بنه تسليملرى حق امامده جائز ولايق كوريلمز اما صبيان مرقومين تسليم اولنمامغه دليل آنفا صبيان اهل ذمتده ذكر اولنان تعليلدر واما نساء مرقومه تسليم اولنمامغه علت تسليملرنده آنلرى حرامه عرض ايتمك متحقق اولوب اولبابده اذنلرى معتبر اولمامق مصلحتيدركه مشركينه بروجهله حلال اولميان مسلمه عورتى فرجنى استحلال ايلين مشركينه تسليمده اصلا جواز وصحت يوقدر ومحذور معهود حق اهل ذمتده مفقوددر كورمزميسنكه برذميه بى دار يمزده برمستأمن تزوج ايلسه نكاحى جائز ووطئى اكا حلال اولور اما برمسلمه يى تزوج مراد ايلسه اكا قادر اولميوب بهرحال اكا حلال اولمق محال كوريلور انجق اهل حربه تسليم اولنسه جق عورت اسلامندن رجوعى بابنده خوف اولنماديغندن بشقه اشتها اولنميان عجائزدن ايسه تسليمنه رضاسى بولندقده ابتداده رمكه اخذ رهن مسلمين ايچون رد ايلمك حق رجالده جائز اولديغى كبى آنده دخى جائز اوله لكن بشرط آنكه دار الحربه سفرنده بانده مسلميندن برمحرمى برابر اوله زيرا عورت عجائزدن ايسه دخى دار الحربه بلا محرم سفرى غير جائزدر اما عجوزه اولوب يانده محرمى دخى برابر اولدقده براى مصلحت دار الحربه سفرى جائز كوريلور پس ما نحن فيه دخى بوقبيلدن ايدوكى واضح وهويدادر واكر مسلمينده مقاومت مشركين بولنمامغله موادعه يه محتاج اولوب مشركين دخى موادعه ايچون مسلميندن طلب رهنده عناد ولجاج

مطلب المرأة لا تسافر الى دار الحرب بغير محرم ولو كانت عجوزا لا تشتهى

ایتملریله مسلمین حسب الضرورة اعطاء رهن ایچون بر جماعتی احضار ایتدکلرنده جماعت مزبوره بو رهن قیلنمغه راضی اولمازلر زیرا اهل حربه بزم اوزریمزه مأمونین دکللردر دیو امتناعده اصرار ایلسه لر بو صورتده امام علی وجه النظر للمسلمین آنلره جبر ایلمك جائز وسزاوار اولور زیرا اهل حربدن جمیع مسلمین اوزره خوف وخطر ظاهر واول رهن اولنان جماعت اوزره خوف وخطر غیر ظاهردرکه احوال تابعنده ظاهر اولان موادعه یه وفا ایدوکی امر باهردر وبر باب المفاداة بالاساری اوغیرهم من الاموال اثناسنده اعلام ایلدیك امام المسلمین ایکی بلیه یه مبتلی اولدقده کرکدرکه اهونلرین اختیار ایله ایکی ضررك اعظمنی اهونی ایله دفعی التزام ایلیه لکن صورت مفروضه ده امامك اغلب ظنی اول رهن اولنان جماعتی قتل ایده جکلرینه متعلق اولورسه آنلری اعطاسی اصلا جائز ولایق کورلمز که اعطا ایتدکده آنلرك هلاکلرینه معین ودملرنده شریك اوله جغی بدیدار واعطا ایتمیوب مشرکین دخی مسلمینه ظفر بولدقلرنده صنع مشرکینده مشارك اولمیه جغی آشکاردر وبو مثللوا مورده ظن غالب مناب یقینده نائب قیلنور کورمزمیسنکه امام المسلمین منفعت مسلمینی متضمن بر امر مهم ایچون اهل حربه ارسال رسوله محتاج اولوب رسالت ایچون تعیین ایلدیکی مسلم دخی رسالتله اهل حربه دخولدن امتناع وانزعاج ایلسه امام ایچون اولبابده اجبار جائز وسزاوار اولور اما اغلب ظنی اول رسولی قتل ایده جکلرینه ذاهب اولورسه مسلمیندن برفردی بعث ایلمك وبعث اوزره اجبار ایلمك جائز ومناسب کورلمز پس رهن دخی رسول کبیدر وصورت مزبوره ده موادعه لری مثلا اوچ سنه اوزره منعقد اولوب قبل انقضاء المدة مسلمین کسب قوت ایتمکله نبذ عهده عزیمت قیلدقلرنده مشرکین بز موادعه یی ترك ایتمز ورهنکزی اوزریکزه رد ایتمز دیو مخالفت ایلسه لر اولبابده ابطال موادعه حق مسلمینده جائز کورلمز لکن عدم جوازینه مجالفت مشرکین باعث اولمیوب انجق یدلرنده رهنمز بولنمقدن منبعث اولمشدرکه مسلمین نبذ عهدده اصرار ایلسه لر مقدما رهنمز ایچون وعد اولنان تخلیصه وفادن نکول واول عهدی اخفار ایله اضراره مؤدی اولور که بو معنی جائز وسزاوار اولماز پس لازمدرکه رهنمزی یدلرندن استنقاذ ایدنجیه دك اهل حربه اعطا اولنان عهده وفا ایله انفاذ اولنه کذلك موادعه لری علی وجه التأبید اولمش اولسه بنه تقدیر مذکور اوزره مسلمین قتال مشرکینه کسب قدرت ایتسه لر دخی ابطال موادعه تجویز وتسدید اولنماز مکرکه رهنلرینی سلامت اوزره استخلاص ایده لر یاخود رهنلری حتف انوفهم دار الحربده فوت اوله لر یاخود رهنلری ایادی مشرکینده قتل اولنملرینه راضی اوله لر بو صورتلرده مسلمین ابطال موادعه بر له قتال اهل حربه مسارعه لری جائز کورلور زیرا مانع نبذ اولان انجق حق رهنه رعایت حاصل اولمق ایدی وخصال مذکوره دن بری بولندقده اول مانع زائل اولور اما صورت مفروضه ده مدت موادعه منقضیه اولدقدنصکره مسلمین عزم قتال ایتدکلرنده مشرکین سز بزمله قتال ایدرسکز بزدخی سزك رهنلریکزی قتل ایدرز دیو بسط مقال ایلسه لر بو بابده قتاللری حلال کورلور زیرا بو تقدیر اوزره قتاللری مسلمینه رهنلری میاننده اولان معاهده تخلیصه موجب ابطال دکلدرکه بعد انقضاء المدة مجرد رهن اوزره خوف اولنمق قتال مشرکینه مانع اولماز نته کیم اطفال مسلمینله تترس لرنده قتاللری ممتنع اولماز کذلك بزمله قتال ایدرسکز یدیمزده بولنان اسراء مسلمینی قتل ایده رز دیو اخبار ایلسه لر بنه وجه مذکور ایچون قتاللری جائز وسزاوار کورلور کذلك امام المسلمین اهل حربه برای مصلحت بعض کسنه لری رضالری ایله یاخود بطریق الاجبار رسالتله بعث وتسیار ایتمکله اهل حرب آنلری حبسه ابتدار بعدده مسلمینه سز بزمله قتال ایدرسکز رسوللریکزی قتل ایده رز دیو اخبار ایلسه لر بنه قتاللری جائز وسزاوار اولور نکته لری اولدرکه صور سابقه دن برنده امانله رهن واسرا ورسل مثللو مسلمیندن بر قومك میانلرنده منعقد اولان عهدی ابطال اصلا متحقق اولمیوب همان مشرکیندن مسلمین مذکورینه ظلم وتعدی ملتحق اولمشدر وظلم مذکوردن خوف ایچون مسلمین اوزره قتال مشرکین متعذر اولماز مؤلف حکمت نثار صانه الله تعالی عند المسئلة عن العثار دیرکه بعض مدائن مشرکین مسلمیندن عقد ذمه طالب اولدقلرنده بزمله موادعین ومراهنین اولان اهل حربك ملکلری سز آنلری ذمت قیلرسکز بز دخی رهنلریکزی قتل یاخود استعباد ایدرز واکر قیلمازسکز رهنلریکزی اوزریکزه رد ایده رز دیو عرض مطالب ایلسه کرکدرکه اولبابده امام مسلمین نظر ودقت ایدوب رهنلرین اخذ ایدنجیه دك اعطاء ذمتدن امتناعلری مسلمینه انفع ایسه امام اعطاء ذمتدن امتناع واکر اعطاء ذمت انفع ایسه همان اول رأیه اتباع ایده زیرا امام ناظر مسلمین اولمغله کرکدرکه منفعت مسلمین آنده اظهر اولان امری اختیار وتعیین ایلیه نکته سی اولدرکه اهل حربله مراهنه مزانجق ترك قتال اوزره مبنی اولوب

ذمتلرین قبول وعدم قبولنمز مشروط قیلنماد یغندن بشقه حین مراهنه ده طالب ذمت اوله جقلری معلوم ومضبوط دخی اولمامغله قبول ذمتلرنده مسلمین مرهونین ایله میانه مزده اولان عهد معقودی معنای ابطال مفقوددر اما سابق الذکر اولان قبل انقضاء المدة نبذ عهد مسئله سی بو یله دکلدر لکن بهر حال وعلی الخصوص عند مساواة الطرفین افضل الامور رهن مسلمینی ایادی کفاردن تخلیصه مدار اولان جانبه صرف مقدور ایلمکدر کورمزمیسنکه اهل حربدن بر مدینه اهالیسی مسلمیندن عقد ذمه طالب اولدقده ملکلری سز قبول ذمتلرندن امتناع ایدرسکز سبیل اسراکزی تخلیه ایده رم وذمتلری قبول ایدرسکز اسراکزی قتل ایده رم دیو عرض مطالب ایلسه بنه امام انفع مسلمین اولان جانبی اختیار ایلمك واجب وتخلیص اسرا جانبی اوجب الواجبدر لکن صورت مفروضه ده ضعف مسلمین مقرر ایکن طالب ذمت اولان قومك شوکتلریله مسلمین اهل حرب اوزره اکتساب قوت ایده جکلری منتظر اولسه کرکدرکه امام ذمتلرین قبول ایدوب جانب اسرایه اصلا نظر ایلمیه کورمزمیسنکه امام المسلمین مدائن حربدن بر مدینه عظیمه یی محاصره ایدوب فتحی قریب اولدقده ملکلری اول مدینه دن منصرف اولکز ایادیمزده بولنان اسراکزی سزه اعطا مز اوزره دیو ترغیب ایلسه کرکدرکه امام اولبابده دقت نظر ایدوب انفع مسلمین اولان فتح مدینه یی ترجیح وتعقیب ایده پس مسئلهٔ سابقه دخی بو یله در واکر اهل موادعه غدر ایله رهن مسلمینی قتله دامن درمیان اولوب آنلرك مسلمینه اعطا قیلدقلری رهنلرنده احد والدینی یانده بولنمیان صبیان اولسه اول صبیان سن تمیزه بالغ اولوب اسلامی وصف وتعقل ایتمدکجه اسلاملری ایله حکم اولنمق صحیح وشایان اولماز زیرا آنلر دار اسلامده وایادی مسلمینده حاصل ایسه لرده قبل غدر المشرکین دین آبالری اولان کفر اوزره متحصل اولملری ایله بعد البلوغ اسلامی وصف وتعقل ایتمدکجه اول دیندن متحول اولمازلر نکته سی اولدرکه غدر اهل ذمتدن حاصل اولان انجق رهنلری دارمزده اهل ذمت منزلنه نازل قیلمقدر واهل ذمت هالکین اولوب یاخود نقض عهد ایله دار الحربه لاحقین اولملریله اولادلری یانلرنده موجود اولسه لر دخی سن تمیزه بالغ اولوب اسلامی وصف وتعقل ایتمدکجه اسلاملری ایله حکم شرعی صورتپذیر وجود اولماز پس صبیان مرقومین دخی آنلرکبیدر اما مسئلهٔ مزبوره ده رهن مشرکینده ممالیکلری بولنسه کرکدرکه امام اول ممالیکی بیعه اقدام وثمنلرینی مشرکین مسلمینی قتل ایلدکلری رهنلرندن ارضا ایدنجیه دك بیت المالده توقیفه اهتمام ایلیه زیرا ممالیك مرقومین قتل رهنلریمزدن صکره عندیمزده محتبس اولدیلر ایسه ده امان سابقه نظر ایله مالکلرینك حرمت ملکلری هنوز معتبرا ولمغیله اسلام ممالیکلری صورتنده واقع اولان حکم محرزکبی سبیل سلامت انجق بیعله توقیف ثمنلری اولمق مقرردر بو صورتده مشرکین جرملرینه معترفین اولوب دماء مقتولینکزی ضامن اوله لیم دیو اعتذار ایدرلرسه امام ایچون قبول دیت جائز وسزاوار اولور زیرا استرداد رهندن یأس کلی حاصل اولمشدر واسترداد عین متعذر اولدقده استرداد قیمت آنك منزلنه نازلدر ونفس انسانك قیمتی انجق دیتدر واول بابده امام مساعده مراملرینه عازم اولدقده اخذ اولنان دیتلر ورثهٔ مقتولینه سالم قیلنوب ثمن عبیدلرین دخی مشرکینه اوزره ردی لازم اولور لکن صورت مفروضه ده ممالیکلری بیع اولنمامش بولنمغله مشرکین سز ممالیکمزی بزه رد ایدیکز بز دخی دیت رهنلریکزی سزه تسلیم ایده لیم دیو طالب اولورلرسه امام ایچون مساعدهٔ مراملری جائز ومناسب کوریلمز زیرا ممالیکلری عندیمزده محتبسین اولدیغندن خصوص مرقومده مساعدهٔ مراملری اسراء مشرکینی مال مأخوذ ایله مفادات منزلنه نازل اولمغله حکم صحتنده داخل اولماز وهم مشرکین بزم رهنلریمزی باعیانهم بزه تسلیم ایتمیوب بعد القتل اداء دیتلرین تقدیم ایتمشلر ایکن بز آنلرك رهنلرین باعیانهم تسلیم ایلمك مسلمینه موجب وهن عظیمدرکه بو مثللو مراملرینه مساعده حق امامده منع وتحریم اولنمشدر اما ممالیکلری بیع اولنوب ثمنلری رد اولنمق مسلمینه موجب وهن عظیم دکلدرکه مسلمین آنلردن بدل رهنلرین اخذ وآنلره دخی بدل رهنلرین تسلیم ایده جکلردر مکر امام آنلردن دیت مقتولینی اخذ وممالیکلرین باعیانهم رده مسلمین ایچون ملاحظهٔ منفعت قبیله اولبابده مساعدهٔ مراملری نظرا للمسلمین داخل حکم صحت قیلنور واکر مشرکین بز رهنلریکزی قتل ایلمین اشخاصمزی سزه اعطا ایده لیم تاکه آنلرده مراد ایلدیککز معامله یی اجرا ایدوب سز دخی بزم رهنلریمزی بزه تسلیم وایفا ایده سز دیو رجا والتجا ایلسه لر کرکدرکه امام اولبابده نظر مسلمینه رعایتده استقصا ایلیه اکر مساعدهٔ مراملرنده مسلمین ایچون ملاحظهٔ انظار ایتمزسه بو قوللرینه اصلا اصغا واعتبار ایلمیه کورمزمیسنکه رهن طرفین هربری مثلا اللی عدد رجال اولوب بزم رهنمزك قاتلی مشرکیندن شخص واحد ایدوکی متحقق اولسه اول واحدی اخذ واحرارلرندن اللی عدد رجالی آنلره ردیمز

لایق اولوری و بو ضعی ارتکاب ایلدیکیمز صورتده مسلمینه بوندن اعظم وهن وانکسار لاحق اولوری واکر مساعدهٔ مراملرنده مسلمین ایچون ملاحظهٔ انظار ایدرسه کرکدر که همان قاتللری اخذ و رهنلرین رده ابتدار ایلیه بو صورتده امام اول قاتللرده مخیردر که دیلرسه آنلری قتل و دیلرسه عبید ایتدیکی مقرردر لکن قتللری بطریق الاقتصاص دکلدر که حربی دار الحربده مسلمی قتل ایلمک موجب اقتصاص دکلدر بلکه آنلر یدیمزده بلا امان اسیر مقهور اولدقلرندندر که اسیر مقهوری قتل ایله عبد قلمق میانده امام ایچون ثبوت خیار صحیح ومشهوردر و عبید قیلمالرین اختیار ایدرسه کرکدر که هر برینی مقتولینک وارثنه اعطا وایثار ایلیه زیرا رهن مشرکین اوزرلرینه رد اولنمغله بونلرک اخذی رهن مقتولیندن علی وجه العوض واقع اولوب مملوکیتلری حسبیله من قبیل الاموال اولدقلرندن حکملری حکم دیتده ادخال واولوجهله ورثهٔ مقتولینه تسلیم و ایصال قیلنورلر وهم محتمل التملک اولان کسنه دن جنایت علی النفس واقع اولوب قصاصی موجب اولمدقده مقابلهٔ مجنی علیهده نفس جانینک بطریق الملک استحقاقنی مستوجب اولور کورمزمیسنکه بر عبد برکسنه یی خطأ قتل ایلدکده نفسنی ولی مقتوله تسلیم ایلمک واجبدر مکر مولاسی اختیار فداسنی مرتکب اوله مانحن فیه دخی بو یله در واکر مشرکین طرف امامه عرض مرام ایدوب دیلرسک سکا رهنلریمزک دیتلرین و دیلرسک قاتللرین اعطا ایده لیم دیو بسط کلام ایلسه لر بو قوللری موقع انصافده واقعدر که بعد قتل الرهن موادعهٔ سابقه یه راجع اولان امورده وسعلری بوندن زیاده یه غیر واسعدر بو صورتده امام بنه انفع مسلمین اولان جانبی اختیار والتزام ایدر واخذ دیتلرین اختیار ایلدکده ینه ورثه یه اعطا ایدوب اخذ قاتللینی اختیار ایلدکده قتل واستعبادلرنده رأیته اعتنا اولنوب تفصیل سابق اجرا اولنور واول بابده ورثهٔ مقتولین قاتللردن عفو ایلسهلر دخی عفولری قتل امامه مانع اولماز که قتللری محاربین اولدقلرندن واقع اولوب بطریق القصاص واقع اولمامشدر و عفو انجق صاحب العفوک مخصوصا مستحق اولدیغی حقی مسقط اولمغله قتل محاربینده عفو ورثه تأثیر واعتباره مرتبط اولماز واکر رهن مسلمینی قتله اجتسار ایدنلر اهل دار مرتهنیندن اولیوب اغیاردن ایسهلر نظر اولنور اکر دارلرینه امانله داخل اولمشلر ایسه بو دخی حکمنده حکم سابقه مماثلدر که دارلرنده امانله حاصل اولنلر کندو یدلرنده حاصل و حکم ملکلری آنلرک اوزرلرینه شامل اولمغله حاللری حال اهل دارلرینه مماثلدر کورمزمیسنکه دارلرینه امانله داخل اولان کسنه بزم دار بمزه داخل اولدقده استیمان جدیده محتاج اولیوب اهل دارلری منزلنه تنزیل قیلنور واکر دارلرینه بلا امان علی وجه الاغارة داخل وقتل رهنمزه متناول اولمشلر ایسه ینه نظر اولنور اکر اهل دار مرتهنین آنلری اخذه ظفریاب اولمشلر ایسه اوزرلرینه انجق آنلری مسلمینه تسلیم ایلمک ایجاب اولنوب اول وجهله اخذ رهنلرین استیجاب ایدرلر که وفاء موادعه یه راجع اولان امورده بوندن زیاده یه قدرتیاب اولیه جقلری بی ارتیابدر واکر قاتلین مرقومین هالکین یا خود محاربهٔ موادعینده مقتولین اولوب یا خود ملک موادعین آنلری اخذ و مقابلهٔ رهنده قتل ایتمش اولوب یا خود فرار ایتمشلر ایسه کرکدر که مسلمین رد رهنلرینه ابتدار ایده لر زیرا قاتلین اهل دار موادعیندن دکللر ایکن جنایت اغیار ایله مؤاخذه لری جائز و سزاوار دکلدر بلکه قتل رهنمز حق موادعینده رهنمز دارلرنده حتف انوفهم فوت اولمق مقامنده قائم اولمغله مسلمین اوزره رد رهنلری لازم اولور لکن قاتللر اهل دار مرتهنیندن اولوب بعد القتل ملکلری آنلری اخذ ایلدکدن صکره حتف انوفهم هالکین اولوب یا خود ملکلری آنلری قتل وافنا ایلسه بو صورتده امام ایچون دیت رهنمزی اخذ ایتدکجه حبس رهنلری جائزدر و روا کوریلور زیرا جنایت اهل دارلرندن صادر اولوب اول فعله انجق قوت ملکلری ایله مباشر اولدقلری حاللرندن ظاهر اولمغله صنعلری ملکلرینک بنفسه صنعی کبی قیلنور حتی رهنمزی ملکلری بنفسه قتل ایدوب صکره حتف انفه هالک اولوب یا خود اهل مملکتی آنک بو وضعنی انکار ایله قتلنه ابتدار ایتمش اولسه لر ینه دیت رهنمزی اخذ ایدنجیه دک حبس رهنلری حق مسلمینده جائز و سزاوار کوریلور مسئلهٔ سابقه دخی بو یله در واکر صورت مفروضه ده اهل مملکتی اول ملکی اخذه اقدام و مسلمینه برسمره قتل اولنان رهنکز مقابله سنده ملکیمزی اعطا ایده لیم سز دخی رهنلریمزی اوزریمزه رد ایدیکز دیو اعلام ایلسه لر کرکدر که امام اول بابده دخی نظر و تأملده اهتمام ایلیه اکر نفع مسلمین ملکلرین اخذ ایدوب آنی قتل یا خود ورثهٔ مقتولینه عبد قیلمقده ایسه آنی التزام ایده واکر اخذنده امتناعله دیت مقتولینی تحصیلده ایسه آنی تنظیم واتمام ایلیه لکن بالنفس قاتل رهن اولان ملکلری امام المسلمینه التجا ایله بن رهنلریکزک دیتلرین سکا اعطا ایده یم تا که سن دخی رهنمی بکا رد ایده سین دیو رجا ایلسه مساعدهٔ رجاسی موجب وهن مسلمین اولمغله کرکدر که امام آنک بو کلامنه اصغا ایلمیه و بو بابده ورثهٔ مقتولین

اخذ

اخذ دیتلرینه راضی اولسه لر دخی رضالری معتبر و مرضی اولماز که مسلمیندن دفع ذل و وهن اوجب اولمق اولجانبه رعایتی مقتضیدر و دفع وهن و مذلت بالکلیه ورثه نک حق واجبلری دکلدر که اول بابده اعتبار رضالرین موجب اوله مکر امام قبول دیتده مسلمین ایچون ملاحظهٔ منافع ایدرسه توفیر منافع مسلمین ایچون قبول دیت واسع کوریلور واکر مشرکین غدر ایله رهن مسلمینی قتله اقدام ایتدکلرندن صکره مسلمین دخی مشرکینک برسمره رهنکزی قتل ایدرسک بزم دخی رهنمزک دملری سزه حلال اولسون دیو سبقت ایدن شرطلرینک ظاهرینه اعتماد ایله رهنلرین قتل واعدام ایدرلرسه مسلمین مرتکب خطا واثم اولورلر که رهن مشرکین میانه مزده مستأمنین اولملریله قتللری حرام اولمشدر بناء علیه بو صورتده امام اوزره لازمدر که قتل مستأمن ایلین مسلمک حکمنی اجرا برله قاتللردن اخذ دیت مقتولینه عازم اوله سؤال اولنورسه که رهن مشرکین فرض مذکور اوزره دار بمزده محتبس اولان اهل ذمتدن اولوب مذهبمزده دخی قتل ذمی ایله قصاصا قتل مسلم لازم اولمق مسلمین قاتلین اوزره وجوب قصاصی مستلزمدر جوابده دیرز که رهن مشرکین هنوز وضع خراج اولنمامش کن اهل ذمتدن معدود اولمازلر حتی مسئلهٔ مزبوره ده مشرکین برطرفه مسلمینی ارضا ایلسه لر رهن مرقومین اوزرلرینه مردود قیلنورلر واهل ذمتدن معدود قیلندقلری تسلیم واعتبار اولنسه دخی قتللرنده مقدما بینلرنده واقع اولان عقد صحیح موادعه ده مشروط قیلنان شرطک ظاهرینه اعتماد مثللو شبههٔ ممکنه درکار و شبههٔ مزبوره دفع قصاصده کافیه اوله جغی آشکاردر بعده اول دیتلر بیت المالده توقیف و ترکیم اولنوب صکره مشرکین رهن مسلمینک دیتلرین ادا ایتدکلرنده یدلرندن اخذ و قبول اولنوب ورثهٔ مقتولینه ادا و تقدیم بعده رهن مشرکینک دیتلری دخی مشرکینه تسلیم اولنور زیرا ایکی طرفدن حکم بدل بعینه حکم مبدلدر یعنی آنلر بزم رهنلریمزی بزه رد ایتدکلرنده بز دخی آنلرک رهنلرینی آنلره رد ایلمک واجب اولدیغی کبی رهنلریمزک دیتلرینی ردلری دخی رهنلرینک دیتلرین ردیمزی موجبدر و بو مسئلهده امام اوزره واجبدر که دیت رهنمزی اخذ و قبولدن مجتنب اولمیه زیرا هر طرف رهن آخری قتل ایتمکله رهن طرفین نفوسدن ماله منقلب اولمشدر اما قتل رهن مشرکیندن واقع اولوب مسلمیندن واقع اولمدیغی صورت بشقه در که آنده مشرکین بزم رهنمز اولان اخیار و اشرافمزی قتل بعده دیتلرین اعطا وعین رهنلرین اخذ ایتملرنده مسلمینه وهن و مذلت متوقع اولمغله اول دیتلری قبول وعدم قبولده رأی امام معتبر و متبعدر اما بو صورتده دخی مشرکین عرض نیاز ایله برسمره رهنلریکزدن قتل ایلدیکیمز هر مسلمک برینه یدیمزده بولنان اسراء مسلمیندن براسیر ویره لیم و مقتوللریک دیتلرینی دخی ویره لیم سز دخی رهنلریمزی بزه رد ایدیکز دیو کلامه آغاز ایلسه لر بونده دخی مساعدهٔ مراملری امام اوزره ایجاب والزام اولنور که مشرکین هم اسراء مسلمیندن مقتولینک امثالنی وهم بدل نفوسلرینی التزام ایلدیلر که زیاده سنی وسعلرنده اولمیه جغی معلوم خاص وعامدر و بعد المساعده کرکدر که امام سبیل اسراء مسلمینی تخلیه ودیتلری ورثهٔ مقتولینه تسلیم وتأدیه قیله لکن مسئلهٔ مزبوره ده ایادی مشرکینده اسراء مسلمین نا موجود اولوب همان سمرهٔ رهنلریکزدن هر مقتولک برینه ایکی دیت یا اوچ دیت ویره لیم سز دخی رهنلریمزی رد ایدیکز دیو بدل وجود ایلسه لر بونده ینه رأی امام معتبردر و ورثه نک رضا وعدم رضالری مطمح نظر دکلدر زیرا عرض ایتدکلری مال ذاتنده کثیر ایسه ده ینه مسلمک عدیلی اولمامغله کالهیچ قبولی مسلمینه باعث توهین وتذلیل اولدیغندن قبول وعدم قبولنده رأی امام تنفیذ وتکمیل اولنور پس مساعدهٔ مراملرین انفع کوروب دیتلری قبول ایدرسه کرکدر که جمله سنی ورثهٔ مقتولینه موصول قیله زیرا نفوس مقتولینک بدلی اولمقده قصاصدن بدل صلح اولان مال مقامنه قائم اولمغله قلیل و کثیر ورثهٔ مقتولینه سالم قیلنور واکر دیتلرین اعطا ایتمیز انجق هر مقتولک برینه بر یا ایکی یا اوچ اسیر مسلم اعطا ایده رز دیو رجا ایتدکلرنده ورثهٔ مقتولین قبول رجالرندن امتناع نا بجا ایلسه لر کرکدر که امام امتناعلرینه التفات ایتمیوب همان مسلمینه انفع اولان معامله نظر واستثبات ایلیه بعده مساعدهٔ مراملرنده ملاحظهٔ نفع ایدرسه کرکدر که اسرایی اخذ و سبیللرین تخلیه ورهن مشرکینی تسلیم وتأدیه ودیت مقتولینی بیت المالدن ورثه یه تعویض وتوفیه ایلیه زیرا بیت المالدن فداء اسرا و مسلمین امام اوزره لازم ایکن دم مقتولینله تخلیصلرینه متوصل اولدقده عوض فدالری اولان دیت مقتولینی ورثه لرینه اعطا واجب ومحتم اولوب شول منزله تنزیل اولنور که مشرکیندن استغنام اولنان اسرا بین الغانمین تقسیمدن صکره اول عبید ایله رضاء مولالری یوغیکن اسراء مسلمینی مفاداتی تکمیل ایلیه ومفادات مذکوره مولالرینه بیت المالدن تعویض قیمتلرین موجب اولدیغی کبی مانحن فیهده

دخی مستوجب اولور لکن مسئلهٔ مفروضه ده ورثهٔ مقتولین امامك مقتولینك یرینه اسراء مسلمینی
قبولنه طیب نفسله راضی اولمشلر اولوب صکره دیت مقتولینی طلبله متقاضی اولسه لر بو صورتده آنلره هیچ نسنه
اعطا اولنماز زیرا اسقاط حقلری ایله مسلمین اوزره متطوع اولملریله همان ماللریله مفادات اسراده متبرع کبی
اولدقلرندن برفرد اوزره برشیئله راجع اوله مزلر واکر امام مسئلهٔ مزبوره ده ورثه ایله استشاره ورضالرین
استفسار ایتدین همان مشرکیندن اسراء مسلمینی اخذ وورد رهنلرینه ابتدار ایلسه کرکدر که بیت المالدن دیت
مقتولینی ورثه‌یه ایثار ونثار ایلیه زیرا سقوط حقلری انجق رضالریله مسلمین اوزره متطوع اولدقلرنده معلوم اولوب
ماده‌یه عالم اولمادقلرنده رضا وتطوعلری معدوم اولور واکر مشرکین رهن مسلمینی قتلدن صکره مسلمینه
هیچ نسنه اعطا وهیچ وجه مشروعله ارضا ایتمسه لر کرکدر که امام رهن مشرکینی قتل وافنا ایتدیکی کبی
ضرب وحبسله تعذیب وایذا دخی ایلیه زیرا رهنلری دار بزده مستأمن اولدقلری هویدادر بلکه آنلری
دار بزدن کندو بلادلرینه رجوعه قادر اولمیه جقلری بر موضعده تخلیهٔ سبیل اوزره اسکان ایلیه که بزم رهنمز
دارلرنده قتلله محتبس اولمغله آنلرك دار بزده احتباسی نمایان اولمشدر و بعد الاحتباس قبول اسلام ایدرلرسه
احرار قیلنمغله اکرام اولنورلر وقبول اسلامدن امتناع ایدرلرسه امام آنلری قریبا بیان اولندیغی اوزره اهل ذمته
ارجاع ایدر لکن کرکدر که امام آنلری اهل ذمت قیلمقده تعجیل ایتمیوب بلکه کیفیتلرین اهل حربه اخباردن صکره
سنهٔ واحده ایله تأجیل ایلیوب مدت مرقومه ده مسلمینی ارضا ایدرلرسه رهنلرین ردوایفا وایتمزلرسه رهنلری اوزره
وضع خراجله عقد ذمت قیلوب دار بزده ابقا و بعد وضع الخراج سنهٔ واحده مرورنده خراجلرین اخذ
واستیفا ایلیه زیرا صورت مفروضه ده مشرکین مسلمینی بعض وجوه مذکوره ایله ارضالری مأمول و بعد الارضاء
رد رهنلری واجب الحصول اولمغله اولبابده تأنی امام واجب ومعقولدر واجل عنین و بعض جنایت فیمادون النفس
صورتلرنده ابلاء عذر ایچون تأجیل سنه امر حسن کوریلدیکی کبی بو بابده دخی مستحسن کورلور نظیری
مستأمندر که دار بزده تطویل اقامت ایتدکده امام المسلمین اولا اکا تقدیم برله بو کوندن صکره سنهٔ واحده دخی
اقامت ایدرسك سنی ذمت قیله رم دیو تکلم ایدر بعده سنهٔ واحده دن اقدم دار بزدن خروج ایدرسه تخلیهٔ
سبیل ایدوب خروج ایتمزسه بر دخی رجوع دارینه رخصت ویرمیوب همان آندن خراجنی تحصیل ایدر
پس رهن مرقوم دخی بویله در بناء علیه مجمز اولان مسئله ده بعد انقضاء السنة مشرکین بزلر دیت مقتولینی
یاخود عند بزده بولنان اسراء مسلمینی اعطا ایله سزلری ارضا ایده لیم سزلر دخی رهنلریمزی رد ایدیکز دیو
نیاز ایلسه لر رهنلری اهل ذمت قیلنمش اولمغله امام ایچون مقابله دیمده ردلرینه قطعا جواز کوسترلمز اما مقابلهٔ
اسراده دخی رهن مرقوم رد اولنملرینه رضا ویرمزلرسه ردلرینه تصویب اولنمیوب رضا ویرلرسه تصویب
وقریباذکر اولندیکمز مفاداة الاساری باهل الذمة مسئله سنه قیاس اوزره تبعید وتقریب اولنور که رهن معهودین
دخی اهل ذمتدن معدودین اولمشلردر نظیری اولدر که امام المسلمین مشرکیندن بر قومی اسیر و بین الغانمین
تقسیم ایلدکدن صکره اول اسراء مشرکینی مولالری اعتاق ایتمکله آنلر اداء خراج اوزره ذمت مسلمینه الحاق
اولندقدن صکره مشرکین آنلر ایله اسراء مسلمینی مفاداة ایتمزی طلبده اتفاق ایلسه لر کرکدر که امام اهل اسلام
اول معتقلرینك طیب خاطر ایله رضالری یوغیسه مفادات مطلوبه‌یه اقدام ایتمیوب وار ایسه التزام ایلیه پس
مانحن فیه دخی بویله در واکر مشرکین مسئلهٔ مرقومه ده سزه دیت مقتولین ایله قاتللرینی دخی اعطا ایده لیم دیسه لر
بنه امام ایچون اول انقضاء سنه ایله ذمت قیلدیغی رهنلرینی ردوایفا جائز وسزا کوریلمز زیرا معنای مزبور همان
مشرکیندن اخذ اولنان مال واخذ اولنان اهل حرب مقابله سنده اعطاء اهل ذمت منزله سنده در که اکا بروجهله
رخصت یوقدر زیرا اهل ذمی دار الحربه اعاده ایله محاربهٔ مسلمین قطاعه شول حینده رخصت واردر که اسراء
مسلمینی مشرکینك ذل اسرلرندن تخلیصنه علت اوله واکر مسلمین مشرکینه رجال مسلمیندن ومشرکین دخی مسلمینه
جواهر واتوابدن اعطاء رهان ایتدکلرندن صکره رهن مسلمینی قتلله غدر مشرکین نمایان اولسه کرکدر که امام رهن
مشرکینی ورثهٔ مقتولینه و یرمیوب همان بیت المالده موقوف وپنهان ایلیه زیرا حق ورثهٔ انجق مقتولینك بدل نفوسلرنده
ثابت ورهن مشرکین قطعا بدل نفوسلرندن اولمیوب انجق مال اهل حرب ایکن دار بزده امان اوزره حاصل
ومثبت اولمغله امام آنی ورثه‌یه ویرمیوب بیت المالده مستثبت اولور غایة الامر آنلردن برنسنه اوزره لحوق فسادیدن
احتراز ایدرسه آنی بیع ایدوب ثمنی بیت المالده حفظ واحراز ایدر بو صورتده مشرکین بزه دیت مقتولینی اعطا
ایده لیم سز دخی رهنلریمزی اوزریمزه رد ایدیکز دیو نیاز ایدرلرسه کرکدر که امام اولبابده نظر ودقتله آغاز ایلیه

اکر دیت رهنله برابر یاخود اکثر ایسه اخذ ورد لك جوازی اظهردر که دیت ورهنمدن هر بری مال ایدوکی مقرر
وصفت مالیتده معنای مماثلت انجق مسلمیندن عروض وهنی دفع ایچون معتبردر بعده امام اول دیتلری ورثهٔ
مقتولینه تسلیم ایدر واکر دیت مالیتده رهنلریدن اقل ایسه امام آنلری اشد منعله منع ایلمك اوجب واملدر
زیرا مساعدهٔ مراملرنده مسلمین اوزره ایکی جهتدن معنای وهن الزام اولنور که بری رهن مسلمینی قتل واعدامری
وبری ویردکلری دیتدن اکثر اولان رهنلرین اخذ والتقاملریدر واکر مشرکین امام المسلمینه اعتذار برله قتل رهنده
جاعتمزك رضالری یوغیدی شمدی سکا هم قاتلینی وهم دیت مقتولینی ویره لیم یاخود دیلرسك سکا قاتلینی ویره لیم
ودیلرسك دیت مقتولینی ویره لیم سن دخی رهنلریمزی بزه تسلیم قیل دیو بسط اعذار ایلسه لر نظر اولنور
اکر عند الامام صدق قوللری ظاهر ایسه مساعدهٔ مراملرندن امتناعه قادر اولماز که مشرکین عرض ایلدکلری
ماده‌دن زیاده‌یه غیر مقتدرلردر انجق معروض ثانیلرنده امام امعان انظار ایدوب حق مسلمینده افضلنی اختیار
بعده رد رهنلرینه ابتدار ایدر واکر عندنده کذب قوللری متبین ایسه امام ایچون مساعدهٔ مراملرندن امتناع ایلمك
دخی ممکندر که قتللرنده جماعتلرینك رضالری مباشرتلری منزلنده ایکن مساعدهٔ مراملرنده شایبهٔ وهن متمکندر
واکر مشرکین قتل رهن مسلمیندن صکره دخول ذمت یاخود قبول اسلام ایلسه لر اولبابده اوزرلرینه هیچ غرامت
الزام اولنماز که محاربین ایکن واقع اولان قتل واعداملری همان مسلمینی اثناء قتالده قتل واعداملرندن صکره
قبول ذمت واسلاملری ایله متساوی الاقدامدر همان رد رهنلری التزام اولنور که رهنلری مالی اولوب مملوك
محترملری ایکن یدلریمزده بولنمغله اسلام وذمتلرندن صکره ردی اوزریمزه الزام اولنور قال علیه السلام من اسلم
علی مال فهوله یعنی اول کسنه که بر ماله تملك اوزره قبول اسلام ایلیه اول مال آنك ملکیدر مترجم فقیر دیر که قبول
ذمت حکم اموالده قبول اسلام منزلنه نازل اولمغله حدیث مذکورده قبول ذمت صورتنه دخی دلالت حاصلدر
انتهی نظیری مسئلهٔ خوارجدر که اهل عدل آنلر ایله قتال وهر فریق فریق آخردن اصابت اموال ایتدکلرندن
صکره خوارج اموال اهل حربی استهلاکله کسب استقلال ایلسه لر اولبابده اهل عدل ایچون اموال خوارجدن
برشیئی استهلاکلری استحلال اولنمیوب همان خوارج توبه ایدنجیه‌دك مالللرینی توقیفله اشتغال وتوبه لرندن
صکره ینه کندولره رد وایصال اولنوب استهلاك ایتدکلری اموالدن هیچ نسنه آنلردن تضمین واستحصال اولنماز
واکر مسئلهٔ مفروضه‌ده اهل دار مرقومه بعد قتل الرهن اسلام وذمتی قبول ایتمیوب بلکه اوزرلرینه مسلمین استیلا
وآنلری قتل یاخود سبیله مخذول قیلسه لر اموالدن اولان رهنلری اول دارا اوزره استیلا ایلین مسلمینك غنیمتلرنده
دخول ایدر زیرا مال مزبوره عین مالللری اولوب کندو یدلرنده موجود منزلنه نازل ایکن اوزرلرینه استیلا واقع
اولدقده مالکلرینك حرمت نفوسلری زائل اولمغله فیء غانمینده داخل قیلنور واکر بر مسلم اموالدن اولان رهن
مشرکینی استهلاك ایلسه کرکدر که امام اندن تضمینله مثلنی اخذ واستمساك ایلیه که مال مزبور یدامامده بولنمغله
بقاء حکم امان آنده ظاهر ونما یاندر بعده اول مثل مأخوذده اصل مرهونك احکامی بالتمام اجرا واتمام اولنور
ووجه مشروحدن رهن مشرکینله مسلمینك خوارجدن اخذ ایلدکلری اموالك فرقلری اکتساب وضوح
ایدر که اموال خوارج امان اهل عدلده داخل اولمیوب وجوب ضمان دخی انجق باعتبار الامان اولمغله اهل
عدلدن آنی استهلاك ایلین تضمینه شایان کوریلمز غایة مافی الباب عین مالللری باقی ایسه ملك صاحبی اوزره بقاسنه
اعتبار اولنوب اوزرینه ردی ایجاب اولنور امامال اولوب یدیمزده بولنان رهن اهل حرب بشقه‌در که آنده حکم
امان قائم اولمغله استهلاك ایلین قیمتنی غارم اولوب اسلام وذمتی قبول ایتدکلرنده اوزرلرینه ردی لازم اولور واکر مسلمین
ومشرکین موادعه‌لرین بربرندن اخذ رهن ایله اتمام واولبابده هر قنغی جانبدن غدر واقع اولورسه دماء رهنلری جانب
آخر ایچون حلال اولمغی اشتراط والتزام ایتدکلرندن صکره مشرکین رهن مسلمینك اللرین کسوب یاخود کوزلرین
چیقارمغه اقدام بعده مسلمینه ایشته رهنلریکز حیاتده لر در آنلری اخذ ورهنلریمزی بزه رد ایدیکز دیو ابرام ایلسه لر
کرکدر که امام اولبابده دقت نظرده اهتمام ایلیه اکر مساعدهٔ مراملری موجب وهن اهل اسلام اولمیوب رهنمز
دخی اهل حربی جنایتلرندن ابراء تام وبری بولنلردن اخذ ایدیکز دیو بسط کلام ایدرلرسه امام اوزره مساعدهٔ
مراملری ایجاب والزام اولنور واکر موجب وهن اسلامیان اولورسه مساعده‌لری بر وجهله جائز وشایان کوریلمز که
امام ناظر مسلمین ایکن اهل حربه بر قوم اصحابی تسلیم ایدوب صکره بر قوم عمیان یاخود مقطوعینی اخذ ورهنلرین
آنلره رد ایلمك تجویز وتحسین اولنماز بو صورتده رهن مسلمین حق جنایت بزم حقیمزدر و بزلر راضیلرز پس همان
بزلری یدلرندن اخذ ایدیکز که نفسلریمز اوزره دخی خوف هلاکدن آمنین دکللرز دیو رجا ایلسه لر کرکدر که امام

بورجاريته قطعا التفات واصغا ايلميه زيرا مساعدهٔ مرامليرى توهين دين وحقارت اهل اسلامه ابتلاى خديعهٔ
مشركينه بادى وضرر عامهٔ مسلمينه مؤدى اولمغله امام بمجرد قول رهنله عـدم مراعات مسلمينه تصدى ايلمز
كورمزميسنكه رهنلريمزك اللرى واياقلرى قطع اولنوب روحلرندن بررمق قالدقده بزى اهـل حربدن اخـذ
ورهنلرين رد ايديكز ديو رجا ايلسه‌لر لايقميدركه اصحا وسالمين اولان رهنلرين اعطا وجنايتلرى ايله آخر رمقده
بولنان مسلمينى اخذه التجا ايده‌يز بوقوله قائل اولمق نعوذ بالله تعـالى ديمزده عارونقيصه‌يه رضاذركه هرمسئوله
مسـاعده‌شعارذلت ايدوكى ظاهروهويدادر ومساعدهٔ مرقومه جائز اوليدى اهل حرب رهنلريمزى قتلدنصكره
ورثهٔ مقتولين بزلر عفوايلديك همان رهنلريني رد ايديكز ديو مجبر اولدقلرنده دخى ورثه مقـام مقتولينه قائمين
اولملريله رهنلرين رديمز تجويز اولنورايدى حال آنكه برعاقل آنى تجويزه قائل دكلدر پس لازمدركه امام اولبابده
نه‌قول رهنه ونه قول ورثه يه اعتبارايتيوب انجق ديمزك توهين واعزازنده دقت انظار ومطلوبلرى موجب توهين
دين دكل ايسه مساعـده يه ابتدار وموجب ايسه منع وتعنيفلرنده بذل اقتدار ايليه كورمزميسنكه رهنمز مثـلا
بوزعدد مسلمين ايكن اهل حرب مجموعنى قتل وافنا ايمجق بريني ترك وابقا ايتدكلرنده اول مسلم باقى بنى بونلردن اخذ
ورهنلريني رد ايديكز كه ايتمزسكز بنى دخى قتل ايده جكلردر ديو رجا ايلسه امام البته لمك قولنه التفـات واصغا
ايلمزكه‌بيان مشروح اوزره موجب توهين دين اوله جغى هويدادروا كرمشركين رهن مسلمينك كوزلرين چيقاردقده
مسلمينـدن رجا ايله رهنلريكزى وبره‌ليم وديت جنايتلريمزى دخى ويره‌ليم سزدخى بزم رهنلريمزى ويريكزديو التجا
ايلسه‌لر امام ايچون مساعدهٔ مطلوبلرى جائز وسزاكور يلوركه وسعلرنده‌رهنلريمزى ورهنلريمزدن اتلاف ايتدكلرى
عضوك عوضنى ردلرندن زياده نسنه متصور اولمامغله مساعده لرنده توهين دين بولنماديغى امرمقرردر واكر اهل
حرب رهن مسلمينك بعضيلرين قتل و بعضيلرين ابقا ايلسه‌لر امام ايچون حكم كلى بعضده اجرا ايله مشركين
رهنلريمزك احيالرين رد ومقتوللرنده اعطاء ديتله تسليم قائلين ميانـنده امامى تخيير ايتدكجه رهنلرين رد ايتمك
جائز وسزاكور يلوروا كرمشركين رهنلريمزى ضرب ياخود رأسلرين شق ايدوب ضرب وشقلرندن اثر وعلامت
قالمامق اوزره صحت كلدكدنصكره رهنلريمزى ايادى مشركيندن اخراج و رهنلرين اعطـا ايديكز ديو
امامدن نيـاز ايلسه‌لر امام ايچون مساعدهٔ مطلوبلرنده جواز واردركه مظلوم كندوحقنده ترك مطالبه يه راضى
اولديغندن بشقه اخذ وردلرى توهين دينى مقتضى دكلدر كذلك مسـئلهٔ مفروضه ده ضرب وشـقدن صحت
بولدقدنصكره رهنلريمز ايادى مشركينده علت ديكر ايله حتف انوفهم فوت اولوب ورثه‌لرى دخى بزلر جنايت
مشركينى عفو ايلديك سز همان رهنلرين اوزرلريـنه رد ايديكز ديو مجبر اولسه‌لريـنه مساعدهٔ امام تجويز
اولنوركه هروارث بعدموت المورث حق مورثده قائم مقـام مورثدر مؤلف كريم السجيه اكرمه الله تعـالى باكرم العطيه
ديركه مسلمين ومشركين موادعه‌لرنده بربرينه رهنلرين تسليم ايدوب انجق مشركين رهنلريله برابر نفقه‌لرين اعطا
وتقديم ايلسه‌لر مزبورين يديمزده رهن اولدقجه نفقه‌لرى بيت مال المسلميندن تنظيم اولنور انتهى لكن بومسـئله
اعجب مسائلدركه هم صورتده وهم معنـاده و هم حكمده وصف رهن موجود اولان موضعده نفقـهٔ مرهون
مرتهن اوزره واجب اولمايوب انجق راهن اوزره واجب ايكن بومحلده وصف رهن انجق صورتده موجود اولوب
معناده يديمزده بولنـان رجال مرهونين حكم مستأمنينده اهل حرب ايكن نفقه‌لرى نه وجهـله بيت المال اوزره
مترتب قيلنور اماتوجيهنده ديرزكه ابتداء بابده بيـان ايلديك كه بومثللو موادعه يه مساعده منفعت مسلمينى متضمن
اولمادقجه جائز وشايان كوريلمزبنـاء عليه مرهونينك دار يمزده اقامتلرى انجق منفعت مسلمين ايچون ارتكاب اولمغله
نفقه‌لرى مال مسلمين اوزره ايجاب اولنور نظيرى يد مستعيرده بولنـان مستعاردركه منفعتى مستعيره راجع اولمغـله
نفقه‌سى اوزرينه واقع قيلنوراما رهن حقيقى بشقه‌دركه هلاك رهنله دين راهن منقضى اولمغـله انجق نفع راهنه
منقضى اولور واكر مسئلهٔ مرقومه ده مشركين رهن مسلمينى قتل اوزره اتفـاق ايلسه‌لر كركدركه امام برسـنه
امهال ايدوب يتـه بيت المالدن نفقه‌لرين انفـاق ايليه كه سـنهٔ واحده منقضى اولدقجه حكم رهن آنلرده
ثابت الانساقدر بوصورتده سـنهٔ واحده منقضى اولوب اهل حرب مسلمينى ارضـا ايتمزلرسه كركدركه آنلرى
اهل ذمت قيلوب ردنى بيت المالدن آنلره نفقه اعطـا ايليه كه اول بابده آنلرسائر اهل ذمتـله على سوادر واكر
مشركين رهن مسلمينى قتل ايتيوب انجق موادعه‌لرى موقته اولمغـله مدت منقضيه اولوب مسلمين مشركيندن
رهنلرين طلب ايتدكلرنده مشركين امتناع ايلسه‌لر كركدركه امام رهن مشركينه بن سزى بلاديكزه رد ايتمزم
تاكه اصحابكز رهنلريمى بكا رد ايتدكجه و بن بوخصوصده سزه برسـنه امهال ايلدم سز آنلره تحرير ايديكز

مطلب نفقة المرهون على الراهن

مطلب نفقة المستعار على المستعير

اكر

اكر رهنمى رد ايدرلرسه فبها واكر ايتمزلرسه سزى اهل ذمت ايده رم ديو استمـاع ايدوب يته امام ابلاء عذر ايچون
بومضمونى اهـل حربه دخى بنفسه تحريره اسراع ايدر بعده سـنهٔ واحده مرور ايدوب رهنلريمزى رد وايصال
ايتمزلرسه آنلرى اهل ذمتده ادخال ايدر بوندنصكره اهـل حرب رد رهنمزه راضى اولورلرسـه امام اول اهل
ذمت قيلنان رهنلرين رضالرى بوغيكن رد ايلمك جائز و مرضى كورلمز و بز بوحكمى بالدفعات بيـان واثبات ايلديك
وطرف امامدن وجـه مشروح اوزره انذار واخبارده معنـاى فقهى اولدركه امام ايچون مشركينى دار يمزده
مدت مديده ذل خراجه مبتلى اولمادين كيفما يشاء ترك ايلمك ناصوابدر بنـاء عليه آنلره تقدم وسـنهٔ واحده ايله
تأجيلى ايجاب اولنمشدر واكر مسلمين مشركينه رجال احراردن اعطـاء رهن ايدوب مشركيندن جوهريا انجو
ياعبيد مثللو جنس امـوالدن اخذ رهن‌دنصكره اول بابده اكر مشركيندن غدر واقع اولورسـه ايادى مسلمينده
مرهون اولان ماللرى ملك مسلمين اولسون ديو بينلرنده شرط ايتمشلراولوب بعده مشركين غدره اجتسار ايلسه‌لر
رهن مرقوم يته ملك مسلمين اولميـوب بلكه مشركين مزبورين مسلمينى رهنلرندن ارضـا ياخود قبول ذمت
واسلام ايدنجـه دك بيت المالده توقيف وادخار اولنورز يرا شرط مذكور برشرط واضح البطـلاندركه بطلانى
احاديث نبويه دن لايغلق الرهن يعنى مرتهن رهنه مستحق اولماز حديث شريفى كبى نص ايله نمايان اولمشدر
وبوحديث حكمت رديفـك امام نخعى وغيرى مثللو ائمهٔ تابعين رحمة الله تعـالى عليهم اجمعيندن نقـل
اولنديغى معنـاى منيفى ديمكدر مثـلا راهن مرتهنـه خطابله بن سنك مالكى وقت فلانى يه دك كتور يرسم
رهن يته سندر وكتورمزسم رهن مقابلهٔ مالكده سنكدر ديوب بعـده كتورمسه يته مرتهن رهنـه مستحق
اولمز وحكم مذكور مثـال مزبوركبى رهن عوض مال اولديغى موضعده جائز اولمايجه مانحن فيـه كبى
مال اولميـان رجال احراردن عوض اولدقده عـدم جوازى بطريق الاولى ظـاهر ومتبايزدر نكته سى
اولدركه شرط مذكور سـبب ملكى خطره تعليق متضمندر واسباب ملك اعيانده تعليق خطر غيرممكندر
مترجم فقيرديركه خطر اول نسنه‌دركه ايكى كسنه برخصوصده مغالبه ايتدكلرنده قنقمز غالب اولورسه شونسنه
آنك اولسون ديرلر واول نسنه‌يه فارسيده كرو وتركيده اوكدل ديرلر انتهى وبيـان مشروحدن شرط مذكورك
بطلانى نمايان اولدقده حين مراهنه ده ذكروتركى سيان كوريلور والله اعلم بالصواب

باب الشروط فى الموادعة وغيرها * يعنى موادعه وغيريده معتبر اولان شروط لازمهٔ مرعيه وقيود واجبـهٔ
شرعيه ده مسائل اصليه وفرعيه در مؤلف دقايق شناس آنسه الله تعـالى بالطافه احسن ايناس ديركه مسلمين
ومشركين سنين معلومه ده عقد موادعه يى التزام ايتدكلرنده كركدركه معـاهده‌لرين مشمر تحرير عهدنامه يه
اهتمام ايده‌لركه موادعه مثللو عقود ممتده ده كتب كتاب امرشرعله لازم الالتزامدر قال الله تعـالى اذا تداينتم بدين
الى اجل مسمى فاكتبوه يعنى اى اهل ايمان بعضيلر يكز بعضيلر يكزه اجل مسماى مشروعه دك بطريق الدين
نقود وامتعه‌دن برنسنه اخذواعطاسى ايله معامـله ايتديكيكزده آنى كتب وتحرير ايديكز انتهى ومداول امرك
ادناى درجاتى ندبدر و بوآيت كريمه‌نك آخرنده الا ان تكون تجارة حاضرة تديرونها بينكم فليس عليكم جناح
ان لاتكتبوها وارد اولمشدر يعنى انجق تجـارتكز بينلريكزده يدا بيد تعاطى ايله اداره قيلديغكز تجارت حاضره
ايسه آنى كتب وتحرير ايتمكده اوزريكزه بأس يوقدر انتهى و بواستثناده رمز واشارت واردركه عقود ممتده ده
ترك كتابت موجب بأس وخسارتدر و بوبابده اصل قوى شول حديث نبويدركه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم
سنهٔ حديبيه ده اهل مكه ايله بينلرنده اون‌سنه ترك محاربه اولمق اوزره مصالحه ايدوب اولبابده ايكى نسخه كتب
اولنمغـله امر ايلديلركه بريسى نزد سعادتلرنده قالوب بريسى دخى اهل مكه‌ده بولنه واول كتاب مستطـابك كاتبى
حضرت على رضى الله تعـالى عنه ايدى همان ابتداء كتابده بسم الله الرحمن الرحيم لفظ شريفنى كتب ايتدكده
طرف اهل مكه دن عقد صلح ايچون كلوب هنوز كفر اوزره بولنان سهيل بن عمرو رضى الله عنه ديديكه رحمن
ورحيم نه‌در بز آنى بيلمزز سن عادت عرب اوزره باسمك اللهم لفظنى كتب قيل بعده حضرت على رضى الله
تعـالى عنه هذا ما اصطلح عليه محمد رسول الله صلى الله عليه وسلم يعنى بو كتاب مستطـاب رسول الله اولان
محمد عليه الصلوة والسلام حضرتلرينك اوزرينه عقد صلح ايلدكلرى كتاب عهددر لفظ شريفنى كتب ايلدى
اول حينده يته سهيل بن عمرو ديديكه بز سنى رسول الله بيلسه ايديك سنكله قتـال ايتمز ايديك سن هم دعواى رسالت
وهم پدريكك اسمندن اعراضمى ايده يورسين محمد رسول الله محلنده محمد بن عبـد الله لفظنى كتب قيـل
همان رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم كتب ايلديكى لفظ رسول اللهى محو ايتمكله حضرت على رضى الله عنه

امر ایلدیلر لکن حضرت علی رضی الله عنه بن اول لفظ شریفی محوایده مزم دیو اعتذار ایله امتناع ایلدی تاکه
رسول الله صلی الله علیه وسلم اول لفظ شریفی کندو ید مبارکلر یله محو ایدوب انا محمد بن عبدالله ورسول الله
اکتب هذا ما اصطلح علیه محمد بن عبدالله وسهیل بن عمرو علی اهل مکة یعنی بن هم محمد بن عبدالله وهم رسول اللهم
یا علی سن بو کتاب اهل مکه اوزره محمد بن عبدالله وسهیل بن عمروك اوزرینه مصالحه ایلدکلری کتاب عهد در
دیو کتب قیل بیوردیلر بعده رسول الله علیه السلام اول کتابده کتب اولنه جق شروط معاهده یی حضرت علی
رضی الله عنه اوزره القا وتقریر ایدوب اولبابده ایکی نسخه کتب ایتکله امر ایلدیلر ایشته بو حدیث جلیل
بو بابده اصل اصیل اولمشدر وحکم مشروح المآل اوزره اشبو وجه معقول ایله دخی استدلال اولنور که خصوص
مرقومده فریقیندن هر بری کندو یدنده بر نسخه سی بولنماغه محتاجدر که مثلا بعض شروطده آنکله فریق
آخر نزاع وجدال ایتدکده کندو یدنده بولنان نسخه سنه مراجعت ایدوب اقتضاسنه کوره فریق آخر ایله
اتحاد وامتزاج یاخود فریق آخر اوزره غلبه واحتجاج ایلیه بوندن صکره بیلك کرکدر که کتب کتابدن
مرام وثوق واستحکام اولمغله لازمدر که احواط وجوه اوزره تحریر ایدوب بالجمله طعن طاعندن احترازده
اهتمام ایلیه که بو وجه اوزره وجوب احتیاط ولا یأب کاتب ان یکتب کما علمه الله یعنی کاتبدن بر کاتب یازمقدن
واقع اولان معنامله کزی الله تعالی اکا تعلیم ایلدیکی منوال اوزره کتب وتحریر ایتمکدن ابا وامتناع ایلمسون
آیت کریمه سنده بطریق الاشاره امر وافهام اولنمشدر زیرا معلوم اولی الالبابدر که الله تعالی نك تعلیم ایلدیکی
انجق مجمع علیه اولان حکم صوابدر بعده مؤلف بلاغت سمیر صورت ابتداء کتاب موادعه یی تصویر ایدوب
هذا ما توادع علیه الخلیفة فلان ومن معه من المؤمنین وفلان ومن معه من اهل مملکته یعنی شو کتاب اول
کتابدر که آنك اوزرینه طرف اسلامدن مثلا خلیفه عهد اولان فلان ومعیتنده بولنان مؤمنین وطرف اعدادن
فلان ومعیتنده بولنان اهل مملکتی موادعه ایلدیلر دیو تقریر ایلدی لکن ابو زید البغدادی رحمه الله تعالی
شروطنده دیدیکه عندمده مختار اولان ابتداء کتاب موادعه ده هذا کتاب فیه ذکر ما توادع علیه یعنی اشبو کتاب
بر کتابدر که آنده فلان وفلانك اوزرینه موادعه قیلدقلری شروطك ذکری واردر دیو تحریری اختیار ایلمکدر که
صدق کلامی حمل مجازه محتاج اولمیوب حقیقتی اوزره بیدار اوله زیرا هذا قولی بحسب الظاهر کاغده اشارت
وکاغد بحسب الحقیقة اوزرینه موادعه قیلنان شروط اولمیوب انجق اول شروطك محل ذکریدن عبارتدر
لکن مؤلف حقایق شناسك اختیار ایلدیکی صورت ابتداده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینك
کرك باب موادعه ده وکرك باب آخرده کتب اولنان کتاب مستطابلرینه موافقت واقتدا واردر وبز باب موادعه ده
کتابلرین قریبا روایت ایلدیك وباب آخردن دخی بر عبد اشترا بیوردقلرنده کتب ایله امر ایلدکلری کتاب هذا
ما اشتری محمد بن عبدالله وفی نسخة محمد رسول الله من العداء بن خالد بن هوذة یعنی اشبو کتاب شول نسنه در که
محمد بن عبدالله یعنی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم عداء بن خالد بن هوذه دن آنی اشترا قیلدی دیمك عنوانی ایله
صورتیاب اولمشدر وکتاب مرقوم ذکر عقده محل اولمغله اکا اشارتله تصدیر اولنان کلام مذکور طرفده یاخود حذفده
یاخود نسبتده تجوز برله وجه ابلغ اوزره حقیقت مقصوده دلالت ایده جکی ساحه پیرای ظهور در قال الله تعالی
هذا ما توعدون لیوم الحساب ومعلومدر که بو آیت جلیله ده لفظ هذا ماقبل ومابعدنده ذکر اولنان وعد ابرار
ووعید فجاری متضمن اولان آیات بیناته اشارتدر معنای ظاهری اشبو آیات بینات یوم الحساب ایچون وعد
اولندیککز ثواب وعقابدر که بعد الحساب اکا واصل اولورسز دیمکدر حال آنکه آیات مذکوره عین ثواب وعقاب
اولمیوب انجق ذکر ثواب وعقابه محلدر بو یله ایکن هذا کتاب فیه ذکر ما توعدون لفظی ایله تعبیره اعتبار اولنمیوب
بلکه لاجل المبالغه طریق تجوز اختیار اولنمشدر مترجم فقیر دیر که اصل کتاب بو موضعلرده تعقید واغلاق اوزره
موضوع اولمغله اتعاب قریحه دن بشقه مباحث مذکوره یی مشتمل اولان کتابلره رجوع برله ترجمه مز
علی الوجه المطبوع وضوح وانکشاف اوزره مصنوع قیلندی وبالله التوفیق بعده مؤلف جلیل تصویر کتاب
موادعه دن هذا ما توادع علیه الخلیفه فلان الی آخره قولنی تذییل ایدوب توادعوا کذا وکذا سنة اولها شهر
کذا من سنة کذا وآخرها شهر کذا من سنة کذا یعنی ذکر اولنان مسلمین ومشرکین شو دکلو وشو دکلو سنه ده
موادعه ایلدیلر که ابتداسی سنه فلانیه دن شهر فلانی وانتهاسی سنه فلانیه دن شهر فلانیدر دیمك مفهومی
کتب وتسجیل اولنمق لازمدر دیو تصویر وتمثیل ایلدی وتصویر مذکوری ذکر تاریخله تصدیره بادی اولدر که
بینلرنده جاری اولان عقدك موجبی مدت معلومه ده حرمت قتال اولدیغندن اول مدتك اول وآخرینی اعلاملری

واجب التصدی واعلام دخی انجق بیان تاریخله حاصل ومتأتیدر ومؤلف دقیق الافکارك تصویر مذکورده
هذا ما توادع قولنده ترك حربه دلالت ایلین الفاظدن انجق مختار که معناسنده اولان لفظ موادعه یی اختیاری
شو نکته یی اشعار ایچوندر که مؤمنین ومشرکین بینلرنده حقیقت مسالمه ومصالحه نابوددر نتهمان الا الذین عاهدتم
من المشرکین نص کریمنده اثبات اولنوب موادعه دن عبارت اولان معنا هده زی موجود ومعهوددر بعده
مؤلف همام تصویر کتابده فریقین ایچون اول کتابده ذکری لازم اولان قیود وشروطی تحریره اهتمام ایدوب
اول صورتی وجعل کل فریق منهم لصاحبه بالوفاء بجمیع ما فی هذا الکتاب عهدالله ومیثاقه وذمة الله
وذمة رسوله وذمة المسیح عیسی بن مریم یعنی مذکور یندن هر فریق آخر ایچون اشبو کتابده کتب اولنان جمیع
قیود وشروطه وفا خصوصنده الله تعالی نك عهد ومیثاقنی والله تعالی نك ذمتی ورسولینك ذمتنی ومسیح
عیسی بن مریم حضرتلرینك ذمتنی یاد وایراد ایلدی مضمونی ذکر ایله اتمام قیلدی ومؤلف واجب الاعتنا اشبو بابده
تصویر ایلدیکی هر کتاب عهدك آخرنده قسم مذکوری ذکر واملا ایدر زیرا وجه مشروح اوزره تصویر کتابی
کندو وقتنده خلیفه عهدك مشرکینله موادعه لرنده تحریر ایده جکی اساس اوزره ابتنا ایلدیکه وقت مذکورده
خلفاء عباسیه نك قتاللری انجق کفار روم ایله واقع اولوب آنلرك عندلرنده التزام عهود بابنده قسم مذکور
اعظم الفاظ یمین اولمق اوزره شایع ایدی سؤال اولنورسه که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری
خصوص معاهده ده وان ارادوکم ان تعطوهم ذمة الله وذمة رسوله فلا تعطوهم ولکن اعطوهم ذممکم وذمم آبائکم
فانکم ان تخفر وا ذممکم وذمم آبائکم کان اهون یعنی مشرکین حین معاهده ده کندولره الله تعالی نك ذمتنی
ورسولینك ذمتنی اعطا کزی مراد ایدرلرسه سز آنی آنلره اعطا ایتیوب انجق کندو ذمتلریکزی وآبالریکزك
ذمتلرینی اعطا ایدیکز که حین اقتضاده کندو ذمتلریکزی وآبالریکزك ذمتلرینی ابطال ایتمکز ذمت الهیه وذمت
نبویه یی ابطال ایتمکزدن اهون اولور دیو نص وتصریح بیورمشلر ایکن جناب مؤلف تحریر لفظ مذکوری نه وجهله
تجویز وتصحیح ایلدی جواب اولدر که لفظ مذکوردن مرادی الله تعالی نك ذمتی ورسولینك ذمتنی اعطا ایتدکلر که
اعطاء مذکور مدلول حدیث اوزره فی نفس الامر منهی ایدوکی یی مرادر بلکه مرادی عهد ومیثاق وذمت کبی
الفاظ مختلفه ایله یمین واولوجهله موادعه لرین تأکید وتوطیددر کورمزمیسنکه ایمان سابقه اوزره واشد ما اخذ الله
علی النبیین والصدیقین والشهداء والصالحین من عهد او میثاق او ذمة یعنی الله تعالی نك انبیا وصدیقین وشهدا
وصالحین اوزره اخذ ایلدیکی عهد ومیثاق وذمتك اشدینی دخی یاد وایراد ایدر قولنی عطف وتنسیق ایله موادعه لرین
تأیید وتحقیق ایلدی وبو قولنده عهد ومیثاق وذمتدن مرادی انجق واذ اخذ الله میثاق النبیین الآیه دخی
واذ اخذ الله میثاق الذین اوتوا الکتاب الآیه نظم کریملرنده اراده اولنان مواثیق شداددر وآیتین مرقومتینده
اخذ میثاقدن مراد انجق ایمان ونصرتی وتبلیغ واشاعتی ابلغ وجوه اوزره الزام اولدیغی کبی بو بابده وفاء عهدی
ابلغ وجوه اوزره الزام والتزامدر کورمز میسنکه مؤلف دقیق المرام تصویر مرقومده وجوه غدری ذکر
واعلامدن صکره فجمیع هذه الایمان علیه الله علیه بها راع کفیل والذمة منه بریة یعنی شروط مذکوره ده
فریقیندن هر قنقیسی غدر ایدرسه ایمان سابقه نك جمله سی آنك اوزرینه اولسون الله تعالی غادر اوزره ایمان
مذکوره نك وبال ونکالنی اجرا ایله کافی وکفیلدر واول غادردن عهد وذمت بری وبعیددر قولی ایله اختتام ایلدی پس
بو قولندن دخی بدیدار اولمشدر که عهد ومیثاق وذمتدن مرادی انجق ذکر قسم ایله تأکید وتشدیددر بعده مؤلف همام
تصویر کتابی تاریخ تحریرینی ذکر ایله ختم واتمام ایلدی وکتابك ابتدا وانتهاسی زمان واحدده واقع اولدیقده اولنده بیان
تاریخ کفایت ایدر ایکن آخرنده اعاده سی مجرد تأکیدینی افاده ایچوندر زیرا معاهده دن مقصود انجق مدة معلومه ده
حرمت قتالدر وابتداء مدت دخی کتابك وقت اتمامی واشهادك زمان اکمالیدر پس ابتداء کتابده ذکر تاریخله اکتفا اولنسه
حمکتدرکه اخذ الفریقین بعض شروطده غدره اجترا ایدوب بعده کتابك ابتدا وانتهاسی میاننده عروض بعض اسبابله
تفاوت ازمنه وارایدی دیو ادعا ایلیه بناء علیه مؤلف عمیق الافکار تصویر کتابك اول وآخرنده ذکر تاریخی تکرار ایلدی

مطلب تفصیل وضع التاریخ

ووضع تاریخده اصل اصیل شول اثر جلیلدر که حضرت عمر بن الخطاب رضی الله تعالی عنه اطراف بلادده بولنان
عماله اذا کتبتم الی فاذکروا التاریخ فی الکتاب یعنی بکا تحریرنامه ایتدکلریکزده تاریخ تحریری یکزی ذکر ایدیکز
دیو کتب وارسال ایلدی بعده صحابه کرامی جمع ایدوب ابتداء مدت تاریخ قنقی سنه دن اولمق انسبدر دیو
مشاوره ومیانه لرنده کونا کون محاوره ایلدیلر حتی بعضیلری ابتداء تاریخ وقت میلاد نبی کریم علیه التحیة والتسلیم
قیلنمانی عرض وتقدیم ایلدکده حضرت عمر رضی الله تعالی عنه معنای مذکور نصارانك میلاد عیسی

علیه السلامی رأس سنهٔ تواریخ اختیار ایتلرینه باعث نشبه اولدیغندن آنی مکروه کوروب قبول وتسلیم ایلدی
و بعضلری دخی زمان وفات رسول خدا علیه من التحیات ازکاها قبلمغی بسط وانها ایلدکده معنای مذکور
انکم لم تصابوا بمثلی یعنی ای امت واصحابم سزلر بنم وفاتم مثلو مصیبتدن اعظم اولان مصیبتله مصاب اولمادیکز
یعنی اولمیه چقسز حدیث شریفی مقتضاسی اوزره مسلمین ایچون باعث ذکر مصیبت اولدیغندن آنی دخی
مکروه کوروب تنفید وامضا ایلدی انجام کارده هجرت نبویه اقامت جمعه واعیاد مثلو ظهور اعلام دینه بادی
و جفاء مشرکیندن سلامت مسلمینه اعظم المبادی اولدیغندن مؤمنین وامیرالمؤمنین وقت هجرتی ابتداء تاریخ
ایچون بالاتفاق اختیار وتعیین ایلدیلر واکر مسلمین مشرکینسله هرکیم دار الحربدن قبول اسلامله داراسلامه
خارج اولورسه آنی دار الحربه رد وتسلیم ایتمک اوزره موادعه یه عازم اولسهلر اینسه لازمدر که کاتب اول کتاب
موادعه ده ترک قتالی تحریردن صکره همان وعلی ان من خرج من اهل مملکة فلان الی دار الاسلام من رجل
او امرأة مسلما ومعاهدا لم یکن علی الخلیفة ولا علی اهل الاسلام رده علی فلان یعنی دخی شول شرط اوزره
موادعه ایلدیلر که ملک مشرکین اولان فلانک اهل مملکتندن کرک ارکک وکرک عورت هرکیم قبول اسلام یاخود
قبول ذمتله داراسلامه خارج اولورسه آنی ملک مشرکین اولان فلانه رد وتسلیم ایتمک کرک خلیفهٔ اسلام
وکرک سائر مسلمین اوزره واجب اولمیه مضمونی تحریره مباشرت وملازم اوله اکر قبول اسلام وذمتله خارج
اولنلری دار الحربه رد ایتمک شرط قیلنماسه دخی عدم رد حکم ثابت شرعیدر لکن مشرکین حکم شرعی منکرین
اولملریله بلاشرط عدم ردیمزی اعتقادلری اوزره غدره حمل ایده جکلری امر قطعیدر و بز قریبا بیان ایلدیک که
کاتب کتاب موادعه یی شول وجه اوزره تحریر ایتمک لایق وشایاندر که اول کتاب هم طرفین اوزره حجت اوله
وهم آنده طعن طاعنه قطعا رخصت بولنمیه واکر شرط مذکور کتاب موادعه ده مسطور اولدقدنصکره
اهل حربدن ذات زوج اولان بر عورت قبول اسلامله دار یمزه خروج ایدوب زوجی دخی دعوای استرداده
شروع ایلسه دعواسی قطعا مشروع ومسموع کوز یلمز که حکم مذکور فلا ترجعوهن الی الکفار لاهن حل لهم
ولاهم یحلون لهن یعنی مؤمنات مهاجراتی کافردن اولان ازواجلرینه اعاده ایتمکز که مؤمنات مهاجرات ازواج
کفارلرینه حلال دکللردر وازواج کفار دخی مؤمنات مهاجراته حلال اولمازلر آیت کریمه سنده منصوص
ومقطوعدر اکرچه صلح حدیبیه ده اهل مکه دن اسلامله طرف مسلمینه خارج اولنلری کرک ذکوردن وکرک اناثدن
علی الاطلاق مشرکین اوزره رد ایلمک شرط قیلندقدنصکره آیت سابقه ایله حکم رد حق اناثده نسخ اولنوب
ذیل آیتده وارد اولان وآتوهم ما انفقوا نظم جلیلی اوزره ازواج کفارلرینک اول مهاجراته اعطا قیلدقلری
مهورلری مسلمین ازواج کفاره ادا واولو جهله مهما امکن شرط معهوده وفا قیلنا غله امر اولنمشلر ایدی
لکن الیوم حکم رد مهور دخی دلیل اجماعله منسوخ اولدیغندن حین موادعه ده ماتحن فیه کبی عدم رد مسلمات
شرط قیلنسون قیلنماسون نفوس ومهورلرندن برشیئی رد ایلمک واجب اولماز واکر مسئلهٔ مرقومه ده اهل حربدن
بر عبد مملوک یاخود جاریه بطریق الفرار اربابلرندن خروج وقبول اسلامله دار یمزه ولوج ایلسه اکرچه مرتبهٔ
عتقه عروج ایده مزلر اما موادعین مناب مستامنینده نائب اولملریله حرمت مالّلرینه رعایت مسلمین اوزره واجبدر
کورمزمیسنکه مسلمین اموال موادعین اوزره استیلا قیلسهلر ان مالک اوله مزلر کذلک بطریق الفرار خارج اولان
مملوکلری دخی سلک معتقده منسلک اوله مزلر لکن اول عبد وجاریه شول دار یمزده بولنان مستأمنک قبول اسلام
ایلین عبدی منزلته انزال و بیع اولنوب ثمنلری مولالرینه دفع وایصال اولنور بوندن صکره مؤلف دقت مذاق
سبقت ایلین عدم رد مسلمین اوزره شرط آخرضم والحاق ایدوب وعلی ان من خرج من المسلمین او من اهل
ذمتهم الی فلان الملک تارکا الدین الاسلام او الذمة المسلمین فعلی فلان واهل مملکته رده علی المسلمین حتی یردوه
الی ما کان علیه یعنی دخی شول شرط اوزره موادعه ایلدیلر که مسلمیندن هرکیم دین اسلامی یاخود اهل ذمت
مسلمیندن هرکیم ذمت مسلمینی ترک ایدوب اشبو موادعه اولنان اهل حربک ملکلری اولان فلانه خارج وواصل
اولورسه فلان واهل مملکتی اوزره اول کسنه یی مسلمین اوزره رد وتسلیم واجب اوله تاکه مسلمین اول کسنه یی
قدیما بولندیغی اسلام یاذمته رد ایدهلر مفهومنی دخی وصل والصاق ایلدی و بوشرطی کتاب موادعه ده ذکر
ایلمک واجب وترکی غیر مناسبدر که بعد الموادعه اهل حرب قبول اسلام یاذمتله دار یمزه خارج اولنلری آنلره رد
ایلمک جائز اولمامغله البته بزلر ردن امتناع ایده رز پس دار یمزدن دخی رده یاخود ترک ذمتله دار الحربه خارج
اولنلره ظاهر حال اولدر که انلر دخی بزمله مناصفه ومعادله یه طالب اولوب سزلر رد ایتمدیککز مثلو بزلر دخی

رد ایتمرز دیبو نزاع ایدهلر اما شرط مرقوم ذکر اولندقده نزاع مرقومه باعث انقطاع اولور حتی بوندنصکره اهل
حرب مذکورلری مسلمینه رددن امتناع ایلسهلر البته نقض عهدلرینه تحمیل اولنوب مسلمین ایچون بلا تپید
قتاللری تحلیل اولنور بوندن صکره مؤلف بلاغت پرداز مقابلهٔ عوضده واقع موادعه نک صورت کتابتی تصویره
آغاز ایلدی لکن بو صورت همان صورت سابقه نک عینی اولمغله بر آنی مکرر اذکره اعتنا ایتیوب انجق انچنده ازدیاد
ایلدیکی ذکر عوضی وجه آتی اوزره تلخیصله اکتفا ایلدیک یعنی ذکر عوض شو وجهله ایضاح اولنمق لازمهٔ
حالندر که زمان آتیده آنک ایچون مجال منازعه محال اوله مثلا کاتب شویله تحریر ایتمک کرکدر که موادعه لری
شول شرط اوزره مبنیدر که ملک اهل حرب اولان فلان وآنک اهل مملکتی خلیفهٔ اسلام اولان فلانه بهر سنه ثقیل
ورایج اولمق اوزره شودکلو و بودکلو دینار شامی و بالغه اولان نسادن جید اولمق اوزره شودکلو و بودکلو رأس
و بالغ اولان رجالدن شودکلو و بالغه اولمیوب انجق قابلهٔ استخدام اولان بناتدن شودکلو و بالغ اولمیوب
قابل استخدام اولان غلماندن شودکلو وخراج معلومی ادا قیله وروس مرقومه رقیقلرندن اولوب احرارلرندن اولمیه
وثیاب بزبوندن هر ثوبک طولی شوقدر ذراع وعرضی شوقدر ذراع انچندن اجری شوقدر رعدد وابیضی
شوقدر واصفری شوقدر اولوب جمله سی جید وجدید اولمق اوزره بهر سنه شودکلو و بودکلو ثوبی ادا ایلیه
و براذیندن جذاعندن شودکلو وثنیانندن شودکلو بهر سنه هر بری جید وفاره اولمق اوزره بردون ادا ایلیه
مترجم فقیر دیرکه جذاع جمع جذع عدر وثنیان جمع ثنیدر وجذع وثنی اختلاف حیواناتله مختلف المعنیدر انجق
ماتحن فیه اولان خیلده جذع اولدرکه عمرندن سنهٔ ثانیه یی تکمیل وثالثه یه دخول ایده وثنی اولدرکه ثالثه یی
تکمیل ورابعه یه دخول ایده انتهی وتحریرده وصف مشروحله اکتفاده نکته اولدرکه اهل حرب اول
مالی انجق مال اولمیان موادعه دن عوض اولمق اوزره التزام ایتمشلردر و بونک امثالی عقود انجق توسع اوزره
مبنی اولدیغی مالا کلاعدر بناء علیه اوابده تعیین اعیاندن جنس ونوعلرین بیانله واوصافندن همان
بلاحرج اعلامی ممکن اوله جق مقدارنی اعلانله اکتفا اولندی لکن مال مرقوم اجل معین ایله مؤجل یاخود
تقسیط معلوم ایله منجم ایسه بو صورتده رسم مداینات اوزره مدت اجلی وعدد نجوم وتقسیطاتی درون کتابه
درج ایلمک اهم والزمدر بوندنصکره مؤلف فصاحت طراز رسل اهل حرب داراسلامه ورود ووفودضمننده
موادعه لرینک صورت کتابتن تصویر وابراز ایلدی لکن اول کتابت دخی سبکی معلوم اولمغله بز آنی تقریردن
احتراز ایلدیک و بو بابده ذکر ایلدیکی مقالینک خلاصهٔ مآلی اولدرکه رسل اهل حرب استیمان ایتمسهلر دخی امانده
ادخال اولنورلر زیرا مرویدرکه اهل حربدن برقومک رسولی حضور نبویده لایق اولمیان بعض کلامه جسارت
ایلدکده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم لولا انک رسول لامرت بقتلک یعنی سن رسول اولمیدیک سنی
قتله امر ایدر ایدم قول شریفلری ایله تهدید ضمننده امانه اشارت بیوردیلر وهم زمان جاهلیت واسلامده
رسوللر علی الدوام آمن قیلنندیلر تا که تبلیغ رسالتلری ممکن اوله زیرا صلح وقتال کبی مقصود طرفینک تمامی البته
توارد رسل اوزره موقوف ورسل دخی آمنین اولمدیجه علی وجه الکمال اداء رسالته قادر اولمیه جقلری امر مکشوفدر
بناء علیه رسل مشرکین بلاشرط دخی آمنین قیلنورلر لکن لاجل الاحتیاط رسل جانبینک امانی اشتراط اولنوب
موجبنجه بر وثیقه دخی تمیق اولنمق اولیدر که باعث استحکام وتوثیقدر لکن اهل حرب یدلرنده بولنان اسراء
مسلمینی لاجل المفاداة رسوللری ایله برابر داراسلامه ارساله نیت ایدوب لکن مفاداتلری متیسر اولمدیغی تقدیر اوزره
اسراء مزبوری ینه دارلرینه اعاده یه رخصتلرین مسلمین اوزره شرط ایلمکه عزیمت ایلسهلر وجه مذکور اوزره
مصالحه واول مصالحه اوزره کتب وثیقه حق مسلمینده صورتپذیر صحت اولماز زیرا اهل حرب حبس اسراء
مسلمینده ظالمین اولملریله مسلمین آنلری یدلرندن انتزاعه قادر اولدقدن صکره اهل حربه تسلیملری شرعا ممنوعدر
ووفاسی شرعا ممنوع اولان شرط اوزره اعطاء عهد ایلمک غیر مشروعدر بو یله ایکن اول معاهده یه قیام ایتمش
اولسهلر کرکدر که اول عهدی نقضنه اقدام وقتاله محتاج ایسه دخی قتالله اخذ اسراء مسلمینه اهتمام ایدهلر که
شرط مذکور حکم شرعه مخالف اولمغله بطلانی مالا کلامدر قال علیه السلام کل شرط لیس فی کتاب الله
فهو باطل وقال علیه السلام ردوا الجهالات الی السنة یعنی جهالتلری سنته رد ایدیکز مراد اعمال
جاهلیه یی ترک وسنتله عمل ایدیکز دیمکدر انجق اسراء مسلمین رقیق ایسهلر کرکدر که مسلمین بعد الاخذ آنلری
بیع وثمنلرین اهل حربه رد وتنسیق ایدهلر زیرا اهل حرب احراز ایله آنلره مالک اولوب معاهدهٔ مذکوره ایله دخی
مالیتلرنده اکتساب امان ایتمش اولملریله مهما امکن مراعات امان لازمهٔ عهدهٔ اسلامیه ایدر ورد عینلری مسلمین

بزبون علی وزن فرعون ثیابدن
بزبو عدد که بالاده ذکری سبقت
ایلدی *

زیدبن حارثه‌در که مساوات اوزره تقسیمده ورعیه سی ایچنده عدالتده جنس امرانك اکلیدر بنـاء علیه حین قسمتده
منفعت و مالیت جهتیله معادلهٔ اقسام امرواجب الاهتمامدر لکن معادلهٔ مذکوره اکرقسمت اعیان موجوده ایله
ممکن التحصیل ایسه قسمت اعیان باب قسمتده اصـل اصیل اولمغـله آنی اختیار و تکمیل ایتمك لازمدر
واکراعیان موجوده مثلا قلیل یاخود مختلف الاجناس اولمغـله قابل قسمت د کل ایسـه کرکدرکه امام اعیان
موجوده اوزره حق وعدله وضع قیمت ایدوب بعـده اهل حصنه خطاب رخصتله دیلرسکز بشو اعیانی سزلر
اخذ ودراهم ودنانیردن قیمتلرینك برثلثنی بزه اعطـا ایدیکز ودیلرسکز بز اخذ وقیمتلرینك ایکی ثلثنی سزلره اعطـا
ایده لیم دیوارضالرینه همت ایلیه و بومسئله‌ده اصل اصیل شول روایت قیلنان اثرجلیلدر نخیل خیبر بعد الفتح
اثماری مسلمین ایله مناصفة تقسیم اولنمق اوزره یـنـه یهود خیبره تسلیم اولنمشیدی بنـاء علیه عبـدالله بن رواحه
رضی الله تعـالی عنه امر رسول الله علیه الصلوة والسـلام ایله کیدوب اشجار اوزره بولنـان اثماری تخمین
ایدرایدی بعده یهود خیبره دیرایدیکه دیلرسکز بو اثماری سزلر اخذ ونصف ثمنی بزه اعطـا ایدرسز ودیلرسکز
بزاخذ ونصف ثمنی سزلره اعطـا ایده رز حتی یهود اشبو وضعی تحسین برله بهذا قامت السموات والارض
یعنی کوکلر ویرل انجق بوعـدل الله قائم اولدی دیو کمال رضالرین تبیین ایلدیلر پس بواثر معدلت بنیادندن وجـه
مشروح اوزره قسمت عین عدالت ایدوکی عنـدیمزده نمایان اولدی وقسمت اعیانده کرکدرکه امام اجزاء قسمت
اوزره اسهام یعنی وضع قرعه ایله تعیین اقسام ایلیه که رسول الله صلی الله تعـالی علیه وسـلم حضرتلری قسمت
غنائمده وضع قرعه‌یی التزام بیوریرلرایدی وهربار ارادهٔ سفربیوردقلرنده ازواج مطهره‌لری میانـنده وضع
قرعه‌یی تقدیم وقرعـه قنغیلرینـه اصابت ایدرسه اول سفرده آنی استصحابله تکریم بیوریرلرایدی بنـاء علیه
بلااقراع جائز اولان خصوصلرده دخی قلوب ناسی تطییب ونفسندن تهمت میلی دفع ایچون وضع قرعه حق امامده
افضل ایدوکنه اثر مذکور اصـل مخصوص صدر واکر امام اعیان موجودهٔ مختلفه‌یی قیمتلرینـه نظر ایله تعدیلی
احسن کوریرسه ینه وضع قرعه امر مستحسندر مثلا حصن مرقومده موجود اولان بربرذون وبرایکی و بعض
امتعه اولدقده ایکی برذوندن قیمتده افضـل ایسه امام امتعه‌دن برذونی ایکی‌یه تسویه ایده‌جك مقداری نسـنه
ضم والحاق ایدوب و برذون ایکی‌دن افضـل ایسه امتعه‌دن ایکی‌یی برذونه تسویه ایده‌جك مقداری نسنه وصـل
والصاق ایتدکدنصکره امتعهٔ باقیه ایله دخی قسم ثالثی ترتیب واجزاء ثلثه‌یی وجـه مشروح اوزره قیمتده تسویه
وتقریب ایتدکدنصکره اقراعله قلوب طرفینی تطییب ایدر بعـده قرعه ایله سهم مسلمینه خارج اولان قسمی
مسلمین ایچون اخـذ وقبول و باقی ایکی قسمی اهل حصنه موصول قیلر واکرصورت مفروضـه‌ده امام اعیان
مختلفه‌یی قیمتده تعدیل ایچون احد طرفین طرف آخره دراهم ودنانیر اعطاسنی شرط والزام قیلسه بوصنیعی دخی
تراضی طرفینه مقرون ایسه جائز وغیر مقرون ایسـه غیر جائزدر مکر اعیانك تعذر قسمتی ظاهر و متمـایز اوله زیرا
قسمت مزبوره معنـای بیعی متضمن و بیعده تراضی طرفین واجب و متعیندر و بیلمك کرکدرکه مسـئلهٔ مرقومه‌ده
اهل حصن حین مصالحه‌ده حصنلرنده بولنـان اشیانك ثلثی مسلمینك اولمق شرطنه قائل اولدقلرنده شرط
مذکور منازل ودارلرینه شامل اولمـاز زیرا حصنده بولنان حصنك غـیری ایدوکی ظاهر و منازل ودارلری اجزاء
حصندن ایدوکی باهردر و بیلمك کرکدرکه مسلمین صلح مزبورده حصنده بولنـان بنی آدمك دخی اخـذ
ثلثنه مالك اولمازلرایسه کرکدرکه صورت مفروضه‌ده حصنده بولنان نسـنه‌لرك ثلثی اوزره علی الاطلاق مصالحه‌یه
قائل اولمیه‌لر زیرا تعبیر مذکور علی الاطـلاق نفوس و ذراریلرینه دخی شـامل ایکن ثلث رقابلرینـه تملك
مسلمین غیر قابلدر زیرا مصالحه ایله امان مسلمین رقبه‌لرینه تنـاول برله حریتلری متأکد اولدقدنصکره ضـد
حریت اولان صفت رق بردخی آنلرده ثابت و متعهـد اوله مز پس لازمدرکه قبل الصلح نفوس وذراریلرینك
ثلثی افراز ایدوب بعـده اهل حصنه سزکله انجق شو افراز اولنـان سبی ایله بولنلردن بشـقه حصنده
بولنان اشیانك ثلثی اوزره مصالحـه ایده رز دیو مرامارین ایضاح وابراز ایده‌لر بو صورتده امان مسلمین اول بدل صلح
قیلنان سبیه متناول اولمامغـله وجه مشروح اوزره صلحلری حکم صحتـده داخل اولور واکر مسئلهٔ مرقومه‌ده
حصنده بولنان نفوسدن احرارك غیری انجق رقیقلرینك ثلثی اوزره صلحه طالب اولسه‌لر رقیقلری نفوسلرینك
غیری اولان اموال‌لری منزلنده اولمغـله بو وجه اوزره مصالحـه‌لری دخی جائز ومتناسب کوریلور واکر ایچلرندن
یوز رأس بنی آدم اعطا اوزره صلحه مائل اولورلرسه بو صورتده رقیقلرندن اعطا اوزره مصالحه اولنورسه اختلاری
حکم صحتده داخل اولوب نفوس وذراریلرندن اعطـا اوزره اولنورسه حکم صحتـدن عاطل اولور زیرا نفوس

مطلب الاقراع لتطییب القلوب

اوزره متعذر اولمغله مراعات امان بعد البیع ردثمنه مالیتی تسلیمه منحصردر واکر مسلمین بلاد اسلامده اهل حربدن
برکسنـه‌یه ظفر بولدقلرنده اول کسنه بن ملك اهل حربك رسولی‌یم بلا امان داخل اولدم دیو خـبر ویرسه
نظر اولنور اکر اول کسنه بین الناس رسالتله معروف وممتاز اولوب یاخود ملکلرینك کتابنی کندو یانده خلیفه‌یه
ابراز ایدرسه البته امانله سرافراز قیلنور زیرا وقوف حقیقی ممکن اولمیـان امورده ظن غالبله عمل واجب وحالت
مزبوره‌ده شخص مذکورك رسول ایدوکنه هرکسك وهمی البته ذاهبدر و بومثللو موادده تحکیم عـلامت اصل
محکم ایدوکنه آیات قرآنیه شهـادت ایدرکه قال الله تعالی ولو ارادوا الخروج لاعدوا له عدة یعنی آیت سابقه‌ده
ذکر اولنـان منافقین غزوهٔ تبوك ایچون ارادهٔ خروج ایدمزلرایدی البته خروج ایچون تهیهٔ لوازم ایدرلرایدی
وقال تعـالی تعرفهم بسیماهم یعنی یامحمد سن ذکر اولنـان فقرانك فقر واحتیاجلرین انجق سیمالرنده اولان
ضعف ورثاثت حالله بیلورسین یوقسه آنلر عرض احتیاج ایلمزلر مترجم فقیردیرکه آیت اولی‌ده خروج ایچون
عدم تهیؤلری خروجی عدم ارادهلرینه دلیل قیلنوب آیت ثانیه‌ده دخی ظاهر سیمالری فقر واحتیاجلرینه دلیل
قیلنمق عدم اراده وفقرکبی وقوف حقیقی ممکن اولمیـان امورده تحکیم علامت اصل اصیل ایدوکنه برهـان
جلیلدر انتهی واکر اول کسنه رسالتله معروف اولمیوب یدنده کتاب ملکلری کبی دلیل رسالتی دخی معدوم ایسه
فیٔ قیلنـه جغی معلومدر و بزباب الامان اثناسنده بومثللو داریمزه بلاامان داخل اولان حربی اخـذ اولندقده
فیٔ عامهٔ مسلمین یاخود غنیمت خاصهٔ آخذینی قیلنمقده وتخمیس اولنوب اولنمامقده واقع اولان اختـلافی تقدیم
واسلاف ایلدیك پس آنده حق عموم مسلمین یاخود حق خصوص آخذین ثابت واستوار اولمشیکن دعوای
رسالتـله اول حقی ابطاله درکار اولمغله بلاحجة قبول قولی سزاوار کوریلمز واکر رسول اهل حرب رسالتله معروف
ایکن اثنـاء طریقنده طرف عاشر یعنی کمرکجی نصب اولنـان کسنه اوزره مرور ایلسه سائر مستأمنین کبی آندن
دخی وجه شرعی اوزره عشر مالنی یعنی کمرکنی اخذده صرف مقدور ایدر بومجملك تفصیلی اولدرکه اهـل حربدن
مسلمینك اخذ عشر ایتملری انجق مقابله ومجازاته مبنیدر زیرا مرویدرکه حضرت عمر رضی الله تعالی عنه عشاره
تجـار مسلمیندن ربع عشر وتجـار اهل ذمتـدن نصف عشر اخذ ایتمکله امر ایدوب بعـده اهـل حرب
بزم تجارمزدن نه اخـذ ایدرلر دیو استفسار ایتدکده تمـام عشر اخذ ایدرلر دیو اخبار ایلدیلر اول حینده
سزدخی آنلردن تمـام عشری اخذ ایدیکز دیو تعیین ایلدی لکن اهـل حرب تجارمزدن نه اخذ ایتـدکلری
معلوممیز دکل ایسه ینـه اول قومك تجارلرندن تمـام عشری اخذ ایده جکیمز محرر و مدر زیرا اهل ذمتـه نسبتله
مستأمنین همان مسلمینه نسبتله اهل ذمت مقـامنه قائملردر واهل ذمتدن مأخوذ مسلمینك ضعفی اخذ اولندیغی کبی
مستأمنیندن دخی مأخوذ اهـل حربك ضعفی اخذ اولنمق لازمدر اما اهل حرب بزم تجارمزدن هیچ نسـنه اخذ
ایتمزلرسه بزدخی آنلرك تجارلرندن هیچ نسنه اخذینی واسع کورمزز که اخذیمز انجق بطریق المجازاة واقع اوله جقدر
واکر اهل حرب امان رسـل ضمننده عشار مسلمین رسللرندن هیچ نسـنه اخذ ایتمك شرطنه طالب اولورلرسه
نظر اولنور اکر آنلر دخی رسـل مسلمینده بویله شرط ایدوب وشرطه وفا ایدرلرسـه مسلمین دخی شرط ایدوب
وشرطی ایفا قیلملری لایقـدرکه شرط مذکور حکم شرعه موافق اولمغـله وجوب وفاسی محققدر واکر آنلر
ابتـداء شرط ایدوب صکره وفا ایتمزلرسه کرکدرکه مسلمین شرط مذکوری قبولدن اتقـا ایده‌لر اما قبول ایتمش
بولنورلرسـه کرکدرکه موجبنی ایفـا ایده‌لر زیرا غدر امان شرعمزده باطل وقبیح ایکن اهل حربك رسـللریمز
حقلرنده ظاهر اولان غدر ضررلری بزم ایچون دخی مباشرت غدری محلل ومبیح اولماز نظیری اولدرکه
اهل حرب بزم رهنلریمزی قتل واستیصال ایلسه‌لر بزم ایچون قتل رهنلری استحلال اولنماز و برمسئلهٔ رهنی
باب متقدمده بسط وتقدیم ایلدیك واکر مسلمین برحصنی محاصره‌یه درکار ایکن اهل حصن اول حصنده بولنـان
اشیادن بنی آدمدن غیری نه وار ایسه برثلثی مسلمینك وایکی ثلثی ینـه کندولرك اولمق اوزره رجاء صلحه ابتـدار
ایلسـه‌لر صلح مزبور جائز وسزاوار اولور زیرا اعطـاء امان بدل معلوم مسمی اوزره صحیح اولدیغی کبی مثـلا
حصن کبی محلی بیـانله معلوم اولان مالدن ثلث کبی جزء شایع اوزره دخی تصحیح اولنور وصلح مذکور اوزره حصنی
فتح ایتدکلرنده ایچنده بولنان اشیانك برثلث شایعی ملك مسلمین اولمغـله کرکدرکه امام اول اشیایی اجزاء
ثلثه‌یه تجزیه ایدوب برثلثنی مسلمینه وایکی ثلثنی اهل حصنه تعیین ایلیه بومجملك تفصیلی اولدرکه قسمت اشیا
البته تسویهٔ اقسام اوزره بنا وتأصیل اولنور قال رسول الله صلی الله تعـالی علیـه وسلم خیر امراء السرایا زید بن
حارثة اقسمه وفی نسخة اقسمهم بالسویة واعدله وفی نسخة واعدلهم فی الرعیة یعنی امراء سرایانك افضلی

وذراريلری صلحـله آمنين اولوب اول امانله حريتلری محتمـل الابطال اولمامق وجهی اوزره مؤكـد ومقرر
اولدقدنصكره آنلری بدل صلح وجهی اوزره اخذ برله تملكلری متصور اولماز بو يله ايكن وجـه مشروح اوزره
مصالحه ايتشلر اولوب مسلمين دخی اول مصالحه اوزره دخول حصنه قادر اولسه‌لر بو تقدير اوزره نفوس وذراريلرندن
برشيئی اخذلری جائز كوريلمز زيرا امان آنلردن هرشخصك ايكی ثلثنه متناول در وامان حاصل قطعا شخص
واحدده تجزی ايله اتصافی قابل اولمامغله شخص واحدك بعض اجزاسنده حاصل اولدقده البته جميع اجزاسنده
دخی متحصل اولور لكن شرط صلحـه وفا اهل حصن اوزره متعذر اولوب بلامنفعة مصالحه‌لری دخی مسلمينك
مطمح انظارلری اولمامغله كركدر كه مسلمين اولا حصنلرندن خروج واهل حصنی حصنلرنده منعهٔ سابقه‌لرينه
اعاده قيلوب بعـده نبذ عهد ايله محـاصره وقتاله ابتدار ايده‌لر زيرا صلحـله امان مسلمينده داخل اولملريله قتل
واسترقاقلری استحلال اولنماز ونبذ عهد دخی سابقده بولنان عزت ومنعه‌لرينه اعاده ايتمـدكجه استحصال اولنماز
وبو تكلفاتی بالجمـله ارتكاب ايتمز انجق معنای غدردن اجتناب ايچوندر واكر صلحلری اول حصنده بنی آدم وغيری
قليل وكثير هرنه موجود ايسه آنك ثلثی اوزره معقود اولوب اولوجهـله مسلمين درون حصنه ورود ايتشلر ايسه
بو صورتده مسلمين حصنده بولنان احرار بنی آدمـه تعرض ايتميوب همان اموالرندن اخذ ثلثـله قانع اولورلر ايسه
اخذلری جائز وواسع كوريلور زيرا تسميه‌لری بدليته صالح اولوب اولميانلری جامع وبو مثللو عقودده حكم شرعی
بدليته صالح اولنلر اوزره واقع واولميانلر اوزره غير واقعدر اما اموالرندن اخذ ثلثـله قناعت ايتمزلرسه اولبابده فسخ
صلحه دخی جواز ورخصت واردر لكن حالت مزبوره ده حصنده بولنان اموال وبنی آدمدن برشيئه تعرضلری
استحلال اولنميوب بلكه اولا حصندن خروج واهل حصنی منعهٔ سابقه‌لرينه اعاده بعده نبذ عهده استعجال ايتمك
كركدر بو صورتده مسلمين بنی آدمدن غـيری جائز الاخذ اولان ثلث مالرين اخذ ايده ليم بعده نبذ عهد ايده ليم
ديوتدبيره شروع ايلسه‌لر بوتدبيرلری غير مشروع در كه ثلث مالرين اخذ ايتدكلرنده امان اهل حصن متقرر الوقوع
اولمغـله اول مالی اوزرلرينه رد ايتمـدين نبذ عهد ايتملری غير مسموع در وقول مذكور بالاده مواضع كثيره ده
مسطوردر بعده مؤلف همام بو مصالحه ده كتب اولنه جق وثيقه‌يی تصويره اهتمام ايلدی لكن آنك دخی سبكی
معلوم اولمغله بز نقلنی التزام ايلمديك والحاصل كتب وثيقه‌دن مرام انجق احتياط اولمغله آنی احوط وجوه اوزره كتب
ايلمك استيجاب واشتراط قيلنور ووثيقه انجق حكايت ماجری اولمغـله لازمدر كه كاتب بين الفريقين جاری اولان
معاهده‌يی احوط وجوه اوزره بسط واجرا ايليه وبيلمك كركدر كه مسئلهٔ مفروضه ده اهل حصن ايچون انجق
حين صلحده حصنده بولنان اموالك ايكی ثلثی سالم قيلنور بو قسه حين صلحده حصنده بولنميوب قبل الصلح
مسلمينك اخذ ومعسكرلريله احرازايلـدكلری بالتمام مال مسلمين قيلنمق لازمدر واكر بعـد الصلح حصنده بولنان
بعض بنی آدمده مسلمين ومشركين بينلرنده منازعه پيدا اولوب اهـل حصن بونلر احرار در وامان واستثناده
داخل اولان نسا وذراريلريمزدندر ديو دعوی ومسلمين دخی بلكه بونلر قيقلريكزدندر آنلردن بزم ايچون حق ثلث
واردر ديو ادعا ايلسه‌لر بو بابده قول قول اهل حصن ايدوكی هويدادر زيرا اهل حصن انسانده اصل اولان حريته
تمسك ايتشلردر وهم حصنده بولنان اشياده يدلری ثابت اولمغـله اشياء مزبوره‌نك حالنـه غيريدن اعرف اولملری
ظاهر احواللريدر لكن مسلمين آنلرك رقلری اوزره مسلميندن يا اهل ذمتـدن يا اهل حربدن اقامت بينه ايدرلرسه
بينه‌لری معتبره اولوب بينه ايله ثابت اولان حكم همان اتفاق خصومله ثابت مزلنـده ايدوكی مسئلهٔ متبينه‌دردر
وبينهٔ مرقومه اهل حرب اوزره اقامت اولنمغله آنده شهـادت اهل حربی دخی قبوله رخصت واردر لكن شهود
مرقومين بونلر شو رجالك بعينه رقيقلريدر ديو شهـادت ايدوب رقلری ثابت اولدقدنصكره اول رجل بونلربنم
رقيقلرم دكللردر بلكـه احرار در ديسه آنك بو قولی ايله عتقـلری دخی مثبت اولور زيرا دعوای مسلمينه نظر ايله
آنلردن هر برينك ايكی ثلثی بعد الصلح اول رجالك مملوكی ايدوكی مقرر اولمغـله آنلرده حريتلرين اقراری نافذ
ومعتبر اولور ومسلمين ايچون نه اول رجل اوزره ضمان ثلث ونه اول رقيق اوزره سعايت ايجاب اولنماز كه هر برينك
ثلثی فیء اولوب هنوز دار اسلامله محرز اولمـديغی بی ارتياب وقبل الاحراز بالدار غنيمتی كرك مسلم وكرك مشرك
استهلاك ايلمك مستوجب ضمان اولمديغی شهرتيابدر كذلك اول رجل مشهود عليه بونلر فی الواقع بنم رقيقلرمدر
لكن بن آنلری شمدی اعتاق ايلـدم ديسه بو دخی علی التفصيل صورت سابقه‌يه الحاق اولنور انجق بو صورتلرده
مسلمين مخيرلردر كه ديلرلرسـه رقيق مزبوريندن غيری مالرينك ثلثنی اخذ ايله قناعت وصلحلرين اتمام ايدوب
ديلرلرسه جميع مال مشروط يدلرينه واصل اولماديغندن صلحدن نكول وحصنلرندن خروجله نبذ عهـده

قيام ايدرلر لكن قصد نكول ايتدكلرنده اهل حصن بز سزه اول رقيقلرك قيمت ثلثنی اعطا ايده ليم ديو التزام ايدرلرسه
مسلمين اوزره دخی اتمام صلحلری الزام اولنور كه قيمت خلف عين اولوب رد عين متعذر اولدقده تسليم قيمت تسليم عينه
قدرت وقتنده واقع اولان تسليم عين ايله متساوی الاقدامدر ومسئلهٔ مرقومـه‌ده رقيق اهل حصندن خاصهٔ
مسلمين اولان رجال بالغينی امیرلری ارادهٔ قتـل وتدميرايلسه تجويز وتقرير اولنماز اما اسراء اهل حرب قبل البيع
والقسمة بشقه‌در كه آنلرده امير ايچون ولايت قتل جايكيردر زيرا اسراء اهل حربده قسمت جريان ايتميوب بونلرده
مسلمينله اهل حصن ميانلرنده قسمت نمايان اولمشدر وهم مسلمين آنلره بطريق الصلح واصل اولملريله همان ايادی
مسلمينده حاصـل اولدقلرنده دار الحربده امامك بيع ايلمديكی اسرا منزلنه نازل واولوجهـله قتلمدن امانلرين
مستحصل اولورلر واكر مسلمين برحصنی محـاصره‌يه آغاز ايتدكلرنده اهل حصن مسلمين آنلری مأمنلرينه بالغ
اولنجه‌دك حصنلرندن اجلا اوزره شیء معلوم اوزره مصالحه لرين نياز ايلسه‌لر بو وجه اوزره صلحه دخی جواز
واردر زيرا امام ايچون اجـلاء مذكور نفس مسلمينی متضمن برعوض بولنيغين ممكن اولدقده عوضـله امكانی
بطريق الاولی متعيندر بعـده مؤلف بديع البيان بو موادعه‌نك دخی صورت وثيقه‌سين تصوير وتبيان ايلدی
آنك دخی سبكی عيان اولمغله بز تحريرندن صرف عنان ايلمديك وبو وثيقه‌ده لازم التسطير اولان انجق بو شرطی
كتب وتحريردر كذلك هر وثيقه‌ده لازم التسطير اولان آنده مقصود اولان امری ذكر وتقريردر مؤلف دقيق النظر
اوصله الله تعالی الی خير ما انتظر ديركه بو مثللو كتب وثايقده لازمدر كه كاتب ابتداء اموردە اشد طرق اتقـان
يعنی احوط وجوه بيان اوزره كتابتده صرف مقدور ايليه تاكه مسلمين بعض عبارتنه رضا ويرمزلرسه آنی ايچندن
محو والقا ايليه‌لر زيرا القاسی قصد اولنان تعبيری القاهمان كشط ايله يعنی سطر اوزره مدخط ايله متيسر اولوب
زياده‌سی قصد اولنان تعبيری زياده انجق مجددا كتب زايد ايله متصور اولمغله القاسی زياده‌سندن اسهل ايدوكی
امر مقرردر وهم اهـل حرب وثيقه‌ده اشد واحوطك مادونتی قبول ايتمك مأمول اولنامغـله كركدر كه كاتب
ابتداء امرده شدت واحتيـاط اوزره كتابتله مشغول اولوب صكره اهل حرب آندن اخف وايسرينی قبول
ايده جكلری ظاهر اولورسه مسلمين دخی ايچندن ديلدكلری شدتلری القايه مباشر اوله‌لر مترجم فقيرديركه كتب
وثيقه‌ده ذكر اولنان ترتيب انجق زمان تأليفـده معروف اولان عادتلرينك مقتضـاسی اولمق اغلب احتمالدر
بو قسه زمانه مزده وخاصهٔ دولت عليهٔ عثمانيه ده مصالحه ايچون كتب اولنان عهد نامه‌لر اولا تسويد اولنوب آنده
محو واثباتله رضاء طرفينی تكميلدنصكره تبييض اولنمغله تكلفات مرقومه‌دن وارسته ايدوكی بی قيل وقالدر مؤلف
موثوق العهود انجز الله تعالی مواعد الاجور فی اليوم الموعود ديركه مسلمين حين معاهده‌ده مشركينه الله تعالینك
ذمتنی ورسولينك ذمتنی اعطا قيلمق قريبـا ذكری سبقت ايلين وان ارادوكم ان تعطوهم ذمة الله وذمة رسوله
فلا تعطوهم ذلك ولكن اعطوهم ذممكم وذمم آبائكم فانكم ان تخفروا ذممكم وذمم آبائكم اهون من ان تخفروا ذمة الله
وذمة رسوله حديث معروفی اوزره بنم عنـدمده كراهتله موصوفدر لكن حديث مذكورك اواخرندن ظاهردر كه
نهی مذكور اعطاء مذكورك حرمتندن اولميوب انجق بعض احيـانده عهد مزبوره وفالری متعذر اولديغندندر
بو جهتله نهی مذكور ولاتجعلوا الله عرضة لايمانكم يعنی الله تعالی‌يی يمينلريكز ايچون عرضه اتخـاذ ايدوب
كثرت يمين بالله ايله تعظيم الهی‌يه خلل ويرمكز نظم جليلی اوزره مستقبلده برامر اوزره يميندن نهی اولنمق منزلنه
نازلدر كه يمين مرقومه حرام اولميوب نهی مذكور انجق بعض احيانده عهدهٔ يميندن خروج متعذر اولمغـله
موجب حنث اولمقدن حاصل اولمشدر لكن مسلمين الله تعـالینك ذمتنی ورسولينك ذمتنی اعطادن صكره نقضه
محتاج اولسه‌لر اعطاء مذكور بحسب المعنی يمين اولمغله وقت حاجتده نقض ايدوب كفارتله عهدهٔ يميندن خروج
ايلمك جائز ايدوكی بلا اجادر قال عليه السلام من حلف علی يمين ورأی غيرها خيرا منها فليأت الذی هو خـير
وليكفر عن يمينه يعنی هر كيمكسـه برخصوص اوزره يمين ايدوب صكره خـلافنی اول خصوصـدن اولی كوره
اول كمسنه اولی كورديكی فعـله مباشرت قيلسون ويميندن كفارت ايلسون واكر اهل حصن بعـد المحاصره
مسلمينه التجـا برله بزدن شودكلو وبودكلو كمسنه‌لره اموال وامتعه‌لری ايله اعطـاء امان ايدرسز واول كمسنه‌لری
واموال وامتعه‌لرينی بزم بطريقمز اولان فلان تعيين وانتخـاب ايدر وباقی نفوس واموال سزه سالم اولور ديو
بسط رجا ايلسه‌لر بو وجه اوزره مصالحه دخی جائز وسزا كوريلور كه بيع كبی تضييق اوزره بنا قيلنان اموزده
لدی الحـاجة شخص معين ايچون خياری شرط قيلمق جائز ايكن صلح كبی توسع اوزره مبنی اولان اموزده جوازی
بطريق الاولی در بعده مؤلف همكار بو موادعه‌نك دخی صورت وثيقه‌سين تحريره ابتدار ايلدی وبيان مسائل

اثناسنده ديديكه بعدالمصالحه مسلميله اول بطريق فلانينك ميانه‌لرنده منازعه نمايان اولدقده اولبابده قول قول بطريق فلانيدر لكن مسلمين اول بطريقى بعض خصوص اوزره اتهام ايدرلرسه كركدركه آنى بالله الذى لا اله الاهو عالم الغيب والشهادة الرحمن الرحيم الذى يعلم من السر مايعلم من العلانية يعلم خائنة الاعين وماتخفى الصدور الذى انزل الانجيل على عيسى عليه السلام وجعله بشيرا ونذيرا وجعله وامه آية للعالمين فى الحقيقه امر انجق بنم ديديكم منوال اوزره در و بن شرط قيلنان نسنه‌لردن زياده نسنه ازدياد ايلمدم ونفسم ايچون مشروطدن غيرى نسنه اخذ ايلمدم ديو استحلافده اهتمام ايده‌لر وجه استحلاف اولدركه اول بطريق تعيين اشياده متعهدر وشخص متهم حكم شرعله امين اعتبار اولندقده قول آنك قولى قيلنمقده يمينى ملتزم اولديغى كبى مانحن فيه كبى حكم شرطله امين اعتبار اولندقده دخى ملتزمدر ووجه تغليظ يمين اولدركه استحلاف بطريقدن مقصودلرى انجق نكول بطريقدر ونكولى انجق تغليظ يمينله حاصل اولور والله تعالى دن غيرى يه استحلافله تغليظ ايلمك غيرجائز پس لازمدركه الله تعالى يه استحلافله وجه مذكور اوزره تغليظ اولنه وكركدركه مسلمين حين حاجتده بطريقى بووجه اوزره استحلاف ايده جكلرينى وثيقهٔ معاهده‌لرنده كتبه غيرت ايده‌لر تاكه مشركين بطريقلرينه وصف مشروح اوزره عرض يمين اولندقده مسلمينى غدره نسبت ايتميه‌لر ووجه مشروح اوزره خصنى فتح ايتدكلرنده بطريقلرى بن بونلردن برفردى اختيار ايتمزم ياخود بعضلرين بعض آخرين اوزره ترجيح وايثار ايتمزم ديو اعتذار ايلسه ياخود هنوز برفردى اختيار ايتمدين فوت اولوب ياخود فرار ايلسه مسلمين اوزره واجبدركه حصنلريندن خروجـله نبذ عهده ابتدار ايده‌لر زيرا امان مسلمين على وجه اليقين بعضلرينه شامل اولمشيكن آمين مرقومين باعيانهم غيرمعلوميندر واصل شرعى اولدركه مستأمن وغيرمستأمن مختلط بولندقده هربرنده حظر ايله اباحت مجتمع وعند الاجتماع جانب حظر جانب اباحت اوزره غالب اولمغله آنلردن هيچ برينه تعرضى جائز ومناسب كورلمز واكر بعد الفتح بطريقلرى حاضر بولنوب لكن امتعه دن اشياء كثيره يى تعيين واختيار ايتمكله متهم اولوب بينلرنده منازعه ظاهر اولسه اولبابده قول مع اليمين قول بطريقدر واستحلافى دخى حين صلحده اوزرينه شرط اولنان طريق اوزره در قال عليه السلام الشرط املك يعنى شرط صاحب الشرطه مالك مثلو اولمغله آنى اثبات مشروط اوزره على وجه الكمال ضبط وحبس ايديجيدر واكر صلح مذكور وجه مشروح اوزره تعيين بطريقله تحت امان مسلمينده داخل اولان كسنه‌لرى كندو مالّلرى ويريلمك اوزره قائم اولمش ايسه اول صلحك عهده سندن خروجده لفظ مالنه اوزره اطلاق اولنديغنى بيلمك لازمدر فالمال اسم لكل متمول متبذل متملك يعنى لفظ مال هرنسنه‌نك اسميدركه اول نسنه تمول اولنه وآنى تحصيل ايچون عمل اولنه وتملك اولنه ومعناى محرر شريف وخسيس وقت حاجت ايچون ادخار اولنان جميع اجناسه شامل ايدوكى مقرردر مكر شرط قيلنان مال عين ايسه لفظ مال عين انجق ذهب وفضه‌دن جنس نقود اوزره محتوى اولوب غاية الامر اول جنسدن مسكوك وغير مسكوك ومصوغ يعنى عمل زركرايله مصنوع وغير مصوغ اطلاق مذكورده مستوى اولورلر انجق ذهب وفضه ايله مموه يعنى يالدزلى اولان نسنه‌لره شامل قيلنمازكه تمويه يعنى يالدز ذهب وفضه نك عينى اولميوب انجق لونى اولديغندن بشقه محلندن سهو لتـله ممكن التخليص اولمامغله حكم مستهلكده داخلدر بناء عليه شئ مموهده حكم ربوا ثابت اولميوب قصد تجارت يوغيكن آنده وجوب زكوة دخى متثبت اولماز كذلك شرط قيلنان مال صامت ايسه بودخى شرط قيلنان مال عين اولمغله برابر و بحسب العرف آندن غيرمتفاوتدر وحكم امان حكم نذر وزكوته مغايردركه مال الزكوة لفظى جنس نقوده خاص اولديغى كبى ثلث مالى صدقة ديمكله ثلث مالنى نذر ايلدكده دخى لفظ مال جنس نقوده منحصر قيلنور اكرچه نذرده تخصيص مذكور خلاف قياس اوزره جاريدر لكن الله تعالى عبيدى اوزره ايجاب زكوتله تنصيص ايلديكى كبى عبد دخى نفسى اوزره ايجاب منذورايله تنصيص ايلديكندن تنصيص ايجابله واجب اولمقده نذر ايله زكوة بينلرنده مناسبت حاصل اولمغله مال نذرى دخى جنس نقوده تخصيص ايلمكده اخذ استحسانه مجترى اولدق مترجم فقيرديركه بوموضعده اصل كتابده تعقيد اوزره تقرير اولنمغله مسئلهٔ مذكوره نك اوائل كتابده باب مايصدق فيه المستأمن ومالايصدق اثناسنده سبقت ايلين نوع تفصيلنه اعتماد ايله ترجمه مزوجه محرر اوزره تحرير اولندى وبو بابك اشبو مسئله‌دن بشقه بعض مسائلى دخى باب مذكورده سبقت ايتمكله كركدركه طالب تحقيق اولان اخوان اكام اجعت ايده‌لر انتهى ومعناى مذكور حكم امانده ظاهر الانعدام اولمغله آنده اخذ قياسى التزام ايلديك زيرا اعطاء امان ثلث ماله وصيت منزلنه نازل اولمغله آنده وصيتى ذكر اولنان

مطلب التغليظ فى الاستحلاف

مطلب اسم المال يطلق على معان

هرمال متمول داخل اولور مؤلف جليل متعه الله تعالى بالثواب الجزيل ديركه اكر شرط قيلنان متاع ايسه لفظ متاع ثياب واوانيدن عينى باقى قالمق اوزره آنكله استمتاع وانتفاع اولنان نسنه‌لردر بناء عليه مكيل وموزون متاعده داخل دكلدركه منفعتلرى انجق استهلاك عينلرى ايله حاصلدر لكن موزوناتدن اوانى ذهب وفضه وسرير ذهب وفضه ايله بقاء عين اوزره استمتاع اولنمغله جملهٔ متاعدن عد اولنورلر اما جوهر ولآلى متاعدن خارجلردركه آنلر تحت حليه مندرج وحلى تحت متاعده غيرمندرجدر لكن اسلحه تحت متاعده داخلدركه آنكله بقاء عين اوزره تمتع قابل وآنكيچون لفظ متاعدن اخص اولان اسم آخر غير حاصلدر اكرچه آنكيچون لفظ متاعدن اخص اولان اسم سلاح موجوددر لكن لفظ سلاح اسم عين اولميوب همان آنكله تسميه‌سى صفت استعمالنى اعتباره مبنيدر وخاتم لفظ متاعدن خارجدركه تحت حليه‌ده مندرجدر سؤال اولنورسه كه مؤلف تحرير كتاب الجامع الصغيرده خاتم فضه حليدن دكلدر ديو تحرير ايلديكى جوابده ديرزكه بلى تحرير ايلدى لكن مرادى لبس خاتم فضه ذكور ايچون دخى حلال كورلديكندن حكم استعمالده حليدن اولديغنى تقرير در بوقسه لفظ حلى فى الحقيقة خاتم ذهبه شامل اولديغى كبى خاتم فضه يه دخى متناولدر واسم حلى اسم عين اولوب لفظ متاعدن اخص مطلق اولمغله متناولاتى لفظ متاعدن خارج اوله جغى محققدر واكر شرط قيلنان سلاح ايسه سلاح سيف وبيضه ودرع وترس وقوس وسهم امثالى غالب احوالده استعمال سلاحله استعمال اولنان هر آلت قتالك اسميدر اما سكين سلاحدن عد اولنميوب متاعدن عد اولنوركه غالب احوالده قتال ايچون استعمال اولنميوب بلكه آنكله بعض حوايجده استمتاع اولنور اما خنجر ونيزه البته سلاحده ادخال اولنورلركه غالب احوالده انجق قتال ايچون استعمال اولنورلر لكن جبه‌لر وحشوى پنبه ايله مملو قفتانلر وكچه‌دن معمول اولان قفتانلر سلاحدن اولميوب متاعدن اعتبار اولنور مكر انجق حربده استعمال اولنه جق وجه اوزره تدارك واحضار اولنمش اوله بو تقدير اوزره منزله خفتانه نازل اولمغله نوع اسلحه‌ده داخل قيلنور مترجم فقيرديركه خفتانات جمع خفتاندر لفظ معربدر فرهنك شعوريده خفتان برنوع جبه‌در جنك محلنده كيرلر تركستانده قلماقى ديرلر ديو تعريف ايتمشدر ولفظ مذكورك باب قطع الماء عن اهل الحرب اثناسنده دخى ذكرى واردر انتهى كذلك ديباج وحريردن اولان قفتانلر دخى اسلحه‌دن اولميوب متاعدن تعداد اولنور مكر انجق حربده استعمال اولنه جق وجه اوزره اعداد اولنمش اوله اما براقلر وطرادلر يعنى كوچك حربه‌لر وجوشنلر بلاجدال نوع اسلحه‌ده ادخال اولنورلر خلاصهٔ كلام هرموضعك اهلى برنسنه اوزره قنى اسمى اطلاق ايدرلرسه اول موضعده آنلرك عرفى اوزره اتفاق اولنور بومعناده اصل اصيل شول روايت اولنان اثرجليلدركه عبدالله بن عمر رضى الله تعالى عنهما يه بركسنه كلوب بزم بر رفيقمز بر بدنه ذبحنى نذر ايلدى اكا ذبح بقره كفايت ايدرمى ديو استفتا ايلدكده رفيقكز قنقى قبيله‌دندر ديو سؤال ايلدى اول دخى بنى رباحدندر ديدكده ومتى اقتنت بنو رباح البقر انما وهم صاحبكم الابل يعنى بنى رباح بقرى‌نه زمانده اتخاذ وتربيه ايلديلر يعنى اتخاذ بقر عادتلرى دكلدر رفيقكزك وهم وبنيتى انجق ابلدر آندن ذبح بقره كفايت ايلمز ديو افتا ايلدى واكر اهل حصن صلح مذكورده سلاحله برابر كراعلرين دخى شرط وبذل ايتمشلر ايسه لفظ كراع انجق خيل وبغال وحميره حمل اولنور اما ابل وبقر وغنم كراعدن اعتبار اولنمازكه آنلرك اسم مخصوصلرى انعام ايدوكى شهرتشعاردر قال الله تعالى والانعام خلقها لكم فيها دفء يعنى دخى الله تعالى انعامى يعنى ابل وبقر وغنمى سزلر ايچون خلق ايلدى كه آنلرده بودن تسخن ايده جك صوف وامثالى واردر بومسئله‌ده معناى فقهى اولدركه كراع شول حيواندركه منفعتى انجق ركوب اوله ومفهوم مذكور خيل وبغال وحمير اوزره مقصوردركه الله تعالى شانلرنده لتركبوها وزينة قول شريفنده منفعتلرين بيان ايلمشدر اما ابل وبقر وغنمك منفعتى كاه ركوب وكاه حمل اثقال وكاه اكل لحومدركه منافع مشروحه شانلرنده وارد اولان فيها دفء ومنافع ومنها تأكلون يعنى انعامده تسخن ايده جككز صوف وامثالى واردر ونسل ولبن وركوب ظهرلرى كبى منافع واردر وانلردن لحم وشحملرى مثلو مأكول اولان اجزالرينى اكل ايدرسز نظم جليلندن معلومدر واكر سلاحله برابر خيللرينى دخى شرط قيلمشلر ايسه لفظ خيل عراب وبراذيندن هربرينك ذكور واناثنه شامل اولوب بغال وحميره متناول اولماز قال الله تعالى ومن رباط الخيل ترهبون به عدو الله وعدوكم يعنى دخى قتال كفار ايچون خيل مربوطه دخى اعداد ايديكز كه اول خيله الله تعالى نك دوشمنى وسزك دوشمنكزى ارهاب ايدرسز ومعلومدركه ارهاب اعدا انجق افراسله پيدا قيلنور وزباب سهمان الخيل والرجاله اثناسنده اشبو آيت كريمه ايله استدلال

مطلب لفظ المتاع

مطلب الجواهر واللآلى

مطلب الاسلحة من المتاع

الطراد ككتاب ومطرد كمنبر رمح صغير كذا فى القاموس وقال صاحب المغرب الطراد الرمح الصغير لانه يطرد به الوحش والطراد مثله ومنه قول محمد رحمه الله تعالى فى تفصيل السلاح الاصلاح والطرادات انتهى

وغنيمته عراب وبراذين ايچون اسهام اولنوب بغال وحمير ايچون اولنماز ذيلي بسط مقال ايلديك واكر ماشيه لرين
اشتراط ايتشلر ايسه لفظ ماشيه خيل وبغال وحمير كبي متناولات كراعه شامل اولميوب ابل وبقر وغنمه
متناول اولور زيرا ابل وبقر وغنم سوائمدر كه اغلب احوالده آنلره علف ويريلميوب رعي ايله اكتفا اولنور وعرف
ناسده اصحاب المواشي انجق اصحاب سوائمه اطلاق اولنور پس مواشي وسوائم شيء واحد اولور واكر سلاحلرين
شرط ايتدكلرنده سلاحلرنده ذهب وفضه وجوهر بولنسه آنلر سلاحه تابع اولمريله استحقاق سلاحله آنلرك
دخي استحقاقلري مقرر اولور اما شرط سلاح صورتنده سرج ولجام مثللولر داخل قيلنمازلر كه بونلر ايله حسب
العاده حربك غيريده بقاء عين اوزره استمتاع اولنوب متاعدن عد اولنمريله لفظ سلاح بونلره شامل قيلنماز
كذلك پالان وچول مثللو نسنه لره دخي متناول قيلنماز لكن تجفافلر يعني وقت حربده افراسه الباس اولنان درعلر
انجق حالت حربده استعمال اولنمغله جمله اسلحه ده ادخال اولنور واكر اهل حصن حلقه لرينك غيري صفرا
وبيضاري مسلمينك اولمق اوزره مصالحه يه نائل اولسه لر لفظ صفرا وبيضا لفظ مال عين ولفظ مال صامت منزلنه
نازل اولمغله ذهب وفضه نك هر نوعنه شامل وتبر ومسكوك ومصوغ وغير مصوغ يعني مصنوع وغير مصنوع
بالجمله تحتنده داخل اولور لكن ذهب وفضه دن برظرف مضنع بعض جواهر ايله مرصع اولسه مسلمينك
اول جواهرده حقلري بولنمامغله آندن يدلري منتزعدر كه استحقاقلري انجق لفظ صفرا وبيضا ايله حاصل ايكن
لفظ مرقوم جواهره غير شاملدر اما خشبدن برقدحك ذهب وفضه دن ضبابي يعني چنبري بولنسه مسلمين
اصل قدحه مستحق اولميوب انجق صفر او بيضادن اولان چنبره استحقاقلري مقرردر بوصورتده نزعي قدحه
غير مضر ايسه البته نزعي متقرردر ومضر ايسه اهل حصن مخير قيلنوب ديلرلرسه نزع وتسليمه اظهار رضا
وديلرلرسه ضباب ذهبك مصنوع ايكن قيمتني دراهمدن وضباب فضه نك مصنوع ايكن قيمتني دنانيردن اعطا ايدرلر
زيرا املاك اصل قدح اهل حصن ايچون ثابت وملكدن دفع ضرره حاجت مس ايلدكده تملك شيء زائدده خيار
انجق صاحب الاصل ايچون متثبتدر انجق اداء قيمت ايچون تقويمي لازم اولدقده خلاف جنسله تقويمي
لازمدر كه هر بري جنسي ايله مبادله اولندقده صنعت وجودتنك قيمتي معتبره اولميوب حق مالك ايسه صنعت
وجودتده دخي قائمدر ولفظ حلقه حاء مهمله نك فتحي ولامك سكوني ياخود فتحي ايله يعني السلاح درو بو اوائل كتابده
باب وصايا الامراء في الحرب اثناسنده رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلري بني النضير ايله مالرندن
حلقه دن غيري دوه لري نه مقداري نسنه يه متحمل ايسه بني النضيرك اولمق شرطي ايله مكانلرندن آنلري اجلا قيلق
اوزره مصالحه دنصكره حلقه دن غيري لفظي ايله استثناري حسبيله سلاحلرين اخذ ايلديلر ديو بيان ايلديك
وبيان مذكوردن حلقه بمعني السلاح ايدوكي نمايان اولمشدر واكر اهل حصن متاع بيوتلري كندولر ايچون ترك
اولنمق اوزره مصالحه لرين تكميل ايلسه لر لفظ متاع بيوت انجق فراش ووساده وپرده مثللو بيوتده ابتذال واستعمال
اولنان امتعه اوزره تحميل اولنور وهنوز قطع اولنمامش بولنان ثيابلردن اهل حصن حصه ياب اوله مزلر كه متاع
بيت انجق بيوتده ابتذال واستعمال اولنان امتعه نك اسم خاصي اولوب معناي مذكور ثياب غير مقطعه ده
ناموجود ايدوكي بي ارتيابدر كذلك بني آدمدن رجال ونسانك لباسلري متاع بيتدن معدود اولميه جغي بي اشتباهدر
واكر اهل حصن مصالحه لرين ثيابلري مسلمينك اولمق اوزره مرصوص ايدرلرسه لفظ ثياب انجق كتان وقطن
وصوف وقز وخز وفرودن ملبوسات بني آدم ايچون اسم مخصوصدر كورمزميسنكه ملبوسات مذكوره نك بايعنه
ثيابي تسميه اولنمق عرف شايعدر اما ستور وانماط وحجال ثيابدن عد اولنميوب متاع بيتده ادخال اولنور كه حسب العاده
ناس آني تلبس ايتميوب انجق بيوتلرنده استعمال ايدرلر مترجم فقير ديركه ستور جمع ستردر كه پرده معناسنه در
وانماط جمع نمطدر كه نهالي ديدكلري منقش پرده در وبعضيلر هودج اوزرينه اورتيلن صوفدن برثوبدر وبعضيلر
دوشك يوزي در ديديلر واحجال جمع حجله در كه عروس ايچون قوروب جهاز ايله تزيين وعروسي ايچنده اجلاس
ايتدكلري قبه لي پرده در انتهى ولفظ بز دخي انجق قطن وكتاندن اتخاذ اولنان لباس ايدوكي بي التباسدر ومعناي
مذكور عادت اهل كوفه اوزره واقعدر كه آنلرده لفظ بزاز انجق بو ايكي نوعي بيع ايدنلره اطلاق اولنوب خز ومروزي
يعني تفتك وصوف بيع ايدنلره اطلاقي غير شايعدر شارح الكتاب شرح الله تعالى صدره يوم الحساب ديركه
اما زمن ديارمزده لفظ بز ابريشمدن اتخاذ اولنان ثيابه دخي شاملدر كه اسم بزاز آنلرك دخي بايعنه متناولدر ومؤلف
بلاغت پيرا اشبو معنايه رمز وايما ايدوب ديديكه مكر حصن مزبور شول ديارده اوله كه عندلرنده لفظ بز صوفدن
وغيريدن اتخاذ اولنان اثوابده استعمالي اشتهار اوزره اوله بوصورتده صلحلري عرفلري اوزره استقرار ايدر

وحلقه في الاصل حلقه لردن تركيب اولنان درعه ومطلقا سلاحه دخي استعمال اولنور *

مطلب تفسير متاع البيت

مطلب تفسير الثياب والبز

وفرق

وفرق ديارده مدار شول قريبا ذكر ايلديكمز اصل شرعيدر كه هر موضعده اهل موضعك متعارفلري معتبر
ومرعيدر واكر اهل حصن فرض مشروح اوزره محصورين ايكن موادعه لرنده ايچلرندن طائفه مقاتله لري
ايچون امان مسلميني شرط وتعيين ايليه لر بوصورتده اموال ونسا وذراريلرندن هيچ نسنه اهل حصن ايچون
سالم اولميوب انجق نفوس مقاتلين سالمين قيلنورلر زيرا محصور البته مقهور بولنمغله شرط مذكوردن مقصودلري
انجق نجات نفسي ايدوكي ساحه پيراي ظهوردر وبومثللو مواضعده اكمالندن دخي لابس اولديغي ثيابي ايله
في الحال اكل ايده جكي طعامندن غيري نسنه تابع قيلنماز وبونلرك دخي تبعيتي بطريق الاستحساندر كه بونلر تابع
قيلنمادقجه نجات نفسي عديم الامكاندر بوندنصكره معلوم اوله كه طائفه مقاتله انجق مبلغ رجاله بالغ اولنلردر
وبلوغ دخي كاهيجه محتلم اولمق وزوجه سني حامل قيلمق كبي علامتله آشكار وكاهيجه سن مخصوصله پديدار اولور
واول سن مخصوصك بيانده اختلاف فقها مشهور وروايتلردر وامام ابو يوسف وصاحب الكتاب امام محمد رحمة الله
تعالى عليهما عندن مرقومي اون بش سنه ايله تقدير ايدوب عبد الله بن عمر رضي الله تعالى عنهمادن مأثور اولان
حديثله تقدير مذكوري اثبات وتقرير ايتشلردر ومؤلف دربار اول حديثي اشبو كتابده روايت ايلمشدر لكن
برشهرتنه بناء آني نقل وحكايت ايلمديك مترجم فقير ديركه حديث مذكور وبلوغده مذهب ابي حنيفه رضي الله
عنه باب الحكم في اهل الحرب اذا نزلوا على حكم رجل من المسلمين اثناسنده اصل كتابده وترجمه مزده سبقت
ايلمشدر طالب تحقيق اولان اهل حقيقت اكا مراجعت ايليه پس صورت مفروضه ده اهل حصندن برشخصك
سني اون بش سنه دن اقل ايدوكي محرز وهنوز محتلم ايدوكي نامعلوم اولسه شخص مزبور مقاتله دن عد اولنميوب
ذراريدن تعداد قيلنور وقبل الصلح قتاله مباشرت ايليوب ايلمديكنه اعتبار واعتداد اولنماز ونسالري دخي
بويله در زيرا لفظ مقاتل اول كسنه نك اسميدر كه قصد قتال ايتدكده آنك قتاله متحمل بنيه سي بولنه حال آنكه
بنيه مرقومه نسا وصبيانده معدومه در پس خلاف عاده مباشرت قتال ايتسه لر دخي مقاتله ده ادخال اولنمازلر
كورمزميسنكه رجال بالغين بعض اسبابله مباشرت قتال ايتمسه لر دخي بنيه لري متحمل اقتتال اولمغله مقاتله ده
ادخال اولنورلر اما زمن واعمى ومقطوع الايدي ومقطوع الارجل مثللو اصحاب اعذارلري قتاله مباشرت
ايدرلرسه مقاتله دن اعتبار اولنوب مباشرت ايتمزلرسه مقاتله دن اعتبار اولنمازلر زيرا هنوز بنيه لري قتاله متحمل
ايكن آفات مذكوره قتالدن عجزلرينه باعث اولمش ايسه آنلر مقاتله دن منعزل اولوب باعث اولمامش ايسه
كما في الاصل مقاتل قيلنورلر اما مريض ومغمى عليه حال مرض واغمالرنده بيله مقاتله ده ادخال اولنورلر كه بنيه لري
متحمل قتال ايكن آنلره عارض اولان علت دخي على شرف الزوالدر بناء عليه الحالة هذه مقاتل دكل ايسه ده
ينه طائفه مقاتله دن منعزل اولماز لكن سابق الذكر عميان وامثالي بشقه در كه آنلره عارض اولان آفت مشرف
زوال دكل ايكن قتالدن عجزلرينه دخي باعث اولدقده آنلري رتبه مقاتله دن استنزال ايدر كذلك اهل زراعتدن
اولوب قطعا مزاوله قتال ايلمين رجال دخي بنيه لري متحمل قتال اولمغله مقاتله ده ادخال اولنورلر سؤال اولنورسه كه
بوندن اقدم باب ما يكره قتله من اهل الحرب ومن لا يكره اثناسنده اهل زراعت قتل اولنمازلر ديو ذكر وايما
وآنلري مجراي عسيف واجيرده اجرا ايلديكمز جوابده ديرز كه باب مذكورده بيان ايلديكمز انجق امر حربه
اصلا اهتمام ايلمدكلري معلوم اولان اهل زراعتك قتل مستحب الاتيان كورلمكدر يوقسه مانحن فيهده ذكر اولنديغي
اوزره مقاتله دن اعتبار اولنمريله جواز قتللري آشكاردر ياخود بو بابده مقاتله دن عد اولنان زارعين انجق حصنده
بولنوب تكثير سواد مقاتلين ايدنلردر ديو تأويل وتبيين اولنور اما مطيق قتال اولميوب امر حربده صاحب
تدبير اولميان شيخ كبير مقاتله دن اعتبار اولنميوب همان اعمى ومقعد منزلنه تنزيل اولنمغله قتلي جائز وسزاوار
كوريلمز لكن قتلي جائز كوريلمين اشخاصدن بريسي رئيس حصن بولنوب اهل حصن آنك رأيي ايله عامل اولسه لر
شخص مزبور هيچ مباشر قتال اولمامش ايسه دخي جمله مقاتله ده داخل قيلنور بناء عليه شخص مرقوم اسير
قيلندقده بعد الاسر دخي قتلي استحلال اولنور پس مانحن فيهده دخي امان مقاتله ده ادخال قيلنور اما عبيد اهل
حصن آلت قتال اولان نفس وماله مالك اولمدقلرندن موجب قياس اولدر كه آنلر مقاتله دن قيلنميوب امان
مقاتله دن خارج وفيء مسلمينده مندرج قيلنمقدر لكن مؤلف عظيم الاحسان سالك مسلك استحسان اولوب
ديركه اكر موالي ايله برابر قتال ايتدكلري معلوم مسلمين اولورسه مقاتله ده ادخال اولنوب اولمازسه مقاتله ده ادخال
اولنميوب فيء مسلمينه ايصال قيلنورلر وامام ابو حنيفه رضي الله تعالى عنه قتاله مأذون اولان عبيد مسلمدن
اعطاء اماني تجويز ايدوب غير مأذوندن تجويز ايتمديكي قولنده دولاسيله برابر قتال ايدوب ايتمكي دليل اعتبار

مطلب متى يحكم ببلوغ الاطفال

مطلب تمييز بعض المقاتلة من الرجال

ایدوب آنکله مأذونی غیر مأذوندن فرق وتمیز ایلدی لکن امام محمد رحمه الله تعالی امانك صحتی مقاتله دن
صدورینه مبنی دکلدر که مقاتله دن دکل ایکن امان مرأه کذلك امان اصحاب آفات صحیحدر دیمش ایکن بو موضعده
مولاسیله برابر قتال وعدم قتاله اعتباری امانی تنفیذ ایچون اولمیوب انجق مقاتله دن اولوب اولمدیغنی اظهار ایچوندر
ووجه اظهار اولدر که مملوکده متحمل قتال اولان بنیه حاصل ایکن غیر ایچون رقبه سنده ثابت اولان ملك
اول مملوکله قتالك بینلرنده حائل اولوب اول حائل دخی مولاسیله برابر قتال ایتدکده اذن حکمی بولنمغله زائل اولور
بناء علیه بز دخی حکم ایلدیك که مولاسیله برابر قتالی معلوم ایسه محتمل بنیه سنه اعتبار اولنوب مقاتله ده ادراج
قیلنور وغیر معلوم ایسه حیلولت ملکه اعتبار اولنوب مقاتله دن اخراج قیلنور لکن مالك عبید اولنلر عبیدلرینی
بر موضعده قتال ایچون وضع واسکان ایتمشلر ایسه بو صورتده مباشر قتال اولسونلر هیچ اولمسونلر مقاتله دن عد
اولنملری بی کاندر مؤلف عدیم النظیر بو معنایی تمثیل وتنظیر ایچون دیرکه کورمزمیسنکه اهل حربدن سکان
خراسان اولان اعجام ملوکلرینك عبیدی اولمشلردر مملوکلری آنلری بیع ایدوب دیلدکلری احکام رقی اوزرلرینه
الزام ایتدکلرندن بشقه قتال اعداده دخی انجق آنلری استخدام ایدرلر پس سائر عبیددن دخی بو منزله
نازل اولنلر مباشر قتال اولسونلر اولمسونلر طائفهٔ مقاتله ده داخل قیلنورلر واکر مسئلهٔ مفروضه ده
مسلمین ومشرکین بعض اهل حصنده منازعه یه قیام ایدوب مشرکین بونلر احرار مقاتله دندر دیوب مسلمین
دخی بلکه بونلر خدمت مولالریله مشغول اولان عبیددر دیو رفع خصام ایلسه اولبابده قول قول مشرکیندر که
اصل اولان حریته تمسك واعتصام ایلمشلردر سؤال اولنورسه که اشخاص مرقومین ایچون اثبات امانه
احتیاج مشرکین واضح اولوب واصلله تمسك انجق ابقاء ما کان علی ما کان بابنده حجت قیلنمغه صالح واثبات
استحقاق جدیده حجت قیلنمغه غیر صالح ایکن اثبات امانه حجت قیلنمق نه وجهله متضح اولور جوابده دیرز که
ما نحن فیهده اصلله تمسك امانلرین مثبت اولمیوب انجق مقاتله دن اولدقلرین مثبتدر ومقاتله دن اولدقلری
ثابت اولدقدن صکره امانلری انجق نص معاهده لری ایله ثابت اولوب اصل ظاهر الحال ایله متثبت اولماز
لکن مسئلهٔ مرقومه ده مسلمین ومشرکین اشخاص مزبوره عبید اولمقده اتفاق ایدوب انجق مشرکین
آنلر بزمله برابر قتال ایدرلر ایدی دیوب مسلمین دخی بلکه خدمت مولالریله مشغوللر ایدی دیمکله اظهار شقاق ایلسه لر
بو صورتده قول قول مسلمین قیلنمغله فیئه الحاق اولنورلر زیرا اتفاق طرفینله اول اشخاصده حائل قتال اولان
رق ثابت اولدقدن صکره ظاهر حاللری مسلمین ایچون شاهد وفیء قیلنملرین مثبت اولور مکر مشرکین
دعوالرین بینه ایله مستثبت اوله لر واول بینه دخی مسلمین اوزره قائم اولمغله شاهدلری مسلمین اولمق لازمدر
واکر مسئلهٔ مفروضه ده غالب اهل حصن ملکلرینك عبیدی بولنوب مباشرت قتال ایدنلر دخی انجق اول عبید ایسه
بونده دخی وجه سابق اوزره مقتضای قیاس قول قول مسلمین اولوب فیئه تمهید اولنملریدر اما بطریق الاستحسان
مقاتله دن عد ایله داخل امان قیلنورلر مکر مسلمین خدمت مولالریله اشتغاللرین بینه ایله بیان ایده لر واول بینه
اهل حرب اوزره اقامت اولنمغله آنده شهادت اهل حرب دخی کفایت ایدر وجه استحسان اولدر که عبید مذکورین
فرض مزبور اوزره مقاتله دن اولمق ظاهر حالدر وبو مثللو وقوف حقیقتی ممکن اولمیان امورده حکمی
ظاهر اوزره بنا لازمهٔ احوالدندر اما طائفهٔ روم وغیرلری مثللو مقاتللری احرارلرندن اولمق غالب احوال
اولان بلادده عبیدلرینك مباشرت قتاللری معلوم اولمدقجه مقاتله دن تعداد اولنمازلر که هر بابده حکمی
ظاهر اوزره بنا واجب ومعتاددر واکر مسئلهٔ مفروضه ده مصالحه لری مقاتله ومقاتله نك ذراری واموالری
اوزره منعقد اولمش اولوب بعده مقاتله نفائس امتعه وکرائم سبی ایچون بونلر بزم امتعه مز وذراریمزدر دیو مستبد اولسه لر
قول مع الیمین آنلرك قوللری قیلنمق متعیندر زیرا شهود مسلمینله اثبات مدعی حقلرنده متعذر وجهت اخری ایله
صدق مقاللرینه وقوف غیر متیسر اولمغله اولبابده قوللری بر شخصك کندو درونده اضمار ایلدیکی
معنادن اخباری منزلنده اولدیغندن قبولی واجب ومتقرر اولور وصورت مذکوره ده اهل حصندن بعض
مجروحلر بولنسه نظر اولنور اکر جراحت آنلره بو دفعه مسلمینله قتالده اصابت ایتمش ایسه جراحتلرینك
قابل التیام اولوب اولمادیغنه اعتبار اولنمیوب جراحتلری مقاتله دن اولدقلرینه دلالت ایتمکله همان امان مقاتله ده
ادخاللرینه مبادرت اولنور واکر آنلره جراحت بو دفعه دن اقدم اصابت قیلمش ایسه ینه نظر اولنور اکر اول
جراحت قابل التیام ایسه بو دفعه ده قتاله اقدام ایتمش ایسه دخی همان مشرف هلاك اولان مقاتل مریض
منزلنه تنزیله مقاتله دن عد اولنمسی التزام اولنور واکر اول جراحت قطع یدین ورجلین کبی قابل التیام دکل ایسه

آنلر

آنلر مقاتله دن قیلنمیوب فیء مسلمین قیلنملرینه اهتمام اولنور مکر اصحاب تدبیردن اولمریله اهل حصن اول
علیللری مجمعلرینه احضار وامر حربده تدبیرلرین مطمح انظار ایتمش اوله لر بو صورتده مقاتله دن شمار اولنورلر
واکر اهل حصن ایچمزدن شودکلو وبودکلو نفوسی اسیرلکدن سلامتیچون انتخاب ایتمز اوزره بزه اعطاء
امان ایدیکز دیو رجا ایدوب بعد الامان حصنلرنده تعیین ایتدکلری عدددن زائد فرد آخر بولنماسه جمله سی
امانده مقرر قیلنوب اهل حصنك حین استیمانده عدد مذکوردن باقیسی سزك اولسون دیمش اولوب
اولمالری معتبر ومطمح نظر قیلنماز زیرا امان مسلمین عدد مذکور اوزره بطریق النص شامل اولمغله مسلمینله
حاللری همان عصباتله اصحاب فرائضك احواللرینه مماثل اولمشدر که ترکه دن حقوق اصحاب فرائضدن
صکره نسنه قالمادقده عصبات برشیئه نائل اوله مزلر بوندن صکره مؤلف بدیع البیان اهل حصن اهل بیوتلریچون
شرط امان ایلدکلری صورتی تحریر وتبیان ایلدی که مسئلهٔ مذکوره ابواب اماندن باب ما یصدق فیه
المستأمن من اهل الحرب وما لا یصدق اثناسنده کذران اولمشدر لکن باب مذکورده معنای اهل بیتی تفسیر ایدوب
انسانك اهل بیتی شول من قبل الاب اقرباسیدرکه بنی فلان دیمکله معروف اولدقلری اب اعلالری اولان فلانه
واصل اولان نسبده کندویه مشارك اوله لر دیو تقریر ایلدی وبو موضعده اول تفسیری تغییر ایدوب انسانك
اهل بیتی اول کمسنه درکه خانه سنده ساکن اولوب نفقه سنی رؤیت ایلیه کرك بینلرنده قرابتلری اولسون
وکرك اولمسون دیو تعبیر ایلدکدنصکره تفسیر سابق دخی ذکر وتحریر ایلدی خلاصهٔ کلام مصالحه ده
ذکر اولنان لفظ بیتله مرامی بیت سکنی ایسه اهل بیتله مرادی بو موضعده اختیار اولنان معنیدر وبیت النسب ایسه
انجق معنای سابق معتنی در اما مرامی نه ایدوکی معلوم اولمازسه اهل بیتدن ایکی فرقه نك معا امانده دخوللری
مجزوم اولور که حکم امان توسع اوزره مبنی اولمغله آمن اولوب اولمامق میاننده متردد الحال اولنلرده جانب
حظری جانب اباحت اوزره ترجیح ایچون آمن قیلنمق امر ظاهر اللزومدر اما حکم وصیت بشقه درکه توسع اوزره
مبنی اولمامغله انسان اقارب وانسابی ایچون وصیت ایتدکده الاقرب فالاقرب اعتبار اولنور تفصیلی باب مذکورده
سبقت ایلدی واکر اهل حصنله صلحلری رجاللری واهل رجاللری آمن اولمق اوزره حاصل اولمش ایسه
لفظ اهل موجب قیاس اوزره زوجه یه خاصدر اما بطریق الاستحسان خانه سنده ساکن وعیالنده
داخل اولنلره جمیعا شاملدر وبز باب مذکورده بیان ایلدیك که خانه وعیالنده خارج اولان ابنا وبناتی دخی
لفظ اهلده غیر مندرجدر لکن لفظ اهل البیت بویله دکلدر بعده مؤلف بلاغت سمیر بو موضعده
مفاداة الاسیر بالاسیر مسئله سنی تقریر ایدوب اولبابده مثلا مسلمین مشرکینه یوز رأس
اسراء مشرکین ویروب مشرکین دخی مسلمینه یوز رأس اسراء مسلمین ویرمك اوزره واقع اولان مصالحه لرینك
صورت وثیقه سین کتب وتصویر ایلدی وبز ظهورینه بناء تحریرینی ترك وتأخیر ایلدیك لکن صورت مفروضه ده
ایادی مشرکینده بولنان اسراء مسلمین یوز رأسه بالغ اولمدیغی بدیدار اولسه کرکدر که مسلمین نقض صلحه
اقتدار ایتیوب همان یدلرنده بولنان اسرانك قلیل وکثیر عددلرنجه رأسا برأس اعطاء اسراء مشرکینله اتمام صلحه
بذل اقتدار ایده لر که شرطلری یوز رأسده رأسا برأس واقع اولمشیدی پس حکم کل بعضده دخی اعتبار اولنمق امر
شایعدر حتی یدلرنده مسلمیندن اسیر واحددن غیری ناموجود ایسه دخی مفاداتندن اعراض ایلمك حق مسلمینده
مستحب ومحمود کورلمز بناء علیه مشرکین اسراء مسلمیندن کزیده لرینی اخفا وعلیل واختیارلرینی اظهار
وابدا ایلسه لر مفاداتلرندن امتناع ایلمك حق مسلمینده قطعا سزا کورلمزکه مفادات اسرا انجق حرمت اسلام ایچون
اولوب بونلرك حرمتلری دخی کزیده لرك حرمتلری ایله علی سوا بلکه بونلر احترامه الیق واحرادر مکر مسلمین
بونلرده مفاداتدن اظهار نکوللرنده مشرکینك کتم ایتدکلری اسراء مسلمینی اظهارلرین مأمول ایده لر اول حینده
نظر مسلمین بولنمغله امتناعلری مشروع ومعقول کوریلور لکن ینه مشرکین کتم ایتدکلری اسرایی اظهار
ایتمزلرسه کرکدرکه امام اظهار ایلدکلری ضعفاده مفاداتی اختیار ایلیه مکرکه بو اختیاری توهین امر
مسلمینه بادی ومسلمین اوزره جرأت مشرکینه مؤدی اوله اول حینده مسلمیندن دفع مذلت ایچون مفادات
ضعفایه تصدی ایلمز کورمزمیسنکه مشرکین بر اسیر مسلمی انجق یوز اسیر مشرکله مفادات ایده رز دیو اصرار
ایلسه لر امام ایچون امتناع مفادات جائز وسزاوار اولور اکرچه مسلم واحد یوز مشرکدن افضل ایدوکی آشکاردر
لکن امتناعی انجق دفع توهین دین ایچون ایدوکی بدیداردر پس ما نحن فیه دخی بویله در واکر اهل حصنك
رسوللری کلوب حصنی مسلمینه تسلیم اوزره نفسلریچون اهل واموالری اوزره استیمان ایدوب مسلمین دخی

اول وجه اوزره اعطاء امان ایتمکله حصنه دخوللرنده اول رسوللر ایچون اهل ومالدن هیچ نسنه اولمدیغی
نمایان اولسه امانله انجق اول رسوللر کامران قیلنور زیرا اعطاء امان انجق موجوده متعلق اولوب معدومه
متعلق اولمامغله صورت مفروضه ده امان نفسلری حقلرنده موجوده مصادف اولمغله متحقق واهل وماللری حقلرنده
معدومه مصادف اولمغله غیر متحققدر لکن بعد الدخول حصنده بولنان جمیع اموال بزمدر دیو دعوی ومدعالری
اوزره یمین ایلسه لر قول آنلرك قوللری ایدوکی مستبیندر که وجه آخر ایله ممکن الوقوف اولمادیغن قریبا تبیین
ایلدیك واکر اهل حصن ذراریلری اوزره اخذ امان ایتمشلر ایسه بز باب مذکورده لفظ ذریت اولاد واولاد
اولاده شامل اولوب اولاد بنین واولاد بنات اولبابده متساوی اولدقلرین بیان ایلدیك کورمزمیسنکه الله تعالی
حضرت عیسی علیه السلام حقنده دخی اولئك الذین انعم الله علیهم من النبیین من ذریة آدم الایة نظم کریمنده
ذریت آدم علیه السلامدندر دیو تعبیر ایلدی حال آنکه انجق اولاد بناتدندر مترجم فقیر دیر که آیت مذکورهنك
ذیلنده ومن ذریة ابراهیم واسرائیل قول شریفنده دخی حکم مذکور اوزره دلیل آخر واردر کذلك اوائل کتابده
باب مذکورده یحیی بن یعمر رحمه الله تعالینك حجاج لجاجله واقع اولان حکایه سنده دخی دلیل آخر واردر انتهی
واکر اهل حصن نسالری اوزره اخذ امان ایتمشلر ایسه لفظ نسا انجق از واجدن عبارت ایدوکی نمایاندر که للذین
یؤلون من نسائهم کذلك یظاهرون من نسائهم آیت جلیله لرنده نسا ایله مراد انجق ازواج ایدوکی بی کماندر
واکر نسللری اوزره اخذ امان ایتمشلر ایسه لفظ نسل معناده لفظ ذریتله سیاندر واکر اولادلری اوزره اخذ امان
ایتمشلر ایسه لفظ اولاد قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره انجق اولاد صلبدن عبارت قیلنمق عیاندر که
لفظ اولاد انجق اولاد صلبده حقیقت واولاد اولادده مجاز در وارادهٔ حقیقت ممکن ایکن ارادهٔ مجاز عدم الجوازدر
اما بعض اهل حصنك اولاد صلبی نا موجود ایسه آنك حقنده اولاد بنینی مقصود قیلنور که اولاد بنین دخی
بطریق المجاز اولاددن معدود وحقیقتله عمل متعذر اولدقده مجاز ایله عمل واجب ایدوکی مشهود ومشهوددر
اما اولاد بنات انسانك اولادی اولمامغله حکم امان انلرده اثبات اولنماز لکن اولاد بناتده امام محمد رحمه الله تعالی دن
اشبو روایتدن بشقه حکم امانده دخوللری بابنده روایت خصاف اوزره قول آخر دخی واردر که بیانی باب مذکورده
امرار اولنمشدر واکر بنیلری اوزره اخذ امان ایتمشلر ایسه لفظ بنین قول محمد رحمه الله تعالی اوزره بناتله مختلطین
اولان بنینه دخی تناوله حسبانندر وامام مشار الیه بوموضعده دیر که قیاس قول ابی حنیفه رضی الله عنه اوزره
لفظ بنین انجق ذکوره شامل وذکور ایله مختلطه اولان بناتنه حکم امان غیر متناولدر وشارح الکتاب یمن الله تعالی
کتابه یوم الحساب دیر که قیاس قول ابی حنیفه دن مرادی بنی فلان ایچون وصیتده واقع اولان قول ابی حنیفه اوزره
قیاسدر لکن بز باب مذکورده بیان ایلدیك که مسئلهٔ امانده قول ابی حنیفه دخی قول محمد کبی اختیار استحساندر
زیرا بناء امان توسع او زره واقعدر وهم امانده اناثی ادخال قیلمق حق ذکوره موجب نقصان اولمدیغی ظاهر
وساطعدر لکن مسئلهٔ وصیت بشقه در ولفظ ولد ده بنین و بنات مختلط وغیر مختلط البته داخلدر که اسم ولد انسانه
ولادتله نسبت اولنان جمیع افرادہ شاملدر واکر مسلمین دار موادعه اولمیان ارض حربه داخل اولوب کنا یسلرندن
بر کنیسه یه واصل اولسه لر اول کنیسه یی تخریب وتحریق ایله افنا بلکه ایچنده حاجتلرین قضا ومسلمین کندو
منکوحه لرینه وجاریه لرینه جماع ایتمك مثللو معاملاتله تحقیر وازدرا قیلملری جائز وسزا کوریلور زیرا کنیسه لری
سائر مسکنلری ایله برابر بلکه کنیسه لرنده اجراء شرکله عصیانلری اکثر اولمغله عند المسلمین سائر مسکنلرندن
احقردر ومؤلف کرامت نهادك بوقول اصابت نژاد ایله مرادی انجق معابد مشرکین اولان بیع نصاری وکنائس
یهود و بیوت نیران مجوس ایله معابد مسلمین اولان مساجدك فرقلرینی ایراد در که مساجد نمازکاه مسلمین اولوب
انجق ایچنده عبادت اولنمق ایچون مبنی ومفرز اولمغله مثال کعبه مصالح عباددن خالصا لله تعالی محمی
ومحرزدر قال الله تعالی وان المساجد لله بناء علیه مساجد ده تبول وتغوطله قضاء حاجت بلکه ایچنده
امرأه وجاریه سنه مجامعت بلکه حال جنابتنده دخول ایلمك مثللو اعمال قطعا حلال کوریلمز اما ذکر اولنان
معابد مشرکین انجق اظهار شرك ایچون بنا قیلنمغله حکمده مساکن مشرکینله همحال بلکه
مساکنلرندن زیاده بدفال اولدیغندن آنلرده ذکر اولنان اعمال استحلال اولنور واکر بر حربی مسلمینی ایچنده
اهل وولدی موجود قریه نك اهالیسی اولان سبی اوزره دلالت شرطیله نفسی واهل وولدی ایچون امانه
طالب اولسه حق مسلمینده اول شرط اوزره اعطاء امان جائز ومناسب کوریلور ومؤلف همت مآب اصل کتابده
بو موادعه نك دخی صورت وثیقه سین اکتتاب ایلدی لکن بز ظهور ینه بناء ترك اطناب ایلدیك بعده دیدیکه

صورت مفروضه ده حربی مزبور مسلمینی ایچنده اهالیدن قلیل وکثیر جماعت سبی موجود اولان بر قریه یه
دلالت ایلدکده اتیان مشروطله قولنه وفا ایتمش اولمغله نفس واهل وولدنده حکم امانه رعایت اولنور اما اول
قریه ده اهل وولدندن غیری کسنه لر غیر موجود ایسه نفس واهل وولدی فیء مسلمیندن معدود قیلنور زیرا حین
موادعه ده مسلمینی ایچنده هم سبی وهم اهل وولدی بولنان بر قریه اوزره دلالته ضامن اولوب وامان مسلمین دخی
اول ضمانه تعلیق متضمن اولمشیدی پس اویله بر قریه یه دلالتی بولنمادقده نیل امانی ممکن اولماز کذلك اول قریه ده
اهل وولدندن غیری انجق بر یاخود ایکی کسنه موجود اولسه ینه بالجمله فیئدن معدود قیلنورلر زیرا شرط قیلنان
اول قریه ده اهل وولدندن غیری سبی موجود اولمقدر ولفظ سبی اسم جمع اولوب جمع متفق علیهك اقلی انجق
ثلثه اولمغله صورت مفروضه ده عدم تحقق مشروط واضح ومشهوددر حتی اولبابده حربی مسفور اشبو قریه ده
جماعت سبی وار ایدی لکن کیتمشلر دیو اعتذار ایلسه ینه هیچ بری اماندن بهره دار قیلنماز زیرا امانی ایچنده
جماعت سبی بولنان قریه اوزره دلالته تعلیق اولنمشیدی شمدی بو قریه ده جماعت سبی بولنمادیغی رسیدهٔ
تحقیق اولمشدر وهم اعطاء اماندن مقصود مسلمین انجق دلالتی ایله اخذ سبیه قادر اولملریدر وفی الاصل قریه ده
بولنوب قبل الدلالة ذاهبین اولان سبیله بو مقصودك عدم حصولی ظاهردر لکن مسلمین حربی مذکوره
معسکره حین دخولنده بلا شرط اعطاء امان ایتمشلر اولوب صکره اول حربی سزیکا نفس واهل وولدم اوزره
امان ویریکز سزی وصف مشروح اوزره بر قریه یه دلالتم شرطیله وبن اول شرطه وفا ایتمز سم بنمله سزك
بینلریمزده عقد امان اولماسون دیو عهد وپیمان ایلدکدن صکره مسلمینی بر قریه یه دلالت ایدوب اول قریه ده اهل
وولدندن غیری سبیدن نام ونشان بولنماسه اکرچه اهل وولدی فیء اسلامیان قیلنور انجق نفسی کما کان حکم
امانده اسکان اولنور زیرا مسلمین امان اهل وولدینی دلالت مشروحه یه تعلیق ایتمشلر اولوب اولدخی حاصل
اولمامغله آنلر حرز امانده داخل اولمادیلر اما امان نفسی قبل الشرط حاصل اولمش اولمغله مأمنه بالغ اولدقچه
حکم امانی زائل اولماز وآنك بینلریمزده عقد امان اولماسون قولی آنی مأمنه موصل اولمامغله اول قولله امان ثابتی
باطل اولماز اما مسئلهٔ سابقه بشقه درکه آنده امان نفسی امان اهل وولدی کبی شرط مرقومه متعلق ایدی
وشرط مرقوم بولنمادقده امان نفسی دخی متحقق اولماز واکر بر حربی مسلمینه نفسی اوزره اعطاء امان ایلمك
اوزره مسلمینی سبیدن عدد مسمی اوزره دلالتی شرط والتزام ایلسه اول حربی وفاء شرطی اتمام ایدرسه من کل
الوجوه امانله بکام قیلنوب هیچ براسیره دلالت اوزره قیام ایلمزسه کرك قتل وکرك استرقاقدن امان نفسی استتمام
ایدهمز اما بعض اسرا اوزره دلالت ایدوب لکن عدد مسماندن اقل اولسه شرط امانی مکمل اولمامغله فیء مسلمین
قیلنمسی بلا جدلدر ومقتضای قیاس حق مسلمینده شرط مذکور ایله استیماننده اقدم قتلی مشروع اولدیغی کبی
صکره دخی مشروع اولمقدر لکن مقتضای استحسان مسلمین آنی قتلدن ممنوع اولملریدر زیرا بعض مشروطه
وفاسی درکار اولوب تمام مشروطه وفاسنده قتل واسترقاقدن امین اوله جغی آشکار ایکن بعض مشروطه وفاسی
صورت شبهه اولوب قتل دخی شبهاتله مندریٔ اوله جغی بدیدار اولدیغندن قتلی جائز وسزاوار دکلدر نکته سی
اولدر که دلالت مرقومه ظاهرده معنای شرطی متضمن ایسه ده منفعت مسلمینه نظر ایله آنده معنای عوض دخی
مستکندر ومعنای شرطه نظر ایله قتلی ممکندر که مشروط انجق تمام شرطه مقابل ومقارندر ومعنای عوضه
نظر ایله حربی مرقوم آمندر که بعض معوض بعض عوضه معادل ومراهندر پس قتل کبی شبهاتله مندریٔ
اولان امورده معنای عوضی ترجیحله قتلنی تحریم وتقبیح ایلدیك واسترقاق کبی شبهاتله ثابت اولان امورده معنای
شرطی ترجیحله استرقاقنی تجویز وتصحیح ایلدیك بوندنصکره مؤلف بلاغت رهین جانبیندن یاخود بر جانبدن
اعطاء رهنله مشروط اولان موادعه نك دخی صورت وثیقه سین تحریر وترصین ایلدی لکن بز باب متقدمده
مباحث رهنی علی وجه الاستقصا ذکر وتبیین ایلدیك والله تعالی اعلم

باب من نکاح اهل الحرب مالایجوز فی دار الاسلام * یعنی اهل حربدن واقع اولوب دار اسلامده مثلی واسع
اولمیان نکاحلره متعلق باب کثیر المنافعدر اکر بر حربی حال کفرنده اختیله ازدواج ایلدکدنصکره حربی
مرقوم اختین مرقومتیله برابر قبول اسلامله کسب رواج ایلسه لر نظر اولنور قول ابی حنیفه وابی یوسف
رحمة الله تعالی علیهما اوزره ایکیسنی عقد واحد ایله تزوج ایلمش ایسه ایکیسینك دخی نکاحی باطل اولور
وعقدینله تزوج ایلمش ایسه نکاح اولی صحیح ونکاح ثانیه باطل اولور وقول مذکور ابراهیم النخعی وقتاده
رحمة الله تعالی علیهمانك دخی قوللریدر اما قول محمد رحمة الله تعالی علیه اوزره عقد واحد وعقدینله تزوجی

برابر اولوب همان قنقیسنی دیلرسه ابقا برله مفارقت اخراده مخیرقیلنور لکن برذمی دار اسلامده اختینی تزوج ایدوب بعده جمله سی قبول اسلامله شرفیاب اولسه لر آنده قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه بالاتفاق جواب صوابدر وجهی اولدرکه حرمت جمع الاختین احکام اسلامدن اولوب ذمی دخی معا ملا ته راجع اولان اموردە حکم اسلامی التزام ایتمش اولمغله عقد واحد ایله تزوجنده هر برنده و عقد بنله تزوجنده یالکز ثانیه ده نکاحی صحیح وتام اولمامش اولور اما اهل حربدن تحریم جمع الاختین ایله خطاب تکلیف قاصر اولوب حکم اسلامی التزام ایتمدکلری دخی ظاهر اولمغله بعد صحة النکاح اسلامله بعض نساسنده حرمت عارض اولدقده وجوب تفریقده مؤثر اولمیوب انجـق وجوب تخییرده مؤثر قیلنور نظیری شول مسلمدرکه دورت عورتلرندن لا علی التعیین برینی ثلثا تطلیق ایلیه مسلم مزبور تعیین مطلقه ده تخییر اولنوب جمیع نساسندن یاخود علی التعیین برندن تفریق اولنماز و علی هذا القیاس امام محمد رحمه الله تعالی دیمشدرکه برذمی برعورتی بغیر صداق تزوج ایلدکدن صکره ایکیسی بردن قبول اسلام ایلسه لر عورتک مهر مثلی زوجی اوزره الزام اولنور اما حربی بشقه درکه اوزرینه مهر مثلی الزام اولنماز ومؤلف بدیع التحریر بو کلامی مبسوطنده بسط وتقریر ایدوب دیدیکه ابتغاء نسا بذل مهور ایله ماله مخصوص اولمق حکم اسلامدن اولوب حق امتده ثابت وحق رسول الله صلی الله علیه وسلمده غیر ثابت اولمقده نساء اربع اوزره زیاده نك حرمتی منزلنده درکه حرمت مزبوره حکم اسلامدن ایکن حق امتده مثبت وحق رسول الله صلی الله علیه وسلمده غیر متثبتدر وحق اهل حربده احد الحکمین مثلا حکم ثانی ثابت اولمدقده حکم آخر مثلا حکم اوّل دخی متثبت اولماز لکن امام ابوحنیفه وامام ابو یوسف رحمة الله تعالی علیهما مسئلهٔ تزوج اختینده سبقت ایلین مقالاری اوزره بووجهله استدلال ایلدیلرکه بعد الاسلام منعی واجب اولمغه سبب انجق جمع اختیندر وجمع اختین انجق اختینك ایکیسی ایله حاصلدر و قابل استدامت اولان امر اوزره استدامت منزلهٔ انشاء جدیده نازل اولمغله عقد مزبور حکمده حربیدن بعد الاسلام متحصل کبی اولور بناء علیه ایکیسنی عقـد واحد ایله تزوج ایتمش ایسه ایکیسینك بردن نکاحلری باطل اولوب عقدینله تزوج ایتمش ایسه یالکز ثانیـه نك نکاحی عاطل اولور ونساء اربع اوزره زیاده ده دخی حکم شرعی بنسه بویله درکه مثلا نساء خمسی عقـد واحد ایله نکاحنده بعد الاسـلام نکاحلری جمیعا باطل وعقود مترتبـه ایله نکاحنده انجق نکاح خامسه عاطل اولور کورمزمیسنکه حرمت مذکوره اهل ذمتده دخی انجق بوطریقله ثابت اولمشـدر پس طریق مذکور اهل ذمت واهل حرب بینلرنده مشترك وغیر متفاوتدر واهل حرب، حرمت جمعی التزام ایتمدکلری کبی اهل ذمت دخی التزام ایتمزلرحتی اهل ذمت جمع اختین ایلدکلرنده امام قبل المرافعه منعله تعرضلرینه اقدام ایلمز بووجهله امام ابوحنیفه رضی الله عنه بغیر صداق نکاحده دخی اهل حربی اهل ذمتله برابر قیلوب بعد الاسـلام الزام مهر مثلی هر برنده مقرر ایلمشـدر بونلنصکره مؤلف واجب الاجلال مذهب مشروحنی اثبات ایچون اصل کتابده سرد اسانیدایله ذکر ایلدیکی احادیث وآثار ایله استدلال ایلدی آنلردن بریسی عبـدالله بن عمر رضی الله عنهمادن روایت اولنان حدیث جلیلدر دیمشدرکه غیلان بن سلمة الثقفی رضی الله عنه قبول اسـلام ایلدکده نکاحنده اون عورتی وارایدی رسول الله صـلی الله علیه وسلم خذ منهن اربعا یعنی آنلردن دورت عددینی اخـذ وزیاده سنی ترك قیل دیو اکامر وتخییر ایلدیلر بعده حضرت عمر رضی الله عنهك زمان خلافتنده غیلان مرقوم عورتلرین تطلیق و مالنی اوغللری بینلرنده تقسیم ایتمکله حضرت عمر رضی الله عنه آنی احضـار و سن عورتلرك تطلیق و مالکی اوغوللرك بینلرنده تقسیم می ایلدیك دیو علی وجـه العتاب استفسار ایلدکده غیلان دخی بلی ایتدم دیو اقرار ایلدی اول حینده حضرت عمر رضی الله عنه اکا تهدید وعید ایله دیدیکه انی لاری الشیطان فیما یسترق من السمع سمع بموتك فقذفه فی نفسك ولعلك لا تمکث الا قلیلا وایم الله ان لم تراجع نساءك وترجع فی مالك ثم مت لاورثهن من مالك ثم لآمرن بقبرك ان یرجم کما یرجم قبر ابی رغال یعنی یاغیلان بن ظن ایدە رمکه شیطان اهل سمادن استراق سمعله اخذ ایلدیکی اخبارده سنك موتکی ایشیدوب قلبکه القا ایلدی وامیدایده رمکه سن دنیاده انجق مکث قلیل ایله مکث ایدرسین وایمان الهیه قسم ایدرکه اکرسن عورتلریکك نکاحنه مراجعت ومالکه دخی رجوع ایتیوب صکره فوت اولورسك البته بن عورتلریکه مالکدن میراث و یروب بعده البته والبته قبر ابی رغال رجم اولندیغی کبی سنك قبرك دخی رجم اولنمغله ناسه امر ایده رم مترجم فقیر دیرکه ابو رغال اول کمسنه درکه حضرت صالح علیه السلام آنی جمع صدقات اموال ایچون ارسال ایتمشیدی صکره امر شریفنه مخالفتله اهل مکه ده اظهار سوء سیرت ایتمکله قبیلهٔ ثقیف آنی قتل ایلدیلر امام ثعالبی ثمار القلوبده بویله نقل ایلدی

مطلب طلق احدی نسائه الاربع ولم یسم

مطلب اذا جمع اهل الذمة بین الاختین

اما کتب سیرده مذکوردرکه ابو رغال ثقیفدن برکسنه درکه آنی اهل ثقیف صاحب الفیل اولان ابرهه یی طریق مکه اوزره دلالت ایچون ارسال وتعیین ایلمشلردر تا که طائف جانبندن مکه یه قریبی برفرسخدن اقل اولوب مغمس تسمیه اولنان موضعه واصل اولدقده هالك اولمشدر وموضع مرقومده الی هـذا الیوم رجم اولنان قبر آنك قبریدر انتهی امام محمد رحمه الله تعالی دیرکه بن ظن ایده رمکه فعـل مرقوم غیلاندن حال مرضنده واقع اولمشدرکه حضرت عمر رضی الله عنه آنی جائز و واقع کورمدیلر ومحمد بن عبـدالله رضی الله عنه ورحمه الله تعالی دن مرویدر دیدیکه ابو مسعود بن عبـد یالیل بن عمر و بن عمیر الثقفی رضی الله عنه قبول اسـلام ایلدکده نکاحنده سکز عورتی وارایدی ایچلرندن دورت عددینی اخذده مخیر اولدی بنه امام محمد رحمه الله تعالی دیرکه بزه ثقه عبـدالله بن لهیعه دن اول دخی وهب جیشانیدن اخبـار ایلدیکه ضحاك بن فیروز الدیلمی پدری فیروزدن روایت ایدر پدری دیدیکه اسـلامی قبول ایلدم حال آنکه نکاحمده ایکی قرنداشلر وارایدیلر همان رسول الله صلی الله علیه وسلم بکا برندن مفارقتله امر ایلدیلر بنه امام محمد رحمه الله تعالی دیرکه فیروز دیلمی صنعاده ساکن اولان اهل فارسدن ایدی قبول اسلام ایدوب اسلامی حسن و قوت بولمشدر لکن شیخ امام شمس الائمة الحلوانی لازال مذاقه حلوا بالتکریم المصداقی دیرکه ذکر اولنان احادیث وآثار عند ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه لیکی وجهك بریله تأویل اولنمق استبثار اولنوربری اولدرکه ذکر اولنان نکاحلرك اصل انعقادلری تحریم جمع اختین وتحریم مافوق الاربع نازل اولمازدن اقدم حاصل اولمغله صحت اوزره واقع اولمشیدی شمدی معناسی مزبور بعد نزول التحریم امر متعیندر وبری اولدرکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینك اختر احدیهما یاخود اخترمنهن اربعا قول شریفلرینده اختیندن برینی یاخود مافوق الاربعدن دوردینی اختیار ایله مرادحقیقتدارلری آنلری نکاح سابقله امساك اولمیوب بلکه تجدید عقد ایله انتخاب واستبثاردرکه آنك جوازینه ابوحنیفه رضی الله عنه دخی قائل ایدوکی آشکاردر بوندنصکره مؤلف مصیب الکلام احد الزوجینك دار الحربده اسلامنی ذکر واعلام ایلدی اول بابده خلاصهٔ مرامی اولدرکه دار الحربده مسلم اولان زوج اولوب زوجه سی دخی کتابیه ایسه اول صورت کما فی السابق نکاحنده ابقا اولنورکه مسلم ایچون من اوّل الامر نکاح کتابیه جائز ایکن جواز ابقاسی بطریق الاولی در اما زوجه سی کتابیه اولمیوب یاخود قبول اسـلام ایلین انجق زوجه سی ایسه بوصورتده بینلرنده وقوع فرقت متقرر اولوب انجق وقوع مفارقتلری اوچ حیضك انقضاسنه دك متوقف ومتأخر قیلنور زیرا نکاحلری صحیح اولدقدنصکره برسبب فرقت تقرر ایلمك واجبدرکه فرقتلرین موجب اوله وقبول اسـلام ایلین احد الزوجینك اسلامی تقرر ملکه سبب ایدوکی واضح ایکن ازالهٔ ملك نکاحه سبب اولمغـه صالح دکلدر وکفر اوزره اصرار ایلین احـد الزوجینك کفری دخی نکاحده موجود ایکن فرقتده مؤثر اولمیه جغی معلوم و مشهوددر پس فرض مذکور اوزره استدامت نکاحلری متعذر واسـلام وکفرلری دخی سبب فرقت اولمیه جغی متقرر اولدقده حکم ایده رزکه وقوع فرقتلری انقضاء مدت عدت اوزره متوقف اولوب اول زمانه دك متأخر قیلنورکه انقضاء مدت طـلاق رجعیدن وقوع فرقتده مؤثر اولمغله بوبابده دخی مؤثر قیلنور زیرا زوجین مزبورین دار اسـلامده موجود اوله لر ایدی ایچلرندن مصر کفر اوزره اوچ کره عرض اسـلام اولنوب امتناع ایلدکده تفریق مبانلری معروف ومعهود ایدی شمدی آنلردن ولایت امام منقطع اولوب اوزرینه عرض اسـلام ممکن اولمامغـله عورتك اوچ حیضی مصر اوزره اوچ کره عرضك مقـامنه اقامتی متعیندر واکر مسئلهٔ مزبوره ده قبول اسلام ایلین احد الزوجین اوچ حیضك انقضاسندن اقدم دار اسـلامه قادم اولسه عنـد اهل الحجاز جواب مسئله یینه جواب متقدمدر اما عنـد اهل العراق بینلرنده حقیقة وحکما تباین دارین ظاهر اولمغـله انقضاء حیضاته منتظر اولنمـایوب همان ابتداء خروجنده وقوع فرقتلری متقرر قیلنور زیرا دار الحربده بولنان اهل حرب اهل دار اسلام حقلرنده حکم میتده ایدوکی محققدر قال الله تعالی اومن کان میتا فاحییناه الایة یعنی فی الاصـل میت ایکن یعنی کفر و ضلال اوزره ایکن بز عظیم الشان اسـلامه هدایت وارشاد ایله احیا قیلدیغمز کمسنه ظلمات کفرده مؤبد اولان کمسنه کبی میدر مترجم فقـیر دیرکه آیت مذکوره حضرت حمزه یاخود حضرت عمر یاخود حضرت عمار رضی الله عنهم ایله ابو جهل حقلرنده نازله اولمشـدر لکن ما نحن فیهده بو آیت شریفه ایله اهل حرب دار الحربده حکم میتده قیلنمق اوزره استدلال انجق اقتضـیت یعنی اهل الحرب واقتضی احیا بمعنی الاخراج الی دار الاسلام اولمق اوزره مبنی ایدوکی سوق کلامدن ظاهر حالدر لکن عنـدمزده بولنان

تفاسيرده معناى مذكوره ظفر ياب اولمديغمز دن يشقه آيت مذكوره مكيه اولوب نزولى هنوز دار اسلام
ودار الحربك امتيازلرندن اقدم واقع اولمغله معناسى من قومه حلى لعيد الاحتمال وعلى الاطلاق كافر بالنظر
الى المسلم حكم ميتده در ديمك دلالت مطلوبه وافى اولمديغى بلا جد الدر انتهى ورسول الله صلى الله تعالى
عليه وسلم حضرتلرينك كريمهٔ مكرمه‌لرى حضرت زينب رضى الله عنها دار الحربده ايكن مكه‌دن دار اسلام
اولان مدينه‌يه هجرت ايدوب بعد زمان زوج قديمى اولان ابو العاص رضى الله عنه دخى تشرف اسلامله
مشرف اولوب اول دخى مدينه‌يه مهاجرت ايتدكده رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت زينب
رضى الله عنها ايى آكا زوجيت اوزره رد وتسليم مباشرت بيورمشلر ايدى لكن رد وتسليم نه دخلافيعا
حاصل اولوب عمرو بن شعيب والدندن ووالدى دخى پدرى والدندن نكاح جديد ايله رد يعنى روايت ايدوب امام
عامر الشعبى رحمه الله تعالى دخى نكاح سابق ايله رد يعنى روايت ايلدى پس رد مذكور نكاح جديد ايله واقع اولمش
ايسه بزم ايچون يعنى اهل عراق ايچون برهان ساطعدر اما نكاح سابق ايله واقع اولمش ايسه آنك دخى تاويلى
واسعدر واول بابده امام زهرى رحمه الله تعالى رد مذكور قبل نزول الفرائض واقع اولمشيدى ديو تأويل
وامام قتاده رحمه الله تعالى قبل نزول سورهٔ براءه واقع اولمشيدى ديو تعليل وامام شعبى رحمه الله تعالى قبل نزول
ولا تمسكوا بعصم الكوافر واقع اولمشيدى ديو تفصيل ايلدى پس اقوال مذكوره‌ده بيان واردر كه حكم مذكور
نزول آيات مذكوره ايله منسوخ اولوب حقيقة وحكما تباين دارين بين الزوجين عصمت نكاحلرى مرتفع
اوله جغى نمايان در اگرچه امام زهرى رحمه الله تعالى ديمشدر كه يوم فتح مكه‌ده قريشدن بعض نسوان
قبول اسلام ايدوب زوجلرى شركلرى اوزره فرار ايتمشلر ايدى بعده زوجلرى دخى قبول اسلامله عودت ايتدكلرنده
رسول الله صلى الله عليه وسلم آنلرى نكاح سابقلرى ايله زوجلرنده ابقا بيوردبلر زيرا عكرمه بن ابى جهلك
رضى الله عنه لعنى ايله عورتى ام حكيم رضى الله عنها وحكيم بن حزام رضى الله عنهك عورتى حقلرنده حكم مذكور
روايت اولنمشدر لكن بوقولك وجهى اولدر كه نسوان مزبوره‌نك زوجلرى انجق حدود مكه‌دن اولوب
فتح مكه ايله مفتوحه اولان ساحل بحره فرار ايتمشلر ايدى اول وجهله بينلرنده تباين دارين واقع اولمامشيدى
وگرچه ابو سفيان دخى مر الظهران نام موضعده حكم دار الاسلامده اولان معسكر رسول الله صلى الله عليه وسلم
ايچنده قبول اسلام ايتدكده زوجه‌سى هند هنوز مكه‌ده شركلرى اوزره ايدى بعد الفتح اول دخى قبول اسلام
ايتمكله رسول الله صلى الله عليه وسلم آنى دخى نكاح سابقلرى اوزره ابو سفيانه رد ايلدى ديو روايت اولنمشيدى
لكن آنك دخى وجهى اولدر كه ابو سفيان موضع مرقومده خوف سيفله اظهار اسلام ايلمشيدى اما هنوز دين
قديمندن بالكليه خروج ايتمكله اسلامى قوت بولمامشيدى وقلبدن سلامتى انجق رسول الله صلى الله عليه وسلم
عم اكرملرى حضرت عباس رضى الله عنهك شفاعتيله آنى جار امين قيلدقلرندن ايدى كور ميسنكه وقت
مرقومده بعد اظهار الاسلام عساكر مسلمينى فوجا بعد فوج كوردكده حضرت عباس رضى الله عنهه خطابله
ان ابن اخيك اصبح فى ملك عظيم يعنى يا عباس قرنداشك اوغلى ملك عظيم صاحبى بر پادشاه اولمش ديدكده
حضرت عباس رضى الله عنه ليس هذا بملك وانما هو نبوة يعنى يا ابا سفيان بو شوكت وشان اثر ملك دكلدر
انجق اثر نبوتدر ديدى اول حينده ابو سفيان اوذاك يعنى ياخود نبوتدر ديدى ومعلومدر كه كلام مذكور
معتبر الاسلام اولان كسنه‌دن تحمل الصدور دكلدر وابو سفيان هنگام مزبورده حسن الاسلام اولمديغنده
علماء اعلام اجماع ايدوب انجق اسلامى فتحى وقتده كسب قوت ايلديكنده بعض نزاع ايتمشلردر بوندنصكره مؤلف
اصابت نهاد عبد الله بن ابى بكر رضى الله تعالى عنهمادن روايت قيلنان حديث جليلى شو وجه اوزره ذكر وايراد قيلديكه
امينه بنت بشر رضى الله عنها قبول اسلامدنصكره جانب رسالتپناهى يه فرار ايلدكده زوجى ارض كفرده هنوز كفر
اوزره برقرار ايدى صكره عدتى منقضيه اولدقده رسول الله صلى الله عليه وسلم آنى سهل بن حنيف رضى الله
عنهه تزويج ايلديلر صكره زوجى دخى قبول اسلام ايله كلسيكن آنى اكا رد ايلمديلر بو حديث جليلده دخى
فرقت زوجين تباين دارينله وقوعنه دليل واردر وامام محمد رحمه الله تعالى قبول اسلامله دار الحربدن خروج
ايلين مهاجره اوزره ايجاب عدتده بو حديث ايله استدلال ايلدى اما امام ابو حنيفه رضى الله عنه مهاجره اوزره
ايجاب عدت ايتميوب مهاجرهٔ حكم عدتده شول دار الحربده سبى اولنان جاريه منزلنه انزال ايلدكه بو ايكى
صورتده دخى وقوع فرقتلرى حكما تباين دارينله استحصال اولنور وحديثله استدلالى شو تقريبله مانع اولور كه
امينه مرقومه‌نك اگرچه قبل النكاح انقضاء عدتى مجزومدر لكن اعتدادى امر رسول الله عليه السلام ايله واقع

اولديغى

اولديغى غير معلومدر وسعيد بن جبير رحمه الله تعالى بدن مرويدر ديديكه اذا لحقت المرأة بارض الحرب
فلا تعتد بها فى نسائك يعنى بر عورت ارض حربيه التحاق ايلدكده سن آنى نساء منكوحه‌لركدن عد والحاق قيلمه
بز دخى بو قولى اخذ ايدوب على وجه الايضاح ديرز كه بر عورت مسلمه ايكن ارتداد ايله ياخود ذميه ايكن نقض
عهد ايله حربيه اولوب دار الحربه لاحقه اولدقده حقيقة وحكما تباين دارين تحقق ايتمكله زوجندن بائنه
ومطلقه اولور لكن بو صورت اوزره عدت بالاجماع غير واجبه‌در كه عدت حكم اسلامدندر وحربيه حكم اسلامله
غير مخاطبه‌در اما قول محمد رحمه الله تعالى اوزره حكم مهاجره بشقه‌در وعند ابى حنيفه رضى الله عنه حكم
عدتده ايكيسى برابردر اگرچه مهاجره حامل بولندقده قبل وضع الحمل تزوجى غير ممكندر لكن حكم مذكور
وجوب عدتدن اولميوب بلكه بطننده ولد ثابت النسب متمكن اولمغله مولاسندن حامل اولان ام ولد منزلنده
قبلنديغى متبين اولديغندندر حتى امام حسن رحمه الله تعالى ابى حنيفه رضى الله عنه‌دن روايت ايلديكه مهاجره
حامل تزوج ايدرسه جائز كوريلور انجق قبل وضع الحمل زوجى اكا قربان ايده‌مز تا كه ماء نفسى ايله زرع غيرى سقى
ايتمش اولميه اولبابده مهاجره شول مسبيه منزلنده‌در كه مولاسى آنى حامل ايكن آخره تزويج ايليه بوندنصكره
مؤلف عميق المرام اناله الله تعالى فى دار الثواب كل مارام ديديكه برحربى دار الحربده بر عورتله اول عورتك قزينى
عقد واحد ياخود عقدينله متزوج اولوب بعده صحيح بر نفس ايكيدن جملهٔ سى قبول اسلامله منتهج اولسه‌لر
عند ابى حنيفه رضى الله عنه ايكيسى عقد واحد ايله تزوج ايتمش ايسه ايكيسينك بردن نكاحلرى باطل وعقدينله
تزوج ايتمش ايسه انجق نكاح ثانيه باطل اولور زيرا نكاح مزبور منزلهٔ نكاح الاجنبيه نازل وبونده دخى وجوب منع
واعتراض انجق معناى جمعدن حاصلدر وعند محمد رحمه الله تعالى نكاح بنت على كلا التقديرين صحيح ونكاح
ام فاسددر وقبيحدر زيرا عندنده جمع النكاحين قبل الاسلام تحقق ايتدكده سببيت حرمت تولق ثابت اولديغى كبى
ام وبنت حقلرنده دخى مثبت اولمامغله نكاح بنت كرك متقدم وكرك متأخر حكم صحتى مستثنيت اولور وبنت اوزره
واقع اولان مجرد عقد صحيح حرمت امى مستلزم اولوب ام اوزره واقع اولان عقد صحيحلك حرمت بنت لازم
اولمامغله على كلا التقديرين نكاح بنت صحيح ونكاح ام باطل اولمق امر مختصردر نكته‌سى اولدر كه حرمت مصاهره
حرمت رضاع وحرمت نسبك نظيريدر وحرمتين مزبورتين عند تقرر السبب دار اسلامده ثابت اولديغى كبى
دار الحربده دخى ثابت اولور پس حرمت مصاهره دخى آنلر كبيدر واگر مسئلهٔ مزبوره‌ده ام وبنتدن هر برينه
داخل اولمش ايسه على كلا التقديرين بالاتفاق ايكيسينك بردن نكاحلرى باطل اولور كه آنلردن هر برينه دخولى
بسبب المصاهره اخراى على التأبيد محرم ونكاحنى مبطلدر واگر انجق برينه داخل اولمش ايسه على قول محمد
رحمه الله تعالى نظر اولنور اگر مدخول بها انجق ام اولوب دخولى دخى بعد تزوج البنت واقع اولمش ايسه
ايكيسينك بردن بطلانى نكاحلرينى موجب اولور كه بنت اوزره عقد صحيحى حرمت امى موجب ولمه دخولى
دخى حرمت بنتى مستوجبدر لكن امه دخولى قبل تزوج البنت واقع اولمش ايسه نكاح ام صحيح اولور كه امه دخولى
حرمت بنتى موجب اولمغله بعد دخول الام بنت اوزره عقدى فاسددر ايكن حرمت امى موجب اولميه جغى
امر صريحدر واگر مدخول بها انجق بنت ايسه نكاح بنت صحيح اولور كه حق امده متحقق اولان عقد مجرد حرمت
بنتى موجب اولميه جغى محتاج توضيح دكلدر وعلى قول ابى حنيفه وابى يوسف رحمه الله تعالى عليهما اينه
نظر اولنور اگر ايكيسنى عقد واحد ايله تزوج ايتمش ايسه ايكيسينك بردن نكاحلرى اگرچه من اصل باطلدر
اما بو صورتده بعد الاسلام انجق مدخول بهاسنى ام اولسون بنت اولسون نكاحى جائز ونكاح اخرى فاسد
وباطلدر كه بو ايكيدن هر برينه دخول اخراى محرم ونكاحى مبطلدر واگر عقدينله تزوج ايتمش ايسه ينه نظر
اولنور اگر اولا تزوج ايلديكى بنت اولوب دخولى دخى اكا واقع اولمش ايسه نكاح بنت صحيح ونكاح ام لاجل المصاهره
باطل صريحدر واگر اولا بنتى تزوج ايتميكن دخولى امه واقع اولمش ايسه ايكيسينك بردن نكاحلرى باطل اولور كه
بنت اوزره واقع اولان عقد صحيحى حرمت امه موصل وامه دخولى دخى حرمت بنتى محصل اولور واگر اولا تزوج
ايلديكى ام اولوب دخولى دخى اكا واقع اولمش ايسه نكاحى كما كان صحيحدر اما اولا تزوج ايلمديكى ام ايكن
دخولى بنته واقع اولمش ايسه ايكيسينك بردن نكاحى باطل صريح اولور زيرا بنت اوزره عقدى معناى جمعى
متضمن اولمغله صحيح اولميوب بنته دخولى دخى نكاح امى مبطل اوله جغى محتاج تصريح دكلدر بو صورتده
بعد الاسلام بنتى تزوجى جائز وامى تزوجى غير ممكندر كه دخول بنت نكاح امى محرم ايدوكى متعين وحق امده
متحقق اولان عقد مجرد حرمت بنتى موجب اولميه جغى متبيندر بونده مؤلف دقيق الكلام اسكنه الله تعالى

معلوم اوله كه حكيم بن حزام وعورتى رضى الله عنهما حقلرنده حكم مزبورك وقوعى كتب سيرده ذكر اولنماوب بلكه اسلام حكيم وجه اخر اوزره محرر اولمشدر كه تفصيلى انسان العيون نام سيرده مشهورده مسطوردر منه

مطلب مسائل متعلقه بحرمة المصاهرة

فی وسط دار السلام دیرکه برحربی دار الحربده برحره ایله مملوکهٔ غیر اولان برامه‌یی معا تزوج ایدوب صکره جمیعا قبول اسلام ایلسه‌لر عند محمد رحمه الله تعالی حره وامه بینلرین جمعک حرمتی حقلرنده ثابت اولمامغله حال شرکلرنده نکاحلری علی کل تقدیر جائز ونافذ الاحکامدر وبعد الاسلام حاللری نکاح جدید اولمیوب انجق استدامت نکاح ایکن امه وحره اوزره نکاحک استدامتی دخی احکام اسلامدن اولمغله نکاحلری مستدام قیلنور لکن مؤلف جلیل بو فصلده قول ابی حنیفه رضی الله عنه نه وجه اوزره اولدیغن ذکر وتفصیل ایتمدی لکن بعض علما دیدیلرکه قول ابی حنیفه رضی الله عنه اوزره دخی جواب مسئله وجه سابق اوزره‌درکه حقلرنده حکم خطاب انجق بعد الاسلام ثابت ومتحقق اولمشدر وبعض علما دیدیلرکه عند ابی حنیفه رضی الله عنه مسئلهٔ اجتینکی بونده دخی بعد الاسلام امه وحره اوزره معا عقد جدید ایتمش منزلنه نازل اولمغله نکاح امه باطل اولور مؤلف کرامت الیف الف الله تعالی بینه وبین الحور العین باحسن التألیف دیرکه برحربی دار الحربده بعقد واحد یاخود عقدینله دورت عورتله ازدواج ایتدکدن صکره عورتلریله برابر جمیعا سبی واخراج اولنسه‌لر قول محمد رحمه الله تعالی اوزره ایچلرندن ایکیسنی اختیار ایله کسب ابتهاج ایدر که حق عبیدده ایکیدن زیاده‌سی حق احرارده دورتدن زیاده منزلنده ایدوکی بی‌لجاجدر وقول ابی حنیفه وابی یوسف رحمهما الله تعالی علیهما اوزره هیچ برنده ابقاء نکاحی قابل اولمیوب بلکه جمله‌سینک نکاحلری باطل اولور اما تزوجلری عقد واحدایله حاصل اولدقده بطلان نکاحلری ظاهر وغیر مشکلدرکه اسیر مزبور شول حر مشرک منزلنده نازلدرکه عقد واحدایله بش عورتی تزوج ایدوب صکره جمیعا دین اسلامده داخل اوله‌لر اما تزوجلری عقود متفرقه ایله متحقق اولدقده بو مسئله ایله قریبا سبقت ایلین زوج ونسانک جمیعا قبول اسلاملری مسئله‌سی مبانینده فارق اولدرکه مسئلهٔ اسلامده حکم اسلامه نظرایله نکاحی انجق دورت اوزره زیادده صحت اوزره واقع اولمشیدی وحکم اسلامله منع واعتراضی واجب اولدقده فساد نکاح انجق حکم اسلامله صحت اوزره واقع اولمیان نکاحه راجع اولور اما بو مسئلهٔ سبیده حین تزوجنده حر اولمغله حکم اسلامله نکاحی تمام ار بعده صحت اوزره قائم اولمشیدی وبعد السبی ایکیدن زیاده‌ده ابطال نکاحی واجب اولوب بعض نساده ابطالی بعض آخرده ابطالندن اولی اولمامغله جمله‌سندن تفریق لازم اولور واکر برحربی ایکی صغیرهٔ رضیعه‌یی تزوج ایلدکدن صکره ایکیسنی برعورت ارضاع ایدوب بعد زمان اول حربی زوجتینی ایله قبول اسلام ایلسه‌لر بو صورتده قبل الاسلام رضاعله اختین اولمشلردر حین تزوجلرنده اختین اولملری صورتله متبا وبه الاقدام اولمغله آنده بیان اولنان اختلاف اعلام بونده دخی اجرا واتمام اولنور لکن ارضاعلری اصالةً وتبعا اسلاملرندن صکره واقع اولورسه بالاجماع ایکیسینک بردن نکاحلری فاسد ومنقطع اولور وامام ابو حنیفه رضی الله عنه امام محمد رحمه الله تعالی نک عقد واحدایله نکاح اختینده بعد الاسلام اختیندن برینی ابقاده مخیر قیلنور قولنی ابطالده بو مسئلهٔ مجمع علیها ایله استدلال ایدر لکن امام محمد رحمه الله تعالی جواب بنده دیرکه مسئلهٔ مزبوره‌ده اسلاملری قبل الارضاع واقع اولدقده حاللری حین تزوجلرنده جمیعا مسلمین بولندقلری حالله یکسان وبرمسلم رضیعتینی تزوج ایلدکدن صکره ایکیسنی برعورت ارضاع ایتدکده اول مسلم ایله ایکیسی بینلرنده وقوع فرقت عیاندرکه مفسد نکاح اولان اختیت ایکیسنده جمیعا نمایان اولمشدر اما متنازع فیها اولان مسئلهٔ سابقه بشقه‌درکذلک زوج ورضیعتین اهل کتابدن ایکن یالکز زوج قبول اسلام ایدوب صکره ایکیسینی برعورت ارضاع ایلسه بو دخی ذکر اولنان اجماع اوزره‌در واکر برحربی بر رضیعه ایله برکبیره عورتی تزوج ایدوب کبیره ذات لبن اولمغله صغیره‌یی ارضاع ایدوب هیچ برینه قربان ایتمدین جمیعا دین اسلامده داخل اولسه‌لر قول ابی حنیفه رضی الله عنه اوزره ایکیسینک بردن نکاحلری باطل اولور که قبل الاسلام رضاعله ام وبنت اولدقلرندن صکره بینلرینی جامع اولدقده ایکیسنی بردن بعد الارضاع مجددا تزوج ایلمش منزلنه نازل قیلنور وقول محمد رحمه الله تعالی اوزره نکاح بنت ثابت وانجق نکاح ام باطل وذاهبدرکه بنت اوزره عقد صحیحی حرمت امی موجب وام اوزره عقد مجردی حرمت بنتی غیر مستوجبدر واکر ارضاعی بعد الاسلام واقع اولمش اولسه بینه بالاتفاق ایکیسینک بردن نکاحلری باطل وبعد الاسلام تزوجلری منزلنه نازل قیلنور کذلک یالکز زوج قبول اسلام ایلدکدن صکره کبیره اول صغیره‌یی ارضاع ایلسه بینه فساد نکاحلری اجماع اوزره‌درکه ام ایله بنتی جمعک حرمتی ایله مخاطب اولان انجق زوج ایدوکی بلا نزاعدر واکر یالکز کبیره قبول اسلام ایدوب صکره صغیره‌یی ارضاع ایتمش اولسه عند محمد رحمه الله تعالی آنک نکاحی ابطال وبنتک نکاحی ابقا وابقاع اولنور زیرا حین ارضاعنده حرمت جمعیله مخاطب اولان زوجی

قال قاضی خان رحمه الله ان نکاح الحرة والامة جملة صح نکاح الحرة وبطل نکاح الامة انتهی منه

معلوم اوله که زوج مسلم اولدقده نصکره بو بابده فی الاصل اهل کتابدن اولوب اولمقصده فرق یوقدر وزوجه اهل کتابدن اولسه بیعی ایلدی صورتک حکمی دخی قریبا سبقت ایلدی بناءً علیه بو مسئله‌ده اهل کتابدن اولملری شرط قیلندی منه

حربی ایدوکی مقرر اولمغله کبیره‌نک کندو اسلامندن صکره ارضاعی اسلامندن اقدم ارضاعی ایله برابر کورینور واکر مسئلهٔ مزبوره‌ده قبول اسلام ایلین انجق صغیره‌نک باباسی اولوب صکره کبیره صغیره‌یی ارضاع ایلسه بو صورتده ایکیسینک بردن فساد نکاحلری اجماع اوزره‌در اما عند ابی حنیفه رضی الله عنه فساد نکاحلری ظاهردرکه بو مسئله‌نک جمیع صورنده قولی اول وجه اوزره صادر اولمشدر لکن عند محمد رحمه الله تعالی وجهی اولدرکه بنت اولان صغیرهٔ مزبوره باباسنک اسلامی ایله مسلمه اولوب آناسی ایله برابر نکاحی حکم اسلامله صحیح اولمدیغندن نکاحی باطل وام اولان کبیره‌نک دخی بنت اوزره عقد ایله نکاحی فاسد وزائل اولمغله امام مشار الیه بو صورتده ایکیسینک بردن فساد نکاحلرینه قائل اولمشدر توضیحی اولدرکه برکمسنه بر رضیعه‌یی تزوج وتطلیق ایلدکدن صکره برکبیره‌یی تزوج ایدوب بعده اول کبیره صغیرهٔ مزبوره‌یی ارضاع ایلسه البته اول کبیره دخی اول کمسنه اوزره حرام اولور زیرا صغیره وقتا من الاوقات اول کمسنه‌نک عقد صحیح ایله نکاحنده ایدی والحالة هذه بنت کبیره اولدی وبنت اوزره عقد مجرد دخی امده تأبید حرمتی موجبدر واکر اهل حربدن زوج وزوجه دار اسلامده مستأمنین ایکن زوج قبول اسلام ایدوب زوجه‌سی دخی کتابیه بولنوب دار الحربه قصد عودت ایلسه عودتنه رخصت ویریلمز زیرا اسلام زوجدن صکره نکاحلری مستدام قیلنمغله تحت مسلمده بولنان مستأمنه اولدیغندن اهل ذمته ادخال اولنوب زوجه اقامتده زوجنه تابعه اولمغله ابتداء امرده برمسلمه نکاح اولنمش منزلنده انزال قیلنور کذلک زوج مزبور قبول ذمت ایتدکده بینه حکم مذکوردر کاردرکه ذمی دخی مسلم کبی اهل دار ایدوکی آشکاردر ومسئلهٔ مرقومه‌ده اول عورت آنک عورتی ایدوکینی انکار ایله اظهار خصام ایلسه قول عورتک قولی اولمغله زوج اوزره اقامت بینه الزام اولنور وعورت اوزره نکاحلرنه شهادتده شهادت اهل حربه اصغا اولنماز که عورت زعم زوج وزعم شهود اوزره ذمیه اولمغله ذمی اوزره شهادت حربی مشروع وروا کورلمز لکن انکار نکاحی زوجک اسلام وذمتی قبولندن اقدم ظاهر اولسه اولبابده زوجی مسلمیندن اقامت بینه قیلسه دخی قاضی اوزرلرینه برشیئله قضایه قادر اولماز زیرا زوج وزوجه مستأمنین اولوب زوج دخی دار الحربده واقع اولان عقد ایله انعقاد نکاحنی ادعا ایتمکله قاضی بین المستأمنین بومثللو دار الحربده جاری اولان حقوق معامله‌ده قضا ایله فصل مدعی ایدهمز واکر مسئلهٔ مزبوره‌ده زوج قبول اسلام ایدوب عورت دخی کتابیه دکل ایسه کرکدرکه قاضی اول عورت اوزره عرض اسلام ایدوب قبول ایدرسه نکاحلرین ابقا وتحقیق ونکول ایدرسه مابینلرین تفریق ایلیه زیرا زوج وزوجه تحت ولایت قاضیده متمکن اولملریله قاضی ایچون قبولنی اسلامدن امتناع ایدرسه آنک اوزرینه عرض اسلام وامتناعی اوزره بناء تفریق ایلمک ممکندر وبعد التفریق عدتی منقضیه اولدقدن صکره اول عورت ایچون رجوع دار الحربه رخصت ویریلور زیرا شخص مسلم ایچون من اول الامر نکاح غیر کتابیه جائز اولمدیغندن بو بابده دخی بعد اسلام الزوج نکاحلری مستقر اولمامغله عورت ایچون حکم ذمت متقرر اولمماز انجق عدت زوج مسلمک حق لازمی اولمغله قبل انقضاء العدة خروجنه اذن رخصت ممنوعدرکه حامل اولمسی محتمل وولدی تبعا للاب مسلم اوله جغی امر مقطوعدر لکن صورت مفروضه‌ده زوجی قبول اسلام ایتیوب انجق قبول ذمت ایلسه عورت ایچون رجوع دار الحربه رخصت ویریلمز زیرا بو تقدیر اوزره نکاحلری مستقر اولمغله زوجنه تبعا ذمیه اوله جغی متقرر اولور واکر مسئلهٔ مفروضه‌ده قبول اسلام ایلین انجق عورت ایسه کرکدرکه زوجی اوزره عرض اسلام اولنوب امتناع ایدرسه تفریقله قطع وصلت اولنه وبو بابده زوج ایچون رجوع دار الحرب ممکندرکه زوج حکم اقامتده زوجه‌سنه تابع اولمیه جغی متعیندر علی الخصوص تفریق بینلری متبین دخی اولمشدر مؤلف حقایق نویس رحمه الله تعالی فی دار الانس مع خیر انیس دیرکه مسئلهٔ مزبوره‌ده قاضی هنوز عرض اسلام ایتمدین زوج مزبور دار الحربه ذاهب اولسه بو تقدیر اوزره حقیقةً وحکما تباین دارین واقع اولمغله وقوع فرقتلری مترتب اولور وهی فرقة بغیر طلاق والمرتد لیس من اهل النکاح لان النکاح یعتمد الملة ولا ملة للمرتد وقد قررنا هذا فی شرح المختصر یعنی فرقت مرقومه بلا طلاق فرقت مجرده‌درکه زوج مذکور دار الحربدن قبول اسلامله عودت ایدوب عورت مزبوره‌یی تزوج ایلسه اکا طلاق ثلث ایله مالک اولور ومرتد اهل نکاحدن دکلدرکه نکاح برملته مستنددر ومرتد ایچون شرعا ملت یوقدر وبز بو مبحثی شرح المختصرده تقریر ایلدیک مترجم فقیر دیرکه مسئلهٔ مفروضه‌ده مرتده دائر کلام اولمامغله والمرتد لیس من اهل النکاح قولی بو مقامده بحسب الظاهر برکلام اجنبیدر لکن وجه ایرادی قریبا ظاهر اولور وعلی کل حال عبارتی مقصود بینه قطعا وافیه اولمدیغندن کمال تعقید اوزره جاریه‌در انتهی

بوندن صکره مؤلف جلالت اصیل ذکری سبقت ایلین مسئلهٔ مهاجره نك بعض فروعنی تفصیل ایدوب
دیرکه برعورت دارالحربدن قبول اسلامله فرار ایلدکده زوجی دارالحربده کفر اوزره مصر ایکن آنی تطلیق ایلسه
اول عورت اوزره طلاق واقع اولمیوب صکره قبول اسلامله کلوب آنی تزوج ایلسه ینه اوچ طلاقه مالك اولور
اما عند ابی حنیفه رضی الله عنه وجه مسئله ظاهردرکه عندنده مهاجره اوزره عدم وجوب عدت تقریر سابقدن
متقرردر واما عند محمد رحمه الله تعالی وجهی اولدرکه حربی ومسلم بینلرنده حکم عصمت منعدم ایکن
زوج حربینك وقوع طلاقی ایله حکمیز حربی ومسلم بینلرنده اثبات معنای عصمتی مستلزمدر بناء علیه
امام مشار الیه صبت سجال المغفرة علیه دیمشدرکه زوج مرقوم هجرت زوجه سندن صکره قبول اسلام
ایدوب صکره تطلیق ایتمش اولسه طلاق واقع اولور زیرا عورت عدتنده اولدیغندن بشقه زوجین مسلمیندن بری
دارالحربده بولنسه دخی عصمتله حکمیز جائز و واسع کوریلور وامام موسی الیه اسبغ الله تعالی نعمه علیه
بوبابده دارالحربه لاحق اولان مرتدی اتخاذ اساس ایدوب زوج مهاجره یی اکا قیاس ایلمشدرکه مرتد مرقوم
دارالحربده حالرده عورتی تطلیق ایلسه عورت عدتنده ایکن ینه اوزرینه طلاق واقع اولمیوب
قبول اسلامله دار اسلامه رجوع ایدوب یاخود دارالحربده قبول اسلام ایلدکدن صکره تطلیق ایلسه
عورت عدتنده اولوب زوج دخی مسلم اولمغله وقوع طلاقی ظاهر وساطع اولور حتی زوج مهاجره امانله
داراسلامه دخول بعده تطلیق ایتمش اولسه مهاجرهٔ مزبوره آنك عدتنده ایکن ینه اوزرینه عدم وقوع
طلاقی مقرردرکه زوج مزبور هنوز حربی اولمغله صورت ظاهرده داراسلامده بولنمسیله دارالحربده
بولنمسی برابردر کورمزمیسنکه برعورت حره برعبدك تحت نکاحنده ایکن بعدالدخول اول عورت زوجنی
اشترا ایلسه البته نکاحی فاسد اولوب عورت اوزره ایجاب عدت اجرا اولنور وزوج مزبور هنوز زوجه سینك
عبدی ایکن زوجه سنی تطلیق ایلسه اوزرینه طلاق واقع اولمازکه مملوك ومالکه سی بینلرنده بسبب النکاح
حکم عصمت منعدم ومرتفعدر اما عورت آنی اعتاق یاخود بیع ایلدکدن صکره تطلیق ایلسه اوزرینه
طلاق واقع اولورکه عدتنده اولدیغندن بشقه حکم مالکیتی منقطع اولمشدر واکرمها جرهٔ مزبوره حامل بولنسه
قول ابی حنیفه رضی الله عنه اوزره حین هجرتنده دارالحربده مشرك بولنان زوجی ایچون قبول اسلام ایلسه
دخی مهاجرهٔ مزبوره نك قزقرنداشنی تزوج واسع کوریلورزیرا مهاجره اوزره عدت واجبه اولمیوب زوج آخره
تزوجی جائز اولمامق انجق بطننده ولد ثابت النسب بولندیغندن اولمغله مولاسندن حامل اولان ام ولدموقعنده
واقع اولمش اولور وذکر اولنان ام ولدك مولاسی ایچون ام ولدك قزقرنداشنی تزوج واسع کوریلوب انجق
ام ولد وضع حمل ایدنجیه دك قزقرنداشنی وطئی واسع کوزیلمزتا که ماء نطفه سنی رحم اختینده جامع اولیه
پس مهاجره دخی بویله در واهل حربدن سبی اولنوب زوجی دارالحربده قالان عورتك دخی حکمی
بویله در واکر برحربی قبول اسلامله دار بمزه خروج ایدوب زوجه سنی دارالحربده ترك ایلسه اکرچه تباین
دارینله بینلرنده فرقت واقع اولور لکن زوجه سی حامل ایسه زوج آخره تزوجی واسع کوریلمز اکرچه زوجه سی اوزره
عدت غیرواجبدر لکن بطننده ولد ثابت النسب بولنمق عدم جواز تزوجنی موجبدر انجق ولد مزبورك
نسبی زوجنه لازم قیلمماز مکر فرقتلرندن صکره آلتی آیدن اقلده متولد وقادم اوله زیرا ابنوتی عند تباین الدارین
بلاعدة حاصل اولمغله بحسب الحکم طلاق قبل الدخول منزلنده نازل اولور واکر برعورت دارالحربده قبول
اسلام ایدوب اوچ حیضی دخی منقضی اولمغله زوجی ایله بینلرنده فرقت حاصل اولسه بوفرقتله دار اسلامه خروجی
ایله حاصل اولان فرقت حکم عدتده متماثلدرکه ایکی صورتده دخی فرقت اول عورت کرك دارالحربده وکرك
داراسلامده حرهٔ مسلمه وحکم اسلامله مخاطبه ایکن متحصل اولمشدر مؤلف عظیم الخصال اعظم الله تعالی
له الاجر والافضال دیرکه برحربیه دارالحربدن قبول اسلامله وزوجی دخی امانله معا دار اسلامه خارج اولسه لر
بوصورتده سلطان مسلمین زوجنه عرض اسلام ایدرسه زوجی اسلامدن امتناع ایدنجیه دك وعرض اسلام
ایتمزسه عورت اوچ حیضنی اتمام ایدنجیه دك آنك عورتی اولمق اوزره ابقا اولنور زیرا زوج مزبور من وجه ذمی
کیبدرکه سلطانك تحت ولایتنده بولنمغله سلطان اکا عرض اسلامه قادردر وفی الحقیقه حربیسیدرکه رجوع
دارالحربه مقتدردر پس حربی اولدیغنه نظر ایله اوچ حیضك تمامنده وقوع فرقتلری ایله حکم ایدرز
وذمی کبی اولدیغنه نظر ایله اسلامدن امتناعنده وقوع فرقتلری ایله حکم ایدرز وعلی کلا التقدیرین عورت اوزره
بعد الفرقة اوچ حیضله عدت واجبه اولوب عدت ایچنده تطلیق ایدرسه اوزرینه طلاق دخی واقع اولور

مطلب الکتاب ممن نأی کالخطاب ممن دنا

زیرا دار اسلامده عورتله برابر بولندیغندن من وجه ذمی کیبدر دیو قریبا بیان ایلدیك کورمزمیسنکه سلطان بینلرین
تفریق ایتمیوب انجق زوج اول عورتی اولا خلع ایدوب صکره عدت ایچنده تطلیق ایلسه یاخود قبل الخلع
ثلاثا تطلیق ایلسه اوزرینه طلاق واقع اولور پس بعد التفریق دخی بویله درکه بوفرقت طلاقله فرقتدر
اما مسئلهٔ مفروضه ده عورت بالکز چیقوب بعد زمان زوجی دخی امانله چیقمق بشقه درکه آنده اوزرینه طلاق
واقع اولماز زیرا عورتدن صکره زوجی دارالحربده قالمغله بینلرنده حکم عصمت منقطع واوزرینه طلاق غیرواقع
اولمشدر تا که کلوب اهل دار بمزدن اولمدقجه اوزرینه طلاق واقع اولماز ومانحن فیهده حین فرقتده زوجی آنکله
داراسلامده حاضر بولنمغله طلاق واقع اولمامق حالتلری آنده بروجهله ظاهر اولمامشدر بناء علیه بز دخی عورت
عدت ایچنده بولندقجه طلاق واقع اولور دیو حکم ایلدیك والله اعلم

باب تزویج الاسیر والمستأمن فی دار الحرب * یعنی اسیر یاخود مستأمن اولان مسلمك دارالحربده حکم ازدواجنده
مسائل شدیدة الاحتیاجدر مؤلف کثیر الاحسان زوجه الله تعالی بالخیرات الحسان دیرکه مسلم دار الحربده
اهل حربدن کرك حره وکرك امه یی کتابیه دخی اولسه تزوج ایلمك مکروه کوریلور وحضرت علی رضی الله
عنه دن بو وجه اوزره منقولدر وجهی اولدرکه تزوجی کاهیجه دار الحربده بقاء نسبنی موجب اولدیغندن بشقه
کاهیجه دخی ولدینی تعریض رق ایتمکی مستوجب اولورکه زوجه سی حامل ایکن سبی اولنسه آنك اوزرینه
بطننده بولنان ولدی رقیق اولمق مترتب اولور وکاه اولورکه اولادی کفار ایله تجمع وتوافق ایده رك اخلاقلریله
تخلق ایدر لکن کراهت مرقومه عین نکاحده یاخود محلنده یاخود شرطنده بولنان برمعنادن واقع اولمامغله
صحت نکاحنه مانع اولماز لکن قول محمد رحمه الله تعالی اوزره نکاح مزبورك صحتی شاهدلری مسلمیندن اولمق اوزره
موقوفه در وقول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه مسلمین وکفاردن اولمق برابردرکه بو مخالفتلری کتب فقهیه ده
مسئلهٔ نکاح ذمیه ده مذکوره ومعروفه در لکن دارالحربده بولنان مسلم نفسی اوزره ارتکاب زنادن خوف ایدرسه
حقنده نکاح مرقوم جائزدرکه زنادن تحرزی فرض ایکن اول تحرزه انجق نکاحله فائز اولور نظیری اولدرکه
برمسلم داراسلامده برمسلمك یاخود ذمینك امهٔ مملوکه سنی تزوج ایلدکده مکروه کوریلور مکر نفسی اوزره ارتکاب
زنادن خوف ایلیه مانحن فیه دخی بویله در واکر اهل حرب ایچلرنده اسیر بولنان حرهٔ مسلمه یاخود حرهٔ ذمیه یی
اشترا قیلمش اولسه لر مسلم مزبور ایچون خوف زنادن امین اولسه دخی آنی تزوج ایلمك جائز وسزا کوریلورکه آنلردن
هربری اهل دار بمزدن حره اولمغله اهل حرب اشترا واسترقاقله اکا مالك اولمیه جقلری هویدادر پس مسلم ایچون
بونلردن هربرینی کندو رضاسیله دار بمزده تزوج صحیح اولدیغی کبی دارالحربده دخی تصحیح اولنور اما اهل حربك
اسر واشترا ایلدکلری برامهٔ مسلمه یاخود ذمیه اولسه مسلم ایچون دارالحربده آنی تزوج ایلمك مکروه کوریلور مکر نفسی
اوزره ارتکاب زنادن خائف اوله زیرا اهل حرب احرازایله اول امه یه مالك اولمشلردر حتی قبول اسلام ایلسه لر
ینه مملوکه لری قیلنور بوجهتله آندن حاصل اولان ولدی اهل حربك عبدی قیلمغه باعث اولور ودار الحربده
واقع اولان نکاح مرقومسله بنه دارالحربده نکاح بلا شهود بینلرنده فرق عظیم واردرکه نکاح مرقوم وجه
مشروح اوزره جائز ونکاح بلا شهود نفسی اوزره زنادن خائف اولسه دخی غیرجائزدر کذلك دار الحربده
نکاح مرقوم اوزره دخی شهود مسلمین بولنمادقده قول محمد رحمه الله تعالی اوزره جمیع صورده غیرجائزدر
زیرا بوصورتلرده منع نکاح انجق شرط جوازی اولان شرطك انعدامندندر ومنع مذکور بحسب المعنی عین
نکاحده بولنان برمعنی یاخود منکوحه سی مجوسیه یاخود وثنیه اولمق کبی محل نکاحده بولنان برمعنی ایچون منعه
راجعدر وبویله موضعلرده نفسی اوزره زنادن خائف اولوب اولمامق مفید اولمامغله نکاحی قطعا تجویز اولنماز
اما نکاح سابقده منع شرعی انجق ولدینی تعریض رق ایتمك مثللو محاذیر مذکوره دن نشئت ایدوب تعریض ولد
مثللو محذورلری شرط ومحل کبی نکاحه متصل اولان اموردن اولمامغله تحرز زنا کبی اعتبار شرعه آنلردن اهون
واولی اولان فائده سی ظاهر اولدقده اول نکاح بلاکراهة جائز کوریلور واکر اهل حرب برمدبره یامکاتبه یا ام ولدی
اسیر ایدوب صکره آنی دار الحربده مسلم مزبوره تزویج ایلسه لر بوتزویجی تجویز اولنماز زیرا نکاح بلا ولی جائز
اولمیوب اهل حرب دخی بونلره احراز ایله مالك اولمدقلرندن بونلرك ولیلری انجق مولالریدر ومولالرینك بوبابده
اذنلری منعدمدر لکن مولالری داراسلامدن آنلره مکتوب یازوب تزوجلرینه اذن ویرمش ایسه اولبابده مسلم
مزبور ایچون تزوجلری جائز اولور زیرا بونلر هنوز ملك مولالری اوزره باقیه لردر ومولالرینك مکان بعیددن
مکتوبی الکتاب ممن نأی کالخطاب ممن دنا مثلی اوزره قریب وحاضر ایکن بالمشافهة اذنی منزلتنده در

مطلب تطلیق العبد زوجته وهی سیدته

بناء علیه بو نلرك مولالری امانله دار الحربه داخل اولسه لر مدبره وام ولدینه مکان خالیده ظفر بولدقده وطئی
جائزدر که بونلر ملك مولالری اوزره باقیه لردر مکر حربی بونلری وطئ ایتمش ایسه مولالر ایچون وطئلری جائز
کوریلمزکه بر عورت اوزره طهر واحدده اجتماع رجلین غیر جائزدر اما حربی وطئنی ترك ایدرسه مولاسی ایچون بعد
الاستبرا ینه وطئی جائز کوریلور لکن وطئ مکاتبه مولاسی ایچون قبل الاسر جائز اولمدیغی کبی بعد الاسر دخی جائز
اولماززیرا عقد کتابتله ملکندن خارج کبیدر کذلك مکاتبه یی اسیر ایلین حربی دار الحربده آنی مولاسنه تزویج قیلسه
ینه وطئی جائز کوریلمز که مکاتبه حقیقتده ملکی اوزره عقد کتابت باقیه اولمغله بینلرنده حکم نکاح قطعا ثابت اولماز
اما مدبره وام ولد بشقه درکه حربی آنلری دار الحربده مولالرینه تزویج ایلسه وطئلری جائز کوریلور که
بو صورتده وطئلری ملك قدیم ایله در حکم نکاحله دکلدر کورمزمیسنکه قبل التزوج دخی دار الحربده مولالر ایچون
وطئلری حلال کوریلمش ایدی واکر اهل حربدن برمسلمك حره یاخود مملوکهٔ غیر اولان منکوحه سنی اسیر ایدوب
صکره اول مسلم امانله دارلرینه داخل اولسه منکوحه سیله بینلرنده منعقد اولان نکاحلری هنوز باقی اولمغله اکا ظفر
بولدقده وطئی جائز کوریلور سؤال اولنورسه که قول مذکور اکرچه حره ده صحیحدر اما امه ده غیر صحیحدر که
احرازایله مملوکهٔ اهل حرب اولمشدر حتی قبول اسلام ایلسه لر دخی ینه ملکلرنده ابقا اولنور ومملوك مولاسنه تابع
اولمغله امهٔ مزبوره اهل دار الحربدن اولمشدر وتباین دارین حقیقةً وحکما واقع اولدقده باب متقدمده بیان ایتمز اوزره
فرقت زوجینی موجب اولور جوابنده دیرزکه بویله دکلدر زیرا امهٔ مزبوره البته مسلمه یاخود ذمیه اولمغله اهل
دارمزدن اولمشدر واهل حرب اول امه یی دار اسلامده اشترا ودار الحربه ادخال ایتملریله آندن حکم دارمز
منتقض اولمدیغی کبی اسر واحرازایله تملکلریله دخی منتقض اولماز کذلك صورت اشترالرنده زوجی ایله بینلرنده
منعقد اولان نکاحلری منتقض اولمدیغی کبی اسر واحرازلرنده دخی منتقض اولماز انجق امهٔ مرقومه یی مولای
حربیسی وطئ ایتمش ایسه زوجی ایچون وطئی بر حیضله استبرا ایتمدکجه حلال کوریلمز واکر حربی ذکر اولنان
زوجهٔ حره یی وطئ ایتمش ایسه زوج مسلم ایچون اوچ حیضله معتده اولمدقجه وطئی حلال کوریلمز زیرا وطئ
حربی شبهه ایله وطئی حکمنده درکه اهل حربدن واقع اولان تأویل باطل حکم شرعیده تأویل صحیح اوزره
اعتبار اولنور حتی حربی اول حره یی وطئ ایلدکدنصکره بر ولد حاصل اولسه نظر اولنور اکر حصول ولد وطئ
حربیدنصکره ایکی سنه دن اقلده واقع اولمش ایسه نسب ولد زوجندن ثابت اولور واکر اکثرده واقع اولمش ایسه
زوجندن ثابت اولماز زیرا زوجه سی وطئ حربی ایله اوزرینه حرام اولمغله بو حرمت شول تطلیق باین ایله
حاصل اولان حرمت منزلنده نازل قیلنور واکر اهل حرب برمسلمك امه سنی سبی ایدوب صکره اول مسلم امانله
دارلرینه داخل اولسه امهٔ مزبوره یی وطئ ایلمك اکا حلال کوریلمزکه اهل حرب احرازیله اول امه یه مالك
اولملریله وطئ ایلدکده ملك غیری وطئ ایتمش اولدیغندن بر وجهله استحلال اولنماز اما مدبره وام ولد بشقه درکه
قریبا ذکر اولندی حتی حربی اول امه یی مولای قدیمنه تزویج ایلسه تزویجی حق مسلمده وجه مشروح اوزره
مکروه ایسه ده ینه جائز کوریلوب اول حربینك بشقه برمسلمه یاخود کتابیه اولان جاریه سنی اکا تزویجی منزلنده
قیلنور مؤلف ولایت پناه لازال مقبولا عند مولاه دیرکه مسلمیندن برشخص عربی دار الحربده اماء اهل حربدن
برامه یی تزوج ایدوب آندن اولادی ظهور ایلدکدنصکره مسلمین اول دار اوزره استیلا برله منصور اولسه لر عربی
مذکورك اولاد صغاری اسلام پدرلری ایله مسلمین واحرار قیلنورلر زیرا صغار مرقومین مولای ام اولان حربینك
مملوکلری ایکن حربی مسفور حین استیلاده مقتول یاخود مأسور یاخود هارب اولدقده منعهٔ مسلمینله
نفسلرین احراز ایتمشلردر وحربینك مملوك مسلمی منعهٔ جیشله احراز نفس ایلدکده اهل حربك قبول اسلامله
داراسلامه فرار ایلین عبید مراغملری کبی حر اوله جغی معلوم شهرت انداز در اما اولاد کبارلری حال صغرلرنده
اسلام پدرلری ایله مسلمین اولدقلری تحقیق اولنمش ایکن بعد البلوغ وصف کفر ایتمشلر ایسه جمله سی مرتدین
اولوب رجال ونسالری اخذ ایلین مسلمین ایچون رقیق قیلنورلر زیرا کبار مرقومین مولای ام اولان حربینك
مملوکلری ایکن مرتدین اولملری حسبیله مولالری اوزره احراز نفسلری حاصل اولمدیغندن حکم عتقه نائل اولمامشلردر
انجق مرتدین مرقومین قتل اولنمیوب همان اسلام اوزره جبر اولنورلر زیرا بلوغله کمال حاللرندن صکره اسلاملری
متحقق اولمامشدر و بومثللو حکم اسلامده تبعا للابوین داخل اولنلر ارتداد اوزره بالغ اولدقلرنده قتله مستحق
اولمازلر که قتللرنده معنای شبهه متحقق اولمشدر اما آنه لری اولان امهٔ مرقومه البته اخذ ایلین مسلمینك فیئنده
ادخال اولنور بو صورتده امهٔ مرقومه نك بطننده ولدی وار ایسه اول دخی آنکله معا رقیق اوله جغی بدیدار در که

بطننده بولنان کندو اجزاسندن جزء واحد ایدوکی درکار وتبعا للاب مسلم ایسه ده تبعا للام رقیق اوله جغی
آشکار در وهم ولد مذکور بطن امده جنین مستور ایکن احراز نفسی صورتیاب ظهور اوله مز واکر مسئلهٔ
مرقومه ده عربی مزبور اهل حربدن برحره یی تزوج ایتمش اولسه بو صورتده من کل الوجوه صورت سابقه ایله
برابر انجق حکم واحدده متفاوتدر که بونده اولاد کبارلری احرار اولورلر که تولدلری حره دن واقع اولمغله حریت
ام ایله احرار اوله جقلری آشکار در لکن مرتدین اولملریله آنلردن رجال بالغین اولنلری سبیله رقیق اولمیوب همان
بلا قتل اسلام اوزره اجبار اولنورلر ونساء بالغات اولنلری سبیله رقیق اولدقلرندنصکره آنلر دخی مرتدات
سائره کبی اسلام اوزره اجبار اولنورلر وبنات مرقومه یی دار الحربده بعض مسلمین تزوج ایتمش
اولسه لر عربی مرقومك حرهٔ مرقومه یی تزوجی حره یه امان عد اولنمادیغی کبی تزوج مسلم دخی بنات
مرقومه یه امان عد اولنماز زیرا مسلمین مرقومین دار الحربده مقهورین اولوب بطریق العباره تأمین
ایلمدکلرنده امانلری غیر معتبر ایکن بطریق الدلالة امانلری غیر معتبر ایدوکی بالاولویه امر مقرردر واولاد
مذکورین ایچون برکسنه ایله عقد موالات ایلمك جائز کوریلمز وبرکسنه ایله عقد موالات ایتمدکلری صورتده
بیت المال عاقله لری قیلنوب جنایتلرین متحمل اولماز زیرا بابالری عربی اولمغله آنك قومی اولادلرینك دخی
عشیرتی اولمغله عاقله لری اولوب جنایتلرین متحمل ومیراثلرینه وارث اولورلر وبومثللو عاقله وعشیرتی بولنان
کسنه لر ایچون برفرد ایله عقد موالات ایلمك جائز کوریلمز واکر اهل حربك عربی مرقومه تزویج ایلدکلری
دار اسلامدن سبی ایلدکلری برحرهٔ مسلمه یاخود حرهٔ ذمیه ایسه بو دخی جمیع احکامده مسئلهٔ سابقه ایله
متساویة الاقدامدر انجق حکم واحدده متفاوتدرکه بونده حرهٔ مرقومه وبطننده بولنان ولدی فیء اولمیه جقلری
امر ثابتدر زیرا بونده حرهٔ مرقومه حره واهل دارمزدن اولمغله سبیله مملوکه اولمامشدر اما مسئلهٔ سابقه ده
حره ایسه ده حربیه اولمغله سبی مسلمینله مملوکه اولمشدر لکن مسئلهٔ مفروضه ده عربی مرقومه تزویج ایلدکلری
دار اسلامدن سبی ایلدکلری امهٔ مسلمه یاخود امهٔ ذمیه ایسه بونده اولادینك صغار وکبارلری برابر وجمله سنده حکم
رق مقرر اولوب نفسلرین منعهٔ جیشله احرازلری هیچ معتبر اولماز زیرا دار اسلامده مأسورمنه اولان مسلم یاخود
ذمینك حقی هنوز اوزرلرنده قائم اولمغله بطریق المراغمه ثبوت عتقلرینه مانع ومقاومدر بناء علیه ذکر اولنان
مأسورمنه اولاد مرقومینه قبل القسمة واصل اولورسه بلاشیء اخذه قادر اولوب بعد القسمة واصل اولورسه
قیمتله اخذه مقتدر اولور انجق مأسورمنه ذمی ایسه بعد الاخذ اولاد مرقومینك صغار وکبارنده بیع اوزره اجبار
اولنورزیرا صغارلری تبعا للاب مسلم اولملریله ذمی عبد مسلمه مالك اولدقده آنی بیع اوزره جبر اولنمق لازمدر
وکبارلری مرتدین اولملریله بو بابده مرتد ایچون حکم مسلم اولوب ملك ذمیدن وجوب اخراجی مستبیندرکه ع وداسلام
اوزره وجوب اجباری مقرر واجبار مزبور ذمیدن غیر متصوردر مؤلف اولیا خصال اولاه الله تعالی فی الجنة
اولی النوال دیرکه دار اسلامدن مأسوره اولان امه یی وجه مشروح اوزره برمسلم تزوج ایتمیوب همان مولای
حربیسی آنی وطئ ایتمکله اولادی ظهورندنصکره مسلمین اولدیار اوزره استیلا برله منصور اولسه لر بو صورتده
امهٔ مرقومه حره اولور که اوزرینه سبیل وصول یوقدر ایچون غیر مأولدر زیرا فی الاصل مسلمه یاخود ذمیه ایکن
حربینك مملوکه سی بعده ام ولدی اولمشدر وبعد الاستیلا آندن حق حربی دخی ساقط اولمغله لامحالة حره
اولمشدر واولادی دخی اسلام وذمتده آنك منزلنده ایکن منعهٔ مسلمینله نفسلرین احراز ایتملریله آنلر دخی احرار
اوله جقلری ظاهر وممتازدر واولاد مذکورین ایچون دیلدکلری کسنه لر ایله عقد موالات قیلملری جائزدرکه
بو بابده بابالری ایچون ولا وعشیرت بولنمدیغی معلوم ومتمیزدر اما مسئلهٔ سابقه بشقه درکه ذکر اولندی لکن
مسئلهٔ مفروضه ده اولاد مرقومین کبارلری ومسلمینله محاربین اولان کفاردن بولنمشلر ایسه بیان حکملرنده دیرزکه
انالری مسلمه ایسه اولاد مرقومین تبعا للام مسلمین اولدقلرندنصکره ارتداد اوزره بالغین اولمشلردر بناء علیه اکرچه
احرار اولورلر لکن اسلام اوزره اجبار اولنورلر اما انالری ذمیه ایسه اولاد مرقومین تبعا للام اهل ذمتدن معدود
اولوب بعده محاربهٔ مسلمینله ناقض عهود اولمشلردر بناء علیه جمله سی عبید قیلنوب فیء مسلمینده تمهید قیلنورلر
بو صورتده دار اسلامده مأسورمنه اولان کسنه امهٔ مرقومه یی بدو تملکیمدن اسیر اولنمغله بن اکا مستحقم دیو
دعوایه شروع ایدرسه قول مذکوری قطعا مسموع اولماز زیرا حربی اکا اسر ایله مالك اولمشدرکه ملکنده
قبول اسلام ایلسه ینه متملك اولور وبعد الاخذ آنی ام ولد دخی قیلمشدر پس مالك قدیمك دخی آنده قطعا حق
اخذی قالمامشدر کورمزمیسنکه مولای حربیسی آنی اعتاق ایتمش اولسه البته عتقی نافذ اولور ایدی کذلك

استيلادى دخى نافذ اولور وبعد نفوذ الاستيلاد حره اولمغله آنده نه مالك قديم ونه غيرك حق اخذى باقى قالماز
ينه مؤلف كرامت پناه لازال مولاه يتولاه ديركه مسئلهٔ مفروضه ده امهٔ مرقومه يى مولاى حربيسى استيلاد ايتميوب
بلكه آنى حربى آخره تزويج ايتمش اولسه بو صورتده كرك امهٔ مرقومه وكرك اولادى مأسور منهه مختص اولور
زيرا اولادى بر زوجدن تولد ايتمشلردركه اول زوجدن حكم ام ولد آنده تمهد ايتمشدر وآنده واولادنده هنوز
حق مأسور منهك قيامى آنلرك منعهٔ مسلمينله احراز نفسلرنده بطريق المراغمه ثبوت عتقلرينه مانع اوله جغى
بلا كلام مدر بناء عليه مأسور منه آنلره قبل القسمة ظفر ياب اولدقده بلاشئ وبعد القسمة قيمتلريله اخذ ايله
بكام قيلنور امامهٔ مرقومه نك بعض اولادى دار الحربده كبير اولوب باباسى دخى ايله متدين اولمش ايسه نظر اولنور
اكر امهٔ مرقومه مسلمه ايسه ولد مزبور اسلام اوزره اجبار اولنور كه تبعا للام مسلم اولمشيكن كفر اوزره تابع اولدقده
بمنزلهٔ المرتد ايدوكى بديداردر واكر ذميه ايسه ولد مزبور اسلام اوزره اجبار اولنماز كه دار الحربده ايكى كافردن
تولدى آشكاردر واكر مسئلهٔ مزبوره ده دار اسلامدن مأسوره اولان حرهٔ مسلمه ياخود حرهٔ ذميه ايسه بو تقدير
اوزره حرهٔ مزبوره وحربيدن حاصل اولان اولادى بالجمله احرار اولورلر كه اوزرلرينه برفرد ايچون سبيل
اقتدار اولماز زيرا مأسورهٔ مزبوره هم حره وهم اهل دار يمندندر واولاد انجق رق وحريتده انالرينه تابع
اوله جقلرى بديداردر وتفصيل جواب شول مسئلهٔ مشهوره دن صورتياب اولور كه ولد حكم نكاح وذبيحه ده
ابويندن قنقيسى من جهة الدين خير ايسه اكا تابعدر حتى احد الابوين مسلم اولدقده ولد اكا تبعا مسلم اوله يعنى
كبى احد الابوين اهل كتابدن اولدقده دخى اكا متابعدر واولاد مذكورين كفر اوزره بالتبعيه اولنلرايه احكامى
انالرى مسلمه وذميه اولمق بينلرنده قريبا ذكر اولنان فرقدن اخذ واستحكام اولنور واولاددن حكم
استرقاقده رجال ونسالرينك تفريقلرى مرتدين ومرتدات جارى اولان حكم اوزره تحقيق اولنور والله اعلم
بالصواب واليه المرجع والمآب

باب اثبات النسب من اهل الحرب من السبايا * يعنى دار اسلامدن سبى اولنان نسادن نسب اهل حربى اثباتنده مسائل
واجبة الاستثباتدر مؤلف عالى نسب رفعه الله تعالى فى الجنان اعلى الرتب ديركه برحربى دار اسلامدن مسلمه حره
يا مملوكه يى ياخود ذميهٔ حره يا مملوكه يى سبى ايدوب اول حربيدن دخى آنى حربى آخر اشترا ولدنيلاد ايلدكدن صكره
اهل دارلرى قبول اسلام يا قبول ذمتله استسعاد ايلسه لر نظر اولنور اكر سبيهٔ مرقومه مسلمه اولسون ذميه اولسون
فى الاصل حره ايسه ينه حريتى اوزره ابقا اولنور كه دار يمزده متأكد اولان حريت قطعا نقض والغا اولنماز
وآنك اولاد صغار وكبارى بطريق التبعيه بالجمله احرار اولورلر لكن نسب اولادى اول مشتريدن ثابت اولور كه
مشترى آنى شبههٔ باطله ايله على وجه الملك وطئ ايتمش اولديغندن اهل حربك تأويل باطللرى حكم شرعيده
منزلهٔ صحيحه ده مثبت اولور واول مشترى اوزره حرهٔ مزبوره نك مهرى وعقرى دخى لازم اولماز كه آنك وطئيله
استيفا ايلديكى منفعتى حرهٔ مزبوره نك بر جزئى منزلنده اولوب مشترى دخى اول جزئى حين استيفا سنده
حربى بولنمغله اول حينده نفس حره يى استهلاك كده برشئ غارم اولمديغى كبى آنى وطئيله استيفاء منافعنده دخى
برشئ غارم اولماز واكر سبيهٔ مرقومه مسلمه اولسون ذميه اولسون مملوكه اولوب فى الاصل مدبره ياخود ام ولد ايسه
البته مولاسى اوزره رد اولنور كه احراز ايله ملك اهل حربدن عدا اولنماز واولاد صغار وكبارى بالجمله احرار اولورلر
زيرا كندو مسلمه ايسه اولادى دخى اكا تبعا مسلمين وذميه ايسه اولادى دخى اهل ذمت اوله جقلرى معلومدر
وهم استيلاد مشترى قريبا ذكر اولنديغى اوزره تأويل ملكله اولديغندن اولادى منزلهٔ ولد مغرور ه نازلين اولوب
ولد مغرور دخى باباسندن ثابت النسب وحر اوله جغى مجزومدر لكن بو صورتده قيمت اولاددن برنسنه يا بارى
اوزره الزام اولنماز كه وجهنى مسئلهٔ متقدمده مهر وعقرى خصوصنده ذكر واعلام ايلديك نكته سى اولدركه
مشترى مرقوم حين استيلادنده محارب بولنمق مملوكهٔ مرقومه دن برجزئى استهلاك كنده وجوب ضمانه مانع
اولديغى كبى حكم غرور اوزره ولدينى استهلاك كنده دخى مانع اولور سؤال اولنورسه كه مغرور اوزره انجق وقت
خصومتده تقويم اولنان قيمت ولدى ضامن اولمق واجب اولوب قوم مذكورين دخى فرض مزبور اوزره وقت
خصومتده مسلمين ياخود اهل ذمت بولنمالرى ضمان قيمتى موجب دكلميدر جوابنده ديرزكه بلى بويله در لكن
وقت خصومتده وجوب ضمانه سبب انجق استيلاد سابقدر واستيلاد سابق بو بابده وقت حربيتده سبقت ايدوب
موجب ضمان اولمامغله صكره قبول اسلام ايلسه دخى وجوب ضمان متحقق اولماز واكر مملوكهٔ مرقومه فى الاصل
مكاتبه ايسه مكاتبه اسر ايله ملك اهل حربدن عدا اولنمامغله ينه على حالها كتابتى اوزره رد اولنور واولادى

معلوم اوله كه صاحب الكتاب بو بابده ... مذكور اولان اولاددن ... وتفصيل مسائل مذكوره ده امعان فكر ايله ظاهر اولور

مطلب الغرور يعتبر قيمة ولده وقت الخصومة

بحكم الغرور احرار قيلنوب باباسى اولان حربى مشترى اوزره كرك عقردن وكرك قيمت اولاددن برنسنه الزاميله اضرار
اولنماز وقيمت اولادى عدم الزامده وجه سابقدن بشقه وجه آخر واردركه مشترى مرقوم مكاتبهٔ مزبوره نك
قيمت اولادينى غارم اولسه اول غرامتى مولاى قديمنه ويرميوب بلكه مكاتبه يه ويرمك لازم اولور ومكاتبهٔ مرقومه
نفسى واولادى ايچون تحصيل حريته ساعيه اولوب ما نحن فيهده دخى اولادى احرار قيلنمغله بعض مقاصدينك
حصولى آشكار اولدقدن صكره ماخذ قيمتلرى جائز وسزاوار اولماز واكر مسئلهٔ مفروضه ده مملوكهٔ مرقومه امهٔ قنه
ايسه اول دخى استيلاد ايلين مشتريسنك ام ولدى اولوب اولادى احرار اولورلر كه اهل حرب احراز ايله ومشترى
دخى شرا ايله اكا مالك اولمغله بعد صحة الاستيلاد قبول اسلاميله ملك مشترى آنده استقرار ايلمشدر واكر امهٔ
مرقومه يى اشترا واستيلاد ايلين بر ذمى ايسه جواب مسئله ينه ذكر اولنان تفصيل اوزره در انجق امهٔ مرقومه مسلمه
ايسه كركدركه سعايتله عتق تحصيل اولنه زيرا امهٔ مسلمه ذمينك بدو ملكنده ترك اولنمايوب بو بابده دخى بعد الاستيلاد
ملكندن بيعله اخراجى متعذر اولمغله قيمتنده استسعا بر له وجوب اخراجى متقرر اولمشدر ومرتدين وناقض
عهد اولان اهل ذمت كندو دارلرى اوزره غالب اولدقلرنده ذكر اولنان جميع احكامده مثاب اهل حربه نائب
قيلنورلر كذلك مسلميندن اهل بغى اهل عدلدن سبى ايلدكلرنده آنلر دخى جميع احكام مذكوره ده حكم اهل حربده
داخللردر كه صاحب منعه اولان اهل بغيك تأويل فاسدلرى احكام مزبوره ده منزلهٔ صحيحه ده نازلدر وبو بابده
اصل اصيل شول امام زهرى رحمه الله تعالى دن نقل اولنان قول جليلدر ديمشدركه بعد رسول الله صلى الله
عليه وسلم هنوز اصحاب كرام ملازى رضوان الله تعالى عليهم اجمعين عالم احياده كثرت اوزره موجودين ومجتمعين ايكن
بعض اسباب بواعث ايله بين المسلمين فتن وحروب ظاهر وحادث اولدقده صحابهٔ عصمت مساق بو سياق اوزره
اجماع واتفاق ايلديلركه تأويل قرآنله استحلال اولنان دمده قصاص واجب اولميه وتأويل قرآنله استحلال
اولنان فرجده حد واجب اولميه وتأويل قرآنله استحلال اولنان مالده ضمان واجب اولميه انجق اخذ اولنان نسنه لر
بعد سكون الحرب بعينه موجود ايسه اصحابنه رد اولنه بناء عليه بز دخى بو بابده ديرزكه اهل بغى اهل عدلك
امهٔ مملوكه لرين سبى ايتمش اولسه لر اهل بغى تائب اولدقده اول امه يى مولاسنه رد ايتمكلرى واجبدر اما ذكر اولنان
مسئلهٔ اهل حربدن بشقه دركه اهل بغى امهٔ مسبيه يه مالك اولمامغله استيلاد ايلين شخصك ام ولدى اولمديغى
ظاهردر اما اهل حرب احراز ايله مالك اولملريله بعد التملك استيلاد ايلين شخصك ام ولدى اوله جغى باهردر
واكر مسئلهٔ مرقومه ده اخذ ايدنلر ايلين لصوص مسلميندن بر قوم غير متأولين ايسه لر بو صورتده واطئ انجق زانى
ومستوجب الحد اولمغله آندن بر وجهله نسب ولد ثابت اولماز زيرا منعه دن مجرد اولان تأويله حكم شرعى مترتب
اولديغى كبى تأويلدن مجرد اولان منعه يه دخى حكم شرعى مثبت اولماز حتى الولد للفراش وللعاهر الحجر
يعنى ولد انجق صاحب الفراشكدر وزانى ايچون انجق حجر واردر يعنى ثبوت نسبدن بى بهره در ياخود زانى ايچون
انجق حجر ايله رجم واردر حديث شريفنك ظاهرى قول مذكور اوزره دليل باهردر وبو صورتده حاصل اولان ولد رق
وحريتدن اناسنه تابع اولمغله اناسى مملوكه اولدقده فى الاصل هر كيمك مملوكه سى ايسه ولد دخى آنك ملكنه راجع قيلنور
اما مسائل سابقه بجميعها بشقه در وفرق ميانلرى وقت استهلاكده نمايان اولور مؤلف صاحب تدقيق بينلرين فصل
وتفريقده ديركه كورمز ميسنكه لصوص مزبورين اموال ناسى استهلاك كله ضامنين اولورلر اما طوائف سابقه بشقه در
ومؤلف مشروح الفواد هنوز داخلنده بولنديغمز بابدن صكره بابه آخر دخى ذكر وايراد ايتمشيدى لكن بزآنده بولنان
مسائلى مقدما املا قيلديغمز شرح الزياداتده استقصا واستكمال ايلديكمزدن بو شرحمزده اولبابى بالكليه
ترك واهمال ومابعدينى شرح واكماله اشتغال ايلديك والله اعلم

باب الحدود فى دار الحرب * يعنى دار الحربده اجراء حدود شرعيه واجب وغير واجب اولديغن تفريق وتحديدده
مسائل مهمهٔ التعديددر مؤلف منبسط الجنان بسط الله له الاجر فى وسط الجنان ديركه بزم بو وطنده شو وجه اوزره
بيان ايلديك كه بر مسلم دار الحربده زنا وشرب خمر مثللو موجب عقوبت اولان اسبابدن برسنى اتيان ايلسه سبب مرقوم
مستوجب عقوبت اولمامغله اوليابده عقابى شايان كورلمز زيرا صورت مفروضده ده مستوفى عقوبت
معتد ومدركه حين مباشرتنده تحت ولايتنه اماممدة بولنماديغى معلومدر واكر سبب مذكورى دار الحربده
بولنان معسكر مسلمينده ارتكاب ايلسه امير سريه ايچون آنك اوزرينه اقامت حدود ايلمك صحيح وصواب كورلمزكه
امير سريه يه انجق تدبير حرب تفويض اولنوب اقامت حدود مفوض اولمديغى بى ارتيابدر مكركه خليفه بنفسه
ياخود امراسندن امير عراق كبى بر امير كبير غزاده بولنه آنلردن هر برى دار اسلامده اقامت حدود ايتدكلرى كبى

دارالحربده معسکرلرنده دخی اقامت حدود ایتملری جائز وسزا کوریلور ودارالحربده اقامت حدود جائز وشایان اولمدیغنه شول اثر ماثور ایله اقامت برهان اولندیکه حضرت عمر بن الخطاب علیه رضوان الکریم الوهاب اطراف بلادده بولنان عامللرینه شو وجه اوزره کتب کتاب ایلدیکه لایجلدن امیر جیش ولاسریة احدا حتی یخرج الی الدرب قافلا لئلا یحمله حمیة الشیطان فیلحق بالکفار یعنی کرك امیر جیش وکرك امیر سریه برکسنه یی عصا یاخود سوطله قطعا ضرب ایتمسون دارالحربدن راجع اولوب سرحد مسلمینه خارج اولنجیه دك تاکه اول کسنه یی حمیت شیطانیه وغیرت جاهلیه تحریك ایدوب طرف مشرکینه فرار والتحاق ایلیه کذلك منقولدر که ابو الدرداء رضی الله عنه دخی حمیت جاهلیه مسلمینك کفاره التحاقلرینه باعث اولمق خوفندن ارض عدوده مسلمین اوزره اقامت حدود ایتمکدن نهی ایدوب دیرایدیکه مجرمین مرقومین توبه ایدرلرسه الله تعالی توبه لرین قبول ایدر وایتمزلرسه عفو وعقابلری الله تعالی یه موکولدر وعطیه بن قیس الکلابی رحمه الله تعالی ورضی عنه ایسه دن منقولدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری بیوردیلرکه اذا هرب الرجل وقد قتل اوزنی اوسرق الی العدو ثم اخذ امانا علی نفسه فانه یقام علیه مافرمنه واذا قتل فی ارض العدو اوزنی اوسرق ثم اخذ امانا لم یقم علیه شیء مما احدث فی ارض العدو یعنی برکسنه قتل نفس یازنا یاسرقه ایدوب ارض اعدایه هارب اولدقدن صکره نفسی اوزره اخذ امانله عودت ایلدکده البته سبب فراری اولان عملك حد واجبی آنك اوزرینه اقامت اولنور اما ارض عدوده قتل نفس یازنا یاسرقه ایدوب اخذ امانله عودت ایلدکده آنك اوزرینه ارض عدوده احداث ایلدیکی اعمالدن هیچ برینك حد واجبی اقامت اولنماز وبو حدیث جلیل علمامزك رحمهم الله تعالی موجب حد اولان سیئه ارتکاب اولنان موضعی اعتبارلرنده اصل اصیلدر وبزدخی مبسوطده بسط وبیان ایلدیك که حربی مستأمن داریمزده موجب عقوبت اولان اسبابدن برشیئی اتیان ایلدکده قصاص یاخود حدقذف کبی حقوق عبادی متضمن اولمدقجه اوزرینه اقامت حد جائز وشایان کورلمز وبو بابده قول ابی یوسف رحمه الله تعالی معروف وشهرت آثاردرکه مستأمن اوزره اهل ذمت کبی حد خمردن غیری جمیع حدود اقامت واجرا اولنور والله اعلم

باب ما یجب من النصرة للمستأمنین واهل الذمة یعنی اهل ذمت ومستأمنینه نصرت مسلمین اوزره واجب اولمقده مسائل قطعیه المواجبدر شیخ امام شمس الائمة الحلوانی لازالت ذائقته حلوة بالذوق الجسمانی والروحانی دیدیکه اصل شرعی اولدر که مستأمنین داریمزده بولندقجه اهل ذمت کبی آنلره دخی نصرت وآنلره ظلم ایدنلردن وفق شرع اوزره انتقامه مبادرت ایلمك امام المسلمین اوزره واجب قطعیدر زیرا آنلر داراسلامده تحت ولایت امامده بولندقجه احکاملری احکام اهل ذمتله متساویة الاقدامدر انجق قتل مستأمنه مسلم وذمی اوزره قصاص غیر لازمدر که مبنای حکم قصاص اولان صفت حقن دمادده مساواتلری منعدمدر اما مستأمن داریمزده مستأمن آخری قتل ایلدکده اوزرینه ایجاب قصاص اولنوب وارث مقتول حاضر ایسه استیفاء قصاصله منفرد الاختصاص قیلنور کذلك مستأمن مستأمن آخرك برعضوینی قطع ایتدکده ینه اوزرینه ایجاب اقتصاص اولنور که صفت حقن دمادده ایکیسی علی سواءدر سؤال اولنورسه که مستأمن هنوز محارب ورجوع دارالحربه قادر اولمغله دمنده شبهه اباحت باقی وظاهردر ومعنای مرقوم قاتلی کان ثامن کان قتله مستوجب قصاص اولمغله مانع ایدوکی امر باهردر جوابنده دیرزکه بویله دکلدر بلکه شبهه مذکوره انجق اباحت دم حربی یه معتقد اولانلرك حقلرنده ظاهر اولوب معتقد اولمیانلرك حقلرنده ظاهر اولماز حال آنکه معنای محاربه مبیح الدم اولدیغی کبی نفس کفر دخی مهدر الدمدر زیرا اهل حربك نسا وصبیانلرین قتل ایدنلر دیت وکفارتدن برشیئی ضامن اولمازلر که آنلرده کفر مهدر متمکندر بویله ایکن ذمی ذمی آخری قتل ایلدکده اوزرینه قصاص بالاتفاق لازم اولور که قاتل مهدریت کفر مقتوله معتقد اولمدیغندن کفر مقتول حق قاتلده هیچ شبهه یی مورث ومستلزم اولمامشدر ووجه مذکور بین المستأمنین معنای محاربهده دخی قائمدرکه حقنده هیچ شبهه یی مورث ومستلزم دکلدر همان بینلرنده صفت حقن دمادده مساواتلری متحقق اولمغله بربرین قتلله قصاصی مستوجب ومستحق اولورلر واولبابده قاتل ومقتول دار واحدهدن ودارینی اولمق برابردرکه وجوب قصاص انجق مستأمنین داریمزده بولندقجه نصرتلری امام اوزره واجب ومقرر اولدیغندندر واولبابده دار واحدهدن یاخود داریندن اولملری غیرمعتبردر واکر اهل حرب اهل منعه اولوب داریمزه امانله قادم واهل حربدن اهل دار اخری ایله قتال ایچون داریمزدن اول داره مجاوزه عازملر ایکن اول دارك اهلی داریمزده اوزرلرینه هجوم وآنلری قتل واسرایله مهزوم قیلسهلر نصرتلری مقدورمز اولسه دخی اوزریمزه لازم اولماز اما اهل ذمت

بشقه

بشقه درکه آنلر من جهة الدار اهل اسلامدن اولوب معنا ملاتده احکام اسلامیه التزام ایتملریله امام اوزره آنلره دخی مسلمین مثللو نصرت ایجاب والزام اولنمشدر لکن مستأمنین اهل دارالحربدن ایکن همان شمدی داریمزه امانله قادم اولملریله انجق آنلره اهل داریمزدن توجه ایلین ظلمی دفعیله نصرتلری اوزریمزه لازم اولوب اهل داریمزدن وتحت ولایتمزده اولمیان قومدن توجه ایلین ظلمی دفعیله نصرتلری لازم اولماز نکتهسی اولدرکه داراسلام ایچون البته بردار معادیه واردرکه مقر اعداء مسلمین اولان دارالحربدر واهل ذمت کبی اهل داراسلامدن اولنلرك داراسلامده اقامتلری انجق آنلردن اهل دار معادیهنك مظالمنی دفعله ممکن اولور اما اهل حرب کبی اهل داریمزدن اولمیوب همان داریمزدن دارالحربه ذهاب یاخود داریمزده رؤیت مصالحدن صکره کندو دارینه عود وایاب ایچون وارد اولنلرك بومقصودلرین تحصیلده احتیاجلری اهل دار معادیهدن متوجه اولان ظلمی دفعه متعلق اولمیوب همان اهل داریمزدن متوجه اولان ظلمی دفعه متعلق ایدوکی متبین وباعتبار الحاجة ثابت اولان حکمك ثبوتی انجق بقدر الحاجة اولهجغی متعیندر وفرق مذکور اوزره بردلیل دخی اولدرکه صورت مفروضهده قوم آخرین مستأمنین مرقومین اوزره استیلا وآنلری اسیر ودارلریله احراز ایلدنصکره قبول اسلام ایلسهلر مستأمنین مرقومین آنلرك عبیدلری قیلنورلر اما اهل ذمت اوزره استیلا وآنلری اسر واحراز ایلدنصکره قبول اسلام ایلسهلر اهل ذمت کالاول احرار قیلنورلر کذلك مسلمین دار اخری اوزره استیلا ایله مقدما اسیر واحراز ایلدکلری مستأمنینی یدلرندن انتزاع ایلسهلر مسلمین اول مستأمنینه احراز ایله مالك اولورلر اما یدلرندن اهل ذمتی انتزاع ایلسهلر مسلمین اول اهل ذمته مالك اولمیوب بلکه آنلری احرار قیلدقلرندنصکره اخذ اولنان مااللرین دخی قبل القسمة مجانا وبعد القسمة قیمتله اوزرلرینه رد ایلمك مسالك اولورلر پس مقدمات متقدمهدن عندیمزده ظاهر اولمشدرکه اهل ذمت وجوب نصرتلرنده مسلمین ایله برابر ومستأمنین اول درجهدن قاصرلردر وقول مذکوری مقرر عندیمزده دلیل آخر دخی مقرردرکه اهل ذمت اوزره استیلا ایلین اهل حرب دارالحربده بولنان منعه مسلمینه مرور ایلسهلر واجبدرکه مسلمین مرقومین اول قومك استیلالری مسلمین اوزره واقع اولمش کبی یدلرندن استخلاص اهل ذمته صرف مقدور ایدوب اول بابده قطعا اظهار فتور ایلمیهلر اما اول قومك استیلالری داریمزده مستأمنین اوزره واقع اولمش اولیته مسلمین مرقومین اوزره مبادرت استخلاصلری واجب اولمیوب ترك واهماللری واسع کوریلور کذلك مسلمین مرقومین امان اهل حربده بولنسهلر یدلرندن استخلاص مستأمنین ایچون نقض عهد ایتملری جائز وشایسته کوریلمیوب استخلاص اهل ذمت ایچون نقض عهد ایتملری واجب وذراری مسلمینی استخلاص ایچون قتاللری کبی ذراری اهل ذمتی استخلاص ایچون قتاللری دخی اوجب المواجب کوریلور والحاصل داریمزده بولنان مستأمنینك حاللری کندو دارلرنده بولنان قوم موادعینك احواللری کبیدر بومحلی تفسیرده مؤلف جلیل التعبیر دیرکه امام المسلمین اهل حربدن براهل بلده ایله مالله یاخود بلامال موادعه ایلدکدنصکره برمسلم یاخود ذمی آنلره ظلم وتعدی یه عازم اولسه امام اوزره آنك دفعی لازم اولور اما اوزرلرینه اهل حربدن قوم آخرین هجوم واقتحام ایلسهلر آنلرك ظالملرین دفع ایلمك التزام اولنماز پس بوفرق مشعر وحله قریبا ذکر اولنان فرق ذمی ومستأمن کتب وضوح ایتمشدر لکن داریمزده بولنان مستأمنین ایله دارلرنده بولنان موادعین میانلرنده انجق حکم واحدده وجه فارق نمایان اولمشدرکه موادعیندن برکسنه دار موادعهده ینه موادعیندن برکسنه یی قتل ایلدکده قصاصی واجب اولمیوب مستأمن داریمزده مستأمن آخری قتل ایلدکده قصاصی مستوجب اولور زیرا اهل دار موادعه احکام اسلامدن برشیئی التزام ایتمیوب همان اوزرلرینه احکاممزی اجرا اولنمق اوزره برمله موادعه واستسلام ایتمدکلرندن دارلری علی حالها دارالحرب اولمق اوزره محفوظة الاحکام ودارالحربده واقع اولان قتل دخی موجب قصاص اولمدیغی معلوم خاص وعامدر اما مستأمن داراسلامده ساکن وداریمزده بولندقجه حقوق عباده راجع اولان حکم اسلام آنك اوزرینه جاری ومتمکن اولوب قصاص دخی حقوق عباده راجع اولان حکم اسلامدن ایدوکی متعین اولدیغندن بربرین قتللری موجب قصاص اولهجغی متبیندر مؤلف وفی العهود تعاهده الله تعالی بکرمه الموعود دیرکه اهل حربدن اهل منعه اولان برقوم داریمزه امانله دخوله اعتزام ایلدکده اوزریمزه مسلمین واهل ذمتی محافظه ایلدیکمز نسنهلردن محافظهلرینی شرط والزام ایتمش اولسهلر وفاء مشروط اوزریمزه واجب الالتزام اولورحتی اوزرلرینه اهل حربدن قوم آخرین هجومه عازم اولدقده آنلردن دفع ظلملری اوزریمزه لازم اولور قال علیه السلام المؤمنون عند شروطهم نکتهسی اولدرکه خصوص

مطلب الحکم الثابت باعتبار الحاجة یتقدر بقدرها

مرقومده سبب امانلرین التزامیدر شرطله التزام ایدوکی مقرر اولمغله شرط مرقوم کیف ما کان مطمح نظر
قیلنور کذلك شرط مرقوم اوزره موادعه‌لرینی مال معلوم اوزره بنا قیلمش اولسه‌لر ینه امام اوزره قادر ایسه وفاء
مشروط ایجاب وایفا اولنور اما وفاء مشروطه قادر دکل ایسه مال مشروطدن دخی برشیء اخذ ومطالبه‌یه
مقتدر اولمازسه کیم اهل بغی مسلمین واهل ذمت اوزره غلبه ایتمکله امام حمایتلرندن عاجز اولدقده مواشی
مسلمیندن زکوة واهل ذمتدن جزیه وخراج اخذ ایلمك جائز اولماز واکر مسئلهٔ مفروضه‌ده مستأمنین مرقومین
اهل منعه اولمقدن محرومین ایسه‌لر امام اوزره واجبدر که اهل ذمتدن دفع ایلدیکی مظالمی بالتمام بونلردن دخی
دفعه اهتمام ایلیه حتی امام المسلمین حمایتلرینه قادر اولمامغله دار بمزده اهل حربدن قوم آخرین آنلرك اوزرلرینه
استیلا دنصکره مسلمین اول قوم اوزره غلبه واستعلا ایلسه‌لر مستأمنین مرقومینی احرار اولمق اوزره ابقا ایدرلر
وماللرینی دخی استخلاص ایتمشلر ایسه مستأمنین مرقومین اول ماللرینی قبل القسمة بلاشیء وبعد القسمة
قیمتله اخذ ایله تمیز واختصاص ایدرلر اما مسئلهٔ سابقه بشقه‌درکه بومسئله‌ده منعهٔ مسلمینه بولنمشلردر
ومنعهٔ مسلمینه متأکد اولان حربیت قهر ایله منتقض اولماز کذلك منعهٔ مسلمیندن اخذ اولنان اموالدن
حق مالك قدیم ابطال اولنماز ومسئلهٔ سابقه‌ده امتناعلری منعهٔ مسلمینه اولمیوب انجق کندو
منعه‌لریله اولمشدر وقریبا بیان اولندیغی اوزره آنلر امانمزده بولنسه‌لر دخی ینه اهل حرب اولملریله
حربیتلری منعهٔ مسلمینه متأکد اولمامشدر بناء علیه آنلرده حکم سابق متعهد اولور کذلك بومسئله‌ده اوزرلرینه
استیلا ایلین قوم آخرین دارالحربده بولنان منعهٔ مسلمین اوزره مرور ایلسه‌لر واجبدر که اهل ذمت کبی آنلری
دخی یدلرندن تخلیصه صرف مقدور ایده‌لر اما مسئلهٔ سابقه‌ده بویله دکلدر که تفصیلی قریبا مسطور اولمشدر
واکر امام المسلمین دارالحربه عسکر ایله داخل اولدقده معیتنده اهل حربدن اصحاب منعه برعسکر دخی امانله
داخل اولسه‌لر نظر اولنور اکر دخوللری امر امامله واقع اولمامش ایسه دارالحربده مشرکیندن قوم آخرین
آنلر ایله قتال ایتدکده کرك امام وکرك مسلمین اوزره نصرتلری واجب اولمیوب انجق کندولر دیلرلرسه
نصرتلری جائز وواسع کوریلور زیرا مسلمین بلاشرط امان مطلق ایله انجق کندولره عدم تعرضلرینی التزام
ایدوب دفع تعرض غیری اوزرلرینه الزام ایتمشلردر واکر دخوللری مسلمین ایله برابر اعدا ایله قتال یاخود
مداوات مجروحین یاخود میان مسلمینده تجارت مثللو منفعت ایچون امر امامله واقع اولمش ایسه امام اوزره
نصرتلری واجب وترك نصرتلری غیر واسعدر زیرا منفعت مسلمین ایچون آنلره دخولله امره اقدام ایلدکده
مسلمینی حفظ ایده جکی وجه اوزره آنلری دخی حفظ ایتمکی التزام ایتمش اولور ودخول مسلمینی قصد ایدوب
مسلمینه غزا ایله امر ایلدکده نصرتلری لازم اولدیغی کبی قوم مرقومینك دخی نصرتلری واجب ومتحتم اولور
بناء علیه مؤلف جلیل فروع مسئله‌یی تفصیلده دیرکه قوم آخرین آنلری اسر واحراز دنصکره مسلمین آنلره
استیلا ایله سرافراز اولسه‌لر صورت اولاده آنلری فیئده ادخال وصورت ثانیه‌ده کما فی السابق حریتلری
اوزره محفوظ الحال ایدرلر کذلك قوم آخرین آنلرك متاعلرینی اخذ واحرازدن صکره متاع مزبوری مسلمین
استرداد واستحصال ایلسه‌لر صورت اولاده غنیمته ادخال وصورت ثانیه‌ده قبل القسمة مجانا وبعد القسمة
قیمتله اصحابنه رد وایصال اولنور اما قوم آخرین آنلری اسر واحراز دنصکره قبول اسلام ایلسه‌لر ایکی صورتده
دخی آنلر عبیدلری قیلنوب تحت ملکلرنده ابقالری التزام اولنور لکن حکم مذکور صورت اولاده آشکار اما صورت
ثانیه‌ده صعب ودشواردر که مسلمین قوم آخرین اوزره استیلا وآنلری یدلرندن استخلاص ایتدکلرنده بیان
سابق اوزره آنلر احرار قیلنمق اقتضا ایدر ایدیکه قوم آخرین قبول اسلام ایتدکلرنده دخی مسلمین یاخود
اهل ذمتی اسیر ایدوب قبول اسلام ایتدکلرنده مسلمین واهل ذمت حریتلری اوزره برقرار اولدقلری کبی آنلر دخی
حریتلری اوزره برقرار اولملر وتوجیه جوابده قول صواب اولدرکه استخلاص مسلمین ایله آنلرك حکم حریتلری
انجق التزام امامله ثابت ومتقرر اولمغله حکم مذکور انجق امامك حقنده وحین التزامنده تحت ولایتنده
بولنانلرك حقلرنده ظاهر اولور وقوم آخرین الحالة هذه قبول اسلامله تحت ولایت امامده داخلین ایسه‌لر دخی
حین التزام امامده تحت ولایت امامده داخلین دکللر ایکن احراز ایله آنلره مالکین اولمشلردر پس قبول اسلام
ایلدکلرنده عبیدلری قیلنملری مالا کلامدر قال علیه السلام من اسلم علی مال فهو له واکر دخوللری امر امامله
واقع اولمیوب همان تجارتلری ایچون عسکر ایله برابر دخوللری رجالرندن حاصل اولمش ایسه بونلر حکم
فریق اولده داخل قیلنورلر زیرا دخوللرینه انجق منفعت نفسلری باعث اولمغله امامك امان مجردندن التزام

نصرتلری منبعث اولمادیغی کبی اذن مجردندن دخی منبعث اولماز غایة الامر دارالحربده بولنان مسلمین مستأمنین
اوزره واجبدر که آنلرك اموال‌لرندن برشیء اخذ ایله یاخود وجه آخر ایله حقلرنده جانب غدره ذاهب اولمیه‌لر
زیرا امان امامه آنلرنه وجهله وفا ایدرلرسه هر مسلم مستأمن دخی آنلره اول وجهله وفائی التزام اوفی ایلمشدر
اما دارالحربده بولنان اسیر مسلم بشقه‌در ومسلم مستأمن ایچون قتللری وبلارضاء اخذ ماللری حلال اولمدیغی کبی
قتل واخذ ایله اسیر مسلمه امری دخی استحلال اولنماز که فعل مأمور من وجه منزلهٔ فعل آمرده انزال اولنور
اما مسلم مستأمن قادر افتا بولنمغله اسیر مسلم ینه حقنده قوم مذکورینی وسائر اهل حربی قتل ایلمك وبلارضاء ماللرینی
اخذ ایلمك حلالمیدر دیو استفتا ایلسه اکا حلالدر دیو افتاسی جائز وسزا کوریلور زیرا افتاسی معنای امری
حاوی اولمیوب انجق بیان حکم شرعی محتویدر ومسلم عقد امانله بیان حکم شرعدن امتناعی التزام ایلدیکی
نمایاندر کورمزمیسنکه محرم ایچون قتل صید وغیر محرمه قتل صید ایله امری حلال دکل ایکن فقیه بولنمغله
غیر محرم بکا قتل صید حلالمیدر دیو علی وجه الاستفتا سؤال ایلدکده حل ایله افتاسی استحلال اولنور ایشته
نظیر مرقومدن افتاسی عین امر اولمدیغی معلومیمز اولدی واکر اهل حربدن برقوم منعهٔ مسلمینه بهرسنه خراج معلوم
ویروب مسلمین دخی آنلرك اوزرلرینه احکام اسلامی اجرا ایتمك وآنلری اعدالرندن حفظ وحمایت ایتمك اوزره
سنین معدوده‌ده عقد موادعه‌یه دخول اولوب بعده اهل حربدن قوم آخرین آنلرك اوزرلرینه استیلا ونسا
وذراریلرینی سبی واحراز دنصکره مسلمین اول اسیرلری یدلرندن استخلاصله سرافراز اولسه‌لر نظر اولنور اکر
استخلاصلری مدت موادعه اثناسنده ایسه جمله‌سی کما فی السابق احرار قیلنورلر واکر مدت موادعه‌دنصکره
ایسه فیء مسلمینه برقرار قیلنورلر زیرا مسلمین نصرتلرینی انجق مدت موادعه‌ده التزام ایدوب بعد المدة التزام
ایتمکله اوزرلرینه انجق وفاء ملتزملری الزام اولنور کذلك قوم آخرین امواللری اوزره استیلادنصکره
مسلمین استخلاصله استعلا ایلسه‌لر ینه نظر اولنور اکر استخلاصلری مدت موادعه دنصکره واقع اولمش ایسه
آندن برشیء اوزرلرینه رد ایلمك جائز وواسع کوریلمز واکر مدت موادعه اثناسنده ایسه حکم اموال اهل
ذمت اوزره قبل القسمة بلاشیء وبعد القسمة دیلرلرسه قیمتلریله اخذلرینه رخصت ویریلور لکن ذکر اولنان
قوم آخرین کرك مدت موادعه‌ده وکرك بعد المدة قبول اسلام ایلسه‌لر اموال وذراریلرندن
برشیء رد ایلمك اوزرلرینه الزام اولنماز زیرا اول قوم آخرین حین موادعه‌ده تحت ولایت امامده ثابت
اولمقلرندن امامك موادعه ایله التزام ایلدیکی حکم امان حقلرنده متثبت اولمامشدر بوندنصکره بیلمك
کرکدر که مسائل مذکوره‌دن هر قنقیسنده موادعه‌یله مدت موادعه‌ده قوم آخرین قتال ایدوب امام دخی
نصرتلرندن عاجز اولدقده خراج مشروطدن برشیء اخذی جائز کوریلمز ومقدما اخذ وتحصیل ایتمش اولسه
کرکدرکه اوزرلرینه ردینی تعجیل ایلیه مکرکه نفوس واموال‌لرینی مدت موادعه‌ده ایادی اعدادن تخلیصه
مسارعت ایلیه بوصورتده دخی قبل الاستخلاص قوم آخرین قبول اسلام ایلسه‌لر ینه امام اوزره موادعه‌یندن
عدم اخذی وبعد الاخذ رد مأخوذی الزام اولنور زیرا اخذ خراج انجق نصرت اوزره مترتب ایکن امام حسا
یاخود حکما نصرتلرندن عاجز اولدقده عدم اخذی وبعد الاخذ رد مأخوذی واجب اولور والله اعلم

مطلب الآمر یعد مباشرا فی فعل
المأمور والمفتی لا یعد مباشرا فی
فعل المستفتی

* باب بیان الوقت الذی یتمکن المستأمن فیه من الرجوع الی اهله والوقت الذی لا یتمکن فیه من الرجوع *

یعنی دار اسلامده بولنان مستأمنك دارالحربه رجوعی ممکن اولوب اولمیان اوقاتی بیانده باب مرصوص البنیاندر
بوندن اقدم باب من نکاح اهل الحرب اثناسنده عورت حکم اقامتده زوجنه تابعه اولوب زوج عورتنه تابع اولمامغله
مستأمنه دار عزده مسلم یاذمی یی تزوج ایلدکده ذمیه قیلنوب دارالحربه رجوعی ممنوع اولور اما مستأمن ذمیه یی
تزوج ایلدکده ذمی قیلنمایوب دیلرسه دارالحربه راجع اولور دیو ذکر وانبا ایلدیك فعلی هذا برحربی عورتیله
برابر امانله دار عزه دخول وقبول ذمت ایلسه عورتیچون رجوع دارالحربه رخصت ویریلمز کذلك اول عورت
اهل کتابدن ایکن حربی مرقوم قبول اسلام ایلسه ینه عورت رجوع دارالحربه اقدام ایده‌مز که کتابیه اولمغله
بعد اسلام الزوج نکاحلری مستدامدر اما عورت مجوسیه ایکن اسلام حربی بشقه‌درکه اولبابده نکاحلری
غیر مستدامدر وبوصورتده تفریق میانلری اوچ حیضنك انقضاسی ایله یاخود عورت دار اسلامده بولنمغله
اوزرینه عرض اسلامدن صکره امتناع وابایسی ایله واقع اولور وبعد التفریق عورتك ایچون رجوع دارالحربه
مساعده‌مز جائز وواسع کوریلور وتفریق میانلری امتناع اسلامدن بشقه اوچ حیضنك انقضاسی ایله ممکن
اولمقدن دخی عورت مزبوره اسلام زوجله ذمیه اولدیغی مثبت اولور که اسلام زوجله ذمیه اولمش اولیدی

حكملری ایکیسی بردن من اول الامر مجوسی ذمی اولملری حکمنه راجع اولمغله اولبابده انقضاء حیضاتی هیچ نافع اولمیوب فرقتلری انجق امتناع اسلامله بعد قضاء القاضی واقع اولور ایدی وعلی هذا برمستأمن دار عزده برمستأمنه یی تزوج ایدوب صکره زوج قبول ذمت ایلسه زوجه دخی ذمیه قیلنور زیرا دار اسلامده مباشرت قیلدقلری نکاحلری دار الحربده مباشرت قیلدقلری نکاحلرندن ادنی دکل ایکن نکاح دار الحربده بیان مشروح اوزره ذمیه قیلندقدن صکره نکاح دار اسلامده ذمیه قیلنمق بطریق الاولی در کذلك احد الزوجین امانله دار عزه داخل اولدقدن صکره زوج آخر دخی امانه دخولده تبعا قبله اکا تابع اولسه یته ذمت زوج ذمت زوجه یی مستتبع اولور که دارلری حکما متباین اولمدیغندن قیام نکاحلری مبنیدر واحد همانك قبل الاخر امانله دخولی تفریعات سابقهٔ البیانده معا دخوللریله سیاندر لکن مسائل مرقومده قبول اسلام ایلین انجق عورت ایسه زوج ایچون رجوع دار الحربده رخصت و یریلور بو صورتده عورت مطالبهٔ صداق ایدرسه نظر اولنور اکر زوجی دار اسلامده واقع اولمش ایسه عورت ایچون استیفاء مهر ایدنجیه دك رجوعدن منعی جائز ومتسعدر واکر دار الحربده واقع اولمش ایسه رجوعدن منعی ممتنعدر وذکر اولنان معنی شول اصل معروف اوزره مبنی درکه مستأمن دار الحربده واقع اولان معامله سببنك موجبیله مطالب اولمیوب انجق دار اسلامده واقع اولان معامله سببنك موجبیله مطالب ومحاسبدر پس وجوب صداق عقد نکاحله اولدیغی معین اولمغله اصل عقد دار الحربده واقع اولدقده عورت ایچون دار اسلامده مطالبهٔ موجبی غیر ممکندر که زوجی علی حاله مستأمندر ودار اسلامده واقع اولدقده مطالبهٔ موجبی ولاجل التحصیل دار اسلامده حبسی ممکندر که حین عقدده تحت ولایت امامده بولندیغی متیقندر واکر زوجین حربیین دار اسلامه کلدکلرنده زوج قبول ذمت یاخود زوجه سی کتابیه ایکن قبول اسلام ایدوب زوجه دخی اصل نکاحی انکار ایله اظهار خصام ایتمکله زوج اصل نکاحی یاخود ورثك نکاحی دار الحربده اقرارینی مسلمین یا اهل ذمتله ارادهٔ اثبات ایلسه کرکدر که قاضی اثباتنه اصغا والتفات ایلیه زیرا عورت باعتبار الظاهر مستأمنه ایکن نکاحی منکره وقول دخی قول منکردر اکر چه باعتبار النکاح ذمیه اوله جقدر لکن بینهٔ مرقومه مستأمنه اوزره دار الحربده بولنان معامله ایله قائمه در وقاضی ایچون بو مثللو بینه یی قبول غیر مقبولدر سؤال اولنورسه که خصوص معهوده شهادت شهود عورت تحت مسلم یا تحت ذمیده بولنمغله ذمیه اولدیغی اوزره اقامت اولندیغی مشهود ایکن قبول قاضی نه وجهله مردود قیلنور جوابده دیرز که حکم ذمیت انجق اصل مشهود به اولان حکم نکاحك ثبوتی ایله ضمنا ثابت اوله جقدر و بینهٔ مرقومه اصل نکاحله قضایه حجت اولمدیغی بیانمزدن متثبت اولمشدر وثبوت حکم ضمنی تابع ثبوت حکم اصلیدر نظیری شول مشتری امه در که بایع اوزره بو امه فلان غائبك منکوحه سیدر دیو ادعا واول امه یی عیب نکاحله بایع اوزره ردایله قاضی حکم ایتمك ایچون استماع بینه سنی استدعا قیله بونده دخی معنای مشروح اوزره قاضی قبل حضور الزوج اصل نکاح اوزره استماع بینه یه قادر اولمامغله ضمنا ثابت اوله جق عیبله رد اوزره دخی استماعه مقتدر اولماز اما مسئلهٔ مزبوره ده نکاحی دار اسلامده اقراری اوزره اقامت بینه یی التزام ایدرسه کرکدر که قاضی بینه سنی قبول وعورتی رجوع دار الحربدن منعه اهتمام ایلیه زیرا شهادتلری دار اسلامده اقراری اوزره قائم اولمغله اقراری حضور قاضی ده واقع اولمش کبی قبولی لازم اولور سؤال اولنورسه که بینهٔ مزبوره دخی قبول اولنمامق لازم ایدیکه نکاحك سبب ملزمی عقد در بو قسمه اقرار دکلدر وعقد دخی انجق دار الحربده واقع اولمشدر نظیری اولدرکه برمسلم عورت مزبوره اوزره دار الحربده واقع اولان معامله ایله ادعاء دین ایدوب اول معامله یی دار اسلامده اقراری اوزره اقامت بینه ایلیه قاضی بو بینه یی قبول ایتدیکی کبی بینهٔ مرقومه یی دخی قبولی مقبول اولماز جوابده دیرز که فرق مسئلتین ظاهر درکه ما نحن فیه اولان نکاح بین الزوجین امر مستدامدر واستدامته متعلق شیئا فشیئا واجب اولان نفقه کبی نیجه احکام وار در پس نکاحی دار اسلامده اقراری بعض احکامده ابتداء معامله منزلنده استقرار ایدر اما حکم مداینه بشقه در کورمز میسنکه عورت مزبوره دار اسلامده زوج آخری تزوج ایلدکدن صکره زوج اولی مخاصمه یه قیامله بو عورت بو زوج آخری تزوجندن اقدم دار اسلامده نکاحیمزی اقرار ایلدی دیو اقامت بینه یه اقدام ایلسه قاضی بینه سنی استماع ایدوب آنی زوج ثانی دن تفریقه اهتمام ایلمزمی بینه کورمزمیسنکه عورت مزبوره دار الحربده واقع نکاحلری احکامندن اولان نفقه سی خصوصنده دعوایه قیام یاخود بنی ثلثا تطلیق ایلدی دیو اظهار خصام ایدوب بومدعالری اوزره اقامت بینه سین التزام ایلسه قاضی اوزره قبول بینه سی الزام ولازمی بلکه مسائل مذکوره نك مجموعنده فرق مزبورده قریبا ذکر ایلدیکمز معنای فقهی متبین اولمغله قبول

مطلب ادعى المشتري ان هذه الامة منكوحة لفلان الغائب

بینه سنه قائل اولمق امر متعیندر مؤلف عدالت کیش صانه الله تعالی عن کل تشویش دیر که برمستأمن دار عزده تطویل اقامت ایلدکده کرکدر که امام المسلمین اکا امر خروجله تقدم وخروجی ایچون تعیین وقتنه مبادرت ایدوب انجق تعیین وقت قصیر ایله اضرارینه مؤدی اوله جق وجه اوزره القاریله ایصال خسارت ایلمیه زیرا امام ناظر جانبین اولمغله نظرا للمسلمین اول مستأمنی بلا اخراج طول اقامتدن منعی لازم اولدیغی کبی نظرا للمستأمن توقیت خروجنده القاء خسارتدن امتناعی دخی امر مهمدر واکر برمستأمن اراضی خراج یاخود اراضی عشردن برارضی اشترا وزرع ایدوب خراج وعشری اوزرینه واجب اولسه کرکدر که امام آندن هم ارضك خراج وعشرینی وهم خراج رأسنی اخذ ایتمکی مستوجب اوله وقول مذکور اصل محمد رحمه الله تعالی اوزره بنا قیلنمشدر که عند محمد رحمه الله تعالی برکافر ارض عشریه یی اشترا قیلدقده ارض مرقومه خراجیه یه منقلب اولمیوب بلکه علی حالها ارض عشریه اولمق اوزره ابقا اولنور وبعض اصحابمز رحمهم الله تعالی ظن ایلدیلرکه مستأمن مجرد شراء ارض خراجیه یه مباشرتله اهل ذمتده داخل قیلنور که شراء مرقومدن بطریق الدلالة التزام خراجه رضاسی حاصل اولور لکن ظن مذکور غیر صحیحدر که التزام خراجله ذمی قیلنمق ارث وشراده متساویدر حال آنکه میراث آنك ملکنه بلا صنع خواه ناخواه دخل اولور پس شراده دخی مجرد مباشرتی ذمی قیلنماغه باعث اولماز انجق ذمی قیلنمق ارضنی زرعله یاخود انقضاء مدت زراعتله قدرت زرعی ظهور ایتمکله حادث اولور حتی مستأمن ارض خراجیه یی اشترا ایدوب هنوز قدرت زراعتی ظاهر اولمامش اولسه رجوع دار الحربه قادر اولور بو بابده معنای فقهی اولدرکه خراج رأس خراج ارضه تابع حکمنده در زیرا بر بلده عنوة فتح اولندقدنصکره اهالیسنی اهل ذمت قیلمق بابنده امام ایچون ثابت اولان ولایت من انجق تحصیل منفعت خراج ارض ایچوندر بو قسمه تحصیل منفعت خراج رأس ایچون دکلدرکه ذمیدن خراج رأسی موت واسلامی ایله ساقط اولمغله غیر مستدام وخراج ارض بقاء ارضله برقرار وبردوامدر پس تقریر محرردن خراج ارض اصل اولوب خراج رأسك ثبوتی آنك ثبوتنه تابع اولمغله مستأمن اوزره لزوم خراج ارض لزوم خراج رأسی مستتبع ایدوکی عندمزده مقرر اولمشدر بینه اصحابمزدن بعض سابق الذکر دیرکه برمستأمن برارضی استیجار وزرع ایدنجیه دك اقامت ایتمکله آندن خراج ارض اخذ اولندقده بینه اهل ذمتده داخل قیلنور لکن بو قولی دخی غلط بیندرکه خراج ارض مستأجر اوزره واجب اولمیوب انجق موجر اوزره واجب اوله جغی متبیندر مگر که مرادی حاصل ارضدن جزء اولوب منزلهٔ عشره نازل اولان خراج مقاسمه اوله زیرا خراج مقاسمه عند محمد رحمه الله تعالی عشر کبی مستأجر اوزره واجب اولور اما خراج وظیفه شول دراهم معینه درکه ارض ایله انتفاعه قادر اولمق اعتباریله موجر اوزره لازم ومترتب اولور بینه بعض مومی الیه دیرکه مستأمن برارض عشریه یی استیجار ایدوب آنی زرع ایدنجیه دك اقامت ایتمکله آندن عشری اخذ اولندقده بینه اهل ذمتده داخل قیلنور لکن بو قولی مستقیمدرکه عند محمد رحمه الله تعالی عشر انجق مستأجر اوزره لازم اولور وعشر وخراجدن هر بری مؤنت ارض نامیه اولمغله مستأمن اوزره خراج ارض لازم اولدقده ذمی قیلندیغی کبی عشر لازم اولدقده دخی ذمی قیلنمغله حکم ایدرز واکر برحربی اهل حربدن عبد اولنان رقیقلریله معا امانله دخول ایتدکدنصکره رقیقلری اسلامی قبول ایلسه لر کرکدر که آنلری مسلمینه بیع اوزره اجبار اولنوب دار الحربه اعاده لرینه تمکین واقدار اولنمیه زیرا بو بابده مستأمن مرقومك حالی حال ذمیدن اقوی اولمامغله ذمی عبد مسلمی بیع اوزره اجبار اولندقده مستأمن مرقوم اجبار اولنمق بطریق الاولیدر لکن مستأمن مرقوم اسلام رقیقلری ایله ذمی اولمق لازم دکلدرکه زوج حکم اقامتده زوجه سنه تابع اولمدیغی کبی مالك دخی مملوکنه تابع وملازم دکلدر واکر عبید مرقومین دخول اسلامه راغب اولمیوب انجق قبول ذمته طالب اولسه لر مساعدهٔ مراملری جائز ومناسب کوریلمز اما حکم مرأه بشقه درکه بدون الزوج ذمت مسلمینده دخولی معتبر ومقبول کوریلور اکرچه عبد ومرأه نك اهل ذمتده دخوللرنده مسلمین ایچون حصول منفعت خراجلری غیر مأمولدرکه عبد اوزره وضع جزیه شرعا معقول اولمدیغی کبی مرأه اوزره دخی غیر معقولدر لکن فرقلری اولدرکه مرأه حره اولوب مباشرت عقودده مستقله اولمغله عقد ذمته مباشرتی صحیح اولور اما عبد انجق مملوك اولوب شرعا برشیئه قادر اولمامغله عقد ذمته مباشرتی تصحیح اولنماز که عقد ذمت طالب ذمتله مسلمینك رضالرینه مستندر عبد ایسه شرعا اعتبار رضاده غیر مستبددر واکر برحربی عورتی ایله وصغار وکبار اولادلری ایله دار عزه امانله دخولدنصکره احد الزوجین دین اسلامی قبول ایلسه صغار اولادلری اول مسلمه تبعا حکم اسلامه موصول قیلنورلر اما کبار

مطلب اذا طال المستأمن مكثه في دارنا يتقدم اليه الامام

مطلب اذا اشترى المستأمن ارضا خراجية

مطلب خراج الرأس تابع لخراج الارض

مطلب حكم خراج الوظيفة والمقاسمة

مطلب الخراج يجب على الموجر لا المستأجر

مطلب لا جزية على عبيد اهل الذمة

اولادلری ذکور واناث حکما مسلمین اولمدقلرندن دارالحربه رخصت رجوعله سالمین اولورلر زیرا معنای تبعیت
بلوغ عقلاله بالغ نهایت اولمغله والدین دخول دارالحربدن اقارب سائره‌لرین منعه قادر اولمدقلری کبی اولاد بالغلرینی
دخی منعه مقتدر دکللردر واکر مسئلهٔ مفروضه‌ده احدالابوین قبول ذمت ایلسه بیله صغار اولادلری حکم ذمتده
اکا متابعت ایدرلر زیرا عقد ذمت معاملاته راجع اولان امورده التزام احکام اسلامدن عبارت و بومثللو
احکامده ولد صغیر تابع خیر الابوین قیلمق مقتضای شرع یعتدر کورمزمیسکه زوج و زوجه مجوسیین ایکن
احدهما نصرانیته انتقال ایلسه ولد صغیرلری اکا تبعا نصرانی اولوب اکل ذبیحه‌سی استحلال اولنور کذلك
احدهما قبول ذمت ایلدکده بیله صغیر حکم ذمتده اکا متابعت ایدر وقول محررده قبول ذمت ایلین زوج یاخود
زوجه اولمق برابردر کورمزمیسکه زوج و زوجه مسلمین ایکن زوج مرتد اولوب ولد صغیری ایله معا دارالحربه ملتحق
اولدقده صکره مسلمین ایچون صغیر مزبورك سبی متفق اولسه عنانمهدن اعتبار اولنمایوب بلکه والده‌سنه تبعا
اهل دار بمزدن واحرار دن قیلنور پس مسئلهٔ ذمت دخی بو اساس اوزره بنا وقیاس اولنور واکر اهل حربدن
بر طفل صغیری قرنداشی یاخود عمیسی امانله دار اسلامه ادخالدن صکره اول اخ یاخود عم قبول ذمت یاخود
قبول اسلامله کسب اقبال ایلسه صغیر مرقوم حکم سالف التحریرده اکا تابع قیلنمایوب بلکه بلوغنه دك دار اسلامده
تأخیر اولنور و بعد البلوغ دیلرسه دار الحربه راجع و دیلرسه اسلام و ذمتدن برینی قبولله ممنوع اولور زیرا عقد ذمت
معاملاته راجع اولان امورده اسلامدن خلف واقع اولمغله صغیر حکم اسلامده اخ وعمنه تابع اولمدیغی کبی حکم
ذمتده دخی تابع اولماز وفرض مذکور اوزره دخولی دخی امانله واقع اولمق اهل دار بمزدن قیلنماغه مانع اولمغله
تبعا للدار دخی حکم اسلامده ادخالی ممتنع اولور اما ابوینندن هیچ بری یاننده بولنمیوب سبی اولنان صغیرك حکمی
بشقه‌در لکن صورت مفروضه‌ده آنی اخراج ایلین هرکیم ایسه مسلمینه التجارله بکا امان ویر یکز بن وشو غلام
سزلر ایچون ذمت اولمامز شرطی اوزره دیو عرض رجا ایتمکله مسلمین دخی اعطاء امانله مساعده مرتجی
ایلسه‌لر بو صورتده ایکیسی بردن اهل ذمتده یاز جاقیلنورلر زیرا صغیری دار الحربدن امانله اخراج ایلین
شخص ایچون ولایت حفظی درکار اولمغله اوزرینه ولایت عقد ذمتی دخی درکاردرکه عقد ذمت صغیر ایچون
قبول هبه وقبض موهوب کبی محض منفعت ایدوکی آشکاردر واکر بر صغیرك اب الاب اولان جدی امانله
دار بمزه ادخالدن صکره جد مزبور قبول اسلام یاخود ذمتله کسب اقبال ایلسه جواب مسئله اخ وعمده
سبقت ایلین وجه اوزره تحقیق اولنوب اولبابده اب الصغیر حی ومیت اولمق بینلری فصل وتفریق اولنماز
و بوقول لازم الاعتنا ظاهر اصولده ذکر اولنان صغیر اسلام جد ایله مسلم اولمامق اصلی اوزره ابتنا اولنمشدر لکن
علی روایهٔ الحسن بن زیاد عن ابی حنیفهٔ رحمةالله تعالی علیهم صغیر اسلام اب ایله مسلم قیلندیغی کبی اسلام جد ایله
دخی مسلم قیلنور وانما یفارق الجد الاب فی ظاهر الروایة فی اربعة احکام حکم الاسلام وحکم صدقة الفطر
وحکم الوصیة لاقرباء فلان وحکم جر الولاء وفی روایة الحسن الجد کالاب فی الفصول کلها یعنی ظاهر روایتده
اب الاب اولان جد اب ایله اکثر احکامده موافق ایکن احکام اربعه‌ده مفارقدر بری حکم اسلامدرکه آنفا
شرح واعلام اولندی و بری حکم صدقهٔ فطردرکه اب حیاتده اولوب معسر بولندقده صغیرك اداء صدقهٔ
فطری اب الاب اوزره واجب اولمدیغی باتفاق الروایات وحیاتده بولنمادقده بالنظر الی ظاهر الروایة متقرردر
و بری حکم الوصیة للاقارب درکه برکسنه مثلا ثلث مالنی فلانك اقربا سنه وصیت ایلدکده لفظ اقربا فلانك مذکورك
باباسنه شامل اولیوب اب الاب اولان جدینه متناول اولور و بری حکم جر ولادرکه مثلا بر جاریهٔ معتقه باباسی عبد
مملوك اولان عبد مملوکك نکاحنده ایکن حاصل اولان ولدی عتق ام ایله عتیق اولوب ولاسی موالی ام ایچون
ثابت اولور لکن ولدك باباسی اعتاق اولندقده ولدینك ولاسی کندو موالیسنه جر ایدر اما ولدك جدی باباسنك
عتقندن اقدم اعتاق اولندقده ولدك ولاسی کندو موالیسنه جر ایده مز اما علی روایهٔ الحسن رحمه الله تعالی
اب الاب اولان جد احکام مذکوره‌ده دخی اب منزلنده عداولنور مترجم فقیردرکه بو محلده عبارهٔ کتاب غاث
ایجاز اوزره اکتتاب اولنمغله تفصیل اجمالیسی کتب فقهیه‌دن انتخاب اولنوب ترجمه مزده بعض اطناب
واسهاب ارتکاب اولندی اولبابده بو کینه بنی معذور بلکه مشکور بیوز مق وابستهٔ مکارم اولی الالبابدر انتهی
و بو بابده قول صحیح الحق ظاهر روایتده ذکر وتصریح اولنانادرکه صغیر جد اباسینك اسلامی ایله مسلم اولمدی
جد اعلاسینك اسلامی ایله دخی مسلم اولور ایدی ومعنای مذکور هر کافر ایچون حکم ارتداد ایله قتل اولنمغی
مستلزم اولور ایدیکه جمیع انسان مسلم وکافر اولاد آدم ونوح علیهما الصلوة والسلامدن اولدقلری ظاهر

وباهر

مطلب الولد یتبع خیر الابوین دینا واسلاما

مطلب الصغیر لایتبع اخاه او عمه فی الاسلام والذمة

مطلب الصغیر لایصیر مسلما باسلام جده الاب فی روایة الحسن

وباهردر واللازم باطل وکذا الملزوم واکر بر صغیرك جدی دار اسلامده قبول اسلام ایلدکدن صکره
اول صغیری احد الابوینی یاخود قرنداشی امانله ادخال دار اسلامه اقدام ایلسه بیله اول صغیری دار الحربه اعادهٔیه
قادر اولور وجد مسلم آنی اعادهٔدن منعه مقتدر اولماز زیرا بین الجد والصغیر مخالفت دین واقع اولدیغندن وجودی
حکم عدمده اولوب صغیر اوزره ولایتی مرتفع اولمغله ابوینندن بشقه قرنداشی ایچون دخی دار اسلامه ادخالی کبی
اعادهٔسی جائز و منسعدر واکر صغیر مزبور جد مسلمی ایله دار اسلامده بولنوب باباسی دخی حیاتده ایکن دار الحربدن
قرنداشی ظاهر اولسه اخذ واعادهٔسنه قادر اولماز مؤلف وجازت نهادلك بو کلامندن مرادی باباسی حیاتده و دار بمزده
مستأمن ایکن دیمکدر زیرا فرض مذکور اوزره باباسی حاضر ایکن قرنداشینك عدم ولایتی ظاهردر کذلك صغیرك
قرنداشی حیاتده ودار بمزده مستأمن ایکن عمیسی ظاهر اولسه بیله اخذ واعادهٔسنه قادر اولماز که قرنداشی
وار ایکن عم حکم ولایتده اجنبی ایله همدمدر واکر باباسی حیاتده ومستأمن ایکن یاخود باباسی هالك لکن قرنداشی
حیاتده ومستأمن ایکن دار الحربدن اناسی ظاهر اولسه نظر اولنور اکر صغیر مزبور ذکوردن اولوب هنوز
اناسندن غیر مستغنی ایسه اخذ واعادهٔسنه قادره اولور که فرض مرقوم اوزره آناسی حضانه‌سنه احق ایکن
دار الحربه اعادهٔ ایتمدکجه عهدهٔ حضانه‌دن خروجه غیر مقتدره‌در کذلك اناثدن اولوب هنوز حد حیضه
غیر بالغه ایسه بیله اناسی حضانه‌سنه احق اولمغله اخذ واعادهٔسنه قادره‌در واکر صغیر مزبور ذکوردن اولوب
اناسندن مستغنی ایسه اناسی اخذ واعادهٔسنه غیر قادره‌درکه اولبابده باباسندن بشقه بابانك هلاکندن صکره قرنداشینك
دخی اخذینه احقیتی ظاهره‌در زیرا حق ذکورده مدت حضانه براسه اکل وشربه کسب قدرت ایتدکده
رسیدهٔ نهایت اولور کذلك اناثدن اولوب حد حیضه بالغه اولدقده بیله اناسی اخذ واعادهٔسنه غیر قادره‌درکه
بو تقدیر اوزره کندو رأیته احاله اولنوب دیلرسه دار الحربه رجوع ودیلرسه قبول ذمت ایتمکه رخصتی
ظاهره‌در واکر مسائل مذکوره‌ده آناسی بعد مفارقة الاب زوج آخری تزوج ایتمش ایسه ولد صغیرده
حق اخذ واعادهٔسی باطل اولور که حق اخذی حق حضانه اوزره مبنی واول دخی بعد التزوج زائل اولور
لکن اناسی قبول اسلام یاخود ذمت ایتمش اولسه ولد صغیرینی دار الحربه اعادهٔده اقاربندن هیچ برینه
رخصت ویریلمز ومعنای محررده اناسی ذات زوج اولوب اولمامق برابردرکه صغیر مرقوم آناسنه تبعا مسلم یا ذمی
اولدقدنصکره ذات زوج اولمغله حق حضانه‌سی زائل اولسه دخی معنای تبعیت منقطع اولمیه جغی مقرردر
نظیری اولدرکه مسلمین بر صغیری ابوینی ایله معا سبی ایلدکدن صکره احد الابوین قبول اسلام ایلسه البته
صغیر اکا تبعا مسلم قیلنور لکن اول حینده قبول اسلام ایلین مملوك بولنسه امور صغیردن هیچ نسنه‌ده تصرف
اکا مسلم قیلنماز پس ذات زوج اولان آناسی دخی حکم مشروحده داخلدرکه اسلامنده ولدینی مستتبعه واموردنده
غیر مداخله‌در واکر اهل حربدن بر طائفه امانله دار بمزه قادم اولدقلرندنصکره اهل حربدن دارلرینك غیری
محارب مسلمین اولان دار اخرایه خروج والتحاقه عازم اولسه‌لر آنلری خروجدن مرقومدن منع ایلمك مسلمین اوزره
لازم اولور زیرا مسلمین اعطاء امانله انجق ترك تعرضلرینی ورجوع دارلرینه رخصتلرینی التزام ایتمش اولمغله
بومثللو اضرار مسلمینه باعث اولان اموردن منعه حق اقدامدری واردر کورمزمیسکه اهل حرب دارلرندن
بعض اسلحه‌لرین دار بمزه ادخالدنصکره اکرچه اول اسلحه‌لرین بیله دارلرینه اعاده‌لرندن منع اولنمازلر اما بیع ایچون
بشقه دار الحربه ایصالدن البته ردع اولنورلر پس طائفهٔ مقاتله دخی بویله‌در بلکه دخی اولی‌درکه مقاتل معنای
ضررده آلت قتالدن اقوی‌در بو بابده معنای فقهی اولدرکه اسلحه‌نك بعض انواعی کاهیجه دیار حربدن برنده
کثیر وبرنده قلیل بولنمغله برندن برینه نقل اولنوب ایکیسنده دخی کثرت اوزره موجود اولدقده ایکیسنده دخی
قتال مسلمین اوزره قوت عظیمه پیدا اولور که آنده بولنان ضرر عظیم مجموع عقلایه هویدادر اما آنی کتوردکلری
داره اعاده‌لری بشقه‌در اما اهل حربدن انجق برایکی کسنه قصد تجارتله دار الحرب اخرایه ارادهٔ دخول ایلسه‌لر
مساعدهٔ مراملری جائز وغیر مدخولدرکه بو مقدار ایله اول دارك قتال مسلمین اوزره قوتلری حد ازدیاده موصول
اولماز اما اهل منعه اولدقلرنده حکم مسئله بشقه‌درکه البته منع اولنورلر واکر بر مستأمن دار بمزده قبول اسلام
ایلسه آنك اسلامی ایله دار الحربده بولنان اولاد صغاری مسلم قیلنمازلر که تباین دارینله بینلرنده حکم عصمت
منقطع ومنعدمدر لکن صغار مرقومینی عمیلری امانله دار بمزه ادخال ایلسه بو صورتده حکم اسلامده داخل
قیلنورلر که دار بمزده اب مثللری وارایکن امانله دار بمزده حاصل اولملریله حکملری همان بونلر دار بمزده ایکن
بابالری قبول اسلام ایلمش منزلنه نازل اولور ووجه مشروح اوزره صبیان مرقومینده حکم اسلام ظاهر

اولدقدن صكره آنلری دار حربه ادخال ایلین عبیدلری اعادهٔ دارالحربه قادراولهمزكه مسلمیندن واهلی دار حربدن اولدقلری معلوم اولدقدنصكره آنلری ادخال ایلین شخصك اوزرلرینه ولایتی معدوم اولمشدر لكن مسئلهٔ مرقومه‌ده بابالری دار حربده فوت اولدقدنصكره عبیدلری مثلا زیارت قبری ایچون آنلری دار حربه ادخال ایتمش اولسه بوصورتده دارالحربه اعاده‌لرینه قادر اولور كه حین دخوللرنده بابالری وفات ایتمش اولمغله اكا تبعا حكم اسلاملری ظاهر اولمامشدر سؤال اولنورسه كه والدین مسلمیندن بری دار حربده فوت اولدقدنصكره والد آخر مرتد اولوب ولد صغیری ایله برابر دار حربدن دارالحربه ملتحق اولوب بعده مسلمین اول صغیری سبی ایلدكلرنده غنائمه ایصالی اولنمایوب بلكه دار حربده فوت اولان والدینه تبعا مسلمینده واهل دار حربده ادخال اولنمازمی ایدی پس معاملهٔ مرقومه مانحن فیهده نیچون استعمال اولنمادی جواب ایدرزكه مسئلهٔ مذكوره‌ده قبل موت احد الوالدین اكا تبعا اسلام صغیر ایله حكم اولنمش اولمغله حكم مذكور موتدنصكره ابقا اولنور ومانحن فیهده قبل موت احد الوالدین اكا تبعا اسلام صغیر ایله حكم اولنمش اولمدیغندن بعد الموت اكا تبعا صغیر اوزره ابتداء حكم اسلام اثبات والقا اولنمازكه برشیئك حقیقتی متصور اولمدقجه حكمیسی مقدر ومقرر قیلنمازواكرمسئلهٔ مرقومه‌ده صبیان مرقومینی اقربالرندن اولمیان شخص اجنبی علی طریق القهر والاستعباد دار اسلامه ادخال‌دنصكره شخص مزبور قبول ذمت ایلسه نظر اولنور اكر حین دخوللرنده بابالری دار حربده حی ومسلم ایسه حقنده تملكلری سالم ایسه‌ده بیعلری اوزره اجباری لازم اولوركه احراز ایله آنلره مالك اولدقدنصكره بابالرینه تبعا مسلمین اولملریله ذمی آنلری بیع اوزره اجبار اولنمق الزم لوازمدر واكرمسلم اولان بابالری وفات ایتمش ایسه صبیان مرقومین حكم اسلام اوزره كسب ثبات ایتمدكلرندن بیعلری اوزره اجباره اهتمام والتفات اولنمازكذلك شخص مرقوم قبول ذمت ایتمیوب مجرد امانله قادم اولسه دخی ینه حكمی حكم متقدمدر غایة الامر بوصورتده شخص مرقوم اراده ایدرسه آنلری دارالحربه اعاده ایدر فعلی هذا برمستأمن دار حربده قبول ذمت ایلسه آنك دارالحربده بولنان ولدصغیری بیان مشروح اوزره اكا اسلامده متابعت ایتدیكی كبی ذمتده دخی متابعت ایلمز بوصورتده صغیر مرقومی عمیسی دار اسلامده حی وذمی اولان باباسنی زیارت ایچون اخراج ایلسه آنی یردخی دار الحربه اعاده وادراج ایده‌مزكه باباسینك قبول ذمتی هنكامنده یانده بولنمش منزلنه نازل اولمغله اكا تبعا حكم ذمتده داخل اولمشدر كورمزمیسنكه باباسی مجوسی ایكن دار حربده كتابی اولدقدنصكره صغیر مرقومی عمیسی دار حربده اخراج ایتمش اولسه باباسنه تبعا اهل كتابده ادراج اولنور پس مانحن فیهده دخی باباسنه تبعا اهل دار حربده كسب اندراج ایدر شارح الكتاب شرح الله تعالى صدره عند الحساب دیركه مؤلف مصیب الاجتهاد اشبو مسئلهٔ ذمی بعض نسخ كتابده وجه مشروح اوزره ذكر وایراد ایلدی امابعض نسخده دخی دیدیكی عم مزبور صغیر مذكوری اعادهٔ دارالحربه قادر وباباسی آنی اعاده‌دن منعه غیر مقتدردر زیرا معنای تبعیت انجق حكم دیننده معتبر وحكم اقامت دارده غیر معتبردركه حكم اقامتده مطمح نظر انجق صغیر اوزره ولایتی قائم ومقرر اولمقدر بناء علیه حین قبول ذمتده ولد صغیری یانده حاضر ایسه اوزرینه ولایتی قائم اولمغله اكا تبعا حكم ذمتده دخولی لازمدر اما صغیر دارالحربده بولنمش ایسه اوزرندن ولایتی زائل واول جهتله صغیردن اجنبی منزلنه نازل اولمغله صغیر اكا تبعا حكم ذمتده داخل قیلنمازكورمزمیسنكه صغیرك اناسی دار اسلامده قبول اسلام ایلدكدنصكره باباسی آنی دارالحربدن آناسنه امانله كتورمكه اقدام ایلسه آناسنه تبعا حكم اسلامده ودار اسلامده متمكن اولمغله باباسی ایچون دارالحربه اعاده‌سی ممكن اولمازاما آناسی قبول ذمت ایلدكدنصكره باباسی صغیری امانله كتورمكه همت ایلسه بوصورتده دارالحربه اعاده‌سنه رخصت ویریلور بوبابده معنای فقهی انجق بیان ایلدیكمز اصل مقرردركه معنای قیام ولایت تبعیت دارده معتبر وتبعیت دینده غیر معتبردر ینه مؤلف متقن الاجتهاد اثابه الله تعالى بمثوبات حق الجهاد دیركه اكر ابوین قبول ذمتله دار حربده دخول ایدوب صكره ولدصغیرلرینی عمیسی زیارت ابوینی ایچون ادخال ایلسه عم مذكور ایچون اعاده‌سنه رخصت مجال واردركه بیان مشروح اوزره ابوینك حین قبول ذمتلرنده صغیر اوزره ولایتلری زائل بولنمغله حق صغیرده منزلهٔ اجانبه نازل اولمشلردر واكر صغیر مرقوم كند وتفسندن تعبیره قادر اولوب ذمیین اولان ابوینی زیارت وعود ایچون امانله دار حربده وأسه ظاهر اولسه ینه رجوع دارالحربه مقتدر اولور اما ابوینی یاخود احد الابوینی مسلم اولمق بشقه‌دركه آنده البته اول مسلمه تبعا مسلم قیلنوب دار حربده اقامتی لازم كوریلور زیرا حكم تبعیت اسلامده تفسندن تعبیره قادر اولوب اولمیان صغیر البته متساوی الاقدامدر اكرچه بعض اصحابمز رحمهم الله تعالى بینلرینی تفریق ایدوب

تفسندن تعبیره قادر اولان صغیر ابوینه تبعا مسلم اولمازدیو دائرهٔ حكمی تضییق ایلدی لكن مؤلف مصیب التصحیح آنفا تفسندن تعبیره قادر اولان صغیر بالتبع مسلم قیلنوب رجوع دارالحربدن منع اولنور دیو نص وتصریح ایلدیكندن فرق مذكورك خطاسی ظاهر وصریح اولمشدر لكن صغیر مرقوم ذمیین اولان ابوینه التحاق ویانلرنده اقامت ایچون استیمان ایتمش اولسه بوبابده ذمی اوله جغی نمایاندركه كلامی ذمیین اولان ابوینی مثلاو اولمغه رضاسنی حاوی اولمغله وجه مذكور اوزره استیمانی ذمی اولمغیچون استیمانی ایله مساویدر وحكم مذكور انجق ابوینك ذمیین اولدقلرینه عالم اولدیغی تقدیر اوزره مقصوردركه حاللرینه عالم اولمدقده استیمان مشروحله ذمی قیلنمق لازم اولمازكه عالم اولمدقده ابوینی مثلاو اولمغه دلالت رضاسی منعدم اولور ینه مؤلف دقیق التحقیق اثابه الله تعالى من لطفه بكل جلیل ودقیق دیركه برحربی دارالحربده قبول اسلام ایلسه دارالحربده بولنان اولاد صغاری آنك اسلامی ایله مسلمین قیلنمغله كسب احترام ایدرلر بوندنصكره اول مسلم دار اسلامه كلوب صغار مرقومینی دارالحربده ابقا ایلسه ینه علی حالهم اسلام اوزره استبقا اولنورلركه حكم ثابت اوزره دلیل مبطل عارض اولمدقجه مثبت البقا قیلنور زیرا دلیل مثبته بقاء حكمده احتیاج اولمیوب انجق دلیل مثبتهٔ حكمك ابتداء اثباتی محتاجدر واكر حربی مرقوم قبول اسلام ایتمیوب انجق دارالحربدن امام المسلمینه ارسال پیامله بن مسلمین ایچون ذمت اولوب ینه دارالحربده اقامت وهرسال خراج رأسمی بعث ایلیه‌یم دیو نیازه اقدام ایتمش اولسه مساعدهٔ مرامی حق مسلمینده تجویز واتمام قیلنور وبوصورتده دخی حین عقد ذمتده ولد صغیری اوزره ولایتی قائم اولدیغندن اولدخی سلك ذمتده منتظم قیلنور بوندنصكره حربی مرقوم دار اسلامه كلوب ولدصغیرینی دارالحربده ابقا ایتكله حربی آخر اول صغیری قهر ایله یاخود بلا قهر اخذ والتقا وامانله دار اسلامه ادخال والقا ایلسه كركذر كیدندن نزع اولنوب باباسی احق اولمغله آنك یدینه دفع اولنه زیرا بیان مشروح اوزره بقاء حكم دلیل مبقی یه محتاج اولمیوب انجق ابطال حكم دلیل مبطله محتاج اولمغله صغیر مرقوم ذمی اولدقدنصكره نقض عهد ایتمدكجه حكم ذمتدن اخراج اولنماز ونقض عهدی غیر محقق ایكن ذمی قهر ایله تملك اولنمدیغی محقق اولمغله صغیر مرقومه قهر ایله وبلاقهر حر وجنده البته باباسی احق كوریلور واكر برحربی مستأمن دار حربده قبول اسلام یاخود دخول ذمت ایلدكدنصكره لمصلحة دارالحربه راجع وآنده بولنان اولاد صغاری ایله مجتمع اولوب بعده مسلمین اول داری فتحله استعلا ایلسه‌لر صغار مرقومین اوزره برفرد ایچون سبیل استیلا یوقدر زیرا بعد الاسلام والذمة دارالحربده مغیبت صغارده وجودی حین اسلام وذمتده معیتلرنده وجودی منزلنه نازلدركه قابل استدامت اولان امورده استدامت انشاء جدیده مماثلدر مؤلف حقایق بین اكرمه الله تعالى بكرمه المبین دیركه حربی مرقوم دار حربده قبول ذمت ایلدكدنصكره اهل داری مسلمینله موادعین اولوب اول دخی اولادلرین اخذ ایچون دارینه داخل اولدقده اهل داری ممانعین اولسه‌لر بوتقدیر اوزره دخوللرنده اولادلری اوزره ولایتی ثابت اولمادیغندن اكا تبعا ذمت معاهدین قیلنمازلر زیرا قوم موادعین اوزره احكام اسلام جاری دكل ایكن آنكله اولادلری میانلرینه حائل اولملری ثبوت ولایتنه مانع قوی اولمغله اولبابده دارینه دخولی عدم دخولنه مساویدر اما عدم حیلولتلری بشقه‌دركه آنفا ذكر اولندی نكته‌سی اولدركه دارالحرب دارا حكام اولمامغله آنده اخذ اولادنده قدرت حكمیه‌سی معتبر اولمیوب انجق قدرت حسیه‌سی معتبردر وقدرت حسیه دخی حیلولتلرنده منعدم وانجق عدم حیلولتلرنده متحقق ایكن مانحن فیهده حیلولتلری مفروض ومقدردر والله تعالى اعلم بالصواب

باب معاملة المسلم المستأمن مع اهل الحرب فی دار الحرب * یعنی دارالحربده مسلم مستأمنك اهل حربله معاملاتی احكامنده باب واجب الاستحكامدر اكر برمسلم مستأمن دارالحربده برحربیدن برعبدی ثمن معلومله اشترا یاخود اكا بیع ایدوب بعد التقابض اول دارك اهلی قبول اسلام یاخود دخول ذمت ایتدكلرندنصكره مشتری اول عبدك عیب قدیمنه تحصیل اطلاع ایلسه اول بابده قاضی كرك رد مبیعده وكرك بعض اسبابله ردی متعذر اولمغله نقصان عیبله رجوعده واقع اولان خصومتلرین بروجهله استماع ایلمز زیرا معاملهٔ مرقومه دارالحربده واقع اولان خدعه وتلبیسدن برخیانت وتدلیسدر والاسلام یجب ماقبله حدیث شریفی مدلولنجه قبول اسلام ماقبلنده واقع اولان خطیئاتی قطع واعدام ایلدیكی كبی قبول ذمت دخی بومثللو احكامده خلف اسلامدر انجق مسئلهٔ مرقومه‌ده بایع مسلم ایسه بطریق الدیانة ارضاء خصمی ایله بلا اجبار امر وافتا اولنور اما حربی ایسه اكا بروجهله تكلیف ارضا اولنماز نظیری اولدركه مسئلهٔ مرقومه‌ده احدهما آخردن مالنی بلا ارضاء اخذ ایدوب استهلاك ایتمش یاخود اتمش اوله یاخود احدهما مالنی آخره ایداع ایدوب اول دخی بذل وانفاق ایتمش اوله بوماده‌لرده قاضی خصومتلرینه اصغا ایتمیوب همان جنایت

مسلمدن واقع اولمش ایسه غدری انجق امان نفسنده روتما اولمغله بلا اجبار ارضاء خصمی ایله امر وافتا اولنور اما حربیدن واقع اولمش ایسه حین اکتساب اسباب جنایتده ملتزم بحکم اسلام اولمدیغندن اوزرینه هیچ نسنه الزام اولنماز وعلی هذا ذکر اولنان مسلم وحربی دارالحربده برعبدی برجاریه ایله تبایع وتقابض ایتدکلرندن صکره اول حربی قبول اسلام ایدوب بعده احد المملوکین حر مسلم اولدیغنه اقامت بینه یه اقدام یاخود مسلم آخر احد المملوکین ایچون بنم مدبرم یاخود مکاتبم در دیو اقامت بینه ایله بالاستحقاق اخذینی التزام ایتمش اولسه بینه مملوک آخری قبض ایلین کمسنه اوزره صاحبنه ردی بطریق الاجبار ایجاب والزام اولنماز همان مسلم ایسه صاحبنه رد ایله افتا اولنوب حربی ایسه اوزرینه هیچ نسنه امضا اولنماز لکن مسلم مزبور قبض ایلدیکی مملوک آخری بعد الافتا صاحبنه رد وتسلیم ایتمیوب همان بیعی قصد وتصمیم ایلسه حق مسلمینده شراسی مکروه وناسزا کوریلور که ملک خبیث ایله یدینه داخل اولمقده شراء فاسد ایله مشترای مقبوضی منزلنده نازل اولمشدر اگرچه علی کلا التقدیرین اول مملوکه مالک اولمغله آنده بیع وعتق نافذ ومعتبردر اما تملکی سبب حرام غیر مشروعله حاصل اولمغله کراهت اشتراسی مقرردر واگر مسئلهٔ مفروضه ده معاملهٔ مشروحه یه مباشر اولان مسلم اچلرنده اسیر یاخود اهل حربدن قبول اسلام ایلمش برحر دسعادت مسیر ایسه اکا بطریق الافتا دخی رد ایله تنبیه وتحذیر اولنماز زیرا آنکله اهل حرب میانتده نه امان خاص ونه امان عام معقود دکلدر که معاملهٔ مرقومه سی غدردن معدود اوله واگر دار الحربده مسلم مستأمن برحربی ایله احدهما اوچ کون مخیر اولمق شرطیله عقد مبایعه ایدوب مدت خیارلری منقضیه اولمادین حربی دارالحربده قبول اسلام ایلسه صاحب الخیار ایچون بیعی نقضله مأخوذینی رد ومدفوعنی اخذ ایلمك تجویز واتمام اولنور زیرا اسلامندن صکره حاللری اسلامندن اقدم اولان حاللریله برابر اولوب صاحب الخیار دخی اجازت بیعله منفرد اولدیغی کبی فسخله دخی منفرد واولبابده قضاء قاضی ورضاء خصمه غیر محتاج ایدوکی مقرر اولمغله اسلامندنصکره واقع اولان اجازت اسلامندن اقدم واقع اولان اجازت مثللو اعتبار اولندیغی کبی فسخ دخی اول وجهله معتبر کوریلور کذلك عقد مرقومده مشتری ایچون خیار رؤیت بولندقده بنه حکم سابق علی التفصیل متمهددر که مشتری خیار رؤیتله قضا ورضایه محتاج اولمادین فسخ عقد ایله منفرد در کذلك مشتری قبض مشترادن اقدم آنده برعیبه واقف اولدقده بنه حکم سابق متمهددر که قبل القبض تمام صفقه منعدم اولمغله قضا ورضایه محتاج اولمدین عیبله رد نده منفرددر ورد ایله فسخ بعد نصکره ویردیکی ثمن ید بایعده قالوب اول ثمنی اکا طوعا تسلیم ایتمش اولمغله استردادی تجویز وتتمیم اولنور نظیری اولدرکه مرقو میدن بریسی مالنی آخره ایداعدن صکره اول ودیعه بعینها قائمه ایکن حربی قبول اسلام ایلیه اول بابده استرداد ودیعه تجویز واتمام اولنور اما قریبا سبقت ایلین عیبله ردعبد مسئله سی بشقه درکه آنده صفقه لری قبضله رسیدهٔ تمام اولمغله بعد القبض عیبله ردی انجق قضاء قاضی یاخود رضاء خصمه محتاج اولوب عند عدم الرضاء قاضی دخی بینلرنده برشیئله قضایه اقدام ایده مزکه بینلرنده واقع اولان جنایت سابقه شول مال منزلنه انزال اولنور که احدهما قبل اسلام الحربی اول مالی آخری اضرار اوزره استهلاك که اعدام ایتمش اوله واگر مسئلهٔ مفروضه ده حربی قبول اسلام ایتمیوب انجق دار یمزه امانله داخل اولدقدنصکره معاملهٔ سابقه لرنده رفع اختصام ایتمش اولسه لر ینه قاضی بینلرنده کرك نقض بیع وکرك وجه آخر ایله قضا ایله دفع خصام ایده مزکه معاملهٔ مرقومه بینلرنده دار الحربده ایکن رسیدهٔ تمام اولوب حربی دخی دار یمزه امانله داخل اولدقده حکم اسلامی علی الاطلاق التزام ایتمشدر وبومثللو قضایاده قاضی استماع خصومته اقدام ایده مز اما حربی قبول اسلام یاخود دخول ذمت ایلمك بشقه درکه آنده جمیع معاملاتنده حکم اسلامی علی الاطلاق التزام ایلمشدر کذلك معاملهٔ مرقومه دار الحربده ایکی حربی میانتده واقع اولدقدنصکره ایکیسی بردن امانله دار یمزه دخول واولبابده اظهار نزاع ایلسه لر ینه قاضی نزاعلرین استماع ایده مز امابعد المعامله قبول اسلام یاخود دخول ذمت قیلسه لری بشقه درنظیری اولدر که برحربی دار الحربده حربی آخره اقراض مال یاخود وجه آخر ایله مداینه ایتدکدنصکره ایکیسی بردن امانله دار یمزه داخل اولوب رفع اختصام ایلسه لر قاضی بینلرنده بو وجهله دفع خصام ایده مز امابعد المعامله قبول اسلام یاخود دخول ذمت قیلسه لری بشقه در لکن مسائل مذکوره ده محل اختصاملری مستهلك اولمغله قاضی بعد الاسلام دخی استماع خصام ایلمسه نظر اولنور اگر معاملهٔ مرقومه ایکی حربی بینلرنده روتما اولمش ایسه آنلردن خیانت وجنایت صاحبنه بعد الاسلام دخی ارضاء خصمله افتا اولنماز واگر مسلم وحربی بینلرنده روتما اولمش ایسه اول مسلمه بینه وبین الله تعالی ارضاء خصمله امر وافتا اولنوب اولبابده جبر والجا اولنماز که غدری انجق امان نفسنی ابطال

واقفا ایلمشدر مؤلف موثوق المعامله عامله الله تعالی باحسن المجامله دیر که دار الحربده بولنان ایکی مسلم مستأمن بینلرنده بعض معامله لری منعقد اولسه آنلرك دار الحربده واقع اولان معامله لری دار اسلامده واقع اولان معامله لری ایله حکم شرعیده متحددر زیرا مسلم هر قنده بولنسه حکم اسلام آنك عندنده ملتزم ودار الحربه امانله داخل اولسه دخی مالنده احراز حکمیسی باقی اولمغله مالی کندو حقنده معصوم ومحترمدر بناء علیه مسلمین مستأمنینك حاللری دار الحربده بینلرنده جاری اولان جمیع معاملاتده دار اسلامده حاللری ایله مساوات اوزره اولوب انجق اوچ ماده ده مخالفت ومنافات اوزره دربری اولدر که احدهما دار الحربده آخری عمدا قتله شتاب ایتدکده اوزرینه حکم قصاص دار اسلامده ایجاب اولنور ایکن بوماده ده ایجاب اولنماز زیرا دار الحربده قائم اولملری قیام شبهه یی مستلزمدر وهم مقتول کندو قوتی ایله استیفاء قصاصه حسب العاده واصل اولمیه جغی ظاهر وقاتل دخی یدامامده بولنمامغله امام دخی استیفاء قصاصده اعانته غیر قادر در بناء علیه قتلی قصاصی موجب اولمیوب انجق کندو مالنده دیتی مستوجب اولور ویری اولدر که احدهما دار الحربده آخری خطأ قتل واعدام ایلدکده دیتی دار اسلامده عاقله سی اوزره الزام اولنور ایکن بوماده ده انجق کندو مالنده الزام اولنور زیرا تعاقل انجق باعتبار التناصر اولوب دار الحربده بولنان مستأمنله دار اسلامده بولنان عاقله سی بینلرنده تناصر دخی ظاهر التعذر اولمغله دیت مزبوره دن عاقله سی اوزره هیچ نسنه تقرر ایلمز وبری اولدر که دار الحربده زنا وشرب خمر مثللو موجب حد اولان برعملی ارتکاب ایلدکده اوزرینه حد شرعی ایجاب اولنماز زیرا آندن ولایت امام منقطع اولمغله اول عملی ارتکابله حدی التزام واستیجاب ایتمشدر اما بو اوچ ماده نك غیریده دار الحربده بولنان مسلم مستأمنك حالی دار اسلامده واقع اولان احوالی کبیدر ومسلمین اسیرینك حاللری دخی عند ابی یوسف ومحمد رحمه الله تعالی علیهما حال مستأمنین ایله تفصیل سابقده مساوی ومساوقدر اما عند ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اسیرین مسلمینك حاللری شول دار الحربده معا قبول اسلام ایدوب دار اسلامه خروجلرندن اقدم احدهما آخری قتل ایلین ایکی حربینك حاللری ایله متساویة الاقدام اولمغله حربیین مزبورینك بربرینی قتلی موجب دیت اولمدیغی کبی اسیرین مزبورین بربرین قتل ایلدکده قاتل اوزره قطعا حکم دیت دخی الزام اولنماز وبزبو مبحثی شرح المختصرده کتاب الدیات مباحثنده بیان واعلام ایلدیك وعلی هذا احد المسلمین دار الحربده مال آخری استهلاك ایلسه نظر اولنور اگر ایکیسیده دار الحربده قبول اسلام ایلین اهل حربدن ایسه لر اولبابده مستهلك اگرچه استهلاك کنده آثم اولور اما اوزرینه ضمان مستهلك لازم اولماز واگر ایکیسیده مستأمن ایسه لر بالاتفاق اوزرلرینه حکم ضمان اثبات والحاق اولنور واگر ایکیسیده اسیر ایسه لر وجوب ضمان اختلاف اوزره ایدوکی بیان سابقدن عیان اولمشدر نکته سی اولدر که وجوب ضمان انجق مال متقوم ومحرزده حاصل وتقوم واحراز دخی دین ایله حاصل اولمیوب انجق دار ایله متحصلدر زیرا دین ایله عصمت انجق حق معتقده ثابت وحق غیر معتقده غیر ثابتدر اما ظاهر حس ایله حاصل اولان تمام احراز هم معتقد وهم غیر معتقد حقلرنده ثابت واول دخی انجق دار ایله متثبتدر بناء علیه استهلاك مذکورك احکامی تفصیل مشروح اوزره اعلام اولنمشدر مؤلف اصاتهٔ اثابه الله تعالی احسن الثواب دیر که احد المسلمین دار الحربده مال آخری غصب ایدوب قبل الاستهلاك ایکیسی بردن دار اسلامه خروج واختصام ایلسه لر اولبابده قاضی کرك مستأمنین وکرك دار الحربده قبول اسلام ایلین رجلین اولسونلر البته غاصب اوزره رد مغصوبله قضا ایله دفع خصام ایدر زیرا صاحب المال ید آخذده عین مالنه ظفریاب اولمغله من وجد عین ماله فهو احق به حدیث عدالت ردیفی موجبنجه اکا غیریدن احق اوله جغی بی ارتیابدر وهم فرض مشروح اوزره اخذ هما مال آخری اخذه طریق قهر ایله مباشر اولمشدر ومال مسلم غنیمت مسلم اولمیه جغی ظاهردر نظیری مسلمیندن شول اهل عدالله اهل بغیدر که بعد الاقتتال احد الفریقین مال آخری اخذ واستحصال ایده لر اولبابده بعد سکون الحرب مال مزبورك عینی قائمه ایسه صاحبنه رد اوزره اجبار اولنور اما مستهلك ایسه باب اثبات النسب من اهل الحرب من السبایا اثناسنده وغیر مواضعده سبقت ایلین بیان اوزره مستهلك اوزره ایجاب ضمان اولنماز پس مانحن فیه دخی رد عین قائمه ده آنك کبیدر اما مستأمن مسلم دار الحربده حربیدن غصب مال ایلدکدن صکره حربی قبول اسلام ایله دار اسلامه داخل واول مسلمك یدنده عین مالنه واصل اولدقده جواب مسئله بشقه درکه آنده قاضی رد اوزره حکمده اجبار ایتمیوب همان رد ایله بینه وبین الله تعالی افتا ایله اکا الله تعالیدن خوف ایدوب حربیدن اخذ ایلدیکك مالی رد قیل دیمکله قبح فعلنی اخبار ایدر زیرا مادهٔ مرقومه ده مال حربی مسلم مزبورك حین اخذنده قهر ایله تملکه محل اولوب مجرد بینلرنده سبقت ایلین امانه نظر ایله اوزرینه غدردن تحرز ایلمك لازم ایکن تعرضی انجق امان نفسنه غدری مستلزم اولمشدر بناء علیه قاضی

مطلب احكام الاسيرين المسلمين

مطلب مال المسلم لايكون غنيمة للمسلم

حكمده رداوزره اجبار ایتمیوب انجق علی سبیل الفتوی امر وتنبیه اوزره اقتصار ایدر مؤلف باهر الصواب
اثابه الله تعالی باحسن الثواب دیر که اکر برحربی دارالحربده قبول اسلام ایدوب بعده ثمن معلومله عبدینی برمسلم
مستأمنه بیع یاخود کندو آنك عبدینی اشترا وتقابض ایله مبایعه لرین اتمامدن صکره ایکیسی بردن قدوم
دار الاسلامه اقدام ایلیوب بعده مشتری قنقیسی ایسه مشتراسنده برعیبه کسب اطلاع ایدوب یاخود مشتراسی
حریته یاخود وجه آخر ایله بطریق الاستحقاق یدندن انتزاع اولنسه نظر اولنور اکر ثمن عبد بعینه ید بایعده
قائم ایسه قاضی آنی مشتری یه رد ایله بایع اوزره قضا ایدر واکر مستهلك ایسه تضمین ثمنله حکمده اکا بروجهله
تقاضا ایلمز کذلك صورت مرقومه ده برمتاعی متاع آخر ایله مبایعه ایتمشلر اولوب احد المتاعین مستحق بولنمش اولسه
بدنه متاع آخر بعینه قائم ایسه قاضی آنی رد ایله قضا ایلمك ومستهلك ایسه هیچ برشیئی تضمینله حکمده تقاضا
ایلمك واجب ومحققدر زیرا جنایات مرقومه دارالحربده بینلرنده اکرچه ایکیسیده مسلم ایکن واقع اولوب
انجق دارالحربده قبول اسلام ایلین حربینك مالی من جهة الاثام معصوم ایسه ده من جهة الاحکام غیر معصوم
اولدیغندن قاضی بعینه باقیده رد ایله قضا ایدوب ومستهلکده هیچ برشیئله قضا ایتمیه جکی عندیمزده مجزوم اولمشدر
نظیرلری شول ایکی حربیدر که دارالحربده قبول اسلام ایتدکلرندن صکره مبایعهٔ مرقومه یه مباشرت ایدوب
بعده قدوم دار اسلامه اقدام ایده لر نکته سی اولدر که حکم مزبور دارالحربده قبول اسلام ایلین حربی حقنده
ثابت اولمغله مسلم مستأمن حقنده دخی ثابت اولور که میان خصمینی تسویه البته شرعا واجب ومتبتدر بنه مؤلف
بدیع البیان احسن الله تعالی الیه بیدا یع الاحسان دیر که دارالحربده بولنان مسلم مستأمن برحربیدن
بکا شو مملوککی لاعلی التعیین قیمتیله بیع قیل دیو طلب ایدوب اول دخی سکا لاعلی التعیین بیع ایله دم دیمکله
مبایعه لری منعقد اولسه عقد مذکورده جهالت ثمن بولنمغله دار اسلامده وقوعنده فاسد اولدیغی کبی
دارالحربده دخی فاسد اولور نکته سی اولدر که مسلم مستأمن اکرچه دارالحربده اموال اهل حربی طیب نفسلریله اخذ
ایلمك جائزدر حتی ابو حنیفه رضی الله عنه مستأمنله حربی بینلرنده واقع اولان حکم عقد ربانی جواز مذکور اوزره بنا
ایلمشدر لکن جواز مذکورك غیری احکامده حق مسلمده دارالحربده واقع اولان معامله دار اسلامده واقع اولان معامله ایله
برابردر که مسلم هرقنده بولنسه حکم اسلامی ملتزم اوله جغی مقرردر بناء علیه صورت مفروضه ده مشتری عبدی
قبض وقیمتینه ایسه اعطا ایلدکدن صکره حربی قبول اسلام یا ذمتله دار اسلامه کلوب بعده احدهما فساد عقده
بنا ایله نقض بیع ایچون نزاع ایلسه اولبابده قاضی خصومتلرین استماع ایده مز که اصل بیعلری فاسد ایسه ده دارالحربده
علی وجه التملیك والتملك تراضی برله تقابضلرنده بطریق التعاطی هربرینك مقبوضنده تملکی تام ومنعقد اولمشدر
اما صورت مفروضه ده مشتری دارالحربده عبدی قبض ایدوب قیمتینی اعطا ایتمش ایسه اولبابده قاضی عبدی
بایعه رد ایله قضا ایدر زیرا بو تقدیر اوزره معامله لری تقابض ایله رسیدهٔ تمام اولمدیغی بینه ومشتری دخی عبدی انجق
صاحبنه قیمتینی ویرمك اوزره اخذ ایلدیکی متعین والحالة هذه قیمتده جهالت فاحشه بولنمغله حقنده اداسی
غیر ممکن اولمغله اوزرینه رد مأخوذی واجب ایدوکی مبین اولور لکن بو صورتده دخی حربی قبول اسلام
وذمت ایتمیوب مجرد امانله دخول داریمزه جرأت ایتمش اولسه ینه قاضی اولبابده استماع خصومت ایده مز که
اصل معامله لری دارالحربده صورت بولوب مستأمن دخی علی الاطلاق التزام احکام اسلامه مباشرت ایتمشدر
اما قبول اسلام وذمتی بشقه در وعلی هذا مسلم مستأمن دارالحربده برحربی ایله برعبدی برقاج رطل خمر ایله تبایع
وتقابض ایتدکلرندنصکره حربی قبول اسلام ایلمش اولسه ینه قاضی بیعلرندن برشیئی نقضه اقدام ایده مز که
دارالحربده تقابضله معامله لری واصل ختام ومشترینك عبد مشتراده تملکی قبضله رسیدهٔ تمام اولمشدر
اما مشتری عبدی قبض ایدوب بایعه خمری اعطا ایتمدین حربی قبول اسلام ایدوب قاضی یه رفع اختصام ایلسه لر
بو نده قاضی بیعلرین نقض وعبدی بایعه رد ایله دفع خصام ایدر که هنوز بینلرنده حکم معامله قائم ایکن بعد
اسلام الحربی مشتری قنقیسی ایسه خمر اولان ثمنی تسلیمدن عجزی مالا کلام اولمشدر وعقد اجاره دخی بو حکم
محکم الاساسده مسئلهٔ بیع اوزره قیاس اولنور حتی دارالحربده احدهما آخری مدت شهرده عمل معلوم ایچون
اجر مجهول ایله یاخود خمر ایله استیجار ایتمش اولسه نظر اولنور اکر اسلام حربی تکمیل عمل وایفاء اجردن
متأخر ایسه مستأجر اوزره شیء آخر الزام اولنماز واکر تکمیل عملدن متأخر وایفاء اجر اوزره متقدم ایسه
عامل ایچون عملینك اجر مثلی الزام واتمام اولنور بو تفصیلك دخی وجهی بعده قریبا ذکر ایلدیکیمز معناسی
فقهیدر واکر مسئلهٔ بیعده مشتری قنقیسی ایسه عبد مشترایی استهلاك ایدوب یاخود یدنده بلا صنع هالك

اولدقدن صکره قبل قبض الثمن حربی قبول اسلام ایتمش اولسه مشتری اوزره بایع ایچون قیمت عبد الزام اولنور
زیرا عبدی غصب وجنایت وجهی اوزره اخذ ایتمیوب انجق اعطاء ثمن شرطی اوزره قبض ایتمش اولمغله
ردعینی متعذر اولدقده اوزرینه مقبوضنك ضمان قیمتی فرض قیلنور اما اشتراسی میته یاخود دم ایله واقع اولوب
قبض عبددنصکره هنوز ثمن مشروطی تسلیم ایتمدین حربی قبول اسلام ایتمش اولسه جواب مسئله بشقه در که
آنده مشتری قنقیسی ایسه عبد مقبوض اکا سالم اولوب عین وقیمتندن برشیئی رد ایلمك اوزرینه لازم اولماز زیرا
عقد مزبور مبایعه دن معدود دکلدر که مبایعه ده مالیت بدلین لازم ایکن میته ودمده شبههٔ مالیت مفقوددر
بناء علیه عقد مزبور همان احدهما مالنی بلاعوض آخره تملیك ایلمك معناسنی حاوی اولمغله حکم شرعیده
بینلرنده جاری اولان هبه ایله مساوی قیلنور واکر مسئلهٔ مزبوره ده مبایعهٔ مذکوره دار الحربده مسلم مستأمنله
اهل حربدن قبول اسلام ایلمش برکسنه بینلرنده واقع اولسه قاضی میانلرنده جاری اولان بیوع فاسده یی
نقض ایدوب حالا الربین حال مسلمین مستأمنینه راجع قیلر وقول مذکور قول محمد رحمه الله تعالی در اما عند
ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه کرکدر که مسئلهٔ متقدمه کبی ضمان قیمتی موجب اولان احوالده مسلمین مزبورینك
معامله لری بینه دارالحربده کندو بینلرنده جاری اولان عقد ربوا منزلنه انزال قیلنوب عقد ربواری عند ابی حنیفه
رضی الله عنه مسلم وحربی بینلرنده جاری اولان عقد ربوا ایله من جهة الحکم همحال اولدیغی کبی بو معامله لری
دخی مسلم وحربی بینلرنده جاری اولان معامله ایله همحال قیلنه واکر مبایعهٔ مذکوره دار الحربده ایکی حربی
بینلرنده واقع اولوب بعده ایکیسی بردن قبول اسلام یاخود ذمت ایتمش اولسه لر حکم معامله لری مسلم وحربی
بینلرنده جاری اولان حکم معامله یه رجعت ایدر زیرا مباشرت معامله هنگامنده ایکیسی دخی ملتزم حکم اسلام
اولمامشلر ایدی مؤلف موثوق المعامله عامله الله تعالی باجل المجامله دیر که مشرکیندن برعسکر دار اسلامه
داخل اولدقده ایچلرینه برمسلم امانله واصل وآنلر ایله معاملات موصوفه دن بعض معامله ایله عامل اولنسه
بو معامله می دارالحربده مستأمن ایکن اهل حربله معامله سنه من جهة الاحکام مماثل قیلنور زیرا حکم اسلام
دارالحربده جاری اولمدیغی کبی دار اسلامده اهل منعه اولان معسکر اهل حربه دخی ساری اولماز والحاصل
اجوبهٔ سابقه انجق ظهور حکم مشرکین اوزره بنا قیلنمشدر که موضع جریان معامله ده ظاهر اولان حکم انجق
حکم مشرکین اولدقده حکم معامله وجه مشروح اوزره ابتنا قیلنور یوقسه حکم ظاهر انجق حکم مسلمین اولدقده
دار اسلامده تجویز اولنمیان معاملات اول موضعده دخی تجویز وتحسین اولنماز کورمزمیسنکه معاملهٔ مرقومه
دارالحربده بولنان معسکر مسلمینده متفق اولسه آنك حکمی دار اسلامده وقوعینك حکمنه موافقدر
کورمزمیسنکه دارالحربده بولنان معسکر مسلمینده برکسنه آخری عمدا قتل واعدام ایلسه دار اسلامده
قتلی کبی اوزرینه حکم قصاص الزام اولنور پس مقدمهٔ متقدمه دن عندیمزده متقرر اولمشدر که حکم قتلده
معتبر اولان انجق اول موضعده جاری اولان حکم ظاهردر واعتبار مرقوم حکم قتلده جاری اولدقده
سائر احکام معاملاته دخی ساری اولور والله اعلم

باب من تجب علی المسلمین نصرته ومالا یکون فیئا اذا اخذ من دارنا ومن غیرها * یعنی اهل حربدن نصرتلری
مسلمین اوزره ایجاب اولنان طوائف واموال اهل حربدن دار اسلامده یاخود دارالحربده اخذ وتمشیکن غنائمده
ادخال اولنمیان تلاد وطرائف بیاننده باب بدیع اللطائفدر اکر اهل حربدن برجماعت داریمزه بلا منعه امانله
داخل اولدقلرنده اهل حربدن قوم آخرین دار اسلامه هجوم واول مستأمنینی اخذ ودارلریله احراز وآنلری
استعبادلرندن صکره مسلمین آنلر اوزره مستولی ومتطاول اولسه لر کرکدر که تخلیهٔ سبیل مستأمنین ایله متفضل اوله لر
زیرا آنلر دار اسلامدن سبی اولنوب حین سبیلرنده حکم اسلامده داخل بولنمشلر ایدی وبو مثللو سبیله حربیلری
باطل اولمشدر وبر باب مایجب من النصرة المستأمنین واهل الذمة اثناسنده ذکر وانبا ایلدیك که داریمزده بلا منعه
موجود اولان مستأمنین تحت ولایت امامده قائم اولدیلر اهل ذمت کبی آنلره دخی نصرت واوزرلرندن دفع مظالم امام
المسلمین اوزره لازمدر کورمزمیسنکه مشرکین اهل اسلام یا اهل ذمت اوزره استیلا ایتدکلرنده حصون ومداینلرینه
داخلین اولمدقجه استخلاصلری ایچون تعاقب ایلمك امام ومسلمین اوزره واجب اولدیغی کبی تعاقب مذکور استخلاص
مستأمنین ایچون دخی لازم ولازم بدرایشته بو بیانله مبین اولور که مسلمین اول مستأمنینه ظفریاب اولدقلرنده تخلیهٔ
سبیلری واجب ومتعین اولور زیرا سن هیچ کوردیکمی که مسلمین اوزره برقومه نصرت واجب ایکن اول قومی ایادی
آخریندن استخلاصلری آنلری غنائمده ادخاللرین مستوجب اوله بو قوله هیچ کیمسنه قائل وتجویزینه مائل

اوله مز كذلك مستأمنين مرقومين اهل دار موادعه‌دن اولوب دار عمزه اول موادعه ايله داخل اولمش اولسه‌لر
ينه تخليه سبيله نائل قيلنورلر زيرا موادعه‌لرى دار عمزده امانلرين موجب اولمغله مستأمنين كبى نصرتلرين
مستوجب اولورلر وعلى هذا دار عمزدن اهل دار موادعه‌يى اسير ايلين قومك اهل دارلرى قبول اسلام ايلمسه‌لر
كركدر كه امام تخليهٔ سبيل مأسورينى اوزرلرينه الزام ايدوب آنلرى قبل السبى مظهر اولدقلرى حريتلرى
اوزره ابقا ايله بكام ايليه وحكم مجرده‌جين اسر واستخلاصلرنده مدت موادعه‌نك قيام وانقضاسى برابردر كه
امانله بلامنعه دار عمزده بولنوب دار اسلامده حريتلرى متأكده اولدقده نصكره اهل ذمت كبى نصرتلرى واجب
وسبيله غير مملوكين اولملريله آنلرى سبى ايدنلر قبول اسلام ايتدكلرنده وجوب تخليهٔ سبيللرى مقرردر كذلك اهل
دارلرى قبول اسلام ايتميوب لكن دارلرينه برمسلم امانله داخل وموادعين مرقومينى آنلردن ماله اشترا ياخود
اسرا مشيركيله معادات ايدوب استخلاصلرينه نائل اولسه يوده اسير اولان حرمسلم ياخود حرذمى بى مالى ايله
استخلاصنه ابواب مفادات تده ذكر ايلديكمز جميع احكامده مماثل قيلنورلر كذلك اسير ايلين حربى آنلر ايله برابر
امانله دار عمزه قادم اولسه يدندن مجانا اخذلرى لازمدر كه موادعين مرقومين اولبابده حكم اهل ذمتده اولملريله
حربى مرسوم آنلرى حبسده ظالم وجرمأسورى حبسله ظلمى تقرير ايچون اعطاء اما تمز فى حكم المنعدم در
واكر مسئلهٔ مرقومه‌ده مستأمنين مأسورين ايچلرنده عبد مملوكلرى مأسور اولمش اولسه اسير ايلين حربى آنكله
معا امانله دار عمزه دخول ايتدكده آنى بيع اوزره مجبور قيلنماز اما عبد مأسور مسلم ياذمى اولق بشقه‌در اكرچه
على جميع التقادير احراز ايله آنلرده تملك حربى دركاردر اما عبد مسلم وذمى ملك حربيده ممكن الاستقرار اولمامغله
بيعلرى اوزره اجبار اولنوب عبد حربى ملك حربيده ممكن الاستقرار اولوب احراز ايله تمام ملكى بدياراولمغله
بيعى اوزره اجبارى سزاوار اولماز توضيحى اولدر كه بيع عبد اوزره اجبارى انجق عبدى حالت اصليه‌سنه
اعاده ايچون اولوب صورت مفروضه‌ده عبد قبل الاسر اهل حربدن بولنمغله اسير ايلين حربى دار اسلامده
بيعى اوزره اجبار اولنوب آنى مسلمين يا اهل ذمته بيع ايلدكده حالت اصليه‌سنه عودتى استفاده ايتديكندن
بيعى اوزره اجبارى اراده اولنماز مؤلف موشكاف ساعفه الله تعالى بدقايق الاسعاف ديركه موادعين مرقومين
دار عمزه قادمين اولميوب همان كندو دارلرنده قائمين ايكن اهل حربدن قوم آخرين دارلرينه هجوم وايچلرندن
بعضيلرين اسر واحراز ايله كسب اختصاص ايلدكلرندنصكره لوزرلرينه مسلمين استيلا ويدلرندن استخلاص
ايلسه‌لر اسراء مرقومين عبيد مسلمين قيلنورلر زيرا قوم آخرين آنلرى دار اسلامدن اسير ايتميوب محل اسر اولان
دار موادعين هنوز جريان احكام اسلامدن عاطل دار الحرب اولمقله اوزره تقدير اولنمشدر وموادعهٔ مشروعه انجق
بزمله دار مقهورين بينلرنده منعقد وقاهرين ومقهورين بينلرنده غير منعقد ايكن مأسورينده احراز قاهرين
رسيدهٔ تمام اولدقدنصكره اوزرلرينه استيلاء مسلمين واقع اولمغله مأسورين مزبورين عبيد مسلمين قيلنمق
متمهد اولور وهم باب ما يجب من النصرة للمستأمنين مسائلنده بز بيان ايلديك كه اهل حرب اهل منعه اولوب
امانله دار عمزده داخلين ايكن اهل حربدن قوم آخرين اوزرلرينه استيلا وآنلرى احراز ايتدكلرنده مالكين
اولورلر پس استيلاء مرقوم دار موادعه‌ده وكندو منعه‌لرنده واقع اولدقده مالكين اولملرى بطريق الاولى
ظاهر وساطع اولور نكته‌سى اولدر كه بز موادعين ايچون اوزر عمزه انجق ترك تعرضى التزام ايدوب اعدالرى
اوزره نصرتلرين التزام ايلمديك امابعض موادعين حكم موادعه اوزره بلامنعه دار عمزه دخول لرى بشقه‌در كه
اهل منعه اولمدقلرنده آنلر ايچون دار عمزده ثابت اولان امانله نصرتلرين حكما التزام ايتمز نمايانمدر اما موادعين
مرقومين بلامنعه ياخود اهل منعه ايكن خوارج مسلميندن برجماعت اوزرلرينه هجوم ايلدكدنصكره اهل عدل
خوارج اوزره استيلا وموادعينى يدلرندن استخلاص ايلسه‌لر بو صورتده استرقاقلرينه سبيل اولميوب
حريتلرى اوزره ايصالمأمنلرى برله نائل خلاص قيلنورلر وحكم مجرد هجوم خوارج دار اسلامده واقع اولدقده
بيان سابقدن ظاهر ومقرردر اما هجوملرى دار موادعه‌ده واقع اولدقده وجهى اولدر كه بز موادعه ايله
ترك تعرضلرين ومسلميندن بزفرقك آنلره عدم ظلمى التزام ايتمش اولوب خوارج دخى مسلمين اولملريله امام اوزره
موادعيندن ظلم اهل عدلى دفع ايلمك الزام اولنديغى كبى وقت قدرتنده ظلم خوارجى دخى دفع ايلمك الزام اولنور
اما اهل حرب بشقه‌در كه امام المسلمين موادعه‌سنده موادعيندن ظلم اهل حربى دفع ايتمكى التزام ايتمديكندن
اوزرينه آنى دفع ايلمك الزام اولنماز توضيح فرقى اولدر كه امان خوارج حقى اهل عدلده ثابت اولديغى كبى امان
اهل عدل دخى حق خوارجده مثبت اولور قال عليه السلام يسعى بذمتهم ادناهم وامان اهل عدل

حق

حق خوارجده ظاهر اولدقده موادعينه خوارج اسرايله مالكين اولميوب كالاول حريتلرى اوزره وجوب ردلرى
باهر اولور مؤلف عدالت كيش صانه الله تعالى عن كل تشويش ديركه بر حربى عبدى ايله معا امانله دار عمزه داخل
اولوب بعده اهل حربدن قوم آخرين عبدينى اخذ واحراز ايلدكدنصكره عبد مرقوم غنيمت مسلمينده ظاهر اولسه
حربى مرقوم كرك هنوز دار اسلامده قاعد اولسون وكرك دار الحربه عائد اولسون قبل القسمة حاضر اولدقده
عبدينى مجانا اخذه قادر وبعد القسمة حاضر اولدقده ديلرسه قيمتيله اخذه مقتدر اولور زيرا دار عمزده مستأمن بولندقچه
حكمى مقهوريت نفسى هنگامنده حكم ذميده داخل اولديغى كبى مالى اوزره استيلا هنگامنده دخى ينه حكم ذمى يه
مماثلدر كه حكم امانمز نفس وماله شاملدر ودار الحربه عودتنده حكم امانمز انجق نفسى ايله برابر اعاده قيلديغى اموالنده
رسيدهٔ نهايت اولوب اعاده قيلاديغى اموالنده هنوز كندودخى رجعت ايتمش كبى حكم امانمز قيام واستدامت
اوزره اولديغندن عبد مرقومده حكم مشروح اوزره حكومت اولنمشدر كذلك عبد مرقوم مولاسى يانده
برابر ذكل ايكن بنفسه امانله دار عمزه داخل اولمش اولسه حكم سابق بونده دخى ثابت اولور كه عبد مرقوم دار الحربه
رجوع ايتدكجه حكم امانمز آنده دخى مثبت اولور زيرا امانه تبليغ مأمنى التزام ايتمشيكن شمدى قوم آخرين
آنى اخذ واحراز ايتملريله تبليغ مأمنى عرضهٔ انعدام اولمشدر بناء عليه عبد مرقوم غنائم مسلمينده واقع اولدقده
واجبدر كه مولاسينه قبل القسمة مجانا وبعد القسمة ديلرسه قيمتيله راجع قيلنه كذلك عبد مرقوم دار موادعيندن
اولوب حكم موادعه اوزره مولاسى ايله ياخود بنفسه دار عمزه دخولندنصكره قوم آخرين آنى اسير ايلسه‌لر
حكم سابق بونده دخى تقرير اولنور كه دار عمزده حكم موادعه ايله آمن قيلنمغله حكم مستأمنى متضمن اولمشدر
كذلك صور مذكوره‌ده برمسلم دار قاهرينه واروب اول عبدى آنلردن اشترا ايلسه مولاسى ديلرسه ثمنله اخذينه
قادر اولور حتى بلا استرداد زيرا عبد مرقوم هنوز دار عمزدن اخذ اولنان مسلم وذمينك عبدى منزلنده در وفرق
ميانلرى انجق قريبا ذكر اولنان وجه واحدله نمايانمدر كه آنى اسير ايلين حربى آنكله معا دار عمزه امانله داخل
اولدقده بيعى اوزره اجبار اولنميوب مسلم وذمينك عبدى اولدقده اجبارنده اصرار اولنور وبو فرقك
ماسواسنده جميع احكاملرى على سواء در والله اعلم

باب مواريث القتلى اذا لم يدر ايهم قتل اولا * يعنى قنقيسى قنقيسندن اقدم قتل اولنديغى معلوم اولميان مقتوليلنك
بيان ميراثلرينه باب دقيق الايضاحدر مسلميندن بيلرده قرابتلرى بولنان برجماعت قتل اولنوب قنقيسى قتلنده
مقدم ايدوكى معلوم اولمسه كركدر كه بربرينه وارث قيلنميوب همان هربرينك ميراثى ورثهٔ احياسنه مقسوم قيلنه
زيرا ايكى قريبك قتللرى كبى ايكى معنى حادث اولوب تاريخ حدوثلرى مجهول اولدقده ايكيسى معا حادث اولمغله
مجمرن قيلنور بونده معناى فقهى اولدر كه ثبوت تاريخ بلاحجة ظاهر الاستحاله اولمغله حدوث حادث اقرب اوقات اوزره
احاله اولنور وهم شرط توريث بعد موت المورث وارث حياتده باقى بولنمقدر پس شرط مرقوم برادرانك معين
ايچون على وجه اليقين معلوم اولمديقچه وارث اولمه حتى مجزوم در كورمزميسنكه مفقودك بعد موت المورث
حياتى بعينه معلوم اولمديقچه وارث قيلنمز بوبابده اصل اصيل خارجة بن زيد رضى الله عنهما والدى زيد بن ثابت
رضى الله عنه دن روايت قيلديغى اثر جليلدر ديمشدر كه حضرت ابى بكر رضى الله تعالى عنه وقعهٔ يمامه‌ده
قتل اولنان مسلمينى توريثله بكا امر ايلدى بن دخى امرى اوزره احيايى امواته وارث قيلوب امواتى بربرينه وارث قيلمادم
ينه ديمشدر كه حضرت عمر رضى الله تعالى عنه دخى بلاد شامدن عمواس نام بلده‌ده طاعون شديد واقع اولديكه
آنده برقبيله باجمعهم فوت اولور ايدى آنلرى توريثله بكا امر ايلدى بن دخى ينه احيايى امواته وارث قيلوب
امواتى بربرينه وارث قيلمادم وخارجة بن زيد دخى ديركه بن دخى وقعهٔ حره‌ده قتل اولنان مسلمينى توريث ايلدم
آنده دخى احيايى امواته وارث قيلوب امواتى بربرينه وارث قيلمادم ومؤلف قوى الاسناد اصل محررى اثبات ايچون
متن كتابده صحابه وتابعين رضوان الله تعالى عليهم اجمعين حضراتندن سرد اسناد ايله نيجه آثار معدلت آثار
ذكر وايراد ايلدى بعده ديديكه هر نسب وقرابتكه اسرا آنى آخر اوزره دعوى وآخر دخى تصديق ايدوب
انجق تصادقلرندن غيرى وجهله فهم وتحقيق اولنميه اول نسب وقرابتدن يا امدن ياخود اوغلومدر ديو دعوى
وآخر دخى ابوت وبنوتى تصديق ايلديكندن ماعدا ايله بربرينه وارث قيلنمازلر مكر مسلميندن اقامت بينه
ايدرلرسه بينه ايله ثبوت نسبلرى توارثلرينه باعث اولور وبو قول معتنا سى مسائل دعوادن عندعمزده
معروف اولان اصل اوزره مبنادر كه امر نسبده اقرار رجل انجق دورت نفر حقنده معتبردر كه اب وابن وزوجه
ومولادر واقرار مرأه انجق اوچ نفر حقنده معتبردر كه اب وزوج ومولادر واقرار مرأه ابن حقنده غير معتبردر كه

آنده نسب ولدی صاحب الفراش اولان زوجی اوزره تحمیلی مقرردر امارجل ومرأه دن مذکوراتدن غیری
قرابتلرده قبول اقرارلری متعذردر که آنلرده مقر اولان غیراوزره تحمیل نسبی مقرردر وبو مسئله ده اصل مبنی
شول روایت اولنان اثر معتنادر که مشرکیندن برعورت قوجاغنده بولنان برصبی ایله سبی اولندی واول صبی یه
اوغلمدر دیر ایدی بعده ایکیسی بردن اعتاق اولنوب صبی دخی بالغ اولدقد نصکره فوت اولوب برمقدار مالنی
ترك ایلدی واول عورته اوغلیکك میراثنی اخذ ایله دیو عرض ایلدکلرنده عورت کناهدن تحرز ایدوب غلام
مرقوم بنم کندو اوغلم دکل انجق دهقان قریه مزك اوغلی ایدی وبن آنك دایه سی ایدم اوغلمدر دیدیکیم اکامبنی ایدی
دیدی بعده بو قصه یی حضرت عمر بن الخطاب رضی الله تعالی عنهه تحریر ایلدیلر اول دخی جوابنده
لایورث الحمیل الا ببینة دیو کتب وتقریر ایلدی واثر مذکورده لایورث صیغهٔ نهی در وحمیل فعیل
بمعنی الفاعل یاخود بمعنی المفعولدر که حامل النسب علی الغیر یاخود محمول النسب علی الغیر دیمکدر وحاصل
معناسی غیر اوزره تحمیل نسب ایلین کسنه اول نسبدن وارث قیلنماسون مگر که دعواسی بینه ایله ثابت اوله
دیمکدر ایشته بو اثر اثیر مسئلهٔ مذکوره ده اصل قوی التأثیر اولمشدر یعنی مؤلف اصیل جدد الله تعالی له لطفه
فی البکرة والاصیل دیرکه برحربی دار الحربده هالك اولوب میراثی ذکور اولادینه ویریلوب اناثنه ویریلملك
یاخود اولادینه ویریلوب ابوینه یاخود زوجه سنه ویریلملك کبی قسمت مواریث اسلامك خلافی اوزره اتمام
اقتسامدنصکره ورثه قبول اسلام ایلسه لر قسمت ماضیه لری امضا واتمام اولنور اما قبول اسلاملری بعد موت المورث
وقبل اقتسام المواریث ایسه آنده حکم اسلام اوزره تقسیم وتوریث اولنور زیرا اسلام ایله احکام مسلمینی ملتزم
اولمشلردر والتزام مزبور اوزرلرینه انجق مستقبلده مباشرت ایده جکلری احکامده لازم وقبل الاسلام
مباشرت ایتدکلری احکامده غیر لازم اولوب خمر وخنزیر ایله معامله لری مقامنده قائم اولور وبو مسئله ده اصل قوی
عمرو بن دینار رضی الله عنهك رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرندن روایت ایلدیکی ایما میراث اقتسم
فی الجاهلیة فهو علی قسمة الجاهلیة وما ادرك الاسلام فهو علی قسمة الاسلام حدیث نبویلریدر یعنی قنقی میراثکه
وقت جاهلیتده اقتسام اولنه قسمت جاهلیه اوزره امضا اولنور واول قسمت که اسلامه ایریشه یعنی مستحقین
قبل القسمة قبول اسلام ایلیه لر البته قسمت اسلام اوزره اقتسام اولنور اما اهل ذمت میراثلرین قسمت اسلامك
خلافی اوزره اقتسام ایلسه لر آنك حکمی نه در که آنلر بعد الاقتسام اختصام ایلسه لر امام قسمت ماضیه لرینی
ابطال ومجددا قسمت مسلمین اوزره تقسیم ایله دفع خصام ایدر زیرا اهل ذمت معاملاتده راجع اولان امورلرنده
احکام مسلمینی ملتزم اولمغله عقد ذمتده استثنا اولنان خمر وخنزیرده ونکاح محارمده معامله لرندن ماعداده
اوزرلرینه حکم مسلمین لازم اولور اما اهل حرب قبل الاسلام احکام مسلمینی ملتزم اولمدقلرندن حقلرنده انجق
حکم متقدم منتظم قیلنور وبیلمك کرکدر که اهل حرب امانله داخل اولوب دارمزده اقامتدن اولان اهل ذمتله
مجتمع اولسه دخی ینه اهل حرب واهل ذمت بینلرنده حکم توارث منقطعدر زیرا اهل ذمت اهل دارمزدن وحربی
مستأمن ایسه دخی اهل دار الحربدن معدود اولمغله بینلرنده اختلاف دار البته موجوددر وقطع عصمت
وولایتده تأثیر تباین دارین تأثیر تباین ادیاندن اقوی ایکن اهل ملتین بر برینه وارث اولمدقده اهل دارینك
اولماسی بطریق الاولیدر وعلی هذا اهل حرب دخی اهل دیار مختلفه اولدقلرنده بر برینه وارث اوله مزلر زیرا
دارلری دار الاحکام اولیوب حکم شرعی بینلرینی جامع اولمدیغندن اختلاف دارلری اختلاف منعه یه تابعدر
لکن بونلر اسلام یشقه در اما مشرکین اهل ذمت اولدقلرنده بر برینه قرابتله وارث اولورلر زیرا اهل ذمت
اهل دار اسلامدن محسوب وجمله سی بحسب الظاهر ملل مختلفه دن اولسه لر دخی الکفر کله ملة واحدة
اصلی اوزره ملت واحده یه منسوبلردر بناء علیه بینلرنده حکم توارث جاری وساریدر والله اعلم

باب الاسیر والمفقود وما یصنع بمالهما

یعنی اسیر ومفقودك اموالاری وبعض احواللری بیاننده باب بدیع التبیاندر شارح الکتاب شمس الائمة السرخسی
نور الله قبره بنوره القدسی دیرکه بو بابك اکثر مسائلی شرح المختصرده کتاب المفقودده بیان ایتمش اولدیغمزدن
بو محلده انجق آنده بیان ایلمدیکمز مسائلی تبیان ایده رز ومسائل موعوده بونلردر که ذکر اولنور بر کمسنه
دار الحربده اسیر ایکن دیندن کفره ارتدادی دار اسلامده بولنان عورتی عندنده ثابت اولسه اول عورت
اوچ حیضله معتده اولوب زوج آخره تزوجی صحیح اولور وعورتی عندنده موتی ثابت اولسه دورت آی اون کون
معتده اولوب زوج آخره تزوجی تصحیح اولنور زیرا زوج مرقوم مأسور ومفقود اولدقدن صکره دخی مرتد

یاخود

یاخود فوت اولنجه دك عورتینك یاننده حاضر کیبیدر که اسر وفقدانی قطع عصمت نکاحده غیر مؤثردر
انجق موت زوج عورتی عندنده همان خبر واحد عدل ایله دخی ثابت اولوب ردتی بو کتابك روایتی اوزره انجق شهادت
رجلین یاخود شهادت رجل وامرأتین ایله متثبت اولور اما روایت کتاب الاستحسان اوزره مؤلف صاحب احسان
میان مسئلتینی تسویه قیلوب ردت زوج دخی خبر واحد عدل ایله ثابت اولور زیرا تزوجینك حل وحرمتی امر دینی
اولمغله شخص مخبر اکا خبر دینی ایله اخبار ایتمش اولور وامور دینیه ده خبر واحد معتبردر کورمزمیسنکه
وجه مشروح ایچون ردت مرأه عند الزوج خبر واحد ایله ثابت اولور دیو ذکر وبیان ایلدی اما بو روایتده
ردت زوجله ردت زوجه یی تفریق ایدوب دیرکه ردت رجله استحقاق قتل تعلق ایتدکله حکمی حکم ردت مرأه دن
اغلظ اولدیغندن خبر واحد ایله ثابت اولماز لکن اکا استحقاق قتل تعلق ایدر ایکن شمدی شهادت رجل
وامرأتین ایله کذلك شهادت علی الشهادة ایله ثابت اولدیغی انجق بو بابده مقصود همان شهادتله ثبوتی ممکن اولان
قسمت میراثله قضا اولدیغندندر بناء علیه بو مثللو متضمن شبهه اولان حجتله ثبوتنه قائل اولورز کورمزمیسنکه
شهود مرقومین عند القاضی اول رجلك دار الحربده ردتیله شهادت ایلسه لر البته قاضی ورثهٔ مسلمینی بینلرنده
قسمت مالی ایله قضایه مبادرت ایدر کذلك شهود مرقومین عورتینك عندنده دخی ردتیله شهادت ایلسه لر
زوجه یی عوریچون بعد انقضاء العدة تزوجی تجویز ایله افتایه مبادرت ایدرلر بوندنصکره زوج مرقوم مسلم
اولدیغی حالده رجوع ایدوب شاهدلر بنم حقمده ارتکاب کذب ایلدیلر دیو دعوایه شروع ایلسه دعواسی
اصلا مسموع اولمیوب اسلامی ابتداء اسلام منزلنه تنزیل اولنمغله عورتی تزوج ایتمش اولسون ایتمش اولسون
وجه شرعی اوزره نکاح جدید ایله عقد اولنمادقجه اکا زوجه مشروع اولماز واکر شهود مرقومین ردت زوجله
برجماعتك عندلرنده اداء شهادت ایدوب بعده وفات یاخود غیبوبت ایلسه لر نظر اولنور اکر آنلری شهادتلری
اوزره وجه معروفله اشهاد ایتمشلر ایسه اول جماعتیچون ردتیله شهادته رخصت ویریلور واکر اشهاد ایتمشلر
ایسه شهادتلری اوزره شهادتلری احکام سائره ده واسع اولدیغی کبی بونده دخی وسعت ویریلور اما عورته موت
زوجی ایله مسلم واحد عدل اخبار ایلدکده بلا خلاف معتده اولوب زوج آخره تزوجی جائز وسزاوار کوریلور
زیرا بو خبرك تحققنده زوجنه استحقاق قتله مطالبه تعلق ایلمز اما حکم ردت بشقه در لکن مخبر موتنه دخی انجق
مخبرین آنی میت ایکن معاینه قیلدم یاخود جنازه سنه حاضر اولدم دیو اخبار ایلدکده اعتماد اولنوب بکا برمخبر
موتنی اخبار ایلدی دیدکده اول خبره اعتبار واعتداد اولنماز اما واحد عدل بن موتنی معاینه قیلدم دیو برجماعته
اخبار ایلدکده اول جماعتك موتی اوزره شهادتلری جائز وقبوله سزاوار اولور انجق جماعت مرقومه حین
شهادتلرنده برلر موتی رجل واحددن استماع ایلدیك دیو قاضی یه بیان ایدرلرسه قاضی مجرد اول رجل مخبر کلوب
کندویه اخبار ایلدکده آنك اخباریله موتی ایله قضاسی جائز اولمدیغی کبی بعد البیان اول جماعتك شهادتلریله

مطلب حکم الشهادة بالتسامع

دخی قضاسی جائز اولمیه جغی نمایاندر نظیری ملك اوزره باعتبار الید شهادتدر که برکسنه یی برنسنه ده تصرف ملاك ایله
متصرف کوردکده اول نسنه آنك ملکیدر دیو شهادت ایلمك جائز ومقبولدر لکن شهادتی اول نسنه یی وجه مشروح
اوزره یدنده وتصرفنده کورمکه مبنی ایدوکی قاضی یه اخبار ایلسه قاضی اول شهادتی قبول ایلمز کذلك معاینه موتندن

مطلب الشهادة علی الملك لما رأی انه یتصرف فیه تصرف الملاك

اخبار ایلین کسنه نك خبرینه دخی انجق اول خبرده متهم اولمادقده اعتماد اولنور بو قسمه اول مخبر احد الورثه یاخود
موصی له بالمال اولمق کبی اول خبرده متهم اولدقده اکا اعتبار واعتداد اولنماز که نفسنه جر مغنم بولنمغله اول خبرده فاسق
کبی متهمدر بوندن صکره بیلمك کرکدر که قاضی اسیر ومفقودك ماللرندن عورتلری ایچون مسلمه اولسون کتابیه اولسون
نکاحلری عند القاضی معلوم اولدقده نفقه ایله قضا ایدر که عورتك نکاحله نفقه یه استحقاقی زوجنه دیننده
موافقتنی اقتضا ایلمز کذلك ابوین واولادی ایچون دخی مسلمین اولسونلر مشرکین اولسونلر نفقه لریله قضا ایدر که
بسبب الولادة استحقاق نفقه نص ایله ثابت اولمغله اولاده دخی موافقت ادیانلرین اقتضا ایلمز امامذکورینك اختلاف

مطلب وجوب النفقة لا یتوقف علی الاتحاد فی الدین

ادیان اوزره بر زمان نفقه لرین استیفا ایتمشلر ایکن استیفالرندن اقدم اسیر ومفقود قتل اولندقلری اقامت بینه ایله
هویدا اولسه کرکدر که قاضی استیفا ایلدکلری نفقه لرینی آنلره تضمینله قضا ایلیه زیرا تقدیر مشروح اوزره
اخذلری بغیر حق واقع اولدیغی متبین واختلاف ملتله بینلرنده توارث جاری اولمدیغندن مأخوذی میراثدن
محسوب اولمق دخی غیر ممکندر کذلك مسئلهٔ مرقومه ده استیفاء نفقه لرندن اقدم اسیرك دار الحربده ارتدادی
اقامت بینه ایله هویدا اولسه ینه قاضی تضمینله قضا ایدر بو صورتده زوجه سی مأخوذینی نفقهٔ عدتدن
محسوب ایتسیکز دیو نزاع ایدرسه بو قوله التفات واستماع اولنماز زیرا عورت مرتد اوزره نفقه سی انجق مرتد

دار اسلامده بولندقجه استیجاب ایدوب دارالحربه لحوقندن صکره ایجاب اولنماز نظیری اولدرکه مرتد عورتنی
ثلاثا تطلیق ایدوب ارتداد ایله دارالحربه لاحق اوله بونده دخی عورت نفقه‌سنی بعداللحوق استیجاب ایده‌مزکه
ارتداد اوزره دارالحربه حکم لحوقی حکم موته ملتحقدر واکر اسیر ایچون برشخص معرفتیله بدنده مال ودیعه‌سی
وبرشخص مقر اوزره مال دینی ظاهر اولیسه کرکدرکه قاضی زوجه واولاد ووالدینینک نفقه‌لرینی مال دیندن
تقدیر ایتمیوب انجق ودیعه‌دن تقدیره مباشر اوله زیرا ودیعه امانت اولوب مودع ادعاء ضیاع ایلدکده تصدیق
اولنمغله مشرف اضاعت اولوب دین ذمت مدیونده مضمون اولمغله قرار واستدامت اوزره اولدیغندن
اسیره نظر وشفقت انجق نفقه‌لری ودیعه‌دن تعیین ایدوب مدیون دخی وقت آخرده انکار ایله اضاعت دیندن امین
اولمغیچون اقراری اوزره اشهاده مبادرت ایتمکه‌در لکن قاضی ودیعه‌سنی یدمودعدن اخذ وبرموثوق به کمسنه‌نک
یدینه تسلیمدن صکره مدیونه نفقه‌لرینی دیندن اعطا ایله امر ایتمکی رأی وتدبیر ایدرسه بو دخی تجویز وتقریر اولنورکه
قاضی هر نظر نفسندن عاجز ایچون ناظر تقویت مصیردر بوندن صکره مدیون بن امر قاضی ایله دیندن انفاق ایلدم
دیو ادعا ایدرسه بو دعواسنه بلا بینه اصغا اولنماز اما مودع بشقه درکه ودیعه‌دن انفاقنی ادعا ایلدکده یمینی ایله
تصدیق مدعی اولنور زیرا مدیون انجق ملک نفسندن ذمت داینده دین مضمون اولوب بعده دین داینله
تقاص اولنمق اوزره انفاق ایتمکله بو مثللو نفسی ایچون ذمت غیرده ادعاء دین ایلدیکنده بلاحجه قبول وتصدیقه
کسب استحقاق ایده‌مز اما مودع امین اولوب انجق مال غیری مالکینک یاخود مقام مالکنه قائم اولان قاضینک
امری ایله انفاق ایتمکله آنده قول مع الیمین قول امین اوله جغی بالاتفاق قدر کورمزمیسنکه قضاء دینی ادعا ایلدکده
بلاحجه مصدق اولمیوب مودع رد ودیعه‌یی ادعا ایلدکده یمینی ایله تصدیق اولنه جغی محققدر واکر مسئلهٔ مزبوره‌ده
مدیون ومودع امر قاضی ایله انفاق ایلدکلرندن صکره اسیر مذکور دار اسلامه کلوب مثلا نکاح عورتی انکار ایتمکله
عورتک نکاح اوزره بینه‌سی اولمدیغندن علمادن باب نکاحده استحلافه قائل اولنلرک قوللری اوزره اول اسیر بو عورت
بنم عورتم دکلدر دیو یمینه دخی اجتبار ایلسه اولبابده مدیون ومودع اوزره تمام مالی ایله رجوعه کسب اقتدار ایدر
زیرا قاضینک انفاقله امره ولایتی انجق نظرا للغائب نکاحه مبنی اولوب نکاح دخی ثابت اولمامغله مدیون ومودع
ملک اسیری شرعا صحیح اولمیان امر ایله انفاق ایتمش اولدیغندن اوزرینه ضمانی مثبت اولورلکن بعدالضمان
مضمونی ایله انفاق ایلدیکی کمسنه اوزره رجوعه قادر اولورکه اول کمسنه اول مالی نفسی ایچون اخذ ایتمش اولمغله
مأخوذینه ضامن اوله جغی ظاهردر بوصورتده انفاق ایلین مدیون ومودع معسر بولنمغله اسیر اول مالی عورته
تضمین ایلمکه قصد شروع ایلسه بومعنی ودیعه‌ده مشروع اولوب دینده مشروع اولماز زیرا ودیعه‌ده عورت
عین مال اسیری اخذ ونفسی اوزره انفاق ایتمکله اول مالده ضامنه اوله جغی ظاهردر اما دینده مدیوندن انجق
مال مدیونی اخذ ایدوب دین اسیر هنوز ذمت مدیونده برقرار اولمغله اسیر ایچون عورته مال مدیونی تضمینه
سبیل اولمدیغندن انجق دینی مدیوندن مطالبه‌یه قادردر وصورت ودیعه‌ده اسیر اولا عورته تضمینی اختیار ایدوب
بعده آندن رجوعله تضمین مودعه شروع ایلسه بو رجوع وشروعی مشروع اولماز زیرا مودعله عورت حق اسیرده
غاصب وغاصب الغاصب منزله‌سنه نازل اولملریله احدهمایه تضمینی اختیارندن صکره آندن رجوعله تضمین آخره
طالب اولمق باطلدر که احدهمایه تضمینی اختیاری آخری ابراسنی حکمنده داخلدر واکر مسئلهٔ مرقومه‌ده
اول اسیر نکاح عورتی انکار ایتمیوب انجق بن اکا قبل الاسر نفقهٔ مدت معلومه‌سنی اعطا ایتمشیدم یاخود بن آنی
قبل الاسر تطلیق ایدوب عدتی دخی منقضیه اولمشیدی دیو اقامت بینه‌یه ابتدار ایلسه بو بابده مدیون ومودع اوزره لزوم
ضمانه قطعا کسب قدرت ایتمیوب انجق عورت اوزره مأخوذی ایله رجوعه اکتساب اقتدار ایدر زیرا مسئلهٔ متقدمه‌ده
مدیون ومودع اوزره وجوب ضمان انجق اصل نکاحله اقرارلرینه مبنی ایدیکه انکار ایتمش اوله‌لر ایدی قاضی آنلره
برشیئی انفاقله امر ایتمیه جکی بیاندن مستغنی ایدی صکره اسیر اوزره اقرارلرنده کذبلری ظاهر اولمغله اوزرلرنده
حکم ضمان متقرر اولدی اما بو مسئله‌ده اقرارلرنده کذبلری ظاهر اولمیوب انجق زوج اسیر کندو اوزرندن اسقاط
نفقه ایلین امر عارضی اثباته مباشر اولمشدر مسئلهٔ متقدمه‌نک نظیری اولدرکه ایکی شاهد زید عمروی خطأ قتل
ایلدی دیو شهادت ایتملریله قاضی دیتله حکم ایدوب ورثهٔ عمرو دیت عمروی استیفا ایتدکلرندن صکره عمرو حیا ظاهر
اولسه شاهدلر اول مالی ضامن اوله جقلری باهردر ومسئلهٔ ثانیه‌نک نظیری اولدرکه ایکی شاهد زید عمروی خطأ قتل
ایلدی دیو شهادتدن صکره مشهود علیه اولان زید عمرو ومقتول موتندن اقدم بنی هم جراحتندن وهم جراحتدن
حادث اولان موتندن عفو ایلدی دیو اقامت بینه ایله دفعه قیام ایلسه بونده شهود قتل اوزره ایجاب ضمان اولنماز پس

مسئلتین مرقومتین بو ایکی مقیاس اوزره قیاس اولنور واکر عورت مال اسیردن ادعاء نفقه ایتدکده مدیون ومودع بن
اکرچه بو عورتی تزوجنده نکاحنه حاضر اولمشیدم لکن صکره دن بونی تطلیق ایدوب ایتدیکین بیلرم دیسه قاضی
حالا عورتیدر دیدکلری صورتده اوزرلرینه اتفاقله قضا ایتدیکی کبی بو صورتده دخی قضا ایدر زیرا ثبوتی معلوم
اولان نسنه‌ده دلیل مزیل بولنمادقجه اصل اولان بقادر وصکره اسیر کلوب بن بو عورتی قبل الاسر ثلاثا تطلیق ایدوب
عدتی دخی منقضیه اولمشیدی دیو اقامت بیان ایلدکده ایکی صورتده دخی مدیون ومودع اوزره ایجاب ضمان ایده‌مز
حتی صورت ثانیه‌ده اسیر کلوب مدیون ومودع اوزره احتجاج برله بونلر بو عورت حالا بنم عورتم اولدیغنی اوزرینه
اقرارلرنده کاذب ایدیلر اقرار کاذبلری سببیله مالمی بونلره تضمین ایده‌رم دیو عناد ولجاج ایلسه ینه آنلره
تضمینه ظفریاب علاج اوله‌مز وجهی اولدرکه مدیون ومودعک اصل نکاحی اقرارلری قاضینک انفاقله امرنده
کافی ایکن اقرارمزبور دخی صکره حالا عورتیدر یاخود شمدی حالی معلوممز دکلدر قوللری اولبابده محتاج الیه
دکلدر ومحتاج الیه اولمیان قولک شهادتده وجود وعدمی یکساندر واصل نکاحی اقرارلرنده صادقلر واسیر ایله
متصادقلردر بناء علیه آنلر برشیئی ضامن اولمازلر نظیری اولدرکه برکمسنه فوت اولدقده برعورت کلوب بن آنک
عورتی یم دیو دعوی واقامت بینه ایتمکله قاضی آنی میراثنه توریث ایلدکدنصکره سائر ورثه اول میت اول عورتی
صحتنده ثلاثا تطلیق ایلدیکنه اقامت برهان ایلسه‌لر بینه اولی کرک اصل نکاح اوزره شهادت ایلسونلر وکرک
یوم موتنده عورتی ایدی دیو شهادت ایلسونلر ورثه آنلره برشیئله تکلیف ضمان ایده‌مزلر زیرا اولبابده معتبر اولان
انجق اصل نکاحله شهادتلری ایدوکی ظاهر واول شهادتده صدقلری باهردر اما حکم ولاحکم نکاحده مغایردرکه
برحربی قبول اسلام ایدوب برکسنه ایله عقد موالات ایلدکدنصکره حربی فوت اولدقده ایکی شاهد اشبو
کسنه آنک مولاسی ووارثیدرکه بوندن غیری وارثنی بیلمزز دیو شهادت ایتملریله قاضی اول کسنه‌یی توریث ایلدکدنصکره
شخص آخر کلوب حربی اول کسنه ایله ولاسنی مناقضه ایدوب بعده بنمله عقد موالات ایتدکدنصکره فوت
اولمغله مولاسی ووارثی انجق بنم دیو دعوی واقامت بینه ایلسه قاضی مولای متقدمی ورثه‌دن اخراج ایدوب
مولای متأخری توریث ایدر بوصورتده مولای متأخر مال موروثی دیلرسه قبض ایلین مولای متقدمه تضمین
ایدوب دیلرسه آنک شاهدلرینه تضمین ایدر زیرا شاهدلری مجرد اصل ولا اوزره شهادت ایدوب یوم موتنده
مولاسی ووارثیدر دیو شهادت ایتمیه‌لر ایدی قاضی میراثله قضایه مبادرت ایتمز ایدی شمدی اول شهادتلرنده
کذبلری متبین اولمغله ضامن اولملری ممکندر وبو بیانله مسائل مذکوره‌نک مدار فرقلری نمایان اولورکه
هر مادده‌که کذب شهود بعینه سبب استحقاق اولان نسنه‌ده مشهود اوله شهود معهود بن مال مشهود بهی ضامنین
اولورلر اما کذبلری بعینه سبب استحقاق اولان نسنه‌نک غیرنده متبین اوله آنده برشیئی ضامن اولمازلر والله اعلم

باب میراث القاتل من اهل الحرب واهل الاسلام

یعنی اهل حرب واهل اسلامدن اولان قاتل مقتولنه وارث اولوب اولمدیغی تفصیلده باب واجب التحصیلدر
مسلمین ومشرکین قتالیچون ترتیب صفوف ایتدکلرنده برمشرک مسلمیندن اولان قرنداشنه رمی سهم ایدوب سهمی
اکا اصابت وجرح ایلدکدنصکره اول مشرک قبول اسلام ایدوب بعده اول مسلم فوت اولوب قاتلی اولان
قرنداشندن غیری وارثی بولنماسه اولبابده جمیع میراثی اول قرنداشنه عالم قیلنور کذلک مسلم مشرکیندن اولان
قرنداشنه رمی سهم ایله جرح ایلدکدنصکره قبول اسلام ایدوب بعده فوت اولمش اولسه ینه قاتل مقتولنه
وارث اولمق لازم قیلنور اکرچه صورت ثانیه‌ده قتلی بحق حادث اولمشدر وانسان مورثنی قصاص ایچون یاخود
رجم ایچون قتلی کبی بحق واقع اولان قتلی حرمان میراثه باعث اولماز لکن صورت اولاده وجهی اولدرکه مشرک
اخ مسلمی انجق کندویه محارب ایکن قتل ایلمشدر وبرباب اثبات النسب من اهل الحرب من السبایا مسائلنده
بیان ایلدیکمز تأویل باطل حکم اتلافده تأویل صحیحه مخالف ایسه‌ده حکم قضاده ایکیسی یکساندر کورمزمیسنکه
کافر حربی حین قتالده مسلمی قتل ایتدکدنصکره‌دن قبول اسلام ایلسه دخی قصاص ودیتی موجب اولمامقده
مسلم حین قتالده حربیی قتل ایلمک حکمنده داخل قیلنور واهل بغی واهل عدل دخی حکم مشروح اوزره
جاری اولوردرکه عادل مورث باغیسنی قتل ایلدکده بالاتفاق میراثدن محروم قیلنمیه جغی محرزومدرکه قتلی بحق
واقع اولمشدر کذلک باغی مورث عادلنی قتل ایلدکده عند ابی حنیفه ومحمد رحمه الله علیهما ینه محروم قیلنماز که
باغینک تأویل فاسدی منعه‌یه مقرون اولدقده تأویل صحیحه ملحق ایدوکی باب مذکوردن معلوممدر لکن عند
ابی یوسف رحمه الله تعالی مسئله اولاده قاتل مشرک وارث اولوب مسئلهٔ ثانیه‌ده قاتل باغی وارث قیلنماز که

مطلب توارث اهل العدل واهل البغی اذا قتل احدهما صاحبه

باغی البته مسلم واحکام اسلامیله مخاطب اولمغله عادلی قتلی البته قتل حرام محظوردر وحرمان میراث انجق
جزاء قتل محظوردر اما کافر احکام شرعله مکلف اولمدیغیندن آنک قتلنه احکام شرعدن اولان حرمان
میراث تعلق ایلمز وقول ابی حنیفه ومحمد رحمهما الله تعالی اشبودر که باغیدن واقع اولان قتل تأویل ومنعه یی
حاوی اولمغله کافردن واقع اولان قتله قصاص ودیتی موجب اولمامقده مساوی اولدیغی کبی حکم میراثده
دخی مساویدر بلکه حرمان میراثی موجب اولمامق دخی اولیدر که حکم قصاص ودیت نص متلو ایله ثابت
وقتله حرمان میراث انجق خبر مروی ایله ثابت اولمغله نص تنزیله ثابت اولان البته اقوی اولور اما اب وابن
دارالحربده قبول اسلام ایتدکلرنده دار اسلامه خروجدن اقدم احدهما آخری قتل ایلمک بشقه در که آنده قتلنه
قصاص ودیت تعلق ایتمزسه ده مقتولندن برشیئه وارث اولمز ودارالحربده بولنان اسیرین مسلمین دخی عند
ابی حنیفه رضی الله عنه بو حکم اوزره جاریلردر زیرا مواضع مرقومه ده قصاص ودیت واجب اولمامق عند القاتل
معتبر اولان تأویله مبنی اولمایوب انجق مقوم دم اولان احراز بالدار بولنمادیغیندندر واحراز بالدار بولنمامقدن قتلی محظور
اولمقدن من جمیع الجهات خارج اولمیوب بلکه بعض وجوهله محظور کوریلور امامسائل متقدمه ده قصاص ودیت
واجب اولمامق انجق عند القاتل معتبر اولان تأویله مبنی اولوب اول تأویلی فاسد ایسه ده حکم قصاص ودیتده منزلهٔ
تأویل صحیحه نازل اولمغله حکم میراثده دخی نازل قیلنور مؤلف عدالت سمات احسن الله تعالی الیه احسن الحسنات
دیرکه لصوصدن یاخود اهل شدت وعصبیتدن بر جماعت اهل عدلدن بر جماعتله اقتتال ایلسه لر اولبابده عادل
جانب خلافده بولنان مورثنی قتل ایدرسه اکا وارث قیلنورکه قتلی بحق واقع اولمشدر اما مخالف بولنان
مورث عادلی قتل ایدرسه آندن برشیئه وارث اولمازکه بوقتلی من جمیع الوجوه حرام ومحظوردر حتی قتل مزبور
عمدا واقع اولمش ایسه اکا قصاص وخطأ واقع اولمش ایسه دیت وکفارت تعلق ایدر کذلک لصوصدن
ایکی فرقه بربریله قتال ایتدکلرنده هر بری فرقهٔ اخرادن مورثنی قتل ایلسه آندن برشیئه وارث اولمزکه بوقتلی
من جمیع الوجوه محظوردر حتی اکا عمدده قصاص وخطاده دیت وکفارت تعلق ایدر والحاصل کفارت وحرمان
میراثدن هر بری جزاء قتل محظور اولمغله احدهما ثابت اولدقده آخر دخی ثابت اولور بناء علیه دار الحربده
بولنان ایکی اسیرک ودار الحربده قبول اسلام ایلین ایکی حربینک بریسی آخری خطأ قتل ایلدکده قتلی کفارتی
موجب اولدیغی کبی حرمان میراثی دخی موجب اولور وباغیدن صادر اولان قتل عادل کفارتی موجب
[illegible] اولمدیغی کبی حرمان میراثی دخی موجب اولماز والله تعالی اعلم [illegible]

باب المرتد فی دار الحرب ومعه ولده * یعنی اولاد مرتدینی ایله دار الحربده بولنان مرتدک احکام میراثی شرحنده بابدر
دقیق الانجماندر مؤلف مصیب الصواب صیبت علیه سجال الاجر والثواب دیرکه برکسنه بعض اولادیله معا
مرتد اولوب دار الحربه لاحق اولدقلرنده حکم میراثی جانب امامه رفع وانها اولنسه کرکدرکه امام آنک میراثی
ورثهٔ مسلمینی بینلرنده تقسیم ایدوب اولادندن مرتد اولنلره میراثندن هیچ نسنه اعطا وابقا ایلیه زیرا ارث انجق
ولایت اوزره مبنی اولوب مرتد ایچون برکسنه نک وراثتی ایله حکم وقضایه ولایتی اولمدیغی کبی کسنه دن اخذ
میراثده دخی ولایت یوقدر زیرا مرتد ایچون شرعا هیچ ملت اولمیوب میراثده ایسه البته ملت امر معتبردر
حتی عند اختلاف الملل حکم توارث غیر جاریدر بناء علیه مرتد برفرددن برشیئه وارث قیلنماز اما مرتد مزبورک
دار اسلامده وحین اسلامنده کسب ایلدیکی مالنه ورثهٔ مسلمینی بالاتفاق وارث اولورلر زیرا قاضی آنک دار الحربه
لحوقی ایله قضا ایتدکده همان موتی ایله قضا ایتمش اولورکه اهل دار الحرب اهل دار اسلام حقلرنده میت ایله
علی سوادر لکن قضاء لحوقله حکم موتی عند ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه انجق وقت ردتنه مستند اولورکه
حکم هلاکنه سبب انجق ردتیدر بناء علیه ورثهٔ مسلمینی انجق حال اسلامنده کسب ایلدیکی مالنه وارث اولورلر
وعند محمد رحمه الله تعالی ورثهٔ مسلمینی بعد الردة وقبل اللحوق کسب ایلدیکی مالنه دخی وارث اولورلر اما قول
ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره بومالی فیئه ادخال اولنور زیرا مال مزبور وقت اسلامنده ناموجود اولوب
آنده توریث ورثه یی وقت اسلامنه اسناد قیلمق غیر ممکن اولمغله مال مزبوری وارثنه قضا ایلمک معتاد مسلمی
کافردن وارث قیلمغی متضمن اولور اما دار الحربده کسب ایلدیکی مالی دار الحربده ردتی اوزره هالک
اولدقدن صکره انجق مرتد اولوب کندو ایله برابر دار الحربه لاحق اولان ولدینه تخصیص اولنور زیرا اول مالی
اهل حربدن ایکن کسب ایلمشدر واول ولدی دخی اهل حربدندر واهل حرب بربرینه وارث اولوب اهل اسلام
اهل حربه وارث اولماز واکر مرتد مرقومک بعض اولاد مسلمینی دخی معا دار الحربه لاحق اولمش اولسه اول دخی

عند ابی حنیفه رضی الله عنه انجق کسب اسلامندن وارث اولوب کسب ردتندن وارث اولمازکه مسلم قتنده بولنسه
اهل دار اسلامدن عد اولنمغله ولد مسلمک دار الحربده بولندیغی حالی دار اسلامده بولندیغی حالی کبیدر
وذمی دخی نقض عهد ایدوب بعض اولادیله دار الحربه لاحق اولدقده تفصیل سابق آنده دخی متحقق اولورکه
ذمی اهل دار بزدن ایکن فرض مذکور اوزره شمدی حربی اولمغله مرتد اولوب دار الحربه ملتحق اولان
مسلم ایله مساوی اولورکه اختلاف دین کبی اختلاف دار دخی حکم توارثه مانع قوی اولور مؤلف دقیق النظر
اوصله الله تعالی الی خیر ماانتظر دیرکه برمسلم ارتداد ایله دار الحربه لاحق اولوب دار اسلامده مسلمه اولان عورتی
وبعضیلری مسلم وبعضیلری مرتد اولان اولادی قالوب هنوز قاضی لحوقی ایله قضا ایتمدین عورتینک عدتی منقضیه
واولادکارندن مرتد اولنلری ینه اسلامه راجع وبعض اولادی دخی اسلام یاخود ردت اوزره هالک اولمش اولسه
کرکدرکه قاضی عدتی بعد اللحوق وقبل القضا منقضیه اولان زوجهٔ مسلمه ایچون کذلک یوم لحوقنده مسلمین
بولنان اولادی ایچون قضاء میراثه سالک اولوب بعد اللحوق قبول اسلام ایلین اولادینی میراثندن برشیئه مالک
ایلمیه وقول مذکوربزم کتاب السیر الصغیرده بیان ایلدیکمز اصل اوزره ابتنا اولنمشدرکه ظاهر روایتده انجق
یوم لحوقنده اکا وارث بولننلره اعتبار واعتنا اولنور اما ابو حنیفه رضی الله عنه دن روایت حسن بن زیاد
رحمه الله تعالی اوزره بومثللو مسائلده انجق یوم ردتنده وارث بولننلره اعتبار واعتنا اولنورکه توریث المسلم
من المسلم تحقق ایلمک انجق توریثی وقت ردتنه مستند قیلمق اوزره بنا اولنور وابی حنیفه رضی الله عنه دن
روایت اخراده انجق لحوقیله یوم قضاده وارث بولننلره اعتبار اولنورکه توریث انجق میتدن اولوب مرتدک دخی
موتیله حکم اولنمق انجق قاضی لحوقیله قضا ایلدکده پدیدار اولور لکن قول اصح انجق ظاهر روایتده ذکر اولنان
رأی مرجحدرکه سبب ارثک اصلی ردتی ایله منعقد اولوب تمامی انجق لحوقی ایله حاصل اولمغله بعد الانعقاد
وقبل التمام حاصل اولان مالی عند ابتداء السبب حاصل منزلنه نازل قیلنور کورمزمیسنکه مبیعده ملک مشترینک
اصل سببی عقد بیع اولوب تمامی قبضله حاصل اولمغله مبیعده بعد العقد وقبل القبض حاصل اولان زیادهٔ
منفصله حکم انقسام ثمنده وقت عقدده حاصل منزلنه نازل قیلنور پس مانحن فیه دخی اکا مماثلدر اما سبب مرقوم
لحوق ایله تمام اولدقدنصکره قبل القضاء باللحوق حادث اولان اموالی عند ابتداء السبب حاصل منزلنه انزال
اولنماز نظیری اولدرکه برمکاتب ترک مال کثیر ایله فوت اولدقدنصکره بعض اولادی دخی فوت اولوب یاخود
بعض اولادی کافر ایکن مسلم یاخود عبد ایکن معتق اولدقدنصکره بدل کتابتی ادا اولنسه کرکدرکه قضاسی
حین موت مکاتبده وراثته اهل اولان ورثه سنه عند اداء الکتابه فوت اولمشلر ایسه ده اعطا اولنوب حین موتنده
کافر یاخود عبد بولنانلره ایفا اولنمیه اکرچه قاضینک عتق مکاتبله قضاسی انجق عند اداء الکتابه واقع اولور
اما باب توریثده حکم عتق وقت تمام نسبیده یعنی وقت موتنده ظاهر اولوب وقت قضاسنه توقف ایلمز پس حتی
مرتدده دخی بویله در واکر مرتد مزبور هنوز دار اسلامده ایکن عورتینک عدتی اوچ حیضله منقضیه اولوب
بعده دار الحربه التحاق ایلسه اول عورت بعد انقضاء العدة مرتد مزبور قتل اولندقده میراثندن برشیئه کسب
استحقاق ایتمدیکی کبی بونده دخی کسب استحقاق ایده مز زیرا حکم ارثده معتبر اولان وقت لحاقنده بینلرنده
سبب ارث منعدمدر امامسئلهٔ سابقه بشقه درکه آنده عورت زوجینک دار الحربه لحوقنده هنوز عدتنده برقرار
وزوجی دخی ردتله مشرف هلاک ایکن سبب فرقت اولان لحوقی اکتساب کندو طرفندن رسیدهٔ تمام اولمغله
فی حکم الفار اولمشدر وفار اولان کسنه نک عورتی حقنده بقاء عدت حکم توریثده مقام اصل نکاحه قائم ایدوکی
شهرتشعاردر مؤلف همام رفعه الله تعالی اعلی المقام دیرکه زوج وزوجه معا مرتد اولوب بعده انجق زوج اسلامه
رجوع ایلسه عورت زوجندن بلا طلاق باین اولوب بینلرندن حکم توارث مرفوع قیلنور زیرا بوبابده فرقتلری
عورتک بعد اسلام الزوج کفر اوزره اصرار ینه احاله اولنوب عورتک ارتدادی موجب قتل اولمدیغندن مشرفهٔ
هلاک عد اولنمایوب اولوجهله فی حکم الفار قیلنمامش ایکن حتف انفهاالکه اولدقده زوجی اکا وارث
اولمیه جغی آشکاردر کذلک بوبابده فرقت جانب زوجه دن ظاهر اولمغله زوجی فوت اولدقده وارثه
اولمیه جغی امر باهردر واکر مسئلهٔ مفروضه ده انجق زوجه اسلامه رجوع ایتمش اولسه ینه فرقتلری عند
غیر محمد رحمه الله تعالی بغیر طلاق وقوع بولور وانقضاء عدتندن اقدم زوجی هالک اولدقده وارثه اوله جغی
پدیداردرکه زوجک ردت اوزره بعد اسلام الزوجه اصراری زوجه سی مسلمه ایکن زوجک انشاء ردتی
حکمنده اعتبار اولنور ینه مؤلف همام دیرکه زوج وزوجه معا مرتد اولوب ولد صغیرلری ایله برابر

دار الحربه ملتحق اولدقلرنده عورت حامل بولنمغله التی آیدن اقلده وضع حمله بر ولدلری دخی حادث اولسه بعد اللحوق میراثلری سائر ورثهٔ مسلملرینه تخصیص اولنوب صغیران مزبوران آنلردن برشیئه وارث قیلنمازلر زیرا دار الحربده برابر واقع اولملریله حکم ردتده ابوینه تابع اولمشلردر کورمزمیسکه صغیرین مزبورینك سبیلری حلال کوریلوب بعد السبی فیئده ادخال اولنورلر ومرتد قطعا برکسنه‌یه وارث اولمدیغی قریبا بیان اولنمغله صغیرین مزبورین دخی وراثتله کامران قیلنمازلر وجواز سبیلری اوزره دلیل شول روایت اولنان اثر جلیلدرکه بنی ناجیه‌دن اسلامدن مرتد اولند قلرنده حضرت علی بن ابی طالب رضی الله عنه سبی ذراریلرینه قیام ایدوب بعده آنلری مصقلة بن هبیره نام کسنه‌یه یوز بیك درهمه بیعه اقدام ایلدی بنه دیرکه زوجین مرقومین دار الحربده کسب مال ایدوب هالك اولدقلرندنصکره اول دارك اهلی قبول اسلام ایله سرافراز اولسه‌لر بو صورتده میراثلری انجق صغیرین مزبورین احراز ایدرلرکه حکما حربی اولدقلری معلوم وحربی حربی‌یه وارث اوله جغی امر محرر ومدر واکر مسئلهٔ مرقومه‌ده هنوز قاضی لحاقلری ایله حکم ایتمدین زوجه قبول اسلامله ولد صغیرینی آلوب دار اسلامه رجوع ایلدکدنصکره تراعلری قاضی‌یه رفع وتقدیم اولنسه کرکدرکه قاضی میراث مرتدی سائر ورثهٔ مسلمینه ویروب اول عورت واول صغیرین ایچون برنسنه تعیین وتسلیم ایلمیه زیرا بو بابده معتبر اولان وقت لحوقنده عورت مرتده اولوب بطننده بولنان حملی دخی اکا تابع ایدی ودار الحربه لاحق اولان صغیر دخی موقع مرتدده واقع ایدی پس حال اسلامنده کسب ایلدیکی مالدن برشیئه وارث اوله مزلر واکر برکسنه مرتد اولوب دار الحربه لاحق اولدقده زوجهٔ مسئله سی دار اسلامده حامل بولنسه اول عورت ردت زوجندن صکره ایکی سنه‌دن اقلده وضع حمل ایدرسه اول ولدك نسبی مرتددن ثابت و ورثه سنده داخل قیلنور زیرا نکاحلرینك ردتله انقطاعی طلاق باین ایله انقطاعی منزلنه نازل اولمغله علوق ولد انجق ابعدا وقات امکانی اولان ایکی سنه‌یه مستند ومتصل قیلنوب نسب ولد مرتددن ثابت وورثه سنده داخل قیلنور واکر مسئلهٔ مزبوره‌ده ردت زوجدن صکره دار الحربه لحوقندن اقدم عورت دخی مرتده اولمش اولسه‌یدی ایکی سنه‌دن اقلده حاصل اولان ولد وارث وثابت النسب اولوب انجق عورت وارثه اوله مزدی زیرا ارتدادی لحوقندن اقدم اولوب لحاق زوج حال ارتداد زوجه‌ده واقع اولمغله زوجه برشیئه وارثه اوله مز اما ولد مزبور بعد ارتداد الابوین دار اسلامه تبعا حکم اسلامده داخل اولمغله میراثه نائل قیلنور لکن زوجهٔ مرقومه نك ردتی زوجك دار الحربه لحاقندنصکره واقع اولمش ایسه زوجه دخی ورثه‌ده ادخال اولنور زیرا بعد لحاق الزوج ردتی موتی منزلنه انزال اولنوب وارثك بعد المورث موتی میراثنی ابطال ایتمدیکی کبی بونده دخی ابطال ایلمزینه دیرکه برمسلمك نکاحنده برنصرانیه وار ایکن اول مسلم مرتد اولوب ردتندن صکره ایکی سنه‌دن اقلده نصرانیهٔ مزبوره‌دن بر ولد حاصل اولسه اول ولدك نسبی مرتددن ثابت وورثه سنده داخل اولور زیرا نکاحلرینك ردتله انقطاعی طلاق باین ایله انقطاعی منزلنه نازل اولمغله علوق ولد ابعد اوقات امکانه مستند ومتصل قیلنور وقبل ردة الاب حکم اسلامده دخولی دخی ظاهر اولمغله دار اسلامده بولندقجه اسلام اوزره باقی ومتقرر قیلنور لکن زوجهٔ مزبوره نصرانیه اولمغله میراث زوجندن قطعا بهره دار اوله مزکه مرتد حکم میراثنده منزلهٔ مسلمده ایدوکی بدیدار ایدر واکر برمسلمك جاریهٔ نصرانیه سی وار ایکن مرتد اولوب صکره اول جاریه‌یی استیلاد ایلسه اول ولد قطعا ورثه‌دن تعداد اولنماز زیرا علوقی انجق باباسینك حال ردتنده برنصرانیه‌ده حاصل اولمغله اول ولد بالغ اولوب اسلامی وصف ایتمدکجه حکم اسلامده داخل اولماز وکافر دخی میراث مرتدده نائل قیلنمازینه دیرکه زوج وزوجه معا مرتد اولوب ارتدادلرندنصکره آلتی آیدن اقلده آنلردن بر ولد حاصل اولسه اول ولد ورثه‌لرنده داخل قیلنورکه علوقی ردتلرندن اقدم ایدوکی متیقن اولمغله حکم اسلامده دخولی امر معیندر اما آلتی آی تمامنده یاخود دخی زیاده‌ده حاصل اولسه میراثلرینه واصل اوله مزکه علوقی ردتلرندن صکره حاصل اولمغله حکم اسلامده داخل قیلنماز حتی صغرنده وفات ایلسه جنازه سی اوزره اداء صلوة اولنماز و بو بابده مدت حملی آلتی آیه محمول اولمق انجق بین المرتدین حکم نکاحلری قائم الحصول اولدیغندندرکه ابعد الاوقات اولان سنتینه حمل اولنمق انجق عند الاحتیاجدر و بینلرنده نکاحلری قائم الحصول اولدقده عدم احتیاج ظاهر و بلا الجا جدر وصغیر مرقوم ترك ماله هالك اولدقده ابوینی مرتدین اولوب مرتد اصلا برفرده وارث اولمامغله میراثندن برشیئه مالك اولمیوب میراثنه مسلمیندن قرنداشلری یاخود سائر ورثه‌لری مالك اولورلر زیرا میراثدن محروم اولدقلرنده حکم میتده اوله جقلری محرر ومدر اما اول صغیرك مسلمیندن بعض قرنداشلری ترك ماله فوت اولسه نظر اولنوراکر ولادتی بعد ردة الابوین آلتی آی یاخود زیاده‌ده حاصل اولمش ایسه صغیر دخی حکم ردتده

داخل

داخل اولمغله ابوینی کبی میراثلرندن برشیئه واصل اوله مز واکر آلتی آیدن اقلده حاصل اولمش ایسه صغیر مزبور حکم اسلامده داخل اولمغله سائر اخوهٔ مسلمینی ایله برابر مسلم اولان قرنداشندن میراثه نائل اولور بنه دیرکه ابوین مرتدین دار الحربه لاحق اولوب بعده ارتدادلرندنصکره التی آیدن اقلده بر ولدلری حادث اولوب اول ولد ترك ماله هالك اولدقدن صکره اول دارك اهلی مسلم اولسه‌لر آنك میراثی اخوهٔ مسلمینه ویریلیوب انجق ابوینه سالم قیلنور زیرا بو بابده ولد مرقوم حربی ایدوکی بی ارتیابدر کورمزمیسنکه صغیر مزبورك ولادتی دار اسلامده واقع اولوب ابوین مرتدینی آنکله برابر دار الحربه لاحق اولمش اولسه‌لر ابوینی کبی مرتد اوله جغی محققدر پس ولادتی دار الحربده هویدا اولدقده حربی مرتد اوله جغی بطریق الاولی‌در واهل حرب اهل دار واحده اولدقلرنده بینلرنده حکم توارث اجرا اولنور کذلك ابوین مرقومین دار الحربده کسب ایلدکلری اموالی ترکاً هالك اولدقلرندنصکره اول دارك اهلی مسلم اولسه‌لر میراثلری سائر ورثهٔ مسلمینه ویریلمیوب انجق دار الحربده حاصل اولان ولدلرینه سالم قیلنور کورمزمیسنکه مسلمین اول مال اوزره استیلا ایلسه‌لر فیء اوله جغی متعیندر وفیء اولمغله مشرف اولان اموال میراث مسلمین اولمق غیرممکندر پس وجه مشروح اوزره اهل حربدن اولان اولاد وابوینك میراث اوله جغی امر متیندر مکر آنلر دخی اهل دار اخرادن اوله‌لر بو تقدیر اوزره آنلره دخی میراثدن هیچ نسنه اعطا اولنماز زیرا باب مواریث القتلی مسائلنده بیان ایلدیك که میان اهل حربده اختلاف دار مانع توریث اولمقده اختلاف ادیان کبیدر وعلی هذا بردارك اهلی مرتد اولوب دارلرنده احکام اهل شرکی اظهار ایتملریله دارلری دار الحرب اولدقدنصکره بعضیلری ترك مال کثیر ایله هالك اولسه میراثنه انجق کندو جانبنده اولان وارثلری مالك اولورلر زیرا فرض مذکور اوزره هالك مزبور حربی ایدوکی مقرردرکه صکره‌دن دار الحرب اولان دار عن اصل دار الحرب اولان دار ایله برابردر کورمزمیسنکه مال مزبور اوزره استیلا واقع اولدقده البته فیئده داخل قیلنور بناء علیه اول میراثه کندو کبی اهل حرب اولان ورثه سی نائل اولوب ورثهٔ مسلمینی نائل قیلنماز والله تعالی اعلم

باب ما یوقف من امر المرتد ومالا یوقف من ذلك * یعنی تصرفات مرتددن توقیف اولنوب اولنمیانلری تقریرنده بابدر دقیق النظر قیلندر شیخ امام اعنی شارح عیام اسبغ الله تعالی علیه سوابغ الانعام دیوکه زمبسوطنده بسط وبیان ایلدیك که تصرفات مرتد وجوه اربعه اوزره تفصیل وتبیان اولنور بری اولدرکه بالاتفاق نافذدر استیلادی کبی وبری اولدرکه بالاتفاق باطلدر نکاحی کبی وبری اولدرکه بالاتفاق موقوفدر شرکت مفاوضه سی کبی وبری اولدرکه نفوذ وتوقفی مختلف فیه‌در بیع وهبه وعتق کبی زیرا عند ابی حنیفة رضی الله عنه نفس مرتد بین القتل والاسلام موقوف اولمغله بو تصرفلری دخی موقوف قیلنور وعند ابی یوسف ومحمد رحمة الله علیهما بونلر تنفیذ اولنورلر لکن عند ابی یوسف رحمه الله تعالی صحیحدن تنفیذی کبی تنفیذ اولنور اما عند محمد رحمه الله تعالی انجق مریضدن تنفیذی کبی تنفیذ اولنور حتی تبرعاتی دخی انجق ثلثدن اعتبار اولنوب وارث ایچون اقراری مریضدن صحیح اولمدیغی کبی صحیح اولماز کورمزمیسنکه مرتد هالك اولدقده عدتنده بولنان عورتی حکم فرار ایله توریث اولنور حال آنکه حکم فرار ایله توریث انجق زوج مریضدن واقع اولور اما امرأهٔ مرتده نشقه درکه مالنده جمیع تصرفاتی امرأهٔ صحیحه‌دن نفوذی کبی بالاتفاق نافذدر زیرا نفس مرأه ردتله بین القتل والاسلام موقوفه دکلدرکه امرأهٔ حربیه قتل اولنمادیغی کبی مرتده دخی قتل اولنماز اما رجل مرتد نشقه‌در انجق امرأهٔ مرتده کرك حره وکرك امه آنی برکسنه قتل واعدام ایلسه قاتلنه دیت وکفارتدن هیچ نسنه الزام اولنماز زیرا حکم قتلده بمنزلة الحربیه‌در بناء علیه امرأهٔ مرتده مسلمیله قتال ایتدکده حربیهٔ مقاتله کبی قتلی استحلال اولنور واکر بو مرتد دار الحربه لاحق اولدقدنصکره هنوز قاضی لحاقی ایله قضا ایتمدین دار اسلامده بولنان عبیدینی اعتاق یاخود اول عبیدی دار الحربده بولنان برمسلمه بیع ایدوب بعده قاضی میراث والحاقی ایله قضا ایتدین قبول اسلامله دار اسلامه داخل اولسه اول بابده مجموع مالی اوزرینه رد اولنوب دار الحربده واقع اولان تصرفلری باطل اولورکه قضاء قاضی‌یه متوقف اولان انجق مالینك ملکی ورثه‌ده دخولی اولوب زوال ملکی مجرد لحوقی ایله حصول بولمغله بعد اللحوق مالنده تصرفی حین تصرفنده مملوکی اولمیان ماله مصادف اولدیغندن صکره‌دن ملکنه عودت ایتسه دخی حکم نفوذدن عاطل ومنصرف اولور نظیری شول مشتری ایچون شرط خیار ایله بایعدرکه مبیعده تصرف ایلیه مبیع مرقوم فسخ مشتری ایله ملکنه عودت اثناسنده دخی بایعك بعد البیع وقبل فسخ المشتری آنده تصرفی نافذ اولماز واکر دار الحربه لاحق اولان مرتد

داراسلامده ترك ايلديكى عبدى حقنده حرّ الاصلدر ياخود فـلانك عبديدر بن آندن غصب ايلدم ديو اقرار
ايدوب بعده قبول اسلامله دار اسلامه رجوع ايلسه بو اقرارى اقرار محض اولوب انشاء تصرف اولمد يغندن
معتبر ومسموعدر كه مقر مخـاطبك ملكنه مصادف اولوب ياخود حين اقرارده ملكى دكل ايكن صكره دن مالك
اولديغى اشياده اقرارى حق مقرده لازم ايدوكى مجزوم ومقطوعدر كورمزميسنكه بركمسنه آخرك عبدى حقنده
حرّ الاصلدر ياخود فلانك مملوكيدر ديو اقرار ايدنصكره اول عبدى ذى اليددن اشترا ايلسه اقرار سابقى نافذ اولوب
بعد الشراء مجـددا اقرارى مجراسنده اجرا اولنور پس بو دخى آنك كبيدر واكر بو مرتد دار الحربه لاحق اولوب
قاضى دخى لحوقيله قضا ومالنى ورثه سنه اعطادن صكره قبول اسلامله دار اسلامه رجوع ايلسه مالندن ايادى
ورثه ده بعينه قائم بولنان اكا رد واعاده اولنور بوصورتده دار الحربده ايكن حريتنى اقرار ايلديكى عبـدينى وارثى
بيع ايتمش بولنسه بيع مذكور ملك وارثه مصادف اولمغله نافذ اولور لكن عبد مرقوم صكره دن بعض اسبابله اول معترك
ملكنه عودت ايلسه اقرار سابقى هنوز واقع اولمش منزلنده اعتبار اولنوب تنفيـذنه مبـادرت اولنور واكر قاضى
لحاقيله قضا ايدوب هنوز مالنى ورثه سنه تقسيم ايتمش ياخود ايتمش ايكن قبول اسلامله عودت ايتمكله هنوز قاضى
مالنى اوزرينه رد ايله قضا ايتمـدين بعض عبدينى اعتاق ايلسه البته عتق باطل اولور كه قاضى لحـاقيله قضا
ايلدكده مالى ملك ورثه ده داخل اولمغله قاضى مجددا اكا رد ايله قضا ايتمدكجه ملك قديمنه واصل اوله من كورمزميسنكه
وارث اول عبدى بعد رجوع المرتد هنوز قاضى ردمالى ايله قضا ايتمدين اعتاق ايلسه عتق نافذ اولوب مرتد ايچون
آنى ضامن اولمامقده قبل رجوع المرتد اعتاق حكمنى متضمن اولور پس بو بيانله عبد مزبوره ملك وارث اوزره باقى
ايدوكى عندمزده نمايان اولمشدر وبو بيانله عبد مزبورده حالت مذكوره ده عتق مرتد نافذ اولمديغى دخى ظاهر وعيان
اولمشدر كه عبد مزبور اعتاق وارث ايله تمامه معتق اولمق ممكن اولدقده اعتاق مرتد ايله معتق اولمق غير ممكندر كه
عتق البته حقيقت ملكى مستدعى ايكن عبد واحد وقت واحدده تمامه هم زيدك مملوكى وهم عمرونك مملوكى اولمق
جائز اولمديغى متبيندر وهم وارث اول عبدى هنوز قاضى لحاقيله قضا ايتمدين اعتاق ايدوب صكره قاضى لحاقيله
قضا ايتمش اولسه عتق ملكنه سبقت ايتمكله نافذ اولمديغى كبى مرتد مزبور دخى بعد الرجوع هنوز قاضى ملكنى
اوزرينه رد ايله قضا ايتمدين اعتاق ايلسه بنه عتق ملكنه سبقت ايتمكله نافذ اولماز واكر دار الحربه لاحق اولان
مرتد داراسلامده ترك ايلديكى عبدينى بيع ياخود اعتاق ايچون بعث وكيل ايدوب وكيل دخى مصلحت مرقومه يى
تكميل ايلسه كركدر كه قاضى صنع وكيلنى جميعا ابطـال وتعطيل برله عبد مرقومى ميراث ورثه قيلمقده قضاسنى
تعجيل ايليه زيرا مرتد بعد اللحوق تصرفات مزبوره يى انشايه مالك اولمديغى كبى آنلرده توكيله دخى متملك اوله مز
وهم وكيلى تصرفده مقام مرتدده قائم اولوب مرتدك عبد مزبورده حالت مزبوره ده قاضى لحاقيله قضا ايتمش اولسه ده
ياخود قبل القضا قبول اسلامله رجوع ايتمش اولسه ده تصرفى باطل ايكن اول تصرف مباشرت وكيله اولدقده
دخى على كلا التقديرين عاطل قيلنور واكر مسئلهٔ مرقومه ده داراسلامده ايكن قبل الارتداد ياخود بعد الارتداد
وقبل لحوق دار الحرب توكيل ايدوب وكيل دخى لحاقندن صكره مصلحتنى تحصيل ايتمش ايسه بوصورتده قاضى لحوقيله
قضا ايتمش ايسه عبد مزبور ميراث ورثه قيلنوب صنع وكيل تعطيل اولنور اما لحاقيله قضا ايتمدين قبول اسلامله
رجوع ايتمش ايسه صنع وكيل جميعا تنفيذ وتكميل اولنور ومسئلهٔ مذكوره جناب مؤلفدن اشبو كتاب السير الكبير
روايتنده وجه مشروح اوزره مأثوره در اما كتاب الوكالة روايتنده ديمشدر كه وكالت البته موكلك ردتى ودار الحربه
لحوقى ايله باطل اولور كه ردت منزلهٔ موته نازل وموت موكل البته وكالتى مبطلدر وهم مرتد دار الحربه لاحق اولدقده
تصرف مرقوم ايچون انشاء توكيلى صحيح اولميه جق حالته انتقال ايتمكله قبل اللحوق توكيل ايلديكى وكيلى
دخى وكالتى اوزره ابقا واكمال اولنماز لكن بو كتابدن مأثور اولان روايتك وجهى اولدر كه مرتدك دار الحربه لحوقنده
قبل القضا عبدندن ملكى زائل اولمقدن غيرى نسنه حاصل دكلدر ووكالت بعد الصحة مجرد موكلك زوال
ملكى ايله باطل اولماز كورمزميسنكه بركمسنه عبدينى اعتاق ياخود بيع اوزره آخرى توكيلدن صكره موكل اول عبدى
بركمسنه يه هبه وتسليم ايدوب بعده هبه دن رجوعله عبدى قبض ايلدكده ينه وكيلى وكالتى اوزره ثابت قيلنور
مانحن فيهده دخى دار الحربه لحوقله عبددن ملكى زائل اولورسه ده ينه وكيلى وكالتى اوزره مثبت قيلنور زيرا زوال ملكى
زوال موقوفدر كه لحاقيله قضادن اقدم اسلامله عودت ايلدكده ينه ملكنه راجع اولوب لحاقيله قضا اولندقده
ملك وارثه مصروف قيلنور پس حالت مرقومه ده ملك موكل موقوف اولمغله تصرف وكيل دخى موقوف قيلنوب
قاضى مالنى ورثه يه تور يثله قضا ايدرسه زوال ملكى تمـام اولوب تصرف وكيل ملك موكله ملاقى اولمديغى

معلوم و بطلانى ظاهر ومعروف اولور اما قبل القضا عودت ايدرسه ملكى متقرر اولوب تصرف وكيلى دخى نافذ
ومستقر اولور اما موكلك بعد اللحاق بنفسه تصرفى بشقه در كه آنده متصرف ايله متصرف فيه اولان عبد بينلرنده
حقيقة وحكما تباين دارين حاصل اولمغله تصرفى باطل اولور ومعناى معهود عبد ايله معا دار اسلامده موجود
اولان تصرف وكيلده غير موجوددر واكر مسئلهٔ مزبوره ده قاضى اول عبدى وارث ايچون قضادن صكره اول مرتد
قبول اسـلامله رجوع ايلدكده عبد مزبور يد وارثده بعينه قائم بولنمغله قاضى عبدى اكا رد ايله قضا ايتمش اولسه
نظر اولنور اكر وكيلى بعد اللحاق وقبل القضاء للوارث بحسب الوكالة عبدى اعتـاق ياخود تدبير ايلمش ايسه
بو تصرفى تنفيـذ وتقرير اولنور واكر بحسب الوكالة بيع وهـبه وكتابت ايلمش ايسـه بونلردن بريني تنفيذه
مبادرت اولنماز فرق مسئلتين اولدر كه عـبد مزبورك فرض مذكور اوزره مرتده ملك قديمى اوزره رجوعى
محقق اولدقده باعتبار الملك القديم تنفيذ عتق وتدبيرى حق مستحق اولور كورمزميسنكه قاضى لحاقيله قضادن
اقدم رجوعنـده نفوذ عتق وتدبيرى روايت محرره اوزره مجزوم ومقطوعـدر پس عتق وتدبير حق مستحق
اولدقدن صكره انتقـاضى عديم الاحتمام اولمغـله قاضينك عبدى وارث ايچون قضاسى آنلرى ابطال ايلمز
اما هبه وبيع وكتابت بشقه دركه آنلر انتقـاضه محتمل اولمغله قاضينك ملك عبدى وارث ايچون قضاسى آنلرى
مبطل اولور وآنلر باطـل اولدقدن صكره بلا تجديد عودتلرى غير قابلدر نكته سى اولدر كه عـتق وتدبير
سبب استحقاق ولادر واستحقاق ولا بحسب المعنى ملكى ابطال اولميوب بلكه ملكى انها يعنى ابلاغ رتبهٔ انتهادر
ومرتد مزبور اسـلامله رجوع ايدوب بعينه قائم اولان عبدنده قضاء قاضى ايله اصل ملكى عودت ايلدكده
البته انها ايلديكى ولا ايله معـا رجعت ايدر اما بيع وهبه ملكى قاطع ايكن ملكنك اكا قضـاء قاضى ايله عودتى
ينه عبدى وارث ايچون قضـا ايله باطل اولان اول قاطع ملكك بعد البطلان عودتنى متضمن ومستتبع اوله مز
واكر مسئلهٔ مزبوره ده قاضى عبدى وارث ايچون قضا ايلدكدن صكره وارث اول عبدى يدندن اخراج ايلمش اولوب
بعده مرتد قبول اسلامله عودت واول عبدى يدنده بولنان كمسنه دن اشترا ايلسه ينه وكيلنك بعد اللحاق واقع اولان
عتق وتدبيرى تنفيذ وامضا اولنور اكرچه جواب محرر بحسب الظاهر محل اشكالدر كه عبد مزبور مرتد مذكوره
تدبير وعتق ايچنده واقع اولان ملك قديمله واصل اولميوب انجق اكا سبب محدث ايله حادث اولان ملك ايله نائل اولمغله
ملك قديمده واقع اولان عتق وتدبيرى باطل اولمق ظاهر حالدر اما مؤلف دقيق التدبير توجيه د ايدير نده دير كه ملك مزبور
من وجه حادث ايسه د ه من وجه ايچنده تدبير وعتق واقـع اولان ملك قديم اولوب ذى اليده اعطـا قيلديغى
ثمن دخى منزلهٔ فدايه نازلدر نظـيرى شول عبد مأثورك مولاسيدر كه عبدينى اهل حربدن اشترا ايلين كمسنه دن
ثمنله اخذ ايتمكله ملك قديمنه اعاده قيلوب ويرديكى ثمنى حكم فداده داخل ايليه بو جهتله مرتد مزبورك عبدى
ذى اليددن اشتراسى همان يد وارثده بولنوب قاضى آنى اوزرينه رد ايتمكله مساوى اولور وهم عتق وتدبير ايله استحقاق
عبد ثابت اولوب محتمل النقض اولمامغـله اول محلده مجددا ملكى ظاهر اولدقده استحقـاق سابق هنوز قائم
اولديغندن عتق وتدبيرى دخى ظاهر اولور نته كيم مملوك غير اولان عـبدك حريتنى اقرار دنصكره آنى اشـترا
ايلين كمسنه حقنده حريت عبد ظاهر اولديغى كبى نظيرى اولدر كه مرتد مزبور بعد الردة عبدينى بنفسه اعتاق
وتدبير ايدوب بعده دار الحربه لاحق اولدقده البته قاضى اول عبدى وارثنه ميراث اولمق اوزره قضا ايدر
بوندنصكره مرتد مزبور اسلامله عودت ايدوب عبد يد وارثده بولنوب قاضى اكا رد ايله قضا ايتمكله ياخود وارثدن
اشترا ايلين كمسنه دن شرا جديد ايله ياخود وجه آخر ايله ملكنه راجع اولدقده عند ابى حنيفه رضى الله تعالى عنه
ملك قديمنده ايقاع ايلديكى عتق وتدبيرى نافذ وواقع اولور پس مانحن فيه دخى بويله در كذلك مسئلهٔ مزبوره ده
قاضى عبدى وارث ايچون قضا ايلدكدن صكره وارث عبدى مكاتب قيلوب بعده مرتد قبول اسلامله رجوع ايلسه
ينه عبد اكا مكاتب اولمق اوزره اعاده اولنوب حكم شرعيده وارث آنى قبول اسلامله عودت ايلين مرتدك امرى ايله
مكاتب قيلمش كبى اولوب اول مرتد ايچون مكاتب قيلنور وبو بيان ايله نمايان اولمشدر كه مرتد قبول اسلامله عودت
ايدوب مملوكى اكا عودت ايلدكده من جهة الحكم يدندن هيچ زائل اولمامغله سيان كورينلور مؤلف واسع الجنان
اسكنه الله تعالى فى وسيع الجنان دير كه بر مرتد دار الحربه لاحق اولدقدنصكره بر مسلمى توكيل ايدوب دار اسلامده
ترك ايلديكى رقيقلرين اعتاق ياخود تدبير ايچون ارسال ايلدكده وكيل مزبور بر شيئه مباشرت ايتموب قاضى دخى
لحاقيله قضا ايتمشيكن مرتد اسلامله رجوع ايلدكدن صكره فعـل مرقومه شروع ايلسه اول فعلى باطل
وغير مشروع اولور زيرا بو بابده اصـل توكيلى باطل ايديكه موكلك اول تصرفده بنفسـه مباشرتى صحيح

مطلب الوكالة الباطلة لاتنقلب صحيحة

دكل ايكن حاصل اولمشيدی و وكالتده جهت بطلان متعين اولدقدنصكره صحته قطعا منقلب اولمه جغی متبيندر امامسئلهٔ مزبوره ده اول مسلمی ردتندن مقدم يا مؤخر هنوز دار اسلامده ايكن توكيل ايتمش اولسه اول بابده وكيلك تصرفی تنفيذ وتكميل اولنور زيرا اصل توكيلی صحيح اولوب مجرد موكلك دار الحربه لحوقی ايله باطل اولمامغله قبل قضاء القاضی مسلما عودت ايلدكده لحاقی عن اصل غير حاصل كبی اولور امامسئلهٔ مفروضه ده قاضی لحاقيله قضا وميراثی تقسيم دنصكره اسلامله رجوع ايتمش اولسه نظر اولنور اكر وكيلك رقيقنده تصرفی قاضينك رقيقلرينی مرتد اوزره رد ايله قضاسندن مقدم واقع اولمش ايسه اول تصرف باطل وضايع اولور واكرآندن مؤخر واقع اولمش ايسه نافذ وواقع اولور زيرا اكرچه وكالت بعد الصحة موكلك زوال ملكی ايله باطل اولماز اما ملك رقيقك مرتده عودتی انجق اوزرينه رد ايله قضاء قاضی ايله حاصل اولمغله تصرف وكيل قضاء قاضی يه سبقت ايلدكده ملك موكله مصادف اولمديغندن باطل اولور كورمزميسنكه اول تصرفده موكل بنفسه مباشرت ايلسه ينه باطل اولور اما تصرف وكيل بعد القضا واقع اولدقده ملك موكله مصادف اولمغله نفذ اولور نظيری اولدركه بركمسنه عبدينی بيع ياخود اعتاق ايچون آخری توكيل دنصكره اول عبدی بنفسه بيع ايدوب بعده مشتری خيار شرط ورؤيت وعيبدن بری ايله قبل القبض ياخود بعد القبض قضاء قاضی ايله اوزرينه رد ايلدكدن صكره وكيل مزبور تصرفه شروع ايلسه بو بابده تصرفی نافذ ومشروع اولور زيرا وكالت سابقه باقيه دركه ملك موكل زائل اولدقدنصكره عبد موكله ملك قديم اوزره رجوع ايلمشدر اما موكله شراء مستقبل ايله رجوعی بشقه دركه آنده ملكی من جميع الوجوه حادثدر نكته سی اولدركه موكل وكيلنی انجق حين توكيلده موجود اولان ملكنده تصرفه توكيل ايلمشدر بناء عليه اول محلده بعد التوكيل حادث اولان ملكنده تصرفی تنفيذ وتكميل اولنماز اما وكيل مزبور موكل بنفسه بيع ايلدكدن صكره هنوز مشتری عبدی خيار ايله رد ايتمدين تصرفه شروع ايتمش اولسه اول تصرف عبده ملك موكلدن خارج ايكن وقوع بولمغله نافذ ومشروع كوريلمز كورمزميسنكه مشتری حالت مرقومه ده اول عبدی اعتاق ايلسه عتق البته طرف مشتريدن واقع اولور بويله ايكن وكيل بايعك تنفيذ عتقنه وجهله جائز وواسع كوريلور ينه ديركه برمرتد دار اسلامده ايكن بركمسنه يی عتق عبدينه توكيل ايدوب دار الحربه لاحق اولدقدنصكره قبل القضاء باللحوق وكيلی عبدی اعتاق ايليوب بعده مرتد اسلامله رجوع ايتمش اولسه بو صورتده وكيلك جميع صنعی جائز ومشروع كوريلور زيرا لحوقنه قضاء قاضی متصل اولمديجه موقع عدمده واقع اولمغله وكيلك نفوذ تصرفنه مانع اولماز اما سبقت ايلين مسئلهٔ نظيرده موكلك عبدی بنفسه بيعی بشقه دركه اول بابده عبد برحالته بالغ اولمشدركه آنده موكلك غيری اولان مشترينك عتقی نافذ وسائغ اولمشدر پس حالت مرقومه ده وكيل بايعك عتقی نافذ وسائغ كوريلمز اما بو بابده مجرد لحاقله قبل قضاء القاضی عبد مزبور موكلك غيرلرينك عتقی كندوده نافذ اوله جق حالته بالغ اولمامشدركه حالت مرقومه ده وارث موكلك دخی اعتاقی نفوذ وسائغ دكلدر بناء عليه مرتد قبول اسلامله رجوع ايتدكدن صكره دخی وكيلنك اعتاقی نافذ وسائغ كوريلور اما لحاقيله قضادنصكره اعتاق بشقه دركه اول بابده عبد مزبور كندوده عتق وارث نافذ اوله جق حالته واصل اولمغله حالت مزبوره ده وكيل مرتدك عتقی البته باطلدر ينه ديركه اكر برمرتد قبل الردة ياخود بعد الردة هنوز دار اسلامده ايكن عبدينه تجارتی ايچون اذن ويروب بعده دار الحربه لاحق اولدقدنصكره عبد تجارتله تصرف ايلسه اول تصرفی موقوف قيلنوب اكر قاضی لحاقيله قضا ايتمدين قبول اسلامله رجوع ايدرسه تصرفی نافذ اولوب عبد دخی علی حاله مأذونيتله معروف قيلنور واكر قاضی لحاقيله قضا ايدرسه عبدك تصرفی باطل اولوب مأذونيتدن دخی ممنوع ومصروف قيلنور زيرا تجارتی ايچون اذنی مأذونده قيام ملكه مشروط ايكن لحاقی ايله ملكی زوال موقوف ايله زائل اولمغله اذن عبده دخی توقف حاصل واول توقفدن تصرف عبده دخی توقف حاصل اولور بوندنصكره اسلامله قبل القضا عودت ايدرسه عبده ملكی كما فی السابق متقرر اولمغله عبدك تصرفی نافذ واذنی علی حاله مستقر اولور اما قاضی لحاقيله قضا ايتدكده حكم زوال ملكی متقرر اولمغله عبد اوزره دخی حكم حجر مستقر اولور بوندنصكره اسلامله عودت وعبدی ملكنه رجعت ايلدكده عبددن حكم مأذونيت مرفوع اولور مكر اذن جديد ايله اذنه شروع ايليه زيرا حكم اذن محتمل النقض اولمغله قاضی لحاقيله قضا ايتدكده منتقض اولوب تجديد ايتمدكجه قائم ومتنهض اولماز ومؤلف بلاغت نهاد اشبو مسئلهٔ اذنی انجق سبقت ايلين مسئلهٔ وكالتی ايضاح ايچون

ايراد ايلمشدر بوندنصكره مسئلتين مزبورتين اوزره مسئلهٔ مضاربه يی دخی ترتيب وشو وجه اوزره تنقيح وتهذيب ايلمشدركه رب المال ردتله دار الحربه لاحق اولدقدنصكره مضاربی مالده تصرف ايدوب مرتد دخی هنوز قاضی لحاقيله قضا ايتمدين قبول اسلامله راجع اولسه اول تصرف وجه مضاربه اوزره نافذ اولوب ربحلری بينلرنده شرطلری اوزره واقع اولور اما صورت مفروضه ده قاضی لحاقيله قضا ايتمش اولسه اول تصرفدن برنسنه وجه مضاربه اوزره تنفيذ وامضا اولنمايوب تصرفی انجق نفسی ايچون واقع اولمغله رأس ماله ضامن وربح وخسرانی نفسنه راجع قيلنور بوندن صكره مرتد مزبور اسلامله رجوع ايلسه حكم مزبور قطعا متغير اولماز كه بيان مشروح اوزره قاضی لحاقيله قضا ايتمكله بطلان مضاربه متقرر اولمشدر واكر مرتد مزبور هنوز قاضی لحاقيله قضا ايتمدين ينه مرتد اولديغی حالنده دار اسلامه راجع اولسه بو صورتده دار الحربه لحوقی فی حكم العدم واقع اولور ولحاقندن اقدم مضاربينك تصرفی قول محمد رحمه الله تعالی اوزره وجه مضاربه اوزره نافذ اولوب قول ابی حنيفه رضی الله عنه موقوف اولديغی كبی وجه مشروح اوزره عودتندن صكره تصرفی دخی اختلاف معهود اوزره معلوم ومكشوف اولور واختلاف مرقومك مداری مرتدك بعد الردة وقبل اللحاق بنفسه تصرفاتنده ابتداء بابده علی الاجمال بيان ايلديكمز اختلاف ايدوكی بديدار در لكن قاضی لحاقيله قضا ايلدكدنصكره ينه مرتد اولديغی حالده عود وقفول ايلسه بو صورتده مالندن برشئه سبيل وصول بوله مز زيرا قضاء قاضی ايله حكم ميتده اولوب اول حكمك سببی دخی ردت اولمغله سبب مزبور آنده باقی اولدقجه دار بزه عودت ايلسه دخی حكم ميت آنده باقی اوله جغی ظاهر ومتبادر بناء عليه مال مزبور وارثنه ايصال اولنوب مرتد مسفور اكا بروجهله ظفرياب اتصال اوله مز كورمزميسنكه قبول اسلامله عودتنده دخی قاضی عين مالنی اوزرينه رد ايله قضا ايدنجيه دك ملك وارثده ابقا اولنور پس ردتله عودتنده ابقاسی بطريق الاولی در حتی بو صورتده قاضی مالنی اوزرينه رد ايله قضا ايتميوب همان اوزرينه عرض اسلامله ابتدا وابدی الامتناع قتل واعدامله انتها ايدر بو صورتده قاضی يه التجارله بنم مالمی اوزريمه رد قيل وبنی دار اسلامده برمدت تأجيل قيل تاكه بن كندو امر مده نظر وتأمل ايدهيم ديو رجا ايلسه كركدر كه اسلامی خصوصنده آنی انجق اوچ كون تأجيل ايدوب آندن زياده ايله تأجيله قطعا اجترا ايليه وبز بو مسئله يی باب مايكون اماناً ومالايكون علی شرط بشرطه مسائلی ميانده ذكر وبيان ايدوب اول بابده حضرت عمر رضی الله عنه ابو موسی الاشعری رضی الله عنهك برمرتدی بلا امهال قتل ايلديكنی استماع ايلدكده نيچون آنی برموضعده اوچ كون حبس واوزرينه قپوسنی چامور ايله صوايوب يعنی محكم سد وبند ايدوب اكا هر يوم براتمك ويرمديكنز زيرا مأمول ايديكه اسلامه رجوع ايده ايدی ديو توبيخ ايلديكنی روايتله اقامت برهان ايلديك وكركدركه قبول اسلام ايتمدكجه قاضی آنك مالندن برشيئی اوزرينه رد وتسليمه اقدام ايليه زيرا قريبا بيان ايلديك كه قضاء قاضی ايله حكم هالكده داخل اولمشدر وحكم حياته انتقالی انجق قبول اسلامله حاصلدر پس اظهار اسلام ايتمدكجه مالندن برشيئی اوزرينه رده اقدام اولنماز وتأجيل مرقوم بزم عنديمزده امر مستحبدر يوقسه واجب دكلدر حتی قاضی ايچون اسلامدن ابتداء امتناعنده بلا تأجيل قتلی جائزدر وهيچ محذوری موجب دكلدر وامام شافعی رحمه الله تعالی بو بابده مخالفت ايدوب تأجيلی ايجاب ايلمشدر وبزباب مرقومده اختلاف مذكوری بيان وجوابنی دخی ذكر واعلان ايلمديك واكر برعورت ردتله دار الحربه لاحقه اولوب قاضی دخی ميراثنی ورثه سنه قضادن صكره ينه ردت اوزره داربزه امانله رجوع وطلب مالنه شروع ايلسه قاضی آنك مالندن برشيئی اوزرينه رد ايلك مشروع اولماز زيرا قضاء قاضی ايله هالكه اولدقدنصكره سبب حيات حكميه سی اولان اسلامنی اظهار ايتمدكجه مالندن برشيئی اوزرينه رد اولنمق جائز وسزاوار اولماز اما ردتله عودتی لحوقيله قضادن اقدم واقع اولمش ايسه نظر اولنور اكر عودتی بلا امان واقع اولمش ايسه اول عورت فیء مسلمين قيلنور زيرا لحوقی دار الحربله حربيه اولمشدر وحربيه داربزه بلا امان دخول ايلدكده فیء مسلمين قيلنور واول عورت فیء مسلمين قيلندقدن صكره ميراثی ورثه سی بينلرنده تقسيم اولنور زيرا رق حكم تلفده وحريت حكم حياتده اولمغله عورت مزبوره فیء قيلندقده حكم هلاكده دخول ومالكيت ماله اهليتدن خروج ايلمشدر پس مالی ورثه سنه ميراث قيلنور واكر عودتی امانله واقع اولمش ايسه بو صورتده مالنده ديلديكی كبی متصرفه اولوب انجق كندو حبس واسلام اوزره اجبار اولنور زيرا فرض مشروح اوزره قبل القضا امانله عودت ايلدكده دار الحربه لحوقی كالعدم اولمشدر وقبل اللحوق عورتك مالنده جميع تصرفی نافذ اولديغی كبی عودت مشروحه دن صكره دخی نافذ در انجق صورت اولاده

مطلب الاختلاف فى وجوب تأجيل المرتد

قبل اللحوق استرقاق اولنماديغى داراسترقاق اولميان اهل دار يمزدن اولديغندندر صكره دارالحربه لاحقه اولوب
اهل دارالحربه ملتحقه اولدقده تفصيل مشروح اوزره فصل ويروب حكم ايدرز كه بلاامان عودت ايلدكده
استرقاق اولنور وامانله عودت ايلدكده اعطاء امان مانع استرقاق اولمغله قبـل اللحوق بولنديغى حالتنه اعاده
والحاق اولنور واكر برمرتدر دتندن مقدم ياخود مؤخر داراسلامده ايكن عتق عبديني مجئ يوم النحره تعليق ايله
اذاجاء يوم النحر فانت حر ديدكدنصكره دارالحربه لاحق اولوب هنوز قاضى ميراثنى ورثه سنه قضا ايتمـدين
يوم النحر حلول ايلسه بوصورتده حكم عتق موقوف قيلنورز يرا حلول يوم النحرايله شرطى موجود اولدقده
محل عتقده ملكى قائم اولمدقجه عتق نافذاولماز وبزقريبا بيان ايلديك كه دارالحربه لحوقله عبددن زوال ملكى
موقوف قيلنور پس حكم عتـق دخى موقوف قيلنور بوندن صكره لحوقيله قضـادن اقدم قبول اسلامـله
عودت ايدرسه عتق نافذ اولور امامسئلهٔ مفروضه ده حلول يوم النحر قضاء قاضيدن صكره اولوب يوم مرقومك
حلولنده عبـد مزبور ملك وارثده بولندقدنصكره مرتد مرسوم قبول اسلامله عودت ايلسه بوصورتده قاضى
اول عبدى اوزرينه رد ايلسه دخى آنده عتق اصلا نافذ اولماز زيرا معلق بالشرط شرطك وقت وجودنده ابتداء
انشاايله منجز حكمنده در وبزقريبايان ايلديك كه قاضى لحاقيله قضادن صكره عبدينى على وجه التنجيز اعتاق
ايلسه عتق بهرحال باطل اولور پس معلق بشرط دخى آنك كبيدر اما حلول يوم النحرهم قضاء لحوقدن وهم اسلامله
عودتدنصكره ايسه نظر اولنور اكر حلول يوم النحر قاضينك عبدى اوزرينه ردايله قضاسندن دخى صكره ايسه
عتق جانب مرتددن نافذاولور زيرا تعليق صحيح ايدى وشرطى دخى حال ملكنده متحقق اولدى واكر حلولى قضاء
مرقومدن اقدم ايسه عتق اصلا نافذ اولماز زيرا شرطى متحقق اولدقده عبد مزبور ملكنده دكلدركه قضاء
مرقوم بولمادقجه عبد آنك ملكنه عودت ايلمز پس عتقى دخى نافذ اولماز واكر حلول يوم النحر لحاقندن مؤخر
وقاضينك لحاقيله قضاسندن مقدم اولوب صكره قاضى لحاقيله قضا وعبدى وارثنه اقضا ايلسه وارثك اول عبدده
جميع تصرفى نافذ اولور زيرا بزباب متقدم قريبده بيان ايلديك كه قضاء لحوقله تقرر زوال ملكى انجق وقت
لحوقدن نمايان اولور ومانحن فيهده وجود شرط لحوقدن مؤخر اولمغـله عتقى جانب مرتددن نافذ اولماز
ووقت لحوقنده مملوك وارث اولمغـله آنده تصرف وارث نافذ اولور اما صورت مفروضه ده وارث هيچ تصرف
ايتمدين قبول اسـلامله رجوع ايتمكله قاضى عبدى اكا رد ايلسـه بوبابده عتقى جانب مرتددن نافذ اولور زيرا
وجود شرط حال توقف ملكنده تحقق ايلمشدركه تمـام زوالى انجق قضاء لحوقله حاصل ايكن مانحن فيهده
وجود شرط قضـاء لحوقدن اقدم واقع اولمشدر بنـاء عليه اول شرطله عبـدده ملكنه رجوع ايلدكده
استحقاق عتق البته ثابت اولور حال آنكه عبـد اكا ملك قديم اوزره رجوع ايلمشدر وبوصورتده وارث عبـدده
عقد كتابتله تصرف ايتمش اولسـه دخى بنه قاضى عبـدى مرتده رد ايلدكده عتقى جانب مرتددن نافذ اولور
زيرا عبـد بعد كتابة الوارث مرتده ملك قديمى اوزره رجوع ايتمكله آنك عتقى نافذ اولوب نفوذ عتقله كتابتدن
مستغنى اولمغله آندن بدل كتابت ساقط اولور واكر برمرتد جاريه سنه اذاجاء يوم النحر فانت حرة ديدكدنصكره
دارالحربه لاحق اولوب قاضى دخى اول جاريه يى وارثنه قضـا ايتـدكدنصكره وارث آنى اعتاق ايدوب بعده
جاريه دخى ردتله دارالحربه لاحقه اولمغـله سبى اولنسه اول جاريه شول مرتده اولوب دارالحربه لحوقندنصكره
سبى اولنان حرهٔ اصليه منزلنه تنزيل وآنك كبى فئ قيلنوب اسـلام اوزره اجبار وتنكيل اولنور بوصورتده جاريه
قبول اسـلام ايلدكدن صكره مرتد مزبور دخى اسـلامله رجوع واول جاريه يى مجددا اشـترا ايدوب جاريه
بواشترا ايله ملكنده ايكن يوم النحر حلول ايلسـه جانب مرتددن عتقى بروجهله نافذ اولماز اما مسائل سابقه
بجميعها ايشـقه دركه مرتدك اذاجاء يوم النحر فانت حرة قوليله عتقى ملكنى نهايتنه موصـل ايدى حال آنكه
جاريه ده عتق وارث نافذ اولدقده مرتدك جاريه ده ملك سابقى بالكليه باطل ومنتهى اولمشـدر پس اشترا ايله
حاصل اولان ملكى من جميع الوجوه ملك حادث اولمغـله نفوذ عتقه باعث اولماز ومسئلهٔ مزبوره زفريه در
يعنى امام زفر رحمه الله تعالى نك ائمهٔ سائرين رحمة الله تعـالى عليهم اجمعينه مخالفت قيلديغى مسائلدندر
اصل اختلافلرى شول ماده ده دركه بركمسنه جاريه سنه اذادخلت الدار فانت حرة ديدكدنصكره جاريه يى
قبل دخول الدار اعتـاق ايدوب صكره جاريه ردتله دارالحربه لحوقندنصكره سبى اولنوب بعده اول كمسـنه
ملك جـديد ايله اكا مالك اولدقدنصكره داره دخول ايلسه عنـد الائمه عتقى نافذ اولميوب انجق قول زفر
رحمه الله تعالى اوزره نافذ اولور والله تعـالى اعلم

مطلب ان هذه المسئلة زفريه

باب المرتدين كيف كان الحـكم فيهم * يعنى مرتدين ومرتدانى قتل وابقـاده لازم اولان معـاملاتى جامع
بابـه كثير المنافعدر مؤلف عدالت افزا جزاه الله تعـالى عن المسلمين احسن الجزاء ديركه نعوذبالله تعـالى مرتداولان
رجل حر اولسون عبد اولسون قبول اسـلامدن امتناع ايدرسه البته قتلنه امتراع اولنور قال عليه السلام
من بدل دينه فاقتلوه يعنى اول كمسنه كه دين اسـلامى دين آخره تبـديل ايليه سز آنى قتل ايديكز وحديث
مذكورده كلمهٔ من احرار وعبيده شاملدر وعبـد مرتد اولدقده مولاسى ديلرسه آنى بنفسـه قتل ايلمك
مشروعدركه عبدالله بن عمر رضى الله عنهما بك برعبـدى تنصر ايلدكده قتلنه بنفسه شروع ايلمشدر
وهم عبد ردتله حكم قتلده تحت امانده داخل اولميان منزلهٔ حربيده نازل اولمشـدركه بومثللو حربيده
مباشرت قتل هرمسـلم ايچون جائز وقابلدر لكن حالى امامه رفع ايدوب اكا قتل ايتديرمك افضلدركه قتل مرتد
معنـاى حدى متضمن واستيفاء حدود انجق عهـدهٔ امامه محولدر اما مرتده اولان عورت حره اولسـون
امه اولسون قتل اولنماز انجق حره ايسه حبس واسـلام اوزره اجبار اولنور واكر امه ايسـه اصحابى خدمتنه
محتاج اولدريله اصحابنه تسليم اولنوب اصحابى آنى هم استخدام وهم اسـلام اوزره اجبار ايدرلر زيرا حبسى انجق
لحق الله تعالى در ومولاى محتاجينك خدمتنده بولنـان حق غنى مطلق اولان الله تعـالى نك حبسنده اولان
حق اوزره مقـدمدر واكر بررجل مرتداوزره عرض اسـلامله استتابه اولنوب اول دخى قبول اسـلامله اظهار
توبه ايلدكدنصكره بالدفعـات بنه مرتد وبنه تائب اولسه معاملهٔ مرقومه بيك كره تكرر ايلسه دخى بنه توبه سى
عند المسلمين قبول اولنور وقول ابراهيم النخعى دخى بويله در اما حضرت على وعبـدالله بن عمر رضى الله تعـالى
عنهم ديرلر ايدى كه اوج كره ده توبه سى قبول اولنوب دورد نجى ردتنده البته قتل اولنور وقول مذكورده
دليللرى ظاهر نظم جليلدر كه قال الله تعـالى ان الذين آمنوا ثم كفروا ثم آمنوا ثم كفروا ثم ازدادوا كفرا لم يكن الله
ليغفر لهم ولاليهديهم سبيلا يعنى على التحقيق شول طائفهٔ يهود كه حضرت موسى عليه السـلامه ايمان ايدوب
بعده عبادت عجل ايله كافر اولوب بعده حضرت موسى عليه الســلام آنلره عودت ايلدكده بنـه ايمان ايدوب
صكره حضرت عيسى عليه الســلامى تكذيبله بنـه كافر اولوب بعده حضرت محمد عليه الصلوة والسـلامى
تكذيبله ازديادكفر ايدرلر ياخود على التحقيق شول كمسـنه لر كه آنلردن ارتداد بالدفعـات تكرر ايدوب بعده
كفر اوزره اصرار وطغيانده ازدياد تمادى ايدرلر الله تعـالى حسب العادة العليه مغفرتلرين وسبيل حقـه
هدايتلرين مراد ايتمجى اولـمدى مترجم فقيردر كه بونظم كريمه مدعاى مشروح اوزره دلالت جواب آيتدن
قطع نظرايله تفسير ثانى اوزره ظاهر وتفسير اول اوزره غيرظاهردر وبومثللو محل احتمال اولان ادله حكم قتل اوزره
دلالتدن قاصره درانتهى وبردليللرى دخى اولدر كه مرتد مـغورك ظاهرحالى مستهزى اولوب توبه سنده صادق
اولمديغى اظهار ايتمكله مرهٔ رابعه ده قتلنه ابتدارا اولنور لكن بزمذهبمز اولان قول اول اوزره قل للذين كفروا ان ينتهوا
يغفرلهم ماقدسلف نظم بشارت اشتمالى ايله استدلال ايدرز يعنى يامحمد كافراولان كمسنه لر ايچون سن اخبار قيل كه
اكر دخول اسلامله كفرلرندن منتهى اولورلرسه آنلر ايچون سبقت ايلين كفرونوبلرى مغفرت اولنور وبردليلمز
دخى اولدركه مرتدك ضميرينه وقوفمز ممكن اولميوب انجق مافى الضميرى تعبير لسانندن متبين اوله جقـدر
پس مرهٔ اولاده مافى الضميرى نه وجهله معلوم اولور سه مرهٔ رابعـه ده دخى اول وجهله مفهومدر بويله ايكن
احدهما يى ابطـال واخرى تصحيح انجق احد المتساويين آخر اوزره ترجيحدر وآيت متقـدمه ده قول ثانى
اوزره دخى دلالت يوقدر كه آيت مذكوره ثم ازدادوا كفرا قول جليلى ايله ختم اولنمغـله عدم مغفرت وعدم
هدايت انجق ازدياد كفر اوزره استقرارلرينه ترتيب اولنمشدر حال آنكه مرتد مرقوم فتى مرتبه ده توبه قيلسه
ازدياد كفر ايتمش اولميوب انجق ازدياد ايمـان ايتمش اولور وامام ابو يوسف رحمه الله تعالى دن مرويدر كه بركمسنه دن
وجه مشروح اوزره ارتدادى تكرر ايلدكده همان حال ردتنده على الغفله قتل اولنوب عرض اسلام اولنماز
زيرا ظاهر حالى مستهزى ايدوكنه دليل ووقوف حقيقى ممكن اوليـان اموردده حكمى ظاهر اوزره بنا جائز اولمق
اصل اصيلدر مؤلف مصيب الاجتهاد جزاه الله تعـالى جزاء حق الجهاد ديركه مرتد بعد الردة قتـل اولنسون
اولنماسون عورتى انجق اوج حيضله معتده اولور لكن سعيد بن المسيب رضى الله تعـالى عنهما قولى اوزره
بعد الردة قتل اولندقده عورتى دورت آى واون كون ايله معتـده اولمق لازمدر لكن قول مذكور قول قوى دكلدر كه
فرقتلرى ردتله واقع اولوب واول فرقتك حكمى بعـد الردة قتلله متغير اولمامغله حكم عدت دخى متغير اولماز
نظـيرى اولدركه بركمسنه حال صحتنده عورتنى طلاق باين ايله تطليقدنصكره اول كمسـنه فوت اولوب ياخود

قتل اولنمغله عورتك عدت طلاقى عدت وفاته منقلبه اولماز واكر مرتد قبل الردة ياخود بعد الردة هنوز دار اسلامده
ايكن بركسنه نك مالنى غصب ياخود بركسنه يى قذف ايدوب بعده دار الحربه لحوق و بعده اسلامله رجوع
ايلسه البته صنع متقدمى ايله مؤاخذه اولنور اما جنايت مذكوره آندن بعد اللحوق دار الحربده حادث اولمق
يشقه در زيرا بو صورتده حربى اولور و حربى دار الحربده بو مثللو جنايتى ارتكابندن صكره قبول اسلام ايلدكده
مؤاخذه اولنماز اما صورت اولاده جنايتى اهل دار اسلامدن اولوب على حاله مخاطب ايكن ظاهر اولمغله
موجبى ذمتنده متقرر اولمشدر غاية الامر بعد الجناية دار الحربه لاحق و يد امام اندن منقطع اولمغله اجراسى
موجبى متعذر اولمشيدى پس بعد الرجوع يد امام اكا واصل اولدقده اجراسنه مباشر اولنور والله اعلم

باب من ارتد من المسلمين اونقض العهد من المعاهدين الى هنا

يعنى مسلميندن مرتد ومعاهديندن ناقض العهد اولنلرك بعض احكاملرين تقريرده باب مهذب التحرير در
مؤلف كريم عامله الله تعالى بكل تكريم ديركه بر بلده نك اهلى مرتد اولوب دارلرى دار الحرب اولدقدنصكره
مسلمين آنلرك اوزرلرينه استيلا ايلسه لر كركدر كه رجاللرينى قتل ونسا وذراريلرين سبيله استعلا ايده لر زيرا
حضرت صديق رضى الله تعالى عنه بنى حنيفه يه مرتد اولدقلرنده بو وجه اوزره معامله ايلدى لكن مسلمين
استيلا ايلدكلرنده نسالرى اعلام حالله بز قطعا مرتده اولمادق وهميشه دين اسلام اوزره مسلمه لرز ديو بسط
مقال ايلسه لر بو بابده قول آنلرك قولدر زيرا كه اصل اولان اسلاملرى ايله استمساك واستدلال ايتمشلردر بوندنصكره
سبيلرى استحلال اولنموب اولاد صغارلرى دخى كنده ومنزله لرينه انزال اولنورلر زيرا والده اسلام اوزره باقيه
اولدقده والد مرتد اولسه دخى صغير اولنجق والده سنه اتباع وايصال قيلنور مكر ردتلرى اوزره مسلميندن اقامت
بينه اولنه واولبابده شهادت اهل ذمت غير مقبوله در كه شهود ردت البته نساء مزبوره يى مرتده بينله چكلردر
وشهادت ذمى اوزرينه حجت اولمامقده مرتد مسلم كبيدر اكرچه بالنظر الى القياس اولبابده مسلميندن حصه مند
غنيمت اولنلرك شهادتلرى غير مقبوله در كه منفعت شاهدى متضمندر لكن بالنظر الى الاستحسان مقبوله در كه
غنيمتده شركتلرى شركت عامه اولمغله قبول شهادته مانع دكلدر وشهادت مزبوره نك نظائرى بو كتابدن
مواضع متعدده ده تقدم ايلمشدر اما نساء مزبوره اعلام حاللرنده بز دخى مرتده اولمش ايدك لكن مسلمين بزه
ظفرياب اولمامشلر ايكن ينه اسلامه رجوع ايتمشيدك ديو بسط مقال ايلسه لر بو بابده اسلام حادث دعا ايتمشلر ايله
قوللرى بلاحجه قبوله سزاكور نمز نظيرى شول اهل حربدر كه اوزرلرينه مسلمين استيلا ايلدكده بز قبل الاستيلا
قبول اسلام ايتمشيدك ديو ادعا ايده لر آنلرك بو قوللرى بلاحجه قبول اولنماز بلكه همان حين تكلملرنده قبول
اسلام ايتمشلر كبى اعتبار اولنوب بعد الاسر حادث اولان اسلاملرى مانع استرقاق اولمايه جغندن استرقاقلرى
جائز وسبيلرى روا كوريلور پس مرتدات مزبوره دخى بو يله در وعلى هذا اهل ذمتدن بر بلده نك اهلى نقض عهده
اجترا ايلسه لر آنلرده دخى مرتدين مزبورينك احكاملرى اجرا اولنور انجق نسالرى ذميه اولمغله نقض عهدلرى
اوزره شهادت اهل ذمت قبول واجراى موجبنه مشغول اولنور ومسئله مشروحة المآل اوزره شول اثر مروى ايله
استدلال اولنديكه علقمه بن علاثه وفى نسخة علاقه نام كسنه خلافت صديق رضى الله تعالى عنه ده مرتد اولوب
اخذ اولندقده عورتى دخى اخذ اولنمشيدى عورت مزبوره ديديكه زوجم علقمه مرتد اولدى ايسه بن و اولادم
مرتد اولامشلرز اول حينده حضرت صديق رضى الله عنه آنك قولنى قبول ايدوب ردتلرى اوزره شاهد دخى
بولنمامغله عورتك واولادلرينك سبيللرين تخليه يه لطفنى مبذول قيلدى لكن تفصيل محرر انجق نساء مرقومه
فى الاصل مسلمه ايدوكلرى معلوم اولدقده معتبر در اما معلوم اولمدقده نساء مزبوره واولاد صغارلرى فىء مسلمين
قيلنورلر كه دار الحربده بولنمشلردر ودار الحربده بولنانلرك اصل اسلاملرى معلوم اولمدقجه حربيدن عد اولنورلر
مكر نساء مرقومه ده سيماى مسلمات بولنه وبزباب مايكون اماناممن يدخل دار الحرب والاسراء ومالايكون
مسائلنده بيان وتفصيل ايلديك كه تحكيم سيما باب اسلامده اصل اصيلدر پس بو بابده دخى صدق نسا قلوب
رميى بولنوب زوجى مقتول اولمغله ياخود عن اصل ذات زوج اولوب اولمادیغى معلوم اولمامغله صبى مرقومده
دعواى نسب ايدركسنه يوغيكن اول عورت بو صبى بنم اوغلمدر ديو دعوى ايلسه دعواسى حق اسلام
ولدده تصديق اولنوب ولد مرقوم فىء مسلمينه ابقا اولنماز زيرا حكم اسلام امر دينى ايدوكى مقرر وامر دينده
رجل ومرأه دن خبر واحد مقبول ومعتبردر لكن نسبلرى بينه ايله ثابت اولمدقجه بينلرنده حكم توارث

مطلب المرتد كالمسلم فى الشهادة عليه

مثبت اولماز و بو مثللو ولد باب مواريث القتلى اثناسنده ذكر اولنان حميلدر كه آنك حقنده حضرت عمر رضى الله عنه
قاضى شريح رحمه الله تعالى يه لايورث الحميل الاببينة ديو تحرير ايدوب التزام بينه يى ايجاب وتحميل ايتمشدر
غاية الامر بو مسلمه ده بولنمق اسلامى مشعر اولمغله حكم اسلامده متقرر قيلنور كذلك عورت مزبوره بو صبى بر مسلمه
عورتك اوغليدر بكا ايداع ايتمشدر ديوب قول آخر ازديادايلسه ينه صبى اهل اسلامدن تعداد اولنور اما بو صبى
بو دارك اهلندن بر عورتك اوغليدر بكا ايداع ايدوب كندو حره مسلمه ايكن فوت اولدى ديو بسط مقال ايلسه بو قولى
ولدك اسلام وحريتنى اخباره حمل اولنماوب همان ولد دار الحربده بولنمغله فىء مسلمينه ادخال اولنور بوندنصكره
مؤلف جليل قريبا بيان ايلديكمز اصل اصيل اوزره بناء مسائل ايدوب بو وجه اوزره تفصيل ايلديكه بر مشرك
دار اسلامده بولنوب اهل ذمتدن اولديغنى ادعا ايلسه قول آنك قولى اولمغله اكا تعرض مسلمين روا كوريلمز اما دار الحربده
بولنوب اولوجهله ادعا ايلسه بلاحجه قبول قولى سزاكور يلمز زيرا دار اسلام دار امن اولمغله آنده بولنان بحسب الظاهر
داخل امان اولوب دعواى ذمى شهادت ظاهر ايله قبوله شايان كوريلور اما دار الحرب دار سبى واسترقاق اولمغله
آنده بولنان البته مباحدر مكر كه بينه ايله نفسى ايچون سبب امان وعصمتى اثبات وايضاح ايليه واكر بر دار ذمتك
اهلى نقض عهد ايله محاربه ايدوب مسلمين اوزرلرينه استيلا ايلدكلرنده ايچلرندن بر طائفه بزلر نقض عهد
ايدنلرده داخل اولميوب عهدمز اوزره ثابتلر ايديك ديو ادعا ايلسه لر نظر اولنور اكر طائفه مزبوره نك
اصل ذمتده دخوللرى معلوم ايسه قول آنلرك قوللرى قيلنمق مجزومدر كه معلوم الثبوت اولان اشياده
دليل مزيل بديدار اولمدقجه اصل اولان بقا واستمراريدر بو صورتده مسلمين ياخود اهل ذمتدن اولان كمسنه لر
طائفه مرقومه نك مسلمينله قتاللرى اوزره شهادت ايلسه لر سبب نقض عهدلرى ثابت اولوب اجراء موجبنه
مبادرت اولنور بو صورتده طائفه مرقومه بزلرى محاربين قتال اوزره اكراه ايتمشلر ايدى ديو دعوى ايلسه لر
قبوله سزاكور يلمز كه جمله ظاهر اولان حكمى تغيير ايچون بر معناى خفى ادعا ايتمشلردر مكر اكراهلرى اوزره
مسلميندن اقامت بينه يه اعتنا ايده لر بو صورتده شهود مسلمين محاربين بونلره البته بزمله برابر مسلمينله قتال ايدرسز
ياخود سزى البته قتل ايده رز ديديلر ديو شهادته دركار اولورلر سه اوزرلرينه سبيل تعرض قالميوب جمله سى
احرار اولورلر زيرا ثابت بالبينه ثابت بالمعاينه كبى اولمغله اكراهلرى ثابت اولوب اول اكراهله مباشرت ايتدكلرى
قتاللرى افعال قبيحه ده مندرج ايسه ده نقض عهده دليل رضا اولمقدن خارج اولور لكن شهود مسلمين
محاربين بونلره اول قول اكراهى هنوز بونلر كندو دارلرنده ايكن ديسوب دار الحربده ديمشلر ايدى و بونلر
اول اكراهله دار الحربه داخل اولدقلرنده اهل حربدن طرف مسلمينه انقلابه قادرلر ايدى ديو شهادته دركار
اولورلر سه بو مثللو شهادتله اكراهلرى ثابت وآشكار اولماز كه بو شهادتده صكره دن زوال اكراهلرين اظهار ايتمشلردر
واكر طائفه مزبوره نك اصل ذمتده دخوللرى غير معلوم ايسه قوللرى قبول اولنماوب همان دار الحربده بولنمشلر ايله
فيئه ادخاللرى مجزومدر مكر اصل ذمتلرى اوزره اقامت بينه يه مسارعت ايده لر واكر مسلمين طائفه مزبوره نك
صف مشركينده سل سيف ايتدكلرين كوروب انجق مسلمينله قتاللرين كورمشلر ايكن بعد الاخذ بزلر
اول صنع اوزره مكرهين ايديك ديو ادعا ايلسه لر ينه قول آنلرك قوللرى قيلنمق هويدا در زيرا مسلميتك
كوردكلرى حالت نقض عهدلرينه دلالت ايتمز كه صنع مرقوم مسلمدن صادر اولسه ايمانى ناقص اولمديغى كبى
معاهدن صادر اولدقده دخى معاهده سنه مناقض اولماز واكر طائفه مزبوره بزلر دخى اكرچه مقدما نقض
عهد ايتمشلر ايديك لكن قبل الاستيلا ينه نقض عهددن رجوع ايتمشلر ايديك ديو دعوى ايلسه لر بلاحجه
قبول قوللرى سزاكور يلمز زيرا بو صورتده اصل ذمتلرى معلوم ايسه دخى زوالنى اقرار ايدوب صكره سببى
معلوم اولميان امر حادثى دعوايه ابتدار ايتمشلردر پس بلاحجه قبوله سزاوار اولماز واكر مسلمين نصارادن
بر شخص مجهول الحالى دار اسلامده تجارت اوزره كوروب بعده دار الحربدن بر بلده يى فتح ايدوب اول شخصى
آنده بولدقلرنده بن اهل ذمتدن ايكن اهل حرب بنى اسير ايتمشلر ايدى ياخود بو بلده يه تجارت ايچون كلمشيدم
ديو دعوى ايلسه قول آنك قولى ايدوكى هويدا در كه مسلمين اهل دار اسلامدن ايدوكنه عالمين اولمشلردر
كورمزميسنكه مسلمين آنى دار اسلامده كوردكلرى هنكامده اكا قصد تعرض ايدوب اول دخى دعواى
ذمت ايتمش اولسه البته قول آنك قوليدر كذلك بوندن صكره آنى دار الحربده بولدقلرنده دخى بويله در
نكته سى اولدركه شخص مرقوم اخذ مسلميندن اقدم دعواى ذمت ايلسه قول البته آنك قوليدر پس بعد الاخذ
دخى بويله در وعلى هذا مسلمين اول شخصى دار اسلامده كورمشلر اولوب انجق مسلميندن ايكى شاهد بر بونى

مطلب من وجد من اهل الحرب فى دار الاسلام فادعى انه ذمى

داراسلامده کورمش ایدیك دیو شهادت ایلسه‌لر بینه اهل ذمتدن قبلنورکه ثابت بالبینه ثابت بالمعاینه کبیدر کذلك نصرانی مرقوم دعوای اسلام ایلسه جمیع صورده قول آنك قولی قبلنمق التزام اولنور اگرچه اوزرنده سیمای مسلمین ظاهر ایسه قول آنك قولی ایدوکی امر باهردر اما اوزرنده سیمای اهل کفر اولوب اول دخی بنی اکراه ایتملریله بوهیئته کیرمش ایدم دیو اعتذار ایلسه ینه قول آنك قولی قبلنمق سزاواردرکه داراسلامده بولنمق اعتباریله اصل اسلامی یاخود اصل ذمتی آشکار اولمشیکن مجرد هیئت کفر ایله خلاف دعواسی بیدار اولماز که قولی ذاتنده محتمل وشهادت ظاهر ایله دخی مدللدر زیرا انسان دینی وطن بقنده مخالفین اولان قوم ایچنده باقی اولدقجه کاهیجه آنلرك هیئتلرینه دخولله تحفظ وتوقی ایدر بناء علیه قول آنك قولی قبلنور واگر اهل حرب مسلمینله مصالحه یاخود قبول ذمتله معاهده ایلسه‌لر عهد مرقوم هم نفسلری وهم نساوذراریلری اوزره واقع اولورکه بونلر البته رجاله تابعلردر وهم صلح وذمتی قبوللری انجق کندو مسکنلرنده ساکن اولملریچوندر وسکنالری انجق نساوذراریلری ایله ممکن اولور لکن اهل حرب وقت ضرورتلرنده عهدی نفسلری ایچون اخذ ایدوب نسالری ایچون اخذ ایتمدکلرینی مسلمینه بیان ایلسه‌لر نسالری فیء اسلامیان قبلنور مگر که بعض نسانك دخی عهدده دخولی اعلان اولنه زیرا ظاهر حال ایله استدلال انجق خلافی ایله عدم تصریحده استعمال اولنور بناء علیه نسالری استرقاق اولنور اما صغار اولادلری بو بابده البته اخذ عهد ایدنلره تابعدر که اوزرلرینه سبیل تعرض واقع اولماز واگر برحربی امانله داریمزه داخل اولدقده نصکره مشرکین داریمزه استیلا وداریمزی دارالحرب ایتدکلرندنصکره مسلمین مشرکین اوزره استیلا ایدوب حربی مرقومی میان اهل حربده بولسه‌لر نظر اولنور اگر داریمزه استیلا ایلین اهل حرب اول حربی مستأمنك اهل داری ایسه‌لر اول مستأمن فیء مسلمین قبلنور زیرا کندویه موافقین اولان اهل حربله دارالحربده حاصل اولدقده حقنده سبقت ایلین امانیمز نهایتنه واصل اولمشدر کورمزمیسنکه داریته رجوع ایتمش اولسه البته امانیمز نهایتنه واصل اولور ایدی حال آنکه اهل داری داریمزه استیلا ایتمکله داریمز کندو داری منزلنده نازل اولمشدر واگر داریمزه استیلا ایلین اهل حرب اهل داری اولمیوب مثلا مستأمن مرقوم کفار رومدن وداریمزه استیلا ایلین کفار ترکدن برقوم تبعه کار ایسه ینه نظر اولنور اگر قوم مرقومه‌ین اول مستأمنی اسر ایله وداراسلامه خروجندن منع ایتملر ایسه علی حاله امان مسلمینده ابقا اولنوب مسلمین اکا ظفر بولدقلرنده ینه حربیتی اوزره استبقا اولنور زیرا نهایت امان انجق مأمننه وصولله حاصل اولور ایکن هنوز مأمننه واصل اولمامشدر وهم ایچلرنده اسیر اولمغله آنی داراسلامدن اسیر ودارلریله احراز ایتمش کبی اولدیلر وبو مثللو مواضعده مسلمین اول مستأمنه ظفر بولدقلرنده البته حربیتی اوزره ابقا وخلافندن احتراز ایدرلر واگر قوم مرقومه‌ین آنی خروجدن منع ایتمیوب همان ایچلرنده اقامتی اختیار ایتمش ایسه بوصورتده نقض عهد مسلمینی اخبار ایتمش اولور زیرا دارالحربده اقامته راضی اولمشدر وحربینك دارالحربده اقامته رضاسی داراسلامده حاصل اولان امانك انتهاسنی مقتضیدر کورمزمیسنکه مستأمن مزبور قوم مرقومینك ایچلرنده تزوج یاخود اشتراء مسکن ایدوب بعده اوزرینه استیلاء مسلمین واقع اولسه البته اول دارده بولنسان مشرکین کبی اول دخی فیء مسلمینه مندفع قیلنور کذلك کفار رومدن داریمزده بولنسان برمستأمن بلاد ترکه امانیله یاخود بلا امان راحل اولسه البته آنك حقنده امان مسلمین زائل اولور پس مانحن فیه دخی بویله‌در انجق بومسئله‌ده بلاد ترکه بالاختیار داخل اولمغله ترك آنی اسیر ایلسون ایلمسون امان مسلمین زائل اولور اما مانحن فیه بشقه‌در که ذکر اولندی واگر کفار رومدن برحربی مسلمینه التجا برله داراسلامه امانله دخول وتجارت ایدوب بعده بلاد ترکه کیدوب آندن دخی بعض امتعه ایله داراسلامه عودت وتجارت ایتمکی رجا ایلدکده مسلمین مساعدهء مرتجی ایلسه‌لر اول حربی داریمزده بولنوب بلاد ترکده بولنمادقجه امان مسلمینده واقع وبلاد ترکده ایکن داریمزه رجوع ایتمدکجه امان مسلمین آندن منقطعدر که مسلمین اکا انجق داراسلامده ایکن امان ویروب بلاد ترکده ایکن ویرمدکلری ظاهر وساطعدر مگر مسلمین اکا سن داریمزه دخول ایتدکده بلاد ترکدن داریمزه بعده کندو داریکه عودت ایدنجیه‌دك آمنسین دیو تصریح ایتمش اوله‌لر که بوقوللری بلاد ترکده ایکن دخی اکا اعطاء اماننده ظاهر وصریحدر بوصورتده بلاد ترکده ایکن مسلمین اکا نبذ عهد ایلسه‌لر البته نبذلری باطل واول حربی کندو بلادینه عودت ایدنجیه دك حکم امانده داخلدر زیرا نبذ مرقوم اول حربینك بینه مستأمن بولندیغی دارده نمایان اولمغله نبذ مرقوم داراسلامده ایکن واقع اولان نبذ ایله یکساندر وبالدفعات بیان وتصریح اولنمشدر که مستأمنی مأمننه

ابلاغله حالت اصلیه سنه اعاده ایتمدکجه نبذ عهدی صحیح اولماز والله اعلم بالصواب والیه المرجع والمآب

* باب اسر العبد وغیره ثم یرجع الی مولاه اولا یرجع *

یعنی عبد وفرس وناقه واراضی مثللو نسنه‌لردن اسرا عدایه کرفتار اولدقدنصکره مالك قدیمنه رجوعی ممکن اولوب اولمیانلری تفصیلده باب بلاغت رفتار در مؤلف دانا زادالله تعالی احسانه الیه آنا فآنا دیرکه برعبد دارالحربده اسیر ایکن مولاسی داراسلامده فوت اولدقدنصکره عبد غنیمتده ظاهر اولسه ورثهء مولاسی آنی قبل القسمة مجانا وبعد القسمة قیمتیله اخذه قادر اولورلر زیرا اخذ مزبور اول عبدی بطریق الفداء ملك قدیمنه اعاده دن عبارت اولمغله عبد جانی بی جنایتندن اشترا منزلنه نازلدر واول بابده ورثه مقام مورثده قائملردر اما حکم شفعه بشقه‌درکه بعد وفات الشفیع ورثه‌سی مقام شفیعه قائم اولمیوب شفعه ایله حق اخذه نائل اولمازلر که شفعه ایله حق اخذ انجق باعتبار الجوار حاصل ایکن جوار مورث موتی ایله زائل اولدقدنصکره وارثك جوار حادثی حق اخذه موصل اولماز اما مانحن فیهده حق اخذ انجق باعتبار الملك القدیم اولوب ملك قدیم موت مورثله متغیر اولمامغله ملك قدیم ید مورثده قائم ایکن ورثه‌سی آنده اکا خلف اولدقلری کبی ملك قدیم اوزره ثابت اولان حقده دخی خلف اوله جقلری متقرردر لکن صورت مزبوره‌ده بعد القسمة بعض ورثه قیمتیله اخذه طالب وبعضیلری اخذ مزبوردن هارب اولسه‌لر آنلر ایچون بعض قیمتیله عبدك بعض اجزاسنی اخذه رخصت اولمیوب همان تمام قیمتیله تمام عبدی اخذ یاخود بالکلیه ید غانمده ترك ایتملك واجبدر زیرا ورثه بو اخذ ایله عبدی میتك ملك قدیمنه اعاده ایده جکلردر حتی عبد اوزره دین قدیم ظاهر اولدقده اول دین ایچون بیع اولنه جقدر ومیت بالنفس حیاتنده ایکن عبدك بعض اجزاسنی اخذ وبعض اجزاسنی ید غانمده ترکه قادر اولمدیغی کبی بعد الموت ورثه‌سی دخی مقتدر اولمازلر اما بعض ورثه اخذندن هارب اولدقده بعض آخرین تمام قیمتیله اخذینه طالب اولسه‌لر بووجه اوزره اخذلری جائز ومناسب کوریلور انجق عبد بواخذ ایله میتك ملك قدیمنه راجع وبین جمیع الورثه موقع میراثده واقع اولمغله ورثه‌دن اداء قیمت ایدنلر امتناع ایدنلرك قیمت نصیبلرنده متبرع اولورلر که اوزرلرینه خواه ناخواه الزام دین ایتملری ممتنعدر وحکم مذکور جنایتدن فدای عبدك نظیریدر کذلك صورت مفروضده موصی له بالثلث بولنسه اولدخی حکم ورثه‌ده داخلدرکه حق وصیتله ترکه‌دن شریك ورثه اولمغله حکم فداده احد الورثه منزلنده نازلدر ومسئلهء مزبوره‌ده وصی وموصی له ووارثدن قنقیسی حاضر اولوب فداء عبده طالب اولسه عامهء ورثه غائب اولسه‌لر دخی اخذه قادر اولورکه اخذی میتك ملك قدیمنه اعاده اولمغله بونلردن حاضر بولنسان جنایتدن فداء مسئله‌سی کبی بومسئله‌ده دخی طرف میتدن خصم اوله جغی ظاهردر لکن مذکورینك اخذینه انجق موصی له بالثلث اولوب عبد کندو سهمنده بولنوب غانم دخی هم وصیتی وهم عبد اول میتك ملکی ایدوکنی انکار ایتمکله اقامت بینه‌یه استدار ایلسه بینه‌سی قبوله سزاوار کوریلورکه موصی له ترکه‌ده شریك ورثه اولمغله احد الورثه کبی طرف میتدن خصم اوله جغی بدیداردر بوصورتده موصی له عبدی جمیع قیمتیله ید غانمدن اخذ ایلدکده قاضی ثلث عبدی اکا اعطا وثلثینی ورثه کلوب اخذ ایدنجیه‌دك حبس وابقا ایدر بوندنصکره ورثه حاضر اولوب موصی له ایچون وصیت میتی انکار ایله نزاع ایدرلرسه کرکدرکه قاضی انکارلرین استماع ایلمیه زیرا عبد کندو سهمنده واقع اولان غانم اثبات وصیتده طرف ورثه‌دن موصی له ایچون خصم قوی اولمغله آنك اوزرینه اثبات وصیت همان ورثه اوزره اثباتله متساویدر اما مسئلهء مزبوره‌ده حاضر بولنان انجق غرماء میتدن برغریمی اولسه عبد کندو سهمنده واقع اولان غانمله خصومتی تصحیح وتسلیم اولنماز که غریم البته ذمت میتده اثبات دینه محتاجدر وغانم مزبور اثبات دینده طرف میتدن خصم اولمیه جغی بیداردر اما موصی له وارث کبی نفسی ایچون عبدده حق اخذینی اثباته قادر اولمغله غانم آنکله طرف میتدن خصم اوله جغی ظاهردر واگر غانم مرقوم اول مدعی غریم میت ایدوکنی اقرار ایدرسه قاضی عبدی قیمتیله اکا اعطا ایله امره اجتسار ایده مزکه اقرار مزبور ایله ذمت میتده دین مطلوب ثابت اولمیه جغی آشکاردر لکن اول حینده وارث یاخود وصی دخی حاضر بولنوب آنلر فدادن امتناع ایتمکله غریم مرقوم فدایه عازم اولسه قاضی میت اوزره اثبات دین ایچون آنلری غریمه خصم قیلمق لازمدرکه آنلر میت اوزره بینه ایله اثبات دینده مقام میته قائملردر وبعد الاثبات غریم دیلرسه عبدی قیمتیله فدا ایدوب بعده بیع ایتدرمکله دینی استیفا ایدر بوصورتده حاضر بولنسان انجق وصی اولوب اولدخی دین میتی اقرار ایلسه اقراری نفع غریمه مدار اولمیوب بینه دینی اوزره طلب بینه‌ده اصرار اولنور ووصی اقرار

مطلب لاشفعة للوارث بعد موت الشفیع

مطلب لایخرج الوصی باقرار الدین من خصومة الغریم

دین ایتمکله خصومت غریمدن خارج اولمازکه وصینك مقام‌ینده قیامی انجق نظرینه راجع اولان امورده
اولوب میت اوزره اقرار دین ایسه نظردن خارج اولمغله اول بابده حکم اجنبیده مندرج اولور پس اقراری
باطل اولدقده اقرار باطل عن اصل غیر حاصل منزلته نازل قیلنور لکن حاضر بولنان احد الورثه اولوب
اول دخی دینی اقرار ایدرسه اقراری ایله کندو نصیبنده دخی ثابت اولمغله غریم ایچون اقامت بینه یه حاجت
قالمیوب همان دیلرسه قیمتله فدای عبدده ابتدار ایدر و بعد الفداء قاضی سائر ورثه کلوب اقرار یاخود انکار
ایدنجیه دك عبددن حصه لرین ابقا و حصه وارث مقری دین غریم ایچون بیعله قضا ایدر که اقراری کندو
حقنده حجت اولوب اقرار ایله حصه سنده ثابت اولان دین همان بینه ایله ثابت کبی اولدیغی هویدا در واکر
حاضر بولنان انجق موصی له بالثلث اولوب عبد کندو سهمنده واقع اولان غانم دخی وصیتی مقر اولورسه
موصی لهك فدایه قدرتی متقرر اولور که حق مقرده ثابت بالاقرار ثابت بالبینه حکمنده ایدوکی ظاهر در
بوندنصکره ورثه کلوب وصیتی انکار ایدرلرسه قول قولاری ایدوکی آشکار اولمغله همان ثلث فدایی موصی لهه
ادادن صکره اخذ عبده درکار اولورلر که موصی لهك اداء فداسی مقدار ثلثده انجق کندو ملکنی فدا اوزره
واقع اولمغله آنده متطوع اولمیوب ثلثینده انجق ملك ورثه یی فدا اوزره واقع اولمغله آنده البته متبرع اولور
کذلك مسئله مفروضه ده موصی له تمام عبدده ادعاء وصیت ایتمش اولسه ورثه دیلرلرسه تمام فدایی اکا اعطا
بعده اخذ عبده مباشرت ایدرلر که دعواسی اوزره عبد مزبور ثلثدن حاصل اولدقده بالتمام اکا وصیت
قیلنمغله اداء فداسی تمام عبدده ملك نفسنی فدا اوزره واقع اولمغله فدادن هیچ نسنه ده متبرع اولمامشدر
واکر وارث یاخود موصی له انجق قبل القسمه حاضر اولمش ایسه وارث عبدده ملك میت اوزره و موصی له
آندن بشقه وصیت اوزره اقامت بینه ایتدیکجه اخذ عبده قادر اولمازکه عبد ده حق عامه مسلمین ظاهر اولمغله
بلا حجه عامه اوزره عدم ثبوت استحقاق باهر در و بعد البینه بلاشیء اخذ اولنوب مورثك ملك قدیمنه رجوع
ایتمکله آنده حکم میراث و وصیتی اجرایه شروع اولنور واکر عبد مزبور بوغانمك سهمنده واقع اولدقده مأسور منه
مرض موتله مریض ایکن عبدی اول غانمه تسلیم ایدوب دعوای استردادده متاهز اولسه اول غانم وارثی اولسون
اجنبی اولسون و تسلیمنده محابات اولسون اولمسون واوزرنده دین محیطی بولنسون بولنماسون تسلیمی جائز
کوربلور کذلك اول عبدی اعدادن اشترا ایلین کمسنه یه تسلیم ایلسه ینه تسلیمی تجویز و تتمیم اولنور زیرا
مأسور منه بو تسلیمله غانم و مشتری یه برشیئی تملیك ایتمیوب انجق مال اولمیوب و مالله اعتیاضی قطعا جائز
اولمیان حق طلبنی مبطل اولمغله بو بابده محاباتی غیر باطلدر بناء علیه تسلیم مزبوری تسلیم شفعه منزلتنده نازل
و مریضك بعض اسبابله تسلیم شفعه سی علی الاطلاق حکم صحتده داخل اولدیغی کبی بودخی داخلدر
کذلك مأسور منه اول عبدی غانم یا مشتریدن بیع مستقبل ایله طالب شرا اولسه ینه حکم سابق اجرا اولنورکه
طلب مزبوری تسلیمنه دلیل اولمغله مسئله شفعه کبی بونده دخی دلیل تسلیم صریح تسلیم منزلتنه تنزیل اولنور
سؤال اولنورسه که شمز قریبا دیدیکمز که عبد مزبوری قیمتله اخذ ایلمك جنایتندن فداسی مقامنه قائمدر
ومعنای مزبوره مریضدن وارثی اولان غانم یا مشتری حقنده عدم صحت تسلیمی مستلزم اولمغله اول بابده واقع اولان
محاباتی وارثه سالم قیلمامق جوابده دیرزکه محاباتك عدم سلامتی انجق مورث تصرفی ایله وارثنه تملیك مال
ایلدکده ظاهر اولور بو بابده ایسه عبدی وارثنه تملیك ایتمیوب وارث عبده شرا یاخود سهمنده وقوعله مالك
اولمغله حقنده صحت تسلیمی باهر اولور نظیری کفالت بالنفسدن ابرا و دم عمددن عفو درکه بونلر مریضدن
اجنبی ایله صحیح اولدیغی کبی وارثی ایله دخی تصحیح اولنور توضیحی اولدرکه کرك عبد کندو سهمنده واقع اولان
غانم و کرك اعدادن مشتری ایچون عبدی اعتاق و تدبیر ایله حق اخذینی اسقاط ایلمك ممکن و اسقاطی
ضمان شیئی غیر متضمندر بوجهتله مبیندرکه حق اخذی حق ضعیف و هیندر و اسقاطی تصرف ذی الید ایله
اولوب یاخود تصرف مریضله اولمق بینلرنده فارق بولنمادیغی متعیندر واکر عبد مأسورك مولاسی فوت اولوب
وارثی دخی بولنماسه میراثی جماعت مسلمینه مترتب اولوب امام اول بابده جمله دن نائب قیلنور بو صورتده
امام قبل القسمه واقف احوال اولورسه همان عبدی مجانا اخذ و بیت الماله ایصال ایدر اما بعد القسمه
واقف احوال اولورسه دیلرسه بیت المال ایچون قیمتله اخذ و دیلرسه ترك و اهمال ایدر اما امام عبدك قیمتی
بیك درهم ایکن اعدادن بشیوز درهمه اشترا ایلین کمسنه نك یدنده ظفریاب اولسه آنی ثمن مزبور ایله اخذ
ایلمك اولی درکه آنده نفع مسلمین بی ارتیابدر لکن صاحب سهمك یدنده بولدقده حق اخذی انجق قیمتله

حاصل و آنده مسلمینه منفعت ظاهره غیر واصل ایکن حق دخی عین عبدده اولمیوب انجق مالیتده اولمغله
اولی اولان اخذینه مشتغل اولمامقدر مگر که اخذنده بعض وجهله نفع مسلمین متحصل اوله مؤلف مصیب
لازال یصیبه من الثواب خیر نصیب درکه مأسور منه عبدینه اعدادن اشترا ایلین کمسنه نك یدنده ظفر
بولمشیکن برنیجه زمان طلب ایتمیوب صکره ثمنله طلبه مباشر اولسه ینه اخذه قادر اولور اما شفعه بشقه درکه
شفیع بیعه واقف اولدقدنصکره طلبده استعجال ایلمسه شفعه سنی ابطال ایدر زیرا شفیعك سکوتی مشتریدن
ضرری دفع ایچون تسلیم شفعه دن معدود اولور که شفیع شفعه ایله اخذ ایدوب مشترینك تصرفنی نقضه
قادر اولمغله سکوتی تسلیم شفعه قیلندقده ملك مشتری معطل و مشتری اوزره باب تصرف مسدود اولور
و معنای معهود ما نحن فیهده غیر موجود درکه مأسور منه عبدی ید ذی الیددن اخذه اقدام ایلدکده
تصرفاتندن برشیئی نقض و اعدام ایده مزکور مزبورك عبدینی مجانا اخذ ایچون قسمت سابقه یی نقض
و ابطال ایده مز بناء علیه سکوتی منزله تسلیمده انزال اولنماز واکر عبد مأسور بر صبی صغیرك ملکی اولوب
قیمتی بیك درهم ایکن برکمسنه آنی اعدادن بشیوز درهمه اشترا ایلدکده صبینك باباسی یاخود وصیسی صبینك
عبدده بولنان حقنی اهمال و مشتری ایچون تسلیمه اجترا ایلسه قول ابی حنیفه و ابی یوسف رحمة الله علیهما
اوزره تسلیمی تجویز و تکمیل اولنوب قول محمد و زفر رحمة الله علیهما اوزره تسلیمی ابطال و تعطیل اولنور
و اختلاف مذکور مسئله شفعه ده اختلافلری اوزره قیاسله واقع اولمشدرکه کرك ما نحن فیهده و کرك تسلیم
شفعه صغیرده ملك صغیردن هیچ نسنه خارج و ضایع دکلدر لکن مشتری مزبور قیمتی بشیوز درهم ایکن بیك
درهمه اشترا ایتمش اولدقده اب و وصیسی آنی صبی ایچون بیك درهمله اشترایه طالب اولسه بو اشترا همان
بشیوز درهمه مساوی اولان عبدی صبی ایچون بیك درهمله اشتراء جدید منزله سنده اولوب صبی اوزره غبن
شدیدی جالب اولمغله قطعا جائز و مناسب کوریلمز غایة الامر اشتراء جدیدده اب و وصی کندو نفسی ایچون
مشتری قیلنوب ما نحن فیهده نفسی ایچون دخی مشتری قیلنمامغله عقد شرالری بالکلیه باطل اولور کما لو اشترا
انجق عبدی ملك قدیمه اعاده دن عبارت اولوب ملك قدیم انجق صبینك اولوب اب و وصی آنده قطعا
مداخل اولمدقلرندن مشتری مزبورك رضاسی حاصل اولمدقجه نفسی ایچون دخی اخذه واصل اوله مز
واکر مشرکین اراضی مسلمیندن بر ارض اوزره استیلا ایله دار الحربه ایلتدکلرندن صکره مسلمین مجددا اول ارض اوزره
استیلا ایلسه لر مالك قدیمی قبل القسمه حاضر اولدقده بلاشیء و بعد القسمه حاضر اولدقده دیلرسه
قیمتیله اخذ و استعلا ایدرکه ارض دخی اموال سائره کبی مال مسلم ایدوکی بی حرادر لکن حضور مالك قدیم
انجق اول ارض اوزره صاحب السهم احداث بنا قیلدقدن صکره ظاهر اولسه بناسی استهلاك ارض اولمغله
بودخی اخذینه قادر اوله مزکه اخذ ایچون ذی الیدك تصرفات سائره سنی نقضه مقتدر اولمدیغی کبی نقض
بناسنه دخی مقتدر اوله مز اما حکم شفیع بشقه درکه نظیری شول موهوب له درکه ارض موهوبه ده احداث بنا
ایلدکدن صکره واهب قصد رجوع ایلیه اولبابده بناسی استهلاك اولمغله حق واهبده کرك رجوع و کرك نقض
بنا مشروع اولمدیغی کبی ما نحن فیهده دخی مشروع اولماز حتی مشتری شراء فاسد ایله اشترا ایلدیکی ارض اوزره
بنا قیلدقدنصکره بایعك حق استردادی باطل اولدیغنه امام ابو حنیفه رضی الله تعالی عنه قائل اولمشدر
و اولبابده حق بایع ما نحن فیهده حق مالك قدیمدن اوجب و اقوی ایکن ما نحن فیهده حق استردادی باطل اولمق
بطریق الاولی در لکن صورت مزبوره ده قاضی مالك قدیم ایچون لاجل البنا اخذ ارضه قضا ایتمشیکن
بانی بناسنی هدمله ارضی حالت اصلیه سنه ارجاع ایلسه بو صورتده مانع اخذ اولان بنا زائل اولوب ارض
موهوبه دن بناء موهوب له زائل اولمق منزلتنه نازل اولمغله آنده رجوع واهب مسموع اولدیغی کبی بونده دخی
مالك قدیمك فدا ایله اخذی مشروع اولور کذلك اول ارض اوزره اهل حرب بعد الاحراز احداث بنا ایتمش
اولسه لر ینه جواب مسئله تفصیل مشروح اوزره ابنا اولنور زیرا مالك قدیمك حق اخذی انجق مملوکنده
ثابت اولوب بناء حادث هیچ مملوکی اولمدیغندن آنده حق اخذی غیر متقرر و مملوکی اولان ارضی دخی بدون البنا
اخذی متعذر در اما صاحب السهم بناسنی هدم ایدرسه مانع اخذی زائل اولمغله ارضی قیمتله اخذه قدرت
حاصل اولور واکر ارض مرقومه حین استیلاء مشرکینده مبنیه اولوب صکره مسلمیندن برکمسنه نك سهمنده
واقع اولسه مالك قدیمی ایچون یوم قسمتده معتبر اولان قیمتله اخذ ایلمك واسع کوریلور زیرا فی الاصل اکا
بناسیله مالك اولمغله وجه مشروح اوزره اخذ ایله ملك قدیمنه اعاده یه تملك اولور و اکر ارض مزبوره ده

مطلب سلم الوصي شفعة الصغير

مطلب اشترى الارض بالشراء الفاسد ثم بنى عليها

مطلب بنقض الشفيع الوقف اذا وقف المشتري

صاحب السهم ازدياد بنا ايتموب انجق آني مساكين ايچون وقف ياخود مسلمين ايچون خان يامقبره قيلوب
ياخود مسلمين ايچون مسجد قيلوب ايچنده مسلمين اداء صلوة ايتسلر اولسه مالك قديمي آني اخذه قادر اولماز كه
تصرف مرقومله ملك عباددن عتق وتجردي ظاهر اولوب بطريق القياس شول عبد مأسورك حكمنه الحاق
ايلمشيدركه غنيمده ظاهر اولدقده نصكره بعد القسمة آني صاحب السهم اعتاق ايليه نكتهسي اولدركه مالك قديم
انجق تصرف ذي اليدي نقض ايتمهزك اخذه قادردر حال آنكه بو مسئلهلرده نقض تصرف ايتمدكجه قيمتله
اخذي متعذردركه كرك عبد مرقوم وكرك ارض مرقومه كندنك ملكنده داخل اولمامغله مالكندن قيمتله
اخذي ممكن اولمديغي متقرردر و بو مسئلهٔ مزبوره ذكر اولنان تحقيقله مسئلهٔ شفيعهدن تفريق اولنوركه
شفيع نقض تصرف مشتري يه قادر اولمغله نقض ايدوب عقاري ملك قديمه راجع قيلدقده مالك قديمدن
شفعه ايله اخذي جائزو واسع كورنيلور لكن ما نحن فيهده دخي اطراف مسجد خراب اولوب اصحابي موضع
آخره انتقال ايلدكده اصل محمد رحمه الله تعالى اوزره بنه ملك واقفه رجوع واتصال ايتكله مانع زائل اولديغندن
مالك قديمي ديلرسه قيمتله آندن اخذ واستحصال ايدر كذلك مأسور اولان بر فرس اولوب صكره غنيمده وقوعله
تقسيمدن نصكره صاحب السهم آني في سبيل الله وقف ايدوب بعده مالك قديمي حاضر اولسه بنه اخذينه قادر اولماز
وقول مذكور قول محمد رحمه الله تعالى دركه اول امام مرحمت آميز هم عقارده وهم متعارف الوقف اولان
منقولاتده وقفي تجويز ايلمشدر اما عند ابي حنيفة رضي الله تعالى عنه صور مذكورهده وقفه حكم لزوم تعلق
ايتموب عين موقوفه ملك مالكندن خارج اولمامغله مالك قديمي آنلري اخذ ايله مبتهج اولور انجق مسجد
قيلدقده اكا حكم لزوم تعلق ايتكله مالك اول اخذ ارضنه قادر اولماز كه نقض تصرف نافذده مقتدر اولماز
بناء عليه مجانا اخذنده نفعي ظاهر ايكن نقض قيمتنه غير قادردر كذلك صاحب السهم ثمن غالي ايله بيع ايلدكده
بيعي نقض ايدوب قيمتله اخذنده نفعي ظاهر ايكن بنه نقض بيعه قادر اولميوب انجق بعد البيع بنه ملكدن
ملكه محتمل النقل اولديغندن حق اخذي باقي اولمغله مشتريدن انجق ثمن غالي ايله اخذه مقتدر اولور اما
تصرفات سابقهدن نصكره ارض مرقومه كرك عوضله وكرك بلاعوض محل تمليك اولمقدن خارج اولمغله مجددا
محل تمليك وتملك اولمغله عودت ايتمدكجه اخذينه كسب رخصت ايده مز نظيري شول عبد مأسوردركه

مطلب الاختلاف في وقف المنقول

غنيمده وقوعله تقسيمدن نصكره صاحب السهم آنده عقد كتابت ايليه مالك قديمي حال كتابتده اخذينه
رخصت بولميوب انجق بدل كتابتدن عجز ايله مانع اخذي زائل اولدقده قيمتله اخذينه كسب قدرت ايدر
كذلك صاحب السهم اول عبدي بركسنهيه مقابلهٔ دينده رهن ايلدكده مرتهنك مرهونه حق لازمي متعلق
اولمغله راهن آني فك ايتمدكجه مالك قديمي اخذينه مستحق اولهمز وبعد الفك مانع اخذي زائل اولدقده
ديلرسه قيمتله اخذه ملتحق اولور لكن مالك قديمي مالندن ديني اداادن صكره عبدي قيمتله اخذه طلبكار
اولورسه اولبابده مرتهنه كمال حق واصل اولمغله راهن اكا تسليم عبد اوزره اجبار ايدر انجق مالك قديم اداء
دينده مجبور ومحتاج اولميوب عبدي بعد فك الرهن اخذ ايلمك ممكن ايكن اداء دينه استعجال ايتمش اولمغله
اداده متطوع قيلنوب راهن اوزره آندن برشيله رجوعنه مجال بوله مز لكن صاحب السهم اول عبدي
بركسنهيه مدت معلومهده ايجار وقبض اجرت ايلدكدن نصكره مالك قديمي حاضر اولسه نقض اجاره برله قيمتله
اخذينه قادر اولوركه اجاره بعض اعذار ايله منتقض ومالك قديمك اخذنده ثابت اولان حق تصرفات سائرهيي
نقض ايتمزسهده اجارهده عذر نافذدر نظيري شول فساد بيع ايچون استرداد مبيعده ثابت اولان حق بايعدركه
سائر تصرفاتي نقض ايتمز ايكن نقض اجارهده عذر نافذدر كذلك عيبله رد ده ثابت اولان حق مشتريدركه
تصرفات سائرهده جاري دكل ايكن نقض اجارهده عذر جاريدر واكر مأسور اولان برناقه اولوب صاحب السهم
آني حج ياخود عمره ايچون بدنه قيلمغله تقليد واشعار ياخود اضحيه ايچون تعيين واحضار ايلدكدن نصكره مالك
قديمي ظاهر اولسه بو بابده قيمتيله اخذه قادر اولوركه بو تصرفله آندن ملك صاحب السهم زائل وقاصر
اولمامشيدر كورمزمسنكه آني بيعه شروع ايلسه بيعي مشروعدر اما سبقت ايلين مسئلهٔ وقف بشقهدركه
آنده ملكي زائل وبيعي باطلدر وقول مذكور ايله متبين اولمشدركه وقفده اضحيه وبدنهيه قياسله تجويز استبدال
ايدنلرك خطاسي ظاهر وبيندر وناقهٔ مزبورهيي مالك قديمي قيمتله اخذ واسترداد ايلدكده صاحب السهم
بدني اول قيمتله بدنهٔ اخرى آلوب مكان اوليه وضع وايراد ايدركه آنك حقنده قيمت آنده ايجاب حق الله
قيلديغي ناقهدن عوض وحكم عوض حكم معوضدر واكر مأسور اولان برعبد اولوب آني بركسنه اعتاددن

مطلب الاعذار في نقض الاجارة

مطلب بمنع الاستبدال في الوقف

قيمتندن

مطلب للوارث ان يرد ما اشتراه المورث

قيمتندن اقل ياخود اكثر ايله اشترادن نصكره حسين وفاتنده آني برشخصه وصيت قيلمش اولسه مالك قديمي آني
موصي لهدن قيمتله اخذه رخصت ويريلور زيرا وصيت مزبوره بعد الوفاة عين عبدي تبرع ايدوكي بي الناس
اولمغله حال حياتنده هبهٔ عبد ايله تبرعي اوزره قياس اولنوب آنده مالك قديمي موهوب لهدن قيمتله اخذه
قادر اولديغي كبي بونده دخي مقتدر اولور اما بعد الاشترا كسنهيه وصيت ايتموب ملكنده ايكن وفاتي ظاهر
اولسه مالك قديمي آنك اشترا قيلديغي ثمنله وارثندن اخذه قادر اولور زيرا وراثت عين خلافت اولمغله
مورثنده ملك وارث همان ملك مورثدر حتي وارث مبيعي بايع مورث اوزره عيبله رده قادر ومشتراي مورثده
مورثي كبي مغرور قيلنمه جقي ظاهردر پس مالك قديمي مورثدن ثمنله اخذ ايلديكي كبي وارثدن دخي اخذه
مقتدردر اما موصي له اول عينه انجق سبب جديد ايله مالك اولوب ملك موصي ايله تملك دكلدر حتي بايع
موصي اوزره عيبله رده غير قادر ومشتراي موصيده مغرور قيلنه جقي متعذردر مؤلف دقيق الاعتبار اقر الله
تعالى عينه في دار القرار ديركه اكر اول ميت رقبهٔ عبدي وصيت ايتموب انجق خدمتني ياخود غلهٔ كسبني وصيت
ايتمش اولسه اولبابده مالك قديم ايچون عبدي كرك ثمن وكرك قيمتله اخذه رخصت يوقدر زيرا موصي لهك
آنده حق لازمي متحققدر حتي وارث اول عبدي بيعه واول حق ابطاله قادر وملتحق اولهمز پس مالك قديمي
آني وارثدن اخذه قادر اولماز كه آنده حق موصي له متقرردر وموصي لهدن اخذه دخي مالك اولماز كه بدل ايله
حق اخذي انجق مالك عينك يدندن ممكن ايكن موصي له عين عبده غير متملكدر اما صورت سابقه بشقهدركه
آنده موصي له عين عبده مالك اولمغله مالك قديمي قيمتله اخذه متملكدر اما خدمت ياخود غله ايله موصي له
فوت اولدقده وارثدن ثمنله اخذه قادر اولور كه مانع اخذ اولان حق موصي له موتله باطل اولمغله حق مالك
قديم ظاهر اولمشدر بنه مؤلف دقيق الاقوال بعده الله تعالى عن جميع الاهوال في جميع الاحوال ديركه عبد
مأسور ايكي كسنه بينلرنده مشترك اولوب غنيمده وقوعله تقسيمدن نصكره احدهما حاضر وآخر غير حاضر
اولسه حاضر بولنان صاحب السهمدن نصفني نصف قيمتله اخذه قادر اولور زيرا اخذي انجق ملك قديمله
حاصل وهر بري نصف عبده مالكدر وحكم كل اجزاده اعتبار اولنمق اعتبار صحيح المسالكدر واكر ايكيسي
معا حاضر اولوب انجق احدهما اخذه طالب وآخر صاحب السهمده ابقايه راغب اولسه طالب اخذ ايچون
نصفني نصف قيمتله اخذي جائز ومناسب كوريلور زيرا هر برينك كندو حصهسنده رأيي معتبر ايكن طالب
اخذ خيار شريكني ابطاله مالك اولمديغي كبي اول دخي بونك اختيارني ابطاله متملك اولهمز كذلك اولبابده
صاحب السهم سز بكا ضرر تبعيض ملكي الحاقله عبدمي اوزريمه افساد ايده بورسز پس تماما اخذ
ايدرسز ياخود تماما يدمده ابقا ايدرسز ديو نزاع ايلسه اول دخي استماع اولنماز كه مالك قديمدن دفع ضرر لازم
وصاحب السهمدن دفع ضرر اوزره مقدمدر بناء عليه مالك قديم آنك يدندن خواه ناخواه اخذ ايلمك بي اشتباهدر اما
مالك قديم شخص واحد ايكن فوت اولوب ايكي اوغلني ترك ايلدكده حكم مسئله بشقهدركه آنده احد الابنين
ايچون صاحب السهمك رضاسي بولنمدقجه اخذ نصفله قضا اولنماز زيرا بو بابده اصل ملك مورثك اولوب
ورثه آنك مقامنده قائملردر ومورث حال حياتنده عبدك بعض اجزاسني اخذ وبعض اجزاسني ترك مالك اولميوب
بلكه جميعا اخذي ياخود جميعا ترك وتسليمي لازم اولمقله ورثهسنه دخي لازم اولور سؤال اولنورسه كه
تقدير مشروح اوزره مورث حياتنده ايكن نصف عبدي ترك وتسليم ايدوب نصف باقيدن ساكت اولدقده
حقنده تسليم تمامي ثابت اولمق اقتضا ايدر كه احد الوارثين كندو حصهسني ترك وتسليم ايلدكده حكم تسليم
حق آخرده دخي ظاهر اولوب بردخي تمام عبدي اخذه قادر اولميهلر جواب ويريلوركه بلي حكم مسئلتين متحد
انجق حق مورثده وجه تسليم متعدددر زيرا مورث نصف عبدي تسليم ونصف آخريني نصف قيمتله
اخذه طالب اولورسه بو قولي هيچ تسليمدن عد اولنمايوب بنه تمام عبدي اخذه قادر اولور اما نصفي تسليم
ونصف آخردن سكوت ايدرسه مسئلهٔ شفعه كبي مورث تسليم تمامه مالك اولديغندن حقنده تسليم بعض همان
تسليم كل قيلنمغله بردخي اخذ تمامه مقتدر اولماز لكن احد الوارثين حق آخرده مالك تسليم اولماديغندن
احدهما تسليمي انجق مورثك تسليم نصف وطلب نصف آخري حكمنده داخل وحكم تسليمي باطل اولمغله
صكرهدن اخذ تمامنده توافق ايتدكلرنده اخذ تمامه واصل اولورلر واكر مشركين بربلده اوزره استيلا ايدوب
صكره مسلمين يدلرندن انتزاعله استعلا برله بين الغانمين تقسيم اولندقده اول بلدهدن برخانه بر غانمك سهمنه
تسهيم اولنوب اول غانم اول خانهنك بعض ابنيهسني هدم ايلدكدن صكره مالك قديمي ظاهر اولسه بو صورتده

هم خانه سنی وهم بعینه قائم اولان انقاضنی خانه نك یوم تقسیمده معتبر اولان قیمتیله اخذه قادر اولور که انقاضی
دخی فی الاصل مملوکی ایدوکی امر باهر در کورمزمیسنکه قبل الهدم حاضر اولیدی البته عرصه و بناسنی تماما
اخذه قادر اولور ایدی پس بعد الهدم دخی بویله در واول هدمله قیمت خانه دن برنسنه اسقاط اولنماز که
ویره جکی قیمت فداء ملکی اولوب فدادخی انجق مقابل اصل اولمغله اصلده فعل مکتسب یاخود غیر مکتسب
ایله عارض اولان نقصانله فدادن هیچ نسنه اهباط اولنماز بناء علیه صاحب السهم انقاضنی استهلاك
ایتمش اولسه یته فدادن برنسنه عهدهٔ مالك قدیمدن حط وتنزیل اولنماز امامسئلهٔ شفعه بشقه در که شفیع انجق
مشتری بنانی هدم ایلدکدن صکره حاضر اولسه اخذ انقاضنه قادر اولمیوب انجق ارضی ثمندن حصه سیله
اخذه مقتدر اولور زیرا اشفعه ایله حق اخذی عقاره مخصوص ومنقولده غیر ممکندر وانقاض بنا منقولاتدن
ایدوکی متبیندر وهم شفعه ایله اخذ انجق منزلهٔ شرایه نازلدر که شفیع من اول الامر ثمنیله تملك مأخوذ یته
نائل اوله جقدر وبنا دخی منزلهٔ وصفه نازل اولمغله فعل مکتسب ایله ضایع اولدقده ثمندن حصه سی عهدهٔ شفیعدن
ساقط وزائل قیلنور اما بو بابده مالك قدیم خانه سنی فدا ایله ملك قدیمنه اعاده ایدوب فدادخی بیان مشروح اوزره
مقابل اصل اولوب مقابل اوصاف اولمامغله قیمت اصلدن برشیئی اسقاطده اکا اسعاف اولنماز وعلی هذا
خانهٔ مزبوره مقامنده بر ارض اولوب اول ارضده دخی اشجار نخل بولنمغله ثمری رسیده اولدقدن صکره
مالك قدیمی حاضر اولسه ارض ونخلك یوم تقسیمده معتبر اولان قیمتلریله ارض ونخل وثمری تماما اخذه
قادر اولور کذلك صاحب السهم ثمری اکل یا بیع ایتمش یاخود نخلی قلع یا قلع ایتمك اوزره بیع ایتمش بولنسه
یته حکم سابق اجرا اولنور زیرا ویره جکی قیمت ارض ونخل انجق مقابلهٔ اصلده فدا اولمغله فوات وصفله آندن
برشیئك سقوطی روا کور یلمز انجق نخل وثمر بعینه یدنا تمده قائم ایسه آنی دخی اخذه ملازم اولوب و یدمشتریده
قائم ایسه اشترا ایلدیکی ثمنله دیلرسه اخذنی ملتزم اولور امامسئلهٔ شفیع بشقه در که شفعه عقاره خاص ومنقوله
غیر شاملدر وشفیع ایچون حق شفعه سی باقی اولدیجه تصرف مشتری یده ولایت نقضی حاصلدر بناء علیه
بردخی حکم ایده رز که صاحب السهم نخلی قلع اوزره بیع ایدوب مشتری دخی هنوز قلع ایتمدین اول ارضك
شفیعی حاضر اولدقده بیع نخلی نقض ایدوب مشتری اولدن ثمنله ارض ونخلی تماما اخذه قادر اولور
مؤلف دقایق نثار ملا الله تعالی قبره من الانوار دیرکه برکسنه برعبدی اشترا ایدوب هنوز قبض ایتمدین
مشرکین اول عبدی اسیر ایلدکدن صکره مسلمین آنی اخذ وبرغانمك سهمنده تسهیم ایتدکلرندن صکره
بایع ومشتری معا حاضر اولسه لر بایع دیلرسه قیمتیله اخذه مشتریدن احق کور یلمك ظاهردر که قبل الاسر آنده
ید بایع ثابت واستیفاء ثمن ایدنجیه دك حبسنه احق ایدوکی باهر ایدی نکته سی اولدر که مبیع قبل القبض
ضمان ملك بایعده در که هالك وضایع اولدقده ملك بایع اوزره هالك وضایعدر وحکم ایده رز که اخذ ایچون
اداقیلدیغی قیمتده متبرع دکلدر که اداء قیمت ایتمدکجه احیاء حقنه وصولی ممتنعدر بناء علیه بعد اخذ البایع
مشتری مخیر قیلنوب دیلرسه هم ثمن اول وهم قیمتله یدبایعدن اخذ ودیلرسه بالکلیه ترکی مقرر قیلنور ومشتری ایچون
ثبوت خیاری التزام ایلدیکمز انجق اعطاء قیمتله ثمن اصلیدن زیاده یی فی الاصل التزام ایتممشیکن شمدی اوزرینه
الزام اولندیغندندر لکن صورت مفروضه ده بائع قیمتله اخذندن نکول ایدر سه اولبابده مشتری دیلرسه قیمتله
اخذ وقبول ایدر که اسر عبد ملك مشتری اوزره واقع اولمغله اخذ ایله کما کان ملکنه اعاده سی واسع کور یلور
وبعد الاخذ مبیع مشتری یه سالم اولمغله اصل ثمنی بایعه اداسی لازم اولور لکن بایع عبدی ید مشتریدن اخذ واداء ثمن
ایدنجیه دك حبس ایلمك دعواسنه شروع ایلسه بودعواسی مسموع کور یلمز زیرا ابتداء امرده عبدی قیمتله
اخذندن امتناعله حق حبسی زائل قیلوب حالی شول منزله نازل قیلنشدر که بایع مبیعی مشتری یه تسلیمدن صکره
ثمنله حبس ایچون استردادنه طالب ومائل اوله یته دیرکه عبد مأسورك مالك قدیمی فوت اولوب برابن صغیر بنی
ترك وا کا برکسنه یی تعیین وصی قیلمش اولدقدن صکره اول عبد غنیمتده ظاهر اولسه وصی مرقوم عبد صغیر ایچون
قبل القسمة مجانا و بعد القسمة قیمتله اخذه قادر اولور که بیان مشروح اوزره وارث بو مسئله ده مقام مورثه قائم اولمغله
حق اخذی موت مورثله ساقط ومنعدم اولماز امامسئلهٔ شفعه بشقه در ووصی مزبور صغیرك مفروض الحیوة اولان
باباسی مقامنه قائم اولمغله قیمتله اخذنده میتك مالی قالمیوب صغیرك آناسندن منتقل مالی بولندقده قیمت مزبوره انجق
مال صغیردن لازم اولور که قیمت مزبوره دین صغیر اولمغله مالندن اداسی مستلزم اولور واولبابده طرف
مالك قدیمدن وکیل اخذ اولان کسنه اوزره عهدهٔ اداسی متوجه اولمدیغی کبی وصی مزبور اوزره دخی

مطلب حکم الشفعة اذا هدم المشتری البناء

مطلب الشفعة تختص بالعقار دون المنقول

عهدهٔ اداسی متجه اولماز زیرا اخذ مذکور جنایتدن فدا منزله نه نازل اولمغله فداء جنایتده وکیل انجق نائب محض
اولوب لزوم عهده دن بری اولدیغی کبی بونده دخی متبریدر امامسئلهٔ شفعه بشقه در که وصی یاخود وکیل شفعه ایله
اخذ ایلدکده اوزرلرینه عهدهٔ ادا لازم واوزرلرینه کندو ماللرندن مطالبهٔ ثمن متوجه وقائم اولوب بعد الاداء
صغیر یاخود موکل اوزره رجوعی هویدادر که شفعه ایله اخذ حق شفیعده من اول الامر شرا ایله تملك مبتدادر
لکن وصی صاحب السهم ایچون قیمتنه ضامن اولدقده قیمتله حکم ضمان اوزره مطالبه اولنوب بعد الاداء
صغیر اوزره الزام دینده ولایتی قائمه اولمغله مال صغیرده صحت رجوعی متضمن اولور اما وکیل بالاخذ قیمته
ضامن اولدقده اول ضماننده متطوع اولمغله موکل اوزره راجع اوله مز که وکیل ایچون موکل اوزره طرف موکلدن
ضمان قیمتله مأمور اولمیانکسنه لر ایچون الزام دینده ولایتی یوغیکن کندو نفسی ایچون الزام دینی نیجه واسع کور یلور
مگر که اکا ضمانله دخی امر وتنبیه ایتمش اوله اولبابده امری ایله اوزرینه رجوعی تصحیح وتوجیه اولنور واکر وصی
عبدی مال صغیردن قیمتله اخذ ایلدکدن صکره برکسنه میت اوزره مالیت عبدی محیط اولان دین اوزره اقامت
بینه یه قیام ایلسه البته اول دین ایچون بیع عبد التزام اولنور که عبد مورثك ملك قدیمنه اعاده اولنوب ملك
مورثده حق غریم حق وارث اوزره مقدم ایدوکی ما لا کلامدر وبوصورتده وصی اداء فداده متطوع قیلنمق
لازم اولمغله مال صغیردن ادا قیلدیغی نسنه یی صغیر ایچون غارم اولور زیرا ترکه دینله مستغرق اولمق ملك وارثه
مانع اولمغله وصینك اولبابده اخذی صغیر ایچون اولمدیغی ظاهر وساطع اولمشدر وفداده تطوع وصی اجنبی
آخرك تطوعی ایله تنظیر اولنماز که صاحب السهم تسلیم عبددن اجنبی آخر اوزره امتناع ایلمك ممکن اما وصی اوزره
غیر ممکندر زیرا وصی قائم مقام موصی اولمغله صاحب السهم عبدی قیمتله تسلیم موصی اوزره اجبار اولندیغی کبی
بعد الموت تسلیم وصیسی اوزره دخی اجبار اولنور بلکه انکله تنظیر اولنور که میتك مالیت عبدی محیط اولان
دینی ظاهر ایکن وصی مال نفسندن اداء فدا ایله اخذینه مباشر اوله اول بابده عبد غریم ایچون مقابلهٔ دینده
بیع اولنوب وصی فداسنده متطوع اولدیغی کبی بونده دخی متبرع قیلنور ومسئلهٔ مزبوره شول مسئلهٔ جنایته
تشبیه اولنور که میتك عبدی برجنایت ایتمکله وصی مال صغیردن صغیره قصد شفقتله فداسنی اداسندن صکره
میت اوزره دین محیط ظاهر وهویدا اوله ومعنای واحد میان مسئلتینی جامع اولمغله بیان مشروح اوزره ایکیسی
حکم واحده مجتمع اولمشلردر بنه دیرکه مسئلهٔ مفروضه ده وصی عبدی صغیر ایچون فدا قیلیوب انجق حکمی
قاضی یه رفع ایتمکله قاضی اکا فدا ایله امر ایدوب اولوجهله فدایه مبادرت ایلیوب یاخود فدا سنه قاضی بالنفس
یاخود امر قاضی ایله امنا سندن برامینی مباشرت ایلدکدن صکره دین میت اوزرینه اقامت اولنسه آنده غرما
مخیرلردر که دیلرلرسه مال صغیردن صاحب السهمه ویریلن قیمتی صغیره ادا بعده دینلری ایچون بیع عبده
ابتدا ایدرلر ودیلرلرسه مطالبهٔ دینله تقاضا ایتموب آلیا یده قاضی دخی عبدی ینه صاحب السهمه رد وقیمتی
صغیره رد ایله قضا ایدرز یرا بو بابده مؤدی فداینی متطوع قیلق ممتنعدر که قاضی صغیر ایچون اداء فدا ایله
حکم ایدوب حکم قاضی انجق باعتبار النظر نافذ ایکن مؤدی فدانی اداسنده متطوع قیلمق مانع در امامسئلهٔ
متقدمه بشقه در فعلی هذا وصی عبدی صغیر ایچون بغیر امر القاضی اخذ ایدوب بعده عبدك نصف
قیمتی مقداری دین میت لاحق اولسه البته عبد بیع اولنوب غریمی استیفاء دین ایلدکدن صکره فضلهٔ ثمنی
میراث اولمق اوزره صغیره ویریلوب بنه اعطاء قیمتده متطوع اوله جغی متحقق اولور زیرا بو تصرفی نظر
صغیری غیر مشتملدر که قیمتله جمیع عبدی فدا قیلمش ایکن صغیره انجق نصف عبد واصل اولمشدر بو جهتله
صغیر اوزره نفوذ تصرفی ممتنع اولمغله اداء فداده متطوع قیلنور لکن مسئلهٔ مفروضه ده فداء وصی امر
قاضی ایله واقع اولمش اولسه اولبابده قاضی غرمایه دیلرسکز فداء عبددن مقدار حصه کزی عهده کزه التزام
ایدرسیز دخی عبدی دینلریکز ایچون بیع ایده رم والا عبدی صاحب السهم اوزره رد وفدایی آندن
اخذ ایده رم دیمکله حکم قاطع ایدر زیرا بو بابده مؤدی فدایی متطوع قیلق غیر ممکندر که فداسی امر قاضی ایله
واقع اولوب امر قاضی دخی حکم اولمغله حق صغیرده نفوذی انجق هم صغیره وهم مؤدی فدایه شرط
نظر ایله متعین اولور بو صورتده غرما فدادن مقدار حصه لرینی التزامدن امتناع ایدرلرسه البته عبدی
صاحب السهم اوزره رد ایله قطع نزاع اولنور مگر عبدك ید صاحب السهمده ایکن بدننده یاخود قیمتده بعض
زیاده حادث اولمق قاضینك نظر الصغیر طرف صغیردن فدا ایله امرینه باعث اولمش اوله اولبابده صغیر اوزره
توفیر منافع ایچون فداسی مال صغیردن واقع اولور بو صورتده فداء عبد ایچون امر قاضی ایله اعطا اولنه جق مال

اول صغيرك مال مخصوصي اولميوب بلكه مال ميتدن ايكن دين ميت دخي تركه سني محيط بولنمغله غرماسي بزلر
بو ماله فداء عبده راضي اولميوب همان دينمز ايچون اول مالي اخذ ايده رز ديو نزاعه شروع ايلسه لر اخذلري
مشروع كورنلور زيرا فرض مذكوراوزره تركه ميت حق مخصوصلري اولمغله تسلريچون اختيار نفع
وضررده مرادلري اوزره امضاء حكم اولنمق لازم ومرصوصدر واوليا بده وارث ايچون فداء عبده مباشرت
متعذركه تركه دينله مستغرق اولمق ملك وارثه مانعدر بنه ديركه عبد مزبوري مشركين يد صاحب السهمدن
دفعهٔ ثانيه ده اسير ايدوب بعده مسلمين بنه اخذ وسهم غانم آخره تعيين ايتدكلرندن صكره مولاي قديمي
حاضر اولسه اخذينه بروجهله قادر اولماز زيرا اسرثاني ملكي اوزره جاري اولميوب انجق ملك غانم اول اوزره
طاري اولديغندن حق اخذي انجق غانم اول ايچون ثابت وحق مالك قديم انجق حق غانم اولده مثبت
اولمغله غانم اول آني قبل القسمة مجانا وبعد القسمة قيمتله اخذ ايله مالك اولدقجه مولاي قديمي سبيل اخذه
سالك اوله مز وغانم اول غانم ثانيدن قيمتله اخذ ايلدكده مولاي قديمي ديلرسه آندن انجق ايكي قيمتله اخذه قادر
اولوركه غانم اول احياء ملكنه محتاج اولوب اداء قيمتله ملكني احيا ايتمكله اول اداده متبرع اولمديغي ظاهردر
بناء عليه مالك قديمي ديلرسه آني انجق قيمت اولي وغانم اولك ثانيه ويرديكي قيمت ثانيه ايله اخذه مقتدر اولور
كذلك مسئلهٔ مفروضه ده غانم اولك مقامنده اولان عبدي اعدادن اشترا ايلين مشتري بولنوب آنك يدندن
دفعهٔ ثانيه ده اسير اولدقدنصكره مشتري آخر آني اعدادن اشترا قيلمش اولسه بنه حكم مذكور تمامه بونده دخي
اجرا اولنوركه مشتري اول مشتري ثانيدن ثمن ثاني ايله اخذ ايتمدكجه مولاي قديم ايچون اخذي ممكن اولميوب
واخذ ندنصكره دخي ديلرسه انجق ايكي ثمنله اخذ ياخود بالكليه ترك وتسليم ايده جكي متعيندر واكر بر عبدك
مالك قديمي عبدي صاحب السهمدن قيمتله ياخود مشتري اعدادن ثمنله اخذه طالب اولدقده قاضي دخي
عبدي اكا تسليمله قضا ايدوب ياخود صاحب السهم ومشتري بلاقضاء اكا تسليمده اظهار رضا ايتدكلريدن صكره
لازم اولان قيمت وثمني ويرمدكجه عبدي تسليمدن نكول ايلسه لر بونكوللري مشروع ومقبول كورنلور زيرا
مولاي قديمك احياء ملكي انجق فداء لازمي ايله ممكن اولمغله اول فدايي ادا ايتدكجه ذلك ملكينك جواز حبسي
متبيندر وهم بو بابده صاحب السهم ومشتري البته راد آبقدن اذي دكل ايكن زد آبق مقابله جعل واجبده
مستوجب حبس اولدقده بو بابده بطريق الاولى در بو صورتده مالك قديم اول فدايي تسليم ايدوب ياخود
اجتنوب انجق هنوز عبدي قبض ايتمش ايكن آني شخص آخره بيع ايلسه بو بيعي البته باطلدر اكرچه فدايي
تسليم ايتدكده البته تسليم عبد دل عجزي ظاهر واو جهله بطلان بيعي باهر در لكن فدايي ادا ايلدكده
وجه بطلاني اولدر كه مبيع البته يد ذي اليدده قبض ايلديكي فداء مقابله نسده مضمون ايدوكي نمايان كورنمز مبيسكة
مبيع مرقوم هالك اولدقده البته رد فداسي لازمدر بو جهتله عبد مرقوم مقبوض الثمن اولان مبيع في يد البايع
منزلنه نازل ياخود اقاله ياعيبله رد حكمي اوزره قضاء قاضي ايله ياخود بلا قضاء فسخ بيعدن صكره بيع
في يد المشتري منزلنه نازل اولوب صورت اولاده بيع مشتري وثانيه ده بيع بايع باطل اولديغي كبي عبد مزبورده دخي
بيع مالك قديم باطل اولور لكن صورت ثانيه ضدنده اولد بغير مسئلهٔ عبدي قياسه اقرب الاشباه ايدوكي
في التاسدركه بو محلده مؤلف كرامت بيان مالك قديم اول عبدي ذي اليده بيع ايلمك جائزدر ديو ذكر
وبيان ايلمشدر وصورت اولي ده مشتري مبيعي بايعه بيع ايلمك ممكن اولمديغندن عندمزده ظاهر ومتبين
اولمشدر كه عبد مرقوم وجه مشروح اوزره فسخ بيعدن صكره يد مشتريده بولنان مبيع ايله موازي وموازندر
وعبد مرقوم ملك مولاي قديمه عود تندن صكره بنه مضمون بالفدا اولديغي كبي مبيع مرقوم دخي اصل ملك بايعه
عود تندن صكره بنه مضمون بالثمن ايدوكي هويدادر ومبيع مرقومده ذي اليده بيعي صحيح وآخره بيعي غير صحيح
اولديغي كبي عبد مرقومده دخي ذي اليده بيعي صحيح وآخره بيعي باطل صرمحدر بناء عليه مولاي قديمي
عبدك عيب حادثنه واقف اولدقده قبل القبض رده قضاء قاضي ايله و بلا قضاء قادر وبعد القبض رده انجق
قضاء قاضي ايله مقتدر اولوب شول بايع منزلته نازل قيلنور كه مبيعي مشتري عيبله رد ايدوب بعلري قضاء
قاضي ايله منفسخ اولدقدن صكره مبيعك عند المشتري حادث اولان عيبنه واقف وواصل اوله واكر مالك قديم
عبديني بعد الاسر هيچ كورمش ايكن فدا ايله اخذ ايدوب كوردكدنصكره اخذندن نادم اولسه بو صورتده
صاحب السهم اوزره ردي ممكن ومنتظم اولماز كه خيار رؤيته ردي شراء مبتدايه مخصوص ايكن بو بابده
اخذي انجق اعادهٔ ملك قديمي مستلزم اولمشدر لكن حكم مزبور اول وقتده جاريدر كه عبد اوزره مقدما

بدنده

مطلب زاد الآبق جعيله الى ان يستوفي الجعل

بدنده بولنديغي حالدن جانب نقصانه تغير طاري اولميه زيرا طاري اولدقده جوازردي آشكاردر كه فدا ايله انجق حالت
اصليه سي اوزره اعادهٔ ملكنه طلبكار اولوب بعد التغير مقصودنده تخلل خلل بديدار اولمغله ردي جائز وسزا وار
كورنلور بنه ديركه عبد ماسوزيك درهمه مساوي ايكن بر كمسنه اعدادن آني يوز درهمه اشترا واخراج ايلدكده
مالك قديمي بشيوز درهم دينله وفات ووارث صغيري ترك ايتمش بولنمغله غرما ووصي حاضر اولدقلرنده غرما
فدادن نكول ايلسه لر وصي ايچون مال صغيردن يوز درهمله فداسي مشروع ومقبول كورنلور زيرا عبدي
بعد الفدا بيك درهمه بيع ايدوب ايچندن ميتك بشيوز درهم دينني ادا وصغير ايچون يوز درهمي مقابلنده
بشيوز درهم پيدا اولمغله منفعتي ظاهر وهويدادر ونظر صغيري متضمن اولان مواضعده وصي فداده متطوع
قيلنماز ومسئلهٔ مزبوره فداء جنايته قياسله اظهار وابدا اولنوب آنك حكمي بونده دخي اجرا اولنمشدر بو صورتده
بعد اخذ الوصي قيمت عبده نقصان كلوب انجق بشيوز درهمه مساوي اولسه البته غرما ايچون بيع اولنوب
بنه وصي اوزره غرامتدن برشيء محتوي اولماز زيرا وقت اخذنده نظر صغير ظاهر وتصبرفنده نفع صبي متقرر
اولدقدن صكره بواسنده حصول نقصانله حكم تصرفي متغير اولماز كورمزميسنكه عبد مزبور بعد اخذ الوصي
هالك اولدقده وصي يه غرامتدن برنسنه مستمسك اولماز پس بودخي آنك كبيدر واكر مسئلهٔ مرقومه ده مقام
غرماده صغيرك براج غائبي بولنوب وصي آني بتلديكندن مال صغيردن يوز درهمله عبدي فدا قيلدقدن صكره
اول غائب حاضر اولسه نظر لولنور اكر فداسي امر قاضي ايله واقع اولمامش ايسه نصف فداده متطوع قيلنوركه
نصف عبد ده مال صغير ايله ملك غائبي احيا ايتمش اولوب اول دخي جقنده شرعا ممتنع اولمغله اول نصفده
متطوع قيلنور اما مسئلهٔ اولي بشقه دركه آنده جميع عبدده ملك صغيري احيا ايدوب نصفده ملك غرماني
استحيا ايتمشدر كه دين ميت تركه سني محيط وشامل اولدقده البته تمام تركه ملك وارثه داخل اولور كورمزميسنكه
وارث دين ميتي محل آخردن قضا برله تركه بي نفسي ايچون استخلاصه قادر اما احد الوارثين حصهٔ شريكني
محل آخردن ادا برله ملك مشتركي نفسي ايچون استخلاصه غير مقتدردر واكر فداسي امر قاضي ايله واقع
اولمش ايسه اول بابده قاضي اول غائبي تخيير ايلنوب ديلرسك نصف فدايي ويرر بيلك تاكه عبد صغير ايله
بيننكزده بروجه مناصفه مشترك قيلنور ودبلرسك عبدي اعدادن اشترا ايلين كسنه اوزره رد
وصغيرك يوز درهمني استردا د ايده رز ديو تعيين مضار ومنافع ايدركه وصي امر قاضي ايله ادا قيلديغي فداده
البته متطوع قيلنماز وفداء مزبور اكرچه صغيره نافع ايدي لكن فسخ فدا ايله بنه نفع صغير ضايع اولماز كه
صغير مزبور كبير اولدقده ديلرسه عبدي يوز درهمله فدا ايدوب نصف فداده قرنداشي طرفندن متطوع
اولمق ممكن ومتسعدر بنه ديركه مسئلهٔ مزبوره ده مشتري اول عبدي اعدادن ايكي يوز درهمله اشترا قيلمش
اولوب ميت اوزره دخي طقوز يوز درهم دين اولديغي نمايان اولسه وصي آني صغير ايچون ايكي يوز درهمله
فدا قيلمق جائز وشايان اولماز كه ثمندن طقوز يوز درهم ديني ادادنصكره صغير ايچون انجق يوز درهم قالوب
باقي يوز درهمله خسران صغيري موجب اولمه جغي ظاهر وعياندر بويله ايكن وصي فداء مزبوره مباشرت ايلسه
نظر اولنور اكر مباشرتي امر قاضي ايله واقع اولمامش ايسه بو تصرفي بيان مشروح اوزره نظر صغيري متضمن
اولمامغله فداسنده متطوع قيلنور بوندنصكره عبد مزبور ضعف قيمتي اولان ايكي بيك درهمله بيع اولنسه
بعد اداء الدين باقي قلان بيك يوز درهم صغير ايچون ابقا اولنوب بنه وصي فداسنده متطوع اولمق اوزره استيفا
اولنوركه معتبر اولان وقت اخذنده اخذي نظر صغيري متضمن دكل ايكن صكره دن حادث اولان زياده ايله
اول حكم ثابت تغيير والغا اولنماز بنه ديركه واكر مباشرتي دين ميت وقت امرينه معلوم قاضي اولمديغندن امر
قاضي ايله واقع اولمش ايسه بو صورتده وصي فداسنده متطوع قيلنمايوب انجق قاضي غريمي على وجه الاجبار
تخيير ايدوب ديلرسك دينك قيمت عبدك طقوز عشري اولمغله فدانك طقوز عشري اولان يوز سكسن درهمي
سن اوزريكه التزام ايدرسين والا عبدي مشتري يه رد وفدايي استرداد ايليه رز ديو حكم وتقرير ايدر بو صورتده
غريم شق اولي ملتزم اولورسه مال صغيردن ويريلن فدا مشتري يه سالم اولوب بعده عبدي بيعله غريم استيفاء
دين ايدوب باقي قلان ايكي يوز سكسن درهمي صغير ايچون ابقا اولنمغله صغير ايچون سكسن درهمله منفعتي مستلزم
اولور بو صورتده قبل البيع عبدك بدننده ياخود بهاسنده نقصاني ظاهر اولوب بيعي انجق مقدار دينله ياخود
اقل ايله متيسر اولسه اول بابده صغير حصهٔ فدادن شيء آخر ايله رجوعه قادر اوله مزكه وقت اخذده معتبر اولان
حكم سابق متقرر اولدقدنصكره حادث اولان زياده و نقصانله متغير اولماز نظيري اولدر كه عبد مزبور

بعد الاخذ هالك اوله اول بابده دخی صغیر و وصی وغریم ومشتریدن برسی آخر اوزره بو شیئله رجوعه مالك اوله مز ومسئلهٔ مزبوره شول مسئله یه تشبیه ایله توجیه اولنمشدر که میت مدیونك ترکه سندن برعبد برکسنه یی شجهٔ موضحه ایله شج ایتمش اوله اول جنایتدن ناشی حکم فداسی جمیع مذکوراتده حکم فداء مأسور اوزره ایدوکی ظاهر و هویدادر والله اعلم

باب اسر عبد المرتد قبل الردة و بعدها * یعنی مرتدك ردتیدن مقدم یامؤخر مأسور اولان عبدینك تفاصیل احکامی بو بابده کشف واعلام اولنور مؤلف الکتاب امام محمد مخلد تصاب ذیرکه مشرکین برکسنه نك عبدینی اسیر ایدوب دارلرینه احراز لرندنصکره اول کسنه مرتد اولوب دار الحربه لاحق اولوب بعده مسلمین اول عبدی مشرکیندن اخذ واخراج ایلسه لر البته اخذ ایدنلرك قنیده ادراج اولنور مترجم فقیر دیرکه مسئلهٔ مزبوره اصل کتابدن بو موضعده بعض نسخده موجود اولمغله ترجمه سنه بذل مجهود اولندی شارح الکتاب شمس الائمهٔ جلال لتأب دیرکه بز باب المرتد فی دار الحرب ومعه ولده مسائلنده و مابعدنده بیان ایلدیك که مرتدك دار الحربه لحوقی قضاء قاضی یه متصل اولمدقده حکم غیبتده داخل ومتصل اولدقده منزلهٔ موته نازلدر ومالك قدیم فوت اولدقده ورثه سی عبد مأسوری قبل القسمة بلاشیٔ و بعد القسمة قیمتله اخذده اکا خلف اولدقلری کبی ردت اوزره لحاقیله قضادن صکره خلف اولورلر واول بابده مشرکینك عبدی اسیر قیلدری مالك قدیمك ردتیدن مقدم یامؤخر ولحاقندن مقدم یاخود لحاقندن مؤخر وقضاء قاضیدن مقدم اولمق برابردر و مرتد مزبور قبل القضاء قبول اسلامله عودت ایدوب صکره عبدی غنیمتده ظاهر اولسه مرتد مزبور بعد الغیبة راجع اولان غائب منزلنده قیلنمغله عبدینی قبل القسمة بلاشیٔ و بعد القسمة قیمتله اخذه قادر اولور لکن بعد اللحاق ینه ردت اوزره رجوع ایدوب قبول اسلام ایتمدین عبدی اعدایه اسیر اولوب صکره غنیمتده ظاهر اولسه قیاس قول ابی حنیفه رضی الله عنه اوزره قبل القسمة بلاشیٔ اخذه قادر اولور اما بعد القسمة اسلامی یاقتلی متعین اولمدیجه قیمتله اخذی ممکن اولمیوب قبول اسلام ایدرسه قیمتله اخذه قادر اولوب قتل اولنورسه قیمتله اخذی ورثه سنه منحصر قیلنور زیرا امام مشار الیه لازال الطاف الله تعالی تتوارد علیه تصرفات مرتده توقفه قائل اولوب قبول هبه سین دخی تصحیحه مائل اولمشدر وقبل القسمة اخذی هبه کبی عبدی مجانا ملك قدیمنه اعاده یی مشتمل اولمغله من حیث المعنی قبول هبه ده داخلدر وقول محمد رحمه الله تعالی اوزره بعد القسمة قیمتله اخذی قابلدر که مرتدك بعد الردة عوضله و بلاعوض نفوذ تصرفاتنه قائللردر واگر مرتد مزبور عبدی غنیمتده واقع اولدیغی بیلدکدنصکره اخذ ایتمدین قتلی متعین اولسه ورثه سی موتندن صکره مقامنه قائم اولملریله اخذلری ممکندر لکن مرتد مزبور دار الحربه لحوقیله قضادن صکره ینه ردت اوزره رجوع ایدوب قبول اسلام ایتمدین عبد مأسوری غنیمتده ظاهر اولسه برو جهله اخذینه قادر اوله مز که قبول اسلام ایتمدیجه قضاء قاضیده میت اولدیغندن حق اخذی ورثه سنه منحصر اولمشدر حتی ورثه سی قبل القسمة بلاشیٔ و بعد القسمة دیلرلرسه قیمتله اخذه مقتدر اولورلر بو صورتده قیمت عبدی مرتددن وارث اولدقلری مالدن ادا واخذ ایدکلرندن صکره قبول اسلام ایلسه میراثندن یدلرنده بعینه باقی قلانلری اخذ ایله بکام اولدیغی کبی اول عبدی دخی اخذ ایله بکام اولوب انجق مالندن ورثه نك ادا قیلدقلری قیمت عبدی ورثه یه اداقیلق اوزرینه الزام اولنور زیرا ورثه اگرچه عبدی اخذ ایله مرتدك ملك قدیمنه راجع قیلدیلر لکن اداء فدا ایله اول ملکی کندو نفسلری ایچون قصد استخلاص ایتملریله اول اداده متبرع قیلنمادیلر بو صورتده بونلر قیمتی انجق بنم مالمدن ویرمشلر ایکن شمدی آنلره نیجه ضامن اولورم دیو نزاع ایدرسه بو نزاعی قطعا استماع اولنماز که ویردکلری قیمت اعطا ایله مستهلك اولوب حق مرتد مال مستهلکده ثابت اولمامغله آنی مالندن یاخود مال آخردن ویرملری متحددر کورمزمیسنکه بعض ورثه اول عبدی اعدادن اشترا ایدوب ثمنی مرتددن وارث اولدیغی مالدن ادا قیلدقدن صکره مرتد قبول اسلامله عودت ایدوب عبدی بلا شیٔ اخذه عزیمت قیلسه اولو جهله اخذه قادر اولمیوب انجق دیلرسه مجددا وارثه ثمنی اعطا ایله اخذ یاخود بالکلیه ترك ایتمکه مقتدر اولور واگر ورثه اخذ عبده رغبت ایتمیوب صاحب السهمه تسلیم ایتدکلرندن صکره مرتد قبول اسلامله عودت وعبدی قیمتله اخذه عزیمت قیلسه بو بابده اکا رخصت ویریلمز که تسلیم ورثه موقع استهلاکده واقعدر وحق مرتد مستهلکده غیر را جعدر وهم عبد ورثه یه میراث مرتد اولمق اوزره رجوع ایتمیوب بلکه صاحب السهمه مسلم ومدفوع قیلنمشدر کورمزمیسنکه ورثه آنی صاحب السهمدن قیمتله اخذ ایتمیوب بلکه ثمنله اشترا قیلدقلرندن صکره مرتد قبول اسلامله

رجوع ایلسه یدلرندن اخذی غیر مشیر وعدیز زیرا آنی ملك قدیمله اخذدن نکول وملك مستقبل ایله اخذ وقبوله اتمشلردر و بو اخذلری صاحب السهم ایچون دلیل تسلیم اولمغله اخذ مرتده مانع عظیمدر پس مانحن فیه کبی تسلیم صریح ایتدکلرنده عدم اخذی بطریق الاولی ظاهر وصحیحدر مؤلف کرامت کیش بعده الله تعالی عن کل تشویش دیرکه مسلمین لحاق مرتد ایله قضادن اقدم اول مرتدی عبد مأسوری ایله معا اسیر ایلدکلرندن صکره قبول اسلام ایلسه بو بابده اخذ عبد ایله بکام اوله مز که عبدی غنیمتده واقع اولدقده کندو هنوز حربی مأسور ایکن غنائم مسلمینده ثبوت حق اخذ ایله بنام اوله مز کذلك ورثه سی دخی اخذ عبد ایله بکام اوله مزلر که قاضی هنوز لحاقیله قضا ایتمشیکن مرتد مأسور قبول اسلام ایتمکله عبیدده حق اخذی ثابت اولمدقده ورثه سی ایچون ثابت اولمیه جغی ملا کلامدر کورمزمیسنکه بر مرتد عبد مرتدی ایله معا دار الحربه لاحق اولدقلرندن صکره مسلمین ایکیسی بردن مأسور ایلسه لر عبد البته فیء مسلمین قیلنوب مولاسی قبول اسلام ایتسه دخی اخذ عبد ایله مسرور اوله مز حال آنکه بو صورتده اخذی مانحن فیهده اخذندن اولی در که بونده عبدینه دار الحربده مالك اولوب مانحن فیهده کندو لحاقندن اقدم مأسور مشرکین اولان عبدینه دار الحربده مالك اولدیغی اظهر واجلی در و بونده اخذه قادر اولمدقده مانحن فیهده قادر اولمیه جغی ظاهردر واگر مسئلهٔ مزبوره ده مسلمین ابتداء عبدی اسر واخراج ایتملریله ورثه اخذینه طالبلر ایکن هنوز اخذ ایتمدین مرتدی اسر واخراج ایلسه لر قاضی قبل اسر المسلمین لحاقیله قضا ایلدیکی کبی بعد الاسر دخی لحاقیله قضا ایدر زیرا قضاء لحاقیله حکم میتده قیلنمق انجق حربی اولدیغندندر وحربی اسر مسلمینله حربی اولمقدن خارج اولماز پس قاضی لحاقیله قضا ایله میراثی ورثه سنه اقضا قیلدقده و ورثه عبدی قبل القسمة بلاشیٔ و بعد القسمة قیمتله اخذلری سزا کوریلور اما مسئلهٔ مفروضه ده مرتدك قبل القضا وکرك بعد القضا مأسور اولمیوب انجق قبول اسلامله عودت ایلسه اولبابده کرك نفسی وکرك ورثه سی ایچون اخذ عبده رخصت ویریلمز اما نفسی ایچون رخصت ویریلدیکی عبدی غنیمتده واقع اولدیغی حینده حربی اولدیغندندر واما ورثه سی ایچون رخصت ویریلدیکی اکا مبنیدر که ورثه اخذ ایله مرتدك ملك قدیمنه اعاده ایده جك اولملری تملکنده مرتد آنلردن احق اولمغی مستلزم مدرجان آنکه بیان مشروح اوزره مرتدك اولبابده حق اخذی منعدم در اما سبقت ایلدیکی وجه اوزره مرتد قبول اسلامله رجوع ایتدکده حکم مسئله بشقه در که آنده ورثه سی مسلمین اولوب غنیمتده اثبات حقه اهل اولملریله نفسلری ایچون اخذلری امر سهلدر واگر مسئلهٔ مزبوره ده لحوقیله قضادن صکره ورثه عبدی اخذ ایدوب بعده مرتد قبول اسلامله عودت ایلسه البته عبدینه ورثه دن احق اولور زیرا ورثه اخذ ایله عبدی مرتدك ملك قدیمنه اعاده ایتمشلردر وعبد دخی ایادی ورثه ده ترکه سندن هنوز قائم بولنمشدر انجق ورثه یه اخذ عبد ایچون غارم اولدقلری قیمتی ادا ایدر که ورثه اداء قیمتده متبرعین اولمدقلری بیان سابقدن هویدادر واگر مرتد مزبور بعد القضاء قبول اسلامله راجع اولدقدن صکره عبدی غنیمتده واقع اولسه اول عبده ورثه دن احق کوریلوب قبل القسمة بلاشیٔ و بعد القسمة قیمتله جواز اخذی محققدر زیرا غنیمتده وقوعی وقتنده کندو مسلم بولنوب غنائمده اثبات حقه اهل اولمغله اخذ ایله قدیم ملکینه اعاده سی سهل اولور واگر مسلمین مرتدی عبدی ایله معا اخذ واسیر ایدوب امام دخی مرتدی امر اسلامده تأمل ایتمك ایچون حبس ایلدکده ورثه سی کلوب اخذ عبده طالب اولسه لر نظر اولنور اگر امام لحاقیله قضا ایتمش ایسه حق اخذلری ثابتدر که مرتد قبول اسلام ایتمدکجه قضاء لحاقیله فی حکم المیتدر بو صورتده ورثه اخذ و بیع ایلدکدن صکره قبول اسلام ایلسه یاخود اخذ و بیعلرندن صکره قبول اسلامله عودت ایتمش اولسه ید مشتریدن اخذینه رخصت ویریلمزکه ورثه آنی بیعله استهلاك ایتمش اولملریله بیان مشروح اوزره مستهلکده حق مرتد رجعت ایلمز واگر مسئلهٔ مفروضه ده مکان مرتده امرأهٔ مرتده بولنسه آنك ایچون کرك مالی وکرك عبد مأسوری اوزره سبیل وصول مسدود اولوب مسلمین آنك عبدینی کندو ایله برابر یاخود کندودن مقدم یامؤخر اسیر قیلدرنده تفاوت غیر موجوددر زیرا مرتدهٔ مزبوره اسر مسلمینله فیئده دخول ایدوب صکره قبول اسلام ایلسون ایلمسون منزلهٔ موتده نزول ایتمکله حق اخذ ورثه سنه موصول قیلنور اما مرتدهٔ مزبوره یلا اسر قبول اسلامله عودت ایدر سه ذکور مرتد یتده سبقت ایلدیکی جمیع احکام آنده دخی رجعت ایدر زیرا مرتد کرك قبول اسلامله عودت ایلسون وکرك بعد الاسر قبول اسلام ایلسون حریتی اوزره ابقا اولندیغی کبی مرتدهٔ مزبوره دخی حریتی اوزره استبقا اولنور والله تعالی اعلم

باب شفعة المرتد* اكر مرتدك جوار دارنده ردتدن مقدم یا مؤخر دار اخری بیع اولنوب مرتد اول بیعه واقف اولمادین دار الحربه لاحق اولدقدن صکره قبل القضاء بالحاق قبول اسلام ایله رجوع ایدوب بیعه واقف اولمغله شفعه‌یه طالب اولسه اول داری اخذی جائز ومناسب کورینور که لحوقنه قضاء قاضی متصل اولمدقده منزلهٔ غیبتده اولوب غائب بعد الحضور بیته شفعه‌سی اوزره ثابت وراتبه‌در اما لحاقیله قضا اولندقده شفعه‌یه ورثه‌سی نائل قیلنمازلر که شفعه میراثده داخل اولمیوب بیع دخی حق شفعه ورثه ایچون ثابت اولمقدن اقدم حاصل اولمشدر وبو صورتده مرتد قبول اسلام ایله عودت ایلدیککده اول دخی شفعه‌یه نائل قیلنماز که قاضی لحاقیله قضا ایتدکده دارینی ملک ورثه سنده داخل قیلمغله جواری زائل وشفعه‌سی باطل اولمشدر مؤلف بدیع البیان احسن الله تعالی الیه ببدائع الاحسان دیر که بیع مذکور مرتدک لحوقندن صکره واقع اولوب بعده مرتد لحاقیله قضادن مقدم یا مؤخر قبول اسلام ایله راجع اولسه بیته شفعه ایله اخذی جائز وواسع کورلمز زیرا حین بیعده حربی بی امان بولنمشدر وحربی ایچون دار اسلامده تملک شفعه عدیم الامکاندر کورمزمیسنکه بعد اللحاق مدار شفعه‌سی اولان کندو دارینی بالنفس بیع یاخود بیع ایچون آخری توکیل ایلسه بیع وتوکیلی تجویز وتکمیل اولنماز بو جهتله حربی اولدیغی متبین واول ملکله مستحق شفعه اولمدیغی متعین اولمشدر لکن بو صورتده ورثه‌سی شفعه ایله اخذه تقاضا ایدرلرسه کرکدر که قاضی آنلر ایچون اولا میراثله وثانیا شفعه ایله قضا ایلیه زیرا قضاء میراثله ورثه ایچون دار مرتده تملک وقت لحوقنه استناداً اوزره ثابت اولمغله بیع دار آخری ثبوت حقلرندن مؤخر ایدوکی ظاهر اولوب حق شفعه‌لری متثبت اولور نظیری اولدر که برکمسنه بر داری بشرط الخیار اشترادن صکره جوارنده دار اخری بیع اولنوب بعده اسقاط خیار ایلدکدنصکره بیعه عالم وطلب شفعه‌یه عازم اولسه عند ابی حنیفه رضی الله عنه شفعه ایله اخذی لازم اولور سؤال اولنورسه که مسئلهٔ خیارده مشتری مشتراسنده تصرفه قادر اما مانحن فیهده ورثه قبل قضاء اللحاق مال مرتده تصرفه غیر مقتدرلر ایکن بعد القضاء حق شفعه‌لری نتیجه متقرر اولور جوابنده دیرز که بلی بویله‌در لکن استحقاق شفعه انجق اعتبار ملکله‌در یوقسه قدرت تصرفله دکلدر ومسئلتین مرقومتینده اکرچه وقت بیعده طالب شفعه ایچون تملک هنوز غیر موجوددر لکن سبب ملکی تام ومحتمل ملکدن حق غیر البته مقطوع الوجوددر بویله ایکن مسئلهٔ خیارده ملک مشتری تام اولدقده شفعه‌یه مستحق اولدیغی کبی استحقاق شفعه مانحن فیهده دخی متحققدر کورمزمیسنکه مکاتب عن وفاء فوت اولوب ورثهٔ احرارینی ترک ایلدکده قبل اداء الکتابة جوار دارنده دار اخری بیع اولنوب ورثه‌سی اول بیعه انجق بعد اداء الکتابة واقف اولسه‌لر بیته شفعه ایله اخذه قادر اولورلر حال آنکه وقت بیعده هنوز کتابتی ادا اولنمادیغندن ورثه‌سی دارنده تصرفه غیر مقتدرلردر واکر حربی مستأمنک دار عمزده مالک اولدیغی داری جوارنده دار اخری بیع اولندیغی ظاهر اولسه آنی شفعه ایله اخذه قادر اولور زیرا حربی امانله دار عمزده حاصل اولدقجه البته معاملاتنده حکم ذمیده داخلدر بو صورتده بیعه واقف اولمادین دارینه عودت بعده بیته امانله دار عمزه رجعت ایلسه بو صورتده شفعه ایله اخذینه رخصت ویرلمز زیرا دارینه عودت ایلدکده قطعا دار عمزه داخل اولمیان حربی منزلنه نازل اولمشدر حال آنکه بو مثللو حربی ایچون دار اسلامده نه من جهة الابتدا ونه من جهة البقا حکم شفعه غیر حاصلدر کذلک بیع مرقوم دار الحربه رجوعندن صکره وقوع بولسه بیته معنای مشروح اوزره دعوای شفعه‌سی غیر مسموعدر بیته دیرز که مرتدک دار الحربه لحوقندن اقدم جوار دارنده دار اخری بیع اولنوب مرتد شفعه ایله دعوای اخذه شروع ایلسه قول محمد رحمه الله تعالی اوزره اخذی مشروع کورینور قول ابی حنیفه رضی الله عنه اوزره قبول اسلام ایتمدکجه بو دعواسی مسموع اولماز اما امرأة مرتده بشقه‌در وبو اختلاف بزم باب ما یوقف من امر المرتد اثناسنده علی الاجمال ذکر وانبا قیلدیغمز تصرفات مرتدده واقع اولان اختلافلری اوزره بنا قیلنمشدر ومرتد حال ردتنده بیعه واقف اولدقده همان قبول اسلامله شفعه سننه طالب اولمازسه البته شفعه‌سی باطل اولور زیرا حین وقوفنده قبول اسلامله طلب شفعه ممکن ایکن ترکله عاطل قیلنمشدر والله تعالی اعلم

باب من المرتدین وغیرهم من مشرکی العرب فی دار الحرب یجری علیه السبی ومن لا یجری ویکون حرا بالاسلام ومن لا یکون* یعنی مرتدینندن ومشرکین عربدن دار الحربده بولنوب اوزرلرینه حکم سبی جاری اولوب اولمیانلری وقبول اسلامله احراردن قیلنوب قیلنمیانلری تفصیلده باب واجب التحصیلدر فحالکه زوجین ردتله دار الحربه لاحقین اولوب زوجه دار الحربده زوجندن حامل اولوب وضع حمل ایلدکدن صکره مسلمین

اول

اول والدی صغیر ایکن اسیر قیلسه‌لر البته فیء اسلامده تقریر واسلام اوزره اجبار ایله تکدیر اولنور زیرا ولد حکم اسلامده ابوینه تابع وصغیر مزبورک ابوینده اصل اسلام واقعدر واصل اسلام بنفسه صغیر ایچون سبقت ایلدکده بعد الصبی اسلام اوزره اجبار اولندیغی کبی ابوینده سبقت ایلدکده دخی اجبار اوزره اصرار اولنور لکن ولد مزبور دار الحربده کبیر اولوب آندن دخی بر ولد حاصل اولدقدن صکره مسلمین اول ولد الولدی اسیر قیلسه‌لر اکرچه فیئده تقریر اولنور اما اسلام اوزره اجبار ایله تکدیر اولنماز زیرا بونده اصل اسلام انجق جدنده واقعدر وبز باب بیان الوقت الذی یتمکن المستأمن فیه من الرجوع مسائلنده بیان ایلدیک که ولد حکم اسلامده جدینه غیر تابعدر بنا علیه اسلام اوزره اجبار اولنمیوب همان حکم سائر کفار اوزره برقرار قیلنور مؤلف اصابت معتاد عوده الله تعالی بالعوائد یوم المیعاد دیر که بر مرتد مالی ایله دار الحربه لاحق اولدقدنصکره مسلمین اول مال اوزره استیلا ایلسه‌لر مال مزبور فیء اولوب ورثه‌سنه اعطا اولنماز زیرا حق ورثه انجق دار اسلامده ترک ایلدیکی مالنده ثابت اولوب دار الحربه معیتنده الحاق ایلدیکی مال البته مال حربی اولمغله آنده حق ورثه متثبت اولماز اما دار الحربه لحوقندن صکره عودت برله مالنی اخذ ودار الحربه ادخال ایلدکدنصکره مسلمین اول مال اوزره استیلا ایلسه‌لر بو بابده امام ابو حنیفه رضی الله تعالی عنه دیمشدر که اول مالی سائر غانمینه اعطا قیلدیغمز کبی ورثه‌یه دخی اعطا ایدرز وامام محمد رحمه الله تعالی دیمشدر که عودتی لحوقیله قضادن اقدم ایسه ورثه‌یه اعطا اولنمیوب غانمینه اعطا اولنمق ملتزمدر اما عودتی قضادن مؤخر ایسه آنده حق ورثه مقرر اولوب قبل القسمة بلاشیء وبعد القسمة قیمتله اخذلری میسردر ومسئلهٔ مذکوره‌ده امامین مشارالیهما صبت سجال المغفرة علیهما میانلرنده اختلاف حقیقی صورتیاب اولمیوب انجق امام ابو حنیفه رضی الله عنه ورثه‌یه وغانمینه اعطا ایدرز دیو اطلاق جواب ایدوب امام محمد رحمه الله تعالی تقسیم صواب ایلمشدر وتقسیم محرر بینلرنده اتفاق اوزره معتبردر که عودتی لحاقیله قضادن اقدم اولدقده لحاق سابق حکم غیبتده اولوب انجق لحاق ثانیسی معتبر ولحاق ثانیده مالی یاننده برابر اولمغله دار الحربه مالی ایله لاحق اولمق حکمی بونده مقرر اولور اما عودتی لحاقیله قضادن مؤخر اولدقده مالی میراث ورثه اولمش اولوب کندو دخی حربی ایکن خروجله مال ورثه اوزره استیلا واحراز ایتمش اولدیغی مقرر اولور ومال ورثه اوزره بشقه بر حربی استیلا ایلدکدن صکره غنیمتده واقع اولمش اولسه ورثه ایچون قبل القسمة بلاشیء وبعد القسمة قیمتله اخذی واسع کورلدیکی کبی بونده دخی واسع کورلور بنه دیرکه بر مکاتب ردتله دار الحربه لاحق اولوب آنده کسب مال ایتدکدنصکره مسلمین آنی مالیله برابر اخذ ایدوب بعده قتل واعدام اولنسه کرکدر که اول مالدن کتابتی ادا وبقیه‌سنی میراث ورثه قیلمغه اقدام اولنه اما حر مرتد بشقه‌در که کسب مکاتبده حق مولاسی ثابت وحکم کتابت دار الحربه لحوقندنصکره دخی متثبتدر وحکم کتابت موت حقیقی ایله باطل اولمدیغی معلوم ایکن لحوقی کبی موت حکمی ایله باطل اولمیه جغی بطریق الاولی محقق ومدرکدر وکسبنده حق مولاسنک ثبوتی ادخال غنیمته مانع قوی اولمغله مکاتبک دار الحربده کسبی دار اسلامده کسبی ایله مساوی کورینور اما حر مرتد دار الحربه لحوقله حربی اولوب دار الحربده حاصل اولان کسبنده مسلمیندن برفردک حق ثابت اولمدیغندن اول کسب اوزره استیلا اولندقده فیء مسلمین قیلنمق متثبت اولور بنه دیرکه بر حربینک عبدی قبول اسلام ایلدکده بز باب المرأة من اهل الحرب تخرج مع رجل من المسلمین اثناسنده بیان واعلام ایلدیک که حربینک عبد مسلمی علی وجه القرار کلوب یاخود مسلمین آنی اسیر قیلدقلرنده کندو نفسنی احراز ایتمش اولمغله حریتله بکام قیلنور اما مولاسی ایچون قصد تجارت اوزره دار عمزه امانله داخل اولدقده مولاسنه مخالفت اوزره احراز نفسنی قصد ایتمکله عتقه نائل اولمز انجق اسلامنه اعتبار ایله دار الحربه رجوعنه رخصت ویرلمیوب همان امام المسلمین آنی بر مسلمه بیع ایدوب ثمنی مولاسی کلوب اخذ ایدنجیه دک توقیفنه همت ایدر کذلک قبول اسلام ایتمیوب انجق قصد ذمیتله علی وجه القرار دار عمزه داخل اولدقده ینه حریته نائل قیلنور که ذمیت مدار احراز اولمقده منزلهٔ اسلامه نازل اولمغله عبد مرقومک طریق مذکور ایله مولاسی اوزره احراز نفسی حاصل اولمشدر اما دار عمزه دخولی امانله واقع اولسه آندن قبول ذمت دخی جائز وواسع کورلمیوب کما فی الاول مولاسنک عبدی قیلنمغله وفاء امانی ایچون دار الحربه راجع قیلنور وبیلمک کرکدر که مرتدک لحوقیله قضا اولندقدنصکره ام ولدلری ومدبرلری آزاد قیلنوب دیون مؤجله‌سنده حلول ایله امضا اولنور زیرا لحاق بعد القضا منزلهٔ موتنه نازل اولمغله موت حقیقیده ثابت اولان احکام بونده دخی حاصل اولور بنه دیرکه بر مرتد

عبد مسلمی یاخود امهٔ مسلمه سنی معیتنده طوعا اوکرهـا دارالحربه الحاق ایلسه هر بری علی حاله مملوك مرتد قیلنوب نائل عتـاق اوله مز وبعض فقها رحهم الله تعـالی دیدیلرکه قول مذکور انجق قول محمد رحمة الله تعالی علیه در وعند ابی حنیفة رضی الله تعـالی عنه مرتد مزبور شول داریمزده عبـد مسلمی اشترا ودارالحربه ادخال ایلین مستأمن منزلنه نازل ودارالحربه لحوقله حربی یی امان حکمنده داخل اولمغـله عبد مزبور حریته منقلب اولدیغی کبی بونلرك دخی حریتلری ایله حکم اولنمق لایق ومناسبدر و بعض فقها دیدیلر بلکه قول مذکور قول جمیع ائمه در انجق ابو حنیفه رضی الله عنـه مرتد مزبور ایله مستأمن مسفوری تفریق ایدوب دیرکه مستأمن مسفور دار اسلامده ایکن عبـد مسلمی ملکندن ازاله اوزره مجبر ایدی لکن رعایت امان ایچون ازاله سی انجق بیعله معـتبر ایدی صکره قبل الازالهٔ عبد ایله دارالحربه لاحق اولدقده اوزرینه مستحق اولان زوال عبد تام ومتحقق اولدی اما مرتد مزبور قبـل اللحوق بومملوکی ملکندن ازاله اوزره مجبر اولما مغـله عبد ایله لحوقنده زوال ملکی معتبر اولماز که لحوقله حربی اولوب ملکنده عبـد مسلمی بولنمغله شول حربی منزلنه نازل اولورکه عبدی صکره دن دار اسلامده داخل اوله بنـاء علیه مسلمین مرتد مزبوری اول مملوك مسلمی ایله معا اخذ ایلسـهلر مملوك مرقوم شمدی حریتـنه مظهر قیلنورکه نفسنی بنفسه احرازی احراز مسلمـین اوزره سبقت ایتمکله ید نفسی کندو نفسنده اقوی واظهردر واکر مسئلهٔ مزبوره ده مکان مرتده امرأهٔ مرتده بولنمش اولسه حکم رقیقنده جواب ذکر اولنسان قول صواب اولورلکن تفسلرنده معنـای فارق حاصلدرکه مرتده فیئده داخله ومرتد غـیر داخلدر یعنی دیرکه بومرتد مملوکنی زدته دعوت ایدوب اول دخی اجابت ایله معـا دارالحربه لحوقلرندن صکره مسلمین آنلری اسیر ایلسهلر اول مملوك فیئده تقریر اولنور زیرا بو بابده مملوك دخی حربی اولدیغی ظاهر ونفسنی احراز ایتـدیکی باهردر انجق مملوك مرقوم عبد ایسه امتناع اسلامله قتل واعـدام اولنور وامه ایسه حرهٔ مرتده منزلنه تنزیل ایله قتل اولنمـایوب انجق اجبار اسلام اوزره حبسله تنکیل اولنور یعنی دیرکه اکر بومرتد مسلمه اولان ام ولدینی یامدبره سنی یا مکاتبه سنی طوعا اوکرهـا نفسی ایله معا دارالحربه الحـاق ایلیوب بعده مسلمین بومذکوراتی اسیر ایلسهلر جمله سنی علی جمیع التقـادیر حریتده تقریر اولنورلر زیرا بونلرده حکم عتق فی الجمله جاری اولمشدر و بو قریبـا بیان ایلدیك که هیچ کندوده حکم عتق جاری اولمیـان امهٔ قنه دخی بوحالت اوزره اسر مسلمینه مظهر اولدقده البته آنك اوزرینـه حکم حریت طاری اولور پس فی الجمـله حکم عتقه مظهر اولنلرده تقریر حریت اولی واظهردر یعنی دیرکه مسئلهٔ مفروضده ده مرتد مزبور بومذکوراتی ردته دعوت وآنلر دخی اجابت ایتمش اولسهلر البته فیئده ادخالرینه مبـادرت اولنور و بونلرده فی الجمله جاری اولان حکم عتاق فیئده ادخالرینـه مانع دکلدر که بونلرك حاللری حرهٔ مرتده دن اقوی دکل ایکن حرهٔ مرتده سبیله فیئده ادخال اولندقده بونلرك ادخالی بطریق الاولی واقعـدر واکر بو مرتد مدبری یاخود مکاتبی ایله معـا دارالحربه لاحق اولوب مذکورین دخی قبل اللحوق یاخود بعـد اللحوق ردنده آکا موافق اولدقلرندن صکره مسلمین ایچون مرتد ایله معا اسیرلری متفق اولسه بوصورتده مولالری اوزره عرض اسلام اولنوب امتناع ایدرسه قتل واعدام اولنور ومدبری عتقه نائل قیلنورکه عتق موت مولاسنه متعلق ایکن موت مولاسی حاصل اولمشدر کذلك مکاتبی دخی عتقه نائل قیلنورکه بدل کتابتدن حق مولاسی حین قتلنده ساقط اولوب بدل مزبور ذمت مکاتبده دین اولوب دین اصلا فیٔ اولمامغله فیٔ غانمینده ادخالی ممکن اولمدیغندن عهدهٔ مکاتبدن بالکلیه زائل اولمشدر و بدل کتابت عهدهسندن بالکلیه زائل اولمق البته عتقنه موصلدر لکن مسئلهٔ مذکورهده مولالری بعد العرض قبول اسلام ایدرسه البته ابقاء حریتی التزام اولنوب همان مدبر ومکاتب اوزره عرض اسلامه اهتمام اولنور آنلر دخی امتناع ایدرلرسه البته قتل واعدام قیلنوب قبول ایدرلرسه کما فی السابق مولالرینـك مدبر ومکاتبی اولمق اوزره ابقـا اولنوب ادخال فیئه اقدام اولنمـاز زیرا سبقت ایلین تدبیر وکتابت استرقاقله تملکه مانع اولمقـده حریت کبیدر و حر مرتد سبیله مملوك اولمدیغی کبی مکاتب ومدبر دخی مملوك اولمـاز اما مسئلهٔ مرقومهده مکاتب ومدبر اسـلام اصلیلری اوزره برقرار اولمش اولسه لر بعـد اسر المسلمین مولالری قتـل اولنسون یاخود قبول اسـلام ایلسون آنلر احراردن قیلنورلر زیرا عبد قن دخی بو مثللو مواضعـده احراردن قیلنمغـله مدبر ومکاتب احراردن قیلنمق بالاولویه ظاهر وآشکاردر لکن امرأهٔ مرتده مسلم اولان مدبری یامکاتبی ایله معـا دارالحربه لاحقه اولدقدن صکره مسلمین جمله سنی اخذ واستحصال ایلسهلر امرأهٔ مرتده بعد الاسر قبول اسـلام ایلسون ایلمسون فیئده ادخال اولنوب مدبر ومکاتبی نفسلرین آنك اوزرینه احراز ایتمش اولملریله حریته ایصـال اولنورلر کذلك مسئلهٔ مفروضه ده

مدبر ومکاتب دخی مرتد اولمش اولسـهلر ینـه علی کل حال حریته ایصال اولنورلر اما سبقت ایلین مسئلهٔ رجل مرتد بشـقه درکه بو مسئله ده امرأهٔ مرتده سبیله مملو که اولمغـله حکم فیئده دخول ایتمشـدر اما رجل مرتد سبیله مملوك اولمامغله منزلهٔ میته نزول ایتدیکندن عبیـدی بعد الاسلام حالتهٔ اصلیهلرینـه موصول قیلنورلر والحاصل امرأهٔ مرتده اول بابده انجق قتل اولنمـان رجل مرتد ایله همحالدر و بو قریبا بیـان ایلدیك که قتل اولنان رجل مرتدك مدبر و مکاتبی حریته ایصـال اولنورلر ینـه دیرکه براهل بلده مرتد اولوب دارلری دار الحرب اولدقدن صکره مسلمین آنلرك اوزرلرینـه استیلا ایلدکدنصکره قبول اسـلام ایلسهلر رجاللری احرار قیلنوب حرائردن وامهات اولاد دن ومکاتبـاتدن اولان نسالری ادخال فیئله اغتنام اولنور زیرا بونلر حرهٔ اصلیه اولوب یاخود بعض اسبابله حریتلری ایله حکم اولنمش اولملریله منزلهٔ حرهٔ اصلیه ده نازله اولدقلرندن البته بعد الردة سبیله فیئده داخله اولورلر ورجال مرتدینـك ذکوردن اولان مدبر ومکاتبلری کما فی السابق تدبیر وکتابتلری اوزره ابقا اولنورلر که آنلرك اوزرلرینه حکم سبی اجرا اولنمـاز اما عبید واماءلری بشـقه در واکر مسئلهٔ مفروضه ده رقیقلری مرتد اولمامشـلر ایسه جملهسی احرار قیلنورلر که نفسلرین مولالری اوزره احراز ایله کما مکاتب اولمشلردر بوصورتده رقیق مرقومیندن عبـد قن یاخود امهٔ قنه بولنانلرده حکم عتاقه جاری اولمغـله دیلدیکی کسـنه ایله عقد موالاتی جائزدر که کندو احراردن اولوب اوزرنده هیچ کسـنه نك ولایتی ثابت دکلدر

مطلب لا ولاء لاحد علی العبد المراغم

وعنـدیمزده اصل ثابتدر که اهل حربدن فرار ایلین عبـد مراغم اوزره برفرد ایچون حکم ولاغـیر متثبتدر ومدبر وام ولد بولنـانلرده حکم عتاقه جاری اولوب مولالری اول وجهـله مستحق ولا اولملریله مولالرینك ولالری مقرر قیلنورکه ولا بعد الثبوت محتمل ابطـال اولمامقده نسـبله برابردر توضیحی اولدرکه طائفهٔ مرتدین رجاللرنده سبی جاری اولمیوب آنلردن سیف یاخود اسـلامدن غیری نسنه قبول اولنمـامقده مشرکین عرب منزللرینـه نازللردر وحکم محرر مشرکین عربك مسلم اولان مدبرات ومکاتبـات وامهات اولاد لرنده حاصـل اولدیغی کبی بونلرده دخی حاصلدر ینـه دیرکه اکر مرتدین یا مشرکین عربدن برجماعت مسلمینك جواری مسلمـاتنی سبی واقتسام ایدوب هر بری اخذ ایلدیکی جاریهیی ام ولد یامدبر یامکاتبـه قیلدقدنصکره جماعت مزبوره قبول اسلام ایلسهلر جواری مرقومهنك علی حالها ملکلرنده ابقـالری التزام اولنور زیرا احراز ایله مملوکهلری اولوب مسلمات اولملریله دخی آنلرده عتقلری نافذ اولدیغی کبی تدبیر وکتابت واستیلادلری دخی نافذ قیلنور واکر جماعت مزبوره قبول اسـلام ایتمیوب انجق مسلمین دارلری اوزره استیلا ایلسهلر جواری مزبوره نیل حریتله کسب اعتـلا ایدرلر که نفسلرین موالیلری اوزره احراز ایتمشلرکبی اولوب موالیلری دخی اهـل حرب اولملریله احراز ایله نفسلرینـه تملك ایله امتیاز ایلمشلردر کذلك مسئلهٔ مزبورهده نسـآء مرتداتك مدبرین ومکاتبینی دخی حریته نائل اولورلر که نسـآء مرتدات استیلاء مسلمینله فیٔ اولملری منزلهٔ موتلرینـه نازل اولور واکر مسئلهٔ مزبورهده جماعت مرقومه ذکور ولمانلرك رقیق مسلمینی اخـذ ایدوب رقیق مرقومین دخی مرتدین اولمش اولسـهلر نظر اولنور اکر رقیق مزبور امهٔ قنه ایسـه کرك جماعت مرقومه دن برجلك امهسی اولسون وکرك برامرأهنك امهسی اولسون البته فیئده ادخال واسـلام اوزره اجبارایله استذلال اولنور واکر عبـد قن ایسه ینه نظر اولنور اکر امرأهٔ مرتدهنك یاخود مشرکهٔ عربیهنك عبـدی ایسه احراردن قیلنوب عرض اسـلامله مسلم اولورسه ابقا اولمازسه قتلنه ابتدار اولنور زیرا مرتد حکم اسـلام اوزره باقی اولمغـله صورت مذکوره ده عبد مسلم رتبـهٔ حریته مرتقی اولدیغی کبی عبـد مرتد دخی مرتقی اولور واکر رجل مرتدك یاخود مشرك عربینك عبـدی ایسه مولاسی قتل اولندقدن صکره آکا دخی عرض اسـلام اولنوب قبول ایدرسه حریتـله اکرام وایتمزسه قتـل واعدام اولنور واکر عبـد مزبور مدبر یاخود مکاتب ایکن مولاسـیله معـا قبول اسلام ایلسه علی حاله ملك مولاسـنده ابقـاسی التزام اولنور و عبید مذکورینی بیـان ایلدیکمز جمیع احوالده مولالریله برابر مرتدین اولان عبیـد ایله همحاللردر ینـه دیرکه بومرتد دار الحربده برامهٔ حربیهیی اشـترا واستیلاد ایلدکدنصکره مسلمین اول امهیی اسیر ایلسهلر البته فیئده تقریر اولنور زیرا آنده استیلادایله جاری اولان حکم عتاقده قوت اولمیوب آنك حالی حرهٔ اصلیهدن اقوی دکل ایکن حرهٔ اصلیهحربیه اولدقده استرقاق اولندقده بونك استرقاقی بطریق الاولی در لکن امهٔ مرقومه قبل الاسر قبول اسـلام ایتمش اولسه اول بابده نفسنی مولاسی اوزره احراز ایتمش اولمغـله حریتله شادکام قیلنور ینه دیرکه برعربی مسلم دارالحربده اسیرایکن برامهٔ حربیـهیی تزوج ایدوب آندن براوغلی ظاهر اولسه ابن مرقوم هم مسـلم وهم مولای امه نك عبـدی قیلنمق متقرر درکه ابن دینـده

خير الابوينه ورق وحريتده والده يه تابع قيلنمق حكم مشتهردر بوندن صكره اول دارك اهلى قبول اسلام ايلسه لر
يته ابن مرقوم على حاله مولاسينك عبدى قيلنمق التزام اولنوركه قبل الاسلام آكا مالك اولوب اسلامى دخى ملكنه
سبب استقرار واستحكام اولمشدر اما مسلمين اول دار اوزره استيلا ايلسه لر ابن مرقوم حر قيلنوب باباسى عشيرتنه
انتساب وانتما ايدركه نفسنى منعة مسلمينله مولاسى اوزره احراز ايتمش اولمغله حريت وانتسابى رونما اولور و باباسى
حربى اولمغله برفرد ايله عقد موالاتى صحيح اولماز اما صورت مفروضه ده باباسى عربى اولمامش اولسه ديلديكى
كمسنه ايله عقد موالاتى تصحيح اولنور واكر باباسى حربى اولوب مسلمين آنى اسير ايتدكلرندنصكره صاحب للسهم
آنى اعتاق ايلسه البته ولاسى باباسندن مولاسنه متحول اولور وبز كتاب الولاده بيان ايلديك كه ولاء عتاقه ولاء
موالاتدن اقوى در و ولد اوزره من جهة العتاقه ولاء مقصود بولنمدقده باباسى بعد العتق ولاسنى كندو
مواليسنه جرايدر بوندنصكره مؤلف باهر الاجلال دار الحربدن على وجه المراغمه دار اسلامه فرار ايلين عبيد
اهل حرب اوزره برفردك ولاسى ثابت اولمديغنه قصة عبيد اهل طائف ايله استدلال ايلديكه رسول الله
صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرى حصن طائفى محاصره بيوردقلرنده بعض عبيدلرى على وجه المراغمه
جانب رسالتپناهى نخارج اولدريله آنلرى اعتاق بيوردبلر صكره مولالرى كلوب رق اوزره ردلرينه طالب
اولدقلرنده رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم اولئك عتقاء الله قول شريفلريله مولالرينى دفع ايلديلر
و بوقول ساطعلرى عبيد مرقومين وامثاللرى اوزره برفرد ايچون حكم ولا ثابت اولمديغنه نص قاطعدر اگرچه
رسول الله صلى الله عليه وسلم عبيد مرقومينى مولالرينه رد ايتدكلرى مرويدر لكن روايت مزبوره ده
مولالرندن مراد انجق مولى الموالاة اولوب عبيد مرقومين وامثاللرى بعض احرار كبى ديلدكلرى كمسنه لر ايله
عقد موالاتلرى جائز و بعد العقد ولالرى مولى الموالاتلرينه رد اولنور ديمكدر ينه ديركه برحربينك عبدى
دار الحربده قبول اسلام ايلدكدن صكره حربى آنى برمسلمه ياذمى يه ياحربى يه بيع وتسليم ايلسه عبد مزبور
قول ابى حنيفه رضى الله عنه اوزره حريتله تكريم اولنور وبز بومسئله يى شرح السير الصغيرده بيان وتقرير ايلديك
لكن مؤلف نحرير جواب مسئله يى كتاب مرقومنده وجه محرر اوزره ابهام ايله تحرير ايدوب انجق اشبو كتابندن
بوموضعده بسط وتفسير اوزره ديديكه عبد مرقوم بيع مجرد ايله آزاد اولميوب بلكه بعد قبض المشترى عتقله
برمراد اولور ورأى صحيح انجق بوتفسير صريحدركه عتقنده انجق يد مولاسندن خروجى معتبر اولوب خروج دخى
عقد بيعله ناتمام ونجق تسليم مشترى ايله رسيدۀ تمام اوله جغى مقرردركه عقد مجرد قبل التسليم امر حكمى
اولوب دار الحرب دار احكام اولمامغله آنده انجق امر حسى مطمح نظردر بعده ينه بوموضعده مشترى مسلم
وذمى اولمغله حربى اولمق بينلرين تفريقده تدقيق حقيق ايدوب ديديكه مسلم وذمى اهل دارمزدن اولمرله
عبد مسلم يدلرينه داخل اولدقده دار اسلامه خارج اولمش كبى اولمقده منزلهٔ عبد مراغمه نازل وحريته نائل
قيلنور اما مشترى ينه حربى اولدقده عبد مسلم يد اهل دارمزده داخل اولمديغندن حكم عتقه نائل اوله مز
اما رواية السير الصغير اوزره بينلرى هيچ تفريق اولنمايوب همان عبد مسلم هرقنقى ملك مولاى حربيسندن
زائل اوله البته وصول حريتله زائل اولور واوابابده مشترى حربى اولسون ياخود غيرى اولسون البته ملك حربيدن
تمام زوالى حاصل اولور ديو توجيه وتلفيق اولندى لكن اصح اولان بوموضعده قول صحيحدركه مشترى
حربى اولدقده البته موقع بايع حربيده واقعدر وفى الاصل ملك بايع حربيده مملوك اولديغى كبى شمدى ملك
مشترى حربيده مملوك اوله جغى ظاهر وشايعدر ينه ديركه اكر برمرتد برعبد ذميسنى طوعا اوكرها معيتنده
دار الحربه الحاق ايلدكدن صكره مسلمين آنلرى اسير ايلسه لر عبد مرقوم حر اولوب تخليهٔ سبيل ايله تسيير اولنور
زيرا قريبا بيان ايلديك كه عبد مرقوم مسلم اولايدى كندو نفسنى احرازيله احراردن اولور ايدى پس ذمى اولدقده
دخى بويله دركه مسلم ايچون ثابت اولان حرمت مرقومه ذميده دخى ثابتدر واكر معيت مولاسنده نقض عهد ايتمش
ايسه البته فيئده ادخال اولنوركه ملك حربيده حربى بى امان اولمش اولمغله اوزرينه استيلا اولندقده فيئده ادخالى
عديم الاشكالدر واكر عبد مرقومك مكاننده مدبر ذمى يامكاتب ياام ولد بولنسه بونلر دخى نقض عهد ايتمشلر ايسه
بعد الاسر احرار اولوب ايتمشلر ايسه فيئده برقرار اولورلر كه نقض عهد ايله حكم اهل حربده استقرار ايلمشلردر
اما بونلر مولالريله برابر مرتد اولدقلرنده جواب مسئله بشقه دركه ذكر اولندى زيرا مرتد حر اولدقده بعد الاسر فئ
اولمديغى كبى مدبر ومكاتب اولدقده دخى فئ اولماز اما اهل ذمتدن نقض عهد ايله دار الحربه لاحق اولان حر
اولدقده بعد الاسر فئ اولديغى كبى مدبر ومكاتب اولدقده دخى فئ اولورينه ديركه اكر برمسلمك مدبرى يامكاتبى

مطلب التعارض بين السير الكبير والصغير فى بعض المسائل

يا

يا ام ولدى اسلام ياخود ارتداد اوزره دار الحربه آبق اولوب اهل حرب دخى آنى اخذ واستعباد ايلدكدنصكره
مسلمين آنلرى اخذ واسير ايلسه لر ينه حالت اصليه لرى اوزره يد مولالرنده ابقا وتقرير اولنورلر كه مذكورين اسباب
سائره ايله محل تملك اولمدقلرى كبى قهر مشركينله دخى محل تملك اولمدقلرندن مشركين آنلره مالك اولمامغله
مسلمين دخى اسر ايله مالك اولمامشلردر بوصورتده آنلردن رجل بالغ بولنانلرى اوزره عرض اسلام اولنوب
قبوانده مولاسنه تسليم ونكولنده قتل واعدام اولنور واناثدن بولنانلرى قتل اولنمايوب اسلام اوزره اجبار
اولنورلر واكر آبق مرقوم عبد قن ايسه انده بين العلما اختلاف معروف واردركه معلوم اهل وقوفدر واكر برمسلم
برمملوكى ايله معا مرتد اولوب دار الحربه معا لحوق ايلدكدنصكره اول مملوكى اعتاق يا تدبير ياكتابت يا استيلاد ايلدكدنصكره
مسلمين آنى اخذ واسير ايلسه لر مملوك مرقوم اخذ ايلينلرك فيئنده تقرير اولنور زيرا مولاسيله حربى اولمشلردر
وحربى مملوك حربيسنى يدندن اخراج ايتمدكده اعتاق باطلدر واولبابده تدبير وكتابت واستيلادى دخى
موجب عتق اولمامغله مملوكى سبيله محل تملك اولمقدن اخراج ايلمز اما تصرفات مرقومه حربيدن دار اسلامده
واقع اولمق بشقه دركه آنده عتق ياخود استحقاق عتق موجب اولمغله مملوكى قهر ايله محل تملك اولمقدن اخراج ايدر
ينه ديركه اكر اهل حرب برعبد مسلمى ياخود عبد ذمى يى اسر واحراز ايدوب ايچلرندن بركمسنه آكا تملك ايتدكدنصكره
آنى اعتاق يا تدبير ياكتابت قيلوب بعده مسلمين اول عبدى يالكز ياخود مولاسيله معا اخذ واسير
ايلسه لر عبد مرقوم حر اولوب تخليهٔ سبيله تسيير اولنور زيرا عبد مرقوم بعد اسر المشركين على حاله
مسلم ياذمى ايكن شمدى منعهٔ جيشله نفسنى احراز ايتمكله حريتله كسب امتياز ايلمشدر واكر مولاى
حربيسندن تصرفات مرقومه دن برى ظاهر اولمدقدن صكره مرتد اولوب صكره مسلمين آنى اخذ واسير
ايتمش اولسه لر جواب مسئله ينه وجه مشروح اوزره تقرير اولنور زيرا حربينك عبد مسلمنده اعتاق
وتدبير وكتابتى صحيحدركه مسلم بعد الحريه محل استرقاق اولمق تجويز وتصحيح اولنماز اما عبد حربى
بشقه در بناء عليه عبد مسلم حقنده دار الحربده جارى اولان عتاقه اوزرنده جريان سبيه مانع قوى
اولمقده دار اسلامده جارى اولان عتاقه ايله مساويدر واوزرينه جريان سبى امر مستحيل اولدقده مولاسى
آنكله معا سبى اولنسون اولنماسون عبد مرقوم البته حر اولوب تخليهٔ سبيل اولنور زيرا مولاسى معا سبى
اولندقده البته مولاسى فيئده ادخال اولنور وفيئده دخولى مدبر ومكاتبندن ملكنى ابطالده منزلهٔ موتنه انزال
اولنور ومعا سبى اولنمادقده عبد مرقوم على وجه المراغمه مولاى حربيسندن فرار ايله خارج كبى اولمغله ينه حكم
حريتده مندرج قيلنور لكن حربيدن تصرفات مرقومه ارتداد عبددنصكره ظاهر اولمش اولسه جمله سينك
بطلانى باهر اولمغله عبد بعد اسر المسلمين فيئده ادخال واسلام اوزره اجبار ايله استدلال اولنوركه ردتله حربى
اولوب حربيدن عبد حربيسى حقنده بطلان تصرفات مذكوره سى عديم الاشكالدر والحاصل رجال مرتدين دن
استرقاق اولنميان انجق حر الاصل اولانلردر اما حر الاصل اولمايانلر قهر ايله محل تملكدركه حريتلرى اسلامله
متأكد اولمامشدر واسترقاقله منتقض اولميان حريت انجق اسلامله ياخود دار اسلامله متأكد اولان حريتدر
ينه ديركه اكر عبيد مرتدين دار الحربده مولالرينى قهر واستعباد ايدوب بعده مسلمين جمله سنى اخذ واسير
قيلسه لر جمله سى حريت اوزره تقرير اولنورلر زيرا مولالرى احرار الاصل اولمرله عبيدلرينك غيرى آنلرى
سبى ايتمكله حريتلرى باطل اولمديغى كبى عبيدلرى سبى ايتمكله دخى زائل اولماز وعبيدلرى دخى مولالرينه
قهر ايله دارلرى اوزره غلبه ايتمرله منزلهٔ مراغمينه نازل وحكم حريته واصل اولمشلردر اما اهل حربه عبيدلرى
قهر ايله دارلرى اوزره غلبه ايتدكلرنده جواب مسئله بشقه دركه آنلر قهر ايله محل تملك اولمرله آنلرى عبيدلرى
اسير ايلدكده عبيدلرينك رقيقلرى اوله جقلرى بديدار وعبيدلرى دخى مولالرينه قهر ايله نفسلرين مولالرى
احرازيله احرار اوله جقلرى آشكاردر ينه ديركه برحربى مسلميندن برعبد مسلمى اسير ايدوب عبد مزبور
دار الحربده مرتد اولدقدنصكره آنى اعتاق ايلسه عتق باطل اولور زيرا ردتله حربى اولمشدر وحربينك عبد
حربيسنى دار الحربده اعتاق باطلدر اما بعد الاعتاق سبيلنى تخليه ايدوب عبد مزبور مولاسندن معتزل
ويد قهرندن بالكليه منفصل اولمش ايسه بوتقدير اوزره احرارده داخل قيلنور زيرا عتق ايله حكم اولنمامق
انجق مولاسى آنى لسانى ايله اعتاق ويديله استرقاق بر له يدندن اخراج ايتمدكده حاصل ايكن شمدى يدندن
خروجى تمام اولمغله محذور مذكور زائل اولمشدر بوندنصكره مسلمين آنلرى اخذ ايلدكده مولاسى اخذ ايلين
مسلمينك فيئنده ادخال اولنوركه حربى اولمغله قهر ايله محل تملك ايدوكى عديم الاشكالدر اما عبد مزبور

احراردن قیلنور که حال ردتنده حکم عتق آنده استقرار ایتمشدر ومرتد قهر ایله محل تملك اولمامقده حکم مسلمده
برقراردر پس اسلامی قبول ایدرسه حریت اوزره ابقا ونکول ایدرسه قتل وافنا اولنور اما مولاسی دارالحربده
بعد العتق آنی بدندن اخراج ایتمدیکی صورتده مسلمین آنلری اخذ ایتمش اولسه‌لر ینه مولاسی بیان مشروح
اوزره فیئده ادخال اولندیغی کبی عبد دخی صکره دن دارالحربده قبول اسلام ایتمش اولسه دخی فیئده ادخال
اولنور که بوصورتده یدمولاسندن خارج اولمدیغندن ثبوت حریتله خوشحال اولمامشدر وفی الاصل داراسلامدن
مأسور اولمغله مولای قدیمی ایچون قبـل القسمة بلاشئ و بعدالقسمة دیلرسه قیمتیله اخذی ممکن ومیسوردر
اما دارالحربده قبول اسلام ایتمش ایسه اکاعرض اسـلام اولنوب قبول ایدرسه بیان مشروحله عمل ونکول
ایدرسه قتل واعـدام اولنور ینه دیرکه برحربی عبد حربیسنی اعتاق وسبیلنی تخلیه ایلدکدنصکره اول دارك
اهلی قبول اسلام ایلسه‌لر عبـد مرقوم حریتله بکام قیلنورکه ید مولاسندن تمـام خروجله حرّ اولوب حریتی
دخی اسلامی ایله متـأ کد ومستدام اولمشدر واکر مولاسی بعـد العتق آنی قهر ایدوب عبـد دخی ملکلرینه
رفع خصام ایتمکله ملکلری عتق ایله حکم ومولاسنی آندن دفع وتبعید ایتمش اولسه ینـه حریت اوزره تأیید
اولنور اما ملکلری رق ایله حکم وعتقنی ابطال ایتمش اولسه ینـه عبد اولمق اوزره مولاسـنه ایصال اولنور
زیرا صورت اولیده قوت ملکلری ایله نفسنی مولاسی اوزره محرز اولوب اواوجهله عتق متأ کد وصورت ثانیه‌ده
حکم رق متمهد اولمشدر واکر اهـل حربدن برقومك یدلرنده بولنـان عبید مسلمین مرتد اولوب دیار حربدن
داراخرایه هـارب اولوب مولالری اخذلری اوزره قادر اولماسه‌لر اولبابده منزلهٔ مراغمینه نازل اولملریله حریته
نائل اولورلر زیرا عبدك نفسنی احرازی دار اسلامله تام اولدیغی کبی دار الحرب اخری ایله دخی رسیدهٔ تمام
اولور و بزباب المراوضة علی الامان بالجهـل وغیره مسائلنده مواضع متعدده ده بیـان وایراد ایلدیك که اهـل
حرب اختلاف منعاتله دیار مختلفه‌دن تعداد اولنورلر بوندنصکره مسلمین اول عبیدی اسیر ایتدکلرنده جمله‌سی
حریت اوزره تقریر اولنوب بعـد عرض الاسلام امتناع ایدرلرسه قتل وتدمیر اولنورلر زیرا اسر مسلمیندن اقدم
حریتـه نائل اولمشلردر واحراردن اولان رجال مرتدین قهر مسلمینله حکم رقده داخل اولمـازلر واکر عبید
مرقومین دار اخری یه هـارب اولمیوب بلکه اول دارك اهـلی آنلری سبی واحراز ایتدکلرند نصکره مسلمین
آنلری اسـیر ایلسه‌لر بوصورتده فئ مسلمینده تحریر اولنورلر که اسر مسلمیندن اقدم رقیق اولملریله صکره
دخی رق اوزره تقریر اولورلر نکته‌سی اولدرکه عبید مرقومین ردتله اهل حرب اولملریله نفسلرین عنداسر المسلمین
منعهٔ مسلمینله محرزین اولمـامشلردر واکر دار الحربده مستأمن بولنان برمسلم عبـد حربیسنی اعتـاق ایلسه
عبد مرقوم حریتله حلو المذاق اولورکه مسلم عبـد معتقنی استرقاق ایده‌مز لکن جواب مذکور قول محمد
رحمه الله تعالی اوزره مبنیدر اما عند ابی حنیفه رضی الله تعـالی عنه دارالحربده عبـد حربی حعتنده حکم
عتق مولای حربیدن نافذ اولدیغی کبی مولای مسلمدن دخی غیر نافذدر زیرا عندنده انجق جانب عبد معتق
معتبر اولوب عبد حربی دخی علی کلا الوجهـین قهر ایله محل تملك اولمغـله آنده عدم نفوذ عتق مقرردر
بوند نصکره مسلمین اول عبدی اسـیر ایلسه‌لر قول محمد رحمه الله تعـالی اوزره نظر اولنور اکر حربی الاصل
ایسه اولدخی سائر احرار اهـل حرب کبی فئ مسلمینده واقع اولوب مولای مسلمك اوزرنده ثابت اولان ولاسی
سبی ایدنلرك آنده ثبوت ملکنه مانع اولمـاز زیرا ولاحکم نسب کبی اولوب برمسلمدن حربینـده ثابت اولان
نسب اول حربیده قهر ایله تملکه مانع اولمدقده و لابطریق الاولی ممـانع اوله‌مز واکر مرتد الاصـل
ایسـه احراردن قیلنور که مرتد ده نفوذ عتـقدن صکره قهر ایله محتمـل التملك اولمـدیغی آشـکاردر
واکر مسلمین عبد مزبوری اسیر ایتیوب انجق اول دارك اهلی قبول اسلام ایلسه‌لر قول محمد رحمه الله تعالی اوزره
ولاسی مولاسی ایچون اثبـات واتمام اولنورکه عنـدنده مولاسینك عتق نافذ الاحکام اولمغـله الولاء لمن اعتق
قاعده‌سی اوزره ولاسی دخی نافذ اولوب بعده اسلاملری ایله تأ کد واستحکام بولمشدر پس عبد مزبورك برفرد ایله
عقد موالاتی مشروع اولماز اما قول ابی حنیفه رضی الله تعـالی عنه عتق مولاسی باطل وعتق انجق اهل دارك
قبول اسلامنده ظاهر اولمغـله دیلدیکی کمسنه ایله عقـد موالاته قادر اولور لکن قول مذکور ظاهر الاشکال
ومتعسر الانحلالدر که عند ابی حنیفة رضی الله عنه عتق مولاسی باطل اولدقده عبد مزبور علی حاله ملك مولاسنده
ابقـا اولنمق لازم ایدی وعتق نافذ اولدقـده مولاسی ایچون ثبوت ولاسی مستلزم ایدی حال آنکه امام طحاوی
رحمة الله تعـالی علیه بو اختلافی اصل نفوذ عتقده تقریر ایتیوب بلکه بعدالعتق ثبوت ولاده تحریر ایلمشـدر

مطلب ثبوت الولاء کثبوت النسب

و بزبو مبحثی کتاب العتاقده بیان ایلدیك اما حربینك دارالحربده عبـد حربیسنی اعتاقی شرط سابق الییـانله
نافذ اولسـه دخی ولاسنی موجب اولمامغله اهل داری قبول اسلام ایلدکدن صکره عبد مرقوم دیلدیکی کمسنه ایله
عقد موالات ایلسـه حکم صحیح مستوجبدر اما قول ابی یوسف رحمه الله تعـالی بشقه‌در که عندنده ولاشبیه نسب
اولمغله دارالحربده نسب ثابت اولدیغی کبی ولا دخی مثبت اولور لکن امامین مشار الیهما لازال نوال الاله یجری
علیهما جوابنده دیرلر که ولاء عتـاقه احکام مسلمیندر واحکام مسلمـین دار الحربده جاریه اولمیه جغی حکم
مستبیندر سؤال اولنورسه که قبـل ظهور الاسلام ناسك زمان جاهلیتده اعتاق ایلدکاری عبیدلری وارایدی
بعدظهور الاسلام آنلرك ولاء عتاقه لری مولالرینه برقرار قیلندی جوابده دیرز که اعتاق مزبور ظهور تبـاین
داریندن اقدم ومسلمین ایچون حکم مشرکیندن بشقه تشریع حکم مخصوصدن مقدم ایدی وشمدی دارلر
متباین وهراهل دار ایچون حکم مخصوص متبین اولمغله حکم دار اسلامدن اولان ولاء عتاقه میان اهل حربده
ثابت ومتمکن اولمـاز ینه دیر که برمسلمك دار الحربده مدبرهٔ حربیه یاخود امّ ولد حربیه سی بولنوب مسلمـین
آنلری اخذ واسیر ایلسه لر هیچ بری فیئده تقریر اولنمـاز که مولای مسلمك رقی آنلرده باقی ومتحققـدر اما آنلری
اعتاق ایتمش اولسه حکم مسئله بشقه در که بعدالاعتاق مولای مسلمك رقی آنلردن زائل اولوب اهـل حربدن
حرائر سائره منزلنه نازل اولملریله بعد الاخذ فیئده داخل اولورلر ینه دیرکه برمسلم دار الحربده فوت اولوب ممالیك
مرتدینی ترك ایلدکدن صکره مسلمین آنلری اسرایله خوشحال اولسه‌لر ایچلرندن رجل مدبر بولنانلری حر اولمغـله
فیئده ادخال اولنمـاز که موت مولاسیله اعتاق اولنمشدر ورجل مرتد بعد العتق قهر ایله تملك واسترقاق اولنمـاز
اما مدبره وام ولدی فیئده ادخال اولنورلر که آنلر دخی موت مولالریله آزاد اولنوب سائر حرائر مرتده ایله همحال
اولمشلردر ینه دیرکه برمرتد عبد مسلمی ایله معـا دار الحربه لاحق اولدقدنصکره عبـد مزبور علی وجه المراغمه
مولاسـندن فرار ایله داراسلامه عودت قیلسه نائل حریت قیلنور زیرا مولاسی حربی اولوب حربینك عبـدی
قبول اسـلام وذمتله علی وجه المراغمه خارج اولدقده حریتی متحقق اولمغـله اکاحق ورثه متعلق اولمـاز
کذلك دار اسـلامه بطریق التلصص خارج اولدقده ینـه حکم سابقده مندرج قیلنورکه مولاسـندن
علی وجـه المراغمه هارب ومسلمینله بطریق المجاهدة غیر محاربدر کذلك قصـد قتال مسلمینله خارج اولوب
بعد القتال مسلمین آنی اسیر ایلسه لر ینـه حریتده تقریر اولنورکه هم مسلم وهم مولای حربیسنه مراغمدر اما
مسئلهٔ مفروضه‌ده عبـد مزبور ذمی ایسه البته اخذایلین مسلمینك فیئده ادخال اولنورکه مراغمه ایله آزاد
اولدقدنصکره قتال مسلمینده نقض عهـد ایله حرحربی اولمغـله اسر ایله فئ اوله جغی عدیم الاشـکالدر
واکر بعدالقتال مسلمین اول عبد مسلم وذمی یه ظفریاب اولمیوب ینه مولالرینه رجوعلرندن صکره اول دارك اهلی
قبول اسـلام ایلسه‌لر بوصورتده ینه مولالرینك ملکنده مسـتدام قیلنورلر که مولالرینـه رجوعلرنده مراغم
اولدقلرینی اعلام ایتمشلردر واکراول عبـد مسلم وذمی داراسـلامه امانله قادم اولسه لر بردخی رجوعلرینه
رخصت ویرلمیوب همان بیعـله توقیف ثمنلری لازم اولور زیرا خروجلری علی وجه المراغمه حاصـل اولمدیغندن
حریته نائل اوله مزلر و مسـلم وذمی اولدقلرندن دارالحربه اعاده لری غیرممکن وامان ویرلدیکندن آنلرده
ثابت اولان حرمت مالیت حربی یه وجوب رعایت متبین اولمغـله وجه مشروح اوزره عمل متبین اولمشـدر واکر
حربینك عبـد حربیسی امانله بطریق المراغمه خارج اولسه مراغمه ایله آزاد اولوب حکم ذمتده مندرج قیلنور
زیرا نفسنی داریمز ایله احرازه طلب ورضاسی آندن ذمت مسلمین اولمغه دلیل ارتضادر اما قصـد تلصص یاخود
قصد قتال ایله خارج اولوب مسلمین آنی اسیر ایلدکلرنده عبد مزبور حربی بی امان اولمغـله البته فیئده تقریر اولنور
اما بومثللو داریمزده حاصل اولان حربی بی امان عند ابی حنیفة رضی الله عنه فئ جماعت مسلمین اولوب عند محمد
رحمه الله تعـالی فئ خاصهٔ آخذین قیلنور انتهی والله اعلم

باب مایجوز الشهادة علیـه بالردة ومالایجوز * یعنی مرتد اوزره ردتله شهادت مسموعه اولوب اولمیان صورتلری
تصویرده باب واضح التنویردر شارح الکتاب یمن الله تعـالی کتابه یوم الحساب دیرکه بزباب الاسیر والمفقود ومایصنع
بمالهما آتاسنده بیـان ایلدیك که اسیرك انجام کاری نمایان اولمدقجه تقسیم مالی وتزوج امرأه سی جائز وشایان
کورلمز که معلوم الاثر اولمیـان اسیر حکمنده مفقود ایله سیاندر اکر براسـیرك ورثه سی دارالحربده ارتدادی اوزره
اقامت بینه یه شروع ایلسه‌لر اول بابده ایکی مسلم عدلك شهادتلرندن غیریسی مسموع اولمـاز زیرا اصل اسـلامی
معلوم اولمغـله مسلم اوزره مسلمین عدلینك غیرلرینك مادون الردة اولان برامر ایله شهادتلری حجت اولمـاز ایکن

ردتله حجت اولميه جغى بالاولويه مجزوم مدر مؤلف مرضى القضاء ارضاه الله تعالى بمافوق الرضا ديركه ايكى مسلم عادل ردت اسير ايله شهادت ايتدكلرنده كركدركه قاضى اسير ايله زوجهسى ميانده وقوع فرقتله قضايه ومالنى بين الورثه تقسيمه مبادرت ايليه زيرا قضاء قاضى حكم ميتده دعوانى مقتضى اولمشدر بوندن صكره اول اسير اسلام اوزره كلوب اوزرينه شاهدلرك شهادت ايلدكلرى ردتى انكار ايدرسه كركدركه قاضى اول انكارايله مقدما خصم شرعى اوزره حجتله سبقت ايلين قضاسنى ابطاله دركار اولميوب همان اول انكارى اسلام مستقبلى موقعنده اعتبار ايتمكله حقنده سائر مرتدينك حكم معروفنى آشكار ايدوب عورتنى ويد وارثده بعينه قائم بولنانلردن غيرمالنى اكا رد وتسليمه اجتسار ايليه كذلك مسلم اسيرك مكاننده ذمى بولنوب اوزرينه نقض عهدايله اقامت بينه اولنسه آنده دخى احكام مشروحه متبينه اولور انجق بونده شهادت ذمى اوزره قائمه اولمغله شهادت اهل ذمت دخى قبول اولنور اما مسئلهٔ اولى بشقهدر واكر قاضى ردت اسير ايله شهادتى استماع ايدوب هنوز ردتيله قضا ايتمشيكن اول اسير اسلام اوزره كلوب مرتد اولديغنى انكار ايلسه جميع مالى ملكنده برقرار قيلنور زيرا قضاء قاضى مرتدك دارالحربه لحوقنه متصل اولمدقجه مالى ورثهسنه واصل اولمامغله اسلامله عودت ايلدكده ردتى تخلل ايتمش اولسون اولمسون مالى على حاله ملكى اوزره حاصل قيلنور بعده شاهدين مذكورينك احوالندن ناسه سؤال اولنور اكر تعديل وتزكيه ايدرلرسه عورتى باين اولور كه بينونت مرأه نفس ردتله ثابت اولهجغى امرمتبيندر لكن امهات اولادلرينك عتقلرى ايله حكم اولنماز كه آنلرك عتقلرى انجق موتله حاصل اولوب نفس ردتله ثابت اولماز حال آنكه ردت ايچون حكم موت انجق قضاء قاضى يه اتصالله متثبت اولور سؤال اولنورسه كه قاضى بينونت مرأه سبيله قضا ايلدكده البته دارالحربده ردتيله قضا ايتمش اولور وقضاء مزبور البته عتق امهات اولادينى اقتضا ايدر جوابده ديرزكه بويله دكلدر زيرا مرتد دارالحربه لاحق اولسه دخى قاضى لحاقيله قضا ايتمدكجه عتق امهات اولادى متحقق اولماز وبوبابده قاضى انجق بينونت مرأه واقع اولهجق مرتبهده مقدار حاجتله قضا ايتمكله قضاء مزبور عتق امهات اولادينى اقتضا ايلمز لكن قاضى برذمى اوزره نقض عهد ايله شهادتى استماع ايلدكدن صكره ذمى بلا استيمان جديد رجوع ايدوب نقض عهدينى انكار ايله نزاع ايلسه بوصورتده عندالقاضى عدالت شهود بديدار اولمش ايسه آنى فئ مسلمين قيلمغه ابتدار ايدركه حجت مرقومه ايله البته عورتى باين اولوب بينونتى دخى انجق نقض عهد ايله وحقيقةً وحكماً تباين دارينله ممكن اولمغله قاضينك بوقضاسى البته نقض عهدايله قضاسنى متضمن اولور وقضاء مزبوردن صكره ذمى مرقوم حربى اولوب بلاامان داريمزده حاصل اولمش اولمغله كندوفيئده داخل ومالنه ورثهسى نائل قيلنور اما مسئلهٔ مزبورهده استيمان جديد ايله رجوع ايدوب نقض عهدينى انكار ايله نزاعه شروع ايدرسه بينه نقض عهدى عندالقاضى حجتله ثابت اولديغندن بينونت مرأه سبيله حكم ايدوب انجق مالنى كندويه رد وتحويله آنى بشول ذمى منزلنه تنزيل ايدركه نقض عهدى معلوم ايكن قاضى ميراثنى بين الورثه تقسيم ايتمدين عودتله ينه ذمت مسلمينى تحصيل ايليه وقاضى ذمى مزبورك دخى ام ولدلرنده ومدبرلرنده عتقله قضا ايلمز كه آنلرك عتقلرى تباين دار ايله حاصل اولميوب انجق موتله حاصل اولهجغى هويدادر اما بينونت مرأه بشقهدر ينه ديركه ايكى مسلم براسير اوزره عورتنى ثلاثا تطليق ايلدى ديو شهادت ايلسهلر كركدركه قاضى اول شهادتله قضايه مباشرت ايليه زيرا اسير البته غائب اولمغله غائب اوزره بينه ايله لزوم مالله قضا صحيح اولمديغى كبى طلاق وعتاقله دخى تصحيح اولنماز لكن عورتى معتده اولدقدن صكره زوج آخرى تزوجه رغبت ايدرسه اكا بينها وبين الله تعالى رخصت واردركه زوجى حاضر اولايدى قاضى اول بينه ايله فرقتلرى ايله قضا ايده جكى ظاهر ومتميز اولمغله عورت اول حجته اعتمادايله بعدالاعتداد تزوج ايلك جائز كوريلور بوصورتده عورت تزوج ايدوب بعده اسير كلوب طلاقنى انكار ايلسه اولابده عورت طلاقله اسير اوزره اعادهٔ بينه ايدرسه قاضى طلاقنى تنفيذ ونكاح جديدى برقرار ايدر اما اعادهٔ بينه ايده مزسه قاضى ايچون اول خصم اوزره قائم اولميان بينهٔ سابقه ايله تنفيذ طلاق ممكن اولمامغله همان آنى زوج ثانيدن تفريق واسير اوزره رد ايلك امرمتعيندر ينه ديركه ايكى شاهد اسير اوزره موتنى ياخود مقتوليتى ايله شهادت ايلسهلر كركدركه قاضى موت وقتلى ايله قضايه مبادرت ايليه زيرا بو بينه ردتى اوزره بدهكى خصم اوزره قائمدركه ورثهسى تركهسنه واضع اليد اولنلر ايله مخاصملردر اما حكم طلاق بشقهدر لكن موت اسير ايله شهادت ايلين انجق واحد عدل ايسه قاضى ايچون اول شهادتله قضا جائز اولميوب انجق عورت ايچون اول شهادتله بعدالاعتداد تزوج جائز كوريلور بوندن صكره مؤلف اصابت معتاد موت ونسب

ونكاح كبى اوزرينه تسامعله شهادت جائز كوريلن موادى ذكر وتعداد ايلدى لكن فصول مذكوره باب الاسير والمفقود اثناسنده فى الجمله ذكر وتقرير اولنمغله بومحلده ترك وتأخير اولندى ينه ديركه براسير اوزره انجق واحد عدل ارتداد ايله شهادت ايلسه اشبو كتاب السير الكبيرك روايتى اوزره عورت ايچون اعتداد وتزوجه رخصت ويريلمز اما كتاب الاستحسانده ذكر ايلديكى بشقهدر وبز ايكى روايتك وجهلرينى باب مذكورده بيان ايلديك كذلك واحد عدل اسير اوزره عورتنى ثلاثا تطليق ايلدى ديو شهادت ايلسه حكم قياس اوزره ينه اعتداد وتزوجنه رخصت ويريلمز كه اصل ملك نكاح انجق شهادت شاهدينله ثابت اولديغى كبى مزيل ملك نكاح دخى انجق شاهدينله متثبت اولور لكن حكم استحسانده شهادت مزبوره شهادت موتله سياندر كه هر برى حق عورتده امر دينى اولان حل تزوجله شهادتدر وبرباب مرقومده بيان ايلديك كه خصم جاحد حاضر اولمدقجه خبر واحد امر دينده حجت وبرهاندر اما بوكتابك روايتى اوزره حكم ردت بشقهدر كه خبر ردت خبر مستنكر نادر الوقوعدر اما خبر طلاق اويله دكلدر وهم ردت رجله استحقاق قتل متعلق اولور حال آنكه خبر واحد استحقاق قتلده حجت اولماز اما طلاق اويله دكلدر لكن حكم ردتده دخى روايت كتاب الاستحسان اصحدر كه آنده دخى خبر واحد حل تزوج بابنده مقبول وصحيحدر زيرا مؤلف اصابت مسير حكم ردتده شو وجهله تقرير ايلديكه بررجل وايكى امرأه اسير اوزره ردتله شهادت ايدوب ياخود ايكى شاهد ايكى شاهدك شهادتلرى اوزره شهادت ايلسهلر كركدركه قاضى استحلال قتلندن غيرى احكام سائرهده اسير اوزره ردتله قضايه مبادرت ايليه وشهادت واحد ايله حكم قتل ثابت اولمديغى كبى شهادة النساء مع الرجال ايله وشهادت على الشهادة ايله دخى متثبت اولماز ايكن بونلر قتلك غيرى احكامده ثبوت ردته مدار اولدقده شهادت واحد دخى حل تزوجه مدار اولهجغى بديدار اولور كذلك بررجل وايكى امرأه برذمى اوزره نقض عهدايله شهادت ايدوب ذمى دخى انكار ايلدكده بوشهادتله امام المسلمين قتلنه ابتدار ايتميوب انجق احكام سائرهده آنى ناقض العهد اعتبار ايتمكله فئ مسلمين قيلمغى اختيار ايدر زيرا شهادة النساء مع الرجال شبهاتله ثابت اولان امورده حجت شرعيهدر اما شبهاتله مندرئه اولان امورده حجت مرعيه دكلدر نته كيم سرقه ايله شهادتلرنده دخى بويله دركذلك بررجل وايكى امرأه برنصرانى اوزره اولاقبول اسلام ايدوب بعده مرتد اولدى ديو شهادت ايدوب نصرانى دخى منكر اولدقده ينه حجت محل شبهه اولمغله قتلنه اقدام اولنميوب انجق اسلام اوزره اجبار اولنور ينه ديركه ايكى ذمى برذمى اوزره اولاقبول اسلام ايدوب بعده مرتد اولدى ديو شهادت ايلسهلر بوشهادتلرى اصلا قبول اولنماز زيرا زعم شاهدين اوزره اول ذمى مرتددر واوزرينه شهادت غير مسلمين حجت اولمامقده مرتد منزلهٔ مسلمهدر پس شاهدين مسفورين آنك اوزرينه شهادتلرى مقبوله اولمديغى زعم اوزره ايكن شهادته متهم اولدقلرنده اول شهادتله قضا اولنمق اصلا جائز اولماز والله تعالى اعلم

باب المرتد يصيب الحد وغيره * يعنى مرتد حدى موجب اولوب اولميان قبايحى ارتكابله اوزرينه حد ايجاب اولنوب اولمامقده باب لازم الاستيعابدر شيخ امام يعنى شارح همام عليه رحمة ربه المنعام ديركه اصل شرعى اولدركه احكام شرعيهده اول حكم كه كفر آنك ابتداء وجوبنه منافى اولميه بقاسنى بطريق الاولى نافى اولماز واول عقوبت كه كفر آنك ابتداء وجوبنه منافى اوله البته بقاسنى نافى اولور زيرا عقوبتلر البته شبهاتله مندرئهدر وشبهاتك اقواسى اول عقوبته منافى اولان نسنهدر وكفرك موجب عقوبت اولان سببه اقترانى وجوب عقوبته مانع اولديغى كبى بعد الوجوب وقبل الاستيفا عروضى دخى استيفاء عقوبته مانع اولور وقدرت استيفاء عقوبت منعدم اولدقده صكره وجوب استيفاسى دخى زائل ومنهدم اولور بواصل شرعى تأصيل اولندقدن صكره فروعنى تفصيل ايدوب ديرزكه برمسلم بركسنهنك مالنى اخذ وانتهاب ياخود موجب قصاص اولان جنايتى ارتكاب ياخود برمسلم اوزره افترا برله حد قذفى استيجاب ايدنصكره مرتد اولوب ياخود شنايع مرقومهيى مرتد ايكن دار اسلامده اكتساب ايدوب بعده دار الحربه التحاق ونيجه زمان محاربهٔ مسلمينه تشمير ساق ايلدكدن صكره دار اسلامه عود والتصاق ايلسه اول بابده قبول اسلام ايلسه دخى جملهسيله مؤاخذهسنه اهتمام اولنور زيرا حقوق مزبوره دار اسلامده اسبابنى اكتسابله واجب اولدقدنصكره محارب مسلمين اولمق وجوبنى سالب اولماز كورمزميسنكه برمستأمن دار اسلامده بونلردن برينى مرتكب اولدقده حقوق عبادى متضمن اولمغله مؤاخذات مرقومهيى مستوجب اولور پس مرتد دخى بويله در اما شخص مرقوم شنايع مذكورهيى ردتله دارالحربه لحوقندنصكره ارتكاب ايدوب صكره قبول اسلامله عود واياب ايلسه هيچ برله مؤاخذه اولنميهجغى بى ارتيابدركه ارتكابى دار الحربده حربى ايكن وقوع بولمشدر وحربى محارب مسلمين ايكن مرتكب اولديغى شنايعله بعد الاسلام

مؤاخذه اولنمق غیر مشروعدر حتی الاسلام یجب ماقبله حدیث شریفی قبول اسلام مقدما ارتکاب اولنان قضایی قاطع اولدیغنه برهان ساطعدر و بو بابده اثبات النسب من اهل الحرب من السبایا اثناسنده وغیریده بیان ایلدیک که اهل حربک تأویل باطلری کندوحقلرنده ترتب احکامده تأویل صحیحه ملتحقدر که مسلم معاملات مذکوره ایله اهل حربله معامله ایتدکده مؤاخذه یه مستحق اولمدیغی کبی اهل حرب دخی مسلمله معامله ایتدکده مستحق اولماز ومرتد دخی بعد اللحاق حربی اوله جغی متحققدر اما برمسلم زنا وسرقه وقطع طریق مثللو حقوق اللهدن حدی موجب برسیئه یی اکتسابدن صکره مرتد اولوب یاخود آنی بعد الردة دار اسلامده ارتکاب ایدوب بعده دار الحربه لحوق و بعده دار اسلامه عود وایاب ایلسه هیچ بری ایله مؤاخذه اولنمیه جغی بی ارتیابدر که بومثللو حقوق اللهدن اولان حدودک اسبابنی ارتکابی وقتنده مستأمن کبی حربی اولمق وجوب حدوده مانع اولدیغی کبی حربیت صکره دن عارض اولدقده دخی بقاء وجوبه مانع اولور انجق حقوق عباد ایله مؤاخذه اولنمقده مستأمنله برابر اولمغله سرقه ده ضمان ماله وقطع طریقده عمدا قتل نفس ایتمش ایسه قصاصله مؤاخذه سی مقرردر لکن قطع طریقده خطأ قتل نفس ایتمش ایسه قتل مزبور قبل الردة واقع اولمش ایسه دیتی عاقله سی اوزره واجب اولور و بعد الردة واقع اولمش ایسه کندو مالنده مستوجب اولور که تعاقل انجق باعتبار التناصر اولمغله مسلمیندن فرد واحد مرتده ناصر اولمیه جغی ظاهر و باهردر کذلک برمسلم شرب خمر یاخود وصول حد سکردن صکره مرتد اولوب بعده لحوق دار الحربدن اقدم قبول اسلام ایلسه ینه مؤاخذه سنه اقدام اولنماز که کفر اول حدک ابتداء وجوبنه مانع حتی ذمی ومستأمن اوزره وجوبی ممتنع اولدیغی کبی بعد الوجوب عروضی دخی بقاء وجوبنه مانعدر کذلک شرب وسکری مرتد اولوب یدامامده محبوس ایکن ارتکاب و بعده قبول اسلام ایتمش اولسه ینه حد ایله مؤاخذه سنه اقدام اولنماز که اول ارتکابی حال کفرنده التزام ایتمشدر نکته سی اولدر که کافر البته اباحت خمر وسکری معتقددر وحدود شرعیه انجق اسباب حدودی ارتکابدن زجر ایچون تشریع اولنمغله اول اسبابی ارتکاب ایلین حرمتنی معتقد اولمق لازمدر که حقنده تشریع زواجر نافع اوله اما مرتد مزبور حالت مزبوره ده حدود اللهی موجب اولان اسباب سائره یی ارتکاب ایتمش اولسه اجراء موجبلرینه شتاب اولنور که مرتد البته آنلرک حرمتلرینی معتقد ویدامامده محبوس اولمغله اوزرینه اقامت حدود امر ممکندر اما اسباب مزبوره یی یدامامده محبوس دکل ایکن التزام ایدوب بعده دار الحربه لحوق ایتمدین قبول اسلام ایلسه اوزرینه اقامت حدود جائز وواسع کورلمز که ارتکابی محارب مسلمین ایکن واقع اولمشدر نکته سی اولدر که مرتد نفس ارتداد ایله البته وقت قدرتنده جواز محاربه مسلمینه اعتقاد ایدر انجق عند الامام محبوس اولدقجه محاربه یه استعدادی اولمدیغندن اهل حربدن تعداد اولنماز اما یدامامه واصل اولمیه جق مرتبه ده مکان بعیده بولندقده محاربه فی الجمله ممکن اولوب کندو دخی جواز محاربه یی اعتقاد ایلدیکندن لاحق دار الحرب حکمنده داخل اولوب اهل حربدن تعداد اولنور واکر برمسلم قصاصی یاخود حد قذفی مستوجب اولوب بعده مرتد ودار الحربه لاحق اولدقدن صکره مسلمینه نیاز ایله سزکله مصالحه ایده رم مستوجب اولدیغم حد اوزره بکا اعطاء امان شرطی اوزره دیو رجایه سر آغاز ایلسه مسلمیندن برفرد ایچون اکا او وجهله اعطاء امانه جواز یوقدر زیرا شرط مذکور حکم شرعه مخالفدر قال علیه السلام کل شرط لیس فی کتاب الله فهو باطل وهم اول حد واجبده حقوق عباد دخی متمکندر که قصاص محض حق ولی اولمغله آنده غیر ایچون ولایت اسقاط غیر ممکندر وحد قذفده حق مقذوف شو یله متمکندر که مقذوف ایچون دخی اول حق عفو ایله اسقاط غیر ممکندر بناء علیه اول مرتده وجه مذکور اوزره اعطاء امان ایلین مسلم البته حقنده وفاسی ممکن اولیان شرطی ملتزم اولمش اولور که التزام مذکور البته فسادی مستلزمدر بو یله ایکن امام المسلمین اکا وجه مذکور اوزره اعطاء امان ایلسه اول امانه وفاسی جائز وشایان اولماز قال علیه السلام ردوا الجهالات الی السنة یعنی جهالتلریکزی ترک وسنت سنیه یه میل ایدیکز وامامدن امان مرقوم اثر جهل ایدیکه مظالم عباددن اولان شیئی مرتد ایچون ترک ایلمکی شرط ایتمشیدی همان اول شرطه التفات ایتمیوب عند طلب الخصم حد لازمی اوزرینه اقامتله اجرای سنت واحیای شریعت ایدر بو صورتده مرتد مزبور شرط امانکزه وفا ایتمزسکزی دیو آنی رد ایدوب بعده بکا ظفر بولورسکز اجراء حد ایدیکز دیو نزاعه شروع ایلسه بو نزاعی بر وجهله مسموع اولماز که مرتد یدامامه واصل اولدقدن صکره آنی محارب مسلمین اولمق اوزره دار الحربه اعاده سی قطعا مشروع اولماز واکر مرتد مزبور صلح مذکوره عازم اولدقده مسلمین دخی آنک مرامنه مساعده اولنمقجه دار اسلامه خارج اولمیه جغنه

مطلب حد القذف لا یسقط بعفو المقذوف

جازم

جازم اولسه لر کرکدر که اکا بو وجهله اظهار معامله ایده لر که هم دلخواهی اوزره اعطاء امان ایتدکلرینی ایهام ایدوب هم ارتکاب کذبدن مبرا اولهلر یعنی ان فی المعاریض لمندوحة عن الکذب مصداقنجه محتمل الوجهین اولان معاریض کلامی اکا القا ایله کذبدن تخلص واتقا ایده لر ومعنای مذکور حق مجاز بیننده جائز ایدوکی امر مستبیندر قال علیه السلام الحرب خدعة و بو باب الحرب کیف یعاملوه اثناسنده ذکر وانبا ایلدیک که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم یوم خندقده فلعلنا امرناهم بذلک حدیث بلاغت اشتماللرنده معاریض کلامی استعمال بیورمشلردر نکته سی اولدر که ارتکاب کذب رخصت شرعیه دن بالکلیه مقطوع اولمغله مسلم ایچون فی حال من الاحوال تعمد کذب ایلمک مشروع اولماز بو صورتده مرتد مزبور مرام مسلمینه اطلاع اله اکا بطریق النص اعطاء امان اولنمادقجه دخول دار اسلامدن امتناع ایلسه کرکدر که مسلمین اکا دلخواهی اوزره اعطاء امانده انقیاد ایدوب انجق کلام صلحده متفطن اولمیه جغی وجه اوزره نقض صلح ایده جک بعض کلماتی ضم وازدیاد ایتمکله مرتدی تحصیلله اجراء شریعته اجتهاد ایده لر و بو بابده اصل قوی شول حدیث مرویدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینه وفد ثقیف یعنی اهل ثقیفدن ایلچی کلدکده یا محمد بز وقومیز مؤمنین اولورز لکن انحنا ایتمک یعنی نماز قیلوب رکوع وسجود ایتمک شرطی ایله دیدیلر ورسول الله علیه السلام آنلر ایله اول وجه اوزره مصالحه یی قبول وتقریر ایدوب انجق شروط مصالحه لرینی جامع اولان کتاب صلحک آخرنده علی ان لهم ما للمسلمین وعلیهم ما علی المسلمین یعنی سائر مسلمین ایچون حاصل اولان نسنه آنلر ایچون دخی حاصل وسائر مسلمین اوزره واجب اولان آنلر اوزره دخی واجب اولمق اوزره لفظ شریفنی کتب وتحریر ایلدیلر و بو لفظ شریفی کلام اولی ناقض عد ایدوب آنلری بعد الاسلام اداء صلوتله دخی مؤاخذه یه منتهض اولدیلر لکن مسلمین بو صنعته دخی قادر اولمیوب دلخواهی اوزره اعطاء امان ایدرلرسه ینه وفاء امان جائز وشایان کورلمز که بو عهده وفالری شرعا حرام وسبقت ایلین اعطاء عهدلری دخی شرعا حرامدر و بر حرامی ارتکاب قطعا حرام آخری ارتکابه طریق جواز اولمیه جغی معلوم انامدر کذلک مرتدیندن برطائفه ذمت مسلمین اولوب اداء خراج ایتملری اوزره مسلمیندن طالب امان اولسه لر آنلره دخی اول وجه اوزره اعطاء امان جائز وشایان کورلمز زیرا قتل مرتد حد مستحق ایکن مقابله مالده اقامت حدی ترک وتأخیر غیر جائز ایدوکی محققدر وهم اهل حربله عقد ذمتدن مقصود مال اولمیوب انجق حربینک معامله نه راجع اولان امورده احکام مسلمینی التزامدر واحکام مسلمین مرتد اوزره عن اصل لازمه ایکن اکا اعطاء ذمتده اخذ ماله اظهار رغبتدن غیری غرض یوقدر حال آنکه معنای مذکور حرامدر بو یله ایکن مسلمین آنلره اعطاء ذمت ایتمکله دار یمزه قادم اولسه لر آنلره عرض اسلام اولنوب امتناعلرنده قتللری لازمدر واولبابده مأمنلرینه ردلری فی حال من الاحوال تجویز واستحلال اولنماز که مرتد قبول اسلام ایتمدکده آنک اوزرینه حکم قتل بطریق العین مستحق اولمغله قطعا ترک واهمال اولنماز قال علیه السلام من بدل دینه فاقتلوه واکر طائفه مرقومه مسلمیندن موادعه یه طلبکار اولسه لر آنک حکمی باب الموادعه ده امرار اولنشدیکه امام ایچون آنلر ایله موادعه جائز وسزاوار اولماز مکر مسلمینده آنلر ایله قتاله قدرت اولمامغله تحقق ضرورت آشکار اوله اول حینده دخی موادعه اوزره آنلردن اخذ جعل ایلمک ممنوعدر که جعل البته شبیه خراج اولوب مرتددن اخذ خراج غیر مشروعدر بو یله ایکن اخذ ایدرسه البته بیت الماله وضع وادخال ایدر که جعل مزبور مال مرتدین اولوب مرتدک بو مثللو دار الحربده بولنوب اکا حق ورثه تعلق ایلین اموالینک موضعی انجق بیت المالدر اما حکم خوارج بشقه در که آنلردن موادعه اوزره بعض اموال اخذ اولندقده مال مزبور عند الامام حفظ اولنوب توبه لرندن صکره اوزرلرینه رد اولنور زیرا مال خوارج قطعا اهل عدل ایچون غنیمت قیلنماز اما محاربین اولان مرتدینک ماللری بشقه در کذلک حربی مستأمن دار یمزده قصاص وحد قذفی مستوجب اولوب بعده داریننه رجوعدن صکره مسلمینه التجا ایله قبول اسلامی شرطی اوزره اکا امان ویروب اول حد ایله مؤاخذه ایتمملرینی رجا ایلسه تفصیل سابق بونده دخی اجرا اولنور که صنع سابق مظالم عباددن اولمغله آنده مستأمن ومرتد حکمنده اتحاد اوزره لردر مؤلف رفیع المقام رفع الله تعالی درجاته فی یوم القیام دیر که برمستأمن داریمزده بعض شنایعی ارتکاب ایدوب بعده دار الحربه لاحق اولدقدن صکره مسلمین آنی اخذ واسره نائل اولسه لر آندن قصاص فی النفس دن غیری جمله سی ساقط وزائل قیلنور زیرا اسر ایله رقیق اولوب رق دخی قصاص فی الطرف خصوصنده ابتداء وجوبه منافی اولدیغی کبی بقاء وجوبه دخی منافیدر اما قصاص فی النفس

خصوصنده ابتداء وجوبنی نافی اولمدیغی کبی بقاء وجوبنی دخی غیرنافیدر اما اخذاموال ایتمش ایسه اول دخی
ابطال اولنورکه ذمت عبدده وجوب دین انجق مالیت رقبه سنی شاغل اولمق اوزره حاصل اولمغله بقاء وجوبی
دخی انجق اول وجه اوزره متحصل اولور حال آنکه مقدما اخذ ایلدیکی دینله شمدی مالیت رقبه سنی مشغول
قیلمق غیر ممکندرکه سابق ایچون مالیت رقبه سی انجق حربیتنده سبب وجوب دینی اکتسابندن صکره
حادث ومتعین اولمشدر اما خوارج مسلمین قبل اکتساب المنعة بعض شنایعی ارتکاب ایدوب بعده اهل منعه
اولدقلرندنصکره جنایات سابقه‌لرندن برشیئله مؤاخذه اولنمامق شرطی اوزره مصالحه‌یه طالب اولسه‌لر اهل عدل
ایچون اول وجه اوزره مصالحه‌لری جائز ومناسب کوریلمز انجق بو بابده مقدما حد خمر وغیری مثللو حقوق اللهدن
مستوجب اولدقلری حدود شرعیه مجاز بین اولدقلرندنصکره توبه ایتدکلرنده اوزرلرندن ساقط وموضوع
اولمغله امام اول حدودی حط واسقاط اوزره آنلرایله مصالحه ایلمك حکم شرعه موافق اولان شرطه
مقرون اولدیغندن مشروع کوریلورکذلك بعد اکتساب المنعه ارتکاب ایتدکلری جمیع جنایتلری توبه
ایتدکلرنده آنلردن موضوع قیلنوب انجق یدلرنده بعینه قائم اولان اموالی اصحابنه رد ایله مطالبه اولنورلر
حتی اول رد ایله مطالبه اولنمامق اوزر مصالحه‌یه طالب اولسه‌لر امام ایچون اول وجهله مصالحه‌لری جائز ومناسب
کوریلمز بویله ایکن مصالحه ایتمش اولسه کرکدرکه اول شرطه وفای التزام ایتمیوب همان یدلرنده بعینه
قائم بولنان مال مسلم یاخود مال معاهدی رد ایله امر والزام ایلیه وحقوق اللهدن اولان حدود ایله مؤاخذه‌لری
ممنوع اولمق انجق تقادم زمان اقامت حدوده مانع اولدیغندندر وحضرت عمر رضی الله عنه ایما قوم شهدوا
علی حد لم یشهدوا عند حضرته فانما شهدوا عن ضغن یعنی قنغی قوم که برحد اوزره شهادت ایدوب لکن
شها دتلری اول حدك وقت حضورنده اولمیوب بلکه وقتی منقضی اولدقدن صکره واقع اوله اول شها دتلری
انجق حقد وعداوتدن ناشیدر قول حکمت نماسنده تقادم عهد مانع حدود ایدوکنه رمز وایما ایلمشدر حال آنکه
باغینك حکم اهل عدلدن خروجی تطاول ازمان ایچون اظهر اسباب ایدوکی ظاهر وبی ارتیابدر واکر
برمرتد حصون اهل حربدن برحصنده ایکن مظالم عباددن برشیئه مرتکب اولوب بعده هم مسلم اولوب وهم
اول حصنی مسلمینه فتح ایلمك شرطیله آنی ظلم سابق ایله مؤاخذه ایتمملری اوزره امانه طالب اولسه بو دخی
صور سابقه ایله برابر اولمغله اول وجه اوزره امانلری جائز ومناسب کوریلمز زیرا مظالم عباده احتیاج وعدم
احتیاج حالتلری برابر وعلی کلا التقدیرین اسقاطنده رأی امام غیر معتبردر انجق مرتد مزبور سفك دم ایتمیوب
همان استهلاك مال ایتمش اولوب امام دخی اول ماله عدم مؤاخذه اوزره اعطاء امانده مسلمین ایچون ملاحظهٔ
منافع ایلسه وجه مشروح اوزره اعطاء امان بعده اول مالی غنائم مسلمیندن صاحب الحقه ادا قیلمق واسع
کوریلور زیرا مسلمینه فتح حصن ایلین کسنه‌لره غنائمدن بعض اشیاده ولایت تخصیص امام ایچون ثابت
اولمغله مرتده دخی اسلامی ومسلمینه فتح حصنی وعد ایلدکده ینه ولایت تخصیص متثبت اولور اما قصاص
وحد قذف بشقه درکه آنلردن برشیئ صاحب الحقه مغانمدن ادایه قادر اولمامغله آنلر ایله عدم مؤاخذه
اوزره اعطاء امانه دخی مقتدر اولماز والله تعالی اعلم

باب مایصدق الرجل فیه من الردة ولا تبین منه امرأته وما لایصدق * یعنی باعث ردت اولان اعذاردن زوج
آنده تصدیق اولنمغله عورتی باین اولمیوب وتصدیق اولنمامغله عورتی باین اولدیغی مواضعی تفهیمده باب
لازم التقدیمدر مؤلف اصابت پناه اعلی الله تعالی فی الجنة بناه دیرکه براسیر دار اسلامه رجوع ایتدکده
زوجه‌سی قاضی‌یه رفع خصامله اشبو زوجم دارالحربده مرتد اولمغله بن آندن باین اولدم دیو دعوایه قیام ایدوب
اسیر دخی ملك اهل حرب بکا البته سنی قتل ایدرم بوقسه البته کافر اولورسین دیو اکراه ایتمکله مکرها
اولمشیدم دیو بسط کلام ایلسه اولبابده قول انجق قول مرأه قبلنوب اسیر اکراه اوزره اقامت بینه ایتمدکجه
تصدیقنه اقدام اولنماز زیرا لسان اوزره اجراء کلمهٔ کفر کبی فرقتلرین موجب اولان سبب ایکیسنك تصادقلری ایله
ظاهر اولدقدنصکره اسیر اول سبب ظاهرك حکمنی تغییر ایچون برمعنای خفی دعواسنه مباشر اولمغله بلاحجة
عدم تصدیق متقرردر توضیحی اولدرکه اسیر مزبور فرقتلرین موجب اولان سببی اکراه کبی برحالت غیر
معهوده‌یه نسبت قیلمشدر وبومثللو امورده قول بلاحجة قبول اولنماز نظیری اولدرکه برکسنه اکرچه بن عورتمی
ثلاثا تطلیق ایلدم لکن حال جنونمده ایدی دیوب جنونی دخی هیچ بروقتده معلوم اولمسه آنك قولی بلاحجة
قبول اولنماز بوصورتده اسیرك اکراه اوزره شاهدلری شها دتلرنده فی الواقع ملك اهل حرب اکا البته سنی قتل

مطلب حکم وجوب الحدود وعدمه علی الخوارج بعد ما تابوا

ایده رم بوقسه البته کافراولورسین دیدی لکن بواسیر اول حینده کافر اولدیمی اولمادیمی بیلمزز دیو تقریر
ایدوب اسیر دخی بن لسانم اوزره کلمهٔ کفری انجق اول حینده اجرا قیلدم بوقسه آندن مقدم ومؤخر هیچ
اجرا ایلمدم دیو تعبیر ایلسه اولبابده قول انجق قول اسیردرکه حالت اکراهی شهادت شهود ایله امر معهود
اولمشدر وهربارکه زوج سبب فرقتی مانع فرقت اولان حالت معهوده‌یه نسبت ایلیه البته قول آنك قولیدر
نظیری اولدرکه برکسنه اکرچه بن عورتمی ثلاثا تطلیق ایلدم لکن حال صباوتمده ایدی دیه نکته‌سی
اولدرکه حالت مرقومه حالت معهوده اولدقده ظاهر حال اکا شاهد ومدعی دخی معتاده وقوع فرقتی منکردر
وقول انجق شهادت ظاهره مقرون اولان قول منکر ایدوکی ظاهر وغیر متکردر اما حالت معهوده اولمدقده
مدعی انجق مانع حادثی مدعیدر وبو مثللو امورده قولی بلاحجة قبول اولنمامق حکم شرعیدر کذلك اسیر
مزبور ایله حکم ردتنده مخاصمه ایلین عورتی اولمیوب مسلمیندن شخص آخر اولسه ینه تفصیل محرر آنده دخی
مقرردر ینه دیرکه برعورت زوجی اوزره بنی ثلاثا تطلیق ایلدی دیو ادعا ایدوب زوج دخی بکا جنون یاخود
برسام یاوجع آخر اصابت ایتمکله وقت ذهاب عقلمده تطلیق ایتمشیدم دیو دفع مدعی ایلسه نظر اولنور
اکر حالت مرقومه اکا اصابت ایلدیکی معلوم ایسه قول آنك قولی اولمق معلوم واکر غیر معلوم ایسه قول
عورتك قولی قیلمق مجزومدر واکر شاهدلری بزآنی برکره مجنون کوردیك دیو شهادت ایلسه‌لر ینه قول آنك
قولیدرکه جنون اکا حالت معهوده اولمق اول شهادتله کسب صورت ایلمشدر وهربارکه زوج سبب فرقتی
مانع فرقت اولان حالت معهوده‌یه نسبت ایلیه اولبابده یمین ایله قبول قولنه مسارعت اولنور کذلك حال نومده
تطلیق ایتمشیدم دیو دفع مدعی ایلسه ینه قول آنك قولی قیلمق هویدادرکه حالت نوم حالت صباوت
کبی هرشخص ایچون امر معهود اولمغله طلاقی اکا نسبتی بحسب المعنی انکار فرقتدن معدود قیلنور
کورلمزمی بسنکه زوج مرقوم بن آنی بن خلق اولنمادین یاخود آنی تزوج ایتمدین تطلیق ایتمشیدم دیسه
بو کلامی انکار طلاقه حمل اولنوب قول آنك قولی قیلمق تحقیق اولنور پس ماسبق دخی بویله در
واکر برکسنه بن شرب خمر ایدوب سکر ایله عقلم زائل اولمغله عورتمی تطلیق ایلدم دیسه بوصورتده عورت
آنی کرك تصدیق ایلسون وکرك تکذیب ایلسون آندن باین اولور زیرا حال سکر وقوع طلاقه مانع اولمامغله
طلاقی اکا نسبت قیلدیغی حالت اصلا فرقته مانع دکلدر اما حکم نوم بشقه در نکته‌سی اولدرکه سکرانك
عقلی باشنده اولور انجق سرور سکر اوزرینه غالب اولوب عقلنی استعماله مانع اولور ومعنای مذکور آنی
عاقل اولمقدن اخراج ایلمز اما استعمال بنج ایله عقلی زائل اولمق بشقه درکه بنج مزیل عقلدر کذلك نائم دخی
بشقه درکه حال نومنده شرعا غیر عاقل حکمنده در حتی رسول الله علیه السلام رفع القلم عن ثلثة قول
بشارتنمارنده بومعنایه اشارت وایما بیورمشلردر مترجم فقیر دیرکه تمام حدیث رفع القلم عن ثلثة عن النائم
حتی یستیقظ وعن المبتلی حتی یبرأ وعن الصبی حتی یکبر لفظ شریفیدر ومعنای لطیفی ظاهردر والسنة علماده
مشتهر اولدیغندن صاحب الکتاب ابتداسنی ذکر ایله اکتفا ایلمشدر انتهی وسکران عقلنه نظر ایله شول
مالندن منقطع اولان ابن السبیل منزلتنه تنزیل اولنورکه یدی مالنه وصلتیاب دکل ایکن اوزرینه زکوتی
ایجاب اولنور امامالی حقیقة هالك اولوب یاخود مالنی برغاصب غصب وانکار ایتمکله حکما هالك اولان کسنه
بشقه در واکر برکسنه بن شرب خمر ایدوب سکر ایله عقلم زائل اولمغله مرتد اولدم دیسه نظر اولنور اکر وقتا
من الاوقات وجه مذکور اوزره سکری معلوم ایسه قول آنك قولی قیلمق معلومدر واکر غیر معلوم ایسه اولبابده
قولی قبول اولنمامق مجزومدر زیرا سکر ارتداد ایله وقوع فرقته مانعدرکه ردت انجق اعتقاد اوزره مبنی ایکن
سکران هذیانده بموجب ردت اولان کلماتدن سالم اولمازسه ده مداول کلماتنه معتقد وجازم دخی اولماز پس اول کسنه
ارتدادینی حالت غیر معهوده‌یه نسبت ایلدکده قولی قبول اولنمایوب حالت معهوده‌یه نسبت ایلدکده قولی
مقبول اولور واولبابده عورتك تصدیق وتکذیبی غیر معتبردرکه حرمتی محض حق شرع ایدوکی مقرردر
ینه دیرکه برعورت قاضی‌یه کلوب بن شو زوجمی المسیح ابن الله دیر ایکن ایشتدم دیو ادعا ایلدکده زوج دخی
بنم اول کلامی انجق آنکله قائل اولان نصارادن حکایت اوزره سویلدم دیو دفع مدعی ایلسه نظر اولنور
اکر زوج مرقوم انجق المسیح ابن الله دیوب اکا نقل وحکایته دلالت ایده جك عباره ضم ایتمدیکنی اقرار ایدرسه
عورتی آندن باین اولمق آشکاردرکه ضمیرنده مضمر اولان حکایت صریحا تکلم قیلدیغی لفظك حکمنی نسخه
صالح اولیه جغی بدیدار درکه مضمر البته ملفوظدن ادنی در وبرحکم انجق مثلی یاخود مافوقی ایله نسخ اولنوب

مطلب قال کنت طلقتها قبل ان اخلق اوقبل ان اتزوجها

مطلب النبیذ یزیل العقل دون الخمر

ادتى ايله نسخ اولنمامق هو يدادر كورمزمىسنكه بركمسنه عورتنى تطليق ايدوب قابلندن استثنايه نيت ايلسه
البته وجه مذكور اوزره طلاقى واقع اولوب نيتى وقوعه مانع اولماز و بوصورتلرده عورتك تصديق وتكذيبنه
حكم شرعى ترتيب اولنماز واكر زوج مرقوم بن اول كلامه نقل وحكايته دلالت ايلين عباره ضم ايدوب النصارى
يقولون المسيح ابن الله ياخود المسيح ابن الله قول النصارى ديمشيدم انجق عورت بعض كلامى ايشتمدى
ديو اقرار ايدوب عورت دخى اول ضمى انكار ايدرسه قول مع اليمين قول زوج ايدوكى آشكار در اما مسئلهٔ سابقه
بشقه درز يرا مانحن فيهده عين كلامى موجب فرقت اولديغندن زوج سبب فرقتى اقرار ايتميوب بلكه عورتك
ادعا ايلديكى موجب فرقتى انكار ايلمشدر نظيرى اولدركه بركمسنه بن عورتمه انت طالق ثلثا ان شاء الله ديمشيدم
ديوب عورت آنى استثناده تكذيب ايليه اولبابده قول معناى مشروح اوزره قول زوج اولديغى كبى
مانحن فيهده دخى اولور كذلك زوج مرقوم بن اول كلامه عبارهٔ مذكوره يى ضم وموصولا تكلم ايتمشيدم انجق
المسيح ابن الله لفظنى اظهار وعبارهٔ مضمومه يى اخفا قيلمشيدم ديرسه ينه قول آنك قولى اولمق بلا اخفا در
انجق شاهدلر بز ايشتمديك المسيح ابن الله ديدى وشئ آخر سويلمدى ديو اوزرينه شهادت ايدرلرسه قاضى
حكمنده آنى ضم اوزره تصديق ايتميوب بينونت عورتى ايله قضايه مبادرت ايدر زيرا شاهدلر موجب فرقت اولان
سببى اثبات ايتمشلر ايكن ابطال شهود ده آنك قولنه التفات اولنماز اما مسئلهٔ سابقه بشقه در كه آنده موجب
فرقت اولان سبب انجق كندو اقرارى ايله ظاهر اولوب ظهورى دخى انجق منافى فرقته موصولا حادث اولديغندن
قول آنك قولى قيلنمغه باعث اولمشدر سؤال اولنورسه كه شاهدلرك شئ آخر سويلمدى ديدكلرى شهادت
على النفى اولوب شهادت على النفى غير مقبول ايكن قول مذكورلرى نيچه قبول اولنور جوابده درز كه بو بابده
وقوع فرقت نفيله يعنى شئ آخر سويلمدى ديدكلرى ايله ثابت اولميوب بلكه اثباتله يعنى المسيح ابن الله
ديدى ديدكلرى ايله مثبت اولمشدر ونفى مذكور اثبات نسبده شاهدلرك اشبو رجل ميتك قرنداشى ووارثيدر
بوندن غيرى وارثنى بيلمزز ديو شهادتلرنده واقع اولان منزلهٔ نفيه نازلدر توضيحى اولدركه شاهدلرك شئ آخر
سويلمدى ديدكلرى بحسب المعنى زوج مرقومك ادعا قيلديغى ضم وزيادة انجق ضميرنده مضمردر وظاهر كلامنده
مظهر دكلدر مفهومنى اثباتدر و بومثللو معناى مضمر موجب كلام مظهرى ناسخ اولمغه صالح دكلدر وهم
قول مذكور بحسب المعنى سكوت زوجى اثباتدر وسكوت امر مثبت معايندر حتى شاهدلر بز ايشتديك المسيح ابن الله
ديدى بوندن غيرى نسنه ايشتمديك وشئ آخر سويلديمى سويلمديمى بيلمزز ديمش اولسه لر اولبابده قول البته
قول زوج اولوب عورتيله بينلرى تفريق اولنماز زيرا بو تقدير اوزره شاهدلر اول ضم وزيادة ضميرنده در ظاهر
كلامنده دكلدر مفهومنى اثبات ايتميوب انجق بزآنى ايشتمديك ديوب نفسلرين غفلت وعدم سماعه نسبت
ايتمشلردر واول ضمى شاهدلر ايشتمدكلرى كبى قاضى دخى ايشتمشدر بناء عليه قول البته قول زوجدر وعلى هذا
بركمسنه بن خلعده موصولا استثنايى تكلم ايلدم ياخود طلاقده موصولا شرط يا استثنايى تكلم ايلدم ديو ادعا قيلسه
قول آنك قوليدر بوصورتده شاهدلر آنك اوزرينه اشبو رجل بغير ذكر الاستثنا مخالعه وتطليق ايلدى ياخود
مخالعه وتطليق ايلدى وشرط واستثنا ايلمدى ديو شهادت ايدرلرسه بوندن صكره قول زوج قبول اولنماز اما
شاهدلر كلمهٔ خلع وطلاقدن غيرى بزاندن نسنه ايشتمديك ديرلرسه ينه قول آنك قولى اولوب قاضى عورتيله بينلرين
تفريق ايلماز مكر آندن قبض بدل خلع مثللو دليل صحت خلع اوله جق برنسنه ظاهر اوله بوصورتده قولى قبول اولنماز
ومسائل مذكوره بجميعها ذكر ايلديكمز وجه اوزره بناقيلنور ينه ديركه بركمسنه يه بردفعه جنون عارض اولديغى
معلوم اولوب عورتى آنك اوزرينه اشبو زوجم دون كيجه مرتد اولدى ديو ياخود بنى ثلثا تطليق ايلدى ديو ادعا ايلدكده
اول كيمسنه دخى بكا دون كيجه جنونم عودت ايلدى بن دخى اول سوزى حال جنونمده سويلدم ديسه قول
مع اليمين آنك قوليدر زيرا جنون بركره عارض اولدقده ابدى عرض لازم اولور حتى عبدك حال صغر وكبرنده
بركره ظاهر اولدقده عيب دائم قيلنور زيرا عمرنده بركره مجنون اولان شخصك كوزلرنده بر اهل بصيرت نظر امعان
ايلسه آثار جنونى بطريق العيان ظاهر ونمايان كورر بوجهتله اول كيمسنه بو دعواسنده تكلمنى انجق حالت
معهوده يه مضاف ايلمش اولور اما مسئلهٔ مفروضهده اول كيمسنه يه جنون عارض اولديغى قطعا معلوم اولمسه
اولبابده بيان مشروح اوزره قولى قبول اولنماز بوصورتده قاضى عورتيله بينلرين هنوز تفريق ايتمدين اكا جنون
عارض اولوب صكره افاقت بولدقده ايشته بن دون كيجه دخى بويله اولمش ايدم ديسه ينه تصديق اولنماز بوبه
عورتى بينونتله آندن تفريق اولنور زيرا جنون صكره دن حادث اولمق ممكن اولمغله حدوثى تقدم وجودينه دليل

مطلب الشهادة على النفى مندرج الى الاثبات

اولميه جغى متعيندر اما تقدم وجودى معلوم اولدقده بر دخى اثرى قالمامق وجهى اوزره زائل اولميه جغى
مجزومدر بناء عليه قولى صورت ثانيهده قبول اولنوب صورت اولىده مقبول اولمامشدر ونوم دخى بويله در كه
برعورت زوجم بنى وقت عصرده ثلاثا تطليق ايلدى ديو دعوى ايدوب زوج بن وقت مزبورده نائم ايكن
سويلدم ديو دفع مدعى ايلسه قول آنك قولى ايدوكى هويدادر كه نوم حسب العادة انسانه هر وقتده عارض
اولمق ممكن و جنون كبى كاه ذاهب وكاه عائد اوله جغى متعين اولمغله كلامنى حالت معهوده يه نسبت ايلمشدر
اما بركيمسنه نك برماه اقدم زوال عقل رتبه سنده سكران اولديغى معلوم اولوب آنك عورتى اشبو زوجم دون
كيجه مرتد اولدى ديو ادعا ايلدكده اول كيمسنه دخى بن بر آى اقدم سكران اولديغم كبى دون كيجه دخى
سكران اولوب حال زوال عقلمده اولدم ديو دفع مدعى ايلسه اولبابده تصديق اولنميوب عورتيله بينلرى
تفريق اولنور زيرا سكر بعد زوال السبب انجق اكتساب سبب جديد ايله رجوع ايدوب دون كيجه دخى اول سبب
جديدى اكتسابى امر مجهول اولمغله قولى بلا حجة قبول اولنماز وعلى هذا بركيمسنه يى مشركين كفر اوزره
بركره اكراه ايتملريله بركره اظهار كفر ايلديكى معلوم وآشكار اولوب بعده اوزرينه عورتى دفعهٔ اخراده دخى
اظهار كفر ايلدى ديو دعوى ايلدكده اول دخى كفر ثانيسنى اقرار ومشركين بنى كرهٔ ثانيهده دخى اكراه ايلديلر
ديو اعتذار ايلسه بو بابده قولى قبوله سزاوار اولماز كه سبب متجدد غير معلومى ادعايه دركار اولمشدر كذلك
بركمسنه اقدم مبتلاى برسام اولديغى ياخود استعمال بنج ايله بى هوش اولديغى معلوم اولوب بعده بكا دون كيجه
دخى اول حالت عارض اولدى ديو اعتذار ايلسه ينه تصديق مقالى سزاوار اولماز زيرا بونلر انجق اكتساب
سبب مستقبل ايله عودت ايدر اما جنون بشقه در وهم بونلر زائل اولدقده هيچ اثرى باقى قالميوب بر دخى عودت
ايلمز اما نوم و جنون بشقه در وبو بيانله مسائل مذكوره ميانده جهت فارقه لرى نمايان اولمشدر والله اعلم

باب الكفالة بالمستأمن والاسير فى دار الحرب

يعنى دار الحربده بولنان مسلم مستأمن ياخود مسلم اسير بعض امورنده آخرى كفيل ويردكده حق كفيله رعايتى
واجب اولوب اولمديغى تفصيلنده باب لازم التحصيلدر اهل حرب دار الحربده بولنان اسير مسلم دارلرندن
خارج اولمامق اوزره نفسنه كفيل ويرمك شرطى اوزره حبسدن دار الحربده تخليهٔ سبيلنى مراد ايتملريله اكا
برمسلم يا ذمى يا حربى كفيل اولوب اسير دخى بعد تخلية السبيل دار الحربدن خروجه قدرت بولسه آنك
حقنده مسلم وذميلك نقض عهدلرنده رخصت و برلميوب انجق كفيل حربينك نقض عهدنده رخصت ويريلور
زيرا خروجندن صكره اهل حرب البته كفيلنى قتل ياخود تعذيب ايده جكلردر واسير مسلم ايچون حربيى قتل
ومالنى اخذ ايدوب دار الحربدن خارج اولمق جائز اولديغى كبى خروجنده حربيى قتله عرض ايلمك دخى جائزدر
اما تجارت نفسى ايچون مسلم وذمى يى قتل ايلمك جائز اولمديغى كبى خروجله آنلرى معرض قتله عرض ايلمك
دخى جائز اولماز واكر مسئلهٔ مزبوره ده مكان اسيرده مسلم مستأمن بولنوب بعض اهل حرب آنى خروجدن
منع ايتمكله وجه مشروح اوزره اعطاء كفيل ايتمش اولسه اول بابده كفيلى حربى اولسه دخى نقض عهدى تجويز
وتحليل اولنماز زيرا مستأمن اهل حربى قتل ومالنى اخذ ايله دار اسلامه خروجدن ممنوع اولديغى كبى آنلرى
معرض قتله عرضى دخى غير مشروع غدر نكته سى اولدركه اهل حربله اسير بينلرنده امان اولميوب اهل حربله
مستأمن بينلرنده ثبوت امان نمايان در زيرا اهل حرب مستأمنى تأمين ايدوب مستأمن دخى آنلره عدم خيانتى ملتزم
اولمغله اهل حرب آنك حلالك امانده منتظم اولمشلردر وامان مذكور سائر مسلمين حقلرنده معتبر اولميوب انجق
اول مستأمن اوزره مقصور ايسه ده ينه اول مستأمنك كفيل حربيسنده نقض عهدى ممنوع و محظور اولور
لكن برمسلم كرك اسير وكرك مستأمن دار الحربده مظلوم اولوب بركمسنه دخى اول مسلمى يوم فلانيده قتل
ايتملرى ايچون احضار اوزره كفيل اولمش اولسه بوصورتده كفيلى مسلم وذمى اولسون حربى اولسون وكفالتى
امرى ايله اولسون بلا امر اولسون آنك عهدينى نقضله خروجى تجويز وتحليل اولنور زيرا عدم خروج اوزره
ثباتنده كفيلى آنى احضار ايدوب قتل اولندقده نفسنى تهلكه يه القا ايله قتل نفسنه اعانت ايتمش اولور كه اكا
شرعده اصلا رخصت يوقدر اما خروجنده كفيلنى قتل ايلسه لر دخى آنك قتلنه اعانت ايتمش اولميوب همان
تخليص نفسنه مسارعت ايتمش اولور غاية الامر خصوص مزبورده احدهما اوزره خوف هلاك متحقق الظهور
اولمقدر حال آنكه مسلم بومثللو امورده سبب هلاكى نفسندن دفعله ابتدا ايلمكله مأموردر واكر اهل حرب
برمسلمه نفسنكه بركفيل ويركه اول كفيل سنى يوم فلانيده حضور يمزه احضار ايدوب بر دخى سنك مالكى اخذ

ياخودسني حبس ياخود سني قيد و بنـده وضع ايده‌ز ديبوب اول دخي شرط مذكوراوزره مسلم وذميدن اعطـاء
كفيل ايلسه اول كفيلك عهـديني نقض ايلمك تجويز و تحليل اولنمـاز كه كفالته امر ايدوب عهـدۀ مزبوره يه
ادخال ايلدكده اكا وفاقيلمغي كندو عهده سنه شرط والتزام ايلمشـدر و وفاء مشروط المؤمنون عند
شروطهم نصي اوزره امر لازم الاهتمـامدر اماصورت سابقه بشقه دركه آنده نفسي اوزره انجق قتل كبي قطـعا
اذني وبطريق الاختيار بنفسه مباشرتي حلال اولميان برضرردن خائف اولمغـله خروجه قادر ايكن تركله اهل حربه
بومثلو ضرر نفسي اوزره اعاتي حلال اولمـاز اما بوصورتده نفسي اوزره انجق بذل مال ياخود حبس وقيد كبي
اذني و بنفسه مباشرتي جائز اولان برضرردن خائف اولمغله اول خوفي دفع ايچون كفيلنه غدري استحلال اولنماز
وعلى هذا دارالحربده بولنـان امرأۀ مسلمه اهل حربدن بر رجل آنكله زنا ايتمـك ايچون ياخود عورت ذات
زوج ايكن آني تزوج ايتمك ايچون يارنكه كونده آني موضع فلانيه احضار اوزره برمسلم ياذمي‌يي كفيل ويرسه
اولبـابده عهد كفيلني نقض ايلمك تجويز وتحليل اولنور زيرا خوف ايلديكي ضررده اذن ومبـاشرتي قطعا
حلال اولمديغندن منزلۀ قتله انزال اولنمشدر اما عورت ذات زوج اولميوب مرادلري دخي آني بررجله تزويج اولسه
بوصورتده اول رجل مسلم ايسه عهـد كفيلي نقض ايلمك جائز كورلميوب كافر ايسـه لازم كوريلور زيرا
زوج مسلم بولندقده امرأۀ مزبوره نك عقده اذن ومباشرتي صحيح اولوب كافر بولندقده بروجهله صحيح اولنماز
واكر اهل حرب برمسلمك كفريني ياخود كفري مرتكب اولمازسه قتلني مراد ايدوب اول مسلم دخي يارنكه كونده
كندويي حضورلرينـه احضار اوزره اعطاء كفيل ايلسه نقض عهـدي تجويز وتحليل اولنور زيرا حرمت
كفر حرمت ثابتۀ مصمته دركه في حال من الاحوال قابل انكشاف وانحلال دكلدر بو جهتله اكا كندو نفسندن اذن
ورضا حلال اولمـامقده منزلۀ قتله انزال اولنمشـدر كورمز ميسنكه بركمسنه البته سن كافر اولور سين يوقسه
بزشورجلي قتـل ايده رز ديو تهديد ايلسه‌لر بومثلو غـبراوزره خوف قتله كندوكافر اولمق جائز وواسع كوريلمز
انجق نفسي اوزره خوف قتلده قلبي ايمـانله مطمئن اولمق شرطيله لسـاني اوزره اجراء كلمۀ كفر ايلمك
متوسع كوريلور پس ما نحن فيهـده دخي خوفي انجق كفيل اوزره قتلدن واقع اولمغـله كفيلي ترك ايدوب
فرار ايله نفسني كفردن تخليص ايلمك متسع كوريلور مترجم فقـيرديركه اصل كتابده ترجمه اولنمديغي اوزره
مسئلۀ محرره كفري ياخود قتلي مراد اولمق اوزره وضع اولنمش ايكن ارادۀ كفرك وجهني تفصيل وارادۀ قتلك
وجهني ترك واهمال ايلديكي انجق اثناء توجيه اولده توجيه ثاني دخي منفهم اولديغندن بشقه قرياسبقت ايلين
مسئلۀ مسلم مظلومده وجه ثاني منكشف الحال اولديغندندر انتهى واكر برمسلمه سن شوميلي ياخود شوذمي‌يي
قتل ايله يوقسه سني البته قتل ايده رز ديبوب اول دخي يارنكه كون قتل ايتمك ايچون كندويي احضـار اوزره
نفسنه اعطاء كفيل ايلسه بونده دخي نقض عهدي تجويز وتحليل اولنور بلكه حكم حل بونده اظهر واولى دركه
مسلم كرك نفسي اوزره وكرك غـير اوزره خوف هلاكله قتل مسلم اوزره اقدامي حلال اولمـامق اشهر واجلى در
واكر اهل حرب براسيرمسلمه سن بزه امان ويروب بزدن برفردي على الغفـله قتل ايتمك و بزدن برفردك مالني
اخذ ايتمك و بلاديمزدن خارج اولمامق شرطي اوزره سبيلكي تخليه ايده رز ديو وعد ايدوب اول دخي شرط
مذكور اوزره يمينله تأكيد عهـد ايتمكله تخليۀ سبيلنه شروع ايلسه‌لر بنه بلادلرندن خارج اولوب بعـده يمينيه
كفارت قيلق مشروع كوريلور قال عليـه السلام من حلف على يمين فرأى غيرهـا خيرا منها فليأت الذي
هوخير وليفكر عن يمينه انجق آنلردن برفردي على الغفلة بلكه على الاطلاق قتل ايلمك ومالريني اخذ ايلمك
اكا حلال اولماز كه وجه مشروح اوزره اعطاء عهدايله منزلۀ مستأمنده انزال اولنمشدر وبرقريبا و بالدفعات
بيان ايلديك كه مسلم مستأمن من اهـل حربدن برفردي على الغفلة بلكه على الاطلاق قتـل ايلمك ومالرندن
برشيئي اخذ ايلمك حـلال اولميوب انجق دارلرندن علم ورضـالري يوغيكن خارج اولمق استحـلال اولنور
پس اسير دخي وجه مذكور اوزره اعطـاء عهدايلدكده آنك كبيدر واكر اسير مسلم دارلرندن خارج اولمـامق
اوزره برمسلم ياذمي‌يي نفسنه كفيل ويروب بعـده كفيلله اتفاق اوزره داراسـلامه معا التصاق ايلسه‌لر بونده
ضررشرعي بولنماديغي امرقطعيدر زيرا بوبابده اهل حرب ايچون برشيئي ملتزم دكل ايكن خروجدن منعي
انجق حق كفيـله رعايت ايچون حاصل اولمش ايدي شمدي كفيل آنكله خروجده يار اولمغـله مانع مرقوم
زائل اولدي سؤال اولنـورمه كه اهل حرب حبس اسيرده ظـالم اولوب مظلوم دخي نه وجهله قادر ايسه
نفسندن ظلمي دفع ايلمك حقنده صحيح وسالم ايكن حق كفيله رعايت اكا نيچه لازم اولور جوابده ديرزكه بلي بوبابده

لكن

مطلب يجوز اظهار الكفر اذا خاف القتل على نفسه لا على غيره

لكن مظلوم ايچون آخره ظـلم ايلمك حرام ايكن امري ايله كفيـل اولان شخصك عهـديني نقض ايلدكده
اكا ظلمله برنام اولمش اولور كورمزميسنكه برظـالم داراسلامده برمسلمه قصـد ظلم ايدوب اول دخي بركمسنه‌يي
نفسنه كفيل قيلدقده مظلوم ايدوكني بيلور ايكن دخي اول كفيلك عهديني نقض ايلمك تحليل اولنماز بودخي آنك
كبيدر واكر اهل حرب اسير مسلمه بزسكا امان ويروب سبيلكي تخليه ايده‌رزسن دخي بلاديمزدن خارج اولمامق اوزره
بزه امان و يرزسين ديبوب اول دخي اعطاء امان ايلدكدن صكره دارلرندن خروجه كسب قدرت ايلسه خروجنه
رخصت ويريلور زيرا بوتقدير اوزره منزلۀ مستأمنه نازل اولمغله آنده حاصل اولان رخصت بونده دخي حاصل اولور
امابوصورتده برحربي‌يي نفسنه كفيل قيلمش اولسه آنك دخي نقض عهدي تحليل اولنماز لكن صورت سابقه بشقه دركه
بونده اسيرمزبور اعطاء امان ايتمكله اهل حربدن برفردي قتل وبرشخصك مالني اخذ ايلكدن ممنوع اولديغندن
كفيلنك عهديني نقض ايلمك دخي مشروع اولمـاز انجق كفيل مزبور آنكله معيت خروجده متفق اولورسه
خروجي حكم شرعه منطبق اولور زيرا خروجنه مانع اولان حق اهل حرب اوليوب انجق حق كفيلدركه
اعطاء كفيل ايتدكده جواز خروجي بومعنايه دليلدر بوصورتده كفيل آنكله معـا امانله خارج اولدقدنصكره
اسيره تعلله معا دارالحربه عودت ايدرسين ديو ابرام ايلسه اسير اوزره عودت الزام اولنماز كه داراسلامه خروجنده
هم حكم اماني وهم حكم كفالتي رسيدۀ تمـام اولمشدر كورمزميسنكه حربي مرقوم دارالحربه رجوع ايلدكده
امان اسيردن خارج اولوب اسير ايچون قتلي مشروع اولور وبيلك كركدركه اسير مسلم داراسلامه خروجنده
اعانت ياخود ترك واهمـال اولنمغيچون بعض اهل حربه اعطـاء رشوت ايلمك حقنده حلال كوريلوركه
فعل مزبور انجق مالني نفسنه وقايه قيلمقـدركه مسلم آنكله مأموردر ورسول الله عليه الصلوة والسلام بعض
اصحاب كراملرينه اجعل مالك دون نفسك ونفسك دون دينك يعني مالكي نفسكك عنـدنده مبذول ونفسكي
دينكك عندنده مبذول قيل ديو امرواعلام ايلديلر وبو بابده اصل اصيل اولدركه عبـدالله بن مسعود رضي الله
تعالى عنه بلاد حبشه‌ده حبس اولندقده آنلره ايكي دينـاريني رشوت ويرمكله تخليـۀ سبيل ايلديلر ودليل
مشروحله عنديمزده رسيدۀ وضوح اولمشدركه بومثلو مواضعده اعطـاء رشوت حق آخذده سحت حرام
ايسه ده حق معطيـده سحت حرامدن خارج ورسول الله صلى الله تعـالى عليه وسلم حضرتلرينك
الراشي والمرتشي في النـار قول شريفلرنده غيرمنـدرجدر زيرا وعيد مذكور انجق غيره قصد ظلم والحـاق
ضرر ضمننده اعطـاء رشوت ايدنلره شـاملدر يوقسه غيره الحـاق ضرر شرعي ايتدين نفسندن دفع ظلم
ياخود نفسي ايچون تحصيل منفعت قصـد ايدنلره غيرشـاملدر كذلك دار اسـلامده دخي بركمسـنه حقنده
برظالمك سوء قصدي نمـايان اولدقده اول ظلمي نفسندن دفع ايچون اكا مالـندن بعض نسنه اعطاسي جائز
وشـايان كوريلور مؤلف صحيح الاسناد سندالله تعـالى سنده يوم التناد دير كه ابوالشعثاء جابربن زيد رحمه الله
تعالى دن بزه بالغ اولديكه ماوجدنا زمن الحجاج شيئاخيرا من رشي يعني زمان حجاجده تنظيم مصـالحمزده
رشوتدن خيرلو نسنه بولمديق ديمشدر وامام موما اليه رشوتي خيريتله وصف ايلمك اكا دليلدركه آخذ رشوت
اخذنده آثم اولورسه ده معطي اعطاسنده آثم اولمـاز والله اعلم

باب مايبتلي به الاسيرفي دارالحرب * يعني دارالحربده بولنان اسير مسلمك عهود وايمـان مثلو مبتلى اولديغي
بلايادن طريق تخلصني بيانده باب واجب الاتقاندر اكر ملك اهل حرب براسير مسلمي داراسلامه خارج اولمامق اوزره
ايمـان غليظه ايله استحلاف ايدوب اول دخي وجه مطلوب اوزره يميني ملـتزم اولسه اول يمين آنك حقنده
منعقد ولازم اولور زيرا اياني اهـل حربده مقهور ايسه‌ده ينه تحت خطابده داخلدر واكراه اولنمق لزوم يمينه
غيرمانعدر وبو بابده اصـل اصيل حديث حذيفه رضي الله عنـه ربه الجليل دركه مشركين آني اخذ ايدوب
بعدالیوم رسول الله عليه السلام حضرتلرينه نصرت ايتمك اوزره تحليف ايلديلر صكره حذيفه رضي الله عنه
قصۀ مرقومه‌يي رسول الله صـلى الله تعـالى عليه وسلم حضرتلرينـه اخبار ايلدكده فلهم بعدهم ونحن
نستعين الله عليهم يعني سن مشركين ايچون عهدلرينـه وفا قيـل بزدخي آنلرك اوزرلرينه الله تعـالى دن
استمداد واستعانت ايده‌رزديو انعقاد يميني اشعار ايلديلر واكر صورت مفروضه‌ده ملك اهل حرب اذني بولنماد يغه
خارج اولمـامق اوزره تحليف ايتمش اولوب صكره خروجي اذني ايله حادث اولسه اولنمـايده خروجي وصف
مستثنايه مقرون اولمغله البته حانث اولماز اما اذني ايله حادث اولمسه البته حانث اولور مكراول ملك حين خروجنده
هالك اولمش اوله اولبابده بلااذن خروجله حانث اولماز كه لفظ يمينده حيات ملك ايله توقيتي موجب نسنه واردر

مطلب اعطى المظلوم الظالم كفيلا لنفسه

مطلب جواز اعطاء الرشوة في بعض الامور

مطلب تفصيل قوله عليه السلام الراشي والمرتشي في النار

مطلب الاكراه لا يمنع لزوم اليمين

مطلب حلف لایخرج الا باذن الداين ولا تخرج الا باذن الزوج

مطلب قال لجاريته عبدي حر ان خرجت الا باذني

كذلك اول ملك عزل اولنمش ایسه‌ینه حانث اولماز كه اذنی انجق حال قیام سلطنتنده معتبر اولمغله یمین دخی آنكله موقت قیلنور لكن قول ابی یوسف رحمه الله تعالی بشقه در واصل اختلاف شول مدیونده در كه اذن داین بولنمادقجه بلده دن خارج اولمامق اوزره یمین ایلیه وشول عورتده در كه اذن زوج بولنمادقجه خانه سندن خروج ایتمك اوزره یمین ایلیه بو یمینلر حال قیام دین وحال قیام نكاحله موقت اولورانجق امام ابی یوسف رحمه الله تعالی دن روایت واحده ده موقت اولماز كذلك اول ملك بعد العزل ینه سلطنتنه اعاده اولنمش اولسه ینه بلا اذن خروجله حانث اولماز كه حین عزلنده یمینی باطل اولمغله بعد البطلان بلا تجدید عودت ایلمز كورمزمیسنكه بركمسنه حریت عبدینی جاریه سینك یاخود زوجه سینك شو داردن اذنی بولنمادین خروجنه تعلیق برله اول جاریه یه یاخود زوجه یه خطابله عبدی حران خرجت من هذه الدار الا باذنی دیوب بعده جاریه یی بیع وبعده اشترا ادن صكره یاخود زوجه یی ابانه بعده تزوجدن صكره بلا اذن خارجه اولسه وجه مذكوره بناء اول كمسنه حانث اولماز كذلك سلطان بركمسنه یی لترفعن الی كل داعر تعرفه فی محلتك یعنی محله كده بیلدیكك هر مفسدی بكا البته رفع وانها ایدرسین دیو تحلیفدن صكره عزل وبعده سلطنتنه اعاده اولندقدن صكره اول كمسنه برمفسده عالم اولسه اوزرینه آنی رفع وانها لازم اولماز زیرا سلطان منعزل اولدقده یمینی باطل اولمشدر لكن عزلندن اقدم برمفسده عالم اولمشیكن عزلنه دك آنی انها ایلمسه البته حانث اولوب بعد العزل انهاسی خود سلطنتندن صكره دخی اولسه فائده ویرمز وذكر اولنان فصول شرح ازیاده ده بیان ایلدیكمز مسائل اصولدر واكر اسیرمز بو راهل حرب ایچون ملكلرینك اذنی بولنمادقجه خارج اولمامق اوزره یمین ایدوب اولبابده ملك معینی قصد وتعیین ایتمش اولوب بعده حین یمینده بولنان ملكلری عزل ومحلنه آخری نصب اولندقدن صكره بلا اذن خارج اولسه بو صورتده حانث اولورز یرا یمینی ملكلری هركیم بولنورسه آندن استیذان اوزره واقع اولمش ایدی اما ملكلری فوت یا منعزل اولوب هنوز آخری نصب ایتمشلر ایكن خارج اولسه بو صورتده حانث اولماز زیرا یمینی ایله انجق ملكلرندن استیذانی ملتزم اولوب شمدی ملكلری بولنمامغله بلا اذن خروجنده محظور یمینی مرتكب اولمامشدر وبو بابده عدم حنثی وجه مذكور اوزره مبنیدر بو قسمه یمینی عزل ملك اول ایله منتهی اولدیغندن دكلدر حتی هنوز خارج اولمادین ملك آخر نصب اولنوب بعده آندن استیذان ایتمدین خارج اولمش اولسه البته حانث اولورزیرا بو صورتده محظور یمینی مرتكب اولمشدر مؤلف معدلت پرور وقاه الله تعالی عن هول المحشر دیركه اسیرمز قوم لایخرج الا باذن الملك دیمكله اذن ملكلری بولنمادقجه خارج اولمامق اوزره یمین ایدوب انجق ملكی تعمیم وتخصیصده هیچ نیتی بولنمسه یمینی انجق اول حینده بولنان ملك اوزره واقع اولور زیرا كلامنده ملك اوزره الف ولام ادخال ایدوب اول دخی عهده دلالت ایتمكله یمینی انجق ملك معهوده متناول اولمغله بو طریقله تعیین اشارتله تعیین منزلنه نازل قیلنور بشقه دیركه ایا دی مشركینده اسیر اولان مسلم خیبری مسلمینه بالغ اولوب فدا ایله كندوین استخلاص صلرندن امید واراولمغله حج ایچون محرم اولمش اولوب مسلمین دخی فداسنه قیام ایتمكله اعدا آنی حجدن منعه اقدام ایلسهلر البته منزله محصرده اوله جغی ظاهردر كه اجرامی صحیح اولدقدن صكره اداء نسك ایچون قیامی متعذر اولمشدر وبر حكم محصری شرح المختصرده بیان ایلدیك لكن مؤلف هدایت معتاد بو محلده ذكر وایراد ایلدیكه اسیرمرقوم لاجل التحلل بعث هدیه قادر اولمدقده عطاء بن ابی رباح رحمه الله تعالی آنی هدی متعه اوزره قیاسله دیرایدیكه بودخی صیام عشرة ایامله متحلل اولور وعلماء اهل مدینه دیرلر ایدیكه بلا شئ متحلل اولور اما عندیمزده مذهب صحیح اولدركه بعث هدیله تحلل ایدر زیرا حكم محصر انجق هدیله تحلل ایدوكی قرآن عظیمده فان احصرتم فما استیسر من الهدی نص كریمی ایله منصوصدر كذلك متعه ده قرانده صیام بدل هدی ایدوكی دخی فمن تمتع بالعمرة الی الحج فما استیسر من الهدی فمن لم یجد فصیام ثلثة ایام فی الحج وسبعة اذا رجعتم نص فخیمی ایله منصوصدر وبزم عندیمزده منصوص علیه منصوص اوزره قیاس اولنماوب انجق غیر منصوص نصوص تنزیل اوزره قیاس اولنور بو قسمه عین تنزیلدن بعضیسی بعض آخر اوزره قیاس اولنماز زیرا تنزیلله معلوم اولان حكم البته قطعیدر وقیاسله ثابت اولان حكم البته غیر قطعیدر وقطعی اولان ینه قطعی اولان حكم اوزره قیاسله غیر قطعی قیلمق قطعا مناسب دكلدر وبز بو بحثی وجه اقصی اوزره املا ایلدیكمز تمهید الفصول فی الاصول نام كتابمزده ذكر واستقصا ایلدیك والله اعلم

* باب العین یصیبه المسلمون *

یعنی مسلمین جاسوس مشركینه ظفریاب اولدقلرنده لازم اولان معامله لرین تفصیلده باب واجب التحصیلدر

قال

قال واذا وجد المسلمون رجلا ممن یدعی الاسلام عینا للمشركین علی المسلمین یكتب الیهم عوراتهم فاقر بذلك طوعا فانه لایقتل ولكن الامام یوجعه عقوبة یعنی مؤلف حقایق شناس مكنه الله تعالی فی ظل عرشه یوم یقوم الناس دیركه دعوای اسلام ایلین بركمسنه جاسوس مشركین اولوب عیوب مسلمینی آنلره تحریر ایلمك عادتی ایكن مسلمین اكا ظفریاب اقتدار اولدقلرنده اول كمسنه جاسوس اولدیغنی طوعا اقرار ایلسه قتلی جائز اولمیوب انجق امام المسلمین آنی عقوبتله ایجاع ایلمك سزاوار اولور و مؤلف بلاغت پیرا بو كلامنك ابتداسنده ممن یدعی الاسلام دیوب انتهاسنده دخی یعزر موضعنده یوجعه عقوبة دیمكله ایكی موضعده جاسوس مرقومك حقیقت اسلامدن بهره دار اولمدیغنه رمز وایما ایلمشدر زیرا بز اوائل كتابده باب الامان مسائلنك اواخرنده بیان وتقریر ایلدیك كه حق غیر مسلمینده بو مثللو موضعلرده مستعمل اولان انجق لفظ عقوبت اولوب حق مسلمینده انجق لفظ تعزیر بردر لكن لایقتل دیوب قتلی جائز كورمدیكی اكا مبنیدر كه فعل مرقومنده بزم اسلامی ایله حكممزه سبب اولان تصدیق واقرارینی ترك ایلدیكی عندیمزده ظاهر ومتمیز اولمامشدر وترك مرقوم عندیمزده ظاهر اولمدقجه ظاهر اسلامدن آنی اخراجه مجاسر اولمازز زیرا آنی صنع مرقومه حامل خبث اعتقادی اولمیوب مجرد طمعی اولمق محتملدر وحقیمزده خبث اعتقادینه حمل ایلمكدن مجرد طمعنه حمل ایلمك احسن واجلدر و كلام مسلمی احسن الوجهین اوزره حملله مأمورز قال الله تعالی فبشر عبادی الذین یستمعون القول فیتبعون احسنه وقال علیه السلام لاتظنن بكلمة خرجت من فی اخیك سوء وانت تجد لها فی الخیر محملا یعنی سن مسلم قرنداشك اغزندن ظاهر اولان كلمه ایچون محمل صالح بولمغه قادر ایكن البته اكا سوء ظن ایله ومؤلف باهر الاستقلال مدعای مشروح المآل اوزره حدیث حاطب بن ابی بلتعه رضی الله عنه ایله استدلال ایلمشدركه رسول الله صلی الله علیه وسلم فتح مكه ایچون عزیمت غزاتی تصمیم بیوردقلرنده حاطب بن ابی بلتعه مكه ده اولان كفار قریشه ان محمدا صلی الله علیه وسلم یغزوكم فخذوا حذركم یعنی رسول الله صلی الله علیه وسلم سزه غزا ایده جكدر حذر اوزره اولكز یاخود آلت حذر اولان تدابیر واسلحه كزی اخذ وجمع ایدیكز دیو تحریر وترقیم ایلدی بعده كتب مغازیده بسط وبیان اولندیغی اوزره وحی الهی برله اول راز نهانی عیان اولدقده حضرت عمر رضی الله عنه آنی قتل ایچون برجیده دامان اولمغله رسول الله صلی الله علیه وسلم مهلا یا عمر فلعل الله قد اطلع علی اهل بدر فقال اعملوا ماشئتم فقد غفرت لكم یعنی رفق وملایمت قیل یا عمر زیرا حاطب اهل بدردندر وامیدایده رمكه الله تعالی علی التحقیق اهل بدره نظر قیلوب آنلره بعد الیوم دیلدیككزی ایشلكز كه بن علی التحقیق سزه مغفرت قیلدم دیمشدر قول شریفلریله ترك قتلنی فرمان ایلدیلر پس حاطب مومی الیه كفرایله مستوجب قتل اوله ایدی رسول الله صلی الله علیه وسلم آنی بدری اولسون وغیر بدری اولسون ترك وابقا ایتمزلر ایدی كذلك اول صنعله قتل اولنمق بطریق الحد براحد اوزره واجب اوله ایدی رسول الله صلی الله علیه وسلم حاطب اوزره دخی اقامتنی ترك والغا ایتمزلر ایدی حتی یا ایها الذین آمنوا لاتتخذوا عدوی وعدوكم اولیاء یعنی ای اهل ایمان بنم دوشمنلرم وسزك دوشمنلریكز اولان كافرلری دوست اتخاذ ایتمكز نظم كریمی شرفبخش انزال اولوب حاطب وامثالی تسمیه مؤمن ایله یا ایها الذین آمنوا خطابنده ادخال اولنمشلردر وقصه ابی لبابه رضی الله عنه دخی مدعای مشروح اوزره دلیلدركه رسول الله علیه السلام بنی قریظه یی محاصره ایدوب قلعه لرندن حكم شریفلری اوزره نزوللرین مراد ایلدكلرنده بنی قریظه اول بابده ابی لبابه ایله استشاره ایدوب ابی لبابه دخی پرماغنی كندو بوغازینه سوروب حكم رسول الله اوزره نزول ایدرسكز ذبح اولنورسز دیمكله اشارت ایتمكله شاننده یا ایها الذین آمنوا لاتخونوا الله والرسول حكم جلیلی تسلیت فرمای تنزیل اولمشدر كذلك جاسوس مرقوم بر ذمی اولسه اول دخی عقوبتله ایجاع وصحن زندانه ایداع اولنور وذمی دخی بو صنعله عهدینی ناقض قیلنمازكه صنع مرقوم ایمان مسلمه مناقض اولمادیغی كبی عهد ذمی یه دخی مناقض اولماز كورمزمیسنكه قاطع الطریق الله تعالی یه ورسولنه محارب ایدوكی نص ایله ثابت ایكن بر ذمی قطع طریقله قتل نفوس واخذ اموال ایلسه دخی نقض عهدی مثبت اولماز پس بو بابده بطریق الاولی در كذلك جاسوس مرقوم دار یمزده مستأمن اولان حربی اولسه آنك دخی بو صنعی قطع طریق منزلنه نازل قیلنمغله نقض امانی موجب اولماز انجق كرك بو صنعنده وكرك قطع طریقنده عقوبتله ایجاع اولنورزیرا جلال اولمیان فعلی ارتكابله مسلمین اوزره قصد ضرر ایلمش اولور لكن مسئله مفروضه ده حربی مستور من اول الامر استیمان ایلدكده مسلمین اكا خطابله اكر اوزریمزده جاسوس مشركین اولماز سك سكا امان ویردیك دیوب یاخود سكا امان

و بودیك شول شرط اوزره كه عیوب مسلمینی اهل حربه اخبار ایدرسك سكا امان یوقدر دیو اعلان ایتمش اولسه لر بوصورتده قتلی شایان كوریلوركه معلق بالشرط قبل وجود الشرط معدوم اولوب حربی قومك امانی جاسوس اولمامقله مشروط ایكن جاسوس اولدیغی معلوم اولمشدر بوصورتده امام مناسب كوربرسه آنی صلبله عبرت عام ایدوب ومناسب كوریرسه قتلندن اعراضله بناءً استرقاقی ادخال فیئه اهتمام ایدرلكن بومثللو موادده امثالنه عبرت اولمغیچون قتلی اولی واظهار قتلی اجرادر حتی حربی مستفور لك مكانیده امرأة حربیه اولسه آنك دخی قتلی جائزدركه عامهٔ مسلمینه قصد الحاق ضرر قیلدیغی ظاهر ومتمیز اولمشدر وحربیهٔ مقاتله یی قتل ایلك مشروع اولدیغی كبی بومثللو حربیه یی دخی قتل ایلك مشروع صدر غایة الامر عورت اولوب ستر العورة اولی اولمغله صلبی مكروه اولدیغندن طریق آخر ایله قتلی اجرادر لكن صنع مرقوم مستأمن اولان صبی نابالغدن واقع اولمش اولسه امام ایچون آنی فیئ قیلمق لازم اولوب قتلی واسع كوریلمزكه هنوز حد تكلیفه رسیده اولمدیغندن جنایتی قتلی مستوجب وممتنع اولمازاما حكم مرأة بشقه در نظیری اولدركه اهل حربدن برصبی قتال ایلدكدن صكره اخذ اولنسه بعد الاخذ قتلی غیر جائز اما برعورت قتال ایدوب اخذ اولندقدنصكره قتلی جائزدر امامقتدر قتال اولمیوب صحیح العقل اولان شیخ كبیر حكم خطابده داخل اولمغله صنع مرقومده منزلهٔ عورته نازل قیلنور لكن صنع مرقومله اخذ اولنان مستأمن جاسوسلغنی انكار ایدوب یدنده بولنان مكتوبیچون بن آنی یولده كوروب المش ایدم دیمك مثللو اعتذار ایلسه مسلمین ایچون بلاحجه آنی قتل ایلك جائز وسزاوار اولماز زیرا بحسب الظاهر تحت امانده ادخال اولنمشیكن اوزرینه منافی امانی ثابت اولمدقجه قتلی حلال اولماز بوصورتده مسلمین آنی ضرب یاخود قید یاخود حبسله تهدید ایتلرله جاسوس اولدیغنی اقرار ایلسه بو اقرار ینه اعتبار اولنماز كه اولبابده مكره ایدوكی آشكار واقرار مكره اكراهی حبسله اولسون قتله اولسون باطل وبی قراردر بلكه جاسوسلغی ظاهر اولمق طائعا اقراری یاخود اوزرینه ایكی شاهدك شهادتلری صورتلرینه منحصر در واولبابده اهل ذمت واهل حربك شهادتلری قبول اولنوركه جاسوس مزبوردار یمزده مستأمن ایسه‌ده ینه حربی اولمغیله حربی اوزره اهل ذمت واهل حربك شهادتلری مقبوله در واكر امام المسلمین برمسلم یاذمی یامستأمنك یدنده كندو خط معروفیله ملك اهل حربه معائب مسلمینی اخبار یی حاوی برمكتوبه ظفریاب اولسه كركدركه آنی حبسه شتاب ایدوب انجق ضربله مبتلای عذاب ایلیه زیرا خط خط آخره مشابه اولوب مكتوب محل احتمال اولمغله مصنوع غیر اولمق مأمولدر وبومثللو امر محتمل ایله ضرب وتعذیبی غیر معقولدر لكن نظرا للمسلمین حبسی لازمدركه حقیقت حالی ظاهر ومنفهم اوله وبعده جاسوس ایدوكی آشكار اولدقده احكام سابقه یی اجرایه دركار اولوب آشكار اولمازسه همان تخلیهٔ سبیللرینه ابتدار ایلیه لكن شخص من قوم مستأمن ایسه كركدركه بعد تخلیة السبیل آنی دارالحربه رد وطردده تعجیل ایدوب بوندن صكره دار اسلامده اقامتنه یوم واحد ایله دخی تمهیل ایلیه زیرا حقنده شبههٔ خیانت هویدا اولمغله آنك امثالندن دار اسلامی تطهیر ایلك اماطة الاذی عن الطریق حكمنده داخل بلكه آندن اولی در والله اعلم

باب ماتختلف فیه اهل الحرب واهل الذمة من الشهادات والوصایا * یعنی اهل ذمت واهل حرب احكام شهادات وصایاده بربرلرینه مخالف اولدقلری موادی افاده ده باب لازم الاستفاده در برباب المراوضة علی الامان بالجعل وغیره مسائلنده وغیری مواضعده بیان ایلدیك كه داریمزده مستأمنین اولان اهل حربك بربری اوزره شهادتلری منعه‌لری متحد اولدقده قبوله شایان ومختلف اولدقده غیر شایاندر كه آنلرده امتناع قبول اختلاف ملتله اولمیوب انجق تباین دارین ایله ظاهر وتباین دارین دخی انجق اختلاف منعه ایله نمایاندر وبینلرنده حكم توارث دخی شهادتلری كبیدر واهل ذمتك مستأمنین ایله حاللری مسلمینك اهل ذمتله حاللری كبیدر زیرا اهل ذمت اهل داریمزدندر امامستأمنین بشقه در بناءً علیه مملوك مسلم ملك ذمیده ترك اولنمادیغی كبی مملوك ذمی دخی ملك مستأمنده داریمزده اقامتی مدتنده دخی ترك اولنمیوب بیعی اوزره اجبار اولنور بوندن صكره مؤلف دقیق التعبیر احكام وصایالری تقریر ایدوب دیركه برمستأمن جمیع مالنی برمسلم یاذمی یه وصیت ایلسه اول وصیتك تنفیذ واتمام اولنور دار الحربده بولنان وارثی دعوای رده قیام ایده مز زیرا حرمت مالنده انجق كندو حقی معتبر در بوقسه دار الحربده بولنان وارثنك حقی مطمح نظر دكلدر وهم ثلثدن زیاده ده وصیت ورثه مجیز اولمدقده باطل اولمق حكم اسلامدندر ومستأمن حكم اسلامی التزام ایتمشدر بناء علیه وصیت مزبوره ذمیدن حاصل اولدقده باطلدركه ذمی معاملاته راجع اولان امورده التزام حكم اسلامه قائلدر ینه دیركه برذمینك

حربی مستأمنه ثلث ایله وصیتی صحیح اولوب مسلمك ذمی یه وصیتی منزلنده تصحیح اولنور اما مسلم یاذمینك دار الحربده اولان حربی یه وصیتلری ورثه مجیز اولسه لر دخی تصحیح وتجویز اولنمازمكر ورثه مال مورثلریندن بعض اشیایی هبه یه اقدام ایده لر اولبابده هبه لری قبض حربی ایله تمام اولور زیرا دار الحربده بولنانلر دار اسلامده بولنانلرك حقلرنده حكم موتایه ملحقلردر اما مستأمن مزبورك وارثی داریمزده امانله معا حاصل اولدقده اجازتی بولنمادقجه زیادهٔ ثلثده وصیتی باطل اولور زیرا بونده بحسب الامان الشرعی حق وارث دخی حق مستأمن كبی معتبر حتی صكره دن دار الحربدن وارث آخری دخی حاضر اولدقده زیادهٔ ثلثده وارث اول ایله مشاركته قادر اولوب موصی له ثلثدن زیاده یی اخذه مقتدر اولماز زیرا زیادهٔ ثلثده وصیت عدم اجازت ورثه ایله منعدم اولدقده بین جمیع الورثه میراث قیلنمق لازم اولمشدر وحكم محررده یاننده بولنان وارث زوجه سی كبی قریب سببی یاخود اوغلی كبی قریب نسبی اولمق برابر دركه هربری مجیز اولمدقده قاضی اوزره زیادهٔ ثلثده میراثی حكم ایلمك لازم وزیادهٔ ثلث كبی برمالده بعض ورثه ایچون میراثله حكمی اولبابده ابطال وصیتی متلزمدر واكر برمستأمن دار اسلامده جمیع مالنی دار الحربده بولنان برحربی یه وصیت ایلدكدن صكره هم موصی له وهم میتك اوغلی امانله داریمزه قادم اولسه لر قاضی اوزره مالنی موصی له ایچون حكم ایلمك لازمدر زیرا دار الحربده بولنان وارثك حرمتی ملتزم اولمیوب مال میت انجق حق میت ایچون محترم اولمغله آنی میتك تعیین ایلدیكی محله صرف ایلمك اهم والزمدر ینه دیركه مسئلهٔ مزبوره‌ده موصی له اهل داردن دكل ایسه بطلان وصیتی بدیداردركه بینلرنده حقیقة وحكما تباین دارین حاصل اولمغله ذمینك دار الحربده بولنان حربی یه وصیتی منزلنده نازلدر اما موصی له مزبور حین وصیتده امانله داریمزده بولنمق بشقه دركه بوتقدیر اوزره دارلرنده تباین حكمی موجود ایسه‌ده تباین حقیقی نابوددر كذلك میت مستأمن حربی مرقومك امانله یاخود اسیر ایله دار الحربده بولنان مسلم یاخود ذمی یه وصیتی دخی بشقه دركه مسلم وذمی هرقنده بولنسه اهل دار اسلامدن معدود اولمغله دارلرنده تباین حكمی غیر موجوددر كذلك دار الحربده قبول اسلام ایلین حربی یه وصیتی دخی بشقه دركه مسلم هرقنده ساكن اولسه اهل دار اسلامدن ایدیكی متبیندر كورمزمیسكه مسلم مرقومك زوجه سی اسلام زوجندن صكره دار اسلامه خروجله باین اولمیوب اسلامندن اقدم خروجله باین اولور اما حربی مرقومه وصیتی اسلامندن اقدم اولوب صكره موت موصیدن مقدم یا مؤخر قبول اسلام ایتمش اولسه اولبابده ابطال وصیتی التزام اولنور زیرا وصیت انسان معین ایچون اولدقده آنك انجق یوم وصیتده بولنان حالی معتبر اولوب بوبابده دخی موصی له یوم وصیتده حكم میتده اولمغله بطلان وصیت مقرر اولمشدر ووصیت بعد البطلان اسلامله منقلب صحت اولمیه جغی نمایاندر حتی ورثه اول وصیتی مجیز اولسه لر دخی ینه تصحیح وتجویز اولنمازكه اجازت انجق موقوفه لاحق اولوب باطله ملتحق اولماز وعلی هذا مستأمن مرقوم دار الحربده بولنان قرنداشی زیدك اوغلی عمرو ایچون وصیتنده اوصیت لفلان ابن اخی فلان دیدكدنصكره عمرو مرقوم قبول اسلام ایتمش اولسه اول وصیت باطلدركه عمروی بعینه ذكر ایتمكله اكا تعیینله اشارتی منزلنه نازلدر اما وصیت مزبوره‌ده قرنداشم اولان زیدك اوغلی ایچون شونسنه ایله وصیت ایلدم مفهومنده اوصیت لابن فلان اخی بكذا دیوب اوغلی ذكر ایتمدكده موتندن اقدم قرنداشینك براوغلی قبول اسلام ایتمش اولسه وصیت مزبوره آنك حقنده تنفیذ واتمام اولنور زیرا شخص معینی قصد وتخصیص ایتمدكده شخص موصی له مال موصی یه اوزره قیاس اولنوب عند موت الموصی موجود بولنان اهل وصیته تخصیص اولنور كورمزمیسنكه بوصورتده قرنداشینك حین وصیتده هیچ اوغلی یوغیكن قبل موت الموصی براوغلی حاصل اولسه اول دخی طریق مذكور ایله استحقاق وصیته نائل اولور پس حین وصیتده كافر ایكن صكره مسلم اولدقده دخی وصیت مزبوره اكا سالم قیلنور ینه دیركه برمستأمن حال مرضنده دار اسلامده یاننده بولنان اوغلنه جمیع مالنی هبه وتسلیم ایدوب هالك اولدقدنصكره دار الحربده بولنان آخر اوغلی كلوب دعوای نقض هبه یه سالك اولسه البته نقضه مالك اوله مزكه باباسینك وقت هلاكنده دار الحربده بولنمغله حرمت شرعیه‌دن محروم اولوب وارث ایچون وصیت دخی تجویز اولنمامق انجق حق ورثه یه رعایت ایچون ایدوكی مجزوم ایكن عند موت الموصی حق ورثه معدوم اولدقده وصیت سابقه‌سی رسیدهٔ تمام اولدقدنصكره حاضر اولان ورثه ایچون حق ابطال وصیت دخی معدومدر اما صورت مفروضه ده دار اسلامه ورودی باباسینك هلاكندن اقدم ظاهر اولسه ابطال هبه یه قادر اولوركه باباسینك وقت هلاكنده حرمت شرعیه‌دن

بوزه دارایکن باباسینك تصرفی بعض ورثه‌یی بعض آخر اوزره ایثار اولمغله بطلانی بدیدار اولور حتی بوندنصکره
دار الحربدن براوغلی دخی قادم اولسه میراثده ایکیسنه دخی شریك مساهم قیلنورکه بعد بطلان الوصیة
جمیع مالی البته میراث میت قیلنمق لازمدر واکر صورت مفروضه‌ده قبل موت الاب قادم اولان اوغلی بعد
موت الاب ولد ثالثك قدومندن مقدم یامؤخر قرنداشی ایچون هبه‌یی مجیز اولسه اجازتی انجق کندو نصیبنده
تنفیذ وتجویز اولنور زیرا قبل الاجازة باباری هالك اولدقده جمیع مالی بنین ثلثه‌سی بینلرنده اثلاثا ملك میراثده
منسلك اولمشدر واولبابده اجازت مجیز انجق کندو نصیبنده مؤثر اولوب نصیب غیرده مؤثر اولماز زیرا مستأمن
مرقوم بلا وصیة هالك اولمش اولوب یانتده حاضر بولنان اوغلی جمیع مال موروثنی اخذ وآخره هبه ایله
یاخود وجه آخر ایله استهلاك ایلدکدن صکره ولد آخری کلمش اولسه ولداولك استهلاکی ثانینك نصیبنده
مؤثر اولمیوب ثانی اولدن نصیبنی اخذه قادر اولدیغی کبی مانحن فیهده دخی ثانینك اجازتی نصیب ثالثده
مؤثر اولمیوب ثالث میراثدن تمام نصیبنی اخذه مقتدر اولور کذلك مستأمن مرقومك دار اسلامده یانتده ایکی
اوغلی بولنوب جمیع مالنی آنلره وصیت یاخود نصف مالنی هر برینه علی وجه التعیین هبه ایدوب هر بری
دخی موهوبنی قبض ایلدکدن صکره هالك اولوب هلاکندن صکره اوغللرندن هر بری حق آخرده وصیتی
یاهبه‌یی مجیز اولدقدن صکره دار الحربدن براوغلی دخی کلوب ظاهر اولسه ایکیسینك نصیبلرندن تمام میراثنی
اخذه قادر اولور زیرا دار اسلامده بولنان ایکی اوغلی هنوز بری حقنده مجیز اولمادین موصی هالك اولمغله
دار الحربده بولنان اوغلی ثلث مالنه وارث اولمشدر صکره‌دن حادث اولان اجازتلری بطلان وراثته باعث اولماز
واکر یانتده انجق براوغلی بولنوب جمیع مالنی اکا وصیت برله هلاکندن صکره ولد مزبور اول وصیتی نفسی ایچون
مجیز اولوب بعده دار الحربدن ولد آخری ظاهر اولسه بو صورتده نصف مالی اخذه قادر اولور اما سبقت ایلین
هبه وتسلیم مسئله‌سی بشقه‌درکه هبه‌ده باباسی حیاتنده قبضله موهوب له موهوب به مالك اولوب اول حینده ولد آخر
ایچون حرمت شرعیه ثابت اولمامغله مالنده عند الموت حکم ارث قطعا متثبت اولمامشدر ووصیت انجق میراث کبی
موتله افادهٔ ملك ایدوب ولد آخرك دخی دار الحربده بولنماسی دار اسلامده مستأمن اولان باباسندن وراثته مانع اولمامغله
نصف مالی اخذه قادر اولوب ولد حاضرك کندو حقنده سبقت ایلین اجازتی نافع اولماز کورمزمیسنکه ولد موصی له اول
مالی بعد موت الاب بطریق الارث اخذ ایتمش اولسه ولد آخر کلدکده البته نصفنی اخذه قادر اولور کذلك
بطریق الوصیة اخذنده دخی مقتدر اولور بنه دیرکه برحربی دار الحربده محتضر ایکن جمیع مالنی دار الحربده
بولنان برمسلم مستأمنه هبه وتسلیمدن صکره هالك اولدقده وارثی مازاد علی الثلث حقنده مجیز اولمیوب عناده
سالك اولسه اول مسلم مستأمن لدی القدرة جمیع مالی وارثدن منعله استملاکله شرعا مالك اولور زیرا میت طیب
نفسی ایله جمیع مالنی اکا تملیك ایتمش ایدی وبعد تمام التملیك هالك اولدقدن صکره ورثه وغرماسی قبول اسلام
ایتسه‌لر دخی اول مالده حقلری ثابت اولماز اما مسئلهٔ مزبوره‌ده هبه ایتمیوب وصیت ایتمش اولسه نظر اولنور
اکر شخص موصی له مال موصی به احق اولق احکام اهل حربده موجود ایسه مال مرقوم اکا حلال طیب
اوله جغی مقرردرکه ورثه وغرماسی عندلرنده احکام اهل حرب ملتزم ومعتبردر واکر غیر موجود ایسه
بعد الدین ثلثدن زیاده‌سی اکا حلال اولمازکه ایچلرنده امانله ساکن ایکن کرك مالارینی وکرك ایچنده حقلری
بولنان مالی طیب نفسلری بولنمادقجه اخذی استحلال اولنماز بنه دیرکه دار عمزده برمستأمن محتضر اولوب
یانتده وارث حاضری بولنمیکن جمیع مالنی برکسنه‌یه هبه وتسلیم یاخود وصیت ایدوب هالك اولدقدنصکره
قاضی‌یه برجماعت واروب میت اوزره دار اسلامده ادانه قیلدقلری دینلرین اثبات ایلسه‌لر کرکدرکه قاضی
دیون مزبوره‌یی اداایله ابتدا وباقیسنی اولکسنه ایچون ابقا ایلیه زیرا مال میتده ذی الید طرف میتدن خصم
شرعی اولمغله دینی آنك اوزرینه اثبات همان میت اوزره اثبات کبی امرمرعیدر وحکم اسلام مرضنده واقع اولان
هبه‌دن ووصیتدن اقدم دینله ابتدایی التزامدر بوندن صکره دار الحربدن اوغلی کلوب مال باقیدن طلب
میراثده نزاع ایدرسه قاضی آنك نزاعنی قطعا استماع ایلمزکه باباسینك حین هلاکنده حق مرعیسی منعدم
اولدیغندن ابطال هبه ووصیتی مستلزم اولماز فعلی هذا دار الحربدن غرماسی کلوب دار الحربده ادانه
ایلدکلری دیونی اثباته مبادرت ایلسه‌لر غرماء مرقومین مسلمین واهل ذمت ایسه‌لر دخی قاضی آنلر ایچون برشیئی
قضا به مباشرت ایلمز زیرا غرماء مزبورین حیاتنده کلوب اوزرینه اقامت بینه ایتمش اوله‌لر ایدی مستأمن
دار الحربده واقع اولان معامله‌سینك موجبیله مطالبه اولنمدیغندن قاضی آنلر ایچون برشیئله قضا ایتمز ایدی

پس موتندن صکره دخی بویله‌در بنه‌درکه مسئلهٔ مفروضه‌ده مالنی هبه ووصیت ایتمش اولسه اولبابده
دار اسلامده استدانه قیلدیغی دینله ابتدا ایدوب بعده دار الحربده استدانه قیلدیغی دینله ابدر زیرا دین
دار الاسلام اقوادرکه آنکله قبول اسلام ایتسه‌ده ایتمسه‌ده مطالبه اولنور ودین دار الحرب اضعفدرکه آنکله
قبول اسلام ایتدکجه مطالبه اولنماز وبومثللو ایکی حق مجتمع اولدقده البته اقوی ایله ابتدا اولنور وبقیه‌ده
ترکه‌سندن دین دار الحربی ادایه سبب اولدرکه ترکه‌دن دین دار اسلامدن فضله‌سی البته دار الحربده بولنان
ورثه‌نك حقلری اوزره موقوف ومیت دخی دین دار الحربله حق ورثه‌ده مطالبدر اما مسئلهٔ سابقه بشقه‌درکه
آنده فضله‌سی دار اسلامده بولنان موهوب له وموصی لهك حق مستحق اولمغله دین دار الحرب دار اسلامده
مطلوب اولمیه جغی امر محققدر واکر برمستأمن دارمزده بلا وارث هالك اولوب مالنی ترك ایلسه آنك
مالی ید ذی الیده ترك اولنوب کسنه‌نك یدنده دکل ایسه امام المسلمین وارثی کلنجیه‌دك بیت المالده توقیف ایدر
وامام اوزره اول مالی دار الحربده بولنان ورثه‌سنه ارسال ایلمك التزام اولمیوب همان ورثه‌سندن هرقنقیسی
کلورسه اکا حصهٔ ارثیه‌سنی اعطا وباقیسنی مستحق کلنجیه‌دك توقیفی التزام ایدر بوصورتده هیچ وارثی
اولمدیغی معلومی اولورسه اول مالی مساکینه تقسیم ایدوب صکره وارثی ظاهر اولدقده حقنی مال صدقاتدن
اداوتسلیم ایدر زیرا بعد موت المستأمن حکم امان مالنده برقرار اولمغله بلا وارث هالك اولان ذمینك حکم
مالی آنك دخی مالنده استقرار ایدر واکر برمستأمنی دارمزده برکسنه عمدا یاخطأ جرح ایدوب مستأمن دخی
اول جارحی جراحتندن وجراحتیدن حادث اولان نسنه‌لردن عفو ایلدکدن صکره هالك اولوب بعده
دار الحربدن وارثی کلوب دعوایه سالك اولسه قاتل اوزره برشیئی اثباته مالك اوله‌مزکه غایة ما فی الباب مقتول
قاتلی ایچون دیتی ایله وصیت ایتمش اولور حال آنکه قاتل ایچون وصیت وارث ایچون وصیت کبیدر وبرقریبا
بیان ایلدیك که مستأمنك حال مرضنده وارث ایچون وصیتی تنفیذ اولندقدنصکره دار الحربده بولنان وارثك
حقنه رعایتیچون ابطال اولنماز پس بودخی آنك کبیدر اما صورت مفروضه‌ده وارثی هنوز حیاتنده ایکن
کلمش اولسه نظر اولنور اکر قاتلنه دیتنی وصیت ایتمش ایسه اول وصیت ابطال اولنور واکر قاتلی کندوکبی
مستأمن اولوب قتلی دخی بطریق العمد اولمغله موجب قصاص ایکن اولیای دم عمددن عفو ایتمش ایسه
بوعفوی تنفیذ اولنورکه اسقاط قصاص قطعا وصیتدن عدّ اولنماز واکر قاتلی قتل خطادن عفو ایتمش
ایسه بوعفوی ثلثدن معتبر اولورکه عفو مزبور دیتنی قاتل ایچون وصیت اولمیوب انجق عاقلهٔ قاتل ایچون
وصیتدر بنه دیرکه مستأمن مرقوم نصف مالنی قاتلنه ونصف آخرینی موتندن اقدم دار الحربدن کلمش
اولان اوغلنه وصیت ایدوب ولد مزبور دخی وصیت قاتلی مجیز اولدقدنصکره دار الحربدن براوغلی دخی ظاهر
اولسه وصیتین مزبورتیندن تمام میراثنی اخذه قادر اولور زیرا قاتل ایچون وصیت وارث ایچون وصیت کبی قبل
الاجازه صحیح اولمدیغندن ولد آخر تمام میراثدن نصیبنه کسب استحقاق صریح ایلدکدنصکره ولداولك اجازتی
کندو نصیبنده تصحیح اولنوب قرنداشینك نصیبنده تصحیح اولنماز اما یانده هیچ وارثی بولنمیکن حال مرضنده جمیع
مالنی قاتلنه هبه ایتمش اولسه تمام مالده هبه‌سی شرعیدرکه حین موتنده دار الحربده بولنان وارثك حقی غیر مرعیدر
وصورت مفروضه‌ده دار اسلامده برقریبی بولنوب اول دخی دار الحربده بولنان قریب اقربی ایله محجوب ایکن دعوایه
قیام ایدوب سنزلر دار الحربده بولنان وارثی حکم میتده قیلدقدنصکره مالنه بن اولی اولوب البته بطریق المیراث
اخذ ایدرم دیو موهوب له ایله اختصام ایلسه توریثنه اقدام اولنماز زیرا بزهالکك هبه ووصیتنی ابطال ایلدکدنصکره
مالنی البته میراث قیلمق واجبدر ومیراث قیلدیغمزده دار الحربدن قادم اولان وارث اقرب هبه ووصیتی عن اصل
بولمادقده میراثنه اولی اولدیغی کبی بونده دخی اولی قیلمامغی موجبدر وآنی اولی قیلمق عند موت المستأمن دار الحربده
بولنان وارثك حقنه رعایت ایچون ابطال هبه‌سنی مستوجبدر ومعنای مذکور صحیح اولمدیغی قریبا تصریح
اولنمشدر مترجم فقیر دیرکه امام حصیری رحمه الله تعالی دیرکه بومحلدن بوبابك آخرینه قریب فیجری
فی هذا المال حکم المسلمین قولنه دکین میانه‌ده برقاچ مسائل اصل نسخه‌ده ترك اولنمشیدی لکن استاذیمز آنی
نسخهٔ اخرادن اخذ وتحریر ایلدی وقول مذکور خط حصیریدن نقل اولنمشدر ونسخهٔ حصیریدن غیری
بعض نسخ معتبره هامشنده تحریر اولنمشدرکه بومحلدن تاآخر کتابه قریب اولان باب متی یصیر الحربی ذمیا
اثناسنده واقع اولان ولوان حربیا مستأمنا اشتری ارضا خراجیة فجاء مستحق فاستحقها مسئله‌سنه وارنجیه‌دکین
شمس الائمة السرخسی رحمه الله تعالی حضرتلرینك املاسندن دکلدر بلکه تلمیذی اولان قاضی

محمود الاوزجندی نسخه سندن منقولدر ومحتملدر که شمس الائمه حضرتلرینك حین املاسنده اصل زولیندن وقطعه‌سی ساقط وضایع اولمغله قطعهٔ ساقطه‌یی روایت ایتمش اوله یاخود روایت ایتمش اولوب صکره آنك راویلرندن ساقط وضایع اولمش اوله انتهی بنده دیرکه برحربی دار الحربده ایکن مالندن برمسلم ایچون وصیت ایدوب هالك اولدقدن صکره هنوز میراثی اقتسام اولنمادین اهل داری قبول اسلام ایلسه‌لر نظر اولنور اگر مسلم موصی له حین وصیتده دار اسلامده ایسه اول وصیت البته باطله‌در که بینلرنده تباین دارین وار ایدوکی متبین و تباین دارین دار اسلامده بولنان مسلمك دار الحربده بولنان حربی ایچون وصیتنده مانع صحت اولدیغی کبی بونده دخی اوله جغی متعیندر حتی ورثه اسلاملرندنصکره مجیز اولسه‌لر اجازتلری دخی باطله‌در که اصل وصیت بطلان اوزره واقعدر وامر باطله اجازت لاحق ونافع دکلدر مگر ورثه سی مال وصیتی اکا دفع وتسلیم ایدرلر اول بابده منزلهٔ هبه‌ده تنزیل اولنمغله اکا سالم قیلنور واگر حین وصیتده دار الحربده ایسه‌ بن البته اول وصیتی ثلثدن انفاذ و باقیسنی بین الورثه علی مافرض الله تعالی تقسیم ایده‌رم اما وصیتی تنفیذ ایلدیکیم اکا مبنیدر که موصی و موصی له دار واحده‌ده بولنمشلردر ومسلم دار اسلامده حربی مستأمن ایچون وصیت ایلدکده وصیتی تجویز اولندیغی کبی بونده دخی تجویز اولنور واما انجق ثلثدن تنفیذ ایلدیکیم اکا مبنیدر که اهل دار قبول اسلام ایتکله دارلری دار اسلام اولوب جریان احکام مسلمینه محل اولمشلردر پس مال مزبورده حکم مسلمین اجرا اولنوب وصیت ثلثدن انفاذ اولنور اما بو صورتده اسلاملرندن اقدم وصیتی ابطال ومالی اقتسام وقبض ایدوب بعده قبول اسلام ایتمشلر ایسه البته وصیت مزبوره ابطال اولنور زیرا اول مالده حکم اهل حرب اجرا اولنمشدر واهل حربك قبل الاسلام جاری اولان حکملری ابطال اولنماز کورمزمیسنکه میراثلرین خلاف قسمت مسلمین اوزره اقتسام ایدوب بعده قبول اسلام ایلسه‌لر اول قسمته تعرض اولنماز پس امر وصیتلری دخی بویله‌در والله اعلم

باب مایصدق فیه الاسیرانه ذمی ومالایصدق فیه اذا اسیر* یعنی مشرکیندن اخذ اولنان اسیر بعد الاسر اهل ذمتدن اولدیغی ادعا واول وجهله خلاصی استدعا ایلدکده تصدیق وتکذیب اولندیغی مواضعی تبیینده باب سلبس الترکیبدر شارح الکتاب شرح الله تعالی صدره عند الحساب دیرکه بو باب اشبو تعبیر مستطابله کتاب الزیادا تده دخی واقع اولوب مسائلی کتاب مرقومده شرح واسهاب اولندیغندن بشقه بو کتابدن دخی باب من الامان الذی یشك فیه اثناسنده ومواضع سائره‌ده ذکر واطناب اولنمغله ثقلت اعاده‌دن اجتناب وباب آخره دخولیمز استصواب اولندی

باب مایصدق فیه الرجل اذا اقرانه استهلکه من مال الحربی اوما اقربه من الجنایة علیه * یعنی برکمسنه مال حربیدن برشیئی استهلاکنی یاخود حربی اوزره بعض وجوهله جنایتنی اقرار ایدر ایکن دفع مؤاخذه ایچون سرد ایلدیکی اعذارده تصدیق اولنوب اولنمادیغی تقریرده باب وجیز التحریردر اهل حربدن برکمسنه قبول اسلام یاخود دخول ذمت یاخود امانله دار یمزه ورود ایلدکده برکسنه دن سن بنم اسلامیم یا ذمتی قبولمدن یاخود اماننله دار اسلامه دخولمدنصکره یدیمی قطع ایلدیك یاخود بندن اشبو بیك درهمی اخذ ایلدیك یاخود بنم اشبو اوغلیمی یدمدن سبی واخذ ایلدیك دیو دعوایه قیام ایلدکده اول کمسنه دخی بو فعللرینی اقرار ایدوب انجق سن هنوز دار الحربده حربی ایکن واقع اولدی دیو دفعه اهتمام ایلسه قول ابی حنیفه وابی یوسف رحمة الله تعالی علیهما اوزره قول انجق قول مدعی قبلنوب مدعی علیه اقرارنده تصدیق اولنوب دفعنده تصدیق اولنمغله یدینك دیتی ویبك درهمی ضامن اولنوب اوغلی دخی اکا تسلیمله قضا اولنور وامام محمد رحمه الله تعالی دیرکه اول بابده قول قول مقر اولمغله اوزرینه برشیئك ضمانی مترتب اولماز اگرچه دراهم مأخوذه وولد مأسور کبی اخذ ایلدیکی نسنه بعینه قائم اوله قدده قول انجق حربی مقرلهك قولی اولوب یدندن اخذ ایده جکی ظاهردر که مقر مذکور آنلری فی الاصل حربینك ایدوکنی اقرار ایدر ایکن آنك اوزرینه دعوای تملکنده تصدیق اولنمیه جغی باهردر وقول مذکورده ائمهٔ ثلثه رحمة الله تعالی علیهم اجمعین متفقین ومجتمعین اولمشلردر لکن اختلافلری انجق ید مقطوعه واموال مستهلکه کبی مستهلکده‌در وامام محمد رحمه الله تعالی دیرکه مقر مذکور بعد الاستهلاك اقرار ودفعنده تصدیق اولنور زیرا اقرارینی حربینك دار الحربده حربی بولنمسی کبی حالت معهودهٔ غیر مستنکره‌یه نسبت ایتکله بحسب الظاهر مدعی تملك ایسه‌ده معتاده وجوب ضمانی منکردر وبرکمسنه عورتنه طلقتك وانا صبی اونائم دیوب طلاقنی منافی وقوع طلاق اولان نوم وصباوت کبی حالت معهوده‌یه نسبت

ایلدکده قول آنك قولی اولوب تصدیق اولندیغی کبی بونده دخی تصدیق اولنور وامامین همامین رحمة الله تعالی علیهما دیدیلر که مقر مذکور جنایتنی اقرار ایدوب صکره دعوای ملکله سقوطنی ادعا ایلمشدر و برکسنه آخره خطابله اخذت منك الف درهم لانه کان لی علیك الف درهم دیوب آندن بیك درهم اخذ ایلدیکنی اقرار ایدر ایکن بنم سنك اوزرکده فی الاصل بیك درهمم وار ایدی آنك ایچون اخذ ایلدم دیو سقوطنی ادعا ایلدکده تصدیق اولنمادیغی کبی بونده دخی تصدیق اولنماز و بو مسئله‌نك فروع کثیره سی واردر که بز انلری شرح الزیادا تده ذکر واظهار ایلدیك مترجم فقیر دیرکه بو محلده عبارهٔ اصل کتابده نوع خلل واضطراب اولوب نسخهٔ حصیره‌دن تنقیح مبحثه ظفریاب اولنمغله اصلاه نسخهٔ حصیره‌دن انتخاب اوزره ترجمه‌یه سعی وشتاب اولندی بومثللو مواضعده ترجمهٔ مزده بحسب الظاهر مخالفت اصلی مشاهده ایلین اولی الالباب هنوز جواب کلامی احاطه ایتدیکن بوعبدکتری هدف اعتراض ایلك خارج دائرهٔ انصاف ایدوکی بی ارتیابدر انتهی والله اعلم

باب من اسلم علی شیٔ فهوله ویکون محرزاله * یعنی برمشرك برنسنه‌یه تملك ایله وضع ید اوزره قبول اسلام ایلدکده اول نسنه‌یی احراز ایتمش اولوب ملکنده ابقاسی لازم ایدوکنی تفهیم واعلامده باب مفیدالمرامدر مؤلف الکتاب امام محمد عالی جناب ابن طاووسدن اول دخی پدری امام طاووسدن رحمه الله تعالی علیهم اجمعین سرد اسنادایله نقل وایراد ایدر که امام طاووس رحمه الله تعالی دیمشدر فی کتاب معاذ من استخمر یعنی من استعبد قوما واهم احرار وجیران مستضعفون ثمان کان قصرهم فی بیته حتی یدخل الاسلام فی بیته فهم له عبید ومن کان مهملا یعطی الخراج فهو عتیق وفی نسخة فهو عتیق المسلم یعنی کتاب معاذ رضی الله تعالی عنه‌ده مکتوبدر که برکسنه اصللری احرار مستضعفین وجیران مستضعفین اولان برقومی حال کفرلرنده وحال کفرلرنده استعباد ایلسه نظر اولنور اگر خانه سنده دین اسلام دخول ایدنجیه دك یعنی قبول اسلام ایدنجیه دك آنلری خانه سنده حبس واسترقاق ایتمش ایسه بعد الاسلام جمله‌سی آنك عبیدی قیلنورلر واگر آنلری ترك واهمال ایدوب مجرد خراجلرین اخذ ایتمش ایسه جمله‌سی عتیق یاخود عتیق مسلم اولورلر یعنی احرار قیلنورلر وشارح الکتاب امام سرخسی معالی نصاب دیرکه استخمر قولی یعنی استعبد درکه متن کتابده دخی یعنی استعبد دیمکله تفسیر اولنمشدر وتفسیر مذکور ابی عبید رحمه الله تعالینك غریب الحدیث نام کتابنده عبدالله بن المبارك رحمه الله تعالی دن نقل اولنمشدر ولفظ مذکور لغت اهل یمندر ومحمد بن کثیر رحمه الله تعالی بویله ذکر ایلمشدر حتی برکسنه آخره خطابله اخمرنی کذا دیدکده مرادی ملکنی ایاه واعطنیه هبة له یعنی اول نسنه‌یی بکا هبه وجهی اوزره ویروب تملیك قیل دیمکدر و بو بابده حکم شرعی کتاب معاذ رضی الله عنه‌ده ذکر اولندیغی اوزره معتبر ومرعیدر زیرا مستضعفین مرقومینی خانه سنده بطریق القهر حبس واسترقاق ایلدکده البته رقبه‌لرینه مالك اولوب رقیقلری اولمشلردر بعده مسلم اولدقده آنلره تملك اوزره مسلم اولمغله جمله‌سی اکا سالم قیلنورلر قال علیه السلام من اسلم علی مال فهوله اما مستضعفین مرقومین اکا اعطاء خراج ایتمك اوزره مهملین ومتروکین اولدقلرنده بعد الاسلام جمله‌سی احرار قیلنورلر زیرا بو صورتده ملکلرندن حکم سلطنتله آنلره استیلادن غیری نسنه تعلق ایتمیوب آنلردن دخی ملکلرینه اطاعت وانقیاددن غیری نسنه تحقق ایتمشدر واطاعت مجرده دلیل رق دکلدر که هر مسلم البته سلطانینه مطیع وتحت ولایتنده منقاد ایکن عبدی اولمادقلری ظاهر ومحققدر پس مرقومین دخی بویله‌در مؤلف جهاندان زاده الله تعالی حسن ذکره فی جمیع البلدان دیرکه اهل رخج واهل زاولستان واطرافلری بالجمله بویله‌لردر که طائفهٔ ترك یعنی تاتار آنلری قهرایله استعباد ایدوب مملوکلری اولمشلردر حتی ایچلرندن دیلدکلرینی بیع ایدرلر پس طائفهٔ ترك قبول اسلام ایدوب اهالی مزبورین دخی قبول اسلام ایلسه‌لر جمله‌سی وجه مشروح اوزره کالاول عبیدلری قیلنوب آنلرده تصرفات ملاکدن دیلدکلرینی اجرایه قیام ایدرلر ورخج بر موضعك اسمیدر که وصفنده شاعر خاطر کشالری والرخجیون لایوفون ماوعدوا والرخجیات ینجزن المواعیدا بیتنی نظم وانشا ایلمشدر مترجم فقیر دیرکه مغربده رخج معرب رخه‌در وزفروزنی اوزره یدر برناحیهٔ معروفه‌در که ترك آنلر اوزره مستولی اولمشدر واشعارده ضرورت وزن ایچون منصرف دخی قیلنمشدر دیدی انتهی لکن بو محلده ایراد اولنان بیت بحر بسیطدن اولمغله صدر وابتداسی سلاست اوزره جاری وزحاف طیدن سالم قیلنمق ایچون خاء معجمه تشدید اولنسه دخی جائزدر معنای بیت دیمکدر که اهل رخجدن ذکورلری قطعا وعدلرینه وفا ایتمزلر اما اناثلری همیشه موعودلرین انجاز ایدرلر مرادی رجاللرین کذب وزورایله ونسالرین بغی وفجور ایله توصیفدر وزاولستان هند غربی‌یه متصل بر اولکه‌در که اکا زابلستان

دخی دیرلر وقوم فرس اسمنه یاخترزمین دیرلر انتهی والله تعالی اعلم * باب الحربی
یدخل الینا بامان فیقیم فی دار الاسلام ایترك لایؤدی الخراج * یعنی حربی امانله داخل اولوب دار اسلامده
مقیم اولدقده اداء خراج ایتمیه رك ترك و اهمالی جائز و مستقیم اولمدیغنی افاده در * باب لازم الاستفاده در
مؤلف الکتاب امام محمد اصاعتاب دیرکه بزه اسمعیل بن عیاش بشیر بن عبدالله بن یسار السلمی دن رحمهم الله تعالی
اخبار ایدوب بشیر دیدیکه اشراف رومدن برطائفه سبی اولنوب معتلرند ه اقرباڑندن برجماعت دخی امانله
دار اسلامه خارج اولدیلر واقلیم شامه کلدکلرنده اقربا ریله معا بلاد شامه متفرق اولوب اداء خراج ایتمیه رك
مکث ایلدیلر تا که بوکیفیتلری دمشقده عمر بن عبدالعزیز رحمه الله تعالی جنابلرینه تحریر اولندی اول دخی
جوابده تحریر ایلدیکه خیروهم فان احبوا ان یقیموا مع اهل ذمتنا بمثل مایعطی مثلهم من الخراج فذلك لهم
وان ابوا فسیروهم الی بلادهم بامانهم یعنی سز آنلری تخییر ایدیکز اکر اهل ذمتمز ایله برابر اقامتلرینك ویردکلری
خراجی ویرمکله اقامت ایسترلرسه اکا رخصت ویریکز واکر اداء خراجدن امتناع ایدرلرسه امان مانقلری
ایله بلادلرینه تسییر ایدیکز ومعلوم اوله که بوبابده حکم شرعی انجق عمر بن عبدالعزیز رحمه الله تعالی نك
قولیدر که حربینك دار اسلامده مکثی طویل اولدقده امام المسلمین اکا تقدم برله اکرسن بوکوندن صکره
برسنه دخی اقامت ایدرسك سندن اخذ خراج ایده رم دیو تکلم ایلدر و بوندن صکره برسنه دخی اقامت ایدرسه
آنی ذمت قبلوب دارینه خروجدن منعله خراجنی اخذ ایدر اما قبل تمام السنه قصد خروج ایدرسه
خروجله آنك میانه حائل اولماز ومهلت مزبوره سنه ایله تقدیر اولنمقده حکمت اولدر که مادون السنه ده احکام
مسلمیندن بعضیلری واجب اولور سنه ده صیام وزکوة مثللو بعضیلری واجب اولیوب تمام سنه ده جملهسی
لازم ولازب اولور بناء علیه ما دون السنه قلیل عد اولنوب تمام السنه کثیر عد اولندی بو جهتله حربی
بعد التقدم سنه کامله مکث وآرام ایلدکده داریمزده تطویل اقامته قیام ایتمش اولمغله اهل داریمزدن
ذمی قیلنوب آندن اخذ خراجه اهتمام اولنور والله تعالی اعلم بالصواب
باب العقار یملك فی دار الحرب * یعنی دار الحربده بولنان عقار مملوك مسلم اولوب اولمدیغی تقریرده باب
وجیز التعبیردر مؤلف الکتاب امام معالی نصاب دیرکه امام ابوحنیفه رضی الله عنه دیدیکه برمسلم امانله
دار الحربه داخل اولوب آنده بیع وشرا ایله اشتغال اله اکتساب مال وتملك خیل وسلاح ودار وعقار وغیری
نسنه لر ایله خوشحال اولدقد نصکره مسلمین اول دار اوزره استیلا برله کسب استقلال ایلسه لر اول مسلمك
دار واراضی مثللو عقاراتدن غیری جمیع مکسوبی کندویه تسلیم وایصال اولنوب انجق عقاراتی فیئده ادخال
اولنور اما عقاراتك غیری ملکنده ابقا اولندیغنك وجهی اولدر که عقاراتك غیری البته منقولاتدر ومنقولات
کندو یدنده در ویدمسلم معصومه اولمغله آنده بولنان نسنه دخی معصومدر واما عقاراتی فیئده ادخال
اولندیغنك وجهی اولدر که عقاراتی البته ملك اهل حربك تحت یدنده در وملك اهل حرب مغنوم یعنی داخل
غنیمت اولمغله تحت یدنده بولنان دخی مغنومدر لکن امام ابویوسف رحمه الله تعالی دن مرویدر که صاحب
عقار اولان برحربی دار الحربده قبول اسلام ایلدکدنصکره مسلمین اول دار اوزره استیلا ایلسهلر آنك عقاری
فیئده ادخال اولنماز پس بو روایت اوزره قیاسله مسلم مستأمنك منقولی فیئدن قیلنمادیغی کبی عقاری دخی فیء
قیلنمامق بی التباسدر لکن امام محمد رحمه الله تعالی اصل کتابده قول اولی اثبات ایچون عبدالله بن المبارکدن
اول دخی و زید بن عبدالله الخولانیدن اول دخی محمد بن الولید الزبیدی دن اول دخی ابن شهابدن اول دخی
سعید بن المسیب دن رحمة الله تعالی علیهم اجمعین روایت ایلدیکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
من منحه المشرکون ارضا فلا ارض له بیوردیلر یعنی اول کیمسنه که مشرکین دارلرنده اکا برارضی اعطا ایدهلر
اول کمسنه ایچون هیچ ارض یوقدر وروایت اخراده من منحه المشرکون دارا فلا دار له دخی کلمشدر وحدیث
شریفله مراد مسلم مزبوره اعطاء مشرکینله اول ارضه مالك اولماز دیمك دکلدر بلکه بعد التملك مسلمین
اول ارض اوزره استیلا ایلدکده مسلمینه انتقال ایتمکله مسلم مزبورك ملکی آنده دائم اولماز دیمکدر والله اعلم
* باب مایکون للملك ان یفعله فی اهل مملکته *
وفی نسخة ان یعطیه فی مملکته ومن یکون له رقیقا من اهل مملکته * یعنی ملك اهل حرب ایچون اهل مملکتنده
فعلی ومملکتنده اعطاسی معتبر اولان اموری بیان واهل مملکتندن آنك عبید ورقیق قیلنانلری اعلامنده باب
لازم الاعماندر مؤلف الکتاب امام مصیب الصواب دیرکه اهل حربدن برطائفه ینه اهل حربدن طائفه آخرین

اوزره غالب اولوب مغلوبینی ملك غالبین ایچون عبید واما قیلدقلرند نصکره اول ملك واهل ارضی جمیعا قبول
اسلامله برونق نما اولسهلر اولبابده ملك ایله معا قتال ایلین جیش غالبین احرار اولوب برفردن آنلر اوزره سبیل
تعرض یوقدر ومخلوبه کاملیت اولورلر زیرا آنلر ملکلرینك تحت قهرنده اولمیوب انجق تحت طاعتنده اولمشلر ایدی
وسلطاننه مطیع اولان مسلم سلطانك رقیق اولمدیغی کبی ملکنه مطیع اولان حربی دخی مجرد طاعتیله ملکك
عبدی اولماز بناء علیه قبل الاسلام احرار اولدقلری کبی بعد الاسلام دخی حریتله پایدار اولورلر اما عبید ملك
قیلنان طائفه مغلوبین قبل الاسلام عبید ملك اولدقلری کبی بعد الاسلام دخی اول حال اوزره محفوظین اولورلر
زیرا آنلر فی الاصل قهر ملکنده مقهور اولوب اهل حربدن بومثللو مقهورین عبید اولملریله آنلر دخی عبید ملك
اولمشلر ایدی بعده ملك قبول اسلام ایلدکده اول عبیده تملك اوزره قبول اسلام ایلمشیدی همان من اسلم
علی مال فهوله حدیث شریفی موجبنجه جملهسی ینه عبید ملك قیلنورلر بوصورتده ملك مزبور مرض موتله
من یضی اولوب عبیدلرندن بعض ورثهسنه توزیعیله تسلیم ایدوب بعض ورثهسنی آنلردن حصهمند تقسیم
ایلمسه نظر اولنور اکر فعل مزبور اولملکك اسلام وذمی قبولندن اقدم واقع اولوب صکره اولادی قبول
اسلام ایتمشلر ایسه فعل مزبور ابقا واتمام اولنور زیرا حین مباشرتنده کندو حکمی جاری وحکم مسلمین
اکا غیر ساری اولمغله امضاسی واجب اولوب اوزرینه تغییر طاری اولماز واکر اسلام وذمی قبولندن صکره واقع
اولمش ایسه فعل مزبوری موقع جوازده واقع اولمیوب جمیع مالی بین الورثه علی مافرض الله تعالی میراث
شایع قیلنور زیرا حین مباشرتنده حکم مسلمین اوزرینه جاری اولمغله حکم مسلمینه مخالف اولان نسنه آندن
جاری کورلمز وفعل مزبوری حکم مسلمینده جور وظلم اولمغله البته نقض اولنور واکر ملك مزبور حین
احتضارنده ملکی اولادی بینلرنده تقسیم ایدوب هر برینه ارض ومملکتندن برناحیه معلومهیی تملیك واول
ناحیهده بولنان عبید وجواریسنی اکا تخصیص وتسلیم ایتمش اولسه نظر اولنور اکر فعل مزبوره مباشرتی
اسلام وذمتدن مقدم ایسه جملهسی تجویز وابقا اولنور واکر مؤخر ایسه فاصنع باطل وجمیع الاماء والعبید
رقیق میراث بین ورثته یعنی جمیع املاك وعبید وجواریسی بین الورثه میراث قیلنوب صنع سابقی ابطال والغا اولنور
زیرا صنع مزبوری بعض اعیان مالنده بعض ورثهسنی بعض آخر اوزره ایثاردر وایثار مزبور وارث ایچون وصیت
اولمغله حکم مسلمینده باطل وبی قراردر ومؤلف اصاعتاب وجمیع الاماء والعبید رقیق میراث بین ورثته قول دقت
نصابنده اعاده واشراب ایتمشدر که برمریض اعیان مالندن برعینی بعض ورثهسنه اعطا ایدوب یاخود موتندنصکره
اکا اعطا اولنمغله وصیت ایلسه اعطا ووصیتی باطل اولوب قول مذکور اوزره جملهسی میراث ورثهسنده داخل
قیلنور وان جعل ذلك کله لابن واحد من بنیه دون من سواه وهو یومئذ موادع اه یعنی واکر ملك مزبور جمیع ممالك
وممالیکی حین احتضارنده اوغللرندن برینه تخصیص وغیریلرینی محروم ایدوب موتندنصکره ابن آخری آنك اوزرینه
خروج وآنی قتل یاخود دار اسلامه نفی واجلا برله یدنده بولنان ملکی اوزره استیلا ایدوب بعده جملهسی قبول اسلامله
استعلا ایلسهلر نظر اولنور اکر ملك مزبور حین تخصیصده مسلمینله موادع اولمغله اولادلری دخی حین
استیلاده موادعین ایسهلر بوصورتده ابن قاهرك اسلامندن مقدم واقع اولان قهر واستیلاسی جمیعا تجویز
وامضا ومقهورك جمیع ممالیکی آنك عبید واماسی قیلنورکه دار الحربده قهر الیه حربی اوزره سبب ملك اولوب
ابن قاهر دخی اخ مقهورك عبیدینه جملهسی جبرا ایکن مالك اولمغله اسلاملرندنصکره ینه ملکی اوزره
ابقا اولنور اما استیلاء مرقوم ایکیسینك اسلاملرندن صکره واقع اولمش اولسه جمیع مأخوذینی اخ مقهوره اوزره
رد ایلك واجب اولور زیرا مسلم قهر ایله مسلم اجنبینك مالنه مالك اوله مزایکن مسلم اولان قرنداشینك مالنه
بطریق اولی مالك اولور واکر ابن قاهر مسلمینله محارب وابن مقهور مسلم ایسه ینه جواب مسئله موادع اولدقلری
صورتده کبیدرکه ابن قاهر صکره دن اسلام وذمی قبول ایلدکده صنع سابقی جمیعا تجویز وامضا اولنور زیرا
حربی قهر ایله مسلم اجنبینك مالنه مالك اولدیغی کبی دار الحربده بولنان مسلم قرنداشینك مالنه دخی تملك اولور
انجق بوصورتده مسلمین قاهرك اسلام وذمتدن اقدم اول عبید وامادن بعضیلرینه استیلا ایلسهلر ابن مقهور
آنلری قبل القسمة بلاشیء وبعد القسمة قیمتله اخذه قادر اولوب آنلری یدندن حربی اجنبی قهر ایله اخذ دنصکره
اوزرینه استیلاء مسلمین واقع اولمق حکمی بونده دخی ظاهر اولور ینه دیرکه ابن قاهر محارب وابن مقهور
مسلم اولدیغی صورتده مسلمیندن برتاجر مملکت قاهره واروب عبید مذکورندن بعضیلرینی اشترا قیلسه
شراسی جائز وسزا کورلور که قاهر آنلره مالك اولوب سائر املاکنه ملتحق اولملریله آندن اشترالرنده حکم جواز

متحقق اولمشدر بو صورتده تاجر مرقوم آنلری دار اسلامه اخراج ایلدکده ابن مقهور مخیر اولوب دیلرسه ترك ودیلرسه قیمتله اخذ ایده جکی مقرردر اما استیلاء مرقوم قاهر ومقهور مسلمین ایکن واقع اولمش اولسه مسلمین ایچون آنلری قاهردن اشترا جائز وبیع کورلمز که قاهر قهر ایله مال مسلمه مالك اولمامغله مال مزبور یدنده مغصوب ایدوکی ظاهر ومال مغصوبی غاصبدن اشترا برمسلم ایچون حلال اولمدیغی باهردر لوبله ایکن آنلری اشترا ودار اسلامه اخراجه اقدام ایدرسه ابن مقهورك عین مالی اولملریله بلا ثمن ولا قیمة اکا رد وتسلیملری لازم اولنور لکن ابن قاهر حین قهرنده مسلم وقرنداشی دخی مسلم یا ذمی ایکن آنی دارلمدن نفی واجلا ایدوب هنوز رقیق اوزره استیلا ایتمدین دین اسلامدن مرتد اولوب اهل دارالحرب دخی اکا متابعت برله دارلرنده احکام شرکی اجرا وقتال مسلمین اوزره اجترا ایتدکلرندن صکره مسلمین اول دار اوزره استیلا واول رقیقدن بعضلرینی اسیر ایله استیلا ایلسهلر بو صورتده ابن مقهور حاضر اولدیغنده آنلری قبل القسمة بلا شیء وبعد القسمة البته قیمتیله اخذه قادر اولور زیرا ابن قاهر مرتد اولدقده حربی اولوب داری دخی دار الحرب اولدیغی آشکار اولمغله مال مرقوم یدحربیده دار الحربله محرز مال مسلم اولوب حربی اکا مالك اوله جغی بدیهیدر بعده مسلمین اول مالی اغتنام واقتسام ایتدکلرنده مالك قدیمی البته قیمتله اخذ ایده جکی مالا کلامدر والله تعالی اعلم بالصواب

باب التفریق بین السبی

یعنی اسراء مشرکینی بیع وقسمتده بربرندن تفریق جائز اولوب اولمیان مواضعی تحقیقده باب دقیق التدقیقدر مؤلف الکتاب امام محمد الجناب دیرکه دار الحربدن سبی اولنان اسرا کاراسه لر جمله سی بربریله قرنداشلر یاخود آنه ایله اولاد یاخود بابا ایله اولاد ایسه لر دخی بیع وقسمتده بربرندن تفریقلری جائز ونمرا وار کورلملور زیرا کراهیت تفریق مالکی ملکنده تصرفدن ممنوع قیلمغله مقتضای قیاس البحق اسرا بربرینه ذی رحم محرم دخی اولسه ینه تفریقلری مشروع اولمقدر لکن کراهیت تفریق البحق نص شرعله ثابت اولوب نص شرع دخی البحق اسیرلك ایکیسیده صغیر یاخود احدهما صغیر وآخری کبیر اولدقده وارد اولمغله برنچی مورد مخصوصنده کراهیتی مثبت اولدیق اما ایکیسیده کبیر اولدقده نص شرعی ظاهر اولمامغله جوازی اصل قیاس اوزره مستقر اولمشدر بو مسئله ده معنای فقهی اولدرکه اسیرین ایکیسیده صغیر اولدقده البته بربریله انس والفت ایدوب بینلری تفریق اولندقده هر بری وحدتله مبتلای وحشت اولور وکاهیجه قلب صغیر بو وحشته متحمل اولمیوب هلاك کنه بادی اولمغله معنای مذکور کراهیت تفریقلرینه مؤدی اولمشدر ومحذور معهود ایکیسیده کبیر اولدقده مفقوددر اما اسیرین والده ایله ولد صغیر یاخود اخوین صغیرین یاخود اخوین صغیر وکبیر یاخود علام غیر مدرك ایله عمه صغیره یا کبیره سی یا خاله صغیره یا کبیره سی اولمغله بربرینه ذی رحم محرم اولدقلری نمایان اولسه بینلرین قسمت ویعده تفریق ایلمك جائز وشایان کورلمز زیرا امام محمد رحمه الله تعالی اصل کتابنده سند اسنادله حی بن عبدالله المعافری دن اول دخی ابی عبدالرحمن الحبلی دن روایت ایلدیکه حبلی دیدیکه ابو ایوب الانصاری رضی الله تعالی عنه ایله برغزاده بولندق دیدیکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرین ایشتدم بیوردیلرکه من فرق بین الوالد وولده فرق الله بینه وبین الجنة یوم القیامة یعنی اول کسنه که والده ایله ولدی بینلرینی تفریق ایلیه الله تعالی یوم قیامتده آنکله سودکاری بینلرینی تفریق ایدر مترجم فقیردیر که معافر فتح میمله وعین مهمله وفاء مکسوره ایله معافر بن یعفر درکه برقبیله نك باباسیدر وراوی مذکور اکا نسبت اولنمشدر وحبلی انصاردن بربطندر اکا نسبتده ضم حا وسکون باایله وضمتین ایله حبلی دیرلرکه راوی مذکور اکا نسبت اولنمشدر انتهی ومرویدرکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضورلرینه بعض اسرا کتورلیلوب آنلره نظر ایچون قیام ایتدکلرنده ایچلرندن برعورتی بکا ایدر کورد یلر سبب بکاسندن اول عورته سؤال بیوردقلرنده عورت بنم اوغلمی جمسده بیع اولندی دیو افاده حال ایلدی همان رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم ابو اسید الانصاری رضی الله عنه عتابله فرقت بینهما لترجعن فلتأتین به یعنی بینلرینی سن تفریق ایلدك البته والبته کیرو رجوع ایدوب ولدینی کتورسین دیو خطاب بیورملریله رجوع ایدوب ولدینی احضارده مسارعت وشتاب ایلدی وحضرت عمر رضی الله عنه دن مرویدرکه عاملرینه لایفرق بین الاخوین وبین الام وولدها دیو تحریر ایلیوب اخوینك بینلری وام وولد بینلری تفریق اولنماسون دیو نهی وتحذیر ایلدی ومرادی ایکیسیده صغیر یاخود بری صغیر وبری کبیر اولدقده دیمکدر اما اسیرین ایکی ابن العم یاخود ایکی ابن الخال اولوب بربرینه ذی رحم محرم اولمادقلری نمایان اولسه اولابابده ایکیسیده صغیر یاخود بری صغیر وبری کبیر اولسه دخی بیع وقسمتده

تفریق میانلری جائز وشایان کورلور زیرا بومثللو ایکی قریب ایکیسیده اثنی بولندقده نکاحده جمعلری جائز وبری ذکر بری اثنی بولندقده بینلرنده حکم مناکحه جائز وهر بری مال آخری سرقه ایتدکده قطع یدی واجب اولمق قرابتلری اوزره عدم ترتب احکامی مستوجب اولمغله آنلر منزلهٔ اجانبده اولمشلردر ومیان اجانبی تفریقده منع وتضییق یوقدر ینه دیرکه زوج وزوجه معا اسیر اولدقلرنده آنلرك صغیر وکبیر اولملرینه اعتبار اولنمیوب بیع وقسمتده تفریقلری تجویز وتقریر اولنور زیرا قیاس شرعی بیان مشروح اوزره کراهیت تفریقه مانع ایکن خلاف قیاس اوزره وارد اولان نص شرعله کراهیتله حکمه مسارع اولمش ایدیك ونص شرع دخی البحق قرابت نسبیه ده کراهیت تفریقی اثبات وایفا ایتمکله قرابت سببیه اصل قیاس اوزره ابقا اولنمشدر وحکم مذکور اوزره دلیل ابو الخیر دن روایت اولنان خبر جلیلدر دیمشدرکه بزلر بولندیغمز غزواتده اکرچه والده وولد بینلرین تفریق ایتمز ایدیك لکن زوج وزوجه بینلرینی تفریق ایدر ایدیك انتهی لکن بینلری تفریق اولندقده عورت هرقنده اولسه ینه زوجینك عورتی اولوب بیع وقسمت اکا سبب بینونت اولماز زیرا سببلری برابر اولوب بینلرنده تباین دارین منعدم ونکاحلری علی حاله قائم اولمغله بیع وقسمت بطلان نکاحلرین مستلزم اولماز واکر برکسنه فوت اولوب زوجهٔ حره سنی وآندن متولده بنت صغیره سنی وذکوردن قرنداشنی ترك ایتمش اولسه اول صغیره بالغه اولنجیه دك اکا اناسی احق کوریلور وبعد البلوغ عمی احق اولمغله اناسندن تفریق اولنور زیرا باباسی حیاتده بولنسه اکا بعد البلوغ اناسندن احق اولور وعم دخی بمنزلة الاب در لکن بعد التفریق اناسی قزینی زیارتدن منع اولنماز که زیارت صلهٔ رحم ایچون اولوب صلهٔ رحم واجب اولمغله واجبدن منعی جائز اولماز لکن مدت زیارتده امامل‌رمز اختلاف ایدوب امام ابو یوسف رحمه الله تعالی هر آیده برکره وامام محمد رحمه الله تعالی هر آیده برکره یاخود ایکی کره زیارت ایدر دیمشلردر وبنت زوجه زفاف اولنوب ابوینی خانه‌ده بولنان بنت دخی بویله‌درکه زوجی آنی زیارت ابویندن منعه قادر لکن ابوینی انی زیارتدن منعه غیر مقتدردر وبونده دخی عند ابی یوسف رحمه الله تعالی ابوینی آنی هر آیده برکره وعند محمد رحمه الله تعالی هر آیده برکره یاخود ایکی کره زیارت ایدرلر وبوندن زیاده دن زوج آنلری منعه قادر اولور لکن مقدار مذکور ایله زیارته دخی البحق حضور زوجده قادر اولوب غیابنده زیارته مقتدر اولمازلر تاکه قزلرینی بعض خصوصنده تخلیط ایدوب بینلرنده فتنه وعداوت ظاهر اولمیه والله اعلم

باب ما یکره من التفریق بین الرقیق فی البیع *

یعنی بیعده مکروه کورلن تفریق رقیقه دائر باب دقیقه‌در وبو باب دخی کتابك زیاداتده بونظم اوزره مذکور ومحث مطلوب آنده مسطور در والله اعلم بالصواب

باب الوصیة فی السبیل والمال یعطی *

یعنی مالندن فی سبیل الله صرفله وصیتك مصرف ومحلی وفی سبیل الله اعطا اولنه جق مالك موضع ومحلی نه ایدوکی بیاننده باب مفتوح ومنجلیدر مؤلف الکتاب امام محمد بن الحسن احسن الله تعالی الیه بالثواب الاحسن دیرکه برکسنه حال مرضنده ثلث مالی فی سبیل الله دیدکدن صکره فوت اولسه بو وصیتی جائز کوریلور زیرا ثلثنی جهت قربت وطاعته صرف ایله وصیت ایتمش اولور که هر طاعت البته فی سبیل الله در زیرا مرویدرکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم من شاب شیبة فی سبیل الله کانت له نورا یوم القیامة بیوردیلر یعنی اول کسنه که آنده فی سبیل الله برشعرهٔ بیضا ظهور ایلیه البته اول شعره یوم قیامتده اکا نور اولور ومراد شریفلری من شاب شیبة فی طاعة الله دیمکدر کورمزمیسنکه روایت اخراده من شاب شیبة فی الاسلام وارد اولمشدر آنده دخی فی طاعة الله دیمکدر بو جهتله مریض مرقوم ثلث مالنی وجوه قربت وطاعت ایچون تعیین ایتمش اولور اولسابده وجه موصی له نه ایدوکنی تعیین ایتمسه دخی وصیتی جائز کوریلور ینه دیرکه ویعطی ثلثه الفقراء فی سبیل الله یعنی ثلث مذکور اهل غزادن محتاجینه اعطا اولنور زیرا هر بر خیر وطاعت اکرچه فی سبیل واقعدر لکن لفظ مذکور مطلق اولدقده غزو وجهادده استعمالی شایعدر قال الله تعالی وقاتلوا فی سبیل الله یعنی اعزاز دین واعلاء کلمة الله ایچون قتال ایدیکز وآیت مذکوره ده مراد البحق جهاددر بو جهتله وصیت مرقومه دن مقصودی البحق ثلث مالی جهت غزایه صرف واعطا اولمغله اول جهتده صرفله قصد ونیتی تنفیذ واجرا اولنور ومال مزبور فقراء اهل غزادن هر کیمه اعطا اولنورسه اکا مالك اولور حتی اول کسنه بعد الاعطاء غزایه خروجدن اقدم فوت اولسه مال مرقوم میراث ورثه سنده داخل قیلنور بعده ورثه سی دیلرلرسه اول مالله غزایه خروج ایدوب دیلرلرسه خروج ایتمزلر زیرا مال مزبور فی سبیل الله علی وجه الصدقة وضع اولنمشدر وصدقهٔ مرقومه حق

محتاجینده صدقهٔ تملیکدر قال الله تعالی انما الصدقات للفقراء الی قوله تعالی وفی سبیل الله یعنی اموال ظاهره‌نك زکوتلری فقرا ومساکینه ومصارف معینه‌یه وفی سبیل الله صرف اولنمغه مخصوصه‌در وصدقات مذکوره‌نك شرط صحتلری تملیك اولدیغی کبی ثلث دخی فی سبیل الله وضع اولند قده الیه صدقهٔ تملیك اولور وصدقه قبضله ملك قابض اولمغله بعد القبض والتملك فوت اولد قده الیه میراثنده داخل اولور بعده ورثه‌سی غزا ایچون خروج وعدم خروجده مخیر اولورلر زیرا میت اول مالی اکا مالك اوله جق برکسنه اوزره تصدقی ایجاب ایلدکده انجق تصدق واجب اولوب اول کسنه آنی غزایه صرف ایلمك طرف میتدن آنکله مشورت کبی اولور نظیری اولدر که برکسنه حیاتنده مالنی آخره اعطا ایدوب حین اعطاده هولك تحج به اوتغزو یعنی بومال سنکدر آنکله حج ایدرسین یاخود غزا ایدرسین دیمش اوله اولباده حج ایدرسین یاخود غزا ایدرسین قولی انجق مشورته حمل اولنور کذلك برکسنه یه دارینی هبه واعطا قیلوب هی لك تسکنها یعنی بودار سنکدر ایچنده ساکن اولور سین دیمش اوله اولبابده ساکن اولورسین قولی انجق مشورته حمل اولنور پس مانحن فیهده دخی قابض قبضله اول ماله مالك اولدقده کرك قابض وکرك وارثلری آنی دیلدکاری محله صرف ایتمکه متملك اولورلر واکر مال مزبوردن برمقداری برشخص فقیره اعطا اولنوب اول دخی آندن برمقداری ایله دینی ادا و برمقدارینی نفقهٔ عیالی ایچون ترك وابقا و برمقدارینی استصحابله فی سبیل الله عزم غزا ایلسه بوفعلی جائز وسزا کوریلور زیرا فعل معهودی بالتمام غزا فی سبیل اللهدن معدود درکه شخص مرقوم دینی اداونفقهٔ عیالنی ابقا وبعضیسنی نفقهٔ طریق ایچون استبقا ایلدکجه اکا خروج غزا ممکن اولمیوب صنع مذکوری خروج غزاده طریق معروف ومشهور ایدوکی معلوم ومشهوددر واکر وصیت مزبوره وجه مشروح اوزره فقراء غزاته اعطا اولنیوب انجق حاج منقطعه علی وجه التصدق ایتا قیلنسه بو دخی جائز وسزا کوریلور زیرا حاج منقطعه تصدق دخی وجوه طاعتده داخل اولمغله مفهوم فی سبیل الله اکا دخی شامل اولور وبرقریباذکر ایلدیك هر بر خیر وطاعت لفظ مذکورك تحتنده مندرجدر زیرا مرویدر که ابن سیرین رحمه الله تعالی عبد الله بن عمر رضی الله تعالی عنهما دن سؤال ایلدیکه برکسنه بعض مالنی فی سبیل الله صرفله بکا وصیت ایلدی بن اول وصیتی امر حجه وضع ایدهیمی اوله دخی جوابنده الحج فی سبیل الله دیوب حج دخی مفهوم فی سبیل اللهده داخل اولدیغنی افاده ایلدی کذلك مرویدر که برکسنه برسیفی فی سبیل الله وضع وتعیین ایتمش ایدی تاکه حضرت ابی بکر رضی الله تعالی عنه اول سیفی بعض محتاجه اعطا ایلدی لکن افضل اولان بومثللو اموالی انجق فی سبیل الله عازم غزا اولان محتاجینه اعطادر که بیان مشروح اوزره لفظ فی سبیل الله اطلاق اولندیقده انجق غزو وجهاد اراده اولنمق هویدادر نظیری اولدر که علمامز رحمهم الله تعالی دیمشلردر که برکسنه ثلث مالنی فقراء مکه ایچون وصیت ایلسه اکرچه اول وصیت فقراء سائره‌یه صرف اولنمق جائزدر انجق افضل اولان فقراء مکه‌یه صرف اولنمقدر وروایت اولندیکه سعید بن المسیب رضی الله تعالی عنهمادن سؤال اولندیکه برکسنه آخره فی سبیل الله صرفیچون برشینه اعطا ایلدکده اکانه وقتده مالك اولور جوابنده دیدیکه اذا بلغ رأس مغزاته فهوله یعنی مقصدی اولان مکان غزاسنك رأسنه بالغ اولدقده اول نسنه آنك ملکیدر ولفظ مغزاة اسم مکان یاخود مصدر بمعنی المکاندر آنکله مرادی ارض اعدایه قریب اولان سرحددر وبوقولنده بلوغ سرحدی اول نسنه‌یه تملکنده شرط ایلمشدر امامزم عندمزده بلوغ سرحد شرط اولمیوب تملکی قبضله رسیدهٔ تمام اولور زیرا قریبا ذکر ایلدیك که صدقهٔ مزبوره صدقهٔ تملیکدر وقبض اکا تملکده کافیدر لکن سعید بن المسیب رضی الله عنهما نك مرادی بلوغ سرحدی شرط تملك قیلق اولمیوب انجق اول کسنه‌یی بلوغ سرحددن اقدم اول مالی کندو حوائجنه صرفدن منع قصد ایلمك محتملدرکه قبل البلوغ کندو حوائجنه صرفی یاخود عیالی ایچون ابقاسی ممکن اولوب بعد البلوغ امر جهاددن غیری محله صرفی ممکن اولمامغله امام مشار الیه آنی امرجهاددن غیری محله صرفدن منع ایچون شرط مذکوری ذکر ایلمشدر وزید بن اسلم رحمه الله تعالی دن اول دخی باباسی اسلم رضی الله عنه دن اول دخی عمر بن الخطاب رضی الله تعالی عنه دن روایت اولنمشدر که ان عمر جعل فرسا له فی سبیل الله فضاع الفرس عند صاحبه فاراد عمر ان یشتریه منه فقال له رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم لاترجع فی صدقتك فان مثل الذی یرجع فی صدقته کالکلب یقئ ثم یرجع فی قیئه مترجم فقیر دیرکه روایت مزبوره ده جعل فرسا له فی سبیل الله قولنده مرادی اول فرسی وقف ایلدی دیمك دکلدر که وقف ایتمش اولیدی موقوف علیه آنی بیع ایلمك وحضرت عمر رضی الله عنه شراسنی

اراده ایلك جائز اولماز ایدی بعده فضاع الفرس عند صاحبه قولندن مرادی صاحبی اول فرسی بیعله یاخود وجه آخر ایله ملکندن اخراج ایلدی یعنی اخراجنی قصد ایلدی دیمکدر واصل کتابده دخی بووجهله تفسیر اولنمشدر وحاصل معنی اولدر که حضرت عمر رضی الله عنه برفرسنی برکسنه‌یه فی سبیل الله اوزرنده غزا ایتمك ایچون تصدق ایدوب اول کسنه دخی اول فرسی بیع ایتمك مراد ایتمکله حضرت عمر آنی اشترایه عازم اولدقده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیلرکه یا عمر صدقه‌که رجوع ایلمه زیرا صدقه‌سنه رجوع ایلین کسنه‌نك حالی شول کلبك حالی کبیدرکه اولا قئ ایدوب بعده قیئنه رجوعله آنی اکل ایدر انتهی وبعض علما رحمهم الله تعالی دیدیلرکه برکسنه برشیئی آخره تصدق ایدوب بعده اول شیئی اول تصدق ایلدیکی کسنه‌دن یاخود بعد تداول الایادی شخص آخردن قصد شرا ایلسه کراهیت شراسی بی مرادر وقول مذکور عبد الله بن عمر رضی الله تعالی عنهمانك مذهبیدرکه اضعاف قیمتی ایله اشترا قیلسه دخی شراسی مکروه اولور دیو قطع وامضا ایلمشدر وعلماء مشار الیهم رحمة الله تعالی علیهم دعوای مذکوره‌لری اوزره بوحدیث شریفله استدلال ایدوب دیدیلرکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت عمر رضی الله عنه‌ی نهی ایدوب اول شرانی صدقه‌ده رجوع اعتبار ایلمشلردر ورجوع مزبور حرام ایدوکی آشکاردر لکن بزم عندمزده بلا کراهة امر مشرو عدر زیرا شراء مزبورعنه‌له استبدالدر بو قسم صدقه‌ده رجوع دکلدر وحدیث مذکور مأولدرکه نهی شرا انجق تمکن محابات ایچون اولمق محتملدر یعنی متصدق علیه متصدق مشتری اولد یغنی بیلدکده بعض احیانده اکا محابات ایتمکله مقدار محاباتی صدقه‌سنه رجوعه مشابه اولمغله مکروه کوریلور اما محابات ایتمدیکی معلوم اولدقده نه رجوع ونه شبه رجوع بولنمامغله قطعا مکروه کوریلمز وربیع بن عبد الله بن الهذیل رحمه الله تعالی دن مرویدر دیدیکه عمر بن الخطاب رضی الله تعالی عنهك عادتی بوایله ایدیکه برکسنه‌یی فی سبیل الله بر بعیر یاخود شئ آخر اوزره تحمیل ایلدکده اکا دیرایدیکه اذا جاوزت وادی القری اونحوها من طریق مصر فاصنع به مابدالك مترجم فقیر دیرکه وادی القری مدینهٔ منوره‌یه مکه یولی اوزره برموضعدر وحاصل معنی دیمکدرکه سن وادی القرایی تجاوز ایتدکده یاخود طریق مصردن مسافه‌ده وادی القرایه معادل برموضعی تجاوز ایتدکده اشبو بعیر یاخود شئ آخره معاملات تملکدن خاطر بکه کلن نسنه‌لری ایشله انتهی بعض علما رحمهم الله تعالی دیدیلرکه حضرت عمردن رضی الله عنه قول مذکوری تملیك موقته محمولدرکه مرادی سن وادی القرایه بالغ اولوب آنی تجاوز ایتدکده سنك ملکك اولسون دیمکدر همان برکسنه آخره خطابله یارینکه کون حلول ایتدکده شودار سنك ایچون صدقه‌در یاخود سنك ایچون هبه‌در دیمك مثللو بوتقدیر اوزره اول کسنه اول بعیره حین اعطاده مالك اولمیوب انجق وادی القرایی تجاوزدن صکره مالك اولور وبعض علما دخی دیدیلرکه قول مذکوری اکرچه حین اعطاده تملیکدر لکن شرط مذکوردن مرادی اول کسنه‌یی اول بعیر ایله خروج غزایه ترغیب وبعیرانی سائر حوائجنه صرف ایلمکدن منع وترهیبدر بو صورتده شرط مذکور حکم مشورته منصرف اولوب توقیت ملکه متعلق قیلنماز ومؤلف قوی الاسناد اثر مذکوری متن کتابده عبد الله بن عمر رضی الله عنهمادن روایت ایدوب مترد اسناد ایله عبد الله بن عمردن اذا بلغت وادی القری فشأنك به لفظی ایله ذکر وایراد ایلمشدر مترجم فقیر دیرکه لفظ مذکورك معناده لفظ سابقله متفقلردر انجق بونده بلوغی ولفظ سابقده تجاوزی شرط ایلمکده مفترقلردر انتهی وعاصم بن کلیب الجرمی دن اول دخی عطا بن ابی رباحدن رحمة الله تعالی علیهم اجمعین مرویدر که عطا بن ابی رباحدن برکسنه ثلث مالنی فی سبیل الله دیو وصیت ایلسه نه محله صرف اولنور دیو سؤال ایلدیلر اول دخی جمیع طاعة الله سبیل الله در فنقیسنه صرف اولنسه جائزدر لکن سبیل غزایی تسمیه وتصریح ایتمش ایسه غزایه صرفی لازمدر دیدی لکن امام محمد رحمه الله تعالی دیرکه اولبابده بزه احب واعجب وعندمزده افضل وانسب اولان اول مالی فی سبیل الله آنکله غزا ایدنلردن محتاجینه ویرمکدر واندن اغنیایه نسنه ویرمکدر زیرا ثلث مالی فی سبیل الله قولی تصدقدن عبارت اولمغله مصرفی تصدقات سائره کبی البته فقرادر وعثمان بن ابی سوده رحمه الله تعالی دن مرویدرکه کنانه دن اولان قبیلهٔ قاره دن ایکی قرنداشلر وار ایدی آنلردن بری برمقدار دینارلرینی فی سبیل الله وصیت ایدوب وفات ایلندی ودیکر قرنداشی اول سنه‌ده اول دنانیر ایله غزایه شیئ اوله میوب حج ایلدی وعمر بن الخطاب رضی الله تعالی عنهه ملاقی اولوب حالنی افاده ایلدی حضرت عمر رضی الله تعالی عنه دخی جوابنده انفقها علی نفسك فانك لن تنفق علی نفسك درهما الا کتب بکذا وکذا یعنی سن اول دنانیری حوائج نفسك اوزره انفاق قیل که سن نفسك اوزره بردرهم انفاق

ایلمزسن الااول درهم قرنداشکك دفتر حسناتنه شودکلو و بودکلو حسناته مقابل یاز یلور دیدی لکن مؤلف الکتاب امام مرشد الصواب دیرکه قول مذکور موصینك قرنداشی محتاج غیر وارث اولمق صورتنده وارداولمشدرکه اولبابده قرنداشی نفسی اوزره انفاق ایلمك جائزدرکه اول دخی فقیر اجنبی کیدر اما قرنداشی غنی اولدقده نفسی اوزره انفاق جائز دکلدرکه مال مزبور البته صدقه در ومصرف صدقه انجق فقرادر بوقسه اغنیا دکلدر کذلك وارث بولندقده ینه نفسی اوزره انفاق جائز دکلدرکه مال مزبور وصیتدر حال آنکه رسول الله علیه السلام لاوصیة لوارث بیورمشلردر والله تعالی اعلم

باب الحبیس فی سبیل الله * یعنی فی سبیل الله وقف اولنسان اموالك محل بیان احوالیدر مؤلف الکتاب امام محمد محامده نصاب دیرکه برکسنه فرس وسلاحنی فی سبیل الله وقف وحبس ایلمك جائزواول کسنه اجر وحسناته فائز اولور لکن کرکدرکه اول کسنه اولا شوفرسمی اهل غزا اوزره وقف وحبس ایلدم دیو تقریر وتفهیم ایدوب بعده اول فرسی مصالحنه قیام ومحتاجینه اعطا ایده جك برمتولی یه دفع وتسلیم ایلیه زیرا فعل مذکور طاعت وقربتدن معدود وسلف صالحیندن حتی صحابه وتابعیندن بومثللو اوقافله تقربلری معروف ومشهوددر زیرا صحابهٔ کرامدن حضرت عمر وحضرت علی وعبدالله بن مسعود رضی الله تعالی عنهم امثاللری نیجه ذوات کرام وتابعین فخامدن ابراهیم النخعی وعامر الشعبی امثاللری نیجه مشاهیر عظام فی سبیل الله وقف اموالّه اهتمام ایتمشلردر لکن قول مذکور قول محمد رحمه الله تعالی اوزره غیر مشکلدرکه عندنده وقف منقول متعارف الوقف اولسون اولمسون وقف غیر منقول کبی جائزدر کذلك عند ابی یوسف دخی غیر مشکلدرکه عندنده متعارف الوقف اولمیان منقولده وقف غیر جائز ایسه ده متعارفده جائزدر وعرف صحابه وتابعین انجق وقف کراع وسلاحه جاری اولمغله مانحن فیه کبی کراع وسلاحی وقف ایلمك جائزدر اما عند ابی حنیفة رضی الله عنه وقف مزبور غیر معتبردرکه اول وقفله آندن ملك واقف زائل اولمیوب دیلرسه جواز بیعی وبعد الموت ورثه سنه انتقالی مقرردر وعندنده اوقاف سائره همان موقوفی اعاره ومنافعنی اباحت منزلنه نازل اولمغله مانحن فیه دخی حکم مذکورده داخل اولور لکن عند محمد رحمه الله تعالی اول فرس وسلاحده لزوم وقفی البته آنلرك مصالحنی رؤیت ایده جك برقیمه تسلیمه متوقفدرکه آنلری مستقلا برقیمه یاخود متولی اوقاف عامه اولان برشخصه یاخود متولی اهل غزایه یاخود آنلری استعمال ایده جك برغازی یه دفع واعطا برله کندو یدی زائل ومنصرف اولمق لازمدر وعندنده تسلیم مزبور جمیع اوقافده شرط لازم اولدیغی کبی مانحن فیهده دخی لوازمدندر وعند ابی یوسف رحمه الله تعالی تسلیم مزبور اوقاف سائره ده صحت ولزومه شرط اولمیوب اشهاد مجرد کافی اولمغله مانحن فیهده دخی کافی وواقیدر وبیلمك کرکدرکه وقف مرقوم صحتنده واقع اولدقده جمیع مالندن معتبر اولورکه تبرعات صحیح جمیع مالندن تنفیذ اولنمق امر مقرردر اما مرضنده واقع اولوب یاخود موتندن صکره وقفله وصیت ایتمش ایسه ثلث مالندن معتبر اولورکه تبرعات مریض حکم وصیتده اولوب وصیت دخی ثلثدن تنفیذ اولنمق اظهر واشهردر ینه دیرکه برکسنه دابه سنی فی سبیل الله وقف وحبس ایلدکده اول دابه نك جبهه سنده داغله حبیس لفلان نقشی رسم ایلمك جائز وشایان کوریلورتا که غائب یاخود مسروق اولدقده صاحبی اوزره ردی آسان اوله وبو بابده اصل اصیل رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری ابل صدقاتی یدمبارکلریله وسم یعنی داغله رسم ایدرلر ایدی دیو روایت اولنسان خبر جلیلدر وروایت اولندیکه حضرت عمر رضی الله تعالی عنه کندو یدیله وسم ایلدی حتی اوتوز بیسك دوه واوچیوز آت وقف ایدوب جمله سینك فخذلرنده حبیس فی سبیل الله نقشی ایله وسم اولنمشلر ایدی وروایت اولندیکه عمر بن عبدالعزیز رحمه الله تعالی اهل غزایی کندو مالندن نیجه افراس اوزره تحمیل ایلدی حال آنکه فخذلرنده عدة الله رسمی وسم اولنمش ایدی وجواز وسم اوزره ذکر اولنسان ادلهٔ منقوله دن بشقه علت معقوله دخی واردرکه وسم مذکور اکرچه ایلام حیوانه بادیدر لکن منفعت مسلمینه دخی مؤدیدرکه وسم مرسومله موسوم اولان حیوانی برکسنه غصب وسرقه یه رغبت ایتمدیکندن فضله غائب اولدقده دخی صاحبنه ردنده سهولت اولور وایلام حیوان موجب منفعت مسلمین اولوب علی الخصوص امور دیندن برامر مبین اولدقده جوازی ظاهر ومستبیندر لکن بعض علما رحمهم الله تعالی دیدیلرکه حکم مذکور قول امامین اوزره درکه آنلرك عندلرنده باب مناسکده اشعار بدنه غیر مکروه اولدیغی کبی وسم مذکور دخی غیر مکروهدر اما قول ابی حنیفة رضی الله عنه اوزره اشعار بدنه مثله اولمغله مکروه اولدیغی کبی وسم دخی مکروهدر وبیلمك کرکدرکه سمهٔ مذکوره دابه نك اوزرینه

باتوب تمزیق ایده جك یرده وضعنده دخی اولسه جائز کورلشاندر که صاحبنك آندن مرادی وضع علامت اولوب اسم جلاله تهاون اولمدیغی نمایاندر وبو جواب واضحدن جواب مسئلهٔ اخری دخی متضح اولدیکه برکسنه نك خاتمنده اسماء اللهدن براسم عظیم رسم وترقیم اولنمش اولسه اکرچه بعض علما رحمهم الله تعالی اول خاتم برمقعده ایکن دخول خلا وقربان زوجه سی مکروهدر بلکه اسم اللهیه تعظیما آنی برمقعدن نزع ایلمك واجبدر دیو منع وتحریم ایلدیلر لکن تقدیم اولندیکمز بیاندن بوقوللرینك جوابی نمایان اولوب خاتم مذکور ایله متختم اولان کسنه ایچون کرك دخول خلا وکرك قربان زوجه سی مکروه اولمدیغنه اقامت برهان اولندی وبیلمك کرکدرکه سلیمان بن یسار رحمه الله تعالی دن مرویدرکه فرس موقوفده برعلت ظهور ایلدکده آنی فرس آخر ایله مبادله یی جائز کوروب بلاعلة مبادله سنی جائز کورمزلر ایدی وقول مذکور حسن بصری رحمه الله تعالی دن دخی مأثوردر وجهی اولدرکه علت ظهور ایتدکده واقف آنده استبداله راضی اولمیوب انجق جنسنه راضیدر وبومعنی کراهت استبدالی مقتضیدر اما علت ظهور ایلدکده نظر اولنور اکر اول علت بعض امراض کبی ممکن الزوال ایسه عند ابی یوسف ومحمد رحمه الله تعالی علیهما ینه مکروه الاستبدالدر اما عند ابی حنیفة رضی الله عنه مکروه الاستبدال دکلدرکه عندنده وقفده لزوم اولمیوب واقف ایچون وقفنی بیع ایلمك حلال اولدیغی کبی استبدالی دخی واقف وقیم ایچون استحلال اولنور لکن عند الامامین وقفده لزوم اولوب واقف ایچون مریض اولان فرس موقوفی بیع ایلمك جائز اولمدیغی کبی استبدالی دخی واقف وقیم ایچون جائز اولماز وامام مکحول رحمه الله تعالی دن دخی بوبله منقولدرکه لاتبیعوا شیئا من حبس الدواب ولا تبدلوها دیوب دواب موقوفه دن برشیئی بیع وتبدیلدن منع ایلمشدر واکر اول علت کبر السن اولمق واوزرنده قتاله هیچ مطیق اولمامق کبی ممکن الزوال دکل ایسه بیعی تجویز واستحلال اولنور بوصورتده ثمنی ایله فرس آخر اشتراسی ممکن ایسه اشترا اولنوب آنك موضعنه علی سبیل الوقف وضع اولنور وممکن دکل ایسه همان اول ثمن طرف واقفدن غزا ایده جك برغازی یه دفع اولنور زیرا مقصود واقف اکرچه اول فرس اوزره قتال اعدادر لکن وجه مشروح اوزره قتال مزبور ممکن اولمدقده استبدالی دخی جائز کورلمسه غرض واقف بالکلیه فوت اولهجغی هویدادر وامام ابو یوسف رحمه الله تعالی دن مرویدر دیمشلردرکه استبدال وقفده بأس شرعی یوقدر زیرا حضرت علی رضی الله تعالی عنه ولدین اسعدینی حضرت حسن وحضرت حسین رضی الله تعالی عنهما اوزره بعض اراضی وقف ایتمشیدی بعده محاربهٔ صفین ایچون حرکت ایلدکده دیدیکه اکر حسن وحسینه ضرورت واحتیاج مس ایدر ایسه اول اراضی یی بیع وثمنی بینلرنده تقسیم ایدیکز ایشته بومادهده شرط بیع اصلی وقفده ناموجود ایدی تا که بعد زمان محاربهٔ صفین ایچون وقت خروجنده شرط بیعی ضم ایدوب لدی الحاجه بیعله امر ایلدی

باب الوصیة بالمال فی سبیل الله والحبیس فی الحیوة والصحة * یعنی مالنی فی سبیل الله وصیت وحیات وصحتنده وقفله اظهار طاعت بابنده مسائل نافعه ومباحث واسعه در مؤلف الکتاب امام کرامت نصاب رحمه الله تعالی دیرکه برکسنه ثلث مالی وصیة فی سبیل الله دیو وصیت ایدوب فوت اولدقده البته ثلث مالی اول وصیت اوزره صرف وانفاق اولنور زیرا ثلث مالنی طاعة الله ایچون وصیت ایتمش اولمغله جواز وصیتی بالاتفاق در ومال مذکور انجق محتاجینه اعطا اولنور که فی سبیل الله وصیت اولنان مال البته صدقه اولوب مصرف صدقه دخی انجق محتاجین ایدوکی هویدادر ومحتاجیندن دخی فی سبیل الله غزا ایدنلره اعطا اولنور که باب الوصیة فی السبیل والمال یعطی اثناسنده بیان اولندیغی اوزره هر طاعت فی سبیل الله ایسه ده لفظ فی سبیل الله ایله عند الاطلاق ارادهٔ جهاد اولندیغی بی مرادر ینه دیرکه اهل غزادن هر فرده دخی قوت یومندن اقل اعطا اولنماز که مسکین اوزره تصدق واجب اولدقده قوت یومندن اقلی اعطا جائز وسزا کوریلمز وهم تصدقدن مقصود اولان اغنا قوت یومندن اقل ایله کسب واقتنا اولنماز بناء علیه کفارت یمینده هر مسکینه قوت یومی اولان حنطه دن نصف صاعله اطعامی ایجاب والزام اولنمشدر پس وصیت دخی آنك کبیدر اما وصی دیلرسه هر مسکینه قوت یومندن زیاده سنی اعطا جائز کوریلور زیرا هر فقیر مال وصیتك جمله سنی اکا صرف اولنماغه محل اولمغله البته قوتندن زیاده یه دخی محل اولور انجق برکسنه ثلث مالنی فقرا ایچون وصیت ایلدکده اکرچه عند ابی یوسف رحمه الله تعالی جمله سنی فقیر واحده اعطا جائزدر لکن عند محمد رحمه الله تعالی فقیر واحده اعطاسی جائز اولمیوب لااقل ایکی فقیره اعطاسی لازمدر اما زکوة مالنی تماما فقیر واحده اعطا ایلسه جائزدر وبو مقدمه لردن مستحصلدرکه فقیر واحده صرف تمام صدقه یه محل اولمغله قوتندن زیاده یه دخی محلدر وبیلمك کرکدرکه

مطلب حکم استبدال الاوقاف

مطلب یجب اعطاء القوت الیومی لکل فقیر من مال الوصیة

برفقیره مال مزبوردن قوت یومندن زیاده یی کثرت اوزره اعطا ایلمه کارنده دخی اول فقیر اکا تمام مالک اولور زیرا باب مذکورده بیان اولندیغی اوزره مال مزبور صدقه تملیک اولمغله فقیر اکا قبضله مملک اولور حتی اول مالدن نفقه عیالی ابقا وآندن بعض حوایجی قضا ایلمسه مطلقا تصرفی ملک نفسنده واقع اولمغله جائز وسزا کوریلور لکن افضل اولان اول ماله فی سبیل الله غزایه خروج ایدوب ظن مبنی تحقیق ومرادینی تحصیل وتصدیق ایلمکدر بوصورتده اول ما الله غزایه خروج وعودت ایلدکده اول مالدن فضله فضله باقیه بولنسه اول دخی ملکنده ابقا اولنور زیرا اول ماله جهاده خروج ایتمدکده اکا مالک قیلنور ایکن خروج ایدوب رجوع عندن صکره فضله فالعقده فضله ملکی اولمغله ملکنده ابقاسی بطریق الاولی در حتی فوت اولدقده اول مال میراث ورثه سنده ماده تطال اولنور شله دیرکه شخص حتی فی سبیل الله عزیم غزا ایلسه دخی اول مالدن اکا اعطا اولنمق جائز وسزا کورلمز زیرا باب مذکورده بیان ایلدیک که ثلث فی سبیل الله البته صدقه ندر ومحل صدقه انجق فقرا اولوب اغنیا اولمدیغی غنیا نادر وحکم مذکوره حکم زکوة ونذور وصدقات اوضح برهاندر بنه دیرکه کذلک برکسنه صحتنده مالی فی سبیل الله قیلسه لفظ مال جمیع اجناس اموا له صرف اولنمغله کرکدر که مالندن مقدار قوتی امساک وما عداسی جمیعا تصدق ایدوب صکره کسب مال ایلدکده امساک ایلدیکی قوتک مثلنی تصدق ایلیه لکن مؤلف مصیب الاجتهاد کتاب الهبه ده ذکر وایراد ایلمشدر که برکسنه مالی فی المساکین صدقة دیوب جمیع مالنی مساکینه تصدق ایلمکی نذر ایلدکده لفظ مال اموال زکوته صرف اولنمغله اول کیمسه اوزره انجق نقود وسوائم وسائر اموال تجارتدن زکوتی واجب اولان اموالنی تصدق واجب اولور یوقسه رقیق وعقارنده تصدق مستوجب اولماز وعلماء اسلاف تعارض مذکوری دفعنده اختلاف ایدوب بعضیلری دیدیلر که بومحلده ذکر ایلدیکی جوابی موجب قیاس اوزره بنا ایدوب کتاب الهبه ده ذکر ایلدیکی جوابی استحسان اوزره ابتنا قیلمشدر وبعضیلری دیدیلر که اختلاف جواب هر کتابده موضوع مسئله کتاب آخره مخالف اولمقدن صورتیات اولمشدر زیرا کتاب الهبه ده وضع مسئله یی اذا قال الرجل مالی صدقة فی المساکین عنوانیله تخصیص ایتمشدر که آنده نادر لفظ صدقه اوزره تنصیص ایلمشدر ولفظ مال عند ایجاب الصدقه ذکر وایراد اولندقده اکلمه انجق مال زکوة قصد واراده اولنور قال الله تعالی خذ من اموالهم صدقة وبو آیت کریمه ده اموالدن مراد انجق اموال صدقه در وبوکتابده وضع مسئله یی اذا قال الرجل مالی فی سبیل الله عنوانی اوزره تصحیح ایتمشدر که آنده نادر لفظ صدقه یی ذکر وتصریح ایتممشدر وبومثللو نذر وایجاب ایچون کتاب الهبه ده مقیس علیه اوله جق براصل وسند منکشف اولمدیغندن آنده لفظ مال همان اوزرینه اسم مال اطلاق اولنان جمیع اجناسه منصرف قیلنور وبعضیلری دیدیلر که بین المسئلتین واقع اولان تخالف جواب مسئلتینده اولیوب بلکه اصل روایت مسئلتینده در که بوکتابده اولان روایتک وجهی اولدر که نادر مالی فی سبیل الله دیمکله ایجاب ونذری ماله مضاف قیلمشدر ولفظ مال رقیق وعقار مثللو مال زکوتک غیریلرینه دخی اطلاق اولنمغله اوزرینه اسم مال اطلاق اولنان جمیع اجناسه ظاهر الانصراف اولور قال علیه السلام من ترک مالا فلورثته زیرا بوحدیث شریفده لفظ مال مالک میتدن جمیع اجناسنه ظاهر الاشتمالدر کذلک برکسنه اوصیت بثلث مالی لفلان اوللمساکین دیو وصیت قیلسه موصی له مال میتدن جمیع اجناسک ثلثنه کسب اهلیت ایدر واسم مال جمیع اجناسه شامل اولدقده نذر وایجابی دخی جمله سنه متناول اولمغله جمیع مالله وجوب تصدق حاصل اولور وکتاب الهبه ده بولنان روایتک وجهی اولدر که نادر مالی صدقة فی المساکین دیمکله ایجاب ونذری صدقه ماله مضاف قیلمشدر وبوبابده عبدک ایجابی الله تعالی نک مال عبادنده صدقه یی ایجابنه قیاس اولنوب ایجاب الهی مال زکوته صرف اولندیغی کبی بودخی مال زکوته منصرف ومنضاف قیلنور مترجم فقیر دیرکه بحث مذکور باب مایصدق فیه المستأمن بعده باب الشروط فی الموادعه اثنالرنده مرور ایلمشدر وبوموضعین مرقومینه نظر ایله فهم اولنورکه بومحلده دفع تعارض ایچون ذکر اولنان اقوال ثلثه دن قول اول مختار ومعولدر انتهی وبیلمک کرکدر که بوکتابده واقع اولان روایت اوزره مسئله مزبوره ده مالندن مقدار قوتی امساک ایدر دیو وارد اولمشدر وجهی اولدر که مقدار قوتی امساک ایتمسه محتاج سؤال اوله جغی درکاردر وانسان نفسنی ذل سؤاله عرض ایلمک جائز اولمدیغی آشکاردر وهم جمیع مالنی تصدق ایتدکده البته مال غیردن تناولی حلال اولور پس مال نفسندن تناولی اولی ایدوکی بی جدالدر لکن صکره دن کسب مال ایلدکده امساک ایلدیکی قوتک

مثلنی تصدق ایلمک اقتضا ایدر که مقدار مذکوری دخی تصدق واجب اولوب مال فقرا اولمشیکن نفسنه صرفله اتلاف ایتمکله اوزرنده دین واجب القضا اولمشدر ومشایخ اسلاف امساک ایده جکی مقدار قوتده اختلاف ایلدیلر لکن مؤلف مقادیرشناس رفع الله درجته فوق درجات الناس دیرکه اکر نادر برقوم زارع ایسه برسنه لک قوتنی امساک ایدر که یدی قوت جدید واصل اولمق انجق برسنه دن صکره اوله جغی ظاهر حالیدر واکر تاجر ایسه برآیلق قوتنی امساک ایدر که تاجر البته ربحندن اکل ایدوب کل یوم دخی نائل ربح اوله میوب انجق نائل ربح اولمامق اوزره شهر کامل دخی منقضی اولمیه جغی ظاهر احوالیدر واکر غیر ایچون عامل ایسه اوج کونلک قوتنی امساک ایدر که بعض ایامده معطل قالمق محتمل ایسه ده تعطیلی اوج کونی تجاوز ایتمک غالب احتمالیدر اما تصریح لفظ جمیعله جمیع ما املک فی المساکین صدقة فی سبیل الله دیمش اولسه آنده ایکی روایت واردر روایت واحده ده اوزرینه مالک اولدیغی جمیع اجناس مالنی تصدق واجب اولور وروایت اخراده کتاب الهبه ده وارد اولان روایت اوزره انجق اموال زکوته صرف اولنور ووجهی قریبا ذکر اولندی بوصورتده دخی مالنی فی سبیل الله غزا ایلین محتاجینه اعطا ایدر که وجهی ذکر اولندی اما اهل غزا اولمیان مساکینه دخی اعطا ایلسه جائزدر که آنلره تصدق دخی طاعتدر وبرقریبا باب مرقومده ذکر ایلدیک که هرطاعت البته فی سبیل الله در لکن اول کسنه بونذرینی تنفیذ ایتدین فوت اولورسه جمیع مالی ورثه سنه میراث قیلنور وورثه اوزره مالندن برشیء تصدق واجب اولماز مکر که رضالریله تصدق ایده لر زیرا صدقه منذوره زکوة مفروضه دن اقوی دکل ایکن برکسنه زکوة مفروضه یی ادا ایتدین فوت اولدقده زکوتی موتی ایله ساقط اولوب ترکه سنده دین واجب اولماز ایکن صدقه منذوره ده اولمامق بطریق الاولی در بونده معنای فقهی اولدر که صدقه یی تنفیذ ایله مقبوض فقیر اولمدقجه ملک فقیر اولمدیغندن البته ملک میت اوزره باقی قالمغله ورثه سی اکا بطریق الارث مالک اولورلر وکندو ماللرندن نذر مورثلرین تنفیذ ایلمک اوزرلرینه واجب اولماز بنه دیرکه برکسنه حین وفاتنده اغزوا عنی غزوة دیمکله بندن غزوه واحده ایله غزا ایتدیریکز دیوب یاخود کر ثلث ایله اغزوا عنی بثلث مالی دیمکله بندن ثلث مالم ایله غزا ایتدیریکز دیو وصیت ایلسه صورت اولیده مقدار مال وصیتی تعیین ایتمدیکندن کرکلدر که مالندن انجق برشخصه انجق برکره غزا ایده جک مقداری نفقه نک اقل وادناسنی اعطا ایده لر وشخص مذکور اول نفقه یه مالک اولمیوب همان آنکله غزا ایلیه زیرا وصیتنده اغزوا عنی دیمکله بندن غزا ایتدیریکز دیمشدر وآندن غزا انجق کندو مالی ایله غزاده حاصل اولمغله مالنی غزاده انفاق ایلمک لازمدر که اکا نفقه غزانک ثوابی واصل اوله حال آنکه شخص مذکور اول نفقه یه مالک اولدقده غزاسی نفسندن اولوب طرف موصیدن اولماز کورمزمیسنکه برکسنه احجوا عنی رجلا بحجة من مالی دیمکله بندن برشخصی مالمدن برکره حج ایتدیریکز دیو وصیت ایتمکله برکسنه یه نفقه حج اعطا اولندقده اول کسنه اول نفقه یه مالک اولمیوب انجق طریق حجده صرف وانفاقنه مالک اولورتا که حجی طرف موصیدن واقع اوله پس ما نحن فیه دخی آنک کبیدر ونفقه مزبوره ده اقل وادنی واجب اولمقده حکمت اولدر که تقدیر مذکور اوزره ملک موصیده انجق مقدار اقل وادنی قالوب زیاده سی ملک ورثه یه انتقال ایلمشدر وموصیدن مال ورثه ایله غزا اولنماز کورمزمیسنکه وجه مشروح اوزره حجه وصیتنده دخی آندن حج ایلین کسنه یه نفقات حجک اقل وادناسی اعطا اولنور بودخی آنک کبیدر وشخص مذکور اول نفقه دن اهل وعیالنه برنسنه صرف ایتمیوب انجق طریق غزاده نفسنه صرف ایلمک لازمدر زیرا اول نفقه یه مالک اولمامشدر که دیلدیکی محله صرف ایلیه بلکه انجق موصیدن غزا ایله انفاقنه مأمور اولمغله محل آخره انفاقی جائز کورلمز نظیری شول غیردن حج ایلین کسنه در که نفقه حجه مالک اولمدیغندن آنی انجق طریق حجده نفسی اوزره انفاق ایدر بودخی آنک کبیدر بنه دیرکه شخص مذکور نفقه مزبوره یی نفسی اوزره غزا ایچون ذهابنده انفاق مشروع اولدیغی کبی بلده سنه عودتنده وبرموضعده اقامتنده دخی انفاقی مشروعدر زیرا غازی ذهابه محتاج اولدیغی کبی رجوع واقامته دخی محتاج اولمغله آنلرک نفقه لری دخی نفقه غزادن ایدوکی بی اشتباهدر کورمزمیسنکه غیردن حج ایلین کسنه نفقه حجی ذهاب ورجوع واقامتده انفاق ایدر بودخی آنک کبیدر لکن اول نفقه دن فضله قالورسه آنی ورثه یه رد ایدر زیرا قبضله اکا مالک اولمیوب انجق نفقه غزا ایچون صرفنه مالک ایکن امر غزا دخی منقضی اولوب مال مزبور انجق فضله مال میت اولمغله ورثه یه رد اولنور کورمزمیسنکه غیردن حج ایلین دخی فضله نفقه حجی ورثه محجوج عنهه رد ایدر بودخی آنک کبیدر مکر ورثه اکا رضالریله تملیک ایده لر اول بابده اول فضله یه مالک اولور اما صورت ثانیه ده مقدار مال وصیتی ثلثله

تعیین ایلدیکندن کرکدر که ثلث مالنی فی سبیل الله طرف موصیدن غزا ایدنلره اعطا ونفقه لرندن بشقه آنلر
ایچون فرسلر دخی اشترا ایده لر زیرا بو صورتده جمیع ثلثی نفقهٔ غزو ایچون وصیت ایتمکله بالتمام اکا صرف
اولنوب امر غزا دخی انجق افراسله منتظم اولمغله افراس دخی اشترا اولنور کورمز میسنکه ثلث مالنی حج
ایچون وصیت ایلدکده حج ایلین کسنه راکب اولمق ایچون بردوه اشترا اولنور زیرا سفر حج انجق دوه ایله
قطع اولنور بو دخی آنک کبیدر اما صورت اولی بشقه در که آنده غزوهٔ واحده ایله وصیت ایتمش اولمغله انجق
وجه مشروح اوزره نفقهٔ غزوهٔ واحده اعطا اولنور بو ندنصکره ثلث مرقوم طرف موصیدن غزا ایلینلره
سنهٔ واحده ده بالتمام اعطا وانفا اولنور که معنای مذکور تنفیذ وصیتده وتحصیل مراد موصیده اسرع واوفق در
وحکم مذکورده غزا حکم حج ایله علی سواءدر واول غازیلر دخی غزادن عودت ایتدکلرنده اول مالدن یدلرنده
موجود اولنلری وصی یه رد وایصال اول دخی اول بقیه ایله قوم آخری غزا ایچون بعث وارسال ایدوب ثلث
مذکوردن هیچ نسنه قالمینجیه دک بو معامله یی استعمال ایدر زیرا بیان مشروح اوزره بو ثلث امر غزاده اتمام
اولنمق لازم اولمغله باقیسی دخی امر غزایه صرف اولنمق واجب ومتحتمدر حتی نفقه دن افراسدن غیری
نسنه قالمادقده افراس مزبوره بیع اولنوب ثمنلری ماشیا غزا ایلینلره دفع اولنور زیرا افراس مذکوره ثلثدن
اشترا اولنمغله ثمنلری یینه مصرف ثلثه صرف واجرا اولنور بونلرک دخی بعد الغزاء یدلرنده نفقه لرندن بقیه
قالورسه بونلر دخی وصی یه رد ایدوب وصی دخی اول بقیه ایله طرف موصیدن غزا ایتدرمکه جهد ایدر
بنده دیرکه مسئلهٔ مذکوره ده لازمدر که وصی طرف موصیدن غزا ایلین کسنه یی همان منزل موصیدن ارسال ایلیه
زیرا موصی بنفسه غزا ایتسه ایدی البته کندو منزلندن غزا ایدر ایدی پس نائبی دخی بویله در کورمز میسنکه
غیردن حج ایلین کسنه البته منزل محجوج عنه دن حج ایدر بو دخی آنک کبیدر اما ثلث مرقومدن امر غزایه صرف
اولندقدن صکره بقیه قالوب اول بقیه منزل موصیدن اخراج اولنه جق غازینک نفقه سنه وفا ایلمسه کرکدر که
وصی اول بقیه یی نفقه سنه کفایت ایده جک محلدن غزا ایلین غازی یه اعطا وانفا ایلیه نته کیم حجده وصیت
بویله در بنده دیرکه برکسنه ثلث مالنی فی سبیل الله وصیت ایلمسه کرکدر که وصی اول ثلثدن ورثه دن برفرده محتاج
ایسه ده نسنه اعطاسنه جرأت ایلمیه زیرا اعطا ایلسه موصی اکا وصیت ایتمش اولور حال آنکه وارث ایچون
وصیتده جواز وصحت یوقدر لکن ورثه بالجمله کبار اولوب ایچلرندن بعض محتاجینه ثلثدن اعطاده مجیز
اولورلرسه بو صورتده اعطاء وصی تجویز اولنور زیرا وارث ایچون وصیت تجویز اولنمامق انجق حق ورثه یه
رعایت ایچون اولوب جمله سی مجیز اولدقده حق نفسلرینی ابطال ایتمش اولورلر ایله وصیت مزبوره تجویز وامکان
اولنور واکر وصی محتاج اولوب اول ثلثدن اخذ ایدوب آنکله فی سبیل الله غزا ایلسه وارث دکل ایسه جائز
وسزا کورلور زیرا موصینک اوصیت بثلثی فی سبیل الله قولنده اول ثلثدن وصی اخذ ایتمیوب انجق غیره تملیک
ایتمکله امری متعدم بلکه ضعه حیث شئت قولی کبی وصی دیلدیکی وجه اوزره فی سبیل الله صرفله امری
مسئلرمدر وقول ثانیده وصی اول ثلثی نفسنه وغیره وضع ایتمکه قادر اولدیغی کبی قول اولده دخی مقتدر در
بو صورتده ورثه وصیتک بو وضعنه رضا ویرمزلرسه ده آنلره اعتبار اولنماز که ورثه نک ثلثده حقلری ومدخللری
اولیوب اول بابده رأی وتدبیر انجق وصی یه موکول اولمغله ورثه نک اخذ جانبنده رضا وعدم رضالری مطمح انظار
اولمدیغی کبی بو نده دخی مطمح انظار اولماز کذلک وصی اول ثلثدن اوغلنه وباباسنه وعبدینه کاتبنه ویروب غزا
ایتدرسه بنه جائز وسزا کورلور که نفسنه صرفی صحیح اولدقده بونلره صرفی بطریق الاولی تصحیح اولنور واکر
قن اولان عبدینه اعطا ایتدرسه نظر اولنور اکر مولاسی اولان وصی فقیر ومحتاج ایسه بو دخی جائز ومناسب کورلور
واکر غنی ایسه جائز کورلیوب ضمان مالی دخی مستوجب اولور زیرا عبدینه صرفی نفسنه صرفی ایله برابردر که
اول ماله عبدی مالک اولمیوب انجق نفسی مالک اولمق مقرردر ونفسنه صرفی فقیر اولدقده جائز وغنی اولدقده
غیر جائز اولدیغی کبی عبدینه صرفی دخی بو تفصیل اوزره معتبر قیلنور واکر برغنی اول ثلثدن اخذه طالب
اولوب وصی دخی غناسنی بیلمکله اعطا ایلسه عند ابی حنیفة ومحمد رحمة الله تعالی علیهما اعطاسی نافذ
اولوب وصیتک عهده دن خروجی رونما اولور اما عند ابی یوسف رحمة الله تعالی اعطاسی نافذ اولماز زیرا
زکوة مالنی وغنی یه غناسنی بیلمکله اعطا ایلدکده اعطاسی عند ابی حنیفة ومحمد رحمة الله تعالی علیهما نافذ
وعند ابی یوسف رحمة الله تعالی غیر نافذدر پس صدقهٔ وصیت دخی بویله در سؤال اولنورسه که اعطاء وصی
انجق امر میت اوزره مبنی اولوب میت دخی انجق فقرایه اعطا ایله امر ایتمیکن اغنیایه اعطاسی خلاف امر

مسئلهٔ مزبوره‌ده منزلدن مراد انجق بلده سیدر نفس خانه‌سی دکلدر وکتب فقهیه‌ده بسط وبیان اولنمشدر *

مطلب لیس للوارثان یأخذ من الوصیة شیئا

اوزره حادث وطرف میتدن نافذ اولملغه یاعشدر جوابنده دیرز که معن بن یزید السلمی رضی الله تعالی عنهما
باباسینک زکوة مالنی بالمسینک وکیلندن اخذ ایلدی حال آنکه باباسی آخره اعطاسنی قصد ایتمشیدی
حتی مابالک اردت بهما یعنی بن اول زکوتله سنی مراد ایتمیوب آخری مراد ایتمشیدم دیدی بویله ایکن رسول الله
صلی الله علیه وسلم اخذینه مجیز اولوب یا یزید لک مانویت یعنی یا یزید سنک ایچون نیت ایلدیکک فضیلت
حاصلدر قول شریفلرنده اعطاء مذکوری تجویز بیوردیلر وحدیث مذکوردن ثابت اولمشدر که وکیل ووصی
حکم مذکورده صاحب المال ایله مساویدر واکر میت کندو طرفندن مالی ایله فی سبیل الله برکره غزا ایتدرلمکله
وصیت ایتمش اولوب بعض ورثه سی طرف میتدن اول غزایی ادایه عزیمت قیلسه اولبابده سائر ورثه سی مجیز
اولمدقجه آنک غزاسی تجویز اولنماز زیرا وارث اداء غزا ایچون مال میتدن اخذ ایلدیکی عینه مالک اولمازسه ده
آنکله انتفاع ایده جکی مجز ومدید ووارث مرض موریده مورثدن میراثندن غیری ایله انتفاعدن محجور ایدوکی
معلومدر اما بعد موت المورث ورثه سی کبار اولوب ایچلرندن بر وارث طرف میتدن غزا ایتمکه مجیز اولورلرسه
اولبابده غزاسی تجویز اولنور نه منعی انجق حق ورثه یه رعایت اوزره ینی اولوب اجازتلرنده حقلری ساقط
ومنتهی اولمشدر وبو صورتده دخی بعد الغزاء فضل نفقه تخلیته رد والقا اولنوب انجق وارث مرقوم غنی
اولسه دخی طرف موریدن غزاسی تنفیذ وابقا اولنور اما ثلث مالی وصیة فی سبیل الله دیمش اولسه حکم
مسئله بشقه در که آنده وارث غنی اولدقده جمیع ورثه مجیز اولسه لر دخی مال وصیتله طرف موصیدن غزاسی
تجویز اولنماز که مال وصیت انجق علی وجه الصدقه اعطا اولنوب محل صدقه دخی انجق فقرا ایکن غنی
اجازتلریله محل صدقه اولمیه جغی بی مزادر اما طرف میتدن غزا ایچون اعطا اولنان مال علی وجه التملیک
اعطا اولنمیوب انجق علی وجه الاباحة اعطا اولنور واباحه ده غنی وفقیر علی سوادر دلیلی شول سقایه
موقوفه لردر که آنلردن شرب مافقیر ایچون جائز کوریلدیکی کبی غنی ایچون دخی جائز کورلور کورمز میسنکه
طرف میتدن غزاده فضل نفقه ورثه یه رد اولنوب ثلثی فی سبیل الله وصیتده رد اولنماز وبو فرق وتفصیل ذکر
ایلدیکمز مدعایه ادل دلیلدر لکن مسئلهٔ غزاده وارث قبیل اجازة الورثة طرف میتدن مال میتله غزا ایدوب
عودتندنصکره ورثه واقف اولملریله اجازت وامضا ایلسه لر بینه فعلی جائز اولیوب بلکه نفقه سینی ضامن
ومیتدن غزوهٔ اخری ایله غزایی موجب ومتضمن اولور زیرا اجازت انجق امر موقوف اوزره وارد اولوب غزوه
وارث دخی نفس وارثدن نافذ وغیر موقوف اولمغله اکا حکم اجازت مصروف قیلنماز کذلک ورثه ده وارث
صغیر بولنسه بینه غزوهٔ وارث جائز اولماز که اجازت صغیر منعدم وغیر معتبر ایدوکی متمیزدر وصغیر مزبور
کبیر اولدقدنصکره مجیز اولسه دخی غزوهٔ وارث جوازه منقلب اولماز که بیان مشروح اوزره غزوهٔ وارث
موقوفه اولمادیغندن اوزرینه اجازت اصلا وارد ومترتب اولماز کذلک میت ذکر ثلث ایتمیوب مالنی فی سبیل الله
وصیت ایلمسه بینه ورثه دن برفرده اول وصیتدن نسنه اعطا اولنماز مکر که جمیع ورثه اجازت ایده لر زیرا اعطا
اولنسه علی وجه الوصیة اعطا اولنور حال آنکه وارث ایچون وصیت غیر جائز در مکر که ورثه اجازت وامضا
ایده لر واکر میت کندو طرفندن مالی ایله برکره غزا ایتدرمکله وصیت ایتمکله وارث اولمیان وصیسی اول غزوه یی
ادا ایلسه تنفیذ وامضا اولنور زیرا لفظ وصیتده وصی یی بالنفس تنفیذ وصیتدن اخراج جنه دلیل ظاهر
بولنمامغله ضعه حیث شئت دیوب دیلدیکی موضعه وضعنه رخصت ویردیکی صورتده کبی وصی کندو
نفسنه صرفه دخی قادر اولور غایة الامر بو دخی فضل نفقه یی ورثه یه رد ایدر بنده دیرکه میت کندو طرفندن
برکره غزا ایتدرمکله وصیت ایلدکده وصیسی برکیمسنه یی طرف میتدن مجرد سرحدده مرابطه ومحافظه اولوب
ارض اعدایه هیچ داخل اولمامق اوزره ارسال ایلسه بو دخی تجویز وامکان اولنور که رباط دخی غزادن عد اولنمغله
اول کمسنه یی غزا ایچون ارض اعدایه ادخال ایتمش کبی اولور بو صورتده ورثه انجق یوم واحدده رباط اوزره
ارسالنی مراد ایدوب وصی دخی قرق کون رباط اوزره ارسالنی اراده وایراد ایلمسه اولبابده قاضی ادنی الرباط
اولان اوچ کونده مرباط اوزره ارسالنه اجازتله دفع نزاعلرینه اجتهاد ایدر زیرا وصیت مزبوره اوزره واجب اولان
انجق رباط اولوب وارسال اولنان مرابطه بعد العودة نفقه باقیه میراث ورثه اوله جغی امر مقطوع اولمغله
خلافده تعیین اولنه دخی کندن برنسنه دن قطع حقلری مشروع اولماز وادنی الرباط انجق ایام ثلثه ایله تقدیر
اولنور که ایام ثلثه مدت سفر ومدت خیار کبی شرعده وارد اولان تقادیرده اقل مقادیردر وهم انسان برایکی
ساعت رباطیله مرابط تسمیه اولنمیوب بر قاچ ایام رباطیله مرابط تسمیه اولنمغله کرکدر که طرف میتدن

مطلب الرباط فی حکم العدو

مطلب اقل الرباط ثلثة ایام

مرابط اولمقده اوزرینه لفظ ایام اطلاق اولنه جق مرتبه سی ایجاب وتوقیف اولنه وایام ثلثه لفظ ایامك اقل متناولی اولمغله ایام ثلثه ده رباطی واجب اولور تا كه معناى مذكوره رعایتی مستوجب اوله وهم فضل رباطنه وارد اولان احادیث وآثار تعدد واختلاف اوزره اولوب رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرندن من رابط یوما فی سبیل الله كان كصیام الدهر وقیامه لفظ شریفی یاخود بولفظ شریفك معناى منیفی روایت اولندی كذلك من رابط اربعین یوما كان له كذا وكذا دخی روایت اولندی كذلك من رابط ثلثة ایام كان له كذا دخی روایت اولندی پس وارث و وصی عدد ایام رباطده اختلاف ایتدكلرنده كركدر كه اوسط اعدادی اختیار ایله رفع خلاف اولنه وبو بابده اوسط اعداد ایام ثلثه در كه اكثر اولان اربعیندن اقل واقل اولان واحددن اكثردر پس آنكله حكم وقضاده خیر الامور اوساطها حدیث شریفنی ایله عمل امر مقرردر لكن مسئلهء مزبوره ده طرفندن بركره غزا ایتدرمكله وصیت ایلین میت اهل رباطده داخل ومنزل ومسكنی سرحدده حاصل اولمش اولسه آنك طرفندن غزا ایلین كیسنه ارض اعدایه دخول ایتمیوب مجرد سرحدده مرابط اولمق اگرچه حكم قیاسده جائز وكافیدر اما حكم استحسانده ارض عدویه دخولیله طرف میتدن غزا ایتمدكجه باطل وغیر وافیدر اگرچه وجه قیاس قریبدر رباط دخی غزادن عد اولنور دیو بیان ایلدیكمز اساسدر كه توجیه مذكور اوزره تنفیذ وصیت مزبوره ده بر كیسنه ارض عدویه هیچ دخول ایتمدیكی سرحدده مرابط اولمق جائز اوله جغی بیّن التباسدر ومنزل موصی موضع رباطك غیریده بولندقده جائز وكافی اولمق موضع رباطده بولندقده دخی جواز وكفایته دلیل وافیدر اما وجه استحسان اولدر كه میت مزبور طرفندن بركره غزا ایتدرمكله وصیت ایتمكله ورثه سی اوزره لازمدر كه اسم غزا ایله تسمیه یه مستحق اولان برفعلی اتیان ایتدرمكده دامن درمیان اوله لرحال آنكه انسان كندو بلده سنده ومنزلنده مرابط اولمغله هنوز ارض اعدایه دخول ایتمدیكی عرف ناسده اكا غازی تسمیه اولنمادیغندن طرفندن غزا ایلین كیسنه دخی هنوز ارض اعدایه دخول ایتمدیكی غازی تسمیه اولنمامغله تنفیذ وصیتده جائز وكافی اولماز اما انسان كندو بلده سندن بلدهء اخرایه سفر ایله آنده مرابط اولدقده عرف ناسده اكا غازی تسمیه اولندیغندن طرفندن غزا ایلین كیسنه دخی رباط مذكوره سفرنده غازی تسمیه اولنمغله تنفیذ وصیتده معتبر ووافی كوریلور وهم موصینك منزلی موضع رباطده اولمیوب اقصار مسلمیندن برمصرده ایكن بولندقده البته موصی هم رباط اوزره وهم ارض عدویه دخولیله مجاهدهء كفار اوزره متحسر اولمغله وصیتی غزادن هم نوع رباط وهم نوع جهاد اوزره صرف ایلمك متیسر اولدیغندن طرفندن هم رباطله وهم ارض عدویه دخول وجهاد ایله تنفیذ وصیتی متقرر اولور اما منزلی موضع رباطده بولندقده عند الموت فی الاصل فائت اولان جهاده تحسری شمدی موتی ایله فائت اوله جق رباطه تحسیرندن اكثر اولمغله وصیتی رباطله اولمیوب جهاد ایله اولدیغی اظهر اولدیغندن طرفندن جهاد اولنمدقجه تنفیذ وصیتی غیر متیسردر نظیری اولدركه آفاقی ایچون مكه ده اشتغال طواف صلوة نفلدن افضلدركه آنك مكه دن خروجیله فائت اوله جق طوافه تحسری اكثر واكملدر زیرا اداء صلوة خارج مكه ده دخی ممكن اما اشتغال طواف انجق مكه ده ممكن اولمغله اهم اموری طواف ایدوكی متعین وحققده شغل طواف اولی ایدوكی متیندر اما مكینك اهمال وتأخیر ایله فائت اوله جق طوافه تحسری اقلدر كه آنك ایچون اشتغال طواف هر وقتده اسهلدر حال آنكه صلوة صاحب شان عظیم وموجب اجر كریم اولمغله آنكله اشتغالی افضلدر پس ما نحن فیه دخی آنك كبیدر واگر میت ثلث مالی ایله طرفندن بلا تعیین العدد غزا ایتدرمكله وصیت ایلدكده وصیسی اول ثلثی فرقی كیجه یاخود دخی اكثر سرحدده رباط ایده جك بر كیسنه یه یاخود جهاد ایچون دار الحربه دخول ایده جك بر كیسنه یه اعطاسنی اختیار ایلسه اولبابده ورثه رضا وبرمزلرسه ده رأی وصی اوزره تنفیذ واختیاری بزم عندیمزده جائز وسزاواردر زیرا بو صورتده جمیع ثلثك مصرفی فقرا اولوب ایچندن ورثه یه هیچ نفعی راجع اولمامغله ورثه نك آنده رأی وتدبیرلری نافع اولمدیغندن وصی ایچون اجرای رأیی جائز وواسع كوریلور اما ثلثله طرفندن تعیین عدد ایله مثلا بركره غزا ایتدرمكله وصیتی بشقه در كه آنده تمام ثلث جهاده صرف اولنمق غیر لازمدر كورمز میسنكه فضل نفقه ورثه اوزره ردی مسئلهمدر بناء علیه بو بابده رأی وتدبیرلری نافعدر تا كه میراثده بولنان حقلری منقطع اولمیه واگر میت ثلث مالی فی سبیل الله وصیت ایدوب وصی ایستدیكی محله وضع ایلسون دیو تصریح رخصت ایلدكده وصی اول ثلثی نفسنه یاخود باباسنه یااوغلنه یاغیرلرینه وضع وتعیین ایلسه اگر محتاجین ایسه لر بووضع وتعیینی امضا وتمكین اولنور زیرا میت تصریح رخصت ایتدكنده

مطلب الطواف بمكة افضل من الصلوة للآفاقی

وصیتك بو وضعی صحیح ایكن تصریح رخصت ایدوب تدبیر وصیتی علی العموم اكا تفویض ایلدكده بطریق الاولی صحیح اولور اما اول ثلثی غناسنی بیلدیكی بر غنی یه اعطا ایلسه بو اعطاسی تجویز وامضا اولنماز زیرا باب مرقومده یا تمیز اوزره فی سبیل الله وصیت اولنان مال البته صدقه اولوب محل صدقه دخی انجق فقرا اولمغله موصی وصی یه ثلث مالی انجق فقرادن دیلدیكك محله وضع قبل دیو انها ایتمش اولور بو جهتله غنی مرقومه اعطاسی صحیح اولمدیغندن اكا عن اصل اعطا ایتمش كبی اولور وعن اصل هیچ كیسنه یه اعطا ایتمش اولدقده فقرادن دیلدكلرینه اعطا ایدر ایدی بو صورتده دخی فقرادن دیلدكلرینه صرف واعطا ایدر لكن اول بابده ورثه اظهار نزاع ایدوب وصی اول ثلثی اغنیایه وضع ایتمكله وصیت باطله اولمشدر شمدی بز آنی اخذ ومیراثمزده ادخال ایده رز دیسه لر بونزاعلری استماع اولنماز زیرا وصی مال ثلثی اغنیایه وضع ایلدكده انجق امر موصی یه مخالفت ایتمش اولور وامر موصی یه مخالفتله نه وصی وصایتدن ونه مال حكم وصیتدن خارج اولماز همان اول مالی فقرایه وضعه مبادرت ایدركذلك وصی اول ثلثی اغنیادن اولان بعض ورثه یه اعطا ایلسه بو اعطاسی دخی تجویز وامضا اولنمیوب بلكه فقرادن دیلدیكی محله وضع ایلمك وصی اوزره ایجاب وامضا اولنور زیرا غنی اجنبی یه وضعی جائز اولمدقده غنی وارثه وضعی جائز اولماموقی بالاولویه ظاهر ومقرردر اما فقرادن اولان بعض ورثه یه آنكله فی سبیل الله غزا ایتمك ایچون اعطا ایتمش اولسه كركدر كه سائر ورثه دن استحسان ایله وصیتك بو وضعی مجیز اولور میسز دیو استفسار اولنه اگر مجیز اولورلرسه وضع وصی تصحیح اولنور كه وارث فقیر محل صدقه ایكن عدم جوازه باعث انجق مأخوذی وصیت وكیله وارث بولنمق اولوب وارث ایچون وصیت دخی اجازت ورثه ایله صحیح اولور واگر مجیز اولمازلرسه مال مزبور حكم میراثه راجع اولوب وصی ایچون صكره اول مالی اجنبی یه اعطاسی جائز وواسع كوریلور اما مسئلهء متقدمه یه بشقه در كه وصی غنی اجنبی یه اعطا ایلدكدن صكره فقیر آخره اعطاسی جائز وسزا كوریلور بو بابده معناى فارق اولدر كه میتك ثلثی فی سبیل الله قولی انجق محتاجینه وضعی مقتضی اولمغله وصی اغنیایه وضع ایتدكده امر موصی یه مخالف وفقرایه وضع ایتدكده امر موصی یه موافقدر واغنیایه وضعله مخالفتنده وضع مخالفی فی حكم العدم اولمغله مجددا فقرایه وضعله موافقت امری آسانكدر اما فقیره وضعله موافقتنده اول فقیر وارثی دخی اولسه ثبته مخالفت اولمامغله وصیتك وارث فقیره وضعی میتك بالنفس اكا وضعی ایله یكساندر ومیت بالنفس وضع ایتمش اولسه البته وارث ایچون وصیت اولوب ورثه مجیز اولمدقده میراثه منقلب اولدیغی كبی ما نحن فیهده دخی میراثه منقلب قیلنور واگر میت فرسنی یاخود سلاحنی فی سبیل الله حبسله یاخود مصحفنی قرأت قرآن ایدنلر ایچون یاخود دارینی اهل غزا ساكن اولوب یاخود ایجار اولنوب حاصل اولان اجرتی فی سبیل الله صرف اولنمق ایچون یاخود ارضی زرع اولنوب غله سی فی سبیل الله صرف اولنمق ایچون یاخود عبدینی فی سبیل الله غزا ایتمك ایچون یاخود اهل غزایه خدمت ایچون یاخود ایجار اولنوب غله سی فی سبیل الله تقسیم اولنمق ایچون یاخود بونلردن غیری عبدینی محال ایچون معبود ذو الجلاله سبب تقرب اولان برشیئی بعض وجوه قربت ایچون حبسله كذلك بالطه وكسر وبیل وتجره وسفره مثللو نسنه لرینی حبسله وصیت ایلسه عند محمد رحمه الله تعالی بو وصیتی جائز اولمغله جمله سنی ثلثدن تنفیذ وتمشیت اولنور وعند ابی یوسف رحمه الله تعالی بو مذكورات دن دار وعقارده حبسی جائز ومقبول ومنقولاتدن كراع وسلاحك غیر یلرنده باطل ونامعقولدر وعند ابی حنیفه رضی الله عنه منقول وغیر منقولده حبسی باطل اولوب انجق غله سنده جائز ومعتبردر كه مثلا عبدو دار واراضیك غله سنی فی سبیل الله وصیت ایلدكده وصیتی جائز كوریلوب غله سنی فی سبیل الله فقرایه اعطا اولنمق مقرردر وجه اختلاف اولدر كه امام محمد رحمه الله تعالی وقفده معناى قربت بولنمغله آنی انسانك حیاتنده وممانندن صكره مجیز اولدیغندن معناى قربتی متضمن اولان فی سبیل الله حبسی اشیاء مرقومه ده دخی تجویز ایلمشدر وحكم مذكوره دلیل شول روایت اولنان آثاردر كه حضرت حفصه رضی الله تعالی عنها بر مصحفنی حبس وتسبیل ایلمشدر وامام ابو یوسف رحمه الله تعالی عندینده مذهب مقبول انجق ابطال وقف منقول اولمغله عند نده منقولی فی سبیل الله حبس دخی باطل ونامعقولدر حتی دیر ایدیكه مقتضای قیاس وقف اراضی دخی ملكی برفرده تملیك ایتمكله تعطیلی متضمن اولدیغندن باطل وبی اساس اولمقدر انجق مساجده قربت تعلق ایدوب نفعی دخی من حیث الثواب نه عائد اولدیغندن شرع شریف مساجدی ملكیتدن تعطیل ایتمكله بز دخی اكا مماثل اولان اراضیده وقفی تجویز وتسجیل ایلدیك زیرا اراضی مساجد كبی باقیه ومتأبده اولمغله جنس مساجددندر

لكن اموال منقوله ده بعينها فقرايه تمليكله حاصل اولان قربتدن غيرى الله تعالى آنده ايجاب قربت ايلديكينه
مطلع اولديغمزدن عبيددن دخى تمليك عيندن غيرى وجه اوزره ايجاب قربت جائز وواسع كورلمز زيرا عبيدك
ايجاب قربت انجق الله تعالى نك ايجابنه قياس اولنوب ايجاب الهيده موجود اولان ايجاب عبدده دخى
اعتبار واستيناس اولنور اما ابوحنيفه رضى الله تعالى عنه حال حياتده وقف وحبسى مجيز اولمديغندن وفاتدنصكره
وصيتنه دخى جائز كورميوب انجق شو يعنده اصل مقيس عليهى بولنا قلرى تجويز ايلمشدر وغله ايله
وصيتك شو يعنده اصل اصلى بولنمغله بركيمسه غله بستانى فقرايه صرفله وصيت ايلدكده آنده تمليك غله
بولنديغندن تجويز وتسجيل ايلمشدر كذلك ارض وعبيد ودارينك غله سى فى سبيل الله صرف اولنمق ايچون
حبسى دخى تمليك غله يى متضمن اولمغله صحيحدر كه غله اهل غزادن محتاجينه تصدق اولنوب اخذ ايلين
كمسنه نك آنده كيفما يشاء تصرفى صحيح اولمق اوزره ملك صريحى اوله جقدر امادارك سكناسى وفرسك ركوبى
ومصحفك قرأتى وسلاحك تلبسى وعبدك خدمتى مثللو تمليك شيئى متضمن اولميوب مجرد عينله انتفاعى
مشتمل اولنلر حبسلرى اقوام مجهولين ايچون واقع اولدقده شو يعنده اصل مقيس عليهى بولنماديغندن جائز
وواسع كورلمز زيرا خدمت عبدينى قوم مجهولين ايچون وصيتى غير جائز وقوم معلومين ايچون وصيتى جائز
اولوب مانحن فيهده دخى وصيتى قوم مجهولين ايچون اولمغله عدم جوازى ظاهر ومتميز اولور
بو بابده معناى فقهى اولدركه برنسنه ده تمليك عين بولنمادقجه صدقه دن تعداد اولنماز كورمزميسنكه
آنده غنى وفقير داخل اولور بناء عليه قوم غير معينين ايچون واقع اولدقده جائز وواسع كورلمز وبيلك كركدركه
بركمسنه فرس حبيسى فى سبيل الله ركوب ايچون اخذ واستصحاب ايليه آنى محلنه رد وتسليم ايدنجه دك نفقه سى
اوزرينه ايجاب اولنور زيرا آنكله انتفاع ايلين انجق را كبدر ونفقه سى دخى انجق منتفع اوزره واجبدر كورمزميسنكه
خدمتى آخر ايچون وصيت اولنان عبدك نفقه سى موصى له بالخدمة اوزره اكا مدت خدمتنده واجبدر كه عبد ايله
انتفاعى وجوب نفقه سنى موجبدر كذلك بركمسنه اول فرسى حال حياتنده موصيدن استعاره ايتمش اولسه
لبته نفقه سى مستعير اوزره واجب اولور ايدى پس موتندن صكره دخى اخذ ايلين غازى اوزره لازم ولازمدر
كذلك ثلثدن فى سبيل الله وقف اولنان سلاحى هركيم فى سبيل الله استعمال ايچون اخذ واستصحاب ايدرسه
آنى محلنه رد ايدنجه دك حفظ واصلاحى اوزرينه ايجاب اولنور كه بيان مشروح اوزره نفع سلاحى محلنه رد
ايدنجه دك احراز واجتلاب ايلمشدر حتى اول فرس وسلاحى اخذ ايلين محلنه رد ايلدكدنصكره آخرى اخذ
واستصحاب ايلسه نفقه واصلاحى آخذ ثانى اوزره ايجاب اولنور واكر وصى اول فرس وسلاحى فى سبيل الله اخذ
واستعمال ايلسه وارث دكل ايسه استعمالى تجويز واستكمال اولنور زيرا كلام موصيده وصيتك بالنفس مباشرت
وصيتدن خروجنى موجب اوله جق نسنه منطوى اولمامغله وصيت مزبوره سى همان ضع فرسى وسلاحى
فى سبيل الله حيث شئت قولى ايله مستوى اولور انجق وصى آنلرى ورثه ميتدن برفرده اعطا ايلمك جائز
وسزا وادا اولماز مكر جميع ورثه كار اولوب رضالرى آشكار اوله زيرا اعطاء مزبور وارث ايچون منفعتله وصيتى
متضمن ومعناى مرقوم اجازت ورثه بولنمادقجه جائز اولميه جغى متعيندر بو يله ايكن وصى مثلا اول فرسى قبل اجازة الورثه
بعض ورثه يه اعطا ايدوب فرس دخى آنك تحتنده هالك اولسه بوصورتده ورثه قيمت فرسى ديلرلرسه وصى
معطيدن وديلرلرسه وارث راكبدن تضمينه مالك اولورلر زيرا تقدير مذكور اوزره وصى اعطاده متعدى ووارث
قبضده متعدى اولملريله غاصب وغاصب الغاصب ياخود غاصب ومستعير من الغاصب مسئله لرى كبى
هربرينك تعديسى اوزرنده ثبوت ضمانه مؤدى اولور وهرقنغيسنه تضمين ايدرلرسه كركدركه قاضى امر ايدوب
اول قيمتله فرس آخر اشترا وآنى فى سبيل الله حبس وتعيين ايدر زيرا قيمت فرس بدل فرس اولمغله فرس آخره
صرفى لازمدركه صدقة واقف منقطع اولميوب ثانى مقام اولده قائم اوله بوصورتده ورثه اول قيمتى وارث راكبه
تضمين ايتدكلرنده اول دخى اول قيمتله وصى معطى اوزره قصد رجوع ايلسه رجوعى مشروع اولماز زيرا هلاك
فرس كندو فعلى وجنايتى ايله ظاهر اولمشيكن جنايتى ايله ضامن اولديغى قيمتله غير اوزره رجوعه قادر اولماز
نظيرى غاصب الغاصب ومستعير من الغاصب دركه بونلردن قنغيسى ضامن اولسه برفرد اوزره رجوعى صحيح
ومناسب اولماز اما ورثه وصى يه تضمين ايتديردكلرنده وصى قيمتله وارث اوزره قصد رجوع ايدرسه آنك رجوعى
مشروع اولور زيرا وصى ضماننه فرس هالكه مالك اولمغله مستهلك اوزره رجوعه متمكن اولور نظيرى
شول غاصبدر كه ضامن اولدقده غاصب الغاصب اوزره رجوعى صحيح ومناسب اولور سؤال اولنورسه كه

مسئله

مسئله مزبوره ده وصى نيچون شول مغصوبنى بركمسنه يه هبه ايدوب موهوب له آنى اتلاف ايلدكدن صكره
ضامن اولان غاصب موقعنده واقع قيلمازكه غاصب مزبور ضامن اولدقده موهوب له اوزره برشيئله راجع
اولماديغى كبى وصى دخى وارث اوزره راجع اولميه جوابده ديرزكه غاصب مغصوبنى هبه ياخود اعاره ايلدكده
البته صله واحسانك كندو طرفندن ظهورينى قصد ايدوب طرف غيردن ظهورينى قصد ايتمديكندن مغصوبنه
ضماننه مالك اولدقده صله واحسان كندو طرفندن رسيده تمام اولمغله موهوب له ومستعير اوزره برشيئله
رجوعى تام اولماز اما مانحن فيهده وصينك وارثه اعاره سى صله واحسان طرف ميتدن اولمق قصديله اولوب
كندو طرفندن اولمق قصديله اولمديغندن ضماننه اول صله رسيده تمام اولمامغله وارثك قبضى بلا اذن وبغير حق
اولمش كبى اولوب اوزرينه رجوعى تام اولور نظيرى اولدركه بررجل رجل آخرى برشخصك مالنى شخص
آخره هبه اوزره اكراه ايدوب اول دخى هبه ايلدكدن صكره رجل مكره صاحب المال ايچون ضامن اوله
آنك ضمانى مال موهوب ايله موهوب له اوزره رجوعنى متضمن اولور زيرا مكرهك قصدى انجق صله واحسان
طرف صاحب المالدن ظاهر اولمقدر بناء عليه ضماننه موهوبه مالك اولدقده موهوب له اوزره رجوعله
استرداده قادر اولور ومانحن فيه دخى آنك كبيدر واكر ميت طبيب اولان عبدينى مداوات مجروحين ايچون
ياخود برعبدينى فى سبيل الله اهل غزايه سقى مياه ايچون ياخود اهل غزايه خدمت ايچون ياخود ايجار اولنوب
غله سى فى سبيل الله صرف اولنمق ايچون ثلث مالندن فى سبيل الله وقف اولنمق اوزره وصيت ايلسه
عند محمد رحمه الله تعالى بو وصيتى تجويز وتمسبت اولنور بعده غلهء ايجارى انجق فقرايه اعطا اولنور كه
غله صدقة تمليك اولمغله محل صدقه انجق فقرا اولوب اغنيا اولمديغى هويدادر لكن سقى ايلديكى مياهى اهل
غزادن فقير وغنى هركيم طالب اولورسه اكا اعطا ايدر كذلك خدمتنى دخى اهل غزادن غنى وفقير هركيم
استخدام ايدرسه اكا صرف وافنا ايدر زيرا بونلر صدقه تمليك اولميوب انجق اباحت انتفاع اولمغله طريق
طريق اباحتده منطوى واولبابده غنى وفقير مستويدر نظيرى طريق اوزره وضع مياه مباحه دركه غنى وفقير ايچون
شربى اباحه اولنمشدر كذلك غنى ايچون غيرك حوض ونهرندن استقاسى حلال واولبابده فقير ايله همحالدر
لكن عبد مزبور سقى وخدمتنى محتاجينه صرف ايلمك اولى دركه غنى كندو سقى وخدمتى ايچون برعبد اشترا
ايدوب عبد مزبوردن مستغنى اولمق ممكن اما فقير آندن مستغنى اولمق غير ممكن ايدوكى اظهر واجلى در
واكر ميت كراع وسلاحنى ياخود ذكر اولنان عقارات ومنقولاتندن برشيئنى حيات وصحتنده فى سبيل الله وقف
وحبس ايلسه عند ابى حنيفة رضى الله تعالى بو فعلى باطل اولوب اشياء مزبوره موتندن صكره ميراثنده
داخل قيلنور زيرا عندنده وقف اشيا موصى به اولوب موصى به دخى غله اولمدقجه باطل ايكن شرطين مذكورين
بو محلده غير حاصلدر وعند ابى يوسف رحمه الله وقف مزبور عقاراتده ومنقولاتدن دخى انجق كراع
وسلاحده جائزدر وعند محمد رحمه الله تعالى منقول وغير منقولده جميعا جائزدر لكن عند محمد رحمه الله تعالى
واقف موقوفنى قيم آخره دفع وتسليم ايلمك شرطدر اما عند ابى يوسف رحمه الله تعالى معناى مذكور
شرط اولميوب وقف اوزره اشهادى كافيدر وتوجيهنده ديركه قيم آخره موقوفى انجق امر واقف ايله قبض ايتمكله
يد قيمده واقف منزلنده اولور ويدى يد واقف منزلنده اولدقدنصكره اكا تسليمده فائده اولماز
اما امام محمد رحمه الله تعالى جوابنده ديركه بركمسنه داربنى مسجد قيلدقده اول كمسنه اول داره دخول واچنده
اداء صلاة ناسه اذن ورخصت ويرمدكجه اول دارى مسجد اولميوب اذن ورخصتندن صكره مسجد اولوردي
بوجميعا اجماع ايلديك واولبابده اذنى ايله اداقيلنان صلوة كندو صلوتى منزلنده دريمك صحيح اولماز كه
مغايرتلرى ظاهر در پس مانحن فيه دخى آنك كبيدر وهم بقاء حفظ اموال انجق ايادى عباد ايله ممكن اولمغله
يد اولى يه خلف اولمق ايچون بريد مستحقه لازمدركه اموال مرقومه نه وجه اوزره وضع اولنمش ايسه اول يد
مستحقه ده محفوظه اوله وبيلك كركدركه بو مثللو وقفلرده كرك قيم وكرك واقفك اولاد ووالديني وسائر ورثه سى
شرط واقف اوزره منتفع اولمق جائزدر زيرا قريبا ذكر ايلديكمز وقف مذكور حال مرضنده واقع اولسه قيم ووصينك
آنكله انتفاعى جائزدر پس حيات وصحتنده واقع اولدقده جوازى اولى در كذلك قيم وقف شرط واقف اوزره
ورثه واقفه تسليم ايلدكده آنكله ورثه نك دخى انتفاعلرى جائز وواسعدر كه حيات وصحتده وقف وحبسى
وصيت عداولنمامغله انتفاع ورثه يه غير مانعدر كورمزميسنكه وقف مزبور تمام مالدن اعتبار اولنوب
قبل الدين تنفيذينه ابتدا اولنور وواقف حياتده ايكن ابطالنه عازم اولسه عزيمتى تنفيذ واجرا اولنماز بو جهتله

مطلب حكم من اكره على ان يهب مال غيره

مطلب الفرق بين الوقف فى الصحة والمرض

وصيت اولمديغى نمايان اولدقده وارث وغير وارث آنده يكسان اولور واكر قيم وقف واقفك حياتنده ياخود موتندن صكره وفات ايلسه امر وقف اول قيم متوفانك تفويض ايلديكى كسنه يه تفويض واثبات اولنور زيرا قيم متوفى حياتنده قيم اولمغله وفاتندن صكره آنك تفويض ايلديكى كيمسنه آنك مقامنه قائم اولور نظيرى وصيدر كه وصايى شخص آخره وصيت ايدوب فوت اولدقده وصى ثانى امر وصايته اجانبدن اولى كورينلور پس ما نحن فيه دخى آنك كبيدر اما قاضى بشقه دركه قضايى آخره تفويض ايدوب وفات ايلدكده شخص ثانى ايچون حكم قضا اثبات اولنماز زيرا امام ايچون قاضى اوله تفويض قضا ادنصكره بنه ولايت تفويض قضا ثابت وامر قضا مداممادن غير فائتدر حتى قاضى اولى حياتنده ايكن عزله قادر واول قضايى قاضى آخره تفويضه مقتدردر وامر قضاده ولايت امام باقى ومقرر اولمغله قاضينك بلا اذن الامام آخره تفويضى معتبر اولماز اما ما نحن فيهده واقف وقفنى يد قيمه تسليمله كندو يدندن اخراج ايلدكدن صكره ولايتى بالكليه زائل اولمشدر كورمزميسنكه عزل واستبداله عازم اولسه عزيمتى نافذ وحاصل قيلنماز پس ولايت وقف واقفدن زائل وقيمده ثابت اولمغله شخص آخره تفويض ولايت دخى انجق قيم ايچون مثبت قيلنور حتى قيم وقف امر وقفى بر شخصه تفويض ايتمدين فوت اولسه بنه واقف ايچون نصب قيم ممكن اولميوب اولبابده قاضى ديلديكى كيمسنه يى نصب ايلمك متعيندر ومسئلهٔ مذكوره يى امام محمد رحمه الله تعالى اشبو تقرير اوزره ذكر وتحرير ايلمشدر لكن امام خصاف كتابنده وامام هلال كتابنده رحمة الله تعالى عليهما ذكر وبيان ايلمديلركه مسئلهٔ مزبورهده واقف ايچون نصب قيم جديد جائز وشايان تدر وبو روايتك وجهى اولدركه ولايت قيم انجق طرف واقفدن مستفاد ايكن اول قيم امر وقفى بر كسنه يه تفويض ايدوب فوت اولدقده تفويضى معتبر اولدقده واقف ولايت نفسى ايله قيم جديده تفويض ايلدكده تفويضى معتبر اولمق اولى واظهردر ووجه روايت متقدمه اولدركه واقف وقفنى يد قيمه تسليم ايلدكده وقفى يد وملكندن خارج اولمغله واقف حكم اجانبده مندرج اولور وتدبير وقف اجانبدن صحيح اولمديغى كبى واقفدن دخى تصحيح اولنماز واكر واقف وقفنده قيم اولمغى كندو نفسى ايچون شرط ايلسه بو شرطى حكم شرعده باطلدركه قريبا ذكر اولنديغى اوزره يدندن اخراجى وغيره تسليمى عند محمد رحمه الله تعالى شرط صحت وقف ايكن تقدير مذكور اوزره شرط صحت غير حاصلدر اما واقف وقفنى بر قيمه تسليم ايدوب واول قيم كندودن اقدم فوت اولورسه امر وقف ينه كندويه عودت ايدوب ديلديكى كسنه يى مجددا قيم نصب ايتمكه كسب قدرت ايتمكى شرط قيلمش اولسه بو شرطى معتبردركه شروط واقف البته مرعيه اولوب تقدير مذكور اوزره دخى وقفنى يدندن انجق شرط مزبور ايله اخراج ايتمش اولمغله شروط سائره سى معتبر اولديغى كبى بو شرطى دخى صحيح ومقرردر وشرط مذكورى عند محمد رحمه الله تعالى جواز وقفه مانع دكلدركه مقدما يدندن اخراجنده وقف وحبسى تمام اولوب واقف آحاد ناسدن بر ذاتك موقعنده واقع اولمشيدى بوندن صكره يد واقفه عودتى يد غيره عودتى منزلنه نازل اولوب يد غيره عودتى وقفنى مبطل اولمديغى كبى كندو يدينه عودتى دخى مبطل اولماز كذلك واقف وقفنه بر قيم نصب ايدوب اول قيمدن صكره فلان كسنه قيم اولسون ديو شرط وتعيين قيلمش اولسه بو شرطى دخى نافذ ومتعين قيلنوب قيم اول ايچون شرط واقفك خلافنه صرفى ممكن اولمازكه شرط واقف حق قيم اولده شرعى اولديغى كبى حق قيم ثانيده دخى مرعيدر وبو شرطك امثالى اوقاف سلفده واقع اولوب موجبنه امتثال اولنمشدر وبو مثللو شروط ولايت عهد سلطنتده وتوجيه امارتده جائز وواقع اولمق اوقافده دخى جوازينه برهان قاطعدر زيرا مرويدركه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم مؤته نام موضعه بعث سريه ايدوب زيد بن حارثه رضى الله تعالى عنهى اوزرلرينه امير قيلوب بعده ديديلركه اكر زيد بن حارثه قتل اولنورسه اميركز جعفر بن ابى طالبدر اول دخى قتل اولنورسه اميركز عبد الله بن رواحه در بعده اول سريه كيدوب انجام كارلرى ترتيب بيوردقلرى اوزره آشكار اولدى وحكايت اولنديكه سليمان بن عبد الملك بن مروان محتضر اولدقده كندودنصكره خليفهٔ عهد عم زادهسى عمر بن عبد العزيز رحمه الله تعالى اولسون ديو وصيت ايلدى لكن بو وصيتى قرنداشلرى هشام بن عبد الملك ومسلمة بن عبد الملك مكروه كوردكلرين كوروب سليمان ديديكى آندن صكره فلان بن فلان اولسون وآندنصكره خليفهٔ عهد يا هشام سن اول ديوب بعده راضى اولديكمى يا اصلع ديو هشامه لوم وتقريعله سرزنش ايلدى پس بو مثللو شروط ولايت سلطنتده جائز وواقع اولدقده ولايت اوقافده بطريق الاولى جائز ووسع كورنيلور واكر بر كسنه بر شخصه بر مقدار مال ويروب خذ هذا المال

مجاهد به فى سبيل الله ياخود فاغز به فى سبيل الله يعنى شو مالى اخذ وآنكله فى سبيل الله جهاد قيل ياخود فى سبيل الله غزا ايله ديمكله شخص مزبور دخى اول مالى اخذ وانكله متاع وكراع وسلاح اخذ ايلدكدنصكره آخذ فوت اولمغله معطى ورثهٔ آخذدن دعوايه قيام ياخود معطى فوت اولمغله ورثهسى آخذ ايله اظهار خصام ايدوب مال مرقوم آخذه كندو نفسندن جهاد وغزا ايتمك ايچون انجق بطريق القرض اعطا اولنمشيدى ديو ادعا ايتملريله مدعى عليه دخى بلكه مال مزبور اكا انجق بطريق الصله فى سبيل الله اعطا اولنمشيدى ديو دفع مدعى ايلسه اولبابده قول انجق معطينك وورثهسينك قوللرى اولمق هويدادر زيرا معطينك تجاهد ياخود فاغز قولنده سن جهاد قيل ياخود سن غزا ايله ديمكله جهاد وغزايى ماله نسبت ايتميوب انجق آخذه نسبت ايتمشدر زيرا مال مزبور مباشرت فعل جهاده اهل اولميوب اهل اولان انجق آخذدر بو جهتله مال مزبورى اكا فى سبيل الله اعطا ايتمش اولماز كه صدقه دن عد اولنه قالديكه خذ هذا المال قولى دخى هم قرضه وهم صدقهيه محتملدر اكرچه قرض وصدقهدن هر برى تبرعدر لكن قرض موجب بدل اولوب صدقه موجب بدل اولمامغله قرض اقل التبرعيندر واقل الامرين امر متيقن اولمغله اول كلامى قرضه حمل ايلمك مجزوم ومعيندر نظيرى اولدركه بر كسنه قزينى تزويج ايدوب جهازى ايله معا زوجنه تسليم ايدندن صكره قزى فوت اولمغله بين الزوج والاب منازعه پيدا اولوب زوج بو جهازى سن اكا صله وهبه قيلمش ايديك بنم آنده حصهٔ ارثيهم واردر ديو ادعا واب دخى بلكه بن اكا اعاره قيلمش ايدم ديو دفع مدعى ايلسه اولبابده قول قول اب قيلنمق هويدادركه هبه وعاريهدن هر برى تبرع اولوب انجق عاريه اقل التبرعين اولمغله عاريه اوزره حملى اوجب واوفقدر پس ما نحن فيه دخى آنك كبيدر بو صورتده معطى حياتنده ايسه كركدركه اول مالى على وجه القرض ويروب وجه آخر اوزره ويرمديكنه على وجه البتات يمين ايدوب صكره مالنى اخذه قيام ايليه زيرا يمينى فعل نفسى اوزره اولمغله اوزرينه على وجه البتات الزام اولنور اما معطى حياتده دكل ايسه ورثهسى انجق مورثلرينك على وجه الصله اعطاسنه عدم علملرى اوزره يمين ايدوب صكره اخذ ماله مستحق اولورلركه يمينلرى فعل غير اوزره اولمغله تحليفلرى انجق علم اوزره اوله جغى ظاهر ومحققدر واكر مسئلهٔ مزبورهده معطى وآخذ حين اعطاده معطينك قرض وصلهدن برشيئه نيتى بولنماديغنده تصادق ايلسهلر اولبابده مال مزبور البته قرض اولوب صلهيه حملى بر وجهله تحقق ايلمز زيرا بيان مشروح اوزره قرض اقل التبرعين اولمغله اكثر الامرين محتمله متيقن اولميجيدك اقل اوزره حمل اولنمق امر متعيندر وبو مسئله حفظ وتعقلى لازم اولان مواقعدندركه رواتى انجق بو كتابدن اشبو موضعده واقع اولوب محل آخرده واقع اولمامشدر واصل كتابده بو مسئله اوزره استدلال ايدوب ديديكه كورمزميسنكه بر كيمسنه آخره بعض مالنى ويروب حج به ياخود انفقه على نفسك مع عيالك يعنى بو مال ايله حج ايله ياخود عيالك ايله برابر نفسك اوزره انفاق ايله ديسه بو اعطاسى البته قرضه حمل اولنور مكر كه صلهيه نيت ايتمش اوله ما نحن فيه دخى آنك كبيدر واكر مسئلهٔ مفروضهده معطى حين اعطاسنده خذ هذا المال فهو لك فى سبيل الله يعنى شو مالى اخذ قيل كه اول مال فى سبيل الله تعالى سنكدر ديمش اولسه بو صورتده آخذ اول ماله هنوز نسنه اشترا ايتميوب عينى باقى ايكن فوت اولسه دخى ينه اكا مالك وورثهسى ايچون ملك ميراثده منتقل قيلنور زيرا فهو لك قولنده لام تمليك بولنمغله آنكله تمليك اراده اولنورينه كيم دارى لك تسكنها يعنى شو دارم سنكدر ايچنده ساكن اولورسين ديدكده عين دارينى تمليكى استفاده اولنور بعده ذيلنده فى سبيل الله دخى صدقه دن عبارت اولمغله خذ هذا المال فهو لك صدقة قولى منزلنده نازل اولديغندن احتمال قرض بالكليه زائل اولمشدر كذلك خذ هذا المال فى الغزو فى سبيل الله ياخود فى الجهاد فى سبيل الله يعنى شو مالى اخذ قيل فى سبيل الله غزاده ياخود جهادده ديمش اولسه مال مزبورينه صدقهيه حمل اولنور زيرا غزا وجهادى ماله مضاف ايليوب مالى وجه غزا وجهادده اخذ ايله امر ايتمكله مالنى فى سبيل الله وضع ايتمش اولمغله البته صدقه قيلنور كه اول مالى لله تعالى اخذ ايله امر ايتمشدر ولله تعالى اخذ اولنان مال البته عباد الله اوزره صدقه اولور واكر خذ هذا المال فاغز به فى سبيل الله يعنى شو مالى اخذ وآنكله بنم طرفمدن فى سبيل الله غزا قيل ديمش اولوب آخذ دخى هنوز آنكله بر نسنه اشترا ايتمدين احدهما فوت اولسه بو صورتده مال مزبور معطى يه ياخود ورثهسنه رد اولنور زيرا كندو طرفندن غزا ايله امر ايلمشدر وغزا كندو طرفندن واقع اولمق انجق نفقهٔ غزا كندو مالندن اولوب غازى انفاقده آنك نائبى قيلنماغى موجب اولمغله مال مزبور كندو ملكى اوزره باقى اولور بعده احدهما فوت اولدقده امرى منقطع

اولمغله مال مزبور معطی یه یاخود ورثه‌سنه رد اولنور واگر مسئله٘ مفروضه‌ده آخذ اول ماله کراع وسلاح
اشترا قیلدقدنصکره اخذهما فوت اولمش اولسه بوصورتده معطی یاخود ورثه‌سی اول اشترا اولنان نسنه‌لرك
جمله‌سنی اخذ ایدرلر زیرا غزا ایله امری البته حوایج غزانی اشترا ایله امر اولمغله اشترا امری ایله واقع اولدیغندن
مشتراسی کندو مالی قبلنور کورمز میسنکه آخذ غزا ایدوب بعد الغزاء مشتراسندن بعضیسی فضله قالسه
البته آنی جانب معطی یه رد ایدر ورد مذکور اشتراسی معطی ایچون واقع اولدیغنه دلیل قاطعدر حتی آخذ
اول ماله متاع یاخود سلاح وکراع اشترا ایلدکدنصکره معطی اکا اعطاسنه نادم وآندن مشتراسنی اخذ ایدوب
آخره اعطایه عازم اولسه اخذ واعطاسنه قادردر که مشتراسی ملك معطی ایدوکی ظاهردر بوصورتده معطی
آخذه سن بنم مالمی بکا رد قبل واشترا ایلدیکك نسنه‌لر بکا لازم دکلدر سنك اولسون دیسه بوقولی مسموع
اولمیوب مشترا سندن غیری نسنه‌یی اخذی مشروع اولماز زیرا مشتری شراده آنك وکیلی اولوب مشتراسی
ملکنده واقع اولمغله آنی ملکندن وجه مذکور ایله منع واخراجی ممتنع اولمشدر کذلك آخذ دخی معطی یه
بن سکا مالکی ویره‌یم واشترا ایلدیکیم نسنه‌لر بنم اولسون دیسه آنك دخی بوقولی مسموع اولماز که آخذ معطینك
وکیل شراسی اولمغله وکیل شرا مشتراسنی موکلندن حبس ایلمك مشروع اولماز واگر برکمسنه شخص آخره
خذ هذا المال فجاهد به یاخود فاغز به دییوب آخذ دخی اول ماله غزا ایتمك ایچون متاع وسلاح وکراع اشترا
ایلدکدنصکره صاحب المال بن اول مالی سکا انجق بنم طرفمدن غزا ایتمك ایچون اعطا ایتمشیدم شمدی سنك
سکا نکه آخری بعث ایدرم اشترا ایلدیکك اشیایی بکا رد وتسلیم قیل دیو ادعا وآخذ دخی بلکه بن آنی بکا
تقسیم ایچون علی وجه الصلة یاخود علی طریق القرض اعطا ایتمشیدك شمدی سنك ایچون استرداد اشیایه
سبیل یوقدر دیو دفع مدعی ایلسه اولبابده قول انجق قول صاحب المال اولوب اول متاع وسلاح وکراعی
اخذه قدرتی هویدادر زیرا آنك فجاهد به یاخود فاغز به قولی هم کندو طرفندن وهم نفس آخذ ایچون جهاد
وغزایه محتمل برکلام مجمل اولمغله آنك بیانی البته متکلم ومجمله مفوض ومحولدر وهم معطینك ادعا قیلدیغی
اعطا اول مالك ملکندن خروجنی موجب اولمیوب آخذك ادعا قیلدیغی اعطا اول مالك ملك معطیدن بلابدل
علی وجه الصلة یاخود مقابله‌ٔ بدلده علی وجه القرض خروجنی مستوجب اولوب اولوجهله آخذ اکبر الامرینی
مدعی اولمغله بلابینه تصدیقی غیر مشروعدر واگر برکمسنه فرسنی فی سبیل الله حبس ایدوب فی سبیل الله حبیس
اولق اوزره آنی برکمسنه یه دفع وتسلیم واول کمسنه یه سن بوفرسدن مستغنی اولوب یاخود محتضر موت اولورسك
آنی بنه فی سبیل الله حبیس اولق اوزره شخص آخره دفع وتسلیم قیل دیو امر وتفهیم ایلسه بوشرطی تجویز وتتمیم
اولنور زیرا شرط مرقوم واقفدن صادر اولمغله وجوب اعتباری ظاهردر کورمز میسنکه برکمسنه برشیئی قوم معینین
اوزره وقف ایلدکده اگر قوم مرقومین اول وقفدن مستغنی اولورلرسه مصرفی فقرا اولسون دیو شرط وتصریح
ایلسه شرط مذکوری تجویز وتصحیح اولنور پس ماتحن فیه دخی آنك کبیدر بوصورتده اول فرسی حبس ایلین
صاحبی وفات ایلسه اول فرس ورثه‌سنه میراث اولمیوب بنه فی سبیل الله حبیس اولق اوزره اثبات اولنور زیرا تسلیم
غزا ایله آندن زوال ملکی تام اولمغله حکم میراثدن خروجی رسیده‌ٔ تمام اولمشدر واگر اول فرس کندویه اعطا اولنان
کمسنه وفات ایدرسه اول فرس اول کمسنه‌نك قبل الوفاة عطا یاخود اعطا ایله وصیت ایلدیکی کمسنه‌یه اوزره بنه
فی سبیل الله حبیس اولق اوزره اعطا واثبات اولنور واولبابده حابس الفرس اولان صاحبی اخذه طالب اولسه مقدما
شرط تسلیمی تحقق ایتمکله اکا سبیل وصولی منسلبدر واگر یدنده اول فرس حبیس قیلنان کمسنه اول فرسدن
مستغنی اولوب یاخود اتمام جهاد ایله اهل ووطننه رجوع ایلسه کرکدر که اول فرسی بنه شرط حابس اوزره حبیس
اولق اوزره غازی آخره مدفوع قیله بوصورتده غازی اول بعد دفع الفرس بنه رجوع جهاده نیت ایتمکله اول فرسی
غازی ثانیدن اخذه عزیمت قیلسه بو اخذینه رخصت ویریلمز زیرا غازی اول ثانیدن اولی اولمق انجق فرس اوزره
ثبوت یدینه مبنی ایکن ثانی یه تسلیمیله اوزرندن یدی زائل واوزرنده ید ثانی حاصل اولمغله امساك فرسده اولویتی آندن
ثانی یه منتقل اولمشدر اما حابس الفرس اولان صاحبی غازی اوله حقنده اگر غازی اول فرسی بعد الاستغناء آخره
تسلیمدن صکره بنه فرسه محتاج اولوب یاخود مجددا غزا ایله رجوع ایدرسه بنه فرسه احق اولسون دیو شرط قیلمش
ایسه بوشرطی معتبر اولمغله وجوب رعایتی مقرر اولور نظیری اولدر که برکمسنه ملکنی اولاد فلان اوزره وقف ایدوب
اگر آنلر مستغنی اولورلرسه وقفم فلانه تسلیم اولنسون بعده اولاد فلان مجددا محتاج اولورلرسه بنه مجددا
وقفمده داخل اولسونلر دیو شرط قیلمش اولسه البته بوشرطی معتبر ووجوب رعایتی مقرر اولور پس

ماتحن فیه دخی آنك کبیدر واگر برکمسنه برفرسی فی سبیل الله حبس یاخود برارضی فی سبیل الله وقف ایدوب
لکن حبس ووقفی انجق مثلا یکرمی سنه یه ممدود اولوب بعده واقف حیاتده ایسه ملك واقفه وفوت اولمش ایسه
ورثه‌سنه مردود قیلنسون دیو شرط ایلسه یاخود برقوم معینین اوزره وقف ایدوب بعده آنلر هالکین اولدقلرنده
بنه واقفه یاخود ورثه‌سنه راجع اولسون دیو شرط ایلسه بوصورتلرده حبس ووقفی باطل اولمغله هر نه زمانده
دیلرسه اخذ واسترداده قادر اولوب قبل الاسترداد فوت اولورسه میراثنده داخل اولور زیرا عند محمد رحمه الله تعالی
تأبید ایله تقیید شرط صحتی وقف ایکن واقف مرقوم تأبید ایله تقیید قیلمامشدر ووجه اشتراطی اولدر که
وقف البته صدقهٔ موقوفه اولمغله صدقهٔ مملوکه یه قیاس اولنوب صدقهٔ مملوکه توقیتله جائز اولمدیغی کبی صدقهٔ
موقوفه دخی جائز کورلمز اما عند ابی یوسف رحمه الله تعالی وقف هم تأبید ایله وهم توقیتله جائز کورلور
زیرا وقف انجق تملیك منافع اولمغله تأبید ایله جائز اولدقده توقیتله دخی جوازی بطریق الاولیدر کورمز میسنکه
اجاره توقیتله جائز وتأبید ایله غیر جائزدر بویله ایکن تأبید وقفی ابطال ایتمدکده توقیت آنی ابطال ایلمك
بطریق الاولی در واگر برکمسنه فرسنی فی سبیل الله علی وجه التأبید وقف وآنی برشخص موقوف علیهه
دفع وتسلیم ایدوب اولبابده شخص موقوف علیه فوت اولوب یاخود مستغنی اولورسه اول فرسی آخره تسلیم
ایلسونلر وبردخی صاحبنه ووارثنه رجوع ایلمسونلر دیو شرط قیلمش اولسه بووقفی جائز ومستقیمدر که تأبید ایله
تقیید ایلمشدر وحبیس مؤبد صحیح ووقف بیمدر بوصورتده اول شخص موقوف علیه فرسی اخذ ایدوب لکن
اول سنه‌ده غزا ایتمامکله غزا ایلین برکمسنه یه علی وجه الاعاره اعطا ایلسه اعطاسی صحیح کوریلور که
سنهٔ مزبوره‌ده غزا ایتمامکله مستغنی اولدیغندن شرط واقف اوزره آخره اعطاسی تجویز وتصحیح اولنور
وهم اول شخص موقوف علیه فرسك غزایه متعلق اولان جمیع منافعنه مالکدر که حیاتنده بولنوب غزا ایله
مشغول اولدیغی جهته صاحب الفرس اول فرسی یدندن اخذه قادر دکلدر پس اول منافع مملوکه‌سنی غیره تملیکه
دخی مالك اولور کورمز میسنکه حال موقوف علیه حال مستعیردن ادنی دکل ایکن مستعیر دابه‌یه رکوب نفسنی
شرط ایلمدکده آخره اعاره‌سی جائز اولنجه بوبابده جوازی بطریق الاولیدر لکن آخره ایجاری جائز دکلدر که
مقصود صاحب الفرس نفسی ایچون حصول ثواب ایکن غازی ثانی بدل اجرتله غزا ایلدکده واقف آخرتده
اجر وثوابه فائز اوله‌مز وهم شخص موقوف علیه منافع فرسه بلابدل مالك اولمغله اول منافعی غیره مقابلهٔ بدلده
تملیکه متملك اوله‌مز کورمز میسنکه مستعیر شخص آخره اعاره‌یه مالك وایجاره غیر مالکدر وماتحن فیه دخی
آنك کبیدر بویله ایکن آنی غازی آخره ایجار ایدوب مستأجر اکا راکب اولدقدنصکره یدنده رکوبندن یاخود
سبب آخردن هالك اولمغله هلاکی قاضی یه رفع واعلام اولنسه اولبابده قاضی مخیر اولوب دیلرسه موجره
ودیلرسه مستأجره تضمینده اهتمام ایدر که هر برینك فرسده تعدیسی ماله کلامدر لکن موجره تضمین ایدرسه
مستأجر اوزره برشیئله رجوع ایده‌مز که ضماننله فرس هالکه تملك مبتدا ایله مالك اولمغله من حیث المعنی کندو
فرسنی ایجار ایدوب یدمستأجرده هالك منزلتنده اولوب اولبابده مستأجره تضمینی مشروع اولمدیغی کبی
بوبابده دخی مشروع اولماز امامستأجره تضمین ایدرسه مستأجر اول قیمتله موجر اوزره رجوع ایدر که مستأجر
جهت موجردن مغرور ودر ومغرورك غار اوزره ضرر غرور ایله رجوعی مشروعدر بعده قاضی اول قیمتله
فرس آخر اشترا قیلوب آنی دخی بنه موجر اوزره حبیس ایلرکه فرس ثانی مقام اولده قائم اولوب فرس اول زنده ایکن
موجر اوزره حبیس اولمغله ثانی دخی بنه موجر اوزره تحبیس اولنور انجق قاضی اکا تقدم ایدوب بوفرسی دخی
برکمسنه یه ایجار ایتمه دیو تنبیه ایدر که موجر فعل غیر حلاله مباشر اولدیغندن مستقبلده عدم عودتی اوزره
نصح قاضی تجویز وتوجیه اولنور وایجاری حرام ایکن بنه موجر نفسی ایچون مستأجر اوزره اجرتی
مستوجب اولور که عاقد ایجار انجق موجر اولمغله اجرت مستأجر اوزره انجق عاقد ایچون واجب اولور
زیرا حال محبوس علیه غاصبدن ادنی دکل ایکن غاصب مغصوبی ایجار ایلدکده نفسی ایچون
مستوجب اجر اولدقده محبوس علیه مستوجب اولمق اولی در لکن موجر اول اجرتی اکل ایلمك بکا
خوش کلمز بلکه آنی تصدق ایلمك لازمدر که کسب خبیثله اکتساب اولنان مالك سبیلی انجق تصدقدر
واگر محبوس علیهك غیری برکمسنه اول فرسی قتل ایدوب یاخود امر محبوس علیه بوغیکن اوزرینه راکب اولمغله
یدنده هالك اولسه البته قیمتنی ضامن اولور واول قیمتی محبوس علیه اخذ وآنکله فرس آخر اشترا ویدنده
حبیس اولق اوزره متمکن ایلر زیرا حال محبوس علیه حال مودعدن ادنی دکل ایکن ودیعه‌یی برکمسنه قتل ایلسه

مودع ایچون حق خصومت واخذقیمت ثابت اولدقده محبوس علیهده ثبوتی بطریق الاولی در واکرایکی کمسنه هر برینك یدنده وجه مشروح اوزره برفرس حبیس بولنوب هر بری فرسنی اوزرنده غزا ایتمك ایچون آخره اعطا ایدوب آخردخی فرسنی کندویه اعطا ایتمکی شرط قیلسه بومعامله لری فاسد اولمغله اکا مباشرتلری جائز کورلمز زیرا بوشرطلری مبادلة المنافع بالمنافع در ومبادلة المنافع بالمنافع بیع السکنی بالسکنی کبی اجارۂ فاسده در حال آنکه محبوس علیه حبیسنی کرك اجارۂ جائزه وکرك فاسده ایله ایجار ایلمك جائز دکلدر بویله ایکن بومعاملۂ فاسدهیه مباشرت ایلسهلر نظر اولنور اکر احدالفرسین هالك اولورسه اولبابده هر برینك تعدیسی نمایان اولمغله قاضی قنقیسنی دیلرسه اکا تکلیف ضمان ایدوب تفصیل سابق علی وجه الکمال بونده اجزا ایله جبرنقصان ایدر

مطلب لیس للموقوف علیه ان یوجر الوقف

واکر فرسلرك ایکیسیده سالم اولورسه هر بری اعطا ایلدیکی فرسك اجرمثلنی آخردن اخذ ایله مسالم اولور که اجاره لری اجارۂ فاسده اولمغله وجوب اجرمثلی مستلزم اولور و بونده دخی هر بری اخذ ایلدیکی اجرتده وجوب تصدق درکاردر لکن تصدق اوزره اجبار اولنماز اما صورت مفروضهده هر بری فرسنی آخره غزا ایچون اعطا ایدوب انجق آخر دخی فرسنی کندویه اعطایی شرط ایلمسه بومعامله لری جائز کورلور زیرا اینلرنده مشارطه بولنمایوب مبادلة المال بالمال اولمادیغندن معامله لری اجاره اولمیوب انجق اعاره اولورو برقریبا ذکر وبیان ایلدیك که محبوس علیه ایچون فرس حبیسنی اوزرنده غزا ایچون آخره اعاره جائز وشایان کورلور واکر برکسنه برقاچ فرسلرینی فی سبیل الله حبیس قیلوب آنلری وقت غزاده اهل غزایه توزیع ایچون وکیلنه تسلیم ایدوب بعد الغزا اول فرسلرکندویه تسلیم اولنمغی شرط وتصمیم ایلسه بوحبسی تجویز وتتمیم اولنور زیرا یدندن ازاله سی متحقق وحبسی رسیدۂ تمام اولمغله مثلا ارضنی یاخود دارینی وقف ایدوب رقبه تسلیم ایلمدکده تحقق تسلیمله وقفی تجویز واتمام اولندیغی کبی بونده دخی حبسی تجویز واتمام اولنورحتی وکیل مقام قیمه قائم اولدیغندن امام ابو یوسف رحمه الله تعالی دیمشدرکه وقفده تسلیم قیم شرط صحت دکلدر زیرا قیم وکیل واقف اولوب وقفنده امرواقف ایله شرطی اوزره متصرف اولمغله یدی یدواقف کبی اولدیغندن تسلیمده هیچ فائده یوقدر لکن جوابی قریبا ذکر اولندی مؤلف عمیم الاکرام انعم الله تعالی علیه باخص الانعام دیرکه وکیل مزبور افراس مذکوره یی اهل غزادن فقرا واغنیایه توزیعی جائز کوریلور زیرا بواعطاسی انجق اباحتدر وتملیك دکلدر وعلی وجه الاباحة واقع اولان هرقربتده غنی وفقیر مساویدر مثلا برکسنه عامه ایچون سقایه وضع ایلدکده آندن شرب اغنیا دخی جائز اولور کذلك نزول ناس ایچون برخان بنا ایدوب یاخود دفن موتی ایچون برمقبره تعیین ایلدکده اول خان ومقبره ده غنی وفقیر مساو یدر ومانحن فیه دخی آنلك کبیدر واکروکیل مزبور افراس مذکوره دن برینی برکسنهیه ارکبه فی سبیل الله یعنی اکا فی سبیل الله راکب اول دیو اعطا ایلسه اول کمسنه اول فرس اوزره آخری تحمیل وارکاب ایلمك جائز وسزا کورلمز زیرا اعطاسی انجق بوغزاده فرسله انتفاع بعده وکیل اوزره رد ایچون واقع اولمغله البته آخذی مستعیر اولمشدر ومستعیر اولان رکوب نفسنی شرط ایلدکده غیری ارکاب ایلمك جائز اولمدیغی کبی مانحن فیهده دخی جائز اولماز اما حین اعطاده اول کمسنهنك کندورکوبنی شرط ایلمیوب همان خذه فی سبیل الله دیمش اولسه بوصورتده آخذ اول فرس اوزره فی سبیل الله غزا ایدنلردن شخص آخری ارکاب ایلمك جائز کوریلور زیرا اباحت اطلاق اوزره واقع اولوب اطلاق اوزره واقع اولان اعارۂ دابه حکمنی متضمن اولمغله آخذ بنفسه راکب اولمق ممکن اولدیغی کبی غیری ارکابی دخی ممکندر واکر وکیل مرقوم افراس معلومهدن برینی فی سبیل الله برشخصه وبرینی فی سبیل الله شخص آخره اعطا ایدوب شخصین مزبوریندن هر بری آخره بن فرسمی سکا اعطا ایدهیم اوزرنده سن غزا ایده سین سن دخی فرسکی بکا اعطا اوزره که اوزرنده بن غزا ایدهیم دیمکله هر بری فرس آخری اخذ واوزرنده غزا ایلسه اولبابده مقتضای قیاس بومعامله لری باطل اولوب فرسلری هالك اولدقده ضامن اولملریدر لکن موجب استحسان بومعامله لری جائز اولوب

مطلب یستوی الاغنیاء والفقراء فی کل قربة کانت علی وجه الاباحة

هلاك فرسلری ضمانی متضمن اولمامقدر وجه قیاس اولدرکه بین الشخصین شرط مذکور واقع اولدقده معامله لری مبادلة المنافع بالمنافع اولوب محبسلری متعدد اولوب هرفرس رجل واحدك حبیسی اولدقده حکم اجاره ده منطوی اولدیغی کبی مانحن فیهده دخی اول حکمی محتوی قیلنور ووجه استحسان اولدرکه بوبابده حال محبسه اعتبار اولنوب محبس رجل واحد اولوب جمیع افراس آنك ملکی اولمغله معاملۂ آخذینده حکم اجارۂ بدیدار اولماز کذلك حال قیمه اعتبار اولنوب افراسدن ملك محبس زائل اولمغله حال محبسه اعتبار اولنماسه قیم دخی رجل واحد اولمغله معاملۂ آخذینده معنای اجاره آشکار اولماز که رجل واحد

مطلب فی اعارة الدابة اذا اطلقت یجوز ان یحمل المستعیر علیها غیره

بعض

بعض افراسنی بعض آخرایله ایجار واستیجار ایلمز اما محبس متعدد اولوب فرسیندن هر بری بر محبس مخصوصك حبیسی اولدقده منافعلری مالکین مختلفینك مملوکلری اولمغله آنده حکم اجاره قائم اولمغله معاملۂ مذکوره بو وجهله جائز ومنتظم اولمازیته دیرکه آخذین مرقومیندن هر بری کندو فرسنی آخذ آخره اوزرنده غزا ایچون دراهم معلومه ایله ایجار ایتمش اولسه بوصورتده فرس هالك اولدقده ضامن اولملری بدیداردر که فرسین مال محبس اولوب اخذ اینده چکلری اجرت مال آخذین اولمغله ملك غیری ملك غیر ایله ایجار ایتمش اولملری ایله معنای اجاره حادث ووجوب ضمانه باعث اولور حتی فرسلری یدینه تسلیم اولنان وکیل اول دخی افراس مذکوره دن برینی آخره غزا ایچون ایجاره قادر اولمیوب ایجار ایلدکده دخی بعد الهلاك ضامن اوله جغی ظاهردرکه بیان مشروح اوزره قصد محبس انجق تحصیل ثواب ایکن اجاره مبطل ثواب اوله جغی باهردر لکن افراس مذکوره نفقهیه محتاج اولمغله وکیل مزبور دخی آنلری اهل غزایه تسلیم ایدنجیه دك نفقه لرینه کفایت مقداری دراهمله غزانك غیری بعض منافع ناس ایچون ایجاره ایتمکی رأی وتصمیم ایلسه بوتدبیری تجویز وتتمیم اولنور زیرا حالت مزبوره حال ضرورت اولوب منفعت اجرت دخی انجق افراسه راجع وایجارلری حال افراسه ارفق اولمغله صحت وجوازی شرعه اوفق اولور نظیری شول کتاب الوقفده ذکراولنان مسئله درکه مارۂ طریق ایچون وقف اولنان خان محتاج ترمیم اولدقده قیم وقف ایچون اول خانك بعض اوطه لرینی مرمتنه کفایت مقداری دراهمله ایجار ایلمك تجویز وتتمیم اولنور پس مانحن فیه دخی بویله در و قاضی ایجارمذکور ایله وکیل مزبوره امرایلسه امری جائزدرکه قاضی هرغائبك ولیسی اولدیغی کبی مسلمین ایچون اعداد اولنان هرمالك دخی ولیسیدر و وکیل ایجار مرقومی بغیر امرالقاضی مباشرت ایلسه ده جائزدرکه ایجارمرقوم باعث صلاح دوابدر حال آنکه مالك دوابدن باعث صلاح دابه اولان هرخصوصده بطریق الدلالة اذن ورضا درکاردرکه اصلاح دوابه سعی اولنماد قجه حبیس اولمق اوزره بقاسی ممکن اولمیه جغی آشکاردر ومحبس افراس اول وکیلی توکیل وافراسی یدینه تسلیم ایلدیکی هنکامده نفقه لری ایچون ایجارلری شرط ایلمش اولسه بوشرطی جائز اولمغله ایجار وکیل دخی تقدیر مذکور اوزره جوازه احرادرکه محبسدن امر ایجارده ظاهراولان امرصریح البته دلالتدن اقوادر و بطریق الدلالة امرنده وکیل طرف محبسدن من جهة الدلالة مأذون اولمغله دیلرسه مقابلۂ نفقهسنده ایجار ایدوب قاضیدن استیذانه محتاج اولمدقده بطریق الصراحة مأذون اولدقده بالاولویه عدیم الاحتیاجدر واکر برکسنه فرسنی برکسنه اوزره فی سبیل الله حبیس قیلوب اول محبوس علیه اولان کمسنه مستغنی یاخود فوت اولورسه آخره اعطا اولنوب اول وجهله تأبید حبسنی شرط وتصمیم اوزره یدینه دفع وتسلیم ایلسه اولبابده موجب قیاس اوزره اول محبوس علیه اولان کمسنه یدنده بولنان فرس حبیس اوزره انجق غزا ایچون رکوبی جائز اولوب غزادن غیری بلده سی ایچنده دخی کندو مصالحی ایچون رکوبی ممنوعدر و موجب استحسان اوزره کرك بلده سی ایچنده وکرك اطرافنده شهود جنازه وتشییع حاج وغیری مصالحی ایچون رکوبی دخی مشروعدر وجه قیاس اولدرکه مالکی اکا انجق غزاده رکوبی ایچون رخصت ویروب کندو مضافنده رکوبی ایچون رخصت ویرمك رخصت ویومدیکی محلده رکوبنه موجب حرمتدرتسه کیم اول فرس اوزره راکب اولوب غزادن غیری سفر آخره عازم اولسه رکوبی حرام اولور کذلك برکسنهنك فرسنی طریق معینده رکوبی ایچون استعاره ایتمشیکن طریق آخرده راکب اولسه رکوبی حرام اولور پس مانحن فیه دخی آنلرکبیدر ووجه استحسان اولدرکه رکوبدن اول مقداری البته فرسه نافع وغیرمضردرکه بچه فرسلر طویله سنده مدت طویله ربط اولنوب اوزرینه رکوب اولنمادقده اکا بعض امراض اصابت ایدوب لااقل ضمیر وسیرتی متغیر اولوب بعض احیانده رکوبنده نفع وریاضتی متقرردر ومالکی دخی منافعی فرسه راجع اولان هرماده ده من جهة الحکم رضا داده در وهم غزادن غیریده رکوب قلیلی دخی تحریم اولنمق بو مثللو افراسی قبولدن نکول ناسه بادیدرکه نفقهسی اوزرینه واجب اولوب رکوبندن قلیل وکثیری حرام ایدوکنه عالم اولان کمسنهنك اکا عدم رغبتنه مؤدیدر و بو مثللو تنفیر ناسله ضیق وحرجه باعث اولان احکام البته ساقط وبی استحکامدر وهم مالکی حین حبسنده محبوس علیه غزانك غیریده اول فرس اوزره رکوب قلیله محتاج ایدوکنه عالم اولمغله اول رکوبه من حیث المعنی رضاسی منفهم اولوب شول عبد مأذون سلکنه منسلك اولمشدرکه یدنده بولنان اشیایه مالك دکل ایکن آنده تبرع کثیره متملك دکل ایسه ده تبرع یسیره البته متملکدر ومولاسینك تبرع یسیرنده اذن صریحی بولنمسه ده تجارت تبرع قلیله محتاج اولمغله اول بابده فی حکم المأذون ایدوکی

مطلب ایجار الخان المشروط للمارة اذا احتاج الی المرمة

مطلب العبد المأذون ان یتبرع یسیرا بلا اذن مولاه

بی لجاجدر ومانحن فیه دخی آنك کبیدر بنـاء علیه خارج بلده سنده برایکی اوچ کونلك مسافه یه رکوبی حلال
اولماز که رکوب مرقوم حد کثرتده اولوب محبوس علیه اول باده شدید الاحتیاج اولمدیغی ظاهر حالدر واستحسانله
تجویز اولنان رکوب قلیلدر یوقسه رکوب کثیر محتمل التحلیل دکلدر اما آنی سقی ایچون یاخود آنکله کیدوب علفنی
اشترا ایچون راکب اولوب یاخود علفنی یابعض منافع ولوازمنی اوزرینه تحمیل ایلسه بوصنعی هم قیاسده وهم
استحسانده تجویز وتحلیل اولنور که صنع مرقومك منفعتی دابه یه راجع اولمغله آنده قطعا بأس شرعی واقع
اولماز نظیری اولدر که برکسنه اشترا قیلدیغی فرسك عیبنه مطلع اولدقدن صکره آنی سقی ایچون اوزرینه
رکوبی یاخود طعام فرسی کندو اوزرینه تحمیلی عیبله ردینه مانع اولمیاز که فعل مرقومی انجق منفعت دابه ایچون
ارتکاب ایتمکله مانع رد اولمیوب اسباب رددن حساب اولنور پس مانحن فیه دخی بویله در انجق مؤلف
غنیم الاحسان اشبو نظیرده ذکر اولنان عیبله رد مسئله سنده کتاب البیوعده مشترینك فعل مرقومی مانع رد اولوب
اولمامقده قیاس واستحسانی ذکر وبیان ایتمشیدی لکن بوکتابدن بومحلده همان هم قیاسده وهم استحسانده
مانع رد دکلدر دیو ترك تفصیل برله جواب واحد اوزره اعتماد وتعویل ایلدی واکر بلده سنده یاخود خارج
بلده سنده اول فرسه رکوبله نفسنی یاغیری غزایه ترغیب یاخود بولندیغی سرحدده اعدانك جاسوسلری بولنمق
ظنی ایله آنلری ترهیب ایچون راکب اولورسه بو رکوبی اعمال جهاددن اولمغله جائز ومناسب کوریلور کذلك
برکسنه سیفنی برکسنه اوزره حبس قیلوب اول محبوس علیه اولان کسنه اول سیفی غزانك غیریده تقلد ایلسه
نظر اولنور اکر تقلدی تلف سیفه باعث یاخود سیفه یاجفن وحمائلنه برضرری مورث ایسه تقلدی جائز
وسزاوار کوریلمز که منفعت نفسی ایچون تلبسی اعمال جهاددن اعتبار اولنماز واکر تلف وضرری موجب
دکل ایسه تلبسی حلال اولور که فرس حبیسده ذکر ایلدیکمز رکوب قلیل کبی بونده دخی منفعت قلیله
استحلال اولنور اما اول موضعده مثلا جواسیس اعدا بولنمق ظنی ایله ارهاب اعدا ایچون تقلد سیف
وتلبس سلاح ایلسه بومعنی امر مطلوبدر که ارهاب اعدا اعمال جهاددن محسوب اولمغله اول سیفی
امر جهادده استعمالی مشروع ومرغوبدر امافی سبیل الله حبس قیلنان قوس وسهام ایسه محبوس علیه
آنلری غزانك غیریده بین الغرضین رمی واستعمال ایلمك آنکله قصد تعلم وغزا اوزره نیت تقوی ایلسه
دخی بنم عندمده مناسب ومقبول دکلدر که بین الغرضین رمی واستعماله مشق ورشق اعمال جهاددن
اولمدیغندن بشقه قوس وسهامی متلف اولمغله اکا تصدیسی مشروع ومعقول دکلدر اما فرس حبیسه
بلده سی ایچنده مصالح نفسی ایچون رکوبی بشقه درکه رکوب مذکور فرسی مفسد اولمیوب بلکه
مصلح اولمغله امر مشروعدر حتی اول فرسه دخی مجرد تعلم فروسیت ایچون راکب اولوب یاخود مصالح
نفسی ایچون تمام یوم واحدده یاکثرده راکب اولمق رکوبی مفسد اولدقده آنده دخی ممنوعدر واکر بلده
فی سبیل الله حبیس اولان برفرس بولنان کسنه بلده سندن کندو محله سینك غیریده علف رخیص بیع اولندیغنی
استماع ایلسه نظر اولنور اکر موضع علف بنه بلده سی ایچنده یاخود اول بلده نك بعض قرای قریبه سنده ایسه
اول موضعه دك رکوبی جائز وسزاوار کوریلور که رکوب مذکور منافع دابه دن اعتبار اولنور ومقدار مزبورده
کندو مصالحی ایچون رکوبی روا کوریلمش ایکن منفعت دابه ایچون روا کوریلمك بطریق الاولیدر واکر موضع
علف مسافه سفر مکان بعیدده ایسه بنم عندمده اکا رکوبی مناسب ومقبول دکلدر که معنای مذکور بلاضروره
فرس اوزره ارتکاب سفر اولمغله مشروع ومعقول دکلدر کورمزمیسنکه سفر مزبور جائز کوریلسه اون کونلك
بلکه دخی زیاده مسافه یه سفر دخی جائز کوریلور ایدی حال آنکه معنای مذکورك قبح وفسادی ظاهر ومتمیزدر
لکن بولندقلری موضعدن برقاچ کونلك مسافه یه ذاهب اولدقده تحصیل علفه قادر دکللر ایسه اولبابده
علفنی تحصیل واوزرینه تحمیل ایچون اول موضعه دك جواز رکوبی ظاهردر که بومثللو موضع ضرورتده
الضرورات تبیح المحظورات قاعده سی مثل سائردر وصورت مفروضه ده علفله رجوعنده رکوبی دخی جائزدر که
حین ذهابنده حفظ دابه یه محتاج اولوب لاجل الحفظ رکوبی جائز اولدقده علفله رجوعنده هم دابه وهم حملنی
حفظه محتاج اولمغله جوازی بطریق الاولی ظاهر ومتمیزدر لکن کرکدر که علفدن اول مقداری تحمیل ایتمیه که
علفله برابر کندو دخی راکب اولدقده طاقت دابه یی سالب اوله زیرا معنای مذکور استهلاك دابه یی مستوجبدر
کورمزمیسنکه فعل مرقوم دابه نفسنده حلال کوریلمز ایکن دابه حبیسده بطریق الاولی استحلال اولنماز
واکر برکسنه یه فی سبیل الله حبس قیلنان برسیف اعطا اولنوب اول سیف دخی حلیه ذهب وفضه ایله محلی بولنسه

کرکدر که اول کسنه حلیه سیفه بروجهله تعرض واستبدال ایلمیه زیرا حلیه البته سیفه تابع وسیف حبیس غیر مملوك
اولمغله حلیه دخی حبیس غیر مملوك اولدیغندن آنده تصرف ملاکله تصرف حلال اولمیوب انجق اذن
مالکی اوزره حلیه سی ایله معا امر جهادده استعمالی استحلال اولنور حتی سیف مزبور محتاج مرمت اولدقده
مرمتی اول کسنه اوزره واجب اولوب بنه حلیه سنه تعرضی جائز ومناسب اولماز زیرا منافع سیف اول کسنه یه
منحصر اولمغله قریبا مستعیرده ذکر ایلدیکمز کبی نفقه سی دخی آنك اوزرینه مقتصر قیلنور کورمزمیسنکه
بلده ده فرس حبیس بولنوب نفقه یه محتاج اولدقده فرسه ایجار ایله تعرضی جائز اولمیوب همان اوزرینه نفقه سی
واجب اولور پس مانحن فیهده دخی حلیه سیفه تعرضی جائز اولمیوب همان اوزرینه مرمتی مستوجب اولور
واکر محبس السیف سیفی اول کسنه یه فی سبیل الله غزا ایچون اعطا ایتمیوب بلکه اول کسنه یی فی سبیل الله
غزا ایدنلره ویروب بعد الغزا استرداد ایتمك اوزره توکیل ایله اعطا ایتمش اولسه اکرچه بونده دخی حلیه سیفی
اخراج وآخره تصدق یاخود وجه آخر اوزره تعرضی جائز وسزا کوریلمز که موکل اکا انجق سیفی اهل غزایه
دفع واستردادی تفویض ایدوب حلیه سنده تصرفی تفویض ایتمدیکندن امر موکلی تجاوزی صحیح وروا کوریلمز
لکن سیف مزبور مثلا اصلاح جفنی ایچون محتاج مرمت اولوب وکیل دخی حلیه سیله اصلاحنی رأی وتدبیر ایلسه
بوصورتده تجویز وتقریر اولنور لکن کرکدر که حلیه سندن مقدار حاجتنی اخذ وآنکله مرمت ایدوب زیاده سنی
مرة اخراده محتاج مرمت اولنجیه دك محلنده حفظ وابقایه همت ایده زیرا تقلید مذکور اوزره منفعت
سیف وکیل ایچون ثابت دکلدر که کندو مالندن اصلاحی اوزرینه مترتب اوله بناء علیه فرس حبیس ید وکیلده
نفقه یه محتاج اولدقده ایجار اولنوب غله سی نفقه سنه صرف اولنوب کذلك اراضی موقوفه دخی غله سی ایله
مرمت اولندیغی کبی سیف مزبور دخی غله سیله مرمته دقت اولنور لکن سیفك حلیه سندن غیری غله سی
ناموجود اولمغله همان حلیه سیله اصلاحنه بذل مجهود ایدر اما صورت مفروضه ده بعض حلیه مرمت
سیفه کافی ایکن بعضك نزعی نزع تمامی موجب اولسه کرکدر که تمامی نزع ایدوب مقدار کفایه سنی مرمته
صرف وباقیسنی مرمت اخرایه محتاج اولنجیه دك یاننده حفظ وامساك ایلیه یوقسه آخره تصدق ایلمیه
زیرا حلیه مزبوره تصدق ایچون موضوع اولمیوب انجق غزا ایچون موضوع اولمغله امر غزادن غیری مورده
صرفی مشروع اولماز واکر برکسنه فرسنی فی سبیل الله حبس ایلیوب آنی فی سبیل الله غزا ایدنلره دفع ایچون
وکیلنه دفع ایلدکدن صکره آیاقلرینه حطم تسمیه اولنان علت یاخود وجودینه عیب آخر عارض اولمغله
اوزرنده غزا اولنمغه قدرتی زائل اولوب انجق درون بلده ده رکوبه یاخود عربه یه قوشمغه یاخود یوك ایدوب
تحمیل قیلنمغه قابل اولسه اولبابده وکیل آنی بیع ایدوب ثمنی ایله اوزرنده فی سبیل الله غزا اولنه جق فرس آخر شرا ایلمك
جائز وسزا کوریلور زیرا بیع ایتمدکده اول فرس هالك اولوب غرض حبس اولان صدقه البته منقطع اولمغله
اول صدقه یی ابقا ایچون استبدالی جائز وواسع کوریلور واستبدال مرقومده امر قاضی بولنماسه دخی مباشرت
وکیل جائزدر که اصلاح فرسه سعی ایلمك اکا مفوض اولمغله اولبابده رتبه وصایتی جائزدر اما ثمنی اوزرنده
غزا اولنه جق ثمن فرسه بالغ دکل ایسه نظر اولنور اکر وقت آخرده اول ثمنله اوزرنده غزا اولنه جق برفرسه
ظفر بولمق مأمول ایسه اکا ظفر بولنجیه دك توقف وثمنی توقیف ایدر زیرا بوتقدیر اوزره شراء فرس آخر ایله
صدقه حبسی ابقا ممکن اولمغله کرکدر که توقف وتوقیف اولنوب اول صدقه تعطیل وتحریف اولنمیه واکر ثمن
مزبور غایتله قلیل اولمغله آنکله وقتا من الاوقات اشتراء فرس غزا غیر مأمول ایسه کرکدر که فرسی آخره
تصدق ایتمیوب بلکه محبسه یاخود ورثه سنه مردود وموصول قیله زیرا مساکینه تصدق ایله تملیك ایچون حبیس
اولمیوب انجق حبسی اوزرنده غزا ایچون تصمیم اولنمغله اوزرنده غزا ممکن اولمیه جق حالته رسیده اولدقده عاریه کبی
ملك محبسه اعاده وتسلیم اولنور وقول محرر شول مسئله مسجدده واقع اولان قول محمد رحمه الله تعالی اوزره قیاسله
مقرر اولمشدر که برکسنه ارضنی مسجد قیلوب ایچنده ناس اداء صلوة ایلدکدن صکره اطرافنده بولنان
خانه لر یقیلوب عرصه لری باغ وبستان قیلنمغله مسجد دخی خراب اولسه نظر اولنور اکر اول مسجدك جماعتی
عودت وایچنده اداء صلوته رغبت ایده جکلری مأمول ایسه اول مسجد ملك صاحبنه راجع قیلنماز واکر غیر
مأمول ایسه عند محمد رحمه الله تعالی ملك صاحبنه عودت ایدوب صاحبی حیاتده ایسه مسجدی اخذ وبیعی
یاخود عرصه سنی مزرعه اتخاذی واسع کوریلور وفوت اولمش ایسه ورثه سنه راجع قیلنور زیرا صاحبی آنی
انجق صلوة ایچون موضوع قیلدیغندن ایچنده اداء صلوة مأمول اولمیه جق حالته رسیده اولدقده البته

تصدق اولنمیوب ملکنه رجوع ایدر پس حکم افراس دخی حکم مسجد اوزره قیاس اولنور لکن عند ابی یوسف
رحمه الله تعالى مسجد مزبور قطعا ملك صاحبنه رجوع ایتدیکی کبی فرس مزبورك دخی رجوعی اصلا
مشروع اولمیوب همان وجوب تصدق مجزوم ومقطوعدر والله اعلم

باب العشور من اهل الحرب * یعنی تجار اهل حربدن عشر یعنی کرك اخذینی تفصیلده باب نافع التحصیلدر مؤلف الکتاب امام محمد مصیب الصواب سرد اسناد ایله ابی صخرة المحاربیدن اول دخی زیاد بن حدیردن روایت ایلدیکه زیاد بن حدیر رضی الله عنه دیدیکه حضرت عمر بن الخطاب رضی الله تعالى عنه بنی عین التمر نام موضعه مصدق یعنی محصل زکوة اموال ظاهره قیلوب ارسال ایلدی و مصلیدن یعنی مسلمیندن بر بلده دن بلدهٔ اخرایه جلب ایلدکلری اموال تجارتلرندن ربع عشر واهل ذمتك اموال تجارتلرندن نصف عشر واهل حربك اموال تجارتلرندن تمام عشر اخذ ایتمکله بکا امر ایلدی بیلك کرکدرکه بو بابده وارد اولان آثاری تتبع وموجبنه اتباع ایدوب بزدخی عاشر یعنی کرکجی البته اوزرینه مرور ایلین مسلمدن ربع عشر وذمیدن نصف عشر وحربیدن تمام عشر اخذ ایدر دیو حکم واجماع ایلدیك زیرا حضرت عمر رضی الله تعالى عنه عاشرینه وجه مشروح اوزره امر ایدوب امری دخی بمحضر مهاجرین وانصارده حاصل اولمشیکن هیچ کسنه مخالفت وانکاره ما ئل اولمامق منزلهٔ اجماعه نازل اولمشدر وحضرت عمر رضی الله عنه دن روایت اولنان حدیث آخر حکم مشروح اوزره دلیل اظهردر که حضرت عمر رضی الله عنه انس بن مالك رضی الله عنهی اخذ عشور ایچون مصدق قیلوب ارساله عزیمت ایلدکده یا امیر المؤمنین بکا منصبلرکدن مکسی یعنی باج آلماغی می تقلید ایدرسین دیو استکشاف کیفیت ایتمکله حضرت عمر رضی الله عنه بن سکا انجق رسول الله صلى الله تعالى علیه وسلم حضرتلرینك بکا تقلید بیورد قلری عملی تقلید ایلدم رسول الله علیه السلام بکا امور عشوری تقلید ایدوب مسلمدن ربع عشر وذمیدن نصف عشر وحربیدن تمام عشر اخذ ایتمکله امر ایلدیلر دیو کشف حقیقت حقانیت ایلدی ایشته حکم مزبور حدیث مذکورده رسول الله صلى الله علیه وسلم حضرتلرینه رفعله روایت اولنمغله اتباعی اوزریمزه واجب اولمشدر وبیلك کرکدرکه حضرت عمر رضی الله عنه وضع ایلدیکی عاشری انجق میان مسلمین وکفارده واقع اولان سرحد اوزره وضع ایدوب اکا امر ایلدیکه اوزرینه تجارتله مرور ایلین مسلمیندن اخذ ایلدکده انجق زکوتی ادا ایلمدیکی مالندن اخذ ایلیه واول عاشرك نفقه سنی دخی اخذ ایلدیکی عشوردن تعیین ایلدی ومدار اخذی عشر ونصف عشر وربع عشر مثللو انجق اعتبار عشر اوزره اولمغله اکا عاشر ومأخوذینه عشر دیو تسمیه ایلدی وعاشر ایچون اخذ عشوری اثبات ایلدیکی انجق اکا مبنیدرکه مال تاجر امامك حمایتنده محمی ورعایتنده مرعیدر زیرا امن طریق انجق محافظهٔ امامله پیدا اولمغله سلامت مال تاجر انجق امامك حمایت ورعایتی ایله هویدا اولمق اول مالده حق اخذ امامی اثبات وابدا ایلمشدر نظیری شول صحرالرده تعیش ایلین سوائمدرکه آنلر انجق امامك حمایت ورعایتنده سائم اولملریله اخذ زکوتلری امام ایچون سالمدر ومانحن فیه دخی آنك کبیدر وحضرت عمر رضی الله تعالى عنه مسلمدن اخذ ربع عشر ایله امر ایلدیکی اکا مبنیدرکه آندن اخذ اولنان مال انجق زکوة اموالیدر قال علیه السلام لیس فی المال حق سوی الزکوة معناسی مال مسلمده زکوتدن غیری حق شرعی یوقدر دیمکدر ونصاب اولان ایکی یوز درهمك زکوتی انجق ربع عشریدر وذمیدن اخذ نصف عشر ایله امر ایلدیکی اکا مبنیدرکه عشور مزبوره هم مسلمدن وهم ذمیدن اخذ اولنور حق واجب اولمغله مسلمدن اخذ اولنان مبلغك ضعفنی ذمیدن اخذ ایلمك لازم ولازب اولمشدر نته کیم نصارای بنی تغلبدن زکوة اموال ظاهره لری ضعف اوزره اخذ اولنور وحربیدن اخذ تمام عشر ایله امر ایلدیکی اکا مبنیدرکه اهل حرب تجار مسلمیندن تمام عشری اخذ ایدرایدی بناء علیه آنلردن دخی اخذ تمام عشر ایله امر ایلدی زیرا امر مزبور مسلمین وکفار بینلرنده مجازات اوزره مبنیدر حتی کفار بزدن اخذ خمس ایدر اولسه لر بزدخی آنلردن اخذ خمس ایده رز کذلك بزدن نصف عشر اخذ ایدر اولسه لر بزدخی نصف عشری اخذ ایده رز کذلك بزدن هیچ نسنه اخذ ایلمز اولسه لر بزدخی آنلردن هیچ نسنه اخذ ایتمزز وحکم مذکور اوزره دلیل شول روایت اولنان اثر جلیلدرکه حضرت عمر رضی الله تعالى عنهه عاشری نامه یازوب تجار اهل حربدن نه اخذ ایده لم دیو استخبار ایلدکده آنلر بزدن نه اخذ ایده یورلر دیو استفسار ایلدی عاشر آنلر بزدن تمام عشری اخذ ایده یورلر دیو اخبار ایلدکده سن دخی آنلردن تمام عشری اخذ قیل دیو تحریر ایدوب امر مذکور بزمله کفار میانده مجازات اوزره مبنی ایدوکنی اظهار ایلدی لکن اهل حرب تجار بزدن اخذ ایدوب ایتدکلری یا خود علی تقدیر الاخذ نه مقداری

اخذ ایلدکلری عندیمزده متعین اولمازسه بنه آنلردن تمام عشری اخذ بزه متعین اولور زیرا مرویدرکه حضرت عمر رضی الله تعالى عنه عشارینه امر وتلقین ایدوب خذوا منهم ما یأخذون فان اعیاکم ذلك فخذوا منهم العشر یعنی سز اهل حربدن بزدن اخذ ایلدکلری مقداری اخذ ایدیکز اکر مقدار مرقومی ادراکدن عاجز اولورسکز همان آنلردن تمام عشری اخذ ایدیکز دیو قطع وتعیین ایلدی بونده دخی معنای فقهی اولدرکه ذمی یه نسبتله حربی مسلمه نسبتله ذمی منزلنده درکه مسلمك ذمی اوزره شهادتی قبول اولنوب ذمینك مسلم اوزره قبول اولنمادیغی کبی ذمینك حربی اوزره شهادتی قبول اولنوب حربینك ذمی اوزره قبول اولنماز وذمیدن البته مسلمدن اخذ اولنان مالك ضعفی اخذ اولندیغی کبی حربیدن دخی ذمیدن اخذ اولنان مالك ضعفی اخذ اولنور و ذمیدن نصف عشر اخذ اولنمغله حربیدن ضعفی اولان تمام عشر اخذ اولنور وجریر بن حازم رحمه الله تعالى دن مرویدر دیدیکه انس بن سیرین رحمه الله تعالى یی ایشتدم دیرکه انس بن مالك رضی الله عنه بنی ابله اوزره نصب عامل قیلمق مراد ایلدی بن دیدیمکه سن بنی میان اعما لکدن مکس اوزره می تعیین ایدرسین جوابنده دیدیکه سن امور ناسدن حضرت عمر رضی الله تعالى عنهك بکا امر ایلدیکی عمله راضی اولمازمیسنکه حضرت عمر رضی الله تعالى عنه بنی اول عمله استعمال ایدوب مسلمینك هر قرق درهمندن بر درهم واهل ذمتك هر یکرمی درهمندن بر درهم واهل حربك هر اون درهمندن بر درهم اخذ ایله بکا امر ایلدی بوندن صکره معلوم اوله که مکس عمل عاشردن عبارتدر ومکاس دخی عاشردن عبارتدر مأخذ اشتقاقی مماکسه ومکاسدر واصل مکس بمعنی النقص در وعاشره مکاسله تسمیه اولنمق انجق اخذ عشور ایله اموال ناسه مورث نقصان اولدیغندندر وینه معلوم اوله که مال تاجر کرك مسلم وکرك کافر حق مسلمده موجب زکوة اولان ایکی یوز درهمه بالغ اولمدقده عاشر ایچون آندن اخذ عشر ایتمك جائز وسائغ کورلمز اما تاجر مسلمده وجهی اولدرکه بیان مشروح اوزره مسلمدن اخذ اولنان البته زکوتدر وایکی یوز درهمدن اقلده زکوة غیر واجبدر وتاجر ذمیده دخی بویله درکه آندن اخذ اولنان فی الحقیقه زکوة دکل ایسه ده بنه اسم زکوتله اخذ اولنمغله نصاب مرقوم آنده دخی شرط قیلنمشدر وحکم مذکوره دلیل اولدرکه نصارای بنی تغلبدن زکوة اخذ اولنوب واموال ظاهره لرنده نصاب زکوة رسیدهٔ کمال اولمدقجه زکوتلری اخذ اولنماز پس عشر دخی آنك کبیدر اما تاجر حربیده وجهی اولدرکه اهل حرب تجار مسلمیندن مادون النصاب اولان ماللرندن اخذ عشر ایلمزلر پس بزدخی آنلردن اخذ ایتمزز حتی اهل حرب بزم تجاریمزك قلیل وکثیرندن اخذ عشر ایدر اولسه لر بزدخی آنلرك قلیل وکثیرندن اخذ ایده رز
والله تعالى اعلم وبه الاعانة والتوفیق

باب الجزیة * امام ابراهیم النخعی رحمه الله تعالى دن مرویدر دیمشدر که اهل حربدن بر طائفه مسلمیندن قبول ذمت اوزره موادعین اولدقلرند نصکره ایچلرندن برکیسنه قبول اسلام ایلسه نظر اولنور اکر بعد الاسلام ارضنده اقامت ایدرسه خراج قدیمی اوزرینه واجب اولور واکر اقامت ایتمیوب دار اسلامه هجرت ایدرسه خراج قدیمی اوزرندن ساقط اولور وبیلك کرکدرکه امام مشار الیه اسبغ الله تعالى نعمه علیه قول مذکورنده خراجیله انجق خراج رأسی مراد ایلمشدر و برقول مذکوره قائل دکلمزز بلکه عندیمزده مذهب اولدرکه برکافر اهل دار موادعه دن ایکن قبول اسلام ایلدکده کرك ارضنده اقامت ایلسون وکرك داریمزه هجرت ایلسون البته خراج رأسی ساقط اولور وبعض علما دیدیلرکه کافر مزبور بعد الاسلام دار یمزه هجرت ایتمدکجه خراجی ساقط اولماز بونلرك دخی مرادلری خراج رأس ایسه قوللری خلاف مذهبمزدر اما خراج ارض ایسه بز دخی اکا قائلزز که بعد الاسلام ارض قدیمه سنه متصرف اولدقده البته خراج ارضنی ادا ایدوب آندن عشر محصول اخذ اولنماز وعشر محصول انجق اهل بلده طوعا قبول اسلام ایتدکلرنده اخذ اولنور وعند بعض الناس مسلم مزبور دخی اداء خراج ایتمیوب انجق اداء عشر ایدر واما دار اسلامه هجرت ایدوب ارضنی ترك ایلدکده آندن کرك خراج رأس وکرك خراج ارض اصلا اخذ اولنماز وعمر بن عبد العزیز رحمه الله تعالى دن مرویدر دیدیکه عمرو بن العاصی رضی الله عنه دیدیکه بلاد مغربده برقریه صلح اوزره فتح اولنمیوب انجق اسکندریه وکفر طبس وسلطیس نام اوچ قریه صلح اوزره فتح اولنمشدر وبو اوچ قریه نك غیریدن قبول اسلام ایدنلرك ماللری اخذ وسبیللری تخلیه اولنمشدر انجق بو اوچ قریه دن قبول اسلام ایدنلرك ماللری یدلرنده ابقا وسبیللری تخلیه اولنمشدر لکن بز بو قولی اخذ ایتمیوب انجق دیرزکه اهل ذمتدن قبول اسلام ایدنلرك ماللری اخذ اولنمیوب خراج ارضنی ادا اوزره کندو ارضنده ترك اولنور واولبابده ارضی صلحا یا خود عنوة فتح اولنمق برابردر زیرا خلافت عمر بن الخطاب

الابلة همزه وبانك ضمه لری ولامك تشدیدی ایله بصره نك جانبنده بر موضع معروفدرکه جنات دنیادن بریدر
معلوم اوله که اموال تجاردن اخذ عشور امور مشروعه دندر وکتب فقهیه ده احکامی مشروحدر وخلاف شرع اوزره نوع دیگر مکس وباج دخی وارددرکه باج اخذ ایلیکلدرکه اطلاق اولنور وصلحاء کرامك دیوانلندن نکول ایتدکلری بو ماده در

رضی الله تعالى عنه ده دهقانهٔ نهر ملك قبول اسلام ایلدکده سعد بن ابی وقاص وعمار بن یاسر رضی الله تعالى عنهما آنك حالنی حضرت عمر رضی الله تعالى عنه تحریر ایلدیلر اول دخی جوابلرنده ارضنی ینه کندویه اعطا اید یکن خراج ارضنی ادا ایلسون دیو تحریر ایلدی حال آنکه سواد کوفه دن نهر ملك وسائره مواضعی عنوة فتح اولنمش ایدی والله تعالى اعلم

باب من عشور اهل الحرب والمسلمین واهل الذمة * یعنی مسلمین واهل ذمت واهل حربدن اخذ اولنه جق عشورده باب مبسوط ومنشوردر مؤلف الکتاب امام محمد مجاهد نصاب دیرکه امام ابو حنیفه رضی الله عنه دیدیکه حربی مستأمن ایکی یوز درهم یاز یاده ایله یاخود قیمتی ایکی یوز درهم یاز یاده یه بالغ اولان برشیئله عاشر مسلمین اوزره مرور ایلدکده کرکدرکه اولبابده روایت ایلدیکمز اثر مأثور اوزره آندن اول مالك اخذ عشرنده صرف مقدور ایده لر حتی بو مال بنم مالم دکلدر یاخود اوزرمده دینم واردر دیو اعتذار ایدرسه دخی تصدیق واعتبار ایتیوب همان اخذ عشره ابتدار ایده لر زیرا آنلردن اخذ اولنان زکوة اولمیوب انجق بنلر یمزده مجازات اوزره بنا قیلنمغله آنلر بزم تجاریمزدن بومثللو اعذاره اعتبار واعتنا ایتمدکلری کبی بز دخی اعتبار واعتنا ایتمز ز اما تجار اهل ذمت بشقه درکه آنلر وجه مشروح اوزره اعتذار ایتدکلرنده تصدیق واعتبار اولنوب آنلردن اخذ عشره اجتسار اولنماز زیرا حکم مذکور اهل ذمتده مجازات اوزره مبنی اولمیوب انجق حکم اسلام اوزره بنا وتطبیق اولنمغله تجار مسلمین بومثللو اعذارنده اوز رینه مالنده وجوب حق منکر اولدیغندن تصدیق اولندیغی کبی اهل ذمت دخی تصدیق اولنور کذلك اهل حربك عبدلری ومکاتبلری مالله مرور ایلدکلرنده آنلردن دخی اخذ عشره اقدام اولنور زیرا آنلر بزم عبید ومکاتبیمزدن اخذه اقدام ایتدکلری کبی بز دخی اخذه اهتمام ایده رز اما آنلر بزم عبید ومکاتبیمزدن اخذ عشر ایتدکلری نمایان اولسه بز دخی آنلرك عبید ومکاتبلرندن اخذ ایلمك جائز وشایان کوریلمز اما آنلرك بزم عبید ومکاتبیمزدن اخذ ایدوب ایتمدکلری عندیمزده مجهول ایسه بز ینه آنلردن اخذ ایله مشغول اولورز زیرا اخذ عشر انجق حفظ طریق ایچون اولدیغی مقرر ومکاتب دخی حفظ طریقه محتاج اولمقده حرایله برابردر وهم عبدی مولای حربیسی تجارت ایچون ارسال ایلدکده مالندن اخذ عشره رضاسی ظاهر حالدر لکن برحربی عاشر مسلمین اوزره رقیقله مرور ایدوب بونلر احراردر دیو دعوی یاخود جواری ایله مرور ایدوب بونلر امهات اولاد مدر دیو ادعا ایلسه اولبابده تصدیق اولنوب عشرلری مطالبه واستدعا اولنماز زیرا بو قولنده صادق ایسه آنلر احراردر واحرارده عشر اولمدیغی آشکاردر واکر کاذب ایسه آنلر بو قولی ایله احرار اولورلر که حربی داراسلامده عبد کافرنی اعتاق ایلدکده عتق بالاجماع نافذ وبرقرار قیلنورکه داراسلام دار قهر اولمیوب دار احکام ایدوکی بدیداردر واکر برحربی مال تجارتله مرور ایدوب اول ما لیچون مال صبیدر دیو تعلل ایلسه ینه عاشر اخذ عشرنده تکاسل ایلمز زیرا آنلر بزم تجاریمزی بومثللو اعذارلرنده تصدیق ایتمدکلرندن بز دخی آنلرك قوللرین تحقیق ایتمز ز حتی آنلر بو مثللو مواضعده تجاریمزدن اخذ ایتمدکلری عندیمزده بدیدار اولسه بز دخی تجارلرندن اخذه ابتدار ایتمز ز اما اخذ ایدوب ایتمدکلری عندیمزده مشکوك اولسه بز ینه طریق اخذه سلوك ایده رز که نصاب مال رسیدهٔ کمال اولمغله اصل اولان اخذ ایله اشتغالدر واکر برحربی داراسلامه امان ایله تجارت ایچون دخول ایدوب عاشر مسلمین بر موضعده آندن اخذ عشر ایلدکدن صکره مسلمینك عاشر آخرینه دخی مرور ایلسه کرکدرکه عاشر اوله اداسندن سنهٔ کامله مرور ایتمدکجه آندن اخذ عشر اولنمیه بو مروردن صکره بر کره دخی اخذ عشره صرف مقدور اولنه زیرا حربی مرقوم داراسلامده کشت وکذار ایلدکجه حکم امانی باقی واماننك خروجی من جهة الحکم غیر منتهی اولمغله داراسلامده کشت وکذار ایلین ذمی منزلنه تنزیل اولنوب ذمی سنهٔ واحده ده عاشر مسلمین اوزره دفعات ایله مرور ایلدکده عشر مالی انجق برکره اخذ وتحصیل اولنه یعنی کبی حربی مرقومدن دخی انجق برکره اخذ وتحصیل اولنور وحکم محرر اوزره دلیل شول روایت اولنان اثر جلیلدرکه اهل رومدن برحربی یکرمی بیك درهم قیمتلی برفرسی ایله تجارت اوزره حضرت عمر رضی الله عنهك عاشری اوزره مرور ایلدکده عاشر اول فرسی آندن اون سکز بیك درهمله شرایه طالب اولوب رومی بیعدن امتناع ایتمکله ایکی بیك درهم عشرینی اخذ ایلدی بعده رومی مزبور فرس مذکور ایله اول عاشر اوزره دفعهٔ ثانیه ده مرور ایتمکله مرهٔ ثانیه ده اخذ عشرینی مراد ایدوب رومی ادادن امتناع ایلدی بعده تظلم ایچون مدینه یه کلوب حضرت عمر رضی الله تعالى عنهی مسجده بولمغله مسجده دخول ایتیوب باب مسجدده توقف برله هو الشیخ النصرانی یعنی

ونهر الملك على طريق الكوفة من بغداد وهو سقي من الفرات كذا في المغرب ملخ

بن شیخ نصرانی یم دیو نفسنی تعریف ایلدی وحضرت عمر رضی الله عنه دخی وانا الشیخ الحنیفی یعنی بن دخی ملت حنیفهٔ بیضادن شیخم دیو مقابله ایلدی بعده رومی سرکذشتنی بیان ایلدکده حضرت عمر رضی الله تعالى عنه کفیت لفظی ایله مصلحتك تمام اولدی مفهومنی افاده ایتمکله رومی مرامنی فهم ایده میوب کلامنه التفات ایتمدی ظنی ایله مأیوس کبی عودت ایدوب حضور عاشره کلدکده کوردیکه نامهٔ عمر رضی الله عنه اکا سبقت ایلیوب بوندن تسنه اخذ ایتمه دیو عاشره تنبیه ایلمش عاشر ورود نامه یی اکا اخبار ایدوب برشیئنی اخذ ایلمدی ونصرانی بو حالی کوروب عدالت عمریه دن استعجاب ایدوب قبول اسلامله شرفیاب اولدی واکر برحربی عاشر مسلمین اوزره مرور ایدوب اداء عشر ایلدکدن صکره همان یوم اداسنده یاخود ایرته سی کونده دار الحربه دخول بعده ینه اول مالله استیمان اوزره داراسلامه عود وقفول ایلسه کرکدرکه عاشر آندن برکره دخی اخذ عشره مباشر اوله زیرا دار الحربه دخولنده حکم امانی منقطع واول امانك حکم خروجی منتهی ومرتفع اولوب امان جدید ایله دخول جدیدنده اول مرهده داخل حکمنده داخل یاخود حربی آخر منزلنده نازل اولمغله هر دخول وخروجنده اخذ عشری لازم اولور اما اهل حربدن اول طائفه تجار مسلمینی دار الحربه دخول وخروجلری تکرر ایتسه دخی انجق سنهده برکره تعشیر اوزره معاشرت ایدرلرسه بز دخی آنلری انجق سنهده برکره تعشیره مباشرت ایده رز که بیان مشروح اوزره میانه مزده امر تعشیر انجق مجازات ومکافات اوزره بنا وتقریر اولنمشدر واکر برحربی امانله داراسلامه خمر وخنازیر ایله معا قادم اولسه خنازیری تعشیر اولنمیوب انجق قیمت خمری تقویم وقیمت عشری مقداری دراهمندن اخذ اولنمق لازم اولور اما عندنده دراهمی غیر موجود ایسه خمرندن قیمت عشری ادا ایده جك مقدارینی بیعله اکا امر ایدوب عاشر اول وجهله اخذ قیمتده بذل مجهود ایدر وعندیمزده مذهب مقبول اشبو قول منقولدر لکن امام زفر رحمه الله تعالى خمر دخی خنازیر کبی تعشیر اولنماز دیوب قولنی ایکی وجهله تأیید وتقریر ایلدی بری اولدرکه خمر حق مسلمده مال اولمیوب عاشر دخی مسلم اولمغله خنزیر ایله مروری کبی خمرده دخی عاشر اوزره مال اولمیان اشیا ایله مروری حکمنده داخل واول حربی بوبابده عاشر اوزره خمر ایله مرور ایلین مسلم منزلنده نازلدر وبری اولدرکه حق مسلمده خمر وخنزیر بر مجرای واحدده جاری ایکن عدم تعشیر خنزیر اوزره اجماعمز منعقد اولدقدن صکره حکم مذکور خمره دخی سرایت قیلنور لکن بزم ایچون مذهبمز اوزره دلیل منقول شول روایت اولنان اثر مقبولدرکه حضرت عمر رضی الله تعالى عنه اطرافده بولنان عامللرینی موسم حجده جمع ایدوب اوزریکزه خمر ایله مرور ایلین اهل ذمتدن نه اخذ ایده یور سز دیو سؤال ایلدکده آنلر نصف عشرینی اخذ ایده یورز دیو جواب ایلدیلر بعده حضرت عمر رضی الله تعالى عنه ولوهم بیعها وخذوا نصف العشر من اثمانها دیمکله یعنی اهل ذمته تفویض وانما ننلدن نصف عشرینی اخذ ایله امر ایلدی وادلهٔ معقوله مزدن بری شول فرق فاصل ومفصولدرکه خمر ابتداسنده عنب وعصیر ایکن حق مسلمده مال ایکن انتهاسنده دخی تخلیل ایله مال اولوب خنزیر ابتدا وانتهاسنده مال اولمق محال اولمغله خنزیره نسبتله حرمت خمر اخف واهون اولدیغندن خنزیر دن اخذ عشر اولنماز سه ده خمردن جواز اخذی متیقندر وبری دخی اول قول ظاهر القبولدرکه مسلمیندن اولان عاشر عین خمری اخذ ایتیوب قیمتنی اخذ ایده جکی ظاهردر ومسلمینك اهل صلاحلری خمری تخلیل ایچون واهل فسادلری شرب ایچون استعمال ایتملریله مسلمین قیمت خمره عالمین اولمق ظاهر حالدر بو جهتله عاشر اول خمری مسلمینه تقویم ایتدیروب قیمتنی قول مسلمینله اخذ ایلمك ممکن ومستفیددر اما خنزیری مسلمیندن برکیمسنه استعمال ایتمکلنه قیمتنه عالم اولملری عدیم الاحتمالدر وقیمتنه عالمین اولان کفارك قوللری دخی مسلمین اوزره مقبول اولمامغله آنلرك قوللری ایله اخذ قیمتی دخی غیر معقولدر وبری دخی اول قول قوی الاصولدرکه خمر البته مثلی اولوب عاشر مثلنی اخذ ایلمك لازم ایکن مسلم تملك خمردن ممنوع اولمغله قیمتنی اخذ ایلدکده خمردن اعراضی متحقق اولدیغندن اخذ قیمتی مشروع عدر اما خنزیر ذوات امثالدن اولوب مثلی قیمتندن عبارت اولدیغندن اخذ قیمتی اخذ عینی ایله همحال اولمغله مسلم ایچون تملك عینی حلال اولمدیغی کبی تملك قیمتی دخی استحلال اولنماز وبری دخی اول قول دقیق الوصولدرکه خمر میان اهل ذمتده مال اولوب مسلم ایچون خمر اوزره ید معتبره متحقق اولمغله آنده امام ایچون دخی ولایت معتبره بولنوب امامك یدوحمایتنده دخول ایتمکله اموال سائره یه ملحق اولمشدر اما خنزیرده مسلم ایچون ید معتبره غیر حاصلدر کورمزمیسنکه خمر میراثده داخل وخنزیر غیرداخلدر وآنده مسلم ایچون ید معتبره حاصل اولمامغله اوزرنده یدامام دخی ثابت اولمیوب

مطلب یعشر الخمر دون الخنزیر

مطلب یورث الخمر دون الخنزیر

مطلب مصرف عشور المسلمين واهل الحرب

حمايتنده داخل اولمـاز وحمايتنده داخل اولميان اشيادن اخذ عشر ايلمك ناروادر واكر اهـل حرب دارلرينه
خمر وخنـازيرايله داخل اولان اهل ذمتمزى تعشير ايتمزلرسه بزدخى آنلردن خمروخنـازيرايله داخل اولان
كسنه‌لرى تعشير ايله تكدير ايتمزز زيرا خمر وخنـازير اهل دار اسلامدن انجق حق اهل ذمتـده مال اولوب
اهل حرب دخى اهـل ذمتمزى اول مالدن تعشير ايتمدكلرنده داراسـلامده بولنان اموالدن اول نوع مخصوصى
عفوايتدكلرينـه استدلال اولنمغله بزدخى آنلردن اول نوعى عفو ايله اشتغـال ايدەرزكه عشر اهـل حرب
عشر مجـازات ايدوكى بى جداالدر واكر اهـل حرب مسلمينى دارالحربه ادخال ايلدكلرى مالده تعشـير ايتميوب
انجق اهل ذمتى تعشير ايدرلرسه بزدخى آنلرى اهل ذمتى تعشير ايتدكلرى منوال اوزره تعشير ايله تدبير ايدەرز
واكراهل ذمتى تعشيرايتميوب انجق مسلمينى تعشيرايدرلرسه بزآنلرى ينه منوال مشروح اوزره تعشيرايله تدبيرايدەرز
زيرا بوتقديراوزره آنلردن مالك برنوعنى تعشير ونوع آخرينى عفوايلمك ظاهر اولمامشدر كه آنلرك بزم عاشريمز
اوزره مرور ايدەجكلرى هرنوع ماله بزم دخى مسلميمز يااهـل ذمتمز عاشرلرى اوزره مالدن اول نوعـله
مرورايلدكده البته تعشيرينه مباشراوله جقلردر غاية الامر آنلر اهل داراسلامده ايكى طائفه بولوب برينى تعشير
و برندن عفو واغماض ايتمشلردرحال آنكه اهل حرب انجق طائفهٔ واحده اولملريله بزآنلرده ايكى طائفه بولمامشزكه
بزدخى آنلركبى برينى تعشيرو برندن صفح واعراض ايده‌لم بناء عليه جمله‌سنى تعشيرايله اعتراض ايده‌رزحتى آنلر بزدن
بشقه كونه ايكى طائفه بولوب برينى تعشير و برندن عفوايلدكلرنده اول ايكى طائفه آنلرده دخى موجود اولسه بزدخى
آنلردن تعشير ايلدكلرى طائفه يى تعشيروعفوايلدكلرى طائفه‌يى عفوده صرف مجهود ايده‌رز مثلا اهل حرب
بزم رجالمزى تعشير ونسامزدن اغماض ايلسه‌لر بزدخى رجاللرين تعشير ونسـالرندن اعراض ايده‌رز و بيلمك
كركدر كه اهل حربدن اخذ اولنان عشور انجق موضع خراجه وضع اولنوب مقـاتله‌يه صرف اولنور يوقسه
موضع صدقاته وضع اولنوب فقرايه صرف اولنماز نكته‌سى اولدركه صدقه البته صاحبنى مطهرو كافراهل طهره دن
اولمديغى ظـاهردر اما مسلم اهل طهره دن اولغـله آندن اخذاولنان عشور موضع صدقه‌يه وضع اولنمق واضح
ومشهوردر ينه ديركه برمسلم اماني دارالحربه مال تجارتله داخل اولوب ياخود حين دخولنده ياننده مالى يوغيكن
دارالحربده تجارتله بعض امواله واصل اولوب اول مال اوزره دارالحربده حولان حول دخى كامل اولدقدن صكره
اول مالى داراسلامه اخراج وآنكله عاشر مسلمين اوزره مرور ايلسه كركدركه عاشرآندن هيچ نسـنه اخذايليه
زيرا عاشر انجق امامك رعايت وحمايتنده بولنان صدقهٔ مالى جبايت ايدركه جبايتى انجق مقـابلهٔ حمايتده در
كورمزميسنكه عاشر خارجدن اوزرينـه مرور ايلين دراهم ودنانيرى تعشير ايدركه آنلر محتاج حفظ وحمايتدر
امادرون بلده ده مدار تجارت اولان دراهم ودنانيرى تعشير ايده مزكه آنلر مستغنى حمايت ورعايتـدر ورعايت
امام دارالحربه شامل اولمامغله رعايتده بولنميـان اموالى تعشيره واصل اوله مز كورمزميسنكه بركسنه عسكر
اهل بغيده ايكن مالى اوزره حولان حول متحقق اولدقدن صكره عسكر اهل عدله انتقال ايلسه زكوة ماضيه ايله
مؤاخذه سنه اشتغال اولنمـاز زيرا مال مزبور حمايت امامدن مهجوردر وهم زكوة حق الله اولوب دارالحرب كبى
حكم امام المسلمين جارى اولميان موضعده واجب اولمغله امام المسلمين دارالحربده واقع اولان حدزنا وسرقه وشرب
وقطع طريق مثللو حقوق الله ايله مؤاخذهٔ ناسى مستوجب اولمـديغى كبى زكوة مزبوره ايله دخى مؤاخذه‌يى
مستوجب اولمـاز انجق مسلم مرقومه بدون الاجبار بينه و بين الله تعـالى زكوة مالنى ادا بر له امر اولنوب على تقدير
عدم الاداء آثم اوله جغى اخبـار اولنور زيرا مال مسلم اوزره حولان حول متحقق اولدقده زكوتى واجب اولور
وزكوة دخى واجب اولدقده صوم وصلوة كبى ادا ايله مأموريتى موجب اولور نظيرى شول ياغيدركه اهل عدله
خروج وعدول ايليه اكا مالنـدن زكوة ماضيه‌يى ادابرله بدون الاجبار افتـا اولنور وما نحن فيه دخى بويله در
وتقرير سابق التحريردن دارالحربده مستأمن اولان مسلمده جواب مسئله متبين اولدقده دارالحربده تجارت ايدوب
مالى اوزره حولان حول متحقق اولد قـدن صكره عاشر مسلمين اوزره مرور ايلين اسـيرده دخى حكم مسئله
متعين اولوركه عاشر آنى تعشـيره اجترا ايتميوب همان بينه و بين الله اداء زكوتله افتـا ايدركذلك دارالحربده
قبول اسلام ايدوب مالنى بعد حولان الحول داراسلامه اخراج ايلين كسنه حقنده دخى حكم مسئله بديدار اولوركه
عاشر مسلمين آنى دخى تعشيره ابتدار ايده مزانجق اول كسنه دارالحربده ايكن اوزرينه مالنده وجوب زكوته عالم اولوب
بعدالعلم مالى اوزره حولان حول دخى متحقق اولمش ايسه بينه و بين الله تعالى اوزرينه اداء زكوتى لازم اولور
اما وجوب زكوته عالم اولمـامش ايسه عالم اولدقدن صكره مالى اوزره حولان حول متحقق اولمدقجه اوزرينـه

زكوتدن برنسنه لازم اولماز كه زكوة البته شرايعـدن اولوب شرايع دخى انجق بعدالسماع واجب اولور ايكن
اول كسنه‌نك سمعنه خطـاب شرعى بالغ اولمامغـله موجب خطابى مستوجب اولمـاز واكـر بر حربى
دارالحربده قبول اسـلام ايدوب سنوا تمدن واموال تجارتدن مال كثيره مالك ايكن مالنـده وجوب زكوته
عالم اولدقدن صكره دار الحربده التى آى ياخود اقل ياخود اكثر مكثدن صكره داراسـلامه اخراج ايدوب دار
اسلامده حولان حول رسيدهٔ تمام اولدقدن صكره عاشراوزره مرورايلسـه كركدركه عاشر تعشيرمالنده ومصدق
اخذ زكوة سوائمنده توقف وقصور ايتميـەلر زيرا مالى اوزره حولان حول هنوز دارالحربده ايكن منعقد اولمشدركه
اوزرينـه وجوب زكوة دار الحربده متمهد اولمشدر كورمزميسنكه ادا ايله امر اولنور واداايتمدكده آثم اولور
پس سبب وجوب دار الحربده موجود اولوب نفس وجوب دار اسـلامده متحقق الوجود اولمشدر وشـرعا
معتبر ومطلوب اولان انجق حال وجوبدر وحال وجوبده مال مزبور حمايت امامده ومجراى احكام اسـلامده
بولنمغله اخذ عشروز كوتنه اقدام واهتمام اولنور كورمزميسنكه حول برنصاب اوزره منعقد اولدقدن صكره اثناء
حولده نقصان كلوب آخرحولده ينه رسـيدهٔ تمام اولسه اثناء حولده عارض اولان نقصانه اعتبار اولنميوب انجق
حال وجوب اولان تمام حولده تمامنه اعتبار اولنمغـله زكوتى ايجاب والزام اولنور پس ما نحن فيهده دخى اثناء
حولده دارالحربده بولنـديغنه اعتبار اولنميوب انجق تمام حولده داراسلامده بولنديغى مطمح انظار قيلنور كذلك
مسلم اسيز ومسلم مستـأمن مالنى دار اسلامه اخراجدن صكره حولان حول رسـيدهٔ تمام اولدقده حكم سابق
آنده دخى اجرا واول حولده ماليـنك عشروز كوتى اخذه ابتدار واجترا اولنور واكر برمسـلم ياذمى دارالحربه
تجارتيچون قصد دخول اوزره دراهم ودنانيرايله عاشر مسلـمين اوزره مرور ايلدكده‌بن بومالى انجق آلى آيدن برو
كسب ايلدم هنوز اوزرينـه حولان حول تحقق ايتمدى ديو بسط اعذار ايلسه كركدركه عاشر آنى تصديق
ايدوب اخذ عشر ينه اجتسار ايلميه زيرا مالـنده وجوب حقى انكار ايتمكله قول آنك قولى ايدوكى آشكاردر
بوصورتده دارالحربه دخول وآنده تجارت ايدوب هنوز دارالحربده ايكن حولان حولى رسـيدهٔ تمام اولدقدن
صكره اول ماله داراسـلامه خروج وعاشراوزره مرورايلسه ينه عاشرحول ماضى ايچون اخذ عشردن ممنوع
ومهجوردر زيرا وقت وجوب اولان وقت تمـام حولده مالى دار الحربده بولنوب حكم امام المسلمينده حاضر
اولمـديغندن عاشر آندن اخذ عشره قادر اولماز اما داراسلامده اول ماله مالك اولديغى هنكامدن تمام حوله بر
ايكى كون قالنجيه دك دارالحربده آرام ايدوب حول انجق داراسلامه خروجندن صكره رسيدهٔ تمام اولسه بوتقدير
اوزره عاشر اخذعشرينه قيـام واهتمام ايدر زيرا مال مزبور وقت وجوب حقده حمايت امامده وموضع جريان
احكام اسلامده بولنمغله ثبوت حق اخذى اكمال واتمـام ايلمشدر واكر داراسلامده مستأمن اولان حربى ياذمى
يامسـلم اوزرينه حولان حول متحقق اولان ماله عاشراوزره مرور ومالنى عاشردن كتم ايدوب بعده حولان حول
ثانيـدن صكره ينه مرور وينه كتم ايدوب بعده حولان حول ثالثدن صكره ينه مرور ايلدكده عاشر آنك اوج
سنه‌ده مالنه وكتمنه كسب وقوف وشعور ايلسـه كركدركه اوج سـنه‌ده امرار ايلديكى اموالنى على التمام تعشيرده
بذل مقدور ايليـه زيرا داراسلامده اول مالك زكوتى واجب اولمغـله عاشر ايچون هر مرورنده حق اخذى
ثابت اولمشدر وحق ثابت تأخر وكتمانله فائت اولمـاز اما حربى بواوج سنه‌ده هر مرورنده قبـل التعشير دار
الحربه داخل بعده داراسـلامه راجع اولمش ايسه عاشر ايچون آنك مالنى سنهٔ ثالثـه‌ده مرور اخيرى ايچون
تعشيردن ماعداسى جائز وواسع كورلمز زيراهردفعه‌ده دارالحربه داخل اولمغله آندن حكم امان زائل وحقـنده
احكام مسلمـين باطل اولوب دفعهٔ ثانيه وثالثه‌ده خروجنده حربى آخر منزلنـه نازل اولمشدر كورمزميسنكه
عاشرمال حربى يى تعشيرايلدكدن صكره دارالحربه داخـل اولوب يوم دخولنده داراسـلامه رجوع وعاشر
اوزرينـه اول ماله مرور ايلسه عاشر آنى مجددا تعشيره صرف مقـدور ايدر وبو ماده‌ده آنك دار الحربه
دخولى كندويه نافع اولان حكمى ابطال‌له حربى آخر منزلنده انزال اولنـديغى كبى ما نحن فيهده دخى دارالحربه
دخولى هردفعه‌ده مسلمينه نافع اولان حكمى ابطال‌له حربى آخر منزلـنده انزال اولنور واكر حربى مستـأمن
ياذمى يامسلم داراسلامده اوج سـنه تجارت ايدوب عاشر مسلمينه مرور ايتميوب انجق سنهٔ ثالثه‌دن صكره مرور
وهربرى اوج سنه‌دن برو مالارى تعشير اولنمـاديغنى اخبار ومسلم دخى اوچ سنه‌دن برو زكوة مالنى ادا ايتمديكنى
اقرار ايلسه بوصورتده عاشر انجق حول ثالثك عشرينى اخذه ابتدار ايدوب حولين سـابقينك اخذ عشرينه
اجتسار ايده مز زيرا عاشر داراسلامده بولنـان مالى انجق حمايت ايدوب اول مالده هنوز حق ثانى واجب

مطلب اذا كتم ماله من العاشر

اولمدین وقت اخذی باقی اولمق شرطی ایله تعشیر ایدر یوقسه مالـده حق ثانی واجب اولدقدن صکره واجب
اولك وقت اخذی فوت اواوب واجب ثانینك وقت اخذی حلول ایتمش اولور بناء علیه مذکور یندن بریسی
بعد الحول الاول وقبل تمام الحول الثانی عاشر اوزره مرور ایلسه واجب اولك وقت اخذی باقی اولمغله اخذینه
قادر اولور اما بعد تمام الحول الثانی مرور ایلسه وقت اخذی منقضی اولمغله اخذینه مقتدر اولماز لکن مال
مزبور دار الحربده ایکن حولان حولی بشقه درکه آنده عاشر اوزره قبـل تمام الحول الثـانی دخی مرور ایلسه
عاشر آنی تعشیردن ممنوع ومهجوردر زیرا اولبابده حلول حول ثانی احکام امام المسلمین جاری اولمدیغی موضعده
حاصل اولمغـله حق اخذی قطعا ثابت ومتحصل اولمامشدر اما مال مزبور دار اسلامده بولنمق بشقه درکه
بیانی سبقت ایتمشدر واگر حربینك یاذمینك سوائم حیواناتی بولنسه انلردن زکوتلری اخذ اولنماز که زکوة
البته عبادت اولمغله کافر اوزره واجب اولماز اما مسلمك سوائمندن اوچ سنه اخذ زکوة اولنمایوب صکره حالنه
مطلع اولنسه بو بابده سنین ماضیه‌نك زکوتی آندن اخذ اولنور زیرا سوائم تحت حمایت امامده بولنمغـله اخذ
زکوتی طرف امامه مفوضدر وسنین ماضیه ده حمـایت امام آنلرده تحقق ایتمکله زکوة ماضیه لرین اخذ ایدر
لکن عاشر بشقه درکه بومثللو مواددده انجق سنهٔ اخیره‌نك زکوتی اخذ ایدر زیرا عاشر انجق اوزرینه صاحبی
ایله مرور ایلین مالی تعشـیر ایدر حال آنکه بوصورتده اوزرینه ماله مرور انجق سنهٔ رابعه اثناسینده واقع
اولمغله انجق سنهٔ ثالثـه ایچون اخذ ایدر اما مصدقك حق اخذی اوزرینه مرور ایچون اولیوب بلکه هر مسلمك
سائمه سـنده حق اخـذی متحقق اولمغله بهر حال اخـذ زکوته مستحق اولور وتحقق حق اخذنده سـائمه
اوزره حولان حول معتـبر وصورت مزبورده اوچ دفعه حولان حول امر مقرر اولمغـله هر حول ایچون اخذ
زکوته قدرتی اظهردر بوصورتده صاحب السوائم اولان مسلم بن سـنین سابقه‌نك زکوتی فقرا ومساکینه ادا وایفا
ایلدم دیو ادعا ایدرسه بوقولنه اصغا اولنمایوب ینه اول اوچ سنه‌نك زکوتی آندن اخذ واستیفا اولنور وقول مذکور
بزم مذهب منصور بمزدر وامام شـافعی رحمه الله تعالی دیدیکه اخذ اولنماز زیرا زکوة حق فقرا اولوب اول
مسـلم فقرایه ادا ایلدکده حق مستحقنه واصل اولمغله زکوة اموال تجـارتی فقرایه ادا ایلدکده ذمتی عهده دن
بری اولدیغی کبی زکوة سوائمـده دخی بری اولور لکن جوابنده دیرزکه اخذ زکوة طرف امامدن تعـیین اولنان
عامللره مفوضدر وطرف امامدن اخذ اولـندقدن صکره اگرچه فقرایه صرف اولنور لکن صاحب المسالك
صرف ایلدیکی فقرایه باعیـانهم صرف ایلك امام اوزره واجب اولماغله صاحب المسالك آنلره صرفی برأت
عهده سنی موجب اولمـاز نظیری اولدرکه برکسـنه برصبی ایچون مدیون اولوب اول دینی صبی‌یه دفع وتسلیم
ایلسه برأت عهده سنی موجب اولمـاز زیرا دین مزبورده حق اخذ خاصهٔ وصینك اولوب وصی دخی اخذ ایلدکده
اوز رینه صبی‌یه دفع وتسلیم ایلك واجب دکلدر ومانحن فیه دخی بویله در واگر امام المسلمین حرب یاخود شغل
آخر ایله تشاغل ایدوب سنین مرقومه ده مسلمـین مرقومینه بعث مصدقده تکاسل ایتمکله آنلر دخی اول سنه لرك
زکوتی فقرایه ادا ایدوب بعد زمان مطالبـه اولندقلرنده سن بزه بعث مصدق ایتمکله بز زکوتمزی فقرایه ادا
ایلدیك دیو تعلل ایلسه لر بو تقـدیر اوزره قول آنلرك قوللری قیلنمغله اوزرلرینه مجددا تحمـیل زکوتی تحمل
ایلمزلر زیرا امام سنین مزبورده آنلره بعث مصدق ایتیوب طرف امامدن طلب اولنمـادیغندن اوزرلرینه طرف
امامه ادا واجب ومرتب اولماغله صاحب المـال زکوة مال تجارتی بنفسه فقرایه اداسی برأت ذمتنه سبب اولدیغی
کبی مانحن فیهده دخی سبب قیلنور ینه دیرکه برحربی مستأمن یاذمی یامسلم عشار مسلمیندن برعاشر اوزره مرور
ایتدکلرنده بزی اشبوسنه ایچنده سندن غیری عاشر محلی آخرده تعشیر ایلدی دیو ابراز سـند ایدوب اولبابده
متهم اولدقلری تقدیر اوزره عاشر آنلری تحلیف دخی ایلسه کرکدرکه آنلره برنسنه اداسنی تکلیف ایلمیه زیرا زکوة
حق الله اولوب عـند الملاك امانت ومالکلر اول امانتله امین اولمغله امین اداء اماناتی اخبار ایلدکده تصدیق
اولنـه جغی امر مشتهردر اگرچه حکم مزبور مسلم وذمیده ظـاهردرکه آنلر اوز رعیتزده دیمز وارددر دیو اداء
عشردن امتنـاع ایلدکلرنده دخی تصدیق اولنه جقلری تقریر سابقله متقرردر اما حربی اخبار دیندم تصدیق
اولنماز ایکن بو بابده وجه تصدیق اولدرکه بو قوللری ابراز سندایله متـأید اولمغله شایستهٔ تحقیق اولوب مسئله
دیندده قوللری بومثللو سند ایله متـأید اولماغله تحقیقه حقیق اولمامشدر وحکم محرر اوزره دلیـل معتبر قریبا
روایت اولنان حدیث عمر رضی الله عنه درکه ذکر اولنـان شیخ نصرانی بنی عاشرك برکره تعشیر ایتمسیکن شیمدی
سنهٔ واحده ده بزدخی تعشیر ایده یورلر دیو تقریر ایلدکده حضرت عمر رضی الله تعالی عنه عاملرینه لاتعشروا

مطلب اذا ادی زکوة السوائم الی المساکین

مطلب اذا دفع دین الصبی الیه لایبرأ مالم یدفعه الی الوصی

مطلب لایعشر فی السنة الامرة

فی السنة الامرة دیو تحریر ایلدی ومعلومدرکه نصرانی مرسومك تصدیقی اتمیدی عاملرینه وجه محرر
اوزره تحریر ایلمز ایدی واگر برمسلم یاذمینك مال تجارتی اوزره دار اسلامده بردفعه حولان حولی واقع اولوب بعده
اول مالی اماناله دار الحربه ادخال وآنده برسنهٔ کامله تجارتدن صکره دار الحربدن اخراج وآنکله عاشر مسلمین
اوزره مرور ایلسه عاشر اول مالی سنهٔ اولی وسنهٔ ثانیه ایچون تعشیردن ممنوع ومهجوردر زیرا سنهٔ اولیده عاشر
اوزره مالله وقت اخـذنده مرور ایتمدیکندن اخذی غیر مقدوردر وسنهٔ ثانیـه ده دخی مالك اوزره حولان حول
دار الحربده واقع اولمشدر بوتقریرا بیان ایلدیك که مال اوزره حولان حول دار الحربده واقع اولدقده تعشیری جائز
وواسع دکلدر لکن تاجر مرقوم اول ماله بعد الحول الاول عاشر اوزره دار اسلامده مرور ایتمیکن مالنی کمله دار
الحربه ادخالدن صکره دار الحربده سنهٔ کامله اقامت بعده اول مالی دار اسلامه اخراج وآنکله عاشر مسلمین
اوزره مرور وکتم سابقی عاشره اخبار ایلسه کرکدرکه عاشر آنی سنهٔ اولی ایچون تعشیره ابتدار ایدوب سنهٔ
ثانیه ایچون تعشیره اجتسار ایلمیه زیرا بعد الحول الاول اول ماله بعد وجوب الحق عاشر اوزره وقت اخذی
باقی ایکن مرور ایدوب حق اخـذی ثابت اولدقدن صکره حق مزبور کتم وتأخیر ایله ساقط وفائت اولماز وحول
ثانی دخی مال مزبور دار الحربده ایکن حولان ایتمکله اخذ عشری عدیم الامکاندر کذلك برمسلمك سائمه سی اوزره
حولان حول تحقق ایتمیشیکن زکوتی ادا ایتمدین دار الحربه ادخال وحول ثانی دار الحربده حولان ایلدکدن صکره
ینه دار اسلامه ادخال ایلسه کرکدرکه مصدق آندن سنهٔ اولی ایچون اخذ زکوته استعجال ایلیه زیرا بو بابده معتبر
اولان حق مرور اولیوب انجق مال اوزره دار اسلامده حولان حول اولوب اول دخی حاصل وحق اخذی
متحقق اولمغله سنهٔ مزبوره ایچون اخذ زکوته مستحق اولمشدر اما سنهٔ ثانیه ایچون هیچ نسنه اخذینه قادر دکلدر که
آنده حولان حول مال دار الحربده ایکن ظاهر اولمغـله حق اخذی متقرر اولمامشدر واگر برحربی مستأمنك مالی
اوزره دار اسـلامده برکره یاخود ایکی کره حولان حول تحقق ایدوب هر برنده عاشر اوزره مرور ایتمیشیکن مالنی کتم
وبعده ینه مرور ایلدکده عاشر اول کیفیته مطلع اولسـه کرکدرکه عشر ماضینی آندن اخذینه مسارعت اوله لکن
صورت مفروضه ده عاشر اکا ظفریاب اولمـادین دار الحربه دخول وبعده ینه اول ماله دار اسلامه خروج ایدوب
کیندوکیفیتی عاشره اخبار ایلسه کرکدرکه بودفعه ده دار الحربدن خروجی ایله تعشیرینه ابتدار ایدوب سنین
ماضیه ایچون تعشیرینه اجتسار ایلمیه زیرا امام ایچون حق اخذ انجق مستأمن اوزره ثبوت حکم مسلمینله ثابت
ایکن دار الحربه دخولنده آندن احکام مسلمـین باطل اولمغله امام ایچون حق اخذ دخی زائل اولور واگر صورت
مفروضه ده مستأمن مرقوم اوزره حق اخذ ثابت اولدقدن صکره دار اسلامدن کندو دارینه داخـل اولیوب
بلکه تجـار ایچون امانله دار الحرب اخرایه داخل اولسه آنده دخی اوزرینه واجب اولان عشور متقـدمه باطل
اولور واولبابده کندو دارندن ارض اسلامه دخول ایچون استیماننده اول ارض اخرایه دخول ایله حکمی مسلمینه
ذکر واوا وجهله اخذ امان ایدوب ایتمك برابردر که علی کلا التقدیرین دخولی حکم مسلمین آنده جاری اولمیان داره
اولوب همان کندو دارینه دخول وخروج ایلمش منزلنده اولمغله کندو دارینه دخول وخروجنده اوزرینه واجب
اولان عشور متقـدمه باطل اولدیغی کبی بونده دخی بطـلانی مقرردر کذلك مستأمن مرقوم کندو دارندن
دار غیره دخولنده مسلمیندن اولا دار غیره دخول وبعـده اول دار اخرایه نفوذ ایدوب آنده دخی مسلمیندن
آمن اولمق اوزره تجارت وبعده اول امانله ینه دار غیره دخول وبعده کندو دارینه رجوع ایلمك اوزره استیمان
واول وجه اوزره اخذ امان ایتمش اولوب دار غیرده اوزرینه وجوب عشردن صکره اول دار اخرایه داخل
وبعده دار غیره راجع اولسه ینه عشور ماضیه آندن اخذ اولنمق جائز وواسع کوریلمز لکن علی جمیع التقادیر
اول داردن دار غیره رجوعنده تعشیر اولنـور زیرا خارج اولدیغی دارده طرف مسلمیندن آمن ایسه دخی
حکم مسلمـین جاری اولمدیغی دکلدر وبومثللو موضعده خروجی اوزرینه واجب اولان عشور ماعتباری مبطل
اولدیغی کبی کندودن سابقـده اخذ اولنان عشوره اعتبـاری دخی مضمحل ایدرجی دارندن دار اسلامه
خروجنده مسلمین آنی تعشیر ایدوب چندروز مکثدن صکره اول دار اخرایه دخول وینه چندروز اقامتنده
دار اسلامه عودت ایتمش اولسه عاشر مسلمین آنی مجددا تعشیره معاودت ایدر زیرا اول داره دخولنده احکام
مسلمیندن خارج اولمش اولمغله آنك حکمی مشمول حکم اهل دار موادعه ده مندرج قیلنورکه آنلردن برتاجر
اول موادعه ایله دار اسلامه دخول ایدوب عاشر مسلمین آنی تعشیر ایلدکدنصکره دارینه عودت واول سنه
ایچنده ینه دار اسلامه عود وقفول ایلیه عاشر مسلمین آنی مجددا تعشیر ایلدیکی کبی مانحن فیهده دخی تعشیری

تكر برايدوب براعلى كيلا التقديرين دارينه عودت ايلدكده طرف مسلميندن آمن ايسه ده تحت احكام مسلميده
غير كاندر بو جهتله آنلردن اخذ اولنسان عشور سابقه درجهٔ اعتباردن ساقط اولمشدر واكر اهل حرب
مسلمينه رجابرله ذمت مسلمين اولميوب اوزرلرينه احكام مسلمين جارى اولمامق شرطيله بهرسنه خراج معين
اداايتمسلرى اوزره مواداعه ايتدكارندن صكره ايچلرندن بركمسنه اول مواداعه اوزره اموال كثيره ايله داراسلامه
قادم اولسه هم آمن قيلنوب هم مالندن تمام عشرى اخذ ايلمك لازم اولور زيرا اول كمسنه مواداعه اوزره آمن
اينمده اوزرلرينه حكم مسلمين جارى اولميوب هنوز حربى اولديغندن حكم ذمى متضمن اولما مشدر بو جهتله
غير دار الموادعه دن امانله خارج اولان حربى منزلنده تنزيل اولنمغله عشر كامل آلندن تحصيل اولنديغى كبى
بوندن دخى تحصيل اولنور حتى اول كمسنه داراسلامده ايكن اوزرينه وجوب عشردن صكره دار موادعه يه
دخول وبعده داراسلامه رجوع ايلسه عاشر آنى سنين ماضيه ايچون تعشيره شروع ايدهمز زيرا آنفا بيان
ايلديكمز كه حكمده بو رده دار موادعه غير دار موادعه ايله برابر ايلديلر ومسلم وذمينك بلاد حربدن دار موادعه يه
دخول وآنده حول كامل مكث وتجارت ايتمللرى غير دار موادعه يه دخوللرى ايله مساويدر كه دار موادعه ده احكام
[illegible] مسلمين غير جاريه ايكن مجرد مواداعه ايله حكم داراسلامى غيرحاويدر والله اعلم [illegible]

* باب من الخمس فى الركاز والمعدن يصاب فى دار الحرب ودار الموادعة وما يلحق الذمى من ذلك والعبد
والمستأمن * يعنى ديار اهل حربدن دار مواد عه وغير دار مواد عه ده اصابت اولنسان كنوز ومعادنك تخميس
وعدم تخميسى تحقيقنده واصابت ايلين ذمى ياخود عبد ياخود مسلم مستأمن اولمق صورتلرين تفصيل
وغيريده بابدر دقيق التنقيدر مؤلف الكتاب امام مرشد الصواب ديركه برمسلم امانله دار الحربه داخل اولوب
آنده ذهب يافضه ياجوهردن بركنزه واصل اولسه نظر اولنور اكر اول كنزه اهل حربدن برينك دارنده
ظفرياب اولمش ايسه كركدركه صاحب الداره غدر ايتميوب كنزى اكا تسليمه شتاب ايليه زيرا كنز مرقوم
صاحب الدارك مالى اولمغله اكا تسليم ايتمدكده غدر وخيانتى متضمن اولور حال آنكه مسلم مرقوم حين
استيمانده اهل حربه نفوس واموالرنده غدر وخيانت ايتمكه ضامن اولمشيدى واكر هيچ كمسنه نك ملكى
اولميان صحراده يا وضع آخرده واصل اولمش ايسه مجموعنه تملك اوزره مستقل قيلنور زيرا مال مرقوم برفردك
ملكنده داخل اولمامغله دار الحربده اصطياد اولنسان منزلهٔ صيده نازل اولمشدر وصيد مرقوم صائده خاص
اولديغى كبى مسلم مرقوم دخى اول كنز ايله كسب اختصاص ايدر واول كنزى داراسلامه اخراج ايلدكده آنده
خمس دخى ايجاب اولنماز كه ايجاف خيل وركاب ايله اعزاز دين واعلاء كلمة الله وجهى اوزره مصاب اولمديغندن
منزلهٔ متلصصه تنزيلى استصواب اولنوب تخميس مصاب متلصص صواب كورلمديكى كبى بونده دخى
صواب كورلمز كذلك اول كنز ايله عاشر مسلمين اوزره دخى مرور ايلدكده عاشر آنى تعشيره دخى شروع ايدهمز كه
حمايت امامده بولنميان ارض حربده اصابت اولنمغله تعشيرى مشروع كورلمز كورمز بستكه مسلم مستأمن
مالنى دار الحربه ادخال ايدوب دار الحربده اوزرينه حولان حول محقق اولدقدنصكره دار اسلامه اخراج
ايلسه تعشيرى ممكن اولماز پس دار الحربده اصابت ايدوب داراسلامه اخراج ايلديكى مالده عدم امكانى
بطريق الاولى ثابتدر كذلك مسلم مستأمن دار الحربده معدن ذهب وفضه وحديده واصل ياخود بحر اهل حربدن
لؤلؤ وعنبره متوصل اولسه آنلره دخى تملكده مستقل قيلنور كه آنلر دخى برفردك ملكنده داخل اولمامغله صحراده
بولنان منزلهٔ ركازه نازل اولمشلردر وآنلرى دخى داراسلامه اخراج ايلدكده مطالبهٔ خمس وعشير ايله ازعاج
اولنماز اما بونلره اهل حربدن بركمسنه نك ملكى ايچنده ظفرياب وصول اولورسه كركدركه صاحبنه مردود
وموصول ايليه بنه دوركه دار الحربده بولنان اسير مسلم واهل حربدن قبول اسلام ايلين كمسنه حكم محررده مسلم
مستأمنه موافق ايچون خصلت واحده ده مفارقدر كه بونلر اهل حربدن بركمسنه نك دارى ايچنده ظفر بولدقلرى
ركاز ومعادنه بلاتخميس ولاتعشير مالك اولورلر كه بونلر اهل حربه اعطاء امان ايتمش اولميوب وقت قدرتده اهل
حربى قتل ومالارين اخذ ايلمك حقلرنده جائز اولمغله دارلرنده ظفر بولدقلرى ركاز ومعادنه بالاولويه تملك اولورلر
كذلك دار الحربده اصابت ايتدكلرى لقطه يه دخى بالاستقلال مالك اولورلر وآنى دخى داراسلامه اخراجلرنده تخميس
وتعشيره بمالك اولنماز زيرا لقطهٔ مزبوره مال اهل حرب اولمق ظاهر حال اولوب بونلر دار اهل حربده بولدقلرى ماله
دخى بلاتخميس ولاتعشير مالك اوله جقلرى بى جدال ايكن لقطه يه مالك اوله جقلرى بطريق الاولى بى قيل وقالدر اما
مسلم مستأمن لقطهٔ دار الحربى لقطهٔ داراسلام كبى تعريف ايلمك لازمهٔ حالدندركه آنك حقنده اخذ مال مسلم

حلال اولمديغى كبى اخذ مال حربى دخى حلال دكلدر ونرسنه تعريفدن صكره صاحبى ظاهر اولورسه
صاحبنه رد والحاق ايدوب ظاهر اولمازسه حكم لقطهٔ داراسلام اوزره فقرايه تصدق وانفاق ايدر و بنم عندمده
احب اولانى آنى دار الحربده بولنسان فقراء مسلميه تصدق قدر وآنلر بولنمازسه فقراء اهل ذمته تصدقدركه
لقطهٔ داراسلامى فقراء اهل ذمته صرف ايلمك جائز اولدقده لقطهٔ دار الحربده جواز صرف بالاولويه معلوم
التحققدر وآنلر دخى بولنمازسه فقراء اهل حربه اعطا ايدركه لقطهٔ مرقومه مال اهل حرب اولمغله فقراء
اهل حربه جواز اعطاسى ظاهر وهو يدادر اما لقطهٔ داراسلام بشقه در كه آنى فقراء دار الحربه صرف ايلمك
ممنوع ومال مسلمى اهل داراسلامك غيرى يه اعطا غير مشرو عدر اما مسلم مستأمن فقير اولوب لقطهٔ
دار الحربى اكل ايلمك مراد ايلسه اكلى حلال اولور كه مسلم ملتقط اهل احتياج اولدقده لقطهٔ داراسلامى اكل
ايلمك حلال ايكن لقطهٔ دار الحربده بالاولويه استحلال اولنور لكن غنى ايسه بزم عندمزده اكل وتناولى
اكا حلال اولماز وعند الشافعى غنى حقنده دخى استحلال اولنور واكر اكل ياخود تصدق ايلدكدن صكره
صاحبى كلوب ملتقط دخى التقاط واتلافنى اعتراف ايدرسه بنم عندمده احب اولان ضمانله دفع اختلاف
ايلمكدر لكن صاحبى قبول اسلام ايدوب امام المسلمينه اولبابده رفع خصام ايلسه كركدركه امام ضمان اوزره
جبره اقدام ايليه زيرا مسلم مستأمن اول مالى ارض حربده استهلاك ايلمشدر حتى دار الحربده ايكن اهل حربه
اعطا قيلنديغى امانى نقض ايدوب اول مالى غصب واستهلاك ايتمش اولسه ضماننده اكا جبر اولنما يوب همان
بينه وبين الله ضمانى مستحب اولديغى كبى لقطه يى استهلاك كنده دخى ضمانله جبر اولنما يوب انجق بينه وبين الله
ضمانى احب كوريلور واكر بر حربى امانله كلوب داراسلامده ركازه ياخود معادنه اصابت وآندن استخراج
ذهب وفضه وحديده مبادرت ايلسه كركدركه امام المسلمين اكا هيچ نسنه ويرميوب جمله سنى يدندن اخذه
مبادرت ايليه زيرا مال مزبور غنيمتدر كه مسلمين اعمال خيل وركاب ايله اول ارضى فتحه عزيمت ايتمشلردر كورمز مسنكه
اكا اصابت ايلين برمسلم اولسه مصابى تخميس وباقيسى اكا سالم قيلنور پس غنيمت اولميدى تخميسنه جرأت
اولنمازايدى حال آنكه حربى ايچون غنائم مسلمينده حق يوقدر كورمزمسنكه حربى مستأمن عسكر مسلمينله
بغير اذن الامام خروج وقتال مشركينله اصابت غنائم ايلدكده اكا غنائمدن هيچ نسنه اعطا اولنماز
لازمدر پس بو غنيمتده دخى وجه مذكور اوزره در اما حربى مستأمن استخراج ركاز ومعادن ايچون طلب وعلمده
امام المسلميندن استيذان ايدوب اذن امامله استخراجده دامن در ميان اولمش ايسه كركدركه خمس مصابى
افراز وباقيسنى يدنده بقاايله سرافراز قيلنه زيرا حربى مستأمن اذن امامله قتال ايتمش اولسه غنيمتدن حصه دار
اولوب ذمى كبى اعطاء رضخه سزاوار كوريلورايدى پس اذن امامله استخراج معادن ايلدكده دخى غنيمتدن
حصه دار اولوب بعد التخميس باقيسنه سزاوار كوريلور واكر حربى مستأمن بحر مسلميندن لؤلؤ كثير ياخود
عنبر وفيره ظفرياب اولوب ياخود داراسلامده معدن جوهر وفير وزجه واصل اولمغله آندن فى الجوق شئه
دسترس اكتساب اولسه خصوص مرقوم مقرون اذن امام اولماسه دخى بلاخمس اختصاص تملكه بكام
قيلنور اما لؤلؤ وعنبرده وجه اختصاصى اولدركه لؤلؤ وعنبر انجق بحردن استخراج اولنور وبحردن استخراج
اولنان غنائمدن عد اولنما يوب غنائم انجق برده حاصل اولان منافعه خاص قيلنمشدر كورمزمسنكه آنلره
مسلم دخى ظفرياب اولدقده تخميسى ايجاب اولنماز وغنائمده داخل اولمامغله صيد وسمك منزلنه نازل قيلنور
وقول مذكور امام ابو حنيفه وامام محمد رحمهٔ الله تعالى عليهما نك قول منصورلريدر اما عند ابى يوسف
رحمه الله تعالى مسلم لؤلؤ وعنبره ظفر بولدقده تخميس اولنوب غنائمدن اعتبار اولنمغله يد حربيدن بالتمام
اخذينه ابتدار اولنور واما فيروزجده وجه اختصاصى اولدركه فيروزج اجزاء ارضدن بجزه خاصدر كورمزمسنكه
نار ايله ذائب ومنطبع اولماز بو جهتله منزلهٔ حجرده اولوب تخميس اولنماز وتخميس اولنمادقده غنيمتده داخل
اولماز وغنيمتده داخل اولمدقده حربينك داراسلامده ظفر بولديغى منزلهٔ صيدده اولوب جملهسى اكا تخصيص
اولنور وذمى دخى دار الحربده مستأمن ياخود اسير ايكن ركاز ومعادنه نائل اولسه احكام مذكوره ده منزلهٔ
مسلمه نازل قيلنوركه اهل دار يمزده داخل اولمغله حكمى حكم مسلمه مماثلدر كذلك ذمى داراسلامده ركازه
ياخود معدن ذهب وفضه ورصاص وزيبقه ظفر بولسه بنه حكمى حكم مسلمه برابر اولمغله مصابى تخميس
اولنوب باقيسى اكا مقرر قيلنور واولبابده اذن امامله اولوب اولمامق غير معتبردر كه ذمى اهل داريمزدن اولوب
حكم مسلمين آنك اوزرينه جارى اولمغله منزلهٔ مسلمده تنزيلى اظهردر ومؤلف الكتاب امام موثوق الخطاب

حکم عنبرده عمرو بن دیناردن اول دخی بدری دینارده رحمة الله تعالی علیهما اولدیغی ابن عباس رضی الله تعالی
عنهمادن بر اثر معتبر روایت ایلدیکه ابن عباس رضی الله تعالی عنهمادن عنبرده خمس وارمیدر دیو استفسار
ایلدکلرنده انما ذلک شیء دسره البحر یعنی عنبر انجق بحرک ساحله دفع والقا ایلدیکی نسنه‌در دیمکله عدم
تخمیسنی اخبار ایلدی واکر بر مسلمک عبدی دار اسلامده رکاز ومعدنه ظفریاب وصول اولسه کرکدر که
مصابی تخمیس اولنوب بعد الخمس ما بقی مولاسنه موصول قیلنه زیرا رکاز ومعادن غنائمدن وعبد دخی
اهل استحقاق مغانمدن اولمغله بو غنیمته دخی استحقاقی ثابت اولدیغندن حاصلنی تخمیس وباقیسنی مولاسنه
اعطا لازم اولور که مال عبده تملک مولاسی ایچون سالمدر کذلک عبد مکاتب دخی رکاز ومعادنه ظفریاب
اولدقده آنک دخی تخمیسی تقدیم اولنوب انجق ما بقی مولاسنه تسلیم اولنمیوب کندویه تسلیم اولنور که
عبد مکاتب کسبنه مولاسندن احق ومصاب مرقوم کندو کسبی ایدوکی امر محققدر کذلک بر صبی دخی
دار اسلامده رکاز ومعادنه ظفریاب اولدقده آنک دخی تخمیسی اتمام وباقیسنی اکا تسلیمده اهتمام اولنور که
صبی حین قتالنده رضخ غنیمته مستحق اولمغله استخراج قیلدیغی رکاز ومعادنه دخی استحقاقی متحققدر واکر
دیار حربدن بر دارک اهلی مسلمینه رجا ایدوب اوزرلرینه احکام مسلمین جاری اولمامق شرطی ایله
بهرسنه مسلمینه شیء معلوم ادا ایتملری اوزره موادعه یه التجا ومسلمین دخی مساعده مرتجی ایلیه‌لر بونده دار مزبوره
دار اسلامدن عد اولنمیوب علی حالها دار الحرب اولمق اوزره پایدار قیلنور زیرا داری دار اسلام ایلین انجق
اجراء احکام مسلمین ایکن دار مزبوره‌ده عدم جریانی ظاهر ومستبیندر بناء علیه بر مسلم دار مذکوره یه
موادعه مزبوره ایله دخول وآنده رکازه ظفریاب اولسه صحراده ظفریاب اولمش ایسه جمله سنه تملک ایدوب
برکسنه‌نک داری وملکی ایچنده ایسه اکا رد وتسلیمی اوزرینه ایجاب اولنور واکر قوم مرقومین مسلمینه بهرسنه
خراج معین ویروب اوزرلرنده احکام مسلمین اجرا اولنمق شرطی ایله ذمت مسلمین اولمق اوزره استسلام ایتمش اولسه‌لر
بوندن اقدم مسلمین آنلرک اوزرلرینه استیلا ایتمش اولماسه‌لر دخی دارلری دار اسلام قیلنور که آنده طرف اسلامدن
اجراء احکام اولنمشدر بو صورتده آنده مسلمین یاخود اهل ذمتدن برکسنه رکازه یاخود معدن ذهب وفضه یه
صحراء خالیه‌ده مصیب اولدقده دار اسلامده اصابتی کبی تخمیس اولنوب باقیسی اول مصیبه تخصیص
اولنمق ایجاب وتصویب اولنور اما برکسنه‌نک ملکی ایچنده مصیب اولدقده دار اسلامده بر مسلمک ملکی ایچنده
اصابت اولنان رکاز ومعادنده واقع اولان اختلاف اسلاف اوزره بونده دخی اختلاف اولنوب امام ابو حنیفه وامام محمد
رحمة الله تعالی علیهما ما بقی بعد الخمس صاحب ملکه تخصیص اولنمغی تصویب وامام ابو یوسف رحمة الله
تعالی علیه دخی اول مصیبه تخصیص اولنمغی تصویب ایلمشدر وامام ابو یوسف رحمه الله تعالی توجیه
مذهبنده دیرکه مال مذکور برکسنه‌نک یدنده داخل اولمیان اموال مباحه‌دن معدود اولمغله آنده هر کیمک یدی
سبقت ایدر ایسه اکا موصول ومردود قیلنور وامامین همامین رحمة الله تعالی علیهما دیرلر که اول موضعک
مالک اولی اکا احراز ایله مالک اولمغله اول ارضک ظاهر وباطننه متملک اولمشدر وقول امامین اوزره حدیث
علی رضی الله تعالی عنه دخی برهان جلیدر که دیمشدر اذا اصیب فی قریة یؤدی عنها قوم الخراج فهو لهم
واذا اصیب فی قریة لا یؤدی احد عنها الخراج فهو لمن اصابه وفیه الخمس یعنی رکاز ومعدن بر قومک
خراجنی ادا قیلدقلری قریه‌لرنده اصابت اولندقده اول قومه تخصیص اولنور اما بر فردک آندن اداء خراج قیلمادقلری
قریه‌ده اصابت اولندقده مصیبه تخصیص اولنور وعلی کلا التقدیرین آنده خمس واردر ومؤلف الکتاب امام محمد
محامد نصاب جزیرۀ قبرس حقنده دیدیکه مسلمیندن برکسنه اول جزیره‌ده مصیب معدن ورکاز اولسه اکر
اهالیسندن برکسنه‌نک داخل ملکنده ایسه صاحبنه تسلیمه سزا اولنوب صحراء خالیه‌ده ایسه مصیبی اکا تملک ایله
کسب امتیاز ایدر وعلی کل حال اخذ خمسی محالدر زیرا آنده حکم مسلمین ظاهر اولمدیغندن دار الحربدن
تعداد اولنور وبز قریبا ذکر ایلدیک که دار الحربده اصابت اولنان رکاز ومعادنده وجه مشروح اوزره تفصیل
اولنور پس جزیرۀ مرقومه‌ده دخی اصل مذکور اوزره اعتماد وتعویل اولنور وجزیرۀ مزبوره جزائر بحردندر که
بهرسنه مسلمین عربه شیء معلوم وکفار رومه شیء معلوم ادا ایتملریله هم مسلمین وهم کفار روم ایله صلح اوزره‌لردر
انجق اوزرلرینه حکم مسلمین جاری دکلدر واکر مسلمیندن اهل عز ومنعه اولان بر عسکر ارض حربه دخول
وآنده بر مدت اقامت ایتدکلرنده ایچلرندن بعضیلری آنده زراعته مباشرت وبعد الادراک والحصاد محصوللرینی
دار اسلامه اخراجه مبادرت قیلسه‌لر نظر اولنور اکر زرع ایلدکلری بذر کندو ماللری ایسه حاصللری

وقبرس بضم قاف وسکون با وضم را ایله بحر سفیدده بر جزیرۀ معروفه‌در قبرس دخی دیرلر وجزیرۀ مرقومه‌ده ذکر اولنان حکم وتفصیل زمان تألیف کتابه نظر ایله‌در بو قسطنطنیه‌ده وزیر عثمان سکزتاریخنده ملوک آل عثمان ایدهم الله تعالی بانواع اللطف والاحسان طرفلرندن فتح اولنوب دار اسلامه ادخال اولنمشدر وبحمد الله تعالی الیوم بلاد عثمانیه‌ده بر بلدۀ فاخره وددروقی نفائس نعم وامتعه ایله زاخره وانوار اسلام وآثارامن وسلام ایله زاهره‌دره *

جمیعا کندولره ایصال اولنور که حاصللری نماء ملکلری ایدوکی ظاهر ونماء ملکه شخص آخر حق اوزره
مستحق اولمدیغه ملک مالک اوله جغی باهردر وآنده خمس دخی یوقدر که غنیمت دکلدر وعشر وخراج دخی
یوقدر که آنلر انجق اراضی مسلمینده واجب اولور حال آنکه اول اراضی ارض حربدندر واراضی اهل حرب
عشریه وخراجیه دکلدر واکر زرع ایلدکلری بذر ارض عدودن اخذ ایلدکلری حنطۀ غنیمتدن ایسه
کرکدر که مقدار بذری یدندن اخذ وغنیمته القا وباقیسی بذر غنیمتدن حاصل ایسه ده غنیمت قیلنمیوب
یدنده ابقا اولنه زیرا زارع مرقومک حالی حال غاصبدن ادنی دکل ایکن غاصب بذر آخری غصب وارضنه
زرع ایدوب آندن محصول کثیر حاصل اولدقده مغصوب منه ایچون انجق مقدار بذری ضامن وباقیسنه
مالک اولدقده زارع مرقومک تملکی بطریق الاولی در سؤال اولنورسه که بذر مرقوم طعام غنیمت اولوب
زارع مذکور دخی آنی زرعله استهلاک ایتمشدر وطعام غنیمتی دار الحربده استهلاک ایلین کسنه‌دن هیچ نسنه
اخذ اولنمامق متعین ایکن آندن مقدار بذری اخذ ایلمک نیجه ممکن اولور جوابنده دیرز که زارع مرقوم طالب نما
اولمغله زرعنده استهلاک حقیقی صورتنا اولمامشدر کورمز میسنکه اب ووصی صبینک بذرینی زرع ایتملری
مشروعدر حال آنکه زرع فی الحقیقه استهلاک اولیدی آندن ممنوع اولورلر ایدی بلکه بذر مزروع انجق
شول خشب جلیج یعنی یونلمش آغاج اوزره قیاسله اظهار اولنور که غانمیندن برکسنه دار الحربده اکا اصابت
وآندن قصعه‌لر اتخاذ ایدوب دار اسلامه اخراجله استظهار ایلیه خشب مزبور برکره معمول ایکن وبرکره
غیر معمول ایکن تقویم اولنوب غیر معمولینک قیمتی غنیمته القا وباقیسی اکا تسلیم اولنور کذلک دار الحربده
جلد سموره ظفریاب اولوب دباغتدن صکره آنی دار اسلامه اخراج ایلدکده اول دخی مدبوغ وغیر مدبوغ ایکن
تقویم اولنوب غیر مدبوغینک قیمتی غنیمته القا وباقیسی اکا تسلیم اولنور پس بذر مرقوم دخی بو وجه اوزره
معلوم اولورینه دیرکه اکر بر ذمی یا عبد قن یا مکاتب یا صبی یا عورت دار اسلامده رکاز ومعدنه ظفریاب وصول اولسه
کرکدر که وصوللری اذن امامه مقرون دکل ایسه ده مصابی تخمیس اولنوب باقیسی مصیبنه موصول قیلنه
زیرا طوائف مرقومه بغیر اذن الامام عسکر مسلمینله غزا ایدوب واصل غنائم اولدقلرنده ینه غنیمتده حقلری
ثابت اولوب اعطاء رضخله مغتنم قیلندقلری کبی دار اسلامده واقع اولان مصابلرنده دخی حقلری ثابت اولوب
ما بقی بعد الخمس ایله مغتنم قیلنورلر سؤال اولنورسه که مذکورینه غنائمدن سهم مقدری ایفا اولنمیوب انجق
رضخ قلیل ایتا اولنور ایکن دار اسلامده واصل اولدقلری رکاز ومعادندن نیچون رضخ قلیل اعطا
اولنمیوب تمام باقی اعطا اولندی جوابنده دیرزکه مذکورین ایچون غنیمتده رضخ قلیل واجب اولمق
غنیمتده ثبوت حق ونصیبلرینه موجب اولمشدر لکن غنیمتده حقوق غانمین متفاوت اولوب تقدیر امامله
اعطا اولنان رضخ دخی تقدیر شرعله ثابت کبیدر اما غنیمتده تفاوت شرعی واقع اولمق رکاز ومعدنده
جمیع مصابه استحقاقلرینه مانع اولماز کورمزمیسنکه غنیمتده حقوق راجل وفارس متفارق ایکن
رکاز ومعدنده متوافقدر پس ما نحن فیه دخی اصابت رکاز ومعدنده حکم احرار وعبید متحد ومتفقدر وهم
ظفریاب رکاز ومعادن اولان کسنه استخراجنده منفرد ومستقل اولمغله طوائف مرقومه‌دن شول قوم ممتنعین
منزللرنده نازل قیلنور که آنلر بانفسهم غزا ایدوب بعض غنائمه واصل وآنی دار اسلامه موصل اوله‌لر اول غنیمت
مقاتله مسلمین بینلرنده سهام خیل ورجاله اوزره تقسیم اولنمدیغی کبی طوائف مذکوره بینلرنده دخی تسهیم اولنور
پس مذکوریندن ظفریاب رکاز ومعادن اولان کسنه دخی قوم مزبورینه مماثللرینه دیرکه بر حربی مستأمن
دار اسلامده طلب کنوز ومعادن ایچون امام المسلمیندن استیذان ایدوب امام دخی نصف مصابنی اخذ
ونصف آخرینی یدنده ابقا شرطیله اذن ورخصتنی ایذان ایتمکله علیده دامن دره‌یان واصابت رکاز ومعدنله
کامران اولسه کرکدر که امام اخذ نصفنی تقدیم ونصف آخری اکا تسلیم ایلیه زیرا حربی مستأمن دار اسلامده
ظفر بولدیغی رکاز ومعادندن برشیئه مستحق اولمیوب استحقاقه انجق شرط امامله ملتحق وامامدن دخی
آنک حقنده انجق شرط نصف متحقق اولمغله استحقاقی نصفدن اکثره لاحق اولمامشدر بوندن صکره امام
اول حربیدن اخذ ایلدیکی نصفدن ایکی خمسنی که مصاب حربینک خمس واحدی بدر اخذ ایدوب اول خمسی
فقرا ایچون افراز وباقیسنی مقاتله ایچون ممتاز ایدر زیرا اذن امامه مصاب حربی غنیمت قیلنوب آنده وجوب خمسه
بادی وبعد الخمس جمیع مصابنده وجوب حق غانمینه مؤدی اولمشدر وامام ایچون هر فریقک حقنی غیره
تحویل ایلمک امر مستحیل اولمغله کرکدر که وجه مشروح اوزره ایکی نصفک خمس واحدینی که نصف مأخوذک

مطلب یجوز للاب والوصی زرع بذر الصبی

ایکی خمسیدر اخذ وفقرا ایچون افراز وباقیسنی مقاتله ایچون ممتاز ایلیه یه‌دیرکه اکر برمسلم یاعبدی یامکاتبی
یاخودصبی یاذمی طلب کنوز ومعادن ایچون امامدن استیذان ایدوب امام دخی نصف مصابنی مسلمین ایچون اخذ
ونصف آخرینی اکا ابقا شرطیله اذن ورخصتنی ایذان ایتمکله سعی وهمت وکنوز ومعادنه اصابت ایلسه
کرکدرکه امام اخذ خمسنه مباشرت وباقیسنی بالتمام تسلیم مصیبه مبادرت ایلیه نکته‌سی اولدرکه مسلم وذمی
کنوز ومعادنه شرطله مستحق اولیوب انجق اصابتی ایله مستحق اولورکه بغیراذن الامام دخی اصابت ایلدکده
ینه استحقاقی متحققدر بوجهتله شرط امام مقتضای شرعدن خارج ودرجهٔ اعتبارده غیرمندرجدر زیرا موجب
قیاس انجق کنوز ومعادن بالتمام مصیبه تملیك اولنمقدرکه مال مباح اولمغله حکمی مصیبه تخصیص اولنوب
آخری تشریك اولنمامقدر لکن خمسده دلیل شرعی وارد اولمغله بزدخی خلاف قیاسله ایجاب خمس اوزره
متوارد اولدق اما خمس اوزره زیاده دلیل شرعیدن عاری اولمغله اصل قیاس اوزره جاری قیلنمشدر اما حربی
مستأمن شرط مذکورایله اصابت ایلدکده حکمی بشقه درکه آنك استحقاقی انجق شرط امامله متحقق اولمغله
مشروطدن زیاده یه مستحق اوله مز ومؤلف باهر الاستقلال اصل کتابده فرق مسئلتین اوزره ایکی مسئله ایله
استدلال ایدوب دیرکه کورمزمیسنکه امام المسلمین مسلمیندن برعسکری نصف مصابلرین جماعت مسلمین ایچون
اخذ ونصف آخرینی آنلره ابقا شرطی ایله دارالحربه ارسال ایدوب آنلر دخی اصابت غنائمله خوشحال اولسه‌لر
بونده شرط امام باطل اولمغله مصابلری تخمیس وباقیسی بالتمام آنلره ایصال قیلنورکه استحقاقلری شرط امامله
حاصل دکل ایکن امامك قتال ایلین مسلمینی قتال ایلین مجاهدینه خلاف شرع اوزره شرط تشریکی باطل اولور
اما اهل حربدن بردارك اهلی ینه اهل حربدن اهل دار اخری ایله قصد قتال ایدوب لکن دار اسلامه دخول
ایتمدکجه اول داره مجال دخوللری محال یاخود ممکن ایسه‌ده دار اسلامدن دخوللری ارهاب اعداده برکال اولوب
امام المسلمین نصف مصابلری مسلمینك ونصف آخری آنلرك اولمق شرطیله اذن ورخصت ویرمکله کیدوب
وصول غنائمله خوشحال اولسه‌لر کرکدرکه امام نصف مصابلرین مسلمین ایچون اخذ ونصف آخرین آنلر ایچون
ابقاده استعجال ایلیه زیرا قوم مذکورین اهل حربدن دار اسلامه خارج اولمش برنسنه یه اولملریله غنیمته استحقاقلری
انجق شرطله متحقق اولوب اول بابده شرط امام معتبر اولمغله مشروطه مستحق اولوب زیاده یه مستحق اوله مزلر
پس فرق مسئلتین مزبورتین بوایکی مسئله ایله ظاهر اولور واکر کفار رومدن دار اسلامده بولنان برحربی
مستأمن دار اسلامده بلاامان دخول ایلمش برحربی ترکی یه ظفر بولسه علی قول جمیع الائمه آندن برحصه ایله
مظفر قیلنماز اما عند ابی حنیفة رضی الله تعالی عنه ترکی مرقوم داریمزه واصل اولدقده فی جماعت مسلمینده
داخل اولمشدر حتی آنی برمسلم دار اسلامده اخذ ایلسه اکا سالم قیلنمایوب بیت مال المسلمینه وضعی لازم اولور
پس آنی حربی اخذ ایلدکده حکم مشروح بطریق الاولی اظهر واجلی در واما عند محمد رحمه الله تعالی آنی
برمسلم اخذ ایلدکده تخمیسی واجب اولمق روایتی اوزره البته غنیمت اولور واخذ مسلمده غنیمت اولدقده اخذ
حربیده دخی غنیمت اولور وحربی ایچون استحقاق غنیمت اولمامغله ترکی مرقوم اول حربینك دار اسلامده
ظفر بولدیغی رکاز ومعادنله برابر اولوب یدندن بالکلیه وجوب اخذی مقرر کورنلور اما مسئلهٔ مفروضه‌ده
مستأمن مرقوم بومثللو بلاامان داخل اولان حربیلری طلب وتجسس ایچون مأذون اولوب بعده اهل دارندن
یاغیریدن بلاامان داخل اولان نیجه اهل حربی اخذ ایله صداقت نمون اولسه عند ابی حنیفة رضی الله تعالی عنه
ینه اکا هیچ حصه اعطا اولنمیوب همان یدندن اخذ وبیت الماله القا اولنورکه اهل حرب مذکورین دار اسلامه
داخلین اولدقلرنده حق جماعت مسلمین اولدقلری هویدادر لکن عند محمد رحمه الله تعالی مصابی تخمیس
ومابقی اکا تسلیم اولنورکه مأخوذی غنیمت اولوب وحربی غنیمی اذن امامله اخذ ایلدکده آنده ثبوت حق
ذکر وتقدیم اولنمشدر نظیری شول رکاز ومعدندرکه اکا اذن امامله ظفریاب اوله آنلر تخمیس اولنوب
مابقی اکا سالم قیلندیغی کبی ما نحن فیهده دخی قیلنمق لازم اولور واکر برمسلم حر یاعبد قن یامکاتب
یاعورت طرف امامدن طلب کنوز ومعادن ایدوب مصابی بلا تخمیس کندویه سالم اولمق اوزره
مأذون اولوب طلبده سعی وکوششه مرهون وظفریاب مال کونا کون اولسه نظر اولنور اکرمصیب مرقوم یاخود
مولاسی اغنیادن ایسه کرکدرکه امام آندن اخذ خمسنده اهتمام واعتنا ایلیه زیرا مصابلری اولان رکاز ومعادن
غنیمتدن اولوب خمس غنیمت حق فقرا ایکن امام ایچون ابطال حق فقرا جائز وسزا کوریلمز واکر محتاج
ومدیون اولوب اخماس اربعه ایله غنی اولمیه‌جغی معین اولمغله امام المسلمین خمسی اکا تسلیمی مستحسن کورسه

بومعنی جائز واحسن کورنلور زیرا خمس حق فقرا ومصیب مزبور دخی فقرادن اولمغله حق مستحقنه واصل
قیلندیغی بی‌مرادر وحکم مذکور اوزره دلیل حضرت علی رضی الله تعالی عنه‌دن نقل اولنان اثر جلیلدرکه مصیب
رکاز اولان کمسنه‌یه ان وجدته فی ارض خربة فالخمس لنا واربعة اخماسه لك یعنی بو اموالی اکر صاحبسز
اولان ارض خربه‌ده بولدی ایسك خمسی بزه واربعهٔ اخماسی سنکدر دیدیکدن صکره وسنتمهالك یعنی
قریبا خمسی دخی اعطا ایله تمام اموالی سکا تسلیم ایده‌رز دیدی وقول مذکور انجق اول مصیبی مستحق صدقه
کورمکدن صدور ایلمشدر اما طرف امامدن اذن مزبور برحربی مستأمن یاذمی حقنده ظهور ایتمش اولوب اول دخی
سعی وکوشش بله ظفریاب مال موفور اولسه کرکدرکه خمسنی اخذ وباقیسنی آنده ابقا ایدوب فقیر ایسه دخی خمسی
اکا اعطا ایلمیه زیرا خمسی الله تعالی نص قرآنله فقرا ایچون ایجاب ایتمش ایکن حق فقرایی زکوة کبی کفاره صرف
ایلمك جائز وصواب اولماز واکر امام المسلمین اهل ذمتدن یاخود مستأمنین یاموادعین اولان اهل حربدن بر
عسکر ترتیب وآنلری اهل حربدن قوم آخرین ایله قتال ایچون تسییر وتسریب ایدوب اوزرلرینه مسلمیندن
نصب امیر وایچلرنده حکم مسلمینی اجرا ایله اکا امر وتقریر ایتمکله دارالحربه داخل ونیجه غنائمه واصل اولسه‌لر
کرکدرکه تخمیس مصابلرین تقدیم وباقیسنی بینلرنده سهام خیل ورجاله اوزره تقسیم ایلیه زیرا ایچلرنده حکم
اسلام ظاهر اولمغله اصابتلری علی وجه اعزاز الدین اولوب غنیمت اولدیغی باهردر واول بابده اهل ذمت عمده
جیش اولوب مسلمینه تابع اولمامغله تقسیم غنیمتلری سهام خیل ورجاله اوزره واقع اولور کورمزمیسنکه اهل ذمت
بغیراذن الامام دارالحربه داخل اولسه‌لر ایچلرنده هیچ مسلم بولنماسه دخی تقسیم غنیمتلری انجق وجه مشروح
اوزره حاصل اولور ومستأمنین دخی اذن امامله داخلین اولدقلرنده منزلهٔ اهل ذمتده نازلین اولورلر واکر
صورت مفروضه‌ده آنلر ایله برابر مسلمیندن برجماعت مقاتلین دارالحربه داخلین اولوب مسلمین آنلره قصد
اعطاء رضخله اسهام سهامدن امتناع آنلر بزلر دخی البته اخذ سهام ایده‌رز دیو اظهار نزاع ایلسه‌لر نظر اولنور
اکر مسلمین بانفسهم اهل منعه اولوب آنلر اهل منعه اولمیوب مسلمین قتاللرنده آنلر ایله مستعین ایسه‌لرده احوالرنده
آنلردن مستغنین ایسه‌لر کرکدرکه مسلمینه سهام وآنلره رضخ اعطا وتعیین اولنه زیرا مسلمین اهل منعه اولدقلرنده
اهل حرب واهل ذمت آنلره تابع اولملریله حقلرنده رضخدن غیری نسنه واسع کورلمز واکر مسلمین اهل حرب
کبی بانفسهم اهل منعه اولمیوب امتناعلری اجتماعلری ایله منتظم اولمش ایسه آنلر دخی غنیمتده شریك مساهم
قیلنوب مسلمین ایله برابر سهام خیل ورجاله اوزره مقاسم اولورلر زیرا مال حکم غنیمی انجق آنلر ایله اجتماعلرنده
اکتساب ایدوب آنلر بولنماسه‌لر مسلمین اهل غزا اولیوب متلصصین اوله جقلری بی ارتیابدر بوجهتله آنلر
دخی حکم اهل غزایی حاوی اولملریله غنیمتده مسلمینله مساوی قیلنورلر لکن بوصورتده دخی هنوز دارالحربده بولنوب
اقتسام غنائم ایتمه‌شلر ایکن آنلره مسلمیندن برجیش مدد لاحق اولمغله مسلمین بانفسهم حکم اهل منعه یه ملتحق اولسه‌لر
اولبابده مسلمین ایچون سهام وآنلر ایچون رضخ اعطاسی متحقق اولور زیرا دارالحربده لاحق اولان مدد اصلله
معاداخل کبیدر کورمزمیسنکه مدد غنیمتده اصلله شریك مداخلدر ومدد مذکور اصلله معاداخل اولوب مسلمین
اهل منعه بولندقلرنده اهل حرب وذمت انجق رضخه نائل قیلندقلری کبی ما نحن فیهده دخی انجق رضخه نائل
قیلنورلر واکر مسلمین واهل ذمت وحربدن هرطائفه بانفسهم اهل منعه ایسه‌لر غنیمتلری بین الجمیع سهام خیل ورجاله
اوزره تقسیم اولنور زیرا اخذ الفریقین ایچون آخر اوزره تفاضل بولنمایوب بری تابع وبری متبوع اولمامغله وجه
مشروح اوزره تسهیم اولنور مترجم فقیر دیرکه بومحلده اصل کتاب مشتمل تکرار اولمغله علی وجه الانتقاد
ترجمه‌سنده بذل اقتدار اولندی وفضلاء ذوی الابصاردن نیازعبد کثیر الاوزار اولدرکه قبل امعان الانظار ترجمه مزه
مخالفت اصلله طعن وتشنیعه ابتدار ایتمیه‌لر واصل کتابده اهل حرب وذمت بانفسهم اهل منعه بولنوب مسلمین
بانفسهم اهل منعه بولنمامق صورتی ترك واهمال اولنمشدر لکن مسلمین علی کل حال مستحق غنیمت اولملریله
بوتقدیر اوزره دخی سهام خیل ورجاله اوزره تقسیم اولنمق عدیم الاشکال اولدیغندن قسم مذکوری ضبط
وتحریردن اطلاق وارسال ایلمشدر انتهی کذلك اذن امامله داخل اولان سریه جمیعا عبید قن یامکاتبین
اولوب ظفریاب غنائم اولسه‌لر ینه غنیمتلرین بینلرنده سهام خیل ورجاله اوزره مقتسم اولورلر اما ایچلرنده بعض
احرار دخی برابر بولنسه قریبا مسئله‌له اهل حرب وذمتده ذکر اولنان تفصیل بونلرده دخی مقرر قیلنور زیرا
عبید انجق اهل رضخ اولملریله منعهٔ مخصوصه ایله کسب امتیاز ایتمدکلرنده غنیمتده مساوات احرار ایله سرافراز
اوله مزلر واکر مسلمین یا اهل ذمتدن اهل منعه اولمیان عدد قلیل بغیراذن الامام دارالحربه دخول واخذ غنائمله

دار اسلامه عود وقفول ایلیسه لر کرکدر که مصابلری بلا تخمیس آنلره موصول قیلنه زیرا قوم مذکورین
متلصصین اولوب علی وجه التلصص اخذ اولنان اموال غنیمت شرعیه ده ادخال اولنمامغله تخمیسنه مجال بولنماز
اما دخوللری اذن امام ایله حادث اولمش ایسه تخمیس مصابلرینه باعث اولور زیرا بو تقدیر اوزره امام آنلری انجق
مصلحت اعزاز دین ایچون ارسال ایتمکله امر امام ایله بعث اولنان منزلهٔ سریه ده انزال اولنملریله مصابلری علی وجه
اعزاز الدین اصابت اولنمش اولوب حکم غنیمتده ادخال اولنور و غنیمتده وجوب تخمیس معلوم هر شریف و خسیسدر
واکر قوم مذکورین امامدن استیذان ایلدکلرنده امام آنلره نصف مصابلری مسلمینك ونصف آخری کندولرك اولمق
اوزره اذن و یروب آنلر دخی راضی اولدقلرندن صکره کیدوب نیل غنائمله کامران اولسه لر کورکدر که شرط امام
الغا اولنوب همان مصابلری تخمیس ومابقی آنلر ایچون ابقا اولنه زیرا اذن امام آنلری من جهة الحکم
اهل منعه قیلوب مصابلرین حکم غنیمتده ادخال ایلمشدر واهل منعه اولان جیش اوزره امامك شرط
مذکوری خلاف مقتضای شرع اولمغله ابطال اولندیغی کبی قوم مرقومین اوزره دخی ابطال اولنور
وشرط مذکور باطل اولدقده مصابلرنده حکم غنائم اجرا و بعد التخمیس مابقی غانمین ایچون ابقا اولنور
واکر امام قوم مرقومینه رخصتله دار الحربه کیدوب اخذ غنیمت ایدیکز جمیع مصابکز بلا تخمیس سزك اولسون
دیمکله تحریك غیرت ایدوب آنلر دخی کیدوب اصابت غنیمت ایتمش اولسه لر کرکدر که مصابلری بلا تخمیس
بینلرنده قسمت اولنه زیرا بغیر اذن الامام ذاهب اولدقلرنده جمیع مصابلری بلا تخمیس آنلره تخصیص اولنه جغی
ظاهر اولوب امامك اذن مرقومی دخی تخصیص مرقومی مقرر اولمغله حکم اذن لغو اولوب دخوللری
بلا اذن صادر کبی اولمشدر و بلا اذن دخوللرنده تخمیس مصابلری ممنوع اولدیغی کبی بو بابده دخی نا مشروعدر
ینه دیرکه امام المسلمین دار الحربه ارسال ایلدیکی سریه یه خطاباً بله سزدن بریکز دار الحربده رکاز ومعدنه
واصل وآندن نسنه اخذ ینه نائل اوا ورسه آنك اولسون دیو قطع جواب ایدوب ایچلرندن بریسی رکاز ومعدنه
ظفریاب اولسه بلا خمس اکا تسلیمی ایجاب اولنور اما امام المسلمین هرکیم دار اسلامده واصل رکاز ومعدن
اولورسه بلا خمس آنك اولسون دیو خطاب ایتمش اولوب برکسنه دخی ظفریاب اولسه اولبابده تخمیس
مصابی ایجاب اولنور فرق مسئلتین اولدرکه رکاز ومعدن دار الحربده بولندقده مسلمین آنك اوزرینه فی الاصل
تحریك خیل ورکاب ایتمش اولمدقلرندن هنوز غنیمت اولوب حق فقرا اولان خمس هنوز آنده ایجاب اولنمامشدر
شمدی سریه کیدوب اول رکاز ومعدنی احراز ایله هنوز حکم غنیمتده داخل قبلا مشالر ایکن امامدن تنفیل
خمسی واقع اولمغله تنفیلی جائز وواسع کوریلور اما رکاز ومعدن دار اسلامده بولندقده مسلمین حین فتحده آنك
اوزرینه تحریك خیل ورکاب ایتمش اولدقلرندن غنیمت اولوب فقرا ایچون آنده خمس دخی ایجاب اولنمش اولور
وامامك خمسی بعد الوجوب اسقاط طی تنفیل اولیوب انجق حق فقرا اولان خمسی آخره ایصال وتحویل اولمغله
شرط امام تجویز وتکمیل اولنماز والله اعلم

باب من له من الامراء ان یقتل وان یقسم وان یجعل الارض ارض خراج وان یقبل الخراج وفی نسخة
وان یقتل الخوارج بدل قوله وان یقبل الخراج * یعنی امراء مسلمیندن قنقی امیر ایچون قتل اسرا وتقسیم غنائم
وارضی ارض خراج قیلمق ومشرکینك اداء جزیه و خراج اوزره طلب ذمتلرین قبول ومساعده قیلمق
یاخود وقت ظفرده خوارج مسلمینی قتل ایلمك جائز وقنقی امیر ایچون غیر جائز ایدوکی تفصیلده باب منهم التحصیلدر
مؤلف الکتاب امام منیع الجناب دیرکه خلیفهٔ مسلمین برعسکر اوزره برکسنه یی تأمیر ودار الحربه بعث
وتسییر ایلدکده اول امیر واروب مشرکیندن برقومی اسلامه دعوت ایتمکله اول قوم قبول اسلامله دعوتنه اجابت
ایلسه لر جمله سی حرّیتلری اوزره ابقا اولنوب نفوس واموال واراضی ورقیقلرینه تعرضدن تجنب واتقا اولنور
وارضلری دخی ارض مهاجرین وانصار کبی ارض عشر اولمق اوزره آنلرده برقرار قیلنور زیرا مقتضای تأمیر
البته فعل امیر فعل ناصب الامیر کبی اولمقدر وناصب الامیر اولان خلیفه آنلری اسلامه دعوت وآنلر دخی اجابت قیلمش
اولسه لر اولبابده جمله سی احرار وارضلری ارض عشر قیلنماغه مبادرت اولندیغی کبی بونده دخی مبادرت اولنور
بونده معنای فقهی اولدرکه ارضك خراجیه قیلنمسی انجق عنوة فتح اولنوب آنده حق غانمین ثابت اولدقدنصکره
بین الغانمین تقسیم اولنمیوب آندن حق مقاتله یی قطعله اصحابنه ابقا اولنمغله مشروطدر وشرط مرقوم تحقق
ایلدکده ارض البته خراجیه قیلنوب خراجی مقاتله یه ومصالح مسلمینه صرف اولنور اما برارضك اهلی طوعا
قبول اسلام ایدوب ارضلرنده حق مقاتله ثابت اولمدیغندن بدل حقلری اولان خراج دخی ثابت اولمامغله شرط

مطلب شرط کون الارض خراجیة

مرقوم منعدم اولدقده البته عشریه قیلنور واکر امیر اول قومی اسلامه دعوت ایلدکده اجابت ایتمیوب بعده
امیر آنلره قبول ذمتی عرض ایلدکده اکا اجابت ایلسه لر کرکدر که اول امیر طرف خلیفه دن عقد ذمتله مأمور
دکل ایسه ده ینه عقد ذمته مباشرت قیله زیرا خلیفه اکا امر حربی تفویض ایلدکده حربك اسباب وتوابع
ومتعلقاتی دخی اکا توجیه وتفویض ایتمش اولور وعقد ذمت توابع حربدن عد اولنمق واجبدر که مشرکینله
قبول اسلاملری ایچون قتال اولندیغی کبی قبول ذمتلری ایچون قتاللری دخی لازم ولازبدر زیرا الله تعالی
تقاتلونهم او یسلمون یعنی مرتد ایله تا قبول اسلام ایدنجیه دك قتال ایدرسز قول شریفنده قبول اسلاملری ایچون
قتال الله امر ایلدیکی کبی قاتلوا الذین لا یؤمنون بالله ولا بالیوم الآخر ولا یحرمون ما حرم الله ورسوله
ولا یدینون دین الحق من الذین اوتوا الکتاب حتی یعطوا الجزیة عن ید وهم صاغرون یعنی مشرکین اهل کتابله
جزیه لرین ید انقیاد ایله ذلیل وحقیر اولدقلری حالده ادا ایدنجیه دك قتال ایدیکز دیو قبول ذمتلری ایچون دخی
قتال الله امر وتأکید ایلمشدر وبزدخی اسناد قوی الاسناد ایله روایت ایدرز که رسول الله صلی الله تعالی
علیه وسلم حضرتلری برسریه یه بعث ایلدکلرنده اهل سریه یه اولا تقوی ایله وصیت ایدوب بعده مشرکینی
اسلامه دعوتله واسلامدن امتناع ایدرلرسه قبول ذمته دعوتله امر وفرمان ایدرلر ایدی پس اشبو براهین باهره دن
دعوت ذمت توابع حربدن اولوب عهدهٔ امیره مفوض ایدوکی ظاهر اولمشدر کذلك امیر عسکر وجوه عسکردن
برقائدی بعث ایدوب اول دخی واروب مشرکیندن برقومی قبول ذمته دعوت وآنلر دخی اجابت ایلسه لر
اول قائد حکم مذکورده منزلهٔ امیر کبیرده اولمغله کرکدر که عقد ذمته مباشرت ایلیه زیرا امیر کبیر اول قائدی
اول قومله محاربه ده کندو مقامنه قائم قیلمشدر وعقد ذمت دخی توابع امر حربدندر وامیر کبیر اول قومی ذمته
دعوت وآنلر دخی اجابت ایتمش اولسه لر عقد ذمتلری معتبر اولدیغی کبی قائدنده دخی معتبردر واکر امیر عسکر
مشرکینله بهر سنه رقاب واراضیلری ایچون مسلمینه شیء معلوم اعطالری اوزره عقد صلح ایلسه بو صلحی قبول
جزیه واعطاء ذمتدن برنوع اولمغله جائز کوریلور زیرا اعطاء ذمت ایکی نوع اوزره دربری اولدرکه
مشرکیندن غنی وفقیر ومتوسط اوزره مقدر اولان جزیهٔ معینه لرین اداری اوزره مصالحه دروبری اولدرکه
مصالحه من بهر سنه ادا ایده جکلری مال مجمل مقدر اوزره واقع اولوب اول مالك بعضیسی نفسلری و بعضیسی
اراضیلری اوزره اعتبار اولنمقدر نته کیم رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم اهل نجران ایله بهر سنه ایکی
بیك حله ادا ایتملری اوزره مصالحه ایلدیلر کذلك اهل طی واهل شرحله دخی بو مثللو عقد مصالحه ایلدیلر
اما خلیفهٔ مسلمین امیر عسکری عقد صلح وذمتدن نهی صریح ایتمش ایسه بو صورتده امیرك عقدی تجویز وتصحیح
اولنماز بلکه اول بابده بو مثللو صلح واقطاع اراضی خلیفه یه موقوف اولوب خلیفه اکا راضی اولمق لازمدر زیرا امیر
صلح واقطاعه مأذون اولمق اوزره انجق طریق دلالتله استدلال اولنمغله خلیفه دن نهی صریح وارد اولدقده
حکم استدلال طریق دلالتدن طریق تصریحه انتقال ایدر مکرکه بو صورتده دخی امیر عقد صلح واقطاعه
ابتدا ایلدکده کیفیتی جانب خلیفه یه عرض وانها ایلیه بو تقدیر اوزره خلیفه عقد مزبوره اظهار رضا ایدرسه تنفیذ
وامضا اولنور اما اظهار رضا ایتمیوب وجه آخر اوزره عقد ایله حکم وقضا ایدرسه نظر اولنور اکر مشرکین
قضاء خلیفه یی قبول ایدرلرسه فبها ونعمت واکر قبول ایتمزلرسه کرکدر که امیر ابلاغ مأمنلرینه همت ایدوب
بعد الابلاغ اسلامی وقضاء خلیفه اوزره ذمتی قبول ایتمزلرسه قتاللرینه عزیمت ایلیه زیرا امیردن سبقت ایلین
عقد معاهده شرعا منتظم اولمامش ایسه ده امان مشرکینی مستلزم اولمشدر بو یله ایکن قضاء خلیفه یه
عدم رضالرنده قبل ابلاغ المأمن قتاللرینه ابتدار یمز نقض عهد وابطال امان ایدوکی بدیداردر بوندن صکره
مسلمین اول قومله قتال ایدوب نفوس واراضیلرینه ظفریاب اولسه لر کرکدر که اولبابده امر خلیفه وارد اولمدقجه
مسلمیندن فرد واحد اول غنائمدن برشیئه تعرضه شتاب ایلمیه بلکه خلیفه دیلرسه خمسنی مساکین وایتام ایچون
اخذ وباقیسنی بین الغانمین تقسیم ایدوب دیلرسه اهالیسنی رقاب واراضیلرندن اداء جزیه وخراج اوزره
احرار قیلوب اوزرلرینه من ایلمکی تصمیم ایلیه زیرا ولایت امیر البته عسکری اوزره مقصور اولوب جماعت
مسلمین اوزره ولایتدن مهجور در حال آنکه قسمتده ومنده حق جماعت مسلمین متیقندر که غنائم مزبوره
بین الغانمین تقسیم اولندقده اراضیلری عشریه قیلنور که عشر الی یوم القیام حق فقرا درومن اولندقده
اراضیلری خراجیه قیلنور که خراج الی یوم القیام مقاتله ومصالح مسلمینه صرف اولنه جغی بی مرادر بو جهتله
قسمتده ومنده جماعت مسلمین اوزره وقوع تصرف درکاردر وتصرف مذکور امیره مفوض اولمیوب خاصة

خليفه ايدوكى آشكاردر كذلك خليفه نك غير امراء كبارندن هر قنقى امير اهل حربه اوزره استيلا بر له اخذ اسير ايلدكده
مقاتله لرين قتل ايلمك تجويز وتقرير اولنماز زيرا قتلى ابطال حق غانمين متضمن اولديغندن نوع من المن ايدوكى
واضح وبيان مشروح اوزره قبل استطلاع رأى الخليفة من ايلمك بر كيمسنه ايچون جائز اولمديغندن بونلك
دخى عدم جوازى متضحدر وهم قتل اسرا قسمت غنائمله عديل اولمغله قسمت غنائم خليفه نك غيرى
بر كيمسنه دن تصحيح وتعديل اولنماديغى كبى قتل اسرا دخى تصحيح وتعديل اولنماز بشرط آنكه امير اول
اسرادن مسلمين اوزره خوفه ذاهب اولميه زيرا آنلردن مسلمين اوزره خوفه ذاهب اولوب ياخود مسلمين اوزره
جيش مشركين كلوب اسرا دخى مشركينه معين اولملرى احتمال غالب اولدقده بغير اذن الخليفة رجال
اسرايى قتل ايلمك حق اميرده جائز ومناسب كورنيلور كه وقت مرقومده قتللرى حكم محاربه ده منطوى اولمغله
حالت مزبوره ده قتللرى حالت حربده قتللرى ايله مستويدر نظيرى حق خوارجده واقع اولان قوليدر كه
اخذ واسر ياخود طعن وجرح اولنان خارجى مأمون الغائله اولدقده امير اهل عدل ايچون قتلنه رخصت
اولميوب مأمون الغائله اولميوب بنه كندو فئه سنه متحيز ياخود خوارجدن فئه اخرايه متجاوز اوله جغندن
احتراز اولنورسه قتل مجروحه مسارعت واعدام مأسوره مبادرت اولنور پس ما نحن فيه دخى آنك كبيدر
واكر خليفه بر كيمسنه يى امير ايدوب عسكر ايله دار الحربه تسيير ايلدكده اول امير واروب دار الحربده رجال
ونسا واموال اوزره ظهور واستيلايه مظهر اولوب انجق دار اوزره استيلاسى ميسر اولمسه بو صورتده اذن
خليفه يه منتظر اولميوب همان خمسى فقرا ايچون اخراج واربعه اخماسنى بين الغانمين تقسيم ايلمك جائز ومتقرر
اولور زيرا دار اوزره استيلاسى واقع اولمديغندن خليفه حقنده دخى مالى اصحابنه رد ايله من ايلمك ممتنع وتخميس
وتقسيمدن غيرى احتمال آخر مرتفع اولمشدر واخماس اربعه ده مقاتله دن غيريلرك حقى اولميوب حق اصحاب
خمس دخى حق مقاتله يه تابع اولمغله اميرك عسكر اوزره ولايتى اصحاب خمس اوزره دخى ولايتى مستتبع اولور
بو جهتله اميرك تصرف سابقى انجق تحت ولايتنده داخل اولان اموره لاحق اولمغله جواز وصحتى متحقق اولور
اما دار اوزره استيلاسى بشقه دركه آنده خليفه ايچون حق من اولوب منده دخى حق جماعت مسلمين متيقن اولمغله
اميرك تصرف سابقى كندو عسكرندن جماعت مسلمينه متجاوز اولديغندن بو وجهله جائز كورلمز واكر خليفه
اول اميرى قسمتدن نهى صريح ايتمش ايسه بو تقدير اوزره قسمتى قطعا تجويز وتصحيح اولنماز زيرا اذن مرقوم
انجق بطريق الدلالة قائم ايكن نهى منصوصه مقاوم اوله مز واكر خليفه بر كمسنه يى عسكر اوزره امير
وآخر كمسنه يى دخى قسمت غنائم اوزره امير ايلسه امر قسمت امير قسمت اوزره مقرر اولوب امير عسكردن
معتبر اولماز كه خليفه امير عسكرى قسمتدن نهى ايلدكده نهيى مؤثر اولديغى كبى آخره تفويضى دخى مقبول ومتقرردر
نكته سى اولدر كه امر قسمت حفظ وامانته وامر جهاد جرأت وشجاعته موقوف اولمغله خليفه بو ايكى امرى
تفريق ايدوب امر قسمتى حفظ معاملهده قادر وحساب وكتابده ماهر بر كمسنه يه وامر جهادى جرأت وشجاعتده
بهادر ورأى وتدبيرده اقرانى نادر بر كمسنه يه تفويض قيلمق مناسب ايدوكى ظاهر ومكشوفدر مكر كه
خليفه امير عسكرى قسمتده امير قسمته تشريك ايدرسه اولبابده قسمت انجق ايكيسنك
اتفاقلرى ايله قائم اولور كه خليفه برينى امر حربه تخصيص وايكيسنى امر قسمتده تعميم ايتمش اولمغله
هر بابده رعايت تفويضى لازم اولور واكر امير قسمت قبل القسمة بيع غنائمى مناسب كورسه بيعى جائز
وسزاوار اولور كه كاهيجه تعديل اقسام متعذر وقسمت اعيان غير متيسر اولوب بعد البيع تقسيم اثمانى متعين
ومتقرر اولمغله بيع غنائم توابع قسمتدن اعتبار اولنوب على الاطلاق تفويض قسمت اولنان اميره بيع غنائم
دخى تفويض اولنمش اولمق دركاردر نته كيم على الاجمال امر حرب تفويض اولنان اميره حربك اسباب وتوابعى
دخى تفويض اولنمش اوله جغى آشكاردر واكر امر قسمت امير عسكره مفوض اولوب امير دخى مقاتله مشركينى
بعد الاسر تقسيم ايتميوب قتللرى مسلمينه انفع اولمغله قتللرين استصواب ايلسه بو صورتده قتللرى كرك
دار الحربده وكرك دار اسلامه خروجلرندن صكره صواب كورنيلور كه بيع وقسمتله تصرفده رخصتياب
اولديغى كبى قتللرنده دخى رخصتيابدر اما اسرايى خليفه يه ايصالدن صكره امير قتل اسرادن ممنوعدر كه
امارتى خليفه دن مفارقتله موقت اولمغله خليفه يه اتصالله نهايت بولدقدن صكره تصرفى مشروع اولماز
نظيرى اولدر كه امير عسكر دار الحربده بر سريه بعث ايلدكده امير سريه امير عسكردن مفارق اولدقجه
سريه سنده تصرفى صحيح ايكن عودتله امير عسكره متصل اولدقدن صكره تصرفى تصحيح اولنماز كذلك

وكيل بالشرا دخى متاع اشتراسنده بولندقچه عيبله رده مالك ايكن موكلنه تسليمدن صكره وكالتى رسيده تمام
اولمغله رده مقتدر اولماز وما نحن فيه دخى بويله در واكر امر قسمت امير عسكره مفوض دكل ايسه امير قسمت
ايچون قتل مقاتله غير مشروعدر كه قتل اسرا قتالدن اولوب امير قسمته تفويض اولنمامغله مباشرت قتلدن
ممنوعدر واكر امر قسمت امير عسكره مفوض دكل ايكن مسلمين بعض غنائمه نائل وبعض مقاتله مشركينى
اسير دخى واخذ ايلدكلرنده امير عسكر اول اسرايى قتله مائل اولسه نظر اولنور اكر مسلمين هنوز قتالله
مشغول ايسه لر امير ايچون قتلى امر اسرا واردر كه قتال اعدا عهده امير مفوض اولوب حالت مزبوره ده
قتل اسرا قتالدن عد اولنديغى بديداردر واكر اعدا منهزمين اولوب اسرا ايادى مسلمينده [illegible] اولمشلر
ايسه لر بنه نظر اولنور اكر مسلمين هجوم اسيرادن ياخود اوزرلرينه جيش مشركين كلوب اسرا دخى آنلره معين
اولملرندن خوفه ذاهب اولورلرسه بينه قتللرى جائز ومناسب كورنيلور كه محاربه اعدا برقرار اولدقجه حكم قتال
دخى برقرار وحالت قتالده قتل اعدا جائز اولديغى كبى ما نحن فيهده دخى جوازى آشكاردر واكر مسلمين
اسيرادن بر وجهله خوفه ذاهب اولمازلرسه امير ايچون قتللرى قطعا غير مشروعدر كه اسراء مزبورين فى
مسلمين اولوب امير قسمت ايچون احق قسمتلرى ثابت اولدقدن صكره امير عسكر قتللرندن ممنوع اولور
بويله ايكن قتللرينه اقدام ايتمش اولسه اوزرينه هيچ نسنه لزوم ايلمز كه اسراء مرقومين هنوز حربى امان
اولملريله اميرك غيرى بر كيمسنه آنلرى قتل ايلدكده قتلى بر شيئى موجب دكل ايكن امير قتل ايلدكده بطريق
الاولى مستوجب تكاليفدن غاية ما فى الباب قتلله كنهكار اوله جغى معلوم اولملبدر اما صورت مفروضه ده
قسمت دخى امير عسكره تفويض اولنمش اولسه امير ايچون قتللرى جائزدر كه امر قسمتده مدبر آخر بولنمامغله
قتل اسرا خليفه نك ايچون جائز اولديغى كبى امير ايچون دخى جوازى ظاهر ومتميزدر مروى دركه عمر بن
عبد العزيز رحمه الله تعالى يه بعض اسراء مشركين كتوردلر اول دخى جمله سندن قتلى عفو ايدوب انجق
ايچلرندن بريسى مسلميندن چوق كيمسنه يى قتل ايلمشيكن اخبار ايتدكلريله آنى قتل ايلمدى پس خليفه ايچون
بو مثللو قتل وابقا صحيح اولديغى كبى امير ايچون دخى تصحيح اولنور واكر ثغور اسلاميه دن بر سرحدك والى سى
دار الحربه بر سريه ارسال ايدوب اهل سريه بعض مقاتله اهل حربى اخذ وغنائم سائره ايله دار اسلامه
ايصال ايلسه لر دار اسلامه وصوللرندن صكره امير سريه ايچون قسمت غنائمده مجال اولماز كه امارتى مفارقت
امير سرحد ايله موقت اولمغله بعد المواصله رسيده نهايت اولوب غنائمده تصرفى محال اولمشدر نظيرى
شول قرينده ذكر اولنان امير عسكردر كه آنى خليفه دار الحربه بعث ايتمش اوله واولبابده امير سرحد ديلرسه
اسراء مزبورى قتل وغنائم سائره يى تقسيم ايدوب ديلرسه ترك قتلله تقسيمى جمله يه تعميم ايدر لكن صورت
مفروضه ده امير سرحد امير سريه يى قسمتدن نهى ايتمش اولوب امير سريه دخى دار الحربده تقسيم مصابنى
رأى وتصميم وخمسنى افراز ايله ما عداسنى تقسيم ايلسه بو صنعى تجويز وتسليم اولنور زيرا دار الحربده بولندقچه
ولايتى برقرار اولوب مصابلرنده سريه سندن غيرى بر كيمسنه حصه دار اولمامغله تقسيمى جائز وسزاواردر
بو تقدير اوزره دار اسلامه خروجلرندن اقدم قتل اسرايى احسن كورورسه قتللرى جائز ومستحسن اولور
زيرا قسمت اكا منوط اولمغله قتل دخى اكا مربوط اولمشدر اما امير سرحد آنى قسمتدن نهى صريح ايلدكده
تقسيمى صحيح اولمديغى كبى اسراء مزبورينى بر فردى قتلى دخى صحيح اولماز كه امر امير سرحددن تجاوزى
تصحيح اولنماز مكر وجه مشروح اوزره اسرادن خوفه ذاهب اوله اولبابده حالت محاربه كبى قتللرى جائز ومناسب
كورنيلور واكر خليفه بر كيمسنه يى تأمير وبر عسكر ايله دار الحربه تسيير ايلدكده امير مرقوم دار الحربده بر سريه
ترتيب وآنلرى بلا تنفيل بر جانبه ارسال ايدوب آنلر دخى بعض غنائمه ظفرياب استحصال اولسه لر اول غنائمى
اصل عسكره ايصال ايتمدين امير سريه ايچون آندن بر شيئى تقسيمه مجال شرعى محال اولور زيرا اصل عسكر سريه نك
ملجأ وپناهى اولوب مصابلرنده شركتلرى ظاهر وامير سريه نك ولايتى سريه اوزره مقصور وعسكر اوزره
ولايتدن قاصر ايكن تقسيم مذكورى ولايتدن خارج اولان حق عسكرى ابطاله مؤدى اولمغله بطلانى
باهردر اما دار اسلامدن داخل اولان سريه بشقه دركه مصابلرنده سريه دن غيريلرك شركتى اولميوب تصرف
اميرلرى ولايتنده داخل اولان سريه سنه مقصور واجانبه غير سارى اولمغله دار الحربده قسمت مصابلرى
نهج شرعى اوزره جارى اولور لكن مسئله اولدر امير عسكر امير سريه يه مصابلرين بيع وسريه سنه تقسيمله
امر ايدوب اول دخى بيع وتقسيم ايتمش اولسه بو صنعى تجويز وتتميم اولنوب اول قسمتله مصابلرنده ابطال

نصب عسکر تصمیم اولنور نکتسنه سنی اولدر که امیر عسکر اکا بیع وقسمتله امر ایلدکده مصابلرین
سریه یه تخصیص وآندن ابطال حتی عسکری تخصیص ایتمش اولور وامیر عسکرك بو فعلی اکرچه
عند نفسندن رامر جعلیدر لکن مسئله مجتهد فیهاده واقع اولمغله جائز وواسع کوریلور زیرا حضرت عمر
رضی الله تعالی عنهك الغنیمة لمن شهد الوقعة قولی بحسب الظاهر غنائمی محاربه ده حاضر بولنانلره
حاصر اولمغله مصابات سریه یی حضریه اوزره محصر قیلمشدر وامیر عسکرك امیر سریه یه قسمتله امر وتنبیهی
بو اثر معتبر ایله تأویل وتوجیه اولنور وامراء سیر بو مثللو فصل مجتهد فیهه مصادف اولدقده نافذ اولوب
اول وجهله تحت ولایتده بولنان اهل عسکرك حتی مصاب سریه دن منقطع اولمغله امیر سریه نك تقسیمی
جائز ومتمم کوز بلور واکر امیر عسکر دار الحربده جوانب مختلفه یه سرایای متعدده بعث وتسبیل واول سرایادن
برینه من اصاب رأسا فهوله دیمکله هر فرده اخذ ایلدیکی اسیری تنفیل و برینه لکم الربع بعد الخمس مما اصبتم
دیمکله مصابلرندن بعد الخمس باقیسنك ربعنی تنفیل و برینه من اصاب منکم رأسا فله نصفه دیمکله هر فرده
اخذ ایلدیکی اسیرك نصفنی تنفیل ایلسه بو صورتده امراء سرایادن هیچ بری اسرادن هیچ برینی قتل
وتنکیل ایلمك تجویز وتکمیل اولنماز زیرا مصابلرنده تنفیل بوغکن امیر سریه ایچون قتل اسیر صحیح اولمدقده
بو مثللو تنفیل وارایکن عدم صحتی بطریق الاولی ظاهر وصریحدر کذلك سرایای مزبوره اصل عسکره
داخل اولدقلرندن صکره امیر عسکر دخی اسیر اولانی برفردی قتله مدا خل اوله مزکه اهل سریه نك مصابلرینده
نفللری نفس اصابتله ثابت اولوب نفل امر بوزیلا بشرکة الغیر حتی حاصللری اولمقده غنیمنده بعد القسمة
ثابت اولان حق غانمین ایله هم حال اولمغله امیر عسکر ایچون بعد القسمة اسیرادن بر فردی قتل ایلمك محال اولدیغی کبی
بونده دخی محال اولمشدر مکر اسیرادن قریبا ذکر اولنان وجهله مسلمین اوزره خوفه ذاهب اوله اولنابده قتللری
مسلمین ایچون نظر ومصلحتی متضمن اولمغله جائز ومناسب کوریلور واکر خلیفه مسلمیندن بر عسکری ترتیب
واوزرلرینه رکسنه یی تأمیر ایلمدارالحربه تسییر وتسریب ایلدکده عسکر من بوز دار الحربده امعان سیر وحرکت برله
مداین مشرکیندن قنی چوق مدینه یی ورالرنده ترك ایده زك صرعت وبلادلرندن بربلده یه عم افراز وصلت اولوب
اول بلده اهلنی اسلامه دعوت وآنلر دخی قبول الله اجابت ایلسه لر کرکدر که مسلمین آنلرك اسلاملرین قبوله
مبادرت ایده لر زیرا مشرکینله قتالدن انجق اسلاملری ایچوندر قال الله تعالی تقاتلونهم او یسلمون ومشرکین
قبول اسلام ایتدکلرنده اسلاملرین قبول ایلمك مسلمین اوزره واجبدر بوندن صکره امیر عسکر دیلرسه اول قومی
دارلرنده ترك واهمال ایدوب اوزرلرینه احکام اسلامی اجرا ایچون مسلمیندن برکسنه یی تأمیر واستعمال ایدرکه
بلده مرقومه دار اسلام اولمغله ایچلرنده اجراء احکام مسلمین ایچون برامیرلری بولنمق لازمه حالدندر بو صورتده
قوم مرقومین بعد رجوع العسکر ورالرنده بولنان اهل حربله مقاومته قادر دکللر ایکن دار اسلامه انتقال لدن
دخی نکول ایلسه لر کرکدر که امیر آنلری تفصیلری حصلرنده اختیار ایلدکلری حالله ترك ایدوب دار اسلامه
نقل اوزره جبر ایله مشغول اولمیه زیرا آنلر نفسلری حقلرنده اسائت اختیار ایتمشلر کرکدر که امیر دخی آنلری
سوء اختیارلری اوزره ترك ایتمکی اختیار ایدوب آنلر مثللو مدینه مسلمینده بولنان احرار مسلمینی دارلرندن
تحول اوزره اجبار ایلیه لکن بو صورتده عسکرده بولنان مسلمیندن بر فردی رضاسی بوغکن ایچلرنده
ترك وابقا ایلمزکه بر مسلمی بلا رضا معرض تلفده ترك وابقا حرام واجب الانقاد در واکر قوم مرقومین دعوت اسلامه
اجابت ایتمیوب انجق اعطاء جزیه یه اطاعت ایتدکلرندن صکره دار اسلامه تحوله رغبت ایتمیوب همان
دارلرندن منفك اولمامق اوزره طلب ذمت ایلسه لر نظر اولنور اکر ایچلرنده مسلمین اقامت ایتدکلرنده
اهل حربله مقاومته قادر وآنلردن امتناعه مقتدر اولورلرسه کرکدر که امیر آنلری اعطاء ذمتله تبشیر وایچلرنده
اجراء حکم اسلام ایچون برکسنه یی اوزرلرینه تأمیر واول امیر ایله برابر اول قومله اجراء حکم مسلمین اوزره
اقامته قادر واهل حربله مقاومته مقتدر اوله جق مقداری عسکر مسلمینی دخی وضع وتقریر ایلیه زیرا ذمت مشرکینی
قبول ایلمك مسلمین اوزره واجبدر قال الله تعالی حتی یعطوا الجزیة وقوم مرقومینك ضنع مرقوملری
طلب ذمتدرکه امام اول طلب اوزره ایچلرنده حکم اسلامی اجرا ایده جکدر واجراء حکم اسلامله آنلر اهل ذمت
ومدینه لری مدینه اسلام اوله جقدر پس بو مثللو طلبلرینه مساعده واجبدر واکر ایچلرنده مسلمین اقامت
ایتدکلرنده اهل حربله مقاومته قادر واول قومله اجراء حکم مسلمین اوزره اقامته مقتدر اولمازلرسه کرکدر که
آنلر عیاللریله دار اسلامه انتقال ایتمدکجه امیر قبول ذمتلرنده استعجال ایلمیه زیرا دار شرکده دار اسلام اولمق ایچنده

اجراء حکم اسلامله ممکن اولور واهل شرك اهل ذمت اولمق انجق اوزرلرینه اجراء حکم مسلمینله متبین اولور
وفرض مذکور اوزره امیر مدینه مرقومه ده قوم مرقومین اوزره اجراء حکم مسلمیندن عاجز اولدقده اول قومك
طلب ذمتی طلب موادعه منزلنده نازل قیلنور واهل حرب مسلمیندن رجاء موادعه ایتدکلرنده مسلمینه
نفع ظاهری بولنمادقجه مساعده لری واجب اولمدیغی کبی قوم مرقومینك طلب ذمتلرینه دخی مساعده
واجب اولماز اما قبول اسلاملری بشقه در که اسلاملری عدم قبول امامله دخی صحیح اولدیغندن حین اسلاملرنده
مسلمین اولدقلری ثابت اولوب بعد الاسلام آنلره تعرض امیر حرام اولمغله همان ممکن ایسه ایچلرنده اجراء
احکام اسلام ایچون بعض مسلمینی استخلافه اقدام وممکن دکل ایسه حاللری اوزره ترکله اول موضعدن
قیام ایدر زیرا اهل نجران واهل یمامه قبول اسلام ایتدکلرنده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری ایله
بینلرنده مشرکیندن اقوام کثیره وار ایکن آنلری حاللری اوزره برقرار ایلدیلر واکر قوم مرقومین دار اسلامه
انتقاله اجابت ایدرلرسه مسلمین ایچون اول قوم اوزره غلبه لری محزوم ایسه ده اوزرلرینه استیلا ده رخصت
ویرلمز زیرا هنوز ممتنعین اولوب فیء مسلمین اولمامشلر ایکن دار اسلامه انتقالله ذمتلرین قبول واوزرلرندن
کف ید واجب اولور واکر صورت سابقه ده قوم مرقومین دارلرندن منفك اولمامق اوزره طلب ذمت ایدوب
ایچلرینه وضع اولنه جق مسلمین دخی بانفسهم ورالرنده بولنان اهل حربله مقاومته قادر اولمیوب انجق اهل
مدینه برلکده ذمت اولورلر وایچیمزده استخلاف اولنان مسلمینله معا اهل حربله قتال ایده رز دیو معاهده ایلسه لر
کرکدر که امیر آنلرك بو مطلبلرینه دخی مساعده ایلمیه زیرا قوم مرقومین اهل ذمت ایسه لر دخی کفار اولوب
غدر ایله مسلمینی قتللرندن تحرز واتقا اولنمغله مساعده مرامللرنده اول مسلمینی مهلکه یه القا وار در وهم
فرض مذکور اوزره مسلمین آنلرده رضالری بولنمادقجه اجراء احکامه قادر اولمیوب اجراء احکام مسلمین
بحسب المعنی انجق اهل ذمتدن صادر اوله جقدر حال آنکه اجراء احکام مسلمین انجق ایادی مسلمیندن
جاری اولمق مقتضای شرع مبیندر واکر اهل ردتدن برجماعت کندو امورلرنده فکر وتأمل ایچون مسلمینله
موادعه یه طالب اولسه لر مساعده مرامللری جائز ومناسب کوریلور زیرا حضرت عمر رضی الله تعالی عنه
بعض عامللرینك قتل مرتدده استعجالنی انکار ایدوب هلا حبستموه فی بیت وطینتم علیه بابا واستتبتموه ثلثة ایام
قولی ایله توبیخ بسیار ومرتدی برخانه ده حبس وبابنی اوزرینه سد ایدوب اوچ کون اکا عرض اسلام وتلقین توبه
ایلمك لازم ایدوکنی اشعار ایلمشدر وحکم مذکور مرتد واحدده ثابت اولدقده جماعت مرتدینده دخی متبت
اولور ومسلمیندن اولوب طاعت امامدن خروج ایلین خوارج یاخود عن اصل طاعت امامده داخل اولمیان
طوائف مثللو اهل بغی دخی امورلرنده فکر وتأمل ایچون اهل عدل ایله موادعه یه طالب اولسه لر بونلر ایله دخی
موادعه جائز ومستحسن بلکه بونلر مسلمین اولملریله موادعه لری موادعه مرتدیندن اولی واحسندر لکن اهل بغی ایله
موادعه ده اخذ خراج ایلمك اهل عدله جائز وسزا دکلدر که آنلر مسلمین ایکن شبیه جزیه اولان خراجی آنلردن
اخذ ایلمك ناروادر بویله ایکن اخذ ایدرلرسه کرکدر که مأخوذلرینی حفظ ایدوب بعد التوبه آنلره رد وتسلیم
ایده لرکه مال اهل بغی اصلا غنیمت اولمامغله اصحابنه ردی تصمیم اولنور کورمزمیسنکه حضرت علی بن
ابی طالب رضی الله تعالی عنه اهل بغیك مالللرین کلیسلرینك صو ایچوب طعام یه جکی قابلرینه وارنجیه دك
اوزرلرینه رد وتسلیم ایلدی حتی اهل بغی محاربه ده قتل اولنسه لر کرکدر که مالللری وارثلرینه رد اولنه وصاحبی
یاخود وارثی معلوم اولمازایسه کرکدر که مالللری ید امامده لقطه منزلنده حفظ اولنه وموادعه دن صکره
اهل بغی توبه ورجوع ایتمیوب اهل عدلدن برکسنه دخی آنلردن اخذ اولنان بعض اموالی استهلاك ایلسه اکا
تضمین اولنور زیرا آنلر موادعین اولملریله مالللری داخل امان مسلمیندر وکفار موادعینك مالللرین بر مسلم استهلاك
ایلدکده اکا تضمین اولنور ایکن مسلمین موادعینده تضمین بطریق الاولی ظاهر ومستبیندر اما اهل بغی موادعین
اولمیوب اهل عدلدن برکسنه مالللرندن اخذ واستهلاك ایتمش اولسه اکرچه بونده دخی بعد سکون الحرب اصحابنه
رد وتسلیمه شتاب اولنور اما استهلاك ایتمش ایسه نظر اولنور اکر استهلاکی قبل سکون الحرب ایسه ضامن
اولمازکه اول حینده استهلاك نفسی ضمانی متضمن اولمدیغی کبی استهلاك مالی دخی متضمن اولماز واکر استهلاکی
سکون حربله تفرق وتوبه لرندن صکره ایسه صاحبنه یاخود وارثنه ضامن اولورکه حین استهلاکده مال مسلم
غیر محارب اولمغله سائر مسلمینك اموالری کبی وجوب ضمانی متعین اولور ولو ان امیر جند من المسلمین افتتحوا
حصنا من حصون المشرکین من اهل العدل وکان فی ذلك الحصن مطمورة فیها قوم یقاتلون فاسلموا مترجم

فقیر دیر که عبارهٔ مذکوره عندیمزده بولنان نسخ صحیحه ده اشبو سیاقت مسطوره اوزره در لکن اصل کتابه نظر اولنسه لفظ امیر مقحم ایدوکی ظاهر ولفظ من اهل العدل دخی قید مشرکین قیلمق فاسد وقید مسلمین قیلمق حشو مفسد اولمغله من اهل الحرب موقعنده سهو ناسخ ایدوکی باهردر انتهی یعنی مسلمیندن بر عسکر حصون اهل حربدن بر حصنی فتح وتسخیر ایدوب انجق اول حصنده زیر زمینده واقع مطموره ده مشرکیندن بر قوم مقاتلین وارایکن انلر قبول اسلامله سعادتپذیر اولسه لر نظر اولنور اکر مسلمین اول قومه دخی قاهرین اولمشلر ایسه آنلر دخی فیء اولملریله تخمیس اولنوب مابقی قسمت غانمین قیلنور زیرا مقهورین وغیر ممتنعین اولملریله اسلاملرندن اقدم ایادی مسلمینده حاصلین اولمشلردر واسلاملری مانع قتل ایسه ده مانع استرقاق اولمامغله اوزرلرنده حق مسلمین باقی اولدیغندن غنیمته داخلین اولورلر واکر مسلمین اول قومه قاهرین اولمیوب مطموره ده ممتنعین اولملریله آنلره ظفر مأمول ومنتظر ایسه ده محتاج قتال ایدوکی مقرر ایکن قبول اسلام ایتمشلر ایسه آنلر احرار قیلنوب من کل الوجوه سلامتله اکرام اولنورلر زیرا بو صورتده اسلاملری ایادی مسلمینده حصوللرندن اقدم واقع اولمغله استرقاقلرینه دخی مانع اولور نظیری شول اهل حصندر که محصورین وممتنعین ایکن دین اسلامی قبول ایدهلر آنلر حریتله سلامته موصول اولدقلری کبی بونلر دخی موصول اولورلر کذلک بر مطموره ده بولنان مشرکین مسلمیندن رجاء ذمتله داراسلامه معا خارج اولملرینه طالب اولسه لر آنلر دخی مقهورین وغیر ممتنعین ایسه لر آنلره اعطاء ذمت جائز ومناسب کورلمز زیرا آنلر ایادی مسلمینده حاصل وحکم سبی واسرده داخل اولمشلردر وبومثللر دخول ذمته نائل اوله مز بلکه مسلمین دیلرلرسه آنلری فیئه ادخالله اقتسام ودیلرلرسه سبی ذراری وقتل مقاتله لرینه اقتحام ایدرلر اما ممتنعین وغیر مقهورین ایسه لر آنلره ظفر مأمول ومنتظر ایسه ده کرکدر که رجالرینه مساعده بر له احرار ذمتده درجله مسرورین قیلنه لر زیرا ذمت احکام دنیاده خلف اسلام اولمغله قبل الاستغنام رجاء ذمت ایدنلر نائل مرام قیلنورلر مؤلف دقیق اثند بر نور الله تعالی قبره باهر التنویر دیر که عسکر مسلمین مداین اهل حربدن بر مدینه یی محاصره ایدوب اهل مدینه دن بعضیلری قبول اسلامه مائل وبعضیلری دخی دارلرندن منفک اولمامق اوزره دخول ذمته قائل اولسه لر نظر اولنور اکر مسلمین ایچون اول مدینه ده اهل حربله مقاومته قادر واحکام اسلامی اجرایه مقتدر اسکان مسلمینه قدرت وار ایسه کرکدر که امیر عسکر مساعدهٔ مراملرینه ابتدار ایلیه زیرا اجراء احکام مسلمینله داری داراسلام قیلمق ممکن اولمغله امیر اول داری داراسلام قیلوب اهل ذمی آنده متمکن ایدر واکر اول قدرت یوغیسه کرکدر که طالب ذمت اولنلر داراسلامه انتقال ایتمدکجه قبول ذمتلرینه اقبال ایلیه زیرا بیان مشروح اوزره معنای مذکور طلب ذمت اولمیوب انجق طلب موادعه اولمغله مسلمین اوزره مساعدهٔ مراملری ایجاب والزام اولنماز اما آنلردن قبول اسلام ایلینلر البته احرار قیلنوب اقامت دارلرندن منعله اضرار اولنمازلر که مسلم کندو دارندن داراخرایه تحول اوزره اجبار اولنماز بو صورتده اول قومدن قبول اسلام ایلینلر برمله مسلمیندن بر جماعتی ابقا ایدیکز اهل حرب اوزره بزه قوت اوله لر دیو استرحام ایدرلرسه کرکدر که امام اولبابده دقت نظرده اهتمام ایلیه اکر ابقا ایده جکی مسلمین بانفسهم اهل حربله مقاومته مقتدر اولوب اولوجهله ابقالرین مناسب کورورسه ابقایه عازم اوله زیرا مسلمینه ضرر کلیه رک داری داراسلام قیلمق اکا ممکن اولمغله مباشرتی لازم اولور واکر بانفسهم مقاومته مقتدر اولمیوب مقاومتلری انجق اول قومدن قبول اسلام ایلینلرایله ممکن ایسه نظر اولنور اکر اول قوم بعد خروج العسکر مرتد اولوب مسلمینی قتیل ایتلرندن احتراز اولنوربسه ایچلرنده مسلمیندن برفردی ابقاسنه جواز اولماز که حقیقت اسلاملری معلوم اولمیان قوم ایچنده مسلمینی استخلاف باعث اضاعت واتلاف قدر واکر اول قومک صدق اوزره مسلم وخیرخواه مسلمین ایدوکلری معلوم ایسه بن اول قوم اوزره مسلمیندن بر بنه قوت اوله جق مقدارینی ابقا وتقریر واوزرلرینه اول مدینه ده حکم اسلامی اجرا ایچون برکمسنه یی تأمیر ایلکده بأس شرعی کورمزمکه امام ایچون مسلمینه ضرر کلیه رک بر مدینه یی داراسلام قیلمق ممکن اولدقده مباشرتی اهم ومانحن فیهده دخی امکانی مسلمدر وبعد المباشرة اهل مدینه دن وطنلرندن منفک اولمامق اوزره ذمته طالب اولنلره مساعدهٔ امیر دخی مناسب اولور که مدینهٔ مزبوره جریان حکم اسلامله داراسلام اولدقدن صکره طالب ذمته اجابت اولنمق واجب اولور واکر بو صورتلرده اهل مدینه طیب خاطرلری ایله داراسلامه خروجه قائل واولوجهله دخول ذمته طالب وسائللر ایکن امیر عسکر آنلر قبول اسلام ایتمدکجه ظفریاب اولنجیه دک قتاله مائل اولمغله آنلرایله قتال ایده رک ظفریاب نصرت اولوب نفوس واموالارین تخمیس وباقیسین بین الغانمین

تقسیمه مباشرت قیلسه تخمیس وتقسیمی جائز وواسع کورنلور که قتالی امان وایماندن بهره دار اولمیان اهل حربله واقع اولمشدر لکن اولبابده امام ذمتلرین عدم قبولده خاطئدر که قبول ذمتلری واجب اولمغله تارک واجب البته مخطئدر اما بو صورتلرده اهل مدینه قبول اسلامه اقبال ایلسه لر اسلاملرین قبول ایلمک برکسنه یه حلال اولماز که قتال لاجل الاسلام مشروع ایکن رد اسلامله قتال علی کل حال استحلال اولنماز بویله ایکن آنلر قبول اسلام ایدوب امیر دخی اسلاملرین عدم قبولله قتال واوزرلرینه استیلا برله کیسب استقلال ایلسه کرکدر که آنلرده اجرا ایلدیکی سبی وقسمتی ابطال واموال وذراریلرین یدلرینه تسلیمله تخلیهٔ سبیللرنده استعجال ایلیه زیرا اسلاملری رأی امامه محتاج اولمیوب حین قبوللرنده صحیح اولمغله قتال امیر داراسلامده مسلمینله واقع اولمش اولور حال آنکه مسلمی استرقاق واموال مسلمی استغنام بروجهله جائز وواسع کورلمز بناء علیه اهل عسکر آنلردن اتلاف ایلدکلری نفوس واموالده مؤاخذهٔ ضمانه مظهر قیلنورلر لکن صورت مفروضه ده هنوز قبول اسلام ایتمشلر ایکن امیر آنلرایله قتال واوزرلرینه استیلا ایلسه اکرچه بونده دخی خطا ایتمش اولور که اهل مدینه طلب ذمت ایتدکلرنده آنلردن کف ید واجب ایکن طلب اسلام ایتدکلرنده وجوبی بطریق الاولی درانجق بو صورتده دم مقتوللری هدر واموال مستهلکه لرنده عدم ضمان امر مقرردر که آنلردن متحقق اولان انجق ارادهٔ اسلام اولوب کافر ارادهٔ اسلامله مسلم اولمامق امر مسلم اولمغله اوزرلرینه استیلاء مسلمین انجق حال کفرلرنده واقع اولمش اولوب دما واموالری موجب ضمان اولمیه جقی مصممدر غایة الامر صکره دن قبول اسلام ایدرلرسه بقیهٔ اموال وذراریلرین آنلره تسلیمده اهتمام وجمله سنی احرار قیلمق اوزره اکرام اولنورلر زیرا ارادهٔ اسلامله کف ید مسلمینه طالب اولدقلرنده مسلمین اوزره قتال واسرلری حرام اولمشدر واسر حرام مأسورده موجب ملک اولمامغله حریت اوزره ابقا ایله احترام اولنورلر اما طلب ذمت ایتمشلر ایکن امیر آنلرایله قتال واستیلا وتقسیم ایلمک بشقه درکه اولبابده احرار قیلنوب اوزرلرینه وضع جزیه برله اهل ذمته ادخاللری جائز اولماز زیرا بو تقدیر اوزره آنلر کفر اوزره بقالرینه طالب اولوب کفر دخی فی الاصل سبب اباحت قتل واسار اولمغله سبی امیر حق امیرده اجتهاد رأیی واسع اولان موضعده واقع اولدیغندن حکمی نافذ وسبیی برقرار قیلنور اما طلب اسلامله کف ید مسلمینه طالب اولدقلرنده مطلوبلری اولان دین اسلام عاصم اولمغله حرمت سبیلری آکد واقوی اولوب امیر ایچون اولبابده اجتهاد رأیی واسع اولمامغله سبیلرنده خطا واقع اولمش اولور صکره دن قبول اسلام ایلدکلرنده خطاسی متیقن اولمغله آندن رجوعله حریتلرینه نقللری متعین اولور وحکم سابق التفصیل اوزره ادل دلیلدرکه قصد اسلام حقیقت اسلام وزره قیاسله تأویل اولنوب مسلم حقیقی مسلمینله محاربه ایتدکده سبی واسترقاقی تحلیل اولنمادیغی کبی قاصد اسلامک دخی تحلیل اولنماز وقصد ذمت حقیقت ذمت اوزره قیاسله تصحیح اولنوب ذمی حقیقی منعه ایچنده مسلمینله محاربه ایتدکده سبی واسترقاقی صحیح اولدیغی کبی قاصد ذمتک دخی صحیح اولور والله اعلم

باب مایصدق فیه المسلم علی اسلام الکافر * یعنی بر مسلم اسلام کافر اوزره شهادت ایلدکده تصدیق اولنوب اولنمادیغی مواضعی ایضاحده باب لازم الاستیضاحدر مؤلف الکتاب امام مرشد الصواب دیرکه کفاردن بری اخذ اولنان بر اسیر هالک اولدقدن صکره مسلمیندن حر یا عبد یا محدود فی القذف اولان رجل واحد یاخود مسلمه دن حره یا امه اولان امرأهٔ واحده اشبو اسیر موتندن اقدم قبول اسلام ایلدی دیو شهادت ایدوب اول شاهد اسلامی وصف ایلسه شاهد مرقوم عندالله مرضی الشهاده اولدقدن صکره کرکدر که مسلمین آنک شهادتنه اعتبار واول میت اوزره نماز قیلوب آنکیچون دعا واستغفار ایده لر زیرا صلوة جنازه امور دینیه دن بر امر ایدوکی مقرر وقول واحد عدل امور دینیه ده مقبول ومعتبردر نته کیم قول واحد عدل میاهک طهارت ونجاستندن اخبارده وهلال رمضانی اثباتنده ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرندن روایت احادیثده دخی مقبول ومعتبردر وقول مذکور اوزره دلیل سعید بن ذی لقوه رحمه الله تعالیدن روایت اولنان حدیث جلیلدرکه جعفر بن ابی طالب رضی الله تعالی عنه حبشه دن کلوب رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه نجاشینک یعنی ملک حبشه نک اسلامنی اخبار ایلدکده نجاشی اوزره اوچ کره دعا واستغفار بیوردیلر بوندن صکره مؤلف الکتاب وفاه الله تعالی اجره بغیر حساب عنوان مسئله ده ووصف الشاهد اسلامه قولنی تفسیرایله کشف حجاب احتجاب ایدوب دیدیکه شاهد مرقوم اینکیندن خالی دکلدرکه یا بری اولدرکه فقیه ومعنای اسلامه عالمدر آنک حق اسیرده قبل الموت قبول اسلامله شهادتنده آندن معنای اسلام استفسار اولنمیوب همان ابهامی اوزره قبول شهادتنه

مطلب لایصیر الکافر مسلما بارادة الاسلام

مطلب ویعتبر خبر الواحد العدل فی امور الدین

و نسخهٔ حصیری بن سعید بن ذی لحو … [illegible]

ابتدار اولنور وبری اولدرکه جاهلدر آندن معنای اسلام استفسار اولنوب اسلامی مقدار کفایه وصفت
وتفسیر ایدرسه شهادتنه اعتبار اولنور لکن اسیر مرقوم حیاتده ایکن شاهد واحد اشبو اسیر قبل الاسر قبول
اسلام ایلدی دیو شهادت ایلسه قبول اولنمایوب حقوقده شهادتی مقبول اولانلردن ایکی مسلم شهادت ایتدکجه
حریته موصول قیلنماز لکن مؤلف موثوق التقریر بوندن صکره کلهجك باب مایصدق فیه المسلم اثناسنده
ذکر وتحریر ایدرکه امام المسلمین برحصنی فتح ایلدکده رجل واحد مسلم عدل براسیر ایچون اشبو اسیر اگرچه
حربی ایدی اما قبل الاسر قبول اسلام ایتمشیدی دیو شهادت ایلسه شهادتی قبل القسمة والبیع ایسه
قبول اولنوب بعد القسمة والبیع ایسه قبول اولنماز پس جواب مسئله یی بو بابده اطلاق اوزره تقریر ایتمشیکن
باب آتیده تقیید وتفصیل اوزره تحریر ایلدی بناء علیه بعض فقها رحمهم الله تعالی دفع تعارض ایچون دیدیلرکه
بو بابده دخی شهادت واحد قبول اولنمز قولی شهادتی بعد القسمة والبیع وقوع اوزره محمولدر یوقسه قبل القسمة
والبیع قبول اولنور وبو توجیه اوزره بابنده واقع اولان مسئله لر روایت واحده اوزره متقرره اولوب انجق
مسئلهٔ ثانیه مسئلهٔ اولایی مفسره اولور لکن امام ابو بکر الاعمش رحمه الله تعالی دیرایدیکه مسئلهٔ مزبوره ده
اختلاف روایتین واردر امدی قول اعمش اوزره مسئلهٔ مزبوره هر بابده بر روایت اوزره بنا قیلنمشدر وبو بابده
اختیار اولنان روایتك وجهی اولدرکه اسیر مزبورده قبل القسمة والبیع دخی حق غانمین ثابت اولمشدر وقبول شهادت
ابطال حق غانمینه مؤدی اولمغله شهادت واحده اعتبار اولنمایوب احکام شرعیه ده ابطال حقوقه مدار
اولان شهادت معتبره تحقق ایتمدکجه قبولنه ابتدار اولنمازنته کیم بعد البیع والقسمة مشترینك یاخود صاحب سهمك
ابطال حقلرنده ذکر اولنان شهادت معتبره اقامت اولنمادقجه شهادت واحد ایله ابطال حقلرینه جسارت اولنماز
نظیری اولدرکه استهلال صبی اوزره قائم اولان شهادت واحد صبی اوزره وجوب صلوة جنازه ده بالاتفاق
قبول اولنور اما حق تورثیده عند ابی حنیفة رضی الله تعالی عنه غیر مقبوله در کذلك مانحن فیهده دخی شهادت
واحد اسیر اوزره وجوب صلوة جنازه ده قبول اولنور اما ابطال اسرنده غیر مقبوله در وباب آتیده اختیار
اولنان روایتك دخی وجهی اولدرکه اسیر مزبورده قبل القسمة والبیع اگرچه حق مسلمین ثابت اولمشدر
لکن حق مزبور رجل خاصك حق مخصوصی اولمیوب همان حق جماعت مسلمین اولوب شهادت واحد رجل
خاصك حق مخصوصنی مبطل اولمدیغندن امور دینیه ده شهادت منزلنه نازل اولمشدر بلکه حرمت استرقاق
امور دینیه دن اولمغله شهادت مزبوره قبول اولنور اما بعد القسمة والبیع جواب مسئله بشقه درکه آنده شهادت رجل
خاصك ملك مخصوصنی ابطال ایتمکله احکامده قبول اولنان شهادت رجلین یا شهادت رجل وامرأتین
تحقق ایتمدکجه قبولنه توجه واقبال اولنماز وهم شهادت واحد حکم سیادن ادنی دکل ایکن اسیر اوزره سبای مسلمین
بولندقده ادخال فیء اولنمامق هویدا اولمغله قول واحد عدل معتمد ایله ادخال فیء اولنمامق بطریق الاولی در
اما فاسق مسلمك شهادتی بو مثللو امورده قطعا قبول اولنمامغله آنك شهادتیله اول اسیر اوزره صلوة جنازه
قیلنمیوب اکا دعا واستغفار ایله دخی مشغول اولنماز زیرا ان جاءکم فاسق بنبأ فتبینوا نص جلیل الشانی اوزره
خبر فاسقده امر دینده دخی اولسه تبین وتثبت ایله امر وفرمان اولنمشدر واصل مذکور برفصل واجب الحفظدر
حتی امام طحاوی رحمه الله تعالی مختصرنده خلافنی ذکر ایدوب دیمشدر که رجل واحد فاسق ایسه دخی
رؤیت هلال رمضانه شهادت ایلدکده قبول اولنوب ناس اوزره صیام واجب اولور زیرا کندو دخی صیامده
مشترك اولوب بو شهادتندن بهره دار اولمغله متهم دکلدر وامام ابو یوسف رحمه الله تعالی دن مرویدر دیمشدر که
برکسنه دار الحربده قبول اسلام ایدوب اوزرینه وجوب صوم وصلوتی بیلمز ایکن برمسلم اکا اخبار ایلسه
اول مسلم فاسق ایسه ده اوزرینه صوم وصلوة واجب اولور والله اعلم بالصواب

باب مایصدق فیه المسلم فی دار الحرب ومالا یصدق فیه * یعنی دار الحربده بولنان مسلمدن تصدیق اولنوب
اولنمادیغی خبرلری فرق وتمییزده باب بلاغت آمیزدر مؤلف الکتاب امام جلالتمآب دیرکه مسلمین دار الحربه
داخلین اولوب مقدما دار الحربده بولنان برمسلم مستأمن یاخود مسلم اسیرك یاخود اهل حربدن ایکن قبول اسلام
ایلین برمسلمك یدنده بعض رجال ونسایه واصلین اولدقلرنده اول مسلم بونلر بنم عبید وجوارلرمدر اهل حربدن
اشترا قیلدم دیو دعوایه شروع ایدوب مسلمین ایچون دخی قول مجردندن غیری وجهله طریق معرفت
مسدود ومقطوع اولسه نظر اولنور اگر اول رجال ونسا اول مسلمی تصدیق ایدرلرسه جمله سی آنك رقیقلری
قیلنورلر زیرا اعانه امان البته استیلاء امانندن اعلی اولوب امام المسلمین برحصنی محاصره ایدوب ایچندن

برمشرکه نفس ومالی اوزره اعطاء امان ایلدکدن صکره مسلمین اول حصنی فتح ایتدکده اول مشرك اشبو
رجال ونسا بنم عبید وجوارلرمدر دیوب آنلر دخی تصدیق ایتدکلرنده رقیقلری قیلنوب جمله سی
حقنده امانه نائل قیلنور ایکن مسلم مزبور نائل قیلنمق بطریق الاولی در بو بابده معنای فقهی اولدرکه
اول رجال ونسا آنی تصدیق ایلدکلرنده اوزرلرنده ثبوت یدی ظاهر وآشکار اولور که عبید
وامه اوزرنه ثبوت یدك اکلی همان ذی الیده خدمت اوزره حضورنده بولنوب ثبوت یدینی اقرار ایتملریله
استقرار ایدر ومعنای معهود مانحن فیهده موجود اولمغله آنلر اول مسلمك یدنده حاصل اولمش اولوب ثبوت
یده دخی دلیل ملك اولمغله ملکنده دخی داخل اولمش اولورلر وملك مسلم سبی واستغنامدن سالمدر واگر
آنی تکذیب ایدرلرسه جمله سی فیء مسلمینده ترتیب اولنورلر زیرا دعواسنی انکار ایتدکلرنده اوزرلرنده عدم
ثبوت یدی آشکار اولوب دعواسی اوزره دلیل آخری دخی بولنمادیغندن تصدیقه سزاوار اولماز بو تقدیر اوزره
اول رجال ونسا احراز اهل حربه اولوب اماندن دخی عاری اولملریله اوزرلرینه سبی مسلمین جاری قیلنور
ومسلم مرقوم آنلردن قطعا حصه دار اولمیوب همان خمسلری اخراج وباقیلری سائر غانمینه سهام غنیمت اوزره
تقسیمه ابتدار اولنور زیرا باب الشرکة فی الغنیمة اثناسنده وغیریده بیان ایلدیك که مسلم مستأمن ومسلم اسیر
ودار الحربده قبول اسلام ایلین کسنه عسکر مسلمینه لاحق اولدقده لحوقندن اقدم اصابت ایلدکلری غنائمدن
برشیئه مستحق اولماز مگر لحوقندن صکره مسلمین مبتلای قتال اولوب لاحق مزبور اول غنائمدن دفع
اعدا ایچون اقتتال ایلسه اولبابده جمیع مصابلرنده شرکتله مرفه البال قیلنور واگر آنی بعضیلری تصدیق
وبعضیلری تکذیب ایدرلرسه تصدیق ایدنلر اکا رقیق اولوب تکذیب ایدنلر فیء مسلمینده ترتیب اولنورلر
زیرا بعض البته کله قیاس اولنوب تصدیق کلده جمله سی اکا رقیق وتکذیب کلده جمله سی فیئده ترتیب قیلنمغله
تصدیق بعض وتکذیب بعضده هر فرقه اصل مقیس علیه اوزره رد اولنمق تصویب اولنور کذلك مسلم
مرقومك یدنده دراهم ودنانیر وثیاب وبقر مثللو بعض اموال بولنوب بونلر بنمدر بودیارده مثلا تجارتله کسب
ایلدم دیو بسط مقال ایلسه ینه قول آنك قولی اولمغله اکا ایصال اولنور زیرا قریبا شرح اولندیغی اوزره
امان ویریلن حربینك بعض اموال اوزره ثبوت یدی ثبوت ملکی اوزره دلیل معتبر ایکن مسئله ده معتبر اولمق
بطریق الاولی مقرردر لکن یدنده بولنمایوب یاخود یدنده بولنوب بولنمادیغی معلوم اولمیان دراهم ودنانیر ورجال ونسا
مثللو نسنه لرده بونلر بنمدر دیو ادعا ایلسه اولبابده رجال ونسا آنی تصدیق ایتسه لر دخی کلامنه اصغا اولنمیوب جمله سی
فیء غانمینه ایفا اولنور زیرا مسلمین اول ماله ظفر بولوب بحسب الظاهر غنیمت اولمق مقرر اولدقدن صکره مدعینك
دعواسی بلا دلیل معتبر اولماز بو صورتده مال مزبور کندو ملکی اولدیغی اوزره یاخود یوم فتح حصنده اول مالده
ثبوت یدی اوزره یاخود ایچنده بولندیغی منزل کندو منزلی اولدیغی اوزره اقامت بینه ایدرسه بینه سی قبول
اولنوب جمیعا اکا مردود وموصول قیلنور زیرا ثابت بالبینه ثابت بالمعاینه کبی اولوب اموال مزبوره یدنده ایدوکی
معاینه اولنوب ورجال ونسا دخی یدنده معاینه اولندقدن صکره آنی تصدیق ایلدکلرنده قول آنك قولی قیلنوب
اموال مرقومه اکا تسلیم اولندیغی کبی بینه ایله ثبوتنده دخی وجه مذکور اوزره تنظیم اولنور لکن جواب مذکور مسلم
مستأمن ومسلم اسیر حقلرنده علی قول الجمیع مستقیم ومحققدر کذلك دار الحربده قبول اسلام ایلین حربی
حقنده دخی شاهدلری اول امواله یوم فتح حصنده ثبوت یدی اوزره شهادت ایلدکلرنده ینه علی قول الجمیع
مستقیم ومحققدر اما شاهدلری ملکی اوزره شهادت ایلدکلرنده اگرچه قول محمد رحمه الله تعالی اوزره ینه
اکا تسلیم اولنوب غنیمته ادخال اولنماز لکن قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره غنیمته تسلیم اولنوب
اکا ایصال اولنماز زیرا مذهب ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اولدرکه دار الحربده قبول اسلام ایلین حربینك
ملکی کندو یدنده بولنمایوب بلکه اهل حربدن برمشرکك یدنده بولندیغی معلوم یاخود کندو یدنده بولندیغی
غیر معلوم اولدقده فیئده ادخالی مجوزدر ومذهب محمد رحمه الله تعالی اولدرکه مال مزبور مال حربی مستأمنله
هیچ حال اولمغله فیئده ادخالنه مجال اولماز ومانحن فیهده ملکی ایدوکی بینه ایله معلوم ایسه ده یدنده بولندیغی غیر معلوم
اولمغله عند ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه فیئده دخولی وعند محمد رحمه الله تعالی عدم دخولی مجوزدر اولدیغندن
جواب مرقوم علی قول محمد مستقیم وعلی قول ابی حنیفه غیر مستقیم ایدوکی امر محسوسدر واگر اصل مسئله ده
شاهدلر اشبو رجال ونسا مسلم مزبورك رقیقلریدر دیو شهادت ایتمیوب انجق یوم فتح حصنده یدنده یاخود
منزلنده ایدیلر دیو شهادت ایتدکلرنده اول رجال ونسا دخی رقیقلری اولدقلرینی انکار ایله دعوای حریت ایلسه لر

شهادت مزبوره اكا نافعه اولميوب جمله سي رغبت قيلنورلر زيرا شهادت مزبوره انجق اوزرلرنده ثبوت يدي
اثبات ايلمشدر وبني آدم اوزره ثبوت يد مملوكيته دلالت ايتميوب بلكه مملوكيتي ثابت اولدقدن صكره ملك ذي اليده
دلالت ايدر زيرا مؤلفه كبير المقادير كتاب الجامع الصغيرده ذكر وتقرير ايلديكه بركيسنه نك يدنده بر رجل بالغ
ياخود نفسندن تعبيره قادر بر صبي بولنوب اول كيسنه بو بنم عبدمدر ديو دعوى ايلدكده اول صبي ياخود رجل
بالغ انكار ايله بن حر الاصلم ديو ادعا ايلسه قول معتبر مدعي حريتك قولي ايدوكي مقرردر اما عبد ايدوكني اقرار ايدوب
انجق بن بو ذي اليدك عبدي دكلم بلكه فلانك عبدييم ديو انكار ومقر لها اولان فلان دخي عبد تعمدر ديو دعوانه ابتدار
ايتمش اولسه قول قول ذي اليد قيلنمق آشكاردر وقول مذكورك عقيبنده بر اصل كلي ترتيب ايلديكه ايدي عبرده رؤيت
ايلديكك هرنسنه ده اول غير ايچون اول نسنه ده ملكه شهادت سكا جايز وواسعدر انجق عبد وامه ده مجرد
ثبوت يدي رؤيتله ملك اوزره شهادت غير مشتمدر پس بو تحقيق تمشر وحله بني آدمده ثبوت يد دليل ملك اولمديغي
كسب وضوح ايلدكده ما نحن فيهده دخي قول معتبر اولدجان ونسانك قول حريتلري قيلنمق ظاهر وفي مسلمينده
ادخاللري امر باهردر بنه دير كه مسئله مزبوره ده انجق شهادت عدول مسلمين قبول اولنور كه شهادت مرقومه
مسلمين اوزره حق استغنالرين ابطال ايتكله شهادت عدول مسلميندن غير يسي درجه قبوله اولصون قيلماز
كذلك مسئله مفروضه ده دار الحربده بر ذمي مستأمن ياخود ذمي اسير بولنوب بعض اموالده مسلم مذكورك دعواسي كبي
ادعا ايلسه اول دخي منزله مسلمه تنزيل اولنوب جميع تفاصيل محرره آنده دخي اجرا اولنور زيرا امالة مي قال مسلم كبي
استغنامدن معصوم اولوب مسلم تصديق اولنان موضعده ذمي دخي تصديق اولنوب مسلم تصديق اولنميان موضعده
ذمي دخي تصديق اولنامقله مسلم وذميده جواب مسئله متساوات اوزره تحقيق اولنور واكر مسلمين دار الحربده بر مسلم
ياخود ذميك يانده برامرأه حربيه بولوب سؤال ايتدكلرنده اول مسلم وذمي بنم عورتمدر دار الحربده آني تزوج ايلدم
ديو كشف حال وعورت دخي آني تصديق ايلسه استعمال ايلدنه آنك عورتي قيلنمق لازمه حالدن اولنور كه نكاح تصادق
طرفينله ثابت اولوب بونلردن دخي تصادق متحقق ومثبت اولميدر اما امرأه مزبوره صورت تكذيبنده فيئده ادخالي
اولنديغي كبي تصديقنده دخي ادخال اولنور كه مسلم وذميك آني تزوجي ظاهر ونمايان اولدقده عورتك سبيلك
خلاصه محالي بوغيكي بومثللو حق و نهايت اولمقده محالي بطريق الاولى محالدر بنه دير كه مسلمك اول عورتي
تزوجي امانيدن اعتبار اولنماز كه تزوجي دار الحربده واقع اولوب اول حينده تصريح امان ايتمش اولسه رغمنمليك
اوزره اماني نافذ دكل ايكن مجرد تزوجي امانيدن اعتبار اولنمامق بطريق الاولى بديهيدر بوصورتده اول عورتك
يانده اولاد صغاري بولنوب اول مسلم وذمي بونلر بو عورتدن بنم اولادمدر ديوب عورت دخي آني تصديق ايلسه
صغار مزبورين اولاد احراري قيلنوب استيلام وذمتده بابالرينك حالنه تطبيق اولنورلر زيرا صغار مزبورين بو
عورتده وايكن عورت اول مسلم وذمي يي تصديق ايلدكده بو زوج عورتك نفسنده واولادنده ثابت اولوب بو
زوج ثابت اولدقده يدنده بولنان صغارده قول آنك قولي قيلنمق مثبت اولور وزوج مزبور حر مسلم يا ذمي
وزوجه دخي حربيه ايسه ده وقت استيلاء مسلمينه دكين حره اولوب ايكي حريدن متولد اولان ولد البته حريت
اوزره متولد اولوب حريت اوزره متولد اولدقدن صكره البته تبعا للاب حر مسلم ياخود حر ذمي قيلنملري متأكد
اولور پس صغار مرقومين احرار مسلمين ياخود احرار ذميين اولدقلري متعين اولدقده سبي واسترقاقلري بر وجهله
ممكن اولماز واكر مسئله مذكوره ده امرأه مزبوره حامل ايسه بو تقديرده اوزره عورت بطننده بولنان ولد ايله في
غانميده داخل قيلنور زيرا بطننده بولنان ولد اجزاسندن بر جزء متصل اولوب فصل وتفريقلري انجق مقراضله
قابل اولمغله عورت غانميده داخله اولدقده جزئي اولان ولدي دخي داخل قيلنور لكن بونده دخي اسلام وذمتده
باباسنه تابع اولوركه ولد من جهة الدين خير الابوينه متابعدر واسلام وذمتده بومثللو متابعت مانع سبي واسترقاق
اولمامغله في غانميده الحاق اولنور واكر مسلمين دار الحربده بر عورتي اولاد صغاري ايله معا بر مسلم وذميك يدنده
بولوب ياخود مقدما يدنده ايدوكي معلوملري اولدقدن صكره اول مسلم وذمي اشبو عورت بنم عورتمدر و بونلر
دخي اولادمدر ديو دعوايه دركار اولوب عورت دخي بونلر بنم اولادمدر آنك اولادي دكللردر وبن آنك
عورتي دكلم ديو تكذيب وانكار ايلسه و مثللو تكاذب ايله ثبوت نكاحلري آشكار اولماز واولدقده موجب قياس
صغار مرقومين عورتله معا فيئده ادخال اولنمقدر وموجب استحسان عورت فيئده ادخال اولنوب اولادي حريت
اوزره مسلم وذمي يه ايصال اولنمقدر وجه قياس اولدر كه اولاد اول عورتك يدنده وحجرنده ايكن نكاحلري
ثابت اولمامغله عورتك يدنده بولنان اولاد اوزره ثبوت يد مدعي بديدار اولماز ويدنده بولنميان اولاده دعواى

ولادت تصديقه سزاوار اولماز ووجه استحسان اولدر كه عورت يد مدعيه بولنديغي معلوم اولمق اولادي
دخي يد مدعيه بولنمغي موجبدر واولاد يد مدعيه بولنمق اولادك نسب وحريتلرنده قول قول مدعي قيلنمغي
مستوجبدر وامر حريت وسعت وسهولت اوزره بنا اولنمغله عورتك اوابابده تكذيبنه اعتنا اولنماز كورمزميسنكه
تجارتده مأذون اولان عبدك يدنده بر صبي صغير بولنوب عبد دخي بو صبي بنم عبدمدر وولدم دكلدر بلكه لقيطدر كه
بن آني اخذ والتقاط ايلدم ديو ادعا قيلسه قولي قبول اولنوب عبد مزبور تحرير واعتاقه مالك دكل ايكن اول
صبي حريت اوزره ابقا اولنور و بومعنى وسعت امر حريته دليل معتبردر واكر صورت مفروضه ده بو امه بنم
ام ولدمدر بونلر دخي بنم آندن متولد اولادمدر ديو دعوى عورت دخي انكار ايلسه بنه عورت في مسلمين قيلنمق
دركاردر كه بيان مشروح اوزره بني آدمده ثبوت يد دليل رق اولمديغي آشكاردر كورمزميسنكه بو عورت بنم
امه قنه مدر ديو دعوى ايدوب عورت دخي ادعاء حريتله انكار رق ايلسه قول عورتك قولي قيلنوب فيئده
ادخالي متحقق اولور پس ام ولد اولديغي انكارده دخي بو يله در اما اولادي استحسان مشروح اوزره البته
احرار قيلنوب بابالري يدنده برقرار قيلنورلر زيرا اول امه ده ثبوت يدي معلوم اولمغله يد امه ده بولنان اولادده
دخي ثبوت يدي معلوم واول اولادده قول آنك قولي قيلنمق حر ومدبر لكن اول امه ام ولدي اولمقسده آني تصديق
ايدرسه اوابابده قول قول مسلم وذمي اولمغله عورت في اولمامق اوزره حريت اولادي دخي تحقيق اولنور زيرا
اوزرنده ثبوت يدي ظاهر اولدقدن صكره امه قنه اولديغني تصديق ايلدكده قول قول ذي اليد اولوب عورت
في اولمامق مقرر ايكن ام ولد اولديغني تصديق ايلدكده في اولمديغي بطريق الاولى اوضح واظهردر
واكر مسلمين اول امه يي يدنده بولميوب ومقدما يدنده اولوب اولديغي معلوملري دخي دكل ايكن اول مسلم وذمي
اشبو امه بنم زوجهم ياخود ام ولدمدر ويدنده بولنان اولادي بنم اولادمدر ديو دعوى ايلسه نظر اولنور اكر امه
مرقومه آني اقرار ايدرسه اولادك آندن نسبلري بهرحال ثابت اولمغله احرار قيلنورلر زيرا اولاد البته ثبوت
نسبه محتاجين اولملريله نسبلري ذي اليد اولان امه نك اقراريله ثابت اولور و بعد الثبوت اولاد تبعا للاب مسلمين
يا اهل ذمت اولملريله آنلرده سبي واسترقاق متمشي اولماز اما عورت صورت نكاحده في مسلمينه الحاق اولنور كه
نكاحي ظاهر ومعاين اولدقده مانع استرقاق دكل ايكن بونده بطريق الاولى مانع استرقاق اولماز وصورت اموميت
ولديده بطريق الاستحسان فيئده عدم ادخاله احسان اولنور كه نسب ولد ثابت اولدقده بالتبع اموميت ولد دخي
ثابت اولمغله ام ولد سبي واسترقاق اولنمه جغي نمايان در واكر امه مرقومه آني انكار ايدرسه جمله اولاديله فيئده ادخال
اولنوب مسلم وذمي دعواسينده تصديقه سزاوار اولماز كه عورتده واولادنده يد ظاهره سي اولميوب ذات اليد
اولان عورت دخي آني تكذيب ايدر ايكن دعواى مذكوره دار اسلامده واقع اولسه بلا دليل قبولنه اجتسار
اولنمامغله ما نحن فيهده دخي اجتسار اولنماز مكر مدعاسي اوزره اقامت بينه يه ابتدار ايلسه اولابابده ثابت بالبينه
ثابت بالمعاينه كبي اولمغله صورت نكاحده عورت في اولوب صورت اموميت ولديده ام ولد اولمقده بر قرار
واولادي على كل حال احرار قيلنور لكن بينه مرقومه بي انجق اول امه يوم استيلاء مسلمينه يدنده ومزانده
بولنديغي اوزره اقامت ايتمش ايسه اوليابده جواب مسئله امه مرقومه يدنده بولنديغي بلا بينه معلوم اولمق
مسئله سنه موافقت اوزره اولوب عورت آني تصديق ايدرسه عورت صورت اموميت ولديده ام ولدي اولوب
يدنده ابقا وصورت زوجيتده في مسلمينه القا اولنور وتكذيب ايدرسه صورت زوجيت كبي صورت اموميت ولديده
دخي في مسلمينه القا اولنوركه بني آدم اوزره ثبوت يد مقرون انكار اولدقده دليل رق اولمديغي افاده وايفا اولنمشدر
واولادي على كل حال احرار قيلنوب اول مسلم وذمي يه تسليم وايصال اولنور بنه دير كه اكر مسلم مذكورك يدنده
بر رجل كبير ياخود امرأه كبيره بولنوب بو بنم عبدم ياخود جاريه مدر دار اسلامدن كتوردم ديو دعوى ايتدكده
اول رجل وامرأه دخي تصديق ايلسه قول مذكوري قبول وتحقيق اولنور زيرا بونلري دار الحربده اشترا قيلدم
ديوب آنلر دخي تصديق ايلدكلرنده قولي قبول اولنور ايكن بونده بطريق الاولى مقبولدر وذمي دخي حكم
مذكورده مسلم ايله مستويدر كه ذمي عصمت مالنده البته مسلم ايله مساويدر كذلك اول مسلم وذميدن برينك
يدنده بر امرأه كبيره بولنوب اشبو عورت بنم زوجه مدر دار اسلامدن برابر كتوردم ديوب عورت دخي آني
تصديق ايلسه بو قولي دخي تصديقله تحقيق اولنوب مسلمين ايچون اول عورت اوزره استيلا لايق وحقيق اولماز
زيرا اقرار رجل وعورت نسنه ده معتبر يعني شو بنم عورتمدر و بابامدر واوغلمدر ومولاي عتاقه مدر ديدكده
قبول اقراري مقرردر پس ما نحن فيهده دخي عورتمدر ديو اقراري نافذ اولمغله عند التصادق ثبوت نكاحلري

آشكار اولوب بعد ثبوت النكاح عورت مشركه ايسه ده في الحقيقه عورتى ايدوكى معلوم اولدقده تبعا للزوج
حريت اوزره ابقا اولنسدبغى كبى بو بابده دخى ابقا يه سزا وار اولور كذلك مذكورينك يدندن برينك يانندہ برامرأة
كبيره بولنوب بنم قزمدر ياخود قزقرنداشمدر ياخود انامدر يا عمه مدر ياخود ذات رحم محرممدر ديوب
عورت دخى تصديق ايلسه كده ينه استيلاء مسلميندن سلامت اوزره حريتى تحقيق اولنور اما قزمدر ديدكده
وجه مسئله اولدركه اقرار بنوت تقرير مشروح اوزره اثبات نسبده عامل اولمغله اقرارى معروفة النسب قزى
اولمق منزلنه نازل قيلنور اما ذوات رحم محرممدر ديدكده اكرچه دعواى مذكوره دار الاسلامده واقع اولسه
آنكله ادعا ايلديكى قرابت اصلا ثابت اولمازايكن دار الحربده واقع اولدقده عدم ثبوتى بطريق الاولى در
لكن استيلاء مسلميندن سلامت اوزره تحقيق حريتلرينك وجهى اولدركه برحربى نفس ومالى اوزره استيمانله
دار الاسلامه كلوب يانندہ بعض نسا بولنمغله بونلر بنم امهات واخوات وعمات وخالاتمدر ديسه قولى قبول
اولنوب اكا تبعيتله امانه ادخال اولنورلر كه نساء مرقومه نك دار الاسلامه خروجلرى انجق محرملرى ايله
واقع اولمق ظاهر حاللريدر كذلك مسلم وذمينك نساء مرقومه حقلرنده اقرارلرى دار الحربده دخى قبول اولنوب
دار الحربه خروجلرنده اكا تابعه قيلنورلر كه ظاهر حاللرى نساء مرقومه دار الحربه بانفسهن خارجه اولميوب
بلكه محرملرينه متابعه اولمقدر كذلك مذكورين يدندن برينك يانندہ بولنان بر رجل كبير ايچون اوغلمدر ديوب
ياخود برشيخ كبير ايچون بابامدر ديدكده اول دخى تصديق ايلسه ينه سلامت اوزره حريتى تحقيق اولنور زيرا
وجه مشروح اوزره ابوت وبنوتله اقرار رجل دار الاسلامده معتبر وبعد التصادق ثبوت نسب مقرر اولديغى كبى
دار الحربده دخى معتبر ومقرردر وبعد ثبوت النسب بالتبع حريته مظهر اولوب ظاهر النسب اولدقده سبى
واسترقاقى متصور اولمديغى كبى بونده دخى غير متصوردر لكن قرنداشمدر يا عممدر يا خالمدر ياخود مسلميندن
بركيمسه در بنمله معا دار الحربه داخل اولمشدر ياخود يانندہ بولنان امرأة كبيره ايچون مسلمهدن ياخود ذميهدن
برعورتدر بنمله معا داخله اولمشدر ديسه نظر اولنور اكر مدعى مسلم ايسه بعد التصادق جملهسنده تصديق
اولنوب اول رجل وامرأة حريتله سالم قيلنور واكر مدعى ذمى ايسه تصادق ايتسهلر دخى عدم تصديقى
امر بحرميدر كه ذمى بعض رجالله معا امانله دار الحربه دخولى معروف ايكن مسلمين دار الحربده آنلره واصل
اولدقده بونلر بنم اخوه واعمامدر ديوب تصادق ايلدكلرنده حقلرنده قولى قبول اولنميوب اماندہ اكا تابع
قيلنمادقلرى كبى معا دخوللرى معروف اولمدقده دخى حقلرنده قولى قبول اولنميوب اماندہ اكا متابع قيلنمازلر
كذلك حقلرنده معناى مذكور اوزره شهادتى دخى قبول اولنماز كه شهادت مذكوره امر دينده واقع اولمغله
ذميدن غير مقبوله در كورمزميسنكه ذمى نجاست مياهله اخبار ايلدكده بخبريله اعتبار اولنماز پس ما نحن فيه
دخى آنك كبيدر اما مسلمينك مثلا بوكيمسنه عممدر ياخود مسلميندن بركيمسنه دركه بنمله معا داخل اولمشدر
قولى امور دينيدن برامرده شهادته محمولدر وامر دينده شهادت مسلم واحد حجت اولمغله قبول اولنور لكن ذمينك
يانندہ بولنان كمسنه ده اسلامه مخصوص اولان لباس وهيئت وسائر علامت بولنوب ادعاء اسلام دخى ايدرسه
فيئده ادخال اولنميوب تصديق دعواسى التزام اولنور زيرا بومثللو كمسنه ادعاء اسلام ايدوب قلوب مسلمينده
دخى صدق مقالى ظاهر اولدقده قول مجردى مقبول ايكن قول ذمى دخى اكا ضم اولندقده بطريق الاولى
قبول اولنور بنه دير كه اكر ذمينك يانندہ بولنان كمسنه دعواى اسلام ايتميوب انجق دعواى ذمت ايتمكله ذمى
آنى تصديق ايلسه اول دعوى وتصديقلرى قبوله لايق وتحقيق اولنماز كه بيان مشروح اوزره قول ذمى عدل
ايسه ده امور دينيده تفيد وتحقيق اولنماز مكر اول كمسنه ده اهل حربك لباس وهيئتلرينه مغاير لباس وهيئت
اولوب اولوجهله اهل حربدن اولمديغى واضح ياخود وجه آخر ايله اهل ذمهدن ايدوكى قلوب مسلمينده
ظن غالب اوزره متضح اوله اولبابده فيئده ادخال اولنميوب همان تخليهٔ سبيل ايله ارسال اولنور زيرا قريبا بيانى
ايلديك امر مذكور امور دينيدندر وامور دينيده علامت وتحرى برله حكم ايلمك دخى احكام مسلميندندر وبوبابده قيد
مسلم عدالت دخى شهادتى قبول اولنوركه عبد مزبورك قول رؤيت هلال رمضانده وروايت اخبار واحاديثده
قبول اولنديغى كبى سائر امور دينيده دخى مقبولدر كذلك رجل مسلم عدل واحد بعض اسراء اهل حرب ايچون
في الاصل حربى ايدى صكره قبول اسلام ايلدى ديو شهادت ايدوب اول حربى اوزره سيماى مسلمين بولنسه ده
دعواى اسلامه مبادرت ايتمش اولسه قبل القسمة والبيع شهادتى قبول وتخليهٔ سبيل اولنور اما بعد القسمة
والبيع قبول اولنميوب يد مالكده ابقاسى تسجيل اولنور زيرا صورت اولىده شهادتى امر دينى اوزره قائمه اولمغله

قبوله

قبوله سزا كورلموب صورت ثانيه ده ابطال ملك اوزره قائمه اولمغله نصاب شهادت بولنمادقجه قبولى نازوادردر واول
كمسنهكه دار الحربده بولنوب حقيقت اسلامى غير معلوم ايسه ده اوزرنده سيماى مسلمين اولوب البته مسلم معروف
وذمى معروف يدنده بولنان اموال ورقيقنده نه وجهله تصديق اولنورسه اول كمسنه دخى اولوجهله تصديق
اولنور كه بو سبب السيما اسلامى ايله حكم اولندقده حكم مسلم معروف آنده تحقيق اولنور كورمزميسنكه مسلم
معروف كبى اول كمسنه اوزره اجراء شيء اولنميوب بعد الموت صلوة جنازهسى دخى ادا اولنور وهرماده ده كه ذمى
معروف عدل تصديق اولنميه آنده مسلم معروف غير عدل ايسه ده تصديق اولنور زيرا ذمى عدل ايسه ده مسلم
غير عدلدن اعلى دكلدر كورمزميسنكه نجاست مياهده قول مسلم فاسق قبول اولنماديغى كبى قول ذمى عدل
دخى غير مقبولدر بناء عليه ذمى عدل تصديق اولنان موضعده مسلم غير عدل تصديق اولنمق اولىدر وهر
ماده دهكه مسلم غير عدل تصديق اولنميه آنده ذمى عدل اولسه دخى تصديق اولنماز مثلا مسلم فاسق شواهير
حربى قبل الاسر قبول اسلام ايلدى ديو شهادت ايلدكده تصديق اولنماديغى كبى آنده ذمى عدل دخى
تصديق اولنماز زيرا مسلم فاسق ذمى عدلدن اعلى ايكن شهادت مرقومهسى قبول اولنمادقده قول ذمى بطريق
الاولى قبول اولنماز واكر مسلمين بعض حصون اهل حربى فتح ايدوب ايچنده بولنان مسلم مستأمن يا مسلم اسيرك
ياخود اهل حصندن ايكن قبول اسلام ايلين برشخصك يدنده مشركيندن بعض رجال ونسا بولنمغله بونلر
بنم بنين وبنات وعمات وخالاتمدر آنلرى دار الحربده بولدم ديو بسط مقال ايلسه جملهسى فيئده ادخال اولنوب
اول مسلم آنلرى نفسنه ضم ايلمك آنلرى امانه ايصال ايلمز زيرا آنلر اسلامقده اول مسلمه تابعين واسلامى ايله مسلمين
اولميوب همان اهل حربى امان اولمق اوزره قالمشلردر زيرا آنلر ايچون ثبوت امانه اول مسلم آنلرى نفسنه ضم
ايتمكدن غيرى سبب يوقدر حال آنكه آنلر ايچون تصريح امان ايلسه مسلمين اوزره امانى معتبر اولمماز ايكن
مجرد آنلرى نفسنه ضمى آنلر ايچون مسلمين اوزره موجب امان اولميه جغى اولى واظهردر اما مسلم مزبورك يدنده
ولد صغيرى بولندقده آنك اسلامى ايله مسلم اولمغله البته سبيدن سالم قيلنور وذمى دخى ولد صغيرى حقنده
حكم مسلمه ملحقدر زيرا نفسنه ضم ايله ولدى اكا تابع اولوب اسلام وذمت والده دخى بالتبع واقع اولمغله سبى
واسترقاق واسع كورلمز واكر مسلم مزبور بن بونلرى ايادى اهل حربده اسير اولمشلر ايكن بولدم بونلر مسلميندر
ديوب انجق اوزرلرنده سيماى مسلمين بولنماسه نظر اولنور اكر مسلم مزبور كرك حر وكرك عبد همان عدل
ايسه تصديق اولنور واكر غير عدل ايسه ياخود اول مدعى ذمى عدل ايسه قطعا تصديق اولنماز اما بن
بونلرى دار الاسلامدن كتوردم ديو دعواسى ايشقه دركه آنده هم مسلم فاسق وهم ذمى البته تصديق اولنور فرق
مستبيندر اولدركه مسئلهٔ اولاده بن بونلرى ايادى مشركينده اسير اولمشلر ايكن بولدم ديمكله اهل حرب آنلرى
عبيد واما قيلوب اهل حربه تابعين اولدقلرين اقرار ايتمش اولور بعده بونلر مسلميندر ديمكله دخى آنلر ايچون
اهل دار الاسلامدن اولدقلرينه شهادت ايتمش اولور وبوشهادتى بحسب المعنى بونلر اهل حرب ايديلر قبل الاسر
قبول اسلام ايلديلر ديو شهادتى كبى امر دينى اوزره شهادت اولمغله مسلم عدلدن قبول اولنوب فاسقدن وذميدن
قبول اولنماز ومعناى مرقوم مسئلهٔ ثانيه ده معدوم اولمغله قريبا بيان اولنديغى اوزره فاسقدن وذميدن قبولى
محرومدر اما مسلم وذمينك يدنده بولنان اولاد صغارى اولوب ياخود اوزرلرنده سيماى مسلمين بولنان كيمسنهلر
اولدقده يدنده بولنان اولاد صغارى اسلام وذمتده اكا تابعين اولوب اوزرلرنده سيماى مسلمين بولنانلر دخى حكم سيما
اوزره احرار قيلنورلر وآنلرك فيئده عدم ادخاللرى وجه مذكور اوزره مبنيدر يوقسه فاسق وذمينك قبول
قوللرندن ناشى دكلدر واكر مسلمين برجماعتى اسير ايدوب آنلرده اسلاملرينه دلالت ايده جك لباس وخضاب
لحيه وقرآت قرآن كبى هيچ علامت بولنمكسزين دعواى اسلام ايتمشلر ايله يانلرنده بولنان اهل حرب ياخود اهل
ذمتدن يا اهل حرب مستأمنيندن برطائفه قبل الاسر اسلاملرينه شهادت ايلسهلر ياخود اهل حرب امام
المسلمينه نامه يازوب اسلاملرين اشاعت ايلسهلر هيچ برى قبول اولنميوب همان فيئده ادخاللرينه مسارعت
اولنور زيرا مذكورينك امر دينى اوزره وابطال حق مسلمين اوزره شهادتلرى غير مقبوله در لكن اسلاملرى عوام
اهل حربك شهادتلريله معروف ومشهور اولوب قلوب مسلمينده صدق مقاللرى مشهود اولورسه جماعت
مرقومه احرار قيلنوب تخليهٔ سبيللرينه ابتدار اولنور زيرا خبر عوام ايله شهرت افادهٔ علمده سيما وعلامتدن
اظهردركه سيماده تخلف ممكن ايكن عوامك كذب اوزره تواطئلرى غير متصوردر وسيماى مسلمين اسلاملريله
حكمى موجب اولدقده شهرت اسلام بطريق الاولى مستوجب اولور كورمزميسنكه برمسلم عربى مسلميندن

مطلب تفصيل ما يصدق فيه المسلم
او الذمى العدل او غير العدل

مطلب الشهادة على النسب بالاشتهار

برقومك میانلرینه نازل اولوب بن فلان بن فلان الفلانی یم دیو اخبار ایلدکده اول قومدن برفرد ایچون آنك قول
مجردیله نسبی اوزره شهادت ایلك سزا وار اولماز اما اهل ذمتدن برطائفه اول مسلمی بیلوب اهل محله سنه
اخبار ایتملریله میان اهل محله ده معروف ومشهور ودروتلرینه صدق خبرلری واقع اولسه بومثللو خبر
اهل ذمتله حاصل اولان اشتهار ایله اهل محله ایچون اول نسب اوزره شهادت ایلمك جائز وواسع کوریلور
پس اسلاملری دخی قول مشرکینله مشتهر اولدقده اسلاملریله حکم اولنمق متقرردر واکر مسلمین
اهل حربدن برقومی اسیر ایدوب هیچ دعوای اسلام ایتمشلر ایکن یاخود دعوی ایدوب اوزرلرنده سیمای اسلام
وذمت بولنماغله دعوالری تصدیق اولنمامشیکن دار اسلامه خروجلریندن صکره قبل القسمة والبیع برمسلم عدل
آنلردن بعضیلری حقنده بومسلملر یاذ میدر دیو شهادت ایلسه قبول اولنوب تخلیهٔ سبیللرینه مبادرت
اولنور زیرا دار اسلامه اخراجلری آنلرده شخص معینك تملکنه بادی اولمیوب ومقدما جماعت مسلمین ایچون
آنلرده ثابت اولان حق عامك تأکدینه دخی مؤدی اولمامغله اسلاملری اوزره واقع اولان شهادتك دار اسلامده
وقوعی دار الحربده وقوعنه مساوی اولدیغندن قبولده دخی متساوی اولورلر اما شهادت مزبوره بعد القسمة
والبیع واقع اولدقده قبولی جائز وواسع کوریلمز زیرا قسمت وبیعله شخص معینك ملك مخصوصی اولمغله
نصاب شهادت بولنمادقجه ابطال ملك اولنمامق امر منصوص در ومسئلهٔ مذکوره اشبو بابه متصل اولان
باب متقدمده بوموضعه مخالفت اوزره تقریر اولنوب بزدخی اوبابده بعض فقهانك اجمال وتفسیره جمله توفیق
وامام ابو بکر الاعمش رحمه الله تعالی دن حکم مرقومده اختلاف روایتین متحقق ایدوکی نقلله تحقیق
ذکر وتحریر ایلمشیدك بوندن صکره بیلمك کرکدرکه بعد القسمة والبیع اسیر مرقومك قبل الاسر اسلامی اوزره
شهادت شهوده ده نصاب شرعی موجود ومشهود اولدقده البته بیع وقسمت باطل ومردود قیلنور زیرا تقدیر
مذکور اوزره بیع وقسمت حر اوزره واقع اولمغله بطلانی ظاهر وساطعدر بوصورتده غانمین بالجمله متفرقین اولملریله
استیناف قسمت متعذر اولسه بیت المالدن صاحب سهمه اول اسیرك قیمتی یاخود مشتری یه ثمنی اعطا اولنمق
متقرردرکه صاحب سهمك سهمی ومشترینك مشتراسنده استحقاق شرعی ظاهر اولمشدر وبیلمك کرکدرکه
شهادت مرقومه معناده مسلمین اوزره قائمه اولمغله مشتری ذمی دخی اولسه اسلام اسیر اوزره شهادت اهل ذمت
قبول اولنماز کورمزمیسنکه قبول اولندقده مشتری ثمنله بیت مال المسلمینه رجوع ایده جکدر واکر مسلمین اهل حربدن
برکسنه یی اخذ ایلدکلرنده اول کمسنه بن قبل الاسر هنوز حصمنده ایکن فلان مسلم بکا اعطاء امان ایتمشیدی
دیو دعوایه ابتدار ایدوب سؤال اولندقده اول مسلم دخی اعطاء امانی اقرار ایلسه هیچ بری تصدیقه سزاوار اولماز
مکرکه بشقه ایکی مسلم شهادت ایدوب صدقنی اظهار ایده لر زیرا اعطاء امان ایلین مسلمك شهادتی فعل نفسی اولان
عقد امان اوزره واقعه اولمغله ردی ظاهر وبعده حربینك دعوای مجرده سی تصدیق اولنمامق امر باهردر
وبوبابده اعطاء امان ایلین مسلمدن غیر مسلم واحد امان اوزره شهادت ایلسه قبول اولنمایوب انجق قبل الاسر
اسلامی اوزره مسلم واحد شهادت ایلسه وجه مشروح اوزره قبوله موصول قیلنور فرق مسئلتین اولدرکه
اعطاء امانله حربی حربیتدن خارج اولمیوب ینه حربی واهل داریندن ایدوکی معلوم وحقنده مانع سبی اولان
امان عارض دخی مشرف زوال اولمغله فی حکم المعدوم مر واولوجهله آنده سبب رق قائم ایکن دعوای
امانی حکم سبب رقه مبطل ومانع اولمغله نصاب شهادت بولنمادقجه منع وابطالی ممتنع اولور اما اسلامله حربی
حربیتدن خارج اولمغله حربی دعوای اسلام ایلدکده سبب رق اولان حربیتی انکار ایتمش اولوب مسلمك
دخی اکا شهادتی امور دینیدن برامر اوزره شهادت ایدوکی آشکار اولور وامر دینده قبول قول واحد دخی درکاردر
لکن مسئلهٔ مزبوره ده امان حربی اوزره عبیددن یاخود قذفده محدود بیندن اولوب انجق عدول غیر فساقدن
اولان جماعت کثیره شهادت ایدرلرسه قبولنه مبادرت اولنور زیرا جماعت کثیره نك کذب اوزره تواطؤ وتوافقلری
غیر متصور درکه بومثللو جماعت برموضعده اجتماع ایدوب اخبار کذب اوزره مشاوره برله اجماع ایلسه لر
اول سر نهانلری عیان اولمق امر مقرردر بناء علیه بومثللو جماعتك اخباری قلوب ناسده صدق مضمونه
موجب علم اولمغله قبول اولنوب موجبیله حکم اولنور نته کیم دلیل اسلام اولان سیما ایله قبل القسمة والبیع
حکم اولنور ایدی اما بعد القسمة والبیع اسلامی اوزره شهادتده نصاب شرعی لازم ایدوکی بیان اولندی
ینه دیرکه مسلمین دار الحربده اهل حربدن برینی اسیر ایدوب اوزرنده نه سیمای مسلمین ونه سیمای اهل ذمت بولنمیکن
بن ذمی یم دیو دعوی ایلدکده برمسلم عدل بودخی مسلمدر دیو شهادت ایلسه اسیر مرقوم نه مسلم ونه ذمی قیلنمایوب

مطلب تقبل الشهادة ببعض المدعى بمقدارها

همان داخل غنیمت قیلنور زیرا شاهد آنك مدعاسی اولان ذمیته شهادت ایتمیوب کندو دخی شاهدك اسلامیله
شهادتنی تکذیب ایتمکله آنده اسلام وذمت ثابت اولمیوب حربیت ورقیت محلیت اوزره قالمغله غنیمته ترتیب اولنور
اما مسئلهٔ مزبوره ده مسلم عدل بوذمیدر دیو شهادت ایدوب اسیر دخی بن شاهدك دیدیکی کبی ذمی دکلم بلکه
مسلمم دیو ادعا قیلسه اکرچه بوندهٔ دخی حکم قیاس آنك غنیمته دخولنی استدعا ایدر لکن بو حکم استحسانله
آنی مسلم وسبی واسترقاقدن سالم قیلورم وجه قیاس اولدرکه مدعی وشاهد سبب سلامتده مختلف وفصل سابق کبی
دعوی وشهادت برینه مخالفه اولمغله هیچ بری ثابت اولمیوب اسیرك فیئده دخولی متحقق وغیر مختلفدر
ووجه استحسان اولدرکه بوصورتده دعوی وشهادت ممکن التوفیقدرکه حربی دخول ذمتدن صکره
قبول اسلام ایلمك محتملدر پس اسیر مرقوم دخی قول شاهد اوزره فی الاصل ذمی ایکن شمدی مسلم بولنمق
ممکن اولوب اول وجهله دعوی وشهادت ممکن التوفیق اولمغله وجوب توفیق امر معیندر اما فصل سابقده
ممکن التوفیق دکلدرکه بعد الاسلام دخول ذمت غیر محتملدر پس سبب سلامتده بربرینی تکذیب ایتملریله
هیچ بری ثابت اولمامق امر متیندر وهم اسلامده هم ذمت وهم شرف زائد واردرکه ذمت یعنی العهددر
حتی من اخفر ذمة مسلم کان علیه کذا وکذا حدیث شریفنده ذمتدن مراد البته عهددر انجق اسلام
ایکی ذمتك اعلاسی اولمغله مدعی اسلام ایچون شاهدك ذمتله شهادتی بعض مدعاسنه شهادتدر وبعض مدعایه
شهادت مقدار شهادتده مقبوله اولمغله بونده دخی شهادت مزبوره ذمتی اثبات ایدوب بعد ثبوت الذمة اقرار
اسلام ایتمکله بعد الذمة اسلامنه حمل اولنوب اسلامیله دخی حکم اولنور واکر مسئلهٔ مرقومه ده بن ذمی یم
مسلم دکلم دیوب ایکی مسلم عدل دخی بومسلمدر دیو شهادت ایلسه لر بن آنی مسلم قیلرمکه اسلامی شهادت
شهود ایله ثابت اولمشدر بوندن صکره انکاری رد اسلامه حمل اولنوب بعد الاسلام ارتداد اولنمغله مرتدین
سائرینی کبی قبول اسلام ایدرسه احرار دن قیلنوب ایتمزسه قتلنه ابتدار اولنور ینه دیرکه واکر مسلمین دار الحربده بوالدقلری
برمسلمك بانده بقر وغنم ورمك وآنلری سوق ایدر برجماعت کوردکلرنده اول مسلم اشبو حیوانات بالجمله عندمدر واشبو جماعت
دخی اهل ذمتدن بنم اجیرلرمدر دار اسلامدن بنمله معا کلمشلردر دیوب آنلر دخی اقرار ایلسه لر قول آنلرك قوللری اولمغله
برنسنه وبرکسنه لرینه تعرضه اجتسار اولنماز زیرا حیوانات مزبوره اول جماعتك یدلرنده ایکن جماعت هم کندو نفسلری
وهم یدلرنده بولنان حیواناتلری اوزره اول مسلمك ثبوت یدینی اقرار ایتمش اولورلر وبر قریبا بیان ایلدیك که
مسلم کندو یدنده بولنان نسنه ده دعوای ملك ایلسه تصدیق ویدنده برقرار قیلنور لکن اول جماعت بزلر
اکرچه آنك دیدیکی کبی ذمیلرز لکن یدیمزده بولنان حیوانات انجق بزمدر دیو انکار ایدرلرسه قول آنلرك قوللری
قیلنمق آشکاردر پس آنلر اهل ذمت قیلنورلر که مسلم آنلرك ذمتلرینه شهادت ایتمکله ذمتلری ثابته اولمشدر
وحیوانات مرقومه آنلرده ابقا اولنورکه بعد ثبوت الذمة اجارهٔ مسلمی منکر بن اولملریله یدلرنده بولنان حیواناتده
ید مسلم ثابته اولمامشدر واکر دار الحربده بولنان مسلم معروف اشبو حیوانات بالجمله عندمدر وآنلری سوق ایلین
جماعت دخی اهل حربدن بنم اجیرلرمدر دیمکله جماعت دخی تصدیق ایدوب صدق مقاللری قوللرندن
غیری وجهله بدیدار اولمسه حیوانات مرقومه فیئده ادخال اولنوب هیچ بری تصدیقه سزاوار اولماز
زیرا اهل حرب اولان اجیرلر عقد اجاره ایله نائل امان اولمزلر که دار الحربده بولنان مسلم مستأمن اهل حربه
تصریح امان ایلسنه موجب امان اولماز ایکن عقد اجاره سی موجب امان اولمیه جغی بطریق الاولی نمایاندر
وآنلر نائل امان اولمدقلرنده فیء مسلمین قیلنملریله یدلرنده بولنان حیوانات دخی غنیمت غانمین قیلنور لکن مسلم مرقوم
مدعاسنی ایکی شاهد ایله اثبات ایدرسه اخذ حیواناتنه قادر اولورکه بواثباتله آنلرك یدلری کندو یدی کبی اولوب
یدلرنده بولنان کندو یدنده بولنمش کبی اولدیغی ظاهر اولور ونفس مسلم غنیمت قیلنمادیغی کبی یدنده بولنان دخی
قیلنمامق امر باهردر لکن جماعت مرقومه ینه فیء مسلمینده واقع اولوب اول مسلمك اجیرلری اولدقلری ثابت اولمق
آنلره نافع اولماز اکرچه مسلمك استیجاری آنلره امان ضمنیدر لکن مسلم مستأمنك دار الحربده اهل حربه امان
صریحی غیر صحیح ایکن امان ضمنیسی بروجهله تصحیح اولنماز اما آنلری دار اسلامه اخراج ایتمش اولسه
نائل امان قیلنورلر که مسلمك دار اسلامده امان صریحی نافذ اولمغله عقد اجاره ایله امان ضمنیسی دخی تنفیذه
شایان کوریلور والله اعلم

باب الدعاء الی الاسلام * یعنی اهل حربی اسلامه دعوت احکامنده بابدر بو باب الاستحکام یدر وباب مزبور
اکثر نسخه ده غیر مذکوردر مؤلف الکتاب امام کرامت نصاب دیرکه اهل حربدن برطائفه یه صیت اسلام

واصل اولوب لكن كيفيت اسلامه عالم دكللر ايكن مسلمين آنلره غزا ايتدكلرنده اسلامدن سؤال وقبولنه طالب ولمشلر ايكن امير المسلمين مطلبلرينه مساعده ايتميوب آنلر منعه لرنده ايكن قتال واوزرلرينه استيلا ايلسه كركدركه بعد الاستيلا آنلره عرض اسلامله ابتدا ايليه بو صورتده قبول اسلام ايدرلرسه كركدركه اموال وذرارى واراضيلرين يدلرينه تسليمله تخلية سبيللرينه اهتمام ايده زيرا مشروعيت قتال انجق لاجل الاسلام ايدوكى بى جد الدين قال عليه السلام امرت ان اقاتل الناس حتى يقولوا لا اله الا الله وطائفۀ مرقومه اسلامدن سؤال وقبولنه رغبت ايتدكلرنده امير اوزره واجب ايديكه قتالى ايتميوب آنلر ايچون وصف اسلامه مبادرت ايليه بويله ايكن وصف اسلام ايتميوب قتال ايلدكده خطاسى ظاهر اولمغله بعد الاستيلا اوزرينه لازمدر كه خطاسندن رجوعله عرض اسلامه مباشر اوله اولبابده ما سلامى قبول ايدرلرسه قبل الاستيلا قبول ايتمشلر كبى حريتلرى اوزره كما كان ابقا اولنورلر واكر قبول ايتمزلرسه كركدركه آنلرى اهل ذمت قيله زيرا رغبت اسلام ايتدكلرنده قتاللرى امير اوزره حرام اولمغله ايادى مسلمينه امان اوزره واقع اولمش كبى اولدقلرندن فيئده ادخال اولنميوب عقد ذمته ايصال اولنورلر بويله ايكن امير بنه خطا برله آنلرى سبى وتخميس ايدوب لكن تقسيم دخى ايتمسه ياخود ايتمسه بنه لازمدر كه خطاسندن رجوع وعرض اسلامه شروع ايليه زيرا رغبت اسلام ايتمشلر ايكن سبيلرنده خطاسى ظاهردر واستدامت خطا مشروع اولميوب رجوعى واجب ايدوكى امر باهردر لكن بو صورتده اكرچه قبول اسلام ايدرلرسه بنه اشيالرين اوزرلرينه رد وتقسيمى سبقت ايتمش ايسه فسخ ايدوب جزيتله تخلية سبيللرينه اهتمام ايدر لكن قبول اسلام ايتمزلرسه تقسيم سابق ولاحق نافذ اولمغله عقد ذمتلرينه قطعا اقدام ايدهمز زيرا حقلرنده مانع قسمت اولان امان صريح ثابت اولميوب انجق رغبت اسلام ايتملريله امان حكمى ثابت اولمشيدى شمدى اسلامدن امتناعلرنده اول رغبتده صادق اولميوب مجرد نفسلرندن دفع قتل وقتال ايچون اولديغى ظاهر اولمغله شول طائفه منزلته نازل اولمشلردركه صيت اسلام آنلره بالغ اولمشيكن مسلمين آنلره غزا ايتدكده آنلر طالب اسلام اولميه لر ايشته اول طائفه اوزره قبل القتال عرض اسلام ايدوب قبول ايدرلرسه حالت اصليه لرى اوزره احراردن قيلنملرى وقبول ايتميوب ذمته راضى اولورلرسه اهل ذمت قيلنملرى مسلمين اوزره لازم ايكن امام المسلمين من اول الامر آنلرايله قتال وآنلرى اسر وتقسيم ايلسه اسر وتقسيمى تجويز وتتميم اولنديغى كبى بونده دخى تجويز وتتميم اولنور زيرا بو ايكى طائفه دن هر برى اهل حرب اولوب صريح اماندن عارى اولمغله موضع اجتهادده بولندقلرندن امامك حكم اجتهادى آنلرده مجارى قيلنور واكر امام المسلمين بو مسئله ده جاهل بولنمغله طائفۀ مرقومه اوزره عرض اسلام ايتميوب همان قتل مقاتله لرينه اقدام ايلسه اوزرينه ديت وكفارتدن هيچ نسنه الزام اولنماز كه آنلر كبى اهل حرب بى امانى قتل اصلا موجب غرام اولماز نظيرى اولدركه مسلمين بر قوم مشركينى اسير ايدوب امام دخى قتللرين مراد ايلدكده بزلر مسلمين اولورز ديسه لر امام ايچون آنلره عرض اسلام ايتمدين قتللرى جائز دكلدر بويله ايكن قبل العرض قتل ايلسه امام اوزره هيچ نسنه واجب اولماز غاية الامر قتلده اسائت ايتمش اولور پس ما نحن فيه دخى آنك كبيدر واكر اول طائفه نك اسلاملرندن صكره قتل ايدرسه نظر اولنور اكر قتلى دار اسلامه اخراجلرندن صكره ايسه ضمان قيملرى واجب اولوب اول قيمت فئ غانمينه ضم اولنور زيرا دار اسلامله احرازده مال متقوم اولمشلردر انجق قتلى على العميا واقع اولميوب رأى واجتهادده مبنى اولمق ايراث شبهه ايدوب قصاصى اسقاط ايلمشدر واكر قتلى دار الحربده واقع اولمش ايسه ضمان قيملرى واجب اولماز زيرا تقوملرى دار اسلامله احرازه موقوف ايكن احراز اولنميامشلردر واكر مسلمين بر قوم مشركينى محاصره ايتدكلرنده قوم مرقومين اسلامه اظهار رغبت وامام دخى رغبتلرينه اجابت ايتمش ايكن بزلره بريا ايكى يا اوچ كون امهال ايديكز ديو نياز ايلسه لر امر مذكور رأى امامه منوط اولوب حق امامده امهال وعدم امهاللرينه جواز وريلور زيرا امامدن برمرتد استمهال ايلدكده امهالى جائز اولمغله مانحن فيهده بطريق الاولى جائزدر كذلك مشركين مزبورينه امهال ايتميوب همان قتالله اوزرلرينه استيلا وآنلرى سبى وتخميس وتقسيم ايلسه اول دخى جائزدركه امام رغبت اسلاملرينه اجابت ايلدكده امام واجبۀ ذمتى ادا ايتمش اولوب بوندن صكره آنلردن استمهالله واقع اولان تفريط وتقصيرلرى مقاتله لرينه مانع اولمامغله امام ايچون بجواز قتاللرى هويدادر وقتالله اوزرلرينه مستولى اولدقدن صكره سبى وتقسيملرى دخى صحيحدركه آنلر ايچون حكم امان ثابت اولميوب ايادى مسلمينه قتال حلالله داخل اولملريله جواز سبى وقسمتلرى ظاهر وصريحدر امامسئلۀ سابقه بشقه دركه آنده سلامت نفوس واموالرين موجب اولان اسلامه فى الحال بلا استمهال طالب

اولمشلر

اولمشلر ايكن امام آنلره اجابت ايتمدكده تقصير وتفريط طرف امامدن ظاهر اولمغله امام اوزره خطا ايلديكى قضادن رجوعله آنلرى قبول اسلام ايدرلرسه كما فى السابق احرار قيلوب ايتمزلرسه اهل ذمت قيلمق واجب اولور واكر مسلمين مشركيندن بر قومى محاصره ايتدكلرنده قوم مرقومين فى الاصل وصف اسلامه عالمين ايكن مسلمينه رجا ايله بزلر قبول اسلام ايده رز بزلره وصف اسلامله عرض اسلام ايديكز تا كه بزلر سيزه اجابت ايده رز ديو تكليف نابجا ايلسه لر كركدركه امام مساعده مراملرينه اهتمام ايليه زيرا اميددركه مسلمين اولملريله عسكر مسلمين مؤنت قتالدن سالمين اوله لر بويله ايكن مسلمين وامام المسلمين مساعدۀ مراملرندن امتناع عله آنلر هنوز قبول اسلام ايتمدين قتال واسرلرينه اقدام ايلسه لر بو دخى تجويز واتمام اولنور زيرا فى الاصل وصف اسلامه عالمين اولوب قبل العرض فى الحال قبول اسلام ايتملرى ممكن ايكن تأخير ايله طرفلرندن ظاهر اولان تفريط وتقصير حرمت قتل وسبيلرنده قطعا تأثير ايلمز اما مسئلۀ سابقه بشقه دركه آنده فى الاصل وصف اسلامه واقف اولمدقلرندن اسلاملرى البته عرض اسلام اوزره متوقفدر واكر مسلمين مشركيندن بلدهلرى بلاد مسلمينه غايتله بعيد اولوب الى الآن آنلره صيت اسلام واصل اولمامش وآنلر قطعا اسلامه دعوت اولنمامش بر طائفه اوزره غزا ايلسه لر آنلرى اسلامه دعوت ايتمدكچه قتاللرى جائز وسبيلرى كورلمز زيرا بر حديث طويلده روايت ايده رز كه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم بر سريه بعث وتوجيه ايلدكلرنده آنلره فان حاصرتم حصنا اومدينة فادعوهم الى الاسلام قول شريفلريله امر وتنبيه ايدرلر ايدى وهم قوم مرقومين سبب قتال مسلمينه عالمين اولميوب قتاللرى انجق لاجل الاسلام ايدوكى معلوملرى اولسه اسلامه انقياد ايدوب مسلمينى مؤنت قتالدن سالمين قيلملرى مأمولدر بويله ايكن قبل الدعوة آنلر ايله قتال واوزرلرينه استيلا ايلسه لر واجب اولان دعوت اسلامى ترك ايتمكله خطا ايتمش اولورلر پس بعد الاستيلا امام اوزره واجبدر كه آنلره عرض اسلام ايدوب قبول اسلام ايدرلرسه اسلامدن عنم اعراضلرى ظاهر اولمغله ايادى مسلمينه اسلاملرندن صكره كرفتار اولمش منزلنده قيلنوب امام اوزره اموال واراضيلرين يدلرينه تسليمله تخلية سبيللرى الزام اولنور وقبول ايتمزلرسه ايادى مسلمينه كيرمشلر ايكن محارب مسلمين اولمق اوزره تركلرينه اقدام اولنميوب همان وضع خراجله اهل ذمت قيلنملرى التزام اولنور زيرا حالت مفروضه ده قتاللرى امام اوزره حرام اولوب حكم عصمت وامانده مظهر احترام بولنملريله نفوس واموالرى بروجهله استغنام اولنماز بويله ايكن امام المسلمين عرض اسلام ايتمدين بيع وتقسيملرين ياخود قتل مقاتله لرين رأى ايتمكله موجب رأيني اجرا ايدوب بعده بوصنعى خلافنى رأى ايلين حاكم آخره رفع وانها اولنسه كركدركه حاكم آخر اول صنعى تنفيذ وامضا ايليه زيرا قوم مرقومين هنوز اهل حربدر واهل حرب اولملرى استحلال سبى وقتاللرينه سببدر ومانع سبى وقتاللرى اولان عرض اسلام وقبول اسلاملريدن استحبار واستغنام دخى هنوز ظاهر الاثر اولمامشدر پس امام المسلمين سبب استحلال قتاللرينك قيامنه ومانعك انعدامنه نظر برله صنع مرقومه اقدام ايلمشدر پس صنع مرقومى موضع اجتهادده واقع اولمغله تنفيذى واجب اولوب نقض وابطالى جائز وواسع كورلمز وبو تحقيقله نمايان اولمشدركه قوم مرقوميندن قتل اولنانلر ايچون بزم عنديمزده ايجاب ضمان اولنماز لكن امام شافعى رحمه الله تعالى ديديكه قوم مرقوميندن قبل الدعوة قتل اولنانلرك قاتللرى ديتلرين ضامن اولورلر زيرا آنلر البته انبياء عظام عليهم الصلوة والسلام حضراتندن بر نبيك دينى ايله متدين اولملريله مسلميندن عد اولنملرى متعين ومسلم تحت عصمت وامانده ايدوكى متبين اولمغله قتلارى لامحاله ضمان ديتى مقتضيدر لكن بز جوابنده ديرز كه آنلر فى الاصل باطل اولوب ياخود صكره دن نسخله باطل اولان دينه معتقدلردر واعتقاد دين باطل كفر اولوب معتقدى كافر اولمغله قتلى برشيئى موجب دكلدر بوندن صكره بيلك كركدركه عند الشافعى رحمه الله تعالى قتل مزبورده قاتل اوزره واجب اولان ديته علماء شافعيه رحمهم الله تعالى اوچ فرقه اولوب بعضيلرى ديت مسلم وبعضيلرى ديت اهل كتاب وبعضيلرى اقل ديات اولان ديت مجوس واجب اولور ديو تحقيق ايلديلر مترجم فقير ديركه بزم عنديمزده ديتده بعد الوجوب اختلاف اديان مقوليله تفاوت يوقدر لكن عند الشافعى ديت حر مسلم كومشدن اون ايكى بيك درهمدر وديت اهل كتاب يعنى ديت يهود ونصارى ديت مسلمك ثلثى يعنى دورت بيك درهمدر وديت مجوس ديت مسلمك خمس ثلثى يعنى سكز يوز درهمدر وقول مذكور منظومۀ نسفيه ده وديۀ الحر الحنيف المسلم هى اثنا عشرة الف درهم ولليهود والنصارى ثلثها وللمجوس ثلث خمس كل ذا بيتلرنده نظم وترتيب وحفظ واستحضاره تقريب اولنمشدر ومقدار مذكور فهم مقامده كافى اولمغله آنكله اكتفا ايلديك بو بابده تفاصيل زائده يه طالب اولانلر كتب فقهيه دن استيفا ايده لر انتهى

مطلب تفاوت ديات المسلم والكتابى والمجوسى عند الشافعى رحمه الله تعالى

ثلث خمس نسخه

والحاصل اهل حرب اوچ صنف اوزره در صنف اول اولدر که آنلره دعوت اسلام بالغ اولیوب قبول اسلام ایتمشلردر یعنی نه اسلامی بیلمشلر ونه استسلام ایتمشلردر بونلر ایچون امام اوزره واجبدر که قبل القتال دعوت اسلامله ابتدا ایلیه لکن قبل الدعوة قتل وسبیلرین استصواب ایدوب قتل وسبیلرینه استعجال ایدرسه صکره دن قبول اسلام ایتسه لردخی صنع امام ابطال اولنماز وصنف ثانی اولدر که آنلره دعوت اسلام بالغ اولوب انجق وصف اسلامی فهم ایتمشلر ایکن یاخود صنف اول کبی هیچ بالغ اولمامشیکن مسلمین آنلره غزا ایتدکلرنده بزه دینکزی وصف واخبار ایدیکز که متابعت ایده لیم دیو اظهار رغبت ایتمشلردر بونلر ایچون دخی امام اوزره واجبدر که قبل القتال آنلره اسلامی وصف وتفهیم ایلیه لکن قبل الوصف والتفهیم قتال ایله اوزرلرینه استیلا ایدوب صکره عرض اسلام ایلسه کذه قبول ایدرلرسه کرکدر که اسر وتقسیملرین ابطال ایله مالرین اوزرلرینه رد وحریت اصلیه لرینه موصول قیله وصنف ثالث اولدر که نیجه کره اسلامه دعوت اولنوب وصف اسلامه دخی عالم اولمشلر ایکن مسلمیندن مجددا عرض اسلامه طالب اولمشلردر بونلر ایچون حق امامده افضل اولان قبل القتال دعوتله اشتغالدر اما قبل الدعوة قتال ایله اسر وتقسیم ایدرسه بوصنعی تجویز واتمام اولنوب صکره دن قبول اسلام ایتسه لردخی ابطال صنعنه اقدام اولنماز بنه دیرکه اهل حربدن هیچ اسلامی بیلیوب دعوت اسلام آنلره قطعا بالغ اولمیان برطائفه دار اسلامه کلوب مسلمینله قتال ایتملریله مسلمین دخی نفسلریندن دفع ایچون قبل الدعوة آنلر ایله اقتتال وقتل وسبیلرینه اشتغال واخذ اموالرنده استعجال ایلسه لر بوصنعلری استحلال اولنوب همان غنائملرین تخمیس وباقیسین غانمینه تقسیم وایصال ایدرلر زیرا برمسلم مسلم آخر اوزره سل سیف ایلدکده اوزرینه سل سیف اولنان دفع صائل ایچون آنی قتل ایلمک حلال ایکن قتال من بوربطریق الاولی استحلال اولنور بونده معنای فقهی اولدر که وقت مرقومده دعوت اسلامله اشتغال کاهیجه مسلمینک قتل نفوس وسبی حریم ونهب اموالرین موجب اولمغله دعوت اسلام واجب اولمازاما مسلمین بلاد مشرکینه غزا قیلق بشقه درکه آنده بومثللو اهل حربله قبل الدعوه قتالری ناروادرکه آنده قتاللری دفع صائل ایچون اولمیوب انجق لاجل الاسلام ایدوکی هویدادر واکر عبیده اصنافدن اولان مشرکین عربدن برطائفه هیچ اسلامه دعوت اولنمایوب همان بعض افواهدن اسلامی استماع ایدوب حقیقت اسلامی قطعا ادراک ایتمشلر ایکن اوزرلرینه مسلمین هجوم واستیلا ایلسه لر کرکدر که امام آنلره عرض اسلامله ابتدا ایلیوب قبول اسلام ایدرلرسه تخلیهٔ سبیل ایلیه زیرا مسلمینله قتال ومحاربه ایتدکلری ایادی مسلمینه واقعین اولوب اسلامدن دخی نکول ایتمدکلرندن اسیرلری تحلیل اولنماز وقبول اسلام ایتمزلرسه تا قبول ایدنجیه دک زندانده حبسلرینه اهتمام ایدوب ینه قتللرین التزام ایلیه زیرا کفر اوزره اصرارلری ظاهر اولمش ایکن لایجتمع فی جزیرة العرب دینان حدیث شریفی عقد ذمتلرینه مانع وایادی مسلمینه بلا محاربه دخولله منزلهٔ مستأمنینه نزوللری دخی قتللرینه مانع اولمغله جفلرنده حبسدن غیری طریق آخر متعذر بوصورتده کفر اوزره هالکین اولورلرسه ذراریلری اوزره حکم سبی قطعا اجرا اولنیوب مالری دخی میراث اولمق اوزره وارثلرینه اعطا قیلنور که حکم مستأمنینده اولمقله استغنام اموال وذراریلری روا کورلمز بوبله ایکن اسلامدن امتناعلرنده امام المسلمین مقاتله لرین قتل وذراریلرین سبی واراضیلرین تقسیم ایتمکی رأی ایدوب اکا شروع ایدرسه بوصنعی دخی مشروع کوریلور که اهل حرب بی امان ایکن ایادی مسلمینده واقعین اولملریله موضع اجتهادده واقع اولدیغندن صنع مرقوم رأی واجتهاددن صادر اولدقده جائز وواسع کوریلور کذلک مرتدیندن برطائفه نساء مرتداتله معا دار الحربه لاحقین اولوب آنده اولادلری ظهورندن صکره مرتدین هالکین اولوب اولادلری وصف اسلامه جاهلین ودین آبالری اوزره سالکین اولسه لر کرکدر که مسلمین دعوت اسلام ایتدیکده آنلر ایله قتاله اقدام ایتمیه لر که هنوز آنلردن امتناع اسلام استشمام اولنمامشدر بوبله ایکن قبل الدعوة قتال واستیلا ایدرلرسه کرکدر که عرض اسلامله ابتدا ایدوب قبول ایدرلرسه اموال وذراریلری یدلرنده ابقا اولنه که اسلامدن نکول ایتمدکلرندن قبل السبی والاخذ قبول اسلام ایتمک درجه‌سنه ارتقا ایتمشلردر وقبول ایتمزلرسه تاقبول ایدنجیه دک حبس ایلیه که ردتلری عقد ذمتلرینه مانع ووصف اسلامه جهللری ردت اوزره قتللرینه مانعدر بوبله ایکن امام قتل مقاتله وسبی ذراری وقسمت اموالرین رأی ایدوب اکا شروع ایلسه بوصنعی دخی مشروع کوریلور که وجه مشروح اوزره اهل حرب بی امان اولدقلرندن صنع مرقوم موضع اجتهادده موضوعدر کذلک عبده اوثاندن اولان مشرکین عربدن برقومی مسلمین اسلامه دعوت آنلر دخی مخالفت ایتمکله مسلمین

قتال ومحاصره لرینه مباشرت ایتدکلرنده حکم الله اوزره نزول ایده لیم دیو مسلمینه افادهٔ حال ومسلمین دخی آنلری حکم الله اوزره انزال ایلسه لر کرکدر که ینه عرض اسلام ایدوب قبول ایدرلرسه فبها ونکول ایدرلرسه تا قبول ایدنجیه دک حبس واسلام اوزره اجباره استعجال ایده لر زیرا علی تقدیر النکول امان اوزره نزوللری قتللرینه مانع ومشرکین عربدن بولنملری عقد ذمتلرینه مانع وحصنلرینه اعاده ایله مجددا حرب مسلمین قبلنملری حکم الله دن اولمدیغندن اعادهٔ حصنلری ممتنع اولمغله حقلرنده حبسدن غیری طریق آخر مسدود ومنقطع اولمشدر بونلردن دخی کفر اوزره هالک اولنلرک اموالری حکم مستأمنینده اولملریله وارثلرینه ایصال اولنور واکر ائمهٔ مسلمیندن بر امام مشرکین عرب اوزره وضع جزیه یی رأی وتقریب ایدرسه بو رأیی خطا ایسه ده تجویز وتصویب اولنور زیرا قاتلوا الذین لایؤمنون بالله الایة الی قوله تعالی حتی یعطوا الجزیة بحسب الظاهر عموم اوزره بنا قیلنوب ایچندن مشرکین عرب تخصیص واستثنا اولنمادیغندن صنع مرقوم موقع اجتهادده واقع ایدوکی هویدادر وهم مشرکین عرب اوثانه ومشرکین عجم نیرانه عبادتله مختلف ایسه لر دخی عبادت لغیر الله تعالی ده متفق اولملریله عجمده جائز اولان وضع جزیه یی عربده دخی تجویز ایلمک حکم اجتهاده موافقدر کذلک ذکر اولنان اولاد مرتدین اوزره دخی وضع جزیه یی رأی وتقریب ایلسه اول دخی موضع اجتهادده بولنمغله تجویز وتصویب اولنور کذلک ولاة اسلامیه دن بر والی مشرکین عربده سبی وتخمیس وتقسیمی رأی وتدبیر ایلسه اول دخی تجویز وتقریر اولنوب والی آخر ایچون ابطالی رخصتپذیر اولماز که آنلر دخی اهل حرب اولملریله صنع مرقوم موقع اجتهادده واقع وعلی الخصوص مذهب شافعیده استرقاق مشرکین عرب جائز وواسعدر کذلک مشرکیندن برطائفه حصنلرندن حکم الله اوزره نزول ایتدکلرنده امام المسلمین سبی وتخمیس وتقسیملرین رأی وتقریب ایلسه بوصنعی دخی تجویز اولنوب والی آخر ایچون ابطالی ترخیص وتصویب اولنماز زیرا اهل حربده حکم الله سبی وتقسیم اولمق تأویلی اوزره اجتهاد مذکوره اعتماد وتعویل اولنور والله اعلم

باب ماینبغی للمسلمین نصرته ومن یبدؤن * یعنی مسلمین اوزره امداد ونصرتی لازم وامداد ونصرتده تقدیم وترجیحی الزم اولان موادی تعداده باب واجب الاعداد در مؤلف الکتاب امام مرشد الصواب دیرکه مسلمیندن برعسکر ارض حربه داخل اولدقلرنده جیش مشرکین دخی بعض اراضی مسلمین یابعض ثغور موحدین اوزره هجوم ایلدکلری خبری آنلره واصل اولسه نظر اولنور اکر اهل عسکر اول اهل ثغر واراضی اوزره عدم مقاومت اعدادن خائف اولورلرسه اوزرلرینه واجبدر که همان غزالرین ترک واوجانبه عود ونفیر اوزره منصرف اوله لر زیرا وقت مرقومده نصرت مسلمین هرمسلم اوزره فرض عین وغزا ایچون دار الحربه دخول نوافلدن یافروض کفایه دن ایدوکی بی ریب وریب ایکن نافله وفرض کفایه ایچون ترک فرض عین عین خطا ایدوکی اظهر من الشمس در وهم عود ونفیرلرنده هم قتال مشرکین وهم نجات مسلمین حاصل ودار الحربده غزالرنده انجق قتال مشرکین حاصل اولمغله فضیلتینی جامع اولان شیئله اشتغاللری افضل الفضائلدر واکر عدم مقاومتلریندن خائف اولمازلرسه آنلری ترک ایدوب دار الحربده غزا ایله اشتغاللری جائزدر زیرا مسلمیندن هرعسکر که دار الحربه تهاجم ایده البته اول حینده اهل حربک دخی بعض ثغور مسلمینه هجوملری توهم اولنور ومعنای مذکور دار الحربه دخوللرینه مانع اولمادیغی کبی بعد الدخول دار الحربده سیر وسفرلرینه دخی مانع اولماز که مانع اولسه امر جهاد بالکلیه عاطل وممتنع اولور وهم فرض مذکور اوزره دار الحربده سیر وسفرلری اعدایه ایکی جهتدن موجب نکایت اولمق مأمولدر که اهل ثغر اوزرلرینه کلن اعدایه واهل عسکر اهل دار الحربه ایراث خسارت ایلمک حد سهولته موصولدر وهرنسنه که آنده نکایت اعدا اکمل اوله البته احسن واجملدر واکر اهل ثغر اوزره عدم مقاومت اعدادن خائف اولوب انجق جواز لرنده بولنان مسلمینک اعانتلریله مقاومت ایده جکلری مجزوم واعانت ایده جکلری دخی ظن غالبله معلوملری ایسه ینه دار الحربده غزا ایله اشتغاللری جائزدر که وجه مشروح اوزره آنده اعدایه ایکی جهتدن امید نکایت وار ایدوکی ظاهر ومتمیزدر اما اعانت ایتمیه جکلری ظن غالبله معلوملری ایسه وجه مشروح اوزره اوجانبه رجوع ونفیرلری ثابت اللزومدر واولبابده ظن غالبله وجوب عمل اکا مبنیدر که موجب یقین اولان دلیل ظاهر بولنمیان احوالده ظن غالبله عمل لازمهٔ حالدندر ومانحن فیهده دلیل ظاهر بولنمادیغندن قلبی تحکیم وحکم قلبله عمل الزم اعمالدر واکر مسلمیندن ایکی عسکر دار الحربه ایکی جانبدن داخل اولدقده اول ایکی عسکردن برینه مشرکین دخی ایکی فرقه اولوب برفرقه لری

ثغور اسلامیه دن برثغره و برفرقه لری عسکر آخره عازم اولدقلری خبری واصل اولوب بونلر اعانت ایتمدکلرنده
ثغر دن وعسکر آخردن هر برینك عدم مقاومتلری ظن غالبلرنده حاصل اولسه نظر اولنورا کرعسکرمزبور ایکی
فرقه اولوب برفرقه سی ثغره و برفرقه سی عسکر آخره ذاهب اولدقده هر طرف اعدا سیله مقاومت ایلك ظن غالبله
مأمولاری ایسه کرکدر که ایکی فرقه اولوب اعانت طرفینله مشغول اوله لر زیرا بونده هم اعدادن ایکی فرقه یه
ایصال نکایت وهم مؤمنیندن ایکی فرقه یه نجات وسلامت واردر واکرمأمولاری دکل ایسه کرکدر که اهل ثغری
تأخیر ایدوب همان جمیعا دار الحربده بولنان عسکره اعانتله مشغول اوله لر زیرا اهل ثغر بلاد اسلامیه متصل
اولملریله مسلمین آنلره اعانت ایتمك یاخود آنلرفئهٔ مسلمینه التجا برله عودت ومراجعت ایتمك محتمل اما دار الحربده
ملاقی اعدا اولان عسکر مسلمیندن منفصل اولملریله اعانت والتجا دن مقطوع الامل اولمغله اعانتلری اعانت
اهل ثغردن اهم واجلدر مکرکه بوتقدیرا اوزره اهل عسکر مسلمینه وارض مسلمینه اقرب واهل ثغرابعد اوله
اولبابده عسکرعلت مشروحه اوزره عکس جواب اوجب واولدر واکر عسکرآخرك اعدالرینه مقاومتلری
واهل ثغرك عدم مقاومتلری ظن غالبلرنده حاصل ایسه کرکدرکه عسکری ترکله اهل ثغره واصل اوله لر
زیرا اهل عسکر محتاج اعانت اولمیوب اهل ثغرمحتاج اولمغله وجوب ترجیحلری وارسنهٔ احتجاجدر واکرایکی
جانبك خوف ورجاده مساواتلری ظن غالبلرنده حاصل ایسه کرکدرکه ثغروعسکردن قنقیسی کندولره
اقرب ایسه اول جانبه واصل اوله لر زیرا اعداء اقرب آنلرك دخی اقرب اعدالریدرحال آنکه الله تعالی قتال اقرب اعدا
ایله امر وفرمان ایلمشدر قال الله تعالی یاایها الذین امنوا قاتلوا الذین یلونکم من الکفار یعنی ای اهل ایمان
کفاردن سزه اقرب اولنلرایله قتال ایدیکز وهم جانب اقربه وصوللرنده امیددرکه آنده بولنان اعدایی هزم
ایدوب صکره جانب آخره واصل وآنلره دخی نصرتله اعدادن ایکی فرقه یه نکال ونکایتی موصل اوله لر اما
جانب ابعد مدد مسلمیندن ابعد واوزرلرینه خوف وخطر اشد ایسه اوجانبه اعانت اوجب واولدرکه
وجوب اعانت انجق خوفه مبنی اولوب خوف دخی جانب ابعد اوزره اقرب اولدقده آنلره نصرت اولی
وانسبدر واکرجانبین مسافه ومخافتده برابر ایسه اهل ثغری ترجیح ایلك مقرردرکه هلاك اهل ثغرده ضرر
مسلمین اکثردرزیرا هلاك اهل ثغرذل مسلمینی وهتك حرمت موحدینی موجب واول جانبه اعانتلری اعزاز
عامهٔ مسلمینی وحریم مؤمنیندن دفع تعرض مشرکینی مستوجب اولمغله اول جانبه اعانت اوجب المواجبدر
واکر مسلمیندن اوچ فرقه عسکر دارالحربه اوچ طرفدن داخل اولدقلرنده آنلردن ایکی فرقه یه اعدادن
ایکی فرقه هجوم ایلدیکی خبری عسکر ثالثه واصل اولسه نظر اولنورا کرهرفرقه اعدالرینه مقاومتده
محتاج اعانت اولدقلری ظن غالبلرنده حاصل ایسه کندو غزالرین امضا برله محل مطلوبلرینه متواصل
اولورلر واکربری محتاج وبری غیر محتاج ایسه جانب محتاجه عزم وانتهاج ایدوب وجه مشروح اوزره هم
نکایت اعدا وهم سلامت مسلمینله ابتهاج ایدرلر واکر ایکیسیده مقاومتدن قاصر اولوب بونلر دخی
ایکی فرقه اولوب هر بری برجانبه اعانت ایتمکه غیر قادر ایسه لر اولبابده وجه مشروح اوزره جانبیندن
مسلمینه وارض مسلمینه اقرب اولان طرفی اهمال وجانب ابعده اعانتده استعجال ایدرلر اما مسلمینه وارض مسلمینه
قرب وبعدلری برابر ایسه همان کندولره اقرب اولان جانبه میل ایدوب جانب آخرك هلاکی مجزوم ایسه ده
اوجانبه نظر ایلمزلر کذلك بوتقدیر اوزره مسلمین جانب قریبده قلیل وجانب بعیدده کثیر ایسه ده بنه اقربه
ابتدا ایدوب قلت وکثرتله عزیمتلرین تغییر ایلمزلر مکر جانب کثرتدن عامهٔ مسلمینه ذل وهلاك مثللو ضرر کثیردن
توهم اولنسه اول حینده جانب کثرتده مصلحت عامه اکثر اولمغله اول جانبه تهاجم ایدرلر کذلك مسلمین
جانب قریبده کثیر وبعیدده قلیل ایسه ده بعید اولنلر قلتلرینه نظرایله نصرته احق اولمازلر که نیجه قلیل اولنلر
کثیره مقاوم اولوب نیجه کثیر اولنلر قلیله مقاوم اولمدقلری مشهود ومحققدر پس حق نصرت قلت وکثرته
متعلق اولمیوب انجق اقربیتله متحققدر والله تعالی اعلم

باب متی یصیر الحربی ذمیا* یعنی حربینك اهل ذمته دخولینك اسبابنده بابدر لازم الاثباتدر مؤلف الکتاب امام
دقایق اکتساب دیرکه برحربی امانله دار اسلامه کلوب برارض خراجیه یی اشترا ایتمکله اوزرینه اول ارضده وضع خراج
اولنسه اول حربی اهل ذمته ادراج اولنور بیلك کرکدرکه حربی مستأمن دار اسلامده مجرد ارض عشر وخراجی
اشترا ایله ذمی قیلنوب حربیتدن اخراج اولنماز مکرکه زراعت ایدوب آندن عشر وخراجی اخذ واستخراج اولنه

لکن بعض ناس دیدیلرکه اشتراء ارض تمکن واستقراره دلالت ایتمکله حربی اشترا ارض ایلدکیده دار بمزده
اقامته اظهار رضا ایتمش اولمغله مجرد اشتراسی قبول ذمتنی اقتضا ایدر اما بز دیرزکه مجرد شرا ایله ذمی قیلنمق
شرا دکلدر زیرا شراء ارض زراعت ایچون اولدیغی کبی تجارت ایچون دخی اولور اکور مزمیسنکه تزوج
دلیل تمکن واستقرار ایکن حربی دار بمزده برذمیه یی تزوج ایتمکله ذمی قیلنماز پس شراء ارضله قیلنمامق
بطریق الاولی در اما خراج ارضی اندن اخذ اولندقده البته ذمی اولور بوندن صکره اوزرینه خراج رأسی دخی وضع
اولنوب دارینه عودتدن منع اولنور زیرا خراج ارض احکام مسلمیندن برحکم اولوب حکم مسلمین دخی انجق اهل
دار اسلام اوزره جاری اولمغله مستأمن مرقومده اجرا اولنمق اهل دار اسلامدن اولمغه بادی واهل دار اسلامدن
اولمق ذمی اولمغه مؤدی اولور کورمزمیسنکه مسلم کندو دارینی مزرعه اتخاذ ایلدکده اوزرینه ایجاب عشر
اولنوب ذمی کندو دارینی بستان اتخاذ ایلدکده اوزرینه ایجاب خراج اولنور پس خراج ارض بعض احوالده مسلمین
اوزره وضع اولنور ایسه ده اغلب احوالده اهل ذمت اوزره وضع اولنمغله مستأمن مرقوم اوزره دخی وضع اولندقده
ذمیتنی موجب اولور اما مؤلف جلیل الشانك آنفا نقل اولنان حربی مستأمن اوزره اشترا قیلدیغی ارضده وضع خراج
اولنسه اهل ذمتده ادراج اولنور دیدیکی قول وجازت نشاتی بعض فقها تأویل ایدوب مستأمن مرقومه
طرف امامدن بیع ارضله تنبیه اولنوب بیع ایتدیکی تقدیر اوزره اندن خراج ارضی اخذ اولنوب بردخی دارینه رجوع
ایده میه جکی اکا بیان اولندقدن صکره ارضی ملکندن اخراج ایتمزسه اهل ذمتده ادراج اولنور دیمك معناسنه
تحمیل ایلدیلر زیرا حربی مستأمن بلا رضا ذمی قیلنمایوب صورت مذکوره ده دخی آندن دلیل رضا متحقق اولمغله
اهل ذمته ملتحق اولور وبعض فقهها دخی وجه آخر اوزره تعبیر ایدوب وضع خراج اولنمغی بعد الزراعة
والحراثه وجوب خراجله تفسیر ایلدیلر زیرا ذمیتی خراج ارضك فروعندن اولمغله ارضنده خراج واجب اولمدیغه
آنی ذمی قیلمق مشروع اولماز واکر برحربی امانله دار اسلامه دخول واراضی خراجیه دن برارضی اشترادن صکره
قبل وجوب الخراج بیعله ملکندن اخراج ایلسه مجرد اشترا ایله اهل ذمتده ادراج اولنماز زیرا حربی اهل دار بمزدن
قیلنمق اوزرینه وجوب خراجه موقوف اولوب هنوز واجب اولمامشیکن شراء مجردی ذمیتنی موجب اولماز
واکر حربی مستأمن اراضی خراجیه دن برارضی استیجار وزراعت ایلسه خراج ارض مالك ارض اوزره
ایجاب اولنوب زارع مستأجردن نسنه طلبنده رخصت ویرلمز زیرا خراج انجق مقابلهٔ منفعتده واجب اولوب
منفعت دخی اخذ بدل برله انجق صاحبنه واصل اولمغله خراجی دخی اکا متصل قیلنور حتی مستأمن
مرقوم زراعت واجرت ارضی صاحبنه ادا ایدوب خراج دخی صاحبندن استیفا اولندقده مجرد زراعتله
اهل ذمتده ادخالی سزا کوریلمز که حکم دار بمزدن اولان خراج آندن اخذ واستخراج اولنمغله اهل ذمتده
اندراج ایتمشدر لکن امام اوزره لازمدرکه اهل حربی دار بمزده زراعتدن منعی ملتزم اوله که حربی دار بمزده
طول اقامتدن ممنوع ایکن زراعتیله اشتغالی طول اقامتی مستلزمدر بلکه دار بمزده مصلحتنی اتمامندن صکره
همان دارینه رجوعله امرونهیه اهتمام ایلیه حتی معلوم امام اولمیوب تطویل مکثه اقدام ایتمش اولوب صکره
امامه اعلام اولنسه کرکدرکه اولا اکا تقدیم برله یوم تقدمدن صکره برسنه دخی دار بمزده مکث وآرام ایدرسه
اوزرینه وضع خراج اولنه جغی افهام ایدوب بعده قبل تمام السنه عودت ایدرسه مساعدهٔ مرام اولنوب ایتمزسه
تمام سنه ده اهل ذمته الحاقله اوزرینه وضع خراج رأسه اهتمام وبعد الیوم رجوع دارندن منعی التزام اولنه
وبحث مذکور باب بیان الوقت الذی یتمکن فیه المستأمن من الرجوع الی اهله اثناسنده دخی تفصیل اوزره مرور ایلدی
واکر حربی مستأمن دار بمزده خراج مقاسمه سی نصف حاصلی اولان برارضی استیجار وکندو تخمی ایله زرع
ایلسه خراج مرقوم علی قول ابی حنیفة رضی الله تعالی عنه صاحب الارض اوزره واجب وعلی قول
ابی یوسف ومحمد رحمة الله تعالی علیهما زارع اوزره حاصل ارضدن لازم ولابددر زیرا خراج مقاسمه مناب عشره
نائب اولمغله برکمسنه ارض عشری استیجار وزرع ایلدکده عشری عند الامام صاحب الارض اوزره وعند
الامامین حاصل ارضدن زارع اوزره واجب اولدیغی کبی خراج مقاسمه دخی بواختلاف اوزره واجب اولور لکن
امام خراج مقاسمه مستأمن مرقومدن اخذ وانمی رأی ایدوب اول وجه اوزره حکم وحاصل ارضندن اخذ واستحصال
ایدرسه بالاتفاق اهل ذمتده ادخال اولنور ومسئلهٔ مرقومه قول امامین اوزره ظاهردرکه آنلرك عندلرنده خراج
ارض مستأجر اوزره متقرردر وبوبابده امام المسلمین حربی مستأجردن اخذ خراجله احکام مسلمیندن اولان
برحکمی اوزرینه اجرا قیلدقده اهل دار بمزدن ذمی اوله جغی مرادر اما قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره

وجهی اولدرکه صورت مذکوره‌ده خراج انجق صاحب الارض اوزره واجب ایکن امام آنی مستأجر اوزره حکم وحاصل ارضدن اخذ وتحصیل ایلدکده قضاسی موضع اجتهادده وقوعله نافذ اولوب حکم داراسلام اول مستأجر اوزره واجب اولمغله اهل ذمتدن عد وتسجیل اولنور واکر حربی مستأمن خراج مقاسمه‌سی نصف حاصل یاخود ثلث حاصلی اولان برارضی اشترا وآنی برمسلم یاذمی یه ایجار ایدوب اول دخی مثلا کتن وحنطه‌سنی زرعله محصول ارض بدید ار اولدقده رأی امام خراج ارضی زارع مستأجر اوزره الزام اولمغله اول مستأجردن حاصل ارضک نصفنی یاثلثنی اخذه اقتدار ایلیه بوتقدیر اوزره مالک ارض اولان حربی اهل ذمت قیلمق سزاوار اولمازبر اخراج ارض رأی امامده آنک اوزرینه واجب اولیوب انجق آخر اوزره ایجاب اولنمشدر وبوبابده مطمح نظر تملک ارض اولیوب انجق وجوب حق ایدوکی بی ارتیابدرکه حکم شرعی انجق اوزرینه ایجاب حق اولنان کسنه اوزره ایجاب اولنمغله اول کسنه مالک ارض اولسیون اولمسون حربی ایسه اهل ذمت قیلمغی استیجاب ایدرحتی مسئله مفروضه‌ده مستأجر حربی مستأمن اولسه زرعنده حکم شرعی آنک اوزرینه جاری اولمغله اهل ذمت قیلمق متقیدر واکر مستأمن مرقوم ارضنی ایجار ایتیوب اعاره ایتمش اولسه نظر اولنور اکرخراج ارض فرض مشروح اوزره خراج مقاسمه ایسه آنده خراج بالاتفاق حاصلدن اخراج اولنوب مالکدن استخراج اولنمغله حربی معیر اهل ذمتده ادراج اولنماز واکرخراج ارض دراهم معلومه ایسه حربی معیر اوزره واجب اولمغله ذمیتی مستوجب اولور واکر خراج مقاسمه صورتنده اول ارضی به حربیدن برغاصب غصب وزرعله محصول کثیری حاصل اولسه نظر اولنور اکر زراعتی ارضه ایراث نقصان ایتمش ایسه خراجی حاصل ارضدن اخذ اولنمق اتفاق جمیعله شایاندرکه خراج مقاسمه منزله عشرده اولوب عشر انجق نائل منفعت اولان غاصب اوزره واجب اولدیغی کبی خراج مقاسمه دخی غاصب اوزره واجب اولمق اقتضا ایلر بوصورتده مستأمن مرقوم ذمی قیلنماز که ارضنده حق شرعی کندو اوزرینه واجب اولیوب غیر اوزره مترتب اولمشدر واکر ایراث نقصان ایتمش ایسه عند محمد رحمه الله تعالی صورت اجاره‌ده نقصان ارض اجرت نامیله صاحب الارضه ویریلوب خراج ارض حاصلدن اخذ اولندیغی کبی صورت غصبده دخی نقصان ارض صاحب الارضه ویریلوب خراجی حاصلدن اخذ اولنور وعند ابی حنیفه رضی الله عنه قریبا خراج وظیفه‌ده ذکر اولنه‌جق وجه اوزره نقصان ارض اجرت ارض منزلنده اولمغله خراج ارض صاحب الارض اوزره لازم اولور پس مستأمن مرقوم عند ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه ذمی قیلنوب عند محمد رحمه الله تعالی ذمی قیلنماز واکر خراجی خراج وظیفه یعنی دراهم معلومه ایسه ینه نظر اولنور اکر زرع غاصب ارضه ایراث نقصان ایتمش ایسه خراجی غاصب اوزره واجب اولمق نمایاندرکه حربی تعطیل منافع ارضنه راضی دکل ایکن یدندن غصب اولنوب زراعتدن منتفع اولمامشکن اوزرینه ایجاب خراجی شایان اولماز نته کیم ارضی صو الچنده قالوب زراعتدن عاجز اولدقده دخی اوزرینه خراجی واجب دکلدر ووجه مشروح اوزره خراج ارض غاصبدن اخذ اولندقده مالک حربیسی ذمی قیلنماز که خراج کندودن اخذ اولنمیوب انجق غیردن اخذ اولنمغله اوزرینه موجب ذمت اولان حکم شرعی اجرا اولنمشدر واکر زرع غاصب ایراث نقصان ایتمش ایسه ینه نظر اولنور اکر بدل نقصانی خراجله برابر یا اکثر ایسه مستأمن اول بدلی اخذ وایچندن خراجی اداوفضله قالورسه نفسی ایچون استبقا ایلمک امر مقرردر زیرا بالنفس زرعله انتفاع ایتمش ایسه ده زرع غاصبدن حاصل اولان بدل نقصانله منتفع اولوب اول وجهله بالنفس زرع ایلمش یاخود ارضی ایجار ایله اخذ اجرت ایلمش منزلنه تنزیل اولنمغله خراج ارضی کندودن تحصیل اولنور بوصورتده مستأمن مرقوم جریده ذمتده مرسوم قیلنور واکر بدل نقصانی خراجدن اقل ایسه خراجدن مقدار بدل نقصانی مستأمندن وزیاده‌سی غاصبدن مطلوب ومستحصلدر زیرا مغصوب منه اوزره وجوب خراجله حکم وامضا انجق اکا راجع اولان منافعک مقتضاسیدرکه اکا منافعدن هیچ نسنه راجع اولمدقده اوزرینه خراجدن هیچ نسنه واجب اولیوب خراجک مثلی وخراجدن اکثری راجع اولدقده اوزرینه تمام خراجی موجب اولوب مقدار بعض خراج راجع اولدقده اوزرینه خراجدن اول مقداری مستوجب وزیاده‌سی غاصب اوزره مترتب قیلنور لکن امام ابو یوسف رحمه الله تعالی مزارعه کبیره سنده ذکر ایلدیکه صاحب الارضه قلیل وکثیر بعض منافع راجع اولدقدن صکره قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره تمام خراجی آنک اوزرینه واقع اولور ومزارعه صغیره سنده ذکر ایلدیکه صاحب الارضه قلیل وکثیر بعض منافع راجع اولدقده جواب قطعی اولدرکه قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره تمام خراجی آنک اوزرینه واقع اولور

زیرا غاصبدن بدل منافع ارضی اخذ ایلدکده اکا مقابله مأخوذنده ایجار ایتمش کبی اولوب حقیقت ایجارنده اجرتک خراجه وفا وعدم وفاسنه نظر اولنمیوب تمام خراجی اوزرینه ایجاب اولندیغی کبی بونده دخی ایجاب اولنور واول مستأمندن خراجک تمامی یاخود بعضیسی اخذ اولندقده البته ذمی قیلنورکه اخذ تمامده اوزرینه حکم مسلمین جاری قیلندیغی کبی اخذ بعضده دخی جاری قیلنمش اولور واکر حربی مستأمن ارضنی بالنفس زرع ایدوب یاخود غاصبی یامستأجری یامستعیری زرع ایلدکدن صکره اول زرعی غرق وحرق مثللو بعض آفات بالکلیه افنا واذهاب ایلسه ارض اوزره اول سنه‌نک خراجی ایجاب اولنماز وصاحب الارض اولان مستأمن اوزره ایجاب خراج اولنمدیغندن اهل دار یمزدن قیلنمامغله اهل ذمتده ادراج اولنماز واکر حربی مستأمن اراضی خراجیه‌دن برارضی اشترا وزرع ایدوب یدنده ایکن سنهٔ واحده یاخود سنه‌دن اقل مرور وقتله اوزرینه خراجی واجب اولسه حین وجوبنده دخول ذمتی مستوجب اولورزیرا حربی اهل داریمزدن عد اولنمق انجق اوزرینه حکم امام جاری اولمغله حاصل اولور وجریان حکم امام دخی انجق اخذ خراجله ظاهر اولدیغندن قبل الوجوب حکم ذمتده داخل اولمازوآندن اخذ خراج اولندقدن صکره یوم اخذدن سنهٔ مستقبله تمامنده خراج رأسی دخی مطالبه اولنوب اولبابده ارضی اشتراسندن خراجی ادا قیلدیغی وقته دک سبقت ایلین شهور معدوده محاسبه اولنماز اما ذکری تقدیم اولنان مسئلهٔ تقدم بشقه درکه حربی مستأمن دار اسلامده تطویل مکث ایلدکده امام المسلمین اکا تقدم برله سن داریکه رجوع قیل که بوکوندن صکره برسنه دخی داریمزده اقامت ایدرسک سندن اخذ خراج ایده‌رز دیو تکلم ایلدکدن صکره بر سنه دخی اقامت ایلسه اهل ذمت قیلنوب تمام سنه‌ده اول سنهٔ ماضیه‌نک خراجی آندن اخذه مبادرت اولنور فرق مسئلتین اولدرکه صورت تقدمده امام آندن خراج رأسی انجق جهت شرطله اخذ ایتمکلکه حکمی وجه مشروط اوزره اجرا اولنوب برسنه‌یه دک داریته رجوع ایتمزسه بعد تمام السنة شرط اولنان خراج سنهٔ ماضیه آندن اخذ اولنمق امضا اولنور وشرط مرقوم بحسب المعنی شول مال حکمنده داخلدرکه امام اول حربی ایله داریمزده اول سنه‌نک بقیه شهورنده اقامتی اوزره آندن اخذ ایلدیکی مالله مصالحه ایلیه وامام ایچون من اول الامر حربیدن اخذ مال ایتمدکچه امان ویرمک وداراسلامه خروجنه مساعده ایتمک جائز اولمغله بومثللو مصالحه دخی جائزدر بوجهتله امام الاسلام بعد تمام السنة اخذ خراج سنهٔ ماضیه‌یه اقدام ایدر اما صورت خراج ارضده ذمی قیلنمسی جهت شرطه منوط اولمیوب ارضدن اخذ خراجله حکم امامه مربوطدر کورمزمیسنکه اوزرینه خراج ارضی ایجاب اولنماسه ذمیتی صورتیاب اولماز بوجهتله خراج رأسی انجق خراج ارضی اداایله ذمی قیلندیغی کوندن سنهٔ کامله مرورنده اخذه شروع اولنوب قبل تمام السنة اخذی مشروع کورلمز واکر امام برحربی مستأمنه تقدم برله سن اشبوکوندن صکره برسنه دخی اقامت ایدرسک آخر سنه‌ده سندن یوزدرهم اخذ ایده‌رز وبعده سنی ذمی قیلوب هررأس سنه‌ده سندن اون ایکی درهم اخذ ایده‌رز دیو تکلمندن صکره برسنه دخی اقامت قیلسه امام آندن البته یوزدرهمی اخذه مبادرت ایدر زیراقریبا بیان ایلندیکه صورت تقدمده اخذ امام انجق جهت شرطله صحیح اولور وامامله اول حربینک بینلرنده وجه مذکور اوزره جریان صلحدن صکره اقامتی اعطاء دراهمه دلیل رضای صریحدر بوجهتله بعد تمام الصلح دراهم مزبوره آندن اخذ واجتلاب اولنوب داریمزده سنهٔ مزبوره‌ده اجرت سکناسنه حساب اولنور نظیری اول کیمسنه‌درکه دارینی شهر واحده اون درهمه ایجار ایدوب قبل انقضاء الشهر مستأجره خطاب‌له سن بنم بودارمده شهر آتیده اقامت قیلمه واقامت ایدرسک اوزرکده اجرت داریکرمی درهمدر دیوب اشهاد شهودایله قطع جواب ایلیه بوندن صکره اول مستأجر شهر آتیده اقامت ایدرسه اوزرنده اجرت داریکرمی درهم قیلنورکه آنده اجرت دار شرطله واجب اولوب مستأجر دخی شهر آتیده اقامتله شرط مذکوره رضا ویرمکله حکم اجاره شرطه تابع قیلنمق مضمم اولور پس صورت تقدمده دخی خراج رأس شرطله واجب اولوب حربی دخی برسنه اقامتله اول شرطه اظهار رضا ایتمکله حکم شرطی اجرا ایله قضا اولنور وائمه واصحابمز رحمهم الله تعالی اشبو مسئله‌دن مسئلهٔ اخری دخی انتزاع ایدوب بووجه اوزره اجماع ایلدیلرکه برکیمسنه برداری غصب ایلدکده مغصوب منه دارینی استرداد ایچون تخویف غاصبی مراد ایلدکده کرکدرکه غاصبه خطابله بنم دار یمی بکاردایدرسک فبها امارد ایلمزسک سندن هرماه ایچون بیک درهم اخذ ایده‌رز دیواراد وحضورنده بوقولی اوزره ایکی رجل عدلی اشهاد ایلسه بواشهادی صحیح ومعتبر اولمغله غاصب بوندن صکره

مطلب زیادة الاجرة بعد تقرر المستأجر

داربنی حبس ایدرسه او زرینه اجرت مزبوره واجب و مقرر قیلنور واکر امام اول حربی یه حین تعد مده
بن اشبوکوندن صکره بر سنه دخی اقامت ایدر سك سنی آخرسنه ده ذمی قیلوب اول سنه دن صکره سنهٔ اخری
دخی منقضیه اولدقده سندن اخذ خراج ایده رم دیو تکلم ایتمش اولوب حربی دخی برسنه اقامتله داراسلامده تقادم
ایلسه ینه حکم شرعی تقدم امام اوزره جاری اولمغله اول سنه دن صکره بر سنه دخی منقضیه اولدیغنه اوزرینه
وجوب خراج طاری اولماز که امامك شرط وتقدمی اولو جهله صادر اولمقله حکم شرعی دخی اولو جهله
ظاهر اولور واکر بر حربی مستأمن داریمزده بر ارض خراجیه یی اشترا ایلدکدن صکره مستحق آخری پیدا
اولوب بینه ایله اثبات استحقاق واخذ ایله برایکی سنه خراجنی ادادن صکره شاهدلری عبید اولدقلری عند القاضی
هویدا اولمغله ارضی مستأمن اوزره رد ایلسه اول مستأمن اهل ذمتدن عد اولنماز که ذمیتی مجرد شراء ارض
خراجیه ایله تحقق ایتمیوب بلکه اوزرینه وجوب خراجه موقوف ایکن بو بابده مدار وجوب خراج اولان تمکن
منافع ارضدن ممنوع اولمغله وجوب خراج دخی آندن مصروف قلنمشدر کذلك ارضی ید مستأمندن مقاومته
قادر اولمدیغی بر متغلب غصب ایلدکده ینه بویله در اما اول غاصبله مقاومته قادر واوزرینه حقنی شهود ایله
اثباته مقتدر ایکن تکاسل ایتمش اولسه نظر اولنور اکر غاصب زرع ایتمش ایسه ینه ذمیت مستأمنی موجب
اولماز که غاصب زرعنده ارضله منتفع اولمغله خراجی غاصب اوزره واجب اولوب مستأمن اوزره واجب اولماز
واکر غاصب زرع ایتمش ایسه بو معنی ذمیت مستأمنی موجب اولور که ارضنی استردادایله انتفاعه قادر ایکن
ترك ایتمکله خراجی اوزرینه واجب اولوب ذمیتی مستوجب اولمشدر نظیری اولدر که مستأمنك ارضنی صو
باصوب تعطیل ایلدکده مقدما اول صوینك مجراسنی بندایدوب ارضدن صرف ایتمك اکا ممکن ایکن اهمال
ایتمش اوله وجه مذکور اوزره بعد انقضاء السنة اوزرینه خراجی لازم اولوب اهل ذمتده ادخال اولندیغی کبی
بونده دخی ادخال اولنور وتفصیل محرر انجق زراعت غاصب نقصان ارضه باعث اولمدقده معتبردر اما نقصان
ارضه بادی اولمش ایسه بهرحال ذمیت مستأمنه مؤدی اولور زیرا غاصب اوزره مستأمنه بدل نقصانی ادا
لازمدر وحکم خراج اولدر که بدل نقصان خراجدن اکثر یا مساوی ایسه تمام خراج مستأمن اوزره واجبدر واکر اقل
ایسه خراجدن مقدار بدل مستأمن اوزره و زیادهسی غاصب اوزره واجبدر وعلی کلا التقدیرین مستأمن اوزره
بعض خراج واجب اولمغله ذمیتی موجب اولمشدر واکر بر کیمسنه ارض مستأمنده بولنان نك صوینك بندینی
خرق وارضی غرق ایتمکله هم صودن نقصان ارضه بادی وهم مستأمنك زراعتنده عدم قدرتنه مؤدی اولسه
حربی آنك فعلندن حادث اولان نقصان ارضی اکا تضمینه قادر اولدیغندن بشقه اول ارضله حقنده حکم ذمت
دخی ظاهر اولماز که بو مثللو ممکن الزراعة اولمیان ارضده عدم وجوب خراج امر باهردر وعلی هذا ارضی غاصب
دخی زرع ایتمیوب بعد انقضاء السنة مستأمن اوزره رد ایلسه ینه خراج ارض واجب اولمامغله مستأمن اهل
ذمتدن عد اولنماز واکر غاصب دخی صاحب الارض کبی حربی اولوب ارضنده زرع ایدوب زرعی دخی موجب
نقصان اولسه البته غاصب اوزره بدل نقصانده الزام ضمان اولنوب صکره نظر اولنور اکر بدل نقصانی خراجه
مساوی یا اکثر ایسه آنده خراج انجق صاحب الارض اوزره واجب اولمغله اول ذمی قیلنوب زارعی قیلنمامق
مقرردر واکر اقل ایسه آنده خراجدن مقدار بدل نقصان صاحب الارض اوزره وزیادهسی زارع اوزره واجب
اولوب هر بری وجوب خراجدن بهره ور اولمغله ایکیسنده ذمی قیلنمق یی جدلدر اما زرعی موجب نقصان
اولمامش ایسه آنده خراج انجق غاصب اوزره واجب اولمغله اول ذمی قیلنوب صاحب الارض قیلنمامق نمایاندر
واکر غاصب زرع ایتمیوب ارضی تعطیل ایتمش ایسه نظر اولنور اکر صاحب الارض آنکله مقاومته قادر
وحجتله استردادینه مقتدر ایکن اهمال ایتمش ایسه اوزرینه خراجی واجب اولمغله اهل ذمتده ادخال
اولنور واکر مقاومته قادر دکل ایسه آنده خراج هیچ بری اوزره واجب اولمامغله ایکیسیده حربیت اوزره ابقا اولنمق
ظاهر و باهردر واکر حربی مستأمن بر ارض عشریه یی اشترا ایلسه ارض مزبوره قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه
ارض خراجه انقلاب ایدوب قول ابی یوسف رحمه الله تعالی او زره ضعف عشری اخذ واستجلاب اولنوب
قول محمد رحمه الله تعالی اوزره علی حالها عشریت اوزره استصحاب اولنور ومستأمن مرقوم اول ارضی
زرع ایدوب یاخود زرعه قادر ایکن اهمال ایلسه قول امام اوزره علی کلا الوجهین خراجی اوزرینه
واجب اولمغله اهل ذمتده ادخال اولنور وقول محمد رحمه الله تعالی اوزره زرع ایدرسه ذمتده ادخال اولنور
زیرا عشر اکرچه خراج کبی مؤنت ارض نامیه در لکن حاصل ارض بالفعل ظاهر اولمدقجه عشری واجب اولماز

واراضی داراسلامده واجب اولان عشر اول مستأمن اوزره واجب اولمدیغه ذمی قیلنماز واکر اول ارضی
قبل وجوب الخراج بر مسلمه بیع ایدرسه ینه ارض خراج اولوب حکم خراجدن اخراج اولنماز مؤلف صاحب
الاجتهاد بو موضعده اشبو وجه اوزره ذکر وایراد ایلمشدر اما روایت اخراده دیمشدر که مشتری مسلم اوزره
عشری واجب اولوب خراجی لازم اولماز بو روایتك وجهی اولدر که خراجیت ارضه سبب ملك کافر اولمغله
کافر اول ارضی اشترا ایلدکده مالك اولوب آنی خراجیه قیلمشدر بعده خراجیه اولدیغی حالده آنی بیع ایلمشدر
ومسلم ارض خراجیه یی کافردن اشترا ایلدکده ینه خراجیت اوزره ابقا اولنور وروایت اخرانك وجهی
اولدر که قبل وجوب الخراج بیع ایلدکده اول ارضدن مشرك غیری حق آخر اخذ اولنمامش اولمغله
ینه عشریتی اوزره ابقا اولنوب میانه ده تخلل ایدن تملك کافره اعتبار واعتنا اولنماز وعلی کلتا الروایتین حربی
مرقوم ذمی قیلنماز زیرا ارض مرقومه خراجیه ایسه ده صاحبندن خراجی اخذ اولنمایوب اوزرینه حکم مسلمین
اجرا اولنمادیغندن شول دارالحربده بولنان حربی منزلته نازل اولمشدر که بر مسلمی داراسلامده بر ارض عشریه یی
کندو ایچون اشترایه توکیل ایدوب اول دخی اشترا ایلیه اولبابده ارض مرقومه خراجیه اولورسه ده دارالحربده
بولنان مالکی اوزره احکام مسلمیندن هیچ بر حکم شرعی جاری اولمامغله اکا حکم ذمت ساری قیلنماز
پس مانحن فیه دخی آنك کبیدر واکر ارض عشریه یی اشترا ایلین مستأمن اول ارضی آخره ایجار ایلسه
عند ابی حنیفة رحمه الله تعالی ارض مرقومه خراجیه قیلنوب خراجی دخی صاحب الارض اوزره
واجب اولمغله حکم ذمتده استقرار ایدر وعند محمد رحمه الله تعالی عشری مستأجر اوزره حاصلندن
لازم اولمغله ذمیت صاحب الارضی مستلزم اولماز حتی مستأجری حربی اولدقده عند محمد رحمه الله تعالی
ذمیت مستأجری مستلزم اولور که عشری اکا لازم اولمشدر بعده امام محمد رحمه الله تعالی مستأمن اوزره
ارضندن حاصل ارضده واجب اولان عشر ایله مال تجارتندن عاشرك اخذ ایلدیکی عشرك بینلرین تفریق
وعشر ثانی ذمیتی موجب اولمیوب عشر اول موجبدر دیو تحقیق ایلدی وجه فرقلری اولدر که حربی مال تجارتله
عاشر اوزره مرور ایلدکده آندن مسلم وذمیدن اخذ اولنان مقداری اخذ اولنمایوب بلکه حربیدن تمام عشر
وذمیدن نصف عشر ومسلمدن ربع عشر اخذ اولنمغله اولبابده حکم حربی حکم اهل داراسلامه مخالفدر
کورمزمیسنکه یوم واحده برقاچ کره دارینه رجعت بعده دار اسلامه عودت ایلسه هر برنده اخذ عشره
معاودت اولنور پس عشر مرقومده منزلهٔ اهل داریمزه نازل اولمامغله آنك وجوبنده اهل ذمتده داخل قیلنماز
اما حاصل ارضندن اخذ اولنان عشری مسلمدن اخذ اولنان عشر ایله مساوی اولوب مسلمدن انجق بر کره اخذ
اولندیغی آندن دخی انجق بر کره اخذ اولنمغله عشر مزبورده منزلهٔ اهل داریمزه نازل وآنك وجوبنده حکم
ذمتده داخل قیلنور توضیحی اولدر که حربیدن عشر مال تجارت انجق بطریق المجازاة اخذ اولنور
حتی اهل حرب بزم تجارمزدن هیچ نسنه اخذ ایتمزلرسه بز دخی تجارلرندن هیچ نسنه اخذ ایتمزز اما عشر ارض
انجق مؤنت ارض نامیه اولمق اوزره داراسلامده اخذ اولنمغله منزلهٔ خراج ارضه نازلدر واکر اول ارضی حربی آخره
اعاره ایلسه آنده بالاجماع عشری زرعندن لازم اولمغله حربی مستعیرك ذمتی مستلزم اولور که حق عشر آنك
حاصلندن منتظم اولمشدر واکر حربی مستأمن بر مسلمدن ارض عشریه سنی استیجار وزراعت ایلسه قول
ابی حنیفه رضی الله عنه اوزره حاصل ارضك مثل عشری مسلم اوزره واجب اولور وحاصل حربیدن نسنه
واجب اولمامغله ذمیتی موجب اولماز وقول محمد رحمه الله تعالی اوزره عشر انجق حاصل حربیدن واجب
اولمغله ذمیتی موجب اولور اما صورت اعاره ده عشری بالاجماع حاصل ارضدن لازم اولمغله ذمت مستعیری
مستلزم اولور وخراج مقاسمه دخی عشر کبی جزء حاصل اولمغله جمیع احکام مذکورهده عشره مماثلدر والله اعلم

* باب مایکون الرجل به مسلما یدرأ عنه القتل والسبی *

یعنی مشرك ایچون قبول اسلامنه علامت وحقنده قتل واسردن باعث سلامت اولان اسبابده باب کرامتمآبدر
بزاوائل کتابده باب الاسلام مسائلنده بیان ایلدیك که بر کافر معتقداتندن منافی اسلام اولان حکمك خلافنی
اظهار ایلدکده اسلامنه حکم اولنمق شایان کوریلور وبو بابده اصل اصیل رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرتلرینك امرت ان اقاتل الناس حتی یقولوا لا اله الا الله قول جمیللریدر وعبدهٔ اوثان وحدانیت الهیه یه
قائلین اولمیوب اذا قیل لهم لا اله الا الله یستکبرون نظم جلیلی مفادی اوزره کلمهٔ توحیددن ناکلین اولمغله
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم علی الدوام آنلر ایله قتالی التزام ایدوب خلاف معتقدلری اولان

اول كلمهٔ طيبهٔ منجيه‌يى تكلملرين حقلرنده علامت ايمان واسلام قيلشلردر بعده يهود مدينه‌يى اسلامه دعوت وآنلرك حقلرنده همان اقرار رسالتلرين اسلاملرينه علامت ايلديلر حتى بر يهودى مريض اولمغله لطفا وكرما عياده سنه تشريف بيورلرنده اشهد انى رسول الله قول شريفلريله شهادت رسالتلرين اكا تلقين وتعريف ايلديلر اول دخى اشهد انك رسول الله قوليله اداء شهادت ايدوب وفات ايلدكده رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم الحمد لله الذى اعتق بى نسمة من النار نطق بشارت سماتلريله اول كسنه نك جهنمدن سلامت نفسنى اخبار واثبات بيورديلر وطائفهٔ يهودى همان اقرار رسالته دعوتلرينه باعث اولدر كه آنلر وحدانيت الهيه‌يى مقرين اولوب انجق رسالتلرين منكرين اولملريله حقلرنده اقرار رسالتى ايمان واسلاملرينه علامت قيلشلردر ومقدمهٔ مرقومه‌يى تقديمدن صكره ثمره ونتيجه سين شويله تفهيم ايده رز كه بر مسلم اثناء حربده بر مشركى قتل ايچون هجوم ايدوب اكا قريب اولدقده اشهد ان لا اله الا الله كلمه سين اكا اسماع ايلسه اول مشرك اشبو كلمهٔ محترمه‌يه قائلين اولميان طائفه‌دن ايسه مسلم اوزره واجبدر كه قتلندن امتناع ايليه زيرا آندن دليل ايمانى اولان كلمهٔ منجيه‌يى استماع ايلمشدر بو صورتده آنى اخذ ايدوب حضور امامه احضار ايدرسه نظر اولنور اكر تكلمى قهر مسلمدن اقدم واقع اولمش ايسه حر مسلم قيلنور واكر قهر مسلمدن صكره واقع اولمش ايسه فيئده اداخال اولنور كه بعد القهر اسلامى قتلنه مانع ايسه‌ده استرقاقنه مانع اولماز لكن حضور امامده حاضر اولدقده بنم اول كلمه‌دن مرادم دخول اسلام دكل ايدى بلكه انجق دخول يهوديت ايدى ديوب ياخود مجرد قتلدن سلامتم ايچون ديمش ايدم ديو اعتذار ايلسه بو قولنه التفات واعتبار اولنماز زيرا مسلم آندن دخول يهوديتى طلب ايتيوب انجق اسلامنى طلب ايدوب آنك دخى ظاهر حالى مطلوب مسلمه اجابت اولمغله اسلمت لفظى ايله اسلامنى تصريح ايتمش ايسه‌ده لا اله الا الله قولى اسلامنه علامت قيلنوب اوزرينه الزام حكم اسلامه مبادرت اولنور نظيرى اولدر كه بر كافر جماعت مسلمينله اداء صلوة ايلديه صنع مذكورى عين اسلام دكل ايسه‌ده دليل اسلام قيلنور وبوندن صكره اسلامدن امتناع ايدرسه مرتد اولوب قتل اولنور ومؤلف شريعت پناه اصل كتابده ومن انكر شيئا من الشرايع فقد ابطل قول لا اله الا الله ديمشدر مرادى ديمكدر كه بر كسنه شرايع اسلاميه‌دن برشيئى انكار ايلسه موجب توحيدى ابطال ايتمش اولمغله مرتد اولور بوندن صكره انكارندن رجوعله كما هو حقه قبول اسلام ايلمزسه قتل اولنور لكن اصحابمزدن بعض متأخرين شرايع اسلاميه‌دن برشيئى منكر اولان همان اول شيئه نظر ايله كافر وماعدا ده مسلمدر ديوب بر تصنيفنده بعد وفات رسول الله عليه السلام عهد ابى بكر الصديق رضى الله تعالى عنه ده قبائل عربدن مانع زكوة اولوب وجوبنى منكر اولنلرك حاللرين بو قول اوزره بنا ايلدى لكن كلام مؤلف مصنفدن بو قولك خطاسى ظاهر اولديغندن بشقه هم مخالف روايت وهم مائل قول اهل ضلالتدر كه طائفهٔ معتزله مرتكب كبيره ايچون ايماندن خارج وكفرده غير داخل بلكه منزلة بين المنزلتين ده نازلدر ديرلر قول مذكور دخى اشبو مذهبه مائلدر واكر مشرك مرقوم لا اله الا الله ديمكله مسلم اندن كف يد ايتدكده فرار ومشركينه لحوق ايدوب صكره عودتله قتاله مباشرت ايلدكده مسلم سابق يا مسلم آخر آنك اوزرينه هجوم ايدوب اكا قريب اولدقده ينه لا اله الا الله ديسه نظر اولنور اكر آنك انجلاده جلاده قصه سى وار ايسه بو دفعه سنده قتلى سزا واردر كه شمدى شول مسلم باغى منزلنده دركه قصه سى انجنده مسلمينله قتال ايليه وبو مثللو باغى مسلم ايسه ده قتل اولنور واكر قصه سى قالميوب جمعيتلرى پريشان اولمش ايسه اولبابده قتلى لايق شان دكلدر كذلك بو دفعه سنده آنى اسير ايتمش اولسه ينه كالاول قصه سى وار ايسه قتلى سزا وار بو غيسه قتلى جائز اولميوب جرمنه نظر ايله تأديب دركاردر ومؤلف باهر الاستقلال دعواى مذكوره اوزره شول روايت ايلدبكى حديث شفقت اشتماله استدلال ايلديكه مسلميندن بر كسنه مشركيندن بر كسنه اوزره هجوم ايلدكده لا اله الا الله ديمكله سبيلنى تخليه ايلدى صكره عودت ايدوب ينه مسلمينله قتال ايتمكله مسلم سابق اكا حمله قيلدقده ينه لا اله الا الله ديدى حتى بر قاچ كره فعل مرقومى تكرار ايلدى تا كه مرهٔ اخيره‌ده آنى قتل ايلدى ورسول الله عليه السلام اول مسلمه فكيف لك بلا اله الا الله قول شريفلريله لا اله الا الله ديمشيكن قتله جسارتنده عتاب ايلديلر ومؤلف فتوت نهاد اول مسلمك اسمنى ذكر وايراد ايلمدى لكن مغازيده مذكوردر كه اول مسلم اسامة بن زيد رضى الله تعالى عنهمادر ورسول الله عليه السلام اكا اقتلت رجلا قال لا اله الا الله قول شريفلريله عتاب ايلدكلرنده يا رسول الله اول كلمهٔ مباركه‌يى انجق قتلدن استخلاص ايچون تكلم ايلدى ديو جواب ويردى بعده رسول الله عليه السلام هلا شققت عن قلبه يعنى قلبنى شق ايدوب

مطلب من انكر شيئا من الشرايع فهو كافر

نيچون آندن حالنى استكشاف ايلمدك ديو توبيخ ايلدكلرنده يا رسول الله قلبنى شق ايتمش اولسم بكا آندن نه ظاهر اولور ايدى ديدى بعده رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم فانما كان يعبر عما فى قلبه بلسانه يعنى اول كيمسنه قلبنده اولان اعتقادندن انجق لسانى ايله تعبير ايدر ايدى قول شريفلريله مراد مؤادلرين تعبير وامر اسلامده ظاهر اقرار ايله اكتفا لازم ايدوكنى تقرير ايلديلر وبو قصهٔ مرقومه‌يى اول مقتولك مرهٔ اخيره‌ده انجلاده جلاده قصه سى بولنمامق صورتنه تحميل وعتاب رسالتپناهى آندن تشبث ايتمشدر ديو تأويل ايدرز واكر لا اله الا الله ديوب سبيلى تخليه اولندقدن صكره مصنف مشركينه عودت بعده مسلمينه رجعت ايدوب بن سزدن برييم ودينم سابقم اوزره‌يم ديو اظهار ردت ايتمكله اوزرينه بر مسلم حمله قيلدقده ينه لا اله الا الله ديمكله مبادرت ايلسه بو دخى دفعهٔ اولى ايله برابردر كه عدم قتلى مقرردر زيرا ايكى اسلامى مابينده سبقت ايدن كلامنه نظر ايله منزلهٔ مرتده نازل ومرتد حكم حربى اصليده داخلدر وحربى لا اله الا الله ديدكده آندن كف يد واجب اولديغى كبى بو نلرده دخى واجبدر انجق قصه سى وار ايسه منزلهٔ باغيده اولمغله قتلى سزا واردر كذلك بين الاسلامين مسلميندن بر جماعتى قتل ايتمش اولسه ينه آندن كف يد واجبدر كه مرتد صفت مشركينده بولندقده حربى اولمغله حقنده قتل مسلم قصاصنى غير موجبدر واكر مسئلهٔ مفروضه‌ده اول مشرك اشبو كلمهٔ محترمه‌يه قائلين اولان طائفه‌دن ايسه آنى تكلمى حقنده دليل اسلام اولمامغله بعد التكلم دخى قتلى جائز كوريلور اما اشهد ان لا اله الا الله واشهد ان محمدا رسول الله ديوب فى الاصل اشبو كلمهٔ مباركه‌يه قائلين اولميان طائفه‌دن ايسه قول مذكورى دليل اسلام اولمغله مسلم اوزره آندن كف يد الزام اولنور ومسئلهٔ مذكوره تفاصيل مابعده نظيرمسئلهٔ متقدمه‌در كذلك مشرك مرقوم وقت مذكورده محمد رسول الله ياخود قد دخلت فى دين الاسلام ياخود قد دخلت فى دين محمد ديسه بو نلرك جمله سى اسلامنه دليلدر حتى بعد التكلم فوت اولسه نمازى قيلنوب آنك ايچون طلب مغفرت اولنور نكته سى اولدر كه كلمات محرره‌نك اسلامه دلالتلرى البته دلالت سجوددن اعلى ايكن باب ما يصدق فيه المسلم فى دار الحرب اثناسنده وغيريده بيان اولنديغى اوزره مجرد سيماى مصلين حق صلوة واستقبال قبله ده اسلاميله حكمده كافى اولدقده كلمات محرره‌يى تكلمده كفايت بطريق الاولى در لكن فى زماننا مسلمينده بولنان يهود ونصارادن بريسى اشهد ان لا اله الا الله وان محمدا رسول الله ديسه ينه حكم اسلامده داخل اولماز كه فى الاصل دخى جمله سى بو كلمهٔ طيبه‌يه قائلردر زيرا بلا دعمزده بولنان يهود ونصارانك قبيلندن سؤال اولنسه مضمونى اقرار ايدوب مرادلرندن استفسار اولندقده رسول الله اليكم لا الى بنى اسرائيل قوللريله تفسيره ابتدار وسزه ارسال اولنوب بنى اسرائيله ارسال اولنمامشدر ديو تأويله اختصار ايدرلر ودعواى مرقومه‌لرى اوزره هو الذى بعث فى الاميين رسولا منهم نظم مبينى ايله استدلال ايدوب اميين ايله مراد اهل كتابك غيرلريدر ديو بسط مقال ايدرلر مترجم فقير ديركه آيت مذكوره‌ده فى الاميين واقع اولوب الى الاميين واقع اولمامغله دعواى باطله‌لرينه وجها من الوجوه دلالتى يوقدر تسليم اولنسه دخى ذيلنده وارد اولان وآخرين منهم لما يلحقوا بهم آيت جليله سندن مراد اميينك غيرلرى اولمغله اميين اوزره عطف اولندقده عموم بعثته دلالتى ظاهر اولور حال آنكه قرآن كريمده وما ارسلناك الا كافة للناس نظم جليلى كبى عموم بعثته دليل غير قليلدر ورسالت محمديه‌يى ولو على وجه التخصيص تصديق ايدنلر لوازم رسالتدن اولان صدق وامانتلرين دخى تصديق ايتملريله كرك قرآن كريم وكرك احاديث شريفه آنلرك عندلرنده حجت قاطعه‌در وآيت مذكوره ايله استدلاللرى بو معنايه شاهددر واحاديث نبويه‌ده ادلهٔ عموم بعثت اكثر من ان يحصى در انتهى پس مقدمهٔ متقدمه‌دن عندمزده ظاهر اولمشدر كه شهادتين مذكورتين فى زماننا يهود ونصارادن دليل اسلام دكلدر مكر دين قديمندن تبريسى دخى اكا منضم ايدوب نصرانى ايسه وابرأ من النصرانية ويهودى ايسه وابرأ من اليهودية مفهومنى ذكر وافهام ايليه اول حينده خلاف اعتقادينى اعلام ايتمش اولمغله داخل حكم اسلام قيلنور لكن نصرانى اشهد ان لا اله الا الله وابرأ من النصرانية ديمش اولسه آنكله قبول اسلام ايتمش اولماز كه كلام مرقومى دخول اسلامده نص اولميوب دخول يهوديته دخى محتمل الانتظامدر زيرا طائفهٔ يهود دخى بو قولى بعينه ذكر وافصاح ايدوب لا اله الا الله ديرلر ايكن نصرانيتدن تبريلرين ايضاح ايدرلر قال الله وقالت اليهود ليست النصارى على شئ وقالت النصارى ليست اليهود على شئ يعنى يهود ديديلر كه نصارى شئ صحيح ومعتبر اوزره جارى دكللردر كه دينلرى باطلدر ونصارى دخى ديديلر كه يهود شئ صحيح ومعتبر اوزره جارى دكللردر كه دينلرى باطلدر

اماقول مذكوردن صكره وادخل فى الاسلام ديمكليه اسلامه دخولى تصريح ايدرسه احتمال يهوديت منقطع اولمغله اسلامنه دليل صريح قيلنور واكر اول مشرك انا مسلم ديمش اولسه آنكله اسلامنه حكم اولنماز كه لفظ مسلم حقه منقاد ومستسلم ديمكدر وهر اهل دين جقيت دينه معتقد وكندو حقنده حقه انقيادى مدعى وملتزمدر شارح الكتاب شرح الله تعالى صدره يوم الحساب ديركه شيخيمز شمس الائمة عبد العزيز الحلوانى رحمه الله تعالى ديرايديكه حكم مذكوردن ديار عزده بولنسان طائفه مجوس مستثنى دركه آنلردن برى انا مسلم ديدكده اسلامنه حكم اولنوركه آنلر صفت اسلامى نفسلرينه اثباتدن امتناع ايدوب اولادلرينه وقت غضبده يا مسلمان زادة ديو شتم ايدرلر واكر اول مشرك عبدهٔ اوثاندن لااله الاالله كلمهٔ مباركه سنه قائل اولمايانلردن اولوب وقت مرقومده اشهد ان محمدا رسول الله ديمش اولسه اسلامنه حكم اولنور اشهد ان لااله الاالله قولى منزلنه تنزيل اولنور زيرا كلمهٔ شهادتك ايكى جانبى دخى منكر اولديغندن قنقى جانبى ايله شهادت ايلسه اسلامنه دليل قيلنور كذلك انا مسلم ديمش اولسه ينه اسلامنه حكم اولنوركه عبدهٔ اوثان نفسلريچون وصف اسلامى ادعا ايتميوب بلكه مسلمينى اعضا يچون آندن تبرى ايدرلر ومعناى مرقوم عهد رسالتده اهل مكه نك كتب سيرده ذكر اولنسان حاللريندن معلومدر كذلك انا على دين محمد ياخود انا على الحنفيه ياخود انا على الاسلام ديسه ينه اسلامنه حكم اولنور وبو بابلرده اول مشركك قلبنده مضمر اولان حقيقت اعتقاده وقوفيمز متعذر اولمغله بو كلاملرين دليل اسلام اعتبار ايلمك امر متقرردر والله اعلم

باب من اسلام الصبي والصبية المأسورين

* يعنى اهل حربدن اسير قيلنان صبى وصبيه نك حكم اسلامنده مسائل لازمة الاستعلا مدر شارح الكتاب يمن الله تعالى كتابه يوم الحساب ديركه بر باب من المرتدين وغيرهم من مشركى العرب اثناسنده وباب بيان الوقت الذى يمكن المستأمن فيه من الرجوع اثناسنده توقيع بلرنده بيان ايلديك صبى ابو يندن قنقيسى من جهة الدين خيرايسه اكا تابع اولور ومشرك اولان احد الابوينى ايله معا سبى اولنمقده بنفسه اسلامى وصف وتعقل ايتمديكجه ياخود يانده بولنان احد الابوينى قبول اسلام ايتمديكجه اسلامنه حكم اولنماز كذلك يانده احد الابوينى يوغيكن سبى اولنمقده ينه سبى مجرد ايله اسلامنه حكم اولنماز مكركه دار اسلامه اخراج اولنه اولمايدى تبعا للدار اسلامنه حكم اولنور ياخود امام غنائمى دار الحربده بيع يا تقسيم ايليه آنده دخى اسلامنه حكم اولنور اكرچه صاحب السهم يا مشتريسى مسلم اولمقده حكم اسلامى شبهه واشكالدن سالمدركه اسلامنده تأثير تبعيت مالك تأثير تبعيت داردن اقوى ايدوكى بديدار در لكن مشتريسى ذمى اولوب ياخود امام آنى برذمى يه بطريق الرضخ اعطا قيلدقده ينه اسلامنه حكم اولنوب حتى فوت اولدقده نمازى قيلنمق وذمى يه آنى بيع اوزره اجبار اولنمق كبى اوزرينه احكام اسلامى اجرانك وجهى اولدركه صبى مرقوم قوت مسلمينله احراز اولنوب ذمى اول موضعده اكا مالك اولمق انجق احراز مسلمينله حاصل اولمغله قسمت وبيعله تمام احرازى دار اسلامله احرازى منزلنده نازل اولمشدر واكر ابوينى ايله معا سبى اولنوب انجق دار الحربده ابوينى هالك اولدقلرندنصكره دار اسلامه اخراج اولنسه بو تقدير اوزره حكم اسلامنه ادراج اولنوركه ابوينى دار الحربده هالك اولملريله آنلره تبعيتدن عارى اولوب ابوينى دار الحربده ايكن كندو يالكز دار اسلامه خارج اولمق مجراسنه جارى اولمشدر اما يانده بولنان ابوينى صبى ايله دار اسلامه خارج اولوب ياخود دار الحربده بيع وتقسيم اولندقدنصكره هالك اولملرى بشقه دركه آنده اسلامى بنفسه وصف وتعقل ايتمدكجه اسلامنه حكم اولنمازكه وقت حكم اسلام انجق وقت احراز اولوب اول حينده دخى ابوينى يانده بولنوب حكم اسلامنه مانع اولمشلر ايكن صكره دن هلاكلرى ايله حكم اسلام اكا راجع اولماز نظيرى شول وليد ذميدركه صغير ايكن ابوينى هالك اولوب كندو دار اسلامده بلا ابوين باقى اوله آنك اسلامنه حكم اولنمادیغى كبى صبى مرقومك دخى حكم اولنماز مؤلف ديانت پرورده الله تعالى برضوانه الاكبر ديركه برذمى دار الحربه على وجه التلصص دخوله واهل حربدن برصغيرى اخذ واخراجه ابتدار ايلسه صغير مرقوم مسلم قيلنوب آنى بيع اوزره ذمى يه اجبار اولنوركه اكا تملكى انجق احراز دار اسلامله بديدار اولمغله صغيرده حكم اسلام آشكار اولمشدر نظيرى شول ذمى متقلدر كه امير عسكر دار الحربده من اصاب رأسا فهوله ديمكله عسكردن هر برينه ظفر بولديغى اسيرى تنفيل ايلدكده عسكرده بولنان برذمى دخى برصغيره ظفر بولوب احد الابوينى يانده حاضر اولمايه آنده حكم اسلام ظاهر اولوركه احرازى انجق منعهٔ مسلمينله واقع اولمغله تملكنه انجق منعهٔ مسلمينله قادر اولمشدر اما ذمى امانله دار الحربه دخول ومماليك اهل حربدن برصغيرى اشترا واخراج قيلمق بشقه دركه آنده صغير مرقومده حكم اسلام ظاهر اولماز

زيرا تملكى منعهٔ مسلمينله وحكم مسلمينله احرازدن اولميوب انجق عقد ايله حادث اولمغله دار اسلامه اخراجى ظهور حكم اسلامه باعث اولماز اما مسئلهٔ مفروضه ده مشترى مسلم مستأمن يا مسلم اسير يا اهل حربدن قبول اسلام ايلين بركمسنه اولمق بشقه دركه آنلردن بريسى اشترا ودار اسلامه يالكز صغيرى اخراج ايلدكده حكم اسلامه ادراج اولنور وتبعيت مالك انجق وجه مشروح اوزره صغيرك يالكز يعنى بلا احد الابوين خروجنده متحقق اولوب اول يانده مالكى مسلم ايسه اكا تبعا حكم اسلامه ملتحق وذمى ايسه حكم ذمته ملتحق قيلنور اما صغيرك ابويندن بريسى ياخود ايكيسى بردن مولاى صغيرك مملوكى ياخود حربى ذمى ايكن صغير ايله معا دار اسلامه خارج اولسه لر بو تقدير اوزره صغيردن ابوينى اوزره باقى اولوب اسلامده مندرج اولماز زيرا دار عمزده حصولى انجق ذمتله ياخود مملوكيت مسلم وذمى ايله اهل دار عمزدن اولان احد الابوينى ايله واقع اولوب دينده دخى تبعيت ابوين اصل شايع اولمغله احد الابوينى يانده ايكن دينده مولاسنه تابع قيلنماز لكن مسئلهٔ مذكوره ده يانده بولنان احد الابوينى حربى اولوب اماله خارج اولمش اولسه صغير مرقوم اسلامده مندرج قيلنور زيرا حربى مستأمن بحسب الصورة دار اسلامده ايسه ده فى الحقيقه اهل دار الحربدن تعداد اولنمغله معيت خروجنه اعتبار واعتداد اولنميوب صغير بنفسه اهل دار اسلامدن اولمقده امتياز واستبداد ايتمش اولديغندن تبعا للمالك حكم اسلامه كسب استعداد ايتمشدر بوندنصكره اول مستأمن قبول ذمت ايلسه دخى صغير مرقوم ينه حكم اسلام اوزره ابقا اولنوركه مالك مسلمى اخراج ايدوب اسلامنه حكم اولندقدنصكره حكم اسلام محو والغا اولنماز نظيرى شول صغيردركه اسيرايله يالكز اخراج اولندقدنصكره باباسى دخى بعد زمان اسير واخراج اولنه واكر اول صغيرى اشترا واخراج ايلين ذمى اهل كتابدن اولوب صغير دخى مجوس ياخود عبدهٔ اوثاندن اولسه احد الابوينى كتابى وآخرى مجوسى اولمق منزلنه تنزيل اولنوب حكم اهل كتابده ادخاله شايان كوريلور نكتهسى اولدركه تبعيت ابوين بولنمادقده تبعيت مالك منزلهٔ تبعيت ابوينه نازل اولمغله احد الابوينى كتابى اولدقده كتابيتده اكا تابع اولديغى كبى يانده احد الابوينى بولنميوب اخراج ايلين مالكى كتابى اولدقده ينه حكم كتابيتده داخل اولور كذلك صغير مزبور كتابى اولوب اشترا واخراج ايلين مجوسدن اولسه ينه على حاله كتابيتله مأنوس قيلنور زيرا باعتبار الاصل اوزرينه حكم كتابيت جارى اولدقدنصكره تبعيت مالك ايله حكم جاريدن عارى قيلنماز كورمزميسنكه فى الاصل مسلم مملوك اولمش اولسه آنى برمجوسى اشترا واخراج ايتمكله مسلم اولمقدن اخراج اولنماز پس فى الاصل كتابى اولديقده ينه بويله در واكر اهل حربدن براهل دارك بيدلرنده مماليكلرى وار ايكن جملهسى قبول اسلام ايتجق مماليكلرى اسلامدن امتناع ايلسه لر بوصورتده اول مماليكدن صغير بولنانلرك كفر اوزره اولان احد الابوينلرى يانلرنده حاضردر كل ايسه آنلر اسلامله كسب ارتفاع ايتمش اولورلر زيرا دارلرى شمدى دار اسلام اولمغله صغار مرقومين هم دار اسلامده حاصل وهم مولالرى مسلمدر و بوايكى سببدن يالكز بريسى اسلام مملوك صغيرده كافى ايكن بو يانده ايكيسى ملتئم اولمشدر اما قوم مذكورين قبول ذمت ايتمش اولسه لر اول يانده مماليكلريندن صغار وكبار على السويه كفر اوزره و دين قديملرى اوزره باقى اولورلر لان مماليكهم كفار قد صالحوا المسلمين وانما صارت دارهم دار اسلام بطريق الصلح لا باسلام اهلها وذلك لا يوجب الحكم باسلام المملوك بمنزلة الذمى يشترى صغيرا فى دار الحرب ويخرجه الى دار الاسلام مترجم فقير ديركه عندمزده بولنان نسخ صحيحه وغير صحيحه ده وجه محرر اوزره لان مماليكهم لفظى واقع اولمشدر لكن سياق وسباقه مخالفتى ظاهر وساطعدر غالبا اصل نسخه ده لان ماليكهم لفظى اوزره ايكن كاتبلر نوع اشتباه خطله لان مماليكهم كتب ايدوب غلط ايتمشلردر ومعناى كلام ديمكدركه زيرا مماليك مرقومينك مالكلرى كفار ايكن شمدى قبول ذمتله مسلمينله مصالحه ايتمشلردر بوجهتله دارلرى اسلام اهل دارى ايله دار اسلام اولميوب انجق بطريق الصلح دار اسلام اولمشدر وحكم مذكور موجب اسلام مماليك دكلدر نظيرى شول ذميدركه دار الحربده مملوك صغيرى اشترا ودار اسلامه اخراج ايليه انتهى كذلك برحربى دار عمزه امانله داخل اولوب يانده كندو دينى اوزره برعبد صغيرى برابر بولنسه اول عبدى دار الحربه قدرتى اعاده سى مقرردركه عبد مرقوم دار عمزه بطريق القهر كلميوب انجق بطريق الرضا كلمش اولمغله حكمى حكم مولاسيله مساوى اولوب مولاسى اهل دار الحربدن اولدقده اول دخى اهل دار الحربدن اولمق اوزره امضا اولنور حتى مولاسى دار عمزده قبول اسلام ايدوب ياخود آنى برمسلمه بيع ايلسه ياخود مولاسى هالك اولمغله امام آنى بيع وثمنى ورثهسى ايچون توقيف ايلسه ينه كفرى ودين ابوينى اوزره باقى اولوركه دار عمزده امانله كفر اوزره حصول لندنصكره اسلامى بنفسه وصف وتعقل ايتمدكجه شرف اسلامه

مرتد اوله من نظیری شول دمیدرکه دارحربده هالك اولوب ولد صغیری قالمش اوله بوصورتده عبید مرقومك
احد الابوینی اسیر واخراج اولنوب دار یمزده قبول اسلام ایدرسه عبید دخی الا تبعا بحكم اسلامله
اكرام اولنور كه حتی صغیرده اسلام احد الابوین بعد التعقل بنفسه اسلامی ایله متساوی الاقدامدر واكر
اهل حربدن برصغیر باباسی ایله معا سبی اولنوب باباسی دارالحربده عسكر مسلمین ایچنده ایكن صغیر
داراسلامه اخراج اولنسه بینه حكم اسلامده ادراج اولنماز كه دار یمزه خروجنده باباسی ید مسلمین
ومنعهٔ موحدینده واقع اولمغله اول دخی دار یمزده واقع وولدیله مجتمع كبی اولدیغندن ولدی الا تابع
اوله جقدر متمسكه كفاردن بطریق المراغمه فرار ایلین عبیدلری حقلرنده كذلك قبول اسلامله هجرت
ایلین عورتلری حقلرنده دارالحربده بولنسان منعهٔ مسلمین منعهٔ دار اسلامله حكمده واحددر یمن تبعیت
دینده دخی حكملری متحددر حتی داراسلامه خروجندن صكره باباسی اخراج اولنیوب بلكه دارالحربده مقتول
یاخود ابادی مسلمیندن هارب اولسه بینه صغیر حكم اسلامده داخل اولماز كه دار یمزده مقدما كفر اوزره حاصل
اولدقدن صكره اسلامی بنفسه واصف یاخود احد الابوینی مسلم اولمدقجه اسلامه متحول اولماز واكر برحربی
مستأمن دار یمزده قبول اسلام ایلدكدن صكره مسلمین آنك دارالحربده بولنسان ولد صغیرینی اسیر ایله یكام
اولسه لر اول صغیری داراسلامه اخراج ایتسه لرده ایتمسه لرده بزم عندمزده باباسنه تبعا حكم اسلامله اكرام
اولنور اكرچه باباسی عسكر ایله معا دارالحربده حاضر ایسه وجه تبعیتی ظاهردر لكن باباسی دار اسلامده ایسه
وجه تبعیت اولدر كه منعهٔ عسكر حكم تبعیتده منعهٔ دار ایله بیان مشروح اوزره مساوی اولدیغندن صغیرك
منعهٔ عسكرده حصولی دار اسلامده حصولی ایله متساویدر كذلك صورت مفروضه ده باباسی تجار تجویز
دارالحرب اخراده بولنمش اولسه بینه صغیر حكم اسلامه اجرادر كه متسلم هر قنده بولنسه اهل دار اسلامدن
عد اولنمغله كرك مسلم وكرك ولد صغیری بحسب الصورة دارالحربده بولنسه لر دخی بینه حكم تبعیتی اجرا اولنور
اما مسئلهٔ مرقومه ده باباسی دار اسلامده فوت اولدقدن صكره اسیر قیلنمش اولسه اولسابده صبی دار اسلامه
اخراج اولنوب یاخود دارالحربده بیع وتقسیم اولنمدقجه اسلامی صورتپذیر اولماز زیرا اسیردن اقدم باباسنك
دار یمزده وفاتی مقرردر وتبعیت میت بقاء اسلامده معتبر ایسه ده ابتداء اسلامده غیر معتبردر كورمزمیسنكه
صورت مفروضه ده اناسیله برابرسبی اولنمش اولسه صغیر البته حكم اسلامده داخل اولماز پس بالكلیه سبی
اولندقده دخی دارالحربده بولندقجه حكم اسلامده عدم دخولنه قائل اولورز اما باباسی دار یمزده حیاتده ایكن
اناسیله برابرسبی اولنسه البته بعد السبی باباسنه تبعا مسلم قیلنور واكر برحربی امانله دار یمزه دخول وقبول ذمت
ایدوب یاخود مسلمین آنی سبی ایلدكلرندن صكره اعتاق اولنوب یا اولنمایوب علی كل حال هنوز كفر اوزره ایكن
مسلمین آنك ولد صغیرینی دخی سبی ودار اسلامه اخراج ایلسه لر اول ولد حكم اسلامده ادراج اولنماز زیرا
باباسی هنوز دار اسلامده كافر بولنوب صغیرك دار یمزده حصولی كافر اولان باباسیله برابر واقع اولمغله اوزرینه
حكم مسلمین جاری اولورسه ده بینه دینده باباسنه تابع اولور اما بو مسئله ده قبل سبی الصغیر باباسی دار یمزده كفر
اوزره هالك اولمش اولسه صغیر بعد السبی والاخراج حبل اسلامه متمسك قیلنور زیرا تبعیت اب میت ابتداء
اسلامده غیر معتبر ایكن اسیر ایله دار اسلامه اخراج اولنسان صغیردن منع اسلامده عدم اعتباری اولی واظهردر
بنه دیركه اهل حربدن اهل منعه اولان برعسكر اولاد صغارلریله دار یمزه داخل اولدقلرنده مسلمین آنلره
ظفریاب اولوب امس صغاره دخی نائل اولسه لر صغار مرقومینك احد الابوینلری معا اخذ اولنمامش ایسه
حین اسیرلرنده حكم اسلامه واصل اولورلر كه حین اخذلرنده احرازلری دار اسلامله حاصل اولمشدر حتی برساعتدن
صكره آبا وامهاتلری دخی اسیر قیلنسه بینه اسلام صغاره خلل كلمز كه مقدما حین اسیرلرنده اسلاملرینه حكم
اولندقدن صكره حكم مذكور اسیر آبا وامهاتلریله مختل اولماز اما حادثهٔ مرقومه دارالحربده واقع اولمق بشقه دركه
آنده نفس اسیر قبل الاخراج اسلام صغیری موجب اولدیغندن احد الابوینی بعد زمان سبی اولنوب دار اسلامه
زبار اخراج اولنملری دخی معا اسیر اولملری كبی اسلام صغیره مانع اولور لفاقتلری دار اسلامده واقع اولدقده
احد الابوینی ایله معا اسیر قیلنوب یاخود اولا احد الابوین وصكره صغیر اسیر قیلنمش ایسه بینه اسلام صغیره
مانع اولور كه دار یمزده حصولی انجق كافر اولان احد الابوین ایله اولوب حكم اسلامدن منقطع اولمشدر
لكن اسیر صغیر مقدم بولنوب حكم اسلامی متقرر اولدقدن صكره اسیر احد الابوین در عقب ظاهر اولسه
دخی حكم سابق متغیر اولماز كذلك اهل حربدن برصبی بلا امان دار یمزه داخل اولوب آنی برمسلم اخذ ایلسه

اول دخی حین اخذنده حكم اسلامده داخل قیلنور وبعده قیاس قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره فیء جماعت
مسلمین اولوب عند محمد رحمه الله تعالی اخذ ایلین مسلمه تخصیص اولنور وعلی كلا القولین اسلامی حریتنی موجب اولماز كه
اسلامله تأكد حریت انجق قبل الاسیر ظاهر اولوب بو مثللو بعد الاسیر مسلم اولان غنیمت قیلنمق واجب اولور والله اعلم
باب الاستبراء * یعنی هنوز مالك اولدیغی جاریه نك حیضله یاخود وضع حمله حملدن برائت رحمی طلب
ایچون اكا قربتدن صبر وامتناعده باب عظیم الانتفاعدر شارح الكتاب كتب الله تعالی له اجره بغیر حساب
دیركه برمبسوطده بیان ایلدیك كه اهل حربدن سبی احدالزوجین بینلرنده فرقتی موجبدر وفرقتلری نفس سبیدن
حاصل اولمیوب انجق سبی احدالزوجین بینلرنده حقیقة وحكما تباین دارینی مستوجب اولدیغندن حاصلدر
بناء علیه زوج وزوجه معا سبی اولدقده بینلرنده فرقت حاصل اولماز واصل مذكور اوزره تفریع فروعه بووجهله
شروع ایدرز كه اهل حربدن برعورت بالكز سبی اولنوب دار اسلامه ایصال اولندقدن صكره قسمتله
سهمنه اصابت ایلین غازی ایچون حامل ایسه وضع حملله وحائل ایسه یعنی غیر حامل ایسه برحیضله استبرادن
صكره وطئی استحلال اولنور ومؤلف صاحب المقال اصل كتابده بومسئله اوزره سرد اسناد ایله روایت
قیلدیغی نبیجه آثار ایله استدلال ایتمشدر لكن برعورت بعد السبی دارالحربده ایكن برقاج دفعه حائض اولوب
بعده زوجی دخی سبی ومعا دار اسلامه ادخال اولنسه لر اولبابده فرقتلرینه سبب موجب اولان تباین دار
بولنمدیغندن نكاح اصلیلری اوزره ایصال اولنور بوصورتده دار اسلامه بالكز اخراج اولنوب قسمتله برغازی یه
ایفا اولنسه كركدر كه استبراسندن دارالحربده واقع اولان حیضلریله اكتفا ایلیه كذلك دار اسلامده تقسیمدن
مقدم یاخود اصناف عسكر ایچون رؤساء عسكر بینلرنده تقسیمدن مؤخر وآحاد عسكر بینلرنده تقسیمدن مقدم واقع
اولان حیضلریله اكتفا ایلیه زیرا ذكر اولنسان حیضلرده ملك صاحب السهم محل تملكنده هنوز واقع اولمامش
ایكن ظاهر اولمشدر كذلك قسمتله سهمنه اصابت ایدوب هنوز قبض ایتمدین واقع اولان حیضلریله دخی اكتفا
ایلیه زیرا غنیمتده ملك غازی انجق بطریق الصله ثابت اولوب بطریق الصله ثابت اولان ملك دخی انجق
قباضله تام اولور وغازی ایچون غنیمتده ملك عین مجرد قسمتله ثابت اولورسه ده ملك تصرف انجق
قبضله رسیدهٔ تمام اولور ووطی دخی من قبیل التصرف اولمغله حیض سببه ملك وطیدن صكره واقع اولمدقجه
استبرادن محسوب اولماز بناء علیه مسائل بعده دیرز كه امهٔ مبیعه بعد البیع وقبل قبض المشتری حائض اولسه
مشتری ایچون استبراسندن اول حیضله اكتفا جائز اولماز حتی امهٔ سبیه حامل بولنوب قسمتله صاحب السهم
آنی قبض ایلدكدن صكره وضع حمل ایلسه نفاسندن پاك اولدقدن صكره وطئی اكا حلال اولور ومدت نفاسنده
دخی تقبیلی وآنكله فوق الازار استمتاعی استحلال اولنور اما قبضی بعد وضع الحمل واقع اولورسه برحیضه
مستقبله ایله حائض اولمدقجه نه مدت نفاسنده ونه صكره آنكله فوق الازار استمتاعی بلكه شهوتله مس وتقبیلی
دخی جائز وواسع كورلمز زیرا بعد القبض واقع اولان وضع حمله استبراسی تام اولوب انجق مدت نفاسنده
حرمت جماعی مجرد معنای اذادن حاصل اولمغله آنكله استمتاعی من جهة الحرمة منكوحهٔ حائضه منزله
استمتاعه نازل اولمشیدی اما قبل القبض واقع اولان وضع حمله سبیهٔ مرقومه مدت استبراسنده یدصاحب السهمده
بولنمادیغندن نفاسی مقام استبراده قیام ایتمكله جماعی حرام اولدیغی كبی استمتاعی وشهوتله مس وتقبیلی دخی
حرام اولور واكر مسبیه بعد السبی دار اسلامه اخراجندن اقدم قبول اسلام ایتمش اولسه اول هنكامده
دارالحربده بولنان زوج كافردن بینونتی رسیدهٔ تمام اولور زیرا شمدی منعهٔ جیشله احراز اولنمشدر وبو مثللو
مسلمه ده منعهٔ جیشله احرازی منعهٔ دار ایله احرازی منزلنده ایدوكی ظاهر وممتازدر كورمزمیسنكه قبول اسلامله
دارالحربدن هجرت ایلین عورت نفسنی منعهٔ جیشله احراز ایلدكده زوج مشركندن بینونتله سرافراز اولور
پس امهٔ مسبیه دخی آنك كبیدر وذكر اولنان امهٔ مسبیه اوزره عدم وجوب عدتده اتفاق اولنمشدر اما مهاجره
من یوم اوزره وجوب عدتده واقع اولان اختلاف باب فی نكاح اهل الحرب مالا یجوز فی دار الاسلام اثناسنده
تقدیم واسلاف اولندی بناء علیه دار الحربده غنائمی بیع یا تقسیم برله امهٔ مرقومه بی غانم یا مشتری یه تسلیمدن صكره
صاحبی حیضهٔ واحده ایله استبراسنی تقدیم ایلینجه وطئی اكا تجویز وتمیم اولنور كه آنكله زوج كافری بینلرنده
نكاح وحق آخر قالمدیغندن آنك حكمی شول حین سبیده ذات زوج اولمیان عورتك حكمنه مساوی اولدقده صكره
دارالحربده واقع اولان بیع وقسمت دخی دار اسلامده واقع اولان بیع وقسمت كبی تعین ملكی حاوی اولمشدر
كورمزمیسنكه بعد البیع والقسمه عسكره لاحق اولان جیشه مدد مصاحب وغنیمده شركتله وضع یدایده مزل

مطلب حاضت المبیعة فی ید البائع لا یجزئ من الاستبراء

واكر امام دار الحربده من اصاب جارية فهي له ديمكله عسكرندن برقومه تنفيل وآنلردن هر بري ظفر
بولدیغی جاریه یی تخصیص وتنویل ایلدکدنصکره آنلردن هر بري یاخود بعضیلری برجاریه یه ظفر بولوب
دار الحربده ایکن حیضة واحده ایله استبرا سنی دخی تکمیل ایلسه قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره
دار اسلامه اخراج ایتمدکجه وطئی اکا تحلیل اولنماز وقول ابی یوسف رحمه الله تعالی دخی بویله‌در اما قول محمد
رحمه الله تعالی اوزره اکا وطئی تحلیل اولنور که شخص مرقوم اول جاریه یه بلا مشارك مالك اولمغله صورت قسمتده
منزلهٔ صاحب السهمه وصورت بیعده منزلهٔ مشتری یه تنزیل اولنور لکن جواب امامین هما مین رحمة الله
تعالی علیهما دیرلر که منفلده ملك منفل له اکرچه اخذ ایله ثابت اولور اما دار اسلامه احراز اولنمادقجه تام اولماز
نظیری شول مصاب متلصصدر که دار الحربده ایکن آنده دخی ملك متلصص ثابت اولور اما قسمت وشرا ایله
حاصل اولان ملك غانم ومشتری بویله دکلدر توضیح فرقلری اولدر که بعد البیع والقسمة طعام وعلفیدن
غانمین ایچون بلاضرورة حق تناول قالیوب بعد التنفیل حق تناوللری باقیدر مؤلف حکمت نثار آثره الله تعالی
علی امثاله بخیر الایثار دیر که منفل له اول جاریهٔ منفله یی اخذ ایلدکدن صکره زوجی دخی اسیر اولسه بینلرنده
حکم نکاحلری جایگیر اولماز و بعض علما دیدیلر که قول مذکور انجق قول محمددر رحمه الله تعالی در که قیاس قول
ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره دار اسلامه احرازندن اقدم اخذ مجرد ایله حکم نکاحلری باطل اولماز
لکن اصح اولدر که قول مذکور قول جمیع ائمه در که ملك منفل له دار اسلامه احرازدن اقدم منفلده متأکد
اولماز سه ده اصل ملکی اخذ مجرد ایله ثابت ومتمهد اولور وجاریهٔ منفله ذ ه مسلم معین ایچون اصل ملکی
ثابت اولدقده اهل دار اسلامدن اعتبار اولنوب زوجندن فرقتی بدیدار اولور کورمزمیسنکه صغیره اولیدی
البته ملك منفل لهده دخولی دار اسلامه اخراجی منزلنده اولمغله اسلامنه حکم اولنور ایدی کذلك منفل له
دار الحربده ایکن آنی حیضة واحده ایله استبرا ایتمش اولسه دار اسلامه اخراجندن صکره آنکله اکتفا ایدر
اما متلصص بشقه درنکته سی اولدر که ملك متلصص قبل الاحراز مصابنده ثابت اولماز کورمزمیسنکه بعد
الاصابه لاحق اولان مدد مصابنده اکا مشارك اولور اما ملك منفل له مجرد اصابتله ثابت اولوب مدد لاحق آنده
مشارکته ملتحق اولماز وجهی اولدر که تنفیل امام معنای قسمتی متضمندر غایة الامر قسمت مرقومه قبل الاصابه
واقع اولمغله امام آنی اصابتنه توقیف ایلمشدر وبزدخی اشبو معنای قسمته نظر ایله تحقیق ایدوب منفل له ایچون
منفلده حکم ملکی اثبات ومتلصص ایله بینلرین تفریق ایلدیك لکن صورت تنفیلده دخی سبب ملکی شرا
وقسمت حقیقیه اولیوب اخذ مجرد اولمغله امام ابوحنیفه رضی الله تعالی عنه حکم وطئده احتیاط ایدوب
دار اسلامه اخراج ایتمدکجه وطئی تجویز ایتمشدر وفی نفس الامر بومثللو نیچه احکام بین الاصلین متردد
اولمغله هر اصلك حکمی آنده جاری ومتمهد قیلنور والله اعلم

باب مایباع من السبي من اهل الذمة * یعنی اسرادن اهل ذمته بیعی صحیح اولنلری تعیین وتصحیحده
باب ظاهر التنقیحدر عسکر مسلمین اهل حربدن اخذ ایلدکلری اسیرلرین اقتسام واخراج دار اسلام ایتدکلرنده
آنلری اهل ذمته بیع ایتملری حرام اولماز زیرا اسراء مزبورین احراز ایله اهل دار عمزده داخل اولمشلر ایسه ده
مشرکین اولدقلرندن منزلهٔ اهل ذمتده ثازللردر وبومثللو عبد ذمی یی اهل ذمته بیع ایلمك جائزدر
انجق احد الابوینی باشنده بولنمیان صغیر مسبیده غیرجائزدر که صغیر مرقوم دار اسلامه اخراجله یاخود
دار الحربده قسمتله مسلم اولمشدر که احرازی دار اسلامه اخراجله تام اولدیغی کبی قسمتله دخی تام اولور
حتی بعد القسمة فوت اولسه صلوة جنازه سی ادا اولنور وکتابیه بولندقده بعد القسمة صاحب السهم استبرا ایلسه
اکا وطئی حلال اولور بوجهتله صغیر مرقوم حکم اسلامه ادخال اولنمغله مسلم ایچون آنی اهل ذمته بیع ایلمك
نافذ ایسه ده حلال اولماز اما احد الابوینی آنکله معاسبی اولنمش ایسه اهل ذمته بیعی جائزدر که اول بابده
شرف حکم اسلامی غیر حائزدر وحکم محررده احد الابوینی ایله معا سهم غانم واحده اصابت ایدوب یاخود هر بری
برغانمك سهمنه اصابت ایلمك برابردر که صغیر مرقوم دار عمزده انجق احد الابوینی ایله معا حاصل اولدیغندن
حکم اسلامه مظهر اولمامشدر لکن اسرادن هیچ بریني دار اسلامده مستأمن اولان حربی یه بیع ایلمك غیر
مشروعدر که اسرا البته سبی مسلمینله اهل دار عمزدن اولدیله مستأمن آنلر امثالی ممالیکی اشترادن ممنوعدر
حتی اشترا ایتمش اولسه البته بیعی اوزره اجبار اولنور که باب ما یختلف فیه اهل الحرب واهل الذمة اثناسنده وغیریده
احکام دنیایه نظر ایله حق مستأمنده ذمی حق ذمیده مسلم منزلنده قیلنمق اصل شرعی اولدیغی ذکر واخبار

ایلدیك بناء علیه حربی مستأمن بر امهٔ ذمیه یی اشترادن صکره تدبیر یاخود استیلاد ایلسه اکرچه تدبیر
واستیلادی ملکنه مصادف اولدیغندن نافذ اولور لکن وطئی واستخدامندن منع اولنوب قیمتده استسعا ایله
ملکندن حریته اخراج اولنور وبو حکمی امهٔ مسلمه سنی تدبیر واستیلاد ایلدیکی حقنده باب من فداء المشرکین
فی الموادعة مسائلنك اواخرنده بیان ایتمشیدیك یعنی حکم مذکور امهٔ ذمیه سنی تدبیر واستیلاد ایلین مستأمنده
دخی جاریدر واکر اهل کتابدن بر عورت اولادی ایله معا سبی اولنوب جمله سی بر غازینك سهمنه اصابت ایلدکدن صکره
بعض اولاد صغاری قبول اسلام ایلسه آنلرك جمله سنی یاخود ایچلرندن بعضیلرینی کافره بیع ایلمك حرام اولور
زیرا جمله سنی معا کافره بیع ایلدکده ایچلرنده صغیر مسلمی دخی کافره بیع ایتمش اولور که بیع مذکور غیر حلالدر
وبعضیلرینی بیع ایلدکده صغیری والده سندن یاخود بعض اخوه سندن تفریق ایتمش اولور که تفریق مذکور
مستحیل الاستحلالدر واکر بر ذمی یا حربی مستأمن بر امهٔ مرتده یی اشترا قیلسه شراسی نافذ اولوب انجق بیع اوزره
اجبار اولنور واول بابده جاریه نك صغر وکبرنه اعتبار اولنماز زیرا مرتده عود اسلام اوزره اجبار اولنمغله حکمی
حکم مسلمیله برابردر وامهٔ مسلمه کرك صغیره وکرك کبیره ملك کافرده ترك اولنمدیغی کبی مرتده دخی ترك اولنماز
مؤلف دقیق الخیال صانه الله تعالی یوم الحشر عن کل خیال دیرکه کورمزمیسنکه امهٔ مرتده نك ارتدادی یهودیت
ونصرانیته اولمش اولسه بینه ذبیحه سی اکل اولنمیوب مناکحه سی تجویز اولنماز معنای استشهادی اولدرکه
اکل ذبیحه وجواز مناکحه یهودیة الاصل ونصرانیة الاصلدن معتبر ایکن مرتده مزبوره دن معتبر اولمادیغندن
عندیمزده ظاهر اولمشدرکه احکامه راجع اولان امورده ارتداد ایلدیکی ملت آنك حقنده قطعا معتبر اولمیوب
همان آنی ترك واسلامه رجوع اوزره اجباری مقرردر پس امهٔ مرتده مالك کافری مسلمینه بیعی اوزره اجبار اولنمقده
امهٔ مسلمه ایله برابردر واکر بر عورت اولاد صغاری ایله معا سبی اولنوب بعض اولادی قبول اسلام ایلدکدن
صکره مالکلری آنلری جمیعا بر کافره بیع ایلسه بیعی نافذ اولور وبعده نظر اولنور اکر کافر مزبور حربی ایسه
جمله سنی جمیعا بیع اوزره اجبار اولنور که بعضیلری مسلم وبعضیلری ذمی اولمالریله حربی هر بورینی بیع اوزره
اجبار اولنمق بدیداردر وبیع جمیعده اجبار اولندقدن صکره تفریق مبانلرندن دخی ممنوع اولمغله جمله سنی جمیعا
بیع اوزره اجباری آشکاردر واکر ذمی ایسه انجق ایچلرندن مسلم اولنلرینی بیع اوزره اجبار اولنور که ذمی مملوك
ذمیده استدامت ملکه ظاهر الاقتدار وبعده تفریق رقیق مثللو تفریقدن امتناعله مخاطب اولمدیغی بدیداردر
ومخاطب اولسه دخی ایچلرندن مسلملرینی بیع ایلمك اکا کافیدرکه مسلمی آنك ملکندن ازاله قیلمق مستحق خاص
اولمغله تفریق تفریق بالحق اولوب تفریق بالحق آندن ممنوع اولمدیغی غیر خفیدر کورمزمیسنکه ولد مع الوالدة
بر مسلمك ملکنده مجتمع اولدقدن صکره احدهما لحوق دین واقع اولسه اول مدیونی بیع ایدوب اخری ابقا
ایله تفریقلری واسع کورلور کذلك احدهمادن بر جنایت وقوع بولسه مقابله جنایتده بالکز آنی دفع ایلمك
مشروع کورلور بوجهتلردن بزه معلوم اولمشدرکه تفریق مبانلری بحق واقع اولدقده غیر ممنوعدر بوندن
صکره مؤلف مصیب الاجتهاد فروع اسلام صیدنده مسائل سابقه‌دن بشقه مسئلهٔ اخری دخی ایراد ایدوب
دیدیکه بر مسلم بر غلام کافره اسلامی وصف وتلقین ایلدکده اول غلام انا علی هذا قولی ایله بن بو اعتقاد
اوزره یم دیو قبولنی اشعار ایلسه نظر اولنور اکر اکا تلقین اولنان وصف اسلامی فهم ایلدیکی عندیمزده متیقن
یاخود ظن غالب ایله مظنون ایسه حکم اسلامه مقرون قیلنور واکر عدم فهمی متیقن یا مظنون ایسه حکم
اسلامه مقرون قیلنمیوب بلکه کندودن وصف اسلام طلب اولندقدن صکره وصف ایلدکده حکم اسلامه
مرهون قیلنور وبز باب مایکون اما نا ممن یدخل دار الحرب والاسراء ومالایکون اثناسنده قول مشایخی ذکر
ایتمشیدیك که بر کیمسنه بر عورتی تزوج یاخود بر جاریه یی اشترا وآندن وصف اسلامی طلب ایدوب وصفه قادره
اولمدقده کندو آنك حضورنده اسلامی وصف ایدوب ایشته بز بو اعتقاد اوزره یز ظن ایدرمکه سن دخی
بو اعتقاد اوزره سین دیدکده اول دخی بنده بو اعتقاد اوزره یم دیسه اولیا بدء وصف موثوق فهم ایلدیکی
معلوم ایسه وطئی استحلال اولنور زیرا که اولور که امرأه مرقومه حکم اسلامه معتقده ووصف اسلامده
مقتدره ایکن وصف وبیانه حیاسی مانع اولور بناء علیه حکم اسلامده دخولی بابنده کندو وصفی ایله زوج ومولاسی
حضورنده وصف ایدوب کندو قبول وتصدیق ایتمك بینلرنده قطعا وجه فارق یوقدر والله اعلم وبه الاعانة

* باب خروج العبد بامان وخروجه مسلما اوذمیا *

یعنی عبید اهل حرب امانله و قبول اسلام وذمتله دار اسلامه خارج اولمقده باب رفیع المعارجدر

مؤلف الكتاب امام جلا لتماب دیرکه عبید اهل حربدن قنغی عبد که مولاسندن علی وجه المراغمه
فرار ایدوب قبول اسلام یا دخول ذمتله دار اسلامه واصل اوله حکم حریتده داخل اولوب عقد موالاته
دیلدیکی کسنه ایله متواصل اولور زیرا نفسنی مولاسی اوزره احراز ایتمشدر ومولاسینك اموالندن بعضیلرینی
داراسلام ایله احراز ایتمش اولسه اکا تملکله ممتاز قیلندیغی کبی اموال مولاسندن اولان نفسنی احراز ایلدکده
دخی نفسنه تملکله سرافراز قیلنوب انسان آخر ایچون آنك نفسی اوزره تملکه جواز اولمدیغندن عتقله
کسب امتیاز ایدر و بیان مذکور ایله ظاهر وساطع اولمشدر که عبد مرقومك عتق ملك نفسی اوزره واقع اولوب
ملك غیر اوزره واقع اولمامشدر وعبد معتق اوزره ثبوت ولا انجق عتق تملکی اوزره واقع اولان مولاسی ایچون
تحقق ایتمکله عبد مرقومه برفردك ولاسی تعلق ایلمز وآنك میراث وجنایتده حالی دار یمزده قبول اسلامله
داخل اولان احرار اهل حربك احوالی کبیدر وقول مشروح المآل اوزره حدیث عکرمه رضی الله تعالی عنه ایله
استدلال اولندی دیمشدر که عبید مشرکیندن بر عبد مولاسی یانندن اولدیغی حالده رسول الله صلی الله
علیه وسلم حضورلرینه کلدکده آزاد اولور ایدی کذلك حدیث طاوس رحمه الله تعالی ایله دخی استدلال اولندی
دیمشدر که کتاب معاذ رضی الله تعالی عنه ده مذکور ایدیکه ایما عبد نزع الی المسلمین اراه قال مسلما فهو حر
وایما عبد خرج الی مخلاف عشیرته فان عشره وصدقته الی مخلاف عشیرته یعنی عبید اهل حربدن قنغی عبد که
امام طاوس رحمه الله تعالی دیرکه بن ظن ایدرمکه کتاب معاذده عبد مرقوم قبول اسلامله قید اولنمشیدی
یعنی عبید اهل حربدن قنغی عبد که قبول اسلامله نفسنی جانب مسلمینه جذب واخراج ایلیه اول عبد البته حر اولور
وقنغی شخص که موضع آخردن کندو عشیرتنك مخلافنه خارج اوله آندن عاشرك ومصدقك اخذ ایلدیکی
عشر وزکوتی مخلاف عشیرتنه ضم اولنور یعنی آنك عشر وزکوتی عشیرتندن اخذ اولنان عشر وزکوتنه
وضع ایدرز وروایت اخراده وارد اولمشدر که ایما عبد خرج الی غیر مخلاف عشیرته فعشره وصدقته الی
مخلاف عشیرته یعنی قنغی شخص که عشیرتندن مخلاف عشیرتنك غیری یه خارج اوله آندن اخذ اولنان
عشر وزکوتی ینه مخلاف عشیرتنه ضم اولنور واصطلاح اهل یمنده مخلاف اصطلاح عراقده رستاق کبی
قرای معدوده یی مشتمل اولان سواده اطلاق اولنور شارح الکتاب اثابه الله تعالی احسن الثواب تمثیلنده
دیرکه نته کیم بز بلادیمزده قرآور علیا وآنك امثالی ایله تعبیر ایدرز مترجم فقیر دخی تمثیلنده دیرکه نته کیم بز دخی مدینهٔ
قسطنطنیه ده نواحیسندن چکمجهٔ کبیره وچکمجهٔ صغیره دیو تعبیر ایدرز وعکرمه رضی الله تعالی عنه دن
مرویدر که بر عبد مکه ده قبول اسلام ایتمشیدی ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری مدینهٔ منوره یه
هجرت بیوردقلرنده اول عبدك صاحبلری هجرتده متابعتدن خوف ایتملریله آنی اخذ وقید وبند ایلدیلر
بعده عبد مزبور رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینه ارسال خبر قیلدیکه یا رسول الله سن
بنم اسلامیمی تحقیق اوزره بیلدیك امدی بنی صاحبلرمدن اشترا یاخود وجه آخر ایله بدلرندن تخلیص قیل
ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم اصحاب کرامدن یدی نفر کسنه لره برده اعطا بریله ارسال ایدوب
آنلره خطاب ایله خذوه فلعلکم تجدون فی الدار من یعینکم علیه یعنی واروب اول عبدی اخذ ایدیکز
امیدایدرمکه اول دارده سزه اخذ عبد اوزره اعانت ایده جك کسنه بولورسز قول شریفلریله سهولت اخذی
اشراب ایلدیلر وبو حدیث جلیلده حکم آخر اوزره دخی دلیل واردر که مسلمیندن اهل منعه اولمیان برجماعت
بومثللو بر غرض صحیحله بلا امان دار الحربه داخل اولمق جائز وسزا وار اولوب دخوللری نفسلرینی تهلکه یه
القادن عد واعتبار اولنماز زیرا القاء تهلکه انجق اول حینده اعتبار اولنور که هلاکلری متیقن اولوب فعللری
دخی نکایت اعدایه مدار اولمیه بوقسه هلاکلری متیقن اولمیوب یاخود متیقن ایسه ده فعللری نکایت اعدایه
مدار اولدقده جواز ورخصتی بدیدار در وعبد الله بن ابی بکر رضی الله تعالی عنهمادن مرویدر دیدیکه
بر عبد اسود وار ایدی مولاسینك غنمنی رعی ایدر ایدی اهل خیبری حصونلرنده تحصن ایدرلرکن کوروب سیندن
سؤال ایلدکده شو دعوای نبوت ایلین رجل ایله قتال ایده جکلرز دیو جواب ایلدیلر همان کلمهٔ نبوتی ایشتدکده
قلبنده تأثیر ایتمکله غنمنی سوق ایده رك حضور رسالتپناهی یه کلوب ماتقول وماتدعو الیه یعنی سن نه سویلورسین
وناسی نه یه دعوت ایده یورسین دیو سؤال ایلدکده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم دخی ادعو الی الاسلام
ان تشهد ان لا اله الا الله وانی رسول الله وان لا تعبد الا الله قول شریفلریله جواب ویردیلر بعده عبد مرقوم فاذا ان
شهدت بهذا یعنی بن بو یله شهادت ایدرسم بنم ایچون نه حاصلدر دیو سؤال ایلدکده رسول الله علیه السلام حضرتلری

فراوربوزن سرالشرخراسانده
بردو صعدن وآنده برچشمه واردرکه
جزی ربعه مبتلی اولان کمسنه لر
آنده غسل ایلسه لرحارزی زایل
اولور کذا فی البرهان القاطع
وجهاغاوه نواحی بخاراوندراوان
علیا وفراوان سفلی واردر دیو
تحریر اولنمشدر وفراوان لفظی
فراولدن غلط کتاب اولمق محتملدر
وعلیا قیدینه نظرایله بو مقامده
اراده به ناحیهٔ مرقومه اقرب وانسبدر
منه

لك الجنة ان ثبت علی ذلك یعنی بو یله شهادت ایدوب اول شهادت اوزره ثابت اولور ایسك سنك ایچون
جنت واردر دیو جواب ویردیلر همان عبد اول مکانده قبول اسلام ایلدی وحدیث مذکور تتمه سیله کتب مغازیده
مسطور در ومؤلف بلاغتنهادك بو حدیث شریفی ایرادندن مرادی انجق آنی بیاندر که حریت عبدی
موجب اولمقده عبد حربی معسکر مسلمینه کلدکدن صکره قبول اسلام ایلك همان قبول اسلام ایلدکدن صکره
معسکر مسلمینه کلمکله سیاندر بعده مؤلف باهر الاستقلال حکم مذکور اوزره حصن طائفدن نزول وقبول اسلام
ایتملریله چقلرنده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم اولئك عتقاء الله بیوردقلری عبیدده روایت اولنان
حدیثله دخی استدلال ایلدی وبعده حدیث عکرمه رضی الله تعالی عنهی دخی ایراد ایلدیکه رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری اذا خرج الرجل قبل ماله ثم تبعه ماله فهو له واذا خرج ماله قبله فهو حر
دیرلر ایدی دیو عکرمه رضی الله عنه روایت ایلدی وبزدخی بو حدیث شریفله استدلال ومدلولنی التزام
ایدرز وحدیث مذکورده لفظ مال بمعنی العبد در ومعنای اطیبی دیمکدر که اهل حربدن برکسنه قبول اسلامله
مسلمینه کلوب بعده عبدی کلسه عبد آنك مملوکیدر که عبدك مسلمینه ورودی انجق سیدینه اظهار موافقت بر له
نفسنی سیدی ایچون احرازدر یوقسه سیدینك خلافنه احراز دکلدر اما ابتداء امرده عبدی علی وجه المراغمه مسلمینه
کلدکده صکره دن مولاسی کلسه دخی عبد نائل حریت اولور والله تعالی اعلم وبه الاعانة

باب. العبد یعتق باسلامه اولا یعتق * یعنی عبد قبول اسلامله آزاد اولوب اولمادیغی صورتلری تصویرده
باب باهر التنویردر شارح الکتاب اثابه الله تعالی احسن الثواب دیرکه بزشرح السیر الصغیرده حربی مستأمن عبد
مسلمی یاخود عبد ذمی یی اشترا وادخال دار الحرب ایلدیکی مسئله ده واقع اولان اختلاف ائمه یی تحریر وامام
ابو حنیفه رضی الله تعالی عنه بو مسئله ایله عبد حربی دار الحربده قبول اسلامی مسئله سینك بینلرین فرق ایلدیکنی
تقریر ایلدیك شمدی دیرکه عبد حربی دار الحربده قبول اسلام ایلدکدنصکره مولاسینك مالی ایله یاخود بلامال
لا علی وجه المراغمه دار یمزه خارج اولسه علی حاله عبد مولاسی اولوب ملکنده مندرج قیلنور که نفسنی خلاف
مولاسی اوزره قصد احراز ایتمدیکندن تملك نفسی ایله سرافراز اولمامشدر لکن مسلم اولدیغندن امام المسلمین آنی
برمسلمه بیع وثمنی یدنده بولنان مال مولاسیله معا حفظ وابقا ایدوب مولاسی کلدکده اکا اعطا ایدر زیرا مملوك مسلم
ید کافرده ترك اولنمق سزاوار اولما مغله مولاسی داریمزده حاضر اولسه ایدی بیعی اوزره اجبار اولنور ایدی
پس دار الحربده بولنوب دار الحربده بولنسان دخی فی حکم المیت ایکن امام ایچون ولایت بیعی اطریق الاولی
متثبت اولور بوندن صکره یانده بولنسان مال مولاسی اگرچه ادخال فیء اولنمق لازم ایدیکه کرك عبد مزبور
وکرك مولاسی مال مرقوم ایچون استیمان ایتمیوب داریمزده بومثللو بلا امان حاصل اولان مال ادخال فیء اولنمق
امر متحتم ایدی لکن عبد مزبور اول ماله مولاسی ایچون قصد عمل اوزره اخراج ایلدکده دار اسلامه دخولندنصکره
اول ماله اعطاء امان ایتمش کبی اولور بناء علیه مال مزبوری وجه مشروح اوزره مولاسی ایچون حفظ وابقا
واجب اولور ودار اسلامده بولنسان عبد مسلمك امانی نفوذده مسلمین سائریله یکساندر واگر برحربی دار الحربده
قبول اسلامله داریمزه داخل اولوب بعده عبد مسلمی یا عبد کافری داخل اولسه علی کل حال علی حاله عبدی
اولوب ملکنه متصل قیلنور زیرا دار الحربده قبول اسلامی هنکامنده من وجه احراز ماله قیام ایتمش اولور
کورمزمیسنکه اول دار اوزره استیلاء مسلمین واقع اولدقده مسلم مرقوم کندو مالنه احقیتله بکام قیلنور بو جهتله
اموالندن اولان عبدینك خروجی کندودن صکره تحقق ایلدکده سبقت ایلین من وجه احرازنی اتمام ایتمش
اولور بناء علیه عبد مرقومك کفر واسلامنه نظر اولنمیوب همان ملکنده مقرر قیلنور واگر حربی مرقومك
اسلامی دار اسلامده واقع اولوب بعده بعض عبیدی دار الحربده قبول اسلامدن صکره داریمزه خارج اولمش
اولسه نظر اولنور اگر خروجی ینه مملوك مولاسی اولمق ایچون واقع اولمش ایسه ینه آنك ایچون عبد مملوك
اولور که احراز نفسنه مولاسی ایچون سلوك ایدوب خلاف مولاسی اوزره سلوك ایتمشدر واگر خروجی مملوك
مولاسی اولمق ایچون واقع اولمیوب بلکه کسب حریت ایچون واقع اولمش ایسه احراردن قیلنور که دار اسلامده
قبول اسلام ایلین حربی دار الحربده بولنان مالندن برشیئی محرز اولمیه جغی بدیداردر کورمزمیسنکه اول دار اوزره
استیلاء مسلمین وقوع بولدقده جمیع مالی فیء مسلمینده موضوع قیلنور بو جهتله عبد مزبورك حالی همان
علی وجه المراغمه مال مولاسیله خارج اولان عبد ایله یکساندر وعبد مراغم هم نفسنی وهم یانده بولنان مالی
خلاف مولاسی اوزره محرز اولدیغی باب متقدمده بیان اولندی وعبد مرقومك خروجی قبول ذمتله واقع اولدقده

دخی جواب مسئله تفصیل سابقه راجع قیلنور ومسئلهٔ مرقومه ده عبد ومولی نزاع ایدوب عبد بن انجق
علی وجه المراغمة خارج اولدم دیواد عا ومولاسی بلکه بنم ایچون خارج اولدی دیوب نفس وما لنه تملکنی
استدعا قیلسه اولبابده قول معتبر قول مولی درکه مولی اصل اولان نفس ومالنده ملك ثابتنه متمسك ایدوکی متعیندر
وهم ظاهر حال اکا شاهددرکه عبد مسلم مولای مسلمنه مراغم اولمیه جغی ظاهردر مکر مراغمه سی واضح
ومتبین اوله وقول البته شهادت ظاهره مقرون اولان قولدر واکر بر حربی دارالحربده قبول اسلام ایدوب اموال
واثقالنی دارالحربده ترکله داراسلامه ولو جندن صکره اهل حرب اموالنه تعرض ایتدین دارالحربه رجوع
وآنلری اخذایله ینه داراسلامه خروج ایلسه جمله سی بلا خمس اکا مقرر قیلنوب اولبابده دارالحربه خروجی
اذن امامله اولوب اولمامغه نظر اولنماز زیرا مالی اهل حرب اکا تعرض ایتدکجه کندو ملکی اوزره باقی اولوب
اخذ نده انجق ملکنی مستدیم اولمغله دارالحربده قبول اسلام ایدوب مالی ایله برابر خارج اولان کیمسنه نك حکمی
بونده دخی منتظم ومستقیم اولمشدر ووجوب خمس دخی انجق اذن امامله دارالحربه خارج اولوب مصابی
داراسلامه احراز برله آنده ابتداء ملکی ثابت اولان مالده متحققدرکه مال مزبور حکم غنیمته ملتحقدر اما
بر کیمسنه مالنده مستدیم ملك اولوب احرازی دخی مؤکد استدامت اولدقده مال مزبور حکم غنیمته ملتحق
اولمامغله آنده وجوب خمس اصلا متحقق اولماز واکر صورت مفروضه ده دارالحربه رجوعندن صکره داراسلامه
خروجندن اقدم اول داراوزره استیلاء مسلمین واقع اولسه اولبابده صغار اولادی احرار مسلمین وعقارندن
غیری جمیع مالی اکا راجع قیلنورکه دار وما لنه رجوع ایلدکده همان دارالحربده قبول اسلام ایدوب
داراسلامه خروجندن اقدم اول داراوزره استیلاء مسلمین واقع اولان حربینك موقعنده واقع اولمش اولور
وبو حکم مذکوری باب المسلم یخرج من دارالحرب ومعه مال اثناسنده وغیرنده کشیدهٔ سلك سطور ایلدیك واکر
بر حربی دارمزه امانله دخول وبعده قبول اسلام ایلدکدن صکره ینه دارالحربه رجوع ومالنی واولادنی
وزوجه سنی وبعض اموال اهل حربی اخذ واخراج ایلسه نظر اولنور اکر دارالحربه امان اهل حربله داخل
اولمش ایسه صغار اولادی احراز مسلمیندن اعتبار اولنورکه دارالحربده اسلام اوزره موجود اولدقده صغار
اولادی اسلامده اکا تابع اولمق آشکاردر وکبار اولادی وزوجه سی امانتنده داخللردرکه دارالحربدن آنکله معا
خارج اولدقلرنده آنلره اعطاء امان ایتمش وداراسلامه دخولندن صکره اول امانی تجدید ایتمش کبی اولمغله
آنلر تحت امانده حاصللردر واخراج ایلدیکی اموال دخی بالتمام کندویه تخصیص اولنورکه مسلم مستأمن بعض
اسبابله خلاف اهل حرب اوزره اموالنی ینه تملك وداراسلامه اخراج ایلدکده بالتمام اکا تسلیم اولنور وحکم مرقوم
کندو مالنی اخراجله تقریر ملك ایلدیکنده بطریق الاولی در واکر دارالحربه دخولی امان اهل حربله دکل ایسه
ینه نظر اولنور اکر دخولی اذن امامله واقع اولمامش ایسه بو دخی وجه مشروح اوزره جاریدرکه بو تقدیر اوزره دخولی
دخول متلصصدن دون اولمامغله اخراج ایلدیکی اموال بلا تخمیس اکا مخصوص وزوجه واولادنده حکم امانی
ساری قیلنور واکر اذن امامله واقع اولمش ایسه بو دخی مال نفسنده وجه مشروح اوزره جاریدرکه کندو
مالنده داراسلامه اخراجله تقریر ملك ایدوب ابتداء تملك ایتدیکندن حکم غنیمت اکا طاری اولمامشدر اما اموال
اهل حربدن اخذ واخراج ایلدیکی نسنه لر تخمیس اولنمق لازمدرکه دخولی اذن امامله اولوب اول مالی
داراسلامه احرازنده هنوز تملك ایتمش اولمغله ملك غنیمتده منتظم اولمشدر ومؤلف مصیب المقال حکم
مشروح المآلی اوزره حدیث حجاج بن علاط السلمی رضی الله تعالی عنه ایله استدلال ایلدیکه حجاج مشار الیه
رضوان الله تعالی علیه خیبرده قبول اسلام ایلدی لکن مکه ده ذمم مشرکینده وخانه سنده بعض اموالی اولمغله
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرندن اموال مذکوره سنی اخذ ایچون مکه یه کتمك بابنده استیذان
ایتمکله اذن ورخصتلرین ایذان بیوردیلر بعده مکه یه واروب مالنی اخذ ایلدکدن صکره کلوب جانب
رسالتپناهی یه واصل اولدی ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم آنك مالنی تخمیس یا خود وجه آخرایله
تعرض بیوردقلری بزه بالغ اولمامشدر وامام واقدی رحمه الله تعالی مغازیده قصهٔ مزبوره نك تمامی ذکر ایدوب
دیدیکه حجاج باهر الاحتجاج رضی الله عنه مالنی اخذ ایچون مکه یه عودت ایتمك واولبابده بعض دروغ
مصلحت آمیز تکلم ایتمك بابنده استیذان ایتدکده اذن ورخصتلرین ایذان بیوردیلر ورسول الله علیه السلام
حضرتلرینك غزا ایچون خیبره خروجلری خبری اهل مکه نك مسموعی اولمشیدی لکن اخبار وقایعلری
منقطع اولمغله مشرکین مزبورین لیل ونهار استطلاع انجام کار ایچون هر بری چار چشمله اولصوبه ناظر

واستماع

اکرچه بعض مواضعده اموال
اهل حربی اصحابنه رد ایله بلاجبر
مسلم مستأمنه امر وافتا اولندیغی
بالاده سبقت ایلدی لکن رد ایتدیکی
تقدیر اوزره ینه کندوده ابقا اولنور
*

حجاج فتح حاء مهمله وتشدید جیمله در
وعلاط کسر عین مهمله وتخفیف
لامله در واصابه ده بو وجه اوزره
بیان اولنمشدر وعامهٔ کتب احادیث
ومغازیده طاء مهمله ایله مسطوردر
وبعض نسخده عین معجمه وظاء
معجمه اثباتی غلطدر
*

واستماع هزیمت مسلمین ایچون جانب خیبردن برمرد خبیرك ورودینه منتظر ایدیلر تا که یوما من الایام استجلاب
خبرایده جکلری بر کیمسنه قادم اولمق امیدیله خارج مکه یه خروجه اقدام ایتمشلرایدی ناکاه ذکر اولنان حجاج
قویم الابتهاج ایچلرینه ورود ایده دوشمکله جمله سی کسب ابتهاج ایلدیلر اول حینده ما الخبر ما الخبر دیه رلك
طرف طرف اوزرینه هجوم وازدحام ایتدکلرنده حجاج لطیف المزاج دخی بنده سزلری مسرور ایده جك
خبر عظیم واردر لکن سزدن طلب ایده جکیم مالمی ادایه سزلر ضامن اولمدقجه اول خبری خارجه اخراج
ایتمزم دیمکله جمله سی بردن ادایه ضامنلر همان سویله دیو خاطر حجاجدن مالی خصوصنده دفع اختلاج
ایلدیلر بعده حجاج دیدیکه سزلره معلوم اولسونکه اهل خیبردن غیری عربدن بر طائفه محمد واصحاب محمد ایله
حسن قتاله ظفر بولمامشلرایدی شمدی اهل خیبر محمد اوزره غالب کلوب اصحابنی قتل ومحمدی اسیر ایتمکله
مظفر اولدیلر وحین خروجمده اهل خیبری شو وجه اوزره ترك ایلدم که محمدی کتوروب سزلره تسلیم ایتمکه
عزم واقدام ایتمشلر ایدی تا که یوم بدرده قتل اولنان قومکز مقابله سنده سزلر دخی آنی قتلله انتقام ایده سز
همان سزلر بکا اعانت ایدیکز تا که ذممده اولان مالمی جمع ایدوب ینه جانب خیبره رجعت ایده یم امیددرکه
اهل خیبرك اخذ ایتدکلری غنائم اصحاب محمددن اشترا ایدوب آنکله اکتساب ربح ومنفعت ایده یم پس
اهل مکه بو کلامله مسرور البال اولوب اول ساعت جمع مالنده اعانته تعهد وجمله سی جمع وتحصیلنه اشتغال
ایلدیلر وبو خبر دهشت اثر واصل سمع عباس عم خیر الناس رضی الله تعالی عنه اولدقده حزن وانکسار ایله
اظهار تعبس وابتئاس ایدوب غلامنی حجاجه بعثله رجاء رفع التباس ایلدکده غلام مرقوم امری اوزره حجاجه
واروب دیدیکه عباس سکا سلام ایدوب دیرکه الله تعالی سنك بو سوزلرك حق وصدق اولوب رسولنی اول
وجه اوزره مغلوب مشرکین قیلمقدن اجل واعلادر یعنی قول معهود ساحهٔ صدقدن مردوددر استرمکه
حقیقت امری اخبار ایله بزلری دخی مسرور ومتدار ایلیه اول حینده حجاج دیدیکه عباسه سویله بر مکان
خلوتده منفرد ومنحصر اولوب بن اکا وارنجیه دك بکا منتظر اولسون بعده حضرت عباسه واروب کیفیت
اخباری علی ما هو علیه علی وجه الاسرار کشف واخبار ایدوب دیدیکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
خیبر اوزره مستولی اولدی وبن دخی قبول اسلام ایلدم وبن آندن مفارقت ایتمدم الا غنائم خیبرده سهام غانمین
جاری اولدقدن صکره مفارقت ایلدم وبن مفارقت ایتمدم الا رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم ملك
خیبر اولان حیی بن اخطبك کریمه سی صفیه رضی الله تعالی عنها یی تزوج وزفاف ایدوب عروس اولدیغی
حالده مفارقت ایلدم لکن سن بو سری بنم اوزریمه اوچ کون مقداری کتم ونهان ایدوب بن سمت سلامته
رسیده اولدقدن صکره کشف واعلان قیل حضرت عباس رضی الله تعالی عنه دخی وجه مذکور اوزره
کتم واخفایه ضامن اولوب ایام مذکوره ده اول سمط اللآلی جیب درونده کامن قیلدی تا که حجاج درایت
منهاج جمیع مالنی جمع وتحصیل ویوم ثالثده عزم رحیل ایلدی بعده حضرت عباس رضی الله تعالی عنه
بیت زوجهٔ حجاجه واروب این الحجاج دیو استفسار ایلدکده زوجه سی دخی ذهب یشتری غنائم محمد
دیمکله اظهار استبشار ایلدی اول حینده حضرت عباس رضی الله تعالی عنه دیدیکه اویله دکلدر بلکه
حجاج قبول اسلام ایتدکدن صکره مالنی دخی آلوب فرار ایلمشدر وسن شمدیدن صکره آنك زوجه سی دکلسین
مکر آردنجه کیتمکه قرار ویره سین پس عورت بو کلامی تصدیق ایدوب دیدیکه قول حق انجق بو معنای
محقق ایدوکنه بن دخی شهادت ایده رمکه عنده مده مالندن بر درهمی دخی ترك ایتمیوب نقیر وقطمیرینی اخذده
دقت ایلدی بعده کفار قریش مسجد حرامده اجتماع ومحاوره ایدوب بینلرنده اهل خیبر محمدی کتوردکلرنده
نه کونه قتل ایده جکلرین تدبیر ومشاوره ایدرلر ایکن حضرت عباس رضی الله تعالی عنه دخی حجردن برداء
رونق طراز ایله تبختر واهتزاز ایده رك مسجد حرامده بهجت انداز اولدی همان ابو سفیان آنی کوروب یرندن قیام
وحضورینه کلوب یا عباس جقکرده ظهور ایدن مصیبت حادثه ایچونمی بویله اظهار عز واحتشام ایده یورسین
دیو شماتت کوی ملام اولدقده حضرت عباس رضی الله تعالی عنه یا اباسفیان حاشا وکلا سنك اکلادیغك کبی
دکلدر دیو طعن ودشنام ایدوب حقیقت امری کما هو حقه اکا اعلام ایلدی پس ابو سفیان دخی یا عباس
سن بنم عندمده حجاجدن اصدقسین وبو قولکده سن مصدقسین دیدی بوندن صکره تحقیق واقعه ایچون
زوجهٔ حجاجه بعث سفیر ایدوب استفسار ایتدکلرنده حقیقت حال عندلرنده آشکار اولمغله کفار خاکسار
یوم مذکورده بر وجهله مبتلای ذل وانکسار اولمشلردر که وقت آخرده آنك مثلنه دوچار اولمامشلردر

پس بو قصهٔ پرحصه دن عند عند بمزده معلوم اولمشدركه حجاج قوى الاحتجاج بعد الاسلام اهل مكه يه امانله داخل اولميوب بلكه كندو دخى كالاول اهل مكه دن اولمق اوزره قدوم ايلمشدر وقدوم مرقوم استيماندن عد ولنماديغى امر مجزومدر بو بله ايكن رسول كريم عليه التحية والتسليم مالنى بالتمام اكا تسليم ايلمشدر ومقدمات سابقه دن عند بمزده متحقق اولمشدر كه دار بمزده قبول اسلام ايليين حربينك دارينه دخولى بلاامان وباذن الامام ايسه ده وجه مذكور اوزره اخراج ايلديكى مالنه حكم تخميس غير متحقدر والله تعالى اعلم بالصواب واليه المرجع والمآب تم الكتاب والحمد لله رب العالمين وصلى الله على خير خلقه محمد وآله الطاهرين آمين مترجم فقير ديركه بو مجلده بعون الملك المنعام ترجمهٔ مسائل شرح السير الكبير حسن اتماماله رسيدهٔ اختتام قيلندى لكن شارح الكتاب امام همام شمس الائمة وفخر الاسلام ابو بكر محمد بن ابى سهل السرخسى روح الله تعالى روحه بالروح القدسى حضرتلرى آخر كتابنده زمان تأليف ومكان تصنيفنى تحرير ومبادى شروعنده چاه زندان ايچره مبتلاى حبس وتكدير ايكن اواسط اشتغالنده بو كتاب مستطابك ميامن وبركاتى دستكير اولوب سجن مظلمدن خلاصله مظهر انواع توقير اولديغندن بشقه حسا ديد نهادى باجمعهم مظهر ذل وتحقير وقهر جبار منتقم برله جمله سى داخل سجين وواصل دركات سعير اولد قلرين بسط وتقرير ايلمشيدى بو عبد كينه اكرچه ابتداء ترجمه مزده قبل الخوض فى المقصود امام مشار اليهك جمع ايلديكى فضائل بى شمارندن برشمهٔ عطر اندوز بن ياد ومبتلى اولديغى محن روزكاردن برنبذه جكردوز بن ايراد ايتمش ايدم لكن بو مقامده دخى تتميماً للفائدة كندو لسان حكمت افشانلرندن نقل اولنان احوال عبرت نشانلرينك ترجمه سين دخى مراد ايلدم ومن الله الاعانة والامداد شيخ امام شمس الائمة رحمه الله تعالى ديركه بو موضعده شرح السير الكبير مشتمل اولديغى فقه كثير واثر اثير شهر تكير ايله توفيق عالم قدير وتيسير حكيم خبير اوزره قالب اختتامده صورتپذير اولدى وشرح مرقوم جانب سلطان معظمدن مظهر جفا اولوب چاه مظلمده حبسله عيال واحبابندن هجرانه مبتلى اولان عبد مذنب فقيرك املاسيله جلوه نما اولمشدر وسلطان كرمبخشادن آنك حقنده ظهور ايلين اذا وجفايه الحق نيچه زنديق حقيرك اغراسى ونيچه اسيرهوا اولان ضاله ومضلك اغواسى باعث نابجا اولمشدر لكن شمدى الحمد لمولانا الكبير وهو نعم المولى ونعم النصير خداى منتقم قدير اول جبيدهٔ فسده نك جمله سنى قهر وتدمير وانواع خزى ونكال الله عبرتماى كبير وصغير ايلدى وشرح مشروح الاوصافه افتتاحى اواخر ايام محنت واوائل هبوب نسيم نعمت ومنحتده واقع اولوب اختتامى دخى ذهاب ظلام الآلام وانجلاء غمام غموم واشراق ايام مسرت انجام هنكامنده مجمع اهل حق ويقين اولان مرغزار مرغينانده امام سيف الدين ابقى الله تعالى جماله للمسلمين جنابلرينك خانه سنده ظاهر ولامع اولمشدر فالحمد اولاً وآخراً لله رب العالمين والصلوة والسلام على رسوله محمد وعلى آله الطيبين وعلى جميع الانبياء والمرسلين وعلينا معهم اجمعين وزمان ابتداء تاريخ هجرت نبويه عليه افضل الصلوة والتحيه سنه لرندن دورت يوز يتمش طقوز سنه سى شهر ذى القعده سينك غره سى اولان يوم الاثنين دركه يوم مبارك مرقومده لقب امير كون ايله ملقب اولان شيخ صابرزكى ابى على حسين بن ابى القاسم جنابلرينك خانه سنده مباشرت وخانهٔ مرقومده آخر باب الامانه وارنجه على وجه الاملاء نقل وروايت اولندى بعده حصار اوزچندده كتابله مأمور اولوب آخر باب الاماندن اول كتاب الشير وطه وارنجه اول حصارده محصور بث اوزره كشيدهٔ سلك سطور قيلندى بعده دورت يوز سكسن سنه سى شهر ربيع الاولينك يكرمنجيسى يوم الجمعه ده نيل خلاصله مظهر لطف خاص اولدقدن صكره شهر مزبورك سلخى اولان يوم الاحدده اوزچنددن خروج وشهر ربيع الاخرك اونجى كونى يوم الاربعاده مرغينانه وصول وسابق الذكر امام زاهد اجل سيف الدين ابى ابراهيم اسحق بن اسمعيل جنابلرينك خانه سنه نزول وولوج اولندى واول هنكام ميمنت انجامده امام موى اليه شيخ زاهد سيف الدين وجمله فقهاء مجتهدين تكميل كتابى نياز ايتملريله خانهٔ مرقومده شهر ربيع الاخرك يكرمى دوردنجى كونى يوم الاربعاده كتاب الشروطدن آغاز اولنوب ينه دورت يوز سكسن سنه سى جمازى الاولى سينك اوچنجى كونى يوم الجمعه ده بعون الله تعالى وتوفيقه ختمله رونق پرداز قيلندى يوندن صكره مترجم الكتاب السيد محمد منيب العينتابى ثم الاستنبولى ديركه بو عبد كينه دخى بعد الاستخارة والاستشارة امام همام شمس الائمة السرخسى نور الله تعالى قبره بنوره القدسى حضرتلرينك شرح السير الكبير ينى لغت عذبهٔ عربيه دن لسان طلاقت ترسان تركى يه نقل وتحويله همت وسنين هجرت نبويه على مهاجرها الف صلوة والف الف تحيه دن بيك ايكيوز اون برسنه سى ماه محرم الحرامى اوائلنده اول امر خطيره مستعيناً بالله ومتوكلاً

ومتوكلاً على الله شروع وعزيمت ايدوب علايق مدارهات طلاب وعوايق موانسات اولى الالبابدن كاه وبيكاه انتهاز فرصت واختلاس وقت فراغت ايده رك شكسته وبسته وآهسته آهسته بيك ايكيوز اون اوچ سنه سى ماه ذى القعده سينك اون سكزنجى كونى يوم الاربعاده بعنايه الله تعالى وتوفيقه لايق ايجاز اولان مواضع اطنابن اجمال ومستحق اطناب اولان مواقع ايجازن تفصيل واكمال اوزره اوضح عبارات وافصح تعبيراتله رسيدهٔ حد اتمام وواصل سرمنزل اختتام اولمشدر وشروع واتمامى على التمام جوار قسطنطينيه ده توابع اسكداردن

يورس ناحيه سنده قكليجق نام قريهٔ دلارامده واقع ساحلخانهٔ نزهت ارتسامده شيرازه بند انتظام

قيلنمشدر واهل عدل وانصاف اولان فضلاء فتوت اتصافدن رجاء واثق ومقصد صادق

اولدركه اشبو كتاب صعب المواقعده بعض خلل وزلله واقف اولدقلرنده

جوانب كلامده امعان نظر ومعتبرات كتبه ارجاع بصر دن صكره

صلاح اوزره حملى ميسر اولمازسه حاشيهٔ كتابده تحرير حق

صريحله تصحيح ايده لر وما ابرئ نفسى ان النفس

لامارة بالسوء الا ما رحم ربى ان ربى

غفور رحيم وصلى الله على سيدنا محمد

وآله الطيبين الطاهرين

والحمد لله رب

العالمين

م م

م

قد تيسر اتمام طبع هذا الكتاب بعناية الملك الوهاب

بمعرفة الحاج ابراهيم صائب صانه الله تعالى

من جميع المصائب فى غرة صفر الخير

سنة احدى واربعين

ومأتين

والف

اكرچه اوائل ترجمه مزده امام مشار اليه اوزجندن فرغانه يه خروج وصاحب فرغانه امير حسن جنابلرينك منزلنه نزول ايلدى ديو تحرير اولنمشيدى لكن فرغانه بداولكاى عظيم اولوب مرغينان فتح ميم وسكون را وكسر غين معجمه ايله آنك داخلنده بر بلده اولمغله بين الكلامين تعارض بو قدر وبلدهٔ مرقومده كه امام موى اليه وكه امام سيف الدين مشار اليهك خانه سنده قرار ايلدوب باخود منزل واحد بعض وجوهله ايكيسنه بردن نسبت اولنق ممكن اولمغله آنده دخى تخالف وقدر خلاصه بو عبد حقير الحق كتب قوارنجده كوره يكرمى تحرير ايلدم والعهدة على الراوى والله اعلم *

بو كلامك مقتضاسى چند روز جندن اخراج اولنوب بعده مجلسه اعاده اولنقصدر بو قصه ايام حبسى عنداولوب مبسوطى وبعض تأليفات سائره سى حبسده املا قيلديغى اوائل ترجمه مزده ذكر اولندى . *